TYSK-SVENSK

ORDBOK

— SKOLUPPLAGA —

AF

OTTO HOPPE

ANDRA STEREOTYPERADE UPPLAGAN

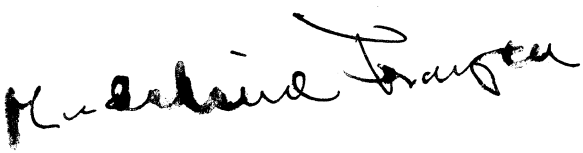

STOCKHOLM
P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

SJETTE TRYCKNINGEN

STOCKHOLM 1920
KUNGL. HOFBOKTR. IDUNS TRYCKERI-A.-B.
195271

Förord till första upplagan.

Föreliggande ordbok är företrädesvis afsedd för skolans behof, så att vid dess utarbetande särskild hänsyn tagits till de i skolorna vanligast lästa författarne.

Då vid en skolbok priset spelar en stor roll, har utrymmet begränsats så mycket som kunnat ske utan att minska ordbokens användbarhet. Så hafva t. ex. verbala och pronominala böjningsformer, som böra vara lärjungen bekanta ur elementargrammatiken, ej upptagits, likaså ej sammansättningar, i synnerhet nominala, i hvilka sammansättningslederna ha samma betydelse som för dem såsom enkla ord angifvits. Uppslagsordens ordningsföljd är genomgående alfabetisk, till följd hvaraf en kompaktare sats än i min förra ordbok kunnat användas, utan att lättheten att finna orden minskats. Satsexemplens antal har måst inskränkas; dock torde de anförda vara tillfyllestgörande för skolans behof.

Af uttalet har, liksom i min tidigare ordbok, vokalkvantitet och exspiratorisk hufvudakcent angifvits. Att gifva en fullständig uttalsbeteckning har jag, i trots af mångfaldiga uppmaningar, af flera skäl ej kunnat besluta mig för. Dels skulle nämligen en dylik i väsentlig mån hafva ökat bokens omfång. Dels äro åsigterna om, hvad man bör förstå med tyskt rikskspråk, allt annat än stadgade, i det att först under de senaste åren af kompetenta personer förberedande åtgärder vidtagits för att på grund af tillförlitligt statistiskt material bestämma detsamma. Slutligen måste, för att med undervisningen ett godt resultat skall kunna uppnås, i alla händelser hos hvarje språklärare förutsättas säker förmåga att såväl muntligen som skriftligen återgifva ett genuint uttal, och ingen som hälst uttalsbeteckning kan ersätta en dylik förmåga, men väl ersättas af densamma. Af dessa och andra skäl har jag bestämt mig för att spara en utförligare uttalsbeteckning till den relativt fullständiga tysk-svenska ordbok, som är ämnad att i en framtid utgifvas på samma förlag.

I öfrigt hänvisar jag till efterföljande »Anvisningar» samt till min »Plan för skolordböcker i moderna språk», som finnes intagen i *Pedagogisk Tidskrift* för 1888 sid. 145 ff.

Stockholm i juli 1889.

Otto Hoppe.

ANVISNINGAR.

Ordföljden är alltigenom alfabetisk. Af sammansättningar anföras i allmänhet ej sådana, hvilkas betydelser framgå omedelbart af sammansättningsledernas betydelser såsom enkla ord, hvadan man har att slå upp dessa. Vill man exempelvis ha reda på betydelsen af ordet *Kirchturm*, så finner man, att *Kirche* betyder »kyrka» och *Turm* »torn», hvadan *Kirchturm* måste betyda »kyrktorn». Substantiverade infinitiver anföras särskildt blott då, när de inom språket fått en så självständig betydelse, att deras egenskap af verbalformer ej längre framstår lefvande för den talande, t. ex. *Ansehen*, se *ansehen IV*. Verbalsubstantiver på *-ung*, hvilka enligt den alfabetiska ordningsföljden följa omedelbart på sina resp. verb, ha i allmänhet lemnats oöfversatta, så snart de ha samma betydelse som de substantiverade infinitiverna. Såväl orden på *-ung* som de substantiverade infinitiverna öfversättas vanligast genom verbalsubstantiver på *-nde*, *-ing* eller *-else*, t. ex. *veröden* = »föröda, härja, ödelägga», alltså: *Veröden*, *n.* och *Verödung*, *f.* = förödande, härjning, ödeläggelse.

Ordens hufvudton har, där den ej hvilar på ordets första stafvelse, öfverallt utmärkts med akut (ˊ). När den sålunda akcentuerade vokalen har en själfva skriften tillhörig akut, angifves detta med kursiv stil inom parentes, t. ex. ***Café*** (*-é*). Kvantiteten har angifvits hos lång vokal i obetonad eller bibetonad stafvelse, t. ex. *Balsām* — utom när den obetonade stafvelsen utgöres af en sammansättningsled, hvilken såsom simplex ej har vokalens längd angifven, t. ex. *Bahnhof* — i sluten betonad stafvelse, som ej vid böjning blir öppen, t. ex. *Bārt*, samt framför *fs* i slutljud, t. ex. *Fūfs*, och alltid framför *ch* och *j*, enär i dessa tre senaste fall stafningen ej skiljer mellan öppen och sluten stafvelse, allt under förutsättning att vokalens längd ej redan genom ortografien antydes, t. ex. ***ähnlich***, ***Dienst***, ***schliefslich***, ***siechen***, ***thun***. Däremot har lång vokal i betonad stafvelse, som är eller vid böjning blir öppen, ej försetts med längdstreck, t. ex. ***Abend***, ***Ar***, emedan den långa kvantiteten här är regel; några sällsynta undantag anmärkas särskildt, se t. ex. ***Bariton***.

Tecknet ‖ afskiljer den del af ett uppslagsord, som hos följande uppslagsord representeras af bindestrecket. Klammern [ ] antyder, att det inom densamma stående kan utelemnas utan att betydelsen förändras, t. ex. ordet *abängst[ig]en* kan heta både *abängstigen* och *abängsten*; där blott en ortografisk skilnad angifves, tillhör den inom klammern

stående bokstafven den gamla stafningen, t. ex. *Ant[h]eil* stafvades förr *Antheil*, men skrifves enligt den nya statsortografin *Anteil*.

Böjningen angifves hos de sammansatta orden endast, när den afviker från de enklas, t. ex. *Ohnmacht*, plur.-*en*, medan det enkla *Macht* har pluraländelsen -*e*†. Med sammansättningar hafva härutinnan de talrika ord likstälts, som äro bildade med härledningsändelserna -*heit*, -*keit*, -*schaft*, -*tum* och -*ung*. Hos enkla substantiver hafva de plurala nominativändelserna angifvits, samt de singulara genitivändelserna, så snart dessa ej utan vidare framgå af de förra. Hos adjektiver har komparationen angifvits, när stammen vid densamma undergår någon förändring, hos substantiver deras diminutivbildningar, så snart dessas stammar ej sammanfalla med substantivernas pluralstammar.

De ***förkortningar,*** som användts, utan att ha fått sin förklaring under sidorna, äro följande:

a.	adjektiv.
ack.	ackusativ.
adv.	adverb.
barn.	barnspråk.
bem.	bemärkelse(r).
betr.	beträffande.
bibl.	i biblisk stil.
bild.	i bildlig bemärkelse.
bokb.	bokbinderiterm.
boktr.	boktryckeriterm.
bot.	i botaniken.
bärg.	bärgverksterm.
dat.	dativ.
dem.	demonstrativt.
dial.	dialektiskt.
dim.	diminutiv.
el.	eller.
ellipt.	elliptiskt.
etw.	etwas.
f.	femininum.
ff.	och följande.
fys.	i fysiken.
fäkt.	i fäktkonsten.
förkort.	förkortadt.
förkortn.	förkortning.
föråldr.	föråldradt.
garf.	garfveriterm.
gen.	genitiv.
geogr.	i geografien.
gnm	genom.
gram.	grammatisk term.
hand.	handelsterm.
herald.	i heraldiken.
ind.	indikativ.
ipf.	imperfekt.
ipr.	imperativ.
iron.	ironiskt.
i sht	i synnerhet.
itj.	interjektion.
jd	jemand.
jfr	jämför.
jm	jemandem.
jn	jemanden.
js	jemandes.
jäg.	jagtterm.
järnv.	järnvägsterm.
kok.	i kokkonsten.
koll.	kollektiv(t).
konj.	konjunktion.
kort.	kortspelsterm.
m.	maskulinum.
mat.	i matematiken.
med.	i medicinen.
mil.	militärisk term.
min.	i mineralogien.
mkn	mycken.
mkt	mycket.
m. m.	med mera.
mus.	i musiken.
mål.	i målarekonsten.
n.	neutrum.
ngn	någon.
ngt	något.
npr.	nomen proprium.
o.	och.
o. d.	och dylikt, -a.
opers.	opersonligt.
ordspr.	ordspråk.
oreg.	oregelbunden, -t.
part.	particip.
pers.	personligt.
pl., plur.	pluralis.
poet.	i poetiskt språk.
poss.	possessivt.
prep.	preposition.
pres.	presens.
pron.	pronomen.
rel.	relativt.
rpr.	reciprokt.
se d. o.	se detta ord.
sg.	singularis.
sjö.	sjöterm.
skog.	i skogshushållningen.
skol.	skolspråk.

skämt.	skämtsamt språk.	*tekn.*	teknisk term.
smndragn.	sammandragning.	*t. ex.*	till exempel.
sms.	sammansättning(ar).	*trädg.*	trädgårdsmästarterm.
ss.	såsom.	*ugf.*	ungefär.
stud.	studentspråk.	*zool.*	i zoologien.
subst.	substantiv	*åbr.*	åkerbruksterm.
suff.	suffix.	*äfv.*	äfven.
teat.	teaterterm.	*öfr.*	öfrigt, -a.

A.

A, I. **-['s]**, *n.* a; bild. a, början. *Von ~ bis Z:* från början till slut. II. *prep.* å.

Aal, *-e* el. *Åle*, *m.* ål. **-beere**, *f.* svart vinbär. **-behälter**, *m.* ålsump. **-en**, *sv. itr. h.* fånga ål. **-fang**, *m.* ålfiske, a) ålfångst, b) ålkista. **-gabel**, *f.* ålljuster. **-geback[e]ne(s)**, *n.* 1. ålpastej. 2. bakelse i ålform. **-gehre** = *Aalgabel.* **-glatt**, *a.* hal som en ål. **-haft**, **-icht**, *a.* ålartad. **-teich**, *m.* åldam. **-wehr**, *n.* ålkista.

a. a. O. förkortn. 1. = *am angeführten Orte:* på anförda stället (anf. st.). 2. = *an anderen Orten:* annorstädes.

Aar, *-e[n]*, *m.* poet. 1. örn. 2. majestätisk fågel i allmh.

Aas, *Äser*, *n.* 1. as, åtel, kadaver, lik. 2. agn, lockbete. 3. P om människor: as, vrak. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* 1. P vara oordentlig, slösa med ngt. 2. jäg. äfv. *rfl.* äta, beta. II. *tr.* locka med lockbete. III. *rfl. Sich voll (ein-, zu-) ~* smörja ned sig. **-haftig**, *a.* asartad, aslik. **-ig**, *a.* 1. smutsig, vämjelig. 2. P rå, gemen.

aalsen se *aasen.*

ab, *adv.* o. ✻ *prep.* med dat. af, från, bort. 1. rum. *Hut ~* af med hatten! *Gewehr ~* hvila gevär! *zehn Schritt vom Wege ~* tio steg från vägen, F *~ sein:* vara borta, saknas, hand. *~ Berlin:* ab Berlin. I sms. med subst. utför, t. ex. *berg~* utför bärget, *trepp~* utför trappan, i sms. med adv. åt, t. ex. *rechts~ der Chaussee:* till höger om landsvägen. 2. tid. *Von da ~* därefter, sedermera, *~ jetzt:* hädanefter. 3. *Von fünf drei ~ bleibt zwei:* tre från fem står två kvar. 4. *Auf und ~* upp och ned, fram och tillbaka, *~ und an*, *~ und zu:* af och an, fram och tillbaka, *~ und zu gehen:* komma och gå. 5. teat. gå(r).

-ackern, *tr.* 1. plöja till slut. 2. *Jm etw. von seinem Grundstücke ~* göra intrång på ngns jordegendom. **-aichen** se *abeichen.* **-änderlich**, *a.* 1. föränderlig. 2. gram. böjlig, flexibel. **-änderlichkeit**, *f.* föränderlighet. **-ändern**, *tr.* förändra, förbättra, skaffa bot för. **-änderung**, *f.* 1. förändring, förbättring. 2. afart. **-ängst[ig]en**, I. *tr.* försätta i stor ångest. II. *rfl.* vara i stor ångest. **-ängstigung**, *f.* stor ångest. **-arbeiten**, I. *tr.* 1. arbeta bort, aflägsna. 2. *Eine Schuld ~* arbeta af en skuld. 3. *Ein Schiff ~* göra ett fartyg flott. 4. uttrötta. *Ein Pferd ~* tröttköra en häst. II. *rfl.* arbeta sig trött, slita ut sig. **-ärt**, *f.* afart, varietet. **-arten**, *itr. s.* härstamma, urarta, vanslägtas. **-ärtung**, *f.* = *Abart.* **-äschern**, I. *tr.* 1. afrifva med aska. 2. viska af askan på askonsdagen. II. *rfl.* uttrötta sig. **-ästen**, *tr.* kvista, afkvista. **-ästung**, *f.* **-ätzen**, *tr.* etsa, afetsa. **-äugeln**, *tr.* F *jm etw. ~* a) gnm vänliga el. inställsamma ögonkast utverka sig ngt af ngn, b) läsa ngt i ngns ögon. **-backen**, *itr.* 1. *h.* afsluta baket. 2. *s.* gräddas för hårdt så att skorpan skiljer sig från det mjuka. **-baden**, *tr.* gnm bad aflägsna, aftvätta, t. ex. *den Schmutz.* **-balgen**, I. *tr.* äfv. **-bälgen**, aftaga huden el. skalet af, flå. *Erbsen ~* sprita ärter. II. *rfl.* slåss tills man blir trött. **-barbieren**, *tr.* afraka. **-basten**, *tr.* aftaga basten af. *Hanf ~* skäkta hampa. **-bau**, *m.* 1. åbr. a) lägervall. *In ~ bringen:* icke odla, låta råka i lägervall; b) utflyttning, utbruten jords bebyggande. 2. bärg. a) grufdrift, b) grufva, schakt. **-bauen**, I. *itr. h.* o. *rfl.* bygga, slå sig ned afsides, afskildt från andra. II. *tr.* 1. skifta, utbryta jord. 2. *Den Markt bauen und ~* sätta upp och taga ned marknadsstånd, häraf F *itr. h.* gå sin väg, aftroppa. 3. bärg. a) upptaga ett schakt, b) öfvergifva ett utdömdt schakt. 4. afleda.

Abbé(*-é*), *-s*, *m.* 1. abbé, pastor. 2. abbot.

ab|beeren, *tr.* afplocka bären af. **-befehl**, *m.* kontraorder, återbud. **-befehlen**, *tr.* gifva kontraorder om, kontramandera. **-behalten**, *tr.* behålla af, t. ex. *den Hut.* **-beifsen**, *tr.* afbita. bild. *aller Scham den Kopf ~* bita hufvudet af skammen. **-beizen**, *tr.* afbetsa, afetsa. **-bekommen**, *tr.* 1. få af, få loss. 2. få en del af ngt. **-bersten**, *itr. s.* springa af, springa loss. **-berufen**, *tr.* återkalla; hädankalla. **-bestellen**, *tr.* återtaga en beställning, afbeställa, gifva återbud om. **-bestellung**, *f.* afbeställning, återbud. **-beten**, *tr.* 1. bedjande framsäga i sht tanklöst. *Einen Rosenkranz ~* bedja så många böner el. en bön så många gånger, som radbandet har kulor. 2. gnm bön försona, t. ex. *die Schuld.* 3. gnm bön afvända el. fråntaga. **-betteln**, *tr. Jm etw. ~* fråntigga ngn ngt. **-betten**, I. *tr.* afleda, t. ex. *einen Flufs.* II. *rfl.* aflägsna sin bädd. *Sich von einander ~* bädda, lägga sig hvar för sig. **-beugen** se *abbiegen I.* **-bezahlen**, *tr.* afbetala, amortera. **-bezahlung**, *f.* afbetalning, amortering. **-biegen**, I. *tr.* 1. böja, afböja, afvända. 2. gram. böja, flektera. II. *itr. s.* vika af. *Vom Wege ~* taga af från vägen. **-bieten**, *tr.* 1. öfverbjuda på auktioner. 2. *Ein Brautpaar ~* afkunna lysning för ett brudpar. **-bild**, *n.* afbild. **-bilden**, I. *tr.* afbilda.

II. *rfl.* afbildas, återspeglas. **-bildung,** *f.* afbildande, afbild, afbildning, plansch. **-binden,** *tr.* **1.** lösa ngt bundet. **2.** *Ein Kalb* ~ afvänja en kalf, aflägsna den från modern. **3.** gnm ombindning borttaga, t. ex. *Warzen.* **4.** tekn. *ein Faſs* ~ banda ett fat. **-bindung,** *f.* **-bifs,** *m.* afbitande, bett; afbitet stycke. **-bitte,** *f.* afbön. **-bitten,** *tr.* **1.** *Jm etw.* ~ a) göra ngn afbön för ngt, b) bedjande utverka sig ngt af ngn. **2.** bedjande afvända. **-blasen, I.** *tr.* **1.** af-, bortblåsa. **2.** *Eine Melodie vom Blatte* ~ blåsa en melodi från bladet. **3.** mil. gnm trumpetsignal förkunna. **II.** *itr. h.* mil. afblåsa, blåsa till reträtt. **-blassen,** *itr. s.* blekna, urblekas, changera. **-blatten,** *tr.* aftaga, afplocka, afäta bladen af, aflöfva. **-blättern, I.** *tr.* afplocka bladen af. **II.** *rfl.* mista bladen, afföfvas. **III.** *itr. s.* o. *rfl.* afskiljas, lossa i tunna skifvor. **-blätterung, -blattung,** *f.* aflöfvande. **-bläuen,** *tr.* **1.** blåa, göra blått. **2.** se *abbleuen.* **-bleichen, I.** *tr.* bleka, bleka till slut. **II.** *itr. s.* blekna; urblekas. **-bleuen,** *tr.* F genomprygla, mörbulta. **-blitzen, I.** *rfl.* opers. *Es hat sich abgeblitzt:* det har upphört att blixtra. **II.** *itr. s.* **1.** blixtra till. **2.** F bild. ej ha framgång, misslyckas. ~ *machen:* tillbakavisa, afvisa. **-blühen,** *itr. h.* el. *s.* blomma ut, upphöra att blomma. **-borgen,** *tr. Jm etw.* ~ låna ngt af ngn. **-böschen,** *tr.* göra sluttande, afsnedda. **-böschung,** *f.* **-bosen** el. **-bofsen,** *rfl.* blifva förargad i hög grad. **-brassen,** *tr.* sjö. brassa af. **-bräunen,** *tr.* brunsteka, bryna, rosta. **-brausen,** *itr.* **1.** *s.* brusande aflägsna sig. **2.** *h.* el. *s.* upphöra att brusa, att bornera. **-brechen, I.** *tr.* **1.** af-, lös-, från-, sönderbryta, nedrifva. *Obst* ~ afplocka frukt, *ein Wort* ~ afdela ett ord, *ein Zelt* ~ taga ned ett tält, mil. *das Lager* ~ taga ned tälten, bryta upp, aftåga, mil. *die Brücke* ~ rifva bron; bild. *alle Brücken hinter sich* ~ bränna sina skepp; *ein altes Schiff* ~ hugga sönder ett kasseradt fartyg. **2.** afbryta, upphöra med. mil. *den Verkehr zwischen zwei Heeren* ~ afskära förbindelsen mellan två härar, mil. *die Belagerung* ~ upphäfva belägringen. **3.** *Jm etw. am Lohne* ~ afknappa ngns lön, *vom Preise* ~ afdraga, rabattera. **II.** *itr.* **1.** *s.* gå af. **2.** *h.* afstanna, taga slut. *Kurz* ~ tvärt afbryta, *in der Rede* ~ stanna midt i talet, *das bricht nicht ab:* det tar aldrig slut. **-brechung,** *f.* **-brennen, I.** *tr.* **1.** bränna bort. **2.** bränna upp, ned, svedja. **3.** bränna af, aflossa, affyra. **II.** *itr. s.* **1.** om saker: brinna upp, ned. **2.** om personer: *abgebrannt sein:* a) hafva mistat sin egendom gnm eldsvåda, b) bild. vara utblottad, utfattig. **3.** brinna af, gå af. **4.** brinna. **5.** brinna ut, slockna. **-brennung,** *f.* **-breviatúr,** *-en, f.* förkortning. **-bringen,** *tr.* **1.** bortskaffa, aflägsna. *Geliehene Sachen* ~ återlemna lånfångna saker. **2.** *Jn von etw.* ~ förmå ngn att afstå från ngt, bringa ngn på andra tankar, vänja ngn af med ngt, *jn von seiner Meinung* ~ komma ngn att ändra mening, *davon läſst er sich nicht* ~ därifrån afstår han ej, *das bringt uns weit von unsrem Gegenstande ab:* det för oss långt från vårt ämne. **3.** afskaffa, göra slut på. **-bringung,** *f.* **-bröckeln, I.** *tr.* lösbryta bitvis, söndersmula. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* lossna bitvis, söndersmulas. **-bröck[e]lung,** *f.* **-bruch,** *m.* **1.** nedrifning. *Ein Haus auf* ~ *verkaufen:* sälja ett hus med vilkor, att det rifves. **2.** ras, jordras, bärgras. **3.** det nedrasade, spillror; alluvialjord. **4.** afbrott, uppehåll. **5.** afbräck, skada. **-brüchig,** *a.* **1.** spröd, skör. **2.** skadlig, till förfång. **-brühen,** *tr.* skålla, skölja i hett vatten. F bild. *gegen alles abgebrüht sein:* vara okänslig för allt. **-bügeln,** *tr.* stryka, prässa med prässjärn. **-bürden,** *tr.* befria från en börda, afbörda. **-bürsten,** *tr.* afborsta. **-bürstung,** *f.* **-büfsen,** *tr.* plikta, straffas för, försona. **-büfsung,** *f.*

Abc', **-,** *n.* abc, abcd. *Noch beim* ~ *stehen:* ännu hålla på med alfabetet, vara en nybegynnare. **-klasse,** *f.* nybegynnareklass, småskola. **-schüler, -schütz,** *m.* abc-gosse, abecedarie.

ab|dachen, I. *tr.* **1.** aftäcka. **2.** göra sluttande. **II.** *rfl.* slutta. **-dachig, -dächig,** *a.* sluttande. **-dachung,** *f.* sluttning. **-dämmen,** *tr.* afdämma, afstänga. **-dämmung,** *f.* **-dampfen, I.** *itr.* **1.** *h.* el. *s.* afdunsta, förflyktigas. **2.** *s. Der Zug, das Schiff ist abgedampft:* tåget, fartyget har gått, egentl. ångat åstad. **II.** *tr.* låta afdunsta. **-dämpfen,** *tr.* **1.** = *abdampfen II.* **2.** mus. dämpa. **-dampfung,** *f.* afdunstande m. m. se *abdampfen.* **-dämpfung,** *f.* dämpande m. m. se *abdämpfen.* **-danken, I.** *tr.* **1.** afskeda, entlediga. **2.** sjö. *ein Schiff* ~ a) aftackla, b) kassera ett fartyg. **II.** *itr. h.* taga afsked, afgå, nedlägga regeringen. **-dankung,** *f.* **-darben,** *tr.* gnm försakelser spara, draga in på, afknappa. *Sich* (dat.) *etw.* ~ neka sig ngt. **-decken,** *tr.* **1.** aftäcka, aftaga täcket af; duka af. **2.** flå. **3.** F prygla, piska upp. **-decker,** *m.* hudafdragare, rackare. **-deckerei,** *f.* **1.** rackarbostad. **2.** rackaryrke. **-deckung,** *f.* aftäckande m. m. se *abdecken.* **-deichen** = *abdämmen.* **-dicken,** *tr.* koka ihop. **-dienen,** *tr.* aftjäna; mil. *sein Jahr* ~ fullgöra sin värnepligt gnm ettårig militärtjänst. **-dingen,** *tr.* **1.** afpruta. **2.** *Jm etw.* ~ aftinga ngn ngt. **-dizieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* abdikera, afsäga sig, afgå, nedlägga regeringen. **-donnern, I.** *rfl.* opers. upphöra att åska. **II.** *tr.* med dundrande stämma uttala, säga. **-dorren,** *itr. s.* förtorka, affalla, försvinna till följa af förtorkning. **-dörren,** *tr.* torka. **-dörrung,** *f.* **-drängen,** *tr.* **1.** borttränga. **2.** *Jm den Platz*

~ tränga bort ngn från hans plats. **-drechseln**, *tr.* bortsvarfva, svarfva af. Bild. *abgedrechselt:* konstlad, cirklad. **-drehbank**, *f.* svarfstol. **-dreheisen**, *n.* svarfjärn. **-drehen**, *tr.* 1. afvrida. 2. svarfva. **-dreschen**, *tr.* 1. aftröska. 2. bild. idkeligen upprepa. *Ein abgedroschner Witz:* en utnött, trivial kvickhet. 3. F prygla, mörbulta. **-drift**, *f.* sjö. afdrift. **-dringen**, *tr.* aftruga, aftvinga, afpressa. **-dringung**, *f.* **-druck**, *m.* 1. tryckning, afdrag. 2. aftryck, kopia. 3. aftryck, spår, märke. 4. bild. afbild. 5. tekn. trycke på gevärslås. **-drucken**, *tr.* 1. aftrycka böcker. 2. kopiera, kalkera. **-drücken**, I. *tr.* 1. gnm tryckning forma, göra aftryck af. 2. gnm tryckning bryta af, trycka ifrån. 3. afskjuta, trycka af. 4. bild. *es drückt mir das Herz ab:* det söndersliter mitt hjärta, det smärtar mig. 5. omfamna, omklappa. II. *itr. s. o. rfl.* smyga sig bort. **-dudeln**, *tr.* F flöjta, vårdslöst spela el. sjunga. **-dünsten**, I. *tr.* låta afdunsta. II. *itr. s.* afdunsta. **-dunstung**, **-dünstung**, *f.* afdunstning. **-ēb[e]nen**, *tr.* afjämna. **-ēb[e]nung**, *f.*

Abecé, *-s*, *n.* se *Abc.* **-dárier**, *-*, **-dárius**, *-us*, *-en*, *m.* abecedarie. **-díeren**, *sv. itr. h.* 1. läsa upp alfabetet. 2. stafva. 3. mus. solfiera. **-ling**, *-e*, *m.* abecedarie.

ab|leggen, *tr.* harfva, harfva bort. **-eichen**, *tr.* justera, krona mått o. dyl. **-eifern**, *rfl.* förifra sig. **-eilen**, *itr. s.* ila åstad.

Abend, *-e*, *m.* 1. afton, kväll. *Des Abends:* om aftonen, *gestern* ~ igår afton, i aftse, *heute* ~ i afton, *der heilige* ~ julaftonen, *es geht auf* el. *gegen den* ~ det lider mot kvällen, *zu* ~ *essen:* spisa kvällsmat, supera, ordspr. *es ist noch nicht aller Tage* ~ ung. skrattar bäst som skrattar sist. 2. aftonsamkväm, aftonunderhållning. 3. dagen före. 4. väster. **-andacht**, *f.* aftonbön. **-blatt**, *n.* aftontidning. **-brot**, *n.* kvällsmat. **-dämmerung**, *f.* skymning. **-essen**, *n.* = *Abendbrot.* **-gesellschaft**, *f.* aftonsamkväm, soaré. **-glut[h]**, *f.* = *Abendrot.* **-gottesdienst**, *m.* aftonsång. **-kränzchen**, *n.* aftonsällskap, soaré. **-land**, *n.* okcidenten, västern. **-länder(in)**, *m.* (*f.*) man (kvinna) från västern. **-ländisch**, *a.* västlig. **-lich**, *a.* 1. afton-, liksom om aftonen; adv. hvarje afton. 2. västlig. **-mahl**, *n.* 1. aftonvard, kvällsmat. 2. *Das [heilige]* ~ nattvarden, *das* ~ *halten* el. *begehen:* gå till nattvarden. **-mahlsgänger(in)**, *m.* (*f.*) nattvardsgäst. **-musik**, *f.* serenad. *Im eine* ~ *bringen:* gifva ngn en serenad. **-rot[h]**, *n.* **-röt[h]e**, *f.* aftonrodnad. **-s**, *adv.* om aftonen. **-schein**, *m.* aftonrodnad. **-stern**, *m.* aftonstjärna. **-tau**, *m.* aftondagg. **-tisch**, *m.* kvällsmat. **-wärts**, *adv.* mot väster. **-zeit**, *f.* kvällstid, afton. **-zirkel**, *m.* = *Abendkränzchen.*

Abenteuer, *-*, *n.* äfventyr. *Ein* ~ *bestehen:* råka ut för, upplefva ett äfventyr. **-haft**, *a.* äfventyrlig. **-in** se *Abenteurerin.* **-lich**, *a.* äfventyrlig. **-lichkeit**, *f.* äfventyrlighet, excentricitet. **-n**, *sv. itr. h.* gå ut på äfventyr. **Abenteurer**, *-*, *m.* äfventyrare. **-in**, *-nen*, *f.* äfventyrerska.

aber, I. *konj.* men, dock. II. *adv.* ånyo, åter. ~ *und* ~*mals:* om och om igen, *tausend und* ~ *tausend:* tusen sinom tusen. III. ~, *-s*, *-[s]*, *n.* men. *Er hat immer ein Wenn und ein* ~ han kommer alltid med sina om och men. **-acht**, *f.* förnyad akt, fredlöshet inom ett större område. **-glaube[n]**, *m.* vidskepelse. **-gläubig**, **-gläubisch**, *a.* vidskeplig.

aberkenn|en, *tr.* 1. frånkänna, fråndöma. 2. bestrida, göra tvistig. **-ung**, *f.* fråndömande. ~ *bürgerlicher Ehrenrechte:* dom på förlust af medborgerligt förtroende. **-ungsurt[h]eil**, *n.* dom, gnm hvilken ngt frånkännes ngn.

Aber|klaue, *f.* sporre på djur, småklöf. **-klug**, *a.* inbilladt klok, snusförnuftig. **-malig**, *a.* förnyad, upprepad. **-mal[s]**, *adv.* ånyo, om igen. **-n**, *sv. itr. h.* göra invändningar, komma med »men». **-name[n]**, *m.* öknamn.

abernten, I. *tr.* skörda, mäja, slå, plocka. II. *itr. h.* sluta skörden.

Aber|saat, *f.* eftersådd. **-weise** = *aberklug.* **-weisheit**, *f.* inbillad, falsk vishet, lärdom, snusförnuft. **-wille[n]**, *m.* motvilja. **-witz**, *m.* nonsens, galenskap. **-witzig**, *a.* absurd, galen.

ab|lessen, *tr.* afäta. *Den Baum* ~ plocka frukten af trädet och med detsamma äta upp den, *einen Knochen* ~ afknapra ett ben. **-fachen**, *tr.* förse med, indela i fack. **-fädeln**, *tr.* draga af en tråd det på densamma uppträdda, t. ex. *Perlen.* **-fahren**, I. *itr. s.* 1. afresa, gifva sig åstad; lägga ut, afsegla; F bild. hastigt aflägsna sig, fara i väg; hädanfara, dö. 2. = *abblitzen II, 2.* 3. = *hinabfahren.* 4. halka, slinta. II. *tr.* 1. skjutsa, köra bort, t. ex. *das Holz aus dem Walde.* 2. tillköra. 3. *Rinde vom Baume* ~ köra mot trädet, så att bark slites af, *ihm wurde ein Arm abgefahren:* han fick en arm afkörd (afsliten af vagnen). 4. a) *Eine Schuld* ~ gnm skjutsar (el. frakter) afbetala en skuld, b) *eine Forderung bei jm* ~ få en fordran hos ngn betald gnm skjutsning. III. *rfl.* nötas gnm åkning. **-fahrt**, *f.* affärd; hädanfärd, död. **-fahrtszeit**, *f.* tid för afresa. **-fahrtszug**, *m.* afgående tåg. **-fall**, *m.* 1. affallande, nedfallande. 2. sluttning, brant. 3. affall (otrohet), t. ex. *vom Glauben.* 4. bild. * motsats, motsättning. 5. affall, afskräde, afgång. *Etw. leidet einen grofsen* ~ a) det går af, går bort mkt af ngt, b) bild. ngt lider en stor inskränkning. **-fallen**, I. *itr. s.* 1. falla af, falla ned. 2. *Von etw.* ~ affalla från, öfvergifva ngt, *zum Feinde* ~ gå öfver till fienden. 3. falla af, afmagra; försämras. 4. bild. *es fällt etw. für dich ab:* du får vara med, får del, *von etw.:* af ngt. 5.

slutta. 6. aftaga, bilda motsats, skilja sig från. 7. sjö. falla af. **II.** *tr. Sich* (dat.) *den Hals* ~ falla ned och bryta af sig halsen. **-fällig,** *a.* 1. affallande. 2. sluttande. 3. ogynnsam. *Jn* ~ *bescheiden:* gifva ngn afslag. 4. **affällig,** otrogen, upprorisk. **-fallkragen,** *m.* nedvikt krage. **-fangen,** *tr.* 1. fånga, uppfånga. *Jm etw.* ~ snappa bort ngt för ngn i sht gnm list. 2. jäg. med jagtspjut el. hirschfängare döda. **-färben,** I. *tr.* färga, afsluta färgningen af. **II.** *itr. h.* färga af, färga ifrån sig. **-fasern,** I. *tr.* afdraga trådar af. *Erbsen* ~ draga trådarne af ärtskidor. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* släppa trådarne, tråda upp sig. **-fassen,** *tr.* 1. affatta, författa, uppsätta, formulera. 2. = *abfangen 1;* F ertappa. **-fasser,** *m.* författare. **-fassung,** *f.* affattning, uppsättning, formulering. **-fasten,** I. *tr.* gnm fastande försona. **II.** *rfl.* utmattas gnm fastande. **-faulen,** *itr. s.* ruttna bort. **-federn,** I. *tr.* plocka fjäder af. *Ein Huhn* ~ plocka en höna, *ein Kleid* ~ plocka fjädrarne af en klädning. **II.** *itr. h.* 1. mista fjädrarne, rugga. 2. upphöra att rugga. **-fegen,** I. *tr.* sopa bort, sopa af, damma af. **II.** *itr. s.* F sätta i väg, fara åstad. **-feger(in),** *m.* (*f.*) sopare (soperska). **-feilen,** *tr.* affila. **-feimen,** *tr.* 1. skumma, afskumma. 2. bild. a) snygga upp, fiffa upp, b) *abgefeimt:* fiffig, slipad, inpiskad. **-fertigen,** *tr.* affärda, afsända, afspisa, kort afvisa. **-fertigung,** *f.* **-fetten,** I. *tr.* 1. smörja med flott el. smör. 2. afskumma det feta af. **II.** *itr. h.* afmagra. **-feuern,** I. *tr.* afskjuta, aflossa. **II.** *itr. h.* gifva eld, gifva fyr. **-feuerung,** *f.* **-fiedeln,** *tr.* spela slarfvigt, fila på fiol. **-fieren,** *tr.* sjö. affira. **-filzen,** *tr.* 1. borttaga filten, ludden af. 2. F bild. lexa upp. **-finden,** I. *tr.* godtgöra med ngn obetydlighet, affärda, afspisa. **II.** *rfl. Sich mit jm* ~ komma öfverens med ngn, *sich mit seinem Gewissen abzufinden suchen:* söka muta, nedtysta sitt samvete. **-findung,** *f.* 1. förlikning. ~ *des Gewissens:* dagtingan med samvetet. 2. godtgörelse. 3. apanage. **-fischen,** *tr.* fiska upp all fisken ur, t. ex. *einen Teich.* Bild. *das Beste* ~ taga det bästa för sig. **-fitzen,** *tr.* härfla af. **-flachen,** *tr.* göra slät, afplatta, planera. **-flattern,** I. *itr. s.* fladdra, flyga åstad. **II.** *rfl.* fladdra sig trött. **-flechten,** *tr.* lösa, fläta upp. **-flecken,** *itr. h.* gifva fläckar ifrån sig, färga af. **-flenzen,** *tr. Einen Walfisch* ~ bortskära späcket på en hvalfisk. **-fliegen,** *itr. s.* flyga åstad. **-fliefsen,** *itr. s.* 1. rinna af, flyta bort. 2. förflyta. **-flug,** *m.* 1. bortflygande, flyttning. 2. flygande frö. **-flufs,** *m.* 1. aflopp, afflytande. 2. aflopp, afloppskanal. **-flufsgraben,** *m.* afloppsdike, afloppsgraf. **-folgen,** *tr.* o. *itr. s. Jm etw.* ~ [*lassen*]: låta ngn få ngt, öfverlemna ngt till ngn, tilldela ngn ngt. **-folgung,** *f.* **-fordern,** *tr.* affordra. Bild. *Gott hat ihn abgefordert:* Gud har kallat honom hädan. **-forderung,** *f.* **-form,** *f.* modell, afbild. **-formen,** *tr.* forma, modellera. **-formung,** *f.* **-fragen,** *tr.* 1. *Jm etw.* ~ fråga ngn om ngt för att lära sig det. 2. *Dem Schüler die Aufgabe* ~ förhöra lärjungen lexan. **-fressen,** *tr.* afäta, afbeta. **-frieren,** *itr. s.* o. *tr.* förfrysa, förkyla. **-fühlen,** *tr. Jm seine Gedanken* ~ märka, ana ngns tankar. **-fuhr[e],** *f.* transport med vagn. **-führen,** *tr.* 1. afföra, bortföra, transportera. 2. afleda, t. ex. *einen Flufs. Das führt mich zu weit ab:* det för mig för långt från mitt ämne. 3. mil. *die Wache* ~ aflösa vakten. 4. med. afföra, purgera. 5. afföra, afskrifva ur räkenskaper. 6. fakt. såra ngn så att han blir urståndsatt att fortsätta fäktningen. 7. F afspisa. **-führmittel,** *n.* laxativ. **-führung,** *f.* afförande m. m. se *abführen.* **-füllen,** *tr.* 1. borttaga, afskumma. 2. *Bier in Flaschen* ~ tappa öl på buteljer. **-füllung,** *f.* **-futtern, -füttern,** *tr.* 1. fodra, mata djur. 2. afsluta kreaturens fodring. 3. F *Gäste* ~ gifva sina gäster ett mål för att därigenom blifva kvitt sina förpligtelser mot dem. **-fütterung,** *f.* **-gabe,** *f.* 1. aflemning, öfverlemning. 2. afgift, skatt. **-gähren,** *itr. h.* upphöra att jäsa. **-gang,** *m.* 1. afgång, afresa, affärd, bortgång. *Tödlicher* ~ bortgång, död. 2. åtgång, afsättning, t. ex. *einer Ware.* 3. förminskning, förlust. 4. affall. 5. *In* ~ *kommen:* komma ur bruket. **-gängig,** *a.* 1. med god åtgång, med stark efterfrågan. 2. ~ *werden:* komma ur modet. 3. felande, som fattas. **-gängsel,** *n.* affall, afskräde. **-gangsprüfung,** *f.* afgångs-, studentexamen. **-gangszeugni[f]s,** *n.* afgångsbetyg. **-gaukeln,** *tr.* afnarra. **-gaunern,** *tr.* afnarra. **-gehen,** I. *tr.* 1. afgifva, aflemna, öfverlemna. *Das Gepäck* ~ låta polettera sina saker, sitt bagage. 2. afgifva, uttala, t. ex. *ein Urteil, eine Meinung.* 3. F *jm eins* el. *etw.* ~ gifva ngn på pälsen, opers. *es wird etw.* ~ det kommer att vankas stryk el. bannor. 4. *Einen Wechsel auf jn* ~ utfärda en växel på ngn. 5. dela med sig. 6. föreställa, blifva, vara. *Die Mittelsperson* ~ spela, vara medlare, *er wird einen guten Soldaten* ~ han kommer att bli en bra soldat. **II.** *rfl.* sysselsätta, befatta sig. **-gedroschenheit,** *f.* platthet, trivialitet. **-gefeimtheit,** *f.* fiffighet, bakslughet, illistighet. **-gehen,** I. *itr. s.* 1. afgå, gå bort. ~ *lassen:* låta afgå, afsända, *mit dem Tode* ~ afgå med döden, aflida, ~ *von* el. *aus:* öfvergifva, lemna, t. ex. *von einer Meinung, der Schule.* 2. taga af, vika af. 3. med. afgå, afföras. 4. gå af, lossna, t. ex. *der Nagel geht vom Finger ab.* 5. om gevär: gå af. 6. afgå, afdragas, rabatteras, t. ex. *von der Rechnung, vom Preise, Was ihm an Verstand abgeht, ersetzt er durch Fleifs:* hvad som fattas honom i för-

stånd, ersätter han genom flit. **7.** hand. finna åtgång, röna efterfrågan. **8.** aflöpa. **II.** *tr.* **1.** gnm gående afnöta, aftrampa. *Sich* (dat.) *die Beine nach etw.* ~ springa sig förbi, bild. jägta efter ngt. **2.** stega. **3.** F *abgegangen werden:* jägtas. **-geizen, I.** *tr.* snåla in. **II.** *rfl.* gnm snålhet utmatta sig, taga lifvet af sig. **-gelêbtheit,** *f.* utlefvadt, orkeslöst tillstånd, skröplighet. **-gelegen,** *a.* aflägsen, afsides belägen. **-gelegenheit,** *f.* aflägsen belägenhet, afstånd. **-geloben,** *tr.* afsvärja, afstå från. **-gemessen,** *a.* afmätt. **-gemessenheit,** *f.* afmätt sätt, tillbakadragenhet. **-geneigtheit,** *f.* obenägenhet, motvilja. **-geordnete(r),** *m.* deputerad, (riksdags)fullmäktig, riksdagsman. **-geordnetenhaus,** *n.* andra kammaren vid riksdagen. **-geordnetenwahl,** *f.* riksdagsmannaval. **-gerben,** *tr.* afgarfva; F bild. prygla, garfva skinnet på. **-gerissenheit,** *f.* **1.** trasigt tillstånd. **2.** bild. brist på sammanhang. **-gesandte(r),** *m.* deputerad, ombud, sändebud. **-geschiedenheit,** *f.* tillbakadragenhet, enslighet, isolering. **-geschliffenheit,** *f.* belefvenhet. **-geschlossenheit,** *f.* tillbakadragenhet, enslighet, isolering. **-geschmackt,** *a.* fadd, platt, innehållslös. **-geschmacktheit,** *f.* faddhet, platthet. **-gesondertheit,** *f.* frånsöndring, isolering. **-gestorbenheit,** *f.* okänslighet, apati. **-gestumptheit,** *f.* **1.** trubbighet, slöhet. **2.** andlig slöhet, förslöadt tillstånd, apati. **-gewinnen,** *tr.* afvinna, tillvinna sig, vinna. *Jm Liebe* ~ göra sig älskad af ngn, *jm den Vorsprung* ~ få försprång för ngn, *einer Sache keinen Geschmack* ~ *können:* ej finna smak i, ej tycka om ngt, *sich* (dat.) *etw.* ~ förmå sig till ngt. **-gewinnung,** *f.* **-gewöhnen,** *tr. Jm etw.* ~ vänja ngn af med ngt. **-gewöhnung,** *f.* afvänjning. **-gieſsen,** *tr.* **1.** afhälla. **2.** *In eine Form* ~ gjuta i en form. **-gieſsung,** *f.* **-gipfeln,** *tr.* toppa (af). **-gipf[e]lung,** *f.* **-gittern,** *tr.* afskilja gnm galler. **-glanz,** *m.* återglans, reflex; bild. (svag) afbild. **-glätten,** *tr.* släta ut, jämna, polera. **-glättung,** *f.* **-gleichen,** *tr.* **1.** jämna, utjämna. **2.** hand. *Schuld und Forderung* ~ saldera en räkning. **3.** afjämna, afväga, sammanpassa. **-gleichung,** *f.* **-gleiten,** *itr. s.* halka, glida, slinta, glida ned. bild. *alle Ermahnungen gleiten an ihm ab:* alla förmaningar äro spilda på honom. **-glimmen,** *itr. s.* afslockna. **-glimmung,** *f.* **-glühen, I.** *tr.* glödga. **II.** *itr. s.* upphöra att glöda, svalna. **-glühung,** *f.* **-gott,** *m.* afgud. **-götterei,** *f.* afguderi. **-göttisch,** *a.* afgudisk. **-graben,** *tr.* **1.** gräfva af, bort, gnm gräfning jämna. **2.** gnm gräfning afleda, afdika, begränsa. **-grabung,** *f.* **-grämen,** *rfl.* förtäras af grämelse. **-grasen,** *tr.* om djur: afbeta, om människor: slå af gräset på, t. ex. *die Wiese.* **-greifen,** *tr.* gnm tummande afnöta. **-grenzen,** *tr.* begränsa, bestämma gränserna för. **-grenzung,** *f.* **-grund,** *m.* afgrund, bråddjup. **-gucken,** *tr.* F **1.** *Jm eine Kunst* ~ lära sig en konst af ngn gnm att förstulet se honom utöfva den. **2.** *Sich* (dat.) *die Augen* ~ titta nyfiket, starrbliga. **-gürten,** *tr.* afspänna. *Den Degen* ~ taga af sig värjan, *das Pferd* ~ lossa, spänna upp hästens bukgjordar. **-gufs,** *m.* **1.** gjutning, afgjutning. **2.** det gjutna, den gjutna bilden. **3.** tekn. gjuthål. **-haaren, I.** *tr.* borttaga, afskafva håret af. **II.** *itr. h.* håra af. **-haben,** *tr.* **1.** hafva, behålla af, t. ex. *den Hut.* **2.** F få del af. **-hacken,** *tr.* afhacka, afhugga. **-hageln, I.** *tr. Das Wetter hat die Blüten abgehagelt* el. *die B. sind abgehagelt:* haglet har slagit af blommorna. **II.** *rfl.* opers. upphöra att hagla. **-hagern,** *itr. s.* magra, falla af. **-häkeln,** *tr.* virka af, t. ex. *ein Muster.* **-haken,** *tr.* häkta af. **-halten, I.** *tr.* **1.** afhålla, hindra, hålla tillbaka, hålla ifrån, afstänga. **2.** hålla, förrätta, fira, t. ex. *eine Auktion, einen Gottesdienst.* **II.** *itr. h.* sjö. *vom Lande* ~ hålla från landet, söka sjön. **-haltung,** *f.* **-handeln,** *tr.* **1.** *Jm etw.* ~ köpa, tillhandla sig ngt af ngn. **2.** afpruta. *Er läfst sich nichts* ~ han låter ej pruta med sig. **3.** afhandla, förhandla, diskutera. *Das weitere wollen wir morgen* ~ vi skola vidare talas vid i morgon. **-händen,** *adv.* ~ *kommen:* komma bort. **-handlung,** *f.* afhandling. **-hang,** *m.* sluttning, lutning; mil. glacis. **-hangen,** *itr. h.* **1.** hänga ned. **2.** hänga på ngt afstånd. **3.** bild. *von jm* ~ bero, vara beroende af, på ngn. **-hängen, I.** *tr.* taga ned ngt hängande. **II.** *itr. h.* = *abhangen.* **-hängig,** *a.* **1.** sluttande. **2.** beroende, afhängig. **-hängigkeit,** *f.* **1.** ✻ sluttning, lutning. **2.** beroende. **-härmen,** *rfl.* förtäras af grämelse. **-härten,** *f. tr.* göra hård, härda. **II.** *rfl.* härda sig, härdas. **-härtung,** *f.* härdande, härdning. **-haschen,** *tr. Jm etw.* ~ jägta ngn, så att han lemnar ifrån sig ngt. **-haspeln,** *tr.* afhärfla, afhaspla; bild. F göra på hafs. **-hasp[e]lung,** *f.* **-hauen,** *tr.* **1.** afhugga. **2.** F piska upp. **-häuten, I.** *tr.* afdraga huden af, flå. **II.** *itr. h.* byta om skinn. **-heben, I.** *tr.* aflyfta, aftaga. **II.** *rfl.* sticka af, framträda. **-hebung,** *f.* **-helfen, I.** *tr. Jm den Rock* ~ hjälpa ngn af med rocken. **II.** *itr. h.* **1.** *Jm von etw.* ~ hälpa ngn att blifva af med ngt. **2.** afhjälpa, skaffa bot för, t. ex. *einer Krankheit.* **-herzen,** *tr.* smeka hjärtligt. **-hetzen, I.** *tr.* tröttjaga, jägta. **II.** *rfl.* trötta ut sig. **-hetzung,** *f.* hetsjagt; jägtande. **-hilfe** se *Abhülfe.* **-hobeln,** *tr.* hyfla af; F bild. hyfsa. **-höb[e]lung,** *f.* **-hold,** *a. Jm* ~ ogynnsamt stämd, fiendtlig mot ngn. **-holen,** *tr.* **1.** hämta, afhämta. **2.** sjö. taga loss, göra flott. **-holzen,** *tr.* **1.** hugga ned träd, afrödja. *Einen Berg* ~ hugga bort träden, skogen på ett bärg. **2.** kvista, afkvista. **3.** F bild. prygla. **-holzung,** *f.* **-horchen,** *tr.* gnm lyssnande,

spioneri taga reda på, t. ex. *jm ein Geheimnis:* ngns hemlighet. **-hören,** *tr.* **1.** *Jm etw.* ~ erfara ngt af ngn gnm hemligt lyssnande. **2.** förhöra. **-hörung,** *f.* **-hub,** *m.* **1.** det aflyftade. **2.** öfverlefvor. **3.** kort. aftagning. **4.** affall, afskräde. **-hülfe,** *f.* hjälp mot, bot för. **-hungern,** *rfl.* svälta sig. **-hüpfen,** *itr. s.* hoppa åstad. **-huschen,** *itr. s.* hastigt smyga sig, flyga, springa bort. **-husten,** I. *tr.* hosta upp. II. *rfl.* hosta våldsamt, hosta sig trött. **-hüten,** *tr. Eine Wiese* ~ valla på en äng. **-irren,** *itr. s.* gå vilse, förirra sig; begå felsteg. **-irrung,** *f.* förirring, förvillelse, felsteg. **-ituriént,** *-en, m.* abiturient, studentkandidat. **-ituriéntenprüfung,** *f.* afgångs-, studentexamen. **-jagen,** I. *tr.* **1.** uttröttа, tröttrida, tröttköra. **2.** jäg. afdrifva. **3.** *Jm etw.* ~ sätta efter ngn och fråntaga honom ngt. II. *rfl.* trötta ut sig. III. *itr. h.* sluta jagten. **-judizieren,** *tr.* frändöma. **-kämmen,** *tr.* afkamma. **-kanten,** *tr.* kanta, afkanta. **-kanzeln,** *tr.* **1.** högljudt förkunna (från predikstolen), proklamera. **2.** banna, läsa lagen för. **-kappen,** *tr.* **1.** aftaga hufvan på jagtfalkar. **2.** afhugga, sjö. kapa. **3.** F afsnäsa. **-kargen,** *tr. Jm etw.* ~ snåla in ngt för ngn, neka ngn ngt. **-karren,** *tr.* köra bort i (skott-) kärra. **-karten,** *tr.* hemligt komma öfverens om, ingå komplott om. *Abgekarteter Handel:* anslag, komplott. **-kartung,** *f.* hemlig öfverenskommelse, komplott. **-kasteien,** *rfl.* hårdt späka sig. **-kauen,** *tr.* aftugga. **-kauf,** *m.* köp af ngn, inköp. **-kaufen,** *tr.* **1.** *Jm etw.* ~ köpa ngt af ngn. **2.** *Eine Strafe* el. *sich von einer Strafe* ~ köpa sig fri från ett straff. **-käufer,** *m.* köpare. **-kehlen,** *tr.* **1.** hugga af halsen på djur. **2.** tekn. reffla. **-kehlung,** *f.* **-kehr,** *f.* afsmak, motvilja. **-kehren,** I. *tr.* **1.** afsopa. **2.** afvända. II. *rfl.* vända sig bort. **-kehrer(in),** *m.* (*f.*) sopare (soperska). **-kehricht,** *m.* o. *n.* sopor. **-keilen,** *tr.* **1.** genom kilar frånskilja. **2.** P mörbulta. **-keltern,** I. *tr.* prässa drufvor. II. *itr. h.* afsluta prässningen. **-ketten,** *tr.* afhäkta, aftaga kedjor af. *Einen Hund* ~ lössläppa en hund från kedjan. **-klappen,** *tr. Einen Tisch* ~ fälla ned ett bords skifvor. **-klären,** I. *tr.* klara, klara af. II. *rfl.* klara sig, klarna. **-klärung,** *f.* **-klatsch,** *m.* afklatschning, aftryck, matt kopia. **-klatschen,** I. *tr.* afklatscha, aftrycka. II. *rfl.* sladdra, skvallra af hjärtans lust. **-klauben,** *tr.* afplocka. *Einen Knochen* ~ afgnaga ett ben. **-klecksen,** *tr.* afskrifva, kopiera som en kläpare. **-kleiden,** *tr.* **1.** gnm en tunn vägg dölja el. frånskilja. **2.** ✱ afkläda. **-kleidung,** *f.* **-klemmen,** *tr.* afklämma. **-klimpern,** *tr.* F spela dåligt, traggla igenom. **-klingen,** *itr. s.* förklinga. **-klopfen,** *tr.* slå af, piska, piska af. **-klöppeln,** *tr.* **1.** färdigknyppla. **2.** knyppla af, t. ex. *ein Muster.* **-knabbern,** *tr.* P afknapra. **-knacken,** I. *tr.* knäcka, afbryta. II. *itr. s.* knakande gå af. **-knallen,** I. *itr. s.* smälla, springa sönder med en knall. II. *tr.* F skjuta af ett gevär. **-knappen,** **-knapsen,** F = *abzwacken.* **-knausern,** P = *abkargen.* **-kneifen,** *tr.* afknipa. **-knicken,** *tr.* afknäcka, afbryta. **-knipsen,** *tr.* F **1.** skära af. **2.** knäppa till, gifva en knäpp. **-knöpfen,** *tr.* knäppa af, upp. **-knüpfen,** *tr.* knyta af, upp. **-kochen,** I. *tr.* afkoka, koka på. II. *itr. h.* mil. laga mat, koka kaffe. **-kochung,** *f.* **-kommandieren,** *tr.* mil. **1.** återkalla, kontramandera. **2.** skicka på en kommendering. **-kommandierung,** *f.* **1.** kontraorder. **2.** kommendering. **-kommen,** I. *itr. s.* **1.** komma bort; aflägsna sig. *Von seiner Rede* ~ tappa tråden i talet. **2.** komma ifrån, slå sig lös. **3.** komma ifrån, blifva kvitt. *Billig* ~ slippa ifrån för godt pris. **4.** komma ur bruket, bli gammalmodig. *Immer mehr* ~ blifva mer och mer obruklig. **5.** jäg. *gut* ~ skjuta bra. II. *n.* öfverenskommelse. **-kommenschaft,** *f.* afkomma, efterkommande **-kömmling,** *-e, m.* afkomling. **-konterfeien,** *tr.* F porträttera. **-köpfen,** *tr.* **1.** F halshugga. **2.** afskära hufvudet på. **3.** toppa. **-köpfung,** *f.* **-koppeln,** *tr.* jäg. släppa, t. ex. *die Hunde.* **-körnen,** *tr. Die Ähren* ~ taga kornen ur axen. **-kratzen,** I. *tr.* **1.** afskrapa, afputsa. **2.** spela med skärande missljud i sht på stråkinstrument. II. *itr. s.* F ge sig af, schappa. **-krauten,** *tr.* rensa, bortrensa ogräs från. **-kriegen,** *tr.* F **1.** få del af, få med af; få bannor, få styk. *Du wirst schon deins* ~ du skall nog få din beskärda del. **2.** få af, få loss. **-kritzeln,** *tr.* afskrifva, kopiera dåligt. **-kröschen,** *tr.* kok. bryna i smör. **-krümeln,** I. *tr.* afsmula. II. *itr. s.* o. *rfl.* smula sig. **-krusten,** *tr.* aftaga skorpan på. **-kugeln,** *tr. Etw.* ~ rösta, votera med kulor om ngt. **-kühlen,** I. *tr.* låta svalna, svalka, afkyla. II. *rfl.* svalna. **-kunft,** *f.* härkomst, börd, familj. **-kürzen,** *tr.* **1.** afkorta, förkorta. **2.** mat. *einen Bruch* ~ förkorta, reducera ett bråk. **3.** *Jm den Lohn* el. *etw. am Lohne* ~ minska ngns lön. **-kürzung,** *f.* afkortning, förkortning, reduktion. **-küssen,** *tr.* **1.** kyssa bort. **2.** F kringkyssa. **-kutsch[ier]en,** *itr. s.* F kuska åstad, fara bort. **-laden,** *tr.* o. *itr. h.* aflassa, aflasta, lossa. **-lader,** **-läder,** *m.* **1.** aflassare, packkarl. **2.** sjö. aflastare. **-ladung,** *f.* aflastning m. m. se *-laden.* **-lage,** *f.* **1.** förvaringsställe, magasin, upplag. **2.** ~ *einer Rechnung:* en räknings afslutande. **3.** ~ *eines Eides:* edgång. **-lagern,** I. *tr.* **1.** aflagra, afsätta. **2.** låta lägra sig på afstånd. **3.** lägga på lager. II. *rfl.* **1.** aflagra sig. **2.** lägra sig på afstånd. III. *itr. s.* ligga till sig. **-lagerung,** *f.* **-langen,** *tr.* **1.** räcka ned. **2.** afhämta och medtaga. **3.** uppnå. **-laschen,** *tr.* skog. stämpla, blecka. **-lafs,** *m.* **1.** aflopp, damlucka. **2.** *Ohne*

~ utan återvändo. 3. afslag, nedsättning på priset. 4. aflat, förlåtelse. **-lafsbrief**, *m.* aflatsbref. **-lassen**, I. *tr.* 1. låta vara af, ej åter fastsätta. *Seine Hand von etw.* ~ ej röra vid ngt. 2. låta gå, afsända. *Das Schiff vom Stapel* ~ låta fartyget gå af stapeln. 3. aftappa, tappa. *Den Graben* ~ leda vattnet ur diket. 4. *Etw. an der Forderung* ~ skänka efter ngt af sin fordran, *etw. vom Preise* ~ låta pruta med sig. 5. öfverlåta, försälja. II. *itr. h.* 1. upphöra, taga slut. 2. *Von Etw.* ~ afstå ifrån, uppgifva sina anspråk på ngt, låta ngt vara. **-lafshahn**, *m.* afloppskran. **-lafsjahr**, *n.* jubelår. **-lafskram**, *m.* aflatshandel. **-lafskrämer**, *m.* aflatskrämare. **-lassung**, *f.* afsändande m. m. se *ablassen*. **-lafszettel**, *m.* aflatsbref. **-lauben**, *tr.* aflöfva. **-laubung**, *f.* **-lauern**, *tr.* utspionera, lura ut.

Ablauf, *m.* 1. aflopp. 2. startande. 3. förlopp, slut. *Der* ~ *des Wechsels:* växelns förfallotid. 4. utgång, resultat. 5. gång af stapeln. **-en**, I. *itr. s.* 1. gå af. 2. rinna af, bort. 3. sjö. afsegla; gå af stapeln. 4. F misslyckas, afspisas. *Er ist gut abgelaufen:* han har just råkat väl ut, fakt. *seinen Gegner* ~ *lassen:* parera motståndarens stöt. 5. taga af, vika af. 6. utlöpa, gå till ända, taga slut. *Seine Uhr ist abgelaufen:* hans klocka har gått ned, bild. hans timme har slagit, *der Wechsel ist abgelaufen:* växeln har förfallit. 7. aflöpa. *Die Sache läuft in einen Scherz ab:* saken får ett skämtsamt slut. 8. slutta, sänka sig. II. *tr.* 1. gnm springande afnöta. *Sich* (dat.) *die Beine nach etw.* ~ jägta efter ngt, *sich die Hörner* ~ trampa ut barnskorna, rasa ut, *sich etw. an den Schuhen abgelaufen haben:* kunna ngt på sina fem fingrar. 2. vid tornérspel: kasta ur sadeln. 3. *Jm den Rang* ~ gå om ngn i rang. 4. *Die Läden, die Stadt* ~ springa omkring i alla bodar, i hela staden, *er hat alles allein abgelaufen:* han har gjort allt ensam. III. *rfl.* springa sig trött. **-sfrist**, **-szeit**, *f.* förfallotid.

ab||laugen, *tr.* urlaka, luta. **-lauschen**, *tr.* lyssnande erfara. *Der Natur ihre Geheimnisse* ~ aflocka naturen dess hemligheter. **-laut**, *m.* gram. afljud. **-lauten**, *itr. h.* hafva afljud. **-läuten**, *tr.* 1. gnm klockringning afsluta. 2. gnm ringning förkunna.

Abläuter||arbeit, *f.* vaskning, rensning, raffinering. **-fafs**, *n.* vaskträg. **-n**, *tr.* klara, vaska, raffinera.

ab||leben, I. *tr.* upplefva, bevittna. II. *rfl.* 1. taga slut, gå till ända. 2. blifva utlefvad, skröplig. *Abgelebt:* utlefvad. III. *itr. s.* gå bort, aflida. IV. *n.* frånfälle, död. **-lecken**, I. *tr.* afslicka. II. *itr. s.* läcka. **-ledern**, *tr.* 1. borttaga skinnet från. 2. F prygla, klå på. **-leeren**, *tr.* tömma. **-legbar**, *a.* lämplig att läggas af, att läggas åsido. **-legen**, I. *tr.* 1. aflägga, aftaga, bortlägga. bild. *die Kinderschuhe* ~ trampa ut barnskorna. 2. aflägga, afgifva, fullgöra, bestå. 3. sjö. *ein Schiff* ~ låta ett fartyg löpa ut. II. *itr. h.* 1. aftaga ytterkläderna. 2. få ungar. 3. sjö. lägga ut från land. **-leger**, *m.* aflägare. **-legung**, *f.* aflägganде m. m. se *ablegen*. **-lehnen**, *tr.* 1. luta, vända ifrån. 2. bild. afböja, tillbakavisa, försmå; afstå ifrån. **-lehnung**, *f.* **-leiern**, *tr.* förakti. 1. spela på positiv. 2. uppläsa, deklamera med entonig röst. **-leihen**, *tr. Jm etw.* ~ låna ngt af ngn. **-leisten**, *tr.* fullgöra. *Einen Eid* ~ gå ed. **-leistung**, *f.*

ableit||bar, *a.* som kan härledas. **-en**, I. *tr.* 1. afleda, leda bort, afvända, utestänga. 2. härleda. II. *rfl.* härleda sig. **-er**, *m.* afledare. **-ung**, *f.* 1. afledning, bortledande. 2. härledning. **-ungsgraben**, *m.* afloppsdike. **-ungssilbe**, *f.* gram. härledningsstafvelse.

ablenk||bar, *a.* möjlig att afleda. **-en**, I. *tr.* 1. afleda, aflägsna. *Jn von etw.* ~ förmå ngn att afstå ifrån ngt. 2. *Die Lichtstrahlen* ~ bryta ljusstrålarne. II. *itr. h.* vika af, aflägsna sig. **-ung**, *f.* **-ungswinkel**, *m.* brytningsvinkel.

ab||lernen, *tr. Jm etw.* ~ lära sig ngt af ngn. **-lesen**, *tr.* 1. afplocka. 2. läsa, afläsa. 3. gnm läsning afnöta. **-leser(in)**, *m.* (*f.*) person som afplockar. **-lesung**, *f.* afplockande, läsning. **-leugnen**, *tr.* förneka. **-leugnung**, *f.* **-liefern**, *tr.* aflemna, leverera. **-lieferer**, *m.* person som aflemnar, leverantör. **-lieferung**, *f.* aflemnande, leverering, leverans. **-lieferungsschein**, *m.* 1. levereringsorder. 2. levereringsbevis. **-liegen**, I. *itr. h.* 1. ligga aflägse. 2. ligga tillbörlig tid. *Abgelegen:* som legat tillbörlig tid. II. *rfl.* 1. = *I*, 2. 2. blifva förlegad. **-listen**, *tr. Jm etw.* ~ gnm list aflocka ngn ngt. **-locken**, *tr.* 1. locka bort ifrån ngt. 2. aflocka. **-lohnen**, *tr.* 1. aflöna. 2. afl. och afskeda. **-lohnung**, *f.* **-löschen**, *tr.* 1. släcka. 2. stryka bort, utplåna. **-löschung**, *f.* **-lösen**, I. *tr.* 1. lossa, frånskilja; aftaga. 2. frigöra, friköpa. 3. aflösa. II. *rfl.* 1. lossna, gå loss. 2. afsöndra sig. 3. rpr. aflösa hvarandra, byta om, alternera. **-löser**, *m.* mil. aflösande soldat. **-lösung**, *f.* 1. lossande; frånskiljande. 2. lösen, amortering, aflösning. **-löt[h]en**, *tr.* lossa gnm att smälta lödningen. **-luchsen**, *tr.* skol. i smyg titta efter, smida, fuska sig till. **-machen**, *tr.* 1. lossa, frånskilja, aftaga. 2. afgöra, uträtta, öfverenskomma om, ordna. *Einen Streit* ~ slita en tvist, hand. *eine Rechnung* ~ likvidera en räkning. 3. kok. afreda. **-machung**, *f.* **-magern**, I. *itr. s.* afmagra. II. *tr.* svälta. **-magerung**, *f.* afmagring; svält. **-mähen**, *tr.* afmäja, afslå, aftaga. **-mähung**, *f.* **-mahnen**, *tr.* afråda. **-mahnung**, *f.* **-malen**, *tr.* 1. måla af, porträttera, kopiera. 2. måla, skildra.

-marsch, *m.* afmarsch. **-marschieren,** *itr. s.* afmarschera. **-martern,** I. *tr.* plåga länge o. mkt. II. *rfl.* plåga sig. **-marterung,** *f.* **-matten,** I. *tr.* 1. afmatta, utmatta. 2. tekn. mattslipa ‖ II. *rfl.* utmatta sig. **-mattung,** *f.* **-meißeln,** *tr.* 1. afmäjsla. 2. mäjsla, forma med mäjsel. **-melden,** I. *tr.* kontramandera, återtaga. *Jn* ~ anmäla att ngn är förhindrad att infinna sig, *einen Schüler* ~ anmäla att en lärjunge skall lemna skolan. II. *rfl.* anmäla sin afresa, sin afmarsch, taga afsked. **-meldung,** *f.* **-mergeln,** *tr.* utmärgla. **-merg[e]lung,** *f.* **-merken,** *tr. Jm etw.* ~ märka ngt på ngn. **-meßbar,** *a.* mätbar, mat. reell. **-messen,** *tr.* mäta, uppmäta, afmäta, afdela, afpassa. Bild. *seine Worte* ~ väga sina ord. **-messer,** *m.* mätare, landtmätare. **-messung,** *f.* mätning m. m. se *abmessen.* **-miet[h]en,** *tr. Jm etw.* ~ hyra ngt af ngn. **-miet[h]ung,** *f.* **-modeln,** *tr.* forma, modellera. **-mucken,** *tr.* F döda i hemlighet. **-müden, -mühen,** I. *tr.* uttrötta. II. *rfl.* trötta ut sig. **-murksen,** *tr.* F hemligt taga lifvet af, lönmörda. **-müfsigen,** I. *tr.* 1. *Sich* (dat.) *eine Stunde* ~ slå sig lös en timme. 2. aftvinga. II. *rfl.* taga sig ledigt, slå sig lös. **-nagen,** *tr.* afgnaga. **-nähen,** I. *tr.* 1. sy, sticka i rutor el. andra figurer. 2. gnm sömnad betala. II. *rfl.* sy sig trött. **-näher,** *m.* söm som afdelar, gör trängre. **-nahme,** *f.* 1. nedtagande, borttagande, aftagande. 2. affordrande, mottagande. 3. hand. afsättning, åtgång. *Bei* ~ *gröfserer Partieen:* om större partier tagas, partivis. 4. aftagande, förminskning. **-naschen,** *tr.* i smyg taga, snatta. **-nehmen,** I. *tr.* 1. ned-, af-, borttaga. *Die Speisen* ~ duka af, *die Milch* ~ skumma mjölken. 2. *Jm etw.* ~ a) fråntaga ngn ngt, b) mottaga ngt af ngn, *jm die Waffen* ~ afväpna ngn, *jm Waren* ~ köpa varor af ngn, *jm einen Eid* ~ låta ngn gå ed, *jm ein Versprechen* ~ taga löfte af ngn, *jm die Larve* ~ demaskera ngn. 3. taga en del af. *Sich* (dat.) *etw.* ~ taga af en bit åt sig. 4. afbilda, porträttera. 5. sluta sig till, gissa. 6. *Sich* (dat.) *ein Beispiel an jm* ~ taga exempel af ngn. II. *itr. h.* aftaga, förminskas, försvagas; magra; taga ihop vid stickning. **-nehmer(in),** *m.* (*f.*) 1. person som tar ned, plockar af frukt o. dyl. 2. köpare, afnämare. 3. tjufgodsgömmare. **-neigen,** *tr.* o. *rfl.* vända (sig) bort. Vanl. blott i part. *abgeneigt:* ogynnsamt stämd mot, ej böjd för, ovillig, obenägen. **-neigung,** *f.* motvilja, obenägenhet. **-nörm,** *a.* ovanlig, abnorm. **-normität,** *-en, f.* ovanlighet, abnormitet. **-nöt[h]igen,** *tr.* aftvinga. **-nöt[h]igung,** *f.* **-nutzen, -nützen,** I. *tr.* afnöta. II. *rfl.* afnötas, blifva utnött. **-nutzung,** *f.* **-öden,** *tr.* göra öde, föröda. **-ohrfeigen,** *tr.* örfila upp.

Abonn‖emént, *-s, n.* abonnemang, prenumeration, subskription. **-ént,** *-en, m.* **-éntin,** *-nen, f.* abonnent, prenumerant, subskribent. **-íeren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* abonnera, prenumerera, subskribera (på).

abordn‖en, *tr.* 1. utse, välja till ombud, till fullmäktig. 2. gifva återbud om, kontramandera. **-er,** *m.* valman. **-ung,** *f.* 1. val, uppdrag, fullmakt. 2. återbud, kontraorder.

Ab‖ort, *m.* afträde. **-íeren,** *sv. itr. h.* få missfall. **-órtus,** -, *m.* missfall. **-paalen,** *tr. Erbsen* ~ sprita ärter. **-paaren,** *tr.* ordna parvis. **-pachten,** *tr.* arrendera. **-pachtung,** *f.* arrende. **-packen,** *tr.* afpacka, aflassa. **-packer,** *m.* afpackande person, aflassare. **-packung,** *f.* afpackning. **-paschen,** I. *tr.* tärningsspel. *Jn* ~ slå högre slag än ngn. II. *itr. s.* F gå sin väg, aftroppa. **-passen,** *tr.* 1. afpassa. 2. lura på, passa på. **-patrouillieren,** *tr. Eine Gegend* ~ patrullera inom en viss trakt. **-peinigen,** *tr.* utpina. **-peitschen,** *tr.* genompiska, -prygla. **-pelzen,** *tr.* 1. flå. 2. *Jn* ~ taga af ngn hans päls, hans ytterkläder. 3. F mörbulta. **-pfählen,** *tr.* begränsa, omgifva, afdela med pålar. **-pfählung,** *f.* **-pfändbar,** *a.* jur. som får tagas i utmätning. **-pfänden,** *tr.* utmäta, verkställa utmätning hos. **-pfändung,** *f.* utmätning. **-pfeifen,** *tr.* hvissla från början till slut. **-pflöcken,** *tr.* 1. utstaka, med pinnar utmärka el. begränsa. 2. lossa ngt, som varit fästadt vid pinnar. **-pflücken,** *tr.* afplocka, plocka. **-picken,** *tr.* af-, borthacka, hacka lös. **-placken,** *rfl.* F trötta ut sig. **-plagen,** I. *tr.* plåga, utpina. II. *rfl.* plåga sig, trötta sig. **-plaggen,** *tr.* åbr. borttaga grästorf från, flåhacka. **-plärren,** F I. *tr.* uppläsa slarfvigt. II. *rfl.* prata mycket. **-platten,** *tr.* af-, tillplatta. **-plätten,** *tr.* 1. stryka med strykjärn. 2. tekn. valsa, utvalsa. **-plattung,** *f.* afplattning. **-platzen,** *itr. s.* med en knall gå loss, springa af. **-plätzen,** *tr.* skog. blecka. **-plätzung,** *f.* **-plündern,** *tr.* (ut)plundra, råna, fråntaga. **-pochen,** *tr.* 1. med hammarslag lossa. 2. pockande affordra. **-prägen,** *tr.* afprägla. **-prägung,** *f.* **-prall,** *m.* återstudsning. **-prallen,** *itr. s.* återstudsa; bild. afsnäsas, afspisas. **-prallung,** *f.* **-predigen,** I. *tr.* uppläsa, framsäga på predikovis. II. *rfl.* predika sig trött. **-prellen,** I. *tr.* återkasta; bild. afvisa. II. *itr. s.* återstudsa. **-pressen,** *tr.* afprässa. **-pressung,** *f.* **-protzen,** *tr.* mil. afbrösta. **-prügeln,** *tr.* F prygla grundligt. **-puffen,** I. *tr.* 1. = *abprügeln.* 2. få sjalfdöda djur. II. *itr. s.* om löst krut o. dyl. explodera. **-pumpen,** *tr.* 1. gnm pumpning aflägsna. 2. pumpa läns. 3. F låna, vigga, *jm etw.:* ngt af ngn. **-putz,** *m.* afputsning, yttre puts. **-putzen,** *tr.* 1. afputsa, afgnida, putsa, rengöra. *Schuhe* ~ borsta skodon. 2. F *jn* ~ skrubba upp ngn. **-putzung,** *f.* **-quälen,** I. *tr.* 1. *Jm etw.* ~ plåga ngn, käxa på ngn, tills han gifver ngt. 2. plåga, martera. II. *rfl.*

plåga, martera sig. **-quetschen,** *tr.* krossa, klämma af. **-quirlen,** *tr.* kok. vispa hårdt. **-raffen,** *tr.* rycka, slita, rafsa ned, bort. **-rahmen,** *tr.* 1. skumma. 2. sätta inom ram. **-ranken,** *tr.* taga rankor(na) af. **-rascheln,** *itr. s.* falla ned el. aflägsna sig rasslande. **-rasen,** I. *tr.* 1. borttaga grästorfvorna från. 2. jäg. afbeta. II. *rfl.* rasa ut. **-raspeln,** *tr.* afraspa. **-rasseln,** *itr. s.* rasslande aflägsna sig. **-rat[h]en,** I. *tr.* o. *itr. h.* afråda. *Jm von etw.* ~ råda ngn att afstå från ngt. II. *tr. Jm ein Geheimnis* ~ gissa ngns hemlighet. **-rauchen,** *itr. s.* fördunsta, bortdunsta. **-räuchern,** *tr.* röka väl, fullständigt. **-raum,** *m.* rask, affall, spånor. **-räumen,** *tr.* 1. rödja af, rödja ren. 2. rödja af, taga bort, bortskaffa. **-räumung,** *f.* **-raupen,** *tr.* plocka bort mask från. **-rauschen** = *abbrausen.* **-rechen,** *tr.* kratta, afkratta. **-rechtlig,** *m.* o. *n.* åbr. sädesagnar, sädesdråse. **-rechnen,** I. *tr.* draga af, ifrån; af-, frånräkna. *Dies abgerechnet:* bortsedt härifrån. II. *itr. h.* afsluta räkenskaperna, utjämna debet och kredit, likvidera. **-rechnung,** *f.* 1. afdrag. 2. afräkning, kvittning. 3. uppgörelse. *Mit jm* ~ *halten:* göra upp räkenskaperna med ngn. **-rechte,** *f.* afvigsida. **-rede,** *f.* 1. aftal, öfverenskommelse. 2. förnekande. *In* ~ *stellen* el. *ziehen* el. *nehmen:* förneka. **-reden,** *tr.* 1. aftala, öfverenskomma om. *Abgeredetermafsen:* enligt öfverenskommelse. 2. *Jm etw.* ~ öfvertala ngn att afstå från ngt. **-redung,** *f.* **-regeln,** *tr.* reglera. **-regnen,** I. *itr. h.* o. *rfl.* opers. upphöra att regna. *Es* ~ *lassen:* afvakta regnets upphörande. II. *tr. Abgeregnet sein:* hafva afslagits el. bortsköljts af regnet. **-reiben,** I. *tr.* 1. afrifva. *Sich* (dat.) *den Körper* ~ taga en afrifning, frottera sig. 2. polera. 3. *Farben* ~ rifva färg. 4. bild. *abgerieben:* illparig, listig. II. *rfl.* slitas, afnötas. **-reibung,** *f.* **-reichen,** *tr.* 1. gifva, öfverlemna. 2. nå. **-reifen,** *itr. s.* mogna väl, fullständigt. **-reise,** *f.* afresa. **-reisen,** *itr. s.* afresa, resa. **-reifsen,** I. *tr.* 1. rycka loss, lösrycka, slita ifrån, rifva af, slita af. 2. rifva ned, förstöra. 3. rifva sönder, slita ut, t. ex. *Kleider. Abgerissen:* trasig. 4. göra utkast till, rita konturerna af. II. *rfl.* 1. slita sig lös. 2. F öfver måttan ansträngа sig. III. *itr. s.* gå af. *Meine Geduld reifst ab:* mitt tålamod tar slut, *es reifst gar nicht ab:* det tar aldrig slut. **-reiten,** I. *tr.* 1. tröttrida. 2. inrida, dressera. 3. ridande passera. II. *rfl.* 1. rida sig trött. 2. F bild. arbeta ut sig. III. *itr. s.* 1. rida åstad, ridande aflägsna sig. 2. *Vom Wege* ~ taga af. **-rennen,** I. *itr. s.* springa sin kos, ränna åstad. II. *tr.* springande afnöta. III. *rfl.* springa sig trött. **-richten,** *tr.* 1. dressera, inöfva, tränera. 2. uppdraga efter snöre, rikta, justera, rätta. **-richter,** *m.* dressör, tränerare. **-richtkunst,** *f.* dresseringskonst. **-riegeln,** *tr.* regla, förregla. **-rieseln,** *itr. h.* o. *s.* rinna, sippra ned. **-rinden,** *tr.* afbarka, afskala. **-rindig,** *a.* hvars bark spricker ifrån. **-ringen,** *tr. Jm etw.* ~ tillkämpa sig ngt af ngn. **-rinnen,** *itr. s.* rinna af, ned. **-rifs,** *m.* skiss, konturer, utkast, utdrag. **-rollen,** *tr.*, *itr. s.* o. *rfl.* rulla af, ned, ut, upp. *Die Zeit rollt ab:* tiden förflyter. **-rosten,** *itr. s.* afrosta. **-rösten,** *tr.* rosta, halstra. **-rücken,** I. *tr.* flytta ifrån, förflytta. II. *itr. s.* 1. flytta sig. 2. aftåga. **-rudern,** *itr. s.* ro bort. **-ruf,** *m.* återkallelse. **-rufen,** I. *tr.* 1. bort-, återkalla. 2. *Jn zum Theater* ~ hämta ngn till teatern. 3. utropa, förkunna. 4. *Jn* ~ *können:* kunna höras af ngn. II. *rfl.* ropa sig trött. **-rufung,** *f.* **-rühren,** *tr.* kok. reda af. **-runden,** *tr.* afrunda. **-rundung,** *f.* **-rüsten,** *tr.* 1. nedtaga ställningar. 2. sjö. aftackla, afrusta. 3. mil. försätta på fredsfot. **-rüstung,** *f.* **-rutschen,** *itr. s.* 1. halka ned, glida af. 2. F loma af. **-säen,** *tr.* beså helt och hållet. **-sagebrief,** *m.* bref med återbud. **-sagen,** I. *tr.* 1. uppsäga. *Abgesagter Feind:* förklarad fiende. 2. återtaga, återkalla, kontramandera. II. *itr. h.* afsäga sig, afsvärja, afstå ifrån, öfvergifva, fly, t. ex. *dem Teufel.* **-sägen,** *tr.* afsåga. **-sageschreiben,** *n.* skrifvelse med återbud. **-salzen,** *tr.* salta väl, insalta. **-satteln,** *tr.* afsadla. **-satz,** *m.* 1. afsättning, fällning. 2. afsats, afbrott. *Ohne* ~ i ett drag, *in verschiedenen Absätzen:* i flera repriser. 3. afsats i skrift. 4. bot. knut på halmstrån. 5. klack. 6. hand. afsättning, åtgång. 7. värdeförlust. 8. djurs afvänjande. **-satzgebiet,** *n.* afsättningsområde, marknad. **-satzweise,** *adv.* i afsatser, i repriser. **-saufen,** *tr.* dricka af. **-saugen,** *tr.* afsuga. **-säugen,** *tr.* afvänja. **-schaben,** I. *tr.* afskafva, afskrapa. *Abgeschabt:* afskafd, utnött, luggsliten. II. *rfl.* skafva af sig skinnet. **-schäbsel,** *n.* afskrap. **-schaffen,** *sv. tr.* 1. afskaffa, upphäfva. 2. afskeda, göra sig af med. **-schaffung,** *f* **-schälen,** I. *tr.* af-, bortskala. II. *rfl.* afskala, fjälla, skifva sig; mista barken, byta om skal. **-schälung,** *f.* **-schärfen,** *tr.* skärpa, slipa, bryna, spetsa. **-scharren,** *tr.* afkrafsa, bortkrafsa. **-schatten,** I. *tr.* 1. silhuettera. 2. skugga, schattera, nyansera. II. *rfl.* hafva nyanser. **-schattieren,** *tr.* skugga, nyansera. **-schattierung,** *f.* **-schattung,** *f.* silhuett, skiss. **-schätzen,** *tr.* 1. uppskatta, värdera, taxera. 2. nedsätta, förringa. **-schätzer,** *m.* taxeringsman. **-schätzig,** *a.* obetydlig, usel. **-schätzung,** *f.* taxering m. m. se *abschätzen.* **-schauern,** *tr.* gnm väggar afdela, frånskilja. **-schaum,** *m.* 1. skum, fradga, lödder. 2. afskum. **-schäumen,** *tr.* skumma, afskumma. **-scheidbar,** *a.* som kan frånskiljas. **-scheiden,** I. *tr.* afskilja, frånskilja, afsöndra. II. *rfl.* skilja sig. III. *itr. s.* 1. afresa. 2. skiljas

hädan, dö. *Abgeschieden:* afliden. **-scheidung,** *f.* **-scheiteln,** *tr.* bena. **-schelfe[r]n, I.** *tr.* aflösa i skifvor. **II.** *itr. h. o. rfl.* skifva sig, fjälla sig. **-scheren,** *tr.* afklippa, klippa. **-scherung,** *f.* **-scheu,** *m.* afsky, motvilja, vämjelse. **-scheuern, I.** *tr.* **1.** afskura, afgnida, skura, fäja. **2.** afnöta, afskafva. **II.** *rfl.* afnötas, afskafvas. **-schéulich,** *a.* afskyvärd, ohygglig, gräslig. **-schéulichkeit,** *f.* afskyvärdhet, gräslighet. **-schichtung,** *f.* aflagring, hvarf, skikt. **-schicken,** *tr.* afskicka, afsända. **-schickung,** *f.* **-schieben,** *tr.* skjuta bort, ifrån sig. **-schied,** *-e, m.* afsked, farväl. *Mit einem polnischen ∼e weggehen:* gå utan att säga farväl, *jm den ∼ geben:* afskeda ngn, *seinen ∼ nehmen:* taga afsked. **-schiefern, I.** *tr.* klyfva i skifvor. **II.** *rfl.* skifva sig. **-schief[e]rung,** *f.* **-schiefsen, I.** *tr.* **1.** afskjuta, aflossa. **2.** skjuta af, t. ex. *jm den Kopf.* **3.** i skjutning öfverträffa. **4.** *Sich* (dat.) *das Genick ∼* bryta nacken af sig, jfr *II, 1.* **II.** *itr. s.* **1.** falla, störta ned. **2.** stupa brant ned. **3.** changera, blekna. **-schiefsung,** *f.* **-schiffen, I.** *tr.* frakta på fartyg. **II.** *itr. s.* afsegla, afresa. **-schiffung,** *f.* **-schildern,** *tr.* skildra, beskrifva. **-schinden, I.** *tr.* **1.** flå. **2.** bild. *jm etw. ∼* utprässa ngt af ngn. **II.** *rfl.* F öfveransträng sig, slita ut sig. **-schirren,** *tr.* sela af. **-schirrung,** *f.* **-schlachten,** *tr.* slagta, nedslagta. **-schlag,** *m.* **1.** återkastning, återstudsning. **2.** affall, bråte. **3.** afslag, vägran. **4.** aftryck. **5.** afplankning, kofve. **6.** damlucka, aflopp. **7.** hand. nedsättning, afdrag, rabatt. *In ∼ geraten:* falla i pris, *auf ∼ zahlen:* afbetala. **-schlagen, I.** *tr.* **1.** afslå, afhugga, afskära, afmäja. **2.** afslå, vägra, förkasta. **3.** gnm slag forma. **4.** prygla, mörbulta. **5.** kok. slå, vispa. **6.** bryta ned, taga ned. **7.** afplanka. **8.** afleda. **9.** afslå, afvärja. **10.** aftrycka. **11.** sätta ned priset på, slå af på. **II.** *rfl.* aflägsna sig, afvika. **III.** *itr. s.* **1.** *Aus der Art ∼* urarta, vanslägtas. **2.** misslyckas. **3.** sjunka i värde, i pris; minskas. *Der Wein schlägt ab:* vinet dufnar. **4.** återstudsa. **5.** mil. slå till reträtt. **-schlägig,** *a.* nekande. *∼e Antwort:* afslag. **-schläglich,** *a.* i sht *adv.* **1.** i smärre poster, såsom afbetalning. *∼e Zahlung:* afbetalning. **2.** = *abschlägig.* **-schlagung,** *f.* afslående m. m. se *abschlagen.* **-schlämmen,** *tr.* rensa från slam, från gyttja, aska. **-schlämmung,** *f.* **-schleichen,** *itr. s. o. rfl.* smyga sig bort. **-schleifen, a)** *st.* **I.** *tr.* **1.** afslipa, bortslipa. **2.** slipa, bryna, polera. **3.** bild. afnöta; hyfsa. **II.** *rfl.* **1.** afslipas, afnötas. **2.** bild. bli hyfsad, få lefnadsvett. **b)** *sv. tr.* draga bort, köra bort på drög, släpa bort. **-schleifer,** *m.* slipare, polerare. **-schleifsel,** *n.* slipgår. **-schleifung,** *f.* afslipning m. m. se *abschleifen.* **-schlendern,** *itr. s.* F gå sin väg långsamt och sannigt. **-schlenkern,** *tr.* slänga bort. **-schleppen, I.** *tr.* bära bort i smyg, dra af med. **II.** *rfl.* F släpa ut sig. **-schliefsen, I.** *tr.* **1.** läsa igen, stänga. **2.** afskilja, afstänga, afsöndra. **3.** afsluta, fullända, bringa till stånd, uppgöra. **II.** *rfl.* **1.** stänga in sig, läsa igen om sig. **2.** sluta, taga slut. **III.** *itr. h.* göra upp, komma på det klara. **-schlüpfen,** *itr. s.* smyga sig bort. **-schlürfen,** *tr.* dricka af, med välbehag smaka på. **-schlufs,** *m.* afslutning, afslutande. **-schmatzen,** *tr.* F öfverhölja med kyssar. **-schmecken,** *tr. Dem Weine dos Alter ∼* känna vinets ålder på smaken. **-schmeckig,** *a.* illasmakande. **-schmeicheln,** *tr. Jm etw. ∼* gam smekningar el. smicker förskaffa, sig ngt af ngn. **-schmeifsen,** *tr.* F kasta af. **-schmeifser,** *m.* F häst som gärna kastar af ryttaren. **-schmelzen, I.** *tr.* smälta loss, smälta ut, smälta. **II.** *itr. s.* smälta. smälta af. **-schmelzung,** *f.* **-schmieden,** *tr.* smida af. **-schmieren, I.** *tr.* F **1.** skrifva af, rita af på ett klottrigt sätt. **2.** smörja upp, prygla. **II.** *itr. h.* smeta ifrån sig. **-schmierer,** *m.* **1.** dålig kopist. **2.** plagiatör. **-schmutzen,** *itr. h. o. s.* smutsa ifrån sig. **-schnäbeln,** *rpr.* F kyssas. **-schnallen,** *tr.* spänna af. **-schnappen, I.** *tr. Ein Schlofs ∼* släppa ett lås så att det smäller igen. **II.** *itr. s.* **1.** *Die Feder, der Hahn schnappt ab:* fjädern springer upp, rullar upp sig, hanen slår ned. **2.** tvärt afstanna. **-schneiden, I.** *tr.* **1.** skära af, ned, afklippa; bild. borttaga, beröfva, fråntaga. **2.** afskära, afbryta. **3.** skarpt begränsa. **II.** *itr. h. o. rfl.* bilda afbrott, sticka af, framträda. **-schneidung,** *f.* **-schnellen, I.** *tr.* knäppa till ngt, så att det far af. *Eine Feder ∼* släppa en fjäder. **II.** *itr. s.* springa af. **-schnitt,** *m.* **1.** afskuret el. afklippt stycke, kupong. **2.** mat. segment. **3.** afdelning, kapitel, period. **4.** ställe där ngt är afskuret el. afklippt; cesur. **-schnittweise,** *adv.* i afdelningar. **-schnitzel,** *n.* aftäljdt stycke, afklipp, spån. **-schnitze[l]n,** *tr.* aftälja. **-schnüren,** *tr.* **1.** snöra upp. **2.** snöra af. **3.** pläta med ett snöre. **-schnurren, I.** *tr.* **1.** framumla utan eftertanke. **2.** P *jm etw. ∼* ljuga sig till ngt af ngn. **II.** *itr. s.* lossna med ett surrande ljud. **-schnürung,** *f.* uppsnörande m. m. se *abschnüren.* **-schöpfen,** *tr.* afösa, skumma. **-schrägen,** *tr.* afsnedda, göra sluttande. **-schrägung,** *f.* **-schrammen, I.** *tr.* F rispa, klösa. **II.** *itr. s.* P loma af. **-schrauben,** *tr.* afskrufva. **-schrecken,** *tr.* **1.** afskräcka. **2.** *Jm etw. ∼* skrämma ngn att lemna ngt. **-schreckung,** *f.* **-schreiben,** *tr.* **1.** skrifva af. *Sich* (dat.) *fast die Finger ∼* nästan skrifva af sig fingrarne. **2.** afskrifva, renskrifva; plagiera. **3.** hand afskrifva, afföra, afdraga. **4.** skrifva återbud om, skriftligen kontramandera. **-schreiber,** *m.* **1.** renskrifvare. **2.** plagiatör. **-schreiberei,** *f.* **1.** afskrifning. **2.** plagiat. **-schreibung,** *f.* af-

skrifning m. m. se *abschreiben*. **-schreien,** *tr.* 1. skrika ut. 2. F *sich* (dat.) *die Kehle* ~ skrika af full hals. **-schreiten,** I. *tr.* gå upp, stega. II. *itr. s.* gå sin väg. **-schrift,** *f.* afskrift. **-schriftlich,** *a.* i afskrift. *adv.* i afskrift. **-schröpfen,** *tr.* koppa, gnm koppning aftappa. **-schrubbe[r]n,** *tr.* afskura, afskrubba. **-schultern,** *tr.* taga ned från axeln. **-schuppen,** *tr.* o. *rfl.* fjälla (sig). **-schuppung,** *f.* **-schuſs,** *m.* 1. ras, skred. 2. brant, sluttning. **-schüssig,** *a.* brant. **-schüssigkeit,** *f.* branthet, sluttning. **-schütteln,** *tr.* 1. skaka af, ned. 2. rysta, skaka dugligt. **-schütten,** *tr.* skaka af, ned. **-schützen,** *tr.* afstänga gnm en damlucka. **-schwächen,** I. *tr.* försvaga, mildra. II. *rfl.* försvagas, mattas. **-schwächung,** *f.* **-schwären,** *itr.* 1. *s.* bulna bort. 2. *h.* upphöra att bulna. **-schwärmen,** *itr.* om bin. 1. *s.* svärma. 2. *h.* upphöra att svärma. **-schwatzen,** ✻ **-schwätzen,** *tr.* F 1. prata till slut om. *Jm etw.* ~ gnm prat narra till sig ngt af ngn. **-schweben,** *itr. s.* sväfva bort. **-schwefeln,** *tr.* 1. frigöra från svafvel. 2. svafla. **-schwẽf[e]lung,** *f.* **-schweifen,** I. *tr.* utskära, urringa. II. *itr. s.* aflägsna sig; bild. icke hålla sig till ämnet **-schweifung,** *f.* 1. urringning. 2. exkurs. **-schwemmen,** *tr.* afskölja, bortspola. **-schwemmung,** *f.* **-schwenden,** *tr.* svedja, bränna. **-schwenken,** I. *tr.* 1. afskölja. 2. afskaka. II. *itr. s.* o. *rfl.* svänga, göra en svängning. **-schwenkung,** *f.* **-schwimmen,** I. *itr. s.* simma, simma bort, sin kos. II. *rfl.* simma sig trött. **-schwindeln,** *tr. Jm etw.* ~ tillnarra sig ngt af ngn. **-schwingen,** I. *tr.* slänga bort. II. *rfl. Sich vom Pferde* ~ svinga sig ur sadeln. **-schwitzen,** I. *tr.* 1. kok. lätt bryna. 2. svettas ut, bort. II. *rfl.* svettas starkt. **-schwören,** I. *tr.* 1. *Einen Eid* ~ gå ed. 2. äfv. *itr. h.* afsvärja, öfvergifva, t. ex. *seinen* el. *seinem Glauben.* 3. svärjande förneka. 4. *Ein abgeschworner Feind:* en afsvuren fiende. II. *rfl.* gå värjemålsed. **-schwörung,** *f.* **-segeln,** I. *itr. s.* afsegla. II. *tr.* segla af, t. ex. *den Mast.* **-sẽg[e]lung,** *f.* **-sehbar,** *a.* möjlig att se, att beräkna. **-sehen,** I. *tr.* 1. *Jm etw.* ~ lära sig ngt af ngn gnm att se honom göra det, t. ex. *eine Kunst. Jm etw. an den Augen* ~ läsa ngt i ngns ögon. 2. beräkna, förutse. 3. *Auf etw. abgesehen sein:* afse, syfta till ngt, *die Gelegenheit* ~ vänta på tillfälle. II. *itr. h. Von jm* ~ a) skol. skrifva af efter ngn, b) se bort, vända sina ögon från ngn, c) ej fästa afseende vid ngn. **-seifen,** *tr.* bestryka med tvål el. såpa, intvåla. **-seihen,** *tr.* sila, filtrera. **-seihung,** *f.* **-sein,** *itr. s.* vara af, från-skild, sönder, aflägsen. **-seit,** I. *adv.* afsides. II. *prep.* med gen. från, från ... sida. **-seite,** *f.* 1. baksida, frånsida. 2. flygel, sidoskepp. **-séiten, -seits** = *abseit.*

absen|den, *tr.* afsända, afskicka. **-der(in),** *m.* (*f.*) afsändare. **-dung,** *f.* afsändande. **-gen,** *tr.* afsveda, afbränna. **-ken,** I. *tr.* nedsänka, nedlägga. II. *rfl.* slutta. **-ker,** *m.* trädg. afläggare. **-kung,** *f.* nedsänkning, sänkning, sluttning.

absén|lt, *a.* frånvarande. **-z,** *-en, f.* frånvaro.

absetz|bar, *a.* afsättlig, som kan afsättas. **-en,** I. *tr.* 1. flytta ifrån, t. ex. *den Schrank von der Wand.* 2. aflemna. 3. afsätta, afsöndra. 4. afsätta från ett ämbete. 5. afbryta. *Schreiben ohne die Feder abzusetzen:* skrifva i ett enda drag, *den Becher* ~ taga bägaren från munnen, *die Zeile* ~ göra en afsats. 6. taga af, kasta af. 7. afvänja djur. 8. hand. omsätta. 9. sjö. sätta ut. 10. opers. vankas. *Es wird Schläge* ~ det kommer att vankas stryk. II. *rfl.* 1. *Sich von jm* ~ sätta sig på afstånd, flytta sig från ngn. 2. framträda, afsticka. III. *itr. h.* 1. stanna, göra uppehåll. *Sprechen ohne abzusetzen:* tala i ett andedrag. 2. bärg. *ein Gang setzt ab:* ett sidoschakt tar vid. **-ung,** *f.* afsättning. *Einstweilige* ~ suspension på viss tid.

Absicht, *f.* afsigt, uppsåt, syfte. *Die* ~ *haben zu:* ämna att **-lich,** *a.* afsigtlig, uppsåtlig; adv. med afsigt, med flit. **-lichkeit,** *f.* uppsåt, öfverläggning, berådt mod. **-slos,** *a.* oafsigtlig.

ab|sickern, *itr. s.* nedsippra, utsippra. **-sieben,** *tr.* frånsikta, frånsålla. **-sieden,** *tr.* 1. sjuda, låta sjuda. 2. kok. koka af. **-singen,** I. *tr.* afsjunga, sjunga till slut. II. *rfl.* sjunga sig trött. **-singung,** *f.* **-sinken,** *itr. s.* sjunka, sjunka ned. **-sínth, -[e]s,** *0, m.* absint. **-sitzen,** I. *itr. s.* 1. sitta på afstånd. *Von jm weit* ~ sitta långt ifrån ngn. 2. sitta af. II. *tr.* 1. sitta af, sönder. 2. sitta af, tjäna af. **-solden,** *tr.* afföna.

absolút, *a.* absolut. **-ión,** *-en, f.* absolution, förlåtelse. **-ísmus,** *-, 0, m.* absolutism, envälde, envåldsstyrelse. **-íst,** *-en, m.* absolutist, anhängare af envåldet. **-ístisch,** *a.* absolutistisk, tillgifven envåldet.

ab|solvíeren, *sv. tr.* 1. frikänna. 2. absolvera, afsluta, aflägga. **-sonderbar,** *a.* frånskiljelig, som kan frånskiljas. **-sónderlich,** *a.* egendomlig, besynnerlig; ss. adv. äfv. i synnerhet, särdeles. **-sónderlichkeit,** *f.* besynnerlighet, egendomlighet. **-sondern,** I. *tr.* 1. frånskilja, isolera. 2. afsöndra, afsätta. II. *rfl.* skilja, afsöndra sig. **-sond[e]rung,** *f.* **-sorbíeren,** *sv. tr.* absorbera. **-sorptión,** *-en, f.* absorption. **-spänen** se *abspenen.* **-spannen,** *tr.* 1. spänna lös, minska spänningen hos, förslappa, trötta. Mus. *eine Saite* ~ nedstämma en sträng. 2. frånspänna. **-spannung,** *f.* förslappning. **-speisen,** I. *tr.* afspisa, affärda. II. *itr. h.* afsluta måltiden. **-spenen,** *tr.* afvänja. **-spenstig,** *a.* motspänstig, gensträfvig. *Einen Diener seinem Herrn* ~ *machen:* locka, tubba en tjänare

från hans husbonde. **-sperren**, *tr.* afspärra, afstänga. **-sperrung**, *f.* **-spiegeln**, I. *tr.* afspegla, återspegla. II. *rfl.* afspegla sig, återspeglas. **-spieg[e]lung**, *f.* **-spielen**, I. *tr.* 1. spela från början till slut, t. ex. *ein Lied auf dem Klaviere.* 2. *Vom Blatte* ~ spela från bladet. 3. afspela, frånspela. II. *rfl.* tilldraga sig, hända. III. *itr. h.* upphöra att spela. **-spinnen**, *tr.* afspinna; bild. hopsätta, dikta. **-spitzen**, *tr.* 1. göra trubbig. 2. göra spetsig, hvässa, formera. **-spitzung**, *f.* **-splittern**, I. *tr.* afsplittra. II. *itr. s.* lossna i form af splittror. **-spräche**, *f.* aftal, öfverenskommelse.

absprechlen, I. *tr.* 1. frånkänna, fråndöma. *Jm das Leben* ~ döma ngn till döden. 2. afhandla, diskutera. 3. aftala. II. *itr. h.* 1. *Über etw.* (ack.) ~ yttra sig om ngt med myndig ton. ~*d:* myndig, befallande. 2. tala till slut. **-er**, *m.* myndig, befallande person. **-erei**, *f.* myndig, befallande ton. **-erisch**, *a.* myndig, befallande.

ab||sprengen, I. *tr.* frånspränga, spränga bort. II. *itr. s.* spränga af, galoppera bort. **-springen**, *itr. s.* 1. lossna, gå af. 2. hoppa af. 3. återstudsa, återkastas. **-spritzen**, I. *tr.* spruta af, bort. II. *itr. s.* F fara af, åstad. **-sprung**, *m.* 1. språng, hopp ifrån ngt. 2. afvikelse från ämnet, exkurs. 3. motsats, kontrast. **-spülen**, *tr.* 1. skölja, afskölja. 2. bortskölja, bortspola. **-spülung**, *f.* **-stammen**, *itr. s.* härstamma, härleda sig. **-stammung**, *f.* 1. härstamning, härkomst. 2. gram. härledning, etymologi. **-stand**, *m.* 1. afstånd, långt håll. 2. afstånd, skilnad. 3. afträdelse. ~ *nehmen von etw.:* afstå från, afträda ngt. **-ständig**, *a.* försämrad, fördärfvad af ålder. **-stapeln**, *itr. s.* 1. gå af stapeln. 2. F traska i väg. **-statten**, *tr.* fullgöra. *Jm einen Besuch* ~ aflägga besök hos ngn, *jm Bericht* ~ redogöra inför ngn, *Dank* ~ tacka, *jm einen Grufs* ~ framföra en hälsning till ngn, *jm seinen Glückwunsch* ~ lyckönska ngn. **-stattung**, *f.* **-stäuben**, *tr.* afdamma. **-stäuber**, *m.* damviska, damborste. **-stäubung**, *f.* afdamning. **-stechen**, I. *tr.* 1. afsticka, afskära, utmärka, utstaka. 2. sticka af, pricka af. 3. aftappa, tappa. 4. sticka, sticka ihjäl. 5. vid tornérspel: kasta ur sadeln. II. *itr. h.* 1. *Gegen* el. *von etw.* ~ afsticka, bilda kontrast, svära mot. 2. sjö. lägga ut. **-stecher**, *m.* afstickare. **-stechung**, *f.* afstickande m. m. se *abstechen.* **-stecken**, *tr.* 1. lossa, lösa upp. 2. utsticka, utstaka. **-steckung**, *f.* **-stehen**, I. *itr. s.* 1. stå på afstånd. 2. afv. *h. Von etw.* ~ afstå ifrån, uppgifva ngt. 3. i sht om växter: gå ut, vissna. *Abgestandner Fisch:* död fisk. 4. blifva fadd, dufna. II. *tr.* afträda, afstå ifrån, öfverlemna. III. *rfl.* afv. *sich* (dat.) *die Beine* ~ stå sig trött. **-stehlen**, *tr.* frånstjäla. **-steifen**, *tr.* göra styf, stärka. **-steigen**, *itr. s.* stiga af, ned. **-steigung**, *f.* **-stellen**, *tr.* 1. ställa bort, flytta, t. ex. *den Stuhl von der Wand.* 2. tekn. stanna, t. ex. *eine Maschine.* 3. afskaffa, aflägsna. **-stellung**, *f.* **-stemmen**, *tr.* afmäjsla, afhugga med huggjärn; frånbryta. **-stempeln**, *tr.* afstämpla. **-stemp[e]lung**, *f.* **-steppen**, *tr.* pricka af, kalkera. **-sterben**, *itr. s.* 1. dö bort, tvina bort, blifva okänslig. 2. *Einer* (dat.) *Sache* ~ dö från, öfvergifva en sak. **-steuern**, I. *tr.* 1. styra från ngt, t. ex. *das Boot vom Ufer.* 2. afstyra. II. *itr. h. Von etw.* ~ styra ut, aflägsna sig från ngt. **-stich**, *m.* 1. afprickning, kopia; afdrag. 2. tappning, aftappning. 3. afbrott, kontrast. **-stikken**, *tr.* sticka af, t. ex. *ein Muster.* **-stiefeln**, *itr. s.* F traska i väg. **-stimmen**, I. *tr.* mus. 1. nedstämma, t. ex. *eine Saite.* 2. stämma. II. *itr. h.* omrösta, votera, *über etw.* (ack.): om ngt. **-stimmung**, *f.* omröstning. **-stimmungszettel**, *m.* röstsedel. **-stinént**, *a.* återhållsam. **-stinénz**, *0, f.* återhållsamhet. **-stolzieren**, *itr. s.* gå bort med stolta steg. **-stopeln**, *tr.* frigöra från åkerstubb. **-stofsen**, I. *tr.* 1. stöta, slå, kasta af. 2. afnöta, slita, nöta. 3. stöta bort. *Ein Boot* ~ skjuta ut en båt. 4. bild. bortstöta, stöta ifrån sig. ~*d:* frånstötande. II. *rfl.* afnötas, nötas, slitas. III. *itr. s.* o. *h.* sjö. lägga ut, t. ex. *vom Lande* **-stofsung**, *f.* **-strafen**, *tr.* afstraffa, straffa. **-strafung**, *f.* **-strahieren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* abstrahera. **-strahlen**, I. *tr.* återspegla. II. *itr. s.* återstråla. **-strahlung**, *f.* **-strákt**, *a.* abstrakt. **-strampeln**, *tr.* afsparka. **-strängen**, *tr.* frigöra från (drag)linor, spänna ifrån. **-strapazieren**, I. *tr.* uttrötta. II. *rfl.* uttrötta sig, underkasta sig strapatser. **-streben**, *itr. h.* söka komma bort. **-streich**, *m.* entreprenadauktion. **-streichen**, I. *tr.* 1. stryka af, bort, ned. 2. slå, afstraffa. 3. stryka fram öfver, genomströfva. II. *itr. s.* aflägsna sig. **-streicher**, *m.* 1. strykträ. 2. skrapjärn. **-streifbar**, *a.* som kan dragas af. **-streifen**, I. *tr.* 1. draga af, taga af. *Die Haut* ~ byta om skinn. 2. bild. kasta af sig, slå bort, t. ex. *Sorgen.* II. *itr. s.* vika af. **-streifung**, *f.* **-streiten**, *tr.* 1. *Jm etw.* ~ processa sig till ngt af ngn. 2. förneka. 3. *Sich* (dat.) *etw.* ~ *lassen:* ge med sig med afseende på ngt. **-strikken**, *tr.* sticka af. **-striegeln**, *tr.* rykta. **-strömen**, *itr. s.* 1. flyta, strömma bort, skingra sig. 2. sjö. drifva för strömningar. **-stücke[l]n**, *tr.* afstycka, sönderstycka. **-stufen**, I. *tr.* 1. afdela i afsatser. 2. gradera. II. *itr. s.* o. *rfl.* bilda afsatser, gå i schattering. **-stufung**, *f.* **-stumpfen**, I. *tr.* göra slö, trubbig; bild. förslöa, förslappa. II. *rfl.* blifva slö, trubbig, förslöas, förslappas. **-stumpfung**, *f.* **-stürmen**, I. *itr. s.* storma, ila bort. II. *rfl.* upphöra att storma, rasa ut. **-sturz**, *m.* 1. nedstörtande. 2. brant. **-stürzen**, I. *tr.* nedstörta. II. *itr. s.* 1. störta ned, falla ned. 2.

stupa, vara brant. **-stutzen,** *tr.* stubba af. **-süchen,** *tr.* **1.** plocka bort, *dem Baume Raupen:* mask från trädet. **2.** genomsöka. **-süd,** *-e, m.* afkokning, afkok, dekokt. **-sünderlich** se *absonderlich.* **-sürd,** *a.* absurd, orimlig. **-surdität,** *-en, f.* absurditet, orimlighet. **-süfsen,** *tr.* **1.** sockra, söta; bild. förljufva. **2.** urlaka. **-süfsung,** *f.*

Abt, *-e* †, *m.* abbot.

ab‖takeln, *tr.* sjö. aftackla; F bild. *abgetakelt:* aftacklad, utmärglad. **-täk[e]lung,** *f.* **-tanzen,** **I.** *tr.* **1.** dansa. **2.** dansa af. **II.** *rfl.* dansa sig trött. **III.** *itr. s.* dansa ut. **-tauen,** *itr. s.* o. *tr.* aftöa. **-taumeln,** *itr. s.* F raglande aflägsna sig, ragla ut. **-tausch,** *m.* byte. **-tauschen,** *tr. Jm etw.* ∼ tillbyta sig ngt af ngn. **-tauschung,** *f.* **-téi,** *-en, f.* abbotsdöme, -stift, -kloster, -bostad, -värdighet. **-teilen,** *tr.* afdela, dela, särskilja. **-téilich,** *a.* hörande till en *Abtei.* **-teilung,** *f.* afdelning. **-thauen** se *abtauen.* **-theil-** se *abteil-.* **-thun,** **I.** *tr.* **1.** taga af, lägga ifrån sig. **2.** lägga bort, afskaffa. **3.** F döda, taga lifvet af. **4.** uppgöra, afsluta, klargöra, bringa på det klara. *Eine Frage* ∼ slutbehandla en fråga, *einen Streit* ∼ bilägga en tvist. **II.** *rfl.* skilja sig. **-tiefen,** *tr.* sänka, fördjupa.

Äbt‖in, -íssin, *-nen, f.* abbedissa. **-lich,** *a.* abbotlig.

ab‖tödten se *abtöten.* **-tönen,** *tr. Farben* ∼ fördrifva färger. **-tönung,** *f.* **-töten,** *tr.* döda, utplåna, amortera. **-tötung,** *f.* **-traben,** *itr. s.* trafva bort.

Abtrag, *-e* †, *m.* **1.** bortförande af uppgräfd jord. **2.** afdukning. **3.** amortering. **4.** skada, afbräck. **5.** skadestånd. **-en,** **I.** *tr.* **1.** bära bort, jämna, planera. **2.** duka af. **3.** rifva, t. ex. *ein Haus.* **4.** afrita, öfverflytta. **5.** afbetala, amortera. **6.** slita, slita ut. **II.** *rfl.* **1.** *Der Baum hat sich abgetragen:* trädet har mistat förmågan att bära mer. **2.** nötas, slitas. **-ung,** *f.*

ab‖trampeln, F **I.** *tr.* trampa af. **II.** *itr. s.* traska sin kos. **-träufeln,** *itr. s.* droppa, drypa ned. **-treiben,** **I.** *tr.* **1.** drifva bort, förjaga, fördrifva. **2.** sjö. drifva ur kosan. **3.** pådrifva, tröttköra. **4.** *Den Wald* ∼ a) afverka, b) afdrifva skogen, *mit der Heerde den Wald* ∼ låta hjorden beta i skogen. **II.** *itr. s.* blifva vinddrifven. **-treibung,** *f.*

abtrenn‖bar, *a.* som kan frånskiljas. **-en,** **I.** *tr.* af-, frånskilja, lossa, sprätta af. **II.** *rfl.* skilja sig, gå loss, lossna. **-lich** = *abtrennbar.* **-ung,** *f.* frånskiljande.

abtret‖en, **I.** *tr.* **1.** aftrampa. **2.** (af)nöta, slita. **3.** trampa af, torka af, t. ex. *den Schnee von den Füfsen, die Füfse.* **4.** aftrampa, gnm trampning begränsa, t. ex. *ein Beet.* **5.** afträda, öfverlåta, afstå, *jm etw.* el. *etw. an jn.* **II.** *rfl.* skrapa, torka af sig om fötterna. **III.** *itr. s.* afträda, gå, aflägsna sig. *Von etw.* ∼ afstå från, lemna, öfvergifva ngt, *vom Throne* ∼ nedlägga regeringen, abdikera. **-er,** *m.* jur. afträdare. **-ung,** *f.* afträde, afträdande, afträdelse, öfverlåtelse.

Ab‖trieb, *m.* **1.** neddrifvande. **2.** skog. afverkning, hygge, fälle. **-triefen,** *itr. s.* drypa, droppa ned. **-trift,** *f.* **1.** sjö. afdrift. **2.** åbr. rätt till bete. **-trinken,** *tr.* dricka af. **-trippeln,** *itr. s.* trippa bort. **-tritt,** *m.* afträde, hemlighus. **-trocknen,** **I.** *tr.* aftorka, torka. **II.** *rfl.* torka sig. **III.** *itr. s.* **1.** torka, blifva torr. **2.** falla af i följd af torka, afvissna. **-trocknung,** *f.* **-trollen,** *itr. s.* F pallra sig af. **-trommeln,** **I.** *tr.* trumma. **II.** *itr. h.* **1.** upphöra att trumma. **2.** slå till reträtt, slå tapto. **-tröpfeln, -tropfen,** *itr. s.* droppa ned, afdrypa. **-tropfung,** *f.* **-trotzen,** *tr. Jm etw.* ∼ tilltrotsa sig ngt af ngn. **-trumpfen,** *tr.* kort. sticka öfver med trumf; bild. afsnäsa, afspisa. **-trünnig,** *a.* affällig, otrogen, upprorisk. ∼ *werden:* affalla, göra uppror. **-trünnigkeit,** *f.* affall, upproriskhet. **-urt[h]eilen,** **I.** *tr.* **1.** *Jm etw.* ∼ frändöma, frånkänna ngn ngt. **2.** afdöma. *Jn* ∼ fälla slutdom i ngns mål. **II.** *itr. h. Über etw.* (ack.) ∼ a) fälla slutdom i en sak, b) bild. döma tvärsäkert om ngt. **-urt[h]eilung,** *f.* **-verdienen,** *tr.* förtjäna, *jm Geld:* pengar af ngn. **-verlangen,** *tr.* affordra. **-vieren,** *tr.* göra fyrkantig, indela i fyrkanter, i rutor. **-vierung,** *f.* **-wachen,** *rfl.* blifva utvakad. **-wachsen,** *itr. s.* **1.** upphöra att växa. **2.** aftaga, växa utför. **-wackeln,** *tr.* F prygla, mörbulta. **-wägen,** *tr.* **1.** väga af, till. **2.** afväga, t. ex. *das Terrain.* **3.** bringa i jämnvigt. **4.** öfverväga. **-wägung,** *f.* **-walken,** *tr.* afvalka; F genomprygla. **-wallen,** *itr. s.* falla ned i lockar, i veck, bölja. **-wällen,** *tr.* kok. förvälla. **-walzen,** **I.** *tr.* tekn. afvalsa, utvalsa. **II.** *rfl.* valsa sig trött. **III.** *itr. s.* valsa ut. **-wälzen,** *tr.* vältra, rulla af. **-wälzung,** *f.* **-wamsen,** *tr.* F mörbulta, genomprygla. **-wandeln,** **I.** ✱ *itr. s.* vandra bort. **II.** *tr.* gram. böja, flektera. **III.** *rfl.* gram. böjas. **-wand[e]lung,** *f.* gram. böjning, flexion. **-wärmen,** *tr.* uppvärma. **-warten,** **I.** *tr.* **1.** afbida, afvakta. **2.** hafva omsorg om, sköta, vårda. **II.** *rfl.* sköta sig. **III.** *itr. h.* vänta, gifva sig till tåls. **-wärts,** *adv.* **1.** utför, nedåt. *Berg* ∼ utför bärget, *nach* ∼ nedåt. **2.** ✱ åt sidan, afsides, aflägse. **-wartung,** *f.* vård, skötsel. **-waschen,** *tr.* **1.** aftvätta, aftvå. *Abgewaschen* aftv. urtvättad. **2.** bortskölja, -spola. **-waschung,** *f.*

abwechs‖eln, **I.** *tr.* **1.** *Jm Gold* ∼ växla sig till guld(mynt) af ngn. **2.** byta om, ömsa. **II.** *itr. h. Mit etw.* ∼ byta om med ngt, *mit jm* ∼ tura om med ngn. **-elnd,** **1.** *a.* omväxlande, skiftande, ombytlig. ∼*e Reime:* växelrim. **2.** *adv.* växelvis, turvis. **-[e]lung,** *f.* omväxling, ombyte, turning. **-lungsweise,** *adv.* för ombytes skull.

Ab||weg, *m.* afväg. **-wehen.** I. *tr.* blåsa af, bort, ned. II. *itr. h. Der Wind* el. *es hat abgeweht:* blåsten har lagt sig. **-wehr**, *f.* afvärjande, motvärn, skydd, försvar, motstånd. **-wehren**, I. *tr.* afvärja, afvända, afleda, *jm etw.* el. *etw. von jm:* ngt från ngn; parera. II. *itr. h. Einem Übel* ~ afvända ett ondt. **-wehrung**, *f.* **-weichen**, a) *sv.* I. *tr.* lossa gnm uppmjukning. II. *itr. s.* lossna i följd af uppmjukning. b) *st. itr. s.* afvika. **-weichung**, *f.* afvikelse, afvikelse från ämnet, exkurs; missvisning, t. ex. *der Magnetnadel;* gram. oregelbundenhet, undantag. **-weiden**, *tr.* afbeta. **-weisen**, *tr.* af-, bortvisa, affärda, afsnäsa. *Eine Bitte* ~ afslå en bön. **-weisen**, I. *tr.* hvitmåla, hvitmena. II. *itr s.* färga ifrån sig hvit färg. **-weisung**, *f.* afvisande m. m. se *abweisen.* **-wendbar**, *a.* som kan afvändas, förhindras. **-wenden**, I. *tr.* 1. afvända, afstyra, afvärja. 2. vända bort. *Seine Hand von jm* ~ taga sin hand från ngn, *jm die Kunden* ~ draga kunderna från ngn. II. *rfl.* vända sig bort. *Sich von jm* ~ öfvergifva ngn, ej vidare bry sig om honom. **-wendig**, *a.* vändande sig bort; obenägen, affällig. **-wendung**, *f.* afvändande m. m. se *abwenden.* **-werfen**, I. *tr.* 1. afkasta, bortkasta. 2. afkasta, inbringa. II. *rfl.* blifva osams, *mit jm:* med ngn. **-wesend**, *a.* frånvarande. **-wesenheit**, *f.* frånvaro. Jur. *seine* ~ *darthun:* bevisa sitt alibi. **-wetten**, *tr. Jm etw.* ~ vinna ngt på vad af ngn. **-wetzen**, *tr.* afslipa, bortslipa; slipa, bryna. **-wichsen**, *tr.* 1. blanka, borsta. 2. F piska upp. **-wickeln**, *tr.* 1. afnysta. 2. afveckla, afrulla, upprulla. 3. utreda, bringa på det klara. **-wick[e]lung**, *f.* **-wiegeln**, *tr.* lugna, dämpa. **-wieg[e]lung**, *f.* **-wiegler**, *m.* fredsstiftare. **-wieglerisch**, *a.* fredsstiftande. **-wiegen** = *abwägen* 1. **-winde**, *f.* härfvel, nystfot. **-winden**, I. *tr.* 1. afnysta, afhärfla, afvinda. 2. nedhissa. II. *rfl.* rulla upp sig. **-windung**, *f.* **-winken**, *tr.* gnm en vink afböja, förhindra. **-wipfeln**, *tr.* toppa. **-wirbeln**, *tr.* drilla. **-wirken**, *tr.* 1. virka af. 2. jäg. flå af, flå. 3. knåda väl. **-wischen**, I. *tr.* aftorka, afdamma. II. *itr. s.* F smyga sig bort, slinka undan. **-wischlappen**, *m.* **-wischtüch**, *n.* damhandduk, torklapp. **-wollen**, *itr. h.* vilja gå af, vilja lossna. *Der Deckel will nicht ab:* locket sitter fast. **-würdigen**, *tr.* nedsätta, förringa. **-würgen**, I. *tr.* strypa, vrida halsen af. II. *rfl.* trötta ut sig med försök att svälja el. att kräkas. **-würzen**, *tr.* krydda. **-würzung**, *f.* **-zahlen**, *tr.* 1. afbetala. 2. utbetala, betala. **-zählen**, *tr.* 1. afräkna, frånräkna. 2. uträkna, beräkna. *Das läfst sich an den Fingern* ~ det kan man veta på förhand. **-zahlung**, *f.* af-, utbetalning. **-zählung**, *f.* afräkning m. m. se *abzählen.* **-zahnen**, *itr. h.* 1. få sina sista tänder. 2. förlora tänder. **-zapfen**, *tr.* aftappa. **-zapfung**, *f.* **-zappeln**, *rfl.* F sprattla sig trött. **-zäumen**, *tr.* afbetsla. **-zäumung**, *f.* **-zäunen**, *tr.* inhägna. **-zäunung**, *f.* **-zehren**, I. *tr.* aftära, tära, utmärgla. II. *itr. s.* o. *rfl.* täras, blifva aftärd, aftyna. **-zehrung**, *f.* **-zeichen**, *n.* tecken, märke, kännetecken. **-zeichnen**, I. *tr.* 1. afteckna, afrita, kopiera. 2. kännetecknа, utmärka, utstaka. II. *rfl.* afteckna sig, framstå, sticka af. **-zeichnung**, *f.* **-zerren**, *tr.* afslita, lösslita, frånslita.

Abzieh||bild, *n.* öfverflyttningsbild, transportmålning. **-en**, I. *tr.* 1. afdraga, aftaga. *Einem Hunde das Fell* el. *einen Hund* ~ flå en hund, *jm die Maske* ~ blotta, afslöja ngn. 2. borttaga, aflägsna. *Den Schlüssel* ~ taga ur nyckeln, *die Hand von jm* ~ taga sin hand från ngn, lemna ngn åt sitt öde, *die Kunden von jm* ~ locka kunderna från ngn, *jn von seinem Vorhaben* ~ förmå ngn att afstå från sitt företag. 3. draga af, draga ifrån. 4. draga, slipa, bryna. 5. tappa, aftappa. 6. distillera, rena; afreda. 7. afdraga, aftrycka. II. *rfl.* draga sig trött. III. *itr. s.* aftåga, aflägsna sig, draga bort, flytta. *Leer* ~ gå bort tomhändt, ej få ngt för sitt besvär, *von der Festung* ~ upphäfva belägringen, F *mit langer Nase* ~ få lång näsa. **-stein**, *m.* brynsten. **-ung**, *f.* afdragande m. m. se *abziehen.* **-zahl**, *f.* subtrahend.

ab||zielen, *tr.* o. *itr. h.* [*Auf*] *etw.* ~ syfta till, afse ngt, ha ngt till mål. **-zirkeln**, *tr.* med cirkel afmäta, afpassa; bild. cirkla, afmäta, överväga, svarfva. **-zirk[e]lung**, *f.* **-zucht**, *f.* afiopp. **-zug**, *m.* 1. flyttning, afresa, aftåg, afmarsch. 2. bortledning, aftappning. 3. afdrag, frånräkning. 4. afdrag, aftryck. 5. trycke på gevär. **-züglich**, *prep.* med gen. efter afdrag af.

Abzugs||bogen, *m.* afdrag, korrekturark. **-graben**, *m.* afloppsgraf. **-kanal**, *m.* afloppskanal. **-predigt**, *f.* afskedspredikan. **-rohr**, *n.* afloppsrör. **-zeit**, *f.* flyttningstid.

ab||zupfen, *tr.* afrycka, afplocka. **-zwacken**, *tr.* 1. knipa af. 2. F *jm etw.* ~ aftvinga ngn ngt. **-zwecken** = *abzielen.* **-zweigen**, I. *tr.* 1. (af)kvista. 2. afskilja. II. *rfl.* o. *itr. h.* taga af, vika af, grena ut sig. **-zweigung**, *f.* utgrening, gren. **-zwingen**, *tr.* aftvinga.

Accént, *-e, m.* akcent. **-uieren**, *sv. tr.* akcentuera. **-uierung**, *f.*

Accépt, *-e, m.* akcept. **-ieren**, *sv. tr.* akceptera.

Accidén||s, *Accidéntien* el. *-zien, n.* 1. tillfällighet. 2. vanl. plur. sportler. **-z**, *-[i]en, f.* 1 tillfällighet. 2. boktr. akcidens. **-zdruck**, *m.* akcidenstryck.

Accis||e, *0, f.* akcis. **-amt**, *n.* akciskammare.

Accompagn||emént, *-s, 0, n.* ackompanjemang. **-ieren**, *sv. tr.* ackompanjera.

Accórd, *-e, m.* ackord. **-ieren**, *sv. itr. h.* ackordera, göra ackord.

accurát, *a.* ackurat, noggrann, omsorgsfull, ordentlig. **-ésse**, *0, f.* noggrannhet.

ach, I. *itj.* ack, o. ~ *lafs:* o att, ~ *ja!* ack ja! å ja! ~ *nein!* å nej! ~ *so!* ja så! ~ *was da!* å visst icke! dumt prat! II. **-**el. **-e** el. **-s**, *n.* ack. F *mit* ~ *und Krach:* med stor nöd. **-á'**, **-e**, *m.* agat. **-el**, **-n**, *f.* (sädes)agn, skäfva. **-illesferse**, *f.* akilleshäl, ömtålig punkt.

Achse, **-n**, *f.* dim † , (hjul)axel.

Achsel, **-n**, *f.* axel, skuldra. *Die* ~*n zucken:* rycka på axlarna, *über die* ~ *ansehen:* se ngn öfver axeln, *etw. auf die leichte* ~ *nehmen:* ej göra stor affär af ngt, ej bry sig stort om det, *auf beiden* ~*n tragen:* bära kappan på bägge axlarna. **-bein**, *n.* nyckelben. **-klappe**, *f.* axelstycke. **-n**, *sv. tr.* lägga, taga på axlarna. axla. **-ständig**, *a.* bot. utgående från bladvecken. **-stück**, *n.* axelstycke, axellapp. **-trägər**, *m.* opålitlig människa. **-trägerei**, *f.* opålitligt sätt. **-trägerisch**, *a.* opålitlig, falsk. **-zucken**, *n.* axelryckning.

achsen, *sv. tr.* förse med axlar.

Acht, I. *0, f.* 1. akt, uppmärksamhet, omsorg; uppsåt, mening. ~ *haben* el. *geben auf etw.:* gifva akt på ngt, *etw. aus der* el. *auſser* ~ *lassen:* lemna ngt opåaktadt, *etw. in* ~ *behalten:* komma ihåg ngt. 2. akt, landsförvisning. *Jn in die* ~ *erklären* el. *thun:* förklara ngn i akt, fredlös, fågelfri. II. *a.* (oböjl. grundtal) åtta. *Über* ~ *Tage:* i dag åtta dagar till. Böjdt i talesättet: *mit* ~*en fahren:* fara med åtta hästar. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* III. **-en**, *f.* åtta (siffran).

ächt se *echt.*

achtbar, *a.* ärbar. **-keit**, *f.* ärbarhet.

achte, *a.* (ordningstal) åttonde, jfr *dritte.* **-halb**, *a.* sju och en half.

Achtel, **-**, *n.* åttondedel, åttondel. **-band**, *m.* **-format**, *n.* **-gröfse**, *f.* oktavformat. **-n**, *sv. tr.* dela i åttondelar. **-note**, **-pause**, *f.*, **-takt**, *m.* mus. åttondels not, paus, takt.

achten, *sv.* I. *tr.* 1. akta, värdera. *Das Gesetz* ~ respektera lagen, *er achtet das Geld nicht:* han sätter intet värde på pengar. 2. anse, hålla för. *Für gut* ~ taga för godt, *für nichts* ~ ej bry sig om. II. *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ gifva akt på, taga hänsyn till ngt. III. *rfl. Sich nach etw.* ~ rätta sig efter ngt.

ächten, *sv. tr.* förklara i akt, förklara fredlös, proskribera.

Acht‖ender, *m.* hjort med åtta grenar på hornen. **-ens**, *adv.* för det åttonde. **-enswert[h]**, *a.* aktningsvärd. **-er**, I. **-**, *m.* åtta m. m. se *Fünfer.* II. *prep.* med dat. sjö. akter om.

Ächter, **-**, *m.* person som förklarar i akt.

acht‖erlei, oböjl. *a.* åttahanda, åtta slags. **-ersteven**, *m.* akterstäf. **-füfsler**, *m.* åttafoting. **-geben**, *itr. h.* gifva akt, akta. **-los**, *a.* 1. oaktsam, vårdslös. 2. ouppmärksam. **-losigkeit**, *f.* 1. oaktsamhet, vårdslöshet. 2. ouppmärksamhet. **-sam**, *a.* 1. aktsam. 2. uppmärksam. **-samkeit**, *f.* 1. aktsamhet. 2. uppmärksamhet. **-ung**, *f.* 1. uppmärksamhet, akt. *Auf jn* ~ *geben* el. *haben:* gifva akt på ngn; mil. ~*!* gif akt! 2. aktning, vördnad, uppmärksamhet. *Sich in* ~ *setzen:* sätta sig i respekt, *bei jm in* ~ *stehen:* vara aktad, respekterad af ngn, *die schuldige* ~ *beobachten:* visa skyldig vördnad.

Ächtung, *f.* akt, proskribering.

achtungs‖voll, *a.* aktningsfull. **-wert[h]**, **-würdig**, *a.* aktningsvärd. **-widrig**, *a.* respektvidrig.

achtzehn, *a.* (oböjl. grundtal) aderton. **-ender**, *m.* hjort med aderton grenar på hornen. Betr. öfr. sms. jfr sms. med *drei.* **-te**, *a.* (ordningstal) adertonde. **-tel**, **-**, *n.* adertondel. **-tens**, *adv.* för det adertonde.

achtzig, *a.* (oböjl. grundtal) åttio. **-er**, **-**, *m.* 1. åttioåring. 2. *In den* ~*n:* på åttiotalet. **-erin**, *-nen, f.* åttioårig gumma. **-ste**, *a.* (ordningstal) åttionde. **-stel**, **-**, *n.* åttiondedel. **-stens**, *adv.* för det åttionde.

ächzen, *sv. itr. h.* g icka djupt, jämra sig, kvida.

Acker, *m.* 1. pl. -† åker, fält, teg, gärde. *Den* ~ *bauen:* odla i arken. 2. pl. **-**, plogland, tunnland. **-bär**, *a* odlingsbar. **-bau**, *m.* åker-, jord-, landbruk. **-bauend**, *a.* åkerbrukande. **-bauer**, **-**, *m.* åkerbrukare. **-beet**, *n.* teg. **-bürger**, *m.* jordbrukare. **-él**, *0, f.* jordbruk. **-ər**, *m.* jordbrukare. **-gaul**, *m.* arbetshäst. **-gerät[h]**, *n.* åkerbruksredskap. **-huhn**, *n.* rapphöna. **-knecht**, *m.* jordbruksarbetare. **-krume**, *f.* matjord. **-land**, *n.* åkerjord. **-lattich**, *m.* bot. hästhof. **-mann**, *-leute*, *m.* jordbrukare. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* bruka jorden, plöja; träla.

äckerreich, *a.* rik på åkrar.

Acker‖ung, *f.* jordbruk. **-vieh**, *n.* dragare. **-wirt[h]**, *m.* landtbrukare. **-wirt[h]schaft**, *f.* landtbruk, jordbruk.

a. D. förkortn. = *auſser Dienst:* för detta (f. d.).

ad‖äquát, *a.* adekvat; motsvarande. **-ieren**, *sv. tr.* addera. **-é**, **-s**, *n.* o. *itj.* farväl, adjö.

Adel, **-s**, *0*, *m.* adel; adelskap. *Hoher* ~ högadel. **-ig**, *a.* adlig; ädel. **-n**, *sv. tr.* adla. **-sbuch**, *n.* adelskalender, -matrikel. **-schaft**, *f.* adelskap, adel. **-sherrschaft**, *f.* adelsvälde. **-skammer**, *f.* riddarhus. **-slexikon**, **-sregister**, *n.* = *Adelsbuch.* **-ung**, *f.* adlande.

Adépt, **-en**, *m.* adept.

Ader, **-n**, *f.* dim. †, åder, ådra. *Zur* ~ *lassen:* a) åderlåta, b) låta åderlåta sig, bild. *keine* ~ *zu etw. haben:* sakna anlag för ngt. **-bruch**, *m.* åderbråck. **-haut**, *f.* åderhinna. **-ig** o. **äderig**, *a.* ådrad. **-lafs**, **-e** †, *m.* **-lassen**, *n.* åderlåtning. **-lasser**, *m.* person som låter åder. **-n** o. **ädern**, *sv. tr.* ådra. **-schlag**, *m.* pulsslag.

Adhä‖rénz, *0, f.* adhesion. **-rieren**, *sv. itr. h.* adhärera, hänga vid. **-sión**, *0, f.* adhesion.

adiéu, I. *itj.* **II.** -[*s*], *-s*, *n.* adjö, farväl.
Ädil, *-en*, *m.* edil.
Adjektĭv, -e, -um, *-um*[*s*], *-a*, *n.* adjektiv. **-isch,** *a.* adjektivisk.
adjudizíeren, *sv. tr.* tillerkänna, tilldöma.
Adjúnkt, *-e*[*n*], *m.* adjunkt.
Adjustĭer||amt, *n.* justeringsverk. **-en,** *sv. tr.* justera. **-ung,** *f.* justering.
Adjutánt, *-en*, *m.* adjutant.
ädler, -, *m.* örn. **-nase,** *f.* örnnäsa. **-orden,** *m.* örnsorden.
administríeren, *sv. tr.* administrera, förvalta.
Admirál, *-e* [†], *m.* amiral. **-itåt,** *-en*, *f.* amiralitet.
adoptĭéren, *sv. tr.* adoptera, upptaga som eget barn. **-iv,** *a.* adoptiv-, adopterad.
Adress||ánt, *-en*, *m.* **-ántin,** *-nen*, *f.* afsändare. **-át,** *-en*, *m.* **-átin,** *-nen*, *f.* adressat.
Adréss||e, *-n*, *f.* adress. **-büch,** *n.* **-kalender,** *m.* adresskalender. **-íeren,** *sv. tr.* adressera.
Advént, *-e*, *m.* advent.
Advérb, *-ien*, **-ium,** *-um*[*s*], *-a*, *n.* adverb.
Advokát, *-en*, *m.* advokat, sakförare. **-enkniff,** *m.* advokatknep. **-úr,** *-en*, *f.* advokatur, advokatstånd.
advozíeren, *sv. itr. h.* advocera, uppträda som sakförare.
Affaíre, *-n*, *f.* affär.
Affe, *-n*, *m.* dim. †, **1.** apa; F bild. dumhufvud, sjåp. *Seinem ∼n Zucker geben:* vara uppsluppen, *jm den ∼n weisen* el. *drehen:* driva gyckel med ngn, *einen ∼n an jm gefressen haben:* vara intagen, galen i ngn. **2.** F bild. rus, florshufva. *Ein Äffchen haben:* vara litet på tre kvart.
Affékt, *-e*, *m.* affekt, sinnesrörelse. **-íeren,** *sv. tr.* affektera, låtsa. **-iert,** *a.* affekterad, tillgjord, konstlad.
äffen, *sv. tr.* **1.** efterapa, efterhärma. **2.** driva, gyckla med.
Affen||ärt, *f.* apart. **-figur, -fratze,** *f.* **-gesicht,** *n.* apfysionomi, apansigte. **-haft,** *a.* aplik, som en apa. **-könig,** *m.* F liten tok. **-mälsig,** *a.* aplik. **-pinscher,** *m.* pintcher, rått hund. **-posse,** *f.* **-possen,** *m.* apspel, tokeri, galenskap. **-schwanz,** *m.* **1.** apsvans. **2.** tölp, våp. **-spektakel, -spiel,** *n.* **-streich,** *m.* narrspel, galenskap, upptåg.
Äffer, -, *m.* försmädlig person, spefågel, gycklare. **-él,** *-en*, *f.* **1.** efterapning, härmning. **2.** gäckeri, spe, gyckel.
Affích||e, *-n*, *f.* affisch. **-íeren,** *sv. tr.* affischera.
Äffin, *-nen*, *f.* aphona.
Affinität, *-en*, *f.* slägtskap, frändskap.
äffisch, *a.* aplik, apig.
affizíer||bär, *a.* känslig, mottaglig; retlig. **-barkeit,** *f.* känslighet. **-en,** *sv. tr.* inverka på, röra, upprö ra.
Affner, -, *m.* väfsked.
Afrikán||er, -, *m.* afrikan. **-erin,** *-nen*, *f.* afrikanska. **-isch,** *a.* afrikansk.
After, -, **1.** *m.* bakdel, stuss, stjärt. **2.** *n.* affall; exkrementer. **-ärzt,** *m.* dålig läkare, kvacksalfvare. **-bier,** *n.* svagdricka. **-blatt,** *n.* bot. stipel. **-bürge,** *m.* underborgen. **-darm,** *m.* ändtarm. **-dichter,** *m.* usel poet, rimsmidare. **-erbe,** *m.* arfvinge i andra led. **-geburt,** *f.* efterbörd. **-gelehrt,** *a.* som låtsar lärdom. **-grölse,** *f.* falsk storhet. **-heu,** *n.* hö af efterslåttern. **-kind,** *n.* **1.** barn, födt efter faderns död. **2.** oäkta barn. **-klaue,** *f.* sporre, småklöf. **-könig,** *m.* olaglig konung. **-korn,** *n.* småsäd. **-leder,** *n.* kappa på skodon. **-lehen,** *n.* underlän. **-mehl,** *n.* eftermjöl, kli. **-rede,** *f.* baktal, förtal. **-reden,** *itr. h.* baktala, förtala, *jm:* ngn. **-red[n]er,** *m.* bakdantare. **-sohn,** *m.* **1.** posthum son. **2.** oäkta son. **-welt,** *f.* **1.** ✻ efterverld. **2.** lägre medelklassen, demimonden. **-wesen,** *n.* illistigt, vrångt, obildadt sätt.
Agĭ||át se *Achat.* **-ánde,** *-n*, *f.* **1.** ritual, mässbok, kyrkohandbok. **2.** anteckningsbok, promemoria. **-ens,** *Agéntien* el. *-zien*, *n.* drifkraft, driffjäder. **-ént,** *-en*, *m.* agent, ombud, expedit. **-éntschaft,** *f.* agentskap, agentsyssla. **-entúr,** *-en*, *f.* agentur. **-gregát,** *-e*, *n.* aggregat. **-gregíeren,** *sv. tr.* upptaga, införlifva. **-ieren,** *sv. itr. h.* o. *tr.* agera, spela en roll.
Agitátión, *-en*, *f.* agitation, uppvigling. **-átor,** *-s*, *-áren*, *m.* agitator, uppviglare. **-ieren,** *sv. itr. h.* agitera, uppvigla.
Aglei, *-e*, *m.* -[*e*], *-en*, *f.* akleja.
Agr||áffe, *-n*, *f.* agraff, fruntimmersspänne. **-ársch,** *a.* agrarisk, agrar-. **-ikultúr,** *-en*, *f.* agrikultur, åkerbruk, jordbruk. **-onóm,** *-en*, *m.* agronom.
Ägýpt||en, -, *n.* Egypten. **-er,** -, *m.* egypter. **-erin,** *-nen*, *f.* egyptiska. **-isch,** *a.* egyptisk.
ah, *itj.* ah, å. **-á,** *itj.* aha, åhå, ja så.
Ahle, *-n*, *f.* syl, boktr. ål.
Ahm, *-e*, *m.* *-en*, *f.* åm. **-en,** *sv. tr.* justera, kröna. **-ing,** *-en*, *f.* sjö. åmning.
Ahn, -[*e*]*s*, *-en*, *m.* stamfader, anherre, plur. anor, förfäder. **-den,** *sv. tr.* **1.** tadla, straffa. **2.** = *ahnen.* **-dung,** *f.* straff, bestraffning, näpst. **-e, -n, 1.** *m.* = *Ahn.* **2.** *f.* anfru, stammoder.
ähneln, *sv. itr. h.* likna, *jm:* ngn.
ahnen, *sv. tr.* o. *itr. h.* ana. *Ich ahne etw.* el. *mir* (✻ *mich*) *ahnt etw.:* jag anar ngt. *∼ lassen:* låta förstå.
Ahnen||bild, *n.* familjporträtt. **-dünkel,** *m.* andryghet. **-liste,** *f.* slägttafla, stamträd. **-stolz,** **I.** *a.* anstolt, andryg. **II.** *m.* andryghet. **-tafel** = *Ahnenliste.*
Ahn||frau, *f.* anfru. **-herr,** *m.* anherre.
ähnlich, *a.* **1.** liknande, lik, dylik. *Jm ∼ sein* el. *sehen:* likna, vara lik ngn, *dieses Porträt ist zum Sprechen ∼* detta porträtt har en slående likhet. **2.** analog, proportionell. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* likna, vara lik. **II.** *tr.* göra

lik. **-keit**, *f.* 1. likhet. 2. analogi, proportion. **-keitsbeweis**, *m.* analogibevis.

Ahnung, *f.* aning, förkänsla, misstanke. **-slos**, *a.* intet anande. **-svoll**, *a.* uppfyld af aningar.

ahói, *itj.* sjö. åhoj, håaj.

Ahorn, *-e, m.* lönn. **-en**, *a.* af lönn, lönn-.

Ähr||e, *-n, f.* ax. *In ∼n schiefsen:* skjuta ax, bild. komma på öfverblifna kartan. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* plocka ax. II. *rfl.* gå i ax. **-enlese**, *f.* axplockning. **-enleser(in)**, *m.* (*f.*) axplockare (-erska). **-ig**, *a.* försedd med ax.

ai, *itj.* 1. (smärta) aj. 2. = *ei II.*

Aï, (2-stafv.) skrifvet *Ai* el. *Aï*, *-[s], -s, n.* zool. trögdjur.

Aich- se *Eich-*. **aien** se *eien.*

Akad||emíe, *-[e]n, f.* akademi. ∼ *der Wissenschaften:* vetenskapsakademi. **-émiker**, *-, m.* akademiker. **-émisch**, *a.* akademisk.

akathólisch, *a.* icke katolsk, kättersk.

Ak||ázie, *-n, f.* akasia. **-eléi** se *Aglei.* **-k-** se *Acc-.*

Akrobát, *-en, m.* akrobat, lindansare. **-isch**, *a.* akrobatisk, lindansare-.

Akt, *-e, m.* 1. akt. 2. handling. *Ein ∼ der Verzweiflung:* ett förtvifladt steg. **-e**, *-n, f.* akt, aktstycke, skriftlig handling. *Zu den ∼n* el. *ad acta legen:* lägga till handlingarna, ad acta, ej vidare bry sig om. **-enmensch**, *m.* byråkrat. **-enstück**, *n.* aktstycke, dokument.

Aktí||e, *-n, f.* aktie, aktiebref. **-engesellschaft**, *f.* aktiebolag. **-onär**, *-e, m.* aktieägare.

aktív, *a.* aktiv, stadd i tjänstgöring. **-ität**, *-en, f.* aktivitet, verksamhet, tjänstgöring.

Aktuár, *-e, -ius, -us, -en, m.* aktuarie, kanslist.

Aktus, *-us, -us* el. *-e, m.* högtidlig akt, högtidlighet.

akút, I. *a.* II. *-e, m.* akut.

Alabáster, *-s, 0, m.* alabaster. **-n**, *a.* af alabaster.

Alárm, *-e, m.* alarm. **-íeren**, *sv. tr.* alarmera.

Aláun, *-e, m.* alun. **-en**, *sv. tr.* beta i alunlösning. **-icht**, **-ig**, *a.* alunartad, -haltig, alun-.

albern, I. *a.* enfaldig, dum, våpig. II. *sv. itr. h.* sjåpa sig, bära sig dumt åt, prata dumheter. **-heit**, *f.* dumhet, faddhet.

Alb||íno, *-[s], -s, m.* albino. **-um**, *-[s], -s, n.* album.

Alchimí||e, *0, f.* alkemi. **-íst**, *-en, m.* alkemist.

Alfanz, *-e, m.* narr, upptågsmakare. **-en**, *sv. itr. h.* begå dumheter, gyckla, galnas. **-eréi**, *-en, f.* narraktighet, gyckel, upptåg.

Al||ge, *-n, f.* alg. **-ínea**, *-[s], -[s], n.* ny rad, afsats. **-ká[l]de**, *-n, m.* alkald, alkad (domare i Spanien).

Alkohól, *-e, m.* alkohol, sprit. **-isch**, *a.* sprithaltig.

Alkóv, *-e, -e, -n, -en, -, m.* alkov.

all, I. *a.* all, hvarje, ∼ *und jeder:* hvar och en, ∼*e Menschen:* hela världen, ∼*e beide:* båda två, *diese Bücher habe ich ∼e gelesen:* jag har läst alla dessa böcker, ∼*e zwei Tage:* hvarannan dag, ∼*e drei Tage:* hvar tredje dag, ∼*e Augenblicke:* hvarje ögonblick, *in ∼er Frühe:* helt tidigt på morgonen, *ein für ∼e Mal:* en gång för alla, *mit, bei, trotz ∼edem* el. *bei ∼e diesem:* i trots af allt detta, *wenn das ∼es ist:* om det ej är ngt vidare, *er ist Mann für ∼es:* han är karl för sin hatt, *Mädchen für ∼es:* ensamjungfru, ordspr. *∼es zu seiner Zeit:* hvar sak har sin tid, *in ∼em:* in alles, *vor ∼em:* framför allt, i synnerhet. *∼es* äfv. alla människor. II. *-[s], 0, n.* allt, världsallt. III. *adv.* F all, slut. ∼ *machen:* göra slut på, ∼ *werden:* taga slut. **-ábendlich**, *a.* hvarje kväll upprepad; *adv.* äfv. **-ábends**, hvarje kväll. **-beglückend**, *a.* lyckliggörande allt och alla. **-bekannt**, *a.* allbekant, allmänt känd. **-dá**, *adv.* där. **-déutschland**, *n.* hela Tyskland. **-diewéil**, *konj.* alldenstund. **-e** = *all III.* **-ée**, *-[e]n, f.* allé.

Alleg||oríe, *-[e]n, f.* allegori, sinnebildlig framställning. **-órisch**, *a.* allegorisk, sinnebildlig.

alléin, I. *a.* allena, ensam; adv. allena, allenast, endast, blott. *Schon ∼ der Gedanke:* blotta tanken. II. *konj.* men, dock. **-berechtigung**, *f.* uteslutande rättighet. **-betrieb**, *m.* monopol. **-e** = *allein.* **-gesang**, *m.* solosång. **-gespräch**, *n.* monolog. **-handel**, *m.* försäljningsmonopol. **-heit**, *f.* ensamhet. **-herr**, *m.* envåldsherre. **-herrschaft**, *f.* envälde. **-herrscher**, *m.* envåldsherskare. **-ig**, *a.* uteslutande, enstående, ensam i sitt slag. **-igkeit**, *f.* exklusivitet, egenskap att vara ensam i sitt slag. **-spiel**, *n.* solospel. **-stehend**, *a.* enstående, enstaka, ensam.

allemál, *adv.* alltid, ständigt. *Ein für ∼* en gång för alla.

allen||falls, *adv.* i alla fall, i nödfall, möjligen. **-fallsig**, *a.* eventuell, möjlig, möjligen inträffande. **-thalben**, *adv.* öfverallt, under alla förhållanden, städse.

aller-, aldra-, t. ex. *∼bést:* aldrabäst, *∼grö'fst:* aldrastörst o. s. v.

Aller||barmer, *m.* allförbarmare. **-díngs**, *adv.* visserligen, utan tvifvel, förvisso. **-halter**, *m.* alltings upprätthållare. **-hand**, oböjl. *a.* allehanda, hvarjehanda. **-héiligen[fest]**, *n.* allhelgonadag. **-lei**, oböjl. *a.* allehanda, alla slags. **-liebst**, *a.* utmärkt söt, hänförande, förtjusande. **-orten**, **-orts**, *adv.* allestädes, öfverallt. **-schaffer**, *m.* alltings skapare. **-séelen[fest]**, *n.* alla själars dag (katolsk sorgehögtid till minne af de aflidne). **-seits** (äfv. - - ⸗), *adv.* från, åt alla sidor, allesamman. **-wärts**, **-wége[n]**, **-wég[en]s**, *adv.* öfverallt, städse. **-wéltsfreund**, *m.* vän med hela världen. **-wéltsfreundschaft**, *f.* ytlig vänskap, som är lika mot alla. **-wéltskerl**, *m.* F tusenkonstnär. **-wért[h]este(r)**, *m.* F bak, stjärt.

alle||sám[m]t, *adv.* allesamman. **-wége** = *allerwege.* **-wéile**, *adv.* F emellertid, under tiden. **-zeit**, *adv.* alltid.

∼ = föregående uppslagsord. * äkta sms. *0* saknar plur. † har omljud. F familjärt, P lägre språk. ✱ mindre brukligt

All‖gegenwart, *f.* allestädesnärvaro. **-gegenwärtig,** *a.* allestädes närvarande. **-gemach,** *adv.* så småningom. **-geméin,** *a.* allmän. *Im ~en:* i allmänhet. **-geméinheit,** *f.* allmänhet. **-gewalt,** *f.* allmakt. **-gewaltig,** *a.* allsvåldig, allrådande. **-gültig,** *a.* allmängiltig. **-gütig,** *a.* allgod. **-heit,** *f.* allhet. **-híer,** *adv.* här.

Alli‖ánz, *-en, f.* allians, förbund. **-gátor,** *-s, -óren, m.* alligator. **-íeren,** *sv.* **I.** *tr.* alliera, förbinda. **II.** *rfl.* förbinda sig, sluta förbund.

all‖jährig, -jährlich, *a.* årlig, hvarje år återkommande; adv. årligen. **-macht,** *f.* allmakt. **-mächtig,** *a.* allsmäktig. **-mählich,** *a.* skeende så småningom, gradvis; adv. så småningom. **-mánde, -ménde,** *-n, f.* allmänning. **-mónatlich,** *a.* månatlig; adv. månatligen, hvarje månad. **-nächtlich** (äfv. ⁴--), *a.* hvarje natt återkommande; adv. hvarje natt. **-öd,** *-e,* **-ódium,** *-ium[s], -ien, n.* allod, odalgods. **-ödiál,** *a.* allodial, odal-. **-ónge[n]perücke,** *f.* allongeperuk. **-ótria,** oböjl. *n. pl.* *~ treiben:* syssla med saker som ej höra till ämnet, ha dumheter för sig. **-sehend,** *a.* allseende. **-seitig,** *a.* allsidig. **-seitigkeit,** *f.* allsidighet. **-stúnd,** *adv.* städse. **-stündlich,** *a.* återkommande hvarje timme; adv. hvarje timme. **-tägig, -täglich** (äfv. ⁴--), *a.* alldaglig, daglig. **-täglich,** *a.* hvardaglig, trivial. **-tagsbeschäftigung,** *f.* hvardagsarbete, hvardagsbestyr. **-tagsgeschwätz,** *n.* hvardagsprat. **-tagsmensch,** *m.* hvardags-, dussinmänniska. **-überall,** *adv.* öfverallt och allestädes. **-umfassend,** *a.* alltomfattande. **-vater,** *m.* allfader. **-verständlich,** *a.* allmänfattlig. **-weise,** *a.* allvis. **-wissend,** *a.* allvetande. **-wissenheit,** *f.* allvetenhet. **-wisser,** *m.* öfverklok person. **-wisserei,** *f.* öfverklokhet. **-wó,** förådr. = *wo.* **-wöchentlich,** *a.* hvarje vecka återkommande; adv. hvarje vecka. **-zeit,** *adv.* alltid. **-zu-,** alltför, t. ex. *~dumm, ~viel.* **-zumál,** *adv.* allihop.

Alm, *-en, f.* **1.** bärgsbete. **2.** bärg, fjäll, alp.

Almanach, *-e, m.* almanacka.

Almóse, *-n, f.* **-n,** *-, n.* almosa. **-nanstalt,** *f.* välgörenhetsanstalt. **-nbüchse,** *f.* fattigbössa. **-nempfänger,** *m.* almosehjon. **-nier,** *-e,* **-npfleger,** *m.* almoseutdelare. **-nstock,** *m.* fattigbössa.

All‖oë, *-[e]n, f.* aloe. **-óse** = *Alse.*

Alp, I. *-e, m.* mara. **II.** *-en, f.* alp, fjäll, bärg. **-drücken,** *n.* marridt. **-e,** *-n, f.* = *Alp II.*

älpeln, alpen, *sv. itr. h.* tillbringa sommaren i fäbodar på Alperna, vara till säters.

Alpen‖birke, *f.* dvärgbjörk. **-führer,** *m.* vägvisare på Alperna. **-glühen,** *n.* morgon- och aftonrodnad på Alperna. **-horn,** *n.* **1.** alphorn (blåsinstrument). **2.** bärgspets. **-hütte,** *f.* alphydda. **-pafs,** *m.* pass öfver Alperna. **-stange,** *f.* alpstaf. **-steiger,** *m.* alpklättrare. **-stock,** *m.* **1.** den kompakta delen af en alpkedja, från hvilken smärre ryggar grena ut sig. **2.** alpstaf. **-wirt[h]schaft,** *f.* fäbod, säter.

Alphabét, *-e, n.* alfabet. **-isch,** *a.* alfabetisk.

alpín, *a.* alpin, alp-.

Älpler, Alp[n]er, *-, m.* **1.** alpbo i allmh. **2.** alpherde. **-in,** *-nen, f.* säterjänta.

Alráun, *-e, m.,* **-e** o. **Alrúne,** *-n, f.* dim. [†], alrun, alruna, a) bot. Mandragora officinarum, b) af dess rot förfärdigad amulett, husgud, c) spåkvinna, häxa. **-enhaft,** *a.* alrunartad.

als, *konj.* **1.** sätt. såsom, som, i egenskap af; ✱ i likhet med. *Essig ~ Wein verkaufen:* sälja ättika för vin, *jn ~ Bedienten nehmen:* taga ngn till betjänt, *sich ~ besiegt bekennen:* erkänna sig vara besegrad. *Sowohl ... ~ [auch]:* såväl ... som, både ... och, *~ ob* el. *~ wenn:* såsom om, *es sieht aus, ~ ob* el. *~ wenn es regnen wollte* el. *~ wollte es regnen:* det ser ut, som om det skulle bli regn, *nicht ~ ob:* icke så att förstå som om. **2.** tid. när, då. **3.** jämförelse. än. *Sie ist mehr ~ zwanzig Jahr:* hon är öfver tjugu år, *~ daſs:* än att, för att, *nichts ~* ingenting annat än. **-bald,** *adv.* strax, genast. **-dann,** *adv.* då, därefter, sedan, sedermera, strax därpå.

Alse, *-n, f.* stamsill.

alsō, *adv.* o. *konj.* så, sålunda, **på det sättet,** alltså, således, följaktligen.

Álster se *Elster.*

alt, *-er* †, **I.** *a.* **1.** gammal (vid en viss lefnadsålder). *Wie ~ ist er?* hur gammal är han? *für wie ~ halten Sie mich?* hur gammal tror ni mig vara? **2.** gammal, till åren, ålderstigen. *~es Übel:* gammalt, inrotadt ondt, F *das ist etw. ~es:* det är en gammal nyhet, det känner man ju till, ordspr. *jung gewohnt, ~ gethan:* ugf. böj vidjan, när hon är grön, så blir hon både fager och skön. **3.** gammal, forn. **4.** gammal, gammalmodig, begagnad, utsliten. **5.** F gammal, hederlig, och motsatsen: obehaglig, fördömd. *~er Schwede!* gamle hedersknyffel! *~er Esel!* fördömda åsna! **II.** *-e, m.* mus. alt.

Altán (äfv. ⁴-), *-e, m.* altan, balkong.

Altár (äfv. ⁴-), *-e* [†], *m.* altare. **-aufsatz,** *m.* altarpall. **-bild,** *n.* altartafla. **-diener,** *m.* kyrkobetjänt. **-gemälde,** *n.* altartafla. **-íst,** *-en, m.* **1.** katolsk kapellan, tjänstgörande vid ngt visst altare. **2.** kyrkobetjänt.

alt‖backen, *a.* om bröd: gammal, hårdnad; bild. omtuggad, omkäxad. **-berühmt,** *a.* gammal och berömd. **-deutsch,** *a.* forntysk. **-e,** (adj. böjn.) *f.* **1.** F gumma. **2.** om djur: *die ~ mit den Jungen:* modern med ungarne. **3.** F a) gumman mor, morsgumman, b) gumman (hustrun). **4.** sjö. stor våg. **-ehrwürdig,** *a.* gammal och ärevördig.

älteln, *sv. itr. h.* (börja) åldras.

Alt‖ent[h]eil se *Altteil.* **-e(r),** (adj. böjn.) *m.* **1.** F gubbe, gamling. **2.** a) F gubben far, farsgubben. *Meine ~n:* föräldrarne, gamlingarne, b) P gubben (äkta mannen). **3.** i skolan:

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb

kvarsittare. **4.** *Die ~n:* de gamle, forntidens folk, *unsere ~n:* våra förfäder. **-er,** -, *n.* **1.** ålder, lefnadsålder. *Im ~ von zwanzig Jahren:* vid tjugu års ålder, *mittleren ~s:* i medelåldern, medelålders. **2.** ålder, ålderdom. *Im ~* på ålderdomen. **3.** tidsålder. **4.** forntid. *Von ~s her, seit ~s:* af gammalt, *vor ~s:* förr i världen. **5.** tjänsteålder. *Nach dem ~* efter tjänsteår.

ältər‖lich se *elterlich.* **-mutter,** *f.* **1.** farfars el. farmors el. morfars el. mormors mor. **2.** stammoder. **-n** el. vanl. **altern,** *sv.* I. *itr. h.* o. *s.* åldras, blifva gammal. II. *tr.* låta åldras, t. ex. *den Wein.* **-n,** *pl.* se *Eltern.*

Alters‖genoſs, *m.* **-genossin,** *f.* **1.** jämnårig person. **2.** samtida. **-grau,** *a.* grå af ålder. **-schwach,** *a.* ålderdomssvag. **-schwäche,** *f.* ålderdomssvaghet, ålderdomskrämpa. **-schwer,** *a.* tyngd af år. **-versorgung,** *f.* ålderdomsförsörjning, pension. **-versorgungsanstalt,** *f.* gubbhus, enkehus.

Altert[h]ūm, *n.* **1.** forntid, gamla tiden. **2.** plur. antikviteter.

Altert[h]ūm‖elei, *-en, f.* **1.** försök till konstlad likhet med forntida förhållanden. **2.** antikvitetsvurm. **-eln,** *sv. itr. h.* **1.** försöka framkonstla forntida förhållanden. **2.** vurma för antikviteter. **-[l]er,** -, *m.* **1.** person som gör sig skyldig till *Altertümelei.* **2.** antikvitetskännare, antikvitetshandlare. **-lich,** *a.* gammaldags, antik. **-lichkeit,** *f.* fornåldrighet, fornåldrigt sätt.

Altert[h]ums‖forscher, *m.* fornforskare. **-forschung,** *f.* fornforskning, arkeologi. **-händler, -krämer,** *m.* antikvitetshandlare. **-kunde,** *f.* fornkunskap, arkeologi.

Ältervater, *m.* **1.** farfars el. farmors el. morfars el. mormors far. **2.** stamfader.

alt‖fränkisch, *a.* fornfrankisk; F föråldrad, urgammal. **-fürstlich,** *a.* af gammal furstesläkt. **-gebacken** = *altbacken.* **-gesell[e],** *m.* åldgesäll. **-gläubig,** *a.* rättrogen, ortodox. **-händler,** *m.* lumphandlare. **-hergebracht, -herkömmlich,** *a.* häfdvunnen, gammal. **-hochdeutsch,** *a.* fornhögtysk. **-ist,** *-en, m.* **-istin,** *-nen, f.* altist, altsångare, altsångerska. **-jüngferlich,** *a.* lik gamla ungmör, sipp. **-jüngfernstand,** *m.* en gammal ungmös ställning, ungmöstånd. **-katholisch,** *a.* gammalkatolsk. **-kirchlich** = *altgläubig.* **-klug,** *a.* lillgammal, snusförnuftig.

ältlich, *a.* ngt gammal, ej ung mer; lillgammal. **-keit,** *f.* begynnande ålderdom; lillgammalt sätt.

Alt‖meister, *m.* ålderman. **-modisch,** *a.* gammalmodig, omodern. **-mutter,** *f.* farmor, mormor, gammal gumma. **-nordisch,** *a.* fornnordisk. **-sitzer,** *m.* person, som lefver på undantag, jfr *Altteil.* **-stadt,** *f.* gamla staden (älsta delen af en stad). **-t[h]eil,** *n.* undantag, som föräldrar förbehålla sig, när de afträda sin egendom åt barnen. **-vater,** *m.* farfar, morfar, stamfader; ärevördig gammal man, patriark. **-väterisch,** *a.* gammalmodig, föråldrad. **-väterlich,** *a.* patriarkalisk, uråldrig. **-vordern,** (adj. böjn.) *pl.* förfäder. **-weibergeschichte,** *f.* **-weibermärchen,** *n.* käringsaga. **-weibergeschwätz,** *n.* **-weibergewäsch,** *n.* F käringprat. **-weibersommer,** *m.* **1.** eftersommar. **2.** spindelväf, som flyger i luften om hösten. **-weibisch,** *a.* käringaktig.

Al‖umnát, *-e, n.* pension, uppfostrings- och undervisningsanstalt. **-úmne,** *-n,* **-úmnus,** *-us, -en, m.* lärjunge i ett *Alumnat,* alumn.

am, smndragn. af *an dem.* Vid superlativa adv. lemnas det oöfversatt, t. ex. *~ besten, ~ tiefsten:* bäst, djupast.

Amalgám, *-e, n.* amalgam.

Amazón‖e, *-n, f.* amazon. **-enhaft, -isch,** *a.* amazonlik.

Amb‖er, -, *m.* äfv. * *-n, f.* ambra. **-itiŏs,** *a.* ärelysten. **-ois,** *-e, m.* dim. [†], städ. **-ofsschmied,** *m.* grofsmed.

Ambr‖a, *-[s], -s, m., f.* o. *n.* ambra. **-ósia,** *0, f.* ambrosia, gudaspis. **-ósisch,** *a.* ambrosisk.

Ambulánz, *-en, f.* mil. ambulans, fältlasarett.

Ameise, *-n, f.* myra. **-nbär, -nfresser,** *m.* zool. myrslok. **-nhaufen,** *m.* myrstack. **-nkriechen, -nlaufen,** *n.* krypande känsla i huden.

Amen, *-[s],* -, *n.* o. *adv.* amen.

Amerikán‖er, -, *m.* amerikanare. **-erin,** *-nen, f.* amerikanska. **-isch,** *a.* amerikansk.

Ammann, *-er* †, *m.* amtman i Schweiz.

Amme, *-n, f.* dim. †, amma. **-nmärchen,** *n.* amsaga.

Ammer, *-n, f.* **Ämmerling,** *-e, m.* gulsparf, sparf.

Amnestíe, *-[e]n, f.* amnesti. **-ren,** *sv. tr.* gifva amnesti.

Ampel, *-n, f.* **1.** ampel. **2.** hänglampa. **-n,** *sv. itr. h.* sprattla med händer och fötter efter ngt.

Ampfer, -, *m.* bot. syra, surbill, rumex.

Amphíb‖ie, *-n, f.* **-ium,** *-um[s], -en, n.* amfibie. **-isch,** *a.* amfibisk.

Amphitheát‖er, *n.* amfiteater. **-rálisch,** *a.* amfiteatralisk.

Amput‖ation, *-en, f.* amputation, amputering. **-ieren,** *sv. tr.* amputera. **-ierung,** *f.*

Amsel, *-n, f.* trast, kramsfågel.

ämsig se *emsig.*

Amt, *-er* †, *n.* **1.** ämbete, tjänst, kall, **syssla,** uppdrag, plats. *Das ist nicht deines ~es:* därmed har du ej att skaffa, *thun, was seines ~es ist:* ej lägga sig i andras affärer, sköta sina egna åligganden, *von ~s wegen:* å ämbetets vägnar. **2.** byrå, ämbetslokal. **3.** amt, fögderi. **4.** domstol; domsaga. **5.** gudstjänst, i sht hos katolik. mässa, hos protest. nattvard. **-ei,** *-en, f.* **1.** amt, fögderi. **2.** en amtmans bostad. **-en,** *sv.* = *amtieren.*

Ämter‖handel, *m.* handel med ämbeten. **-süchtig,** *a.* fikande efter ämbeten. **-tausch,** *m.* ämbetsbyte.

Amt‖haus, *n.* **1.** tingshus. **2.** en amtmans bostad. **3.** boställe. **-íeren**, *sv. itr. h.* utöfva sitt ämbete, vara stadd i ämbetsutöfning. **-íerung**, *f.* **-lich**, *a.* **1.** hörande till ämbetet, ämbets-. **2.** officiell. **-los**, *a.* utan ämbete. **-mann**, *m.* amtman. **-männin**, åfv. **-mannin**, *f.* amtmanska, en amtmans fru. **-mannschaft**, *f.* **1.** en amtmans värdighet, amtmanskap. **2.** amtmansdistrikt. **-mäfsig** = *amtlich*.

Amts‖alter, *n.* tjänsteålder. **-antritt**, *m.* ett ämbetes tillträdande. **-bericht**, *m.* ämbetsberättelse. **-bewerber**, *m.* kandidat till ett ämbete, tjänstsökande. **-bewerbung**, *f.* kandidatur. **-blatt**, *n.* officiell distriktstidning. **-brief**, *m.* tjänstebref. **-diener**, *m.* vaktmästare; rättsbetjänt. **-gericht**, *n.* häradsrätt. **-geschäft**, *n.* ämbetsbestyr. **-gesicht**, *n.* ämbetsmin. **-gewalt**, *f.* ämbetsmyndighet. **-handlung**, *f.* tjänsteförrättning. **-kleid**, *n.* ämbetsdrägt. **-kosten**, *pl.* förvaltningskostnader; rättegångskostnader. **-miene**, *f.* ämbetsmin. F *eine ~ aufstecken:* taga på sig en högtidlig min. **-person**, *f.* ämbetsman, tjänsteman. **-pflege**, *f.* ämbetsförvaltning. **-pflichtig**, *a.* lydande under ett amt, jfr *Amt 3.* **-richter**, *m.* häradshöfding. **-sässig**, *a.* lydande i första hand under en viss domstol. **-schreiber**, *m.* skrifvare, kopist i ett ämbetsverk. **-siegel**, *n.* ämbetssigill. **-verweser**, *m.* vikarie. **-vögt**, *m.* domhafvande, länsfogde. **-vogtei**, *f.* en *Amtsvogt*'s ämbete el. ämbetslokal el. domsaga.

Am‖ulétt, *-e, n.* amulett. **-üsánt**, *a.* roande. **-usemént**, *-s, n.* förströelse. **-üsieren**, *sv. tr.* o. *rfl.* roa, förströ (sig).

an, I. *prep.* **A.** med dat. **1.** rum. vid, bredvid, jämte, t. ex. *~ der Thür.* **2.** rum o. tid. på, t. ex. *~ der Wand hangen, am Tage.* **3.** tid. öfversättes ej, t. ex. *am ersten Juni:* första juni, *der Tag, ~ welchem dies geschah:* dagen, då detta hände. **4.** orsak. af, med anledning af, t. ex. *~ seinen Wunden sterben.* **5.** särskilda fall. *Es liegt mir am Herzen:* det ligger mig om hjärtat, *eine Gewohnheit ~ sich haben:* hafva en vana, *breit ~ den Schultern:* bred öfver axlarna, *reich, arm ~ etw.:* rik, fattig på ngt, *ich weifs, was ~ dem ist:* jag vet, hvad man har att tro därom, *es ist nichts ~ ihm:* det är ej mycket bevändt med honom, *die Schuld liegt ~ ihm:* han är skuld därtill, *~ sich halten:* styra, behersk sig, *~ und für sich:* i och för sig, *soviel ~ mir ist:* så mycket på mig ankommer, *es ist ~ mir:* det är min tur, *das hat er so ~ sich:* det är så hans sätt, *~ Leib und Seele krank sein:* vara sjuk till kropp och själ, *ich habe ~ zweien genug:* jag har nog med två. **B.** med ack. **1.** mot, intill, t. ex. *etw. ~ die Wand stellen.* **2.** till, t. ex. *~ jn schreiben.* **3.** på, t. ex. *etw. ~ die Wand hängen.* **4.** inemot, nära, t. ex. *~ hundert Mark.*

II. *adv.* **1.** i sms. med subst. uppför, emot, t. ex. *berg~* uppför bärget, *himmel~* upp mot himlen, *strom~* mot strömmen, uppför strömmen. **2.** *Von diesem Tage ~* alltifrån denna dag, *neben~* här el. där bredvid, jämte, *oben~* upptill, *unten~* nedtill.

Ana‖baptíst, *-en, m.* anabaptist, vederdöpare. **-chorét**, *-en, m.* anakoret, eremit. **-grámm**, *-e, n.* anagram, bokstafslek, ordlek.

anähn‖eln, ✱ **-lichen**, *tr.* göra lik.

ana‖lóg, *a.* analog, liknande, öfverensstämmande. **-logíe**, *-[e]n, f.* analogi, likhet, öfverensstämmelse. **-lógisch** = *analog.* **-lýse**, *-n, f.* analys. **-lysieren**, *sv. tr.* analysera. **-lýtisch**, *a.* analytisk. **-nas**, *-[se], f.* ananas.

an‖ankern, *tr.* sjö. förankra. **-archie**, *-[e]n, f.* anarki, laglöshet. **-árchisch**, *a.* anarkisk, laglös. **-ärten**, I. *tr.* bringa till likhet. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* efterlikna, blifva lik. *Angeartet:* medfödd. **-ä[f]sen**, *tr.* locka med lockbete, med agn. **-áthém**, *-e*, **-áthema**, *-[s], -s* o. *Anathémata, n.* anatema, förbannelse, förkastelsedom. **-ät[h]men**, *tr.* andas på.

Anatóm, *-en, m.* anatom. **-íe**, *-[e]n, f.* anatomi. **-iker**, *-, m.* anatom. **-isch**, *a.* anatomisk.

an‖äugeln, *tr. Jn ~* blicka ömt, smäktande på ngn. **-backen**, *tr.* samt *itr. h.* o. *s.* fästa, häfta fast vid, klibba vid, ihop. **-bahnen**, *tr.* bana, bereda vägen för, förbereda. **-ballen**, *rfl.* bålla sig. **-bannen**, *tr.* fasttrolla. **-bau**, *m.* **1.** odling, odlande. **2.** tillbyggnad. **3.** kolonisering, bebyggande, nybygge. **-baubär**, *a.* som kan odlas, kan bebyggas. **-bauen**, I. *tr.* **1.** odla. **2.** bygga till. **3.** bebygga, kolonisera. **II.** *rfl.* slå sig ned, slå ned sina bopålar. **-bauer**, *-, m.* nybyggare. **-befehlen**, *tr.* påbjuda, anbefalla, rekommendera. **-befehlung**, *f.* **-beginn**, *m.* första början. **-behalten**, *tr.* behålla på sig. **-bei**, *adv.* härhos, härmed; dessutom. **-beifsen**, I. *tr.* bita i, bita af. **II.** *rfl.* bita sig fast. **III.** *itr. h.* nappa, nappa på kroken, åfv. bild. **-belangen**, *tr.* opers. vidkomma, angå. **-belfern**, *tr.* gläfsa på, bjäbba emot; träta på. **-bellen**, I. *itr.* **1.** *h.* börja skälla. **2.** *s. Der Hund kommt angebellt:* hunden kommer skällande. **II.** *tr.* skälla på. **-bequemen**, I. *tr.* lämpa efter. **II.** *rfl.* lämpa sig efter, bekväma sig till. **-berahmen**, **-beraumen**, *tr.* berama, utsätta, bestämma. **-beraumung**, *f.* **-berégt**, *a.* omförmäld. **-beten**, *tr.* o. *itr. h. Jn, vor jm ~* tillbedja ngn. **-beter(in)**, *m.* (*f.*) tillbedjare (-erska), beundrare (-inna). **-betracht**, **-betreff**, blott adverbiellt: *in ~* el. *~s* med gen.: med hänsyn till, hvad beträffar. **-betreffen** = *anbelangen.* **-betteln**, *tr. Jn ~* vända sig tiggande till ngn. **-bétung**, *f.* tillbedjan. **-betungswürdig**, *a.* tillbedjansvärd. **-biegen**, *tr.* böja intill. **-biegung**, *f.* **-bieten**, I. *tr.* erbjuda, tillbjuda. **II.** *rfl.* erbjuda sig. **III.** *itr. h.* göra första budet på en auktion.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

-bieter(in), *m.* (*f.*) person som erbjuder ngt, som gör första budet. **-bietung**, *f.* erbjudande. **-binden**, **I.** *tr.* binda, fastbinda, binda upp, *etw. an etw.* (dat. el. ack.): ngt vid ngt. Bild. *jm etw.* ~ inbilla ngn ngt, *kurz angebunden:* kort om hufvudet. **II.** *itr. h. Mit jm* ~ a) sätta sig i förbindelse med ngn, vanl. b) börja gräl med ngn. **-bifs**, *m.* bett, afbitande, napp. **-blaken**, *tr.* nedsvärta. **-blasen**, *tr.* **1.** blåsa på. **2.** mus. intonera, angifva tonen med blåsinstrument. **3.** mottaga med musik af blåsinstrument. **-blecken**, *tr.* F *jn* ~ grina mot ngn. **-bleiben**, *itr. s.* förblifva på, förblifva fastsittande. **-blick**, *m.* **1.** blick, betraktande. **2.** anblick, åsyn, skådespel. **-blicken**, *tr.* betrakta, gifva en blick. **-blinken**, *tr.* **1.** stråla emot. **2.** blinka åt. **-blinze[l]n**, *tr.* blinka åt. **-blitzen**, *tr.* **1.** blixtrande stråla emot. **2.** kasta en ljungande blick på. **-blöken**, *tr.* böla, råma emot. **-bohren**, *tr.* **1.** börja borra. **2.** borra hål i el. på. *Das Faſs* el. *den Wein* ~ sticka upp vinfatet. **3.** borra fast. **-bohrung**, *f.* **-bolzen**, *tr.* fastbulta, plugga ihop. **-borden**, *tr.* sjö. äntra. **-bot**, *-e, n.* anbud, bud. **-brassen**, *tr.* sjö. brassa an. **-braten**, kok. **I.** *tr.* bryna. **II.** *itr. s.* **1.** brynas. **2.** steka(s) fast. **-brausen**, *itr. s.* komma brusande. **-brechen**, **I.** *tr.* afbryta första stycket af, t. ex. *ein Brot;* slå upp, t. ex. *eine Flasche.* **II.** *itr. s.* **1.** bryta fram, bryta in. *Mit dem* ~*den Tage:* vid dagens inbrott. **2.** börja skämmas, blifva ankommen. **-brennen**, **I.** *itr. s.* **1.** tända sig, råka i brand. **2.** kok. vidbrännas. **II.** *tr.* antända, påtända; bränna ngt litet.

An|bring|e-Geld, *n.* mil. värfvarlön. **-en**, *tr.* **1.** anbringa, placera. *Seine Tochter* ~ bortgifta sin dotter, få henne försörjd; *gut angebracht:* väl försörjd, *ich kann die Schuhe nicht* ~ jag kan ej få på mig skorna, *ein Wort* ~ flicka in ett ord. **2.** anföra, angifva, anklaga. *Was ist Ihr* ~ hvad har ni att anföra. **-er**, *m.* angifvare, skvallerbytta. **-erei**, *f.* angifvelse, skvaller. **-erin**, *f.* = *Anbringer.* **-ung**, *f.* anbringande m. m. se *anbringen.*

An|bruch, *m.* **1.** första afbrytandet. **2.** inbrott, t. ex. *des Tages.* **3.** början till röta, till förskämning. **-brüchig**, *a.* ankommen, anfrätt. **-brüchigkeit**, *f.* = *Anbruch 3.* **-brühen**, *tr.* kok. skålla. **-brüllen**, *tr.* ryta, vråla emot, åt. **-brummen**, *tr.* brumma emot. **-brüten**, *tr. Eier* ~ ligga ngn tid på ägg. *Angebrütetes Ei:* halfkläckt ägg, rötägg. **-chovis** se *Anschovis.* **-dacht**, *-en, f.* **1.** andakt, andäktighet. **2.** andakt, bön.

Andächt|elei, *-en, f.* hycklad andakt, fromleri. **-eln**, *sv. itr. h.* hyckla andakt, ställa sig andäktig. **-ig**, *a.* andäktig. **-ler, -, -ling, -e, m.** skrymtare, skenhelig person.

an|dämmen, *tr.* dämma upp. **-dampfen**, *itr. s.* **1.** afsätta sig i form af ånga. **2.** *Angedampft kommen:* komma ångande. **-dauern**, *itr. h.* vara, räcka, pågå, hålla på. **-dém**, *adv.* **1.** så, riktigt, sant. **2.** kommen därhän, så långt. **-denken**, **I.** *itr. h.* **1.** tänka på. **2.** *Denk* [*mal*] *an!* tänk! föreställ dig! **II.** *-, n.* minne, hågkomst, åminnelse. *Zum* ~ *an jn:* till minne af ngn.

ander, *a.* annan. ~*er Meinung sein:* vara af en annan mening, ~*er Ansicht,* ~*n Sinnes werden:* ändra åsigt, *einer um den* ~*n:* den ene efter den andre, *ein Mal über das* ~*e:* gång efter annan, *am* ~*n Tage:* påföljande dag. **-ärtig**, *a.* olikartad. **-erseits** se *anderseits.* **-lei**, oböjl. *a.* olikartad, annan. **-mal**, *adv.* **1.** *Ein* ~ en annan gång. **2.** för andra gången.

ändern, *sv.* **I.** *tr.* ändra, förända; ombyta. *Daran läfst sich nichts* ~ det kan ej ändras. **II.** *rfl.* ändra sig, förändras. **III.** *itr. h. Mit etw.* ~ byta om med ngt.

andern|falls, *adv.* i annat fall, eljes. **-t[h]eils**, *adv.* å andra sidan.

anders, *adv.* **1.** annorlunda, på annat sätt, olika. *Das ist nun einmal nicht* ~ det är som det är, *sich* ~ *besinnen:* ändra åsigt, *ich konnte nicht* ~, *ich muſste weinen:* jag kunde ej låta bli att gråta. **2.** annars, eljes, under andra förhållanden. **3.** anslutande sig till pron. o. adv. *Jemand* ~ någon annan, *niemand* ~ *als er:* ingen annan än han, *nirgends* ~ eljes ingenstädes, *wer* ~ *als er?* hvem, om ej han? **4.** *Wenn* ~ såframt, såvida. **-denkend**, *a.* olika tänkande. **-eits**, *adv.* å andra sidan. **-farbig**, *a.* af olika färg. **-wie**, *adv.* på annat sätt. **-wo**, *adv.* annorstädes. **-woher**, *adv.* annorstädes ifrån. **-wohin**, *adv.* annorstädes hän.

anderthalb, *a.* halfannan.

Änderung, *f.* förändring.

ander|wärtig, *a.* befinnande sig annorstädes. **-wärts, -weit**, *adv.* annorstädes. **-weitig**, *a.* **1.** annan, olika beskaffad. **2.** upprepad, förnyad.

andeut|en, **I.** *tr.* antyda, låta förstå, bebåda. **II.** *rfl.* gifva sig tillkänna, visa sig. **-ung**, *f.* antydan, antydning, häntydning, anspelning. **-ungsweise**, *adv.* antydningsvis.

an|dichten, *tr.* pådikta. **-donnern**, *tr.* dundra, fara ut emot. **-dorn**, *m.* bot. stjälkborre. **-dorren**, *itr. s.* torka fast. **-drang**, *m.* tillopp, trängsel. **-drängen**, **I.** *tr.* tränga på, mot, intill. **II.** *rfl. Sich an jn* ~ tränga sig på ngn. **-drechseln**, *tr.* påsvarfva, t. ex. *einen Knopf an den Stock.* F *jm etw.* ~ lura på ngn ngt. **-drehen**, *tr.* **1.** börja vrida, sätta i gång. **2.** = *andrechseln.* **3.** fastvrida, skrufva på. **-dringen**, **I.** *itr. s.* **1.** *Auf jn* ~ tränga in på ngn, gå ngn på lifvet. **2.** *Das Blut dringt gegen den Kopf an:* blodet tränger

åt hufvudet. II. = *andrängen.* **-drohen,** I. *itr. h.* hota, förestå. II. *tr. Jm etw.* ~ hota ngn med ngt. **-drohung,** *f.* hotelse. **-druck,** *m.* tryckning mot el. på ngt. **-drücken,** *tr.* trycka emot, trycka fast. **-duften,** *tr. Einen* ~ dofta emot en. **-dúrch,** *adv.* härigenom. **-eifern,** *tr.* ägga, uppmuntra. **-eif[e]rung,** *f.* äggelse, uppmuntran. **-eig[e]nen,** I. *tr.* 1. *Sich* (dat.) *etw.* ~ tillegna sig ngt. 2. tillegna, dedicera. 3. bringa till likhet med, afpassa. II. *rfl.* rätta sig, *jm.:* efter ngn. **-eig[e]nung,** *f.*

aneinánder, *adv.* vid, jämte, intill hvarandra, tillsammans, ihop. **-fügung,** *f.* sammanfogning. **-grenzend,** *a.* gränsande intill hvarandra. **-hängend,** *a.* sammanhängande. **-rükken,** *n.* närmande, sammanflyttning. **-stofs,** *m.* sammanstöt.

Anekdót||e, *-n, f.* anekdot. **-enhaft,** *a.* anekdotartad, »historisk». **-enjäger,** *m.* anekdotsamlare, nyhetsjägare. **-isch** = *anekdotenhaft.*

an||ekeln, *tr.* 1. äckla, väcka vämjelse hos, ingifva motvilja. 2. känna vämjelse, motvilja för. **-emóne,** *-n, f.* bot. anemon, sippa. **-empfehlen,** *tr.* förorda, rekommendera.

Anerbe, *-n, m.* hufvudarfvinge. **-n,** *itr. s.* med dat. gå i arf hos, vara medfödd.

Anerbiet||en, *n.* **-ung,** *f.* erbjudande, anbud, tillbud.

anerkenn||en, *tr.* vidkännas, godkänna, erkänna, skänka sitt erkännande åt. ~*d:* erkännande, berömmande, erkännsam. *Anerkanntermafsen:* såsom erkändt är. **-enswērt[h],** *a.* värd erkännande, berömvärd. **-tni[ɪ]s,** *n.* o. *f.* **-ung,** *f.* 1. erkännande, vidgående. 2. erkännande, gillande, beröm, erkänsla. **-ungswērt[h],** **-ungswürdig,** *a.* värd erkännande.

an||erschaffen, *st. tr.* gnm el. vid skapelsen förläna. *Anerschaffen* (part. perf.)*:* medskapad. **-fächeln,** *tr. Einen* ~ fläkta emot en. **-fachen,** *tr.* upptända, uppväcka, underblåsa. **-fädeln,** *tr.* påträda, t. ex. *eine Nadel.* Bild. *ein Gespräch* ~ inleda ett samtal. **-fahen,** föråldr. = *anfangen.*

anfahr||bār, *a.* sjö. som kan angöras, anlöpas. **-en,** I. *itr.* 1. *s.* anlända; sjö. lägga till. *Bei jm* ~ säga till, taga in hos ngn. *Angefahren kommen:* komma åkande, roende, seglande. 2. *s.* o. *h.* köra emot, t. ex. *der Wagen ist, der Kutscher hat an einen Stein angefahren.* Bild. *übel* ~ råka illa ut. II. *tr.* 1 köra, skaffa fram, framforsla. 2. bild. fara ut emot. **-schacht,** *m.* bärg. schakt gnm hvilket man far ned i en grufva. **-t,** *f.* 1. ✻ ankomst. 2. station, sjö. landningsplats. 3. bärg. nedfart.

Anfall, *m.* 1. anfall, angrepp. 2. hemfall. 3. plur. inkomster. **-en,** I. *itr. s.* 1. falla i hög, hopa sig. 2. tillfalla. II. *tr.* anfalla, angripa. **-srecht,** *n.* jur. hemfallsrätt.

Anfang, *-e* †, *m.* början, begynnelse; ursprung, upphof. *Von* ~ *an:* allt ifrån början, *zu* ~ *des Buches:* i bokens början, *die Anfänge einer Wissenschaft:* en vetenskaps grunder, elementer. **-en,** I. *tr.* 1. börja, begynna, öppna. *Wie fang ich's an, dafs:* hur skall jag bära mig åt för att. 2. företaga sig, taga sig till. *Was fangen wir mit dem Abend an?* hvad skola vi företaga oss i kväll? II. *itr. h.* börja, taga sin början. *Mit nichts* ~ börja med två tomma händer, *klein* ~ börja med litet; *er fängt mit jedem an:* han låter ej ngn gå i fred. III. *rfl.* börja(s).

Anfäng||er, *-, m.* **-erin,** *-nen, f.* begynnare, nybörjare. **-lich,** *a.* först, ursprunglig; adv. = följ.

anfangs, *adv.* i början, till att börja med. **-buchstābe,** *m.* begynnelsebokstaf, initial. **-grund,** *m.* i sht pl. första grunder, elementer. **-punkt,** *m.* utgångspunkt.

an||färben, *tr.* färg(lägg)a. **-fassen,** I. *tr.* vidröra, taga i, fatta tag i, gripa. II. *itr. h.* slå rot. **-faulen,** *itr. s.* börja skämmas, blifva ankommen. **-fechtbār,** *a.* som kan bestridas, tvistig, stridig. **-fechten,** *tr.* 1. angripa, klandra. 2. fresta, oroa. *Was ficht ihn an?* hvad kommer åt honom? **-fechtung,** *f.* anfäktelse, vedermöda. **-fehden,** **-feinden,** *tr.* uppträda fiendtligt emot, förfölja, bekriga. **-feindung,** *f.*

an||fertigen, *tr.* förfärdiga, tillverka, göra. **-fertiger,** *m.* tillverkare. **-fertigung,** *f.* förfärdigande, tillverkning. **-fesseln,** *tr.* fjättra, fastbinda. **-fetten,** *tr.* smörja. **-feuchten,** *tr.* fukta. **-feuchtung,** *f.* **-feuern,** I. *tr.* elda, uppelda. II. *itr. h.* elda, göra upp eld. **-feuerung,** *f.* **-finden,** *rfl.* finnas, vara tillhands. **-flammen,** I. *tr.* upptända, uppelda. II. *rfl.* fatta eld, upptändas. **-flattern,** *itr. s.* fladdra mot ngt. **-flechten,** *tr.* fläta fast. **-flehen,** *tr.* anropa, bedja till, åkalla. *Jn um etw.* ~ bönfalla ngn om ngt. **-flehung,** *f.* **-fletschen,** *tr. Jn* ~ visa tänderna mot ngn. **-flicken,** I. *tr.* lappa, sätta på. F *jm etw.* ~ lappa om ngn. II. *rfl.* F tränga sig på, innästla sig. **-fliegen,** I. *itr. s.* flyga emot. *Angeflogen kommen:* komma flygande. Bild. *ein Einfall flog mir an:* jag fick plötsligen ett infall. II. *tr.* flyga emot, hastigt komma på. *Eine Röte flog ihre Wangen an:* en rodnad uppsteg plötsligt på hennes kinder. **-fliefsen,** *itr. s.* flyta, rinna emot. *Angeflossen kommen:* komma flytande. **-flöfsen,** *tr.* 1. *Holz irgendwo* ~ flotta timmer någonstädes hän. 2. om vatten: *Land* ~ aflagra jord. **-flöfsung,** *f.* **-flüchen,** *tr. Jm etw.* ~ gnm förbannelser tillskynda ngn ngt. **-flug,** *m.* 1. flygt, flygande emot. 2. anstrykning, spår. **-fo[r]dern,** *tr.* 1. fordra, kräfva, *jm etw.:* ngt af ngn. 2. *Jn* ~ kräfva ngn. **-fo[r]d[e]rung,** *f.* fordran, kraf. **-frage,** *f.* för-

frågan. **-fragen,** *itr. h.* förfråga sig, *bei jm* (el. *tr.: jn*) *nach* el. *um etw.:* hos ngn om ngt. **-fressen,** I. *tr.* 1. äta af, bita af. 2. fräta, anfräta. II. *rfl.* P äta sig proppmätt. **-fressung,** *f.* **-frieren,** *itr. s.* frysa fast. **-frischen,** *tr.* uppfriska; bild. uppmuntra, lifva. **-frischung,** *f.* **-fugen,** *tr.* vid-, hopfoga. **-fügen,** I. *tr.* till-, vid-, bifoga. II. *rfl.* foga, lämpa sig. **-fügung,** *f.* **-fühlen,** I. *tr.* känna, taga på, vidröra; bild. känna, märka, se. *Man fühlt es ihm an, daſs er glücklich ist:* man ser på honom, att han är lycklig. II. *rfl.* kännas. **-fühlung,** *f.* **-fuhr,** *-en, f.* framkörning, framforsling. **-führen,** *tr.* 1. framköra, framforsla. 2. anföra, leda. 3. leda, handleda. 4. anföra, citera, andraga. 5. göra narr af, narra, purra. **-führer,** *m.* anförare, ledare.

Anführung, *f.* 1. anförande, befäl, ledning. 2. anförande, citerande, citat. **-sfehler,** *m.* oriktigt, felaktigt citat. **-szeichen,** *n.* anförings-, citationstecken.

an‖füllen, I. *tr.* fylla, uppfylla, fullstoppa. II. *rfl.* fyllas, blifva full, öfverlasta sig. **-füllung,** *f.* **-gabe,** *f.* 1. handpenning. 2. uppgift. 3. angifvelse, anklagelse. 4. förslag, utkast instruktion. **-gaffen,** *tr.* F gapa på. **-gähnen,** *tr.* 1. gäspande betrakta. 2. gapa emot.

angēb‖bār, *a.* som kan angifvas; mat. reell. **-en,** I. *tr.* 1 gifva på hand. 2. gifva i mellangift. 3. uppgifva, angifva, anföra, citera. bild. *den Ton* ~ vara tongifvande. 4. angifva, anmäla, anklaga. 5. göra utkast till, föreskrifva, fastställa. II. *rfl.* 1. utgifva sig. 2. *Sich zu etw.* ~ anmäla, erbjuda sig till ngt. III. *itr. h. Die Feder will nicht* ~ pennan vill ej ta, *die Taste giebt nicht an:* tangenten har ej. **-er,** *m.* 1. en som angifver, framställer, föreslår ngt. 2. angifvare, åklagare. **-erei,** *f.* angifvelse, skvaller. **-erin,** *f.* = *Angeber.* **-erisch,** *a.* 1. uppfinningsrik. 2. fallen för att anklaga andra, skvalleraktig.

An‖gebinde, *-, n* festgåfva, gåfva. **-gēblich,** *a.* föregifven, uppgifven; adv. efter hvad man påstår. **-geborn,** *a.* medfödd. **-gebot,** *n.* anbud, bud i sht vid auktioner. **-gedeihen,** *itr. Jm etw.* ~ *lassen:* åta ngt komma ngn till godo, förunna ngn ngt. **-gedenken,** poet. = *Andenken.* **-gehänge,** *n.* berlock; påhäng. **-gehen,** I. *itr. s.* 1. *Angegangen kommen:* komma gående; *gegen jn* ~ gå emot ngn, angripa honom. 2. stiga uppför, gå upp. 3. börja, taga sin början. *Ein* ~*der Künstler:* ett konstnärsämne, en ung konstnär, *er ist ein* ~*der Vierziger:* han har nyss öfverskridit trettiotalet *bei* ~*der Nacht:* vid nattens början. 4. fatta eld, råka i brand. 5. blifva ankommen, börja skämmas. 6. om kläder och skodon: gå på. 7. gå an, duga. II. *tr.* 1. *Jn* ~ gå, vända sig till ngn, *jn um etw.* ~ bedja ngn om ngt. 2. angå, vidkomma, beträffa. *Der Streit ging eine Erzählung an:* tvisten rörde sig om en berättelse. **-gehenke,** ✻ = *Angehänge.* **-gehören,** *itr. h.* tillhöra, *jm:* ngn. **-gehörig,** *a.* 1. tillhörande, ägd af, *jm:* ngn. 2. *Ein* ~*er, eine* ~*e:* en anhörig, en frände. **-gehörigkeit,** *f.* 1. tillhörighet. *Seine* ~ *zum preuſsischen Staate nachweisen:* bevisa sig vara preussisk medborgare. 2. slägtskap. **-geifern,** *tr.* dregla, spotta på; bild. hätskt utfara mot.

Angel, *-n, f.* äfv. *-, m.* 1. dörrhake, gångjärn. bild. *zwischen Thür und* ~ i mellanhand, i klämma, *den Finger zwischen Thür und* ~ *stecken:* tränga sig in mellan barken och trädet. 2. bild. hufvudsak, som ngt rör sig omkring; midtpunkt. 3. metkrok, äfv. metspö med ref o. krok. 4. tång på en klinga.

angelangen, *itr. s.* anlända.

Angel‖band, *n.* gångjärn. **-blei,** *n.* sänke på metref.

Angeld, *n.* handpengar.

angelegen, *a.* angelägen. *Sich* (dat.) *etw.* ~ *sein lassen:* vinnlägga sig, vara mån om ngt. **-heit,** *f.* angelägenhet. *Minister der auswärtigen* ~*en:* utrikesminister. **-tlich,** *a.* angelägen, vigtig.

Angel‖haken, *m.* metkrok. **-leine,** *f.* metref. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* meta. bild. *jn* ~ lägga ut sina krokar för ngn, *nach etw.* ~ eftersträfva ngt.

ange‖loben, *tr.* högtidligt lofva. *Sich* (dat.) *jn* ~ fästa ngn vid sig gnm ett högtidligt löfte. **-löbni[ſ]s,** *n.* **-lobung,** *f.* högtidligt löfte.

angel‖offen, *a.* på vid gafvel. **-punkt,** *m.* hufvudpunkt. **-rut[h]e,** *f.* metspö. **-schnur,** *f.* metref. **-weit** = *angeloffen.*

angemessen, *a.* passande, lämplig, vederbörlig, afpassad, städad, lagom. **-heit,** *f.* tillbörlighet, lämplighet.

angenehm, *a.* 1. angenäm, behaglig. *Was ist dir* ~ hvad behagar du? *Sie sind mir immer* ~ ni är alltid välkommen. 2. hand. begärlig, eftersökt.

Anger, *-, m.* äng, **betesmark,** gräsvall. **-blume,** *f.* tusensköna.

Angel‖rēgtheit, *f.* rörelse, lifaktighet. **-rissen,** *a.* F onykter, påstruken. **-sehen,** *a.* ansedd. **-sehenheit,** *f.* anseende. **-sessen,** *a.* bosatt, bofast. **-sicht,** *-er, n.* 1. *0,* åsyn. *Jn von* ~ *kennen:* vara personligen bekant med ngn. 2. ansigte. bild. *dem Tode ins* ~ *sehen:* se döden i ögonen, *jm ins* ~ *behaupten:* säga ngn ngt midt i ansigtet. **-sichts,** *prep.* med gen. i åsyn af, inför, gentemot. **-strengtheit,** *f.* ansträngning. **-trunken,** *a.* ankommen, drucken. **-trunkenheit,** *f.* onyktert tillstånd. **-wöhnen,** I. *tr.* vänja, *jm etw.:* ngn vid ngt. II. *rfl.* vänja sig, *an* el. *zu etw.:* vid ngt. **-wohnheit, -wöhnung,** *f.* vana.

an‖gieſsen, *tr.* 1. hälla på, gjuta till. 2. fukta,

vattna. **3.** slå upp. **4.** gjuta fast, fastlöda. **-girren,** *tr.* kuttra emot. **-glänzen,** *tr.* glänsa emot, skina på. **-gleichung,** *f.* utjämning, förvandling till likhet, *an etw.* (ack.)*:* med ngt. **-gleiten,** *itr. s.* glida, *gegen etw.:* mot ngt. **-glimmen,** *itr. h.* tända sig, fatta eld. **-glotzen,** *tr.* P glo på. **-glühen,** I. *itr. s.* tändas, fatta eld. II. *tr.* tända. **-glupen,** *tr.* se på ngn med hätska, lurande blickar.

angreif‖bar, *a.* tvifvelaktig, tvistig. **-en,** I. *tr.* **1.** röra vid, taga på. **2.** gripa an, börja. **3.** taga en bit af. **4.** angripa, försvaga, uppskaka, medtaga. **5.** afv. *itr. h.* angripa, anfalla. II. *rfl.* **1.** kännas. *Das Tuch greift sich hart an:* tyget känns hårdt. **2.** anstränga sig, uppbjuda alla krafter. **-er,** *m.* **1.** angripare. **2.** köks-, grytvante. **-isch,** *a.* F **1.** som man är frestad att vidröra. **2.** tjufaktig.

an‖grenzen, *itr. h. An etw.* (ack.) ~ gränsa, stöta intill ngt. ~*d:* angränsande. **-grenzung,** *f.* grannskap. **-grienen,** *tr.* grina emot.

Angriff, *m.* **1.** vidrörande. *Etw. in ~ nehmen:* påbörja, gripa sig an med ngt. **2.** angrepp, anfall. **3.** sätt hur ngt känns. *Das Zeug hat einen guten ~* tyget känns bra. **-sbewegung,** *f.* offensivrörelse. **-skrieg,** *m.* anfallskrig. **-sweise,** *adv.* anfallsvis.

an‖grinsen, *tr.* grina emot. **-grunzen,** *tr.* grymta emot.

Angst, I. *-e* †, *f.* **1.** ångest, ängslan. *In allen Ängsten sein:* vara i dödlig ångest. **2.** *Schwere ~* fallandesot. II. *-er* †, *a.* ängslig, orolig, rädd. *Mir ist ~* jag är rädd, orolig. **-beklommen,** *a.* svårt beklämd.

ängsten = *ängstigen.*

angst‖erfüllt, *a.* ångestfull. **-gefühl,** *n.* känsla af ångest.

ängstig‖en, *sv.* I. *tr.* ängsla, försätta i ångest. II. *rfl.* ängslas, oroa sig, vara orolig, *um jn:* för ngn. **-ung,** *f.* pina, marter, vånda.

Angstkind, *n.* sorgebarn.

ängstlich, *a.* **1.** ängslig, orolig. *Es wird mir ~* jag blir orolig. **2.** blyg, förlägen. **3.** oroande. **4.** ängsligt noggrann, skrupulös. **-keit,** *f.* **1.** ängslighet, ängslan. **2.** blyghet, förlägenhet. **3.** öfverdrifven noggrannhet, småaktighet.

Angst‖röhre, *f.* F svart hatt, storm. **-schweiſs,** *m.* ångest-, kallsvett. **-voll,** *a.* ångestfull. **-zitternd,** *a.* darrande af ångest.

an‖gucken, *tr.* F titta på. **-gürten,** *tr.* omgjorda. **-guſs,** *m.* **1.** påhällning. **2.** tekn. gjuthufvud, ingöte. **-haben,** *tr.* **1.** hafva på sig. **2.** *Jm etw. ~* hafva ngt att anmärka på ngn, komma åt ngn. **-hacken,** I. *tr.* börja hacka på. II. *itr. h.* hugga, haka sig fast. **-haften,** *itr. s.* sitta fast, klibba vid. **-häkeln,** *tr.* **1.** virka till. **2.** haka fast. **-häkelung,** *f.* **-haken,** I. *tr.* **1.** haka fast, haka på. **2.** med (änter)hake draga till sig. II. *rfl.* haka sig fast. **-hakung,** *f.* **-halsen,** *tr.* hänga på halsen, påbörda.

Anhalt, *m.* **1.** ngt hvarvid man kan hålla sig; stöd. **2.** hållpunkt, rastställe, hållstation. **-en,** I. *tr.* **1.** hålla intill. **2.** stanna, hämma, taga fast, lägga beslag på. **3.** *Jn zu etw. ~* tillhålla ngn att göra ngt. **4.** mus. hålla ut, t. ex. *einen Ton.* II. *rfl.* **1.** hålla sig fast. **2.** lägga band på sig, styra sig. III. *itr. h.* **1.** hålla, stanna, göra en paus. **2.** vara, hålla i, fortfara, vara ihärdig. ~*d:* ihållande, långvarig, oaflåtlig, beständig. **3.** *Bei jm um etw. ~* anhålla om ngt hos ngn, begära ngt af ngn. **-er,** *m.* **1.** stöd. **2.** ngt el. ngn som hämmar. **-sām,** *a.* ihållande. **-spunkt,** *m.* **1.** hållpunkt, hviloställe. **2.** stödjepunkt. **-sseil,** *n.* sjö. stopptåg. **-szeichen,** *n.* tecken att stanna, stoppsignal.

anhämmern, *tr.* fasthamra.

Anhang, *m.* **1.** bihang, tillägg, supplement. **2.** anhang, parti. **-en,** *itr. h.* **1.** [med *an*] med dat. hänga på, hänga vid; ej släppa. **2.** med dat. vara anhängare till, hylla, hålla med.

anhäng‖en, I. *tr.* **1.** hänga upp, på. **2.** vidhänga, vidfästa, påsätta, tillfoga. *Jm eine Krankheit ~* smitta ngn med en sjukdom, *jm eins ~* spela ngn ett spratt. II. *rfl.* hänga sig på, hänga sig fast. III. = *anhangen.* **-er,** *-,* *m.* **-erin,** *-nen,* *f.* anhängare. **-erschaft,** *f.* **1.** egenskap af anhängare. **2.** anhang. **-ig,** *a.* **1.** vidhängande, sammanhängande, tillhörig. **2.** anhängig. **-lich,** *a.* tillgifven. **-lichkeit,** *f.* tillgifvenhet. **-sel,** *-,* *n.* **1.** = *Anhang 1.* **2.** F påhäng.

anhangsweise, *adv.* såsom bihang.

Anhängung, *f.* upphängande m. m. s. *anhängen.*

Anhauch, *m.* påandning; bild. anstrykning. **-en,** *tr.* andas på.

an‖hauen, *tr.* börja hugga, göra inhuggning i; skog. blecka. **-häufeln,** *tr.* lägga i små högar. *Mit Erde ~* öfverhölja med jord, *Kartoffeln ~* kupa potatis. **-häufen,** I. *tr.* hopa, lägga i hög. II. *rfl.* hopa sig, hopas. **-häufung,** *f.* **-heben,** I. *tr.* **1.** uppyfta. **2.** börja, uppstämma. II. *rfl.* o. *itr. h* börja. **-heften,** I. *tr.* vidhäfta, vidfästa, uppslå, anslå. *Verloren ~* tråckla. II. *rfl.* hälta sig fast. **-heftung,** *f.* **-heilen,** *tr.* o. *itr. s* läka fast. **-heimeln,** *tr.* förefalla bekant, hemtreflig; påminna om hemmet. **-héimfallen,** *itr. s.* hemfalla. **-héimgeben, -héimstellen,** *tr.* hemställa.

an‖heischig, *a. Sich ~ machen zu etw.* el *etw. zu thun:* förpligta sig till, lofva, erbjuda sig att göra ngt. **-heitern,** *tr.* göra glad, lifva. *Angeheitert:* glad, upprymd, påstruken. **-heizen,** I. *tr.* börja elda, uppvärma. II. *itr. h.* göra upp eld. **-helfer,** *itr. h.* o. *tr. Jm ~* hjälpa ngn på trafven *jm etw. ~* förhjälpa ngn till ngt, *jm* [*die Kleider*] ~ hjälpa ngn på med kläderna. **-hér,** ✻ **-héro,** *adv.* hit, hittills. **-hérig,** *a.* hittills varande. **-herr-**

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

schen, *tr.* tilltala i en befallande ton. **-hetzen,** *tr.* 1. jäg. hetsa. 2. *Jn gegen jn* el. *jn jm* ~ hetsa, uppreta ngn mot ngn. **-hetzer,** *m.* uppviglare. **-hetzerei, -hetzung,** *f.* hetsande, uppäggande, uppvigling. **-heucheln,** *tr.* hyckla. **-heulen, I.** *tr.* tjuta emot. **II.** *itr.* (*s.*) F *angeheult kommen:* komma tjutande, gråtande. **-héute,** ✱ = *heute.* **-hexen,** *tr.* trolla på, t. ex. *jm eine Krankheit.* **-hieb,** *m.* första hugget. **-höhe,** *f.* mindre höjd, kulle. **-holen,** *tr.* sjö. hala an, hala in. **-hören, I.** *tr.* 1. höra på, lyssna till. 2. *Jm etw.* ~ märka ngt på ngns tal. **II.** *rfl.* höras, låta, klinga. *Das läßt sich* ~ det låter höra sig. **-hörung,** *f.* **-hüpfen,** *itr. s.* hoppa på. *Angehüpft kommen:* komma hoppande. **-ilin,** -[*e*]*s,0,n.* anilin.

anim||álisch, *a.* animalisk. **-ós,** *a.* häftig, upprörd, vredgad. **-osität,** *0, f.* förbittring, vrede.

Anis, *-e, m.* anis. **-geist, -liqueur,** *m.* anislikör, anisett.

an||jagen, I. *tr.* 1. jäg. uppjaga. 2. våldsamt pådrifva. **II.** *itr. s.* komma jagande, i stark fart, vanl. *angejagt kommen.* **-jetzt,** ✱ = *jetzt.* **-jochen,** *tr.* lägga ok på, oka. **-kämmen,** *tr.* kamma intill, slätkamma. **-kämpfen,** *itr. h. Gegen etw.* ~ kämpa mot ngt. **-karren,** *tr.* framköra på (skott)kärra. **-kauf,** *m.* inköp, uppköp, köp. **-kaufen, I.** *tr.* inköpa, uppköpa, köpa. **II.** *rfl.* köpa egendom och bosätta sig där. **-käufer,** *m.* (upp)köpare. **-kaufung,** *f.* inköpande m. m. se *ankaufen.*

Anker, *-, m.* o. ✱ *n.* ankare.

ankerben, *tr.* gum inskärningar anteckna å karfstocken. Bild. *ich werde es dir* ~ jag skall ha dig i godt minne, gömdt är icke glömdt.

Anker||fliege, *f.* sjö. ankarfly. **-kreuz,** *n.* sjö. ankarkrona, ankarkryss. **-krücke,** *f.* sjö. ankarstock. **-loch,** *n.* sjö. klysgatt. **-los,** *a.* utan ankare. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* ankra, gå för ankar. Bild. *auf etw.* ~ sätta sin lit till ngt. **II.** *tr.* förankra. **-recht,** *n.* sjö. rättighet att ankra. **-rührung,** *f.* sjö. ankarröring. **-rut[h]e,** *f.* sjö. **-schaft,** *m.* sjö. ankarlägg. **-stange,** *f.* herald. ankarlägg. **-stelle,** *f.* sjö. ankarplats. **-stich,** *m.* sjö. ankarstek. **-winde,** *f.* sjö. ankarspel. **-zoll,** *m.* sjö. ankarpengar, hamnpengar.

an||ketteln, *tr.* fästa med små kedjor. **-ketten,** *tr.* fastkedja, binda med kedjor, binda. **-kettung,** *f.* **-keuchen,** *itr. s.* vanl. *angekeucht kommen:* komma flämtande. **-kirren,** *tr.* locka med lockbete. **-kitten,** *tr.* fastkitta.

anklag||bar, *a.* som kan åtalas. **-barkeit,** *f.* egenskapen att kunna åtalas. **-e,** *f.* anklagelse, åtal, beskyllning. **-ebank,** *f.* de anklagades bänk. **-en,** *tr.* anklaga, åtala, stämma, *eines Verbrechens:* för ett brott.

Ankläger||(in), *m.* (*f.*) anklagare, åklagare, kärande. **-isch,** *a.* anklagande, kärande.

an||klammern, *tr.* o. *rfl.* haka (sig) fast. **-klang,** *m.* 1. anklang, anslag, klang. 2. ackord, samklang. 3. likhet, reminiscens. 4. anklang, bifall. **-klatschen, I.** *itr. h.* piska på, smälla på. **II.** *tr.* skvallra på, förtala. **-kleben, I.** *tr.* fastklistra, klistra upp. **II.** *itr. h.* klibba vid; bild. vidlåda. **-klecksen,** *tr.* F kludda ner, kludda öfver; besudla. **-kleiden, I.** *tr.* påkläda. **II.** *rfl.* kläda på sig. *Sich anders* ~ a) kläda sig annorlunda, olika, b) kläda om sig. **-kleidung,** *f.* **-kleistern,** *tr.* påklistra. **-klemmen,** *tr.* klämma mot ngt, klämma fast. **-klettern, -klimmen,** *tr.* klättra uppför. **-klingeln,** *itr. h.* ringa på; bild. höra sig för. **-klingen, I.** *itr. h.* o. *s.* 1. börja att ljuda, att klinga. 2. äga samklang, sammanstämma. 3. hafva liknande ljud, påminna om, *an etw.* (ack.)*:* ngt. 4. klinga, skåla. **II.** *tr.* 1. slå an, väcka anklang hos. 2. stöta ihop så att det klingar.

anklopf||en, I. *itr. h.* klappa på, knacka på; bild. höra sig för. **II.** *tr.* slå fast, bulta fast. **-er,** *m.* 1. person som klappar på. 2. portklapp. **-ring,** *m.* portklapp.

an||knallen, *tr.* klatscha till. **-knebeln,** *tr.* 1. lägga munkafle på. 2. binda och med kafle tillvrida ett rep. **-kneipen, I.** *tr.* 1. nypa. 2. *Angekneipt sein:* vara på tre kvart. **II.** *itr. h.* F taga in på ett ställe för att dricka. **-knöpfen,** *tr.* påknäppa. **-knüpfen, I.** *tr.* knyta, knyta fast; anknyta, vidfoga. *Ein Gespräch* ~ börja, inleda ett samtal. **II.** *rfl.* börjas, inledas. **III.** *itr. h.* 1. *An etw.* (ack.) ~ anknyta till ngt, taga ngt till utgångspunkt. 2. *Mit jm* ~ träda i förbindelse med ngn. **-knüpfung,** *f.* **-knüpfungspunkt,** *m.* anknytningspunkt. **-knurren,** *tr.* morra emot. **-ködern,** *tr.* locka med agn. **-kommen,** *itr. s.* 1. anlända, framkomma, inträffa. 2. komma, närma sig. 3. råka ut. 4. räcka, nå, upphinna, komma åt, *jm:* ngn. 5. *Jm so oder so* ~ behandla ngn så eller så. 6. komma öfver, komma åt, gå åt. *Was kommt Ihnen* (el. ✱ *Sie*) *an?* hvad går åt er? *das wird ihm* (el. *ihn*) ~ det kommer att kosta på honom. 7. vanl. opers. komma an, bero; gälla. *Darauf soll es nicht* ~ det skall ej vara i vägen, *es auf gut Glück* ~ *lassen:* låta slumpen afgöra, *es kommt mir darauf an, daſs:* det är för mig af vigt, att, *es kommt ihm gar nicht darauf an, Dummheiten zu begehen:* han generar sig icke det ringaste att begå dumheter. **-kömmling,** *-e, m.* nykomling, främling. **-koppeln,** *tr.* koppla fast, ihop, till, efter. **-krähen,** *tr.* gala emot. **-krallen, I.** *tr.* gripa med klorna, klösa. **II.** *rfl.* haka sig fast med sina klor. **-kränkeln,** *tr.* smitta, göra sjuklig. **-kratzen,** *tr.* 1. raspande rita. 2. F bild. *sich* (dat.) *etw.* ~ skrapa, kraſsa åt sig ngt. **-kreiden,** *tr.* anteckna med krita i sht fordringar. F *er steht tief angekreidet:* han har skulder uppöfver öronen. **-kreischen,** *tr.* skrika mot. **-kriechen, I.** *itr. s.*

vanl. *angekrochen kommen:* komma krypande. **II.** *tr.* krypa upp på. **-kriegen,** *tr.* F **1.** få på, t. ex. *die Stiefel.* **2.** upphinna, gå fatt. **3.** *Jn ~, etw. zu thun:* få ngn att göra ngt. **-künd[ig]en, I.** *tr.* anmäla, tillkännagifva, bebåda. *Den Krieg ~* förklara krig. **II.** *rfl.* låta anmäla sig, bebådas, förebådas. **-künd[ig]er,** *m.* förkunnare, bebådare. **-künd[ig]ung,** *f.* anmälande m. m. se *ankündigen.* **-kunft,** *0, f.* ankomst, framkomst. **-kunftshalle,** *f.* perrong. **-kuppeln,** *tr.* **1.** = *ankoppeln.* **2.** P *jm eine Frau ~* koppla ihop ngn med en kvinna. **-lächeln,** *tr.* le emot. **-lachen,** *tr.* skrattande betrakta, skratta en midt upp i ansigtet. **-lage,** *f.* **1.** anläggande, anläggning. **2.** placering. **3.** utkast, plan, disposition. **4.** anlag, fallenhet, talang. **5.** bilaga. **-lallen,** *tr. Jn ~* lalla emot, lallande tilltala ngn. **-landbär,** *a.* där man kan lägga till. **-lände,** *-n, f.* landningsplats. **-landen,** *itr. s.* landa, lägga till, landstiga. **-landung,** *f.* **-langen, I.** *itr. s.* anlända, komma fram. **II.** *tr.* opers. beträffa, vidkomma. **-laschen,** *tr.* skog. stämpla, blecka. **-laschung,** *f.* **-lafs,** *-e* †, *m.* anledning. **-lassen, I.** *tr.* **1.** låta sitta på, behålla på. **2.** släppa på, t. ex. jäg. *die Hunde ans Wild; den Teich ~* släppa vatten i dammen, *die Mühle ~* draga på kvarnen, sätta den i gång, *die Maschine ~* sätta maskinen i gång. **3.** *Jn so und so ~* vara, uppföra sig så eller så mot ngn, *jn ~* fara ut emot ngn. **II.** *rfl.* arta sig. **-läfslich,** *prep.* med gen. med anledning af, till följd af. **-lätschen,** *itr. s.* F komma hasande, äfv. *angelatscht kommen.* **-lauf,** *m.* **1.** tillflöde, tillopp. **2.** anlopp, anfall. *Einen ~ nehmen:* taga ansats. **-laufen, I.** *itr. s.* **1.** börja springa, sätta sig i gång, *~ lassen:* sätta i gång. **2.** *Angelaufen kommen:* komma springande. **3.** springa emot. Bild. *übel ~* råka illa ut. **4.** sjö. anlöpa, lägga till. **5.** svälla, stiga, ökas. **6.** springa uppför. **7.** anlöpa, blifva immig. **II.** *tr.* **1.** *Jn ~* springa mot ngn, ligga öfver, falla ngn besvärlig. **2.** sjö. anlöpa. **-laut,** *m.* gram. uddljud, framljud. **-lauten,** *itr. h.* gram. uddljuda, framljuda, börja. **-läuten, I.** *tr.* ringa till, in. **II.** *itr. h.* ringa, ringa på. **-legen, I.** *tr.* **1.** lägga intill, vid, på. *Hand ~* lägga hand vid, *einen Rasenden ~* binda en rasande, *das Gewehr ~* lägga an, *Hand an sich selbst ~* bära hand på sig själf, *den Hemmschuh ~* bromsa, *einen Säugling ~* gifva bröstet. **2.** påtaga, påklädа. *Trauer ~* anlägga sorg. **3.** anlägga, förbereda, stifta. **4.** anlägga, uppföra, bygga. *Ein Gemälde ~* göra utkast till en tafla, *Feuer ~* anstifta mordbrand. **5.** använda, placera. **6.** *Auf jn ~* lägga an på, sigta till, afse ngn. **7.** använda, sysselsätta. **II.** *rfl.* **1.** lägga, luta, stödja sig emot. **2.** lägga sig vid, afsätta sig på. **III.** *itr. h.* **1.** = *I, 6.* **2.** sjö. lägga till. **-leger,** *m.* an-, grundläggare. **-legung,** *f.* anläggning m. m. se *anlegen.* **-lehen,** *n.* lån af ngn. **-lehnen, I.** *tr.* luta, stödja. *Die Thüre ~* dra intill dörren, så att den står på glänt. **II.** *rfl.* luta, stödja sig. **-lehnung,** *f.* **-lehren,** *tr.* **1.** handleda, undervisa. **2.** *Jm etw. ~* lära ngn ngt. **-leihe,** *-n, f.* lån af ngn. *Bei jm eine ~ machen:* låna ngt af ngn. **-leihen,** *tr.* låna, *von* el. *bei jm:* af ngn. **-leiher,** *m.* låntagare. **-leimen,** *tr.* fastlimma. **-leiten,** *tr.* **1.** *Jn ~* visa ngn vägen; bild. leda, handleda, undervisa ngn. **2.** binda upp slingerväxter. **-leiter,** *m.* ledare. **-leitung,** *f.* ledning m. m. se *anleiten.* **-lernen,** *tr.* **1.** lära sig, tillegna sig, inlära. **2.** * = *anlehren.* **-leuchten,** *tr.* lysa emot, öfver. **-liebeln,** *tr.* blicka inställsamt på. **-liegen, I.** *itr. h.* **1.** *An etw.* (dat.) *~* ligga, gränsa intill ngt. **2.** ligga efter, sitta åt. **3.** ligga efter, vara efterhängsen. **4.** *Etw. liegt einem an:* ngt ligger en om hjärtat. **5.** sjö. styra åt. *Süd ~* hafva sydlig kurs. **II.** *-, n.* ärende, anhållan, begäran. **-lispeln,** *tr.* läspande, smeksamt tilltala. **-locken,** *tr.* locka till sig; locka, förleda. **-locker(in),** *m.* (*f.*) person som lockar; förledare. **-lockung,** *f.* lockande, förledande. **-löt[h]en,** *tr.* fastlöda, vidlöda. **-löt[h]ung,** *f.* **-lügen,** *tr.* **1.** *Jn ~* a) ljuga för ngn, b) beljuga, baktala ngn. **2.** *Jm etw. ~* pådikta ngn ngt. **-machen, I.** *tr.* **1.** göra fast, fästa. **2.** tillsätta, tillblanda, tillaga, iblanda, uppblanda, utspäda. *Wein ~* kypra vin, *Kalk ~* tillreda, älta murbruk. **3.** göra upp, antända, tända på. **II.** *rfl.* tränga, truga sig på.

anmahn||en, *tr.* anmana, uppmana, *jn an etw.* (ack.)*:* ngn till ngt. **-ung,** *f.* **1.** anmaning, uppmaning. **2.** kraf. **-ungsschreiben,** *n.* krafbref.

anmalen, *tr.* **1.** måla, *etw. an die Wand:* ngt på väggen. **2.** måla till, målande sätta till.

Anmarsch, *m.* anmarsch, antågande. **-ieren,** *itr. s.* anmarschera, antåga, vara i antågande.

anmaschen, *tr.* jäg. *die Netze ~* genomränna näten.

anmafs||en, *tr.* o. *rfl.* **1.** *Sich* (ack.) *einer* (gen.) *Sache* el. *sich* (dat.) *eine Sache ~* tillegna, bemäktiga sig en sak, *sich* (dat.) *ein Urteil über etw.* (ack.) *~* sätta sig till doms öfver ngt, *ein angemafster Richter:* person som tillvällat sig domaremyndighet. **2.** *Sich* (dat.) *~ etw. zu thun:* underså sig, tilltro sig att göra ngt. *~d:* anspråksfull, förmäten, oförskämd. **-lich,** *a.* **1.** tillvällad, självtagen. **2.** anspråksfull, förmäten. **-ung,** *f.* **1.** tillvällande. **2.** förmätenhet, förmätet anspråk el. sätt, oförskämdhet.

an||mästen, *tr.* göda. **-mauern,** *tr.* mura fast. **-melden, I.** *tr.* anmäla, tillkännagifva, låta veta. **II.** *rfl.* (låta) anmäla sig. **-melder(in),**

m. (*f.*) anmälare. **-meldung,** *f.* anmälan. **-mengen,** *tr.* iblanda, uppblanda med.

anmerk||en, *tr.* **1.** *Jm etw.* ~ märka, se ngt på ngn. **2.** anmärka, anteckna. *Sich* (dat.) *etw.* ~ lägga ngt på minnet. **-enswērt[h],** *a.* anmärkningsvärd. **-er,** *m.* anmärkare. **-ung,** *f.* anmärkning; anteckning. **-ungswērt[h],** *a.* anmärkningsvärd.

an||messen, *tr.* **1.** taga mått till. **2.** lämpa efter. **-mischen,** *tr.* iblanda. **-muntern,** *tr.* muntra upp. **-murren,** *tr.* o. *itr. h.* knota, knorra, *jn* el. *gegen jn:* mot ngn.

Anmut[h], *0, f.* behag, behagligt väsen, behaglig gestalt. **-en,** *tr.* **1.** *Jm etw.* ~ anmoda, föreslå ngn, begära af ngn att göra ngt. **2.** *Jn* ~ falla ngn i smaken, tilltala ngn. **-ig,** *a.* behaglig, täck, behagfull. **-slos,** *a.* obehaglig. **-slosigkeit,** *f.* brist på behag. **-sreich, -svoll,** *a.* behagfull. **-ung,** *f.* anmodan, begäran.

an||nadeln, *tr.* faststicka med nålar. **-nageln,** *tr.* fastspika, spika på. **-nagen,** *tr.* gnaga på. **-nahen,** *itr. s.* o. ✻ *rfl.* närma sig. **-nähen,** *tr.* sy i, på. **-nähern,** I. *tr.* närma. II. *rfl.* närma sig, nalkas. ~*d:* närmande sig, ungefärlig. **-näherung,** *f.* **-näherungsweise,** *adv.* tillnärmelsevis.

Annahme, *-n, f.* **1.** mottagande. **2.** antagande, upptagande. **3.** antagande, förutsättning.

An||nalen, *pl.* annaler. **-nässen,** *tr.* fukta litet.

Ännchen, *-, n.* lilla Anna, Annatösen.

annehm||bar, *a.* antaglig. **-barkeit,** *f.* antaglighet. **-en,** I. *tr.* **1.** mottaga. *Jn zu Gnaden* ~ taga ngn till nåder. **2.** antaga, påtaga, omfatta, akceptera, godkänna. *Einen Rat* ~ lyssna till ett råd, *Vernunft* ~ taga reson, *einen falschen Schein* ~ gifva sig ett falskt sken, *Schmutz* ~ blifva smutsig. **3.** antaga, förutsätta, förmoda, tro. *Als Grundsatz* ~ taga till grundsats, *als ausgemacht* ~ taga för afgjordt, *angenommen!* topp! låt gå! *das läſst sich* ~ det är antagligt. **4.** *Sich* (dat.) *etw.* ~ taga åt sig ngt. **5.** jäg. *der Hund nimmt die Fährte an:* hunden får slag, tar upp. II. *rfl.* taga sig an, lägga sig ut för, *js:* ngn. **-er,** *m.* akceptant. **-lich,** *a.* **1.** antaglig. **2.** angenäm, behaglig. **-lichkeit,** *f.* **1.** antaglighet. **2.** behaglighet, behag.

an||neigen, *tr.* o. *rfl.* luta, stödja (sig). **-nektieren,** *sv. tr.* annektera, tillegna sig. **-nektierung,** *f.* **-netzen,** *tr.* fukta litet. **-nex,** *-e, m.* o. *n.* annex. **-nicken,** *tr.* nicka åt. **-nieten,** *tr.* nita fast. **-nisten,** *rfl.* bygga bo. **-noch,** *adv.* ännu. **-nonce,** *-n, f.* annons. **-noncieren,** *sv. tr.* annonsera. **-nullieren,** *sv. tr.* annullera, förklara ogiltig. **-ölen,** I. *tr.* olja, smörja; F *jn* ~ lura ngn. II. *rfl.* **1.** smörja sig med olja. **2.** F skaffa sig en florshufva. **-omál,** *a.* oregelbunden. **-omalíe,** *-[e]n, f.* anomali, oregelbundenhet. **-onym,** *a.* anonym. **-onymus,** *-us, -i* el. *-en, m.* anonym (person).

anordn||en, I. *tr.* **1.** tillfoga, flytta intill. **2.** äfv. *itr. h.* anordna, ordna, arrangera, inrätta. **3.** anordna, bestämma, fastställa. II. *rfl.* ordna sig, intaga sin plats. **-er(in),** *m.* (*f.*) anordnare, ledare, arrangör. **-ung,** *f.* anordning, arrangement, anstalt.

an||packen, *tr.* gripa, hugga tag i. **-passen,** I. *itr. h.* med dat. passa för, överensstämma med. II. *tr.* **1.** profva. **2.** afpassa, lämpa, rätta, *etw. einer* (dat.) *Sache:* ngt efter en sak. III. *rfl.* rätta sig efter, lämpa sig för. **-passung,** *f.* **-patschen,** F I. *tr.* slå, taga i hand. II. *itr. s.* äfv. *angepatscht kommen:* komma traskande. **-peitschen,** *tr.* piska på. **-pfählen,** *tr.* fästa, binda upp vid pålar. **-pfeifen,** I. *itr. h.* **1.** om vinden: tjuta, hvina, t. ex. *an die Fenster:* mot fönstren. **2.** *Angepfiffen kommen:* komma hvisslande, komma sättande. II. *tr.* hvissla åt.

anpflanz||en, I. *tr.* plantera, anlägga, odla, bebygga. II. *rfl.* slå sig ned. **-er,** *m.* planterare, anläggare; nybyggare. **-ung,** *f.* plantering, anläggning; nybygge.

an||pflöcken, *tr.* plugga fast. **-pflügen,** *itr. h.* börja plöja. **-pfropfen,** *tr.* **1.** ympa. **2.** fullproppa. **-pichen,** *tr.* **1.** fastbecka. **2.** öfverdraga med beck. **-picken,** *tr.* hacka på. **-pinseln,** *tr.* pänsla på. *Rot* ~ rödmåla. **-plappern,** *tr. Jn* ~ pladdrande vända sig till ngn. **-plärren,** I. *tr.* vända sig med sladder till. II. *itr.* (*s.*) *Angeplärrt kommen:* komma sladdrande. **-plätschern,** *itr. h.* plaska, *an etw.* (ack.)*:* mot ngt. **-pochen,** *itr. h.* knacka på. **-poltern,** *itr.* **1.** *h.* dundra på. **2.** *s.* äfv. *angepoltert kommen:* komma med mycket buller. **-posaunen,** *tr.* utbasuna, puffa för. **-prall,** *m.* (häftig) stöt, törn, sammanstötning. **-prallen,** *itr. s.* törna, studsa, *an etw.* (ack.)*:* mot ngt. **-preisen,** *tr.* prisa, loforda, berömma, rosa. **-preisung,** *f.* lofprisande; reklam. **-prellen** = *anprallen.* **-pressen,** *tr.* prässa emot. **-prob[ier]en,** *tr.* profva, försöka, t. ex. *Kleider.* **-pumpen,** *tr.* F *jn* ~ låna, vigga af ngn. **-pusten,** *tr.* blåsa på. **-putz,** *m.* prydnad, grannlåt, bjäfs. **-putzen,** I. *tr.* pynta, utpynta. II. *rfl.* pynta sig. **-qualmen,** *tr.* uppfylla med rök. **-quetschen,** *tr.* prässa, krossa, *an etw.* (ack.)*:* mot ngt. **-quicken,** *tr.* amalgamera, uppblanda el. öfverdraga med kvicksilfver. **-ranken,** I. *tr.* fästa med ranker el. klängen. II. *rfl.* klänga sig fast. **-ranzen,** *tr.* P fara ut emot, snäsa. **-rasseln,** *itr. s.* äfv. *angerasselt kommen:* komma rasslande. **-rat[h]en,** *tr.* tillråda. **-rat[h]ung,** *f.* **-rauchen,** *tr.* **1.** nedröka. **2.** börja röka, påtända, röka in. **-räuchern,** *tr.* **1.** nedröka. **2.** röka ngt litet. **3.** F bild. *jn mit etw.* ~ narra ngn med ngt. **-räucherung,** *f.* **-rauschen,** I. *itr. s.* komma brusande. II. *rfl.* F taga sig ett litet rus. **-rechnen,** *tr.* tillräkna, uppföra på räkning; upp-

skatta, värdera, beräkna, anse. **-rechnung,** *f.* **-recht,** *n.* rättighet, rätt, *auf etw.* (ack.)*:* till ngt. **-rede,** *f.* **1.** tal, hälsningstal. **2.** tilltal, sätt att tilltala, tilltalsord. **-reden,** *tr.* **1.** tilltala, kalla, betitla. **2.** *Jn um etw.* ~ bedja ngn om ngt. **3.** *Jm etw.* ~ narra på ngn ngt. **-regen,** *tr.* **1.** lifva, väcka, väcka intresse hos el. för, kalla till lif, sätta i gång, sporra. *Dieses Werk regt an:* detta arbete ger en att tänka på, *etw. zuerst* ~ taga första steget till ngt, ~*d:* väckande, lifvande, intressant. **2.** vidröra, omnämna. **-reger,** *m.* person som väcker intresse för ngt, sätter ngt i gång. **-regung,** *f.* **1.** väckelse, uppslag, påstöt, äggelse. *In* ~ *bringen:* gifva uppslag till. **2.** vidrörande, omnämnande. **-reiben,** *tr.* rifva, *an etw.* (ack.)*:* mot ngt. *Ein Zündholz* ~ tända eld på en tändsticka, *Farben* ~ rifva färger, *Brot an eine Speise* ~ rifva bröd till en maträtt. **-reihen, I.** *tr.* foga till, upprada, bifoga, tillägga, träda upp. **II.** *rfl.* ansluta sig, *an etw.* (ack.)*:* till ngt. **-reifsen, I.** *tr.* börja rifva af el. sönder, sönderslita. **II.** *rfl.* F skaffa sig en florshufva. **-reiten, I.** *itr. s.* **1.** vanl. *angeritten kommen:* komma ridande. **2.** rida, *an etw.* (ack.)*:* mot ngt. **3.** rida fram. **II.** *tr.* **1.** *Ein Pferd* ~ börja rida in en häst. **2.** *Jn* ~ rida emot ngn.

Anreiz, *m.* äggelse, retelse. **-en,** *tr.* ägga, reta. **-er(in),** *m.* (*f.*) person som äggar, retar till ngt. **-ung,** *f.* = *Anreiz.*

anrennen, I. *itr. s.* **1.** afv. *angerannt kommen:* komma sättande. **2.** *An etw.* (ack.) ~ springa, törna mot ngt. **3.** börja springa. **II.** *tr.* **1.** springande stöta emot. **2.** *Jn* ~ springa, törna mot ngn.

anrichten, *tr.* **1.** anrätta, tillaga. **2.** ställa till, styra till. *Da haben Sie was Schönes angerichtet:* där har ni just styrt till det bra. **-er(in),** *m.* (*f.*) person som anrättar; anstiftare. **-ung,** *f.* anrättning.

anriechen, *tr.* **1.** *Etw.* ~ lukta på ngt. **2.** *Jm etw.* ~ märka ngt på ngns lukt, t. ex. *jm* ~, *dafs er geraucht hat.* **-ringeln,** *tr.* fästa med ringar. **-ringen,** *itr. h.* kämpa, brottas mot ngt. **-ritt,** *m.* **1.** närmande till häst, mil. kavalleriangrepp. **2.** första ridten. **-ritzen,** *tr.* rispa ngt lätt; repa, rita. **-rollen, I.** *tr.* rulla fram, mot. **II.** *itr. s.* afv. *angerollt kommen:* komma rullande, rulla fram. **-rosten,** *itr. s.* **1.** blifva rostig, rosta. **2.** rosta fast. **-rüch[t]ig,** *a.* illa beryktad. **-rüch[t]igkeit,** *f.* dåligt rykte. **-rücken, I.** *tr.* rycka, flytta intill. **II.** *itr.* **1.** *s.* rycka fram, nalkas. **2.** *h. Die Uhr hat angerückt:* klockan har knäppt, slår straxt. **-rückung,** *f.* **-rudern,** *itr. h.* **1.** lägga till med roddbåt. **2.** *Gegen den Strom* ~ ro uppför strömmen. **3.** ro emot.

Anruf, *m.* **1.** anrop, tillrop, sjö. präjning. **2.** anropande, åkallande. **-en,** *tr.* **1.** ropa an, sjö. präja. **2.** anropa, åkalla. *Ein höheres Gericht* ~ vädja till högre domstol. **-er(in),** *m.* (*f.*) bedjande, bönfallande. **-ung,** *f.* anropande, åkallan.

anrühmen, *tr.* rosa. **-rühmung,** *f.* **-rühren,** *tr.* **1.** röra, vidröra. F *nicht rührt an:* kommer aldrig på frågan. **2.** kok. röra, vispa till el. i. **-rührung,** *f.* **-rutschen,** *itr. s.* F komma hasande, åkande. **-s,** smndragn. af *an das.* **-säen,** *tr.* så, utså, beså. **-sage,** *-n, f.* anmälan. **-sagen,** *tr.* anmäla, förkunna, uppgifva, tillsäga, tala om. **-sägen,** *tr.* börja säga, såga uti. **-sager,** *m.* anmälare, förkunnare. **-sagung,** *f.* anmälan, förkunnande. **-sammeln, I.** *tr.* samla, hopa. **II.** *rfl.* samlas, hopa sig. **-sammlung,** *f.* samling, hop. **-sässig,** *a.* bosatt, bofast. **-sässigkeit,** *f.* bofasthet, hemvist. **-satz,** *m.* **1.** ngt vidfästadt. **2.** mus. fotstycke el. munstycke på vissa blåsinstrument. **3.** mat. uppsättande, uppsättning, t. ex. *eines Exempels.* **4.** aflagring, bottensats. **5.** ansats, anlag, benägenhet. **6.** ansats (blåsinstruments förande till läpparne). **7.** ansats, anlopp. **-säuern,** *tr.* syra, lägga jäst i. **-saugen, I.** *tr.* **1.** börja suga på. Utan obj.: *das Kind will nicht* ~ barnet vill ej taga bröstet. **2.** suga till sig. **II.** *rfl.* suga sig fast. **-säung,** *f.* såning, insåning. **-säuseln,** *tr.* sakta susa emot. **-sausen, I.** *tr.* susa, hvina emot. **II.** *itr. s.* afv. *angesaust kommen:* komma susande, hvinande. **-schaben,** *tr.* ngt litet afskafva. **-schaffen,** *tr.* **1.** *st.* vid skapelsen förläna, medskapa. **2.** *sv.* anskaffa, skaffa. **-schaffung,** *f.* **-schäften,** *tr.* sätta skaft på, skäfta. **-schälen,** *tr.* börja skala. **-scharren,** *tr.* börja krafsa på el. uti.

Anschau, *f.* åskådande, betraktande. **-en,** *tr.* åskåda, betrakta, se på. **-er(in),** *m.* (*f.*) åskådare, betraktare. **-feln,** *tr.* skofla på. **-lich,** *a.* åskådlig. **-lichkeit,** *f.* åskådlighet. **-ung,** *f.* åskådande, åskådning, föreställning.

Anschein, *m.* sken af ngt, utseende. *Es hat ganz den* ~, *als ob:* det ser alldeles ut, som om, *sich den* ~ *geben zu* el. *als ob:* gifva sig sken af att. **-en,** *tr.* skina på. ~*d:* skenbar.

anschellen, *itr. h.* ringa på. **-schere,** *f.* varp, ränning. **-scheren,** *tr.* **1.** börja klippa, klippa i. **2.** varpa, ränna. **-scherung,** *f.* **-schichten,** *tr.* upplägga hvarfvis. **-schicken,** *rfl. Sich* ~ *zu etw.* el. *etw. zu thun:* göra sig i ordning till ngt, ärna göra ngt. **-schickung,** *f.* tillrustning, förberedelse. **-schieben,** *tr.* skjuta emot el. intill. **-schiebsel,** *n.* vidfogadt stycke, tillsats. **-schielen,** *tr.* skela, snegla på. **-schienen,** *tr.* med. spjäla. **-schiefsen, I.** *itr.* **1.** *s.* afv. *angeschossen kommen:* komma med fart. **2.** *s. In* el. *zu Krystallen* ~ anskjuta, afsätta kristaller. **3.** *h.* börja skjuta, skjuta först. **II.** *tr.* **1.** profskjuta. **2.** med skott hälsa. **3.** jäg. anskjuta, såra. F bild. *angeschossen:* a) kär, träffad af Amors pil, b)

ngt rusig, c) tokig, fjollig. **4.** skjuta ihop, intill. **-schiffen, I.** *tr.* frakta till sjöss, skeppa. **II.** *itr. s.* komma seglande, lägga till. **-schiffung,** *f.* **-schilden,** *tr.* okulera. **-schimmeln,** *itr. s.* börja mögla. **-schimmern,** *tr.* skimra emot, öfver. **-schirren,** *tr.* påsela. **-schirrung,** *f.*

Anschlag, *m.* **1.** slag, slående emot el. på ngt. **2.** mus. anslag. *Das Klavier hat einen leichten ~* pianot är lättspelt. **3.** det hvaremot ngt slår: slaglist, kant. **4.** anslag, plakat, affisch. **5.** anslag, kolf på gevär. **6.** anslag, stämpling, komplott, attentat. **7.** beräkning, värdering, taxering. *In ~ bringen:* taga med i beräkningen. **8.** anslag af statsmedel o. dyl. **9.** tek. kurra gömma. **-en, I.** *tr.* **1.** slå fast, slå upp, spika. **2.** sjö. anslå, göra fast. **3.** slå på, slå an. **4.** *Feuer ~* slå eld. **5.** hastigt lägga an, *die Büchse:* med bössan. **6.** slå af en bit af. **7.** sticka upp, t. ex. *ein Weinfafs.* **8.** anslå, värdera, uppskatta. *Etw. zu barem Gelde ~* beräkna penningevärdet af ngt. **II.** *itr. h.* **1.** slå första slaget. **2.** *An etw.* (ack.) *~* slå emot el. på ngt. **3.** slå an, ljuda, börja slå. *Der Hund schlägt an:* hunden ger skall, börjar skälla. **4.** om växter: slå rot. **5.** *Das Essen schlägt* [*bei*] *jm an:* ngn lägger på hullet.

Anschläger, *m.* hammare i piano.

Anschlage||säule, *f.* annonspelare. **-zettel,** *m.* plakat, affisch.

anschläg||lig, ✱**-isch,** *a.* uppfinningsrik, påhittig.

an||schlämmen, I. *tr.* uppslamma. **II.** *rfl.* uppslammas, fyllas med slam. **-schleichen,** *itr. s.* o. *rfl.* smyga sig inpå, fram. *Angeschlichen kommen:* komma smygande. **-schleifen,** *tr.* **1.** *st.* (börja) slipa. *Schneide an einem Messer ~* slipa ägg på en knif. **2.** *sv.* släpa fram. **-schlendern,** *itr. s.* vanl. *angeschlendert kommen:* komma drifvande, dragande benen efter sig. **-schleppen,** *tr.* framsläpa, släpa med sig. **-schleudern,** *tr.* slunga emot. **-schliefsen, I.** *tr.* **1.** fastlåsa, lägga i bojor. **2.** bifoga. **II.** *rfl.* **1.** ansluta, sluta sig, *jm* el. *an jn:* till ngn. **2.** sluta till, stå i förbindelse. **III.** *itr. h.* sluta intill, sitta väl. **-schlingen, I.** *tr.* fastknyta, fastsnöra. **II.** *rfl. Sich an jn ~* sluta sig intill, slingra sig om ngn. **-schlitzen,** *tr.* börja klyfva, göra en rispa, ett sprund uti ngt. **-schluſs,** *m.* **1.** anslutning, tillslutning. **2.** bifogande, inneslutning. **-schlufsbahn,** *f.* bibana. **-schmecken,** *tr.* smaka på. *Diesem Essen schmeckt man den Pfeffer an:* man känner på smaken, att denna rätt är pepprad. **-schmeicheln, I.** *tr.* **1.** *Jn ~* smekande tilltala ngn. **2.** *Jm etw. ~* gnm smekningar förmå ngn att taga ngt. **II.** *rfl.* ställa sig in, [*bei*] *jm:* hos ngn. **-schmeifsen,** *tr.* F kasta, *jm etw.:* ngt på ngn. **-schmelzen,** *tr.* o. *itr. s.* smälta fast vid. **-schmieden,** *tr.* fastsmida.

anschmiegen, I. *tr.* noga afpassa, lämpa efter. **II.** *rfl.* sluta sig tätt intill, smyga sig efter. **-erlich, -sām,** *a.* smidig, bild. inställsam.

an||schmieren, I. *tr.* **1.** smörja på, smutsa, besudla, *jm etw.:* ngn med ngt. **2.** F *jn ~* lura ngn, *jm etw. ~* lura, pracka på ngn ngt. **II.** *rfl.* F innästla sig. **-schminken,** *tr.* sminka. **-schnallen,** *tr.* spänna på. **-schnarchen,** *tr.* snarka, vända sig snarkande el. med snarkande, skroflig röst till. **-schnarren,** *tr.* tilltala med skorrande näston. **-schnauben, I.** *tr.* häftigt fara ut emot. **II.** *itr.* (*s.*) *angeschnaubt kommen:* komma frustande, flåsande. **-schnauzen,** *tr.* F snäsa, huta åt. **-schneiden,** *tr.* skära af en bit af. **-schnellen, I.** *tr.* gnm ngt elastiskt medel kasta, slunga, *an etw.:* mot ngt. **II.** *itr. s.* slungas, studsa mot. **-schnitt,** *m.* **1.** afskuret stycke. **2.** ställe, där ngt är afskuret. **-schnitzeln,** *tr.* **1.** inskära. **2.** aftälja. **-schnüffeln,** *tr.* F nosa på. **-schnüren,** *tr.* snöra på, snöra fast. **-schóve, -n, -schóvis, -, -schrammen, I.** *tr.* lätt rispa, repa. **II.** *itr. s.* F *angeschrammt kommen:* komma masande. **-schrauben,** *tr.* skrufva fast, på. **-schrecken,** *tr.* i sht jäg. skrämma framifrån, så att den skrämde hjälpar sig, hjälpa. **-schreiben,** *tr.* **1.** *Eine Feder ~* börja använda en penna. **2.** anteckna, skrifva upp, bokföra. **3.** *Gut angeschrieben sein* el. *stehen:* vara väl anskrifven. **-schreien,** *tr.* **1.** *Jn ~* skrika, ropa åt ngn. **2.** *Etw. ~* utskrika ngt. **-schreiten,** *itr. s.* åfv. *angeschritten kommen:* komma marscherande.

Anschrot, *-e, n.* **-e,** *-n, f.* list, kant, stad på tyg. **-en,** *tr.* **1.** framvälta. **2.** förse tyg med stad.

an||schuhen, *tr.* försko. **-schuld[ig]en,** *tr.* **1.** *Jm etw. ~* lägga ngn ngt till last. **2.** *Jn eines Verbrechens ~* anklaga ngn för ett brott. **-schuldigung,** *f.* anklagelse. **-schüren,** *tr.* röra om elden, bild. underblåsa. **-schürer,** *m.* person som rör om elden, som underblåser. **-schufs,** *m.* **1.** hälsningsskott. **2.** profskjutning. **3.** första skottet. **4.** anskjutande, afsättande af kristaller. **5.** hastigt tillopp. **6.** jäg. ställe på villebrådet, där skottet tog. **-schutt,** *m.* **1.** upplandning. **2.** fyllningsjord. **-schütten,** *tr.* **1.** ösa i hög, hopa. **2.** *Mit Erde ~* fylla med jord. **-schüttung,** *f.* **-schützen,** *tr.* **1.** släppa på, t. ex. *das Wasser.* **2.** *Ein Wehr ~* bygga en dam. **-schützung,** *f.* fördämning. **-schwängern,** *tr.* **1.** i sht bild. befrukta. **2.** mätta, impregnera. **-schwängerung,** *f.* **-schwanken,** *itr. s.* åfv. *angeschwankt kommen:* komma vacklande. **-schwänzeln, I.** *itr. s.* komma viftande med svansen. **II.** *rfl.* ställa sig in.

anschwär||len, *itr. h.* börja bulna. **-men,** *itr. h.* **1.** börja svärma. **2.** komma i svärm. **-zen,** *tr.* svärta, bild. nedsvärta, förtala. **-zer(in),** *m.* (*f.*) baktalare, bakdantare. **-zung,** *f.* nedsvärtande, förtal.

an‖schwatzen, *tr. Jm etw.* ~ narra på ngn ngt. **-schwefeln**, *tr.* svafla litet. **-schweifen**, *tr.* varpa, ränna. **-schweifsen**, *tr.* svetsa fast. **-schweifsung**, *f.* **-schwellen**, I. *st. itr. s.* **1.** svälla, uppsvälla, vidgas, växa, stiga. *Der Ton schwillt an:* tonens styrka ökas. **2.** svullna, uppsvullna. **II.** *sv. tr.* låta svälla, öka, uppblåsa, göra stinn. **-schwellung**, *f.* **-schwemmen**, *tr.* uppslamma, spola upp, aflagra, afsätta. **-schwemmung**, *f.* **-schwimmen**, *itr. s.* vanl. *angeschwommen kommen:* komma simmande. **-schwindeln**, *tr.* lura. *Jm etw.* ~ lura på ngn ngt. **-segeln**, I. *itr. s.* **1.** säfv. *angesegelt kommen:* komma seglande. **2.** *Gegen etw.* ~ segla, törna på ngt. **II.** *tr.* **1.** *Ein Schiff* ~ segla på, törna mot ett fartyg. **2.** *Einen Hafen* ~ söka hamn.

ansehen, I. *tr.* **1.** betrakta, se på, blicka på. *Jn gierig* ~ sluka ngn med ögonen, bild. *etw. mit dem Rücken* ~ *müssen:* vara tvungen att afstå ifrån, öfvergifva ngt. **2.** *Einen Gegenstand auf etw.* [*hin*] ~ betrakta, pröfva, granska ett föremål, om det lämpar sig för ngt visst ändamål. **3.** *Etw. mit* ~ lugnt åse ngt, låta ngt ske. **4.** *Jn für einen andern* ~ anse, taga ngn för en annan. **5.** se, uppfatta. *Alles im günstigsten Lichte* ~ se allting i ljust. **6.** beakta, taga hänsyn till, bry sig om. *Ich sehe es auf 100 Mark nicht an:* jag fäster mig ej vid en 100 mark. **7.** *Jm etw.* ~ se, märka ngt på ngn. **II.** *rfl.* se ut, förefalla. **III.** *itr. h.* gifva akt. F *sieh mal an!* el. *seh' mal einer an!* ser man bara på! **IV.** *0, n.* **1.** betraktande, påseende. *Das* ~ *hat man umsonst:* det kostar intet att titta, *vom* ~ *wird man nicht satt:* man blir ej mätt af att se på, *jn von* ~ *kennen:* känna ngn till utseendet. **2.** utseende, min, yttre. *Sich ein* ~ *geben:* spela herre, göra sig vigtig. **3.** hänsyn, anseende till. *Ohne* ~ *der Person:* utan anseende till personen. **4.** anseende, aktning, inflytande. *In* ~ *stehen:* hafva anseende, vara aktad.

ansehnlich, *a.* **1.** som ser bra ut, ståtlig. **2.** ansenlig, betydande, stor. **3.** ansedd, aktningsbjudande. **-keit**, *f.* ansenlighet, ståtlighet, storhet, vigt.

An‖sehung, *f.* blott i förbindelsen: *in* ~ med gen. med hänsyn till, i anseende till. **-sengen**, I. *tr.* bränna litet, sveda. **II.** *itr. s.* svedas. **-setzen**, I. *tr.* **1.** sätta på, fast, vidfästa. *Die Feder* ~ sätta pennan på papperet, *den Becher* ~ föra bägaren till läpparne, *Blätter* ~ få blad, löfvas, *Sprößlinge* ~ skjuta skott, *Fleisch* ~ fetna, lägga på hullet. **2.** anställa. **3.** tillaga, tillblanda. **4.** fastsätta, bestämma. **5.** anteckna, beräkna, angifva. **6.** sätta upp, t. ex. *ein Exempel.* **7.** sätta till, uppbjuda. **II.** *rfl.* **1.** sätta sig fast, häfta vid, slå ned. **2.** *Blüten setzen sich an:* blommor komma fram, slå ut, *Krystalle setzen sich an:* kristaller bilda sig, kristallisering inträder. **III.** *itr. h.* **1.** utveckla blad, frukter o. dyl. *Die Bäume setzen an:* träden skjuta skott, *die Kartoffeln setzen an:* potatisen knyter sig. **2.** taga ansats, göra ansats, *auf etw.* (ack.): till ngt. **-setzung**, *f.*

Ansicht, *f.* **1.** påseende. *Aus eigner* ~ *kennen:* själf hafva sett. **2.** syn, åsyn, anblick, vy. **3.** åsigt, mening, tanke. **-ig**, *a. Jn* el. *js* ~ *werden:* blifva varse, få syn på ngn.

Ansie‖delei, *-en*, *f.* nybygge, koloni. **-deln**, I. *tr.* bosätta, låta bosätta sig. **II.** *rfl.* bosätta sig, slå upp sina bopålar, slå sig ned. **-delung**, *f.* nybygge. **-den**, *tr.* koka litet, förvälla. **-dler**, -, *m.* nybyggare. **-geln**, *tr.* fästa med sigill.

an‖singen, I. *tr.* hälsa med sång. **II.** *itr. h.* angifva tonen. **-sinnen**, *tr. Jm etw.* ~ anmoda ngn om ngt, begära ngt af ngn. **-sinnung**, *f.* **-sitzen**, *itr. s.* **1.** hafva bosatt sig, vara bofast. **2.** sitta fast, på. **-spalten**, I. *tr.* börja klyfva. **II.** *itr. s.* säfv. *angespaltet sein:* börja klyfva sig.

Anspann, *m.* anspann, förspann, spann. **-en**, *tr.* **1.** spänna. **2.** spänna för. **-er** o. **Anspänner**, *m.* bonde som är skyldig till kördagsverken. **-ung**, *f.* spännande, förspännande.

an‖speien, *tr.* spotta på. **-spicken**, *tr.* späcka, fylla.

Anspiel, *n.* kort. förhand. **-en**, *itr. h.* o. *tr.* **1.** börja spela. **2.** profva, försöka ett instrument. **3.** kort. hafva förhand, spela ut. **4.** lekande vidröra. *An das Ufer* ~ lekande skvalpa mot stranden. **5.** *Auf etw.* (ack.) ~ anspela på ngt. **-ung**, *f.* anspelning.

an‖spiefsen, *tr.* sätta på spett, genomborra. **-spiefsung**, *f.* **-spinnen**, I. *tr.* skarfva tråden, när man spinner. Bild. *eine Unterhaltung* ~ börja ett samtal, *Ränke* ~ smida ränker. **II.** *rfl.* **1.** spinna sig fast. **2.** bild. uppstå, börja. **-spitzen**, *tr.* tillspetsa, göra spetsig, hvässa, formera. F *angespitzt sein:* vara litet på röken. **-spornen**, *tr.* sporra, ägga, uppmuntra. **-spornung**, *f.* **-spräche**, *f.* tal till, tilltal. **-sprechen**, I. *tr.* **1.** tilltala, vända sig till; sjö. präja. **2.** *Jn um etw.* ~ bedja ngn om ngt. **3.** *Jn auf einen Diebstahl* ~ stämma, anklaga ngn för stöld. **4.** *Etw. für* el. *als etw. anderes* ~ förklara, taga ngt för ngt annat. **5.** *Etw.* ~ göra anspråk på ngt. **6.** tilltala, förefalla behaglig. ~*d:* tilltalande, behaglig. **II.** *itr. h. Bei jm* ~ säga till, taga in hos ngn. **-spreizen**, I. *tr.* stötta, stödja. **II.** *rfl.* taga spjärn. **-sprengen**, I. *tr.* **1.** stänka, bestänka, fukta. **2.** göra spräcklig. **3.** börja spränga. **II.** *itr. s.* säfv. *angesprengt kommen:* komma i sträck, *auf jn* ~ spränga, storma emot ngn. **-sprengung**, *f.* **-springen**, I. *itr.* a) *s.* **1.** säfv. *angesprungen kommen:* komma hoppande, sättande. **2.** *An etw.* ~ hoppa upp mot ngt. **3.** börja springa sönder.

b) *h.* 4. hoppa först. II. *tr.* hoppa upp på, rusa emot; jäg. komma inom skotthåll för. **-spritzen, I.** *tr.* spruta, stänka på, bestänka. **II.** *itr. s.* stänka. **-spritzung,** *f.*

Anspruch, *m.* 1. anspråk. *Grofse Ansprüche machen:* hafva stora anspråk, vara anspråksfull. 2. *Jn über* el. *wegen etw. in ~ nehmen:* stämma, anklaga ngn för ngt. **-sfrei, -slos,** *a.* anspråkslös. **-slosigkeit,** *f.* anspråkslöshet.

an‖sprudeln, *tr.* o. *itr. s.* spruta upp emot el. på. **-sprühen,** *tr.* o. *itr. s.* spraka, äfv. spruta på, spruta eld mot. **-sprung,** *m.* ansats, anlopp. **-spucken,** *tr.* spotta på. **-spülen,** *tr.* 1. skölja, spola; äfv. *itr. h.: an das Ufer ~* skölja stranden. 2. kasta, vräka upp. **-spülung,** *f.* **-stacheln,** *tr.* med pik pådrifva, sporra, ägga. **-stählen,** *tr.* tekn. ståla, härda. **-stalt,** *-en, f.* 1. anstalt, förberedelse, åtgärd, mått och steg. 2. anstalt, inrättning, institut. **-stammen,** *tr.* lemna i arf. *Angestammt:* fäderneärfd, ärftlig. **-stampfen, I.** *itr. s.* vanl. *angestampft kommen:* komma stampande. **II.** *tr.* faststampa; stampa på. **-stand,** *m.* 1. anständighet, skick, sätt, höflighet. 2. tvifvel, tvekan, betänklighet. *~ nehmen:* draga i betänkande, tveka. 3. anstånd, uppskof. 4. med plur. *-e* †, resterande skuld. 5. jäg. håll. *Auf den ~ gehen:* gå och ställa sig i håll.

anständig, *a.* 1. tillständig, passande, lämplig. 2. anständig, sedig, passande, ärbar, sedesam. 3. dugtig, riklig, ej ringa. **-keit,** *f.* anständighet; god sed, anständig handling.

Anstands‖brief, *m.* bref om uppskof. **-dame,** *f.* sällskapsdam, duenna, förkläde. **-gefühl,** *n.* känsla för det passande. **-voll,** *a.* höflig, höfvisk. **-widrig,** *a.* oanständig, opassande.

an‖stängeln, *tr.* binda upp, t. ex. *Bohnen.* **-stapeln, I.** *tr.* uppstapla. **II.** *itr. s.* F äfv. *angestapelt kommen:* komma spetande. **-starren,** *tr.* stirra på. **-státt,** *prep.* med gen. i stället för. **-stauben, -stäuben,** *itr. s.* 1. damma på, afsätta sig på ngt i form af dam. 2. blifva dammig. **-stauen,** *tr.* dämma upp.

anstaun‖len, *tr.* med förvåning betrakta. **-enswērt[h], -enswürdig,** *a.* förvånansvärd. **-er,** *-, m.* förvånad betraktare, beundrare.

An‖stauung, *f.* uppdämning. **-stechen,** *tr.* 1. sticka fast, påsätta. 2. sticka hål på. 3. sticka upp, t. ex. *ein Faſs Wein;* börja skära af, taga till. 4. *Mit etw. angestochen kommen:* komma stickandes med ngt. 5. sporra, ägga. 6. locka, förefalla lockande. 7. F *angestochen sein:* vara litet på dimman. **-stekken, I.** *tr.* 1. sticka fast, fastsätta, fästa. 2. sätta på sig. 3. tända på, sätta eld på. 4. smitta. *~d:* smittosam. 5. = *anstechen 3.* **-stecker,** *m.* person som fäster m. m. se föreg. **-steckung,** *f.* smitta. **-stehen,** *itr. h.* o. *s.* 1. stå intill. *~d:* nästkommande, om tiden. 2. jäg. stå i håll. 3. vara antecknad i skuldkontot. *Es steht ein Termin auf den 20ten d. M. an:* en termin är fastställd till den 20° d:s. 4. kläda, passa, anstå. 5. behaga, falla i smaken. 6. dröja. *Etw. ~ lassen:* uppskjuta ngt. 7. tveka, draga i betänkande. **-steifen, I.** *tr.* 1. stärka. 2. tekn. stötta. **II.** *rfl.* 1. styfna. 2. *Sich gegen etw. ~* motsätta sig ngt. **-steigen,** *itr. s.* 1. stiga uppför. 2. F *angestiegen kommen:* komma klifvande, *mit etw. angestiegen kommen:* bringa ngt på tapeten. 3. uppstiga, stiga, höja sig. 4. stiga, växa, ökas.

anstell‖len, I. *tr.* 1. anställa, tillsätta; tinga, lega. 2. tillställa, föranstalta, anordna, göra. *Es ~* bära sig åt. **II.** *rfl.* ställa sig, bära sig åt, låtsa. **-er,** *m.* 1. en som anställer ngn. 2. föranstaltare, arrangör. **-ig,** *a.* lämplig, skicklig, läraktig. **-igkeit,** *f.* skicklighet, läraktighet. **-ung,** *f.* anställning, plats. **-ungsberechtigt,** *a.* kompetent. **-ungspatent,** *n.* förordnande.

an‖stemmen, I. *tr.* trycka emot, intill. **II.** *rfl.* spjärna, taga spjärn. **-sterben,** *itr. s.* gnm dödsfall el. arf tillfalla, gå i arf. **-steuern, I.** *tr.* sjö. *ans Land ~* styra mot land. **II.** *itr. s.* äfv. *angesteuert kommen:* komma i båt, på sjön. **-stich,** *m.* 1. maskstyng. 2. uppstickande, t. ex. *eines Fasses.* **-sticheln,** *tr.* o. *itr. h.* börja sticka; bild. reta. **-stiefeln,** F **I.** *tr.* ikläda skor. **II.** *rfl.* taga skor på sig. **III.** *itr. s.* vanl. *angestiefelt kommen:* komma stöflande, traskande. **-stieren,** *tr.* starrbliga, gapa på.

anstiftlen, *tr.* 1. faststifta, med stift fästa. 2. anstifta, förorsaka, vålla. 3. förleda. 4. *Falsche Zeugen ~* lega falska vittnen. **-er(in),** *m.* (*f.*) anstiftare, upphofsman. **-ung,** *f.* faststiftande m. m. se *anstiften.*

an‖stimmen, *tr.* 1. stämma. 2. intonera, angifva tonen till. 3. uppstämma. *Einen andern Ton ~* tala ur en annan ton. **-stimmung,** *f.* **-stinken,** *tr.* F stinka mot; bild. misshaga, väcka leda hos. **-stöhnen,** *tr.* stönande tilltala. **-stolpern,** *itr. s. An etw.* (ack.) *~* snafva, snubbla mot ngt, *angestolpert kommen:* komma snubblande, med klumpiga steg. **-stopfen,** *tr.* fullstoppa.

Anstofs, *m.* 1. stöt emot, bild. påstötning. 2. angrepp, anfall; anfäktelse. 3. hinder, anstöt, förargelse. *Ohne ~ lesen:* läsa obehindradt, *ein Stein des ~es:* en förargelseklippa. **-en, I.** *tr.* 1. stöta, stöta emot, till, ihop. *Die Gläser ~* skåla, *auf js Wohl ~* dricka ngns skål. 2. skjuta intill, sammanfoga, sy ihop, skarfva. 3. tillstöta, träffa, drabba. **II.** *itr.* a) *h.* 1. stöta emot; snafva. 2. *Bei im ~* väcka anstöt hos ngn. 3. hacka, stamma. 4. bryta, begå ett brott mot ngt. 5. stöta, gränsa intill. *~d:* angränsande. b) *s.* 6. angripas, börja skämmas. **-erreger,** *m.* förargelseväckande person.

anstöfsig, *a.* anstötlig, stötande. **-keit**, *f.* anstötlighet, otillbörlighet.

an‖stottern, *tr.* stammande tilltala **-strahlen**, *tr.* stråla emot, öfver, strålande möta. **-stranden**, *itr. s.* stranda. **-strängen**, *tr.* spänna för. **-streben**, I. *itr. h.* 1. sträfva uppför, uppåt. 2. *Gegen etw.* ~ motsätta sig ngt. II. *tr.* eftersträfva. **-streichen**, *tr.* 1. på-, öfverstryka, stryka, måla. Bild. *ein Ding mit einem Firnisse* el. *einem Dinge einen Firnis* ~ kasta ett falskt skimmer öfver en sak. 2. anteckna, anmärka. *Das will ich dir* ~ det skall jag ha dig i godt minne för. 3. *Etw.* el. (*itr. h.*) *an etw.* (ack.) ~ stryka emot, snudda vid ngt. **-streicher**, *m.* grofmålare, plankstrykare. **-streicherei**, *f.* sudd, fusk. **-streifen**, *itr. h. An etw.* (ack.) ~ stryka emot, snudda vid ngt. **-strengen**, *tr.* 1. spänna. 2. äfv. *rfl.* anstränga (sig). *Angestrengt:* ansträngd o. ansträngande, ihärdig. 3. jur. *eine Klage gegen jn* ~ anhängiggöra en process mot ngn. **-strengung**, *f.* ansträngning, möda. **-streuen**, *tr.* strö på. **-strich**, *m.* 1. a) strykning, påstrykning, b) det påstrukna. *Erster* ~ grundning. 2. anstrykning, bismak. 3. mus. stråktag. **-stricken**, *tr.* 1. sticka vid. 2. med streck, rep fastbinda. **-strigeln**, *tr.* rykta. **-strömen**, I. *itr. s.* strömma till. II. *tr.* spola upp, aflagra. **-strömung**, *f.* **-stücke[l]n**, *tr.* skarfva vid. **-stückung**, *f.* **-sturm**, *m.* framstormande, stormning. **-stürmen**, *itr. s.* storma fram. **-sturz**, *m.* framstörtande, rusande, anfall. **-stürzen**, I. *itr. s.* äfv. *angestürzt kommen:* störta, rusa fram emot. II. *tr.* hvälfva, vräka öfver, på. **-stutzen**, *tr.* 1. studsa vid åsynen af. 2. (af)klippa, afskära, putsa. **-stützen**, *tr.* o. *rfl.* luta, stödja (sig) mot ngt.

ansüch‖en, *itr. h. Bei jm* (el. ✻ *tr. jn*) *um etw.* ~ anhålla hos, bedja ngn om ngt. **-er(in)**, *m.* (*f.*) ansökande, sökande; jur. kärande. **-ung**, *f.* ansökan, ansökning.

an‖summen, I. *tr.* surra emot. II. *itr. s.* äfv. *angesummt kommen:* komma surrande. III. *rfl.* hopa sig, ökas, växa. **-süfsen**, *tr.* söta, lägga sött i. **-tanzen**, I. *itr.* 1. *h.* börja dansen, dansa ut. 2. *s. An jn* ~ dansa mot, på ngn, *angetanzt kommen:* komma dansande. II. *tr. Sich* (dat.) *die Schwindsucht* ~ dansa sig till lungsot. **-tappen**, I. *itr. h.* o. *s.* 1. *An etw.* (ack.) ~ famlande stöta mot ngt. 2. äfv. *angetappt kommen:* komma famlande, stapplande, trefva sig fram. II. *tr.* F fatta tag i, gripa. **-tasten**, *tr.* 1. vidröra, taga, känna på. 2. antasta, angripa. **-tastung**, *f.* **-taumeln**, *itr. s.* 1. tumla, ragla mot ngt. 2. äfv. *angetaumelt kommen:* komma raglande. **-tecedénzien**, *pl.* antecedentia, föregående. **-t[h]eeren**, *tr.* tjära; F *jm etw.* ~ narra på ngn ngt. **-t[h]eerung**, *f.*

Ant[h]eil, *m.* 1. andel, del, delaktighet, *an etw.:* i ngt. 2. deltagande, medkänsla, intresse. *An etw.* (dat.) ~ *nehmen:* hysa intresse, deltagande för ngt. **-los**, *a.* ointresserad. **-[s]voll**, *a.* intresserad.

anthun, *tr.* 1. påtaga, påkläda, kläda. *Angethan* äfv. beskaffad, egnad. 2. tillfoga, visa, bevisa. *Einem Weibe Gewalt* ~ våldföra en kvinna, *sich* (dat.) *ein Leids* ~ bära hand på sig själf, *sich* (dat.) *Zwang* ~ lägga band på sig, *thun Sie mir das nicht an!* gör mig ej den sorgen! 3. *Es jm* ~ förgöra, tjusa ngn. 4. sjö. angöra.

anti‖chambríeren, *sv. itr. h.* vänta i väntrum, fjäska. **-cipatión**, *-en*, *f.* anticiperande, anticipering. **-cipíeren**, *sv. tr.* anticipera.

an‖ticken, *tr.* lätt slå till. **-tiefen**, *itr. h.* sjö. lodande närma sig stranden. **-tík**, *a.* antik. **-tíke**, *-n*, *f.* 1. *0*, antiken, forntiden. 2. antikvitet.

Anti‖lópe, *-n*, *f.* antilop. **-pathíe**, *-*[*e*]*n*, *f.* antipati, motvilja. **-póde**, *-n*, *m.* antipod.

antippen, *tr.* F lätt vidröra.

Antiqu‖ár, *-e*, *m.* 1. fornforskare. 2. antikvarie, antikvarisk bokhandlare. **-ariát**, *-e*, *n.* antikvariat, antikvarisk bokhandel. **-árisch**, *a.* antikvarisk. **-íeren**, *sv.* I. *itr. s.* blifva föråldrad. II. *tr.* antikvera, förklara för föråldrad. **-ität**, *-en*, *f.* antikvitet.

An‖tlitz, *-e*, *n.* anlete. **-toben**, I. *itr. s.* äfv. *angetobt kommen:* komma väsnande, som en rasande. II. *tr.* rasa mot. **-tönen**, I. *itr. h.* o. *s.* ljuda, gifva en ton ifrån sig. II. *tr.* 1. slå an. 2. ljuda emot. **-tosen**, *itr. s.* komma brusande. **-traben**, *itr. s.* 1. sätta sig i traf. 2. äfv. *angetrabt kommen:* komma i traf, trafvande.

Antrag, *-e* †, *m.* 1. förslag, proposition, motion. *Einen* ~ *stellen:* föreslå, motionera, väcka en motion. 2. anbud, erbjudande. **-en**, I. *tr.* 1. bära fram. 2. påsätta. *Putz an eine Wand* ~ rappa, putsa en vägg. 3. erbjuda. II. *rfl.* erbjuda sig, sina tjänster. III. *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ föreslå, väcka motion om, yrka ngt. **-steller**, *m.* förslagsställare, motionär.

an‖trauen, *tr.* viga vid. *Sich* (dat.) *ein Mädchen* ~ *lassen:* gifta sig med en flicka. **-träufen**, *tr.* (låta) droppa på. **-trauung**, *f.* vigsel. **-treffen**, *tr.* anträffa, påträffa. **-treiben**, I. *tr.* 1. slå fast, slå i. 2. drifva, låta flyta mot ngt. 3. pådrifva; ägga, uppmuntra. II. *itr.* 1. *s.* komma flytande, seglande. 2. *h.* drifva, skjuta skott. **-treiber**, *m.* pådrifvare. **-treibung**, *f.* fastslående m. m. se *antreiben*. **-treten**, I. *itr. s.* 1. träda fram. 2. F *bei jm* ~ säga till, taga in hos ngn. 3. ställa upp sig. 4. börja gå, *mit dem linken Fufse* ~ börja med vänstra foten. II. *tr.* 1. fasttrampa. 2. träda fram till, öfvervältiga, öfverraska. 3. anträda, tillträda. **-tretung**, *f.* = *Antritt*. **-trieb**, *m.* äggelse, uppmuntran, benägenhet, drift,

vilja. **-trinken,** I. *tr.* 1. *Sich* (dat.) *einen, einen Haarbeutel, einen Rausch, einen Spitz* ~ skaffa sig en florshufva. 2. börja dricka af, läppja på. 3. *Angetrunken sein:* vara påstruken. II. *rfl.* taga en tår på tand. III. *itr. h.* dricka först. **-tritt,** *m.* 1. uppställning. 2. tillträde, inträde. 3. början, första framträdande. 4. afsats; pall; tröskel. **-trittsbesüch,** *m.* första besök. **-trocknen,** *itr. s.* 1. börja torka. 2. torka fast vid. **-tuschen,** *tr.* färglägga; måla med tusch.

Antwort, *-en, f.* svar. Ordspr. *wie die Frage, so die* ~ som man ropar i skogen, får man svar, *um eine* ~ *verlegen sein:* blifva svaret skyldig, *Rede und* ~ *über etw. stehen* el. *geben:* stå till svars för ngt. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* svara. **-lich,** *adv.* hand. såsom svar.

anver‖süchen, *tr.* profva. **-trauen,** *tr.* o. *rfl.* anförtro (sig). **-trauung,** *f.* **-wandt,** *a.* slägt, befryndad. *Ein* ~*er, eine* ~*e* el. ~*in:* en slägting, en anförvandt. **-wandtschaft,** *f.* slägtskap, skyldskap.

Anwachs, *m.* tillväxt, tillökning. **-en,** *itr. s.* 1. slå, taga rot. 2. växa fast vid. 3. tillväxa, växa, ökas, svälla. 4. växa upp. **-ung,** *f.*

anwackeln, *itr. s.* säfv. *angewackelt kommen:* komma vacklande, rultande.

Anwalt, *-e* [†], *m.* sakförare, advokat; ombudsman, syndikus. **-lich,** *a.* hörande till advokatyrket. **-schaft,** *f.* 1. sakförarskap, egenskap af advokat, af ombudsman; syndikat, 2. advokatkår. **-schaftlich,** *a.* rörande advokatståndet, advokatkåren, syndikatet.

an‖walzen, I. *tr.* välta, med vält tillköra. II. *itr. h.* 1. öppna valsen. 2. säfv. *angewalzt kommen:* komma valsande, med valssteg. **-wälzen,** *tr.* vältra fram, emot. **-wandeln,** *itr. s.* 1. säfv. *angewandelt kommen:* komma vandrande. 2. säfv. *tr.* o. opers. komma öfver, på, bemäktiga sig. *Von einer Ohnmacht angewandelt:* afsvimmad. **-wandern,** *itr. s.* säfv. *angewandert kommen:* komma vandrande, på sin vandring. **-wandlung,** *f.* anfall, infall. *Eine viehische* ~ ett anfall af djuriskhet, en djurisk lusta. **-wanken,** *itr. s.* säfv. *angewankt kommen:* komma stapplande, med tröga, osäkra steg. **-wärmen,** *tr.* värma ngt litet. **-wärter,** *m.* expektant, aspirant. **-wärts,** *adv.* uppåt, uppför. **-wartschaft,** *f.* expektans, förväntningsrätt. **-wartschaftlich,** *a.* expektans-. **-wäsche,** *f.* sköljning, vaskning. **-waschen,** *tr.* skölja, spola. **-wässern,** *tr.* fukta. **-wätscheln,** *itr. s.* F komma med vaggande gång. **-weben,** *tr.* väfva till. **-wedeln,** *tr.* 1. vifta med svansen åt. 2. fläkta med solfjäder åt. **-wehen,** I. *tr.* 1. blåsa, fläkta på. Bild. *etw. weht einen heimatlich an:* ngt påminner en om hemmet. 2. *Der Luftzug wehte das glimmende Feuer zu heller Flamme an:* en vindfläkt kom glöden att blossa upp till klar eld. 3. blåsa ihop. 4. blåsa på en ngt, t. ex. *eure Luft hat mir das Laster angeweht.* II. *itr. s.* 1. säfv. *angeweht kommen:* komma med vinden, komma fläktande. 2. *Jm* ~ blåsa, flyga på en. **-weichen,** *tr.* uppmjuka ngt litet. **-weinen,** *tr.* gråtande vända sig till. **-weisen,** *tr.* 1. anvisa, visa, undervisa, handleda. 2. hänvisa. 3. anvisa, anslå, gifva anvisning på. **-weiser,** *m.* en som visar m. m. se föreg. **-weifsen,** *tr.* hvitmena. **-weisung,** *f.* 1. anvisning, ledning, undervisning, handledning. 2. föreskrift, order. **-weisungsschein, -weisungszettel,** *m.* anvisning. **-welken,** *itr. s.* börja vissna.

anwend‖bār, *a.* användbar; tillämplig. **-barkeit,** *f.* användbarhet; tillämplighet. **-en,** *tr.* 1. använda, begagna, göra bruk af. 2. tillämpa. *Sich* ~ *lassen:* vara tillämplig. **-ung,** *f.* 1. användning. *Zur* el. *in* ~ *bringen:* använda, begagna. 2. tillämpning. ~ *finden:* vara tillämplig.

anwer‖ben, I. *itr. h. Um etw.* ~ anhålla om, eftersträfva ngt. II. *tr.* värfva. **-bung,** *f.* **-fen,** I. *tr.* kasta, slunga mot ngt, *mit Mörtel* ~ rappa. II. *itr. h.* kasta först.

Anwesen, *-, n.* 1. närvaro. 2. vistelse; vistelseort. 3. egendom, tomt. **-d,** *a.* närvarande. **-heit,** *f.* närvaro.

an‖wettern, I. *itr. s. Auf jn* ~ slå ned på ngn som en blixt. II. *tr.* fara ut mot. **-wetzen,** *tr.* bryna, slipa. **-widern,** *tr.* förefalla obehaglig, frånstötande. **-wiehern,** *tr.* gnägga åt, emot. **-wimmern,** I. *tr.* gråtande, kvidande vända sig till. II. *itr. s. Angewimmert kommen:* komma gråtande, kvidande. **-winken,** *tr.* vinka åt. **-winseln,** I. *tr.* jämrande, gnällande vända sig till, mottaga. II. *itr. Angewinselt kommen:* komma gnällande. **-wirken,** *itr. h. Gegen etw.* ~ motarbeta ngt. **-wittern,** *tr.* 1. lukta, nosa på. 2. *Mich wittert etw. an:* jag känner lukten af ngt.

anwohn‖en, *itr. h.* bo invid, bredvid. **-er(in),** *m.* (*f.*) person, som bor bredvid ngt, granne. **-erschaft,** *f.* de som bo bredvid ngt, grannar, grannskap.

An‖wüchs, *m.* 1. tillväxt, ökning. 2. skog. telningar, ungskog; bild. det uppväxande släktet. 3. utväxt. **-wünschen,** *tr. Jm etw.* ~ önska ngn ngt. **-wünschung,** *f.* **-wurf,** *m.* 1. första slaget el. kastet. 2. kastning, kast mot ngt. 3. ~ *von Kalk, von Mörtel:* kalkslagning, rappning. 4. tillbyggnad. **-wurzeln,** *itr. s.* o. *rfl.* slå rot, rotfästa sig, växa fast. **-zahl,** *f.* antal. **-zahlen,** *tr.* lemna första afbetalningen på. **-zählen,** I. *tr.* räknande uppträda. II. *itr. h.* börja räkna. **-zahlung,** *f.* afbetalning. **-zapfen,** *tr.* 1. börja tappa, t. ex. *ein Fafs.* 2. tappa saften af; F bild. *jn* ~ a) låna, vigga af ngn, b) utfråga ngn, c) ansätta ngn med stickord. **-zaubern,** *tr.* 1. förtrolla, förhäxa, bedåra, fasttrolla. 2. *Jm etw.* ~

trolla på ngn ngt. **-zäumen**, *tr.* 1. binda vid betslet. 2. betsla. **-zechen**, *rfl.* berusa sig.

Anzeich||en, *n.* tecken, märke, prägel, förebud. **-nen**, *tr.* anteckna, uppteckna. **-ner**, *m.* antecknare.

Anzeige, *-n, f.* 1. anmälan, underrättelse, meddelande. 2. tillkännagifvande, annons, kungörelse. 3. = *Anzeichen.* **-n, I.** *tr.* 1. tillkännagifva, angifva, anmäla, underrätta om. 2. häntyda på, låta ana, bebåda, utvisa. *Angezeigt* äfv. rådlig, lämplig. **II.** *rfl.* anmäla, visa, uppenbara sig; hafva varsel. **-r(in)**, *m.* (*f.*) 1. person som tillkännager ngt, annonsör, angifvare. 2. namn på vissa tidningar, ugt. annonstidning.

anzett||eln, *tr.* 1. varpa, ränna. 2. bild. anstifta, tillställa, spinna ihop, smida. **-ler(in)**, *m.* (*f.*) 1. person som varpar. 2. bild. anstiftare, ränksmidare. **-lung**, *f.* varpning m. m. se *anzetteln.*

anzieh||bär, *a.* 1. som kan dragas af magneten. 2. om kläder: som kan påtagas. **-en, I.** *tr.* 1. taga på, sätta på, ikläda, kläda på. *Gut, schlecht angezogen sein:* vara väl, illa klädd. 2. draga på, gum dragning sätta i gång. 3. draga åt, spänna, draga åt sig, skrufva åt. 4. draga intill, igen. 5. draga el. taga åt sig, draga till sig, uppsupa. *Den Atem* ~ hämta andan. ~*d* äfv. tilldragande, lockande, fängslande, intressant. 6. *Sich* (dat.) *etw.* ~ taga åt sig ngt. 7. draga upp, lägga på, upplära. 8. anföra, citera. **II.** *rfl.* kläda på sig. **III.** *itr.* **a)** *h.* 1. *Die Pferde ziehen an:* hästarne sätta sig i gång. 2. vara tilldragande. 3. hafva första draget, börja. 4. *Der Nagel zog an:* spiken drog, *die Prügel ziehen an:* rappen taga hårdt. 5. hand. *die Preise ziehen an:* prisen stiga. 6. *Der Thee zieht an:* téet drar. 7. *Die Kälte* el. *das Wetter* el. *es zieht an:* det fryser på. **b)** *s.* 8. äfv. *angezogen kommen:* närma sig, rycka fram, an, komma fram. 9. flytta ngnstädes hän, flytta in. 10. tillträda en tjänst. **-er**, *m.* rem el. snöre att draga på skor el. handskar med, skohorn. **-ung**, *f.* 1. påtagande m. m. se *anziehen.* 2. dragningskraft. **-ungspunkt**, *m.* medelpunkt.

an||zischen, I. *tr.* hväsa åt el. mot, tilltala med hväsande röst. **II.** *itr. s.* vanl. *angezischt kommen:* komma hväsande. **-zotteln**, *itr. s.* F äfv. *angezottelt kommen:* komma med klumpiga steg, luffande. **-zuckern**, *tr.* sockra på. **-zug**, *m.* 1. drägt, klädsel. *In vollem* ~*e:* i stor toalett. 2. garnityr. 3. antågande, framryckande. 4. tillträde, inträde i en tjänst. 5. första draget.

anzüglich, *a.* 1. ✻ tilldragande. 2. anspelande, förnärmande, personlig, tvetydig. **-keit**, *f.* 1. ✻ tilldragande sätt, retande behag. 2. förnärmande, förolämpande sätt; förnärmelse, förolämpning; tvetydighet.

Anzugs||kosten, *pl.* kostnader för klädseln. **-predigt**, *f.* inträdespredikan. **-tag**, *m.* flyttdag.

anzünd||en, *tr.* tända på, antända; sätta i brand. **-er**, *m.* bras-, ljus-, lykttändare. **-ung**, *f.* antändande.

an||zwacken, *tr.* klämma, nypa. **-zwängen**, *tr.* påtränga, påtvinga. **-zwecken**, *tr.* med stift fästa. **-zweifeln**, *tr.* tvifla på. **-zwingen**, *tr.* påtvinga.

a/O. förkortn. = *an der Oder:* vid Oder.

Äolsharfe, *f.* eolsharpa.

Äónen, *pl.* eoner, tidsåldrar.

Ap||anáge, *-n, f.* apanage, underhåll. **-árt**, *a.* egen, egendomlig, särskild. **-athíe**, *0, f.* apati, liknöjdhet. **-áthisch**, *a.* apatisk, liknöjd.

Apfel, *-†, m.* äpple. **-brecher**, *m.* äpplehåf. **-frau**, *f.* fruktmånglerska. **-grau**, *a.* apelgrå. **-icht, -ig**, *a.* 1. äpplelik. 2. apelkastad. **-schimmel**, *m.* apelkastad häst. **-sine**, *-n, f.* apelsin.

Apologíe, *-[e]n, f.* apologi, försvar(sskrift).

Apostát, *-en, m.* apostat, affälling.

Apóst||el, *-, m.* apostel. **-elgeschichte**, *f.* apostlagärningar. **-elschaft**, *f.* **-elt[h]üm, -olát**, *-e, n.* apostlaämbete. **-ólisch**, *a.* apostolisk.

Apothéke, *-n, f.* apotek. **-r, -**, *m.* apotekare. **-rgehülfe**, *m.* provisor. **-rgewicht**, *n.* medicinalvigt. **-rn**, *sv. itr. h.* F 1. taga, äta medicin. 2. utöfva apotekaryrket.

Ap||otheóse, *-n, f.* apoteos, förgudande. **-parát**, *-e, m.* apparat. **-partemént**, *-s, n.* 1. rum, salong. 2. hemlighus, klosett.

Appéll, *-e, m.* 1. mil. appell, samling. 2. jur. vad, vädjande. **-ánt**, *-en, m.* vädjande (person). **-ation**, *-en, f.* appellation, vädjande. **-ieren**, *sv. itr. h.* vädja, appellera.

Appéndix, *-ix[es], -ixe* el. *-ices, m.* bihang, tillägg.

Appetít, *-[e]s, 0, m.* aptit, matlust. **-lich**, *a.* aptitlig. **-los**, *a.* utan matlust, saknande aptit. **-losigkeit**, *f.* brist på aptit.

appl||audieren, *sv. itr. h.* applådera. **-áus**, *-e, m.* applåd.

ap||portieren, *sv. tr.* apportera. **-pretieren**, *sv. tr.* tekn. bereda, tillaga, appretera. **-probieren**, *sv. tr.* approbera, godkänna. **-próche**, *-n, f.* mil. approche, löpgraf. **-rikóse**, *-n, f.* aprikos.

April (kort i), *-e, m.* april. *Jn in den* ~ *schicken:* narra ngn april. **-blume**, *f.* hvitsippa. **-glück**, *n.* obeständig lycka. **-schicken**, *n.* aprilnarri.

apropós, *itj.* apropå.

aptieren, *sv. tr.* afpassa, aptera, ändra till.

Aqu||ädúkt, *-e, m.* vattenledning. **-aréll**, *-e, n.* akvarell, vattenfärgsmålning.

Äqu||átor, *-s, 0, m.* ekvator. **-inoktiál**, *a.* belägen under dagjämningslinien, dagjämnings-. **-inóktium**, *-um[s], -en, n.* dagjämning. **-ivók**, *a.* ekivok, tvetydig.

Ar, -e men som måttenh. -, *m.* o. *n.* **ar.**
Ära, *-ren, f.* ära, tidsskede.
Ar||aber, -, *m.* arab. **-áberin,** *-nen, f.* arabisk kvinna. **-abéske,** *-n, f.* arabesk. **-ábisch,** *a.* arabisk.
Arbeit, *-en, f.* **1.** arbete. *Auf die ~ gehen:* gå till sitt arbete, *auf ~ gehen:* gå på dagsverke, *in ~ sein* el. *stehen:* a) om personer: hafva arbete, arbeta, b) om saker: vara under arbete, c) om maskiner: vara i gång, *etw. in ~ nehmen:* börja på med ngt, bild. *seine ~ haben:* hafva svårigheter, *der Wein ist in ~* vinet är i jäsning. **2.** skol. lexa, *schriftliche ~* skrifning. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** arbeta, *an etw.* (dat.)*:* på ngt. *Jm in die Hand ~* gifva ngn en handräckning, underlätta arbetet för ngn, *bei welchem Schneider lassen Sie ~?* hvad för en skräddare har ni? 2. jäsa. **II.** *tr.* **1.** bearbeta, arbeta, utarbeta. 2. anstränga. **III.** *ryfl.* **1.** arbeta sig, t. ex. *durch den Schnee.* **2.** opers. *es arbeitet sich schlecht:* det går illa att arbeta. **-er,** -, *m.* arbetare. **-erbildungs-Verein,** *m.* arbetareinstitut. **-erbund** = *Arbeiterverein.* **-erin,** *-nen, f.* arbeterska. **-erschaft,** *f.* arbetsmanskap, arbetarekår. **-erverein,** *m.* arbetareförening. **-geber,** *m.* arbetsgifvare. **-nehmer,** *m.* arbetstagare. **-sām,** *a.* arbetsam. **-samkeit,** *f.* arbetsamhet.
Arbeits||aufseher, *m.* uppsyningsman. **-beutel,** *m.* arbetsväska, sypåse. **-büch,** *n.* handtverksbok. **-fähig,** *a.* arbetsduglig. **-frau,** *f.* arbeterska, hjälphustru. **-gerüst,** *n.* byggnadsställning. **-kasten,** *m.* arbetsask, syskrin. **-kittel,** *m.* arbetsblus. **-knecht,** *m.* dräng, arbetskarl. **-kraft,** *f.* arbetskraft, *pl.* arbetsstyrka. **-kreis,** *m.* verkningskrets. **-los,** *a.* utan arbete. **-saal,** *m.* verkstad. **-scheu, I.** *a.* rädd för arbete, lat. **II.** *f.* lättja. **-stunde,** *f.* **1.** arbetstimme. **2.** lexläsning. **-tisch,** *m.* **1.** skrifbord. **2.** verkbord. **-unfähig,** *a.* ur stånd att arbeta, oduglig till arbete. **-zeug,** *n.* a) arbetsdrägt, b) redskap, verktyg.
Archaís||mus, *-us, -en, m.* föråldradt talesätt, arkaism. **-tisch,** *a.* föråldrad, arkaistisk.
Archäo||lóg, *-en, m.* arkeolog, fornforskare. **-logíe,** *-[e]n, f.* arkeologi, fornkunskap.
Arche, *-n, f.* **1.** låda, kista. **2.** Noas ark. **3.** pråm. **4.** kvarnränna, afloppsränna.
Archi||diákonus, -, *-kónen, m.* förste kommunister i större stadsförsamlingar. **-pel,** -, *m.* arkipelag, öhaf. **-tékt,** *-en, m.* arkitekt, byggmästare. **-tektúr,** *-en, f.* arkitektur, byggnadskonst.
Archív, *-e, n.* arkiv. **-ár,** *-e, m.* arkivarie.
Areál, *-e, n.* areal, yta.
Aréna, *-nen, f.* arena, skådebana.
arg, I. *-er* †, *a.* **1.** dålig, ond. **2.** stor, svår. *Ein ~er Fehler:* ett svårt, groft fel. **3.** obehaglig, förarglig, förtretlig. *Was zu ~ ist, ist zu ~* allting har en gräns. **4.** illa, farlig, i hög grad. *Er wird es nicht so ~ machen, wie er sagt:* han är inte så farlig, som han låter, *es wird nicht so ~ sein:* det blir nog inte så farligt häller, *~ nach* el. *hinter etw. her sein:* vara galen i ngt. **5.** lättfärdig, lättsinnig. **II.** *-en, 0, n.* misstanke, svek, ondt. **-denkend,** *a.* illatänkande, illasinnad.
Ärger, *-s, 0, m.* förargelse, förtret, harm, förtrytelse. **-lich,** *a.* **1.** retlig. **2.** förargad, ond. **3.** retsam, förarglig. **4.** anstötlig, förargelseväckande. **-lichkeit,** *f.* **1.** retlighet, harm, förtrytelse. **2.** vedervärdighet, förarglighet. **3.** anstötlighet. **-n,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** förarga, reta. *Jm die Schwindsucht an den Hals ~* reta gallfeber på ngn. **2.** väcka anstöt, förargelse hos. **II.** *ryfl.* **1.** förargas, bli förargad. **2.** taga anstöt, *an etw.* (dat.)*:* af ngt. **-ni[ſ]s,** *-se, n.* **1.** anstöt, förargelse, skandal. **2.** förtret, harm.
Arg||list, *f.* arglist, illistighet. **-listig,** *a.* illistig. **-los,** *a.* menlös, öppenhjärtig, oskuldsfull, intet ondt anande. **-losigkeit,** *f.* oskuld, öppenhjärtigt sätt.
Argumént, *-e, n.* argument, bevis, stöd. **-íeren,** *sv. itr. h.* argumentera, anföra skäl.
arg||willig, *a.* illvillig. **-willigkeit,** *f.* illvilja. **-wohn,** *-[e]s, 0, m.* misstanke, misstroende. **-wöhnen,** *sv. tr.* o. *itr. h.* misstänka, hysa misstankar (till). **-wöhnisch,** *a.* misstänksam, misstrogen.
Arie, *-n, f.* aria.
Aristokrát, *-en, m.* aristokrat. **-íe,** *-[e]n, f.* aristokrati. **-isch,** *a.* aristokratisk.
Ark||láde, *-n, f.* arkad. **-tisch,** *a.* arktisk.
Arm, I. *-e, m.* dim. †, arm. *Ein ~ voll:* en famn, bild. *die ~e frei haben:* hafva fria händer. **II.** *-er* †, *a.* **1.** fattig. **2.** stackars, arm. **-brust,** *-e* [†], *f.* armborst. **-dick,** *a.* armstjock. **-ée,** *-[e]n, f.* armé, här.
Ärmel, -, *m.* ärm. **-los,** *a.* utan ärmar.
Armen||anstalt, *f.* fattighus. **-pfleger,** *m.* fattigföreståndare. **-steuer,** *f.* fattigskatt. **-sündergesicht,** *n.* förtvifladt utseende. **-sündergłocke,** *f.* klocka som ringer, när en lifdömd föres till döden. **-sündermiene,** *f.* förtvifladt min. **-suppenanstalt,** *f.* soppkokningsanstalt för de fattige. **-verpflegung, -verwaltung,** *f.* fattigvård, fattigförsörjning.
Arm||hut, *m.* chapeau-bas. **-íeren,** *sv. tr.* armera, beväpna, bevära. **-íerung,** *f.* **-ig,** *a.* i sms. -armad. **-korb,** *m.* korg med grepe. **-lehne,** *f.* armstöd, sidokarm.
ärmlich, *a.* torftig, skral, jämmerlig, ömklig. **-keit,** *f.* torftighet, elände, ömklighet.
Ärmling, *-e, m.* ärmhålk, underärm.
arm||los, *a.* utan armar. **-polster,** *n.* armdyna. **-selig,** *a.* fattig, eländig, usel. **-seligkeit,** *f.* **1.** fattigdom, elände, uselhet. **2.** lumpen sak, lappri.

Arm||sessel, -stuhl, *m.* arm-, länstol.
Armût[h], *0, f.* armod, fattigdom, *an etw.:* på ngt. *Mein bi∫chen* ~ mina små smulor, det lilla jag har. **-sschein,** *m.* **-szeugni[ſ]s,** *n.* fattigdomsbevis, intyg om medellöshet.
arm||verschränkt, *a.* med korslagda armar. **-voll,** *-, -, m.* famn. **-weise,** *adv.* famnvis.
Ärnte se *Ernte.*
Arrak, *-e* el. *-s, m.* arrak.
arrangieren, *sv. tr.* arrangera, ordna.
Arrést, *-e, m.* **1.** beslag, kvarstad. **2.** arrest. **-ánt,** *-en, m.* **1.** arrestant, fånge. **2.** jur. person som erhållit laga kvarstad.
arretíeren, *sv. tr.* arrestera, häkta.
Arsenál, *-e, n.* arsenal, tyghus.
Arsénik, *-[s], 0, n.* o. *m.* arsenik. **-álisch,** *a.* arsenikhaltig.
Ârt, *-en, f.* **a) 1.** sätt, vis. *Nach* ~ *von:* i likhet med, *der* ~, *daſs:* så beskaffad, att. ~ *und Weise:* sätt och vis. **2.** skick, manér, godt sätt. *Das ist auſser aller* ~ det är otillbörligt, *er arbeitet, daſs es [nur so] eine* ~ *hat:* han arbetar, så att det är lust och glädje åt det. **3.** art, slag, sort. *In ∫s* ~ *∫chlagen:* träda någon i spåren, *aus der* ~ *∫chlagen:* vanslägtas. **4.** art, slägte; varietet. **b) 1.** jordens bruk, plöjning. **2.** brukad jord. **3.** gärde. **-en,** *sv. itr. s.* **1.** vanl. *rfl.* arta sig. *Er ist so geartet:* det är hans sätt. **2.** arta sig väl, frodas, trifvas.
Artérie, *-n, f.* pulsåder.
ârtig, *a.* **1.** i sms. **-artad, -lik. 2.** artig, höflig, belefvad. **3.** vältartad, snäll. **4.** täck, nätt, treflig, behaglig. **5.** dugtig, ej liten. **-keit,** *f.* **1.** artighet, höflighet. **2.** snält sätt, skick, sedighet. **3.** täckhet, behaglighet.
Artík||el (kort **i**), *-, m.* **1.** artikel, paragraf, afdelning. **2.** artikel, vara. **3.** gram. artikel. **-ulátion,** *-en, f.* artikulering. **-ulíeren,** *sv. tr.* artikulera, uttala.
Artiller||íe, *-[e]n, f.* artilleri. **-ist,** *-en, m.* artillerist.
Artischócke (äfv. ⏑ – – –), *-n, f.* ärtskocka.
Artíst, *-en, m.* konstnär, artist. **-isch,** *a.* konstnärlig, artistisk.
Arz[e]néi, *-en, f.* läkemedel, medikament, medicin. **-bûch,** *n.* läkebok. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* medicinera. **II.** *tr.* ordinera medicin åt. **-gewicht,** *n.* medicinalvigt. **-glas,** *n.* medikamentsflaska, medicinglas. **-kunde, -kunst,** *f.* läkekonst, medicin. **-lich,** *a.* medicinal. **-mittel,** *n.* läkemedel, medikament. **-verschreibung, -vorschrift,** *f.* recept. **-wa[a]re,** *f.* apoteksvara. **-zettel,** *m.* etikett på medikament.
Ârzt (äfv. med kort vok.), *-e* †, *m.* läkare.
ärztlich (äfv. med kort **ä**), *a.* läkare-, t. ex. ~*es Zeugnis:* läkareattest. ~ *behandelt werden:* vara under läkarevård.
As, *-se, n.* **1.** äss (apotekarvigt). **2.** äss på kort o. tärningar.
Asbést, *-e, m.* asbest. **Ascé-** se *Aské-.*
Asch, *-e* †, *m.* stenkruka, stenburk. **-e,** *-n, f.* aska. **-enblei,** *n.* vismut. **-enbrödel,** *-, m.* o. *n.* askunge, askpilt; osnygg, smutsig person. **-enfall,** *m.* **1.** askregn. **2.** asklåda. **-enpuddel, -enputtel** = *Aschenbrödel.* **-ensalz,** *n.* pottaska. **-ermittwoch,** *m.* askonsdag (onsdagen efter fastlagssöndagen).
äscher||n, *sv. tr.* **1.** förvandla till aska. **2.** bereda aska af. **3.** beströ med aska. **-ung,** *f.* **asch||fahl, -farben, -farbig,** *a.* askgrå. **-ig,** *a.* bestående, betäckt af aska, ask-.
äsen = *aasen.*
Asiát, *-en, m.* asiat. **-in,** *-nen, f.* asiatisk kvinna. **-isch,** *a.* asiatisk.
Aské||se, *-n, f.* askes, botgöring. **-t,** *-en, m.* asket, botgörare. **-tisch,** *a.* asketisk.
Aspe se *Espe.*
Asphált, *-e, m.* asfalt. **-ieren,** *sv. tr.* belägga med asfalt.
Aspiránt, *-en, m.* aspirant, sökande.
Aſs se *Aș.*
Assekuránz, *-en, f.* försäkring.
Assel, *-n, f.* gråsugga.
aſsen, äſsen = *aasen.*
Ass||éssor, *-s, -óren, m.* assessor. **-iétte,** *-n, f.* assiett. **-imilieren,** *sv. tr.* assimilera, utjämna, *etw. an etw.:* ngt med ngt. **-istént,** *-en, m.* assistent, amanuens. **-istieren,** *sv. itr. h.* biträda, hjälpa. **-ociieren,** *tr.* o. *rfl.* associera, förena (sig). **-ortieren,** *sv. tr.* o. *rfl.* förse (sig) med ett rikhaltigt, sorteradt lager. *Assortiert sein:* vara sorterad.
Ast, *-e* †, *m.* **1.** gren. **2.** puckel. Bild. *sich* (dat.) *einen* ~ *lachen:* skratta sig fördärfvad. **3.** kvist i virke. **-en, ästen,** *sv. itr. h.* o. *rfl.* grena sig, skjuta grenar, grenskott. **-er,** *-n, f.* aster.
Ästhét||ik, *0, f.* estetik. **-iker,** *-, m.* estetiker. **-isch,** *a.* estetisk; smakfull, med god smak.
Astholz, *n.* grenvirke.
ästig, *a.* grenig, kvistig.
Astknorren = *Ast 3.*
Ästling, *-e, m.* fågelunge som blott kan flyga från gren till gren.
ast||los, *a.* utan grenar, kvistfri. **-reich, -voll,** *a.* kvistig. **-werk,** *n.* samtliga grenarne på ett träd.
Astrol||óg, *-en, m.* astrolog, stjärntydare. **-ogíe,** *0, f.* astrologi. **-óm,** *-en, m.* astronom, stjärnkunnig. **-omíe,** *0, f.* astronomi.
Asýl, *-e, n.* asyl, fristad.
Atelíer, *-s, n.* atelier.
Atem, *-s, 0, m.* anda, andedrägt. *Sich auſser* ~ *laufen:* springa sig andfådd, *auſser* ~ *kommen* el. *den* ~ *verlieren:* tappa andan, ~ *holen* el. *schöpfen:* hämta andan, *in einem* ~ i ett andedrag. **-beschwêrde,** *f.* svårighet att andas. **-holen,** *n.* andhämtning. **-los,** *a.* andlös. **-not[h],** *f.* andnöd, andtäppa.
Atheís||mus, *-, 0, m.* ateism. **-t,** *-en, m.* ateist.

Athem se *Atem.*

Äth||er, -, *m.* eter. **-érisch**, *a.* eterisk.

Athlét, *-en, m.* atlet, fäktare, kämpe. **-isch**, *a.* atletisk, kämpe-.

athmen se *atmen.*

Atlas, 1. *-ses, -se* el. vanl. *Atlánten, m.* atlas, kartbok. 2. *-se, m.* atlas(tyg), atlasväfnad. **-sen**, *a.* af atlas, atlas-.

átmen, *sv.* I. *itr. h.* o. *tr.* andas, inandas, utandas, sprida, dofta. II. *rfl. Hier atmet die Luft sich leicht:* här andas man lätt.

átmen, *sv. tr.* tekn. glödga.

Atmosphär||e, *-n, f.* atmosfär. **-isch**, *a.* atmosfärisk.

Atmung, *f.* andning, andhämtning. **-sbeschwérde**, *f.* andtäppa.

Átom, *-e, n.* atom.

ätsch, *itj.* F uttrycker hån o. skadeglädje, ngt. ä! el. det är rätt åt dig. **-en**, *sv. tr.* F säga *ätsch*, peka finger, räcka lång näsa åt, reta, håna.

Attáck||e, **-que**, *-n, f.* attack, angrepp. **-quíeren**, *sv. tr.* angripa, anfalla.

Attentát, *-e, n.* attentat. **-äter**, -, *m.* person som begått el. ämnar begå ett attentat, gärningsman.

Attést, **-át**, *-e, n.* attest, intyg, bevis. **-íeren**, *sv. tr.* intyga.

attísch, *a.* attisk. **-raktión**, *-en, f.* attraktion, dragningskraft. **-ribút**, *-e, n.* attribut, bestämning.

ätzbar, *a.* som kan etsas el. anfrätas.

Atz||el, *-n, f.* 1. skata. 2. F peruk. **-en**, *sv.* I. *tr.* 1. mata, fodra. 2. locka med agn, lägga ut bete för. II. *rfl.* o. *itr. h.* äta, beta.

ätz||en, *sv. tr.* 1. fräta; etsa, gravera; med. bränna. 2. = *atzen.* **-grund**, *m.* tekn. etsgrund. **-kunst**, *f.* etsningskonst. **-mittel**, *n.* med. frätmedel. **-stein**, *m.* lapis. **-ung**, *f.* etsning.

au, I. *itj.* aj. ~ *weh!* aj, aj! aj då! II. se *Aue.*

auch, *konj.* 1. äfven, också, ock. ~ *so einer:* också en sådan, en sådan till, *sowohl ... als* ~ såväl ... som, både ... och, *wozu* ~? hvartill väl? hvad skulle det väl tjäna till? 2. efter en negation: ~ *nicht:* ej heller, *ich* ~ *nicht:* icke heller jag. 3. äfven, till och med. ~ *nicht:* icke ens, ~ *nicht einer:* icke en enda. 4. *Wenn* el. *ob* ~ om ock, om än. *Wenn er* ~ *noch so grofs ist* el. *mag er* ~ *noch so grofs sein, so:* är han än aldrig så stor, så. 5. än. *Wer es* ~ [*immer*] *sein mag:* hvem det än må vara, *was er* ~ [*immer*] *sagen mag:* hvad han än må säga, *so arm sie* ~ *sind:* hur fattiga de än äro, *wie dem* ~ [*immer*] *sei:* hur därmed än må förhålla sig, *wo* ~ *immer:* hvarhälst än. 6. iron. just. *Das hilft ihm* ~ *was Rechts:* det tjänar just till ngt, det hjälper honom vackert. 7. F i starkt afböjande talesätt, t. ex. *den Teufel* ~! *zum Wetter* ~! fan häller!

Audiénz, *-en, f.* audiens, företräde.

Aue, *-n, f.* slätt kring ett vattendrag; ängd, näjd.

Auer, -, *m.* uroxe. **-hahn**, *m.* tjädertupp. **-henne**, *f.* **-huhn**, *n.* tjäderhöna, tjäder. **-kalb**, *n.* kalf af uroxe. **-kuh**, *f.* uroxens hona. **-ochs**, *m.* uroxe.

auf, I. *prep.* **A.** med dat. 1. på, t. ex. ~ *dem Tische liegen.* ~ *der Stelle:* på stället, genast. 2. öfversättes ej, t. ex. ~ *welchem Wege kommt er?* hvilken väg kommer han? 3. särskilda fall. ~ *der ganzen Welt:* i hela världen, på hela jorden, *es hat etw.* ~ *sich:* det är ngt bevändt därmed. **B.** med ack. 1. på, t. ex. *etw.* ~ *den Tisch legen.* 2. ut på, t. ex. ~ *die Strafse gehen.* 3. upp på, upp till, t. ex. ~ *das Dach, das Schlofs gehen.* 4. ned på, t. ex. ~ *die Erde fallen.* 5. till, t. ex. ~ *die Post, den Markt gehen,* ~ *die Welt kommen. Bis* ~ *den Letzten:* till sista man, ~ *den Abend einladen:* bjuda till kvällen. 6. på, i enlighet med, till följd af, t. ex. ~ *meinen Befehl.* 7. för, t. ex. ~ *seinen Teil,* ~ *das ganze Leben.* 8. ~ ... *zu:* mot ... hän, åt ... till, t. ex. ~ *das Schlofs zu.* 9. ~ ... *hin:* på grund af, t. ex. ~ *dein Wort hin.* 10. särskilda fall. *Sich* ~ *den Weg machen:* begifva sig åstad, på väg, ~ *den ersten Blick:* vid första påseende, ~ *etw. stolz sein:* vara stolt öfver ngt, ~ *js Gesundheit trinken:* dricka ngns skål. II. *adv.* 1. ~ *und ab:* fram och tillbaka, ~ *und nieder:* upp och ned, *er war schon* ~ *und davon:* han var redan sin kos. 2. i sms., t. ex. *berg*~ uppför bärget, *strom*~ uppför strömmen, *strafs*~, *strafsab:* gata upp och gata ned. *Von klein* ~ från barndomen, *von unten* ~ *dienen:* tjäna upp sig från simpel soldat. 3. öppen, t. ex. *die Thür ist* ~. *Die Augen* ~! se upp! 4. *Noch* ~ *sein:* ännu vara uppe, *wohl* ~ *sein:* vara vid godt mod. III. *itj.* ~! *wohl* ~! *frisch* ~! upp! välan! IV. *konj.* ~ *dafs:* på det att, för att. **-ächzen**, *itr. h.* skrika till, högt jämra sig. **-ackern**, *tr.* plöja upp; luckra. **-arbeiten**, I. *tr.* 1. arbetande förbruka, göra slut på. 2. dyrka upp, t. ex. *Thüren.* 3. *Sich* (dat.) *die Hände* ~ arbeta sönder sina händer, så att det går hål på skinnet. 4. hjälpa upp, renovera. II. *rfl.* arbeta upp sig. III. *itr. h.* 1. sträfva uppåt. 2. göra slut på arbetet. **-ät[h]men**, *itr. h.* andas djupt, fritt, hämta andan. **-ätzen**, *tr.* uppföda fågelungar. **-backen**, *tr.* 1. baka om. 2. baka slut på. 3. baka fast, fästa. **-bahren**, *tr.* sätta på en bår. **-bau**, *m.* uppbyggande. **-bauen**, *tr.* bygga, bygga upp, äfv. bild. uppbygga. **-baumen**, *itr. h.* jäg. taga träd, träa; klättra upp i ett träd. **-bäumen**, I. *tr.* 1. ✱ resa upp. 2. tekn. bomma upp väf. II. *rfl.* stegra sig, bild. uppresa sig. III. *itr. h.* = *aufbaumen.* **-baus[ch]en**, I. *tr.* uppblåsa, göra pösande, pösig. II. *itr. h.* pösa, svälla. **-beben**, *itr. s.* förskräckt spritta till. **-befinden**, *rfl.* vara uppstigen, vara uppe. **-begehren**,

itr. h. uppträda fordrande, träta, väsnas. **-behalten,** *tr.* 1. behålla på. 2. hålla öppen. 3. förvara, gömma. **-beifsen,** *tr.* bita upp, sönder, öppna med tänderna. **-bekommen,** *tr.* 1. få upp. 2. få på sig. 3. uppäta. 4. få till lexa. **-beilen, I.** *itr. h.* skälla till, gifva skall. **II.** *tr.* väcka gnm sitt skall. **-bersten,** *itr. s.* spricka, spricka upp, sönder. **-berstung,** *f.* **-bessern,** *tr.* förbättra, upphjälpa. **-besserung,** *f.* **-bewahren,** *tr.* förvara, gömma. **-bewahrung,** *f.* förvaring. **-bewahrungskammer,** *f.* förvaringsrum, handkammare. **-biegen,** *tr.* böja uppåt, upp, isär. **-bieten, I.** *tr.* 1. kungöra, lysa upp, lysa för. 2. uppbåda, sammankalla. 3. uppbjuda. **II.** *itr. h. Jm* ~ lexa upp ngn. **-bietung,** *f.* **-binden,** *tr.* 1. knyta upp, lösa upp. 2. binda på. Bild. *jm etw.* ~ inbilla ngn ngt, slå i ngn en dalkarl. 3. binda upp, fästa upp. 4. binda, binda ihop. **-blähen, I.** *tr.* blåsa upp, göra uppblåst. *Aufgebläht:* uppblåst, pösande. **II.** *rfl.* blifva uppblåst, svälla, pösa. **-blähung,** *f.* **-blasen, I.** *tr.* 1. blåsa upp. 2. väcka med musik af blåsinstrument. **II.** *rfl.* blåsa upp sig, blifva uppblåst. **III.** *itr. h.* spela upp med blåsinstrument, t. ex. *zum Tanze.* **-blättern, I.** *tr.* 1. slå upp, bläddra i. 2. *Eine Rose* ~ veckla upp bladen på en ros. **II.** *rfl.* spricka ut, slå ut. **-bleiben,** *itr. s.* 1. förblifva öppen. 2. stanna uppe. **-blick,** *m.* uppåt riktad blick. *Im* ~ *zu:* med blicken riktad uppåt mot, fästad på. **-blicken,** *itr. h.* 1. blicka uppåt, höja blicken, se upp. 2. blixtra till, kasta ett sken. **-blinzeln,** *itr. h.* plirande blicka uppåt. **-blitzen,** *itr. s.* o. *h.* blixtra till; plötsligt framträda, visa sig. **-blühen,** *itr. s.* spricka ut, slå ut, vidga sig, svälla; uppblomstra. Bild. *eine* ~*de Schönheit:* en blifvande skönhet. **-blüt[h]e,** *f.* utspricknings; uppblomstring. **-bohren,** *tr.* borra upp, borra hål i. **-borgen,** *tr.* upplåna, låna ihop. **-brassen,** *tr.* sjö. brassa upp. **-braten,** *tr.* steka upp. **-brauchen,** *tr.* förbruka. **-brauen,** *tr.* 1. brygga. 2. vid brygd använda. **-brausen,** *itr. h.* o. *s.* brusa upp, jäsa upp, bornera. **-brechen, I.** *tr.* bryta upp. **II.** *itr. s.* 1. öppna sig. *Das Geschwür bricht auf:* det går hål på bulnaden. 2. bryta upp, afmarschera. **-breiten,** *tr.* breda på, breda ut på. **-breitung,** *f.* **-brennen, I.** *tr.* 1. bränna upp. 2. med. bränna hål på. 3. gnm eld renovera, t. ex. *schmutziges Silber.* 4. bränna in. Bild. *jm eins* ~ ge ngn på pälsen. **II.** *rfl.* brinna upp. **III.** *itr. s.* 1. brinna upp. 2. brännа, vara brännande. **-bringen,** *tr.* 1. få upp, lyckas öppna. 2. få på benen. 3. draga upp, uppföda, uppföra, uppdrifva. 4. bringa, sätta, ställa upp. 5. komma upp med, hitta på, bringa å bane. 6. skaffa ihop, anskaffa. 7. sjö. uppbringa, kapa. 8. förtörna, reta. **-bringer,** *m.* kapare. **-bringung,** *f.* kapande. **-brocken,** *tr.* bryta i små (muns)bitar. **-brodeln,** *itr. s.* koka upp. **-bruch,** *m.* 1. uppbrytande. 2. uppodling. 3. uppbrott. **-brühen,** *tr.* kok. afskålla. **-brummen,** *itr. h.* brumma till. **-buden,** *itr. h.* slå upp ett stånd, en bod. **-bügeln,** *tr.* ånyo stryka, stryka öfver, prässa. **-bürden,** *tr.* påbörda; lägga till last. **-bürdung,** *f.* **-bürsten,** *tr.* 1. borsta upp, med borste stryka upp. 2. borsta, med borste snygga upp. **-dämmen,** *tr.* uppdämma. **-dämmern,** *itr. s.* o. *h.* gry. **-dampfen, I.** *itr. s.* uppstiga som ånga. **II.** *tr.* F *eine Cigarre* ~ röka upp en cigarr. **-decken,** *tr.* 1. lägga, breda på, öfver; duka. 2. aftäcka, afhölja, afslöja. **-deckung,** *f.* **-deichen,** *tr.* uppdämma en dam. **-dienen,** *itr. h.* o. *rfl.* tjäna upp sig. **-docken,** *tr.* sätta, lägga i binge, i skyl. **-donnern, I.** *itr. s.* dundrande fara upp. **II.** *tr.* dundrande väcka, jaga upp. **-dorren,** *itr. s.* torka, förtorka. **-dörren,** *tr.* torka. **-drängen, I.** *tr.* 1. gnm påträngning öppna. 2. tränga upp, uppåt. 3. *Jm etw.* ~ påtruga ngn ngt. **II.** *rfl.* truga sig, *jm:* på ngn. **-drehen, I.** *tr.* 1. vrida upp, sno upp. 2. vrida, skrufva på. Bild. *jm etw.* ~ inbilla ngn ngt. **II.** *rfl.* sno upp sig. **-dreschen,** *tr.* 1. tröska slut på. 2. F *jm eins* ~ ge ngn på huden.

aufdring||en, I. *itr. s.* tränga upp, höja sig, stiga. **II.** = *aufdrängen I, 3, II.* **-lich,** *a.* påflugen, efterhängsen, oförskämd. **-lichkeit,** *f.* påflugenhet, oförskämdhet. **-ling,** *m.* påflugen, oförskämd person.

auf||drucken, *tr.* trycka, t. ex. *Figuren auf Zeug.* **-drücken,** *tr.* 1. påtrycka, trycka på. 2. gnm påtryckning öppna, trycka sönder. **-drückung,** *f.* **-ducken,** *itr. s.* o. *rfl.* dyka upp. **-dunsen,** *itr. s.* o. *rfl.* svälla, uppsvälla. *Aufgedunsen:* uppsväld, uppblåst. **-dunsten,** *itr. s.* dunsta bort. **-dunstung,** *f.*

aufeinánder, *adv.* på hvarandra, på hvartannat. **-folge,** *f.* oafbruten följd, sukcession. **-stöfs,** *m.* sammanstöt. **-stöfsen,** *itr. s.* stöta samman. **-t[h]ürmen,** *tr.* torna upp.

aufeisen, I. *tr.* isa, isa upp. **II.** *rfl.* bryta upp, rensa sig från is.

Aufenthalt, *-e, m.* 1. uppehåll; försinkande. 2. vistelse. 3. vistelseort. **-sdauer,** *f.* vistelsens längd. **-skarte,** *f.* skriftlig tillåtelse att vistas ngnstädes. **-sort,** *m.* vistelseort. **-szeit,** *f.* uppehåll.

aufer||bauen, *tr.* uppbygga. **-baulich,** *a.* uppbygglig. **-legen,** *tr.* pålägga, ålägga. *Sich* (dat.) *Zwang* ~ lägga band på sig. **-legung,** *f.* **-stehen,** *itr. s.* uppstå. *Auferstanden:* uppstånden. **-stehung,** *f.* uppståndelse från de döda. **-wachen,** *itr. s.* uppvakna, uppstå. **-wecken,** *tr.* uppväcka. **-weckung,** *f.* **-ziehen,** *tr.* uppfostra. **-ziehung,** *f.*

auf||essen, I. *tr.* uppäta, förtära. **II.** *itr. h.* sluta äta. **-fädeln, -fädmen,** *tr.* 1. uppträda

på en tråd. 2. tråckla på. **-fahren,** I. *itr. s.* 1. springa upp, plötsligt öppna sig. 2. fara, stiga upp. 3. fara, rusa, störta upp. 4. brusa upp, fara ut i vredesmod. 5. åka upp, köra fram. 6. äfv. *h.* köra på, sjö. sätta på grund. II. *tr.* 1. köra upp, fram. 2. köra på. 3. köra sönder. **-fahrt,** *f.* 1. uppfarande, färd uppför, uppstigning. 2. uppkörande, framkörande. 3. uppkörsväg, allé, aveny. 4. sjö. en kajs lutning mot vattnet. **-fallen,** I. *itr. s.* 1. falla på ngt. 2. falla upp. 3. falla i ögonen, öfverraska, väcka förvåning. ~*d* = *auffällig.* II. *tr. Sich* (dat.) *den Kopf* ~ falla och slå hål på hufvudet. **-fällig,** *a.* påfallande, i ögonen fallande, slående, öfverraskande, besynnerlig. *Sich* ~ *machen:* göra sig bemärkt. **-fälligkeit,** *f.* egendomlighet, besynnerlighet, anstötlighet. **-falten,** *tr.* 1. veckla upp. 2. lägga i veck. 3. *Die Hände* ~ sträcka upp de knäppta händerna. **-fangen,** *tr.* uppfånga. **-färben,** *tr.* 1. omfärga, ommåla, renovera. 2. färga upp, färgande förbruka. **-fasern,** *tr.* rispa upp. **-fassen,** *tr.* 1. taga upp, uppfånga. 2. uppfatta, taga på ett visst sätt, förstå. **-fassung,** *f.* uppfattning. **-feilen,** *tr.* fila upp. **-feuchten,** *tr.* lätt fukta. **-fiedeln,** *tr.* o. *itr. h.* spela på fiol. **-findbar,** *a.* möjlig att hitta, att finna. **-finden,** *tr.* uppfinna; finna, hitta. **-finder(in),** *m.* (*f.*) upphittare, tillvaratagare. **-findung,** *f.* hittande. **-fischen,** *tr.* uppfiska. **-flackern,** *itr. s.* fladdrande upplåga, blossa upp. **-flammen,** I. *itr. s.* flamma upp. II. *tr.* bild. elda, ägga. **-flattern,** *itr. s.* fladdra upp, flaxa upp. **-flechten,** *tr.* 1. fläta, lägga upp i flätor. 2. fläta, lösa upp. **-flicken,** *tr.* lappa, laga, sy på; bild. pådikta. **-fliegen,** *itr. s.* 1. flyga upp. 2. flyga, rusa, springa upp. 3. bild. [*in Rauch*] ~ gå upp i rök, bli om intet. **-flimmern,** *itr. h.* glimma, skimra fram. **-flug,** *m.* uppflygande, flygt uppåt.

Auffo[r]derer, *m.* uppfordrande person. **-n,** *tr.* 1. uppfordra, uppmana. 2. utmana. ~*d:* utmanande, förolämpande. 3. bjuda upp. 4. taga i anspråk. **-ung,** *f.* uppfordran, uppmaning; anmaning; utmaning; uppbjudning. **-ungsschreiben,** *n.* 1. inbjudningsbref. 2. anmaningsbref.

auffördern, *tr.* uppfordra, upphämta. **-fressen,** *tr.* uppäta, sluka, tära. **-frischen,** I. *tr.* uppfriska, förnya, renovera. II. *rfl.* uppfriskas, förnyas. III. *itr. h.* sjö. friska upp. **-frischung,** *f.* **-fugen, -fügen,** *tr.* sätta på, foga till ofvanpå. **-führbar,** *a.* möjlig att uppföra. **-führen,** I. *tr.* 1. uppföra, bygga. 2. hopa, uppkasta. 3. föra upp, låta uppstiga. 4. föra, framföra, låta framträda. 5. uppföra, spela, gifva. II. *rfl.* uppföra sig, bete sig. **-führung,** *f.* uppförande m. m. se föreg.; tillställning. **-füllen,** *itr.* 1. fylla, uppfylla, fylla i. 2. fylla på, hälla i, ösa upp. **-füllung,** *f.* **-furchen,** *tr.* fåra, fåra upp. **-futtern,** *tr.* 1. lägga på. 2. fodra upp, fodra slut på. **-füttern,** *tr.* 1. = *auffuttern.* 2. fodra. **-futterung, -fütterung,** *f.* påläggning m. m. se föreg.

Aufgabe, *f.* 1. uppgift; problem, lexa. *Häusliche* ~*n:* hemlexor, hand. *laut* ~ enligt order. 2. in-, aflemnannde. 3. öfvergifvande, afstående ifrån, nedläggande. **-in,** *tr.* taga på gaffel; F bild. fiska reda på, snappa upp. **-ort,** *m.* inlemningsort. **-schein,** *m.* inlemningsbevis, kvitto. **-stempel,** *m.* inlemningspostanstaltens stämpel.

auf|gähnen, *itr. h.* öppna sig, gapa. **-gang,** *m.* 1. uppgång; uppgående, uppstigning. 2. öppnande. *Der* ~ *des Eises:* islossningen. **-gären,** *itr. s.* jäsa upp. **-gattern,** *tr.* F snappa upp. **-geben,** *tr.* 1. aflemna, inlemna, t. ex. *einen Brief.* 2. sätta fram, servera. 3. bollspel. *den Ball* ~ kasta bållen. 4. *Jm etw.* ~ gifva ngn ngt att utarbeta, att lösa, att tyda, i lexa. *Aufgegebene Arbeiten:* lexor. 5. angifva, uppgifva. 6. uppgifva, afstå ifrån, gifva förlorad. *Den Geist* ~ gifva upp andan. **-geber,** *m.* 1. aflemnare. 2. framställare. **-geblasen,** *a.* uppblåst, högmodig. **-geblasenheit,** *f.* högmod. **-gebot,** *n.* 1. uppbåd, uppbådande, uppbådad här. 2. uppbjudande. 3. kungörelse, lysning. **-gebracht,** *a.* uppbragt, förbittrad. **-gehen,** I. *itr. s.* 1. gå upp, framträda, blifva synlig. 2. stiga, gå uppför. 3. jäsa, höja sig. 4. uppstiga, uppstå. 5. gå upp, öppna sig. Bild. *die Augen sind ihm aufgegangen:* han har fått ögonen öppnade. 6. spricka ut, slå ut. 7. gå åt. 8. räkn. gå jämt upp, t. ex. 2 *in 6 geht auf.* II. *tr. Sich* (dat.) *die Füfse* ~ gå hål på fötterna, få skoskaf. **-geien,** *tr.* sjö. giga upp. **-geigen,** *tr.* o. *itr. h.* spela på fiol. **-geklärt,** *a.* upplyst; frisinnad. **-geld,** *n.* 1. handpengar. 2. mellangift, agio; växelpengar. **-gelegt,** *a.* upplagd, hågad. **-geräumt,** *a.* upprymd, glad. **-geräumtheit,** *f.* upprymdt sätt, glädtighet. **-geregt,** *a.* upprörd, upplifvad. **-geweckt,** *a.* vaken, munter, liflig. **-gewecktheit,** *f.* öppen blick, liflighet. **-giefsen,** *tr.* gjuta, hälla, slå på. **-glänzen,** *itr. s.* glänsande uppstiga, glänsa. **-glätten,** *tr.* glätta, släta ut, jämna. **-glimmen,** *itr. s.* glimma till, börja glimma. **-glühen,** I. *itr. s.* ånyo glöda, fatta eld. II. *tr.* 1. uppglödga. 2. uppbränna. **-graben,** *tr.* 1. uppgräfva, gräfva, utgräfva. 2. gravera på. **-grabung,** *f.* **-grasen,** *tr.* afbeta. **-greifen,** *tr.* gripa, fatta tag i, uppfånga, uppsnappa. **-grünen,** *itr. s.* grönska, slå ut; ånyo grönska. **-gürten,** I. *tr.* 1. med gjord el. gördel fästa, spänna på. 2. uppskörta, fästa upp. 3. spänna upp en gjord el. gördel. II. *rfl.* fästa upp sina kläder. **-gufs,** *m.* pågjutning, påhällning. **-haben,** *tr.* 1. hafva på sig. 2. hafva öppen. 3. hafva i lexa. **-hacken,** *tr.* 1. upphacka, upphugga.

2. hugga slut på. **-häkeln,** *tr.* 1. virka upp, virka slut på. 2. = rölj. **-haken,** I. *tr.* 1. häkta upp. 2. med hake upptaga. II. *rfl.* häkta upp sina kläder. **-halsen,** *tr.* F *jm etw.* ~ lassa på ngn ngt. **-halt,** *m.* uppehåll, dröjsmål. **-halten,** I. *tr.* 1. hålla upp. 2. hålla öppen. 3. uppehålla, hämma, sinka. II. *rfl.* 1. sinka sig. 2. uppehålla sig. 3. *Sich über jn* ~ klaga öfver, klandra, göra narr af ngn. **-haltung,** *f.* **-hämmern,** *tr.* 1. slå upp; med hammarslag öppna, knäcka, t. ex. *eine Nuſs,* väcka, t. ex. *einen Schlafenden.* 2. hamra, bulta på. 3. bulta fast ngt på ngt. **-hängen,** * **-hangen,** *tr.* o. *rfl.* hänga upp (sig). **-hängung,** *f.* **-harken,** *tr.* räfsa upp, ihop, kratta. **-härten,** *tr.* 1. återgifva en sak dess ursprungliga hårdhet. 2. uppmjuka. **-haschen,** *tr.* få fatt i, snappa upp. **-haspeln,** *tr.* 1. haspla på, upp. 2. vinda upp. **-hauen,** I. *tr.* 1. hugga upp, sönder. 2. hugga upp, slut på. II. *itr. h.* hugga, slå, *auf etw.* (ack.): på ngt.

aufhäufeln, *tr.* lägga i små högar. **-en,** I. *tr.* hopa, uppstapla, lägga i hög. II. *rfl.* hopa sig. **-er,** *m.* person som hopar ngt. **-ung,** *f.* hopande.

aufheben, I. *tr.* 1. upplyfta, taga upp, höja, lyfta, upphäfva. 2. förvara, gömma. Bild. *gut aufgehoben sein:* vara i goda händer. 3. öfverrumpla, taga till fånga. 4. upphäfva, uppbryta, göra slut på, annullera, afskaffa. *Die Tafel* ~ resa sig från bordet. Ordspr. *aufgeschoben ist nicht aufgehoben:* gömdt är icke glömdt. 5. utjämna, kvitta. 6. räkn. *einen Bruch* ~ reducera ett bråk till helt tal. II. *rfl.* 1. utjämnas, gå upp mot hvarandra. 2. höja sig, resa sig. III. *0, n. Viel (wenig)* ~*s von etw. machen:* göra mkt (litet) väsen af ngt. **-hebung,** *f.* **-hefteln,** *tr.* häkta upp, öppna. **-heften,** *tr.* 1. uppfästa. 2. fästa på, häkta på. 3. häkta upp, lossa. **-heitern,** I. *tr.* muntra, göra glad. II. *rfl.* 1. roa sig, göra sig glad. 2. klarna. **-heiterung,** *f.* 1. nöje, muntration. 2. uppklarnande. **-helfen,** I. *itr. h. Jm* ~ hjälpa upp ngn. II. *tr.* 1. *Jn* ~ hjälpa, resa upp ngn. 2. *Jm eine Last* ~ hjälpa på ngn en börda. **-hellen,** I. *tr.* klargöra, klara. II. *rfl.* klarna. **-hellung,** *f.* **-henken,** *tr.* F hänga upp.

aufhetzeln, *tr.* hetsa, ägga, uppreta. **-er,** *m.* uppviglare. **-erei,** *f.* hetsning, upphetsande, uppvigling. **-erisch,** *a.* hetsande, uppviglande.

aufhissen, *tr.* hissa, upphissa. **-hissung,** *f.* **-hocken,** F I. *itr. s.* stiga upp på ngns rygg. II. *tr.* 1. taga på ryggen. 2. åbr. sätta i skylar. **-höhen,** *tr.* 1. höja. 2. mål. låta framträda. **-höhung,** *f.* **-holen,** *tr.* hämta upp, taga upp. **-hör,** *0, f. Ohne* ~ oupphörligen, utan återvändo. **-horchen,** *itr. h.* lyssna till, spetsa öronen. **-hören,** *itr. h.* 1. = *aufhorchen.* 2. upphöra, stanna. *Da hört alles auf:* det går för långt. **-hülfe,** *f.* bistånd, hjälp. **-hüpfen,** *itr. s.* hoppa upp. **-husten,** I. *itr. h.* hosta häftigt. II. *tr.* hosta upp. **-jagen,** I. *tr.* 1. jaga upp, köra upp. 2. upphinna. II. *itr. s. Den Berg* ~ jaga, ila, galoppera uppför bärget. **-jammern,** *itr. h.* utstöta jämmerskri. **-jauchzen, -jubeln,** F **-juchen,** *itr. h.* uppgifva glädjerop. **-kämmen,** *tr.* kamma upp. **-kämmung,** *f.* **-kappen,** *tr.* sätta hufva på. **-karren,** *tr.* i (skott)karra köra upp, köra på. **-kauf,** *m.* uppköp. **-kaufen,** *tr.* uppköpa. **-käufer,** *m.* uppköpare. **-kehren,** *tr.* sopa upp. **-kehricht,** *n.* o. *m.* sopor. **-keimen,** *itr. s.* gro, sticka upp. **-keimung,** *f.* **-keltern,** *tr.* prässa slut på. **-kippen,** *tr.* o. *itr. h.* vicka, vippa upp. **-klaffen,** *itr. h.* gapa, stå öppen. **-klaftern,** *tr.* upplägga famnvis. **-klappen,** I. *tr.* fälla upp, slå upp. II. *itr. s.* 1. gå upp, smälla upp. 2. *Auf etw.* (ack.) ~ slå, klappa på.

aufklär|len, I. *tr.* 1. klara. 2. klargöra, utreda; upplysa. II. *rfl.* 1. klarna. 2. skaffa sig upplysning. **-er,** *m.* person som sprider upplysning. **-erei,** *f.* falskt begär, mani att sprida upplysning. **-erisch,** *a.* besatt af upplysningsmani. **-icht,** *n.* o. *m.* falsk upplysning. **-ung,** *f.* 1. klarnande. 2. upplysning. *Das Zeitalter der* ~ upplysningstidehvarfvet. **-ungssucht** = *Aufklärerei.* **-ungssüchtig** = *aufklärerisch.*

aufklauben, *tr.* 1. plocka, plocka upp. 2. lösa upp. **-kleben,** I. *tr.* påklistra. II. *itr. h.* sitta fast på, klibba vid. **-kleck[s]en,** *tr.* F sudda, kludda på. **-kleistern,** *tr.* påklistra. **-klettern, -klimmen,** *itr. s.* klättra upp. **-klinken,** *tr.* öppna gnm att trycka på klinkan. **-klopfen,** I. *itr. h.* klappa på. II. *tr.* 1. knacka upp, gnm knackande öppna, knacka sönder. 2. slå fast. 3. piska. 4. knacka upp, väcka gnm knackning. **-knacken,** *tr.* knäcka. **-knallen,** I. *itr. s.* med en knall fara upp. II. *tr.* F *jm eins* ~ a) gifva eld på ngn, b) smälla till ngn med piskan. **-knebeln,** *tr.* 1. lägga munkafle på, binda till händer och fötter. 2. befria från munkafle; lösa, lossa. **-kneb[e]lung,** *f.* **-knelpen,** *tr.* 1. öppna med kniptång. 2. F supa upp. **-knöpfen,** *tr.* knäppa upp. **-knospen,** *itr. s.* skjuta knoppar; spricka ut. **-knüpfen,** *tr.* 1. binda upp. F *jn* ~ hänga ngn. 2. knyta, lösa upp. **-knüpfung,** *f.* **-kochen,** *tr.* o. *itr. s.* koka upp. **-kochung,** *f.* **-kollern,** *itr. h.* brusa upp. **-kommen,** *itr. s.* 1. resa sig, stiga upp, komma upp, uppstiga, komma upp sig. 2. *Gegen etw.* ~ gå upp emot ngt. 3. *Jm für etw.* ~ ansvara ngn för ngt. 4. *Aus dem kommt Geld auf:* det blir pengar af. 5. *Das Geschwür kommt auf:* det går hål på bölden. 6. *Die Schiffahrt kommt wieder auf:* sjöfarten är åter öppnad. 7. *Eine Stelle kommt auf:* en plats blir ledig. **-kömmling,** *-e, m.* uppkomling. **-können,** *itr. h.* kunna komma upp. **-koppeln,** *tr.* koppla,

taga upp hundar. **-krähen,** *itr. h.* gala till, börja gala. **-kramen,** *tr.* plocka upp. **-kratzen,** I. *tr.* 1. rifva upp. 2. inrista på ngt. 3. tekn. karda upp, om. 4. F *ein Lied* ~ spela en visa på fiol med skärande missljud. II. *rfl.* 1. rifva sönder sig. 2. F fiffa upp sig. **-kratzung,** *f.* **-kräuseln, -krausen,** I. *tr.* krusa. II. *rfl.* bränna sitt hår. **-kreischen,** *itr. h.* skrika till. **-krempen,** *tr.* vika upp kanterna på. **-kriechen,** *itr. s.* krypa upp. **-kriegen,** F = *aufbekommen.* **-krümmen,** *tr.* böja upp. **-künd[ig]en,** *tr.* uppsäga. **-künd[ig]ung,** *f.* **-küssen,** *tr.* 1. med kyssar väcka. 2. poet. med kyssar öppna, t. ex. *Knospen.* 3. kyssa bort. **-lachen,** *itr. h.* brista ut i skratt. **-laden,** *tr.* pålassa, pålasta, inlasta; påbörda. **-lader, -läder,** *m.* pålassare. **-ladung,** *f.* pålassning. **-lage,** *f.* 1. pålaga. 2. upplaga. **-langen,** *tr.* langa, hämta upp. **-lassen,** *tr.* 1. låta gå upp, låta resa sig, låta vara uppe. 2. låta sitta på. 3. låta stå el. vara öppen, låta stå obesatt. **-lassung,** *f.* **-lauerer,** *m.* person som lurar på ngn; spion. **-lauern,** *itr. h. Jm* ~ lura på, bespäja, spionera på ngn. **-lauerung,** *f.* **-lauf,** *m.* 1. upplopp, uppror. 2. jäsning, pösning. **-laufen,** I. *itr. s.* 1. springa uppför. 2. uppsvälla, svullna; jäsa. 3. *Aufgelaufene Zinsen:* upplupna räntor. 4. sjö. sätta på grund. II. *tr.* 1. *Sich* (dat.) *die Füße* ~ gå, springa hål på fötterna. 2. *Eine Thür* ~ spränga en dörr. **-lauschen,** *itr. h.* lyssna, spetsa öronen. **-leben,** *itr. s.* lefva upp, krya upp sig. **-lecken,** *tr.* slicka upp. **-legen,** I. *tr.* 1. pålägga. 2. *Fett* ~ lägga på hullet. *Ein Baum legt viel Holz auf:* ett träd skjuter talrika grenar. 3. vid stickning lägga upp. 4. upplägga. 5. förlägga. 6. framlägga. 7. F *ein Achtel* ~ (låta) sticka upp en ankare el. 8. sjö. lägga upp. II. *rfl.* 1. lägga upp sig, lägga sig upp på. 2. om hästar: vara hårdmunt. 3. uppträda mot, för ngn. **-legung,** *f.* **-lehnen,** I. *tr.* luta, stödja emot. II. *rfl.* 1. stödja sig mot el. på ngt. 2. resa på sig. 3. resa, sätta sig upp, göra uppror. **-lehnung,** *f.* **-leimen,** I. *tr.* limma på. II. *itr. s.* o. *rfl.* gå upp i limningen. **-lesen,** *tr.* uppsamla, plocka, upplocka. **-leser,** *m.* uppsamlare, plockare. **-leserin,** *f.* plockerska. **-leuchten,** *itr. h.* flamma upp, sprida ljus. **-lichten,** *tr.* belysa. **-liegen,** I. *itr. s.* 1. *Auf etw.* (dat.) ~ ligga på, stödja sig mot ngt. 2. *Jm* ~ ligga ngn till last, falla ngn besvärlig; vara föremål för ngns omsorg. 3. ligga framme, öppen, utbredd. II. *tr. Sich* (dat.) *den Rücken* ~ ligga sönder, få liggsår på ryggen. **-lockern,** I. *tr.* mjuka upp, lösa upp, luckra, skaka upp, förslappa. II. *rfl.* mjukna; blifva lucker; förslappas. **-lockerung,** *f.* **-lodern,** *itr. s.* blossa upp, upplåga. **-löffeln,** *tr.* F taga, äta med sked. **-lohen** = *auflodern.*

auflös|lich, *a.* upplöslig. **-barkeit,** *f.* upplöslighet. **-en,** I. *tr.* 1. upplösa. 2. knyta upp. 3. förslappa, göra slapp. 4. lösa, tyda. 5. upphäfva, annullera. II. *rfl.* 1. upplösa sig, upplösas. 2. gå upp. 3. förslappas, blifva slapp, slakna. 4. lösas, få sin förklaring, sin tydning. **-lich,** *a.* upplöslig. **-ung,** *f.* upplösning m. m. se *auflösen.* **-ungszeichen,** *n.* mus. återställningstecken.

auf|löt[h]en, *tr.* 1. pålöda, fastlöda. 2. lossa i lödningen. **-machen,** I. *tr.* 1. öppna, bryta upp, snöra upp, draga upp korken ur. 2. påsätta, fästa på. 3. göra i ordning. *Ein Bett* ~ bädda en säng, *ein Feuer* ~ göra upp eld. 4. hand. anteckna, uppteckna. II. *rfl.* 1. bryta upp, begifva sig af. 2. göra sig i ordning, ärna. **-mahnen,** *tr.* 1. kalla upp, framkalla. 2. uppmana. **-malen,** *tr.* 1. måla på. 2. måla om, renovera. 3. måla upp, måla slut på.

Aufmarsch, *m.* uppmarschering. **-ieren,** *itr. s.* uppmarschera. **-ierung,** *f.*

Auf|mäls, *n.* öfvermål. ~ *geben:* gifva på köpet. **-mauern,** *tr.* uppmura. **-meißeln,** *tr.* mäjsla upp.

aufmerk|en, I. *tr.* uppteckna, anteckna. II. *itr. h.* vara uppmärksam, gifva akt. **-er,** *m.* iakttagare. **-sam,** *a.* uppmärksam; påpasslig; förekommande. **-samkeit,** *f.* uppmärksamhet; påpasslighet; artighet.

auf|messen, *tr.* 1. mäta upp. 2. = *anmessen 1.* **-mischen,** *tr.* uppblanda och fylla på. **-mucken,** *itr. h.* F mucka, säga emot. **-muntern,** *tr.* uppmuntra, muntra. **-munterung,** *f.* **-münzen,** *tr.* använda, smälta till mynt. **-müssen,** *itr. h.* vara tvungen att resa sig, att gå upp. **-mutzen,** *tr.* F framhålla, draga fram, belysa. **-nageln,** *tr.* uppspika, påspika. **-nagen,** *tr.* gnaga upp, gnaga hål på. **-nähen,** *tr.* 1. sy på, sy fast. 2. sy upp. 3. *Sich* (dat.) *die Finger* ~ sy sönder sina fingrar. 4. sy slut på. **-nahme,** *f.* 1. upptagande. 2. intagning, intagande. 3. mottagande. 4. upplånande. 5. kartläggning. 6. uppkomst, framgång, förkofran. *In* ~ *kommen:* hafva framgång, komma i ropet, i bruk, i flor. **-naschen,** *tr.* F fnaska, äta upp sötsaker.

aufnehm|bar, *a.* som kan upptagas, intagas. **-en,** I. *tr.* 1. upptaga, återtaga, fortsätta. 2. intaga, invälja. *Ein Aufzunehmender:* en som bör upptagas, intagas; recipiend. 3. mottaga. 4. uppfatta, upptaga. 5. upplåna. *Eine Anleihe* ~ upptaga ett lån. 6. uppteckna, anteckna, inteckna. 7. kartlägga. 8. i sig upptaga, rymma. 9. *Es mit jm* ~ täfla med ngn, vara ngn vuxen. II. *rfl.* taga upp sig. **-enswert[h], -enswürdig,** *a.* värd(ig) att upptagas.

auf|nieten, *tr.* nita på, fastnita. **-nöthigen** se *aufnötigen.* **-notieren,** *tr.* anteckna, notera. **-nötigen,** *tr.* påtruga. **-opfern,** I. *tr.* uppoffra. II. *rfl.* uppoffra sig, vara uppoffrande. ~*d:*

uppoffrande, hängifven. **-opferung,** *f.* **-pakken, I.** *tr.* påpacka. **II.** *refl.* F vara efterhängsen, ett påhäng. **-päppeln,** *tr.* uppföda med diflaska. **-pappen,** *tr.* **1.** = *aufpäppeln.* **2.** barn. äta upp. **-passen,** *itr. h.* **1.** gifva akt, vara uppmärksam, passa på. *Aufgepaſst!* gif akt! se upp! **2.** *Jm* ~ lura på ngn. **-passer,** *m.* person som gifver akt på ngt, uppsyningsman, späjare, spion. **-passerei,** *f.* spionerande. **-pauken,** F **I.** *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ slå, dunka på ngt. **II.** *tr.* dunka upp, gnm dunkande öppna, väcka. **-peitschen,** *tr.* **1.** köra upp med piska. **2.** F *jm eins* ~ låta ngn smaka piskan. **-pfeifen,** *tr.* **1.** hvissla; spela på pipa. **2.** *Jn* ~ gnm hvissling få ngn att resa sig. **-pflanzen,** *tr.* plantera, uppresa, uppställa. **-pflastern,** *tr.* **1.** påklistra. **2.** stenlägga, upphjälpa stenläggningen på. **-pflügen,** *tr.* plöja upp. **-pfropfen,** *tr.* ympa på. **-pichen,** *tr.* med beck påsätta, fästa. **-picken,** *tr.* **1.** med näbben upplocka. **2.** hacka upp, hacka hål på. **-plätten,** *tr.* med strykjärn stryka, stryka ut. **-platzen,** *itr. s.* springa sönder. **-plump[s]en,** *itr. s.* F klampa i, traska på. **-pochen,** *itr. h.* **1.** bulta, slå på. **2.** bild. *gegen jn* ~ uppträda trotsigt mot ngn. **-polieren,** *tr.* polera upp, ompolera. **-poltern,** *tr.* gnm buller väcka. **-prägen,** *tr.* prägla på. **-prallen,** *itr. s.* **1.** studsa emot, återstudsa. **2.** rusa upp. **3.** häftigt springa upp, öppna sig. **-prasseln,** *itr. s.* **1.** prasslande uppstiga. **2.** prasslande öppna sig. **-prellen** = *aufprallen.* **-pressen,** *tr.* **1.** prässa, gnm prässning återge ngt dess rätta form. **2.** inprässa, intrycka. **3.** prässa upp, gnm prässning öppna. **4.** påtruga. **-probieren,** *tr.* profva på sig. **-protzen,** *tr.* o. *itr. h.* mil. uppbrösta. **-pudern,** *tr.* pudra ånyo. **-puffen,** *tr.* göra pösande. **-pumpen,** *tr.* **1.** pumpa upp. **2.** F låna, vigilera. **-putschen,** *tr.* F uppvigla. **-putz,** *m.* **1.** pynt. **2.** tekn. yttre puts. **-putzen, I.** *tr.* **1.** putsa, upputsa, borsta, skura. **2.** pynta, tillpynta. **II.** *refl.* pynta sig. **-quellen, I.** *itr. s.* **1.** uppkoka, uppvälla. **2.** svälla. **II.** *tr.* låta svälla. **-raffen, I.** *tr.* rafsa upp, ihop. **II.** *refl.* hastigt resa sig, repa sig, bemanna sig, samla sina krafter. **-ragen,** *itr. h.* höja sig, resa sig, vara hög. **-ranken,** *itr. s.* o. *refl.* slingra sig upp. **-rasseln,** *itr. s.* **1.** rasslande resa sig. **2.** rasslande öppna sig. **-rauchen,** *tr.* röka upp, röka slut på. **-räumen,** *tr.* **1.** aflägsna, bortskaffa. **2.** äfv. *itr. h.* bringa i ordning, ordna, städa, rensa, gallra. *In seinen Papieren* ~ ordna sina papper. **3.** äfv. *itr. h. Bei jm* ~ göra rent hus hos ngn, *Krankheiten haben im Heere aufgeräumt:* hären är svårt medtagen af sjukdomar, hand. *mit einer Ware* ~ sälja slut på en vara. **-räumer,** *m.* person som ordnar, röjer upp. **-räumung,** *f.* ordnande m. m. se *aufräumen.* **-rauschen,** *itr. s.* brusa, brusa fram, frasande gå upp. **-räuspern, I.** *tr.* harkla upp. **II.** *refl.* harkla sig. **-rechnen,** *tr.* räfsa upp, ihop. **-rechnen, I.** *tr.* **1.** uppföra på ngns räkning. **2.** *Etw. gegen etw.* ~ utjämna, kvitta ngt med ngt. **II.** *itr. h. Mit einander* ~ göra upp räkningen med hvarandra. **-rechnung,** *f.* **-recht,** *a.* i sht *adv.* upprätt, rak. ~ *[er]halten:* hålla upprätt, hålla uppe, hålla vid makt. **-recht[er]haltung,** *f.* upprätthållande, vidmakthållande. **-recken,** *tr.* uppräcka, sträcka på. *Die Ohren* ~ spetsa öronen. **-reden,** *tr.* **1.** uppägga, reta, öfvertala, tubba. **2.** *Jm etw.* ~ a) narra på ngn ngt, b) inbilla, narra i ngn ngt.

aufregen, I. *tr.* uppröra, uppväcka, framkalla; reta. **II.** *refl.* blifva upprörd. **-er,** *m.* orostiftare, uppviglare. **-ung,** *f.* rörelse, oro, jäsning, upphetsning, uppståndelse. **-ungsmittel,** *n.* äggande medel, retmedel. **-ungsstück,** *n.* teat. sensationsstycke.

aufreiben, I. *tr.* **1.** rifva ngt på ngt. **2.** rifva upp, rifva sönder. **3.** rifva slut på. **4.** upprifva, skingra, tillintetgöra. **II.** *refl.* blifva upprifven, skingrad, tillintetgjord, utsliten. **III.** *itr. h.* rifva, skrapa emot. **-reibung,** *f.* **-reihen,** *tr.* upprada, uppträda. **-reifsen, I.** *tr.* **1.** rifva, rycka, slita, rista upp. F *die Augen* ~ spärra upp ögonen. **2.** upprita, teckna konturerna af. **II.** *refl.* rusa upp. **III.** *itr. s.* gå upp, spricka sönder. **-reifsung,** *f.* **-reiten, I.** *itr. s.* rida upp. **II.** *refl.* få ridsår. **-reizen,** *tr.* uppreta, ägga, uppvigla. **-reizer,** *m.* uppviglare. **-reizung,** *f.* uppretande, uppvigling. **-rennen, I.** *itr. s.* **1.** springa upp, uppåt. **2.** sjö. stöta på grund. **II.** *tr. Eine Thür* ~ spränga en dörr. **III.** *refl.* spetsa sig.

aufrichten, I. *tr.* **1.** rikta uppåt, upplyfta. **2.** uppresa, bild. trösta. **3.** uppbygga. *Einen Bund* ~ sluta förbund. **II.** *refl.* resa sig. Bild. *sich an etw.* (dat.) ~ trösta sig med ngt. **-er,** *m.* en som uppreser, uppbygger; tröstare. **-ig,** *a.* uppriktig, öppen. **-igkeit,** *f.* uppriktighet. **-ung,** *f.* uppresande m. m. se *aufrichten.*

aufriegeln, *tr.* regla upp. **-ringeln, I.** *tr.* **1.** vira på, upplägga i ringlar. **2.** vira upp. **II.** *refl.* **1.** uppstiga ringlande. **2.** räta ut sig ur ringform. **-rifs,** *m.* uppritning, grundritning, plan. **-ritzen,** *tr.* **1.** rista, repa ngt på ngt. **2.** rista upp. **-ritzung,** *f.* **-rollen, I.** *tr.* **1.** rulla upp på ngt, ihop. **2.** rulla upp, isär. **II.** *refl.* **1.** rulla ihop sig. **2.** rulla upp sig, gå upp. **III.** *itr. s.* rulla upp, gå upp. **-rücken, I.** *itr. s.* flytta upp, stiga i graderna. **II.** *tr.* **1.** uppflytta, låta stiga. **2.** förehålla. **-rückung,** *f.* **-ruf,** *m.* **1.** rop, anskri. **2.** uppmaning, förkunnande. **-rufen,** *tr.* **1.** uppropa, uppmana, framkalla. **2.** jur. förklara ogiltig, annullera. **-rufung,** *f.* **-ruhr, -e,** *m.* uppror, oro, tumult, uppresning.

aufrühr‖en, *tr.* röra, uppröra, omröra; uppväcka, framkalla, väcka, uppvigla, försätta i uppror. **-er**, *m.* upprorisk, upprorsmakare, rebell. **-erisch**, *a.* upprorisk. **-ung**, *f.* upprörande, uppvigling.

auf‖rüsten, *tr.* 1. tekn. uppbygga, uppföra ställningar. 2. inrätta, sätta i stånd, utsmycka. **-rüstung**, *f.* **-rütteln**, *tr.* rysta, skaka upp, uppskaka. **-rüttelung**, *f.* **-s**, sammandragn. af *auf das*. **-sacken**, *tr.* lassa på, taga på ryggen; påbörda. **-sagen**, *tr.* 1. framsäga, läsa upp. 2. uppsäga. **-sägen**, *tr.* såga upp. **-sagung**, *f.* fram-, uppsägning. **-sammeln**, I. *tr.* upp-, hopsamla, plocka upp. II. *rfl.* samla, hopa sig; bild. samla sina tankar. **-sässig**, *a.* motspänstig, tredsk, fiendtlig, hätsk. **-sässigkeit**, *f.* uppstudsighet, fiendtlighet. **-satteln**, *tr.* påsadla, sadla. **-satz**, *m.* 1. tekn. krön, kapitäl, krans. 2. munstycke på blåsinstrument. 3. garnering, garnityr. 4. hufvudbonad. 5. bordservis. 6. uppsats, afhandling. **-sätzig** = *aufsässig*. **-säubern**, *tr.* rengöra, putsa. **-saufen**, *tr.* dricka, supa, dricka ur; P supa upp. **-saugen**, *tr.* suga upp. **-säugen**, *tr.* uppamma. **-schaben**, *tr.* skafva, rifva på. **-schanzen**, *tr.* uppkasta, uppstapla. **-schärfen**, *tr.* skärpa, hvässa, bryna, slipa. **-scharren**, *tr.* krafsa upp, rifva upp. **-schauen**, *itr. h.* 1. slå upp ögonen, se upp. 2. *Auf etw.* (ack.) ~ gifva akt på ngt. **-schauern**, *itr. h.* rysande fara upp. **-schaufeln**, *tr.* skofla upp, på. **-schäumen**, *itr. h.* skumma, fradgas, sjuda. **-schellen**, *tr.* väcka med ringklockan. **-schenken**, *tr.* kasta upp. **-scheuchen**, *tr.* uppskrämma. **-scheuern**, *tr.* 1. renskura, fäja. 2. skura, gnida sönder. **-schichten**, I. *tr.* upplägga hvarfvis, uppstapla. II. *rfl.* hopa sig. **-schichtung**, *f.* **-schieben**, *tr.* 1. draga ifrån. 2. uppskjuta. **-schiebung**, *f.* **-schiefsen**, I. *tr.* 1. gnm skott spränga. 2. gnm skott uppskrämma. II. *itr. s.* 1. skjuta, växa, komma upp. *Ein aufgeschofsner Mensch*: en lång, skranglig karl. 2. hastigt rusa, fara, flyga, spruta upp. 3. skjuta, slå ned på. **-schimmern**, *itr. h.* blänka till. **-schinden**, *tr.* skafva hål på. **-schirren**, *tr.* sela på.

Aufschlag, *m.* 1. slag, slående på el. mot ngt. 2. uppslående, öppnande. 3. uppslag, brätte. 4. hand. prisstegring. 5. mil. kulors studsning, gräsning. 6. varp, räuning. 7. mus. upptakt. **-en**, I. *tr.* 1. slå upp, öppna. *Eine Ader* ~ slå åder, *Nüsse* ~ knäcka nötter, *ein Gelächter* ~ brista ut i skratt. 2. slå på, slå fast, fastspika. 3. uppvika, förse med uppslag. 4. hand. höja priset på. II. *itr. s.* 1. slå, falla på ngt. 2. slå upp, slå ut, brista ut. 3. hand. stiga i pris.

Auf‖schläger, *m.* en som slår upp, slår fast, höjer priset. **-schlagetisch**, *m.* fällbord. **-schleifen**, *tr.* 1. *st.* slipa in. 2. *sv.* släpa upp. **-schliefsen**, *tr.* 1. läsa upp, öppna. 2. mil. sluta upp. **-schliefser**, *m.* en som öppnar, vaktare. **-schliefsung**, *f.* 1. öppnande. 2. uppslutning. **-schlingen**, I. *tr.* 1. uppbinda, uppfästa. 2. knyta upp, upplösa. 3. uppsluka. II. *rfl.* 1. slingra sig upp. 2. gå upp, lossna. **-schlitzen**, *tr.* skära, sprätta upp, upprista. **-schlürfen**, *tr.* uppsupa med välbehag, dricka, sörpla i sig. **-schluís**, *m.* förklaring, besked, upplysning. **-schmauchen**, F = *aufrauchen*. **-schmausen**, *tr.* kalasa upp, äta upp. **-schmeifsen**, *tr.* F kasta upp. **-schmelzen**, I. *tr.* 1. smälta, upplösa. 2. smälta till, fast på. 3. gnm smältning öppna. II. *itr. s.* smälta fast på. **-schmettern**, I. *itr. s.* 1. gå upp, öppna sig med brak. 2. smattrande ljuda. 3. smattra på, smattrande slå el. falla på. II. *tr.* öppna med brak. **-schmieden**, *tr.* 1. smida fast på el. vid. 2. smida slut på. **-schmieren**, *tr.* 1. smörja på; breda, stryka på. 2. smörjande förbruka. 3. F klottrande uppskrifva. **-schmoren**, *tr.* kok. fräsa upp, lätt steka. **-schmücken**, *tr.* o. *rfl.* smycka, pynta (sig). **-schnallen**, *tr.* 1. spänna på. 2. spänna upp. **-schnappen**, I. *tr.* snappa upp. II. *itr. s.* 1. snappa efter luft. 2. F få lugn, hämta sig.

aufschneid‖en, I. *tr.* skära upp. II. *itr. h.* F berätta skepparhistorier, öfverdrifva, skräfla. **-er**, *m.* F lögnare, skräflare, storskrytare. **-erei**, *f.* F lögn, skräfvel, skryt. **-erisch**, *a.* F lögnaktig, skräflande, skrytsam.

auf‖schnellen, I. *tr.* kasta, slunga upp. II. *itr. s.* o. *rfl.* studsa, hoppa, springa, flyga upp. **-schnippeln**, *tr.* klippa i små bitar. **-schnitt**, *m.* 1. inskärning, uppskärande, uppklippning. 2. upp- el. afskuret stycke. 3. skärningsyta, snitt. **-schnitze[i]n**, *tr.* inskära i el. på. **-schnob[b]ern**, **-schnüffeln**, *tr.* nosa el. snoka reda på, uppsnoka. **-schnupfen**, *tr.* 1. snusa, draga upp i näsan. 2. snusa upp, slut på. **-schnüren**, *tr.* 1. snöra fast på. 2. snöra upp, lossa. 3. uppträda på snöre. **-schnürung**, *f.* **-schobern**, *tr.* åbr. sätta upp i såte, i stack, välma, stacka. **-schöpfen**, *tr.* ösa upp, med öskar el. dyl. upphämta. **-schöfsling**, *m.* 1. telning, skott. 2. uppkomling. **-schrammen**, *tr.* rispa, rispa upp, rifva sönder. **-schrauben**, *tr.* 1. skrufva på, fast. 2. skrufva upp. **-schrecken**, I. *sv. tr.* sätta skräck i, skrämma, skrämma upp. II. *st. itr. s.* spritta upp, förskräckt fara upp. **-schrei**, *m.* anskri. **-schreiben**, *tr.* 1. skrifva upp, anteckna. 2. skrifva upp, slut på. **-schreien**, *itr. h.* skrika till, gifva till ett anskri. **-schrift**, *f.* påskrift, inskrift, utanskrift, adress, etikett, titel. **-schroten**, *tr.* 1. afskära, afhugga. 2. hugga upp, klyfva. 3. söndertugga, söndermala; grofmala. **-schub**, *m.* uppskof, anstånd. **-schultern**, *tr.* taga på axlarne. **-schüren** = *anschüren*. **-schürzen**, I. *tr.* 1. uppskörta, uppfästa. 2. släppa ned.

II. *rfl.* fästa upp sin klädning. **-schürzer,** *m.* upphållarband. **-schürzung,** *f.* uppskörtande. **-schutt,** *m.* fyllningsjord, -grus.

aufschüttⅡeln, *tr.* skaka, rysta upp, omskaka. **-en,** *tr.* **1.** hälla, ösa, slå på. **2.** hopa, lägga i hög, magasinera. **3.** skotta upp, kasta upp. **-er,** *m.* en som öser på, lägger i hög, skottar upp. **-ung,** *f.* hällande m. m. se *aufschütten.*

aufⅡschützen, *tr.* **1.** säfv. *itr. h.* släppa på vatten, draga upp damluckorna. **2.** dämma upp. **-schwänzen,** *tr.* binda upp svansen på. **-schwärzen,** *tr.* svärta, återgifva en sak dess ursprungliga svärta. **-schwatzen** = *anschwatzen.* **-schweben,** *itr. s.* sväfva upp. **-schweifen** = *aufschwänzen.* **-schwellen** = *anschwellen.* **-schwemmen,** *tr.* **1.** = *anschwemmen.* **2.** blöta upp. **-schwingen,** **I.** *tr.* svinga upp, svänga upp. **II.** *rfl.* svinga sig upp. **-schwung,** *m.* uppsvingande; bild. utveckling, lyftning, flygt uppåt. **-segeln,** *itr. h.* o. *s.* **1.** segla uppför. **2.** segla på, stöta på grund. **-sehen,** **I.** *itr. h.* **1.** blicka uppåt, slå upp ögonen. **2.** se upp, vara påpasslig. **II.** *n.* uppseende. **-seher,** *m.* uppsyningsman, inspektör, inspektor. **-sein,** *itr. s.* **1.** vara uppe. **2.** vara öppen. **-setzen,** **I.** *tr.* **1.** påsätta, uppsätta, sätta till, taga på sig. *Die Hand* ∼ *auf etw.* (ack.)*:* stödja handen mot ngt, bild. *ein anderes Gesicht* ∼ visa ett annat ansigte, *Lichter* ∼ sätta i ljus i ljusstakarne, bild. *seinen Kopf* ∼ vara envis. **2.** sätta ut, sätta på spel. **3.** ställa, resa upp. **4.** sätta upp, affatta, utskrifva. **II.** *rfl.* sätta sig upp. **-setzer,** *m.* en som sätter, ställer, reser upp. **-setzung,** *f.* påsättande m. m. se *aufsetzen.* **-seufzen,** *itr. h.* sucka djupt, utstöta en suck. **-sicht,** *f.* uppsigt, tillsyn, kontroll. **-sieden,** *itr. s.* o. *tr.* koka upp, sjuda. **-siegeln,** *tr.* **1.** lacka fast, fästa med ett sigill. **2.** bryta sigillet på. **-singen,** **I.** *tr.* **1.** väcka med sång. **2.** sjungande föredraga, sjunga. **II.** *itr. h. Zum Himmel* ∼ låta sången stiga mot skyn. **-sitz,** *m. Zum* ∼ *bereit sein:* vara färdig att sitta upp. **-sitzen,** *itr. h.* o. *s.* **1.** sitta upprätt. **2.** sitta uppe. **3.** sitta upp, sätta sig upp. **4.** vara fästad, sitta fast. **-sollen,** *itr. h.* vara tvungen att stiga upp, måste upp. **-spähen,** *tr.* uppspana, forska reda på. **-spalten,** **I.** *tr.* klyfva, klyfva itu. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* klyfva sig. **-spannen,** *tr.* spänna upp, ut. bild. *gelindere Saiten* ∼ taga skeden i vackra handen. **-sparen,** **I.** *tr.* spara, hopspara, gömma. **II.** *rfl.* spara sig. **-sparung,** *f.* **-speicherer,** *m.* en som hopar, uppstaplar, magasinerar. **-speichern,** *tr.* hopa, uppstapla, magasinera. **-speicherung,** *f.* **-speisen** = *aufessen.* **-sperren,** *tr.* spärra upp, öppna på vid gafvel. **-sperrung,** *f.* **-spielen,** *tr.* o. *itr. h.* spela upp. **-spielsen,** *tr.* spetsa, sätta el. taga på spett, på spjut, på horn m. m. **-spielser,** *m.* en som spetsar, sätter på spett m. m. **-spindeln,** **I.** *tr.* vira, sno, spola på ten, rulle el. dyl. **II.** *rfl.* uppstiga spiralformigt. **-spinnen,** *tr.* spinna upp. **-spreizen,** **I.** *tr.* utbreda, uppspärra, utspärra. **II.** *rfl.* uppspärras, breda ut sig, kråma sig, yfvas. **-spreizung,** *f.* **-sprengen,** *tr.* **1.** spränga, spränga upp, i luften. **2.** sprita på, fukta med. **-sprießen,** *itr. s.* sticka upp, komma upp; bild. lyckas, ha framgång. **-springen,** *itr. s.* **1.** springa, rusa, hoppa upp. **2.** springa upp, gå upp, öppna sig. **3.** spricka upp, sönder. **-spritzen,** *tr.* o. *itr. s.* spruta, stänka upp. **-sprossen** = *aufsprießen.* **-sprudeln,** *itr. s.* spruta upp, sjuda, koka upp, välla fram; bild. brusa upp. **-sprung,** *m.* ansats, språng; återstudsning. **-spulen,** *tr.* spola på. **-spülen,** *tr.* **1.** spola upp. **2.** skölja, diska, spola. **-spünden,** *tr.* slå upp sprundet på. **-spüren,** *tr.* uppspåra. **-spürung,** *f.* **-stacheln,** *tr.* uppägga. **-stampfen,** **I.** *itr. h.* stampa i golfvet. **II.** *tr.* **1.** stampa fast på. **2.** stampa upp. **-stand,** *m.* resning, uppresning, uppror. **-ständig, -ständisch,** *a.* upprorisk. **-stapeln,** *tr.* uppstapla. **-stäp[e]lung,** *f.* **-starren,** *itr. h.* **1.** stirra uppåt. **2.** resa sig, stå å ända, stå som borst. **-stäubern** = *aufstöbern.* **-stauchen,** *tr.* **1.** hastigt trycka, stöta ngt mot ngt. **2.** uppdämma. **-stauen,** *tr.* **1.** uppdämma. **2.** uppstapla. **-stauung,** *f.* **-stechen,** **I.** *tr.* **1.** sticka upp, hål på. **2.** gravera upp. **3.** sticka, sy på, fast. **4.** = *aufspießen.* **5.** omröra, omskyffla, omskofla. **II.** *itr. s.* sjö. sticka upp.

aufsteckⅡen, *tr.* **1.** fästa upp. **2.** sätta upp, uppställa. bild. *ein frohes Gesicht* ∼ visa ett gladt ansigte, *jm ein Licht über etw.* (ack.) ∼ öppna ngns ögon för ngt. **3.** uppgifva, afstå ifrån. **-kamm,** *m.* nack-kam. **-kleid,** *n.* klädning som kan fästas upp.

aufⅡstehen, *itr.* **a)** *h.* **1.** stå öppen. **2.** stå, hvila på ngt; nå grund, ha fotfäste. **3.** stå upp, upprätt. **b)** *s.* **4.** stiga upp, resa sig. **5.** uppstå, uppträda, framträda. **6.** resa sig, göra uppror. **-steifen,** *tr.* styfva, stärka. **-steigen,** *itr. s.* stiga, höja sig; stiga upp, gå upp. **-steigung,** *f.* **-stellen,** **I.** *tr.* **1.** uppställa, resa upp, framställa, skaffa, framskaffa. **2.** *Mit jm etw.* ∼ företaga ngt med ngn, *es läfst sich nichts mit ihm* ∼ man kommer ej ur fläcken med honom. **II.** *rfl.* ställa upp sig. **-steller,** *m.* person som ställer upp, fram. **-stellung,** *f.* uppställning m. m. se *aufstellen.* **-stemmen,** **I.** *tr.* **1.** bända, bryta upp. **2.** *Den Arm* ∼ stödja, sätta armen på el. mot ngt, *den Fuſs* ∼ spjärna emot. **II.** *rfl.* stödja sig, resa sig, taga spjärn. **-stempeln,** *tr.* påstämpla. **-steppen,** *tr.* sticka fast på. **-sticken,** *tr.* sticka, brodera på. **-stieben,** *itr. s.* fara, rusa, flyga upp och isär. **-stöbern,** *tr.* **1.** köra

upp, jaga upp. 2. vädra upp, snoka reda på. **-stöhnen,** *itr. h.* stöna högljudt. **-stöpseln,** *tr.* draga korken ur, draga upp. **-stören,** *tr.* 1. *Das Feuer* ~ röra om elden. 2. störa, störande väcka, uppjaga. **-stolsen,** I. *tr.* 1. stöta, sparka, kasta upp. 2. stöta mot. *Das Glas* ~ sätta glaset hårdt ifrån sig. II. *itr.* a) *h.* o. *s.* 1. jäsa, jäsa upp. 2. förorsaka uppstötningar. b) *s.* 3. *Etw. stöfst jm auf:* ngn stöter på, råkar på ngt. 4. sjö. stöta på grund. **-stöfsig,** *a.* 1. om vin: grumlig, skämd. 2. om barn: illamående, kinkig. **-strahlen,** *itr. h.* stråla, strålande gå upp, visa sig, framträda. **-sträuben,** I. *tr.* resa upp som borst, resa å ände. II. *itr. h.* o. *rfl.* resa sig (å ände), uppresa, motsätta sig. **-streben,** *itr. h.* försöka resa sig, försöka stiga upp; bild. *zu etw.* ~ eftersträfva ngt. **-strecken,** *tr.* sträcka upp. **-streich,** *m.* auktion. **-streichen,** I. *tr.* 1. stryka, breda på. F *jm eins* ~ slå till ngn. 2. stryka upp, draga upp. II. = *aufstreifen II.* **-streifen,** I. *tr.* 1. skjuta upp, uppvika, uppkafla. 2. rispa upp. II. *itr. s.* röra, snudda vid, mot. **-streuen,** *tr.* strö på ngt. **-stricken,** *tr.* 1. sticka upp, slut på. 2. taga upp, t. ex. *eine Masche.* **-striegeln,** I. *tr.* 1. borsta, stryka upp. 2. rykta. II. *rfl.* F pynta sig. **-stufen,** I. *tr.* upplägga i trappform. II. *itr. s.* o. *rfl.* uppstiga i trappform. **-stufung,** *f.* **-stülpen,** *tr.* 1. vika upp. *Eine aufgestülpte Nase haben:* vara uppnäst. 2. hvälfva öfver, sätta på, trycka på. **-stürmen,** I. *itr. s.* 1. rusa upp. 2. börja storma. II. *tr.* våldsamt uppväcka. **-stürzen,** I. *tr.* 1. med hast sätta på. 2. hvälfva upp. II. *itr. s. Auf etw.* (ack.) ~ falla, störta ned på ngt. **-stutzen,** I. *itr. h.* studsa, studsande se upp. II. *tr.* 1. vika upp, stryka upp. 2. iordningställa, putsa, fiffa upp. III. *rfl.* F pynta sig, fiffa upp sig. **-stützen,** *tr.* o. *rfl.* stödja (sig) på, mot. **-stutzer,** *m.* en som iordningställer, afpassar, fiffar upp. **-süchen,** *tr.* uppsöka, taga reda på. **-sücher,** *m.* en som uppsöker, uppspårar. **-süchung,** *f.* uppsökande. **-summen,** I. *rfl.* hopa sig, ökas. II. *itr. s.* surrande flyga upp. **-tafeln,** *tr.* sätta fram på bordet, duka upp. **-takeln,** I. *tr.* sjö. tackla upp; bild. pynta, styra ut. II. *rfl.* pynta, styra ut sig. **-takelung,** *f.* **-takt,** *m.* mus. upptakt. **-tanzen,** I. *itr. h.* dansa, dansa upp. II. *tr. Sich* (dat.) *die Schuhe* ~ dansa hål på sina skor. **-tauchen,** *itr. s.* dyka upp. **-t[h]auen,** *itr. s.* o. *tr.* töa upp, tina upp. **-thun,** I. *tr.* 1. öppna. 2. sätta på. II. *rfl.* 1. öppna sig, öppnas. 2. framträda, framstå, blifva synlig. **-thürmen** se *auftürmen.* **-tippen,** *itr. h.* o. *tr.* [*Auf*] *etw.* ~ lätt vidröra ngt. **-tischen,** *tr.* duka upp, framsätta, servera.

Auftrag, *-e* †, *m.* 1. uppdrag, kommission, ärende; hand. beställning, order. *Im* ~*e js:* på ngns uppdrag, å ngns vägnar, för ngns räkning. 2. påläggning af färger. **-en,** I. *tr.* 1. bära upp. 2. bära fram, sätta fram, servera. 3. rita upp. 4. lägga, ösa, hälla på. *Farben* ~ sätta, lägga på färger, måla. 5. *Jm etw.* ~ uppdraga ngt åt ngn. 6. *Kleider* ~ slita ut kläder. II. *rfl.* slitas, blifva utsliten, utnött. III. *itr. h.* 1. sätta fram, duka. 2. pösa upp, svälla, svälla ut. **-sbesorger,** *m.* kommissionär. **-smäfsig,** *a.* i enlighet med gifvet uppdrag. **-snehmer,** *m.* ombud. **-sweise,** *adv.* på uppdrag, i kommission. **-ung,** *f.* uppbärande m. m. se *auftragen.*

auf‖trampeln, *itr. s.* F trampa på. **-träufeln,** *tr.* o. *itr. s.* droppa på. **-treiben,** I. *tr.* 1. slå fast på, slå i. 2. våldsamt öppna, spränga. 3. blåsa upp, spänna ut. 4. tekn. drifva, t. ex. *Metallarbeiten.* 5. drifva, jaga, hvirfla upp. 6. uppspana, anskaffa. II. *itr. s.* 1. sjö. drifva(s), stöta på grund. 2. uppsvälla. 3. om växter. komma upp. **-treibung,** *f.* **-trennen,** I. *tr.* sprätta upp, sönder, klippa upp. II. *rfl.* gå upp i sömmen, gå sönder. **-treten,** I. *itr. s.* 1. gå på ett visst sätt, t. ex. *sicher:* med säkra steg. 2. uppträda. II. *tr.* 1. trampa fast på. 2. trampa sönder. 3. sparka upp. **-trinken,** *tr.* dricka upp, ur. **-tritt,** *m.* 1. uppträdande. 2. uppträde. 3. scen i ett skådespel. 4. fotsteg, trappsteg. **-trock[e]nen,** *tr.* samt *itr. s.* o. *h.* torka upp, torka. **-trommeln,** *tr.* trumma, trumma upp, väcka med trumslag. **-tröpfeln, -tropfen** = *aufträufeln.* **-trumpfen,** I. *tr.* trumfa, trumfa ut. II. *itr. h.* säga sin mening, sjunga ut. **-tupfen,** I. *tr.* 1. lätt vidröra, lätt doppa i. 2. *Punkte* ~ sätta punkter öfver. II. *itr. h. Auf einen Gegenstand* ~ lätt vidröra ett föremål. **-türmen,** *tr.* o. *rfl.* upptorna, uppstapla, hopa (sig). **-türmung,** *f.* **-tuschen,** *tr.* måla med tusch, tuscha. **-wachen,** *itr. s.* uppvakna. **-wachsen,** *itr. s.* uppväxa. **-wagen,** *rfl.* våga sig upp. **-wägen,** *tr.* 1. uppväga. 2. lyfta med häfstång. **-wallen,** I. *itr. s.* o. ✱ *h.* välla, svalla, sjuda, brusa upp. II. = följ. **-wällen,** *tr.* komma att sjuda; koka upp, förvälla. **-wallung,** *f.* svall, sjudande se *aufwallen.* **-wälzen,** *tr.* 1. rulla, vältra upp, upp på. Bild. *jm etw.* ~ påbörda ngn ngt. 2. hopa. **-wand,** *-e* †, *m.* 1. användning, förbrukning. 2. kostnad; stånd, prakt. **-wärmen,** *tr.* uppvärma.

Aufwarte‖bursch[e], *m.* passpojke, uppassare, betjänt. **-frau,** *f.* hjälphustru, städerska. **-n,** *itr. h.* 1. passa upp, *jm:* på ngn. 2. *Jm* ~ uppvakta ngn, aflägga ett höflighetsbesök hos ngn. 3. *Jm mit etw.* ~ uppvakta ngn med ngt, *womit kann ich Ihnen* ~*?* hvarmed kan jag stå till tjänst? *Aufzuwarten!* till er tjänst! med nöje!

Aufwärt‖er, *m.* uppassare, vaktmästare. **-erin,** *f.* hjälphustru, städerska. **-s,** *adv.* uppåt.

Aufwartung, *f.* 1. uppassning, hjälp i hushållet. 2. uppvaktning; visit.

aufwaschen, *tr.* 1. upptvätta, diska, skura. 2. gnm diskning el. skurning nöta, nöta sönder.

Aufwäscher(in), *m.* (*f.*) en som diskar, skurar.

Aufwasch||fafs, *n.* tvätt-, diskbalja, skurämbar. **-ung,** *f.* upptvättning, diskning, skurning. **-wasser,** *n.* disk-, skurvatten.

Auf||wechsel, *m.* hand. agio, växelpengar. **-wekken,** *tr.* uppväcka, väcka. **-wecker,** *m.* uppväckare, väckare. **-weckung,** *f.* väckande. **-wehen,** I. *itr. s.* blåsa upp. II. *tr.* 1. blåsa upp, upphvirfla. 2. blotta, bringa i dagen. 3. blåsa ihop. **-weichen,** *sv.* I. *tr.* uppmjuka, uppblöta. II. *itr. s.* mjukna, blifva uppblött. **-weichung,** *f.* **-weinen,** *itr. h.* börja gråta, gråta högt. **-weisen,** *tr.* uppvisa, förete. **-weifsen,** *tr.* åter hvitmena, hvitmåla. **-weisung,** *f.* uppvisande. **-wenden,** *tr.* 1. vända uppåt. 2. uppbjuda, använda på, kosta på. **-wendung,** *f.* **-werfen,** I. *tr.* 1. kasta upp. 2. kasta på. 3. slå upp, hastigt öppna. 4. gräfva upp. 5. kasta ifrån sig, lägga upp. 6. framkasta, framställa. 7. *Den Kopf* ~ kasta, räta upp hufvudet, *eine aufgeworfene Nase haben:* vara uppnäst, *aufgeworfene Lippen:* tjocka, svällande läppar. 8. kasta upp, uppföra. II. *rfl.* 1. upphäfva sig, *als* el. *zum Richter:* till domare. 2. uppresa sig mot ngn. 3. om bräder o. dyl.: slå sig, bågna. **-werfung,** *f.* **-wichsen,** I. *tr.* 1. smörja, blanka, borsta, putsa, vaxa. 2. F *jm eins* ~ slå till ngn. II. *rfl.* pynta sig. **-wickeln,** I. *tr.* 1. nysta, nysta upp. 2. vira, veckla, rulla upp, isär, ihop, taga upp, öppna. 3. reda, utreda, förklara, lösa. II. *rfl.* 1. rulla ihop sig. 2. rulla upp sig, gå upp. 3. bild. utredas, få sin lösning, sin förklaring. **-wick[e]lung,** *f.*

Aufwieg||elei, *-en, f.* uppvigling, uppviglingslusta. **-eln,** *tr.* uppvigla. **-[e]lung,** *f.* **-en,** *tr.* uppväga. **-ler, -,** *m.* uppviglare. **-lerisch,** *a.* uppviglande.

aufwiehern, *itr. h.* gnägga till, gnägga lifligt.

aufwind||eln, *tr.* linda upp. **-en,** I. *tr.* 1. upphissa, uppvinda, upphala. 2. vira, rulla upp. 3. sno upp. II. *rfl.* 1. rulla ihop sig. 2. sno upp sig. 3. slingra sig upp. **-er,** *m.* en som hissar, rullar upp. **-ung,** *f.* upphissning m. m. se *aufwinden.*

aufwir||beln, I. *itr. s.* 1. hvirfla upp. 2. drillande stiga upp. II. *tr.* hvirfla upp. **-ken,** *tr.* 1. virka upp. 2. knåda. **-ren,** *tr.* reda upp, reda ut.

auf||wischen, *tr.* torka upp. **-wischer,** *m.* torkhandduk, torktrasa. **-wogen,** *itr. s.* svalla, gå i vågor. **-wollen,** *itr. h.* vilja stiga upp. **-wühlen,** *tr.* gräfva, rota, böka upp. **-wühlung,** *f.* **-wurf,** *m.* 1. uppkastande. 2. uppkastad hög. **-zählen,** *tr.* uppräkna. **-zähler,** *m.* uppräknare. **-zählung,** *f.* uppräkning. **-zaubern,** *tr.* trolla upp, fram. **-zäumen,** *tr.* betsla, betsla upp. **-zäumung,** *f.* **-zechen,** *tr.* dricka ur, supa upp. **-zehren,** I. *tr.* tära, förtära, uppäta. II. *rfl.* täras, förtäras. **-zehrung,** *f.* **-zeichnen,** *tr.* 1. upprita, afteckna. 2. uppteckna, anteckna. **-zeichner,** *m.* uppteckna re, antecknare. **-zeichnung,** *f.* uppteckning. **-zeigen,** *tr.* uppvisa. **-ziehen,** I. *tr.* 1. draga upp, upplyfta, uppvinda, hissa. *Flachs* ~ ryska lin. 2. uppdraga, uppfostra, uppföda, lägga på. 3. klistra upp, spänna, spänna upp. Bild. *andere Saiten* ~ tala ur en annan tonart. 4. knyta upp, lösa upp. 5. uppskjuta. *Jn mit etw.* ~ uppehålla ngn med ngt. 6. *Jn* ~ skämta, gyckla med, narra ngn, *jn mit etw.* ~ inbilla, narra i ngn ngt. II. *rfl.* gå upp, jfr *I, 4.* III. *itr. s.* 1. åtv. *aufgezogen kommen,* draga, tåga, marschera upp; uppträda, visa sig. *Armselig* ~ a) uppträda fattigt, b) göra en slät, en ömklig figur. 2. *Mit etw. aufgezogen kommen:* komma fram med ngt, bringa ngt på tapeten. 3. uppstiga, gå upp. **-zieher,** *m.* 1. en som drar upp, uppfostrar, lägger på. 2. gycklare, skämtare. **-zieherei,** *f.* gyckel, drift. **-zucht,** *f.* uppfödande, påläggning. **-zucken,** *itr. h.* spritta upp, till; flämtande flamma upp. **-zug,** *m.* 1. uppdragande, upplyftande; vindspel, kran, hiss. 2. i sht mil. uppmarsch, uppmarscherande, defilering, parad; tåg, procession. 3. mus. marsch. 4. uppträdande, pomp, ståt; löjligt uppträdande, upptåg, narrspel. 5. akt i ett skådespel. 6. varp, rännings. **-zupfen,** *tr.* rycka upp. **-zwängen,** *tr.* 1. påtvinga. 2. påtrycka, med våld påsätta. 3. med våld öppna. 4. våldsamt skjuta upp. **-zwecken,** *tr.* med stift fästa på. **-zwicken,** *tr.* bända, bryta upp. **-zwingen,** *tr.* 1. = *aufzwängen.* 2. tvinga ned, lyckas förtära.

Augapfel, *m.* ögonglob, ögonsten.

Auge, *-s, -n, n.* dim. *Äug[e]lein, Äugelchen,* 1. öga. *Grofse* ~*n machen:* spärra upp ögonen, blifva storögd, högligen förvånad, *die* ~*n gehen mir über:* jag måste gråta, kan ej återhålla tårarne, *jn ins* ~ *fassen:* skarpt betrakta, fixera ngn, *ein* ~ *auf jn haben* el. *jn im* ~ *haben:* gifva akt på, iakttaga ngn, *er hat ein* ~ *auf sie:* han har ett godt öga till henne, *im* ~ *behalten, nicht aus den* ~*n lassen* el. *verlieren:* hafva blick för, ej släppa ur sigte, *aus den* ~*n setzen:* åsidosätta, *der Schalk sieht ihm aus den* ~*n:* hans blick röjer skalken, ~*n rechts!* se till höger! 2. öga, hål, ögla. 3. öga på tärningar och kort. 4. öga, bladknopp på växter. 5. fläck på djurhudar.

äugeln, *sv. itr. h.* blicka, gifva ögonkast.

Augen||apfel se *Augapfel.* **-bild,** *n.* synbild. **-blick,** *m.* ögonblick. *Alle* ~*e:* ständigt, i ett, hvarje ögonblick, *lichte* ~*e haben:* hafva sina ljusa stunder. **-blicklich,** *a.* ögonblicklig. **-blicks,** *adv.* ögonblickligen. **-blicksbild,** *n.*

ögonblicksfotografi. **-brau[n]e**, *f.* ögonbryn. **-butter**, *f.* ögonvar. **-dienerei**, *f.* **-dienst**, *m.* ögontjänande. **-fällig**, *a.* i ögonen fallande, påtaglig. **-flimmern**, **-funkeln**, *n.* skimrande för ögonen. **-glas**, *n.* synglas. **-heilanstalt**, *f.* ögonklinik. **-klappe**, *f.* skygglapp. **-kneifer**, *m.* pincenez. **-leder**, *n.* skygglapp. **-licht**, *n.* ögonens ljus. **-li[e]d**, *n.* ögonlock. **-lust**, *f.* ögonfägnad. **-merk**, *n.* ögonmärke, uppmärksamhet. **-schein**, *m.* 1. ögonsigte, utseende, yttre. 2. besigtning, inspektion. **-scheinlich**, *a.* ögonskenlig. **-scheinlichkeit**, *f.* påtaglighet. **-schleim**, *m.* ögonvar. **-stern**, *m.* pupill. **-täuschung**, *f.* synvilla. **-triefen**, *n.* rinnande ögon. **-tröst**, *m.* 1. ögonfägnad. 2. bot. ögontröst (Euphrasia). **-trug**, *m.* synvilla. **-wasser**, *n.* 1. ögonvatten. 2. tårar. **-weh**, *n.* ondt i ögonen. **-weide**, *f.* ögonfägnad. **-wimper**, *f.* ögonhår. **-wink**, *m.* tecken med ögonen. **-wurz**, *f.* bot. 1. hvitsippa. 2. maskros. **-zeuge**, *m.* ögonvittne, åsyna vittne. **-zeugni[i]s**, *m.* ett ögonvittnes vittnesbörd.

-äugig, *a.* -ögd, t. ex. *blau∼* blåögd.

Augstern se *Augenstern*.

Augúst, *-e*, *m.* augusti (men: *A'ugust*, mansnamnet Angust). **-kirsche**, *f.* fågelbär. **-pflaume**, *f.* renklor.

Auktión, *-en*, *f.* auktion. **-átor**, *-s*, *-óren*, *m.* auktionist. **-íeren**, *sv. tr.* bortauktionera, sälja på auktion.

Aula, *-en* el. *-as*, *f.* aula, skolsal, samlingssal.

Auríkel, *-n*, *f.* aurikel.

aus, I. *prep.* med dat. 1. ur. 2. (bestående) af, af, t. ex. ∼ *Holz*, ∼ *allen Kräften*, ∼ *Achtung*. 3. bland, t. ex. *einer* ∼ *den Bürgern*. 4. särskilda fall. *Jn* ∼ *dem Hause werfen:* köra ngn på porten, ∼ *vollem Halse:* för full hals, ∼ *dem Fenster sehen:* titta ut gnm fönstret, ∼ *dem Grunde verstehen:* förstå grundligt, ∼ *dem Kopfe wissen:* veta, kunna utantill. II. *adv.* 1. ut, t. ex. *weder* ∼ *noch ein wissen*. 2. *Von ...* ∼ ifrån. *Von Hause* ∼ hemifrån; från början, ursprungligen. 3. ute, förbi, slut. *Die Flasche ist* ∼ buteljen är tom, *das Licht ist* ∼ ljuset är släckt. **-ackern**, I. *itr. h.* afsluta plöjningen, bruket. II. *tr.* plöja upp. **-äffen**, *tr.* F *jn* ∼ reta ngn gnm att härma honom. **-antworten**, *tr.* öfverantvarda, utlemna. **-antwortung**, *f.* **-arbeiten**, I. *itr. h.* 1. upphöra att arbeta. 2. upphöra att jäsa. II. *tr.* 1. utarbeta, utföra. 2. skära ut. III. *refl.* arbeta ut sig. **-arbeitung**, *f.* **-ärten**, *itr. s.* o. *refl.* urarta, vanslägtas. **-ärtung**, *f.* **-ästen**, I. *tr.* kvista, kvista upp. II. *refl.* grena ut sig. **-ästung**, *f.* **-át[h]men**, I. *itr. h.* o. *tr.* andas ut. II. *refl.* hämta andan. **-át[h]mung**, *f.* **-ätschen** = *ätschen*. **-backen**, I. *tr.* grädda tillräckligt. II. *itr.* 1. *h.* sluta baka. 2. *s.* gräddas, blifva gräddad. **-baden**, I. *itr. h.* sluta bada. II. *tr.* 1. skölja, skölja ur. 2. sota för. **-baggern**, *tr.* upprensa, uppmuddra. **-balgen**, **-bälgen**, *tr.* 1. flå. 2. uppstoppa. **-bälger**, *m.* uppstoppare. **-bau**, *m.* utbyggnad. **-bauchen**, I. *tr.* göra bugtig, svängd; hamra ut. *Ausgebaucht:* bugtig, svängd. II. *refl.* vara bugtig, svängd. **-bauchung**, *f.* **-bauen**, I. *tr.* 1. afsluta, färdigbygga. 2. reparera, restaurera. 3. bygga till, förse med utbyggnad. 4. utsuga; bärg. uttömma. II. *itr. h.* sluta bygga. **-bauung**, *f.* **-bedingen**, *tr.* 1. bestämma gnm kontrakt. 2. *Sich* (dat.) *etw.* ∼ betinga, förbehålla sig ngt. **-bedingung**, *f.* **-beeren**, *tr.* afplocka bären af. **-beichten**, I. *tr.* fullständigt bikta. II. *itr. h.* sluta sin bikt. **-beinen**, *tr.* borttaga benen ur. **-beifsen**, *tr.* 1. bita ur. 2. *Sich* (dat.) *einen Zahn* ∼ bita sönder en tand. 3. bortjaga gnm att bita ifrån sig; uttränga, sticka ut. **-beizen**, *tr.* bortetsa. **-belfern**, *itr. h.* upphöra att gläfsa, F att träta. **-bellen**, *itr. h.* sluta skälla. **-bersten**, *itr. s.* brista ut. **-besserer**, *m.* **-besserin**, *f.* en som lagar m. m. se följ. **-bessern**, *tr.* laga, reparera, iståndsätta, renovera. **-besserung**, *f.* **-beten**, *itr. h.* sluta sin bön. **-beute**, *f.* utbyte, afkastning, behållning, vinst. **-beuteln**, I. *tr.* F 1. gifva ut, kosta ut. 2. pungslå. II. *refl.* utblotta sig på pengar. **-beuten**, *tr.* tillgodogöra sig, taga afkastningen af. **-beutung**, *f.* **-bezahlen**, *tr.* utbetala. **-bezahlung**, *f.* **-biegen**, I. *tr.* böja ut. II. *itr. s.* gå, köra ur vägen, hålla åt sig. **-biegung**, *f.* **-bieten**, I. *tr.* utbjuda till salu. II. *refl.* utbjuda sig, erbjuda sin tjänst. **-bietung**, *f.* **-bilden**, *tr.* o. *refl.* utbilda (sig). **-bildung**, *f.* **-bild[n]er**, *m.* utbildare, instruktör. **-binden**, *tr.* 1. lösa och taga ut. 2. binda ytterst. 3. hopfoga, binda. **-bitten**, *tr.* 1. utbedja, anhålla. 2. bortbjuda. **-blasen**, I. *tr.* 1. blåsa ur. 2. blåsa, forma gnm blåsning. 3. blåsa ut, släcka. 4. gnm blåsning med blåsinstrument tillkännagifva. 5. mus. blåsa till slut. 6. mus. blåsa upp, t. ex. *eine Flöte*. II. *itr. h.* sluta blåsa. **-blättern**, *tr.* genombläddra. **-bleiben**, *itr. s.* uteblifva, blifva borta, dröja. **-bleichen**, I. *itr. s.* blifva urblekt. II. *tr.* 1. urbleka. 2. gnm blekning borttaga. **-bleien**, *tr.* fylla med bly, plombera. **-blick**, *m.* 1. blick utåt. 2. utsigt, perspektiv. **-blitzen**, *itr. h.* opers. upphöra att blixtra. **-blühen**, *itr. h.* blomma ut. **-bluten**, I. *itr. h.* sluta blöda; förblöda. II. *tr. Sein Leben* ∼ förblöda. **-böden**, **-böd[m]en**, *tr.* sätta botten i. **-bohlen**, *tr.* golflägga; brädslå. **-bohlung**, *f.* **-bohren**, *tr.* borra ut, upp, hål i. *Die Augen* ∼ stinga ut ögonen. **-bohrung**, *f.* **-borgen**, *tr.* låna ut. **-braten**, I. *tr.* 1. draga ur gnm stekning. 2. väl steka. II. *itr.* 1. *s.* steka(s) ut. 2. *h.* stekas väl. **-brauchen**, *tr.* bruka upp, förbruka, tillräckligt begagna. **-brauen**, *tr.* 1. färdigbrygga, brygga. 2. draga ur gnm bryggning.

-brausen, *itr. s.* o. *h.* samt *tr.* o. *rfl.* brusa ut. **-brechen, I.** *tr.* 1. bryta ut. *Erbsen* ~ sprita ärter, *die Bienen* ~ skatta bikupan, *Bäume* ~ kvista träd. 2. kasta upp, kräkas upp. **II.** *itr. s.* bryta sig ut, bryta ut, fram, brista ut. **-breiten, I.** *tr.* 1. breda ut, lägga i oordning omkring sig; vika upp, isär. 2. utbreda, sprida. **II.** *rfl.* utbreda sig, spridas. **-breitung,** *f.* **-brennen, I.** *tr.* 1. bränna, bränna ut, ur, gnm eld urhålka. *Mit Schwefel* ~ svafla. 2. bränna fullständigt, väl. **II.** *itr.* 1. *h.* brännas fullständigt. 2. *s.* o. *h.* brinna ut, slockna. 3. *s.* brännas ur. **-bringen,** *tr.* bringa, få, taga ut, ur, fram, sätta ut, utkläcka, framskaffa, sätta i omlopp. *Js Gesundheit* el. *einen Toast auf jn* ~ föreslå en skål för ngn. **-bruch,** *m.* 1. utbrytande, bortbrytande. 2. utbrott. 3. vin af de bästa drufvorna. **-brühen,** *tr.* skölja i kokhett vatten. **-brüllen, I.** *itr. h.* sluta ryta, vråla. **II.** *tr.* rytande tillkännagifva, framvråla. **-brummen,** *itr. h.* upphöra att brumma. **-brüten, I.** *tr.* ligga på, utkläcka, uttanka. **II.** *itr. h.* sluta kläcka. **-brütung,** *f.* **-buddeln,** *tr.* P krafsa upp, fram. **-bügeln, I.** *tr.* stryka ut, stryka. **II.** *itr. h.* sluta stryka. **-bummeln,** *itr.* F 1. *s.* gå ut och drifva, slå dank; rumla. 2. *h.* upphöra att rumla, stadga sig. **-bund,** *m.* prof, mönster, typ, under. **-bündig,** *a.* förträfflig, framstående i godt el. ondt, usel. **-bürger,** *m.* 1. borgare från annan stad. 2. borgare boende utanför staden. **-bürsten,** *tr.* borsta ur, af. **-büsen, I.** *tr.* 1. laga, lappa. 2. plikta, sota för. **II.** *itr. h.* fullgöra, afsluta sin botöfning; aftjäna sitt straff. **-buttern, I.** *tr.* tjärna, tjärna ut. **II.** *itr. h.* sluta tjärna. F bild. *er hat ausgebuttert:* med honom är det förbi, han har spelat ut sin roll. **-dampfen, I.** *itr.* 1. *s.* ånga; dunsta bort. 2. *h.* sluta ånga. **II.** = föreg. **-dämpfen,** *tr.* 1. låta dunsta bort. 2. släcka af. 3. med ånga, med rök utdrifva, röka ut. **-dämpfung,** *f.* **-därmen,** *tr.* uttaga innanmätet på. **-dauer,** *f.* uthållighet, ihärdighet, seghet, varaktighet. **-dauern, I.** *itr. h.* uthålla, framhärda. ~*d:* uthållig; bot. härdig, perenn. **II.** *tr.* uthärda.

ausdehn||bar, *a.* tänjbar. **-barkeit,** *f.* tänjbarhet. **-en, I.** *tr.* uttänja, utsträcka, förlänga. *Ausgedehnt:* vidsträckt. **II.** *rfl.* **tänja sig,** utsträckas, utbreda sig. **-ung,** *f.*

aus||deichen, *tr.* gnm en dam afskilja, afdämma. **-deichung,** *f.* **-denken,** *tr.* 1. uttänka. 2. äfv. *itr. h.* tänka ut, tänka till slut. **-deuten,** *tr.* uttyda, utlägga, tolka. **-deutung,** *f.* **-dichten,** *tr.* 1. uttänka, dikta, uppdikta. 2. äfv. *itr. h.* sluta dikta, dikta färdig. 3. dikta, täta. **-dielen,** *tr.* golfiägga, brädslå. **-dienen,** *itr. h.* tjäna ut. *Ausgedient:* uttjänt, för detta, emeritus. **-difteln** se *austüfteln.* **-dingen, I.** = *ausbedingen.* **II.** *rfl.* taga tjänst. **III.** *itr. h.* sluta pruta. **-docken,** *tr.* sjö. föra ur docka. **-donnern,** *itr. h.* upphöra att åska, att dundra, att larma. **-dorren,** *itr. s.* torka ut, torka. **-dörren,** *tr.* uttorka, torka. **-dörrung,** *f.* **-drechseln,** *tr.* 1. svarfva ut, ur, urhålka. 2. äfv. *itr. h.* färdigsvarfva, sluta svarfva; tillsvarfva, afrunda. **-drehen, I.** *tr.* 1. = *ausdrechseln.* 2. *Jm etw.* ~ vrida ngt ur handen på ngn. 3. skrufva ned o. däriginm släcka, t. ex. *eine Lampe.* 4. *Eine Schraube* ~ nöta ut en skruf. **II.** *rfl.* utnötas gnm skrufning. **-drehung,** *f.* **-dreschen, I.** *tr.* tröska, tröska ut, af; F genomprygla. **II.** *itr. h.* tröska slut. **-druck,** *-e* †, *m.* uttryck. *Zum* ~ *bringen:* gifva uttryck åt, *über allen* ~ *haben:* vara uttrycksfull. **-drückbar,** *a.* som kan uttryckas. **-drucken,** *tr.* 1. färdigtrycka. 2. trycka ut oförkortadt. 3. gnm tryckning utnöta. 4. äfv. *itr. h.* sluta trycka.

ausdrück||en, I. *tr.* 1. trycka, prässa ut. 2. gnm påtryckning släcka. 3. väl aftrycka. 4. uttrycka, uttala, framställa. **II.** *rfl.* uttrycka sig. **-er,** *m.* en som prässar ut m. m. se föreg. **-lich,** *a.* uttrycklig. **-lichkeit,** *f.* bestämdhet.

aus||düften se *austüfteln.* **-duften, I.** *itr. h.* 1. dofta, sprida doft. 2. mista sin doft, dofta ut. **II.** = föij. **-düften,** *tr.* utdofta, utdunsta, sprida. **-dulden, I.** *tr.* tåla, uthärda, fördraga. **II.** *itr. h.* sluta lida. **-dunsten, -dünsten,** *tr.* o. *itr. h.* utdunsta. **-dünstung,** *f.* **-eggen, I.** *tr.* harfva upp, bort. **II.** *itr. h.* harfva slut.

auseinánder, *adv.* ifrån hvarandra el. hvartannat, åt hvar sitt håll, isär, sönder. **-brechen, I.** *tr.* bryta isär, sönder. **II.** *itr. s.* gå isär, sönder. **-breiten,** *tr.* breda ut. **-bringen,** *tr.* åtskilja. **-falten,** *tr.* veckla upp. **-gehen,** *itr. s.* 1. skiljas, skingras, gå isär. 2. gå sönder. **-halten,** *tr.* hålla isär, skilja, reda. **-klaffen,** *itr. h.* vara öppen, gapa. **-kommen,** *itr. s.* komma ifrån hvarandra, åtskiljas. **-legen,** *tr.* lägga, taga isär, breda ut; bild. förklara. **-liegen,** *itr. h.* vara belägna på afstånd från hvarandra. **-machen,** *tr.* skilja, åtskilja, taga isär. **-setzen, I.** *tr.* 1. upplösa i sina beståndsdelar, analysera, klargöra, framställa. 2. *Personen* ~ ordna personers affärer så att hvar och en får sitt. **II.** *rfl.* 1. flytta isär, sätta sig på afstånd från hvarandra. 2. förklara, klargöra sitt förhållande till hvarandra. *Sich mit seinen Gläubigern* ~ rangera sina affärer, träffa öfverenskommelse med sina kreditorer. **-setzung,** *f.* **-spreizen,** *tr. Die Beine* ~ skrefva med benen. **-stieben,** *itr. s.* flyga isär, hastigt skingras. **-thun,** *tr.* skilja åt. **-wickeln,** *tr.* veckla upp, rulla upp. **-wirren,** *tr.* reda ut, bringa reda i.

aus||leisen, *tr.* isa loss, hugga loss ur isen. **-eitern,** *itr.* 1. *s.* värka ut. 2. *h.* upphöra att vara sig. **-eiterung,** *f.* **-erkiesen** = *auser-*

wählen. **-erkoren** = *auserwählt.* **-erküren** = *auserwählen.* **-erlesen, -ersehen,** *tr.* utse. ~ (part. perf.): utsedd, utvald. **-erwählen,** *tr.* utvälja, utkora. *Auserwählt:* utvald, utkorad. **-erwählung,** *f.* **-erzählen,** *tr.* berätta till slut. **-erziehen,** *tr. Jn* ~ afsluta ngns uppfostran. **-essen,** *tr.* äta ur, upp. **-fachen,** *tr.* förse med fack. **-fädeln, I.** *tr.* 1. afdraga af en tråd. 2. rispa upp. **II.** *rfl.* 1. gå af nålen, ur nålsögat. 2. rispa upp sig. **-fahren, I.** *itr. s.* 1. åka, fara, ro, segla ut, bort. 2. *Von einem Orte* ~ fara ifrån ett ställe, hafva det till utgångspunkt för sin resa. 3. fara, rusa, bryta ut ur. 4. slå ut, t. ex. *ein Baum fährt in Blüten aus. Ausgefahren sein:* hafva utslag. 5. halka, slinta. **II.** *tr.* köra upp, köra gropar i. **-fahrt,** *f.* 1. utfart, utfärd, körtur; afresa. 2. utkörsport, portgång. **-fall,** *m.* 1. utfallande, bortfallande, affallande. 2. brist, deficit. 3. utfall, angrepp. 4. utgång, resultat. **-fallen, I.** *itr. s.* 1. falla ut, ur. 2. ej blifva af, inställas. 3. mil. göra utfall, utfalla; bild. fara ut mot ngn. 4. *So und so* ~ utfalla så eller så, ha det eller det resultatet, *gut* ~ lyckas, *schlecht* ~ misslyckas. **II.** *tr. Sich* (dat.) *einen Zahn* ~ falla och slå ut en tand på sig; *den Arm* ~ falla och vricka armen ur led. **-färben,** *tr.* färga färdig. **-fase[r]n, I.** *tr.* rispa upp. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* rispa upp sig, gå upp **-faserung,** *f.* **-faulen,** *itr. s.* 1. blifva ihålig gnm röta. 2. ruttna bort, falla af till följd af röta. 3. djupt anfrätas, ruttna. **-fechten,** *tr.* utkämpa, afgöra gnm kamp. **-fegen,** *tr.* 1. sopa ut. 2. sopa fullständigt. **-feger,** *m.* sopare. **-fe-gerin,** *f.* soperska, städerska. **-fegsel,** -, *n.* sopor. **-fegung,** *f.* utsopande. **-feilen,** *tr.* fila, med fil urhålka, fila bort; bild. fila, polera, lägga sista handen vid. **-fertigen,** *tr.* 1. utfärda. 2. utarbeta, affatta. **-fertiger,** *m.* utfärdare, affattare. **-fertigung,** *f.* utfärdande. **-fetten,** *tr.* rena från fett. **-feuern, I.** *tr.* uppelda, uppvärma. **II.** *itr. h.* 1. upphöra att elda. 2. F slå bakut. **-filzen,** *tr.* 1. kläda med filt. 2. stoppa med stopphår. 3. F häftigt fara ut emot, lexa upp. **-finden,** *tr.* utleta, hitta på, taga reda på. **-findig,** *a.* ~ *machen* = *ausfinden.* **-firnissen,** *tr.* fernissa invändigt, väl fernissa, lackera. **-fischen, I.** *tr.* 1. fiska, meta upp; bild. F fiska reda på, snoka upp. 2. *Einen Teich* ~ fånga all fisken i en dam. **II.** *itr. h.* upphöra att fiska. **-flackern,** *itr. h.* o. *s.* slockna. **-flammen, I.** *itr. h.* upphöra att flamma, att låga. **II.** äfv. **-flämmen,** *tr.* mil. läska. **-flattern,** *itr. s.* fladdra ut, bort. **-flechten,** *tr.* 1. fläta upp. 2. invändigt förse med flätverk. **-flegeln,** *tr.* tröska ur med slaga, slagtröska. **-fleischen,** *tr.* garf. afskafva köttet af; bild. utsuga, beröfva innehåll och prydnad. **-fleischung,** *f.* **-flicken,** *tr.* laga, lappa. **-flickerei,** *f.* lappning, lappverk. **-flickung,** *f.* lagning, lappning. **-fliegen,** *itr. s.* flyga ut, bort. **-fließen,** *itr. s.* flyta ut, rinna ut, utströmma. **-flüchen,** *itr. h.* upphöra att svära. **-flucht, -e** †, *f.* 1. hemlig utväg, kryphål. 2. undflykt, förevändning. 3. = rolj. **-flug,** *m.* 1. utflygande, bortflygande. 2. utflykt, utfärd. 3. flyghål. fluster. **-flufs,** *m.* 1. utflytande, utflöde. 2. aflopp, utlopp, mynning. **-flufsröhre,** *f.* afloppsrör. **-flut[h], -flut[h]en,** *itr. s.* hafva aflopp, utflöda. **-fodern** se *ausfordern.* **-folgen, I.** *itr. s.* följa ut, *jm:* ngn. **II.** *tr.* öfverlemna. **-foppen,** *tr.* F drifva starkt gyckel med. **-forderer,** *m.* utmanande person. **-fordern,** *tr.* utmana. **-forderung,** *f.* utmaning. **-fördern,** *tr.* skaffa, forsla ut, fram, upp. **-förderung,** *f.* **-formen,** *tr.* forma, bilda. **-forschen,** *tr.* utforska. **-forscher,** *m.* utforskare. **-forschung,** *f.* utforskande. **-fragen, I.** *tr.* utfråga, gnm frågor utforska. **II.** *itr. h.* upphöra att fråga. **-frager,** *m.* frågvis person. **-fragerei,** *f.* frågvishet. **-fransen, -franzen, I.** *tr.* fransa, göra fransar på. **II.** *rfl.* rispa upp sig. **-fressen, I.** *tr.* 1. äta ur, upp. F bild. *was hat er ausgefressen?* hvad har han gjort för ondt? 2. fräta, frätande urhålka. **II.** *rfl.* äta sig öfvermätt. **III.** *itr. h.* sluta äta. **-freuen,** *rfl.* 1. glädja, roa sig tillfylles. 2. upphöra att glädja, att roa sig. **-frieren, I.** *itr.* a) *s.* 1. bottenfrysa. 2. blifva genomfrusen. 3. frysa bort. b) *h.* 4. upphöra att frysa. **II.** *rfl.* genomträngas af köld. **-frischen,** *tr.* urlaka. **-fuchteln,** F **I.** *tr.* låta smaka fukteln, prygla. **II.** *itr. h.* upphöra att prygla. **-fühlen,** *tr.* gum känseln taga reda på, leta sig till. **-fuhr, -en,** *f.* utförsel, export.

ausführ|bar, *a.* 1. utförbar, som kan verkställas. 2. som får exporteras. **-barkeit,** *f.* utförbarhet. **-en,** *tr.* 1. föra, leda ut. 2. F *jm etw.* ~ frånfånga ngn ngt. 3. hand. utföra, exportera. 4. med. afföra. 5. utföra, verkställa, sätta i verket. *Sich* ~ *lassen:* vara utförbar. 6. utföra, utveckla, utförligt behandla. **-er(in),** *m.* (*f.*) 1. exportör. 2. verkställare. **-lich,** *a.* utförlig. *Das* ~*ere:* det vidare. **-lichkeit,** *f.* utförlighet. **-ung,** *f.* 1. utförande. 2. verkställighet. 3. utveckling, utförlig behandling.

aus|füllen, *tr.* 1. fylla, uppfylla, igenfylla, upptaga. 2. hälla ut, tömma. **-füllung,** *f.* **-furchen,** *tr.* 1. fåra, rista fåror i. 2. utjämna fårorna i. **-futtern, -füttern, I.** *tr.* 1. utfodra, uppstalla, göda. 2. fodra slut på. 3. fodra, sätta foder i; kläda invändigt. **II.** *rfl.* göda sig, blifva fet. **III.** *itr. h.* afsluta fodringen. **-futterung, -fütterung,** *f.* **-gabe,** *f.* 1. utlemnande. 2. utgift. 3. upplaga, edition. **-gähnen, I.** *itr. h.* upphöra att gäspa. **II.** *rfl.* F 1. = *I.* 2. gäspa munnen ur led. **-gähren** se *ausgären.*

Ausgang, *m.* 1. utgående. 2. utgång, port. 3. utgång, slut, resultat, mål. 4. utgångsmarsch. **-ssilbe**, *f.* slutstafvelse. **-szoll**, *m.* tull vid utförsel, uttull.

aus‖gären, I. *itr.* a) *h.* 1. sluta jäsa. b) *s.* 2. jäsa slut, tillräckligt. 3. jäsa ut, fram, öfver. II. *tr.* komma ngt att jäsa väl. **-gäten** se *ausjäten*. **-geben**, I. *tr.* 1. gifva, spela till slut, t. ex. *ein Schauspiel*. 2. utlemna, räcka ut, lemna från sig. 3. gifva ut, utbetala. 4. utdela, fördela, distribuera. 5. släppa ut i rörelsen, sätta i omlopp. 6. gifva, lemna i afkastning. 7. *Jn, sich für etw.* ~ utgifva ngn, sig för ngt. II. *rfl.* 1. utgifvas. 2. göra slut på sina pengar. 3. se *I*, 7. III. *itr. h.* 1. göra utgifter. 2. gifva ljud ifrån sig, ge skall. **-geber(in)**, *m.* (*f*). utgifvare, utdelare, fördelare, kassör, kassörska. **-gebot**, *n.* 1. utbjudande till salu. 2. anbud. **-gebung**, *f.* utgifvande m. m. se *ausgeben*. **-gebürt**, *f.* foster, alster. **-gedinge**, *n.* undantag, förbehåll. **-gefeimt**, *a.* slipad, inpiskad. **-gehen**, I. *itr. s.* 1. gå ut; lemna huset, företaga en promenad. *Zur Thür* ~ gå ut gnm dörren, *von etw.* ~ utgå från ngt, *von jm* ~ härröra, härstamma från ngn, *über jn* ~ gå ut öfver, komma öfver ngn. 2. *Auf etw.* (ack.) ~ a) sluta på ngt, b) gå ut på ngt, hafva ngt till syfte, *in etw.* (ack.) ~ sluta med ngt. 3. utgå, utkomma, utfärdas; framträda. 4. *Frei, ledig, los* ~ slippa undan, *leer* ~ ej få ngt med. 5. gå af, kunna afdragas el. aftagas. 6. gå af, gå ur. 7. gå ut, taga slut, slockna. *Der Atem geht mir aus:* jag mister andan, blir andfådd, *das Licht, das Feuer geht aus:* ljuset, elden slocknar, *etw. geht gut, schlecht aus:* ngt får ett godt, ett dåligt slut. II. *tr.* 1. trampa ut. 2. med steg utmäta, uppmäta. III. *rfl.* blifva nöjd på att gå, gå sig trött. **-geigen**, I. *tr.* spela till slut på fiol. II. *itr. h.* upphöra att spela fiol. **-geizen**, *tr.* beskära, klippa. **-gelassen**, *a.* 1. otyglad, lättfärdig. 2. uppsluppen, uppspelt. **-gelassenheit**, *f.* 1. tygellöshet, lättsinne. 2. uppsluppenhet. 3. extravagans, utsväfning. **-genieisen**, *tr.* njuta till fullo. **-genommen**, I. *prep.* med ack., samt *adv.* med undantag af, undantagandes. II. *konj.* ~ *daſs* undantagandes att, förutom att. **-gerben**, *tr.* färdiggarfva, F genomprygla. **-geschlossen** = *ausgenommen*. **-gesücht**, *a.* utsökt, utvald. **-gezeichnet**, *a.* utmärkt, förträfflig. **-giebig**, *a.* (vinst)gifvande, inbringande. **-gieſsen**, I. *tr.* 1. hälla ut, slå ut, utgjuta, uttömma, tömma. 2. släcka gnm påhällning. 3. gjuta i, ifylla. II. *rfl.* utgjuta sig, sprida sig. **-giefsung**, *f.* **-gipfeln**, *tr.* toppa. **-gipsen**, *tr.* gipsa, fylla med gips. **-glätten**, *tr.* utjämna, utsläta, stryka ut.

Ausgleich, *-e, m.* förlikning, kompromiss. **-bār**, *a.* som kan utjämnas, förlikas. **-en**, I. *tr.* 1. utjämna, släta, hopjämka, göra lika, afkvitta. 2. bilägga, förlika. II. *rfl.* o. *rpr. Sich* ~ förlikas, ingå förlikning. **-er**, *m.* person som utjämnar, förliker. **-ung**, *f.* 1. utjämning, hopjämkning; planerande. 2. förlikning, kompromiss. **-ungsmünze**, *f* skiljemynt.

aus‖gleiten, *itr. s.* halka, slinta. **-glimmen**, *itr. s.* upphöra att glöda, slockna så småningom. **-glitschen**, F = *ausgleiten*. **-glühen**, I. *itr.* 1. *h.* upphöra att glöda. 2. *s.* glödande el. af glöd förtäras, brinna upp. II. *tr.* glödga, uppglödga. **-glühung**, *f.* **-graben**, *tr.* 1. gräfva ut, upp. 2. urgräfva; gravera. **-grabung**, *f.* **-gräten**, *tr.* bena fisk. **-greifen**, I. *tr.* 1. gripa ut, utvälja. 2. nöta, urhålka gnm tummande. II. *itr. h.* 1. sträcka ut armarne. 2. sträcka ut; gå med stora steg. **-grollen**, *itr. h.* upphöra att hysa groll, att vara förtörnad. **-grübeln**, *tr.* grubblande uttänka, utfundera. **-grüb[e]lung**, *f.* **-gründen**, *tr.* 1. urhålka, uthugga. 2. utgrunda. **-gründung**, *f.* **-grünen**, *itr.* 1. *h.* upphöra att grönska. 2. *s.* slå ut, blifva grön. **-guck**, *-e, m.* 1. sjö. utkik. 2. F utsigtsställe. **-gucken**, I. *itr. h.* F titta ut, sjö. hålla utkik. II. *tr.* F *sich* (dat.) *die Augen* ~ ifrigt titta, stirra. **-gucker**, *m.* matros på utkik. **-gurgeln**, *tr. Den Hals* ~ gurgla sig. **-gufs**, *m.* 1. uthällande, utgjutande. 2. gjutet stycke, afgjutning. 3. afloppsrör, afloppsrör, sköljsten, rännsten. **-haaren**, *itr. h.* o. ✻ *s.* mista håret, fälla. **-haben**, *tr.* hafva af sig; hafva tömt; hafva läst slut på, hafva slutat. **-hacken**, *tr.* hacka, hugga, stampa ut. **-hageln**, *itr. h.* opers. sluta hagla. **-haken**, I. *tr.* haka, häkta ur, af, upp. II. *rfl.* haka ur, gå loss, gå upp, släppa. **-hallen**, *itr. h.* o. *s.* 1. skalla, ljuda vidt omkring. 2. upphöra att ljuda, dö bort, förklinga. **-halten**, I. *tr.* 1. hålla ut. 2. utstå, uthärda, tåla vid, tåla. *Es ist nicht auszuhalten:* det går för långt, det är för odrägligt. II. *itr. h.* hålla ut, uthärda; sitta i. **-haltung**, *f.* **-hämmern**, *tr.* uthamra. **-händigen**, *tr.* utlemna, öfverlemna. **-händigung**, *f.* **-hang**, *m.* hand. uthängd vara, skylt.

Aushängebogen, *m.* boktr. rentryckt ark, profark.

aushangen, I. *itr. h.* hänga ute; vara anslagen, uppspikad. II. ✻ = *aushängen I, II*.

aushäng‖en, I. *tr.* 1. hänga ut, skylta med. 2. urhaka, afhaka. II. *rfl.* haka ur, gå loss, släppa. III. = *aushangen I*. **-eschild**, *n.* skylt. **-ewa[a]re**, *f.* = *Aushang*. **-ung**, *f.* uthängning m. m. se *aushängen*.

aus‖harren, I. *itr. h.* hålla ut, framhärda. ~*d:* uthållig. II. *tr.* 1. uthärda, utstå. 2. afvakta, utvänta. **-haspeln**, *tr.* afhaspla, afhärfla. **-haspen**, *tr.* haka af, lyfta ngt af hakarne. **-hau**, *m.* 1. uthuggning, utgallring. 2. skogsfälle. **-hauch**, *m.* utandning. **-hauchen**, *tr.* utandas. **-hauchung**, *f.* **-hauen**, *tr.*

1. uthugga, utstampa med stamp, utmäjsla. **2.** sönderstycka. **3.** P slå dugtigt, klå. **-hauer,** *m.* tekn. stamp, mäjsel. **-häuten, I.** *tr.* flå. **II.** *rfl.* stryka skinnet af sig. **-hauung,** *f.* uthuggning m. m. se *aushauen.* **-heben, I.** *tr.* **1.** lyfta, taga ut. **2.** bryta upp. **3.** lyfta af hakarne. **4.** pumpa ut, upp med häfvert. **5.** *Sich* (dat.) *die Schulter* ~ lyfta så att axeln går ur led. **6.** mil. värfva, utskrifva. **II.** *rfl.* utmärka sig, framstå. **III.** *itr. h. Die Uhr hebt aus:* klockan knäpper för att strax slå. **-heber,** *m.* värfvare. **-hebung,** *f.* lyftande m. m. se *ausheben.* **-hecheln,** *tr.* **1.** äfv. *itr. h.* sluta häckla, häckla väl. **2.** bild. häckla, tadla, skarpt kritisera. **-hecken,** *tr.* utkläcka; bild. fundera ut, uttänka. **-heilen, I.** *tr.* fullständigt bota, hela. **II.** *rfl.* o. *itr. s.* fullkomligt botas, läkas. **-heilung,** *f.* **-heizen,** *tr.* gnm eldning torka, uppelda. **-helfen, I.** *itr. h.* hjälpa ur ngn förlägenhet, bistå, bispringa, *jm:* ngn. **II.** *tr. Jm den Rock* ~ hjälpa ngn af med rocken. **-helfer,** *m.* hjälpare. **-hemmen,** *tr.* borttaga hämskon, hämkedjan från. **-heulen,** *itr. h.* upphöra att tjuta. **-hieb,** *m.* fäkt. utfall, stöt. **-hilfe** se *Aushülfe.* **-hobeln,** *tr.* borthyfla, afhyfla. **-höhen,** *tr.* åbr. *mit Erde* ~ kupa. **-höhlen,** *tr.* urhålka, göra ihålig. *Ausgehöhlt:* ihålig. **-höhlung,** *f.* **-höhnen,** *tr.* förhåna, bespotta. **-höhner,** *m.* bespottare. **-höhnung,** *f.* förhånande. **-höke[r]n,** *tr.* utmångla, utminutera. **-holen, I.** *tr.* söka utforska, känna, höra sig för hos. **II.** *itr. h. Mit der Hand* ~ lyfta handen till slag, för att kasta el. dyl., *zum Sprunge* ~ taga ansats till språng, bild. *weit* ~ vid sin framställning gå långt tillbaka el. göra stora omvägar. **-holung,** *f.* **-holzen** = *abholzen.* **-horchen,** *tr. Jn* ~ lyssnande utforska, spionera på ngn, utspana ngns hemlighet. **-horcher(in),** *m.* (*f.*) lyssnare, spion. **-hören,** *tr.* **1.** höra till slut. **2.** utforska, förhöra. **-hub,** *m.* **1.** utväljande, urval. **2.** mil. rekrytering. **-hülfe,** *f.* hjälp, undsättning, hjälpmedel. **-hülfsweise,** *adv.* i nödfall, för tillfället. **-hülsen,** *tr.* skala, sprita. **-hungern,** *tr.* uthungra, utsvälta. **-hunzen,** *tr.* P lexa upp, banna. **-huschen,** *itr. s.* slinka ut, hastigt smyga sig ut. **-hüsten, I.** *itr. h.* sluta hosta. **II.** *tr.* hosta upp. **-jagen, I.** *tr.* **1.** köra ut. *Jm den Angstschweifs* ~ försätta ngn i stor ångest. **2.** *Den Wald* ~ a) jagande genomströfva hela skogen, b) skjuta slut på villebrådet i skogen. **II.** *itr. h.* sluta jaga. **-jammern, I.** *itr. h.* upphöra att jämra sig. **II.** *rfl.* utgjuta sina bekymmer. **-jäten,** *tr.* bortrensa. **-jauchzen, I.** *itr. h.* jubla slut, upphöra att jubla. **II.** *tr.* jublande förkunna. **III.** *rfl.* jubla högt, gifva sina känslor luft. **-jochen,** *tr.* aftaga oket af, oka af, taga ifrån. **-jubeln** = *ausjauchzen.* **-kälten,** *tr.* utkyla. **-kämmen,** *tr.* kamma ut, af, bort. **-kämpfen, I.** *itr. h.* upphöra att kämpa, att strida, kämpa slut. **II.** *tr.* utkämpa. **-karbätschen,** *tr.* F dugtigt karbasa, prygla. **-karren,** *tr.* köra ut el. bort med (skott)kärra. **-kauen, I.** *itr. h.* sluta tugga. **II.** *tr.* tuggande suga ut saften ur. **-kauf,** *m.* **1.** lösköpande, friköpande. **2.** uppköp, köp af hela förrådet. **-kaufen,** *tr.* **1.** *Einen Kaufmann, einen Laden, eine Ware* ~ köpa upp hela lagret hos en köpman, i en bod, af en varusort, bild. *die Gelegenheit* ~ begagna sig af tillfället, *die Zeit* ~ väl använda sin tid. **2.** *Jn* ~ utpränga, utsticka ngn vid ett köp gnm att öfverbjuda honom, *seine Teilhaber* ~ utlösa sina kompanjoner, inköpa deras andel. **-kegeln, I.** *tr.* slå kägel om. **II.** *itr. h.* upphöra att slå kägel. **-kehlen,** *tr.* tekn. reffla, urhålka. **-kehlung,** *f.* **-kehren** = *ausfegen.* **-kehrer** = *Ausfeger.* **-kehricht,** *n.* o. *m.* sopor, bild. afskum. **-keifen** = *ausschelten.* **-keilen, I.** *tr.* fastkila; F bild. genomprygla. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* sluta kilformigt, bärg. utkila. **-keilung,** *f.* **-keimen,** *itr. s.* gro, komma upp. **-keltern, I.** *tr.* prässa ut, prässa. **II.** *itr. h.* afsluta prässningen. **-kennen, I.** *tr. Jn unter tausenden* ~ känna igen ngn ibland tusenden. **II.** *rfl.* hitta rätt, kunna reda sig. **-kerben,** *tr.* göra inskärningar i. **-kerbung,** *f.* **-kernen,** *tr.* taga ut kärnorna ur. **-kitten,** *tr.* kitta, fylla med kitt. **-klaftern,** *tr.* mäta med famnmått. **-klagen, I.** *itr. h.* upphöra att klaga. **II.** *tr.* **1.** *Sein Herz* ~ äfv. *sich* ~ utgjuta sig i klagovisor. **2.** *Jn* ~ lagsöka ngn, *eine Schuld* ~ utsöka en skuldfordran. **-klagung,** *f.* **-klären,** *tr.* klara. **-klarieren,** *tr.* sjö. utklarera. **-klarierung,** *f.* **-klärung,** *f.* klarande. **-klatschen, I.** *itr. h.* **1.** upphöra att klappa i händerna. **2.** upphöra att skvallra. **II.** *tr.* skvallra om, skvallrande utsprida. **-klauben,** *tr.* plocka ut, peta ut, taga kärnan ur. **-klaubung,** *f.* **-kleben,** *tr.* klistra inuti, *einen Kasten mit Papier* ~ klistra papper i en ask. **-kleiden,** *tr.* o. *rfl.* **1.** kläda af (sig). **2.** kläda ut (sig). **3.** invändigt bekläda. **-kleidezimmer,** *n.* afklädningsrum. **-kleidung,** *f.* afklädande m. m. se *auskleiden.* **-kleistern** = *auskleben.* **-klingeln, I.** *itr. h.* upphöra att ringa. **II.** *tr.* gnm ringning, pinglande förkunna, utbasuna. **-klingen,** *itr.* **1.** *h.* el. *s.* upphöra att klinga, att ljuda. **2.** *s.* förklinga. **-klopfen,** *tr.* **1.** piska, piska upp. **2.** knacka ur. **3.** *Beulen* ~ slå ut, hamra ut bucklor. **-klopfer,** *m.* **1.** en som piskar kläder. **2.** rotting att piska kläder med. **-klügeln,** *tr.* spetsfundigt utfundera, gnm hårklyfveri leda i bevis. **-klügelung,** *f.* spetsfundighet, hårklyfveri. **-kneifen,** *itr. s.* F smyga sig bort, fly undan, schappa. **-kneten,** *tr.* knåda väl. **-knurren,** *itr. h.* upphöra att morra, att knorra. **-kochen, I.** *itr.* **1.** *h.* upphöra att koka. **2.** *s.* koka öfver. **II.** *tr.* **1.** koka väl, genomkoka.

2. koka ur. **3.** *Dampf* ~ ånga, imma. **-kochung,** *f.* **-kollern,** *itr. h.* **1.** upphöra att kackla, att kråma sig. **2.** slippa kollern. **-kommen, I.** *itr. s.* **1.** komma ut, ifrån, gå ut. **2.** utkläckas, krypa ur skalet. **3.** utbryta. **4.** komma ut, blifva bekant, spridas. **5.** om fläckar: gå ur. **6.** *Mit etw.* ~ reda sig med ngt. **7.** *Mit jm* ~ komma öfverens, lefva i sämja med ngn. **II.** *n.* utkomst, bärgning. **-kömmlich,** *a.* tillräcklig att lefva af, tillräckligt inbringande. *Ein ~es Amt:* en syssla, som föder sin man. **-können,** *itr. h.* kunna komma ut. **-koppeln,** *tr.* jäg. släppa ur kopplet. **-kosten,** *tr.* smaka, tömma i botten, njuta till sista droppen. **-kotzen,** *tr.* P spy, spy upp. **-kragen,** tekn. **I.** *tr.* låta skjuta fram, låta springa ut. **II.** *itr. s.* skjuta fram. **-krągung,** *f.* **-krähen, I.** *itr. h.* sluta gala. **II.** *tr. Den Tag* ~ gnm galande förkunna dagens inbrott. **III.** *rfl.* gala af hjärtans lust. **-kramen,** *tr.* **1.** utrymma, tömma. **2.** packa upp, framlägga, utbreda; lysa, skylta med. **-kramung,** *f.* **-kratzen, I.** *tr.* rifva, krafsa ut, fram; skrapa, radera, rifva, krafsa bort. **II.** *itr. s.* F fly, taga till benen. **-krauten,** *tr.* rensa. **-kriechen, I.** *itr. s.* krypa ut. **II.** *tr.* krypande genomsöka. **-kriegen,** *tr.* F få ut, få af; lyckas tömma. **-krücken,** *tr.* raka, skrapa ut. **-krümeln,** *tr.* söndersmula. **-kühlen, I.** *tr.* utkyla, göra sval, svalka. **II.** *rfl.* svalka sig, blifva sval, svalna.

Auskult||ánt, *-en, m.* auskultant. **-ation,** *-en, f.* auskultation, undersökning. **-átor,** *-s, -óren, m.* auskultant, notarie. **-ieren,** *sv.* **I.** *tr.* med. auskultera. **II.** *itr. h.* vara auskultant.

auskundschaft||en, *tr.* utforska, bespäja, spionera på, rekognoscera. **-er,** *m.* kunskapare, spejare, spion. **-ung,** *f.* utforskande, rekognoscering.

Aus||kunft, *-e* †, *f.* **1.** upplysning, besked. **2.** utväg. **-kunftmittel,** *n.* hjälpmedel. **-künsteln,** *tr.* gnm spetsfundigheter och hårklyfverier leda sig till, hitta på. **-kurieren,** *tr.* fullständigt kurera, bota. **-lachen, I.** *itr. h.* sluta skratta. **II.** *tr.* utskratta, skratta åt ngn. **III.** *rfl.* skratta af hjärtans lust.

Ausladе||brücke, *f.* lastbrygga. **-n, I.** *tr.* **1.** lasta af, ur, lossa. **2.** taga laddningen ur, urladda. **II.** *rfl.* urladda sig. **-platz,** *m.* **-stelle,** *f.* lastageplats.

Aus||ladung, *f.* aflastning m. m. se *ausladen.* **-lage,** *f.* **1.** utlägg, utgift. **2.** lager, ngt utlagdt, utbredt. **3.** utsida. **4.** fakt. gard. **-lagern,** *itr. s.* ligga till sig. **-land,** *n.* utlandet. **-länder(in),** *m.* (*f.*) utländing, främling. **-ländisch,** *a.* utländsk. **-langen,** *itr. h.* **F 1.** räcka till. **2.** räcka ut armen. **-lärmen, I.** *itr. h.* upphöra att larma, att väsnas. **II.** *rfl.* stoja, väsnas efter behag. **-lassen, I.** *tr.* **1.** utelemna, hoppa öfver. **2.** släppa ut. **3.** låta framträda, visa, gifva fritt lopp åt. *Seinen Ärger an jm* ~ låta ngn få umgälla ens harm. **4.** kok. smälta, skira. **II.** *rfl.* uttala, yttra sig, sina åsigter, *über etw.* (ack.)*:* om ngt. **-lassung,** *f.* **-lassungszeichen,** *n.* utelemningstecken, apostrof. **-lätschen,** *tr.* F *die Schuhe* ~ trampa ut, ner skorna. **-lauern,** *tr.* utspäja, spionera på. **-lauf,** *m.* **1.** utlopp, mynning. **2.** startande; afsegling, affärd. **-laufen, I.** *itr.* **a)** *h.* **1.** upphöra att springa. **b)** *s.* **2.** börja springa, springa ut, sjö. löpa ut. **3.** gå ut, vara utomhus. **4.** flyta, rinna ut. **5.** *In etw.* (ack.) ~ löpa ut i, sluta med ngt. **6.** *Auf etw.* (ack.) ~ gå ut på, syfta till ngt. **II.** *tr.* genomlöpa, löpa till ända. **III.** *rfl.* **1.** springa sig belåten. **2.** vidgas gnm nötning. **-läufer,** *m.* **1.** springpojke. **2.** rotskott, ranka. **3.** arm, gren, sidogren af en bärgsträcka. **-laugen,** *tr.* utlaka, luta. **-laugung,** *f.* **-laut,** *m.* gram. slutljud, utljud. **-lauten,** *itr. h.* gram. slutljuda, sluta, ändas. **-läuten, I.** *itr. h.* **1.** sluta ringa. **2.** *Einem Verstorbenen* ~ ringa själaringning för en död. **II.** *tr.* **1.** gnm ringning tillkännagifva slutet af, afsluta. **2.** gnm ringning förkunna. **3.** *Jn* ~ ringa till ngs ära. **-leben, I.** *itr. h.* sluta lefva, dö. **II.** *tr.* genomlefva. **III.** *rfl.* blifva utlefvad. **-lecken, I.** *itr. s.* sippra ut. **II.** *tr.* slicka ur. **-ledern,** *tr.* kläda, öfverdraga invändigt med läder el. skinn. **-leeren, I.** *tr.* tömma, uttömma, utgjuta. **II.** *rfl.* blifva tom; göra sitt tarf, få öppning. **-leerung,** *f.* **-legen, I.** *tr.* **1.** lägga ut, utbreda, lägga fram. **2.** utlägga, uttyda, förklara, tolka. **3.** *Geld* ~ lägga ut pengar, göra utlägg. **4.** inlägga, göra inläggningar i; fanera, fodra. **II.** *rfl.* luta sig framåt; fakt. intaga gardställning. **III.** *itr. h.* lägga ut, blifva grof, fet. **-leger(in),** *m.* (*f.*) en som lägger ut, utbreder, gör inläggningar, uttyder, förklarar; exeget, tolk. **-legerei,** *f.* uttydningslusta, misslyckad tolkning. **-legung,** *f.* utläggning m. m. se *auslegen.* **-lehren,** *tr. Jn* ~ meddela ngn fullständig undervisning. *Ausgelehrt:* utlärd. **-leiden, I.** *itr. h.* lida ut, sluta lida. **II.** *tr.* lidande genomgå, utstå, uthärda. **-leihen,** *tr.* låna ut, *auf hohe Zinsen:* mot hög ränta. **-leiher(in),** *m.* (*f.*) utlånare. **-leihung,** *f.* utlånande. **-lenken,** I. *tr. Den Wagen* [*aus dem Geleise*] ~ = *II.* **II.** *itr. h.* hålla ur vägen. **-lernen, I.** *itr. h.* lära ut, sluta sina läroår. **II.** *tr.* **1.** *Ein Handwerk* ~ grundligt lära sig ett handtverk. **2.** ✻ = *auslehren.* **-lese,** *f.* **1.** urval. **2.** vin af utvalda drufvor. **-lesen, I.** *tr.* **1.** utvälja. **2.** läsa ut, läsa igenom. **II.** *itr. h.* sluta läsa. **-leser,** *m.* person som väljer ut. **-lesung,** *f.* urval. **-leuchten,** *itr. h.* **1.** *Jm* (el. *tr.: jn*) ~ lysa ut ngn; F köra ngn på porten. **2.** upphöra att lysa. **-lichten,** *tr.* **1.** gallra en skog. **2.** sjö. lossa en del af lasten i fartyget, lätta. **-lichtung,** *f.* **-lieben,** *itr. h.* upp-

höra att älska. **-lieferer,** *m.* person som lemnar ut. **-liefern,** *tr.* ut-, af-, öfverlemna. **-lieferung,** *f.* **-lieferungsvertrag,** *m.* fördrag om förbrytares utlemning. **-liegen,** *itr. h.* **1.** ligga framme till påseende. **2.** säfv. *rfl.* ligga till sig. **3.** fakt. ligga i gardställning. **-lieger,** *m.* sjö. vaktskepp. **-lochen,** *tr.* göra hål i. **-löchern,** *tr.* förse med hål, genomborra. **-locken,** *tr.* **1.** *Das Haar* ~ upplösa lockarne, släta till håret. **2.** utlocka, utforska. **-löffeln,** *tr.* F uräta, uppäta med sked, slefva i sig. **-logieren,** *tr.* tvinga att afflytta. **-lohnen,** *tr.* aflöna.

auslöschlen, I. *tr.* **1.** släcka. **2.** utplåna. II. *itr. s.* slockna. **-er,** *m.* **1.** person som släcker. **2.** ljussläckare. **-lich,** *a.* som kan utsläckas, utplånlig. **-ung,** *f.* släckning, utplånande.

auslösen, *tr.* **1.** bortlotta. **2.** utlotta. **-lösen,** I. *tr.* **1.** lossa, taga ut. **2.** utlösa. II. *rfl.* köpa sig fri, betala lösepenning för sig. **-losung,** *f.* bort-, utlottning. **-lösung,** *f.* lossande m. m. se *auslösen.* **-lösungssumme,** *f.* lösen, lösepenning. **-lotsen,** *tr.* lotsa ut. **-lüften,** I. *tr.* lufta, vädra. II. *rfl.* hämta frisk luft. **-lüftung,** *f.* **-lugen,** *itr. h.* titta ut, hålla utkik. **-lutschen,** *tr.* P utsuga, suga på. **-machen,** *tr.* **1.** lossa, frigöra, taga ut. **2.** fullända, afsluta. **3.** göra slut på, tömma. **4.** släcka. **5.** bringa på det klara, klargöra, uppgöra. **6.** på förhand bestämma, afgöra, öfverenskomma om, aftala. *Sich* (dat.) *etw.* ~ betinga sig ngt, *jm etw.* ~ testamentera ngt till ngn, *ausgemacht:* afgjord, viss, säker. **7.** utgöra, göra, bilda. *Das macht nichts aus:* det har ingenting att betyda. **8.** taga reda på. **-machung,** *f.* bestämmelse, öfverenskommelse, aftal, testamentariskt förordnande. Jfr för öfr. *ausmachen.* **-mahlen,** I. *tr.* mala väl, tillräckligt. II. *itr. h.* upphöra att mala. **-malen,** I. *tr.* **1.** måla, färglägga. **2.** bild. utmåla, skildra, framställa. II. *itr. h.* sluta måla. **-maler,** *m.* en som målar, färglägger, utmålar. **-malung,** *f.* målande m. m. se *ausmalen.* **-mangeln,** *tr.* mangla väl, tillräckligt. **-marsch,** *m.* utmarsch, afmarsch, aftågande. **-marschieren,** *itr.* **1.** *s.* tåga ut, aftåga. **2.** *h.* sluta marschera, göra halt. **-mästen,** *tr.* göda väl. **-mauern,** *tr.* mura invändigt. **-mauerung,** *f.* **-mause[r]n,** I. *itr. h.* upphöra att rugga. II. *rfl.* F taga upp sig. **-meifseln,** *tr.* uthugga, urhålka med mäjsel, utmäjsla. **-meifs[e]lung,** *f.* **-melken,** I. *tr.* mjölka ur kons jufver. II. *itr. h.* sluta mjölka. **-mergeln,** *tr.* utmärgla. **-mergelung,** *f.* **-merzen,** *tr.* borttaga, utstryka, utesluta. **-merzung,** *f.* **-mefsbar,** *a.* möjlig att uppmäta. **-messen,** *tr.* mäta, mäta upp, ut, till; utminutera. **-messer,** *m.* person som mäter, mäter upp, ut. **-messung,** *f.* mätning m. m. se *ausmessen.* **-miet[h]en,** *tr.* **1.** ✻ hyra ut. **2.** *Jm die Wohnung* ~ el. *jn* ~ utränga ngn ur hans hyrda bostad gnm att erbjuda högre hyra. **3.** hyra in. **-misten,** *tr.* borttaga spillningen ur, mocka. **-mistung,** *f.* **-mitteln,** *tr.* hitta på, taga reda på. **-mittelung,** *f.* **-möblieren,** *tr.* fullständigt möblera. **-möblierung,** *f.* **-münden,** *itr. h.* utmynna. **-mündung,** *f.* **-münzen,** *tr.* **1.** utmynta, mynta. **2.** väl begagna sig af. **-münzung,** *f.* **-müssen,** *itr. h.* vara tvungen att gå ut, måste ut el. af. **-mustern,** *tr.* utmönstra, för öfr. = *ausmerzen.* **-musterung,** *f.* **-nagen,** I. *tr.* urgnaga, gnagande urhålka. II. *itr. h.* upphöra att gnaga. **-nähen,** *tr.* **1.** färdigsy. **2.** utsy, brodera. **3.** *Sich* (dat.) *fast die Augen* ~ nästan sy sig blind, sy af alla krafter. **-nahme,** *-n, f.* undantag. **-naschen,** *tr.* hemligt äta ur, snaska i sig. **-necken,** *tr.* göra narr af. **-nehmen,** I. *tr.* **1.** taga ut, bort. *Den Honig aus dem Bienenstocke* el. *den Bienenstock* ~ skatta bikupan, *ein geschlachtetes Tier* ~ taga ut innanmätet ur ett slagtadt djur, *Fische* ~ rensa fisk. **2.** undantaga. II. *rfl.* **1.** bilda undantag. **2.** taga sig ut, se ut, förefalla. [*Sich*] ~*d:* som tar sig bra ut, utmärkt, ovanlig, utomordentlig. **-nehmung,** *f.* **-niesen,** *itr. h.* o. *rfl.* nysa slut. **-nippen,** *tr.* läppjande dricka ur. **-nutzen, -nützen,** *tr.* **1.** tillgodogöra sig, draga nytta, fördel af. **2.** utnöta, slita ut. **-nutzung,** *f.* **-öden,** *tr.* utöda, föröda. **-ölen,** *tr.* olja, smörja med olja invändigt. **-orgeln,** *itr. h.* sluta spela orgel. **-pachten,** *tr.* bortarrendera i sht i smärre delar. **-packen,** *tr.* packa upp, ut, ur, taga fram, utbreda. **-packer,** *m.* uppackare. **-packung,** *f.* uppackning. **-pappen,** *tr.* fodra med papp; göra af papp. **-parieren,** *tr.* afvända, parera. **-pauken,** *tr.* **1.** under pukslag förkunna, utskrika. **2.** F utkämpa en duell. **-paukung,** *f.* **-peilen,** *tr.* påjla. **-peitschen,** *tr.* piska, piska upp. **-peitschung,** *f.* **-pfählen,** *tr.* påla, förse med pålverk. **-pfählung,** *f.* **-pfänden,** *tr.* panta, utpanta, göra utmätning hos. **-pfänder,** *m.* exekutor, exekutionsbetjänt. **-pfändung,** *f.* pantning, utmätning. **-pfeifen,** *tr.* **1.** uthvissla. **2.** hvissla helt och hållet. **-pfeifer,** *m.* hvisslare. **-pflanzen,** *tr.* utplantera. **-pflanzung,** *f.* **-pflastern,** *tr.* stenlägga. **-pflasterung,** *f.* **-pflücken,** *tr.* plocka ut, bort. **-pflügen,** *tr.* **1.** plöja helt och hållet. **2.** plöja upp. **-picheln,** *tr.* F pimpla ur. **-pichen,** *tr.* invändigt bestryka med beck; F bild. härda, *ein ausgepichter Magen:* ugt. en strutsmage. **-pichung,** *f.*

Auspicium, *-um[s], -en, n.* auspicium, öfverinseende, ledning.

auslplicken, *tr.* hacka ut. **-plappern** = *ausplaudern.* **-platten,** *tr.* **1.** tillplatta, platta ut. **2.** belägga med hällar. **-plätten,** *tr.* stryka ut med strykjärn. **-platzen,** *itr. s.* **1.** spricka ut, brista ut. **2.** gå upp, slippa upp. **-plauderer,** *m.* **-plauderin,** *f.* skvallerbytta, -syster.

-plaudern, I. *tr.* omtala, yppa, skvallra om. **II.** *refl.* prata sig nöjd, skvallra om allt man vet. **III.** *itr. h.* upphöra att prata, att sladdra, att skvallra. **-plauderung,** *f.* **-plündern, I.** *tr.* utplundra, plundra, råna. **II.** *itr. h.* sluta plundra **-plünderung,** *f.* **-pochen,** *tr.* **1.** gnm knackande, bultande, stampande drifva ut. **2.** pocka sig till. **-polieren,** *tr.* polera väl, polera helt och hållet. **-polierung,** *f.* **-polstern,** *tr.* stoppa, madrassera. **-polsterung,** *f.* **-poltern,** *tr.* upphöra att väsnas, att bullra, att stoja, rasa ut. **-posaunen,** *tr.* utbasuna. **-prägen, I.** *tr.* prägla, utprägla. *Ausgeprägt:* utpräglad. **II.** *refl.* tydligt framstå, framträda. **-prägung,** *f.* **-predigen, I.** *itr. h.* sluta predikan. **II.** *tr.* **1.** predikande förkunna, utsprida. **2.** F *jm etw.* ~ öfvertala ngn att afstå från ngt, öfvertyga ngn om motsatsen till ngt. **-preisen,** *tr.* **1.** prisa, rosa, utbasuna. **2.** prisa tillfylles, efter förtjänst. **-pressen,** *tr.* utprässa, *jm etw.:* ngt af ngn. **-pressung,** *f.* **-prob[ier]en, -prüfen,** *tr.* profva, pröfva, sätta på prof. **-prügeln,** *tr.* genomprygla. **-pumpen,** *tr.* **1.** pumpa ut, pumpa läns. F bild. *jn* ~ pumpa, utfråga ngn. **2.** F låna ut. **-pumpung,** *f.* **-püsten,** F = *ausblasen I, 1—3.*

Ausputz, *m.* **1.** utsmyckande, pyntande. **2.** prydnad, pynt. **3.** garnering. **-en,** *tr.* **1.** putsande släcka. **2.** afputsa, borttaga det öfverflödiga el. vanprydande från, kvista. **3.** putsa, rengöra invändigt. **4.** lägga sista handen vid. **5.** smycka, pryda, pynta; dekorera; garnera. **6.** F tömma. **-er,** *m.* **1.** person som putsar, fäjar. **2.** instrument till putsning, till rengöring. **-ung,** *f.* afputsande m. m. se *ausputzen.*

aus||qualmen, *tr.* o. *itr. h.* ånga, bolma, utdunsta. **-quartieren, I.** *tr.* utkvartera, förmå ngn att lemna sitt kvarter. **II.** *refl.* flytta. **-quartierung,** *f.* **-quetschen,** *tr.* klämma, prässa ut. **-radieren,** *tr.* radera ut, bort. **-rahmen,** *tr.* taga ut ur ramen. **-rände[l]n, -randen, -rändern,** *tr.* **1.** randa. **2.** förse med tandade kanter, utudda. **-rangieren,** *tr.* utmönstra, utgallra. **-rasen, I.** *itr. h.* o. *refl.* rasa ut. **II.** *tr.* gifva fritt, ohäjdadt lopp åt, rasa ut. **-rasten,** *itr. h.* rasta, hvila ut. **-rauben** = *ausplündern.* **-rauchen, I.** *tr.* röka ut. **II.** *itr. h.* sluta röka. **-räuchern,** *tr.* **1.** medels rök utdrifva, röka ut. **2.** fylla med rök el. rökelse, röka, inröka. **-räucherung,** *f.* **-raufen, I.** *tr.* rycka ut, upp. **II.** *refl.* slåss af alla krafter. **-raufung,** *f.* **-räumen,** *tr.* **1.** flytta ut, taga ut; utrymma, tömma. **2.** röja ren, ordna, städa. **-räumer,** *m.* person som flyttar ut saker, röjer rent, ordnar. **-räumung,** *f.* utflyttning m. m. se *ausräumen.* **-raupen,** *tr.* bortplocka mask från. **-räuspern, I.** *tr.* harkla upp. **II.** *refl.* harkla, rackla. **-rechen,** *tr.* kratta helt och hållet. **-rechenbar,** *a.* som kan uträknas. **-rechnen,** *tr.* uträkna. **-rechnung,** *f.* **-recken, I.** *tr.* **1.** uträcka, utsträcka. **2.** uttänja, uttöja; räcka, uträcka. **II.** *refl.* sträcka på sig, sträcka ut sig; uttänjas, förlängas. **-rede,** *f.* undanflykt, undskyllan, förevändning, svepskäl. **-reden, I.** *itr. h.* **1.** tala till punkt. **2.** *Frei* ~ tala rent ut, säga sin mening utan förbehåll. **II.** *tr.* **1.** tala till slut, tala ut. **2.** uttala, yttra. **3.** uppräkna, omtala, uttömma. **4.** söka undanflykter för, söka ursäkta. **5.** *Jm etw.* ~ öfvertala, förmå ngn att uppgifva ngt, att afstå från ngt. **III.** *refl.* **1.** tala, prata sig belåten, säga hvad som ligger en om hjärtat, tala ut. *Sich mit jm* ~ förklara sig för, hafva en förklaring med ngn. **2.** söka undanflykter, söka att komma ifrån, att slingra sig undan, ursäkta sig. **-reeden,** *tr.* sjö. utreda, utrusta. **-reeder,** *m.* skeppsredare. **-reedung,** *f.* utrustning. **-regnen, I.** *itr. h.* o. *refl.* opers. upphöra att regna. **II.** *tr. Ausgeregnet:* urhålkad, urtvättad af regn, gropig. **-reiben,** *tr.* **1.** rifva ut, bort, afgnida, gnugga. **2.** gnida, skura invändigt. **3.** afrifva, frottera. **-reichen,** *itr. h.* **1.** räcka till, vara tillräcklig. **2.** *Mit etw.* ~ räcka med ngt. **-reichend,** *a.* **1.** tillräcklig. **2.** *Weit* ~ sträckande sig långt, vidsträckt. **-reifen, I.** *tr.* **1.** bringa till full mognad. **2.** reffla. **II.** *itr. s.* o. *h.* väl mogna, blifva fullmogen. **-reimen,** *itr. h.* upphöra att rimma. **-reisen,** *itr.* **1.** *s.* afresa. *Ausgereist sein:* vara bortrest, vara på resa. **2.** *h.* upphöra att resa. **-reißen, I.** *tr.* rycka, slita ut, upp. **II.** *itr. s.* **1.** gå sönder, slitas upp, gå upp, genombrytas, taga slut. **2.** F springa sin kos, fly, flykta, schappa, desertera; skena. **-reißer,** *m.* **1.** en som rycker upp. **2.** F rymmare, flykting, person som tar till schappen. **-reiten, I.** *itr. s.* rida ut, bort. **II.** *tr.* **1.** *Ein Pferd* ~ a) motionera en häst, b) afsluta en hästs inridning. **2.** genomrida, ridande uppmäta. **-renken,** *tr.* vricka, vrida ur led. **-renkung,** *f.* **-rennen, I.** *itr.* **1.** *s.* springa, ränna ut, bort. **2.** *h.* upphöra att springa, att ränna. **II.** *tr.* **1.** genomlöpa. **2.** *Jm ein Auge* ~ springa emot ngn, så att man stöter ut ett öga på honom. **III.** *refl.* springa sig belåten. **-reuten,** *tr.* röja bort, röja, rycka upp, utrota. **-reutung,** *f.* **-rhed-** se *ausreed-.* **-richten,** *tr.* **1.** ✻ räta ut, räta, rätta. **2.** uträtta, utföra, verkställa. **3.** framföra, meddela. **4.** vidtaga förberedelser till, tillrusta, anordna. **-richter(in),** *m.* (*f.*) en som uträttar, verkställer, tillrustar. **-richtig, -richtsäm,** *a.* tilltagsen, dugtig. **-riechen,** *tr.* **1.** fylla med doft, med lukt. **2.** vädra, vädra upp. **-riefen,** *tr.* reffla, förse med refflor, rännor, ränder. **-ringen, I.** *tr.* **1.** vrida ur, vrida. **2.** *Jm die Hand* ~ vrida ngns hand ur led. **3.** utkämpa. **4.** *Seine Glieder* el. *sich* ~ gnm brottning uppmjuka sina leder. **II.** *itr. h.* kämpa

ut. **-rinnen,** *itr. s.* rinna ut. **-ritt,** *m.* bortridande; promenad till häst. **-röcheln,** I. *itr. h.* upphöra att rossla, dö. II. *tr.* rosslande utandas; rosslande uppspotta. **-roden,** *tr.* röja, afröja, bortröja. **-rodung,** *f.* **-rollen,** I. *tr.* 1. rulla ut, kafla ut. 2. utvalsa, valsa. 3. rulla upp. II. *rfl.* rulla upp sig. III. *itr. h.* upphöra att rulla. **-rollung,** *f.* **-rotten,** *tr.* utrota. **-rotter,** *m.* utrotare. **-rottung,** *f.* utrotning. **-rücken,** I. *tr.* utrycka. II. *itr. s.* rycka ut, aftåga. **-rückung,** *f.*

Ausruf, *m.* 1. utrop, rop. 2. utropande, kungörande. **-en,** I. *tr.* utropa, högljudt kungöra. *Ein Brautpaar* ~ lysa för ett brudpar. II. *itr. h.* upphöra att ropa. **-er,** *m.* utropare. **-ung,** *f.* utropande, utrop.

Aus‖ruhe, *f.* hvila, rast. **-ruhen,** I. *tr.* hvila, låta hvila. II. *rfl.* o. *itr. h.* hvila sig (tillräckligt), hvila ut. **-rühren,** *tr.* röra öfver. **-runden, -ründen,** I. *tr.* 1. utrunda, urrunda, urringa. 2. urhålka. 3. afrunda. II. *rfl.* afrundas, blifva afrundad. **-rundung, -ründung,** *f.* **-runzeln,** *tr.* utjämna skrynklor el. veck på, släta. **-rupfen,** *tr.* rycka ut, af, bort. Bild. *jn* ~ plocka ngn. **-rupfung,** *f.* **-rüsten,** *tr.* o. *rfl.* utrusta (sig), förse (sig). **-rüstung,** *f.* **-rutschen,** *itr. s.* 1. halka, slinta. 2. F företaga en liten utfärd. **-rütteln,** *tr.* skaka, rysta ut, fram. **-saat,** *f.* 1. utsåning, sådd. 2. utsäde. **-sacken,** *tr.* framtaga, tömma ur säck, ur påse. **-säen,** I. *tr.* utså, så. II. *itr. h.* afsluta sådden.

Aussage, *-n, f.* 1. utsago. 2. gram. predikat. **-n,** *tr.* 1. utsäga, berätta. 2. säga ut, säga helt och hållet, framsäga. 3. fullständigt omnämna, uppräkna. 4. vittna inför rätta.

aussägen, *tr.* utsåga.

Aussage‖satz, *m.* gram. påståendesats. **-wort,** *n.* gram. predikat.

Aus‖satz, *m.* 1. spel. hvad man sätter ut, insats. 2. utslag, spetälska. **-sätzig,** *a.* spetälsk. **-säubern,** *tr.* rengöra invändigt. **-saufen,** I. *tr.* dricka ur. II. *itr. h.* upphöra att dricka. **-saugen,** *tr.* suga ut, ur. **-säugen,** *tr.* gifva di, amma. **-saugung,** *f.* utsugande. **-schaben,** *tr.* 1. skafva, skrapa hål i. 2. bortskafva, bortradera. **-schalen,** *tr.* 1. aftaga skalet af. 2. brädfodra. **-schälen,** I. *tr.* uttaga ur skalet, skala. *Erbsen* ~ sprita ärter. II. *rfl.* släppa, fälla, byta om skalet, afskalas. **-schallen,** *itr. s.* upphöra att skalla, att ljuda, dö bort. **-schalung,** *f.* brädfodring. **-schämen,** I. *tr. Sich* (dat.) *die Augen* ~ skämmas ögonen ur sig. II. *rfl.* skämmas dugtigt. **-schank,** *m.* utskänkning. **-scharren,** I. *tr.* krafsa, rifva ut, upp, fram. II. *itr. h.* skrapa bakut med foten vid hälsning. **-scharrung,** *f.* **-schattieren,** *tr.* skugga, schattera. **-schauen,** *itr. h.* 1. se, titta ut. 2. se ut, taga sig ut. **-schaufeln,** *tr.* skofla, skotta ut, bort, ur. **-schäumen,** I. *itr.* 1. *h.* upphöra att skumma, att fradgas. 2. *s.* o. *rfl.* skummande af vrede utbryta, rasa ut. II. *tr.* 1. skumma af, bort. 2. andas, frusta, spy. **-scheiden,** I. *tr.* frånskilja, afsöndra. II. *rfl.* afsöndras, afgå. III. *itr. s.* gå bort, utträda, afgå. **-scheidung,** *f.* **-schellen** = *ausklingeln II.* **-schelten,** I. *tr.* banna, träta på. II. *rfl.* utösa sin vrede i bannor; uttömma sitt förråd af skällsord. III. *itr. h.* upphöra att banna, att träta. **-schenken,** *tr.* 1. hälla ut, upp, slå i. 2. utskänka, utminutera. **-scherzen,** *itr. h.* upphöra att skämta. **-scheuern,** I. *tr.* skura, skura invändigt. II. *rfl.* slitas, nötas gnm skurning el. gnidning. III. *itr. h.* sluta skura. **-schicken,** *tr.* skicka ut, bort. [*Boten*] *nach jm* ~ skicka bud efter ngn. **-schickung,** *f.* **-schieben,** *tr.* skjuta ut. *Das Brot* ~ taga ut brödet ur ugnen, *einen Tisch* ~ draga ut ett bords skifvor. **-schiefsen,** I. *tr.* 1. skjuta ut. 2. gnm skjutande utnöta, slita. 3. vinna ngt ss. pris vid målskjutning. 4. kasta, spruta, utspy, sjö. lossa. 5. *Blätter* ~ skjuta blad. *Das Gebirge schiefst Nebenäste aus:* bärgsryggen utsänder sidogrenar. II. *itr. s.* 1. hastigt fara ut, springa fram, strömma ut el. fram, spruta ut, spraka ut. 2. spricka ut, slå ut, skjuta skott, komma fram. 3. om delar af en byggnad m. m. skjuta ut, springa fram. **-schiefsung,** *f.* **-schiffen,** I. *tr.* föra i land, urlasta, lossa, landsätta. II. *rfl.* landstiga, gå i land. III. *itr. s.* lägga ut, afsegla. **-schiffung,** *f.* **-schimpfen,** I. *tr.* häftigt banna, vara ovettig på, fara ut i okvädinsord mot, skälla på, okväda. II. *itr. h.* upphöra att banna, att vara ovettig. **-schinden,** *tr.* flå; bild. skinna, utsuga. **-schirren,** *tr.* sela af. **-schlachten,** *tr.* stycka, dela, sälja i små lotter. **-schlachter,** *m.* en som sönderstyckar, delar. **-schlachtung,** *f.* styckning. **-schlafen,** I. *itr. h.* o. *rfl.* sofva ut. II. *tr.* sofva bort, sofva af sig.

Ausschlag, *m.* 1. *Den* ~ *thun:* slå första slaget. 2. skott på växter. 3. (hud)utslag. 4. ngt som afsätter sig på ngt, slår ut ur ngt, ss. rimfrost, kem. vittring, m. m. 5. utslag, afgörande. *Einer Sache den* ~ *geben für jn, gegen jn:* afgöra en sak till ngns fördel, till ngns nackdel. 6. utgång, resultat. **-en,** I. *tr.* 1. slå ut, tröska ur, slå in. 2. slå ut, hälla ut. 3. hastigt utsträcka, uträcka. 4. utbreda, veckla ut. 5. uträcka, uttänja. 6. gnm slag släcka. 7. slå bort, kasta. *Einen Hieb* ~ parera ett hugg. 8. slå ut, skjuta ut. *Feuchtigkeit* ~ fukta, *Flammen* ~ slå ut i lågor, låga upp. 9. om klockor: slå. 10. afslå, afvisa. 11. invändigt kläda, bekläda, fodra. 12. slå dugtigt, prygla. II. *rfl.* 1. slåss så att man blir belåten, får sitt lystmäte af slagsmål. 2. upphöra att slåss. III. *itr.* a) *s.* 1. slå ut, spricka ut, bryta ut,

fram. *An der Wand schlägt die Feuchtigkeit aus* el. *die Wand schlägt aus:* väggen slår ifrån sig, fuktar. 2. aflöpa. 3. urarta. **b)** *h.* 4. slå första slaget. 5. slå ut, slå efter ngn. 6. slå bakut. 7. gifva utslag. 8. upphöra att slå.

Aus‖schläger, *m.* 1. person som slår ut m. m., jfr *ausschlagen I, 1—7, 10, 11.* 2. häst som har för vana att slå bakut. **-schlagung**, *f.* utslående m. m. se *ausschlagen.* **-schlämmen**, *tr.* borttaga slammet, gyttjan ur, upprensa. **-schlämmung**, *f.* **-schleifen, a)** *st.* I. *tr.* 1. ut-, ur-, bortslipa. 2. skarpslipa. II. *rfl.* utnötas, urnötas. **b)** *sv. tr.* släpa, köra ut på dräg. **-schleudern**, *tr.* slunga ut, bort.

ausschliefs‖len, *tr.* 1. utestänga. 2. utesluta, undantaga. 3. släppa ut, frigifva. **-lich**, I. *a.* i sht *adv.* uteslutande. II. *prep.* med ack. el. gen. med uteslutande af, utom. **-lichkeit**, *f.* exklusivitet, ensidighet. **-ung**, *f.* utestängning m. m. se *ausschliefsen.*

aus‖schluchzen, I. *itr.* 1. *h.* upphöra att snyfta. 2. *s. In Thränen* ∼ brista i gråt. II. *tr.* framsnyfta. **-schlucken**, *tr.* dricka ur, tömma i ett drag. **-schlummern**, *itr. h.* slumra tillräckligt, sofva ut. **-schlüpfen**, *itr. s.* krypa ut, smyga sig ut, bort. **-schlürfen**, *tr.* läppja sörpla i sig, smuttande tömma. **-schluſs**, *m.* uteslutning, uteslutande. **-schluſsweise**, *adv.* uteslutande. **-schmachten**, *itr. h.* upphöra att smäkta, försmäkta. **-schmausen**, I. *itr. h.* kalasa slut. II. *tr.* med välbehag äta ur, upp, kalasa upp. **-schmeifsen**, *tr.* F kasta ut. **-schmelzen**, I. vanl. *sv. tr.* smälta ut, gnm smältning draga ut. II. *st. itr. s.* smälta(s) ut. **-schmelzung**, *f.* **-schmettern**, I. *itr. h.* 1. smattra. 2. upphöra att smattra. II. *tr.* smattrande förkunna. **-schmieden**, *tr.* smida ut, hamra ut, smida, smidande forma. **-schmieren**, *tr.* 1. ismeta, fylla, kitta. 2. invändigt smörja, smeta. 3. F skrifva ut ur andras arbeten, plagiera. 4. F smörja upp, **-schmierer**, *m.* 1. person som smetar, smörjer. 2. plagiatör. **-schmierung**, *f.* smetande m. m. se *ausschmieren.* **-schmollen**, *itr. h.* upphöra att vara förtretad. **-schmoren**, *tr.* o. *itr. h.* 1. steka(s) tillräckligt. 2. steka(s) ut. **-schmükken**, I. *tr.* utsmycka, pryda, pynta, dekorera. II. *rfl.* smycka, pynta sig. **-schmükker(in)**, *m.* (*f.*) utsmyckare. **-schmückung**, *f.* utsmyckande m. m. se *ausschmücken.* **-schnallen**, *tr.* spänna af. **-schnappen**, *itr. h.* springa upp, gå loss af sig själf. **-schnauben**, I. *itr. h.* hämta andan. II. *tr. Die Nase* el. *sich* ∼ snyta sig. **-schnaufen** = *ausschnauben I.* **-schnäuzen**, *tr.* F 1. = *ausschnauben II.* 2. snoppande släcka. **-schneiden**, *tr.* 1. skära el. klippa ut, bort, kvista, urringa. 2. utklippa, utskära. Bild. *Sie sind recht dazu ausgeschnitten:* ni är som klippt och skuren därtill. 3. stycka, sälja i små delar. **-schneider**, *m.* en som skär el. klipper ut, kvistar, styckar. **-schneidung**, *f.* utklippning m. m. se *ausschneiden.* **-schneien**, *itr. h.* opers. upphöra att snöa.

Ausschnitt, *m.* 1. utklippning, utskärning, urringning. 2. urklipp, kupong, mat. sektor. 3. styckning, utminutering, försäljning i minut. **-handel**, *m.* minuthandel. **-laden**, *m.* minuthandlares bod, minutförsäljning.

aus‖schnitze[l]n, *tr.* utskära, snida. **-schnüffeln**, *tr.* vädra, vädra upp. **-schnüren**, *tr.* lossa, taga upp, snöra upp. **-schöpfen**, *tr.* ösa ut, ur. **-schöpfung**, *f.* **-schoten**, *tr.* sprita. **-schrägen**, *tr.* göra vidare inåt, snedda. **-schrägung**, *f.* **-schrauben**, I. *tr.* skrufva ut, lösskrufva. II. *rfl.* gnm skrufning utnötas.

ausschreiben, I. *tr.* 1. skrifva ut, färdigskrifva. 2. skrifva ut fullständigt, utan förkortning. 3. skrifva ut ur; plagiera. 4. utskrifva, t. ex. *einen Lehrling.* 5. *Seine Hand* ∼ få en utpräglad stil. 6. utskrifva, påbjuda, sammankalla. II. *rfl.* skrifva ut sig. III. *itr. h.* sluta skrifva. **-ber**, *m.* plagiatör. **-berei**, *f.* plagierande. **-bung**, *f.* utskrifning m. m. se *ausschreiben.* **-en**, I. *tr.* 1. utropa, utskrika. 2. *Jn für* el. *als etw.* ∼ utskrika, vanrykta ngn för att vara ngt. 3. *Seine Stimme* ∼ anstränga, härda sin röst. II. *rfl.* skrika slut, nog. III. *itr. h.* sluta skrika. **-er**, *m.* utropare. **-ten**, I. *itr. s.* 1. gå med stora steg, gå fort. 2. gå för långt, öfverskrida gränserna för det passande. II. *tr.* med steg mäta, stega. **-tung**, *f.* ytterlighet, excess.

aus‖schröpfen, *tr.* 1. koppa, gnm koppning utdraga. 2. bild. utsuga, pungslå, utplundra. **-schroten**, *tr.* 1. sönderstycka, sälja bitvis. 2. sälja fatvis. 3. vältra ut, rulla ut. **-schroter**, *m.* person som 1. sönderstyckar, 2. säljer spirituosa fatvis, 3. vältrar ut ngt, jfr föreg.

Ausschufs, *m.* 1. utväljande, urval. 2. utskott, affall; bild. afskum. 3. urval, blomma. 4. utskott, komité. **-antrag**, *m.* utskottsbetänkande, komitéförslag. **-gewehre**, *n. pl.* kasserade gevär. **-wa[a]re**, *f.* utskottsvara, utskott.

ausschütt‖eln, *tr.* skaka ut, skaka. **-elung**, *f.* **-en**, I. *tr.* 1. slå ut, hälla ut, utgjuta. 2. hälla i, ifylla, fylla. II. *rfl.* 1. utgjuta sitt hjärta, sina bekymmer. 2. F *sich vor Lachen* ∼ gapskratta, skratta häjdlöst. **-ung**, *f.*

aus‖schwanken, *itr. h.* upphöra att vackla. **-schwappen**, *tr.* o. *itr. h.* F skvimpa ut, öfver. **-schwären**, *itr.* 1. *s.* bulna ut, värka ut. 2. *h.* upphöra att bulna. **-schwärmen**, *itr.* 1. *s.* om bin: svärma; mil. sprida sig, utveckla tiraljörkedja; bild. vara utsväfvande. 2. *h.* upphöra att svärma, att vara utsväfvande, rasa ut. **-schwärzen**, *tr.* 1. svärta invändigt. 2. smuggla ut. **-schwatzen**, ✱ **-schwätzen**, F I. *tr.* 1. omtala, yppa, skvallra om. 2. = *ausreden II, 5.* II. = *ausplaudern II, III.*

-schwefeln, *tr.* svafla, röka med svafvel. **-schwef[e]lung,** *f.* **-schweifen,** I. *tr.* 1. utrunda, urringa; krusa. 2. skölja. II. *itr. s.* o. *h.* 1. afvika från, ej hålla sig till ämnet. 2. gå för långt, öfverskrida det tillbörligas gräns. 3. föra ett utsväfvande lefnadssätt. ~*d:* utsväfvande. **-schweifung,** *f.* **-schwelgen,** *itr. h.* upphöra att fråssa, att rumla. **-schwemmen,** *tr.* 1. skära ut, undergräfva. 2. skölja ur, skölja. **-schwenken,** *tr.* skölja ur, skölja. **-schwimmen,** *itr. s.* simma, flyta ut, bort. **-schwingen,** I. *tr.* 1. svänga ut, utbreda. 2. gnm svängning el. kastning rengöra. *Flachs* ~ skäkta lin. II. *itr. h.* upphöra att svänga, att vibrera. **-schwitzen,** I. *itr.* 1. *h.* upphöra att svettas. 2. *s.* utsvettas, sippra ut, fram. II. *tr.* 1. utsvetta, utsvettas. 2. F bild. glömma, förlora ur minnet. **-schwitzung,** *f.* **-segeln,** *itr. s.* 1. segla ut. 2. afsegla, gå till segels. **-sehen,** I. *tr.* 1. se till slut, till slutet af. 2. utse, utvälja. 3. *Sich* (dat.) *fast die Augen* ~ titta ifrigt och nyfiket, stirra. II. *itr. h.* 1. se ut, titta ut, *zum Fenster:* gnm fönstret. *Weit* ~*d:* vidtgående, vidtsväfvande. 2. se ut, taga sig ut. *Wie etw.* ~ se ut som, likna, synas vara ngt, *nach etw. recht Vornehmen* ~ se riktigt förnäm ut, *das sieht nach nichts aus:* det ser el. tar sig ingenting ut, *du siehst ganz darnach aus:* det ser du ut till. 3. opers. arta sig, stå till. *Es sieht nach Regen aus:* det liknar sig till regn. III. *n.* utseende, yttre. **-seihen,** *tr.* sila, filtrera. **-seihung,** *f.* **-seimen,** *tr. Honig* ~ skira honing. **-sein,** *itr. s.* 1. vara slut, jfr *aus II, 3.* 2. vara ute, utgången. *Nach jm* ~ vara utgången för att söka ngn, *auf* el. *nach etw.* ~ vara på jagt efter ngt, söka, förfölja ngt, *auf* el. *über etw.* ~ syssla med ngt.

aufsen, *adv.* ute, utanför, utanpå, utvändigt. *Nach* ~ [*hin*]*:* utåt, *von* ~ [*her*]*:* utifrån.

aussend|len, *tr.* utsända, skicka ut, bort. **-ling,** *-e, m.* utskickad. **-ung,** *f.* utsändande.

aussengen, *tr.* bränna, svedja invändigt.

Aufsen|hafen, *m.* sjö. yttre hamn. **-linie,** *f.* ytterlinie, kontur. **-seite,** *f.* yttersida, yttre. **-stände,** *pl.* hand. utestående fordringar. *Die* ~ *einziehen:* indrifva sina fordringar. **-welt,** *f.* yttre världen. **-werk,** *n.* mil. utanverk. **-winkel,** *m.* mat. yttre vinkel.

aufser, I. *prep.* med dat., ✻ gen. o. ack. utom, förutom, undantagandes, utan, ur. ~ *dem Hause:* utomhus, ~ *der Zeit:* ej i rätt tid, olägligt, ~ *Dienst:* a) utan tjänst, utan plats, b) afskedad, för detta, ställd till disposition, jfr *a. D.* ~ *Fassung* el. ~ *sich sein:* vara utom sig, *sich* ~ *Atem laufen:* springa sig andfådd, ~ *Landes sein:* vara utomlands, ~ *Landes gehen:* lemna landet. II. *konj.* 1. utom, med undantag af, t. ex. *alles findet seines Gleichen* ~ *ein einziger.* 2. ~ *dafs:* utom att, undantagandes att, ~ *wenn:* utom om, utom när, undantagandes när. **-amtlich,** *a.* utom tjänsten, icke officiell, enskild. **-christlich,** *a.* icke kristen. **-dem,** I. *adv.* dessutom. II. *konj.* ~ *dafs:* förutom att. **-dienstlich** = *aufseramtlich.*

äufsere, I. *a.* yttre. II. -(s), *n.* 1. yttre. 2. utseende, sken. 3. yttre angelägenheter. *Der Minister des* ~*n:* utrikesministern.

aufser|ehelich, *a.* utom äktenskapet, oäkta. **-europäisch,** *a.* utomeuropeisk. **-gerichtlich,** *a.* extrajudiciell, som gör undantag i vanlig rättegångsordning. **-gewöhnlich,** *a.* ovanlig, utomordentlig. **-halb,** I. *prep.* med gen. o. ✻ dat. utom, utanför. II. *adv.* utanför, ute, utvändigt. **-irdisch,** *a.* öfverjordisk. **-kirchlich,** *a.* utom kyrkan, icke kyrklig.

äufser|lich, *a.* 1. yttre, utvärtes, skenbar. 2. ytlig, innehållslös. **-lichkeit,** *f.* yttre, yttre egenskap, ytlighet. **-n,** I. *tr.* 1. visa, ådagalägga. 2. yttra, uttala. II. *rfl.* 1. visa sig, blifva synlig, yppa sig. 2. yttra sig, uttala sin åsigt, *über etw.* (ack.)*:* om ngt.

aufser|natürlich, *a.* onaturlig, öfvernaturlig. **-ordentlich,** *a.* 1. utomordentlig, ovanlig. 2. (⁴----) extraordinarie. **-sinnlich,** *a.* osinlig, öfversinlig.

äufser|st, *a.* ytterst. *Im* ~*en Falle:* i värsta fall, *der* ~*e Preis:* sista priset, *das ist das* ~*e, was ich thun kann:* längre kan jag ej gå i eftergifter, *bis aufs* ~*e:* till det yttersta, ytterligt. **-ung,** *f.* 1. yttring. 2. yttrande.

aufser|weltlich, *a.* utom världen, öfverjordisk. **-wesentlich,** *a.* oväsentlig, tillfällig.

aus|setzen, I. *tr.* 1. invändigt bekläda, fodra. 2. utsätta, utställa, sjö. *Segel* ~ sätta till segel. 3. lägga ut, fram. 4. utsätta, blottställa. 5. säfv. *itr. h.* sätta ut i spel. 6. utsätta, förordna, bestämma. 7. afbryta, för nga tid upphöra med. 8. *An jm etw. auszusetzen haben:* hafva ngt att anmärka på ngn. 9. sätta ut, skrifva ut förkortadt. 10. boktr. slutsätta. II. *rfl.* utsätta sig. III. *itr. h.* 1. *Mit etw.* ~ tidtals upphöra med, afbryta ngt, ~*der Puls:* ojämn puls, ~*des Fieber:* intermittent feber. 2. bärg. gå i dagen. **-setzung,** *f.* **-sicht,** *f.* 1. utsigt. 2. utsigt, vy. 3. ~ *auf etw.* (ack.)*:* utsigt till, förhoppning om ngt, *in* ~ *stehen:* vara att motse. **-sickern,** *itr. s.* sippra ut, fram. **-sieben,** *tr.* sikta, sålla; frånsikta. **-siechen,** *itr. h.* upphöra att vara sjuklig, tillfriskna. **-sieden,** I. *tr.* urkoka. II. *itr. h.* o. *s.* koka ut, koka öfver. **-singen,** I. *itr. h.* sluta sjunga, sluta sången. II. *tr.* 1. sjunga till slut. 2. sjungande förkunna. 3. *Seine Stimme* ~ a) utbilda sin röst, b) blifva utsjungen. III. *rfl.* 1. sjunga ut, af hjärtans lust. 2. blifva utsjungen, mista sin röst. **-sinnen,** *tr.* uttänka, utfundera. **-sitzen,** I. *itr. h. Mit Waren* ~ idka handel ute, i stånd. II. *tr.* säfv. *itr. h.*

1. [*Seine Zeit*] ~ a) om fångar o. arrendatorer: sitta sin tid, b) om fåglar: ligga tillbörlig tid. **2. utkläcka. -söhnen,** *tr.* o. *rfl.* försona (sig), [*mit*] *jm:* med ngn. **-söhner,** *m.* försonare. **-söhnung,** *f.* försoning. **-sondern,** *tr.* urskilja, utvälja. **-sonderung,** *f.* **-sorgen,** *itr. h. Für jn ausgesorgt haben:* ej vidare behöfva ha omsorg om ngn. **-sortieren,** *tr.* välja ut. **-spähen, I.** *itr. h.* späja, blicka ut, spana. **II.** *tr.* utspäja, utspana. **-späher,** *m.* spejare, kunskapare, spion. **-späherei,** *f.* spionerande. **-spalieren,** *tr.* tapetsera. **-spann,** *m.* hästombyte, härbärge, värdshus. **-spannen,** *tr.* **1.** utspänna, utbreda, utsträcka. **2.** spänna ut, taga ut, spänna ifrån. **-spannung,** *f.* **-sparen,** *tr.* **1.** spara, bevara. **2.** sparsamt begagna. **3.** inrätta sparsamt. **4.** lemna öppen, ej upptaga. **-sparung,** *f.* **-speien, I.** *tr.* utspy, kasta upp; spotta ut. **II.** *itr. h.* upphöra att spy, att spotta. **-spelzen,** *tr. Die Körner* ~ taga kornen ur axen. **-spenden,** *tr.* skänka bort, dela ut. **-spender,** *m.* gifvare. **-spendung,** *f.* bortskänkande, utdelning. **-sperren,** *tr.* **1.** spärra ut, spärra. **2.** utestänga. **-sperrung,** *f.* **-spicken,** *tr.* späcka, väl späcka, färdigspäcka. **-spielen, I.** *tr.* **1.** spela ut, till slut. **2.** allv. *itr. h.* spela ut, t. ex. *eine Karte.* **3.** sätta ut ss. vinst. **4.** a) spela upp, b) gnm spelning utnöta, utslita instrument. **II.** *rfl.* spela sig trött. **III.** *itr. h.* spela ut, sluta spela. **-spielung,** *f.* **-spinnen, I.** *tr.* **1.** slut-, färdigspinna. **2.** spinna ut, draga ut. **3.** utspinna, hopspinna, uttänka, utfundera. **II.** *itr. h.* sluta spinna. **-spionieren,** *tr.* utspionera, utspäja. **-spötteln,** *tr.* göra spe af, drifva med, förlöjliga. **-spotten,** *tr.* håna, begabba. **-spottung,** *f.* **-sprache,** *f.* uttal. **-sprechen, I.** *itr. h.* tala ut, till slut. **II.** *tr.* **1.** uttala, prononcera. **2.** yttra, uttala, framställa, uttrycka. *Ausgesprochen:* afgjord, bestämd, deciderad. **3.** tala till slut. **III.** *rfl.* **1.** yttra sig, *über etw.* (ack.)*:* om ngt. *Sich für jn* ~ uttala sig till förmån för ngn. **2.** uttömma sitt ämne. **3.** uppenbara sig, visa sig, framträda. **-sprechung,** *f.* **-spreizen,** *tr.* utspärra. **-sprengen,** *tr.* **1.** spränga ut. **2.** sprita, stänka, utsprida, utbreda. **-sprengung,** *f.* **-springen, I.** *itr.* **a)** *h.* **1.** upphöra att hoppa, att gå, afstanna. **b)** *s.* **2.** hoppa ut. **3.** springa ur, gå ur, lossna. **4.** skjuta ut, fram, bilda utsprång. **II.** *tr. Sich* (dat.) *die Hüfte* ~ hoppa höften ur led. **III.** *rfl.* **1.** hoppa sig trött. **2.** öfva sig i hoppning. **-spritzen, I.** *tr.* **1.** spruta ut, stänka, kasta. **2.** *Feuer* ~ släcka eld med sprutor, *die Strasse* ~ sprita vatten på gatan. **3.** gnm insprutning fylla, skölja, rengöra. **II.** *itr.* **1.** *s.* spruta ut, fram. **2.** *h.* upphöra att spruta. **-spritzung,** *f.* **-sprossen,** *itr. s.* komma upp, slå ut, drifva skott, knoppas. **-sprossung,** *f.* **-spruch,** *m.* uttalande, yttrande; sentens; omdöme, dom, domslut. *Einen* ~ *thun:* fälla ett yttrande, ett omdöme, en dom. **-sprudeln, I.** *tr.* spruta ut, kasta upp. **II.** *itr.* **1.** *s.* spruta ut, framvälla, porla. **2.** *h.* upphöra att spruta m. m. **-sprühen, I.** *tr.* spruta ut, sprakande utsända, utspy. **II.** *itr.* **1.** *s.* spraka, utkastas. **2.** *h.* upphöra att spraka, att spruta eld. **-spucken,** *tr.* spotta ut. **-spuken,** *itr. h.* upphöra att spöka. **-spülen,** *tr.* **1.** om vatten: a) kasta upp på stranden, b) spola bort, skölja bort, urhålka, undergräfva. **2.** skölja ur, skölja, diska. **-spülicht,** *n.* o. ✻ *m.* sköljvatten, diskvatten, skulor. **-spülung,** *f.* sköljande m. m. se *ausspülen.* **-spüren,** *tr.* uppspåra. **-spürung,** *f.* **-staffieren, I.** *tr.* utstoffera, utsmycka, pynta, utstyra, utrusta, förse. **II.** *rfl.* pynta sig. **-staffierung,** *f.* **-stampfen,** *tr.* **1.** stampa ut, ur. **2.** fylla en ihålighet med ngt stampadt. **-stand,** *m.* **1.** hand. utestående fordran. **2.** anstånd, uppskof. **-ständer,** *m.* bikupa som står öfver vintern, vinterliggare. **-ständig,** *a.* utestående. **-statten,** *tr.* **1.** utrusta, gifva utstyrsel, hemgift åt. **2.** förse, utrusta. **3.** utsmycka, smycka, pryda, dekorera.

Ausstattung, *f.* **1.** utrustning, utstyrsel, hemgift. **2.** dekorering. **-sstück,** *n.* teat. dekorationsstycke. **-sverein,** *m.* förening för fattiga brudars utstyrsel. **-sweise,** *adv.* såsom utstyrsel, såsom hemgift.

aus‖stauben, -stäuben, *tr.* damma af, bort. **-stäubern,** ✻ = *ausstöbern.* **-stäupen,** *tr.* gifva ris, hudstryka. **-stäupung,** *f.* **-stechen,** *tr.* **1.** sticka ut, stinga ut. **2.** gräfva ut, upp. **3.** sticka upp, tömma. **4.** sticka ut, pricka ut, punktera. **5.** gravera. **6.** *Jn* ~ vid tornérspel: kasta ngn ur sadeln, bild. slå ngn ur brädet, sticka ut, uttränga ngn. **-stecken** *tr.* **1.** sticka, räcka, hänga ut. **2.** utsmycka, pryda. **3.** utsticka, utstaka. **4.** *Bohnen* ~ sätta bönor. **-stehen, I.** *itr. h.* o. *s.* **1.** a) sälja, b) säljas ute, under bar himmel, i stånd, på torget; vara utställd till salu, salubjudas. **2.** vara utestående, ej vara inkommen, fattas. **3.** uthärda, hålla ut. **II.** *tr.* utstå, uthärda, fördraga, tåla. **-steifen,** *tr.* **1.** styfva, förse med styfning, stärka. **2.** invändigt stötta. **-steifung,** *f.* **-steigen,** *itr. s.* stiga ut, ur; gå i land. **-steinen,** *tr.* **1.** rensa från stenar. **2.** taga ut kärnorna ur. **-stellen,** *tr.* **1.** ställa, sätta, lägga ut. **2.** blottställa, prisgifva. **3.** utskrifva, utställa, utfärda. **4.** anmärka, tadla. **-steller,** *m.* utställare, utfärdare. **-stellung,** *f.* **1.** utställning. **2.** utfärdande. **3.** anmärkning, tadel. **-stemmen,** *tr.* uthugga, borttaga med huggjärn. **-steppen,** *tr.* sticka täcken m. m. **-sterben,** *itr. s.* dö ut. **-steuer,** *f.* utstyrsel, hemgift. **-steuern, I.** *itr. s.* afsegla, lemna hamnen. **II.** *tr.* = *ausstatten 1, 2.* **-steuerung** = *Aus-*

stattung 1. **-stich,** *m.* **1.** ngt utstucket, utgräfdt. **2.** det bästa i sitt slag, prima sort. **-stichwa[a]re,** *f.* prima vara. **-sticken,** *tr.* **1.** brodera. **2.** = *aussteppen.* **-stieben,** *itr. s.* ryka ut, gå ut, ur. **-stöbern,** *tr.* **1.** uppspåra. **2.** jäg. tröttjaga. **3.** = *ausstäuben.* **-stochern,** *tr.* peta ut, ur. *Sich* (dat.) *die Zähne* ~ peta tänderna. **-stopfen,** *tr.* stoppa, uppstoppa, dikta. **-stopfung,** *f.* **-stöfs,** *m.* fakt. stöt, utfall. **-stofsen,** I. *tr.* stöta ut, slå ut, utstöta, fördrifva. *Dem Fasse den Boden* ~ slå ut botten på tunnan, bild. ohjälpligt fördärfva saken. II. *itr.* **1.** *h.* stöta till, fakt. göra utfall. **2.** *s.* häftigt utbryta. **-stofsung,** *f.* **-strahlen,** I. *itr.* **1.** *s.* utstråla. **2.** *h.* upphöra att stråla. II. *tr.* utstråla. **-strahlung,** *f.* **-strecken,** I. *tr.* utsträcka, räcka ut. II. *rfl.* sträcka ut sig. **-streichen,** I. *tr.* **1.** stryka ut, öfver. **2.** stryka ut, släta. **3.** invändigt smörja. **4.** tillsmeta, fylla i. II. *itr. s.* **1.** sträcka sig. **2.** ströfva, stryka omkring. **-streichung,** *f.* **-streifen,** I. *itr. s.* ströfva ut, omkring. II. *tr.* sprita. **-streiten,** I. *itr. h.* kämpa ut, sluta strida. II. *tr.* utkämpa. **-streuen,** *tr.* utströ, utså, sprida. **-streuer,** *m.* person som strör ut, sprider ngt. **-streuung,** *f.* spridande m. m. se *ausstreuen.* **-stricken,** *tr.* färdigsticka. **-striegeln,** *tr.* skrapa ut vid ryktning, rykta väl. **-strömen,** I. *itr. s.* strömma ut, flyta ut, utmynna. II. *tr.* utströmma, sprida. **-strömung,** *f.* **-studieren,** I. *itr. h.* upphöra att studera, afsluta sina studier. II. *tr.* utstudera, grundligt studera. **-stürmen,** *itr.* **1.** *s.* storma, störta ut. **2.** *h.* o. *rfl.* upphöra att storma, rasa ut, lägga sig. **-stürzen,** *tr.* hälla ut, slå ut, tömma. F *ein Glas Wein* ~ hvälfva i sig ett glas vin. **-stützen,** *tr.* stötta invändigt, stötta. **-stützung,** *f.* **-süchen,** *tr.* **1.** utsöka, utvälja, utgallra. **2.** genomleta. **-süchung,** *f.* **-sühn-** se *aussöhn-.* **-süfsen,** *tr.* utlaka, urlaka. **-süfsung,** *f.* **-täfeln,** *tr.* brädfodra, panela; förse med inlagdt golf. **-täf[e]lung,** *f.* **-tanzen,** I. *itr.* **1.** *s.* dansa ut. **2.** *h.* sluta dansa. II. *tr.* dansa till slut. **-tapezieren,** *tr.* tapetsera invändigt. **-tasten,** *tr.* noga känna på. **-tauchen,** *itr. s.* dyka upp. **-taumeln,** *itr. s.* tumla ut. **-tausch,** *m.* utbyte. **-tauschen,** *tr.* utbyta. **-teeren,** *tr.* tjära invändigt. **-teilen,** *tr.* utdela, fördela, tilldela. **-teiler,** *m.* utdelare. **-teilung,** *f.* utdelning. **-teppichen,** *tr.* förse, kläda med mattor.

Auster, *-n, f.* ostron. **-[n]bank,** *f.* **-[n]grund,** *m.* ostronbank.

aus‖theeren se *austeeren.* **-theilen** se *austeilen.* **-thun,** I. *tr.* **1.** taga ut, ur. **2.** taga af sig. **3.** släcka. **4.** bort-, utackordera. **5.** låna ut. II. *rfl.* **1.** kläda af sig. **2.** uttala sin mening, sina åsigter, säga ut. **-tiefen,** *tr.* göra djupare, urhålka, urgräfva. **-tiefung,** *f.* **-tifteln** se *austüfteln.* **-tilgen,** *tr.* utplåna, utrota. **-tilgung,** *f.* **-toben,** I. *itr. h.* o. *rfl.* rasa ut. II. *tr.* låta bryta ut, gifva fritt lopp åt. **-tollen,** F I. *itr. h.* upphöra att begå dårskaper, stadga sig. II. *rfl.* begå dårskaper, galenskaper. **-tönen,** *itr. h.* upphöra att ljuda. **-tosen,** *itr. h.* upphöra att dåna, att brusa, lugna sig; bild. rasa ut. **-traben,** *itr.* **1.** *s.* trafva ut, bort. **2.** *h.* trafva på, gå i fullt traf. **-trag,** *-e*†, *m.* **1.** uppgörelse, öfverenskommelse, förlikning, afgörande, dom. **2.** skiljedomstol, förlikningsdomstol. **-tragen,** I. *tr.* **1.** bära ut. **2.** hand. afföra. **3.** föra bort, gnm innehållets bortförande tömma. **4.** utsprida, göra allmänt bekant, skvallra om, förtala. **5.** slita ut. **6.** uthärda, bära. **7.** afgöra, förlikas om. II. *rfl.* blifva öfverårig. III. *itr. h.* med priset i ack.: belöpa sig till. *Es trägt die Kosten nicht aus:* det betäcker ej omkostnaderna. **-träger,** *m.* **1.** kolportör, utdelare. **2.** skvallrare, baktalare. **-trägerei,** *f.* skvaller. **-trägerin,** *f.* se *Austräger.*

Australi‖er, *-, m.* australier. **-erin,** *-nen, f.* australisk kvinna. **-sch,** *a.* australisk.

aus‖trauern, *itr. h.* **1.** sörja ut, bära sorgdrägten tillbörlig tid. **2.** upphöra att sörja, att bära sorgdrägt. **-träumen,** I. *itr. h.* drömma ut, upphöra att drömma. II. *tr.* **1.** drömma till slut. **2.** *Sich* (dat.) *etw.* ~ drömma om, inbilla sig ngt. **-treiben,** I. *tr.* **1.** drifva ut, bort, köra ut; drifva på bete. *Keime* ~ skjuta skott, *Knospen* ~ knoppas. **2.** *Etw. ausgetrieben haben:* ej vidare sysselsätta sig med ngt. II. *itr. s. Die Keime treiben aus:* brodden sticker upp, skotten skjuta fram, *der Schweifs treibt aus:* svetten sipprar ut. **-treiber,** *m.* person som drifver ut, bort. **-treibung,** *f.* utdrifvande m. m. se *austreiben.* **-trennen,** *tr.* sprätta ur. **-treten,** I. *itr. s.* **1.** taga ut ett steg. **2.** utträda, stiga ut. **3.** *Auf Abwege* ~ gå vilse, bild. råka på afvägar, misstaga sig. **4.** stiga öfver sina bräddar, flöda öfver; öfverskrida det tillbörligas gräns, gå för långt. II. *tr.* **1.** trampa ut, ur. **2.** sparka ut, sönder. **3.** gnm trampande el. gående urhålka, nöta. *Die Schuhe* ~ trampa ut skorna. **4.** trampa ut, gnm påtrampning släcka. III. *rfl.* gnm trampning el. gående nötas. **-trinken,** *tr.* dricka ur, tömma. **-tritt,** *m.* **1.** utträdande, utträde. **2.** yttre trappa, förstugukvist, balkong. **-trocknen,** I. *tr.* torka invändigt, uttorka, torrlägga. II. *itr. s.* uttorka, utsina. **-trocknung,** *f.* **-trommeln,** *tr.* **1.** trumma ut, utbasuna. **2.** *Jn* ~ gnm buller och oväsen gifva sitt missnöje med ngn tillkänna, drifva ut honom. **-trompeten,** *tr.* uttrumpeta, utbasuna. **-tröpfeln, -tropfen,** *itr. s.* droppvis rinna ut, sippra ut. **-trotzen,** *itr. h.* upphöra att trotsa. **-tüfteln,** *tr.* gnm hårklyfverier el. sofismer sluta sig till, leda i bevisning. **-tünchen,** *tr.* invändigt färgstryka,

hvitmena. **-tuschen**, *tr.* tuscha; färglägga. **-tuten**, *tr.* tuta. **-üben**, *tr.* utöfva, föröfva. *Rache* ~ hämnas. **-über**, *m.* utöfvare, föröfvare. **-übung**, *f.* 1. utöfning. 2. utförande, verkställighet. *In* ~ *bringen:* sätta i verkställighet, verkställa. **-verkauf**, *m.* hand. slutförsäljning, realisation. **-verkaufen**, *tr.* 1. utsälja. 2. hand. slutförsälja, realisera. **-wachsen**, I. *itr. s.* o. *h.* 1. äfv. *refl.* utbildas, bli fullväxt. 2. växa ut, få utväxter. 3. växa igen, gro igen. II. *tr.* växa ur. **-wachsung**, *f.* **-wagen**, *refl.* våga sig ut. **-wägen**, *tr.* 1. väga ut, väga till, utminutera. 2. bild. väga, bedöma, uppskatta. **-wägung**, *f.* **-wahl**, *f.* urval. **-wählen**, I. *tr.* utvälja. II. *itr. h.* sluta välja, göra sitt val. **-wählung**, *f.* **-walken**, *tr.* färdigvalka. **-walzen**, I. *tr.* utvalsa. II. *itr. h.* sluta valsa.

Auswander||er, *m.* **-in**, *f.* utvandrare, emigrant. **-n**, *itr.* 1. *s.* utvandra, emigrera. 2. *h.* om gesäller: sluta vandra, sluta vandringsåren. **-ung**, *f.* utvandring, emigration.

aus||wärmen, *tr.* fullständigt uppvärma. **-warten**, *tr.* afvakta, vänta på. **-wärtig**, *a.* främmande, utländsk, från annan stad el. ort el. land, utrikes. ~*er Berichterstatter einer Zeitung:* korrespondent till en tidning, *Minister des* ~*en:* utrikesminister. **-wärts**, *adv.* 1. utåt. ~ *gehen:* gå ut med fötterna. 2. ute, utomhus, utom staden, utomlands, annorstädes. **-waschen**, *tr.* 1. urtvätta, skölja ur. 2. tvätta invändigt, tvätta ur. 3. bortspola, undergräfva. **-waschung**, *f.* **-wässern**, *tr.* urvattna, vattenlägga. **-wässerung**, *f.* **-wattieren**, I. *tr.* vaddera. II. *refl.* F stoppa upp sig. **-wechseln**, *tr.* utväxla, utbyta. **-wechs[e]lung**, *f.* **-weg**, *m.* utväg, utgång. **-wehen**, I. *itr.* 1. *h.* upphöra att blåsa. 2. *s.* släckas af vinden, slockna. II. *tr.* blåsa ut, släcka.

Ausweich||egeleise, *n.* växelspår. **-en**, **a**) *st. itr. s.* 1. gå ur vägen, *jm:* för ngn; undvika, undgå. 2. hålla ur vägen, hålla åt sig. 3. gifva efter, bugta sig. 4. gå öfver. **b**) *sv. tr.* uppblöta, vattenlägga. **-eplatz**, *m.* **-estelle**, *f.* mötesplats för järnvägståg m. m.

ausweil||den, *tr.* 1. afbeta. 2. jäg. uttaga inälfvorna ur. **-dung**, *f.* **-nen**, *itr. h., tr.* o. *refl.* gråta ut. **-s**, **-e**, *m.* vittnesbörd, intyg, dokument, legitimering. **-sen**, I. *tr.* 1. utvisa, förvisa. 2. utvisa, intyga, bevisa. II. *refl.* 1. visa sig, blifva klar. 2. legitimera sig. **-ſsen**, *tr.* hvitmena. **-ſsung**, *f.* **-sung**, *f.* utvisning. **-sungsbefehl**, *m.* utvisningsorder. **-ten**, I. *tr.* utvidga. II. *refl.* utvidgas, vidga sig. **-tung**, *f.*

aus||wendig, *a.* 1. utvändig, yttre, utanpå. 2. *adv.* utantill. **-werfen**, *tr.* 1. slå ut, sönder, in. 2. kasta ut, upp. 3. kasta upp, gräfva upp. 4. hand. särskildt anteckna. 5. gnm påkastning släcka. **-werfung**, *f.* **-wettern**, *itr. h.* o. *refl. Es hat* [*sich*] *ausgewettert:* ovädret har upphört, bild. *er hat* [*sich*] *ausgewettert:* han har rasat ut. **-wetzen**, *tr.* slipa bort. **-wichsen**, *tr.* 1. smörja, blanka (invändigt). 2. F *jn* ~ slå, klå ngn. **-wickeln**, I. *tr.* veckla ut, upp, reda ut. II. *refl.* reda sig. **-wick[e]lung**, *f.* **-wiegen** = *auswägen.* **-windeln**, *tr.* linda upp, aftaga lindorna af. **-winden**, I. *tr.* 1. vrida ut, ur. 2. vinda ut, upp. II. *refl.* reda sig. **-winseln**, *itr. h.* upphöra att jämra sig, att gnälla, att kvida. **-wintern**, I. *tr.* 1. utsätta för vintern. 2. bevara, föda under vintern, vinterföda. II. *refl.* o. *itr. s.* öfvervintra. **-wirken**, I. *itr. h.* upphöra att verka, att handla. II. *tr.* 1. utverka. 2. verka el. virka slut på. **-wirkung**, *f.* **-wirren**, *tr.* reda ut, upp. **-wischen**, *tr.* 1. torka ur, torka. *Sich* (dat.) *den Schlaf aus den Augen* ~ gnugga sömnen ur ögonen på sig. 2. stryka ut, bort, utplåna. 3. F *jm eins* ~ slå till ngn. **-wittern**, I. *tr.* 1. vädra upp, uppspåra. 2. låta vittra, utsätta för luftens påverkan. II. *itr. s.* vittra, förvittra. **-witterung**, *f.* **-witzen** = *ausklügeln.* **-wölben**, *tr.* hvälfva, öfverhvälfva. **-wölbung**, *f.* hvälfning, hvalf. **-wuchern**, I. *tr.* gnm ocker utplundra. II. *refl.* frodigt utbreda sig, frodas. **-wuchs**, *m.* 1. utväxande. 2. utväxt. **-wühlen**, *tr.* gräfva, rota, böka ut, ur, upp. **-wundern**, *refl.* upphöra att förvånas.

Auswurf, *m.* 1. utkastande. 2. det utkastade; hvad hafvet kastar ut el. upp as. tång, strandgods; upphostadt slem. 3. utskott, afskum; makulatur. **-spapier**, *n.* makulatur. **-sstoff**, *m.* exkrementer. **-swa[a]re**, *f.* utskottsvara.

aus||würgen, *tr.* med stor ansträngning kräkas upp. **-wüt[h]en**, I. *itr. h.* rasa ut, om stormen: lägga sig. II. *refl.* urladda sin vrede, rasa ut. **-zacken**, *tr.* udda ut. **-zackung**, *f.* **-zahlen**, *tr.* 1. utbetala. 2. *Jn* ~ betala till ngn hela hans fordran. **-zählen**, *tr.* räkna till, ut, upp. **-zahlung**, *f.* utbetalning. **-zählung**, *f.* ut-, uppräkning. **-zähneln**, **-zahnen**, *tr.* tanda, udda ut. **-zahnung**, *f.* **-zanken**, F I. *tr.* o. *itr. h.* träta, gräla (på). II. *refl.* 1. gräla slut. 2. *rpr.* träta på hvarandra, kifvas. **-zapfen**, *tr.* 1. aftappa. 2. utskänka. **-zappeln**, *itr. h.* upphöra att sprattla. **-zausen**, *tr.* 1. *Jm die Haare* ~ slita af ngn håret. 2. *Jn* ~ lugga, illa tilltyga ngn. **-zechen**, I. *itr. h.* sluta kalaset, upplösa dryckeslaget, ej dricka mer. II. *tr.* dricka ur, tömma. **-zehren**, I. *tr* 1. förtära, göra slut på. 2. tära, aftära; utsuga, utarma. II. *refl.* täras, aftäras, utmärglas. III. *itr.* 1. *s.* = *II.* 2. *h.* sluta förtära, sluta äta. **-zehrung**, *f.* utmärgling, afmagring, tvinsot. **-zeichnen**, I. *tr.* 1. teckna, rita färdig. 2. utmärka, förse med märke, märka, kännetecknа. 3. utmärka, behandla med utmärkt aktning. II. *refl.* utmärka sig. **-zeichnung**, *f.* 1. märke, tecken, etikett. 2. utmärkelse. **-zerren**, *tr.* slita, draga ut, af.

ausziehbar, *a.* som kan dragas ut. **-en, I.** *tr.* **1.** draga ut, taga ut. **2.** afdraga, aftaga, afkläda. Bild. *die Uniform* ~ uppgifva soldatyrket, *jn rein* ~ utplundra ngn; *die Kinderschuhe* ~ trampa ut barnskorna. **3.** utsträcka, uttänja. **4.** draga ut ūn hela sin längd. **5.** reffla. **II.** *rfl.* **1.** kläda af sig. **2.** tänja ut sig. **III.** *itr. s.* **1.** draga, tåga ut, bort. **2.** flytta; utvandra, emigrera. **3.** F taga till benen. **-tisch,** *m.* utdragsbord. **-ung,** *f.* utdragande m. m. se *ausziehen.*

aus|zieren, *tr.* utsira, utsmycka. **-zimmern,** *tr.* tekn. förtimra. **-zimmerung,** *f.* **-zinnen,** *tr.* förtenna. **-zirkeln** = *abzirkeln.* **-zischen,** *tr.* hvässa åt, uthvissla. **-zittern,** *itr. h.* upphöra att darra, att dallra. **-zug,** *m.* **1.** uttåg, aftåg, flyttning, utvandring. **2.** utdrag, sammandrag, extrakt, kvintessens. **3.** utdragsskifva, utdragslåda. **-züglich,** *adv.* i utdrag, i sammandrag. **-zugsfest,** *n.* judarnes påskhögtid. **-zugsweise** = *auszüglich.* **-zupfen,** *tr.* rycka ut, af, draga ut, ur. **-zürnen,** *itr. h.* upphöra att vredgas. **-zwitschern,** *itr. h.* upphöra att kvittra.

authéntisch, *a.* autentisk, trovärdig.

Auto|dafé, -s, *n.* autodafé. **-didákt, -en,** *m.* autodidakt, självlärd. **-mát, -en,** *m.* automat.

Autor, -s el. *-óren, -óren,* *m.* au(k)tor, författare, upphofsman. **-isíeren,** *sv. tr.* au(k)torisera. **-itát, -en,** *f.* au(k)toritet. **-schaft,** *f.* författarskap.

auwéh, judiskt: **auwéih,** *itj.* aj, o ve.

Auxiliártruppen, *f. pl.* hjälptrupper.

av|ancíeren, *sv. itr. s.* avancera. **-ertíeren,** *sv. tr.* underrätta. **-ertissemént,** *-s, n.* underrättelse. **-ís,** *-e, m.* underrättelse, avis.

Ax|e se *Achse.* **-ióm, -e,** *n.* axiom, grundsats. **-t, -e** †, *f.* yxa. Bild. *die* ~ *an den Baum legen:* gripa verket an.

Azúr, -s, *0, m.* **1.** asur(färg), himmelsblått. **2** poet. asuren, himlen. **-blau, -[e]n,** *a.* asurblå, himmelsblå.

B.

ba, *itj.* ugt. bä, ba, prat.

bä, *itj.* härmande fårets läte, bä.

baar se *bar 4.*

Bacchánt, -en, *m.* backant.

Bach, -e †, *m.* dim. *Bächlein, -elchen,* bäck. **-amsel,** *f.* strömstare. **-blume,** *f.* kabbelök (Caltha palustris). **-bohne, -bunge,** *f.* bäckärenpris, bäckböna (Veronica beccabunga). **-e, -n,** *f.* **-er, -,** *m.* jäg. vildsvinshona, -hanne öfver två år. **-holder,** *m.* olvonbuske (Viburnum opulus). **-stelze,** *f.* ärla.

back, sjö. **I.** *adv.* back. **II.** *-en, f.* ✻ *-e, n.* back. **-birne,** *f.* matpäron. **-blech,** *n.* (bak)plåt. **-bord,** *n.* sjö. babord. **-butter,** *f.* matsmör. **-e, -n, f.** **-en, -,** *m.* dim. †, **1.** kind, kindben. Bild. *die Backen voll nehmen* el. *mit vollen Backen in die Posaune stofsen:* ugt. taga munnen för full, öfverdrifva. **2.** sjö. låring. **-en,** *st. o. sv.* **I.** *tr.* **1.** baka. **2.** torka. **3.** steka i panna. **4.** bränna, t. ex. *Ziegelsteine.* **II.** *itr.* **1.** *h.* bakas, stekas. **2.** *h. o. s.* hårdna, blifva tätare, fastare, packa sig samman. **-enbärt,** *m.* kindskägg, polisonger. **-enbein,** *n.* kindben. **-engrübchen,** *n.* grop på kinden. **-enschlag, -enstreich,** *m.* kindpust, örfil. **-enzahn,** *m.* oxeltand.

Bäcker, -, *m.* bagare. **-éi, -en,** *f.* **1.** bageri. **2.** bagaryrke. **3.** bakverk. **-in, -nen,** *f.* bagarfru.

Back|fisch, *m.* **1.** stekt fisk. **2.** flicka i slynåldern då hon börjar spela dam. **-form,** *f.* bröd-, bakelseform. **-gerät[h],** *n.* bakredskap. **-haus,** *n.* bakstuga. **-mulde,** *f.* baktråg. **-ofen,** *m.* bakugn. **-pfanne,** *f.* stekpanna. **-pfeife,** *f.* örfil. **-pflaume,** *f.* sviskon. **-schaufel,** *f.* **-scheit,** *n.* **kakspade,** ugnsspade. **-stein,** *m.* tegelsten. **-stube,** *f.* bakstuga. **-wa[a]re,** *f.* bakverk. **-wanne,** *f.* baktråg. **-werk,** *n.* bakverk. **-zahn,** *m.* oxeltand.

Bad, -er †, *n.* **1.** bad. Bild. iron. *jm das* ~ *gesegnen:* ugt. låta ngn få sina fiskar varma. **2.** badort. *Ins* ~ *reisen:* resa till ngn badort. **-eanstalt,** *f.* badinrättning. **-efrau,** *f.* badgumma. **-egemach,** *n.* badrum. **-ehose,** *f.* bad-, simbyxor. **-ekappe,** *f.* badmössa. **-eliste,** *f.* förteckning öfver badgäster. **-emeister,** *m.* **1.** badmästare. **2.** simlärare. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* bada. **II.** *itr. h. o. rfl.* bada, bada sig. *Sich in Thränen* ~ bada, simma i tårar. **-ener, -,** *m.* **-enerin,** *-nen, f.* **-énser, -,** *m.* **-énserin,** *-nen,* *f.* invånare i landet Baden, badensare, badensiska. **-énsisch,** *a.* badisk, badensisk. **-er, -,** *m.* **1.** badande. **2.** barberare, fältskär. **-eréi,** *-en, f.* badinrättning. **-ezeit,** *f.* **1.** badtid. **2.** badsäsong. **-ezelle,** *f.* badhytt. **-ezeug,** *n.* badlinne. **-isch,** *a.* badisk. *Das* ~*e:* Baden.

bäen, *sv. itr. h.* säga bä, bräka.

baff, *itj.* paff.

Bäffchen se *Beffchen.*

Bagáge, -n, *f.* **1.** bagage, reseffekter. **2.** F slödder, pack.

Bagatéll|e, -n, *f.* bagatell, småsak, obetydlighet. **-schulden,** *f. pl.* småskulder.

Bagger, -, *m.* mudderverk. **-boot,** *n.* mudderpråm, mudderverk. **-n,** *sv. tr.* muddra, muddra upp. **-ponton, -prahm,** *m.* mudderpråm.

bah, *itj.* ba.

bähen, *sv. tr.* utsätta för värme, basa. *Pflanzen* ~ gnm värme drifva växter. Med. a) lägga varma omslag på, b) badda.

Bahn, *-en, f.* **1.** bana, väg. vanl. bild. ~ *brechen, machen:* bryta, röja väg; *jm die* ~ *abgewinnen:* hinna om ngn. **2.** banad väg i snön; skridskobana; järnbana, järnväg; rännarebana, täflingsplats, arena. **3.** våd i kläder. **-bau,** *m.* järnvägsbyggnad. **-brecher(in),** *m.* (*f.*) banbrytare, (-erska). **-breite,** *f.* **1.** banans, **2.** vådens bredd. **-brücke,** *f.* viadukt. **-en,** *sv. tr.* bana. **-geleise,** *n.* järnvägsspår. **-hof,** *m.* bangård, järnvägsstation. **-hofsinspektor,** *m.* stationsinspektor. **-hofsrestauration,** *f.* järnvägsrestauration. **-körper,** *m.* **-linie,** *f.* järnvägslinie. **-los,** *a.* obanad. **-steig,** *m.* järnv. perrong. **-wärter,** *m.* banvakt. **-zug,** *m.* järnvägståg.

Bahr||e, *-n, f.* bår. **-[en]träger,** *m.* en bårs bärare. **-tüch,** *n.* bårduk.

Bähung, *f.* basande m. m. se *bähen.*

Bai, *-en, f.* hafsbugt. **-er** se *Bayer.*

Baj||adére, *-n, f.* bajadär, indisk danserska. **-ázzo,** *-[s], -s, m.* pajas. **-onétt,** *-e, n.* bajonett.

Bake, *-n, f.* sjö. sjömärke, båk.

Balanc||iér, *-s, m.* vågbalk, balans. **-íeren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* balansera, hålla (i) jämvigt.

bald, *-er* †, *adv.* **1.** snart. *Je bälder, je lieber:* ju förr dess hällre. **2.** lätt. **3.** nästan, t. ex. *ich wäre* ~ *gefallen.* Inskjutet: *ich hätte* ~ *gesagt:* jag hade så när sagt. **4.** ~ ... ~ än ... än. **-achīn,** *-e, m.* baldakin, tronhimmel. **-e,** ✻ = *bald.*

Bälde, *0, f. In* ~ snart.

bald||ig, *a.* snar. **-mŏglichst, -thúnlichst,** *adv.* snarast möjligen, så snart sig göra låter.

Balg, *-e* †, *m.* **1.** (djur)hud, skinn. **2.** hud, mage, buk. **3.** bot. fröhylsa, skida, balja, skal. **4.** uppstoppad figur. **5.** bälg. **6.** pl. äfv. *-er* †, F slyngel, slyna. **-e,** *-n, f.* balja, tvättbalja. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* flå. **II.** *rfl.* **1.** byta om skinn. **2.** slåss, brottas, vara i slagsmål. **-entreter** se *Balgtreter.* **-er,** *-, m.* slagskämpe. **-eréi,** *-en, f.* slagsmål. **-frucht,** *f.* bot. skidfrukt. **-kapsel,** *f.* bot. balja, skida. **-wechsel,** *m.* ombyte af hud, af skinn. **-treter,** *m.* bälg-, orgeltrampare.

Balke[n], *-ns, -n, m.* dim. †, **1.** bjälke. Ordspr. *das Wasser hat keine* ~*n:* vattnet är ej att lita på. **2.** balk, vågbalk. **-ndecke,** *f.* bjälktak, bjälklag. **-nhōch,** *a.* hög som taket. ~ *springen:* hoppa högt i taket. **-nlage,** *f.* **-nwerk,** *n.* bjälkverk.

Balkón, *-s* el. *-e, m.* balkong.

Ball, *-e* †, *m.* **1.** båll. ~ *spielen:* kasta båll. **2.** klot, biljardklot, kula. **3.** klot, glob. **4.** bal, danstillställning. *Auf den* ~ el. *zu* ~ *gehen:* gå på bal, *zum* ~ *sein:* vara på bal. **-ade,** *-n, f.* ballad. **-anzug,** *m.* baldrägt. **-ast,** *-e, m.* barlast. **-asten,** *sv. tr.* barlasta. **-éi,** *-en, f.* ordensområde. **-en, a)** *-, m.* **1.** = *Ball 1—3.* **2.** det tjocka köttet under tummen och stortån; hos djur: has. **3.** bal, varubal, packe. **b)** *sv.* **I.** *tr. Die Hand zur Faust* el. *die Faust* ~ knyta handen, *Schnee* ~ forma snö till bållar, göra snöbållar. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* knyta sig, knytas. *Der Schnee ballt [sich]:* snön är kram. **-engut,** *n.* varor i balar. **-enschnur,** *f.* packsnöre. **-enstock,** *m.* packkäpp. **-enwa[a]re,** *f.* = *Ballengut.* **-enweise,** *adv.* balvis, i balar. **-erbüchse,** *f.* knallbössa, leksaksbössa. **-ern, bällern,** *sv. itr. h.* väsnas, bullra. **-étt,** *-e, n.* balett. **-fest,** *n.* balbjudning, bal. **-horn,** *-e, m.* F person som försämrar i st. f. att förbättra. **-hornisíeren,** *sv. tr.* rätta oriktigt, försämra hvad man vill förbättra. **-hornisíerung,** *f.* **-kelle,** *f.* sälträ, sältra. **-kugel,** *f.* klot, biljardklot. **-ón,** *-s, m.* **1.** ballong, luftballong. **2.** rund flaska, pumpa. **-schlägel,** *m.* = *Ballkelle.* **-spiel,** *n.* bållspel.

Balsām, *-e* (äfv. *-ē-*), *m.* balsam. **-hauch,** *m.* balsamisk fläkt. **-íeren,** *sv. tr.* balsamera; parfymera, göra välluktande. **-ierung,** *f.* **-íne,** *-n, f.* balsamin. **-isch, -ig** (*-ē-*), *a.* balsamisk.

Balz, *-en, f.* **-e,** *m.* fågellek. **-en,** *sv. itr. h.* i sht om tjädern: spela.

Bambus, *-[se], m.* bambu.

bamm, *itj.* se *bimm.* **-el,** *-n,* **-eléi,** *-en, f.* F ngt hängande, dinglande. **-eln,** *sv. itr. h.* F hänga och dingla.

Bān, *-s, m.* ban, ståthållare i ett banat.

Ban||áne, *-n, f.* banan, bananasfrukt, bananasträd. **-át,** *-e, n.* banat.

Band, a) *-er* †, *n.* **1.** band, rem, snöre, snodd; tunnband, bandjärn, järnband, tvärband, bindel, förband; med. ligament. Bild. *aufser Rand und* ~ *sein:* ugt. hoppa öfver skaklorna. **b)** *-e* †, *m.* **2.** band som en bok är bunden i, pärmar. **3.** band, volym. **c)** *-e, n.* **4.** band, boja, fjättrar. **5.** föreningsband. **-âge,** *-n, f.* bandage, förband. **-agist,** *-en, m.* bandagist; kirurg. **-e,** *-n, f.* **1.** rand, infattning. **2.** band, skara, trupp. **3.** pöbel, slödder. **-elíer,** *-e, n.* bantler, axelgehäng.

Bände||rbesatz, *m.* bandgarnityr. **-reich,** *a.* rik på (bok)band, på volymer. **-rn,** *sv. tr.* **1.** banda, t. ex. *das Wachs.* **2.** förse med ränder, randa. **-weise,** *adv.* bandvis, i band. **-zahl,** *f.* antal band.

-bändig, *a.* i sms. med räkneord, innehållande så eller så många band, volymer, t. ex. *ein zwei*~*es Werk.*

bändig||en, *sv. tr.* tämja, tygla, kufva. **-er,** *-, m.* (djur)tämjare. **-ung,** *f.* tämjande m. m. se *bändigen.*

Bandít, *-en, m.* bandit. **-enhaft,** *a.* banditaktig.

Band||reif, *m.* tunnband. **-rose,** *f.* bandros, rosett. **-tresse,** *f.* trens, galon. **-wurm,** *m.* binnikemask.

bang||[e], *-er* [†], *a.* beklämd, ängslig, rädd, ångestfull. *Ich bin* el. *mir ist* ~ jag är rädd, jag ängslas, *jn* el. *jm vor jm* ~ *machen:* skrämma ngn för ngn, F ~ *machen gilt*

nicht: ugt. ingen rädder här. **-e,** *0, f.* beklämdhet, ångest, oro, rädsla. *Haben Sie keine ~!* var lugn! **-en,** *sv.* I. *itr. h.* pers. o. opers., samt *rfl.* 1. vara rädd, orolig, frukta, t. ex. *ich bange (mich)* el. *es bangt mich* el. *mir für* el. *um mein Leben, vor dem Tode:* jag fruktar för mitt lif, är rädd för döden. 2. med oro längta, *nach etw.:* efter ngt. II. *tr.* göra orolig, ingifva fruktan. **-heit** *, **-igkeit,** *f.* beklämdhet, oro, ängslan.

bänglich, *a.* beklämd, ängslig.

Bank, *f.* a) *-e* †, 1. bank ss. sandbank, korallbank m. m. 2. bänk, soffa. Bild. *etw. auf die lange ~ schieben:* uppskjuta ngt till en oviss framtid, *etw. hinter* el. *über die ~ werfen:* lägga ngt åsido, ej bry sig om det; *durch die ~* öfver en bank, utan undantag. 3. bänk, verkbord ss. hyfvelbänk m. m. b) *-en,* 4. bank ss. växelbank, spelbank m. m. *Geld bei der ~ stehen haben:* hafva pengar innestående på banken, *~ halten* el. *auflegen:* hålla bank.

Bänkel||gesang, *m.* marknadssång, -visa. **-kind,** *n.* oäkta barn. **-sänger,** *m.* marknadssångare. **-sohn,** *m.* oäkta son. **-tochter,** *f.* oäkta dotter.

Bänker, *-, m.* torgmånglare.

bankerótt, bankerútt, I. *a.* bankrutt. II. *-e, m.* bankrutt, konkurs, cession. **-íeren,** *sv. itr. h.* blifva bankrutt, göra konkurs. **-íerer,** *m.* bankruttör, cessionant.

Bank||ert, *-e, m.* oäkta barn, bastard. **-étt,** *-e, n.* bankett, kalas. **-halter,** *m.* vid spel: bankir. **-iér,** *-s, m.* bankir. **-note,** *-n, f.* banknot, sedel. **-platz,** *m.* ort där bank finnes. **-schein,** *m.* = *Banknote.* **-schwindel,** *m.* **-unwesen,** *n.* banksvindel. **-zettel,** *m.* = *Banknote.*

Bann, *-e, m.* 1. förtrollning som binder en vid ett visst ställe, gör en orörlig. 2. bannlysning, bannstråle, landsförvisning, akt. *In den ~ thun* el. *mit dem ~ belegen:* bannlysa, landsförvisa, förklara i akt. 3. a) domsrätt, b) område för ngns myndighet, c) detta områds bebyggare, d) uppbåd inom ett dyl. område. **-bruch,** *m.* en bannlysnings upphäfvande. **-bulle,** *f.* bannlysningsbref, bulla. **-en,** *tr.* 1. gnm öfvernaturlig trollmakt el. tjusningskraft beherska, a) fasthålla på ngt ställe, förhäxa, bedåra, b) förflytta till ngt ställe, besvärja, frammana, c) bortdrifva från ett ställe, utdrifva. 2. förbanna, belägga med förbannelse; förgöra. 3. bannlysa. 4. förvisa, landsförvisa. 5. fridlysa. **-er,** *-,* 1. *m.* besvärjare. 2. *n.* banér, fana, fälttecken. **-erflüchtig,** *a.* som öfvergifvit fanan, rymt, deserterat. **-erträger,** *m.* banérförare. **-flüch,** *m.* bannlysning. **-herr,** *m.* länsherre. **-meile,** *f.* stadsområde. **-spruch,** *m.* bannlysning. **-stein,** *m.* gränssten för ett *Bann 3 b.* **-strahl,** bannstråle.

Ban||quiér, *-s, m.* bankir. **-us,** *-, m.* se *Ban.*

Baptíst, *-en, m.* baptist. **-isch,** *a.* baptistisk.

bar, *a.* 1. bar, naken. 2. blottad, saknande, fri från, utan. 3. oböljd, omisskännelig, påtaglig, klar. 4. kontant. *~e Münze:* klingande mynt, bild. *etw. für ~, für ~e Münze, für ~en Ernst nehmen:* taga ngt för kontant, för fullt allvar.

Bär, *-en* el. * *-e, m.* 1. björn, *junger ~* vanl. björnunge. 2. F björn, fordringsägare. *Einen ~en anbinden* el. *aufbinden:* skaffa sig en björn, sätta sig i skuld, *einen ~en abbinden:* slå ihjäl en björn.

Barácke, *-n, f.* barack; dålig, usel hydda, koja.

Barbár, *-s* el. *-en, -en, m.* barbar. **-éi,** *-en, f.* barbari, grymhet, råhet. **-in,** *-nen, f.* barbarisk kvinna. **-isch,** *a.* barbarisk.

bárbeinig, *a.* barbent.

Bärbeiſs, *-e, m.* F = *Bärbeiſser* 2. **-er,** *m.* 1. björnhund, bulldogg. 2. F tvärvigg, bitvarg. **-ig,** *a.* sträf, frånstötande, argsint. **-igkeit,** *f.* frånstötande, argt sätt.

Bärb||chen, -el, *-s, -[s], n.* dim. af Barbara.

Barbíer, *-e, m.* barberare, äfv. lägre fältskär. **-becken,** *n.* rakfat. **-en,** *sv. tr.* raka, barbera. F bild. *jn über den Löffel ~* narra, bedraga ngn. **-laden,** *m.* rakstuga. **-messer,** *n.* raknif. **-riemen,** *m.* rakstrigel. **-stube,** *f.* rakstuga.

barchen, *a.* af parkum. **-t,** *-e, m.* parkum.

bardáuz, *itj.* ugt. pladask.

Bard||e, *-n, m.* bard, skald, sångare. **-í[e]t, -e,** *n.* o. * *m.* stridssång. **-isch,** *a.* beträffande barder, barda-, skalde-.

Bären||beiſser se *Bärbeiſser.* **-haut,** *f.* björnhud. F *auf der ~ liegen:* lata sig. **-häuter,** *m.* latmask. **-mütze,** *f.* björnskinnsmössa. **-raupe,** *f.* björnspinnarens larv. **-zottig,** *a.* lurfvig som en björn.

Barétt, *-e, n.* barett.

Bär||frost, *m.* barfrost. **-füſs,** *a.* barfota. **-füſser,** *m.* en som går barfota, i sht barfotamunk. **-füſsig,** *a.* barfotad. **-geld,** *n.* kontanta pengar. **-hand, -händig,** *a.* barhänd. **-haupt, -hauptig,** *a.* barhufvad.

Bärin, *-nen, f.* björninna, björnhona.

Bariton (kort **a**), *-s, -e, m.* mus. baryton.

Bark, *-en, f.* sjö. bark(skepp). **-ásse,** *-n, f.* sjö. barkass, storbåt. **-e,** *-n, f.* sjö. 1. bark, äfv. mindre segelbåt i allmh. 2. ett slags platt flodfartyg.

Bärlapp, *m.* bot. lummer (Lycopodium).

Bärm||brot, *n.* bröd bakadt med jäst. **-e,** *0, f.* 1. jäst. 2. fradga på öl.

barmhérzig, *a.* barmhertig, miskundsam. *~e Schwestern:* barmhertighetssystrar. **-keit,** *f.* barmhertighet, miskund.

bärmig, *a.* jästblandad, grumlig af jäst.

barock, *a.* barock, befängd. **-heit,** *f.* befängdhet.

Barométer, *-, m.* o. *n.* barometer.

Barón, *-e, m.* baron, friherre. **-ésse,** *-n,* **-in,** *-nen, f.* baronessa, friherrinna. **-isieren,** *sv.* I. *tr.* utnämna till baron, upphöja i friherr-

ligt stånd. **II.** *itr. h.* F lefva sjangtilt; spela friherre, göra intet.

Barr||e, *-n, f.* **1.** (metall)stång, tacka. **2.** bom. **3.** skrank. **-en**, *-, m.* **1.** = *Barre.* **2.** ett gymnastikredskap, hufvudsakligen för armgymnastik, bestående af tvänne parallela bommar. **-engold**, *n.* guld i stänger, i tackor. **-iére**, *-n, f.* barriär, bom, skrank, hinder. **-ikáde**, *-n, f.* barrikad, förskansning. **-ikadiéren**, *sv. tr.* barrikadera.

Bārs[ch], *-e* [†], *m.* abborre.

barsch, *a.* **1.** amper, besk. **2.** barsk, sträf.

Bārschaft, *f.* reda penningar, kontanta tillgångar.

Barschheit, *f.* barskt sätt el. uttalande.

Bārt, *-e* †, *m.* **1.** skägg. Bild. *jm einen ~* [*von Stroh*] *machen:* narra, bedraga ngn, *jm den ~ streicheln* el. *um den ~ gehen:* smickra, kurtisera ngn, *in den ~ hinein lügen:* ljuga oförskämdt. **2.** zool. muntrådar, barder hos vissa fiskar. **-becken**, *n.* rakfat. **-e**, *-n, f.* **1.** bredyxa. **2.** zool. hvalbard. **-faden**, *m.* muntrådar, munsprött hos vissa fiskar o. insekter.

Barthel, *-s, m.* förkortn. af Bartolomeus. Ordspr. *er weifs, wo ~ den Most holt:* ugf. han är minsann ej bortkommen.

bärtig, *a.* skäggig.

Bārt||kratzer, *m.* F skäggskrapare, barberare. **-scherer**, *m.* F barberare. **-seife**, *f.* raktvål.

Barútsche, *-n, f.* ett slags tvåhjuligt åkdon.

Baryton se *Bariton.*

Basált, *-e, m.* basalt. **-en**, *a.* af basalt.

Baschlik (äfv. *- ⁴*), *-s, m.* baschlik.

Bas||e, *-n, f.* dim. †, **1.** kvinnlig kusin. **2.** faster el. moster, tant. **3.** bas. **-engeschwätz**, **-engewäsch**, *n.* skvaller, käringprat. **-enhaft**, *a.* käringaktig. **-enschaft**, *f.* **1.** kusinskap, tantskap. **2.** kvinnliga slägtingar. **-ieren**, *sv.* **I.** *tr.* basera, grunda. **II.** *itr. h.* basera sig, grunda sig. **-ilisk**, *-en, m.* basilisk. **-is**, *Basen, f.* bas.

Bask||e, *-n, m.* **-in**, *-nen, f.* invånare i de baskiska provinserna, basker. **-isch**, *a.* baskisk.

bafs, **I.** *adv.* **1.** i hög grad, dugtigt. **2.** poet. = *besser.* **II.** *-e* †, *m.* mus. bas. **-bläser**, *m.* fagottblåsare. **-brummer**, *m.* borduna, snarrverk på orgel. **-ist**, *-en, m.* basist. **-pfeife**, *f.* fagott.

Bast, *-e* [†], *m.* bast. **-a**, *itj.* basta.

Bastard, *-e, m.* bastard. **-en**, *-ieren, sv.* **I.** *tr.* korsa olika arter. **II.** *rfl.* korsa sig, beblanda sig. **-schaft**, *f.* egenskap af bastard. **-zeugung**, *f.* korsning af olika raser el. arter.

Bast||éi, *-en, f.* bastion, bålverk. **-eln**, *sv.* **I.** *tr.* syssla med småsaker, knåpa med. **II.** *itr. h.* syssla, knåpa. **-en**, *a.* af bast, bast-. **-ión**, *-en, f.* äfv. *-e, m.* o. *n.* bastion.

Bataillón, *-e, n.* bataljon.

Batíst, *-e, m.* batist. **-en**, *a.* af batist, batist-.

Batterie, *-*[*e*]*n, f.* batteri.

Batzen, *-, m.* Batzen, myntsort = 4 *Kreuzer.*

Bau, *-*[*e*]*s, -e* el. *-ten, m.* **1.** byggande, uppförande. **2.** byggnad, konstruktion, struktur. **3.** odlande, odling. **4.** bärg. brytande, bearbetning. **5.** bygge, byggnad, byggning, hus. *Einen ~ errichten:* uppföra ett hus. **6.** bo, håla, kula. Bild. *immer in seinem ~ sitzen:* ständigt sitta hemma, aldrig gå bort. **-akademie**, *f.* teknisk högskola. **-amt**, *n.* byggnadsintendentur. **-anschlag**, *m.* kostnadsförslag till en byggnad. **-ärt**, *f.* byggnadssätt, -stil. **-bedarf**, *m.* byggnadsmaterialier. **-beflissene(r)**, *m.* arkitekt(elev).

Bauch, *-e* †, *m.* dim. *Bäuchlein* o. *-elchen*, **1.** mage, buk. F *fauler ~* a) latmask, b) öfverfyld mage, t. ex. i ordspr. *fauler ~ studiert nicht gern.* **2.** hvälfning, rundning, inre, resonansbotten. **-band**, *n.* tunnband. **-diener**, *m.* fråssare. **-dienst**, *m.* fråsseri. **-e**, **Bäuche** se *Beuche.* **-en**, *sv.* **I.** *rfl.* bugta sig, vara bukig, svängd; *gebaucht:* bukig, kupig. **II.** äfv. **bäuchen** se *beuchen.* **-entzündung**, *f.* maginflammation. **-erin**, **Bäucherin** se *Beucherin.* **-fell**, *n.* tarmsäck, bukhinna. **-fluís**, *m.* diarré, utsot. **-grimmen**, *n.* magplågor, magknip, ondt i magen. **-ig**, **bäuchig**, *a.* bukig. **-kneifen**, **-kneipen** = *Bauchgrimmen.* **-krampf**, *m.* magkramp, kolik. **-rédner**, *m.* buktalare. **-riemen**, *m.* bukgjord. **-schmerz**, *m.* = *Bauchgrimmen.* **-ung**, *f.* **1.** kupighet. **2.** vanl. **Bäuchung** se *Beuchung.*

Bau||de, *-n, f.* säterhydda. **-direktor**, *m.* byggnadsintendent. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** bygga. **2.** odla, bearbeta, bryta. **II.** *rfl.* byggas, odlas. *Sich arm ~* bygga sig fattig. **III.** *itr. h.* bygga. *An etw.* (dat.) *~* bygga på ngt, *auf jn ~* bygga, förlita sig på ngn.

Bauer, **1.** *-, m.* person som bygger, odlare, bearbetare, t. ex. *der geduldige ~ des Erdreichs.* **2.** *-n* el. *-s, -n, m.* dim. †, bonde, landtman. **3.** *-, m.* o. *n.* fågelbur, bur. **-arbeit**, *f.* jordbruksarbete. **-ei**, *-en, f.* byggeri, bygge. **-haft** = *bäuerisch.*

Bäuer||in, *-nen, f.* bondkvinna, bondhustru. **-isch**, *a.* **1.** landtlig, bond(e)-. **2.** bondsk, rå.

Bauer||jan, *-e, m.* bondlymmel. **-kerl**, *m.* bondtölp.

bäuerlich, *a.* landtlig, bond(e)-, bondsk.

Bauern||adel, *m.* bond-, landtadel. **-fänger**, *m.* en som lurar bönder, bondpräjare. **-fängerei**, *f.* bondpräjeri. **-fest**, *n.* bondkalas. **-fro[h]ne**, *f.* bonddagsverke. **-gut**, *n.* bondgård. **-placker**, *m.* bondplågare. **-regel**, *f.* bondpraktika.

Bauer||[n]schaft, *f.* bönderna i en by el. inom ett visst område. **-sleute**, *pl.* bondfolk. **-smann**, *m.* bonde. **-wesen**, *n.* **1.** landtbruk. **2.** bondskt sätt. **-wirt[h]schaft**, *f.* landthushållning; jordbruk.

Bau||fach, *n.* byggnadsfack. **-fähig**, *a.* odlingsbar, bärg. som kan bearbetas. **-fällig**, *a.* bofällig, förfallen. **-fälligkeit**, *f.* bofällighet. **-fest**, *a.* fast, säker att bygga på. **-flöfse**, *f.*

timmerflotte. **-flucht,** *f.* rak linie efter hvilken det bygges. **-führer,** *m.* byggmästare. **-gewerkschule,** *f.* byggnadsskola. **-grund,** *m.* byggnadstomt. **-herr,** *m.* byggherre. **-hof,** *m.* timmerplats. **-holz,** *n.* **1.** byggnadsvirke. **2.** byggbit. **-kasten,** *m.* byggkista. **-leute,** *pl.* arbetare vid ett bygge, timmermän. **-lich,** *a.* **1.** rörande bygge el. byggnadskonst, byggnads-. **2.** beboelig. **-lichkeit,** *f.* **1.** byggnad, bygge. **2.** beboeligt tillstånd. **-lustig,** *a.* byggnadslysten.

Baum, *-e* †, *m.* **1.** träd. Bild. *den Finger zwischen den ~ und die Borke stecken:* tränga sig mellan barken och trädet; *zwischen ~ und Borke sitzen:* sitta i mellanhand, i klämma, F *das geht über die Bäume:* det går alltför långt. **2.** bom.

Bau‖mann, *m.* arbetare vid ett bygge, timmerman. **-meister,** *m.* byggmästare. **-meln,** *sv. itr. h.* dingla, slänga. **-men,** *sv. itr. h.* jäg. slå ned, taga träd, träa.

bäumen, *sv.* **I.** *tr.* uppresa. **II.** *rfl.* stegra sig.

Baum‖eule, *f.* kattuggla. **-falke,** *m.* lärkfalk. **-falle,** *f.* jäg. stockfälla. **-fest,** *a.* fast, orubblig som ett träd. **-fräls,** *m.* röta på träd. **-frevel,** *m.* skogsåverkan, förstörande af träd. **-gang,** *m.* allé. **-garten,** *m.* fruktträdgård. **-geländer,** *n.* spalier. **-gerade,** *a.* rak som en stör. **-harz,** *n.* kåda. **-höch,** *a.* hög som ett träd, jättelik. **-kahn,** *m.* ekstock af en urhålkad trädstam, kanot. **-kitt,** *m.* ympvax. **-knospe,** *f.* bladknopp. **-lang,** *a.* lång som ett träd. **-läufer,** *m.* zool. trädkrypare. **-laus,** *f.* trädlus. **-leiter,** *f.* trädgårdsstege. **-los,** *a.* trädlös. **-malve,** *f.* stockros. **-marder,** *m.* skogsmård. **-mast,** *f.* ållonbete. **-messer,** *n.* trädgårdsknif. **-nachtigall,** *f.* järnsparf. **-öl,** *n.* bomolja. **-pfahl,** *m.* stör att binda träd vid. **-pflaster,** *n.* ympvax. **-rose,** *f.* stockros. **-saft,** *f.* saf. **-schere,** *f.* trädgårdssax. **-schlag,** *m.* löfverk. **-schnitt,** *m.* kvistning. **-schröter,** *m.* ekoxe. **-specht,** *m.* zool. trädkrypare. **-stark,** *a.* stark som ett träd, mycket stark. **-still,** *a.* alldeles stilla, lugn. **-stock, -strunk,** *m.* stubbe. **-stück,** *n.* trädplantering, fruktträdgård. **-stumpf,** *m.* stubbe. **-wachs,** *n.* ympvax. **-wagen,** *m.* arbetskärra. **-wärter,** *m.* **1.** vaktare af fruktträd. **2.** skogvaktare. **-werk,** *n.* trädparti, löfverk. **-wolle,** *f.* bomull. F bild. *ein Kind in ~ wickeln:* klema med, skämma bort ett barn. **-wollen,** *a.* af bomull, bomulls-. **-wüchs,** *m.* träds växt, växtlighet. **-zucht,** *f.* trädskötsel.

Bau‖platz, *m.* **1.** byggnadstomt. **2.** timmerplats. **-rede,** *f.* invigningstal hållet af en bland byggnadsfolket.

bäurisch se *bäuerisch.*

Bau‖riss, *m.* byggnadsplan, ritning till en byggnad. **-sand,** *m.* sand till murbruk. **-sback** se *Pausback.*

Bausch, *-e* †, **m.** ngt svällande, t. ex. pös, puff på ärmar m. m. *In ~ und Bogen:* på en höft, i ungefärligt medeltal, i stort, i slump. **-ärmel,** *m.* puffärm. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* göra svällande, pösig, pösa upp. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* svälla, pösa. **-ig,** *a.* pösig, svällande. **-kauf,** *m.* slumpköp.

Bau‖schule, *f.* teknisk skola, byggnadsskola. **-schung,** *f.* pös. **-schutt,** *m.* byggnadsgrus.

Bause, *-n, f.* kalkering, afprickadt mönster. **-n,** *sv. tr.* kalkera, afsticka, afpricka. **-papier,** *n.* kalkerpapper.

Bau‖stelle, *f.* byggnadstomt. **-stil,** *m.* byggnadsstil. **-te,** *f.* ✳ sg. till pl. *Bauten* se *Bau.* **-tischlerei,** *f.* fast snickeriarbete i en byggnad. **-unternehmer,** *m.* byggnadsentreprenör. **-verständig,** *a.* kunnig i byggnadskonsten; subst. arkitekt. **-wesen,** *n.* byggnadsväsen, -konst. **-z,** *itj.* pladask, bums. **-zaun,** *m.* plank kring ett bygge. **-zweck,** *m. Zu ~en:* i och för en byggnad.

Bayer, *-n, m.* bajrare. **-isch,** *a.* bajersk. **-n,** *-s, 0, n.* Bajern.

bayrisch, *a.* bajersk.

Bazár, *-e, m.* basar.

be‖ábsichtigen,* *tr.* hafva för afsigt, ärna, ämna, vilja. **-ächten,*** *tr.* beakta, gifva akt på, taga hänsyn till, lyda, följa. **-ächtenswẽrt[h],** *a.* beaktansvärd. **-ächtung,** *f.* aktgifvande, iakttagande, hänsyn. **-äckern,*** *tr.* odla, bruka jorden.

Beámte‖(r), (adj. böjn.) *m.* ämbetsman, tjänsteman. **-nherrschaft,** *f.* ämbetsmannavälde, byråkrati. **-nt[h]üm,** *n.* byråkrati. **-nt[h]ümlich,** *a.* byråkratisk. **-nzopf,** *m.* föråldradt, löjligt ämbetsmannaskick.

be‖ängst[ig]en,* *tr.* oroa, ängsla, göra ängslig. **-ängst[ig]ung,** *f.* **-änspruchen,*** *tr.* göra anspråk på, fordra. **-änspruchung,** *f.* **-änstanden,*** *tr.* draga i betänkande, hysa tvifvel om, bestrida. **-ánstandung,** *f.* **-ántragen,*** *tr.* föreslå, yrka, väcka förslag el. motion om. **-ántragung,** *f.*

beántwort‖en,* *tr.* besvara. **-ung,** *f.* besvarande, svar. *In ~ Ihres Schreibens:* till svar å eder skrifvelse. **-ungsschreiben,** *n.* **-ungsschrift,** *f.* (skriftligt) svar.

be‖árbeiten,* *tr.* bearbeta, bereda, odla, förbättra. *Neu bearbeitete Auflage:* ny förbättrad upplaga. **-árbeiter(in),** *m.* (*f.*) bearbetare. **-árbeitung,** *f.* bearbetning. **-árgwohnen,*** *tr.* misstänka, *jn einer* (gen.) *Sache:* ngn för ngt. **-árgwohnung,** *f.* misstanke.

beáufsichtig‖en,* *tr.* utöfva uppsigt öfver, öfvervaka. **-er,** *m.* uppsyningsman, inspektor, kontrollör. **-ung,** *f.* uppsigt, tillsyn.

beáuftrag‖en,* *tr. Jn mit etw.* ~ gifva ngn ngt i uppdrag, *von jm beauftragt:* på uppdrag af ngn. **-te(r),** *m.* fullmäktig, ombud, kommissionär. **-ung,** *f.* uppdrag(ande).

be‖äugenscheinigen,* *tr.* taga i ögonsigte, syna. **-báken,*** *tr.* sjö. utpricka segelled. **-bákung,**

f. **-bändern,*** *tr.* förse, smycka, kanta med band. **-bärtet,** **-bärtet,** *a.* skäggig. **-bäuen,*** *tr.* bebygga, odla, bearbeta. **-bäuer,** **-,** *m.* bebyggare. **-bäuung,** *f.* bebyggande m. m. se *bebauen.*

Bebe‖land, *n.* gungfly. **-n,** *sv. itr. h.* bäfva, skälfva, darra, *um etw.:* för ngt. **-schwanz,** *m.* sädesärla.

be‖bínden,* *tr.* ombinda. **-blättern,*** **I.** *tr.* förse, kläda med blad, löfva. **II.** *rfl.* löfvas. **-bléchen,*** *tr.* kläda, beslå med järnbleck. **-bléien,*** *tr.* sätta bly på, öfverdraga med bly. **-blúmen,*** *tr.* o. *rfl.* pryda, kläda (sig) med blommor. **-bóhlen,*** *tr.* brädslå, brädfodra, golflägga. **-bórden,** **-bórten,*** *tr.* förse med bårder, med lister, kanta. **-bórdung,** **-bórtung,** *f.* **-brillen,*** *tr.* förse med glasögon. **-brücken,*** *tr.* slå bro öfver. **-brúten,*** *tr.* ligga på, ligga ut, rufva på. **-brútung,** *f.* **-búschen,** **-bűschen,*** *tr.* plantera med buskar. *Bebuscht:* beväxt med buskar, med snår. **-büschung,** **-bűschung,** *f.* buskskog, snår.

Becher, **-,** *m.* bägare, pokal. **-blume,** *f.* bot. pimpinella. **-glas,** *n.* glas utan fot. **-klang,** *m.* glasens klang. **-n,** *sv. itr. h.* dricka, pokulera. **-stürzer,** *m.* F dryckeskämpe.

Becken, **-,** *n.* **1.** bäcken, fat. **2.** bassäng; däld. **3.** bäcken, nedersta delen af bålen. **4.** mus. cymbal. **-schläger,** *m.* **1.** bleckslagare. **2.** cymbalslagare.

bedáchen,* *tr.* förse med tak, taklägga, täcka.

Bedácht, **I.** **-[e]s,** *0, m.* öfverläggning, öfvervägande, eftertanke. *Mit gutem* ∼ efter mogen öfverläggning, ∼ *nehmen* el. *haben auf etw.* (ack.)*:* taga hänsyn till ngt. **II.** *a.* **1.** betänksam, eftertänksam. **2.** *Auf etw.* (ack.) ∼ *sein:* vara betänkt på ngt. **-heit,** *f.* betänksamhet.

bedáchtig, *a.* betänksam, försigtig, varsam. **-keit,** *f.* försigtighet, varsamhet.

bedáchtlos, *a.* obetänksam. **-losigkeit,** *f.* obetänksamhet. **-nahme,** *f.* hänsyn. **-sam(keit)** = *Bedächtig(keit).* **-voll,** *a.* betänksam.

Be‖dáchung, *f.* **1.** takläggning. **2.** tak, hemvist. **-dánken,*** *rfl.* **1.** hembära tacksägelser, tacka, *bei jm für etw.:* ngn för ngt. **2.** iron. *sich für etw.* ∼ betacka sig för, undanbedja sig ngt. **-dárf,** **-[e]s,** *0, m.* **1.** behof, brist. **2.** behof, förnödenhet, förråd. **-dárfsfall,** *m. Im* ∼ vid behof.

bedáuerlich, *a.* beklaglig. **-n,*** *tr.* beklaga. **-nswert[h],** **-nswürdig,** *a.* beklagansvärd. **-ung,** *f.* beklagande.

bedéck‖en,* **I.** *tr.* betäcka, öfvertäcka, hölja, skyla, skydda. **II.** *rfl.* **1.** betäckas, höljas, skylas, öfverdragas. **2.** sätta på sig hatten, mössan. **3.** mil. skaffa sig betäckning, skydd. **-ung,** *f.* betäckande, betäckning, eskort, skydd. **-ungsschiff,** *n.* konvojskepp.

bedénk‖en,* **I.** *tr.* **1.** betänka, öfverväga. **2.** *Jn mit etw.* ∼ komma ihåg ngn med ngt, *von der Natur gut bedacht:* af naturen väl utrustad. **II.** *rfl.* **1.** betänka sig. *Sich eines andern* el. *eines Bessern* ∼ ändra åsigt. **2.** tveka, vara tveksam. **3.** tänka på sig själf. **III.** *n.* **1.** öfvervägande, betänkande. **2.** betänklighet, tvekan. ∼ *tragen:* tveka, hysa betänkligheter. **-frist,** *f.* betänketid, rådrum. **-lich,** *a.* **1.** betänklig. **2.** betänksam, tveksam, tvehågsen. **-lichkeit,** *f.* betänklighet, tvekan; svårighet. **-zeit** = *Bedenkfrist.*

bedéut‖en,* *tr.* **1.** betyda, beteckna, föreställa, antyda. **2.** betyda, vara af betydenhet. ∼*d:* betydande, ansenlig, betydlig. **3.** *Jm etw.* ∼ gifva ngn en vink om ngt, antyda ngt för ngn, låta ngn förstå ngt, *jn* ∼ underrätta ngn om ngt, undervisa ngn i ngt. **-en[d]heit,** *f.* betydenhet, betydelse, vigt; ngt betydande, af betydenhet. **-ni[ſ]s,** *-se, f.* ✳ = *Bedeutung.* **-sam,** *a.* betydande, vigtig, betydelsefull. **-samkeit,** *f.* betydelse, vigt. **-ung,** *f.* betydelse, vigt. *Etw. mit* ∼ *sagen:* säga ngt med afsigt, med eftertryck, *von schlimmer* ∼ *sein:* hafva ngt ondt att betyda. **-ungsleer,** **-ungslos,** *a.* betydelselös, intetsägande. **-ungsschwer,** **-ungsvoll,** *a.* betydelsefull.

bedíel‖en,* *tr.* golflägga. **-ung,** *f.* golfläggning.

bedíen‖en,* **I.** *tr.* **1.** betjäna, passa upp på. *Die Tafel* ∼ passa upp vid bordet. **2.** sköta, förrätta, bekläda. **3.** kortspel. bekänna. **II.** *rfl.* betjäna sig, *js:* af ngn. **-sten,*** *tr.* gifva ett ämbete, en tjänst åt. **-stete(r),** *m.* tjänsteman. **-stung,** *f.* tjänst, plats. **-te(r),** (adj. böjn.) *m.* betjänt. **-tenhaft,** *a.* betjäntaktig, slafvisk. **-tenhaftigkeit,** *f.* betjäntskick, slafviskt sätt. **-ung,** *f.* **1.** betjänande, uppassning. **2.** betjäning, tjänare; mil. servis.

beding‖en,* *sv. tr.* **1.** tinga, påtinga. **2.** betinga, utfästa som vilkor. **3.** göra beroende, inskränka, begränsa. *Bedingt:* beroende, vilkorlig, ofri, begränsad. **4.** betinga, hafva till förutsättning el. utgöra förutsättning för, vara förbunden med. **-theit,** *f.* beroende, vilkorlighet. **-ung,** *f.* vilkor. **-ungslos,** *a.* utan vilkor, ovilkorlig. **-ungsweise,** *adv.* vilkorligt.

bedórnen,* *tr.* omgifva med törne as. skydd.

bedrång‖en,* *tr.* försätta i trångmål, ansätta. *Bedrängt:* nödställd, betryckt. **-er,** *m.* plågare, förtryckare. **-lich,** *a.* tryckande, svår. **-ni[ſ]s,** *-se,* **-theit,** **-ung,** *f.* trångmål, nödställd, betryckt belägenhet, vedermöda.

bedróh‖en,* *tr.* hota. **-lich,** *a.* hotande. **-ung,** *f.* hotelse.

bedrücken,* *tr.* trycka på, fulltrycka.

bedrück‖en,* *tr.* förtrycka. **-er,** *m.* förtryckare. **-theit,** *f.* betryck. **-ung,** *f.* förtryckande, förtryck.

Beduín‖e, **-n,** *m.* beduin. **-in,** *-nen, f.* beduinkvinna.

bedűnken,* **I.** *tr.* o. *itr. h.* opers. *Es bedünkt*

mich el. *mir:* det synes, det förefaller mig. II. *n.* förmenande, mening.

bedúr|fen,* *itr. h.* med gen. o. *tr.* behöfva, tarfva. **-ni[f]s,** *-se, n.* behof. **-ni[f]slos,** *a.* utan behof. **-tig,** *a.* behöfvande, fattig. *Einer* (gen.) el. ✱ *eine Sache* ~ i behof af en sak. **-tigkeit,** *f.* tillstånd af behof, torftighet, fattigdom.

be|léggen,* *tr.* åbr. harfva. **-éhren,*** I. *tr.* hedra. II. *refl. Sich* ~ *zu:* hafva äran att. **-éhrung,** *f.* **-éid[ig]en,*** *tr.* 1. beediga, med ed bekräfta, svära på. 2. taga ed af, låta gå ed. **-éid[ig]ung,** *f.* **-éifern,*** *refl.* ifra, vara ifrig, ifrigt bemöda sig. **-éiferung,** *f.* **-éilen,*** I. *tr.* påskynda. II. *refl.* skynda (sig). **-éinflussen,*** *tr.* utöfva inflytande på, påverka. **-éinflussung,** *f.* **-éinträchtigen,*** *tr.* göra intrång på, vara till förfång för, förfördela. **-éinträchtigung,** *f.* **-éisen,*** *tr.* 1. äfv. *refl.* öfverdraga(s) med is. 2. beslå med järn. **-éisung,** *f.* **-énd[ig]en,*** *tr.* afsluta, sluta, fullborda. **-énd[ig]ung,** *f.* **-éngen,*** *tr.* göra trång, inkräkta på, inskränka, trycka, nedtrycka, nedstämma, göra beklämd. **-éngtheit,** *f.* trånghet; beklämdhet. **-éngung,** *f.* inkräktande m. m. se *beengen.* **-érben,*** *tr.* ärfva. *Beerbt:* som har arfvingar. **-érdigen,*** *tr.* jorda, begrafva. **-érdigung,** *f.* begrafning. **-érdigungsfeier,** *f.* gravöl.

Beer|e, *-n, f.* bär. **-en,** *sv. tr.* afplocka bär af. **-hüter,** *m.* vinbärgsvaktare. **-most,** *m.* den vid prässningen först afrinnande safte. **-wein,** *m.* vin af själfrunnen drufsaft.

Beet, *-e, n.* trädgårdsland, blomstersäng, rabatt. **-e,** *-n, f.* bot. beta. **-en,** *sv. tr.* indela i sängar, i tegar.

be|fähigen,* *tr. Jn zu etw.* ~ sätta ngn i stånd, göra ngn skicklig till ngt. *Befähigt:* begåfvad; *befähigt zu etw.:* i stånd, skicklig till ngt. **-fähigung,** *f.* 1. lämplighet, förmåga, duglighet, befogenhet. 2. begåfning.

-fáhrbar, *a.* farbar, segelbar. **-fáhren,** I.* *st. tr.* 1. befara, trafikera, fara el. segla på. Bärg. *einen Schacht* ~ nedstiga i ett schakt. 2. *Mit etw.* ~ köra på ngt på. II.* *sv. itr. h., refl.* med gen. samt *tr.* befara, frukta. III. *a.* befaren, berest. **-fállen,*** *tr.* komma öfver, öfverraska, öfverfalla, anfalla. **-fángen,** I.* *tr.* omsluta, fånga, hålla fången, inveckla. II. *a.* 1. förlägen, blyg, besvärad. 2. inskränkt, fördomsfull. 3. partisk. **-fángenheit,** *f.* 1. förlägenhet, blyghet. 2. inskränkthet, fördom. 3. partiskhet. **-fássen,*** I. *tr.* känna på, taga i. II. *refl.* befatta sig, hafva att göra, *mit etw.:* med ngt. **-féhden,*** *tr.* bekriga, föra krig mot. **-féhdung,** *f.*

Beféhl, *-e, m.* befallning; befäl, kommando, order. *Was steht zu* ~*?* hvad behagas? hvarmed kan jag vara till tjänst? *wir stehen Ihnen zu* ~ vi stå till er tjänst. **-en,*** *st. tr.* 1. befalla, kommendera; påbjuda. *Wie Sie* ~ efter behag, *was* ~ *Sie?* hvad behagas? *wie* ~ *Sie?* hvad befalles? *ich lasse mir nichts* ~ jag låter ej kommendera mig. 2. beordra. 3. befalla, anbefalla. *Seine Seele Gott* ~ befalla sin själ i Guds hand, *Gott befohlen!* lef väl! Gud vare med er! **-erisch,** *a.* befallande, myndig. **-igen,*** *tr.* 1. kommendera, föra kommando öfver. 2. beordra. **-sflagge,** *f.* sjö. kommandoflagg. **-sform,** *f.* gram. imperativ. **-shaber,** *m.* befälhafvare. **-shaberisch** = *befehlerisch.* **-shaberstab,** *m.* kommandostaf. **-sweise,** *adv.* under form af en befallning.

be|féilen,* *tr.* fila, affila. **-féilung,** *f.* **-féinden,*** *tr.* uppträda fiendtligt mot, förfölja. **-féindung,** *f.*

beféstig|en,* *tr.* 1. fästa, sätta fast, göra fast, surra fast. 2. befästa, förskansa. 3. befästa, stadfästa, styrka, göra stark. **-er,** *-, m.* befästare, stadfästare. **-ung,** *f.* 1. fästande, fastsättande. 2. befästande, befästning. 3. stadfästande, styrkande. **-ungsbauten,** *pl.* fästningsarbeten, befästningar. **-ungspfahl,** *m.* skanspåle. **-ungswerk,** *n.* fästningsverk.

be|fétten,* *tr.* bestryka med fett. **-féuchten,*** *tr.* fukta, väta. **-féuchtung,** *f.* **-féuern,*** *tr.* (upp)elda, (upp)lifva, uppmuntra.

Beffchen, *-, n.* prästkrage.

be|fíedern,* I. *tr.* fjädra, befjädra. II. *refl.* fjädras, få fjädrar. **-fíederung,** *f.* **-fínden,** I.* *tr.* befinna, finna. II.* *refl.* 1. befinna sig, vistas. 2. befinna sig, må. *Wie* ~ *Sie sich?* hur står det till? III. *n.* 1. befinnande, mening, tycke, godtycke, behag. *Nach* ~ *der Umstände:* efter omständigheterna. 2. befinnande, hälsotillstånd, hälsa. **-findlich,** *a.* befintlig, till finnandes, belägen. **-fléchten,*** *tr.* öfverfläta, förse med flätverk. **-fléchtung,** *f.* **-flécken,*** I. *tr.* 1. befläcka, fläcka, sätta fläckar på, smutsa, besudla, söla. 2. lappa, laga. II. *refl.* fläcka ned sina kläder, smutsa ned sig. **-fléckung,** *f.* **-fléifsen,*** *st.* o. **-fléifsigen,*** *sv. refl.* beflita, vinnlägga sig, *einer* (gen.) *Sache:* om en sak, *sich der Rechtswissenschaft* ~ studera juridik. **-fléifsigung,** *f.* **-fliegen,*** *tr.* flyga till, flygande uppnå. **-flíefsen,*** *tr.* genomflyta, vattna, skölja. **-flíssen,** *a.* vinnläggande sig om, mån om, nitisk, ifrig. *Ein der Rechte* ~*er:* en juris studerande. **-flíssenheit,** *f.* nit, ifver, flit, studium. **-flíttern,*** *tr.* o. *refl.* pynta, styra ut (sig) med bjäfs, med grannlåter. **-flógen,** *a.* flygfärdig, flygför. **-flóren,*** *tr.* o. *refl.* hölja, svepa (sig) i flor. **-flúgeln,*** I. *tr.* gifva, förläna vingar åt; bild. påskynda. *Beflügelt:* bevingad, snabb. II. *refl.* skynda sig, ila. **-flúgelung,** *f.* **-fólgen,*** *tr.* följa, lyda, åtlyda. *Einen Befehl* ~ utföra en befallning. **-fólgenswert[h],** *a.* efterföljansvärd. **-fólgung,** *f.* åtlydnad.

Befórder|er, *m.* **-in,** *f.* befordrare, främjare,

gynnare, beskyddare. **-lich,** *a.* befrämjande, fördelaktig, gagnelig, gynnsam. **-n,*** *tr.* 1. befordra, främja, gynna; påskynda. 2. befordra, fortskaffa, frakta. 3. befordra, gifva högre befattning. *Befördert werden:* få befordran, avancera. **-ung,** *f.* främjande, befordrande, befordran. **-ungsgesuch,** *n.* ansökan om befordran. **-ungsmittel,** *n.* fortskaffningsmedel.

be‖frächten,* *tr.* befrakta, lasta. **-frächter,** *m.* hand. afsändare af en last, aflastare. **-frächtung,** *f.* befraktande, aflastning. **-frägen,*** **I.** *tr.* fråga, tillfråga, utfråga, rådfråga, *jn nach* el. *um* el. *über* el. *wegen etw.:* ngn om ngt. **II.** *rfl.* förfråga sig, höra sig för, göra sig underrättad om ngt. **-frägung,** *f.* **-fränsen, -fränzen,*** *tr.* förse med fransar, sätta fransar på.

befréi‖en,* *tr.* o. *rfl.* befria, frigöra, rädda (sig), låta slippa. **-er,** *m.* befriare. **-ung,** *f.* befrielse, frigörelse.

be‖frémden,* *tr.* förefalla främmande, besynnerlig, underlig, förvåna, sätta i förundran, i förvåning. **-frémdlich,** *a.* sällsam, underlig, öfverraskande. **-frémdung,** *f.* förvåning, förundran. **-fréunden,*** *tr.* 1. *Jn mit jm* ~ göra ngn till ngns vän, närma ngn till ngn, befrynda ngn med ngn. *Ein Befreundeter:* en vän, en slägting. 2. *Jn mit etw.* ~ göra ngn förtrogen med ngt. **-fréundung,** *f.* **-fríedigen,*** *tr.* 1. tillfredsställa. *Befriedigt:* tillfreds, belåten, nöjd. 2. stilla, lugna, mätta, släcka, bilägga. **-fríedigung,** *f.* tillfredsställelse. **-fríeren,*** *itr. s.* öfverdragas af frost, af is. **-früchten,*** *tr.* befrukta, göra fruktbar, fruktbärande. **-früchter,** *m.* en som gör ngt fruktbart, fruktbärande. **-früchtung,** *f.* befruktning. **-fügen,*** *tr.* berättiga, bemyndiga, befullmäktiga. *Befugt:* befogad; kompetent. **-fügni[ſ]s,** *-se, f.* befogenhet, berättigande, kompetens, myndighet. **-fühlen,*** *tr.* känna på, taga på. **-fühlung,** *f.* **-fúnd,** *m.* 1. befinnande, tillstånd, läge. 2. godtfinnande. **-fúndschein, -fúndzettel,** *m.* intyg om en saks el. en persons tillstånd, befinnande. **-fúrchen,*** *tr.* fåra. **-fürchten,*** *tr.* frukta, befara, hysa farhågor för. *Das Schlimmste ist zu* ~ man har att frukta det värsta, måste vara beredd på allt. **-fürchtung,** *f.* farhåga, fruktan. **-fürworten,*** *tr.* förorda, lägga sig ut för, rekommendera. **-fürwortung,** *f.* **-gáben,*** *tr.* begåfva, utrusta. **-gábung,** *f.* 1. begåfvande; donation. 2. begåfning, anlag. **-gáffen,*** *tr.* gapa, titta, bliga på. **-gáffung,** *f.* **-gátten,*** *rfl.* para sig. **-gáttung,** *f.* parning. **-gáukeln,*** *tr.* bedåra, förtrolla. **-gében,*** **I.** *tr.* 1. hand. utsläppa i rörelsen, försälja. 2. *Ein Mädchen* ~ bortgifta en flicka. **II.** *rfl.* 1. begifva sig, gå. *Sich in den Ehestand* ~ inträda i det äkta ståndet. 2. vanl. opers. tilldraga sig, begifva sig, hända. 3. *Sich einer Sache* ~ afstå från, uppgifva en sak. **-gébenheit,** *f.* **-gébni[ſ]s,** *-se, n.* tilldragelse, händelse. **-gébung,** *f.* försäljande m. m. se *begeben.* **-gégnen,*** *itr.* **a)** *s.* 1. möta, påträffa, *jm* (✻ *tr. jn*): ngn. *Sich* (rpr.) el. *einander* ~ mötas. 2. tillstöta, inträffa, hända. 3. uppföra sig mot, bemöta. 4. förefalla. **b)** *h.* 5. bemöta, uppträda mot, bekämpa, t. ex. *einem Fehler.* **-gégni[ſ]s,** *-se, n.* 1. möte, sammanträffande. 2. tillstötande händelse, tilldragelse. **-gégnung,** *f.* 1. = *Begegnis.* 2. bemötande, uppförande. **-géhen,*** *tr.* 1. beträda, gå på, trampa. 2. gå öfver; inspektera, vittja. 3. begå, föröfva, göra sig skyldig till. 4. begå, fira, utföra, göra.

Begéhr, *-e, m.* o. *n.* 1. begär, fordran. 2. längtan, åstundan, önskan. **-en,*** **I.** *tr.* 1. begära, fordra. 2. åstunda, önska, hafva lust till. **II.** *itr. h. Nach etw.* (i högtidl. språk äfv. med gen.) ~ längta efter, åstunda ngt. **-enswērt[h], -enswürdig,** *a.* önskvärd. **-lich,** *a.* 1. begärlig, eftersökt. 2. lysten. **-lichkeit,** *f.* begärlighet. **-ung,** *f.* begäran m. m. se *begehren.*

Be‖géhung, *f.* beträdande m. m. se *begehen.* **-géifern,*** *tr.* spotta på, dregla på; bild. förtala. **-géistern,*** **I.** *tr.* lifva, besjäla, elda, hänföra, hänrycka, inspirera. *Begeistert:* hänförd, med hänförelse, inspirerad. **II.** *rfl.* hänföras, hänryckas, inspireras. **-géisterung,** *f.* hänförelse, entusiasm, inspiration, eld. **-gíer,** *f.* häftigt begär, lusta, lidelse. **-gíerde,** *-n, f.* begär, begärelse, lusta, åtrå, lystnad, lidelse. **-gíerig,** *a.* begärlig, lysten, ifrig, nyfiken. **-gíeſsen,*** **I.** *tr.* begjuta, hälla på, öfver, vattna. **II.** *rfl.* hälla, slå på sig. **-gíeſsung,** *f.* **-gínn,** -[e]s, *0, m.* början, begynnelse. **-gínnen,*** **I.*** *st. tr.* samt *itr. h.* o. *s.* 1. begynna, börja. 2. företaga. *Was willst du damit* ~*?* hvad vill du göra därmed? el. hvad skall du ha det till? **II.** *n.* 1. början. 2. företag. **-gínner,** *-, m.* person som börjar ngt. **-gípsen,*** *tr.* gipsa. **-gíttern,*** *tr.* förse med galler, förgallra. **-glánzen,*** *tr.* 1. beglänsa, stråla öfver, skina på. 2. öfverdraga med glänsande färger. **-glánzung,** *f.* **-glásen,*** *tr.* glasera. **-glásung,** *f.*

begláub[ig]‖en,* *tr.* 1. göra trolig, intyga, bevittna, vidimera, styrka. 2. ackreditera. **-ung,** *f.* intygande, bekräftelse, intyg, vidimering, legitimering. **-ungsbrief, -ungsschein,** *m.* **-ungsschreiben,** *n.* kreditiv.

begléichen,* *tr.* utjämna.

Begléit‖adresse, *f.* adresskort. **-brief,** *m.* adressbref som medföljer paket. **-en,*** *tr.* ledsaga, beledsaga, följa, eskortera; mus. ackompanjera. **-er,** *-, m.* ledsagare, följeslagare, kamrat. **-erin,** *-nen, f.* ledsagerska, följeslagerska. **-erschaft,** *f.* följe. **-schein,** *m.* **-schreiben,** *n.* hand. fraktsedel, konnossement. **-stimme,** *f.* andra stämman. **-ung,** *f.* 1. ledsa-

gande; mus. ackompanjemang. **2.** sällskap, följe. *In ~ von:* i sällskap med, följd af. **-ungsmannschaft,** *f.* följe, mil. eskort. **-ungsschiff,** *n.* sjö. konvojskepp.

beglück||en,* *tr.* lyckliggöra. *Beglückt:* lyckliggjord, lycklig. **-er,** -, *m.* lyckliggörare, välgörare. **-erin,** *-nen, f.* välgörarinna. **-theit,** *f.* lyckliggjordt tillstånd, lycka. **-ung,** *f.* lyckliggörande. **-wünschen,*** *tr.* lyckönska. **-wünschung,** *f.* lyckönskan.

be||gnád[ig]en,* *tr.* **1.** (vanl. 3-stafv.) benåda, visa nåd, vara nådig mot. **2.** (vanl. 4-stafv.) benåda (låta nåd gå för rätt), gifva amnesti. **-gnádigung,** *f.* benådning, nåd, amnesti. **-gnűgen,*** **I.** *tr.* ✻ tillfredsställa. *Begnügt:* tillfreds, belåten. **II.** *rfl.* nöja sig, vara nöjd, tillfreds, *mit* el. *an etw.:* med ngt. **-gnűgsăm,** *a.* förnöjsam. **-gónie,** *-n, f.* bot. begonia. **-gráben,*** *tr.* begrafva, jorda.

Begräbni[ſ]s (säfv. med kort **ä**), *-se, n.* **1.** begrafning. **2.** grift, grafkor. **-feier,** *f.* graföl, begrafning. **-gebühr,** *f.* likstol. **-schmaus,** *m.* graföl. **-stätte,** *f.* grafplats.

begrás||en,* **I.** *tr.* **1.** öfverdraga med gräs. *Begrast:* gräsbeväxt. **2.** afbeta. **II.** *rfl.* blifva gräsbeväxt. **-ung,** *f.*

begréif||bār, *a.* begriplig. **-en,*** **I.** *tr.* **1.** taga på, känna på. **2.** omfatta, innesluta. **3.** begripa, förstå, uppfatta. *Das ist nicht zu ~* det är obegripligt, *schwer ~* hafva svårt för att fatta. **4.** *In etw. begriffen sein:* hålla på med, vara inbegripen i ngt. **II.** *rfl.* begripas, förstås. *Das begreift sich leicht:* det är lätt att förstå. **-lich,** *a.* begriplig, fattlig. **-licherweise,** *adv.* såsom man lätt kan förstå, naturligtvis. **-lichkeit,** *f.* begriplighet. **-ung,** *f.* vidrörande.

be||grénzen,* *tr.* begränsa, sätta en gräns för, inskränka. **-grénztheit,** *f.* begränsadt tillstånd, inskränkthet. **-grénzung,** *f.* begränsning. **-gríff,** *m.* **1.** begrepp, föreställning. **2.** begripande, förstånd. **3.** *Im ~e sein* el. *stehen, etw. zu thun:* vara, stå i begrepp att göra ngt. **-gríffen,** *a.* inbegripen, stadd, fördjupad. **-grífflich,** *a.* begreppsmässig. **-gríffsähnlichkeit,** *f.* begreppsförvandtskap, liktydighet. **-grűnden,*** **I.** *tr.* **1.** grunda, lägga grund till, grundlägga, stifta. **2.** gifva en fast, en säker ställning åt. **3.** göra säker, hemmastadd. *Begründet werden:* blifva hemmastadd. **4.** gifva skäl för, med bevis stödja, motivera. *Begründete Ansprüche:* rättmätiga anspråk. **II.** *rfl.* göra sig, blifva hemmastadd, jfr *I, 3.* **-grűnder(in),** *m.* (*f.*) grundläggare, stiftare. **-grűndung,** *f.* grundande m. m. se *begründen.* **-grűnen,*** **I.** *tr.* bekläda med grönska. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* blifva grön, börja grönska. **-grűſsen,*** *tr.* hälsa, hälsa på. **-grűſsung,** *f.* hälsning, högtidligt mottagande. **-gúcken,*** *tr.* F titta på, nyfiket betrakta. **-günstigen,*** *tr.* gynna, främja, befordra, understödja. **-günstiger,** *m.* gynnare, beskyddare. **-günstigung,** *f.* gynnande, ynnest, förmån. **-gűrten,*** *tr.* omgjorda. **-gűſs,** *m.* begjutning. **-gűtachten,*** *tr.* utlåta sig om. **-gűtachtung,** *f.* utlåtande. **-gűtern,*** *tr.* begåfva med gods, med ägodelar. *Begütert:* besutten, välmående, förmögen. **-gűtigen,*** *tr.* blidka, göra god igen. **-háaren,*** *rfl.* få hår. *Behaart:* hårig. **-háarung,** *f.* hårväxt. **-háben,*** **I.** *rfl.* uppföra sig. **II.** *n.* uppförande, beteende. **-hăbig,** *a.* **1.** bekväm. **2.** välmående, som befinner sig väl. **-hăbigheit,** *f.* **1.** bekvämlighet. **2.** välbefinnande, välmåga. **-hácken,*** *tr.* **1.** tillyxa, afskräda, kvista. **2.** åbr. hacka upp, luckra. **-háckung,** *f.* **-háftet,** *a.* behäftad. **-hágeln,*** *tr.* hagla på. **-hágen,** **I.*** *itr. h.* behaga, falla i smaken. *Wie behagt Ihnen das?* hvad tycker ni om det? **II.** *n.* **1.** behag, nöje. *~ an etw.* (dat.) *finden:* finna behag i, tycka om ngt. **2.** behag, godtycke, smak. **-hăglich,** *a.* behaglig, angenäm, bekväm. *Machen Sie sich's ~!* var obesvärad! var hemmastadd! **-hăglichkeit,** *f* behaglighet, behag, treflighet, bekvämlighet. **-hálftern,*** *tr.* sätta grimma på. **-háltbār,** *a.* som kan **1.** behållas, **2.** ihågkommas. **-hálten,*** *tr.* **1.** behålla, bibehålla, gömma. *Übrig ~* hafva, hålla kvar, *behalte mich lieb!* glöm ej bort mig! *jn im Gedächtnis, im Andenken ~* minnas, ihågkomma ngn, *wohl ~* (part. perf.)*:* välbehållen, *jm eine Sünde ~* tillräkna ngn en synd. **2.** behålla i minnet, minnas, ihågkomma. *Wohl zu ~* väl att märka. **-hălter,** -, *m.* reservoar, (förvarings)kärl, låda. **-hăltni[ſ]s,** *-se, n.* förvaringsrum, -ställe, -kärl. **-hámmern,*** *tr.* hamra på. **-hándeln,*** *tr.* **1.** bearbeta. **2.** behandla, afhandla, handla om. **3.** behandla, bemöta. **4.** köpslå om. **-hándigen,*** *tr.* lemna i handom, öfverlemna. **-hándigung,** *f.* **-hándler,** -, *m.* bearbetare m. m. se *behandeln.* **-hándlung,** *f.* behandling. **-hándschuhen,*** *tr.* förse med, ikläda handskar. **-háng,** *m.* ngt som är hängdt på ngt annat, beklädning; jäg. öra. **-hángen,** ✻ **-hängen,*** **I.** *tr.* behänga, hänga på, öfver, bekläda. **II.** *rfl.* a) hänga på sig, b) F åtaga sig, lassa på sig, *mit etw.:* ngt. **-hángung,** *f.* **-hárken,*** *tr.* kratta. **-hárnischen,*** *tr.* o. *rfl.* kläda (sig) i harnesk. **-hárren,*** *itr. h.* o. *s.* framhärda. *Auf etw.* (dat.) *~* yrka på, ej uppgifva, ej afstå från ngt, *auf* el. *bei etw. ~* vidhålla, stå fast vid, framhärda i ngt, *auf seinem Sinn ~* envisas. **-hárrlich,** *a.* ihärdig, uthållig, trägen, ståndaktig. **-hárrlichkeit, -hárrung,** *f.* framhärdande, ihärdighet, ståndaktighet. **-hárzen,*** *tr.* hartsa. **-háuben,*** *tr.* sätta hufva el. mössa på. **-háuchen,*** *tr.* andas på. **-háuchung,** *f.* påandning. **-háuen,*** *tr.* behugga, tillhugga, tillyxa, grofhugga, kvista. **-häufe[l]n,***

tr. kupa. **-háupten,*** **I.** *tr.* **1.** behålla, ej öfvergifva, förfäkta, upprätthålla. **2.** påstå, försäkra. **II.** *rfl.* hålla sig kvar, bibehålla sig, hålla i sig. **-háuptung,** *f.* **1.** behållande, förfäktande, försvar. **2.** påstående, uppgift. **-háusen,*** *tr.* hysa, härbärgera. **-háusung,** *f.* **1.** hysande, härbärgerande. **2.** bostad. **-háuten,*** *tr.* kläda med skinn. **-hauung,** *f.* tillyxande m. m. se *behauen.* **-hélf,** *-e, m.* nödhjälp, tillflykt, utväg, undflykt. **-hélfen,*** *rfl.* hjälpa sig, reda sig, draga sig fram. **-hélligen,*** *tr.* besvära. **-hélligung,** *f.* **-hélmen,*** *tr.* sätta hjälm på. **-hénd**[e], *a.* behändig, flink, skicklig. **-héndigkeit,** *f.* behändighet, skicklighet, vighet. **-hérbergen,*** *tr.* härbärgera, hysa. **-hérbergung,** *f.* **-hérrschen,*** **I.** *tr.* **1.** beherska, herska öfver. **2.** beherska, dominera. **II.** *rfl.* beherska, styra sig. **-hérrscher(in),** *m.* (*f.*) (be)herskare (-inna), herre. **-hérrschung,** *f.* beherskande.

behérzigen,* *tr.* behjärta, lägga på hjärtat. **-igenswërt**[h], **-igenswürdig,** *a.* behjärtansvärd. **-igung,** *f.* behjärtande. **-t,** *a.* behjärtad, modig, oförfärad. **-theit,** *f.* mod, djärfhet.

behéxen,* *tr.* förtrolla, förhäxa; dåra, bedåra. **-héxung,** *f.* **-hílflich** se *behülflich.* **-híndern,*** *tr.* förhindra, hindra. **-hínderung,** *f.* **-hóhlen,*** *tr.* afhyfla. **-hóhnlächeln,*** *tr.* hånskratta åt. **-hólfen,** *a.* rådig, händig, skicklig. **-hólzen,*** **I.** *tr.* skog. **1.** befordra växtligheten i en skog. **2.** afverka, fälla träd i en skog. **II.** *rfl.* **1.** tillväxa, sätta ved. **2.** blifva beväxt med träd, med skog. **-hólzung,** *f.* **-hórchen,*** *tr.* förstulet lyssna på, lyssnande utforska. **-hörde,** *-n, f.* myndighet, ämbetsverk. *Als letzte ~ entscheiden:* afgöra i sista instansen. **-hördlich,** *a.* officiell. **-hörig,** *a.* behörig. **-húf,** *-e, m.* **1.** behof. *Zum ~*[*e*]*:* vid påkommande behof. **2.** gagn, fördel. **3.** ändamål, syfte. **-húfs,** *prep.* med gen. vid behof af, i och för. **-húft,** *a.* försedd med hof(var). **-húlflich,** *a.* behjälplig. *Jm zu etw. ~ sein:* förhjälpa ngn till ngt. **-hüten,*** *tr.* **1.** *Eine Wiese ~* vakta, valla boskap på en äng. **2.** beskydda, bevaka, hafva i sitt hägn. [*Gott*] *behüte, daſs ich:* Gud bevare mig för att. [*Gott*] *behüte!* Gud bevars väl! **-hútsam,** *a.* försigtig, varsam. **-hútsamkeit,** *f.* försigtighet, varsamhet. **-hútung,** *f.* vallande m. m. se *behüten.*

bei, **I.** *prep.* med dat. **1.** vid. **2.** hos. **3.** med sig, i sitt sällskap. **4.** *Etw. ~ sich haben:* hafva ngt på sig, tillhands. **5.** inför, för, t. ex. *~ jm Stunden haben:* taga lektioner för ngn. **6.** med, a) på grund af, t. ex. *~ seiner Schüchternheit kann ich mir sein Betragen wohl erklären,* b) i trots af, t. ex. *~ all seiner Klugheit ist er betrogen worden.* **7.** (särskilda fall). *Etw. ~ der Hand haben:* hafva ngt tillhands, *er dient ~ den Husaren:* han är vid ett husarregimente, är husar, *~ Gott ist alles möglich:* för Gud är allting möjligt, *~ seinen Lebzeiten:* under sin (hans) lifstid, *~ Tage:* om dagen, vid dager, *~ hellem Tage:* midt på ljusa dagen, *~ Zeiten:* i tid, i rättan tid, *~ Appetit sein:* hafva aptit, *~ Jahren sein:* vara till åren kommen, *~ weitem nicht:* ej på långt när, *~ weitem reicher:* vida rikare. **II.** *adv.* **1.** rum. intill, invid, t. ex. *dicht ~* strax intill. **2.** vid tal. inemot, ungefär, omkring. **-án,** *adv.* bredvid. **-behalten,** *tr.* bibehålla. **-behaltung,** *f.* **-binden,** *tr.* vidhäfta, binda ihop, binda i ett band. **-blatt,** *n.* bilaga, afv. extranummer. **-bringen,** *tr.* **1.** framskaffa, anföra. **2.** tillfoga, bibringa. **-bringung,** *f.*

Beicht|le, *-n, f.* bikt, skriftermål. *~ ablegen:* bikta, bikta sig, *zur ~ gehen:* gå till skrift. **-andacht,** *f.* skriftermål. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** bikta, bekänna. **2.** *Jn ~* bikta, skrifta ngn, mottaga ngns bikt. **II.** *itr. h.* bikta, skrifta, bikta sig, *bei jm:* för ngn. **-er** se *Beichtiger.* **-formel,** *f.* biktformulär, syndabekännelse. **-geld,** *n.* **-groschen,** *m.* bikt-, skriftpengar. **-iger,** *-, m.* **1.** biktfader. **2.** biktbarn. **-kind,** *n.* bikt-, skriftebarn. **-opfer,** *n.* **-pfennig,** *m.* = *Beichtgeld.*

beide, *a.* båda, bägge, bäggedera. *Wir ~* vi två, *einer von ~n:* endera, *keiner von ~n:* ingendera, *~s:* bäggedera, båda delarne, båda, *sie taugen ~ nichts:* ingendera af dem duger, *das Sakrament unter ~r Gestalt:* både brödet och vinet. **-rlei,** *a.* oböjl. af båda slagen, bådadera. **-rseitig,** *a.* ömsesidig. **-rseits,** *adv.* ömsesidigt, på ömse sidor.

beidlebig, *a.* amfibisk.

beildrehen, *tr.* o. *itr. h.* sjö. dräja bi. **-drucken,** *tr.* trycka till, bifoga. *Dem Texte ~* trycka jämte, vid sidan af texten. **-drücken,** *tr. Sein Siegel ~* vidfoga sitt sigill, sätta sitt sigill inunder. **-drückung,** *f.* **-einánder,** *adv.* tillsammans. **-erbe,** *m.* arfvinge som inträder i annans ställe. **-ern,** *sv. itr. h.* ringa, klämta gnm att slå kläppen mot den stillahängande klockan. **-essen,** *n.* birätt, sallat, sylt, kompott.

Beifall, *-*[*e*]*s, 0, m.* bifall, samtycke, *~ finden:* vinna bifall, ha framgång, lyckas. **-en,** *itr. s.* **1.** *Einer* (dat.) *Sache ~* samtycka, gifva sitt bifall till en sak. **2.** *Etw. fällt jm bei:* ngt faller ngn in, ngn kommer att tänka på, påminner sig ngt. **-geber,** *m.* person som ger sitt bifall tillkänna. **beifällig,** *a.* bifallande, gynnsam.

Beifall|klatschen, *n.* applåd. *Donnerndes ~* stormande applåd. **-klatscher,** *m.* applåderande person. **-sbedürftig,** *a.* som är i behof af bifall. **-sruf,** *m.* bifallsrop, bravorop. **-swërt**[h], *a.* värd bifall, värd erkännande.

beifolgen, *itr. s.* medfölja. Vanl. blott i part. *~d:* bifogad, hosföljande; adv. härjämte, härmed. **-fügen,** *tr.* bifoga, tillägga. **-fügung,** *f.* **-fúſs,** *m.* bot. gråbo (Artemisia). **-gabe,** *f.* hvad

som gifves på köpet, påbröd, bilaga. **-gang,** *m.* sidogång. **-geben,** I. *tr.* bifoga, tillägga; gifva till biträde, ställa vid sidan. II. *itr. h.* F nedsätta sina anspråk, taga skeden i vackra handen. **-gehen,** *itr. s.* 1. = *beifolgen.* 2. falla in. **-gemach,** *n.* kabinett, sidorum. **-gericht,** *n.* = *Beiessen.* **-geruch,** *m.* bilukt, särskild lukt. **-geschmack,** *m.* bismak. **-gesellen,** I. *tr.* gifva till sällskap, till biträde. II. *rfl.* sluta sig till, förena sig med. **-gesellung,** *f.* **-hér,** *adv.* 1. bredvid, jämte. 2. tillfälligtvis, i förbigående. **-hilfe** se *Beihülfe.* **-holen,** *tr.* sjö. hala an. **-hülfe,** *f.* bistånd, hjälp, medverkan. **-hülflich,** *a.* behjälplig, medverkande. **-kammer,** *f.* sidorum. **-kirche,** *f.* annexkyrka, kapell. **-knecht,** *m.* hjälpdräng. **-kommen,** *itr. s.* 1. komma till, tilläggas. 2. närma sig, komma upp emot, blifva lik. 3. ersätta, t. ex. *dem Schaden.* 4. uppnå, få reda på, t. ex. *einem Geheimnisse;* komma åt, få i sitt våld, t. ex. *jm mit List.* 5. *Etw. kommt mir bei:* ngt faller mig in. **-können,** *itr. h.* kunna komma åt.

Beil, *-e, n.* bila, yxa.

Beillade, *f.* sidolåda, mindre låda. **-lage,** *f.* 1. bifogande, inneslutning. 2. bilaga, bihang. **-lager,** *n.* biläger. *Das ~ halten* el. *vollziehen:* fira sitt biläger. **-läufer,** *m.* springpojke. **-läufig,** *a.* tillfällig, i förbigående, inom parentes, apropå.

Beilbrief, *m.* sjö. bilbref.

beilegen, *tr.* 1. tillägga, bifoga. 2. tillskrifva, tillmäta, tilldela. 3. bilägga, slita. 4. äfv. *itr. h.* sjö. lägga bi. **-ung,** *f.*

Beileid, *n.* medlidande, deltagande. **-sbezeigung,** *f.* sorgebetygelse. **-sschreiben,** *n.* kondoleansbref.

beilfertig, *a.* sjö. färdig på tacklingen när.

beiliegen, *itr. h.* 1. ligga bredvid, vara bifogad. 2. sjö. ligga bi. **-m,** *smndragn.* af *bei dem.* **-mengen** = *beimischen.* **-messen,** *tr.* 1. = *beilegen* 2. 2. *Einer* (dat.) *Sache Glauben ~* sätta tro till en sak. **-messung,** *f.* **-mischen,** *tr.* iblanda, tillsätta. **-mischung,** *f.*

Bein, *-e, n.* ben. *Es friert Stein und ~* ugt. det fryser så det smäller i knutarne, *jm ein ~ stellen:* ställa, slå krokben för ngn; *das hat lange ~e:* det brådskar icke; *jm ~e machen:* påskynda, sätta lif i ngn, *lange ~e machen:* påskynda sina steg, *sich auf die ~e machen:* begifva sig åstad, *die ~e in die Hand nehmen:* lägga benen på ryggen, *gut auf den ~en sein:* vara rörlig, kry, rask.

beinahe [äfv. -´-], *adv.* nästan, närapå, nära. **-name** [n], *m.* bi-, till-, öknamn.

beinbrüchig, *a.* som har brutit ett ben. **-ern,** *a.* af ben, ben-. **-fräs,** *m.* benröta. **-icht,** *a.* benig, benartad. **-ig,** *a.* 1 sms. -bent, -fotad. **-ling,** *-e, m.* ben på en strumpa el. annan benbeklädnad. **-los,** *a.* a) utan ben, b) benfri. **-rüstung,** *f.* benharnesk. **-stellen,** *n.* krokben, käringknep. **-weh,** *n.* benvärk. **-well,** *-e, m.* o. *n.* **-wurz,** *0, f.* bot. benvälla, vallört.

beiordnen, *tr.* 1. bifoga, tillägga. 2. ställa bredvid, gifva samma ställning, samordna. **-ordnung,** *f.* **-orgel,** *f.* positiv. **-packen,** *tr.* lägga in i samma paket, bifoga. **-pferd,** *n.* löshäst. **-pflichten,** *itr. h.* skänka sitt bifall, biträda, sluta sig till. **-pflichtung,** *f.* **-rat** [h], *m.* 1. råd, godt råd i ngn förlägenhet. 2. rådgifvare. **-rat** [h]**en,** *itr. h.* bispringa med råd.

beirren,* *tr.* förvilla, förvirra, missleda.

beisammen, *adv.* tillsammans. **-sass, -sasse,** *m.* 1. invånare i en stad, som ej vunnit burskap där. 2. torpare. 3. bisittare. **-satz,** *m.* 1. tillsats, tillägg. 2. gram. bisats. **-schiff,** *n.* sjö. 1. skeppsbåt, julle. 2. konvojskepp. **-schlaf,** *m.* samlag. **-schlafen,** *itr. h. Jm ~* hafva samlag med ngn. **-schläfer(in),** *m.* (*f.*) älskare (-inna, mätress, frilla). **-schlag,** *m.* lätt, dålig vara, fusk, strunt. **-schlagen, -schließen,** *tr.* slå in tillsammans, i samma omslag, bifoga, inneslutа. **-schluss,** *m.* det bifogade, inneslutna, bilaga. **-schlüssel,** *m.* falsk nyckel, dyrk. **-schreiben,** *tr.* skrifva bredvid, i marginalen, tillägga. **-schrift,** *f.* tillägg, anmärkning i marginalen. **-sein,** *n.* närvaro. **-séit** [e], *adv.* afsides, åsido. *Die Ehrfurcht ~ setzen:* brista i vördnad, *~ stehen:* hålla sig på afstånd. **-séitesetzung,** *f.* åsidosättande. **-séits** = *beiseite.* **-senden,** *tr.* skicka med, på samma gång, bifoga. **-setzen,** *tr.* 1. sätta till, bifoga. 2. sätta på elden. 3. sjö. sätta till. 4. bisätta. **-setzung,** *f.* **-sichtig,** *a.* närsynt. **-sitz,** *m.* deltagande i en (domstols-) session i egenskap af bisittare. **-sitzen,** *itr. h.* ss. bisittare närvara vid, t. ex. *einem Prozesse.* **-sitzer,** *m.* bisittare. **-spannen,** *tr.* spänna tillsammans, ihop med. **-spiel,** *n.* exempel; föredöme, föresyn. *Zum ~* till exempel, *ein ~ an jm nehmen:* taga ngn till exempel, till förebild, *ohne ~* exempellös. **-spiellos,** *a.* exempellös. **-spiellosigkeit,** *f.* oförliknelighet, utomordentlighet, ovanlighet. **-spiel** [s] **weise,** *adv.* exempelvis, till exempel. **-springen,** *itr. s.* bispringa, *jm:* ngn.

beißen, *st. tr.* o. *itr. h.* 1. bita, bitas. *Den Ärger in sich ~* svälja förtreten. 2. om skarpa saker: svida. 3. plåga, gnaga, tära på. 4. bita, skarpt angripa, gifva hugg åt. **-er,** *-, m.* 1. en som biter, bites; bild. bitande, skarp person. 2. barn. *~chen:* tand, tandsing. **-ig,** *a.* fallen för att bitas, ond. **-korb,** *m.* munkorg. **-zahn,** *m.* framtand. **-zange,** *f.* knipтång.

Beistand, *m.* 1. bistånd, hjälp, stöd. *Jm ~ leisten:* bistå ngn. 2. biträde, assistent. **-stecken,** *tr.* 1. *Etw. ~* stoppa på sig ngt, *jm etw. ~* stoppa på ngn ngt. 2. sätta i kurran, häkta. **-stehen,** *itr. h.* 1. stå bred-

vid; bistå, hjälpa, hålla med, *jm:* ngn. **2.** sjö. *alle Segel ~ lassen:* gå för fulla segel. **-steuer,** *f.* bidrag. **-steuern,** *itr. h.* bidraga, lemna bidrag. **-stimmen,** *itr. h. Einer* (dat.) *Sache ~* samtycka till, instämma i en sak. **-stimmer,** *m.* en som samtycker. **-stimmung,** *f.* samtycke, instämmande. **-tasche,** *f.* mindre ficka. **-tisch,** *m.* mindre bord. **-trag,** *-e* †, *m.* bidrag. **-tragen,** *tr.* o. *itr. h.* bidraga. **-treiben,** *tr.* indrifva. **-treibung,** *f.* **-treten,** *itr. s.* **1.** sluta sig till, förena sig med, *jm:* ngn. *Den Ansichten js ~* biträda ngns åsigter. **2.** *Einer Gesellschaft ~* inträda i ett sällskap. **-tritt,** *m.* **1.** öfvergång, anslutning. **2.** inträde, intagning, [*zu*] *einer Gesellschaft:* i ett sällskap. **-vormund,** *m.* med-förmyndare. **-wagen,** *m.* extravagn. **-weg,** *m.* biväg, sidoväg. **-werk, -wesen,** *n.* bihang, biomständighet, bisak. **-wohnen,** *itr. h.* **1.** närvara, *einem Vorgange:* vid en tilldragelse. **2.** *Einem Weibe ~* hafva köttsligt umgänge med en kvinna. **3.** innebo. **-wohnung,** *f.* **-wort,** *n.* biord; adjektiv; predikat; epitet, titel. **-wörtlich,** *a.* adjektivisk. **-zählen,** *tr.* räkna till, ibland, ihop med, hänföra till.

Beiz‖brühe, *f.* beta, betning, skarp vätska. **-e,** *-n, f.* **1.** beta, betande, betning. **2.** (salt-) lake. **3.** jäg. jagt med jagtfalkar.

Bei‖zeichen, *n.* bitecken, förtecken, kontramärke. **-zeichnen,** *tr.* rita, teckna, anteckna, anmärka bredvid, i marginalen. **-zéit[en],** *adv.* **1.** i rättan tid. **2.** i tid, tidigt.

beiz‖en, *sv. tr.* **1.** beta, etsa; betsa. **2.** lägga i skarp lake. **3.** jäg. a) locka med bete, b) jaga med jagtfalkar. **-er,** *-, m.* en som betar m. m. se *beizen.* **-hund,** *m.* jäg. spårhund. **-meister,** *m.* jäg. anförare för en jagt med jagtfalkar. **-mittel,** *n.* betningsmedel, frätande medel. **-ung,** *f.* betande m. m. se *beizen.* **-wasser,** *n.* = *Beizbrühe.*

be‖jágen,* *tr.* **1.** jäg. *ein Revier ~* jaga på, afjaga ett jagtområde. **2.** sjö. sätta efter, göra jagt på, uppbringa. **-jähen,*** *tr.* bejaka, jaka, säga ja till. **-jährt,** *a.* ålderstigen, till åren kommen. **-jährtheit,** *f.* ålder, framskriden, hög ålder. **-jáhung,** *f.* jakande. **-jáhungsfall,** *m.* jakande fall. *Im ~e:* om svaret blir ja, om så är.

bejámmern,* *tr.* beklaga, begråta, jämra sig öfver. **-swĕrt[h], -swürdig,** *a.* beklagansvärd. **-swürdigkeit,** *f.* beklagansvärdt tillstånd.

be‖jáuchzen,* *tr.* jubla öfver. **-kálken,*** *tr.* kalkslå. **-kálmen,*** *tr.* sjö. lägga i lä. *Bekalmt werden:* ligga för stiltje. **-kämpfen,*** *tr.* bekämpa, strida mot; besegra. **-kämpfer,** *m.* bekämpare, motståndare. **-kämpfung,** *f.* bekämpande.

bekánnt, *a.* bekant, känd. *~ machen:* tillkännagifva, *öffentlich ~ machen:* offentliggöra, *ein guter ~er von mir:* en god vän till mig. **-enkreis,** *m.* vänkrets. **-ermaſsen,** *adv.* som bekant är, som hvar man vet. **-heit,** *f.* **1.** egenskap att vara bekant, popularitet. **2.** bekantskap, kännedom **-lich,** *adv.* som bekant, kändt är. **-machung,** *f.* tillkännagifvande, kungörande, kungörelse. **-schaft,** *f.* bekantskap. *Mit jm ~ haben:* vara bekant med ngn.

be‖käppen,* *tr.* **1.** sätta en hufva, en mössa på. **2.** afhugga, kapa. **-käppung,** *f.* **-kassíne,** *-n, f.* beckasin.

bekéhr‖en,* **I.** *tr.* omvända. **II.** *rfl.* omvända sig, göra bättring. **-er,** *-, m.* omvändelsepredikant, missionär. **-ung,** *f.* omvändelse. **-ungsanstalt,** *f.* missionsanstalt. **-ungsgesellschaft,** *f.* missionssällskap. **-ungswüt[h],** *f.* omvändelseraseri, -mani.

be‖kéimen,* *itr. s.* gro. **-kénnen,*** **I.** *tr.* **1.** bekänna, tro på. **2.** bekänna, erkänna, tillstå. **II.** *rfl.* **1.** *Sich zu etw. ~* a) bekänna (sig till) ngt, b) erkänna ngt, bekänna sig skyldig till ngt. **2.** *Sich* [*als* el. *für*] *schuldig ~* erkänna sig vara skyldig, bekänna. **-kénner(in),** *m.* (*f.*) bekännare. **-kénntni[ſ]s,** *n.* bekännelse. **-kénntni[ſ]sbücher,** *pl.* bekännelseböcker, symboliska böcker. **-kénnung,** *f.* bekännelse, erkännande. **-klágen,*** *tr.* o. *rfl.* beklaga (sig). **-klágenswĕrt[h], -klágenswürdig,** *a.* beklagansvärd, beklaglig. **-klátschen,*** *tr.* **1.** klappa händerna åt, applådera. **2.** skvallra på, förtala, tala illa om. **-kläuben,*** *tr.* tumma, taga på. **-klében,*** *tr.* medels klistring öfverdraga. *Eine Wand mit Papier ~* klistra papper på en vägg. **-kléck[s]en,*** *tr.* F fläcka ned, tillsöla. **-kléiden,*** **I.** *tr.* **1.** bekläda; öfverkläda, öfverdraga. **2.** bekläda, innehafva, förvalta. **II.** *rfl.* kläda sig. **-kléidung,** *f.* **1.** beklädande. **2.** beklädnad, klädedrägt, klädsel; öfverdrag. **-kléistern,*** *tr.* öfverklistra, smeta ned. **-klémmen,*** *tr.* hopklämma, sammanprässa, trycka. **-klémmung,** *f.* beklämning. **-klömmen,** *a.* beklämd, ängslig. **-klömmenheit,** *f.* beklämning, ängslan. **-klópfen,*** *tr.* knacka på, klappa på. **-klügeln,*** *tr.* öfverklokt bedöma. **-klúnkern,*** *tr.* o. *rfl.* F nedsmutsa, söla ned (sig). **-knábbern, -knáppern,*** *tr.* knapra, gnaga på. **-knéipen,*** F **I.** *tr.* gästa. **II.** *rfl.* berusa sig. **-kódern,*** *tr.* sätta bete på, beta. **-kóderung,** *f.* **-kómmen,*** **I.** *tr.* få, erhålla, bekomma. *Durst ~* blifva törstig, *Furcht ~* blifva rädd, *Reue ~* ångra sig, *jn satt ~* blifva trött på ngn, *ich habe es geborgt ~* jag har fått det till låns, *das ist in diesem Laden nicht zu ~* det fins ej i denna bod, *ich konnte ihn nicht zu sprechen ~* jag kunde ej få tala med honom. **II.** *itr. s.* bekomma. *Wohl bekomm's!* väl bekomme! **-körken,*** *tr.* korka. **-köstigen,*** *tr. Jn ~* hålla ngn med mat, gifva ngn kost. **-köstigung,** *f.* kosthållning, underhåll. **-kräftigen,*** *tr.* be-

kräfta, intyga, styrka, bestyrka. **-kräftigung,** *f.* bekräftande, bekräftelse. **-kränzen,*** *tr.* bekransa. **-kränzung,** *f.* **-krätzen,*** *tr.* raspa, skrapa, rifva, krafsa på. **-kräutern,*** *tr.* förse, bekläda med växter, med örter. *Bekräutert:* beväxt med allehanda örter. **-kreuz[ig]en,*** **I.** *tr.* förse, märka med korstecknet; göra korstecknet öfver. **II.** *rfl.* korsa sig, göra korstecknet. **-kriechen,*** *tr.* krypa på. **-kriegen,*** *tr.* bekriga. **-krittelei,** *f.* småaktig kritik, småaktigt klander, häcklande. **-kritteln,*** *tr.* på ett småaktigt sätt kritisera, klandra, häckla. **-krittelung,** *f.* **-kritt|ler,** *m.* småaktig kritiker, häcklare. **-kritzeln,*** *tr.* skrifva kråkfötter på, klottra på, fullklottra. **-kritzelung,** *f.* **-krümeln,*** *tr.* strö smulor på, smula ned. **-krüsten,*** *tr.* o. *rfl.* öfverdraga(s) med en skorpa. **-krüstung,** *f.* **-kümmern,*** **I.** *tr.* **1.** bekymra, oroa. **2.** angå, vidkomma. **II.** *rfl.* **1.** *Sich über etw.* (ack.) ~ vara bekymrad, orolig för ngt. **2.** *Sich um etw.* ~ bry sig om, med intresse omfatta ngt. **-kümmerni[ɪ]s, -kümmerung,** *f.* bekymmer, oro. **-kunden,*** **I.** *tr.* angifva, uppgifva, betyga, intyga, lägga i dagen, ådagalägga. **II.** *rfl.* visa sig, ådagaläggas. **-lächeln,*** *tr.* le åt. **-lachen,*** *tr.* skratta åt. **-lächenswert[h],** *a.* löjlig. **-laden,*** *tr.* lasta, belasta, betunga, påbörda. **-ladung,** *f.* **-lág, -e** †, *m.* **1.** öfverdrag, pålägg. **2.** = *Beleg.* **-lägerer, -,** *m.* belägrare, belägrande. **-lägern,*** *tr.* belägra. **-lägerung,** *f.* belägring. **-lämmern** se *belemmern.* **-láng, -[e]s,** *0, m.* vigt, betydelse. *Von* ~ af vigt, vigtig. **-längen,*** *tr.* **1.** stämma, anklaga. **2.** opers. = *anbelangen.* **-längreich,** *a.* vigtig. **-längung,** *f.* stämning. **-lássen,*** *tr.* **1.** låta vara, låta kvarstå. **2.** låta bero. **-lássung,** *f.* **-lásten,*** *tr.* **1.** trycka, tynga på. **2.** belasta, lasta, täcka, öfverhopa, betunga, nedtynga. ~*de Zeugen:* fällande vittnen. **-lástigen,*** *tr.* besvära, vara besvärlig för. **-lástigung,** *f.* **-lástung,** *f.* belastande m. m. se *belasten.* **-lástungszeuge,** *m.* fällande vittne, som vittnar mot svaranden. **-látten,*** *tr.* beslå med lattor, med läkter. **-láttung,** *f.* **-láuben,*** **I.** *tr.* löfva, kläda med löf. *Belaubt:* löfklädd, löfvig, *dicht belaubt:* löfrik, lummig. **II.** *rfl.* löfvas. **-läubung,** *f.* **-läuern,*** *tr.* lura på. **-läuf,** *m.* belopp. **-läufen,*** **I.** *tr.* **1.** springa omkring på el. i, syna. **2.** slå sig på, betäcka. **3.** betäcka, bespringa. **II.** *rfl.* **1.** para sig. **2.** belöpa sig, uppgå, *auf eine Summe:* till en summa. **III.** *itr. s.* ✻ anlöpa. **-läufung,** *f.* **-läuschen,*** *tr.* lyssnande spionera på, lyssna på. **-lében,*** **I.** *tr.* lifva, väcka till lif, ingjuta lif i, besjäla. *Belebt:* a) lefvande, b) liflig, besökt, trafikerad. **II.** *rfl.* lifvas, vakna till lif, få lif. **-léber, -,** *m.* en som väcker till lif, lifvar, besjälar. **-lébtheit,** *f.* lif, lifaktighet, liflighet. **-lébung,** *f.* lifvande m. m. se *beleben.* **-lébungsversuch,** *m.* försök att väcka till lif. **-lécken,*** *tr.* slicka på. **-léckung,** *f.* **-lédern,*** *tr.* kläda med skinn, med läder.

Beleg, *-e, m.* bevisställe i skrift, citat, exempel, bevis, intyg, stöd; betyg; kvitto. **-bar,** *a.* **1.** som kan beläggas. **2.** som kan stödjas med bevisställen, bevisas med citat. **-en, I.*** *tr.* **1.** belägga, betäcka, öfvertäcka, täcka. *Ein Grab mit Blumen* ~ lägga blommor på en graf. **2.** tekn. stå̈la, förse med stålkant, med ägg. **3.** upptaga, reservera. *Ein Kolleg* ~ anmäla sig till en föreläsning. **4.** *Die Zunge ist belegt* el. *belegt sich:* tungan är belagd med slem, *die Stimme* el. *der Sänger ist belegt:* rösten är beslöjad, ngt hes. **5.** belägga, betunga. **6.** bestyrka, bevisa, ur literaturen anföra bevisställen för sin åsigt, sitt påstående. *Das Wort ist noch nicht belegt:* ordet är ännu ej hittadt i ngn urkund, *eine Rechnung* ~ verificera en räkning. **II.** *a.* belägen. **-er,** *m.* person som belägger, betäcker m. m., jfr *belegen I.* **-stelle,** *f.* bevisställe, citat. **-theit,** *f.* belagd tunga, beslöjad röst, jfr *belegen I, 4.* **-ung,** *f.* betäckande m. m. se *belegen.*

bel|léhnen,* *tr.* beläna. **-léhner, -,** *m.* länsherre. **-léhnung,** *f.* belänande. **-léhren,*** **I.** *tr.* undervisa, upplysa, underrätta, *von* el. *über* (med ack.) *etw.:* om ngt. *Jn eines Bessern* ~ öppna ngns ögon, visa ngn hans misstag, *über etw.:* beträffande ngt, *sich gern* ~ *lassen:* a) vara läraktig, b) vara mottaglig för skäl. ~*d:* lärorik. **II.** *rfl.* skaffa sig upplysningar. **-léhrung,** *f.* **-léibt,** *a.* korpulent, tjock, fet. **-léibtheit,** *f.* korpulens, fetma. **-léibzüchtigen,*** *tr.* gifva lifränta åt. **-léidigen,*** *tr.* förolämpa, såra, stöta. **-léidiger, -,** *m.* förolämpande (person). **-léidigung,** *f.* förolämpning. **-léihen,*** *tr.* beläna, begåfva. **-léimen,*** *tr.* bestryka med lim. **-léisten,*** *tr.* förse med lister, med ram. **-lémmern,*** *tr.* **1.** P smutsa, nedsöla. **2.** P lura. **3.** sjö. belamra. **-lémmerung,** *f.* **-lésen, I.*** *tr.* rensa. **II.** *a.* beläst, beläsen. **-lésenheit,** *f.* beläsenhet. **-léuchten,*** *tr.* upplysa, belysa. **-léuchtung,** *f.* **1.** belysning. **2.** lyse, ljus.

Belfer|ler, -, *m.* -in, *-nen, *f.* trätgirig, grälsjuk person. **-n,** *sv. itr. h.* **1.** gläfsa, bjäbba, skälla. **2.** träta, gräla, käxa.

Belg|ier, -, *m.* belgier. -ierin, *-nen, *f.* belgiska. **-isch,** *a.* belgisk.

belíeb|äugeln,* *tr.* kasta kärliga blickar på. **-en, I.*** *tr.* o. *itr. h.* **1.** ✻ *ich beliebe etw.* el. *etw. beliebt mir:* jag tycker om ngt, ngt faller mig i smaken, behagar, roar mig. **2.** behaga. ~ *Sie einzutreten:* var god och stig in, *sich* (dat.) *etw.* ~ *lassen:* finna behag i ngt. **II.** *n.* behag, godtycke, godtfinnande. *Das steht in deinem* ~ det står i ditt fria skön. **-ig,** *a.* godtycklig, hur som

hälst. *Jeder ~e:* hvem som hälst, den förste bäste. **-t,** *a.* omtyckt, afhållen. **-theit,** *f.* gunst, ynnest, popularitet.

belíst||en,* *tr.* bedåra, öfverlista. **-ung,** *f.*

bellen, *sv. itr. h.* skälla.

Belletrist, *-en, m.* belletrist, skönliterär författare. **-ik,** *0, f.* skönliteratur. **-isch,** *a.* belletristisk, vitter, skönliterär.

be||lób[ig]en,* *tr.* berömma, berömmande omnämna. **-lób[ig]ung,** *f.* beröm, loftal **-lóbigungsschreiben,** *n.* skriftligt lofordande, rekommendationsskrifvelse. **-lóchen,*** *tr.* borra hål i. **-lóchung,** *f.* **-lóhnen,*** *tr.* belöna. **-lóhner(in),** *m.* (*f.*) belönare. **-lóhnung,** *f.* belöning. **-lúchsen,*** *tr.* F beluxa, lura, bedraga. **-lúgen,*** *tr.* **1.** ljuga för, bedraga. **2.** ✻ beljuga, förtala. **-lústigen,*** **I.** *tr.* roa, förlusta. **II.** *rfl.* **1.** roa sig. **2.** *Sich an* (med dat.), *über* (med ack.) *etw.* ~ göra sig lustig öfver, förlöjliga ngt. **-lústigung,** *f.* förlustelse, nöje. **-máchtigen,*** *rfl.* bemäktiga sig, intaga, tillegna sig, *einer* (gen.) *Sache:* en sak. *Sich js* ~ tillfångataga ngn, få ngn i sitt våld. **-máchtigung,** *f.* **-mákeln, -mákeln,*** = *bekritteln.* **-málen,*** *tr.* **1.** måla, öfvermåla. **2.** sudda ned, kludda på, klottra på. **-mángeln,*** *tr.* kritisera, häckla. **-mángelung,** *f.* **-mánnen,*** *tr.* bemanna. **-mánnung,** *f.* **1.** bemannande. **2.** bemanning, besättning, manskap. **-mánteln,*** *tr.* förse med en kappa, en mantel; bild. bemantla, öfverskyla. **-mántelung,** *f.* **-másten,*** *tr.* sjö. förmasta, förse med master. **-máuern,*** *tr.* igenmura, mura omkring, tillmura. **-máusen,*** *tr.* F snatta från, bestjäla. **-méiern,*** *tr.* **1.** bortarrendera, t. ex. *ein Gut.* **2.** *Jn* ~ gifva ngn ett arrende. **-méifseln,*** *tr.* med mäjsel bearbeta, behugga. **-méistern,*** **I.** *tr.* betvinga, beherska, öfvervältiga. **II.** *rfl.* **1.** beherska sig. **2.** = *bemächtigen.* **-méisterung,** *f.* **-méldet,** *a.* bemäld, ofvannämd.

bemérk||bär, *a.* märkbar, synlig, förnimbar. **-barkeit,** *f.* märkbarhet, förnimbarhet. **-en,*** *tr.* **1.** bemärka, märka, få se, varsna, lägga märke till. **2.** anmärka. **3.** anteckna. **-enswẽrt[h],** *a.* anmärkningsvärd, märklig, märkvärdig. **-lich,** *a.* märkbar. **-ung,** *f.* **1.** iakttagelse. **2.** anmärkning.

be||méssen, *a.* afmätt, taktfull. **-méssenheit,** *f.* afmätt, taktfullt sätt. **-místen,*** *tr.* åbr. göda, gödsla. **-místung,** *f.* **-mítleiden,*** *tr.* hysa, visa medlidande med, deltagande för. **-mítleidenswẽrt[h],** *a.* värd medlidande, ömkansvärd. **-mítleidung,** *f.* medlidande, deltagande. **-míttelt,** *a.* bemedlad, burgen. **-móosen,*** *tr.* öfverdraga, hölja med mossa. *Bemoost:* mossig, mossbelupen, stud. *bemoostes Haupt:* skämtsam benämning på äldre studenter, öfverliggare. **-mórteln,*** *tr.* kalkslå, rappa. **-mühen,*** **I.** *tr. Jn* ~ vålla ngn möda, besvär, besvära ngn. **II.** *rfl.* bemöda, vinnlägga sig. *Sich für jn* ~ lägga sig ut för ngn, *um etw.:* för att skaffa honom ngt, *sich um jn* ~ el. *um jn bemüht sein:* a) göra sitt bästa för ngn, b) eftersträfva ngn. I höfligt tilltal: ~ *Sie sich nicht!* gör er ej ngt omak! bry er ej därom! *wenn Sie sich gefälligst zu mir* ~ *wollen:* om ni vill hafva godheten att komma till mig. *Bemüht:* i aktiv bem. vinnläggande sig, ifrig, nitisk, sysselsatt. **-mühung,** *f.* bemödande, besvär, ansträngning. **-müssigen,*** *tr.* föranlåta, nödga. **-müttern,*** *tr.* F egna moderlig omsorg åt, vara mamma för.

benách||bärt, *a.* när-, angränsande, närbelägen, kringliggande, grann-; subst. granne. **-richtigen,*** *tr.* underrätta, upplysa, *jn von etw.:* ngn om ngt. **-richtiger, -,** *m.* en som underrättar, upplyser om ngt. **-richtigung,** *f.* underrättelse, upplysning. **-t[h]eiligen,*** *tr. Jn* ~ förfördela, förorätta ngn, inkräkta på ngns rättigheter. **-t[h]eiligung,** *f.*

be||nágeln,* *tr.* **1.** *Etw. mit Brettern* ~ spika bräder på ngt. **2.** slå spikar i, stifta. **3.** förse med naglar. **-nág[e]lung,** *f.* **-nágen,*** *tr.* gnaga på. **-nágung,** *f.* **-nähen,*** *tr. Etw. mit Zeug* ~ sy tyg på ngt. **-nám[s]en,*** *tr.* gifva namn åt, kalla. **-nám[s]ung,** *f.* **-nárben,*** **I.** *tr.* **1.** göra ärrig. *Benarbt:* ärrig. **2.** betäcka med ett växtlager. **II.** *rfl.* o. *itr. s.* **1.** blifva ärrig. **2.** betäckas af ett växtlager. **-nárbung,** *f.* **-näschen,*** *tr.* i smyg smaka på sötsaker. **-nässen,*** *tr.* väta, fukta. **-nébeln,*** **I.** *tr.* hölja i dimma, omtöckna, berusa. **II.** *rfl.* skaffa sig en florshufva. **-néb[e]lung,** *f.* **-nébst** se *nebst.* **-nedéien,** *sv. tr.* välsigna, prisa. **-nedéiung,** *f.*

Benediktíner, *-, m.* benediktinermunk. **-in,** *-nen, f.* benediktinernunna.

Benefíz, *-e, n.* teat. recett. **-lánt,** *-en, m.* teat. recettagare. **-iántin,** *-nen, f.* teat. recettagerska. **-iát,** *-en, m.* mottagare af ngt understöd, stipendiat. **-vorstellung,** *f.* teat. recett.

be||néhmen, I.* *tr.* **1.** *Jm etw.* ~ borttaga ngt från ngn, betaga, förtaga ngn ngt, *die Aussicht* ~ stänga utsigten, *jm den Mut* ~ göra ngn modfäld, modstulen, *jm die Sprache* ~ förstumma ngn. **2.** bedöfva, förlama. **II.*** *rfl.* **1.** uppföra, skicka sig. **2.** *Sich mit jm* ~ komma öfverens med ngn. **III.** *n.* uppförande, sätt. **-néiden,*** *tr.* afundas, *jm etw.* el. *jn um etw.:* ngn ngt. **-néidenswẽrt[h], -néidenswürdig,** *a.* afundsvärd. **-néidung,** *f.* afund. **-nénnbär,** *a.* som kan namngifvas, angifvas. **-nénnen,*** *tr.* benämna, kalla. **-nennung,** *f.* **-nétzen,*** *tr.* fukta. **-nétzung,** *f.*

Bengel, *-, m.* F **1.** knölpåk. **2.** bängel, lymmel. **-él,** *-en, f.* lymmelaktighet, tölpaktighet. **-haft,** *a.* lymmelaktig, ohyfsad, rå.

be||niesen,* *tr. Etw.* ~ nysa på ngt. **-nómmenheit,** *f.* bedöfning, förlamning, domning, tyngd i hufvudet. **-nót[h]igen,*** *tr. Einer* (gen., el. ✻ *eine*). *Sache benötigt sein:* hafva behof

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

af, behöfva en sak. *Benötigt:* nödvändig. **-nümmern,*** *tr.* numrera.

benútz||bar, *a.* brukbar. **-barkeit,** *f.* brukbarhet. **-en, benützen,*** *tr.* begagna (sig af), använda, draga nytta af. **-ung,** *f.*

Benz||ín, **-[e]s,** *0, n.* benzin. **-oë,** *0, f.* el. **-s,** *0, n.* benzoe.

beóbachtlen,* *tr.* gifva akt på, observera, med uppmärksamket följa, iakttaga, uppfylla. **-er,** **-,** *m.* iakttagare, betraktare. **-ung,** *f.* iakttagelse, observation, efterlefnad. **-ungsgabe,** *f.* iakttagelseförmåga.

be||óhrt, *a.* försedd med öron. **-órdern,*** *tr.* beordra. **-órderung,** *f.* **-pácken,*** *tr.* packa, påpacka, pålassa. **-páckung,** *f.* 1. påpackande, påpackning. 2. packning, börda. **-pánzern,*** *tr.* bepansra, kläda i pansar. **-pfählen,*** *tr.* förse med pålar till stöd; bild. befästa. **-pfählung,** *f.* **-pflánzen,*** *tr.* plantera på el. i. *Einen Garten mit Kohl* ∼ plantera kål i en trädgård. **-pflánzung,** *f.* **-pflástern,*** *tr.* 1. stenlägga. 2. lägga plåster på. **-pfrúnden,*** *tr.* gifva ett prebende åt. **-pínseln,*** *tr.* pänsla, med pänsel bestryka. **-plánken,*** *tr.* kläda, fodra med plankor. **-plánkung,** *f.* **-plátten,*** *tr.* belägga med hällar, med plåtar. **-pólstern,*** *tr.* stoppa. **-púdern,*** *tr.* pudra. **-pútzen,*** *tr.* putsa, afputsa.

bequém, *a.* 1. bekväm, maklig. *Mach dir's* ∼ var hemmastadd. 2. passande, lämplig, bra, tillgänglig. **-en,*** *rfl.* bekväma sig. *Sich nach etw.* ∼ rätta sig efter ngt. **-lich,** *a.* bekväm, bekvämlig. **-lichkeit,** *f.* 1. bekvämlighet. 2. maklighet. **-ung,** *f.* bekvämande, eftergifvenhet.

be||rähmen,* **I.** *tr.* 1. sätta i ram. 2. berama. **II.** *rfl.* om mjölk: sätta grädde. **-rándeln, -ránden, -rándern,*** *tr.* 1. kanta, förse med utsirade kanter. 2. randa, göra randig. **-rándung,** *f.* **-ráppen,*** *tr.* 1. rappa, kalkslå. 2. tillyxa, skräda. **-ráppung,** *f.* **-rásen,*** **I.** *tr.* täcka med en gräsmatta. **II.** *rfl.* blifva gräsbeväxt. **-rásung,** *f.*

berát[h]||len,* **I.** *tr.* 1. ✻ utrusta, gifva utrustning, utstyrsel åt, draga försorg om, försörja. 2. *Jn* ∼ gifva ngn råd, råda ngn. 3. *Etw.* el. (*itr. h.*) *über etw.* (ack.) ∼ rådslå, överlägga om, dryfta ngt. 4. besluta. **II.** *rfl.* rådföra sig, rådgöra, rådslå, överlägga. **-er,** **-,** *m.* rådgifvare. **-schlagen,*** *sv. itr. h.* o. *rfl.* = *beraten I, 3; II.* **-[schlag]ung,** *f.* rådpläging, överläggning. **-ungssaal,** *m.* rådsal.

be||ráuben,* *tr.* 1. plundra, råna. 2. *Jn eines Dinges* ∼ beröfva, fråntaga ngn ngt. **-ráuber,** *m.* plundrare. **-ráubung,** *f.* plundrande, rånande. **-ráuchern,*** *tr.* 1. nedröka. 2. röka ngt litet. **-ráucherung,** *f.* **-ráuschen,*** **I.** *tr.* berusa. **II.** *rfl.* berusa sig, berusas. **-ráuschung,** *f.*

Berber, **-,** *m.* berber. **-él,** *0, f. Die* ∼ Berberiet. **-is,** *0, f.* berberis. **-isch,** *a.* från, i Berberiet, berber-. **-ross,** *n.* häst från Berberiet.

beréch||enbar, *a.* beräknelig. **-nen,*** **I.** *tr.* 1. beräkna, uträkna. 2. taga med i räkningen, taga hänsyn till. 3. beräkna, afse. **II.** *rfl.* göra upp räkenskaperna. **-ner,** *m.* en som beräknar ngt, som handlar med beräkning. **-nung,** *f.* beräkning. **-nungslos,** *a.* utan beräkning. **-tigen,*** *tr.* berättiga. *Berechtigt:* berättigad, rättmätig. **-tigung,** *f.* berättigande, rättmätighet, rättighet.

beréd||en,* **I.** *tr.* 1. tala om, afhandla, dryfta. 2. intala, inbilla. 3. öfvertala, narra. **II.** *rfl.* samtala, rådgöra, öfverenskomma, *mit jm über etw.* (ack.): med ngn om ngt. **-sam,** ✻ = *beredt.* **-samkeit,** *f.* vältalighet. **-t,** *a.* vältalig. **-ung,** *f.* samtal, öfverläggning, förhandling, aftal.

be||régnen,* *tr.* regna på. **-régt,** *a.* omnämd, omförmäld. **-réich,** *-e, m.* o. *n.* område, håll; befogenhet. **-réichern,*** **I.** *tr.* rikta, göra rik. **II.** *rfl.* rikta sig, blifva rik. **-réicherung,** *f.* **-réifen,*** *tr.* 1. betäcka, öfverdraga med rimfrost. 2. banda, sätta band på. **-réifung,** *f.* **-réisen,*** *tr.* 1. genomresa. *Bereist:* berest. 2. resande besöka. **-réisung,** *f.*

beréit, *a.* beredd, färdig, i ordning. *Sich* ∼ *finden lassen:* visa sig hågad. **-en,*** **a)** *sv.* **I.** *tr.* 1. bereda, förorsaka. 2. tillaga, tillrusta, ställa i ordning, tillreda. 3. tillverka, förfärdiga. 4. bereda, förbereda. **II.** *rfl.* bereda, rusta, förbereda sig, *zu, auf, für etw.:* till, på ngt. **b)** *st. tr.* 1. inrida. 2. genomrida, till häst genomströfva. **-er,** **-,** *m.* 1. beredare, tillrustare. 2. beridare. 3. beriden uppsyningsman. **-s,** *adv.* redan. **-schaft,** *f.* beredskap. *In* ∼ *setzen:* förbereda, tillrusta, iordningställa. **-ung,** *f.* beredande m. m. se *bereiten.* **-willig,** *a.* beredvillig, redobogen. **-willigkeit,** *f.* beredvillighet, tjänstaktighet.

be||rénnen,* *tr.* mil. innesluta, belägra, storma. **-rénnung,** *f.* **-réuen,*** *tr.* ångra. **-réuung,** *f.*

Berg, *-e, m.* bärg, fjäll, kulle, backe. *Zu* ∼*e fahren:* fara till säters, *hinterm* ∼ *halten mit etw.:* dölja, ej vilja fram med ngt, *ich bin jenseit des* ∼*es:* med mig går det utför, jag är öfver medelåldern; *über den* ∼ *sein:* hafva det värsta gjordt, *über* ∼ *und Thal* el. *über alle* ∼*e sein:* vara sin kos, *das Haar steht zu* ∼*e:* håret står å ända. **-áb,** *adv.* utför bärget. ∼ *gehen:* bära utför, *bergauf* ∼ backe upp och backe ned. **-ader,** *f.* malmåder. **-amótte,** *-n, f.* bergamott. **-án, -áuf,** *adv.* uppför bärget. **-bau,** *m.* bärgsbruk, grufdrift. **-baukunde,** *f.* bärgsvetenskap. **-bauschule,** *f.* bärgsskola. **-behörde,** *f.* ugt. bärgsrätt. **-bewohner(in),** *m.* (*f.*) bärgsbo. **-egeld,** *n.* bärgarlön. **-egut,** *n.* bärgadt gods. **-elohn,** *m.* bärgarlön. **-en,** *st.* **I.** *tr.* 1. bärga, rädda. bild. *ein geborgener Mann:* en bärgad karl. 2.

skydda, taga i försvar, *vor jm:* mot ngn. **3.** dölja, gömma, jfr *verbergen.* **II.** *rfl.* **1.** rädda, skydda sig. **2.** dölja, gömma sig. **-enge,** *f.* bärgspass. **-er,** -, *m.* bärgare. **-fahrt,** *f.* resa till el. i bärgstrakt. **-feuer,** *n.* vårdkase, bål på bärgspetsar. **-fried,** *-e, m.* kärna i en borg. **-geist,** *m.* bärgsrå, bärgtroll. **-grube,** *f.* gruva. **-hase,** *m.* fjällhare. **-hauptmann,** *m.* bärgshauptman, bärgmästare. **-herr,** *m.* grufägare. **-himbeere,** *f.* björnhallon. **-hináb** = *bergab.* **-hináuf** = *bergauf.* **-hōch,** *a.* hög som ett bärg, skyhög. **-hütte,** *f.* **1.** hydda bland bärgen. **2.** bärgshytta. **-icht, -ig,** *a.* bärgig. **-isch,** *a.* bergisk, från grefskapet Berg. **-joch,** *n.* bärgsrygg mellan två dalar. **-knappe,** *m.* grufarbetare. **-läufig,** *a.* bruklig bland bärgsmän. **-männchen, -männlein,** *n.* bärgsrå, bärggubbe. **-männisch,** *a.* bruklig bland bärgsmän, bärgsmans-. **-maus,** *f.* fjällemmel. **-mönch,** *m.* bärggubbe. **-rat[h],** *m.* bärgsråd. **-recht,** *n.* **1.** lag gällande för bärgsmän, bärgsordning. **2.** rättighet till grufdrift. **-reihe,** *f.* bärgskedja. **-rifs,** *m.* bärgsskrefva. **-rut[h]e,** *f.* slagruta. **-schüler,** *m.* bärgselev. **-segen,** *m.* inkomst af grufdrift. **-steiger,** *m.* **1.** vägvisare bland bärgen. **2.** fjällturist. **3.** stigare. **-stock,** *m.* alpstaf, fjällkäpp med järnspets. **-stollen,** *m.* stollgång, schakt. **-stufe,** *f.* stuff. **-t[h]ell,** *m.* andel i bärgverk. **-ung,** *f.* räddning m. m. se *bergen.* **-únter** = *bergab.* **-volk,** *n.* **1.** bärgfolk, bärgsboar. **2.** bärgsmän, grufarbetare. **3.** bärgtroll. **-wasser,** *n.* bärgström. **-weide,** *f.* bärgsbete.

Berícht, *-e, m.* berättelse, underrättelse, uppgift, redogörelse, rapport, referat. ~ *erstatten:* rapportera, referera. **-en,*** *tr. Jm etw.* el. (*itr. h.*) *über etw.* (ack.) ~ berätta, meddela ngn ngt, referera ngt för ngn, afgifva rapport om ngt till ngn. **-erstatter,** *m.* meddelare, sagesman, reporter, (tidnings)referent. **-erstattung,** *f.* rapport, referat. **-et,** föråldr. *a.* = *kundig 1.* **-igen,*** *tr.* **1.** rätta. **2.** bringa på det klara, utreda, uppgöra, betala. **-iger,** -, *m.* en som rättar ngt. **-igung,** *f.* rättelse m. m. se *berichtigen.*

be‖ríechen,* *tr.* lukta på. **-ríechung,** *f.* **-ríeseln,*** *tr.* **1.** gnm små kanaler vattna. **2.** framsilande fukta, flyta öfver, rinna öfver. **-ríeselung,** *f.* **-rínden,*** *rfl.* öfverdragas med bark, med en skorpa. *Berindetes Holz:* trä med barken på. **-ríngen,*** *sv. tr.* förse med ring(ar), sätta ring(ar) på. **-rítt,** *m.* **1.** en beriden uppsyningsmans distrikt. **2.** mindre afdelning ryttare under en underofficers befäl. **-rítten,** *a.* **1.** beriden, till häst. **2.** inriden.

Berlín‖e, *-n, f.* berlinervagn. **-er,** I. -, *m.* berlinare. **II.** = *berlinisch.* **-erin,** *-nen, f.* berlinska. **-[er]isch,** *a.* berlinsk.

Berlócke, *-n, f.* berlock.

Berme, *-n, f.* gång på en dam el. bank utmed vattnet; mil. gång mellan vall och graf.

Bernhardíner, -, *m.* bernhardinare, a) bernhardinermunk, b) bernhardinerhund.

Bernstein, *m.* bernsten. **-ern,** *a.* af bernsten, bernstens-.

be‖róhren,* *tr.* bekläda med rör. **-rósten,*** *itr. s.* blifva rostig.

Bersérker, -, *m.* bärsärk.

bersten, *st. itr. s.* spricka, brista, remna, spricka sönder. *Das ist zum* ~ det kan reta gallfeber på en.

berűcht[ig]en,* *tr.* berykta. Vanl. i part. *berüchtigt* el. ✻ *berüchtet:* illa beryktad.

berűck‖en,* *tr.* fånga i snara, gnm öfverraskning tillfångataga, öfverrumpla; snärja, öfverlista, bedraga, bedåra, tjusa. **-er,** -, *m.* bedragare, tjusare. **-erin,** *-nen, f.* bedragerska, tjuserska. **-sichtigen,*** *tr.* taga hänsyn till, fästa afseende vid, hålla räkning för. **-sichtigung,** *f.* hänsyn, betraktande, öfvervägande. **-ung,** *f.* bedårande m. m. se *berücken.*

Berúf, *-e, m.* **1.** (inre) kallelse, böjelse. **2.** kall, uppgift, yrke, tjänst, ämbete. **-en,*** **I.** *tr.* **1.** kalla till sig. **2.** sammankalla. **3.** kalla, utse till ngt. **4.** *Jn* ~ vålla ngns olycka gnm onda andars inflytande gnm för mycket rosande. **II.** *rfl. Sich auf jn* ~ a) beropa sig på, åberopa ngn, b) vädja till ngn. **-er,** *m.* en som kallar m. m. se *berufen.* **-sarbeit,** *f.* arbete i sitt kall, tjänstegöromål. **-sbestimmung,** *f.* bestämmande af el. för ett kall. **-sgenosse,** *m.* yrkesbroder. **-skreis,** *m.* område för ens verksamhet. **-smäfsig,** *a.* öfverensstämmande med el. påkallad af ens yrke, yrkes-. **-spflicht,** *f.* ämbetspligt. **-sreise,** *f.* tjänsteresa. **-sthätigkeit,** *f.* verksamhet i sitt kall, tjänsteutöfning. **-streue,** *f.* trohet i sitt kall. **-swīdrig,** *a.* stridande mot ens yrke el. ämbetspligt. **-ung,** *f.* kallande m. m. se *berufen.*

berúh‖en,* *itr. h.* **1.** bero, komma an. **2.** *Die Sache* [*auf sich*] ~ *lassen:* låta saken bero, ~ *bleiben:* blifva orörd, orubbad. **-igen,*** **I.** *tr.* lugna, stilla. **II.** *rfl.* lugna sig, blifva lugn. **-iger(in),** *m.* (*f*). en som lugnar, stillar. **-igung,** *f.* lugnande, stillande.

be‖rúhmt, *a.* berömd, ryktbar. **-rúhmtheit,** *f.* ryktbarhet, namnkunnighet, rykte, anseende. **-rúhren,*** *tr.* **1.** beröra, vidröra, tangera. **2.** vidröra, omnämna. **3.** *Jn* ~ röra ngn, komma ngn vid. **-rúhrung,** *f.* **-rússen,*** *tr.* o. *rfl.* sota ned (sig). **-sábbern,*** *tr.* F dregla på, dregla ned. **-sácken,*** *rfl.* F proppa sig full. **-sáen,*** *tr.* beså, beströ, öfversålla. **-ságen,*** *tr.* **1.** omförmäla, omnämna. **2.** betyda, vara af betydenhet. **-ságtermafsen,** *adv.* som nämdt är. **-sáiten,*** *tr.* sträng, sätta strängar på. **-sámen, -sámen,*** *tr.* **1.** beså med frö. **2.** befrukta. **-sámung,** *f.* **-sán,** *-e, m.* sjö. mesan. **-sánden,*** *tr.* sanda. **-sánft[ig]en,*** **I.** *tr.* lugna, blidka, mildra, lindra. **II.** *rfl.* blifva lugn, lugna sig. **-sánftigung,** *f.*

-sätz, *m.* garnering på kläder. **-sätzband,** *n.* kantband. **-sätzteich,** *m.* dam för fiskafvel. **-sätzung,** *f.* besättning, garnison, manskap. **-säuen,*** *tr.* P svina ned, till. **-säufen,*** *rfl.* P supa sig full. *Besoffen:* drucken, full. **-säumen,*** *tr.* kanta, fålla. **-säung,** *f.* besående m. m. se *besäen.* **-schäben,*** *tr.* skafva på, afskafva, skrapa, afputsa. **-schädigen,*** I. *tr.* skada. II. *rfl.* skada sig, göra sig illa. **-schädiger,** -, *m.* en som skadar. **-schädigung,** *f.* skadande, skada. **-schäffen,** I.* *sv. tr.* framskaffa, anskaffa; verkställa. II. *a.* beskaffad. *Wie ist es damit ∼?* hur förhåller det sig därmed? **-schäffenheit,** *f.* beskaffenhet. *Je nach ∼ der Umstände:* efter omständigheterna. **-beschäftigen,*** *tr.* o. *rfl.* sysselsätta (sig). **-schäftigung,** *f.* sysselsättning. **-schälen,*** *tr.* 1. brädfodra. 2. sätta skaft på. **-schälen,*** *tr.* 1. delvis afskala, afbarka. 2. beskälla, betäcka, bespringa. **-schäler,** -, *m.* 1. afskalare. 2. beskällare. **-schälung,** *f.* 1. brädfodring. 2. skaftpåsättning. **-schälung,** *f.* afbarkande m. m. se *beschälen.* **-schämen,*** *tr.* göra förlägen, skamsen, komma att skämmas, komma på skam, fördunkla. **-schämt,** *a.* skamsen, förlägen, flat. **-schämung,** *f.* skam, förödmjukelse. **-schätten,*** *tr.* 1. skugga, beskugga; öfverskygga. 2. beslöja. 3. mål. skugga, schattera. **-schättung,** *f.*

beschäu|len,* *tr.* 1. beskåda, skåda, åskåda, betrakta. 2. syna, besigtiga. **-enswērt[h],** **-enswürdig,** *a.* sevärd. **-er,** *m.* 1. betraktare, åskådare. 2. besigtningsman. **-lich,** *a.* åskådande, begrundande, kontemplativ. **-lichkeit,** *f.* begrundande, kontemplation. **-ung,** *f.* 1. beskådande, åskådning. 2. synande, syn.

Beschéid, *-e, m.* besked, upplysning, utslag, förständigande. *In* el. *mit etw. ∼ wissen:* veta besked med, förstå sig på ngt, *jm ∼ thun:* a) ej blifva ngn svaret skyldig, b) göra ngn besked i glaset. **-en,** I.* *tr.* 1. tilldela, beskära, gifva. 2. *Jn über etw.* (ack.) ∼ gifva ngn besked om ngt, *jn abschlägig ∼* afslå ngns begäran, *jn auf seine Anfrage ∼* besvara ngns förfrågan, *jn eines Bessern ∼* öppna ngns ögon, *er ist dahin beschieden worden:* han har fått det svaret, den upplysningen. 3. kalla, anmoda komma till ngt ställe. II.* *rfl.* vara förnöjsam, nöja sig, *mit etw.* el. *einer* (gen.) *Sache:* med ngt. *Sich auf etw.* (ack.) ∼ inskränka sig till ngt. III. *a.* 1. ✻ förståndig, foglig. 2. blygsam, anspråkslös, snäll. **-enheit,** *f.* blygsamhet, anspråkslöshet. **-entlich,** *adv.* på ett blygsamt, anspråkslöst sätt. **-et,** *a.* försedd med skida, med slida.

beschéin|en,* *tr.* skina på, bestråla, belysa. **-igen,*** *tr.* skriftligen intyga. *Den Empfang einer Summe ∼* skriftligen erkänna sig hafva mottagit en summa. **-iger,** -, *m.* en som skriftligen intygat el. intygar ngt. **-igung,** *f.* skriftligt intyg(ande), erkännande. **-ung,** *f.* belysning.

be|schéllen,* *tr.* sätta bjällror, små klockor på. **-schénken,*** *tr.* begåfva. **-schénkung,** *f.* **-schéren,*** *tr.* 1. *st.* klippa. 2. *sv.* beskära, skänka, gifva. **-schérung,** *f.* begåfvande, begåfning, i sht julklappar. Iron. *das war die ganze ∼* det var hela härligheten. **-schícken,*** *tr.* 1. *Den Reichstag ∼* skicka ombud till riksdagen, *die Ausstellung mit Ölgemälden ∼* skicka oljetaflor till utställningen. 2. uträtta. 3. ombestyra, ombesörja. *Sein Haus ∼* beställa om sitt hus. 4. tekn. beskicka. **-schíckung,** *f.* **-schíenen,*** *tr.* beslå, lägga skenor på. **-schíenung,** *f.* **-schíefsbār,** *a.* som kan beskjutas. **-schíefsen,*** *tr.* beskjuta, bombardera. **-schíefsung,** *f.* **-schíffbār,** *a.* segelbar. **-schíffen,*** *tr.* segla på, med fartyg trafikera. **-schíffung,** *f.* **-schílft,** *a.* vassbevuxen. **-schímmeln,*** *itr. s.* mögla. **-schímpfen,*** *tr.* 1. skymfa. 2. lända till skam, vanhedra. **-schímpfer,** *m.* skymfare. **-schímpfung,** *f.* skymfande. **-schíndeln,*** *tr.* täcka med (tak)spån. **-schírmen,*** *tr.* beskydda, skydda, bevara, *vor etw.* (dat.): mot ngt. **-schírmer,** *m.* beskyddare. **-schírmung,** *f.* beskyddande. **-schläfen,*** *tr.* 1. sofva på. 2. ligga när. 3. *Etw.* (✻ *sich über etw.*) ∼ sofva på saken.

Beschlág, *m.* 1. beslag. 2. imma; damlager. 3. jur. *etw. in ∼ nehmen* el. *etw. mit ∼ belegen:* lägga beslag på ngt. **-en,*** I. *tr.* 1. beslå. *Ein Pferd ∼* a) sko, b) brodda en häst, *mit Brettern ∼* brädfodra, bild. *in etw. ∼ sein:* vara hemma i, väl förstå sig på ngt. 2. lägga beslag på. II. *itr. s.* o. *rfl.* anlöpa, blifva anlupen, öfverdragas med imma. *Mit Feuchtigkeit ∼* blifva fuktig, fukta. **-er,** -, *m.* en som beslår m. m., jfr *beschlagen I.* **-legung, -nahme,** *f.* tagande i beslag, kvarstad, utmätning. **-nehmer,** *m.* beslagare. **-ung,** *f.* beslående.

be|schlämmen,* *tr.* öfverdraga, täcka med slam, med dy. **-schléichen,*** *tr.* smyga sig på, komma öfver. **-schléichung,** *f.* **-schléiern,*** *tr.* beslöja, dölja. **-schléunigen,*** *tr.* påskynda. **-schléuniger,** -, *m.* påskyndare. **-schléunigung,** *f.* påskyndande. **-schlíefsen,*** *tr.* 1. besluta, afgöra. 2. begränsa. 3. afsluta. 4. ✻ stänga, läsa, läsa in. **-schlíefser(in),** *m.* (*f.*) 1. en som beslutar ngt. 2. skaffare, hushållerska. **-schlíefsung,** *f.* beslutande m. m. se *beschliefsen.*

Beschlúfs, *m.* 1. beslut. 2. afslutning. *Zum ∼e:* till godt slut, slutligen, *den ∼ machen:* bilda slutet, afsluta. 3. *Etw. in* el. *unter seinem ∼e haben:* hafva ngt i sitt förvar. **-fähig,** *a.* beslutför, fulltalig. **-fähigkeit,** *f.* fulltalighet. **-fassung,** *f.* besluts fattande, beslut. **-freiheit,** *f.* frihet att fatta

beslut. **-nahme** = *Beschlufsfassung.* **-rede,** *f.* afslutningstal. **-reif,** *a.* tillräckligt dryftad.

be‖schmieren,* *tr.* **1.** bestryka. **2.** nedsmörja, nedsöla, nedsmeta, nedsudda. **3.** fullklottra. **4.** F lura. **-schmierung,** *f.* **-schmützen,*** *tr.* nedsmutsa, nedsöla. **-schmützung,** *f.* **-schnéiden,*** *tr.* **1.** skära, afklippa, klippa. **2.** omskära. **-schnéider,** *m.* en som skär m. m. se *beschneiden.* **-schnéidung,** *f.* skärande m. m. se *beschneiden.* **-schnéien,*** **I.** *tr.* snöa på, nedsnöa. **II.** *itr. s.* blifva snöig, nedsnöad. **-schníppe[l]n, -schníppern, -schnítze[l]n,*** *tr.* **1** kanten skära, klippa, afklippa småbitar af. **-schnóbe[r]n, -schnópern, -schnüffeln, -schnúppern,*** *tr.* nosa på. **-schnűren,*** *tr.* **1.** slå snöre om, ombinda. **2.** garnera med snören. **-schnúrung,** *f.* **-schőn[ig]en,*** *tr.* öfverskyla, framställa i gynnsam dager, förskköna. **-schőniger, -,** *m.* förskönare. **-schőnigung,** *f.* förskönande.

beschränk‖en,* **I.** *tr.* inskränka, begränsa. **II.** *rfl.* inskränka sig, *auf etw.* (ack.)*:* till ngt. **-t,** *a.* begränsad, trång, inskränkt, dum. **-theit,** *f.* **1.** knapphet. *Die ~ der Zeit:* den knappa tiden. **2.** inskränkthet, dumhet. **-ung,** *f.* inskränkning.

beschréi‖ben,* *tr.* **1.** skrifva på, fullskrifva. **2.** beskrifva, skildra. **3.** I sht mat. upprita, inskrifva. **-ber,** *m.* beskrifvare, skildrare. **-bung,** *f.* **1.** påskrifning. **2.** beskrifning, skildring. **3.** uppritande. **-en,*** *tr.* **1.** om nyfödda barn: *die vier Wände ~* gnm skrikande visa lifstecken. **2.** utskrika, illa berykta. **3.** = *berufen I, 4.* **-ten,*** *tr.* beträda, träda in el. upp på, bestiga. **-tung,** *f.*

be‖schróten,* *tr.* tekn. afskrota. **-schrótung,** *f.* **-schúhen,*** **I.** *tr.* förse med skor. *Beschuht sein:* hafva skor på sig. **II.** *rfl.* taga skor på sig, taga på sig om fötterna. **-schúhung,** *f.* fotbeklädnad. **-schúldigen,*** *tr.* beskylla, anklaga, gifva skulden, *einer* (gen.) *Sache:* för en sak. **-schúldiger,** *m.* anklagare. **-schúldigung,** *f.* beskyllning. **-schümmeln,*** *tr.* F lura. **-schümm[e]lung,** *f.* **-schüppen,*** *tr.* **1.** förse, öfverdraga, pryda med fjäll. *Beschuppt:* fjällig. **2.** P lura. **-schüppung,** *f.* **-schütten,*** **I.** *tr. Jn mit etw. ~* ösa, skotta, hälla ngt på ngn, öfverösa, öfverhölja ngn med ngt. **II.** *rfl. Sich mit etw. ~* hälla på sig ngt. **-schüttung,** *f.* **-schützen,*** *tr.* beskydda, försvara. **-schützer(in),** *m.* (*f.*) beskyddare (-inna). **-schützung,** *f.* **1.** beskyddande. **2.** beskydd, försvar. **-schwänzen,*** *tr.* besvansa. **-schwätzen,** ✻ **-schwätzen,*** *tr.* F **1.** prata, samspråka om. **2.** med fagra ord öfvertala ngn. **-schwätzung,** *f.* **-schwéfeln,*** *tr.* svafla. **-schwéifen,*** *tr.* fukta med svett. *Beschweifst:* svettig.

Beschwér, *0, f.* o. *-[e]s, 0, n.* = *Beschwerde 1.* **-de,** *-n, f.* **1.** besvärlighet, besvär. **2.** tunga, börda, tryckande pålaga. **3.** plåga, svårighet. **4.** besvär, besvärsskrift, klagomål. *~ führen über etw.* (ack.)*:* anföra besvär, besvära sig öfver ngt. **-debüch,** *n.* anmärkningsbok, t. ex. vid järnvägsstationer. **-defűhrer,** *m.* en som anför besvär. **-defűhrung,** *f.* besvärs anförande. **-en,*** **I.** *tr.* **1.** belasta, tynga på, trycka. **2.** besvära, vara besvärlig för. **II.** *rfl.* besvära sig, anföra besvär, klaga. **-er,** *-, m.* en som lastar på, trycker, besvärar, jfr t. ex. *Briefbeschwerer.* **-lich,** *a.* besvärlig, till besvär. **-lichkeit,** *f.* besvärlighet. **-ni[s]s,** *-se, f.* o. *n.* = *Beschwerde 1.* **-ung,** *f.* belastande m. m. se *beschweren.*

beschwícht[ig]‖en,* *tr.* nedtysta, lugna, blidka. **-er(in),** *m.* (*f.*) en som nedtystar, lugnar. **-ung,** *f.* nedtystande, lugnande.

be‖schwíndeln,* *tr.* F lura. **-schwíngen,*** poet. = *beflügeln I.* **-schwítzen** = *beschweifsen.* **-schwőren,*** *tr.* besvärja, a) med ed stadfästa, b) gnm besvärjelse beherska el. frammana, c) enträget bedja. **-schwőrer,** *m.* besvärjare. **-schwőrung,** *f.* besvärjande, besvärjning, besvärjelse. **-séelen,*** *tr.* besjäla, lifva. **-séeler(in),** *m.* (*f.*) en som besjälar, lifvar; själen i ngt företag. **-séeltheit,** *f.* besjäladt tillstånd, lif. **-séelung,** *f.* besjälande, lifvande. **-ségeln,*** *tr.* **1.** segla på, befara. **2.** sätta segel på, förse med segel.

beséh‖en,* *tr.* **1.** bese, betrakta, beskåda, granska. **2.** P bild. *Prügel ~* få stryk, få smaka käppen. **-enswērt[h], -enswürdig,** *a.* sevärd. **-er(in),** *m.* (*f.*) betraktare. **-ung,** *f.* betraktande, beskådande. **-nen,*** *tr. Einen Bogen ~* sätta sträng på en båge. **-séilen,*** *tr.* sjö. tackla, upptackla. **-séilung,** *f.* **-séitigen,*** *tr.* röja ur vägen, undanröja, aflägsna; afsluta, göra ifrån sig. **-séitiger, -,** *m.* en som undanröjer, aflägsnar. **-séitigung,** *f.* undanröjande m. m. se *beseitigen.* **-séligen,*** *tr.* saliggöra. *Ein ~der Gedanke:* en salig tanke. **-séligung,** *f.*

Besen, *-, m.* dim. *Bes[en]chen, -lein,* **1.** kvast. **2.** F förakti. tjänsteande, pigesch; *ein alter ~* en gammal harpa, käring.

beséssen, *a.* besatt. **-heit,** *f.* galenskap.

Besétz‖band, *n.* band att garnera med, kantband. **-en,*** *tr.* **1.** besätta, sätta på, förse, garnera. *Einen Teich mit Fischbrut ~* utplantera fiskyngel i en dam. **2.** besätta, taga i besittning. **3.** besätta, tillsätta. *Die Rollen ~* fördela rollerna. **4.** upptaga, taga i anspråk. **5.** I spel: *eine Nummer mit einem Dukaten ~* sätta ut en dukat på ett nummer. **-teich,** *m.* dam till fiskodling. **-ung,** *f.* besättande m. m. se *besetzen.*

beséufzen,* *tr.* sucka, klaga öfver.

besíchtig‖en,* *tr.* syna, besigtiga, inspektera. **-er,** *-, m.* besigtningsman, synförrättare, inspektör. **-ung,** *f.* syn, besigtning, påseende, inspektion. **-ungsbericht,** *m.* besigtningsprotokoll, besigtningsinstrument.

besieg||bär, *a.* möjlig att besegra, öfvervinnelig. **-barkeit,** *f.* öfvervinnelighet. **-eln,*** *tr.* 1. försegla. 2. sätta sitt sigill under, besegla. **-[e]lung,** *f.* **-en,*** *tr.* besegra, öfvervinna. **-er,** *m.* besegrare, öfvervinnare. **-ung,** *f.* besegrande.

Besing, *-e, m.* **-e,** *-n, f.* blåbär.

besíng||en,* *tr.* 1. besjunga. 2. sjunga mässan för en afliden. **-enswērt[h], -enswürdig,** *a.* värd att besjungas.

besínn||en,* *rfl.* 1. besinna sig, tänka efter, söka påminna sig. 2. erinra sig, komma ihåg, minnas, *auf etw.* (ack.): ngt. 3. *Sich eines andern* el. *eines Bessern* ~ el. *sich anders* ~ ändra åsigt, komma på andra, bättre tankar. 4. betänka sig, vara tveksam, fundera. *Ohne sich zu* ~ utan betänkande. **-ung,** *f.* besinnning, medvetande, fattning. **-ungskraft,** *f.* erinringsförmåga, minne. **-ungslosigkeit,** *f.* brist på besinning.

Besítz, *m.* 1. besittning, ägande, ägo. *Von etw.* ~ *nehmen* el. *ergreifen:* taga ngt i besittning. 2. egendom. **-anzeigend,** *a.* gram. possessiv. **-en,*** *tr.* 1. sitta på, inneha. 2. behersha, hafva i sitt våld. 3. besitta, äga, rå om. **-er,** *-, m.* ägare. **-ergreifer,** *m.* besittningstagare. **-ergreifung,** *f.* besittningstagande, annektering. **-fähig,** *a.* som kan ha laglig äganderätt till ngt. **-los,** *a.* saknande egendom. **-nahme, -nehmung** = *Besitzergreifung.* **-stand,** *m.* egendom, förmögenhet, förmögenhetens beskaffenhet. **-störung,** *f.* ngns oroande i besittningen af ngt. **-t[h]ům,** *n.* egendom. **-ung,** *f.* 1. ägande, besittning. 2. egendom. 3. besittning, koloni. **-ungs-** se *Besitz-.*

be||sóffen, *a.* P drucken, full. **-sóffenheit,** *f.* P druckenhet, fylla. **-sóhlen,*** *tr.* sula, lägga sulor under. **-sólden,*** *tr.* besolda, a) hafva i sin sold, b) gifva sold åt, aflöna. **-sóldung,** *f.* 1. besoldning. 2. sold.

besónder, *a.* förekommer ej oböjdt. 1. egendomlig, egen. *Er hat seine ~e Meinung:* han har sin mening för sig. 2. särskild, enskild. *Ins ~e:* särskildt, i synnerhet. 3. märklig, egendomlig, besynnerlig. **-heit,** *f.* egenhet; särskildhet, enskildhet, specialitet; egendomlighet, besynnerlighet. **-s,** *adv.* (äfv. ✻ *a.* i predikativ ställn. = *besonder*), 1. särskildt, hvar för sig. 2. särdeles, i synnerhet, synnerligen. *Ganz* ~ i all synnerhet.

besónnen, I.* *tr.* sprida solsken öfver, skina på, bestråla. *Besonnt:* solbestrålad, solig. II. *a.* som handlar med lugn eftertanke, rådig, förståndig, klok, försigtig, öfverlagd. **-heit,** *f.* rådighet, besinning, betänksamhet, klokhet, förstånd, försigtighet, öfverläggning.

besórg||en,* *tr.* 1. frukta, befara, hysa farhågor för. äfv. *itr. h.,* t. ex. *man besorgte für sein Leben.* 2. draga försorg om, sköta, se till. 3. besörja, ombesörja, uträtta. **-er,** *-, m.* en som ombesörjer, uträttar; kommissionär. **-lich,** *a.* 1. omsorgsfull, omtänksam. 2. som är att befara, hotande, oroande. **-lichkeit,** *f.* 1. omtänksamhet. 2. det befarade, det fruktade. **-ni[ſ]s,** *-se, f.* omsorg, farhåga, fruktan. **-t,** *a.* 1. ifrigt dragande försorg om, arbetande för. 2. orolig, ängslig. *Das macht mich sehr* ~ det oroar mig mycket. **-theit,** *f.* oro, omsorg. **-ung,** *f.* ombesörjande m. m. se *besorgen.*

be||spähen,* *tr.* bespäja. **-spángt,** *a.* prydd med spännen, smycken. **-spánnen,*** *tr.* 1. spänna på el. för. 2. stränga. **-spánnung,** *f.* **-spéien,*** *tr.* spotta på. **-spícken,*** *tr.* späcka. **-spíegeln,*** *rfl.* spegla sig. **-spieg[e]lung,** *f.* **-spínnen,*** *tr.* omspinna, kringspinna. **-spítzen,*** *rfl.* F skaffa sig en florshufva. **-spórnen,*** sätta på sig sporrar. **-spőtteln,*** *tr.* gyckla öfver, skämta med, gäckas med. **-spőttelung,** *f.* **-spótten,*** *tr.* håna, bespotta. **-spóttung,** *f.* **bespréch||en,*** I. *tr.* 1. tala om, språka om, afhandla, dryfta. 2. öfverenskomma om, aftala. 3. läsa bort (gnm trollformlers uttalande fördrifva). II. *rfl.* samtala, rådgöra, förhandla, aftala. **-er(in),** *m.* (*f.*) klok gubbe (gumma) som anses kunna läsa bort sjukdomar m. m. **-ung,** *f.* 1. samtal, samspråk. 2. förhandling, diskussion. 3. aftal. 4. bortläsande, besvärjelse.

be||sprengen,* *tr.* sprita, stänka. **-spréngung,** *f.* **-spríngen,*** *tr.* bespringa, betäcka. **-spritzen,*** *tr.* spruta, stänka, sprita, *einen Gegenstand mit etw.:* ngt på ett föremål. **-sprítzung,** *f.* **-sprúdeln,*** *tr.* spruta på, framporlande el. uppsprutande vattna. **-sprühen,*** *tr.* spraka, stänka på. **-spúcken,*** *tr.* spotta på. **-spülen,*** *tr.* skölja, vattna. **-spúnden, -spűnden,*** *tr.* sprunda.

besser, *a.* (komparativ till *gut* o. *wohl*), bättre. *Desto* el. *um so ~!* så mycket bättre! *je eher desto* ~ ju förr dess hällre, *das kommmt ja immer* ~ det blir allt bättre och bättre. F o. P ~ *laufen:* springa fortare, ~ *unten:* längre ned, *komm* ~ *her!* kom närmare! **-n,** *sv.* I. *tr.* 1. förbättra. 2. rätta. 3. laga. II. *rfl.* blifva bättre, bättra sig. **-ung,** *f.* bättring. **-ungsanstalt,** *f.* korrektionsinrättning. **-ungsfähig,** *a.* möjlig att förbättra. **-ungshaus,** *n.* korrektionshus. **-wisser,** *m.* en som tror sig veta allt bäst, snusförnuftig person. **-wisserei,** *f.* inbillad öfverlägsenhet i vetande, inbillad lärdom.

best, *a.* (superlativ till *besser*), bäst. *Im ~en Alter, in den ~en Jahren sein:* vara i sina bästa år, *der ~möglich[st]e* el. *der möglich[st]~e:* den bästa möjliga, *ich war im ~en Arbeiten:* jag höll just som bäst på med mitt arbete, *als ich im ~en Zuge war:* när jag höll på som bäst, *zum ~en haben:* göra narr af, *jm zum ~en:* till ngns bästa, *jm etw. zum ~en geben:* undfägna ngn med ngt.

be||stählen,* *tr.* ståla, stålsätta. **-stállen,*** *tr.*

utnämna, installera. **-ställung,** *f.* **-ställungsbrief,** *m.* **-ställungsurkunde,** *f.* fullmakt på ett ämbete.

Bestånd, *-e* †, *m.* **1.** bestånd, varaktighet. *Von ~ sein* el. *~ haben:* äga bestånd. **2.** tillstånd, tillgång. *Der ~ eines Gutes:* kreatursuppsättningen på ett gods. **3.** ✱arrende.

beständig, *a.* **1.** bestående, varaktig, stadig. **2.** (be)ständig, oafbruten. **-keit,** *f.* **1.** beständighet, varaktighet. **2.** oafbruten fortvaro, oföränderlighet.

Bestånd‖liste, *f.* inventarieförteckning. **-los,** *a.* ovaraktig. **-t[h]eil,** *m.* beståndsdel.

be‖stärken,* *tr. Jn in etw.* (dat.) ~ styrka, stadfästa ngn i ngt. **-stärkung,** *f.* **-stätigen,*** I. *tr.* bekräfta, intyga sanningen af, *eidlich ~* med ed bekräfta; stadfästa. II. *rfl.* visa sig vara sann, bekräftas, gå i fullbordan. **-stätiger,** *-,* *m.* en som bekräftar ngt. **-stätigung,** *f.* bekräftelse, stadfästelse. **-stätten,*** *tr.* begrafva, jordfästa. **-stätter,** *-,* *m.* en som begrafver. **-stättung,** *f.* begrafning. **-stäuben,*** *itr. s.* blifva dammig. **-stäuben,*** *tr.* neddamma, betäcka med dam, med fint stoft o. dyl. *Mit Puder ~* pudra, *bestäubt:* dammig, mjölig. **-stäubung,** *f.* **-stäuden,*** *rfl.* växa buskigt. **-stäudung,** *f.*

bestéch‖bār = *bestechlich.* **-en,*** *tr.* **1.** sy sticksöm i. *Ein Knopfloch ~* sy ett knapphål, *ein Buch ~* besticka en bok. **2.** besticka, muta, vinna, göra sig bevågen. **-er,** *-,* *m.* en som mutar. **-lich,** *a.* besticklig, fal. **-lichkeit,** *f.* besticklighet, falhet. **-naht,** *f.* sticksöm, slätsöm. **-ung,** *f.* mutande m. m. se *bestechen.*

Be‖stéck, *-e,* *n.* **1.** bestick, etui. **2.** knif, gaffel och sked med el. utan etui. **3.** stud. *schnurriges, wunderliches ~* lustigkurre, klassik. **4.** sjö. bestick. **-stécken,*** *tr. Ein Ding mit etw. ~* sätta, sticka fast ngt på en sak. **-stéhen, I.*** *itr. s.* o. *h.* **1.** ✱ om vätskor. *~ bleiben:* stelna. **2.** bestå, äga bestånd, existera, lefva, bärga sig, trifvas, vara förenlig. *Aus etw. ~* bestå af ngt. **3.** *Auf etw.* (dat.) *~* hålla på, framhärda, ej gifva efter i ngt, *auf seinem Kopfe ~* envisas. II.* *tr.* **1.** *Bestanden sein:* vara beväxt, t. ex. *von* el. *mit Bäumen.* **2.** bestå, t. ex. *einen Kampf, eine Probe,* utstå, uthärda. *Einen Feind ~* besegra en fiende. III. *n.* tillvaro. **-stéhlen,*** *tr.* bestjäla, stjäla från. **-stéigen,*** *tr.* bestiga; gå, stiga upp i. **-stéiger,** *m.* en som bestiger. **-stéigung,** *f.* bestigande.

bestéll‖bār, *a.* **1.** beställbar. **2.** åbr. som kan brukas, brukbar. **-brief,** *m.* hand. beställning, order, rekvisition. **-en,*** *tr.* **1.** *Einen Tisch mit etw. ~* ställa ngt på ett bord. **2.** bestyra om, besörja, sköta. *Was hast du hier zu ~?* hvad har du här att göra? *die Haushaltung ~* sköta hushållet, *sein Haus ~* beställa om sitt hus, *so ist es um diese* el. *mit dieser Sache bestellt:* så förhåller det sig med denna sak, *es ist schlecht bestellt:* det står illa till. **3.** bearbeta, bruka, sköta, iordningställa. **4.** uträtta, framföra, aflemna. **5.** beställa, efterskicka, tillkalla. till en åkare: *sind Sie bestellt?* är droskan upptagen? **6.** förordna, tillsätta, kalla, välja. *Jn über etw.* (ack.) *~* åt ngn lemna ledningen af ngt. **-er,** *-,* *m.* en som beställer m. m., jfr föreg. **-ung,** *f.* beställning, order, rekvisition, se för öfr. *bestellen.* **-zeit,** *f.* åbr. brukningstid. **-zettel,** *m.* rekvisitionsblankett.

be‖stémpeln,* *tr.* stämpla. **-stens,** *adv.* på bästa sätt. *Wir werden das ~ besorgen:* vi skola göra vårt bästa. *ich danke ~* jag tackar ödmjukast. **-sternt,** ö. stjärnbeströdd; stjärnprydd. **-stéuern,*** *tr.* **1.** beskatta. **2.** sjö. styra. **-stéu[e]rung,** *f.* **-stiálisch,** *a.* bestialisk. **-stialität,** *-en,* *f.* bestialitet. **-sticken,*** *tr.* brodera. **-stie,** *-n,* *f.* bestie, best. **-stieben,*** *sv.* = *bestäuben.* **-stiefeln,*** *tr.* förse med stöflar. *Bestiefelt:* klädd i stöflar.

bestímm‖bār, *a.* bestämbar; som kan definieras. **-en,*** I. *tr.* **1.** bestämma, råda, fastställa, ämna, föranleda, förmå, öfvertala. **2.** bestämma, definiera. II. *rfl.* bestämma sig. **-t,** *a.* bestämd. **-theit,** *f.* bestämdhet, säkerhet. **-ung,** *f.* bestämmande, bestämning, bestämmelse, ändamål. **-ungsgrund,** *m.* bestämmelse-, bevekelsegrund. **-ungswort,** *n.* gram. bestämningsord, attribut.

be‖stófsen,* *tr.* **1.** stöta emot, stöta af hörnen på. **2.** borttaga kanterna på, aftrubba, afhyfla, affila. **-stráfen,*** *tr.* bestraffa, straffa. **-stráfenswērt[h],** *a.* straffvärd. **-stráfer,** *m.* bestraffare. **-stráfung,** *f.* bestraffning, straff. **-strählen,*** *tr.* bestråla. **-strében,*** *rfl.* bemöda sig, sträfva, vinnlägga sig. **-strébung,** *f.* sträfvande, bemödande. **-streichen,*** *tr.* **1.** bestryka, stryka, öfverstryka. **2.** sjö. *eine Küste ~* segla utmed en kust. **3.** mil. bestryka, beherska. **-streichung,** *f.* **-streitbār,** *a.* tvifvel underkastad, tvifvelaktig. **-streiten,*** *tr.* **1.** bibl. bekämpa. **2.** bestrida sanningen af. **3.** bestrida, bestå, t. ex. *die Kosten.* **-streitung,** *f.* **-streuen,*** *tr.* beströ. **-streuung,** *f.* **-stricken,*** *tr.* **1.** öfverdraga med stickning, öfversticka. **2.** slå snören om. **3.** bild. snärja, fånga, fängsla. **-strickung,** *f.* **-strömen,*** *tr.* **1.** genomflyta, skölja. **2.** öfvergjuta, öfverskölja. **-stücken,*** *tr.* mil. bestycka. **-stückung,** *f.* **-stürmen,*** *tr.* bestorma, storma. **-stürmer,** *m.* stormande. **-stürmung,** *f.* stormning. **-stürzen,*** *tr.* göra bestört. **-stürzt,** *a.* bestört. **-stürztheit,** ✱, **-stürzung,** *f.* bestörtning. *In ~ geraten:* blifva bestört.

Besúch, *-e,* *m.* besök, visit. **-en,*** *tr.* besöka. *Das Gymnasium ~* gå på gymnasium, i skolan. **-er(in),** *m.* (*f.*) besökande. **-szimmer,** *n.* mottagningsrum. **-ung,** *f.* besök(ande).

be||súdeln,* *tr.* besudla, smutsa, nedsöla, smörja ned. **-súd[e]lung,** *f.* **-täfeln,*** *tr.* panela. **-täf[e]lung,** *f.* **-tägt,** *a.* 1. bedagad. 2. om växtlar. förfallen. **-täkeln,*** *tr.* sjö. tackla upp. **tästen,*** *tr.* taga på, noga känna på. **-tästung,** *f.* **-täuben,*** *tr.* bedöfva, döfva. **-täubtheit,** *f.* ~döfning. **-täubung,** *f.* 1. bedöfvande, döfvande. 2. bedöfning, bedöfvadt tillstånd. **-täuen,*** I. *itr. s.* blifva daggig. II. *tr.* bestänka, fukta med dagg.

Bet||bruder, *m.* 1. bönbroder, läsare, skrymtare. 2. medkonfirmand med samma nummer, t. ex. gossen nr 5 och flickan nr 5 kallas *Betbruder* o. *Betschwester.* **-brüderei,** *f.* läseri, bigotteri, skrymteri. **-e,** **-n,** *f.* 1. bet i spel. 2. bot. beta.

be||téeren,* *tr.* tjära, tjärstryka. **-téiligen,*** I. *tr. Jn bei einem Unternehmen* ~ intressera ngn i ett företag. *Die Beteiligten:* de intresserade, vederbörande, deltagarne, delägarne. II. *rfl.* deltaga, *an* (med dat.) el. *bei etw.:* i ngt. **-téiligung,** *f.*

Betel, **-,** *m.* bot. betel(buske).

bet||len, *sv.* I. *itr. h.* bedja. *Vor, nach Tische* ~ läsa till, från bords. II. *tr.* bedja. *Das Tischgebet* ~ läsa bordsbönen, *jn lebendig* ~ gnm sina böner återkalla ngn till lif, *sich in den Himmel* ~ gnm sina böner förvärfva himlen. **-er,** **-,** *m.* bedjande. **-eréi,** *f.* oupphörligt bedjande. **-erin,** *-nen, f.* bedjerska.

betéuer||n,* *tr.* bedyra, heligt försäkra. **-ung,** *f.*

Bétfahrt, *f.* vallfärd.

be||thätigen,* I. *tr.* i handling visa, bevisa, ådagalägga. II. *rfl.* 1. i handling framträda, visa sig. 2. *Sich bei etw.* ~ verksamt deltaga i ngt. **-thätigung,** *f.* **-thäuen** se *betauen.*

Béthaus, *n.* bönhus.

be||théeren se *beteeren.* **-théiligen** se *beteiligen.* **-théuern** se *beteuern.* **-thören,*** *tr.* bedåra, dåra. **-thörer,** **-,** *m.* bedårare. **-thörerin,** *-nen, f.* bedårerska. **-thörtheit,** *f.* bedåradt tillstånd. **-thörung,** *f.* bedårande. **-thúlich,** *a.* 1. görlig, möjlig. 2. hurtig; tillmötesgående, vänlig. **-thún,*** *rfl.* förtroligt närma sig, umgås med, *gegen jn* el. *mit jm:* ngn. **-titeln,*** *tr.* 1. sätta titel på, förse med titel. 2. *Jn* ~ gifva ngn en titel. 3. titulera, kalla. **-tít[e]lung,** *f.* **-tölpeln,*** *tr.* lura, draga vid näsan. **-tónen,*** *tr.* 1. gram. betona, akcentuera. 2. betona, framhålla. **-tónung,** *f.*

Bét||ort, -platz, *m.* bönrum. **-pult,** *m.* o. *n.* bönstol.

Betrácht, **-[e]s,** *0,* *m.* hänsyn, betraktande, hän-, afseende. *In* ~ *nehmen* el. *ziehen:* taga hänsyn till, *auſser* ~ *lassen:* lemna utan afseende, *in* ~ *kommen:* tagas hänsyn till, tagas med i räkningen, *in* ~ *seiner* (gen.) *Jugend:* med hänsyn till hans ungdom. **-en,*** *tr.* betrakta, a) beskåda, b) anse, hålla för, c) taga i betraktande, öfverväga. *Alles recht betrachtet:* när allt kommer omkring. **-enswért[h],** **-enswürdig,** *a.* 1. sevärd. 2. värd att tagas i betraktande. **-er,** **-,** *m.* betraktare, åskådare.

betráchtlich, *a.* ansenlig, betydande, ej ringa. **-keit,** *f.* betydenhet, vigt.

Betráchtung, *f.* betraktande, betraktelse. **-sart, -sweise,** *f.* åskådningssätt.

Be||trág, *-e* †, *m.* belopp. *Im* ~*e von:* till ett belopp af. **-trágen, I.*** *itr. h.* belöpa sig till, utgöra. II.* *rfl.* uppföra sig. III. *n.* uppförande, beteende. **-tráuen,*** *tr. Jn mit etw.* (el. * *jm etw.*) ~ anförtro, betro ngn ngt, gifva ngn ngt i uppdrag. *Betraut werden:* blifva ombetrodd, få i uppdrag. *Ein Betrauter:* en förtrogen. **-tráuern,*** *tr.* sörja. **-tráuernswért[h],** *a.* sorglig. **-tráufeln,*** *tr.* droppa på. **-tráuung,** *f.* betroende. **-tréff,** *m. In* ~ = *betreffs.* **-tréffen,*** *tr.* 1. påträffa, ertappa, öfverraska. *Jn über* (el. *auf*) *der That* el. *auf frischer That* ~ gripa ngn på bar gärning. 2. komma öfver, drabba, träffa. 3. opers. beträffa, vidkomma, angå, röra. *Das* ~*de Wort:* ordet i fråga, *die* ~*de Behörde:* vederbörande myndighet. ~*d* afv. *prep.* med ack. = *betreffs.* **-tréffs,** *prep.* med gen. beträffande, med afseende på, hvad angår. **-tréiben,*** *tr.* 1. *Die Wiese mit Vieh* ~ valla boskap på ängen. 2. skyndsamt fullfölja, bedrifva, påskynda. 3. utöfva, sköta, egna sig åt, bedrifva, hafva för sig. **-tréiber,** *m.* en som påskyndar, bedrifver, utöfvar, sköter ngt. **-tréibung,** *f.* utöfning m. m. se *betreiben.* **-tréten,*** *tr.* 1. beträda, bestiga. *Ein* ~*er Weg:* en trampad, banad väg. 2. = *betreffen* 1. ~ (part. pert.) = *betroffen.* **-trétenheit** = *Betroffenheit.* **-trétung,** *f.* beträdande m. m. se *betreten.* **-trétungsfall,** *m. Im* ~*e:* om brottslingen gripes el. gripits på bar gärning, ertappats.

Betrieb, **-[e]s,** *0,* *m.* bedrifvande, drifvande, utöfvande, rörelse, verksamhet, drift, handel. *Im* ~*e sein:* vara i gång, *auf meinen* ~ på mitt föranstaltande. **-sam,** *a.* driftig, verksam. **-samkeit,** *f.* driftighet, drift, verksamhet, rörelse.

be||trínken,* *rfl.* berusa sig. **-tröddeln,*** *tr.* pryda med tofsar. **-tröffen,** *a.* bestört, villrådig, häpen, förlägen. **-tröffenheit,** *f.* bestörtning, häpnad, förlägenhet. **-tröpfeln, -tröpfen,*** *tr.* droppa på. **-trüben,*** I. *tr.* bedröfva. II. *rfl.* blifva bedröfvad, ledsen. **-trübni[i]s,** *-se,* **-trübtheit,** *f.* bedröfvelse, sorg, ledsnad. **-trúg,** *m.* bedrägeri, svek.

betrúg||en,* I. *tr.* bedraga, *jn um etw.:* ngn på ngt. II. *rfl.* bedraga sig, misstaga sig. **-er,** **-,** *m.* bedragare. **-eréi,** *-en, f.* upprepadt bedrägeri. **-erin,** *-nen, f.* bedragerska. **-erisch, -lich,** *a.* bedräglig. **-lichkeit,** *f.* bedräglighet.

betrúnken, *a.* drucken, rusig. **-heit,** *f.* druckenhet, rus.

Bét||saal, *m.* bönsal. **-schwester,** *f.* 1. bönsyster. 2. = *Bethruder.* **-stunde,** *f.* bönstund.

~ = föregående uppslagsord. * akta sins *0* saknar plur. † har omljud. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt.

Bett, -[*e*]*s*, *-en*, *n.* 1. bädd, säng, bolster, täcke, pl. äfv. sängkläder. *Das ~ machen:* bädda, *zu* (el. *ins*) *~ gehen, sich zu ~ legen:* gå till sängs, gå och lägga sig, *aus dem ~ steigen:* stiga upp, *das ~ hüten müssen, ans ~ gefesselt sein:* ej kunna lemna sängen, *von Tisch und ~ geschieden sein:* vara skild till säng ock säte. 2. (flod)bädd.

Bettag, *m.* böndag.

Bettlaufhelfer, *m.* rep öfver sängen att hjälpa sig upp ur densamma med. **-bank**, *f.* 1. sängbänk. 2. sängpall. **-decke**, *f.* sängtäcke.

Bettel, -, *m.* 1. tiggeri. 2. småsak, lappri, skräp, strunt. **-arm**, *a.* utfattig. **-armut[h]**, *f.* ytterlig fattigdom. **-brief**, *m.* 1. skriftligt tillstånd att tigga. 2. tiggarbref. **-brot**, *n. Das ~ essen:* tigga sitt bröd. **-bruder**, *m.* 1. tiggare. 2. tiggarmunk. **-ei**, *-en*, *f.* tiggeri. **-frau**, *f.* tiggerska. **-geld**, *n.* 1. almosa. 2. spottstyfver. **-geschenk**, *n.* usel, obetydlig gåfva. **-gesindel**, *n.* tiggarpack. **-haft**, *a.* tiggaraktig. **-handwerk**, *n.* tiggaryrke. **-herberge**, *f.* uselt härbärge. **-junge**, *m.* tiggargosse, tiggarunge. **-kram**, *m.* skräp, strunt. **-man**, *m.* tiggare. **-mönch**, *m.* tiggarmunk. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* tigga. *~ gehen:* gå och tigga. **-orden**, *m.* tiggarorden. **-pack**, *n.* tiggarpack. **-ranzen**, **-sack**, *m.* tiggarpåse. **-stab**, *m.* tiggarstaf. **-stolz**, *m.* tiggarhögfärd. **-vogt**, *m.* tiggarfogde. **-volk**, *n.* tiggarfölje.

bettlen, *sv.* I. *itr. h.* bädda. II. *tr. Ein Bett ~* bädda en säng, *jn ~* bringa ngn till sängs, bädda ned ngn. III. *rfl.* gå till sängs, lägga sig. *Sich zusammen ~* a) bädda syskonsäng, b) flytta ihop sina sängar. **-gang**, *m.* gång mellan säng och vägg. **-gestell**, *n.* sängställ, säng. **-lägerig**, *a.* sängliggande. **-ler**, -, *m* tiggare. **-lerbande**, *f.* tiggarfölje. Öfr. sms. med *Bettler* = *Bettel-*. **-lerin**, *-nen*, *f.* tiggerska. **-meister**, *m.* hofmästare. **-pfühl**, *m.* o. *n.* långkudde, hufvudkudde. **-schirm**, *m.* sängskärm. **-stätte**, **-stelle**, *f.* sängställe. **-tuch**, *n.* (säng)lakan. **-überzug**, *m.* öfverdrag till sängtäcke, bolstervar. **-ung**, *f.* bäddning. **-vorleger**, *m.* sängmatta. **-wäsche**, *f.* **-zeug**, *n.* sänglinne.

bel[l]tüchen,* *tr.* kläda med kläde. **-tünchen**,* *tr.* hvitmena, öfverstryka, måla. **-tüpfeln**, **-tüpfen**,* *tr.* 1. lätt vidröra. 2. sätta punkter, fläckar på.

Betze, *-n*, *f.* 1. hynda. 2. varginna. 3. oblyg, fräck kvinna.

Beuch[l]e, *-n*, *f.* byk. **-en**, *sv. tr.* byka, luta. **-erin**, *-nen*, *f.* bykgumma. **-ung**, *f.* byk.

beug[l]bar, *a.* böjlig; bild. medgörlig. **-e**, *-n*, *f.* böjning, krökning, knäveck. **-en**, *sv.* I. *itr. s.* = *biegen I.* II. *tr.* 1. böja nedåt; bild. nedslå, göra nedslagen, nedtrycka. *Js Stolz ~* kufva ngns stolthet, förödmjuka ngn; *gebeugt:* böjd, nedslagen, nedtryckt. 2. * = *biegen II.* 3. gram. böja. III. *rfl.* buga sig; bild. böja sig, gifva efter. **-sam**, *a.* böjlig. **-ung**, *f.* böjning m. m. se *beugen.* **-ungsfähig**, *a.* gram. böjlig. **-ungsfähigkeit**, *f.* gram. böjlighet. **-ungssilbe**, *f.* gram. böjningsändelse.

Beul[l]e, *-n*, *f.* 1. bula, kula af slag el. stötar; buckla. 2. böld. **-icht**, *a.* bulformig, bucklig. **-ig**, *a.* bulig, bucklig.

be[ll]únruhigen,* I. *tr.* oroa, störa, göra orolig, bekymra. II. *rfl.* oroa sig, vara orolig, *über etw.* (ack.): för ngt, *wegen js:* för ngn. **-únruhigung**, *f.* **-úrkunden**,* *tr.* gnm urkunder, dokumenter stödja, bevisa, bestyrka. **-úrkundung**, *f.* **-úrlauben**,* I. *tr.* gifva tjänstledighet, permittera; afskeda. II. *rfl.* 1. * taga tjänstledighet. 2. gå sin väg, aflägsna sig, taga farväl, *bei jm:* af ngn. **-úrlaubung**, *f.*

beúrt[h]eil[l]en,* *tr.* bedöma, fälla ett omdöme om. *Etw. scharf ~* fälla ett skarpt omdöme om ngt. **-er**, *m.* bedömande, domare öfver ngt, kritiker. **-ung**, *f.* bedömande, omdöme. **-ungsgabe**, *f.* **-ungsvermögen**, *n.* omdömesförmåga.

beut, föråldr. 3 sg. pres. ind. o. 2 sg. ipr. af *bieten.*

Beute, *-n*, *f.* 1. bikupa i sht för skogsbin. 2. ett slags baktråg, bakbord. 3. byte, krigsbyte, kap. **-gier**, *f.* begär efter byte, roflystnad. **-gierig**, *a.* byteslysten, roflysten. **-l**, -, *m.* 1. påse, pung, i sht penningpung, börs. *Aus einem ~ zehren:* hafva gemensam kassa, *in seinen eigenen ~ lügen:* utgifva sig för rikare än man är. 2. uppuffning, pösigt veck på kläder. 3. tekn. kvarnsikt. **-lig**, *a.* pösig, uppuffad. **-n**, *sv.* I. *itr. h.* o. *rfl.* falla i pösiga veck, rynka sig, lägga sig i veck. II. *tr.* skaka, sikta. **-lschneider**, *m.* F en som pungslår, präjare. **-lschneiderei**, *f.* pungslående, präjeri. **-ltuch**, *n.* siktduk. **-lustig** = *beutegierig.* **-nhonig**, *m.* vildhåning. **-schwer**, *a.* belastad med byte. **-süchtig** = *beutegierig.* **-zug**, *m.* plundringståg.

Beutl[l]er, -, *m.* pung-, handskmakare. **-lig** se *beutelig.* **-ner**, -, *m.* biskötare som vaktar o. har sin inkomst af skogsbin. **-st**, föråldr. 2 sg. pres. ind. af *bieten.*

be[ll]vátern,* *tr.* hafva faderlig vård om, vara pappa för. **-vólkern**,* *tr.* o. *rfl.* befolka(s), uppfylla(s). **-vólkerung**, *f.* 1. befolkande. 2. befolkning.

bevóllmächtig[l]en,* *tr.* befullmäktiga, gifva fullmakt åt. *Bevollmächtigt:* fullmäktig. **-er**, -, *m.* en fullmakts utfärdare, kommittent. **-ung**, *f.* 1. befullmäktigande. 2. fullmakt.

bevór, I. *konj.* förrän, innan. II. * *adv.* förut. **-munden**,* *tr.* 1. vara el. bete sig som förmyndare för. 2. gifva förmyndare åt, sätta under förmyndare. **-mundung**, *f.* förmynderskap. **-rechten**,* *tr.* privilegiera. **-rechtung**, *f.* 1. privilegiering 2 privilegium, företrädesrätt. **-stehen**, *itr. h.* förestå, vara att vänta, hota. **-t[h]eilen** (äfv. med kort o),* *tr.* förfördela. **-t[h]eilung**, *f.*

-worten,* *tr.* 1. skrifva företal till. 2. på förhand förklara. **-zugen,*** *tr.* föredraga, gifva företräde åt, gynna. **-zugung,** *f.*

bewách‖len,* *tr.* bevaka, vakta. **-er,** -, *m.* vaktare. **-sen,*** I. *tr.* växa på, öfverväxa. II. *itr. s.* blifva beväxt, öfverväxas. **-ung,** *f.* 1. bevakande. 2. bevakning, vaktmanskap.

be‖wáffnen,* I. *tr.* beväpna, väpna. II. *rfl.* beväpna sig, gripa till vapen. **-wáffnung,** *f.* **-wáhranstalt,** *f.* skyddshem. **-wáhren,*** I. *tr.* 1. bevara, skydda. *Ei, bewahre!* el. *Gott soll mich ∼!* å bevars väl! kommer aldrig i fråga! 2. förvara, vårda, gömma. *Im Kopfe ∼* komma ihåg. 3. lyda, ej öfvergifva. II. *rfl.* akta sig. **-währen,*** I. *tr.* styrka, bevisa sanningen af, rättfärdiga, bekräfta, intyga. II. *rfl.* visa sig vara sann, bekräfta sig, bestå profvet. *Sich als Held ∼* visa sig vara en hjälte. **-wahrer,** -, *m.* förvarare. **-währheiten,*** = *bewähren.* **-währheitung,** *f.* **-währt,** *a.* bepröfvad. **-währtheit,** *f.* pålitlighet. *Die ∼ seiner Freundschaft:* hans bepröfvade vänskap. **-währung,** *f.* bevarande m. m. se *bewahren.* **-währung,** *f.* styrkande m. m. se *bewähren.* **-wálden,*** I. *tr.* göra skogbeväxt. *Bewaldet:* skogbeväxt. II. *rfl.* blifva skogbeväxt. **-wáldung,** *f.* skogsplantering, skogsdunge. **-wáltigen,*** *tr.* kufva, öfverväldiga. *Den Stoff ∼* beherska ämnet, materialet, *eine Arbeit ∼* få slut på ett arbete. **-wáltigung,** *f.* **-wándern,*** *tr.* gå på, genomvandra. **-wándert,** *a.* bevandrad, skicklig, hemmastadd. **-wándertheit,** *f.* skicklighet, förfarenhet. **-wándt,** *a.* bevänd, beskaffad. *Bei so ∼en Umständen:* under sådana förhållanden. **-wándtni[t]s,** *f.* förhållande. *Damit hat es diese ∼* därmed förhåller det sig så, *was es auch für eine ∼ damit haben mag:* vare därmed huru som hälst, *es hat damit eine eigene ∼* el. *die Sache hat ihre eigene ∼* därmed förhåller det sig på ett säreget sätt, den saken tarfvar sin särskilda förklaring. **-wássern,*** *tr.* vattna. **-wásserung,** *f.*

bewég‖bar, *a.* rörlig, flyttbar. **-barkeit,** *f.* rörlighet. **-en,*** I. *tr.* a) *sv.* 1. röra, sätta i rörelse, flytta. 2. uppröra, röra. *Ein bewegtes Leben:* ett skiftesrikt, oroligt lif. b) *st.* 3. beveka, förmå, föranleda. II. *sv. rfl.* röra sig. *Sich um die Achse ∼* vrida sig kring sin axel, *sich auf etw. hin ∼* närma sig ngt, *sich in gebildeten Kreisen ∼* röra sig, umgås i bildade kretsar. **-er,** -, *m.* en som sätter ngt i rörelse m. m., jfr *bewegen I;* motor, drifkraft. **-grund,** *m.* bevekelsegrund. **-kraft,** *f.* drifkraft. **-lich,** *a.* rörlig, flyttbar, lös. *∼e Güter:* lösegendom. **-lichkeit,** *f.* flyttbarhet, (lätt)rörlighet. **-t,** *a.* rörd, upprörd; rörlig, liflig. **-theit,** *f.* (sinnes)rörelse; rörlighet, liflighet. **-ung,** *f.* rörelse. *In ∼ bringen* el. *setzen:* sätta i rörelse, *Himmel und Erde in ∼ setzen:* röra upp himmel och jord, *sich* (dat.) *∼ machen:* taga sig motion. **-ungsachse,** *f.* axel kring hvilken en kropp roterar. **-ungslehre,** *f.* läran om rörelsen, mekanik. **-ungslos,** *a.* orörlig.

be‖wéhen,* *tr.* fläkta på. **-wéhren,*** = *bewaffnen.* **-wéhrung,** *f.* **-wéiben,*** *tr.* o. *rfl.* gifta (sig). **-wéiden,*** *tr.* 1. beta. 2. hafva till betesmark. **-wéihräuchern,*** *tr.* röka med rökelse. **-wéihräucherung,** *f.* **-wéinen,*** *tr.* begråta, gråta öfver. **-wéinenswërt[h],** *a.* värd att begråtas, beklagansvärd.

Bewéis, *-es, m.* bevis, bevisning. Mat. *den ∼ eines Satzes führen:* bevisa en sats. **-antretung,** *f.* **-antritt,** *m.* förebringande af bevis. **-bar,** *a.* bevislig. **-barkeit,** *f.* bevislighet. **-en,*** I. *tr.* 1. bevisa, leda i bevis. 2. visa, ådagalägga, lägga i dagen. II. *rfl.* visa sig vara. **-fähig,** *a.* i stånd att bevisa ngt, bevisande. **-führer,** *m.* person som leder en bevisföring. **-führung,** *f.* bevisföring. **-grund,** *m.* bevisningsgrund. **-mittel,** *n.* bevisningsmedel, bevis. **-schrift,** *f.* bevisningsskrift, bevishandling.

be‖wéilsen,* *tr.* hvitmena. **-wénden,** I.* *itr. s. Es bei, mit etw. ∼ lassen:* låta ngt bero, förblifva vid, inskränka sig till ngt. II. *n. Es hat dabei ∼* damit sein ∼ därvid får det bero. **-wérben,*** *rfl. Sich um etw. ∼* eftersträfva, söka, anhålla om ngt. **-wérber,** *m.* sökande, aspirant; friare. **-wérbung,** *f.* eftersträfvande, t. ex. *die ∼ um die Kaiserwürde:* kejsarvärdighetens eftersträfvande; ansökan, frieri. **-wérfen,*** *tr. Jn mit etw. ∼* kasta ngt på ngn; rappa. **-wérfung,** *f.* **-wérkstelligen,*** *tr.* verkställa, sätta i verket. **-wérkstelligung,** *f.* **-wíckeln,*** *tr.* omveckla, omvira, omlinda. **-wíck[e]lung,** *f.* **-wíldert,** *a.* förbluffad, förlägen. **-wílligen,*** *tr.* bevilja, gå in på, medgifva. **-wílliger,** -, *m.* en som beviljar ngt. **-wílligung,** *f.* 1. beviljande. 2. bevillning. **-wíllkomm[n]en,*** *tr.* välkomna, hälsa välkommen. **-wíllkomm[n]ung,** *f.* **-wímpeln,*** *tr.* förse med vimplar. *Bewimpelt:* vimpelprydd. **-wímp[e]lung,** *f.* **-wínden,*** = *bewickeln.* **-windung,** *f.* **-wírkbar,** *a.* möjlig att åstadkomma. **-wírken,*** *tr.* uträtta, förorsaka, åstadkomma. **-wírt[h]en,*** *tr.* härbärgera, undfägna, förpläga. **-wírt[h]schaften,*** *tr.* sköta, bruka, förvalta. **-wírt[h]schaftung,** *f.* **-wirt[h]ung,** *f.* 1. härbärgerande, förplägning. 2. servering. 3. *Die ∼ besorgen:* vara värd, sköta värdens åligganden. **-wítzeln,*** *tr.* gyckla öfver, göra spe af.

bewóhn‖bar, *a.* beboelig. **-barkeit,** *f.* beboelighet. **-en,*** *tr.* bebo, bo i. **-er(in),** *m.* (*f.*) invånare, i sms. -bo. **-erschaft,** *f.* samtliga invånare, *eines Landes:* i ett land; befolkning.

be‖wölken,* I. *tr.* öfverdraga med moln. *Bewölkt:* molnhöljd, mulen. II. *rfl.* öfverdra-

gas med moln, mulna. **-wóllen,*** *rfl.* få ull, blifva ullig.

Bewúnd||[e]rer, -, *m.* beundrare. **-[r]erin,** *-nen, f.* beundrarinna. **-ern,*** *tr.* beundra. **-ernswert[h], -ernswürdig,** *a.* beundransvärd. **-erung,** *f.* beundran.

Bewürf, *m.* rappning.

bewürzeln,* *itr. s. o. rfl.* slå rot.

bewúßt, *a.* **1.** medveten. *Ich bin mir meiner* (gen.) el. *meine Schwachheit* ~ jag vet med mig, känner vid min svaghet, *seiner selbst* ~ *sein:* vara vid full sans, vid sina sinnens bruk. **2.** bekant, känd. *So viel mir* ~ *ist:* så vidt jag vet, *das* ~*e Buch:* nämda, ifrågavarande bok, *der* ~*e:* personen i fråga. **-heit,** *f.* medvetenhet. **-los,** *a.* medvetslös. **-losigkeit,** *f.* medvetslöshet. **-sein,** *n.* medvetande.

Bey, *-s* el. *-e, m.* (turkisk värdighet) bej.

bezáhl||bar, *a.* betalbar. ~ *an N.:* betalas till N. **-en,*** *tr.* o. *itr. h.* betala; bild. umgälla, vedergälla. *Das macht sich bezahlt:* det lönar sig. **-er,** *m.* betalare. **-ung,** *f.* betalning.

bezáhm||bar, *a.* möjlig att tämja. **-barkeit,** *f.* egenskap att kunna tämjas. **-en,*** **I.** *tr.* **1.** tygla, kufva. **2.** F *sich* (dat.) *etw.* ~ unna, kosta på sig ngt. **II.** *rfl.* beherska, lägga band på sig. **-er,** *m.* tyglare. **-ung,** *f.* tyglande, kufvande.

be||záhnen,* *tr.* förse med kuggar, tanda. **-záuberer,** *m.* förtrollare, förtjusare. **-záub[r]erin,** *f.* förtrollerska, förtjuserska. **-záubern,*** *tr.* förtrolla, förhäxa; dåra; hänföra, förtjusa. **-záuberung,** *f.* förtrollning, förtjusning. **-zéichnen,*** **I.** *tr.* **1.** förse med tecken, med märke, märka, utmärka. **2.** vara tecken för, beteckna, utmärka, antyda. **3.** fullrita. **II.** *rfl.* te sig, framträda. **-zéichnung,** *f.* **-zéigen,*** *tr.* visa, lägga i dagen, betyga. **-zéigung,** *f.* **-zétteln,*** *tr.* förse med etikett(er). **-zéugen,*** *tr.* **1.** = *bezeigen.* **2.** intyga, vittna för, ådagalägga, bevisa. **3.** bevittna, vara vittne till. **-zéugung,** *f.* **-zícht[ig]en,*** *tr.* anklaga, beskylla, *jn eines Verbrechens:* ngn för ett brott. **-zícht[ig]ung,** *f.*

bezíeh||bar, *a.* **1.** hänförlig, *auf etw.* (ack.)*:* till ngt. **2.** som man kan flytta in i, beboelig. **3.** hand. som kan rekvireras. *Diese Ware ist nur bar* ~ denna vara erhålles blott mot kontant betalning. **-en,*** **I.** *tr.* **1.** flytta till, in i, besöka. *Die Schule* ~ komma in, börja gå i skolan, *die Universität* ~ resa till universitetet, mil. *die Wache* ~ gå och ställa sig på vakt, *die Winterquartiere* ~ lägga sig i vinterkvarter. **2.** öfverdraga. *Ein Bett* ~ sätta öfverdrag på täcke och kudde, *ein Bett mit Vorhängen* ~ sätta förhängen för en säng, *eine Geige* [*mit Saiten*] ~ sätta strängar på en fiol. **3.** hand. *jn* ~ draga växel på ngn. **4.** hand. rekvirera, taga, hämta, köpa. **5.** uppbära. **6.** *Etw. auf jn* ~ hänföra ngt till, tillämpa ngt på ngn. **II.** *rfl.* **1.** öfverdragas, t. ex. *der Himmel bezieht sich* [*mit Wolken*]. **2.** *Sich auf jn* ~ a) hänföra sig till, b) åberopa sig på ngn. **-entlich,** *a.* = *bezüglich; adv.* eller, respektive. **-lich** = *bezüglich.* **-ung,** *f.* **1.** *Auf etw.* (ack.) ~ *haben:* hänföra sig, syfta till ngt. **2.** förhållande, förbindelse, relation. *In* ~ *zu jm stehen:* stå i förbindelse med ngn. **3.** afseende, hänseende, synpunkt. *In* ~ *auf* (med ack.)*:* beträffande. För öfr. bem. jfr *beziehen.* **-ungsbegriff,** *m.* motsvarande, korrelativt begrepp. **-ungsweise,** *adv.* eller, respektive.

be||zíelen,* *tr.* syfta till, åsyfta. **-zíffern,*** **I.** *tr.* märka med siffror; numrera. **II.** *rfl.* uppgå, *auf* (med ack.)*:* till. **-zírk,** *-e, m.* krets, område, distrikt. **-zírken,*** *tr.* begränsa, inskränka, bestämma. **-zírkung,** *f.* **-zúckern,*** *tr.* sockra. **-zúg,** *m.* **1.** öfverdrag, var. **2.** förhållande, t. ex. *ihr* ~ *unter einander:* deras inbördes förhållande; hänsyn, t. ex. ~ *nehmen auf etw.* (ack.)*:* taga hänsyn till ngt, *mit* el. *in* ~ *auf diese Sache:* med hänsyn till, beträffande denna sak. **-zúgnahme,** *f.* hänsynstagande, hänsyn. **-zúgsquelle,** *f.* rekvisitionsort, ställe el. affär, hvarifrån man rekvirerar ngt. **-zúgsweise,** *adv.* eller, respektive. **-zűglich,** **I.** *a. Auf etw.* (ack.) ~ hänförande sig, syftande till ngt, rörande ngt, *hierauf* ~ hithörande. **II.** *prep.* med gen. beträffande, hvad ... angår, med afseende på. **-zw.,** förkortn. = *beziehungsweise.* **-zwácken,*** *tr.* nypa bitar af. Bild. *jn* ~ afpressa ngn ngt, snatta från ngn. **-zwécken,*** *tr.* hafva till mål, afse, åsyfta. **-zwéifeln,*** *tr.* betvifla. **-zwéif[e]lung,** *f.* **-zwíngbar,** *a.* möjlig att betvinga, öfvervinnelig. **-zwíngen,*** **I.** *tr.* betvinga, öfvervinna, öfverväldiga, blifva herre öfver. **II.** *rfl.* beherska sig. **-zwínger,** *m.* betvingare. **-zwínglich** = *bezwingbar.* **-zwíngung,** *f.* betvingande m. m. se *bezwingen.*

Bibel, *-n, f.* bibel. **-ausleger,** *m.* bibeltolk. **-fest,** *a.* bibelfast, bibelsprängd. **-mäßig,** *a.* bibelenlig. **-stunde,** *f.* bibelförklaring. **-t[h]ūm,** *n.* bibliskt väsen.

Biber, -, *m.* bäfver. **-geil,** *-[e]s, 0, n.* (*m.*) bäfvergäll. **-hären,** *a.* af bäfverhår. **-hut,** *m.* kastorhatt.

Biblio||phíle, *-n, m.* bokvän. **-thék,** *-en, f.* bibliotek. **-thekár,** *-e, m.* bibliotekarie.

bíblisch, *a.* biblisk.

Bíckbeere, *f.* blåbär.

bidérb, *a.* grof, rå, plump.

bieder, *a.* rättfram, hederlig, rättskaffen, af gamla goda slaget. **-frau,** *f.* rättfram, hederlig kvinna. **-keit,** *f.* **1.** rättframhet, rättrådighet, rättskaffenhet. **2.** rättfram, rättrådig handling. **-mann,** *m.* hedersman. **-sinn,** *m.* = *Biederkeit 1.*

biegbar, *a.* böjlig. **-e** = *Beuge.* **-en**, *st.* **I.** *itr. s. Um die Ecke* ~ gå, svänga omkring hörnet, *seitwärts* ~ taga af åt sidan, *es mag* ~ *oder brechen:* det må bära eller brista. **II.** *tr.* böja, kröka. **III.** *rfl.* böja sig, krökas. **-säm**, *a.* böjlig, smidig. **-samkeit**, *f.* böjlighet. **-ung**, *f.* böjning, krökning.

Biene, *-n, f.* bi. **-nbau**, *m.* biskötsel. **-nbeute**, *f.* bistock, bikupa för skogsbin. **-nhaft**, *a.* biartad, som ett bi. **-nhärz**, *n.* kittvax. **-nhaube**, *f.* bihufva. **-nkönigin**, *f.* vise. **-nkorb**, *m.* bikupa. **-nkraut**, *n.* timjan. **-nstock**, *m.* bistock, bikupa. **-nweisel**, **-nweiser**, *m.* vise. **-nzucht**, *f.* biskötsel. **-nzüchter**, *m.* biskötare.

Bier, *-e, n.* öl, ölsort. *Dünnes* ~ dricka, *beim* ~*e:* vid ett glas öl, vid rekvirering: *ein* ~ ett glas öl. **-bank**, *f.* krogbänk. *Man erzählt es sich auf allen Bierbänken:* det är ett allmänt samtalsämne. **-bafs**, *m.* F bränvinsbas. **-bruder**, *m.* F öldrinkare. **-fiedler**, *m.* birfilare. **-fisch**, *m.* **1.** fisk kokt i öl. **2.** trästicka el. annat smolk i öl. **-gast**, *m.* ölkund. **-geld**, *n.* dricks pengar. **-haus**, *n.* ölstuga, ölkrog. **-kneipe**, *f.* F = *-haus.* **-krug**, *m.* **1.** ölstop. **2.** ölkrog. **-seidel**, *n.* ölsäjdel, ölglas. **-zapfer**, *m.* öltappare.

Biest, *-er, n.* P best.

biet|en, *st. tr.* bjuda, erbjuda, förete. *Jm die Hand* ~ räcka ngn handen, *zuerst* ~ göra första anbudet vid auktioner, *jm Hohn* ~ håna ngn, *jm Trotz* ~ trotsa ngn, *dem Könige Schach* ~ schacka, *das darf mir niemand* ~ det tål jag ej af ngn, *feil* ~ hålla till salu, *jm einen Gruſs* ~ hälsa på ngn, *jm einen guten Morgen* ~ hälsa god morgon på ngn. **-er**, *-, m.* en som bjuder, gör anbud på ngt vid auktioner.

bigótt, *a.* bigott, läsaraktig, vidskeplig. **-erie**, *-[e]n, f.* bigotteri, fromleri.

Bild, *-er, n.* **1.** tafla, målning, plansch, illustration. **2.** bild, afbild, porträtt, staty. *Er ist ganz ihr* ~ han är hennes trogna afbild, *im* ~*e verbrannt werden:* brännas in effigie, *ein* ~ *von einem Mädchen:* en bildskön flicka. **3.** bild i tal, liknelse. **4.** skildring, framställning, t. ex. *ein* ~ *von einem Ereignis entwerfen:* på ett lifligt, målande sätt skildra en tilldragelse. **5.** syn, anblick. **-arbeit**, *f.* bildhuggeriarbete. **-bar**, *a.* bildbar. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** bilda, formera, utgöra. **2.** bilda, forma, skapa. *Gebildet aus:* bestående af. **3.** bilda, utbilda, förläna bildning. **II.** *rfl.* **1.** bilda sig, bildas, formas. **2.** utbilda sig, förskaffa sig bildning. **-eranbetung**, *f.* **-erdienst**, *m.* bilddyrkan. **-erfibel**, *f.* illustrerad abc-bok. **-ergallerie**, *f.* tafvelgalleri. **-ernische**, *f.* nisch för en staty. **-erät[h]sel**, *n.* rebus. **-erreich**, *a.* bildrik. **-erschmuck**, *m.* (prydnad af) bild(stod)er. **-erspräche**, *f.* **bildrikt** språk. **-erstürmer**, *m.* bildstormare. **-erstürmerei**, *f.* bildstormande, bildstrid. **-erwerk**, *n.* illustreradt arbete. **-hauer**, *m.* bildhuggare. **-hauerei**, *f.* bildhuggeri. **-hauerwerkstatt**, *f.* bildhuggaratelier. **-lich**, *a.* **1.** gnm bilder, taflor, figurer, t. ex. *etw.* ~ *erklären:* gnm vidlogade figurer förklara ngt. **2.** bildlig, figurlig. **-los**, *a.* utan bilder. **-ner**, *-, m.* en som formar ngt, t. ex. modellerare, bildhuggare m. m.; skapare. **-nerei**, *-en, f.* bildande, formande, skapande. **-nerin**, *-nen, f.* se *Bildner.* **-ni[f]s**, *-se, n.* bild, afbild, afbildning, vanl. porträtt. **-säm**, *a.* bildsam, lätt att forma. ~*e Sprache:* böjligt språk, ~*er Mensch:* för bildning mottaglig människa. **-samkeit**, *f.* bildsamhet, böjlighet, mottaglighet, jfr föreg. **-säule**, *f.* bildstod, staty. **-schnitzer**, *m.* bildsnidare. **-stecher**, *m.* gravör. **-stock**, *m.* i det fria uppstäld helgonbild.

Bildung, *f.* **1.** bildande, formande. **2.** bildning, formation. **3.** form, gestalt. **4.** utbildning. **5.** bildning, själsodling. **-sbestreben**, *n.* sträfvan efter bildning. **-sfähig**, *a.* mottaglig för bildning, bildbar. **-sfähigkeit**, *f.* mottaglighet för bildning, bildbarhet. **-skraft**, *f.* bildande förmåga. **-sschule**, **-sstätte**, *f.* bildningsanstalt, plantskola i bild. bem. **-sverein**, *m.* förening för bildnings spridande.

Bill, *-s* el. *-en, f.* lagförslag, bill. **-ard**, *-s* el. *-e, n.* biljard. **-ardstock**, *m.* biljardkäpp, kö.

Billét[t], *-te* el. *-s, n.* biljett. **-ausgabe**, *f.* biljettutlemning, biljettförsäljning. **-einnehmer**, *m.* biljettmottagare. **-éur**, *-e* el. *-s, m.* **1.** biljettförsäljare. **2.** biljettmottagare, vaktmästare.

billig, *a.* billig. **-denkend**, *a.* rättänkande, resonlig. **-en**, *sv. tr.* gilla, godkänna, gå in på. **-er**, *-, m.* en som gillar ngt. **-ermafsen**, **-erweise**, *adv.* billigtvis. **-keit**, *f.* **1.** billighet, rättvisa. **2.** billighet, godt pris. **-keitsgründe**, *m. pl. Aus* ~*n:* af billighetsskäl. **-ung**, *f.* gillande, godkännande.

Billión, *-en, f.* billion.

Bilse, *-n, f.* **-nkraut**, *n.* bolmört.

bimm, *itj.* ~ *bamm!* bing bång! **-el**, *-n, f.* F mindre ringklocka, pingla. **-eln**, *sv. itr. h.* F ringa, pingla.

bims|en, *sv. tr.* **1.** pimsa (slipa med pimsten). **2.** F prygla. **-stein**, *m.* pimsten.

Bind|e, *-n, f.* bindel, band, förband, halsduk. F *einen hinter die* ~ *gieſsen:* taga en tår på tand. **-eband**, *n.* band att knyta med, hakband. **-eglied**, *n.* föreningslänk. **-emittel**, *n.* bindmedel, cement; bild. föreningsband. **-en**, *st.* **I.** *tr.* **1.** binda, knyta. *Sich* (dat.) *selbst eine Rute* ~ gifva motståndaren vapen i hand, *jm etw. auf die Seele* el. *aufs Gewissen* ~ lägga ngn ngt på hjärtat, *jm nicht alles auf die Nase* ~ ej skrifva ngn allt på näsan, *kurz gebunden:* kort i sitt sätt, rask, flink, *gebundene Rede:* bunden stil; *in gebundener Rede:* på vers. **2.** tekn. banda.

II. *rfl.* **1.** kok. om såser m. m. blifva tjock, simmig. **2.** vanl. bild. **binda sig, sina händer. III.** *itr. h.* binda, vara bindande, t. ex. *der Mörtel bindet; der Schluſs bindet:* slutledningen är bindande. **-er,** *-, m.* **-erin,** *-nen, f.* en som binder ngt. **-ewort,** *n.* gram. konjunktion. **-faden,** *m.* segelgarn, snöre. **-loch,** *n.* snörhål. **-riemen,** *m.* bindrem, snörrem, snodd, dragband. Bild. *es geht an den ~* a) det gäller att lossa på pungen, b) det blir allvar af. **-sel,** *-, n.* sjö. bänsel. **-ung,** *f.* bindande m. m. se *binden.*

binnen, *prep.* med dat. el. ✻ gen. inom om tid o. ✻ rum. *~ kurzem:* inom kort. **-afrika,** *n.* inre Afrika. **-gewässer,** *pl.* insjöar o. vattendrag i det inre af landet. **-handel,** *m.* inre handel i motsats till kusthandel. **-land,** *n.* land i det inre af kontinenten. *Im ~e:* i det inre af landet. **-ländisch,** *a.* i, från el. rörande det inre landet. **-meer,** *n.* inhaf, insjö. **-see,** *m.* insjö. **-zoll,** *m.* tull i landets inre.

Binse, *-n, f.* bot. tåg, säf (Juncus, Scirpus). **-en,** *a.* af tåg el. säf, tåg-, säf-. **-icht, I.** *-e, n.* med säf el. tåg bevuxet ställe. **II.** äfv. **-ig,** *a.* öfverväxt med tåg el. säf.

Biográph, *-en, m.* biograf. **-ie,** *-[e]n, f.* biografi. **-isch,** *a.* biografisk.

Birke, *-n, f.* björk. **-en,** *a.* af björk, björk-. **-geflügel,** *n.* orrfågel (koll.). **-hahn,** *m.* orrtupp. **-huhn,** *n.* orrhöna, orre.

Birne, *-n, f.* **1.** päron. **2.** päronträd. **-baumholz,** *n.* päronträ. **-most,** *m.* päronmust, päronvin.

Birsch, *-en, f.* jäg. jagt, vid hvilken hvarje jägare för sig förföljer villebrådet. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* jäg. **1.** jaga. **2.** på jagt skjuta. **-hund,** *m.* jagthund.

bis, I. *prep.* **1.** rum o. tid. till. **a)** utan följ. prep., t. ex. *~ dahin:* dit, dittills, *~ hierher:* hit, hitintill(s), *~ heute:* tills i dag, hittills, *~ wann?* huru länge? **b)** med följ. prep. *~ an die Kniee:* till knäna, *~ auf den Gipfel:* ända upp till toppen, *~ auf weiteres:* tills vidare, *~ auf die Dienerschaft:* a) ända ned till tjänarne, dessa medräknade, b) undantagandes tjänarne, *~ gegen Mitternacht:* tills inemot midnatt, *~ in den Garten:* ända in i trädgården, *~ nach Asien:* ända till Asien, *~ über den Kopf:* öfver öronen, *~ um zehn Uhr:* till klockan tio, *~ vor wenigen Jahren:* tills för få år sen, *~ zu Ende:* ända till slutet. **2.** vid ungefärl. sifferuppgifter. till, eller, à, t. ex. *sieben ~ acht Tage.* **II.** *konj.* ~ el. *~ daſs:* tills, tilldess att.

Bisam, *-s, 0, m.* mysk. **-bock,** *m.* zool. myskdjur. **-icht, -ig** (äfv. *-ˊ-*), *a.* myskartad. **-katze,** *f.* zool. zibetkatt.

bisch, *itj.* tyst, sch, ts. **-en** se *bischen.*

Bischof, *-e* †, *m.* **1.** biskop. **2.** bischoff.

bischöflich, *a.* biskoplig.

Bise, *-n, f.* nordanvind.

bisher, *adv.* hittills. **-ig,** *a.* hittills förekommande, t. ex. *die ~en Nachrichten:* de hittills ingångna underrättelserna.

Bisskuit, *-s* el. *-e, n.* biskvit. **-lang,** *adv.* hittills.

Bison, *-s, m.* bisonoxe.

Biss, *-e, m.* **1.** bitande. **2.** bett. **3.** bitet ställe. **-chen,** *a., adv.* o. *n.* liten, litet, smula, t. ex. *ein ~ Brot:* litet bröd, en smula bröd, *ein klein ~* litet grand, *mein ~* det lilla jag har, *ein ~ viel:* ngt väl mycket.

Bissen, *-, m.* tugga, munsbit, bit. Bild. *jm schmale ~ geben:* vara snål mot ngn, *das ist ein harter ~* det är en hård nöt att knäcka. **-enweise,** *adv.* bitvis. **-ig,** *a.* fallen för att bitas, ond; bild. bitande. **-igkeit,** *f.* i sht bild. argt, bitande sätt.

bis[s]le, dial. = *bischen.* **-wunde,** *f.* bitsår, bett.

Bist[h]üm, *n.* biskopsdöme, (biskops)stift.

bisweilen, *adv.* understundom, emellanåt.

Bittbrief, *m.* böneskrift. **-e,** *-n, f.* bön, anhållan. *Eine ~ an jn richten* el. *thun:* vända sig med en bön, en anhållan till ngn. **-en,** *st. tr.* o. *itr. h.* **1.** bedja. **2.** bjuda, inbjuda. *Jn zu Tisch[e], zu Gast[e] ~* bjuda ngn hem till sig. **3.** särskilda talesätt. *Belieben Sie? — ich bitte!* behagar ni? — ja, jag tackar; jfr *danken I, 1; noch etw. Suppe, wenn ich ~ darf:* får jag lof att få litet mer soppa, *entschuldigen Sie! — bitte [hat nichts zu sagen]:* förlåt! — gör ingenting, ingen orsak, *bitte schön* el. *bitte sehr* el. *bitte, bitte!* a) ursäkta, förlåt, b) för all del, gör ingenting, c) för att afböja en artighet, ugf. å, ni är alltför artig! smickrare! d) visst icke, ni misstar er, *bitte, geben Sie mir das Buch!* var god och gif mig boken! *bitte, die Sache verhält sich anders:* om förlåtelse, så var det ej, *aber ich bitte Sie!* men hur kan ni påstå ngt sådant!

Bitter, I. *-, m.* bedjande. **II.** *a.* **1.** bitter, besk. **2.** bild. bitter, hård, smärtsam. *Es ist ~er Ernst:* det är en hård verklighet, fullt allvar, *~e Reue, Verzweiflung:* djup ånger, förtviflan. **3.** skarp, hvass, bitande. **4.** F *nicht das ~ste:* icke det bittersta, *das ist nicht ~!* det är ej illa! **-bier,** *n.* beskt öl. **-böse,** *a.* högst förtörnad. **-brunnen,** *m.* källa med bittert (mineral)vatten. **-holz,** *n.* kvassia. **-kalt,** *a.* F grufligt kall. **-keit,** *f.* bitterhet, beskhet. **-lich,** *a.* en smula bitter, bitter. **-ling,** *-e, m.* **1.** = *Bitterbrunnen.* **2.** bot. pepparskifling (Agaricus piperatus). **-n,** *sv. tr.* göra bitter, besk. **-salz,** *n.* engelskt salt. **-süſs,** *a.* besk och söt på samma gång; bild. *ein ~es Gefühl:* en känsla af ljuf bitterhet. **-wurz,** *f.* bot. stålört (Gentiana).

Bittgang, *m.* procession under bön. **-gesuch,** *n.* petition. **-schrift,** *f.* böneskrift, petition. **-steller,** *m.* petitionär. **-weise,** *adv.* i bedjande form.

Bivouac el. **Biwak,** *-s, n.* bivuak, läger. **-ieren,** *sv. itr. h.* bivuakera.

bizárr, *a.* bisarr, underlig, sällsam.
blach, *a.* slät, jämn. **-feld,** *n.* slätt. **-malen,** *tr.* emaljera guldarbeten.
blaff, *itj.* härmande hundskall, vov vov. **-en,** *sv. itr. h.* skälla, gläfsa. **-er,** *-,* *m.* (jagt)hund, racka. **-ert,** *-e,* *m.* blaffert, ett slags mindre silfvermynt.
Blahe, *-n, f.* säckväf, presenning.
bläh||en, *sv.* **I.** *tr.* uppblåsa, fylla, spänna. **II.** *rfl.* **1.** svälla. **2.** brösta sig, vara uppblåst. **III.** *itr. h.* om maträtter: uppblåsa magen, förorsaka väder. **-sucht,** *f.* vädersjuka. **-ung,** *f.* uppblåsande m. m. se *blähen.* **-ungsbeschwerden,** *pl.* väderspänning.
Blak, *-[e]s, 0, m.* rykande låga. **-en,** *sv. itr. h.* i sht om lampor ryka. **-[er]ig,** *a.* (som smakar) rökt.
Blam||läge, *0, f.* **-e,** *-s, 0, m.* o. ✱ *n.* blamerande, blottställande, kompromitterande, skam, smälek. *Sich* (dat.) *~ zuziehen:* blamera, kompromettera sig. **-ieren,** *sv.* **I.** *tr.* blottställa, kompromettera. **II.** *rfl.* blottställa, blamera sig, göra fiasko.
blanco, hand. *In ~* in blanko.
blank, *a.* blank. *In ~em Hemde:* i bara skjortan, bild. *~e Worte:* bara ord, F *~ sein:* vara renons, barskrapad på pengar, *mit jm ~ stehen:* stå på fiendtlig fot med ngn. **-draht,** *m.* hvit mässingstråd. **-ett,** *-e, n.* blankett. **-o** se *blanco.* **-scheit,** *n.* planschett. **-vers,** *m.* blankvers.
Blase, *-n, f.* dim. †, blåsa. **-balg,** *m.* (blås)bälg. **-n,** *st. itr. h.* o. *tr.* blåsa. Bild. *jm etw. in die Ohren ~* tuta ngt i öronen på ngn, *in ein Horn* el. *aus demselben Ton (mit jm) ~* hålla ihop (med ngn), *jm Staub in die Augen ~* slå blå dunster i ögonen på ngn.
Bläser, *-, m.* blåsare.
blas||licht, *a.* **1.** blåsartad. **2.** = *blasig.* **-iert,** *a.* blaserad. **-iertheit,** *f.* blaseradt tillstånd, sätt. **-ig,** *a.* blåsig (som har blåsor). **-phemie,** *-[e]n, f.* hädelse, smädelse.
blafs, *-er* †, *a.* blek; om färger: ljus, matt.
Bläfs se *Blefs.*
Blässe, *-n, f.* **1.** blekhet. **2.** se *Blesse.*
bläfslich, *a.* ngt blek, bleklagd.
Blatt, *-er* †, *n.* blad. Bot. *Blättchen:* småblad. Bild. *kein ~ vor den Mund nehmen:* tala öppet, utan förbehåll, *das steht auf einem anderen ~e:* det hör ej hit. *Öffentliche Blätter:* tidningar. **-ansatz,** *m.* bot. stipel. **-auge,** *n.* bot. öga, bladknopp. **-en,** *sv. tr.* afplocka bladen af. **-er,** *-n, f.* kvissla, koppa. *Die ~n:* kopporna.
Blättergold, *n.* bladguld.
Blatter||grube, *f.* koppärr. **-ig,** *a.* koppärrig.
blätter||ig, *a.* bladig. **-magen,** *m.* bladmage. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* bläddra. **II.** *rfl.* skifva, skifra sig.
Blatter||narbe, *f.* koppärr. **-narbig,** *a.* koppärrig. **-ngift,** *n.* koppämne, vakcin. **-nkrank,** *a.* sjuk i kopporna.
blätter||reich, *a.* blad-, löfrik. **-schmuck,** *m.* löfprydnad. **-stand,** *m.* bot. bladställning.
blattrig se *blatterig.* **blättrig** se *blätterig.*
Blatt||rippe, *f.* bladnerv. **-ständig,** *a.* bot. utgående från bladvecken.
blau, **I.** *a.* blå. *Es wird mir grün und ~ vor den Augen:* det går rundt omkring för mig, *~e Flecken:* blånader, *~e Bohne, ~es Korn:* a) (gevärs)kula, b) träff, *das ~e Blut:* gräddan, noblessen, *jm ~en Dampf* el. *Dunst* el. *Nebel vormachen:* slå blå dunster i ögonen på ngn, *die Woche ~ machen:* slå dank hela veckan, *sein ~es Wunder sehen, hören:* blifva högligen förvånad, F *Löcher in die ~e Natur schiefsen:* skjuta bom, bomma. **II.** *-[e]s, 0, n.* blått, blå färg. Bild. *das ~e vom Himmel herunterlügen:* ljuga som en borstbindare, *ins ~e hinein:* a) ut i Guds fria natur, utan mål, b) på en slump, som det faller sig, på höft, i vädret, utan eftertanke.
Bläue, *0, f.* blått, blå färg; blåelse. **-l,** ✱ **Blauel,** *-, m.* **1.** blåelse. **2.** se *Bleuel.* **-ln,** *sv. tr.* **1.** blåa. **2.** se *bleueln.*
blauen, *sv.* **I.** *itr. s.* blifva blå, blåna; vara blå. **II.** ✱ = följ.
bläuen, *sv.* **I.** *tr.* **1.** blåfärga, blåa. **2.** se *bleuen.* **II.** *rfl.* blifva blå, blåna.
Blau||färber, *m.* blåfärgare; skämt. lögnare. **-holz,** *n.* kampeschträ, blåholts. **-holzbaum,** *m.* kampeschträd. **-kehlchen,** *n.* zool. blåhake.
bläulich, *a.* blåaktig. **-grau,** *a.* blågrå.
Blau||meise, *f.* **-müller,** *m.* zool. blåmes. **-racke,** *f.* blåkråka. **-specht,** *m.* zool. nötväcka.
Blech, *-e, n.* **1.** (järn)bleck, plåt. **2.** mässingsinstrument. **3.** stud. pengar, schaber. **4.** F dumheter. *Das ist reines ~* det är bara dumheter, bara smörja. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* F betala, punga ut; betala fiolerna. **-ern,** ✱ **-en,** *a.* af bleck, bleck-; bild. ihållig, tom, innehållslös. **-hütte,** *f.* blecksmedja. **-küchen,** *m.* bakelse gräddad på plåt. **-musik,** *f.* musik af mässingsinstrument. **-ner,** *-, m.* plåtslagare. **-schläger, -schmied,** *m.* blecksslagare.
blecken, *sv.* **I.** *tr.* visa, blotta. **II.** *itr. h.* framträda, blottas, titta fram.
Blei, *-e[r], I. n.* **1.** bly. Bild. *~ im Munde haben:* hafva svårt för att tala. **2.** gevärskula, lod. **3.** sänklod, lod. **4.** blyertspenna. **II.** *m.* braxen. **-abgang,** *m.* blyslagg.
bleiben, *st. itr. s.* **1.** förblifva, blifva. *Liegen, stehen ~* förblifva liggande, stående el. ligga, stå kvar, *stehen ~* säfv. stanna, *sitzen ~* a) sitta kvar, b) få sitta på baler, c) stanna på öfverblifna kartan, *leben ~* blifva vid lif, *stecken ~* blifva sittande, sitta fast, komma af sig, *drei von fünf bleibt zwei:* tre från fem står två kvar, *damit können Sie zuhause ~* det kan ni behålla för er, *~ Sie mir vom Halse* el. *vom Leibe:* låt mig vara i fred, *er bleibt doch immer Ihr Va-*

ter: han är dock er far, *es bleibt hell bis 6 Uhr:* det är ljust till kl. 6. ~*d:* varande, stadig, ~*de Wohnung:* fast bostad. 2. *Bei etw.* ~ framhärda i, stå fast vid ngt, *bei der Sache, bei der Wahrheit* ~ hålla sig till saken, till sanningen. 3. stanna, återstå. *Hier ist meines ~s nicht:* a) här får jag ej stanna, b) här har jag ingenting att göra. 4. uteblifva, vara borta, sjömansspr.: blifva borta (= hafva drunknat), i fält: stupa. *Wo ~ Sie denn?* hvar håller ni hus? 5. *Etw.* ~ *lassen:* a) underlåta ngt, b) ej röra vid, låta bli ngt, *laſs das ~!* lå bli det!

bleich, *a.* blek. **-anstalt**, *f.* blekeri. **-art**, *-e, m.* ljus vinsort. **-e**, *-n, f.* 1. blekhet. 2. blekande, blekning. 3. blekplats. **-en**, *sv.* I. *tr.* bleka. II. *rfl.* blekas. III. *itr. h.* o. *s.* vanl. *sv.* men äfv. ✱ *st.* blekas, blekna. **-er**, *-, m.* blekare. **-erin**, *-nen, f.* blekerska. **-ert** se *Bleichart.* **-plan**, **-platz**, *m.* blekplats. **-rot[h]**, *a.* blekröd. **-sucht**, *f.* bleksot. **-süchtig**, *n.* lidande af bleksot. **-ung**, *f.* blekning.

bleien, I. *sv. tr.* 1. plombera. 2. loda. 3. nedtynga. II. vanl. **-ern**, *a.* af bly, bly-. **-feder**, *f.* blyertspenna. **-he**, *-n, m.* o. *f.* braxen. **-ig**, *a.* blyhaltig. **-siegel**, *n.* blystämpel. **-stift**, *m.* blyertspenna. **-weiſs**, *n.* blyhvitt.

Blend|e, *-n, f.* 1. bländande, bländning. 2. bländverk. 3. opt. diafragma. 4. mil. blindverk. 5. sigte på gevär. 6. blindfönster, blinddörr. 7. min. blende. **-en**, *sv. tr.* 1. blända, förblinda. 2. dämpa el. hindra ljusets tillträde till, t. ex. *ein Pferd* ~ sätta skygglappar på en häst, *ein Fernrohr* ~ sätta diafragma i en kikare. 3. dölja för blicken. **-laterne**, *f.* blindlykta. **-leder**, *n.* skygglapp. **-leuchte**, *f.* blindlykta. **-ling**, *-e, m.* bastard. **-rahmen**, *m.* mål. lösram. **-ung**, *f.* 1. bländande m. m. se *blenden.* 2. = *Blende 3, 4.* **-werk**, *n.* bländverk.

Bleſs, *-e, m.* **Bleſs|e**, *-n, f.* bläs, bläsa. **-ieren**, *sv. tr.* blessera, såra. **-ür**, *-en, f.* blessyr, sår.

Bleu|el, *-, m.* klapperträ. **-in**, *sv. tr.* slå, klappa. **-n**, *sv. tr.* F slå, prygla, lappa om.

Blick, *-e, m.* blick, ögonkast. *Böser* ~ ondt öga, *auf den ersten* ~ a) vid första påseende, b) strax. **-e**, *-n, f.* löja. **-en**, *sv. itr. h.* 1. blicka, se. *Soweit das Auge blickt:* så långt ögat når. *Hohn blickte aus seinem Auge* el. (*tr.*) *sein Auge blickte Hohn:* han blickade hånfullt. 2. se ut. 3. ~ *lassen:* visa, *sich* ~ *lassen:* visa sig, blifva synlig, komma fram. 4. lysa, glänsa, tindra. **-feuer**, *n.* blickeld. **-schnell**, *a.* blixtsnabb.

blind, *a.* 1. blind. *Im ~en tappen:* trefva sig fram, ~*e Kuh* el. *Maus spielen:* leka blindbock. 2. dold, blind-, t. ex. ~*e Klippen:* blindskär. 3. döljande, t. ex. *die ~e Nacht:* den mörka natten, ~*e Kappe:* mössa som döljer dess bärare för andras blickar, *ins ~e hinein:* utan mål, på måfå, utan eftertanke. 4. om speglar, metallytor o. dyl. matt, anlupen. 5. låtsad, blind-, t. ex. ~*e Fenster:* blindfönster, ~ *schieſsen:* skjuta med löst krut utan kula, *der ~e Darm:* blindtarmen. 6. ~*er Lärm:* falskt allarm, ~*er Schreck:* förskräckelse utan anledning, ~*er Eifer:* ovist nit, ~*er Passagier:* passagerare som medföljer utan betalning. 7. öfverflödig, till öfverlopps, sjö. *der ~e Mann:* matros som biträder den egentliga rorgängaren. 8. ~*e Wand:* blindmur, vägg utan fönster och dörrar, ~*e Suppe:* mager soppa utan flottpärlor. **-ekuh**, *f.* blindbock. **-enalphabet**, *n.* alfabet för blinda. **-enanstalt**, *f.* institut för blinda. **-gläubig**, *a.* blindt troende. **-heit**, *f.* blindhet. **-lings**, *adv.* blindt, utan att se sig för, på måfå. **-natter** = *Blindschleiche.* **-rahmen** = *Blendrahmen.* **-schleiche**, *f.* ormslå; bild. dolsk, lömsk person.

blink, *a.* blänkande, lysande. **-en**, *sv. itr. h.* 1. blänka, glänsa, stråla, tindra. 2. = följ.

blinze[l]n, *sv. itr. h.* blinka.

Blitz, *-e, m.* blixt, ljungeld. **-ableiter**, *m.* åskledare. **-blank**, *a.* blänkande, skinande. **-dumm**, *a.* ofantligt dum, fånig. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* 1. blixtra. 2. blänka, glänsa, blixtra. 3. äfv. *s.* blixtsnabbt röra sig, t. ex. *er blitzte wie das Wetter davon:* han for af som en pil. 4. *Auf* (med ack.) el. *gegen etw.* ~ träta, gräla, svära på ngt. II. *tr. Jn zu Boden* ~ dundra emot, förkrossa ngn med ord el. blixt. **-ern**, *sv. itr. h.* = *blinken 1.* **-eseile**, *f.* stor brådska. **-esschnelle**, **-esschnelligkeit**, *f.* blixtsnabb hastighet. **-geschwind**, *a.* blixtsnabb. **-junge**, *m.* F präktig pojke, satans pojke. **-kerl**, *m.* F kanalje, satans karl, tusenkonstnär. **-mädel**, *n.* F präktig tös, satunge. **-schlag**, *m.* åskslag. **-schnell**, *a.* blixtsnabb. **-strahl**, *m.* blixt, åskstråle. **-verliebt**, *a.* kär uppöfver öronen. **-wenig**, *adv.* särdeles litet, ringa.

Block, *-e* †, *m.* 1. block; bild. drummel, klumpig person, tölp. *In* ~ *kaufen:* köpa i slump, *über Stock und* ~ öfver stock och sten. 2. stock i hvilken en brottslings fötter fastlåsas. **-äde**, *-n, f.* blockad, blockering. **-blei**, *n.* bly i tackor. **-eis**, *n.* is i block.

blöcken, *sv. tr. Einen Hut* ~ stocka en hatt, *einen Stiefel* ~ sätta en stöfvel på läst.

Block|haus, *f.* 1. blockhus. 2. fängelse. **-ieren**, *sv. tr.* blockera. **-ierung**, *f.* blockering, blockad. **-ig**, *a.* klumpig, grof. **-rad**, *n.* blockhjul, massivt hjul. **-sberg**, *m.* bláklulla, äfv. bärget Brocken i Harz. **-wagen**, *m.* lastvagn.

blöd|[e], *a.* 1. om ögonen: svag, svagsynt. 2. blödsint, svagsint, mindre vetande. 3. blödig, blyg, försagd. **-äugig** = *blödsichtig.* **-igkeit**, *f.* 1. ögats svaghet, svagsynthet. 2. förståndets svaghet, blödsinthet, svagsinthet. 3. blödighet, blyghet. **-sichtig**, *a.* svagsynt. **-sichtigkeit**, *f.* svagsynthet. **-sinn**, *m.* svag-

sinthet, fånighet, galenskap. **-sinnig,** *a.* svagsint, fånig, galen. **-sinnigkeit,** *f.* = *Blödsinn.*

Blokáde se *Blockade.*

blöken, *sv. itr. h.* böla, råma; bräka.

blokíeren se *blockieren.*

blond, *a.* blond, ljuslett, ljus. **-e,** *f.* **1.** (adj. böjn.) blondin. **2.** *-n,* blonder. **-enschleier,** *m.* slöja af blonder. **-haarig,** *a.* ljushårig. **-heit,** *f.* ljuslett utseende. **-ín,** *-s, m.* ljus, ljuslett, ljushårig man. **-íne,** *-n, f.* blondin. **-kopf,** *m.* ljushårig, ljuslockig person. **-lockig,** *a.* ljuslockig.

blöfs, ✱ **blos,** *a.* **1.** blott, bar. *Der ∼e Anblick* el. *∼ der Anblick:* blotta anblicken, *der ∼e Neid:* rena afunden. **2.** blottad, utblottad, saknande. *Alles Mutes ∼* helt och hållet saknande mod, *von aller Hülfe ∼* utblottad på alla hjälpmedel. **3.** naken, bar. *Auf ∼em Pferde reiten:* rida barbaka (utan sadel), *sich ∼ tragen:* vara djupt urringad; F *der ∼e:* baken, *jm den ∼en besehen:* smörja upp ngn. **-decken,** *tr.* aftaga täcket af, blotta.

Blöfse, *-n, f.* **1.** nakenhet; bild. utblottadt tillstånd. **2.** *Sich* (dat.) *eine ∼ geben:* a) fakt. blotta sig, b) bild. blotta sig, gifva hugg på sig. **3.** blottad, svag, öm punkt, svag sida. *Js ∼n aufdecken:* blotta ngns svagheter.

blöfs‖füfsig, *a.* barfotad. **-geben,** *tr.* o. *rfl.* blotta, prisgifva (sig). **-legen,** *tr.* blotta, afslöja. **-liegen,** *itr. h.* ligga bar. *Es liegt blofs am Tage:* det ligger i öppen dag. **-setzen, -stellen,** *tr.* o. *rfl.* blottställa, utsätta (sig), *dem Feinde:* för fienden. **-stellung,** *f.* blottställande.

blühen, *sv. itr. h.* blomma, blomstra.

Blume, *-n, f.* dim. †, **1.** blomma, blomster. *Die ∼ der Jugend:* den bästa bland de unga, *in der ∼ der Jugend:* i lifvets vår, *∼ der Ritterschaft:* ridderskapets prydnad, *die ∼ aller Schönheit:* den skönaste, *etw. durch die ∼ sagen:* säga ngt på ett förblommeradt sätt. **2.** hvit fläck på naglar, hölder m. m., äfv. på djur; bläs. **3.** bouquet på viner; det öfversta ölet i ölglaset tillika med fradgan. **4.** mjukt hår, fjun. *Die ∼ des Schafes:* den mjukaste, finaste ullen på fåret. **5.** jungfrudom, mödom.

blumen, blümen, *sv. tr.* o. *rfl.* pryda, smycka (sig) med blommor, sy blommor på, väfva blommor i. *Geblümt:* blommig.

blumen‖arm, *a.* fattig på blommor. **-asch,** *m.* blomkruka. **-auge,** *n.* blomknopp. **-bau,** *m.* blomsterodling. **-brett,** *n.* blomsterbräde, blomsterhylla. **-fabrik,** *f.* fabrik för tillverkandet af konstgjorda blommor. **-flor,** *m.* **blomstring,** blomsterprakt, blomstersamling. **-flur,** *f.* poet. blomsterfält. **-gärtner,** *m.* blomsterodlare. **-griffel,** *m.* bot. pistill. **-haar,** *n.* blomsterprydt hår. **-krone,** *f.* **1.** krona af blommor. **2.** bot. blomkrona. **-lese,** *f.* **1.** blomsterplockning. **2.** urval ur författare, antologi. **-liebhaber,** *m.* blomsterälskare. **-macher(in),** *m.* (*f.*) florist. **-pfad,** *m.* blomsterströdd väg. **-pracht,** *f.* blomsterprakt, rik blomsterskrud. **-reich,** *a.* rik på blommor. **-schnur,** *f.* blomstergirland. **-sprache,** *f.* blomsterspråk. **-ständer,** *m.* blomsterbord. **-staub,** *m.* frömjöl. **-stickerin,** *f.* blomsterstickerska (som broderar blommor). **-stock,** *m.* **1.** blomstånd (stånd af en blommande växt). **2.** blomkäpp (käpp att binda blommor vid). **-strauſs,** *m.* blomsterkvast, bukett. **-stück,** *n.* **1.** blomsterland, blomstersäng. **2.** blomsterstycke (tafla föreställande blommor). **-topf,** *m.* blomkruka. **-voll,** *a.* blomsterrik. **-zeit,** *f.* blomstringstid. **-zie[r]rat[h],** *m.* blomsterprydnad, blomverk. **-zucht,** *f.* blomsterodling. **-zwiebel,** *m.* blomsterlök.

blümeránt, *a.* F blekblå, matt blå. *Mir wird ganz ∼* det svartnar för ögonen på mig.

blum‖licht = *blumig.* **-íeren,** *sv.* = *blümen.* **-ig,** *a.* blommig, blomstrande. **-íst,** *-en, m.* **-ístin,** *-nen, f.* blomstervän, blomsterodlare.

Bluse, *-n, f.* blus. **-nmann,** *m.* blusklädd man, kroppsarbetare.

Blut, *-[e]s, 0, n.* **1.** blod. *Für etw. mit seinem ∼e einstehen:* svara för ngt med sitt lif, *das ∼ verleugnet sich nicht:* äpplet faller ej långt från trädet, *mein ∼ empört sich:* jag uppröres, *heifses ∼ haben:* vara hetlefrad, *immer ruhig ∼!* sakta i backarne! *das macht böses ∼* det väcker ondt blod, *∼ der Reben:* drufsaft. **2.** person, slägte, t. ex. *junges ∼* ung människa, *sie ist noch ein junges ∼* hon är bara barnet, *wir bäurisch treues ∼* vi trogna bönder, *ich armes ∼!* jag fattig stackare! *die armen Blütlein!* de stackarne! **-albern,** *a.* oerhördt dum. **-andrang,** *m.* blodkongestion. **-arm,** *a.* **1.** blodfattig. **2.** alldeles utfattig. **-armüt[h],** *f.* blodbrist. **-auswurf,** *m.* blodspottning, blodspott. **-bann,** *m.* domsrätt öfver lif och död. **-befleckt,** *a.* blodfläckad, blodbesudlad; belastad med blodskuld. **-bühne,** *f.* schavott. **-bürge,** *m.* person som med sitt lif ansvarar för en annan.

Blüte, *-n, f.* **1.** blomma, blomster. **2.** blomning, blomstring. *In ∼ stehen:* stå i blom.

bluten, *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** blöda. *Ich blute an der Stirn, aus der Nase:* min panna, min näsa blöder. **2.** F bild. göra en kännbar (penning-) förlust, t. ex. *er wird ∼ müssen:* han kommer att få betala, att få punga ut, *er soll mir dafür ∼* det skall han få sota för. **3.** *Die Rebe blutet:* det rinner saft af vinrankan, *das Erz blutet:* malmen är blodröd. **II.** *tr. Das Bett voll ∼* blöda ned sängen. **III.** *rfl. Sich zu Tode* el. *sich tot ∼* dö af blodförlust, förblöda.

Blüten‖baum, *m.* blommande träd. **-reich,** *a* blom(ster)rik. **-schmuck,** *m.* blomsterprakt, -skrud.

Blut‖entziehung, *f.* blodaftappning. **-er,** *-, m.*

person som lider af blodflöde. **-ergiefsung,** *f.* **-erguſs,** *m.* blodutgjutning. **-erin,** *-nen, f.* se *Bluter.* **-erzeugend,** *a.* blodbildande. **-fahne,** *f.* blodfana (tecken till domsrätt öfver lif och död). **-feind,** *m.* dödsfiende. **-fink[e],** *m.* zool. domherre. **-fluſs,** *m.* blodflöde. **-fremd,** *a.* fullkomligt främmande. **-freund,** *m.* blodsfrände. **-gefäſs,** *n.* blodkärl. **-geld,** *n.* **1.** blodpengar. **2.** mansbot. **-gericht,** *n.* domstol öfver lif och död. **-gerüst,** *n.* schavott. **-gier,** *f.* blodtörst. **-gierig,** *a.* blodtörstig.

Blüthe se *Blüte.*

blutlig, *a.* **1.** blodig. Bild. *mit ∼er Schrift schreiben:* skrifva med blod, F *keinen ∼en Heller haben:* ej hafva ett enda öre. **2.** blodtörstig. **-igrot[h],** *a.* blodröd. **-jung,** *a.* mycket ung, späd. **-küchen,** *m.* blodlefver. **-kügelchen,** *n.* blodkula. **-lassen,** *n.* åderlåtning. **-lechzend,** *a.* törstande efter blod. **-leer,** *a.* blodfattig, blodlös. **-leere,** *f.* blodbrist. **-lohn,** *m.* blodpengar, syndapengar. **-mensch,** *m.* blodtörstig människa. **-rache,** *f.* blodshämd. **-reich,** *a.* blodfull. **-richter,** *m.* **1.** domare i en domstol i lifssaker. **2.** bödel. **-ruhr,** *f.* rödsot. **-rünstig,** *a.* blodstrimmig, blodig. **-s-** se *Blut-.* **-sauer,** *a.* ytterst mödosam. *Es sich* (dat.) *∼ werden lassen:* anstränga sig till det yttersta. **-sauger,** *m.* blodsugare. **-scheu,** *a.* rädd för åsynen af blod. **-schlecht,** *a.* ytterst dålig. **-selten,** *a.* ytterst sällsynt. **-sturz,** *m.* blodstörtning. **-that,** *f.* blodsdåd. **-tropfen,** *m.* blodroppe. **-übel,** *adv.* mycket illa. **-umlauf,** *m.* blodomlopp. **-ung,** *f.* blödning. **-vergiefsen,** *n.* blodsutgjutelse. **-verwandte(r),** (adj. böjn.) *m.* blodsfrände. **-wenig,** *adv.* ytterst ringa.

Bö, *-en, f.* (storm)by.

Boa, *-s, f.* boa, jätteorm.

Bock, *-e* †, *m.* **1.** (get)bock. Bild. *den ∼ zum Gärtner* el. *auf die Haferkiste setzen:* sätta bocken till trädgårdsmästare, *ein alter geiler ∼* en gammal liderlig själle, *hol's der ∼* el. *hol mich der ∼!* ta mig katten! *weinen, dafs einen der ∼ stöfst* el. *als ob einen der stiefse:* gråta krampaktigt, ryckvis. P afv. spenamn för skräddare. **2.** bagge; afv. hanne af vissa andra djurslag. **3.** = *Bockbier.* **4.** stormbock, murbräcka; isbrytare vid broar; pålklubba. **5.** (kusk)bock. **6.** ställning på hvilken ngt hvilar, t. ex. *der ∼ einer Windmühle:* foten på en väderkvarn. **7.** kran, vindspel. **8.** kullerbytta. *Einen ∼ schiefsen:* slå kullerbytta, F afv. göra en bock, dumma sig. **-bein,** *a.* styfbent. **-bier,** *n.* bockbier (ett slags öl). **-en, böcken,** *sv. itr. h.* **1.** om getter o. får: a) vara brunstig, b) bespringa. **2.** lukta som en bock. **3.** göra bocksprång, krumsprång; om hästar: stegra sig, kasta. **4.** vara trotsig, ha sitt hufvud för sig. **-ig, böckig, -isch, böckisch,** *a.* **1.** stinkande som en bock. **2.** brunstig. **3.** stel, klumpig. **4** envis, egensinnig. **-lamm,** *n.* bockkilling; bagglam. **-leiter,** *f.* dubbelstege. **-sbeutel,** *m.* **1.** a) en bocks testikelpung, b) flaska af samma form, c) ett slags vin från Würzburg, förvaradt i sådana flaskor. **2.** F gammal slentrian. **-shorn,** *n.* bockhorn. Bild. *jn ins ∼ jagen:* injaga skräck hos ngn, skrämma ngn, så att han blir medgörlig. **-siedern,** *a.* af bockskinn. **-ssprung,** *m.* bocksprång, krumsprång. **-steif,** *a.* stel som en bock.

Boden, *-[†], m.* **1.** mark. *Die Augen zu ∼ schlagen:* slå ned ögonen, *dem ∼ gleich machen:* jämna med marken. **2.** land i motsats till vatten. *∼ fassen:* få fotfäste, *den ∼ verlieren:* förlora fotfäste. **3.** jord, jordmån. **4.** jordegendom. *Grund und ∼ besitzen:* vara fastighetsägare, jordägare. **5.** botten. Bild. *der Mensch hat keinen ∼* han är en ohjälplig slösare. **6.** golf. **7.** grund. **8.** vind (öfversta rummet under taket), spannmålsvind, magasin. **-art,** *f.* jordmån. **-balken,** *m.* bottenbjälke, syll. **-beschaffenheit,** *f.* jordens, jordmånens beskaffenhet. **-besitz,** *m.* (besittning af) jordfastighet. **-fenster,** *n.* vindsfönster. **-geschofs,** *n.* **1.** bottenvåning. **2.** vindsvåning. **-kammer,** *f.* vindskammare. **-kreditanstalt, -kreditbank,** *f.* hypoteksbank. **-loch,** *n.* vindsglugg. **-raum,** *m.* vind, skulle. **-thür,** *f.* vindsdörr. **-treppe,** *f.* vindstrappa. **-wohnung,** *f* vindsvåning. **-zins,** *m.* jordränta, tomtöre.

bödmen, bödmen, *sv. tr.* sätta botten i.

Bödmerei, *-en, f.* sjö. bodmeri.

Bogen, *-, m.* dim. *Bög[e]lein, -elchen,* **1.** båge. **2.** pappersark. **-brücke,** *f.* hvalfbro. **-dach,** *n.* hvälfdt tak. **-form,** *f.* **1.** bågform. **2.** folio, helarksformat. **-gang,** *m.* hvalfgång. **-halle,** *f.* öfverhvälfd pelargång, portik. **-lang,** *a.* som räcker hela ark igenom. **-laube,** *f.* öfverhvälfd löfsal. **-pfeiler,** *m.* pelare som uppbär ett hvalf. **-schmierer,** *m.* F en som fullklottrar hela ark; dussinförfattare. **-schreiber,** *m.* renskrifvare. **-sehne,** *f.* bågsträng. **-seite,** *f.* foliosida. **-thüre,** *f.* hvalfdörr. **-weise,** *adv.* arkvis.

bogig, *a.* bågig.

Bohle, *-n, f.* **1.** grof planka. **2.** se *Bowle.* **-n,** *sv. tr.* belägga, klåda med plankor.

Böhm|e, *-n, m.* **1.** bömare. **2.** ✻ tattare. **-en,** *-s, 0, n.* Bömen. **-in,** *-nen, f.* **1.** bömiska. **2.** ✻ tatterska. **-isch,** *a.* bömisk. *Das sind ihm ∼e Dörfer:* det är latin för honom.

Bohne, *-n, f.* dim. †, böna. *Das ist keine ∼ wert:* det är ej värdt ett rundstycke, F *blaue ∼n:* (gevärs)kulor. **-n,** *sv. tr.* bona. **-nfest,** *n.* trettondagen. **-nstange,** *f.* bönstör. **-rn,** *sv. tr.* bona.

Böhnhase se *Bönhase.*

Bohr|ahle, *f.* syl att borra med. **-bogen,** *m.* tekn. borrstråke. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* borra. Bild. *er mag keine harten Bretter ∼* el. *er bohrt gern, wo das Brett am dünnsten ist:* han tycker ej om att anstränga sig, tar allt så lätt som

möjligt. **II.** *itr. h. In der Nase* ~ peta näsan. Bild. *das bohrt mir schon lange im Kopfe:* jag har redan länge tänkt därpå, oroats däraf; *an jm* ~ oupphörligt käxa på ngn. **-er**, **-**, *m.* **1.** borrare. **2.** borr. **-ung**, *f.* borrning.

Boi, Boj, *-s, m.* **1.** tygsorten boj. **2.** = *Boje.*

Bojár, *-en, m.* bojar.

Boje, *-n, f.* **1.** sjö. boj. **2.** pl. fotbojor.

Bökel- se *Pökel-.*

Bolle, *-n, f.* bot. **1.** rundt fröhus, fröknopp. **2.** rotknöl. **3.** rödlök. **-ngewächs**, *n.* lökväxt.

Böller, **-**, *m.* mindre mörsare, kanon. **-n**, *sv. itr. h.* **1.** skjuta med små kanoner el. mörsare. **2.** väsnas, larma.

Bollwerk, *n.* **1.** bålverk, bastion. **2.** dam mot hafvet.

Bolz, **-e** †, vanl. **-en**, **-**, *m.* dim. †, **1.** kolf, pil till armborst. Bild. *alles zu ~en drehen:* rida på ord och uttyda dem till det värsta; *~en spitzen* el. *fiedern, die ein anderer verschießt:* smida ränker, som man låter en annan utföra. **2.** tekn. plugg, bult, sprint. **3.** lod till strykjärn. **4.** kil. **5.** lodrät bjälke. *Gerade wie ein* ~ rak som en gärdsgårdsstör. **-engerade**, *a.* kapprak, snörrät.

Bombárd|le, *-n, f.* stenmörsare. **-eménT**, *-s, n.* bombardering. **-íer**, *-e, m.* (artilleri)konstapel. **-íeren**, *sv. tr.* bombardera. **-íerer**, **-**, *m.* **1.** bombarderare. **2.** = *Bombardier.* **-íerung**, *f.* bombardering.

Bomb|asin, *-s* el. *-e, m.* bombasin (tygsort). **-ast** (äfv. *-*^{a}), *-[e]s, 0, m.* bombast, svulst. **-ástisch**, *a.* bombastisk, svulstig. **-e**, *-n, f.* bomb. **-enfest**, *a.* bombfri. Bild. *das steht* ~ det är alldeles tvärsäkert.

Bon, **I.** *-s, m.* hand. anvisning, växel. **II.** *adv.* F godt, bra. **-bón**, *-s, m. o. n.* karamell, konfekt. **-d**, *-s, m.* obligation.

Bönhase, *-n, m.* bönhas.

bonitíer|len, *sv. tr.* taxera, värdera. **-ung**, *f.*

Bonne, *-n, f.* guvernant, bonne, barnflicka som talar franska.

Boot, *-e* [†], *n.* dim. †, båt. **-sbauer**, **-**, *m.* båtbyggare. **-smann**, *m.* **1.** pl. *-er* †, högbåtsman. **2.** pl. *Bootsleute*, båtsman, sjöman, matros. **-swächter**, *m.* båtvakt.

Bord, *-e, m. o.* * *n.* dim. †, **1.** strand. **2.** kant, brädd; infattning, garnering, bård. **3.** sjö. skeppsbord, bord. *An* ~ om bord, *an* ~ *legen:* lägga till. **-e** se *Borte.*

Bórde, *-n, f.* fruktbar slätt.

Bordíéll, *-e, n.* bordell. **-íeren** se *bortieren.* **-leiste**, *f.* reling. **-voll**, *a.* bräddfull.

bor|leál[isch], *a.* nordisk. **-eas**, **-**, *0, m.* poet. nordanvind. **-etsch** se *Borretsch.*

Borg, *-e, m.* **1.** kastrerad gris. **2.** kredit, räkning. *Auf* ~ *geben:* lemna på kredit. **-en**, *sv. tr.* **1.** låna, *von* el. *bei jm:* af ngn. **2.** taga på kredit, på räkning. **3.** lemna på kredit. **-er**, **-**, *m.* **-erin**, *-nen, f.* en som tar på kredit; låntagare, låntagerska. **-eréi**, *-en, f.* lånande; vana att taga på kredit. **-kauf**, *m.* köp på kredit. **-weise**, *adv.* på kredit.

Bork|le, *-n, f.* **1.** bark. **2.** (sår)skorpa. **-[en]dach**, *n.* barktak. **-ig**, *a.* **1.** af bark, bark-. **2.** täckt med (sår)skorpa.

Born, *-e, m.* dim. †, brunn, källa. **-íert**, *a.* bornerad, inskränkt, dum. **-íertheit**, *f.* inskränkthet, dumhet.

Borretsch, *-es, 0, m.* stofferblomma (Borago officinalis).

Borsdorfer, **-**, *m.* äpple(sort) från byn Borsdorf, äfv. adjektiviskt: ~ *Äpfel.*

Börse, *-n, f.* börs. **-nblatt**, *n.* börstidning. **-nhalle**, *f.* börs, börssal. **-nschwindel**, *m.* börsvindel, börsvingleri. **-nwucher**, *m.* börsocker, börsvingleri.

Borst, *-e, m.* spricka, remna. **-e**, *-n, f.* dim. †, borst. **-en**, *sv. itr. h. o. rfl.* borsta sig (resa borsten). **-enbesen**, *m.* damborste af borst. **-enkraut**, *n.* bot. safflor (Carthamus tinctorius). **-ig**, *a.* borstig; F Bild. ond, ilsken.

Bort|le, *-n, f.* bård, kant, list, snöre, galon. **-enmacher**, *m.* snörmakare. **-enrock**, *m.* galonerad rock. **-enweber**, *m.* snörmakare. **-enweberei**, *f.* **1.** snörmakaryrke. **2.** snörmakeriverkstad. **-enwirker(ei)** = *Bortenweber(ei).* **-íeren**, *sv. tr.* sätta bårder på, kanta med bårder, galonera.

bös se *böse.* **-ärtig**, *a.* **1.** elakartad. **2.** ond, elak. **-ärtigkeit**, *f.* **1.** elakartadt tillstånd, utseende. **2.** ilska, elakhet.

böschlen, *sv. tr.* tekn. göra sluttande, afsnedda. **-ung**, *f.* afsneddande, lutning, sluttning.

böse, *a.* **1.** moraliskt ond, elak, illvillig, dålig; *adv.* illa. *Der* ~ [*Feind*]: den lede (fienden), den onde, *in ~n Ruf bringen:* illa berykta, förtala. **2.** ond, sjuk, värkande. *Das* ~ *Weh:* fallandesot. **3.** ond, ledsam, svår att bära. *Ein ~r Weg:* en svår, tung väg. **4.** ond, uppbragt, vred. *Jn* ~ *machen:* reta ngn, *sie sind sich* (dat.) ~ el. *sie sind* ~ *mit einander:* de äro osams.

bos|len, *sv.* **I.** *tr.* reta, förarga. **II.** *rfl.* blifva ond, förargas.

Bös|ewicht, *m.* elak människa, bof, kanalje; F *der kleine* ~ den lilla skälmen, rustibussen. **-gelaunt**, *a.* vid dåligt lynne.

bös|haft, *a.* elak, illvillig, illasinnad, ondskefull. **-haftigkeit**, *f.* = *Bosheit 1.* **-heit**, *f.* **1.** ondska, elakhet. **2.** dålig handling, elakhet. **3.** ilska, raseri. **-heitssünde**, *f.* uppsåtlig synd.

Boskétt, *-e, n.* dunge, trädplantering, liten lustpark.

böslich, *a.* ond, illvillig, elak.

Bossel, Bofsel, *-n, f.* kägelklot. **-bahn**, *f.* kägelbana. **-ei**, *-en, f.* F petigt arbete, småplock. **-íeren**, *sv. tr.* bosselera. **-ig**, *a.* kupig, bucklig. **-n**, *sv.* **I.** *itr. h.* slå kägel. **II.** *itr. n. o. tr.* sysselsätta sig med småplock, pyssla, gå och plocka (med).

bofsen se *bosen*.
bossíeren, *sv. tr.* bossera.
böswillig, *a.* illvillig, elak. **-kelt**, *f.* illvilja, elakhet.
Bot, *-e, n.* bud, anbud.
Botán||ik, *0, f.* botanik. **-iker**, *-, m.* botanist. **-isch**, *a.* botanisk. **-isíeren**, *sv. itr. h.* botanisera. **-isíertrommel**, *f.* portör.
Bot||e, *-n, m.* bud, budbärare. **~n** *laufen:* springa ärenden. **-enamt**, *n.* 1. budbärarsyssla. 2. stadsbudskontor. **-enfrau**, *f.* kvinna som går ärenden, kvinnligt gångbud. **-engänger**, **-enläufer**, *m.* gångbud. **-enlohn**, *m.* betalning till ett bud, budbärarlön. **-enweise**, *adv.* i egenskap af bud(bärare). **-in**, *-nen*, *f.* kvinnligt bud, budbärerska. **-mäfsig**, *a.* 1. rättmätigt herskande. 2. underdånig, underlydande. 3. skattskyldig. **-mäfsigkeit**, *f.* herravälde, myndighet. *Unter seine ~ bringen:* underkasta, bringa under sin spira. **-schaft**, *f.* 1. a) budskap, underrättelse, b) budskickning. *Auf ~ gehen:* gå ärenden. 2. beskickning vid främmande hof. **-schafter**, *-, m.* sändebud, ambassadör.
Böttcher, *-, m.* tunnbindare. **-éi**, *-en, f.* 1. tunnbindarhandtverk. 2. tunnbindarverkstad.
Bottich, *-e, m.* kar, så. **-macher** = *Böttcher*. **-reifen**, *m.* såband, karband.
Bou||doír, *-s, n.* budoar. **-illón**, *-s, f.* buljong. **-levárd**, *-s, m.* bulevard, vall. **-quét**[t], *-s* el. *-e, n.* bukett. **-ssóle** se *Bussole*.
Bowle, *-n, f.* (dryckes)bål.
box||en, *sv. itr. h.* o. *rfl.* boxa, boxas. **-er**, *-, m.* boxare. **-eréi**, *-en, f.* boxning.
Boy, **-e** se *Boj, Boje*.
br = *burr*.
brabánt||er, **-isch**, *a.* brabantsk.
bräch, *a.* åbr. **~** *liegen:* ligga i träde; bild. ligga nere, i lägervall. **-acker**, *m.* träde(såker). **-ackern**, *itr. h.* plöja träde. **-e**, *-n, f.* åbr. 1. träde. 2. trädesåker. 3. trädesjordens plöjning. **-en**, *sv. tr.* 1. lägga i träde. 2. plöja, odla trädesåker. **-feld**, *n.* träde(såker). **-korn**, *n.* säd som sås på trädesåker. **-land**, *n.* träde(sjord). **-liegen**, *n.* träde. **-monat**, *m.* sommarmånad, juni.
Brachs, *-e, m.* braxen.
Brächschnepfe, *f.* vindspole (Scolopax arquata).
Brachse, *-n, f.* -n, *-, m.* braxen.
Brack, *-e, n.* o. ✱ *m.* afskräde, utskott. **-[e]**, *-en, m.* **-e**, *-n, f.* jäg. spårhund, jagthund. **-gut**, *n.* hand. utskott. **-ig**, *a.* **~***es Wasser:* brakvatten. **-kaffee**, *m.* sjöskadadt kaffe. **-perle**, *f.* omogen, icke klar pärla. **-vieh**, *n.* slagtdjur, slagtboskap, som ej duger till annat än slagt. **-wasser**, *n.* brakvatten.
Brägen se *Bregen*.
Brahm||aísmus, *-, 0, m.* bramaism. **-áne**, **-íne**, *-n, m.* braman, bramin. **-ánisch**, **-ínisch**, *a.* bramansk. **-ínísmus**, *-, 0, m.* bramaism.
Brak se *Brack*.
Brakteát, *-en, m.* **-e**, *-n, f.* brakteat.
Bram, *-e, m.* 1. bot. ginst (Genista). 2. sjö. bramsegel, bramstång.
Bramárbas, *-, -se, m.* storskräflare, pratmakare. **-íeren**, *sv. itr. h.* skräfla, prata.
Brame, **Bräme**, *-n, f.* bräm, kant.
Branche, *-n, f.* bransch, fack, (yrkes)gren.
Brand, *-e* †, *m.* 1. brand, eld, eldsvåda. *In ~ geraten:* fatta eld, *in ~ stecken* el. *setzen:* sätta eld på, antända, *in hellem ~e stehen:* stå i ljusan låga. 2. bränning. 3. bild. glöd, t. ex. *der Augen*. 4. pl. äfv. *-er* †, (eld)brand (= brinnande trästycke). Bild. *sich aus den Bränden machen:* taga sin Mats ur skolan. 5. svedjeland; torrt, ofruktbart ställe. 6. brand, sot på växter. 7. med. brand, kallbrand. **-balsäm**, *m.* salfva för brännsår. **-bettler**, *m.* person som tigger till följd af liden brandskada. **-brief**, *m.* 1. intyg om liden brandskada. 2. bref innehållande hotelser om mordbrand. **-eisen**, *n.* brännjärn. **-en**, *sv. itr. h.* om vatten, vågor: bryta sig mot klippor, mot stranden; bild. rasa. **-er**, *-, m.* 1. sjö. brandskepp, brännare. 2. mil. äfv. **Bränder**, brandrör. **-fest**, *a.* brandfri. **-fuchs**, *m.* 1. brandfux. 2. stud. student som är andra terminen vid universitetet. **-gasse**, *f.* prång mellan tvänne hus för att hindra eldens spridande från det ena till det andra. **-geschmack**, *m.* vidbränd smak. **-geschwür**, *n.* brandartad böld. **-getreide**, *n.* sotig säd. **-heide**, *f.* ödslig, kal, mager hed, ljunghed. **-icht**, **-ig**, *a.* 1. som smakar el. luktar brändt. 2. med. brandartad; om växter: behäftad med brand, sotig. **-korb**, *m.* galler, rost i eldstäder. **-korn**, *n.* sotig säd. **-marken**,* *tr.* brännmärka. **-mehl**, *n.* mjöl af sotig säd. **-meise**, *f.* talgoxe. **-opfer**, *n.* brännoffer. **-otter**, *f.* äsping. **-pfahl**, *m.* påle på bål, vid hvilken den lifdömde fastbands. **-pflaster**, *n.* plåster för brännskador. **-rost**, *m.* galler, rost i ugnar. **-rot**[h], *a.* eldröd. **-röt**[h]**e**, *f.* eldfärg; eldsken. **-salbe**, *f.* = *Brandbalsam*. **-schatzen**,* *tr.* brandskatta; bild. *jn ~* pungslå ngn, med våld fråntaga ngn ngt. **-schatzung**, *f.* 1. brandskattande. 2. brandskatt. **-schlange**, *f.* äsping. **-schwarz**, *a.* svart som sot. **-stelle**, *f.* 1. brandställe. 2. eldstad. **-steuer**, *f.* 1. brandskatt. 2. brandförsäkringspremie. **-stifter(in)**, *m.* (*f.*) mordbrännare (-erska). **-stiftung**, *f.* mordbrandsanläggning, mordbrand. **-ung**, *f.* bränning. **-vogel**, *m.* zool. tärna. **-weizen**, *m.* sotigt hvete. **-wunde**, *f.* brännsår. **-zeichen**, *n.* brännmärke.
Branke, *-n, f.* tass, klo, ram.
Branntwein, *m.* bränvin. **-geist**, *m.* sprit. **-pulle**, *f.* P bränvinsflaska, plunta.
Brante se *Branke*.
Bras||iliáner, *-, m.* brasilianare. **-iliánerin**, *-nen, f.* brasilianska. **-iliánisch**, *a.* brasiliansk. **-ílier** = *Brasilianer*. **-ílisch** = *brasilianisch*.

Brafs, *-es, 0, m.* hop, skräphög.

Brasse, *-n,* I. *f.* sjö. brass. II. äfv. **-n**, *-, m.* braxen. **-n**, *sv. tr.* sjö. brassa.

Brät‖aal, *m.* stekt ål. **-apfel**, *m.* stekäpple. **-en, a)** *st.* o. *sv.* I. *tr.* steka. Ordspr. *nach dem Manne brät man die Wurst:* don efter person, *Gebratenes:* stekt mat, stek. II. *itr. h.* stekas. **b)** *-, m.* dim. *Brätchen, -lein,* stek. Bild. *den ~ riechen:* få nys om saken. **-enfett**, *n.* stekflott. **-enschüssel**, *f.* stekfat. **-enwender**, *m.* stekvändare. **-er**, *-, m.* stekare. **-erin**, *-nen, f.* stekerska. **-hecht**, *m.* stekgädda. **-kartoffel**, *f.* stekt potatis.

Brätling, *-e, m.* bot. skifling (Agaricus).

Brät‖ofen, *m.* stekugn. **-pfanne**, *f.* stekpanna. **-rost**, *m.* halster. **-sch**, *itj.* kratsch. **-schaufel**, *f.* stekspade. **-sche**, *-n, f.* altfiol. **-schmalz**, *n.* stekflott. **-spiefs**, *m.* stekspett. **-wurst**, *f.* bräckkorf.

Brau, Bräu, *-e, m.* o. *n.* brygd.

Brauch, *-e* †, *m.* bruk, sed. **-bar**, *a.* brukbar, användbar. **-barkeit**, *f.* brukbarhet, användbarhet. **-en**, *sv. tr.* el. ✻ *itr. h.* med gen. 1. bruka, använda, begagna, göra bruk af. *Eine Kur ~* genomgå en kur. 2. behöfva. *Darauf braucht man nicht stolz zu sein:* det är ingenting att vara stolt öfver. äfv. opers., t. ex. *was braucht es so viel Umstände?* hvarför göra så mycket bråk, så många omständigheter? *das braucht es nicht:* det behöfs ej.

bräuchlich, ✻ = *gebräuchlich.*

Brau‖e, *-n, f.* ögonbryn. **-eigner**, *m.* bryggare. **-en**, *sv.* I. *tr.* brygga; bild. koka ihop, anstifta. II. ✻ *itr. h.* 1. sjuda, koka. 2. uppsända dunster. **-er**, *-, m.* bryggare. **-erbursche**, *m.* bryggardräng. **-erei**, *-en, f.* bryggeri. **-erin**, *-nen, f.* bryggarfru. **-haus**, *n.* bryggeri. **-herr**, *m.* bryggare. **-hof**, *m.* bryggeri.

braun, *a.* brun. *Von der Sonne ~ werden:* blifva solbränd, *~e Butter:* brynt smör, *der ~e,* dim. *Bräunchen:* ofta om hästar: brunte, äfv. om björnar: nalle. **-bier**, *n.* brunt öl.

Bräune, *0, f.* 1. brun färg, brunhet. 2. med. strupkatarr, strupinflammation, difteri.

Braunélle, *-n, f.* 1. järnsparf. 2. ae *Prünelle.*

bräunen, sv. I. *tr.* i sht kok. bryna. II. *itr. h.* o. *rfl.* brynas, blifva brun.

Braun‖fisch, *m.* tumlare. **-gefleckt**, *a.* brunfläckig.

bräunlich, *a.* brunaktig. **-gelb**, *a.* isabellfärgad.

braunrot[h], *a.* rödbrun.

Bräunung, *f.* brynande.

Braunwurz, *f.* flenört (Scrophularia).

Braus, *-es, 0, m.* brus. *In Saus und ~ leben:* lefva i sus och dus. **-che**, *-n, f.* bula, kula i hufvudet af slag el. stöt. **-e**, *-n, f.* 1. jäsning. 2. sprit på vattenkanna, i dusch m. m.; så äfv. det hela: vattenkanna med sprit, spritdusch. **-ebad**, *m.* spritdusch. **-eerde**, *f.* jäslera. **-ehahn**, *m.* zool. brushane. **-ekopf**, *m.* brushufvud. **-eköpfig**, *a.* lättretlig, uppbrusande, yr, vild. **-en**, *sv.* I. *itr.* 1. *h.* brusa, susa. 2. *s.* rusa, språnga åstad. II. *tr.* 1. frusta ut. 2. sprita, vattna med sprit. **-epulver**, *n.* fräspulver. **-ethon**, *m.* jäslera. **-ewind**, *m.* stormby; bild. vildhjärna, brushufvud.

Braut, *-e* †, *f.* 1. fästmö. 2. brud. **-bitter**, *m.* böneman. **-fackel**, *f.* bröllopsfackla. **-führer**, *m.* brudsven, marskalk. **-gelag**, *n.* bröllopslag. **-gemach**, *n.* brudkammare.

Bräutigam, *-e, m.* 1. fästman. 2. brudgum.

Braut‖jungfer, *f.* 1. (brud)tärna. 2. jungfrubrud. **-leute**, *pl.* brudfolk.

bräutlich, *a.* som en brud, brudlik, brud-; jungfrulig.

Braut‖ring, *m.* vigselring. **-schaft**, *f.* = *Brautstand.* **-schatz**, *m.* utstyrsel. **-schau**, *f.* första besöket hos den utkorade. *Auf die ~ gehen:* söka sig en fästmö. **-schmuck**, **-staat**, *m.* brudsmycke, brudskrud. **-stand**, *m.* förlofvades ställning; förlofningstid. **-tag**, *m.* förlofningsdag. **-werber**, *m.* böneman. **-werbung**, *f.* frieri.

brav, *a.* 1. bra, hederlig, dugtig, rättskaffens, snäll. 2. modig, tapper. **-heit**, *f.* dugtighet, rättskaffenhet, hederlighet; dugtig, hederlig handling. **-o**, *-[s], -s* el. *Bravi,* 1. *n.* bravo. 2. *m.* italiensk bandit, legd lönmördare, bravo. **-orufen**, *n.* bravorop.

Brech‖arz[e]nei, *f.* kräkmedel. **-bank**, *f.* linbråka. **-bar**, *a.* brytbar. **-barkeit**, *f.* brytbarhet. **-durchfall**, *m.* med kräkningar förenad diarré. **-e**, *-n, f.* linbråka. **-eisen**, *n.* bräckjärn, kofot. **-en, A)** *st.* I. *tr.* 1. bryta, bryta af. Bild. *das Gesetz ~* öfverträda lagen, *sich* (dat.) *den Kopf ~* göra sig hufvudbry, *das bricht ihm den Hals:* det störtar honom, blir hans undergång, *ein Wort, einen Vers ~* afdela ett ord, en vers. 2. bryta upp, röja, plöja upp; bild. *die Bahn ~* vara banbrytare. 3. vika, t. ex. *ein Blatt Papier, einen Brief, den Rand:* marginalen. 4. *Gebrochenes Deutsch:* bruten tyska, *er spricht gebrochen deutsch:* han talar bruten tyska, rådbråkar tyskan, *gebrochene Stimme:* bruten röst. 5. mat. *gebrochene Zahl:* bråk. 6. kräkas, kasta upp, spotta. II. *rfl.* 1. brytas. *Seine Stimme bricht sich:* han är i målbrottet. 2. aftaga, gifva efter, slå om. 3. kräkas, kasta upp. III. *itr.* **a)** *s.* 1. brista. 2. gå af, taga slut. 3. bryta, rusa, störta fram. *Diebe sind in das Haus gebrochen:* tjufvar hafva brutit sig in i huset. **b)** *h.* 4. *Mit jm ~* bryta med ngn. 5. kräkas. *Zu ~ einnehmen:* taga kräkmedel. **B)** *sv. tr.* tekn. bråka, t. ex. *Flachs, Hanf.* **-mittel**, *n.* kräkmedel. **-nufs**, *f.* räfkaka. **-punkt**, *m.* opt. brytningspunkt. **-ruhr**, *f.* europeisk kolera. **-stange**, *f.* bräckstång. **-ung**, *f.* brytande m. m. ae *brechen.* **-wurz**, *f.* bot. nysrot (Veratrum al-

bum). **-wurzel**, *f.* kräkrot. **-zeug**, *n.* verktyg att bryta upp lås m. m., bräckjärn.

Bregen, *-s, 0, m.* hjärna, hjärnsubstans; P bild. hjärna, hufvud, förstånd.

Brei, *-e, m.* mos, gröt. Bild. *den ~ verschütten:* fördärfva saken, försumma fatalierna, *ein Kerl von ~* en vek, ömtålig el. opålitlig stackare, F *einen langen ~ von etw. machen:* göra en lång harang om ngt, F *jm den ~ ums Maul schmieren:* lura ngn på konfekten, ordspr. [*zu*] *viele Köche verderben den ~* ju flera kockar ju sämre soppa. **-haft**, *a.* som mos, mosig, grötaktig. **-ha[h]n** se *Broyhan.* **-icht**, **-ig** = *breihaft.*

breit, *a.* bred, platt. *~ drücken* el. *schlagen:* tillplatta, F *jn ~ schlagen:* a) öfvertala, b) narra ngn, *etw. ~ treten:* orda vidt och bredt om ngt, *~ im Reden sein:* vara mångordig, *des ~ern darlegen:* utföra, utförligt framställa, *sich ~ machen:* taga stor plats, brösta sig, skryta. **-e**, *-n, f.* bredd. *In die Länge und ~* vidt och bredt, *~ des Geleises:* spårvidd. **-en**, *sv.* I. *tr.* 1. breda, utbreda, veckla isär. 2. göra bred, draga ut på bredden. II. *rfl.* utbreda sig, vidga sig. **-füfs**, *m.* plattfot. **-füfsig**, *a.* plattfotad. **-gestirnt**, *a.* som har bred panna. **-gold**, *n.* bladguld. **-köpfig**, *a.* som har bredt hufvud, tjockhufvad. **-stirnig** = *breitgestirnt.*

Bremſle = *Bremse.* **-er**, I. *-, m.* bremare. II. = *bremisch.* **-erin**, *-nen, f.* bremiska. **-isch**, *a.* bremisk.

Bremsſle, *-n, f.* 1. zool. broms. 2. kapson. 3. broms på järnvägsvagnar, hämsko. **-en**, *sv. tr.* bromsa. **-er**, *-, m.* bromsare. **-fliege**, *f.* zool. broms. **-vorrichtung**, *f.* bromsinrättning.

brennſlbär, *a.* brännbar. **-barkeit**, *f.* brännbarhet. **-en**, *sv. oreg.* I. *itr. h.* 1. brinna. *Die Lampe brennt dunkel:* lampan lyser dåligt. Bild. brinnande längta, t. ex. *sein Herz brennt nach Liebe.* 2. bränna, vara brännhet. *~des Rot:* eldrödt, bild. *~de Liebe:* glödande kärlek. II. *tr.* bränna. *Sich* (dat.) *eine Kugel vor den Kopf ~* jaga en kula genom sitt hufvud. III. *rfl.* 1. bränna sig, blifva bränd. 2. bild. *sich weifs, rein ~* ställa sig oskyldig, rentvå sig, fria sig. 3. F bild. misstaga sig. *Da brennst du dich:* där har du hoppat i galen tunna. **-er**, *-, m.* 1. brännare på lampor. 2. brännmästare. 3. bränvinsbrännare. **-erei**, *-en, f.* bränneri. **-glas**, *n.* bränn-, solglas. **-holz**, *n.* bränsle. **-öl**, *n.* bränn-, lysolja.

brenzſleln, *sv. itr. h.* lukta el. smaka bränd el. vidbränd. **-lich**, **-lig**, *a.* som luktar el. smakar bränd, vidbränd.

Bresche, *-n, f.* bresch.

Brest, *-e*, **-e**, *-n, m.* = *Gebrechen II.* **-haft**, *a.* lytt, vanför.

Brett, * **Bret**, *-er, n.* 1. bräde, planka. *~er schneiden:* såga bräder, F bild. snarka, dra timmerstockar. Bild. *da ist die Welt mit ~ern vernagelt:* där tar vägen slut, äfv. nu står mitt förstånd stilla, *das ~ bohren, wo es am dünnsten ist:* taga saken så lätt som möjligt, *jn durch ein eichen ~ loben:* rosa, öfverdrifvet berömma ngn, *durch ein ~ sehen:* vara skarpsynt, *ein ~ vor den Augen haben:* gå med förbundna ögon, *ein ~ vor dem Munde haben:* vara fåordig, hafva munlås, *ein ~ vor dem Kopfe haben* el. *mit ~ern vernagelt sein:* vara inskränkt, korkad, en träskalle. 2. *Das schwarze ~* svarta taflan. Bild. *zu ~ kommen:* blifva allmänt bekant. 3. bord, disk, i sht bild., t. ex. *bei dem ~ bezahlen:* ej blifva ngt skyldig, betala med samma mynt, *etw. auf einem ~ bezahlen:* betala ngt på en gång; grönt bord i rådsförsamlingar, domstolar, t. ex. *vors ~ kommen:* ställas inför rätta, *am ~e sein:* inneha makt, stå högt, äga inflytande. 4. bräde, brädspel. Bild. *einen Stein bei jm im ~e haben:* stå väl hos ngn. 5. tilja, skådebana. *Über die ~er gehen:* uppföras, spelas. **-baum**, *m.* stock som skall söndersågas till bräder. **-beute**, *f.* bikupa af bräder (för skogsbin). **-block** = *Brettbaum.* **-erbühne**, *f.* ställning, scen af bräder för taskspelare m. m. i sht vid marknader, kasperteater. **-ern**, *a.* af bräder, bräd-; F bild. platt, ytlig. **-fiedel**, **-geige**, *f.* fiol af ett bräde. **-mühle**, *f.* sågverk. **-nagel**, *m.* brädspik. **-spiel**, *n.* brädspel, damspel. **-stein**, *m.* (brädspels)bricka. **-verkleidung**, *f.* brädfodring, panelning.

Brētzel se *Brezel.* **Breuha[h]n** se *Broyhan.*

Breve, *-[s], -s* el. *-n, n.* påfligt bref, breve.

Brevier, *-e, n.* breviarium, mässbok.

Brēzel, *-n, f.* kringla. **-frau**, *f.* kringelgumma (gumma som säljer kringlor).

Bricke, *-n, f.* zool. näjonöga.

Brief, *-e, m.* bref; dokument, diplom, kontrakt. Bild. *js ~e finden:* komma underfund med ngn, med ngns hemligheter. *~ und Siegel über etw. haben.* hafva bref och sigill på ngt, *~ Stecknadeln:* knappnålsbref. **-abgabe**, *f.* brefs aflemnande; postlucka. **-adel**, *m.* diplomadel. **-ausgabe**, *f.* utlemning af bref. **-beschwerer**, *m.* brefpräss. **-beutel**, *m.* postväska, postpåse. **-bogen**, *m.* bref-, postpappersark. **-bote**, *m.* postbud. **-büch**, *n.* postbok. **-geld**, *n.* brefporto. **-kasten**, *m.* breflåda. **-lich**, *a.* gnm el. i bref, skriftlig. *Mit jm ~ verkehren:* brefväxla med ngn. **-marke**, *f.* frimärke. **-papier**, *n.* postpapper. **-presse**, *f.* kopiepräss. **-schaften**, *pl.* bref, brefsamling, papper, handlingar. **-schalter**, *m.* postlucka. **-stempel**, *m.* poststämpel. **-tasche**, *f.* 1. plånbok. 2. portfölj. 3. postväska. **-umschlag**, *m.* (bref)kuvert. **-verkehr**, *m.* brefväxling.

Brigſlade, *-n, f.* mil. brigad. **-adier**, *-e, m.* mil. brigadchef. **-antine**, *-n, f.* sjö. brigantin. **-g**, *-s* el. * *-en, f.* sjö. brigg.

brillánt, I. *a.* briljant, strålande. **II.** *-en, m.* briljant. **-íeren**, *sv. tr.* briljantera.

Brillle, *-n, f.* glasögon. Bild. *etw. durch eine andere ~ ansehen:* se ngt med andra ögon, *jm eine ~ aufsetzen:* narra ngn, föra ngn bakom ljuset. **-íeren**, *sv. itr. h.* briljera, glänsa, lysa.

bringen, *sv. oreg. tr.* **1.** bringa, inbringa, medföra, komma med, skaffa, taga fram. *Bringe mir einen Stuhl:* gå efter en stol åt mig, *die Antwort ~* gifva svar, *jm einen Toast, ein Glas ~* föreslå, dricka ngns skål, *was ~ die Zeitungen?* hvad står det för nytt i tidningarna? *die Menge mufs es ~* det är mängden, som gör det, *ein Wort bringt das andere:* det ena ordet ger det andra, *Zeit bringt Rat:* kommer tid, kommer råd. **2.** i förening med adv. *In dazu ~ dafs:* förmå ngn att, *etw. fertig ~* få ngt färdigt, *was bringt Sie her?* hvad för eder hit? *sein Leben hoch ~* uppnå en hög ålder, *es hoch ~* komma långt, högt i graderna, *etw. klein ~* få sönder ngt, *jn vorwärts ~* föra ngn framåt i kunskaper, *es weit ~* komma, gå långt, *Geld zusammen ~* skrapa ihop pengar. **3.** i förening med prep. *Etw. an sich* (ack.) *~* förvärfva ngt, skrapa ngt åt sig, *etw. an den Mann ~* bringa ngt till rätt person, rätta ägaren, åfv. underrätta ngn om ngt, *Waren an den Mann ~* sälja (af med) varor, *seine Tochter an den Mann ~* gifta bort sin dotter, *an den Tag ~* bringa i dagen, *jn auf die Beine ~* hjälpa ngn på benen, *ein Stück auf die Bühne ~* låta uppföra en (teater)pjes, *das bringt mich auf den Gedanken:* det kommer mig att tänka på, *es* el. *sein Leben auf achtzig Jahre ~* blifva åttio år gammal, *auf die Nachwelt ~* öfverlemna åt eftervärlden, *auf die Schule ~* sätta i skola, *jn auf seine Seite ~* vinna ngn för sig, *etw. aufs Tapet ~* bringa ngt på tapeten, *das Essen auf den Tisch ~* sätta fram maten, *ein Kind auf die Welt ~* föda ett barn till världen, *jn aus dem Hause ~* aflägsna, köra bort ngn ur sitt hus, *sich* (dat.) *etw aus den Gedanken* el. *dem Kopfe* el. *dem Sinne ~* slå ngt ur hågen, *jn aus der* el. *aufser Fassung* el. F *aus dem Häuschen ~* bringa ngn ur fattningen, *bei Seite ~* aflägsna, *er hat es bis zum Major gebracht:* han har tjänat upp sig till major, *etw. hinter sich* (ack.) *~* tillryggalägga, åfv. förvärfva, lägga af ngt, *hinter Schlofs und Riegel ~* sätta inom lås och bom. *in Achtung, Ansehen ~* göra aktad, ansedd, *in Anwendung ~* använda, *in Aufregung ~* uppröra, oroa, *in Ausgabe, Einnahme ~* uppföra på utgifts-, inkomstkontot, *in seinen Besitz ~* förvärfva, sätta sig i besittning af, *etw. in Blüte ~* komma ngt att blomstra, *in Erfahrung ~* erfara, *in Erinnerung ~* återkalla i minnet, *sich ins Gerede ~* låta tala om sig, *in seine Gewalt ~* sätta sig i besittning af, *ins gleiche ~* bringa i jämvigt, *ins klare ~* bringa på det klara, *jm etw. in den Kopf ~* sätta ngt i hufvudet på ngn, *in die Lehre ~* sätta i lära, *jm etw. in die Rechnung ~* uppföra ngt på ngns räkning, *in Ruf gebracht werden:* komma i ropet, *jn in üblen Ruf ~* illa berykta ngn, *in Schlaf ~* söfva, *mit ins Spiel ~* inveckla, *in Umlauf ~* sätta i omlopp, *in Verdacht ~* göra misstänkt, *in Vergessenheit gebracht werden:* falla i glömska, *in Verruf ~* illa berykta, *in Verse ~* sätta i vers, *etw. in Wallung ~* komma ngt att sjuda, *in Wegfall ~* undertrycka, aflägsna, *in Wut ~* uppreta, *in Zug ~* sätta i gång, *mit sich ~* föra med sig, *wie es die Umstände mit sich ~* allt efter omständigheterna, *etw. nicht über das Herz* el. *über sich ~ können:* ej kunna förmå sig till ngt, *Unglück über jn ~* draga olycka öfver ngn, *um etw. gebracht werden:* blifva af med el. gå miste om ngt, *jn um etw. ~* fråntaga ngn ngt, göra att ngn förlorar ngt, *sich ums Leben ~* taga lifvet af sig, *unter Dach und Fach ~* bringa under tak, *jn unter die Erde ~* begrafva ngn, åfv. komma ngn att dö af sorg, *unter seine Gewalt ~* underkufva, taga i besittning, *seine Tochter unter die Haube ~* gifta bort sin dotter, *unter die Leute ~* sätta i omlopp, *vom Fleck, von der Stelle ~* få ur fläcken, komma ur fläcken med, *vor das Haus ~* följa, föra, skjutsa ända fram till porten, *jn vor den Richter ~* draga ngn inför rätta, *zu Ansehen ~* göra ansedd, *jm seine Pflicht zum Bewufstsein ~* påminna ngn om, förehålla ngn hans pligt, *zu Ehren ~* bringa till heders, *zu Ende ~* göra slut på, *zur Entscheidung ~* bringa till afgörande, afgöra, *jn zu einem Entschlusse ~* bestämma ngn för ngt, *zu Fall ~* bringa på fall, *zum Gehorsam ~* bringa till lydnad, *zum Geschenk ~* skänka, *jn zum Geständnis ~* förmå ngn att bekänna, *jm etw. zur Kenntnis ~* underrätta ngn om ngt, *jn zum Lachen ~* narra ngn att skratta, *etw. zum Opfer ~* (upp)offra ngt, *etw. zu Papier ~* sätta ngt på papperet, *zum Rasen ~* göra rasande, *zur Ruhe ~* lugna, *zum Schweigen ~* nedtysta, *jn wieder zu sich ~* väcka ngn till sans, *zur Stelle ~* framskaffa, *zur Welt ~* föda till världen, *es zu etw. ~* blifva ngnting, *es zu nichts ~* ej blifva ngnting.

-er, **-**, *m.* **-erin**, *-nen*, *f.* en som bringar, medför, skaffar ngt.

Brink, *-e, m.* grön plats, kulle, backe.

Brise, *-n, f.* sjö. bris.

Britlle, **-isch** se *Britte, brittisch.*

Britsche se *Pritsche.*

Brittle, **-n**, *m.* britt. **-in**, *nen*, *f.* brittisk kvinna. **-isch**, *a.* brittisk.
Broche se *Brosche.*
bröckelig, *a.* som lätt smular sig. **-n**, *sv.* **I.** *tr.* bryta i bitar, söndersmula. **II.** *itr. s.* o. *refl.* gå i bitar, smula sig.
brocken, **I.** *sv.* = *bröckeln.* **II.** **-**, *m.* dim. *Bröckchen*, *-lein*, afbruten bit, smula. **-weise**, *adv.* bitvis, i smulor.
bröcklig se *bröckelig.*
Brod se *Brot.* **-el**, **-**, *m.* imma, ånga. **-eln**, *sv. itr. h.* o. ✻ *s.* koka, sjuda, bubbla, skumma. **-em**, **-en**, **-**, *m.* ånga, kvalm, dunst, utdunstning. **-erie**, **-**[*e*]*n*, *f.* broderi.
Broiha[**h**]**n** se *Broyhan.*
Brokát, *-e*, *m.* brokad.
Brombeere, *-n*, *f.* björnhallon, björnbär.
Bronce se *Bronze.*
Bronchi|lien, *pl.* luftrör(sgrenar). **-itis**, *0*, *f.* luftrörsinflammation.
Bronn, **-**[*e*]*s*, *-en*, **-en**, **-**, *m.* poet. brunn, källa.
Bronz|le, **-n**, *f.* brons. **-en**, *a.* af brons, brons-. **-ieren**, *sv. tr.* bronsera. **-ierer**, **-**, *m.* bronserare. **-ierung**, *f.* bronsering.
Brosām, *-e*, *m.* o. *n.* **-e**, *-n*, *f.* dim. [†], äfv. *Bröschen*, *-lein*, (bröd)smula.
Brosche, *-n*, *f.* brosch.
Bröschen se *Brosam.*
broschi|ieren, *sv. tr.* broschera. **-üre**, **-n**, *f.* broschyr.
bröseln, *sv. tr.* söndersmula.
Brot, *-e*, *n.* dim. †, bröd. F *der versteht mehr als* ∾ *essen:* ugf. han är inte så dum som han ser ut, han är en klippare; *sein* ∾ *haben:* hafva sitt uppehälle, *in js Lohn und* ∾ *stehen:* vara i ngns tjänst. **-erwerb**, *m.* näringsfång, födkrok. **-herr**, *m.* brödherre, husbonde i hvars bröd man är. **-herrschaft**, *f.* husbondfolk. **-korb**, *m.* brödkorg. *Jm den* ∾ *höher hängen:* sätta ngn på indragningsstat, minska hans inkomster. **-krümchen**, *n.* brödsmula. **-krume**, *f.* **1.** det mjuka, inkråmet i bröd. **2.** brödsmula. **-los**, *a.* brödlös. ∾*e Kunst:* konst som ej ger bröd, otacksamt arbete. **-neid**, *m.* yrkesafund. **-**[**ver**]**wandlung**, *f.* brödets förvandling vid nattvarden, transsubstantiation. **-wissenschaft**, *f.* brödvetenskap, brödstudium.
Broyhan, *-s*, *0*, *m.* ett slags öl, brygdt på hvete.
brr = *burr.*
Brüch, *-e* †, *m.* *-er* †, *n.* kärr, moras, träsk.
Bruch, *-e* †, *m.* **1.** brytande, brott, genombrott, spricka. *Vor die Riss' und Brüche treten:* kläda skott, ∾ *des Friedens:* fredsbrott, ∾ *des Gastrechts:* brott mot gästvänskapen, *es ist zwischen ihnen zu einem* ∾*e gekommen:* de hafva brutit med hvarandra. **2.** veck. **3.** mat. bråk. Bild. *das geht in die Brüche:* det är oberäkneligt, krångligt. **4.** brottyta. **5.** (kalkstens-, marmor-) brott m. m. **6.** med. bråck.
Brüchampfer, *m.* bot. harsyra.
Bruchdach, *n.* brutet tak.
Brüchdorf, *n.* i kärr belägen by, kärrby.
bruch|frei, *a.* fri från sprickor. **-gold**, *n.* nativt guld. **-halter**, *m.* med. bråckhållare.
brüchig, *a.* kärrig, uppfyld af träsk.
brüchig, *a.* **1.** som lätt kan brytas, spröd, smulig. **2.** sprickig, bruten. **3.** behäftad med bråck.
Bruch|kraut, *m.* bot. knytling (Herniaria). **-rechnung**, *f.* bråkräkning. **-schaden**, *m.* **1.** brottskada, skada genom brytning. **2.** bråckskada. **-schiene**, *f.* med. benspjäla. **-silber**, *n.* **1.** gammalt sönderbrutet silfver till smältning. **2.** nativt silfver. **-stein**, *m.* i stenbrott bruten sten, kvadersten. **-stelle**, *f.* ställe där ngt är brutet, brottyta. **-stück**, *n.* afbrutet stycke, fragment. **-t**[**h**]**eil**, *m.* bråkdel. **-weide**, *f.* bot. knäckepil (Salix fragilis).
Brücke, *-n*, *f.* bro, brygga. Bild. *jm die* ∾ *aufziehen:* afskära, stänga vägen för ngn, *jm die* ∾ *niederlassen* el. *treten:* hjälpa ngn. **-n**, *sv.* **I.** *tr.* slå bro öfver. **II.** *refl.* bilda bro. **III.** *itr. h.* vara sysselsatt med brobyggnad. **-nbogen**, *m.* brohvalf. **-njoch**, *n.* brobock. **-nschlagen**, *n.* brobyggnad. **-nschläger**, *m.* pontonier. **-nzoll**, *m.* bropengar.
Brückl|ner, **-**, *m.* brovaktare. **-ung**, *f.* brobyggnad, broslagning.
Brudel, **-n** se *Brodel, brodeln.*
Bruder, **-**†, *m.* broder. F ∾ *Herz:* hjärtebror, ∾ *Hitzkopf:* brushufvud, ∾ *Liederlich:* lättsinnig själle, ∾ *Lustig:* broder lustig, muntergök, ∾ *Studio:* glad student, liber studiosus, ∾ *Zimperlich:* kinkblåsa. **-art**, *f.* broderligt sätt. *Nach* ∾ broderligt. **-bund**, *m.* brödraförbund. **-fehde**, *f.* brödrakrig.
Brüder|gemeinde, *f.* brödraförsamlingen, herrnhutarne. **-kinder**, *pl.* kusiner, syskonbarn (barn till bröder). För öfr. se *Bruder-.* **-lich**, *a.* broderlig. **-lichkeit**, *f.* broderlighet.
brudern, *sv. itr. h.* **1.** kalasa. **2.** skämta.
Brüderschaft, ✻ **Bruderschaft**, *f.* **1.** broderskap, brorskap. *Mit jm* ∾ *machen* el. *schliefsen:* blifva bror, lägga bort titlarne med ngn, ∾ *trinken:* dricka brorskål. **2.** brödraskap; skrå, gille; förbund, förening.
Brudervolk, *n.* brödrafolk.
Brühl|e, **-n**, *f.* spad; buljong; sås. F bild. *in der* ∾ *sitzen* el. *stecken:* sitta i klämman; *eine lange* ∾ *über etw. machen:* orda vidt och bredt om ngt. **-en**, *sv. tr.* **1.** skålla. **2.** förvälla. **3.** byka. **-fafs**, *n.* skållkittel. **-heifs**, *a.* skållhet, kokhet. **-kessel**, *m.* = *Brühfafs.* **-l**, *-e*, *m.* kärr, träsk. **-näpfchen**, *n.* såsskål, spilkum. **-suppe**, *f.* buljong.
Brüll|affe, *m.* zool. vrålapa, bölapa. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* böla, vråla, tjuta, ryta.
brumm, *itj.* härmande vissa djurs läten, brum, bu. **-bär**, *m.* **1.** barn. (brum)björn, nalle. **2.** F brumbjörn, tvärvigg. **-bärt**, *m.* = *Brummbär* **2.**

-bafs, *m.* mus. brumbas. **-e**, *-n*, *f.* spyfluga. **-eisen**, *n.* ett slags mungiga; F knarrig person. **-eln**, **brümmeln**, *sv. itr. h. o. tr.* småbrumma, frammumla. **-en**, *sv. itr. h. o. tr.* 1. brumma, surra, mumla. 2. F sitta i kurran. **-er**, *-*, *m.* brummare (brummande djur, person el. instrument). **-fliege**, *f.* spyfluga. **-ig**, **-isch**, *a.* brummande, knarrig, gnatig. **-kater**, *m.* = *Brummbär 2.* **-kreisel**, *m.* brummande pisksnurra. **-stimme**, *f.* brumstämma, brumkör.

Brunélle se *Braunelle* o. *Prünelle.*

brünétt, *a.* brunett, brunlett.

Brunft, *-e* †, *f.* brunst. **-en**, *sv. itr. h.* vara el. blifva brunstig. **-hirsch**, *m.* brunstig hjort. **-ig**, *a.* brunstig.

brünieren, *sv. tr.* 1. brunpolera, polera metall. 2. bronsera.

Brunn, *-en[s]*, *-en*, *m.* poet. = *Brunnen 1.*

Brünne, *-n*, *f.* brynja, pansar, harnesk.

Brunnen, *-*, *m.* dim. *Brünnchen*, *-lein*, 1. brunn, källa. Bild. *meine Pläne sind in den ~ gefallen:* mina planer hafva krupit i skrinet, *Wasser in den ~ tragen:* ugt. bära ugglor till Aten. 2. (hälso)brunn. *~ trinken:* dricka brunn. **-ader**, *f.* källåder. **-anstalt**, *f.* brunnsinrättning. **-becken**, *n.* brunnsbäcken, bassäng till en springbrunn. **-kasten**, *m.* brunnskar. **-kresse**, *f.* bot. källkrasse (Nasturtium officinale). **-leitung**, *f.* brunnsrör. **-zeit**, *f.* brunnstid, brunnstermin.

Brunst, *-e* †, *f.* 1. brånad, värme, brinnande begär, lidelse. 2. = *Brunft.* **-en** = *brunften.*

brünstig, *a.* 1. varm, med värme, innerlig, brinnande, lidelsefull. 2. brunstig, löpsk. **-keit**, *f.* innerlighet, värme. **-lich**, *adv.* varmt, innerligt, brinnande.

brüsk, *a.* hastig, häftig, barsk.

Brüsseler, **Brüsler**, I. *-*, *m.* brysselbo, invånare i Bryssel. II. = *brüfslerisch.* **-in**, *-nen*, *f.* kvinna från el. i Bryssel, brysselbo. **-isch**, *a.* brysselsk, bryssel-.

Brust, *-e* †, *f.* 1. bröst. *Er hat es auf der ~* han har ondt i bröstet, *sich in die ~ werfen:* brösta sig. 2. på slagtade djur: bringa, bröststycke. 3. på kläder: bröststycke, framstycke, lif. **-beklemmung**, **-beschwerde**, *f.* tryckning öfver bröstet.

brüsten, *sv. rfl.* brösta sig, skryta, skräfla.

Brust||fell, *n.* brösthinna. **-finne**, **-flosse**, *f.* bukfena. **-kasten**, *m.* bröstkorg. **-krebs**, *m.* kräfta i bröstet. **-leder**, *n.* bröstkyller. **-lehne**, *f.* bröstvärn. **-schleier**, *m.* bröstdok hos nunnor. **-streifen**, *m.* bröstkrås på skjortor. **-stück**, *n.* 1. bröstbild. 2. bröst(stycke). **-übel**, *n.* bröstsjukdom.

Brüstung, *f.* bröstvärn.

Brut, *-en*, *f.* 1. kläckning, häckande. *Die Vögel sind in der ~* fåglarne häcka. 2. kull af fågelungar. 3. yngel. *Die Fische setzen ~* fiskarne leka. **-ál**, *a.* brutal, hänsynslös. **-alität**, *-en*, *f.* brutalitet, hänsynslöshet.

Brütanstalt, *f.* äggkläckningsanstalt.

Brütbiene, *f.* drönare.

Brüt||ei, *n.* 1. liggägg (ägg till kläckning). 2. rötägg. **-en**, *sv. itr. h. o. tr.* 1. kläcka, häcka, ligga på ägg. 2. bild. rufva, grubbla. **-haus**, *n.* hus där kycklingar utkläckas.

Brüt||henne, *f.* ligghöna. **-hitze**, *f.* kläckningsvärme.

brüt||ig, *a.* *~e Henne:* skrockhöna. *~es Ei:* rötägg.

Brüt||käfig, *m.* häckbur. **-ofen**, *m.* äggkläckningsugn. **-stätte**, *f.* häckställe.

Brutto, *-s*, *0*, *n.* o. *adv.* brutto.

Brüt||wärme = *Bruthitze.* **-zeit**, *f.* kläckningstid.

bst, *itj.* st.

Bub[e], *-en*, *m.* dim. †, 1. pojke, gosse. 2. nedrig karl, kanalje, skurk; skälm, tjufpojke. 3. i kortspel: knekt. **-enhaft**, **-enmäfsig**, *a.* 1. pojkaktig. 2. skurkaktig. **-enstreich**, *m.* **-enstück**, *n.* **-enthat**, *f.* 1. pojkstreck. 2. skurkstreck.

Bübl||eréi, *-en*, *f.* = *Bubenstreich.* **-in**, *-nen*, *f.* 1. skälm(sk flicka), pojkaktig flicka. 2. nedrig kvinna. **-isch** = *bubenmäfsig.*

Büch, *n.* a) *-er* †, dim. *Büchlein*, *-elchen*, 1. bok. F bild. *da mufs man das ~ zumachen:* det går för långt, *wie es im ~e steht:* som sig bör. 2. i kortspel: alla korten af samma färg. b) *-[e]s*, *-*, 3. bok pappers. **-adel**, *m.* diplomadel. **-auszug**, *m.* utdrag ur bok. **-binder**, *m.* bokbindare. **-binderei**, *f.* bokbinderi. **-deckel**, *m.* pärm. **-druck**, *m.* (bok)tryck. **-drucker**, *m.* boktryckare. **-druckerei**, *f.* boktryckeri. **-druckerfarbe**, *f.* tryckfärg, trycksvärta. **-druckerpresse**, *f.* tryckpräss. **-e**, *-n*, *f.* bok(träd). **-en**, I. *sv. tr.* 1. bokföra. 2. uppteckna, anteckna i bok. II. äfv. **büchen**, *a.* af bokträ, bok-. **-enhain**, *m.* boklund. **-enholz**, *n.* bokträ. **-enpflanzung**, *f.* bokplantering. **-enwäldchen**, *n.* bokdunge.

Bücher||abschlufs, *m.* räkenskapsböckers afslutning. **-brett**, *n.* bokhylla. **-éi**, *-en*, *f.* boksamling, bibliotek. **-gestell**, *n.* bokhylla. **-kram**, *m.* 1. mindre boklåda, antikvarisk bokhandel. 2. bokskräp, bokluntor. **-narr**, *m.* bokvurm. **-sprache**, *f.* skriftspråk. **-wurm**, *m.* bokmal.

Büch||fink[e], *m.* bofink. **-form**, *f.* bokform, bokformat. **-gelehrsamkeit**, *f.* boklig lärdom. **-halter**, *m.* bokhållare. **-halterei**, **-haltung**, *f.* bokhålleri. **-handel**, *m.* bokhandel(srörelse). **-händler**, *m.* bokhandlare. **-händlerisch**, *a.* bokhandels-, bokhandlare-. **-händlerschaft**, *f.* bokhandlarekår. **-handlung**, *f.* **-laden**, *m.* bokhandel, boklåda. **-mast**, *f.* bokållonsbete. **-nufs**, *f.* bokållon. **-öl**, *n.* bokållonsolja.

Buchs, *-e*, *m.* **-baum**, *m.* buxbom. **-baumen**, **-bäumen**, *a.* af buxbom, buxboms-.

Büchse, * **Buchse**, *-n*, *f.* 1. rund ask, dosa, hylsa; (spar)bössa. Ordspr. *kleine ~n, gute Sal-*

ben: ugf. liten men naggande god, *in die ~ blasen müssen:* få punga ut, böta. **2.** refflad gevär, studsare; bössa i allmh. **-n,** *sv. tr.* **1.** skjuta med bössa. **2.** innesluta i dosa. **-nhandel,** *m.* gevärshandel. **-nlauf,** *m.* bösspipa. **-nmacher,** *m.* bössmed. **-nmacherei,** *f.* bössmide. **-npulver,** *n.* jagtkrut. **-nranzen,** *m.* jagtväska. **-nsack,** *m.* bössfodral. **-nschaft,** *m.* bösstock. **-nschuſs,** *m.* bösskott. *Einen ~ weit:* ett bösshåll. **-nzieher,** *m.* en som refflar gevärspipor.

Büchstab[e], *-en[s],* **-en,** *m.* bokstaf.

Büchstäbel‖éi, *-en, f.* **1.** tolkning efter bokstafven. **2.** ordrytteri. **-n,** *sv. itr. h.* hänga upp sig, rida på ord.

büchstäben = *buchstabieren.* **-gläubig,** *a.* som har bokstafstro. **-gleichklang,** *m.* alliteration. **-gleichung,** *f.* mat. ekvation med bokstäfver. **-mensch,** *m.* människa som tar allt efter bokstafven, pedant. **-rät[h]sel,** *n.* logogryf. **-tafel,** *f.* bokstafstabell, alfabet. **-versetzung,** *f.* **1.** gram. metates. **2.** bokstafsspel.

büchstabieren, *sv. tr.* o. *itr. h.* stafva.

Büchstäbl‖er, *-,* *m.* en som håller sig till bokstafven, ordryttare. **-ich,** *a.* bokstaflig. *Etw. ~ nehmen:* taga ngt efter orden, *allzu ~ übersetzen:* öfversätta alltför ordagrant. **-ichkeit,** *f.* ordalydelse.

Bucht, *-en, f.* **1.** bugt, krökning. **2.** bugt, vik; bild. hamn, tillflykt. **3.** hörn, afplankning. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* bugta, göra bugtig; skära ut. **II.** *rfl.* bugta sig, gå i bugter. **-ig,** *a.* bugtande, bugtig.

Büch‖lung, *f.* bokförande, antecknande. **-wald,** *m.* bokskog. **-weise,** *adv.* bokvis. **-weizen,** *m.* bohvete. **-zeichen,** *n.* bokmärke.

Buckel, **I.** *-,* *m.* **1.** puckel. F *sich* (dat.) *den ~ voll* el. *sich* (dat.) *einen ~ lachen:* skratta sig fördärfvad, *~ einer Mauer:* bugt på en mur. **2.** F rygg. *Einen krummen ~ machen:* kröka rygg, *jm den ~ voll schlagen* el. *den ~ schmieren:* smörja ryggtaflan på ngn, *ein ~ voll Schläge:* ett kok stryk. **II.** *-n, f.* **1.** (metall)buckla; spänne. **2.** hårbuckla, lock. **-icht, -ig,** *a.* pucklig, puckelryggig. *~es Land:* ojämn, kuperad mark. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* buga, kröka rygg. **II.** *tr.* sätta bucklor på. **-ochs[e],** *m.* bisonoxe.

bücklen, *sv.* **I.** *tr. Das Haupt ~* böja, sänka hufvudet, *gebückt gehen:* gå framåtlutad, krokryggig. **II.** *rfl.* bocka sig, *vor jm:* för ngn. *Sich nach etw. ~* böja sig ned för att taga upp ngt. **-ing,** *-e,* *m.* böckling.

bucklicht, -ig se *buckelicht, -ig.*

Bückling, *-e,* *m.* **1.** F bock, bockning, bugning. *~e machen:* bocka sig, vara mjuk i ryggen. **2.** böckling.

Buckskin, *-s,* *m.* buckskin (tygsort).

buddeln se *butteln.*

Buddh[a]ís‖mus, *-,* *0,* *m.* buddism. **-t, -en,** *m.* buddist. **-tisch,** *a.* buddistisk.

Bud‖le, *-n, f.* dim. †, (marknads)stånd; P hus, kyffe; stud. kammare, rum. **-get,** *-s, n.* budget. **-ike** se *Butike.* **-ner,** *-,* *m.* ägare af en liten jordlapp; backstugusittare.

Büffel, *-,* *m.* buffel. F bild. *ein wahrer ~* en riktig grofhuggare, grobian. **-éi,** *-en, f.* F **1.** klumpighet, groft sätt. **2.** trälande, i sht pluggande, stormläsande. **-n,** *sv. itr. h.* F träla, i sht plugga, stormläsa.

Buffer se *Puffer.*

Büff‖ett, *-e, n.* **1.** buffet. **2.** skänk. **-ler,** *-,* *m.* F person som trälar, pluggar, stormläser; plugghäst.

Buffo, *-[s], -s,* *m.* lustig person, pajas.

Bug, *-e* †, *m.* **1.** böjning, krökning. **2.** bog, a) på djur, b) på fartyg.

Bügel, *-,* *m.* bygel; grepe, ögla. **-brett,** *n.* strykbräde. **-eisen,** *n.* prässjärn, strykjärn. **-fest,** *a.* sadelfast. **-garn,** *n.* ett slags fågelsnara. **-los,** *a.* utan bygel. **-n,** *sv. tr.* stryka med strykjärn, prässa med prässjärn. **-riemen,** *m.* stigbygelrem, stigläder. **-ring,** *m.* stigläderssring. **-stahl,** *m.* = *Bügeleisen.* **-tasche,** *f.* väska el. pung med bygel.

Bügler, *-,* *m.* **-in,** *-nen, f.* person som stryker, prässar.

bugsier‖en, *sv. tr.* bogsera. **-er,** *-,* *m.* bogserare. **-tau,** *n.* bogsertåg.

Bühel, *-,* **Bühl,** *-e,* *m.* kulle, backe.

Buhl‖dirne, *f.* glädjeflicka. **-e,** *-n,* **1.** *m.* älskare, numera vanl. om otuktig kärlek. **2.** *f.* älskarinna, jfr *1.* **-en,** *sv. itr. h.* **1.** bedrifva otukt, boleri, bola. **2.** poet. smeka. **3.** *Um etw. ~* täfla om, fika efter ngt, *mit jm ~* vara ngns medtäflare. **-enart,** *f.* älskares sätt. **-er,** *-,* *m.* **1.** ✻ älskare. **2.** otuktig man, bolare. **-erei,** *-en, f.* **1.** boleri, otukt, älskog. **2.** täflan. **3.** galanteri, koketteri. **-erin,** *-nen, f.* **1.** älskarinna. **2.** otuktig kvinna, glädjeflicka. **-erisch,** *a.* **1.** otuktig. **2.** kokett, galant. **-in,** *-nen, f.* = *Buhle* 2. **-lied,** *n.* otuktig visa. **-schaft,** *f.* älskog. **-schwester,** *f.* = *Buhlerin.*

Buhne, *-n, f.* dam, vall mot vatten; kaj.

Bühne, *-n, f.* **1.** skådebana, scen, teater. *Über die ~ gehen:* uppföras, spelas. **2.** estrad, läktare. **-n,** *sv. tr.* **1.** täcka med bräder, golfägga. **2.** hvälfva. **-nbehör,** *n.* scenisk apparat. **-ndekoration,** *f.* teaterdekoration. **-ndichter,** *m.* dramatisk författare. **-ndichtung,** *f.* **1.** dramatisk dikt. **2.** dramatiskt författarskap. **-ngerecht,** *a.* lämpad för scenen. **-nhaft** = *bühnenmäfsig.* **-nheld,** *m.* teaterhjälte. **-nkünstler,** *m.* dramatisk konstnär. **-nmaler,** *m.* dekorationsmålare. **-nmalerei,** *f.* dekorationsmålning. **-nmäfsig,** *a.* scenisk; lämpad för scenen. **-nstück,** *n.* teaterpjes. **-nveränderung,** *f.* scenförändring. **-nwand,** *f.* kuliss.

Bühre se *Büre.*

bukólisch, *a.* bukolisk, herde-.

Bulgár, *-en, m.* bulgar. **-éi**, *0, f.* **-ien**, *-s, 0, n.* Bulgarien. **-in**, *-nen, f.* bulgariska. **-isch**, *a.* bulgarisk.

Bull, *-en, m.* tjur. **-dogg**[e], *m.* **-dogge**, *f.* bulldogg. **-e**, *-n*, I. *m.* = *Bull.* II. *f.* 1. ✱ sigill under en urkund. 2. bulla. **-enadel**, *m.* diplomadel. **-enbeißer**, *m.* bulldogg. **-enkalb**, *n.* tjurkalf. **-ochs**[e], *m.* 1. tjur. 2. tjuroxe (oxe, skuren som fullväxt).

bum[m], *itj.* bom, pang.

Bummel‖**éi**, *-en, f.* dagdrifveri. **-fritz**[e], **-hans**, *m.* dagdrifvare, odåga. **-ig** se *bummlig.* **-leben**, *n.* sysslolöst lif, dagdrifveri. **-n**, *sv. itr. h.* 1. gå och drifva, göra ingenting, slå dank. 2. slarfva, ej se upp. **-tag**, *m.* blåmåndag. **-treiben**, *n.* dagdrifveri. **-zug**, *m.* F långsamt (järnvägs)tåg, persontåg.

Bummler, *-, m.* 1. dagdrifvare, drifvare. 2. slarfver, sömnig, oaktsam människa. **-ig**, *a.* 1. sysslolös, overksam. 2. slarfvig, oaktsam, sömnig.

bums, *itj.* **bums. -en**, *sv. itr. h.* doft slå mot ngt, dunka.

Bund, I. *-e* men som måttenhet *-, n.* dim. †, bunt, knippa, kärfve, docka. II. *-e* †, *m.* 1. i sht tekn. band. 2. förbund, förening. *Einen ~ schließen:* sluta förbund. **-ärtig**, *a.* i form af en knippa, knippvis. **-brüchig**, *a.* förbundsbrytande, trolös, affällig.

Bündel, *-, n.* o. ✱ *m.* knippa, knyte, bunt, bylte. F *sein ~ schnüren:* snöra sin ränsel, rusta till uppbrott. **-förmig**, *a.* i form af en knippa, ett knyte. **-jude**, *m.* schackerjude. **-n**, *sv. tr.* hopbinda i knippor. **-träger**, *m.* kringvandrande krämare, gårdfarihandlare, schackrare. **-weise**, *adv.* i knyten, knippvis.

Bundes‖**akte**, *f.* förbundsakt. **-behörde**, *f.* förbundsregering, förbundsmyndighet. **-brüchig** = *bundbrüchig.* **-bruder**, *m.* förbundsbroder, bundsförvandt. **-direktorium**, *n.* förbundsråd. **-flüchtig**, *a.* som öfvergifvit, svikit förbundet. **-freundlich**, *a.* förbundsvänlig. **-genosse**, *m.* bundsförvandt. **-genossenschaft**, *f.* 1. bundsförvandtskap. 2. förbund (sammanfattning af de förbundne). **-genössisch**, *a.* förbunds-, bundsförvandts-. **-gericht**, *n.* förbundsdomstol. **-kanzler**, *m.* förbundskansler. **-lade**, *f.* bibl. förbundets ark. **-mäßig**, *a.* förbundsenlig. **-regierung**, *f.* förbundsregering. **-tag**, *m.* förbunds(riks)dag. **-versammlung**, *f.* förbundsförsamling, riksdag. **-verwandt**, *a.* förbunden, allierad.

Bundholz, *n.* ved i knippor.

bündig, *a.* 1. om bevis, skäl m. m. bindande, bevisande. 2. om stilen: kort, kortfattad, precis, träffande. **-igkeit**, *f.* 1. gällande kraft, bevisningskraft. 2. kortfattadt skrifsätt, korthet, klarhet. **-isch**, *a.* förbunden. **-ler**, *-, m.* medlem af ngt kotteri, deltagare i ngn komplott. **-ner**, *-, m.* bundsförvandt. **-ni**[ſ]**s**, *-se, n.* förbund.

Bund‖**schuh**, *m.* sandal. **-seide**, *f.* docksilke. **-weise**, *adv.* buntvis, knippvis, dockvis.

bunt, *a.* kulört, brokig. *~ durch einander:* huller om buller, *da geht es ~ zu:* där går det lustigt, hett till, *er macht* el. *treibt es gar zu ~* han går alldeles för långt, *~e Reihe:* rad af omväxlande herrar och damer. **-druck**, *m.* färgtryck. **-farbig**, *a.* kulört. **-fiedrig**, *a.* med brokiga fjädrar. **-fleckig**, *a.* fläckig i olika färger. **-gefärbt**, *a.* brokig, mångfärgad. **-gefiedert** = *buntfiedrig.* **-gesprenkelt**, *a.* brokigt spräcklig. **-gestreift**, *a.* med kulörta ränder el. strimmor. **-heit**, *f.* brokighet. **-scheckig**, *a.* med brokiga fläckar. **-schillernd**, *a.* brokigt glänsande, skimrande. **-specht**, *m.* hackspett. **-sprenklig** = *buntgesprenkelt.* **-stickerei**, *f.* broderi i olika färger. **-streifig** = *buntgestreift.*

Bunze se *Punze.*

Bürde, *-n, f.* börda.

Büre, *-n, f.* öfverdrag, bolstervar, kuddvar.

Bureáu el. **Büreáu**, *-s, -s* el. *-x, n.* 1. byrå, ämbetslokal. 2. skrifbord. **-diener**, *m.* vaktmästare. **-krát**, *-en, m.* byråkrat. **-krátent**[h]**üm**, *n.* **-kratíe**, *-*[e]*n, f.* byråkrati, ämbetsmannavälde. **-krátisch**, *a.* byråkratisk. **-stunden**, *f. pl.* timmar då en byrå hålles öppen.

Burg, *-en, f.* dim. †, borg, fäste, slott. **-bann**, *m.* borgområde.

Bürge, *-n, m.* 1. borgen, borgesman. *Für jn ~ werden:* gå i borgen för ngn. 2. säkerhet, gisslan. **-n**, *sv.* I. *itr. h.* gå i borgen, ansvara. II. *tr. Etw. ~* ansvara för ngt, *jn frei, los ~* befria ngn gnm att ikläda sig borgen för honom.

Bürger, *-, m.* borgare, medborgare. **-ärt**, *f.* borgares sätt, borgarvis. **-deputierte(r)**, (adj. böjn.) *m.* deputerad från borgarståndet. **-frau**, *f.* fru af borgarståndet, borgarhustru. **-garde**, *f.* borgargarde. **-gardist**, *m.* medlem af borgargardet. **-geld**, *n.* afgift för medborgarrätts vinnande. **-glocke**, *f.* 1. klocka som sammankallar borgarne. 2. klocka som anger *die Bürgerstunde*, se detta ord. **-kranz**, *m.* medborgarkrans, -krona. **-krieg**, *m.* borgerligt, inbördes krig. **-lehen**, *n.* ofrälse län. **-lich**, *a.* borgerlig, medborgerlig. **-lichkeit**, *f.* borgerligt sätt, beteende. **-meister(in)**, *m.* (*f.*) borgmästare (-inna). **-pack**, *n.* borgarpack, bracka el. brackor. **-pflicht**, *f.* en medborgares pligt. **-recht**, *n.* borgarrätt, medborgarrätt. **-rechtlich**, *a.* civilrättslig. **-schaft**, *f.* 1. borgerskap. 2. medborgarrätt. 3. borgerligt sätt, borgaranda. **-schule**, *f.* borgarskola, högre folkskola. **-frau** = *Bürgerfrau.* **-sinn**, *m.* borgaranda, fosterländsk anda. **-skind**, *n.* borgarbarn. **-sleute**, *pl.* borgarfolk. **-smann**, *m.* borgare. **-soldat**, *m.* = *Bürgergardist.* **-steig**, *m.* gångbana, trottoar. **-stolz**, *m.* borgarstolthet, -högfärd. **-stunde**,

f. timme då värdshusen stängas och borgarne gå hem och lägga sig. **-tugend,** *f.* medborgerlig dygd. **-wehr,** *f.* = *Bürgergarde.* **-wehrmann** = *Bürgergardist.*

Burg‖flecken, *m.* liten köping förr lydande under en borg. **-fräulein,** *n.* borgfröken. **-gericht,** *n.* borgrätt. **-hauptmann,** *m.* borghöfvidsman. **-herr,** *m.* borg-, slottsherre. **-hof,** *m.* borg-, slottsgård.

Bürg‖lin, *-nen, f.* till *Bürge,* se detta. **-schaft,** *f.* borgen, ansvar, säkerhet. ~ *leisten für jn:* gå i borgen för ngn. **-schaftsfähig,** *a.* antaglig som borgen.

Burg‖stall, *m.* ställe där en borg står el. stått. **-únder,** -, *m.* burgunder, a) invånare i Burgund, b) burgundiskt vin. **-únder, -úndisch,** *a.* burgundisk. **-verlíefs,** *n.* borgfängelse. **-vögt,** *m.* borg-, slottsfogde. **-vogtei,** *f.* borg- el. slottsfogdes syssla el. ämbetsområde. **-vögtin,** *f.* borg- el. slottsfogdes fru.

burlésk, *a.* burlesk, putslustig på ett groft sätt. **-e,** *-n, f.* burleskt stycke.

Burnus, *-[ses], -[se], m.* burnus.

burr, *itj.* 1. surr, brum. 2. ptro, håll. 3. burr, usch. **-en,** *sv. itr. h.* 1. äfv. *s.* surra, surrande flyga. 2. ptroa, ropa håll. 3. säga burr, usch.

Bursch[e], *-en* o. ✻ *-e, m.* dim. †, 1. ung man, pojke; sälle, karl, iron. *Sie sind mir ein sauberer* ~*!* ni är just en fin herre! 2. kamrat. 3. student, a) i allmh., b) som varit minst ett år vid universitetet, c) äldre medlem af en studentförening, jfr *Fuchs 3,* d) medlem af *Burschenschaft 1.* 4. lärling, lärgosse. 5. uppassare, betjänt, borstare, i sht en officers.

Bürsch[e] se *Birsch.*

burschen‖haft, *a.* 1. rask, kraftfull, frisk, hurtig. 2. = *burschikos.* **-leben,** *n.* gladt (student)lif. **-schaft,** *f.* 1. burschenschaft, a) åtskilliga mindre studentföreningar af icke vetenskaplig natur, bildande fortsättningar af b) en allmän tysk studentförening, stiftad 1815 och sedan flera gånger ombildad, med Tysklands politiska enhet o. frihet till mål. 2. alla lärlingarne inom ett yrke el. en ort. **-schafter** o. föraktl. **-schaftler,** -, *m.* medlem af en *Burschenschaft 1.* **-schafterei,** *-en, f.* vanl. föraktl. 1. föreningsväsen. 2. burschikost sätt. **-sitte,** *f.* studentsed. **-t[h]üm,** *n.* burschväsende, studentlif, -anda.

burschikós, *a.* burschikos, studentikos, uppsluppen. **-ität,** *-en, f.* burschikost sätt, studentupptåg.

Bürste, *-n, f.* borste. **-n,** *sv.* I. *tr.* o. *itr. h.* 1. borsta. 2. F dricka, supa. II. *itr. s.* F springa, skala, gno. **-nbinder,** *m.* borstbindare. **-nbinderei,** *f.* 1. borstbindaryrke. 2. borstbindarverkstad. **-nmacher** = *Bürstenbinder.*

Bürzel, -, *m.* gumpben, gump.

Burzel‖baum, -bock, *m.* kullerbytta. *Einen* ~ *machen* el. *schlagen* el. *schiefsen:* slå, göra en kullerbytta. **-mann,** *m.* vanl. dim. **-männchen,** *n.* trollgubbe af fädermärg med bly i hufvudet, som alltid står på hufvudet. **-n,** *sv. itr. s.* stupa kullerbytta.

Busch, *-e* †, *m.* 1. buske. 2. ✻ fjäderbuske, hjälmbuske. 3. ✻ bukett. 4. (buskig) skog, buskage, dunge. Bild. *sich [seitwärts] in die Büsche schlagen:* smyga sig undan, *jn auf den* ~ *klopfen:* försigtigt höra sig för hos ngn, *hinter dem* ~*e halten mit etw.:* hålla inne, ej vilja fram med ngt, *lange um den* ~ *gehen:* gå som katten omkring het gröt. **-affe,** *m.* zool. orangutang. **-apfel,** *m.* vildt äpple. **-ärtig,** *a.* buskartad, buskig. **-baum,** *m.* buskartadt fruktträd.

Büschel, -, *m.* o. *n.* 1. knippe, liten knippa, bunt, tofs, vippa, kvast. 2. fjäderbuske, hjälmbuske. **-icht,** *a.* i vippor, små kvastar, knippen; kvastlik. **-weise,** *adv.* knippvis.

busch‖en, *sv. rfl.* blifva buskig. **-grün,** *a.* gräsgrön. **-haft** = *buschig.* **-hahn,** *m.* tupp med fjäderbuske. **-hérd,** *m.* en med buskar omgifven *Vogelherd,* se d. o. **-holz,** *n.* 1. buskvirke, ris. 2. buskskog, busksnår. **-icht, -ig,** *a.* 1. buskig, yfvig, tofvig. 2. buskbeväxt. **-klepper,** *m.* F stråtröfvare. **-klepperei,** *f.* F stråtröfveri. **-kohl,** *m.* kruskål. **-maus,** *f.* skogsråtta. **-mensch,** *m.* skogsmänniska. **-ratte,** *f.* skogsråtta. **-werk,** *n.* buskar, busksnår.

Busen, -, *m.* 1. barm; bild. äfv. bröst, sköte. *Im tiefsten* ~ i sitt innersta, *einen Schalk im* ~ *tragen:* vara skälmaktig. 2. bugt, (hafs)vik. **-freund(in),** *m.* (*f.*) nära, förtrolig vän, hjärtevän. **-kind,** *n.* skötebarn. **-krause,** *f.* bröstkrås. **-nadel,** *f.* bröstnål. **-schleife,** *f.* bröstrosett. **-sünde,** *f.* skötesynd. **-tüch,** *n.* bröstsjal, halsduk.

Büfs‖laar el. **Bussard,** *-e, m.* ormvråk. **-bank,** *f.* skampall. **-bruder,** *m.* botgörare. **-e,** *-n, f.* 1. bot, botgöring, ånger. 2. plikt, böter.

büfs‖en, *sv.* I. *tr.* 1. ✻ sätta bot på, laga, lappa. 2. göra bot för, försona, umgälla, plikta för. 3. *Eine Lust, Begierde* ~ tillfredsställa en lusta, ett begär. II. *itr. h.* göra bot; plikta. *Für etw.* ~ plikta, sota för ngt. **-er,** -, *m.* botgörare. **-ergewand,** *n.* botgörardrägt. **-erin,** *-nen, f.* botgörerska. **-erkleid,** *n.* botgörardrägt.

Büfs‖ermahnung, *f.* förmaning till bot och bättring. **-fertig,** *a.* botfärdig. **-fertigkeit,** *f.* botfärdighet. **-gebet,** *n.* botfärdig bön, synbadekännelse. **-geld,** *n.* plikt. **-hard** se *Bussard.* **-hemd,** *n.* botgörarskjorta.

Bussóle, *-n, f.* kompass.

Büfs‖prediger, *m.* botpredikant. **-predigt,** *f.* botpredikan. **-psalm,** *m.* botpsalm. **-tag,** *m.* böndag. *Bufs- und Bettag:* allmän bot- och bönedag. **-thräne,** *f.* ångerns tår, bättringstår. **-übung,** *f.* botöfning.

Büfsung, *f.* botgöring.

Büfs‖vermahnung = *Bufsermahnung.* **-wecker,** *m.* en som väcker till bot och bättring.

-werk, *n.* botgöringsverk. **-zeit**, *f.* botgöringstid. **-zelle**, *f.* botgöringscell.

Büste, *-n, f.* byst.

Butike, *-n, f.* butik, (handels)bod.

Butt, *-e*[*n*], *m.* flundra. **-e**, *-n, f.* **1.** = *Butt.* **2.** fröknopp, jfr *Hagebutte.* **3.** vanl. **Bütte**, bytta, så, balja, kar. **-el**, *-n, f.* F butelj, flaska.

Büttel, *-, m.* **1.** exekutionsbetjänt, rättsbetjänt. **2.** bödelsdräng, bödel. **-ei**, *-en, f.* häkte, fängelse.

buttoln, *sv. itr. h.* o. *tr.* gräfva, böka, påta.

Butter, *0, f.* smör. *Braune* ~ brynt smör, bild. *jm die* ~ *vom Brot nehmen:* plocka ngn, taga bästa bitarne från ngn. **-ähnlich**, *a.* smörlik. **-bemme**, *f.* = *Butterbrot.* **-brēzel**, *f.* smörkringla. **-brot**, *n.* smörgås, *belegtes* ~ smörgås med ngt sofvel på, bild. *etw. für ein* ~ *bekommen:* få ngt för smörpris. **-brühe**, *f.* smörsås. **-büchse**, **-dose**, *f.* smörask. **-faſs**, *n.* **1.** smörbytta, smörfjärding, smörtunna. **2.** tjärna. **-fladen**, *m.* = *Butterbrot.* **-frau**, *f.* smörgumma (gumma som säljer smör). **-gebackene(s)**, *n.* smörbakelse. **-icht**, **-ig**, *a.* **1.** smörig, innehållande smör. **2.** smöraktig. **-küchen**, *m.* smörtårta, smörbakelse. **-milch**, *f.* tjärnmjölk. **-n**, *sv.* **I.** *tr.* tjärna. **II.** *itr. h.* **1.** tjärna. **2.** blifva smör. F bild. *das will nicht* ~ det är förspild möda. **-schminke**, *f.* smörfärg. **-schnitte**, *f.* = *Butterbrot.* **-semmel**, *f.* semla med smör på. **-stolle**, P **-stulle**, *f.* = *Butterbrot.* **-tonne**, *f.* = *Butterfaſs.* **-topf**, *m.* smörask, smörkruka. **-vogel**, *m.* kålfjäril. **-weck**, *m.* **-wecke**, *f.* kilformigt smörstycke. **-wecken**, *m.* smörbröd med smör på. **-weich**, *a.* mjuk som smör. **-woche**, *f.* veckan före fastan.

Büttner = *Böttcher.*

butz, **I.** *itj.* bums, pladask. **II.** *-e, m.* doft fall el. slag. **Bux** se *Buchs.*

Byssus, *-, -, m.* byssus.

Byzantíner, *-, m.* byzantinare. **-in**, *-nen, f.* byzantinska.

C.

Här ej upptagna ord, hvilka börja a) med *Ca- Cl- Co- Cr- Cu-* sökas under *K-*, b) med *Ch-* under *K-* el. *Sch-*, c) med *Ce- Ci- Cy-* under *Z-*.

ca, förkortn. = *cirka.*

Cadre, *-s, n.* mil. kader.

Café (*-é*), *-s, n.* kafé.

Cälibát se *Cölibat.*

Campágne, *-n, f.* fälttåg, kampanj.

Canáille, *-n, f.* kanalje.

Capr||íce, *-n, f.* nyck, infall. **-ciös**, *a.* nyckfull.

Carcer se *Karzer.*

Carriére, *-n, f.* karriär, a) sträck, galopp, b) bana.

Cäs||ar, *-s, -áren, m.* **1.** Cesar. **2.** cesar, käjsare. **-ārent[h]um**, *n.* **-arísmus**, *-, 0, m.* käjsarvälde, envåldsmakt, envåldsregering.

Castagnétte, *-n, f.* kastanjett.

Cäsúr, *-en, f.* cesur.

Causeríe, *-*[*e*]*n, f.* kåseri, småprat.

Cedént, *-en, m.* jur. den afträdande, afträdare.

Ceder, *-n, f.* ceder. **-fichte**, *f.* ceder. **-n**, *a.* af cederträ, ceder-.

cedíer||en, *sv. tr.* afträda, afstå. **-ung**, *f.*

Cedílle, *-n, f.* cedilj.

Celebr||ánt, *-en, m.* präst som läser mässan. **-íeren**, *sv. tr.* fira. *Die Messe* ~ läsa mässan. **-ität**, *-en, f.* **1.** festlighet. **2.** ryktbarhet, celebritet; berömd personlighet.

Cell||íst, *-en, m.* violoncellspelare. **-o**, *-*[*s*], *-s, n.* violoncell.

Cemént, *-e, m.* o. *n.* cement. **-íeren**, *sv. tr.* cementera. **-ierung**, *f.*

cens||íeren, *sv. tr.* **1.** bedöma, kritisera. **2.** sätta betyg på, gifva betyg åt. **3.** censera, underkasta census. **-or**, *-s, -óren, m.* censor. **-úr**, *-en, f.* **1.** censur. **2.** betyg. **-us**, *-*[*se*], *m.* census, skattskrifning.

Cent, *-s, m.* cent (mynt). **-áur**, *-en* el. *-s, -en, m.* centaur. **-igrámm**, *n.* centigram. **-iliter**, *m.* o. *n.* centiliter. **-ime**, *-n* el. *-s, m.* myntet centim. **-iméter**, *m.* o. *n.* centimeter. **-ner**, *-, m.* centner.

centr||ál, *a.* central. **-alisatión**, *-en, f.* centralisering. **-alisíeren**, *sv. tr.* centralisera, förena i en medelpunkt. **-alisierung**, *f.* **-álpunkt**, *m.* medelpunkt. **-álverwaltung**, *f.* centralstyrelse. **-um**, *-um*[*s*], *-en, n.* centrum, center.

Ceremon||iál, *-e, n.* ceremoniel. **-íe**, *-*[*e*]*n, f.* ceremoni. **-iéll**, **I.** = *ceremoniös.* **II.** *-e, n.* ceremoniel. **-iös**, *a.* ceremoniös, stel, kruserlig.

cerníer||en, *sv. tr.* mil. innesluta. **-ung**, *f.* mil. inneslutning, cernering, belägring.

certííeren, *sv. itr. h.* täfla. **-ifikát**, *-e, n.* intyg, attest, certifikat. **-ifizíeren**, *sv. tr.* intyga.

Cervelátwurst, *f.* metvurst.

cessíeren, *sv. itr. h.* upphöra, stanna.

Cessión, *-en, f.* cession, konkurs. **-ár**, **-ár**, *-e, m.* cessionarie.

Chagrín, *-s, m.* schagräng.

Chaise, *-n, f.* schäs, postvagn.

Chaldáer, *-, m.* kaldé.

Chamäleon, *-s, n.* kameleont.

Champ||ágner, *-, m.* **-ágnerwein**, *m.* champanj. **-ignon**, *-s, m.* champinjon. **-ignonzucht**, *f.* champinjonodling.

changieren, *sv.* **I.** *tr.* ändra, byta om. **II.** *itr. h.* förändras, undergå förändring.

Chaos, *-s, -e, n.* kaos, villervalla, oreda. **-ótisch,** *a.* kaotisk. **-ráde,** *-n, f.* charad.

Charákter, *-s, -* el. *Charaktére, m.* **1.** karaktär, skaplynne. **2.** stånd, ställning, rang; person i en viss ställning, t. ex. *ein öffentlicher ~* en offentlig personlighet. **-ähnlich,** *a.* af liknande karaktär. **-bild,** *n.* karaktärsbild, karaktärsskildring. **-fest,** *a.* karaktärsfast. **-festigkeit,** *f.* karaktärsfasthet. **-isieren,** *sv. tr.* karaktärisera. **-ístik,** *-en, f.* karaktäristik, karaktärsteckning. **-ístiker,** *-, m.* **1.** karaktärstecknare. **2.** teat. skådespelare som framställer karaktärsroller. **-ístisch,** *a.* karaktäristisk, betecknande. **-zug,** *m.* karaktärsdrag.

Chargíe, *-n, f.* **1.** uppdrag, befattning, kall, ämbete, tjänst. **2.** mil. kavalleriangrepp. **-íeren,** *sv. tr.* mil. angripa. **-ierte(r),** (adj. böjn.) *m.* **1.** mil. militär som innehar någon (officers-) grad, pl. befäl. **2.** förtroendeman inom en studentförening (*Verbindung*).

Charlatán, *-s* el. *-táne, m.* charlatan, bedragare, skojare. **-erie,** *-[e]n, f.* charlataneri, bedrägeri, skoj.

charmánt, *a.* charmant, förtjusande. **-ieren,** *sv. tr.* tjusa, intaga.

Charpíe, *0, f.* linneskaf. ~ *zupfen:* göra linneskaf.

Chassepót, *-s, n.* **-gewehr,** *n.* chassepot(gevär) (ett slags bakladdningsgevär).

Chaussée, *-[e]n, f.* till halfva bredden makadamiserad landsväg. **-bau,** *m.* landsvägsanläggning. **-geld,** *n.* vägpengar, bompengar. **-geldeinnehmer, -gelderheber,** *m.* person som tar upp vägpengarne. **-graben,** *m.* landsvägsdike. **-haus,** *n.* stuga där vägpengar erläggas. **-pappel,** *f.* pyramidpoppel. **-stein,** *m.* makadamiseringssten. **-wärter,** *m.* landsvägsvakt.

chaussieren, *sv. tr.* makadamisera.

Chauvinísmus, *-, 0, m.* chauvinism, ensidig och utmanande patriotism. **-t,** *-en, m.* chauvinist, ensidig, skrytsam, utmanande patriot.

Chef, *-s, m.* chef, anförare, föreståndare. **-ingenieur,** *m.* öfveringeniör.

Chemíe, *0, f.* kemi. **-ikálien,** *pl.* kemikalier. **-iker,** *-, m.* kemiker, kemist. **-isch,** *a.* kemisk. **-íse,** *-n, f.* skjorta, linne. **-isétt,** *-s, n.* **-isétte,** *-n, f.* nattkappa. **-íst,** *-en, m.* kemist, kemiker.

Chenílle, *-n, f.* snilja.

Cherub, *-s, -s* el. *-im* (äfv. *- - ĕ*), *m.* kerub.

chevalerésk, *a.* ridderlig.

Chicánie, -ieren se *Schikane, schikanieren.*

Chiffre, ✻ **Chiffer,** *-n, f.* chiffer.

Chignón, *-s, m.* chinjong.

Chimärie, *-n, f.* hjärnspöke. **-isch,** *a.* inbillad, orimlig, öfverspänd.

China, I. *-s, 0, n.* Kina. **II.** *-s, f.* o. *n.* kina(bark). **-stoff,** *m.* kina.

Chinésie, *-n, m.* kines. **-in,** *-nen, f.* kinesisk kvinna. **-isch,** *a.* kinésisk.

Chirágra, *-s, 0, n.* gikt i händerna. **-úrg,** *-en* el. *-s, -en, m.* kirurg. **-urgie,** *0, f.* kirurgi. **-úrgisch,** *a.* kirurgisk.

Chitón, *-s* el. *-e, m.* kiton, lifrock.

Chlorál, *-[e]s, 0, n.* kloral. **-oform,** *-e, n.* kloroform. **-oformieren,** *sv. tr.* kloroformera. **-oformierung,** *f.*

Chok, *-s, m.* schock, häftigt anfall, i sht af rytteri. **-ieren,** *sv. tr.* stöta, förarga, såra. **-oláde** se *Schokolade.*

Cholérа, *0, f.* kolera. **-eriker,** *-, m.* koleriker. **-eríne,** *0, f.* kolerin, stark diarré. **-erisch,** *a.* kolerisk.

Chor, *-e* †, *m.* o. *n.* **1.** vanl. *n.* skara. **2.** vanl. *m.* kör. **3.** vanl. *n.* (kyrk)kor. **-ál,** *-e* †, *m.* koral. **-alíst,** *-en, m.* koralsångare. **-altar,** *m.* hufvudaltare. **-amt,** *n.* = *Chordienst.* **-ärtig,** *a.* i korform. **-büch,** *n.* notbok för korsång. **-dienst,** *m.* för katolska präster och munkar föreskrifven gemensam bön. **-direktor,** *m.* kördirigent. **-führer,** *m.* **1.** koranförare. **2.** förste korsångare. **-gehülfe,** *m.* en prästs biträde vid altartjänsten. **-geld,** *n.* sportler a) åt korgossar, b) åt domherrar för själamässor. **-gesang,** *m.* **1.** körsång. **2.** korsång. **-gesangbuch** = *Chorbuch.* **-gitter,** *n.* järnstaket framför koret. **-hemd,** *n.* mässkjorta. **-herr,** *m.* domherre, kanik. **-íst,** *-en, m.* kor- el. körsångare, korist. **-knabe,** *m.* korgosse. **-mantel,** *m.* korkåpa. **-pult,** *n.* o. *m.* notpulpet i kyrkkor. **-übung,** *f.* öfning i kor- el. körsång. **-us,** *-, Chöre, m.* korus, kör, skara. **-weise,** *adv.* i kör.

Chrestomathíe, *-[e]n, f.* krestomati, läsebok, valda stycken.

Chrie, *-[e]n, f.* kria, stilöfning.

Christ, I. *-s, 0, m.* Kristus. *Der heilige ~* a) Kristusbarnet, b) julen. **II.** *-en, m.* kristen. **-abend,** *m.* julafton. **-baum,** *m.* julgran. **-bescherung,** *f.* julklappar. **-engemeinde,** *f.* kristen församling el. den kristna församlingen. **-enheit,** *f.* kristenhet. **-enkind,** *n.* kristet barn. **-enliebe,** *f.* kristlig kärlek. **-enmensch,** *m.* kristen människa. *Kein ~* ingen kristen själ. **-enpflicht,** *f.* en kristens pligt. **-ent[h]üm,** *n.* kristendom. **-enverfolgung,** *f.* förföljelse mot kristne. **-envolk,** *n.* kristet folk. **-in,** *-nen, f.* kristen kvinna. **-kind,** *n.* Kristusbarnet. **-lich,** *a.* kristlig, kristen. **-lichkeit,** *f.* kristlighet, kristenhet. **-monat,** *m.* julmånad. **-nacht,** *f.* julnatt. **-tag,** *m.* juldag.

chromátisch, *a.* kromatisk.

Chronílik, *-en, f.* krönika. **-isch,** *a.* kronisk. **-íst,** *-en, m.* krönikeskrifvare, krönikör. **-ologíe,** *-[e]n, f.* kronologi. **-ológisch,** *a.* kronologisk.

Churfürst m. m. se *Kur-*.
churwälsch, *a.* kurvälsk, retoromansk.
Cibébe, *-n, f.* art stora russin.
Cichórie, *-n, f.* cikoria.
Cider, *-, m.* cider, fruktvin. **-apfel**, *m.* äpple till äpplevin. **-wein**, *m.* = *Cider*.
Cigarétte, *-n, f.* cigarett. **-ntasche**, *f.* cigarettfodral.
Cigárre, *-n, f.* dim. †, cigarr. **-netui**, *n.* cigarrfodral. **-nkasten**, *m.* **-nkiste**, *f.* cigarrlåda. **-nspitze**, *f.* cigarrmunstycke. **-ntasche**, *f.* cigarrfodral.
Cikáde, *-n, f.* strit, cikada.
circa, cirka, *adv.* cirka, ungefär, omkring.
Cirkul||lár, *-e, n.* cirkulär. **-árschreiben**, *n.* cirkulär, rundskrifvelse. **-ation**, *-en, f.* cirkulation, omlopp. **-íeren**, *sv. itr. h.* cirkulera, vara i omlopp. **-íerung**, *f.*
Cirkus, *-, -[se], m.* cirkus.
Ciselléur, *-e, m.* ciselör. **-íeren**, *sv. tr.* ciselera. **-íerer**, *-, m.* ciselör.
Cistérne, *-n, f.* cistern.
Citadélle, *-n, f.* citadell. **-át**, *-e, n.* citat, anfördt ställe. **-ation**, *-en, f.* jur. kallelse till inställelse inför domstol, stämning. **-íeren**, ● *sv. tr.* 1. anföra, citera. 2. jur. kalla inför rätta. 3. frammana. **-ierung**, *f.*
Citronát, *-e, m.* o. *n.* insyltade citronskal.
Citróne, *-n, f.* dim. †, citron. **-nfarbig**, **-ngelb**, *a.* citrongul. **-nöl**, *n.* citronessens.
civil, I. *a.* 1. civil, borgerlig. 2. höflig, sedig. 3. billig, måttlig. II. *-s, 0, n.* det civila ståndet. *In* ∼ civilklädd. **-amt**, *n.* civilt ämbete. **-beamte(r)**, *m.* civil tjänsteman. **-ehe**, *f.* civiläkten[illegible] **-gericht**, *n.* civildomstol. **-isat[illegible]** **-isatórisch**, *a.* civiliserande, hyfsande, **-isierbar**, *a.* som kan civiliseras. **-isieren**, *sv. tr.* civilisera, hyfsa. **-ist**, *-en, m.* civil person, civil tjänsteman. **-klage**, *f.* åtal i civilmål. **-stand**, *m.* civilstånd. **-uniform**, *f.* civil tjänstemans uniform.
Cliché, *-s, n.* kliché.
Clique, *-n, f.* kotteri, klick.
Coaks, *pl.* koks.
Cocón, *-s, m.* o. * *n.* kokong.
Codex, *-, Codices, m.* kodex.
Coeur, *-[s], n.* kort. hjärter.
Cognac, Cognak, *-s, m.* konjak.
Coiffúre, *-n, f.* hårklädsel.
Cölibát, *-e, n.* celibat, ogift stånd.
comer, *a.* från el. i Como, como-. *Der* ∼ *See:* Comosjön.
Commís, *-, -, m.* handelsbokhållare, bodbetjänt. ∼ *Voyageur:* handelsresande.
Compagníe se *Kompanie*.
Comptóir, *-e* el. *-s, n.* kontor (handels-, postkontor). **-bote**, **-diener**, *m.* springpojke el. vaktmästare vid ett kontor. **-ist**, *-en, m.* kontorist.
Concépt, *-e, n.* koncept. Bild. *jm das* ∼ *verwirren?* bringa ngn ur koncepterna, ur fattningen, *aus dem* ∼*e kommen:* tappa koncepterna. **-papier**, *n.* koncept-, hamppapper.
Concipiént, *-en, m.* person som uppsätter koncept till en skrift, skrifvare. **-íeren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. blifva hafvande. 2. affatta, uppsätta koncept (till).
Consílium, *-um[s], -en, n.* råd, råd att lemna universitetet m. m.
Conto, *-[s], -os* el. *-i, n.* konto.
Convói, *-[s], -s, m.* betäckning, följe, konvoj.
Cordón, *-s, m.* kordong.
Corps, *-, -, n.* 1. kår (armékår m. m.). 2. studentförening. **-bursch[e]**, *m.* = *Corpsstudent*. **-geist**, *m.* kåranda. **-student**, *m.* medlem af en studentförening.
Cotillon, *-s, m.* kotiljong.
Cötus, *-, -, m.* afdelning af en skolklass, parallelklass.
Couléur, *-en, f.* 1. F färg, kulör. 2. studentförening.
Coulísse, *-n, f.* 1. teat. kuliss. 2. fals, ränna. **-nfieber**, *n.* rampfeber. **-nladen**, *m.* skottlucka.
Coup, *-s, m.* kupp. **-é** *(-é), -s, n.* järnvägskupé. **-íeren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. kort. taga af. 2. järnv. kontrollera biljetterna gnm att klippa i dem. **-ét**, *-s, n.* kuplett. **-ón**, *-s, m.* kupong.
Cour, *0, f.* 1. uppvaktning (uppvaktande församling) vid hofvet. 2. uppvaktning, kur. *Jm die* ∼ *machen* el. F *schneiden:* göra sin kur, slå för ngn. **-ánt**, I. *a.* nu gällande, gångbar, t. ex. ∼*es Geld.* II. *-[e]s, 0, n.* äfv. **-ántgeld**, *n.* gångbart mynt. **-toisíe**, *-[e]n, f.* artighet, hofmannasätt.
Cousín, *-s, m.* (manlig) kusin. **-e**, *-n, f.* (kvinnlig) kusin.
Couvért, *-e* el. *-s, n.* 1. kuvert vid dukning. 2. (bref)kuvert. **-íeren**, *sv. tr.* lägga in i kuvert.
Créme, *-s, f.* 1. kräm. 2. grädda.
Cricket, *-s, n.* kricket.
croquíeren, *sv. tr.* göra ett utkast till, skissera.
Cyáne, *-n, f.* blåklint.
cyklísch, *a.* cyklisk, tillhörande en cykel. **-ón**, *-e, m.* cyklon, hvirfvelvind. **-us**, *-us, -en, m.* cykel, följd.
Cylínder, *-, m.* 1. cylinder. 2. lampglas. 3. (hög) svart hatt. 4. proberglas. **-fläche**, *f.* cylindrisk yta. **-form**, *f.* cylindrisk form, cylinder. **-förmig**, *a.* cylindrisk. **-mütze**, *f.* lamphatt.
cylíndrisch, *a.* cylindrisk.
Cymbel se *Zimbel*.
Cynílker, *-, m.* cyniker. **-isch**, *a.* cynisk. **-ísmus**, *-us, -en, m.* cynism.
Cyperlígras, *n.* cypergräs. **-kater**, *m.* **-katze**, *f.* cyperkatt.
Cyprílésse, *-n, f.* cypress. **-éssen**, *a.* af cypresträ, cypress-. **-ier**, *-, m.* cyprer. **-ierin**, *-nen, f.* cypersk kvinna. **-isch**, *a.* cypersk.
Czako se *Tschako*. **Czar** se *Zar*.
Czech- se *Tschech-*.

D.

da, I. *adv.* 1. rum. a) där. *Du ~!* du där (borta)! hör hit! *wer ~?* verda? hvem där? *von ~ ab* el. *an:* därifrån, *~ und dort:* här och där, b) här, närvarande, tillstädes. *~ bin ich:* här är jag, här har ni mig, *Sie ~?* ni här? *~ sein:* vara tillstädes, vara närvarande, jfr *dasein, wenn ich ihn jetzt so ~ hätte:* om jag nu hade tag i honom, c) ✱ relativt. hvarest. 2. tid. då. *Von ~ ab* el. *an:* från den tiden, därefter, sedermera. 3. omständigheter. *Was soll ich ~ machen?* hvad skall jag då (under sådana förhållanden) göra? *~ irren Sie sich:* däruti misstar ni er, *~ wird man sich besinnen müssen:* här måste man tänka sig för. II. *konj.* 1. tid, ofta med kausal bibetydelse. då, när, just som. *~ alles beendigt war, ging ich:* då (och emedan) allt var slut, gick jag. 2. orsak. då, enär, emedan, då ju. *~ dem so ist:* då det förhåller sig så.

dabéi (äfv. ⁻˘-), *adv.* 1. därvid, bredvid, jämte. *Wir sind ganz nahe ~* vi äro helt nära; *~ sein:* a) vara närvarande, vara med, deltaga, b) hålla på med, t. ex. *wollen Sie ~ sein?* vill ni vara med? *ich bin gerade ~, den Brief fertig zu schreiben:* jag håller just på att afsluta brefvet, *nahe ~ sein zu:* vara nära att, *er bleibt ~* han står fast därvid, *es bleibt ~* som sagdt är, så blir det, *das Gute ~ ist, daſs:* det goda därvid är att el. det är ändå väl att, *was ist denn ~?* hvad är det för ondt däri? el. hvad är det för konst? *~ befinde ich mich wohl:* jag mår väl däraf. 2. därtill, dessutom, hvad mer är, t. ex. *er ist gewandt und ~ tugendhaft.* **-sitzen,** *itr. h.* sitta bredvid. **-stehen,** *itr. h.* stå bredvid.

Dacápo, I. **-**[*s*], *-s, n.* II. *itj.* dakapo.

Dach, *-er* †, *n.* dim. *Dächelchen,* i pl. äfv. *Dächerchen, -lein,* tak. *Jm ~ und Fach geben:* gifva ngn tak öfver hufvudet, härbärgera ngn, *ein Haus in ~ und Fach erhalten:* underhålla ett hus, bild. *nun regnet's auf mein ~* nu gäller det mitt skinn, *bei ihm ist gleich Feuer im ~e:* han råkar strax i eld och låga, *jm auf dem ~e sein* el. *sitzen:* a) öfvervaka ngns görande och låtande, b) sätta åt ngn. **-boden,** *m.* vind (rum under taket). **-decker,** *m.* taktäckare. **-en,** *sv.* I. *tr.* täcka, förse med tak. II. *rfl.* slutta. **-fahne,** *f.* vindflöjel. **-first,** *f.* takås. **-gebälk,** *n.* takresning, takröste. **-geschoſs,** *n.* vindsvåning. **-kammer,** *f.* vindskammare, vindskupa. **-nase,** *f.* takfönster med gafveltak. **-röhre,** *f.* takränna, stupränna.

Dachs, *-e* [†], *m.* dim. †, 1. gräfling, gräfsvin. F *er schläft wie ein ~* han sofver som en stock el. han är en riktig sjusofvare. 2. tax(hund). **-bau,** *m.* gräflingsbo, -gryt. **-beinig,** *a.* taxbent. **-eisen,** *n.* gräflingssax.

Dächsel, *-, m.* taxhund. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* jaga gräflingar.

Dachs|fänger, -finder, *m.* tax(hund). **-haft,** *a.* gräflingsartad. **-hund,** *m.* tax(hund). **-in, Dächsin,** *-nen, f.* gräflingshona.

Dach|span, *m.* takspån. **-stein,** *m.* taktegel. **-stube** = *Dachkammer.* **-stuhl,** *m.* takstol. **-t** se *Docht.* **-tel,** *-n, f.* F örfil. **-teln,** *sv. tr.* F örfila upp. **-traufe,** *f.* 1. takdropp. 2. takränna. **-ung,** *f.* 1. taktäckning. 2. tak. 3. sluttning. **-wohnung,** *f.* vindsvåning.

dadr|án se *daran.* **-áufsen** se *draufsen.* **-éin** se *darein.* **-innen** se *darinnen.* **-óben** se *droben.* **-úben** se *drüben.* **-úber** se *darüber.*

da|dúrch (äfv. ⁻˘-), *adv.* därigenom. **-férn,** *konj.* såvida, därest. **-für** (äfv. ⁻˘-), *adv.* 1. därför, för det. *Ist dies mein Dank ~?* är det den tack jag får? *ist er reich? ich halte ihn ~* är han rik? jag anser honom vara det, *~ sorgen, daſs:* sörja för att, *~ giebt es kein Mittel:* däremot fins intet medel. 2. i stället, i dess ställe, till ersättning, t. ex. *das Mädchen ist häſslich aber ~ reich.* 3. *~ halten, daſs:* hålla före, anse att. 4. *~ sein:* vara för, *~ und dagegen sprechen:* tala för och emot. **-fürhalten,** *n.* förmenande, åsigt, tanke. *Meines ~s* el. *nach meinem ~* enligt mitt förmenande. **-gégen** (äfv. ⁻˘--), I. *adv.* däremot. *~ sein:* vara emot, *~ hilft nichts:* för det fins ingen bot, *~ halten:* hålla emot, jämföra. II. *konj.* däremot, men.

Dagg, *-s, n.* **-e,** *-n, f.* sjö. dagg.

Daguerr[e]otýp, *-e, n.* dagerrotyp. **-ie,** *0, f.* dagerrotypi. **-ieren,** *sv. tr.* dagerrotypera.

dahéim, I. *adv.* hemma. *Wie ~ sein:* känna sig hemmastadd. II. *-s, 0, n.* 1. hem. 2. titel på en tidskrift: Daheim.

dahér (äfv. ⁻˘-), *adv.* 1. rum. a) därifrån (åt den talande till), hitåt. *~ kann er nicht kommen:* därifrån, från det hållet kan han ej komma. b) ✱ relativt. hvarifrån. 2. anledning. därifrån, däraf. *~ kommt* el. *stammt die ganze Verwirrung:* därifrån härleder sig, därpå beror hela villervallan. 3. därför, af det skälet, af den anledningen. **-åb** (äfv. ⁻˘--), *adv.* däruppifrån, hit ned. **-áuf** (äfv. ⁻˘--), *adv.* därnedifrån, hit upp. **-áus** (äfv. ⁻˘--), *adv.* därinifrån, hit ut. **-blinken,** *itr. h.* lysa (fram), glänsa (fram) ur fjärran. **-brausen,** *itr. s.* brusa fram, storma fram. **-éin** (äfv. ⁻˘--), *adv.* därutifrån, hit in. **-fahren,** *itr. s.* äfv. *dahergefahren kommen:* komma farande, åkande, komma med fart. **-fliegen,** *itr. s.*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb

komma flygande, flyga fram, hitåt. **-gehen,** *itr. s.* komma gående. **-kommen,** *itr. s.* komma hitåt, därifrån. **-laufen,** *itr. s.* komma springande, springa hitåt. **-sprengen,** *itr. s.* komma i sträck, spränga, galoppera hitåt, fram. **-stolzieren,** *itr. s.* stoltsera, brösta sig. **-treten,** *itr. s.* träda fram, hitåt. **-trippeln,** *itr. s.* trippa hitåt, fram, komma trippande. **-über** (äfv. ⁻˘˘), *adv.* hitöfver, därifrån. **-úm** (äfv. ⁻˘˘), *adv.* däromkring. **-wanken,** *itr. s.* komma vacklande, vackla fram. **-ziehen,** *itr. s.* draga, tåga hitåt, fram.

dahier, *adv.* här, härstädes.

dahín (äfv. ⁻˘), *adv.* **1.** dit, därhän. *Meine Meinung geht* ~ min mening är, *bis* ~ till dess, dessförinnan, *man hat sich* ~ *vereinigt:* man har öfverenskommit om, *es steht* ~ det är ovisst. **2.** ~ *sein:* vara borta, slut, förbi, medtagen, ~ *haben:* hafva fått. **-áb** (äfv. ⁻˘˘), *adv.* ditned. **-arbeiten,** *itr. h.* arbeta därhän. **-áuf** (äfv. ⁻˘˘), *adv.* ditupp. **-áus** (äfv. ⁻˘˘), *adv.* ditut, åt det hållet. **-brausen,** *itr. s.* brusa, störta dit, bort. **-bringen,** *tr.* bringa dit, därhän, förmå. **-eilen,** *itr. s.* skynda dit, bort, hastigt försvinna. **-éin** (äfv. ⁻˘˘), *adv.* ditin. **-fahren,** *itr. s.* **1.** fara, åka, resa dit. **2.** fara hädan, aflida. **-fliegen,** *itr. s.* **1.** flyga dit. **2.** flyga bort, flyga sin kos. **-fließen,** *itr. s.* flyta dit, bort. **-gabe,** *f.* ~ *an etw.* (sch.)*:* hängifvande åt ngt, uppoffring för ngt. **-geben,** *tr.* bortgifva, uppoffra. **-gégen** (äfv. ⁻˘˘˘), *adv.* däremot. **-gehen,** *itr. s.* **1.** gå dit. **2.** gå bort, gå hädan, aflida. **-gestreckt,** *a.* utsträckt. **-laufen,** *itr. s.* **1.** springa, om vätskor: rinna dit. **2.** springa, rinna sin kos. **-leben,** *itr. h.* framlefva sitt lif. **-raffen,** *tr.* bortrycka. **-reißen,** *tr.* rifva, rycka bort. **-reiten,** *itr. s.* rida fram. **-scheiden,** *itr. s.* skiljas hädan, gå bort, dö. *Nach seinem* ~ efter hans död. **-schleichen,** *itr. s.* smyga sig, släpa sig fram. **-schmachten,** *itr. h.* försmäkta. **-schreiten,** *itr. s.* skrida, gå, draga fram. **-segeln,** *itr. s.* segla bort. **-siechen,** *itr. h.* aftyna, tyna bort, täras af sjukdom. **-stellen,** *tr.* **1.** ställa dit. **2.** *Etw. dahingestellt sein lassen:* lemna ngt därhän, låta ngt vara osagdt. **-sterben,** *itr. s.* dö bort. **-stürmen,** *itr. s.* storma bort, fram. **-stürzen,** *itr. s.* störta, rusa bort, fram, ned.

dahínten, *adv.* (där) bakom, där borta, där bak, tillbaka, efter. **-hínter** (äfv. ⁻˘˘), *adv.* där bakom. Bild. *es kann etw.* ~ *sein:* a) det kan ligga ngt bakom, b) det kan vara ngt bevändt därmed, ~ *kommen:* komma underfund därmed, *sich* ~ *machen:* gripa verket an. *Es ist* el. *steckt etw.* ~ det ligger, döljer sig ngt bakom. **-hinúber** (äfv. ⁻˘˘˘), *adv.* ditöfver. **-hinúnter** (äfv. ⁻˘˘˘), *adv.* ditned.

dahín|wärts, *adv.* ditåt. **-welken,** *itr. s.* vissna bort. **-wirken,** *itr. h.* verka därhän. **-zielen, -zwecken,** *itr. h.* syfta dit, därhän.

dahlen, *sv. itr. h.* prata, skämta, smeka, leka.

Dak, *-e, m.* sjö. dimma, tjocka. **-en,** *sv. itr. h.* sjö. opers. vara el. blifva tjocka, tjockna.

Daktylus, *-, Daktýlen, m.* daktyl.

Dalekárl|en, *-, n.* Dalarne. **-er,** *-, m.* dalkarl. **-erin,** *-nen, f.* dalkulla. **-sch,** *a.* dalsk, dal-.

dallegen, *itr. h.* ligga utsträckt.

damäl|lig, *a.* dåvarande, den tidens. *Sein* ~*es Versprechen:* det löfte, han då gaf. **-s,** *adv.* då, då för tiden.

Damascéner, I. *-, m.* **1.** damaskusbo. **2.** damascenerklinga. II. *a.* damaskisk. **-arbeit,** *f.* damasceringsarbete, damasceradt arbete. **-säbel,** *m.* damascenersabel. **-stahl,** *m.* damasceradt stål.

damascíer|en, *sv. tr.* damascera. **-er,** *-, m.* damascerare. **-ung,** *f.* damascering.

Damast (korta **a,** äfv. ⁻˘), *-e, m.* damast. **-arbeit,** *f.* damastväfnad. **-en** (äfv. ⁻˘), *a.* af damast, damast-. **-leinwand,** *f.* linnedamast, damastdräll.

Dám|brett, *n.* bräde till damspel. **-e,** *-n, f.* dim. †, dam, fruntimmer. *Die vornehme* ~ *spielen:* spela dam.

Dämel, *-,* **-ack,** *-e* el. *-s, m.* = *Dämelsack.* **-él,** *-en, f.* F dumhet. **-er,** *-, m.* = *Dämelsack.* **-n,** *sv. itr. h.* F vara dum, bära sig dumt åt, prata dumt. **-sack,** *-e* el. *-s, m.* F dumhufvud, nöt. *Er ist wie mit dem* ~ *geschlagen:* han är dum som en åsna.

Dam|lenbrett = *Dambrett.* **-hirsch,** *m.* dofhjort.

dämisch, *a.* F inskränkt, nötaktig.

damít, I. (äfv. ⁻˘) *adv.* därmed. *Lassen Sie mich* ~ *in Ruhe* el. F ~ *können Sie mir gestohlen bleiben:* låt mig vara i fred el. jag bryr mig ej om det där, *ich bin* ~ *einverstanden:* jag går in därpå, *wie steht* el. *ist es* ~*?* hur är det? hur förhåller det sig? *es ist aus* ~ det är slut, ~ *hat es nichts zu bedeuten:* det har ingenting att betyda, ~ *geht's nicht:* så går det ej, *ich fing* ~ *an, ihm zu sagen:* jag började med att säga honom, ~ *umgehen zu:* umgås med tanken att. II. *konj.* på det att, för att. ~ *ich es kurz mache:* för att fatta mig kort.

dämlich = *dämisch.* **-keit,** *f.* dumhet.

Damm, *-e* †, *m.* dam, fördämning, vall, bank, kaj; stenlagd väg el. gata. F *jn auf den* ~ *bringen:* hjälpa ngn att komma upp sig, *wieder auf den* ~ *kommen:* a) åter komma upp sig, komma i ropet, b) åter komma på benen, blifva frisk igen.

Dämmarbeit, *f.* fördämningsarbete.

Dammbruch, *m.* genombrott af en fördämning, en vall.

dämmen, *sv.* I. *tr.* **1.** förse med, skydda gnm en dam, dämma för. **2.** dämma af, hämma, tillbakahålla. **3.** gatlägga, stenlägga. II. *itr. h.* ~ *und schlemmen:* lefva i sus och dus.

Dämmer, *m.* a) pl. *-,* **1.** dambyggare. **2.** stenläggare. **3.** ~ *und Schlemmer:* slösare, ut-

sväfvande person, fråssare. **b)** *0*, **4.** halfdager, gryning, skymning. **-grau,** *a.* skum. **-haft, -ig,** *a.* skum, skymmande, skymnings-; bild. obestämd, sväfvande, drömmande. **-licht,** *n.* = *Dämmer 4.* **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** dagas, gry, skymma. Opera. *es dämmert:* a) dagas gryr, b) det börjar skymma, bild. *es dämmert mir in der Seele:* det börjar ljusna för mig, ~*d:* oviss, sväfvande. **2.** halfsofva, gå i dvala, (gå och) drömma. **II.** *tr.* skymma. **III.** *rfl.* förlora sig i fjärran. **-schein,** *m.* = *Dämmer 4.* **-stunde,** *f.* skymningsstund. **-ung,** *f.* gryning, skymning.

dämm||rig se *dämmerig.* **-ung,** *f.* fördämning m. m. se *dämmen.*

Dämlon, *-s, -ónen, m.* demon. **-ónenglaube[n],** *m.* tro på demoner. **-ónisch,** *a.* demonisk.

Dampf, *-e* †, *m.* **1.** ånga, imma, dunst, rök. F *Hans* ~ a) dumhufvud, inskränkt person som gör sig vigtig, b) lättsinnig själe, *er ist ein Hans* ~ *in allen Gassen:* han lägger sin näsa i allt; *einen* ~ *haben:* vara på kulan, *blauer* ~ blå dunst. **2.** tungt bröst, andnöd. Bild. *jm den* ~ *anthun:* reta gallfeber på ngn. **-boot,** *n.* ångbåt. **-brot,** *n.* ångbakadt bröd. **-en,** *sv.* **I.** *itr.* **a)** *s.* **1.** uppstiga i form af ånga, bortdunsta, ryka. **2.** a) gå, ila medels ångkraft, b) fara på ångbåt el. järnväg, t. ex. *der Zug dampft über die Brücke:* tåget ilar, brusar fram öfver bron, *nach einer Stunde dampfte er* (= *der Reisende* el. *der Dampfer* el. *der Zug*) *weiter:* efter en timme fortsatte han (den resande) el. den (ångbåten) el. det (tåget) sin färd. **b)** *h.* **3.** ånga, ryka. Bild. *jm einheizen, dafs er dampft:* göra det hett för ngn. **4.** röka, bolma. **II.** *tr.* **1.** utströmma, utsända. **2.** bolmande röka, utblåsa.

dämpfen, *sv. tr.* **1.** dämpa, minska, kufva, mildra, lindra. Mål. *Farben* ~ fördrifva färger. **2.** tekn. basa; kok. koka i tillslutet kärl, steka, stufva. **3.** förorsaka andtäppa.

Dampfer, *-, m.* ångare, ångbåt.

Dämpfer, *-, m.* **1.** ngn som dämpar, minskar m. m. se *dämpfen,* t. ex. *ein* ~ *des Lichtes:* en ljusets fiende, *ein* ~ *der guten Laune:* en glädjestörare, *einen* ~ *aufsetzen:* dämpa. **2.** ljussläckare; kolsläckare. **3.** mus. dämmare, sordin.

Dämpffleisch, *n.* stufvadt kött.

Dampf||flotte, *f.* ångbåtsflotta. **-förmig,** *a.* i ångform, gasformig. **-getriebe,** *n.* verk som drifves med ånga. **-heizung,** *f.* uppvärmning medels ånga. **-icht, -ig,** *a.* uppfyld af ånga, af rök.

dämpfig, *a.* lidande af el. förorsakande andtäppa. **-keit,** *f.* andnöd, andtäppa.

Dampf||kessel, *m.* ångpanna. **-kraft,** *f.* ångkraft. **-maschine,** *f.* ångmaskin. **-opfer,** *n.* brännoffer. **-schiff,** *n.* ångbåt. **-schiffahrt,** *f.* ångbåtstrafik. **-schiffahrtsverbindung,** *f.* ångbåtsförbindelse. **-schornstein,** *m.* skorsten på ångmaskin.

Dämpfung, *f.* dämpande m. m. se *dämpfen.*

Dampf||verkehr, *m.* ångbåtstrafik. **-wagen,** *m.* **1.** lokomotiv. **2.** järnvägsvagn. **-weg,** *m.* ångledning.

Dam||t[h]ier, *n.* dofhind. **-wild,** *n.* dofhjortar.

danach (ärv. ⁴-), *adv.* **1.** tid, rum. sedan, därefter, sedermera, efteråt. **2.** syfte. därefter, t. ex. *das Verlangen* ~ begäret därefter. **3.** sätt. därefter, i enlighet därmed, t. ex. *die Ware ist billig, aber sie ist* ~. *Er sieht* ~ *aus:* han ser just så ut, *alles läfst sich* ~ *an als ob:* allt ser ut, som om, ~ *die Arbeit,* ~ *der Lohn:* sådant arbetet är, sådan blir lönen.

Däne, *-n, m.* dansk.

danében, *adv.* **1.** bredvid. Bild. ~ *gehen:* gå miste, misstaga sig. **2.** därjämte, dessutom.

Däne||mark, *-s, 0, n.* Danmark. **-nheer,** *n.* dansk här.

danieden, *adv.* poet. därnere, bibl. härnere.

danieder, *adv.* ditned; ned, till marken. **-beugen,** *tr.* nedböja, nedslå. **-drücken,** *tr.* nedtrycka, undertrycka. **-fallen,** *itr. s.* falla ned. **-kämpfen,** *tr.* bekämpa, öfvervälda. **-liegen,** *itr. h.* a) duka under, b) ligga sjuk, c) ligga nere. **-schlagen,** *tr.* slå ned, nedslå.

Dänlin, *-nen, f.* dansk kvinna, danska. **-isch,** **I.** *a.* dansk. **II.** *n.* danska; jfr *deutsch II.*

Dank, **I.** *-[e]s, m.* **a)** *0*, **1.** tack, tacksägelse. *Meinen* ~ el. *schönen* ~ el. *haben Sie* ~*!* tack! tackar så mycket! *ich sage Ihnen meinen besten* ~ jag tackar er, mottag min tack, *Gott sei* ~*!* gudskelof! *schlechten* el. F *des Teufels* ~ *mit etw. verdienen* el. *davon bekommen:* få dålig tack, blifva illa lönad för ngt, *zu* ~ *erhalten:* kvitteras tacksamt. **2.** tacksamhet. *Jm für etw.* ~ *wissen:* vara ngn tacksam för ngt. **3.** i några talesätt: tanke, önskan, vilja, t. ex. *gegen, wider js* ~ mot ngns vilja, afsigt, *jm etw. zu* ~ *machen:* göra ngn ngt i lag. **b)** pl. *-e* †, **4.** pris i sht vid tornérspel. **II.** *prep.* med dat. el. gen. tack vare. **-altar,** *m.* tack(offers)altare. **-bär,** *a.* tacksam. **-barkeit,** *f.* tacksamhet, erkänsla. **-bärlich,** *adv.* tacksamt. **-beflissen,** *a.* tacksam, erkännsam. **-beflissenheit,** *f.* tacksamhet, erkänsla. **-bezeigung, -bezeugung,** *f.* tacksamhetsbetygelse. **-brief,** *m.* tacksägelsebref. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** tacka, *jm für etw.:* ngn för ngt. *Danke schön* el. *sehr!* tackar så mycket! *wünschen Sie noch etw.? ich danke:* behagar ni litet mera? nej, jag tackar, jfr *bitten 3;* iron. *da danke ich:* tackar för min del, jag skall be att få slippa, tack vackert. **2.** kyrkl. läsa tacksägelser för. **3.** besvara en hälsning. **II.** *tr.* **1.** tacka för, löna, vedergälla. *Jm eine Wohlthat schlecht* ~ illa löna ngn för en välgärning, *danke dir's Gott!* Gud löne dig det! **2.** *Jm etw.* ~ haf-

va ngn att tacka för ngt. **-enswērt[h]**, *a.* värd tack, värd erkännande. **-erfüllt**, *a.* uppfyld af tacksamhet. **-feier**, *f.* **-fest**, *n.* tacksägelsefest, -högtid. **-gebet**, *n.* tacksägelse. **-gefühl**, *n.* känsla af tacksamhet. **-gerührt**, *a.* rörd till tacksamhet. **-lied**, *n.* lofsång. **-los**, *a.* 1. otacksam. 2. ingen tack värd. **-rede**, *f.* tacksägelsetal. **-sage**, *-n = Danksagung.* **-sagen**, *itr. h.* tacka, bringa sin tacksägelse, *jm:* ngn. **-sagung**, *f.* tacksägelse. *Mit lauter ~en bezahlen:* belöna, löna med fagra ord. **-vergessen**, *a.* glömsk af sin tacksamhetsskuld, otacksam.

dann, *adv.* då, därefter, sedan, dessutom. *Wie ~? und ~?* än sen? *selbst ~, wenn das wahr wäre:* till och med om det vore sant, *~ und wann:* då och då, allt emellanåt, *~ und ~* då och då, vid lägligt tillfälle. **-en**, *adv. Von ~* a) därifrån, b) * dädan, hvarifrån.

darán (äfv. ´-), förkort. **dran**, *adv.* 1. därpå, däremot, därvid. *~ erkenne ich ihn, dafs:* jag känner igen honom på att, *ein Hut und ein Straufs ~* en hatt med en bukett på, *ein Haus und ein Garten ~* ett hus med en trädgård, *drauf und dran!* framåt mot fienden! gå på! *wenn es drauf und dran kommt:* när det gäller, *alles was drum und dran ist* el. *hängt:* allt som hör till, *es ist nichts ~* det är ingenting bevändt därmed, *ich habe gut ~ gethan, dafs ich:* jag har gjort väl i att, *er will nicht gern ~* han vill ej gärna taga itu därmed. 2. däran. *~ sein, etw. zu thun:* vara nära däran att göra ngt, så när hafva gjort ngt, *es war drauf und dran, dafs sie abgereist wäre:* det fattades ej mycket, att hon hade rest, *jetzt bin ich ~* nu är det min tur, *gut ~ sein:* befinna sig i goda omständigheter, *übel ~ sein:* vara illa däran, vara i knipa, *er ist bei ihr gut ~* han är väl anskrifven hos henne, iron. *da bin ich schön ~* där har jag just råkat väl ut, *man weifs nicht, wie* el. *wo man mit ihm ~ ist:* man vet ej rätt, hvar man har honom. **-gabe**, *f.* öfverlemnande, uppoffring. **-geben**, *tr.* öfverlemna, bidraga med, uppoffra. **-gehen**, *itr. s.* taga itu därmed, gripa verket an. **-kommen**, *itr. s.* komma i tur. *Jetzt komme ich daran:* nu blir det min tur. **-liegen**, *itr. h.* opers. *Es liegt mir viel daran zu:* det är för mig af mycken vigt att, *was liegt mir nichts daran:* det är mig likgiltigt, *was liegt ~?* hvad gör det? **-machen**, *rfl. = darangehen.* **-müssen**, *itr. h.* vara tvungen att bekväma sig därtill, ej kunna slippa undan. **-setzen**, *tr.* sätta på spel, riskera.

daráuf (äfv. ´-), förkort. **drauf**, *adv.* 1. därpå. *~ stolz sein:* vara stolt däröfver, *ein Helm und ein* el. *mit einem Federbusch ~* en hjälm med en fjäderbuske på, *es steht Tod[esstrafe] ~* el. *der Tod steht ~* det är vid dödsstraff förbjudet. 2. dit upp, t. ex. *~ können:* kunna komma dit upp, *~ müssen* el. *sollen:* vara tvungen att komma dit upp. 3. tid. därpå, därefter, sedan. *Das Jahr ~* året därpå, följande år. 4. *~ hin, ~ los, ~ zu:* ditåt, rakt ditåt, *der Weg führt gerade ~ zu:* vägen går rakt på stället, *~ los!* gå på! med fart, med kraft framåt! *wie Sie ~ los gehen!* så ni går på! *~ los arbeiten, schreiben:* arbeta, skrifva ifrigt, *~ wollte ich hinaus:* det var dit jag ville komma, *~ aus sein:* arbeta därpå, hafva det till mål, till syfte. **-fallen**, *itr. s.* falla på den tanken. **-geben**, *tr.* 1. gifva i handpengar. 2. *Ich gebe viel darauf:* jag fäster stor vigt därvid. **-gehen**, *itr. s.* 1. följa med, lemnas på köpet. 2. gå åt, gå förlorad. *Er läfst viel ~* han sparar ej på slantarne. **-helfen**, *itr. h. Jm ~* hjälpa ngn att komma på det, hjälpa ngn på trafven. **-kommen**, *itr. s.* komma på den tanken.

daráus (äfv. ´-), förkort. **draus**, *adv.* därur. *Es folgt ~ dafs:* däraf följer att, *~ wird nichts:* det blir ej ngt af, *ich mache mir nichts ~ dafs:* jag bryr mig ej om att, gör mig ej samvete af att, *ich kann nicht ~ klug werden:* jag kan ej bli klok därpå, *es ist ein Sprichwort ~ geworden:* det har blifvit till ett ordspråk.

darben, *sv. itr. h.* lida brist, *an etw.:* på ngt; lida nöd, umbära, försaka. *Sich reich ~* gnm snålhet blifva rik.

dár||bieten, I. *tr.* erbjuda, framräcka; förete. II. *rfl.* erbjuda sig; te sig. **-bringen**, *tr.* frambära, bringa. **-bringer(in)**, *m.* (*f.*) en som frambär, bringar ngt. **-bringung**, *f.* frambärande, att bringa.

Dardanéllen, *pl.* Dardanellerna. **-straíse**, *f.* sundet vid Dardanellerna.

daréin (äfv. ´-), förkort. **drein**, *adv.* (motsvarande *in* med ack.) ditin; däri, däruti. **-fahren**, *itr. s.* fara ditin, fara fram, häftigt angripa. **-geben**, I. *tr.* gifva på köpet. II. *rfl.* foga sig däri. **-gehen**, *itr. s.* följa med, lemnas på köpet. **-legen**, *rfl.* blanda sig däri; träda emellan. **-mengen**, **-mischen**, *rfl.* lägga, blanda sig däri. **-reden**, *itr. h.* falla i talet, afbryta; lägga sig, blanda sig däri. **-schauen**, *itr. h.* se ditin, betrakta. **-schicken**, *rfl.* foga sig däri. **-schlagen**, *itr. h.* hugga in. **-sehen** = *dareinschauen.* **-sprechen** = *dareinreden.* **-willigen**, *itr. h.* gå in därpå.

dár||geben, *tr.* öfverlemna, lemna, gifva. **-halten**, *tr.* hålla fram, framräcka.

darín (äfv. ´-), förkort. **drin**, *adv.* (motsvarande *in* med dat.) däri, däruti, därinne. *Ein Käfig und ein Vogel ~* en bur med en fågel i. **-nen**, förkort. **drinnen**, *adv.* därinne, däruti.

dár||legen, *tr.* 1. framställa, utveckla, förklara. 2. ådagalägga, bevisa. **-leger(in)**, *m.* (*f.*)

en som framställer m. m., jfr *darlegen*. **-legung,** *f.* framställning m. m. se *darlegen*. **-lehen, -lehn,** *n.* **-leihe,** *f.* lån åt ngn. *Jm ein Darlehen geben* el. *machen:* låna ngn en summa. **-leihen,** *tr.* låna ut. **-leiher(in),** *m.* (*f.*). långifvare (-erska).

Darm, *-e* †, *m.* tarm; F bild. **lång,** skranglig person. **-fell,** *n.* bukhinna. **-gicht,** *f.* **-grimmen,** *n.* knip, kolik. **-ruhr,** *f.* rödsot. **-saite,** *f.* sträng af tarmar. **-verschlingung,** *f.* tarmvred. **-weh,** *n.* ondt i tarmarne, i magen.

dar‖nách, -níeder se *danach, -nieder*. **-ób,** förkort. **drob,** *adv.* 1. däröfver. 2. därför, fördenskull.

Darr‖e, *-n, f.* 1. torkning (i ugn). 2. torkugn, -hus, -ria, -maskin. 3. förtorkning i sht hos växter; tvinsot. **-blech,** *n.* torkplåt. **-boden,** *m.* torkvind.

dárreich‖en, *tr.* framräcka, öfverlemna, erbjuda. **-ung,** *f.*

darr‖en, *sv. tr.* torka. **-ofen,** *m.* torkugn, darrugn. **-sucht,** *f.* tvinsot. **-süchtig,** *a.* behäftad med tvinsot.

dárstell‖bar, *a.* möjlig att framställa, beskrifva, uppföra. **-en,** I. *tr.* framställa, föreställa; utföra, spela; skildra, beskrifva. II. *refl.* visa sig, te sig, förefalla, t. ex. *sich als etw.* (ack. el. nom.) ~. *Das stellt sich jedem von selbst dar:* det är utan vidare klart för hvem som hälst. **-er(in),** *m.* (*f.*) framställare, utförare, skildrare. **-ung,** *f.* framställning, utförande, skildring, beskrifning. **-ungsart, -ungsweise,** *f.* framställningssätt, behandlingssätt, skrifsätt, stil.

dárthu‖n, *tr.* ådagalägga, bevisa. **-ung,** *f.*

dar‖über (äfv. ⁻ˊ--), förkort. **drüber,** *adv.* 1. rum. däröfver, öfver det(ta). *Etw.* ~ *schreiben:* skrifva öfver ngt, ~ *hin:* fram däröfver, utmed, *er ist* ~ *hinaus* el. *hinweg:* han är på andra sidan, längre bort, bild. sådant rör honom ej vidare, är för honom en öfvervunnen ståndpunkt, bryr han sig ej mera om, *es geht alles drunter und drüber:* allt går på sin hals, utan ordning, *er ist* ~ han håller på därmed, ~ *hinweg gehen:* i sitt tal förbigå, *leicht* ~ *hinweg gehen:* lätt, i förbigående vidröra, ~ *und drunter:* huller om buller, på sin hals. 2. tid. under tiden, medan det pågår el. pågick. 3. tillökning, gradering. därutöfver, därtill, mera. *Zwei* ~ två därtill, på köpet, *ich thue, was ich soll und noch* ~ jag gör min pligt och mer ändå, *nicht* ~ *noch darunter:* hvarken mer eller mindre, *das geht noch* ~ det är ändå värre el. bättre, ~ *geht nichts:* det är ngt oöfverträffligt, *es geht mir nichts* ~ jag vet ej ngt bättre, *ich setze dies noch* ~ jag föredrar likväl detta. 4. orsak. fördenskull, med anledning däraf. 5. vid verb, som styra *über*, t. ex. *ich freue mich* ~ jag gläder mig däråt, det gläder mig, *er beklagt sich* ~ *daſs:* han klagar öfver att, *denke* ~ *nach:* tänk efter. **-úm** (äfv. ⁻ˊ-), förkort. **drum,** *adv.* 1. rum. (där)omkring, därom. 2. orsak. därför, fördenskull. 3. efter verb som styra *um:* därom, t. ex. *ich bitte dich* ~, ~ *hat sich niemand zu kümmern:* det behöfver ingen bry sig om, *es steht schlecht* ~ det står illa till (därmed), *es ist mir sehr* ~ *zu thun:* det är af stor vigt för mig, *es ist mir bloſs* ~ *zu thun, daſs:* för mig kommer det blott an på att, *er weiſs* ~ han vet om det, *es sei* ~ låt gå, må vara. **-únter** (äfv. ⁻ˊ--), förkort. **drunter,** *adv.* 1. därunder, under. 2. däribland, däremellan. ~ *gehören:* höra dit, till deras antal, *mit* ~ *begriffen:* däri inbegripen, *ich finde keinen Unterschied* ~ jag finner ej, kan ej se ngn skillnad mellan dem.

das, *n.* till *der*, jfr detta. I. *best. art.* II. *dem. pron.* det, den. *Statt dessen:* i dess ställe, i stället, ~ *ist es:* så är det, *starb er?* ~ *nicht, aber:* dog han? det gjorde han visserligen icke, men, *kränk ihn nicht, er ist ohne* ~ *unglücklich:* kränk honom ej, han är nog olycklig ändå, *trotz dem* el. *bei alledem:* i trots däraf, *unverschämtes Weib* ~*!* en sådan oförskämd kvinsperson! *ich bin bei Kindern;* ~ *schreit und weint und lacht:* jag har barn omkring mig, som skrika, gråta och skratta, iron. ~ *denkt was Schönes!* sådant folk har just upphöjda tänkesätt! III. *rel. pron.* som, hvilket, hvilken.

da‖sein, I. *itr. s.* 1. vara tillstädes, närvarande, inne. 2. vara till, finnas, existera. II. *-s, 0, n.* tillvaro, existens. *Der Kampf ums* ~ kampen för tillvaron. **-sélbst,** *adv.* sammastädes, där, därstädes. **-sig,** *a.* därvarande. **-sitzen,** *itr. h.* sitta (där), förblifva sittande.

daſs, *konj.* att. *Als* ~ för att, *auſser* ~ förutom att, *dafür* ~ emedan, [*auf*] ~ på det att. I elliptiska, skenbart oberoende satser: *ach,* ~ *sie ewig grünen bliebe!* måtte hon alltid grönska el. o, att hon alltid grönskade! ~ *mir das gerade passieren muſs!* att ngt sådant skulle hända mig! ~ *Sie es wissen:* så mycket ni vet! ~ *Sie auch gar nicht hören!* att ni inte kan höra! ~ *Gott sich erbarme!* Gud sig förbarme! ~ *du auch so dumm bist!* att du skall vara så dum!

Dasséibigkeit, *f.* enahanda.

dastehen, *itr. h.* 1. stå (där), t. ex. *wie er dasteht!* så han står (där)! 2. framstå, vara; hafva det.

Dat‖a, -as, -en, *pl.* 1. se *Datum*. 2. uppgifter, sakförhållanden. **-ieren,** *sv.* I. *tr.* datera, skrifva datum öfver. II. *itr. h.* o. *refl.* datera, förskrifva sig. **-o,** *adv. Bis* ~ tills dato, hittills. **-tel,** *-n, f.* dadel. **-um,** *-um[s], -a[s]* el. *-en, n.* datum. **-umuhr,** *f.* ur som visar dagarne i månaden.

Daube, *-n, f.* dim. †, kim, tunnstaf, stäfver.

Dauer, *0, f.* 1. fortvaro, bestånd. 2. lång tid,

längd. *Auf die* ~ på längden, *etw. ist von langer* ~ ngt räcker länge. 3. varaktighet. *Auf die* ~ *gearbeitet:* starkt gjord, *von* ~ *sein:* vara varaktig, stark. **-apfel,** *m.* vinteräpple. **-birne,** *f.* vinterpäron. **-gewächs,** *n.* härdig, perenn växt. **-haft,** *a.* varaktig, stark. **-haftigkeit,** *f.* varaktighet, styrka. **-lauf,** *m.* ihållande språngmarsch. **-marsch,** *m.* ihållande marsch. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* 1. fortvara, äga bestånd, bibehålla sig, hålla sig. 2. räcka. *Ein* ~*des Andenken:* ett varaktigt minne. 3. åfv. opers. dröja. **II.** *tr.* o. opers. *Du dauerst mich* el. *es dauert mich deiner:* det gör mig ondt om dig; bild. *sich weder die Mühe noch das Geld* ~ *lassen:* spara hvarken möda eller pengar, *mich dauert das Geld nicht:* jag ser ej så noga på pengarne. **-obst,** *n.* vinterfrukt.

Daum- se *Daumen-*.

Daumen, *-, m.* dim. †, tumme. **-breit,** *a.* tumsbred. **-breite,** *f.* tumsbredd. **-dick,** *a.* tumstjock. **-dreher,** *m.* F smickrare. **-eisen,** *n.* tumhuf. **-los,** *a.* utan tumme el. tummar. **-ring,** *m.* tumring. **-schützer,** *m.* tumhuf.

Däumling, *-e, m.* **1.** dim. till *Daumen.* **2.** tumme på handske. **3.** tummeliten.

Daun||e, *-n, f.* dun. **-enbett,** *n.* dunbädd, duntäcke. **-[en]haft,** *a.* dunartad. **-icht,** *a.* svällande som en dunbädd.

Daus, *-er* †, **I.** *n.* tvåa på tärning och tyska kort, äss på franska kort. **II.** *m.* F *Ei, der* ~*!* å tusan! *das ist ein Junge wie ein* ~ det är tusan till pojke, en rask pojke, *sie war geputzt wie ein* ~ hon var tusan så grann.

davón (åfv. ⁻-), *adv.* **1.** däraf, därifrån, bort. **2.** därom. ~ *ist nicht die Rede:* det har aldrig varit tal därom, varit ifrågasatt, *nichts mehr* ~ el. *still* ~*!* nog därom! *man spricht* ~, *einen Weg anzulegen:* man talar om att anlägga en väg. **3.** borta, bort, sin kos, t. ex. *sie sind* [*auf und*] ~ de äro sin kos. **-bleiben,** *itr. s.* ej röra därvid, afhålla sig därifrån. **-bringen,** *tr.* föra med därifrån. *Nichts als das Leben* ~ endast rädda lifvet. **-gehen,** *itr. s.* gå bort (därifrån), lemna det; rymma. **-heben,** *rfl.* begifva sig därifrån, draga sig tillbaka. **-helfen,** *itr. h. Jm* ~ hjälpa ngn att komma därifrån, att fly undan. **-jagen, I.** *tr.* köra bort. **II.** *itr. s.* spränga, ila bort till häst el. i vagn. **-kommen,** *itr. s.* komma lös, därifrån, slippa undan. **-laufen,** *itr. s.* springa sin kos, rymma. *Jm* ~ springa ifrån, öfvergifva ngn. **-machen,** *rfl.* begifva sig åstad, springa, schappa sin kos. **-müssen,** *itr. h.* vara tvungen att begifva sig åstad, att aflägsna sig. **-schießen,** *itr. s.* rusa, fara i väg, bort. **-sprengen,** *itr. s.* spränga bort. **-thun,** *tr.* aflägsna, taga bort (därifrån). **-traben,** *itr. s.* trafva bort. **-tragen,** *tr.* bära bort. *Schande* ~ få skam däraf, *den Sieg* ~ vinna seger. **-wollen,** *itr. h.* vilja komma därifrån. **-ziehen,** *itr. s.* draga sin kos.

dal||vór (åfv. ⁻-), *adv.* (där)framför, för, för det. *Ein Schloſs* ~ *legen:* sätta lås för, *sei* el. *behüt' uns Gott* ~*!* Gud bevare oss för ngt sådant! **-wider** (åfv. ⁻--), *adv.* däremot. Jfr *dagegen.*

dazú (åfv. ⁻-), *adv.* **1.** rum. dit, fram. **2.** syfte, mål. därtill, till det ändamålet, t. ex. *er ist* ~ *abgerichtet:* han är dresserad därtill, *das Geld ist* ~ *da, daſs man es gebraucht:* pengarne äro till för att användas. **3.** tillfogande. därtill, dessutom, till på köpet, också. ~ *legen, setzen, thun:* bifoga, *sein Teil* ~ *geben:* ha sitt ord med i laget. **4.** samtidighet. tillika. **5.** särskilda fall. ~ *wird es nicht kommen:* så långt kommer det ej att gå, *wie komme ich* ~*?* hvad angår det mig? hvad har jag därmed att skaffa? *ich kann nicht* ~ *kommen:* jag kan ej få tid därtill el. jag kan ej komma mig för, *ich lache nur* ~ jag bara skrattar däråt, *was sagst du* ~*?* hvad säger du därom? *er war ganz still* ~ han åhörde det under tystnad. **-gehörig,** *a.* dithörande. **-kommen,** *n.* **-kunft,** *0, f.* tillträde, ankomst, mellankomst, inträffande.

dazumál, *adv.* då för tiden.

dazúthun, I. *tr.* lägga till. **II.** *n.* åtgörande.

dazwíschen, *adv.* däremellan, emellan, mellan dem el. dessa. **-kommen,** *itr. s.* komma emellan, komma till, öfverraska. **-kunft,** *0, f.* mellankomst. **-reden,** *itr. h. Jm* ~ falla ngn i talet. **-schlagen, I.** *tr.* slå midt i högen, hugga in. **II.** *rfl.* träda emellan. **-stekken,** *itr. h.* vara, sitta (där)emellan, däribland. **-stehen,** *itr. h.* **1.** stå midt emellan, ibland dem, i högen. **2.** vara emellan, stå i vägen. **-treten, I.** *itr. s.* träda emellan; bild. förmedla. **II.** *n.* mellankomst.

Debátt||e, *-n, f.* debatt, dryftning, öfverläggning. *Etw. zur* ~ *bringen:* bringa ngt under debatt. **-ieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* [*Über*] *etw.* ~ debattera, dryfta ngt.

Deb||ét, *-[s], -s* el. *Debita, n.* hand. debet, skuld. **-ít,** *-s, 0, m.* hand. afsättning, omsättning. **-itieren,** *sv. tr.* hand. **1.** afsätta, omsätta. **2.** debitera, *jn mit etw.:* ngn för ngt. **-ítmasse,** *f.* konkursmassa. **-itor,** *-s, -óren, m.* gäldenär. **-út,** *-s, -s, m.* o. *n.* debut. **-ütánt,** *-en, m.* **-ütántin,** *-nen, f.* debutant. **-ütieren,** *sv. itr. h.* debutera.

dec||ént, *a.* anständig, passande, blygsam. **-énz,** *0, f.* anständighet, blygsamhet.

Dech||anéi, *-en, f.* domprosts el. kontraktsprosts a) bostad, b) ämbete, c) församling, kontrakt. **-ánt,** *-en, m.* **1.** domprost. **2.** kontraktsprost.

Dechend, Dechent, *-e, n.* **Decher,** *-, m.* o. *n.* tiotal, däcker, halftjog, i sht af hudar,

dechiffríer||bar, *a.* möjlig att dechiffrera, läsa, tyda. **-en,** *sv. tr.* dechiffrera, tyda.

decim||ál, *a.* decimal. **-álwage**, *f.* decimalvåg. **-íeren**, *sv. tr.* decimera. **-íerung**, *f.*

Deck, **-e**, *n.* **1.** däck. **2.** tak på omnibus, diligens o. d. **-bär**, *a.* möjlig att betäcka. **-bett**, *n.* (säng)täcke. **-blatt**, *n.* **1.** bot. skärmblad, blomskärm. **2.** ytterblad, täckblad på cigarrer. **-e**, **-n**, *f.* **1.** täcke, sängtäcke; betäckning, slöja. Bild. *unter der ~ der Freundschaft:* under vänskapens täckmantel, *sich nach der ~ strecken:* rätta mun efter matsäcken, *mit jm unter einer ~ stecken, liegen, sein, spielen:* spela under täcke med ngn. **2.** matta. **3.** pärm, band på böcker, pärmar, omslag, portfölj att lägga tidningar o. d. i. **4.** fure tak, bild. *die ~ des Himmels:* himlahvalfvet. **5.** mus. resonansbotten. **-el**, **-**, *m.* **1.** lock. **2.** P hatt, mössa. **3.** pärm, band, omslag. **-elähnlich**, *a.* lockartad. **-elband**, *-er* †, *n.* gångjärn på lock. **-elbecher**, *m.* bägare med lock på. **-elglas**, *n.* glas med lock på. **-elkorb**, *m.* korg med lock på. **-eln**, *sv.* **I.** *tr.* sätta lock på. **II.** *itr. h.* P lyfta på hatten el. mössan, hälsa. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** täcka, betäcka, öfvertäcka. **2.** äfv. *itr. h.* [*Den Tisch*] ~ duka. **3.** betäcka, erbjuda betäckning; betrygga, skaffa säkerhet för. **II.** *rfl.* betäcka sig, betäckas; betryggas. **-enflechter**, *m.* mattflätare. **-engemälde**, *n.* takmålning. **-enmaler**, *m.* dekorationsmålare. **-enschalung**, *f.* takpanelning. **-feder**, *f.* täckfjäder. **-leinwand**, *f.* presenning. **-mantel**, *m.* täckmantel. **-ung**, *f.* betäckande, betäckning, skydd, säkerhet. Schack. *einer* (dat.) *Figur die ~ nehmen:* blotta en pjes. **-ungslinie**, *f.* mil. försvarslinie.

Del||dikatión, **-en**, *f.* tillegnan, dedikation. **-dizieren**, *sv. tr.* tillegna. **-duktión**, *-en*, *f.* bevisledning. **-duzieren**, *sv. tr.* **1.** härleda. **2.** leda i bevis. **-fékt**, **I.** *a.* skadad, bristfällig, ofullständig, defekt. **II.** *m.* brist. **~ der Kasse:** kassabrist. **-fensión**, *-en*, *f.* försvar. **-fensívallianz**, *f.* **-fensívbündni[ſ]s**, *n.* försvarsförbund. **-fensíve**, *-n*, *f.* försvarsställning, defensiv. *Die ~ ergreifen:* gå försvarsvis tillväga. **-fénsor**, *-s*, *-óren*, *m.* försvarare, försvarsadvokat, defensor. **-fícit**, *-s*, *n.* brist, deficit. **-filé** (*-é*), **-filée** (utan akcent), *-s*, *-s* el. *-[e]n*, *n.* **1.** trång väg, hålväg. **2.** defilering. **-filíeren**, *sv. itr. h.* o. *s.* defilera. **-finíerbär**, *a.* möjlig att bestämma, att definiera. **-finíeren**, *sv. tr.* bestämma, angifva, definiera. **-finítión**, *-en*, *f.* bestämmande, förklaring, definition. **-finítiv**, *a.* afgörande, slutlig, definitiv.

Degen, **-**, *m.* **1.** värja. **2.** krigare, krigsbuss. **-fest**, *a.* osårbar, hård, som hugg ej biter på. **-fläche**, *f.* en värjas flatsida. **-knopf**, *m.* **1.** värjknapp. **2.** F krigsbuss.

degradíer||en, *sv. tr.* degradera, nedflytta, nedsätta. **-ung**, *f.*

dehn||bär, *a.* tänjbar, töjbar. **-barkeit**, *f.* tänjbarhet, töjbarhet. **-en**, *sv. tr.* uttänja, töja, draga ut, förlänga. *Gedehnte Stimme:* släpande röst, *gedehnte Silbe:* lång stafvelse. **-ung**, *f.* förlängning.

Deich, **-e**, *m.* dam, fördämning, vall, bank. **-beamte(r)**, *m.* uppsyningsman öfver dammar, tjänsteman vid dambyggnad. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* uppföra, arbeta på dammar. **-graf**, **-gräfe**, **-hauptmann**, *m.* öfveruppsyningsman öfver dambyggnader **-land**, *n.* land skyddadt mot hafvet gnm dammar.

Deichsel, *-n*, *f.* tistel(stång), vagnsstång. **-arm**, *m.* skakel. **-gabel**, *f.* gaffel(tistel), skaklar. **-nagel**, *m.* selsticka. **-pferd**, *n.* stånghäst. **-stange**, *f.* tistelstång. **-wagen**, *m.* vagn med tistel.

Deich||ufer, *n.* med dam(mar) försedd strand. **-weg**, *m.* väg utmed el. på en dam.

dein, **I.** gammal *gen.* af *du.* **II.** *poss. pron.* din, ditt. *Die ~[ig]en:* de dina, din familj, *das Mein und ~* mitt och ditt, *ewig der* (*die*) *~[ig]e:* din in i döden. **-erseits**, *adv.* å din sida. **-esgleichen**, **I.** *a.* o. oböjl. *subst.* din (jäm)like, lik dig. **II.** *pl.* dina likar, sådana som du. **-ethalben**, **-etwegen**, *um* **-etwillen**, *adv.* för din skull. **-ige** se *dein II.* **-ing**, **-ung**, *-en*, *f.* sjö. bränning.

Dejeun||ér, *-s*, *n.* frukost. **-íeren**, *sv. itr. h.* spisa frukost.

Dek||káde, *-n*, *f.* tiotal, dekad. **-án**, *-e*, *m.* **1.** dekanus. **2.** = *Dechant.* **-anát**, *-e*, *n.* **-anél**, *-en*, *f.* **1.** dekanat. **2.** = *Dechanei.*

Deklam||atión, *-en*, *f.* deklamation, uppläsning. **-átor**, *-s*, *-óren*, *m.* deklamatör, upplåsare. **-atórisch**, *a.* deklamatorisk; högtrafvande, tillgjord. **-íeren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* deklamera, upplåsa, framsäga.

Deklar||atión, *-en*, *f.* förklaring; uppgift, förteckning, i sht på varor, som skola förtullas. **-íeren**, *sv. tr.* lemna förteckning, uppgift på, förklara.

Deklin||atión, *-en*, *f.* deklination, a) gram. böjning, b) tys. afvikelse. **-ierbär**, *a.* gram. böjlig. **-íeren**, *sv. tr.* gram. deklinera, böja.

Dekókt, *-e*, *n.* dekokt, afkok.

Dekor||atión, *-en*, *f.* i sht teat. dekoration, dekorering. **-atív**, *a.* dekorativ. **-íeren**, *sv. tr.* dekorera. **-íerung**, *f.*

Dekórum, *-[s]*, *0*, *n.* anständighet, det passande.

Dekrét, *-e*, *n.* förordning, påbud, dekret. **-íeren**, *sv. tr.* förordna, påbjuda, dekretera.

delegíer||en, *sv. tr.* befullmäktiga, afsända som ombud. **-te(r)**, (adj. böjn.) *m.* ombud, fullmäktig.

delektíeren, *sv. tr.* roa, vederkvicka, undfägna.

Del||liberatión, *-en*, *f.* öfverläggning, rådplägning. **-ikát**, *a.* delikat, a) välsmakande, läcker, b) ömtålig, grannlaga, kinkig. **-ikatésse**, *-n*, *f.* **1.** delikatess, läckerhet. **2.** grannlagenhet, finkänslighet. **-ikt**, *-e*, *n.* förbrytelse, brott. **-inquént**, *-en*, *m.* **-inquéntin**, *-nen*,

f. delinkvent, förbrytare, förbryterska. **-íri|um,** *-um[s],* **-en,** *n.* (fylleri)galenskap, vanvett. **-phin,** *-e, m.* delfin. **-ta,** *-[s],* **-s** el. **-en,** *n.* (flod)delta.

Demagóg, *-en, m.* folkledare, -förledare, demagog. **-enumtriebe,** *pl.* folkförledande, demagogiska anslag, ränker. **-íe,** *-[e]n, f.* folkuppvigling. **-isch,** *a.* folkförledande, demagogisk.

Demant(en) se *Diamant(en).*

demaskieren, *sv. tr.* o. *rfl.* demaskera (sig), aftaga masken (af).

Dementǁí (äfv. *-ɛ́-*), *-[s], -s, n.* dementi. **-íeren,** *sv. tr.* dementera.

dēmǁgemäfs, *adv.* i enlighet, i öfverensstämmelse därmed. **-nách** (äfv. *-ɛ́-*), *adv.* 1. = *demgemäfs.* 2. följaktligen, alltså. **-nächst** (äfv. *-ɛ́-*), *adv.* 1. därnäst, strax därefter, sedan. 2. mycket snart, snart, strax. **-nächstig** (äfv. *-ɛ́--*), *adv.* därnäst kommande, närmast.

demoǁbilisieren, *sv. tr.* o. *itr. h.* afväpna. **-bilisíerung,** *f.* **-krát,** *-en, m.* vän af folkvälde, demokrat. **-kratíe,** *-[e]n, f.* folkvälde, demokrati. **-krátisch,** *a.* demokratisk, folkvänlig. **-líeren,** *sv. tr.* sönderslå, förstöra. **-líerung,** *f.*

Demonstrǁatión, *-en, f.* 1. bevis, bevisföring, förklaring. 2. offentlig meningsyttring, demonstration. **-íeren,** *sv. tr.* bevisa, leda i bevis, ådagalägga, förklara.

Demoralisǁatión, *-en, f.* sedefördärf, demoralisation. **-íeren,** *sv. tr.* verka sedefördärfvande på, demoralisera; göra modfäld.

dēmúnǁerachtet, -geachtet, *adv.* det oaktadt, icke dess mindre, likväl.

Demút[h], *0, f.* ödmjukhet, saktmod.

demút[h]ig, *a.* ödmjuk. **-en,** *sv.* I. *tr.* göra ödmjuk, förödmjuka. II. *rfl.* ödmjuka sig. **-keit** = *Demut.* **-ung,** *f.* förödmjukande, förödmjukelse.

Demút[h]ǁsinn, *m.* = *Demut.* **-voll,** *a.* ödmjuk.

dēmzufolge = *demnach.*

Denár, *-e, m.* denar.

dengeln, *sv. tr.* 1. dänga, hamra, slå. 2. gmm hamrande hvässa.

Denkǁart, *f.* tänkesätt. **-bār,** *a.* tänkbar. *In der ∼ sorgfältigsten Weise:* så omsorgsfullt som möjligt. **-barkeit,** *f.* tänkbarhet. **-blatt,** *n.* minnesblad. **-büch,** *n.* minnesbok, album. **-en,** *oreg. sv.* I. *itr. h.* 1. utan bestämning. a) tänka, b) förmoda, t. ex. *Sie reisen morgen, denke ich?* c) tänka tillbaka, minnas, t. ex. *so lange ich ∼ kann:* så långt jag minnes tillbaka, d) finna för godt, t. ex. *machen Sie es, wie Sie ∼,* e) särskilda fall. *Der Mensch denkt, Gott lenkt:* människan spår och Gud rår, *gedacht, gethan:* sagdt och gjordt, *ich dächte gar!* å visst icke! sådana dumheter! 2. med adv. tänka. *Hoch hinaus ∼* hafva högtflygande planer, *wo ∼ Sie hin?* hvad tänker ni på? Jfr *3.* 3. med prep. *An jn ∼* tänka på ngn, *er soll daran ∼* han skall minnas det, *denk' nicht dran!* visst icke! tro icke det! *woran ∼ Sie?* hvad tänker ni på? *denk' an mich, es wird einmal die Zeit kommen:* sanna mina ord, den tid skall komma; *auf etw.* (ack.) *∼* tänka på ngt, hafva ngt i sinnet, t. ex. *auf Mittel ∼* tänka på medel, *auf Böses ∼* hafva ondt i sinnet; *für jn ∼* tänka för ngn; F *jeder denkt in seinen Sack:* hvar och en är sig själf närmast; *über etw.* (ack.) *∼* tänka öfver, begrunda ngt. II. *tr.* 1. tänka. *Sich* (dat.) *nichts Böses* el. *Arges bei etw. ∼* ej misstänka ngt vid ngt el. ej mena ngt illa med ngt. 2. uttänka, t. ex. *ich hatte mir das so schön gedacht:* jag hade tänkt ut det så bra. 3. tänka, ämna. *Arges, Böses ∼* hafva ondt i sinnet. 4. föreställa sig, förstå. *Ich kann mir's schon ∼* jag förstår det mycket väl. 5. tro, t. ex. *wer hätte das gedacht?* hvem skulle kunnat tro ngt sådant? *Dacht' ich [mir]'s doch!* jag trodde det väl! sade jag det ej! *ich dächte, wir setzten unsere Reise fort:* jag tror, mig synes det vara bäst, att vi fortsätta vår resa, *von jm etw. ∼* tro ngt om ngn. 6. hoppas, t. ex. *ich denke meinen Prozefs zu gewinnen.* 7. minnas, ihågkomma. *Wart', ich denk' es dir!* jag skall nog komma ihåg dig! 8. vänta, förutse. *Das habe ich mir gedacht:* det har jag just väntat. 9. mena, t. ex. *was denkst du unter diesen Worten?* hvad menar du med dessa ord? 10. *Die gedachte Person:* denna, nämda, omförmälda person. III. *rfl.* 1. *Sich an js Stelle ∼* tänka, försätta sig i ngns ställe. 2. opers. *es läfst sich ∼* det är tänkbart, *mancherlei läfst sich bei diesen Worten ∼* dessa ord gifva en mycket att tänka på el. kunna tydas på många sätt. **-er,** *-, m.* tänkare. **-fähig,** *a.* i stånd att tänka. **-fähigkeit,** *f.* tankeförmåga. **-freiheit,** *f.* tankefrihet. **-kraft,** *f.* tankeförmåga. **-mal,** *-er* † el. **-e,** *n.* minnesmärke, minnesvård, monument. **-münze,** *f.* minnespenning, medalj. **-rede,** *f.* åminnelsetal, äreminne. **-säule,** *f.* minnesvård. **-schrift,** *f.* minnesskrift. **-spruch,** *m.* tänkespråk. **-stein,** *m.* minnesvård, minnesstod af sten. **-stoff,** *m.* ämne för tankeöfning. **-übung,** *f.* tankeöfning. **-ungs-** = *Denk-.* **-vermögen,** *n.* tankeförmåga. **-vers,** *m.* minnesvers. **-weise** = *Denkart.* **-würdig,** *a.* minnesvärd, värd eftertanke, märklig. **-würdigkeit,** *f.* 1. minnesvärdhet, märkvärdighet. 2. minnesvärd, märklig tilldragelse. **-zeichen,** *n.* minnestecken, minnesmärke, minne. **-zeit,** *f.* märklig tid. **-zettel,** *m.* 1. minnesanteckning, promemoria. 2. minnesbeta.

denn, *konj.* 1. ty. 2. ✻ än, t. ex. *kein anderer ∼ ich, mehr ∼ einmal. Ehe ∼ ich sterbe:* innan, förr än jag dör. 3. obetonadt. då. *So mag es ∼ dabei bleiben:* det får väl bli så

då, låt gå, *auf ∼!* välan då! **4.** om ej, t. ex. *wir lassen dich nicht, du singst uns ∼ ein Lied:* vi släppa dig icke, om du ej sjunger en visa för oss.

dennoch, *konj.* dock, likväl, i alla fall.

Dentíst, *-en, m.* tandläkare, dentist.

Denunzi||ánt, *-en, m.* angifvare. **-iatión,** *-en, f.* angifvelse. **-íeren,** *sv. tr.* angifva, anklaga.

Departemént, *-s, n.* departement.

depensíeren, *sv. tr.* kosta ut, göra utgifter.

Depésche, *-n, f.* **1.** depesch, ilbref. **2.** [*Telegraphische*] ∼ telegram. **-nweg,** *m. Im ∼e:* gnm depesch(er).

deponíer||en, *sv. tr.* **1.** lemna, nedlägga i förvar, deponera. **2.** vittna inför domstol. **-ung,** *f.*

Deport||ation, *-en, f.* deportation. **-íeren,** *sv. tr.* deportera. **-ierte(r),** (adj. böjn.) *m.* förvisningsfånge. **-ierung,** *f.* deportation.

Depositen||geld, *n.* depositionsmedel. **-schein,** *m.* depositionsbevis.

De||pót, *-s, n.* nederlag, nederlagsort, förvaringsställe, depot. **-primíeren,** *sv. tr.* nedtrycka, nedsätta; nedslå.

Deput||át, *-e, n.* inkomster in natura jämte lönen. **-ation,** *-en, f.* deputation. **-íeren,** *sv. tr.* förläna fullmakt, afsända ss. ombud. **-ierte(r),** (adj. böjn.) *m.* fullmäktig, ombud, deputerad.

dĕr, *m.* **die,** *f.* **das,** *n.* **I.** *best. art.* den det, -(e)n -(e)t. **II.** *dem. pron.* **1.** den det, denne denna detta. **2.** upprepande af föreg. subst. *Hier ist meine Stube und dort ist die meines Bruders:* här är mitt rum och där är min brors, *der Brief an dich ist ausführlicher als der an mich:* brefvet till dig är utförligare än brefvet till mig. **III.** *rel. pron.* som, hvilken hvilket. *Ich, der ich es weíſs:* jag, som vet det, *Vater unser, der du bist:* fader vår, som är.

dērārt, *adv.* så, på så sätt, till den grad. **-ig,** *a.* sådan, så beskaffad.

derb, *a.* **1.** hård, fast, t. ex. *∼es Holz.* **2.** kraftig, dugtig, rättfram, bister, sträng. *Er geht ∼ darauf los:* han går rakt på saken. **3.** grof, grofkornig, rå, plump. **-heit,** *f.* **1.** hårdhet, fasthet. **2.** kraft, dugtighet, rättframhet. **3.** grof(kornig)het, råhet.

derĕinst, -ens, -mäl, *adv.* en gång, en dag. **-ig,** *a.* tillkommande, framtida.

derent||halben, -wegen, *um* **-willen,** *adv.* för hvars (fem.) el. hvilkas skull.

dēr||gestalt(ig) = *derart(ig).* **-gléichen** (äfv. ⸗--), oböjl. *a.* **1.** dylik, sådan. *Und ∼ mehr:* med mera (dylikt). **2.** rel. hvars el. hvilkas like, t. ex. *Dinge, ∼ ich nimmer sah:* saker, hvilkas like jag aldrig sett el. som jag aldrig sett maken till. **-halb[en],** ✻ = *deshalb.*

Deriv||ation, *-en, f.* härledning. **-atívum,** *-um[s], -a* el. *-e[n], n.* gram. härledt ord. **-íeren,** *sv. tr.* härleda.

dērjĕnige, *m.* **diejĕnige,** *f.* **dasjĕnige,** *n. dem. pron.* den det; äfv. = *der II, 2.*

dēr||lei, oböjl. *a.* dylik, sådan. **-maleinst(ig)** = *dereinst(ig).* **-mălen,** *adv.* **1.** nu, för närvarande. **2.** då. **-mălig,** *a.* närvarande, förhandenvarande. **-mafsen,** *adv.* på så sätt, i sådan grad. **-o,** föråldr. tilltalsord till högtstående per soner: eder(s).

dersélb[ig]e, *m.* **diesélb[ig]e,** *f.* **dassélb[ig]e,** *n. dem. pron.* (den)samme (den)samma (det-) samma.

dēr||wēgen, ✻ = *deswegen.* **-wéil, -wéile[n]** = *dieweil.*

Derwisch, *-e, m.* dervisch.

dērzeit, dērzeitig = *dermalen, dermalig.*

des||armíeren, *sv. tr.* afväpna. **-avouíeren,** *sv. tr.* förneka, ej vidkännas. **-cendént,** *-en, m.* afkomling, ättling. **-cendénz,** *0, f.* härkomst.

Desem, *-e,* **-er,** *-, m.* besman. **-ern,** *sv. tr.* väga på besman.

Desert||éur, *-e* el. *-s, m.* öfverlöpare, desertör. **-íeren,** *sv. itr. s.* rymma, desertera. **-ión,** *-en, f.* rymning, desertering.

des||falls, *adv.* **1.** i så fall, om så sker. **2.** med hänsyn därtill. **3.** fördenskull. **-fallsig** (äfv. ⸗-⸗), *a.* i så fall inträffande, eventuell. **-gléichen** (äfv. ⸗--), **I.** = *dergleichen.* **II.** *adv.* desslikes, likaså. **-halb,** *adv.* därför, fördenskull.

designíeren, *sv. tr.* utmärka, beteckna, bestämma.

Desinf||ektión, *-en, f.* rening från smittämnen, desinfektion. **-izíeren,** *sv. tr.* rena från smittämnen, desinficiera. **-izíerung,** *f.*

Desorganis||ation, *-en, f.* upplösning(stillstånd), oordning. **-íeren,** *sv. tr.* upplösa, bringa i oordning. **-ierung,** *f.*

desp||ektíerlich, *a.* föraktfull, vanvördig. **-erát,** *a.* förtviflad, desperat. **-ót, -en,** *m.* despot. **-otíe,** *-[e]n, f.* despotiskt (styrelse)sätt. **-ótisch,** *a.* despotisk. **-otísmus,** *-, 0, m.* despotism.

dess- se *des-.* **-élbigengleichen,** *adv.* likaså. **-ent**se *des-.* **-enúngeachtet,** *adv.* det oaktadt, i trots däraf.

Dessért, *-s* el. *-e, n.* desert, efterrätt.

Destill||atéur, *-e* el. *-s, m.* = *Destillierer.* **-ation,** *-en, f.* **1.** destillering. **2.** bränvinsbränning. **-ierbär,** *a.* som kan destilleras. **-íeren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** destillera. **2.** bränna bränvin. **-íerer,** *-, m.* **1.** destillator. **2.** bränvinsbrännare. **-ierung,** *f.* = *Destillation.*

desto, *adv.* **1.** dess, t. ex. *je mehr, ∼ besser:* ju mera, dess bättre, *nichts ∼ weniger:* icke dess mindre. **2.** så mycket, t. ex. *∼ besser!* så mycket bättre.

Destrukt||ión, *-en, f.* förstöring, förstörelse. **-iv,** *a.* förstörande.

des||úngeachtet se *dessenungeachtet.* **-wegen,** *um* **-willen** = *deshalb.*

Detach||ement, *-s, n.* mil. från hufvudstyrkan afsöndrad truppafdelning. **-íeren,** *sv. tr.* mil. från hufvudstyrkan afsända en truppafdelning. **-ierung,** *f.*

Detáil, *-s, n.* detalj, enskildhet. **-handel,** *m.* minuthandel. **-händler,** *m.* minuthandlare, -försäljare. **-líeren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. omständligt beskrifva, genomgå. 2. sälja i minut. **-list,** *-en,* **-verkäufer** = *Detailhändler.*

determinieren, *sv. tr.* begränsa, bestämma.

dæucht(e) = *dünkt(e)* af *dünken.*

Deut, *-e, m.* deut (holländskt skiljemynt). *Nicht einen* ~ icke ett rundstycke, icke ett grand. **-elei,** *-en, f.* spetsfundig, hårdragen tydning, hårklyfveri, ordrytteri. **-eln,** *sv. tr.* o. *itr. h.* tyda spetsfundigt, rida på ord, förtyda. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* 1. peka, visa. 2. *Auf etw.* (ack.) ~ tyda på, antyda, vara förebud för ngt. II. *tr.* 1. tyda, förklara, uttyda. *Etw. tief* ~ uttyda ngt på ett djupsinnigt sätt. 2. tyda, utlägga, t. ex. *alles zum besten, aufs beste:* allt till det bästa. 3. *Etw. auf jn* ~ tillämpa ngt på ngn. III. *rfl.* 1. visa sig, blifva synlig. 2. *Etw. deutet sich leicht:* ngt är lätt att tyda. **-er,** *-, m.* 1. uttydare, tolk. 2. pekpinne. **-lich,** *a.* tydlig. **-lichkeit,** *f.* tydlighet.

deutsch, I. *a.* tysk. II. *n.* oböjl. utom i ställn. o m e d e l b a r t efter best. art., föregången af en prep., tyska (språket), t. ex. *das* ~ *der heutigen Zeit:* nutidens tyska, *im heutigen* ~ i nutidens tyska, men: *im* ~*en:* i tyskan; *aus gutem Französisch in schlechtes* ~ *übersetzen:* öfversätta från god franska till dålig tyska, men: *aus dem Französischen ins* ~*e:* från franskan till tyskan. *Er spricht gut* ~ han talar tyska bra, *auf* ~ på tyska. **-heit,** *f.* egenskapen att vara tysk, tyskt sätt, tyskt skaplynne, tysk egendomlighet. **-land,** *-s, 0, n.* Tyskland. **-t[h]um,** *n.* tysk nationalitet, tyskt väsen. **-t[h]ümeléi,** *-en, f.* tyskeri. **-t[h]ümeln,** *sv. itr. h.* bära sitt tyska sätt till torgs, äflas efter tysk egendomlighet. **-t[h]ümler,** *-, m.* tyskvurm. **-t[h]ümlich,** *a.* som har tysk karaktär.

Deutung, *f.* tydning, uttydning, tolkning.

Devíse, *-n, f.* valspråk, devis.

Dezémber, *-, m.* december.

dgl. förkortn. = *dergleichen.*

d. h. förkortn. = *das heifst:* det vill säga (d. v. s).

d. i. förkortn. = *das ist:* det är (d. ä.), det vill säga (d. v. s.).

diabólisch, *a.* djäfvulsk.

Diac- se *Diak-.*

Diadém, *-e, n.* diadem.

Diagonále, *-n, f.* mat. diagonal.

Diakón, *-s* el. *-en, -en, m.* se *Diakonus.* **-át,** *-e, n.* en diakons ämbete, komministratur. **-isse,** *-n,* **-issin,** *-nen, f.* diakonissa.

Diákonus, *-, -ónen, m.* diakon, komminister.

diakritisch, *a.* diakritisk, utmärkande.

Dialékt, *-e, m.* dialekt, munart, landsmål, folkmål. **-ik,** *-en, f.* dialektik, logisk skärpa. **-iker,** *-, m.* dialektiker. **-isch,** *a.* dialektisk, a) dialekt-, landsmåls-, b) logisk, fintlig.

Dialóg, *-e, m.* samtal, dialog. **-isch,** *a.* dialogisk, i form af samtal. **-isieren,** *sv. tr.* framställa i form af samtal.

Diamánt, *-e[n], m.* diamant. **-en,** *a.* af diamant, diamant-. ~*e Hochzeit:* diamantbröllop. **-staub,** *m.* diamantpulver.

Diámeter, *-, m.* mat. diameter.

diametrál, **-etrálisch,** **-étrisch,** *a.* diametral.

Diárium, *-um[s], -en, n.* dagbok; diarium, kladd.

Diarrhöe, *-n, f.* diarré, utsot.

Diät, I. *-en, f.* 1. 0, diet. 2. plur. dagtraktamente, dagaflöning. II. *adv.* ~ *leben:* iakttaga, hålla diet. **-ár,** *-e,* **-árius,** *-us, -i* el. **-en,** *m.* extraordinarie (tjänsteman). **-étisch,** *a.* dietetisk, diet-, hälso-.

dicht, *a.* tät. Om kläder: ~ *anliegen:* sitta åt, ~ *bei,* ~ *an:* tätt invid, ~ *hinter:* tätt efter, ~ *hinter jm her sein:* vara i hälarne på ngn. **-art,** *f.* diktart. **-behaart,** *a.* täthårig. **-belaubt,** *a.* löfrik, lummig. **-bewachsen,** *a.* tätt bevuxen. **-e,** *-n, f.* täthet, fasthet. **-en,** *sv.* a) *tr.* göra tät, täta, dikta, drifva. b) *tr.* o. *itr. h.* 1. rikta tankarne (på), tänka (på). *Sein ganzes* ~ *und Trachten:* all hans diktan och traktan. 2. författa, dikta. 3. uttänka, uppdikta, hitta på. **-er,** *-, m.* skald, poet, författare. **-erárt,** *f.* 1. art skalder. 2. *Nach* ~ efter skaldernas sätt. **-erflug,** *m.* poetisk flygt. **-ergabe,** *f.* skaldegåfva. **-erin,** *-nen, f.* författarinna. **-erisch,** *a.* poetisk. **-erling,** *-e, m.* F rimmare, dussinpoet. **-erschwung,** *m.* poetisk lyftning. **-erwerk,** *n.* skaldeverk, skaldestycke, poetiskt alster. **-gedrängt,** *a.* tät, sammanträngd, hoppackad. **-geschärt,** *a.* i täta skaror. **-geschlossen,** *a.* fast, hårdt sammansluten. **-heit,** **-igkeit,** *f.* täthet, fasthet. **-kunst,** *f.* skaldekonst. **-laubig,** *a.* lummig. **-ung,** *f.* 1. diktande, diktning; dikt. 2. uppfinning, påhitt, lögn. **-ungsart,** *f.* diktart. **-ungsgabe,** *f.* skaldegåfva.

dick, *a.* 1. tjock. F ~*er:* tjocking, parvel, ~*e Milch:* sur mjölk, filmjölk, ~*e Luft:* tung, tryckande luft, *durch* ~ *und dünn:* genom skog och mark, träsk och snår, bild. *mit jm durch* ~ *und dünn gehen:* följa ngn i alla väder, i sorg och glädje, F *sich* ~ *essen:* äta sig öfvermätt, bild. *etw.* ~ *haben:* vara trött på, hafva fått nog af ngt, ~*e Freunde:* såta vänner, *das Griechische sitzt bei ihm nicht so* ~ han är just ej så slängd i grekiskan, ~ *thun* el. *sich* ~ *machen mit etw.:* brösta sig med ngt, *er hat es* ~ *hinter den Ohren:* han har en räf bakom örat, *er hat ein* ~*es Fell* el. *eine* ~*e Haut:* han har en bred rygg, han tål hvad han får, *einen* ~*en Kopf haben:* vara tjockhufvad, tjurhufvad, ordspr. *das* ~*ste Ende kommt nach:* ändan kröner verket el. det kommer surt efter. 2. svullen, uppsväld, t. ex. *ein* ~*es Gesicht haben:* vara svullen i ansigtet, ~*e* el. ~*ge-*

weinte Augen: förgråtna ögon. **-bäckig,** *a.* med tjocka kinder. **-bändig,** *a.* om böcker: omfångsrik, diger. **-bauch,** *m.* F istermage. **-bäuchig,** *a.* stormagad. **-bein,** *n.* **1.** tjockben, vad. **2.** tjockbent person. **-beinig,** *a.* tjockbent. **-belaubt,** *a.* lummig. **-bewachsen,** *a.* tätt bevuxen. **-blätterig,** *a.* tjockbladig. **-darm,** *m.* stortarm. **-e,** *-n, f.* **1.** tjockhet, tjocklek. **2.** fetma. **3.** svullnad. **-fellig,** *a.* som har tjock päls, bild. okänslig. **-fleischig,** *a.* köttig, hullig. **-flüssig,** *a.* tjock (om vätskor), simmig. **-häuter,** *m.* zool. tjockhudadt däggdjur. **-häutig,** *a.* **1.** zool. tjockhudad. **2.** = *dickfellig.* **-icht,** *-e, n.* tät skog, snår. **-kopf,** *m.* tjock-, dum-, tjurhufvud. **-köpfig,** *a.* tjockhufvad; dum; tjurhufvad. **-leibig,** *a.* stormagad, om saker: bugtig, bukig, utsvängd. **-leibigkeit,** *f.* stor mage, godt hull, fetma. **-milch,** *f.* sur mjölk, filmjölk. **-näsig,** *a.* som har tjock näsa el. nos; F bild. högfärdig. **-thuer,** *m.* F skräflare, storskrytare. **-thuerei,** *f.* **-thun,** *n.* F skryt, skräfvel. **-thuerisch,** *a.* F skrytsam, skräflande. **-wollig,** *a.* tjockullig.

Dict- se *Dikt-*.

didáktisch, *a.* undervisande, didaktisk.

dideldum, -déi, *itj.* ugt. trallerallera.

Dieb, *-e, m.* tjuf. **-erei,** *-en, f.* tjufveri.

Dieb[e]s|bande, *f.* tjufband. **-finger,** *m.* ∼ *haben:* hafva långa fingrar. **-glück,** *n.* oförtjänt, oförskyld lycka, bondtur. **-griff,** *m.* tjufknep. **-hehler,** *m.* tjufgömmare. **-helfer,** *m.* medbrottsling vid stöld. **-schlüssel,** *m.* tjufnyckel, dyrk. **-sicher,** *a.* dyrkfri. **-sinn,** *m.* tjufanlag.

diebisch, *a.* **1.** tjufaktig. **2.** förstulen. **-stahl,** *-e* †, *m.* stöld, tjufnad.

Diele, *-n, f.* **1.** bräde, planka. **2.** tilja; golf. **3.** förstuga. **-en,** *sv. tr.* golflägga; brädfodra, panela. **-er,** *-, m.* golfläggare, brädfodrare. **-ung,** *f.* golfläggning, golf.

Dieme, *-n, f.* **-n,** *-, m.* såte, vålm, rök, skyl, stack.

dienen, *sv. itr. h.* **1.** tjäna. *Den Lüsten* ∼ lefva lättsinnigt. **2.** stå, vara till tjänst. [*Ihnen*] *zu* ∼ till er tjänst, *ist Ihnen damit gedient, wenn:* är ni hjälpt med att, *jm auf etw.* (ack.) ∼ gifva ngn besked, svar om ngt. **3.** *Zu* el. *als etw.* ∼ göra tjänst som, tjäna, gagna, vara bestämd till ngt. Hand. *Gegenwärtiges dient Ihnen mitzuteilen, daſs:* härmed ha vi äran underrätta er om, att. **4.** vara soldat, exercera beväring. *Er dient bei der Artillerie:* han är vid, har gått in vid artilleriet.

Diener, *-, m.* **1.** tjänare. ∼ *der Götzen:* afgudadyrkare, *gegen jn den gehorsamen* ∼ *machen:* kröka rygg för ngn. Iron. afböjande: *gehorsamer* ∼*!* (öd)mjukaste tjänare! *Stumme* ∼ småbord att ställa ifrån sig på. **2.** bugning, bockning. *Jm einen* ∼ *machen:* bocka sig för ngn. **-ei,** *-en, f.* **1.** tjänsteperso-nal. **2.** tjänstaktighet, kryperi. **-haft,** *a.* tjänstaktig, krypande. **-in,** *-nen, f.* tjänarinna. **-isch,** **-lich** = *dienerhaft.* **-n,** *sv. itr. h.* buga, bocka sig. **-schaft,** *f.* tjänstefolk, tjänstepersonal. **-tracht,** *f.* livré.

dienlich, *a.* tjänlig, lämplig. **-keit,** *f.* tjänlighet, lämplighet.

Dienst, *-e, m.* **1.** tjänst. *Jm einen* ∼ *leisten* el. *erweisen:* göra ngn en tjänst, *was steht Ihnen zu* ∼*en?* hvad befaller ni? hvad behagas? **2.** tjänstgöring, tjänsteutöfning. Bild. *jm auf den* ∼ *passen:* ha ett vaksamt öga på ngn. **3.** tjänst, plats, anställning. *Jm den* ∼ [*auf*]*kündigen:* uppsäga, afskeda ngn, *jn in* ∼ *nehmen:* taga ngn i sin tjänst. **4.** dyrkan, kult. *Dem* ∼*e des Bauchs fröhnen:* frossa, hafva magen till sin gud.

Dienst|tag, *-e, m.* tisdag. *Des* ∼*s:* om tisdagarne. **-tägig,** *a.* tisdags-.

Dienst|angelegenheit, *f.* tjänsteärende. **-antritt,** *m.* ett ämbetes tillträdande. **-anweisung,** *f.* tjänsteinstruktion. **-anzug,** *m.* ämbetsdrägt. **-auszeichnung,** *f.* utmärkelse för duglighet i tjänsten. **-bär,** *a.* **1.** tjänstpligtig, tjänstskyldig. ∼ *machen:* underkasta, kufva. **2.** tjänande, underdånig. **-barkeit,** *f.* **1.** tjänstskyldighet. **2.** servitut. **-beflissen,** *a.* nitisk i sin tjänst. **-beflissenheit,** *f.* tjänstenit. **-bereit,** *a.* tjänstaktig. **-bereitheit,** *f.* tjänstaktighet. **-bote,** *m.* tjänare, plur. tjänstefolk. **-büch,** *n.* betygsbok för tjänare o. gesäller. **-eid,** *m.* ämbetsed. **-eifer,** *m.* **1.** tjänstenit. **2.** tjänstaktighet. **-eifrig,** *a.* **1.** nitisk. **2.** tjänstaktig. **-erfahren,** *a.* erfaren i tjänsten. **-ergeben,** *a.* tjänstfärdig, tjänstvillig. **-fach,** *n.* afdelning inom ett ämbetsverk. **-fähig,** *a.* tjänstduglig. **-fähigkeit,** *f.* tjänstduglighet. **-fertig,** *a.* tjänstfärdig. **-fertigkeit,** *f.* tjänstfärdighet. **-freimarke,** *f.* tjänstefrimärke. **-gefällig,** *a.* tjänstvillig. **-gefälligkeit,** *f.* tjänstvillighet. **-gehörsām,** *m.* lydnad mot förman, subordination. **-habend,** *a.* tjänstgörande. **-herr,** *m.* husbonde. **-herrschaft,** *f.* husbondfolk. **-knecht,** *m.* dräng. **-leistung,** *f.* tjänst, arbete. **-leute,** *pl.* tjänstefolk. **-lich,** *a.* tjänst(e)-, ämbets-. **-lokal,** *n.* tjänstelokal, byrå. **-los,** *a.* utan tjänst. **-mädchen,** *n.* tjänstflicka. **-magd,** *f.* piga. **-mann,** *-[e]s, m.* a) plur. *-en,* vasall, b) plur. *Dienstleute,* tjänare, c) plur. *-er* †, stadsbud. **-mäſsig,** *a.* fordrad af tjänsten, reglementarisk, föreskrifven. **-ordnung,** *f.* reglemente. **-pflicht,** *f.* **1.** tjänstpligt. **2.** värnepligt. *Allgemeine* ∼ allmän värnepligt. **-pflichtig,** *a.* **1.** tjänstpligtig. **2.** värnepligtig. **-reise,** *f.* tjänsteresa. **-sache,** *f.* tjänsteärende. **-scheu,** *a.* rädd för att tjänstgöra. **-tauglich(keit)** = *Dienstfähig(keit).* **-thuend,** *a.* tjänstgörande. **-tracht,** *f.* ämbetsdrägt, uniform. **-tüchtig(keit)** = *Dienstfähig(keit).* **-unbrauchbar, -unfähig, -untauglich, -untüchtig,** *a.* oförmögen, ur stånd att

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

tjänstgöra. **-unbrauchbarkeit, -unfähigkeit, -untauglichkeit, -untüchtigkeit,** *f.* oduglighet i tjänsten. **-verpflichtung,** *f.* mil. kapitulation, värfning. **-vorschrift,** *f.* reglemente. **-widrig,** *a.* stridande mot reglementet. **-willig,** *a.* tjänstvillig. **-willigkeit,** *f.* tjänstvillighet. **-wohnung,** *f.* boställe. **-zeit,** *f.* tjänstetid, tjänstgöringstid. **-zeugni[ſ]s,** *n.* tjänstgöringsbetyg. **-zulage,** *f.* lönetillägg.

dies||er, *m.* **-e,** *f.* **-[es],** *n. dem. pron.* denne denna detta. *Über* el. *ohne dies:* dessutom, *vor diesem:* före detta, förr, *nach diesem:* hädanefter, *dieser ... jener:* den senare ... den förre, *dieser und jener:* en och annan, man, folket. **-erhalb** = *deshalb.* **-erseits, -erwärts,** *adv.* på denna sida, åt detta håll. **-erwegen** = *deswegen.* **-falls,** *adv.* i detta fall. **-jährig,** *a.* från i år, års-. **-mal,** *adv.* denna gång. **-mälig,** *a.* denna gång inträffande, denne. **-seit** = *diesseits.* **-seitig,** *a.* **1.** belägen på denna sida, denne, t. ex. *das ~e Ufer:* denna strand, *die ~en Häuser:* husen på denna sida. **2.** tillhörande detta el. vårt parti, land; vår. **-seits, I.** *adv.* på denna sida; äfv. härnere på jorden, på denna sidan grafven. **II.** *prep.* med gen. o. ✻ dat. på denna sida om, på denna sidan. **III.** oböjl. *a.* jordelifvet.

Diet[e]rich, *-e, m.* tjufnyckel, dyrk. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* dyrka upp. **II.** *itr. h.* använda dyrk.

diewéil, **I.** *adv.* under tiden. **II.** *konj.* **1.** emedan. **2.** under det att.

Differ||énz, *-en, f.* **1.** skillnad, olikhet. **2.** misshällighet, osämja. **-ieren,** *sv. itr. h.* vara olika, visa olikheter.

difficíl, *a.* svår, kränglig, kinkig.

Diftel||éi, -n se *Tüftelei, tüfteln.*

digestív, *a.* som befordrar matsmältningen, lösande.

Dignitár, *-e, m.* dignitär.

Digressión, *-en, f.* afvikelse från ämnet.

Dikt||át, *-e, n.* diktamen, skrifning efter diktamen. **-átor,** *-s, -óren, m.* diktator **-atórisch,** *a.* diktatorisk, egenmäktig. **-atúr,** *-en, f.* diktatur, oinskränkt makt. **-ieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* diktera, förestafva; ingifva; föreskrifva. **-ión,** *-en, f.* skrifsätt, uttryckssätt. **-ionár,** *-e, n.* ordbok.

Dilémma, *-a[s], -as* el. *-ata* el. *-en, n.* klämma.

Dilettánt, *-en, m.* **-in,** *-nen, f.* dilettant, amatör, konstvän. **-enhaft,** *a.* dilettant-. **-en-t[h]üm,** *n.* dilettantism. **-isch,** *a.* dilettant-.

Dill, *-e, m.* dill. **-e** se *Tülle.*

Dimensión, *-en, f.* utsträckning, dimension.

Dimissión, *-en, f.* entledigande, afskedande.

dimittíeren, *sv. tr.* låta gå sin väg, afskeda, bortsända.

Diné *(-é),* **-ér** (utan akcent), **-s,** *n.* middag(måltid), diné.

Ding, **a)** *-e* o. F *-er* jfr *3, n.* **1.** ting, sak. *Es ist ein ~* det är sak samma. **2.** ofta pleonastiskt, öfversättes ej. *Als er das ~ vernommen:* när han förnummit det, *das ist ein ~ der Unmöglichkeit:* det är omöjligt, *so ein ~ wie:* ngt sådant som. **3.** begagnas F äfv. om djur o. personer, t. ex. *die kleinen ~er:* de små stackarne, småttingarne, *das arme ~* den stackaren, stackars liten, *das dumme ~!* en sådan dumbom! *naseweises ~* näspärla. **4.** F betecknar i skämtsamma sammansättningar ngt obekant, t. ex. *Herr Dingsda* el. *Dingshausen:* herr N. N., herr så och så, *in Dingsda* el. *Dingskirchen:* ngnstädes. **5.** särskilda fall. *Vor allen ~en:* framför allt, *es ist ein köstliches ~ um einen Freund:* en vän är en god sak, en dyrbar gåfva, *gut ~ will Weile haben:* ugf. fort och väl förlikas ej, *bei so gestalteten* el. *bewandten ~en:* under sådana förhållanden, *es geht nicht mit rechten ~en zu:* det går el. står ej rätt till, *guter ~e sein:* vara vid godt mod, *unverrichteter ~e:* med oförrättadt ärende. **b)** *-e, n.* ting (domstolssession). **-bar,** *a.* som kan städjas, tingas, hyras, legas; om personer äfv. fal. **-elchen,** dim. till *Ding a.* **-en,** *sv.* o. *st.* **I.** *tr.* städja, taga i sin tjänst, värfva, engagera; hyra, tinga, lega. **II.** *itr. h.* köpslå, pruta. **-er, -,** *m.* person som städjer m. m. se *dingen.* **-fest,** *a. Jn ~ machen:* arrestera ngn. **-s-** se *Ding 4.* **-wort, -er** †, *n.* substantiv.

din||íeren, *sv. itr. h.* spisa middag, dinera. **-kel, -,** *m.* spelt. **-stag** se *Dienstag.* **-te** se *Tinte.*

Diöc||esán, *-en, m.* ett stifts invånare. **-ése,** *-n, f.* stift, kontrakt.

Diphtherít||is, *0, f.* difteri. **-isch,** *a.* difteriartad.

Diphthóng, *-e[n], m.* gram. diftong, tveljud. **-ieren,** *sv. tr.* uttala diftongiskt. **-ierung,** *f.* **-isch,** *a.* diftongisk.

Diplóm, *-e, n.* diplom, urkund, bref. **-át,** *-en, m.* diplomat, statsman. **-atíe,** *-[e]n, f.* diplomati. **-átiker,** *-, m.* diplomkännare. **-átisch,** *a.* diplomatisk, beräknande, slug.

direkt, *a.* direkt, omedelbar. **-ión,** *-en, f.* **1.** riktning, håll. **2.** styrelse, direktion.

Diréktor, *-s, -óren, m.* **1.** direktör. **2.** rektor. **-át,** *-e, n.* rektorat. **-iál,** *a.* utgående från el. tillhörande styrelsen, direktören, rektorsämbetet. *~e Verfügung:* styrelsebeslut, påbud af direktör el. rektor.

Direktór||in, *-nen, f.* rektorska, direktörska. **-ium,** *-um[s], -en, n.* styrelse, direktion, direktorium.

Dirig||ént, *-en, m.* ledare, anförare, direktör, dirigent. **-ieren,** *sv. tr.* leda, anföra.

Dirn||del, *-, n.* F dim. af *Dirne.* **-e,** *-n, f.* **1.** flicka, jänta, tös. **2.** otuktig kvinna, kvinsperson.

Disciplín, *-en, f.* **1.** ämne, fack. **2.** ordning, disciplin, skol-, mans-, krigstukt. **-árfall,** *m.* disciplinmål. **-árisch,** *a.* disciplinär. **-ieren,** *sv. tr.* disciplinera, vänja vid tukt och ordning, inöfva, öfva.

Disharmlonie, -[e]*n*, *f.* disharmoni, missljud; oenighet. **-önisch,** *a.* disharmonisk.

Diskánt, *-e, m.* mus. 1. diskant. 2. diskantstämma; diskantröst, sopran.

Diskredít, *m.* misskredit. **-íeren,** *sv.* **I.** *tr.* bringa i misskredit, i vanrykte. **II.** *rfl.* komma i vanrykte.

diskllrét, *a.* försigtig, varsam, grannlaga. **-retión,** *-en, f.* grannlagenhet, urskillning. **-úrs,** *-e, m.* samtal, dryftning. **-ussión,** *-en, f.* dryftning, diskussion, *zur ~ kommen:* komma under debatt, blifva dryftad. **-utíeren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* [*Über*] *etw.* ~ dryfta ngt.

dislollcíeren, -zieren, *sv. tr.* förflytta.

Displléns, *-e, m.* **-ensatión,** *-en, f.* dispens, frikallelse, befrielse. **-ensíeren,** *sv. tr.* befria, frikalla. **-ensíerung,** *f.* **-onént,** *-en, m.* disponent. **-onibel,** *a.* disponibel. **-onibilität,** *0, f.* disponibilitet. *Offizier in* ~ afskedad officer, som kvarstår i hären. **-oníeren,** *sv.* **I.** *tr. Jn zu etw.* ~ göra ngn böjd för, förmå ngn till ngt. **II.** *itr. h. Über etw.* (ack.) ~ förfoga, råda öfver ngt. **-ositión,** *-en, f.* disposition, a) anordning, b) förfogande, c) böjelse, d) fördelning, e) indelning. **-út,** *-e, m.* ordstrid, dispyt. **-utatión,** *-en, f.* disputation. **-utíeren,** *sv. itr. h.* disputera, *über etw.* (ack.): om ngt. **-utíergeist,** *m.* stridslysten ande, person. **-utíersucht,** *f.* lust att disputera. **-utíersüchtig,** *a.* fallen för att disputera, stridslysten.

Dissllertatión, *-en, f.* afhandling. **-onánz,** *-en, f.* missljud, dissonans.

Distllánce, *-n,* **-ánz,** *-en, f.* afstånd.

Distel (afv. med kort l), *-n, f.* tistel. **-fink[e],** *m.* steglitsa. **-ig,** *a.* beväxt med tistlar.

Distillier- se *Destillier-*.

Distinktión, *-en, f.* 1. skillnad. 2. utmärkelse.

distribullíeren, *sv. tr.* utdela, fördela, distribuera. **-tión,** *-en, f.* utdelning, distribuering.

Distrikt, *-e, m.* område, distrikt.

Disz- se *Disc-*.

dit[t]o, förkort. **d°** el. **do,** *adv.* dito.

Divan se *Diwan*.

divergliént, *a.* isärgående, divergerande; bild. skiljaktig, olika. **-énz,** *-en, f.* liniers el. strålars spridning; bild. meningsskiljaktighet. **-íeren,** *sv. itr. h.* gå isär, spridas, divergera; bild. vara af olika mening.

Dividlénd, *-en, m.* dividend. **-énde,** *-n, f.* hand. andel i vinsten, dividend. **-íeren,** *sv. tr.* dividera.

Divllisión, *-en, f.* 1. mat. division. 2. mil. härafdelning, division. **-ísor,** *-s, -óren, m.* mat. divisor.

Diwan, *-s* el. *-e, m.* divan.

d. J. förkort. = *dieses Jahr(es):* detta år (d. å.), i år.

d. l. förkortn. = *dicto loco* = *a. a. O. 1.*

d. M. förkortn. = *dieses Monats:* i denna månad, dennes (d:s).

D. M. förkortn. = *Doctor Medicinæ:* medicine doktor (med. dr).

do se *dito*.

Docént, *-en, m.* universitetslärare. **-enstelle,** *f.* anställning, lärostol vid universitet.

doch, *konj.* 1. dock, i alla fall, likväl, ändå, men. 2. efter negativ fråga: jo. *Ja ~!* el. *freilich ~!* jo visst! 3. väl, då. *Du hast es ihm ~ gesagt?* du har väl sagt honom det? *was ~ nur ihn bewogen haben mag?* hvad kan väl hafva förmått honom (därtill)? *das ist ~ gar zu arg!* det går då alldeles för långt! *Komm ~!* så kom då! 4. ju, enär, då ju, t. ex. *das hätte ich nicht erwartet, habe ich ihm ~ oft geholfen:* det hade jag ej väntat, jag har ju ofta el. då jag ju ofta har hjälpt honom, *sah euch ~ niemand:* det var ju ingen som såg er. 5. uttryckande en önskan: ändå, t. ex. *wäre ich ~ zwanzig Jahre!* vore jag ändå el. den som vore tjugu år! 6. afvärjande: *nicht ~!* å nej, visst icke, gör icke så!

Docht, *-e, m.* veke. **-halter,** *m.* brännare.

docieren, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. undervisa, föreläsa. 2. docera, tala i en docerande, undervisande ton.

Dock, *-s* el. *-e, n.* (skepps)docka. **-e,** *-n, f.* dim. †, 1. = *Dock.* 2. docka, a) tekn. tapp, plugg, mindre pelare, b) af garn, tråd m. m. c) leksak. **-en,** *sv. tr.* 1. härfla, nysta, afdela i dockor. 2. sjö. lägga i docka. **-engeländer,** *n.* balustrad.

Doge, *-n, m.* doge.

Dogge, *-n, f.* o. *m.* dogg.

Dogmlla, *-a[s], -en* el. *-as* el. *-ata, n.* dogm, trosstats, troslära, lärosats. **-átik,** *-en, f.* dogmatik. **-átisch,** *a.* dogmatisk.

Dohle, *-n, f.* kaja.

Dohne, *-n, f.* fågelsnara, dona. **-nfang,** *m.* fågelfångst medels donor. **-nschnei[l]se,** *f.* 1. = *Dohne.* 2. = följ. **-nsteig, -nstrich,** *m.* 1. stig utmed hvilken donor bruka uppsättas. 2. en rad med donor.

doktern, *sv. itr. h.* F 1. kvacksalfva, plåstra. 2. plåstra med sig.

Doktor, *-s, -óren* o. ✻ *-s, m.* doktor. ~ *der Philosophie:* filosofie doktor, ~ *der Rechte:* juris doktor, ~ *beider Rechte:* juris utriusque doctor, ~ *werden, den ~ machen:* taga doktorsgraden. **-and,** *-en, m.* doktorskandidat, promovendus. **-át,** *-e, n.* doktorsvärdighet. **-éi,** *0, f.* läkarekonst. **-examen,** *n.* doktorsexamen, grad. *Sein ~ machen:* taga graden. **-grad,** *m.* doktorsgrad. **-ieren,** *sv. itr. h.* F 1. förvärfva doktorsvärdigheten. 2. kvacksalfva, plåstra. **-in** (-ī-), *-nen, f.* doktorinna. **-miene,** *f.* doktorsmin, vigtig uppsyn. **-schmaus,** *m.* promotionskalas, promotionsmiddag.

Doktrin, *-en, f.* lärdom, vetenskapsgren, fack. **-ár,** *a.* lärd; doktrinär, pedantisk.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb

Dokumént, *-e, n.* urkund, dokument. **-árisch**, *a.* i urkunder befintlig, stödjande sig på urkunder. **-íeren**, *sv. tr.* gnm urkunder bevisa, styrka, dokumentera.

Dolch, *-e, m.* dim. †, dolk.

Doldlle, *-n, f.* dim. †, bot. blomflock. **-enblume**, *f.* 1. blomflock. 2. umbellat. **-engewächs**, *n.* **-enpflanze**, *f.* umbellat(växt), parasollväxt. **-ig**, *a.* 1. som har blommor i flock. 2. (blom-) flocklik.

Dollar, *-s* men ss. måttenh. -, *m.* dollar.

Dolman, *-s* el. *-e, m.* dolma, husarjacka.

Dolmetsch, *-e*[*n*], *m.* tolk. **-en**, *sv.* I. *tr.* tolka, öfversätta, uttyda. II. *itr. h.* vara tolk. **-er**, -, *m.* tolk. **-ung**, *f.* tolkning.

Dom, *-e, m.* dim. †, 1. domkyrka, katedral. 2. kupol. **-áne**, *-n, f.* **-ánium**, *-um*[*s*], *-en, n.* domän, kronogods. **-ánen-** el. **-aniálamt**, *n.* domänstyrelse, domänintendentur. **-ánen-** el. **-aniálgut**, *n.* kronogods, kronohemman. **-dechant**, *m.* domprost. **-estík**, *-en, m.* betjänt, tjänare. **-förmig**, *a.* kupolformig. **-icil** ss *Domizil.* **-inieren**, *sv. itr. h.* o. *tr.* herska, beherska, dominera. **-inikáner**, -, *m.* dominikan(ermunk). **-inikánerin**, *-nen, f.* dominikanernunna. **-ino**, -[*s*], *-s, m.* domino. **-izil**, *-e, n.* hemvist, bostad, hem. **-izilíeren**, *sv. itr. s.* vara bosatt, bo. **-izilíerung**, *f.* -izílver-änderung, *f.* ombyte af hemvist. **-pfaff**[**e**], *m.* domherre. **-schule**, *f.* katedralskola.

Donát, *-e, m.* gammal latinsk grammatik. **-ión**, *-en, f.* gåfva, donation, stiftelse. **-schnitzer**, *m.* fel mot grammatikens elementer.

donisch, *a.* donsk, boende kring Don.

Donner, -, *m.* åska. ~ *und Teufel!* ~ *und Doria!* fan anamma! tusan dj-r! *Der* ~ *des Geschützes:* kanonernas åskor. **-büchse**, *f.* muskedunder. **-gekrach**, **-getöse**, *n.* **-hall**, *m.* åskknall, åskskräll. **-keil**, *m.* åskvigg. **-mäisig**, *a.* åsklik. F bild. ~ *dumm:* omättligt dum. **-n**, *sv.* I. *itr. h.* 1. opers. åska. *Es donnert:* åskan går. 2. bild. dundra, slå, ryta, brusa liksom åskan. *Ein* ~*des Gelächter:* en väldig skrattsalva. II. *tr. Aus dem Schlafe* ~ väcka med dunder, med dundrande röst, *mit Kanonen donnert er die Antwort:* han svarar med kanoners åskor. **-scheu**, I. *a.* åskrädd. II. *f.* rädsla för åskan. **-stag**, *m.* torsdag. **-stägig**, *a.* torsdags-. **-stimme**, *f.* dundrande röst. **-wetter**, *n.* åskväder. Ofta i svordomar: ~*!* el. skämts. ~ *Parapluie!* fan anamma! Äfv. utrop: å kors! det, du! **-wort**, *-e, n.* ljungande ord.

Doppelladler, *m.* tvehöfdad örn. **-band**, *n.* band som är lika på ömse sidor. **-becher**, *m.* 1. dubbelbägare. 2. tärningsbägare. **-bier**, *n.* starköl. **-bildung**, *f.* dubbelbildning, tvillingsbildning. **-deutig**, *a.* tvetydig. **-ehe**, *f.* tvegifte. **-er**, -, *m.* dobblare. **-flinte**, *f.* dubbelbössa. **-gänger**, *m.* dubbelgångare, vålnad. **-geschlechtig**, *a.* tvekönad. **-gespann**, *n.* fyrspann. **-gewehr**, *n.* dubbelbössa. **-gliederig**, *a.* behäftad med engelska sjukan. **-gucker**, *m.* dubbelkikare. **-herzig**, *a.* dubbel, falsk, som bär kappan på båda axlarna. **-herzigkeit**, *f.* dubbelhet, falskhet. **-köpfig**, *a.* tvehöfdad. **-krone**, *f.* dubbelkrona, a) hufvudprydnad, b) guldmynt å 20 mark. **-laut**, *m.* gram. tveljud, diftong. **-lebig**, *a.* amfibisk. **-lorgnette**, *f.* pincenez. **-n**, *sv.* I. *tr.* fördubbla. II. *itr. h.* dobbla. **-paarig**, *a.* bestående af två par. **-punkt**, *m.* kolon. **-reihe**, *f.* dubbla rader, häck, haj. **-reihig**, *a.* i dubbla rader, i häck. **-reime**, *pl.* dubbelrim. **-schattig**, *a.* som kastar dubbel skugga. **-schlag**, *m.* dubbelslag, dubbeldrill. **-schloís**, *n.* dubbellås. **-schluís**, *m.* dubbel slutledning. **-schnepfe**, *f.* dubbel beckasin. **-schritt**, *m.* språngmarsch. **-seitig**, *a.* dubbel, tvåsidig. **-sinn**, *m.* dubbelmening, tvetydighet. **-sinnig**, *a.* tvetydig. **-sinnigkeit**, *f.* tvetydighet. **-spiel**, *n.* 1. duett. 2. dubbelt, falskt spel, falskhet. 3. dobbel. **-stück**, *n.* dublett, dubbla exemplar. **-t**, *a.* dubbel. *Um das* ~*e:* dubbelt så mycket, *mit* ~*er Kreide anschreiben:* veta att ta betalt. **-thür**[**e**], *f.* 1. dubbeldörr, innandörr. 2. flygeldörr. **-triller**, *m.* dubbeldrill. **-vokal**, *m.* tveljud, diftong. **-wahl**, *f.* 1. dubbelt val, dubbel omröstning. 2. val mellan tvänne möjligheter. 3. val af samma ombud, i sht till riksdagsman, på tvänne ställen. **-waise**, *f.* föräldralöst barn (beröfvadt både fader och moder). **-züngig**, *a.* 1. zool. som har klufven tunga. 2. bild. = *doppelherzig.* **-züngigkeit** = *Doppelherzigkeit.* **-zwirn**, *m.* dubbeltråd.

Dörchen, -, *n.* dim. af *Dor(othe)a*, lilla Dor(ote)a.

Dorf, *-er* †, *n.* by. **-bengel**, *m.* bondlymmel. **-bewohner(in)**, *m.* (*f.*) byinvånare.

Dörfer, -, *m.* **-in**, *-nen, f.* byinvånare, landsbo.

Dorfflflur, *f.* bymark, en bys ägor. **-gemeinde**, *f.* landsförsamling. **-junker**, *m.* landtjunkare. **-leben**, *n.* bylif, landtlif.

Dörfler(in) = *Dörfer(in).*

Dorfflleute, *pl.* byfolk, landtfolk, bondfolk. **-mark** = *Dorfflur.* **-mäisig**, *a.* landtlig. **-schaft**, *f.* byalag. **-schultheiís**, **-schulze**, *m.* byfogde. **-teufel**, *m.* bondtölp.

Dorn, -[*e*]*s*, *-en* el. ✻ *-e* el. ✻ *-e*[*r*] †, *m.* dim. †, 1. tagg, i sht törntagg. Bild. *ein* ~ *im Auge:* en nagel i ögat, *auf* ~*en sitzen:* sitta som på nålar. 2. törne. 3. torn, spänntorn. **-busch**, *m.* törnbuske. **-en**, *a.* af törne, törne-. **-enbahn**, *f.* törnestig. **-engang**, *m.* vandring på törnestig. **-enkrone**, *f.* törnekrona. **-enlos**, *a.* utan taggar, törnfri. **-enpfad**, *m.* törnestig. **-envoll**, *a.* törnig, taggig. **-enweg**, *m.* törnestig. **-gebüsch**, **-gesträuch**, **-gestrüpp**, *n.* snår af törne. **-hecke**, *f.* törnroshäck. **-icht**, **-ig**, *a.* törnig. **-rose**, *f.* törnros. **-schere**, *f.* trädgårdssax. **-strauch**, *m.* törnbuske. **-tragend**, *a.* taggig. **-zaun**, *m.* törnroshäck.

dorren, *sv. itr. s.* torka, torkas, vissna.
dörr||en, *sv. tr.* torka, förtorka. **-ung,** *f.*
Dorsch, *-e* [†], *m.* dim. †, torsk.
dort, ✳ **-en,** *adv.* där, därstädes, därborta. **-hër,** *adv.* därifrån, hitåt. **-hin,** *adv.* dit, ditåt. **-ig,** *a.* därvarande. *Der ∼e Wein:* vinet därstädes.
Dos||e, *-n, f.* dim. †, 1. dosa, i sht snusdosa. 2. portion, dos(is), sats. **-enbild, -enstück,** *n.* bild, tafla på en dosa. **-is,** *Dosen, f.* = *Dose* 2.
Dost, *-e, m.* **-e,** *-n, f.* **-en,** *-, m.* bot. mäjram.
Dot||ation, *-en, f.* gåfva. **-ieren,** *sv. tr.* begåfva.
Dotter, *-, m.* o. *n.* äggula. **-blume,** *f.* smörblomster.
Douán||e, *-n, f.* 1. tullhus. 2. tullbevakning. **-enknecht,** *m.* tullbetjänt. **-ier,** *-s, m.* tulltjänsteman.
Doucéur, *-e* el. *-s, n.* drickspengar, handtryckning.
Douche se *Dusche.*
Doz- se *Doc-.*
Dr förkortn. = *Doktor:* doktor (dr).
Drach||e[n], *-n[s], -n, m.* drake. **-enblut,** *n.* drakblod. **-me,** *-n, f.* drakme.
Dragoman, *-s* el. *-e, m.* dragoman, tolk.
Dragóner, *-, m.* dragon. F *schimpfen wie ein ∼* träta som en roddarmadam.
Draht, *-e* †, *m.* 1. tvinnad tråd. 2. metalltråd. **-antwort,** *f.* telegrafiskt svar. **-arbeit,** *f.* arbete af metalltråd, filigramsarbete. **-bauer,** *-, m.* o. *n.* bur af metalltråd, ståltrådsbur. **-bericht,** *m.* telegrafisk underrättelse. **-en, drähtern,** *a.* af (metall)tråd, tråd-. **-falle,** *f.* ståltrådsfälla. **-gaze,** *f.* metalltrådsduk. **-gitter,** *n.* galler af metalltråd. **-hammer,** *m.* tråddrageri. **-hemd,** *n.* pansarskjorta af metalltråd. **-hütte,** *f.* tråddrageri.
drähtig, *a.* -trådig, t. ex. *drei∼.*
Draht||käfig, *m.* = *Drahtbauer.* **-kette,** *f.* kedja af metalltråd. **-mühle,** *f.* tråddrageri. **-puppe,** *f.* marionett. **-saite,** *f.* sträng af metalltråd. **-seil,** *n.* ståltrådslina. **-seilbrücke,** *f.* bro som uppbäres af ståltrådslinor. **-sieb,** *n.* sil af stål- el. mässingstråd. **-spinner,** *m.* tråddragare, gulddragare. **-werk,** *n.* tråddrageri. **-zieher,** *m.* tråddragare. **-zieherei,** *f.* tråddrageri.
Drain||áge, *-n, f.* täckdikning, dränering. **-ieren,** *sv. tr.* täckdika, dränera, torrlägga. **-ierung,** *f.*
Draisíne, *-n, f.* 1. velociped. 2. dräsin.
drall, I. *a.* hårdt tvinnad; bild. dugtig, rask, munter, hurtig. II. *-e, m.* **-e,** *-n, f.* reffla i gevärspipor.
Dram||a, *-a[s], -en* el. *-as, n.* skådespel, drama, dram. **-átik,** *0, f.* dramatik. **-átiker,** *-, m.* dramatisk författare, skådespelsförfattare. **-átisch,** *a.* dramatisk. **-atisieren,** *sv. tr.* dramatisera. **-atúrg,** *-s* el. *-en, -en, m.* = *Dramatiker.* **-endichtung,** *f.* skådespelsdiktning.
dran se *daran.*
Drang, *-[e]s, 0, m.* 1. trängsel, hop. 2. påtryck, trångmål, betryck. *∼ der Geschäfte:* brådska med affärer, *im ∼e der Not:* när nöden står för dörren. 3. häftig åtrå, längtan, trängtan. 4. trängande behof; stoltvång.
dräng||eln, *sv. tr.* o. *itr. h.* F tränga på, trängas, puffa. **-en,** *sv.* I. *tr.* 1. tränga, trycka, prässa. *Es ist gedrängt voll:* det är öfverfullt, *gedrängt schreiben:* a) skrifva tätt, b) skrifva kortfattadt, fatta sig kort. 2. förtrycka, plåga. 3. följa omedelbart på, jaga. 4. opers. *es drängt mich* el. *mich drängt's, ihn zu umarmen:* jag längtar att få omfamna honom. II. *rfl.* trängas. *Sich an einander ∼* maka ihop sig, skocka sig, *sich durch die Menge ∼* bana sig väg genom massan, *sich in eine Ecke ∼* krypa in i ett hörn, *sich um jn ∼* skocka sig omkring ngn, *sich unter die Menge ∼* blanda sig i hopen. III. *itr. h. Die Zeit drängt:* det är brådtom. *Auf etw. ∼* yrka på ngt. **-er,** *-, m.* **-erin,** *-nen, f.* pådrifvare, förtryckare, plågare.
Drang||sal, *-e, n.* o. *f.* trångmål, betryck. **-voll,** *a.* full af åtrå, af längtan, orolig, upprörd.
Drap||erie, *-[e]n, f.* draperi. **-ieren,** *sv. tr.* drapera. **-ierung,** *f.* drapering, draperi.
drastisch, *a.* drastisk, kraftigt verkande, starkt gripande.
dräuen, *sv.* föråldr. = *drohen.*
drauf, draus se *darauf, daraus.*
dräuschen, *sv. itr. h.* falla smattrande, hällregna, smattra, plaska, snattra.
draußen, *adv.* 1. därute, utanför. 2. ute, i det fria. 3. därute i den stora världen, därborta i främmande land, m. m.
Drechsel||bank, *f.* svarfstol. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* svarfva.
Drechsler, *-, m.* svarfvare. **-éi,** *-en, f.* 1. svarfvaryrke. 2. svarfvarverkstad. **-n,** *sv. itr. h.* roa sig med att svarfva.
Dreck, *-[e]s, 0, m.* 1. träck, exkrementer. 2. orenlighet, smuts, smörja. **-bürste,** *f.* afstrykningsborste för smutsiga skodon, fotskrapa. **-ig,** *a.* P smutsig.
Dregg, *-e[n], m.* dragg. **-en,** *sv. tr.* dragga. **-haken,** *m.* (fisk)dragg.
Dreh||achse, *f.* rotationsaxel. **-bahn,** *f.* repslagarbana. **-bank,** *f.* svarfstol. **-bar,** *a.* vridbar, rörlig. **-barkeit,** *f.* vridbarhet, rörlighet. **-baum,** *m.* korsbom, vändkors. **-bohrer,** *m.* drillborr. **-brücke,** *f.* svängbro. **-eisen,** *n.* svarfjärn. **-en,** *sv.* I. *tr.* 1. vrida, vända. *Jm etw. aus der Hand ∼* vrida ngt ur ngns hand, bild. *etw. ∼ und deuteln:* vrida och vränga ngt, misstyda ngt. 2. svarfva. 3. *Seile ∼* sno rep, *Seide, Tabak ∼* spinna silke, tobak, *Tüten, Pillen ∼* göra strutar, piller, *Zöpfe ∼* fläta flätor; bild. *jm eine Nase ∼* draga ngn vid näsan, *jm einen Zopf, ein*

Eselsohr ~ håna ngn gnm åtbörder. **II.** *rfl.* **1.** vrida, vända sig, svänga omkring, rotera. **2.** bild. svänga sig. *Sich nach dem Winde* ~ vända kappan efter vinden. **III.** *itr. h.* **1.** *In Metall* ~ svarfva metall. **2.** vända, vända sig, vända om, svänga om. **3.** bild. *an dem Gesetze* ~ vränga lagen; *es dreht mir alles im Kopfe:* allt dansar för mina ögon. **-er,** -, *m.* **1.** en som vrider, vänder, m. m.; svarfvare. **2.** vals. **3.** (ur)visare. **4.** vef. **-hals,** *m.* göktyta. **-krankheit,** *f.* hira, kringsjuka. **-kreuz,** *n.* = *Drehbaum.* **-ling,** *-e, m.* vef. **-mange, -mangel,** *f.* mangel. **-orgel,** *f.* positiv. **-punkt,** *m.* punkt kring hvilken ngt vrider sig; centrum. **-rad,** *n.* svänghjul. **-rolle,** *f.* mangel. **-scheibe,** *f.* **1.** svängskifva. **2.** järnv. vändskifva. **-schlüssel,** *m.* skrufnyckel, skrufmäjsel. **-stuhl,** *m.* skrufstol, skrifbordsstol. **-thurm** se *Drehturm.* **-tisch,** *m.* bord hvars skifva kan kringvridas. **-turm,** *m.* vridbart torn. **-ung,** *f.* vridning, hvarf; för ofr. se *drehen.* **-ungsachse,** *f.* (rotations)axel.

drei, **I.** utan följ. subst. äfv. **dreie,** *a.* (grundtal) tre. *Es waren ihrer* ~ de voro (till antalet) tre, *es ist halb* ~ klockan är half tre, *ehe man* ~ *zählen konnte:* i ett nu, innan man hann att blinka, bild. *nicht* ~ *zählen können:* ej kunna räkna till tre, vara omåttligt dum. **II.** *-en, f.* trea. **-achteltakt,** *m.* mus. tre åttondels takt. **-aktig,** *a.* i tre akter, treakts-. **-bändig,** *a.* i tre band. **-bein,** *m.* o. *n.* trefot, stol med tre fötter. **-beinig,** *a.* trebent. **-blatt,** *n.* trebladig växt, i sht klöfver; klöfverblad, äfv. bild. om tre personer. **-blätterig,** *a.* trebladig. **-chörig,** *a.* mus. tresträngad, t. ex. *ein* ~*es Klavier.* **-decker,** *m.* tredäckare (fartyg med tre kanondäck). **-doppelt,** *a.* tredubbel. **-eck,** *-e, n.* trehörning, triangel. **-eckig,** *a.* trehörnig, triangulär. **-einig,** *a.* treenig. **-einigkeit,** *f.* treenighet. **-ender,** -, *m.* hjort med tre grenar på hornen. **-er,** -, *m.* trepfennigstycke. *Er hat keinen* ~ han har ej ett öre. **-erlei,** oböjl. *a.* treggehanda, tre slags. *Auf* ~ *Art:* på tre sätt. **-fach,** *a.* trefaldig, tredubbel. **-fächerig,** *a.* indelad i tre fack, rum, afdelningar. **-fachheit,** *f.* tredubbelt antal. **-fältig,** *a.* trefaldig, tredubbel. **-fältigkeit,** *f.* tredubbelt antal, trefaldighet. **-fältigkeitsblume,** *f.* styfmorsblomma. **-fältigkeitsfest,** *n.* trefaldighetssöndag. **-farbig,** *a.* trefärgad. **-felderwirt[h]schaft,** *f.* åbr. treskiftesbruk. **-fufs,** *m.* trefot, stol, brandring m. m. på tre fötter. **-fufsig,** *a.* tre fot lång. **-füfsig,** *a.* hvilande på tre fötter, trefotad. **-gesang,** *m.* trestämmig sång, trio. **-gespann,** *n.* trespann. **-gestrichen,** *a.* mus. trestruken. **-ge-t[h]eilt,** *a.* tredelad. **-gliederig,** *a.* treledad, bestående af tre leder, delar, termer. **-härig,** *a.* som har blott tre hårstrån; bild. slipad, illparig. **-heit,** *f.* trehet, tretal. **-herrig,** *a.* tillhörande tre herrar. **-hundert,** *a.* trehundra. **-hundertel,** *n.* trehundradedel. **-hundertjährig,** *a.* trehundraårig. **-jährig,** *a.* treårig. **-jährlich,** *a.* återkommande hvart tredje år, treårs-. **-kantig,** *a.* trekantig. **-klang,** *m.* treklang. **-königstag,** *m.* de hel. tre konungars dag, trettondagen. **-köpfig,** *a.* trehöfdad. **-läufig,** *a.* trepipig. **-laut, -lauter,** *m.* gram. treljud, triftong. **-ling,** *-e, m.* **1.** = *Dreier.* **2.** bakverk som kostar tre pfennig. **-mäl,** *adv.* tre gånger. **-mälig,** *a.* tre gånger upprepad. **-männer,** *pl.* tremän. **-männerwein,** *m.* surt, dåligt vin. **-master,** -, *m.* **1.** tremastare. **2.** F trekantig hatt. **-mastig,** *a.* tremastad. **-monatlich,** *a.* **1.** som varar, räcker i tre månader, tre månaders. **2.** återkommande hvar tredje månad. **-n** se *darein.* **-paarig,** *a.* bildande tre par. **-pfünder,** -, *m.* trepunding. **-pfündig,** *a.* **1.** trepundig, t. ex. ~*e Kanone.* **2.** vägande tre skålpund. **-prozentig,** *a.* tre procents. **-räderig,** *a.* trehjulig. **-reihig,** *a.* treradig. **-ruderer,** *m.* treroddare. **-ruderig,** *a.* försedd med tre rader åror. **-saitig,** *a.* tresträngig. **-schiffig,** *a.* bestående af ett midtskepp och tvänne sidoskepp. **-schlag,** *m.* tredelad takt; dansrörelse i tre tempon; slagtröskning med tre på hvarandra följande slag. **-schlitz,** *m.* triglyf. **-seitig,** *a.* tresidig. **-silbig,** *a.* trestafvig. **-sitzig,** *a.* tresitsig. **-spänner,** -, *m.* trespänd vagn, trespännare. **-spännig,** *a.* förspänd med tre hästar, trespänd. **-sprächig,** *a.* skriften på tre språk. **-fsig, I.** *a.* (oböjl. grundtal) trettio. Böjdt i: *in den* ~*en sein:* vara på trettiotalet (öfver trettio år gammal). **II.** *-en, f.* trettia. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* **-fsiger, I.** -, *m.* **-fsigerin,** *-nen, f.* trettioåring. **II.** *a. In den* ~ *Jahren:* på trettiotalet. **-fsigste,** *a.* (ordningstal) trettionde. **-fsigstel,** -, *n.* trettiondedel. **-fsigstens,** *adv.* för det trettionde. **-st,** *a.* dristig, djärf, oförskräckt; fräck. **-stellig,** *a.* ~*e Zahl:* af tre siffror bestående tal. **-stigkeit,** *f.* **1.** dristighet, djärfhet. **2.** dristig, djärf handling. **-stimmig,** *a.* trestämmig. **-stöckig,** *a.* med tre våningar, trevånings-. **-stündig, -stündlich,** *a.* varande tre timmar, tre timmars. **-tägig,** *a.* **1.** varande tre dagar, tre dagars. **2.** återkommande hvar tredje dag. **-tausend,** *a.* tre tusen. **-t[h]eilig,** *a.* tredelad. **-t[h]eilung,** *f.* tredelning. **-undzwanzig,** *a.* tjugutre. **-wöchentlich,** *a.* återkommande hvar tredje vecka. **-wöchig,** *a.* som räcker i tre veckor, tre veckors. **-zack,** *m.* treudd. **-zackig,** *a.* treuddig. **-zahl,** *f.* tretal. **-zehn,** *a.* (oböjl. grundtal) tretton. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* **-zehnte,** *a.* (ordningstal) trettonde. **-zehntel,** -, *n.* trettondel. **-zehntens,** *adv.* för det trettonde. **-zeilig,** *a.* treradig. **-zifferig** = *dreistellig.*

Dreil, *-e, m.* dräll. **-en,** *a.* af dräll, dräll-. **-ieren,** *sv. tr.* tvinna.

Dresch|boden, *m.* **-diele,** *f.* loge, loggolf. **-e,**

-n, *f.* **1.** tröskverk. **2.** tröskning. **3.** tröskad säd. **4.** tröskningstid. **-en,** *st. o. sv. tr. o. itr. h.* tröska. Bild. *leeres Stroh* ~ ej få ngt för sitt besvär, lägga ut sina krokar förgäfves, F *Akten* ~ genomgå, gno igenom aktstycken, luntor, *die losen Zungen ungehindert* ~ *lassen:* låta folk prata bäst de vilja. **-er,** -, *m.* tröskare. **-flegel,** *m.* slaga. **-maschine,** *f.* tröskverk. **-tenne,** *f.* loge, loggolf.

Dresd[e]ner, -, *m.* **-in,** *-nen, f.* dresdenbo.

dressíeren, *sv. tr.* dressera. **-ierer,** -, *m.* dressör. **-ierung,** *f.* dressering, dressyr. **-úr,** *-en, f.* dressyr.

Drieschling, *-e, m.* champinjon.

Driesel, -, *m.* snurra; vals, hvirfvel. **-n,** *sv.* I. *tr.* snurra om, svänga. II. *itr. h.* opers. hällregna.

Drilch, Drill, *-e, m.* dräll.

Drill|bohrer, *m.* drillborr. **-en,** *sv.* I. *tr.* **1.** hastigt kringvrida; tvinna, spinna. **2.** exercera, inöfva. **3.** plåga, martera. II. *rfl.* hastigt svänga omkring. **-haus,** *n.* **1.** exercishus. **2.** vanl. dim. *Drillhäuschen:* ekorrebur som kan svängas rundt omkring. **-ich,** *-e, m.* dräll. **-ing,** *-e, m.* trilling. **-meister,** *m.* exercismästare, exercisinstruktör. **-platz,** *m.* exercisplats.

drin se *darin.*

dringen, *st.* I. *itr.* **1.** *s.* tränga, tränga sig, framträngа, nå. *Aus etw.* ~ tränga, bryta ut, fram ur ngt, *das Gerücht ist bis zu mir gedrungen:* ryktet har nått mina öron, *es dringt mir durchs Herz:* det gör mig hjärtligt ondt, *in ein Geheimnis* ~ inträngа i, genomskåda en hemlighet, *zum Herzen* ~ gå till hjärtat. ~*d:* trängande; enträgen, brådskande. **2.** *h. Auf etw.* (ack.) ~ yrka på ngt, *in jn* ~ ansätta ngn, på ett bevekande sätt tilltala, bedja ngn. ~*d:* enträgen, bevekande, t. ex. ~*d bitten;* ~*de Gefahr:* öfverhängande fara, ~*de Notwendigkeit:* trängande nödvändighet, *das* ~*dste:* det som brådskar mest. II. *tr.* vanl. blott i part. *gedrungen:* **1.** bevekt, föranlåten, t. ex. *ich fühle mich gedrungen zu:* jag finner mig föranlåten, känner behof af att. **2.** hopträngd, kompakt; om växten: satt; om stilen: kortfattad, koncis. **-entlich, -lich,** *a.* trängande, angelägen, enständig, enträgen, bevekande. *Er ist mir* ~ *empfohlen worden:* han har på det varmaste rekommenderats åt mig. **-lichkeit,** *f.* angelägenhet, vigt, nödvändighet; enträgenhet.

drinnen se *darinnen.*

dritt|e, *a.* (ordningstal) tredje. ~*s Kapitel:* tredje kapitlet, *den* ~*n:* (skrifvet 3ten el. *3.*) *Mai:* den 3:e maj, *zum* ~*n:* för det tredje, *immer den* ~*n Tag:* hvar tredje dag, *das ist sein* ~*s Wort:* det upprepar han ständigt, för han ständigt på läpparne. **-[e]halb,** *a.* två och en half. **-el,** -, *n.* tredjedel. **-eln,** *sv. tr.* tredela. **-ens,** *adv.* för det tredje. **-letzt,** *a.* tredje från slutet. **-mann,** *m.* tredje man, tredje person. **-t[h]eil,** *n.* tredjedel.

drob se *darob.* **-en,** *adv.* däruppe.

Droguíle, *-n, f.* drog. **-ist,** *-en, m.* drogist, droghandlare.

Drohlbrief, *m.* hotelsebref. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* hota. opers. *es droht mit Regen:* det ser hotande ut som om det skulle bli regn. II. *tr. Jm etw.* ~ hota ngn med ngt. *Den Einsturz* ~ hota att instörta. **-er,** -, *m.* en som hotar, hotande. **-ne,** *-n, f.* drönare.

dröhnen, *sv. itr. h.* dåna, braka. *Die Erde dröhnt:* det dånar i jorden.

Drohlni[l]s, *-se, f. o. n.* ngt hotande, hotelse. **-ung,** *f.* hotelse.

drollig, *a.* lustig, komisk, tokrolig. **-keit,** *f.* lustigt sätt, tokrolighet.

Dromedár, *-e[n], m. o. n.* dromedar; bild. tölp, luns, dumhufvud.

Dromméte, föråldr. o. poet. = *Trompete.*

Droschke, *-n, f.* droska. **-nfahrtaxe,** *f.* åkaretaxa. **-nhalteplatz,** *m.* droskstation, åkarestation. **-ntarif,** *m.* **-ntaxe,** *f.* åkaretaxa.

Drossel, *-n, f.* **1.** zool. trast. **2.** med. strupe. **-beere,** *f.* rönnbär, rönn. **-n,** *sv. tr.* strypa.

Drost, *-e[n],* *m.* drost, landdrost, landshöfding. **-ei,** *-en, f.* en drosts distrikt, län, boställe, landshöfdingeresidens.

drübllen, *adv.* därborta, på andra sidan. *Hüben und* ~ både här och där. **-er** se *darüber.*

Druck, *-e* [†], *m.* **1.** tryck, tyngd. Bild. *der* ~ *der Steuern:* de tryckande skatterna. **2.** förtryck. **3.** tryckning, tryckande. ~ *der Hand:* handtryckning. **4.** tryck, tryckning af böcker, tyg m. m. *In* ~ *geben:* lemna till tryckning, *im* ~*e:* i prässen, under tryckning. **5.** (bok)tryck (det tryckta). **-bewilligung,** *f.* tryckningstillstånd. **-bogen,** *m.* tryckark. **-buchstabe,** *m.* typ. **-en,** *sv. tr.* trycka böcker, tyg m. m. Bild. *er spricht wie gedruckt:* han talar som en bok, *er lügt wie gedruckt:* han ljuger som en häst äter hafre.

drücken, *sv.* I. *tr.* 1. trycka. *Der Alp drückt ihn:* maran rider honom. **2.** tynga på, nedtrycka, nedslå. *Gedrückte Preise:* tryckta, låga pris. **3.** förtrycka, plåga. **4.** klämma, t. ex. *die Schuhe* ~ *mich. Jn tot* ~ klämma ihjäl ngn. II. *rfl.* **1.** *Sich an einander* ~ tränga ihop sig, *es hat sich ihm tief ins Herz gedrückt:* det har gjort ett djupt intryck på honom, *das Obst hat sich gedrückt:* frukten har blifvit stött. **2.** böja sig, luta sig; bild. förödmjuka sig, krypa. **3.** F smyga sig bort, taga till harvärjan. III. *itr. h.* **1.** *Die Speise drückt im Magen:* maten besvärar, ligger tungt i magen. *An einer* el. *auf eine Feder* ~ trycka på en fjäder. **2.** bild. *auf etw.* ~ framhålla, betona ngt. **3.** F vara villrådig.

Drucker, -, *m.* **1.** (bok-, tyg)tryckare; afv. sät-

tare, konstförvandt. **2.** ngt som tjänar att framhålla ngt, t. ex. *bei einem Gemälde kann alles von einem einzigen ~ abhängen:* vid en målning kan allt bero på ett enda utrycksfullt pänseldrag; *mit ~n lesen:* läsa uttrycksfullt.

Drücker, -, *m.* **1.** en som trycker, klämmer, jfr *drücken.* **2.** trycke, tryckpinne. **3.** handtag, klinka.

Druck|erei, *-en, f.* tryckeri. **-erlaubni[ſ]s,** *f.* tryckningstillstånd. **-erschwärze,** *f.* tryckfärg. **-fehler,** *m.* tryckfel. **-fertig,** *a.* tryckfärdig. **-freiheit,** *f.* tryckfrihet. **-jahr,** *n.* tryckningsår. **-kattun,** *m.* tryckt kattun. **-kosten,** *pl.* tryckningskostnad(er). **-letter,** *f.* typ, stil. **-ort,** *m.* tryck(nings)ort. **-papier,** *n.* tryckpapper. **-sachen,** *pl.* trycksaker, tryckalster. **-schrift,** *f.* **1.** tryckt skrift, tryck. **2.** tryckstil. **-sen,** *sv. itr. h.* F vara villrådig, obeslutsam; söla. **-ser,** -, *m.* F villrådig person, sölkorf. **-serei,** *-en, f.* villrådighet, söl.

Drückung, *f.* tryckning, klämning m. m. se *drücken.*

Druck|verbot, *n.* **-verweigerung,** *f.* tryckningsförbud. **-wa[a]re,** *f.* hand. tryckt tyg. **-werk,** *n.* **1.** tryckverk, tryckpump. **2.** tryckt arbete.

Drud, *-en, m.* **-e,** *-n, f.* **1.** tomte, rå, älfva; buse. **2.** trollkarl, häxa, trollpacka. **-enfüſs,** *m.* alfkors, pentagram.

Druide, *-n, m.* druid (keltisk präst).

drum se *darum.*

drunten, *adv.* därnere.

drunter se *darunter.*

Drüse, *-n, f.* **1.** körtel. **2.** *An den ~n leiden* el. *~n haben:* hafva skrofler.

druselN, *sv. itr. h.* F (gå och) halfsofva.

drüs|licht, *a.* körtelaktig. **-ig,** *a.* **1.** försedd med körtlar. **2.** skrofulös.

Dryáde, *-n, f.* dryad, trädnymf.

Dschonke, Dschunke, *-n, f.* dsjunk (kines. fartyg).

du, *pers. pron.* du. *Mit jm auf ~ und ~ stehen* el. *sein:* stå på förtrolig fot med ngn, *das ist dir eine wahre Lust:* det är en sann fröjd, må du tro, *mir nichts dir nichts:* utan vidare, helt ogeneradt.

Dubl|étte, *-n, f.* dublett. **-ieren,** *sv. tr.* **1.** fördubbla. **2.** sjö. dublera. **-óne,** *-n, f.* dublon (spanskt guldmynt).

ducken, *sv.* **I.** *tr. Den Kopf ~* böja hufvudet, kröka nacken. Bild. *jn ~* förödmjuka ngn. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* böja sig, huka sig ned; krypa undan.

Duckmäus|ler, -, *m.* F lismare, smiler. **-erei,** *-en, f.* F lismeri, kryperi. **-[er]ig,** *a.* F lismande, krypande, dolsk. **-ern,** *itr. h.* F krypa, lisma.

dudel|idei, -dum, -dumdéi = *dideldum.* **-éi,** *-en, f.* F kattmusik. **-er,** -, *m.* F usel spelman el. sångare, kråpare i musik. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* F spela el. sjunga uselt, göra kattmusik; jodla. **-sack,** *m.* säckpipa. **-sackpfeifer,** *m.* säckpipblåsare.

Duéll, *-e, n.* duell. **-ánt,** *-en, m.* duellant. **-forderung,** *f.* utmaning till duell. **-ieren,** *sv. rfl.* duellera, slåss.

Duénna, *-en* el. *-as, f.* duenna, förkläde.

Duétt, *-e, n.* duett.

Düffel, *-[s], n.* o. *m.* doffel.

Düft, *-e* †, *m.* **1.** doft. **2.** fin beslöjande dimma, dunst, imma; slöja; doft på frukter.

Düftel|léi, *-n* se *Tüftelei, tüfteln.*

duft|len, düften, *sv.* **I.** *tr.* o. *itr. h.* dofta. *Nach etw. ~* dofta ngt. **II.** *itr. s.* uppstiga i form af dimma, dunsta ut. **-essig,** *m.* aromatisk ättika. **-gebilde,** *n.* **-gestalt,** *f.* dimbild. **-gewebt, -gewoben,** *a.* eterisk, luft-, dim-. **-ig,** *a.* **1.** doftande, aromatisk. **2.** i form af el. höljd af lätt dimma, blånande; eterisk. **-los,** *a.* luktlös. **-reich,** *a.* starkt doftande. **-stoff,** *m.* doftämne, parfym.

Dukáten, -, *m.* dukat.

duld|bar, *a.* som kan tålas. *Nicht ~* outhärdlig. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* tåla, lida, fördraga; hafva tålamod, fördrag med. *Es duldet mich nicht:* jag står ej ut. **II.** *itr. h.* vara tålig, lida. **-er,** -, *m.* **-erin,** *-nen, f.* tålig, tåligt lidande, uppoffrande person, martyr. **-sam,** *a.* fördragsam, tolerant. **-samkeit, -ung,** *f.* fördragsamhet, tolerans.

Dulle, *-n, f.* årtull.

dumm, *a.* *-er*[†], **1.** dum. **2.** obehaglig, förargelig. **3.** förvirrad, bortkollrad, t. ex. *es wird mir ganz ~ im Kopfe:* jag blir alldeles yr i mössan, *jn ~ machen:* kollra bort ngn, göra ngn yr i mössan. **4.** föråldr. fadd, slö. Bibl. *wo nun das Salz ~ wird:* om nu saltet mister sin sälta. **-bärt** = *Dummkopf.* **-erja[h]n,** *-e, m.* F dummerjöns. **-heit,** *f.* dumhet. **-kopf,** *m.* dumhufvud. **-pfiffig,** *a.* **1.** som låtsar sig vara dum, bondslug. **2.** som är dum, men tror sig vara slug. **-rián** = *Dummerjan.* **-stolz,** *a.* dumdryg.

dumpeln, *sv. itr. h.* stampa (om fartyg).

dumpf, *a.* **1.** dof. **2.** tryckande, beklämmande. **3.** inskränkt, oklar. **4.** okänslig, känslolös, slö, bedöfvad. **5.** kvaf, kvalmig, bedöfvande. **6.** instängd, fuktig, unken. **-brütend,** *a.* rufvande. **-heit,** *f.* **1.** dofhet. **2.** beklämning. **3.** inskränkthet, oklarhet. **4.** känslolöshet, slöhet, bedöfning. **5.** kvalm, kvalmighet. **6.** *Die ~ der Luft:* den instängda, förskämda luften. **-ig** = *dumpf 6.*

Dune se *Daune.*

Düne, *-n, f.* sandås, sandkulle vid hafsstranden, dyner.

Dung, *-[e]s, 0, m.* = *Dünger.*

düng|en, *sv.* **I.** *tr.* göda jord, gödsla. **II.** *itr. h.* göda, vara gödande. **-er,** *-s, 0, m.* dynga, gödsel, gödningsämne.

dunkel, **I.** *a.* **1.** dunkel, mörk. *Im ~n:* i mörkret, *es wird mir ~ vor den Augen:* det

svartnar för mina ögon, *die Lampe brennt* ~ lampan lyser illa. 2. oklar, svårbegriplig. 3. mörk, dyster, sorgsen. 4. föga känd, okänd, obskur. II. *-s, 0, n.* mörker.

Dünkel, *-s, 0, m.* hög tanke om sig själf, egenkärlek, högmod, inbilskhet.

dunkelfarbig, *a.* mörk till färgen.

dünkelhaft, *a.* egenkär, inbilsk, högmodig.

Dunkel‖heit, *f.* mörker. *Bei einbrechender* ~ vid mörkrets inbrott, i skymningen. **-licht,** *n.* halfdager. **-lockig,** *a.* mörklockig. **-mann,** *m.* ljusskygg person, fiende till ljuset, till upplysningen. **-n,** *sv.* I. *tr.* göra mörkare, förmörka. II. *itr. h.* o. *rfl.* mörkna. **-stunde,** *f.* skymning.

Dünkelwissen, *n.* inbillad lärdom, värdelöst vetande.

dünken, *reg.* o. *oreg. sv.* I. *itr. h.* o. opers. förefalla, synas. *Es dünkt mich* el. *mir, dafs* el. *als ob* el. *als wenn:* det förefaller, synes mig, som om, jag tycker att. *Meinem* ~ *nach:* enligt mitt förmenande. II. *rfl.* tro sig vara, t. ex. *er dünkt sich* (dat. el. ack.) *tapfer, ein Held* el. *einen Helden.*

dünn, *a.* 1. tunn. F *sein Vermögen* ~ *machen:* förminska, slösa bort sin förmögenhet. 2. smal, t. ex. ~*e Beine.* 3. tunn, förtunnad, utspädd. **-bauch,** *m.* en som har liten mage, spenslig, skranglig person. **-bier,** *n.* dricka. **-e,** *-n, f.* 1. tunnhet, smalhet. 2. ställe där ngt är tunt, förtunning. 3. utsot, diarré. **-en,** *sv. tr.* förtunna, utspäda. **-flüssig,** *a.* tunn, lättflytande. **-heit, -igkeit,** *f.* tunnhet. **-leibig,** *a.* smal om lifvet. **-schalig,** *a.* som har tunt skal. **-schenklig,** *a.* som har smala lår, smalbent. **-stimmig,** *a.* som har svag röst, tunn stämma.

Duns, *-e*[*n*], *m.* dumhufvud, uppblåst person.

Dunst, *-e* †, *m.* 1. dunst, imma, ånga; bild. dunst, rök. 2. dunst (finaste hagelsort). **-bild,** *n.* dimbild. **-en, dünsten,** *sv. itr.* 1. *s.* dunsta bort. 2. *h.* utdunsta, sprida dunster. **-gebilde,** *n.* **-gestalt,** *f.* dimbild, dimfigur. **-ig, dünstig,** *a.* 1. dunstfyld, kvaf, kvalmig. 2. i dunstform, gasformig. **-kreis,** *m.* dunstkrets, atmosfär.

Dünung, *-en, f.* dyning.

Duo, *-s, n.* duett. **-dez,** *-e, n.* duodes(format). **-dezfürst,** *m.* dussinfurste, småfurste.

düpieren, *sv. tr.* narra, draga vid näsan.

Duplicität, *-en, f.* dubbelhet. **-ik,** *-en, f.* jur. duplik. **-ikát,** *-e, n.* dublett, afskrift. **-izieren,** *sv. tr.* inlemna en duplik mot.

Dur, *-e, n.* mus. dur.

durch, I. *prep.* med ack. 1. rum o. tid. genom, igenom. ~ *einen Fluſs schwimmen:* simma öfver en flod, ~ *die Nase reden:* tala i näsan. 2. medel. genom, medels, med. II. *adv.* fullständigt el. åt alla håll genom, t. ex. *er geht* ~ *den Garten:* han går tvärs genom trädgården, men: *er geht den Garten* ~ han genomströfvar trädgården åt alla håll. ~ *sein:* a) hafva farit igenom staden el. byn, förbi, summit öfver floden m. m., b) vara utom fara (hafva genomgått en sjukdom, öfverstått en fara), c) vara igenom (hafva gått igenom i en examen), d) hafva gått sönder, t. ex. *die Schuhe sind* ~*; seine Füfse sind* ~ han har fått skoskaf, e) *unten* ~ *sein:* hafva gjort fiasko, vara förmål för andras löje. ~ *und* ~ alltigenom, grundligt, ~ *und* ~ *ergriffen:* djupt gripen. **-ächzen,*** *tr.* stönande, med jämmer och suckar tillbringa. **-ädern,*** **-ädern,*** *tr.* ådra. **-arbeiten,** I. *tr.* 1. genomarbeta, grundligt bearbeta, samvetsgrant genomgå. 2. med arbete föra ngt gnm ngt annat. 3. gnm arbete söndernöta, sönderskafva. II. *rfl.* arbeta sig fram igenom, arbetande genomgå. **-arbeitung,** *f.* **-ät[h]men,*** *tr.* med sin andedrägt, sin anda genomtränga, uppfylla; pass. genomandas, uppfyllas. **-ätzen** (o. -ˊ-*), *tr.* sönderfräta, fräta igenom. **-ätzung** (o. -ˊ-), *f.* **-áus,** *adv.* 1. fullständigt, helt och hållet. 2. ovilkorligen. ~ *nicht:* ingalunda, på inga vilkor. **-backen,** *tr.* 1. genomgrädda. 2. (-ˊ-*) bakande uppblanda med ngt. **-bausen,** *tr.* afsticka, kalkera. **-bausung,** *f.* **-bében,*** *tr.* 1. genombäfva. 2. (äfv. ˊ--) med bäfvan tillbringa. **-beifsen,** I. (äfv. -ˊ-*) *tr.* bita midt igenom, bita af. II. *rfl.* bita sig igenom (gnm bett bana sig väg); bild. slå sig igenom, uppnå sitt mål gnm bitande ord. III. *itr. h.* bita midt igenom, tvärt af. **-beifsung,** *f.* **-beizen,** *tr.* 1. genomfräta, sönderfräta. 2. (äfv. -ˊ-*) med ett skarpt el. frätande ämne genomtränga. **-bekommen,** *tr.* lyckas få igenom. **-berat[h]en,** *tr.* grundligt, fullständigt rådslå om, genomgå. **-berat[h]ung,** *f.* **-beten,** *tr.* 1. bedja helt o. hållet, från början till slut. 2. (-ˊ-*) bedjande tillbringa. **-betteln,** I. (vanl. -ˊ-*) *tr.* tiggande genomvandra. II. *rfl.* tigga sig fram. **-bilden,** *tr.* o. *rfl.* fullständigt, grundligt utbilda (sig). **-bildung,** *f.* **-bittern,*** *tr.* göra bitter el. besk alltigenom. **-blasen,** *tr.* 1. blåsa ngt genom ngt annat. 2. blåsa sönder. 3. på blåsinstrument blåsa igenom från början till slut. 4. (-ˊ-*) blåsande genomtränga, blåsa tvärs igenom. **-blättern,*** *tr.* (äfv. ˊ--) genombläddra. **-bleuen,** *tr.* genomprygla, mörbulta. **-blick,** *m.* blick tvärs igenom ngt; genomögnande, öfverblick. **-blicken,** I. *itr. h.* 1. se tvärs igenom. 2. skymta fram gnm el. mellan ngt. II. (vanl. -ˊ-*) *tr.* 1. med blicken genomtränga; bild. genomskåda. 2. genomögna. **-blinken,** *itr. h.* lysa fram gnm el. mellan ngt. **-blitzen,** I. *itr.* 1. *h.* blixtra fram, lysa igenom. 2. *s.* F afvisas, få afsked på grått papper. II. (vanl. -ˊ-*) *tr.* fara igenom som en blixt, genomblixtra. Bild. *ein Freudenstrahl durchblitzte sein Antlitz:* ett glädjeskimmer for öfver hans anlete. **-bohren,** I. *tr., itr. h.* o. *rfl.* borra (sig) igenom. II.

(-ˊ-ˊ) *tr.* genomborra. **-bohrung** (o. -ˊ-), *f.* **-braten,** I. *tr.* genomsteka, steka väl. II. *itr. s.* genomstekas. **-brausen,** I. *itr. s.* brusa igenom. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* brusa fram genom, med brus uppfylla. **-brechen,** I. *tr.* 1. bryta gnm, t. ex. *ein Loch durch die Mauer.* 2. bryta midt af. 3. (-ˊ-ˊ) bryta hål i, genombryta. II. *rfl.* bryta sig igenom, bana sig väg; bryta sig ut. III. *itr. s.* 1. bryta igenom, fram, spricka ut, komma fram. 2. gå sönder. **-brennen,** I. *tr.* 1. *Ein Loch durch etw.* ~ bränna ett hål i. 2. (-ˊ-ˊ) a) bränna hål i, b) genombränna (med värme genomtränga). II. *itr. s.* 1. genombrännas. 2. F bild. rymma sin kos, schappa. **-bringen,** I. *tr.* 1. *Jn durch etw.* ~ föra, ledsaga ngn gnm ngt. 2. hjälpa igenom, lyckas rädda, genomdrifva. *Ein Kind* ~ få ett barn stort. 3. göra slut på, bortslösa. II. *rfl.* lyckas komma igenom, komma fram; draga sig fram. **-bruch,** *m.* 1. genom-, af-, sönderbrytande. 2. genombrott, utbrott. 3. ställe där ngt genombrutits, hål, öppning. **-brüllen,** *tr.* 1. tjutande, vrålande, rytande öfverrösta. 2. (-ˊ-ˊ) uppfylla med sitt tjut, sitt rytande. **-dämmern,** I. *itr. h.* skimra igenom. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* svagt upplysa. **-dampfen,** I. *itr. s.* gå, ånga förbi. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* uppfylla med ånga. **-dauern,** I. *itr. h.* räcka hela tiden. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* räcka längre än, öfverlefva. **-denken** (o. -ˊ-ˊ), *tr.* genomtänka, nogsamt öfverväga. **-dienen,** *itr. h.* 1. tjäna sin tid. 2. fullgöra sin värnepligt. 3. passera alla grader. **-donnern,** I. *itr. h.* ropa med dånande stämma. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* med dån uppfylla, dånande skaka. **-drängen,** I. *tr.* tränga, skjuta fram genom. II. *rfl.* tränga sig igenom, bana sig väg. **-dreschen,** *tr.* tröska väl; F genomprygla, mörbulta. **-dringen,** I. *itr. s.* 1. tränga sig fram, hinna fram, nå målet. 2. gå igenom, blifva allmänt antagen. 3. *Er ist mit seiner Meinung durchgedrungen:* hans åsigt har segrat. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* genomtränga, uppfylla, mätta. **-dringung** (o. -ˊ-), *f.* **-drücken,** I. *tr.* trycka ngt genom ngt. II. *rfl.* tränga sig igenom; F draga sig fram. **-dúften,*** **-düften,*** *tr.* med doft uppfylla, parfymera. **-dúlden,*** *tr.* lida till slut. **-dünsten,*** *tr.* uppfylla med dunster. **-eilen,** I. *itr. s.* skynda, hastigt fara förbi, igenom. II. (vanl. -ˊ-ˊ) skynda genom, genomila.

durcheinánder, I. *adv.* om hvartannat, huller om buller. II. *-s, 0, n.* oreda, villervalla, virrvarr. **-mengen,** *tr.* hopblanda. **-werfen,** *tr.* kasta om hvartannat, bringa i oordning.

durch|eitern, I. *itr. h.* vara sig, komma ut såsom var. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* genomtränga, uppfylla med var. **-fächeln,*** **-fächen,*** *tr.* fläkta genom. **-fädeln,** *tr.* draga tråden gnm nålsögat, träda på. **-fáhrbar,** *a.* möjlig att passera, farbar. **-fahren,** I. *itr. s.* fara, resa igenom, förbi. II. *tr.* 1. *Einen Weg* ~ köra sönder en väg, *einen Weg durch den Wald* ~ med åkdon bana väg gnm skogen, *die Nacht* ~resa hela natten igenom. 2. (-ˊ-ˊ) genomfara, -resa, -ila. **-fahrt,** *f.* genomresa, genomfart, passage. **-fall,** *m.* 1. fall tvärs igenom ngt; F bild. misslyckande, fiasko. 2. utsot, diarré. **-fallen,** I. *itr. s.* falla igenom, i abt bild.: misslyckas, göra fiasko. *Bei einem Mädchen* ~ få korgen af en flicka. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* falla genom. **-faulen,** *itr. s.* 1. ruttna tvärs igenom. 2. (-ˊ-ˊ) blifva genomrutten. **-fechten,** I. *tr.* 1. med framgång förfäkta, genomdrifva. 2. (-ˊ-ˊ) fäktande, kämpande, F tiggande genomdraga. II. *rfl.* slå sig genom, bana sig väg med svärdet; F om gesäller: tigga sig fram. **-fegen,** *tr.* 1. sopa fullständigt. 2. (-ˊ-ˊ) fara, stryka fram, rasa genom. **-feilen,** *tr.* fila igenom, **af,** sönder; bild. förbättrande genomgå, lägga sista handen vid. **-feuchten,** I. *itr. h.* om vätskor: gå, slå igenom. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* genomfukta, genomväta. **-feuern,** I. *tr.* 1. grundligt uppelda. 2. (-ˊ-ˊ) allt igenom uppvärma, uppelda. II. *itr. h.* skjuta, brassa på gnm ngn öppning. **-finden,** *itr. h.* o. *rfl.* taga sig fram, hitta. **-flammen,** I. *itr. s.* o. *h. Das Feuer flammt durch:* lågorna slå ut, bryta fram. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* låga i, uppelda. **-flattern,** I. *itr. s.* fladdra igenom, förbi. II. (-ˊ-ˊ)*tr.* genomfladdra. **-flechten,** *tr.* 1. inflüta. 2. (-ˊ-ˊ) genomfläta. **-flechtung** (o. -ˊ-), *f.* **-flicken,** I. *tr.* fullständigt laga. II. *rfl.* F trassla sig fram. **-fliegen,** I. *itr. s.* flyga igenom, förbi. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* genomflyga; bild. hastigt genomögna. **-fliehen,** I. *itr. s.* fly igenom el. förbi. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* på flykt draga genom, flyende genomila. **-fließen,** I. *itr. s.* flyta igenom el. förbi. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* genomflyta. **-flimmern,** I. *itr. h.* glittra, lysa igenom. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* med ett glittrande sken genomtränga, uppfylla. **-flug,** *m.* genomflygt. **-flufs,** *m.* genomlopp. *Beim* ~ *der Stadt:* när el. där floden flyter genom staden. **-flut[h]en** = *durchfließen.* **-forschen** (o. -ˊ-ˊ), *tr.* genomforska, grundligt pröfva. **-forschung** (o. -ˊ-), *f.* **-fragen,** I. (äfv. -ˊ-ˊ) *tr.* genomfråga, (ut)fråga. II. *rfl.* fråga sig fram. **-fressen,** I. *tr.* 1. äta ett hål i. 2. (-ˊ-ˊ) äta el. gnaga el. fräta hål i, genomfräta, sönderfräta. II. *rfl.* F snugga sig till mat, lefva på andras bekostnad. **-frieren,** I. *itr. s.* genomträngas af köld; blifva genomfrusen. II. (-ˊ-ˊ) *tr.* med frost genomtränga. *Durchfroren:* genomfrusen. **-fristen,** *tr. Sein Leben* el. *sich* ~ med svårighet draga sig fram, uppehålla lifvet. **-frösteln,*** **-frösten,*** *tr.* genomkyla, genomisa. **-fühlen,** I. *tr.* 1. känna ngt gnm ngt annat; bild. märka ngt på ngt, förstå halfkväden visa. 2. (vanl. -ˊ-ˊ) djupt känna, genomlefva, genomlida. II. *rfl.* trefva sig fram. **-fuhr,** *0, f.* genomfart. **-führbar,** *a.* genom-,

utförbar. **-führbarkeit,** *f.* genom-, utförbarhet. **-führen,** *tr.* 1. föra igenom el. förbi. 2. genomföra, utföra, genomdrifva. **-furchen** (vanl. -ä-ˣ), *tr.* fåra, plöja fåror i. **-führung,** *f.* genom-, utförande. **-gähnen,**ˣ *tr. Die Zeit* ~ gäspa hela tiden. **-gang,** *m.* 1. genomgående, gång igenom. 2. genomgång. **-gänger,** *m.* rymmare. **-ganghaus,** *n.* hus med genomgång. **-gängig,** *a.* genomgående, allmän. **-gären,** *itr. s.* blifva genomjäst. **-gebrauchen,** *tr.* använda den ena efter den andra. **-gehen,** I. *itr. s.* 1. gå igenom, vara genomgående. *Etw. geht* [*mit*] *durch:* ngt får passera, *jm etw.* ~ *lassen:* se gnm fingrarne med ngn med afseende på ngt, låta ngt få passera, *er geht gerade durch:* han går rakt på sak. 2. skena; rymma, skudda stoftet af sina fötter. II. *tr.* 1. elita, gå hål på. *Sich* (dat.) *die Füſse* ~ få skoskaf. 2. (äfv. -ä-ˣ) äfv. *s.* jämte *h.* gå igenom. vanl. bild. pröfvande genomgå, genomögna, genomarbeta. **-gehends,** *adv.* genomgående, alltigenom. **-gerben,** *tr.* garfva väl; F genomprygla, garfva skinnet på. **-gieſsen,** *tr.* 1. hälla igenom. 2. (-ä-ˣ) hälla full, fylla. **-glänzen,** I. *itr. h.* lysa igenom. II. (-ä-ˣ) *tr.* med glans genomtränga, uppfylla. **-gleiten,** I. *itr. s.* glida igenom. II. (-ä-ˣ) *tr.* glida genom. **-glitzern** = *durchflimmern.* **-glühen,** *tr.* 1. genomglödga. 2. (-ä-ˣ) bild. elda, hänföra. **-graben,** I. *tr.* 1. *Löcher* ~ gräfva hål i ngt. 2. (äfv. -ä-ˣ) genomgräfva. II. *rfl. Sich durch den Berg* ~ gräfva sig gnm bärget. **-gräuen,**ˣ *tr.* genombäfva. **-greifen,** *itr. h.* 1. gripa, taga tvärs igenom. 2. ingripa. ~*d:* genomgripande, grundlig. **-grübeln** (äfv. -ä-ˣ), *tr.* grubblande öfvertänka, grubbla öfver. **-gukken,** F I. *itr. h.* titta igenom. II. (-ä-ˣ) *tr.* titta, ögna igenom. **-guſs,** *m.* 1. genomhällning. 2. afloppsrör gnm en vägg. 3. durkslag, sil. **-haben,** *tr. Ein Buch* ~ hafva läst igenom en bok, *eine Nadel* ~ hafva trädt igenom en nål, *einen Kranken* ~ hafva lyckats rädda en sjuk, m. fl. dyl. ellipt. talesätt. **-hällen,**ˣ *tr.* genomskalla, ljuda i. **-halten,** *tr.* hålla, hålla ut. *Die Zwischenstunde* ~ sitta kvar, hålla ut i skolrummet hela rasten (låta lektionen sträcka sig äfven öfver den för rasten bestämda tiden). **-hämmern,** *tr.* 1. hamra väl. 2. hamra hål på. **-hau,** *m.* uthuggning. **-häuchen,**ˣ = *durchatmen.* **-hauen,** I. *itr. h.* hugga tvärs igenom. II. *tr.* 1. hugga i el. gnm ngt. 2. (äfv. -ä-ˣ) klyfva med ett hugg, hugga af. 3. *Jn* ~ hugga, med yxan el. svärdet bana väg åt ngn. 4. F genomprygla, äfv. bild. förtala. **-haus,** *n.* hus med genomgång. **-hecheln,** *tr.* genomhäckla. **-hech[e]lung,** *f.* **-heften,** *tr.* häfta, fästa tvärs igenom. **-heizen** (äfv. -ä-ˣ), *tr.* väl uppelda, genomelda. **-helfen,** *itr. h.* o. ✻ *tr.* hjälpa igenom. *Jm* el. ✻ *jn* ~ hjälpa ngn a) att komma igenom ngnstädes, b) ur förlägenheten, c) att fly, att rymma, d) att dra sig fram. *Sich* (dat. el. ✻ ack.) ~ a) hjälpa sig igenom, b) dra sig ur förlägenheten, ur spelet, c) hjälpa sig fram, dra sig fram. **-héllen,**ˣ *tr.* upplysa. **-herrschen,** I. *itr. h.* herska från början till slut. II. (-ä-ˣ) *tr.* fullständigt beherska. **-héulen,**ˣ *tr.* med sitt tjut, sitt skrik genomtränga, uppfylla. **-hin** (äfv. -ä-), *adv.* tvärs igenom, alltigenom. **-hitzen** (o. -ä-ˣ), *tr.* genomhetta, -värma. **-höhlen** (o. -ä-ˣ), *tr.* göra, gräfva hål i, urgräfva, urhålka. **-hören,** *tr.* 1. höra tvärs igenom. 2. höra till slut. **-hüpfen,** I. *itr. s.* hoppa igenom. II. (-ä-ˣ) *tr.* hoppa genom, öfver. **-irren,**ˣ *tr.* genomirra, irrande genomvandra. **-jagen,** I. *itr. s.* jaga, hasta igenom, öfver, förbi. II. *tr.* 1. jaga ngn gnm ngt. 2. (äfv. -ä-ˣ) genomjaga; äfv. bild. hastigt genomgå. **-jáuchzen,**ˣ **-júbeln,**ˣ *tr.* jublande tillbringa, genomlefva; jublande tåga fram igenom. **-kälten,**ˣ *tr.* genomkyla, helt och hållet afkyla. **-kältung,** *f.* **-kämmen** (o. -ä-ˣ), *tr.* kamma väl. **-kämpfen,** I. (äfv. -ä-ˣ) *tr.* genomkämpa. II. *rfl.* slå sig fram, arbeta sig fram, upp. **-kauen, -käuen** (äfv. -ä-ˣ), *tr.* tugga väl; F bild. omtugga, idisla. **-klauben** (o. -ä-ˣ), *tr.* plocka igenom, noga undersöka; bild. småaktigt genomgå, spetsfundigt öfvertänka. **-klettern, -klimmen,** I. *itr. s.* klättra tvärs igenom. II. (-ä-ˣ) *tr.* klättra öfverallt omkring i el. på. **-klingen,** I. *itr. h.* klinga igenom. II. (-ä-ˣ), *tr.* 1. höras midt igenom el. i trots af. 2. med sin klang genomtränga, uppfylla. **-klüften,**ˣ *tr.* spränga sönder, dela i klyftor. *Durchklüftet:* full af remnor. af klyftor. **-kneten** (o. -ä-ˣ), *tr.* genomknåda. **-kochen,** *tr.* genomkoka. **-kommen,** *itr. s.* 1. komma, fara igenom, förbi. 2. gå igenom, lyckligt slippa undan, öfvervinna, t. ex. *durch das Examen, die Gefahr, die Krankheit. Er glaubt selbst nicht an das* ~ han tror själf ej, att han skall gå igenom. 3. hinna igenom, t. ex. *durch das Buch.* 4. *Mit jm nicht* ~ *können:* ej kunna härda ut, komma öfverens med ngn. **-können,** *itr. h.* kunna komma igenom, fram. **-kosten** (äfv. -ä-ˣ), *tr.* smaka på; bild. pröfva, grundligt lära känna. **-kratzen,** *tr.* 1. krafsa, rifva hål på el. i. 2. (-ä-ˣ) genomkrafsa, krafsande genomleta. **-kréuzen,**ˣ *tr.* genom-, öfverkorsa, genomskära. **-kréuzung,** *f.* **-kriechen,** I. *itr. s.* krypa igenom. II. (äfv. -ä-ˣ) *tr.* 1. krypa genom, öfver. 2. krypande genomleta. **-kriegen,** F = *durchbekommen.* **-kunft,** *0, f.* genomresa. **-langen,** *tr.* komma, räcka, gå igenom. **-lärmen,**ˣ *tr.* larmande, stojande tillbringa. **-lafs,** *-e* †, *m.* 1. genom-, framsläppande. 2. port, genomfart, brotrumma, afloppsrör, lucka m. m. **-lassen,** *tr.* släppa genom, fram. **-lassung,** *f.* **-laucht** (äfv. -ä), **-en,** *f.* ers höghet. **-láuchtig**[st] (äfv. -ä--), *a.*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb

tillfälle till regerande furstar, t. ex. ~*ster Herzog!* eders höghet! **-lauf,** *m.* utsot. **-laufen,** I. *itr. s.* springa igenom. II. *tr.* 1. = *durchgehen II, 1.* 2. (äfv. -ˊ-*) springa genom, genomlöpa; bild. hastigt genomgå, genomögna. **-läutern,*** *tr.* genomluttra. **-leben,** *tr.* 1. (äfv. -ˊ-*) genomlefva, upplefva. 2. (-ˊ-*) lifva, besjäla. **-leiten,** *tr.* leda igenom. **-lernen,** *tr.* lära sig fullständigt. **-lesen,** *tr.* 1. (äfv. -ˊ-*) genomläsa. 2. (-ˊ-*) läsa sönder. **-lesung** (o. -ˊ-), *f.* **-leuchten,** I. *itr. h.* 1. lysa igenom, framskymta, äfv. bild. 2. *Jm durch ein dunkles Zimmer* ~ lysa ngn gnm ett mörkt rum. II. (-ˊ-*) *tr.* fullkomligt upplysa. **-liegen,** *tr. Sich* (dat.) *die Haut* ~ el. *sich* (ack.) ~ få liggsår. **-lochen** (äfv. -ˊ-*), *tr.* borra, göra ett hål igenom, urhålka. **-löchern,*** *tr.* göra hål i. *Ganz durchlöchert sein:* vara full med hål. **-löch[e]rung,** *f.* **-lüften,*** *tr.* väl vädra, lufta. **-lüftung,** *f.* **-lügen,** *rfl.* ljuga sig fram. **-machen,** *tr.* genomgå, upplefva, erfara. **-männen,*** *tr.* ingifva mannamod. **-marsch,** *m.* genommarsch. **-marschieren,** *itr. s.* marschera igenom el. förbi. **-mengen** = *durchmischen.* **-merken,** *tr.* märka tvärs igenom, läsa mellan raderna, märka, förstå. **-méssen,*** *tr.* genomvandra, -löpa, -resa. **-messer,** *m.* diameter. **-mischen,** *tr.* 1. väl sammanblanda. 2. (-ˊ-*) *Den Sand mit Kalk* ~ uppblanda sanden med kalk, blanda kalk i sanden. **-müssen,** *itr. h.* vara tvungen att komma, att gå igenom el. förbi, att komma till slut med ngt. **-mustern** (äfv. -ˊ-*), *tr.* mönstra, genomgå. **-nagen** (o. -ˊ-*), *tr.* gnaga genom, af, sönder. **-nähen,** *tr.* 1. *Sich* (dat.) *die Finger* ~ sy sönder sina fingrar. 2. (äfv. -ˊ-*) sticka väl, öfverallt. **-nafs,** *a.* genomvåt. **-näs-sen,** I. *itr. h.* väta igenom. II. (vanl. -ˊ-*) *tr.* genomväta. **-nässung** (o. -ˊ-), *f.* **-nehmen,** *tr.* 1. genomgå ngt med ngn; förklara, utlägga. 2. bild. häckla. **-passieren,** *itr. s.* resa igenom, förbi. **-peitschen,** *tr.* 1. genompiska. 2. (äfv. -ˊ-*) i största hast el. oupphörligen genomgå. 3. (-ˊ-*) piska, brusa igenom (om blåsten). **-pfeifen,** I. *tr.* hvissla från början till slut. II. *itr. h.* hvina, brusa igenom. **-pilgern,** I. *itr. h.* ss. pilgrim vandra el. färdas igenom, förbi. II. (-ˊ-*) *tr.* ss. pilgrim genomvandra. **-pláu-dern,*** *tr.* med samspråk tillbringa, prata bort. **-pressen,** I. *tr.* prässa ngt gnm ngt. II. *rfl.* tränga sig igenom. **-proben** (äfv. -ˊ-*), **-probieren, -prüfen** (äfv. -ˊ-*), *tr.* 1. pröfva el. profva alla, allt, pröfvande genomgå. 2. genomgå, erfara, lära känna. **-prügeln,** *tr.* genomprygla. **-qualmen,** I. *itr. h.* ryka igenom. II. (-ˊ-*) uppfylla med stark, kvalfvande rök, genomröka. **-quetschen,** *tr.* klämma igenom. **-ránken,*** *tr.* genomslingra. **-rasen,** I. *itr. s.* rasa, rusa fram gnm ngt. II. (äfv. -ˊ-*) *tr.* 1. rasa, rusa genom. 2. rasa, i sus och dus tillbringa en tid. **-rauchen,** I. *itr. h.* ryka el. röka igenom. Opers. *es raucht durch die Ritze durch:* röken tränger fram, in, ut gnm springan. II. (-ˊ-*) *tr.* med rök uppfylla, genomtränga. **-räuchern,** *tr.* 1. röka väl, genomröka. 2. (-ˊ-*) inröka, grundligt röka. **-rauschen,** I. *itr. h.* brusa, susa, rassla gnm ngt. II. (-ˊ-*) *tr.* brusa, susa, rassla gnm. **-rechnen** (äfv. -ˊ-*), *tr.* genomräkna. **-rechnung** (o. -ˊ-), *f.* **-régnen,** I. *itr. h.* opers. regna igenom, in. II. (vanl. -ˊ-*) *tr. Durch-[ge]regnet sein:* vara genomvåt af regn. **-rei-ben,*** I. *tr.* 1. rifva, gnida, skafva hål på. 2. rifva gnm rifjärn, durkslag el. dyl. 3. (vanl. -ˊ-*) grundligt rifva, gnida. bild. *durchrieben:* inpiskad, slipad. II. *rfl.* rifva, skafva, skrubba sönder sig. **-reichen,** I. *tr.* räcka gnm, ut gnm. II. *itr. h. Durch den Winter* ~ räcka hela vintern. **-reifen,** *itr. s.* mogna väl, blifva genommogen. **-reimen,** *tr.* bibehålla, genomföra samma rim i el. gnm. **-rei-se,** *f.* genomresa. **-reisen,** I. *itr. s.* resa igenom, förbi. II. (-ˊ-*) *tr.* genomresa. **-reifsen,** I. *itr. s.* gå af, gå sönder. II. (äfv. -ˊ-*) *tr.* rifva, slita af, sönder; fåra. **-reiten,** I. *itr. s.* rida igenom, förbi. II. *tr.* 1. rida sönder. *Ein Pferd* ~ bryta en häst, rida så att hästen får sår af sadeln. 2. fullständigt inrida. 3. (-ˊ-*) genomrida. III. *rfl.* få ridsår. **-rennen,** I. *itr. s.* springa, ränna igenom, förbi. II. *tr.* 1. = *durchgehen II, 1.* 2. (vanl. -ˊ-*) genomlöpa. 3. (vanl. -ˊ-*) genomränna, -borra. **-rie-chen,** I. *itr. h.* o. *tr.* lukta tvärs igenom. II. (-ˊ-*) *tr.* luktande, vädrande genomsöka, -snoka. **-rieseln,** I. *itr. s.* sakta sorlande flyta igenom, förbi. II. (-ˊ-*) *tr.* 1. med sakta sorl rinna genom, förbi. 2. genombäfva. *Es durch-rieselte mich kalt:* jag ryste. **-ringen** = *durch-kämpfen.* **-rinnen,** I. *itr. s.* rinna igenom, förbi. II. (-ˊ-*) *tr.* rinna genom. **-ritt,** *m.* genomridt. **-ritzen** (äfv. -ˊ-*), *tr.* repa, rispa tvärs igenom, hål på, sönder. **-rollen,** I. *itr. s.* rulla fram el. in gnm ngt. II. *tr.* 1. (-ˊ-*) *Der Donner durchrollt die Luft:* åskan fyller luften med sitt dån. 2. mangla väl, genommangla. **-rosten** (äfv. -ˊ-*), *itr. s.* rosta sönder. **-rösten,** *tr.* genomrosta, halstra väl. **-rücken,** *itr. s.* tåga igenom, förbi. **-rudern,** I. *itr. s.* ro igenom, förbi. II. *tr.* 1. *Sich* (dat.) *die Hände* ~ få blåsor, sår på händerna gnm rodd. 2. (-ˊ-*) ro genom, öfver. **-rühren,** *tr.* 1. röra väl (om i). 2. röra igenom ett durkslag el. dyl. **-rülteln** (äfv. -ˊ-*), *tr.* väl omskaka. **-s,** smndrgn. af *durch das.* **-säen,*** *tr.* så ibland, uppblanda, uppfylla. **-sägen** (äfv. -ˊ-*), *tr.* såga genom, af. **-salzen** (äfv. -ˊ-*), *tr.* salta väl, genomsalta. **-säuern** (äfv. -ˊ-*), *tr.* genomsyra. **-sausen,** I. *itr. s.* susa igenom, förbi. II. (-ˊ-*) *tr.* susa genom. **-schaben** (äfv. -ˊ-*), *tr.* skafva hål på, sönder. **-schaffen,** *sv. tr.* skaffa igenom, laga att ngt kommer igenom. **-schallen,** I. *itr. s. Durch*

etw. ~ skalla, ljuda gnm el. i. II. (-ä-*) *tr.* genomskalla. **-schauen, I.** *itr. h.* se, titta igenom, fram. II. (-ä-*) *tr.* genomskåda. **-schäuern,*** *tr.* komma ngn att rysa, genomila, genombäfva. **-schaufeln** (äfv. -ä-*), *tr.* 1. skofla om. 2. skofla igenom. **-schein,** *m.* sken gnm ngt. **-scheinbär,** *a.* genomskinlig. **-scheinen,** *itr. h.* skina, lysa igenom. **-scheuern,** *tr.* gnida, skafva, skura hål på, sönder. **-schieben,** *tr.* skjuta ngt genom ngt. **-schiefsen, I.** *itr.* 1. *h.* skjuta med skjutvapen igenom. 2. *s.* hastigt, blixtsnabbt fara igenom. II. (-ä-*) *tr.* 1. genomskjuta. 2. blixtsnabbt fara gnm. 3. inskjuta ngt mellan ngt, uppblanda. [*Mit Papier*] ~ interfoliera. 4. *Etw. durchschiefst einen Stoff:* ngt är inblandadt i ett ämne. **-schiffen, I.** *itr. s.* segla igenom, förbi, öfver. II. (-ä-*) *tr.* öfverfara, segla öfver. **-schimmern, I.** *itr. h.* skimra, lysa igenom. II. (-ä-*) *tr.* skimra genom, med skimmer uppfylla. **-schlafen** (äfv. -ä-*), *tr.* sofvande tillbringa. **-schlag,** *m.* 1. hålmäjsel, stamp. 2. durkslag. **-schlagen, I.** *itr. h.* 1. gå, slå igenom. 2. gå igenom, antagas, röna framgång. II. *tr.* 1. (äfv. -ä-*) slå, hugga, göra hål i, slå sönder; gå tvärs igenom. 2. slå igenom; kok. sila. *Ein Loch durch etw.* ~ göra ett hål tvärs igenom ngt. 3. genomprygla. III. *rfl.* 1. slå sig igenom, bana sig väg. 2. slå sig fram. **-schlängeln, I.** (-ä-*) *tr.* genomslingra. II. *rfl.* slingra sig igenom. **-schleichen, I.** *itr. s.* o. *rfl.* smyga sig igenom. II. (-ä-*) *tr.* smyga sig gnm, smygande genomsöka. **-schleifen,** a) *st. tr.* slipa hål på. b) *sv. tr.* 1. släpa, draga igenom. 2. smuggla igenom, insmuggla. **-schleppen, I.** *tr.* släpa igenom, förbi, fram; bild. draga fram gnm svåra omständigheter. II. *rfl.* släpa sig igenom; bild. draga sig fram med nöd. **-schlingen, I.** *tr.* 1. draga, slingra, fläta gnm ngt. 2. (-ä-*) genomfläta, -draga, -väfva ngt med ngt. II. *rfl.* 1. äfv. *itr. s.* slingra sig igenom. 2. (-ä-*) slingra sig om hvarandra, fläta sig i hvartannat. **-schlitzen** (äfv. -ä-*), *tr.* rispa, sprätta hål på. **-schlüpfen,** *itr. s.* krypa, smyga sig igenom; smyga sig bort, komma undan. **-schmäusen,*** *tr.* tillbringa med kalasande. **-schmecken, I.** *itr. h.* kännas i trots af ngt, med sin smak genomträngа. II. *tr.* 1. *Etw. durch etw.* ~ känna smaken af ngt i trots af ngt. 2. (äfv. -ä-*) smaka grundligt, från början till slut. **-schmelzen,** *tr.* smälta väl, helt och hållet. **-schneiden** (äfv. -ä-*), *tr.* 1. skära midt igenom, tvärs af, genomskära, klyfva. 2. (vanl. -ä-*) skära, korsa. *Sich* (rpr.) ~ korsa hvarandra. **-schneidung** (o. -ä-), *f.* **-schneien,** *itr. h.* opers. snöa igenom, in.

Durchschnitt, *m.* 1. genomskärande. 2. genomskärning; profilteckning. 3. genomskärning, medeltal. **-lich,** *a.* i medeltal, medel-. **-sjahr,** *n.* vanligt år. **-smensch,** *m.* dussinmänniska. **-spunkt,** *m.* skärningspunkt. **-ssumme,** *f.* medeltal. **-swĕrt[h],** *m.* medelvärde. **-szahl,** *f.* medeltal.

durch||schnobern, -schnüffeln, -schnuppern (alla tre äfv. -ä-*), *tr.* F genomsnoka. **-schreiten, I.** *itr. s.* skrida, gå igenom. II. (-ä-*) *tr.* skrida, gå gnm. **-schütteln,** *tr.* 1. skaka gnm. 2. (-ä-*) grundligt skaka, rysta; genomskaka. **-schütten,** *tr.* hälla ignm. **-schüttern** (äfv. -ä-*), *tr.* häftigt skaka, genomskaka. **-schwärmen, I.** *itr. s.* svärma, flyga, komma igenom el. förbi. II. (-ä-*) *tr.* 1. genomsvärma, genomströfva. 2. i sus och dus tillbringa. **-schweben, I.** *itr. s.* sväfva igenom, förbi. II. (-ä-*) *tr.* sväfva (fram) gnm. **-schweifen** (vanl. -ä-*), *tr.* genomströfva. **-schwéifsen,*** *tr.* genomglödga. **-schwelgen** (vanl. -ä-*), *tr.* med orgier, i sus och dus tillbringa. **-schwimmen, I.** *itr. s.* simma el. flyta öfver, förbi, gnm, under, mellan. II. (-ä-*) *tr.* simma öfver, gnm. **-schwingen,** *rfl.* svinga sig igenom. **-schwirren, I.** *itr. s.* surra igenom. II. (-ä-*) *tr.* surra i. **-schwitzen, I.** *itr. h.* svettas tvärs igenom, vara genomsvettig. II. (äfv. -ä-*) *tr.* svettas gnm. **-segeln, I.** *itr. s.* segla öfver, gnm, förbi, mellan. II. (-ä-*) *tr.* segla gnm, öfver. **-sehen, I.** *itr. h.* se, titta igenom, ut igenom, fram. II. (äfv. -ä-*) *tr.* 1. genomskåda. 2. se igenom, pröfvande el. rättande genomgå, syna. **-seigen, -seihen, I.** *itr. s.* sila, sippra igenom, fram, ut. II. *tr.* 1. (äfv. -ä-*) sila, filtrera. 2. (-ä-*) sippra gnm. **-seiher,** *m.* sil. **-sein,** *itr. s.* = *durch sein,* se *durch II.* **-setzen, I.** *tr.* 1. genomdrifva. 2. (-ä-*) genomträngа, inträngа i, uppblanda. II. *itr. s.* o. *h.* sätta, rida, fara, komma igenom, mellan, förbi. **-setzung** (o. -ä-), *f.* **-seufzen** (o. -ä-*), *tr.* suckande tillbringa. **-sicht,** *f.* 1. utsigt gnm el. mellan ngt, uthuggning. 2. genomseende, -läsning, granskning, påseende. **-sichtig,** *a.* genomskinlig. **-sichtigkeit,** *f.* genomskinlighet. **-sickern, I.** *itr. s.* sippra igenom, fram, ut. II. (-ä-*) *tr.* sippra gnm. **-sieben** (äfv. -ä-*), *tr.* genomsikta, sikta, sålla. **-siebung** (o. -ä-*), *f.* **-singen,** *tr.* sjunga igenom. *Das Lied* ~ sjunga hela visan. **-sitzen,** *tr.* 1. sitta sönder. 2. *Die ganze Zwischenstunde* ~ förblifva sittande, sitta kvar, sitta inne hela rasten. **-sollen,** *itr. h.* skola, måste (komma) igenom, förbi. **-spähen** (o. -ä-*), *tr.* genomspana, späjande genomforska. **-spalten, -spellen** (äfv. -ä-*), *tr.* klyfva. **-spicken** (äfv. -ä-*), *tr.* väl späcka. **-spielen,** *tr.* 1. spela från början till slut; äfv. spela öfver. 2. (äfv. -ä-*) spelande tillbringa. 3. (-ä-*) leka bland, i. **-spiefsen** (äfv. -ä-*), *tr.* genomborra, spetsa. **-sprechen,** *tr.* 1. rabbla, läsa igenom, upp. 2. (äfv. -ä-*) allsidigt, grundligt dryfta. **-sprengen, I.** *itr. s.* spränga, i sträck rida igenom, förbi,

mellan. II. *tr.* **1.** spränga gnm ngt. **2.** (-´-*) spränga gnm, i sträck genomrida. **3.** (-´-*) uppblanda, sprita på, fullständka. **-springen,** I. *itr. s.* **1.** hoppa igenom. **2.** springa sönder, midt itu, remna. II. (-´-*) *tr.* hoppa, i språng skynda gnm. **-spüren,** *tr.* **1.** (äfv. -´-*) genomsöka, -forska. **2.** känna tvärs igenom, märka. **-stauben,** *itr. h.* damma igenom, in, ut. **-stäuben,** *tr.* **1.** jaga, hasta igenom så att dammoln uppröras. **2.** (-´-*) uppfylla med dam. **3.** (-´-*) punsa. **-stechen,** I. *itr. h.* sticka, titta fram ur ngt; bild. framlysa, framskymta. II. *tr.* **1.** sticka gnm. *Ein Muster ~* kalkera ett mönster, *Wein ~* kypra vin. **2.** (vanl. -´-*) genomsticka, -stinga. *Eine Landenge ~* genomgräfva ett näs. **-stecherei,** *-en, f.* intrig, knep, ränker. **-stechung** (o. -´-), *f.* = *Durchstich 1.* **-stecken,** *tr.* sticka igenom. **-stehlen,** *rfl.* hemligt smyga sig igenom, förbi. **-stich,** *m.* **1.** genomstickande, -stingande, -gräfning. **2.** genomskärning, kanal, tunnel. **-stöbern, -stochern, -stören** (alla tre äfv. -´-*), *tr.* genomsöka, -leta, -snoka. **-stofsen,** *tr.* **1.** stöta ngt gnm ngt. **2.** stöta hål i el. på. **3.** (-´-*) genomborra, -stinga. **-strahlen,** I. *itr. h.* stråla, lysa igenom. II. (-´-*) *tr.* stråla genom, med sina strålar genomtränga, uppfylla. **-strében,*** *tr.* med möda genomvandra, genomgå, inträngа i. **-strekken,** *tr.* sträcka, räcka igenom. **-streichen,** *tr.* **1.** (äfv. -´-*) öfverstryka, -korsa, utstryka. **2.** (-´-*) genomströfva, -vandra, -fara; om vinden: stryka fram, susa, hvina gnm. **-stréichung** (o. ´--), *f.* **-streifen** (o. -´-*), *tr.* genomströfva. **-streuen,** *tr.* **1.** strö igenom. **2.** (-´-*) *Etw. mit etw. ~* beströ, uppblanda, öfversålla ngt med ngt. **-strich,** *m.* **1.** öfver-, utstrykning. **2.** fåglars sträckning, streck. **-striegeln** (o. -´-*), *tr.* **1.** väl rykta. **2.** F prygla; bild. hårdt kritisera, gå illa åt. **-strömen,** I. *itr. s.* strömma igenom, förbi, emellan. II. (-´-*) *tr.* genomströmma. **-studieren,** *tr.* **1.** grundligt studera, läsa igenom. **2.** studera, med studier tillbringa. **-stürmen,** I. *itr. s.* storma, rusa igenom. II. (-´-*) *tr.* storma, rasa gnm. **-süchen** (o. -´-*), *tr.* genomsöka, -leta. **-süchung** (o. -´-), *f.* **-tändeln,*** *tr.* leka, jollra bort. **-tanzen,** I. *itr. s.* o. *h.* dansa igenom. II. *tr.* **1.** *Alle Tänze ~* dansa alla danser. **2.** dansa sönder. **3.** (-´-*) dansa gnm, i. **4.** (-´-*) *Die Nacht ~* dansa hela natten. **-tappen, -tasten,** I. *itr. s.* o. *rfl.* trefva sig igenom, fram. II. (-´-*) *tr.* trefva sig gnm, trefvande genomsöka. **-tauen** (o. -´-*), *tr.* fullständigt upptöa, genomtöa. **-taumeln,** I. *itr. s.* tumla, ragla ignm, emellan. II. (-´-*) *tr.* tumla, ragla gnm. **-toben,** I. *itr. s.* rasa igenom. II. (äfv. -´-*) *tr.* rasa gnm. **-tönen,** I. *itr. h.* ljuda, höras igenom. II. (-´-*) *tr.* med sitt ljud genomtränga, uppfylla. **-tösen,*** *tr.* brusa gnm. **-traben,** I. *itr. s.* trafva igenom, förbi. II. (-´-*) *tr.* trafva gnm. **-träumen** (o. -´-*), *tr.* drömmande tillbringa, drömma bort. **-treiben,** *tr.* **1.** drifva, slå igenom. **2.** genomdrifva. **3.** se *durchtrieben.* **-treten,** I. *itr. s.* träda igenom, fram. II. *tr.* trampa hål på el. i; trampa sönder. **-trichtern,** *tr.* hälla gnm tratt. **-tríeben,** *a.* inpiskad, slipad. **-tríebenheit,** *f.* list, förslagenhet, slughet. **-triefen,** *itr. s.* drypa igenom. **-tropfen,** *itr. s.* droppa igenom. **-üben,** *tr.* genomöfva, för öfnings skull genomgå; spela öfver, repetera. **-versüchen,** *tr.* försöka den ene efter den andre, alltsammans. **-wachen** (vanl. -´-*), *tr.* genomvaka. **-wachsen,** I. *itr. s.* växa tvärs igenom, fram, emellan. II. (-´-*) *tr.* växa, tränga, slingra sig genom. **-wackeln,** *tr.* F genomprygla, mörbulta. **-wagen,** *rfl.* våga sig igenom, fram. **-wallen,** I. *itr. s.* vandra igenom, förbi. II. (-´-*) *tr.* **1.** vandra, draga fram gnm. **2.** genomsvalla, svallande uppfylla. **-walten** = *durchherrschen.* **-wälzen,** *tr.* vältra gnm ngt. **-wandeln, -wandern,** I. *itr. s.* vandra igenom, förbi. II. (-´-*) *tr.* genomvandra. **-wanderung** (o. -´--), *f.* **-wanken,** I. *itr. s.* o. II. (-´-*) *tr.* med vacklande, raglande steg gå igenom **-wärmen** (o. -´-*), *tr.* genomvärma, väl uppvärma. **-waschen,** *tr.* **1.** tvätta grundligt. **2.** *Die Nacht ~* tvätta hela natten. **3.** tvätta sönder. **4.** om vatten: undergräfva, urhålka. **-wässern,*** *tr.* **1.** rikligt vattna. **2.** genomblöta; väl urvattna. **-waten,** I. *itr. s.* vada igenom. II. (-´-*) *tr.* vada gnm, öfver. **-weben,** *tr.* **1.** inväfva. **2.** (-´-*) genomtränga, uppfylla. **-weg,** I. *m.* väg gnm ngt, genomgång. II. (äfv. -´, kort e), *adv.* genomgående, alltigenom. **-wehen,** I. *itr. h.* fläkta, draga igenom. II. *tr.* **1.** fläkta, blåsa ngt gnm ngt. **2.** (vanl. -´-*) genomila, -tränga, uppfylla. **-weichen** (o. -´-*), I. *itr. s.* helt och hållet mjukna. II. *tr.* helt och hållet uppmjuka. **-weichung** (o. -´-*), *f.* **-weinen** (o. -´-*), *tr. Die Nacht ~* gråta hela natten. **-werfen,** *tr.* kasta igenom. **-wéttert,** *a.* väderbiten, härdad. **-winden,** I. *tr.* **1.** slingra, vrida, fläta ngt gnm ngt. **2.** (-´-*) genomslingra, -fläta ngt med ngt. II. *rfl.* slingra, tränga sig igenom; bild. med möda komma undan, draga sig ur spelet, arbeta sig igenom, draga sig fram. **-wintern,** I. *itr. h.* öfvervintra. II. (äfv. -´-*) *tr.* vinterföda. **-winterung** (o. -´--), *f.* **-wirbeln,** I. *itr. s.* hvirflande fara igenom. II. (-´-*) *tr.* hvirflande fara el. klinga gnm. **-wirken,** I. *itr. h.* **1.** *Durch etw. ~* verka, göra verkan tvärs igenom ngt. II. *tr.* **1.** *Eine Zeit ~* vara oafbrutet verksam en tid. **2.** (äfv. -´-*) genomknåda. **3.** (-´-*) genomvirka, -väfva, -fläta ngt med ngt. **4.** (-´-*) med sin verksamhet genomtränga, uppfylla, allestädes närvara i. **-wischen,** I. *tr.* stryka ut.

II. *itr. s.* F smyga sig igenom, undan, lyckas undkomma. **-wittern,** *tr.* **1.** *Etw. durch etw.* ~ vädra ngt gnm ngt. **2.** (-ˊ-ˋ) komma ngt att vittra. *Durchwittert:* helt och hållet förvittrad. **-wollen,** *itr. h.* vilja (komma) igenom, fram. **-wühlen, I.** (äfv. -ˊ-ˋ) *tr.* genomdoka, -gräfva, -snoka, -leta. **II.** *rfl.* böka, gräfva sig igenom, fram. **-wühlung** (o. -ˊ-), *f.* **-wurf,** *m.* **1.** kast, kastning gnm ngt. **2.** såll, rissel. **-würgen,** *rfl.* med största svårighet draga sig fram. **-würzen** (o. -ˊ-ˋ), *tr.* alltigenom krydda; med doft genomtränga, fylla; bild. förljufva. **-wüt[h]en** (äfv. -ˊ-ˋ), *tr.* med vrede, med raseri genomfara. **-zählen** (äfv. -ˊ-ˋ), *tr.* räkna igenom, öfver. **-zechen** (o. -ˊ-ˋ), *tr.* i sus och dus, i dryckeslag tillbringa. **-zeichnen,** *tr.* **1.** rita alltsammans, det ena efter det andra. **2.** kalkera, avteckna. **-zeichnung,** *f.* **-ziehen, I.** *tr.* **1.** draga gnm ngt. **2.** F *jn* ~ häckla, förtala ngn. **3.** (-ˊ-ˋ) draga, tåga, stryka fram gnm, genomvandra, **-skära, -korsa,** uppfylla. **4.** (-ˊ-ˋ) genomfläta, uppfylla, fläta, väfva in. **II.** *rfl.* **1.** draga sig fram, gå igenom. **2.** (-ˊ-ˋ) *Das Papier durchzieht sich mit Feuchtigkeit:* papperet drar fukt till sig, blir fuktigt. **III.** *itr. s.* draga, tåga, färdas igenom. **-zischen, I.** *itr. s.* **II.** (-ˊ-ˋ) *tr.* hväsande fara igenom. **-zittern,** *tr.* genombäfva. **-zoll,** *m.* transitotull. **-zucken,** *tr.* blixtsnabbt genomfara; bild. genomila, -fara, -bäfva. **-zukkern,** *tr.* sockra väl, uppblanda med socker. **-zug,** *m.* genomtåg. **-zwängen, -zwingen, I.** *tr.* med våld drifva, slå, skjuta ngt gnm ngt. **II.** *rfl.* med våld tränga sig igenom.

dürfen, *oreg. sv. itr. h.* **1.** töras, djärfvas. **2.** få, ha rättighet, tillåtelse, lof till. Elliptt. *es darf niemand herein:* ingen får komma in, *der Deckel darf nicht ab:* locket får ej tagas af. **3.** med negation el. adverbet *nur* vid infinitiver: behöfva, t. ex. *Sie* ~ *es ihm nicht oft sagen, so weifs er es:* ni behöfver ej säga honom det många gånger, för att han skall veta, skall komma ihåg det, *ich darf nicht* el. *kaum* el. *nur daran denken, so gerate ich in Wut:* bara jag tänker därpå, så blir jag rasande, *es darf nur einer schnell die Thüre aufmachen, so liegen Sie an der Erde:* bara ngn hastigt öppnar dören, så ligger ni där, faller ni omkull. **4.** hafva orsak till, böra, kunna. *Darüber* ~ *Sie sich nicht wundern:* det bör ej förvåna er, *Sie* ~ *es immerhin glauben:* ni kan i alla fall tro det, lita därpå. **5.** *Dürfte:* torde.

dürftig, *a.* **1.** torftig, otillräcklig, ringa. **2.** fattig, behöfvande. **-keit,** *f.* **1.** torftighet, otillräcklighet. **2.** fattigdom, armod.

dürr, *a.* torr; förtorkad; mager. Bild. *mit* ~*en Worten:* helt torrt, ~*er Buchstabe:* död bokstaf. **-e,** *0, f.* torrhet, torka; magerhet.

Durst, -[*e*]*s, 0, m.* törst. ~ *haben:* vara törstig, törsta. **-en, dürsten,** *sv.* **I.** *itr. h.* törsta. Äfv. opers., t. ex. *ich dürste* el. *es dürstet mich* el. *mich dürstet:* jag törstar. **II.** *tr.* törsta, längta efter. **-ig,** ✱ **dürstig,** *a.* **1.** törstig. **2.** som framkallar törst, t. ex. ~*es Wetter.* **-löschend, -stillend,** *a.* läskande.

Dusche, *-n, f.* dusch.

Dusel, *-s, 0, m.* F yrsel, bedöfning, rus, drömmeri, halfdvala. **-él, -en,** *f.* F sömnighet, dåsighet, söl, tanklöshet. **-hans,** *-en, -e* [†], *m.* F drönare, sömnig, dåsig, tanklös person. **-ig,** *a.* F sömnig, dåsig, sölande, tanklös. **-n,** *sv. itr.* **F 1.** *h.* vara dåsig, halfsofva, dröna, söla. **2.** *s.* gå och drifva.

Dust, -[*e*]*s, 0, m.* stoft.

düster, I. *a.* dunkel, skum, dyster. ~ *werden:* skymma, mörkna. Bild. dyster, tungsint, svårmodig. **II.** *-s, 0, n.* mörker, skymning, dysterhet. **-farbig,** *a.* mörk till färgen. **-heit, -keit,** *f.* dysterhet, mörker; bild. dysterhet, tungsinthet, svårmod. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* o. *rfl.* mörkna, blifva el. vara dyster; fördystras. **II.** *tr.* förmörka; fördystra. **-nheit, -ni[t]s** = *Düsterheit.*

Düte, duten se *Tüte, tuten.*

Dutzend, *-e* ss. måttenhet vid räkneord -, *n.* dussin. *Der Doktor vom* ~ dussindoktor. **-gesicht,** *n.* hvardagligt ansigte. **-weise,** *adv.* dussinvis.

Düz|bruder, *m.* dubroder, bror. **-en,** *sv. tr.* dua, kalla för du. **-fufs,** *m. Auf dem* ~ *mit jm stehen:* vara du, bror med ngn. **-schwester,** *f.* dusyster.

dwatsch, *a.* P vriden, oredig, tokig, på tok.

Dynast, *-en, m.* herskare, furste. **-ie,** *-*[*e*]*n, f.* dynasti, furstehus. **-isch,** *a.* dynastisk.

E.

Ebbe, *-n, f.* äbb. **-n,** *sv. itr. h.* blifva el. vara äbb; bild. förminskas, aftaga. *Das Meer* el. 3pers. *es ebbt:* äbben inträder el. det är äbb.

eben, I. *a.* **1.** slät, jämn. *Zu* ~*er Erde:* i jämnhöjd med marken; i bottenvåningen. **2.** jämn, jämntjock, jämnstark. *Seinen* ~*en Schritt gehen:* gå sin jämna, sin vanliga gång. **3.** lämplig, passande, behaglig. **II.** endast *adv.* **1.** ✱ lika, t. ex. *es gilt alles* ~ *viel.* **2.** just. *Das wäre mir* ~ *recht:* det skulle jag just tycka om, ~ *der* el. *dieser* el. *derselbe Mann:* just samme man. För öfr. jfr nedanstående sms **3.** så där, nätt och jämt. *Nur so* ~ så nätt och jämt. **4.** tid. just,

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

just nu, nyss. ~ *damals:* just då, *der* ~ *gedachte:* den nyssnämde. **-baum,** *m.* ebenholtsträd. **-bild,** *n.* afbild. **-bildni[ſ]s,** *n.* porträtt. **-bürtig,** *a.* jämbördig. **-bürtigkeit,** *f.* jämbördighet, lika rang. **-da,** *adv.* på samma ställe. **-dahēr,** *adv.* just därifrån, från samma ställe el. håll. **-dahin,** *adv.* just dit, till samma ställe, åt samma håll. **-darum,** *adv.* just fördenskull, af samma skäl. **-daſelbſt** = *ebenda.* **-derſelbe,** *dem. pron.* just densamme. **-de[ſ]shalb, -de[ſ]swegen** = *ebendarum.* **-dort** = *ebenda.* **-e,** *-n, f.* **1.** slätt, lågland. **2.** plan, yta. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* jämna, utjämna. **II.** *rfl.* blifva jämn, utjämnas. **-ērdig,** *a.* som befinner sig i jämnhöjd med marken. **-ermaſsen,** *adv.* likaså, i samma grad. **-falls,** *adv.* likaså. **-flächig,** *a.* slät, jämn. **-heit,** *f.* jämnhet, släthet. **-holz,** *n.* ebenholts. **-holzen,** *a.* af ebenholts, ebenholts-. **-ieren,** *sv. tr.* inlägga med ebenholts. **-ist,** *-en, m.* finsnickare. **-mäſs,** *n.* jämnmått. **-mäſsig,** *a.* jämn, proportionerlig, symmetrisk. **-so,** *adv.* likaså, lika, i samma grad, på samma sätt. *Er ist ganz* ~ han är alldeles likadan. **-sosehr,** *adv.* lika mycket, i samma grad. **-soviel,** *adv.* lika mycket, i samma mängd. **-sowenig,** *adv.* lika litet. **-sowie,** *adv.* alldeles såsom. **-sowohl,** *adv.* likaså, likaväl. **-ung,** *f.* jämnande, utjämning.

Eber, *-, m.* galt. **-esche,** *f.* rönn.

ebnen se *ebenen.*

echappieren, *sv. itr. s.* fly, rymma.

Echo (afv. med kort e), *-s, n.* eko.

Echse, *-n, f.* ödla, jfr *Eidechse.*

echt, *a.* äkta; verklig, riktig, sann. **-heit,** *f.* äkthet.

Eck, *-e, n.* hörn, vanl. blott i sms. ss. *Dreieck* m. fl. *Über* ~ se *übereck.* **-e,** *-n, f.* **1.** hörn. Bild. *an allen* ~*n und Enden:* på alla håll och kanter, *jm nicht um die* ~ *trauen:* ej lita på ngn längre än man ser honom, *um die* ~ *bringen:* göra af med, låta försvinna, förstöra, hemligen mörda. **2.** kant, stad på tyger. **-ensteher,** *m.* bärare som står vid gathörnen. **-er** = *Eichel.* **-ig,** *a.* försedd med hörn, kantig.

edel, *a.* **1.** ädel. **2.** adlig. *Die Edlen:* adeln, *Edler von Strehlenau:* herr von S. **3.** *Die Edlen* el. *Edelsten der Stadt:* stadens äldre, mest ansedda borgare. **-bürger,** *m.* förnäm borgare, patricier. **-bürtig,** *a.* välboren. **-dame,** *f.* adlig dam. **-falk[e],** *m.* jagtfalk. **-faul,** *a.* om vindruſvor: mognad i solen. **-frau,** *f.* adlig dam, adelsfru. **-fräulein,** *n.* adlig fröken. **-geboren,** *a.* välboren. **-gesinnt,** *a.* ädelmodig, högsinnad. **-gesittet,** *a.* som har ädla seder. **-gestein,** *n.* ädelstenar. **-herzig,** *a.* ädelmodig, höghjärtad. **-hirsch,** *m.* kronhjort. **-hof,** *m.* en adelsmans gård, gods. **-ing,** *-e, m.* ädling. **-knabe,** *m.* page. **-knappe, -knecht,** *m.* junker, knape, väpnare. **-lehen,** *n.* riddarlän. **-leute,** *pl.* till **-mann,** *m.* adelsman. **-männisch,** *a.* adlig, adelsmanna-. **-mut[h],** *m.* ädelmod. **-müt[h]ig,** *a.* ädelmodig. **-n,** *sv. tr.* förädla. **-sinn,** *m.* ädelt sinne, högsinthet. **-sinnig** = *edelgesinnt.* **-sitz,** *m.* = *Edelhof.* **-stein,** *m.* ädelsten. **-tanne,** *f.* silfvergran. **-that,** *f.* ädel handling. **-weiſs,** *n.* Edelweiss (Leontopodium alpinum). **-wild,** *n.* högdjur.

Ed||en, *-s, 0, n.* eden, paradis. **-énisch,** *a.* paradisisk. **-ieren,** *sv. tr.* i tryck utgifva. **-ikt,** *-e, n.* edikt, påbud, förordning. **-itor,** *-s, -ören, m.* utgifvare.

Ēdler se *edel.* **Ēdling** se *Edeling.*

Effékt, **I.** *-e, m.* effekt, verkan, framgång. **II.** *-[e]s, -en, n.* vanl. blott i pl. **1.** saker, tillhörigheter, reseffekter, bagage. **2.** hand. värdepapper, växlar, obligationer. **-hascherei,** *f.* effektsökeri. **-iv,** *a.* effektiv, verklig, verkligen förefintlig. **-ivkraft,** *f.* den verkliga styrkan. **-uieren,** *sv. tr.* effektuera, åstadkomma, bringa till stånd. **-voll,** *a.* effektfull, anslående, gripande.

egál, *a.* F lika, likgiltig.

Egel, *-, m.* igel.

Egge, *-n, f.* **1.** harf. **2.** spetsarne på ett staket. **3.** list, stad å tyg. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* harfva.

Egoís||mus, *-, 0, m.* egoism, egennytta. **-t,** *-en, m.* egoist, egennyttig person. **-tisch,** *a.* egennyttig, egoistisk.

eh, *itj.* å. ~ *nun!* nå! **-[e],** **-er,** sup. *ehest,* **I.** *adv.* förr, a) tid, t. ex. ~ *als heute. Ich war am ehesten hier:* jag var först här, *ehestens* el. *mit ehestem:* med det första, så snart som möjligt, *ehester Tage:* i de närmaste dagarne, b) = hällre, t. ex. *eher will ich betteln gehn als das thun,* c) = lättare, t. ex. *er kann es eher thun als ich. So geht es noch am ehesten:* så går det lättast, d) = snarare, t. ex. *er ist* ~ *groſs als klein.* **II.** *konj. Eh[e]* el. *eh[e] daſs:* innan, förr än, än att.

Ehe, *-n, f.* äktenskap, giftermål. *Sich in den Stand der* ~ *begeben:* inträda i det äkta ståndet, träda i äktenskap, *die* ~ *brechen:* begå äktenskapsbrott, *zur* ~ *geben:* gifva till äkta, *in erster* ~ i sitt första äktenskap, *Kind erster* ~ barn ur första äktenskapet. **-bett,** *n.* äkta makars säng, bild. äktenskap. **-brechen,** *itr.* brukl. blott i inf. begå äktenskapsbrott. **-brecher(in),** *m.* (*f.*) äktenskapsbrytare (-erska). **-brecherisch,** *a.* äktenskapsbrytande, brottslig inom äktenskapet. **-bruch,** *m.* äktenskapsbrott. **-dēm,** *adv.* förr, förut. **-fähig,** *a.* manbar, giftasvuxen. **-frau,** *f.* gift kvinna, hustru, fru. **-gatte,** *m.* äkta man. **-gattin,** *f.* hustru, fru. **-gemahl(in)** = *Ehegatte* (*-in*). **-genoſs,** *m.* **-genossin,** *f.* **-gespons,** *m.* o. *n.* äkta hälft. **-gestern,** *adv.* i förgår. **-hälfte,** *f.* äkta hälft. **-herr,** *m.* äkta man. **-herrlich,** *a.* tillkommande en äkta man. **-kreuz,** *n.* huskors. **-leute,** *pl.* gift folk.

-lich, *a.* **1.** äktenskaplig, giftermåls-. ~ *verbunden:* förenad gnm äktenskapets band, gift. **2.** äkta, laglig, t. ex. ~*e Kinder, seine* ~*e Gemahlin.* **-lichen,** *sv. tr.* gifta sig med. **-liebste(r),** (adj. böjn.) *m.* o. *f.* äkta hälft. **-los,** *a.* ogift. **-losigkeit,** *f.* ogift stånd. **-lustig,** *a.* giftaslysten. **-mälig,** *a.* förr, tidigare, forn, gammal. **-māls,** *adv.* förr, i forna tider. **-mann,** *m.* gift man, äkta man. **-paar,** *n.* gift par, gift folk. **-r** se *eh*[*e*]. **-recht,** *n.* jur. giftermålsbalk. **-rn,** *a.* koppar-, brons-, metall-; bild. hård, fast, orubblig, tung. **-scheidung,** *f.* äktenskapsskillnad, skilsmässa. **-schliefsung,** *f.* äktenskaps ingående, giftermål. **-segen,** *m.* **1.** välsignelse öfver brudparet. **2.** barnskara, barn. **-stand,** *m.* äkta ståndet. **-stens,** *adv.* med det första. **-steuer,** *f.* utstyrsel, hemgift. **-trennung** = *Ehescheidung.* **-verbindung,** *f.* äktenskaplig förbindelse. **-verbot,** *n.* förbud mot äktenskaps ingående, äktenskapsjäf. **-verlöbni**[**s**]**s,** *n.* trolofning. **-vermächtni**[**s**]**s,** *n.* lifränta åt den efterlefvande maken. **-weib,** *n.* = *Ehefrau.* **-werbung,** *f.* frieri.

ehl-, ehm- se *ehel-, ehem-*.

Ehni, *-s, -s, m.* dial. stamfader, farfar, morfar.

Ehr‖**abschneider,** *m.* äreskändare. **-abschneiderei,** *f.* vanryktande, ärerörigt förtal. **-bār,** *a.* **1.** ärbar, anständig, sedesam. **2.** berömlig. **-barkeit,** *f.* **1.** ärbarhet, anständighet, sedighet. **2.** berömligt sätt, berömlig vandel. **-begier**[**de**]**,** *f.* ärelystnad. **-begierig,** *a.* ärelysten. **-durst,** *m.* törst efter ära, ärelystnad. **-durstig,** *a.* törstande efter ära, ärelysten. **-e,** gen. o. dat. *sg.* ofta *-n* i sht efter *zu,* pl. *-n, f.* ära, heder, godt rykte. *Auf* ~ *halten:* hafva hederskänsla, *auf* ~*!* på min ära! *zu* ~*n kommen:* komma till heders, *in aller* ~ i all anständighet, ~*n halber:* för skams skull, *jm zu* ~*n:* till ngns ära, ~ *einlegen mit* el. *durch etw.*. vinna ära, göra sig förtjänt om ngt gnm ngt, *in* ~*n halten:* vörda, hedra; högt skatta, väl vårda, *das ist aller* ~*n wert:* det är värdt allt erkännande, *geben Sie mir die* ~ *Ihres Besuches!* hedra mig med edert besök!

ehren, *sv. tr.* ära, hedra, vörda. **-amt,** *n.* hederspost, förtroendesyssla. **-bahn,** *f.* hederns väg, ärans stråt. **-becher,** *m.* hedersbägare, -skål. **-besūch,** *m.* höflighetsbesök. **-bild,** *n.* ärestod. **-bogen,** *m.* äreport. **-denkmal,** *n.* äre-, minnesstod. **-erklärung,** *f.* upprättelse, afbön för ärekränkning. **-fest, I.** *n.* fest till ngns ära, hedersdag. **II.** *a.* genomhederlig, pålitlig. **-gedächtni**[**s**]**s,** *n.* hedrande minne. **-gewand,** *n.* = *Ehrenkleid.* **-haft,** *a.* hederlig, hedervärd, rättskaffen, redbar, bra. **-haftigkeit,** *f.* heder, redbarhet. **-halber,** *adv.* för sin heders skull, för skams skull. **-handel,** *m.* hederstvist. **-klage,** *f.* anklagelse för, rättegång om ärekränkning, hederstvist. **-kleid,** *n.* hedersdrägt, galadrägt. **-legion,** *f.* hederslegion. **-leute,** *pl.* hedersmänniskor. **-lohn,** *m.* hedrande belöning. **-mahl,** *n.* måltid till ngns ära, festmåltid. **-mann, -er** †, *m.* hedersman, ärans man. **-pfad,** *m.* = *Ehrenbahn.* **-pfennig,** *m.* medalj. **-preis,** *m.* **1.** hederspris. **2.** bot. ärenpris (Veronica). **-rat**[**h**]**,** *m.* **1.** titulärt råd. **2.** hedersnämd. **-recht,** *n.* hedrande rättighet, företrädesrättighet. *Verlust der bürgerlichen* ~*e:* förlust af medborgerligt förtroende. **-rede,** *f.* äretal, äreminne. **-retter,** *m.* en som räddar, upprättar ngns heder. **-rettung,** *f.* upprättelse. **-richter,** *m.* domare i hedersak. **-rührig,** *a.* ärerörig. **-schein,** *m.* skriftligt hedersord. **-sold,** *m.* = *Ehrenlohn.* **-stand,** *m.* ärofull ställning. **-stelle,** *f.* äreställe, hederspost. **-strafe,** *f.* vanärande straff. **-tag,** *m.* hedersdag. **-thalber** se *ehrenhalber.* **-that,** *f.* ärofull handling, bragd. **-trunk,** *m.* hedersskål. **-wērt**[**h**]**,** *a.* hedervärd, vördnadsbjudande.

ehr‖**erbietig,** *a.* vördnadsfull. **-erbietigkeit, -erbietung,** *f.* vördnadsfullt sätt, beteende. **-furcht,** *f.* vördnad. **-gefühl,** *n.* hederskänsla. **-geiz,** *m.* äregirighet. **-geizig, -gierig,** *a.* äregirig. **-lich,** *a.* **1.** ärlig, redlig, rättskaffen, hederlig. *Jn* ~ *machen:* återgifva ngn medborgerligt förtroende, ~ *währt am längsten:* ärlighet varar längst. **2.** F dugtig. *Er lügt was* ~*es:* han ljuger kolossalt, *das soll was* ~*es kosten:* det lär kosta pengar, det, *was* ~*es schwatzen:* prata af hjärtans lust. **-lichkeit,** *f.* ärlighet, redbarhet. **-lichmachung,** *f.* återgifvande af medborgerligt förtroende. **-liebe,** *f.* hederskänsla, rättskaffenhet. **-los,** *a.* ärelös. **-losigkeit,** *f.* ärelöshet. **-sām,** *a.* ärbar. **-sucht,** *f.* äregirighet. **-süchtig,** *a.* äregirig. **-vergessen,** *a.* äreförgäten, ärelös. **-verlust,** *m.* förlust af medborgerligt förtroende. **-widrig,** *a.* ärerörig, ohederlig. **-würden,** oböjl. *f.* ärevördig, **ers** ärevördighet. **-würdig,** *a.* ärevördig.

ehstens se *ehestens.*

Ei, I. *-er, n.* ägg. *Wie auf* ~*ern gehen:* gå försigtigt, varsamt, *er ist kaum aus dem* ~ *gekrochen:* han är ännu ej torr bakom öronen, *das* ~ *will klüger sein als die Henne:* ägget vill lära hönan värpa, *nicht ein ausgeblasenes* ~ *wert:* ej värd ett ruttet lingon, *sich um ungelegte* ~*er kümmern:* bekymra sig för den dag, man ännu icke sett, *Nürnberger* ~*er:* nürnberger ägg (de första, i Nürnberg tillverkade, fickuren, hvilka hade äggform). **II.** *itj.* **1.** glädje, öfverraskning. **å,** nej se. ~ *freilich,* ~ *ja wohl:* jo visst, ~ *das wäre!* det vore just vackert! ~ *was!* sådana dumheter! å tyst! jag vill ej höra talas därom. **2.** smekande barns utrop, jfr *eien.* **-a,** *itj.* glädje. eja, häjsan. **-be,** *-n, f.* id, idegran. **-ben,** *a.* af ideträ. **-bisch,** *-e, m.* bot. **1.** hibisk (Hibiscus). **2.** altérot (Althæa).

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

Eich||amt, *n.* kröneri. **-apfel**, *m.* galläpple. **-e**, *-n, f.* **1.** ek. **2.** kröning, justering. **3.** likare. **-el**, *-n, f.* ekållon, ållon. **-elle**, *f.* prof-, likarealn. **-en**, **I.** *a.* af ek, ek-. **II.** *sv. tr.* krona, justera. **-enbestand**, *m.* ekplantering, ekskog. **-engrund**, *m.* dal beväxt med ekar. **-er**, *-, m.* justerare, krönare. **-gewicht**, *n.* likarevigt. **-horn**, *-er* †, **-hörnchen**, **-kätzchen**, *n.* **-katze**, *f.* ekorre. **-mäfs**, *n.* prof, likaremått. **-meister**, *m.* justerare. **-stab**, *m.* profvare, likare. **-stempel**, *m.* justeringsstämpel. **-ung**, *f.* kröning, justering.

Eid, *-e, m.* ed. *Einen* ~ *leisten* el. *schwören:* gå ed, *einen falschen* ~ *schwören:* svära falskt. **-ablegung**, *f.* edgång. **-am**, *-e, m.* måg. **-brecher**, *m.* menedare. **-bruch**, *m.* edsbrott. **-brüchig**, *a.* menedig. **-bürge**, *m.* borgesman som med ed bekräftat sin borgen. **-bürgschaft**, *f.* med ed bekräftad borgen. **-echse**, *-n, f.* ödla. **-er**, *-, m. -n, f.* äjder. **-erente**, **-ergans**, *f.* **-ervogel**, *m.* äjder(gås). **-esablehnung**, *f.* vägran att gå ed. **-eshelfer**, *m.* edgärdsman. **-espflicht**, *f.* edlig förpligtelse, trohetsed. *Die* ~ *leisten:* svära trohetsed. **-esverweigerer**, *m.* person som vägrar att gå ed. **-genosse**, *m.* edsförbunden. **-genossenschaft**, *f.* edsförbund. **-genössisch**, *a.* edsförbunden. **-leister**, *m.* en som går ed. **-leistung**, *f.* edgång. **-lich**, *a.* edlig. **-otter** = *Dotter.* **-schwur**, *m.* ed. **-vergessen**, *a.* glömsk af sin ed, menedig.

eien, *sv. tr.* barn. smeka.

Eier||becher, *m.* äggkopp. **-brot**, *n.* bröd bakadt med ägg. **-dotter** = *Dotter.* **-fladen** = *Eierkuchen.* **-gelb** se *Eigelb.* **-krebs**, *m.* kräfta med rom. **-kuchen**, *m.* tunn äggpannkaka. **-rühr**, *-[e]s, 0, n.* äggröra. **-schaum**, **-schnee**, *m.* kok. slaget ägg. **-speise**, *f.* äggmat, äggröra. **-treter**, *m.* försigtig, varsam person hvilken går ilksom på ägg.

Eifer, *-s, 0, m.* ifver, nit, nitälskan; häftighet, vrede. **-er**, *-, m.* ifrare, nitisk person. **-geist**, *m.* nitälskande, vredgad ande. **-n**, *sv. itr. h.* **1.** ifra, visa nit. **2.** blifva häftig, vredgas. **3.** *Mit jm in etw.* (dat.) ~ täfla med ngn i ngt. **-rede**, *f.* upprördt, vredgadt tal. **-sucht**, *f.* afund, afundsjuka, svartsjuka. **-süchtelei**, *f.* småaktig, lågsint afundsjuka, svartsjuka. **-süchtig**, *a.* afundsjuk, svartsjuk. **-[s]voll**, *a.* nitälskande, nitisk; häftig.

Eifr||erin, *-nen, f.* ifrande, nitisk kvinna. **-ig**, *a.* ifrig, nitisk, nitälskande; häftig.

Eigelb, **I.** *-e, n.* äggula. **II.** *a.* äggul.

eigen, *a.* **1.** egen. *Das ist mein* ~ el. *das gehört mir* [*zu*] ~ det är min egendom, *das ist sein* ~*stes Wesen?* det är hans innersta natur, *sich* (dat.) *etw. zu* ~ *machen:* tillegna sig, göra sig förtrogen med ngt. **2.** egendomlig, utmärkande, karaktäristisk. **3.** egen, egendomlig, besynnerlig. *Es ist ein* ~*es Ding* el. *eine* ~*e Sache darum* el. *damit:* därmed förhåller det sig på ett säreget sätt. **4.** adv. = *eigens.* **-ansicht**, *f.* egendomlig uppfattning. **-ärtig**, *a.* egendomlig. **-dünkel**, *m.* egenkärlek. **-gut**, *n.* egendom, gods som man besitter med full äganderätt. **-handel**, *m.* handel för egen räkning. **-händig**, *a.* egenhändig. **-heit**, *f.* egenhet, egendomlighet. **-liebe**, *f.* egenkärlek. **-lob**, *n.* självberöm. **-name[n]**, *m.* egennamn. **-nutz**, *m.* egennytta. **-nützig**, *a.* egennyttig. **-rache**, *f.* självhämd. **-s**, *adv.* särskildt, enkom. ~ *dazu bestimmt, darauf berechnet:* just afsedd för det ändamålet. **-schaft**, *f.* egenskap. *In der* ~ *als:* i egenskap af. **-schaftswort**, *-er* †, *n.* gram. adjektiv. **-sinn**, *m.* egensinne, envishet. **-sinnig**, *a.* egensinnig, envis. **-thum** m. m. se *Eigentum* m. m. **-tlich**, *a.* egentlig, verklig. **-tum**, *n.* egendom. **-tümer**, *-, m.* **-tümerin**, *-nen, f.* (gods)ägare, ägarinna. **-tümlich**, *a.* **1.** tillhörig. *Etw.* ~ *besitzen:* hafva ngt i sin ägo, besitta ngt med full äganderätt. **2.** egendomlig. **-tümlichkeit**, *f.* egendomlighet. **-tümsentsetzung**, *f.* expropriation. **-tümsherr**, *m.* egendomsherre, godsägare. **-tümslos**, *a.* som ej har ngn egendom.

eign||en, *sv.* **I.** *tr.* ✻ egna, tillegna. Jfr *geeignet.* **II.** *rfl. Sich zu etw.* ~ lämpa sig, passa för, vara lämplig till ngt. **III.** *itr. h.* ✻ tillhöra, *jm:* ngn. **-er**, *-, m.* ägare. **-erin**, *-nen, f.* ägarinna.

Eil||land, *-e, n.* ö. **-länder(in)**, *m.* (*f.*) öbo.

Eil||bestellung, *f.* beställning gnm ilbud. **-bote**, *m.* ilbud. **-brief**, *m.* expressbref. **-e**, *0, f.* hast, brådska, snabbhet, skyndsamhet. *In aller* ~ i största hast, ~ *zeigen:* brådska, *es hat* ~ det brådskar. **-en**, *sv.* **I.** *rfl.* skynda sig. **II.** *itr. s.* när ortförändringen framhålles, eljes *h.* **1.** skynda. *Eile mit Weile:* skynda långsamt, ~*d:* skyndsam, hastig. **2.** brådska, fordra skyndsam behandling. Åtv. opers. *es eilt:* det brådskar, det är brådt därmed. **-ends**, *adv.* skyndsamt, hastigt, i hast. **-f** se *elf.* **-fertig**, *a.* brådskande. **-fertigkeit**, *f.* brådska, skyndsamhet. **-gut**, *n.* ilgods. **-ig**, *a.* **1.** skyndsam, hastig, snabb. **2.** som kräfver skyndsamhet, brådskande. *Es* ~ *haben:* ha brådt. **-inie**, *f.* oval. **-marsch**, *m.* ilmarsch. **-post**, *f.* snällpost. **-sendung**, *f.* ilgods; försändning med ilbud. **-wagen**, *m.* diligens. **-zug**, *m.* snälltåg, iltåg.

Eimer, *-, m.* ämbar. **-kunst**, *f.* tekn. paternosterverk. **-weise**, *adv.* ämbarvis, i ämbaren.

ein, **A. ein**, *m.* **eine**, *f.* **ein**, *n.*, i självständig ställn. *einer eine ein[e]s.* Jfr *Eins.* **I.** *a.* (grundtal). **1.** en, ett. *Eins von beiden:* ettdera, *ein für allemal:* en gång för alla, *in einem fort* el. *weg:* oafbrutet, oupphörligen, *sein Eins und Alles:* hans allt i allo, *der Eine sieht alles:* Gud allena ser allt. **2.** i förening med *der andere: der eine ... der andere:* den

ene ... den andre, *einer nach dem andern:* den ene efter den andre, *sie lieben einer den anderen:* de älska hvarandra. **3.** en, en och samme, samme, t. ex, *wir wohnen alle in einer Straſse* el. *in ein[er] und derselben Straſse:* vi bo alla på samma gata, *das ist mir alles ein Ding* el. *ein Thun* el. *eins:* det gör mig alldeles detsamma. **4.** *Noch eins:* en sak till, *mit eins* el. *einem:* med ens. Se äfv. *II*, **2. 5.** *Eins sein, eins werden:* vara, blifva ense, eniga, *eins werden, etw. zu thun:* komma öfverens om att göra ngt. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* **II.** *obest. art.* **1.** en, ett. *Ein jeder:* hvar och en, *welch ein* el. *was für ein Unglück:* hvilken olycka. Stundom utan motsvarighet i svenskan, t. ex. *einen groſsen Bart haben:* hafva långt skägg, *einen Eid leisten:* gå ed. **2.** ellipt. utan subst., t. ex. *einen* (näml. *Trunk*) *nehmen* el. *eins trinken:* dricka ett tag, taga sig en sup, en klunk, *jm einen* (näml. *Schlag*) el. *eins versetzen* el. *auswischen* el. *geben:* slå till ngn, *jm eine* (näml. *Ohrfeige*) *stechen:* gifva ngn en örfil. **III.** självständ. formen i mask. *obest. pron.* en, man, någon. **IV. ein,** *adv.* en, ungefär, t. ex. ~ *acht Tage:* en åtta dar. **B.** *adv.* in.

ein|ackern, *tr.* taga till åker, lägga under plogen, plöja, odla. **-ánder,** oböjl. *rpr. pron.* hvarannan, hvartannat, hvarandra. Jfr *an~, aus~* m. fl. sms. med prep. **-arbeiten, I.** *tr.* **1.** *Etw. in etw.* (ack.) ~ arbeta, skära, drifva, knåda m. m. ngt in i ngt. **2.** *Jn in etw.* ~ göra ngn förtrogen med ngt. **II.** *rfl.* arbeta sig in, *in etw.:* i ngt. **-ártig,** *a.* likartad, enahanda. **-äschern,** *tr.* lägga i aska, bränna upp. **-ascherung,** *f.* **-ät[h]men,** *tr.* andas in. **-ät[h]mung,** *f.* **-ätzen,** *tr.* etsa in. **-bakken, I.** *tr.* baka in. **II.** *rfl.* förlora i vigt vid bak. **-ballen, -ballíeren,** *tr.* emballera. **-balsamieren,** *tr.* balsamera. **-balsamierung,** *f.* **-band,** *-e* †, *m.* **1.** inbindning af böcker. **2.** band på en bok. **-banddecke,** *f.* pärmar. **-bau,** *m.* **1.** det inre af en byggnad. **2.** inåtgående del af en byggnad. **-bauen, I.** *itr. h.* o. *rfl.* bygga åt sig, slå sig ned inuti ngt. **II.** *tr.* **1.** bygga ngt ini ngt. **2.** gnm ngt slags bygge afstänga, begränsa, indämma. **-bauung,** *f.* **-bedingen,** *tr.* [*Mit*] ~ inbegripa i ett köp, i en öfverenskommelse. **-begreifen,** *tr.* [*Mit*] ~ inbegripa, medräkna. **-behalten,** *tr.* hålla inne, undanhålla. **-beifsen, I.** *itr. h. In etw.* (ack.) ~ bita i ngt. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* bita in sig. **-beizen,** *tr.* betsa in. **-bekennen,** *tr.* erkänna, tillstå. **-bekommen,** *tr.* **1.** få in. **2.** upphinna, ta fatt. **-berichten,** *tr.* inlemna redogörelse för, inrapportera. **-berufen,** *tr.* inkalla, sammankalla. **-berufung,** *f.* **-betteln, I.** *tr.* tiggande insamla. **II.** *rfl.* ställa sig in. **-betten, I.** *tr.* **1.** inbädda. **2.** indämma. **II.** *rfl. Sich bei jm* ~ lägga sig hos ngn. **-biegen, I.** *tr.* böja inåt. **II.** *itr. s. Wieder in den Weg* ~ åter beträda, komma in på vägen. **-biegung,** *f.* krökning inåt, inböjning, vinkel, veck. **-bilden,** *tr.* inbilla. *Sich* (dat.) *viel* ~ hafva hög tanke om sig själf, vara inbilsk, *sich* (dat.) *etw. auf etw.* (ack.) ~ vara stolt, brösta sig öfver ngt. *Eingebildet:* a) inbillad, b) inbilsk. **-bildung,** *f.* **1.** inbillning, fantasi. **2.** inbilskhet. **-binden,** *tr.* **1.** binda, knyta in, ihop. **2.** inbinda, binda böcker. **3.** *Ein Patengeschenk* ~ gifva faddergåfva, egentl. knyta in den. **4.** *Jm etw.* ~ inprägla, inskärpa ngt hos ngn, i ngns minne. **-blasen,** *tr.* **1.** blåsa in i; blåsa omkull. **2.** *Jm etw.* ~ ingifva, intala, tillhviska ngn ngt. **-blauen, -bläuen,** *tr.* blåa. **-bleuen,** *tr. Jm etw.* ~ med käppen inprägla ngt i ngns minne. **-blick,** *m.* inblick. **-bohren,** *tr.* borra in. **-brechen, I.** *tr.* **1.** *Ein Loch in etw.* (ack.) ~ bryta ett hål i ngt. **2.** genombryta, bryta sönder. **II.** *itr. s.* **1.** sjunka ihop, störta samman, instörta. **2.** bryta sig in, göra inbrott; rycka in. **3.** *Über jn* ~ komma öfver, öfverfalla ngn. **4.** inbryta, inträda. *Bei ~der Nacht:* vid nattens inbrott. **-brecher,** *m.* en som gör ett infall el. inbrott, inbrottstjuf. **-brennen, I.** *tr.* **1.** inbränna. **2.** röka, svafla. **II.** *itr. s.* brinna ned. **-bringen,** *tr.* **1.** föra in, köra in, importera, föra med sig i boet; inspärra. **2.** inbringa. **3.** taga igen, godtgöra. *Sich wieder* ~ *lassen:* betala igen sig. **-bringung,** *f.* **-bröckeln, -brocken,** *tr.* bryta i, t. ex. *Brot in die Suppe* ~ el. *die Suppe* ~ bryta bröd i soppan. Bildl. *jm etw.* el. *eine Suppe* ~ bereda ngn förtret, obehag. **-bruch,** *m.* inbrott. **-bucht,** *f.* inböjning. **-bürgern, I.** *tr.* **1.** *Jn* ~ upptaga ngn såsom borgare, gifva ngn medborgarrätt, bildl. *Fremdwörter* ~ upptaga främmande ord i språket o. låta dem vinna burskap. **2.** göra hemmastadd. **II.** *rfl.* intränga, blifva hemmastadd, vinna burskap. **-bürgerung,** *f.* **-bufse,** *f.* ilden skada, förlust. **-büfsen,** *tr.* förlora, blifva af med, sätta till. **-dämmen,** *tr.* indämma. **-dämmung,** *f.* **-dampfen,** I. *itr. s.* torka gnm afdunstning. **II.** *tr.* uppfylla med ånga. **-dämpfen,** *tr.* **1.** = *eindampfen II.* **2.** kok. stufva. **-decken,** *tr.* öfvertäcka. **-deckung,** *f.* **-deichen,** *tr.* indämma. **-dicken,** *tr.* låta vätskor tjockna, koka ihop. **-dickung,** *f.* **-docken,** *tr.* sjö. lägga i docka. **-dorren,** *itr. s.* torka in. **-drängen, I.** *tr.* trycka, skjuta in. **II.** *rfl.* tränga sig in. **-drehen,** *tr.* vrida, skrufva in. **-drillen,** *tr.* F **1.** inöfva. **2.** plugga in. **-dringen,** *itr. s.* inträngа, falla in. *Auf jn* ~ gå ngn på lifvet, bildl. *in das Mark* ~ gå gnm märg och ben. **-dringlich,** *a.* inträngande; bevekande, innerlig, eftertrycklig. **-dringlichkeit,** *f.* innerlighet, värme, eftertryck. **-dringling,** *-e, m.* en som obehörigen trängt sig in, efterhängsen människa, utbörding. **-dringung,** *f.* inträngande. **-druck,** *-e* †, *m.* **1.** intryckning.

2. intryck, spår, märke. 3. intryck, verkan. **-drucken**, *tr.* trycka in. **-drücken**, I. *tr.* 1. trycka, prässa in. *Eingedrückte Nase:* plattnäsa. 2. trycka sönder. II. *rfl.* göra intryck, lemna spår, märke. **-drücklich**, *a.* som gör intryck, märklig. **-drucksfähig**, *a.* mottaglig för intryck. **-druckslos**, *a.* som ej gör intryck, kraftlös. **-drucksvoll**, *a.* gripande. **-drückung**, *f.* intryckning m. m. se *eindrücken*. **-ēb[e]nen**, *tr.* jämna med marken, utjämna, planera. **-ēb[e]nung**, *f.* **-en** = *einigen*. **-engen**, *tr.* inklämma, sammantränga, trängre innesluta; bild. sätta åt, bringa i trångmål. **-engung**, *f.* **-er**, **-**, *m.* mat. enhet. **-erlēi**, I. oböjl. *a.* 1. enahanda, likadan. 2. likgiltig. *Es ist* ~ det gör detsamma. II. **-[e]s**, *0*, *n.* o. **-erlēiheit**, *f.* enahanda, enformighet, likhet. **-ernten**, *tr.* inbärga, inhösta, skörda. **-erntung**, *f.* **-erseits**, **-est[h]eils**, *adv.* å ena sidan. **-exerzieren**, *tr.* exercera, öfva, inöfva. **-fach**, *a.* enkel. **-fachheit**, *f.* enkelhet. **-fädeln**, *tr.* 1. [*Den Faden in*] *die Nadel* ~ träda på nålen. 2. = *anzetteln* 2. **-fahren**, I. *itr. s.* fara, åka, resa in; bärg. fara ned i en grufva. II. *tr.* 1. köra in. 2. köra sönder. 3. profköra. **-fahrt**, *f.* 1. färd in i ngt. *Bei meiner* ~ när jag åkte, körde in; bärg. nedfart. 2. inkörande, bärgning. 3. inkörsport; inlopp till en hamn. **-fall**, *m.* 1. infallande, infall, inträngande, nedfallande. 2. instörtande, ras. 3. infall, tanke, hugskott. *Ich geriet auf den* ~ *zu:* jag fick det infallet att. **-fallen**, I. *itr. s.* 1. falla in. 2. plötsligt visa sig, falla in, bryta in, göra infall, t. ex. *feindlich in ein Land* ~ göra ett fiendtligt infall i ett land. 3. falla i talet, afbryta. 4. *Der Name fällt mir nicht ein:* jag kan ej påminna mig namnet, *dabei fällt mir ein:* det påminner mig om, *was fällt Ihnen ein?* hvad tänker ni på, att ni kan bära er så åt? F *fällt mir nicht ein:* kommer aldrig i fråga, *sich* (dat.) ~ *lassen:* komma att tänka på, få det infallet, understå sig. 5. falla ihop, instörta, rasa. 6. falla inåt. *Eingefallne Wangen, Augen:* infallna kinder, insjunkna ögon. II. *tr. Sich* (dat.) *den Schädel* ~ falla och spräcka hufvudskålen. **-falt**, *0*, *f.* enfald. **-fältig**, *a.* enfaldig. **-fältigkeit**, *f.* enfald, inskränkthet, dumhet. **-faltspinsel**, *m.* enfaldig stackare, våp. **-falzen**, *tr.* infalsa, infoga, spänta. **-fangen**, *tr.* fånga o. inspärra. **-fafsband**, **-er** †, *n.* kantband. **-fassen**, *tr.* 1. infatta, kanta, garnera, omgifva. 2. fylla på fat. **-fassung**, *f.* 1. infattande. 2. infattning, garnering, kant, ram. **-feilen**, *tr.* fila in. **-fesseln**, *tr.* fjättra, lägga i bojor. **-fetten**, *tr.* smörja, ingnida med fett. **-fettung**, *f.* **-feuchten**, *tr.* alltigenom fukta, blöta. **-feuern**, *itr. h.* starkt elda. Bild. *jm* (el. *tr.*: *jn*) ~ uppelda ngn, försätta ngn i eld och lågor. **-finden**, *rfl.* infinna, inställa sig. **-flechten**, I. *tr.* 1. fläta, sammanfläta. 2. omfläta med korgverk. 3. fläta in; infläta, inblanda, tillägga. II. *rfl.* blanda sig i. **-flechtung**, *f.* **-fleischen**, I. *tr.* kläda i kött och blod, förkroppsliga. *Eingefleischt:* som blifvit ens andra natur, inrotad, seg. II. *rfl.* kläda sig i kött och blod, taga mandom; bild. blifva ens andra natur, inrota sig. **-fleischung**, *f.* **-flicken**, *tr.* 1. sätta i ett stycke i ngt. 2. inflicka, infoga, inblanda. **-fliegen**, *itr. s.* flyga in. **-fliefsen**, *itr. s.* 1. flyta, rinna in el. ut i. 2. inflyta. **-flöfsen**, *tr.* ingjuta, ingifva, väcka. **-flöfsung**, *f.* **-fluís**, *m.* 1. inflöde, utflöde, utlopp, mynning. 2. inflytande, anseende. **-fluíslos**, *a.* utan inflytande, saknande betydelse. **-fluísreich**, *a.* inflytelserik. **-flüsterei**, **-en**, *f.* intalning, hemlig ingifvelse. **-flüsterer**, **-**, *m.* en som tillhviskar ngn ngt, örontasslare, bakdantare. **-flüstern**, *tr.* tillhviska, hemligen intala, ingifva. **-flüsterung**, *f.* **-fo[r]dern**, *tr.* infordra, indrifva. **-fo[r]derung**, *f.* **-förmig**, *a.* enformig. **-förmigkeit**, *f.* enformighet. **-fressen**, I. *tr.* 1. äta upp, sluka i sig. 2. fräta in. II. *rfl.* samt *itr. h.* o. *s.* fräta in sig. **-fried[ig]en**, *tr.* inhägna, omgärda, hägna. **-fried[ig]ung**, *f.* 1. inhägnande. 2. inhägnad. **-frieren**, *itr. s.* 1. frysa inne. 2. stelna, frysa till is. **-fuchsen**, *tr.* F *jm etw.* ~ plugga in ngt i ngn. **-fugen**, I. *tr.* foga, passa, falsa in. II. *rfl.* passa in. **-fügen**, I. *tr.* infoga, inskjuta, inflicka. II. *rfl.* foga sig in i ngt, passa ihop. Äfv. = *einfugen* I o. II. **-fügung**, *f.* **-fuhr**, *0*, *f.* införsel, import. **-führbar**, *a.* 1. som kan införas, blifva sed. 2. som får införas, importeras. **-führbarkeit**, *f.* möjlighet att införa. **-führen**, I. *tr.* 1. införa, importera, introducera, inviga, installera. 2. framföra, framställa, låta uppträda. II. *rfl.* införas, blifva antagen, inträda. **-führer(in)**, *m.* (*f.*) en som inför m. m. se *einführen*. **-führung**, *f.* införande m. m. se *einführen*. **-füllen**, *tr.* fylla i, på. *In Flaschen* ~ buteljera. **-füllung**, *f.* **-gabe**, *f.* 1. inlemning. 2. inlaga.

Eingang, *m.* 1. ingång. 2. inträde. 3. gynnsamt mottagande, framgång, spridning. 4. inledning, början. 5. i sht hand. ankomst, mottagande. **-s**, *adv.* till att börja med, i början. **-sartikel**, *m.* importvara. **-srede**, *f.* inledning, prolog. **-sweise**, *adv.* såsom inledning. **-szoll**, *m.* införseltull.

ein|geben, *tr.* gifva in; ingifva, inråda, inspirera; inlemna. **-gebildetheit**, *f.* inbilskhet. **-geboren**, *a.* 1. infödd. *Ein* ~*er:* en inföding. 2. medfödd. 3. enfödd. **-gebung**, *f.* ingifvande m. m. se *eingeben*. **-gebürt**, *f.* o. **-gebürtsrecht**, *n.* infödingsrätt, hemfödslorätt. **-gedenk**, *a.* ihågkommande. *Einer* (gen.) *Sache* ~ *sein, bleiben:* minnas, ej glömma en sak. **-gehen**, I. *itr. s.* 1. gå in. 2. ingå i, tillhöra, medföljа. 3. *Auf etw.* (ack.) ~ gå in

på, gilla ngt; inlåta sig på ngt, *in etw.* (ack.) ~ inträngа i, genomträngа, blifva förtrogen med ngt, ~*d:* djupgående, grundlig, omständlig, detaljerad. **4.** F *etw. geht jm glatt ein:* ngt går lätt i ngn. **5.** ankomma, inflyta. **6.** dö bort, dö ut, upphöra, upplösas. **7.** krypa ihop, krympa. **II.** *tr.* **1.** äfv. *s.* gå in på, ingå. *Einen Handel* ~ göra upp en affär, ett köp, *einen Kontrakt* ~ göra upp ett kontrakt, *eine Wette* ~ hålla vad. **2.** jäg. *das Wild* ~ ringa villebrådet. **-genommenheit,** *f.* **1.** förutfattad mening, fördom. **2.** tyngd i hufvudet, flershufva. **-geschlossenheit,** *f.* inneslutning, innestängning. **-geschränktheit,** *f.* trånghet; inskränkthet; sparsamhet. **-gesessen,** *a.* bosatt. **-geständni[ſ]s,** *-se, n.* bekännelse. **-gestehen,** *tr.* tillstå, erkänna, bekänna. **-geweide,** *-, n.* inälfvor; äfv. bild. inre, hjärta. **-gewöhnen,** *tr.* o. *rfl.* vänja (sig) vid ngt, sätta (sig) in i ngt. **-gewöhnung,** *f.* **-gezogen,** *a.* tillbakadragen. **-gezogenheit,** *f.* tillbakadragenhet. **-gieſsen,** *tr.* **1.** gjuta, hälla in i ngt; bild. ingjuta, ingifva. **2.** gjuta fast ngt i ngt. **-gieſsung,** *f.* **-gipsen,** *tr.* fästa med gips i ngt; med. lägga gipsbandage om. **-gipsung,** *f.* **-gittern,** *tr.* sätta galler, staket omkring. **-gleiten,** *itr. s.* glida, halka in i ngt. **-gliedern,** *tr.* infoga ss. led i ngt. **-graben,** *tr.* **1.** gräfva in, ned. **2.** inrista, inprägla. **-grabung,** *f.* **-gravieren,** *tr.* ingravera. **-greifen,** *itr. h.* **1.** gripa in. *In die Saiten* ~ gripa, slå an strängarne. **2.** ingripa, blanda sig i. *In js Rechte* ~ göra ingrepp, intrång i ngns rättigheter, ~*d:* ingripande, genomgripande, kraftig. **-grenzen,** *tr.* sätta gräns för, begränsa. **-griff,** *m.* **1.** ingripande. **2.** ingrepp, intrång. **-guſs,** *m.* ihållning, ifyllande. **-hacken, I.** *itr. h.* hacka in. **II.** *tr.* kok. hacka, hacka sönder. *Eingehacktes:* hackmat, färs. **-häkeln,** *tr.* virka in. **-haken, I.** *tr.* haka på, häkta på. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* haka sig fast, taga fast. **-hakung,** *f.* **-halt,** *m.* afbrott, afbräck. **-halten, I.** *tr.* **1.** hålla inne, inomhus. **2.** hämma, häjda, afbryta. **3.** noga iakttaga, fullgöra förbindelser. **II.** *itr. h.* stanna. *Mit dem Lesen* ~ göra ett uppehåll i läsningen. **-haltung,** *f.* **-handeln,** *tr.* **1.** inköpa. **2.** tillhandla sig. **-händigen,** *tr.* inhändiga, öfverlemna, lemna i handom. **-händigung,** *f.* **-hängen,** *tr.* hänga in. **-hängung,** *f.* **-hauchen,** *tr.* **1.** inandas. **2.** *Jm etw.* ~ blåsa in ngt i ngn, t. ex. *Leben* ~*;* bild. ingifva, inråda, intala ngn ngt. **-hauchung,** *f.* **-hauen, I.** *itr. h.* hugga in. *Auf den Feind* ~ gå löst på fienden, F *wacker* ~ taga för sig dugtigt vid bordet. **II.** *itr.* **1.** hugga in. **2.** hugga omkull. **3.** stycka. **-heben,** *tr.* lyfta in, på. **-hebung,** *f.* **-heften,** *tr.* **1.** tråckla in, fast. **2.** häfta, inhäfta. **-heg-** = *einfriedig-.* **-heilen,** *itr. s.* sitta kvar i ett sår, sedan detta läkts, t. ex. *die Kugel ist eingeheilt.* **-heimisch,** *a.* inhemsk, infödd. ~ *machen:* naturalisera, ~ *werden:* naturaliseras, ~*er Krieg:* inbördes krig. **-heimsen,** *tr.* inbärga, inhösta. **-heirat[h]en,** *rfl.* gnm giftermål komma in, t. ex. *in eine Familie.* **-heit,** *f.* enhet. **-heitlich,** *a.* som bildar ett helt, enig, samfäld, gemensam. **-heitlichkeit,** *f.* enighet, gemensamhet. **-heizen,** *itr. h.* elda i rum. Bild. *jm tüchtig* ~ göra det hett för ngn. **-heizer,** *m.* eldare. **-heizung,** *f.* eldning. **-helfen,** *itr. h. Jm* ~ hjälpa ngn att komma in, äfv. hjälpa ngn på trafven, sufflera ngn. **-helfer,** *m.* sufflör. **-hellig,** *a.* enhällig. **-helligkeit,** *f.* enhällighet. **-hemmen,** *tr.* **1.** instänga. **2.** hämma, bromsa.

einhĕr, *adv.* förekommer i sms. med verb ugf. i samma bem. som *daher,* t. ex. **-fahren, -fliegen, -reiten, -trippeln:** komma åkande, flygande, ridande, trippande, **-ziehen:** draga fram; ofta med bibetydelsen af högtidlighet, t. ex. **-gehen, -schreiten:** komma gående, gå fram, skrida fram med högtidliga, afmätta steg.

ein||herbsten, *tr.* inhösta. **-hetzen,** *tr.* jäg. dressera till jagt. **-holen,** *tr.* **1.** *Jn* ~ högtidligt tåga ngn till mötes. **2.** upphinna, hinna fatt. **3.** taga igen, godtgöra. **4.** inhämta. *Nachricht über etw.* (ack.) ~ förskaffa sig underrättelse om ngt. **5.** insamla, samla. **6.** sjö. inhala, hala an. **-holung,** *f.* **-horn,** *n.* enhörning. **-hufer, -,** *m.* enhofvadt däggdjur. **-hüllen,** *tr.* o. *rfl.* (*Sich*) ~ *in etw.* (ack. el. dat.): hölja in (sig) i ngt, slå om (sig) ngt, svepa om (sig) ngt el. in (sig) i ngt. **-hüllung,** *f.* **-hützeln,** *itr. s.* torka, krympa ihop.

einig, I. *a.* enig, ense. ~ *werden über etw.* (ack.)*:* blifva ense, komma öfverens om ngt. **II.** *obest. pron.* någon, något. ~*e zwanzig:* några och tjugu, men: ~*e tausend:* några tusen. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** förena. **2.** förlika. **II.** *rfl.* blifva ense, komma öfverens; förlikas. **-er, -,** *m.* en som förenar, förliker; medlare. **-ermaſsen,** *adv.* någorlunda, i någon mån. **-keit,** *f.* enighet. ~ *macht stark:* enighet ger styrka. **-ung,** *f.* förening, förlikning, öfverenskommelse.

ein||impfen, *tr.* inympa, *jm etw.:* ngt på ngn. **-impfung,** *f.* **-jagen, I.** *tr.* **1.** jaga in i ngt. **2.** injaga, t. ex. *jm Schrecken:* förskräckelse hos ngn. **3.** dressera till jagt. **II.** *itr. s.* jaga, spränga, rusa in. **-jährig,** *a.* ettårig. *Ein* ~*-Freiwilliger* el. blott *ein* ~*er:* en ettårig frivillig (person som på grund af högre bildning ej behöfver exercera mer än ett år o. som får välja detta år — däraf »frivillig» — mellan sitt 17:e o. 23:e lefnadsår). **-jochen,** *tr.* lägga ok på, bringa under oket. **-kacheln,** *itr. h.* F elda starkt. **-kalken,** *tr.* bestryka, beströ med kalk. **-kapseln,** *tr.* inkapsla. **-kaps[e]lung,** *f.* **-kassieren,** *tr.* inkassera. **-kassierung,** *f.* **-kauf,** *m.* **1.** inköp, uppköp. **2.** inträdesafgift. **-kaufen, I.**

tr. **1.** köpa, köpa in, upp. **2.** *Jn* ~ för betalning skaffa ngn inträde. **II.** *itr. h.* göra inköp, uppköp. **-käufer,** *m.* köpare, uppköpare. **-kehlen,** *tr.* reffla, kannelera. **-kehr, -en,** *f.* **1.** gästande, besök, ankomst. **2.** härbärge, värdshus. **3.** ~ *in sich selbst:* försjunkande i sig själf, självprövning. **-kehren,** *itr. s.* **1.** taga in. **2.** *In sich* ~ gå till, pröfva sig själf, försjunka i självbetraktelser. **-keilen,** *tr.* inkila, indrifva. **-keilung,** *f.* **-kellern,** *tr.* lägga i källare. **-kerben,** *tr.* karfva in, skära in. **-kerbung,** *f.* **-kerkern,** *tr.* häkta, inspärra. **-kerkerung,** *f.* **-ketten, I.** *tr.* slå i bojor, fängsla. **II.** *rfl.* vara förknippad, *in etw.* (ack.)*:* med ngt. **-kitten,** *tr.* fastkitta ngt i ngt. **-klagbar,** *a.* som kan lagligen indrifvas, utkräfvas. **-klagen,** *tr.* på laglig väg indrifva. **-klammern,** *tr.* **1.** med krampor, klykor fästa. **2.** sätta inom klammer, inom parentes. **-klammerung,** *f.* parentes, för öfr. se föreg. **-klang,** *m.* enklang, samklang, öfverensstämmelse. **-kleben,** *tr.* klistra, limma in. **-kleiden,** *tr.* iklæda, kläda. **-kleidung,** *f.* iklädande, klädsel, hölje, beklädnad, drägt. **-kleistern,** *tr.* klistra in. **-klemmen,** *tr.* inklämma. **-klemmung,** *f.* **-klingen,** *itr. s.* harmoniera, öfverenstämma, *in etw.* (ack.)*:* med ngt. **-klinken, I.** *tr.* medels klinka stänga. **II.** *itr. s.* taga, gå igen (om dörrklinkor). **-klopfen,** *tr.* **1.** bulta, slå in. **2.** slå in, rifva ned. **-kneifen,** *tr.* trycka in, klämma fast, sätta på. **-kneten,** *tr.* knåda in. **-knicken, I.** *tr.* knäcka, bräcka, bryta. **II.** *itr. s.* knäckas, brytas. **-knüpfen,** *tr.* knäppa, knyta in. **-kochen, I.** *itr. s.* koka in. **II.** *tr.* **1.** koka in, låta koka in. **2.** sylta. **-kommen, I.** *itr. s.* **1.** inkomma med ngt, t. ex. *bei einer Behörde* ~ inkomma med en ansökan till en myndighet, *schriftlich* ~ inkomma med en skrift, en skriftlig anhållan, *um etw.* ~ anhålla om ngt. **2.** komma in, under tak, inbärgas. **3.** inflyta. **4.** falla ngn in. *Sich* (dat.) *etw.* ~ *lassen:* få ett infall, komma att tänka på. **II.** **-,** *n.* **1.** inlaga. **2.** pl. vanl. *Einkünfte:* inkomst. **-kömmling,** *-e, m.* nykomling. **-körpern** = *einfleischen.* **-kramen,** *tr.* lägga, packa in, ihop. **-kratzen,** *tr.* raspande, rispande inrista. **-kriechen,** *itr. s.* **1.** krypa in. **2.** krympa. **-kriegen,** F = *einbekommen.* **-krimpen, -krumpf|f|en,** *tr.* o. *itr. s.* krympa. **-kunft,** *-e* †, *f.* sällsynt i sing. = *Einkommen II.* **-laden,** *tr.* **1.** inlasta, lasta. **2.** *Kugeln* ~ ladda med kulor. **3.** inbjuda. **-lader, -,** *m.* inbjudare. **-ladung,** *f.* inbjudning.

Einlage, *f.* **1.** inläggning, hopläggning, inpackning. **2.** det innesluta, bilaga; det inre. **3.** andel i en kassa, insats. **-holz,** *n.* inläggning. **-kapital,** *n.* = *Einlage 3.* **-rn,** *tr.* **1.** magasinera. **2.** inkvartera. **-rung,** *f.*

Einl|laſs, *-e* †, *m.* **1.** insläppning, öppnande för ngn. **2.** tillträde, inträde. **3.** liten port, dörr i el. jämte en större. **-lassen, I.** *tr.* **1.** släppa in. **2.** infoga. **II.** *rfl.* inlåta sig. *Sich mit jm* ~ a) träda i förbindelse med ngn, b) komma i gräl med ngn. **-laſsgeld,** *n.* inträdesafgift. **-lässig,** *a.* grundlig, genomgående, detaljerad, utförlig. **-laſskarte,** *f.* inträdeskort. **-läſslich** = *einlässig.* **-laſspforte,** *f.* = *Einlaſs 3.* **-lassung,** *f.* insläppande. **-lauf,** *m.* inlöpande, inlopp. **-laufen, I.** *itr. s.* **1.** springa in. **2.** inlöpa, inkomma. **3.** utmynna, utflyta. **4.** inflyta. **5.** krympa. **II.** *tr.* storma mot o. spränga, t. ex. *die Pforte.* **-laugen,** *tr.* lägga i lut, i lake. **-laugung,** *f.* **-läuten,** *tr.* ringa in. *Die Messe* ~ ringa samman. **-leben,** *rfl.* blifva hemmastadd, hemmavan. *Sich in etw.* (ack.) ~ lefva sig in i, vänja sig vid ngt.

Einlege|band, *-er* †, *n.* band till märke, bokmärke. **-brettchen,** *n.* fanér. **-n, I.** *tr.* **1.** inlägga. *Geld* ~ sätta in pengar i ett företag, i en bank, *einen Saum am Kleide* el. *das Kleid* ~ göra ett veck på, taga in klädningen, *Heringe* ~ a) vattenlägga, b) inlägga sill, *Elfenbein in etw.* (ack.) ~ inlägga ngt med elfenben, *Soldaten* ~ inkvartera soldater, *für jn ein gutes Wort* ~ fälla ett godt ord för ngn, *Verwahrung, Protest* ~ afgifva protest, protestera. **2.** vid tornerspel: *die Lanze* ~ fälla lansen till angrepp, bild *für etw. eine Lanze* ~ bryta en lans för ngt. **II.** *rfl.* **1.** kvartera in sig. **2.** lägga sig ut, *für jn:* för ngn. **-sohle,** *f.* lössula.

Einl|legung, *f.* inläggning m. m. se *einlegen.* **-lehren,** *tr. Jm etw.* ~ lära ngn ngt, *jn zu etw.* ~ inöfva, dressera ngn till ngt. **-leimen,** *tr.* limma in, fast ngt i ngt. **-leiten, I.** *tr.* **1.** leda, föra in. **2.** inleda, börja. *Ein Buch* ~ skrifva inledning, förord till en bok, men *ein Buch mit etw.* ~ börja en bok med ngt. **II.** *rfl.* börja, komma i gång. **-leitung,** *f.* **1.** införande, inledande. **2.** inledning. **3.** förberedelse. **-lenken, I.** *itr. h.* o. *tr.* [*Den Wagen*] *in den Weg, in das Geleise* ~ komma, köra in på vägen, i hjulspåret, bild *wieder* ~ återkomma till ämnet. **II.** *rfl.* leda, foga sig i hvartannat. **-lenkung,** *f.* **-lernen,** *tr.* inlära, inöfva ngt. **-lesen, I.** *tr.* insamla. **II.** *rfl. Sich in einen Schriftsteller* ~ göra sig förtrogen med en författare. **-leuchten,** *itr. h. Etw. leuchtet jm ein:* ngt blir klart för ngn, opers. *es leuchtet ein:* det är klart, uppenbart, ~*d:* klar, uppenbar. **-liefern,** *tr.* inlemna, aflemna. **-lieferung,** *f.* inlemning. **-lieferungsschein,** *m.* kvitto (å inlemnad försändelse). **-liegen,** *itr. s.* **1.** ligga inne, vara innesluten i ngt. ~*d:* inneliggande, närsluten. **2.** ligga, bo hos ngn **-logieren,** *tr.* inkvartera, inlogera. **-lösen,** *tr.* inlösa. **-lösung,** *f.* **-löt[h]en,** *tr.* löda fast i ngt. **-lotsen,** *tr.* lotsa in. **-lotsung,** *f.* **-lullen,** *tr.* vysja, söfva, invagga. **-machen,** *tr.* **1.**

lägga in, innesluta. **2.** inlägga, inkoka, insylta, sylta. *Eingemachtes:* sylt. **3.** knåda. **-mahlen,** I. *tr.* (låta) mala på förråd. II. *rfl.* minskas vid malning. **-mahnen,** *tr.* infordra. **-maischen,** *tr.* mäska. **-maischung,** *f.*

einmal, *adv.* en gång. **a)** (-) ~ *über das andere:* gång på gång, ~ *um das andere:* a) hvarannan gång, b) gång på gång, *auf* el. *mit* ~ a) på en, samma gång, b) helt plötsligen, med ens, *er ist noch* ~ (äfv. -) *so alt als ich:* han är en gång till så gammal som jag, **b)** (-) *nicht* ~ icke en gång, icke ens, *ich bin nun* ~ *so:* det är så min natur, *sind Sie* ~ *abgereist, so:* har ni bara rest, så, *komm* ~ *her!* kom hit litet! **-eins,** -, -, *n.* multiplikationstabell.

ein‖mälig, *a.* blott en gång förekommande. *Nach* ~*em Durchlesen gab ich dir das Buch:* sedan jag läst boken en gång, gaf jag dig den. **-marinieren,** *tr.* inlägga i kryddad lake. **-marinierung,** *f.* **-marsch,** *m.* intåg. **-marschieren,** *itr. s.* marschera in. **-mäls,** *n.* brist i måttet som uppstår gnm intorkning, utminutering o. dyl. **-mauern,** *tr.* **1.** mura in, fast i ngt. **2.** med mur omgifva, innesluta. **-mauerung,** *f.* **-meiseln,** *tr.* mäjsla in. **-meis[e]lung,** *f.* **-mengen,** *tr.* inblanda. **-mengung,** *f.* **-messen,** I. *tr.* mäta upp ngt i ngt, mäta och hälla i. II. *rfl.* minskas i måttet. **-miet[h]en,** *tr.* hyra in. **-miet[h]ung,** *f.* **-mischen,** *tr.* inblanda. **-mischung,** *f.* **-mumme[l]n,** *tr.* insvepa, maskera. **-münden,** *itr. h.* mynna, falla ut i ngt. **-mündig,** *a.* med en mun, enstämmig. **-mündung,** *f.* mynning. **-müt[h]ig,** *a.* endrägtig. **-müt[h]igkeit,** *f.* endrägt. **-nageln,** *tr.* spika fast i ngt. **-nähen,** I. *tr.* **1.** sy in ngt i ngt. **2.** insy, brodera. **3.** taga in, inlägga, taga ihop, minska. II. *rfl.* inläggas, minskas i vidd. **-nahme,** *-n, f.* **1.** intagande, intagning. **2.** inkassering, uppbörd. **3.** inkomst. **-nehmbar,** *a.* möjlig att intaga. **-nehmen,** *tr.* **1.** taga in; taga till sig, njuta, förtära. **2.** uppbära, t. ex. *Geld.* **3.** intaga, eröfra, bemäktiga sig. **4.** intaga, vinna, stämma gynnsamt (el. ogynnsamt), göra partisk. *Sich* ~ *lassen:* fatta fördom. **5.** liksom omtöckna, öfverväldiga, bedöfva. **6.** sjö. refva. **-nehmer,** *m.* uppbördsman. **-netzen,** *tr.* väta, fukta, genomdränka. **-nicken,** *itr. s.* F nickande slumra in. **-nieten,** *tr.* nita fast ngt i ngt. **-niste[l]n,** *rfl.* bygga sitt bo, bosätta sig, innästla sig. **-nöt[h]igen,** *tr. Jm etw.* ~ nödga ngn att taga in, att förtära ngt. **-öde,** *-n, f.* ödemark. **-ölen,** *tr.* smörja, ingnida med olja. **-ölung,** *f.* **-ordnen,** *tr.* inordna, bringa på sin plats. **-ordnung,** *f.* **-packen,** I. *tr.* **1.** packa in, ned. **2.** F stoppa i sig, äta. II. *itr. h.* **1.** packa, t. ex. *zur Reise.* **2.** F packa in och gå sin väg, pallra sig af. **-packung,** *f.* **-pappen,** *tr.* **1.** klistra in. **2.** barn. äta. **-paschen,** *tr.* F smuggla in. **-passen,** I. *tr.* inpassa, infoga ngt i ngt, lämpa ngt efter ngt. II. *itr. h.* passa in i ngt, lämpa sig för ngt. **-passieren,** *itr. s.* gå in, inträda. **-passung,** *f.* inpassande, infogning. **-pauken,** *tr.* F *Jm etw.* ~ plugga in ngt i ngn. **-peitschen,** *tr.* med piskan inskärpa, inprägla. **-pelzen,** *tr.* inympa. **-pfählen,** *tr.* omgifva, befästa med pålar, förpåla, inpåla. **-pfählung,** *f.* förpålning, pålverk, palissad. **-pfarren,** *tr.* hänvisa till, sammanslå med ngn socken. **-pfeffern,** *tr.* peppra. **-pferchen,** *tr.* instänga i fålla; infösa, sammanpacka. **-pflanzen,** I. *tr.* **1.** plantera, sätta. **2.** bild. *jm etw.* ~ inplanta, inpränta ngt i ngn. II. *rfl.* inrota sig, bild. fatta fast fot. **-pflanzung,** *f.* **-pflastern,** *tr.* **1.** omgifva med stenläggning. **2.** *Steine* ~ sätta, infoga stenar i el. till stenläggning. **-pflöcken,** *tr.* **1.** plugga fast ngt i ngt. **2.** sätta pinnar omkring. **-pflügen** = *einackern.* **-pfropfen,** *tr.* **1.** inympa. **2.** proppa in. **-pfropfung,** *f.* **-pichen,** *tr.* **1.** med beck bestryka. **2.** med beck fästa ngt i ngt. **-plaudern,** *tr. Jm etw.* ~ intala ngn ngt. **-plump[s]en,** *itr. s.* F plumsa i. **-pökeln,** *tr.* lägga i saltlake, salta ned. **-prägen,** *tr.* inprägla, *dem Gedächtnisse:* i minnet. **-prägung,** *f.* **-predigen,** F I. *itr. h. Auf jn* ~ predika för ngn, ge ngn moralkakor. II. *tr. Jm etw.* ~ inpränta ngt i ngn. III. *rfl.* blifva hemmastadd i predikoämbetet. **-pressen,** *tr.* **1.** in-, sammanprässa. **2.** in-, påtrycka. **-prob[ier]en,** *tr.* försöka, på försök införa, profva, repetera. **-prügeln,** *tr.* prygla in. **-pudern,** *tr.* inpudra, pudra. **-pumpen,** *tr.* pumpa in. **-puppen,** *rfl.* förpuppa sig. **-quartieren,** *tr.* inkvartera. **-quartierung,** *f.* inkvartering. **-quellen,** *tr.* lägga i stöp. **-quetschen,** *tr.* **1.** aöndertrycka, krossa. **2.** prässa in, krossande intvinga. **-rahmen,** *tr.* infatta i ram. **-rahmung,** *f.* **-ramme[l]n,** *tr.* drifva in, ned medels häjare. **-randen, -rändern,** *tr.* sätta en rand omkring, kanta. **-rangieren,** *tr.* inordna. **-rangierung,** *f.* **-rat[h]en,** I. *tr.* inråda, tillråda. II. *n.* inrådan. **-räuchern,** *tr.* röka in. **-räucherung,** *f.* **-räumen,** *tr.* **1.** flytta in, inrymma, upplägga, magasinera. **2.** afträda. **3.** medgifva, tillstå, erkänna. **-räumung,** *f.* **-raunen,** *tr.* tillhviska. **-rechnen,** *tr.* inräkna, medräkna. **-rede,** *f.* inkast, invändning. **-reden,** I. *tr. Jm etw.* ~ a) inbilla ngn ngt, b) intala ngn ngt, öfvertala ngn till ngt. II. *itr. h.* **1.** *Jm* ~ tala varmt, allvarsamt till ngn. *Sich* (dat.) *nicht* ~ *lassen:* ej taga reson. **2.** *In etw.* (ack.) ~ blanda sig i, motsäga, göra inkast mot ngt. **-reffen,** *tr.* sjö. refva. **-registrieren,** *tr.* inregistrera. **-registrierung,** *f.* **-regnen,** I. *itr. h.* regna in. Bild. *die Prügel regneten auf ihn ein:* rappen haglade på honom. II. *tr. Eingeregnet sein:* hafva regnat inne. **-reiben,** *tr.* **1.** *Etw. in etw.* (ack.) ~ rifva ngt så att det faller i el. på ngt. **2.** gnida in, smörja. **-reibung,** *f.* **-reichen,** *tr.* inlemna. **-rei-**

chung, *f.* **-reihen**, *tr.* inordna, bifoga. **-reihung**, *f.* **-reifsen**, I. *tr.* 1. rifva sönder. *Löcher in etw.* (ack.) ~ rifva hål i ngt. 2. inrista, rita. 3. rifva ned, förstöra. II. *itr. s.* 1. sönderrifvas, gå sönder. 2. vinna insteg. sprida sig. *Ein tief eingerissenes Übel:* ett ondt som gripit vidt omkring sig. **-reifser**, -, *m.* en som rifver ned, förstörare. **-reifsung**, *f.* sönderrifning m. m. se *einreifsen*. **-reiten**, I. *itr. s.* rida in. II. *tr.* 1. rida in. 2. rida ned, sönder. **-renken**, *tr.* vrida i led. **-renkung**, *f.* **-rennen**, I. *itr. s. Auf jn* ~ gå löst på, storma, rusa mot ngn. II. *tr.* stöta in, stöta hål på, krossa, spränga. **-richten**, I. *tr.* 1. vrida i led. 2. inrätta; ordna, ställa till. *Etw. nach etw.* ~ rätta ngt efter ngt. 3. iordningsätta, inreda. II. *rfl.* 1. ställa, ordna för sig. *Sich auf etw.* (ack.) ~ förbereda sig på ngt, *sich nach etw.* ~ rätta sig efter ngt. 2. sätta bo. 3. lefva sparsamt, rätta mun efter matsäcken. **-richter**, *m.* en som inrättar ngt, inredare, ordnare. **-richtung**, *f.* 1. inrättning. 2. inredning. 3. anordning, inre beskaffenhet. **-riegeln**, *tr.* stänga igen om, stänga in. **-ritt**, *m.* inridande, intåg till häst. **-ritzen**, *tr.* 1. inrista. 2. rispa. **-rollen**, *tr.* rulla in, ihop. **-rollung**, *f.* **-rosten**, *itr. s.* rosta, förrosta, rosta fast. **-rücken**, I. *tr.* 1. införa, t. ex. *eine Anzeige in eine Zeitung.* 2. rycka in, flytta in (åt sidan), t. ex. *die nächsten Zeilen* (el. *itr.: mit den nächsten Zeilen*) *etw.* ~. II. *itr. s.* 1. se *I, 2.* 2. inrycka, intåga. 3. *In js Stelle* ~ intaga ngns plats. **-rückung**, *f.* **-rückungsgebühren**, *pl.* annonskostnader. **-rühren**, *tr.* iröra, iblanda. F bild. *jm etw.* ~ koka ihop ngt åt ngn, styra till förargelse för ngn. **-rührung**, *f.* **-s**, I. *-en*, *f.* etta. II. se *ein A I, 4, 5.* **-saat**, *f.* 1. utsäde. 2. sådd. **-säckeln**, *tr.* stoppa på sig, i fickan, i börsen. **-sacken**, I. *tr.* 1. fylla i säckar; F äta, stoppa i sig. 2. = *einsäckeln.* II. *itr. s.* säcka sig, bilda inåtgående veck. **-sackung**, *f.* **-säen**, *tr.* 1. så. 2. beså. **-sägen**, *tr.* såga in i. **-salben**, *tr.* smörja med salfva, med smörjelse. **-salbung**, *f.* **-salzen**, *tr.* insalta, salta ned. **-salzung**, *f.* **-sam**, *a.* ensam, enslig, aflägsen, undangömd. **-samkeit**, *f.* ensamhet, enslighet. **-sammeln**, *tr.* insamla; skörda. **-sammler(in)**, *m.* (*f.*) samlare. **-sammlung**, *f.* insamling, skörd. **-sargen**, *tr.* lägga i likkista; bild. jorda, begrafva. **-satteln**, *rfl.* sänka sig i form af en sadel. **-sattelung**, *f.* sänkning, pass. **-satz**, *m.* 1. insättning. 2. insats. 3. ngt som insättes i ngt annat, t. ex. lösskifva, utdragsskifva i bord, skjortveck, munstycke på blåsinstrument, m. m. 4. sats af saker, som ordnade efter storleken passa in i hvarandra. 5. mus. instruments, stämmors instämmande, infallande. **-satzbecher**, *m.* bägare att skjuta ihop, att skjuta i hvarandra. **-satzplatte**, *f.* skifva, att foga in i ngt. **-satzröhre**, *f.* förlängningsrör. **-satzschachteln**, *pl.* sats askar. **-satzstück**, *n.* stycke att sätta till, att skjuta in, att byta om. **-säuern**, *tr.* syra. **-saugen**, I. *tr.* insuga, insupa. II. *rfl.* suga sig fast, bita in i ngt. **-saugung**, *f.* **-säumen**, *tr.* sy in, fålla. **-säung**, *f.* insåning. **-säuseln**, **-sausen**, I. *itr. h.* susa in. II. *tr.* invagga, söfva. **-schachteln**, I. *tr.* 1. lägga in i ask. 2. foga, sätta i hvartannat. II. *rfl.* F stufva in sig. **-schachtelung**, *f.* **-schalten**, *tr.* infoga, inskjuta, inflicka. **-schaltung**, *f.* inskjutet stycke, inflickning, tillägg, tillsats. **-schanzen**, *tr.* omgifva med skansar, förskansa. **-schärfen**, *tr.* inskärpa. **-schärfung**, *f.* **-scharren**, *tr.* krafsa in, ned, mylla ned. **-scharrung**, *f.* **-schauen**, *itr. h.* blicka in. **-schaufeln**, *tr.* skofla in, ned. **-schenken**, *tr.* skänka, hälla i. bild. *jm klaren* el. *reinen Wein* ~ säga ngn sanningen rent ut. **-schichten**, *tr.* lägga in, packa in hvarfvis. **-schicken**, *tr.* skicka in, inlemna. **-schickung**, *f.* **-schieben**, I. *tr.* inskjuta, infoga, skjuta emellan. II. *rfl.* tränga sig in, emellan. **-schiebsel**, -, *n.* inskjutet, inflickadt stycke; parentes, tillägg. **-schiebung**, *f.* 1. inskjutande, infogning. 2. = *Einschiebsel.* **-schiefsen**, I. *tr.* 1. skjuta sönder, bresch på, ned. 2. profskjuta, skottställa. 3. skjuta in. *Ballast* ~ taga in barlast, *Geld* ~ lägga pengar i kassan. II. *rfl.* öfva sig i skjutning, skaffa sig skjutvana. III. *itr. s.* hopstörta. **-schiffen**, I. *tr.* inskeppa, lasta. II. *rfl.* inskeppa sig, gå om bord. **-schiffung**, *f.* **-schirren**, *tr.* sela på, spänna för. **-schlafen**, *itr. s.* somna; bild. slappas. **-schläfern**, *tr.* söfva; döfva, bedöfva. **-schläferung**, *f.* **-schläfrig**, *a.* ~*es Bett:* enmanssäng. **-schlag**, *m.* 1. handslag som tecken till bifall. 2. ~ *des Blitzes:* åskslag. 3. ~ *eines Paketes:* a) ett pakets iordningställande, b) omslag till ett paket. 4. inslag, väft. 5. veck, fåll. **-schlagen**, I. *tr.* 1. slå in, ned. 2. *Löcher* ~ slå hål i ngt. 3. slå in, sönder, spränga. 4. slå, vira, lägga in. 5. slå i, hälla i. 6. lägga in, konservera. 7. *Einen Saum am Kleide* ~ el. *das Kleid* ~ lägga ett veck på, lägga in en klädning. 8. väfva in. 9. afv. *s. Einen Weg* ~ slå in, välja, beträda en väg. 10. öfva, göra hemmastadd i fäktning, i (hugg)vapnens bruk. II. *itr.* a) *h.* 1. *Auf jn* ~ gå löst, hugga in på ngn, slå ngn dugtigt. 2. [*In js Hand*] ~ slå till, ge ett handslag, gå in därpå. 3. slå in, ned. Opers. *es hat eingeschlagen:* åskan har slagit ned. 4. *In etw.* ~ tillhöra ngntings område, vara ngt i samma väg som ngt. *Das in mein Fach* ~*de:* det som tillhör mitt fack. b) *s.* 5. slå in. 6. lyckas, arta sig väl. **-schlagepapier**, *n.* omslagspapper. **-schlägig**, *a.* dit- el. hithörande, motsvarande, beträffande, vederbörande. **-schleichen**, *itr. s.* o. *rfl.* smyga sig

in. **-schleiern,** *tr.* inhölja, kläda i slöja, i sht i nunnesløjan. *Sich ~ lassen:* taga slöjan. **-schleifen,** *tr.* I. *st.* inslipa. II. *sv.* 1. släpa in. 2. insmuggla. 3. med öglor inknyta. **-schleppen,** *tr.* släpa in, draga in, införa. **-schleppung,** *f.*

einschliefs||bār, *a.* möjlig att innesluta. **-en,** *tr.* 1. läsa, stänga in. 2. innesluta, innestänga, omgifva; omringa, belägra. 3. vira, lägga in ngt i ngt, bifoga. 4. *In Klammern ~* sätta inom parentes. 5. inbegripa, medräkna; innesluta. **-lich,** *prep.* med gen. el. ack. medräknad, inberäknad, innefattad. **-ung,** *f.* instängning m. m. se *einschliefsen.*

ein||schlingen, *tr.* 1. fläta, knyta in. 2. sluka i sig, svälja ned. **-schlucken,** *tr.* svälja ned. **-schlummern,** *itr. s.* inslumra. **-schlüpfen,** *itr. s.* smyga sig in. **-schlürfen,** *tr.* med välbehag insuga, insupa. **-schluſs,** *m.* 1. inneslutning, bifogande. *Mit ~ von etw.:* ngt medräknadt. 2. det inneliggande, det bifogade; bilaga. 3. parentes. **-schluſsklammer,** *f.* parentes, klammer. **-schmalzen,** *tr.* smörja med flott. **-schmeicheln,** I. *tr. Jm etw. ~* gnm smekningar förmå ngn till ngt, att antaga, att mottaga ngt. II. *rfl.* ställa sig in. *~d:* inställsam. **-schmeichelung,** *f.* **-schmeiſsen,** *tr.* 1. F slå in, sönder. 2. P *jn ~* häkta ngn. **-schmelzen,** I. *st. itr. s.* smälta ihop. II. vanl. *sv. tr.* 1. lägga i smältdegeln, smälta, smälta ned. 2. i smält tillstånd införa ngt i ngt. **-schmelzung,** *f.* **-schmieden,** *tr.* smida fast ngt i ngt. *Einen Verbrecher ~* slå en förbrytare i järn. **-schmiegen,** *rfl.* 1. smyga sig in; bild. ställa sig in. 2. krypa ihop. **-schmieren,** *tr.* 1. smörja, ingnida. 2. stryka in. F bild. *jm etw. ~* utförligt förklara ngt för ngn, plugga in ngt i ngn. 3. klottra in. **-schmierung,** *f.* **-schmirgeln,** *tr.* ingnida, slipa med smärgel, smärgla. **-schmuggeln,** I. *tr.* insmuggla. II. *rfl.* smyga sig in. **-schmutzen,** *tr.* gnmgående nedsmutsa. **-schnallen,** *tr.* spänna in, ihop. **-schneiden,** I. *tr.* 1. skära i, göra ett snitt, en skåra, ett klipp i. 2. skära in, klippa in. 3. skära, skära in, upp. 4. afmäja och köra in, inbärga. II. *rfl.* o. *itr. h.* skära in, intränga. Bild. *tief ins Herz ~* göra ett djupt intryck. **-schneidig,** *a.* som har blott en ägg. **-schneien,** *tr.* öfversnöa. *Eingeschneit werden:* snöa inne, *eingeschneit:* insnöad. **-schneiung,** *f.* **-schnitt,** *m.* 1. inskärning, skåra, klipp. 2. skörd. **-schnitzen,** *tr.* 1. skära i, göra ett snitt i. 2. skära in, tälja in. **-schnupfen,** *tr.* draga upp i näsan, snusa. **-schnüren,** *tr.* binda in, slå snören om; snöra åt, snöra. **-schnurren,** *itr. s.* F krympa. **-schnürung,** *f.* inbindande, snörande. **-schöpfen,** *tr.* ösa i. **-schränken,** *tr.* inskränka, begränsa, minska. **-schränkung,** *f.* inskränkning, minskning; förbehåll. **-schrauben,** *tr.* skrufva in. **-schrecken,** *tr.* 1. förskräcka, injaga skräck hos. 2. skrämma in.

Einschreib||egebühren, *pl.* **-egeld,** *n.* inskrifnings- el. inregistreringsafgift. **-en,** I. *tr.* 1. inskrifva. Bild. *ins Gedächtnis ~* inprägla i minnet. 2. post. införa, anteckna värdeförsändelser. Påskrift på värdeförsändelser: *eingeschrieben:* rekommenderas. **-esendung,** *f.* post. värdeförsändelse. **-ung,** *f.* inskrifning.

ein||schreiten, *itr. s.* skrida, gå in; inskrida. *Gerichtlich gegen jn ~* stämma ngn, börja process med ngn. **-schrumpfen,** *itr. s.* krympa. **-schub,** *m.* 1. inskjutande, inskjutning. 2. det inskjutna, inskjuten tillsats, tillägg. **-schüchtern,** *tr.* skrämma, göra försagd. **-schüchterung,** *f.* **-schulen,** *tr.* inlära, inöfva, dressera. **-schulung,** *f.* **-schuſs,** *m.* 1. influtna pengar. 2. inslag, väft. **-schüstern,** *itr. h.* F göra förluster, komma af sig, förfalla. **-schütten,** *tr.* ösa, hälla i. **-schwärzen,** *tr.* 1. svärta, ingnida med svärta. 2. smuggla in. **-schwärzer,** *m.* smugglare. **-schwärzung,** *f.* insmuggling. **-schwatzen, -schwätzen,** I. *itr. h. In etw.* (ack.) *mit ~* blanda sig i ngt, *auf jn ~* besvära ngn med sitt prat. II. *tr. Jm etw. ~* inbilla ngn ngt. III. *rfl.* ställa sig in. **-schwefeln,** *tr.* svafla. **-schwemmen,** *tr.* spola in, drifva in. **-schwenken,** *itr. h.* svänga in, med en svängning inträda. **-schwinden,** *itr. s.* krypa ihop, minskas, krympa. **-segeln,** *itr. s.* segla in. **-segnen,** *tr.* 1. läsa välsignelse öfver, välsigna. 2. inviga, viga. 3. konfirmera. **-segnung,** *f.* **-sehen,** I. *itr. h.* titta in, *in etw.* (ack.)*:* i ngt, *bei jm:* till ngn. *Mit jm ~* se in i, läsa i ngns bok tillsammans med denne. II. *tr.* 1. se, läsa igenom. 2. inse, förstå, begripa. 3. *~* el. *ein ~* el. *~s haben* el. *nehmen:* se till, föra uppsigt, ingripa, bestraffa. **-sehung,** *f.* **-seifen,** *tr.* tvåla in. **-seifung,** *f.* **-seihen,** *tr.* sila, sila upp, filtrera ngt i ngt. **-seihung,** *f.* **-seitig,** *a.* ensidig. **-seitigkeit,** *f.* ensidighet. **-senden,** *tr.* sända, skicka in. **-sender, -,** *m.* insändare. **-sendung,** *f.* insändande. **-senken,** *tr.* sänka, sänka ned, in. **-senkung,** *f.* 1. nedsänkande, nedsänkning. 2. insänkning, sänkning. **-setzen,** I. *tr.* 1. sätta in, ned, till; utnämna. *Einem Pferde die Sporen ~* gifva en häst sporrarne. *Kartoffeln ~* sätta potatis, *Bäume ~* plantera träd. 2. sätta in, sätta på spel; våga. *Sein Ehrenwort zum Pfande ~* gifva sitt hedersord på ngt. 3. inrätta, fastställa, förordna att hållas, t. ex. *ein Fest.* II. *rfl.* sätta sig in, upp i, sätta sig fast, inrota sig. III. *itr. h.* falla in, t. ex. *der Trompeter setzte ein.* **-setzung,** *f.* **-sicht,** *f.* 1. inblick, betraktande, påseende. 2. insigt, förstånd, begripande *~ von etw. haben:* förstå sig på ngt, *~ von etw. nehmen:* taga kännedom om ngt. 3. *~ nehmen:* se upp, ingripa, straffa. **-sichtig,**

a. insigtsfull. **-sichtslos,** *a.* utan, saknande insigter. **-sickern,** *itr. s.* sippra, sila in, suga sig in, sjunka ned. **-sick[e]rung,** *f.*

Einsied|el, -, *m.* eremit. **-eléi,** *-en, f.* eremitboning. **-eln,** *sv. itr. h.* lefva som eremit. **-en** = *einkochen.* **-ler(ei)** = *Einsiedel(ei).* **-lerisch,** *a.* eremitartad, eremit-, enslig. **-lern** = *einsiedeln.*

ein||siegeln, *tr.* försegla. **-silbig,** *a.* enstafvig; bild. fåordig, ordknapp. **-silbigkeit,** *f.* enstafvighet m. m. se föreg. **-singen,** *tr.* **1.** söfva med sång, sjunga till söms. **2.** öfva i sång. **-sinken,** *itr. s.* sjunka ned, ihop; sjunka, sänka sig. **-sitzen, I.** *itr. s.* sitta inne, hålla sig hemma. **II.** *tr.* sitta sönder. **-spannen,** *tr.* **1.** spänna, spänna upp i ngt. **2.** spänna för. **3.** *Die Nasen eingespannt!* sätten ej näsan i vädret! **-spänner,** -, *m.* enspännare. **-spännig,** *a.* enspänd. **-speichern,** *tr.* magasinera. **-sperren,** *tr.* spärra, stänga in, läsa igen om. **-sperrung,** *f.* **-spielen, I.** *tr.* öfva i spel, i musik. **II.** *itr. h.* spela in, göra sig gällande. **-spinnen,** *tr.* **1.** spinna in ngt i tråden. **2.** spinna in, omspinna. **-spräche,** *f.* invändning, inkast, protest. **-sprechen, I.** *itr. h.* **1.** blanda sig i samtalet. **2.** *Für jn* ~ taga ngns parti, lägga sig ut för ngn. **3.** *Auf jn* ~ tilltala ngn med en lång svada. **4.** *Bei jm* ~ titta in till ngn, säga till, taga in hos ngn. **II.** *tr.* **1.** *Ein Wort mit* ~ hafva ett ord med i laget. **2.** *Jm Mut* ~ ingifva ngn mod, *jm Trost* ~ trösta ngn. **-sprengen, I.** *tr.* **1.** slå in, spränga. **2.** spränga in. **3.** stänka, sprita. *Mit Salz* ~ beströ med salt, rimsalta. **4.** inblanda. **II.** *itr. s.* spränga in, galoppera in. *Auf den Feind* ~ rida mot fienden. **-springen,** *itr. s.* **1.** hoppa in. *Auf etw.* ~ rusa mot ngt, F *bei einer Gesellschaft* ~ inträda i ett sällskap. **2.** spricka sönder, få sprickor. **3.** bilda en inåtgående vinkel, bugta inåt. **-spritzen,** *tr.* **1.** inspruta. **2.** *Wäsche* ~ stänka linne. **3.** fullstänka, nedsmutsa. **-spritzung,** *f.* **-spruch,** *m.* invändning, protest. ~ *thun:* protestera. **-st, I.** *adv.* en gång, förr, fordom. **II.** oböjl. *n.* **1.** det förflutna. **2.** framtiden. **-stallen,** *tr.* sätta in i stall el. fähus. **-stampfen,** *tr.* **1.** stampa in, ned. **2.** stampa hål på, sönder. **3.** ~ *lassen:* skicka till stampen. **-stand,** *m.* **1.** inträde i nya förhållanden, tillträde. **2.** därmed förenade utgifter, i sht tillträdeskalas, installationsmiddag. **-stänkern,** *tr.* F fylla med stank. **-stauben,** *itr. s.* blifva dammig, inpyrd med dam. **-stäuben,** *tr.* neddamma. **-stechen,** *tr.* sticka, stinga in. *Löcher* ~ sticka hål. **-stecken,** *tr.* sticka, stoppa in, ned, på sig. *Das Schwert* ~ sticka svärdet i skidan, F *jn* ~ sätta ngn i kurran, bild. *eine Beleidigung* ~ svälja en förolämpning. **-steckung,** *f.* **-stehen,** *itr. s.* **1.** *In ein Amt* ~ tillträda ett ämbete. **2.** *Für jn* ~ a) träda i ngns ställe, ersätta ngn, i sht göra krigstjänst i ngns ställe, b) ansvara för ngn, *für etw.* ~ ansvara för ngt, taga ngt på sig. **-steher,** -, *m.* soldat värfvad i en annans ställe. **-stehlen,** *rfl.* stjäla, smyga sig in. **-steigen,** *itr. s.* stiga in, upp i. Rop vid järnvägstågs afgång: ~*!* tåget till N.! **-stellen, I.** *tr.* **1.** ställa in. **2.** jäg. ringa. **3.** taga i sin tjänst, värfva. **4.** inställa, afbryta, afskaffa. **II.** *rfl.* inställa, infinna sig. **-stellung,** *f.* **-stemmen,** *tr.* **1.** stödja mot, insätta. *Die Arme* ~ sätta händerna i sidan. **2.** med huggjärn inhugga. **-sten[s]** = *einst.* **-stich,** *m.* styng **-sticken,** *tr.* sy in, brodera. **-stig,** *a.* **1.** förfluten. **2.** framtida. **-stimmen,** *itr. h.* **1.** stämma öfverens, sammanstämma. **2.** instämma, falla in **3.** uppstämma, *im Chore:* i kör, i korus. **-stimmig,** *a.* enstämmig. **-stimmigkeit,** *f.* enstämmighet. **-stimmung,** *f.* instämmande m. m. se *einstimmen.* **-stippen,** *tr.* F doppa i ngt, doppa ned, in. **-stmälig** = *einstig.* **-stmäls** = *einst.* **-stopfen,** *tr.* sticka, stoppa in, ned. **-stofsen,** *tr.* **1.** stöta in, köra in. **2.** stöta hål i, stöta sönder, slå in, slå sönder. **-stofsung,** *f.* **-strahlen,** *itr. s.* stråla in. **-streichen, I.** *tr.* **1.** stryka in i ngt, smörja. **2.** stoppa på sig, inkassera. **II.** *itr. s.* strömmande komma in, anlända till. **-streuen,** *tr.* inströ, inblanda. *Den Pferden* [*Stroh*] ~ strö (halm) under hästarne, *jm etw.* ~ intala ngn ngt. **-streuung,** *f.* **-strich,** *m.* streck, skåra, inskärning. **-stricken,** *tr.* sticka in. *Hacken* ~ sticka i hälar. **-strömen,** *itr. s.* strömma in. **-strömung,** *f.* **-stücke[l]n,** *tr.* lappa, sätta i. **-studieren,** *tr.* instudera, inöfva. **-stürmen,** *itr. h.* o. *s.* storma in, rusa in. *Auf jn* ~ storma, rusa mot, öfverfalla, öfvervältiga ngn, *auf seine Gesundheit* ~ storma på sin hälsa. **-sturz,** *m.* sammanstörtande, ruin. **-stürzen, I.** *itr. s.* **1.** in-, sammanstörta. **2.** störta in, rusa in. **II.** *tr.* nedstörta, förstöra, nedrifva. **III.** *rfl.* kasta sig in, ned, störta in. **-stürzung,** *f.* **-stützen,** *tr.* stöttande, ss. stötta infoga. **-stweilen,** *adv.* under tiden, tills vidare. **-stweilig,** *a.* tillfällig, provisorisk. **-sudeln,** *tr.* nedsöla. **-tagsfliege,** *f.* dagslända. **-tauchen, I.** *tr.* doppa ned, doppa. **II.** *itr. s.* dyka ned, sjunka ned. **-tauchung,** *f.* **-tausch,** *m.* utbyte, byte. **-tauschen,** *tr.* tillbyta sig. **-tauschung,** *f.* **-teeren,** *tr.* bestryka med tjära, tjära. **-teigen,** *tr.* knåda, hopknåda. **-t[h]eilbar,** *a.* som kan indelas. **-t[h]eilen,** *tr.* **1.** indela. **2.** vid en indelning hänvisa till, införlifva med en del. **-t[h]eilung,** *f.* indelning. **-thun,** *tr.* lägga in, sätta in. **-tiefen,** *tr.* urhålka, fördjupa. **-tönen,** *itr. h.* mus. falla in. **-tönig,** *a.* entonig. **-tönigkeit,** *f.* entonighet. **-tonnen,** *tr.* fylla på tunnor, på fat. **-tracht,** *f.* endrägt. **-trächtig,** *a.* endrägtig. **-trächtigkeit,** *f.* endrägt.

Eintrag, *-e* †, *m.* **1.** införande, inskrifning,

afv. det inskrifna. 2. inslag, väft. 3. förfång, afbräck, skada. **-ebūch**, *n.* inskrifningsbok, register. **-en**, *tr.* 1. bära in. 2. väfva in inslaget. 3. införa, inskrifva. 4. inbringa, afkasta.

ein‖träglich, *a.* indrägtig, inbringande, vinstgifvande. **-träglichkeit**, *f.* indrägtighet, fördelaktighet, inkomst. **-tragung**, *f.* inbärning m. m. se *eintragen*. **-tragungsamt**, *n.* inskrifnings- el. inregistreringsbyrå. **-tränken**, *tr.* 1. indränka. 2. *Jm etw.* ~ gifva ngn ngt att dricka, vanl. bild. låta ngn få sota för ngt. **-träufeln**, *tr.* indrypa. **-treffen**, *itr. s.* inträffa, a) anlända, b) tilldraga sig.

eintreib‖bār, *a.* som kan indrifvas. **-en**, I. *tr.* drifva, slå in. II. *itr. s.* drifvas in af stormen, floden. **-er**, *m.* en som indrifver, uppbördsman. **-ung**, *f.* indrifvande.

ein‖treten, I. *itr.* a) *s.* 1. inträda, *an js Stelle:* i ngns ställe. *In ein Amt* ~ tillträda ett ämbete, *in js Fußstapfen* ~ träda i ngns fotspår. 2. *Für jn* ~ a) komma i ngns ställe, ersätta ngn, b) ansvara för ngn, c) försvara, kläda skott för ngn, *für js Sache* ~ kämpa för, försvara ngn. 3. inträda, inträffa, hända. b) *h.* 4. trampa. *Tief* ~ efterlemna djupa spår. II. *tr.* 1. trampa, intrycka. *Sich* (dat.) *einen Dorn* ~ få en tagg i foten. 2. trampa ned, t. ex. *etw. in die Erde.* 3. trampa sönder, hål i. 4. *Die Schuhe* ~ kippa ned skorna. **-trichtern**, *tr.* gnm tratt hälla i, tratta i. **-trinken**, *tr.* dricka, insuga, uppsupa. **-tritt**, *m.* inträde. **-trittsgeld**, *n.* inträdesafgift. **-trocknen**, I. *itr. s.* torka in, uttorkas, utsina. II. *tr.* uttorka. **-tröpfeln**, **-tropfen**, I. *itr. s.* droppa in. II. *tr.* drypa in. **-tröpf[e]lung**, *f.* indrypning. **-tunken**, *tr.* doppa ned, doppa. **-üben**, *tr.* inöfva, öfva. **-übung**, *f.*

einver‖leiben, *tr.* införlifva. **-leibung**, *f.* **-nehmung**, *f.* hörande, inhämtadt utlåtande. **-standen**, *a.* ense. *Mit etw.* ~ *sein:* gå in på, gilla ngt. ~*?* går ni in därpå? ~*!* jag går in därpå! topp! **-ständigen**, I. *tr. Jn* ~ förmå ngn att gå in på ngt. II. *rfl.* gå in därpå. **-ständni[ĭ]s**, *n.* öfverensstämmelse, enighet, sämja. *Geheime* ~*se mit jm haben:* vara i hemligt förstånd med ngn. **-stehen**, I. *tr.* inbegripa, innefatta. II. *rfl.* 1. öfverensstämma. 2. gå in därpå.

ein‖wachsen, *itr. s.* växa in i ngt; bild. inrota sig. **-wage**, *f.* vigtsförlust. **-wägen**, I. *tr.* väga in, väga och lägga in. II. *rfl.* förlora i vigt gum utminutering. **-wägung**, *f.* **-walken**, *itr. s.* o. *rfl.* krympa vid valkning. **-wand**, *-e* †, *m.* invändning. **-wanderer**, *m.* invandrare. **-wandern**, *itr. s.* invandra. **-wand[e]rung**, *f.* **-wärts**, *adv.* inåt. ~ *gehen* el. *die Füße* ~ *setzen:* gå in med fötterna. **-wässern**, *tr.* vattenlägga, urvattna, urlaka. **-wässerung**, *f.* **-weben**, I. *tr.* 1. med el. liksom med en väfnad omgifva, innesluta. 2. väfva in, bild. infläta. II. *rfl.* krympa, blifva kortare gnm väfn. **-wechseln**, *tr.* tillväxla sig, inlösa. **-wechs[e]lung**, *f.* **-weichen**, *tr.* lägga i blöt o. dymedels uppmjuka. **-weichung**, *f.* **-weihen**, *tr.* inviga. **-weihung**, *f.* invigning. **-weisen**, *tr. Jn* ~ visa in, föra in ngn, anvisa ngn hans plats, hänvisa ngn till ngt. **-weisung**, *f.* **-wenden**, *tr.* invända. **-wendung**, *f.* invändning. **-werfen**, *tr.* 1. kasta in. 2. slå in, sönder, gnm stenkastning förstöra. 3. invända, yttra. **-werfung**, *f.* **-wickeln**, I. *tr.* 1. inveckla, insvepa, inlinda. 2. veckla, rulla ihop. II. *rfl.* svepa in sig; bild. veckla, trassla in sig. **-wick[e]lung**, *f.* **-wiegen**, *tr.* vagga till sömns; invagga. **-willigen**, *itr. h.* o. *tr.* [*In*] *etw.* (ack.) ~ gå in på ngt, gifva sitt bifall, samtycka till ngt. **-willigung**, *f.* bifall. **-windeln**, *tr.* inlinda. **-winden**, I. *tr.* 1. fläta in, omslingra. 2. böja in, leda in. II. *rfl.* slingra sig in. **-wintern**, *itr. s.* 1. frysa in. 2. öfverraskas af vintern. 3. opers. *es wintert ein:* det börjar bli vinter. **-winterung**, *f.* **-wirken**, I. *tr.* 1. virka in. 2. knåda in. II. *itr. h.* inverka. **-wirkung**, *f.*

einwohn‖en, I. *itr. h.* 1. *Bei jm* ~ bo hos ngn. 2. *Jm* ~ finnas i, vara egendomlig för ngn. ~*d:* inneboende. II. *rfl.* blifva hemmastadd, hemmavand. **-er**, -, *m.* **-erin**, *-nen*, *f.* invånare. **-erschaft**, *f.* samtliga invånare.

ein‖wölken, *tr.* hölja i moln. **-wollen**, *itr. h.* 1. vilja komma in. 2. *Das will mir nicht ein:* a) det vill ej gå in i mitt hufvud, b) det kan jag ej gå in på. **-wüchsig**, *a.* växt i ett, enhetlig. **-wühlen**, *tr.* gräfva in, ned, mylla ned. **-wurf**, *m.* inkast, invändning. **-wurzeln**, *itr. s.* o. *h.* samt *rfl.* få rotfäste, inrota sig. *Eingewurzelt:* inrotad; bild. orörlig, fastnaglad. **-wurz[e]lung**, *f.* **-zahl**, *f.* gram. singularis. **-zahlbār**, *a.* betalbar; förfallen. **-zahlen**, *tr.* inbetala, afbetala. **-zählen**, *tr.* 1. räkna in, räkna och lägga in. 2. medräkna. **-zahlung**, *f.* inbetalning. **-zählung**, *f.* in-, medräknande. **-zahnen**, *tr.* 1. med stift, med hake fästa. 2. tanda, förse med kuggar. **-zahnung**, *f.* **-zapfen**, *tr.* 1. tappa, *Wein in Flaschen:* vin på buteljer. 2. med tappar fästa, fastplugga. **-zapfung**, *f.* **-zaubern**, *tr.* trolla in. **-zäunen**, *tr.* inhägna. **-zäunung**, *f.* 1. inhägnande. 2. inhägnad. **-zehren**, *itr. s.* o. *rfl.* täras, minskas. **-zehrung**, *f.* **-zeichnen**, *tr.* rita, rista, skrifva in. **-zeichnung**, *f.*

Einzel‖aufzählung, *f.* detaljerad uppräkning, uppräkning af hvar och en för sig. **-ausgabe**, *f.* = *Einzeldruck.* **-ding**, *n.* ting för sig, enskild sak. **-druck**, *m.* särskild upplaga, särskildt tryck (för sig, ej ss. del af ett helt el. en serie). **-fall**, *m. Der* ~ hvarje fall för sig, hvarje särskildt fall. **-geschichte**, *f.* särskild historia om ett land, ett tidehvarf el. dyl., monografi. **-haft**, *f.* cellfängelse. **-heit**, *f.* enskildhet. **-kampf**, *m.* kamp man mot man, tvekamp. **-leben**, *n.* ens-

ligt lif, eremitlif. **-n,** *a.* enskild, särskild, hvar för sig, ensam, en och en, enda, enstaka, en och annan. *Jeder ~e:* hvar och en för sig, *im ~en:* i enskildheter. **-stimme,** *f.* 1. enskild röst. 2. solostämma. **-tanz,** *m.* solodans. **-verkauf,** *m.* minuthandel, minutförsäljning. **-wesen,** *n.* individ.

ein‖ziehen, I. *tr.* 1. draga in. 2. indrifva, t. ex. *Ausstände.* 3. inkalla, t. ex. *die Reserve.* 4. häkta, arrestera. 5. inhämta, t. ex. *Nachrichten.* 6. insuga, suga upp. 7. *Eine Mauer ~* låta en mur afsmalna uppåt, *eine Zeile ~* indraga, inrycka en rad, *die Segel ~* refva seglen. 8. inskränka, minska. 9. indraga. **II.** *rfl.* inskränka sig, minska sina utgifter. **III.** *itr. s.* 1. draga, tåga, flytta in. 2. insugas, uppsupas. **-ziehung,** *f.* **-zig,** *a.* 1. enda. *~ und allein:* endast, blott och bart. 2. ensam i sitt slag, makalös, oförliknelig, egendomlig. **-zuckern,** *tr.* insockra. **-zuck[e]rung,** *f.* **-zug,** *m.* intåg, inflyttning. **-zwängen, -zwingen,** *tr.* tvinga in.

Eis, *-es, 0, n.* 1. is. Bild. *aufs ~ führen:* sätta på det hala. 2. glass. **-bahn,** *f.* is-, skridskobana. **-baum,** *m.* isbrytare. **-blick, -blink,** *m.* isblink. **-bock, -brecher,** *m.* isbrytare. **-bruch,** *m.* islossning. **-en,** *sv.* I. *tr.* 1. förvandla till is. 2. isa, rensa från is. **II.** *itr.* 1. *h.* opers. frysa på. 2. *s.* frysa till is.

Eisen, *-, n.* järn. Bild. *von ~ sein:* hafva en bärghälsa, *Not bricht ~* nöden har ingen lag, *altes ~* skräp. **-bahn,** *f.* järnväg. **-bahnwärter,** *m.* banvakt. **-baum,** *m.* 1. träd med järnhård ved. 2. järnbeslagen stock. **-draht,** *m.* järn-, ståltråd. **-erde,** *f.* järnhaltig jord. **-farbig,** *a.* järngrå. **-fest,** *a.* järnhård. **-fleck,** *m.* rostfläck. **-fleckig,** *a.* som har rostfläckar. **-fresser,** *m.* F storkaxe, storskräflare. **-fresserisch,** *a.* F skräflande, skrytsam. **-gufs,** *m.* 1. järngjutning, järnsmältning. 2. gjutgods af järn. **-gufswa[a]re,** *f.* gjutgods af järn. **-hammer,** *m.* stångjärnshammare. **-hut,** *m.* 1. järnhjälm. 2. bot. stormhatt (Aconitum). **-hütte,** *f.* masugn. **-kies,** *m.* min. svafvelkis. **-kram,** *m.* 1. järnkramhandel. 2. järnskräp. **-krämer,** *m.* järnkramhandlare. **-mittel,** *n.* järnhaltigt läkemedel. **-ofen,** *m.* 1. järnugn. 2. masugn. **-schmelze, -schmelzhütte,** *f.* smältugn, masugn. **-schmied,** *m.* smed. **-schmiede,** *f.* smedja. **-stab,** *m.* järnstång. **-stein,** *m.* järnmalm. **-stufe,** *f.* järnmalmsstuff. **-wa[a]re,** *f.* järnvara. **-werk,** *n.* 1. smide (= järnsaker). 2. järnbruk. **-zeug,** *n.* järnsaker.

eis‖ern, *a.* af järn, järn-. **-esblick,** *m.* isande blick. **-fläche,** *f.* isyta, isfält. **-grube,** *f.* isgrop, iskällare. **-ig,** *a.* 1. ishöljd, isbetäckt. 2. isig, isande. **-kälte,** *f.* isande köld. **-kluft,** *f.* frostspricka i träd. **-klüftig,** *a.* sprucken af frost. **-kraut,** *n.* bot. isört. **-lauf,** *m.* skridskoåkning. **-läufer,** *m.* skridskoåkare. **-nagel,** *m.* brodd i hästskor. **-nebel,** *m.* rimfrost. **-netz,** *n.* vinternät, -not. **-pfahl,** *m.* ispåle, isbrytare. **-scholle,** *f.* isstycke, isflake. **-schrank,** *m.* isskåp. **-schuh,** *m.* skridsko. **-spiefs,** *m.* **-spitze,** *f.* isnål. **-umschlag,** *m.* kallt omslag med is. **-zacken, -zapfen,** *m.* istapp, ispigg. **-zeit,** *f.* istid, glacialperiod.

eitel, *a.* 1. tom, innehållslös, fåfänglig, förgänglig. 2. fåfäng, flärdfull, kokett, inbilsk, högmodig, *auf etw.* (ack.): öfver ngt. 3. vanl. oböjdt. idel, bara. **-keit,** *f.* 1. tomhet, brist på innehåll, fåfänglighet. 2. fåfänga, flärd, koketteri, högmod.

Eiter, *-s, 0, m.* var ur sår. **-beule,** *f.* böld, bulnad. **-bläschen,** *n.* **-blatter,** *f.* blemma, finne, kvisla. **-haft, -icht, -ig,** *a.* varartad, varig. **-n,** *sv. itr. h.* vara sig. **-ung,** *f.* varbildning.

Eiweifs, *-e, n.* ägghvita.

Ekel, I. *-s, 0, m.* 1. illamående. 2. äckel, vämjelse, motvilja, leda, afsmak. *Etw. ist jm zum ~* ngn är led, ledsen vid ngt. 3. F äcklig, vämjelig person. **II.** *a.* 1. äcklig, vämjelig. 2. *Es ist mir ~* jag mår illa. 3. kinkig. **-geruch,** *m.* vämjelig, vidrig lukt. **-haft,** *a.* äcklig, vämjelig, vidrig. **-haftigkeit,** *f.* äckel, vämjelse. **-ig,** *a.* 1. = *ekelhaft.* 2. förarglig, krånglig, kinkig. **-n,** *sv. itr. h., opers.* o. *rfl. Etw. ekelt mir, es ekelt mir* el. *mich vor etw.* (dat.), *ich ekle mich vor* el. *an etw.* (dat.) el. *einer* (gen.) *Sache:* jag känner äckel för, vämjes vid ngt. **-name[n],** *m.* öknamn.

ēklig = *ekelig.*

Ekstá‖se, *-n, f.* hänryckning, ekstas. **-tisch,** *a.* hänryckt, ekstatisk.

El‖asticität, *0, f.* elasticitet. **-ástisch,** *a.* elastisk. **-bogen** se *Ellbogen.* **-ch,** *-e, m.* älg. **-efánt,** *-en, m.* elefant. **-efántenkalb,** *n.* elefantunge. **-egánt,** *a.* fin, praktfull, elegant. **-egánz,** *0, f.* prakt, elegans. **-egíe,** *-[e]n, f.* elegi, känslofull, vemodig dikt. **-égisch,** *a.* känslofull, vemodig, elegisk.

Elektricität, *-en, f.* elektricitet. **-serreger,** *m.* elektromotor. **-sleiter,** *m.* elektricitetsledare, konduktor. **-sträger,** *m.* elektrofor.

el‖éktrisch, *a.* elektrisk. **-ektrisíeren,** *sv. tr.* elektrisera. **-ektrisíermaschine,** *f.* elektricitetsmaskin. **-eménf,** *-e, n.* element.

elementár‖[isch], *a.* elementär, elementar-; ursprunglig, ur-. **-lehrer,** *m.* lärare i de första grunderna, vid en elementarskola. **-schule,** *f.* elementarskola, skola för nybegynnare, förberedande skola. **-unterricht,** *m.* elementär undervisning.

Elen, *-, n.* o. *m.* älg. **-d, I.** *-e, n.* o. *m.* älg. **II.** *-[e]s, 0, n.* 1. * främmande land, landsförvisning. 2. elände, nöd. **III.** (vid böjn. ofta *-*), äfv. **-dig,** *a.* 1. eländig, a) olycklig, beklagansvärd, nödlidande, utfattig, *~e Lage:* nöd, elände, b) ömklig, usel, jämmerlig. 2. klen, sjuk. **-diglich,** *adv.* eländigt. **-hirsch,** *m.* **-t[h]ier,** *n.* älg.

Elephánt se *Elefant.*

Eléve, *-n, m.* **Elévin,** *-nen, f.* lärjunge, elev.
elf, utan följ. subst. äfv. ✻ **elfe,** *a.* (oböjl. grundtal) elfva.
Elf[e], *-en, m.* alf. **-e,** *-n, f.* älfva.
Elfenbein, *n.* elfenben. **-arbeit,** *f.* elfenbensvara. **-e[r]n,** *a.* af elfenben, elfenbens-.
elfen‖haft, *a.* älflik, luftig. **-könig,** *m.* älfkonung. **-königin,** *f.* älfdrottning. **-reigen, -tanz,** *m.* älfdans.
Elf‖er, *-,* *m.* elfva m. m. se *Fünfer.* **-erlei,** oböjl. *a.* elfvahanda. **-in** se *Elfe.* **-te,** *a.* (ordningstal) elfte. **-tehalb,** *a.* tio och en half. **-tel,** *-, n.* elftedel. **-tens,** *adv.* för det elfte.
el‖idieren, *sv. tr.* elidera, utstöta. **-ite,** *0, f.* elit, utvaldt manskap. **-ixir,** *-e, n.* elixir. **-k** = *Elch.*
Ell‖bogen, *m.* armbåge. **-e,** *-n, f.* aln. **-enbogen** = *Ellbogen.* **-enbreit,** *a.* alnsbred. **-enmafs,** *n.* alnmått. **-enreiter, -enritter,** *m.* F riddare af alnen (skämts. om lärftskramhandlare, bodbetjänter). **-enwa[a]re,** *f.* alngods. **-enweise,** *adv.* alnvis, alntals. **-enzahl,** *f.* antal alnar. **-er** = *Erle.* **-ern** = *erlen.* **-ipse,** *-n, f.* ellips. **-iptisch,** *a.* elliptisk.
Ell‖msfeuer, *n.* elmseld. **-oquénz,** *0, f.* vältalighet. **-ritze,** *-n, f.* elritsa. **-sasser, -sässer,** *I. -, m.* elsassare. *II.* äfv. **-sässisch,** *a.* elsassisk. **-se,** *-n, f.* 1. = *Erle.* 2. stamsill. 3. Elsa.
Elster, *-n, f.* skata. **-[n]auge,** *n.* liktorn.
elter‖lich, *a.* föräldra-, t. ex. ~*e Liebe:* föräldrakärlek. **-mutter** se *Ältermutter.* **-n,** *pl.* föräldrar. **-vater** se *Ältervater.*
Emáil, *-s, n.* **-le,** *-n, f.* emalj. **-lieren,** *sv. tr.* emaljera. **-lierung,** *f.* emaljering.
Emancip‖ation, *-en, f.* emancipation, frigörelse. **-ieren,** *sv. tr.* emancipera, frigöra. **-ierung,** *f.* emancipation, frigörelse.
Em‖ballage, *-n, f.* 1. inpackning. 2. omslag. **-ballieren,** *sv. tr.* packa in, slå in. **-bárgo,** *-s, m.* o. *n.* kvarstad å fartyg. **-blém,** *-e, n.* sinnebild. **-blemátisch,** *a.* sinnebildlig. **-bryo,** *-os* el. *-ónen, n.* embryo.
Emend‖ation, *-en, f.* emendation, förbättring. **-ieren,** *sv. tr.* förbättra, rätta, återställa i sitt ursprungliga skick.
emeritier‖en, *sv. tr.* pensionera. *Emeritiert:* pensionerad, emeritus. **-ung,** *f.*
Eméute, *-n, f.* myteri, uppror.
Emigr‖ánt, *-en, m.* emigrant, utvandrare. **-ation,** *-en, f.* emigration, utvandring. **-ieren,** *sv. itr. s.* emigrera, utvandra.
eminén‖t, *a.* eminent, framstående, utmärkt. **-z,** *-en. f.* eminens.
Em‖ír, *-e, m.* emir. **-issár,** *-e, m.* emissarie, utskickad, hemlig kunskapare. **-ittieren,** *sv. tr.* utsläppa i rörelsen, sätta i omlopp. **-ittierung,** *f.*
Emmerling, *-e, m.* = *Ammer.*
Emoluménte, *-e, n.* sportler.
empfáhen,* föråldr. o. poet. = *empfangen.*
Empfang, *-[e]s, 0, m.* emottagande, erhållande. *In* ~ *nehmen:* mottaga. **-en,*** *I. tr.* mottaga, erhålla. *II. itr. h.* befruktas, blifva hafvande.
Empfáng‖er(in), *m.* (*f.*) emottagare, adressat. **-lich,** *a.* mottaglig. **-lichkeit,** *f.* mottaglighet. **-ni[f]s,** *-se, f.* befruktning, aflelse.
Empfáng[s]‖anzeige, *f.* underrättelse om en saks emottagande, mottagningsbevis. **-bescheinigung,** *f.* kvitto. **-bestätigung,** *f.* = *Empfangsanzeige.* **-nahme,** *f.* mottagande, erhållande. **-schein,** *m.* kvitto. **-station,** *f.* ankomststation, bestämmelseort. **-zimmer,** *n.* mottagningsrum.
Empféhl, *-e, m.* = *Empfehlung.* **-bar,** *a.* som kan rekommenderas. **-en,** *st.** *I. tr.* anbefalla, förorda, rekommendera. *Ein* ~*des Áufsere:* ett tilltalande yttre, *sich* (dat.) *etw. empfohlen sein lassen:* a) göra för ngt hvad man kan, b) taga ngt till hjärtat, ~ *Sie mich Ihrem Herrn Vater:* framför min vördnad, min vördnadsfulla hälsning till er far. *II. rfl.* 1. *Es empfiehlt sich, dafs:* det är bäst, är att förorda att. 2. säga adjö, taga farväl, gå sin väg; F taga till harvärjan, draga sig ur spelet, försvinna. *Ich empfehle mich* [*Ihnen*]*:* adjö, farväl. **-enswert[h],** **-enswürdig,** *a.* värd att förordas. **-ung,** *f.* 1. förord, rekommendation. 2. vördnadsbetygelse, vördsam hälsning. *Jm seine* ~ *machen:* betyga ngn sin vördnad.
empfíndl‖bar, *a.* 1. förnimbar. 2. känslig, känslosam. **-barkeit,** *f.* 1. förnimbarhet. 2. känslighet, känslosamhet. **-elei,** *-en, f.* F öfverdrifven känslighet, pjunk, sentimentalitet. **-eln,*** *sv. itr. h.* vara öfverdrifvet känslig, pjunka. ~*d:* sentimental, pjunkig. **-en,*** *I. tr.* känna, märka, förnimma. *Etw. sehr übel* ~ upptaga ngt mycket illa, såras af ngt. *II. rfl.* 1. *Sich selbst* ~ vara vid sans. 2. *Sich so und so* ~ känna sig så eller så till mods, *sich als etw.* ~ känna sig vara ngt, vara medveten om att man är ngt. *III. itr. h.* känna, vara begåfvad med känslor. **-ler,** *-, m.* **-lerin,** *-nen, f.* pjunkig, sentimental person. **-lich,** *a.* 1. känslig, *gegen die Kälte:* för kölden. 2. snarsticken, lättretlig, stött. 3. kännbar, betydande. ~*e Kälte:* stark, bitande köld, ~*er Schmerz:* djup smärta. **-lichkeit,** *f.* 1. känslighet. 2. snarstickenhet, lättretlighet. **-ni[f]s,** *-se, f.* o. *n.* = *Empfindung.* **-sam,** *a.* känslig, känslosam; sentimental. **-samkeit,** *f.* känslighet, känslosamhet; sentimentalitet. **-ung,** *f.* förnimmelse, känsla.
Empfindungs‖drang, *m.* känslosvall. **-eigenheit,** *f.* idiosynkrasi. **-fähig,** *a.* i stånd att känna, begåfvad med känslor. **-fähigkeit, -kraft,** *f.* känslo-, förnimmelseförmåga. **-los,** *a.* känslolös, okänslig.
Emphálse, *-n, f.* emfas, eftertryck. **-tisch,** *a.* emfatisk, eftertrycklig, uttrycksfull.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

empírisch, *a.* empirisk, grundad på erfarenhet. **Empór, I.** *-e, m.* läktare. **II.** *adv.* upp, uppåt. Bildar talrika oäkta verbala sms., af hvilka nedanstående anföras som exempel. **-arbeiten,** *rfl.* arbeta sig upp. **-blühen,** *itr. s.* blomstra upp. **-bringen,** *tr.* skaffa, hjälpa upp. **-dringen,** *itr. s.* tränga, komma, arbeta sig upp, gå framåt. **-e,** *-n, f.* = **1.** *Empor I.* **2.** *Emporium.* **empórlen,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** ✻ upplyfta, höja. **2.** uppvigla, upphetsa. **3.** uppreta, förtörna, uppröra. **II.** *rfl.* **1.** höja sig. **2.** göra upprör, (upp)resa sig. **-er,** *-, m.* upprorisk, upprorsmakare, rebell. **-erisch,** *a.* upprorisk. **empórlfahren,** *itr. s.* **1.** fara, springa upp. **2.** fara uppför, uppåt. **-flammen,** *itr. s.* blossa upp. **-geschofs,** *n.* öfre våning. **-ium,** *-um[s], -en* el. *-a, n.* handelsplats, stapelort. **-kirche,** *f.* läktare. **-kommen,** *itr. s.* komma upp, bild. komma sig upp. **-kömmling,** *-e, m.* uppkomling. **-lassen,** *tr.* släppa upp. **-raffen,** *rfl.* med möda resa sig, rycka upp sig. **-ragen,** *itr. h.* höja sig, resa sig. **-richten,** *tr.* resa upp. **-steigen,** *itr. s.* **1.** stiga uppåt. **2.** resa sig, höja sig.

Empórung, *f.* **1.** uppvigling. **2.** uppror, resning. **3.** vrede, harm, ovilja. **-sgeist,** *m.* upprorsanda. **-ssüchtig,** *a.* upprorisk.

emsig, *a.* trägen, ihärdig, idog, flitig, oförtruten. **-keit,** *f.* trägenhet m. m. se föreg.

Encláve, *-n, f.* enklav.

Encyklopädíe, *-[e]n, f.* encyklopedi.

Endlabsicht, *f.* ändamål, syfte. **-ausspruch, -bescheid,** *m.* slutdom. **-e,** *-s, -n, n.* **1.** ände, slut. *Am letzten* ~ till sist, ~ *dieses Monats:* i slutet af denna månad, *zu* ~ *gehen* el. *sich zu* ~ *neigen:* närma sig, lida mot slutet, *einer* (dat.) *Sache ein* ~ *machen:* göra slut på en sak, ~ *gut, alles gut:* är slutet bra, är allting bra, *etw. zu* ~ *bringen* el. *führen:* afsluta, fullborda ngt, *Klagen ohne* ~ oupphörliga klagomål, *Faselhans und kein* ~ en oförbätterlig slarfver, *Göthe und kein* ~ Göthe om och om igen, oupphörligt Göthe, *mit seinem Latein, mit seiner Kunst zu* ~ *sein:* ej veta hvad man skall göra, vara i förlägenhet, *an allen Ecken und* ~*n:* på alla håll och kanter, *am* ~ till sist, till på köpet, till och med, när allt kommer omkring, *zu dem* ~ till den ändan. **2.** stycke, bit. *Es ist ein ganzes* ~ *bis dahin:* det är långt härifrån och dit. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* afsluta, sluta, fullborda. **II.** *rfl.* sluta. **III.** *itr. h.* sluta. *Mit etw.* ~ sluta, sluta upp, upphöra med ngt, *in etw.* (ack. el. ✻ dat.) ~ sluta med ngt. **-esbezeichnete(r), -esunterschriebene(r),** *m.* undertecknad. **-gültig,** *a.* afgörande, definitiv. **-igen,** *sv.* = *enden.* **-igung,** *f.* afslutande, slut. **-ivie,** *-n, f.* bot. endivia. **-lich,** *a.* **1.** ändlig, begränsad. **2.** slutlig, afgörande. **3.** ändtlig; vanl. adv. ändtligen, slutligen. **-lichkeit,** *f.* ändlighet. **-los,** *a.* ändlös, oändlig. **-losigkeit,** *f.* ändlöshet, oändlighet. **-schaft,** *f.* slut, afslutning, gräns. *Seine* ~ *erreichen:* nå sitt slut. **-ung,** *f.* ändelse. **-ursache,** *f.* ursprunglig anledning, yttersta grund. **-ziel,** *n.* **-zweck,** *m.* slutligt mål, yttersta ändamål.

Enllergíe, *0, f.* energi, handlingskraft, eftertryck. **-érgisch,** *a.* energisk, eftertrycklig.

eng = *enge I.*

engagíeren, *sv. tr.* **1.** engagera, anställa, taga i tjänst. **2.** upptaga, uppbjuda till dans.

englanschliefsend, *a.* tätt åtsittande. **-brüstig,** *a.* trångbröstad. **-e, I.** *a.* trång, tät. *Sich* ~ *anlegen:* sitta åt (om kläder), ~ *Kämme:* fina (fintandade) kammar, bild. *im* ~*ren Sinne:* i (mera) inskränkt bemärkelse, ~ *Freundschaft:* intim vänskap. **II.** *-n, f.* **1.** trånghet, brist på utrymme; inskränkthet. **2.** trängsel. **3.** trångt ställe, pass; sund; bild. trångmål, t. ex. *jn in die* ~ *treiben:* hårdt ansätta ngn.

Engel, *-, m.* ängel. **-bild,** *n.* änglabild. **-brot,** *n.* himlabröd, manna. **-fromm,** *a.* änglafrom. **-haft,** *a.* änglalik. **-macherei,** *0, f.* engelmacherei (yrke att taga dibarn i vård för att utan yttre våld gnm vanskötsel beröfva dem lifvet). **-s-** = *Engel-.*

englen. *sv.* **I.** *tr.* göra smalare, trängre, hoptrycka. **II.** *rfl.* afsmalna, blifva trängre. **-erling,** *-e, m.* larv af ållonborren och oxstynget. **-halsig,** *a.* trånghalsad. **-herzig,** *a.* trånghjärtad, trångbröstad, småsinnad. **-herzigkeit,** *f.* småsinne. **-land,** *n.* England. **-länder,** *-, m.* engelsman. **-länderin,** *-nen, f.* engelska. **-lisch, I.** *a.* engelsk. *Sich* ~ *empfehlen:* gå utan att säga farväl. **II.** *n.* engelska (språket). jfr *deutsch II.* **-lisieren,** *sv. tr.* stubbsvansa hästar.

Engrós|händler, -síst, *-en, m.* grosshandlare.

Enkel, *-, m.* **1.** barnbarn. **2.** efterkommande. **-in,** *-nen, f.* son- el. dotterdotter. **-kind,** *n.* barnbarnsbarn. **-welt,** *f.* eftervärld.

enórm, *a.* enorm, oerhörd.

enrollíeren, *sv. tr.* införa i mönsterrullan.

entlädeln,* *tr. Jn* ~ fråntaga ngn adelskapet, degradera ngn. **-ärten,*** **I.** *tr.* försämra. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* urarta, vanslägtas, försämras. **-ärtung,** *f.* **-äufsern,*** *tr.* o. *rfl. Ein Ding* el. *sich eines Dinges* ~ göra sig af med, afyttra en sak. **-äufserung,** *f.* **-béhren,*** *tr.* o. *itr. h. Eine* el. *einer* (gen.) *Sache* ~ undvara en sak. **-béhrlich,** *a.* umbärlig. **-béhrlichkeit,** *f.* umbärlighet. **-béhrung,** *f.* umbärande, försakelse. **-bíeten,*** *tr.* **1.** bjuda, anbefalla, meddela. *Jm seinen Gruſs* ~ hälsa (på) ngn. **2.** *Zu sich* ~ kalla till sig, sammankalla. **-bíetung,** *f.* **-bínden,*** *tr.* **1.** frigöra, befria, lösa, *eines Eides:* från en ed. **2.** förlösa, förlossa. **-bíndung,** *f.* **1.** frigörande, befrielse. **2.** förlossning, nedkomst. **-bíndungsan-**

zeige, *f.* födelseannons. **-blättern,*** **I.** *tr.* aflöfva. **II.** *rfl.* aflöfvas, fälla bladen, löfvet. **-blätterung,** *f.* **-blöden,*** *rfl.* **1.** djärfvas, drista. **2.** skämmas. **-blöfsen,*** **I.** *tr.* blotta, utblotta. *Den Degen* ~ draga värjan. **II.** *rfl.* blotta sig, kläda af sig. *Sich von etw.* ~ utblotta sig på ngt. **-blöfsung,** *f.* **-blühen,*** *itr. s.* spricka ut, uppblomstra ur ngt. **-blümen, -blümen, -blüt[h]en,*** *tr.* afplocka blommorna af; bild. *etw.* ~ beröfva ngt dess fägring. **-bréchen,*** **I.** *itr. s.* bryta fram. **II.** *rfl.* **1.** undandraga sig, *einer* (gen.) el. *von einer Sache:* en sak. **2.** *Sich nicht* ~ *können zu:* ej kunna underlåta att. **-brénnen,*** *itr. s.* tändas, blossa upp. **-bürden,*** *tr.* afbörda, frigöra. **-bürdung,** *f.* **-décken,*** *tr.* **1.** upptäcka. **2.** uppenbara. **-décker,** *-, m.* upptäckare. **-déckung,** *f.* upptäckt. **-dúnkeln, -dűstern,*** *tr.* upplysa. **-e,** *-n, f.* and, anka. *Wie eine bleierne* ~ *schwimmen:* simma som en gråsten. **-éhren,*** *tr.* vanära, skända, illa berykta. **-éhrer,** *-, m.* vanärare, skändare. **-éhrung,** *f.* vanärande, skändande. **-éignen,*** *tr.* o. *rfl.* afhända (sig), *einer* (gen.) *Sache:* en sak. **-éignung,** *f.* **-éilen,*** *itr. s.* skynda bort; snabbt förflyta. **-éisen,*** *tr.* frigöra från is. **-éisung,** *f.* **-érben,*** *tr.* göra urarfva. **-érbung,** *f.* **-erhaken,** *m.* änterhake. **-erich, -e,** *m.* andrake, ankbonde. **-ern,** *sv. tr.* äntra. **-erung,** *f.* **-fáchen,*** *tr.* upptända, underblåsa. **-fáhren,*** *itr. s.* undkomma, halka ur händerna, undfalla. **-fállen,*** *itr. s. Mir ist etw.* ~ jag har tappat ngt, bild. glömt ngt. **-fálten,*** **I.** *tr.* vika isär, veckla upp, breda ut; bild. utveckla, upprulla. **II.** *rfl.* **1.** utveckla sig, upprullas, spricka ut. **2.** *Seine Stirne entfaltete sich:* vecken i hans panna försvunno. **-fáltung,** *f.* **-fárben,*** **I.** *tr.* borttaga färgen ur. **II.** *rfl.* mista färgen, blifva färglös, urblekt, blekna, blekas. **-fárbung,** *f.* **-fásern,*** **I.** *tr.* rispa upp. *Entfasert* afv.: trådsliten. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* rispa sig.

entférn||en,* *sv. tr.* aflägsna. **-t,** *a.* **1.** aflägsen, fjärran, på afstånd. *Weit* ~ *zu* el. *dafs:* långt ifrån att. **2.** frånvarande. **3.** *Nicht die* ~*este Ursache:* icke den ringaste anledning, *nicht im* ~*esten:* icke det ringaste, långt därifrån. **-terweise,** *adv. Nicht* ~ ingalunda, på intet vis. **-theit,** *f.* afstånd. **-ung,** *f.* **1.** aflägsnande. **2.** afstånd.

ent||fésseln,* *tr.* frigöra. **-fésselung,** *f.* **-féstigen,*** *tr. Eine Stadt* ~ nedrifva fästningsverken omkring en stad. **-féstigung,** *f.* **-fétten,*** *tr.* borttaga fettet från, göra mager. **-féttung,** *f.* **-fiedern,*** *tr.* afplocka fjädrarne af. **-flämmen,*** **I.** *tr.* antända, sätta i brand; bild. elda, hänföra. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* fatta eld, uppblossa, råka i eld och lågor, hänföras. **-flämmung,** *f.* **-flättern,*** *itr. s.* fladdrande flyga bort. **-fléischen,*** *tr.* borttaga köttet från; utmagra. *Entfleischt:* köttlös. **-fliegen,*** *itr. s.* flyga bort, sin kos. **-flíehen,*** *itr. s.* fly, fly undan, undkomma. **-flíefsen,*** *itr. s.* utflyta, *einer* (dat.) *Sache:* ur ngt. *Thränen entflossen ihren Augen:* tårar strömmade ur hennes ögon. **-flűchten** = *entfliehen.* **-frémden,*** **I.** *tr.* [*Von*] *jm etw.* ~ afvända ngt från ngn, göra ngt främmande för, afvogt mot ngn. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* blifva främmande, ogynnsamt stämd. **-frémdung,** *f.* **-führen,*** *tr.* bortföra, bortröfva, enlevera. **-führer,** *m.* en som bortför ngt; röfvare. **-führung,** *f.* bortförande, enlevering.

entgégen, *prep.* med dat. o. *adv.* mot, emot, tillmötes. Bildar talrika oäkta sms. med verb, vanl. styrande dat., af hvilka nedanstående anföras som exempel. **-arbeiten,** *itr. h.* motarbeta, *jm:* ngn. **-bringen,** *tr. Jm etw.* ~ möta ngn med ngt, bringa ngn ngt. **-eilen,** *itr. s. Jm* ~ skynda emot ngn, ngn tillmötes. **-fahren,** *itr. s.* fara emot, *jm:* ngn. *Dem Winde* ~ fara mot vinden. **-gehen,** *itr. s.* gå emot, tillmötes, möta. *Einer Lösung* ~ närma sig en lösning, en förklaring. **-halten,** *tr.* hålla emot, jämföra. **-handeln,** *itr. h.* handla emot, t. ex. *einer Regel. Jm* ~ motarbeta ngn. **-kommen,** *itr. s. Jm* ~ komma emot, möta ngn, bild. möta ngn på halfva vägen, hjälpa ngn. **-sehen,** *itr. h.* emotse, afvakta, *einer* (dat.) *Sache:* en sak. *Dem Tode ruhig* ~ lugnt gå döden till mötes. **-sein,** *itr. s. Jm* ~ a) vara ngn tillmötes, b) vara af motsatt åsigt mot, motarbeta ngn. **-setzen,** *tr.* motsätta. **-stehen,** *itr. s.* stå emot, stå i vägen för, motsätta sig, *jm:* ngn. **-tragen,** *tr. Jm etw.* ~ bära ngt emot ngn, bild. bemöta ngn med ngt. **-treten,** *itr. s.* möta, uppträda mot. **-wirken,** *itr. h.* motverka, *jm:* ngn.

ent||gégnen,* *itr. h.* svara, genmäla, bemöta. **-gégnung,** *f.* svar, genmäle, inkast. **-géhen,*** *itr. s.* undgå, *jm:* ngn. *Die Gelegenheit* ~ *lassen:* låta tillfället gå sig ur händerna. **-gélt,** *-[e]s, 0, m.* o. *n.* ersättning, lön, vedergällning. **-gélten*,** *tr.* umgälla. **-géltung,** *f.* **-gléisen,*** *itr. s.* urspåra. **-gléisung,** *f.* **-gléiten,*** *itr. s.* glida, slinta, halka ut, ur handen. **-glímmen,*** *itr. s.* fatta eld, tändas. **-glühen,*** *itr. s.* börja glöda. **-göttern,*** *tr.* afklåda ngn, ngt dess gudomlighet, beröfva ngt dess gudar. **-grűnen,*** *itr. s.* grönskande skjuta upp, *der* (dat.) *Erde:* ur marken. **-gürten,*** *tr.* aftaga gördeln, gjorden af. **-háaren,*** *tr.* beröfva ngn håret, aftaga håret af. **-háarung,** *f.* **-hálten,*** **I.** *tr.* innehålla, innesluta. **II.** *rfl.* afhålla sig, *einer* (gen.) *Sache:* från en sak. **-háltsām,** *a.* återhållsam. **-háltsamkeit, -háltung,** *f.* återhållsamhet. **-hárten,*** *tr.* uppmjuka. **-hártung,** *f.* **-háupten,*** *tr.* halshugga. **-háuptung,** *f.* **-háuten,*** *tr.* draga huden af, flå. **-háutung,** *f.* **-hében,*** *tr.* frigöra, befria, *einer* (gen.) *Sache* el. *von etw.:* från ngt. *Jn seines Amtes* ~ a) befria ngn från

hans ämbetsåligganden, b) afsätta ngn. **-hébung,** *f.* **-héiligen,*** *tr.* vanhelga, oskära. **-héiliger,** *-, m.* en som vanhelgar. **-héiligung,** *f.* vanhelgande, oskärande. **-hólzen,*** *tr.* hugga bort träden från, afröja. **-hólzung,** *f.* **-hüllen,*** *tr.* aftäcka, afhölja, afslöja, röja, uppenbara, visa. **-hüllung,** *f.* **-hülsen,*** *tr.* skala, sprita.

enthusi||asmieren, *sv. tr.* hänföra, elda. **-ásmus,** *-, 0, m.* entusiasm, hänförelse. **-ást,** *-en, m.* entusiast. **-ástisch,** *a.* entusiastisk, hänförd.

ent||jóchen,* *tr.* taga oket af, bild. befria. **-kánten,*** *tr.* aftaga kanterna af. **-kéimen,*** *itr. s.* skjuta upp, växa upp, *der* (dat.) *Erde:* ur jorden. **-kérkern,*** *tr.* befria ur fängelse, frigifva. **-kérnen,*** *tr.* taga kärnorna ur. **-kétten,*** *tr.* befria från bojorna. **-kléiden,*** *tr.* afkläda, blotta. **-kléidung,** *f.* **-knéchten,*** *tr.* befria från slafveri. **-knóspen,*** *itr. s.* o. *rfl.* spricka ut. **-kómmen,*** *itr. s.* undkomma. **-kórken,*** I. *tr.* draga upp korken ur. II. *rfl. Die Flasche hat sich entkorkt:* korken har sprungit ur flaskan. **-kráft[ig]en,*** I. *tr.* 1. försvaga. 2. förklara ogiltig, annullera. II. *rfl.* försvagas. **-kráft[ig]ung,** *f.* **-láden,*** *tr.* befria, frigöra, urladda. **-ládung,** *f.* **-láng,** *prep.* med ack. el. gen. el. dat. samt *adv.* med *an* o. dat. längs, längs med, längs efter, t. ex. *den Flufs* ∼ el. *an dem Flusse* ∼ *fahren:* fara längs floden. **-lárven,*** *tr.* aftaga masken af, demaskera, blotta. **-lássen,*** *tr.* entlediga, afskeda; frigifva, lösa, frikalla, *jn seiner Verpflichtungen:* ngn från hans förpligtelser; aftacka, utmönstra, kassera. **-lássung,** *f.* entledigande, afskedande, afsked, frigifvande. *Seine* ∼ *einreichen:* inlemna sin afskedsansökan. **-lásten,*** *tr.* befria, fritaga, *jn einer* (gen.) el. *von einer Sache:* ngn från en sak. **-lástung,** *f.* **-láuben,*** *tr.* aflöfva. **-láufen,*** *itr. s.* springa bort, sin kos, rymma, *jm:* från ngn, *dem Dienste:* ur tjänsten; undfly, undgå, *der* (dat.) *Gefahr:* faran. **-lédigen,*** I. *tr.* entlediga, befria, fritaga, *jn einer* (gen.) el. *von einer Sache:* ngn från en sak. II. *rfl.* befria, fritaga sig, göra sig kvitt från. *Sich eines Auftrages* ∼ uträtta ett ärende. **-lédigung,** *f.* **-léeren,*** I. *tr.* tömma. II. *rfl.* tömmas, blifva tom. **-léerung,** *f.* **-légen,** *a.* aflägsen. **-légenheit,** *f.* aflägsenhet, aflägset läge. **-léhnen,*** *tr.* låna, *jm etw.* el. *etw. von jm:* ngt af ngn. **-léhner,** *-, m.* låntagare, en som lånar ngt. **-léhnung,** *f.* lånande, lån. **-léiben,*** *tr.* taga afdaga, döda. **-léibung,** *f.* **-léihen** = *entlehnen.* **-lócken,*** *tr.* aflocka. **-mánnen,*** *tr.* 1. borttaga manskapet från. 2. kastrera. snöpa; bild. försvaga, förslappa. **-mánnung,** *f.* **-másten,*** *tr.* afmasta. **-mástung,** *f.* **-ménschen,*** *tr.* göra omänsklig, afv förandliga. *Entmenscht:* omänsklig, vild, djurisk; öfvermänsklig. **-ménschtheit,** *f.* omänsklighet, djuriskhet; det öfvermänskliga i ngt. **-ménschung,** *f.* att göra omänsklig, förvildande, förandligande. **-múmmen,*** *tr.* demaskera, afslöja. **-múmmung,** *f.* **-mút[h]igen,*** *tr.* göra modlös, modfäld. **-mút[h]igung,** *f.* **-náhme,** *-n, f.* borttagande, lån. **-néhmen,*** *tr.* 1. taga, låna ur, från ngt, t. ex. [*aus*] *einem Buche* ∼ taga ur en bok, *jm etw.* ∼ taga ngt från ngn, befria ngn från ngt, *der Heimat* ∼ bortrycka, bortföra ur hemmet. 2. sluta till ngt af ngt. 3. hand. *auf jn Geld* ∼ draga växel på ngn. **-nérven,*** I. *tr.* försvaga, enervera. II. *rfl.* försvagas, enerveras. **-nérvung,** *f.* **-núchtern,*** I. *tr.* göra nykter. II. *rfl.* 1. äta sitt första mål så att man ej är fastande längre. 2. nyktra till. **-núchterung,** *f.* **-pánzern,*** I. *tr.* aftaga pansaret af. II. *rfl.* aflägga pansaret. **-pánzerung,** *f.* **-pésten,*** *tr.* desinficera. **-péstung,** *f.* **-pfrópfen,*** *tr.* draga upp korken ur. **-préssen,*** *tr.* af-, utprässa. **-púppen,*** *rfl.* krypa ur puppan; bild. visa sig sådan man är. **-púppung,** *f.* **-quálmen,*** *itr. s.* ryka ut, *dem Ofen:* ur ugnen. **-quéllen,*** *itr. s.* välla fram, *der* (dat.) *Erde:* ur jorden. **-rát[h]en,** *tr.* o. *itr. h. Eine* el. *einer* (gen.) *Sache* ∼ undvara en sak. **-rát[h]seln,*** I. *tr.* förklara, tyda, gissa. II. *rfl.* blifva tydlig, få sin förklaring. **-rát[h]selung,** *f.* **-ráuschen,*** *itr. s.* brusa fram, *dem Felsen:* ur klippan. **-rée, -s,** I. *n.* inträdesafgift. II. *f.* inträde, tillträde. III. *f.* o. *m.* tambur. **-réifsen,*** *tr.* rycka, slita lös, *jm:* från ngn. **-réifsung,** *f.* **-rich se** *Enterich.* **-richten,*** *tr.* betala, erlägga, hembära. **-richtung,** *f.* **-riegeln,*** *tr.* regla upp, öppna. **-rieseln,*** *itr. s.* porlande rinna fram, *der* (dat.) *Erde:* ur jorden. **-rinden,*** *tr.* afskala. **-rindung,** *f.* **-ringen,*** *tr.* brottande fråntaga. **-rinnen,*** *itr. s.* 1. rinna ut, bort; förflyta. 2. undfly, undkomma. **-röllen,*** I. *itr. s.* rulla bort, ut, ned. *Thränen entrollten ihr:* tårar tillrade utför hennes kinder. II. *tr.* upprulla. **-rücken,*** *tr.* bortrycka, borttaga, *den Blicken js:* ur ngns åsyn. **-rúkkung,** *f.* **-rúnzeln,** I. *tr.* aflägsna rynkorna ur, släta, jämna. II. *rfl.* blifva slät, jämn; klarna. **-rüsten,*** I. *tr.* väcka harm hos, uppröra, förtörna. II. *rfl.* harmas, förtörnas. **-rüstung,** *f.* harm, ovilja, vrede. **-ságen,*** *itr. h.* o. *rfl.* afsäga sig, afstå ifrån, afträda, försaka, *einer* (dat. el. ✻ gen.) *Sache:* en sak. **-ságung,** *f.* afsägelse, försakelse. **-sátteln,*** *tr.* sadla af. **-sátz,** *m.* undsättning. **-sáuern,*** *tr.* borttaga syran ur. **-säuerung,** *f.* **-sáugen,*** *tr.* suga ut, *einer* (dat.) *Sache:* ur en sak. **-schádigen,*** I. *tr.* o. ✻ *itr. h.* godtgöra, hålla skadeslös, ersätta, t. ex. *jm* [*für*] *seine Mühe.* II. *rfl.* skaffa sig godtgörelse, hålla sig skadeslös. **-schádigung,** *f.* (skade)ersättning, godtgörelse. **-schäumen,*** *itr. s.* skummande framströmma, *dem Felsen:* ur klippan. **-schéid, -e,** *m.* afgörelse. **-schéiden,*** I. *tr.*

afgöra, bestämma. **II.** *rfl.* bestämma sig, afgöras.

Entscheidung, *f.* afgörande, bestämmelse; utslag. **-saugenblick,** *m.* afgörande ögonblick. **-sgrund,** *m.* bestämmande, afgörande skäl. **-skampf,** *m.* afgörande kamp.

ent‖schieden, *a.* afgjord, bestämd, utpräglad. **-schiedenheit,** *f.* bestämdhet. **-schläfen,*** *itr. s.* insomna, afsomna. **-schlägen,*** *rfl.* göra sig af med, göra sig kvitt, *einer* (gen.) *Sache:* en sak. *Sich eines Gedanken* ~ slå bort en tanke. **-schléichen,*** *itr. s.* smyga sig bort. **-schléiern,*** **I.** *tr.* afslöja. **II.** *rfl.* framträda, visa sig sådan man är. **-schléierung,** *f.* **-schlíefsen,*** **I.** *tr.* ✻ öppna, upplåta. **II.** *rfl.* besluta sig, bestämma sig. *Sich kurz* ~ fatta ett raskt beslut. **-schlíefsung,** *f.* **-schlóssen,** *a.* besluten, bestämd. *Kurz* ~ beslutsam. **-schlóssenheit,** *f.* beslutsamhet. **-schlúmmern,*** *itr. s.* inslumra, afsomna. **-schlüpfen,*** *itr. s.* glida undan, halka ur handen, undkomma, undslippa; undfalla. **-schlúfs,** *m.* beslut. **-schöpfen,*** *tr.* ösa, *den Fässern:* ur faten. **-schúldbar,** *a.* ursäktlig.

entschúldig‖en,* *tr.* ursäkta, urskulda, förlåta. **-ung,** *f.* urskuldande, ursäkt. **-ungsschreiben,** *n.* urskuldande skrifvelse. **-ungszettel,** *m.* skriftlig ursäkt för uteblifvande; sjukbetyg.

ent‖schwében,* *itr. s.* sväfva bort. **-schwéllen,*** *itr. s.* välla fram, *dem Berge:* ur bärget. *Den Ufern* ~ öfversvämma. **-schwinden,*** *itr. s.* aftaga, försvinna, bortdö. **-schwírren,*** *itr. s.* hvinande, surrande flyga bort. **-schwören,*** *rfl.* afsvärja, säga farväl åt, *dem Glück:* lyckan. **-séelen,*** *tr.* aflifva, döda. *Entseelt:* död. **-sénden,*** *tr.* afsända. **-sétzen,*** **I.** *tr.* **1.** *Jn einer* (gen.) *Sache* ~ afhända ngn en sak, *jn seines Amtes* ~ afsätta, afskeda ngn. **2.** förskräcka, förfära. **3.** undsätta. **II.** *rfl.* förfäras, förskräckas. **III.** *-s, -0, n.* förfäran, förskräckelse. **-sétzlich,** *a.* förfärlig, ryslig, förskräcklig. **-sétzlichkeit,** *f.* ryslighet, gräslighet. **-sétzung,** *f.* afsättning m. fl. se *entsetzen.* **-siegeln,*** *tr.* borttaga sigillet från, bryta. **-sieg[e]lung,** *f.* **-sínken,*** *itr. s.* sjunka ned, *dem Sessel:* från stolen. **-sínnen,*** *rfl.* påminna sig, minnas, *einer* (gen.) *Begebenheit:* en tilldragelse. **-sittlichen,*** *tr.* göra osedlig, moraliskt förstöra, demoralisera. **-sittlichung,** *f.* **-spínnen,*** **I.** *tr.* börja, anstifta. **II.** *rfl.* börja, uppstå, utveckla sig. **-sprechen,*** *itr. h.* motsvara, öfverensstämma med, *einer* (dat.) *Sache:* en sak. **-spríefsen,*** *itr. s.* spira, skjuta upp, *der* (dat.) *Erde:* ur marken. *Einer Familie entsprossen sein:* härstamma från en familj. **-springen,*** *itr. s.* **1.** springa bort, rymma. *Der Gefahr* ~ undfly faran. **2.** framspringa, framvälla. **3.** upprinna. **4.** framgå, härstamma. **-sprúdeln,*** *itr. s.* porla, välla fram, *dem Felsen:* ur klippan. **-sprühen,*** *itr. s.* spraka ut, fram, *dem Herde:* från härden. **-stálten,*** *tr.* vanställa. **-stáltung,** *f.* **-stámmen,*** *itr. s.* härstamma, [*von*] *jm:* från ngn. **-stéhen,*** *itr. s.* **1.** uppstå, uppkomma, blifva. *Was auch daraus* ~ *mag:* hvad som än må bli följden däraf. **2.** tryta, svika, lemna i sticket. **-stéhung,** *f.* ursprung, uppkomst, skapelse. **-stéhungsgeschichte,** *f.* skapelsehistoria. **-stéigen*** *itr. s.* uppstiga, *dem Meere:* ur hafvet. **-stéllen,*** *tr.* vanställa. **-stéllung,** *f.* **-strálen,*** *itr. s.* stråla fram, *einem Gegenstande:* ur ett föremål. **-strómen,*** *itr. s.* framströmma, *dem Berge:* ur bärget. **-stúrzen,*** *itr. s.* o. *rfl.* störta ut, fram, frambryta, *den Wolken:* ur molnen. **-sühnen, -sündigen,*** *tr.* försona, rena. **-sühnung, -sündigung,** *f.* **-täuschen,*** *tr.* upplysa om villfarelse, taga ur en villfarelse. **-täuschung,** *f.* **-thrónen,*** *tr.* detronisera, afsätta. **-thrónung,** *f.* **-übrigen,*** *tr.* **1.** befria, fritaga, *jn einer* (gen.) *Sache:* ngn från ngt. **2.** få öfver, inbespara. **-völkern,*** **I.** *tr.* göra folktom, ödelägga. **II.** *rfl.* blifva folktom. **-völkerung,** *f.* **-wáchsen,*** *itr. s.* **1.** växa upp, skjuta fram, *dem Boden:* ur marken. **2.** *Seinen Kleidern* ~ växa ur sina kläder, *der Rute* ~ *sein:* hafva växt ifrån riset. **-wáffnen,*** **I.** *tr.* afväpna. **II.** *rfl.* lägga bort, nedlägga vapnen. **-wáffnung,** *f.* **-wálden,*** *tr.* nedhugga skogen på, afröja. **-wáldung,** *f.* **-wässern,*** *tr.* bortleda vattnet från, dränera, torrlägga; befria från vattenhalt, rena. **-wásserung,** *f.* **-wéder** (afv. ⁴--), *konj.* antingen. **-wéiben,*** *tr.* göra okvinnlig. *Entweibt:* okvinnlig. **-wéichen,*** *itr. s.* fly, rymma, afvika; försvinna, utströmma. **-wéichung,** *f.* **-wéihen,*** *tr.* **1.** *Einen Priester* ~ skilja en präst från ämbetet. **2.** vanhelga, oskära. **-wéiher,** *-, m.* en som vanhelgar ngt. **-wéihung,** *f.* vanhelgande m. m. se *entweihen.*

entwénd‖en,* *tr.* hemligen borttaga, undan-, försnilla, stjäla. **-er,** *-, m.* undansnillare, tjuf. **-erisch,** *a.* tjufaktig. **-ung,** *f.* borttagande, försnillning, stöld.

ent‖wérfen,* *tr.* göra ett utkast till, skissera, teckna. *Einen Plan* ~ uppgöra en plan. **-wérfung,** *f.* **-wért[h]en,*** **I.** *tr.* minska värdet af, göra värdelös. **II.** *rfl.* sjunka i värde, blifva värdelös. **-wért[h]ung,** *f.* **-wickeln,*** *tr.* rulla upp, reda, utreda, utveckla, framställa, lägga i dagen, visa. **-wick[e]lung,** *f.* utveckling. **-wilde[r]n,*** *tr.* civilisera. **-winden,*** **I.** *tr. Jm etw.* ~ vrida ngt ur handen på ngn, våldsamt frånta ngn ngt. **II.** *rfl.* vrida, slita sig lös. **-wírren,*** **I.** *tr.* reda, utreda; bringa klarhet i. **II.** *rfl.* reda sig, blifva klar. **-wírrung,** *f.* **-wischen,*** *itr. s.* F undfly, undkomma, rymma. **-wóhnen,*** *itr. s.* blifva ovan vid, främmande för, *einer* (gen.) el. *eine Sache:* en sak. **-wöhnen,*** *tr.* vänja af. *Jn einer* (gen.) el. *von einer Sache* ~ vänja ngn af med ngt. **-wöhnung,** *f.* af-

vänjning. **-wölken,*** I. *tr.* befria från moln. *Entwölkt:* molnfri. II. *rfl.* blifva molnfri. **-würdigen,*** I. *tr.* minska i värde, nedsätta, förringa, förnedra. II. *rfl.* förringas; förnedra sig, nedlåta sig. **-würdigung,** *f.* **-würf,** *m.* utkast, skiss, plan. **-würzeln,*** *tr.* upprycka med rötterna. **-würzelung,** *f.* **-zäuhern,*** *tr.* lösa ur förtrollningen. **-zäuberung,** *f.* **-ziehen,*** *tr.* undandraga, fråntaga. *Jm Blut ∼* aftappa ngn blod, *das entzieht sich der Berechnung:* det är oberäkneligt. **-ziehung,** *f.*

entzifferbar, *a.* möjlig att uttyda. **-er,** **-,** *m.* uttydare. **-n,*** *tr.* tyda, uttyda, dechiffrera. **-ung,** *f.*

entzücken,* *itr. s.* ljunga, *dem Himmel:* från himlen. **-zücken,** I.* *tr.* hänrycka, hänföra, tjusa. II. **-s,** *0, n.* o. **-zückung,** *f.* hänförelse, förtjusning. *Zum Entzücken:* hänförande, förtjusande. **-zügeln,*** *tr.* aftaga tyglarna af, betsla af. Bild. *entzügelte Leidenschaft:* otygglad lidelse.

entzündbar, *a.* brännbar, eldfängd. **-barkeit,** *f.* eldfängdhet. **-en,*** I. *tr.* 1. antända, upptända. 2. inflammera. II. *rfl.* 1. antändas, fatta eld, råka i brand, uppblossa. 2. inflammeras. **-er,** **-,** *m.* en som antänder. **-lich** = *entzündbar.* **-ung,** *f.* 1. antändande. 2. inflammation.

entzwéi, *adv.* sönder, itu, isär. F *er ist vor Freude ganz ∼* han är alldeles utom sig af glädje. **-brechen,** I. *tr.* bryta sönder. II. *itr. s.* gå sönder, brista. **-bringen,** *tr.* lyckas få sönder. **-en,*** *sv.* I. *tr.* stifta, åstadkomma oenighet mellan, söndra. II. *rfl.* blifva oense, osams, fiender. **-fallen,** I. *itr. s.* falla och gå sönder, sönderslås. II. *tr. Sich* (dat.) *einen Arm ∼* falla och bryta af en arm. **-gehen,** *itr. s.* gå isär, gå sönder. **-machen,** *tr.* bryta, slå sönder. **-platzen,** *itr. s.* spricka sönder. **-reifsen,** I. *tr.* slita, rifva sönder. II. *itr. s.* gå sönder. **-springen,** *itr. s.* springa sönder. **-ung,** *f.* tvist, splitt, splittring, tvedrägt.

Enzian, *-e, m.* stålört (Gentiana).

Epaulétt, *-[e]s, -s, n.* **-e,** *-n, f.* epålett.

ephemér[isch], *a.* efemär, kort, ovaraktig. **-eu,** *-s, m.* o. ✻ *n.* murgröna. **-ór,** *-en, m.* efor, eforus. **-orát,** *-e, n.* eforusämbete. **-orus,** *-, -óren, m.* eforus.

Epidemíe, *-[e]n, f.* epidemi. **-démisch,** *a.* epidemisk. **-góne,** *-n, m.* 1. epigon, afkomling, ättling, pl. efterkommande. 2. efterbildare, kläpare. **-grámm,** *-e, n.* epigram.

Epik, *0, f.* epik, episk poesi. **-er,** *-, m.* epiker, episk skald.

Epikurläer, *-éer, -, m.* epikuré, vällusting. **-äisch,** *-éisch, a.* epikureisk, vällustig.

Epilepsíe, *-[e]n, f.* fallandesot, epilepsi. **-léptisch,** *a.* epileptisk. **-lóg,** *-e, m.* epilog. **-phániasfest,** *n.* trettondagen.

episch, *a.* episk. **-iskopál,** *a.* biskoplig, episkopal. **-isóde,** *-n, f.* tilldragelse. **-istel,** *-n, f.* bref, epistel. F *jm die ∼ lesen:* läsa lagen för ngn. **-itáph[ium],** *-s* el. *-ium[s],* **-ia** el. **-ien** el. *-e, n.* grafskrift. **-ítheton,** *-s, Epitheta, n.* epitet, tillnamn. **-óche,** *-n, f.* epok, tidehvarf. **-óde,** *-n, f.* epod. **-os,** *-, Epen, n.* epos, hjältedikt. **-pich,** *-e, m.* 1. murgröna. 2. selleri. 3. persilja.

Equipläge, *-n, f.* åkdon, ekipage. **-ieren,** *sv. tr.* förse, utrusta. **-ierung,** *f.*

er, I. *m.* **sie,** *f.* **es,** *n. pers. pron.* han, hon, den, det. *Ich verbitte mir das Er:* jag undanber mig tilltalet »han». II. oböjl. *m.* hanne.

-er, *-, m. suff.* för bildn. af subst. agent., vanl. **-are.**

erlächten,* *tr.* 1. anse, hålla för. *Meines ∼s:* enligt mitt förmenande. 2. fatta, förstå. 3. ämna. **-ängeln,*** *tr.* meta upp, fiska reda på. **-árbeiten,*** *tr.* arbeta sig till.

Erbladel, *m.* ärftlig adel. **-anfall,** *m.* hemfall gnm arf.

erbángen,* *itr. s.* o. *h.* blifva rädd, uppskrämd, gripas af ångest. **-bármen,*** *sv.* I. *tr.* väcka medlidande hos. *Er erbarmt mich* el. opers. *es erbarmt mich seiner:* det gör mig ondt om honom. II. *rfl.* förbarma sig, *js* el. *über jn:* öfver ngn. III. *-s, 0, n.* = *Erbarmung.* **-bármer,** *-, m.* förbarmare. **-bármlich,** *a.* erbarmlig, jämmerlig, ömklik. **-bármlichkeit,** *f.* ömklighet.

Erbármung, *f.* förbarmande, medlidande. **-slos,** *a.* utan förbarmande, hjärtlös.

erbáuen,* I. *tr.* uppbygga, uppföra. II. *rfl.* uppbyggas. *Sich an etw.* (dat.) *∼* hämta uppbyggelse ur ngt, finna ngt uppbyggligt. **-er,** *-, m.* en som uppbygger; byggmästare. **-lich,** *a.* uppbygglig. **-lichkeit,** *f.* det uppbyggliga i ngt, ngt uppbyggligt. **-ung,** *f.* 1. uppbyggande. 2. uppbyggelse.

Erbbegräbni[i]s, *n.* familjegraf. **-e,** I. *-n, m.* arfvinge, arftagare. II. *-s, -, n.* arf. **-ében,*** *itr. h.* o. *s.* börja bäfva, skälfva. **-eigen,** *a.* ärfd. **-einsetzung** = *Erbernennung.* **-en,** *sv.* I. *tr.* ärfva. II. *itr. s.* o. *rfl.* gå i arf. **-ernennung,** *f.* utnämning till arfvinge. **-éten,*** *tr.* utbedja sig, gnm böner utverka. **-étteln,*** *tr.* tigga sig till. **-éuten,*** *tr.* taga som byte. **-fähig,** *a.* arfsberättigad. **-fähigkeit,** *f.* arfsrätt. **-fall,** *m.* arfsangelägenhet. **-fällig,** *a.* på grund af arfsrätt tillkommande. **-fehler,** *m.* ärfdt fel el. lyte. **-feind,** *m.* arffiende. **-folge,** *f.* arffölid. **-folgekrieg,** *m.* successionskrig. **-folger,** *-, m.* arftagare, ärftlig efterträdare. **-hof,** *m.* arfgods. **-huldigung,** *f.* hyllning af en arfherre el. arffurste. **-íeten,** I.* *tr.*, vanl. *rfl.* erbjuda (sig). II. **-s,** *0, n.* erbjudande. **-íetig** = *erbötig.* **-in,** *-nen, f.* arftagerska. **-itten,*** *tr.* 1. *Etw. von jm ∼* bedjande utverka ngt af ngn, utbedja sig ngt af ngn. 2. *Jn ∼* gnm böner beveka ngn. **-ittern,*** I. *tr.* förbittra. II. *itr. s.* o. *rfl.* förbittras. **-itterung,** *f.* förbittring, vrede. **-ittlich,** *a.* möjlig att beveka. **-kauf,** *m.* köp till

arf och ägo. **-krankheit,** *f.* ärftlig sjukdom. **-lassen,** *n.* testamenterande. **-lássen** = *erbleichen.* **-lasser(in),** *m.* (*f.*) testator (testatrix). **-lehen,** *n.* ärftligt län. **-léichen,*** *itr. s.* **1.** blekna, *vor Zorn:* af vrede. **2.** *Vor etw.* (dat.) ~ öfverglänsas, fördunklas af ngt. **3.** blekas, blifva blekt. **-lich,** *a.* ärftlig. **-lichkeit,** *f.* ärftlighet. **-lícken,*** *tr.* få se, få syn på, varsna, skåda. **-línden,*** *itr. s.* blifva blind. **-líndung,** *f.* **-los,** *a.* arflös. **-lúhen,*** *itr. s.* uppblomstra. **-nehmer,** *m.* arftagare. **-órgen,*** *tr.* låna, till låns erhålla. **-ó[f]sen,*** I. *tr.* uppreta, göra ond. II. *rfl.* blifva ond, uppretad, uppbragt. **-ó[f]sung,** *f.* vrede. **-ótig,** *a.* beredd, villig. **-pacht,** *f.* ärftligt arrende. **-pächter,** *m.* innehafvare af ärftligt arrende. **-recefs,** *m.* jur. arfsförd rag. **-réchen,*** I. *tr.* bryta upp, öppna. II. *tr.* o. *rfl.* kräkas, kasta upp. **-recht,** *n.* arfsrätt. **-réchung,** *f.* kräkning. **-schaden,** *m.* ärftligt lyte.

Erbschaft, *f.* arfskap, arf. *Der* ~ *verlustig machen:* göra urarfva. **-lich,** *a.* rörande arf, arf(s)-. **-sannahme,** *f.* ett arfs mottagande. **-sforderung,** *f.* arfsanspråk. **-sklage,** *f.* arfstvist. **-smasse,** *f.* arf. **-ssache,** *f.* arfsfråga. **-sverfügung,** *f.* testamente, testamentariskt förordnande.

Erb||schleicher(in), *m.* (*f.*) en som söker lisma sig till arf. **-schleicherei,** *f.* list, knep för att komma åt arf. **-se,** *-n, f.* ärta. **-stück,** *n.* arf, arfgods, ärfd sak. **-sünde,** *f.* arfsynd. **-t[h]eil,** *n.* arfvedel. **-t[h]eilung,** *f.* arfskifte. **-t[h]ům,** *n.* arfgods. **-übel,** *n.* ärftligt ondt. **-úhlen,*** *tr.* gnm smekningar vinna. **-verbrüderung, -vereinigung,** *f.* arffőrening (förbund mellan furstehus, enligt hvilket vid den ena linjens utdöende den andra inträder i dess rättigheter). **-vergleich,** *m.* arffördrag. **-vermächtni[f]s,** *n.* testamentarisk gåfva. **-vertrag,** *m.* arffördrag. **-zins,** *m.* grundränta.

Erd||ärt, *f.* jordart, jordmån. **-ball,** *m.* jordklot. **-bau,** *m.* jordarbete. **-beben,** *n.* jordbäfning. **-beere,** *f.* smultron. **-beschreibung,** *f.* jordbeskrifning, geografi. **-bewohner,** *m.* jordens innebyggare. **-biene,** *f.* humla. **-birne,** *f.* jordpäron, potatis. **-boden,** *m.* **1.** mark. *Dem* ~ *gleich machen:* jämna med marken. **2.** jordmån. **-brand,** *m.* underjordisk eld. **-e,** *-n, f.* jord. *Auf* ~*n* (föråldr. dat. sg.)*:* på jorden. **-enbürger,** *m.* världsborgare. **-englück,** *n.* jordisk lycka.

erdénk||bar, *a.* upptänklig. **-en,*** *tr.* upptänka, uttänka, uppdikta.

Erdenkind, *n.* människobarn, dödlig.

erdénklich, *a.* upptänklig.

Erden||pilger, *m.* pilgrim på jorden. **-rund,** *n.* jordklotet. **-sohn,** *m.* = *Erdenkind.*

erd||fahl, -falb, *a.* jordfärgad, askgrå. **-gang,** *m.* underjordisk gång. **-geboren,** *a.* poet. jordisk. **-gefühl,** *n.* jordisk känsla. **-gegend,** *f.* trakt på jorden. **-geist,** *m.* jordande, rå, tomte. **-gelb,** *a.* ockergul. **-geschlecht,** *n.* människoslägte. **-geschofs,** *n.* bottenvåning, källarvåning. **-gürtel,** *m.* jordbälte, zon. **-hälfte,** *f.* jordhalfva, hemisfär. **-icht,** *a.* jordig, jordartad.

er||dichten,* = *erdenken.* **-dichtung,** *f.* uppdiktande, dikt, påhitt, osanning. **-dienen,*** *tr.* förtjäna, förvärfva, hopspara.

erd||ig, *a.* jordig. **-kluft,** *f.* klyfta, remna i jorden. **-kunde,** *f.* geografi. **-kundige(r),** (adj. böjn.) *m.* geograf. **-messer,** *m.* landtmätare. **-öl,** *n.* bärgolja, nafta.

erdólchen,* *tr.* sticka ihjäl med dolk, mörda.

Erd||rauch, *m.* bot. jordrök (Fumaria). **-reich,** *n.* **1.** jorderiket, jorden. **2.** mark, jordmån.

erdréisten,* *rfl.* drista sig, djärfvas.

Erdrifs, *m.* remna i jorden.

er||dróhnen,* *itr. h.* dåna. **-drósseln,*** *tr.* strypa. **-drósselung,** *f.* **-drücken,*** *tr.* trycka, klämma ihjäl, kväfva; öfverväldiga.

Erd||rücken, *m.* ås. **-rutsch,** *m.* jordras. **-scholle,** *f.* **1.** jordkoka. **2.** bibl. jorden. **-spalte,** *f.* = *Erdrifs.* **-stamm,** *m.* stubbe. **-stock,** *m.* **1.** = föreg. **2.** = följ. **-stockwerk,** *n.* bottenvåning, källarvåning. **-strich,** *m.* luftstreck. **-t[h]eil,** *m.* världsdel.

erdúld||en,* *tr.* tåla, uthärda. **-ung,** *f.*

Erd||umschiffer, -umsegler, *m.* världsomseglare. **-umschiffung, -umsēg[e]lung,** *f.* världsomsegling.

er||dúrsten,* *itr. s.* törsta ihjäl. **-éifern,** *rfl.* råka i eld och låga, blifva het, brusa upp, förifra sig. **-éif[e]rung,** *f.* **-éignen,*** *rfl.* tilldraga sig, hända. **-éigni[f]s,** *-se, n.* tilldragelse, händelse. **-eigni[f]svoll,** *a.* händelserik. **-éilen,** *tr.* ilande uppnå, hinna, öfverraska.

Eremit, *-en, m.* eremit. **-áge,** *-n, f.* eremitage, eremithydda. **-enhaft, -isch,** *a.* eremitartad, eremit-.

er||érben,* *tr.* ärfva, gnm arf erhålla. **-fáhren,** I.* *tr.* **1.** erfara, få veta, få reda på. **2.** erfara, röna, få vidkännas, lida, pröfva. II. *a.* erfaren, bevandrad, förfaren. **-fáhrenheit,** *f.* erfarenhet, förfarenhet.

Erfáhrung, *f.* erfarenhet, rön. *In* ~ *bringen:* få veta, lära känna, erfara. **-sgemäfs,** *a.* öfverensstämmande med erfarenheten. **-slos,** *a.* oerfaren. **-slosigkeit,** *f.* oerfarenhet. **-smäfsig** = *erfahrungsgemäfs.* **-sreich,** *a.* rik på erfarenhet.

er||fáfsbar, *a.* möjlig att fatta. **-fássen,*** *tr.* gripa, gripa tag i, fatta. **-fáfslich** = *erfafsbar.*

erféchten,* *tr.* tillkämpa sig, uppnå, vinna.

erfíndlen,* *tr.* **1.** ✻ finna, påträffa; pass. befinnas. **2.** uppfinna. **-er(in),** *m.* (*f.*) uppfinnare. **-erisch, -säm,** *a.* uppfinningsrik. **-ung,** *f.* uppfinning. **-ungsgabe, -ungskraft,** *f.* **-ungsvermögen,** *n.* uppfinningsförmåga.

er||fischen,* *tr.* fiska, fiska upp. **-flehen,*** *tr.*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

enträget, varmt bedja om; gnm enträgna böner vinna. **-fód-** = *erford-*.

Erfólg, *-e, m.* följd, påföljd, resultat, framgång. **-en,*** *itr. s.* följa, blifva följden, *aus etw.:* af ngt. *Die Antwort ist noch nicht erfolgt:* svaret har ännu ej ingått, *es ist nichts weiter darauf erfolgt:* det blef ingenting vidare af. **-los,** *a.* gagnlös. **-losigkeit,** *f.* gagnlöshet. **-reich,** *a.* framgångsrik, gagnande.

erfórder||lich, *a.* erforderlig, behöflig. *~en Falls:* om så erfordras. **-n,*** *tr.* erfordra, behöfva, kräfva. **-ni[ſ]s,** *-se, n.* **-ung,** *f.* 1. erforderlighet, behöflighet. 2. fordran, kraf, behof.

erfórsch||bar, *a.* möjlig att utforska. **-en,*** *tr.* ut-, genomforska, taga kännedom om; genomskåda. **-er,** *m.* utforskare, kunskapare, upptäckare. **-ung,** *f.* utforskande. **-ungsreise,** *f.* upptäcktsresa.

er||frágen,* *tr.* fråga reda på. **-fréchen,*** *rfl.* drista sig, djärfvas, vara fräck nog. **-fréuen,*** I. *tr.* glädja, fröjda. *Erfreut:* glad. II. *rfl.* 1. *Sich an einer* el. *sich einer* (gen.) *Sache ~* glädja sig öfver, finna nöje i en sak. 2. *Sich einer* (gen.) *Sache ~* hafva att glädja sig åt, åtnjuta ngt. **-fréulich,** *a.* glädjande. **-frieren,*** *itr. s.* förfrysa, frysa ihjäl, bort. **-frierung,** *f.* **-frischen,*** *tr.* förfriska, vederkvicka, läska. **-frischung,** *f.* förfriskning, vederkvickelse. **-füllen,*** I. *tr.* fylla, uppfylla, förverkliga. II. *rfl.* uppfyllas, gå i fullbordan, förverkligas. **-füllung,** *f.* uppfyllande, fullbordan, fullgörande. **-gánzen,*** I. *tr.* göra fullständig, fulltalig, fullständiga, komplettera, supplera, restaurera, återställa i dess ursprungliga skick. II. *rfl.* blifva fullständig, kompletteras, suppleras.

Ergánzung, *f.* 1. kompletterande, restaurering. 2. tillägg, supplement, fyllnad. **-sband,** *-e* †, *m.* supplementsband. **-sfarben,** *pl.* komplementfärger. **-smannschaft,** *f.* reserv(trupp). **-spférd,** *n.* reservhäst. **-sstück,** *n.* fyllnad, supplement.

er||gáttern,* *tr.* F snoka reda på, fiska upp. **-gáunern,*** *tr.* gnm vinglerier erhålla, lura åt sig. **-gében,** I.* *tr.* 1. gifva, medföra, lemna. 2. ådagalägga, gifva vid handen. II.* *rfl.* 1. gifva, öfverlemna, hängifva sig. 2. foga sig, *in etw.* (ack.): i ngt. 3. följa, framgå. III. *a.* tillgifven. *~st:* högaktningsfullt, vördsamligen, ödmjukligen. **-gébenheit,** *f.* 1. hängifvenhet. 2. undergifvenhet, *in den Willen Gottes:* under Guds vilja. **-gébni[ſ]s,** *-se, n.* följd, verkan, resultat. **-gébung,** *f.* 1. dagtingan, kapitulation. 2. = *Ergebenheit 2.* **-géhen,*** I. *rfl.* 1. lustvandra, promenera. Bild. *die Blicke ~ sich:* blicken spanar omkring. 2. *Sich in etw.* (dat.) *~* utförligt göra ngt, hängifva sig åt ngt. *Sich in Schilderungen ~* skildra utförligt och med värme, *sich in Schmähungen ~* utösa smädelser. II. *itr. s.* 1. utgå, offentliggöras. *Einen Befehl an jn ~ lassen:* beordra, befalla ngn. 2. *Etw. über sich* (ack.) *~ lassen:* tåligt lida, underkasta sig ngt, *Gnade für Recht ~ lassen:* låta nåd gå för rätt. 3. opers. *es ergeht jm gut, übel:* det går ngn väl, illa, *wie wird es dir ~* hur skall det gå med dig? **-géizen,*** *tr.* snåla in, gnm snålhet hopspara. **-gétz-** se *ergötz-.* **-giebig,** *a.* (vinst)gifvande, inbringande. **-giebigkeit,** *f.* indrägtighet. **-gíeſsen,*** I. *tr.* utgjuta, utbreda, uttömma. II. *rfl.* strömma, falla, mynna ut; utbreda sig. **-gíeſsung,** *f.* **-glánzen,*** *itr. s.* framglänsa, glänsande framträda. **-glühen,*** *itr. s.* tändas, börja glöda. *Vor Scham ~* rodna af blygsel. **-gőtzen,** I.* *tr.* glädja, roa. *Etw. ergötzt die Augen:* ngt är roligt att se. II.* *rfl.* roa, förlusta sig. *Sich an etw.* (dat.) *~* roas af, glädja sig åt, finna nöje, förströelse i ngt. III. *-s, 0, n.* nöje. **-gőtzlich,** *a.* roande, rolig, lustig. **-gőtzlichkeit, -gőtzung,** *f.* rolighet, förlustelse, förströelse, nöje. **-gráuen,*** *itr. s.* 1. blifva grå, gråna. 2. mörkna, blifva skum. **-gráusen,*** *itr. s.* rysa, bäfva. **-gréifen,*** *tr.* fatta (tag i), gripa, *beim Arme:* i armen; öfverfalla, öfvervältiga, bemäktiga sig, röra. *Ein Auskunftsmittel ~* gripa till en utväg, *von etw. Besitz ~* taga ngt i besittning. **-gréifung,** *f.* **-gríffenheit,** *f.* upprördt tillstånd, rörelse. **-grímmen,*** *itr. s.* blifva vred, förgrymmas. **-grímmung,** *f.* **-grűbeln,*** *tr.* grubblande uttänka, utfundera.

ergrűnd||bar, *a.* möjlig att utgrunda. **-en,*** *tr.* påjla djupet af, utgrunda, i grund utforska, utröna. **-er,** *m.* en som utgrundar, utforskar. **-lich** = *ergründbar.* **-ung,** *f.* utforskande m. m. se *ergründen.*

er||grűnen,* *itr. s.* blifva grön, börja grönska. **-gúſs,** *m.* utgjutande, utgjutelse, utflöde, flöde. **-háben,** *a.* 1. upphöjd. 2. höjd öfver ngt. 3. upplyftande, öfvervältigande, högtidlig, imponerande. **-hábenheit,** *f.* 1. upphöjning, ojämnhet. 2. storhet, storslagenhet, höghet.

erhált||bar, *a.* möjlig att erhålla. **-en,*** I. *tr.* 1. underhålla, hålla vid makt, i godt skick. *Gut ~ sein:* hafva bibehållit sig bra, *jn am Leben ~* rädda ngns lif. 2. underhålla, gifva uppehälle åt. 3. erhålla, få, bekomma, mottaga. II. *rfl.* 1. bibehålla sig, vidmakthållas. 2. *Sich von etw. ~* lefva af el. på ngt. **-er,** *m.* bevarare, upprätthållare. **-ung,** *f.* underhåll m. m. se *erhalten.* **-ungstrieb,** *m.* självbevarelsedrift.

er||hándeln,* *tr.* 1. gnm handel förvärfva. 2. tillhandla sig, köpa. **-hängen,*** *tr.* hänga. **-hängung,** *f.* **-hárren,*** *tr.* afvakta, invänta. **-hárten,*** *itr. s.* hårdna. **-härten,*** *tr.* bekräfta, styrka. **-hártung,** *f.* hårdnande. **-här-**

tung, *f.* bekräftelse. **-häschen,*** *tr.* hinna fatt, fånga, uppfånga. **-hében,*** **I.** *tr.* **1.** upplyfta, resa, höja, upphöja. Bild. *den Herrn* ~ prisa Herren. **2.** mottaga, lyfta, indrifva. **3.** börja, göra. **II.** *rfl.* resa sig, höja sig, uppstiga; göra uppror. **-héblich,** *a.* betydlig. **-héblichkeit,** *f.* betydenhet, vigt. **-hébung,** *f.* upplyftande m. m. se *erheben.* **-héirāt[h]en,*** *tr.* gifta sig till, t. ex. *ein Vermögen.* **-héischen,*** *tr.* fordra, kräfva. **-héitern,*** *tr.* upplifva, muntra, roa. **-héiterung,** *f.* förströelse. **-héizen,*** *tr.* uppvärma. **-héizung,** *f.* **-héllen,*** **I.** *tr.* upplysa, bild. belysa. **II.** *itr. h.* opers. klart framgå, blifva klar, *aus etw.:* af ngt. **-héllung,** *f.* **-héucheln,*** *tr.* **1.** hyckla, låtsa. **2.** gnm förställning, hyckleri vinna. **-hítzen,*** **I.** *tr.* upphetta, bild. upphetsa. **II.** *rfl.* blifva varm, het; bild. blifva uppretad, häftig. **-hítzung,** *f.* **-hóffen,*** *tr.* hoppas på, med förhoppningsfull längtan emotse. **-hőhen,*** *tr.* **1.** göra högre, upphöja, höja. **2.** öka. **3.** berömma, lofprisa. **-hőhung,** *f.* **1.** upphöjelse, (upp)höjande, ökande. **2.** höjd, kulle. **-hólen,*** *rfl.* **1.** hämta sig, repa sig, återfå krafter, *von einer Krankheit:* efter en sjukdom. **2.** hvila ut, förströ sig, roa sig. **3.** taga sin skada igen, *an* (med dat.)*:* på. **4.** *Sich bei jm Rats* ~ rådfråga ngn.

Erhólung, *f.* tillfrisknande, vederkvickelse, hvila, förlustelse. **-sstunde,** *f.* hvilostund, rast, kvart. **-szeit,** *f.* hvilotid, ferier.

er‖hórchen,* *tr.* lyssnande erfara, uppsnappa. **-hőren,*** *tr.* bönhöra, höra, uppfylla. **-hőrung,** *f.* bönhörelse. **-ínnerlich,** *a.* bevarad i minnet. *Das ist mir* ~ jag mins det. **-ínnern,*** **I.** *tr.* **1.** erinra, påminna, *jn an etw.* (ack.) el. *einer* (gen.) *Sache* (vid neutrala pron. äfv. blotta ack.)*:* ngn om ngt. *Sich* (dat.) *etw.* ~ återkalla ngt i minnet. **2.** erinra, anmärka. **II.** *rfl.* erinra, påminna sig, m'nnas. *Soviel ich mich erinnere:* om jag mins rätt.

Erínnerung, *f.* erinran, påminnelse, åminnelse, minne. *Zur* ~ *an* (med ack.)*:* till minne af, *etw. in* ~ *bringen:* påminna om ngt. **-sschreiben,** *n.* skriftlig påminnelse, anmaningsbref. **-svermögen,** *n.* minne. **-sweise,** *adv.* **1.** i minnet. **2.** till åminnelse. **-szeichen,** *n.* minne.

Er‖línnye, *-n, f.* erinnye, hämdgudinna. **-jágen,*** *tr.* **1.** jaga, på jagt skjuta. **2.** jägtande uppbinna, med ansträngning ernå. **-kálten,*** *itr. s.* kallna. **-kálten,*** *tr.* förkyla. **-káltung,** *f.* kallnande. **-káltung,** *f.* förkylning. **-kámpfen,*** *tr.* tillkämpa sig. **-káufen,*** *tr.* köpa, *etw. mit* el. *durch etw.:* ngt för ngt. **-káuflich,** *a.* till salu. **-káufung,** *f.* köpande, köp.

erkénn‖bār, *a.* **1.** förnimbar. **2.** igenkännlig. **-barkeit,** *f.* förnimbarhet. **-en,*** *tr.* **1.** lära känna, märka. (*Sich*) *zu* ~ *geben:* gifva (sig) tillkänna, *sich nicht* ~ *lassen:* ligga utom synhåll, ej vara skönjbar. **2.** känna igen, *an etw.* (dat.)*:* på ngt. **3.** erkänna, vidkännas. *Etw. als* el. *für richtig* ~ erkänna el. finna ngt vara riktigt. **4.** hand. *Jn für eine Summe* ~ kreditera ngn för en summa. **5.** äfv. *itr. h.* jur. *in einer Sache* ~ fälla dom i ett mål, *auf Todesstrafe* ~ fälla dödsdom. **-tlich,** *a.* erkännsam, tacksam. **-tlichkeit,** *f.* **1.** erkänsla, tacksamhet. **2.** tacksamhetsbevis. **-tni[t]s,** *-se,* **I.** *f.* uppfattning, insigt, kunskap. **II.** *n.* dom, domslut. **-tni[t]sgrund,** *m.* grund för **1.** ens uppfattning, **2.** ett domslut. **-ung,** *f.* igenkännande m. m. se *erkennen.* **-ungswort,** *n.* igenkänningsord; lösen. **-ungszeichen,** *n.* igenkänningstecken.

Erker, *-, m.* tornlikt utsprång, utbyggnad, frontespis, altan; bursprak; takfönster med gafvel.

erkíesen,* *st. tr.* = *erküren.*

erklār‖bār, *a.* förklarlig. **-en,*** **I.** *tr.* förklara. **II.** *rfl.* förklara sig, uttala sig, sin mening, *über etw.* (ack.) *gegen jn:* om ngt till ngn. **-er,** *-, m.* kommentator, tolk. **-lich,** *a.* förklarlig. **-ung,** *f.* förklaring.

er‖klécklich, *a.* tillräcklig, ansenlig. **-kléttern,** **-klímmen,*** *tr.* klättra upp i, på, klättrande bestiga. **-klíngen,*** *itr. s.* o. ✱ *h.* börja klinga, ljuda. **-klírren,*** *itr. s.* klirra, skramla. **-klügeln,*** *tr.* spetsfundigt utfundera. **-kóren,** *a.* utvald. **-kránken,*** *itr. s.* insjukna, sjukna. *Zu Tode erkrankt sein:* vara dödssjuk. **-kránkung,** *f.* **-kríechen,*** *tr.* krypa uppför, upp på; bild. krypande, lismande vinna. **-kűhnen,*** *rfl.* drista sig, djärfvas. **-kűhnung,** *f.* dristighet, dristigt tilltag. **-kúnd[ig]en,*** **I.** *tr.* taga reda på. **II.** vanl. 4-stafv. *rfl.* förfråga sig, göra sig underrättad, *nach* el. *über* (med ack.) *etw.:* om ngt. **-kúndigung,** *f.* förfrågning, underrättelse, upplysning. **-kűnsteln,*** *tr.* **1.** på ett konstladt sätt, gnm konst åstadkomma. **2.** låtsa, hyckla. *Erkünstelt* äfv.*:* konstlad. **-kúnst[e]lung,** *f.* **-kűren,*** *st. tr.* utkora, utvälja. **-läben,*** *tr.* vederkvicka, läska. **-láhmen,*** **I.** *tr.* förlama. **II.** *itr. s.* blifva lam, förlamas; slappas, aftaga. **-láhmung,** *f.* **-lángen,*** *tr.* **1.** räcka, nå. **2.** ernå, uppnå, vinna. **-láng,** *f.* **-láfs,** *-e, m.* **1.** efterskänkande, befrielse, förlåtelse; hand. afdrag, rabatt. **2.** skrifvelse från ngn myndighet, regeringsorder, påbud, kungörelse. **-láfsbār,** *a.* som kan efterskänkas; förlåtlig. **-lássen,*** *tr.* **1.** efterskänka; förlåta. **2.** utsända, utfärda. **-láfslich** = *erlafsbar.* **-lássung,** *f.* efterskänkande. **-láuben,*** *sv. itr.* tillåta. **-láubni[t]s,** *0, f.* tillåtelse. **-läucht,** **I.** *a.* ugf. högboren. **II.** *-en, f.* tilltal till riksgrefvar. *Ihre* ~ ugf. ers nåd. **-läuern,*** *tr.* lura ut, utspionera. **-läuschen,*** *tr.* **1.** lyssnande uppsnappa. **2.** lura på. **-läuterer,** *-, m.* förklarare, kommentator. **-läutern,*** *tr.* förklara, utlägga, förtydliga, kommentera. **-läuterung,** *f.* **-le,** *-n, f.* al.

-lében,* *tr.* upplefva. *Freude an jm* ~ få glädje af ngn. **-lébni[ſ]s,** *-se, n.* ngt upplefvadt, tilldragelse, erfarenhet. **-léchzen,*** *itr. s.* häftigt törsta. **-lédigen,*** *tr.* **1.** befria, *einer* (gen.) *Sache:* från ngt. **2.** afsluta, undanstöka, expediera, aflägsna, häfva, afskaffa, göra slut på. **3.** *Ämter sind erlediqt:* ämbeten äro (till ansökan) lediga. **-lédigung,** *f.* **-légen,*** *tr.* **1.** erlägga, betala. **2.** döda, slå ihjäl, skjuta. **-légung,** *f.* **-léichtern,*** *tr.* göra lättare, underlätta, lindra. **-léichterung,** *f.* lättnad. **-léiden,*** *tr.* lida, drabbas af, undergå, fördraga, uthärda. **-len,** *a.* af al, al-. **-lérnbar,** *a.* möjlig att lära sig. **-lérnen,*** *tr.* lära sig, inlära. **-lérnung,** *f.* **-lésen,*** *tr.* utvälja, utse. **-léuchten,*** *tr.* upplysa, belysa. **-léuchter,** *m.* en som upplyser. **-léuchtung,** *f.* upplysning, belysning. **-liegen,*** *itr. s.* duka under. **-listen,*** *tr.* gnm list ernå, vinna, tillnarra sig. **-lístung.** *f.* **-lkönig,** *m.* älfkonung, näck. **-lős,** *-e, m.* försäljningssumma. **-löschen,*** *st. itr. s.* **1.** slockna. **2.** upphöra (att existera). **3.** blifva matt, otydlig, blekna. **-löschung,** *f.* **-lösen,*** *tr.* lösa, befria, förlossa. återlösa. **-löser,** *-, m.* befriare, förlossare, återlösare. **-lösung,** *f.* befrielse, förlossning, återlösning. **-luchsen,*** *tr.* F i smyg titta efter, taga reda på, lära sig. **-lügen,*** *tr.* **1.** uppdikta, ljuga, hitta på. **2.** ljuga sig till. **-lüst[ig]en,*** *tr.* roa, förlusta. **-lústigung,** *f.*

ermächtig||en,* **I.** *tr.* befullmäktiga. **II.** *rfl.* drista sig. **-ung,** *f.* fullmakt. **-ungsschreiben,** *n.* skriftlig fullmakt.

ermáhn||en,* *tr.* uppmana, uppmuntra; förmana. **-er,** *m.* förmanare. **-ung,** *f.* uppmaning, uppmuntran; förmaning.

er||mángeln,* *itr. h.* fattas. *Es ermangelt mir an Geld:* det fattas mig pengar, *es an der schuldigen Ehrerbietung gegen jn* ~ *lassen:* brista i vördnad mot ngn, *einer* (gen.) *Sache* ~ lida brist på, ej hafva en sak, *ich werde nicht* ~ *zu:* jag skall ej underlåta att. **-mán-g[e]lung,** *f.* brist, saknad. **-mánnen,*** *rfl.* bemanna sig, taga mod till sig, fatta mod. **-mátsigen,*** *tr.* jämka, minska, sätta ned. **-mátsigung,** *f.* **-mátten,*** **I.** *tr.* utmatta, uttrötta. **II.** *itr. s.* blifva matt, trött. **-máttung,** *f.* utmattning, trötthet. **-mel** so *Ärmel.* **-méssen, I.*** *tr.* **1.** mäta, uppmäta. **2.** bedöma, pröfva, uppfatta, förstå. **II.*** *rfl.* drista sig, djärfvas. **III.** *-s, 0, n.* förmenande, mening. **-mítteln,*** *tr.* taga reda på, lyckas få veta, utforska. **-mít[te]lung,** *f.* **-möglichen,*** *tr.* möjliggöra. **-möglichung,** *f.* **-mórden,*** *tr.* mörda. **-mórdung,** *f.* **-müden,*** **I.** *tr.* trötta. **II.** *rfl.* o. *itr. s.* blifva trött, tröttna. **-müdung,** *f.* uttröttande; trötthet. **-múntern,** *-, m.* uppmuntrare. **-múntern,*** **I.** *tr.* **1.** krya upp, göra fullt vaken. **2.** glädja, muntra, roa. **3.** uppmuntra. **II.** *rfl.* **1.** morna sig. **2.** blifva glad, munter. **-múnterung,** *f.* uppmuntran. **-mút[h]igen,*** **I.** *tr.* göra modig, ingifva mod. **II.** *rfl.* fatta mod. **-mút[h]igung.** *f.* **-nähren,*** *tr.* (lif)nära, föda, underhålla. **-nährer(in),** *m.* (*f.*) fostrare (-inna), stöd. **-nährung,** *f.* näring, föda. **-nénnen,*** *tr.* utnämna. **-nénnung,** *f.* utnämning. **-néu[er]er,** *-, m.* förnyare. **-néue[r]n,*** *tr.* förnya. **-néuerung,** *f.* **-niedern,** vanl. **-niedrigen,*** **I.** *tr.* **1.** göra lägre; flytta ned. **2.** förnedra, nedsätta, förringa, minska, sänka. **II.** *rfl.* **1.** sjunka. **2.** förnedra, nedlåta sig. **-niedrigung,** *f.*

Ernst, **I.** *-[e]s, 0, m.* **1.** allvar. *Ist es Ihnen* ~ *damit?* är det edert allvar? *im* ~ på allvar, *allen* ~*es:* på fullt allvar, allvarligen, *seinen* ~ *behaupten:* förblifva, hålla sig allvarsam. **2.** stränghet. **II.** *a.* **1.** allvarlig, allvarsam. **2.** sträng. **-freundlich,** *a.* vänlig men allvarlig. **-haft,** *a.* allvarsam. **-haftigkeit,** *f.* allvar, allvarlighet. **-lich,** *a.* **1.** allvarsam, allvarlig. **2.** eftertrycklig, uttrycklig.

Ernte, *-n, f.* skörd, inbärgning; säd. ~ *halten:* skörda. **-arbeiter** = *Ernter.* **-dánkfest,** *n.* tacksägelsehogtid efter slutad skörd. **-n,** *sv. tr.* skörda, inbärga, inhösta. **-r, -, m.** vid skörden sysselsatt arbetare, skördeman, pl. skördefolk. **-segen,** *m.* (riklig) skörd. **-wagen,** *m.* skördevagn, hökärra. **-zeit,** *f.* skördetid, skördand.

ernüchtern,* **I.** *tr.* göra nykter. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* blifva nykter, nyktra till.

Eróber||er, *-, m.* eröfrare. **-n,*** *sv. tr.* eröfra. **-ung,** *f.* eröfring.

eröffn||en,* *tr.* öppna, upplåta; inleda, börja. *Jm etw.* ~ meddela ngn ngt. **-ung,** *f.* **-ungsfeier,** *f.* invigningshögtid. **-ungsrede,** *f.* inledningstal, invigningstal.

er||örtern,* *sv. tr.* dryfta, afhandla, undersöka, utreda. **-órterung,** *f.* **-ótiker,** *-, m.* erotiker. **-ótisch,** *a.* erotisk, kärleks-. **-pel,** *-, m.* andrake, ankbonde. **-pícht,** *a.* begifven, pickhågad; ifrig, inbiten. **-píchtheit,** *f.* begifvenhet, lystnad. **-préssen,*** *tr.* utpressa. **-présser,** *-, m.* utpressare. **-préssung,** *f.* utpressning. **-próben,*** *tr.* **1.** pröfva, undersöka. **2.** godkänna. **3.** erfara, lära känna. **4.** visa, ådagalägga. **-quéllen,*** *itr. s.* framvälla.

erquick||en,* *tr.* vederkvicka, förfriska, läska. **-lich,** *a.* vederkvickande, uppfriskande. **-ung,** *f.* vederkvickelse. **-ungstrank,** *m.* läskedryck.

errát[h]||bar, *a.* möjlig att gissa. **-en,*** *tr.* gissa. **-er,** *-, m.* en som gissar, löser en gåta. **-ung,** *f.* gissande.

errég||bar, *a.* lättrörlig, lättrörd, retlig. **-barkeit,** *f.* lättrörlighet, retlighet. **-en,*** *tr.* **1.** röra, uppröra, uppvigla, upphetsa. **2.** väcka, framkalla, åstadkomma. **-theit,** *f.* upprördt sätt, tillstånd, sinnesrörelse; lifligthet. **-ung,** *f.* **1.** väckande, framkallande m. m. se *erregen.* **2.** (sinnes)rörelse.

erréich||bar, *a.* möjlig att uppnå, att ernå.

-barkeit, *f.* möjlighet att uppnå, att ernå, att upphinna. **-en,*** *tr.* nå, uppnå, ernå, upphinna. **-ung**, *f.* uppnående, ernående.

er‖réiten,* *tr.* ridande uppnå, rida fatt. **-réttbăr**, *a.* möjlig att rädda. **-rétten,*** *tr.* rädda. **-rétter(in)**, *m.* (*f.*) räddare (-inna). **-réttung**, *f.* räddning. **-richten,*** *tr.* **1.** uppresa, resa, höja. **2.** upprätta, inrätta, grunda, stifta. **-richtung**, *f.* **-ringen,*** *tr.* tillkämpa sig, gnm kamp vinna. **-rŏt[h]en, I.*** *itr. s.* rodna. **II. -s**, *0*, *n.* o. **-rŏt[h]ung**, *f.* rodnad. **-rúdern,*** *tr.* roende uppnå. **-rufen,*** *tr.* med sitt rop nå, höras af. **-rungenschaft**, *f.* tillkämpad fördel, vinst, pris. **-sátten,*** *itr. s.* blifva mätt. **-sättigen,*** *tr.* mätta. **-sättigung**, *f.* mättande. **-sättlich**, *a.* möjlig att mätta.

Ersátz, *m.* ersättning, vederlag. **-mann**, *m.* ställföreträdare. **-mannschaft**, *f.* reserv. **-truppe**, *f.* reserv(trupp). **-wahl**, *f.* fyllnadsval.

er‖sáufen,* *itr. s.* drunkna. **-sáufen,*** *tr.* dränka **-sáufung**, *f.* **-schächern,*** *tr.* schackra ihop, schackrande tillhandla sig. **-schäffen,*** *st. tr* skapa, tillskapa. **-schäffer**, *m.* skapare. **-schaffung**, *f.* skapelse. **-schällen,*** *itr. s.* **1.** skalla, ljuda; genljuda. **2.** spridas, förnimmas. **-schäuen,*** *tr.* få se, skåda. **-schéinen,*** *itr. s.* **1.** synas, visa sig; framträda, uppträda, blifva synlig; inbryta, börja lysa; utkomma i bokhandeln **2.** inställa sig, närvara. **3.** om tiden: inträda. **4.** förefalla, synas, tyckas.

Erschéinung, *f.* **1.** framträdande. *Zur ~ bringen:* visa, låta framträda, *zur ~ kommen* el. *in die ~ treten:* blifva synlig, visa sig, *eine ~ wagen:* våga visa sig. **2.** uppenbarelse, syn, företeelse; fenomen. **3.** uppträdande, inträde. **4.** inställelse. **-sfest**, *n.* trettondagshelg.

er‖schíefsen,* *tr.* skjuta (ihjäl). **-schíefsung**, *f.* **-schläfen,*** *tr.* få under sömnen, sofva sig till. **-schläffen,*** **I.** *itr. s.* blifva slak el. slapp, slakna, slappas, förslappas. **II.** *tr.* göra slak el. slapp, förslappa. **-schläffung**, *f.* **-schlägen, I.*** *tr.* slå ihjäl, döda. **II.** *a.* fallen, död. **-schläppen,*** = *erschlaffen.* **-schléichen,*** *tr.* **1.** smyga, stjäla sig på. **2.** gnm kryperi, på krypvägar, gnm list ernå, vinna, lisma sig till, tillnarra sig. **-schléichung**, *f.* **-schlíefsbăr**, *a.* som man kan a) öppna, b) sluta sig till. **-schlíefsen,*** **I.** *tr.* **1.** läsa upp, öppna, yppa. **2.** sluta sig till. **II.** *rfl.* öppna sig, framträda, få sin förklaring. **-schméicheln,*** *tr.* gnm smicker uppnå, vinna. **-schnäppen,*** *tr.* uppsnappa. **-schnüffeln,*** *tr.* F snoka reda på. **-schöpfen,*** **I.** *tr.* **1.** ösa tom, tömma, uttömma. **2.** uttrötta, utmatta. **II.** *rfl.* **1.** blifva tom, uttömmas. **2.** blifva ytterligt medtagen, blifva utmattad, uttröttas. **-schöpfung**, *f.* **1.** uttömmande. **2.** ytterlig trötthet, utmattning. **-schrécken,*** **I.** *st. itr. s.* blifva förskräckt, förskräckas. *Erschrocken:* förskräckt, rädd. **II.** *sv.* o. *st. rfl.* = *I.* **III.** *sv. tr.* förskräcka, skrämma. **-schrécklich**, *a.* förskräcklig. **-schréiben,*** *tr.* gnm skrifning el. skrifvelser ernå, vinna, förtjäna. **-schrökkenheit**, *f.* förskräckelse, rädsla. **-schúttern,*** **I.** *tr.* skaka; bild. uppskaka. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* skakas, uppskakas. **-schútterung**, *f.* **1.** skakande, skakning, stöt. **2.** djup rörelse. **-schwächen,*** *itr. s.* blifva svag, försvagas. **-schwächen,*** *tr.* göra svag, försvaga. **-schwätzen,*** *tr.* prata sig till. **-schwéllen,*** *itr. s.* svälla. **-schwéren,*** *tr.* försvåra. **-schwérni[f]s**, *-se*, *n.* **-schwérung**, *f.* försvårande, svårighet. **-schwimmen,*** *tr.* simmande uppnå. **-schwindeln,*** *tr.* lura åt sig. **-schwingen,*** *tr.* med yttersta ansträngning uppnå, ernå, vinna, anskaffa, åstadkomma. **-schwínglich**, *a.* möjlig att åstadkomma, att anskaffa. **-schwítzen,*** *tr.* i sitt anletes svett förtjäna. **-ségeln,*** *tr.* seglande uppnå, segla fatt. **-séhen,*** **I.** *tr.* **1.** *Aus etw.* ~ se, märka på ngt, finna af ngt. **2.** utspana, afbida. **3.** utvälja. **4.** *Sich* (dat.) *an etw.* (dat.) *seinen Ekel* ~ se sig öfvermätt på ngt. **II.** *rfl.* utspana, *einer* (gen.) *Gelegenheit:* ett tillfälle. **-séhnen,*** *tr.* lifligt längta efter. **-séssen** = *erpicht.* **-sétzbăr**, *a.* möjlig att ersätta. **-sétzen,*** *tr.* ersätta, godtgöra, träda i stället för. **-sétzer**, *-*, *m.* ställföreträdare. **-sétzung**, *f.* ersättande, godtgörelse. **-séufzen,*** **I.** *itr. h.* sucka. **II.** *tr.* **1.** sucka efter. **2.** sucka sig till. **-sichtlich**, *a.* synlig, tydlig, uppenbar. **-siegen,*** *tr.* segrande vinna. **-síngen,*** *tr.* gnm sång förtjäna, sjunga sig till. **-sínnen,*** *tr.* uttänka, upptänka. **-sínnlich**, *a.* upptänklig. **-sítzen,*** *tr.* förvärfva gnm häfd. **-sítzung**, *f.* **-spähen,*** *tr.* utspana, späja reda på. **-spären,*** *tr.* **1.** spara, hopspara. **2.** underlåta. **3.** bespara. **-spárni[f]s**, *-se*, *f.* o. *n.* besparing, sparpenning. **-spárung**, *f.* sparande m. m. se *ersparen.* **-spielen,*** *tr.* spela sig till, på spel vinna. **-spíefsen**, *tr.* sticka ihjäl. **-spríefsen,*** *itr. s.* **1.** skjuta upp, växa fram, upp. **2.** gagna, *jm:* ngn. **-spríefslich**, *a.* nyttig, gagnelig, fördelaktig. **-spríefslichkeit**, *f.* gagnelighet, gagn, nytta.

ērst, I. *a.* (ordningstal) **1.** först i ordningen. *Der ~ere:* den förre; *am ~en:* först (före de andra), *fürs ~e:* a) för det första vid uppräkning, b) till att börja med, för tillfället, *mit ~em:* med det första, så snart sig göra låter, *zum ~en:* för det första, först och främst, vid auktioner: *zum ~en, zum zweiten, zum dritten:* ett tu tre. **2.** först, främst, förnämst. **II.** *adv.* **1.** först. *Eben* ~ nyss. **2.** ej mer än, endast. **3.** senast (för icke längre sen). **4.** blott, bara. **5.** i utropssatser innehållande en önskan: ändå, t. ex. *wäre ich ~ fort!* om jag vore min väg ändå!

er‖stárken,* *itr. s.* blifva starkare, stark. **-stär-**

kung, *f.* **-stárren**,* I. *itr. s.* blifva stel, styf, känslolös; stelna, hårdna. II. *tr.* göra stel, styf, hård. **-stárrung**, *f.* **-státten**,* *tr.* 1. ersätta, återgälda, godtgöra, betala. 2. fullgöra. *Jm einen Dienst* ~ göra ngn en tjänst, *von etw. Bericht* ~ lemna redogörelse för ngt. **-státtung**, *f.* **-stáunen**, I.* *itr. s.* förvånas. II.* *tr.* förvåna. III. **-s**, 0, *n.* förvåning. **-stáunlich**, *a.* förvånande.

ērst||beságt, *a.* förstnämd. **-best**, *a.* förste bäste.

erstéchen,* *tr.* sticka ihjäl, mörda.

ērstehelich, *a.* ur första äktenskapet.

erstéh||len,* I. *tr.* 1. utstå, uthärda, fördraga. 2. inropa på auktion. II. *itr. s.* 1. stiga upp, resa sig. 2. uppstå. **-ung**, *f.*

erstéig||bār, *a.* möjlig att bestiga. **-en**,* *tr.* bestiga, stiga upp i el. på. **-er**, *m.* en som bestiger ngt. **-ern**,* *tr.* inropa på auktion. **-lich**, *a.* möjlig att bestiga. **-ung**, *f.* bestigning.

ērstens, *adv.* för det första.

erstérben,* *itr. s.* dö bort, domna bort, upphöra, afstanna.

ērstge||boren, *a.* förstfödd. **-bürt**, *f.* 1. förstfödt barn. 2. förstfödsel. **-dacht**, **-nannt**, *a.* förstnämd.

er||sticken,* I. *itr. s.* kväfvas, storkna, dämpas. II. *tr.* kväfva, dämpa. **-stickung**, *f.* kväfning, dämpande. **-stinken**,* *itr. s.* börja stinka. Bild. *das sind erstunkene Lügen* el. *das ist erstunken und erlogen:* det är en gemen lögn.

ērst||lich, *adv.* för det första, först. **-ling**, **-e**, *m.* förstling, förstfödd. **-lingsversūch**, *m.* första försök. **-mālig**, *a.* första gången inträffande, först. **-māls**, *adv.* för första gången.

er||strében,* *tr.* 1. eftersträfva. 2. sträfvande uppnå, ernå, vinna. **-strécken**,* I. *tr.* utsträcka, utbreda, förlänga. II. *rfl.* sträcka sig, utbreda sig, räcka. **-stréckung**, *f.* **-stréiten**,* *tr.* tillkämpa sig, gnm strid vinna. **-stūrmbār**, *a.* möjlig att storma. **-stūrmen**,* *tr.* storma, taga med storm. **-stūrmung**, *f.* **-sūchen**,* *tr. Jn um etw.* ~ vördsamt anhålla hos, bedja, anmoda ngn om ngt. **-sūchung**, *f.* **-táppen**,* *tr.* ertappa, *jn auf der That:* ngn på bar gärning. **-táppung**, *f.* **-táuschen**,* *tr.* tillbyta sig. **-t[h]éilen**,* *tr.* utdela, tilldela, förläna, gifva. **-t[h]éiler**, *m.* utdelare, gifvare. **-t[h]éilung**, *f.* utdelande m. m. se *erteilen.* **-tōdt-** se *ertöt-.* **-tōnen**,* *itr. s.* börja ljuda, klinga, skalla, genljuda. **-tōsen**,* *itr. s.* brusa, dåna. **-tōten**,* *tr.* kväfva, förkväfva, döda. **-tōtung**, *f.* **-trāg**, **-e** †, *m.* afkastning, inkomst, vinst. **-trāgen**,* *tr.* fördraga, tåla, uthärda, bära. **-trāglich**, *a.* dräglig, hjälplig. **-trāglichkeit**, *f.* dräglighet. **-trāgni[ſ]s**, **-se**, *n.* = *Ertrag.* **-trāgung**, *f.* uthärdande m. m. se *ertragen.* **-trānken**,* *tr.* dränka. **-trānkung**, *f.* dränkning. **-träumen**,* *tr.* drömma, i sin dröm frammana. **-tréten**,* *tr.* trampa ned, sönder, ihjäl. **-trínken**,* *itr. s.* drunkna. **-trínkung**, *f.* **-trótzen**,* *tr.* tilltrotsa sig. **-ūbrigen**,* I. *itr. h.* ✱ återstå. II. *tr.* få öfver, inbespara, hopspara. **-ūbrigung**, *f.* **-uptión**, **-en**, *f.* eruption, utbrott. **-ve**, **-n**, *f.* lins (Ervum). **-wáchen**,* *itr. s.* uppvakna, vakna, väckas till lif. **-wáchsen**, I.* *itr. s.* uppväxa, uppstå, uppkomma, härstamma. II. *a.* fullvuxen. **-wāgen**,* *tr.* öfverväga, öfvertänka. **-wāgung**, *f.* öfvervägande, hänsyn. *In* ~ *ziehen:* taga i öfvervägande, i betraktande. **-wählen**,* *tr.* välja, utvälja, utse. **-wählung**, *f.* val. **-wähnen**,* *tr.* omnämna, *eine* el. (*itr. h.*) *einer* (gen.) *Sache:* en sak. **-wähntermaſsen**, *adv.* såsom nämdt är. **-wähnung**, *f.* omnämnande. *Js* ~ *thun:* omnämna ngn. **-wármen**,* *itr. s.* blifva varm. **-wārmen**,* *tr.* värma, uppvärma. **-wārmung**, *f.* **-wárten**,* *tr.* afbida, vänta, vänta på, förvänta, förutse, förmoda. *Es steht zu* ~ det är att vänta. **-wártung**, *f.* väntan, förbidan, förväntning, förhoppning. **-wécken**,* *tr.* väcka, uppväcka, framkalla, anstifta. **-wécker**, **-**, *m.* väckare, uppväckare, anstiftare. **-wécklich**, *a.* väckande, lifvande. **-wéckung**, *f.* 1. väckande, uppväckande. 2. väckelse. **-wéhren**,* *rfl. Sich js* ~ försvara sig mot ngn, hålla ngn på afstånd. *Sich nicht* ~ *können zu:* ej kunna underlåta att, *sich der Thränen* ~ återhålla tårarne. **-wéichbār**, *a.* möjlig att uppmjuka, att beveka. **-wéichen**,* I. *tr.* uppmjuka; bild. beveka, röra. II. *rfl.* blifva mjuk; bild. blifva bevekt, rörd. **-wéichung**, *f.*

Erwéis, **-e**, *m.* bevis. **-en**,* I. *tr.* 1. bevisa, ådagalägga. 2. visa, bevisa, göra. II. *rfl.* 1. visa sig, befinnas. 2. visa, te, uppföra sig. **-lich**, *a.* bevislig. **-lichermaſsen**, *adv.* bevisligen. **-ung**, *f.* bevisande m. m. se *erweisen.*

er||wéitern,* *tr.* vidga, utvidga, utbreda. *In erweitertem Sinne:* i vidsträckt(are) bemärkelse. **-wéiterung**, *f.*

Erwérb, **-e**, *m.* 1. förvärfvande, förvärf, näring, näringsfång, näringsgren. 2. det förvärfvade, vinst. **-en**,* *tr.* förvärfva, förtjäna. *Verdienste um etw.* ~ göra sig förtjänt om ngt. **-er**, *m.* förvärfvare. **-sfähig**, *a.* i stånd att själf förtjäna sitt uppehälle. **-squelle**, *f.* förvärfskälla. **-sthätigkeit**, *f.* industri. **-ung**, *f.* 1. förvärfvande. 2. ngt förvärfvadt.

er||widern,* *tr.* 1. besvara; gälda, vedergälla. 2. svara, genmäla. **-widerung**, *f.* **-wirken**,* *tr.* utverka. **-wischen**,* *tr.* ertappa, gripa, komma på. **-wittern**,* *tr.* uppspåra. **-wüchern**,* *tr.* vinna på ocker. **-wünschen**,* *tr.* 1. på grund af en önskan erhålla. 2. önska sig. *Erwünscht:* önskad, önsklig, lämplig, läglig, efterlängtad. **-würfeln**,* *tr.* vinna gnm tärningsspel. **-würgen**,* I. *tr.* strypa, kväfva, döda. II. *itr. s.* strypa sig, kväfvas. **-würger**, *m.* mördare. **-würgung**, *f.* dödande.

Erz (ärv. med lång vok.), I. **-e**, *n.* 1. malm. 2. me-

tall i allmh. **3.** koppar. **4.** brons. **II.** förstafv. ärke-.

erzählen,* *tr.* berätta, omtala, förtälja. *Man erzählt sich:* det berättas. **-er,** *m.* berättare. **-ung,** *f.* berättelse.

Erz‖bild, *n.* bronsstaty. **-böse,** *a.* riktigt ond, mycket dålig.

erzéig‖en,* *tr.* visa, betyga. **-ung,** *f.*

erzen (afv. **ērzen**), *a.* af koppar, koppar-, brons-, metall-.

erzéug‖bār, *a.* möjlig att frambringa. **-en,*** **I.** *tr.* afla, föda, alstra, frambringa, åstadkomma. **II.** *rfl.* uppkomma, uppstå. **-er,** *-, m.* fader. **-erin,** *-nen, f.* moder. **-ni[ſ]s,** *-se, n.* alster, produkt. **-ung,** *f.* alstring m. m. se *erzeugen.*

Erzhütte, *f.* hytta, masugn.

erzíeh‖en,* *tr.* uppfostra, uppdraga. **-er,** *-, m.* uppfostrare, guvernör; informator. **-erin,** *-nen, f.* uppfostrarinna, guvernant. **-erisch, -lich,** *a.* rörande uppfostran, uppfostrings-, pedagogisk. **-ung,** *f.* uppfostran.

er‖zíelen,* *tr.* sigta på, syfta till, afse, eftersträfva; uppnå, ernå. **-zíelung,** *f.* **-zittern,*** *itr. s.* o. *h.* börja darra.

Erz‖kämmerer, *m.* förste kammarherre. **-kanzler,** *m.* ugf. rikskanslär. **-marschall,** *m.* ugf. riksmarskalk. **-mundschenk,** *m.* öfverste munskänk. **-truchseſs,** *m.* förste hofjunkare, förskärare vid hoftaffeln.

erzürnen,* **I.** *tr.* uppreta, förtörna. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* vredgas, blifva vred, förtörnas. *Sich mit jm* ∼ blifva osams med ngn.

Erz‖vater, *m.* patriark. **-väterlich,** *a.* patriarkalisk.

er‖zwécken,* *tr.* syfta till, eftersträfva; uppnå. **-zwingen,*** *tr.* framtvinga, tilltvinga sig, aftvinga, *etw. von jm:* ngn ngt. *Erzwungen:* a) aftvungen, b) tvungen, sökt, konstlad. **-zwingung,** *f.*

es, förkort. **'s** el. **s,** *n. pers. pron.* jfr *er.* **1.** det. *Ich bin* ∼ det är jag, ∼ *lebe der König!* lefve konungen! **2.** öfversättes ej i vissa talesätt, t. ex. ∼ *mit jm halten:* hålla med ngn, ∼ *jm bieten:* trotsa ngn. **3.** stundom står *es* i vändningar, hvilka, när ett närmare bestämdt förhållande angifves, fordra gen. el. prep., t. ex. ∼ *satt haben:* vara mätt, trött därpå, ∼ *froh, müde, zufrieden sein:* vara glad däråt, trött därpå, tillfreds därmed. **4.** stundom betecknar *es* ett obestämdt ngt; svenskan fordrar vanl. omskrifning, t. ex. ∼ *riſs mich hinunter:* jag drogs ned i djupet af en öfvernaturlig makt, ∼ *tanzt sich gut:* det går bra att dansa.

Esche, *-n, f.* ask (Fraxinus). **-n,** *a.* af ask, ask-.

Esel, *-, m.* **1.** åsna. *Vom Pferd auf den* ∼ *kommen:* få det sämre. **2.** trähäst (gymnastik- samt tortyrredskap). **3.** ställning, underlag hvarpå ngt hvilar. **-éi,** *-en, f.* åsneaktighet, dumhet. **-haft,** *a.* åsneaktig, dum. **-in,** *-nen, f.* åsninna. **-n,** *sv. itr. h.* F **1.** arbeta strängt, träla, plugga. **2.** bära sig dumt åt, begå dumheter. **-sarbeit,** *f.* tungt arbete. **-sbank,** *f.* nedersta bänken i en klass, på hvilken de lataste lärjungarne sitta **-sbrücke,** *f.* hjälpreda för lata, lathund. **-stritt,** *m.* åsnespark; bild. feg, lömsk hämd.

Esk‖adrón, *-s, f.* skvadron. **-amotíeren,** *sv. tr.* gnm taskspelarkonster, oförmärkt borttaga, trolla bort. **-imo,** *-[s], -s, m.* eskimå. **-órte,** *-n, f.* eskort, betäckning. **-ortíeren,** *sv. tr.* eskortera, följa.

Espe, *-n, f.* asp. **-n,** *a.* af aspvirke, asp-.

eſsbār, *a.* ätlig, matnyttig. **-keit,** *f.* ätlighet.

Esse, **I.** *-n, f.* **1.** skorsten i sht i smedjor. **2.** (smedje)härd. **II.** oböjl. *n. In seinem* ∼ *sein:* vara i sitt esse. **-n,** **I.** *st. tr.* o. *itr. h.* äta, spisa. *Zu Mittag* ∼ spisa middag, *zu Abend* ∼ spisa kvällsmat, supera, *gut* ∼ äta bra, lefva godt, *sich* (dat.) *etw. zuwider* ∼ få afsmak för ngt. **II.** *-, n.* **1.** ätande. **2.** mat, spis, maträtt. **3.** måltid. *Das* ∼ *ist fertig:* bordet är serveradt. **-nszeit,** *f.* mattimme.

Essénz, *-en, f.* essens.

Esser, *-, m.* ätande, spisande person.

Eſs‖gier, *f.* glupsk matlust, glupskhet. **-gierig,** *a.* glupsk.

Essig, *-e, m.* ättika. **-braten,** *m.* surstek.

Eſs‖kartoffeln, *pl.* hushållspotatis. **-kastanie,** *f.* ätbar kastanj. **-kober, -korb,** *m.* matsäckskorg. **-löffel,** *m.* matsked. **-lust,** *f.* matlust. **-tisch,** *m.* matbord.

Esth‖e, *-n, m.* invånare i Estland, ester. **-in,** *-nen, f.* estnisk kvinna. **-länder(in)** = *Esthe* (*Esthin*). **-ländisch, -nisch,** *a.* estnisk.

Estr‖áde, *-n, f.* estrad. **-ich,** *-e, m.* (sten)golf.

etabl‖íeren, *sv.* **I.** *tr.* etablera, anlägga, sätta upp. **II.** *rfl.* **1.** bosätta sig, slå sig ned. **2.** etablera sig, öppna en affär. **-issemént,** *-s, n.* etablissement.

Etág‖e, *-n, f.* våning. **-ére,** *-n, f.* etagère, hylla.

Etát, *-s, m.* budget.

etatisíeren, *sv. tr.* upptaga i budgeten.

Ethik, *0, f.* etik, sedelära.

ethisch, *a.* etisk, moralisk, sedlig.

Etikétt, *-s, n.* = *Etikette a).* **-e,** *-n, f.* etikett, a) (lapp med) påskrift af innehållet, b) höfvisk umgängessed. **-ieren,** *sv. tr.* förse med etikett(er).

etlich = *einig II.* **ētsch** se *ätsch.*

Etúde, *-n, f.* studie, etyd.

Etuí, *-s, n.* etui, fodral.

etw‖a, ✻ **-an,** *adv.* **1.** ungefär, omkring. **2.** kanske, kanhända, möjligen, till äfventyrs, händelsevis. *Denken Sie nicht* ∼ ni må icke tro, *nicht* ∼ *daſs:* icke så som om. **-áig,** ✻ **-ánig,** *a.* möjligen inträffande, eventuell, möjlig. ∼*en Falls:* möjligen. **-as,** förkort. **was,** I. *obest. pron.* **1.** något, någonting. *So* ∼ något sådant, *nein, so* ∼*!* har man sett på maken! *es ist* ∼ *Schönes um einen*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Freund: det är godt att ha en vän (i viken), F *ach, hat sich* ~ det kan du tänka dig! **2.** litet, t. ex. ~ *Geld:* litet pengar. **II.** *adv.* något, en smula. **III.** oböjl. *n.* något, t. ex. *ein gewisses* ~. **-élch,** *obest. pron.* föråldr. någon, något.

etzlich, * = *etlich.*

euer, I. gen. pl. av *du.* **II.** *poss. pron.* självständ. former: *eurer eure eures, der die das eur*[*ig*]*e,* eder. *Eure* (förkort. *Ew.*) *Hoheit:* eders höghet. **-t-** se *euret-.*

Eule, *-n, f.* uggla. Bild. *des einen* ~ *ist des andern Nachtigall:* hvar och en har sin smak. F *da saſs 'ne* ~ det lyckades ej. **-nspiegel,** *m.* Ulspegel. **-nspiegelei,** *-en, f.* tokeri, galet påhitt, galenskap, upptåg.

Eumeníde, *-n, f.* evmenid, hämdgudinna.

Eunúch, *-en* el. *-s, -en, m.* evnuk, snöping.

Euphemís||mus, *-us, -en, m.* evfemism. **-tisch,** *a.* evfemistisk, omskrivande.

eur||erseits, *adv.* å eder sida. **-esgleichen, I.** *a.* o. oböjl. *subst.* eder (jäm)like, lik eder. **II.** *pl.* edra likar, sådana som ni. **-ethalben, -etwegen,** *um* **-etwillen,** *adv.* för eder skull. **-ige** se *euer II.*

Európ||a, gen. *-as* el. *-ens, 0, f.* Europa. **-áer, -,** *m.* européer. **-áisch,** *a.* europeisk.

Euter, -, *n.* jufver.

evangl||élisch, *a.* evangelisk. **-elíst,** *-en, m.* evangelist. **-élium,** *-um*[*s*]*, -en* el. *-a, n.* evangelium.

Evenskind, *n.* Evas barn, Evas dotter.

Eventu||alität, *-en, f.* eventualitet, möjlighet. **-áliter,** förkort. **event.,** *adv.* eventuelt, eller, möjligen. **-éll,** *a.* eventuell, möjlig.

evidén||t, *a.* evident, klar, tydlig. **-z,** *0, f.* evidens, klarhet.

Ew. förkort. för *Euer, Eure,* se *euer II.*

ewig, *a.* **1.** evig. F ~ *nicht:* aldrig i evighet. **2.** adv. F mycket, i hög grad. *Das ist* ~ *Schade:* det är stor skada. **-keit,** *f.* evighet. F *in* ~ *nicht:* aldrig i evighet. **-lich,** *adv.* evigt, i evighet.

Ex-, förstafv. ex-, för detta, t. ex. ~*kaiser.*

ex||ákt, *a.* exakt, noggrann. **-áktheit,** *f.* exaktthet, noggrannhet. **-altatión,** *-en, f.* exaltation, öfverspändt själstillstånd. **-altiert,** *a.* exalterad, öfverspänd.

Exám||en, *-ens, -ina, n.* examen, pröfning. *Ein* ~ *machen:* taga en examen, *im* ~ *bestehen:* gå igenom i examen. **-ensarbeit,** *f.* examensskrifning. **-inánd,** *-en, m.* examinand. **-inátor,** *-s, -óren, m.* examinator. **-inieren,** *sv. tr.* examinera, förhöra.

excell||ént, *a.* utmärkt, präktig, förträfflig. **-énz,** *-en, f.* excellens. **-ieren,** *sv. itr. h.* excellera, utmärka sig.

ex||ceptionéll, *a.* exceptionell, utomordentlig, ovanlig, undantags-, undantagsvis. **-cerpieren,** *sv. tr.* excerpera, göra utdrag ur. **-cérpt,** *-e, n.* excerpt, utdrag. **-céſs,** *-e, m.* excess, öfverdrift, utsväfning, ofog. **-egése,** *-n, f.* exeges, tolkning. **-egét,** *-en, m.* exeget, uttolkare. **-egétisch,** *a.* exegetisk, tolknings-. **-ekutieren,** *sv. tr.* **1.** utföra, verkställa. **2.** afrätta. **-ekutierung,** *f.* el. **-ekution,** *-en, f.* **1.** utförande, verkställande. **2.** utmätning, exekution. **3.** afrättning. **-ekutiv,** *a.* exekutiv, verkställande. **-ekutive,** *0,* el. **-ekutivgewalt,** *f.* verkställande makt. **-ekútor,** *-s, -óren, m.* verkställare, fullgörare; exekutor. **-émpel, -,** *n.* exempel. **-emplár,** *-e, n.* **1.** exemplar. **2.** mönster, exemplarisk person. **-emplárisch,** *a.* **1.** exemplarisk, mönstergill. **2.** eftertrycklig, androm till varnagel. **-ercíerse** *exerzier-.* **-ercítium,** *-um*[*s*]*, -a* el. *-en, n.* tema, skrifning i sht ss. hemlexa, jfr *Extemporale.* **-erzieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* exercera. **-erzíerplatz,** *m.* exercisplats. **-íl,** *-e, n.* landsförvisning, landsflykt. **-ilieren,** *sv. tr.* landsförvisa. **-isténz,** *-en, f.* existens, tillvaro. **-istieren,** *sv. itr. h.* existera, vara till. **-klusív,** *a.* exklusiv, uteslutande. **-kommunikatión,** *-en, f.* exkommunikation, bannlysning. **-kommunizieren,** *sv. tr.* exkommunicera, bannlysa. **-kúrs,** *-e, m.* exkurs, afvikelse från ämnet. **-kursión,** *-en, f.* exkursion, utflykt. **-pediént,** *-en, m.* expeditör. **-pedieren,** *sv. tr.* expediera, betjäna, affärda, ombesörja. **-peditión,** *-en, f.* expedition. **-periménf,** *-e, n.* experiment, försök. **-perimentieren,** *sv. itr. h.* experimentera, göra försök. **-plizieren,** *sv. tr.* öfversätta. **-plodieren,** *sv. itr. s.* o. *h.* explodera, springa sönder. **-plosión,** *-en, f.* explosion. **-ponént,** *-en, m.* exponent. **-ponieren,** *sv. tr.* exponera, utställa. **-pórt,** *-e, m.* export, utförsel. **-portieren,** *sv. tr.* exportera, utföra. **-positión,** *-en, f.* exposition, utställning. **-préſs,** *adv.* express, uttryckligen, enkom. **-spektánt,** *-en, m.* exspektant. **-spektánz,** *0, f.* exspektans. **-temporále,** *-e*[*s*]*, -ia* el. *-ien, n.* tema, skrifning på lärorummet. **-temporieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* extemporera. **-térn,** *a.* yttre, främmande. **-ternát,** *-e, n.* externat, läroverk utan inackordering. **-tra, I.** *adv.* dessutom, på köpet. **II.** oböjl. *a.* utomordentlig, ovanlig. **-trákt,** *-e, m.* o. *n.* extrakt. **-traordinár,** *a.* utomordentlig, ovanlig. **-travagánz,** *-en, f.* extravagans, öfverdrift, utsväfning. **-travagieren,** *sv. itr. h.* extravagera, göra sig skyldig till öfverdrifter, till utsväfningar. **-trém, I.** *a.* ytterlig. **II.** *-e, n.* ytterlighet. **-tremität,** *-en, f.* **1.** ytterlighet, ytterstа nöd. **2.** pl. extremiteter. **-z-** se *exc-.*

F.

Fabel, *-n, f.* fabel, dikt, historia, saga, berättelse. **-ei**, *-en, f.* fantiserande, fantasi, dikt, påhitt, osanning. **-haft**, *a.* fabelaktig, otrolig. **-land**, *n.* sagoland. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* prata, uppdikta, hitta på, fantisera; yra. **-reich**, I. *n.* sagovärld. II. *a.* sagorik. **-schmied**, *m.* lögnare. **-werk**, *n.* fabler, dikt.

Fabrík, *-en, f.* fabrik. **-ánt**, *-en, m.* fabrikant, fabrikör. **-át**, *-e, n.* fabrikat. **-ation**, **-atúr**, *-en, f.* fabrikation, tillverkning. **-besitzer**, *m.* fabriksägare, fabrikör. **-geschäft**, *n.* fabriksrörelse. **-zeichen**, *n.* fabriksmärke.

fabrizieren, *sv. tr.* fabricera, tillverka.

fabulieren = *fabeln.*

Façáde, *-n, f.* fasad.

-fach, *a. suff.* -faldig, t. ex. *drei∼* trefaldig.

Fach, *-er* †, *n.* 1. pl. äfv. -[*e*], afdelning af ett hus; mellanrum mellan taksparrar; fönsterluft; bås. 2. fack, rum, låda. *Geheimes ∼* lönlåda. Bot. cell. 3. fack, ämne, gren.

Fächel = *Fächer.* **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* fläkta, vifta.

fachen, *sv. tr.* 1. upptända, underblåsa. 2. indela i fack.

Fächer, *-, m.* 1. fläkta. 2. solfjäder. **-ig**, *a.* indelad i fack. **-n** = *fächeln.*

Fach|gelehrte(r), *m.* fackman. **-kasten**, *m.* låda, ask, skrin med fack i. **-lich**, *a.* hörande till ngt visst fack, fack-, special-. **-mann**, *m.* fackman, specialist. **-wand**, *f.* korsvirkesvägg. **-werk**, *n.* 1. korsvirke. 2. i fack indelad hylla. 3. vetenskapligt specialverk.

Facit, *-s, n.* facit, resultat.

Fackel, *-n, f.* fackla. **-n**, *sv. itr. h.* 1. äfv. *s.* om lågor: fladdra. 2. F vackla, tveka, söla. 3. F narras.

Façón, *-s* el. *-en, f.* form, gestalt, fason. **-nieren**, *sv. tr.* forma, fasonera.

fade, *a.* fadd. *∼s Zeug:* faddhet.

fädeln, *sv.* I. *tr.* 1. träda på, träda upp på en tråd. *Den Faden in die Nadel ∼* träda på nålen. 2. rispa upp i trådar. II. *rfl.* 1. rispa upp sig. 2. äfv. *itr. h.* om sega vätskor: blifva trådig, bilda trådar.

Faden, *-*†, *m.* dim. *Fädchen, -lein*, tråd. **-dünn**, *a.* smal som en tråd. **-förmig**, *a.* trådaktig, trådig. **-gerade**, *a.* snörrät. **-nackend**, **-nackt**, *a.* splitternaken. **-nafs**, *a.* genomvåt så att man ej har en torr tråd på sig. **-scheinig**, *a.* trådsliten. **-sommer**, *m.* sommartrådar, spindelväf som flyger i luften.

Fäd|heit, *f.* faddhet. **-ig** el. **-fädig**, *a. suff.* -trådig, t. ex. *fein∼* fintrådig.

Fagótt, *-e, n.* fagott. **-íst**, *-en, m.* fagottblåsare.

fahen, *sv. tr.* föråldr. = *fangen.*

fähig, *a.* 1. i stånd, mäktig, vuxen, lämplig. 2. skicklig, begåfvad, talangfull. 3. mottaglig. **-keit**, *f.* 1. förmåga, skicklighet, lämplighet. 2. anlag, naturgåfva, talang.

fahl, *a.* black, askgrå, matt, urblekt. *Jn auf dem ∼en Pferde finden:* ertappa ngn vid ngn otillåten handling. **-gelb**, *a.* mattgul. **-grau**, *a.* askgrå.

fahnden, *sv. tr.* o. *itr. h. Jn* el. *auf jn* el. *nach jm ∼* (söka) gripa ngn, eftersätta, efterspana, efterlysa, förfölja ngn.

Fähndrich se *Fähnrich.*

Fahndung, *f.* förföljelse, efterspaning.

Fahne, *-n, f.* dim. †, 1. fana, flagga; äfv. vindflöjel. *Bei der ∼ sein:* hafva svurit fanan, vara soldat. 2. kompani, skvadron. 3. fan på fjädrar. 4. grannlåt. **-neid**, *m.* ed med hvilken man svär fanan, trohetsed. **-nflüchtig**, *a.* som deserterat. *∼ werden:* desertera, *ein ∼er:* en öfverlöpare, desertör. **-nstange**, *f.* **-nstock**, *m.* fanstång, flaggstång. **-nweihe**, *f.* en fanas el. fanors invigning.

Fähnrich, *-e, m.* fänrik.

fahr|bar, *a.* farbar. **-barkeit**, *f.* farbarhet. **-betrieb**, *m.* rörelse, drift, trafik.

Fährboot, *n.* färja.

Fahrdamm, *m.* körbana.

Fähre, *-n, f.* färja.

fahr|en, *st.* I. *itr. s.* 1. fara, färdas, resa, åka, ro, begifva sig. *Schlitten ∼* åka på släde. Bild. *hoch ∼* flyga högt. *Gen Himmel ∼* uppstiga till himlen, *in den Hof ∼* köra in på gården, *in die Grube ∼* a) stiga ned i grufvan, b) = *ins Grab ∼* stiga ned i grafven, fara hädan, *über Land ∼* resa åt landet, *von der Alp* el. *zu Thal ∼* draga hem från sätern, *von hinnen* el. *zu den Vätern ∼* gå till sina fäder. 2. om transportmedel: gå. *Gut ∼* gå bra, jämt, *die Post fährt zweimal wöchentlich:* diligensen går två gånger i veckan. 3. rusa, störta, fara. *Jm an den Kopf ∼* flyga i lufven på ngn, *an* el. *auf einander ∼* rusa mot hvarandra, *das Messer fuhr mir aus der Hand:* knifven slant ur handen på mig, *vor Zorn aus der Haut ∼* vara utom sig af vrede, *der Schreck fuhr mir durch* el. *in alle Glieder:* förskräckelsen förlamade mig, *mit dem Löffel in die Schüssel ∼* sticka, köra skeden i fatet, *jm in die Haare ∼* flyga i lufven på ngn, *in die Stiefel ∼* med fart draga på sig stöflarne, *nach etw. ∼* gripa efter ngt, *er fuhr unter sie:* han rusade, störtade midt ibland dem. 4. *∼ lassen:* släppa, uppgifva, afstå ifrån, frigöra sig från. 5. må, befinna sig. *Gut* el. *wohl bei* el. *mit etw. ∼* befinna sig väl vid, må bra af ngt, *gut bei einem Handel ∼* göra en god affär. 6. äfv.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

h. Mit etw. gut, schlecht ~ fara väl, illa med ngt. **7.** ~*de Habe:* lösören. **II.** *tr.* o. *itr. h.* köra, skjutsa, föra. **III.** *rfl.* **1.** fara, färdas, ro. *Sich selbst* ~ köra själf, *sich fest* ~ köra fast. **2.** *Der Wäg fährt sich gut:* vägen är bra, opers. *hier fährt es sich gut:* här är det bra väg. **-gast,** *m.* åkande. **-geld,** *n.* biljettpris, frakt. **-gelegenheit,** *f.* tillfälle att få åka, skjuts. **-geleise,** *n.* hjulspår. **-ig,** *a.* obeständig. **-igkeit,** *f.* obeständighet.

Fährkahn, *m.* färja.

Fahrkarte, *f.* biljett. **-nausgabe,** *f.* biljettlucka.

fahrlässig, *a.* slarvig, försumlig, vårdslös. **-keit,** *f.* slarf, försumlighet, vårdslöshet.

fährlich, *a.* farlig. **-keit,** *f.* farlighet.

Fährmann, *m.* färjkarl.

Fahr‖plan, *m.* tidtabell. **-plänmäfsig,** *a.* ~*er Zug:* ordinarie tåg. **-post,** *f.* diligens. **-preis,** *m.* biljettpris. **-rad,** *n.* velociped. **-schein,** *m.* biljett.

Fährschiff, *n.* färja.

Fahr‖schule, *f.* körskola. **-spur,** *f.* hjulspår. **-straſse,** *f.* körväg. **-t,** *-en, f.* **1.** färd, resa, tur. *Er ist immer auf der* ~ han är jämt stadd på resor. **2.** framfärd, tilltag. *Was machst du für* ~*en:* hvad har du för dig för dumheter. **3.** kurs, kosa. *Die* ~ *richten nach:* styra kosan åt. **4.** fart, hastighet. **-taxe,** *f.* biljettaxa, åkartaxa.

Fährte, *-n, f.* spår.

Fahr‖tenliste, *f.* turlista. **-tlinie,** *f.* kurs, väg. **-weg,** *m.* körväg. **-zeug,** *n.* **1.** fartyg, skepp. **2.** ✻ fordon, åkdon.

Fakl‖ír, *-s* el. *-e, m.* fakir. **-símile,** *-[s], -s* el. *Faksimilia, n.* faksimile. **-similieren,** *sv. tr.* taga faksimile af. **-tión,** *-en, f.* parti. **-tiös,** *a.* upprorisk. **-tisch,** *a.* faktisk, verklig. **-tor,** *-s, -óren, m.* faktor. **-toréi,** *-en, f.* faktori. **-tótum,** *-um[s], -ums* el. *-a, n.* faktotum, allt i allom, högra hand. **-tum,** *-um[s], -a, n.* faktum, verklighet, verkligt förhållande. **-túr[a],** *-en, f.* faktura. **-últas,** *0, f.* erkännande af, intyg om kunskaper el. (undervisnings)skicklighet. ~ *für Prima in einem Gegenstande:* intyg om tillräckliga kunskaper i ett ämne för att kunna undervisa i prima (högsta klassen). **-últät,** *-en, f.* fakultet. **-ultatív,** *a.* frivillig, icke obligatorisk.

falb, *a.* ljus, ljusgul, isabellfärgad; för öfr. = *fahl.* **-icht, -ig,** *a.* black.

Falérner, *-, m.* falernervin.

Falk[e], *-en, m.* dim. †, falk. **-enbeize,** *f.* jagt med falkar. **-[e]ner,** *-, -enier, -e, m.* **-enjäger,** *m.* falkenerare. **-neréi,** *-en, f.* **1.** falkenerarkonst. **2.** ställe där falkar dresseras. **3.** jagt med falkar. **-onier** = *Falkenier.*

Fall, *-e* †, *m.* **1.** fall. *Zu* ~*e bringen:* bringa på fall, *zu* ~*e kommen:* falla. **2.** sänkning, lutning. **3.** fall, förhållande, belägenhet, händelse, tilldragelse. *Gesetzt den Fall* el. *gesetzten* ~*es daſs:* antag att, *im* ~*e* el. *auf den* ~ *daſs:* för den händelsen att, *auf alle Fälle, auf jeden* ~ i alla händelser, *erforderlichen* ~*es:* om så erfordras, *auf ser im* ~*e daſs:* såvida icke, *schlimmsten* ~*es, im schlimmsten* ~*e:* i värsta fall. **4.** gram. kasus.

fällbar, *a.* som kan el. får fällas.

Fall‖bauer, *-, m.* o. *n.* slagbur. **-baum,** *m.* slagbom. **-beil,** *n.* fallbila, giljotin. **-brett,** *n.* fallbräde, fallucka, falldörr. **-brücke,** *f.* **1.** fallbro. **2.** vindbrygga, vindbro. **-e,** *-n, f.* fälla. *Jm eine* ~ *stellen:* lägga en snara för ngn. **-en,** *st.* **I.** *itr. s.* **1.** falla, falla ned, omkull. *Auf die Erde* ~ a) falla ned på marken, b) slå omkull, *der Würfel ist gefallen:* tärningen är kastad, *von der Bank* ~ födas utom äktenskapet, *nicht auf den Mund gefallen sein:* vara munvig, *dem Pferde in die Zügel* ~ fatta hästen vid tyglarne, *jm lästig* el. *zur Last* ~ falla ngn till last. **2.** falla, stupa, dö; om djur: självdö. **3.** ~ *lassen:* släppa, tappa, öfvergifva. Jfr *11.* **4.** om djur: falla, födas. **5.** sjunka, falla. **6.** infalla, inträffa. **7.** tillfalla, *jm* el. *an jn:* ngn. **8.** *In etw.* (ack.) ~ tillhöra ngt. **9.** öfvergå, visa öfvergång, *in:* till. *Ins Grüne* ~ skifta i grönt, *dieser Geschmack fällt ins Fade:* denna smak är ngt fadd. **10.** förefalla, vara, t. ex. *diese Arbeit fällt ihm schwer.* **11.** höras, förnimmas. *Ein Wort* ~ *lassen:* låta ett ord undfalla sig. **12.** förekomma, förefinnas, t. ex. *das Gold fällt nur sparsam.* **II.** *tr. Jn tot* ~ falla ned på och slå ihjäl ngn, *das Gesicht entzwei* ~ i fallet skada ansigtet, *sich* (dat.) *den Arm aus dem Gelenke* ~ falla och vrida armen ur led. **III.** *rfl. Sich tot* ~ falla och slå ihjäl sig, *sich lahm* ~ falla och taga skada, så att man blir lam.

fällen, *sv. tr.* **1.** fälla, hugga ned. **2.** fälla, döda, slå ihjäl. **3.** sänka, fälla, t. ex. *das Bajonett.* **4.** bringa på fall, störta.

Fall‖holz, *n.* nedfallna grenar, vindfälle. **-íeren,** *sv. itr. h.* göra konkurs.

fällig, *a.* hand. förfallen. ~ *werden:* förfalla. **-keit,** *f.* hand. egenskap att vara förfallen. **-keitstag,** *m.* förfallodag.

fall‖it, **I.** *a.* hand. bankrutt. **II.** **-en,** *m.* bankruttör. **-íterklärung,** *f.* försättande i konkurs. **-ítmasse,** *f.* konkursmassa. **-netz,** *n.* slagnät. **-reif,** *a.* om frukt: fullmogen så att den är färdig att falla af. **-s,** *konj.* i fall att, i händelse att, om. **-strick,** *m.* fallstreck, snara. **-sucht,** *f.* fallandesot. **-süchtig,** *a.* behäftad med fallandesot.

Fällung, *f.* fällande m. m. se *fällen.*

falsch, **I.** *a.* falsk, oriktig, orätt; oäkta, efterapad; bedräglig, understucken; trolös, dubbel. ~*er Schlüssel:* a) orätt nyckel, b) tjufnyckel, ~*e Zähne:* löständer. **II.** *-es, 0, m.* o. *n.* falskhet.

fälschlen, *sv. tr.* förfalska. **-er,** *-, m.* **-erin,** *-nen, f.* förfalskare.

falsch‖gläubig, *a.* kättersk. **-heit,** *f.* falskhet. **-herzig,** *a.* falsk, opålitlig. **-klingend,** *a.* falsk, missljudande.

fälschlich, *a.* falsk, oriktig, grundlös. **-erweise,** *adv.* oriktigt.

Falsch‖münzer, *m.* falskmyntare. **-münzerei,** *f.* falskmyntande. **-schreibung,** *f.* oriktig skrifning, felstafning. **-schwörer,** *m.* menedare.

Fälschung, *f.* förfalskning.

Fals‖ett, **-e,** *n.* falsett. **-ifikát,** *-e, n.* förfalskning (förfalskad vara) **-um,** *-um[s], -a, n.* förfalskning, bedrägeri.

Falte, *-n, f.* dim. †, veck, rynka, skrynkla, skrymsla. ∼*n werfen* el. *schlagen:* bilda veck, *in* ∼*n legen, ziehen:* vecka, rynka.

fälteln, *sv. tr.* lägga i små veck, rynka.

falten, *sv. tr.* **1.** vika ihop, lägga ihop, tillsluta. *Die Hände* ∼ knäppa ihop händerna. **2.** vecka, rynka. **-kleid,** *n.* veckrik klädning. **-magen,** *m.* bladmage. **-reich,** *a.* veckrik. **-wurf,** *m.* veckens fall.

Falt‖er, *-, m.* fjäril. **-ig,** *a.* veckad, rynkad.

-faltig, -fältig = *-fach.*

Faltung, *f.* veckning, rynkning.

Falz, *-e, m.* **-e,** *-n, f.* fals. **-en,** *sv. tr.* falsa, hopfoga.

famili‖är, *a.* familjär, förtrolig. **-arität,** *-en, f.* förtrolighet.

Familie, *-n, f.* familj, slägt. **-nähnlichkeit,** *f.* slägtlikhet, slägttycke. **-nanzeigen,** *pl.* annonser om födde, vigde och döde. **-nfehler,** *m.* slägtfel, slägtlyte. **-nnachrichten** = *Familienanzeigen.* **-numgang,** *m.* **1.** umgänge mellan familjer. **2.** ∼ *haben:* hafva tillträde till familjer.

fam‖lós, *a.* F präktig, utmärkt. **-ulus,** *-us, -i* el. *-usse, m.* famulus, biträde, vaktmästare, tjänare.

Fanát‖iker, *-, m.* fanatiker. **-isch,** *a.* fanatisk. **-isieren,** *sv. tr.* fanatisera, göra fanatisk. **-ismus,** *-, 0, m.* fanatism.

Fanfáre, *-n, f.* fanfar.

Fang, *-e* †, *m.* **1.** fångande, fångst. **2.** ställe där ngt fångas ss. snara, fälla, fiske m. m. **3.** vanl. pl. klor, huggtänder. **4.** jäg. styng, stöt. **-arm,** *m.* arm att gripa med ss. hos bläckfiskar m. fl. djur. **-ball,** *m.* **1.** båll till bållspel. **2.** bållspel. **-eisen,** *n.* **1.** sax ss. räfsax, vargsax m. m. **2.** vildsvinsspjut, hirschfängare. **-en,** *st.* **I.** *tr.* **1.** fånga, gripa. Jfr *gefangen.* **2.** *Feuer* ∼ fatta eld, *eine Krankheit* ∼ gripas af en sjukdom, *Grillen* ∼ göra sig griller. **II.** *rfl.* fångas, snärjas.

Fänger, *-, m.* **1.** en som fångar. **2.** huggtand, bete. **3.** hirschfängare, jagtspjut.

Fang‖geld, *n.* skottpengar. **-gerät[h],** *n.* fångredskap. **-hund,** *m.* hund använd till att gripa djur, blodhund. **-leine,** *f.* jäg. koppel. **-messer,** *n.* jäg. jagtkniv. **-stahl,** *m.* = *Fangeisen.* **-strick,** *m.* **1.** = *Fangleine.* **2.** = *Fallstrick.* **-zahn,** *m.* huggtand, bete.

Fant, *-e, m.* dim. †, pojke, slyngel, gäck, narr, glop.

Farbe, *-n, f.* färg.

färben, *sv. tr.* färga.

farben‖blind, *a.* färgblind. **-blindheit,** *f.* färgblindhet. **-gebung,** *f.* färgläggning, kolorit. **-grund,** *m.* färgton, grundfärg. **-kleckser,** *m.* F plankstrykare. **-reicht[h]üm,** *m.* färgprakt.

Färber, *-, m.* färgare. **-éi,** *-en, f.* färgeri.

farb‖licht, -ig, *a.* färgad, kulört.

Färbung, *f.* färgning, färg.

Farm, *-en, f.* farm, landtgård. **-er,** *-, m.* farmare.

Farn, *-e, m.* **-kraut,** *n.* ormbunke.

Faro, *-s,* **I.** *m.* fyrtorn. **II.** *n.* hasardspelet farao.

Farr[e], *-en, m.* tjur. **-enkraut** se *Farnkraut.*

Färse (äfv. med kort ä), *-n, f.* kviga.

Fasán, *-[e]s, -e[n], m.* fasan. **-erie,** *-[e]n, f.* fasaneri.

Fasch‖íne, *-n, f.* faskin. **-ing,** *-e, m.* **1.** den med karneval o. andra lustbarheter firade tiden närmast före fastan. **2.** karneval, utklädsel, lustbarhet, uppsluppen glädje.

Fas‖cikel, *-, m.* häfte, del. **-ciníeren,** *sv. tr.* förtrolla. **-e,** *-n, f.* dim. †, = *Faser.*

Fasel, *-s, 0, m.* fortplantning, afvel. **-éi,** *-en, f.* prat, snicksnack; dumhet. **-er,** *-, m.* = *Faselhans.* **-haft,** *a.* oredig, fjollig, tokig, uppsluppen, yster, lättsinnig. **-haftigkeit,** *f.* oredigt (m. m. se *faselhaft*) sätt, beteende, sådan handling. **-hans,** *-en, -e*[†], *m.* F slarfver, pratmakare; stolle. **-ig** = *faselhaft.* **-liese,** *f.* fjolla, toka. **-n,** *sv.* **I.** = *fasern.* **II.** *itr. h.* **1.** föda ungar. **2.** prata dumheter, snicksnack; vara uppsluppen; begå galenskaper.

Fasen, *-, m.* = *Faser.* **-nackt** = *fasernackt.*

Faser, *-n, f.* dim. †, tråd, tåga, fiber. **-ig,** *a.* trådig, tågig, fibrös. **-n,** *sv. tr.* rispa upp. **-nackt,** *a.* splitternaken.

fas‖lig = *faserig.* **-nacht** se *Fastnacht.*

Fas, *-er* † men ss. måttenhet *-, n.* dim. †, **fat,** tunna, balja.

Fassáde, *-n, f.* framsida, fasad.

fas‖bar, *a.* möjlig att gripa; fattlig, begriplig.

fassen, *sv.* **I.** *tr.* **1.** gripa, fatta, fatta tag i. *Ich will ihn schon* ∼ han skall ej undslippa mig, skall nog få med mig att göra, *jn beim Kragen* ∼ fatta ngn i kragen, *jn bei seinem Versprechen* ∼ taga fasta på ngns löfte, *jn bei der Ehre* ∼ söka förmå ngn göra ngt för hederns skull, *etw. ins Auge* ∼ fästa blicken på, skärskåda ngt, *eine Rede zu Herzen* ∼ behjärta ett tal. Opers. *es faſste mich mit Schrecken:* jag greps af förskräckelse. **2.** tappa på fat. **3.** innefatta. **4.** rymma, hafva utrymme för. **5.** fatta, begripa, förstå. **6.** fatta, affatta, uttrycka, formulera. **II.** *rfl.* **1.** fatta sig, uttrycka sig. **2.** *Sich mit jm* ∼ taga ett tag, brottas med ngn. **3.** sansa sig, lugna sig, återvinna

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

fattningen. *Gefaſst:* lugn, beredd, förberedd. 4. *Etw. faſst sich* el. *läſst sich* ~ ngt är begripligt.

faſslich, *a.* fattlig, begriplig. **-keit**, *f.* begriplighet.

Fassung, *f.* 1. infattning. 2. fattning, sinnesnärvaro. För öfr. se *faſſen.* **-sgabe**, *f.* fattningsgåfva. **-skraft**, *f.* fattningsförmåga. **-slosigkeit**, *f.* brist på fattning. **-svermögen**, *n.* fattningsförmåga.

fast, *adv.* nästan, näraps. **-áge**, **-n**, *f.* fat, fastage. **-e**, **-n**, *f.* 1. fasta. 2. vanl. pl. fastan, fastlag. **-en**, *sv. itr. h.* fasta. **-enabend**, *m.* fettisdag. **-enpredigt**, *f.* fastlagspredikan. **-enspeise**, *f.* mat som får ätas under fastan. **-ensuppe**, *f.* mager soppa. **-enzeit**, *f.* fastan, fastlag. **-er**, **-**, *m.* **-erin**, *-nen*, *f.* fastande (person). **-nacht**, *f.* 1. fettisdag. 2. = *Fasching.* **-tag**, *m.* fastedag.

fat‖ál, *a.* fatal, ödesdiger, förarglig. **-alität**, *-en*, *f.* förarglig tilldragelse. **-um**, *-um[s]*, *-a*, *n.* öde.

fauchen, *sv. itr. h.* fräsa, hväsa, spotta.

faul, *a.* 1. skämd, rutten; anfrätt, maskstungen, förvittrad. ~*e Witze:* dåligt skämt, misslyckade kvickheter, *die Sache ist* ~ saken är sjuk, *das sind* ~*e Fische* el. ~*e Redensarten:* det är bara undanflykter, påhitt. 2. lat, trög. *Sich auf die* ~*e Haut* el. *Seite legen:* lägga sig på latsidan, ~*er Knecht:* lathund (hjälpreda i räkning). **-bank** = *Eselsbank.* **-baum**, *m.* brakved.

Fäule, *-n*, *f.* röta, förruttnelse.

faul‖len, *sv. itr. h.* blifva skämd, angripas af röta, ruttna. **-enzen**, *sv. itr. h.* lata sig, slå dank, göra ingenting. **-enzer**, **-**, *m.* 1. latmask, lätting, dagdrifvare. 2. lathund (hjälpreda i räkning). **-enzerei**, *-en*, *f.* dagdrifveri. **-fieber**, *n.* rötfeber; F skolsjuka, lättja. **-fleckig**, *a.* fläckig af röta. **-heit**, *f.* lättja. **-icht**, **-ig**, **fäulig**, *a.* skämd, angripen af röta.

Fäulni[ſ]s, *0*, *f.* röta, förruttnelse, förmultnande.

Faul‖pelz, *m.* latmask. **-t[h]ier**, *n.* trögdjur.

Faun, *-e[n]*, *m.* faun; lättsinnig människa. **-a**, *-en* el. *-as*, *f.* fauna, djurvärld.

Faust, *-e* †, *f.* knuten hand, knytnäfve. *Jm eine* ~ *machen:* knyta handen åt ngn, *das paſst wie die* ~ *aufs Auge:* det passar icke alls ihop, skriker mot hvartannat, *auf eigne* ~ på egen hand, *aus freier* ~ på fri hand, *eine* ~ *im Sacke machen:* knyta handen i byxfickan, *in die* ~ *lachen:* skratta i mjugg af skadeglädje. **-dick**, *a.* tjock som en knytnäfve. Bild. *er hat es* ~ *hinter den Ohren:* han har en stor rät bakom örat. **-grôſs**, *a.* stor som en knytnäfve. **-handschuh**, *m.* handske el. vante utan skilda fingrar. **-kampf**, *m.* knytnäfvekamp, boxning. **-kämpfer**, *m.* boxare.

Fäustling, *-e*, *m.* 1. = *Fausthandschuh.* 2. knölpåk. 3. tummeliten, pygmé. **-s**, *adv.* med knytnäfvarne.

Faust‖recht, *n.* näfrätt. **-voll**, oböjl. *f.* en hand full.

favor‖isieren, *sv. tr.* favorisera, gynna. **-it**, *-en*, *m.* favorit, gunstling. **-ite**, *-n*, **-itin**, *-nen*, *f.* kvinnlig favorit, gunstling.

Faxe, *-n*, *f.* upptåg, gyckel, spratt, dumhet, galenskap. **-nmacher**, *m.* upptågsmakare. **-réi**, *-en*, *f.* = *Faxe.*

Fayénce, *-n*, *f.* fajans.

Február, *-e*, *m.* februari.

Fechser, **-**, *m.* afläggare i sht af vinrankor.

Fecht‖boden, *m.* fäktsal. **-bruder**, *m.* F tiggare. **-en**, *st. tr.* o. *itr. h.* fäkta, kämpa, strida; F om vandrande gesäller: tigga. **-er**, **-**, *m.* fäktare. **-erspiel**, *n.* gladiatorskamp.

Feder, *-n*, *f.* 1. (fågel)fjäder, plym, fjun, dun. *Sich mit fremden* ~*n schmücken:* lysa med lånta fjädrar, *nicht aus den* ~*n können:* hafva svårt att komma ur sängen. 2. (skrif-)penna. *Eine* ~ *schneiden:* formera en (gås-)penna, *jm etw. in die* ~ *diktieren:* ordagrant förestafva, diktera ngn ngt. 3. (metall-)fjäder. **-artig**, *a.* 1. fjäderartad. 2. elastisk. **-besen**, *m.* fjäderviska. **-bett**, *n.* fjäderbolster, dunbädd. **-büchse**, *f.* pennfodral. **-büschel**, *m.* o. *n.* fjädertofs, fjäderviska. **-deckbett**, *n.* med dun el. fjäder stoppadt täcke. **-fechter(ei)** = *-fuchser(ei).* **-fuchser**, **-**, *m.* pennfäktare. **-fuchserei**, *-en*, *f.* pennfäkteri. **-halter**, *m.* pennskaft. **-harz**, *n.* gummi elastikum, kautschuk. **-hut**, *m.* hatt med plym. **-icht**, *a.* fjäderartad, fjäderlik. **-ig**, *a.* 1. = *federicht.* 2. betäckt af, full med fjäder. **-kasten**, *m.* skrifask, pennlåda. **-kiel**, *m.* fjäderspole, penna. **-kraft**, *f.* spänstighet. **-leicht**, *a.* fjäderlätt. **-lesen**, *n.* fjäderplockning. Bild. *nicht viel* ~*s machen:* ej bry sig om att krusa, gå rakt på sak. **-matratze**, *f.* resårmadrass. **-messer**, *n.* pennknif. **-n**, *sv.* I. *tr.* 1. stoppa med fjäder. 2. *Teeren und* ~ tjära och fjädra. II. *rfl.* o. *itr. h.* 1. rugga. 2. fjädra, vara elastisk. III. *itr. h.* mista, tappa fjädrar, fjädra ifrån sig. **-pose**, *f.* = *Federkiel.* **-rils**, *m.* pennritning, pennskiss. **-spiel**, *n.* jagt med jagtfalkar. **-spule**, *f.* = *Federkiel.* **-staub**, *m.* finaste dun. **-strich**, *m.* penndrag. **-ung**, *f.* stoppning med fjäder m. m. se *federn.* **-vieh**, *n.* fjäderfä. **-volk**, *n.* fåglar. **-wild**, *n.* vildfågel. **-wildbret**, *n.* fågelstek. **-wisch**, *m.* fjäderviska. **-wischer**, *m.* penntorkare. **-zeichnung**, *f.* pennritning. **-zug**, *m.* penndrag.

fédrig se *federig.*

Fee, *-[e]n*, *f.* fe. **-[e]nhaft**, *a.* felik. **-[e]nwelt**, *f.* fevärld, sagovärld. **-[e]réi**, **-[e]rie**, *-[e]n*, *f.* fevärld, trolsk företeelse el. tilldragelse; teat. feeri.

Fég‖[e]feuer, *n.* skärseld. **-[e]lappen**, *m.* damhandduk, torktrasa. **-en**, *sv.* I. *tr.* sopa;

skura, rengöra, fäja; rensa, upprensa; sota. II. *itr. h.* o. *s.* susa, sopa fram, hvina. **-er,** -, *m.* sopare. **-erin,** *-nen, f.* soperska. **-[e]sand,** *m.* skursand. **-[e]teufel,** *m.* 1. själ i skärselden. 2. tomte som sopar huset. **-sel,** -, *n.* sopor.

Fehde, *-n, f.* fäjd, strid. *Jm ∼ bieten:* utmana ngn. **-brief,** *m.* skriftlig utmaning, stridsförklaring. **-zeit,** *f.* krigstid, orolig tid.

Fehl, I. *-e, m.* fel, brist. II. *adv.* fel, oriktigt, vilse; förgäfves; jfr nedanstående verbala sms. **-bär,** *a.* 1. utsatt för misstag. 2. felaktig. **-barkeit,** *f.* möjlighet att misstaga sig. **-bericht,** *m.* falsk underrättelse. **-bitte,** *f.* gagnlös bön som ej uppfylles. *Eine ∼ thun:* bedja förgäfves. **-bitten,** *itr. h.* bedja förgäfves. **-en,** *sv.* I. *tr.* förfela, icke träffa, icke råka. II. *itr. h.* 1. fela, synda. 2. begå ett fel, fara vilse, misstaga sig. *Weit gefehlt!* misstag! 3. slå fel, misslyckas, t. ex. *wenn alles fehlt:* om allt skulle misslyckas, i värsta fall. 4. fela, fattas, saknas, vara borta. Opers. *es fehlt uns an Geld:* vi sakna (= lida brist på) pengar, men: *es fehlt uns Geld:* det fattas oss (= har kommit bort för oss) pengar, *es jm an nichts ∼ lassen:* icke låta ngn sakna ngt, *sich* (dat.) *nichts ∼ lassen:* ej vägra sig ngt, *es fehlt viel daran, daſs er so reich ist wie sein Bruder:* han är ej på långt när så rik som hans bror, *es fehlte nicht viel, so wäre er gefallen:* han hade så när fallit, *an mir soll es nicht ∼* jag skall göra, hvad på mig ankommer, *das fehlte* [*nur*] *noch!* iron. allt bättre och bättre! det vore just härligt! Om illamående el. obehag, t. ex. *was fehlt Ihnen?* hvad fattas er? hur är det med er? *wo fehlt es dir?* hvar har du ondt? *es fehlt ihm immer etw.:* han klagar ständigt, är ständigt vid dåligt lynne, *in der Schule ∼* vara borta från skolan, vara frånvarande, jur. *auf die Vorladung ∼* ej iakttaga inställelse. **-er,** -, *m.* fel, a) misstag, oriktighet, skol. bock, b) förseelse, brott, c) lyte. d) synd. **-erhaft,** *a.* felaktig, oriktig. **-erhaftigkeit,** *f.* felaktighet, oriktighet. **-ernte,** *f.* dålig skörd, missväxt. **-ervoll,** *a.* full af fel. **-erzahl,** *f.* antal fel. **-führen,** *tr.* föra vilse, vilseleda. **-gang,** *m.* misstag om vägen, oriktig väg. **-gebären,** *itr. h.* få missfall. **-geburt,** *f.* missfall. **-gehen,** *itr. s.* gå vilse. **-greifen,** *itr. h.* taga miste; bild. misstaga sig. **-griff,** *m.* missgrepp, misstag. **-hieb,** *m.* misshugg. **-jahr,** *n.* missväxtår. **-kauf,** *m.* dåligt köp, dålig handel. **-kommen,** *itr. s.* komma vilse. **-lo[o]s,** *n.* nit i lotteri. **-rippe,** *f.* oäkta refben. **-schieſsen,** *itr. h.* skjuta bom; F bild. misstaga sig, *fehlgeschossen!* misstag! **-schlag,** *m.* misshugg. **-schlagen,** *itr. h.* o. *s.* slå fel. **-schlieſsen,** *itr. h.* göra ett felslut; draga oriktiga slutsatser. **-schluſs,** *m.* felslut. **-schritt,** *m.* falskt steg. **-schuſs,** *m.* bom. **-sehen,** *itr. h.* se vilse, misstaga sig. **-springen,** *itr. h.* o. *s.* göra ett falskt hopp, hoppa miste. **-sprung,** *m.* felsprång. *Einen ∼ thun:* hoppa och snafva, slinta. **-stoſsen,** *itr. h.* stöta fel. **-treten,** *itr. h.* taga ett falskt steg, stiga miste. **-tritt,** *m.* falskt steg, bild. felsteg. **-zug,** *m.* oriktigt drag.

Fehm[e], *-en, f.* 1. se *Fem[e].* 2. se *Feim.*

Fei, *-en, f.* fe. **-en,** *sv. tr.* förtrolla, gnm trolldom skydda, göra osårbar, förläna trollkraft åt.

Feier, *-n, f.* 1. hvila från arbetet. 2. firande, högtidlighållande. 3. högtid, fest. **-abend,** *m.* 1. högtidsafton (afton före en högtid). 2. helgsmål, fyrabend. **-geläut,** *n.* högtidlig ringning. **-klang,** *m.* högtidlig musik. **-kleid,** *n.* högtidsdrägt. **-lich,** *a.* högtidlig, festlig. **-lichkeit,** *f.* högtidlighet, festlighet. **-n,** *sv.* I. *itr. h.* 1. hvila från arbetet. 2. strejka. II. *tr.* fira, högtidlighålla. **-stunde,** *f.* hvilostund, rast, fritid. **-tag,** *m.* 1. hvilodag. 2. högtidsdag. **-täglich,** *a.* förekommande på en hvilo- el. högtidsdag. **-tagsmäſsig,** *a.* högtids-. **-zeit,** *f.* fritid. **-zug,** *m.* högtidligt tåg.

feig[e], *a.* feg. **-e,** *-n, f.* fikon. **-heit,** *f.* feghet. **-herzig,** *a.* feghjärtad. **-herzigkeit,** *f.* feghet. **-ling,** *-e, m.* feg stackare, pultron.

feil, *a.* fal, till salu. *∼ haben:* sakna juda. **-bieten,** *m.* säljare, månglare. **-bietung,** *f.* utbjudande till salu. **-e,** *-n, f.* fil. bild. *die letzte ∼ an etw.* (ack.) *legen:* lägga sista handen vid ngt. **-en,** *sv. tr.* fila. **-er,** -, *m.* filare. **-heit,** *f.* falhet. **-icht,** *-e, n.* filspån. **-schen,** *sv. tr.* o. *itr. h.* [*Um*] *etw.* ∼ köpslå om, pruta på ngt.

Feim, *-e, m.* **-e,** *-n, f.* **-en,** -, *m.* vålm, såte, rök, skyl, stack.

fein, *a.* 1. fin. 2. passande, vacker, t. ex. *das ist nicht ∼* det är ej vackert handladt. 3. F förstärkande adv. *Komm ∼ schnell zurück:* skynda dig nu dugtigt tillbaka, *schreibe mir ja ∼ bald:* var nu snäll och skrif rätt snart till mig. **-ädrig,** *a.* finådrig.

Feind, I. *-e, m.* fiende, ovän. II. *a.* fiendtlig. *Jm ∼ sein:* vara fiendtligt sinnad mot ngn. **-esangriff,** *m.* fiendtligt angrepp. **-esheer,** *n.* fiendtlig här. **-esland,** *n.* fiendeland. **-esliebe,** *f.* kärlek till sin fiende. **-in,** *-nen, f.* kvinnlig fiende. **-lich,** *a.* fiendtlig; stridig; oblid. **-schaft,** *f.* fiendskap. **-selig,** *a.* fiendtlig, hätsk. **-seligkeit,** *f.* fiendtlighet, hätskhet.

Fein[le, *0, f.* finhet. **-en,** *sv. tr.* göra fin el. finare, förädla, raffinera. **-fühlend, -fühlig,** *a.* finkänslig. **-fühligkeit,** *f.* **-gefühl,** *n.* finkänslighet. **-gehalt,** *n.* fin halt. **-heit,** *f.* finhet, finess, fin sak. **-hörend,** *a.* som har fin hörsel. **-maschig,** *a.* som har fina maskor. **-schmeckend,** *a.* läcker. **-schmecker,** *m.* läckergom. **-schmeckerei,** *f.* smak för läckerheter, gurmandis. **-sliebchen,** *n.* käresta, brud, älskling.

feist, *a.* fet o. klumpig. *Das ~e:* fettet, istret. **-e,** *0, f.* öfverdrifven fetma, starkt hull. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* göda. **II.** *itr. s.* blifva fet. **-heit, -igkeit** = *Feiste.* **-zeit,** *f.* jäg. tid då villebrådet, i sht hjortarne, är som fetast.

Felbel, -, *m.* felb.

Felch, *-e, m.* **-en,** -, *n.* o. *m.* sik.

Feld, *-er, n.* fält, a) öppen mark, åker, t. ex. *ins ~ hinausgehen:* gå ut i det fria, *auf freiem ~e:* på öppna fältet, *die ~er stehen gut:* skörden ser lofvande ut; bild. *das ist* el. *steht noch weit im ~e* el. *im weiten ~e:* det står i vida fältet, b) stridsplats, t. ex. *ins ~ rücken* el. *ziehen, zu ~e ziehen:* draga i fält, i härnad, *im ~e:* i fält, *jn aus dem ~e schlagen:* tvinga ngn att rymma fältet, bild. slå ngn ur brädet, *das ~ behalten* el. *behaupten:* behålla fältet, c) område, t. ex. *ein weites ~ zu Entdeckungen:* ett rikt fält för upptäckter, d) ruta, grund, t. ex. *das Schachspiel hat schwarze und weifse ~er, drei Ströme im blauen ~e.* **-arbeiter,** *m.* åkerbruksarbetare. **-áus,** *adv.* **~** [*und*] *feldein:* tvärs öfver fälten. **-bahn** se *Feldeisenbahn.* **-bau,** *m.* åkerbruk. **-bauer,** -, *m.* åkerbrukare. **-bett,** *n.* fältsäng. **-brief,** *m.* af fältposten befordradt bref. **-dienst,** *m.* **1.** jordbruksdagsverken. **2.** mil. fälttjänst. **-dienstübung,** *f.* fältmanöver. **-éin,** *adv.* se *feldaus.* **-eisenbahn,** *f.* provisorisk järnväg för trupper i fält. **-frevel,** *m.* åverkan på skörd el. träd. **-geflügel,** *n.* fåglar som ha sitt tillhåll på öppna fältet. **-geistliche(r),** *m.* fältpräst. **-gerät[h],** *n.* **1.** åkerbruksredskap. **2.** krigsmateriel. **-geschrei,** *n.* fältskri. **-gewächs,** *n.* åkerväxt, åkerblomma. **-graben,** *m.* dike i en åker. **-herr,** *m.* fältherre. **-huhn,** *n.* åker-, rapphöna. **-hüter,** *m.* fältvaktare. **-kümmel,** *m.* kummin. **-lerche,** *f.* vanlig lärka. **-mark,** *f.* **1.** ett fälts gränser. **2.** fält. **-messer,** *m.* landtmätare. **-nachbár,** *m.* granne som äger angränsande ägor, närmaste åbo. **-óbst,** *n.* på åkrar och vid vägar växande (träd)frukt. **-recht,** *n.* åkerlag. **-rübe,** *f.* rofva. **-schaden,** *m.* skada på åkrarne. **-scher,** *-e,* **-scherer,** -, *m.* fältskär. **-scheuche,** *f.* fågelskrämma. **-schlacht,** *f.* fältslag. **-schlange,** *f.* fältslanga. **-schnecke,** *f.* snigel. **-stecher,** *m.* (fält-) kikare. **-stein,** *m.* **1.** klappersten. **2.** gränssten, råmärke. **-stück,** *n.* **1.** fältstycke. **2.** fältkanon. **-stuhl,** *m.* fällstol. **-truppen,** *pl.* trupper i fält. **-tüchtig,** *a.* krigsdugnlig. **-wärts,** *adv.* åt fälten till, ut på fälten. **-webel,** -, *m.* fältväbel. **-weg,** *m.* åkerväg. **-wiese,** *f.* igensådd åker. **-winde,** *f.* bot åkervinda. **-wirt[h]schaft,** *f.* åkerbruk. **-zaun,** *m.* gärdesgård. **-zug,** *m.* fälttåg. **-zulage,** *f.* soldtillägg i krig.

Felge, *-n, f.* hjullöt. **-nhauer,** *m.* vagnmakare.

Fell, *-e, n.* **1.** skinn med håret på, päls. F *hüte dich, dafs ich dir nicht aufs ~ komme:* tag dig i akt, ty eljes skall du få med mig att göra, *jm das ~ über die Ohren ziehen:* pröja, barskrapa, utplundra ngn. **2.** inre hinna. **-ah,** *-s, m.* fellah (egyptisk bonde). **-eisen,** *n.* kappsäck, ränsel.

Felonie, *-[e]n, f.* trohetsbrott, förräderi.

Fels, *-en,* **-en,** -, *m.* klippa, bärg.

Felsen‖abhang, *m.* klippsluttning, klippvägg. **-boden,** *m.* af klippor uppfyld, stenig mark. **-halde,** *f.* **-hang,** *m.* sluttande bärghäll. **-hart,** *a.* stenhård. **-haupt,** *n.* klippspets. **-herz,** *n.* stenhårdt hjärta. **-höhle,** *f.* bärgshåla. **-keller,** *m.* i klippan sprängd källare. **-klippe,** *f.* klippa. **-kluft,** *f.* bärgklyfta, bärgskrefva. **-nest,** *n.* klippnäste. **-rifs,** *m.* bärgsremna. **-schlucht,** *f.* **-schlund,** *m.* = *Felsenkluft.* **-schwer,** *a.* tung som ett bärg. **-stück,** *n.* klippblock. **-zacke, -zinke,** *f.* klippspets, en klippas tinnar.

fels‖icht, -ig, *a.* klippig.

Felú[c]ke, *-n, f.* feluck (mindre segelfartyg).

Fem[e], *-en, f.* **-gericht,** *n.* femdomstol.

Fench, *-e, m.* o. *n.* art hirs. **-el,** -, *m.* fenkål.

Fenn, *-e, n.* träsk, moras. **-ich** se *Fench.*

Fenster, -, *n.* fönster. **-band,** *n.* fönstergångjärn. **-brüstung,** *f.* fönsterbröstning. **-fach,** *n.* **1.** = *Fensteröffnung.* **2.** = föga. **-flügel,** *m.* fönster(halfva). **-n,** *sv. itr. h.* F nattetid samspråka med sin älskade gnm fönstret, nattetid uppvakta. **-öffnung,** *f.* fönsteröppning, fönsterluft. **-rouleau,** *n.* rullgardin. **-schieber,** *m.* skjutlucka för ett fönster. **-schmiege,** *f.* fönstersmyg. **-schweifs,** *m.* imma på fönster. **-sitz,** *m.* sittplats i en fönsterfördjupning. **-vorsetzer,** *m.* stående fönsterjalusi. **-werk,** *n.* samtliga fönster på en vägg el. ett hus.

-fenstrig, *a. suff.* t. ex. *ein drei~es Zimmer:* ett rum med tre fönster.

Ferge, *-n, m.* färjkarl.

Ferien, *pl.* ferier, lof, ledighet. **-heim,** *n.* skollofskoloni.

Ferkel, -, *n.* gris. **-éi,** *-en, f.* F osnygghet, snusk, svineri. **-n,** *sv. itr. h.* **1.** grisa. **2.** F vara osnygg, snuskig.

ferm, *a.* F fast, säker. *In etw.* **~** *sein:* grundligt förstå sig på ngt. **-ān** (afv. *- ¿́*), *-s* el. *-e, m.* ferman (kejserlig turkisk order el. fullmakt). **-ént,** *-e, n.* ferment, jäsningsämne.

fern[e], *a.* **1.** aflägsen, fjärran. **~e** *Wege:* långa vägar, *in ~en Tagen:* i forna längst försvunna dagar, *ich dachte nicht von ~ daran:* jag hade ej en tanke ditåt. **2.** främmande för. *Er steht mir* **~** han är mig ej närmare bekant, står ej i något närmare förhållande till mig. **3.** *In so* **~** a) så till vida, b) för så vidt, *in wie ~* huru, på hvad sätt, i hvad mån. **4** kompar. *~er:* a) *a.* ytterligare, vidare, följande, b) *adv.* vidare, längre; dessutom. **-ab,** *adv.* långt borta, aflägset. **-blick,** *m.* utsikt. **-e,** *-n, f.* afstånd, aflägsenhet; främmande land. *Aus*

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. *0* saknar plur. † har oljud. F familjärt, P lägre språk. ✻ mindre brukligt.

der ~ a) fjärran ifrån, från främmande land, b) på långt håll, *in der* ~ långt borta, på långt håll, i fjärran land, *in die* ~ långt bort, ut i fjärran, till fjärran land, *das liegt noch in weiter* ~ vi ha ännu långt dit, det står ännu i vida fältet, *etw. aus weiter* ~ *holen:* ugt. gå öfver ån efter vatten. **-en,** *sv. tr.* aflägsna. **-er, -,** *m.* glacier, jökel. **-erhin,** *adv.* framdeles, för framtiden. **-erweit,** *adv.* **-erweitig,** *a.* vidare. **-glas,** *n.* = *Fernrohr.* **-hẽr,** *adv.* fjärran ifrån, på långt håll, långväga. **-hin, -hinaus,** *adv.* långt bort. **-hintreffend,** *a.* som träffar på långt håll. **-rohr,** *n.* kikare. **-sicht,** *f.* 1. långt räckande blick; långsynthet. 2. utsigt, perspektiv. **-sichtig,** *a.* långsynt. **-sichtigkeit,** *f.* långsynthet.

Ferse, *-n, f.* häl. Bild. *jm auf den* ~*n sitzen* el. *sein:* ligga öfver ngn. **-ngeld,** *n.* F ~ *geben:* taga till benen.

fertig, *a.* 1. färdig, i ordning, beredd, rustad. *Ohne jn nicht* ~ *werden:* ej reda sig utan ngn, *mit etw.* ~ *werden, etw.* ~ *machen* el. *bekommen* el. *bringen* el. *schaffen:* sluta, afsluta, fullända ngt, *mit etw.* ~ *werden* afv.*:* reda sig med, kunna göra, uträtta ngt, *mit einer Flasche bald* ~ *werden:* snart, lätt tömma en flaska, *ich bin mit meinem Buche* ~ jag har slutat min bok. *Ich habe noch ganz anderes* ~ *bekommen:* värre, svårare saker har jag redt mig med, *mit jm* ~ *werden:* a) reda sig med, rå på, förmå öfvervinna ngn, b) sluta med, affärda ngn, *mit ihm wird man nie* ~ han rakt tråkar ut en. 2. färdig, skicklig, öfvad. ~ *sprechen:* tala flytande. **-en,** *sv. tr.* 1. förfärdiga. 2. ✻ utfärda. **-keit,** *f.* färdighet, skicklighet. **-machen,** *n.* **-stellung,** *f.* fulländande, iordningställande.

Fe[ſ]s, *-ses, -se, m.* o. *n.* fess (turkisk hufvudbonad).

Fessel, *-n, f.* 1. boja, fjätter, kedja. 2. has, karled, i sht på hästar. **-n,** *sv. tr.* fjättra.

fest, I. *a.* 1. fast, stadig, hård, fix, orubblig, säker. ~*er Schlaf:* djup sömn, ~ *schlafen:* sofva tungt, *der* ~*en Meinung sein,* ~ *überzeugt sein:* hafva den fasta öfvertygelsen, ~*e Gesundheit:* stark hälsa. *In einem Fache* ~ *sein:* vara sadelfast, fullt hemmastadd i ett ämne. 2. hård, osårbar. 3. mil. befästad. II. *-e, n.* fest, högtid; kalas. **-ankern,** *tr.* förankra. **-aufzug,** *m.* högtidlig procession. **-bannen,** *tr.* gnm besvärjelser fasttrolla. **-bringen,** *tr.* fastsätta. **-e,** *-n, f.* 1. fäste, borg. 2. fästet, himlen. **-en,** *sv.* I. *tr.* fästa. II. *itr. h.* festa. **-essen,** *n.* festmåltid. **-fahren,** *tr.* o. *rfl.* köra fast, sätta på grund. **-gelag,** *n.* festligt lag. **-genosse,** *m.* festdeltagare. **-halten,** *tr., itr. h.* o. *rfl.* hålla (sig) fast, *an jm:* i el. vid ngn. *An seiner Meinung* ~ stå fast vid sin mening. **-igkeit,** *f.* fasthet, hårdhet, styrka; befästadt tillstånd. **-ivität,** *-en, f.* fest, festlighet. **-kleben,** I. *tr.* fastklistra, -limma, -klena. II. *itr. h.* fastna. **-lich,** *a.* festlig. ~ *begehen:* fira. **-lichkeit,** *f.* 1. festlig karaktär, ståt, prakt. 2. fest, festlighet. **-ländisch,** *a.* fastlands-. **-legen,** *rfl.* 1. gå för ankar. 2. F ej afstå från, *bei etw.:* ngt. **-liegen,** *itr. h.* 1. ligga stadigt, orubbligt; om en sjuk: ej kunna lemna sängen. 2. ligga tätt efter. **-lügen,** *rfl.* blifva fast för lögn. **-machen,** *tr.* 1. fästa, fastsätta, -binda, -slå, -skrufva; göra fast, fastsurra. 2. göra hård, tät, stadig. **-nahme, -nehmung,** *f.* fasttagande. **-nisten,** *rfl.* innästla sig. **-ón,** *-s, n.* feston. **-ordner,** *m.* festarrangör, marskalk. **-ordnung,** *f.* festprogram. **-reden,** *rfl.* 1. komma af sig. 2. blifva fast för sitt prat. **-schließen,** *tr.* läsa fast. **-schmuck,** *m.* högtidsskrud. **-schrift,** *f.* inbjudningsskrift, program. **-setzen,** I. *tr.* 1. fastsätta, fästa. 2. sätta inom lås och bom. 3. fastställa, bestämma; anordna. II. *rfl.* sätta sig fast, fatta fast fot. **-setzung,** *f.* **-stellen,** *tr.* fastställa, noggrant bestämma. **-stellung,** *f.* **-treten,** *tr.* fasttrampa, tilltrampa. **-ung,** *f.* fästning. **-werden,** *n.* stelnande, hårdnande. **-willig,** *a.* som har fast vilja. **-wurzeln,** *itr. s.* fastrota sig. **-zeit,** *f.* fest, högtid. **-ziehen,** *tr.* draga åt. **-zug,** *m.* festtåg, procession.

Fetisch, *-e, m.* fetisch. **-anbeter, -diener,** *m.* fetischdyrkare. **-ísmus,** *-, 0, m.* fetischism, fetischdyrkan.

fett, I. *a.* fet; flottig; om vin: oljig. *Das macht die Suppe nicht* ~ det hjälper ej upp saken, ~*e Küche:* a) välförsedt kök, b) godt bord, ~*e Stelle,* ~*er Dienst:* inbringande plats. Mål. *die Farben* ~ *auftragen:* lägga på tjockt med färg. II. *-e, n.* fett, flott, ister. **-auge,** *n.* fettpärla. **-äugig,** *a.* fet, försedd med fettpärlor. **-bauch,** *m.* istermage. **-bäuchig,** *a.* försedd med istermage. **-e,** *0, f.* 1. fetma. 2. fett. **-en,** *sv. tr.* 1. kok. lägga fett el. flott i. 2. smörja med fett, med flott. **-gans,** *f.* zool. pingvin. **-geschmack,** *m.* flottsmak, talgsmak. **-hammel,** *m.* fet, gödd bagge. **-häring,** *m.* fetsill. **-heit,** *f.* fethet, fetma. **-henne,** *f.* bot. taklök. **-ig,** *a.* fet, flottig, oljig. **-igkeit,** *f.* 1. fethet, fetma. 2. flottighet. 3. fett, fettämne. **-igsein,** *n.* fethet, fetma. **-leibig,** *a.* uppsvälld, däst. **-leibigkeit,** *f.* fetma, starkt hull, dästhet. **-schwanz,** *m.* 1. fettsvans. 2. fettsvansadt får. **-sucht,** *f.* sjuklig fettbildning. **-süchtig,** *a.* lidande af sjuklig fettbildning. **-t[h]eile,** *pl.* fettpartiklar.

Fetzen, I. *-, m.* lapp, trasa, bit. II. *sv. tr.* klippa sönder, söndertrasa.

feucht, *a.* fuktig, våt. **-e,** *0, f.* fukt. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* fukta. **-igkeit,** *f.* 1. fukt, fuktigt tillstånd. 2. fuktigt ämne, våtvara. **-kalt,** *a.* fuktigt kall, kylig.

feudál, *a.* feodal, läns-. **-ísmus**, *-, 0, m.* feodalväsen, länsväsen. **-itát**, *0, f.* länsförhållande.

Feuer, *-, n.* **1.** eld. *In ~ geraten* el. *~ fangen:* fatta eld, *~!* elden är lös! mil. *~ geben:* gifva fyr, bild. *~ dahinter machen:* sätta lif i spelet **2.** brand, eldsvåda. **3.** eld, lifligt, eldigt sinne. *Das Pferd hat viel ~* hästen är mycket eldig. **4.** *~ im Holz:* röta i träet. **-anbeter**, *m.* eldsdyrkare. **-anbetung**, *f.* eldsdyrkan. **-anstalt**, *f.* brandstation. **-bake**, *f.* fyrbåk. **-becken**, *n.* fyrfat, kolpanna. **-berg**, *m.* eldsprutande bärg. **-beständig**, *a.* eldfast. **-beständigkeit**, *f.* eldfasthet. **-bestattung**, *f.* likförbränning. **-blick**, *m.* flammande blick. **-bock**, *m.* rost, spiselgaller. **-bohne**, *f.* turkisk böna. **-brand**, *m.* eldbrand. **-brunst**, *f.* eldsvåda. **-dienst**, *m.* eldsdyrkan. **-eifer**, *m.* eldig ifver. **-eimer**, *m.* brandämbar. **-esse**, *f.* skorsten. **-fangend**, *a.* eldfängd. **-fass**, *n.* vattentunna för eldsläckning. **-fest**, *a.* **1.** eldfast. **2.** brandfri. **-festigkeit**, *f.* **1.** eldfasthet. **2.** brandfrihet. **-fresser**, *m.* eldätare. **-fuchs**, *m.* brandfux. **-funke[n]**, *m.* eldgnista. **-geben**, *n.* affyrande, salva. **-geist**, *m.* **1.** eldsande, salamander. **2.** eldig person. **-gerät[h]**, *n.* brandredskap. **-geschrei**, *n.* rop att elden är lös. **-geschwindigkeit**, *f.* skjuthastighet. **-gewehr**, *n.* eldvapen, skjutgevär. **-glocke**, *f.* brand-, stormklocka. **-haken**, *m.* brandhake. **-hell**, *a.* eldröd, upplyst af eldsken, klar som elden. **-herd**, *m.* härd, spisel. **-ig** se *feurig.* **-jo** se *feurio.* **-käfer**, *m.* lysmask. **-kasse**, *f.* brandförsäkringskassa. **-kieke**, *f.* fotvärmare. **-körper**, *m.* brinnande massa, eldmassa. **-künstler**, *m.* fyrverkare, pyrotekniker. **-kuss**, *m.* eldig kyss. **-land**, *n.* Eldslandet. **-länder**, *m.* eldsländare. **-lärm**, *m.* larm, buller vid eldsvåda. **-leiter**, *f.* brandstege. **-leute**, pl. till *Feuermann.* **-löschmannschaft**, *f.* släckningsmanskap. **-mal**, *n.* **1.** eldrödt födelsemärke. **2.** brännmärke. **-mann**, *m.* **1.** medlem af brandkåren. **2.** eldare. **-mannschaft**, *f.* brandkår. **-meldestelle**, *f.* vaktkontor där eldens utbrott anmäles. **-n**, *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** elda. **2.** gifva eld, gifva fyr. **3.** glöda. **II.** *tr.* elda, uppelda. F *jm eins um die Ohren, auf den Rücken ~* gifva ngn en örfil, ett rapp öfver ryggen. **-not[h]** se *Feuersnot.* **-ofen**, *m.* brinnande ugn. **-pfanne**, *f.* fyrfat. **-pfeil**, *m.* brandpil. **-raum**, *m.* eldstad, härd. **-religion**, *f.* eldsdyrkan. **-rohr** = *Feuergewehr.* **-rose**, *f.* ansigtsros. **-rost**, *m.* rost i eldstäder. **-sbrunst**, *f.* eldsvåda. **-schade[n]**, *m.* brandskada. **-schau**, *f.* brandsyn. **-scheu**, *a.* rädd för elden. **-schiff**, *n.* **1.** brandskepp. **2.** fyrskepp. **-schloss**, *n.* flintlås. **-schwamm**, *m.* fnöske. **-segen**, *m.* besvärjelse för att dämpa eldsvådor. **-sicher**, *a.* brandfri. **-snot[h]**, *f.* trångmål gnm eldsvåda. **-speiend**, *a.* eldsprutande. **-spiegel**, *m.* brännspegel. **-spritze**, *f.* brandspruta. **-stätte**, *f.* **1.** brandställe. **2.** eldstad, härd. **-stein**, *m.* flinta. **-stelle** = *Feuerstätte.* **-strafe**, *f.* död på bål. *Zur ~ verurteilt werden:* dömas att brännas å bål. **-stübchen**, *n.* fotvärmare. **-thür[e]**, *f.* branddörr (dörr afsedd att underlätta flykt vid eldsvådor). **-thurm** se *Feuerturm.* **-trank**, *m.* eldig dryck. **-trommel**, *f.* brandtrumma. **-trunk** = *Feuertrank.* **-trunken**, *a.* gripen af eldig hänförelse. **-turm**, *m.* fyrtorn. **-ung**, *f.* **1.** eldning. **2.** eld. **3.** bränsle. **-ungsbedarf**, *m.* åtgång på bränsle. **-versicherung**, *f.* brandförsäkring. **-voll**, *a.* eldig. **-wache**, *f.* brandvakt, brandkår. **-wächter**, *m.* brandvakt. **-warte**, *f.* fyrtorn. **-wehr**, *f.* brandkår. **-wehrmann**, *m.* medlem af brandkåren, brandsoldat. **-wein**, *m.* eldigt vin. **-werk**, *n.* fyrverkeri. **-werker**, *m.* fyrverkare. **-werkerei**, *f.* fyrverkarkonst, pyroteknik. **-zeichen**, *n.* **1.** signaleld, vårdkase. **2.** eldsignal. **3.** eldsken på himlen ss. tecken till eldsvåda. **-zeug**, *n.* elddon. **-zunder**, *m.* fnöske.

Feuilleton, *-s, n.* följetong. **-ist**, *-en, m.* följetongsförfattare. **-istisch**, *a.* följetongs-.

feurig, *a.* eldig, brinnande, glödande.

feurio, *itj.* elden är lös!

Fez se *Fes.*

ff. förkortn. **1.** = *sehr fein:* mycket fin. **2.** = *und das Folgende* el. *und folgende* [*Seiten*]: och följande (ff.). **3. F. f.** = *Fortsetzung folgt:* fortsättning följer (forts.). **4. F.F.**, F *etw. aus dem ~* (el. *Eff-eff*) *verstehen:* grundligt förstå sig på ngt.

Fiáker (kort **a**), *-, m.* droska, hyrvagn. **-ásko**, *-[s], -s, n.* fiasko. **-bel**, *-n, f.* abc-bok. **-ber**, *-n, f.* fiber, tåga.

Fichte, *-n, f.* **1.** gran. **2.** ✻ tall. **-n**, *a.* af gran el. ✻ tall, gran-, ✻ tall-. **-napfel**, **-nzapfen**, *m.* grankott, ✻ tallkott.

Ficke, *-n, f.* dial. ficka.

Fickfack, *-s, 0, m.* omsvep, undflykt, förevändning, svepskäl. **-en**, *sv. itr. h.* söka undanflykter. *Um die Wahrheit ~* kringgå sanningen. **-er**, *-, m.* ränkmakare, bedragare. **-erei**, *-en, f.* ränker, bedrägeri.

Fidéikommiss, *-e, n.* fideikommiss. **-él**, *a.* stud. munter, kry, glad. **-élität**, *0, f.* stud. munterhet, glädtighet. **-ibus**, *-[ses], -se, m.* fidibus. **-úz**, *-[es], 0, n.* förtroende, förtroligt. **-úzit**, *itj.* stud. skål! (svar på *Schmollis*).

Fieber, *-, n.* feber. **-haft**, **-ig**, **-isch**, *a.* feberaktig. **-n**, *sv. itr. h.* lida af feber; visa feberaktig oro, yra. **-rinde**, *f.* kinabark. **-schau[d]er**, *m.* frossbrytning. **-schütteln**, *n.* frossskakning.

Fiedel, *-n, f.* fiol, fela. **-bogen**, *m.* (fiol)stråke. **-ei**, *-en, f.* useli fiolspel. **-er**, *-, m.* fiolspelare, spelman. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* spela (på) fiol.

Fieder, *-n, f.* fanstråle på fjädrar, småfjädrar,

fjun. **-ig**, *a.* befjädrad. **-n**, *sv.* I. *tr.* befjädra. II. *rfl.* få fjädrar.

Fiedler se *Fiedeler*. **Fielfräls** se *Vielfraſs*.

Figúr, *-en, -er*, *f.* dim. †, 1. figur, gestalt, bild. 2. i schackspel: pjes. **-ánt**, *-en, -er*, *m.* **-ántin**, *-nen, -er*, *f.* teat. 1. statist. 2. figurant, -ska, balettdansör, -dansös, som icke dansar solo. **-ieren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. pryda med figurer. 2. föreställa, spela (en roll). 3. deltaga ss. biperson.

figűrlich, *a.* figurlig, bildlig, öfverflyttad.

Fiktión, *-en, -er*, *f.* fiktion, inbillning.

fiktiv, *a.* inbillad, uppdiktad.

Fil||ét, *-s, -er*, *n.* filet. **-iál**, *-e, -er*, *n.* **-iále**, *-n, -er*, *f.* filial, afdelning. **-igrán**, *-[e]s, 0, -er*, *n.* filigran. **-ter**, *-, -er*, *m.* o. *n.* filtreringsapparat, sil, durkslag. **-trát**, *-e, -er*, *n.* filtrat, filtreradt ämne. **-tratión**, *-en, -er*, *f.* filtrering. **-trieren**, *sv. tr.* filtrera. **-trierung**, *f.* filtrering.

Filz, *-e, -e*, *m.* 1. filt. 2. F snålvarg, girigbuk. **-decke**, *f.* filt till sängtäcke. **-en**, I. *a.* af filt, filt-. II. *sv. tr.* 1. filta. 2. F lexa upp. III. *sv. itr. h.* vara snål, girig. **-er**, *-, -e, m.* 1. filtmakare. 2. = *Filz* 2. **-icht**, **-ig**, *a.* 1. filtaktig, filtad. 2. F snål, girig. **-igkeit**, *f.* F snålhet, girighet, gnideri.

Financiér, *-s, -e, m.* penningkarl, kapitalist.

Finánz||en, *pl.* finanser, (stats)förmögenhet, penningställning. **-beamte(r)**, *m.* ämbetsman vid finansväsendet. **-iéll**, *a.* finansiell, finans-. **-mann**, *m.* = *Financier*.

find||bär, *a.* möjlig att finna. **-egeld**, *n.* hittelön. **-elanstalt**, *f.* **-elhaus**, *n.* hittebarnshus. **-elkind**, *n.* hittebarn. **-elmutter**, *f.* person som uppfostrar ett hittebarn. **-elohn**, *m.* hittelön. **-elvater**, *m.* se *Findelmutter*. **-en**, *st.* I. *tr.* finna, hitta, träffa, stöta på, komma underfund med, märka, tycka, anse. *Beifall* ~ vinna bifall, *jn schlafen* ~ finna ngn sofvande. II. *rfl.* 1. finnas, råkas, förekomma. Opers. *es* ~ *sich Menschen:* det fins, det gifves människor. 2. hitta, råka. *Sich zurecht* ~ hitta (vägen), råka rätt, sfv. känna igen sig, *sich aus der Sache nicht* ~ *können:* ej veta hvarken ut el. in, hafva hufvudbry för ngt. 3. *Sich zu jm* ~ sälla sig till ngn. 4. *Sich in etw.* (ack.) ~ foga sig i, tåligt bära ngt. 5. *Es wird sich* ~ a) det kommer nog till rätta, b) det blir nog ngn råd med det, ngn utväg för det, c) det kommer framtiden att afgöra. **-eort**, *m.* fyndort. **-er**, *-, -* m **-erin**, *-nen, -f.* en som hittar, finner, märker, kommer underfund med ngt; upphittare. Sms. se *Finde-*. **-ig**, *a.* fyndig, fintlig. **-ling**, *-e, m.* 1. hittebarn. 2. erratiskt block, flyttblock.

Finésse, *-n, -f.* finess.

Finger, *-, -, m.* finger. *Der kleine* ~ lillfingret, *mir sagt's mein kleiner Finger:* det har en liten fågel sagt mig, *lange* el. *krumme* ~ *haben* el. *machen, die* ~ *kleben lassen:* vara långfingrad, *das kann man an den* ~*n abzählen:* det kan man utan vidare sluta sig till, *etw. an den* ~*n herzählen können:* kunna ngt på sina fem fingrar, *jm durch die* ~ *sehen:* se gnm fingrarne med ngn, *mit* ~*n auf jn weisen:* peka finger åt ngn, *jm auf die* ~ *sehen* el. *passen:* noga öfvervaka ngn, *sich* (dat.) *etw. aus den* ~*n saugen:* gripa ngt ur luften, *er ist um den* ~ *zu wickeln:* honom kan man vira kring lillfingret. **-breit**, I. *a.* fingersbred. II. *m.* fingersbredd, hårsmån. **-éi**, *-en, -f.* fingrande, tummande. **-hut**, *m.* 1. fingerborg. 2. bot. fingerhatt. **-kraut**, *n.* bot. fingerört. **-ig**, *a. suff.* -fingrad. **-ling**, *-e, m.* (handsk)finger. **-los**, *a.* utan fingrar. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* leka med fingrarne, fingra på. **-satz**, *m.* mus. fingersättning. **-wurm**, *m.* fingerböld, fulslag. **-zeig**, *-e, m.* fingervisning.

fingiér||en, *sv. tr.* fingera, låtsa, föregifva. **-ung**, *f.*

Fink||[e], *-en, m.* fink, i sht bofink. **-eln**, *sv. itr. h.* fånga finkar, fåglar i allmh. **-enmeise**, *f.* zool. talgoxe. **-enschlag**, *m.* finksång. **-ler**, *-, m.* fågelfängare.

Finn||e, *-n*, I. *f.* 1. zool. fena. 2. finne. 3. dynt. II. *m.* finne (invånare i Finland). **-ig**, *a.* 1. finnig. 2. dyntig. **-in**, *-nen, f.* finska, finsk kvinna. **-isch**, I. *a.* finsk. II. *n.* finska, jfr *deutsch*. **-länder(in)**, *m.* (*f.*) finne (finska). **-ländisch**, *a.* finsk.

finster, *a.* mörk, dyster, svart. **-heit**, **-keit**, *f.* mörker. **-ling**, *-e, m.* mörkrets vän, upplysningens fiende, obskurant. **-ni[s]s**, *-se, f.* 1. mörker. 2. förmörkelse.

Finte, *-n, f.* fint. **-nmacher**, *m.* listig, knipslug person. **-nvoll**, *a.* fintlig, knipslug.

Fips, *-e, m.* F 1. näsknäpp. 2. spenslig, rörlig person, i sht skämtsamt om skräddare. **-en**, *sv. tr.* gifva en näsknäpp åt.

Firlefanz, *-e, m.* 1. gäck, narr, pajas. 2. = fol. **-erei**, *-en, f.* upptåg, gyckel; strunt.

firm, *a.* fast, säker. **-a**, *Firmen, f.* firma. **-ament**, *-e, n.* firmament. **-an** se *Ferman*. **-eln**, *sv. tr.* konfirmera (vanl. blott om katolsk konfirmation). **-elung**, *f.* katolsk konfirmation. **-en** = *firmeln*. **-ling**, *-e, m.* konfirmand. **-ung** = *Firmelung*.

Firn, *-e, m.* 1. fjolårssnö, gammal snö. 2. med evig snö betäckt bärg, glacier. **-[e]**, *a.* om vin o. frukter: fjolårs-, gammal. **-ewein**, *m.* gammalt vin. **-i[s]s**, *-se, m.* fernissa. **-issen**, I. *sv. tr.* fernissa. II. *a.* fernissad. **-isser**, *-, m.* fernissare. **-ni[s]slack**, *m.* lackfernissa.

First, *-e, m.* **-e**, *-n, f.* 1. bärgspets. 2. takås.

Fisch, *-e, m.* fisk. *Nicht* ~ *nicht Fleisch:* hvarken fågel eller fisk. **-angel**, *f.* metkrok. **-behälter**, *m.* fisksump. **-bein**, *n.* 1. [*Schwarzes*] ~ fiskben af hvalbarder. 2. *Weifses* ~ bläckfiskens skal (os sepiæ). **-beinern**, *a.* af fiskben, fiskbens-. **-beinstange**, *f.* hvalfiskbard. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* fiska. Bild. *nach etw.* ~ eftersträfva ngt, F *es ist nichts da-*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb

bei zu ~ därvid är ingenting att vinna. **-er**, -, *m.* fiskare. **-erei**, *-en*, *f.* **1.** fiskande. **2.** rättighet att fiska, fiskvatten. **3.** fiskaryrke. **4.** fiskeri. **-eréigerechtigkeit**, *f.* = *Fischerei* 2. **-erin**, *-nen*, *f.* **1.** fiskande kvinna. **2.** fiskarhustru. **-erstechen**, *n.* lansfäktning till sjös. **-fang**, *m.* fiskafänge, fiske. **-feder**, **-flosse**, *f.* fiskfena. **-gabel**, *f.* ljuster. **-gerechtigkeit**, *f.* rättighet att fiska, fiskvatten. **-gräte**, *f.* fiskben. **-haft**, *a.* fiskartad, som smakar fisk, fisk-. **-haken**, *m.* metkrok. **-hälter**, *m.* fisksump. **-haus**, *n.* fiskdam, fisksump. **-icht**, **-ig** = *fischhaft*. **-kasten**, *m.* fisksump. **-korb**, *m.* **1.** fiskkorg. **2.** mjärde. **-leim**, *m.* husblos. **-milch**, *f.* mjölke. **-ordnung**, *f.* fiskeristadga. **-otter**, *f.* utter. **-park**, *m.* fiskdam. **-reiher**, *m.* zool. grå häger. **-reuse**, *f.* mjärde. **-trog**, *m.* fisksump. **-wehr**, *f.* spjälverk för en fiskdam. **-weib**, *n.* fiskmånglerska. **-weiher**, *m.* fiskdam. **-zaun**, *m.* flätverk till fiskfångst. **-zeug**, *n.* fiskredskap. **-zucht**, *f.* fiskodling. **-züchter**, *m.* fiskodlare. **-zug**, *m.* notvarp.

Fisematénten, **Fisimaténten**, *pl.* undflykter, svepskäl, förevändningar.

Fisk||ål, -[*e*]*s* el. *-en*, *-e* [†], *m.* fiskal. **-álisch**, *a.* fiskalisk, fiskal-. **-us**, -, -, *m.* statskassa.

Fist||el, *-n*, *f.* **1.** med. fistel. **2.** falsett. **-eln**, **-uliéren**, *sv. itr. h.* tala el. sjunga i falsett.

Fitt||ich, ✻ **-ig**, *-e*, *m.* **1.** vinge. **2.** F skört, flik.

Fitze, *-n*, *f.* härfva, docka, pasma. **-n**, *sv. tr.* **1.** afdela i dockor, i pasmor. **2.** F låta smaka riset.

fix, *a.* **1.** flink, rask, hurtig. **2.** i ordning, färdig. ~ *und fertig:* alldeles i ordning. **3.** fast, bestämd, orörlig, fix. **-fingerig**, *a.* flink, rask i fingrarne, fingerfärdig. **-íeren**, *sv.* I. *tr.* **1.** fastställa, till sin storlek bestämma. **2.** betrakta, fixera. II. *rfl.* stadga sig, blifva fast, varaktig. **-ierung**, *f.* **-stern**, *m.* fixstjärna. **-um**, *-um*[*s*], *-a*, *n.* viss, bestämd summa.

Fl. förkortn. = *Florin*(*e*).

flach, *a.* **1.** flack, slät, jämn, flat. *Sich* ~ *auf den Boden legen:* lägga sig raklång på marken, *auf dem* ~*en Felde:* på öppna fältet, ~*e See:* lugn sjö, bild. *das liegt auf der* ~*en Hand:* det ligger i öppen dag. **2.** grund, bild. platt, ytlig. ~*es Fahrzeug:* grundtgående fartyg med lågt bord.

Fläche, *-n*, *f.* yta, plan. *In gleicher* ~ *mit:* i jämnhöjd med, jämsides med. **-n**, **flachen**, *sv. tr.* göra slät, jämn, tillplatta. **-ninhalt**, **-nraum**, *m.* ytinnehåll. **-nwinkel**, *m.* mat. plan vinkel.

Flach||feld, *n.* slätt. **-gehend**, *a.* grundtgående. **-heit**, *f.* flackhet, flathet, släthet; bild. platthet, ytlighet.

-flächig, *a. suff.* t. ex. *sechs*~ som har sex ytor.

Flach||kopf, *m.* ytlig människa. **-land**, *n.* slättland. **-nase**, *f.* plattnäsa. **-nasig**, *a.* plattnäst.

-flächner, -, *m. suff.* som har så eller så många ytor, t. ex. *Fünf*~ kropp med fem ytor.

Flachs, *-es*, *0*, *m.* lin. **-bleuel**, *m.* linskäkta. **-blond**, *a.* linfärgad. **-bolle**, *f.* linknopp. **-breche**, *f.* linbråka. **-brechen**, *n.* linbråkning.

flächse[**r**]**n**, *a.* af lin, lin-.

flachs||farben, *a.* linfärgad. **-icht**, **flächsicht**, *a.* linartad. **-kopf**, *m.* person med blondt hår. **-schwinge**, *f.* linskäkta.

flacker||ig, *a.* F fladdrande, ostadig. **-n**, *sv. itr. h.* fladdra, flämta (om lågor).

Flacón, *-s*, *n.* slipad flaska.

Flad||en, *-*, *m.* kaka, tårta. **-er**, *-n*, *f.* åder i trä el. sten, masurering. **-erig**, *a.* ådrig, fläckig, marmorerad, masur-. **-ern**, *sv. tr.* göra ådrig, fläckig; masurera, marmorera.

Flagge, *-n*, *f.* flagga, flagg. **-n**, *sv.* I. *itr. h.* **1.** fladdra, svaja. **2.** flagga. II. *tr.* flaggpryda.

flagránt, *a.* fullt tydlig, klar.

Flamänd||er, *-*, *m.* flamländare, flandrare. **-erin**, *-nen*, *f.* flamländska, flandriska. **-isch**, *a.* flamländsk, flandrisk.

Flamberg, *-e*, *m.* bredt slagsvärd.

Fläming, *-e*, **-er**, *-*, *m.* = *Flamänder*.

Flamingo, *-s*, *m.* flamingo.

flämisch, *a.* **1.** = *flamändisch*. **2.** grof, klumpig, plump. **3.** tvär, förtretad.

Flamländ- = *Flamänd-*.

Flamme, *-n*, *f.* dim. †, flamma, låga, eld. *In* [*hellen* el. *lichten*] ~*n stehen:* stå i ljusan låga. **-n**, *sv.* I. *itr. h.* **1.** flamma, låga, brinna med låga. **2.** när ortförändringen framhålles äfv. *s.* fladdra som en låga, lågande fara igenom, blixtra. II. *tr.* **1.** hålla öfver el. framför elden, sveda. **2.** antända, försätta i låga. **3.** göra flammig, marmorera. **-nauge**, *n.* flammande, gnistrande öga. **-nblick**, *m.* flammande blick. **-nhauch**, *m.* eldfläkt. **-nliebe**, *f.* glödande kärlek. **-nmeer**, *n.* eldhaf. **-nqual**, *f.* kval, plåga i lågorna. **-nschrift**, *f.* eldskrift. **-nschwert**, *n.* flammande svärd. **-nspeiend**, *a.* eldsprutande. **-nstrom**, *m.* eldström. **-ntod**, *m.* död i lågorna.

Flamm||eri, -[*s*], *-s*, *m.* flammeri, ett slags mjölrätt. **-icht**, *a.* flammig. **-ieren**, *sv. tr.* = *flammen* II, 3. **-ierung**, *f.* marmorering. **-ig**, *a.* flammig.

flan||drisch, *a.* flandrisk. **-éll**, *-e*, *m.* flanell. **-éllen**, *a.* af flanell, flanell-. **-éur**, *-s* el. *-e*, *m.* flanör. **-ieren**, *sv. itr. h.* flanera, gå och drifva på gatorna. **-ke**, *-n*, *f.* sida, flank. **-kenangriff**, *m.* angrepp i flanken. **-kieren**, *sv.* I. *tr.* **1.** förse med sidovärn, sidoverk. **2.** beskjuta från sidan. II. *itr. h.* = *flanieren*.

flappen, *sv. itr. h.* hänga slappt ned.

Flaps, *-e*, *m.* F flabb. **-ig**, *a.* F flabbig.

Flasche, *-n*, *f.* dim. †, flaska, butelj. *Auf* ~*n ziehen* el. *füllen:* tömma på buteljer, buteljera. **-nbier**, *n.* öl på buteljer. **-nfutter**, *n.* flaskfodral, flaskfoder, kantin. **-ngestell**, *n.*

buteljkorg. **-nkeller,** *m.* = *Flaschenfutter.* **-nkürbi[ſ]s,** *m.* kalebass. **-nreif,** *a.* färdig att fyllas på buteljer. **-nständer,** *m.* buteljställning. **-nstöpsel,** *m.* propp, kork. **-nwein,** *m.* vin på buteljer. **-nzug,** *m.* tekn. block, blocktyg.

Flaschner, **-,** *m.* bleckslagare.

Flaser m. m. = *Flader* m. m.

Flatter|er, **-,** *m.* ostadig, flygtig person. **-geist,** *m.* orolig ande, oroligt, ostadigt sinne, flygtig person. **-haar,** *n.* fladdrande hår. **-haft,** *a.* fladdrande, ostadig, flygtig. **-haftigkeit,** *f.* ostadighet, flygtighet. **-ig,** *a.* 1. = *flatterhaft.* 2. = *fladerig.* **-n,** *sv. itr. h.,* när ortförändringen framhålles *s.* fladdra; bild. vara ostadig, flygtig. **-sinn,** *m.* ostadigt, flygtigt sinne, lättsinne. **-sinnig,** *a.* flygtig.

flattieren, *sv. itr. h.* smeka, smickra, *jm:* ngn.

flau, *a.* 1. svag, matt, slapp, ljum. *Ich fühle mich* ∼, *mir ist* el. *wird* ∼ jag känner mig illamående, matt af hunger, *der Wind wird* ∼ vinden mojnar af. 2. fadd, dufven. 3. hand. flau, föga begärlig, föga efterfrågad. **-en,** *sv. itr. h.* blifva slapp m. m. se föreg. **-heit, -igkeit,** *f.* 1. matthet, slapphet. 2. fadd smak, dufvenhet. 3. hand. flauhet, ringa efterfrågan.

Flaum, **-e[n],** *m.* dim. †, dun, fjun. **-bart,** *m.* 1. (skägg)fjun. 2. en som har fjun i st. f. skägg, gröngöling, ungtupp. **-bett,** *n.* dunbädd, dunbolster. **-feder,** *f.* fjun. **-ig,** *a.* försedd, beväxt med dun, med fjun; dun- el. fjunartad, mjuk som dun. **-lager,** *n.* = *Flaumbett.* **-streicher,** *m.* F inställsam person, smickrare. **-weich,** *a.* mjuk som dun.

Flaus, **-e** [†], *m.* 1. hårtofs, ulltapp, lintått m. m. dyl. 2. fris (ett slags ylletyg). **-ch** = *Flaus.* **-e,** **-n,** *f.* prat, floskler, blå dunst, dumhet; förespegling, förevändning, undflykt. **-enmacher,** *m.* pratmakare, en som kommer med undflykter, förespeglingar. **-enmacherei,** *f.* = *Flause.* **-rock,** *m.* frisrock.

Flechs|e, **-n,** *f.* sena. **-icht, -ig,** *a.* senig.

Flecht|e, **-n,** *f.* 1. fläta; flätverk. 2. bot. laf. 3. med. reform. **-en,** *st.* I. *tr.* fläta. Bild. *Blumen in js Leben* ∼ blomsterströ ngns lefnadsstig, *einen Bund* ∼ sluta ett förbund. II. *rfl.* fläta, slingra sig. **-enausschlag,** *m.* med. reformsartadt utslag. **-er,** **-,** *m.* **-erin,** **-nen,** *f.* en som flätar, förfärdigar flätade arbeten. **-korb,** *m.* flätad korg. **-rohr,** *n.* rotting. **-weide,** *f.* vide, korgpil. **-werk,** *n.* flätverk. **-zaun,** *m.* flätadt stängsel, flätverk.

Fleck, **-e,** *m.* 1. fläck, ställe, plats. *Nicht vom* ∼*e gehen:* ej gå ur fläcken, *einen wunden* el. *kranken* ∼ *treffen:* vidröra en ömtålig punkt. 2. fläck, märke. Bild. *dem Namen js einen* ∼ *anhängen:* sätta en fläck på ngns rykte. 3. stycke, bit. **-en,** I. *sv. tr.* fläcka, sätta fläckar på, göra fläckig. II. *sv. itr. h.* 1. fläcka, smutsa ifrån sig. 2. lätt få fläckar, blifva smutsig. 3. F komma, gå ur fläcken, t. ex. *die Arbeit will nicht* ∼, äfv. opera. *es fleckt nicht mit der Arbeit.* III. **-,** *m.* 1. = *Fleck.* 2. köping. **-enfrei, -enlos,** *a.* fläckfri. **-fieber,** *n.* fläckfeber. **-ig,** *a.* fläckig, nedfläckad. **-igkeit,** *f.* fläckigt, fläckadt tillstånd.

Fleder|maus, *f.* läderlapp. **-n,** *sv. tr.* 1. rengöra, damma af med fjäderviska. 2. F *jn* ∼ köra ngn på dörren, prygla ngn. **-wisch,** *m.* (sop)vinge, fjäderviska. F om gamla ungmör: ∼*e feil haben:* vara sipp, pryd.

Flegel, **-,** *m.* 1. slaga. 2. slyngel, tölp. **-ei,** **-en,** *f.* slyngelaktigt, tölpaktigt uppförande, sätt, slyngelaktig handling. **-haft,** *a.* slyngelaktig, tölpaktig, oförskämd. **-haftigkeit,** *f.* slyngelaktighet, tölpaktighet, oförskämdhet. **-jahre,** *pl.* slyngelår. **-n,** *sv.* I. *tr.* tröska; prygla. II. *rfl.* uppföra sig slyngelaktigt. **-streich,** *m.* dumt upptåg, slyngelaktig handling.

flehen, *sv. itr. h.* o. *tr.* bönfalla, enträget bedja. **-tlich,** *a.* bedjande, innerlig, enständig.

Fleisch, *-es, 0, n.* kött. *Ins* ∼ *wachsen:* a) växa in i köttet, b) bild. inrota sig, blifva andra naturen, *vom* ∼ *kommen* el. *fallen:* falla af, magra, *den Weg alles* ∼*es gehen:* gå all världens väg. **-bank,** *f.* slagtarbänk. **-beschau,** *f.* tillsyn öfver köttillförseln. **-brühe,** *f.* buljong. **-en,** *sv. itr. h.* om stöt el. hugg: inträngа i köttet. **-er,** **-,** *m.* slagtare. **-ergang,** *m.* fåfäng gång. **-erin,** **-nen,** *f.* slagtarhustru, -madam. **-ern,** *a.* af kött, kött-. **-erzeugung,** *f.* köttbildning. **-eslust,** *f.* köttslig lusta, sinnligt begär. **-esser,** *m.* köttätande människa. **-essinn,** *m.* sinnlighet. **-fresser,** *m.* köttätande djur. **-gebackene(s),** *n.* köttpastej. **-hauer,** *m.* slagtare. **-ig,** *a.* köttig. **-kammer,** *f.* köttbod. **-klöſs,** *m.* vanl. dim. **-klöſschen,** *n.* köttbulle. **-klotz,** *m.* slagtares hackkubb. **-laden,** *m.* kötthandel. **-lich,** *a.* köttslig, sinnlig. **-lichkeit,** *f.* sinnlighet. **-schätzer, -schauer,** *m.* uppsyningsman öfver köttillförseln. **-schnitt,** *m.* snitt i köttet. **-schnittchen,** *n.* köttskifva. **-speise,** *f.* kotträtt. **-steuer,** *f.* slagtskatt. **-tag,** *m.* dag då man får äta kött, ickefastedag. **-verkäufer(in),** *m.* (*f.*) köttmånglare (-erska). **-wa[a]renhandlung,** *f.* kötthandel, charkuteri. **-werdung,** *f.* mandomsanammelse, människoblifvande. **-wunde,** *f.* sår i köttet som ej tränger in till benen. **-zahn,** *m.* huggtand. **-zeit,** *f.* tid då man får äta kött.

Fleiſs, **-es,** *0, m.* flit. ∼ *auf etw.* (ack.) *verwenden:* vinnlägga sig om ngt, ∼ *bricht Eis:* ugt. tålamod öfvervinner surkål, ∼ med flit, afsigtligt. **-entfaltung,** *f.* nit. **-ig,** *a.* flitig.

flektier|en, *sv. tr.* o. *rfl.* gram. flektera(s), böja(s). **-ung,** *f.* böjning.

flenn|en, *sv. itr. h.* F lipa. **-er,** **-,** *m.* **-erin,** **-nen,** *f.* F gråtmild person, lipare, liper, lipsill.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb

flensen, *sv. tr.* stycka späcket på en hval.
fletschen, *sv. tr. Die Zähne* ~ visa tänderna.
fleuch, föråldr. ipr. = *flieh.* **-st, -t,** föråldr. = *fliehest, flieht.* **fleug**, föråldr. ipr. = *flieg.* **-st, -t,** föråldr. = *fliegst, fliegt.* **fleufs**, föråldr. ipr. = *fliefs.* **-t**, föråldr. = *fliefst.*
Flibustier (4-stafv.), **-**, *m.* **flibustier**, västindisk sjörofvare.
Flick||arbeit, *f.* lappande, lagning. **-decke**, *f.* lapptacke. **-en**, I. **-**, *m.* lapp. II. *sv. tr.* **1.** lappa, laga. **2.** ✻ rifva i lappar, sönderslita. *Jm etw. am Zeuge* ~ lappa om ngn. **-er, -**, *m.* en som lagar, t. ex. lappskräddare, kittelflickare m. m. **-erei**, *-en*, *f.* lagning, lappande; flickverk. **-häring**, *m.* fläckt och rökt sill. **-schneider**, *m.* lappskräddare. **-schüster**, *m.* lappskomakare. **-werk**, *n.* flickverk, lappverk. **-wort**, *n.* för rimmets el. meterns skull inskjutet ord.
Flieder, -, *m.* **1.** fläder. **2.** syrén.
Fliege, -n, *f.* **1.** fluga. **2.** sigte på skjutgevär. **3.** lättfärdig person. **-n**, *st. itr. s.*, när ortförändringen ej framhålles *h.* flyga. *Sie flogen von ihren Sitzen.* de flögo, sprungo, rusade upp från sina platser, *in die Luft* ~ flyga, springa, sprängas i luften, *in Stücke* ~ springa sönder i bitar. **-nfänger**, *m.* **1.** flughåf. **2.** flugsnappare. **-nfenster**, *n.* hårduks-, stålträdsfönster. **-nflor**, *m.* **-ngarn**, *n.* flugnät, myggnät. **-nklappe, -nklatsche**, *f.* flugsmälla. **-nkopf**, *m.* **1.** flughufvud. **2.** boktr. spis. **-nschimmel**, *m.* hvit häst med svarta prickar. **-nschnäpper**, *m.* flugsnappare. **-nschrank**, *m.* skåp med hårduksdörrar. **-nstein**, *m.* pulvriserad arsenik till flugpulver **-nvogel**, *m.* flugfågel, kolibri. **-nwedel**, *m.* flugviska.
fliehen, *st.* I. *itr. s.* fly. II. *tr.* fly, undvika.
Fliese, *-n*, *f.* stenplatta, stenhäll att klada golf o. väggar med. **-nfufsboden**, *m.* **-npflaster**, *n.* stengolf.
Flieſs, *-e*, *n.* **1.** bäck, rännil. **2.** se *Vliefs.* **-en**, *st. itr. s.* o. *h.* **1.** flyta, rinna, strömma. *Thränen* ~ *von den Augen* el. *die Augen* ~ *von Thränen:* tårar strömma ur ögonen, *von Blut* ~ drypa af blod, *das Papier fliefst:* papperet slår igenom, plånar, *ins Meer* ~ utmynna i hafvet, ~*de Augen:* rinnande ögon, *aus etw.* ~ härflyta, härröra från ngt. **2.** fladdra, bölja, t. ex. *die Haare, die Gewänder* ~. **-gold**, *n.* gnm vaskning vunnet guld. **-papier**, *n.* läskpapper. **-wasser**, *n.* rinnande vatten.
flimm||en = *flimmern.* **-er, -**, *m.* **1.** skimmer, glindrande sken, glittrande glans. **2.** glitter, prål. **-ern**, *sv. itr. h.* glindra, glittra, skimra, tindra. **-erschein**, *m.* darrande sken.
flink, *a.* flink, rask, hurtig. **-heit**, *f.* flinkhet, hurtighet.
Flint, *-e*, *m.* flinta. **-e**, *-n*, *f.* bössa. **-enschaft**, *m.* bösstock. **-enstein**, *m.* (gevärs)flinta. **-stein**, *m.* flinta.
flirren, *sv. itr. h.* skimra, glimra.
flispern, flistern, *sv. tr.* o. *itr. h.* hviska, tissla.
Flitter, *-*, *m.* **1.** paljetter, guld- o. silfvertråd till broderier m. m. **2.** glitter, prål, bjäfs. **-glanz**, *m.* glitter, prål, tomt sken. **-gold**, *n.* glitterguld. **-haft** = *flitterig.* **-haube**, *f.* spetsmössa. **-ig**, *a.* glittrande, prålande. **-kram**, *m.* glitter, krimskrams. **-monat**, *m.* smekmånad. **-n**, *sv. itr. h.* **1.** = *flimmern.* **2.** prunka med tomt sken, vara grann. **-sand**, *m.* guldsand. **-schuh**, *m.* med glitter, paljetter prydd sko. **-staat, -tand**, *m.* **-werk**, *n.* grannlåt. **-woche**, *f.* vecka i smekmånaden.
Flitz, *-e*, *m.* pil att skjuta med båge. **-bogen**, *m.* båge att skjuta med. **-en**, *sv. itr. s.* röra sig pilsnabbt, ila. **-pfeil**, *m.* = *Flitz.*
Flock||e, *-n*, *f.* dim. †, flock, flinga, tapp. **-en**, *sv.* I. *tr.* **1.** flocka. **2.** göra bållar af. II. *rfl.* **1.** flocka sig. **2.** bålla sig. III. *itr. h.* o. *s.* falla, flyga i flockar, i flingor. **-enartig**, *a.* flockig. **-enbett**, *n.* bolster el. madrass stoppad med flockull. **-enschnee**, *m.* snö i flockar, snöflockar. **-icht, -ig**, *a.* flockig.
Floh, *-e* †, *m.* loppa.
flöhen, *sv. tr.* loppa.
Flor, *m.* **a)** pl. **-e**, **1.** flor, blomstring, blomstrande tillstånd. **2.** blomning, blomningstid. **3.** samling blommande växter. **b)** pl. *-e* †, **4.** flor, a) tygsort, b) slöja af sådant tyg. *Jm den* ~ *von den Augen ziehen:* taga ngn ur hans villfarelse. **-a**, *Floren*, *f.* flora. **-en**, *a.* af flor, flor-. **-entiner, I. -**, *m.* florentinare. II. afv. **-entinisch**, *a.* florentinsk. **-ett, I. -s** el. **-e**, *n.* florett. II. **-e**, *m.* grof, ospunnen silkestråd. **-éttseide**, *f.* florettsilke. **-ieren**, *sv. itr. h.* florera, blomstra. **-ilégium**, *-um[s]*, **-en** el. *-a*, *n.* florilegium, samling, urval, antologi. **-in**, *-s*, *-e*, *m.* ✻ = *Gulden.*
Floskel, *-n*, *f.* floskel, grannlåt i tal el. skrift.
Flofs, *-e* †, *n.* flotte.
flöfs||bar, *a.* om vattendrag: som tillåter flottning. **-bauholz**, *n.* flottimmer, timmerflotte. **-baum**, *m.* träd i en flotte.
Flöfsbrücke, *f.* flottbro.
Flosse, *-n*, *f.* dim. †, fena.
Flöfse, *-n*, *f.* **1.** flottled (anstalter för flottning). **2.** rätt till flottning. **3.** flottadt virke. **4.** flotte. **-n**, *sv. tr.* **1.** flotta. **2.** hälla, ingjuta, t. ex. *jm Arznei in den Mund, Ruhe in die Seele.* **3.** skumma, t. ex. *die Milch.* **-r, -**, *m.* flottare.
Flofsfeder, *f.* fena.
Flofs||graben, *m.* kanal för flottning, flottled. **-herr**, *m.* ägare till en flotte. **-holz**, *n.* flottvirke.
-flossig, *a. suff.* **-fenig**, t. ex. *breit*~ bredfenig.
Flofs||meister, *m.* förman vid flottning el. på en flotte. **-rechen**, *m.* = *Flofswehr.*
Flöfswasser, *n.* flottled.
Flofs||wehr, *f.* dam för att mota flottimmer. **-zeit**, *f.* flottningstid.

Flötle, *-n, f.* flöjt. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. spela på flöjt. 2. tala, sjunga med ljuf, smekande röst. 3. F ~ *gehen:* gå med Davids höns under isen. **-er**, *-, -ist, -en, m.* flöjtist.

flott, I. *a.* 1. flott. 2. bild. rask, glad, som för ett gladt lif, lefver undan. ~*er Bursche:* glad gosse, rask karl, en som lefver undan. II. **-e**, *n.* ngt som simmar ofvanpå, t. ex. grädde, skum m. m. **-e**, *-n, f.* 1. flotta. 2. flotte. **-en**, I. *itr. h.* vara flott. II. *tr.* göra flott. **-holz**, *n.* flottimmer, flottved. **-ille**, *-n, f.* flottilj. **-weg**, *adv.* raskt, utan betänkande.

Flö[t]z, *-e, n.* o. *m.* bärg. flöts.

Fluch, *-e* †, *m.* 1. förbannelse. 2. svordom. **-abwendend**, *a.* afvändande förbannelse. **-beladen**, **-belastet**, *a.* belastad med, tyngd af förbannelse. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* 1. *Jm* ~ förbanna ngn, *auf jn* ~ förbanna, svära öfver ngn. 2. svära. II. *tr.* svärja, svära. *Jm alles Böse an den Hals* ~ önska ngn allt ondt. **-er**, *-, m.* svärjare. **-maul**, *n.* P svärjare.

Flucht, *-en, f.* 1. *0,* flykt. *Auf der* ~ *sein:* vara stadd på flykt, *in die* ~ *schlagen:* slå på flykten. 2. svärm, flock af flygande fåglar. 3. spelrum, svängrum för maskiner. 4. linie, rad, t. ex. *sechs Fenster in einer* ~ sex fönster i rad, i en linie.

flüchtlen, *sv.* I. *itr. s.* o. *rfl.* flykta, fly. II. *tr.* gnm flykt bringa i säkerhet, fly. **-ig**, *a.* 1. flyende. ~ *werden, sich auf* ~*en Fuſs setzen:* taga till flykten. 2. snabb, t. ex. ~*es Roſs;* flygtig, lätt förflygande, t. ex. ~*e Röte,* ~*e Salze.* 3. flygtig, hastig, slarfvig, ytlig. **-igkeit**, *f.* flygtighet, hastighet, ytlighet. slarf. **-ling**, *-e, m.* flykting; rymmare.

Fluchtversuch, *m.* försök att fly.

Flug, *-e* †, *m.* 1. *0,* flygt. *Im* ~*e:* i flygande fart, *in einem* ~*e:* i ett sträck. 2. = *Flucht* 2. 3. vingpar. 4. afstånd mellan vingspetsarne, t. ex. *zwei Fuſs im* ~*e messen:* hålla två fot mellan vingspetsarne. **-asche**, *f.* falaska. **-biene**, *f.* arbetsbi. **-blatt**, *n.* flygblad, flygskrift.

Flügel, *-, m.* 1. vinge. Bild. *jm die* ~ *beschneiden:* stäcka vingarne på ngn, *die* ~ *wachsen ihm:* hans krafter växa; *die* ~ *hängen* el. *sinken lassen:* sloka vingarne, bild. sloka öronen. 2. flygel. **-ähnlich**, **-artig**, *a.* vinglik, flygelartad. **-decke**, *f.* täckvinge. **-ende**, *n.* vingspets. **-lahm**, *a.* vingbruten. **-n**, *sv. tr.* bevinga. **-pferd**, *n.* poet. pegas.

flügelfertig, *a.* flygfärdig. **-feuer**, *n.* flygbrand.

flügge, *a.* flygfärdig, flygför.

Flügelhafer, *m.* flyghafre. **-haut**, *f.* flyghud. **-loch**, *n.* fluster. **-maschine**, *f.* flygmaskin. **-mehl**, *n.* kringrykande mjöl.

flugs, *adv.* strax, genast, på stund.

Flügelsand, *m.* flygsand. **-schrift**, *f.* flygskrift. **-schütz[e]**, *m.* skytt som kan skjuta fåglar i flygten. **-sommer**, *m.* flygande spindelväf. **-weite**, *f.* afstånd mellan vingspetsarne.

Fluh, **Flüh**, *-e[n], f.* bärgvägg, klippvägg. **-vogel**, *m.* alpjärnsparf (Accentor alpinus).

Fluidum, *-um[s], -a, n.* fluidum, vätska.

fluktuieren, *sv. itr. h.* fluktuera, ömsom af- och tilltaga, vara föränderlig.

Flunder, *-, m. -n, f.* flundra.

Flunker, *-, m.* bländverk, blå dunst, diktade historier. **-ei**, *-en, f.* uppdiktade historier, skryt. **-er**, *-, m.* lögnaktig, skrytsam människa, lögnare, skräflare. **-haft**, *a.* lögnaktig, skrytsam. **-n**, *sv. itr. h.* 1. = *flimmern.* 2. ljuga, skryta, skräfla.

Flur, I. *-en, f.* 1. mark, fält, näjd. 2. stads- el. byområde. II. *-en, f. -e* [†], *m.* 1. sten till golfläggning. 2. stengolf; golf i allmh. 3. förstuga. 4. loggolf. **-begang**, *m.* **-besichtigung**, *f.* syn af stads- el. byområde. **-buch**, *n.* jordebok. **-en**, *sv. tr.* 1. utstaka gränserna, gå upp rågången för. 2. vakta jorden. 3. golfägga med sten. **-fenster**, *n.* förstugufönster. **-gang**, *m.* 1. = *Flurbegang.* 2. korridor. **-grenze**, *f.* gräns för stads- el byområde. **-hüter**, *m.* fältvaktare. **-register**, *n.* jordebok. **-schütz[e]**, *m.* ett slags polisman på landet. **-stein**, *m.* 1. gränssten, råmärke. 2. sten till golfläggning.

fluschen, *sv. itr. h.* F gå undan, fortskrida. *Das fluscht besser:* så går det bättre.

Fluſs, *-e* †, *m.* 1. flod, ström. 2. rinnande, flöde, svall. *Etw. in* ~ *bringen:* sätta ngt i gång. 3. med flytning, fluss, katarr. 4. smält, flytande tillstånd hos metaller. 5. fluss. 6. gjutgods. **-anwohner(in)**, *m.* (*f.*) en som bor vid en flod, strandbo. **-arm**, I. *m.* flodarm. II. *a.* flodfattig. **-eisen**, *n.* smält järn. **-enge**, *f.* flodpass. **-fieber**, *n.* katarr med feber. **-gebiet**, *n.* flodområde. **-gold**, *n.* i flodbäddar funnet guld.

flüssig, *a.* 1. flytande. 2. ~*e Gelder:* tillgängliga medel, *sein Vermögen* ~ *machen:* göra sin förmögenhet tillgänglig, förvandla den i kontanter. **-keit**, *f.* 1. flytande tillstånd. 2. vätska. **-keitsgewicht**, *n.* vigt i flytande tillstånd. **-keitsmaſs**, *n.* mått för våta varor.

Fluſspferd, *n.* flodhäst. **-schiffahrt**, *f.* flodtrafik. **-spat[h]**, *m.* flusspat.

Flüsterler, *-, m.* hviskande (person). **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. hviska. 2. sakta susa.

Flut[h], *-en, f.* 1. flod (mots.: ebb). 2. vattenmassa; bild. mängd i allmh., flod, svall, t. ex. *die* ~*en der Zuschauer, eine* ~ *von Worten.* **-deich**, *m.* dam, vall som skall förebygga öfversvämningar. **-en**, *sv.* I. *itr. h.*, när ortförandringen framhålles *s.* 1. *Das Meer* el. opers. *es flutet:* floden inträder el. det är flod. 2. flöda, svälla, svalla. 3. bäras af floden, simma, flyta. II. *tr.* om vatten: bära, uppkasta, spola, t. ex. *das Meer flutet Leichen an das Ufer.* **-enandrang**, *m.* (vatten)massornas påträngande. **-engetös**, **-entosen**, *n.* (vatten)massornas dån. **-hafen**, *m.* hamn som blott under flodtiden är

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

tillgänglig. **-thor,** *n.* damlucka för att utsläppa det öfverflödiga vattnet.

Fock, -e, *m.* **-e, -n,** *f.* **1.** fockmast. **2.** fock-(segel).

föder||ál, *a.* förbunds-. **-alíst, -en,** *m.* anhängare af federativt styrelsesätt. **-ation, -en,** *f.* statsförbund, förbund, federation. **-íeren,** *sv. tr.* o. *rfl.* förena (sig) till förbundsstat. *Föderiert:* förbunden.

fodern se *fordern.*

Fohle, -n, *f.* stoföl. **-n, I. -,** *n.* föl. **II.** *sv. tr.* o. *itr. h.* föla.

Föhn, -e, *m.* fön (sydvind i Schweiz).

Fohre, -n, *f.* forell.

Föhre, -n, *f.* fura. **-n,** *a.* af furu, furu-.

Fölchen, -, n. sik.

Folge, -n, *f.* **1.** följd; verkan. *In ∼ Ihres Befehls:* till följd af eder befallning, *in der ∼ der Jahrhunderte:* under århundradenas lopp, *für jn von ∼n sein:* vara af betydelse, vara ödesdiger för ngn. **2.** följd, slutsats, konsekvens. **3.** efterföljd, lydnad. *Jm ∼ leisten:* efterkomma ngns befallningar, lyda ngn. **4.** skyldighet att vara ngn följaktig samt dennes rätt att utfärda uppbåd. **5.** följe. **6.** följande tid, framtid, t. ex. *die ∼ wird es lehren:* framtiden skall utvisa det. **-gemäfs,** *a.* följdriktig. **-jahr,** *n.* följande år. **-leer,** *a.* som ej har några följder. **-leistung,** *f.* lydaktighet, lydnad. **-los** = *folgeleer.* **-n,** *sv. itr. s.* **1.** följa, ledsaga, *jm:* ngn. *Jm im Amte ∼* efterträda ngn i ämbetet, *er sprach wie folgt:* han sade följande, *das Geld folgt anbei:* penningar(ne) medföljа. **2.** följa, lyda, hörsamma, t. ex. *dem Rate js, jm.* **3.** följa, framgå, *aus etw.:* af ngt. **-ndergestalt, -ndermafsen, -nderweise,** *adv.* på följande sätt. **-r, -,** *m.* **1.** en som följer, följande. *Die ∼* följet. **2.** efterföljare, a) efterträdare, b) anhängare. **-recht,** *a.* följdriktig, konsekvent. **-reich,** *a.* rik på följder, betydelsefull, ödesdiger. **-reihe,** *f.* följd, serie. **-richtig** = *folgerecht.* **-richtigkeit,** *f.* följdriktighet, konsekvens. **-rn,** *sv.* **I.** *tr. Etw. aus etw. ∼* sluta till ngt af ngt, draga ngn slutsats af ngt. **II.** *rfl.* framgå ss. slutsats, *aus etw.:* af ngt. **-rung,** *f.* följd, slutsats, slutledning. **-satz,** *m.* slutsats. **-schwer** = *folgereich.* **-welt,** *f.* eftervärld. **-widrig,** *a.* icke följdriktig, inkonsekvent. **-widrigkeit,** *f.* brist på följdriktighet, inkonsekvens. **-zeit,** *f.* efterföljande tid, framtid.

folg||lich, *adv.* följaktligen, alltså. **-säm,** *a.* lydaktig, lydig; läraktig. **-samkeit,** *f.* lydaktighet, lydighet; läraktighet.

Foli||ánt, -en, *m.* foliant, folioband. **-e, -n,** *f.* folie. Bild. *jm, einer* (dat.) *Sache zur* el. *als ∼ dienen:* tjäna ngn till förevändning, tjäna till förevändning för ngt. **-íeren,** *sv. tr.* foliera, a) *Bücher,* b) *Spiegel.* **-o,** *-o[s], -os* el. **-en,** *n.* folio.

Folter, -n, *f.* **1.** sträckbänk. *Jn auf die ∼ spannen:* lägga ngn på sträckbänk. **2.** tortyr i allmh., bild. plåga, marter. **-bank,** *f.* sträckbänk. **-er, -,** *m.* rättstjänare som verkställer tortyren. **-gerät[h],** *n.* pinoredskap. **-kammer,** *f.* pinorum. **-n,** *sv. tr.* tortera, pina, martera. **-pein, -qual,** *f.* marter, tortyr, pina.

Fond, -s, *m.* **1.** grund. **2.** fond, bakgrund. **3.** platsen i suffletten å en droska.

Fonds, -, -, *m.* fond, kapital, värdepapper.

Font||áine, -áne, -n, *f.* fontän, springbrunn.

fopp||en, *sv. tr.* gyckla, drifva med, draga vid näsan. **-er, -,** *m.* gyckelmakare, spefågel. **-erei, -en,** *f.* gyckel, drift.

Force, -n, *f.* stark sida, styrka, kraft, force.

forcíeren, *sv. tr.* forcera, storma.

Förde, -n, *f.* fjärd, fjord.

förder, *adv.* = *fürder.* **-bahn,** *f.* uppfordringsbana. **-er, -,** *m.* gynnare. **-lich,** *a.* **1.** befordrande, gynnsam, gagnelig. **2.** hastig, snabb, t. ex. *aufs ∼ste:* så snart som möjligt.

fordern, *sv. tr.* **1.** fordra, begära. **2.** kalla, t. ex. *jn vor sich. Jn [zum Zweikampfe] ∼* utmana ngn (till duell). **3.** erfordra.

förder||n, *sv.* **I.** *tr.* **1.** sätta i gång, påskynda, befordra, främja. **2.** barg. uppfordra. Bild. *zu Tage, ans Licht ∼* bringa i dagen. **II.** *rfl.* skynda sig; gå framåt. **III.** *itr. h.* ha framgång, gå framåt. **-ni[s],** *-se, n.* o. *f.* = *Förderung.* **-säm** = *förderlich.*

Forderung, *f.* **1.** fordran, fordring. **2.** kallelse.

Förderung, *f.* **1.** befordrande, befrämjande. **2.** uppfordring.

Forélle, -n, *f.* forell.

Forke, -n, *f.* gaffel, tjuga. **-n,** *sv. tr.* taga på gaffel, på tjuga.

Form, *-en, f.* form, gestalt, fason; formalitet. *In aller ∼* enligt konvenansens fordringar. **-ál,** *a.* som rör formen, formell. **-álien,** *pl.* formaliteter. **-alität,** *-en, f.* formalitet. **-áliter,** *adv.* för formens skull. **-arbeit,** *f.* sak gjuten i form. **-át,** *-e, n.* format. **-ation,** *-en, f.* formation. **-bar,** *a.* möjlig att forma, bildbar. **-barkeit,** *f.* bildbarhet. **-beständigkeit,** *f.* formens el. formernas oföränderlighet. **-eisen,** *n.* form. **-el,** *-n, f.* formel. **-elwesen,** *n.* formaliteter. **-ell,** *a.* formell. **-en,** *sv. tr.* forma, gestalta. **-enlehre,** *f.* formlära. **-enmensch,** *m.* person som håller strängt på formerna, pedant. **-enreinheit,** *f.* formernas renhet. **-enwesen,** *n.* formaliteter. **-er, -,** *m.* en som formar, modellerar. **-erei,** *-en, f.* **1.** formande. **2.** gjuteri. **-íeren,** *sv.* **I.** *tr.* formera, bilda. **II.** *rfl.* ställa upp sig. **-ierung,** *f.*

-förmig, *a. suff.* i talrika sms. -formig, -artad, -lik.

förmlich, *a.* **1.** formenlig. **2.** iakttagande gamla former, ceremoniös, formell. **3.** formlig, uttrycklig. **-keit,** *f.* formalitet, ceremoni.

Form||ulár, *-e, n.* formulär. **-ulieren,** *sv. tr.* formulera. **-ulierung,** *f.* formulering. **-ung,** *f.* formande.

forsch, *a.* F kraftig, stark, kry. **-begier[de]**, *f.* forskningsbegär. **-begierig**, *a.* forskande. **-en**, *sv.* **I.** *itr. h.* forska. *Bei jm* ~ fråga, utforska ngn, *nach jm* ~ forska, anställa efterforskningar, efterspaningar efter ngn, *über etw.* (ack.) ~ tänka, grubbla öfver ngt. **II.** *tr.* efterforska. **-er**, **-**, *m.* **1.** frågande, spanande person, spejare. **2.** forskare, tänkare. **-erblick**, *m.* forskande blick. **-ergeist**, *m.* forskande ande. **-erin**, *-nen*, *f.* se *Forscher*. **-ung**, *f.* efterforskning, efterspaning; forskning, vetenskaplig undersökning.

Forst, *-e* [†], *m.*, jäg. *-en*, *f.* skog. **-akademie**, *f.* skogsinstitut. **-amt**, *n.* **1.** skogsstyrelse. **2.** anställning ss. skogstjänsteman. **-aufseher**, *m.* skogvaktare. **-beamte(r)**, **-bedienstete(r)**, *m.* skogstjänsteman, pl. äfv. skogsbetjäning. **-éi**, *-en*, *f.* **1.** en jägmästares revir. **2.** jägmästarbostad.

Förster, **-**, *m.* jägmästare. **-éi** = *Forstei*. **-haus**, *n.* jägmästarbostad. **-in**, *-nen*, *f.* jägmästarfru.

Forst|fach, *n.* skogsväsen. *Das* ~ *einschlagen*, *wählen:* gå skogsvägen. **-frevel**, *m.* skogsåverkan. **-gerecht**, *a.* öfverensstämmande med rationell skogshushållning. **-haus**, *n.* jägmästarbostad. **-herr**, *m.* skogsägare. **-hüter**, *m.* skogvaktare. **-kultur**, *f.* skogsskötsel. **-kunde**, *f.* skogsvetenskap. **-lich**, **förstlich**, *a.* rörande skogsväsendet, skogs-. **-mann**, *m.* i skogsväsendet hemmastadd man; skogstjänsteman. **-männisch**, *a.* rörande skogsväsendet, skogs-. **-mäfsig** = *forstgerecht*. **-meister**, *m.* ugf. öfverjägmästare. **-nutzung**, *f.* skogarnes afkastning. **-ordnung**, *f.* skogsstadga. **-rat[h]**, *m.* medlem af skogsstyrelsen, hög skogstjänsteman. **-recht**, *n.* **1.** lag rörande skogshushållningen. **2.** rätt till skogsprodukter. **-revier**, *n.* skogsdistrikt, revir. **-sache**, *f.* sak, angelägenhet som rör skogsförvaltningen. **-schule**, *f.* skogvaktarskola; skogsinstitut. **-schütz[e]**, *m.* skogvaktare. **-ung**, *f.* skog. **-verwaltung**, *f.* skogsförvaltning. **-wesen**, *n.* skogsväsen. **-wirt[h]schaft**, *f.* skogsskötsel, skogshushållning.

Fört, *-s*, *n.* fort, detascheradt fäste.

fort, *adv.* **1.** framåt, t. ex. *es will mit der Sache nicht* ~ saken går ej framåt, står på samma fläck. **2.** vidare. *Und so* ~ (förkort. *u. s. f.*): och så vidare (o. s. v.), ~ *und* ~ ständigt, alltjämt, *er schrieb ruhig* ~ han fortfor helt lugnt att skrifva, *nur immer* ~*!* bara gå på! *in einem* [*Stücke* el. *Zuge*] ~ oafbrutet. **3.** bort, borta, sin kos. *Meine Uhr ist* ~ min klocka är försvunnen, jag har tappat min klocka. **-áb**, **-án**, *adv.* hädanefter, framdeles. **-arbeiten**, **I.** *itr. h.* fortfara att arbeta, fortsätta arbetet. **II.** *tr* gnm arbete aflägsna, borthyfla, bortfila, bortgräfva m. m. **III.** *rfl.* släpa sig vidare. **-bauen**, *tr.* o. *itr. h.* fortsätta att bygga, att odla, att bearbeta. **-begeben**, *rfl.* gå sin väg, resa bort. **-bestand**, *m.* vidare bestånd, fortsatt tillvaro. **-bestehen**, *itr. h.* fortfarande äga bestånd, fortfara. **-beten**, *itr. h.* fortfara att bedja. **-bewegen**, *tr.* o. *rfl.* röra (sig) framåt, förflytta (sig). **-bewegungsmittel**, *n.* fortskaffningsmedel. **-bilden**, *tr.* fortsätta att bilda, vidare utbilda. **-bildungsanstalt**, **-bildungsschule**, *f.* fortsättningsskola. **-blasen**, **I.** *tr.* blåsa bort. **II.** *itr. h.* fortfara att blåsa. **-bleiben**, *itr. s.* uteblifva. **-brauchen**, **I.** *tr.* fortfarande begagna. **II.** *itr. h.* vara tvungen att aflägsna sig. **-bringen**, **I.** *tr.* **1.** aflägsna, undanskaffa, borttaga. **2.** befordra, a) fortskaffa, b) befrämja. *Blumen* ~ få blommor att gå till, att trifvas, *jn* ~ sörja för ngns fortkomst. **II.** *rfl.* draga sig fram. **-bringung**, *f.* **-dauer**, *f.* fortvaro, varaktighet, beständighet. **-dauern**, *itr. h.* fortfara (att vara till), räcka. **-drängen**, *tr.* undantränga. **-dürfen**, *itr. h.* få, töras aflägsna sig. **-eilen**, *itr. s.* ila, skynda bort. **-entwickeln**, *tr.* vidare utveckla. **-entwick[e]lung**, *f.* fortsatt utveckling. **-erben**, *itr. h.* o. *rfl.* vara ärftlig, gå i arf. **-fahren**, **I.** *itr.* **1.** *s.* fara, åka bort. **2.** *h.* fortfara. **II.** *tr.* köra, skjutsa bort. **-fall**, *m.* bortfallande, försvinnande. **-fallen**, *itr. s.* **1.** bortfalla. **2.** fortfara att falla, t. ex. *der Schnee fällt immer noch fort:* det fortfar ännu att snöa. **-fegen**, *tr.* sopa bort. **-fliegen**, *itr.* **1.** *s.* flyga bort. **2.** *h.* fortfarande flyga. **-fliefsen**, *itr.* **1.** *s.* flyta, rinna bort, förflyta. **2.** *h.* fortfarande flyta. **-führen**, *tr.* **1.** föra bort, med sig. **2.** fortsätta, fortfara med. **-führung**, *f.* **-gang**, *m.* **1.** bortgående, bortgång. **2.** fortgång, fortsättning, utveckling, framsteg. **3.** framgång. **-geben**, *tr.* bortskänka. **-gehen**, *itr. s.* **1.** gå bort, afgå. Opers. *es geht gleich fort:* det bär strax af. **2.** fortgå, fortfara. *Denselben Weg* ~ fortgå på samma väg. **3.** gå till, gå bra, lyckas, trifvas. **-glimmen**, *itr. h.* fortfara att glöda. **-haben**, *tr.* **1.** hafva fått i förvag, i förskott. **2.** hafva aflägsnat, undanröjt. **-halten**, *tr.* fortfara att hålla. **-helfen**, *itr. h. Jm* ~ hjälpa ngn att komma fram, att komma undan, att taga sig fram, *sich* ~ hjälpa sig fram. **-hín**, *adv.* hädanefter, framdeles. **-hinken**, F **-humpeln**, *itr.* **1.** *s.* haltande aflägsna sig. **2.** *h.* fortfarande halta. **-huschen**, *itr. s.* hastigt smyga sig bort, i smyg springa sin kos, flyga bort. **-ifikatión**, *-en*, *f.* **1.** fortifikation, befästningskonst. **2.** befästning, fästningsverk. **-jagen**, **I.** *tr.* jaga, köra bort. **II.** *itr.* **1.** *h.* fortfara att jaga, fortsätta jagten. **2.** *s.* spränga bort, sätta af i galopp. **-kommen**, **I.** *itr. s.* **1.** komma bort, undan. *Früh von Hause* ~ komma tidigt ur hemmet, *machen Sie, dafs Sie* ~ packa er i väg! bort, ut med er! **2.** komma framåt, ur fläcken. **3.** taga sig fram; växa, trifvas. **II.** *-s*, *0*, *n.*

fortkomst, utkomst. **-können**, *itr. h.* kunna komma undan, kunna röra sig. **-kriechen**, *itr. s.* krypa bort. **-lassen**, *tr.* **1.** släppa, låta gå. **2.** utelemna. **-lassung**, *f.* **-laufen**, *itr. s.* **1.** springa bort, sin kos. **2.** fortlöpa, fortgå. *Denselben Weg* ~ fortsätta att springa samma väg. **-leben**, *itr. h.* fortfarande leva. **-legen**, *tr.* lägga bort, af, undan. **-leiten**, **I.** *tr.* **1.** af-, bortleda. **2.** leda vidare. **II.** *itr. h.* fortfara att leda. **-leitung**, *f.* **-machen**, **I.** *itr. h.* fortfara. **II.** *rfl.* F aflägsna sig. **III.** *tr.* **1.** borttaga. **2.** fortsätta. **-marsch**, *m.* afmarsch. **-marschieren**, *itr. s.* marschera vidare. **-mögen**, *itr. h.* vilja komma bort. **-müssen**, *itr. h.* vara tvungen att komma bort, att komma undan, måste bort. **-nähen**, *itr. h.* fortfara att sy. **-nahme**, *f.* borttagande. **-nehmen**, *tr.* taga bort. **-packen**, *rfl.* packa sig af. **-pflanzen**, *tr.* fortplanta; utbreda, sprida. **-pflanzer(in)**, *m.* (*f.*) fortplantare, utbredare, spridare. **-pflanzung**, *f.* fortplantning. **-prügeln**, *tr.* med käpprapp bortköra. **-räumen**, *tr.* borttaga, undanröja. **-rauschen**, *itr.* **1.** *s.* brusande aflägsna sig. **2.** *h.* fortfarande brusa el. susa. **-reden**, *itr. h.* fortfara att tala. **-reisen**, *itr. s.* resa bort. **-reißen**, *tr.* rifva, rycka bort. *Mit sich* ~ rycka med sig. **-reiten**, *itr. s.* rida bort. **-rennen**, *itr. s.* springa, ränna bort. **-rollen**, **I.** *tr.* o. *itr. s.* rulla bort. **II.** *itr. h.* fortfara att rulla, t. ex. *der Donner rollt fort:* åskan fortfar. **-rücken**, **I.** *tr.* flytta bort, undan. **II.** *itr. s.* rycka, tåga fram, bort. **-rückung**, *f.* **-rudern**, *tr.* o. *itr. s.* ro bort. **-rufen**, *tr.* bortkalla. **-satz**, *m.* fortsättning, förlängning. **-schaffen**, **I.** *sv. tr.* **1.** förflytta, fortskaffa. **2.** skaffa bort, undan, aflägsna. **II.** *st. itr. h.* fortfara att skapa. **-schaffung**, *f.* bortskaffande, aflägsnande. **-scheren**, *rfl.* F packa sig af. **-scheuchen**, *tr.* bortskrämma. **-schicken**, *tr.* skicka bort. **-schickung**, *f.* **-schieben**, *tr.* skjuta bort, undan. **-schießen**, **I.** *tr.* skjuta bort, t. ex. *Kugeln.* **II.** *itr. s.* med stor fart aflägsna sig, fara i väg. **-schiffen**, *itr. s.* segla bort. **-schlafen**, *itr. s.* fortfara att sofva. **-schlängeln**, *rfl.* slingra sig fram. **-schleichen**, *itr. s.* o. *rfl.* smyga sig bort. **-schleifen**, *tr.* **1.** *st.* slipa bort. **2.** *sv.* släpa bort. **-schleppen**, **I.** *tr.* släpa bort. *Jn mit* ~ släpa ngn med sig. **II.** *rfl.* släpa sig bort, fram, vidare. **-schleudern**, *tr.* slunga bort. **-schlüpfen**, *itr. s.* glida bort. **-schnellen**, *tr.* o. *itr. s.* gum ngt elastiskt medel kasta(s), slunga(s) bort. **-schreiben**, *itr. h.* fortfara att skrifva. **-schreiten**, *itr. s.* fortskrida, fortgå; gå framåt, göra framsteg. **-schreitung**, *f.* **-schritt**, *m.* framsteg. **-schrittler**, **-**, *m.* medlem af framstegspartiet. **-schwemmen**, *tr.* spola bort. **-schwimmen**, *itr. s.* simma, flyta bort. **-segeln**, *itr. s.* segla bort. **-sehnen**, *rfl.* längta bort. **-sein**, *itr. s.* vara borta, försvunnen, saknas. **-senden**, *tr.* sända bort. **-setzen**, **I.** *tr.* **1.** fortsätta. **2.** sätta, ställa bort. **II.** *rfl.* **1.** fortsättas, fortfara. **2.** *Sich über etw.* ~ sätta sig öfver ngt. **III.** *itr. h.* = *II, 1.* **-setzer(in)**, *m.* (*f.*) fortsättare. **-setzung**, *f.* fortsättning. **-sollen**, *itr. h.* vara tvungen att begifva sig af, bort, komma att aflägsnas, måste bort. **-spielen**, *itr. h.* fortfara att spela. **-spinnen**, **I.** *tr.* vidare utspinna, fortsätta. **II.** *rfl.* dragas ut, fortsättas. **III.** *itr. h.* fortfara att spinna. **-sprengen**, **I.** *tr.* bortspränga. **II.** *itr. s.* spränga bort, rida bort i fyrsprång. **-springen**, *itr. s.* hoppa, springa bort. *Über etw.* ~ hoppa öfver el. öfverhoppa ngt. **-spülen**, *tr.* spola bort. **-stehlen**, *rfl.* oförmärkt smyga sig bort. **-stellen**, *tr.* ställa bort. **-stiefeln**, *itr. s.* F stöfla, traska åstad. **-stoßen**, *tr.* stöta bort. **-streichen**, *tr.* stryka bort, ut. **-strömen**, *itr. s.* strömma bort. **-stürmen**, *itr.* **1.** *s.* storma, rusa bort. **2.** *h.* opers. fortfara att a) storma, b) klämta. **-stürzen**, *itr. s.* störta bort, ut. **-taumeln**, *itr. s.* ragla bort, åstad. **-traben**, *itr.* **1.** *s.* trafva bort; i traf rida, åka bort. **2.** *h.* fortfara att trafva. **-tragen**, *tr.* bära bort. **-träumen**, *itr. h.* fortfara att drömma. **-treiben**, **I.** *tr.* **1.** bortdrifva, bortjaga. **2.** fortsätta en rörelse, en sysselsättning. **II.** *itr. s.* drifvas bort, följa med. **-trollen**, *rfl.* pallra sig af. **-wagen**, *rfl.* våga sig bort, ut. **-währen**, *itr. h.* fortfara, vara. **-während**, *a.* fortfarande, oupphörlig, beständig. **-wälzen**, *tr.* välta, rulla bort. **-wandeln**, *itr. s.* fortsätta sin vandring. **-wandern**, *itr. s.* vandra bort. **-wehen**, *tr.* blåsa, fläkta bort. **-weisen**, *tr.* bortvisa, afvisa. **-werfen**, *tr.* bortkasta. **-wirken**, *itr. h.* fortsätta sin verksamhet. **-wischen**, *tr.* torka bort, stryka ut. **-wollen**, *itr. h.* vilja komma bort, ut. **-wünschen**, *tr.* o. *rfl.* önska (sig) bort. **-wüt[h]en**, *itr. h.* fortfara att rasa. **-zerren**, *tr.* slita, släpa bort, med sig. **-ziehen**, **I.** *tr.* draga bort. **II.** *itr. s.* draga, tåga bort, flytta. **-zug**, *m.* borttågande, aftåg; flyttning.

Forum, **-**[*s*], *-s* el. *Fora*, *n.* forum, domstol.

fossil, **I.** *a.* **II.** **-**[*e*]*s*, *-ien*, *n.* fossil.

Fourage[ʃ]*e*, *0*, *f.* foder. **-ieren**, *sv. itr. h.* hämta foder, furagera. **-ierung**, *f.*

Four[ʃ]**ier**, *-e*, *m.* furir. **-nier**, *-e*, *n.* fanér. **-nieren**, *sv. tr.* fanera.

Fracht, *-en*, *f.* frakt. **-bār**, *a.* möjlig att frakta. **-brief**, *m.* fraktsedel, konnossement. **-en**, *sv. tr.* frakta. **-fuhrmann**, *m.* forman. **-fuhrwerk**, *n.* lastvagn, forvagn. **-geld**, *n.* frakt(afgift); forlön. **-geschäft**, *n.* affär för ombesörjning af fraktgods och foror. **-gut**, *n.* fraktgods. **-lohn**, *m.* forlön. **-satz**, *m.* frakttaxa. **-schein**, *m.* fraktsedel. **-schiff**, *n.* lastdragare. **-stück**, *n.* kolly fraktgods. **-versender**, *m.* afsändare af fraktgods. **-wagen**, *m.* forvagn. **-zettel**, *m.* fraktsedel.

Frack, *-e* [†] el. *-s*, *m.* dim. †, frack.

Frage, *-n*, *f.* fråga. *Die ~ von etw. sein:* vara fråga om ngt, *wie die ~, so die Antwort:* som man ropar i skogen, får man svar, *das gehört nicht zur ~* det hör ej hit, *in ~ stellen:* ifrågasätta, *ohne ~* tvifvelsutan, *peinliche ~* a) obehaglig fråga, b) tortyr. **-n**, *sv.* o. ✻ *st. tr.* o. *itr. h.* fråga, *jn nach, um, über, wegen etw.:* ngn om ngt, *nach jm ~* fråga efter, göra sig underrättad om ngn, *jn um Rat ~* rådfråga ngn, *er fragt den Henker* el. *Teufel* el. *Kuckuck danach:* han frågar ej det ringaste, frågar fan därefter, *er hat nichts danach zu ~* det angår honom ej, *sich nach einem Orte hin ~* fråga sig fram till ett ställe; opers. *es fragt sich, ob:* det är fråga, gäller att få veta, om. **-punkt**, *m.* tvifvelaktig punkt, fråga. **-r, -**, *m.* frågande. **-réi, -en**, *f.* frågvishet. **-rin, -nen**, *f.* frågande. **-steller(in)** = *Frager(in).* **-süchtig**, *a.* frågvis. **-weise**, I. *f.* sätt att fråga. II. *adv.* i el. gnm frågor.

fragil, *a.* bräcklig.

fraglich, *a.* 1. tvifvel underkastad, oafgjord. 2. *Die ~en Sachen:* sakerna i fråga.

Fragmént, *-e*, *n.* fragment, del. **-árisch**, *a.* fragmentarisk.

Fraktión, *-en*, *f.* afdelning, fraktion.

Franctireur, *-s* el. *-e*, *m.* franktirör.

Frange se *Franse.*

frank, I. *a.* frimodig, rättfram, frank. II. *-en* el. *-s*, *m.* myntet franc. **-e**, *-n*, *m.* 1. invånare i Franken, franker. 2. poet. fransman. **-en**, *-s*, *0*, *n.* Franken. **-enland**, *n.* 1. Franken. 2. poet. Frankrike. **-enreich**, *n.* 1. frankernas rike. 2. poet. Frankrike. **-ieren**, *sv. tr.* frankera. **-ierung**, *f.* **-in**, *-nen*, *f.* 1. frankisk, 2. poet. fransk kvinna.

fränkisch, *a.* 1. frankisk. 2. poet. fransk.

franko, *adv.* franko. **-brief**, *m.* frankeradt bref. **-gebühr**, *f.* porto.

Frankreich, *-s*, *0*, *n.* Frankrike. *Wie Gott in ~ leben:* lefva som pärla i guld.

Franse, *-n*, *f.* dim. †, frans. **-n**, *sv. tr.* fransa. **-nmacher(in)**, *m.* (*f.*) snörmakare (-erska).

fransig, *a.* försedd, garnerad med fransar.

Franz, I. *-ens*, *-e*, *m.* dim. †, Frans. II. *-en*, *m.* föraktl. fransman. **-band**, *-e* †, *m.* bokb. franskt band, skinnband. **-branntwein**, *m.* franskt bränvin. **-brot**, *n.* ett slags hvetebröd, tebröd.

Fränzchen, *-*, *n.* dim. af *Franz*, *Franze* o. *Franziska.*

Franzle se *Franse.* **-gold**, *n.* franskt guld, bladguld. **-íska**, *-s*, *-s*, *f.* Fransiska. **-iskáner**, *-*, *m.* franciskaner(munk). **-iskánerin**, *-nen*, *f.* franciskanernunna. **-mann**, *m.* fransman. **-männisch**, *a.* fransk. **-óse**, *-n*, *m.* fransman. **-öseléi**, *-en*, *f.* efterapande af franska seder. **-öseln**, *sv. itr. h.* efterapa franska seder. **-ósenfeindlich**, *a.* fiendtligt stämd mot fransmännen. **-ósenfresser**, *m.* F person som skräflande uppträder mot fransmännen. **-ósenkaiser**, *m.* fransk käjsare. **-ósensucht**, *f.* mani för, begär efter allt franskt. **-ósieren**, *sv. tr.* förfranska. **-ósierung**, *f.* **-ósin**, *-nen*, *f.* fransk kvinna, fransyska. **-ósisch**, I. *a.* fransk. *Einen ~en Abschied nehmen:* gå utan att säga farväl. II. *n.* franska (språket). Jfr *deutsch.*

frapplánt, *a.* slående, förvånande. **-ieren**, *sv. tr.* frappera, slå med förvåning, förvåna.

Fraís, *-e*, *m.* 1. foder, föda. 2. matlust, roflust. 3. med. röta.

fraternisieren, *sv. itr. h.* fraternisera, stå på förtrolig fot.

Fratz, *-es* el. *-en*, *-en*, *m.* person med förvridna drag, burlesk person, tölp, dumhufvud, nöt, näspärla. **-e**, *-n*, *f.* dim. †, 1. galenskap, galet upptåg, dumhet. 2. vidrig åtbörd, förvridet ansigtsuttryck, grimas. 3. förvridet, fult ansigte, käringansigte. 4. vrångbild, karikatyr. **-enbild**, *n.* vrångbild, karikatyr. **-engesicht**, *n.* = *Fratze 3.* **-enhaft**, *a.* förvriden, grimaserande, vidrig. **-enkopf**, *m.* = *Fratze 3.* **-enmacher**, **-enschneider**, *m.* en som gör grimaser.

Frau, *-en*, *f.* 1. hustru, fru. *Eine ~ nehmen:* taga sig hustru, gifta sig, *ihre ~ Gemahlin:* eder fru. 2. kvinna i allmh., fruntimmer. 3. *Unsere liebe ~* jungfru Maria. **-báse**, *f.* skvallersyster. **-básengeschwätz**, **-básengewäsch**, *n.* skvaller, käringprat.

Frauenanwalt, *m.* kvinnoförsvarare; kämpe för kvinnoemancipationen. **-arzt**, *m.* fruntimmersläkare. **-feind**, *m.* kvinnohatare. **-haft**, *a.* kvinnlig. **-kloster**, *n.* nunnekloster. **-knecht**, *m.* fruntimmerskarl, jungfrupilt. **-lob**, I. *n.* kvinnans lof. II. *m.* en tysk skald omkr. 1300. **-sleute**, *pl.* kvinspersoner, kvinnfolk. **-smensch**, *-er*, *n.* **-sperson**, *f.* kvinsperson. **-stand**, *m.* de gifta kvinnorna. **-stift**, *n.* nunnekloster. **-tag**, *m.* Marie himmelsfärdsdag. **-volk**, *n.* F kvinnorna. **-zimmer**, *n.* 1. kvinnogemak. 2. fruntimmer.

Fräulein, *-* el. F *-s*, *n.* fröken. **-mälsig**, *a.* som passar för, kännetecknar en fröken. **-stift**, *n.* jungfrustift.

frech, *a.* fräck. **-heit**, *f.* fräckhet.

Fregátte, *-n*, *f.* fregatt.

frei, I. *a.* 1. fri; öppen, bar. *~ zeichnen:* rita på fri hand, *jm ~e Hand lassen:* gifva ngn fria händer, *das ~e:* det fria, den fria naturen, *im ~en:* i det fria, ute. 2. ledig, fri från göromål, icke upptagen. 3. öppen, otvungen, okonstlad. 4. (kostnads)fri, gratis, t. ex. *~e Wohnung:* fri bostad, *~er Tisch:* fritt vivre, *~er Eintritt:* ingen inträdesafgift; portofri, frankerad, franko. 5. särskilda fall. *~ heraus:* öppet, rätt fram, rent ut, *aus ~em Antriebe:* af egen drift, *aus ~en Stücken:* frivilligt, *jm etw. ~ stel-*

len: öfverlemna ngt åt ngns godtycke, *jn* ~ *halten:* betala för, bjuda ngn, *unter* ~*em Himmel:* under bar himmel, ~ *sprechen:* tala utan förberedelse, extemporera, *ich werde so* ~ *sein:* jag skall taga mig friheten, hafva äran. II. **-en,** *m.* friherre. **-ball,** *m.* bal utan inträdesafgift. **-beuter,** *m.* fribytare. **-bier,** *n.* gratisöl. **-bürger,** *m.* 1. fri borgare. 2. borgare i en fri riksstad. **-corps,** *n.* frikår. **-couvert,** *n.* frankokuvert. **-denker,** *m.* fritänkare. **-e,** *0, f.* det fria, fria fältet, fria naturen. **-eigen,** *a.* fri, odal-. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* o. ✻ *tr. Um ein* el. *nach einem* el. *ein Mädchen* ~ anhålla om en flickas hand för sig el. en annan. II. *tr.* 1. gifta sig med, äkta. 2. gifta bort. **-er,** -, *m.* 1. friare. 2. ✻ böneman. **-eréi,** *-en, f.* frieri. **-ersfüfs,** *m. Auf Freiersfüfsen gehen* el. *stehen:* vara stadd i friareärenden. **-ersmann,** *m.* 1. ✻ friare. 2. böneman. **-frau,** *f.* adlig fru, friherrinna. **-fräulein,** *n.* adlig fröken. **-gänger,** *m.* partigängare. **-geben,** *tr.* frigifva. **-gebig,** *a.* frikostig. **-gebigkeit,** *f.* frikostighet. **-geboren,** *a.* friboren. **-gebung,** *f.* frigifvande. **-geist,** *m.* fritänkare. **-geisterei,** *f.* fritänkeri. **-geist[er]isch,** *a.* fritänkande. **-gelassene(r),** *m.* frigifven (slaf). **-gepäck,** *n.* (afgifts)fritt resgods. **-gericht,** *n.* = *Feme.* **-gesinnt,** *a.* frisinnad. **-giebig,** *a.* frikostig. **-graf,** *m.* frigrefve (president i en femdomstol, se *Feme*). **-gut,** *n.* 1. tullfri vara. 2. odalgods. 3. arrendefri bondgård som af brukaren äges med full äganderätt. 4. frälsegård, säteri. **-halten,** *tr. Jn* ~ betala för, bjuda ngn. **-händig,** *a.* utförd på fri hand. **-händler,** *m.* frihandlare. **-handzeichnen,** *n.* teckning på fri hand. **-heit,** *f.* frihet. **-heitlich,** *a.* frihets-. **-heitsstrafe,** *f.* frihets-, fängelsestraff. **-herr,** *m.* friherre. **-herrin,** *f.* friherrinna. **-herrlich,** *a.* friherrlig. **-herrschaft,** *f.* 1. friherrevärdighet, friherretitel. 2. friherrligt herrskap. **-herzig,** *a.* frimodig. **-hof,** *m.* **-hufe,** *f.* = *Freigut 3.* **-in,** *-nen, f.* friherrinna. **-karte,** *f.* fribiljett. **-lassen,** *tr.* lössläppa, frigifva. **-lassung,** *f.* frigifvande. **-lich,** *adv.* 1. visserligen, nog. 2. helt visst, förvisso. **-machen,** *tr.* 1. frigifva, befria, frigöra. 2. frankera bref m. m. **-machung,** *f.* **-mann,** *m.* 1. fri man. 2. odalman. 3. skarprättare. **-marke,** *f.* frimärke. **-maurer,** *m.* frimurare. **-maurerei,** *f.* frimureri. **-maurerisch,** *a.* frimurar-. **-messe,** *f.* frimarknad. **-mut[h],** *m.* frimodighet. **-müt[h]ig,** *a.* frimodig. **-müt[h]igkeit,** *f.* frimodighet. **-ort,** *m.* fristad. **-pafs,** *m.* pass, respass. **-safs,** *m.* 1. fri invånare. 2. från utskylder fri borgare. **-scha[a]r,** *f.* friskara, frikår. **-schärler,** *m.* 1. medlem af en frikår. 2. upprorisk, rebell. **-schein,** *m.* frisedel. **-schüler,** *m.* frielev. **-schütz[e],** *m.* friskytt. **-sinn,** *m.* 1. frisinthet. 2. frihetsälskande sinne. **-sinnig,** *a.* frisinnad, frisinnig. **-sinnigkeit,** *f.* frisinthet. **-sprechen,** *tr.* frikänna. **-sprechung,** *f.* **-staat,** *m.* fristat, republik. **-staatlich,** *a.* republikansk. **-stadt,** *f.* 1. fri riksstad. 2. stad som erbjuder fristad. **-statt, -stätte,** *f.* fristad. **-stehend,** *a.* fristående. **-stelle,** *f.* friplats. **-stunde,** *f.* fritimme, rast. **-tag,** *m.* 1. fridag. 2. fredag. *Stiller* ~ långfredag. **-tisch,** *m.* fritt vivre, matdagar. **-treppe,** *f.* trappa utanför ett hus. **-übungen,** *pl.* fristående gymnastiska öfningar. **-willig,** *a.* frivillig. **-willigenexamen,** *n.* examen som berättigar till beväringstidens förkortande till ett år, jfr *einjährig.* **-zettel,** *m.* frisedel. **-zügig,** *a.* som har rätt att flytta efter behag.

fremd, *a.* 1. främmande. *Unter* ~*em Namen:* under antaget namn, inkognito, *das ist mir ganz* ~ det känner jag ej alls till. 2. förvånande, underlig, sällsam. **-ärtig,** *a.* ovanlig, främmande, sällsam. **-ärtigkeit,** *f.* det främmande i, hos ngt, ovanlighet. **-e,** *f.* främmande land, utlandet. **-e(r),** (adj. böjn.) *m.* o. *f.* främling, utlänning, resande. **-enbett,** *n.* gästsäng. **-enbüch,** *n.* bok, jurnal för resande. **-enführer,** *m.* vägvisare för resande, a) person, b) bok. **-enlegion,** *f.* främlingslegion. **-enliste,** *f.* förteckning öfver anlände resande. **-enstube,** *f.* gästrum. **-heit,** *f.* 1. främmande karaktär. 2. ngt främmande, i sht språkvidrigt uttryck. **-herrschaft,** *f.* främmande herravälde, främlingsvälde. **-herrscher,** *m.* främmande, ej infödd herskare. **-ländisch,** *a.* främmande, utrikes. **-ling,** *-e, m.* främling. **-sucht,** *f.* åtrå efter det främmande. **-wort,** *n.* främmande ord. **-wörterbüch,** *n.* ordbok öfver främmande ord.

frequén|lt, *a.* besökt, frekventerad. **-tieren,** *sv. tr.* ofta besöka. **-z,** *0, f.* antal besökare, tillopp.

Fresk|le, *-n, f.* **-o,** *-o[s], -en* el. *-os, n.* freskomålning. **-ogemälde,** *n.* freskomålning. **-omaler,** *m.* freskomålare.

Fresse, *-n, f.* P mun, käft. **-n,** *st. tr.* o. *itr. h.* 1. äta om djur o. P om människor. Bild. *seinen Kummer in sich* ~ dölja sin sorg, *an jm den Narren* ~ förgapa sig i ngn, *fri|s, Vogel, oder stirb:* här fins intet val. 2. om människor: äta omåttligt, fråssa. *Das war ihm ein gefundenes* ~ det var en godbit för honom. 3. fräta. **-r,** -, *m.* storätare, fråssare. **-réi,** *-en, f.* 1. fråsseri. 2. P kalas.

Frefs|fieber, *n.* varghunger. **-gier,** *f.* glupskhet. **-gierig,** *a.* glupsk. **-lieb,** *a.* F *Jn* ~ *haben:* hafva ngn så kär att man skulle vilja äta upp honom. **-napf,** *m.* fågelkopp. **-sack,** *m.* 1. tornister. 2. P storätare. **-sucht,** *f.* ätsjuka. **-trog,** *m.* ho. **-werkzeuge,** *pl.* tuggverktyg.

Frett, *-e,* vanl. dim. **-chen,** -, *n.* ett slags till kaninjagt använd vessla (Mustela furo).

Freud|le, *-n, f.* fröjd, glädje. *Seine* ~ *am Studieren:* det nöje han finner i studierna, *herrlich und in* ~*n leben:* lefva som om

hvar dag vore den sista. **-ig**, *a.* glad, glädtig. **-igkeit**, *f.* glädje, glädtighet, gladt mod.

freuen, *sv. tr.* glädja, frojda. *Ich freue mich deines Glückes* el. *über dein Glück:* din lycka gläder mig; *man freut sich über das Geschehene, an dem Gegenwärtigen, auf das Künftige.*

Freund, I. *-e, m.* vän. *Er ist ein ~ von mir:* han är min vän. II. *a. Jm ~ sein:* vara vänligt stämd mot ngn, vara ngns vän. **-brüderlich**, *a.* broderlig, intim, såt. **-esbrust**, *f.* en väns el. vännens bröst. **-esdienst**, *m.* väntjänst. **-esgrufs**, *m.* vänlig hälsning. **-eshand**, *f.* en väns el. vännens el. vänner(na)s hand. **-in**, *-nen, f.* väninna. **-lich**, *a.* **1.** vänlig, snäll. **2.** om saker: angenäm, behaglig. *~e Gegend:* leende trakt. **-lichkeit**, *f.* vänlighet, vänligt sätt, vänlig handling. **-nachbarlich**, *a.* intim, såt.

Freundschaft, *f.* **1.** vänskap. **2.** vänner, vänkrets. **3.** slägt(ingar). **-eléi**, **-leréi**, *-en, f.* öfverdrifven ömhet. **-lich**, *a.* vänskaplig. **-lichkeit**, *f.* uttryck af vänskap.

freundvetterlich, *a.* intim, såt.

Frevel, I. *-, m.* **1.** straffvärdt lättsinne, brottslighet. **2.** uppsåtligt brott, nidingsdåd. II. *a.* brottslig. **-frei**, *a.* oförvitlig, obrottslig. **-haft**, *a.* afsigtligt brottslig, straffvärd, gudlös. **-haftigkeit**, *f.* brottslighet, gudlöshet. **-mut[h]**, *m.* brottsligt öfverdåd. **-n**, *sv. itr. h.* synda, begå brott. *Gegen das Gesetz ~* bryta mot lagen, *an jm, gegen jn ~* begå ett brott mot ngn. **-sinn**, *m.* brottsligt sinne, brottslighet. **-that**, *f.* brottslig handling, nidingsdåd. **-voll**, *a.* brottslig, full af brott.

freventlich = *frevelhaft.*

Frevler, *-, m.* brottsling, förbrytare, niding. **-in**, *-nen, f.* kvinnlig brottsling, förbryterska. **-isch** = *frevelhaft.*

Fried‖e[n], *-ens, -en, m.* fred, frid. *Jn zu* el. *in* el. *mit ~n lassen:* lemna ngn i fred, *dem ~n nicht trauen:* ej hafva förtroende för saken. **-brüchig**, *a.* som afser, som begår fredsbrott. **-ensabschlufs**, *m.* fredsslut. **-ensengel**, *m.* fridbringande ängel. **-ensfeier**, *f.* högtidlighet till firande af ett fredsslut. **-ensnachricht**, *f.* underrättelse om fred. **-ensrichter**, *m.* fredsdomare. **-ensschlufs**, *m.* fredsslut. **-erike**, *-ns, -n, f.* Fredrika. **-fertig**, *a.* fredlig. **-fertigkeit**, *f.* böjelse för fred, fredlighet. **-hof**, *m.* kyrkogård. **-lich**, *a.* fredlig. **-lichkeit**, *f.* fredlighet. **-liebend**, *a.* fredsälskande. **-rich**, *-s, -e, m.* Fredrik. **-richsdôr**, *-s* el. *-e, m.* fredriksdor. **-säm**, *a.* fredsam, fridsam. **-zaun**, *m.* inhägnad.

frieren, *st.* I. *tr.* a) opers. **1.** *Es friert mich* el. *mich friert:* jag fryser, *an den Fingern:* om fingrarne. **2.** *Es hat die Nacht Eis gefroren:* det har frusit i natt så att is uppstått, *es friert Stein und Bein:* ugt. det är så kallt, att det smäller i knutarne. b) personl. med angifvande af verkan. **3.** *Ich habe mir die Finger steif gefroren:* mina fingrar äro stela af köld. II. *rfl. Sich steif ~* blifva stel af köld, *sich zu Tode ~* frysa ihjäl. III. *itr.* **1.** *h.* pers. o. opers. frysa. *Er hat das ~* han har frossan. **2.** *s.* frysa till is, stelna af köld. *Der Fluſs ist gefroren:* strömmen har lagt sig, *ich bin steif gefroren:* jag är stelfrusen.

Fries, *-e, m.* **1.** fris (tygsort). **2.** äfv. **-e**, *-n, f.* tekn. fris. **-e**, *-n, m.* invånare i Frisland, friser. **-el**, *-, n.* o. *m. -n, f.* med. frisel. **-elfieber**, *n.* friselfeber. **-in**, *-nen, f.* frisisk kvinna. **-isch**, I. *a.* frisisk. II. *n.* frisiska, jfr *deutsch.* **-land**, *-s, 0, n.* Frisland. **-länder(in)** = *Friese* (*Friesin*). **-ländisch**, *a.* frisisk.

Frikass‖ée, *-s, n.* frikassé. **-ieren**, *sv. tr.* göra frikassé af.

Friktión, *-en, f.* friktion, nötning, gnidning.

frisch, *a.* **1.** frisk. Om vinden: *~er werden:* friska upp; *~e Farben:* lifliga färger. **2.** färsk, ny. *Jn auf* el. *über ~er That ertappen:* ertappa ngn på bar gärning, *von ~em:* på nytt. **3.** ren, nytvättad. *~ überzogenes Bett:* bädd med rena öfverdrag och lakan. **-áuf**, *itj.* välan, friskt mod. **-backen**, *a.* nybakad, färsk. **-e**, *-n, f.* **1.** friskhet, friskt utseende, friskt lynne; svalka; kraft, spänstighet. **2.** ställe där man hämtar frisk luft, sommarnöje. **-en**, *sv.* I. *tr.* **1.** uppfriska; färska upp. **2.** tekn. friska. II. *itr. h. Die Brise frischt:* brisen friskar upp, opers. *es frischt:* det blåser upp. **-ling**, *-e, m.* jäg. vildsvinsunge. **-melk[end]**, **-milchend**, *a.* mjölkande råmjölk. **-weg**, *adv.* raskt, utan tvekan, käckt.

Fris‖éur, *-s, -e, m.* frisör. **-éuse**, *-n, f.* hårfrisörska. **-ieren**, *sv. tr.* frisera.

Frist, *-en, f.* **1.** tid, tidpunkt. *Zu jeder ~* ständigt, *in kürzester ~* så fort sig göra låter. **2.** frist, anstånd, uppskof. **-en**, *sv.* I. *tr.* **1.** uppskjuta. **2.** *Jm das Leben ~* uppehålla ngns lif. II. *rfl.* hålla sig vid lif. **-gesúch**, *n.* ansökan om anstånd. **-gewährung**, *f.* beviljande af anstånd. **-ung**, *f.* **1.** uppskof, anstånd. **2.** uppehälle.

Frisúr, *-en, f.* frisyr.

Fritz, *-ens, -e[n], m.* Frits.

frivól, *a.* lättsinnig, lättfärdig, frivol. **-ität**, *-en, f.* lättsinne, frivolitet.

froh, *a.* glad, *eines Dinges* el. *über ein Ding:* öfver en sak, *eines Dinges ~ werden:* a) blifva glad öfver, b) komma i åtnjutande af en sak. **-blick**, *m.* glad blick. **-gefühl**, *n.* glad känsla. **-gelaunt**, *a.* gladlynt. **-gemut[h]**, *a.* med gladt mod, glädtig.

fröhlich, *a.* **1.** glad, glädtig, väl till mods. **2.** glädjande, lofvande. **-keit**, *f.* **1.** glädje, glädtighet. **2.** lustbarhet, nöje, förlustelse.

froh‖lócken (äfv. ⏑ – –), I. *sv. itr. h.* jubla, *einer* (gen.) *Sache* el. vanl. *über eine Sache:* öfver ngt. II. *-s, 0, n.* jubel. **-mut[h]**, *m.* gladt

mod, glädtighet. **-mut[h]ig, -müt[h]ig** = *frohgemut.* **-n** se *fron.* **-sinn** = *Frohmut.* **-sinnig** = *frohgemut.*

fromm, *-er* [†], *a.* **1.** from, religiös; mild, välgörande. **2.** oskyldig, fridsam, stilla, fredlig, spak.

Frömmel|ei, *-en, f.* läseri, bigotteri, skrymteri. **-n,** *sv. itr. h.* låtsa fromhet, vara pietistisk, läsaraktig; skrymta.

frommen, *sv. itr. h.* gagna, *jm:* ngn, *zu etw.:* till ngt. *Zu js* ~ till ngns gagn.

Frömm|igkeit, *f.* fromhet, from handling. **-ler,** *-, m.* pietist, läsare, skrymtare. **-lerin,** *-nen, f.* läserska, skymterska.

fron, I. *a.* hög, härlig, helig. **II.** *-e, m.* **1.** rättstjänare. **2.** vanl. **-[e],** *-en, f.* dagsverke som bönder o. torpare äro skyldiga att fullgöra för sin jord; dagsverksskyldighet. **-acker,** *m.* åker, jord, med hvilken dagsverksskyldighet är förenad. **-altar,** *m.* hufvudaltare. **-amt,** *n.* högmässa. **-arbeit,** *f.* dagsverke. **-arbeiter,** *m.* dagsverkare. **-bär,** *a.* dagsverksskyldig. **-bauer,** *m.* dagsverksskyldig bonde, torpare. **-de(n)** = *Frone(n).* **-dienst,** *m.* dagsverke, dagsverksskyldighet. **-en, frönen,** *sv. itr. h.* **1.** gå på dagsverke. **2.** bild. vanl. blott *frönen:* hängifva sig åt, lemna fritt lopp åt, t. ex. *seinen Leidenschaften.*

Fröner, -, *m.* dagsverkare. **-in,** *-nen, f.* kvinna som går på dagsverke.

Frön|fasten, *pl.* sträng fasta på första fredagen i hvart kvartal af kyrkoåret. **-feste,** *f.* häkte, fängelse. **-frei,** *a.* fri från dagsverksskyldighet. **-fuhre,** *f.* kördagsverke, i dagsverksskyldigheten ingående fora el. skjuts. **-geld,** *n.* pengar som erläggas för att undslippa dagsverksskyldigheten. **-gut,** *n.* gods på hvilket dagsverksskyldighet hvilar. **-herr,** *m.* ägare till dagsverksskyldiga gårdar. **-leichnam,** *m.* Kristi lekamen. **-leichnamsfest,** *n.* Kristi lekamens fest. **-pflicht,** *f.* dagsverksskyldighet. **-pflichtig,** *a.* dagsverksskyldig.

Front[e], *-en, f.* **1.** framsida. **2.** förgrund. **3.** front. *In der* ~ *stehen:* tillhöra de stridande, vara i elden. **-ispice,** *-[s], -, -ispiz, -e, n.* frontespis.

Frönvögt, *m.* uppsyningsman öfver dagsverkare, inspektor.

Frosch, *-e* †, *m.* **1.** groda. **2.** med. grodsvulst. **-bifs,** *m.* grodblad. **-gequak[e],** *n.* grodors kväkande. **-lache,** *f.* grodpöl. **-laich,** *m.* grodägg. **-wurm,** *m.* grodunge med svans.

Frost, *-e* †, *m.* **1.** frost, köld. **2.** frostknölar. ~ *an den Füfsen haben:* hafva ömkylda fötter. **-beule,** *f.* frostknöl.

frösteln, *sv.* **I.** *tr.* kyla, komma att frysa. vanl. opers. *es fröstelt mich:* jag fryser litet, känner mig ruskig. **II.** *itr. h.* **1.** småfrysa, känna sig ruskig. **2.** opers. *es fröstelt:* det fryser litet på.

frostig, *a.* frostig, kall. **-keit,** *f.* frost, köld.

Fröstl|er, -, -ing, -e, m. en som är frusen af sig, som lätt fryser.

Frost|mittel, *n.* medel mot frostknölar. **-salbe,** *f.* salfva mot frostknölar.

frottier|en, *sv. tr.* gnida, frottera. **-ung,** *f.*

Frucht, *-e* †, *f.* frukt. F *sauberes Früchtchen:* iron. skön ungdom. **-bär,** *a.* fruktbar. **-barkeit,** *f.* fruktbarhet. **-behältni[ſ]s,** *n.* bot. fröhylsa, kapsel. **-bringend,** *a.* fruktbärande. **-en,** *sv. itr. h.* bringa frukt, gagna. **-feld,** *n.* sädesfält. **-gehäuse,** *n.* kärnhus, frökapsel. **-kapsel,** *f.* frökapsel, fröhylsa. **-los,** *a.* utan frukt, ofruktbar, ofruktsam; bild. fruktlös. **-losigkeit,** *f.* ofruktbarhet; fruktlöshet. **-nieſser, -,** *m.* en som njuter frukten, har nyttjanderätt af ngt. **-nieſsung,** *f.* nyttjanderätt. **-reich,** *a.* rik på frukt, på säd; bild. framgångsrik. **-schale,** *f.* **1.** fruktskål. **2.** fruktskal. **3.** bot. fröhylsa.

frugál, *a.* enkel, tarflig. **-ität,** *0, f.* enkelhet, tarflighet.

früh[e], *a.* **a)** positiv. **1.** tidig. *Meine Uhr geht fünf Minuten zu* ~ min klocka går fem minuter före. **2.** tidig på dagen, adv. bittida, t. ex. *morgen* ~ i morgon bittida, *heute* ~ i morse, *gestern* ~ igår morse, *mit dem* ~*en Tage:* tidigt på dagen. **3.** forn (tillhörande tidens morgon), t. ex. *in* ~*en Zeiten:* fordomtima, i forna tider, i tidens början. **b)** komparativ. **4.** tidigare, t. ex. *er steht* ~*er auf als ich.* **5.** förr, t. ex. *je* ~*er je lieber:* ju förr dess hällre, ~*er oder später:* förr eller senare, ~*er als jd kommen:* komma före ngn, *in* ~*er als acht Tagen:* inom mindre än åtta dar, *ich habe* ~*er erwähnt:* jag har förut, ofvan omnämt, *in* ~*eren Zeiten:* fordomdags. **c)** superlativ. **6.** tidigast, först. *Er weifs es am* ~*esten:* han får först reda på det, *mit dem* ~*esten:* bittida, *die* ~*esten Völker:* de älsta folken. **-apfel,** *m.* tidig äpplesort. **-arbeit,** *f.* arbete om morgnarne. **-beet,** *n.* drifbänk. **-birne,** *f.* tidig päronsort. **-brot,** *n.* frukost. **-e,** *0, f.* tidig morgonstund, morgon. *In der* ~ tidigt på morgonen. **-estens,** *adv.* tidigast, icke förr än. **-gebet,** *n.* morgonbön. **-gebürt,** *f.* för tidig födelse, missfall. **-gottesdienst,** *m.* ottesång. **-jahr,** *n.* vår. **-kartoffel,** *f.* tidig potatis. **-kost,** *f.* frukost. **-ling,** *-e, m.* **1.** vår. **2.** tidigt på året född djur. **3.** för tidigt (för snart efter bröllopet) född barn. **-lingshaft,** *a.* vårlik. **-messe, -mette,** *f.* ottesång. **-mórgens,** *adv.* tidigt på morgonen, tidigt om morgnarne, bittida. **-obst,** *n.* tidig frukt. **-predigt,** *f.* ottesångspredikan. **-regen,** *m.* tidigt regn, a) morgonregn, b) vårregn. **-reif,** *a.* tidigt mogen, brådmogen. **-reife,** *f.* tidig mognad, brådmognad. **-rot[h],** *n.* morgonrodnad. **-saat,** *f.* vårsäd. **-schoppen,** *m.* morgonsäjdel. **-ständchen,** *n.* sång med hvilken ngn uppvaktas

om morgonen. **-stück**, *-e*, *n.* frukost. **-stükken**, *sv.* I. *itr. h.* spisa frukost, frukostera. II. *tr.* äta till frukost. **-verklärt**, **-vollendet**, *a.* tidigt hädangången. **-zeitig**, *a.* tidig. **-zeitigkeit**, *f.* egenskap att vara tidig.

fruktifizi|erlen, *sv. tr.* 1. befrukta. 2. hand. göra fruktbärande, räntebärande. **-ung**, *f.*

ft, *itj.* betecknande hastigt försvinnande, t. ex. ~, *weg war er!* borta var han!

Fuchs, *-e* †, *m.* 1. räf, F *goldene Füchse:* guldmynt, dukater, *es sind nur zwei Meilen, aber Meilen, die der ~ gemessen hat:* ugt. det är bara två mil, men mil, som förslå. 2. röd häst, fux. 3. stud. a) student under första terminen el. första året af hans universitetstid, b) yngre medlem af en studentförening, jfr *Bursch 3.* **-eisen**, *n.* räfsax. **-en**, I. *sv. tr.* o. *itr. h.* F 1. plåga, ansätta, pina. 2. bedraga, lura, präja. II. säfv. **füchsen**, *a.* af räfskinn, räfskinns-. **-falle**, *f.* räfgiller, räfgrop. **-grube**, *f.* 1. räfhåla, räfgryt. 2. räfgrop. **-icht**, **-ig**, *a.* 1. räflik, i sht röd som en räf, rödhårig. 2. = *fuchswild.*

Füchsin, *-nen*, *f.* räfhona.

Fuchsl|pelz, *m.* 1. räfskinn. 2. räfskinnspäls. Bild: *den ~ anziehen:* begagna list. **-prellen**, *n.* räfprällning. **-rot[h]**, *a.* röd som en räf, rödhårig. **-scheck[e]**, *m.* hvit häst med röda fläckar. **-schwanz**, *m.* 1. räfsvans. F *den ~ streichen:* lisma, smickra. 2. bot. räfrumpa (Alopecurus). **-schwänzeln**,* *sv. itr. h.* F lisma, smickra. **-schwänzer**, *-*, *m.* F lismare. **-schwänzerei**, *-en*, *f.* lismeri, kryperi. **-schwänzerisch**, *a.* lismande, krypande. **-[teufels-]wild**, *a.* F alldeles utom sig, topp tunnor rasande, bindgalen.

Fuchtel, *-n*, *f.* fuktel. **-n**, *sv.* I. *itr. h. Mit den Händen* ~ fäkta med händerna. II. *tr.* fuktla.

Fuder, *-*, *n.* dim. [†], 1. lass. 2. ett på olika trakter olika mått för våta varor: foder.

Fug, *-[e]s*, *0*, *m.* fog, grundadt skäl; rättighet. *Mit gutem ~* välbefogadt. **-e**, *-n*, *f.* 1. fog, fogning, fals. *Aus den ~n gehen* el. *weichen:* gå sönder i fogningarna. 2. lämpligt tillfälle att vidfoga el. bifoga ngt. 3. mus. fuga. **-en**, *sv. tr.* 1. foga, hopfoga. 2. fogstryka.

füg|len, *sv.* I. *tr.* 1. foga. *Zu etw. ~* tillfoga, tillägga till ngt. 2. foga, anordna. *Wie Gott es fügt:* som Gud vill, *jm etw. zu wissen ~* laga att ngn får veta ngt. II. *rfl.* 1. foga sig. *Sich den Befehlen js ~* efterkomma ngns befallningar. 2. foga sig, gifva efter. 3. opers. foga sig, tilldraga sig, hända. **-ewort**, *-er* †, *n.* gram. konjunktion. **-lich**, *a.* vanl. *adv.* passande, lämplig, med fog, med rätta. *Er hätte ~ schweigen können:* han hade gärna kunnat tiga. **-lichkeit**, *f.* fog, lämplighet. **-sam**, *a.* foglig, medgörlig. **-samkeit**, *f.* foglighet, medgörlighet. **-ung**, *f.* 1. fogning, fogande. 2. eftergift, undergifvenhet. 3. skickelse, försyn.

fühl|bar, *a.* förnimbar, kännbar. *Jm etw. ~ machen:* låta ngn känna ngt. **-barkeit**, *f.* 1. förnimbarhet. 2. kännbarhet, betydlighet. **-en**, *sv.* I. *tr.* känna. *Jm den Puls ~* känna ngn på pulsen, *ein Glied nicht mehr ~* hafva mistat känseln i en lem. II. *rfl.* 1. känna sig, t. ex. *glücklich. Sich* [*etw.*] *~* tycka sig vara ngt. 2. trefva sig, t. ex. *nach der Thüre:* fram till dörren. 3. *Etw. fühlt sich:* ngt käns, kan kännas. III. *itr. h.* 1. känna, hafva känsel, t. ex. *jedes Tier fühlt.* 2. *Jm an den Puls, auf den Zahn ~* känna ngn på pulsen. **-er**, *-*, *m.* 1. en som känner ngt. 2. zool. känselspröt. 3. F försök för att känna sig för. **-faden**, *m.* **-horn**, *n.* zool. känselhorn, pannspröt. **-los**, *a.* känslolös, okänslig. **-losigkeit**, *f.* känslolöshet. **-sinn**, *m.* känselsinne. **-ung**, *f.* känning, beröring. **-ungsvermögen**, *n.* känselsinne.

Fuhre, *-n*, *f.* 1. fora. 2. *Etw. mit der ~* el. *per ~ bekommen:* få ngt på vagn. 3. forvagn.

führ|len, *sv.* I. *tr.* 1. föra, leda. *Irre ~* vilseleda, *führe uns nicht in Versuchung!* inled oss icke i frestelse! *jm etw. vor die Augen ~* göra ngt tydligt, åskådligt för ngn, påminna ngn om ngt. 2. hafva, vara försedd med, bära, föra. *Etw. bei sich ~* hafva, bära ngt på sig, *dieser Flufs führt Krebse:* det fins kräftor i denna flod. 3. hand. hafva till salu, på lager. 4. uppföra, draga fram, t. ex. *eine Mauer. Die Mauern höher ~* höja murarne, *etw. weiter ~* fortsätta ngt. 5. föra, t. ex. *Bücher, ein eingezogenes Leben, das Wort;* sköta, t. ex. *die Korrespondenz, den Pinsel;* förvalta, t. ex. *ein Amt;* handhafva, t. ex. *die Regierung;* leda, t. ex. *eine Untersuchung. Er führt eine glückliche Ehe:* hans äktenskap är lyckligt. II. *itr. h. Der Weg führt nach der Stadt:* vägen för, leder, går till staden. **-er**, *-*, *m.* förare, anförare, ledare, förvaltare, dirigent. **-erin**, *-nen*, *f.* ledarinna. **-erschaft**, *f.* 1. förande, ledning. 2. samtlige förare, förarkår.

Fuhr|geld, *n.* forlön. **-herr**, *m.* åkare. **-mann**, *m.* forman, åkare. **-mannswagen**, *m.* forvagn.

Führung, *f.* 1. ledning. ~ *der Bücher:* bokföring. 2. uppförande.

Fuhr|weg, *m.* farväg. **-werk**, *n.* fordon, åkdon. **-wesen**, *n.* varuforsling, transportväsen.

Füll|le, *-n*, *f.* 1. öskar. 2. fyllning, fyllnad. 3. fullhet, rikt förråd, ymnighet, öfverflöd. *Die Hülle und ~* riklig mängd, öfverflöd, *aus der ~ seines Herzens sprechen:* tala ur djupet af sitt hjärta, *die ~ ihres Busens:* hennes svällande barm. **-eimer**, *m.* öskar. **-en**, I. *-*, *n.* föl. II. *sv. tr.* 1. fylla, uppfylla. 2. ösa. III. *sv. itr. h.* föla. **-fals**, *n.* öskar. **-haar**, *n.* stopphår. **-horn**, *n.* ymnighetshorn. **-kanne**, *f.* kanna att ösa med. **-kelle**, *f.* slef att ösa med. **-löffel**, *m.* förläggarslef. **-sel**, *-*, *n.* kok. fyllning. **-ung**, *f.* 1. ifyllande, ihållande.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb

2. fyllning, fyllnad. **3.** ruta, fält, t. ex. ~ *einer Thüre:* dörrspegel.

Fund, *-e* [†], *m.* dim. †, fynd.

Fundament, -e, *n.* grund, grundval, **grundmur,** stenfot. Bild. *etw. aus dem ~e verstehen:* i grund förstå ngt. **-ál,** *a.* grundläggande. **-álsatz,** *m.* fundamentalsats. **-ieren,** *sv. tr.* grunda, grundlägga, lägga grundvalen till. **-ierung,** *f.*

Fundlation, -en, *f.* grundläggning. **-gebühr,** *f.* **-geld,** *n.* hittelön. **-grube,** *f.* grufva, fyndort; bild. guldgrufva. **-ieren,** *sv. tr.* grunda, grundlägga, stödja. *Fundierte Schuld:* skuld för hvars betalande säkerhet finnes. **-ierung,** *f.* **-ort,** *m.* fyndort.

Füne, -n, *m.* invånare på Fyen. **-n, -s,** *0, n.* Fyen.

fünf, utan följ. subst. äfv. ✻ **fünfe, I.** *a.* (oböjl. grundtal) fem. ~ *gerade* el. *eine gerade Zahl sein lassen:* låta udda vara jämt. **II.** *-en, f.* femma. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* **-er,** *-, m.* **1.** femma. **2.** femtal. **3.** ledamot af ett af fem personer bestående samfund, fem-man. **4.** soldat från femte regimentet. **5.** vin från år 5. **6.** ngt som kostar fem pfennig el. mark m. m. **-erlei,** oböjl. *a.* fem slags. **-te,** *a.* (ordningstal) femte. **-tehalb,** *a.* fyra och en half. **-tel, -,** *n.* femtedel. **-tens,** *adv.* för det femte. **-zehn, funfzehn, I.** *a.* (oböjl. grundtal) femton. **II.** *-en, f.* siffran femton. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* **-zehner, Funfzehner,** *m.* femtontal m. m., jfr *Fünfer.* **-zehnerlei, funfzehnerlei,** oböjl. *a.* femton slags. **-zehnte, funfzehnte,** *a.* (ordningstal) femtonde. **-zehntel, Funfzehntel, -,** *n.* femtondel. **-zehntens, funfzehntens,** *adv.* för det femtonde. **-zig, funfzig, I.** *a.* (oböjl. grundtal) femtio, jfr *drei/sig.* **II.** *-en, f.* femtia. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* **-ziger, Funfziger, I.** *-, m.* **1.** femtiåring. **2.** *In den ~n sein:* vara på femtiotalet (öfver femtio år). **3.** jfr *Fünfer 3—6.* **II.** oböjl. *a. Die ~ Jahre:* femtiotalet, åren mellan 50 och 60. **-zigerin, Funfzigerin,** *-nen f.* femtiårs kvinna, femtiåring. **-zigerlei, funfzigerlei,** oböjl. *a.* femtio slags. **-zigste, funfzigste,** *a.* (ordningstal) femtionde. **-zigstel, Funfzigstel, -,** *n.* femtiondedel. **-zigstens, funfzigstens,** *adv.* för det femtionde.

fungieren, *sv. itr. h.* fungera, tjänstgöra.

Funk|le[n], -n[s], -n, *m.* dim. †, gnista. **-eln,** *sv. itr. h.* glänsa, gnistra, skimra, tindra. **-el[nagel]neu,** *a.* splitterny. **-en,** *sv. itr. h.* gnistra, spraka. **-enähnlich,** *a.* gnistrande. **-enfänger,** *m.* **1.** eldskärm. **2.** gnistsläckare. **-ensprühen,** *n.* sprakande. **-ensprühend,** *a.* gnistrande, sprakande. **-tión, -en,** *f.* funktion, förrättning, förvaltning, göromål. **-tionär, -s** el. **-e,** *m.* funktionär, tjänsteman.

für, I. *prep.* med ack. **1.** för. *Das ~ und Wider:* skälen för och emot; *was ~ ein:* hvad för en, t. ex. *was ~ ein Mann ist das?* hvad för en el. hurudan karl är det? *was ~ Absichten er auch haben mag:* hvad för afsigter han än må hafva, *was ~ elende Entschuldigungen!* hvilka usla ursäkter! **2.** *Tag ~ Tag:* dag efter dag, *Mann ~ Mann:* a) en och en i sänder, b) hvarenda en, *alles Stück ~ Stück besehen:* betrakta allt det ena efter det andra, hvarenda sak. **3.** föråldr. = *vor,* t. ex. ~ *Schrecken bleich:* blek af förskräckelse. **II.** *adv.* ~ *und* ~ allt framgent, alltjämt. **-bafs,** *adv.* föråldr. framåt, vidare. **-bitte,** *f.* förbön. ~ *einlegen* el. *thun:* fälla förbön. **-bitten,** *itr. h.* fälla, göra förbön. **-bitter(in),** *m.* (*f.*) förebedjare (-erska).

Furch|le, -n, f. fåra. **-en,** *sv. tr.* fåra, plöja, draga fåror i. **-enärtig, -enförmig, -ig,** *a.* fårad.

Furcht, *0, f.* fruktan, rädsla. *In ~ setzen:* skrämma, injaga fruktan hos. **-bar,** *a.* fruktansvärd, förskräcklig. **-barkeit,** *f.* förskräcklighet. **-bild,** *n.* = *Furchterscheinung.*

fürchtlen, *sv.* **I.** *tr.* frukta, vara rädd för. **II.** *rfl.* vara rädd, *vor jm:* för ngn. *Ich fürchte mich dies zu thun:* jag är rädd för att, törs ej göra detta. **III.** *itr. h.* vara rädd, *für jn:* för ngn att ngt skall hända honom. **-erlich,** *a.* förskräcklig, ryslig. **-erlichkeit,** *f.* förskräcklighet, ryslighet.

Furcht|erscheinung, *f.* af fruktan framkallad fantasibild; spöke. **-frei,** *a.* ej rädd. **-hase,** *m.* förskrämd stackare. **-los,** *a.* icke rädd, oförskräckt. **-losigkeit,** *f.* oförskräckthet. **-sām,** *a.* rädd. **-samkeit,** *f.* rädsla.

Furchung, *f.* fårande, plöjning.

fürder, I. *a.* vidare. **II.** *adv.* **1.** vidare, framåt. **2.** äfv. **-hin,** framdeles, hädanefter.

fürérst, *adv.* först, till att börja med.

Furie, -n, f. 1. furie. **2.** raseri.

Furier se *Fourier.* **Furke** se *Forke.*

fürlieb, *adv. Mit etw. ~ nehmen:* hålla till godo, låta sig nöja med ngt.

fürnehm se *vornehm.*

Furóre, *-[s], 0, n.* ~ *machen:* göra furor.

Furráge m. m. se *Fourage* m. m.

für|ls, smndragn. af *für das.* **-sorge,** *f.* försorg, omsorg. **-sorgend,** *a.* dragande försorg, förutseende. **-sorglichkeit,** *f.* förutseende, omsorg. **-sprāche,** *f.* förord, rekommendation. **-sprechen,** *itr. h.* vara förespråkare. **-sprecher(in),** *m.* (*f.*). förespråkare (-erska).

Fürst, *-en, m.* furste. **-en,** *sv. tr.* upphöja i furstligt stånd. **-enknecht,** *m.* krypande furstetjänare. **-enmāfsig,** *a.* furstlig. **-enschaft,** *f.* **1.** furstligt stånd, furstevärdighet. **2.** samtlige furstar i ett land. **-enschule,** *f.* fursteskola, af ngn furste stiftad skola. **-ensinn,** *m.* furstligt sinne, högsinthet. **-ensitz,** *m.* residens. **-enspiegel,** *m.* furstespegel (bok med råd för furstar). **-entag,** *m.* fursteförsamling, furstemöte. **-en[h]ūm,** *n.* furstendöme. **-in,** *-nen, f.* furstinna. **-lich,** *a.* furstlig. **-lichkeit,** *f.* **1.** furstligt sätt, beteende. **2.** i tilltal: höghet. **3.** furstlig person, furste.

Furt (äfv. med ü), *-en, f.* vad(ställe).
Furúnkel, *-, m. -n, f.* blodböld.
fürwähr, *adv.* i sanning.
Für‖witz se *Vorwitz.* **-wort**, *n.* 1. pl. *-e*, förord. 2. pl. *-er* †, gram. pronomen.
Fusch‖eléi, *-en, f.* hastig fingerrörelse, fusk, bedrägeri. **-eln, -en**, *sv. itr. h.* 1. *Über etw. hin* ∼ oroligt fara med fingrarne öfver ngt. 2. på sådant sätt fuska, bedraga i sht i kortspel. **-eréi** = *Fuschelei.* **-ern** = *fuscheln.*
Fusel, *-, m.* 1. finkelolja. 2. finkel, finkelbränvin. **-ig**, *a.* 1. finkelhaltig. 2. ngt drucken, på röken. **-n**, *sv. itr. h.* dricka finkel, lukta finkel.
Füsil‖ier, *-e, m.* fysilier (infanterist med lätt beväpning). **-ieren**, *sv. tr.* skjuta, arkebusera. **-láde**, *-n, f.* arkebusering.
Füfs, *m.* 1. pl. *-e* †, fot, pl. fötter, a) på människor, djur, strumpor, skor m. m. *Zu* ∼ till fots, *gut zu* ∼[*e*] *sein:* vara en god fotgängare, *jm Füfse machen:* skynda på ngn, ge ngn respass, *sich auf die Füfse machen:* begifva sig åstad, F *die Füfse in die Hände nehmen:* lägga benen på ryggen, *vom Kopf bis zu den Füfsen:* från topp till tå, *stehenden ∼es:* på stående fot, genast, *trocknen ∼es:* torrskodd, [*festen*] ∼ *fassen:* få fotfäste, *jm auf dem ∼e folgen:* följa ngn hack i häl, *die Füfse unter js Tische haben:* lefva på ngns bekostnad; b) fot = ställning, förhållande, tillstånd, skick, t. ex. *auf einem grofsen ∼e leben:* lefva på stor fot, *auf preufsischen* ∼ *setzen:* organisera efter preussiskt mönster; c) (vers)fot. 2. pl. *-*, fot ss. måttenhet med föregående räkneord, t. ex. *eine Länge von zehn* ∼. 3. pl. *-e*, fot(mått), t. ex. *nach ∼en, nicht nach Ellen rechnen.* **-angel**, *f.* fotangel. **-bank**, *f.* pall. **-bedeckung, -bekleidung**, *f.* fotbeklädnad. **-blatt**, *n.* fotsula. **-boden**, *m.* golf. **-decke**, *f.* 1. täcke, sjal att lägga öfver fötterna. 2. matta. **-eisen**, *n.* 1. fotboja. 2. fotangel. 3. sax att fånga fötterna i, t. ex. räfsax. 4. järn som spännes på fötterna för att kunna gå på is.
füfseln, *sv.* I. *itr. h.* 1. röra benen hit och dit, sprattla med benen. 2. *Mit jm* ∼ trampa ngn på foten e. af honom trampas igen till tecken af hemligt förstånd. II. *tr.* trampa, med fötterna faststampa.
fufs‖en, *sv.* I. *tr.* 1. *Etw. auf etw.* (dat. el. ack.) ∼ fota, bygga ngt, låta ngt hvila på ngt. 2. *Gefufst* = *-füfsig.* II. *itr. h.* o. *rfl.* fota sig, stödja sig, hvila, *auf etw.:* på ngt. **-fall**, *m.* fotfall, knäfall. **-fällig**, *a.* liggande på knä. **-flasche**, *f.* fotvärmare. **-gänger**, *m.* fotgängare. **-gestell**, *n.* fotställning, fot, piedestal.
-füfsig, *a. suff.* -fotad, försedd med fötter, t. ex. *schnell∼* snabbfotad, *vier∼er Tisch:* bord med fyra fötter.
Füfs‖klaviatur, *f.* pedalverk på orgel. **-knöchel**, *m.* fotknöl. **-lahm**, *a.* lam i fötterna.
Füfsling, *-e, m.* strumpfot, socka.
Füfs‖pfad, *m.* gångstig. **-register**, *n.* pedalverk på orgel. **-sack**, *m.* fotpåse. **-schemel**, *m.* pall. **-teppich**, *m.* matta. **-tritt**, *m.* 1. steg, gång. 2. fotspår. 3. spark. 4. fotsteg, pall, trappa. **-truppe**, *f.* trupp till fots. **-weg**, *m.* gångstig.
Fustáge = *Fastage.*
futsch, *adv.* F ∼ *sein:* vara sin kos, hafva gått med Davids höns under isen.
Futter, *-, n.* dim. †, 1. foder. 2. fodral. **-ál, -e**, *n.* fodral. **-bau**, *m.* odling af foderväxter. **-biene**, *f.* arbetsbi. **-boden**, *m.* (hö)skulle. **-holen**, *n.* foderhämtning, furagering. **-kasten**, *m.* foderkista, -lår. **-klinge**, *f.* foder-, hackelseknif. **-knecht**, *m.* fodermarsk. **-korn**, *n.* fodersäd. **-kraut**, *n.* foderväxt. **-n, füttern**, *sv.* I. *tr.* 1. fodra, a) vanl. *futtern*, t. ex. *das Vieh. Ein Tier grofs* ∼ lägga på, uppföda ett djur; b) vanl. *füttern*, t. ex. *einen Rock, eine Wand mit Planken.* 2. vanl. *futtern*, fodra med, lägga för kreaturen, t. ex. *Heu, Hafer.* 3. vanl. *füttern*, mata, t. ex. *die Jungen:* (fågel)ungarne, *ein Kind, eine Maschine.* II. *itr. h.* vanl. *futtern.* 1. fodra, t. ex. *der Knecht hat gefuttert.* 2. om djur o. F om människor: äta, beta. **-pflanze**, *f.* foderväxt. **-raufe**, *f.* foderhäck. **-sack**, *m.* 1. fodersäck. 2. tornister. **-schneide**, *f.* hackelsekista. **-trog**, *m.* krubba, ho. **-ung, Fütterung**, *f.* 1. fodring, utfodring; beklädning, revetering. 2. foder.

G.

Gabe, *-n, f.* 1. gåfva, skänk. 2. [*Milde*] ∼ almosa. 3. offer. 4. dos, dosis.
gäbe se *gäng.*
Gabel, *-n, f.* dim. †, gaffel; tjuga, grep; ljuster. **-arm**, *m.* skakel. **-ast**, *m.* gaffelformig gren. **-gehörn, -geweih**, *n.* (hjort)horn som slutar gaffelformigt. **-hirsch**, *m.* hjort som har *Gabelgehörn.* **-holz**, *n.* gaffelformigt trästycke. **-icht, -ig**, *a.* tveklufven, gaffelformig. **-n**, *sv.* I. *tr.* 1. sätta på gaffel. 2. *Gegabelt:* tveklufven, tudelad. II. *itr. h.* F taga för sig, gaffla i sig. III. *rfl.* klyfva sig, dela sig. **-ung**, *f.* tveklyfning, delning; för öfr. se *gabeln.* **-wagen**, *m.* vagn med gaffeltistel. **-weg**, *m.* väg som delar sig i tvänne divergerande vägar. **-zacke, -zinke**, *f.* gaffelklo.
gäbl- se *gabel-.*
gack, *itj.* härmande hönsens m. fl. fåglars kackande.

ack. **-eléi**, *-en, f.* kacklande. **-eln, -en, -ern, -sen**, *sv. itr. h.* kackla.

Gaden, -[†], *m.* hus, koja, rum, våning.

Gaffl|el, *-n, f.* gaffel, tjuga. **-en**, *sv. itr. h.* gapa, med af förundran vidöppen mun stirra, glo. **-er**, *-, m.* en som står och gapar på ngt, gapare; pl. gapande hop. **-eréi**, *-en, f.* gapande, stirrande af förvåning. **-erin**, *-nen, f.* se *Gaffer.*

Gag||át, *-e, m.* gagat. **-e**, *-n, f.* lön, gage.

gäh[e] m. m. se *jäh[e]* m. m.

gähn||en, *sv. itr. h.* gäspa. **-er**, *-, m.* gäspare. **-krämpfe**, *pl.* konvulsiviska gäspningar. **-sucht**, *f.* gäspsjuka.

Gähr- se *Gär-.*

gakeln, gaksen se *gackeln, gacksen.*

Gall|a (båda **a** korta), *-s, f.* o. *m.* **1.** galadrägt. **2.** galafest. **-aanzug**, *m.* **-akleid**, *n.* galadrägt. **-án**, *-e, m.* älskare, kurtisör. **-ánt**, *a.* **1.** höflig, galant. **2.** ∼*e Krankheit:* venerisk sjukdom. **-anterie**, *-[e]n, f.* höflighet, galanteri. **-anteriewa[a]ren**, *pl.* galanterivaror. **-ásse**, *-n, f.* galeas.

Galéere, *-n, f.* galér. **-nsklave, -nsträfling**, *m.* galérslaf.

Gälen, *pl.* gäler.

Gall|eóne, *-n, f.* galeon. **-eóte**, *-n, f.* galiot. **-ére** se *Galeere.* **-erie**, *-[e]n, f.* galleri.

Galgen, *-, m.* galge. *An den ∼ kommen:* blifva hängd, bild. *hart am ∼ vorbei kommen:* med knapp nöd undslippa galgen, vara mycket illa ute. **-berg**, *m.* galgbacke. **-braten, -dieb**, *m.* galgfågel. **-frist**, *f.* tid som för en förbrytare återstår, tills han skall hängas; bild. tid, anstånd tills ngt obehagligt inträffar. **-gesicht**, *n.* galgfysionomi. **-holz**, *n.* trä, virke till el. i en galge. Bild. *falsch wie ∼* ytterst opålitlig. **-miene**, *f.* galgfysionomi. **-pack**, *n.* tjufpack, slödder. **-schelm, -schwengel**, *m.* F galgfågel. **-strafe**, *f.* hängning ss. straff. **-streich**, *m.* tjufpojkstreck, skälmstycke, puts. **-strick**, *m.* **1.** galgrep. **2.** galgfågel.

Galióne, Galióte se *Galeone, Galeote.*

gälisch, I. *a.* gälisk. II. *n.* gäliska, jfr *deutsch.*

Gall||apfel, *m.* galläpple. **-e**, *-n, f.* **1.** galla. *Jm die ∼ erregen* el. *die ∼ ins Blut treiben:* reta gallfeber på ngn, *die ∼ läuft ihm über:* han utöser sin galla. **2.** bärg. körtel; stenig fläck på en åker. **3.** kärraktigt ställe på en åker. **4.** stengalla, flussgalla (hästsjukdomar). **5.** af vissa insekter föranledda utväxter på träd. **-en**, *sv. tr.* **1.** färga med galläpplen. **2.** *Einen Fisch ∼* taga gallan ur en fisk. **-enbitter**, *a.* bitter som galla. **-enfieber**, *n.* gallfeber. **-enleiden**, *n.* gallsjukdom. **-erie** se *Galerie.* **-ert**, *-e, m.* o. *n.* **-ert[e]**, *-en, f.* limämne, gelé. **-ertartig**, *a.* geléartad. **-icht, -ig**, *a.* innehållande galla, gall-; bild. hetlefrad, lättretlig, hätsk, ondskefull. **-igkeit**, *f.* gallfyldt tillstånd; bild. lättretlighet, hätskhet, ondska. **-imathías**, *-, 0, m.* o. *n.* gallimatias. **-lo-** se *Galeo-.* **-isieren**, *sv. tr.* förfranska. **-omanie**, *-[e]n, f.* öfverdrifven förkärlek för det franska, gallomani. **-ón**, *-s, n.* o. *m.* **-óne**, *-n, f.* gallon (engelskt rymdmått = 4,54 liter). **-sucht**, *f.* gulsot. **-süchtig**, *a.* lidande af gulsot. **-wespe**, *f.* gallstekel.

Gall||méi, *-[e]s, 0, m.* galmeja. **-ón**, *-s, m.* **-óne**, *-n, f.* galon. **-onieren**, *sv. tr.* galonera. **-opp**, *-e, m.* galopp. **-oppáde**, *-n, f.* galopp, galoppad. **-oppieren**, *sv. tr.* galoppera. **-ósche**, *-n, f.* galosch. **-vánisch**, *a.* galvanisk. **-vanisieren**, *sv. tr.* galvanisera.

Gamánder, *-, m.* bot. gamander (Teucrium). **-ehrenpreis**, *m.* bot. jungfruögon (Veronica Chamædrys).

Gamásche, *-n, f.* **1.** damask. **2.** F byxångest. **-ndienst**, *m.* stelt, småaktigt noggrant soldatskick, militärvälde, militärsnobberi. **-nheld, -nmensch, -nritter**, *m.* militärsnobb. **-nstiefel**, *m.* ett slags halfstöfvel. **-nt[h]üm**, *n.* = *Gamaschendienst.*

Gang, I. *-e* †, *m.* dim. *Gängelchen, Gänglein*, **1.** gång. *In ∼ bringen:* sätta i gång, *die Aufmerksamkeit im ∼e erhalten:* hålla uppmärksamheten vaken, *einer Sache ihren ∼ lassen:* låta en sak ha sin gång, *einen bestimmten ∼ nehmen:* taga en viss vändning, *im ∼e sein:* vara i gång, äfv. vara gångbar, *seinen eigenen ∼ haben:* gå sin egen väg, *einen ∼ um die Stadt machen:* gå, taga en promenad omkring staden, *wollen Sie einen ∼ für mich machen?* vill ni gå ett ärende åt mig? **2.** rätt vid en måltid. II. = *gäng.*

gäng, *a.* ∼ *und gäbe* el. *gebe:* gängse, gångbar, bruklig, vanlig.

Gangl||ärt, *f.* **1.** sätt att gå. **2.** bärg. gångart. **-bar**, *a.* **1.** gångbar. **2.** hand. begärlig. **-barkeit**, *f.* gångbarhet, begärlighet.

Gängel, *-, m.* vaggmede. **-band**, *-er* †, *n.* ledband; bild. *am ∼e führen:* föra i ledband. **-messer** = *Wiegemesser.* **-n**, *sv.* I. *itr. s.* tulta. II. *tr.* **1.** föra i ledband, lära barn gå. **2.** vagga. **3.** *Fleisch ∼* hacka kött med *Gängelmesser.* **-wagen**, *m.* gångstol.

gang||haft, *a.* **1.** = *gangbar.* **2.** bärg. förekommande i gångar. **-rad**, *n.* tramphjul. **-spill**, *n.* gångspel. **-weise**, *adv.* **1.** för hvar gång. **2.** bärg. i gångar. **-woche**, *f.* gångvecka.

Gans, *-e* †, *f.* gås.

Gänse||aar, -ädler, *m.* glada. **-auge**, *n.* **1.** gåsöga. **2.** ett slags grof dräll. **-blume**, *f.* vätteljus (Bellis perennis). **-dumm**, *a.* dum som en gås. **-füfs**, *m.* **1.** gåsfot. **2.** mell (Chenopodium). **3.** anföringstecken, gåsöga. **-haft**, *a.* gåsaktig, gås-, enfaldig. **-haut**, *f.* **1.** gåsskinn. **2.** gåshud på människor. *Es fuhr mir eine ∼ über den Leib* el. *es überlief mich eine ∼* en rysning genomfor mig. **-hirt, -hüter**, *m.* gåsvaktare. **-hirtin, -hüterin**, *f.* gåsa-

vakterska. **-junge** = *Gänsehirt.* **-kiel,** *m.* gåspenna. **-klein,** *n.* gåskrås. **-küchlein, -küken,** *n.* gåsunge. **-mädchen,** *n.* gåsvakterska. **-pökelfleisch,** *n.* saltadt gåskött. **-rich, -e,** *m.* gåskarl, gåshane. **-schwarz, -schwarzsauer,** *n.* svartsoppa. **-stall,** *m.* **-steige,** *f.* gåshus. **-wein,** *m.* F gåsvin, oxpunsch, vatten. **-weiſs, -weiſssauer,** *n.* maträtt af gåskrås utan blod.

Gant, -en, *f.* 1. auktion, i sht konkursauktion. 2. konkurs. **-en,** *sv. itr. h.* 1. påbjuda, yrka konkurs. 2. *Um etw.* ~ vid en konkursauktion bjuda på ngt.

ganz, I. *a.* hel. *Von ~em Herzen:* af hela mitt hjärta, *wieder ~ machen:* laga, *das Buch ist nicht ~* boken är a) sönder, b) defekt, F bild. *ein ~er Redner:* en verklig talare, *im ~en:* inalles, allt som allt, *im ~en genommen:* på det hela taget, *im groſsen und ~en* el. *im groſsen ~en:* i det stora hela, i stort. II. *adv.* 1. fullständigt, helt och hållet. ~ *und gar:* helt och hållet, alldeles, ~ *und gar nicht:* alldeles icke, på intet vis. 2. framför adj. o. adv. helt, alldeles. ~ *wenig:* helt litet, *das ist etwas ~ anderes* el. ~ *was anderes:* det är ngt helt annat, ~ *besonders:* i all synnerhet, ~ *wohl:* mycket väl. 3. vid subst. *Er ist ~ Ohr:* han är idel öra, *er ist ~ der Mann:* han är just rätte mannen, *es hat ~ das Ansehen, als ob:* det ser alldeles ut som om. 4. ganska, t. ex. ~ *gut:* ganska bra. **-heit,** *f.* 1. helhet, helt tillstånd. 2. det hela, sammanfattning. **-hüfner,** *m.* hemmansägare.

gänzlich, *a.* fullständig, hel; adv. helt och hållet, alldeles, fullständigt.

gar, I. *a.* färdig, i ordning; (genom)kokt; om åkerjord: lucker. ~ *machen:* gara, garfva, t. ex. *den Stahl, das Leder.* II. *adv.* 1. alldeles, t. ex. ~ *nicht:* alldeles icke, ingalunda, ~ *nichts:* alldeles intet, ~ *zu:* alltför. Jfr *ganz II, 1.* 2. ganska, t. ex. *er ist ein ~ gelehrter Mann.* 3. till och med, t. ex. *du bedauerst ihn noch ~. Warum nicht ~* det vore just vackert, å visst icke. Jfr *denken I, 1, e.*

Garantíe, -[e]*n,* *f.* säkerhet, garanti. **-ren,** *sv. tr.* garantera, gå i god för.

garáus (afv. ⁴-), I. *adv.* fullständigt, till slutet, alldeles. II. oböjl. *m.* o. ✻ *n. Jm, einer Sache den* el. ✻ *das ~ machen:* gifva ngn nådestöten, göra slut på en sak.

Garbe, -*n,* *f.* kärfve.

gärben, *sv. tr.* tekn. garfva, t. ex. *Stahl.*

Garçón, -*s,* *m.* garçon, gosse, ungkarl.

Garde, -*n,* *f.* garde. **-róbe,** -*n,* *f.* garderob. **-róbenhalter,** *m.* klädhängare.

Gardíne, -*n,* *f.* gardin. **-narm, -nhaken,** *m.* gardinrosett, -hållare. **-nhalter,** *m.* gardinhållare. **-npredigt,** *f.* sparlakanslexa. **-nstange,** *f.* kornisch.

Gardíst, -en, *m.* gardist.

Gare, *0, f.* färdigt, moget, kokt, luckert tillstånd; garfning; färskning; gödning. **-n,** *sv. tr.* gara, garfva, färska.

gären, *st.* o. *sv. itr. h.* o. *rfl.* jäsa.

Gärküche, *f.* restauration.

Garn, -e, *n.* 1. garn, tråd. 2. snara, nät. *In das ~ gehen:* falla i snaran, gå i fällan. 3. nätmage. **-át, -e,** *m.* 1. räka. 2. en art krabbor. **-baum,** *m.* väfbom. **-éele, -n,** *f.* = *Garnat.* **-en,** *a.* af garn el. tråd, garn-, tråd-. **-ieren,** *sv. tr.* garnera, kanta. **-ierung,** *f.* garnering. **-isón,** *-en, f.* garnison. **-isonieren,** *sv. itr. h.* ligga i garnison. **-itúr, -en,** *f.* garnering, garnityr. **-weife, -winde,** *f.* haspel.

Garrótt|e, -n, *f.* halsjärn till strypning. **-ieren,** *sv. tr.* med halsjärn strypa.

garstig, *a.* 1. stygg, elak, otäck, ful. 2. adv. F mycket, särdeles, grufligt, rysligt. **-keit,** *f.* stygghet, elakhet, fulhet, afskyvärdhet.

Gärstoff, *m.* jäsningsämne.

Garten, -†, *m.* dim. *Gärtchen, -lein,* trädgård. **-ampfer,** *m.* patientia (Rumex Patientia). **-erdbeere,** *f.* trädgårdssmultron, jordgubbe. **-frucht,** *f.* trädgårdsfrukt, trädgårdsalster. **-haus,** *n.* lusthus. **-kunde,** *f.* kunskap om trädgårdsodling, hortikultur. **-kunst,** *f.* trädgårdsskötsel. **-laube,** *f.* löfsal, berså. **-saal,** *m.* trädgårdspaviljong. **-werk,** *n.* allehanda trädgårdsanläggningar. **-wirt[h]schaft,** *f.* 1. trädgårdsodling. 2. restauration i en trädgård.

Gärtner, -, *m.* trädgårdsmästare. **-éi, -en,** *f.* 1. trädgårdsodling, trädgårdsskötsel. 2. trädgårdsmästarbostad med el. utan kringliggande anläggningar. **-eibetrieb,** *m.* trädgårdsskötsel. **-in,** *-nen,* *f.* trädgårdsmästarhustru. **-isch, -mäſsig,** *a.* trädgårdsmästare-, konstmässig.

Gärung, *f.* jäsning.

Gas, *-e, n.* gas. **-anstalt,** *f.* gasverk. **-anstekker, -anzünder,** *m.* lykttändare. **-behälter,** *m.* gasklocka.

gäsch|en, *sv. itr. h.* brusa upp, bornera. **-t, -e,** *m.* jäsning, bornerande, skum, jäst.

Gasométer, -, *m.* o. ✻ *n.* gasmätare.

Gasse, -*n,* *f.* dim. †, gränd, gata, väg. Bild. *er ist Hans in allen ~n:* han är framme öfverallt, lägger sin näsa i allt. *Hohle ~* hålväg. Om människor: *eine ~ bilden:* bilda dubbel häck. **-ndirne,** *f.* gatnymf, gatslinka. **-nhauer,** *m.* F slagdänga. **-nkehrer,** *m.* gatsopare. **-nlaufen,** *n.* gatlopp. **-nlied,** *n.* slagdänga. **-nmädchen,** *n.* rännstensunge. **-nmensch,** *-er, n.* = *Gassendirne.* **-ntreter,** *m.* gatstrykare, dagdrifvare. **-nwitz,** *m.* gatpojkskvickhet.

Gast, *-e* †, *m.* 1. gäst, främling, främmande; resande. *Bei jm zu ~e sein:* gästa ngn, vara bjuden till, på bjudning hos ngn, *jn zu ~e bitten:* bjuda ngn till sig. 2. kund. 3. teat. skådespelare som ger gästroller. 4. person, själ, t. ex. *ein schlimmer ~* en farlig själ, *grober ~* grofhuggare, *ein schlau-*

er, durchtriebener ~ en inpiskad skälm. **-becher,** *m.* bägare, skål för gästerna. **-bett,** *n.* gästsäng. **-bitter,** *m.* person, vaktmästare som bjuder gäster till ngn annan. **-en,** *sv. itr. h.* **1.** gästa, vistas som gäst. **2.** gifva gästabud. **-eréi,** *-en, f.* gästabud, kalas. **-geber(in),** *m.* (*f.*) värd (-inna). **-gebot,** *n.* gästabud. **-geschenk,** *n.* skänk åt en gästvän, välkomstgåfva. **-haus,** *n.* härbärge, rum för resande, värdshus. **-herr,** *m.* värd vid ett gästabud. **-hof,** *m.* värdshus, hotell. **-íeren,** *sv.* **I.** *tr.* undfägna, förpläga. **II.** *itr. h.* **1.** gästa, vara gäst. **2.** kalasa. **3.** teat. gifva gästroller, gastera. **-ierung,** *f.* **-lich,** *a.* gäst-; gästvänlig. **-lichkeit,** *f.* gästvänlighet. **-mahl,** *n.* gästabud. **-ordnung,** *f.* stadga a) för resande, b) för värdshus. **-prediger,** *m.* präst som predikar i en främmande församling; profpredikant. **-predigt,** *f.* predikan hållen i en främmande församling; profpredikan. **-recht,** *n.* en gästväns rättigheter, gästvänskap. **-risch,** *a.* gastrisk, mag-. **-ronóm,** *-en, m.* gastronom, finsmakare, läckergom. **-ronomie,** *-[e]n, f.* **1.** finare matlagning. **2.** gurmandis. **-spiel,** *n.* teat. spelande af en gästroll. **-spieler(in),** *m.* (*f.*) teat. i en gästroll uppträdande skådespelare (-erska). **-tafel,** *f.* table d'hôte. **-tisch,** *m.* bord för kunder, äfv. = föreg. **-verwandt,** *a.* förbunden gnm gästvänskapens band. **-vorstellung,** *f.* teat. uppträdande af gasterande skådespelarsällskap. **-weise,** *adv.* såsom gäst. **-wirt[h],** *m.* värdshusvärd. **-wirt[h]in,** *f.* värdshusvärds hustru. **-wirt[h]schaft,** *f.* värdshusrörelse.

gät- se *jät-*.

Gatt, *-[e]s, -en* el. *-s, n.* sjö. gatt. **-e,** *-n, m.* make. **-en,** *sv. tr.* o. *rfl.* para (sig). **-englück,** *n.* äktenskaplig lycka. **-enliebe,** *f.* kärlek mellan äkta makar. **-er,** *-, n.* galler. **-erstab,** *m.* spjäle i ett galler. **-in,** *-nen, f.* maka. **-ung,** *f.* i sht bot. o. zool. ordning, slägte; i allmh. art, slag, sort. **-ungsname[n],** *m.* slägtnamn. **-ungswort,** *n.* slägtord.

Gau, *-[e]s, -e[n], m.* o. ✱ *n.* landskap, distrikt, krets; ängd, trakt. **-ch,** *-[e]s, -e[n]* el. *-e* †, dim. *Gäuchlein,* hanrej; glop, gäck, narr, stackare; skälm, bedragare. **-chheil,** *-e, n.* rödarv (Anagallis arvensis). **-dieb,** *m.* listig, förslagen tjuf, tjufstrykare. **-gericht,** *n.* domstol för ett landskap, landskapsting. **-graf,** *m.* ugf. lagman. **-gráfschaft,** *f.* ugf. lagsaga.

Gaukel‖bild, *n.* gyckelbild, drömbild. **-bude,** *f.* en gycklares, lindansares, taskspelares stånd, kasperteater. **-éi,** *-en, f.* **1.** fladdrande, lekande rörelse, lek. **2.** gyckel, taskspeleri, bedräglig föreställning, bedrägelighet, charlataneri, bedrägeri. **-haft, -ig,** *a.* gycklande, bedräglig, taskspelar-, pajas-, charlatans-. **-kunst,** *f.* taskspelarkonst; knep. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** när ortförändringen framhålles äfv. *s.* röra sig lätt, lekande, fladdra, sväfva, vaja. **2.** *Mit etw.* ~ röra ngt hit och dit. **3.** göra hastiga och förvillande rörelser, göra taskspelarkonster, jonglörkonster. **II.** *tr.* **1.** bedraga. **2.** gnm taskspelarkonster frambringa, framtrolla, trolla. **III.** *rfl.* **1.** röra sig, fladdra, sväfva hit och dit. **2.** *Sich in Illusionen* ~ invagga sig i illusioner. **-puppe,** *f.* marionett, kasper. **-spiegel,** *m.* trollspegel. **-spiel,** *n.* = *Gaukelei.* **-spieler** = *Gaukler.* **-spielerei** = *Gaukelei.* **-tanz,** *m.* lätt, luftig dans, lekande rörelse. **-tasche,** *f.* taskspelartaska. **-wahn,** *m.* illusion, fantasteri. **-werk,** *n.* = *Gaukelei.*

Gaukler, *-, m.* gycklare, komediant, taskspelare, jonglör, pajas, lindansare, charlatan, bedragare. **-bande,** *f.* lindansarsällskap, komedianttrupp. **-éi** = *Gaukelei.* **-haft** = *gaukelhaft.* **-in,** *-nen, f.* gycklerska m. m. se *Gaukler.* **-isch** = *gaukelhaft.* **-truppe** = *Gauklerbande.*

Gaul, *-e* [†], *m.* dim. †, häst, hästkrake, kamp.

Gaumen, *-, m.* gom.

Gauner, *-, m.* skälm, kanalje, skojare, bedragare, tatare, bof, tjuf. **-éi,** *-en, f.* bofstreck, bedrägeri, kanaljeri. **-haft, -isch,** *a.* bedräglig, bof-, tjuf-. **-in,** *-nen, f.* bedragerska m. m. se *Gauner.* **-n,** *sv. itr. h.* vara bedräglig, begå bofstreck, lura. **-spráche,** *f.* tjufspråk.

Gau‖schaft, *f.* samtliga invånare i en *Gau.* **-turnfest,** *n.* allmän gymnastikfest för ett distrikts gymnaster. **-wort,** *-er* †, *n.* dialektord, provincialism.

Gavótte, *-n, f.* gavott (gammal fransk dans).

Gaz‖e, *-n, f.* tyget gas. **-élle,** *-n, f.* gasell.

gbr. förkortn. = *gebräuchlich.*

Ge‖ächze, *-s, 0, n.* ihållande stönande. **-äder,** *-s, 0, n.* ådersystem; ådring, marmorering. **-ädert, -ädert,** *a.* **1.** ådrig. **2.** marmorerad. **-äfter,** *-, n.* sporrar på vissa djurs ben, småklöfvar. **-ápfelt,** *a.* apelkastad. **-ármt,** *a.* försedd med arm(ar). **-äse, -äs,** *-e, n.* jäg. **1.** föda, bete. **2.** mun, mule på hjortar o. rådjur. **-ágt, -ágt,** *a.* försedd med ögon; i sms. **-ögd,** t. ex. *braun*~ brunögd.

geb. förkortn. = *geboren:* född (f.).

Ge‖bäck, *-e, n.* **1.** bakverk, bröd. **2.** bak (= på en gång bakad brödmängd). **-bäckene(s),** (adj. böjn.) *n.* bakverk. **-bahren** se *gebaren.* **-bálge,** *-s, 0, n.* F slagsmål. **-bálk,** *-e, n.* bjälklag.

Gebáranstalt, *f.* barnbördshus.

Gebárd‖e, *-n, f.* **1.** yttre, utseende, min, (ansigts)drag. **2.** åtbörd. **-en,*** *sv. rfl.* bära sig åt, uppföra sig, vara. **-enausdruck,** *m.* ansigtsuttryck, minspel. **-enkunst,** *f.* mimik, minspel. **-enspiel,** *n.* minspel. **-enspieler,** *m.* pantomimisk skådespelare. **-enspráche,** *f.* pantomim, åtbördsspråk. **-ig,** *a.* sedig, vanl blott i sms. ss. *wohl*~ som uppför sig väl, städad, anständig. **-ung,** *f.* åtbörd, hållning, uppförande, beteende.

gebáren, I.* *sv. itr. h. o. rfl.* = *gebärden.* **II.** *-s, 0, n.* beteende, uppförande, skick, oskick.

gebår||en,* *st. tr.* föda. *Vor der Zeit* ~ få missfall. **-erin,** *-nen, f.* barnsängskvinna; mor. **-haus,** *n.* barnbördshus. **-schmerzen,** *pl.* födslosmärtor.

Gebárung = *Gebärdung.*

Gebår||ung, *f.* förlossning, födelse. **-wehen,** *pl.* födslosmärtor.

Gebäude, *-, n.* byggnad.

gebe se *gäng.*

Ge||béin, *-e, n.* samtliga ben i en kropp. **-bélfer,** *-s, 0, n.* **1.** gläfs, bjäbbande, skällande. **2.** trätande, gräl, käx. **-béll**[e], *-*[*e*]*s, 0, n.* skällande, skall.

geben, *st.* **I.** *tr.* **1.** gifva, lemna. Kort. *am* ~ *sein:* vara i tur att ge. **2.** opers. *es giebt:* det gifves, det fins. *Es wird etw. geben:* det kommer att vankas ngt, *was giebt's?* hvad står på? *was giebt's Neues?* hvad nytt? **3.** frambringa, afkasta. **4.** gifva vid handen, ådagalägga, visa. **5.** med ord uttrycka, återgifva, öfversätta, t. ex. *einen Gedanken gut* ~. **6.** *Etw. für etw.* ~ utgifva ngt för att vara ngt. **7.** åstadkomma, blifva, t. ex. *das wird einen schrecklichen Lärm* ~ det kommer att blifva ett förskräckligt oväsen, *er hätte einen guten Soldaten gegeben:* han skulle ha blifvit en bra soldat. **8.** särskilda fall. *Rechenschaft von etw.* ~ aflägga räkenskap, redogöra för ngt, *Zeugnis von etw.* ~ vittna om ngt, *eine Rolle* ~ spela en roll, *etw. ans Licht* ~ låta ngt skåda dagen, gifva ut ngt, *sein Leben an etw.* (ack.) ~ egna, helga sitt lif åt ngt, *Geld auf Zinsen* ~ låna ut pengar mot ränta, *viel auf etw.* (ack.) ~ gifva mycket för, fästa stort afseende vid ngt, *seine Tochter in Pension* ~ sätta sin dotter i pension, *jm etw. in Verwahrung* ~ lemna ngt i ngns förvar, deponera ngt hos ngn. **II.** *rfl.* **1.** gifva sig, t. ex. *gefangen:* tillfånga, *zufrieden:* tillfreds, *zu erkennen:* tillkänna. **2.** *Sich für etw.* ~ gifva sig ut för att vara ngt. **3.** framgå, t. ex. *das giebt sich aus dem Zusammenhange.* **4.** *Sich in etw.* (ack.) ~ foga sig i ngt. **5.** gifva efter, gifva med sig, t. ex. *der Schmerz wird sich bald* ~. **6.** opers. a) *es giebt sich nicht gut, wenn man nichts hat:* det är svårt att ge, när man ingenting har; b) *wie es sich gerade giebt:* allt efter som det faller sig.

Geb||ler, *-, m.* gifvare. **-érd-** se *Gebärd-.* **-erin,** *-nen, f.* gifvarinna.

Ge||bét, *-e, n.* bön. F *jn ins* ~ *nehmen:* taga ngn i förhör. **-bétt**[e], *-e, n.* fullständig bädd. **-béttel,** *-s, 0, n.* tiggeri.

Gebíet, *-e, n.* område, gebit. **-en,*** *tr.* o. *itr. h.* **1.** befalla, bjuda, herska. *Über seine Leidenschaften* ~ vara herre öfver sina lidelser. **2.** om högt belägna platser: *über etw.* (ack.) ~ beherska, dominera ngt. **-er,** *-, m.* herskare, husbonde. **-erin,** *-nen, f.* herskarinna. **-erisch,** *a.* myndig, befallande, högdragen. Bild. *die* ~*e Macht ihrer Reize:* hennes behags oemotståndliga makt.

Ge||bíld[e], *-e, n.* bild, beläte, produkt, bildning, formation. **-bímmel,** *-s, 0, n.* ringande, pinglande. **-bínde,** *-, n.* **1.** bindande. **2.** knippa, bundt. **3.** laggkärl, tunna, fat.

Gebírg[e], *-e, n.* **1.** bärgskedja, bärg. **2.** bärg. bärgart. **-er,** *-, m.* bärgsbo. **-ig,** *a.* bärgig. **-sausläufer,** *m.* bärgarm, sidorygg. **-sbewohner(in),** *m.* (*f.*) bärgsbo. **-skunde,** *f.* bärgsvetenskap. **-spflanze,** *f.* fjällväxt, alpväxt. **-sschicht,** *f.* bärgformation, lager.

Ge||bíss, *-e, n.* **1.** tandrader, käkar. **2.** munstycke på betsel. **-bláffe,** *-s, 0, n.* gläfsande. **-bláse,** *-s, 0, n.* ihärdigt blåsande. **-bläse,** *-, n.* blåsbälg(ar), bläster. **-blök**[e], *-*[*e*]*s, 0, n.* ihållande bölande, bräkande. **-blůt,** *-*[*e*]*s, 0, n.* **1.** allt blod i kroppen. **2.** blod, slägt, stam, ätt. **-bórgenheit,** *f.* tillstånd af säkerhet, skygd. **-bót,** *-e, n.* **1.** påbud, bud, befallning. *Jm zu* ~*e stehen:* a) stå ngn till buds, b) stå till ngns förfogande, till ngns tjänst. Bibl. budord, bud. *Not kennt kein* ~ nöden har ingen lag. **2.** kungörelse, lysning. **3.** anbud, bud (= det för en sak bjudna priset, i sht vid auktioner). **-br.** förkortn. = *gebräuchlich.* **-bráme,** *-, n.* bräm, garnering. **-bráu,** *-e, n.* brygd (= det brygda), blandning, usel blandning. **-bráuch,** *-e* †, *m.* **1.** bruk, begagnande, användning. ~ *von etw. machen:* begagna sig af ngt. **2.** bruk, sed, vana, mod. **-bráuchen,*** *tr.* begagna, använda. **-bráuchlich,** *a.* bruklig, vanlig. **-bráuchlichkeit,** *f.* bruklighet, vanlighet. **-bráuchsanweisung,** *f.* bruksanvisning. **-bráuchsrecht,** *n.* nyttjanderätt. **-bráuchsvórschrift,** *f.* bruksanvisning. **-bráude,** *-, n.* = *Gebräu.* **-bráus**[e], *-es, 0, n.* ihållande brus. **-bréche,** *-s, 0, n.* **1.** ihållande kräkningar. **2.** jäg. vildsvinstryne. **-bréchen,** **I.*** *itr. h. Etw. gebricht mir* el. *es gebricht mir* [*an* med dat.] *etw.:* jag saknar ngt, lider brist på ngt, det fattas mig ngt. **II.** *-, n.* brist, fel, lyte, svaghet, sjukdom, ondt. **-bréchlich,** *a.* bräcklig, klen, svag. **-bréchlichkeit,** *f.* bräcklighet, klenhet, lyte. **-bréste,** *-s, -n, n.* = *Gebrechen II.* **-bróchenheit,** *f.* brutet tillstånd. *Die* ~ *seiner Stimme:* hans brutna röst. **-bröckel,** *-s, 0, n.* **1.** lossnande i smulor, afvittring. **2.** lossnade smulor, bitar, spillror. **-bródel,** *-s, 0, n.* kokande, sjudande. **-brůder,** *pl.* bröder, t. ex. *die* ~ *Grimm:* bröderna G. **-brůll,** *-*[*e*]*s, 0, n.* rytande, bölande, vrålande. **-brümm**[e], *-*[*e*]*s, 0, n.* brummande. **-bůhr,** *-en, f.* **1.** det tillbörliga, skyldighet. *Über* el. *wider alle* ~ otillbörligt, *jeden bei seiner* ~ *nennen:* gifva hvar och en den honom tillkommande titeln. **2.** vanl. pl. honorar, afgift, betalning, inkomst, lön. **-bůhren,*** *itr. h.* o. *rfl.* **1.** med rätta till-

komma, *jm:* ngn. *Ehre, dem Ehre gebühret:* ära den som äras bör. **2.** vanl. *refl.* vara tillbörlig, anstå, passa, i sht opers. ~*d* = rolig. **-bührlich,** *a.* tillbörlig, passande. **-bührlichkeit,** *f.* tillbörlighet. **-bünd,** *-e* [†], *n.* knippa, bundt, docka. **-bündenheit,** *f.* tvång, band på ngn. **-bürt,** *-en, f.* **1.** nedkomst, förlossning, barnsäng. *Zu frühe* ~ missfall. **2.** födelse. **3.** börd, härkomst. **4.** lifsfrukt, foster. **-bürtig,** *a.* född, härstammande. ~ *aus Berlin:* född i B., från B., född berlinare.

Gebürtsadel, *m.* ärftlig adel. **-anzeige,** *f.* födelseannons. **-fehler,** *m.* medfödt, naturligt fel, lyte. **-feier,** *f.* **-fest,** *n.* födelsedagsfirande. **-helferin,** *f.* barnmorska. **-land,** *n.* hemland. **-liste,** *f.* lista, förteckning öfver födde. **-mal,** *n.* födelsemärke. **-recht,** *n.* ärftlig, medfödd rättighet. **-register,** *n.* = *Geburtsliste.* **-schein,** *m.* dopattest. **-schmerzen,** *pl.* födslosmärtor. **-tag,** *m.* födelsedag. **-wehen** = *Geburtsschmerzen.*

Gebüsch, *-e, n.* buskage, buskar, dunge, skog.

Geck, *-en* el. ✻ *-e, m.* **1.** gäck, narr, sprätt. **2.** *Den* ~[*en*] *mit etw. treiben:* drifva gyckel med, förlöjliga ngt, *jm den* ~*en stechen:* håna ngn, räcka lång näsa, peka finger åt ngn. **-enhaft,** *a.* narraktig, sprättig. **-enhaftigkeit,** *f.* narraktighet. **-erei,** *-en, f.* narraktigt uppträdande, narraktig handling, dårskap. **-ig, -isch** = *geckenhaft.*

Gedächtni[s]s, *-se, n.* minne. *Wenn mein* ~ *mich nicht trügt:* om jag mins rätt. **-büch,** *n.* **1.** album. **2.** notisbok. **-feier,** *f.* **-fest,** *n.* åminnelsehögtid, minnesfest. **-kraft,** *f.* eriinringsförmåga. **-kunst,** *f.* minneskonst, mnemonik. **-münze,** *f.* minnespenning, medalj. **-rede,** *f.* minnestal, äreminne. **-sache,** *f.* minnessak. **-tag,** *m.* åminnelsedag, minnesvärd dag.

Gedánke[n], *-ns, -n, m.* tanke, *an* (med ack.): på. *Seine* ~*n gehen zu hoch:* han har för högtflygande planer, *guter* ~ godt infall, *seine* ~*n nicht beisammen haben:* vara tankspridd, ouppmärksam, *etw. in* ~*n thun:* göra ngt af tankspriddhet, *sich* (dat.) ~*n über etw.* (ack.) *machen:* förebrå sig ngt, *sich* (dat.) ~*n auf etw.* (ack.) *machen:* göra sig förhoppning om ngt. **-nfülle,** *f.* tankerikedom. **-nleer,** *a.* tom på tankar, andetom. **-nleere,** *f.* brist på tankar, andetomhet. **-nreich, -nschwer,** *a.* tankerik, tankediger. **-nspäne,** *pl.* tänkespråk, aforismer. **-nvoll,** *a.* **1.** tankfull. **2.** tankediger. **-nwelt,** *f.* tankens värld.

Geldárm, *-e, n.* inälfvor, tarmar. **-déck,** *-e, n.* **1.** allt som tjänar till betäckning, t. ex. hästtäcken, allt till taktäckning hörande m. m. **2.** bordslinne, duktyg, kuvert. **-déihen, I.*** *st.* o. *sv. itr. s.* **1.** ha framgång, lyckas, trifvas, frodas, gå till, tilltaga. *Unrecht Gut gedeiht nicht:* med orätt fås, med sorg förgås. **2.** *Jm zu etw.* ~ lända ngn till ngt. **3.** *Die Sache ist dahin* el. *so weit gediehen:* saken har nu kommit därhän, så långt, står på den punkten, *die Sache ist aufs Äußerste gediehen:* saken har drifvits till sin spets. **II.** *-s, 0, n.* trefnad, tillväxt, frodighet, framgång. *Gott gebe sein* ~ *dazu:* Gud gifve sin välsignelse därtill, låte det lyckas. **-déihlich,** *a.* som har framgång, lycklig, blomstrande, lyckosam, gynnsam. **-dénksms.** se *Denk-.* **-dénken,*** *tr.* o. *itr. h.* **1.** *Jm etw.* ~ hafva ngn i minnet, bära agg till ngn för ngt. **2.** *Js* ~ minnas ngn, *er gedachte meiner mit keiner Silbe:* han kom ej ihåg mig med ett enda ord, *dessen nicht zu* ~ *dass:* för att ej tala om att, *zu deinem* ~ till minne af dig. **3.** ~ *zu:* tänka att, hafva för afsigt att. **-dícht,** *-e, n.* dikt, kväde. **-díchtalbum,** *n.* poetiskt album. **-díchtform,** *f. In* ~ på vers. **-díegen,** *a.* gedigen. **-díegenheit,** *f.* gedigenhet. **-dinge, -, n. 1.** prutande, köpslående. **2.** uppgörelse, beting. **-drånge, -,** *n.* trängsel, vimmel; trångmål, klämma. **-drångtheit,** *f.* **1.** sammanpackning, trängsel. **2.** kortfattadt uttrycksätt, korthet, precision. **3.** rask följd. **-drítt,** *a.* tredelad, trefaldig. **-drúngenheit,** *f.* **1.** täthet, fasthet. **2.** kortfattadt, koncist uttryckssätt. **-dúdel,** *-s, 0, n.* ugf. kattmusik.

Gedúld, *0, f.* tålamod, fördragsamhet, öfverseende. *Die* ~ *reifst mir:* mitt tålamod är slut, *mit jm* ~ *haben:* hafva fördrag med ngn. **-en,** *refl.* gifva sig till tåls. **-faden,** *m. Der* ~ *reifst mir:* mitt tålamod är slut. **-ig,** *a.* tålig, tålmodig. **-los,** *a.* otålig. **-losigkeit,** *f.* brist på tålamod, otålighet.

geldúnsen, *a.* uppsvälld, uppblåst. **-dúnsenheit,** *f.* uppsvälldt, uppblåst tillstånd. **-éckt,** *a.* försedd med hörn. **-éignet,** *a.* egnad, passande, lämplig.

Geest, *0, f.* **-land,** *n.* högt beläget, torrt land, hed.

Gefáhr, *-en, f.* **1.** fara. *Mit* ~ *meines Lebens:* med fara för mitt lif, *es ist* ~ *im Verzuge:* dröjsmål medför fara, *in* ~ *setzen:* utsätta för fara. **2.** risk. *Auf die* ~ *hin alles zu verlieren:* med risk att förlora allt. **-bringend,** *a.* olycksbringande, hotande, farlig.

Gefährde, *-n, f.* **1.** fara. **2.** list, bedrägeri. **-n,*** *sv. tr.* utsätta för fara, blottställa, sätta på spel.

gefährdrohend, *a.* hotande, farlig.

Gefährdung, *f.* blottställande.

Gefáhre, *-s, 0, n.* oupphörligt åkande hit och dit.

gefährlich, *a.* farlig; F afv. betydlig, gruflig. *Etw. sehr* ~ *machen:* öfverdrifva faran i ngt. **-keit,** *f.* farlighet, fara. *Aus allem eine* ~ *machen:* ugf. se spöken midt på ljusa dagen.

gefáhrlos, *a.* utan fara, ofarlig. **-igkeit,** *f.* ofarlighet, säkerhet.

Gefährt, *-e, n.* 1. åkdon, fordon. 2. jäg. spår. **-e,** *-n, m.* kamrat, i sht reskamrat, ledsagare. **-in,** *-nen, f.* ledsagarinna, kamrat.

gefährvoll, *a.* farlig.

Ge‖fäll[e], *-e, n.* 1. lutning, om vatten: fall. F *ein gutes ~ haben:* hafva ett godt fall, dricka dugtigt. 2. vanl. pl. afkastning, inkomster af ngt. **-fälle[n],** *-n[s], -n, m.* behag, (vän)tjänst. *An etw.* (dat.) *~ finden* el. *haben:* finna behag i, gilla, tycka om ngt, *jm zu ~n sein, thun, reden:* vara, göra, tala ngn i lag, *es geschieht mir ein ~ damit:* ni bereder mig ett nöje därmed. **-fälleinnehmer,** *m.* uppbördsman. **-fällen,*** *itr. h.* 1. behaga, falla i smaken. *Er gefällt mir:* han är i min smak, jag tycker om honom, opers. *es gefällt mir hier:* jag trifves här, tycker om mig här. 2. *Sich* (dat.) *in etw. ~* finna behag, nöje i, trifvas med ngt, *wie gefällst du dir in Paris?* hur tycker du om dig, befinner du dig i P.? 3. *Sich* (dat.) *etw. ~ lassen:* a) tycka om ngt, b) foga sig i, underkasta sig ngt, *sich ~ lassen, daſs:* finna sig i att, *sich nicht viel ~ lassen:* icke tåla mycket som ej är en i lag. **-fällerhebung,** *f.* uppbörd. **-fällhöhe,** *f.* höjden af ett fall. **-fällig,** *a.* behaglig, angenäm, benägen, tillmötesgående, tjänstaktig, vänlig, i lag. *Was ist Ihnen ~?* hvad behagar ni? *wenn es Ihnen ~ ist:* a) om det är lämpligt för er, b) var så god! *setzen Sie sich, wenn es Ihnen ~ ist!* var så god och sitt! *um Ihnen ~ zu sein:* för att göra eder en tjänst, *gern ~ sein:* gärna stå till tjänst; *~st:* var så god, t. ex. *nehmen Sie ~st Platz!* var så god och tag plats! **-fälligkeit,** *f.* tillmötesgående, vänlighet, (vän)tjänst. **-fällsucht,** *f.* behagsjuka. **-fällsüchtig,** *a.* behagsjuk.

Gefältel, *-s, 0, n.* 1. veckande. 2. veckning, rynkning, veck, rynkor.

gefangen, *a.* fångad, fången, häktad. *~ nehmen:* taga tillfånga, *~ setzen:* häkta, *ein ~er:* en fånge, *jn zum ~en machen:* taga ngn tillfånga. **-anstalt,** *f.* fängelse, häkte. **-háltung,** *f.* hållande i fängsligt förvar, fångenskap. **-haus,** *n.* fängelse, häkte. **-hüter,** *m.* fångvaktare. **-nahme, -nehmung,** *f.* tillfångatagande. **-schaft,** *f.* fångenskap. **-setzung,** *f.* häktande. **-wärter,** *m.* fångvaktare.

gefänglich, *a.* i fångenskap. *~e Haft:* hållande i fängelse, häkte, *~ einziehen:* häkta.

Gefängni[ſ]s, *-se, n.* fängelse. **-haft,** *f.* hållande i fängelse, fångenskap.

Ge‖fäſs, *-e, n.* 1. kärl; bot. cell. 2. handtag på värja. **-fécht,** *-e, n.* fäktning, träffning. **-fécht-ordnung,** *f.* slagtordning. **-fége,** *-, n.* sopande, sopor. **-fiedel,** *-s, 0, n.* F filande på fiol. **-fieder,** *-, n.* 1. fjäder, fjädrar, fjäderbeklädnad. 2. fågel, fåglar. F bild. *ein seltenes ~* en sällsynthet, en ovanlig människa. **-fíld[e],** *-e[r], n.* fält, slätt, mark. **-fingert,** *a.* försedd med fingrar; fingerlik. **-flácker,** *-s, 0, n.* fladdrande (om eldslågor). **-flámmt,** *a.* flammig. **-flátter,** *-s, 0, n.* ihållande fladdrande. **-flécht,** *-e, n.* 1. flätande. 2. flätverk. 3. nät, väfnad af blodkärl, nerver, växtfibrer m. m. **-fléckt,** *a.* fläckig. **-flénne,** *-s, 0, n.* F lipande. **-flícke,** *-s, 0, n.* lappande, lappverk. **-flímmer,** *-s, 0, n.* skimrande, gnistrande. **-flíssen,** *a.* mån, ifrig, nitisk. **-flíssenheit,** *f.* nit, ifver, flit. **-flíssentlich,** *a.* afsigtlig. **-flúche,** *-s, 0, n.* oupphörligt svärjande. **-flúgel,** *-, n.* 1. samtliga vingar, vingpar. 2. fågel, samtliga fåglar; fjäderfä. **-flúgelt,** *a.* bevingad. **-flúnker,** *-s, 0, n.* 1. skimmer. 2. uppdiktande, lögnaktighet, skryt, skräfvel. **-flúster,** *-s, 0, n.* ihållande hviskande, hviskning(ar). **-fólge,** *-, n.* 1. följe, svit. 2. följd. *Etw. im ~e haben:* hafva ngt till följd. **-fólgschaft,** *f.* följe, svit. **-fóppe,** *-s, 0, n.* = *Fopperei.* **-fráge,** *-s, 0, n.* oupphörligt frågande, frågvishet. **-fráſs,** *-e, n.* om djur o. P om människor. 1. föda. 2. mun, mule, käft. **-fráſsig,** *a.* glupsk. **-fráſsigkeit,** *f.* glupskhet. **-fréite(r),** (adj. böjn.) *m.* ugf. vice korpral. **-frésse,** *-s, 0, n.* P oupphörligt ätande, glupskhet, fråsseri. **-frierapparat,** *m.* ismaskin. **-frieren,*** *itr. s.* frysa till is, stelna. **-frór[e]ne(s),** (adj. böjn.) *n.* glass. **-fúge,** *-, n.* fog, fogar, fogning(ar). **-fúgig,** *a.* foglig, medgörlig. **-fúgigkeit,** *f.* foglighet, medgörlighet.

Gefúhl, *-e, n.* 1. känsla. 2. känsel. *Ein feines ~ haben:* hafva fin, god smak. **-los,** *a.* känslolös, okänslig. **-losigkeit,** *f.* känslolöshet, okänslighet. **-sanschauung,** *f.* på känslan grundadt åskådningssätt. **-ssinn,** *m.* känsel, känselsinne. **-swärme,** *f.* varm känsla. **-szerflossenheit,** *f.* känslighet, känslopjunk. **-voll,** *a.* känslig, rik på känsla, varm, öm.

ge‖fúnft, *a.* femdelad. **-fúnkel,** *-s, 0, n.* gnistrande, tindrande. **-fúſst, -fúſst** = *-fúſsig.* **-géige,** *-s, 0, n.* oupphörligt, dåligt fiolspelande.

gegen, *prep.* med ack. 1. mot. *Das Für und das ~* skälen för och emot. 2. emot, i jämförelse med, i förhållande till. 3. inemot, nära. 4. inför, för, t. ex. *sein Herz ~ einen Freund ausschütten.* **-abdruck,** *m.* negativt afdrag af kopparstick m. m. **-absicht,** *f.* motsatt afsigt. **-abzug** = *Gegenabdruck.* **-angriff,** *m.* motangrepp. **-anklage,** *f.* rekonventionstalan. **-anschlag,** *m.* plan mot andras planer, motlist, kontramina. **-anstalt,** *f.* åtgärd mot ngt. **-anstrengung,** *f.* motarbetande. **-antrag,** *m.* kontraproposition. **-antwort,** *f.* muntlig el. skriftlig replik, svar. **-artikel,** *m.* skriftlig replik, svar, motartikel. **-arz[e]nei,** *f.* motmedicin, motgift. **-aussage,** *f.* motsatt utsaga, vittnesmål mot ett gjordt påstående. **-batterie,** *f.* midt emot beläget batteri. **-bedingung,** *f.* motvilkor. **-befehl,** *m.* kontraorder. **-bemerkung,** *f.* anmärkning till svar på en annan. **-bemühung,** *f.* motarbetande. **-be-**

richt, *m.* andra partens berättelse. **-bescheinigung,** *f.* intyg om motsatsen, motattest. **-beschuldigung,** *f.* motbeskyllning. **-bestrebung,** *f.* motsatt sträfvan, motarbetande. **-besüch,** *m.* motbesök. **-bewegung,** *f.* motsatt rörelse, motpartens rörelse. **-beweis,** *m.* motbevis. **-bild,** *n.* 1. motstycke, motsvarighet, afbild. 2. motsatt bild. **-bitte,** *f.* bön till ngn, som först framstält en, bön om en återtjänst, om en gengåfva. **-büch,** *n.* motbok. **-bund,** *m.* **-bündni[ſ]s,** *n.* motförbund. **-bürge,** *m.* person som tecknat underborgen. **-bürgschaft,** *f.* underborgen. **-d, -en,** *f.* 1. trakt, näjd, ängd; område, region. 2. väderstreck, håll. *Aus dieser* ~ från detta håll. **-dienst,** *m.* återtjänst. **-druck,** *m.* mottryck. **-einánder,** *adv.* mot hvartannat el. hvarandra. ~ *prallen:* stöta samman. **-entwurf,** *m.* motförslag. **-erbieten,** *n.* erbjudande till tack för ett annat. **-erklärung,** *f.* motförklaring. **-fall,** *m.* motsatt fall. **-forderung,** *f.* fordran som man gör gällande mot en annans fordran. **-frage,** *f.* genfråga. **-füſsler,** *m.* antipod. **-gabe,** *f.* gengåfva. **-gefälligkeit,** *f.* återtjänst. **-gesang,** *m.* svar i en växelsång. **-geschenk,** *n.* gengåfva. **-gewicht,** *n.* motvigt. **-gift,** *n.* motgift. **-gitter,** *n.* dubbelgaller. **-grund,** *m.* motskäl. **-grüſs,** *m.* svar på en hälsning. **-gunst,** *f.* besvarande af ngns ynnest. **-hall,** *m.* genljud, eko. **-halt,** *m.* motstånd, stöd mot. **-halten,** I. *tr.* 1. hålla emot, jämföra. 2. vid vad el. spel sätta upp mot. II. *itr. h.* 1. motstå, göra motstånd. 2. hålla emot, tjäna till stöd. **-hals,** *m.* hat i gengäld för hat. **-hieb,** *m.* motshugg. **-kaiser,** *m.* motkäjsare. **-kampf,** *m.* kamp mot ngn el. ngt. **-klage,** *f.* kontrastämning, rekonventionstalan. **-kläger(in),** *m.* (*f.*) person som anställer rekonventionstalan. **-kompliment,** *n.* hälsning el. artighet till svar å en dylik. *Jm ein* ~ *machen:* besvara ngns hälsning el. säga ngn en artighet tillbaka. **-könig,** *m.* motkonung. **-kraft,** *f.* på motsatt sätt verkande kraft. **-kritik,** *f.* motkritik. **-leistung,** *f.* som gengäld gjord tjänst. **-licht,** *n.* ljus från motsatta sidan. **-liebe,** *f.* genkärlek. **-list,** *f.* motlist. **-macht,** *f.* fiendtlig makt. **-mann,** *m.* 1. mannen midt emot, vis-à-vis. 2. motståndare. **-marke,** *f.* kontramärke. **-meinung,** *f.* motsatt åsigt. **-mine,** *f.* kontramina. **-mittel,** *n.* motmedel, botemedel. **-päpst,** *m.* motpåfve. **-part,** I. *n.* motsats. II. *m.* 1. motståndare. 2. motpart. **-partei,** *f.* motparti. **-pfand,** *n.* motpant. **-pflicht,** *f.* på ömsesidighet beroende pligt. **-plan,** *m.* plan mot en annans planer; motförslag. **-prall,** *m.* stöt mot ngt, sammanstötning, törn. **-probe,** *f.* 1. försök för att kontrollera riktigheten af tidigare försök. 2. negativt aftryck af en tafla. **-rechnen,** *itr. h.* kontrollera räkningen. **-rechnung,** *f.* 1. kontrollräkning. 2. moträkning. **-rede,** *f.* svar, replik, invändning. **-revolution,** *f.* motrevolution. **-s,** smndragn. af *gegen das.* **-satz,** *m.* motsats. **-sätzlich,** *a.* motsatt, bildande motsats. **-schale,** *f.* andra vågskålen. **-schall,** *m.* genljud, eko. **-schein,** *m.* 1. reflex, återsken. 2. kvitto. **-schenkung,** *f.* gengåfva. **-schlag,** *m.* 1. slag tillbaka. 2. = *Gegenprall.* **-schrift,** *f.* svarsskrift. **-schuld,** *f.* skuld till ngn, hvars fordringsägare man är. **-seite,** *f.* 1. motsatt sida. 2. frånsida. **-seitig,** *a.* 1. ömsesidig. 2. beträffande motparten, motsatt. **-seitigkeit,** *f.* ömsesidighet. **-siegel,** *n.* kontrasigill. **-sinn,** *m.* motsatt mening, motsats. **-sinnig,** *a.* innebärande motsatt mening, motsatt. **-sonne,** *f.* vädersol. **-spiel,** *n.* 1. motsats. 2. spel mot ngn. Bild. *jm das* ~ *halten:* hålla ngn stången, i schack. **-spieler,** *m.* motspelare. **-sprechen,** *n.* opposition. **-stand, -e** †, *m.* 1. föremål, ting. 2. ämne för en afhandling, ett samtal m. m. 3. sak, angelägenhet. 4. *Das ist kein* ~ det är en småsak, är ingenting att tala om, F *so ein* ~ *von sechs Flaschen:* så där en sex buteljer. **-ständig,** *a.* bot. motstående. **-ständlich,** *a.* hänförande sig till ting, verklig, reell, objektiv. **-ständlichkeit,** *f.* verklighet, realitet. **-stellung,** *f.* ställning midt emot. **-stimme,** *f.* 1. mus. motstämma. 2. röst afgifven mot förslaget, nej vid omröstning. **-stöſs,** *m.* motstöt. **-strom,** *m.* motström. **-stück,** *n.* motstycke. **-tausch,** *m.* utbyte. **-t[h]eil,** 1. *m.* o. ✱ *n.* motpart. 2. *n.* motsats. *Im* ~ tvärtom. **-t[h]eilig,** *a.* motsatt. **-über,** I. *adv.* o. *prep.* med dat. 1. midt emot, midt framför. *Den Angeklagten den Zeugen* ~ *stellen:* konfrontera den anklagade med vittnena. Bild. *einer Verleumdung* ~ *treten:* uppträda mot, vederlägga ett förtal. 2. inför, i betraktande af. II. **-,** *n.* midt emot befintlig sak el. person, vis-à-vis. **-überstellung,** *f.* ställande midt emot hvarandra; jämförelse, parallel; konfrontering. **-umwälzung,** *f.* motrevolution. **-unterschrift,** *f.* kontrasignering. **-untersuchung,** *f.* af motparten anställd undersökning. **-vergeltung,** *f.* vedergällning. **-verheifsung** = *Gegenversprechung.* **-vermächtni[ſ]s,** *n.* i testamente åt hustrun bestämd arfvedel till ersättning för hvad hon fört in i boet. **-verpflichtung,** *f.* förpligtelse till gengäld för en annans förpligtelse. **-verschreibung,** *f.* 1. kontraorder. 2. förskrifning till gengäld för en annan. **-versicherung,** *f.* motförsäkran. **-versprechen,** *n.* **-versprechung,** *f.* löfte till gengäld för ett erhållet. **-versüch,** *m.* nytt försök för att kontrollera förut gjorda, motförsök. **-vörmund,** *m.* person förordnad att kontrollera en förmyndare. **-vörschlag,** *m.* motförslag. **-vorstellung,** *f.* motföreställning. **-wart,** *0, f.* 1. närvaro, tillstädesvarande. 2. närvarande

tid, nutid. **-wärtig,** *a.* **1.** närvarande, nuvarande. **2.** närvarande för minnet, t. ex. *etw. ist jm* ~ ngn mins ngt. **-wärtigkeit,** *f.* närvaro. **-wechsel,** *m.* **1.** utbyte. **2.** återväxel. **-wehr,** *f.* motvärn. **-wind,** *m.* motvind. **-winkel,** *m.* motstående vinkel. **-wirken,** *itr. h.* återverka, motverka. **-wirkung,** *f.* återverkan, motverkan. **-zeichen,** *n.* **1.** kontrasignal. **2.** kontramärke. **-zeichnen,** *itr. h.* kontrasignera. **-zeichner,** *m.* kontrasignerande person. **-zeichnung,** *f.* kontrasignering. **-zeuge,** *m.* vittne mot, motpartens vittne. **-zug,** *m.* drag af motspelaren, af motståndaren, streck i räkningen.

Ge‖gírre, *-s, 0, n.* ihållande kuttrande. **-gítter,** *n.* gallerverk.

Gégner, *-, m.* **-in,** *-nen, f.* motståndare. **-isch,** *a.* riktad mot ngn el. ngt, härrörande från el. egendomlig för motparten, hindrande, fiendtlig. *Die* ~*e Erklärung:* motståndarens, motpartens förklaring. **-schaft,** *f.* **1.** samtliga motståndare, motpart, fiende. **2.** egenskap af el. uppträdande som motståndare, motstånd, antagonism.

Ge‖grínse, *-s, 0, n.* vidrigt grin. **-grúnze,** *-s, 0, n.* ihållande grymtande. **-gúrgel,** *-s, 0, n.* gurglande. **-háben,*** *sv. rfl.* **1.** uppföra sig, skicka sig. **2.** *Gehab dich wohl!* lef väl! **-hácke,** *-s, 0, n.* ihållande hackande. **-háder,** *-s, 0, n.* hätsk ordväxling, träta, gräl. **-hâge** se *Gehege.*

Gehált, *-e, m.* **1.** halt; bild. halt, inre värde, karaktär. **2.** innehåll. *Ein Faſs von hundert Kannen* ~ ett kar som rymmer hundra kannor. Sjö. drägtighet. **3.** äfv. *n.,* pl. äfv. *-er* †, lön. **-ig,** *a.* af god halt, innehållsrik, värdefull. **-leer, -los,** *a.* värdelös, innehållslös, tom. **-losigkeit,** *f.* brist på värde, på innehåll, tomhet, obetydlighet. **-reich,** *a.* värderik, innehållsrik, värdefull. **-sabzug,** *m.* afdrag å lönen. **-saufbesserung,** *f.* löneförbättring. **-serhöhung,** *f.* löneförhöjning. **-sätze,** *pl.* lönebelopp. **-svermehrung,** *f.* löneförhöjning. **-voll** = *gehaltreich.*

Ge‖hämmer, *-s, 0, n.* oupphörligt hamrande. **-hänge,** *-, n.* **1.** *0,* efterhängsenhet. **2.** ngt hängande ss. hängande drufklasar, blommor, girlander, örhängen, berlocker m. m.; jäg. hängande öron. **3.** det hvarpå ngt hänges, i sht (värj-) gehäng; hängare. **4.** sluttning, brant. **-häsig,** *a.* **1.** hatfull, hätsk. **2.** förhatlig. **-häsigkeit,** *f.* **1.** hätskhet. **2.** förhatlighet. **-háu,** *-e, n.* **1.** upprepadt huggande. **2.** hygge. **-háuse,** *-, n.* kapsel, fodral, omgifvande skal. ~ *eines Apfels:* äpplehus, kärnhus, ~ *eines Hobels:* trä på en hyfvel, ~ *einer Orgel:* yttre trästomme till en orgel, ~ *einer Walnuſs:* skiljeväggar i en valnötkärna.

gehbár, *a.* möjlig att gå, gångbar.

Ge‖héck[e], *-e, n.* **1.** *0,* häckande, kläckande. **2.** fågelkull. **3.** (folk)hop, vimmel. **-hége,** *-, n.* **1.** hägnad, stängsel, gärdsgård, staket, häck. **2.** inhägnad. Bild. *jm ins* ~ *kommen, gehen, treten:* göra intrång på ngns område.

gehéim, *a.* **1.** hemlig. *Nichts* ~*es vor jm haben:* ej hafva ngn hemlighet för ngn, *im* ~*en* el. *ins* ~ i hemlighet, i smyg, ~ *thun:* vara hemlighetsfull. **2.** i titlar: geheime-, t. ex. ~*er Rat:* geheimeråd. **-bote,** *m.* hemligt bud. **-brief,** *m.* hemligt bref. **-bund,** *m.* hemligt förbund. **-bündelei,** *f.* hemligt förbundsväsen, hemliga stämplingar. **-erat[h],** *m.* geheimeråd. **-erät[h]in,** *f.* geheimerådinna. **-haltung,** *f.* hemlighållande, döljande. **-kraft,** *f.* hemlig, förborgad kraft. **-lehre,** *f.* hemlig lära, hemlig lärdom. **-mittel,** *n.* hemligt medel, arkanum.

Gehéimni[ſ]s, *-se, n.* **1.** hemlighet. **2.** poet. gömma, t. ex. *des Waldes* ~. **-krämer,** *m.* hemlighetsmakare, -krämare. **-krämerei,** *f.* hemlighetsmakeri. **-krämerisch,** *a.* låtsande sig känna hemligheter, hemlighetsfull. **-leer,** *a.* som ej har några hemligheter. **-lehre,** *f.* lära om hemliga krafter, hemlig kunskap. **-voll,** *a.* hemlighetsfull.

Gehéim‖polizist, *m.* detektiv polis. **-schreiber,** *m.* handsekreterare. **-schrift,** *f.* chifferskrift. **-sekretär,** *m.* handsekreterare. **-thuerisch,** *a.* hemlighetsfull.

Gehéiſs, *-e, n.* muntlig befallning.

gehen, *st.* **I.** *itr. s.* **1.** gå, begifva sig, resa, fara. *Gegangen kommen:* komma gående, *das* ~ *wird ihm sauer:* han har svårt för att gå, *des* ~*s müde sein:* vara trött på att gå, *der Teig fängt an zu* ~ degen börjar höja sig. *Bunt* ~ vara brokigt, grant klädd, F *es geht faul:* det går illa, *ich machte es, so gut es* ~ *wollte:* jag gjorde mitt bästa, *schwanger* ~ vara hafvande, *schwarz* ~ hafva sorg, sörja (bära sorgdrägt). **2.** opers. *Es geht die Rede, daſs:* man säger, berättar, att, *es geht ein starker Wind:* det blåser en stark vind, *wie befindest du dich? es geht:* hur mår du? tackar, bra, tämligen, *wie geht's?* hur står det till? *es geht ihm so so:* han har det så tämligen, *geh's wie's geh':* det får gå hur det vill, *das geht denn doch nicht:* det går då alldeles för långt. Jfr *5* o. *III.* **3.** ~ *lassen:* a) låta gå obehindradt, b) låta vara i fred, c) släppa. *Sich* (dat.) ~ *lassen:* ej lägga band på sig, *es sich gut* ~ *lassen:* sköta sig. **4.** styrande a) ack., t. ex. *eine Meile, stille seinen Gang* ~ gå sin väg lugnt; b) gen., t. ex. *seines Weges* ~ gå sin väg, *geh deiner Wege!* gå din väg! **5.** med prep. *Bis an etw.* (ack.) ~ räcka fram, upp, ned till, gränsa intill ngt, *an die Hand* ~ hjälpa, bistå ngn, *an Krücken* ~ gå på kryckor, *ans Land* ~ gå i land, *es ging an ein Tanzen:* det blef dans af; *das Fenster geht auf den Garten:* fönstret vetter åt trädgården, *der Mantel geht bis auf die Hacken:*

kappan räcker ned till hälarne, *auf etw.* (ack.) ~ syfta på, afse ngt, *es geht auf Leben und Tod:* det gäller lif och död, *das geht nicht auf das Papier:* det får ej rum på papperet, *auf Reisen* ~ begifva sig på resor, *auf die andere Seite* ~ gå öfver (till andra sidan), *auf den Zehen* ~ gå på tå, *die Uhr* el. *es geht auf zehn:* klockan går på tio; *jm aus den Augen* ~ gå ur ngns åsyn, *ein Tonstück geht aus C-Dur:* ett musikstycke går i c-dur, *aus einander* ~ skiljas åt, om församlingar: upplösas; *dieser Zug geht durch die ganze Familie:* detta drag genomgår hela familjen, *das geht mir durch das Herz:* det smärtar mig djupt; *das geht gegen mein Gewissen:* det strider mot mitt samvete, *es geht gegen den Winter:* det lider åt vintern, vintern är i antågande; *hinter jm her* ~ följa ngn i hälarne, *das Geschäft geht hinter sich:* affären går bakut, illa; *die Thür geht in Angeln:* dörren går på gångjärn, *ins Bad* ~ resa till en badort, *ins Einzelne* ~ gå in i enskildheter, *der Wagen geht in Federn:* det är en fjädervagn, *das geht einem in alle Glieder:* det går en gnm märg och ben, *er geht in sein achtes Jahr:* han är på sitt åttonde år, *es* ~ *hundert Personen in diesen Saal:* denna sal rymmer hundra personer, *dies geht in die Tausende:* här handlar det sig om tusental, *ins Theater* ~ gå på teatern, *in die Tiefe* ~ tränga till djupet; *der Fluſs geht mit Eis:* strömmen för is med sig, befinner sig i islossningen, *mit der Eisenbahn* ~ fara på järnväg, *mit einem Kinde* ~ vara hafvande; *nach Amerika, Berlin* ~ resa till A., till B., *wenn es nach ihm ginge:* om det ginge efter hans vilja; *das geht über alle Begriffe,* F *über die Bäume, über die Hutschnur:* det går för långt, öfverskrider alla gränser, *über einen Berg* ~ öfverstiga ett bärg, *das geht über meine Kräfte:* det öfverstiger mina krafter, *über Land* ~ gå ut åt landet, *das geht über alles* el. *darüber geht nichts:* det är bättre än allt annat, är det bästa (af allt); *es geht um euer Vermögen:* det handlar sig om eder förmögenhet; *unter die Soldaten* ~ blifva soldat, militär; *es geht ihm von Herzen:* han menar det allvarligt, *jm nicht von der Seite* ~ ej vika från ngns sida; *Kauf geht vor Miete:* köp bryter kontrakt, *wir* ~ *vor:* vi hafva företrädet, *vor sich* ~ försiggå; *das geht mir wider den Sinn,* F *wider den Strich:* det var ett streck i räkningen för mig; *es geht mir zu Herzen:* det smärtar mig, *mit jm zu Rate* ~ rådföra sig med ngn, *zu Schiffe* ~ inskeppa sig, *es geht zum Winter:* vintern är i antågande. **6.** imperat. ss. interj., t. ex *geh, thu mir den Gefallen!* var snäll och gör mig den tjänsten! ~ *Sie doch!* tänk ej därpå! kommer aldrig i fråga! **II.** *tr. Die Absätze schief* ~ gå snedt på klackarne, *sich* (dat.) *Blasen unter die Füſse* ~ få blåsor under fötterna, *die Füſse wund* ~ få hål, blåsor på fötterna, få skoskaf. Jfr *4, a.* **III.** *rfl. Sich müde* ~ gå sig trött; opers. *es geht sich schlecht* el. *es läſst sich schlecht* ~ det går illa att gå, är svårt att gå, *es geht sich hier sehr schlüpfrig:* vägen är här mycket slipprig.

Ge‖hénk, *-e, n.* = *Gehänge 2, 3.* **-hénkelt,** *a.* försedd med grepe, grep-. **-hétz**[e], *-es, 0, n.* jägtande. **-héuer,** *a.* säker, trygg; blott med negation: *die Gegend ist nicht recht* ~ trakten är ej riktigt säker, i sht det spökar här, *ihm war nicht recht* ~ *zu Mute:* han var illa till mods. **-héul,** *-e, n.* tjut. **-hílf-se** *Gehülf-.*

Gehírn, *-e, n.* hjärna. **-abstumpfend,** *a.* förslöande. **-kasten,** *m.* F hjärna, hufvud, förstånd. **-losigkeit,** *f.* **-mangel,** *m.* hjärnlöshet; bild. brist på förstånd, inskränkthet. **-schale,** *f.* hufvudskål.

gehn = *gehen.*

Ge‖hőft (äfv. kort **ö**), *-e, n.* byggnaderna på en bondgård, på en landtgård. **-hőhn**[e], *-*[*e*]*s, 0, n.* hån. **-hőlz,** *-e, n.* **1.** trä, i sht en saks träbeståndsdelar, panelning. **2.** trädgrupp, skog, dunge, lund. **-hőr,** *-*[*e*]*s, 0, n.* **1.** hörsel. **2.** gehör. *Jm* ~ *geben:* skänka ngn gehör, lyssna till ngn, *jm zu* ~ *reden:* tala så att ngn skall höra det, säga ngt med afseende på ngn. **3.** öron. **-hőrarzt,** *m.* öronläkare. **-hórchen,*** *itr. h.* lyda, *jm:* ngn.

gehőr‖en,* **I.** *itr. h.* **1.** tillhöra, ägas af, *jm:* ngn; stundom med pron. poss., t. ex. *mein gehört die Welt.* **2.** med rätta tillkomma, t. ex. *dem Gesinde gehört sein Lohn.* **3.** höra tillsammans med ngt, vara för ngt; återgifves vanl. med omskrifningar, t. ex. *dieser Schuh gehört auf den linken Fuſs:* detta är vänsterskon, *auf alberne Fragen gehört keine Antwort:* dumma frågor kräfva intet svar, *das gehört hier nicht her* det hör ej hit, *Sie* ~ *hier nicht her:* här är ej eder plats, *das Buch gehört in dieses Fach:* i detta fack, på denna hylla är bokens plats, *er gehört unter unsre besten Dichter* el. *zu unsren besten Dichtern:* han är en af våra bästa skalder, *diese Handschuhe* ~ *zusammen:* dessa handskar höra ihop, äro par. **4.** erfordras. **II.** *rfl.* opers. vara tillbörlig, t. ex. *wie es sich gehört:* ss. tillbörligt är, som sig bör, *es gehört sich so:* så bör det vara enligt god sed. **-ig,** *a.* **1.** tillhörig. **2.** hörande till ngt, t. ex. *alle zur Sache* ~*en Bemerkungen.* **3.** erforderlig. **4.** tillbörlig. **5.** dugtig, bastant, ansenlig. *Ich habe ihn* ~ *heimgeschickt:* jag gaf honom respass. **-igkeit,** *f.* **1.** tillbörlighet, lämplighet. **2.** behörighet, befogenhet. **-krankheit,** *f.* öronsjukdom. **-lehre,** *f.* akustik. **-los,** *a.* döf. **-losigkeit,** *f.* döfhet.

Gehörn, *-e, n.* horn(par). **-t**, *a.* behornad.
Gehörrohr, *n.* hörlur, språkrör.
gehörsam, I. *a.* lydig. Under bref: *Ihr ~(st)er Diener:* eder ödmjuk(ast)e tjänare. Iron. *~er Diener!* tackar ödmjukast (kommer aldrig i fråga)! II. *-s, 0, m.* lydnad, lydaktighet. *Jm ~ leisten:* lyda ngn.
Gehör||sinn, *m.* hörselsinne. **-trichter**, *m.* hörlur. **-trommel**, *f.* trumhinna.
Ge||húdel, *-s, 0, n.* = *Hudelei.* **-húft**, *a.* försedd med hof(var). **-húlfe**, *-n, m.* medhjälpare, biträde, assistent, gesäll. **-húlfenschaft**, *f.* 1. egenskap af biträde. 2. samtliga biträden. **-húlfin**, *-nen, f.* medhjälperska, kvinnligt biträde. **-húste**, *-s, 0, n.* ihärdigt hostande.
Geier, *-, m.* gam. **-ádler**, *m.* skäggam (Gypaetus). **-blick**, *m.* girig, lysten blick.
Geifer, *-s, 0, m.* 1. dregel. 2. fradga kring munnen. **-er**, *-, m.* 1. dreglare. 2. uppbragt, rasande människa. **-ig**, *a.* 1. dreglig. 2. vredgad, skummande af raseri. **-n**, *sv. itr. h.* 1. dregla. 2. vara giftig, hätsk; smäda. *Vor Wut ~* sjuda af vrede, skumma af raseri.
Geige, *-n, f.* fiol. Bild. *der Himmel hängt ihm voll[er] ~n:* han är i sjunde himlen. **-n**, *sv.* I. *itr. h.* spela fiol. F bild. *jm nach Hause ~* afsnäsa ngn. II. *tr.* spela på fiol. Bild. *ich werde dir einen andern Tanz ~* det skall bli annat af, skall du få se, *jm die Wahrheit ~* säga ngn sanningen, ej skräda på orden. **-nbogen**, *m.* (fiol)stråke. **-nharz**, *n.* stråkharts, kolofonium. **-nsattel**, **-nsteg**, *m.* fiolstall. **-nstrich**, *m.* stråktag. **-r**, *-, m.* fiolspelare, violinist. **-réi**, *-en, f.* ihållande, plågsamt fiolspel.
geil, *a.* 1. om växtlighet m. m. yppig. *~er Boden:* alltför fet jordmån. 2. om kött: alltför fet o. därför illasmakande o. illaluktande. 3. munter, uppsluppen, yster. 4. kättjefull, lysten; brunstig. **-e**, *0, f.* kättja. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* 1. ystert springa omkring, galnas. 2. tillfredsställa sin kättja. II. *tr.* kastrera. **-heit**, *f.* 1. yppighet, alltför stor fetma, jfr *geil* I, 2. 2. uppsluppenhet, ysterhet. 3. kättja, brunst.
Geis se *Geifs.* **-el**, *-, m.* **-n**, *f.* gisslan.
Geifs, *-e[n], f.* get. **-baum**, *m.* tysk lönn (Acer Pseudoplatanus). **-blatt**, *n.* kaprifolium. **-bock**, *m.* bock. **-el**, *-n, f.* gissel, piska. **-elbruder**, *m.* gisslare, flagellant. **-elfahrt**, *f.* flagellantprocession. **-elhieb**, *m.* gisselslag, piskrapp. **-eln**, *sv. tr.* gissla, hudfänga. **-[e-]lung**, *f.* **-ledern**, *a.* getskinns-. **-ler**, *-, m.* **-lerin**, *-nen, f.* gisslare, i sht person som gisslar sig själf, flagellant.
Geist, *-er, m.* 1. ande. *Im ~e bei jm sein:* vara hos ngn i andanom. 2. själ, lif. *Den el. seinen ~ aufgeben:* gifva upp andan. 3. anda, t. ex. *der ~ des Christentums.* 4. ande, spöke, rå. 5. eld, eldigt sinne. *Das Pferd hat viel ~* hästen är mycket eldig. 6. sprit. **-bildend**, *a.* (själs)bildande. **-erähnlich**, *a.* spöklik. **-erbann**, *m.* andebesvärjelse. **-erbanner**, **-erbeschwörer**, *m.* andebesvärjare. **-erbeschwörung**, *f.* andebesvärjelse. **-erbleich**, *a.* dödsblek, spöklik. **-ererscheinung**, *f.* andeuppenbarelse, spökeri, spöke. **-erfurcht**, *f.* spökrädsla. **-erfürst**, *m.* = *Geisterkönig.* **-ergeschichte**, *f.* spökhistoria. **-erhaft**, *a.* ande-, spök-, spöklik, öfvernaturlig. **-erklopfen**, *n.* **-erklopferei**, *f.* andeknackningar. **-erkönig**, *m.* andarnes beherskare; hög, stor ande; konung i andens rike. **-ersehend**, *a.* andeskådande. **-erseher**, *m.* andeskådare. **-erseherei**, *f.* andeskådande. **-erstunde**, *f.* spöktimme. **-erwelt**, *f.* andevärld. **-erwonne**, *f.* saliga andars fröjd, salighet. **-esabwesend**, *a.* frånvarande; tankspridd. **-esabwesenheit**, *f.* tankspriddhet. **-esarbeit**, *f.* tankearbete. **-esaufschwung**, *m.* själslyftning. **-esblitz**, *m.* snilleblixt. **-esentfaltung**, *f.* själsutveckling. **-esflug**, *m.* andens flygt. **-esfreiheit**, *f.* 1. andens, 2. tankens frihet. **-esgabe**, *f.* själsgåfva. **-esgegenwart**, *f.* sinnes-, själsnärvaro. **-esgestörtheit**, *f.* sinnesförvirring. **-esgröfse**, *f.* själsstorhet. **-eskraft**, *f.* andens kraft, intellektuell förmåga. **-eskrank**, *a.* sjuk till själen; sinnesrubbad, svagsint. **-eskrankheit**, *f.* själssjukdom; sinnesrubbning. **-esnahrung**, *f.* näring för anden, själaspis. **-esreicht[h]ūm**, *m.* snillrikhet. **-esrichtung**, *f.* andens, tankens riktning. **-esruhe**, *f.* sinnesro, själsro. **-esschärfe**, *f.* andens, snillets skärpa. **-esschwach**, *a.* sinnessvag. **-esschwäche**, *f.* sinnessvaghet. **-esstärke**, *f.* själsstyrka. **-esstumpf**, *a.* slö till förstånd. **-esstumpfheit**, *f.* slöhet. **-esthätigkeit**, *f.* tankeverksamhet. **-esträge**, *a.* trögtänkt. **-esverwandt**, *a.* andligen besläktad, subst. själsfrände. **-esverwandtschaft**, *f.* själsfrändskap. **-esverwirrt**, *a.* sinnesförvirrad. **-esverwirrung**, *f.* sinnesförvirring. **-eswelt**, *f.* andens värld, den öfversinnliga världen. **-eswerk**, *n.* andlig produkt, literärt alster, snillefoster. **-eszerrüttung**, *f.* sinnesrubbning. **-eszwang**, *m.* andligt tvång. **-ig**, *a.* 1. andlig (mots.: kroppslig), andens, tankens, själs-. *~e Kraft:* själsstyrka, *~e Liebe:* platonisk kärlek, *~e Nahrung:* själaspis. 2. sprithaltig, *~e Getränke:* sprit-, rusdrycker. **-igkeit**, *f.* 1. andlighet, andlig natur. 2. andeväsen, ande. **-leer** = *geistlos.* **-lich**, *a.* 1. andlig (mots.: världslig), t. ex. *~e Lieder.* 2. kyrklig, hörande till kyrkan, t. ex. *~e Güter;* prästerlig, t. ex. *~e Tracht. Minister der ~en Angelegenheiten:* ecklesiastikminister, *ein ~er:* en präst(man), *die ~en:* prästerskapet. **-lichkeit**, *f.* prästerskap. **-los**, *a.* andetom, andefattig. **-losigkeit**, *f.* andetomhet. **-reich**, *a.* snillrik, anderik. **-reichheit**, *f.* snillrikhet. **-voll** = *geistreich.*
Geiz, *-es, 0, m.* girighet, snålhet, gniderі; åtrå,

lystnad. **-drache** = *Geizhals.* **-en,** *sv. itr. h.* vara girig, vara snål, snålas, gnida. *Mit etw.* ~ vara snål på, ytterligt rädd om ngt, *nach etw.* ~ girigt eftersträfva ngt. **-hals,** F **-hammel, -hund,** *m.* girigbuk, snålvarg, gnidare. **-ig,** *a.* girig, snål.

Gelljäge, *-s, 0, n.* oupphörl. jagande, jägtande. **-jämmer,** *-s, 0, n.* ihållande jämmer. **-jäuchze,** *-s. 0, n.* jublande, jubel, lif, gamman. **-jódel,** *-s, 0, n.* jodlande. **-júbel, -júchze** = *Gejauchze.* **-kéife,** *-s, 0, n.* upprepadt trätande, gräl, käx. **-kélcht,** *a.* bot. försedd med (blom)kalk. **-kícher,** *-s, 0, n.* ihållande återhållet skratt. **-kítzel,** *-s, 0, n.* oupphörligt kittlande. **-kläff[e],** *-[e]s, 0, n.* gläfs. **-kläge,** *-s, 0, n.* oupphörligt klagomål, jeremiader. **-klápper,** *-s, 0, n.* klapprande, slammer, skallrande, oväsen. **-klátsch[e],** *-es, 0, n.* **1.** klappande, ihärdig handklappning. **2.** skvaller, käringprat. **-klímper,** *-s, 0, n.* klinkande. **-klínge,** *-s, 0, n.* oupphörligt klingande, pinglande, ringande. **-klíngel,** *-s, 0, n.* ringning, bjällerklang, bingelibång. **-klírr[e],** *-[e]s, 0, n.* klirrande, rassel, skrammel, slammer. **-klópfe,** *-s, 0, n.* fortsatt bultande, hamrande, klappande. **-klúft[e],** *-[e]s, 0, n.* mängd klyftor. **-knárr,** *-[e]s, 0, n.* knarrande. **-knátter,** *-s, 0, n.* knattrande, smattrande. **-knírsch[e],** *-es, 0, n.* knarkande, knarrande, knastrande, gnisslande; tandagnisslan. **-knís̈ter,** *-s. 0, n.* knastrande, sprakande, prassel, frasande. **-kóch,** *-[e]s, 0, n.* kokande, kok. **-kóller,** *-s, 0, n.* **1.** kalkoners kacklande. **2.** kurrande i magen. **3.** rasande, raseri, gräl, vrede. **-kórnt,** *a.* kornig. **-kóse,** *-s, 0, n.* smekande, smekningar. **-krách,** *-[e]s, 0, n.* brak, skräll. **-kráchz[e],** *-es, 0, n.* kraxande. **-krátz,** *-e, n.* affall af metall i sht af guld o. silfver. **-krátz[e],** *-es, 0, n.* krafsande, raspande, skrapande. **-kráusel,** *-s, 0, n.* krusande, krusning. **-kréisch[e],** *-es, 0, n.* gält skrik, gält rop, gallskrik, oljud. **-krítzel,** *-s, 0, n.* klottrande, kråkfötter. **-krós[e],** *-e, n.* **1.** krås (veckad remsa). **2.** krös, tarmkäx. **3.** krås, innanmäte. **-kússe,** *-s, 0, n.* oupphörligt kyssande. **-lách[e],** *-[e]s, 0, n.* skrattande, skratt. **-láchter,** *-, n.* **1.** skrattsalva, skratt. **2.** åtlöje. **-lág[e],** *-e, n.* festligt lag, kalas, dryckeslag, orgie. *Ins* ~ *hinein:* obetänksamt, blindvis, utan urskillning. **-láhrt** m. m. se *gelehrt* m. m. **-láll[e],** *-[e]s, 0, n.* lallande. **-lánde,** *-, n.* **1.** landskap, nejd; terräng. **2.** = följ. **-länder,** *-, n.* **1.** balustrad, ledstång, bröstvärn, skrank, staket. **2.** spalier, gallerverk för slingerväxter. **-lángen,*** *itr. s.* komma, nå. *Etw. an jn* ~ *lassen:* låta ngt komma ngn tillhanda, *zu Ansehen* ~ vinna anseende. **-lángung,** *f.* **-lárm,** *-[e]s, 0, n.* larm, väsen. **-láls,** *-e, n.* o. ✱ *m.* plats att ställa ngt, rum, utrymme, gömsle, vrå. **-lássen,** *a.* lugn, utan lidelse. **-lássenheit,** *f.* lugn, måtta. **-latíne,** *0, f.* gelatin. **-láuf[e],** *-[e]s, 0, n.* beständigt springande, spring. **-láufig,** *a. Etw. ist jm* ~ ngn är hemmastadd i, van vid, förtrogen med ngt, *er spricht* ~ *deutsch* el. *das Deutsche ist ihm* ~ han talar tyska flytande, *eine* ~*e Zunge* el. F *ein* ~*es Mundwerk haben:* vara talför, munvig. **-láufigkeit,** *f.* färdighet; talförhet. *Die* ~ *einer Sache:* den omständigheten att man är hemmastadd i en sak. **-láunt,** *a. Gut, schlecht* ~ *sein:* vara vid godt, dåligt lynne, *wunderlich* ~ *sein:* vara besynnerlig. **-láut[e],** *-e, n.* **1.** *0,* (klock)ringning, (bjäller)klang. **2.** samtliga klockor i ett torn, klockspel; bjällerring.

gelb, *a.* gul. *Das* ~*e [vom Ei]:* gulan. **-e,** *0, f.* **1.** gul färg. **2.** gulsot. **3.** gulockra. **-en,** *sv. tr.* gulfärga, gulmåla. **-erde,** *f.* gulockra. **-gíefser,** *m.* gelbgjutare. **-heit,** *f.* gul färg. **-holz,** *n.* gulholts. **-lich,** *a.* gulaktig. **-reif,** *a.* fullmogen, gul (om säd). **-reife,** *f.* fullständig mognad. **-rot[h],** *a.* rödgul, brandgul. **-scheck[e],** *m.* hvit häst med gula fläckar. **-schnabel,** *m.* **1.** fågelunge. **2.** bild. gröngöling, ungtupp. **-schnäb[e]lig, -schnäb[e]lig,** *a.* **1.** försedd med gul näbb. **2.** utmärkande för en *Gelbschnabel* 2, ungdomlig. **-sucht,** *f.* gulsot. **-süchtig,** *a.* lidande af gulsot. **-wurz[el],** *f.* gurkmeja.

Geld, *-er* men i koll. bem. *0, n.* pengar, mynt. *Bei* ~*e sein:* vara stadd vid kassa, *kleines* ~ småpengar, *wo* ~ *ist, will* ~ *hin:* mer vill mer ha, *öffentliche* ~*er:* offentliga medel. **-adel,** *m.* **1.** adel som köpt sitt adelskap. **2.** penningadel. **-anlage,** *f.* pengars placerande. **-armüt[h],** *f.* brist på pengar. **-ausgabe,** *f.* (penning)utgift. **-begierig,** *a.* sniken. **-beutel,** *m.* penningpung, börs. **-busse,** *f.* (penning)böter. **-einnahme,** *f.* uppbörd. **-einnehmer,** *m.* uppbördsman. **-entschädigung,** *f.* skadestånd i pengar. **-eswërt[h],** *m.* pengars värde. **-geschäft,** *n.* bankaffär. **-gier,** *f.* snikenhet, vinstbegär. **-gierig,** *a.* sniken. **-heirat[h],** *f.* giftermål för pengars skull. **-institut,** *n.* bankinrättning. **-jude,** *m.* penningjude, ockrare. **-kasten,** *m.* kassaskrin. **-katze,** *f.* penningpung af kattskinn. **-kiste,** *f.* kassakista. **-klemme,** *f.* (penning)klämma, knipa. **-mäkler,** *m.* växelmäklare. **-mann, -mensch,** *m.* penningkarl. **-posten,** *m.* (penning)post. **-sache,** *f.* penningfråga. **-schneider,** *m.* präjare, bedragare. **-schneiderei,** *f.* präjeri, bedrägeri. **-schrank,** *m.* kassaskåp. **-sendung,** *f.* penningsändning, värdeförsändelse. **-sorte,** *f.* myntsort. **-spende,** *f.* penninggåfva. **-spind,** *m.* o. *n.* kassaskåp. **-stolz,** I. *a.* penningdryg. II. *m.* penningdryghet. **-stück,** *n.* mynt, penning. **-sucht,** *f.* snikenhet. **-süchtig,** *a.* sniken. **-tasche,** *f.* plånbok. **-umlauf, -verkehr,** *m.* penningomsättning. **-wechsel,** *m.* växelkontor, växelbank. **-wechsler,** *m.*

växlare. **-wesen,** *n.* penningväsen, finanser. **-wucher,** *m.* ocker. **-wucherer,** *m.* ockrare. **-zeichen,** *n.* mynttecken, sedel. **-zins,** *m.* ränta, räntefot.

Gelée, *-s, m. o. n.*, **-[e]n,** *f.* gelé.

gelégen, *a.* **1.** liggande, belägen. **2.** läglig, lämplig. **3.** *Mir ist daran ∼, daſs:* det är af vigt för mig, jag skulle gärna se, att, *daran ist mir nichts ∼* det bryr jag mig ej om. **-heit,** *f.* **1.** tillfälle. *∼ macht Diebe:* tillfället gör tjufven. **2.** beskaffenhet. *Nach ∼ der Umstände:* efter omständigheterna. **3.** (transport)lägenhet. **4.** lägenhet (lokalitet). *Alle ∼en eines Hauses wissen:* känna till alla vinklar och vrår i ett hus. **5.** afträde. **-heitlich** = *gelegentlich.* **-heitsdichter,** *m.* tillfällighetspoet. **-heitserfolg,** *m.* framgång på grund af gynnsamma omständigheter. **-heitsgedicht,** *n.* tillfällighetsdikt. **-heitsmacher(in),** *m.* (*f.*) kopplare (-erska). **-tlich, I.** *a.* tillfällig. **II.** *adv.* vid (lämpligt) tillfälle, tillfälligtvis. **III.** *prep.* med gen. med anledning af.

geléhrlig, *a.* läraktig. **-igkeit,** *f.* läraktighet. **-sām,** *a.* läraktig. **-samkeit,** *f.* **1.** lärdom, kunskaper, insigter. **2.** vetenskap.

geléhrt, *a.* lärd. *Ein ∼er:* en lärd, en vetenskapsman, *es ist noch kein ∼er vom Himmel gefallen:* ingen är född mästare. **-enbildung,** *f.* lärd, vetenskaplig bildning. **-endünkel,** *m.* lärdomshögfärd. **-enschaft,** *f.* **1.** samtliga vetenskapsmän. **2.** egenskap att vara lärd, lärdom. **-enschule,** *f.* lärdomsskola. **-enstand,** *m.* lärdt stånd, vetenskapsmän. **-ent[h]ūm,** *n.* = *Gelehrtenschaft.* **-enwesen,** *n.* lärd bildning, vetenskaper, vetenskapsmän. **-enzunft,** *f.* vetenskapsmän, lärdt skrå. **-heit,** *f.* lärdom.

Geléis[l]er, *-s, 0, n.* **1.** positivspel; bild. entonigt rabblande. *Immer das alte ∼* ständigt samma låt, samma gamla trall. **2.** söl. **-s[e],** *-e, n.* (hjul)spår, järnvägsspår. *Im alten ∼e bleiben:* förblifva vid det gamla, *etw. wieder ins ∼ bringen:* åter bringa ngt i ordning, hjälpa ngt in i dess gamla hjulspår, *aus dem ∼ kommen:* urspåra; bild. komma ifrån den gamla ordningen.

Geléit, *-e, n.* **1.** ledsagande, eskort, konvoj. *Jm das ∼ geben:* ledsaga, följa ngn. **2.** följe, betäckning. *Freies ∼* läjd, fri passage. **-en,*** *tr.* ledsaga, följa, eskortera. **-er,** *-, m.* ledsagare, pl. följe, eskort. **-erin,** *-nen, f.* ledsagerska. **-sbrief,** *m.* **1.** läjdebref. **2.** fraktsedel, konnossement. **-sfrei,** *a.* fri från skyldigheten att ledsaga resande. **-smann** = *Geleiter.* **-sschein, -szettel** = *Geleitsbrief.*

Gelénk, I. *-e, n.* led. *Aus dem ∼e sein:* vara ur led; bild. *keine ∼e haben:* vara orörlig, klumpig, stel. **II.** *a.* = *gelenkig 2.* **-band,** *-er* †, *n.* gångjärn, med. ledligament. **-bruch,** *m.* ledbrott. **-ig,** *a.* **1.** försedd med leder, ledad. **2.** böjlig, smidig, vig; bild. medgörlig. **-igkeit,** *f.* böjlighet, smidighet; bild. medgörlighet.

Gellérn[e], *-[e]s, 0, n.* pluggande. **-lése,** *-s, 0, n.* förakti. oupphörligt läsande. **-léucht[e],** *-[e]s, 0, n.* upplysning, ljus. **-líchter,** *-, n.* förakti. sällskap, patrask, pack, slödder. **-líebte(r),** (adj. böjn.) *m. o. f.* älskade, fästman, fästmö. **-línd[e],** *a.* mild, sakta, lindrig, len. *∼ere Saiten aufziehen:* taga skeden i vackra handen. **-líndheit, -líndigkeit,** *f.* mildhet, lindrighet, lenhet, saktmod. **-língen,*** **I.** *st. itr. s.* lyckas. **II.** *-s, 0, n.* lycka, framgång, lycklig utgång. Jfr *gelungen.* **-lippt,** *a.* försedd med läppar. **-líspel,** *-s, 0, n.* thällande hviskning; läspande.

gell, *a.* gäll. **-en,** *sv. itr. h.* ljuda gält, skalla. *∼d:* gäll.

gellóben,* *tr.* högtidligt lofva. *Sich* (dat.) *∼ zu:* föresätta sig att, *das gelobte Land:* det förlofvade landet. **-lōbni[ſ]s** (afv. med kort ö), **-se,** *n.* högtidligt löfte. **-lóck[e],** *-[e]s, 0, n.* **1.** upprepadt lockande, lock. **2.** lockpipa. **3.** härets läggande i lockar. **-lóder,** *-s, 0, n.* lågande, låga. **-lōt[h]e,** *-s, 0, n.* lödning.

gelt, I. *itj.* i början af en sats ugf. månne ej, tycker du ej el. dyl.; i slutet af en sats: eller hur? **II.** *a.* gall, icke drägtig, icke mjölkande. **-e,** *-n, f.* bytta. **-en, a)** *st.* **I.** *itr. h.* **1.** gälla, a) vara erkänd. *Für* el. *als etw. ∼* gälla, anses för el. som ngt, gå för ngt, *von jm ∼* gälla om ngn; b) hafva anseende, t. ex. *er gilt etw.:* han är en ansedd person, *viel bei jm ∼* stå högt i anseende, i gunst hos ngn, *der Prophet gilt nicht in seinem Vaterlande:* ingen är profet i sitt eget land; c) kosta, t. ex. *die Ware gilt eine Mark. Etw. gilt hoch:* ngt är dyrt, står högt i pris; d) afse, t. ex. *diese Bemerkung gilt dir.* **2.** särskilda fall. *Was gilt die Wette?* hvad skall vi slå vad om att så är? *das lass' ich ∼* det låter höra sig; i spel el. lek: *das gilt nicht:* det gillas ej; *das gilt mir gleich:* det gör mig detsamma; *etw. gilt vor jm:* ngt vinner ngns bifall. **II.** *opers. Es gilt:* a) det gäller, t. ex. *es gilt dein Leben* el. *dir das Leben;* b) *es gilt einen Versuch:* det kommer an på ett försök; c) *hier gilt es Mut:* här fordras mod; d) nu gäller det; e) nå ja, låt gå; f) välan! topp! **b)** *sv. tr.* kastrera. **-ung,** *f.* betydelse, t. ex. *eines Wortes,* värde, t. ex. *einer Münze,* mus. *einer Note,* kvantitet, t. ex. *einer Silbe. In* el. *zur ∼ bringen:* göra gällande, *sich* (dat.) *∼ verschaffen:* förskaffa sig anseende, *dem Gesetze ∼ verschaffen:* göra lagen åtlydd, *aufser ∼ sein:* ej gälla längre. **-ungsbereich,** *m. o. n.* **-ungsgebiet,** *n. ∼ einer Verordnung:* område inom hvilket en förordning har gällande kraft. **-ungslos,** *a.* värdelös.

Gellübde, *-, n.* högtidligt löfte. *Ein ∼ ablegen*

el. *thun:* göra ett löfte. **-lúmpe,** *-s, 0, n.* lumpor. **-lúngen,** *a.* F lyckad, präktig, förträfflig, komisk, rolig. **-lúst,** *-e, n.* lust, begär, lystnad. **-lústen,*** *itr. h. Ich gelüste* el. *ich lasse mich* el. ✻ *mir nach etw.* ∼, el. vanl. opers.: *es gelüstet mich* el. ✻ *mir etw.* el. *nach etw.* el. *einer* (gen.) *Sache:* jag önskar, åtrår ngt, har begär till, efter ngt. **-lústig,** *a.* fyld af lustar, lysten, sinnlig. **-mách, I.** *a.,* vanl. *adv.* sakta, i sakta mak, långsam, så småningom, lugn. **II.** *-er* †, *n.* gemak, rum. **-mách[e],** *-e, n.* uselt arbete, fusk, fuskverk. **-máchlich,** *a.* **1.** = *gemach I.* **2.** behaglig, bekväm, maklig. **-máchlichkeit,** *f.* bekvämlighet, maklighet. *Etw. nach seiner* ∼ *thun:* göra ngt efter behag. **-máchtheit,** *f.* förkonstling, tillkonstling. **-máhl,** *-e, m.* o. *n.* gemål, make, *n.* äfv. maka. *Ihr Herr* ∼ eder man. **-máhlin,** *-nen, f.* gemål, maka. **-máhnen,*** *tr.* **1.** *Jn an etw.* (ack.) ∼ påminna ngn om ngt. **2.** äfv. ✻ *itr. h. Etw. gemahnt jn* el. ✻ *jm so und so:* ngt förefaller ngn så eller så. **-máhnel,** *-s, 0, n.* upprepadt småaktigt kritiserande, häcklande. **-málde,** *-, n.* målning, målad tafla, målad duk. **-márkung,** *f.* gräns, mark, område. **-máſs, I.** *a., adv.* o. *prep.* med dat. öfverensstämmande med, i enlighet med, enligt. **II.** *-e, n.* mått, mål. **-máſsheit,** *f.* öfverensstämmelse, enlighet. *In* ∼ *Ihres Befehles:* i enlighet med, enligt eder befallning. **-máuer,** *-, n.* murverk, murar. **-mécker,** *-s, 0, n.* bräkande.

geméin, *a.* **1.** allmän, t. ex. *auf* ∼*e Kosten:* på allmän bekostnad. *Ausdruck des* ∼*en Lebens:* hvardagligt, ur det dagliga talet hämtadt uttryck. **2.** gemensam. **3.** vanlig, t. ex. ∼*es Jahr:* vanligt år (mots. skottår), ∼*er Tag:* söckendag, ∼*e Ausgaben:* löpande utgifter. **4.** profan, t. ex. *das* ∼*e Griechisch:* profangrekiskan. **5.** gemen, t. ex. *der* ∼*e Mann* el. *das* ∼*e Volk:* gemene man. *Ein* ∼*er* [*Soldat*]*:* en simpel soldat, *sich mit jm* ∼ *machen:* a) nedlåtet umgås med ngn, b) förnedra sig, blottställa sitt anseende genom sitt umgänge med ngn. **6.** gemen, nedrig, låg, simpel. **-acker, -anger,** *m.* allmänning.

Geméinde, *-n, f.* församling, socken, kommun. *Städtische* ∼ stadsförsamling, *die christliche* ∼ kristna församlingen, kristna kyrkan. **-acker,** *m.* allmänning. **-angelegenheit,** *f.* kommunal angelägenhet. **-ausſchuſs,** *m.* kommunalråd. **-glied,** *n.* församlingsmedlem. **-haus,** *n.* sockenstuga. **-kirchenrat[h],** *m.* **1.** kyrkoråd. **2.** medlem af kyrkoråd. **-ordnung,** *f.* kommunalförfattning. **-rat[h],** *m.* **1.** kommunalråd. **2.** medlem af kommunalråd. **-sache,** *f.* = *Gemeindeangelegenheit.* **-schule,** *f.* folkskola. **-vertreter,** *m.* sockenombud. **-vorſteher,** *m.* kommunalordförande. **-weiſe,** *adv.* sockenvis.

Geméin||e, *-n, f.* teolog. församling, kyrka. **-faſslich,** *a.* allmänfattlig, populär. **-faſslichkeit,** *f.* allmänfattlighet. **-geiſt,** *m.* **1.** allmänanda. **2.** sinne för det allmänna (bästa). **-gültig,** *a.* allmängiltig. **-gut,** *n.* offentligt, allmänt, gemensamt gods. *Eine Wissenschaft zum* ∼*e machen:* popularisera en vetenskap. **-heit,** *f.* gemenhet, låghet. **-hin,** *adv.* i allmänhet, vanligen. **-iglich,** *adv.* gemenligen. **-kundig,** *a.* allmänt bekant. **-nützig,** *a.* allmännyttig. **-platz,** *m.* allmängiltig sats, utnött fras. **-säm,** *a.* gemensam. **-samkeit,** *f.* gemensamhet. **-schädlich,** *a.* skadlig för det allmänna el. för allmänheten. **-schaft,** *f.* **1.** gemenskap, gemensamhet. **2.** förbindelse, samband. **-schaftlich,** *a.* gemensam. **-schaftlichkeit,** *f.* gemensamhet, gemenskap, öfverensstämmelse. **-sinn** = *Gemeingeist.* **-spruch** = *Gemeinplatz.* **-trift,** *f.* betesallmänning. **-verderblich,** *a.* fördärflig för det allmänna el. för allmänheten. **-verständlich(keit)** = *Gemeinfaſslich(keit).* **-weide** = *Gemeintrift.* **-wesen,** *n.* det allmänna, stat. **-wohl,** *n. Das* ∼ det allmänna bästa.

Ge||ménge, *-, n.* blandning. **-méngsel,** *-, n.* dälig blandning, röra, mischmasch. **-mérk,** *-e, n.* märke, kännetecken. **-méssen,** *a.* noga bestämd, fast; passande, afmätt, högtidlig. **-méssenheit,** *f.* bestämdhet, fasthet; afmätt sätt, högtidlighet. **-méssentlich,** *adv.* bestämdt, säkert; passande, högtidligt. **-métzel,** *-, n.* nedsablande, blodbad, massaker. **-mísch,** *-e, n.* blandning, röra.

Gemme, *-n, f.* gem.

Gemórde, *-s, 0, n.* mördande, blodbad.

Gemse, *-n, f.* stenget, gems. **-nhaft,** *a.* stengetsartad. **-njäger, -nsteiger,** *m.* stengetsjägare.

Ge||múnd[e], *-e, n.* (flod)mynning. **-múnkel,** *-s, 0, n.* mumlande, hviskande, glunkande. **-múrmel,** *-s, 0, n.* sakta sorl, porlande. **-múrr[e],** *-[e]s, 0, n.* morrande, knotande.

Gemüs[e], *-e, n.* grönsaker. **-egarten,** *m.* köksträdgård. **-egärtner,** *m.* trädgårdsmästare som odlar grönsaker. **-emarkt,** *m.* marknad, torg för grönsaker, trädgårdstorg. **-esuppe,** *f.* grönsoppa.

Gemüt[h], *-er, n.* sinnelag, sinne, lynne, själ, hjärta. *Jm etw. zu* ∼*e führen:* föra ngn ngt till sinnes, påminna ngn om ngt, *sich* (dat.) *etw. zu* ∼*e führen* el. *ziehen:* a) behjärta ngt, b) F intaga, förtära ngt, *gut von* ∼ *sein* el. *ein gutes* ∼ *haben:* hafva ett godt hjärta, *die* ∼*er:* sinnena. **-lich,** *a.* **1.** gemytlig, godmodig, treflig, hemtreflig. **2.** ✻ sinnes-, själs-, känslig, sentimental. **-lichkeit,** *f.* **1.** gemytlighet, godmodighet, trefflighet, trefligt sätt. **2.** ✻ känslighet. **-los,** *a.* känslolös, kall. **-losigkeit,** *f.* känslolöshet, köld. **-reich,** *a.* känslig. **-särt,** *f.* sinnelag. **-saufregung,** *f.* sinnesrörelse. **-sbewegung,** *f.*

sinnesrörelse. **-serschütterung,** *f.* själsskakning. **-skrank,** *a.* sinnessjuk. **-krankheit,** *f.* sinnessjukdom. **-sleben,** *n.* själslif. **-sneigung,** *f.* böjelse. **-sregung,** *f.* sinnesrörelse. **-sruhe,** *f.* sinnesro. **-sstärke,** *f.* själsstyrka. **-sstimmung, -sverfassung,** *f.* stämning, sinnesförfattning. **-szustand,** *m.* själstillstånd. **-voll,** *a.* känslig.

gen, *prep.* med ack. mot, t. ex. ~ *Himmel:* upp mot himlen, ~ *Norden:* mot norr.

Ge‖någe, *-s, 0, n.* gnagande. **-nåh[e],** *-[e]s, 0, n.* syende, snörpande. **-nánt,** *a.* genant, obehaglig. **-nåschig,** *a.* fallen för sötsaker o. försökande att på olofligt sätt komma åt dem. **-nåsel,** *-s, 0, n.* uttal genom näsan. **-náu,** *a.* noggrann, noga, precis, alldeles; väl, grundlig, utförlig, samvetsgrann; lagom, passande, knapp, sparsam. *Etw.* ~ *nehmen:* vara noga, nogräknad med ngt, ~ *genommen:* strängt taget, ~*e Bekannte:* goda vänner, *zu* ~ *anliegen:* sitta åt för hårdt, vara för trång. **-náuigkeit,** *f.* noggrannhet, sorgfällighet, punktlighet, regelbundenhet; sparsamhet.

Gendárm, *-en, m.* gendarm.

Ge‖néck[e], *-[e]s, 0, n.* oupphörligt retande, förargande, gnabb. **-néhm,** *a.* angenäm, välkommen, behaglig, passande, lämplig. *Ihm ist alles* ~ han går in på allt. **-néhmigen,*** *tr.* gå in på, tillstädja, gilla, bevilja, bifalla, stadfästa; hand. akceptera. **-néhmigung,** *f.* gillande, bifall, tillåtelse, stadfästelse, sanktion, akcept. **-néigt,** *a.* 1. sluttande, lutande. 2. böjd, benägen, *zu etw.:* för ngt. 3. välvillig, gunstig, benägen. **-néigtheit,** *f.* 1. lutning, sluttning. 2. böjelse, benägenhet. 3. välvilja, ynnest.

Generál, *-e* [†], *m.* general. **-amnestie,** *f.* allmän amnesti. **-át,** *-e, n.* generalsvärdighet. **-befehl,** *m.* generalorder. **-in,** *-nen, f.* generalska. **-intendant,** *m.* öfverintendent. **-isíeren,** *sv. tr.* generalisera, förallmänliga. **-íssimus,** *-,* - el. *..mi, m.* generalissimus, öfverbefälhafvare. **-itåt,** *-en, f.* 1. allmänhet. 2. samtliga generaler, generalsgraden. **-nenner,** *m.* mat. gemensam nämnare. *Brüche unter den* ~ *bringen:* göra bråk liknämniga. **-probe,** *f.* generalrepetition. **-schaft,** *f.* 1. generalsvärdighet. 2. = *Generalität* 2. **-sturm,** *m.* allmän stormning.

Ge‖neratión, *-en, f.* 1. alstring, fortplantning. 2. generation, slägte. **-neréll,** *a.* generell, allmän, allmängiltig. **-nérisch,** *a.* generisk, slägt-. **-nésen,** *st. itr. s.* 1. tillfriskna. 2. *Eines Kindes* ~ få, nedkomma med ett barn. **-nésung,** *f.* tillfrisknande. *Zur* ~*!* väl bekomme! **-néufs,** föråldr. ipr. = *genie‖fs.* **-néufst,** föråldr. = *genie‖fst.* **-néver,** *-, m.* genever(bränvin). **-niál,** *a.* snillrik, kvick, genialisk. **-nialität,** *0, f.* snillrikhet. **-nick,** *-e, n.* 1. nacke. 2. oupphörligt nickande. **-nickfänger,** *m.* jagtknif.

Genie, *-s, n.* snille. **-corps,** *n.* genikår, ingeniörkår. **-direktor,** *m.* chef för genikåren. **-mensch,** *m.* snillrik människa, snille. **-offizier,** *m.* officer vid genikåren, fortifikationsofficer. **-ren,** *sv.* I. *t-.* genera, besvära, falla besvärlig. II. *rfl.* genera sig, vara besvärad.

genie‖fs‖bár, *a.* njutbar. F *er ist nicht* ~ han är odräglig. **-barkeit,** *f.* njutbarhet. **-en,*** *st. tr.,* i högtidl. stil äfv. *itr. h.* med gen. 1. förtära. 2. njuta, åtnjuta, få. **-lich,** *a.* 1. njutbar. 2. behaglig, angenäm, förtjusande. 3. gagnande, fördelaktig. **-ling,** *-e, m.* njutningslysten människa.

Genie‖streich, *m.* snilledrag. **-truppe,** *f.* genitrupp. **-waffe,** *f.* genikår, genitrupper. **-wesen,** *n.* fortifikation.

Ge‖nípe, *-s, 0, n.* läppjande. **-níst[e],** *-e, n.* 1. *0,* upprepadt byggande (om fåglar). 2. fågelbo, näste. 3. fågelkull, ungar i boet. 4. snår, ris, bråte. **-níste,** *-n, f.* ginst (Genista).

Genius, *-, ..ien, m.* genius, skyddsande.

Genófs, Genóss‖e, *-en, m.* kamrat. **-enschaft,** *f.* 1. kamratskap. 2. förening, sällskap, samfund, bolag, brödraskap. **-enschafter,** *-, m.* medlem af en *Genossenschaft.* **-enschaftlich,** *a.* tillhörande, rörande en *Genossenschaft.* **-in,** *-nen, f.* kvinnlig kamrat.

Genre, *-s, n.* art, slag.

Gentílname[n], *m.* slägtnamn.

Genués‖er, I. *-, m.* genuesare. II. *a.* genuesisk. **-erin,** *-nen, f.* genuesiska. **-isch,** *a.* genuesisk.

genúg (äfv. med kort **u**), *adv.* nog, tillräckligt. ~ *Wein* el. ✻ ~ *des Weins* el. ock *Wein* ~ el. ✻ *des Weins* ~ nog med vin, ~ *Gutes* el. *Gutes* ~ tillräckligt mycket godt, *der hat* ~ han har fått nog, så mycket han tål, *an etw.* (dat.) ~ *haben:* hafva fått nog af, vara tillfreds med el. trött på ngt.

Genúg‖le, *0, f.,* ✻ *-s, 0, n.* 1. tillräcklighet. *Zur* ~ tillräckligt. 2. *Seinem Zwecke, dem Gesetze* ~ *thun* el. *leisten:* uppfylla sitt ändamål, lagens fordringar, *jm* ~ *thun:* tillfredsställa ngn, *du sollst dein* ~ *haben:* du skall bli nöjd, skall få ditt lystmäte. **-en,*** *itr. h.* 1. vara tillräcklig, förslå; uppfylla, motsvara. ~*d:* tillräcklig, tillfredsställande. 2. *Sich* (dat.) *etw.* el. *an etw.* (dat.) ~ *lassen:* gifva sig tillfreds, vara nöjd med ngt. **-lich,** *a.* 1. nog, tillfredsställande. 2. nöjd, tillfreds. 3. förnöjsam. **-lichkeit,** *f.* 1. tillräcklighet. 2. tillfredsställelse. 3. förnöjsamhet.

genúgsam, *a.* tillräcklig, nog.

genúg‖sam, *a.* förnöjsam, nöjd med litet. **-samkeit,** *f.* förnöjsamhet.

genúg‖thuend, *a.* tillfredsställande. **-thun,** *itr. h. Jm* ~ gifva ngn upprättelse. **-thuung,** *f.* 1. tillfredsställelse. 2. upprättelse.

Genúfs, *-e* †, *m.* njutning. **-fähig,** *a.* i stånd att njuta. **-fähigkeit,** *f.* förmåga att njuta.

-los, *a.* ej innebärande ngn njutning, fadd. **-mensch**, *m.* njutningslysten människa. **-mittel**, *n.* njutningsmedel, födoämne. **-reich**, *a.* njutningsrik. **-sucht**, *f.* njutningslystnad. **-süchtig**, *a.* njutningslysten.

Geograph, *-en, m.* geograf. **-ie**, **-[e]n**, *f.* geografi. **-isch**, *a.* geografisk.

geöhrt, **geõhrt**, *a.* försedd med öra el. öron, med handtag, med (nåls)öga el. ögon.

Geologie, *-en, m.* geolog. **-logie**, *-[e]n, f.* geologi. **-logisch**, *a.* geologisk. **-meter**, *-, m.* 1. geometer, matematiker. 2. landtmätare. **-metrie**, *-[e]n, f.* geometri. **-metrisch**, *a.* 1. geometrisk. 2. landtmätar-.

Georgel, *-s, 0, n.* tjållande orgelspel. **-orgine**, *-n, f.* dalia, georgin. **-päartheit**, *f.* ordning parvis, förekomst parvis, tvillingsbildning. **-päck**, *-e, n.* packning, bagage, resgods. **-päckannahme**, **-päckaufnahme**, *f.* inlemning af resgods. **-päckausgabe**, *f.* utlemning af resgods. **-päckschein**, *m.* (resgods)pollett. **-päckträger**, *m.* stadsbud. **-päuke**, *-s, 0, n.* 1. slående på puka. 2. stud. fäktande, duellerande. **-pfeif[e]**, *-[e]s, 0, n.* pipande, hvisslande. **-pflögenheit**, *f.* häftvunnen sed, bruk. **-pfusch[e]**, *-es, 0, n.* fusk. **-piep[e]**, *-[e]s, 0, n.* pipande. **-plack[e]**, *-[e]s, 0, n.* F plågeri, plåga, vedermöda, släp. **-plänkel**, *-s, 0, n.* förpostfäktning. **-plapper**, *-s, 0, n.* pladdrande, pladder. **-plärr[e]**, *-[e]s, 0, n.* sladder, pladder. **-plätscher**, *-s, 0, n.* plaskande. **-pläuder**, *-s, 0, n.* samspråk, prat, skvaller. **-pöch[e]**, *-[e]s, 0, n.* 1. bultande, hamrande, klappande, knackande. 2. pockande, trots. **-pölter**, *-s, 0, n.* buller, oväsen. **-präg[e]**, *-e, n.* 1. prägling. 2. prägel, stämpel. **-präh[e]**, *-[e]s, 0, n.* upprepadt prål. **-präng[e]**, *-[e]s, 0, n.* prunk, pomp, stål, prål, prakt. **-prässel**, *-s, 0, n.* prasslande, sprakande, smattrande. **-prickel**, *-s, 0, n.* stickning i huden. **-püff[e]**, *-[e]s, 0, n.* 1. puffande. 2. knallande med skjutgevär. **-quäk[e]**, *-[e]s, 0, n.* kväkande. **-quäl[e]**, *-[e]s, 0, n.* 1. plågeri. 2. käx. **-quisk[e]**, *-[e]s, 0, n.* pipande, skrikande.

Ger, *-e, m.* o. *n.* kastspjut.

gerad||e, I. *a.* 1. rak, rät. ~ *machen:* **räta ut**, *in gerader Linie von jm herstammen:* i rätt nedstigande led härstamma från ngn, *in ~m Widerspruche sein* el. *stehen:* stå i rak, i skarp motsats, ~ *gegenüber:* midt emot. 2. rättfram, öppen, ärlig, utan omsvep, rent ut. *Sagen wir es ~ heraus!* för att tala rent ut, för att gå rakt på sak. 3. jämn, t. ex. *zwei ist eine ~ Zahl.* 4. precis, på slaget, t. ex. ~ *um fünf Uhr;* just, t. ex. *er war ~ eingeschlafen, er ist nicht ~ mein Freund;* alldeles, t. ex. *das kommt mir ~ so vor wie;* ~ *das* el. *das ~ Gegenteil:* raka motsatsen, *heute ist es ~ ein Jahr:* i dag är det jämt ett år, *nun sollst du es ~ nicht haben:* nu får du det rakt inte. 5. se *nachgerade.* II. *-n, f.* 1. = *Geradheit 1.* 2. rät linie. **-[e]án**, *adv.* ~ *kommen:* komma alldeles rätt, rakt på målet. **-[e]áus**, *adv.* rakt fram, rätt ut; bild. öppet, uppriktigt. **-[e]halter**, *m.* ställning för att hålla kroppen rak. **-[e]hín**, *adv.* rättframt, utan omsvep. **-eswégs**, *adv.* raka vägen, bild. = *geradezu.* **-[e]über**, *adv.* midt emot. **-[e]wég**, *adv.* utan omsvep. **-ewóhl** se *Geratewohl.* **-ezú**, *adv.* rätt på sak, utan omsvep. **-flügelig**, *a.* zool. rätvingad. **-heit**, *f.* 1. rakhet, rätlinighet. 2. rättframhet, rättskaffenhet, öppenhet. **-linig**, *a.* rätlinig. **-nasig**, *a.* som har rak näsa. **-richten**, *n.* **-richtung**, *f.* rätande, rätning. **-sinn**, *m.* rättframhet, öppenhet, uppriktighet. **-sinnig**, *a.* rättfram, öppen, uppriktig. **-wink[e]lig**, *a.* rätvinklig.

Ger||ránk[e], *-[e]s, 0, n.* 1. slingrande. 2. rankor. **-ráse**, *-s, 0, n.* raseri, rasande. **-rássel**, *-s, 0, n.* rasslande, rassel. **-rät[h]**, *-e, n.* 1. husgerådssak, kärl; servis. 2. redskap, verktyg, material, attiralj. **-rät[h]aufseher**, *m.* materialförvaltare. **-rát[h]en**, I.* *itr.s.* 1. råka, komma. *An jn ~* råka, stöta på ngn, *an einander ~* råka ihop, i handgemäng; *auf den Einfall, den Gedanken ~* få det infallet, den tanken, *auf den Grund ~* råka, sätta på grund; *aufser sich ~* blifva utom sig; *in Angst ~* blifva ängslig, gripas af ångest, *in Brand ~* fatta eld, *sich* (dat. rpr.) *in die Haare ~* råka i lufven på hvarandra, *in js Hände ~* falla i händerna på ngn, *in Hitze ~* blifva varm, uppbragt, *in Schulden ~* blifva skuldsatt, *in Schweifs ~* komma i svettning, *in Streit ~* blifva osams, *in Wut* el. *Zorn ~* blifva uppbragt; *das Schiff geriet durch den Sturm nach Schottland:* skeppet drefs af stormen till Skottland; *wenn er über die Bücher gerät:* när han får fatt i böckerna; *unter die Feinde ~* komma i fiendens våld, råka i fångenskap. 2. lända, t. ex. *etw. gerät jm zum Ärgernis:* ngt länder, blir till förargelse för ngn, *zum Tode:* blir ngns död. 3. utfalla, lyckas. *Wohl ~* arta sig väl, *schlecht ~* vanartas; part. perf.: *wohl ~e Kinder:* välartade barn, *schlecht ~* vanartig. II. *a.* 1. se *I, 3.* 2. rådlig, lämplig. **-rat[h]ewóhl**, *n. Aufs ~* på vinst och förlust, på försök, på måfå. **-rät[h]holz**, *n.* trä, virke, lämpligt att bearbetas till allehanda redskap. **-rät[h]kammer**, *f.* materialbod. **-rät[h]kasten**, *m.* verktygslåda. **-rät[h]schaft**, *f.* = *Gerät.* **-rät[h]turnen**, *n.* **-rät[h]übungen**, *pl.* redskapsgymnastik, -öfningar (mots. fristående). **-ráuf[e]**, *-[e]s, 0, n.* slagsmål. **-ráum**, *a.* 1. rymlig. *Die ~e See:* öppna sjön. 2. *Eine ~e Zeit:* en lång tidsrymd. *Vor ~en Jahren:* för många år sen. **-ráumig**, *a.* rymlig. ~ *wohnen:* ha en rymlig bostad. **-räumigkeit**, *f.* utrymme, rum. **-ráune**, *-s, 0, n.* hviskande, hviskning.

Geräusch, *-e, n.* oregelbundet ljud, buller, brus, sorl, oväsen. **-los,** *a.* tyst, utan buller, ljudlös. **-losigkeit,** *f.* tysthet, lugn. **-macher,** *m.* en som gör väsen (af sig). **-voll,** *a.* väsnande, bullrande, sorlande.

Geräusper, *-s, 0, n.* harklande, harkling.

gerb‖en, *sv. tr.* **1.** garfva hudar. F *jm den Bukkel* el. *das Fell* el. *die Haut* ~ el. *jn* ~ prygla, klå ngn. **2.** se *gärben.* **-er, -,** *m.* garfvare. **-eréi,** *-en, f.* garfveri. **-haus,** *n.* garfveri. **-säure,** *f.* garfsyra. **-stoff,** *m.* garfämne. **-ung,** *f.* garfning.

gerécht, *a.* **1.** rättvis, rättmätig, laglig. *Jm* ~ *werden:* göra ngn rättvisa. **2.** passande. *In alle[n] Sättel[n]* ~ *sein:* passa öfverallt. **3.** hemmastadd, bevandrad. **4.** angenäm, behaglig. **-igkeit,** *f.* **1.** rättvisa. **2.** rättmätighet. **3.** rättfärdighet. **4.** rättighet, (yrkes)privilegium. **-igkeitsliebe,** *f.* rättskänsla, rättsinnighet. **-igkeitsliebend,** *a.* rättsälskande. **-säme, -n,** *f.* = *Gerechtigkeit 4.*

Ge‖réde, *-s, 0, n.* prat, pladder. *Sich ins* ~ *bringen:* låta tala om sig. **-régne,** *-s, 0, n.* oupphörligt regnande. **-réibe,** *-s, 0, n.* oupphörligt rifvande. **-réichen,*** *itr. h.* lända, t. ex. *etw. gereicht jm zur Ehre.* **-réim[e],** *-e,* **-réimsel,** *-, n.* rimsmideri. **-réiß[e],** *-es, 0, n.* rifvande, slitande. *Es ist ein förmliches* ~ *um ihn:* man riktigt slåss om honom. **-réiztheit,** *f.* uppretad, upprörd sinnesstämning. **-rénne,** *-s, 0, n.* F spring, ränn. **-réuen,*** *tr.* vanl. opers. *Etw. gereut mich* el. *es gereut mich einer* (gen.) *Sache:* jag ångrar ngt, *sich eine Sache* ~ *lassen:* ångra ngt. **-richt,** *-e, n.* **1.** domstol, rätt. *Jn vor* ~ *fordern* el. *laden:* kalla ngn inför rätta, *jn beim* ~*e verklagen:* väcka åtal mot ngn. **2.** tingshus, rådhus, tingssal. **3.** domstolssession, ting, rättegång, dom. ~ *halten:* sitta ting, ~ *halten* el. *zu* ~[e] *sitzen über jn:* sitta till doms öfver ngn, *mit jm ins* ~ *gehen:* gå till doms med ngn. **4.** befogenhet till lagskipning. **5.** domsaga. **6.** (mat)rätt. **-richtlich,** *a.* rättslig, laglig. *Jn* ~ *verfolgen:* vidtaga laga åtgärder mot ngn, ~*e Medizin:* rättsmedicin.

Gerichts‖amt, *n.* tingshus. **-barkeit,** *f.* lagskipning, domvärjo, domsaga. **-beamte(r),** *m.* juridisk ämbetsman, lagkarl, domare, rådman. **-behörde,** *f.* = *Gericht 1.* **-bescheid, -beschluß,** *m.* domslut, dom. **-bezirk,** *m.* domsaga. **-bote,** *m.* rättstjänare, vaktmästare. **-buch,** *n.* domstolsprotokoll. **-diener** = *Gerichtsbote.* **-feier,** *f.* **-ferien,** *pl.* rättegångsferier. **-folge,** *f.* rättegångsordning. **-gebäude,** *n.* domstols lokal, tingshus, rådhus. **-gebühren,** *pl.* rättegångssportler. **-halter,** *m.* domhafvande, domare. **-handel,** *m.* rättegångssak, mål, process. **-haus** = *Gerichtsgebäude.* **-herr,** *m.* herre, ägare, husbonde med domsrätt. **-herrschaft,** *f.* domsrätt. **-hof,** *m.* domstol. **-kosten,** *pl.* rättegångskostnader. **-ordnung,** *f.* rättegångsordning. **-person,** *f.* = *Gerichtsbeamter.* **-personal,** *n.* domstolspersonal, domarekår. **-pflege,** *f.* lagskipning. **-rat[h],** *m.* justitieråd. **-saal,** *m.* domsal, tingssal. **-sache,** *f.* = *Gerichtshandel.* **-schöppe,** *m.* bisittare, rådman, nämdeman. **-schreiber,** *m.* tingsskrifvare, notarie. **-schulze,** *m.* ugf. häradsdomare, nämdeman. **-sitzung,** *f.* domstolssession, ting. **-sporteln,** *pl.* rättegångssportler. **-sprache,** *f.* lagspråk. **-sprengel,** *m.* domsaga. **-stand,** *m.* domstol under hvilken ngn lyder och förhållandet att lyda under densamma. **-statt, -stätte,** *f.* tingställe, domstol. **-stil,** *m.* rättegångsstil. **-stube,** *f.* = *Gerichtssaal.* **-stuhl,** *m.* domstol. **-tag,** *m.* rättegångsdag. **-termin,** *m.* tingstermin. **-verfahren,** *n.* rättsprocedur. **-verwalter,** *m.* domhafvande. **-verwaltung,** *f.* lagskipning. **-vollzieher,** *m.* rättsbetjänt, exekutionsbetjänt. **-wesen,** *n.* rättegångsväsen. **-zwang,** *m.* domsrätt, domvärjo.

Ge‖ríebenheit = *Durchtriebenheit.* **-ríem,** *-e, n.* remtyg. **-ríesel,** *-s, 0, n.* sakta sorlande.

gering, *a.* **1.** ringa, liten. *Nicht im* ~*sten:* icke det ringaste, ~ *achten* el. ~ *schätzen:* ringakta, *von jm* ~ *denken:* hafva en låg tanke om ngn. **2.** af ringa halt, t. ex. ~*es Gold. Zu* ~ underhaltig. **3.** af låg härkomst. ~*e Leute:* småfolk. **-achtung,** *f.* ringaktning. **-el,** *-s, 0, n.* ringlande. **-fügig,** *a.* ringa, obetydlig. **-fügigkeit,** *f.* obetydlighet. **-haltig,** *a.* af ringa halt. **-haltung,** *f.* ringaktning. **-heit,** *f.* ringhet. **-schätzig,** *a.* ringaktande. **-schätzung,** *f.* ringaktning.

gerinn‖bar, *a.* som kan löpna, stelna. **-e, -,** *n.* **1.** *0,* rinnande. **2.** vätska, vatten. **3.** ränna. **-en,*** *itr. s.* löpna, ysta sig, lefra sig, stelna. **-ung,** *f.*

Geríppe, *-, n.* skelett, benrangel; stomme. **-t,** *a.* försedd med refben; bot. ådrig, nervig.

Germán‖ie, *-n, m.* german. **-ien,** *-s, 0, n.* Germanien, Tyskland. **-in,** *-nen, f.* germansk kvinna. **-isch,** *a.* germansk. **-isíeren,** *sv. tr.* germanisera, förtyska. **-isíerung,** *f.* **-ismus,** *-, ..men, m.* germanism, tysk ordvändning. **-ist,** *-en, m.* germanist, germansk språkforskare. **-istisch,** *a.* german(isti)sk.

gern[e], *adv.* gärna. ~ *oder un*~ med eller mot ngns vilja, *etw.* ~ *sehen, essen, trinken:* tycka om ngt, *jn* ~ *haben* el. *mögen:* tycka om ngn, *diese Pflanze wächst* ~ *in feuchtem Boden:* denna växt tycker om, trifs bäst i fuktig jordmån, *das ist* ~ *möglich:* det är mycket möjligt. **-gelehrt,** *a.* som tycker om att anses för lärd. **-gesehen,** *a.* gärna sedd, omtyckt. **-gróß,** *a.* som gärna vill vara stor. **-klug,** *a.* snusförnuftig.

Ge‖röchel, *-s, 0, n.* rosslande, rossling(ar). **-röhrich[t],** *-e, n.* vass, med vass el. rör be-

vuxet ställe. **-róll[e]**, -[e]*s*, *0*, *n.* rullande, rullning(ar). **-rőll[e]**, *-e*, *n.* rullsten(sgrus), klappersten(ar), med rull- el. klappersten betäckt ställe, grus(hög).

Gerste, *-n*, *f.* korn, bjugg. **-n**, *a.* af korn, af bjugg, korn-, bjugg-. **-ngrütze**, *f.* korngrynsgröt. **-nkorn**, *n.* 1. bjuggkorn. 2. längdmått: linie. 3. vigt: gran. 4. ögonsjukdom: vagel. **-nsaft**, **-ntrank**, *m.* 1. kornvatten. 2. omskrifn. för öl.

Gerte, *-n*, *f.* spö, ris. **-nhieb**, *m.* spörapp.

Gerúch, *-e* †, *m.* lukt, os. Bild. *in gutem ~e stehen:* hafva ett godt rykte om sig. **-reich**, *a.* starkt luktande.

Ge‖rűcht, *-e*, *n.* rykte. **-rűchtsweise**, *adv.* ryktesvis. **-rúf[e]**, -[*e*]*s*, *0*, *n.* oupphörligt ropande, rop. **-rúhen**,* *itr. h.* värdigas, behaga. *Der König hat geruht zu befehlen:* konungen har i nåder befalt. **-rúmpel**, **-rúmpel**, *-s*, *0*, *n.* 1. buller af vagnar på ojämna gator o. dyl. 2. skräp, bråte. **-rúnzel**, *-s*, *0*, *n.* rynkning. **-rúst[e]**, *-e*, *n.* ställning. **-rútsch[e]**, *-es*, *0*, *n.* halkning, glidning. **-rűttel**, *-s*, *0*, *n.* rystande, skakning. **-sábber**, *-s*, *0*, *n.* F dreglande, dregel. **-ságe**, *-s*, *0*, *n.* oupphörligt sågande. **-sáme**, *-s*, *0*, *n.* samling frösorter, utsäde.

gesám[m]t, *a.* all, hel; pl. samtlige, allesamman. **-ausfuhr**, *f.* hela utförseln. **-ausgabe**, *f.* fullständig upplaga af en författares skrifter, samlade skrifter. **-begriff**, *m.* generelt begrepp. **-betrag**, *m.* hela beloppet. **-bild**, *n.* totalbild. **-eigent[h]ūm**, *n.* samfäld egendom. **-einfuhr**, *f.* hela införseln. **-erbe**, *m.* universalarfvinge. **-ertrag**, *m.* hela afkastningen. **-gebrauch**, *m.* uteslutande nyttjanderätt. **-gut**, *n.* gemensamt gods. **-heit**, *f.* sammanfattning, summa, kår; öfversättes ofta bäst med adj. samtlige. **-macht**, *f.* samfäld makt. **-masse**, *f.* hela massan. **-schaft** = *Gesamtheit.* **-sprāche**, *f.* gemensamt språk. **-staat**, *m.* statsförbund. **-summe**, *f.* totalsumma. **-verbindlichkeit**, *f.* solidarisk ansvarighet. **-vermögen**, *n.* hela förmögenheten. **-wille[n]**, *m.* allmän vilja. **-zahl**, *f.* totalsumma.

Gesándt‖e(r), (adj. böjn.) *m.* sändebud, ambassadör. **-schaft**, *f.* beskickning, legation. **-schaftlich**, *a.* beskickning-, legations-, sändebuds-, diplomatisk.

Gesáng, *-e* †, *m.* sång. **-būch**, *n.* psalmbok. **-büchlied**, *n.* psalm. **-büchvers**, *m.* psalmvers. **-einlage**, *f.* inskjutet sångstycke. **-lehre**, *f.* sångundervisning. **-weise**, I. *f.* 1. sätt att sjunga. 2. melodi. II. *adv.* sjungande, i sång.

Ge‖sáſs, *-e*, *n.* 1. säte, bak. 2. sits. **-sáuf[e]**, -[*e*]*s*, *0*, *n.* supande, supning. **-sáug[e]**, -[*e*]*s*, *0*, *n.* sugande, sugning. **-sáuse**, *-s*, *0*, *n.* susande, sus, brus. **-sáusel**, *-s*, *0*, *n.* sakta sus, susning.

Geschäft, *-e*, *n.* 1. affär. 2. yrke, sysselsättning. **-ig**, *a.* beställsam, verksam, nitisk, ifrig, tjänstfärdig. **-igkeit**, *f.* beställsamhet, nitisk verksamhet, ifver, tjänstfärdighet. **-lich**, *a.* affärs-, handels-.

Geschäfts‖angelegenheit, *f.* affär. **-bericht**, *m.* 1. redogörelse för en affär m. m. 2. ämbetsberättelse. **-büch**, *n.* räkenskapsbok. **-drang**, *m.* affärers hopande. **-erfahren**, *a.* hemmastadd, bevandrad i affärer. **-erfahrenheit**, **-erfahrung**, *f.* affärserfarenhet, affärsvana. **-fertigkeit**, *f.* affärsvana. **-führer**, *m.* förste bokhållare. **-führung**, *f.* affärs ledning. **-gang**, *m.* affärsgång, ärende. **-geist**, *m.* affärssnille. **-genofs**, *m.* kompanjon. **-gewandtheit**, *f.* affärsvana. **-kreis**, *m.* verksamhetskrets. **-lokal**, *n.* affärslokal, byrå, kontor. **-los**, *a.* 1. sysslolös. 2. hand. flau. *~e Zeit:* stiltje inom handelsvärlden, död säsong. **-losigkeit**, *f.* 1. sysslolöshet. 2. hand. flauhet, stiltje. **-ordnung**, *f.* dagordning. **-reisende(r)**, *m.* reseexpedit. **-sache**, *f.* affär(ssak). **-stube**, *f.* kontor. **-stunde**, *f.* kontorstimme. **-träger**, *m.* 1. befullmäktigadt ombud, agent. 2. sändebud af lägre rang. **-verkehr**, *m.* handelsförbindelse. **-verlegung**, *f.* affärsflyttning. **-verwalter** = *Geschäftsführer.* **-zimmer**, *n.* kontor. **-zweig**, *m.* affärsgren.

Ge‖schāker, *-s*, *0*, *n.* skämt, lek. **-schāukel**, *-s*, *0*, *n.* gungande. **-schéhen**,* *st. itr. s.* 1. ske, hända. 2. göras, tillfogas. *Es geschieht mir ein Dienst damit:* ni gör mig en tjänst därmed, *es wird dir nichts zuleide ~* det skall ej vederfaras dig ngt ondt, *es geschieht dir ganz recht:* det är rätt åt dig, *ich weifs nicht, wie mir geschieht:* jag vet ej, hur det är fatt (med mig). 3. *Es ist um mich ~* det är slut, ute med mig, jag är förlorad. **-schéi[d]t**, *a.* klok, förståndig, slug. *~er Kopf:* godt hufvud, slughufvud. **-schéi[d]theit**, *f.* klokhet, förstånd. **-schélte**, *-s*, *0*, *n.* trätande, gräl, käx. **-schénk**, *-e*, *n.* skänk, gåfva. *Jm ein ~ mit etw. machen:* skänka ngn ngt. **-schénkfūfs**, *m. Mit jm auf dem ~e stehen:* stå på förtrolig fot med ngn så att man utbyter gåfvor med honom. **-schérz[e]**, *-es*, *0*, *n.* skämt. **-schéut** se *gescheit.*

Geschíchtle, *-n*, *f.* historia, berättelse. *Die ganze ~* hela saken. **-enbūch**, *n.* bok med berättelser. **-enerzähler**, *m.* historieberättare. **-lich**, *a.* historisk. **-sbūch**, *n.* historiebok, historia. **-serzählung**, *f.* historisk berättelse. **-skundig**, *a.* kunnig, hemmastadd i historien. **-smäfsig**, *a.* historisk. **-stabelle**, **-stafel**, *f.* historisk tabell. **-swerk**, *n.* historiskt arbete.

Geschíck, *-e*, *n.* 1. *0*, skick, fason, snitt. *Etw. ins ~ bringen:* bringa ngt i ordning. 2. *0*, lämplighet, fallenhet, skicklighet. 3. öde, bestämmelse. **-[e]**, **-[e]***s*, *0*, *n.* skickande hit e. dit. **-lichkeit**, *f.* skicklighet, färdighet. **-t**,

a. 1. skicklig. 2. *Zu etw.* ~ lämplig, passande till ngt.

Ge||schiebe, *-s, 0, n.* skjutande hit o. dit, fram o. tillbaka. **-schiefs[e],** *-es, 0, n.* oupphörligt skjutande med skjutgevär. **-schimpf[e],** *-[e]s, 0, n.* oupphörligt okvädande. **-schirr,** *-e, n.* 1. redskap, husgeråd, kärl. 2. seldon. *Sich ins* ~ *legen:* taga i af alla krafter, *aus dem* ~*e kommen:* tappa koncepterna. 3. åkdon, ekipage. 4. vissa till en maskin hörande delar, t. ex. allt löst till en väfstol. **-schírrkamm,** *m.* väfsked. **-schírrmacher,** *m.* 1. sadelmakare. 2. väfskedsmakare. **-schírrmeister,** *m.* 1. stallmästare, förste stalldräng. 2. postiljon, diligenskusk. **-schírrzeug,** *n.* seldon. **-schlámp[e],** *-[e]s, 0, n.* usel soppa, vattenvälling, blask.

Geschlécht, *-er, n.* 1. kön; gram. genus. 2. slägt, ätt. 3. slägte. 4. slag, art. **-ergeschichte,** *f.* slägthistoria. **-erkunde,** *f.* genealogi. **-erkundige(r),** *m.* genealog. **-lich,** *a.* 1. köns-. 2. slägt-. **-sadel,** *m.* adel med ärftligt adelskap. **-salter,** *n.* mansålder. **-särt,** *f.* slägttecken. **-sbaum,** *m.* stamträd. **-sforscher,** *m.* genealog. **-skunde,** *f.* genealogi. **-sreife,** *f.* manbarhet, pubertet. **-swahl,** *f.* könsurval. **-swort,** *n.* artikel.

Ge||schléif[e], *-[e]s, 0, n.* 1. slipande, slipning. 2. släpande, dragande. **-schlénder,** *-s, 0, n.* släpande gång. **-schlépp[e],** *-[e]s, 0, n.* 1. släpande, släp. 2. släp på klädning. **-schlíffenheit,** *f.* egenskap att vara slipad, polityr, skärpa. **-schlínge,** *-, n.* 1. *0,* slukande, glupskhet. 2. hopflätning, flätverk. 3. hjärtslag hos slagtade djur o. vildt. **-schlóssen,** *a.* sluten. **-schlóssenheit,** *f.* slutenhet. **-schlúchz[e],** *-es, 0, n.* snyftande.

Geschmáck, *-[e]s, -e[r]* †, *m.* smak. ~ *an etw.* (dat.) *finden:* tycka om ngt. **-reich,** *a.* smaklig, smakfull. **-swídrig,** *a.* osmaklig, smaklös. **-swídrigkeit,** *f.* osmaklighet, smaklöshet. **-voll,** *a.* smakfull.

Ge||schmátz[e], *-es, 0, n.* 1. smackande. 2. oupphörligt kyssande, pussande. **-schmáuch[e],** *-[e]s, 0, n.* oupphörligt rökande, bolmande. **-schmáuse,** *-s, 0, n.* kalasande. **-schméichel,** *-s, 0, n.* smekande, smekning(ar).

Geschméid||e, *-, n.* smycke. **-ehandel,** *m.* juvelhandel. **-ehändler,** *m.* juvelhandlare. **-ekästchen,** *n.* juvelskrin. **-ig,** *a.* smidig, böjlig, mjuk, inställsam. **-igkeit,** *f.* smidighet, böjlighet.

Ge||schméifs, *-es, 0, n.* 1. exkrementer. 2. maskyngel, maskar. 3. mänsklighetens afskum. **-schmétter,** *-s, 0, n.* smattrande. **-schmíede,** *-s, 0, n.* oupphörligt smidande. **-schmíer[e],** *-[e]s, 0, n.* 1. oupphörligt smörjande. 2. klottrande, sudd, kråkfötter. **-schmínk[e],** *-[e]s, 0, n.* oupphörligt sminkande. **-schmóll[e],** *-[e]s, 0, n.* trumpenhet, dåligt lynne, gnat. **-schmúnzel,** *-s, 0, n.* småskrattande af förnöjelse. **-schnábel,** *-s, 0, n.* hugg el. smekning med näbben, kyssande. **-schnárch[e],** *-[e]s, 0, n.* snarkande. **-schnátter,** *-s, 0, n.* snattrande; pladdrande. **-schnáuf[e],** *-[e]s, 0, n.* frustande, fnysande. **-schnórkel,** *-, n.* cirklar, slingar i skrift. **-schnúffel,** *-s, 0, n.* vädrande, nosande, snokande. **-schnúrr[e],** *-[e]s, 0, n.* surrande, snurrande. **-schópf,** *-e, n.* skapad varelse; foster. **-schóls,** *-e, n.* 1. projektil, kula, skott. 2. skott på växter. 3. våning **-schráubtheit,** *f.* skruvadt, konstladt sätt, förkonstling, tillgjordhet. **-schréi,** *-e, n.* 1. skrik, skri. 2. väsen, larm, bråk. 3. dåligt rykte. *Jn ins* ~ *bringen:* bringa ngn i misskredit. **-schréibe,** *-s, 0, n.* mkt skrifvande, skrifveri. **-schréibsel,** *-s, 0, n.* usel skrift, fuskverk. **-schrílle[r],** *-[e]s, 0, n.* gälla, skärande ljud, gäll(a) hvissling(ar). **-schútte,** *-s, 0, n.* oupphörligt ösande, hällande. **-schúttel,** *-s, 0, n.* upprepadt skakande, skakning(ar). **-schútz,** *-e, n.* artilleripjes, kanon; koll. artilleri. **-schútzdonner,** *m.* kanonernas åska. **-schútzpforte,** *f.* skottglugg. **-schwáder,** *-, n.* eskader. **-schwánke,** *-s, 0, n.* oupphörligt vacklande. **-schwátz,** *-e, n.* prat, pladder. **-schwátzig,** *a.* pratsam, pladderaktig. **-schwátzigkeit,** *f.* pratsamhet, pratsjuka. **-schwéigen,*** *itr.* (*h.*) vanl. blott inf. o. pres. förtiga, *einer* (gen.) *Sache:* en sak. *Dessen zu* ~ *dafs:* för att ej tala om att, *geschweige denn:* mycket mindre, t. ex. *ich thäte es nicht als Freund, geschweige denn als Feind.* **-schwélge,** *-s, 0, n.* fråssande, frås seri. **-schwémm[e],** *-[e]s, 0, n.* flöde, svall.

geschwínd, *a.* hastig, snabb, hurtig, rask. *Er wufste nicht, was er* ~ *sagen sollte:* han visste i hastigheten icke, hvad han skulle säga. **-igkeit,** *f.* hastighet, snabbhet, raskhet. **-marsch,** *m.* hastig, forcerad marsch, ilmarsch. **-schlüssig,** *a.* raskt beslutsam. **-schritt,** *m.* hastiga steg, hastig, rask takt.

Ge||schwírr[e], *-[e]s, 0, n.* surrande, susande, hvinande. **-schwíster,** *pl.* syskon. **-schwísterlich,** *a.* syskon-, broderlig, systerlig.

Geschwór[e]ne||(r), (adj. böjn.) *m.* 1. edsvuren juryman; *die* ~*n:* juryn. 2. edsvuren tjänsteman, i sht grufingeniör. **-ngericht,** *n.* jury. **-nobmann,** *m.* jurypresident.

Ge||schwúlst, *-e* †, *f.* o. *m.* svullnad. **-schwúr,** *-e, n.* bulnad, böld. **-schwúrig,** *a.* full af böld er, bulnande. ~ *werden:* bulna. **-ségnen,*** *tr.* 1. föråldr. välsigna. 2. taga afsked af, t. ex. *das Zeitliche, die Welt* ~ säga världen farväl, afilda.

Geséll||[e], *-en, m.* 1. kamrat, sälle. 2. gesäll. **-en,*** *sv.* I. *tr.* sammanföra, förena. II. *rfl.* sälla sig. *Gleich und gleich gesellt sich gern:* lika barn leka bäst. **-enhaft,** *a.* gesällaktig. **-enschaft,** *f.* 1. egenskap af gesäll, gesällgrad. 2. samtlige gesäller inom ett yrke el. en ort, gesällkår. **-ig,** *a.* sällskaplig, umgäng-

sam. ~ *leben:* (om djur): lefva i samfund. **-igkeit,** *f.* sällskaplighet, umgängsamhet.

Geséllschaft, *f.* **1.** sällskap; societet; samhälle. *Etw. zur ~ thun:* göra ngt för sällskaps skull. **2.** bjudning, främmande. *In ~ gehen:* gå bort på bjudning. **3.** bolag. **-er, -, m. -erin,** *-nen, f.* **1.** sällskapare, sällskap, sällskapsmänniska; *f.* äfv. sällskapsdam. **2.** bolagsman, kompanjon. **-lich,** *a.* **1.** samhällig, samhälls-, social. **2.** sällskaplig, societets-. *Es fehlt ihm an ~er Bildung:* han saknar världsvana. **3.** i samhällen, i sällskap med andra, gemensam. **-lichkeit,** *f.* sällskaplighet, umgänge. **-sanzug,** *m.* visitdrägt. **-sglied,** *n.* medlem af ett sällskap. **-shaus,** *n.* **1.** ett sällskaps lokal, klubb. **2.** societetsbyggning. **-sreise,** *f.* af ett sällskap företagen resa. **-sspräche,** *f.* umgängesspråk. **-strieb,** *m.* sällskaplighet. **-svertrag,** *m.* bolagsordning. **-szimmer,** *n.* salong.

Ge||sénge, *-s, 0, n.* brännande, härjande med eld. **-sénk,** *-e, n.* **1.** sänkande, sänkning. **2.** sänkning, fördjupning. **3.** bärg. schakt som ej går i dagen; grufbotten. **4.** sänke.

Gesétz, *-e, n.* lag. *Zum ~e werden:* blifva lag. **-auslegung,** *f.* lagtolkning. **-entwurf,** *m.* lagförslag. **-eskraft,** *f.* laga kraft. **-gebend,** *a.* lagstiftande. **-geber,** *m.* lagstiftare. **-gebung,** *f.* lagstiftning. **-kundig,** *a.* laglärd. **-lich,** *a.* laglig. **-lichkeit,** *f.* laglighet. **-mäfsig,** *a.* lagenlig, laglig. **-mäfsigkeit,** *f.* lagenlighet, laglighet. **-t,** *a.* **1.** lugn, stadig, mogen. **2.** antagen, förutsatt. *~en Falls:* antaget el. förutsatt att, ~ *daſs es* el. *daſs dem so wäre:* antaget att det förhölle sig så. **-theit,** *f.* lugn, allvar. **-wîdrig,** *a.* lagstridig, olaglig. **-wîdrigkeit,** *f.* lagstridighet, olaglighet.

Geséufz[e], *-es, 0, n.* oupphörligt suckande.

Gesícht, *n.* **a)** pl. *-e,* **1.** syn, synförmåga. *Kurzes ~* närsynthet, *aus dem ~e verlieren:* förlora ur sigte, *ins ~ fassen:* noga betrakta, syna, *zu ~e bekommen:* få syn på. **2.** syn, vision, uppenbarelse. **b)** pl. *-er,* **3.** ansigte; uppsyn, min. *Jm ins ~ lachen:* skratta ngn midt upp i ansigtet, *ein langes ~ machen:* få lång näsa, *er ist seinem Vater aus dem ~e geschnitten:* han är sin fars afbild. **4.** grimas. *Ein ~ ziehen* el. *~er schneiden:* göra grimaser, *jm ein ~* el. *schiefe ~er machen:* göra grimaser åt ngn. **5.** sigte på gevär. **-erschneiden,** *n.* grimaserande. **-erschneider,** *m.* person som gör grimaser. **-sdeuter,** *m.* fysionomist. **-sfehler,** *m.* fel på synen. **-skundige(r),** *m.* fysionomist. **-snerv,** *m.* synnerv. **-spunkt,** *m.* synpunkt. **-sschwäche,** *f.* svagsynthet. **-stäuschung,** *f.* synvilla. **-sverzerrung,** *f.* förvridning af ansigtsdragen.

Gesíms, *-e, n.* sims, karnis, fris, list, kant. **-uhr,** *f.* väggur, pendyl.

Gesínde, *-s, 0, n.* tjänare, tjänstefolk. **-amt,** *n.* byrå för tjänstsökande. **-l,** *-s, 0, n.* pack, slödder. **-ordnung,** *f.* tjänstehjonsstadga.

Ge||sínge, *-s, 0, n.* oupphörligt sjungande. **-sínnt,** *a.* sinnad. **-sínnung,** *f.* tänkesätt, sinnelag, karaktär, afsigt(er).

Gesínnungs||genoſs, *m.* liktänkande. **-gleichheit,** *f.* öfverensstämmelse i tänkesätt. **-los,** *a.* karaktärslös. **-losigkeit,** *f.* karaktärslöshet. **-treu,** *a.* sin öfvertygelse trogen, karaktärsfast. **-treue,** *f.* trohet mot sin öfvertygelse, karaktärsfasthet. **-tüchtig,** *a.* besjälad af ädla tänkesätt, karaktärsfast. **-tüchtigkeit,** *f.* ädelt sinnelag, karaktärsfasthet.

ge||síttet, *a.* civiliserad, sedig, anständig, städad, bildad. **-síttung,** *f.* civilisation, anständigt, städadt sätt, bildning. **-sítz[e],** *-es, 0, n.* ständigt sittande. **-sôff,** *-e, n.* P **1.** *0,* supande. **2.** usel dryck, blask. **-sórge,** *-s, 0, n.* orolig omsorg, ängsligt sörjande. **-spán,** *-e[n], m.* **1.** kamrat. **2.** ungersk landshöfding (chef för ett komitat). **-spánn,** *-e,* **I.** *m.* = *Gespan.* **II.** *n.* spann, anspann, par dragare, ök. **-spán[n]schaft,** *f.* komitat. **-spánntheit,** *f.* spänning, sträckning; bild. spänning, spänd uppmärksamhet, spänd förväntan, spändt förhållande. **-spárr[e],** *-e, n.* sparrar, bjälklag. **-spâſs[e],** *-es, 0, n.* oupphörligt skämtande, skämt. **-spéi[e],** *-[e]s, 0, n.* oupphörligt spottande, ständiga kräkningar.

Gespénst, *-er, n.* spöke, ande. **-erártig,** *a.* spöklik. **-ererscheinung,** *f.* andeuppenbarelse. **-erfurcht,** *f.* spökrädsla. **-erhaft,** *a.* spöklik, spök-. **-erhaftigkeit,** *f.* spöklikt utseende. **-erisch** = *gespensterhaft.* **-erspuk,** *m.* spökeri. **-ig, -isch** = *gespensterhaft.*

Ge||spérr[e], *-e, n.* **1.** *0,* spärrning, spärrande. **2.** *0,* spjärnande emot, krus, kruserlighet. **3.** ngt som spärrar, hinder, spärrhjul, spärrhake. **-spiel[e],** *-[e]s, 0, n.* oupphörligt spelande el. lekande. **-spiele,** *-n, m.* **-spielin,** *-nen, f.* lekkamrat, barndomsvän. **-spinn[e],** *-[e]s, 0, n.* oupphörligt spinnande. **-spín[n]st,** *-e, n.* ngt spunnet, spånad; spindelväf; bild. ränker. **-spóns,** *-e, m.* o. *n.* fästman, äkta hälft, make. **-spôtt,** *-e, n.* spott, hån; föremål för hån och spott. **-spótt[e],** *-[e]s,* **-spôttel,** *-s, 0, n.* oupphörligt gyckel, drift, spott, hån.

Gesprách, *-e, n.* **1.** samtal. *Ein ~ mit jm anknüpfen:* börja ett samtal med ngn. **2.** samtalsämne. **-ig,** *a.* språksam, pratsam. **-igkeit,** *f.* språksamhet. **-lich,** *a.* i samtalsform. **-sâm,** *a.* språksam.

Ge||spréiz, *-es, 0, n.* **-spré'zheit,** *f.* mycket väsen af sig, morskhet. **-spríngе,** *-s, 0, n.* spritande, bespräng ning, fuktande. **-spríngе,** *-s, 0, n.* oupphörligt hoppande. **-spritz[e],** *-es, 0, n.* ständigt sprutande. **-sprôſs,** *-es, 0, n.* uppskjutande. **-sprúdel,** *-s, 0, n.* **1.** uppsprutande, porlande, plaskande. **2.** vattensprång, springkälla. **-spúck[e],** *-[e]s, 0, n.* oupphörligt spottande. **-spúk[e],** *-[e]s, 0, n.* spökeri.

-spúl[e], **-**[*e*]*s*, *0*, *n.* oupphörligt sköljande. **-spúte**, *-s*, *0*, *n.* F skyndsamhet, hast.

gest., förkortning för *gestorben:* död (†).

Gestáde, *-*, *n.* strand, kust.

Gestált, I. *-en*, *f.* 1. gestalt, figur, form. 2. ställning, förhållande. *Nach ~ der Sachen:* efter omständigheterna. II. *a.* beskaffad. *Bei so ~en Umständen:* under sådana förhållanden. **-en**,* *sv.* I. *tr.* forma, bilda, modellera. *Das Mädchen ist wohl gestaltet:* flickan har en vacker figur. II. *rfl.* gestalta sig. **-enreich**, **-envoll**, *a.* rik på växlande gestalter. **-er**, *-*, *m.* person som ger gestalt, form åt ngt, ordnare. **-ung**, *f.* bildning, ställning, tillstånd. **-ungsfähig**, *a.* bildbar. **-ungsfähigkeit**, *f.* bildbarhet.

Ge‖stámmel, *-s*, *0*, *n.* stammande. **-stámpf**[e], -[*e*]*s*, *0*, *n.* stampande. **-ständig**, *a.* erkännande. *~ sein:* erkänna, bekänna, *er ist es ~* han tillstår, medger det. **-ständni**[ſ]**s**, *-se*, *n.* erkännande, bekännelse. *In zum ~se von etw. bringen:* förmå ngn att bekänna ngt. **-stánge**, *-*, *n.* mängd stänger, plats med uppställda stänger; gärdsgård. **-stánk**, *-e* †, *m.* stank, vidrig lukt. **-stánker**, *-s*, *0*, *n.* P 1. spridande af stank. 2. missämjas stiftande, förtal, grälsökande. **-státten**,* *sv. tr.* tillåta, medgifva. **-státtung**, *f.* tillåtelse, medgifvande. **-stáude**, *-*, *n.* = *Gesträuch.*

Geste, *-n*, *f.* åtbörd, gest.

gestéhen,* I. *tr.* erkänna, tillstå, bekänna. II. *itr. s.* stelna, stanna, löpna.

Gestéin, *-e*, *n.* mineral, bärgart, bärg; (ädel-) stenar. **-kunde**, *f.* mineralogi.

Ge‖stéll, *-e*, *n.* ställning, ställ, hylla, ram. F bild. *ein schnurriges ~* en rolig kropp. **-stéllung**, *f.* inställelse. **-stéppe**, *-s*, *0*, *n.* stickning.

gestern, *adv.* igår. *~ morgen:* igår morse.

ge‖stérnt = *gestirnt.* **-stíchel**, *-s*, *0*, *n.* retsamt, förargligt, spefullt tal, skämt. **-stíefelt**, *a.* iklädd stöflar. **-stíelt**, *a.* försedd med stjälk.

gestikulíeren, *sv. itr. h.* gestikulera.

Gestírn, *-e*, *n.* stjärnbild, stjärna, stjärnhimmel. **-anbeter**, *m.* stjärndyrkare. **-anbetung**, *f.* **-dienst**, *m.* stjärndyrkan. **-stand**, *m.* konstellation. **-t**, *a.* försedd, smyckad, beströdd, öfversållad med stjärnor. **-ung**, *f.* konstellation.

Ge‖stöber, *-*, *n.* yrande massa; yrväder. **-stöhn**[e], -[*e*]*s*, *0*, *n.* stönande. **-stólper**, *-s*, *0*, *n.* snafvande, snubblande. **-stótter**, *-s*, *0*, *n.* stammande. **-strámpel**, *-s*, *0*, *n.* sparkande. **-stráuch**, *-e*, *n.* buskar, busksnår, buskage. **-stréift**, *a.* randig. **-stréite**, *-s*, *0*, *n.* oupphörligt tvistande. **-stréng**[e], *a.* sträng. Tilltal till adel: *~er Herr*, *~e Frau:* nådig herre, nådig fru. **-stréu**, -[*e*]*s*, *0*, *n.* ngt utströdt, strö.

gestrig, *a.* inträffande igår, gårdagens. *Am ~en Tage:* igår.

Ge‖strőh, -[*e*]*s*, **-strőhde**, *-s*, *0*, *n.* strö. **-strőm**, **-**[*e*]*s*, *0*, *n.* strömmande, strömning. **-strúdel**, *-s*, *0*, *n.* hvirflande, hvirfvel. **-strúpp**, *-e*, *n.* risiga buskar, snår. **-stúb**[b]**e**, *-s*, *0*, *n.* stybb. **-stúck**, *-e*, *n.* kanon. **-stúhl**, *-e*, *n.* stol, sits; ställning. **-stúmper**, *-s*, *0*, *n.* fusk, fuskverk. **-stút**, *-e*, *n.* stuteri. **-súch**, *-e*, *n.* ansökan, anhållan, begäran. **-súch**[e], -[*e*]*s*, *0*, *n.* oupphörligt sökande, letande. **-súcht**, *a.* 1. eftersökt, hand. begärlig. 2. sökt, onaturlig, konstlad. **-súchtheit**, *f.* sökt, konstladt sätt. **-súdel**, *-s*, *0*, *n.* sudderi, sudd. **-súmme**, *-s*, *0*, *n.* surrande, surr. **-súnd**, *-er* [†], *a.* 1. frisk, kry. 2. sund, hälsosam. *Es ist Ihnen ganz ~* det är rätt åt er. **-sündbrunnen**, *m.* hälsobrunn. **-sünden**,* *itr. s.* tillfriskna.

Gesúndheit, *f.* 1. hälsa, friskhet. [*Zur*] *~!* väl bekomme! 2. sundhet, hälsosamhet. **-lich**, *a.* hälso-, sanitär, hygienisk. **-samt**, *n.* hälsovårdsnämd. **-skunde**, **-slehre**, *f.* hälsovårdslära, sundhetslära. **-spflege**, *f.* hälsovård. **-sprobe**, *f.* karantän. **-srücksicht**, *f.* hälsoskäl. **-sschädlich**, *a.* skadlig för hälsan. **-sschein**, *m.* sundhetsintyg. **-swídrig**, *a.* ohälsosam.

Ge‖tádel, *-s*, *0*, *n.* oupphörligt tadlande, tadelsjuka. **-täfel**, *-*, *n.* panelning. **-tándel**, *-s*, *0*, *n.* skämt, lek. **-tánz**[e], *-es*, *0*, *n.* oupphörligt dansande. **-tást**[e], -[*e*]*s*, *0*, *n.* trefvande, kännande; känselsinne. **-táumel**, *-s*, *0*, *n.* tumlande, raglande. **-táusch**[e], *-es*, *0*, *n.* ständigt bytande, ombyte, ombytlighet. **-táusch**[e], *-es*, *0*, *n.* upprepadt bedrägeri. **-thíer** se *Getier.* **-thúe**, *-s*, *0*, *n.* föga gagnande, bullrande verksamhet, gagnlös ifver; tillgjordhet. **-thúrm** se *Getürm.* **-tíer**, *-e*, *n.* djur, -samling, -värld. **-tígert**, *a.* tigerfläckig. **-tóbe**, *-s*, *0*, *n.* rasande, raseri. **-tón**[e], -[*e*]*s*, *0*, *n.* ljudande, tonande, upprepade ljud, sorl, brus. **-tós**[e], **-tős**[e], *-e*, *n.* brusande, brus, larm, väsen, buller, dån. **-tráb**[e], -[*e*]*s*, *0*, *n.* ständigt trafvande, gående, trampande. **-trámpel**, *-s*, *0*, *n.* ljud af ständigt trafvande, tramp. **-tránk**, *-e*, *n.* dryck. **-träppel**, *-s*, *0*, *n.* F ljud af ständigt gående. **-tráuen**,* *tr.* o. *rfl. Ich getraue mich dessen* el. *ich getraue es mir:* jag tilltror mig det, törs (företaga) det, *sich wohin ~* töras gå, våga sig ngnstädes hän. **-träufel**, *-s*, *0*, *n.* ständigt droppande, drypande, dropp. **-träum**[e], -[*e*]*s*, *0*, *n.* ständigt drömmande, drömmeri. **-tréibe**, *-s*, *0*, *n.* 1. driftig verksamhet, rörlighet, lif. 2. rörlig hop, mängd, trängsel, vimmel.

Getréide, *-*, *n.* säd, spannmål. **-boden**, *m.* spannmålsvind, -magasin. **-brand**, *m.* brand, sot på säd. **-pacht**, *f.* arrende som erlägges i spannmål. **-sperre**, *f.* förbud mot spannmålsutförsel.

Ge‖trénntheit, *f.* omständigheten att vara åtskilda. **-tréu**, *a.* trogen, tillgifven. **-tréulich**, *a.* i sht *adv.* trogen, redlig. **-tríebe**, *-*, *n.* 1.

maskineri, mekanism. **2.** = *Getreibe.* **-tríller, -s, 0, *n.*** oupphörliga drillar, drillande, kvintillering. **-tríppel, -s, 0, *n.*** oupphörligt trippande. **-trödel, -s, 0, *n.*** F söl. **-trömmel, -s, 0, *n.*** ständigt trummande. **-tröpfel, -s, 0, *n.*** ständigt droppande, drypande. **-tröst, *a.*** lugn, förtröstansfull. *Sei* ~[*en Mutes*]: var vid godt mod, var lugn, F *er ist nicht recht* ~ han är ej riktigt klok. **-trösten,*** *rfl.* lugna sig, hafva tålamod. *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ med tillförsigt hoppas på, förlita sig på en sak. **-trümmer, -, *n.*** spillror, ruiner. **-tümmel, -s, 0, *n.*** tumlande, jägtande. **-tümmel, -s, 0, *n.*** orolig hop, trängsel, vimmel, virrvarr, oro, larm, buller, stoj. **-türm, -e, *n.*** tornmängd. **-túte, -s, 0, *n.*** tutande, tutning. **-übtheit, 0, *f.*** öfning, skicklighet.

geufs, föråldr. ipr. = *gieſs.* **-[es]t, -t,** föråldr. = *gieſs(es)t.*

Gevátter, -[*n*], *m.* fadder, gudfar, god vän, bror. *Bei einem Kinde* [*zu*] ~ *stehen:* stå fadder åt ett barn, F ~ *Schneider und Handschuhmacher:* småfolk, skräddare och skomakare, kreti och pleti. **-brief,** *m.* inbjudning att stå fadder. **-in, -nen,** *f.* gudmor; skvallersyster; god vän. **-schaft,** *f.* **1.** fadderskap. **2.** faddrar. **-smann,** *m.* fadder, gudfar.

gevíert, *a.* fyrkantig, kvadratisk; fyrdelad. **-[e], -e,** *n.* fyrkant, kvadrat; fyrdelning. *Drei Fuſs ins* ~ *messen:* hålla tre fot i kvadrat. **-füſs,** *m.* kvadratfot. **-meile,** *f.* kvadratmil.

Gewächs, -e, *n.* växt; planta, bild. ättling. **-ërde,** *f.* matjord. **-haus,** *n.* växt-, drifhus. **-hauspflanze,** *f.* drifhusplanta. **-kunde,** *f.* botanik. **-kundige(r),** *m.* botanist. **-reich, I.** *n.* växtrike. **II.** *a.* rik på växter.

Ge‖wäckel, -s, 0, *n.* vacklande, vacklande el. vaggande gång. **-währ,** *a. Einer* (gen.) *Sache* ~ *werden:* blifva varse, få syn på, få se, märka en sak.

Gewähr, 0, *f.* garanti, borgen, säkerhet. *Für jn* ~ *leisten:* gå i borgen, i god för ngn, *für etw.* ~ *leisten:* gå i god för, garantera ngt. **-bār,** *a.* som kan beviljas, billig.

gewähren,* **I.** *tr.* o. *itr. h. Eine* el. *einer* (gen.) *Sache* ~ varsna, märka, få syn på en sak. **II.** *rfl.* taga sig i akt, *einer* (gen.) *Sache:* för ngt.

gewähr‖en,* **I.** *tr.* **1.** bevilja. **2.** erbjuda, lemna, skaffa. **II.** *itr. h.* **1.** *Für etw.* ~ gå i god för ngt. **2.** *Etw.* ~ *lassen:* låta ngt fortgå, äga bestånd, ej bry sig om ngt; *jn* ~ *lassen:* låta ngn hållas, låta ngn få sin vilja fram. **-leister(in),** *m.* (*f.*) person som går i god för ngt, borgesman, borgen. **-leistung,** *f.* borgen, garanti. **-losigkeit,** *f.* brist på säkerhet, på garanti.

Gewährsām, -e, *m.* **-e[*n*], *f.*** förvar; fängsligt förvar, fängelse.

Gewähr‖schaft, *f.* borgen, garanti. **-smann,** *m.* **1.** borgesman, borgen. **2.** sagesman. **-ung,** *f.* beviljande, bifall; erbjudande, jfr *gewähren.*

Gewált, -en, *f.* **1.** makt, våld, välde. **2.** våld, öfvervåld. *Jm* ~ *anthun:* våldföra sig på ngn. **3.** *Aus aller* ~ af alla krafter, *mit* [*aller*] ~ a) starkt, grufligt, förfärligt, b) ovilkorligen. **-anmaſsung,** *f.* maktens tillvällande. **-anwendung,** *f.* maktens utöfvande, användande af våld. **-brief,** *m.* fullmakt(surkund). **-geber,** *m.* fullmakts utfärdare, förlänare af makt. **-haber,** *m.* makthafvande, maktägande. **-handlung,** *f.* våldsbragd. **-herr** = *Gewaltherrscher.* **-herrschaft,** *f.* despotism, våld, tyranni. **-herrscher,** *m.* despot, tyrann. **-ig,** *a.* väldig, stark, mäktig.

gewáltigen,* *tr.* göra sig till herre öfver.

Gewált‖ige(r), (adj. böjn.) *m.* profoss, gevaldiger. **-maſsregel,** *f.* våldsam åtgärd. **-sām,** *a.* våldsam. **-samkeit,** *f.* våldsamhet. **-schritt,** *m.* våldsamt, olagligt steg. **-streich,** *m.* kupp, öfverrumpling, våldsbragd. **-that,** *f.* våldsbragd. **-thäter,** *m.* våldsverkare. **-thätig,** *a.* våldsam. **-thätigkeit,** *f.* våldsverkan, våldsamhet.

Ge‖wánd, -er †, *n.* drägt, klädning, skrud. **-wände, -,** *n.* (dörr- el. fönster)infattning. **-wándlos,** *a.* oklädd. **-wándt,** *a.* händig, skicklig, färdig, rask. **-wándtheit,** *f.* skicklighet, färdighet, händighet. **-wárten,*** *tr.* o. *itr. h.* vänta, afvakta, *eine* el. *einer* (gen.) *Sache:* ngt. **-wártig,** *a.* **1.** *Jm* ~ *sein:* stå till ngns tjänst. **2.** *Einer* (gen.) *Sache* ~ *sein:* afvakta, vänta på en sak. **-wártigen,*** *tr., itr. h.* o. *rfl.* med gen. vänta, afvakta, vara beredd på. **-wásch, -e,** *n.* prat, sladder. **-wäsche, -s, 0,** *n.* ständigt tvättande, blaskande. **-wässer, -,** *n.* vatten, -samling, -system, -drag. **-wássert,** *a.* vattrad. **-wébe, -,** *n.* väf, väfnad; nät. **-wéckt,** *a.* vaken, munter, liflig, kry. **-wécktheit,** *f.* vaket sinne, munterhet, lifligt. **-wéhr, -e,** *n.* gevär. *Ins* ~ *treten:* gripa till vapen, *unter dem* ~*e stehen:* stå under vapen, *die* ~*e strecken:* sträcka gevär. **-kammer,** *f.* rustkammare, vapensal. **-lauf,** *m.* gevärspipa. **-schmied,** *m.* gevärs-, bössmed.

Ge‖wéih, -e, *n.* greniga horn, i sht hjorthorn. **-wéine, -s, 0,** *n.* ständig gråt. **-wénd[e], -e,** *n.* **1.** vändande, vändning. **2.** teg.

Gewérb‖[e], -e, *n.* **1.** yrke, näring, sysselsättning; industri. **2.** led, gångjärn. **-eausstellung,** *f.* industriutställning. **-ebetrieb,** *m.* industri. **-eschule,** *f.* teknisk skola, slöjdskola. **-esteuer,** *f.* näringsskatt. **-fleifs,** *m.* yrkes-, näringsflit. **-fleifsig,** *a.* industriell. **-kunde,** *f.* teknologi. **-kundig,** *a.* teknologiskt bildad. **-lich,** *a.* industriell. **-reich,** *a.* industriell. **-sām,** *a.* industriell, idog. **-samkeit,** *f.* näringsflit, idoghet. **-sbetrieb,** *m.* yrke(n)s utöfning. **-smann,** *m.* näringsman-

idkare. **-szweig,** *m.* näringsgren. **-thätig,** *a.* industriell, idog. **-thätigkeit,** *f.* industri, idoghet. **-treibend,** *a.* industriell. Subst. **~e(r):** yrkesidkare. **-verein,** *m.* yrkesförening.

Gewérk, -e, *n.* **1.** maskin, maskineri, verk. **2.** näringsprodukt. **3.** handtverksskrå. **-schaft,** *f.* bolag för grufdrift. **-sschule,** *f.* slöjdskola. **-sverein,** *m.* handtverks-, arbetareförening.

Gewícht, -e, *n.* vigt. *Schwer ins ~ fallen:* väga tungt i vågskålen. **-abnahme,** *f.* vigtförlust. **-ausschlag,** *m.* öfvervigt. **-ig,** *a.* **1.** som håller vigten. **2.** tung. **3.** vigtig, betydande. **-igkeit,** *f.* vigt, betydenhet. **-los,** *a.* lätt, bild. ovigtig. **-losigkeit,** *f.* ringa vigt, bild. ovigtighet. **-sabgang,** *m.* vigtförlust. **-stange,** *f.* balanserstång. **-voll,** *a.* tung, vigtig.

ge‖wíegt, *a.* erfaren, förfaren. **-wieher, -s,** *0, n.* gnägande, gnäggning. **-wíllt,** *a.* **~** *sein, etw. zu thun:* vara villig att göra ngt. **-wímmel, -s,** *0, n.* vimmel. **-wímmer, -s,** *0, n.* sakta jämmer. **-wínde, -, n. 1.** *0,* vridande, vridning(ar). **2.** slingrande, krökning(ar), krök(ar). **3.** skrufgängor. **4.** gångjärn. **5.** girland(er), krans(ar). **6.** garn, nystan.

Gewínn, -e, *m.* vinst, fördel. **-bar,** *a.* möjlig att vinna. **-bringend,** *a.* vinstgifvande, fördelaktig. **-en,*** *st.* **I.** *tr.* **1.** vinna. *Es über jn ~* vinna på, besegra ngn, *jn zum Freund ~* vinna ngn för sig, göra ngn till sin vän. **2.** intaga, eröfra. **3.** skörda, erhålla, förvärfva. *Erz ~* bryta malm. **4. få,** t. ex. *Lust zu etw.* **5.** tillryggalägga. **6.** särskilda fall. *Die Ansicht, die Überzeugung ~* komma till den åsigten, den öfvertygelsen, *die Nachricht gewinnt Glauben:* underrättelsen blir trodd, *jn lieb ~* lära sig, komma till att hålla af ngn, *etw. übers Herz* el. *über sich ~* förmå sig till, med möda besluta sig för ngt, *ich konnte es nicht übers Herz ~* jag kunde ej förmå mig därtill, hade ej hjärta därtill. **II.** *itr. h.* vinna, *an jm* el. *auf jn:* på ngn. *An Klarheit ~* blifva klarare, *er hat sehr gewonnen:* han har förändrat sig mycket till sin fördel. **-er, -, m. -erin, -nen,** *f.* vinnande person; segrare. **-geld,** *n.* vinst i pengar. **-liste,** *f.* vinstförteckning. **-los,** *a.* icke vinstgifvande, icke lönande. **-reich,** *a.* vinstgifvande, lönande. **-st** se *Gewinst.* **-sucht,** *f.* vinningslystnad. **-süchtig,** *a.* vinningslysten. **-ung,** *f.* vinnande m. m. se *gewinnen.* **-ungskosten,** *pl.* produktionskostnader.

Ge‖wínsel, -s, *0, n.* en hunds gnällande, jämmer. **-winst, -e,** *m.* o. ✻ *n.* vinst. **-wírbel, -s,** *0, n.* hvirflande, hvirfvel. **-wírk, -e,** *n.* virkning. **-wírr[e],** *-e, n.* virrvarr, oreda, härfva. **-wíspel, -wísper, -s,** *0, n.* hviskning, susning. **-wíls,** *a.* viss, säker.

Gewíssen, -, *n.* samvete. *Auf Pflicht und ~* på heder och samvete, *jm etw. aufs ~ binden:* lägga ngn ngt på hjärtat, *sich ein ~ daraus machen, etw. zu thun:* hysa (samvets)betänkligheter vid att göra ngt. **-haft,** *a.* samvetsgrann. **-haftigkeit,** *f.* samvetsgrannhet. **-bíss,** *m.* samvetskval. **-srat[h],** *m.* rådgifvare i samvetssaker, biktfader. **-szweifel,** *m.* samvetstvifvel, -betänklighet.

gewíssermaßen, *adv.* i viss mening, liksom, om man så får uttrycka sig.

Gewíss‖heit, *f.* visshet. **-lich,** *adv.* visst, säkert.

Gewítter, -, *n.* åskväder, oväder. *Das ~ hat eingeschlagen:* åskan har slagit ned. **-dunkel,** *n.* af åskväder förorsakadt mörker. **-gewölk,** *n.* åskmoln. **-haft,** *a.* åsklik. **-himmel,** *m.* med åskmoln öfverdragen, hotande himmel. **-luft,** *f.* åskluft, åska i luften. **-n,*** *itr. h.* vanl. opers. åska. **-regen,** *m.* åskregn. **-schauer,** *m.* åskskur. **-schwanger,** *a.* laddad med åska. **-schwer, -schwül,** *a.* om luften: tung, tryckande som före åskväder. **-schwüle,** *f.* tryckande luft, åska i luften.

Ge‖wítzel, -s, *0, n.* skämt, spe. **-wítz[ig]t,** *a.* klok, slug, förslagen. **-wóg[e],** *-[e]s, 0, n.* böljande, vågsvall. **-wógen,** *a.* bevägen. **-wógenheit,** *f.* bevägenhet. **-wóhnen,*** *tr.* vänja, *an etw.* (ack.) el. ✻ *zu etw.:* vid ngt.

Gewóhnheit, *f.* vana. *Zur ~ werden:* blifva vana. **-smäßig,** *a.* efter gammal vana. **-smensch,** *m.* vanemänniska. **-srecht,** *n.* på häfd grundad rättighet.

gewóhnlich, *a.* vanlig. **~er** *Arbeiter:* simpel arbetare. **-keit,** *f.* vanlighet, vanlig sak.

ge‖wóhnt, *a.* van, *einer* (gen.) el. [*an*] *eine Sache:* vid en sak; vand, vanlig. **-wóhnung,** *f.* vänjande, att vänja. **-wólbe, -,** *n.* hvalf. **-wólk, -e,** *n.* molnsamling, moln. **-wúhl, -e,** *n.* **1.** *0,* rotande, gräfvande. **2.** vimmel, vimlande hop, mängd, trängsel. **-wúndenheit,** *f.* vridning, krökning. **-würg[e], -[e]s,** *0, n.* **1.** mördande, slagtande, blodbad. **2.** försök att afslägsna ngt kväfvande ur halsen, försök att kräkas. **-würm, -e,** *n.* alla slags maskar, kryp, krälande djur; bild. kräk, krake.

Gewürz, -e, *n.* krydda. **-büchse,** *f.* kryddlåda. **-haft,** *a.* kryddad, aromatisk. **-haftigkeit,** *f.* kryddsmak, krydda, arom. **-handel,** *m.* kryddbod, specerihandel. **-händler,** *m.* krydd-, specerihandlare. **-ig,** *a.* kryddad, aromatisk. **-kram** = *Gewürzhandel.* **-krämer** = *Gewürzhändler.* **-laden,** *m.* = *Gewürzhandel.* **-reich,** *a.* kryddad. **-wa[a]ren,** *pl.* specerier.

Ge‖zánk, -zánk[e], -e, *n.* trätande, gräl. **-záppel, -s,** *0, n.* sprattlande. **-zäuder, -s,** *0, n.* söl. **-zéch[e], -[e]s,** *0, n.* supning. **-zéhnt,** *a.* tiodelad. **-zéit,** *f.* tidvatten. **-zélt,** *n.* tält. **-zérr[e], -[e]s,** *0, n.* slitande, dragande. **-zéter, -s,** *0, n.* gallskrik. **-zéug, -e,** *n.* redskap. **-zíeh[e], -[e]s,** *0, n.* ständigt dragande. **-zíemen,*** *itr. h.* o. *rfl.* passa (sig), vara tillständig. **~d:** = följ. **-zíemlich,** *a.* passande, tillständig. **-zíere, -s,** *0, n.* krus, tillgjordhet, pryderi. **-zíert,** *a.* tillgjord, pryd, kruserlig.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* til hjälpverb.

-zíertheit, *f.* tillgjordhet, pryderi. **-zímmer**, *-, n.* **1.** *0*, timrande. **2.** timmer; timmerbyggnad. **-zírp[e]**, *-[e]s, 0, n.* syrsans o. andra insekters liknande låte. **-zísch[e]**, *-es, 0, n.* hväsande, hysjning, hvissling. **-zíschel**, *-, n.* hväsande hviskning. **-zítter**, *-s, 0, n.* darrning. **-zúcht**, *-[e]s, 0, n.* afvel, yngel, ras. **-zúngel**, *-s, 0, n.* hastig rörelse, lek med tungan; lågor, jfr *züngeln*. **-zwéig**, *-e, n.* grenar, kvistar. **-zwéit**, *a.* tudelad, dubbel. **-zwitscher**, *-s, 0, n.* kvittrande. **-zwúngenheit**, *f.* tvång, tvunget, konstladt sätt, stelhet.

Giáur, *-s* el. *-en, m.* giaur, otrogen.

Gicht, *0, f.* gikt. **-beule**, *f.* giktknöl. **-brüchig**, *a.* giktbruten. **-brüchigkeit**, *f.* giktbrutenhet. **-ig**, **-isch**, *a.* **1.** giktbruten. **2.** giktartad.

Gickgack, *-s, m.* **1.** gässens kacklande. **2.** gås.

Giebel, *-, m.* gafvel; topp, spets. **-feld**, *n.* gafvel(vägg).

Gier, *0, f.* lystnad, åtrå, starkt begär. **-blick**, *m.* lysten blick. **-de**, *-n, f.* = *Gier*. **-en**, *sv. itr. h.* **1.** *Nach etw.* ~ vara lysten efter, åtrå ngt. **2.** sjö. gira. **-ig**, *a.* lysten, *auf* (med ack.) el. *nach etw.*: efter ngt. **-igkeit**, *f.* lystenhet.

Gieſs||bach, *m.* regnbäck, strid bäck. **-bad**, *n.* dusch. **-en**, *st. tr.* o. *itr. h.* gjuta, hälla, slå, slå ut, spilla, begjuta, vattna, utgjuta. *Der Himmel* el. vanl. opers. *es gieſst*: det hällregnar. **-er**, *-, m.* gjutare. **-eréi**, *-en, f.* **1.** gjutande. **2.** gjuteri. **-form**, *f.* gjutform. **-haus**, *n.* **-hütte**, *f.* gjuteri, smältbytta. **-kanne**, *f.* vattenkanna. **-kelle**, *f.* **-löffel**, *m.* stöpslef. **-ofen**, *m.* gjutugn. **-rinne**, *f.* **1.** sköljsten. **2.** gjutränna. **-schaufel**, *f.* **1.** öskar. **2.** stöpslef. **-ung**, *f.* gjutande, -ning m. m. se *gieſsen*. **-zange**, *f.* gjuttång.

Gift, *-e, n.* gift, förgift. F *darauf kannst du* ~ *nehmen*: det kan du slå dig i backen på. **-arz[e]nei**, *f.* motgift. **-geschwollen**, *a.* uppsvälld af gift, giftig. **-haltig**, *a.* giftig. **-ig**, *a.* giftig; bild. äfv. förbittrad. **-igkeit**, *f.* giftighet; bild. äfv. förbittring, giftig tunga. **-los**, *a.* giftfri. **-mischer(in)**, *m.* (*f.*) giftblandare (-erska). **-mittel**, *n.* motgift. **-mord**, *m.* mord gnm förgiftning. **-mörder**, *m.* giftblandare. **-schlange**, *f.* huggorm.

Gig, *-s, n.* gigg. **-ánt**, *-en, m.* gigant, jätte. **-ántenhaft**, **-ántisch**, *a.* gigantisk, jättelik.

gilb se *gelb*.

Gilde, *-n, f.* gille, a) skrå, kår, sällskap, b) kalas. **-brief**, *m.* gillesstadga. **-bruder**, **-genoſs**, *m.* gillesbroder. **-meister**, **-vorsteher**, *m.* gillesordförande.

giltig se *gültig*.

Gimpel, *-, m.* domherre (fågel); bild. dumhufvud, tölp, nöt. **-éi**, *-en, f.* tölpaktighet, dumhet. **-haft**, *a.* tölpaktig, dum.

Gin, *-s, 0, m.* enbärsbränvin, genever.

Ginst, *-e*, **-er**, *-, m.* ginst (Genista).

Gipfel, *-, m.* topp, spets; takås. **-ig**, *a.* försedd med topp(ar); vanl. i sms., t. ex. *drei*~ försedd med tre toppar, tre takåsar. **-n**, *sv.* **I.** *tr.* förse med topp. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* nå sin spets. *Berge welche über tausend Meter* ~ öfver tusen meter höga bärg. **-punkt**, *m.* öfversta topp, spets. **-reich**, *a.* rik på toppar.

Gips, *-e, m.* gips. **-binde**, *f.* gipsbandage. **-en**, *sv. tr.* gipsa. **-er**, *-, m.* gipsarbetare. **-malerei**, *f.* freskomålning. **-mühle**, *f.* gipsstamp. **-ung**, *f.* gipsning.

Gir||áffe, *-n, f.* giraff. **-ánde**, **-ándel**, *-n, f.* **1.** springbrunn med flera strålar. **2.** raketkista. **-ánt**, *-en, m.* endossent. **-át**, *-en, m.* endossat. **-ieren**, *sv. tr.* endossera. **-o**, *-[s], -s* el. *..ri, n.* endossement.

girren, *sv. itr. h.* kuttra.

gisch||en, *sv. itr. h.* uppbrusande skumma, fradga. **-t**, *-e, m.* skum, fradga.

Gitter, *-, n.* galler. **-ig**, *a.* gallerformig. **-laden**, *m.* jalusi. **-leinwand**, *f.* stramalj. **-n**, *sv. tr.* förse, omgifva, stänga med galler.

Glac||éhandschuh, *m.* glacéhandske. **-ieren**, *sv. tr.* **1.** låta frysa, förvandla till is, till glace. **2.** glacera. **-is**, *-, -, n.* glacis.

Gladiátor, *-s, ..óren, m.* gladiator.

Glanz, *-es, 0, m.* glans, ljus.

glänz||en, *sv.* **I.** *itr. h.* glänsa, lysa, glimma, stråla, skina, blänka. **II.** *tr.* glanska, polera, glätta. **-end**, *a.* glänsande, lysande. **-er**, *-, m.* en som glanskar, polerar, glättar.

glanz||erfüllt, *a.* glänsande, strålande. **-erhellt**, *a.* glänsande, upplyst. **-farbe**, *f.* glansk färg. **-gestirn**, *n.* glänsande stjärnbild. **-leinwand**, *f.* glanslärft, glanskambrik. **-papier**, *n.* glanskt papper. **-reich**, *a.* glänsande, lysande. **-taf[fe]t**, *m.* glanstaft. **-umflossen**, **-umwoben**, *a.* omgifven af, simmande i glans, i ljus. **-voll** = *glanzreich*.

Glas, *-er* † men se. måttenhet *-, n.* glas. F *ein Gläschen über den Durst trinken*: taga sig ett glas för mycket. **-auge**, *n.* **1.** konstgjordt glasöga, kristallöga. **2.** öga med glasartad blick. **-äugig**, *a.* **1.** som har ett kristallöga el. kristallögon. **2.** som har glasartad blick, glasögd. **-bruch**, *m.* mussligt brott. **-en**, *a.* af glas, glas-. **-er**, *-, m.* glasmästare.

Gläser, *-, m.* glasblåsare.

Glaser||blei, *m.* fönsterbly. **-éi**, *0, f.* glasmästarhandtverk. **-in**, *-nen, f.* glasmästarfru.

Gläserklang, *f.* glasens klang.

Glaser||meister, *m.* glasmästare. **-n**, *sv. itr. h.* vara glasmästare.

gläsern, *a.* af glas, glas-, glasartad.

Glas||fabrik, *f.* glasbruk. **-fabrikation**, *f.* glastillverkning. **-glocke**, *f.* glasklocka, **-kupa**. **-hafen**, *m.* glasdegel. **-hauspflanze**, *f.* drifhusplanta. **-honig**, *m.* själfrunnen honing. **-hütte**, *f.* glasbruk. **-icht**, *a.* glasig, glasartad. **-ieren**, *sv. tr.* glasera, glätta, glanska. **-ierung**, *f.* glasering, glättande, glanskning. **-ig**, *a.* glasig. **-kirsche**, *f.* ett slags **bigarå**. **-körper**, *m.* kristallins i ögat. **-macher**, *m.*

glasarbetare, -blåsare. **-palast,** *m.* kristallpalats. **-scheibe,** *f.* glasskifva, **-ruta. -stein,** *m.* falsk ädelsten af glas. **-tafel** = *Glasscheibe.* **-úr,** *-en, f.* glasyr. **-werk,** *n.* glasarbete, -vara.

glatt, *-er* [†], *a.* **1.** hal, slät, jämn. **2.** slät, icke hårig. **3.** välfödd, vid godt hull. **4.** frisk, vacker. **5.** utan anstöt, ledig, lätt. *Es geht ihm ∼ ein:* det går i honom utan vidare. **6.** hal, smickrande, inställsam. **7.** adv. helt och hållet, fullkomligt; utan vidare, lätt, ledigt. *Etw. ∼ abhauen:* i ett enda tag afhugga ngt.

glättbār, *a.* som kan glättas, poleras.

glattbärtig, *a.* rakad, skägglös.

Glättbein, *n.* ben att polera, glätta med.

Glattdeck, *n.* glatt däck.

Glätte, *-n, f.* glatthet, släthet, jämnhet, polityr; halka.

Glatteis, *n.* glanskis. Bild. *jn aufs ∼ führen:* sätta ngn på det hala. **-en,*** *itr. h.* opers. vara halt.

glätt‖en, *sv. tr.* glätta, polera, glanska, blanka; utjämna, släta till. **-er,** *-, m.* **-erin,** *-nen, f.* person som glättar, polerare.

Glatt‖heit, -igkeit, *f.* = *Glätte.* **-schleifen,** *n.* slätslipning.

Glättung, *f.* glättande m. m. se *glätten.*

glatt‖weg, *adv.* utan vidare, utan krus, i ett, med ens. **-züngig,** *a.* som har hal tunga, lismande, inställsam. **-züngigkeit,** *f.* hal tunga, lismeri.

Glatz‖e, *-n, f.* kal fläck i hufvudet, kal hjässa, tonsur, flintskalle, måne, månsken. **-ig,** *a.* skallig, flintskallig. **-kopf,** *m.* flintskalle. **-köpfig,** *a.* flintskallig.

Glaub‖e[n], *-ens, -en, m.* **1.** *0,* tro. *∼ an Gott:* tro på Gud, *einer* (dat.) *Sache ∼n beimessen* el. *schenken:* sätta tro till en sak, *das findet bei niemandem ∼n:* det tror ingen på, *des sichern ∼ns leben:* lefva i den fasta tron, *in gutem ∼n:* på god tro. **2.** tro, troslära, religion. **3.** trosbekännelse. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* tro. *Ich glaube es Ihnen:* jag tror det el. jag tror er, *jn etw. ∼ machen:* inbilla ngn ngt, *es ist kaum zu ∼* det är nästan otroligt, *jn reich ∼* tro ngn vara rik, *jn im Rechte ∼* tro ngn ha rätt, *die Auferstehung ∼* tro på uppståndelsen. **II.** *itr. h.* tro, *jm:* ngn, *jm aufs Wort:* ngn på hans ord, *an etw.* (ack.)*:* på ngt, teol. äfv. *auf Christum:* på Kristus.

Glaubens‖abfall, *m.* affall från tron. **-abtrünnige(r),** *m.* otrogen, affälling. **-bote,** *m.* missionär, apostel. **-eifrig,** *a.* ifrande, nitisk för tron. **-fest,** *a.* trosstark. **-festigkeit,** *f.* trosstyrka. **-genofs,** *m.* trosförvandt, trosbroder. **-genossin,** *f.* trossyster. **-heuchler,** *m.* religiös hycklare. **-neuerer,** *m.* religiös reformator. **-punkt,** *m.* trosartikel. **-reiniger,** *m.* trosförbättrare, reformator. **-reinigung,** *f.* trosförbättring, reformation. **-richter,** *m.* domare i trossaker. **-schwärmer,** *m.* religiös svärmare, fanatiker. **-schwärmerei,** *f.* religiöst svärmeri, fanatism. **-streiter,** *m.* troskämpe. **-wērt[h], -würdig,** *a.* trovärdig. **-zweifel,** *m.* religiöst tvifvel. **-zweifler,** *m.* religiös tviflare.

Glaub‖ensalz, *n.* glaubersalt. **-haft,** *a.* trovärdig. **-haftigkeit,** *f.* trovärdighet.

gläubig, *a.* troende, rättrogen, tillitsfull. **-er,** *-, m.* **-erin,** *-nen, f.* borgenär, fordringsägare, kreditor. **-erschaft,** *f.* samtlige borgenärer, kreditorer. **-keit,** *f.* tro, rättrogenhet.

glaub‖lich, *a.* trolig, sannolik. **-lichkeit,** *f.* sannolikhet. **-willig,** *a.* benägen att tro, lättrogen. **-würdig,** *a.* trovärdig. **-würdigkeit,** *f.* trovärdighet.

glauch = *glau.*

gleich, I. *a.* **1.** lik. *Sich* (dat. rpr.) *∼ sehen:* likna hvarandra, *das sieht ihm ∼* det är likt honom, *sonder* el. *ohne ∼en:* utan like, makalös, *nicht seines ∼en haben:* sakna sin like, vara makalös, *∼ und ∼ gesellt sich gern:* kaka söker maka. **2.** lika. **3.** samme, samma. *Auf ∼e Art, ∼er Weise, ∼er Gestalt:* på samma sätt, *zu ∼er Zeit:* samtidigt, *es ist mir ganz ∼* det gör mig alldeles detsamma. **4.** slät, jämn. **5.** särskilda fall. *Ins ∼e bringen, setzen, stellen:* bringa i jämvigt, *jm in etw.* (dat.) *∼ kommen:* kunna mäta sig med ngn i ngt, *∼ laufen:* löpa parallelt, *sich jm ∼ stellen:* ställa sig i jämbredd, jämföra sig med ngn, *es jm ∼ thun:* upphinna ngn i skicklighet, göra efter hvad ngn gjort, *der Erde* (dat.) *∼ machen:* jämna med marken. **II.** *adv.* strax, genast. *Er wird ∼ kommen:* han kommer strax, *das dacht' ich doch ∼* det tänkte jag strax, *∼ damals:* då strax, redan då. **III.** *konj.* **1.** fastän, ehuruväl, änskönt, t. ex. *ist er ∼ nicht reich* el. *wenn* el. *ob er ∼ nicht reich ist, so giebt er doch viel aus:* fastän han ej är rik, ger han dock ut mycket. **2.** *∼ wie* el. *∼ als:* liksom om, *∼ wie ... so:* som ... så. **-alt[e]rig,** *a.* jämnåldrig. **-armig,** *a.* försedd med lika långa armar. **-ārtig,** *a.* likartad. **-bedeutend,** *a.* liktydig, synonym. **-berechtigt,** *a.* lika berättigad. **-bleibend,** *a.* som förblir sig lik, jämn. **-e,** *f.* **1.** slät, jämnhet. **2.** likhet. **3.** jämvigt. **-en, I.** *sv.* o. * *st. tr.* göra lika, jämna, justera. **II.** *st. itr. h.* likna, *jm:* ngn. **-er,** *-, m.* **1.** ekvator. **2.** justerare. **-ergestalt, -ermafsen, -erweise,** *adv.* på samma sätt. **-falls,** *adv.* likaledes. **-geltend,** *a.* som gäller lika mycket, har samma värde. **-gewicht,** *n.* jämvigt. **-gültig,** *a.* likgiltig. **-gültigkeit,** *f.* likgiltighet. **-heit,** *f.* likhet. **-jährig,** *a.* jämnårig. **-klang,** *m.* samklang. **-kommen,** *itr. s.* uppgå till, motsvara,

etw. (dat.): ngt. **-laufend,** *a.* parallel. **-lautend,** *a.* lika lydande. **-machung,** *f.* jämnande, utjämning, jämn fördelning, likställande. **-mäfs,** *n.* jämnmått. **-mäfsig,** *a.* likformig, jämn, proportionerlig, symmetrisk. **-mäfsigkeit,** *f.* jämnhet, öfverensstämmelse, regelbundenhet, symmetri. **-mut[h],** *m.* jämnmod, själslugn, lugn. **-müt[h]ig,** *a.* jämn, lugn. **-müt[h]igkeit,** *f.* = *Gleichmut.* **-namig,** *a.* **1.** som har samma namn. **2.** mat. liknämnig. **-namigkeit,** *f.* **1.** omständigheten att ha samma namn. **2.** mat. liknämnighet. **-ni[ſ]s,** *-se,* *n.* **1.** afbild, bild. **2.** liknelse. **-ni[ſ]srede,** *f.* bildligt, bildrikt tal. **-ni[ſ]sweise,** *adv.* i liknelser. **-ordnung,** *f.* samordning. **-paarig,** *a.* **1.** fördelad i jämna par. **2.** tillhörande samma par. **-säm,** *adv.* liksom, så att säga. **-schenk[e]lig,** *a.* mat. likbent. **-schritt,** *m. Im ~ gehen:* marschera med jämna steg. **-seitig,** *a.* liksidig. **-seitigkeit,** *f.* liksidighet. **-ung,** *f.* **1.** utjämnande, justering. **2.** mat. ekvation. **-viel,** *adv.* lika mycket, sak samma. **-wërt[h]ig,** *a.* lika gällande, af samma värde. **-wërt[h]igkeit,** *f.* samma värde. **-wie,** *konj.* liksom. **-wohl,** *konj.* likväl. **-zeitig,** *a.* samtidig. **-zeitigkeit,** *f.* samtidighet.

Gleis, *-e,* *n.* **-e,** *-n,* *f.* se *Geleise.* **-ner,** *-,* *m.* hycklare, lismare, skenhelig person. **-neréi,** *-en,* *f.* hyckleri, lismeri. **-nerin,** *-nen,* *f.* hycklerska, lismerska. **-nerisch,** *a.* hycklande, lismande.

Gleifs, *-es, 0,* *m.* glans, skimmer. **-en,** *sv.* o. *st. itr. h.* **1.** lysa, blänka, skimra. **2.** hyckla, lisma. **-ner** se *Gleisner.*

Gleit|bahn, *f.* kana; rutschbana. **-en,** *sv.* o. *st. itr.* **1.** *s.* glida; halka, slinta. **2.** *h.* kana, skrilla. **-er,** *-,* *m.* **-erin,** *-nen,* *f.* en som kanar.

Gletscher, *-,* *m.* glacier, jökel.

Glied, *-er,* *n.* led, lem, länk; afv. (slägt)led, (soldat)led m. m. **-erabstand,** *m.* afstånd mellan leden. **-erbau,** *m.* ledernas byggnad, kroppsbyggnad. **-erig,** *a.* ledad, i sms. äfv. **-lemmad.** **-erkette,** *f.* länkkedja. **-ermann,** *m.* leddocka. **-ern,** *sv. tr.* **1.** (in)dela i leder, i led, i länkar. **2.** förse med leder, med lemmar. *Gegliedert = gliederig.* **-erpuppe,** *f.* leddocka. **-erreifsen,** *n.* ledreumatism. **-ersteif,** *a.* styf i lederna. **-ert[h]ier,** *n.* leddjur. **-erung,** *f.* indelning. **-erweise,** *adv.* **1.** led för led. **2.** ledvis. **-erzucken,** *n.* spasmodiska ryckningar i lederna. **-los,** *a.* utan leder, oledad. **-mäfs,** *-en,* *n.* vanl. blott i pl. (yttre) lem. **-weise,** *adv.* led för led.

glimm|en, *st.* o. ✱ *sv. itr. h.* glimma, glöda. **-er,** *-,* *m.* **1.** glimmande ljus, svagt sken, glöd. **2.** min. glimmer. **-erblättchen,** *n.* paljett. **-erig,** *a.* **1.** glimrande, glindrande. **2.** glimmerhaltig. **-ern,** *sv. itr. h.* glimra, glindra. **-käfer,** *m.* lysmask. **-stengel,** *m.* F cigarr.

Glimpf, *-[e]s, 0,* *m.* **1.** billighet, skonsamhet, öfverseende. **2.** okränkt ära, heder. **-lich,** *a.* måttlig, lindrig, skonsam.

glitsch|en, *sv. itr. s.* o. *h.* halka, slinta. **-[er]ig,** *a.* F hal, halkig, slipprig.

glitzern, *sv. itr. h.* blänka, glänsa, tindra.

Globus, *-, -se* el. *..ben,* *m.* glob.

Glock|le, *-n,* *f.* dim. †, **1.** klocka att ringa med; skälla, bjällra. Bild. *etw. an die grofse ~ hängen* el. *bringen* el. *binden:* utbasuna ngt, göra mycket väsen af ngt. **2.** klocka på slagverk, t. ex. *die ~ schlägt zehn* 3. kupa. **-enblume,** *f.* blåklocka (Campanula). **-endraht,** *m.* klocksträng. **-engehäuse,** *n.* klockstapel. **-engut,** *n.* klockgods. **-enhell,** *a.* klockren. **-enklang,** *m.* klockors klang, klockringning. **-enläuter,** *m.* ringkarl. **-enspeise,** *f.* klockmalm. **-entaufe,** *f.* en klockas invigning och namngifning. **-enzug,** *m.* klocksträng. **-ig,** *a.* **1.** försedd med klockor. **2.** klockformig.

Glöckner, *-,* *m.* ringkarl.

Glor|ie, *-n,* *f.* **1.** ära. **2.** gloria. **-ifizieren,** *sv. tr.* förhärliga, rosa. **-reich, -würdig,** *a.* ärorik.

Goss|ár, *-e* el. *-ien,* *n.* ordbok, glossar. **-e, -n,** *f.* **1.** glosa. **2.** speglosa, anmärkning. **-enmacher(in), -enreifser(in),** *m.* (*f.*) spefågel. **-ieren,** *sv. tr.* förse med anmärkningar.

Glotz|auge, *n.* gloende, stirrande öga. **-äugig,** *a.* glosögd. **-en,** *sv. itr. h.* glo, stirra.

gluch|sen, -zen, *sv. itr. h.* skrocka.

gluck, *itj.* **1.** skrock. **2.** klunk.

Glück, *-[e]s, 0,* *n.* lycka, tur. *~ zu* el. bland bärgs män: *~ auf!* lycka till! *Zum ~e:* lyckligtvis, *sein ~ zu machen suchen:* pröfva lyckan, *er kann von grofsem ~e sagen, dafs:* det var tur för honom, att, *es ist ein ~, dafs:* det är väl, att, *jm zum neuen Jahre ~ wünschen:* önska ngn godt nytt år, *sein ~ versuchen:* pröfva lyckan, *auf gut ~* på måfå, på vinst och förlust. **-auf,** *itj.* lycka till! **-begünstigt,** *a.* gynnad af lyckan. **-bringend,** *a.* lyckobringande, lyckosam.

Glucke, *-n,* *f.* skrockhöna, ligghöna, höna med kycklingar. **-n,** *sv. itr. h.* **1.** skrocka. **2.** F klunka.

glücken, *sv. itr. h.* o. *s.* lyckas, *jm:* ngn.

gluck|ern, *sv. itr. h.* F klunka. **-henne** = *Glucke.*

glück|lich, *a.* lycklig, gynnsam, fördelaktig. **-licherweise,** *adv.* lyckligtvis. **-sbote,** *m.* lyckobringande bud. **-sbötschaft,** *f.* lyckobringande budskap. **-sbude,** *f.* (marknads)stånd, i hvilket hasardspel bedrifves. **-sélig,** *a.* lycksalig. **-séligkeit,** *f.* lycksalighet.

glucksen, *sv. itr. h.* skrocka.

Glücks|fall, *m.* lycklig slump. **-gut,** *n.* förgängligt af lyckan beroende gods, rikedom. **-hafen** = *Glückstopf.* **-hand,** *f.* lyckosam hand. **-jäger,** *m.* lyckesökare. **-kind,** *n.,* F **-pilz, -prinz,** *m.* lyckans skötebarn. **-rad,** *n.* lyckans hjul. **-ritter** = *Glücksjäger.* **-sache,** *f.* slump. **-spiel,** *n.* hasardspel. **-stern,** *m.* lycklig stjärna. **-stunde,** *f.* lycklig stund. **-topf,** *m.* lotteri-

urna. **-umstände,** *pl.* lyckliga omständigheter. **-vogel,** *m.* F 1. = *Glückskind.* 2. = *Glücksbote.* **-wechsel,** *m.* lyckans växling. **-wurf,** *m.* lyckligt kast. **-zufall,** *m.* lycklig slump. **-zug,** *m.* lyckligt drag.

glück‖verheißend, *a.* lyckobådande, lofvande. **-wunsch,** *m.* lyckönskan.

Glüh‖branntwein, *m.* glögg. **-e, -n,** *f.* glöd, glödhetta. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* glöda. Bild. *nach etw.* ~ hafva en brinnande längtan efter ngt, *vor Wonne* ~ vara utom sig af glädje. II. *tr.* 1. glödga. 2. med värme, med glöd ådagalägga. *Rache* ~ andas hämd. **-farbe,** *f.* eldrödt (det glödande järnets färg). **-feuer,** *n.* glöd. **-hitze,** *f.* glödhetta. **-ofen,** *m.* glödugn. **-pfanne,** *f.* fyrfat. **-wein,** *m.* glödgadt vin. **-wurm,** *m.* lysmask.

glupl‖en, *sv. itr. h.* blicka dolskt, bakslugt, lystet. **-isch,** *a.* dolsk, inbunden, lysten.

Glut[h], *-en, f.* glöd, eld, glödhetta, hetta. **-auge,** *n.* glödande öga. **-blick,** *m.* glödande blick. **-dämpfer,** *m.* kolsläckare. **-pfanne,** *f.* fyrfat. **-röt[h]e,** *f.* glöd. **-wind,** *m.* glödande vind.

Glycerin, *-s, 0, n.* glycerin.

Gnade, *-n, f.* nåd. *Bei jm in* ~*n* (föråldr. dat. sing.) *stehen:* stå i gunst hos ngn, *jn in* ~*n entlassen:* gifva ngn afsked i nåder, *halten Sie 's zu* ~*n!* håll i nåder tillgodo därmed! *Ew.* ~*n:* eders nåd. **-bringend,** *a.* full af nåd, benådande. **-flehend,** *a.* bönfallande om nåd. **-n,** *sv. itr. h. Jm* ~ vara ngn nådig. *Gnade uns Gott!* Gud nåde oss! **-nakt,** *m.* handling af nåd, nådebevisning. **-nberuf,** *m.* kallelse af nåd. **-nbezeigung, -nbezeugung,** *f.* nådebetygelse, nådebevisning **-nbild,** *n.* undergörande (helgon)bild. **-nbund,** *m.* nådeförbund. **-nfrist,** *f.* af nåd beviljad frist. **-ngehalt,** *m.* o. *n.* **-ngeld,** *n.* nådeunderhåll, pension. **-ngesuch,** *n.* ansökan om nåd. **-nkette,** *f.* som ynnestbevis skänkt kedja. **-nlohn,** *m.* af nåd gifven belöning. **-nreich,** *a.* nåderik. **-nruf** = *Gnadenberuf.* **-nsold,** *m.* = *Gnadengehalt.* **-nverheißung,** *f.* nådelöfte.

gnädig, *a.* nådig. F *er ist noch* ~ *davongekommen:* han har sluppit ifrån för godt köp. **-lich,** *adv.* nådigt, i nåder.

Gnei[ſ]s, *-e, m.* min. gneis.

Gnom, *-en, m.* tomte, rå. **-e,** *-n, f.* tänkespråk, sentens. **-isch,** *a.* gnomisk, tänkespråks-. **-on,** *-s, m.* solvisare.

Gnosticismus, *-, 0, m.* gnosticism.

gnug = *genug.*

Gobelín, *-s, m.* gobelin(stapet).

Gockelhahn, *m.* barn. tupp.

Gold, *-[e]s, 0, n.* guld. **-ader,** *f.* 1. guldåder. 2. med. gyllenåder, hemorroider. **-ammer,** *f.* gulsparf. **-amsel,** *f.* gultrast (Oriolus galbula). **-apfel,** *m.* kärleksäpple (Solanum Lycopersicum). **-bach,** *m.* guldförande bäck. **-barren,** *m.* guldtacka. **-bergwerk,** *n.* guldgrufva. **-braun,** *a.* bronsfärgad. **-en,** I. *a.* af guld, guld-, gyllen. *Jm* ~*e Berge versprechen:* lofva ngn guld och gröna skogar. II. *sv. tr.* (o. *rfl.*) förgylla(s). **-eswërt[h],** *m.* gulds värde. **-falb,** *a.* matt guldgul. **-finger,** *m.* ringfinger. **-fink[e],** *m.* = *Goldammer.* **-flimmer,** *m.* guldkorn i flodsand. **-flitter,** *m.* guldpaljetter. **-fuchs,** *m.* 1. guldfux. 2. F guldmynt. **-gier,** *f.* guldtörst. **-hähnchen,** *n.* gulsippa. **-ig,** *a.* gyllen, guldfärgad. **-junge,** *m.* F guldgosse. **-kupfer,** *n.* guldhaltig koppar. **-lack,** *m.* 1. guldfernissa. 2. bot. gyllenlack. **-macher,** *m.* guldmakare, alkemist. **-macherei, -macherkunst,** *f.* alkemi. **-mensch,** *m.* penningkarl. **-schaum,** *m.* tunt bladguld; glitter, prål. **-scheider,** *m.* guldskedare. **-schläger,** *m.* guldslagare. **-sohn,** *m.* F guldgosse. **-sticker(in),** *m.* (*f.*) guldbroderare (-brodös). **-stoff,** *m.* guldtyg. **-verbrämt,** *a.* guldkantad. **-verbrämung,** *f.* guldbräm. **-währung,** *f.* guldmyntfot. **-wäsche,** *f.* guldvaskning. **-wäscher,** *m.* guldvaskare. **-wut[h],** *f.* guldtörst.

Golf, *-e, m.* golf, hafsbugt.

Gondel, *-n, f.* gondol. **-fahrer, -führer, -ier, -e,** *m.* gondolförare. **-n,** *sv. itr. h.* o. *tr.* fara, ro i gondol.

Gondoliér = *Gondelier.*

gönn‖en, *sv. tr.* unna. **-er, -,** *m.* gynnare, beskyddare. **-erin,** *-nen, f.* gynnarinna, beskyddarinna. **-ermiene,** *f.* beskyddarmin. **-erschaft,** *f.* 1. egenskap af gynnare, af beskyddare. 2. samtlige gynnare, beskyddare.

Göpel, *-, m.* bärg. uppfordringsverk, gångspel, hiss.

Gorílla, *-s, m.* gorilla.

Gose, *-n, f.* ett slags ljust, svagt öl.

Gosse, *-n, f.* dim. †, 1. rännsten. 2. sköljsten. **-nstein,** *m.* sköljsten.

Got[h]‖e, *-n, m.* got, göt. **-enburg,** *0, n. npr.* Göteborg. **-ik,** *0, f.* gotik. **-isch,** *a.* gotisk, götisk.

göthisch, *a.* rörande Göthe, Göthes.

Got[h]land, *-s, 0, n. npr.* Gottland.

Gott, *-er* †, *m.* Gud, gud. *Der liebe* ~ Gud, vår herre, *ach* ~*!* herre Gud! ~ *sei Dank:* gudskelof, ~ *sei bei uns!* Gud vare oss nådig! ~ *behüte!* gudbevars väl! F *er erschien, wie* ~ *ihn erschaffen hat:* han visade sig i paradisdrägt, ~ *einen guten Mann sein lassen:* låta världen ha sin gång, *leider* ~*es:* tyvärr. **-begeistert,** *a.* gudaingifven, inspirerad.

Götter‖abend, *m.* gudomlig(t vacker) afton. **-ähnlich,** *a.* gudalik. **-begünstigt,** *a.* gynnad af gudarne. **-bild,** *n.* (af)gudabild. **-bote,** *m.* gudarnes sändebud. **-funke[n],** *m.* gudagnista.

gottergeben, *a.* undergifven under Guds vilja. **-heit,** *f.* undergifvenhet under Guds vilja.

göttergleich, *a.* gudalik.

gotterhaben, *a.* gudomlig.

götter‖haft, *a.* gudalik, gudomlig. **-hain**, *m.* helig lund. **-kunde**, **-lehre**, *f.* gudalära. **-lust**, *f.* gudafröjd. **-mahl**, *n.* gudamåltid. **-sage**, *f.* gudasaga. **-schaft**, *f.* **1.** gudomlighet, gudomlig värdighet. **2.** gudavärld. **-sitz**, *m.* gudars hemvist. **-sohn**, *m.* gudason. **-spâs**, *m.* kostligt skämt. **-speise**, *f.* gudaspis. **-spruch**, *m.* orakel, gudasvar. **-thum** se *Göttertum*. **-trank**, *m.* gudadryck. **-tûm**, *n.* = *Götterschaft*. **-welt**, *f.* gudavärld. **-wonne**, *f.* gudafröjd. **-zeit**, *f.* sagoålder.

gotterzeugt, *a.* gudaboren.

Gottes‖acker, *m.* kyrkogård. **-anbeter(in)**, *m.* (*f.*) gudsdyrkare. **-dienst**, *m.* gudstjänst. **-dienstlich**, *a.* hörande till gudstjänsten, kyrklig. **-erbärmlich**, *a.* gudsjämmerlig. **-friede[n]**, *m.* **1.** kyrkofrid. **2.** asyl, fristad. **-furcht**, *f.* gudsfruktan. **-fürchtig**, *a.* gudfruktig. **-gabe**, *f.* **1.** Guds gåfva. **2.** gåfva till kyrkan. **-geifsel**, *f.* Guds gissel. **-gelahrtheit**, *f.* teologi. **-geld**, *n.* handpengar som förr tillföllo de fattige. **-gelehrsamkeit**, *f.* teologi. **-gelehrte(r)**, *m.* teolog. **-gericht**, *n.* **1.** Guds dom. **2.** gudsdom. **-glaube[n]**, *m.* tro på Gud; religion. **-haft**, *a.* gudomlig. **-haus**, *n.* kyrka, Guds hus. **-kasten**, *m.* sparbössa åt de fattige; kyrkbäcken. **-kindschaft**, *f.* barnaskap hos Gud. **-kühchen**, *n.* guldhöna (Coccinella). **-lamm**, *n.* Guds lam. **-lästerer**, *m.* gudsförsmädare. **-lästerlich**, *a.* gudsförsmädande. **-lästerung**, *f.* gudsförsmädelse. **-lästrerin**, *f.* gudsförsmäderska. **-lehre**, *f.* **1.** religion. **2.** teologi. **-leugner(in)**, *m.* (*f.*) gudsförnekare (-erska). **-leugnerisch**, *a.* gudsförnekande. **-leugnung**, *f.* gudsförnekelse. **-liebe**, *f.* kärlek till Gud. **-lohn**, *m.* lön af Gud. **-pfennig**, *m.* = *Gottesgeld*. **-reich**, *n.* Guds rike. **-thum** se *Gottestum*. **-tisch**, *m.* nådebord. **-tûm**, *n.* religion, gudsdyrkan. **-urt[h]eil**, *n.* gudsdom. **-verächter**, *m.* gudsföraktare. **-verachtung**, *f.* gudsförakt. **-verehrung**, *f.* gudsdyrkan. **-vergessen**, *a.* gudsförgäten. **-vergessenheit**, *f.* gudlöshet. **-welt**, *f.* Guds gröna jord. **-wort**, *n.* Guds ord.

gott‖gefällig, *a.* Gud behaglig. **-gesandt**, *a.* gudasänd. **-heit**, *f.* gudom, gudomlighet.

Gött‖in, *-nen*, *f.* gudinna. **-lich**, *a.* gudomlig. **-lichkeit**, *f.* gudomlighet, gudomlig natur.

gott‖lôb, *itj.* gudskelof. **-mensch**, *m.* gudamänniska. **-seibéiuns**, *-*, *0*, *m.* evfemist. för djäfvul, den onde. **-selig**, *a.* salig i Gud. **-verflûcht**, *a.* af Gud förbannad. **-vergessen**, *a.* gudsförgäten. **-vergessenheit**, *f.* gudlöshet. **-verheifsen**, *a.* lofvad af Gud. **-verlassen**, *a.* af Gud öfvergifven. **-versöhnt**, *a.* försonad med Gud. **-vertrauen**, *n.* gudsförtröstan. **-voll**, *a.* gudomlig.

Götze, *-n*, *m.* **1.** afgud, afgudabild. **2.** F tölp, glop. **-nanbeter(in)**, **-ndiener(in)**, *m.* (*f.*) afgudadyrkare (-erska). **-ndienerisch**, *a.* afgudadyrkande. **-nt[h]ûm**, *n.* afgudadyrkan.

Gouâche, *-n*, *f.* gouache(målning).

Gourmând, *-s*, *m.* gurmand, läckergom. **-ise**, *-n*, *f.* gurmandis.

Gouvern‖ânte, *-n*, *f.* guvernant. **-emênt**, *-s*, *n.* guvernement. **-êur**, *-e* el. *-s*, *m.* guvernör.

Grab, *-er* †, *n.* graf. **-bein**, *sv. itr. h.* F pilla, trefva. **-denkmal**, *n.* grafvård. **-efuls**, *m.* fot lämplig att gräfva med. **-ekelle**, *f.* liten handspade. **-eland**, *n.* land som kan el. skall gräfvas om.

Graben, **I.** *-*[†], *m.* dike, graf. F bild. *er ist noch nicht über den* ~ han har ännu ej hunnit öfver alla svårigheter. **II.** *st. tr.* o. *itr. h.* **1.** gräfva, gräfva upp, ut, ned, om. **2.** borra, stöta in djupt, t. ex. *jm den Dolch ins Herz* ~. **3.** gravera. **-füller**, *m.* förakt. benämn. på dålig soldat, som vid stormning endast duger till fyllnad i fästningsgrafvarna. **-leitung**, *f.* dikning, dikesgräfning; (löp)grafvares uppkastande. **-sohle**, *f.* botten i en (löp)graf.

Gräber, *-*, *m.* **1.** gräfvare. **2.** namn på åtskilliga djur, som gräfva ned sig i marken. **-éi**, *-en*, *f.* gräfning. **-fund**, *m.* graffynd. **-geruch**, *m.* graflukt, liklukt.

Grabes‖dunkel, *n.* **-nacht**, *f.* grafvens mörker. **-rand**, *m.* grafvens brädd. **-ruhe**, *f.* grafvens ro. **-schlummer**, *m.* dödssömn. **-schweigen**, *n.* **-stille**, *f.* dödstystnad. **-stimme**, *f.* graflik stämma.

Grab‖folger, *m.* person som följer ett lik, pl. likfölje. **-geläute**, *n.* begrafningsringning. **-gerüst**, *n.* katafalk. **-gewölbe**, *n.* grafhvalf. **-hügel**, *m.* grafkulle, grafhög. **-legung**, *f.* begrafning. **-lied**, *n.* begrafningspsalm. **-mal**, *n.* grafvård. **-meifsel**, *m.* grafmäjsel. **-schaufel**, *f.* **1.** trädgårdsskyffel. **2.** mullskofvel. **-scheit**, *n.* spade. **-stätte**, *f.* grafplats. **-stichel**, *m.* grafstickel. **-still**, *a.* dödstyst. **-stille**, *f.* dödstystnad. **-tûch**, *n.* bårduk.

Gracht, *-en*, *f.* kanal i sht i Holland.

gräc‖isiren, *sv. tr.* gifva grekisk anstrykning, form, karaktär. **-ismus**, *-*, *-men*, *m.* grekisk ordvändning, grecism. **-ität**, *0*, *f.* grecitet.

grad- se *gerad-*.

Grad, *-e* men som måttenhet efter räkneord *-*, *m.* grad. **-átim**, *adv.* gradvis, så småningom. **-ation**, *-en*, *f.* stegring, gradation. **-bogen**, *m.* gradbåge, transportör (uppgraderad halfcirkel). **-ieren**, *sv. tr.* **1.** gradera medels graderverk. **2.** färga guldarbeten. **-ierung**, *f.* **-ig**, *a.* **-gradig**. **-leiter**, *f.* **-messer**, *m.* gradskala, gradmätare. **-uál** = *graduell*. **-uál[e]**, **-[e]s**, *-e* el. *-ien*, *n.* gradualsång vid katolsk mässa. **-uéll**, *a.* gradvis inträdande. **-uieren**, *sv. tr.* **1.** gradera. **2.** graduera, promovera. **-uierung**, *f.*

Graf, *-en*, *m.* dim. †, grefve. **-en**, *sv. tr.* upphöja i grefligt stånd. **-ent[h]ûm**, *n.* grefskap.

gräflich, *a.* greflig.

Gräfschaft, *f.* grefskap, a) grefvedöme, b) grefligt stånd.

Gral, -[e]s, 0, *m.* gral.

Gram, I. -[e]s, 0, *m.* grämelse, bekymmer. II. *a. Jm* ~ *sein:* vara gramse på, hysa motvilja mot ngn.

Grämlerei, -*en*, *f.* butterhet, trumpenhet. **-eln,** *sv. itr. h.* vara bedröfvad, vresig, butter. **-en,** *sv. tr.* o. *rfl.* gräma (sig). *Sich zu Tode* ~ dö af grämelse.

grämerfüllt = *gramvoll.* **-gebeugt,** *a.* nedtyngd af grämelse, af bekymmer.

Grämler, -, *m.* **-lerin,** -*nen*, *f.* vresig, butter person. **-lich,** *a.* vresig, butter. **-lichkeit,** *f.* vresighet, butterhet.

Gramm, -*e* men som måttenhet efter räkneord -, *n.* gram.

Grammátik (med kort **á**), -*en*, *f.* grammatik. **-ikálisch,** *a.* grammatikalisk. **-iker,** -, *m.* grammatiker. **-isch,** *a.* grammatisk.

grämvoll, *a.* bekymmerfull, sorgbunden, bedröfvad.

Gran, -*e* men som måttenhet efter räkneord -, *n.* o. *m.* gran.

Grän, böjn. = föreg., *n.* o. *m.* $\frac{1}{3}$ gran.

Granát, -*e*[*n*], *m.* granat (mineral). **-e,** -*n*, *f.* 1. granatäpple(träd). 2. mil. granat.

Grand, -*e*, *m.* grus. **-e,** -*n*, *m.* spansk grand. **-ézza,** 0, *f.* värdighet, stolt och afmätt sätt. **-icht, -ig,** *a.* grusig, grofkornig. **-iós,** *a.* storartad.

Granít, -*e*, *m.* granit. **-en,** *a.* af granit, granit-. **-ig,** *a.* granithaltig.

Grannle, -*n*, *f.* borst, agn, snärp, nål, spets, hår. **-ig,** *a.* borstig.

Gransen, -, *m.* dial. stäf.

granulíeren, *sv. tr.* granulera.

Gränz- se *Grenz-*.

Grapen, -, *m.* gryta, kittel af gjutgods.

Graphlik, 0, *f.* skrifkonst, ritkonst. **-isch,** *a.* grafisk. **-it,** -*e*, *m.* min. grafit.

Grapp se *Krapp.*

grapsen, *sv. tr.* o. *itr. h.* F begärligt gripa, roffa; knipa, stjäla.

Gras, -*er* †, *n.* gräs. Bild. *kein* ~ *unter den Füßen wachsen lassen:* vara kvick i vändningarna, *darüber ist* ~ *gewachsen:* det är för längesedan bortglömdt. **-affe,** *m.* F ungtupp, gröngöling. **-anger,** *m.* äng. **-boden,** *m.* gräsvall. **-butter,** *f.* smör af kor, som gå på gräsbete. **-decke,** *f.* gräsmatta. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* 1. beta. F bild. *auf eines anderen Wiese* ~ göra ingrepp i en annans rättigheter. 2. slå gräs. 3. gräsa. II. *tr. Das Getreide* ~ slå, mäja den ännu gröna säden. **-eplatz,** *m.* betesmark. **-er, Gräser,** -, *m.* slåtterkarl.

Gräseréi, -*en*, *f.* 1. slåtter. 2. rätt till slåtter.

Gräsertrag, *m.* höskörd. **-frosch,** *m.* vanlig groda. **-futter,** *n.* grönfoder. **-futterung,** *f.* fodring med grönfoder. **-garten,** *m.* trädgård med gräsplaner. **-hof,** *m.* gräsbeväxt gård. **-hopfen,** *m.* på gräsvall växt humle. **-hopser, -hüpfer,** *m.* gräshoppa. **-icht,** *a.* gräsartad, gräslik. **-ig,** *a.* 1. gräsbeväxt, gräsrik. 2. = *grasicht.* **-land,** *n.* betesmark. **-mücke,** *f.* löfsångare. **-pferd,** *n.* gräshoppa. **-platz,** *m.* gräsplan.

graís, *a.* förfärlig, fasaväckande, vild.

grassieren, *sv. itr. h.* grassera, rasa, härja.

gräßlich, *a.* gräslig, förskräcklig. **-keit,** *f.* gräslighet.

Grässpecht, *m.* lilla hackspetten. **-stück,** *n.* gräsplan. **-teufel,** *m.* F *aussehen wie ein* ~ se ytterst ruskig ut. **-ung,** *f.* betande m. m. se *grasen.* **-wachs,** *m.* gräsvegetation. **-weide,** *f.* gräsbeväxt betesmark, gräsvall.

Grat, -*e* [†], *m.* 1. skarp kant. 2. ås, rygg, kam, spets. 3. ryggrad. 4. råegg.

Gráte, -*n*, *f.* fiskben. F bild. *eine* ~ *in etw. finden:* finna ngt kinkigt. **-nfisch,** *m.* zool. benfisk. **-ngerüst,** *n.* fiskbensskelett. **-nlos,** *a.* benfri. **-nreich,** *a.* benig.

Gratlia![e], -[e]*s*, -*ien* el. -*e*, *n.* gratial, gratifikation, dryckespengar. **-ias,** -, -, *n.* tacksägelse, bordsbön efter måltiden. **-ifikátion,** -*en*, *f.* gratifikation.

grätig, *a.* benig.

gratis, *adv.* gratis, för intet.

Grätsche, -*n*, *f.* ställning med utspärrade ben. **-n,** *sv. itr. h.* 1. ställa benen utåt. 2. gå med utspärrade ben.

Grätt[**h**]**ier,** *n.* stenget.

Gratul[**á**]**ánt,** -*en*, *m.* lyckönskande person, gratulant. **-ation,** -*en*, *f.* lyckönskan, gratulation. **-íeren,** *sv. itr. h.* lyckönska, gratulera, *jm zu etw.:* ngn till ngt.

grau, *a.* grå. *Vor* ~*en Jahren:* för mycket länge sedan, i den gråa forntiden, *der* ~*e* el. *das* ~*chen:* åsnan, *das* ~ *des Morgens:* morgongryningen. **-e, Gräue,** 0, *f.* grå färg.

Gräuel se *Greuel.*

grau[**e**]**ln,** *sv. rfl.* o. *opers.* F *Ich graule mich* el. *es grauelt mir:* jag känner mig hemsk till mods, är litet rädd. **-en,** I. *sv. itr. h.* 1. gråna. 2. gry. II. *sv. itr. h.* o. *rfl.* rysa. *Ich graue mich* el. vanl. opers. *es graut mir* el. *mich vor etw.* (dat.): jag ryser, bäfvar för ngt. III. -*s*, 0, *n.* 1. rysning, fasa, bäfvan. 2. ngt rysligt, förfärande. 3. *Das* ~ *des Tages:* morgongryningen. **-enbild,** *n.* fasaväckande bild. **-endrohend, -enerregend, -enhaft,** *a.* fasaväckande, hemsk. **-ennacht,** *f.* hemsk natt. **-enthat,** *f.* hemsk gärning, illdåd. **-enverhängni**[**s**]**s,** *n.* hemskt öde. **-envoll,** *a.* fasansfull. **-erlich** = *grauenhaft.* **-kehlchen,** *n.* zool. järnsparf. **-kopf,** *m.* gråhårsman. **-lich,** *a.* 1. gråaktig. 2. = *graulig.*

gräulich, *a.* 1. gråaktig. 2. se *greulich.*

grau[**l**]**lig,** *a.* 1. fasaväckande, hemsk. 2. rädd, lättskrämd. **-n-** = *Grauen-.*

Graup[**e**]**le,** -*n*, *f.* dim. †, 1. gryn. 2. korn, små hagelkorn, trindsnö. **-eln, gräupeln,** *sv. itr. h.* opers. hagla fint som gryn. **-enhagel,** *m.* fint hagel af gryns storlek. **-enmühle,** *f.* grynkvarn,

-verk. **-ens[chl]eim**, *m.* gryngröt. **-ensuppe**, *f.* grynvälling. **-icht, -ig**, *a.* i sht min. kornig, grynig. **-ner, -, *m.*** 1. mjölnare i en grynkvarn. 2. grynhandlare.

Grau|s, I. *-es, 0, m.* 1. grus, spillror. 2. fasa, hemskhet; fasaväckande tillstånd, väder, mörker, m. m. **II.** *a.* fasansfull, hemsk. **-sām**, *a.* grym. **-samkeit**, *f.* grymhet. **-schimmel**, *m.* 1. gråskimmel. 2. F åsna. **-selig**, *a.* litet hemsk, faslig. **-seln**, *sv.* opers. *itr. h.* o. *rfl. Ich grausele [mich]* el. vanl. opers. *es grauselt mir* el. *mich:* jag är hemsk till mods. **-sen, I.** *sv. itr. h. Ich grause* el. vanl. opers. *es graust mir* el. *mich:* jag ryser, bäfvar. **II.** *-s, 0, n.* rysning, bäfvan. **-senerregend, -senhaft, -sig**, *a.* förfärlig, gräslig, fasaväckande. **-t[h]ier**, *n.* F åsna. **-wacke**, *f.* min. gråvacka.

Grav|éur, *-e* el. *-s, m.* gravör. **-ieranstalt**, *f.* gravörsatelier. **-ieren**, *sv. tr.* 1. gravera med grafstickel. 2. gravera, belasta. **-ierung**, *f.* **-ität**, *0, f.* värdighet, afmätt sätt. **-itation**, *-en, f.* tyngdkraft. **-itationsgesetz**, *n.* tyngdlag. **-itätisch**, *a.* värdig, gravitetisk.

Grāz|ie, *-n, f.* 1. *Die ∼n:* gracerna. 2. *0*, behag, grace. **-iös**, *a.* gratiös, behagfull, behaglig.

Greif, *-e[n], m.* 1. grip. 2. zool. kondor. 3. pegas. **-bār**, *a.* möjlig att gripa; påtaglig. **-en**, *st.* **I.** *tr.* gripa, taga fatt. *Sich* (rpr.) ∼ leka ta fatt. Bild. *das kann man mit den Händen ∼* det är alldeles påtagligt, *diese Zahl ist zu hoch gegriffen:* denna siffra är för hög, *einen Ton ∼* angifva en ton på ett instrument, *Platz ∼* taga plats, gripa omkring sig. **II.** *itr. h.* gripa, taga, fatta. *An den Hut ∼* taga åt hatten, *jm an den Puls ∼* känna ngn på pulsen, *das greift an den Beutel:* det kostar pengar, *jm an die Ehre ∼* förolämpa ngn; *in seinen eigenen Busen ∼* gå till sig själf; *über etw.* (ack.) *∼* sträcka sig öfver ngt. **-er, -, *m.*** 1. person som griper, tar fatt. 2. hake som griper in i ngt. **-geier**, *m.* kondor. **-ig**, *a.* 1. gripande. 2. lätt att gripa.

greinl|en, *sv. itr. h.* F grina, lipa. **-er, -, *m.*** **-erin**, *-nen, f.* F lipande person, grinolle.

Greis, I. *-e, m.* gubbe. **II.** *a.* grå af ålder, gammal. *∼es Alter:* hög ålder. **-enalter**, *n.* hög ålder, ålderdom. **-enhaft**, *a.* ålderstigen, gammal, gubbaktig. **-enhaftigkeit**, *f.* gubbaktighet. **-enkrankheit**, *f.* ålderdomskrämpa. **-ent[h]ūm**, *n.* gubbålder, ålderdom.

greil, *a.* 1. om ljud: gäll. 2. om färger: bjärt. *∼es Licht:* skarpt, bländande ljus, *∼e Augen:* lifliga, klara ögon. **-en**, *sv. itr. h.* ljuda gällt. **-heit**, *f.* 1. egenskap att vara gäll, gäll ton. 2. bjärthet, skärpa, liflighet, jfr *grell.*

Grenadier, *-e, m.* grenadier.

Grenz|le, *-n, f.* gräns. **-berichtigung**, *f.* gränsreglering. **-besichtigung**, *f.* gränsesyn, rågångs uppgående. **-en**, *sv.* **I.** *itr. h. An etw.* (ack.) *∼* gränsa till ngt, bild. närma sig. *Das grenzt ans Unglaubliche:* det är nära nog otroligt. **II.** *tr.* begränsa. **-enlos**, *a.* gränslös, obegränsad. **-enlosigkeit**, *f.* gränslöshet. **-er, -, *m.*** **-erin**, *-nen, f.* gränsbo. **-jäger**, *m.* gränssoldat, gränsvakt, tullbetjänt. **-punkt**, *m.* slutpunkt. **-recht**, *n.* rätt, lag rörande gränstvister. **-scheide**, *f.* gränsskilnad. **-scheider**, *m.* landtmätare. **-scheidung**, *f.* rågångs utmärkande. **-sperre**, *f.* förbud mot, förhindrande af gränsens öfverskridande. **-wache**, *f.* gränsbevakning. **-zaun**, *m.* gärdsgård mellan ägorna.

Grete, *-[n]s, -n, f.* **1.** *npr.* Greta. **2.** F jänta, slinka. **3.** *Die faule ∼* a) vägglusen, b) namn på en berömd kanon på 1500-talet.

Greuel, *-, m.* 1. fasa, afsky. 2. ohygglighet, gräslighet, styggelse, illdåd. **-gestalt**, *f.* fasaväckande, afskyvärd gestalt. **-haft**, *a.* afskyvärd, hemsk. **-tag**, *m.* afskyvärd, hemsk dag. **-that**, *f.* afskyvärd handling, illdåd.

greuelvoll, -lich = *greuelhaft.*

Grieb|le, *-n, f.* grefvar efter smält talg. **-s, -e, *m.*** kärnhus.

Griech|le, *-n, m.* grek. **-enland**, *n.* Grekland. **-ent[h]ūm**, *n.* grekiskt väsen, välde, inflytande. **-envolk**, *n.* grekiskt folk. **-in**, *-nen, f.* grekinna. **-isch, I.** *a.* grekisk. **II.** *n.* grekiska, jfr *deutsch.*

gries, I. *a.* ✱ grå, ålderstigen. **II.** se *Grieſs.* **-el-** se *grieſsel-.* **-grām**, *-e, m.* butter, trumpen person, tvärvigg. **-grämeln**, *sv. itr. h.* vara butter, trumpen. **-grämig, -grämisch, -grämlich**, *a.* butter, tvär, trumpen. **-icht, -ig** se *grieſs-.*

Grieſs, *-es, 0, m.* 1. grus. 2. smågryn. **-elig**, *a.* grusig, småkornig. **-eln**, *sv.* **I.** *itr. h.* el. *s.* söndersmulas. **II.** *tr.* söndersmula. **-icht, -ig**, *a.* grusig, småkornig.

Grieve se *Griebe.*

Griff, *-e, m.* 1. grepp, tag. *Einen ∼ nach etw. thun:* gripa efter ngt; bild. *einen falschen ∼ thun:* misstaga sig, *einen guten ∼ thun:* lyckas, hafva tur, *etw. am* el. *im ∼e haben:* hafva färdighet i ngt; pl. *∼e:* ränker, knep. 2. handtag, skaft, grepe. 3. handfull, näfve. 4. klo. **-brett**, *n.* 1. gripbräde. 2. klaviatur. **-loch**, *n.* hål på flöjt m. fl. blåsinstrument. **-el, -**, *m.* 1. griffel. 2. pekpinne. 3. bot. pistill.

Grille, *-n, f.* 1. syrsa. 2. grill, inbillning, infall. *∼n fangen:* göra sig griller. **-nfang**, *m.* grillfängeri. **-nfänger(in)**, *m.* (*f*). grillfängare. **-nfängerisch**, *a.* som gör sig griller. **-ngezirp[e]**, *n.* syrsans läte. **-nhaft**, *a.* full af griller, nyckfull. **-nhaftigkeit**, *f.* besynnerlighet, nyckfullhet, grillfängeri. **-nkrank**, *a.* mjältsjuk. **-nkrankheit**, *f.* mjältsjuka.

Grimásse, *-n, f.* grimas. *∼n machen* el. *schneiden:* göra grimaser. **-nhaft**, *a.* grimaserande.

-nmacher, -nschneider, *m.* en som gör grimaser.

Grímm, I. -[*e*]*s, 0, m.* vrede, raseri. **II.** *a.* vredgad, förtörnad, ursinnig, rasande. **-en,** *sv. tr.* o. ✱ *itr. h.* **1.** förorsaka häftiga smärtor. Opers. *es grimmt mich* el. ✱ *mir im Bauche:* jag har ondt i magen. **2.** *Das grimmt mich* el. ✱ *mir:* det förargar, retar mig. **-erfüllt, -ig,** *a.* **1.** vred, ursinnig, rasande. **2.** gruflig, förskräcklig. **-igkeit,** *f.* **1.** vrede, ursinnighet. **2.** förskräcklighet. **-schäumend, -schnaubend,** *a.* skummande, fnysande af vrede, af raseri.

Grind, *-e, m.* **1.** skorf i sht på hufvudet. **2.** utslag på träd. **-icht, -ig,** *a.* skorfvig.

grinsen, *sv. itr. h.* grina. **-er, -, m. -erin,** *-nen, f.* grinande person.

Grippe, *-n, f.* elakartad snufva, influenza.

Grips, *-es, 0, m.* F hjärna. ∼ *haben:* hafva godt hufvud. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* P knipa, stjäla.

Grisétte, *-n, f.* grisett.

grob, *-er* †, *a.* grof; brutal, rå. *Jn* ∼ *anfahren:* fara ut mot ngn.

Gröbe, *0, f.* groflek.

Grobigewicht, *n.* bruttovigt. **-heit,** *f.* **1.** grofhet, groflek. **2.** grofhet, oförskämdhet, råhet. **-ián,** *-e, m.* grobian, grofhuggare. **-jährig,** *a.* som har stora årsringar.

gröblich, *a.* **1.** ngt grof. **2.** grof, väldig, stark.

Gröbs se *Griebs.*

Grog, *-s, m.* grogg.

gröhlen, *sv. tr.* o. *itr. h.* P skråla. **-er, -, m. -erin,** *-nen, f.* P skrålande person.

Groll, -[*e*]*s, 0, m.* groll, agg. **-en,** *sv. itr. h.* o. ✱ *tr.* **1.** doft rulla, t. ex. *der Donner grollt.* **2.** *Jm* ∼ hysa groll, bära agg till ngn. **-er, -,** *m.* **-erin,** *-nen, f.* person som hyser groll, bär agg, fiende.

Grönländer, I. -, *m.* grönländare. **-erin,** *-nen, f.* grönländska. **II.** stv. **-isch,** *a.* grönländsk.

Gros, *n.* **1.** *-se* men som måttenhet efter räkneord -, gross, 12 dussin. **2.** oböjl. hufvudmassa, hufvudkår, t. ex. *das* ∼ *der Armee.*

Groschen, *-, m.* dim. *Gröschchen, -lein,* **1.** groschen (mynt, ält. [*ein guter*] ∼ = $\frac{1}{24}$ *Thaler,* sedan [*Silber-* el. *Neu*]∼ = $\frac{1}{30}$ *Thaler,* jfr *Thaler*). **2.** pengar i allmh., t. ex. *seine paar* ∼ hans smula pengar, *einen schönen* ∼ *verdienen:* förtjäna en nätt summa. **-ausgabe,** *f.* groschenupplaga, öresskrift(er).

Grofs, *-e* el. *-, n.* se *Gros 1.*

grófs, *-er* †, *a.* stor. ∼ *und klein:* stora och små, ∼*e Zehe:* stortå, *den* ∼*en* [*Herrn*] *spielen:* spela herre, *eine* ∼*e Meile:* en styf mil, ∼ *füttern:* uppföda, *eine* ∼*e Miene annehmen:* taga på sig en vigtig, en högdragen min, ∼ *thun,* ∼ *sprechen:* skryta, skräfla, *sich mit etw.* ∼ *thun:* skryta af ngt, *jn* ∼ *anblicken:* se med stora, förvånade ögon på ngn, *etw. nicht* ∼ *nötig haben:* ej vara särdeles i behof af ngt, *im* ∼*en und ganzen:* på det stora hela, på det hela taget, *eine* ∼*e Kleinigkeit:* en ringa obetydlighet, ∼*e Kälte:* stark köld, ∼*er Hunger:* stark hunger, ∼*es Alter:* hög ålder. **-achtbar,** *a.* förāldr. tilltal, högt ärad. **-ärtig,** *a.* storartad, storslagen. **-ärtigkeit,** *f.* storhet, storslagenhet, höghet, majestät. **-beerig,** *a.* som har stora bär. **-betrieb,** *m.* stor rörelse, stor affär. **-blumig,** *a.* storblommig. **-dutzend,** *n.* gross.

Gröfse, *-n, f.* storhet, storlek.

grófs|elterlich, *a.* utmärkande för far- o. morföräldrar. **-eltermutter,** *f.* far- el. morfars el. far- el. mormors mor. **-eltern,** *pl.* far- el. morföräldrar. **-eltervater,** *m.* far- el. morfars el. far- el. mormors far. **-enkel(in),** *m.* (*f.*) barnbarns barn. **-ent[h]eils,** *adv.* till en stor del. **-gewerbe,** *n.* storindustri. **-handel,** *m.* grosshandel. **-händler,** *m.* grosshandlare. **-handlung,** *f.* engrosaffär. **-hans,** *m.* F storskräflare. **-heit,** *f.* storhet. **-herr,** *m.* storherre, sultan. **-herrisch,** *a.* högdragen, morsk. **-herrlich,** *a.* rörande, utmärkande för, utgående från sultanen. **-herzig,** *a.* ädelmodig. **-herzigkeit,** *f.* ädelmod. **-hundert,** *n.* storhundra, hundratjugu.

Grossilierer, -, -ist, *-en, m.* grossör.

grófs|jährig, *a.* myndig. **-jährigkeit,** *f.* myndighet. **-kämmerer, -kammerherr,** *m.* öfverkammarherre. **-kanzler,** *m.* rikskansler. **-kind,** *n.* barnbarn. **-knecht,** *m.* fördräng, rättare. **-magd,** *f.* piga som har uppsigt öfver de andra. **-mama,** *f.* far- el. mormor. **-maul,** *n.* F **1.** en som har stor mun. **2.** skräflare. **-mäulig,** *a.* F **1.** stormynt. **2.** stortalig, skrytsam. **-mögend,** *a.* stormäktig. **-mut[h],** *f.* ädelmod. **-müt[h]ig,** *a.* ädelmodig. **-müt[h]igkeit,** *f.* ädelmod. **-mut[h][s]voll,** *a.* ädelmodig. **-mutter,** *f.* far- el. mormor. **-mütterlich,** *a.* utmärkande för en far- el. mormor. **-neffe,** *m.* brors el. systers son- el. dotterson. **-nichte,** *f.* brors el. systers son- el. dotterdotter. **-oh[ei]m, -onkel,** *m.* fars el. mors far- el. morbror. **-papa,** *m.* far- el. morfar. **-prahler,** *m.* storskrytare. **-prahlerei,** *f.* väldigt skryt, skräfvel. **-prahlerisch,** F **-pratschig,** *a.* skrytsam, skräflande. **-priester,** *m.* öfverstepräst. **-siegelbewahrer,** *m.* (riks)sigillbevarare. **-sinn,** *m.* ädelt sinne, storsinthet. **-sinnig,** *a.* storsint. **-sinnigkeit,** *f.* = *Grofssinn.* **-sohn,** *m.* son- el. dotterson. **-sprech-** = *grofsprahl-.* **-spurig,** *a.* bredspårig. **-spurigkeit,** *f.* bredspårighet. **-staat,** *m.* stormakt. **-städtisch,** *a.* storstadsaktig. **-tante,** *f.* fars el. mors faster el. moster.

grófstent[h]eils, *adv.* till största delen.

Grófs|that, *f.* storddd. **-thu-** = *grofsprahl-.* **-tochter,** *f.* son- el. dotterdotter. **-urenkel(in),** *m.* (*f.*) barnbarns barnbarn. **-vater,** *m.* far- el. morfar. **-väterlich,** *a.* farfaderlig,

morfaderlig. **-vaterstuhl,** *m.* gammaldags länstol. **-verkehr,** *m.* samfärdsel, handel emellan länderna. **-würdenträger,** *m.* hög dignitär. **-ziehen,** *n.* uppfödande, uppdragande.

grotésk, *a.* grotesk. **-e, -n,** *f.* grotesk figur.

Grotte, *-n, f.* dim. †, grotta. **-nwerk,** *n.* konstgjord grotta.

Grube, *-n, f.* dim. †, **1.** grop. **2.** graf. *In die ~ fahren:* dö. **3.** grufva.

Grübel|léi, *-en, f.* grubbleri. **-er** se *Grübler.* **-haft,** *a.* grubblande. **-n,** *sv. itr. h.* **1.** grubbla. **2.** gräfva, sneka, leta.

Gruben|bau, -betrieb, *m.* grufbrytning, grufdrift. **-fahren,** *n.* nedstigning i grufva. **-grund,** *m.* grufbotten. **-hund,** *m.* bärg. hund. **-steiger,** *m.* bärg. stigare. **-werk,** *n.* grufva. **-wetter,** *n.* grufgas.

grubig, *a.* gropig.

Grübler, *-, m.* grubblare. **-in, -nen,** *f.* grubblerska.

Gruft, *-e* †, *f.* håla, i sht grift. **-begräbni[ſ]s, -gewölbe,** *n.* grift, grafhvalf. **-kirche,** *f.* grifthvalf, krypta.

Grum[me]t, *-s, 0, n.* o. *m., 0, f.* det efter första slåttern växande höet, efterslåtter. Rud. *~ machen vor dem Heu:* gifta bort den yngre dottern före den äldre. **-en,** *sv. itr. h.* förrätta efterslåtter. **-ernte,** *f.* efterslåtter. **-heu,** *n.* = *Grummet.*

grün, *a.* grön. F *sich an js ~e Seite setzen:* vinna ngn för sig, göra sig grön mot ngn, *~er Junge:* tjufpojke, skön gosse, *~er Donnerstag:* skärtorsdag. **-bewachsen,** *a.* betäckt af grönska.

Grund, *-e* †, *m.* **1.** grund, botten. *~ bekommen, haben:* nå botten, *auf den ~ stoſsen:* stöta på grund; bild. *einer* (dat.) *Sache auf den ~ gehen:* gå till botten, på djupet med en sak, *etw. von ~ aus* el. *aus dem ~e verstehen:* grundligt förstå sig på ngt, *zu ~e gehen:* gå i grund, gå under, förgås, *jn zu ~e richten:* förstöra, ruinera ngn, *in* [*den*] *Grund bohren:* borra i sank. **2.** grund, grundt ställe. **3.** dal, klyfta, djup. **4.** (byggnads)tomt. **5.** (byggnads)grund, grundval. **6.** mark, jord, jordmån. *Liegender ~* jordegendom. Jtr *Boden 4.* **7.** kapital, (grund-)fond. **8.** bottensats. **9.** grund, skäl, orsak; bevis. *Aus diesem ~e:* af detta skäl, på grund häraf. **-bau,** *m.* grundläggning, grund. **-beschaffenheit,** *f.* grundens beskaffenhet. **-besitz,** *m.* jordegendom. **-besitzer,** *m.* jordägare. **-bestandt[h]eil,** *m.* grundbeståndsdel. **-blei,** *n.* sänklod. **-böse,** *a.* grufligt ond, förbittrad. **-brav,** *a.* genomhederlig. **-brief,** *m.* dokument som styrker äganderätten till fastighet, köpebref. **-büch,** *n.* jordebok. **-deutsch,** *a.* alltigenom tysk, tysk till själ och hjärta. **-ehrlich,** *a.* bottenärlig. **-eigenschaft,** *f.* hufvudsaklig egenskap. **-eigent[h]üm,** *n.* fastighet. **-eigent[h]ümer,** *m.* fastighetsägare, egendomsherre.

gründ|len, *sv.* **I.** *tr.* **1.** grunda, grundlägga, anlägga, inrätta. **2.** utgrunda, utforska. **3.** mål. grunda. **4.** stifta, bilda bolag. **II.** *rfl. Sich auf etw.* (dat. el. ack.) *~* stödja sig, hvila, bero på, hafva sin grund i ngt. **III.** *itr. h.* stifta bolag, i sht på bedrägligt grund, vingla. **-er, -, *m.* -erin,** *-nen, f.* **1.** grundläggare, stiftare. **2.** bolagsvinglare. **-erschwindel,** *m.* **-ert[h]üm,** *n.* bolagsvingleri.

grund|faul, *a.* genomrutten. **-fläche,** *f.* grundyta, bas. **-gelehrt,** *a.* grundligt lärd. **-gerechtigkeit,** *f.* **1.** med jordegendom förenad rättighet. **2.** egendomsherres rätt till rättsskipning. **-gerechtsäme,** *f.* = *Grundgerechtigkeit 1.* **-gescheit,** *a.* grundligt klok. **-gesetzlich,** *a.* grundlagsenlig. **-gut, -gütig,** *a.* genomgod. **-herr,** *m.* egendomsherre, fastighetsägare. **-herrlich,** *a.* tillhörande, utmärkande för en egendomsherre. **-herrlichkeit,** *f.* en egendomsherre tillkommande rättigheter. **-herrschaft,** *f.* **1.** = *Grundherrlichkeit.* **2.** egendomsherre med fru. **-ieranstrich,** *m.* grundmålning, grundning. **-ieren,** *sv. tr.* mål. grunda. **-ierfarbe,** *f.* grundfärg. **-ierung,** *f.* grundning. **-ig,** *a.* dyig, lerig, **smutsig. -lage,** *f.* grund, fundament, grundval.

gründlich, *a.* grundlig. **-keit,** *f.* grundlighet.

grund|los, *a.* **1.** bottenlös, t. ex. *~e Wege.* **2.** grundlös, ogrundad, osann. **-lot[h],** *n.* sänklod. **-neigung,** *f.* hufvudsaklig, naturlig böjelse. **-quelle,** *f.* urkälla. **-recht,** *n.* **1.** i grundlag grundad rättighet. **2.** vid jordegendom fästad rättighet. **-rechtlich,** *a.* **1.** grundlagsenlig. **2.** beträffande egendomsherres rätt. **-riſs,** *m.* **1.** grundritning, plan, planritning; utkast. **2.** kortfattad lärobok, elementarbok. **-sätzlich,** *a.* principiell. **-satzlos,** *a.* utan grundsatser, principlös. **-satzlosigkeit,** *f.* frånvaro af, brist på grundsatser. **-schlecht,** *a.* genomdålig, usel. **-schoſs,** *m.* grundskatt. **-schuld,** *f.* hypoteksskuld. **-schwelle,** *f.* syll. **-silbe,** *f.* stamstafvelse. **-stellung,** *f.* gymn. utgångsställning. **-strich,** *m.* grundstreck; grunddrag. **-stück,** *n.* jordegendom, fastighet. **-suppe,** *f.* vatten i kölrummet. **-tugend,** *f.* hufvuddygd, kardinaldygd. **-übel,** *n.* hufvudsakligt ondt, hufvudsaklig brist.

Gründung, *f.* grundande, anläggning m. m. se *gründen.* **-sschwindel,** *m.* bolagsvingleri.

grund|verbohrt, -verdreht, *a.* F alldeles tokig, vriden. **-verfassung,** *f.* grundlag, konstitution. **-vermögen,** *n.* **1.** grundkapital. **2.** förmögenhet i fastigheter. **-wahrheit,** *f.* grundsanning. **-wasser,** *n.* djupvatten. *~ abbauen:* afleda djupvatten. **-wesen,** *n.* grundväsen, princip. **-wissenschaft,** *f.* grundläggande vetenskap. **-wort,** *n.* gram. stamord, hufvudord. **-zahl,** *f.* grundtal, kardinaltal.

Grün|le, *0, f.* **1.** grön färg, grönt. **2.** grönska, det gröna. **-eberger,** *-, m.* **1.** invånare i Grüneberg (stad i Schlesien). **2.** vin från Grüne-

berg; F surt vin i allmh. **-en,** *sv. itr. h.* **1.** vara grön. **2.** äfv. *rfl.* grönska; frodas, blomstra. **-fink**[**e**], *m.* **1.** grönfink. **2.** grönsiska. **-kram,** *m.* **-kraut,** *n.* grönsaker. **-lich,** *a.* grönaktig. **-ling,** *-e, m.* **1.** grönklädd person. **2.** F gröngöling, ungtupp. **-rock,** *m.* (person med) grön rock, jägare. **-schnabel,** *m.* **1.** zool. strandpipare. **2.** F gröngöling, ungtupp. **-span,** *m.* **1.** spanskgröna. **2.** ärg. **-specht,** *m.* gröngöling.

grunz||**en,** *sv. itr. h.* grymta. **-er,** *-, m.* F knarrig, vresig person.

Gruppe, *-n, f.* dim. †, grupp. **-ieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* gruppera, dela i grupper. **-ierung,** *f.*

Grus se *Graus I.* **-el,** *-s, 0, m.* F rysning. **-elig, -e(l)n** se *grauselig, grause(l)n.*

Grüfs, *-e* †, *m.* hälsning.

grüs||**sen,** *sv. tr.* o. *itr. h.* hälsa. *Gott grüfs' euch!* Guds fred! **-füfs,** *m. Auf dem ~e mit jm stehen:* plåga hälsa på ngn.

Grütze, *-n, f.* **1.** gryn. **2.** (gryn)gröt, mos. **3.** F förstånd. **-kopf,** *m.* F dumhufvud. **-köpfig,** *a.* F inskränkt, dum.

Guaják, *-s, 0, m.* pockenholts.

Guáno, *-s, 0, m.* guano.

Guardián, *-e, m.* (franciskaner)abbot.

Gubel, *-s, 0, m.* dy.

Gubérnium, *-*[*s*]*, ..ien, n.* (provins)styrelse.

Guck, *-e* el. *-s, m.* titt, blick. **-auge,** *n.* barn. öga. **-en,** *sv. itr. h.* F titta, se. **-er,** *-, m.* F **1.** person som tittar. **2.** a) = *Guckauge,* b) = *Guckfenster,* c) = *Guckglas.* **-erei,** *-en, f.* F tittande. **-erin,** *-nen, f.* se *Gucker 1.* **-fenster,** *n.* litet fönster, titthål, lucka. **-glas,** *n.* synglas. **-in-die-Welt,** obetj. *m.* F ung, oerfaren människa. **-kasten,** *m.* tittskåp. **-kastenmann, -kästner,** *m.* tittskåpsgubbe.

Guerílla, *-s, f.* gerilla, friskara.

Guillotíne, *-n, f.* giljotin. **-ieren,** *sv. tr.* giljotinera. **-ierung,** *f.*

Guinéa, *-s, 0, n.* Guinea. **-korn,** *n.* durrakorn. **-körner,** *pl.* **1.** paradiskorn. **2.** = följ. **-pfeffer,** *m.* cayennepeppar.

Guí||**née,** *-*[*e*]*n, f.* guiné. **-pûre,** *-n, f.* guipure. **-rlánde,** *-n, f.* girland. **-tárre,** *-n, f.* gitarr.

Gulden, *-, m.* gulden (efter tid o. ort växlande mynt, vanl. omkr. 1: 78 kr.).

gülden, föråldr. = *golden 1.*

Gült||**e,** *-n, f.* grundränta, årlig skatt, årsränta. **-ig,** *a.* giltig, gällande. **-igkeit,** *f.* giltighet, gällande kraft.

Gummi, *-s, 0, n.* gummi. **-icht,** *a.* gummiartad. **-ieren,** *sv. tr.* gummera. **-igútt,** *-s, 0, n.* gummigutta. **-ilack,** *m.* gummilacka. **-izug,** *m.* gummiband.

Gundel||**rebe,** *f.* **-ermann,** *m.* bot. jordrefva (Glechoma hederacea).

Günzel, *-s, 0, m.* blåsuga (Ajuga).

Gunst, ✱ *-en* el. *-e* †, *f.* gunst, ynnest. *Zu ~en js:* till ngns bästa, *mit ~*[*en*]*:* med förlof. **-bemühung, -bewerbung,** *f.* försök att vinna ngns ynnest. **-bezeigung, -bezeugung,** *f.* ynnestbevis.

günstlig, *a.* gunstig, bevågen; gynnsam, fördelaktig. **-ling,** *-e, m.* gunstling. **-lingschaft,** *f.* **1.** egenskap af gunstling. **2.** gunstlingskara. **-lingsunfug,** *m.* **-lingswirt**[**h**]**schaft,** *f.* gunstlingsvälde.

Gurgel, *-n, f.* strupe. Bild. *sein Vermögen durch die ~ jagen:* med fråsseri förslösa sin förmögenhet. **-n,** *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** gurgla. **2.** frambringa strupljud. **-ton,** *m.* strupljud. **-wasser,** *n.* gurgelvatten.

Gurke, *-n, f.* gurka. Bild. *er macht ein Gesicht wie saure ~n:* ugf. han ser ut, som om han ätit upp nådåren för räfven. **-nbeet,** *n.* gurklist. **-nsalat,** *m.* gurksalat. *Was versteht der Bauer vom ~* ugf. det går öfver hans horisont. **-nzeit,** *f.* gurkornas tid. Bild. *saure ~* affärslös tid.

Gurre, *-n, f.* hästkrake, skinkmärr. **-n,** *sv. itr. h.* **1.** kuttra. **2.** F kurra.

Gurt, *-e, m.*, *-en, f.* dim. †, gjord, gördel, bälte, skärp, rem, list. **-bett,** *n.* säng med sadelgjordsbotten.

Gürtel, *-, m.* **1.** gördel, bälte. **2.** geogr. bälte, zon. **-ausschlag,** *m.* med. bältros. **-bahn,** *f.* ringbana. **-flechte,** *f.* med. bältros. **-los,** *a.* utan gördel. **-n,** *sv. tr.* omgifva med en gördel, omgjorda. **-rose,** *f.* med bältros. **-t**[**h**]**ier,** *n.* zool. bälta.

gürt||**en,** *sv.* **I.** *tr.* omgjorda. *Den Gürtel um den Leib, das Schwert an die Lenden ~* spänna på sig gördeln, svärdet, *das Pferd ~* spänna fast bukgjordarna på hästen. **II.** *rfl.* a) spänna gördeln på sig, omgjorda sig, b) bild. rusta sig, göra sig (res)färdig. **-ler,** *-, m.* gördelmakare.

Guís, *-e* †, *m.* **1.** gjutande, gjutning. Bild. *aus einem ~e gemacht:* helgjuten. **2.** det påhälda. **3.** störtskur, hällregn. **4.** glacering på bakverk. **5.** gjutgods. **6.** sköljsten. **-abdruck,** *m.* boktr. stereotypplatta, kliché. **-arbeit,** *f.* gjutgods. **-blei,** *n.* gjutet bly. **-druckerei,** *f.* **1.** stereotypering. **2.** tryckeri där det stereotyperas. **-eisen,** *n.* gjutjärn, tackjärn. **-eisern,** *a.* af tackjärn, tackjärns-. **-mauerwerk,** *n.* beton. **-metall,** *n.* gjuten metall, gjutgods. **-mörtel,** *m.* beton. **-mündung,** *f.* rörmynning. **-mutter,** *f.* boktr. matris. **-naht,** *f.* gjutsöm. **-regen,** *m.* hällregn. **-rinne,** *f.* **1.** gjutränna. **2.** sköljsten. **-schale,** *f.* gjutflaska. **-stahl,** *m.* gjutstål. **-stein,** *m.* sköljsten, afloppsrör. **-stück,** *n.* **-wa**[**a**]**re,** *f.* gjutgods. **-weise,** *adv. Es regnet ~* det hällregnar. **-werk,** *n.* gjutgods.

Gust||**chen,** *-, n.* **-e,** *-ns, -n,* **-el,** *-s, -n, f.* **-elchen,** *-, n.* (dim. af *Auguste*) lilla Augusta.

gut, I. *a.* kompar. se *besser, best,* **1.** god, bra, ss. adv. äfv. väl. *Hier ist es ~ sein:* här är det godt att vara, *sich ~ halten:* a) hålla sig bra, b) hafva en god hållning, *sich ~e Zeit machen:* gifva sig god tid, *da sind wir ~*

dran: där ha vi råkat väl ut, *so ~ wie:* lika väl som, *~e Miene zum bösen Spiel machen:* hålla god min i elakt spel, *in ~em Glauben:* på god tro, *bei ~er Zeit:* i god tid, *jm zu ~e kommen:* komma ngn till godo, *jm etw. zu ~e thun:* gifva ngn ngt till bästa, *sich* (dat.) *etw. zu ~e thun:* taga ngt till bästa. **2.** särskilda fall. *Sich* (dat.) *einen ~en Tag machen:* göra sig en glad dag, *er mu/s es ~ oder übel thun:* han måste göra det med eller mot sin vilja, *~ zehn Jahre:* minst tio år, *es sind drei ~e Stunden:* det är minst tre timmars väg, *er hat ~ und gern tausend Mark:* han har allra minst tusen mark, *sein ~es Auskommen haben:* bärga sig godt; betyg: ~ med beröm godkänd, *sehr ~* el. *recht ~* berömlig; *schon ~* det är nog, *lassen Sie das ~ sein:* a) låt det vara nog, b) nöj er därmed, c) besvära er icke, *nun ~* välan, *ganz ~* godt, nåväl, *und damit ~* och därmed basta; *für jn ~ sagen, schreiben, stehen:* ansvara för, gå i god, i borgen för ngn, *das hat ~e Wege:* det är ej värdt att oroa sig för, *das hat ~e Weile:* det brådskar ej, det är långt härifrån och dit; hand. *jm den Betrag ~ schreiben:* kreditera ngn för beloppet, *wir haben hundert Mark bei Ihnen ~* vi ha hundra mark att fordra af eder; *es ist so ~, als hätt' ich 's schon:* det är lika säkert, som om jag redan hade det; *Sie haben ~ reden, Sie sind reich:* för er går det väl an, som är rik, *jm ~e Worte geben:* tala vänligt med ngn, *jm ~ sein:* tycka om ngn, *jm ~ werden:* fatta tycke för ngn, *eines ~en Tages:* en vacker dag, *~ heifsen:* gilla, godkänna, *~ thun:* göra godt, göra verkan, *jm etw. ~ thun:* godtgöra ngn för ngt, *was bringst du ~es?* a) hvad är det för godt, du kommer med? b) hvad har du att förtälja? *jm etw. zu ~e halten:* hålla ngn räkning för ngt, *ich will es seiner Dummheit zu ~e halten:* jag skall ha öfverseende med det för hans dumhets skull, *sich auf etw.* (ack.) *zu ~e thun:* vara stolt öfver ngt. **II.** *-er* †, *n.* **1.** *Das höchste ~* det högsta goda, Gud. **2.** gods, a) egendom i allmn. *Fahrendes ~* lösören, *liegendes ~* fastighet, *sich bei ~ und Leben verpflichten:* med lif och blod förbinda sig; b) landtegendom; c) vara, sak. *Das liebe ~* det dagliga brödet, *das hochwürdige ~* hostian; d) massa, i sht smält metallmassa; råämne, bruk, gjutgods. **-achten,** *n.* mening, omdöme, råd, upplysning, yttrande. **-achtlich,** *a.* såsom råd, uttryckande ens omdöme. *Sich ~ dahin äu/sern:* yttra sig därhän, säga sin mening vara. **-ärtig,** *a.* välartad. **-ärtigkeit,** *f.* välartadt, godt uppförande, beteende, tillstånd. **-befinden,** *n.* **1.** välbefinnande. **2.** = föj. **-dünken,** *n.* mening, förgodtfinnande, behag.

Güte, *-n, f.* godhet. *Mit ~* el. *in aller ~* i godo. F *du meine ~!* kors i herrans namn!

Gutedel, *-s, 0, m.* **1.** förnäm ädling. **2.** en sorts vindrufvor.

Güter|anschlag, *m.* egendomstaxering. **-beklëbzettel,** *m.* pollett. **-bestät[ig]er,** *m.* godsexpeditör. **-dienst,** *m.* järnv. godsexpedition. **-gemeinschaft,** *f.* egendomsgemenskap. **-halle,** *f.* godsmagasin, godsexpedition. **-handel,** *m.* egendomshandel. **-kauf,** *m.* egendomsköp. **-packer,** *m.* packkarl. **-schreiber,** *m.* skrifvare vid godsexpedition. **-schuppen,** *m.* skjul för varor, godsmagasin. **-speicher,** *m.* godsmagasin. **-stück,** *n.* kolly. **-verkehr,** *m.* godstrafik. **-versicherung,** *f.* försäkring af varor. **-verwalter,** *m.* förvaltare af egendomar. **-verwaltung,** *f.* förvaltning af egendomar. **-wagen,** *m.* godsvagn. **-zug,** *m.* godståg.

Gut|finden, *n.* förgodtfinnande. **-gelaunt,** *a.* som har, är vid godt lynne. **-gesinnt,** *a.* välsinnad. **-gesinntheit,** *f.* godt sinnelag, god mening, goda afsigter. **-gewicht,** *n.* hand. öfvervigt. **-haben,** *n.* hand. fordran. **-héil,** *itj.* (gymnasthälsning) ugf. lycka till. **-heifsen,** I. *tr.* godkänna, gilla. **II.** *n.* äfv. **-heifsung,** *f.* godkännande, gillande. **-herzig,** *a.* godhjärtad. **-herzigkeit,** *f.* godhjärtenhet.

gütig, *a.* god, välvillig, vänlig. **-keit,** *f.* godhet, välvilja, vänlighet.

Gütleuthaus, *n.* lasarett.

gütlich, *a.* **1.** försiggående i godo, fredlig, vänlig. **2.** *Sich ~ thun:* taga ngt till bästa, smörja kråset.

gut|machen, *tr.* godtgöra, reparera. **-müt[h]ig,** *a.* godmodig. **-müt[h]igkeit,** *f.* godmodighet. **-sagen,** I. *itr. h.* gå i god, i borgen. **II.** *n.* äfv. **-sagung,** *f.* borgen, garanti. **-sbesitzer,** *m.* godsägare, landtbrukare, patron. **-sbesitzerin,** *f.* godsägarinna. **-schmecker,** *m.* läckergom. **-schreiben,** *tr.* hand. kreditera. **-sfrau,** *f.* godsägarinna. **-sherr,** *m.* = *Gutsbesitzer.* **-sherrlichkeit,** *f.* egenskap af godsägare, äganderätt till ett landtgods. **-sherrschaft,** *f.* godsägare med fru, herrskap på ett gods.

Guttapércha, *0, f.* guttaperka.

Gut|that, *f.* välgärning. **-thäter,** *m.* välgörare. **-thätig,** *a.* välgörande, barmhertig. **-willig,** *a.* godvillig. **-williglkeit,** *f.* god vilja, fri vilja.

Gymnasiál|abiturient, *m.* abiturient på (hel-) klassiska linien. **-bildung,** *f.* klassisk skolbildning. **-direktor, -lehrer, -schüler,** *m.* rektor, lärare (adjunkt), lärjunge vid ett *Gymnasium.* **-studien,** *pl.* klassiska skolstudier.

Gymnásiast, -en, *m.* skolgosse (lärjunge vid ett *Gymnasium*). **-ásium, -[s], ..ien, n,** elementarläroverk med obligatorisk undervisning i både latin och grekiska. **-ást, -en,** *m.* gymnast. **-ástik,** *0, f.* gymnastik. **-ástiker, -,** *m.* gymnast. **-ástisch,** *a.* gymnastisk.

Gyps se *Gips.*

H.

H. förkortn. = a) *Hoheit*, b) *heilig*, c) hand. *Gutkaben.*

ha, *itj.* **1.** ha, å. **2.** rop till dragare: åt vänster!

Haar, *-e, n.* dim. †, **1.** hår, hårstrå. *Das ∼ richtet sich einem dabei empor* el. *das ∼ steht* el. *steigt einem zu Berge* el. *das treibt einem die ∼e zu Berge* el. *das macht die ∼e sträuben:* det är hårresande, *sich das ∼ machen:* kamma, frisera sig, *sich* el. *einander in den ∼en liegen:* ligga i lufven på hvarandra, gräla, tvista, *sich in die ∼e geraten* el. *fahren:* råka i lufven på hvarandra. Bild. *∼e auf den Zähnen haben:* hafva skinn på näsan, *ein ∼ breit:* en hårsbredd el. hårsmån, *∼e spalten* el. *klauben:* inlåta sig på hårklyfverier, vara hårklyfvare, *bei den ∼en herbeigezogen:* hårdragen, *∼e lassen müssen:* få sitta emellan, få släppa till skinnet, *ein ∼ in etw. finden:* blifva led åt ngt, *kein gutes ∼ an jm lassen:* gam sitt förtal fråntaga ngn all ära och redlighet, *aufs ∼* el. *auf ein ∼* el. *Härchen:* precis, på spiken, jämnt, *bei einem ∼* el. *um ein ∼* el. *Härchen wäre er um sein Leben gekommen:* det var på ett hår nära, att han hade mistat lifvet, *er ist um kein ∼ besser:* han är ej ett grand bättre. **2.** tagel. **-ähnlich**, *a.* hårlik, hårartad. **-aufsatz**, *m.* **1.** hårets uppsättning. **2.** löshår, chinjong. **-besen**, *m.* tagelviska. **-beutel**, *m.* **1.** hårpung. **2.** hårnät. **3.** F bild. florshufva. *Sich einen ∼ anhängen:* skaffa sig en florshufva. **-breit**, **I.** *a.* hårfin. **II.** *-[e]s, 0, n.* = föreg. ngn all. **-breite**, *f.* hårsbredd, hårsmån. **-busch**, *m.* fjäderbuske, plym. **-büschel**, *m.* hårtofs, lugg. **-en**, *sv.* **I.** *itr. h.* o. *rfl.* fälla (håret), håra ifrån sig. **II.** *tr.* **1.** aftaga, afskafva håret af. **2.** *gehaart:* hårig. **-gefäfs**, *n.* hårrörskärl. **-hemd**, *n.* tagelskjorta. **-icht**, *a.* **1.** hårlik. **2.** hårig. **-ig**, *a.* **1.** hårig. **2.** stud. gruflig, ohygglig, ofantlig. **-klauber(in)**, *m.* (*f.*) hårklyfvare. **-klauberei**, *f.* hårklyfveri. **-klein**, *a.* **1.** hårfin. **2.** *adv.* ytterst noggrant, i de minsta detaljer. **-kräusler(in)**, *m.* (*f.*) hårfrisör, (-ska). **-los**, *a.* hårlös, kal. **-losigkeit**, *f.* kalhet. **-mantel**, *m.* kamkofta. **-matratze**, *f.* tagelmadrass. **-puffe**, *f.* hårvalk. **-putz**, *m.* hårklädsel. **-ring**, *m.* hår-, tagelring. **-röhre**, *f.* hårrör, kapillärkärl. **-sack**, *m.* = *Haarbeutel.* **-salbe**, *f.* pomada. **-scharf**, *a.* hvass som en rakknif. Bild. *etw. ∼ beweisen:* ovedersägligen bevisa ngt. **-schärfe**, *f.* ytterlig skärpa. **-schleife**, *f.* **1.** snara af hår el. tagel; rosett af hår. **2.** rosett att fästa i håret. **-schneiden**, *n.* hårklippning. **-schneider**, *m.* frisör. **-schnitt**, *m.* **1.** hårklippning. **2.** sätt att hafva håret klippt. **-schnur**, *f.* hårband. **-schopf**, *m.* hårtofs, lugg. **-spaltend**, *a.* hårklyfvande. **-spalter**, *m.* hårklyfvare. **-spalterei**, *f.* hårklyfveri. **-sträubend**, *a.* hårresande. **-tracht**, *f.* hårklädsel; frisyr. **-tüch**, *n.* tageltyg. **-wachs**, **I.** *n.* hårvax. **II.** *m.* hårväxt. **-wickel**, *m.* papiljott.

Habe, *0, f.* gods, egendom, tillhörighet. Jur. *bewegliche* el. *fahrende ∼* lösören, *unbewegliche ∼* fastighet. *Mein Hab' und Gut:* allt hvad jag äger och har. **-edank**, *m.* tack. **-en**, *oreg.* **I.** *tr.* i allmh. hafva. Ex. **1.** med subst. *Geduld ∼* vara tålig, gifva sig till tåls; opers. *es hat gute Wege damit:* det brådskar ingen hast. **2.** med adj. *Los ∼* hafva fått loss, fått dän, *nötig ∼* behöfva. **3.** med *es* ss. obj. *Es im Halse ∼* hafva ondt i halsen, *es eilig ∼* hafva brådt, *es mit jm ∼* a) stå i förbindelse med ngn, b) hålla med ngn, c) ligga i delo med ngn, d) vilja åt ngn, *wie hast du es mit der Religion?* hur är det beställdt med din religion? **4.** med inf. med *zu. Ich habe einen Brief zu schreiben:* jag måste skrifva ett bref, *ich habe wohl nicht erst zu bemerken:* jag behöfver väl ej först påpeka, *niemand hat danach zu fragen:* det angår ingen, *das habe ich erst morgen zu liefern:* det behöfver jag ej lemna förr än i morgon, *was ∼ Sie hier mit zu reden?* hvem har tillåtit er att blanda er i samtalet? *das hat nichts zu sagen:* det har ingenting att betyda, *Sie haben über mich zu verfügen:* jag står till edert förfogande. **5.** med prep. *Einen Freund an jm ∼* hafva en vän i någon, *Freude an etw.* (dat.) *∼* hafva glädje, roas af ngt, *einen Fehler an sich* (dat.) *∼* hafva ett fel; *auf alles etw. ∼* ej finna ngt i lag, klandra allt, *das hat nichts auf sich:* det har ingenting att betyda; *Geld bei sich ∼* hafva pengar på sig, *etw. bei der Hand ∼* hafva ngt tillhands; *in sich ∼* innehålla; *die Kasse unter sich ∼* sköta kassan, hafva kassan om händer, vara kassör; *sie hat es von ihm:* hon har hört det af honom; *wen glauben Sie denn vor sich zu ∼?* hvem tar ni mig för? **6.** elliptiskt. *Warte, bis ich die Seite herunter habe:* vänta tills jag hunnit ned sidan. **7.** *Es ist überall zu ∼* det fins öfverallt, *zu ∼ in allen Buchhandlungen:* i alla boklådor finnes att tillgå, *es ist nicht mehr zu ∼* det är slutsåldt, är utgånget, *das ist nicht für Geld zu ∼* det kan ej fås för pengar. **8.** särskilda fall. *Soll und ∼* debet och kredit, *etw. im Auge ∼* hafva ngt i sigte, gifva akt på ngt, *was hast du?* hur är det fatt med dig? hvad går det åt dig? hvad

har du för dig? *Sie* ~ *leicht reden:* det går väl an för er att tala, *etw. zu Ende* ~ hafva slutat ngt. Ordspr. *ein Hab-ich ist besser als zehn Hätt-ich:* en fågel i handen är bättre än tio i skogen, *je mehr man hat, je mehr man will:* mer vill mer ha. **II.** *rfl.* uppföra sig, bära sig åt, bråka, göra väsen af sig, krusa. Opers. *es hat sich was:* Iron. jo vackert, *es hat sich was zu lachen:* det är just ej ngt skäl att skratta. **III.** *hjälpverb.* hafva. *Habt euch vorher wohl präpariert:* ni skall bereda er väl på förhand, *er will es selbst gesehen* ~ han påstår sig själf hafva sett det. **-enichts,** -, -[*e*], *m.* fattiglapp. **-er** se *Hafer.* **-erecht,** -[*e*]*s*, *0*, *m.* en som alltid tror sig ha rätt. **-gier,** *f.* vinningslystnad, snikenhet. **-gierig,** *a.* vinningslysten, sniken. **-haft,** *a.* ~ *werden* med gen. el. ✻ ack.: komma öfver, få tag i.

Habicht, *-e*, *m.* hök. **-fang,** *m.* **1.** hökfångst. **2.** hökgiller. **-nase,** *f.* örnnäsa.

habilitier|en, *sv.* **I.** *tr.* jur. förklara lämplig, berättigad. **II.** *rfl.* blifva docent. **-ung,** *f.*

Habi|t, *-s* el. *-e*, *n.* o. *m.* drägt. **-ituell,** *a.* vanlig, egendomlig för ngn. **-itus,** -, *0*, *m.* yttre gestalt, habitus, hållning.

Häb||schaft, -seligkeit, *f.* tillhörighet. **-sucht** = *Habgier.* **-süchtig** = *habgierig.*

Hachi|é (*-é*), **-s,** *n.* = *Hackfleisch.* **-ieren,** *sv. tr.* hacka, göra färs af kött.

Hack, *n.* blott i förbindelsen ~ *und Mack* el. ~*Mack:* sammelsurium, pack, slödder, kreti och pleti. **-bank,** *f.* hackbord. **-block,** *m.* hackkubb, huggkubb. **-brett,** *n.* **1.** skärbräde. **2.** mus. hackbräde, cymbal. **-e,** -*n*, *f.* dim. †, **1.** hacka. **2.** hackning. **3.** = *Hacken I.* **-eisen,** *n.* hackyxa, hackknif. **-en, I.** -, *m.* häl på fötter o. strumpor, klack på skodon. *Jm auf den* ~ *sein:* vara i hack och häl efter ngn, F *sich auf die* ~ *machen:* bege sig af. **II.** *sv. tr.* hacka, hugga. **-er, Häcker,** -, *m.* en som hackar el. hugger. **-erig,** *a.* knagglig, ojämn.

Häckerling, -[*e*]*s*, *0*, *m.* hackelse.

Hack|fleisch, *n.* hackadt kött, köttfärs. **-klotz,** *m.* = *Hackblock.*

Häckse, *-n*, *f.* knäveck. **-l,** -, *m.* o. *n.* hackelse. **-ln,** *sv. itr. h.* skära hackelse.

Hader, I. *-s* el. *-n*, *-n*, *m.* **1.** trasa, palta, lump. **2.** lumpen människa, usling. **II.** -, *m.* gräl, träta, tvist. **-éi,** *-en*, *f.* oupphörl. gräl, kif. **-er,** -, *m.* grälmakare. **-geist,** *m.* grälmakare. **-mann,** *m.* lumpsamlare. **-n,** *sv. itr. h.* **1.** gräla, träta, kifvas. **2.** bibl. vredgas, hysa groll. **-sammler,** *m.* lumpsamlare. **-sucht,** *f.* trätgirighet. **-süchtig,** *a.* trätgirig.

Hafen, -†, *m.* dim. *Häfchen, -elein,* **1.** kärl, kruka, glas, urna, degel. **2.** hamn. **-aufseher,** *m.* hamnfogde. **-damm,** *m.* hamnarm, vågbrytare. **-meister,** *m.* hamnkapten. **-platz,** *m.* hamn(stad). **-räumer,** *m.* mudderverk, mudderpråm. **-satz,** *m.* bottensats. **-sperre,** *f.* hamns spärrning, förbud för fartyg att löpa ut el. in.

Hafer, -, *m.* dim. †, hafre. Bild. *ihn sticht der* ~ han är öfvermodig, *er hat seinen wilden* ~ *noch lange nicht gesäet:* han har ännu ej på långt när rasat ut. **-brei,** *m.* hafregrynsgröt. **-éi** se *Havarie.* **-grütze,** *f.* **1.** hafregryn. **2.** hafregrynsgröt. **-sack,** *m.* hafresäck; tornister. **-s[chl]eim, -sehm,** *m.* **-suppe,** *f.* hafversoppa. **-trank,** *m.* hafredryck, hafversoppa. **-weide,** *f.* bete på hafrestubb. Bild. *jn auf die* ~ *schlagen:* drifva någon i elände, sätta ngn på bar backe.

Haff, *-e* el. *-s*, *n.* af en landtunga innesluten hafsvik vid en flodmynning, haff.

Häfner, Häfner, -, *m.* krukmakare.

Haft, I. -[*e*]*s*, *-e*[*n*], *m.* o. ✻ *n.* dim. †, hake, häkta, spänne, handtag. **II.** *0*, *f.* **1.** hållande i fängsligt förvar, i fängelse. *Jn zur* ~ *bringen:* (låta) fängsla ngn. **2.** säkerhet, borgen. **III.** *-e*, *n.* o. ✻ *m.* dim. †, dagslända. **IV.** adjektivt suffix, som hufvudsakligen betecknar **1.** förhandenvaro, ägande af den af stamordet betecknade egenskapen el. saken, t. ex. *Mangel:* brist, *mangelhaft:* bristfällig, bristfull; **2.** likhet, t. ex. *Fieber:* feber, *fieberhaft:* feberaktig, -lik, -artad. Till de så uppkomna adj. bildas subst. på *-haftigkeit.* **-antritt,** *m.* trädande i häkte. **-bar,** *a.* ansvarig. **-barkeit,** *f.* ansvarighet. **-befehl,** *m.* häktningsorder. **-befohlen,** *a.* ställd under uppsigt, under bevakning. **-brief** se *Haftbefehl.* **-dauer,** *f.* fängelsetid. **-en,** *sv. itr. h.* **1.** *An etw.* (dat.) ~ häfta, klibba, fastna, sitta fast vid ngt, *seine Blicke auf etw.* (dat.) ~ *lassen:* fästa blicken på ngt, fixera ngt, *es haftet nichts in seinem Kopfe* el. *bei ihm:* det fastnar intet i hans hufvud, *es* ~ *viele Schulden auf diesem Hause:* detta hus är högt intecknadt. **2.** *Für etw.* ~ ansvara för ngt. **-geld,** *n.* handpengar. **-gut,** *n.* sekvestreradt gods. **-igkeit** se *haft IV.* **-lokal,** *n.* fängelse, häkte. **-nahme,** *f.* häktande. **-pflicht,** *f.* ansvarighet. **-vollzug,** *m.* häktande.

Hag, *-e* [†] el. *-en*, *m.* **1.** hägnad, gärdsgård, staket, häck, stängsel. **2.** inhägnad. **3.** busksnår. **4.** skogspark, hage, lund. **5.** äng, gräsvall. **-apfel,** *m.* vildäpple. **-ebüche,** *f.* hvitbok. **-ebüchen, -ebüchen,** *a.* af hvitbok; bild. fast, hård, råbarkad, grof. **-ebutte,** *f.* nypon. **-edorn,** *m.* hagtorn.

Hagel, -, *m.* **1.** hagel. *Alle* ~*!* kors för tusan! **2.** (skjut)hagel; artill. skrot, drufhagel. **3.** vagel på ägat. **4.** frö i ägg. **5.** F *Jan* el. ✻ *Haus* ~ pöbeln, packet. **-dicht,** *a.* tät som hagel. **-gans,** *f.* vildgås. **-guss,** *m.* stark hagelskur. **-korn,** *n.* **1.** hagelkorn. **2.** vagel. **-n,** *sv. itr. h.* vanl. opers. hagla. **-schlag,** *m.* hagelskada. **-schlosse,** *f.* hagelkorn. **-schrot,** *n.* (skjut-) hagel. **-stein,** *m.* hagelkorn. **-sturm,** *m.* storm med hagel, hagelby. **-versicherung,** *f.* försäkring mot hagelskada. **-voll,** *a.* F blixtfull.

~ = föregående uppslagsord. ˇ skilt sms. *0* saknar plur. † har omljud. F familjärt. P lägre språk. ✻ mindre brukligt.

hager, *a.* mager, spenslig, skranglig. **-keit,** *f.* magerhet, spenslighet.

Hage||rose, *f.* vild törnros, nyponbuske. **-stolz,** *-e[n], m.* gammal ungkarl.

hahá, *itj.* haha, åhå, jaså.

Häher, *-, m.* zool. 1. nötskrika. 2. blåkråka.

Hahn, *-e* †, *m.* 1. tupp. [*Der beste*] ∼ *im Korbe sein:* vara högsta hönset i korgen, *jm den roten* ∼ *aufs Dach setzen:* antända ngns hus. 2. hanne bland höns- o. sångfåglar. 3. ∼ *und Henne:* linblomma. 4. hane på gevär. 5. F käck, modig, öfvermodig person. 6. F beskedlig stackare. 7. kran på ett rör. **-büchen** se *hagebuchen.* **-enfeder,** *f.* tuppfjäder. **-enfüfs,** *m.* 1. tuppfot. 2. pl. kråkfötter. 3. bot. solöga (Ranunculus). **-engefecht,** *n.* tuppfäktning. **-enkamm,** *m.* 1. tuppkam. 2. F tupé. 3. bot. amarant. **-enkampf,** *m.* tuppfäktning, tuppstrid. **-enruf, -ensang, -enschrei,** *m.* tuppens galande, hanegäll. **-entritt,** *m.* frö i ägg. **-rei, -e,** *m.* hanrej. **-reifedern,** *pl.* ∼ *tragen:* vara hanrej. **-reischaft,** *f.* egenskap af hanrej.

Hai, *-e[n], m.* haj. **-d-** se *Heid-.*

Hain, *-e, m.* 1. lund, hage. 2. se *Hein.* **-anemone,** *f.* hvitsippa. **-büche** = *Hagebuche.* **-käfer,** *m.* ekoxe.

Häkel, *-, m.* o. *n.* virknål. **-arbeit,** *f.* virkning. **-ei, -en,** *f.* 1. virkning. 2. förtret, gräl. **-haken,** *m.* virknål. **-ig,** *a.* 1. fullsatt med hakar, med häktor, med krokar; ojämn, skroflig. 2. bild. kinkig, brydsam, förarglig, förtretlig. **-igkeit,** *f.* 1. ojämnhet, skroflighet. 2. bild. kinkighet, förarglighet, brydsam belägenhet. **-n,** *sv.* I. *tr.* o. *itr. h.* 1. virka. 2. fatta, fästa med hakar el. häktor. 3. bild. häckla, förarga, reta, pika. 4. bild. *an etw.* (dat.) ∼ småaktigt kritisera, nagelfara med, häckla ngt. II. *rfl. Sich fest* ∼ haka sig fast. **-nadel,** *f.* virknål.

Haken, I. *-, m.* dim. *Häkchen, -lein,* 1. hake, krok, häkta. Bild. *die Sache hat einen* el. *ihren* ∼ det är ett litet aber med den saken, *seinen* ∼ *anschlagen:* lägga ut sina krokar, *ein Häkchen* [*im Kopfe*] *haben:* hafva en skruf lös, *ein Häkchen auf jn haben:* hafva ett horn i sidan till ngn. 2. i sht dim. apostrof. 3. åbr. årder. II. *sv. tr.* o. *itr. h.* haka, häkta, fästa med krok el. hake. Bild. *da hakt es* el. *die Geschichte:* det är just det, det hänger på. **-büchse,** *f.* hakebössa. **-förmig,** *a.* hakformig, krökt. **-schlüssel,** *m.* dyrk. **-schütz[e],** *m.* arkebusier, bössemed. **-spiefs,** *m.* harpun.

hakicht, hakig, *a.* hakformig, krökt.

Häkl||er, *-, m.* **-erin,** *-nen, f.* 1. en som virkar. 2. bild. retsam, förarglig person. **-ig** se *häkelig.*

halb, 1. *a.* half. *Es ist* ∼ klockan är half, *die Uhr schlägt voll und* ∼ klockan slår hel- och halftimmar, *das* ∼*e Deutschland* el. vanl. ∼ *Deutschland:* halfva Tyskland, ∼*er Vers:* halfvers, ∼*e Geschwister:* halfsyskon. 2. *adv.* half-, t. ex. ∼ *gar,* ∼ *gekocht:* halfkokt; halft, till halfs, till hälften, t. ex. ∼ *mit Gewalt und* ∼ *mit List, etw.* ∼ *thun;* hälften, t. ex. *er ist nicht* ∼ *so fleifsig wie sein Bruder.* ∼ *und* ∼ till hälften, så där, tämligen, nästan, snart. 3. *subst. Ein* ∼ en half, *ein* ∼*es:* en hälft, äfv. halfhet. *Er ist nur ein* ∼*er* (näml. *Mann, Meister*)*:* han är blott en medelmåtta. *Eine* ∼*e* (näml. *Flasche*)*:* en halfva, en halfbutelj, *ein* ∼*es* (näml. *Seidel*)*:* ett halft glas. 4. *adj. suffix. Andert*∼ halfannan, *dritte*∼ två och en half, halftredje, *achte*∼ sju och en half o. s. v. 5. se *halben.* **-amtlich,** *a.* halft officiell. **-ärmel,** *m.* kortärm. **-art,** *f.* underart. **-bauer,** *m.* ägare af ett halft hemman. **-bier,** *n.* dricka. **-bild,** *n.* bröstbild, byst. **-blütig,** *a.* halfblods-. **-bürtig,** *a.* oäkta (född). **-durchmesser,** *m.* radie. **-ehe,** *f.* konkubinat. **-eirund,** *n.* halfoval. **-en,** suffigerad partikel, för skull, t. ex. *ehren*∼ för hedens skull; jfr *meinethalben.* **-entschlummert,** *a.* halfsofvande. **-er** se *halben.* **-erhaben,** *a.* halft upphöjd. **-esel,** *m.* zool. dsjiggetai. **-flach,** *a.* lindrigt bugtig. **-franzband,** *m.* halffranskt band. **-gebacken,** *a.* halfgräddad. **-geschofs,** *n.* halfvåning, entresolvåning. **-gold,** *n.* falskt guld (guldlik legering af kopp̈ar o. zink). **-gott,** *m.* halfgud. **-gut,** *n.* legering af hälften bly, hälften tenn. **-heit,** *f.* halfhet. **-heile,** *f.* halfdager. **-hose,** *f.* knäbyxor. **-hundert,** *n.* femtiotal. **-ierbär,** *a.* som kan halfveras. **-ieren,** *sv. tr.* halfvera, dela midt itu. **-ierung,** *f.* **-insel,** *f.* halfö. **-jährig,** *a.* halfårig. **-jährlich,** *a.* återkommande hvarje halfår, halfårs-. **-kenner,** *m.* ytlig kännare. **-kenntni[f]s,** *f.* ytlig kännedom. **-kost,** *f.* halfinackordering. **-kreis,** *m.* halfkrets, halfcirkel. **-kugel,** *f.* halfklot. **-kugelig,** *a.* halfrund. **-kundig,** *a.* ytligt kunnig. **-kutsche,** *f.* halftäckare. **-laut,** *a.* halfhög (om rösten). **-lederband,** *m.* halffranskt band. **-leinen,** I. *a.* af halflinne, halflinne-. II. *n.* o. **-leinwand,** *f.* halflinne. **-licht,** *n.* halfdager. **-ling, Halbling,** *-e, m.* en som gör sig skyldig till halfhet, haltar på bägge sidor. **-mann,** *m.* 1. stackare. 2. evnuck. **-mast,** *adv. Die Flagge* ∼ *hissen:* hissa flaggan på half stång. **-mehl,** *n.* halffint mjöl. **-mensch,** *m.* rå, obildad människa. **-messer,** *m.* radie. **-monatlich,** *a.* halfmånatlig, fjorton dagars. **-mond,** *m.* halfmåne. **-mutter,** *f.* styfmor. **-offen,** *a.* (om dörrar) på glänt. **-pacht,** *f.* hälftenbruk. **-part,** *m.* o. *n.* halfpart, hälft. ∼ *machen:* dela midt itu. **-pension,** *f.* halfinackordering. **-rechts,** *adv.* halft höger om. **-scheid, -scheit, -schied,** *0, f.* hälft. **-schlächtig,** *a.* till hälften tillhörande ett, till hälften ett annat slag. **-schlaf,** *m.* slummer, lätt sömn. **-schlag,** *m.* bastard. **-schlummer,** *m.* lätt slummer. **-schnepfe,** *f.* halfenkel beckasin, hårdsnäppa. **-schürig,** *a.* om ull: klippt

hvarje halfår; bild. **som gör allt blott halft,** half, opålitlig, medelmåttig. **-seiden,** *a.* af halfsiden el. halfsilke. **-strumpf,** *m.* kortstrumpa. **-stündig,** *a.* räckande en halftimmes tid. **-stündlich,** *a.* återkommande hvarje halftimme. **-tägig,** *a.* en half dags. **-t[h]eilig,** *a.* tudelad, delad i två lika delar. **-t[h]eilung,** *f.* tudelning i två lika stora delar. **-trauer,** *f.* half sorg. **-tüch,** *n.* halfkläde. **-vetter,** *m.* halfkusin. **-voll,** *a.* full till hälften, half. **-vollständig,** *a.* halffärdig. **-wachsen,** *a.* halfväxt. **-weg[e]** el. vanl. **-wegs,** *adv.* **1.** halfvägs. **2.** tämligen, någorlunda. **-welt,** *f.* lägre medelklassen, simpelt folk. **-weltdame, -weltlerin,** *f.* simpelt fruntimmer, kurtisan. **-wild,** *a.* halfvild. **-wissen,** *n.* ytligt vetande. **-wisser,** *m.* halflärd person. **-wisserei,** *f.* ytligt vetande. **-wolle,** *f.* blandad ull. **-wollen,** *a.* halfyllen. **-wüchsig,** *a.* halfvuxen. **-zirkel,** *m.* halfcirkel. **-zug,** *m.* halftropp.

Halde, *-n, f.* **1.** sluttning. **2.** kulle. **3.** bärg. slaggvarp, varphög.

Hälfte, *-n, f.* half, halfva. *Um die ~ teurer:* en half gång till så dyr.

Halfter, *-, m.* o. *n., -n, f.* **1.** grimma. **2.** bogträ. **3.** hölster. **-kette, -leine,** *f.* grimskaft. **-n,** *sv. tr.* sätta grimma på. **-riemen, -strick, -zügel,** *m.* grimskaft.

Hall, *-e, m.* skall, genljud. **-e,** *-n, f.* **1.** hall. **2.** sal. **3.** salumagasin, basar. **-en,** *sv. itr. h.* skalla, (gen)ljuda. **-enser, I.** *-, m.* invånare i Halle. **II.** afv. **-ensisch,** *a.* från, i, rörande, utmärkande för Halle, Halles. **-i,** *itj.* hallå. **-ig[e],** *-en, f.* ö vid Nordsjöns kust, som öfverspolas af floden. **-isch** = *hallensisch.* **-jahr,** *n.* bibl. jubelår. **-ó, I.** *itj.* **II.** *-[s], -s, n.* hallå. **-öen,** *sv. itr. h.* ropa hallå; hojta. **-öh** se *hallo.* **-ór,** *-en, m.* hallor (arbetare i Halles saltverk). **-örenstadt,** *f.* hallorernas stad, Halle. **-örentracht,** *f.* hallorernas drägt. **-ucination,** *-en, f.* hallucination. **-ünke** se *Halunke.*

Halm, *-[e]s, -e[n], m.* dim. †, strå. *Die Frucht auf dem ~ verkaufen:* sälja säden på rot, bild. *jm das Hälmlein durch den Mund ziehen:* gnm smicker vinna ngn. **-endach,** *n.* halmtak. **-entragend,** *a.* stråbärande. **-enweise,** *adv.* stråvis. **-frucht,** *f.* sädesväxt, spannmål. **-knoten,** *m.* knut, knä på ett strå.

Hals, *-e* †, *m.* **1.** hals. *Einen langen ~ machen:* sträcka på halsen, *über ~ und Kopf* el. *~ über Kopf:* hals öfver hufvud, hufvudstupa, *sich etw. auf den ~ laden:* skaffa sig ngt på halsen, *sich etw. an den ~ reden:* gnm sitt prat skaffa sig ngt på halsen, *sich um den ~ reden:* tala halsen af sig, *einen schlimmen ~ haben* el. *Schmerzen* el. *es im ~e haben:* hafva ondt i halsen, *aus vollem ~e lachen, schreien:* skratta, skrika med full hals. **2.** halsstycke, krage, halsduk. **3.** särskilda fall. *Bis an den ~ in Schulden stekken:* vara skuldsatt ända upp öfver öronen, *bleib mir damit vom ~e:* kom ej med det där, *jm über den ~ kommen:* öfverraska ngn, *in den unrechten ~ kommen:* komma i galen strupe, *in seinen ~ hineinlügen:* få höra o. tåla förebråelse för lögn, *es riecht jm aus dem ~e:* någon har dålig anddräkt, *ich hab's satt bis an den ~* el. *es wächst mir schon zum ~e heraus:* jag är alldeles uttröttad på det. **-abschneiden,** *n.* halsens afskärande; bild. lurande, präjande, ocker. **-abschneider,** *m.* bödel, mördare; bild. ockrare, präjare. **-berge,** *f.* halsbärga. **-binde,** *f.* halsduk. Bild. *etw. hinter die ~ gießen:* taga en tår på tand. **-bräune,** *f.* med. difteri, strypsjuka. **-brechend, -brecherisch,** *a.* halsbrytande. **-bund,** *m.* halslinning, skjortkrage. **-drüse,** *f.* mandel (halskörtel). **-e,** *-n, f.* **1.** jäg. halsband. **2.** sjö. hals. **-en,** *sv. tr.* **1.** falla om halsen, omfamna. **2.** sjö. halsa, hala an halsarne. **-entzündung,** *f.* strupinflammation. **-flosse,** *f.* bröstfena. **-gefährlich,** *a.* lifsfarlig. **-gehäng[e], -gehenk,** *n.* halsprydnad, -smycke. **-gericht,** *n.* **1.** domstol öfver lif och död. **2.** dom i lifssak. **-gerichtsbarkeit,** *f.* domsrätt i lifssaker. **-recht,** *n.* = *Halsgerichtsbarkeit.* **-sache,** *f.* lifssak. **-schnur,** *f.* halskedja. **-starrig,** *a.* halsstarrig. **-starrigkeit,** *f.* halsstarrighet. **-stimme,** *f.* falsett. **-strafe,** *f.* dödsstraff. **-streif, -strich,** *m.* halslinning. **-weh,** *n.* halsondska.

Halt, I. *-e, m.* **1.** halt, rast, rastställe, (anhalt-) station. **2.** stöd, stadga, hållning. **3.** innehåll, halt. *Dieses Gerücht ist ohne ~* detta rykte saknar all grund. **II.** *itj.* halt. **III.** *adv.* F visserligen, nog, väl, fälle, läll. **-bar,** *a.* **1.** möjlig att hålla, att försvara. **2.** stark, fast, hållfast. **-barkeit,** *f.* **1.** möjlighet att hålla, att försvara. **2.** styrka, hållfasthet, fasthet. **-efest,** *m.* F polisbetjänt, griphummer. **-ekind,** *n.* bortackorderadt barn. **-emutter,** *f.* fostermor. **-en,** *st.* **I.** *tr.* **1.** hålla. *Schritt* el. *Tritt ~* hålla jämna steg, *den Mund rein* el. *reinen Mund ~* hålla munnen, tiga, *es mit jm ~* hålla med ngn, stå på ngns sida. Med prep. *Etw. an das Feuer ~* hålla ngt framför, öfver elden; *für etw. ~* hålla, anse för ngt; *gegen einander ~* hålla emot hvartannat, jämföra; *die Hand in die Höhe ~* hålla upp handen; *über die Taufe ~* bära till dopet. **2.** opers. *Es hielt ihn nicht lange in dieser Lage:* han kunde ej länge fördraga detta läge. **3.** part. perf. a) *Gehalten sein zu:* vara tvungen att, b) *gegen jn gehalten sein:* vara tillbakadragen, stel mot ngn. **4.** särskilda fall. *Etw. ~* bära ngt, t. ex. *der Zweig kann die Last nicht ~; ~ Sie es damit wie Sie wollen:* förfar därmed efter behag, *so ~ wir es:* så är vår sed, *wie willst du es damit gehalten haben?* hur vill du ha det därmed? *das Abendmahl ~* utdela nattvarden, *viel* el. *große Stücke*

auf jn el. *von jm* ~ sätta stort värde på ngn, *viel auf sich* ~ hafva höga tankar om sig, *nichts auf etw.* (ack.) ~ hafva låga tankar om ngt, *halt den Dieb!* ta fast tjufven! *Frieden und Ruhe* ~ lefva i godt förstånd, *etw. im Gedächtnisse* ~ komma ihåg ngt, *Gericht über jn* ~ sitta till doms öfver ngn, *jn hoch, wert* ~ sätta ngn högt, sätta värde på ngn, *den Kopf hoch* ~ bära hufvudet, nacken högt, *Kostgänger* ~ hafva inackorderingar, *jn kurz* ~ vara sträng mot ngn, *Mahlzeit* ~ spisa, sitta till bords, *sein Mittagsschläfchen* ~ taga sin middagslur, *Probe* ~ bestå profvet, *Ruhe* ~ hålla sig lugn, *was* ~ *Sie von ihm?* hvad har ni för tanke om honom? *jn beim Worte* ~ taga ngn på ordet. **II.** *rfl.* **1.** hålla sig. *Sich an jn wegen etw.* ~ hålla sig till ngn för ngt. **2.** *Etw. läfst sich leicht, schwer* ~ ngt är lätt, svårt att hålla. **3.** uppföra sig, skicka sig. **4.** särskilda fall. *Sich für sich* ~ hållas för sig, *sich kaum* ~ *können:* hafva svårt att låta bli. *Das Wetter hält sich:* det vackra vädret fortfar, det fortfar att hålla uppe. **III.** *itr. h.* **1.** hålla (ej gå sönder). *Das Eis hält:* isen bär, *die Farbe hält:* färgen sitter i. **2.** *Auf etw.* (ack.) *los* ~ sigta på ngt. **3.** hålla, göra halt, rasta. **4.** *Auf etw.* (ack.) ~ gifva akt på ngt. **5.** *Dafür* ~ vara af den åsigten. **6.** *Etw. hält schwer:* ngt sitter hårdt, sitter åt, bereder svårigheter. **7.** *An sich* ~ beherska sig, lägga band på sig. **-eplatz,** *m.* anhaltstation. **-epunkt,** *m.* **1.** stödjepunkt. **2.** håll(ställe), station, anhaltstation. **-er, -,** *m.* **1.** i sms. en som håller ngt. **2.** hållare, skaft, pennskaft, handtag, tag, grepe.

Hälter, -, *m.* förvaringskärl, reservoar.

Halt‖estelle, *f.* = *Haltepunkt* 2. **-ig,** ✱ **hältig,** *a.* i sms. -haltig, innehållande, -blandad. **-kette,** *f.* hämkedja. **-los,** *a.* haltlös. **-losigkeit,** *f.* haltlöshet. **-machen,** *n.* halt. **-statt, -stätte,** *f.* rastställe, hviloplats. **-ung,** *f.* **1.** hållande. **2.** hållning. **3.** stöd, fäste. **4.** totalintryck. **-ungslos,** *a.* hållningslös, utan hållning. **-ungslosigkeit,** *f.* brist på hållning.

Halúnk‖e, -n, *m.* spetsbof, kanalje, skurk. **-enhaft,** *a.* bofaktig, skurkaktig. **-erei, -en,** *f.* kanaljeri, bofstreck. **-isch** = *halunkenhaft.*

Hambutte, -n, *f.* nypon.

Hamen, -, *m.* dim. *Hämchen, -lein,* **1.** metkrok. **2.** (fisk)håf, kasse; rapphönsnät.

hämisch, *a.* ond, ondskefull, bakslug, skadeglad.

Hämling, -e, *m.* kastrat, evnuck.

Hammel, -[†], *m.* **1.** kastrerad bagge. F *um wieder auf besagten* ~ *zurückzukommen:* för att återvända till ämnet. **2.** fårstek. **3.** bild. beskedlig stackare, kräk. **-braten,** *m.* fårstek. **-fett,** *n.* fårtalg. **-fleisch,** *n.* fårkött. **-keule,** *f.* fårbog. **-lamm,** *n.* bagglam. **-n,** *tr.* kastrera baggar el. manniskor. **-sprung,** *m.* omröstning som går så till, att alla röstande lemna rummet o. sedan återvända gnm olika dörrar, de jakande gnm en, de nekande gnm en annan.

Hammer, - el. vani. **-**†, *m.* **1.** hammare. *Unter den* ~ *kommen* el. *dem* ~ *verfallen:* gå under klubban. **2.** *Hämmerchen, -lein:* a) bullrande tomte, rå, b) ond ande, djäfvul, c) *Meister Hämmerlein:* bödeln, skarprättarn. **-axt,** *f.* yxhammare.

hämmerbär, *a.* smidbar. **-keit,** *f.* smidbarhet.

Hammer‖beil, *n.* yxhammare. **-helm,** *m.* hammarskaft. **-herr,** *m.* brukspatron. **-hütte,** *f.* bruk.

Hämmer‖ling, -e, *m.* = *Hammer* 2. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* hamra, slå.

Hämmling se *Hämling.*

hämorrh‖oidál[isch], *a.* hemorroidal(isk). **-oíden,** *pl.* hemorroider.

Hampel‖mann, -er †, *m.* leddocka, ryckgubbe; bild. narr, pajas. **-männisch,** *a.* beskaffad som en leddocka, en ryckgubbe; bild. narraktig. **-n,** *sv. itr. h.* sprattla med armar och ben.

Hamster, -, *m.* 1. hamster. **2.** hamsterskinn. **3.** bild. a) enstöring, b) girigbuk. **-in, -nen,** *f.* hamsterhona. **-n,** *sv. itr. h.* **1.** hopsamla, hopsamka förråd. **2.** F plugga, träla.

Hand, -e †, *f.* **1.** hand, t. ex. a) *die umgekehrte* el. *verkehrte* ~ handens afvigsida, *eine* ~ *breit:* en hands bredd; bild. *kurzer* ~ utan omsvep, rakt på sak, *gesamter* ~ allasammans; b) med verb: *die* ~ *bei etw. im Spiele haben:* hafva sin hand med i spelet, *alle Hände voll zu thun haben:* hafva fullt upp att göra, hafva många järn i elden, *freie* ~ *haben:* hafva fria händer, bild. *die* ~ *in den Schofs legen:* lägga armarne i kors, *die* ~ *auf etw. legen:* lägga beslag på ngt, *jm hülfreiche* ~ *leisten:* bispringa ngn, *hohle Hände machen:* gnm sätt, åtbörder anhålla om drickspengar, *auf eigner* ~ *sitzen:* stå på egna fötter, *wie man eine* ~ *umdreht:* i en handvändning, *die* ~ *nicht umdrehen* el. *umkehren um etw.:* ej det ringaste bry sig om ngt; c) med prep. *an die* ~ *geben:* gifva vid handen, *jm an die* ~ *gehen mit etw.:* gå ngn tillhanda med ngt, *jn an der* ~ *haben, halten, führen:* hålla ngn i handen; *auf eigene* ~ på eget bevåg, *jm etw. auf die* ~ *geben:* gifva ngn ngt på hand, handpengar, afv. gifva ngn ett slag på fingrarna, *das liegt auf der* [*flachen*] ~ det ligger i öppen dag, *jm auf die* ~ *sehen:* noga öfvervaka ngn; *etw. aus der* ~ el. *den Händen geben:* lemna ngt från sig, *etw. aus der* ~ *legen:* lägga ngt från sig; *jn bei der* ~ *fassen:* taga ngn i hand, *mit der Antwort bei der* ~ *sein:* hafva ett svar tillhands; *hinter der* ~ *sein* el. *sitzen:* sitta i efterhand; *jm in die Hände arbeiten:* underlätta, främja ngns arbete, *jn in der* ~ el. *in Händen haben:* hafva ngn i sitt våld, *die Beine in die Hände nehmen:* lägga benen på ryggen;

mit der ~ gemacht: gjord, arbetad för hand, *sich mit Händen greifen lassen:* vara alldeles påtaglig, *mit leeren Händen abziehen:* få gå tomhändt, med oförrättadt ärende; *nach der ~ verkaufen:* sälja efter handvigt; *über die ~ einschenken:* hälla i med afvig hand, *mit jm über die ~ sein:* stå på spänd fot med ngn; *etw. unter [den] Händen haben:* hafva hand om ngt, *unter der ~* under hand; *die Arbeit geht ihm von der ~* arbetet går raskt undan för honom, *von der ~ weisen:* tillbakavisa, afslå; *vor der ~* tills vidare, *vor der ~ sein:* sitta i förhand, *etw. vor die Hände nehmen:* företaga sig ngt; *jm zur ~ gehen:* gå ngn tillhanda, *etw. zur ~ haben:* hafva ngt tillhands, *zur ~ sein:* vara tillhands. **2.** plur. äfv. -, tvärhand, kvarter. **3.** (hand)stil, t. ex. *eine gute ~ haben* el. *schreiben:* hafva en vacker stil. **-auflegen,** *n.* **-auflegung,** *f.* händernas påläggning. **-becken,** *n.* handfat. **-betrieb,** *m.* manufaktur. **-billet[t],** *n.* biljett (bref med bud). **-blatt,** *n.* manschett. **-breit,** *a.* af en hands bredd. **-brief,** *m.* **1.** egenhändigt bref, autograf. **2.** = *Handbillet.* **-büchse,** *f.* lätt bössa, karbin. **-decke,** *f.* mindre täcke. **-dienst,** *m.* dagsverke. **-dienster,** *m.* dagsverkare.

Hände‖druck, *m.* **-drücken,** *n.* handtryckning. **-geben,** *n.* att räcka hvarandra händerna.

Hand‖eimer, *m.* mindre ämbare. **-eisen,** *n.* handboja.

Händeklatschen, *n.* handklappning.

Handel, -†, *m.* **1.** handel, affär. *~s einig sein:* komma öfverens, *jm den ~ aufkündigen* el. *aufsagen:* säga upp vänskapen med ngn. **2.** tilldragelse, händelse. **3.** i sht pl. gräl, krakel, kif, tvist. *Sich aus dem ~ ziehen:* draga sig ur spelet. **-geist,** *m.* affärsgeni.

Händelmacher(in), *m.* (*f.*) grälmakare (-erska).

handeln, *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** handla, göra, uppföra sig. *Er hat als Bruder an mir gehandelt:* han har handlat mot mig, behandlat mig som en bror. Teat. *~de Person:* uppträdande person. **2.** *Der Verfasser, das Buch handelt von der Freundschaft:* författaren behandlar, boken handlar om vänskapen. **3.** *Um den Frieden ~* underhandla om fred, *mit jm um eine Ware ~* köpslå med ngn om en vara, [*mit*] *sich ~ lassen:* låta pruta med sig. **4.** handla, drifva handel. *Nach Indien ~* drifva handel på Indien. **II.** *ryfl.* **1.** opers. *es handelt sich um etw.:* det är fråga om, gäller ngt. **2.** se *I, 3.* **3.** *Sich reich ~* blifva rik på sin handel.

Handels‖angelegenheit, *f.* affär. **-bezlehung,** *f.* affärsförbindelse.

Handelschaft, *f.* **1.** köpmanskår. **2.** handel.

Handels‖diener, *m.* bodbetjänt, bokhållare. **-frau,** *f.* handelsidkerska. **-gärtner,** *m.* trädgårdsmästare som salubjuder sina varor. **-gärtnerei,** *f.* trädgårdsanläggning hvars alster salubjudas. **-geist,** *m.* affärsgeni. **-genosse,** *m.* kompanjon. **-genossenschaft, -gesellschaft,** *f.* handelsbolag, -kompani. **-gesellschafter,** *m.* kompanjon. **-gesetz,** *n.* handelslag, -balk. **-hafen,** *m.* hamn för handelsfartyg. **-herr,** *m.* köpman, chef för ett handelshus. **-leute,** *pl.* af **-mann,** *m.* handlande, köpman. **-männisch,** *a.* köpmans-. **-schule,** *f.* handelsskola, -institut. **-sperre,** *f.* förbud mot handels idkande. **-stadt,** *f.* köpstad. **-stand,** *m.* köpmansstånd, -kår. **-tag,** *m.* **1.** dag då handel får bedrifvas. **2.** köpmansmöte.

Händel‖stifter(in), -sücher(in), *m.* (*f.*) grälmakare (-erska). **-süchtig,** *a.* grälaktig, -sjuk.

Handels‖verkehr, *m.* **1.** affärsförbindelse. **2.** affärslif, omsättning. **-volk,** *n.* handelsidkande folk.

handeltreibend, *a.* handelsidkande. **-e(r),** (adj. böjn.) *m. f.* handelsidkare, -erska.

Händel‖ringen, *n.* händernas vridande. **-waschen,** *n.* handtvagning.

Hand‖exemplar, *n.* mindre, lätthandterligt exemplar. **-fass,** *n.* **1.** mindre fat, fjärding. **2.** handfat. **-feger,** *m.* viska. **-fest,** *a.* handfast. **-feste,** *f.* **1.** handslag ss. bekräftelse af ett löfte. **2.** trolofning. **3.** gnm egenhändig underskrift bekräftad urkund. **-fläche,** *f.* sida af en hand. **-gebrauch,** *m. Ausgabe zum ~e:* mindre (lätthandterlig) upplaga. **-geld,** *n.* handsöl, handpengar; städja. **-gelenk,** *n.* handled. **-gelöbni[i]s, -gelübde,** *n.* med handslag bekräftadt löfte. **-gemein,** *a. ~ werden:* komma i handgemäng. **-gemenge,** *n.* handgemäng. **-gepäck,** *n.* lätt bagage som man bär i handen, för med sig i kupén. **-gerecht,** *a.* lätthandterlig. **-geschmeide,** *n.* armsmycke. **-gewebe,** *n.* för handen väfdt, hemmaväfdt tyg. **-greiflich,** *a.* **1.** handgriplig. **2.** påtaglig. **-greiflichkeit,** *f.* **1.** handgriplighet. **2.** påtaglighet. **-griff,** *m.* **1.** handgrepp, grepp. **2.** handtag. **-habe,** *f.* handtag. **-haben,*** *sv. tr.* handhafva, sköta, förvalta. **-haber(in),** *m.* (*f.*) handhafvare, förvaltare. **-habung,** *f.* handhafvande, skötande. **-heft,** *n.* anteckningsbok.

-händig, *a.* i sms. **1. -händt. 2.** *Vier~ spielen:* spela fyrhändigt.

Hand‖karre(n), *f.* (*m.*) dragkärra. **-kauf,** *m.* **1.** handpengar. **2.** köp efter handvigt. **3.** minuthandel. **-klapper,** *f.* kastanjett. **-koffer,** *m.* kappsäck. **-krause,** *f.* veck, remsa kring händerna, manschett. **-langen** = *handlangern.* **-langer,** -, *m.* handtlangare. **-langern,*** *itr. h.* vara handtlangare. **-leiter,** *f.* liten stege. **-leitung,** *f.* handledning.

Händler, -, *m.* handlande, köpman.

handlich, *a.* **1.** lätthandterlig; bild. foglig, medgörlig. **2.** måttlig, adv. tämligen. **3.** handgriplig. **4.** dial. handfast, dugtig, rask.

Handlung, *f.* **1.** handling. **2.** a) handel, b) handelsbod, affär, c) handelshus, firma. **-sausdruck,** *m.* handelsterm. **-sbeflissene(r),**

m. **1.** elev vid handelsinstitut. **2.** handelsbokhållare. **-scommis,** *m.* bodbetjänt, handelsbokhållare. **-sfähig,** *a.* i stånd att handla. **-sgesellschafter,** *m.* kompanjon. **-slehrling,** *m.* bodgosse, springpojke. **-spapier,** *n.* affärshandling. **-sreisende(r),** *m.* handelsexpedit.

Handlmuff, *m.* armmudd. **-münze,** *f.* skiljemynt. **-ramme,** *f.* ramningsklubba, stamp; stenläggg. jungfru. **-reichung,** *f.* handräckning, bistånd, hjälp. **-rolle,** *f.* mangel för hand. **-rücken,** *m.* handens afvigsida. **-rut[h]e,** *f.* skaft på piskor, slagor m. m. **-schein,** *m.* skuldförbindelse. **-schelle,** *f.* handboja. **-schlag,** *m.* handslag. **-schmiede,** *f.* smedja där det smides för hand. **-schreiben,** *n.* handbref; egenhändigt bref, biljett. **-schrift,** *f.* **1.** handstil. **2.** handskrift, manuskript. **-schriftlich,** *a.* **1.** skriftlig, skrifven, handskrifven. **2.** beträffande handskrifter, manuskript. **-schuh,** *m.* handske. **-schuhmacher,** *m.* handskmakare. **-siegel,** *n.* privat sigill. **-streich,** *m.* öfverrumpling. **-stuhl,** *m.* väfstol för hand. **-trommel,** *f.* handtrumma, tamburin. **-umdrehen, -umkehren,** *n.* handvändning. **-verkauf,** *m.* minuthandel. **-voll,** *f.* handfull. **-wagen,** *m.* dragkärra. **-wahrsager(in),** *m.* (*f.*) en som spår i händerna, kiromantiker. **-warm,** *a.* ljum. **-weife,** *f.* nystvinda. **-weiser,** *m.* vägvisare med i en hand slutande arm. **-werk,** *n.* **1.** handtverk, yrke. *Jm das ∼ legen:* a) förbjuda ngn att utöfva sitt handtverk, b) bild. sätta p för ngns förehafvande. **2.** mästarnes församling. **-werker,** -, *m.* handtverkare. **-werkerverein,** *m.* handtverks-, arbetarförening. **-werkszeug,** *n.* verktyg. **-wurzel,** *f.* handlofve, -led. **-zeichen,** *n.* bomärke. **-zug,** *m.* handstil.

Hanf, -[*e*]*s, 0, m.* hampa. **-braut,** *f.* F (galg-) rep. *Mit der ∼ getraut werden:* blifva hängd. **-en, hänfen,** *a.* af hampa, hamp-. **-leinen,** *n.* hamptyg.

Hänfling, -*e, m.* hämpling.

Hang, -*e* †, *m.* **1.** *0,* hängande (ställning). **2.** sluttning. **3.** böjelse, anlag, fallenhet.

Hängellärmel, *m.* hängande, vid ärm. **-backe,** *f.* hängande kind. **-bauch,** *m.* hängande mage. **-birke,** *f.* hängbjörk. **-boden,** *m.* vind, torkvind. **-brücke,** *f.* hängbro. **-gerüst,** *n.* hängande ställning. **-lampe,** *f.* hänglampa. **-leuchter,** *m.* ljuskrona. **-lippe,** *f.* hängande läpp. **-matte,** *f.* hängmatta. **-maul,** *n.* F hängande läppar. *Ein ∼ machen:* hänga läpp.

hangen, *st.* **I.** *itr. h.* o. ✱ *s.* **1.** hänga, *an einem Haare* el. *an einem* [*seidenen*] *Faden:* på ett hår, *an der Wand:* på väggen, *am Galgen:* i galgen. *Von etw. voll ∼* vara fullhängd med, betäckt, öfversållad af ngt, *an einander ∼* hänga ihop, *∼ bleiben:* a) blifva hängande, fastna; bild. b) hänga upp sig, ej komma ur fläcken, c) stanna på öfverblifna kartan, *bis zu* el. *auf* (med ack.) *etw. ∼* hängande räcka ned till ngt, *die Ohren ∼ lassen:* sloka öronen, F *den Mund* el. P *das Maul ∼ lassen:* hänga läpp, *am Gelde ∼* med sin själ hänga fast vid pengarne, *an jm ∼* vara fästad vid ngn, *einen Prozefs ∼ lassen:* ej fullfölja en process. **2.** slutta, luta. **II.** ✱ = *hängen I.*

hängen, *sv.* **I.** *tr.* hänga. *Jm alles auf den Leib ∼* göra stora utgifter för ngns klädsel, *etw. an den Nagel* el. *in den Schornstein ∼* uppgifva ngt, slå ngt ur tankarne, *den Mantel nach dem Winde ∼* vända kappan efter vinden, F *mit ∼ und Würgen:* efter sju sorger och åtta bekymmer. **II.** = *hangen I.* **-enswert[h],** **-enswürdig,** *a.* värd att hängas. **-eschlofs,** *n.* hänglås. **-eweide,** *f.* tårpil. **-sel,** -, *n.* o. *m.* hängare, hängband.

hannllov[e]ránisch, -öv[e]risch, *a.* hannoversk.

Hans, -*e*[*n*]*s* el. -*en,* -*e*[*n*] el. -*e* †, *m.* dim. *Hänschen* el. *Häns*[*e*]*lein* el. *Hänsel*[*chen*], **1.** *npr.* Hans. **2.** oftast F *Ein grofser ∼* en hög herre, *∼ Dumm:* dumhufvud, *∼ in allen Gassen:* person som blandar sig i allt, *∼ Ohnesorg:* glad garçon, lustigtuse. **-a, -e,** *0, f.* hansa. **-eát, -en,** *m.* hanseat. **-átisch,** *a.* hanseatisk.

Hänsellei, *-en, f.* **1.** drift, gyckel. **2.** sjö. hönsning. **-n,** *sv. tr.* **1.** *In ∼* låta ngn vid hans inträde i ett sällskap, en orden m. m. genomgå vissa gyckelceremonier; sjö. hönsa ngn. **2.** i allmh. gyckla, drifva med, reta. **-ung,** *f.*

Hanslnárr, *m.* gycklare, upptågsmakare, narr. **-würst,** *m.* pajas. **-wursterei, -wurstiáde, -würstkomödie,** *f.* **-würstreich,** *m.* pajasupptåg, harlekinsputs; burlesk komedi.

Hantlel, *-n, f.* gymn. gymnastikredskap bestående af tvänne järnkulor med ett handtag emellan (användes vid armstöckningar). **-eln,** *sv. itr. h.* gymn. gymnasticera med *Hanteln.* **-ieren,** *sv.* **I.** *itr. h.* arbeta med händerna, vara sysselsatt, hafva sin sysselsättning, utöfva ett yrke; väsnas, bråka. *Mit etw. ∼* handskas med ngt. **II.** *tr.* handtera, behandla. **-ierung,** *f.* handtering.

haperlig, *a.* knagglig. **-n,** *sv. itr. h.* ej gå framåt, fastna, sitta fast.

Happ, *-e, m.* **1.** *0,* snappande, napp. **2.** = *Happen II.* **-en,** I. *sv. itr. h.* snappa, nappa, nafsa, hugga med munnen. **II.** -, *m.* dim. *Häppchen, -lein,* F bit, beta, tugga. **-ig,** *a.* begärlig, lysten. **-igkeit,** *f.* begärlighet, lystenhet.

Haps, I. *-e, m.* = *Happ. Mit einem ∼ verschlingen:* sluka i ett enda tag. **II.** *itj.* med ens, i ett nu.

häpsi, *itj.* betecknande nysning, **tsi.**

Harem, *-s, m.* harem.

hären, I. *a.* af hår, af tagel, hår-, tagel-. **II.** = *haaren.*

Härllesie, *-*[*e*]*n, f.* kätteri, sekterism. **-étiker,** -, *m.* kättare, sekterist. **-étisch,** *a.* kättersk, sekterisk.

Harflle, *-n, f.* harpa. **-en,** *sv. itr. h.* spela harpa. **-[e]ner,** -, **-enist,** *-en, m.* harpspelare.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

härlig, *a.* hårig. **-ing** se *Hering.*

Harke, *-n, f.* räfsa, kratta. F bild. *jm zeigen, was eine ~ ist:* tillrättavisa ngn. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* räfsa, kratta. **-r**, *-, m.* räfsare.

Harlekin, *-s* el. *-e, m.* harlekin, pajas. **-áde**, *-n*, **-sposse**, *f.* burlesk komedi i hvilken harlekinen spelar huvudrollen. **-spritsche**, *f.* harlekins träsvärd.

Harm, *-[e]s, 0, m.* 1. harm, vrede. 2. förolämpning, kränkning. *Jm ~ zufügen:* förolämpa, kränka ngn.

härmen, *sv.* I. *tr.* förolämpa, såra, gräma. II. *rfl.* harmas, gräma sig.

harm||frei, *a.* bekymmerfri. **-los**, *a.* 1. obekymrad, sorglös. 2. oskyldig, oskuldsfull. **-losigkeit**, *f.* 1. sorglöshet. 2. oskuld. **-onie**, *-[e]n, f.* harmoni. **-onieren**, *sv. itr. h.* harmoniera, öfverensstämma. **-ónik**, *0, f.* harmonilära. **-ónika**, *-s* el. *..ken, f.* harmonika. **-ónisch**, *a.* harmonisk.

Harn, *-[e]s, 0, m.* urin. **-en**, *sv. itr. h.* kasta sitt vatten. **-isch**, *-e, m.* harnesk. **-ischen**, *sv. tr.* kläda i harnesk. *Geharnischt:* klädd i harnesk; bild. i harnesk mot ngn. **-ruhr**, *f.* sockersjuka.

Harpú||ne, *-n, f.* harpun. **-únen**, *sv. tr.* harpunera. **-unier**, *-e, m.* harpunerare. **-unieren**, *sv. tr.* harpunera. **-unierer**, *-, m.* harpunerare. **-úse**, *-n, f.* sjö. harpojs. **-úsen**, *sv. tr.* sjö. harpojsa. **-yie**, *-n, f.* harpya.

harren, *sv. itr. h.* bida, vänta, *auf etw.* (ack.) el. ✱ *einer* (gen.) *Sache:* på ngt. Bibl. *auf Gott ~* sätta sin lit till Gud.

harsch, *a.* hård, sträf, skarp; valkig, spröd. **-en**, *sv. itr. s.* o. *h.* blifva hård, sträf; om sår: läkas, få sårskorpa. **-heit**, *f.* hårdhet, sträfhet.

hart, *-er* †, *a.* 1. hård. *~e Eier:* hårdkokta ägg, *~en Leib haben:* vara hårdlifvad. 2. sträng. *Jn ~ anfahren:* strängt tilltala ngn. 3. adv. *~ an* (med dat.)*:* tätt intill, strax bredvid. 4. särskilda fall. *~es Geld:* klingande mynt, metallmynt, *~es Futter:* sädesfoder, *etw. liegt ~ im Magen:* ngt ligger tungt i magen, *~ gewöhnt sein:* ej vara bortklemad, vara van vid svårigheter, strapatser, *einen ~en Kopf* el. *Nacken* el. *Sinn haben:* vara egensinnig, *einen ~en Kopf haben* allv. hafva svårt för att fatta, vara en träskalle, *eine ~e Stirn haben:* vara oblyg, *einen ~en Stand haben:* hafva en svår ställning, *es wird ~ halten zu:* det blir svårt, kommer att sitta åt att, *mit ~er Not:* med knapp nöd, *~ hören:* höra illa, mus. *~e Tonart:* durtonart, *ein ~er Schlaf:* en djup sömn. **-borste**, *f. ~ im Stahle:* spricka, remna i stål.

Härte, *-n, f.* hårdhet. **-n**, *sv.* I. *tr.* härda, göra hård. II. *itr. s.* o. *rfl.* hårdna.

hart||gesotten, *a.* hårdkokt, bild. förhärdad. **-glas**, *n.* härdadt glas. **-häutig**, *a.* tjockhudad. **-herzig**, *a.* hårdhjärtad, grym. **-herzigkeit**, *f.* hårdhjärtenhet, grymhet. **-holz**, *n.* hårdt trä; kärnvirke. **-hörig**, *a.* lomhörd. **-hörigkeit**, *f.* lomhördhet.

Härtigkeit, *f.* hårdhet, förhärdelse.

Hart||kopf, *m.* egensinnig person, tjurhufvud. **-köpfig**, *a.* som har hårdt hufvud; bild. egensinnig, envis. **-köpfigkeit**, *f.* 1. svårighet att fatta, att lära sig ngt. 2. egensinne, envishet. **-lehrig**, *a.* som har svårt för att lära sig ngt. **-leibig**, *a.* hårdlifvad. **-leibigkeit**, *f.* hårdt lif, trög afföring. **-lernig** = *hartlehrig.*

härtl||ich, *a.* något hård. **-ing**, *-e, m.* 1. vinteräpple. 2. sur, omogen drufva.

hart||mäulig, *a.* hårdmunt. **-mäuligkeit**, *f.* hårdmunthet. **-näckig**, *a.* hårdnackad. **-näckigkeit**, *f.* hårdnackenhet. **-rindig**, *a.* försedd med hård kant. **-sinn**, *m.* 1. hårdhjärtenhet. 2. hårdnackenhet. **-traber**, *m.* skarp trafvare.

Härtung, *f.* 1. härdande. 2. hårdnande.

Hartwérden, *n.* hårdnande.

Harz, I. *-es, 0, m. npr.* bärget Harz. II. *-e, n.* kåda, harts. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* 1. klibba vid som kåda. 2. samla kåda. II. *tr.* 1. *Bäume ~* taga kådan af träd. 2. hartsa. **-er**, **Härzer**, *-, m.* 1. harzbo. 2. kådsamlare. **-holz**, *n.* torrved, tyre. **-icht**, *a.* kådaktig. **-ig**, *a.* kådig. **-kohle**, *f.* bituminöst kol. **-tanne**, *f.* kådig gran.

Hasárd, *-[s], 0, n.* 1. slump. 2. vågstycke. **-ieren**, *sv. itr. h.* våga, förlita sig på slumpen. **-spiel**, *n.* hasardspel.

hasch, *itj.* ta fatt! **-ée**, *-s, n.* = *Hackfleisch.* **-en**, *sv.* I. *tr.* (söka) taga fatt, gripa. *Sich* (rpr.) *~* leka ta fatt. II. *itr. h. Nach etw. ~* söka taga fatt ngt, bild. jaga, jägta efter ngt.

Häscher, *-, m.* polisbetjänt, gendarm.

Hascherái, *-en, f.* jägtande.

Häscherái, *-en, f.* 1. polisverksamhet. 2. poliskår.

hasch||ieren se *hachieren.* **-isch**, *-, 0, n.* hasjisch.

Hase, *-n, m.* dim. †, hare. F *da liegt der ~ im Pfeffer:* det är just svårigheten, där ha vi ägget, *sehen wie der ~ läuft:* låta saken ha sin gång, se tiden an.

Hasel, *-n, f.* hassel. **-huhn**, *n.* järpe. **-ieren**, *sv. itr. h.* F göra krumsprång, drifva gyckel, väsnas.

Hasen||füfs, *m.* harfot, **-tass**; bild. rädd stackare, hare. **-füfsig**, *a.* rädd, harhjärtad. **-haft**, *a.* harartad, har-; bild. harhjärtad. **-herzig**, *a.* harhjärtad. **-klein**, *n.* ragu på hare. **-panier**, *n. Das ~ ergreifen:* taga till harvärjan. **-scharte**, *f.* harmynthet. **-schlaf**, *m.* sömn med öppna ögon. **-schrot**, *n.* harhagel. F bild. *mit ~ geschossen sein:* vara uppsluppen, hoppa och dansa.

Häsin, *-nen, f.* harhona.

Haspe||, ✱ **Häspe**, *-n, f.* 1. dörr- el. fönsterhake, dörr- el. fönstergångjärn. 2. krampa. **-el**, *-,*

m., *-n*, *f.* 1. haspel. 2. spel, domkraft. 3. vef, haspel. 4. vändkors. **-elig**, *a.* hastig, brådstörtande, flängande, hafsig, slamsig, obeständig, ombytlig. **-eln**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. haspla. 2. uppvinda, upphissa. 3. F hasta, hafsa, rusa; streta. **-ler**, *-*, *m.* hasplare. **-lerin**, *-nen*, *f.* hasplerska.

Hafs, *-es*, *0*, *m.* hat. ~ *auf jn werfen:* fatta hat till ngn.

hasslen, *sv. tr.* o. *itr. h.* hata. **-enswĕr[h]**, **-enswürdig**, *a.* förhatlig. **-er**, *-*, *m.* **-erin**, *-nen*, *f.* hatare, fiende.

häfslich, *a.* ful, obehaglig, motbjudande, vidrig. *Gegen jn* ~ *sein:* vara ovänlig mot ngn. **-keit**, *f.* fulhet.

Hast, *0*, *f.* hast, brådska. **-en**, *sv.* I. *tr.* påskynda. II. *rfl.* skynda (sig). III. *itr. h.* o. med riktningens angifvande *s.* hasta, brådska, skynda. **-ig**, *a.* 1. hastig, brådstörtad. 2. häftig, uppbrusande. **-igkeit**, *f.* 1. hastighet, skyndsamhet. 2. häftighet.

Hätschellĕi, *-en*, *f.* oupphörligt smekande, smekningar, klemande. **-n**, *sv. tr.* 1. smeka. 2. klema, kela med, skämma bort. **-ung**, *f.*

Hatschier, *-e*, *m.* 1. ridande drabant, lifgardist. 2. polisbetjänt, gendarm. **-garde**, *f.* lifvakt, lifgarde till häst.

Hatz- se *Hetz-*.

Hau, *-e*, *m.* 1. hugg, slag. F ~*e bekommen:* få stryk, få smörj. 2. huggning, hygge. **-bär**, *a.* som får huggas. **-be**, *-n*, *f.* dim. †, 1. mössa för fruntimmer, i sht gifta, o. barn. Bild. *ein Mädchen unter die* ~ *bringen:* gifta bort en flicka, *unter die* ~ *kommen:* blifva gift. 2. hjälm, kask, hufva; falkhufva. Bild. *jm auf die* ~ *gehen* el. *rücken:* gå ngn inpå lifvet. 3. fjäderbuske, tofs på fågelhufvuden. 4. den öfversta delen af ngt ss. huf, af moln omgifven bärgsspets, trädkrona, kupol, toppen af en klocka, öga på en yxa m. m. **-ben**, *sv. tr.* sätta mössa på. *Gehaubt:* klädd i mössa; försedd med tofs. **-bitze**, *-n*, *f.* haubits. **-block**, *m.* huggkubb.

Hauch, *-e*, *m.* 1. utandning, andedrägt. 2. fläkt, anda, doft. 3. lätt imma. 4. gram. aspiration. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* andas, fläkta. II. *tr.* andas, utandas. *Die Finger warm* ~ andas på fingrarne, så att de bli varma, *jm Mut in die Seele* ~ ingifva ngn mod.

Haudegen, *m.* 1. sabel. 2. F krigsbuss. **-dern**, *sv.* I. *itr. h.* 1. vara åkare. 2. fara med en åkare, åka skjuts. II. *tr.* skjutsa. **-e**, *-n*, *f.* hacka. **-en**, *st.* o. ✻ *sv.* I. *itr. h.* hugga, slå. II. *tr.* 1. hugga, hacka. *Schartig* ~ hugga hak i eggen, *Bäume* ~ fälla träd, *Fleisch* ~ stycka kött, *das ist nicht gehauen und nicht gestochen:* det är hvarken hackadt eller malet. 2. F o. P slå. *Jm eins* el. *jn hinter die Ohren* ~ gifva ngn en örfil, *haust du meinen Juden, hau' ich deinen Juden:* som du gör med mig, gör jag med dig; betalt kvitteras. III. *rfl.* 1. hugga sig. 2. F rpr. slåss. **-er**, *-*, *m.* 1. person som hugger, hackar, ss. vedhuggare, stenhuggare, vingårdsarbetare, grufarbetare. 2. jäg. vildgalt. 3. huggtand, bet. 4. sabel, jäg. hirschfängare.

Häuer, *-*, *m.* bärg. grufarbetare.

Haufleréi, *-en*, *f.* P slagsmål. **-fe**, *-s* el. vard. *-n[s]*, *-n*, *m.* dim. †, hög, hop, mängd, skara, grupp. *Einen* ~*n aus etw. machen:* lägga ngt i hög, *der [grofse* el. *gemeine]* ~ hopen, massan, pöbeln, *in ganzen* el. *dichten* el. *hellen* ~*n:* i massor, i stora skaror, *auf einen* ~*n:* i hög, *zu* ~*n* el. *zu Hauf* se *zuhauf*, *etw. über den* el. *über einen* ~*n werfen:* kasta ngt öfver ända, omkull, *alle Bedenken über den* ~*n werfen:* kasta alla betänkligheter öfver bord, *jn über den* ~*n schiefsen:* skjuta ned ngn.

häufeln, *sv. tr.* o. *itr. h.* lägga i hög, i små högar, hopa.

Haufen, *-*, *m.* se *Haufe*.

häufflen, *sv. tr.* o. *rfl.* hopa (sig). *Ein Mafs* ~ råga ett mått, *gehäuft messen:* gifva rågadt mått. **-ig**, *a.* 1. ofta förekommande, ej sällsynt, vanlig; adv. ofta. *Seine* ~*en Besuche:* hans täta besök. 2. ✻ talrik; adv. i mängd. **-igkeit**, *f.* 1. vanlighet. *Die* ~ *seiner Besuche:* hans täta besök. 2. ✻ talrikhet. **-ung**, *f.* hopande.

Haufholz, *n.* 1. till hygge bestämd skog. 2. huggen skog. **-klotz**, *m.* huggkubb.

Haupt, *-er* †, *n.* hufvud. *Zu den* el. *seinen Häupten:* vid sin hufvudgärd. Bild. hufvudman, främste man, anförare; hufvudstad. *Den Feind aufs* ~ *schlagen:* a) slå fiendens hufvudstyrka, b) i grund slå fienden. **-abschnitt**, *m.* hufvudafdelning, del af en bok, hufvudskede. **-ansicht**, *f.* 1. allmän åsigt. 2. vy öfver hela staden, huset m. m. **-arbeit**, *f.* hufvudsakliga, vigtigaste delen af arbetet. **-armee**, *f.* hufvudarmé, hufvudstyrka. **-augenmerk**, *n. Sein* ~ *auf etw. richten:* rikta sin blick, sin uppmärksamhet hufvudsakligen på ngt. **-betrag**, *m.* hufvudbelopp, -summa, största belopp. **-binde**, *f.* pannbindel. **-einkommen**, *n.* hufvudsaklig inkomst. **-ende**, *n.* hufvudgärd. **-erbe**, I. *m.* 1. hufvudarfvinge. 2. universalarfvinge. II. *n.* hufvudsakliga, största delen af arfvet. **-fach**, *n.* 1. hufvudfack, största fack. 2. specialitet. **-farbe**, *f.* 1. hufvudfärg. 2. enkel färg. **-fest**, *n.* vigtigaste, officiella delen af en fest. **-hahn**, *m.* F högsta hönset i korgen. **-heer**, *n.* = *Hauptarmee*. **-karte**, *f.* hufvud-, generalkarta. **-kerl**, *m.* F präktig karl. **-lehrer**, *m.* öfverlärare, ordinarie lärare. **-leute** se *Hauptmann* 2.

Häuptling, *-e*, *m.* höfding. **-s**, *adv.* hufvudsakligen för, hufvudstupa. **-schaft**, *f.* 1. höfdingevärdighet. 2. höfdingedöme.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

hauptlos, *a.* saknande huvud; bild. saknande öfverhufvud, anförare. **-lust**, *f.* stor glädje, hjärtans glädje. **-macht**, *f.* hufvudstyrka. **-mann**, *m.* 1. pl. *-er* †, hufvudman, höfvidsman, öfverhufvud, anförare. 2. pl. *Hauptleute*, kapten. **-mannschaft**, *f.* 1. (med biton på sista stafv.) kaptensgrad, a) kaptensvärdighet, b) samtlige kaptener. 2. (med biton på näststa stafv.) hufvudtrupp, hufvudstyrka. **-mast**, *m.* stormast. **-merkmal**, *n.* hufvudsakligt kännetecken. **-messe**, *f.* högmässa. **-musterung**, *f.* generalmönstring. **-narr**, *m.* ärkenarr. **-nenner**, *m.* mat. gemensam nämnare. **-niederlage**, *f.* 1. afgörande nederlag. 2. generaldepot. **-post**, *f.* 1. stor post. 2. = följ. **-postamt**, *n.* centralpostkontor. **-preis**, *m.* stort pris, första pris. **-rechnung**, *f.* hufvudräkning, -konto. **-regel**, *f.* 1. hufvudregel. 2. allmän regel. **-sache**, *f.* hufvudsak. **-sächlich**, *a.* hufvudsaklig. **-schlacht**, *f.* hufvudslag; afgörande slag. **-schuld**, *f.* 1. största, betydligaste skuld. 2. största skuld, största fel. **-schuldner**, *m.* största gäldenär. **-schwierigkeit**, *f.* stor, största svårighet. **-seite**, *f.* hufvud-, framsida. **-spaß**, *m.* F präktigt skämt, härligt nöje. **-stadt**, *f.* hufvudstad. **-städter(in)**, *m.* (*f.*) hufvudstadsbo. **-städtisch**, *a.* hufvudstadsaktig. **-stärke**, *f.* hufvudstyrka, stark sida. **-stock**, *m.* 1. hand. hufvudfond; rörelsekapital. 2. en bärgsträckas hufvudmassa. **-streich**, *m.* stordåd, mästerstycke, lyckadt puts. **-stück**, *n.* vigtig del, hufvudstycke; kapitel. **-sünde**, *f.* svår synd, dödssynd. **-treffen**, *n.* 1. hufvuddrabbning, hetaste drabbning. 2. = *Hauptschlacht*. **-treffer**, *m.* stor vinst i lotteri. **-trumpf**, *m.* högtrumf. Bild. *seinen ~ ausspielen:* spela ut sin högsta trumf. **-vergnügen**, *n.* stort nöje, sant nöje. **-wache**, *f.* högvakt. **-wahrheit**, *f.* grundsanning. **-weg**, *m.* hufvudväg. **-wort**, *n.* gram. substantiv. **-zug**, *m.* 1. hufvuddrag. 2. mil. hufvudstyrka.

Haus, *-er* †, *n.* 1. hus. *~ an ~ mit jm wohnen:* bo hus om hus med ngn, *nicht aus dem ~e kommen:* ej komma utom dörren. Teat. *dieses Stück macht volles ~* denna pjes ger fullt hus. Bild. *Häuser auf jn bauen:* oinskränkt förlita sig på ngn, *aus dem Häuschen gehen, sein:* blifva, vara alldeles bortkollrad, utom sig. 2. hem, t. ex. *das väterliche ~* föräldrahemmet. *Zu ~e:* hemma, *thun Sie, als wenn Sie zu ~e wären:* var hemmastadd, *du bist mit deinen Gedanken nicht zu ~e:* du är tankspridd, är frånvarande, *damit bleib mir zu ~e:* förskona mig därifrån, *in einem Fache zu ~e sein:* vara hemmastadd i ett ämne; *nach ~e:* hem; *von ~e aus:* hemifrån, från början, af naturen, medfödt, *er ist von ~e aus reich:* han är från ett rikt hem, har ärfd förmögenhet. 3. hus, (furste)familj, (furste)slägt. 4. stud. *altes ~* gammal student (student under sitt tredje universitetsår); *fideles ~* glad gosse, broder lustig. 5. fodral, huf. **-anzug**, *m.* hvardagsdrägt, -kläder. **-arbeit**, *f.* hemarbete, hemsysslor. **-arme(r)**, *m.* fattig som ej går och tigger, pauvre honteux. **-backen**, *a.* hembakad; bild. vanlig, dugtig, grof, grofkornig, platt, prosaisk. **-beamte(r)**, *m.* tjänsteman i privat hus. **-bettel**, *m.* tiggeri i husen. **-bewohner**, *m. Die ~* husets invånare, husfolket. **-bibliothek**, *f.* privat bibliotek. **-bier**, *n.* hembrygdt öl. **-brief**, *m.* köpebref på ett hus. **-buch**, *n.* 1. jordebok. 2. hushållsbok. **-bursch[e]**, *m.* 1. passpojke, betjänt. 2. ogift hyresgäst. **-diele**, *f.* förstuga. **-diener**, *m.* tjänare, betjänt. **-dienerschaft**, *f.* tjänstefolk. **-drache**, *m.* huskors. **-ehre**, *f.* husets ära; husfru. **-en, a)** *sv. I. tr. Jn ~* hysa ngn. II. *itr. h.* 1. bo, vistas. *Mit jm ~* bo tillsammans med ngn. 2. hushålla, *mit etw.:* med ngt. 3. husera. **b) -**, *m.* zool. stor stör. **-enblase**, *f.* husblås. **-enrogen**, *m.* störrom, kaviar. **-ente**, *f.* anka. **-erziehung**, *f.* uppfostran i hemmet. **-flur**, *f.* o. *m.* förstuga. **-freund**, *m.* vän till familjen. **-friede[n]**, *m.* 1. husfred. 2. hemfrid. **-gebrauch**, *m.* bruk inom hemmet. **-geflügel**, *n.* tamt fjäderfä. **-geist**, *m.* tomte, rå. **-gemacht**, *a.* hemmagjord, hemmalagad. **-genoss**, *m.* som bebor samma hus. *Die ~en:* husfolket. **-genossenschaft**, *f.* husfolk. **-gerät[h]**, *n.* husgeråd. **-gesessen**, *a.* som är husägare. **-gesinde**, *n.* tjänstefolk, husfolk. **-glück**, *n.* huslig lycka. **-gottesdienst**, *m.* husandakt, gudstjänst i hemmet. **-hahn**, *m.* (gårds)tupp. **-halt**, *m.* hushåll. **-halten**, *itr. h.* vid böjn. vanl. skrifvet i två ord, t. ex. *wenn du haus hältst, haus gehalten*, hushålla, t. ex. *jm ~* hushålla för ngn; *mit jm ~* hafva gemensamt hushåll med ngn, *mit etw. ~* hushålla, förfara hushållsaktigt med ngt. **-halter, -hälter**, *m.* föreståndare för ett hushåll; hushållare. **-hälterin**, *f.* hushållerska. **-hälterisch**, *a.* hushållsaktig. **-haltung**, *f.* hushållande, hushåll. **-herr**, *m.* 1. husbonde. 2. husvärd. **-herrin**, *f.* 1. matmor. 2. värdinna. **-hoch**, *a.* mycket hög, kolossal. **-hund**, *m.* 1. zool. tam hund. 2. gårdvar. **-ieren**, *sv. itr. h.* idka gårdfarihandel. **-ierer**, *-, m.* gårdfarihandlare. **-ierhandel**, *m.* gårdfarihandel. **-kaninchen**, *n.* zool. tam kanin. **-kleid**, *n.* **-kleidung**, *f.* = *Hausanzug*. **-knecht**, *m.* 1. dräng, betjänt som förrättar till huset, till hushållet hörande sysslor. 2. F = *Hausschlüssel*. **-lehrer**, *m.* informator. **-lehrerin**, *f.* guvernant, lärarinna. **-lehrerstelle**, *f.* informatorsplats. **-leinwand**, *f.* hemmaväfdt linne.

Häusler, *-, m.* 1. bonde som äger ett hus utan jord; torpare. 2. hyresman.

Hausleute se *Hausmann 1.*

häuslich, *a.* huslig. *~e Arbeiten:* a) husliga

sysslor, b) hemlexor, ~*er Unterricht:* undervisning i hemmet, *sich* ~ *niederlassen:* bosätta sig. **-keit,** *f.* **1.** huslighet. **2.** hemlif, hem.

Haus||macht, *f.* regerande furstefamiljs privatförmögenhet. **-mädchen,** *n.* husjungfru, tjänstflicka. **-magd,** *f.* piga, tjänstflicka. **-mann,** *m.* **1.** pl. *Hausleute,* a) = *Hausgenoſs,* b) hyresgäst, c) pl. = *Hausgesinde.* **2.** pl. **-er** †, portvakt. **-mannskost,** *f.* husmanskost. **-marder,** *m.* zool. stenmård. **-mast,** *f.* gödning på stall. **-meier,** *m.* hofmästare, majordomus. **-meister,** *m.* **1.** portvakt. **2.** hofmästare. **-miet[h]e,** *f.* hyra för bostad. **-mittel,** *n.* huskur. **-mutter,** *f.* husmoder. **-mütterlich,** *a.* husmoderlig. **-ordnung,** *f.* ordningsregler för ett hus, en anstalt. **-orgel,** *f.* kammarorgel. **-plage,** *f.* huskors. **-platz,** *m.* hustomt. **-prophet,** *m.* F tupp. **-rat[h],** *m.* o. *n.* husgeråd. **-recht,** *n.* **1.** jur. familjerätt. **2.** husbonderätt(ighet). **-rock,** *m.* **1.** hvardagsrock. **2.** nattrock. **-schlachten,** *n.* hemslagt. **-schlächter,** *m.* slagtare som slagtar a) i sitt hem, b) i hemmen. **-schlüssel,** *m.* portnyckel. **-schneider,** *m.* **1.** skräddare som syr i hemmen. **2.** lifskräddare. **-schuh,** *m.* toffel. **-schule,** *f.* privatskola. **-schwein,** *n.* tamt svin. **-segen,** *m.* **1.** huslig lycka. **2.** barn. **-stand,** *m.* hushåll. *Einen eigenen* ~ *gründen:* sätta bo. **-suchung,** *f.* husundersökning, husvisitation. **-thor,** *n.* port. **-thür[e],** *f.* förstugudörr, port. F bild. *mit dem kann man eine* ~ *einrennen:* han är dum som en stock. **-trauer,** *f.* sorg för dödsfall inom familjen. **-trauung,** *f.* vigsel i hemmet. **-truppen,** *pl.* liftrupper. **-ung,** *f.* **1.** bostad, tak öfver hufvudet. **2.** hysande; vistelse; hushållande; huserande, jfr *hausen I.* **-vater,** *m.* husfader. **-väterlich,** *a.* husfaderlig. **-verstand,** *m.* sundt bondförstånd. **-vertrag,** *m.* familjefördrag. **-verwalter,** *m.* **1.** föreståndare för ett hus. **2.** portvakt. **-vögt,** *m.* **1.** = *Hausverwalter I.* **2.** fängelsedirektör. **-vogtei,** *f.* fängelse. **-wäsche,** *f.* **1.** hemtvätt. **2.** linne för dagligt bruk. **-wesen,** *n.* hushåll. **-wirt[h],** *m.* **1.** husvärd, hyresvärd. **2.** husbonde. **3.** husfader. **4.** hushållare. **-wirt[h]in,** *f.* **1.** värdinna. **2.** matmor. **3.** husmor. **-wirt[h]schaft,** *f.* hushållning. **-zins,** *m.* hyra för bostad.

Haut, **-e** †, *f.* **1.** hud, skinn. *Durchnäſst bis auf die* ~ våt in på bara kroppen; bild. *mit heiler* ~ *davonkommen:* slippa undan helskinnad, *in keiner guten* ~ *stecken:* befinna sig i ett svårt läge, *ich möchte nicht in seiner* ~ *stecken:* jag skulle ej vilja vara i hans kläder, i hans ställe, *seine* ~ *zu Markte tragen:* sätta sitt lif på spel, *sich seiner* ~ *wehren:* försvara sig, *jm die* ~ *über die Ohren ziehen:* präja, barskrapa ngn, *mit* ~ *und Haar[en]:* med hull och hår, *es gilt* ~ *und Haar:* det gäller lifvet, *jm die* ~ *voll schlagen:* gifva ngn ett dugtigt kok stryk, *sich auf die faule* ~ *legen:* lägga sig på latsidan. **2.** F person, människa, t. ex. *er ist eine alte, gute, ehrliche* ~ han är en riktig gammal hedersman. **3.** hinna, skal. **4.** tekn. beklädnad, sjö. bordläggning. **-ab-schilferung,** *f.* hudaffjällning.

häut||eln, *sv. tr.* afdraga huden, hinnan, skalet af; skala. **-elung,** *f.* **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** afdraga huden af, flå. **2.** ✱ förse med hud. **II.** *rfl.* byta om skinn. **-ig,** *a.* försedd, öfverdragen med hud, med hinna, hudartad, hinnartad; i sms. -hudad.

Haut||pflege, *f.* hudens vård. **-rand,** *m.* ~ *einer Wunde:* sårkant.

Hautrelief, *-s, n.* hautrelief.

Häutung, *f.* hudbildning.

Havarie, *-[e]n, f.* haveri.

Hazárd se *Hasard.*

Hbf[r]zb. förkortn. för *Halbfranzband.*

he, *itj.* **1.** rop för att göra sig bemärkt. hör hit, holla, ohoj. **2.** efter frågor för att framkalla svar. hä? eller hur? **3.** glädjerop. hurra. **4.** rop till dragare. hoj, hopp, smack.

Heb||amme, *f.* barnmorska. **-ammenkunst,** *f.* förlossningskonst. **-arm,** *m.* lyftarm. **-baum,** *m.* häfstång. **-bkran,** *m.* (lyft)kran. **-el,** *-, m.* häfstång. Bild. *alle* ~ *ansetzen:* använda alla medel. **-elarm,** *m.* häfarm. **-eln,** **I.** *itr. h.* använda häfstång. **II.** *tr.* lyfta med häfstång. **-emuskel,** *m.* lyftmuskel. **-en,** *st. tr.* o. *rfl.* **1.** lyfta (sig), höja (sig). *Ein Kind aus der Taufe* ~ bära ett barn till dopet, *jn aus dem Sattel* ~ kasta ngn ur sadeln, bild. göra ngn svarslös, förbryllad. **2.** *Sich von dannen* ~ aflägsna sig. **3.** låta framträda, förhöja. *Sich* ~ framträda. **4.** uppbära, t. ex. *Abgaben.* **5.** aflägsna, t. ex. *Zweifel;* bota, t. ex. *eine Krankheit;* bemöta, t. ex. *einen Einwurf.* **6.** mat. eliminera, t. ex. *eine unbekannte Gröſse aus einer Gleichung;* förkorta, t. ex. *einen Bruch. Dies hebt sich gegen das andere:* detta går upp mot det andra, tar ut det andra. **7.** *Gehoben:* upphöjd, högtidlig. **-eopfer,** *n.* bibl. häfoffer. **-epunkt,** *m.* understödspunkt för en häfstång. **-er,** *-, m.* **1.** en som lyfter. **2.** häfvert. **3.** lyftarm. **4.** lyftmuskel. **-erolle,** *f.* **1.** skattelängd. **2.** block, talja. **-estange,** *f.* häfstång. **-estelle,** *f.* ställe, hus, där vissa afgifter (ss. vägpengar, tull m. m.) erläggas. **-e-und-Druckwerk,** *n.* sug- och tryckpump. **-ewinde,** *f.* spel. **-ezeug,** *n.* domkraft, kran, spel, hissverk.

Hebräer, *-, m.* hebré. **-isch,** **I.** *a.* hebreisk. **II.** *n.* hebreiska, jfr *deutsch.*

Hebung, *f.* lyftande, höjande, upplyftande, lyftning, höjning; metr. arsis. *Er kommt mit seiner Forderung nicht zur* ~ han får ej sin fordran gulden.

Hechel, *-n, f.* häckla. Bild. *etw. durch die* ~ *ziehen:* häckla ngt. **-ei,** *-en, f.* häcklande. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* häckla.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

Hechler, -, *m.* **-in**, *-nen*, *f.* häcklare, -erska.
Hechse, *-n*, *f.* knäveck.
Hecht, *-e*, *m.* gädda. Bild. *der ~ im Karpfenteiche:* ulfven bland fåren, *das ist ein feiner ~* iron. han är just en fin gosse. **-blau**, *a.* gråblå. **-grau**, *a.* blågrå.
Heck, *-e*, *n.* **1.** staket, gärdsgård. **2.** inhägnad. **3.** grind, led. **4.** sjö. bakstam, akter. **-bauer**, *m.* o. *n.* häckbur. **-e**, *-n*, *f.* **1.** häck. **2.** = *Heck 1—3.* Bild. *bei der ~ sein:* vara tillhands (egentl. för att öppna grinden), stå på passopp. **3.** busksnår. **4.** häckande, häckning, parning, värpning, liggning. **5.** fåglars liggtid. **6.** häckbur. **7.** fågelkull. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** para sig, lägga o. ligga ut ägg, rufva, utkläcka; F om kvinnor: få många småttingar, vara fruktsam. **2.** bild. i stor mängd frambringa. **3.** bild. liksom rufvande uttänka, hafva i sinnet. **-enadel**, *m.* F knapadel. **-endickicht**, *n.* snår. **-enfeuer**, *n.* mil. häckeneld. **-enhopfen**, *m.* vild humle. **-enrennen**, *n.* hinderlöpning. **-enrose**, *f.* vild törnros. **-enschere**, *f.* trädgårdssax till häckklippning. **-enzaun**, *m.* häck ss. stängsel. **-erling** se *Häkkerling.* **-geld**, *n.* **1.** lockslant, lyckoslant. **2.** falskt mynt. **-groschen**, *m.* **1.** = *Heckgeld 1.* **2.** falsk groschen. **-herberge**, *f.* hemligt härbärge, tillhåll. **-icht**, **-ig**, *a.* buskig. **-jäger**, *m.* krypskytt. **-männchen**, *n.* tomte, rå som enligt folktron ligger ut pengar. **-münze**, *f.* **1.** = *Heckgeld.* **2.** falskmynteri. **-pfennig**, **-thaler**, *m.* **1.** = *Heckgeld 1.* **2.** falsk pfennig, thaler. **-zeit**, *f.* fåglars liggtid.
hedā, *itj.* holla, hör hit!
Hede, *0*, *f.* blånor. **-leinen**, *n.* blaggarn, blaggarnslärft. **-n**, *a.* blån-, blaggarns-. **-rich**, *-e*, *m.* bot. **1.** gyllen (Erysimum). **2.** jordrefva (Glechoma hederacea).
Heer, *-e*, *n.* här; mängd, skara, tåg. *Das wilde* el. *wütende ~* den vilda jagten. **-bann**, *m.* härbann, uppbåd. **-esergänzung**, *f.* rekrytering. **-esfolge**, *f.* uppbåd (till krigstjänst uppbådadt folk). **-eskraft**, **-esmacht**, *f.* här, härsmakt, krigsmakt. **-fahne**, *f.* fana, banér som bäres framför hela hären. **-fahrt**, *f.* härnad. **-flucht**, *f.* desertering. **-führer**, *m.* härförare. **-gerät[h]**, *n.* krigsmateriel. **-haufe[n]**, *m.* trupp, armékår, soldathop. **-rauch** se *Herauch.* **-säule**, *f.* mil. kolonn. **-schau**, *f.* mil. revy. **-straße**, *f.* **1.** militärväg. **2.** stor landsväg. **-verpflegung**, *f.* härens förplägning, proviantering. **-weg**, *m.* = *Heerstraße.* **-wesen**, *n.* krigsväsen. **-wurm**, *m.* myrorm; bild. lång rad af människor, folkhop. **-zug**, *m.* **1.** fälttåg. **2.** armé på marsch.
Hefe, *-n*, *f.* **-en**, *-*, *m.* jäst; bottensats, drägg. **-enbrot**, *n.* med jäst syradt bröd. **-enkuchen**, *m.* med jäst bakad kaka. **-icht**, **-ig**, *a.* jästblandad, grumlig.
Heft, *-e*, *n.* o. ✱ *m.* **1.** fäste, handtag, skaft. **2.** vidhäftande, fästande; häftmedel. **3.** häfte. **-ausgabe**, *f.* edition i häften. **-el**, *-*, *m.* o. *n.* **1.** häkta och hyska, häkta; spänne, bröstnål. **2.** hake, krampa. **-eln**, *sv. tr.* häkta. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* häfta, fästa; fasttråckla, *an etw.* (ack.): på ngt. Bild. *jm etw. auf den Ärmel* el. *auf die Nase ~* inbilla ngn ngt. **II.** *rfl.* taga fast, fastna, klibba vid. **-er**, *-*, *m.* en som häftar, fästar. **-faden**, *m.* **1.** tråckeltråd. **2.** häftsnöre, segelgarn. **-ig**, *a.* häftig. **-igkeit**, *f.* häftighet. **-los**, *a.* utan handtag, utan skaft. **-nadel**, *f.* häftnål. **-naht**, *f.* tråckling. **-pflaster**, *n.* häftplåster; muschplåster. **-stich**, *m.* tråckling. **-weise**, *adv.* häftesvis. **-zwirn**, *m.* = *Heftfaden.*
Hegde, *0*, *f.* **1.** skydd, hägnad. **2.** inhägnad skog, ungskog, som ej får huggas. **-en**, *sv. tr.* **1.** inhägna. **2.** utfärda förbud mot skadandet af. **3.** skydda, hafva under sin ömma vård, i sht *~ und pflegen:* skydda och vårda. **4.** härbärgera, hysa, gömma, innesluta, innehålla; bild. hysa, t. ex. *Zweifel.* **-er**, *-*, *m.* **-erin**, *-nen*, *f.* en som inhägnar, hyser, skyddar; vårdare, vårdarinna, vakt. **-ezeit**, *f.* förbjuden tid. **-ung**, *f.* inhägnande m. m. se *hegen.*
Heher se *Häher.*
Hehl, *-[e]s*, *0*, *n.* o. ✱ *m.* döljande, hemlighållande, hemlighet. *Ich habe* el. *mache der* (gen.) *Sache* el. *aus der Sache kein[en] ~* jag gör ingen hemlighet däraf. **-bar**, *a.* möjlig att dölja. **-en**, *sv. tr.* dölja, hemlighålla, gömma (undan), förtiga. **-er**, *-*, *m.* en som döljer m. m. se föreg.; i sht tjufgodsgömmare. **-erei**, *-en*, *f.* undandöljande, hemlighållande, förtigande. **-erin**, *-nen*, *f.* se *Hehler.*
hehr, *a.* hög, majestätisk, upphöjd, sublim. **-heit**, *f.* höghet, majestät.
hei, *itj.* häj. **-dá**, *itj.* häj, häjsan, holla.
Heide, *-n*, **I.** *f.* **1.** hed, ljunghed. **2.** ✱ skog. **3.** ljung. **II.** *m.* hedning. **-bereiter**, *m.* beriden skogvaktare, hejderidare. **-biene**, *f.* hedbi som hämtar näring ur ljungblommor. **-griefs**, *m.* **-grütze**, *f.* bohvetegryn. **-honig**, *m.* honing af hedbin. **-korn**, *n.* bohvete. **-kraut**, *n.* ljung. **-lbeere**, *f.* blåbär. **-nangst**, *f.* gruflig ångest. **-napostel**, *m.* hedningarnes apostel; missionär. **-nbekehrer**, *m.* missionär. **-nbekehrung**, *f.* **1.** hedning(ar)s omvändelse. **2.** hednamission. **-nbild**, *n.* afgudabild. **-nchrist**, *m.* hedningekristen, omvänd hedning. **-ngeld**, *n.* F ofantlig summa penningar. **-nglaube[n]**, *m.* hednisk tro. **-nhaar**, *n.* hedningahår på nyfödda. **-nlärm**, *m.* F förfärligt, helvetiskt väsen. **-nleben**, *n.* **1.** hedningars lif. **2.** F vildt lif. **-nlehrer**, *m.* missionär. **-nmäßig**, *a.* F förfärlig, gruflig, helvetisk. **-nschaft**, *f.* = *Heidentum.* **-nspaß**, *m.* F ofantligt roligt skämt. **-ntempel**, *m.* hedniskt tempel. **-nt[h]ūm**, *n.* **1.** hedendom. **2.** hednavärld. **-nwelt**, *f.* hednavärld. **-nwetter**, *n.* förfärligt väder, Herrans väder. **-rauch** =

Herauch. **-reiter** = *Heidebereiter.* **-rose,** *f.* vild törnros. **-schnucke,** *f.* hedfår.

heidi‖**í,** *itj.* häj, häjsan. F *alles ist* ~ allt är förloradt. **-in,** *-nen, f.* hednisk kvinna. **-nisch,** *a.* **1.** hednisk. **2.** F ofantlig, gruflig, helvetisk. **-schnucke,** *-n, f.* hedfår. **-úck** (äfv. ⁴ -), *-en, m.* hejduk, a) betjänt i ungerskt livré, b) ungersk infanterist, c) polisbetjänt.

heikel, heik[**e**]**lig,** *a.* **1.** svår att tillfredsställa, kinkig. **2. brydsam, kinkig,** grannlaga, vansklig.

Heil, I. -[*e*]*s, 0, n.* **1.** hälsa, välgång, lycka. *Sein* ~ *versuchen:* pröfva lyckan. **2.** frälsning. *Im Jahre des* ~*s 1889:* i nådens år 1889. **II.** *a.* hel, oskadd; frisk. ~ *werden:* läkas, *seine Wunde ist* ~ hans sår är läkt. **III.** *itj.* hell. **-and,** *-e, m.* frälsare. **-anstalt,** *f.* sjukhus, klinik, kurort. **-art,** *f.* läkares behandlingssätt, kur(metod). **-bad,** *n.* badort. **-bar,** *a.* som kan läkas. **-barkeit,** *f.* möjlighet att läkas. **-bringend,** *a.* hälsosam. **-bringer,** *m.* frälsare. **-brunnen,** *m.* hälsobrunn. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* o. *s.* samt *rfl.* läkas, helas, botas, tillfriskna. **II.** *tr.* bota, kurera, *jn von einer Krankheit, von einem Irrtum:* ngn för en sjukdom, för en villfarelse. *Schäden, Fehler* ~ afhjälpa skador, fel. **-er,** *-, m.* **-erin,** *-nen, f.* en som läker, helar ngt. **-froh,** *a.* högst förnöjd. **-gymnastik,** *f.* sjukgymnastik.

heilig, *a.* helig; helgad. ~ *halten:* helighålla, ~*er Abend:* högtidsafton, i sht julafton, *ein* ~*er, eine* ~*e:* ett helgon; F *ein wunderlicher* ~*er:* en besynnerlig människa, ett original. **-en,** *sv. tr.* **1.** helga, heliggöra. *Geheiligt* äfv. helig. **2.** helighålla, förklara helig, kanonisera, förguda. **-enbein,** *n.* **1.** med. heligbenet, korsbenet. **2.** helgonben, relik. **-enbild,** *n.* helgonbild. **-endienst,** *m.* helgondyrkan. **-enfresser,** *m.* F skenhelig person, läsare. **-engeschichte,** *f.* **1.** helgonhistoria. **2.** (helgon)legend. **-enholz,** *n.* pockenholts. **-enlegende,** *f.* (helgon)legend. **-ennische,** *f.* nisch med el. för en helgonbild. **-ensage** = *Heiligenlegende.* **-enschein,** *m.* helgonsken, -gloria. **-enschrein,** *m.* helgonskrin. **-enverehrung,** *f.* helgondyrkan. **-haltung,** *f.* helighållande. **-keit,** *f.* helighet. **-machend,** *a.* helgande, heliggörande. **-macher,** *m.* helgare. **-machung,** *f.* helgelse. **-sprechung,** *f.* kanonisering.

Heiligt[**h**]**ům,** *n.* **1.** helgedom. **2.** helig sak, relik. **-sentweih-** = *Heiligtumsschänd-.* **-sschänder,** *m.* helgerånare. **-sschänderisch,** *a.* helgerånande. **-sschändung,** *f.* helgerån.

Heilligung, *f.* helgande m. m. se *heiligen.* **-kräftig,** *a.* läkande, läkekraftig. **-kraut,** *n.* läkeört. **-kunde,** *f.* läkekonst. **-kundige(r),** *m.* läkare, medicinare. **-kunst,** *f.* läkekonst. **-künstler,** *m.* läkare. **-los,** *a.* **1.** som ej kan läkas, ohjälplig. **2.** gudlös. **3.** F ofantlig, gruflig, fördömd. **-losigkeit,** *f.* ohjälpligt, förtvifladt läge el. tillstånd. **-methode,** *f.* kurmetod. **-mittel,** *n.* läkemedel, medikament. **-pflanze,** *f.* läkeört. **-pflaster,** *n.* plåster. **-quell(e),** *m.* (*f.*) hälsobrunn. **-ruf,** *m.* hellrop. **-salbe,** *f.* läkande salfva. **-sām,** *a.* hälsosam, gagnelig. **-samkeit,** *f.* hälsosamhet, gagn. **-sglaube**[**n**]**,** *m.* tro på frälsning, på nåd. **-smittel,** *n.* nådemedel. **-sordnung,** *f.* nådens ordning. **-trank,** *m.* läkedryck. **-ung,** *f.* botande m. m. se *heilen.* **-verfahren,** *n.* kurmetod. **-voll,** *a.* hälsosam, gagnelig, frälsande. **-wissenschaft,** *f.* läkarevetenskap.

Heim, I. *-e, n.* hem. **II.** *adv.* hem.

Heimat[**h**]**,** *-en, f.* hem, hemtrakt, hemland. **-berechtigt,** *a.* som har hemortsrätt. **-dorf,** *n.* by där ngn är hemma, födelseby. **-fern,** *a.* fjärran från hemmet. **-kunde,** *f.* kännedom om hembygden. **-lich,** *a.* som har afseende på, rör, tillhör, påminner om hemmet el. hembygden; hemtreflig. *Meine* ~*en Berge:* min hembygds bärg. **-lichkeit,** *f.* hemtreflighet; hemkärlek, kärlek till hembygden. **-recht,** *n.* hemortsrätt.

heim‖**begeben,** *rfl.* begifva sig hem. **-begleiten,** *tr.* ledsaga hem. **-bezahlen,** *tr.* återgälda. **-bringen,** *tr.* hembringa. **-chen,** *-, n.* syrsa. **-eilen,** *itr. s.* skynda hem. **-elich, -elig,** *a.* hem-, hemtreflig, behaglig, förtrolig. **-fallen,** *itr. s.* hemfalla. **-fällig,** *a.* hemfallande, hemfallen. **-finden,** *itr. h.* o. *s.* samt *rfl.* hitta hem. **-führen,** *tr.* hemföra. **-gang,** *m.* gång hem, hemväg; bild. hädanfärd, död. **-geben,** *tr.* återgälda. **-gehen,** *itr. s.* gå hem; bild. aflida. **-holen,** *tr.* hämta hem. **-isch,** *a.* **1.** infödd, hemma, boende. **2.** hemmastadd, hemmavand. **3.** = *heimelich.* **-kehr,** *f.* **1.** hemkomst. **2.** återvändande hem, hemväg. **-kehren,** *itr. s.* återvända hem. **-kommen,** *itr. s.* komma hem. **-kunft,** *f.* hemkomst. **-leuchten,** *itr. h. Jm* ~ a) lysa ngn hem, b) F bild. köra bort, afvisa, afspisa ngn. **-lich,** *a.* **1.** hemlig. ~ *thun:* vara hemlighetsfull. **2.** = *heimelich.* **-lichhaltung,** *f.* hemlighållande. **-lichkeit,** *f.* hemlighet. **-lichthuerei,** *f.* **-lichthun,** *n.* hemlighetsfullhet, hemlighetsmakeri. **-los,** *a.* hemlös. **-nehmen,** *tr.* taga med sig hem. **-schicken,** *tr.* a) skicka hem, b) *jn* ~ = *heimleuchten b.* **-schiffen,** *itr. s.* segla hem. **-sehnen,** *rfl.* längta hem. **-stätte,** *f.* hemort, hem, härd. **-suchen,** *tr.* uppsöka, besöka, hemsöka. **-sūchung,** *f.* hemsökelse. **-tragen,** *tr.* bära hem. **-treiben,** *tr.* drifva, köra hem. **-tücke,** *f.* lömskhet, bakslughet, illistighet. **-tückisch,** *a.* lömsk, bakslug, illistig. **-wärts,** *adv.* hemåt. **-weh,** *n.* hemlängtan, hemsjuka. **-wesen,** *n.* hem med hvad därtill hör, hemlif. **-zahlen,** *tr.* återgälda, betala. **-ziehen,** *itr. s.* draga, tåga, flytta hem.

Hein, *-s, 0, m. Freund* ~ döden, mannen med lien. **-rich,** *-e, m.* **1.** *npr.* Henrik. **2.** F *sanfter*

itr. intransitivt. *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

~ beskedlig karl. 3. bot. *guter* ~ lungrot, god Henrik. **-t**, *adv.* i natt, a) förra natten, b) nästa natt. **-z**, **-e**[*n*], *m.* smeknamn, förkortn. af *Heinrich*, 1. *npr.* Henrik. ~ *und Kunz:* ugf. Andersson och Petersson. 2. benämn. på åtskilliga husdjur ss. oxe, katt, kanin. **-zelmännchen**, *n.* 1. tomte. 2. leddocka, marionett. **-zelmännisch**, *a.* tomtaktig.

Heirat[**h**], *-en, f.* giftermål. *Auf die* ~ *gehen:* vara stadd i friareärenden. **-en**, *sv.* I. *tr. Jn* ~ gifta sig med ngn. II. *itr. h. o. rfl.* gifta sig. **-sfähig**, *a.* giftasvuxen. **-sfähigkeit**, *f.* giftasvuxen ålder. **-sgedanken**, *pl.* giftastankar. **-sgut**, *n.* hemgift. **-slustig**, *a.* giftaslysten. **-svermittler(in)**, *m.* (*f.*) äktenskapsmäklare (-erska). **-svertrag**, *m.* äktenskapsförord, -kontrakt.

heisa, *itj.* häjsan.

heisch‖**en**, *sv. tr.* fordra, begära, kräfva. **-ung**, *f.*

heiser, *a.* hes. **-keit**, *f.* heshet,

heifs, *a.* het. *Mir ist* ~ jag är mycket varm, det är hett, ~*es Blut haben:* vara hetlefrad, *jm die Hölle* ~ *machen:* göra ngn svår förtret, *was ich nicht weifs, macht mich nicht* ~ hvad mitt öra ej hör, det mitt hjärta ej rör. **-a**, *itj.* häjsan. **-blütig**, *a.* hetlefrad. **-en**, *st.* I. *tr.* 1. bjuda, befalla. *Jn etw. thun* ~ el. ✻ *jm etw. zu thun* ~ befalla ngn att göra ngt, *wer hat Ihnen das geheifsen?* hvem har bedt er därom? *wer hiefs mich auch alles wagen!* att jag också skulle våga allt! 2. kalla, benämna. *Etw. gut* ~ godkänna ngt, *jn willkommen* ~ bedja ngn vara välkommen. 3. se *hissen.* II. *itr. h.* 1. heta, kallas. *Ich will nicht N. N.* ~, *wenn:* jag vill ej vara, den jag är, om. 2. heta, betyda. 3. opers. *es heifst:* det heter, det säges, det gäller. 4. *Das heifst* (förkort. *d. h.*)*:* det vill säga. 5. vara af samma värde som, t. ex. *Arbeit heifst Reichtum.* 6. särskilda fall. *Das will etw., wenig* ~ det har ngt, föga att betyda, *das heifst mir gleich viel:* det är mig likgiltigt, *was* ~ *tausend Schritte?* hvad ha tusen steg att betyda? *da sieht man, was es heifst reich sein:* där kan man se, hvilken roll rikedomen spelar, *was soll das* ~*?* hvad skall detta betyda? *das heifst geschlafen:* det kan man kalla att sofva. **-erfleht**, *a.* ifrigt efterlängtad. **-geliebt**, *a.* innerligt älskad. **-hunger**, *m.* häftig hunger. **-hungrig**, *a.* häftigt hungrig, glupsk. **-sporn**, *m.* en som är het på gröten, hetlefrad person.

-heit, *-en, subst. suffix*, -het.

heiter, *a.* 1. om vädret: klar, vacker. 2. munter, glädtig, glad, leende, rolig, lustig. Iron. *das wird* ~ det blir just trefligt. **-e**, *-n, f.* klarhet. **-keit**, *f.* 1. klarhet. 2. munterhet, glädtighet, lustighet.

-heitlich, *adj. suffix*, -hetlig.

Heizlapparat, *m.* värmeapparat. **-bär**, *a.* som kan eldas. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* elda. II. *tr.* elda, uppvärma. III. *rfl. Sich gut, schlecht* ~ vara lätt, svår att värma upp. **-er**, *-, m.* eldare. **-kraft**, *f.* värmekraft. **-material**, *n.* bränsle. **-röhre**, *f.* värmeledningsrör. **-ung**, *f.* eldning.

Hektlár, *-(e), m. o. n.* hektar, 100 ar, jfr *Ar.* **-iker**, *-, m.* hektiker. **-isch**, *a.* hektisk.

Held, *-en, m.* hjälte. **-enalter**, *n.* hjälte-, sagoålder. **-endichter**, *m.* episk skald. **-endichtung**, *f.* 1. episk poesi. 2. = följ. **-engedicht**, *n.* hjältedikt, epos. **-enhaft**, *a.* hjältelik, -modig. **-enkühn**, *a.* hjältemodig. **-enlied**, *n.* hjältesång. **-enmädchen**, *n.* hjältemodig flicka. **-enmäfsig**, *a.* hjältemodig. **-enmüt**[**h**]**ig**, *a.* hjältemodig. **-enschaft**, *f.* 1. egenskap af hjälte, hjältemod. 2. hjälteskara. **-enspieler**, *m.* skådespelare som spelar hjälteroller. **-enthat**, *f.* hjältedåd, -bragd. **-ent**[**h**]**üm**, *n.* = *Heldenschaft 1.* **-in**, *-nen, f.* hjältinna.

helf‖**en**, *st.* I. *itr. h.* 1. hjälpa, *jm:* ngn. *Ihm ist nicht mehr zu* ~ han kan ej mer hjälpas; *jm auf ein Wort* ~ hjälpa ngn att komma på ett ord, *jm hinter die Geheimnisse* ~ afslöja hemligheterna för ngn, *jm ins Grab* ~ bringa ngn i grafven, *jm von etw.* ~ hjälpa ngn att komma ifrån, befria ngn från ngt, *jm zu etw.* ~ förhjälpa ngn till ngt, *er hat dazu geholfen:* han har bidragit därtill. 2. gagna. II. *rfl. Sich* (dat.) *zu* ~ *wissen:* veta råd, *sich nicht zu* ~ *wissen:* vara rådvill, ej veta hvad man skall göra, *ich kann mir nicht* ~ jag vet mig ingen råd, *Sie haben Unrecht, ich kann mir nicht* ~ ni må säga hvad ni vill, men ni har orätt. **-er**, *-, m.* hjälpare, medhjälpare, biträde, assistent, adjunkt. **-erhand**, *f.* hjälpsam hand. **-erin**, *-nen, f.* se *Helfer.* **-ershelfer**, *m.* medhjälpare, handtlangare.

Heliotróp, *-e, n.* heliotrop.

hell, *a.* 1. klar. 2. ljus. *Am* ~*en Tage:* midt på ljusan dag, ~ *machen:* upplysa, *es wird* ~ det ljusnar, det dagas, *es ist schon* ~ det är redan dager. 3. gäll, klar, skarp. ~*es Gelächter:* klingande skratt, gapskratt, ~ *auflachen:* brista ut i gapskratt. 4. *In* ~*en Haufen:* i stora skaror, *die* ~*en Thränen stehen ihm im Auge:* han är gråtfärdig. **-äugig**, *a.* ljusögd, klarögd; klarsynt. **-blau**, *a.* ljusblå. **-blickend** = *helläugig.* **-denkend**, *a.* klartänkande. **-dunkel**, I. *a.* halfmörk. II. *n.* halfmörker; mål. ljusdunkel, klärobskyr. **-e**, I. *0, f.* klarhet, ljus, dager. II. *a.* = *hell.* **-ebärde**, **-ebärte**, *-n, f.* hellebard. **-ebardíer**, *-e,* **-ebardíst**, *-en, m.* hellebardier. **-en**, *sv.* I. *tr.* göra klar, upplysa. II. *rfl.* klarna, ljusna. **-éne**, *-n, m.* hellen, grek. **-énent**[**h**]**üm**, *n.* helleniskt väsen, välde, inflytande. **-énisch**, *a.* hellenisk. **-enisíeren**, *sv. tr.* gifva hellenisk prägel. **-enisíerung**, *f.* **-enist**, *-en, m.* hellenist. **-er**, *-, m.* heller (skiljemynt, vanl. = ½ *Pfennig*). *Keinen roten* ~ *haben:* ej hafva ett enda öre, *auf*

~ *und Pfennig bezahlen:* betala hvartenda öre. **-ermagazin,** *n.* tidskrift af hvilken hvarje nummer kostar en heller. **-erschaber,** *m.* F snålvarg, girigbuk. **-farbig,** *a.* ljus till färgen. **-glänzend,** *a.* klart strålande. **-haarig,** *a.* ljushårig, ljuslockig. **-heit** = *Helle I.* **-hörig,** *a.* **1.** som har tunna väggar, gnm hvilka ljudet lätt går; bild. som ej kan bevara en hemlighet. **2.** som hör bra. **-ig,** *a.* utmattad, försmäktande. **-igkeit** = *Helle I.* **-sehen,** *n.* **1.** klarsynthet. **2.** framsynthet, clairvoyance. **-sehend,** *a.* **1.** klarsynt. **2.** framsynt, clairvoyant. **-seher(in),** *m.* (*f.*) **1.** klarsynt, **2.** framsynt person. **-sichtig,** *a.* klarsynt, skarpsynt. **-sichtigkeit,** *f.* klarsynthet, skarpsynthet.

Helm, *-e, m.* **1.** hjälm, kask. **2.** huf, hatt, kupol. **3.** skaft på yxor, hamrar, hackor m. m. **4.** sjö. rorpinne. **-biene,** *f.* drönare. **-dach,** *n.* hvälfdt tak, kupol. **-en,** *sv. tr.* **1.** sätta hjälm, kask på. **2.** sätta skaft på, skafta. **-feder,** *f.* plym på en hjälm. **-gewölbe,** *n.* kupolformigt hvalf. **-rost, -schieber,** *m.* hjälmgaller. **-sturz,** *m.* visir. **-zeichen,** *n.* **-zierat[h],** *m.* o. *f.* **-zimier,** *n.* hjälmprydnad.

Heléte, *-n, m.* helot.

Helvét|ien, *-s, 0, n. npr.* Helvetien, Schweiz. **-ier,** *-, m.* schweizare. **-ierin,** *-nen, f.* schweiziska. **-isch,** *a.* schweizisk.

hem, *itj.* hum, hm.

Hemd[e], *-[e]s, -en, n.* skjorta. *Jn bis aufs ~ ausziehen:* kläda af ngn in på bara kroppen. **-ärmelig,** *a.* i skjortärmarne. **-einsatz,** *m.* skjortveck. **-enhandel,** *m.* skjorthandel, hvitvaruhandel. **-enmatz,** *m.* F parvel i bara skjortan. **-hose,** *f.* hel underdrägt, skjortkalsonger **-nadel,** *f.* bröstnål.

Hemisphäre, *-n, f.* hemisfär, halfklot.

hemm|en, *sv.* **I.** *tr.* hämma, häjda, spärra, hindra, återhålla, minska, upphäfva. **II.** *rfl.* häjda sig, hålla inne, hämmas. **-ni[s],** *-se, n.* hinder, motstånd, tvång, motighet; spärrning. **-schuh,** *m.* hämsko. **-ung,** *f.* hämmande m. m. se *hemmen.* **-vorrichtung,** *f.* broms.

Hengst, *-e, m.* hingst.

Henkel, *-, m.* grepe, handtag, öra, ögla. **-glas,** *n.* glas med handtag. **-icht, -ig,** *a.* försedd med grepe el. öron. **-n,** *sv. tr.* **1.** förse med, **2.** upphänga i grepe el. öron.

henken, *sv. tr.* hänga, hänga upp.

Henker, *-, m.* bödel. Vanl. i svordomar ss. *hol dich der ~!* el. *scher dich zum ~!* dra dit peppar växer! *ich frage den ~ danach:* det bryr jag mig ej det ringaste om, *nun hat's der ~* nu går det på tok. **-block,** *m.* stupstock. **-mahl(zeit),** *n.* (*f.*) en lifdömds sista måltid. **-mälsig,** *a.* rå, barbarisk; F ofantlig.

Hennl|a, *0, f.* henna, alkanna(rot). **-e,** *-n, f.* **1.** höna. **2.** bot. *fette ~* kärleksört (Sedum Telephium). **-enmann,** *m.* hönsmånglare. **-envolk,** *n.* hönsen.

hepp[hépp], *itj.* hepp(hepp) hånande rop till judar.

hér (i sms. med adv. o. prep. är **é** kort), *adv.* uttryckande rörelse till den talande. **a)** om rum. **1.** hit, fram. *Nur immer ~!* a) bara fram med det! b) kom bara hit! stig bara fram! *~ zu mir!* kom hit! *~ da!* hitåt! Jfr *hin 5 b.* **2.** ifrån, t. ex. *wo kommt er ~!* hvarifrån kommer han? *wo ist er ~?* hvar är han ifrån? *wo hat er das ~?* hvar har han fått det ifrån? *Nicht weit ~ sein:* a) bo i närheten, b) bild. ej vara af betydelse. **3.** med prep. *An der Mauer, der Küste ~ fahren:* fara utmed, utefter, längs med muren, kusten, *aus der Tiefe des Waldes ~* ur den djupa skogen, *hinter jm ~ gehen:* följa efter ngn, *hinter jm ~ sein:* vara i hack och häl efter, förfölja ngn, *hinter einer Sache ~ sein:* ifrigt eftersträfva ngt, *über etw.* (dat.) *~ sein:* hålla på med ngt, *um jn ~* omkring ngn, *um jn ~ sein:* ömt, vänligt syssla, pyssla med, sköta ngn, *von da* el. *dort ~* därifrån, *von aufsen, hinten, oben, unten ~* ut-, bak-, upp-, nedifrån, *vor jm ~ gehen:* gå framför ngn. *Komm zu mir ~!* kom hit till mig! **b)** om tid. **4.** *Es ist schon ein Jahr ~* det var för ett år sedan, *bis jetzt ~* hittills, *von alters ~ ist es so gewesen:* så har det varit i långliga tider, *von je ~* ständigt, *von Ewigkeit ~* i all evighet, alltjämt.

heráb, *a.* hit ned, ned till den talande; utför; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras. *Von oben ~* uppifrån (ned), *den Strom ~* utför strömmen. **-bemühen, I.** *tr. Jn ~* besvära ngn med att komma (hit) ned. **II.** *rfl.* hafva besvär, hafva godheten att komma (hit) ned. **-beten,** *tr.* gnm böner nedkalla. **-bewegen,** *tr.* sätta i rörelse utför, ned, flytta ned. **-blinken,** *itr. h.* glänsa, blänka, tindra (däruppe) bit ned. **-bringen,** *tr.* bringa ned; minska, nedsätta. Bild. *jn ~* bringa ngn på obestånd. **-fahrt,** *f.* nedfärd. **-führen,** *tr.* föra (med sig) ned. **-gehen,** *itr. s.* gå ned, utför. *Das Fenster geht auf die Strafse herab:* fönstret vetter åt gatan. **-gekommenheit,** *f.* sedl. el. ekonom. förfall. **-giefsen, I.** *tr.* hälla, ösa ned. **II.** *itr. h.* störta, forsa ned. Opers. *es giefst herab:* det störtregnar. **-holen,** *tr.* hämta, taga ned. **-kommen,** *itr. s.* komma ned; bild. förfalla, sjunka, komma af sig. *Herabgekommen:* afsigkommen. **-können,** *itr. h.* kunna komma ned. **-langen,** *tr.* o. *itr. h.* langa, räcka ned. **-lassen, I.** *tr.* släppa ned. **II.** *rfl.* **1.** sänka sig ned, fira sig ned, klättra ned. **2.** nedlåta sig. *~d:* nedlåtande. **-lassenheit, -lassung,** *f.* nedlåtande, nedlåtenhet. **-laufen,** *itr. s.* **1.** springa ned. **2.** rinna ned. **3.** om en väg: gå, leda ned. **-nahme,** *f.* nedtagning. **-nehmen,** *tr.* nedtaga. **-rasseln,** *itr. s.* rasslande komma el. falla ned. **-rufen,** *tr.* o. *itr. h.* ropa ned. *Jn ~* ropa åt ngn att

komma ned. **-schiefsen,** I. *tr.* skjuta ned, bild. slunga, kasta ned. II. *itr.* 1. *h.* skjuta ned. 2. *s.* störta, slå ned. **-schlingen, -schlucken,** *tr.* svälja ned. **-setzen,** *tr.* nedsätta, *eine Ware im Preise:* priset på en vara. **-sinken,** *itr. s.* sjunka (ned). **-steigen,** *itr. s.* nedstiga; bild. nedlåta sig. **-stellen,** *tr.* ställa, flytta ned. **-stimmen,** *tr.* mus. stämma lägre; bild. nedsätta, minska. **-stofsen,** I. *tr.* stöta ned. II. *itr. s.* om roffåglar: slå ned. **-wünschen,** *tr.* nedkalla. **-würdigen,** I. *tr.* nedsätta, förklena. II. *rfl.* nedlåta sig. **-ziehen,** I. *tr.* draga ned. II. *itr. s.* tåga, flytta ned.

Heráldiker, *0, f.* heraldik. **-iker, -,** *m.* heraldiker. **-isch,** *a.* heraldisk.

herán, *adv.* intill, hitåt, hit, fram. *Nur ∼!* kom bara fram! **-bilden,** *tr.* dana, utbilda till ngt. **-blühen,** *itr. s.* uppblomstra, slå ut. **-brausen,** *itr. s.* brusande, dånande närma sig. **-brechen,** *itr. s.* inbryta, randas (om dagen). **-dämmern,** *itr. s.* gry, randas. **-dampfen,** *itr. s.* komma ångande. **-dringen,** *itr. s.* tränga sig fram. **-eilen,** *itr. s.* skynda fram, till. **-fahren,** *itr. s.* komma åkande, åka fram. **-fliegen,** *itr. s.* komma flygande, flyga fram. **-gehen,** *itr. s.* gå fram, närma sig. **-hinken,** *itr. s.* komma haltande. **-holen,** *tr.* hämta fram, framföra. **-kommen,** *itr. s.* komma fram, närma sig, anlända. **-kriechen,** *itr. s.* komma krypande, krypa fram. **-kriegen,** *tr.* F få fram. *Jn ∼* äfv. få ngn till att göra ngt. **-kunft,** *0, f.* framkomst, ankomst. **-machen,** *rfl. Sich ∼ an etw.* (ack.)*:* taga itu med ngt, *an jn:* med ngn el. närma sig ngn. **-nahen,** *itr. s.* närma sig, nalkas, inbryta. **-reichen,** *itr. h.* räcka upp, fram, *an etw.* (ack.)*:* till ngt. **-reifen,** *itr. s.* närma sig mognaden, mogna. **-rücken,** I. *tr.* flytta fram. II. *itr. s.* närma sig, flytta sig intill; rycka fram. **-schleichen,** *itr. s.* smyga sig fram. **-schreiten,** *itr. s.* närma sig med afmätta steg. **-schwimmen,** *itr. s.* simma fram. **-segeln,** *itr. s.* seglande komma närmare. **-sprengen,** *itr. s.* spränga fram, komma sättandes, i galopp. **-treten,** *itr. s.* träda intill, fram. **-wachen,** *tr. Den Mond ∼* vaka tills månen framträdt. **-wachsen,** *itr. s.* växa upp, *zu etw.:* till ngt. *Herangewachsen:* uppväxt, fullväxt. **-wagen,** *rfl.* våga sig, *an jn, etw.:* på ngn, ngt. **-ziehen,** I. *tr.* draga fram. II. *itr. s.* komma tågande, vara i antågande, tåga fram.

Herauch, *m.* torfrök, mossrök.

heráuf, *adv.* hit upp, upp till den talande; så äfv. i nedanstående exempelvis anförda sms. *Von unten ∼* nedifrån, *er kommt* [*von*] *dort ∼* han kommer upp där borta, *nur ∼!* kom bara upp! *∼ und herab* el. *hinab:* upp och ned, fram och tillbaka. **-beschwören,** *tr.* framkalla, frammana. **-bitten,** *tr.* bedja att komma upp. **-bringen,** *tr.* bringa upp, få upp. **-dringen,** *itr. s.* tränga sig upp. **-dürfen,** *itr. h.* få komma upp. **-finden,** *rfl.* hitta vägen upp. **-gehen,** *itr. s.* gå upp, komma upp. **-klettern, -klimmen,** *itr. s.* klättra upp, *einen Berg:* uppför ett bärg. **-schiffen,** *itr. s.* segla uppför ett vattendrag. **-schlagen,** *tr.* slå upp, t. ex. *den Wagentritt:* fotsteget på vagnen. **-ziehen,** I. *tr.* draga upp. II. *itr. s.* tåga, flytta upp, uppför.

heráus, *adv.* hit ut, ut åt den talande till, ur, fram; så äfv. i nedanstående exempelvis anförda sms. *Von innen ∼* inifrån, *aus dem Hause, zum Fenster ∼ sehen:* titta ut ur huset, gnm fönstret, ellipt. *Brust ∼!* bröstet ut! *∼ mit dem Briefe!* fram med brefvet! *∼ mit der Sprache* el. *damit!* fram därmed! sjung ut! bekänn färg! *frei* el. *gerade* el. *offen* el. *rund ∼* öppet, fritt, *∼ oder herein!* ut eller in! **-arbeiten,** I. *tr.* arbeta, skära, såga, hugga ut, in, bort. II. *rfl.* bryta sig ut, slå sig igenom; bild. dra sig ur spelet. **-beifsen,** I. *tr.* bita ur. II. *rfl.* äta sig ut; bild. dra sig ur spelet med möda. **-bekommen,** *tr.* få ut, ur, t. ex. *einen Nagel;* framprässa, t. ex. *ein Geständnis;* utfundera, t. ex. *ein Geheimnis;* gissa, lösa, t. ex. *ein Rätsel;* få tillbaka, t. ex. *Geld.* Vid räkning: *was hast du ∼?* hvad har du fått det till? *ich kann es nicht ∼* jag kan ej räkna ut det. **-bemühen,** I. *tr. Jn ∼* besvära ngn med att komma ut. II. *rfl.* hafva besvär, hafva godheten att komma ut. **-bitten,** *tr. Jn ∼* bedja ngn komma ut. **-brechen,** I. *tr.* 1. bryta ut. 2. kräkas, kasta upp. II. *rfl.* bryta sig ut. **-bringen,** *tr.* få, taga ut, ur, t. ex. *jn, einen Fleck;* få fram, t. ex. *kein Wort ∼ können;* utfundera, gissa, dechiffrera; låta framträda, t. ex. *die Farben. Seine Kosten ∼* få sina omkostnader betäckta. **-drehen,** *tr.* vrida, skrufva ut, ur. **-dringen,** *itr. s.* tränga ut, fram. **-dürfen,** *itr. h.* få komma ut. **-fahren,** I. *tr.* köra, skjutsa ut. II. *itr. s.* åka, fara, brista ut; fara, springa, hoppa ur. **-finden,** I. *tr.* hitta, leta rätt på. II. *rfl.* 1. hitta ut; bild. komma tillrätta med ngt. 2. rpr. känna igen hvarandra. **-fischen,** *tr.* fiska upp, meta upp, fiska reda på. **-forderer,** *m.* utmanande (person). **-fordern,** *tr.* 1. begära att få ut, utkräfva. 2. utfordra, utmana. *∼d:* utmanande. **-forderung,** *f.* 1. utfordrande, utkräfvande. 2. utmaning. **-fressen,** I. *tr.* äta, bita ur. II. *rfl.* äta sig ut; F äta upp sig. **-fühlen,** *tr.* känna, märka, förstå ngt af el. på ngt, läsa mellan raderna. **-führen,** *tr.* föra, leda ut, fram. **-gabe,** *f.* 1. utlemning, framlemnande. 2. utgifvande, utgifning. **-geben,** *tr.* 1. lemna ut, fram, från sig, tillbaka. 2. gifva ut, publicera. **-geber,** *m.* utgifvare. **-gehen,** *itr. s.* 1. gå ut, ur. Bild. *mit der Sprache ∼* tala öppet. 2. *Das Zimmer geht auf die Strafse heraus:* rummet vetter åt gatan. **-giefsen,** I. *tr.* hälla ut. II. *itr. h.* strömma, forsa ut. **-gra-**

ben, *tr.* gräfva ut, upp. **-greifen**, I. *tr.* taga, välja ut. II. *itr. h.* sträcka ut handen. **-haben**, *tr.* hafva fått ut, fått loss, utfunderat, gissat, löst. **-halten**, *tr.* hålla, räcka ut. **-hauen**, I. *tr.* hugga ut, ur. II. *rfl.* hugga, med yxan el. värjan bana sig väg ut. **-heben**, *tr.* lyfta ut, ur; bild. framhålla. **-helfen**, *itr. h. Jm* ~ hjälpa ngn ut, upp ur ngt. **-jagen**, I. *tr.* jaga, köra ut. II. *itr. s.* jaga, spränga, galoppera ut. **-kehren**, *tr.* 1. sopa ut. 2. vända ut, utåt. **-klügeln**, *tr.* spetsfundigt utfundera. **-kommen**, *itr. s.* komma ut. *Mit etw.* ~ komma fram med ngt, *es kommt so heraus, als ob ich Unrecht hätte:* det låter, som om jag skulle hafva orätt, *auf eins* ~ komma på ett ut, *was kommt aus dem Exempel heraus?* hvad blir det (ss. facit)? *es kommt nichts dabei heraus:* därmed vinnes ingenting, *das kommt dabei heraus, wenn man lügt:* det är följden af att ljuga. **-können**, *itr. h.* kunna komma ut. **-kriegen**, F = *herausbekommen.* **-langen**, *tr.* o. *itr. h.* langa, räcka ut. **-lassen**, I. *tr.* 1. släppa ut. 2. utelemna. II. *rfl.* utlåta sig, *über etw.* (ack.): om ngt. **-laufen**, *itr. s.* 1. springa ut. 2. rinna ut. **-lesen**, *tr.* 1. utvälja, plocka ut. 2. *Etw. aus einem Buche* ~ läsa ett stycke i en bok. 3. läsa mellan raderna. **-lügen**, *rfl.* fria sig med lögn. **-müssen**, *itr. h.* vara tvungen att komma ut, ur, fram. *Es mufs heraus:* det måste fram, ut, ur. **-nahme**, *f.* uttagning; utväljande. **-nehmen**, *tr.* 1. taga ut, välja ut. 2. *Sich* (dat.) *etw.* ~ tillåta sig ngt, *sich ein Recht, grofse Freiheiten* ~ taga sig en rättighet, stora friheter. **-pfeifen**, I. *itr.* 1. *h. Zum Fenster* ~ stå, sitta vid det öppna fönstret och hvissla. 2. *s. Der Zug pfeift zum Tunnel heraus:* tåget kommer hvisslande ur tunneln. II. *tr.* uthvissla. **-platzen**, *itr. s.* utbrista, utfara, *mit Flüchen:* i svordomar. **-poltern**, I. *itr. s.* 1. bullrande komma ut. 2. *Mit etw.* ~ plumpt, plötsligt komma fram med ngt. II. *tr.* 1. *Jn* ~ gnm buller föranleda ngn att komma ut. 2. plötsligt uttala, komma fram med. **-putzen**, *tr.* pynta, styra ut. **-ragen**, *itr. h.* skjuta ut, fram. **-recken**, *tr.* räcka, sträcka ut. **-reden**, I. *itr. h. Frei* ~ tala fritt, öppet. II. *tr.* fria, rentvå. **-reifsen**, I. *tr.* rifva, rycka ut, loss. II. *rfl.* slita sig lös. *Sich aus der Verlegenheit* ~ draga sig ur förlägenheten. **-rücken**, *tr.* o. *itr. s.* 1. rycka ut. 2. F [*mit*] *Geld* ~ taga fram pengar, punga ut. **-rufen**, I. *tr.* ropa, kalla ut. II. *itr. h. Zum Fenster* ~ ropa ut gnm fönstret. **-sagen**, *tr.* säga ut, öppet säga, tillstå. **-schallen**, *itr. h.* ljuda, skalla ut. **-scheren**, *rfl.* F packa sig ut, af. **-schiefsen**, I. *tr.* skjuta ut, ur. II. *itr.* 1. *h. Zum Fenster* ~ skjuta ut gnm fönstret. 2. *s.* komma ut med fart, komma utsättandes. **-schlagen**, I. *tr. Jm den Degen aus der Hand* ~ slå värjan ur handen på ngn, *den Feind aus seiner Stellung* ~ drifva fienden ur hans ställning, *Geld aus etw.* ~ förtjäna pengar på ngt, *seine Kosten* ~ få sina omkostnader betäckta, *etw. mühsam* ~ mödosamt förvärfva, vinna ngt. II. *itr. h. Die Flamme schlägt zum Dache heraus:* lågan slår ut gnm taket. **-sein**, *itr. s.* hafva kommit, gått ut, vara ute. **-sollen**, *itr. h.* vara tvungen att gå ut, ur, att komma ut, måste ut, ur. **-spazieren**, *itr. s.* spatsera ut. **-sprechen**, *tr.* o. *itr. h.* tala, säga ut. **-sprengen**, I. *tr.* spränga ut, ur. II. *itr. s.* spränga, galoppera ut. **-spritzen**, *tr.* o. *itr. s.* spruta, stänka ut. **-sprossen**, *itr. s.* skjuta, växa ut, fram. **-stehen**, *itr. h.* stå ut, skjuta ut, fram. **-stellen**, I. *tr.* ställa ut. II. *rfl.* visa sig, t. ex. *er stellte sich als ein*[*en*] *Betrüger heraus* el. opers. *es stellte sich heraus, dafs er ein Betrüger war:* det visade sig, att han var en bedragare. *Die Sache stellte sich ganz anders heraus:* saken visade sig i en helt annan dager. **-stottern**, *tr.* framstamma. **-strecken**, *tr.* sträcka, räcka ut. **-streichen**, *tr.* 1. stryka ut. 2. rosa, berömma. **-suchen**, *tr.* utsöka, utleta, utvälja. **-thun**, *tr.* taga, kasta ut, aflägsna. **-treten**, I. *itr. s.* träda ut. II. *tr.* trampa ut, ur. **-tröpfeln**, **-tropfen**, *itr. s.* droppa, sippra ut, fram. **-wachsen**, *itr. s.* växa ut, upp, fram ur ngt. *Aus seinen Kleidern* ~ växa ur sina kläder, F bild. *das wächst mir zum Hals heraus:* jag är led däråt. **-waschen**, *tr.* tvätta ur. **-wenden**, *tr.* vända ut, utåt. **-wickeln**, *tr.* o. *rfl.* veckla, rulla ut, upp (sig); bild. befria ur en klämma, draga sig ur spelet. **-winden**, I. *tr.* vrida ut, ur. II. *rfl.* med möda, med knep komma loss, ur klämman, draga sig ur spelet. **-winken**, I. *tr. Jn* ~ vinka åt ngn att komma ut. II. *itr. h. Jm* ~ vinka åt ngn som är ute. **-wischen**, *tr.* torka, stryka ut, bort. **-wünschen**, *tr. Jn, etw.* ~ önska att ngn, ngt komme ut, vore ute. **-zahlen**, *tr.* utbetala. **-ziehen**, I. *tr.* draga ut. II. *rfl. Sich aus einer mifslichen Lage* ~ draga sig ur en svårighet. III. *itr. s.* draga, tåga ut.

herb, *a.* skarp, sur, bitter; bild. bitter, hård. **-árium**, -[*s*], ..*ien*, *n.* växtsamling, herbarium. **-e**, I. *0*, *f.* skärpa, syra, bitterhet. II. = *herb.*

hĕrbegeben, *rfl.* begifva sig, komma hit.

herbéi, *adv.* hit, tillstädes, fram, med sig. **-bemühen**, I. *tr. Jn* ~ besvära ngn med att komma hit. II. *rfl.* göra sig besvär med, hafva godheten att komma hit, tillstädes. **-bringen**, *tr.* bringa, skaffa hit, fram, tillstädes. **-eilen**, *itr. s.* skynda hit, fram, dit, till hjälp. **-fahren**, I. *tr.* köra fram, skjutsa hit. II. *itr. s.* komma åkande. **-fliegen**, *itr. s.* flyga hit, hitåt, fram. **-holen**, *tr.* hämta hit, taga fram. **-kommen**, *itr. s.* komma till-

städes, anlända. **-können,** *itr. h.* kunna komma hit, fram, tillstädes. **-lassen, I.** *tr.* släppa hit, fram. **II.** *rfl. Sich zu etw.* ~ gå in på ngt, låna sig till ngt. **-machen,** *rfl.* F = *herbeikommen.* **-müssen,** *itr. h.* vara tvungen att komma fram, tillstädes. *Das Geld mufs noch heute herbei:* pengarne måste ännu i dag anskaffas. **-rufen,** *tr.* ropa hit, tillkalla. **-schaffen,** *sv. tr.* framskaffa, anskaffa. **-strömen,** *itr. s.* strömma till. **-winken,** *tr. Jn* ~ vinka åt ngn att komma. **-wünschen,** *tr. Jn, etw.* ~ önska att ngn, ngt vore här, *jm etw.* ~ önska ngn ngt. **-ziehen, I.** *tr.* draga fram. **II.** *itr. s.* komma tågande, rycka an.

hẽrbe‖kommen, *tr.* få hit. *Wo soll ich es* ~*?* hvar skall jag få det ifrån? **-mühen, I.** *tr. Jn* ~ besvära ngn att komma hit. **II.** *rfl.* hafva besvär, hafva godheten att komma hit. **-ordern,** *tr.* hitbeordra.

Herberg‖e, *-n, f.* härbärge, sämre värdshus. **-smutter,** *f.* föreståndarinna. **-svater,** *m.* föreståndare för ett handtverkarhärbärge el. sämre värdshus. **-swirt[h],** *m.* värdshusvärd i sämre värdshus.

hẽr‖bestellen, *tr.* beställa hit, kalla hit, tillkalla. **-beten,** *tr.* tanklöst framsäga, rabbla. **-bewegen, I.** *tr.* flytta, föra hit, närmare. **II.** *rfl.* flytta sig, komma hit, närma sig.

Herb‖heit, -igkeit = *Herbe I.*

hẽrbitten, *tr.* bedja att komma hit.

herblich, *a.* en smula skarp, bitter; syrlig.

hẽr‖blicken, *itr. h.* blicka, se hitåt. **-bringen,** *tr.* **1.** bringa, föra, bära hit. **2.** *Hergebracht:* traditionell, fäderneärfd, *das Hergebrachte:* traditionen, bruket.

Herbst, *-e, m.* **1.** höst. **2.** skörd. **-eln,** *sv. opers.* blifva höstlikt. **-en,** *sv.* **I.** *opers.* blifva höst. **II.** *tr.* skörda, inhösta. **-haft,** *a.* höstlik. **-lich,** *a.* **1.** tillhörande hösten, höst-. **2.** höstlig, höstlik. **-ling,** *-e, m.* **1.** om hösten född barn el. djur. **2.** höstfrukt. **3.** bot. allmänna riskan (Agaricus deliciosus). **-mäfsig,** *a.* höstlik. **-rose,** *f.* stockros. **-ung,** *f.* skörd, inhöstning. **-zeit,** *f.* **1.** höst. **2.** skördetid. **-zeitlöse,** *f.* bot. tidlösa.

hẽrbuchstabieren, *tr.* stafvande uppläsa, stafva, uppräkna.

Hẽrd, *-e, m.* **1.** härd, eldstad, spisel, kakelugn(söppning). *Haus und* ~ hus och hem, *weder Haus noch* ~ *haben:* sakna tak öfver hufvudet. **2.** härd, ugn. **3.** se *Vogelherd.* **-e,** *-n, f.* hjord. **-enreich,** *a.* rik på hjordar. **-envieh,** *n.* boskap i hjordar. **-envoll,** *a.* full af hjordar. **-enweise,** *adv.* i hjordar, hjord efter hjord. **-fink[e],** *m.* jag. lockfågel på en *Vogelherd.* **-haken,** *m.* spiselkrok. **-recht,** *n.* rättighet att bo ngnstädes.

hẽr‖dringen, *itr. s.* tränga, nå hit. **-dürfen,** *itr. h.* töras, få komma hit. **-eilen,** *itr. s.* skynda hit.

heréin, *adv.* hit in, in till den talande; så äfv. i efterföij. exempelvis anförda sms. *Hier* ~ hit in, in här, *von [dr]aufsen* ~ utifrån (hit in), ~*!* stig in! stig på! *den Bauch* ~*!* magen in! **-bekommen,** *tr.* få in. **-bemühen, I.** *tr. Jn* ~ besvära ngn att komma in. **II.** *rfl.* hafva besvär, hafva godheten att komma in. **-bestellen,** *tr.* beställa (in), kalla in. **-bitten,** *tr. Jn* ~ bedja ngn komma in. **-bringen,** *tr.* bringa, föra in. **-dürfen,** *itr. h.* få komma in. **-fallen,** *itr. s.* falla in; bild. gå i fällan, låta narra sig. **-feuern,** *tr.* o. *itr. h.* skjuta in med eldvapen. **-flüchten,** *rfl.* fly, flykta in. **-gehen,** *itr. s.* gå in, komma in. **-können,** *itr. h.* kunna komma in. **-langen, I.** *tr.* langa, räcka in. **II.** *itr. h.* **1.** räcka in. **2.** sträcka in handen, armen. **-lassen,** *tr.* släppa in. **-laufen,** *itr. s.* löpa, springa, rinna in. **-leuchten,** *itr. h.* lysa, skina in. **-mögen,** *itr. h.* vilja komma in. **-müssen,** *itr. h.* vara tvungen att komma, att gå in, måste in. **-nöt[h]igen,** *tr.* nödga, tvinga att gå, att komma in. **-regnen,** *opers.* regna in. **-reiten, I.** *itr. s.* rida in. **II.** *rfl.* F gå i fällan, låta narra sig. **-rücken, I.** *tr.* flytta in, rycka in. **II.** *itr. s.* rycka, tåga in. **-schaffen,** *sv. tr.* skaffa in, laga att ngt el. ngn kommer in. **-schiefsen, I.** *tr.* o. *itr. h.* skjuta in. **II.** *itr. s.* komma in med fart, komma insättandes. **-schlagen,** *tr.* slå, kasta in. **-sein,** *itr. s.* vara inne, inkommen. **-sollen** = *hereinmüssen.* **-stehlen,** *rfl.* stjäla, smyga sig in. **-stürzen, I.** *itr. s.* störta, falla, rusa in. *Über jn* ~ plötsligt drabba ngn. **II.** *tr.* stöta, skuffa, vältra in. **-treiben,** *tr.* drifva, slå in. **-treten,** *itr. s.* inträda. **-winken, I.** *tr. Jn* ~ vinka åt ngn att komma in. **II.** *itr. h. Jm* ~ vinka åt ngn som är inne. **-ziehen, I.** *tr.* draga in. **II.** *rfl.* intränga. **III.** *itr. s.* draga, tåga, flytta in.

hẽr‖erzählen, *tr.* berätta noggrant, detaljeradt, det ena efter det andra. **-fahren, I.** *itr. s.* **1.** fara, åka, resa hit, komma åkande. **2.** *Neben dem Ufer* ~ fara utmed, längs med stranden, *vor jm* ~ fara framför ngn. **3.** komma med fart, komma sättandes. **4.** *Über jn* ~ öfverfalla ngn. **II.** *tr.* köra, skjutsa hit. **-fahrt,** *f.* hitfärd, -resa, -väg. **-fallen,** *itr. s. Über jn* ~ a) öfverfalla ngn, b) drabba ngn. *Mit Vorwürfen über jn* ~ öfverhopa ngn med förebråelser. **-finden,** *rfl.* hitta hit. **-fliegen,** *itr. s.* flyga hit, komma flygande. **-fliefsen,** *itr. s.* **1.** flyta, rinna hitåt. *Vom Gebirge* ~ komma från, upprinna på bärget, *neben etw.* (dat.) ~ flyta, rinna utmed ngt. **2.** bild. härflyta, härleda sig. **-fordern,** *tr.* hitkalla, inkalla; begära att få. **-fracht,** *f.* frakt hit. **-fragen,** *rfl.* fråga sig fram, hit. **-führen,** *tr.* föra, leda hit. **-für,** förāldr. = *hervor.* **-gang,** *m.* **1.** gång hit. *Beim* ~ på hitvägen. **2.** förlopp. **-geben, I.** *tr.* gifva hit, utlemna, lemna från sig. *Einen Beweis* ~ lemna bevis, bevisa, *seinen Na-*

men ~ låna sitt namn till ngt. **II.** *rfl. Sich zu etw.* ~ låna sig, nedlåta sig till ngt. **-gebieten,** *tr.* hitkalla, framkalla, frammana. **-gehen,** *itr. s.* **1.** gå hit, komma hitåt. **2.** *Hinter jm* ~ följa efter ngn, *neben einander* ~ gå bredvid hvarandra, *vor jm* ~ gå framför ngn. **3.** *Über etw.* (ack.) ~ taga itu med, gå öfver ngt. **4.** opers. *es geht über jn her:* turen kommer till ngn, ngn får sin del af smäsor, förebråelser el. dyl. **5.** opers. tillgå, t. ex. *so geht es in der Welt her:* så går det till i världen, så är världens gång, *hier geht es hoch her:* här lefver man högt, festar man, går det gladt till, *bei ihm geht es knapp her:* för honom är det knappt, han lefver tarfligt, *es ging scharf her:* det gick skarpt, hett till. **-gehören,** *itr. h.* höra hit. **-gerat[h]en,** *itr. s.* råka, komma hit. **-haben,** *tr.* hafva ngnstädes ifrån, jfr *her* 2. **-halten,** **I.** *tr.* hålla hit, fram, sträcka ut. **II.** *itr. h.* släppa till skinnet, lida. **-helfen,** *itr. h.* o. ✻ *tr. Jm* el. ✻ *jn* ~ hjälpa ngn att komma hit. **-holen,** *tr.* hämta, föra hit. *Etw. irgendwo* ~ taga ngt ngnstädes ifrån.

Heribann se *Heerbann.*

Hering, *-e, m.* sill. F bild. *armer* ~ stackare, *er ist ein wahrer* ~ han är mager som en skrika. **-seinleger(in),** *m.* (*f.*) sillsaltare (-erska), sillpackare (-erska). **-sfänger, -sfischer,** *m.* sillfiskare. **-sfischerei,** *f.* sillfiske. **-spacker** = *Heringseinleger.* **-sweib,** *n.* sillmånglerska.

hēr||jagen, **I.** *tr.* jaga, drifva hit(åt). *Vor sich* ~ jaga, drifva framför sig. **II.** *itr. s.* jaga, spränga, galoppera hit(åt). **-kommen,** **I.** *itr. s.* komma ngnstädes ifrån, komma af ngt, härleda sig. **II.** *n.* tradition, sed, bruk, vana, häfd, slentrian. **-kömmlich,** *a.* traditionell, häfdvunnen, fäderneärfd, bruklig, vanlig. **-können,** *itr. h.* kunna komma hit. **-kriegen,** F = *herbekommen.*

herkúlisch, *a.* herkulisk, jättelik, jätte-.

Hēr||kunft, *0, f.* **1.** hitkomst, ankomst. **2.** härkomst, ursprung. **-lallen,** *tr.* framlalla, framstamma. **-langen,** **I.** *tr.* langa, räcka hit. **II.** *itr. h.* räcka, nå hit. **-lassen,** *tr.* släppa hit. **-laufen,** *itr. s.* **1.** springa, rinna hit. **2.** *Hinter, neben, vor jm* ~ springa bakom, jämte, framför ngn. **3.** *Hergelaufen:* utan fast bostad, *hergelaufener Kerl:* lösdrifvare. **-legen,** *tr.* lägga hit. **-leiern,** *tr.* F entonigt framsäga, uppläsa. **-leiten,** *tr.* **1.** leda hit. **2.** härleda. **-leitung,** *f.* härledning. **-lesen,** *tr.* uttrycklöst uppläsa. **-ling,** *-e, m.* sur druf va. **-locken,** *tr.* locka hit. **-machen,** *rfl. Sich über jn* ~ angripa, öfverfalla ngn, *sich über etw.* ~ taga itu med ngt. **-marsch,** *m.* hitmarsch. **-marschieren,** *itr. s.* marschera hit.

Herme, *-n, f.* herm, hermesstod.

hērmelden, *tr.* (här) anmäla, inberätta.

Herm||elín, *-e, n.* o. ✻ *m.* hermelin.

Hermét||ik, *0, f.* hermetisk konst, alkemi. **-isch,** *a.* hermetisk.

hēr||murmeln, *tr.* frammumla. **-müssen,** *itr. h.* vara tvungen att komma hit, måste hit.

hernách, *adv.* härefter, hädanefter. **-māls,** *adv.* en gång i framtiden.

hēr||nehmen, *tr.* taga ngnstädes ifrån. *Den Beweis von etw.* ~ hämta sitt bevis från ngt. **-nennen,** *tr.* uppräkna. **-nöt[h]igen,** *tr. Jn* ~ nödga ngn att komma hit.

hernieder, *adv.* hit ned. — *Anm.* Ordet har en mera högtidlig prägel än *herab* o. *herunter;* med bortseende härifrån äro sms. med *hernieder* liktydiga med sms. med *herab* o. *herunter,* hvarför de här ej särskildt anföras.

Heróen||alter, *n.* hjälteålder. **-dienst,** *m.* hjältedyrkan. **-haft** = *heroisch.*

Her||oíde, *-n, f.* heroid, hjältebref. **-óin, -nen, -óine,** *-n, f.* kvinnlig heros; hjältinna. **-óisch,** *a.* heroisk, hjälte-, hjältemodig. **-oísmus,** *-, 0, m.* heroism, hjältemod.

Herold, *-e, m.* härold.

Heros, *-, Heróen, m.* heros, halfgud, hjälte.

hēr||pflanzen, *tr.* plantera, uppställa här. **-plappern,** *tr.* rabbla upp.

Herr, *-[e]n, -en, m.* **1.** herre, herr. *Den* ~*n spielen:* spela herre. **2.** herre, husbonde, herskare. *Über etw.* (ack.) ~ *sein:* befalla öfver, beherska ngt, *der* ~ *der Familie:* familjefadern. **3.** bibl. *der* ~ Herren, *der* ~ ~ Herren, Herren. I utrop ofta ~*e,* t. ex. F ~*e du meine Güte!* Herre Gud!

hēr||rechnen, *tr.* uppräkna. **-reichen,** *tr.* o. *itr. h.* räcka hit, fram. **-reise,** *f.* hitresa. **-reisen,** *itr. s.* resa hit. **-reiten,** *itr. s.* rida hit.

Herren||anzug, *m.* herredrägt. **-arbeit,** *f.* **1.** dagsverke. **2.** arbete åt herrar. *Dieser Schneider macht nur* ~ denne skräddare syr blott åt fint folk. **3.** arbete för herrar. **-bank,** *f.* herrarnes, adelns bänk fordom i riksdagen. **-brot,** *n.* **1.** fint hvetebröd. **2.** ~ *essen:* äta andras bröd; tjäna. **-burg,** *f.* herresäte. **-diener,** *m.* betjänt; slafvisk, krypande person. **-dienst,** *m.* af husbonden fordrad tjänst, i sht dagsverke; herretjänst. **-essen,** *n.* fin, läcker rätt el. måltid. **-gebot,** *n.* husbondes befallning. **-gerechtsäme,** *f.* adlig husbondes (doms-) rätt. **-gesellschaft,** *f.* herrsällskap. **-hand,** *f.* de stores, de höge herrarnes makt. **-haus,** *n.* **1.** en herres bostad, herrgård. **2.** herrehus, första kammaren i preussiska o. österrikiska riksdagarne. **-hof,** *m.* herrgård. **-huter** se *Herrnhuter.* **-knecht,** *m.* herrgårdsdräng, tjänare hos en herre. **-leben,** *n.* **1.** herrelif. *Ein* ~ *führen:* lefva som herrskap, slå på stort. **2.** latmanslif. **-los,** *a.* **1.** som är utan husbonde. **2.** som är utan ägare, herrelös. **-recht,** *n.* husbondes rätt. **-reiten,** *n.* gentlemanridt. **-schaft,** *f.* egenskap af herre. **-sonntag,** *m.* fastlagssöndag. **-stand,** *m.* **1.** herrestånd. **2.** adel.

-stube, *f.* herrskapsrum. **-tafel**, *f.* **-tisch**, *m.* herrarnes, herrskapets bord. **-t[h]üm**, *n.* egenskap af herre.

Herrgott, *m.* **1.** Gud, vår herre. *Der liebe* ~ vår herre, F *wie unser* ~ *in Frankreich leben:* må som en prins i en bagarbod. **2.** bild af Gud, vanl. kristusbild. **-händler**, *m.* person som handlar med kristusbilder, med helgonbilder. **-käfer**, *m.* guldhöna, nyckelpiga.

hẽrrichten, *tr.* **1.** rikta, vända hitåt. **2.** tillaga, tillverka, iordningställa, göra.

Herr||in, *-nen*, *f.* herskarinna, matmor, ägarinna. **-isch**, *a.* herraktig; befallande, barsk, högmodig.

Hẽrritt, *m.* ridt hit, hitväg.

herrlich, *a.* härlig, präktig, utmärkt. **-keit**, *f.* härlighet.

Herrnhüter, *-*, *m.* herrnhutare, medlem af brödraförsamlingen. **-éi**, *-en*, *f.* ugf. läseri. **-in**, *-nen*, *f.* se *Herrnhuter*. **-isch**, *a.* herrnhutar-, herrnhutarnes.

Herrschaft, *f.* **1.** herravälde, regering, styrelse. **2.** ägare, herre; herrskap, husbondefolk. *Meine* ~*en:* mina herrar och damer. **3.** egendom, gods. **-lich**, *a.* **1.** husbonde-. **2.** herrskapslik, herrskaps-. **-srecht**, *n.* ägares, husbondes rätt, husbondevälde. **-swohnung**, *f.* herrgård; fin våning.

Herrsch||begierde, *f.* hersklystnad. **-begierig**, *a.* hersklysten. **-en**, *sv. itr. h.* **1.** herska, regera. **2.** herska, vara förherskande, spridd, finnas. **3.** barskt befalla, tala barskt. **-er**, *-*, *m.* herskare, furste. **-erbefügni[ſ]s**, *f.* maktbefogenhet. **-ergewalt**, *f.* välde, makt. **-erin**, *-nen*, *f.* herskarinna, furstinna. **-erisch**, **-erlich**, *a.* furste-. **-erling**, *-e*, *m.* en som gärna vill herska utan att duga till det; småfurste. **-ersitz**, *m.* residens. **-erstab**, *m.* spira. **-erton**, *m.* befallande ton. **-erwillkür**, *f.* en herskares godtycklighet, despotism. **-erzeichen**, *n.* tecken till furstlig värdighet, insignier. **-gier**, **-lust**, **-sucht**, *f.* hersklystnad. **-gierig**, **-süchtig**, *a.* hersklysten.

hẽr||rücken, **I.** *tr.* flytta hit(åt), närmare. **II.** *itr. s.* rycka an, närma sig. **-rufen**, *tr.* ropa, kalla hit. **-rühren**, *itr. h.* härröra, härleda sig, *von etw.:* från ngt, komma af ngt. **-sagen**, *tr.* framsäga, läsa upp, rabbla upp. **-sausen**, *itr. s.* komma susande, i hvinande fart. **-schaffen**, *sv. tr.* skaffa hit. **-scheren**, *rfl.* F packa sig hit. **-schicken**, *tr.* skicka hit. **-schieben**, *tr.* skjuta hit, maka hitåt. **-schiefsen**, **I.** *tr.* o. *itr. h.* **1.** skjuta hit(åt). **2.** förskottera, lägga ut. **II.** *itr. s.* komma sättandes, med fart. **-schleichen**, *itr. s.* o. *rfl.* smyga sig hit(åt). **-schlendern**, *itr. s.* närma sig, komma hit med långsamma steg. **-schleppen**, *tr.* släpa, draga hit(åt), fram. **-schreiben**, **I.** *tr.* o. *itr. h.* **1.** skrifva hit. *Seinen Namen* ~ skrifva sitt namn här(under). **2.** förskrifva, härleda. **II.** *rfl.* förskrifva sig, komma. **-schreiten**, *itr. s.* skrida, högtidligt gå hit(åt), fram. **-schwimmen**, *itr. s.* simma, flyta hit(åt); *neben jm* ~ simma jämte ngn. **-sehen**, *itr. h.* se, titta hit(åt). **-sehnen**, *rfl.* längta hit. **-sein**, *itr. s.* vara, stamma ngnstädes ifrån. *Wo ist er her?* hvarifrån är han? **-setzen**, *tr.* sätta hit. **-singen**, *tr.* sjunga entonigt, från början till slut, det ena efter det andra. **-springen**, *itr. s.* hoppa hit. **-stammeln**, *tr.* framstamma. **-stammen**, *itr. h.* härstamma, härleda sig, *aus einem Geschlechte:* från en slägt, *von jm:* från ngn; komma af ngt. **-stammung**, *f.* härstammande, ursprung, härledning. **-stehlen**, *rfl.* stjäla, smyga sig hit. **-stellbär**, *a.* **1.** möjlig att verkställa, att utföra. **2.** [*Wieder*] ~ möjlig att återställa, att laga, att bota, att läka. **-stellen**, *tr.* **1.** ställa hit. **2.** tillverka, göra, utföra, verkställa. **3.** [*Wieder*] ~ återställa, laga, bota, läka. **-steller(in)**, *m.* (*f.*) **1.** tillverkare. **2.** återställare. **-stellung**, *f.* **1.** tillverkning, utförande, byggande, anläggning. **2.** återställande, iståndsättande, lagning, reparation. **-stottern**, *tr.* framstamma. **-strömen**, *itr. s.* strömma hit(åt), strömma till. **-stürzen**, **I.** *itr. s.* störta, rusa hit. **II.** *rfl. Sich über jn* ~ kasta sig öfver, öfverfalla, angripa ngn. **-thun**, *tr.* skaffa, lägga hit, fram. **-tragen**, *tr.* bära hit. **-trällern**, *tr.* tralla, gnola. **-treiben**, *tr.* **1.** drifva hit(åt). **2.** *Vor sich* (dat.) ~ drifva framför sig. **-treten**, *itr. s.* träda, stiga hit, närmare.

herũber, *adv.* hitöfver, hitåt, hit öfver ngt till den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras. **-bemühen**, *rfl.* hafva besvär, hafva godheten att komma hit(öfver). **-bringen**, *tr.* bringa, föra, bära hit(öfver). **-helfen**, *itr. h. Jm* ~ hjälpa ngn att komma hitöfver. **-reichen**, *tr.* o. *itr. h.* räcka hit(öfver).

herúm, *adv.* omkring. *Rund* el. *rings* ~ rundt omkring, *um den Tisch* ~ *sitzen:* sitta omkring bordet, *fortwährend um jn* ~ *sein:* ständigt omgifva, vara i grannskapet af, passa upp på, pyssla med, sköta ngn, *er wohnt gleich um die Ecke* ~ han bor strax i första huset, när man kommer omkring hörnet, *die Reihe* ~ laget omkring, ellipt. ~ *mit euch!* vänd er om! *das Gerücht ist schon in der ganzen Stadt* ~ ryktet har redan hunnit omkring, är redan bekant i hela staden, *so um hundert Mark* ~ omkring, ungefär hundra mark. **-balgen**, *rfl.* F slåss, brottas. **-beifsen**, *rfl.* bitas, slåss. **-bekommen**, *tr.* **1.** få omkring, lyckas sätta omkring. **2.** = *herumbringen 3.* **-bemühen**, *tr. Jn* ~ besvära ngn med att komma hit omkring ngt. **-bessern**, *itr. h. An etw.* (dat.) ~ laga, lappa ngt än här än där. **-biegen**, **I.** *tr.* böja, vrida omkring. **II.** *itr. s.* komma, svänga omkring. **-blicken**, *itr. h.* blicka, se sig

omkring. **-bringen**, *tr.* **1.** lyckas vända. **2.** lyckas sätta omkring. **3.** *Jn* ~ få ngn öfver på sin sida, bibringa ngn sin åsigt, *ein Mädchen* ~ få sin vilja med, förföra en flicka. **4.** bära omkring, sprida, t. ex. *Nachrichten.* **5.** förlora, tappa, t. ex. *das Spiel.* **-doktern**, *itr. h.* F **1.** kvacksalfva. **2.** *An jm* ~ plåstra med ngn. **-drehen**, *tr.* vända (om), vrida omkring, vända på. Bild. *jm die Worte im Munde* ~ vränga, misstyda ngns ord. **-drücken**, *rfl.* F smyga omkring. **-fechten**, *itr. h.* **1.** *Mit den Händen* ~ fäkta med händerna, gestikulera. **2.** F gå tiggande från dörr till dörr. **-fragen**, *itr. h.* fråga, höra sig för rundt omkring. *Überall* ~ fråga öfverallt. **-führen**, I. *tr.* **1.** *Jn um die Stadt, in der Stadt* ~ föra ngn omkring staden, omkring i staden, F bild. *jn bei der Nase* ~ draga ngn vid näsan. **2.** *Einen Graben um den Garten* ~ draga, gräfva ett dike, en graf omkring trädgården. II. *itr. h.* om vägar: föra, leda, gå omkring. **-geben**, *tr.* låta gå omkring, räcka omkring, låta cirkulera, utdela. **-gehen**, *itr. s.* gå omkring, cirkulera, spridas. *Eine Mauer geht um den Hof herum:* gården omgifves af en mur; bild. *um den Brei* ~ gå som katten omkring het gröt. **-greifen**, *itr. h. Um etw.* ~ gripa, räcka, slå armen el. armarne omkring ngt, *nach etw.* ~ gripa, trefva, famla efter ngt. **-hangen**, **-hängen**, *itr. h.* o. *tr.* hänga rundt omkring, här och där. **-hauen**, *rfl. Sich mit jm* ~ slåss, fäkta, bild. kifvas med ngn. **-holen**, *tr.* hämta hit omkring ngt. Bild. *jn* ~ a) = *herumbringen 3,* b) lexa upp ngn, ge ngn på pälsen. **-jagen**, I. *tr.* jaga, drifva omkring, hit och dit. II. *itr. s.* jaga, galoppera omkring, hit och dit. *Um etw.* ~ i galopp svänga omkring ngt. **-kehren**, *tr.* vända om. **-kneipen**, *itr. h.* F gå och supa här o. där på krogarne. **-kommen**, *itr. s.* komma, hinna omkring, komma hit omkring ngt, resa omkring. *Er ist weit herumgekommen:* han är vidtberest, bild. *bei den Leuten* ~ vara i allas mun, allmänt samtalsämne. **-können**, *itr. h.* kunna komma omkring, kunna vända sig om. **-kramen**, *itr. h. In etw.* (dat.) ~ leta, rifva i, bland ngt. **-kurieren** = *herumdoktern.* **-lagern**, I. *rfl.* lägra sig här och där. II. *itr. h.* o. *s.* vara lägrad, ligga rundt omkring, *um etw.:* ngt. **-langen**, *tr.* o. *itr. h.* räcka omkring. **-laufen**, *itr. s.* springa, hastigt gå omkring, *um etw.:* ngt; gå rundt; springa hit omkring ngt. *Müfsig* ~ gå och slå dank. **-legen**, I. *tr.* lägga omkring. *Die Truppen in die Dörfer* ~ inkvartera trupperna i de kringliggande byarne. II. *rfl.* lägga, lägra sig omkring, *um etw.:* ngt. III. *itr. h.* sjö. vända, gå öfver stag. **-liegen**, *itr. h.* ligga rundt omkring. ~*d:* kringliggande, *um etw.* ~ ligga omkring, omgifva, innesluta ngt, *die Soldaten liegen in den Dörfern herum:* soldaterna äro inkvarterade i de kringliggande byarne. **-machen**, *tr. Etw. um etw.* ~ sätta, lägga, fästa ngt omkring ngt. **-nöt[h]igen**, *tr.* nödga att gå omkring, att komma hit omkring ngt. **-plagen**, *rfl. Sich mit etw.* ~ dragas med, plågas af ngt. **-prügeln**, *rfl.* slåss. **-reifsen**, *tr.* hastigt, med ett ryck vända, kasta om. **-reiten**, *itr. s.* rida omkring. *Um etw.* ~ rida omkring ngt. Bild. *auf etw.* (dat.) ~ hafva ngt till sin käpphäst, städse orda om ngt, *auf jm* ~ städse vilja åt ngn. **-rühren**, *tr.* kringröra. **-rütteln**, *tr.* omskaka. **-sagen**, *tr. Etw. bei seinen Freunden* ~ säga ngt till alla sina vänner den ene efter den andre. **-schauen**, *itr. h.* skåda omkring, se sig om. **-schlagen**, I. *tr. Etw. um etw.* ~ slå ngt omkring ngt. II. *rfl.* slåss. **-schleichen**, *itr. s.* o. *rfl.* smyga omkring. **-schlenderer**, *m.* dagdrifvare. **-schliefsen**, *tr.* o. *itr. h.* vrida omkring nyckeln i låset. **-schlingen**, I. *tr.* fläta omkring. II. *rfl.* slingra sig omkring. **-schütten**, *tr.* skaka ut rundt omkring. **-schwänzeln**, *itr. h.* gå omkring o. vifta med svansen; F bild. a) gå och drifva, slå dank, b) försöka att ställa sig in, lisma. **-schweifen**, *itr. s.* ströfva omkring. **-schwenken**, *itr. s.* o. *rfl.* göra en svängning. **-sehen**, *itr. h.* se sig om(kring). **-sein**, *itr. s.* **1.** hafva kommit, hunnit omkring. **2.** *Er ist weit herumgewesen:* han har varit, rest vida omkring, är vidtberest. **3.** *Um jn* ~ se *herum.* **4.** om tiden: vara tilländalupen. **5.** om spel: vara förloradt. **-spielen**, *itr. h.* spela, leka än här än där. **-sprengen**, I. *tr.* spränga så att bitarne fara omkring. II. = *herumjagen II.* **-springen**, *itr. s.* **1.** hoppa omkring. **2.** *Der Wind springt herum:* vinden kastar om. **-stehen**, *itr. h.* **1.** stå rundt omkring. **2.** stå sysslolös. **-stofsen**, *tr.* knuffa, skuffa hit och dit. **-streichen**, I. *tr.* stryka ngt omkring ngt. II. *itr. s.* stryka, drifva, ströfva omkring. **-streicher**, *m.* drifvare. **-streiten**, *rfl.* disputera, kifvas. **-stricken**, *itr. h.* sticka ett hvarf. *Zweimal* ~ sticka två hvarf. **-suchen**, *itr. h.* leta rundt omkring. **-tanzen**, *itr. h.* dansa rundt omkring, ett hvarf. *Zweimal* ~ dansa två hvarf. F bild. *sich auf der Nase* ~ *lassen:* tåla närgångenheter. **-tasten**, *itr. h. An etw.* (dat.) ~ känna, fingra på ngt, med fingrarne noga undersöka ngt. **-tragen**, *tr.* bära omkring. Bild. *etw. im Kopfe* ~ gå och fundera på ngt. **-treiben**, I. *tr.* o. *itr. s.* drifva omkring. II. *rfl.* drifva, ströfva omkring, röra sig bland ngt. **-treten**, *itr.* **1.** *s. Um jn* ~ slå, bilda en krets omkring ngn. **2.** *h. Auf etw.* (dat.) ~ trampa rundt omkring på ngt. **-trinken**, *tr.* o. *itr. h.* dricka laget rundt. **-trödeln**, *itr. s.* F gå och drifva, drifva omkring, sluddra bort tiden. **-tummeln**, I. *tr.* tumla, t. ex. *ein Pferd.* Bild. *jn* ~ hålla ngn varm, ej

låta honom hämta andan. II. *rfl.* tumla om. **-wälzen,** I. *tr.* vältra omkring, hvälfva om, välta. II. *rfl.* vältra sig. **-wenden,** *tr.* vända, vända om. **-werfen,** I. *tr.* 1. kasta omkring. 2. kasta om, hastigt vända. II. *rfl.* hastigt vända sig om, kasta om. III. *itr. h. Mit Redensarten* ~ slå omkring sig med fraser. **-wickeln,** *tr.* veckla, vira, slå omkring. **-winden,** *rfl. Sich um etw.* ~ slingra sig omkring ngt. **-zanken,** *rfl.* kifvas. **-zausen,** *tr.* slita, rycka i sht i håret hit och dit. *Sich* (rpr.) ~ slåss, luggas. **-zerren,** *tr.* slita, rycka, draga hit och dit. **-ziehen,** I. *tr.* 1. draga omkring, hit och dit. Bild. *jn mit falschen Versprechungen* ~ uppehålla ngn med fagra löften. 2. *Einen Graben um das Feld* ~ draga, gräfva ett dike kring fältet, *eine Mauer um die Stadt* ~ uppföra, bygga en mur kring staden. II. *rfl.* 1. *Sich um etw.* ~ omgifva, innesluta ngt. 2. bild. *sich mit etw.* ~ a) mycket fundera på ngt, b) dragas med ngt. III. *itr. s.* draga, tåga, vandra, flytta omkring, flytta hit omkring ngt. ~*d:* kringvandrande.

herúnter, *adv.* hit ned, hit nedåt, ned åt den talande till, utför. Så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; jfr äfv. sms. med *herab. Gerade* ~ rakt ned, ellipt. *die Hüte* ~*!* af med hattarne! ~ *mit ihm!* ned med honom! **-burzeln,** *itr. s.* göra en kullerbytta, falla utför, t. ex. *die Treppe.* **-gehen,** *itr. s.* 1. = *herabgehen.* 2. F *der Wein geht gut herunter:* vinet är lättdrucket. **-gießen,** *tr.* hälla ned. F *ein Glas Wein* ~ hvälfva i sig ett glas vin. **-handeln,** *tr. Etw. vom Preise* ~ afpruta ngt af priset. **-hauen,** *tr.* hugga ned. F *jm eins* ~ gifva ngn ett rapp. **-kanzeln,** *tr.* F lexa upp. **-klappen,** *tr.* fälla, slå ned. **-kommen,** *itr. s.* = *herabkommen.* **-machen,** *tr.* 1. vika, slå ned. 2. grundligt lexa upp, skälla ned, nedsätta. **-müssen,** *itr. h.* vara tvungen att, måste komma ned, skola ned. **-reißen,** *tr.* 1. rifva, rycka ned. 2. = *heruntermachen* 2. **-schlagen,** I. *tr.* slå ned, slå af, hugga af, fälla, släppa ned. II. *itr. s.* falla ned. **-schrauben,** *tr.* skrufva ned. **-wärts,** *adv.* hit nedåt.

hērversetzen, *tr.* flytta, förflytta hit.

hervór, *adv.* fram. **-arbeiten,** I. *tr.* med arbete, med möda framskaffa, framdraga, bringa i dagen. II. *rfl.* arbeta sig fram, upp. **-blicken,** *itr. h.* blicka, titta, sticka fram, blifva synlig, framträda. **-blühen,** *itr. h.* o. *s.* blomstrande, som blomma framträda, spricka ut; bild. uppblomstra. **-brechen,** *itr. s.* bryta fram, ut, framträda. **-bringen,** *tr.* frambringa, framtaga, få fram. **-drängen,** *tr.* tränga, skjuta, knuffa fram, göra bemärkt. **-dringen,** *itr. s.* tränga fram, ut. **-gehen,** *itr. s.* framgå, framträda. **-heben,** I. *tr.* framhålla, låta framträda. *Etw. über etw. anderes* ~ framhålla ngt framför ngt annat. II. *rfl.* framträda; bild. göra sig bemärkt, utmärka sig. **-kehren,** *tr.* vända ut, utåt. **-keimen,** *itr. s.* skjuta fram, spira upp. **-können,** *itr. h.* kunna komma fram. **-langen,** *tr.* framtaga. **-lassen,** *tr.* släppa fram. **-leuchten,** *itr. h.* lysa, glänsa, skymta fram; bild. tydligt framgå. **-machen,** *rfl.* F komma fram; bild. göra sig bemärkt. **-müssen,** *itr. h.* vara tvungen att komma fram, måste fram. **-ragen,** *itr. h.* 1. skjuta fram, ut. *Er ragte um einen ganzen Kopf über alle*[*n*] *hervor:* han var hufvudet högre än alla de andra. 2. vara framstående. ~*d:* framstående. **-rauschen,** *itr. s.* brusa fram, brusande komma fram, ut. **-rücken,** I. *tr.* flytta fram. II. *itr. s.* rycka fram. **-rufen,** *tr.* 1. ropa fram. 2. framkalla, åstadkomma. **-schaffen,** *sv. tr.* framskaffa. **-schleifen,** *itr.* 1. *h. Hinter einem Baume* ~ stå, ligga bakom ett träd och skjuta. 2. *s.* rusa, pilsnabbt komma fram. **-schmecken,** *itr. h. Der Pfeffer schmeckt hervor:* pepparn känns i trots af de andra kryddorna, tar öfverhand. **-sehen,** *itr. h.* se, titta fram. **-sprießen,** *itr. s.* uppspira. **-springen,** *itr. s.* hoppa, springa, komma fram. **-spritzen,** *tr.* o. *itr. s.* spruta fram, ut. **-sprossen,** *itr. s.* uppspira. **-sprudeln,** *itr. s.* spruta, välla fram, upp. **-stechen,** *itr. h.* sticka fram; bild. framträda, fördelaktigt afsticka, utmärka sig. **-stehen,** *itr. h.* skjuta fram; bild. vara framstående. ~*d:* framstående. **-suchen,** *tr.* söka, leta fram. **-tauchen,** *itr. s.* dyka fram, upp. **-thun,** I. *tr.* ✻ lägga, taga fram. II. *rfl.* utmärka sig. **-treiben,** I. *tr.* drifva fram. II. *itr. s.* skjuta fram, spira upp. **-zaubern,** *tr.* framtrolla. **-ziehen,** I. *tr.* framdraga. II. *itr. s.* tåga fram.

hēr|wackeln, *itr. s.* närma sig, komma gående med vaggande gång som en anka. **-wagen,** *rfl.* våga sig hit. **-wälzen,** *tr.* vältra, rulla hit-(åt). **-wärts,** I. *adv.* hitåt. II. *prep.* med gen. el. dat. på denna sida om, hitom. **-wätscheln** = *herwackeln.* **-weg,** *m.* hitväg. *Der Hin- und* ~ vägen fram och tillbaka. **-weisen,** *tr.* visa hit. **-werfen,** I. *tr.* kasta hit. II. *rfl. Sich über jn* ~ kasta sig öfver, angripa ngn. **-winken,** *tr.* vinka hit. **-wollen,** *itr. h.* vilja komma hit.

Herz, *-ens, -en, n.* 1. hjärta, ofta bild., t. ex. a) *wes das* ~ *voll ist, des geht der Mund über:* hvaraf hjärtat fullt är, därom talar munnen; med prep. *etw. liegt mir am* ~*en:* ngt ligger mig om hjärtat, *jm etw. ans* ~ *legen:* lägga ngn ngt på hjärtat, *aus tiefstem* ~*en:* ur djupet af sitt hjärta, *von* ~*en gern:* hjärtans gärna, *jm von* ~*en gut sein:* hjärtligt hålla af ngn; b) särskilda fall. *Sie sind ein* ~ *und eine Seele* el. *zwei* ~*en und ein Schlag:* de äro ett (hjärta och en själ), *mache mir das* ~ *nicht noch schwerer:* gör mig icke ännu mera ledsen, *ich kann zu*

diesem Menschen kein ~ fassen: jag kan ej fatta ngt förtroende till denna människa, *sich ein ~ fassen:* fatta mod, *sich das ~ aus dem Leibe ärgern:* blifva utom sig af förargelse, *etw. nicht übers ~ bringen können:* ej kunna förmå sig, ej hafva hjärta till ngt, *wie ist dir ums ~?* hur är du till mods? *es wird mir leichter ums ~* jag känner mig lugnare, *sie ist ihm ans ~ gewachsen:* han har fästat sig mycket vid henne, *das schneidet einem durchs ~* det är hjärtskärande, *das ist ihm ein Stich durchs ~* det gör honom mycket ondt, *ich spreche mit dem ~en in der Hand* el. *wie 's mir ums ~ ist:* jag talar uppriktigt, *er liefs es sich zu ~en gehen* el. *er nahm es zu ~en:* det gick honom till sinnes. **2.** kort. hjärter. **3.** bot. kärna, kärnved.

hērzählen, *tr.* räkna upp.

herz‖allerliebst, *a.* **1.** aldrakärast. *Mein ~er:* min hjärtanskär. **2.** högeligen förtjusande. **-beklemmung,** *f.* med. hjärtklämning; bild. hjärtängslan, beklämning. **-beutel,** *m.* hjärtsäck. **-bewegend,** *a.* hjärtskakande, rörande. **-blatt,** *n.* bot. hjärtblad; F bild. hjärtegryn. **-blut,** *n.* med. arterielt blod; bild. hjärteblod. **-brechend,** *a.* förkrossande. **-bruder,** *m.* hjärtebror. **-dame,** *f.* hjärter dam. **-e** = *Herz.* **-einig,** *a.* en själ och ett hjärta, liktänkande. **-einzige(r),** *m.* hjärtevän. **-eleid,** *n.* hjärtesorg. *Jm ein ~ anthun:* tillfoga, bereda ngn en hjärtesorg. **-en,** *sv. tr.* smeka. **-enbändiger(in),** *m.* (*f.*) hjärtekufvare, hjärteklämma. **-enkönig,** *m.* hjärter kung. **-enkönigin,** *f.* hjärter dam. **-ensangelegenheit,** *f.* hjärteangelägenhet, hjärtesak. **-ensangst,** *f.* hjärtångest. **-ensbeichte,** *f.* hjärtats bikt. **-ensbruder,** *m.* hjärtebror. **-ensfreude,** *f.* hjärtefröjd. **-ensfreund(in),** *m.* (*f.*) hjärtevän. **-ensfroh,** *a.* hjärteglad. **-ensjunge,** *m.* **-enskind,** *n.* hjärtebarn. **-enskönigin,** *f.* hjärtats drottning. **-enskummer,** *m.* hjärtesorg. **-enskundige(r),** **-enskündige(r),** *m.* hjärtats ransakare. **-enslust,** *f.* hjärtans lust. **-ensmeinung,** *f. Ich sagte ihm meine ~* jag sade honom mitt hjärtas mening. **-ensnot[h],** *f.* hjärtats nöd, stor nöd beträffande ngt, som ligger en om hjärtat. **-enssprache,** *f.* hjärtats språk. **-enströst,** *m.* **1.** tröst för hjärtat, själatröst. **2.** bot. grå mynta. **-enswunsch,** *m.* hjärtlig önskan. **-erfreuend,** **-erfreulich,** *a.* glädjande, upplifvande. **-ergreifend,** *a.* gripande. **-erhebend,** *a.* upplyftande. **-erquickend,** *a.* vederkvickande. **-erschütternd,** *a.* hjärtskakande. **-erweiterung,** *f.* med. för stort hjärta. **-fell,** *n.* med. hjärtsäck. **-förmig,** *a.* hjärtformig. **-geliebte(r),** *m.* o. *f.* hjärtanskär. **-gewinnend,** *a.* hjärtevinnande, intagande. **-grube,** *f.* med. **hjärtgrop, maggrop. -haft,** *a.* modig, manlig, **oförskräckt, rask. -haftigkeit,** *f.* oförskräcktet, raskhet.

hērziehen, **I.** *tr.* draga hit. **II.** *itr.* **1.** *s.* tåga hit, komma tågande; flytta hit. **2.** *h.* opers. *Es zieht von jener Seite her:* det drar från det där hållet.

herz‖lig, *a.* hjärtlig, hjärtevinnande, tilldragande, förtjusande, söt. **-innig,** *a.* hjärtinnerlig. **-Jesu-Andacht,** *f.* Jesu heliga hjärtas tillbedjan. **-klappe,** *f.* med. hjärtvalvel. **-klopfen,** *n.* hjärtklappning. **-kränkend,** *a.* i hög grad kränkande, sårande. **-lich,** *a.* **1.** hjärtlig. **2.** ss. adv. uttrycker ~ ofta blott en hög grad, t. ex. ~ *gern:* hjärtans gärna, F *sie ist ~ häfslich:* hon är grufligt ful. **-lichkeit,** *f.* hjärtlighet. **-lieb,** *a.* hjärtligt kär. **-liebchen,** *n.* **-liebste(r),** *m.* o. *f.* hjärtanskär, hjärtevän. **-los,** *a.* **1.** hjärtlös, grym. **2.** modfäld, feg. **-losigkeit,** *f.* **1.** hjärtlöshet. **2.** feghet. **-nagend,** *a.* om bekymmer: gnagande.

Herzog, *-e* el. vanl. *-e* †, *m.* hertig. **-in,** *-nen, f.* hertiginna. **-lich,** *a.* hertiglig. **-t[h]ūm,** *n.* hertigdöme.

Herz‖pochen = *Herzklopfen.* **-schlag,** *m.* **1.** hjärtstöt, hjärtats slag. *Bis zu meinem letzten ~e:* intill mitt sista andedrag. **2.** med. hjärtslag. **-stärkend,** *a.* hjärtstärkande, styrkande. **-stöfs,** *m.* **1.** med. hjärtstöt. **2.** bild. nådestöt.

herzú = *herbei, heran.*

Herz‖verfettung, *f.* med. fettbildning kring el. i hjärtat. **-vergröfserung,** *f.* med. för stort hjärta. **-wasser,** *n.* med. vattenutgjutning i hjärtsäcken. **-weh,** *n.* ondt i hjärtat; bild. hjärtesorg. **-zerreifsend, -zerschneidend,** *a.* hjärtslitande.

Hespe se *Haspe.*

Hess‖e, *-n, m.* hessare. F *blinder ~* en som ej ser, ej har ögon att se med. **-in,** *-nen, f.* hessisk kvinna, hessiska. **-isch,** **I.** *a.* hessisk. **II.** *n.* hessiska, hessiska dialekten, jfr *deutsch.*

Het‖äre, *-n, f.* hetär. **-erodóx,** *a.* olika troende, heterodox. **-erogén,** *a.* olikartad, heterogen. **-man,** *-e* el. *-s, m.* hetman. **-manschaft,** *f.* hetmansvärdighet.

hetz, *itj.* buss på. **-e,** *-n, f.* **1.** hetsjagt; bild. förföljelse, springande, brådska. **2.** trakt där hetsjagt anställes. **3.** koppel hundar till hetsjagt. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** hetsa; bild. äfv. uppreta, uppegga. **2.** på hetsjagt jaga, förfölja, eftersätta. Bild. *ein Gleichnis zu Tode ~* allt för ofta upprepa en liknelse o. därigenom göra den trivial, *mit allen Hunden gehetzt sein:* vara slipad, vara en inpiskad skälm. **II.** *rfl. Sich* [*matt*] *~* trötta ut sig. **III.** *itr. h.* rusa, störta, jaga mot ngt mål. **-er,** *-, m.* person som deltar i hetsjagt, som hetsar, uppeggar. **-erei,** *-en, f.* hetsande, uppretande.

Heu, *-*[*e*]*s,* 0, *n.* hö. F bild. *Geld wie ~ haben:* hafva pengar som gräs. **-boden,** *m.* höskulle. **-bund, -bündel,** *n.* höbinge.

Heuchel‖bulse, *f.* låtsad botgöring, hycklad bättring. **-christ,** *m.* skenhelig person, skrymtare. **-ei,** *-en, f.* hyckleri, skrymteri, sken-

helighet. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* hyckla, skrymta. **II.** *tr.* hyckla, låtsa. **-rede,** *f.* hycklande tal, hyckleri. **-reue,** *f.* hycklad ånger. **-schein,** *m.* falskt sken. **-that,** *f.* skenhelig gärning. **-thräne,** *f.* hycklad tår. **-wort,** *n.* hycklad ord.

Heuchler, **-,** *m.* hycklare. **-in,** *-nen, f.* hycklerska. **-isch,** *a.* hycklande, skrymtaktig, skenhelig.

heu||en, *sv. itr. h.* syssla med höskörden, ansa hö. **-er,** **I.** **-,** *m.* vid höskörden sysselsatt karl. **II.** *-n, f.* arrende. **III.** *adv.* i år; nu för tiden, nu. **-erin,** *-nen, f.* vid höskörden sysselsatt kvinna. **-ern,** *sv. tr.* arrendera, hyra. **-hopser,** **-hüpfer,** *m.* F gräshoppa.

Heul||affe, *m.* vrålapa. **-en,** *sv. itr. h.* **1.** tjuta. **2.** F grina, lipa; bibl. gråta, klaga. **-er,** **-,** *m.* F grinolle, liper. **-erei,** *-en, f.* F tjut, grin, lipande.

Heu||machen, *n.* höansning. **-mahd,** *f.* **-mähen,** *n.* slåtter. **-monat,** *m.* hömånad, juli. **-ne** se *Hüne.* **-ochs[e],** *m.* F dumhufvud. **-pfērd,** *n.* **1.** gräshoppa. **2.** F dumhufvud. **-rig,** *a.* förekommande i år, nu till dags; nuvarande. **-scheuer,** **-scheune,** *f.* hölada, höskulle. **-schrecke,** *f.* gräshoppa.

heut, vanl. **-e,** *adv.* i dag. ∼ *über acht Tage:* i dag åtta dagar till, ∼ *abend:* i afton, ∼ *morgen:* i morse, ∼ *vormittag:* i dag på förmiddagen, ∼ *den ganzen Tag:* hela dagen i dag, ∼ *vor acht Tagen:* för åtta dagar sen, *von* ∼ *an:* hädanefter, *das* ∼ nutiden, *heutzutage:* nu till dags, nu för tiden. **-ig,** *a.* inträffande i dag, dagens, t. ex. ∼*e Zeitung:* dagens tidning; nuvarande, närvarande.

Heu||wagen, *m.* hövagn, hökärra, hölass. **-zeit,** *f.* höand.

Hexámeter, **-,** *m.* hexameter.

Hexe, *-n, f.* häxa, trollpacka. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* häxa, trolla. *Wie gehext:* a) som förtrollad, b) blixtsnabbt. **II.** *tr.* gnm trolldom åstadkomma. **-nbann,** *m.* besvärjelse mot häxors trolldom. **-nbanner,** *m.* besvärjare. **-nberg,** *m.* bärg där häxor sammankomma, i sht Brocken; blåkulla. **-nbrand,** *m.* häxförbränning, häxbål. **-nbüch,** *n.* svartkonstbok. **-nfahrt,** *f.* blåkullafärd. **-nhaft,** *a.* häxlik, häx-, troll-. **-nknoten,** *m.* hoprullad blad med insektbo i. **-nkreis,** *m.* trollkrets. **-nkunst,** *f.* **1.** trolleri, trolldom, svartkonst. **2.** trolldomskonst. **-nmehl,** *n.* lummerfrö, nikt. **-nmeister,** *m.* häxmästare, trollkarl. **-nprozeſs,** *m.* häxeriprocess. **-nritt,** *m.* häxridt, blåkullafärd. **-nsabbath,** *m.* häxornas sabbat, valborgsmässonatten. **-nschaft,** *f.* **1.** *0,* egenskap af häxa. **2.** samtliga häxor, skara häxor. **-nschuſs,** *m.* ryggslag. **-nsegen,** **-nspruch,** *m.* trollformel. **-ntanz,** *m.* häxdans. **-nwerk,** *n.* trolleri. **-r,** **-,** *m.* häxmästare, trollkarl. **-rei,** *-en, f.* häxeri, trolleri. **-rich,** *-e, m.* = *Hexer.*

Hf. förkortning för *Halbfranzband.*

hi, *itj.* hi.

hie, föråldr. o. poet. = *hier.*

Hieb, *-e, m.* **1.** hugg, slag, rapp. F *es hat* ∼*e gesetzt:* det har vankats prygel. Fäkt. *auf* ∼ *fechten:* hugga på sabel. Bild. *das ist ein* ∼ *auf mich:* det är en pik åt mig, F *einen* ∼ *haben:* a) hafva en skruf lös, b) vara på röken. **2.** skog. hygge.

hiebéi se *hierbei.*

Hieb||er, **-,** *m.* huggare, pamp, sabel. **-fechter,** *m.* person som fäktar med huggvapen, hugger på sabel. **-fest,** *a.* som hugg ej biter på, hård, osårbar. **-schmarre,** *f.* är efter hugg. **-waffe,** *f.* huggvapen. **-wunde,** *f.* huggsår, sabelhugg.

hie||dánnen, *adv.* föråldr. härifrån. **-dúrch** se *hierdurch.*

Hief se *Hift.*

hie||hér se *hierher.* **-níeden,** *adv.* härnere, på jorden.

hier, *adv.* här, härstädes. *Von* ∼ *an:* härifrån, *von dort nach* ∼ därifrån hit, ∼ *zu Lande:* här i landet, hos oss, ∼ *beigefügt:* här bifogas, *Herr Baron* ∼, *Herr Baron da:* jag bryr mig ej om edert 'herr baron'. Vid namnupprop: ∼ ja, jaha. Beträffande sms:s skiftande betydelser jfr sms. med *da,* till hvilka här nedan hänvisas. **-án** (äfv. ⁴-), *adv.* härpå, härvid. ∼ *kehre ich mich nicht:* det bryr jag mig ej om. Jfr *daran.*

Hierárch (3-stafv.), *-en, m.* hierark, kyrkofurste. **-íe,** *-[e]n, f.* hierarki, prästvälde. **-isch,** *a.* hierarkisk.

hier||áuf (äfv. ⁴-), *adv.* härpå, härefter m. m., jfr *darauf.* **-áus** (äfv. ⁴-), *adv.* härur, jfr *daraus.* **-béi** (äfv. ⁴-), *adv.* härvid, jfr *dabei.* **-dúrch** (äfv. ⁴-), *adv.* härigenom. **-éin** (äfv. ⁴-), *adv.* hitin, jfr *darein.* **-für** (äfv. ⁴-), *adv.* härför, jfr *dafür.* **-gégen** (äfv. ⁴--), *adv.* häremot, jfr *dagegen I.* **-hér** (äfv. ⁴-), *adv.* **1.** hit, hitåt. **2.** *Bis* ∼ hittills. **-herúm** (äfv. ⁴--), *adv.* häromkring. **-hérwärts,** *adv.* hitåt, åt detta håll. **-hín** (äfv. ⁴-), *adv.* hit, hitåt. **-ín** (äfv. ⁴-), *adv.* häri, häruti, jfr *darin.* **-ländisch,** *a.* befintlig, bruklig här i landet, inrikes, infödd. **-lands,** *adv.* här i landet, hos oss. **-mít** (äfv. ⁴-), *adv.* härmed, jfr *damit I.* **-nách** (äfv. ⁴-), *adv.* härefter, jfr *danach.* **-nächst** (äfv. ⁴-), *adv.* **1.** strax härbredvid. **2.** strax härefter. **3.** härnäst. **-nében** (äfv. ⁴--), *adv.* härbredvid, härintill, härjämte. **-níeder** se *hienieden.*

Hieroglýph||e, *-n, f.* hieroglyf. **-isch,** *a.* hieroglyfisk.

hier||orts, *adv.* här på trakten, här. **-sein,** *n.* härvaro. **-sélbst,** *adv.* härstädes. **-über** (äfv. ⁴--), *adv.* häröfver, jfr *darüber.* **-úm** (äfv. ⁴-), *adv.* häromkring, härom, jfr *darum 1, 3.* **-únten** (äfv. ⁴--), *adv.* härnere, härnedan. **-únter** (äfv. ⁴--), *adv.* härunder, häribland, jfr *darunter.* **-vón** (äfv. ⁴-), *adv.* häraf, härom,

jfr *davon.* **-wíder** (äfv ⁴--), *adv.* häremot, jfr *dagegen I.* **-zú** (äfv. ⁴-), *adv.* hit, härtill, jfr *dazu.* **-zulande,** *adv.* här i landet, hos oss.

hie‖sig, *a.* härvarande, härstädes förekommande. **-zú** se *hierzu.*

Hift, -e, *m.* jagthornslåt. **-horn,** *n.* jagthorn förfärdigadt af ett oxhorn.

hihí, *itj.* hihi.

Hilf- se *Hülf-.*

Himbeer‖e, -n, *f.* **1.** hallon. **2.** hallonbuske. **-eis,** *n.* hallonglass. **-wasser,** *n.* hallonlimonad.

Himmel, -, *m.* **1.** himmel. [*Wie*] *im ∼ sein:* vara i sjunde himmeln, *verhüte der ∼!* Gud bevare oss! F *der ∼ hängt ihm* el. *er malt sich den ∼ voller Baſsgeigen:* han är i sjunde himlen, han ser allt i rosenrödt, *er kam wie vom ∼ gefallen:* han kom som från skyarne, *ich war wie vom ∼ gefallen:* jag stod alldeles handfallen, *er ist aus allen seinen ∼n gefallen:* alla hans luftslott hafva ramlat. **2.** luftstreck, klimat. **3.** tronhimmel, baldakin, sängtak, tak i en suflett. **-ab,** *adv.* från himlen. **-an,** *adv.* upp mot himlen. **-angst, I.** *a.* **II.** *f.* F *Mir wurde ∼* el. *ich habe eine ∼ ausgestanden:* jag var i en förfärlig ångest. **-auf,** *adv.* upp mot himlen. **-bett,** *n.* sparrlakanssäng. **-blau, I.** *a.* himmelsblå. **II.** *n.* himmelsblått. **-decke,** *f.* baldakin. **-éi,** *-en, f.* himlande. **-empör,** *adv.* upp mot himlen. **-fahrt,** *f.* himmelsfärd. **-fahrtsfest,** *n.* **-fahrtstag,** *m.* himmelsfärdsdag. **-farbe,** *f.* himlens färg, himmelsblått. **-froh,** *a.* högeligen förtjust, stormförtjust. **-hoch,** *a.* himmelshög. Bild. *jn ∼ bitten:* bedja, besvärja ngn vid allt hvad dyrt och heligt är, *jn ∼ erheben:* upphöja ngn till skyarne. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** aflida. **2.** F himla sig. **II.** *tr.* vanl. part. *gehimmelt:* öfverhvälfd, jfr *Himmel 3.* **-reich,** *n.* himmelrike. **-rein,** *a.* himlaren. **-sbahn,** *f.* stjärnors bana på himlen. **-sbläue,** *f.* himmelsblått. **-sbogen,** *m.* **1.** himlahvalf. **2.** regnbåge. **-sbote,** *m.* himmelsk budbärare, ängel. **-sbraut,** *f.* himlens brud, nunna. **-sburg,** *f.* gudaborg. **-sbürger,** *m.* himlens medborgare. **-schreiend,** *a.* himmelsskriande. **-sfeste,** *f.* himmelens fäste, himlahvalf. **-sfeuer,** *n.* poet. **1.** blixt. **2.** sol. **3.** helig hänförelse. **-sgabe,** *f.* himmelens gåfva, Guds gåfva. **-sgegend,** *f.* väderstreck. **-sheer,** *n.* himmelsk härskara. **-skarte,** *f.* stjärnkarta, astronomisk karta. **-skönigin,** *f.* himladrottning. **-skörper,** *m.* himlakropp. **-skunde,** *f.* astronomi. **-skundig,** *a.* stjärnkunnig. **-sleiter,** *f.* himlastege. **-slicht,** *n.* himlaljus. **-sluft,** *f.* eter, fria luften. **-slust,** *f.* himlafröjd. **-sraum,** *m.* himlarymd, världsrymd, himmelsk region. **-srichtung,** *f.* väderstreck. **-sschlüssel,** *m.* **1.** nyckel till himlen. **2.** bot. gullvifva. **-sspeise,** *f.* **1.** himlaspis. **2.** gudaspis. **-sstrich,** *m.* luftstreck. **-stürmend,** *a.* himmelsstormande, titanisk. **-stürmer,** *m.* himmelsstormare, titan; rabulist. **-swagen,** *m.* karlavagnen, stora björnen. **-swonne,** *f.* himmelsk, salig fröjd. **-szeichen,** *n.* stjärnbild. **-szelt,** *n.* himmelens fäste. **-wärts,** *adv.* upp mot himlen. **-weit,** *a.* himmelsvid.

himmlisch, *a.* **1.** på himlahvalfvet, i världsrymden befintlig, t. ex. *die ∼en Körper:* himlakropparne. **2.** himmelsk; gudomlig. *Die ∼en:* himmelens invånare.

hin, *adv.* **1.** bort från den talande, hän. *Auf den Berg ∼* hän mot bärget, åt bärget till, *fern* el. *weit ∼* långt bort, *nach oben ∼* uppåt, *überall* el. *allerwärts ∼* åt alla håll, *rechts ∼* åt höger. **2.** betecknar en utsträckning utmed, fram, t. ex. *an der Mauer ∼* utmed, längs med muren, *der Weg geht durch blühende Wiesen ∼* vägen går fram öfver blomstrande ängar, *das geht in einem ∼* det fortgår oafbrutet, *still vor sich ∼ arbeiten:* arbeta tyst för sig. **3.** utsträckning i tid. *Vom Morgen bis zum Abend ∼* från morgon till kväll, *spät in die Nacht ∼* tills långt fram på natten, *es ist noch lange ∼* det är långt dit. **4.** borta, försvunnen, medtagen, t. ex. *meine Ruh' ist ∼* mitt lugn har försvunnit, är sin kos, *sie ist ganz ∼* hon är starkt medtagen, alldeles utmattad. **5.** särskilda fall. a) *Ich wage es darauf ∼* jag vågar det på grund däraf, *auf sein Versprechen ∼* på grund af hans löfte, *auf die Gefahr ∼ alles zu verlieren:* med fara att förlora allt, *aufs Ungewisse ∼* hvad som än må hända. b) *∼ und her:* hit och dit, fram och tillbaka. *∼ und her streiten:* ihärdigt disputera, *∼ und her bedenken:* noga, allsidigt öfverväga, *er weiſs weder ∼ noch her:* han vet hvarken ut eller in, *das ist nicht ∼, nicht her:* det är hvarken fågel eller fisk, *ein paar Mark ∼ oder her:* ett par mark mer eller mindre, *Worte ∼ Worte her:* prata så mycket ni vill men..., *das ist ∼ wie her:* det är sak samma. c) *∼ und wieder:* om rum: här och där, om tid: då och då, alltemellanåt. d) *∼ und zurück:* fram och åter.

hináb, *adv.* ned från den talande, utför; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; för öfr. jfr sms. med *hinunter* o. *herab.* **-fahren, I.** *itr. s.* fara, resa ned. *Den Flufs ∼* fara utför strömmen. **II.** *tr.* köra, skjutsa ned. **-fahrt,** *f.* nedfärd, färd utför. **-schlängeln,** *rfl.* slingra sig utför. **-steigen,** *itr. s.* stiga ned, *einen Berg* : utför ett bärg. **-wärts,** *adv.* nedåt.

hinaltern, *itr. s.* åldras mer o. mer.

hinán, *adv.* fram till, åt, uppför från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; för öfr. jfr sms. med *heran.* **-gehen,** *itr. s. An etw.* (ack.) *∼* gå fram till ngt, i riktning åt ngt, *den Berg ∼* gå uppför backen,

bärget. **-kriechen,** *itr. s. An etw.* (ack.) ~ krypa fram till, i riktning åt ngt, *den Berg* ~ krypa uppför backen, bärget.

hinarbeiten, I. *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ med sitt arbete sträfva till ngt. II. *rfl.* 1. blifva utmattad gnm arbete, öfveransträng sig. 2. *Sich nach etw.* ~ arbeta, anstränga sig för att uppnå ngt.

hinauf, *adv.* dit upp, upp, uppför från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; jfr äfv. sms. med *auf* o. *herauf. Von unten* ~ nedifrån (upp). **-arbeiten,** *rfl. Sich den Berg* ~ sträfva uppför bärget. Bild. *sich* ~ arbeta sig upp. **-bringen,** *tr.* bringa, bära, köra, skaffa upp. **-fahren,** I. *itr. s.* fara, åka, resa upp, *den Berg:* uppför backen, bärget. II. *tr.* köra, skjutsa upp. **-gehen,** *itr. s.* gå upp, stiga upp. **-lassen,** *tr.* släppa upp. **-leuchten,** *itr. h.* lysa, kasta sitt sken uppåt. *Jm die Treppe* ~ lysa ngn uppför trappan. **-rücken,** I. *tr.* flytta upp. II. *itr. s.* tåga, rycka upp. **-schwingen,** I. *tr.* svänga, kasta upp. II. *rfl.* svinga sig upp. **-stimmen,** *tr.* mus. stämma högre. Bild. *seine Ansprüche* ~ höja sina anspråk. **-treiben,** *tr.* drifva upp. *Den Preis* ~ höja, stegra priset. **-wärts,** *adv.* uppåt. **-ziehen,** I. *tr.* draga upp, bild. uppskörta. II. *rfl.* draga sig, gå upp. *Der Weg zieht sich den Berg hinauf:* vägen går uppför bärget. III. *itr. s.* tåga, flytta upp.

hinaus, *adv.* ut från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; jfr äfv. sms. med *heraus* o. *aus. Nach vorn* ~ *wohnen:* ha sin våning belägen på husets framsida, utåt gatan, *oben* ~ ut gnm taket, gnm den öfre öppningen m. m., bild. *er will immer oben* ~ han sträfvar alltid högt upp, vill flyga högre än vingarne bära, *zum Thor* ~ ut gnm porten, *aufs Feld* ~ utåt landet, utåt ägorna, *über das Ziel* ~ utöfver målet, *nicht wissen wo* ~ a) ej veta hvar utgången är, b) bild. ej veta hvad man skall taga sig till, vara rådvill, *wo soll das* ~*?* hvart skall det taga vägen? **-bringen,** *tr.* skaffa, taga, bära, köra ut. **-denken,** *itr. h. In die Zukunft* ~ tänka på framtiden. **-fahren,** I. *tr.* köra, skjutsa ut. II. *itr. s.* fara, åka ut. *Über etw.* (ack.) ~ fara förbi ngt. **-führen,** *tr.* o. *itr. h.* föra, leda ut, om en väg äfv. gå ut. *Diese Thür führt auf den Hof hinaus:* det här är dörren till gården. **-gehen,** *itr. s.* gå ut. *Das Zimmer geht auf den Hof hinaus:* rummet ligger åt gården, *über etw.* (ack.) ~ gå utöfver el. förbi ngt. **-laufen,** *itr. s.* 1. springa ut. 2. rinna ut. 3. *Auf etw.* (ack.) ~ afse ngt. *Es läuft auf eins hinaus:* det kommer på ett ut. **-müssen,** *itr. h.* vara tvungen att, måste gå ut el. ur. **-ragen,** *itr. h. Über etw.* (ack.) ~ a) räcka ut öfver ngt, b) höja sig öfver, vara högre än ngt. *In das Meer* ~ sträcka sig ut i hafvet. **-rücken,** I. *tr.* 1. flytta, rycka ut. 2. framskjuta, uppskjuta. II. *itr. s.* rycka ut. **-schaffen,** *sv. tr. Etw.* ~ taga ut ngt, laga att ngt kommer ut. **-schieben,** *tr.* fram-, uppskjuta, *auf acht Tage:* åtta dagar. **-schiefsen,** *tr.* o. *itr. h.* skjuta ut. *Über etw.* (ack.) ~ skjuta öfver el. förbi ngt. **-sein,** *itr. s.* 1. vara ute, hafva gått ut. 2. *Über etw.* (ack.) ~ hafva kommit, gått förbi ngt. Bild. *darüber bin ich hinaus:* det är för mig en öfvervunnen ståndpunkt. **-setzen,** I. *tr.* 1. sätta, ställa ut. 2. framskjuta, uppskjuta. II. *rfl.* flytta sig ut, gå ut och sätta sig. **-stecken,** *tr.* sticka, hänga, räcka ut. **-werfen,** *tr.* kasta ut. *Jn zur Thüre* ~ kasta ut ngn. **-wollen,** *itr. h.* 1. vilja (komma) ut. 2. *Wo will das hinaus?* hvart syftar det? hvad är meningen därmed? *hoch* el. *oben* ~ syfta högt, vilja komma högt upp, *zu hoch* el. *über seinen Stand* ~ vilja flyga högre än vingarne bära. **-ziehen,** I. *tr.* 1. draga ut. 2. draga ut på tiden med, fördröja. II. *rfl.* räcka. *Etw. zieht sich ins lange* el. *in die Länge hinaus:* ngt räcker länge, man drar ut på tiden med ngt. III. *itr. s.* 1. tåga ut. 2. flytta ut.

hinbefördern, *tr.* ditbefordra, frakta dit, föra dit. **-beförderung,** *f.* **-begeben,** *rfl.* begifva sig dit, till stället. **-begleiten,** *tr.* följa dit. **-bestellen,** *tr.* (dit)beordra, tillsäga att komma, kalla. **-blick,** *m.* blick på ngt; bild. hänsyn. *Im* ~ *auf* (med ack.)*:* med blicken fästad på, med hänsyn till. **-blicken,** *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ kasta blicken på, betrakta ngt. *Beim näheren* ~ vid närmare påseende. **-bringen,** *tr.* 1. *An einen Ort, zu jm* ~ bringa, föra till ett ställe, till ngn. 2. *Die Zeit* ~ tillbringa tiden, *sein Leben kümmerlich* ~ med möda draga sig fram. 3. förslösa, gagnlöst göra slut på, förstöra. **-brüten,** *itr. h.* rufva, vara försjunken i dystra tankar. **-burzeln,** *itr. s.* göra en kullerbytta, falla omkull.

Hind, *-e, n.* **-e,** *-n, f.* hind.

hinldehnen, *rfl.* sträcka sig, utbreda sig. **-denken,** I. *itr. h.* tänka på ngt anägget. *Wo denkst du hin?* hvad tänker du på? II. *rfl. Sich an einen Ort* ~ i tankarne förflytta sig till ett ställe.

hinder||lich, *a.* hinderlig, hindersam. **-lichkeit,** *f.* 1. egenskap att vara hinderlig. 2. hinder. **-n,** *sv. tr.* hindra, förhindra, vara hinderlig för, stå i vägen för, korsa, rubba. *Jn am Schreiben* ~ a) hindra ngn att skrifva, b) vara hinderlig för ngn vid skrifning, *was hindert mich, dafs ich dies* [*nicht*] *thue?* hvad hindrar mig att göra detta? **-ni[]s,** *-se, n.* hinder. **-ung,** *f.* hindrande m. m. se *hindern.*

hindeuten, *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ a) peka, b) häntyda på ngt.

Hindin, *-nen, f.* hind.

hinldoktern, *tr.* F *Jn* ~ taga lifvet af ngn med

medicin, med kvacksalfveri. **-drang,** *m.* trängande, trängsel ngnstädes hän, tillopp; trängtan. **-drängen,** *tr.* tränga dit. **-dringen,** *itr. s.* tränga, nå dit, fram. **-du, -[s],** *m.* hindu. **-dúrch,** *adv.* genom, igenom. *Durch die Menge* ~ tvärs igenom mängden. — Sms. med *hindurch* äro liktydiga med sms. med *durch*, blott att vanl. gnm det förra ordet begreppet genom starkare betonas än gnm det senare, hvarför man ofta i st. f. genom har att sätta tvärs igenom. **-dürfen,** *itr. h.* få komma dit. **-eilen,** *itr. s.* skynda dit.

hinéin, *adv.* in vanl. i riktn. från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras. *Tief in die Erde* ~ djupt ned i marken, i jorden, *bis tief in die Nacht* ~ tills långt in på natten, *sich in seine Seele* el. *sein Herz* ~ *schämen:* skämmas, blygas i sitt innersta. — *Anm.* De flesta sms. med *hinein* äro liktydiga med motsvarande sms. med *ein*, till hvilka därför beträffande de här ej anförda hänvisas; jfr äfv. sms. med *herein*. **-bringen,** *tr.* F *jn* ~ bringa ngn i förlägenhet, i klämma; för öfr. = *einbringen 1.* **-erstrecken,** *rfl.* sträcka sig, räcka in i ngt. **-fallen,** *itr. s.* falla ned i ngt; bild. gå i fällan, låta lura sig. **-finden,** *rfl. Sich in etw.* (ack.) ~ finna sig i, sätta sig in i ngt. **-gerat[h]en,** *itr. s.* råka, komma, falla in, ned i el. ibland ngt. **-leben,** I. *itr. h. In den Tag* ~ lefva på Guds försyn, utan tanke på framtiden, som om hvar dag vore den sista. II. *rfl. Sich in etw.* (ack.) ~ sätta sig in i, vänja sig vid ngt. **-ragen,** *itr. h.* räcka, sträcka sig, gå in, ut, ned i ngt. **-reden,** I. *itr. h. In jn* ~ med sitt tal försöka göra intryck på ngn, predika för ngn, *ins blaue* ~ tala utan eftertanke, prata dumheter. II. *rfl. Sich in Zorn* ~ tala tills man blir vred, *sich in Unsinn* ~ sluta med att prata dumheter. **-reiten,** I. *itr. s.* rida in. II. *tr.* F *jn, sich [in einen schönen Handel]* ~ bringa ngn i, råka i knipa, i förlägenhet. **-schlafen,** *itr. h. Bis in den hellen Tag* ~ sofva till ljusan dag. **-setzen,** *rfl. Sich in etw.* (ack.) ~ a) gå och sätta sig i ngt, b) bild. sätta sig in i ngt. **-stecken,** *tr.* sticka, stoppa, lägga, sätta in. **-thun,** *tr.* lägga, sätta, ställa in el. ned ngt i ngt. *Einen Blick* ~ kasta en blick in. **-wärts,** *adv.* inåt. **-zwängen,** *tr.* trycka, prässa, drifva, slå in.

hin||fahren, I. *itr. s.* 1. fara, åka dit. 2. *An etw.* (dat.) ~ fara utmed, längs med ngt, *über etw.* (ack.) ~ fara fram öfver, fara öfver ngt. 3. fara sin kos, taga slut, försvinna; fara hädan, aflida. II. *tr.* köra, skjutsa dit. **-fahrt,** *f.* 1. ditresa, bortresa. 2. hädanfärd. **-fall,** *m.* nedfallande, sammanstörtande. **-fallen,** *itr. s.* falla omkull. *Der Länge nach* ~ falla raklång. **-fällig,** *a.* färdig att falla, bräcklig, skröplig, dålig, klen, förgänglig. **-fälligkeit,** *f.* bräcklighet m. m. se föreg. **-finden,** *rfl.* hitta dit, fram. **-flapsen,** P, **-flázen,** P, **-flegeln,** *rfl.* F makligt sträcka ut sig, vräka sig självsvåldigt. **-fliegen,** *itr. s.* flyga dit, bort. *An der Erde* ~ flyga utmed marken. **-fliehen,** *itr. s.* fly ngnstädes hän, fly sin kos. **-fließen,** *itr. s.* flyta, rinna ngnstädes hän. Om tiden: förflyta. **-fórt,** *adv.* hädanefter, framdeles. **-fracht,** *f.* ditfrakt, fraktens bort. **-führen,** *tr.* föra dit, fram. **-für,** ✻ = *hinfort.* **-gabe,** *f.* öfverlemnande, hängifvenhet, anslutning. **-gang,** *m.* gång dit, bortväg, bortgång, hädanfärd. **-geben,** *tr.* räcka, gifva, lemna, öfverlemna, hängifva, egna, offra, uppoffra. **-gégen,** *adv.* däremot. **-gehen,** *itr. s.* 1. gå dit, bort. *Wo geht dieser Weg hin?* hvart går den här vägen? bild. *auf etw.* (ack.) ~ syfta på ngt. 2. *An etw.* (dat.) ~ gå utmed, längs med ngt, *über etw.* (ack.) ~ gå fram öfver ngt, bild. *leicht über etw.* ~ lätt gå öfver, lätt, i förbigående vidröra ngt. 3. om tid. förflyta. 4. vanl. F taga slut, gå under. 5. gå så tämligen, så där. 6. *Jm etw.* ~ *lassen:* låta ngt gå oanmärkt, låta ngt passera, *das soll dir nicht ungestraft* ~ det skall du få umgälla. **-gehören,** *itr. h.* höra (dit), hafva sin plats ngnstädes. **-gelangen,** *itr. s.* komma, nå dit, fram. **-gerat[h]en,** *itr. s.* råka, komma ngnstädes hän. **-gießen,** *tr.* slå, hälla ut. *Hingegossen* äfv. utsträckt i en intagande ställning. **-gleiten,** *itr. s.* halka, glida (dit); halka omkull. **-halten,** *tr.* 1. hålla fram, dit. 2. uppehålla, fördröja. *Jn mit der Bezahlung* ~ låta ngn vänta på betalningen. **-hängen,** *tr.* hänga (dit). **-hauchen,** *tr.* o. *itr. h.* andas på ngt. *Hingehaucht:* liggande som en fin slöja öfver ngt, lätt, otvungen, ledig. **-helfen,** I. *itr. h.* o. ✻ *tr. Jm* el. ✻*jn* ~ hjälpa ngn dit. II. *rfl.* draga sig fram. **-holen,** *tr.* hämta dit. **-horchen,** *itr. h.* lyssna till ngt. **-jagen,** I. *tr.* jaga, köra, drifva dit. II. *itr. s.* jaga, spränga, galoppera dit.

Hink||ebein, *m.* o. *n.* F halt person. **-el,** -, *n.* F kyckling. **-en,** *sv. itr. h.* när riktningen framhålles *s.* 1. vara halt, halta. 2. linka; om maskiner: gå ojämnt. **-er,** -, *m.* **-erin,** **-nen,** *f.* halt person.

hin||knieen, *itr. s.* falla på knä, böja knä ngnstädes. **-kommen,** *itr. s.* komma (dit, fram). *Ich komme nirgends hin:* jag kommer aldrig ut, sitter jämt inne, *wo ist meine Uhr hingekommen?* hvart har min klocka tagit vägen? **-können,** *itr. h.* kunna komma dit. **-kränkeln,** *itr. h.* vara sjuklig, klen, aftyna. **-kriechen,** *itr. s.* krypa dit. **-kritzeln,** *tr.* klottra dit. **-kunft,** *f.* ditkomst, ankomst. **-langen,** *tr.* o. *itr. h.* langa, räcka dit. *Nach etw.* ~ sträcka ut armen efter ngt. **-länglich,** *a.* tillräcklig. **-länglichkeit,** *f.* tillräcklighet. **-lassen,** *tr.* släppa dit, fram. **-lässig,** *a.* slarfvig. **-laufen,** *itr. s.* 1. springa dit. 2. rinna dit. 3. *An, längs etw.* (dat.) ~ gå utmed, följa ngt. **-leben,** *tr.* o. *itr. h.* framlefva, draga sig fram. *Vor sich* ~ lefva

tillbakadraget. *Hingelebt* afv. utlefvad. **-legen, I.** *tr.* lägga dit, ifrån sig, ned. **II.** *refl.* lägga sig (ned). **-leiten, -lenken,** *tr.* leda dit(åt). **-locken,** *tr.* locka dit. **-lümmeln** = *hinflegeln.* **-machen, I.** *tr.* **1.** bringa, sätta dit. **2.** *Etw. so* ~ göra ngt ytligt, slarfva med ngt. **II.** *itr. s.* o. *refl.* F begifva sig, resa dit. **-marsch,** *m.* ditmarsch, ditväg, bortväg. **-marschieren,** *itr. s.* marschera dit, bort. **-metzeln, -morden,** *tr.* mörda, slagta. **-müssen,** *itr. h.* vara tvungen att komma, måste dit. **-nehmen,** *tr.* **1.** *Jn mit* ~ taga ngn med sig (dit). **2.** *Etw. von jm* ~ a) mottaga, b) tåla ngt af ngn. **3.** medtaga ngns krafter, trötta. **-neigen, I.** *tr.* o. *refl.* böja, luta (sig) ned öfver ngt. **II.** *itr. h. Zu etw.* ~ luta åt ngt håll, känna böjelse för ngt. **-nen,** *adv.* [*Von*] ~ härifrån, hädan. **-opfern,** *tr.* (upp)offra. **-passen,** *itr. h.* passa (in) där. **-pflanzen, I.** *tr.* plantera, uppställa, uppresa där. **II.** *refl.* ställa, sätta sig stadigt, bredbent ngnstädes. **-plappern,** *tr.* F pladdra, rabbla. **-quacksalbern** = *hindoktern.* **-raffen,** *tr.* rycka med sig, bortrycka. **-reden,** *tr.* o. *itr. h.* **1.** säga, tala, prata utan eftertanke, tanklöst. **2.** *Zu jm* ~ i sitt tal vända sig till ngn. **-reichen,** *tr.* o. *itr. h.* räcka dit, fram, förslå. ~*d:* tillräcklig. **-reise,** *f.* ditresa, bortresa, bortväg. **-reisen,** *itr. s.* resa dit. **-reifsen,** *tr.* **1.** rycka bort, med sig. **2.** hänrycka, hänföra, förtjusa. **-reiten,** *itr. s.* rida dit. **-richten,** *tr.* **1.** *Auf etw.* (ack.) ~ rikta på ngt. **2.** förstöra, fördärfva. **3.** afrätta. **-richtung,** *f.* afrättning. **-ritt,** *m.* ridt dit, ditväg, bortväg. **-rollen,** *tr.* o. *itr. s.* rulla dit. **-rücken, I.** *tr.* flytta dit, närmare. **II.** *itr. s.* tåga dit. **-rudern,** *itr. s.* ro dit. **-sagen,** *tr.* säga utan eftertanke. **-sausen,** *itr. h.* susa öfver ngt. **-schaffen,** *sv. tr.* skaffa dit. **-schauen** = *hinsehen.* **-scheiden,** *itr. s.* aflida, bortgå. **-scheren,** *refl.* F packa sig dit. **-schicken,** *tr.* skicka dit. **-schiefsen, I.** *tr.* o. *itr. h.* skjuta dit. **II.** *itr. s.* flyga, störta, rusa dit, bort. **-schiffen, I.** *itr. s.* **1.** segla dit. **2.** *An* el. *längs der Küste* ~ segla längs med kusten. **II.** *tr.* på fartyg föra, frakta dit. **-schlachten,** *tr.* mörda, slagta. **-schlagen, I.** *tr.* slå dit, in (där). *Jm den Ball* ~ kasta bållen till ngn. **II.** *itr.* **1.** *h.* slå till, slå på el. i ngt. **2.** *s.* slå, falla omkull. *Der Länge nach* ~ falla raklång. **-schlängeln,** *refl.* slingra sig fram. **-schleichen,** *itr. s.* o. *refl.* **1.** smyga sig dit. **2.** om tiden: långsamt förflyta; om vatten: långsamt flyta fram. **-schleifen,** *sv. tr.* släpa dit. **-schlendern,** *itr. s.* gå makligt, gå och drifva. **-schleppen,** *tr.* släpa dit, fram. **-schleudern,** *tr.* slunga, kasta dit, bort. **-schlummern,** *itr. s.* inslumra, afsomna. **-schlüpfen,** *itr. s.* = *hinschleichen 1, hingleiten.* **-schmachten, I.** *itr. s.* försmäkta, tyna. **II.** *tr.* försmäktande tillbringa, framlefva. **-schmelzen,** *itr. s.* smälta (bort). **-schmettern,** *tr.* våldsamt slå till marken, döda. **-schmieren,** *tr.* sudda, klottra dit. **-schreiben,** *tr.* nedskrifva. **-schütten,** *tr.* hälla, slå dit, ut. **-schwatzen,** *tr.* **1.** tanklöst säga, prata. **2.** med prat tillbringa, fördrifva tiden. **-schwimmen,** *itr. s.* simma, flyta dit. **-schwinden,** *itr. s.* aftyna, tyna bort. **-segeln,** *itr. s. Nach einem Orte* ~ segla till en ort, *an der Küste* ~ segla längs, följa kusten. **-sehen,** *itr. h.* se dit. *Wo sehen Sie hin?* hvad ser ni på? *ohne hinzusehen:* utan att se dit el. utan att se sig för. **-sehnen,** *refl.* längta (dit). **-senden,** *tr.* sända (dit). **-setzen,** *tr.* sätta dit, ned. **-sicht,** *f.* **1.** hänseende, afseende. **2.** hänsyn, t. ex. *in* ~ *auf seine Verdienste:* med hänsyn till hans förtjänster. **-sichtlich, -sichts,** *prep.* med gen. med hänsyn till, beträffande. **-siechen,** *itr. s.* gnm sjuklighet aftyna. **-singen,** *tr. Vor sich* ~ gnola. *Lang hingesungen:* utdragen. **-sinken,** *itr. s.* sjunka ned, segna, digna, sjunka samman, falla samman. **-sollen,** *itr. h.* skola, måste (gå) dit. *Wo soll es hin?* a) hvart skall det? b) hvar är dess plats? c) hvart bär det af? **-sprechen,** *tr.* **1.** säga helt lätt, utan vidare eftertanke. **2.** *Zu jm* ~ i sitt tal vända sig till ngn. **-sprengen, I.** *itr. s.* spränga, galoppera dit. **II.** *tr.* sprita, stänka (dit). **-springen,** *itr. s.* hoppa (dit). **-stekken,** *tr.* stoppa, lägga, hänga (dit, in). **-stellen, I.** *tr.* ställa dit, fram, framställa, uppställa. **II.** *refl.* ställa sig ngnstädes. *Sich als* el. *zu etw.* ~ uppställa sig som ngt. **-sterben,** *itr. s.* dö så småningom, dö bort. **-stolpern,** *itr. s.* snafva och falla. **-streben,** *itr. h. Nach etw.* ~ sträfva till, eftersträfva ngt. **-strekken, I.** *tr.* **1.** sträcka ut, räcka fram. **2.** slå till marken. **II.** *refl.* sträcka ut sig, lägga sig (raklång). **-streichen, I.** *itr. s.* **1.** *An etw.* (dat.) ~ stryka, draga fram utmed ngt. **2.** om tiden: förflyta. **II.** *tr.* med streck, med penseldrag rita (dit). **-streuen,** *tr.* utströ. **-strömen,** *itr. s.* strömma dit, till. **-stürmen,** *itr. s.* storma fram, bort, dit. **-stürzen, I.** *itr. s.* **1.** störta, häftigt falla. **2.** *Nach einem Orte* ~ störta, rusa till ett ställe. **II.** *tr.* nedstörta, kullstörta. **-sudeln,** *tr.* kludda, sudda på ngt. **-t** se *heint.* **-tån,** *adv.* tillbaka, bakom, åsido. **-tändeln,** *tr.* med lek, joller, skämt tillbringa, fördrifva tiden.

hintán|halten, *tr.* tillbakahålla, hämma. **-legen,** *tr.* lägga åsido. **-setzen,** *tr.* tillbakasätta, åsidosätta, försumma. **-stehen,** *itr. h.* stå tillbaka, åsidosättas, försummas. **-stellen,** *tr.* akta mindre, ringakta, tillbakasätta.

hin|tappen, *itr. s.* o. *refl.* trefva sig dit, fram. **-taumeln,** *itr. s.* ragla dit.

hinten, *adv.* bakom, bak, i bakgrunden, på baksidan, på ryggen, vid slutet. *Sich an den Zug* ~ *anschliefsen:* sluta sig till tåget, ~ *ausschlagen:* slå bakut, ~ *weit in der*

Türkei: långt borta i Turkiet, *von ~* bakifrån, *nach ~* bakåt, tillbaka, F *da heifst's lieber Peter ~ und lieber Peter vorn:* det är ett fasligt komplimenterande, är grufligt rart. **-án,** *adv.* vid slutet, vid ändan. **-ánstellung,** *f.* ställning vid slutet. *Die ~ des Wortes:* ordets ställning sist i satsen, efter ett annat. **-dréin,** *adv.* efteråt, efter. **-hin,** *adv.* i slutet, till sist, sist. **-nách,** *adv.* i slutet, efteråt. **-úber,** *adv.* bakåt.

hinter, I. *prep.* med dat. o. ack. bakom, efter. *Er steckt ~ der Sache:* han står bakom, *es ist* el. *liegt* el. *steckt etw. ~ der Sache* el. *die Sache hat etw. ~ sich:* det ligger ngt bakom, *~ einander gehen:* gå i rad, i gåsmarsch, *drei Wochen ~ einander:* tre veckor efter hvarandra, *er kann weder vor noch ~ sich* (ack.)*:* han kan hvarken komma fram eller tillbaka, *~ sich* (ack.) *gehen:* gå baklänges, tillbaka, *sich ~ die Arbeit hermachen:* taga itu med arbetet, *ich werde es mir ~ die Ohren schreiben:* jag skall komma ihåg det, *~ js Schliche kommen:* komma underfund med ngns knep, *das hätte ich nicht ~ ihm gesucht:* det skulle jag ej ha trott honom om, *~ die Schule gehen:* skolka. II. *a.* bakre, bortre, borterst, efterst, sist, bakom stående, bak-. *Das ~ste zu vorderst und das vorderste zu ~st kehren:* alldeles vända upp och ned på det. F *der ~e:* baken, ändalykten. **-achse,** *f.* bakaxel, bakhjulens axel. **-ansicht,** *f.* vy, plan af baksidan. **-backe,** *f.* skinka, bakbog, lår. **-bein,** *n.* bakben. *Sich auf die ~e setzen* el. *stellen:* a) sätta sig på bakbenen; bild. b) spjärna emot, streta emot, c) sätta sig till motvärn. **-bleiben,** *itr. s.* 1. stanna efter. 2. (- - ⸗ -*) ännu lefva. *Die Hinterbliebenen:* de efterlefvande, *drei Kinder sind hinterblieben:* han, hon har, de hafva lemnat efter sig tre barn. **-bringen,** *tr.* 1. bringa, föra, bära bakåt, bakom ngt. 2. svälja, få ned. 3. (- - ⸗ -*) *Jm etw. ~* hemligen, bakom ngns rygg underrätta ngn om ngt, framföra ngt till ngn. **-bringer(in),** *m.* (*f.*) en som hemligen framför ngt till ngn, hemlig sagesman, angifvare. **-bringung,** *f.* framförande. **-bug,** *m.* bakbog. **-bühne,** *f.* teat. bakgrund, fond; del af teatern bakom scenen. **-deck,** *n.* akterdäck. **-dréin,** *adv.* efteråt. **-ebbe,** *f.* ebbens sista stadium. **-einánder,** *adv.* efter hvarandra, i rad. **-eisen,** *n.* baksko (sko på en bakfot). **-essen,** *tr.* svälja ned. **-fläche,** *f.* baksida. **-flügel,** *m.* zool. bakre vinge. **-füfs,** *m.* bakfot. **-gebäude,** *n.* = *Hinterhaus.* **-gebirge,** *n.* bortre del af en bärgskedja. **-gedanke,** *m.* baktanke. **-gehen,** I. *itr. s.* gå bakom, bakåt. II. (- - ⸗ -*) *tr.* bedraga, narra. **-géhung,** *f.* **-gestell,** *n.* bakre delen af en ställning, i sht *~ eines Wagens:* bakvagn. **-glied,** *n.* 1. bakre lem, bakre led, bakben. 2. sista led. **-grund,** *m.* bakgrund. **-haar,** *n.* bakhår. **-halt,** *m.* 1. bakhåll, försåt. 2. ✱ stöd. **-halten,** *tr.* 1. hålla ngt bakom sig el. ngt annat. 2. (- - ⸗ -*) undanhålla, hålla hemlig, förtiga, dölja. **-hand,** *f.* 1. bakre hand på apor. 2. handlag (handen mellan handlofven o. fingrarne). 3. hästens bakdel. 4. kort. efterhand. **-haupt,** *n.* bakhufvud. **-haus,** *n.* 1. bakre del, baksida af ett hus. 2. bakhus (på baksidan af tomt el. gård beläget hus). **-hér,** *adv.* 1. efter, bakom. 2. efteråt. **-hof,** *m.* bakgård. **-indien,** *n. npr.* bortre Indien, östra indiska halfön. **-kammer,** *f.* 1. på baksidan belägen kammare. 2. inre kammare, inre rum (inom ett annat rum); kabinett. **-kastell,** *n.* sjö. skans, akterkastell. **-keule,** *f.* bakbog, lår. **-klaue,** *f.* zool. bakklo. **-kopf,** *m.* bakhufvud. **-laden,** I. *m.* 1. bakbod, bodkammare. 2. bortre fönsterlucka. II. *tr.* ladda bakifrån. **-lader,** *m.* bakladdningsgevär. **-ladung,** *f.* bakladdning. **-lage,** *f.* ngt som lagts bakom, underlag, stöd. **-land,** *n.* bakom ngt beläget land. **-lassen,** *tr.* 1. släppa ngn, låta ngn gå bakom. 2. (- - ⸗ -*) kvarlemna, i sht lemna efter sig vid sin död. *~e Werke:* efterlemnade skrifter, *die ~en:* de efterlefvande. **-lássenschaft,** *f.* kvarlåtenskap. **-lássung,** *f.* kvarlemnande. **-last,** *f.* baklast. **-lastig,** *a.* akterlastig, baklastad. **-lauf,** *m.* jag. bakben. **-leder,** *n.* bakläder, bakkappa. **-légen,*** *tr.* deponera, sätta i förvar. **-légung,** *f.* deposition. **-leib,** *m.* bakkropp. **-list,** *f.* 1. list, försåt. 2. bakslughet, illistighet, lömskhet. **-lísten,*** *tr.* öfverlista, försåtligt, lömskt bedraga. **-listig,** *a.* försåtlig, illistig, bakslug, lömsk. **-listigkeit** = *Hinterlist* 2. **-m,** smndragn. af *hinter dem.* **-mann,** *m.* person som står el. går el. sitter bakom, kommer efter en. **-mast,** *m.* mesanmast. **-n,** smndragn. af *hinter den.* **-naht,** *f.* söm därbak, i ryggen. **-pférd,** *n.* stånghäst. **-pforte,** *f.* bakport. **-pfote,** *f.* bakfot, baktass. **-rad,** *n.* bakhjul. **-raum,** *m.* bortre, bakom ett annat beläget rum. **-reihe,** *f.* bakom stående, andra, sista led. **-rücks,** *adv.* bakifrån, bakom ngns rygg, lömskt. **-s,** smndragn. af *hinter das.* **-safs,** *m.* 1. efterkommande. 2. torpare, backstugusittare. **-satz,** *m.* eftersats. **-schanze,** *f.* sjö. skans. **-schenkel,** *m.* lår, bakbog. **-schiff,** *n.* akterskepp. **-schleichen,** *itr. s.* smyga sig bakom. **-schlingen, -schlucken,** *tr.* F svälja ned. **-schütten,** *tr.* F hälla, hvälfva i sig. **-segel,** *n.* aktersegel. **-seite,** *f.* baksida, afvigsida. **-sitz,** *m.* baksäte, -sits. **-stellig,** *a.* 1. återstående, utestående. 2. försåtlig. 3. *Etw. ~ machen:* omintetgöra ngt. **-steven,** *m.* akterstäf. **-stich,** *m.* efterstyng. **-stube** = *Hinterkammer.* **-stück,** *n.* bak-, ryggstycke; ryggstöd. **-t[h]eil,** *n.* o. *m.* bortre del, bakdel; akter. **-thür[e],** *f.* bakdörr; löndörr. Bild. *sich eine ~ offen halten:* ha retratten fri, ha ett hål att krypa i. **-treffen,** *n.* arrièr-

garde, eftertrupp. **-treiben**, *tr.* **1.** drifva bakåt, tillbaka. **2.** (- - ⸗ -*) omintetgöra. **-treppe**, *f.* bak-, löntrappa. **-trinken**, *tr.* F hälla, hvälfva i sig. **-verdeck**, *n.* akterdäck. **-viertel**, *n.* bakfjärdedel af slagtdjur. **-wagen**, *m.* bakvagn. **-wald**, *m.* skog i västern af Nordamerika, 'backwoods'. **-wäldler(in)**, *m.* (*f.*) nybyggare i västern af Nordamerika, 'squatter'. **-wand**, *f.* bakvägg; teat. fond(vägg), bakgrund. **-wärts**, *adv.* **1.** bakåt, sjö. akterut. **2.** = *hinterrücks*. **-zehe**, *f.* baktå, bakklo. **-ziehen**, I. *tr.* **1.** draga bakåt, tillbaka, bakom ngt. **2.** (- - ⸗ -*) förskingra, försnilla. II. *itr. s.* flytta till baksidan, utåt gården. **-ziehung**, *f.* förskingring, försnillning. **-zimmer**, *n.* = *Hinterkammer*.

hin‖thun, *tr.* lägga, ställa (dit). *Wo hast du es hingethan?* hvar har du lagt det, gjort af det? **-traben**, *itr. s.* trafva (dit). **-tragen**, *tr.* bära (dit). **-transport**, *m.* frakt dit, transport. **-träumen**, *rfl. Sich wo* ~ drömma att man är ngnstädes, i drömmen förflytta sig till ett ställe. **-treiben**, I. *tr.* drifva (dit). II. *itr. s.* drifva(s), flyta (dit). **-treten**, *itr. s.* **1.** träda fram, närma sig. **2.** *Man weiſs nicht, wo man* ~ *soll:* man kan ej veta, hvar man skall gå (så smutsigt är det). **-tritt**, *m.* **1.** steg till, inträde i ngt. **2.** hädanfärd, död.

hinüber, *adv.* ditöfver, öfver, till andra sidan, till andra stranden. *Über etw.* (ack.) ~ öfver ngt. Så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras. **-bringen**, *tr.* föra, sätta, få öfver till andra sidan. **-fahren**, I. *tr.* köra, skjutsa, föra (dit)öfver, till andra sidan. II. *itr. s.* fara, sätta öfver. **-fahrt**, *f.* öfverresa. **-fliegen**, *itr. s.* flyga (dit)öfver. **-fliefsen**, *itr. s.* flyta, rinna ditöfver, fram öfver ngt. **-gang**, *m.* öfvergång öfver ngt. **-gehen**, *itr. s.* gå öfver. *Über etw.* (ack.) ~ öfverskrida ngt. Bild. afsomna, aflida. **-greifen**, *itr. h.* räcka, sträcka fram handen öfver ngt. *In etw.* (ack.) ~ göra intrång på ngt. **-können**, *itr. h.* kunna komma öfver. **-lassen**, *tr.* släppa öfver. **-laufen**, *itr. s.* springa, rinna ditöfver. **-legen**, *tr.* lägga öfver. **-müssen**, *itr. h.* vara tvungen att komma öfver, måste öfver. **-sein**, *itr. s.* hafva kommit (dit)öfver. **-setzen**, *tr.* o. *itr. s.* sätta öfver. **-steigen**, *itr. s.* stiga, klifva, klättra öfver. **-wollen**, *itr. h.* vilja komma (dit)öfver. **-ziehen**, I. *tr.* draga (dit)öfver. II. *rfl.* sträcka sig (dit)öfver. III. *itr. s.* **1.** tåga, **2.** flytta ditöfver, till andra sidan.

hinúnter, *adv.* dit ned, ned, vanl. i riktn. från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; jfr ock sms. med *hinab, herunter, herab*. **-bringen**, *tr.* få, föra, bära ned. **-essen**, *tr.* svälja ned. **-gehen**, *itr. s.* gå, stiga ned, utför. **-gieſsen**, *tr.* hälla ned; F hälla, hvälfva i sig. **-schlingen, -schlucken**, *tr.* svälja ned.

hin‖wagen, *rfl.* våga sig (dit). **-wallen**, *itr. s.* vallfärda (dit). **-wandern**, *itr. s.* vandra (dit). **-wanken**, *itr. s.* med vacklande steg gå, ragla (dit). **-wärts**, I. *adv.* bort. II. *prep.* med gen. el. dat. på andra sidan om. **-weg**, *m.* ditväg, bortväg.

hinwég, *adv.* ur vägen, bort från den talande, sin kos; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående anföras som exempel. **-beten**, *tr.* gnm sina böner aflägsna el. afvända. **-gehen**, *itr. s.* gå bort, gå sin kos. *Über etw.* (ack.) ~ gå fram öfver ngt; *leicht über etw.* ~ halka öfver, lätt vidröra ngt. **-heben**, *rfl.* aflägsna sig. **-nahme**, *f.* borttagande. **-raffen**, *tr.* bortrycka. **-räumen**, *tr.* rödja bort. **-schreiten**, *itr. s. Über etw.* (ack.) ~ skrida fram öfver ngt. **-sehen**, *itr. h.* se bort. Bild. *über etw.* (ack.) ~ blunda för ngt. **-sein**, *itr. s. Über etw.* (ack.) ~ hafva hunnit öfver, lemnat bakom sig ngt. **-setzen**, I. *tr.* sätta bort. II. *rfl. Sich über etw.* (ack.) ~ sätta sig öfver ngt. **-springen**, *itr. s. Über etw.* (ack.) ~ hoppa öfver ngt.

Hin‖weis, *m.* hänvisning, häntydning, antydan. **-weisen**, *tr.* o. *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ hänvisa till, häntyda på, antyda ngt. **-weisung**, *f.* = *Hinweis*. **-welken**, *itr. s.* vissna bort. **-wenden**, *rfl.* hänvända sig. **-werfen**, I. *tr.* kasta dit, bort, ned, omkull. *Auf das Papier* ~ hastigt nedskrifva el. skissera. II. *rfl.* kasta sig till marken. **-wieder[um]**, *adv.* **1.** till gengäld. **2.** ånyo. **-winken**, *tr.* o. *itr. h. Jn* el. *jm* ~ vinka åt ngn att komma dit. **-wollen**, *itr. h.* vilja (komma) dit. **-wünschen**, *tr.* önska dit.

Hinz = *Heinz 1, 2*.

hin‖zählen, *tr.* uppräkna. **-zaubern**, *tr.* dittrolla. **-zeigen**, *tr.* o. *itr. h.* hänvisa, visa, peka åt ngt håll. **-ziehen**, I. *tr.* **1.** draga (dit). **2.** draga till sig, rycka med sig. **3.** draga ut på tiden med, fördröja. **4.** uppehålla, hindra. II. *rfl.* **1.** *Etw. zieht sich hin:* det drar ut på tiden med ngt, ngt är långvarigt. **2.** sträcka sig, gå. *Sich an etw.* (dat.) ~ gå utmed, följa ngt. **3.** *Das Übel hat sich dort hingezogen:* det onda har flyttat sig dit. III. *itr. s.* **1.** tåga, gå (ditåt, sin väg). **2.** *Längs* el. *an etw.* (dat.) ~ gå längs med, följa ngt. **3.** *Nach einer Stadt* ~ flytta till en stad. **-zielen**, *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ syfta till, afse ngt. **-zögern**, *tr.* fördröja, uppehålla.

hinzú, *adv.* **1.** dit, fram, åt ett håll. **2.** därtill, till; dessutom. **-bekommen**, *tr.* få dessutom, på köpet. **-bitten**, *tr. Einige Freunde* ~ utom de förut inbjudna bjuda ännu några vänner. **-denken**, *tr.* i tankarne tillfoga. **-dichten**, *tr.* diktande tillägga, tillfoga. **-fügen**, *tr.* tillfoga, tillägga, bifoga. **-gang**, *m.* närmande. **-gehen**, *itr. s.* gå dit, fram, närma sig. **-gehören**, *itr. h.* höra dit, till. **-gesellen**, *rfl.* sälla sig till ngt, komma till. **-gieſsen**, *tr.* hälla till, på, späda på. **-kommen**, *itr. s.* **1.** komma tillstädes. **2.** komma till. **-können**, *itr. h.* kunna komma fram till ngt. **-kriechen**, *itr. s.*

krypa fram till ngt. **-kunft**, *f.* tillkomst, ankomst. **-lassen**, *tr.* släppa fram till ngt. **-legen**, *tr.* tillägga, bifoga. **-rechnen**, *tr.* medräkna, tillägga. **-schleichen**, *itr. s.* smyga sig fram till ngt, smygande närma sig. **-schreiben**, *tr.* skrifvande tillägga. **-setzen**, *tr.* ytterligare framsätta; bifoga. **-spannen**, *tr. Ein Pferd* ~ spänna för en häst till. **-thun**, *tr.* tillägga, bifoga. **-treten**, *itr. s.* **1.** träda fram till ngt. **2.** ansluta sig, sälla sig, tillkomma. **-tritt**, *m.* **1.** framträdande till ngt. **2.** anslutning, tillkomst. **-werfen**, *tr.* ytterligare kasta dit. **-zählen**, *tr.* medräkna. **-ziehen**, *tr.* tillkalla.

Hiob, *-s* el. *-e*, *m. npr.* Job. **-sbote**, *m.* **-sbotschaft**, **-spost**, *f.* olycksbud, jobspost.

Hippodróm, *-e*, *m.* hippodrom, rännarbana.

Hirn, *-e*, *n.* hjärna. **-brecher**, *m.* F rusdryck. **-brütig**, *a.* vansinnig. **-entzündung**, *f.* hjärnfeber. **-gebürt**, *f.* **-gespenst**, **-gespin[n]st**, **-gewebe**, *n.* hjärnspöke. **-haut**, *f.* hjärnhinna. **-masse**, *f.* hjärnsubstans. **-schädel**, *m.* **-schale**, *f.* hjärnskål. **-spuk**, *m.* hjärnspöke. **-toll**, **-verbrannt**, **-verrückt**, *a.* F sprittgalen. **-wut[h]**, *f.* raseri. **-wüt[h]ig**, *a.* rasande, alldeles utom sig.

Hirsch, *-e*, *m.* **1.** hjort. **2.** *Fliegender* ~ ekoxe. **-bock**, *m.* hjorthanne. **-fährte**, *f.* hjortspår. **-fänger**, *m.* hirschfängare, jagtknif. **-farbe**, *f.* hjortens färg, ljust brandgult. **-farben**, **-farbig**, *a.* ljust brandgul, blekröd. **-feist[e]**, *f.* tid då hjortarne äro fetast. **-gallerte**, *f.* hjorthornsgelé. **-garten**, *m.* hjortpark. **-geweih**, *n.* hjorthorn(spar). **-hörnen**, *a.* af hjorthorn, hjorthorns-. **-käfer**, *m.* ekoxe. **-keule**, *f.* hjortbog. **-ledern**, *a.* hjortskinns-. **-park**, *m.* hjortpark. **-ruf**, *m.* jäg. horn medels hvilket hjortens läte härmas. **-schröter** = *Hirschkäfer*. **-wildbret**, *n.* hjortstek, hjort.

Hirse, *0*, *f.* **-n**, *-s*, *0*, *m.* hirs.

Hirt, *-en* el. ✻ *-s*, *-en*, *m.* herde. **-enbrief**, *m.* herdabref. **-endichter**, *m.* författare af herdedikter. **-enhund**, *m.* vallhund. **-enlos**, *a.* som är utan herde. **-enmälsig**, *a.* herdelik. **-enschaft**, *f.* **1.** herdestånd. **2.** samtlige herdar, skara herdar. **-en[schau]spiel**, *n.* herdaspel. **-enstand**, *m.* herdestånd. **-enstück** = *Hirtenschauspiel*. **-entasche**, *f.* **1.** herdeväska. **2.** vanl. **-entäschchen**, **-entäschelkraut**, *n.* taskört (Capsella Bursa pastoris). **-ent[h]üm**, *n.* herdestånd. **-in**, **-nen**, *f.* herdinna. **-lich**, *a.* herdelik.

hissen, *sv. tr.* hissa.

hist, *itj.* (rop åt dragare) o. *adv.* åt vänster. *Der eine will* ~, *der andere hott:* den ene drar hit, den andre dit.

Histór|ie, *-n*, *f.* dim. *Histörchen*, historia, berättelse. **-iker**, *-*, *m.* historiker. **-iográph**, *-en*, *m.* historieskrifvare, häfdatecknare. **-isch**, *a.* historisk.

Hitsche, *-n*, *f.* pall.

Hitz|e, *0*, *f.* **1.** hetta, stark värme. *Dieser Wein hat viel* ~ detta vin är mycket hetsigt, verkar upphettande, *fliegende* ~ a) hastigt påkommande o. hastigt försvinnande lokal känsla af värme i förening med rodnad, b) lindrig rosartad inflammation, c) uppbrusande häftighet. **2.** häftighet, hetta, vrede. *In* ~ *geraten:* brusa upp, *jn in* ~ *bringen:* häftigt förtörna ngn. **-bläschen**, *n.* **-blatter**, *f.* hettblemma. **-en**, *sv. tr.* upphetta. **-ig**, *a.* **1.** hetsig. **2.** starkt drifvande, befordrande växtligheten. **3.** hetsig, häftig, hetlefrad, uppbrusande. **-igkeit**, *f.* hetsighet. **-kopf**, *m.* brushufvud. **-köpfig**, *a.* hetsig, häftig, uppbrusande. **-pickel**, *m.* hettblemma. **-schlag**, *m.* solstyng.

hm, *itj.* hm, hum.

ho, *itj.* hå, åhå.

Hobel, *-*, *m.* hyfvel. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* hyfla.

Hob|óe, *-n*, *f.* oboe. **-óenbläser**, **-oist**, *-en*, *m.* oboist.

hōch, **I.** *höher*, *höchst*, *a.* hög, bild. äfv. stor m. m., t. ex. **a)** adj. *Das hohe Altertum:* den gråa forntiden, *hohe Ehre:* stor ära, *die hohen Feiertage* el. *Feste:* de stora högtiderna, *das hohe Gebirge:* bärgsträckans högsta delar, högfjäll, *die höchste Glücksstufe:* lyckans högsta trappsteg, *das Leben ist der Güter höchstes nicht:* lifvet är ej det högsta goda, *die hohen Herrschaften:* kungliga, furstliga familjen, de kungliga, de höga resande m. m., *in höchster Höhe:* högst upp, *höchste Lust:* största fröjd, *in der höchsten Not:* i sin stora nöd, äfv. när nöden är som störst, *die Not ist aufs höchste gestiegen:* nöden har nått sin höjd, sin spets, *eine hohe Nummer bei jm haben:* stå högt i gunst hos ngn, *mit Erlaubnis der hohen Obrigkeit* el. *mit hoher obrigkeitlicher Erlaubnis:* med höga vederbörandes tillåtelse, *höheren Orts:* på högre ort, *in hoher Person:* i egen hög person, *hohe Schule:* a) högre allmänt läroverk, b) högskola, bild. *er hat die hohe Schule durchgemacht:* han är mycket lärd, är hemmastadd i allt, *eine hohe Schulter haben:* vara sned (ha den ena axeln högre än den andra), *die hohe See:* öppna sjön, *einen hohen Sinn tragen:* vara högsint, *der hohe Sommer:* högsommaren, *hohe Stelle:* a) högt beläget ställe, b) högt ämbete, *an höchster Stelle:* på högsta ort, *hoher Stil:* högtidlig stil, *hohe Strafe:* svårt, stort straff, *es ist hoher Tag:* det är ljusan dag, *das Kleid hat eine hohe Taille:* klädningslifvet går högt upp, bild. *einen hohen Ton annehmen* el. *anschlagen:* tala ur en hög, befallande ton, vara morsk, *es ist die höchste Zeit:* det är i sista minuten; **b)** adv. ~ *achten:* högakta, *bei jm* ~ *angeschrieben sein:* stå väl hos ngn, ~ *erfreut sein:* vara mycket glad, ~ *erheben:* upphöja till sky-

arne, ~ *fallen:* falla från en ansenlig höjd, falla djupt, *das Wort* ~ *führen:* tala ur en hög, befallande ton, ~ *gehen:* stiga högt, gå långt, ~ *und heilig* el. *teuer geloben:* lofva, svärja vid allt hvad dyrt och heligt är, *die Hände, den Kopf* ~ *halten:* hålla upp händerna, hufvudet, *wie* ~ *halten Sie diese Ware?* hvad tar ni för denna vara? *etw.* ~ *halten:* högt värdera ngt, *wenn es* ~ *kommt:* på sin höjd, allra högst, *das wird ihm* ~ *zu stehen kommen:* det kommer att stå honom dyrt, *höher können:* kunna komma, nå högre upp, *jn* ~ *leben lassen:* utbringa ett lefve för ngn, *er lebe* ~*!* lefve han! ~ *lebe der König!* lefve konungen! *das Kleid* ~ *nehmen:* lyfta upp, hålla upp klädningen, *wenn man's* ~ *rechnet:* på sin höjd, *das Herz schlägt ihm höher:* hans hjärta slår hastigare, ~ *am Brett sein:* stå högt i gunst, *die Saiten* ~ *spannen:* spänna bågen högt, *den Kopf* el. *die Nase* ~ *tragen:* sätta näsan i vädret, *die Preise höher treiben:* drifva upp prisen, *drei Stock* ~ *wohnen:* bo i tredje våningen, äfv. bo tre trappor upp. **II.** -[*s*], -[*s*], *n.* lefve, lefverop. **-achtbār**, *a.* mycket aktningsvärd, välaktad. **-achtung**, *f.* högaktning. **-achtungsvoll**, *a.* högaktningsfull. **-ād[e]lig**, *a.* högadlig. **-alt**, *a.* ålderstigen. **-altar**, *m.* högaltare. **-amt**, *n.* mässa med musik, altartjänst, högmässa. **-ansehnlich**, *a.* högt aktad. **-begābt**, *a.* högt begåfvad. **-beglückend**, *a.* i hög grad lyckliggörande. **-beglückt**, *a.* lyckliggjord, lycksalig, säll. **-beinig**, *a.* högbent, långbent. **-bejahrt**, *a.* mycket gammal, ålderstigen. **-berühmt**, *a.* högt berömd. **-betagt** = *hochbejahrt.* **-betönt**, *a.* starkt betonad. **-bordig**, *a.* sjö. försedd med högt bord. **-brüstig**, *a.* högbröstad; bild. morsk. **-busig**, *a.* högbarmad; bild. stolt. **-deutsch**, **I.** *a.* högtysk. **II.** *n.* högtyska, jfr *deutsch.* **-druck**, *m.* **1.** högtryck. **2.** tryck med upphöjda bokstäfver. **-ebene**, *f.* högslätt. **-ehrwürden**, oböjl. *f.* högärevördighet. **-ehrwürdig**, *a.* högärevördig. **-entzückt**, **-erfreut**, *a.* högligen förtjust. **-erhaben**, *a.* högt upphöjd; bild. äfv. mycket upplyftande, sublim. **-fahrend**, *a.* högtflygande, högtrafvande, morsk. **-fein**, *a.* särdeles fin, finfin. **-fest**, *n.* stor fest. **-fläche**, *f.* platå. **-fliegend**, *a.* högtflygande. **-flug**, *m.* **1.** hög flygt. **2.** storfågel. **-geachtet**, *a.* högaktad. **-gebenedei[e]t**, *a.* (om jungfru Maria) högt välsignad. **-gebietend**, *a.* stormäktig. **-gebirge**, *n.* högfjäll. **-geboren**, *a.* hög(väl)boren. **-gebrüstet**, *a.* högbröstad. **-geehrt**, *a.* högt ärad. **-gefühl**, *n.* upplyftande känsla el. medvetande. **-gehen**, *n.* stegring, stigande. **-gehend**, *a.* som går högt, vräker (om sjön). **-gelahrt**, föråldr. = *hochgelehrt.* **-gelegen**, *a.* högt belägen. **-gelehrt**, *a.* höglärd. **-gelōbt**, *a.* högtlofvad. **-geneigt**, *a.* välbevågen. **-genufs**, *m.* stor, sann njutning. **-gepriesen**, *a.* högt prisad. **-gericht**, *n.* **1.** domstol i lifssaker. **2.** afrättningsplats, galgbacke. **-gesang**, *m.* lofsång, hymn. **-geschmack**, *m.* utsökt fin smak; smak af vildt. **-geschossen**, *a.* som skjutit upp högt, hög, lång. **-geschürzt**, *a.* högt uppskörtad. **-gesēgnet**, *a.* högt välsignad. **-gesinnt**, *a.* högsint, ädelmodig. **-gespannt**, *a.* högt spänd. **-gestalt**, *f.* upphöjd figur; bild. framstående personlighet, jättegestalt. **-gestellt**, *a.* högt uppsatt. **-gestimmt**, *a.* högstämd. **-gestirnt**, *a.* försedd med hög(hvälfd) panna. **-get[h]ürmt**, *a.* **1.** försedd med höga torn. **2.** högt upptornad. **-gewachsen**, *a.* högväxt. **-gewild**, *n.* jäg. högdjur. **-gewölbe**, *n.* högt hvalf. **-heilig**, *a.* (mycket) helig. **-hēr**, *adv.* uppifrån, från höjden, från en stor höjd. **-herrlich**, *a.* härlig, lysande, fräjdad. **-herzig**, *a.* höghjärtad, högsint. **-herzigkeit**, *f.* högsinthet, ädelmod. **-hin**, *adv.* högt upp. **-holz**, *n.* skog. nedfallna grenar. **-jagd**, *f.* jäg. jagt på högdjur. **-kante**, *f.* uppstående kant. **-kirche**, *f. Die* ~ engelska högkyrkan. **-kirchlich**, *a.* högkyrklig. **-klingend**, *a.* starkt ljudande, stark, kraftig (om ljud); bild. klingande, svassande, högtrafvande. **-komisch**, *a.* komisk i motsats till burlesk. **-land**, *n.* högland. **-länder(in)**, *m.* (*f.*) högländare, bärgsbo. **-ländisch**, *a.* högländ.

höchlich, *adv.* högligen, ganska.

höch||löblich, *a.* välloflig. **-mächtig**, *a.* stormäktig. **-mastig**, *a.* högmastad. **-meister**, *m.* högmästare. **-meistert[h]ūm**, *n.* högmästarevärdighet. **-messe**, *f.* = *Hochamt.* **-mögend**, *a.* (stor)mäktig. **-mut[h]**, *m.* högmod. **-mūt[h]ig**, *a.* högmodig. **-näsig**, *a.* F morsk. **-näsigkeit**, *f.* F morskhet. **-nōt[h]peinlich**, *a.* jur. föråldr. rörande dom i lifssaker. ~*es Halsgericht:* domstol, rätt som fäller dödsdom. **-ofen**, *m.* masugn. **-poetisch**, *a.* mycket poetisk, högstämd. **-preisen**, *tr.* högt prisa, upphöja, fira. **-preislich**, *a.* högligen berömlig. **-quelle**, *f.* högt belägen källa. **-ragend**, *a.* som sträcker sig högt upp, hög. **-randig**, *a.* försedd med höga ränder el. kanter. **-rot[h]**, *a.* högröd. **-rund**, *a.* konvex, kupig. **-schätzung**, *f.* högaktning. **-schlagend**, *a.* ~*es Herz:* hjärta som slår a) häftigt, b) bild. för det som är stort. **-schule**, *f.* högskola. **-schult[e]rig**, *a.* **1.** högaxlad. **2.** sned (som har den ena axeln högre än den andra). **-schwanger**, *a.* som befinner sig i långt framskridet hafvandeskap. **-selig**, *a.* högtsalig. **-sinn**, *m.* högsinthet, ädelmod. **-sinnig**, *a.* högsint, ädelmodig. **-sommer**, *m.* högsommar. **-sprung**, *m.* höjdsprång.

höchst, *a.* högst, jfr *hoch I.*

höch||stämmig, *a.* högstammig. **-stāpelei**, *f.* uppträdande som industririddare. **-stapeln**, *itr. h.* uppträda som industririddare. **-stāpler**, *m.* industririddare.

höchsteigen, *a. In ~er Person:* i egen hög person. **-händig,** *a.* gjord, skrifven med egen hög hand.
Höchstellung, *f.* upphöjande.
höchstens, *adv.* högst, på sin höjd.
Höchstift, *n.* **1.** till en katedralkyrka hörande stift, högstift, ärkestift. **2.** högskola.
Höchst‖kommandierende(r), *m.* öfverbefälhafvare. **-möglich,** *a.* högsta möjliga, möjligast största.
Höch‖straſse, *f.* landsväg. **-strebend,** *a.* högtsträfvande.
höchstselber, *a.* högstdensamme, i egen hög person.
Höch‖that, *f.* stordåd. **-ton,** *m.* gram. hufvudton, exspiratorisk hufvudakcent. **-tonig,** *a.* gram. försedd med hufvudton. **-tönend,** *a.* högljudd, skallande. **-trabend,** *a.* högtrafvande. **-traber,** *m.* trafvare som lyfter benen högt. **-verdient,** *a.* högt förtjänt. **-vermögend,** *a.* (stor)mäktig. **-verständig,** *a.* särdeles förståndig. **-verrat[h],** *m.* högförräderi. **-verrät[h]er,** *m.* högförrädare. **-verrät[h]erisch,** *a.* högförrädisk. **-wache, -wacht,** *f.* a) vakt på ett högt beläget ställe, b) ett sådant ställe, c) signal från en sådan vakt. **-wächter,** *m.* på en höjd posterad vakt. **-wald,** *m.* högstammig skog, timmerskog. **-waldig,** *a.* timmerskogs-. **-waldung,** *f.* = *Hochwald.* **-warte,** *f.* högt beläget vakttorn. **-wasser,** *n.* högt vatten. **-weg,** *m.* landsväg. **-weise,** *a.* högvis, välvis. **-wichtig,** *a.* högvigtig. **-wild[bret],** *n.* jäg. högdjur. **-wohledel,** *a.* högädel. **-wohlgeboren,** *a.* högvälboren. **-würden,** oböjl. *f.* högvördighet. **-würdig,** *a.* högvördig.
Hochzeit, *-en, f.* bröllop. *~ halten* el. *machen:* fira bröllop. **-lich,** *a.* bröllops-. **-sbitter,** *m.* bröllopsbjudare. **-sfeier,** *f.* bröllopsfest. **-sgeschenk,** *n.* bröllops-, lysningsgåfva. **-smutter,** *f.* brudens mor. **-svater,** *m.* brudens far.
Hocke, *-n, f.* **1.** åbr. skyl, rök. **2.** gymn. nedhukad ställning. **3.** brädspel. huk. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** sitta el. sätta sig på en annans rygg. **2.** äfv. *rfl.* sitta nedhukad. **3.** F sitta stilla, sitta inne. *Immer zu Hause ~* ständigt sitta hemma, vara en stuggris. **II.** *tr.* taga på ryggen. **-r, -,** *m.* stillasittande person, stuggris.
Höcker, -, *m.* **1.** kulle, upphöjning, ojämnhet. **2.** utväxt, knöl, puckel. **3.** se *Höker.* **-haft, -icht, -ig,** *a.* puckelartad, pucklig, puckelryggig; vågig, ojämn, knagglig. **-ochs[e],** *m.* bisonoxe. **-schwan,** *m.* zool. tam svan. **-tragend,** *a.* försedd med en puckel, puckelryggig, pucklig.
Hod‖e, -n, *f.* **-en, -,** *m.* testikel. **-egétik,** *0, f.* hodegetik, anvisning till bedrifvande af vetenskapligt studium. **-ométer, -,** *m.* stegräknare.
Hof, -e †, *m.* **1.** gård. *Haus und ~* hus och hem. **2.** gods, gård, herrgård. **3.** värdshus, hotell. **4.** hof. *Bei ~e:* vid hofvet. **5.** kur, t. ex. *einem Mädchen den ~ machen:* göra sin kur, slå för, kurtisera en flicka. **-acker,** *m.* till en bond- el. herrgård hörande åker. **-amt,** *n.* anställning vid hofvet, hofsyssla. **-arbeit,** *f.* **1.** arbete för el. vid hofvet. **2.** arbete vid herrgården, dagsverke. **-ärt,** *f.* hofskick. **-bauer,** *m.* **1.** bonde som äger en gård, hemmansägare. **2.** till ett herresäte hörande lifegen bonde **-besitzer,** *m.* gårds-, gods-, hemmansägare. **-burg,** *f.* fursteborg, fursteresidens; *die ~* käjserliga slottet i Wien. **-diener,** *m.* hoffunktionär, hofbetjänt. **-dienerschaft,** *f.* hoffolk, hofbetjäning. **-fähig,** *a.* som har tillträde till hofvet. **-fähigkeit,** *f.* tillträde till hofvet.
Hoff‖ä[h]rt, *f.* högfärd, högmod. **-ä[h]rtig,** *a.* högfärdig, högmodig. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* hoppas, *auf etw.* (ack.)*:* på ngt. *Auf Gott ~* sätta sitt hopp, sin lit till Gud. **-entlich,** *adv. Er ist ~ gesund:* jag hoppas, (att) han är frisk.
Hoffnung, *f.* hopp, förhoppning, förväntan. *Jm ~ auf etw.* (ack.) *machen:* gifva ngn hopp om ngt, *sich ~ auf etw. machen:* hysa hopp om ngt, *der ~ leben da/s:* hysa det hoppet att, *guter ~ sein:* a) vara vid godt hopp, b) gå i väntande dagar. **-slos,** *a.* hopplös. **-slosigkeit,** *f.* hopplöshet. **-sreich,** *a.* rik på förhoppningar. **-sschimmer, -sstrahl,** *m.* glimt af hopp. **-strunken,** *a.* berusad af hopp. **-svoll,** *a.* hoppfull.
Höf‖fräulein, *n.* hoffröken. **-geflügel,** *n.* tamt fjäderfä. **-gericht,** *n.* **1.** hofrätt. **2.** ett slags underrätt som dömer i frågor rörande gränstvister m. m. **-gesinde,** *n.* **1.** hofbetjäning. **2.** tjänstefolk, gårdsfolk. **-gut,** *n.* **1.** till en furstes privata egendom hörande gods, domän. **2.** herrgård. **3.** dagsverksskyldig gård. **4.** gård på ett helt hemman. **-halt,** *m.* hof(hus)hållning. **-halten,** *itr. h.* hålla hof. **-haltung,** *f.* hofhållning. **-hörig,** *a.* lydande under ett herresäte o. dagsverksskyldig där. **-hund,** *m.* gårdvar. **-ieren,** *sv. itr. h.* **1.** kalasa, lefva gladt. **2.** *Jn ~* kurtisera ngn.
höfisch, *a.* **1.** höfvisk. **2.** krypande.
Höf‖kammer, *f.* ämbetsverk för **1.** hofförvaltning, **2.** domänförvaltning. **-küchenmeister,** *m.* hofköksmästare, hofkock, hofmästare. **-lehen,** *n.* län som förpligtar till hoftjänst. **-leute,** *pl.* hoffolk.
höf‖lich, *a.* höflig, artig. **-lichkeit,** *f.* höflighet, artighet. **-ling, -e,** *m.* hofman, hofliſsmare.
Höf‖magd, *f.* (herrgårds)piga. **-mann,** *m.* hofman. **-männisch,** *a.* hofmanna-. **-mark,** *f.* till ett herresäte hörande jord. **-mäſsig,** *a.* hofmanna-, höfvisk. **-meier,** *m.* inspektor, rättare. **-meister,** *m.* **1.** hofmästare. **2.** guvernör, informator. Bild. *den ~ spielen:* komma med moralkakor. **3.** intendent. **-meisterei,** *f.* **1.** hofmästarsyssla. **2.** guvernörs-,

informatorsplats; bild. mästrande, småaktighet. **3. intendentur.** **-meisterin,** *f.* **1.** hofmästarinna. **2.** guvernant. **3.** hushållerska. **-meisterisch, -meisterlich,** *a.* kännetecknande för, tillkommande en hofmästare m. m. se *Hofmeister.* **-meistern,*** *tr.* o. *itr. h. Jn* el. *an jm* ~ mästra, tillrättavisa ngn, lära ngn mores. **-prediger,** *m.* hofpredikant. **-raum,** *m.* gård, gårdsrum. **-recht,** *n.* **1.** gårdsrätt. **2.** lag som bestämde förhållandena mellan länsherre och vasaller, mellan egendomsherre och underlydande. **-richter,** *m.* hofrättsråd, hofrättspresident. **-schranz[e],** *m.* krypande hofman. **-statt,** *f.* residens. **-tag,** *m.* **1.** hofdag. **2.** dagsverksdag. **-t[h]üre,** *f.* dörr till gården. **-welt,** *f.* hof, hofsocietet. **-wohnung,** *f.* (in)åt gården belägen våning. **-zwang,** *m.* **1.** hoftvång, hofetikett. **2.** dagsverksskyldighet.

Höhe, *-n, f.* **1.** höjd. *In gleicher* ~ *mit etw. sein:* befinna sig i jämnhöjd, vara jämnhög med, lika hög som ngt, *auf der* ~ *seiner Zeit sein:* stå på höjden af sin tids bildning, *in die* ~ uppåt, upp, *in die* ~ *bringen:* uppdraga, *in die* ~ *fahren:* a) fara, stiga upp, b) fara, rusa, upp, *diese Waren gehen in die* ~ priset på dessa varor stiger, *in die* ~ *richten:* a) rikta uppåt, b) resa upp, *den Kopf in die* ~ *werfen:* kasta nacken bakåt. Mus. *die Sängerin hat eine schöne* ~ sångerskan går mycket högt. **2.** mål. liflighet, styrka.

Hoh‖eit, *f.* **1.** höghet, majestät; värdighet. **2.** a) furstes rättighet, b) rätt till öfverhöghet. **-eitlich,** *a.* hög, furstlig. **-elied,** *n.* höga visan.

höhen, *sv. tr.* göra högre, höja, upphöja, mål. låta framträda.

Höhen‖rauch se *Herauch.* **-zug,** *m.* höjdsträckning, ås.

Hohepriester, *m.* öfverstepräst. **-lich,** *a.* öfversteprästerlig. **-t[h]üm,** *n.* öfversteprästämbäte. — *Anm.* Båda sammansättningslederna böjas, t. ex. *der Hohe priester, ein Hoher priester, des hohen priesterlichen Amtes.*

höher se *hoch I.* **-berechtigt,** *a.* som har större rättigheter. **-gebot,** *n.* högre bud. **-legung,** *f.* förflyttning högre upp, höjande.

hohl, I. *a.* **1.** ihålig, urhålkad, konkav, tom; bild. tom, intetsägande. ~ *ausarbeiten:* urhålka, ~*er Weg:* hålväg. **2.** ~*e Augen, Wangen:* insjunkna ögon, kinder. **3.** ~*e See:* dyningar, svallvågor, *die See geht* ~ det är, går dyningar. **4.** om ljud: ihålig, dof. **II.** *-e, n.* ihålighet, hål, håla. **-äugig,** *a.* med insjunkna ögon, hålögd. **-bäckig,** *a.* med insjunkna kinder. **-docht,** *m.* rundveke. **-e,** *-n, f.* hålväg.

Höhle, *-n, f.* håla, grotta; ihålighet, hål.

hohlen, *sv. itr. s.* blifva ihålig.

höhl‖en, *sv.* **I.** *tr.* urhålka. **II.** *rfl.* blifva ihålig, urhålkas. **-entempel,** *m.* grottempel, klipptempel.

Hohl‖fläche, *f.* konkav yta. **-gefäfs,** *n.* ihåligt kärl. **-gehend,** *a.* ~*e See:* dyningar. **-geschliffen,** *a.* konkavt slipad. **-geschofs,** *n.* hålkula. **-geschwür,** *n.* fistel. **-glas,** *n.* **1.** hålglas. **2.** konkav glaslins. **-guſs,** *m.* afgjutning. **-heit,** *f.* ihålighet; bild. tomhet, innehållslöshet.

höhlig, *a.* försedd med hålor, med hål.

Hohl‖kehle, *f.* hålkäl. **-kopf,** *m.* tomt hufvud, träskalle. **-kreisel,** *m.* ihålig brumsnurra. **-kugel,** *f.* hålkula. **-leiste** = *Hohlkehle.* **-mafs,** *n.* rymdmått. **-münze,** *f.* brakteat. **-raum,** *m.* ihålighet. **-rund,** *a.* konkav. **-rundung,** *f.* konkavitet, urhålkning. **-säule,** *f.* ihålig pelare. **-saum,** *m.* hålsöm. **-schaufel,** *f.* skofvel. **-schiene,** *f.* (järnvägs)skena med konkava sidor. **-schnitt,** *m.* konkav utskärning. **-spiegel,** *m.* konkav spegel. **-ung,** *f.* håla, ihålighet.

Höhlung, *f.* urhålkning; håla, ihålighet.

Hohl‖weg, *m.* hålväg. **-ziegel,** *m.* bugtig tegelpanna, takåstegel; tegelrör. **-zirkel,** *m.* krumcirkel.

Hohn, *-[e]s, 0, m.* **1.** hån. *Jm* ~ *sprechen:* håna, trotsa ngn. **2.** trots. *Jm zum* ~*e:* ngn till trots.

höhn‖en, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** håna, förhåna, begabba. **2.** trotsa. **-erei,** *-en, f.* begabberi, hån.

Hohngelächter, *n.* hånskratt.

höhnisch, *a.* hånfull.

hohn‖lächeln,* *itr. h.* hånle. **-lachen,*** *itr. h.* hånskratta, *jm:* åt ngn. **-necken,*** *tr.* o. *itr. h.* förhåna, begabba, göra spe af. **-neckerei,** *f.* hån, begabberi, spe. **-sprechen,** *itr. h.* håna, *jm:* ngn. *Dem Gesetze* ~ trotsa lagen, *der Vernunft* ~ a) håna förnuftet, b) på ett groft sätt strida mot förnuftet, vara förnuftsvidrig. **-sprecher(in),** *m.* (*f.*) begabbare, en som hånar.

hohó, *itf.* åhå.

Hohofen, *m.* masugn.

hoihó, *itf.* i sht sjö. åhåj.

hojáh[n]en, *sv. itr. h.* **1.** skria som åsnan. **2.** P högljudt gäspa, gapa.

Höke, *-n, m.* se *Höker.* **-n** se *hökern.* **-r,** *-, m.* hökare, månglare. **-rei,** *0, f.* mångleri. **-rfrau, -rin,** *-nen, f.* månglerska. **-rkram, -rladen,** *m.* hökarbod. **-rn,** *sv. itr. h.* mångla; drifva hökarhandel.

Hokuspokus, *-, -, m.* o. ✱ *n.* hokuspokus.

hold, I. *a.* huld, bevågen; älsklig, ljuf, förtjusande. *Mein* ~*er, meine* ~*e, mein* ~*chen:* min älskling, min ljufva vän. **II.** *-e[n],* äfv *-e(r),* (adj. böjn.) *m.* vasall. **-a** = *Holle.* **-er, 1.** = *Holunder.* **2.** se *hold II.* **-in,** *-nen, f.* **1.** älskling, huld vän. **2.** skönhetsgudinna, huldgudinna, gratie. **3.** evfemist. för *Unholdin* 2. **-lächelnd,** *a.* huldt, älskligt leende.

-selig, *a.* huld, ljuf, älsklig. **-seligkeit**, *f.* ljufhet, älsklighet.

holen, *sv. tr.* 1. hämta. *Atem* el. *Luft* ~ hämta andan, *sich bei jm Rat[s]* ~ inhämta ngns råd, *bei ihm ist nichts zu* ~ hos honom fins ingenting att få, *sich einen Schnupfen, Schläge, einen Rausch* ~ få snufva, stryk, sig ett rus, *diese Waren* ~ *gute Preise:* dessa varor betinga höga pris. 2. sjö. hala.

Holfter se *Halfter 3.*

Holk, -[e]s el. *-en*, *-en*, *m.* sjö. holk.

hollā (äfv. -ˊ), *itj.* holla, hör hit.

Holl‖and, *-s*, *0*, *n. npr.* Holland. Ordspr. *nun ist* ~ *in Not:* nu är fara å färde. **-änder**, I. *-*, *m.* 1. holländare. *Laufen wie ein* ~ springa för brinnande lifvet. 2. ladugårdsarrendator. 3. väderkvarn med rörlig öfverdel. II. *a.* holländsk. **-änderei**, *-en*, *f.* mäjeri, holländeri. **-änderin**, *-nen*, *f.* 1. holländska. 2. mäjeriföreståndarska, mäjerska. **-ändermühle**, *f.* = *Holländer I, 3.* **-ändisch**, I. *a.* holländsk. II. *n.* holländska, jfr *deutsch.* **-e**, *0*, *f. npr.* ursprgl. gudinnan Hulda, sedan på många handa sätt omgestaltad af folktron. *Frau* ~ *schüttelt ihre Betten aus:* det snöar.

Hölle, *-n*, *f.* helvete. Bild. *Himmel und* ~ *aufbieten:* uppbjuda alla krafter; jfr *heifs.* **-nab**, *adv.* till helvetet. **-nangst**, *f.* F gruflig, helvetisk ångest. **-nbang[e]**, *a.* F *Mir ist* ~ jag är grufligt rädd. **-nbrand**, *m.* 1. helvetets eld. 2. helvetesbrand, illasinnad människa. **-nbraten**, *m.* F galgfågel, åt djäfvulen hemfallen person. **-nbrut**, *f.* djäfvulsafföda, förbannadt yngel. **-ndrache**, *m.* 1. djäfvul. 2. F bild. elak människa, djäfvul. **-nfahrt**, *f.* helvetesfärd, nedstigande till helvetet. **-ngeist**, *m.* afgrundsande, djäfvul. **-nheifs**, *a.* grufligt het. **-nhund**, *m.* 1. helveteshund. 2. satan. 3. P fähund, kanalje. **-nkunst**, *f.* satanisk konst, sataniskt knep. **-nlärm**, *m.* förfärligt oväsen. **-nmaschine**, *f.* helvetesmaskin. **-nmäfsig**, *a.* F helvetisk. **-npein**, *f.* afgrundskval, helvetesplåga. **-npfuhl**, *m.* helvete, svafvelpöl. **-nrachen**, *m.* 1. helvetesgap, helvetessvalg. 2. F förfärligt stor mun, rysligt svalg. **-nschmerz**, *m.* helvetesplåga; ryslig smärta. **-nstein**, *m.* helvetessten.

höllisch, *a.* helvetisk.

Hollúnder = *Holunder.*

Holper, -[n], *m.* 1. knaggla, ojämnhet. 2. stöt förorsakad af knagglor. **-icht**, **-ig**, *a.* knagglig, ojämn, gropig. **-igkeit**, *f.* ojämnhet, knagglighet. **-n**, *sv. itr. h.* o. *s.* 1. vara knagglig, ojämn. 2. gå ojämnt, snafva, stappla; stöta, skaka, skakande rulla.

Holst‖e, *-n*, **-einer**, *-*, *m.* holsteinare. **-einerin**, *-nen*, *f.* holsteinska. **-einer**, **-einisch**, *a.* holsteinsk. **-in**, *-nen*, *f.* holsteinska.

holter[die]polter, *adv.* hals öfver hufvud, huller om buller, bullrande.

Holúnder, *-*, *m.* 1. fläder, hyll. 2. syrén.

Holz, *-er* † el. *-e*, *n.* dim. †, 1. trä, träslag, virke, timmer, ved. Bild. *Männer von anderem* ~*e:* män af annat slag; F ~ *sägen:* dra timmerstockar, snarka. 2. ved, bränsle. 3. grenar på träd. 4. träbit, trä. F bild. ~*e besehen:* få smaka käppen. 5. träd, trädslag. 6. skog. **-abfall**, *m.* spånor. **-apfel**, *m.* vildäpple, suräpple. **-apfelbaum**, *m.* vildapel. **-arm**, *a.* skogfattig. **-art**, *f.* träslag. **-ärtig**, *a.* träartad. **-aufseher**, *m.* skogvaktare. **-behälter**, *m.* vedlår. **-biene**, *f.* trädbi. **-bildner**, *m.* träsnidare. **-birne**, *f.* 1. vildt päron. 2. vildt päronträd. **-bock**, *m.* 1. träbock, sågbock. 2. spiselgaller. 3. F bild. a) envis person, tjurhufvud, b) klumpig, ohyfsad person, klots. 4. zool. timmerman. 5. fästing. **-boden**, *m.* 1. för skog lämplig mark. 2. vedbod. 3. trägolf. **-bohrer**, *m.* 1. träborr. 2. åtskilliga skalbaggar, t. ex. Xylophaga. **-bündel**, *n.* vedknippa. **-druck**, *m.* 1. tryck på trä. 2. träsnitt. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* 1. jäg. taga träd, träa. 2. hugga ved; plocka ved, ris. II. *tr.* 1. lägga in ved i, elda. 2. brädfordra; förtimra. 3. stud. slå, prygla, klå. III. *rfl.* F slåss. **-erei**, *-en*, *f.* F slagsmål.

hölzern, *a.* af trä, trä-; bild. stel, bondaktig.

Holz‖fäller, *m.* arbetare som fäller träd, vedhuggare i skog. **-faser**, *f.* träfiber. **-feuerung**, *f.* eldning med ved. **-flöfs**, *n.* **-flöfse**, *f.* timmerflotte. **-flöfsen**, *n.* timmerflottning. **-flöfser**, *m.* timmerflottare. **-frevel**, *m.* skogsåverkan. **-frevler**, *m.* skogsåverkare. **-frohne**, *f.* dagsverke i skogen. **-gelafs**, *n.* vedlår, vedkontor. **-gerechtigkeit**, *f.* rättighet till hygge, till (fritt) bränsle; vedbrand. **-gericht**, *n.* domstol, rätt som dömer i skogsangelägenheter. **-hacker**, *m.* vedhuggare. **-häher**, *m.* nötskrika. **-hau**, *m.* hygge. **-hauer**, *m.* vedhuggare. **-hof**, *m.* vedgård. **-huhn**, *n.* 1. skogsfågel af hönsslägtet ss. tjäder, orre, hjärpe, i sht röda rapphönan. 2. spillkråka. **-icht**, **-ig**, *a.* träaktig, träig, trä-. **-käfer**, *m.* i trä sig uppehållande skalbagge, i sht timmerman (Cerambyx). **-kammer**, *f.* vedkontor. F *sie ist ein Engel aus der* ~ hon är just ej ngn skönhet (är ganska ful). **-kirsche**, *f.* fågelbär. **-klotz**, *m.* 1. träklots. 2. = *Holzbock 3 b.* **-knecht**, *m.* i skogen sysselsatt dräng. **-krähe**, *f.* kråka. **-lack**, *m.* 1. stocklack. 2. lackfernissa till lackering af trävaror. **-lager**, *n.* 1. upplag af ved, vedförråd, vedtrafve. 2. trälager. **-leite**, *f.* skogbevuxen bärgsluttning. **-lese**, *f.* vedplockning. **-malerei**, *f.* trämålning. **-mark**, *f.* skogsallmänning. **-mäfs**, *n.* 1. mått af trä. 2. vedmått. **-mast**, *f.* skogsbete. **-meise**, *f.* svartmes. **-messen**, *n.* vedmätning, afdelning i famnar. **-messer**, *m.* person som uppmäter, famnvis upplägger ved. **-platz**, *m.* vedupplag, vedgård. **-reich**, *a.* skogrik. **-reifser**, *m.* spånhuggare. **-scheit**,

n. vedträ. **-schlag,** *m.* hygge. **-schläger,** *m.* vedhuggare. **-schneidekunst,** *f.* xylografi. **-schneider,** *m.* xylograf. **-schnepfe,** *f.* morkulla. **-schnitt,** *m.* träsnitt. **-schnitzer,** *m.* träsnidare. **-schnitzerei,** *f.* träsnideri. **-schreier,** *m.* nötskrika. **-schuh,** *m.* träsko. **-schuppen,** *m.* vedbod, vedskjul. **-schwamm,** *m.* trädsvamp. **-spalter, -spälter, -speller,** *m.* vedhuggare. **-splitter,** *m.* trästicka, spån. **-stall,** *m.* vedbod. **-stōfs,** *m.* vedtrafve, vedstapel. **-taube,** *f.* 1. ringdufva. 2. skogsdufva. **-t[h]eer,** *m.* tjära. **-trage,** *f.* bår af trä. **-trift,** *f.* skogsbete. **-ung,** *f.* skog, skogsdunge, skogspark. **-verschlag,** *m.* afplankning, stängsel af trä. **-wärter,** *m.* skogvaktare. **-weg,** *m.* 1. skogsväg till ett fälle, efter ved. 2. F bild. *auf dem ~e sein:* hafva gått vilse, vara på villospår. **-werk,** *n.* timmerverk, trävirke, träbeståndsdelar. **-wespe,** *f.* vedstekel. **-zeit,** *f.* tid för skogshygge. **-zucht,** *f.* skogshushållning.

hom‖ogén, *a.* homogen, likartad. **-ológ,** *a.* homolog. **-öopáth,** *-en,* *m.* homöopat. **-öopathíe,** *0, f.* homöopati. **-öopáthisch,** *a.* homöopatisk.

honétt, *a.* anständig, ärbar, honett, hederlig. **-itát,** *0, f.* anständighet, ärbarhet, honettitet, heder.

honicht, *a.* håningssöt, håningslik.

Honig, -[*e*]*s, 0, m.* o. ✱ *n.* håning. F bild. *jm ~ ums Maul schmieren:* gnm håningssöta ord vilseleda, narra ngn. **-apfel,** *m.* paradisäpple. **-bär,** *m.* gulaktig vanlig björn. **-bau,** *m.* biskötsel. **-bauer,** *m.* biskötare. **-baum,** *m.* ihålligt träd i hvilket en bisvärm håller till. **-behälter,** *m.* **-behältni[ſ]s,** *n.* bot. håningsgömme. **-biene,** *f.* håningsbi, arbetsbi. **-farben,** *a.* håningsgul. **-fressend,** *a.* håningsätande. **-kúchen,** *m.* 1. pepparkaka med håning i. 2. håningskaka. **-monat, -mōnd,** *m.* smekmånad. **-scheibe,** *f.* håningskaka. **-schimmel,** *m.* gulfläckig häst. **-seim,** *m.* jungfruhåning. **-süfse,** *f.* håningssötma. **-tafel, -wabe,** *f.* håningskaka.

Honor‖ár, *-e, n.* honorar. **-atiónen,** *pl.* honoratiores, notabiliteter. **-íeren,** *sv. tr.* 1. hedra. 2. honorera, betala, inlösa växlar. 3. sjö. *eine Klippe ~* undvika, gå på sidan om en klippa. **-íerung,** *f.*

honórig, *a.* ärbar, anständig.

hop, *itj.* hopp.

Hopfen, I. *-s, 0, m.* humle. Bild. *da ist ~ und Malz verloren:* det är lönlöst arbete, *an ihm ist ~ und Malz verloren:* han är ohjälplig. II. *sv. tr.* lägga humle på.

höpf‖lig, *a.* försatt med humle. **-ner, -, m.** humleodlare.

Hopp, I. *-s, 0, m.* II. *itj.* = *Hops.* **-as,** I. *-, -se, m.* II. *itj.* = *Hops.* **-eln,** *sv. itr. h.* hoppa. **-elpoppel, -,** *m.* o. *n.* 1. äggula med rom och socker, isht andra blandningar. 2. blandning, röra, mischmasch. **-en,** *sv. itr. h.* hoppa. **-lalā,** *itj.* hopplala.

Hops, I. *-e, m.* 1. språng, hopp. 2. ett slags rask vals i ¾ takt. II. *itj.* hopp. **-a[sā],** *itj.* hoppsan, hoppsasa. **-en,** *sv. itr. h.* F 1. hoppa. 2. dansa en *Hops I, 2.* **-er, -,** *m.* 1. F person som hoppar. 2. = *Hops I, 2.*

Hora, *Horen, f.* hora, bönetimme.

hörbar, *a.* hörbar, förnimbar. **-keit,** *f.* hörbarhet, förnimbarhet.

Horche, *-n, f.* 1. örfil. 2. *Sich auf die ~ stellen:* lyss. **-n,** *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. lyssna, lyss; höra. *Horch, er kommt!* tyst, han kommer! 2. låna sitt öra, lyda. **-r, -,** *m.* **-rin,** *-nen, f.* person som lyss, lyssnare. **-réi,** *-en, f.* lyssnande, ovana att lyssna, nyfikenhet, spionerande.

Horde, *-n, f.* hord, skarå, flock.

hör‖en, *sv.* I. *tr.* o. *itr. h.* höra; åhöra. *Ich habe sagen ~* jag har hört sägas, *jm etw. zu ~ geben:* låta ngn få höra ngt, *gut, scharf, fein ~* höra väl, *schlecht, schwer, hart ~* höra illa, vara tunghörd, *ich will ~, wer da ist:* jag vill höra efter, hvem som är där, *~ Sie mal!* hör på! *Sehen und ~* syn och hörsel. *An dem Gepolter der Kutsche hörte er, daſs:* på vagnens buller hörde han, att, *auf jn ~* lyssna till, lyda ngn, *der Hund hört auf den Namen Hektor:* hunden lyder namnet H., *Vorlesungen bei einem Professor ~* gå på, besöka en professors föreläsningar, *etw. für sicher ~* höra ngt såsom säkert, *nach jedem Geschwätz hin ~* lyssna till hvars mans prat, *lassen Sie bald etw. von sich ~* låt snart höra af er, *Sie sollen schon von mir ~* ni skall nog få höra, få veta af mig, *ich habe von ihr etw. über ihn gehört:* jag har gnm henne hört ngt om honom, *ich habe durch sie etw. von ihm gehört:* jag har gnm henne hört ngt, fått underrättelser från honom, *vor dem Lärm nichts ~ können:* ej kunna höra ngt för bullrets skull, *zu etw. ~* höra till, tillhöra ngt. II. *rfl. Das hört sich gut:* det låter, klingar bra. **-ensagen,** *n.* hörsaga. *Ich weifs es nur von ~* jag har blott hört det berättas. **-enswērt[h],** *a.* värd att höras. **-er, -,** *m.* åhörare. **-erin,** *-nen, f.* åhörarinna. **-erschaft,** *f.* åhörare, auditorium. **-fähigkeit,** *f.* hörsel(förmåga), hörselsinne. **-fehler,** *m.* hörselfel. **-gast,** *m.* tillfällig åhörare. **-ig,** *a.* underlydande, lydpligtig, klient, lifegen. **-igkeit,** *f.* beroende, lifegenskap.

Horizónt, *-e, m.* horisont. **-ál,** *a.* horisontal. **-ále,** *-n, f.* horisontal linie.

Horn, *-er* †, *n.* 1. horn(substans), vanl. *0,* men för att beteckna olika slag af horn användes pl. *-e.* 2. horn. Bild. *sich* (dat.) *die* [*tollen*] *Hörner ablaufen* el. *abstofsen:* stöta hornen af sig, rasa ut, stadga sig, *sich den Strick um die Hörner werfen lassen:* låta snärja sig, *Hörner tragen:* vara hanrej, *jm Hörner aufsetzen:* göra ngn till hanrej. 3. mus. jagthorn,

valdthorn m. m. *Auf dem ~e blasen, ins ~ stoſsen:* blåsa på (valdt)horn. Bild. *mit jm in ein* el. *in dasselbe ~ blasen:* vara i förstånd med ngn, säga efter hvad ngn säger. 4. brant bärgspets. **-büche,** *f.* hvitbok. **-en, hörnen,** *sv.* I. *tr.* 1. sätta horn på; bild. göra till hanrej. *Gehörnt:* behornad. 2. göra hornaktig, hård som horn. *Der gehörnte* el. *hörnen[e] Siegfried:* den med en hornartad hud försedde Sigurd Fafnesbane. II. *rfl.* fälla, byta om hornen. III. *itr. h.* o. *tr.* 1. stånga(s). 2. blåsa på horn. IV. = *hörnern.*

hörner||ärtig, *a.* hornartad, -lik, -formig. **-klang,** *m.* hornlåt. **-losigkeit,** *f.* frånvaro af horn. **-n,** *a.* af horn, horn-.

Horn||haut, *f.* 1. med. hornhinna. 2. hård, valkig hud. **-häutig,** *a.* som har hård, valkig hud. **-hecht,** *m.* näbbgädda. **-icht, -ig,** *a.* 1. hornartad. 2. behornad. **-is, -se,** *f.* bålgeting. **-isieren,** *sv.* = *hornen I, 2.* **-ils,** *-e, -isse, -n, f.* = *Hornis.* **-ist,** *-en, m.* hornblåsare. **-käfer,** *m.* ekoxe. **-klappe,** *f.* klaff a) af horn, b) mus. på horn. **-los,** *a.* hornlös, utan horn. **-masse,** *f.* hornämne. **-ochs[e],** *m.* behornad oxe; F bild. dumhufvud, oxe. **-ruf,** *m.* hornsignal, hornlåt. **-spitze,** *f.* 1. hornspets. 2. (cigarr)munstycke af horn. **-vieh,** *n.* hornboskap; F bild. dumhufvud, nöt.

Horoskóp, *-e, n.* horoskop.

horríbel, *a.* förskräcklig, horribel.

Hör||rohr, *n.* talrör, hörlur. **-saal,** *m.* hörsal.

Horst, *-e, m.* 1. äfv. ✱ **-[e], -en,** *f.* busksnår, snår. 2. högt beläget (roffågels)näste. **-en,** *sv. itr. h.* bygga, hafva ett högt beläget näste.

Hort, *-e, m.* 1. skatt. 2. säkert ställe, borg, fäste. 3. skydd, värn.

Hortikultúr, *-en, f.* trädgårdsskötsel.

Hör||trichter, *m.* hörlur. **-weite,** *f.* hörhåll.

Hose, *-n, f.* dim. †, 1. byxor. F bild. *das Herz fiel ihm in die ~n:* han blef rädd. 2. kalsonger. 3. hos fyrfotadjur: skenben; hos fåglar: fjäderbeklädnad på benen; hos bin: de i 'korgarne' samlade frömjölsklumparne; bot. bladslida. 4. skydrag. **-n,** *sv. tr.* förse med, kläda i byxor. **-nband,** *n.* 1. byxband. 2. strumpeband. **-nbandorden,** *m.* strumpebandsorden. **-nbund, -ngurt,** *m.* byxlinning. **-nmännchen,** *n.* **-nmatz,** *m.* F parvel som har sina första byxor. **-nschnalle,** *f.* byxspänne. **-nträger,** *m.* hängsle.

Hospít, *-en, m.* lärjunge som ej bor i skolans lokal. **-ál,** *-e* el. *-er* †, *n.* barmhertighetsanstalt, försörjningsinrättning, fattighus, barnhus, barnhem, vårdanstalt; vanligast sjukhus, lasarett. **-álbruder,** *m.* johanniter (medlem af johanniterorden), äfv. = *Hospitaliter.* **-alít, -en,** *m.* hospitalshjon, i ett *Hospital* intagen person, se *Hospital.* **-aliter, -, m. -aliterin, -nen,** *f.* medlem af en orden, som egnar sig åt sjuk- o. fattigvård; barmhertighetsbroder, -syster. **-ánt,** *-en, m.* ej inskriften tillfällig åhörare. **-ieren,** *sv. itr. h.* åhöra en föreläsning utan att hafva antecknat sig för densamma.

Hospíz, *-e, n.* klosterhärbärge för resande.

Hostie, *-n, f.* hostia, nattvardsoblat. **-nhäuslein,** *n.* altarskåp till förvaring af hostia och patén. **-nteller,** *m.* patén.

Hotél, *-s, n.* hotell. **-ier,** *-s, m.* hotell-, värdshusvärd.

hott, *itj.* rop till dragare. 1. åt höger! jfr *hist.* 2. hopp, hoj, smack. **-entótt[e],** *-s* el. *-en, -en, m.* hottentott. **-entóttin,** *-nen, f.* hottentottska. **-entóttisch,** I. *a.* hottentottisk. II. *n.* hottentottska, jfr *deutsch.* **-ohú,** *itj.* hopp, smack. **-pferd,** *n.* barn. häst.

hotzeln se *hutzeln.*

Houri se *Huri.*

hr se *hurr.*

hu, *itj.* hu, usch.

hü, *itj.* 1. hopp, hoj. 2. *~! ~!* betecknar snyftning.

Hub, *-e* †, *m.* upplyftande.

Hübel, *-, m.* liten upphöjning, liten hög.

hüben, *adv.* här, på denna sida.

Hübpumpe, *f.* sugpump.

hübsch, *a.* 1. vacker, nätt, snäll. *Ein ~es [Stück] Geld:* en nätt summa. 2. adv. rätt, dugtigt. *Sei nun ~ artig!* nu skall du vara ett snält barn, *das werde ich ~ bleiben lassen:* det skall jag nog akta mig för.

Hüch, I. *-e, m.* **-e,** *-n, f.* **-en,** *-, m.* donaulax. II. *itj.* häj, hurra.

Hucke, *-n, f.* 1. höstack, vålm, skyl. 2. korg att bära på ryggen. 3. F rygg. 4. huk i brädspel. **-back, -pack,** *adv. Jn ~ tragen:* bära ngn på ryggen. **-n** = *hocken.*

Hudel, *-, m.* lapp, lump; bild. lumpen karl. **-éi,** *-en, f.* 1. dåligt, slarfvigt arbete, fusk(verk). 2. dagdrifveri. 3. krångel, bråk. **-er** se *Hudler.* **-n,** *sv.* I. *itr. h.* 1. slarfva, fuska. 2. gå och drifva, slå dank. II. *tr.* 1. *Etw. ~* göra ngt slarfvigt, fuska med ngt. 2. *Jn ~* behandla ngn dåligt, krångla, bråka med, grälа på ngn. III. *rfl.* packa sig ut, af.

Hüdler, *-, m.* 1. fuskare. 2. dagdrifvare. 3. krångelmakare.

Huf, *-e* el. ✱ *-e* † el. ✱ *-en, m.* dim. †, hof; fot, kläf. **-e,** *-n, f.* 1. ett efter ort o. tid växlande åkermått, vanl. ugf. 766 ar. 2. i allmh. teg, gård, hemman. 3. fyrk. **-eisen,** *n.* hästsko. **-gänger,** *m.* hofdjur. **-lattich,** *m.* bot. hästhofsört (Tussilago Farfara). **-nagel,** *m.* (hästsko)söm. **-ner, Hüfner,** *-, m.* bonde som äger en *Hufe,* hemmansägare. **-schlag,** *m.* 1. hofbeslag. 2. hofslag. **-schmied,** *m.* hofslagare. **-schmiede,** *f.* hofslagarsmedja. **-spur,** *f.* spår, märke efter en hof, hästspår. **-zange,** *f.* hoftång.

Hüftle, *-n, f.* höft, lår, länd. **-horn** se *Hifthorn.* **-lahm,** *a.* lam i höfterna. **-schmerz,** *m.* **-weh,** *n.* höftvärk.

Hügel, *-, m.* kulle, upphöjning, jordhög. **-áb,** *adv.* utför kullen. **-án, -auf,** *adv.* uppför

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

kullen. **-icht, -ig,** *a.* **1.** upphöjd, liknande en kulle. **2.** uppfyld af kullar. **-kette** = *Hügelreihe.* **-land,** *n.* af kullar uppfyldt land. **-n,** *sv. tr.* forma till en kulle, lägga i hög, hopa. **-reich,** *a.* rik på, uppfyld af kullar. **-reihe,** *f.* rad af kullar. **-stadt,** *f.* på kullar byggd stad. **-ung,** *f.* mindre höjd.

Hugenótt[e], *-en, m.* hugenott.

huh, hüh se *hu, hü.*

Huhn, *-er* †, *n.* höns, dim. äfv. kyckling. *Ich habe noch ein Hühnchen mit dir zu pflükken* el. *zu rupfen:* jag har en gås oplockad med dig.

Hühner|ärt, *f.* hönsras. **-auge,** *n.* **1.** hönsöga. **2.** liktorn. **-braten,** *m.* hönsstek, kyckling. **-brühe,** *f.* buljong på höns, hönssoppa. **-garn,** *n.* rapphönsnät. **-habicht,** *m.* dufhök. **-hahn,** *m.* vanlig tupp. **-händler(in),** *m.* (*f.*) hönsmånglare (-erska). **-hund,** *m.* rapphönshund. **-korb,** *m.* hönskorg, hönsbur, kycklingbur. **-leiter,** *f.* stege till en hönsbur. **-milch,** *f.* varmt vatten med socker och äggula. **-schrot,** *n.* jäg. fågelhagel. **-stall,** *m.* hönshus. **-steige, -stiege** = *Hühnerleiter.* **-volk,** *n.* höns. **-wärterin,** *f.* hönsgumma.

hui, I. *itj.* **1.** vips. **2.** å. **3.** usch, fy. II. oböjl. *m. In einem* ~ el. *im* ~ i ett huj, i ett nu. **-en,** *sv. itr. h.* **1.** skynda, brådska. **2.** säga å, usch.

Huld, *-en, f.* **1.** huldhet, bevågenhet, gunst, nåd. **2.** hyllning, huldskap, trohet mot länsherren. **3.** behag, ljuflhet, älsklighet. **-blick,** *m.* ljuf blick. **-en,** *sv.* se *huldigen.* **-erfüllt,** *a.* huld, bevågen. **-gestalt,** *f.* huld, ljuf gestalt. **-göttinnen,** *pl.* behagens gudinnor, gratierna. **-ig,** *a.* huld. **-igen,** *sv. itr. h. Jm, einer Ansicht* ~ hylla ngn, en åsigt, *einer Dame* ~ egna en dam sin hyllning, *dem Fortschritte* ~ tillhöra framstegspartiet; *gehuldigt:* hyllad. **-igung,** *f.* hyllning. *Jm* ~ *leisten:* hylla ngn. **-in** se *Holdin.* **-reich,** *a.* huldrik. **-reiz,** *m.* tjusande behag, tjusningskraft. **-voll,** *a.* huldrik, huld.

Hülf|e, *-n, f.* hjälp, bistånd, tillhjälp, handräckning, bot. [*Um*] ~ *rufen:* ropa på hjälp, *mit* ~ *der Nacht:* a) under skydd af nattens mörker, b) gnm att taga natten till hjälp. **-ebittend, -eflehend,** *a.* bedjande, bönfallande om hjälp. **-eruf,** *m.* **-erufen,** *n.* rop på hjälp. **-los,** *a.* hjälplös. **-losigkeit,** *f.* hjälplöshet. **-rede,** *f.* undflykt. **-reich,** *a.* hjälpsam. **-sbeamte(r),** *m.* biträdande tjänsteman, biträde. **-sbedürftig,** *a.* hjälpbehöfvande. **-sbedürftigkeit,** *f.* behof af hjälp. **-sbereit, -sfertig,** *a.* hjälpsam. **-sgeld,** *n.* **1.** penningeunderstöd, subsidier. **2.** omkostnader för en summas indrifvande. **-sgenoss,** *m.* förbunden, allierad. **-skirche,** *f.* annexkyrka. **-slehrer,** *m.* biträdande lärare, extralärare. **-sleistung,** *f.* hjälp, tjänst. **-smacht,** *f.* allierad makt. **-sprediger,** *m.* hjälppräst, (pastors)adjunkt. **-spriester,** *m.* biträdande präst. **-sverein,** *m.* välgörande förening, sällskap. **-svertrag,** *m.* fördrag om hjälpsändning, subsidietraktat. **-svolk,** *n.* förbundet, allieradt folk, hjälptrupper. **-svollstreckung,** *f.* utmätning, exekution. **-swörterbüch,** *n.* ordbok för ett särskildt ändamål, specialordbok. **-thätig,** *a.* hjälpsam i handling.

Hülle, *-n, f.* **1.** omhölje, skal; hinna, hud, bot. svepe. **2.** ~ *und Fülle:* rikt mått, öfverflöd. **-n,** *sv. tr.* hölja, omhölja, inhölja, insvepa, svepa om (sig). *Aus etw.* ~ taga ut ur ngt.

Hülse, *-n, f.* **1.** hylsa, fodral. **2.** bot. skida, balja, skal. **-en,** *sv.* I. *tr.* aftaga skalen, skidorna af, sprita, skala. II. *rfl.* **1.** skala sig, mista skalen. **2.** få, utveckla skidor. **-enfrucht,** *f.* skidfrukt. **-engewächs,** *n.* **-enpflanze,** *f.* bot. skidväxt, ärtväxt. **-icht, -ig,** *a.* **1.** skidartad. **2.** som har skidor, skid-.

hum, *itj.* hum, hm.

humán, *a.* human, vänlig, billig. **-isieren,** *sv.* I. *tr.* **1.** civilisera, hyfsa, städa. **2.** humanisera (uppblanda med ämnen, tagna från den mänskliga organismen). II. *rfl.* få hyfsning, bli civiliserad. **-ismus,** *-, 0, m.* humanism. **-ist,** *-en, m.* humanist. **-istisch,** *a.* humanistisk. **-ität,** *0, f.* **1.** humanitet, vänlighet, tillmötesgående. **2.** allmäntmänsklig, universell bildning.

Humbug, *-s, m.* humbug.

Humm|el, *-n, f.* **1.** humla. F bild. *wilde* ~ vildkatt. **2.** mus. borduna. **-eln,** *sv. itr. h.* **1.** surra, brumma. **2.** vilt svärma, strö̈fva omkring. **-en,** *sv. itr. h.* **1.** säga hum. **2.** harskla sig. **3.** surra, brumma. **-er,** *-, m.* hummer. **-ern,** *sv. itr. h.* ljuda doft.

Humór, *-[e]s, 0, m.* humor. **-éske,** *-n, f.* humoresk, humoristisk berättelse. **-ist,** *-en, m.* humorist. **-istisch,** *a.* humoristisk.

Humpe, *-n, f.* se *Humpen.*

Hümpelél, *-en, f.* fusk.

humpeln, *sv. itr. h.* o. när ortförändringen framhålles *s.* halta, linka.

hümpeln, *sv. itr. h.* arbeta slarfvigt, uselt, fuska.

Humpen, *-, m.* mycket stor bägare, stop.

Humpler, *-, m.* halt, linkande person.

Hümpler, *-, m.* fuskare, stympare.

humplig, *a.* halt, linkande.

Humse, ✻ = *Hummel.*

Humus, *-, 0, m.* humus, mull.

Hund, *-e, m.* dim. †, hund. Bild. *er ist auf den* ~ *gekommen:* det har gått utför, gått ut sig för honom, *jn auf den* ~ *bringen:* bringa ngn på obestånd, på bar backe, *er geht vor die* ~*e:* han förstör sig, ruinerar sig, *es nimmt kein* ~ *ein Stück Brot von ihm* ugf. han är ej värd att solen skiner på honom, *begossene* ~*e fürchten das Wasser:* brändt barn skyr elden. **-earbeit,** *f.* F hundgöra. **-eärt,** *f.* **1.** hundras. **2.** hundars sätt;

bild. nedrigt, gement sätt. **-eblaff**, *m.* hundgläfs. **-efräs**, *m.* **-efressen**, *n.* F usel mat. **-egeld**, *n.* syndapengar. **-ehaus**, *n.* **-ehütte**, *f.* hundkoja. **-ekälte**, *f.* F stark köld. **-ekerl**, *m.* F kanalje.

hündeln, *sv. itr. h.* F krypa, lisma.

hundert, I. *a.* (oböjl. grundtal) hundra. II. **-e**, *n.* hundra, hundrade, hundratal. *Zu ∼en:* hundra och hundra, hundratals. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* **-el** se *Hundertstel.* **-er**, **-**, *m.* **1.** hundratal. **2.** siffran hundra. **-erlei**, oböjl. *a.* hundra slags, hundra olika. **-st**, *a.* (ordningstal) hundrade. *Es kommt vom ∼en ins Tausendste:* det ena ger det andra, det går i oändlighet, *das weifs der ∼e nicht:* det är ej en på hundra, som vet det. **-stel**, **-**, *n.* hundradel. **-stens**, *adv.* för det hundrade. **-thorig**, *a.* försedd med hundra portar. **-weise**, *adv.* hundra och hundra, hundra på en gång, hundratals.

Hundestall, *m.* hundkoja, hundhus.

Hünd‖in, *-nen*, *f.* tik, hynda. **-isch**, *a.* **1.** hundaktig, hundsk. **2.** krypande, lismande. **3.** oanständig, otuktig, cynisk.

Hunds‖bifs, *m.* **1.** hundbett. **2.** bot. tidlösa. **-fott**, *-er* †, *m.* F hundsfott. **-fötterei**, *-en*, *f.* F nedrighet, kanaljeri, skurkstreck. **-föttisch**, **-gemein**, *a.* F nedrig, gemen, hundsk. **-gemeinheit**, *f.* nedrighet, gemenhet. **-gerecht**, *a.* som förstår sig på hundar. **-haar**, *n.* hundhår. F bild. *∼e auflegen:* söka bot, där man fått sot (från bruket att lägga hundhår på hundbett). **-ledern**, *a.* af hundskinn, hundskinns-. **-loden**, *pl.* hundragg. F *∼ bekommen:* få snäsor, få sina fiskar varma. **-müde**, *a.* F alldeles uttröttad. **-petersilie**, *f.* bot. glis, vildpersilja. **-rose**, *f.* nyponbuske. **-schlecht**, *a.* F usel, gement dålig. **-stern**, *m.* hundstjärnan. **-tage**, *pl.* rötmånad. **-tagsferien**, *pl.* sommarlof under rötmånaden. **-veilchen**, *n.* **-viole**, *f.* bot. (hund)viol. **-wut[h]**, *f.* hundgalenskap. **-wüt[h]ig**, *a.* angripen af hundgalenskap, galen.

Hüne, *-n*, *m.* jätte. **-nhaft**, *a.* jättelik.

Hunger, *-s*, *0*, *m.* hunger. **-bach**, *m.* bäck som stundom utsinar. **-blume**, *f.* **1.** nagelört (Draba). **2.** gullkrage (Chrysanthemum segetum). **-brunnen**, *m.* = *Hungerquelle.* **-erregend**, *a.* som framkallar hunger. **-gestalt**, *f.* utsvulten gestalt, skelett. **-harke**, *f.* räfsa med hvilken de på åkern kvarliggande axen hopsamlas, hvilka eljes hade stillat axplockarnes hunger. **-harken**,* *itr. h.* räfsa ihop de på åkern kvarliggande axen. **-jahr**, *n.* år då hungersnöd herskar. **-korn**, *n.* mjöldryga. **-kur**, *f.* svältkur. **-leider**, *m.* person som lider hunger, utfattig stackare. **-leiderei**, *f.* hungerlidande; ytterlig fattigdom. **-leiderisch**, *a.* lidande hunger, utfattig, utsvulten. **-n**, *sv.* I. *itr. h.* hungra, svälta. *Ich hungere* el. vanl. opers. *es hungert mich* el. *mich hungert:* jag är hungrig, jag hungrar. Bild. *nach* el. *auf* (med ack.) *etw. ∼* hungra efter, åtrå ngt. II. *rfl. Sich tot* el. *zu Tode ∼* svälta ihjäl. **-pfarre**, *f.* dåligt pastorat som ej ger födan. **-pfote**, *f.* *∼n saugen:* lida hunger, svälta. **-quelle**, *f.* källa som stundom utsinar. **-rechen**, *m.* = *Hungerharke.* **-snot[h]**, *f.* hungersnöd. **-stelle**, *f.* anställning som ej föder sin man. **-thurm** se *Hungerturm.* **-tod**, *m.* hungersdöd. **-tüch**, *n. Am ∼e nagen:* lida hunger, svälta. **-turm**, *m.* torn där fångar få svälta ihjäl.

Hungr‖er, *-*, *m.* person som lider hunger, svälter. **-ig**, *a.* **1.** hungrig. **2.** som ger klen föda, karg, fattig.

Hünin, *-nen*, *f.* jättinna, jättekvinna.

Hunn‖e, *-n*, *m.* hunner. **-in**, *-nen*, *f.* hunnisk kvinna. **-isch**, *a.* hunnisk.

hunten, *adv.* härnere, härnedan.

hunzen, *sv. tr.* F snäsa, hundsfottera, skälla ned.

Hupf, *-e*, *m.* hopp, språng.

hüpf‖eln, *sv. itr. h.* o. vid riktningens angifvande *s.* hoppa med små hopp. **-en**, *sv. itr. h.* o. vid riktningens angifvande *s.* hoppa. **-er**, **-**, *m.* **1.** en som hoppar, hoppare. **2.** gräshoppa. **3.** litet språng, hopp.

hupp, **hups**, *itj.* hopp.

Hürde, *-n*, *f.* **1.** flätverk i en ram till underlag vid torkning. **2.** (får)fålla; inhägnad i allmh.

Hure, *-n*, *f.* hora, sköka. **-n**, *sv. itr. h.* bedrifva hor, otukt. **-r**, **-**, *m.* horkarl. **-rei**, *-en*, *f.* horeri. **-risch**, *a.* horaktig, otuktig.

Huri, *-s*, *f.* huri.

hurliburli, *itj.* o. *adv.* vips, i ett huj, i hvinande fart; huller om buller.

hürnen se *hornen I, 2, IV.*

hurr, *itj.* betecknande hastig rörelse: vips, huj. **-ä[h]** (o. **-ä**), *itj.* hurra. **-á[h]en**, *sv. itr. h.* hurra. **-e**, *itj.* **1.** = *hurr.* **2.** surr.

hurtig, *a.* hurtig, rask, flink. **-keit**, *f.* hurtighet, raskhet.

Husár, *-en* el. *-s*, *-en*, *m.* husar. **-enhaft**, **-isch**, *a.* husarlik, som en husar.

husch, I. *itj.* **1.** vips. **2.** hysj. **3.** usch, hu. II. *-e*, *m.* **1.** hastig, plötslig rörelse, brådska. *Auf den ∼* el. *unterm ∼* utan dröjsmål, hastigt, i förbifarten. **2.** kort regnskur, regnby. **3.** örfil, slag, slagsmål. **-e**, *-n*, *f.* = *Husch II, 2, 3.* **-elei**, *-en*, *f.* ytlighet, slarf, hafs. **-elig**, *a.* ytlig, slarfvig, hafsig. **-eln**, *sv. itr. s.* röra sig med ett lätt prasslande ljud, prassla, frasa. **-en**, *sv.* I. *tr.* **1.** F gifva en örfil, örfila upp, plagga på. **2.** bortsnappa, knipa. **3.** uppskrämma. II. *rfl.* slåss, plagga på hvarandra. III. *itr. s.* snabbt, sakta prasslande röra sig, smyga sig, slinka. Bild. *über etw.* (ack.) *hin* el. *fort ∼* halka öfver, helt lätt vidröra ngt. **-ig** = *huschelig.* **-kopf**, *m.* hufvud med okammadt, tofvigt hår.

hufs, *itj.* buss, buss på.

huss‖ä[h], *itj.* **1.** = *hufs.* **2.** hurra, häjsan. **-ít, -en,** *m.* hussit. **-ítisch,** *a.* hussitisk, hussiternas.

hüsteln, *sv. itr. h.* hosta lätt, litet.

hüst‖len, a) *sv.* **I.** *itr. h.* hosta. F bild. *auf* el. *in etw.* (ack.) ~ strunta i ngt, *die Flöhe* el. *Fliegen* ~ *hören:* (tycka sig) vara ofantligt klok, höra gräset växa. **II.** *tr.* **1.** hosta (upp). **2.** *Jm die Ohren voll* ~ plåga ngn med sitt ständiga hostande. **b)** **-s,** *0,* *m.* hosta. *Den* ~ *haben:* hosta, hafva hosta. **-er,** **-,** *m.* dim. †, **1.** en som hostar. **2.** hostning. **-ig,** *a.* som har hosta.

Hut, **I.** *-e* †, *m.* **1.** hatt. ~ *ab!* hatten af! *den* ~ *vor jm abnehmen* el. *ziehen:* taga af hatten för ngn, *den* ~ *aufs Ohr setzen:* sätta hatten på sned, bild. blifva morsk, barsk, *die Frau hat den* ~ hustrun har husbondeväldet, *mit dem* ~*e in der Hand kommt man durch das ganze Land:* med ödmjukhet, med kryperi kommer man långt. **2.** ~ *Zucker:* sockertopp. **3.** huf. **II.** *-en, f.* **1.** vakt(ande), vård, skydd, beskydd. *In* el. *unter js* ~ *sein:* stå under ngns beskydd. **2.** rätt till bete. **3.** bete, betesmark. **-besatz,** *m.* hattklädsel.

hüt‖len, *sv.* **I.** *tr.* o. ✱ *itr. h.* med gen. vakta, valla, vårda, skydda, akta. **II.** *rfl.* **1.** akta sig, taga sig i akt, *vor etw.* (dat.): för ngt. *Ich werde mich* ~ *und das thun* el. *das zu thun:* jag skall akta mig för att göra det. **2.** *Sich selbst* ~ vara sin egen vaktare, vara utan vaktare. **3.** *Schafe* ~ *sich leichter als Ziegen:* får äro lättare att valla än getter. **-er,** **-,** *m.* vaktare. **-erin,** *-nen, f.* vakterska.

Hüt‖feder, *f.* hattfjäder, **-plym.** **-geld,** *n.* vallpengar. **-geschäft,** *n.* **1.** hattmakeri. **2.**atthandel. **-kopf,** *m.* hattkulle. **-los,** *a.* **1.** utan hatt. **2.** utan vård, utan skydd. **-macher,** *m.* hattmakare. **-macherei,** *f.* hattmakeri.

hutsch, *itj.* vips.

Hütschachtel, *f.* hattask.

Hutsche, Hütsche, *-n, f.* pall.

Hüt‖schleife, *f.* hattrosett, kokard. **-schnur,** *f.* hattsnöre. F bild. *das geht über die* ~ det går öfver alla gränser, går för långt. **-ständer,** *m.* stående hatthängare. **-stein,** *m.* gränssten, råmärke vid en betesmark.

hütt, *itj.* (rop åt dragare) åt vänster!

Hütte, *-n, f.* **1.** hydda, koja; barack. **2.** kajuta, hytt. **3.** hytta, smälthytta, bruk, masugn. **-n,** *sv. tr.* smälta malmer. **-namt,** *n.* brukskontor. **-narbeiter,** *m.* bruksarbetare, brukssmed. **-nbau,** *m.* **1.** barackbyggnad. **2.** bruksdrift. **-nbewohner(in),** *m.* (*f.*) person som bor i en koja. **-nherr,** *m.* bruksägare. **-nknappe,** *m.* hyttdräng, brukssmed. **-nkunde,** *f.* hyttkunskap, metallurgi. **-nmännisch,** *a.* metallurgisk. **-nmeister,** *m.* hyttmästare, masmästare. **-nschreiber,** *m.* bruksbokhållare. **-nwesen,** *n.* bruksdrift. **-nwissenschaft** = *Hüttenkunde.* **-r,** **-,** *m.* arbetare vid en smälthytta, brukssmed.

Hütung, *f.* bete, betesmark.

Hütung, *f.* vaktande m. m. se *hüten.*

Hutzel, *-n, f.* torkad frukt, i sht torkade päron. **-icht, -ig,** *a.* skrumpen, skrynklig. **-mann,** *m.* skrumpen gubbe. **-n,** *sv.* **I.** *tr.* torka frukt. **II.** *itr. s.* skrumpna, blifva skrynklig.

Hützucker, *m.* toppsocker.

Hyacínthe, *-n, f.* bot. hyacint.

Hyäne, *-n, f.* hyena.

hybríd[isch], *a.* hybrid, bastard-.

Hyder, Hydra, *Hydern, f.* hydra.

Hydropáth, *-en,* *m.* hydropat.

Hygié[i]ne, *f.* hygien, hälsovårdslära.

Hymn‖e, *-n, f.* hymn. **-isch,** *a.* hymn-. **-os, -us,** **-,** *Hymnen,* *m.* hymn.

Hypérb‖el, *-n, f.* hyperbel; hyperboliskt uttryck, öfverdrift. **-elhaft,** *a.* hyperbolisk. **-óle** = *Hyperbel.* **-ólisch,** *a.* hyperbolisk.

Hypnotísmus, *-, 0,* *m.* hypnotism.

Hypoch‖ónder, *-,* *m.* hypokonder, mjältsjuk person. **-ondrie,** *0, f.* hypokondri, mjältsjuka. **-óndrisch,** *a.* hypokondrisk, mjältsjuk. **-ondrist,** *-en,* *m.* = *Hypochonder.*

Hypothék, *-en, f.* hypotek, pant, inteckning. **-ár,** *-e,* *m.* = *Hypothekengläubiger.* **-árisch,** *a.* hypotekarisk. **-enbrief,** *m.* inteckning. **-enfrei,** *a.* fri från inteckningar. **-engläubiger,** *m.* borgenär som har inteckning(ar) såsom säkerhet för sin fordran. **-enurkunde,** *f.* inteckning. **-enversicherung,** *f.* hypoteksförsäkring.

Hypothé‖se, *-n, f.* hypotes, påstående, antagande. **-tisch,** *a.* hypotetisk, vilkorlig.

Hyst‖erie, *-[e]n, f.* hysteri. **-érisch,** *a.* hysterisk, krampaktig.

I.

I, *itj.* F å, kors. ~ *freilich!* naturligtvis! ~ *warum nicht gar!* el. ~ *wo!* kommer aldrig i fråga! tro aldrig det! ~ *sehen Sie mal!* nej, ser man på!

iá, *itj.* härmande åsnans läte, ia.

i. A. förkortn. = *im Auftrage:* enligt uppdrag, ex officio.

iáh[n]en, *sv. itr. h.* skria som en åsna.

lámb- se *Jamb-.*

Ibér‖er, **-,** *m.* iberer. **-ien,** *-s, 0, n. npr.* Iberien, pyreneiska halfön. **-isch,** *a.* iberisk.

Ibis, *-se,* *m.* ibis.

ich, **I.** *pers. pron.* jag. ~ *bin 's:* det är jag. **II.** **-[s],** **-[s],** *n.* jag. **-heit,** *f.* **1.** jag, väsen,

individualitet. **2.** självviskhet. **-néumon**, *-s, m.* o. *n.* zool. faraokatt. **-sucht**, *f.* självviskhet.

Ideál, I. *-e, n.* ideal, förebild. **II.** *a.* ideal. **-isch**, *a.* idealisk, ideal. **-isíeren**, *sv. tr.* idealisera, försköna. **-isíerung**, *f.* **-ísmus**, *-, 0, m.* idealism. **-íst**, *-en, m.* idealist. **-ístisch**, *a.* idealistisk. **-ität**, *0, f.* idealitet.

Idée, *-[e]n, f.* idé, tanke.

ideéll, *a.* **1.** ideell. **2.** ideal, idealisk.

idée[e]n||los, *a.* som saknar idéer. **-verbindung**, **-verknüpfung**, *f.* idéassociation. **-welt**, *f.* **1.** idévärld. **2.** tankens värld.

Iden, *pl.* idus.

identifizíer||en, *sv. tr.* identifiera. **-ung**, *f.*

idént||isch, *a.* identisk. **-ität**, *-en, f.* identitet.

Idióm, *-e, n.* idiom, munart, mål. **-átisch**, *a.* idiomatisk, för ett språk, för en munart egendomlig.

Idiót, *-en, m.* idiot, fåne. **-ikon**, *-[s], ..ka* el. *..ken, n.* idiotikon, dialektordbok. **-ísmus**, *-, ..men, m.* idiotism, a) idioti, fånighet, b) språkegendomlighet.

Idól, *-e, n.* idol, afgud.

Idýll, *-e, n.* **-e**, *-n, f.* idyll. **-endichter**, *m.* idyllförfattare. **-enhaft**, **-isch**, *a.* idyllisk.

Igel, *-, m.* **1.** igelkott. **2.** se *Egel.* **-fisch**, *m.* piggfisk. **-haft**, **-ig**, **-isch**, *a.* igelkottartad, som en igelkott, taggig, borstig.

Ignáz, *-[ens], -e, m. npr.* Ignatius.

Ignor||ánt, *-en, m.* okunnig person. **-ánz**, *0, f.* okunnighet; förbiseende. **-íeren**, *sv. tr.* ignorera, ej känna, ej taga kännedom om, hänsyn till.

ih se *I.*

I. H., förkortn. = *Ihre Hoheit:* eders el. hennes höghet.

ihr, I. *pers. pron.* **1.** 2 p. pl. nom. I, ni. **2.** 3 p. sg. fem. dat. [åt] henne. **II.** *poss. pron.* Självständig form: *der, die, das* ∼*[ig]e.* **1.** 3 p. sg. fem. hennes, dess, sin. **2.** 3 p. pl. deras, sin. **3. Ihr** till tilltalsordet *Sie:* eder. *Thun Sie das Ihr[ig]e:* a) gör hvad på er ankommer, b) gör eder skyldighet, *ich bin ganz der Ihr[ig]e:* jag står helt och hållet till edert förfogande. **-erseits**, *adv.* å sin, å hennes, å deras, å eder sida. **-esgleichen, I.** oböjl. *a.* o. *subst.* hennes, deras, sin, eder (jäm)like, lik henne, dem, eder. **II.** *pl.* hennes, deras, sina, edra likar, sådana som hon, de, ni. **-ethalben**, **-etwegen**, *um* **-etwillen**, *adv.* för hennes, deras, sin, eder skull. **-ig** se *ihr II.* **-o**, föråldr. *poss. pron.* i titlar, eders, deras, hans, hennes, t. ex. ∼ *Excellenz.* **-zen**, *sv. tr.* kalla I, ni.

I.I. K.K. H.H. = *Ihre Königlichen Hoheiten:* deras kungl. högheter (D.D. K.K. H.H.).

I.I. M.M. = *Ihre Majestäten:* deras majestäter (D.D. M.M.).

i. J., förkortn. = *im Jahre:* år, t. ex. *i. J. 79:* år 79.

I. K. H. = *Ihre Königliche Hoheit:* eders el. hennes kungl. höghet (E. K. H., H. K. H.).

Iktus, *-, -, m.* iktus, tonvigt, arsis.

Iliáde, Ilias, *0, f. Die* ∼ iliaden.

illeg||ál, *a.* olaglig. **-alität**, *-en, f.* olaglighet. **-itim**, *a.* illegitim, orättmätig, oäkta mdd. **-itimität**, *-en, f.* illegitimitet.

illiberál, *a.* illiberal, icke el. föga liberal.

illitimiert, *a.* obegränsad, oinskränkt.

Illing, *-e, m.* F ensamt född barn (mots.: tvilling, trilling).

illoyál, *a.* illojal, icke laglydig.

Illumin||ation, *-en, f.* illumination, illuminering, eklärering. **-íeren**, *sv.* **I.** *tr.* illuminera, a) festligt upplysa, b) färglägga. **II.** *rfl.* skaffa sig en florshufva. **-ierer**, *-, m.* **-ierin**, *-nen, f.* en som illuminerar. **-ierung**, *f.* = *Illumination.*

Illu||sión, *-en, f.* illusion, inbillning, luftslott. **-sórisch**, *a.* illusorisk, inbillad. **-stration**, *-en, f.* illustration, plansch; belysning. **-strátor**, *-s, ..óren, m.* illustratör. **-stríeren**, *sv. tr.* illustrera. **-stríerer**, *-, m.* **-stríererin**, *-nen, f.* illustratör.

Ilme = *Ulme.*

Ilse = *Alse.*

Iltis, *-se, m.* iller.

im, smndragn. af *in dem.*

imaginár, *a.* imaginär, inbillad.

Imbiſs, *-e, m.* måltid, mellanmål.

Imit||ation, *-en, f.* imitation, efterbildning. **-íeren**, *sv. tr.* imitera, efterbilda, härma.

Immatrikul||ation, *-en, f.* immatrikulering, inskrifning i en matrikel. **-ierbär**, *a.* som får inskrifvas. **-íeren**, *sv. tr.* inskrifva i en matrikel, immatrikulera.

Im||ker, *-, m.* biskötare. **-me**, *-n, f.* bi.

immediát, *a.* omedelbar, utan mellanhand. **-gesúch**, *n.* direkt (utan mellanhand) inlemnad ansökan. **-sache, -vorstellung**, *f.* direkt till högsta instansen, till regeringen inlemnad skrift, ansökan m. m.

immer, I. *adv.* **1.** om tid. alltid, alltjämt, städse. *Auf* el. *für* ∼ för alltid, *so macht er 's* ∼ så gör han jämt, ∼ *und* ∼ *wieder:* om och om igen, oupphörligt. **2.** vid komparativer. *Er wird* ∼ *reicher* [*und reicher*] el. *reicher und* ∼ *reicher:* han blir allt rikare och rikare, *das wird ja* ∼ *besser:* det blir ju allt bättre och bättre. **3.** distributivt vid räkneord. ∼ *drei und drei:* tre och tre, ∼ *den dritten Tag:* hvar tredje dag. **4.** betecknande högsta möjl. grad. *Die wärmste Liebe, deren er* ∼ *fähig war:* den innerligaste kärlek han var mäktig af, *so einträglich als nur* ∼ *möglich:* så inbringande som möjligt. **5.** förallmänligande. *Wer auch* ∼ hvem hälst än, *was er auch* ∼ *für Gründe haben mag:* hvad för skäl han än må hafva, *was er auch* ∼ *sagen mag:* hvad han än må säga, *wie auch* ∼ hur än, *wo auch* ∼ hvarhälst än. **6.** tillgiftighet. *Das mag er* ∼ *thun:* det kan han ju göra, det må han gärna för mig göra (det gör mig ingen-

ting). **7.** förvåning i frågesatser. *Wo er doch ~ bleiben mag?* hvar kan han väl hålla hus? hvar i all världen kan han väl vara? **8.** i alla fall, t. ex. *die Sache ist doch ~ gewagt.* **9.** vid imperativer. *Fang* [*nur*] *~ an!* börja bara! **10.** emellertid. *Er scheint nicht zu kommen, wir wollen also nur ~ anfangen:* han tycks ej komma, så vi börja väl. **II.** -, *m.* bikupa med skogsbin i. **-där**, *adv.* alltjämt, städse. **-fort**, *adv.* alltjämt, allt framgent, oupphörligt. **-grün**, I. *a.* ständigt grön, ständigt grönskande. **II.** -[*e*]*s*, *0*, *n.* bot. sinngrön, igrön (Vinca). **-hin**, *adv.* = *immer 6, 8, 10.* **-mehr**, *adv.* mer och mer. **-während**, *a.* ständig, adv. äfv. alltjämt. **-zu**, I. *adv.* **1.** = *immerfort.* **2.** = *immer 9.* **II.** *itj.* gå (bara) på!

immobíl, *a.* mil. som ej kan el. får användas till fälttjänst. **-iárexekution**, *f.* utmätning af fastighet. **-iárvermögen**, *n.* fastighet. **-ien**, *pl.* fast egendom, fastighet.

Immortélle, *-n, f.* eternell (Helichrysum m. fl.).

Imper||átor, *-s*, *..óren*, *m.* imperator, kejsare, fältherre. **-iál**, I. -[*e*]*s*, *-en*, *m.* imperial (ryskt guldmynt = 14: 87 kr.). **II.** *-e*, *n.* **1.** imperialformat. **2.** boktr. imperialstil. **3.** ett slags läskedryck. **4.** ett kortspel. **5.** ett slags merinofår. **-tinént**, *a.* oförskämd. **-tinénz**, *-en, f.* oförskämdhet.

Impf||anstalt, *f.* anstalt för vakcinering. **-arzt**, *m.* vakcinatör. **-bar**, *a.* som kan ympas el. vakcineras. **-en**, *sv. tr.* **1.** ympa, okulera; inympa. **2.** vakcinera. **-er**, *-*, *m.* **1.** person som ympar. **2.** vakcinatör. **-gesetz**, *n.* vakcinationslag. **-ling**, *-e*, *m.* en som skall vakcineras el. nyss har vakcinerats. **-lymphe**, *f.* vakcin. **-pflichtig**, *a.* skyldig att låta vakcinera sig. **-reis**, *n.* ympkvist. **-ung**, *f.* ympning, vakcination. **-zwang**, *m.* vakcinationstvång.

Im||pietät, *-en, f.* impietet, gudlöshet, brist på vördnad. **-plícite**, *adv.* inbegripet, underförstådt. **-plizíeren**, *sv. tr.* inbegripa, underförstå. **-ponieren**, *sv. itr. h.* o. ✻ *tr. Jm* el. ✻ *jn* ~ imponera, göra intryck på ngn. **-pórt**, *-e*[*n*], *m.* införsel, import. **-pórthändler**, *m.* importör. **-portíeren**, *sv. tr.* importera, införa. **-posánt**, *a.* imposant, majestätisk. **-póst**, -[*e*]*s*, *-en*, *m.* indirekt skatt, pålaga. **-potént**, *a.* impotent, oförmögen. **-poténz**, *0*, *f.* impotens, oförmåga. **-prägnatión**, *-en*, *f.* impregnering. **-prägníeren**, *sv. tr.* impregnera. **-prägnierung**, *f.* **-praktikábel**, *a.* **1.** outförbar. **2.** ofarbar. **-provisatión**, *-en*, *f.* improvisation. **-provisátor**, *-s*, *..óren*, *m.* **-provisatórin**, *-nen*, *f.* improvisatör. **-provisíeren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* improvisera. **-púls**, *-e*, *m.* impuls, påstötning.

Ims se *Imbís*. **Imse** = *Ameise.*

imstánde, *adv.* ~ *sein:* vara i stånd.

in, I. *prep.* **1.** med dat. uttryckande hvila el. rörelse på ett ställe, i; med ack. uttryckande rörelse till ett ställe, in i, ut i, ned i, i, t. ex. *er pflückt ~ seinem Garten ~ einen Korb die Früchte ab. Ich kaufte mir einige Äpfel ~ die Tasche:* jag köpte några äpplen och stoppade dem i fickan. **2.** särskilda fall. a) med dat. *~ der Stadt ankommen:* anlända till staden, *er wohnt ~ der Königsstraſse:* han bor på Kungsgatan, *dies Wort findet sich im Schiller:* detta ord träffas hos S., *Hauptmann im Garderegiment:* kapten vid gardet, *der Saal hat zehn Meter ~ der Länge* el. *miſst zehn Meter ~ die Länge:* salen är tio meter lång, *viel ~ wenigen Worten sagen:* säga mycket med få ord, *ein Kind ~ den Armen tragen:* bära ett barn på sina armar. *Im Jahre 1885:* år 1885, *im Frühling:* om våren, *wir reisen ~ acht Tagen:* vi resa inom åtta dar, *ich habe ihn ~ acht Tagen nicht gesehen:* jag har ej sett honom på åtta dar, *~ Zwischenräumen:* med mellanrum. *Sich ~ Wein betrinken:* berusa sig med vin. b) med ack. *~ ein Tier verwandeln:* förvandla till ett djur, *bis tief ~ die Nacht:* tills långt fram på natten, *es war tief ~ die Nacht:* natten var långt framskriden, *der Krieg währt schon ~ die sechzehn Jahr:* kriget har redan räckt öfver femton år, det är det sextonde krigsåret. **II.** ✻ smndragn. af *in den.*

-in, *-nen*, *f. suff.* -inna, -ska.

in||accurát, *a.* inexakt, icke noggrann. **-adäquát**, *a.* inadekvat. **-aktív**, *a.* inaktiv, försatt ur tjänstgöring. **-aktivierung**, *f.* försättande ur tjänstgöring, i inaktivitet. **-aktivität**, *0*, *f.* inaktivitet. **-ángriffnahme**, *0*, *f.* påbörjande. **-ánspruchnahme**, *0*, *f.* omständigheten att taga i anspråk, lägga beslag på; upptagande; rekvisition. **-auguráldissertation**, *f.* afhandling för erhållande el. vid tillträde af akademiskt ämbete; docent- el. professorsafhandling. **-augurieren**, *sv. tr.* högtidligen inviga, installera, inaugurera. **-begriff**, *m.* inbegrepp, sammanfattning. **-begriffen**, *a.* inbegripen, innefattad. **-beträchtnahme**, *0*, *f.* hänsynstagande, hänsyn. **-brunst**, *f.* innerlighet, värme. **-brünstig**, *a.* innerlig, varm, brinnande. **-cést**, *-e*, *m.* blodskam. **-dém**, I. (äfv. *-'-*), *adv.* emellertid, under tiden, nu. **II.** *konj.* **1.** under det att, medan. **2.** ✻ emedan. **3.** i det att, därigenom att. **-der**, *-*, *m.* inder, hindu. **-derin**, *-nen*, *f.* indisk kvinna, hindukvinna. **-dé**[**i**]**s**, **-déssen**, I. = *indem I.* **II.** *konj.* **1.** ~ [*als* el. *daſs*]: under det att, medan. **2.** likväl, emellertid. **-dex**, -[*es*], *-e* el. *..dices*, *m.* index, förteckning, innehållsförteckning. **-diáner**, *-*, *m.* indian. **-diánerin**, *-nen*, *f.* indiankvinna. **-diánisch**, *a.* indiansk, indian-. **-dier** se *Inder.* **-differént**, *a.* indifferent, likgiltig. **-differentísmus**, *-*, *0*, *m.* indifferentism, likgiltighet. **-differénz**, *0*, *f.* indifferens. **-dig**, -[*e*]*s*, *0*, *m.*

se *Indigo*. **-digenát**, *-e, n.* infödingsrätt, hemortsrätt. **-dignatión**, *-en, f.* indignation, ovilja, harm, förtrytelse. **-dignieren**, *sv. tr.* framkalla harm, ovilja, förtrytelse hos. **-digo**, *-s, 0, m.* indigo, indigoblått; indigobuske. **-direkt**, *a.* indirekt, medelbar. **-disch**, *a.* indisk. **-diskrét**, *a.* indiskret, ogrannlaga. **-diskretión**, *-en, f.* indiskretion, brist på grannlagenhet.

individu||alisíeren, *sv. tr.* individualisera. **-alisíerung**, *f.* individualisering. **-alität**, *-en, f.* individualitet. **-éll**, *a.* individuell.

Indivíduum, *-s, ..duen, n.* individ.

Indíz, *-es, -ien, n.* i sht jur. indicium.

indizíeren, *sv. tr.* angifva, antyda, tyda på.

Indoss||ament, *-e, n.* hand. endossement. **-ánt**, *-en, m.* hand. endossent. **-át**, *-en, m.* hand. endossat. **-e** se *Indossa-*. **-íeren**, *sv. tr.* endossera.

Industr||íe, *-[e]n, f.* industri. **-íelehrerin**, *f.* handarbets-, slöjdlärarinna. **-iéll**, *a.* industriell. **-iös**, *a.* konstskicklig, idog.

ineinánder, *adv.* i hvartannat, i hvarandra, ihop, samman. Så äfv. i sms. t. ex. **-flechten**, *tr.* sammanfläta, hopfläta. **-fließen**, *itr. s.* flyta samman. **-fügen**, *tr.* sammanfoga, foga i hvartannat. **-greifen**, *itr. h.* gripa i hvartannat, i hvarandra.

In||empfángnahme, *0, f.* mottagande. **-expressíbeln**, *pl. Die ~* de onämnbara, benkläderna. **-fallíbel**, *a.* ofelbar. **-fallibilität**, *0, f.* ofelbarhet. **-fám**, *a.* infam, nedrig, skändlig; förarglig, grufflig. **-fánt**, *-en, m.* infant. **-fanterie**, *-[e]n, f.* infanteri, fotfolk. **-fanterist**, *-en, m.* infanterist, fotsoldat. **-fántin**, *-nen, f.* infantinna. **-fel**, *-n, f.* infula, mitra, biskopsmössa. **-feln**, *sv. = infulieren*. **-ferioritát**, *-en, f.* lägre, underordnad grad, rang. **-fernálisch**, *a.* infernalisk, helvetisk. **-finitivisch**, *a.* gram. infinitiv-, med infinitiv. **-fizieren**, *sv. tr.* inficiera, smitta, förpesta. **-fizierung**, *f.* **-flammatión**, *-en, f.* inflammation. **-fluénza**, *0, f.* **1.** med. influenza. **2.** vet. lungröta. **-fluieren**, *sv. itr. h.* utöfva inflytande. **-fólge**, *prep.* med gen. i följd af. **-folgedéssen**, *adv.* i följd däraf. **-formátion**, *-en, f.* **1.** närmare underrättelse, upplysning. *Behufs ~* för upplysningars vinnande. **2.** undervisning, information. **-formátor**, *-s, ..óren, m.* informator. **-formieren**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** underrätta, upplysa, instruera. **2.** informera, undervisa. **II.** *rfl.* göra sig underrättad, skaffa sig upplysningar. **-frágestellung**, *f.* ifrågasättande. **-ful** se *Infel*. **-fulieren**, *sv. tr.* bekläda med biskopsmössa, viga till biskop. **-fusión**, *-en, f.* med. infusion. **-fusórien**, *pl.* infusorier.

Ingber se *Ingwer*.

Ingeniéur, *-e, m.* ingeniör. **-corps**, *n.* ingeniörkår, genikår. **-offizier**, *m.* fortifikationsofficer.

in||gléichen, *adv.* likaså, likaledes. **-grédiens**, *-, 0, n.* **-grediénz**, *-ien, f.* ingrediens, beståndsdel. **-grimm**, *-e, m.* **1.** *0*, återhållen, inre vrede. **2.** vredgad person som döljer sin vrede; tvärvigg. **-grimmig**, *a.* vred i sitt inre, sjudande. **-grossieren**, *sv. tr.* med stor stil renskrifva, inskrifva i sht i jordeboken.

Ingwer, *-s, 0, m.* ingefära. **-pulver**, *n.* stött ingefära. **-wurzel**, *f.* ingefärsrot, ingefära.

Inhaber, *-, m.* **-in**, *-nen, f.* innehafvare, ägare, -inna. **-papier**, *n.* hand. innehafvarepapper 'au porteur'.

in||haftieren, *sv. tr.* häkta. **-halatión**, *-en, f.* inandning. **-halieren**, *sv. tr.* inandas.

Inhalt, *-[e]s, 0, m.* innehåll. **-leer**, **-los**, *a.* innehållslös, utan innehåll. **-reich**, *a.* innehållsrik, -diger. **-sangabe**, **-sanzeige**, *f.* innehållsförteckning; register. **-sbestimmung**, *f.* mat. beräkning af en ytas, en kropps innehåll. **-schwer** = *inhaltreich*. **-swért**[h], *m.* innehållets värde. **-szeichen**, *n.* **-szettel**, *m.* etikett.

in||hibíeren, *sv. tr.* inhibera; förbjuda, inställa, hämma. **-hibíerung**, *f.* **-itiále**, *-n, f.* initial, begynnelsebokstaf. **-itiatíve**, *0, f.* initiativ, första steg. *Die ~ ergreifen:* taga initiativet, första steget. **-juriáliter**, *adv. Jn ~ belangen:* anklaga ngn för ärekränkning. **-júrie**, *-n, f.* jur. injurie, ärekränkning. **-juriieren**, *sv. tr.* förolämpa, skymfa. **-karnát**, *a.* inkarnatfärgad, högröd. **-karnatión**, *-en, f.* inkarnation, människoblifvande. **-karzeriieren**, *sv. tr.* sätta i arrest, häkta. **-kásso**, *-[s], ..si, n.* hand. kontant betalning el. inkassering af en skuld. **-klinatión**, *-en, f.* inklination, böjelse, tycke. **-klinieren**, *sv. itr. h. Zu etw. ~* luta åt, vara böjd, fatta tycke för ngt. **-klusíve**, *adv.* inklusive, däri inbegripet. *~ Sack:* med säck. **-kógnito**, **I.** *adv.* **II.** *-[s], -s, n.* inkognito. **-kommodieren**, *sv. tr.* besvära. **-kompetént**, *a.* inkompetent, icke vuxen. **-kompeténz**, *f.* inkompetens, oförmåga. **-konsequént**, *a.* inkonsekvent, ej följdriktig. **-konsequénz**, *f.* inkonsekvens, brist på följdriktighet. **-korporieren**, *sv. tr.* inkorporera, införlifva. **-korporierung**, *f.* **-korrékt**, *a.* inkorrekt, oriktig, felaktig. **-korréktheit**, *f.* oriktighet. **-krustatión**, *-en, f.* förkalkning. **-krustieren**, *sv. tr.* inkrustera. **-kubus**, *-, ..bi, m.* mara. **-kunábel**, *-n, f.* inkunabel. (före år 1500 tryckt bok). **-kurábel**, *a.* obotlig. **-lage** = *Einlage*. **-land**, *-[e]s, 0, n.* inland (mots.: utlandet). **-länder**, *-, m.* **-länderin**, *-nen, f.* inlänning, infödding. **-ländisch**, *a.* inländsk, inrikes, infödd, egen. **-laut**, *m.* gram. midljud; midljudande vokal. **-lautend**, *a.* gram. midljudande. **-liegen** = *einliegen*. **-mittelst**, *adv.* emellertid, under tiden. **-mitten**, *prep.* med gen. midt ibland, midt i.

inne, *adv.* inne. *Mitten ~* midt emellan. — Efterföljd. sms. förekomma äfv. upplösta. **-behalten**, *tr.* (be)hålla inne; undanhålla. **-bleiben**, *itr. s.* stanna inne. **-haben**, *tr.* innehafva. *Eine*

Sprache ~ beherska ett språk. **-halten, I.** *tr.* **1.** hålla inne, hålla innestängd. **2.** bibehålla, iakttaga, t. ex. *die richtige Entfernung.* **II.** *itr. h.* göra ett uppehåll, en paus, häjda sig. *Mit etw.* ~ afbryta, upphöra med ngt. **-lassen,** *tr.* lemna inne, låta stanna inne.

innen, *adv.* inne. *Nach* ~ *[zu]:* inåt, *von* ~ *[heraus]:* inifrån, *von* ~ *und aufsen:* innan och utan. **-fläche,** *f.* inre yta, insida. **-welt,** *f.* inre värld. **-winkel,** *m.* inre vinkel.

inner, *a.* inre, invändig, invärtes. *Minister des* ~*n:* inrikesminister, civilminister. ~*st, adv.* innerst. **-äfrika,** *-s, 0, n. npr.* inre Afrika, det inre af Afrika. **-halb, I.** *adv.* inne, i det inre, därinom. **II.** *prep.* med gen. o. ✱ dat. inom, inuti, i. **-lich** = *inner.* ~ *anzuwenden:* till invärtes bruk. **-lichkeit,** *f.* inre natur, inre egenskap; känsla.

inne‖sein, *itr. s.* vara inne. **-stehen,** *itr. h.* stå midt emellan. *Die Zunge der Wage steht inne:* vågen väger jämnt. **-wĕrden,** *itr. s. Einer* (gen.) el. *eine Sache* ~ märka, komma underfund med ngt. **-wohnen,** *itr. h.* innebo, *jm:* hos ngn.

innlig, *a.* innerlig, hjärtlig, varm, djup. **-igkeit,** *f.* innerlighet, hjärtlighet, värme. **-iglich,** *adv.* innerligt, hjärtligt, varmt. **-ung,** *f.* skrå.

inokulieren, *sv. tr.* inympa.

Inqui‖rént, *-en, m.* jur. domare i en inkvisitorisk process. **-rieren,** *sv. tr.* inkvirera, undersöka, utforska. **-sit,** *-en, m.* jur. den anklagade i en inkvisitorisk process, sedan hans brott blifvit ådagalagdt. **-sition,** *-en, f.* **1.** *0,* inkvisition. **2.** jur. undersökning. **-sitor,** *-s, ..óren, m.* **1.** inkvisitor. **2.** = *Inquirent.* **-sitoriál, -sitórisch,** *a.* inkvisitorisk.

ins, smndragn. af a) *in das,* b) ✱ *in des.*

In‖sass, *-en,* **-sasse,** *-n, m.* **1.** invånare, inföding. **2.** person som bor hos ngn annan, a) hyresgäst, b) inhyseshjon. **-sassenschaft,** *f.* samtlige invånare. **-sassin,** *-nen, f.* till *Insasse.* **-sbesóndere,** *adv.* i synnerhet, särskildt. **-scénieren,** *sv. tr.* bearbeta för teatern, uppsätta, uppföra. **-scenierung,** *f.* **-schrift,** *f.* inskrift. **-schriftlich,** *a.* **1.** såsom inskrift, inskrifven. **2.** i inskrifter förekommande.

Insékt, *-[e]s, -en, n.* insekt. **-enfresser,** *m.* insektätare.

Insel, *-n, f.* ö. **-bewohner(in),** *m. (f.)* öbo. **-haft,** *a.* ölik, ö-, liksom öar. **-land,** *n.* östat. **-schaft,** *f.* ögrupp. **-welt,** *f.* övärld, arkipelag.

Inser‖át, *-e, n.* inserat, annons. **-átent[h]eil,** *m.* annonsafdelning. **-ieren,** *sv. tr.* införa i en tidning. **-tión,** *-en, f.* införande, inryckning i en tidning. **-tiónsgebühren, -tiónskosten,** *pl.* annonskostnader.

Ins‖gehéim, *adv.* i hemlighet, hemligen. **-geméin,** *adv.* i allmänhet, vanligen. **-gesám[m]t,** *adv.* allasammans.

In‖siegel, *-, n.* **1.** sigill, insegel. **2.** jäg. hjortspår. **-signien,** *pl.* insignier. **-sinuieren,** *sv.* **I.** *tr. Jm etw.* ~ på ett fint sätt låta ngn förstå, bibringa ngn ngt. **II.** *rfl.* ställa sig in. **-sinuierung,** *f.* **-skribieren,** *sv. tr.* inskrifva. **-skription,** *-en, f.* inskrifning, inskrift. **-skúnftige,** *adv.* för framtiden, hädanefter. **-sofern, I.** (äfv. *-'-*) *adv.* så tillvida. **II.** *konj.* för så vidt, såvida. **-solvént,** *a.* insolvent, oförmögen att betala. **-solvénz,** *0, f.* insolvens, oförmåga att betala. **-sónderheit,** *-sónders* = *insbesondere.* **-sowéit** = *insofern.* **-spektión,** *-en, f.* inspektion, uppsigt, besigtning. **-spéktor,** *-s, ..óren, m.* inspektor, inspektör. **-spiríeren,** *sv. tr.* inspirera, ingifva. **-spiríerung,** *f.* **-spiziént,** *-en, m.* inspektör. **-spizieren,** *sv. tr.* inspektera. **-spizierung,** *f.* inspektion. **-stallieren,** *sv. tr.* installera. **-stallierung,** *f.*

inständ, *adv.* i stånd. **-haltung,** *f.* underhåll.

inständig, *a.* enträgen, enständig. **-keit,** *f.* enträgenhet, enständighet.

inständsetz‖en, *tr.* iståndsätta. **-ung,** *f.*

Instánz, *-en, f.* jur. instans. *Von der* ~ *entbinden* el. *freisprechen:* frikänna på grund af bristande bevisning. **-engang, -enweg, -enzug,** *m. Den* ~ *durchmachen:* gå till, genomgå alla instanser.

Inste, *-n, m.* inhyseshjon. **-r,** *-, n.* inälfvor, innanmäte, kräs.

Instínkt, *-e, m.* instinkt, drift. **-handlung,** *f.* af instinkten föranledd handling. **-iv,** *a.* instinktartad. **-mäfsig,** *a.* instinktmässig.

In‖stitút, *-e, n.* institut, inrättning, anstalt. **-struént,** *-en, m.* instruktör. **-struieren,** *sv. tr.* **1.** instruera, undervisa. **2.** jur. *den Prozefs* ~ undersöka saken. **-struierung,** *f.* **-struktión,** *-en, f.* **1.** instruktion, undervisning. **2.** jur. undersökning. **-struktiv,** *a.* instruktiv, lärorik, upplysande. **-strúktor,** *-s, ..óren, m.* instruktör.

Instrumént, *-e, n.* **1.** instrument. **2.** dokument. **-ál,** *a.* mus. instrumental-. **-álbegleitung,** *f.* mus. instrumentalackompanjemang. **-álsatz,** *m.* mus. instrumentalsats, instrumentering. **-enmacher,** *m.* instrumentmakare. **-ieren,** *sv. tr.* instrumentera. **-ierung,** *f.* instrumentering.

In‖suláner, *-, m.* **-sulánerin,** *-nen, f.* öbo. **-sultieren,** *sv. tr.* insultera, skymfa, förolämpa. **-sultierung,** *f.* **-surgént,** *-en, m.* insurgent, upprorisk. **-surgieren,** *sv.* **I.** *itr. h.* resa sig, göra uppror. **II.** *tr.* förmå till uppror, uppvigla. **-surgierung,** *f.* **-surréktion,** *-en, f.* insurrektion, resning. **-tákt,** *a.* orörd, oberörd, ren, kysk. **-tegrierend,** *a.* integrerande, ingående ss. del. **-tegrität,** *0, f.* oskadadt, oförändradt tillstånd. **-tellektuál, -tellektuéll,** *a.* intellektuell. **-telligént,** *a.* intelligent.

Intelligénz, *-en, f.* intelligens, godt hufvud. **-blatt,** *n.* annonsblad i sht innehållande ämbetskungörelser. **-bureau, -comptoir,** *n.* kommissionsbyrå.

Inten‖dánt, *-en, m.* intendent. **-dantúr, -dánz,**

0, f. intendentur. **-sität,** *-en, f.* intensitet, kraft, styrka, liflighet. **-siv,** *a.* intensiv, kraftig, stark.

Inter‖dikt, *-e, n.* **1.** förbud. **2.** interdikt. **-essánt,** *a.* intressant, roande. **-ésse,** *-[s], -n, n.* intresse. **-essént,** *-en, m.* intressent. **-essíeren,** *sv. tr.* o. *rfl.* intressera (sig). **-léur,** *-s, n.* interiör, inre. **-im,** *-[s], -s, n.* interim. **-imísticum,** *-[s], ..ca,* **-imístikum,** *-[s], ..ken, n.* provisorisk, tillfällig anordning. **-imístisch,** *a.* interimistisk, provisorisk, tillfällig. **-imsbescheid,** *m.* jur. interimistiskt utslag. **-mézzo,** *-[s], -s, n.* intermesso; mellanspel. **-mittíerend,** *a.* intermittent, ojämn.

intérn, *a.* inre. **-át,** *-e, n.* internat.

inter‖nationál, *a.* internationell. **-natiónále,** *0, f.* internationalen. **-níeren,** *sv. tr.* internera, innestänga; förvisa. **-níerung,** *f.* **-núntius,** *-, ..tii* el. *..tien, m.* internuntius, i sht påfligt sändebud af andra rangen. **-pellátion,** *-en, f.* interpellation. **-pellíeren,** *sv. tr.* interpellera. **-políeren,** *sv. tr.* interpolera, inskjuta. **-políerer,** *-, m.* interpolator. **-políerung,** *f.* interpolering. **-prét,** *-en, m.* tolk, öfversättare. **-pretátion,** *-en, f.* tolkning. **-pretíerbär,** *a.* möjlig att tolka. **-pretíeren,** *sv. tr.* tolka. **-pretíerung,** *f.* **-pungíeren, -punktíeren,** *sv. tr.* gram. interpunktera, förse med skiljetecken. **-pungíerung, -punktíerung,** *f.* **-váll,** *-e, n.* intervall, mellanrum, mellantid. **-veníeren,** *sv. tr.* intervenera, träda emellan, medla. **-veníerung, -véntion,** *-en, f.* mellankomst, ingripande.

in‖tím, *a.* intim, förtrogen, förtrolig. **-timítät,** *-en, f.* intimt sätt, förtrolighet. **-timus,** *-, ..mi, m.* intim, förtrogen vän. **-toleránt,** *a.* ofördragsam. **-toleránz,** *-en, f.* ofördragsamhet. **-tonieren,** *sv. tr.* angifva tonen. **-tráde,** *-n, f.* **1.** mus. introduktion, förspel. **2.** pl. (stats)inkomster, intrader. **-trigánt, I.** *a.* **II.** *-en, m.,* **-trigántin,** *-nen, f.* intrigant, ränkfull, ränksmidare, -erska. **-trigíeren,** *sv. itr. h.* intrigera, smida ränker. **-trígue,** *-n, f.* intrig, ränker. **-trikát,** *a.* intrikat, kinkig, förarglig. **-troduzíeren,** *sv. tr.* introducera, införa. **-valíd,** *a.* vanför, orkeslös, kraftlös. **-valíde,** *-n, m.* invalid. **-validität,** *-en, f.* invaliditet, vanförhet. **-vasión,** *-en, f.* invasion, fiendtligt infall. **-vektíve,** *-n, f.* smädelse, skymford, ovett.

Invent‖ár, *-[e]s, -ien, n.* inventarium. **-áraufnahme,** *f.* inventering. **-arisíeren,** *sv. tr.* inventera **-arisíerung,** *f.* **-árium,** *-[s], ..ien,* **-árstück,** *n.* inventarium. **-úr,** *-en, f.* inventering.

in‖vertíeren, *sv. tr.* invertera, omflytta. **-vertíerung,** *f.* **-vestíeren,** *sv. tr.* investera, bekläda med ett ämbete, en tjänst. **-vestíerung,** *f.* **-vitíeren,** *sv. tr.* inbjuda. **-vitíerung,** *f.* **-vokávit,** *-[s], -[s], m.* första söndagen i fastan. **-wärtig,** *a.* föråldr. inre, invändig, invärtes. **-wärts,** *adv.* inåt. **-wendig,** *a.* invändig, inre. **-wieférn, -wieweít,** *konj.* huruvida, huru långt, i hvad mån. **-wohner** se *Einwohner.* **-zicht,** *-en, f.* **1.** jur. indicium. **2.** beskyllning. **-zucht,** *f.* afvel inom samma ras. **-zwíschen,** *adv.* emellertid, under tiden.

iónisch, *a.* ionisk.

Ióta se *Jota.*

ird‖en, *a.* af lera, ler-. **-isch,** *a.* jordisk; timlig. **-ischheit,** *f.* egenskap att vara jordisk.

Ire, *-n, m.* irländare.

irgend, ✱ **-s,** *adv.* med förallmänligande betydelse. **1.** med obest. art., obest. pron. samt adv.; ofta äro orden sammanskrifna. ~ *ein,* pl. ~ *welche,* subst.: ~ *einer,* ~ *jemand,* ~ *wer:* någon, någon som hälst, någon hvem det vara må, ~ *jemand sagt:* någon säger el. jag mins ej, hvem det är, som säger, ~ *etwas* el. ~ *was:* något hvad det vara må. ~ *einmal,* ~ *wann:* någon gång, ~ *wie:* på något som hälst sätt hvilket det vara må, ~ *wo:* någonstädes hvar det vara må, ~ *wohin:* någonstädes hän, ~ *woher:* någonstädes ifrån. **2.** med relat. pron. o. konj. *Wer* ~ *anständig ist, thut das nicht:* den som i ngn grad vill vara anständig, gör ej sådant, *wie* el. *wenn* el. *sobald* ~ *gelärmt wird, schilt er:* så snart det blir ngt som hälst buller, träter han.

Ir‖lín, *-nen, f.* irländska, irländsk kvinna. **-is,** *-, f.* **1.** *npr.* Iris. **2.** med. iris, regnbågshinna. **3.** bot. svärdslilja. **-isch,** *a.* irisk, irländsk. **-isdruck,** *m.* regnbågstryck. **-isíeren,** *sv.* **I.** *itr. h.* spela, skifta i regnbågens färger. **II.** *tr.* gifva regnbågens färger. **-länder,** *-, m.* irländare. **-länderin,** *-nen, f.* irländska. **-ländisch,** *a.* irländsk. **-oníe,** *-[e]n, f.* ironi. **-ónisch,** *a.* ironisk. **-onisíeren,** *sv.* **I.** *tr.* ironiskt behandla, skämta, drifva med. **II.** *itr. h.* vara ironisk.

irr se *irre.*

irrationál, irrationéll, *a.* irrationell.

irr‖e, **I.** *a.* **1.** vilsen, vilsekommen, adv. **vilse.** ~ *machen:* vilseleda, förvilla, störa, bringa ur fattningen, ~ *schliefsen:* göra ett felslut, ~ *sein:* misstaga sig, *da sind Sie* ~ däruti misstar ni er, det har ni fått om bakfoten, *ich bin* ~ *an dir:* jag vet ej hvar jag har dig, förstår mig ej på dig, ~ *werden:* vilseledas, förvillas, bringas ur fattningen, *an jm* ~ *werden:* vackla i sitt omdöme om, blifva osäker på ngn, jfr **2.** **2.** från förståndet, vansinnig. ~ *werden:* mista förståndet, ~ *reden:* yra. *Die* ~*n:* dårarne. **3.** vilseförande, villande, förvillande, t. ex. *auf* ~*m Pfad:* på villande stig. **II.** *-n, f.* **1.** vilsefarande. *In die* ~ *führen:* vilseleda, vilseföra, föra på villospår, *in der* ~ *gehen:* gå vilse, fara vill. **2.** villfarelse. **3.** villostig. **4.** irrfärd. **-eführen,** *n.* vilseförande, förvillande.

irre‖gulär, *a.* oregelbunden. **-gularität,** *-en, f.*

---

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

oregelbundenhet. **-ligiös**, *a.* irreligiös, ogudaktig. **-ligiosität**, *0*, *f.* irreligiositet, ogudaktighet.

irr||en, *sv.* **I.** *itr. h.* o. när ortförändringen framhålles *s.* **1.** irra, irra omkring, ströfva omkring. **2.** gå vilse, vara vilsekommen. **3.** *Von etw.* ~ öfvergifva, lemna ngt för att betrada villostigar. **4.** misstaga sig, begå misstag. **5.** fela, synda. **II.** *tr.* vilseleda, förvilla, störa. **III.** *rfl.* begå misstag, misstaga sig, *in* el. *an etw.* (dat.): på ngt, *sich an etw.* ~ äfv. taga anstöt af ngt. **-enanstalt**, *f.* hospital, dårhus. **-enarzt**, *m.* hospitalsläkare. **-enhaus**, *n.*, **-enheilanstalt**, *f.* hospital, dårhus. **-enheilkunde**, *f.* psykiatri. **-enwächter**, *m.* vaktare vid ett hospital. **-ereden**, *n.* yrande, fantiserande. **-esein**, *n.* vansinne. **-fahrer**, *m.* på irrfärd stadd person. **-fahrt**, *f.* irrfärd. **-gang**, *m.* **1.** vilsegående. **2.** irrgång. **-garten**, *m.*, **-gebäude**, **-gebüsch**, *n.* trädgård, byggnad, buskage med irrgångar; labyrint. **-geist**, *m.* **1.** villoande. **2.** spöke; bild. orolig person. **-glaube**, *m.* vantro, villfarelse, kätteri. **-gläubig**, *a.* villfarande, kättersk. **-gläubigkeit**, *f.* kätteri, villfarelse. **-haus** se *Irrenhaus*. **-ig**, *a.* **1.** oriktig, felaktig, beroende på misstag. **2.** om personer. ~ *sein:* misstaga sig. **-igkeit**, *f.* oriktighet, felaktighet. **-itieren**, *sv. tr.* **1.** irritera, oroa, reta. **2.** F = *irren II, III.* **-läufer**, *m.* strykare. **-lehre**, *f.* irrlära. **-lehrer**, *m.* irrlärare. **-licht**, *n.* irrbloss. **-lichteln**,* **-lichtelieren**,* **-lichterieren**,* *itr. h.* röra sig, fladdra som ett irrbloss. **-pfad**, *m.* villostig. **-prediger**, *m.* kättersk präst. **-rede**, *f.* vansinnigt tal, (feber)fantasi. **-sal**, *-e*, *n.* **1.** misstag, villfarelse. **2.** irrfärd. **3.** felsteg, synd. **4.** missförstånd, osämja. **5.** irrgång, labyrint. **-sam**, *a.* vilseledande, förvillande, villsam. **-sinn**, *m.* vansinne. **-sinnig**, *a.* vansinnig. **-stern**, *m.* komet. **-t[h]um**, *-er* †, *m.* misstag, villfarelse. *Da sind Sie im* ~*e:* däruti misstar ni er. **-t[h]ümlich**, *a.* beroende på misstag, oriktig. **-ung**, *f.* **1.** * förvillande, vilseledande. **2.** misstag, villfarelse. **3.** missförstånd, osämja. **-wahn**, *m.* villfarelse, vantro, vansinne. **-weg**, *m.* irrväg, villoväg. **-wisch**, *m.* irrbloss.

Isaak, *-s*, *-e* el. *-s*, *m. npr.* Isak.

isabéll, *a.* isabellfärgad.

Isegrimm, *-e*, *m.* **1.** Isegrim (vargens namn i tyska djursagan), 'tasse', 'gråben'. **2.** tvärvigg, butter person.

Islam, *-[s]*, *0*, *m.* islam. **-isíeren**, *sv. tr.* göra muhamedansk, till muhamedan(er), muhamedanisera. **-ismus**, *-*, *0*, islam. **-it**, *-en*, *m.* muhamedan. **-itin**, *-nen*, *f.* muhamedansk kvinna. **-itisch**, *a.* islamitisk, muhamedansk.

Isländ||er, *-*, *m.* islänning. **-erin**, *-nen*, *f.* isländska. **-isch**, **I.** *a.* isländsk. **II.** *n.* isländska, jfr *deutsch*.

isolíer||bar, *a.* möjlig att isolera. **-en**, *sv. tr.* isolera, afskilja, afstänga. **-haft**, *f.* cellfängelse. **-schemel**, **-stuhl**, *m.* isoleringspall. **-theit**, *f.* ensamhet, isolering, afskildhet. **-ung**, *f.* isolering. **-zelle**, *f.* (isolerings)cell.

Isop se *Ysop*.

Israelít, *-en*, *m.* israelit, jude. **-in**, *-nen*, *f.* israelitisk kvinna, judinna.

Ist-||Bestand, *m.* verklig tillgång. **-Einnahme**, *f.* verklig inkomst i mots. till den beräknade.

Isthmus, *-*, *..men*, *m.* **1.** *0*, *npr.* Istmus, näset vid Korint. **2.** näs i allmh.

It||aliáner se *Italiener*. **-álien**, *-*, *n. npr.* Italien. **-aliéner**, *-*, *m.* italienare. **-aliénerin**, *-nen*, *f.* italienska. **-aliénisch**, *a.* italiensk. **-áliker**, *-*, *m.* italiker. **-álisch**, *a.* italisk.

item, *adv.* desslikes, likaså, vidare.

itz- se *jetz-*.

i. V., förkortn. = *in Vertretung:* i ngns ställe, enligt uppdrag.

J.

ja, **I.** (a är ofta kort i bem. *1—3*) *adv.* **1.** ja, jo. ~ *freilich!* ja visst! F ~ *es hat sich wohl!* el. ~ *grofsen Dank!* el. ~ *prost Mahlzeit!* el. ~ *prost Neujahr!* jo vackert! det må du inbilla dig! ~ *doch:* helt visst. **2.** ja, till och med, t. ex. *er hat mir 's versprochen*, ~ *zugeschworen*. **3.** ju. **4.** öfverhufvud, alls, t. ex. *er kommt wohl spät, wenn er* ~ *kommt*. **5.** för all del, t. ex. *komm* ~ *recht früh! Er stellte es so, damit* ~ *alle es sähen:* han ställde det så, på det att ingen måtte undgå att se det. **II.** *-[s]*, *-[s]*, *n.* ja. **-bruder**, *m.* jabror.

jach se *jäh*. **-ern**, *sv. itr. h.* springa omkring, väsnas, bullra. **-t**, *-en*, *f.* jakt.

Jack||e, *-n*, *f.* dim. †, jacka. **-en**, *sv. tr.* kläda i jacka. **-ett**, *-s*, *n.* liten jacka, kavaj. **-ig**, *a.* i sms., t. ex. *schwarz*~ klädd i svart jacka.

Jagd, *-en*, *f.* **1.** jagt. **2.** jagträtt. **3.** villebråd. **4.** revir. **-bar**, *a.* jagtbar. **-barkeit**, *f.* jagtbarhet. **-en**, *sv. itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ göra jagt på, jaga, jägta ngt. **-folge**, *f.* **1.** skyldighet att hörsamma uppbåd till jagt. **2.** rättighet att förfölja såradt villebråd in på annans mark. **-frevel**, *m.* tjufskytte. **-gehege**, *n.* inhägnad jagtpark. **-gerecht**, *a.* **1.** lämplig för jagt. **2.** som förstår sig på jagt, jägarmässig. **-gerechtigkeit**, *f.* jagträtt. **-hieb**, *m.* F dugtigt rapp; örfil. **-hüter**, *m.* skogvaktare. **-kundig**, *a.* som förstår sig på jagt, skicklig jägare. **-lehen**, *n.* jagträtt ss. förläning. **-liebhaber**, *m.* jagtälskare. **-lust**, *f.* jagtens

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. *0* saknar plur. † har omljud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

nöje. **-recht,** *n.* 1. jagtstadga. 2. jagträtt. **-schein,** *m.* jagtsedel (tillåtelse till jagt). **-stück,** *n.* 1. jagtäfventyr. 2. jagtstycke. **-tüch,** *n.* 1. ett slags vattentätt kläde. 2. jäg. jagtlapp. **-zeug,** *n.* tyg till jagtdrägt. **-zug,** *m.* 1. tåg(ande) till jagt. 2. jagtfölje, jagtsällskap. 3. hästar framför en jagtvagn. 4. järnväg. jagttåg.

jagen, *sv.* I. *tr.* jaga, drifva, köra; följa tätt på. *In die Flucht* ~ jaga på flykten, *in den Tod* ~ skicka till döden, *jn zum Teufel* el. *Henker* el. *Kuckuck* ~ bedja ngn dra dit pepparn växer, *jm den Degen durch den Leib* ~ genomborra ngn med värjan. II. *rfl. Sich müde* ~ jaga sig trött. *Sich mit jm* ~ jaga hvarandra. III. *itr. h.* 1. jaga, vara på jagt. 2. när ortförändringen framhålles *s.* jaga, språnga, galoppera, rida el. åka i sträck, fort; brådska, skynda, gå på.

Jäger, -, *m.* jägare. **-bursch[e],** *m.* skogvaktarlärling, skogselev. **-ei,** *-en, f.* 1. jagtkonst, jagt. 2. jägarskara, jagtfölje. 3. jägmästarbostad; revir. **-garn,** *n.* jagtnät. **-haft,** *a.* jägarlik, jägar-. **-haus,** *n.*, **-hof,** *m.* jägares bostad, jägmästar- el. skogvaktarbostad. **-horn,** *n.* jagthorn. **-iáner,** -, *m.* jägerian. **-in,** *-nen, f.* jägarinna. **-isch** = *jägerhaft.* **-junge, -lehrling,** *m.* = *Jägerbursch.* **-lich** = *jägerhaft.* **-ling,** *-e, m.* F dålig jägare, söndagsjägare. **-meister,** *m.* ugf. öfverjägmästare. **-recht,** *n.* 1. jägares andel i villebrådet. 2. skottpengar. 3. straff för mot jagtregler begånget fel. **-schaft,** *f.* 1. = *Jägerei* 2. 2. jägarstånd, jägarlif. **-smann,** *m.* jägare. **-tasche,** *f.* jagtväska.

jäh[e], *a.* 1. snabb, plötslig. 2. häftig, uppbrusande. 3. mycket brant, lodrät. **-e,** *0, f.* 1. snabbhet. 2. häftighet. 3. branthet.

Jaherr, *m.* jaherre.

jählings, *adv.* 1. plötsligt. 2. brant, lodrätt.

Jahr, *-e, n.* dim. †, år. *Ein* ~ *ums andere:* hvartannat år, *ein* ~ *wie das andere* el. *wie alle* ~*e:* år ut och år in på samma sätt, *sein* ~ *abdienen:* exercera beväring, jfr *einjährig; er ist acht* ~[e] *alt, er geht in sein neuntes* ~ han är åtta år, är på det nionde, *in den besten* ~*en:* i sina bästa år, *vor* ~*en:* för många år sedan, *in gesetzten* el. *gewissen* ~*en:* ej mera ung, *bei* ~*en sein:* vara kommen till åren, *zu* ~*en kommen:* blifva till åren, *vor seinen* ~*en sterben:* dö tidigt, en förtidig död, *er ist jünger als seine* ~*e:* han förefaller yngre än han är. **-arbeit,** *f.* årsarbete. **-arbeiter,** *m.* för ett år i sänder stadd arbetare. **-áus,** *adv.* ~ *jahrein:* år ut och år in. **-buch,** *n.* årsbok, krönika. **-éin,** *adv.* se *jahraus.* **-elang,** *a.* årslång.

jähren, *sv. rfl. Etw. jährt sich:* ngt blir årsgammalt; det är ett år, sedan ngt hände.

Jahres|abschluſs, *m.* 1. årets slut. 2. bokslut. **-alt,** *a.* årsgammal. **-anfang,** *m.* årets början. **-bericht,** *m.* årsberättelse. **-feier,** *f.*, **-fest,** *n.* årsfest. **-folge,** *f.* årsföljd. **-frist,** *f.* ett års tid. *Innerhalb* ~ inom ett år. **-gedächtni[ſ]s,** *n.* årsbegängelse. **-rate,** *f.* årlig andel, betalning, utdelning. **-schluſs** = *Jahresabschluſs.* **-tag,** *m.* årsdag. **-trieb,** *m.* årsskott. **-zahl,** *f.* årtal. **-zeit,** *f.* årstid. F bild. *das ist auf ser der* ~ det är opassande.

Jahr|fünft, *n.* tidrymd af fem år. **-gang,** *m.* årgång. **-gehalt, -geld,** *n.* årslön. **-hundert,** *n.* århundrade.

jähr|lig, *a.* 1. **-årig** i sms. med räkneord, t. ex. *zehn-* ~ tioårig. 2. årsgammal. *Es wird* ~ det blir ett år, sedan det hände. 3. myndig. **-lich,** *a.* årlig. **-ling,** *-e, m.* årsgammalt djur. **-lingsschaf,** *n.* årsgammalt får.

Jahr|lohn, *m.* årslön. **-markt,** *m.* 1. (års)marknad. 2. = följ. **-markt[s]geschenk,** *n.* marknadsgåfva. **-pacht,** *f.* årsarrende. **-rente,** *f.* årsränta, årsinkomst. **-ring,** *m.* årsring. **-schuſs,** *m.* årsskott. **-táusend,** *n.* årtusende. **-táusendelang,** *adv.* årtusenden igenom. **-zé h[e]nt,** *n.* årtionde. **-zeit,** *f.* årsdag, årsfest.

jäh|stotzig, *a.* brant, lodrät, stupande. **-zorn,** *m.* häftig vrede. **-zornig,** *a.* häftig, uppbrusande.

Jak|ob, *-s* el. *-e, m. npr.* dim. *Jakóbchen,* Jakob. F *das ist der wahre* ~ det är just den rätte. **-óbi,** oböjl. *m.* jakobsmässan, 25:e juli. **-obíner,** -, *m.* jakobin. **-onétt,** *-e, m.* ett slags fint bomullstyg. **-úte,** *-n, m.* jakut.

Jalousíe, *-[e]n, f.* 1. jalusi, svartsjuka. 2. jalusi, persienn.

Jamb|e, *-n, m.* jamb. **-isch,** *a.* jambisk. **-us,** *-. ..ben, m.* jamb.

Jamensch, *m.* jabror, jaherre.

Jammer, *-s, 0, m.* 1. jämmer, elände. 2. stud. kopparslagare. **-anblick,** *m.* jämmerlig syn. **-belastet,** *a.* tyngd af elände, jämmerfull. **-bild,** *n.* bild af jämmern, af eländet. **-erregend,** *a.* jämmerlig. **-geschrei,** *n.* jämrande, jämmerskri. **-gestalt,** *f.* jämmerlig gestalt. **-haft, -ig,** *a.* jämmerfull, beklagansvärd.

jämmer|lich, *a.* jämmerlig, beklaglig, eländig, bedröflig, ömklig. **-lichkeit,** *f.* jämmerlighet, uselhet. **-ling,** *-e, m.* kräk, krake.

jammer|n, *sv.* I. *itr. h.* jämra, klaga, *über, um, nach etw.:* öfver ngt. II. *tr.* 1. *Er jammert mich* el. opers. *es jammert mich seiner:* det gör mig ondt om honom. 2. *Jn wach* ~ väcka ngn med sitt jämrande. **-schade,** predikativt *a. Es ist* ~ det är stor synd, stor skada. **-voll,** *a.* jämmerfull, jämmerlig.

Janhágel, *-s, 0, m.* pöbeln, packet.

Janitschár, *-en, m.* janitsjar.

Jänner, -, **Január** (åtv. ´-- med kort betonadt **a**), *-e, m.* januari.

Japán|er, -, **-ése,** *-n, m.* japan, japanes. **-erin, -ésin,** *-nen, f.* japansk kvinna. **-ésisch,** I. *a.* japansk. II. *n.* japanska språket, jfr *deutsch.* **-ieren,** *sv. tr.* japanera. **-isch** = *japanesisch.*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

jappen, japsen, *sv. itr. h.* F gapa, snappa efter ngt, i sht efter luft, flåsa, flämta.
Jargón, -s, *m.* jargon.
Jarl[h]ūm, -e, *m.* jarldöme.
Jasager, *m.* jabror, jaherre.
Jasmín, -e, *m.* jasmin.
jaspl‖íeren, *sv. tr.* måla likt jaspis, marmorera. **-is, -[ses], -[se],** *m.* jaspis. **-[is]opal,** *m.* jaspopal.
jätt‖en, *sv. tr.* o. *itr. h.* rensa (bort). **-er, -,** *m.* **-erin,** *-nen, f.* person som rensar. **-gras,** *n.* bortrensadt ogräs. **-hacke, -haue,** *f.* trädgårdshacka till rensning.
Jauch‖e, -n, *f.* stinkande vätska; åbr. gödselvatten; med. illaluktande var. **-haft, -icht,** *a.* stinkande (om vätska).
jauchz‖en, *sv.* I. *itr. h.* jubla, uppgifva glädjerop. *Jm* ~ jubla mot, jublande hylla ngn. II. *tr.* 1. jublande yttra. 2. *Jn wach* ~ väcka ngn med sitt jubel. **-er, -,** *m.* 1. jublande person. 2. jubelrop, glädjerop.
Java, *-s, 0, n. npr.* Java. **-nése, -n,** *m.* javanes. **-nésin,** *-nen, f.* javanska, javansk kvinna. **-nésisch,** I. *a.* javansk. II. *n.* javanska, jfr *deutsch.* **-rinde,** *f.* kanel.
jawóhl, *adv.* javäl, ja visst, förstår sig.
Jawort, *n.* jaord, ja.
je, I. *adv.* o. *konj.* 1. *Von* ~*[her]* el. *von* ~ *und* ~ från evighet, alltjämt, i alla förflutna tider. 2. ~ *und* ~ a) ständigt, städse, b) då och då, allt emellanåt. 3. i fråge-, negations-, vilkors- o. relativsatser samt vid *als* efter komparativer: någonsin, t. ex. *wenn er* ~ *kommt, er ist reicher als* ~. 4. distributivt vid räkneord. ~ *zwei [und zwei]:* två och två, två i sänder, ~ *der zehnte:* hvar tionde, *er gab den Knaben* ~ *zwei Mark:* han gaf hvar och en af gossarne två mark, *für* ~ *zehn Wörter:* för tio ord, för hvart tionde ord. 5. ~ *nach seinem Fleifse* el. ~ *nachdem er fleifsig ist, verdient er mehr oder weniger:* han förtjänar mer eller mindre, allt efter som han är flitig; *er verdient [immer] mehr,* ~ *fleifsiger er ist:* ju flitigare han är, dess mer förtjänar han, ~ *nachdem [die Umstände es erfordern]:* efter omständigheterna. 6. ju, dess. ~ *eher,* ~ *lieber:* ju förr dess bättre. Ordspr. ~ *mehr man hat,* ~ (el. *desto* el. *um so*) *mehr man will:* mer vill mer ha. 7. ~ *mehr und mehr:* mer och mer, *es wird ihm* ~ *länger,* ~ *schlimmer:* det blir allt värre och värre med honom, han blir allt sämre och sämre. II. *itj.* F o. P *Herr[e]* ~ el. *Jemer* el. *Jemine* el. *Jemini* el. *Jere[m]* el. *Jerum* el. *Jes!* herre je! herre jemine! jessus! ~, *da kommt er!* kors, där kommer han! **-dénnoch,** *konj.* likväl, ändå, emellertid.
jed‖er, *m.* **-e,** *f.* **-es,** *n. obest. pron.* hvar, hvart, hvarje, all, hvar och en, hvart och ett. *Zu jeder Stunde:* ständigt, hvarje stund, *alle und jede:* allesammans, hvar enda en, *jeder dieser Männer hat sein Verdienst* el. *diese Männer haben jeder ihr Verdienst:* hvar och en af dessa män har sin förtjänst, är förtjänstfull på sitt sätt, *jede zehn Schritte:* hvart tionde steg. *Ein jeder, eine jede, ein jedes:* hvar och en, hvart och ett. **-enfalls,** *adv.* i alla fall. **-enorts,** *adv.* öfverallt. **-ereiner,** brukl. blott i denna form = *Jedermann.* **-erhand, -erlei,** oböjl. *a.* allehanda, alla slags. **-ermann,** gen. **-[e]s,** dat. ack. **-,** subst. *obest. pron.* enhvar, hvar och en. **-ermänniglich,** *adv.* öfverallt. *Es ist* ~ *bekannt:* hvar och en vet. **-ermannsfreund,** *m.* hvar mans vän, vän till hela världen. **-erzeit,** *adv.* alltid, städse. **-esmal,** *adv.* hvarje gång, jämt. **-esmalig,** *a.* olika för hvarje gång, eventuell, tillfällig.
jedóch, *konj.* likväl, emellertid.
jēdweder, jēglicher = *jeder.*
jehēr se *je I, 1.*
Jelängerjelíeber, -, *m.* o. *n.* 1. kaprifolium. 2. syrén. 3. styfmorsblomma, pensé.
jemāls = *je I, 3.*
jemand, gen. **-[e]s,** dat. **-[em]** el. **-en,** ack. **-[en],** *obest. pron.* 1. subst. någon. *Ein [gewisser]* ~ en viss ngn. 2. adjektiviskt jämte ett adjektiv i substantivisk användning, t. ex. ~ *Hohes:* en hög person, ~ *Fremdes:* ngn främmande, *mit* ~ *anderem* el. ✻ *anderen:* med ngn annan.
Jemer, Jeminē, Jeminī se *Je II.*
Jenénsl‖er, I. **-,** *m.,* **-erin,** *-nen, f.* invånare i Jena, jenabo. II. äfv. **-isch,** *a.* jenensisk, Jenas.
jen‖er, *m.* **-e,** *f.* **-es,** *n. dem. pron.* den, den där, den andre, den förre. *In diesem wie in jenem Leben:* både i detta och det tillkommande lifvet, *von diesem und jenem sprechen:* tala om ditt och datt, F *wie jener sagt:* som man plär säga, som ordspråket lyder. Jfr *dieser.*
jenisch, *a.* tillhörande tjufspråket, tjufspråks-.
Jenner se *Jänner.*
jenseit se *jenseits.* **-ig,** *a.* 1. belägen på andra sidan, på andra stranden, andra. Bild. *das* ~*e:* lifvet efter detta. 2. ✻ tillhörande andra sidan, motpartiet, motparten, t. ex. *der* ~*e Advokat:* motpartens advokat. **-s,** I. *adv.* på andra sidan; på andra sidan grafven. II. *prep.* med gen. o. ✻ dat. på andra sidan (om). III. oböjl. *n.* lifvet efter detta.
Jer‖e[m] se *Je II.* **-emiáde,** *-n, f.* jeremiad.
Jerum, Jēs se *Je II.*
Jesuít, *-en, m.* jesuit. **-ent[h]ūm,** *n.* **-eréi, -en,** *f.* jesuitism. **-isch,** *a.* jesuitisk. **-ismus, -, 0,** *m.* jesuitism.
Jett, -[e]s, 0, *n.* min. jett, gagat.
Jette, *-ns, -n, f. npr.* F Henrietta.
jetz‖ig, *a.* nuvarande. **-o,** föråldr. = följ. **-t,** I. *adv.* 1. nu. *Bis* ~ hittills, *für* ~ för närvarande, *von* ~ *ab* el. *an:* hädanefter, *von* ~ *bis dahin:* härifrån och dit, *zwischen* ~ *und Ostern:* härifrån till påsk. 2. ~ ... ~ än ... än. II.

oböjl. *n.* nutid. **-tzeit,** *f.* nutid. **-únd** (äfv. -´-), **-únder,** *adv.* = *jetzt I, 1.*

jeweilllen, *adv.* ibland, stundom, emellanåt. **-ig** = *jedesmalig.*

jo, *itj.* **1.** *Feuer ~!* elden är lös! *Mord ~!* mord! *Dieb ~!* tag fast tjufven! m. m. **2.** rop åt dragare: a) hopp, hoj, b) åt vänster!

Jobber, -[*s*], *m.* börsspekulant, börsvinglare. **-éi,** *-en, f.* börsspel, -vingleri. **-n,** *sv. itr. h.* drifva börsspekulationer, börsvingleri.

Jobel se *Jubel.*

Joch, -[*e*]*s, n.* **1.** pl. **-e,** a) ok, b) bot. bladpar. **2.** pl. -, par dragare. **3.** pl. -, plogland. **4.** pl. **-e** el. *-er* †, a) tvärbjälke, brohvalf, bropelare, b) bärgsrygg, ås. **-beladen,** *a.* nedtyngd af, suckande under oket. **-brücke,** *f.* på pålar el. hvalf byggd bro. **-en,** *sv. tr.* oka, lägga oket på; bild. bringa under oket, underkufva. **-holz,** *n.* tvärbjälke, bärbjälke. **-los,** *a.* fri från oket, utan ok. **-träger,** *m.* (bro)pelare. **-übergang,** *m.* öfvergång öfver en bärgås, pass.

Jockey (äfv. -´-), *-s, -s* el. *-en, m.* jockej.

Jod, I. -[*s*], *-s, n.* gram. j, jod. II. -[*e*]*s, 0, n.* min. jod. **-eler** se *Jodler.* **-eln,** *sv. itr. h.* jodla. **-ieren,** *sv. tr.* försätta med jod. **-ig,** *a.* jodhaltig. **-ler,** -, *m.* **1. -lerin,** *-nen, f.* jodlande person, jodlare. **2.** jodlande.

Johánn, *-s* el. *-e, m. npr.* Johan. **-i[s],** oböjl. *f.* Johannes döparens dag, midsommardagen, midsommar. **-isbeere,** *f.* vinbär. **-isberger,** *m.* johannisberger (vin från Johannisberg). **-isblume,** *f.* bot. bellis. **-isbrot,** *n.* johannesbröd. **-isfest,** *n.* midsommardag. **-iskäfer,** *m.* **1.** lysmask. **2.** ållonborre. **-iskraut,** *n.* bot. johannesört (Hypericum). **-istag,** *m.* midsommardag. **-iswurm,** *m.* lysmask. **-iter,** -, *m.* johannit.

johllen, *sv. itr. h.* **1.** högljudt sjunga, skråla, skräna. **2.** ✻ jodla. **-er,** -, *m.*, **-erin,** *-nen, f.* **1.** sjungande, skrålande, skränande person. **2.** ✻ = *Jodler.*

Jokus, -, *0, m.* F skämt, gyckel.

jolen, Joler se *johlen, Johler.*

Jolle, Jölle, *-n, f.* julle.

Jongléur, *-s* el. *-e, m.* jonglör.

Joppe, *-n, f.* jacka, kavaj.

Jot, -[*s*], *-s, n.* dim. †, gram. j, jod. **-a,** -[*s*], *-s, n.* gram. jota. Bild. *da fehlt kein ~* det är till punkt och pricka färdigt, riktigt. **-t** se *Jot.*

Joujóu, *-s, m.* o. *n.* leksak, på ett snöre rullande trissa.

Journál, *-e, n.* jurnal, a) dagbok, b) tidskrift, tidning. **-ist,** *-en, m.* jurnalist, publicist, tidningsman. **-istenstand,** *m.* publicistestånd, publicisterna. **-istentag,** *m.* publicistmöte. **-istik,** *f.* tidningsväsende, -präss. **-istisch,** *a.* jurnalistisk, publicistisk, tidnings(manna)-. **-lesezirkel,** *m.* lässällskap.

joviál, *a.* jovialisk, skämtsam, fryntlig. **-ität,** *0, f.* jovialiskt sätt.

Jubel, *-s, 0, m.* jubel. **-braut,** *f.* silfver- el. guld- el. diamantbrud. **-bräutigam,** *m.* silfver- el. guld- el. diamantbrudgum. **-doktor,** *m.* jubeldoktor. **-feier,** *f.*, **-fest,** *n.* jubelfest. **-greis,** *m.* jubilar. **-hochzeit,** *f.* silfver- el. guld- el. diamantbröllop. **-laut,** *m.* jubel. **-n,** *sv. itr. h.* o. *tr.* jubla. **-paar,** *n.* äkta par som firar silfver- el. guld- el. diamantbröllop; tvänne jubilarer. **-tag,** *m.* dag då ett jubileum firas.

Jubillár, *-e, m.* jubilar. **-áte,** -[*s*], -[*s*], *m.* tredje söndagen efter påsk. **-áum,** -[*s*], *..ä'en, n.* jubileum, jubelfest. **-ieren,** *sv. itr. h.* jubilera, jubla.

jüch (äfv. med kort **u**), *itj.* hurra, häjsan.

Juchart se *Juchert.*

jüchen, *sv. itr. h.* jubla, hurra.

Juchlert, *-e* men ss. måttenhet -, *m.* plogland. **-hé[i],** **-héidideldum,** *itj.* hurra, häjsan. **-héien,** *sv. itr. h.* hurra, jubla. **-héisa** = *juchhei.* **-t,** -[*e*]*s* el. *-en, -en, m.* o. *n.* ryssläder, juftläder. **-ten,** I. -, *m.* = föreg. II. *a.* af ryssläder, ryssläders-.

jüchzen, *sv. itr. h.* jubla, hurra.

juckllen, ✻ **jücken,** *sv.* I. *itr. h.* klia. II. *tr.* o. *rfl.* rifva (sig) för klåda. **-s** m. m. se *Jux* m. m.

judllaisieren, *sv. itr. h.* judaisera, luta åt judendomen. **-aisierung,** *f.* **-e,** *-n, m.* dim. †, jude.

Jüdellél, *-en, f.* judiskt sätt, ocker, köpslående, språk, jfr följ. **-n,** *sv. itr. h.* spela jude, uppträda som en jude, ockra, köpslå, tala judetyska.

Judenllapfel, *m.* adamsäpple, paradisäpple. **-bekehrung,** *f.* **1.** judes omvändelse. **2.** judemission. **-christ,** *m.* judekristen. **-deutsch,** *n.* judetyska. **-genosse,** *m.* judeproselyt. **-gesicht,** *n.* judiskt ansigte, utseende, judetyp. **-harz,** *n.* asfalt. **-heit,** *f.* judarne på hela jorden. **-kirsche,** *f.* bot. **1.** belladonna (Atropa Belladonna). **2.** judekirs (Physalis). **-leim,** *m.*, **-pech,** *n.* asfalt. **-schaft,** *f.* **1.** judisk befolkning, judar. **2.** egenskap af jude. **-stadt,** *f.* judekvarter. **-steuer,** *f.* skatt på judar. **-tempel,** *m.* synagoga. **-t[h]ům,** *n.* judendom. **-t[h]ümlich,** *a.* egendomlig för judar, judisk. **-viertel,** *n.* judekvarter.

Judika, -[*s*], -[*s*], *m.* femte söndagen i fastan.

Jüdllin, *-nen, f.* judinna. **-isch,** *a.* judisk.

judllizieren, *sv. tr.* o. *itr. h.* döma. **-izium,** -[*s*], *..ien, n.* dom.

Juft m. m. se *Jucht* m. m.

Jugend, *0, f.* ungdom. Ordspr. *~ hat keine Tugend:* ungdom och visdom följas ej åt. **-blüt[h]e,** *f.* ungdomsfägring. **-erinnerung,** *f.* ungdomsminne. **-freund,** *m.*, **-freundin,** *f.* **1.** ungdomsvän. **2.** ungdomens vän. **-frische,** *f.* ungdomsfriskhet. **-fülle,** *f.* ungdomsfägring. **-gefährte,** *m.* ungdomskamrat, -vän. **-kräftig,** *a.* ungdomskraftig, ungdomlig. **-lich,** *a.* ungdomlig. **-lichkeit,** *f.* ungdomlighet. **-liebe,** *f.* ungdomskärlek. **-mut[h]ig,** *a.* ung och modig. **-schrift,** *f.* skrift, bok för ungdom.

-schriftsteller, *m.* författare af skrifter för ungdom. **-spiel,** *n.* ungdomslek. **-streich,** *m.* ungdomsspratt. **-zeit,** *f.* ungdom(stid).

Juli, -[*s*], *-s, m.* juli. **-a,** *-s,* **-e,** -[*n*]*s, -n, f. npr.* dim. *Julchen,* Julia.

jun., förkortn. för *junior:* junior (jun.).

jung, *-er* †, *a.* 1. ung. ~ *machen:* föryngra, ~ *werden:* föryngras, *von* ~ *auf:* allt ifrån ungdomen, från barndomen, *ein* ~*er Greis:* a) en ung gubbe, gubbe i förtid, b) en ungdomlig gubbe, *der* ~*e Tag:* den nya, nyvaknade dagen, *das* ~*e Jahr:* det nya, nyss började året. 2. färsk, ny, frisk. 3. i kompar. o. i sht superl. om tid: senare, senast, t. ex. *Ihr jüngstes Schreiben:* eder senaste skrifvelse, *in der jüngsten Zeit:* på senaste tiden, *jüngst:* helt nyligen. 4. *Das jüngste Gericht:* yttersta domen, *der jüngste Tag:* yttersta dagen. **-bier,** *n.* färsköl. **-e, I.** *-n, -n* el. F *-ns, m.* dim. F *Jüngelchen,* pojke, gosse; lärgosse, lärling, skeppsgosse. **II.** (adj. böjn.) *n.* unge. ~ *werfen* el. ✻ *setzen:* föda, få ungar. **-en,** *sv. itr. h.* föda, få ungar. **-enhaft,** *a.* pojkaktig. **-enstreich,** *m.* pojkstreck.

Jünger, *-s, m.,* **-in,** *-nen, f.* lärjunge, anhängare. **-schaft,** *f.* 1. egenskap af lärjunge. 2. lärjungaskara.

Jungfer, *-n, f.* dim. †, 1. jungfru. *Alte* ~ gammal ungmö, *alte* ~ *bleiben:* stanna på öfverblifna kartan; F ~ *Naseweis:* näsvis slyna. 2. bot. *Nackte* ~ tidlösa (Colchicum), ~ *im Grünen* el. *in Haaren* el. *im Netz:* jungfrun i det gröna (Nigella). 3. zool. a) trollslända, b) *numidische* ~ en art häger (Ardea virgo).

jüngferlich, *a.* jungfrulig; flickaktig, pryd, sipp. **-keit,** *f.* pryderi, sipphet.

Jungfern||biene, *f.* bi ur första svärmen (jungfrusvärmen) på sommaren. **-glas,** *n.* marienglas. **-haft** se *jüngferlich.* **-kind,** *n.* barn till en ogift kvinna. **-kloster,** *n.* jungfrukloster (nunnekloster där endast jungfrur intagas). **-knecht,** *m.* jungfrupilt. **-krankheit,** *f.* bleksot. **-kranz,** *m.* krans med hvilken en ungmö är smyckad; brudkrans. **-leder,** *n.* jungfruskinn. **-milch,** *f.* jungfrumjölk (rosenvatten o. benzoetinktur). **-öl,** *n.* jungfruolja. **-raub,** *m.* kvinnorof, enlevering. **-räuber,** *m.* kvinnoröfvare. **-rede,** *f.* jungfrutal (en parlamentsledamots första tal). **-schaft,** *f.* jungfrudom, mödom. **-schwarm,** *m.* jungfrusvärm. **-schwefel,** *m.* gediget svafvel. **-stand,** *m.* jungfrustånd. **-t[h]üm,** *n.* = *Jungfernschaft.* **-wachs,** *n.* jungfruvax (af en jungfrusvärm).

Jungfrau, *f.* jungfru, ungmö. **-frauengemach,** *n.* jungfrubur. **-frauenhaft** = *jungfräulich.* **-frauenschaft** se *Jungfrauschaft.* **-frauenverein,** *m.* förening, sällskap af unga flickor, syförening. **-fräulich,** *a.* jungfrulig, kysk, ren, obefläckad. **-fräulichkeit,** *f.* jungfruligt sätt, väsen; kyskhet, renhet. **-frauschaft,** *f.* jungfrudom. **-gesell,** *m.* 1. ungkarl. 2. ung, nyblifven gesäll, yngste gesällen. **-gesellenleben,** *n.* ungkarlslif. **-greis,** *m.* ung gubbe, gubbe i förtid. **-herr,** *m.* = *Junker.*

Jüngling, *-e, m.* yngling. **-haft,** *a.* ungdomlig, en ynglings. **-sbund,** *m.* ynglingaförbund. **-schaft,** *f.* 1. egenskap af yngling, ungdom. 2. samtlige ynglingar, ynglingaskara. **-sglut[h],** *f.* ungdomlig glöd. **-sliebe,** *f.* ungdomskärlek. **-smäßig** = *jünglinghaft.* **-sverein,** *m.* ynglingaförening.

Jungmeister, *m.* yngste mästaren inom ett skrå.

jüngst se *jung.* **-hin,** *adv.* nyligen.

Jung||wieh, *n.* ungnöt. **-wein,** *m.* ungt vin.

Juni, -[*s*], *-s, m.* juni. **-käfer,** *m.* ållonborre.

Junker, *-, m.* ung adelsman, junker. **-ei,** *-en, f.* 1. junkersätt, junkerskap. 2. samtlige junkrar, junkerskara, -förbund, -välde. **-haft,** *a.* junkeraktig. **-ieren,** *sv. itr. h.* uppträda, lefva som junker, öfvermodigt, lättjefullt. **-isch, -lich, -mäßig,** *a.* junkeraktig. **-n,** *sv.* = *junkerieren.* **-[n]schaft,** *f.*, **-t[h]üm,** *n.* = *Junkerei.*

junónisch, *a.* junonisk, ståtlig.

Jupe, *-n, f.* kjol.

Juppe se *Joppe.*

Jura, I. *-, 0, m. npr.* Jura. **II.** se *Jus.*

jurássisch, *a.* jura-.

Jur||át, *-[e]s, -en, m.* edsvuren person. **-atórisch,** *a.* edlig. **-ídisch,** *a.* juridisk. **-isdiktión,** *0, f.* jurisdiktion, rättskipning, domsrätt. **-isprudénz,** *0, f.* juridik, rättsvetenskap. **-íst,** *-en, m.* jurist. **-istentag,** *m.* juristmöte. **-isteréi,** *0, f.* F juridik. **-istisch,** *a.* juridisk, jurist-. **-te,** *-n, f.* hydda, kåta. **-y,** *..ries* el. *-s, f.* jury.

Jus, *-, Jura, n.* juridik, jura.

just, 1. *adv.* just, alldeles, precis. 2. predikativt *a.* riktig, väl till mods, säker för spöken.

justier||en, *sv. tr.* justera. **-er,** *-, m.* justerare. **-ung,** *f.* justering.

justifizier||en, *tr.* 1. rättfärdiga. 2. rätta. **-ung,** *f.*

Justíz, *0, f.* rättskipning, lagskipning. **-beamte(r),** *m.* juridisk ämbetsman. **-lár,** *-e, m.* domare. **-kanzlei,** *f.* justitiekanslersämbete. **-minister,** *m.* justitieminister. **-ministerium,** *n.* justitiedepartement. **-mord,** *m.* justitiemord. **-pflege,** *f.* rättskipning. **-rat[h],** *m.* justitieråd. **-sache,** *f.* juridisk angelägenhet, sak som handlägges af juridisk ämbetsman.

Jute, *0, f.* jute (spinnämne).

Jütl||e, *-n, m.* jute (Jutlands invånare). **-isch,** *a.* jutsk, jutländsk, Jutlands-. **-land,** *-s, 0, n.* Jutland. **-länder,** *-, m.* jute, jutländare. **-länderin,** *-nen, f.* jutländska. **-ländisch** = *jütisch.*

Juwél, *-e, m.* o. ✻ *n.*, **-e,** *-n, f.* juvel, ädelsten. **-en,** *a.* bestående af juveler, juvel-. **-enfassung,** *f.* infattning af ädelstenar. **-enhaft,** *a.* juvelartad. **-enhändler,** *m.* juvelerare. **-enkästchen,** *n.* juvelskrin.

Juwelier, *-e, m.* juvelerare. **-laden,** *m.* juvelhandel. **-wa[a]ren,** *pl.* juveler, smycken, nipper.

Jux, *-e, m.* F **1.** skämt, gyckel, raljeri, narri. *Sich* (dat.) *einen ~ machen:* ställa till ett upptåg, bereda sig ett lustigt nöje. **2.** *Einen ~ machen:* narra ngn, draga ngn vid näsan. **3.** smörja, skräp. **-en,** *sv.* F **I.** *itr. h.* drifva gyckel, spe. **II.** *tr.* narra, draga vid näsan. **-erei,** *-en, f.* F gyckel, spe; förfördelande. **-ig,** *a.* F skämtsam, rolig.

K.

K., förkortn. = a) *Kaiserlich:* käjserlig, b) *Königlich:* kunglig.

Kab‖áche, -ácke, *-n, f.* krog, uselt värdshus; tillhåll, kyffe. **-ále,** *-n, f.* kabal, intrig, ränker. **-álenmacher, -álenschmieder,** *m.* ränksmidare, intrigör. **-alieren,** *sv. itr. h.* smida ränker, intrigera. **-arétt,** *-e, n.* bricka.

Kabb‖ala, *0, f.* kabbala. **-alíst,** *-en, m.* kabbalist. **-alístisch,** *a.* kabbalistisk. **-eléi,** *-en, f.* F gräl, kif. **-eln,** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** göra ett afgörande kast, när flera medspelare fått samma högsta kast. **2.** sjö. kabbla. **II.** *rfl.* F kifvas, gräla. **-elsee,** *f.* sjö. kabbelsjö.

Kabel, I. *-, n.* kabel. **II.** *-n, f.* gnm lottning erhållen andel; lott. **-bericht,** *m.* kabeltelegram. **-jau,** *-s, m.* kabeljo. **-n,** *sv.* **a)** *tr.* o. *itr. h.* telegrafera på kabel. **b) I.** *itr. h.* draga lott. **II.** *tr.* gnm lottning fördela, lotta bort. **-ung,** *f.* **1.** (delning gnm) lottning. **2.** lott, gnm lottning vunnen andel.

Kabíne, *-n, f.* sjö. hytt.

Kabinétt, *-e, n.* kabinett. **-photographie,** *f.* kabinettskort. **-sauslese,** *f.* vin af bästa sort (af särskildt valda drufvor). **-srat[h],** *m.* geheimeråd. **-ssitzung,** *f.* konselj.

Kab‖riolétt, *-e, n.* **1.** kabriolett, gigg. **2.** främre delen af en diligens. **-úse, -űse,** *-n, f.* **1.** kyffe. **2.** sjö. koj, kajuta. **3.** kärnhus.

Kachel, *-n, f.* kakel. **-n,** *sv. itr. h.* elda starkt.

Kadáver, *-, m.* kadaver, död kropp, lik.

Kadénz, *-en, f.* mus. kadens. **-ieren,** *sv. tr.* **1.** markera, angifva takten för. **2.** afrunda, lämpligt afsluta.

Kadétt, *-s* el. *-en, -en, m.* **1.** yngre son i en adlig familj. **2.** kadett, lärjunge vid krigsskola. **-enanstalt,** *f.*, **-enhaus,** *n.* krigsskola, kadettskola.

Kadi, *-[s], -s, m.* kadi, muhamedansk domare.

Käfer, *-, m.* skalbagge. F bild. *einen ~ haben:* a) vara vid dåligt lynne, b) hafva kopparslagare.

Kaff, *-[e]s, 0, n.* **1.** agnar. **2.** lappri, strunt.

Kaffe, bättre **Kaffee,** *-s, m.* **1.** kaffe. **2.** se *Café.* **3.** kafferep, kaffebjudning. *Einen ~ geben:* hafva kaffebjudning. **-bau,** *m.* kaffeodling. **-bitter,** *n.* kaffein. **-brenner,** *m.* kaffebrännare. **-brett,** *n.* kaffebricka. **-garten,** *m.* utvärdshus, kafé med trädgård. **-geschirr,** *n.* kaffeservis. **-grund,** *m.* kaffesump. **-haus,** *n.* kaffehus, kafé. **-kocher,** *m.* kaffekokare. **-löffel,** *m.* tesked. **-maschine,** *f.* ett slags kaffekokare. **-schwester,** *f.* F kaffesyster, -moster. **-topf,** *m.* kaffepanna. **-trommel,** *f.* ett slags kaffebrännare. **-wirt[h],** *m.* kafévärd. **-wirt[h]in,** *f.* värdinna på ett kafé, kaféföreståndarska. **-wirt[h]schaft,** *f.* kafé.

Kaff‖er, *-s* el. *-n, -n, m.* kaffer; F bild. bondlymmel, tölp, nöt, dumhufvud. **-[e]risch,** *a.* kaffer-, kaffrernas.

Käficht, vanl. **Käfig,** *-e, m.* o. ✱ *n.* bur.

Kaftán (äfv. *-é*), *-e* el. *-s, m.* kaftan.

kahl, *a.* **1.** kal. **2.** nött, blanksliten, luggsliten. **3.** bar, barskrapad; fattig, dålig, tom, innehållslös. *~ bestehen:* stå sig slätt. **4.** sjö. saknande segel och tågvirke. **-heit,** *f.* kalhet, kalt utseende m. m. jfr föreg. **-kinn,** *n.* person med slät, skägglös haka. **-kopf,** *m.* **1.** kalt hufvud. **2.** flintskallig person. **-köpfig,** *a.* flintskallig. **-köpfigkeit,** *f.* flintskallighet.

Kahm, *-[e]s, 0, m.* mögel på jästa drycker. **-en,** *sv. itr. h.* o. *s.* mögla. **-icht, -ig,** *a.* möglig.

Kahn, 1. *-e* †, *m.* mindre båt, ekstock. **2.** = *Kahm.* **-brücke,** *f.* pontonbro. **-en,** *sv. itr. h.* o. *s.* **1.** fara i båt, ro, göra en båtfärd. **2.** = *kahmen.* **-fahren,** *itr. s.* = *kahnen 1.* **-fahrt,** *f.* båtfärd. **-ladung,** *f.* båtlast. **-partie,** *f.* båtfärd.

Kai se *Quai.*

Kaiman, *-s, m.* zool. kajman, alligator.

Kain, *-e* el. *-s, m. npr.* Kain. **-smal,** *n.*, **-sstempel,** *m.*, **-szeichen,** *n.* kainsmärke.

Kaiser, *-, m.* käjsare. Ordspr. *wo nichts ist, hat der ~ sein Recht verloren:* där ingenting fins att ta, har käjsaren förlorat sin rätt, *sich um des ~s Bart streiten:* tvista om påfvens skägg. **-haft,** *a.* käjserlig. **-in,** *-nen, f.* käjsarinna. **-isch, -lich,** *a.* käjserlig. **-ling,** *-e, m.* förakti. **1.** dålig käjsare, stackare till käjsare. **2.** käjsares anhängare, käjserlig. **-los,** *a.* utan käjsare. **-reich,** *n.* käjsardöme. **-schaft,** *f.* egenskap af käjsare, käjsarvärdighet. **-schlacht,** *f. Die ~* slaget vid Leipzig 1813. **-schlange,** *f.* jätteorm. **-schrift,** *f.* boktr. imperialstil. **-t[h]ům,** *n.* käjsardöme. **-t[h]ümlich,** *a.* egendomlig för ett käjsardöme, käjserlig.

kajolíeren, *sv. tr.* o. *itr. h.* smeka, smickra, vara inställsam.

Kajút[t]e, *-n, f.* kajuta, hytt, salong.

Kakao, *-[s], -s, m.* kakao. **-hülse, -schote,** *f.* kakaoskal. **-thee,** *m.* te på kakaoskal.

kakeln, *sv. itr. h.* kackla.

Kakerlak, *-s* el. *-en, m.* kackerlacka.

Kaktus, -[*ses*], -[*se*] el. *Kaktéen*, *m.* bot. kaktus.
Kalabrése, *-n*, *m.* kalabres (invånare i Kalabrien).
-r, -, *m.* **1.** = föreg. **2.** kalabreshatt.
Kalamität, *-en*, *f.* olycka, nöd, landsplåga.
Kaland, *-e*, *m.* **1.** sällskap kalandsbröder. **2.** kalas. **-bruder**, *m.* **1.** kalandsbroder. **2.** goddagspilt. **-ern** (-ä-), *sv. tr.* kalandrera.
Kalauer, -, *m.* **1.** kalaubo. **2.** F kalaukvickhet; motsvarar ugf. svenska: göteborgsvits. **-n**, *sv. itr. h.* vitsa, jfr föreg.
Kalb, *-er* †, *n.* kalf. *Mit fremdem ~e pflügen:* plöja med andras kalf. **-e**, *-n*, *f.* kviga. **-en**, *sv. itr. h.* **1.** kalfva. **2.** P kräkas, kasta upp. **3.** F vara uppsluppen.
Kälber||léi, *-en*, *f.* F uppsluppenhet. **-haft**, **-ig**, *a.* F uppsluppen, yster. **-lab**, *n.*, **-magen**, *m.* kalflöpe, kalfmage. **-n**, **kalbern**, *sv.* = *kalben.*
Kalb||lin, *-nen*, *f.* kviga. **-ledern**, *a.* af kalfskinn, kalfskinns-. **-sbraten**, *m.* kalfstek. **-sbröscnen**, *n.*, **-sdrüse**, *f.* kalfbräss. **-sgekröse**, **-sgeschlinge**, *n.* kalfkrås. **-skeule**, *f.* kalfbog. **-skopf**, *m.* kalfhufvud, F bild. dumhufvud. **-smilch**, *f.* kalfbräss.
Kaldáune, *-n*, *f.* vanl. pl. innanmäte, ränta.
Kalekút, -[*e*]*n*, **-er**, -, *m.* kalkon. **-isch**, *a.* kalkon-, t. ex. *~er Hahn:* kalkontupp.
Kalénder, -, *m.* kalender, almanacka. F bild. *~ machen:* grubbla. **-éi**, *-en*, *f.* F grubblande, grubbleri i sht för att utgrunda framtiden. **-macher**, *m.* person som skrifver almanackor; F bild. grubblare, grillfängare. **-macherei** = *Kalenderei.* **-n**, *sv. itr. h.* **1.** rådfråga almanackan. **2.** F grubbla.
Kalésche, *-n*, *f.* kalesch.
Kalfákt||er, -, **-or**, *-s*, *-s* el. *..óren*, *m.* kalefaktor, uppassare, vaktmästare.
Kalfáter||er, -, *m.* sjö. kalfatrare. **-n**, *sv. tr.* sjö. kalfatra, drifva, dikta. **-ung**, *f.* kalfatring.
Kal||i, *-s*, *0*, *n.* kali. **-íber**, -, *m.* o. *n.* kaliber. **-íbermäßig**, *a.* *~ sein:* hafva den rätta kalibern. **-ibríeren**, *sv. tr.* kalibrera. **-ibríerung**, *f.* kalibrering. **-íbrig**, *a.* i sms., t. ex. *gróſs~* som har stor kaliber. **-íf**, *-en*, *m.* kalif. **-ifát**, *-e*, *n.* kalifat. **-ífenwürde**, *f.* kalifvärdighet. **-iko**, *-s*, *m.* kalikå.
Kalk, *-e*, *m.* kalk. *Lebendiger* el. *ungelöschter ~* osläckt kalk. **-anstrich**, *m.* kalkning, hvitmening med kalk. **-ánt**, *-en*, *m.* orgeltrampare. **-anwurf**, *m.* kalkslagning, rappning. **-bewurf** = *Kalkanwurf.* **-brenner**, *m.* kalkbrännare. **-brennerei**, *f.* **1.** kalkbränning. **2.** kalkbränneri. **-bruch**, *m.* kalkbrott. **-en**, *sv. tr.* kalka. **-haft**, *a.* kalkartad, kalkig. **-haltig**, *a.* kalkhaltig. **-hütte**, *f.* kalkbränneri. **-icht** = *kalkhaft.* **-íeren**, *sv. tr.* kalkera. **-ierung**, *f.* **-ig** = *kalkhaft.* **-kelle**, *f.* murslef. **-malerei**, *f.* freskomålning. **-mehl**, *n.* pulveriserad släckt kalk. **-milch**, *f.* kalkvatten. **-putz**, *m.* rappning. **-tünche**, *f.* kalkvatten. **-úl** (äfv. -ä-), *-e*, *m.* kalkyl, beräkning. **-ulátor**, *-s*, *..óren*, *m.* kalkylerande, beräknande person. **-ulíeren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* kalkylera, räkna, beräkna. **-út** se *Kalekut.* **-wurf** = *Kalkanwurf.*
Kalla, *-s*, *f.* bot. kalla (Calla).
Kalligráph, *-en*, *m.* kalligraf, skönskrifvare.
Kalm, -[*e*]*s*, *-e*[*n*], *m.* sjö. stiltje.
Kalmåuser, -, *m.* F **1.** drömmare, grubblare, grillfängare. **2.** lismare, skenhelgon. **3.** smulgråt, gnidare. **-éi**, *-en*, *f.* F **1.** grubbleri, grilleri. **2.** lismeri, skenhelighet. **3.** gnideri. **-ig**, **-isch**, *a.* **1.** grubblande, fundersam. **2.** lismande, skenhelig. **3.** snål. **-n**, *sv. itr. h.* F **1.** grubbla, fundera. **2.** lisma, vara skenhelig. **3.** gnida, vara en smulgråt.
kall||men, **-míeren**, *sv.* **I.** *itr. h.* vara stilla, lugn. **II.** *tr.* lugna. **-múck**, *-s*, *m.* kalmuck (ylletyg). **-múck**[*e*], *-en*, *m.* kalmuck (folk). **-mückisch**, *a.* kalmuckisk. **-mus**, -[*se*], *m.* bot. **1.** kalmus. **2.** *Falscher* el. *unechter ~* gul svärdslilja.
Kalótte, *-n*, *f.* kalott.
kalt, *-er* †, *a.* kall, kylig, sval. *~ werden:* svalna, *~ machen:* afkyla, *es ist bitter* el. *grimmig ~* det är bistert, är en bitande köld, *mir ist ~* det käns kallt, jag fryser, *~e Schale:* kallskål, *~e Küche:* kallmat, *~er Schlag:* åskslag som ej antänder, *~ rauchen:* röka utan att ha eld i pipan, *~er Brand:* kallbrand, *~es Fieber:* frossa, *jn ~ machen:* döda ngn; *das läſst ihn ~* det är honom likgiltigt, *~ für etw. sein:* vara okänslig, otillgänglig för ngt. **-bad**, *n.* kallbad. **-blütig**, *a.* kallblodig. **-blütigkeit**, *f.* kallblodighet. **-brüchig**, *a.* kallbräckt.
Kälte, *0*, *f.* köld, kyla.
kalten, *sv. itr. s.* kallna.
kälten, *sv. tr.* afkyla, kyla.
Kalt||haus, *n.* oeldadt växthus, kallhus. **-herzig**, *a.* kall, kallsinnig, okänslig, hård. **-herzigkeit**, *f.* kallsinnighet, hårdhet.
kältl||ich, *a.* sval, litet kylig. **-ing**, *-e*, *m.* F kall, likgiltig person.
Kalt||schale, *f.* kallskål. **-schlächter**, *m.* hudafdragare. **-schmied**, *m.* kittelflickare. **-sinn**, *m.* kallsinnighet. **-sinnig**, *a.* kallsinnig. **-wasserheilanstalt**, *f.* kallvattenskuranstalt. **-wasserkur**, *f.* kallvattenskur.
kalziníer||en, *sv. tr.* kalcinera. **-ung**, *f.*
Kamarílla, *-s*, *f.* kamarilla.
Kamásche se *Gamasche.*
Kambio, *-s*, *m.* hand. växel.
Kamée, -[*e*]*n*, *f.* kamé. **-l** se *Kamel.*
Kamél, *-e*, *n.* **1.** kamel. **2.** stud. kälkborgare, bracka. **-hären**, *a.* af kamelhår, kamelhårs-. **-ie**, *-n*, *f.* bot. kamelia. **-in**, *-nen*, **-kuh**, *f.* kamelsto. **-opárd**, *-e*, *m.* zool. giraff. **-ótt**, *-s*, *m.* kamlott. **-ótten**, *a.* af kamlott, kamlotts-. **-parder**, *m.* giraff. **-stute**, *f.* kamelsto. **-treiber**, *m.* kameldrifvare. **-ziege**, *f.* zool. **1.** kamelget, angoraget. **2.** lama. **3.** alpaka.
Kamerád, *-s* el. *-en*, *-en*, *m.* dim. †, kamrat. **-in**, **Kamerádin**, *-nen*, *f.* kvinnlig kamrat. **-lich**, *a.*

kamratlig. **-schaft**, *f.* 1. kamratskap. 2. kamratkrets, skara kamrater. **-schaftlich**, *a.* kamratlig.

Kamerål||amt, *n.* kameralbyrå, kammarkontor. **-ien**, *pl.* kameralvetenskap. **-ist**, *-en*, *m.* kameralist. **-istik**, *f.* kameralvetenskap.

Kamille, *-n*, *f.* bot. 1. kamomillblomster. Bild. *alte ~n:* gamla historier. 2. kulla (Anthemis). 3. adonis (Adonis).

Kamin, *-e*, *m.* o. *n.* 1. skorsten. 2. kakelugnsöppning genom hvilken en kakelugn eldas utifrån. 3. spis, spiselhärd, kamin. 4. en klyftas mynning i Alperna. **-feger**, *m.* sotare. **-gerät[h]**, *n.* = *Kaminzubehör.* **-gitter**, *n.* kakelugnsgaller, spiselgaller. **-klappe**, *f.* kakelugnslucka. **-ofen**, *m.* kakelugn, a) som eldas utifrån, b) hvars nedre del består af järn, c) vanlig svensk kakelugn. **-schirm**, *m.* eldskärm. **-zubehör**, *n.* kakelugnstillbehör ss. eldgaffel, kolhink m. m.

Kamisól, *-e* el. *-e[r]* †, *n.* (under)tröja.

Kamlótt se *Kamelott.*

Kamm, *-e* †, *m.* 1. kam. 2. bärgskam, ås. 3. öfversta delen af a) en vall, b) ett bröstvärn, c) en hjälm där fjäderbusken fästes. 4. nacke, manfäste på hästar o. nötkreatur. 5. (tupp-) kam. Bild. *ihm wächst* el. *schwillt der ~* han blir (öfver)modig, uppretad, vred. 6. (våg-) kam. 7. a) väfkam, väfsked, b) solf, väfskaft. 8. fiolstall. 9. kam, karda, häckla. 10. fog, fogning, hophuggning.

kämm||eln, *sv. tr.* (fin)kamma ull. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. kamma. 2. karda, häckla. F bild. *jn ~* häckla ngn. 3. hopfoga, hophugga. 4. om vågor: bilda kammar.

Kammer, *-n*, *f.* dim. †, 1. kammare, kabinett, rum. Lek: *Kämmerchen vermieten:* låna eld. 2. räfvars, gräfsvins m. fl. djurs bo, håla. 3. zool. o. bot. afdelning, cell. 4. kammare, parlament, vissa ämbetsverk.

Kämmer, *-*, *m.* en som kammar.

Kammer||affe, *m.* förakti. kammartjänare, passopp. **-amt**, *n.* 1. räntkammare. 2. kammarkontor. **-dame**, *f.* kammarfrun, -fröken, hofdam. **-degen**, *m.* salongsvärja.

Kämmer||éi, *-en*, *f.* a) 1. (ull)kamning. 2. ställe där ullen kammas. b) 1. kommuns inkomster, kommunalskatt. 2. ställe där kommunalskatt erlägges. 3. uppbördsmän för kommunalskatt. **-éigut**, *n.* en kommun tillhörigt gods, allmänning. **-éikasse**, *f.* kommunalkassa. **-éiverwaltung**, *f.* förvaltning af en kommuns finanser. **-er**, *-*, *m.* 1. (öfver)kammarherre. 2. kamrer, person som har en kommuns finanser om händer.

Kammer||gericht, *n.* kammarrätt. **-gut**, *n.* kammargods, domän. **-herr**, *m.* kammarherre. **-herrin**, *f.* kammarherres fru. **-ig**, *a.* i sms., t. ex. *zwei~* som har två kamrar, celler, afdelningar.

Kämmerin, *-nen*, *f.* en *Kämmerer*'s fru.

Kammer||jäger, *m.* 1. hofjägare, lifjägare. 2. kammarjägare, råttfängare. **-junker**, *m* kammarjunkare. **-katze**, *f.* F förakti. kammarjungfru. **-lehen**, *n.* kronogods, kronolän.

Kämmerling, *-e*, *m.* = *Kämmerer 1.*

Kammer||mädchen, *n.* kammarjungfru, husjungfru. **-pächter**, *m.* arrendator af kronogods. **-rat[h]**, *m.* kammarråd. **-sitzung**, *f.* (parlaments)kammares session. **-stück**, *n.* 1. musikstycke för kammarmusik. 2. mil. kammarstycke. **-stuhl**, *m.* nattstol. **-tuch**, *n.* kammarduk. **-wesen**, *n.* finansväsen. **-zofe**, *f.* kammarjungfru.

Kammhaar, *n.* 1. man. 2. afkammadt hår.

Kämmling, *-e*, *m.* affall af kammad ull el. silke, flockull, flocksilke. **-sseide**, *f.* flocksilke. **-swolle**, *f.* flockull.

Kamm||macher, *m.* kammakare. **-macherei**, *f.* kammakeri. **-rad**, *n.* kamhjul, kugghjul. **-wollen**, *a.* af kamull el. kamgarn, kamgarns-.

Kamp, *-e* †, *m.* inhägnadt stycke land.

Kämpe, *-n*, *m.* kämpe.

Kampéscheholz, *n.* kampeschträ.

Kampf, *-e* †, *m.* kamp, strid. **-begier[de]**, *f.* kampbegär, stridslust. **-begierig**, *a.* stridslysten. **-bereit**, *a.* stridsfärdig. **-bereitschaft**, *f.* stridsfärdighet.

kämpfen, *sv.* I. *itr. h.* kämpa, strida. II. *tr. Einen Kampf ~* strida en strid, *jn zu Boden ~* slå ngn till marken, *jn tot ~* döda ngn.

Kampfer, *-*, *m.* kamfer.

Kämpfer, *-*, *m.* 1. kämpe. 2. gesims.

kampf||erieren, *sv. tr.* försätta med kamfer. **-fähig**, *a.* stridbar. **-fertig**, *a.* stridsfärdig. **-freudig**, **-froh**, *a.* glad att få strida. **-gefährte**, *m.* stridskamrat, vapenbroder. **-gefeit**, *a.* osårbar genom trolldomsmedel. **-gefilde**, *n.* stridsplats, valplats. **-genosse** = *Kampfgefährte.* **-gerüstet**, *a.* rustad till strid. **-hahn**, *m.* 1. för tuppfäktning dresserad tupp. 2. zool. brushane. 3. F stridstupp (stridslysten person). **-lust**, *f.* stridslystnad. **-lustig**, *a.* stridslysten. **-mut[h]ig**, *a.* modig, krigisk. **-platz**, *m.* stridsplats. **-preis**, *m.* kampens lön, segerpris. **-recht**, *n.* rätt att gripa till vapen. **-richter**, *m.* stridsdomare. **-spiel**, *n.* kämpalek, tornérspel, strid, djurfäktning.

Kampher se *Kampfer.*

kampieren, *sv. itr. h.* kampera.

Kamråd se *Kamerad.*

Kanál, *-e* †, *m.* kanal. **-isíerbär**, *a.* som kan kanaliseras. **-isíeren**, *sv. tr.* kanalisera. **-isíerung**, *f.* kanalisering.

Kanapee (korta **a**, äfv. **--⁴**), *-s*, *n.* o. ✱ *m.* kanapé.

Kanárien||same[n], *m.* kanariefrö. **-vogel**, *m.* kanariefågel.

Kanáster se *Knaster.*

Kand||áre, *-n*, *f.* stångbetsel. **-áren**, *sv. tr.* sätta stångbetsel på. **-eláber**, *-*, *m.* kandelaber. **-elzucker** se *Kandis.* **-idát**, *-en* el. *-s*, *-en*, *m.* kandidat. **-idátenrede**, *f.* en kandidats tal

i sht en riksdagsmannakandidats tal till valmännen. **-idátenzahl,** *f.* antal kandidater. **-idatúr, -en,** *f.* kandidatur. **-idíeren,** *sv. itr. h.* uppträda som kandidat. **-íeren,** *sv. tr.* kandera. **-íerung,** *f.* kandering. **-is,** -[e], **-iszucker,** *m.* kandisocker, bröstsocker.

Kané[e]**l,** *-e, m.* kanel. **-rinde,** *f.* kanel(kassia).

Kanevas (korta **a**), -, -, *m.* kanfas.

Känguruh, -[*s*], *-s* el. *-e, n.* zool. känguru.

Kaninchen, -, *n.* kanin. **-berg,** *m.* bärg, backe med kaninhålor. **-garten,** *m.*, **-gehege,** *n.* kaningård.

Kankan, *-s, m.* **1.** prat, skvaller. **2.** kankan.

Kanker, -, *m.* **1.** spindel. **2.** kräftsjukdom hos blommor.

Kanne, *-n, f.* dim. †, kanna, stop, stånka. Bild. *es gieſst wie mit ~n:* det hällregnar, står som spön i backen. **-gieſser,** *m.* **1.** tenngjutare. **2.** kannstöpare. **-gieſserei,** *f.* **1.** tenngjuteri. **2.** kannstöperi. **-gieſsern,** *sv. itr. h.* kannstöpa.

kannelíer[e]**len,** *sv. tr.* kannelera. **-ung,** *f.* kannelering, kannelyr.

Kännelkohle, *f.* kannelkol.

Kannen[e]**gieſser** se *Kannegieſser.* **-weise,** *adv.* kannvis, stopvis.

Kannibál[e]**le,** *-n, m.* kannibal, människoätare. **-isch,** *a.* kannibalisk.

Kanóe, *-s, n.* o. ✱ *m.* kanot.

Kanon, I. *-s,* -[*e*]*s, m.* kanon. **II.** *-s, f.* boktr. kanon. **-áde,** *-n, f.* kanonad.

Kanón[e]**le,** *-n, f.* dim. †, **1.** kanon. **2.** F högskaftad stöfvel, kragstöfvel, ridstöfvel. **-endonner,** *m.* kanondunder, kanonernas åska. **-enfest,** *a.* som står emot kanonskott. **-enfieber,** *n.* kanonfeber (rädsla för fiendens eld). **-enfutter,** *n.* kanonmat. **-engut,** *n.* kanonmetall, -brons. **-enlauf,** *m.* kanonlopp, kanonrör. **-enmäſsig,** *a.* F ofantlig, gruflig. **-enofen,** *m.* kamin. **-enstiefel,** *m.* = *Kanone 2.* **-envoll,** *a.* stud. blixtfull. **-enwischer,** *m.* (kanon)viskare. **-ier,** *-e, m.* artillerist, kanonier. **-ieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* (be)skjuta med kanoner. F bild. *jn ~* bestorma ngn. **-ierschaluppe,** *f.* kanonbåt, -slup. **-ikát,** *-e, n.* domherresyssla. **-iker,** -, **-ikus,** -[*ses*], *-se* el. *Canonici, m.* kanik, domherre. **-isatión,** *-en, f.* kanonisering, helgonförklaring. **-isch,** *a.* kanonisk. **-isieren,** *sv. tr.* kanonisera, förklara för helgon. **-isierung,** *f.* kanonisering. **-íssin,** *-nen, f.* domherres fru. **-íst,** *-en, m.* kännare af den kanoniska rätten. **-izität,** *0, f.* kanonicitet.

Kanót se *Kanoe.*

Kantáte, I. *-n, f.* kantat. **II.** -[*s*], *m.* fjärde söndagen efter påsk.

Kant[e]**le,** *-n, f.* dim. †, **1.** kant. *Auf die hohe ~ stellen:* ställa på kant, F bild. *Geld auf die hohe ~ legen:* lägga pengar på hög. **2.** kant, rand, list, garnering. **3.** ett slags knypplade spetsar till garnering, kanter. **-el,** *-s,* -[*n*], *m.* fyrkantig linjal. **-eln,** *sv. tr.* **1.** linjera. **2.** vända (på). **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** skräda, kanta, kanthugga. **2.** kanta, garnera. **3.** ställa på kant. **II.** *itr. h.* vända sig, ställa sig på kant. **-enhaube,** *f.* spetsmössa. **-enschleier,** *m.* spetsslöja, spetsflor. **-entúch,** *n.* spetsnäsduk. **-holz,** *n.* skrädd, kanthuggen stock. **-ig,** *a.* kantig. *~ behauen:* kanthuggen. **-iléne,** *-n, f.* visa. **-ille,** *-n, f.* kantilj. **-íne,** *-n, f.* **1.** kantin, flaskfoder. **2.** soldatkrog. **-ón,** *-e* el. *-s, m.* dim. †, kanton. **-onál,** *a.* kantonal, kanton-. **-oníeren,** *sv. tr.* mil. kantonera. **-oníerung,** *f.* kantonering. **-onnemént,** *-s,* **-onneméntsquartier,** *n.* mil. kantoneringskvarter. **-or,** *-s, ..óren, m.* kantor, klockare. **-orát,** *-e, n.* kantorsplats, klockartjänst. **-oréi,** *-en, f.* klockargård. **-schu**[**h**]**,** *-s* el. *-e, m.* kantsjuk. **-schu**[**h**]**en,** *sv. tr.* låta smaka kantsjuken, prygla, piska upp.

Kanzel, *-n, f.* predikstol. **-berédsamkeit,** *f.* kyrklig vältalighet. **-dach,** *n.*, **-deckel,** *m.* predikstolshimmel. **-lied,** *n.* predikstolspsalm, -vers. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* predika, hålla (straff)predikan (för). *Jn ~* läsa lagen för, lexa upp ngn. **-rede,** *f.* predikan. **-sprung,** *m.* F lysning till äktenskap. **-ton,** *m.* predikoton.

Kanzlei, *-en, f.* **1.** kansli. **2.** öfverdomstol, högsta domstolen. **-beamte**(**r**)**,** *m.* kanslitjänsteman. **-bote, -diener,** *m.* kanslivaktmästare. **-herrschaft,** *f.* skrifvardöme, byråkrati. **-mäſsig,** *a.* i kanslistil, kanslik. **-schreiber,** *m.* kanslist.

Kanzl[e]**r,** -, *m.* kansler. **-íst,** *-en, m.* kanslist.

Kap, *-s, n.* kap, udde. **-ábel,** *a.* kapabel, i stånd. **-áun,** *-e, m.* kapun. **-áunen,** *sv. tr.* kapunera. **-azität,** *-en, f.* kapacitet, fattningsförmåga. **-ellán** se *Kaplan.* **-élle,** *-n, f.* kapell. **-ellíeren,** *sv. tr.* afdrifva, kapellera. **-er, I.** *-n, f.* kapris. **II.** -, *m.* kapare. **-eréi,** *-en, f.* kaperi. **-ern,** *sv.* **I.** *itr. h.* vara kapare. **II.** *tr.* kapa. **-íeren,** *sv. tr.* F fatta, begripa, förstå. **-illárattraktion,** *a.* kapillärattraktion, hårrörskraft. **-illárgefäſs,** *n.* kapillarkärl, hårrörskärl. **-illarität,** *0, f.* kapillaritet, hårrörskraft.

Kapitál, I. *-e* el. *-ien, n.* dim. †, **1.** kapital. **2.** bokbind. bestick. **3.** *Kapitälchen:* boktr. kapitäl. **II.** *a.* F dugtig, reell.

Kapitál, *-e*[*r*], *n.* kapitäl.

Kapitál[l]**anlage,** *f.* kapitals placerande, användande. **-buchstabe,** *m.* boktr. kapitäl. **-isierbar,** *a.* möjlig att kapitalisera. **-isieren,** *sv. tr.* kapitalisera. **-isierung,** *f.* kapitalisering. **-ist,** *-en, m.* kapitalist. **-junge,** *m.* F präktig pojke. **-steuer,** *f.* kapitalskatt. **-strafe,** *f.* jur. kapitalstraff, dödsstraff. **-verbrechen,** *n.* lifssak.

Kapitän, *-e, m.* kapten. **-schaft,** *f.* **1.** egenskap af kapten. **2.** samtlige kaptener, kaptensgrad.

Kapítel (kort **i**), -, *n.* kapitel. F bild. *jm ein ~ lesen:* läsa lagen för ngn. **-beschluſs,** *m.* ett (dom)kapitels beslut. **-fest,** *a.* bibelsprängd.

Kapitéll, *-e, n.* kapitäl.

kapíteln (kort **i**), *sv. tr.* 1. indela i kapitel. 2. lexa upp, läsa lagen för.

Kapit||ól, -[e]*s*, *-ien*, **-ólium**, -[*s*], *..ien*, *n.* kapitolium; F bild. hufvud, hufvudknopp. **-ulánt,** *-en*, *m.* kapitulant, kapitulerande soldat. **-ulár,** *-e*, *m.* domherre, ledamot af ett domkapitel. **-ulatión,** *-en*, *f.* mil. kapitulation. **-ulíeren,** *sv. itr. h.* mil. kapitulera.

Kaplán, *-e* †, *m.* kaplan, komminister. **-él,** *-en*, *f.* 1. kapellförsamling. 2. kaplansboställe, komministergård.

Kapp||e, *-n*, *f.* dim. †, 1. mössa, lufva, hufva. Ordspr. *jedem Narren gefällt seine* ~ hvar och en rosar sin vattenvälling. 2. kapusjong. 3. kappa, mantel. F bild. *jm etw. auf die* ~ el. *eine* ~ *geben:* gifva ngn på pälsen, ett kok stryk, *etw. auf seine* ~ *nehmen:* taga ngt på sitt ansvar. 4. hvalfkappa, tak på en fristående mur, huf, fodral m. m. 5. påsatt lapp på för slitning särskildt utsatta ställen; tåhätta o. kappa på skor; häl på strumpor. **-en,** *sv. tr.* 1. förse med kappa, huf m. m. se *Kappe.* 2. F *Jn* ~ ge ngn på pälsen. 3. afskära spetsen af, toppa, afhugga, kapa. **-er** se *Kaper I.* **-fenster,** *n.* takfönster. **-hahn,** *m.* kapun.

Käppi, *-s*, *n.* keppi.

-kappig, *a.* t. ex. *rot*~ som har en röd lufva el. mössa el. kappa, se *Kappe.*

Kapp||laken, *n.* sjö. kaplake. **-naht,** *f.* fällsöm. **-rock,** *m.* barnrock med kapusjong. **-zaum,** *m.* kapson.

Kapr||íce se *Caprice.* **-ióle, -n,** *f.* kapriol, krumsprång. ~*n schieſsen* = följ. **-iólen, -iolíeren,** *sv. itr. h.* göra kaprioler, krumsprång. **-izíeren,** *sv. rfl. Sich auf etw.* (ack.) ~ sätta sig i sinnet på att göra ngt. **-iziös,** *a.* nyckfull, ombytlig.

Kapsel, *-n*, *f.* kapsel; boett, fodral; portör. **-ig,** *a.* i sms. -kapslig.

kaptil||ös, *a.* snärjande, kinkig. **-víeren,** *sv. tr.* snärja, fängsla, för sig intaga. **-vierung,** *f.*

Kap||útt, I. *-s* el. *-e*, *m.* kapott. **II.** *a.* F söndrig, trasig; förbi, utmattad. ~ *gehen:* gå sönder, ~ *machen:* slå sönder. **-útze,** bättre **-úze,** *-n*, *f.* 1. kapusjong. 2. vintermössa, bahytt. **-uzináde,** *-n*, *f.* kapucinad, grofkornigt humoristisk predikan.

Kapuzíner, *-*, *m.* kapucin(munk). **-in,** *-nen*, *f.* kapucinnunna.

Kar||abíner, *-*, *m.* karbin. **-abiníer,** *-e*, **-abiníer,** *-s*, *m.* karabinier. **-áffe, -affíne,** *-n*, *f.* karafin. **-ambolíeren,** *sv. tr.* biljard. karambolera; F bild. *mit jm* ~ stöta samman med ngn. **-amél,** *-s*, *m.* karamell. **-át,** *-e*, *n.* karat. **-atíeren,** *sv. tr.* blanda, legera guld. **-atíerung,** *f.* (guld)legering. **-átig,** *a.* i sms. med räkneord, -karatig. **-áusche,** *-n*, *f.* zool. ruda. **-avélle,** *-n*, *f.* sjö. karavell. **-awáne,** *-n*, *f.* karavan. **-awanserái, -awanseréi,** *-en*, *f.* karavanseraj, karavanhärbärge. **-bátsche,** *-n*, *f.* karbas, skinnpiska. **-bátschen,** *sv. tr.* karbasa, låta smaka karbasen. **-be, 0,** *f.* kummin. **-bonáde,** *-n*, *f.* kotlett. **-búnkel,** *-*, *m.* 1. med. karbunkel, brandböld. 2. se *Karfunkel 1.* **-damóm,** -[e]*s* el. *-*, *-e*, *m.* o. *n.*, **-damóme,** *-n*, *f.* kardemumma.

Kardátsche, *-n*, *f.* 1. = *Karde.* 2. hästskrapa. 3. se *Kartätsche.* **-n,** *sv. tr.* 1. karda, kamma ull. 2. rykta hästar. 3. se *kartätschen.* **-r,** *-*, *m.* kardare, ullkammare.

Kard||e, *-n*, *f.* 1. kardtistel (Dipsacus). 2. karda, ullkam. **-en,** *sv. tr.* karda. **-inál,** *-e* †, *m.* kardinal. **-inálzahl,** *f.* kardinaltal, grundtal. **-obenedíkt,** -[e]*s*, *-en*, *m.* bot. kardbenedikt. **-úse,** *-n*, *f.* kardus.

Karéss||e, *-n*, *f.* smekning, ömhetsbevis. **-íeren,** *sv. tr.* smeka.

Kárfréitag, *m.* långfredag.

Karfúnkel, *-*, *m.* 1. min. karbunkel. 2. se *Karbunkel 1.* **-n,** *sv. itr. h.* lysa, glänsa som en karbunkel.

karg, *a.* karg, snål, fattig. **-en,** *sv. itr. h.* vara karg, snål. **-heit,** *f.* karghet. **-laut,** *a.* ordkarg.

kärglich, *a.* karg, ringa, sparsam. **-keit,** *f.* karghet, sparsamhet.

Kar||iére se *Carriere.* **-ieren,** *sv. itr. h.* umbära, fasta, svälta. **-iert,** *a.* rutig. **-ikatúr,** *-en*, *f.* karikatyr. **-ikíeren,** *sv. tr.* karikera. **-iól** se *Karriol.* **-lín,** *-s* el. *-e*, *m.* karolin (mynt, i sht guldmynt af olika värde). **-melít,** *-en*, **-melíter,** *-*, *m.* karmelit(munk). **-melíterin,** *-nen*, *f.* karmelitnunna. **-mesín,** I. *a.* karmosinröd. II. -[e]*s*, 0, *n.* karmosin(färg). **-mesínvergnügt,** *a.* F hjärtans glad. **-mín,** -[e]*s*, *0*, *m.* karmin. **-moisín** se *karmesin.* **-neól,** *-e*, *m.* min. karneol. **-neval,** *-s* el. *-e*, *m.* o. ✻ *n.* karneval. **-níkkel,** F = *Kaninchen.* **-nie**[**i**]**s,** *-e*, *m.* o. *n.* karnis. **-o,** *-s*, *n.* 1. ruta i sht i ett rutigt mönster. 2. kort. ruter. **-olín** = *Karlin.* **-oline,** *-n*, *f.* 1. *npr.* gen. sg. *-ns*, Karolina. 2. = *Karlin.* 3. biljard. kar(amb)oline. **-ósse,** *-n*, *f.* täckvagn, kaross. **-ótte,** *-n*, *f.* 1. morot. 2. karott (tobaksstång som rifves till snus); snus.

Karpfen, *-*, *m.* dim. *Kärpfchen*, *-lein*, karp. **-kö-nig,** *m.* spegelkarp.

Karr||e, *-n*, *f.* = *Karren a).* **-é** (*-é*), **-ée,** bättre **Carré** (*-é*), *-s*, *n.* fyrkant. **-eáu** se *Karo.*

Karren, a) *-*, *m.* kärra. Bild. *den* ~ *in den Kot schieben:* åstadkomma förlägenhet, försämra saken, *der* ~ *hat festgefahren:* man har kört fast, trasslat in sig. *Jn zum* ~ *verurteilen:* döma ngn till straffarbete vid fästningsbyggnad. b) *sv.* **I.** *tr.* köra, skjutsa, draga, skjuta i kärra. *Jn über den Haufen* ~ med kärra köra öfver ngn, bild. störta ngn. **II.** *itr. h.* åka i kärra, åka långsamt, i sakta mak. **-gaul,** *m.* åkarkamp; F bild. inskränkt men flitig person. **-gefang**[**e**]**ne**(**r**), *m.* till straffarbete dömd fånge, arbetsfånge. **-pferd,** *n.* = *Karrengaul.* **-strafe,** *f.* straffarbete. **-weg,** *m.* smal körväg.

Karr‖léte, *-n, f.* karet. **-iére** se *Carriere.* **-iert** se *kariert.* **-ióI**, *-e* el. *-s, n.*, **-ióle**, *-n, f.* karriol. **-iólen**, *sv.* I. *itr. h.* åka, II. *tr.* köra, skjutsa i karriol.

Kärrner, *-, m.* åkare, forman med kärra.

Karst, *-e* [†], *m.* dim. †, 1. jordhacka med två klor. 2. stenig, bärgig mark; *npr.* Karst. **-en**, *sv. tr.* hacka, se *Karst 1.*

kart., förkortn. = *kartonniert*: kartonerad.

Kartåtsche, *-n, f.* kartesch. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* (be)skjuta med kartescher.

Kartl‖áune, *-n, f.* kartaun, kartov. **-áuse**, *-n, f.* kartusiankloster. **-áuser**, *-, m.* kartusian(munk). **-áuserin**, *-nen, f.* kartusiannunna. **-áuserliqueur**, *m.* chartreuse(likör). **-e**, *-n, f.* dim. †, 1. kort. Bild. *jm in die ~n sehen* el. *js ~n durchschauen:* genomskåda ngn. 2. karta. 3. lista, förteckning, program, valprogram. 4. matsedel; vinlista. 5. biljett. **-éll**, *-e* el. *-s, n.* o. *m.* kartell. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* spela kort. II. *tr.* planlägga, öfverenskomma om, ställa, styra till. **-enbild**, *n.* bild på ett kort; bild. dåligt porträtt. **-enblatt**, *n.* 1. kartblad. 2. kort(blad). **-enkönigin**, *f.* dam i kortspel. **-enkünstler**, *m.* en som är hemma i kortkonster; taskspelare. **-enkunststück**, *n.* kortkonst. **-enleger(in)**, **-enschläger(in)**, *m.* (*f.*) person som spår i kort. **-enschlägerei**, *f.* konsten att spå i kort. **-enspiel**, *n.* kortspel. **-enspieler**, *m.* kortspelare. **-enstamm**, *m.* 1. hög (ej gifna kort). 2. insats. **-enzeichnen**, *n.* kartritning. **-enzeichner**, *m.* kartritare, kartograf. **-háuse**, **-háuser** se *Kartause*, *Kartäuser.* **-íeren**, *sv. tr.* 1. göra utkast till. 2. inregistrera bref, paket. **-ierung**, *f.*

Kartóffel, *-n, f.* dim. †, potatis. **-brei**, *m.* potatismos. **-küchen**, *m.* (pann)kaka af potatismjöl. **-pest**, *f.* potatissjuka. **-puffer**, *m.* potatismunk. **-sago**, *m.* potatisgryn.

Kartl‖ográph, *-en, m.* kartritare, kartograf. **-ón**, *-s* el. *-e, m.* kartong. **-on[n]íeren**, *sv. tr.* kartonnera.

Kartúsch‖e, *-n, f.* 1. a) kartusch, patronkök, b) patron i papphylsa. 2. mål. kartusch. **-beutel**, *m.* patronkök. **-nadel**, *f.* rymnål.

Karusséll, *-s* el. *-e, n.* karusell.

Kárwoche, *f.* påskvecka.

Karzer, *-, m.* o. *n.* karcer (skol- o. studentarrest).

Kaschelótte, *-n, f.* zool. kaskelot, pottfisk.

kaschíeren, *sv. tr.* dölja, hemlighålla.

Käse, *-, m.* 1. ost. F *drei ~ hoch sein:* vara en liten putifnasker. 2. sur mjölk. 3. bot. a) nedre delen af ärtskockor, b) blomkålsblomma, c) kattost (Malva), d) *~ und Brot:* harsyra. **-ártig**, *a.* ostartad, som har ystat sig. **-blatt**, *n.* F dålig tidning som endast duger till omslagspapper i bökarbodar. **-blume**, *f.* hvitsippa. **-glocke**, *f.* ostkupa. **-händler**, **-höker**, **-krämer**, *m.* osthandlare. **-macher**, *m.* ostberedare.

Kasemátt‖e, *-n, f.* kasematt. **-íeren**, *sv. tr.* förse med kasematter.

Käse‖messer, *n.* ostknif, skamtsamt äfv. om infanteristernas sidogevär. **-milbe**, *f.* ostor. **-n**, *sv.* I. *tr.* ysta. II. *itr. h.* o. *s.* samt *rfl.* ysta(s), ysta sig. **-pappel**, *f.* bot. kattost (Malva). **-r**, *-, m.* person som ystar. **-réi**, *-en, f.* ställe där det ystas, osthus, ostsäter.

Kasérn‖e, *-n, f.* kasern. **-íeren**, *sv. tr.* kasernera.

Käs‖ewasser, *n.* vassla. **-eweich**, *a.* mjuk som ost. **-icht**, **-ig**, *a.* ostartad, ostlik.

Kasimír, *-s* el. *-e, m.* kasimir, kasjmir.

Kask‖áde, *-n, f.* kaskad, vattenfall. **-étt**, *-s* el. *-e, n.* o. *m.* kaskett, hjälm, mössa.

Kasper, *-, m.*, **-le**, *-[s], m.* o. *n.* kasper, pajas. **-theater**, *n.* kasperteater, marionett-teater.

Kassatión, *-en, f.* 1. jur. kassation. 2. afsättning. **-shof**, *m.* kassationsdomstol.

Kasse, *-n, f.* 1. kassa. 2. *Eine ~ Kegel spielen:* spela ett parti käglor. **-nabschluſs**, *m.* bokslut. **-namt**, *n.* kassakontor. **-nanweisung**, *f.* (bank)anvisning; sedel. **-nbestand**, *m.* kassatillstånd. **-nbillet**, *n.* = *Kassenanweisung.* **-neinnehmer**, *m.* inkasserare, kassör. **-nführer**, *m.* kassaförvaltare, kassör. **-ngehülfe**, *m.* kassaskrifvare. **-nschein**, *m.* = *Kassenanweisung.* **-nstück**, *n.* teat. kassapjes. **-nverwalter** = *Kassenführer.* **-rólle**, *-n, f.* kastrull.

Kass‖étte, *-n, f.* 1. skrin. 2. kassett. **-ia**, **-ie**, *..ien, f.* kassia. **-ienzim[me]t**, *m.* kanelkassia. **-ier**, *-e, m.* kassör. **-íeren**, *sv. tr.* 1. jur. kassera, upphäfva, annulera. 2. afsätta, t. ex. *einen Offizier.* **-ierer**, *-, m.* kassör. **-ierung**, *f.* kasserande m. m. se *kassieren.*

Kast‖agnétte se *Castagnette.* **-ánie** (äfv. med kort á), *-n, f.* 1. kastanj. Bild. *die ~n für jn aus dem Feuer holen:* krafsa kastanjerna ur elden åt ngn. 2. kastanjeträd. **-e**, *-n, f.* kast. **-éien**, *sv. tr.* späka. **-éier**, *-, m.*, **-éierin**, *-nen, f.* person som späker sig, botgörare, botgörerska. **-éiung**, *f.* späkning. **-éll**, *-e, n.* kastell. **-ellán**, *-e, m.* kastellan, a) slottshöfvidsman, borggrefve, borgfogde, b) slottsvaktmästare, slottsfogde. **-en**, *-, m.* dim. *Kästchen, -lein*, 1. ask, skrin, låda, kista, lår. *~ für die Armen:* sparbössa för de fattige, *der ~ Noahs:* Noaks ark. 2. mus. resonnansrum. 3. förakti. för hus, vagn, fartyg, piano m. m. 4. (offentlig) kassa af olika slag. **-endekkel**, *m.* ask-, kistlock. **-eneint[h]eilung**, *f* kastindelning. **-engeist**, *m.* kastanda. **-enherrschaft**, *f.* kastvälde. **-enmeister**, *m.* föreståndare för ngn kassa, kassaförvaltare. **-ent[h]üm**, *n.* kastväsen. **-ner**, **Kástner**, *-, m.* 1. person som tillverkar askar, skrin m. m. 2. kassaförvaltare. **-or**, *-s, m.* 1. bäfver. 2. bäfverskinn, bäfverhår, kastor. 3. kastorhatt. **-orhut**, *m.* kastorhatt. **-oröl**, *n.* ricinolja. **-rát**, *-en, m.* kastrat. **-ríeren**, *sv. tr.* kastrera. **-ríerung**, *f.* kastrering.

Kata‖fálk, *-e, m.* katafalk. **-kómbe**, *-n, f.* kata-

komb. **-lóg**, *-e, m.* katalog. **-logisieren**, *sv. tr.* katalogisera. **-rákt**, *-e, m.*, **-rákte**, *-n, f.* katarakt, vattenfall.

Kat‖árrh, *-e, m.* katarr. **-áster**, *-, m.* o. *n.* kataster, skattelängd, jordebok. **-astrieren**, *sv.* I. *itr. h.* upprätta en kataster. II. *tr.* införa i katastern. **-astrierung**, *f.* införande i katastern. **-astróphe**, *-n, f.* katastrof.

Kate, *-n, f.* stuga, koja, backstuga, torp.

Katech‖lése, *-n, f.* katekes. **-ét**, *-en, m.* katekret. **-isieren**, *sv. tr.* katekisera, förhöra. **-isierung**, *f.* katekisering. **-ísmus**, *-, ..men, m.* katekes. **-umén[e]**, *-en, m.* katekumen.

Kategorie, *-[e]n, f.* kategori.

Kater, *-, m.* 1. katt(hanne). 2. F butter person, brumbjörn, tvärvigg. 3. stud. kopparslagare, bakrus.

Kathe, 1. se *Kate*. 2. äfv. **Käthe**, *-ns, -n, f. npr.* (smeknamn, förkortn. af *Katharine*) Karin.

Kath‖éder, *-, m.* o. *n.* kateder, talarstol, lärostol. **-edrále**, *-n*, **-edrálkirche**, *f.* katedral-(kyrka), domkyrka.

Käthner se *Kätner*.

Kath‖olík, *-en, m.* katolik. **-ólisch**, *a.* 1. katolsk. 2. allmän, allmänt erkänd **-olisieren**, *sv. itr. h.* luta åt katolicismen. **-olizísmus**, *-, 0, m.* katolicism. **-ríne**, *-ns, -n, f. npr.* Karin.

Kätner, *-, m.* backstugusittare, torpare.

Katt, *-e, m.* sjö. katt. **-ún**, *-e, m.* kattun. **-únen**, *a.* kattun, kattuns-. **-únleinwand**, *f.*, **-únstoff**, *m.* kattun.

Katz‖e, *-n, f.* dim. †, 1. katt, katta. *Kätzchen:* liten katt, kattunge. Ordsp. *bei Nacht sind alle ~n grau:* alla svin äro svarta i mörket, *die ~ im Sack kaufen:* köpa grisen i säcken, *ein Gesicht machen wie die ~ wenn's donnert:* förvrida ansigtsdragen, grina som en solvarg, F *das ist für die ~* det är förgäfves, är lönlös möda, *die ~ lief mir den Rücken hinan:* en rysning genomfor mig, *die ~ trägt es auf dem Schwanze fort:* det är lätt som en fjäder. 2. F bild. a) falsk, smygande, lismande person, b) utmagradt, fult djur, äfven sådan människa. 3. se *Geldkatze*. 4. *Kätzchen*, bot. hänge. 5. ett slags bållspel. 6. sjö. a) [*neunschwänzige*] ~ katt, b) kattankare. **-angst**, *a.* F grufligt rädd. **-balgen**, *sv. rfl.* o. *rpr.* F slåss, klösas. **-balgerei**, *f.* F slagsmål.

Katzen‖ärt, *f.* 1. kattart. 2. kattors sätt. *Nach ~* som en katt. **-ärtig**, *a.* kattartad, kattlik. **-äugig**, *a.* kattögd. **-balg**, *m.* kattskinn. **-buckel**, *m.* F kattrygg, bild. krökt rygg; *einen ~ machen:* kröka rygg. **-buckeln**, *sv. itr. h.* kröka rygg, vara mjuk i ryggen. **-freundlich**, *a.* inställsam, lismande. **-freundlichkeit**, *f.* inställsamhet, lismeri. **-gedächtni[ſ]s**, *n.* hönsminne. **-geschrei**, *n.* jamande, jamning. **-glas**, *n.* marienglas. **-glimmer**, *m.* (katt)glimmer. **-gold**, *n.* kattguld. **-haft**, *a.* kattartad, kattlik. **-jammer**, *m.* F kopparslagare, bakrus. *Moralischer ~* bondånger och självförakt. **-jämmerlich**, *a.* F *Mir ist ganz ~* jag har grufliga kopparslagare, känner bondånger och självförakt. **-jammern**, *sv. itr. h.* hafva kopparslagare, gå i bakrus. **-konzert**, *n.* = *Katzenmusik*. **-kopf**, *m.* 1. katthufvud. 2 dåligt hufvud, dumhufvud, hönshjärna. 3. örfil, sittopp. **-leben**, *n.* segt lif. **-liebe**, *f.* trolös, opålitlig kärlek. **-musik**, *f.* kattmusik. *Jm eine ~ bringen:* göra kattmusik för ngn. **-pfote**, *f.* vanl. dim. *Katzenpfötchen*, 1. katt-tass, kattfot. 2. bot. kattfot (Gnaphalium). **-rücken** = *Katzenbuckel*. **-sprung**, *m.* kattsprång. F bild. *es ist nur ein ~* det är blott en liten bit dit. **-steig**, *m.* F smal stig. **-tisch**, *m.* F litet bord vid sidan af matbordet. **-tritt**, *m.* 1. kattspår. 2. tyst, smygande gång. **-volk**, *n.* kattorna, kattdjuren. **-wäsche**, *f.* katt-tvätt (aftorkning med en med saliv fuktad handduks- el. näsduksnibb).

Kauder, *-s, 0, m.* blånor. **-n**, *sv. itr. h.* 1. kackla (om kalkoner). 2. tala rotvälska. **-wälsch**, el. bättre **-welsch**, I. *a.* rådbråkad, bruten, oredig. *~ sprechen:* tala rotvälska. II. *-es* el. *-en, 0, n.* rotvälska. **-welschen,*** I. *itr. h.* tala rotvälska. II. *tr.* rådbråka. **-welscher**, *-, m.* person som talar rotvälska, rådbråkar språk.

Kaue, *-n, f.* 1. afplankning. 2. hönsstege. **-n**, * **käuen**, *sv. tr.* o. *itr. h.* tugga. Bild. *an* el. *auf etw.* (dat.) ~ oaflåtligt syssla med ngt, *die Wörter ~* draga ut, sjunga på orden. **-r**, * **Käuer**, *-, m.*, **-rin**, *-nen, f.* en som tuggar. **-rn**, *sv. itr. s.* o. *rfl.* 1. huka sig ned, krypa ihop. 2. sitta nedhukad, hopkrupen.

Kauf, *-e* †, *m.* köp. *Mit in den ~ gehen:* ingå i, följa med på köpet, *etw. auf den ~ geben:* gifva ngt på hand, i handpengar, *etw. guten* el. *billigen* el. *wohlfeilen ~s geben:* lemna ngt för godt pris, *billigen* el. *leichten ~s davonkommen:* slippa undan för godt köp. **-abschluſs**, *m.* köpslut. **-anschlag**, *m.* 1. saluvärdering. 2. anslag om försäljning. **-bār**, *a.* fal, till salu. **-begierig**, *a.* köplysten. **-brief**, *m.* köpebref. **-diener**, *m.* bodbetjänt. **-en**, *sv.* I. *tr.* köpa. *Etw. an sich* (ack.) ~ gnm köp förvärfva, tillhandla sig. II. *rfl. Sich frei* el. *los ~* friköpa, lösköpa sig, *sich in ein Amt ~* köpa ett ämbete. III. *itr. h.* handla.

Käufer, *-, m.*, **-in**, *-nen, f.* köpare, kund.

Kauf‖fahrer, *m.* 1. kofferdikapten. 2. kofferdifartyg, handelsfartyg. **-fahrtéi**, *0, f.* kofferdi, sjöfart i handelsintressen. **-fahrtéischiff**, *n.* = *Kauffahrer* 2. **-geld**, *n.* köpesumma, -skilling. **-gericht**, *n.* handelsdomstol. **-geschäft**, *n.* affär, köpenskap. **-gesüch**, *n.* ansökan, anhållan att få köpa ngt; ss. öfverskrift: 'önskas köpa'. **-gut**, *n.* köpmansgods, handelsvara. **-halle**, *f.* saluhall, basar. **-handel**, *m.* köpenskap (mots.: byteshandel). **-haus**,

n. **1.** handelshus. **2.** hus med många bodar. **3.** hus där köpenskap bedrifves. **-herr,** *m.* köpman, chef för ett handelshus. **-laden,** *m.* handelsbod. **-leute** se *Kaufmann.*

käuflich, 1. *a.* fal, till salu. **2.** *adv.* genom köp. ~ *überlassen:* försälja, sälja. **-keit,** *f.* falhet, egenskap att vara till salu.

Kauf||liebhaber, *m.* köplysten person. **-lust,** *f.* köplust. **-lustig,** *a.* köplysten. **-mann, -er** † el. vanl. *Kaufleute,* *m.* köpman. **-männisch,** *a.* merkantil, köpmans-, handels-, krämarlik. **-mannschaft,** *f.* **1.** handel, köpenskap. **2.** köpmannakår. **-mannsgeist,** *m.* köpmansanda. **-mannsgut,** *n.* köpmansgods. **-mannsstand,** *m.* köpmannastånd. **-preis,** *m.* pris, köpesumma. **-recht,** *n.* handelsrätt, handelsbalk. **-vertrag,** *m.* köpekontrakt. **-weise,** *adv.* genom köp. **-wert[h],** *m.* försäljningsvärde. **-zettel,** *m.* **1.** anslag, kungörelse om försäljning. **2.** köpebref.

Kaul||bär[sch], *m.* zool. gers (Perca cernua). **-frosch,** *m.* grodunge med svans. **-huhn,** *n.* höna utan sjärt. **-kopf,** *m.* **1.** = *Kaulbarsch.* **2.** = *Kaulfrosch.* **3.** zool. stensimpa (Cottus Gobio). **4.** F missbildad, oformlig människa. **-quabbe, -quappe,** *f.* = *Kaulkopf.*

kaum, *adv.* knappt, knappast, näppeligen.

Kau||muskel, *m.* tuggmuskel. **-tabak,** *m.* tuggtobak.

Kautél, *-en, f.* försigtighetsmått, förbehåll.

Kaution, *-en, f.* kaution, borgen.

Kautschu[c]k, *-e, m.* o. *n.* kautsjuk, gummi elasticum. **-en,** *a.* af kautsjuk, gummi-. **-paragraph,** *m.* töjbar paragraf som medger olika tolkningar.

Kauwerkzeug, *n.* tuggverktyg.

Kauz, -e †, *m.* **1.** uggla utan örontofsar, så i allmh. uggla. **2.** besynnerlig människa, original, så i allmh. F människa. **-en,** *sv. itr. h.* o. *s.* sitta hopkrupen, nedhukad.

Kavalier, *-e, m.* **1.** kavaljer. **2.** ädling, riddare. **-mäßig,** *a.* höflig, som en kavaljer. **-schaft,** *f.*, **-t[h]üm,** *n.* kavaljerssätt.

Kavalkáde, *-n, f.* kavalkad, ryttarfölje.

Kavallerie, *-[e]n, f.* kavalleri, rytteri. **-ist,** *-en, m.* kavallerist, ryttare.

Kavián̈t, *-en, m.* borgen, borgesman. **-iär,** *-e, m.* kaviar. **-ieren,** *sv. itr. h.* gå i borgen.

Kébs||e, *-n, f.* mätress, frilla. **-ehe,** *f.* konkubinat. **-en,** *sv. tr.* göra till frilla. **-frau,** *f.* = *Kebse.* **-kind,** *n.* oäkta barn. **-weib,** *n.* = *Kebse.*

keck, *a.* käck, djärf, öfvermodig, dristig, närgången. **-e,** *0,* **-heit,** *f.* käckhet, djärfhet, öfvermod, dristighet, närgångenhet. **-lich,** *adv.* käckt m. m. se *keck.*

Kegel, *-, m.* **1.** kägla, kägel; mat. kon. ~ *spielen* el. *schieben:* slå käglor. **2.** om människor: a) liten, satt person, b) ohyflad, rå människa, tölp, c) *Kind und* ~ barn och blomma, stora och små. **-ähnlig, -ärtig,** *a.* kägelformig, konisk. **-aufsetzer,** *m.* kägelresare. **-fläche,** *f.* konisk yta. **-förmig** = *kegelähnlich.* **-mantel,** *m.* en kons yta. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* slå käglor. **II.** *tr.* kasta, rulla som ett kägelklot. **-schieben,** *n.* kägelspel. **-schieber,** *m.* kägelspelare. **-schnitt,** *m.* mat. kägelsnitt, konisk sektion. **-schub,** *m.* kägelbana.

Kégl||er, -, *m.* kägelspelare. **-icht, -ig,** *a.* kägelformig, konisk.

Kehl||e, *-n, f.* **1.** strupe. *Aus voller* ~ *lachen:* skratta af full hals. **2.** käl, reffla, ränna. **-deckel,** *m.* struplock. **-en,** *sv. tr.* **1.** reffla, urhålka, hyfla med listhyfvel. **2.** taga ur fisk. **-ig,** *a.* **1.** i sms. t. ex. *tausend*~ ur tusen strupar, tusenstämmig. **2.** kannelerad. **-kopf,** *m.* struphufvud. **-leiste,** *f.* källist. **-riemen,** *m.* halsrem. **-schnalle,** *f.* halsspänne. **-stöls,** *m.* källist. **-ung,** *f.* reffling m. m. se *kehlen.*

Kehr||aus, oböjl. *m.* slutdans, sista valsen; afslutning, slut. **-besen,** *m.* sopkvast. **-bürste,** *f.* damborste. **-[e],** *-en, f.* **1.** vändning♦ **2.** tur, ordning. **3.** riktning. **-en,** *sv.* a) *tr.* sopa. b) **I.** *tr.* vända. *Alles drunter und drüber* ~ el. *das Oberste zu unterst* ~ vända upp och ned på ngt, *alles zum Besten* ~ tyda allt till det bästa. **II.** *rfl.* **1.** vända sig. **2.** *Sich an jn, etw.* ~ bry sig om, rätta sig efter ngn, ngt. **3.** *Sich in etw.* (ack.) ~ förvandlas till ngt. **III** *itr. s.* **1.** återvända. **2.** *In sich gekehrt sein:* vara inåtvänd, sluten, försjunken i sig själf. **3.** mil. *kehrt!* helt om! *rechtsum kehrt!* helt höger om! **-er, -,** *m.* sopare. **-erin,** *-nen, f.* soperska. **-frau,** *f.* städerska, skurmadam. **-icht,** ✱ **-ig,** *-e, m.* o. *n.* sopor, hopsopad smuts. **-reim,** *m.* refräng. **-seite,** *f.* frånsida, afvigsida. **-t,** *-s, 0, n.* helt om; ~ *machen:* göra helt om. **-úm,** oböjl. *n.* o. *m.* **1.** återvändsgränd. **2.** refräng. **3.** *Im* ~ i en handvändning. **-wisch,** *m.* viska, damborste.

Keich- se *Keuch-.*

Keif, *-e, m.*, **-e,** *0, f.* träta, gräl, kif, käbbel. **-en,** *sv.* o. ✱ *st. itr. h.* träta, gräla, gorma. **-er, -,** *m.*, **-erin,** *-nen, f.* trätgirig person. **-erei,** *-en, f.* = *Keif.* **-ig, -isch,** *a.* trätgirig, grällysten.

Keil, *-e, m.* **1.** kil. Bild. *auf einen harten Ast* (el. *groben Klotz*) *gehört ein harter* (*grober*) ~ don efter person. **2.** se *Donnerkeil.* **3.** F pl. ~*e:* prygel, stryk. **-en,** *sv. tr.* **1.** kila. **2.** F slå, prygla, klå. **-er, -,** *m.* **1.** F slagskämpe. **2.** vildsvinsgalt. **-erei,** *-en, f.* F slagsmål. **-kissen,** *n.* sneddyna. **-schrift,** *f.* kilskrift. **-stück,** *n.* kilformigt stycke, kil.

Keim, *-e, m.* grodd, brodd, frö; början. **-bär,** *a.* grobar. **-blatt,** *n.* bot. hjärtblad. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* o. *s.* gro, sticka upp, utveckla sig. **II.** *tr.* **1.** komma att gro, framkalla, väcka till lif. **2.** lägga i blöt, i stöp. **-fähig,** *a.* grobar. **-fähigkeit,** *f.* grobarhet. **-hülle,** *f.*

bot. fröhvita. **-korn,** *n.* bot. groddkorn. **-ung,** *f.* groning m. m. se *keimen.* **-zeit,** *f.* groningstid.

kein, keine, kein, i självständig ställn. *keiner, keine, kein*[*e*]*s, obest. pron.* ingen, ej någon. *Es sind ~e vier Wochen her:* det är ej fyra veckor sedan. *~er von beiden:* ingendera, *gar ~* ingen alls. **-enfalls,** *adv.* ej i något fall, i alla fall ej, ej på något vis. **-erlei,** oböjl. *a.* intet slags. **-erseits,** *adv.* ej från någon sida. **-esfalls** = *keinenfalls.* **-eswegs,** *adv.* ingalunda. **-mal,** *adv.* ingen gång, aldrig.

-keit, *-en, f. suff.* -het.

Kelch, *-e, m.* kalk, bägare; bot. blomfoder. **-ähnlich, -artig,** *a.* bägarlik. **-blatt,** *n.* bot. foderblad. **-förmig,** *a.* kalkformig. **-glas,** *n.* bägarglas, glas på fot. **-hülle,** *f.* bot. blomhålk.

Kelle, *-n, f.* slef; murslef, stöpslef.

Keller, *-, m.* källare. **-assel,** *f.* gråsugga. **-ei,** *-en, f.* 1. större källare, i sht hofkällare. 2. källarbetjäning. **-esel,** *m.* gråsugga. **-hals,** *m.* 1. källarsvale. 2. bot. källarhals, tibast. **-loch,** *n.* 1. källarglugg. 2. källarhåla. **-meister,** *m.* källarmästare. **-raum,** *m.* källare. **-wirt[h],** *m.* källarmästare. **-wirt[h]schaft,** *f.* källarrörelse.

Kellner, *-, m.* 1. källarmästare (föreståndare för en (hof)källare), munskänk. 2. kypare. **-in,** *-nen, f.* uppasserska på en restauration, värdshusflicka.

Kelt, *-e, m.* celt (yxa). **-e,** *-n, m.* kelt (folk). **-er,** *-n, f.*, *-, m.* vinpräss; äfv. frukt-, oljepräss. **-erer,** *-, m.* (vin- el. olje)prässare. **-ermeister,** *m.* föreståndare för en (vin)präss. **-ern,** *sv. tr.* prässa vin, olja. **-ertraube,** *f.* vindruva som skall prässas. **-ertreter** = *Kelterer.* **-isch,** *a.* keltisk.

Kem[o]náte, *-n, f.* frustuga, jungfrubur, sängkammare, kammare.

kenn||bar, *a.* igenkännelig, tydlig, läslig. **-barkeit,** *f.* egenskap att vara igenkännelig, tydlighet, läslighet. **-en,** *oreg. sv.* I. *tr.* känna, känna till, veta af, vara bekant med, kunna. *Dem Namen nach ~* känna till namnet, *an der Stimme ~* känna på rösten, *das ~ wir:* det där känner man till, *wir ~ einander vom Theater:* vi gjorde bekantskap på teatern, *er ist gar nicht wieder zu ~* han är alldeles oigenkänlig, *etw. ~ lernen:* lära känna ngt. II. *rfl.* 1. vara igenkännelig. 2. *Er kennt sich vor Hochmut nicht:* ngt. hans högmod har förvridit hufvudet på honom. **-enswert[h],** *a.* värd att vara känd. **-er,** *-, m.*, **-erin,** *-nen, f.* kännare. **-erschaft,** *f.* 1. egenskap af kännare. 2. kännare, kännarskara. **-tlich(keit)** = *Kennbar(keit).*

Kenntni[ſ]s, *-se, f.* 1. *O,* kännedom. *Jn von etw. in ~ setzen* el. *etw. zu js ~ bringen:* underrätta ngn om ngt, *sich ~ von etw. verschaffen* el. *~ von etw. nehmen:* göra sig underrättad, taga kännedom om ngt. 2. pl. kunskaper. **-arm,** *a.* som har ringa kunskaper, okunnig. **-los,** *a.* utan kunskaper. **-nahme,** *f.* handlingen att taga kännedom om ngt. *Zur geneigten ~* till benäget påseende. **-reich,** *a.* kunskapsrik.

Kenn||ung, *f.* märke, kännetecken. **-zeichen,** *n.* kännetecken. **-zeichnen,** *tr.* kännetecknа, utmärka.

kentern, *sv.* I. *tr.* 1. ställa på kant. 2. vända upp och ned. II. *itr. s.* kantra.

Kerb, *-e, m.*, **-e,** *-n, f.* inskärning, kilformig skåra, snitt. **-el,** *-, m.* bot. hundloka. **-en,** *sv. tr.* karfva, göra inskärningar, skåror i, tanda, udda, krusa. **-holz,** *n.* karfstock. Bild. *aufs ~ setzen:* hafva i minnet, ej glömma, *bei jm auf dem ~ stehen:* stå i skuld till ngn. **-messer,** *n.* karfknif. **-stock,** *m.* = *Kerbholz.* **-t[h]ier,** *n.* insekt. **-ung,** *f.* karfvande m. m. se *kerben.*

Kerf, *-e, m.* insekt.

Kerker, *-, m.* fängelse. **-haft,** I. *f.* hållande i fängelse, fängelsestraff, fängelsetid. II. äfv. **-lich,** *a.* fängelselik. **-meister,** *m.* fängelsedirektör. **-n,** *sv. tr.* fängsla, inspärra.

Kerl, *-e* el. P *-s, m.* karl, rå, oborstad, dålig mansperson, sälle.

Kermes, *-, -, m.* kermes.

Kern, *-e, m.* kärna. **-ausdruck,** *m.* kraftigt, kärnfullt uttryck. **-beiſser,** *m.* zool. af frön lefvande fågel, t. ex. stenknäck (Coccothraustes), korsnäbb (Loxia) m. fl. **-brav,** *a.* genomhederlig, präktig. **-deutsch,** *a.* äkta tysk. **-en,** *sv. tr.* 1. taga kärnan, kärnorna ur. Bild. *gekernt:* utvald, utmärkt. 2. *Gekernt:* försedd med kärna el. kärnor. **-faul,** *a.* angripen af kärnröta. **-fest,** *a.* kärnhård, fast, stark. **-fleisch,** *n.* fast kött. **-fluch,** *m.* grof svordom. **-frau,** *f.* pärla bland kvinnor, bland fruar. **-frisch,** *a.* kärnfrisk. **-gehäuse,** *n.* kärnhus. **-gesund,** *a.* kärnfrisk. **-gut,** *a.* god alltigenom, genomgod. **-haft,** *a.* kärnfull, fast, kraftig, dugtig. **-haftigkeit,** *f.* kärnfullhet, fasthet, kraft, dugtighet. **-haus,** *n.* kärnhus. **-holz,** *n.* kärnved. **-icht,** *a.* 1. kärnlik, liknande en kärna, kärnor. 2. full af kärnor. **-ig,** *a.* 1. = *kernhaft.* 2. = *kernicht.* **-igkeit** = *Kernhaftigkeit.* **-lied,** *n.* kärnfull, kraftig sång. **-los,** *a.* kärnlös, bild. kraftlös. **-obst,** *n.* 1. kärnfrukt. 2. icke förädlad frukt. **-punkt,** *m.* det väsentliga i ngt, hjärta, brännpunkt. *Den ~ treffen:* träffa spiken på hufvudet. **-spräche,** *f.* kärnfullt, kraftigt språk. **-spruch,** *m.* kärnspråk. **-wolle,** *f.* finaste ull. **-wort,** *n.* kärnfullt ord.

Kerze, *-n, f.* ljus, i sht vaxljus. **-ngerade,** *a.* rak som ett ljus. **-ngieſser,** *m.* vaxljustillverkare. **-nhalter,** *m.* ljusknekt. **-nhell,** *a.* klart upplyst af ljus. **-nlicht,** *n.* ljussken. **-nmacher** = *Kerzengieſser.* **-nweihe,** *f.* 1.

ljusens invigning. 2. kyndelsmässa. **-nzieher** = *Kerzengieſser*.

Kerzler, -, *m.* 1. ljustillverkare, ljusfabrikant. 2. ljushandlare.

Kescher, -, *m.* håf, näthåf.

Kessel, -, *m.* 1. kittel, panna. 2. kitteldal; bassäng, krater. **-asche**, *f.* pottaska. **-brunnen**, *m.* kittelformig källa. **-flicker**, *m.* kittelflickare. **-jagd**, *f.*, **-jagen**, *n.* jäg. rundskall. **-n**, *sv.* I. *rfl.* sänka sig kittelformigt. II. *itr. h.* 1. göra el. laga kittlar, vara kopparslagare. 2. jäg. (om vildsvin) bryta sig ett läger. 3. om vinden: vara ostadig, kasta. **-ruſs**, *m.* kittelsot, grytsot. **-schmied**, *m.* kittelslagare, kopparslagare. **-treiben** = *Kesseljagen*.

Kesser se *Kescher*.

Keſsler, -, *m.* 1. kopparslagare. 2. kittelflickare. **-éi**, *0*, *f.* kopparslagaryrke.

Kette, *-n*, *f.* 1. kedja, ketting. *Den Hund an die* ~ *legen:* binda hunden. 2. varp. 3. dekameter. 4. (fågel)kull. **-l**, -, *m.*, *-n*, *f.* 1. kedjestump. 2. fönster- el. dörrhake. **-ln**, *sv. tr.* 1. fastkedja. 2. sy med kedjesöm. **-n**, *sv. tr.* o. *rfl.* fastkedja(s), sammankedja(s), förknippa (sig). **-nhemd**, *n.* pansarskjorta. **-nhund**, *m.* bandhund. **-nring**, *m.* kedjelänk. **-nschleppschiffahrt**, *f.* sjö. varpning. **-nsträfling**, *m.* fastkedjad, med bojor belagd brottsling, galérslaf. **-ntoll**, *a.* bindgalen. **-nwerk**, *n.* 1. kedjor. 2. på kedjor hvilande byggnad.

Ketzer, -, *m.* kättare. **-büch**, *n.* kättersk bok. **-éi**, **-en**, *f.* kätteri. **-eifer**, *m.* 1. kättersk ifver. 2. nit mot kättare. **-gericht**, *n.* kättardomstol, inkvisitionsdomstol. **-haft**, *a.* kättersk. **-haupt**, *n.* kätteriets hufvud, kättaranförare. **-heit**, *f.* 1. kätteri. 2. samtlige kättare, kättarskara. **-in**, *-nen*, *f.* kättare. **-isch**, **-lich**, *a.* kättersk. **-macher**, *m.* förkättrare. **-n**, *sv.* I. *itr. h.* vara kättersk, kättare. II. *tr.* förkättra. **-richter**, *m.* inkvisitor. **-riecher**, *m.* person som anar, ser kättare öfverallt. **-schaft** = *Ketzerheit*. **-t[h]üm**, *n.* kätteri.

keuch||en, *sv. itr. h.* 1. andas fort och tungt, flåsa, flämta. 2. kikna, hafva kikhosta. 3. när ortförändringen framhålles äfv. *s.* flåsande, flämtande komma, gå. **-er**, -, *m.*, **-erin**, *-nen*, *f.* flåsande, flämtande person. **-hüsten**, *m.* kikhosta.

Keule, *-n*, *f.* 1. klubba. 2. (djur)bog, lår.

Keuler se *Keiler 2.*

keusch, *a.* kysk. **-heit**, *f.* kyskhet.

Kg., **kg.** förkortn. = *Kilogramm*.

Khan, *-e*, *m.* kan, a) furste, b) orientaliskt härbärge.

Khedíve, -[*n*], -[*n*], *m.* kediv.

Kibítka, *-s*, **Kibítke**, *-n*, *f.* kibitka.

Kibitz se *Kiebitz*.

Kicher||erbse, *f.* bot. kikärt (Cicer). **-n**, *sv. itr. h.* fnittra, fnissa.

Kicks, *-e*, *m.* felstöt i biljard o. bild. **-en**, *sv. itr. h.* göra en felstöt.

Kiebitz, *-e*, *m.* vipa.

Kiefer, a) -, *m.* 1. käk. 2. äfv. *-n*, *f.* gräl. b) *-n*, *f.* 1. tall. 2. ✻ gran. **-icht**, I. *-e*, *n.* = *Kieferngehölz*. II. *a.* kådig. **-ig**, *a.* försedd med käkar. Vanl. i sms., t. ex. *grof/s*~ som har stora käkar. **-n**, *a.* af tall, tall-; ✻ af gran, gran-. **-ngehölz**, *n.* mindre barrskog, tallskog.

Kieke, *-n*, *f.* fotvärmare. **-n**, **-r** se *gucken*, *Gukker*.

Kiel, *-e*, *m.* 1. fjäderspole, fjäderpenna. 2. (halm)strå; fint rör. 3. skaft. 4. köl. **-en**, *sv.* I. *itr.* 1. *s.* om fjädrar: växa ut. 2. *h.* få fjädrar. 3. *h.* o. *s.* segla. II. *tr.* 1. förse, bekläda med fjädrar. 2. förse med köl(ar). 3. kölhala. **-feder**, *f.* fjäder med spole i mots. till dun. **-förmig**, *a.* 1. spolformig. 2. kölformig. **-holen**, * *tr.* sjö. kölhala. **-holung**, *f.* kölhalning.

Kieme, *-n*, *f.* gäl. **-nät[h]mer**, *m.* zool. djur som andas med gälar. **-ndeckel**, *m.* gällock. **-nlos**, *a.* utan gälar.

Kien, -[*e*]*s*, *0*, *m.* tyre, torrved. **-apfel**, *m.* tallkott. **-baum**, *m.* tall. **-en**, *a.* af torrved, tyr-. **-fackel**, *f.* torrvedsfackla, tyrbloss. **-ig**, *a.* tyraktig, kådig, fet. **-ruſs**, *m.* kimrök. **-span**, *m.* pärtsticka.

Kiepe, *-n*, *f.* korg att bära på ryggen.

Kies, *-e*, *m.* 1. grus. 2. sandbank. 3. min. kis. 4. stud. pengar. **-el**, -, *m.* 1. kisel. 2. kiselsten. **-elboden**, *m.* kiselstensbotten, af småsten betäckt mark. **-elhaft**, **-elig**, *a.* kiselartad, kiselhaltig. **-eln**, *sv. tr.* grusa. **-elreich**, *a.* 1. starkt kiselhaltig. 2. full af kiselstenar. **-eln**, *sv. tr.* grusa. **-en**, I. *sv. tr.* grusa. II. *st.* o. *sv. tr.* pröfvande välja, utvälja. **-icht**, **-ig**, *a.* grusig. **-ling**, *-e*, *m.* kiselsten. **-ung**, *f.* val.

Kikelkäkel, *-s*, *0*, *n.* o. *m.* kacklande, pladder, skvaller.

kikeriki, I. *itj.* kukeliku. II. *-s*, *m.* barn. tupp. **-en**, *sv. itr. h.* barn. gala.

Kilo, *-s* men som måttenhet -, **-grámm**, *n.* kilogram. **-méter**, *m.* o. *n.* kilometer.

Kilt, *-e*, *m.* nattligt rendez-vous.

Kimm||e, *-n*, *f.* 1. inskärning. 2. kant. 3. sjö. kimming. **-en**, *sv. tr.* lagga. **-ing**, **-ung**, *-en*, *f.* sjö. 1. kimming. 2. hägring.

Kind, *-er*, *n.* barn. *Von* ~ *auf:* allt ifrån barndomen, *sich bei jm lieb*[*es*] ~ *machen:* gunst smekningar ställa sig in hos ngn. **-bett**, *n.* barnsäng. **-betterin**, *f.* barnsängskvinna. **-elbier**, *n.* barnsöl, fadderkalas. **-eléi**, *-en*, *f.* barnslighet. **-elmarkt**, *m.* julmarknad. **-elmutter**, *f.* barnmorska. **-eln**, *sv.* I. *itr. h.* 1. vara barnslig. 2. få, föda barn. II. *tr.* 1. smeka, skämma bort. 2. låta smaka riset. **-erärt**, *f.* barns sätt. **-erbewahranstalt**, *f.* barnkrubba. **-erbräune**, *f.* strypsjuka. **-erbrei**, *m.* barnvälling. **-erbüch**, *n.* barnbok. **-erél**, *-en*, *f.* barnslighet. **-erfeind**, *m.* barnhatare. **-erflecken**, *pl.* mässlingen. **-erfrau**, *f.* 1. äldre barnsköterska. 2. barnmorska.

-erfräulein, *n.* barnfröken. **-erfreund,** *m.* barnvän. **-ergarten,** *m.* barnträdgård, lekskola. **-ergärtnerin,** *f.* föreståndarinna för en barnträdgård. **-ergeld,** *n.* barnagods, myndling(ar)s pengar. **-erglaube[n],** *m.* barnatro. **-erhaft,** *a.* barnslig, naiv, barn(a)-. **-erleicht,** *a.* mycket lätt så att ett barn kan göra det. **-erlieb,** *a.* barnkär. **-erliebe,** *f.* 1. barns(lig) kärlek. 2. kärlek till barn. **-erlos,** *a.* barnlös. **-ermädchen,** *n.*, **-ermägd,** *f.* barnflicka. **-ermord,** *m.* barnamord (mord af flera barn på en gång). **-erschriftsteller(in),** *m.* (*f.*) författare (-inna) af barnböcker. **-erschule,** *f.* småbarnsskola. **-erspiel,** *n.* barnlek. **-erspott,** *m.* åtlöje för barn. **-erstreich,** *m.* pojkstreck. **-erstube,** *f.* barnkammare. **-ervater,** *m.* fosterfar (som har småbarn inackorderade). **-ervolk,** *n.* barn, barnskara, de små. **-erwärterin,** *f.* barnsköterska. **-erwelt,** *f.* = *Kindervolk.* **-erzeit,** *f.* barndom. **-erzucht,** *f.* (barn)uppfostran. **-esalter,** *n.* barnaålder. **-esaussetzung,** *f.* barns utsättande. **-esbeine,** *pl. Von ~n an:* allt ifrån barndomen. **-eskind,** *n.* barnbarn. **-esliebe,** *f.* barns(lig) kärlek. **-esmord,** *m.* barnamord. **-esmörder(in),** *m.* (*f.*) barnamördare (-erska). **-esmörderisch,** *a.* barnamördande. **-esnot[h],** *f.* barnsnöd. **-esstatt,** *f. An ~ annehmen:* adoptera. **-est[h]eil,** *m.* barns del af arf. **-esunschuld,** *f.* barnslig oskuld. **-haft,** *a.* barnslig, naiv, barn(a)-. **-heit,** *f.* barndom. **-isch,** *a.* barnslig, enfaldig, dum. **-lich,** *a.* barnslig, naiv, oskyldig. **-lichkeit,** *f.* naivt barnsligt sätt, oskuld. **-schaft,** *f.* barnaskap.

Kinkerlitz, *-e, m.* F grannlåt, bjäfs.

Kinn, *-e, n.* haka. **-back[en],** *m.* käkben, käk. **-ig,** *a.* i sms., t. ex. *glatt~* med skägglös haka. **-kette,** *f.* kindked. **-lade,** *f.* käkben, käk.

Kiósk, *-e, m.* kiosk.

Kipp||e, *-n, f.* 1. tillstånd då ngt väger, vippning, vägning. *Auf der ~ stehen:* stå och väga, vara nära att förlora jämvigten, att falla, bild. vara sitt fall, sin ruin nära. 2. *~ und Wippe* se *Kipperei.* 3. vippbräde, vippgunga. **-elig,** *a.* F vacklande, ostadig. **-eln,** *sv. itr. h.* o. *s.* F vippa, vackla. **-en,** *sv.* I. *itr.* 1. *h.* vippa, förlora jämvigten, vara nära att falla utan att dock göra det. 2. *s.* taga öfverbalansen, mista jämvigten, falla, slå omkull. II. *tr.* 1. vippa, hvälfva, vältra. F *die Gläser ~* röra på, tömma glasen. 2. i spetsen, i kanten afklippa, afknipa, t. ex. *Münzen ~ und wippen:* afklippa kanterna af fullvigtigt mynt, utprångla underhaltigt mynt. 3. för sig utvälja. **-er,** *-, m. ~ [und Wipper]:* myntklippare, myntförfalskare, jfr *kippen II,* 2. **-erei,** *-en, f.* 1. *~ [und Wipperei]:* myntklippning, myntförfalskning, jfr *kippen II,* 2. 2. bedräglig handel, smyghandel. **-erer,** *-, m.* ockrare, smyghandlare. **-ern,** *sv. itr. h.* 1. förfalska mynt, vara en *Kipper.* 2. ockra, drifva smyghandel.

kipsen, *sv. tr.* afknipa, afskära spetsen, udden af.

Kirche, *-n, f.* 1. kyrka. 2. gudstjänst.

Kirchen||älteste(r), *m.* en af församlingens äldste, presbyter; medlem af, ordförande i kyrkorådet; kyrkvärd. **-amt,** *n.* 1. kyrkligt ämbete. 2. konsistorium. **-amtlich,** *a.* kyrklig, ecklesiastik. **-bann,** *m.* kyrkobann, exkommunikation. *Jn in den ~ thun:* bannlysa, exkommunicera ngn. **-beamte(r),** *m.* kyrklig ämbetsman, kyrkobetjänt. **-bufse,** *f.* kyrkobot, -plikt. **-diener,** *m.* kyrkobetjänt; klockare. **-dienst,** *m.* 1. kyrkligt ämbete. 2. gudstjänst. **-dienstlich,** *a.* hörande till gudstjänsten, kyrklig. **-entweiher,** *m.* kyrkoskändare, helgerånare. **-entweihung,** *f.* helgerån. **-fahne,** *f.* 1. processionsfana. 2. vindflöjel på ett kyrktorn. **-gänger,** *m.* kyrkgångare. **-gebrauch,** *m.* kyrkobruk, kyrklig ceremoni. **-gehen,** *n.* kyrkobesök. **-gesang,** *m.* 1. kyrkosång. 2. psalm. **-geschichte,** *f.* kyrkohistoria. **-heilige(r),** *m.* en kyrkas skyddshelgon. **-herr,** *m.* patronus i en församling. **-kalender,** *m.* kyrklig kalender öfver kyrkoårets bemärkelsedagar. **-kolleg[ium],** *n.* kyrkoråd. **-kollekte,** *f.* kyrklig kollekt. **-lehre,** *f.* 1. religion, (religions-) lära. 2. troslära, dogm. **-lehrer,** *m.* 1. religionslärare. 2. kyrkofader. **-licht,** *n.* 1. kyrkljus. 2. kyrkans stödjepelare. F *er ist kein ~* ngt. han var ej med, när krutet fans upp. **-lied,** *n.* psalm. **-ordnung,** *f.* kyrkostadga, kyrkoordning, liturgi. **-patron** = *Kirchenherr.* **-raub,** *m.* kyrkorån. **-räuber,** *m.* kyrkorånare. **-recht,** *n.* 1. kyrkorätt. 2. kanonisk rätt. 3. kyrkligt privilegium. **-rechtlich,** *a.* 1. kyrkorättslig. 2. kanonisk. **-regiment,** *n.* 1. kyrkoregering, kyrkans styrelse. 2. prästvälde, hierarki. **-sache,** *f.* kyrklig angelägenhet, kyrkoärende. **-satz,** *m.* patronat(rätt). **-satzung,** *f.* kyrkligt stadgande. **-staat,** *m.* kyrkostat. **-tag,** *m.* kyrkomöte. **-t[h]üm,** *n.* hvad till kyrkan hör, kyrkoväsen, kyrkans lära, kyrka, tillgifvenhet för kyrkan. **-vater,** *m.* kyrkofader. **-versammlung,** *f.* kyrkomöte. **-vorsteher,** *m.* kyrkoföreståndare, kyrkvärd. **-zucht,** *f.* kyrkotukt.

Kirch||fahrt, *f.* 1. procession. 2. socken. **-falke,** *m.* tornfalk. **-gang,** *m.* kyrkogång. **-gemeinde,** *f.* församling. **-genosse,** *m.* sockenbo. **-hof,** *m.* kyrkogård. **-lich,** *a.* kyrklig. **-lichkeit,** *f.* egenskap att vara kyrklig. **-messe,** *f.* 1. kyrkoinvigning. 2. marknad. 3. marknadsgåfva. **-ner,** *-, m.* klockare. **-neréi,** *-en, f.* 1. klockarbefattning. 2. klockargård. **-spiel,** *n.*, **-sprengel,** *m.* socken, församling. **-weihe,** *f.* kyrkoinvigning.

Kirm||es, *-se,* **-els,** *-e,* **-esse,** *-se, -n, f.* = *Kirchmesse.*

kirr||[e], *a.* tam, spak, förtroendefull, förtrolig. **-e,** *-n, f.* 1. tamhet, spakhet. 2. = *Kirrung.* **-en,** *sv. tr.* 1. locka med lockbete. 2. tämja,

göra spak. **-ung**, *f.* **1.** lock, lockande. **2.** lockbete, lockmat. **3.** ställe där lockbete är utlagdt.

Kirsch, *-e, m.* körsbärsbränvin. **-baum**, *m.* körsbärsträd. **-e**, *-n, f.* **1.** körsbär. **2.** körsbärsträd. **-en**, *a.* af körsbärsträ. **-fleisch**, *n.* det köttiga på körsbär. **-geist**, *m.* körsbärsbränvin. **-kern**, *m.* körsbärskärna. **-rot**[h], *a.* körsbärsröd. **-saft**, *m.* körsbärssaft. **-stein** = *Kirschkern.* **-wasser**, *n.* körsbärsbränvin.

Kissen, *-, n.* dim. *Kiſschen, -lein*, kudde, dyna, puta. **-bezug**, *m.*, **-büre**, *f.*, **-überzug**, *m.*, **-zieche**, *f.* kuddvar, örngottsvar.

Kist||e, *-n, f.* kista, lår, låda, ask, skrin. **-enfüllung**, *f.* utstyrsel i linne. **-enmacher**, **-er**, **-ler**, **-ner**, *-, m.* snickare.

Kitt, *-e, m.* kitt. **-el**, *-, m.* blus. **-en**, *sv. tr.* kitta.

kitz, *itj.* kiss. **-e**, *-n, f.* **1.** kisse. **2.** killing; lamunge; råkalf. **-el**, *-, m.* **1.** kittling. **2.** retning, retemedel. **3.** lust, lusta. **4.** klåda, klåfingrighet. **-elhüsten**, *m.* kittlande hosta. **-elig**, *a.* **1.** kittlig. **2.** lättretlig, snarsticken, kinkig, kitslig. **-eligkeit**, *f.* kittlighet m. m. se föreg. **-eln**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** kittla. Opers. *es kitzelt mich nach etw.:* jag känner begär, åtrå efter ngt. **2.** reta, egga. **II** *rfl.* **1.** *Sich ~ um zu lachen:* skratta tvunget. **2.** *Sich an* (med dat.), *mit, über* (med ack.) *etw. ~* känna skadeglädje öfver, hemligen skratta åt ngt. **III.** *itr. h.* klia. **-lein**, *-, n.* se *Kitze.* **-ler**, *-, m.*, **-lerin**, *-nen, f.* en som kittlar, retar. **-lig** se *kitzelig.*

Kix, kixen se *Kicks, kicksen.*

Klabáutermann, Klabótermann, *-er* †, *m.* sjö. klabauterman, skeppstomte, skeppsrå.

klack, *itj.* pladask. **-s**, **I.** = *klack.* **II.** = *Klecks.*

Kladde, *-n, f.* kladd, koncept. **-radátsch**, **I.** *itj.* pladask. **II.** *-e, m.* **1.** Kladderadatsch (en hufvudsakl. politisk skämttidning). **2.** ett slags hvetebröd.

Klaff, **I.** *-e, m.* (hund)skall. **II.** *itj.* härmande hundskall, glafs, vo. **-en**, *itr.* **1.** *h.* vara öppen, ej gå igen, gapa. **2.** *s.* öppna sig, gå upp. **3.** = *kläffen 1.*

kläffen, *sv. itr. h.* **1.** ge hals, skälla, gläfsa. **2.** öppna, ställa på glänt.

Klaffer, Kläffer, *-, m.* skällande, gläfsande hund el. bild. människa; hund som blott skäller utan att gripa villebrådet, byracka; bild. gormande, grälsjuk person. **-ei**, *-en, f.* skällande, gläfs, gormande, gräl. **-in**, *-nen, f.* se *Klaffer.*

Klafter, *-, m.* o. *-n, f.* famn(mått). **-lg**, *a.* famnslång, innehållande en famn. Ofta i sms., t. ex. *drei~* tre famnar lång, innehållande tre famnar. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* mäta med famnmått, lägga upp i famnar.

klagbär, *a.* **1.** möjlig att åtala. **2.** *Etw. ~ machen:* åtala ngt, draga ngt inför rätta. **3.** *~ werden:* väcka åtal.

Klag||e, *-n, f.* **1.** klagan; sorg. *Laute ~n erheben:* klaga högljudt. **2.** klagan, klagomål, åtal, process. *Über jn ~ führen:* klaga öfver ngn, *eine ~ gegen jn anstellen:* väcka, anställa åtal, föra klagan mot ngn. **-artikel**, *m.* klagomål, klagopunkt. **-ebeamtwortung**, *f.* jur. svaromål. **-efrau**, *f.* gråterska. **-egedicht**, *n.*, **-egesang**, *m.* elegi, elegisk dikt. **-ehaus**, *n.* sorgehus. **-elaut**, *m.* klagande ljud, klagorop. **-elied**, *n.* klagosång, -visa, -jeremiad. **-en**, *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** klaga, beklaga sig, jämra sig, *um* el. *über etw.* (ack.)*:* öfver ngt. **2.** jur. väcka åtal, föra klagan. *Der ~de Teil:* kärandeparten. **II.** *tr.* **1.** klaga, t. ex. *jm sein Leid:* sin nöd för ngn. **2.** beklaga, sörja. **-enreich**, **-envoll**, *a.* klagofull, klagande, sorglig, beklaglig. **-enswērt**[h], *a.* beklagansvärd. **-epunkt**, *m.* anklagelsepunkt. **-er**, *-, m.* person som klagar.

Kläger, *-, m.* kärande, klagande, anklagare, åklagare.

Kläger||éi, *-en, f.* klagan, jämmer. **-in**, *-nen, f.* se *Kläger.*

Kläger||in, *-nen f.* se *Kläger.* **-isch**, *a.* kärande-, kärandens.

Klage||sache, *f.* process. **-schrift**, *f.* jur. anklagelseskrift. **-weib**, *n.* **1.** = *Klagefrau.* **2.** person som ständigt klagar.

Klāg||esang, *m.* klagosång. **-geschrei**, *n.* klagorop. **-gewand**, *n.* sorgdrägt.

klāglich, *a.* **1.** klagande. **2.** beklaglig, beklagansvärd. **3.** jämmerlig, usel. **-keit**, *f.* beklagansvärdt, jämmerligt tillstånd.

klāglos, *a.* **1.** utan klagan. **2.** *Jn ~ stellen:* tillfredsställa ngn, gifva ngn upprättelse.

klamm, *a.* **1.** klämmande, trång; beklämd. **2.** fuktig, klibbig. **3.** valen, stelfrusen. *~e Hände haben:* vara valhänd. **4.** knapp. **-[e]**, *-en, f.* trång klyfta, skrefva. **-en**, *sv. tr.* hopfoga.

Klammer, *-n, f.* **1.** krampa, kramla, klofve, klyka. **2.** [*Runde*] *~* parentes, [*eckige*] *~* klammer. *Ein Wort in ~n setzen:* sätta ett ord inom parentes. **-n**, *sv.* **I.** *tr.* med krampor fästa, haka fast, *an etw.* (ack. o. ✻ dat.)*:* vid ngt. **II.** *rfl.* haka, klänga sig fast.

Klampe, *-n, f.* krampa, klyka, krok; tvärbjälke; sjö. klamp.

Klang, **I.** *-e* †, *m.* klang, ton, ljud. **II.** se *kling.* **-boden**, *m.* resonansbotten. **-farbe**, *f.* klangfärg, timbre. **-holz**, *n.* trä som duger till resonansbottnar. **-lehre**, *f.* läran om ljudet, akustik. **-los**, *a.* klanglös, icke ljudande. **-losigkeit**, *f.* klanglöshet. **-nachahmend**, *a.* ljudhärmande, onomatopoetisk. **-reich**, *a.* klangrik, klingande. **-stufe**, *f.* mus. intervall. **-voll** = *klangreich.* **-welle**, *f.* ljudvåg. **-wirkung**, *f.* ljudets verkan. **-wort**, *n.* **1.** klangrikt ord. **2.** ljudhärmande ord.

Klapp, **I.** *-e, m.* klapp, slag, smäll. **II.** *itj.* klapp. **-bettstelle**, *f.* säng som kan fällas

ihop, tältsäng. **-brücke,** *f.* fällbro, vindbro. **-e,** *-n, f.* dim. †, **1.** flugsmälla. Ordspr. *zwei Fliegen mit einer ~ schlagen:* slå två flugor i en smäll. **2.** klaff, lucka, ventil, valvel; (vagns)dörr; byxklaff, ficklock, uppslag. F bild. *die ~ zumachen:* stänga butiken, upphöra med ngt. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** smälla, klappa. **2.** passa, passa ihop, i hvartannat, gå ihop. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* (*Sich*) *in die Höhe ~* gå upp, slå upp, (*sich*) *nieder ~* falla ned, (*sich*) *aus einander ~* gå isär, öppna sig. **III.** *tr.* fälla, slå.

Klapper, *-n, f.* skramla, skallra. **-apfel,** *m.* kalvilläpple. **-bein,** *m.* o. *n.* **1.** mager person, skelett, benrangel. **2.** benrangelsmannen, döden. **-dürr,** *a.* skinntorr så benen skramla mot hvarandra. **-ei,** *-en, f.* **1.** slamrande, skrammel. **2.** plotter, skräp. **3.** prat, skvaller. **-ig,** *a.* **1.** slamrande, skramlande. **2.** ofullständig, bristfällig. **-jagd,** *f.* klappjagt. **-kasten,** *m.* F uselt piano, gammalt klavérskräp. *Auf dem ~ pauken:* hamra, dunka på pianot. **-mann,** *m.* **1.** jäg. drifvare vid klappjagt. **2.** pratmakare, skramla. **3.** = *Klapperbein.* **-maul,** *n.* P **1.** babbla, munklavér. **2.** pratmakare. **-mühle,** *f.* **1.** barn. kvarn. **2.** skramlande fågelskrämma, klapprande vindflöjel. **3.** = *Klappermaul.* **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* klappra, skallra, skramla, slamra, pladdra, prata. *Mit den Zähnen ~* hacka tänderna, F *~ gehört zum Handwerk:* man måste prata för saken. **II.** *tr. Jn wach ~* väcka ngn med sitt skrammel. **-schlange,** *f.* skallerorm. **-schnabel,** *m.* klappernäbb. **-schuld,** *f.* småskuld. **-stein,** *m.* klappersten. **-storch,** *m.* barn. stork.

Klapp|fenster, *n.* fönsterventil, dragruta. **-horn,** *n.* mus. horn med klaffar. **-hut,** *m.* **1.** hatt hvars brätten kunna fällas ned. **2.** chapeaubas. **-ig,** *a.* försedd med klaffar, med valvler. **-leiter,** *f.* stege som kan hopfällas. **-messer,** *n.* fällknif. **-rig** se *klapperig.* **-sessel,** *m.* fällstol. **-sitz,** *m.* sits som kan fällas upp. **-stiefel,** *m.* kragstöfvel. **-stuhl,** *m.* fällstol. **-thür[e],** *f.* falldörr. **-tisch,** *m.* fällbord. **-verdeck,** *n.* sufflett.

Klap[p]s, **I.** *-e* [†], *m.* dim. †, slag, smäck, smäll; munfisk, sittopp, slag på fingrarne. **II.** *itf.* smäck. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* smäcka, smälla. **II.** *tr.* smäcka till, slå till, smälla till.

klar, *-er* o. ✻ *-er* †, *a.* klar, tydlig, ren. bild. *jm ~en Wein einschenken:* tala rent språk till ngn, säga ngn sina tankar rent ut, *über etw. ~ werden* el. *ins ~e kommen:* komma på det klara med ngt, få ngt klart för sig, *über etw. ~* el. *im ~en sein:* vara på det klara med ngt, *das ~e Gegenteil:* raka motsatsen, *der ~e Unsinn:* rena galenskapen, *den Boden ~ machen:* rödja marken (bortta stenar, rötter, m. m.). **-äugig,** *a.* klarögd. **-blickend,** *a.* klarsynt.

Klär|chen, *-, n.* dim. *npr.* lilla Klara. **-e,** **I.** *0, f.* klarhet. **II.** *-s, -n, f.* F Klara.

klaren, *sv. tr.* sjö. klara, göra klar.

klären, *sv.* **I.** *tr.* klara, rena, rensa; upplysa. **II.** *rfl.* klarna, blifva klar, ren.

Klärheit, *f.* klarhet, renhet, glans, ljus.

klar|ieren, *sv. tr.* klarera. **-ierung,** *f.* klarering. **-inétte,** *-n, f.* klarinett. **-inettíst,** *-en, m.* klarinettblåsare. **-issin,** *-nen, f.* klarissinna (nunna af den hel. Klaras orden).

Klär|kessel, *m.* klarpanna. **-lich,** *a.* klar, tydlig, bestämd. **-pfanne,** *f.* klarpanna.

Klärschrift, *f.* dechiffrerad chifferskrift.

Klärsel, *-, n.* klarad sockersirap.

Klärstellung, *f.* klargörande.

Klärung, *f.* klarande, rensande m. m. se *klären.*

Klassi|e, *-n, f.* klass. **-enbuch,** *n.* dagbok, anmärkningsbok i en skolklass. **-enherrschaft,** *f.* klassvälde. **-ifikatión,** *-en, f.* klassifikation. **-ifizieren,** *sv. tr.* klassificera. **-ifizierung,** *f.* klassificering. **-ig,** *a.* i sms. -klassig. **-iker,** *-, m.* klassiker, klassisk författare. **-isch,** *a.* klassisk. **-izísmus,** *-, 0, m.* klassicism. **-izität,** *0, f.* klassicitet.

klatsch, **I.** *itf.* klatsch. **II.** *-e, m.* **1.** klatsch, (pisk)smäll. **2.** skvaller. **-base,** *f.* F skvallersyster, sladdertaska. **-blatt,** *n.* notistidning, skvallertidning. **-büchse,** *f.* knallbössa. **-e,** *-n, f.* **1.** flugsmälla. **2.** skvallersyster, skvallerjägare, slammertaska, slammerkvarn, skvallerbytta. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** klatscha, smälla. **2.** plaska. *Der Regen klatscht zu Boden:* regnet forsar ned, *es klatscht:* det skvalregnar. **3.** *Mit den Händen* el. *in die Hände ~* klappa händerna, applådera, *jm* [*Beifall*] *~* applådera ngn. **4.** F skvallra, prata, sladdra, slamra. **II.** *tr.* **1.** se *I, 3, 4.* **2.** slå till. *Eine Fliege* [*tot*] *~* slå ihjäl en fluga. bild. *er ist geklatscht:* det är förbi med honom. **-er,** *-, m.* **1.** handklappare. **2.** afv. **Klätscher** = *Klatsche* 2. **-erei, Klätscherei,** *-en, f.* skvaller, pladder, förtal, bakdanteri. **-erin, Klätscherin,** *-nen, f.* = *Klatsche* 2. **-gesellschaft,** *f.* skvallerkonselj. **-haft,** *a.* skvalleraktig, pladderaktig, pratsjuk. **-haftigkeit,** *f.* skvalleraktighet, skvallersjuka, pladderaktighet. **-ig** = *klatschhaft.* **-maul,** *n.* P = *Klatschbase.* **-nass,** *a.* F genomvåt, lungsur. **-nelke,** *f.* tjärblomster. **-nest,** *n.* skvallerhåla. **-rose,** *f.* åkervalmo. **-schwester** = *Klatschbase.* **-stubenneuigkeit,** *f.* skvallerhistoria. **-sucht,** *f.* skvallersjuka. **-süchtig,** *a.* skvallersjuk. **-weib,** *n.* = *Klatschbase.*

Klatte, *-n, f.* **1.** hårtofs, tofva. **2.** uselhet.

klaub|en, *sv. tr.* o. *itr.* plocka, plocka ut, skala, taga ut; noga, spetsfundigt öfverväga, utfundera. **-er,** *-, m.* en som plockar m. m. se föreg.; hårklyfvare. **-erei,** *-en, f.* **1.** plockande, skalning, sortering. **2.** hårklyfveri, spetsfundighet. **-erin,** *-nen, f.* se *Klauber.*

Klaul|e, *-n, f.* dim. †, **1.** klo, tass, ram, klöf, fot. F *eine schlechte ~ haben:* hafva en dålig handstil, skrifva kråkfötter. **2.** tekn. klufven hammarnacke, kofot m. m. **-en**, *sv. tr.* **1.** rifva, gripa, hugga, krafsa med klor, spänna klorna i. **2.** *Geklaut = klauig.* **-enseuche**, *f.* veter. klöfsjuka. **-ensteuer**, *f.* boskapspengar, -skatt. **-envieh**, *n.* tama klöfdjur, i sht får och getter. **-enwild**, *n.* vilda klöfdjur. **-ig**, *a.* försedd med klor el. klöfvar; i sht i sms., t. ex. *rot~* med röda klor.

Klaus, *-ens* el. *-'*, *-e*, *m. npr.* dim. †, Klas.

Klausl|e, *-n, f.* dim. †, **1.** (bärgs)klyfta. **2.** damlucka, sluss. **3.** cell, eremithydda, hydda. **-el**, *-n, f.* klausul, förbehåll. **-enbewohner**, **-ner**, *-, m.* eremit. **-úr**, *-en, f.* **1.** afskildhet, ensamhet. **2.** *Sich die ~ auflegen:* afgifva löfte att ej lemna klostret. **3.** bokspänne. **-úrarbeit**, *f.* arbete, (examens)skrifning i afstängdt rum.

Klaviatúr, *-en, f.* klaviatur.

Klavier, *-e, n.* **1.** klavér. **2.** piano.

Kl|bdrb., förkortn. = *Kalblederband:* kalfskinnsband.

Klebe|kraut, *n.* bot. snärjgräs. **-mittel**, *n.* limmigt ämne, limsort, lim, klister. **-n**, *sv.* **I.** *itr. h.* klibba, klibba vid, låda vid, fastna, sitta fast, hänga fast. **II.** *tr.* klibba, klistra, limma fast, fästa. **-nelke**, *f.* tjärblomster. **-r**, *-, m.* **1.** en som klistrar, limmar. **2.** växtlim. **3.** = *Kleiber.* **-rhaltig**, *a.* limhaltig, klibbig. **-richt**, **-rig** se *klebricht.* **-rleim**, *m.* växtlim. **-stoff**, *m.* limmigt, klibbigt ämne. **-taf|[fe]t**, *m.* muschplåster.

klebr|licht, **-ig**, *a.* klibbig. **-igkeit**, *f.* klibbighet.

kleck, I. = *klack.* II. *-e, m.* = *Klecks.* **-en**, *sv.* **I.** = *klecksen.* **II.** *itr. h.* förslå, räcka till. **-s**, *-e, m.* (bläck)plump, fläck, klick. **-sen**, *sv. tr.* o. *itr. h.* plumpa, sudda, kludda. **-ser**, *-, m.* en som plumpar, klottrare, kläpare, suddare, plankstrykare. **-seréi**, *-en, f.* plumpande, sudd, kludderi. **-sig**, *a.* full af plumpar, suddig.

Klee, *-[e]s, 0, m.* klöfver.

Klei, I. *-[e]s, 0, m.* tek, styf lerjord; dy, gyttja. II. *-en, f.* = *Kleie 1, 2.* **-ben**, *sv. tr.* **1.** hopklistra, klena. **2.** uppföra af ler och hackelse. **-ber**, *-, m.* **1.** murare som murar med ler och hackelse; kläpare. **2.** zool. nötväcka. **-lerwerk**, *n.* mur af ler och hackelse.

Kleid, *-er, n.* drägt, klädnad, klädning, kläder, beklädnad. *Jm zu ~e* el. *ans ~ wollen:* vilja åt ngn. **-aufschürzer**, *m.* klädningsupphållare. **-besatz**, *m.* klädningsgarnering. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* bekläda, kläda, kläda på. **II.** *tr.* o. *itr. h.* kläda, passa. **-eraufwand**, *m.* lyx i kläder. **-erbürste**, *f.* klädesborste. **-ergeschäft**, *n.* skrädderiaffär, beklädnadsmagasin. **-erhaken**, *m.* krok att hänga kläder på, klädhängare. **-erhalter**, *m.* klädningsupphållare. **-erhändler**, *m.* skräddare, klädmäklare. **-erkammer**, *f.* garderob, klädkammare. **-erkasten**, **-erkoffer**, *m.* klädkista. **-ermacher**, *m.* skräddare. **-ermacherin**, *f.* klädsömmerska. **-ermotte**, *f.* klädmal. **-ernarr**, *m.* modenarr. **-ernärrin**, *f.* modedocka. **-erordnung**, *f.* klädordning. **-erpracht**, *f.* prakt, lyx i kläder. **-errechen**, **-erriegel**, *m.* klädhängare. **-erschnitt**, *m.* snitt på kläder. **-erschrank**, *m.*, **-erspind**, *m.* o. *n.* klädskåp. **-erständer**, *m.* stående klädhängare. **-erstoff**, *m.* tyg till kläder. **-ertracht**, *f.* klädedrägt, klädsel. **-ertrödler(in)**, *m.* (*f.*) klädmäklare (-erska). **-sām**, *a.* klädande, klädsam. **-samkeit**, *f.* klädsamhet. **-ung**, *f.* klädning, drägt, klädnad, klädsel. *Gut in ~ gehen:* taga sig bra ut i klädning, i kostym. **-ungsstück**, *n.* klädesplagg, klädespersedel.

Kleil|e, *-n, f.* **1.** kli. **2.** hudfjäll. **3.** = *Klei I.* **-en**, *a.* af kli, kli-. **-entrank**, *m.*, **-enwasser**, *n.* kliblandadt vatten, mjöldryck. **-icht**, **-ig**, *a.* **1.** lerhaltig, lerig. **2.** a) kliartad, b) innehållande kli, kli-.

klein, *a.* liten. *Ein ~ bifschen* el. *wenig:* en liten smula, *~er Druck:* fint tryck, *~es Geld:* småpengar, *~er Finger:* lillfinger, *~e Zehe:* lilltå, *eine ~e Stunde:* en knapp timme, knappt en timme. *~ an Geist:* inskränkt. *~ achten:* ringakta, *~ anfangen:* börja med litet, *ich kann es nicht ~ kriegen:* jag kan ej få sönder det, F bild. jag förstår mig ej på det, *~ schneiden, hakken:* skära, hacka smått, fint, *sich ~ machen:* ödmjuka sig, *kurz und ~ schlagen:* slå i stycken, mörbulta. *Der ~e:* den lille, *die ~e:* lillan, *es ist nichts ~s:* det är ingen småsak, *das wäre ihm ein ~es:* det vore en småsak för honom. *Im ~en verkaufen:* sälja i minut, *um ein ~es ander:* litet, något tjockare, *um ein ~es zu grofs:* något för stor, *von ~ ab* el. *an* el. *auf:* allt ifrån barndomen. **-ährig**, *a.* med små ax. **-asien**, *n. npr.* Mindre Asien. **-bauer**, *m.* bonde med liten gård, pl. småbönder. **-beerig**, *a.* med små bär. **-betrieb**, *m.* liten rörelse, minuthandel, småhandel. **-blumig**, **-blüt[h]ig**, *a.* småblommig. **-denkend**, *a.* småsint. **-e**, *0, f.* litenhet. **-eléi**, *-en, f.* småaktighet. **-ern**, *sv. tr.* mat. *Brüche ~* förkorta bråk. **-fügig**, *a.* ringa, obetydlig. **-füfsig**, *a.* som har små fötter. **-geist**, *m.* liten ande, småsinnad människa. **-geisterei**, *f.* inskränkthet, småsinthet. **-geistig**, *a.* inskränkt, småsinnad, småaktig. **-geld**, *n.* småpengar, småmynt. **-gewehr**, *n.* eldhandvapen, gevär. **-gläubig**, *a.* klentrogen. **-gläubigkeit**, *f.* klentrogenhet. **-handel**, *m.* minuthandel, småhandel. **-händler**, *m.* minuthandlare, småhandlare. **-heit**, *f.* litenhet, obetydlighet. **-herzig** = *kleinmütig.* **-hirn**, *n.* lilla hjärnan. **-igkeit**, *f.* småsak, obetydlighet; enskildhet, detalj. **-igkeitsgeist**, *m.* en som sysslar med, fäster

sig vid småsaker, vid lappri, småaktig person, pedant. **-igkeitskram,** *m.* lappri. **-igkeitskrämer(in),** *m.* (*f.*) = *Kleinigkeitsgeist.* **-igkeitskrämerei,** *f.* småaktighet, pedanteri. **-jährig,** *a.* som har små årsringar. **-kinderbewahranstalt,** *f.* barnkrubba. **-kinderschule,** *f.* småbarnsskola. **-köpfig,** *a.* som har litet hufvud, små hufvuden. **-körnig,** *a.* småkornig. **-kram,** *m.* småhandel. **-krämer,** *m.* småkrämare. **-laut,** *a.* **1.** ✱ lågröstad. **2.** modfälld, försagd, klenmodig, snopen. **-lich,** *a.* **1.** liten, inskränkt, t. ex. ~*e Zustände:* små förhållanden. **2.** småaktig. **-lichkeit,** *f.* **1.** = *Kleinigkeit.* **2.** småaktighet. **-maler,** *m.* miniatyrmålare. **-malerei,** *f.* miniatyrmålning. **-meister,** *m.* en som tycker sig vara en mästare, som småaktigt mästrar; skolmästare. **-meisterei,** *f.* småaktigt mästrande, skolmästrande. **-meisterisch,** *a.* skolmästerlig, småaktig. **-mut[h],** *m.* klenmod, försagdhet. **-müt[h]ig,** *a.* klenmodig, försagd. **-müt[h]igkeit,** *f.* = *Kleinmut.*

Kleinöd, *-e* el. *..öde* el. *..ödien, n.* klenod.

Klein‖russe, *m.* lillryss. **-russisch,** *a.* lillrysk. **-rußland,** *n. npr.* Lillryssland. **-schmied,** *m.* klensmed. **-schmiederei,** *f.* klensmide. **-sinn,** *m.* småsinthet. **-staaten,** *pl.* småstater. **-staatler,** *m.* invånare i en liten stat. **-staatlich,** *a.* från, i, beträffande småstater. **-städter(in),** *m.* (*f.*) småstadsbo. **-städtisch,** *a.* småstadsaktig. **-verkauf,** *m.* minuthandel. **-verkäufer,** *m.* minuthandlare. **-vieh,** *n.* småboskap.

Kleister, *-, m.* klister. **-aal,** *m.* zool. klisteråL; bild. spenslig, skranglig person el. sådant djur. **-éi,** *-en, f.* klistrande. **-ig,** *a.* **1.** full af klister, klibbig. **2.** klisterartad. **-n,** *sv. tr.* klistra.

Klemme, *-n, f.* **1.** tekn. klämma, klofve, skrufstäd, tving, klämskruf, kniptång. **2.** klämma, knipa, förlägenhet. **-n,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** klämma, klämma fast, trycka. Bild. *geklemmt sein:* vara i knipa, sitta fast. **2.** F knipa, tillgripa. **II.** *rfl.* **1.** klämma sig, trycka sig. **2.** komma i olag o. därigenom råka i stockning, afstanna. **3.** *Sich auf etw.* (ack.) ~ ifrigt sträfva, fika efter ngt, envisas med ngt. **-r,** *-, m.* **1.** = *Klemme 1.* **2.** = *Kneifer 2.* **3.** en som kniper ngt, snattare.

Klempner, *-, m.* bleckslagare. **-éi,** *-en, f.* bleckslageri. **-n,** *sv. itr. h.* syssla med bleckslageri.

Klepper, *-, m.* snabb häst, ridhäst, klippare; hästkrake, hästkreatur, skinkmärr.

kler‖ikál, *a.* klerikal, prästerlig, kyrklig. **-iker,** *-, m.* klerk, präst. **-iséi,** *0, f.* kleresi, prästerskap. **-us,** *-, 0, m.* klerus, prästerskap.

Klette, *-n, f.* kardborre. **-n,** *sv. rfl.* hänga sig fast, vara efterhängsen. **-nstange,** *f.* limspö, limstång.

Kletter‖éi, *-en, f.* klättring, klättrande. **-er,** *-, m.* klättrare. **-fisch,** *m.* zool. klätterfisk. **-füfs,** *m.* zool. klätterfot. **-mast,** *m.* klätterstång med pris i toppen, vid folkfester. **-n,** *sv. itr. h.* o. när ortförändringen framhålles *s.* klättra, klänga (sig). **-partie,** *f.* utflygt, bärgsbestigning, hvarvid man måste klättra. **-pflanze,** *f.* bot. klängväxt. **-stange,** *f.* klätterstång. **-vogel,** *m.* zool. klätterfågel.

Klicke, *-n, f.* kotteri, klick. **-nwesen,** *n.*, **-nwirt[h]schaft,** *f.* kotterianda.

kliebl‖en, *st.* o. *sv.* **I.** *tr.* klyfva. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* klyfva sig, klyfvas. **-ig,** *a.* lätt att klyfva.

Kliént, *-en, m.* klient. **-él,** *-en, f.* klientel. **-in,** *-nen, f.* klient. **-schaft,** *f.* klientel.

Kliffklaff, *-e, m.* **1.** (hund)skall, gläfs **-.skällande,** gläfsande hund

Klima, *-s, -ta* el. *-te, n.* klimat.

klimátisch, *a.* klimatisk, klimat-.

klimmen, *st.* o. *sv.* = *klettern.*

Klimper‖éi, *-en, f.* binglande, skramlande; klinkande, uselt spel. **-er,** *-, m.*, **-in,** *-nen, f.* en som klinkar, spelar uselt. **-kasten** = *Klapperkasten.* **-klein,** *a.* F grufligt liten. **-lied,** *n.* ugf. slagdänga. **-n,** *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** bingla, skramla. **2.** klinka, spela uselt.

kling, *itj.* kling. ~*ling[ling]!* ~ *klang!* kling-(eli)klang! pling plong! **-beutel,** *m.* (kyrk-) håf med klocka på. **-e,** *-n, f.* klinga. *Eine gute* ~ *schlagen:* fäkta bra, slåss tappert; F äta dugtigt, visa tapperhet i grötfatet, *jn vor die* ~ *fordern:* utmana ngn till duell, bild. *bei der* ~ *bleiben:* hålla sig till saken. **-el,** *-n, f.* ringklocka, liten klocka, bjällra, pingla. *Die* ~ *ziehn:* ringa på. **-elbeutel** = *Klingbeutel.* **-eldraht,** *m.* klockträng af metalltråd. **-eln,** *sv. itr. h.* klinga, pingla, ringa, ringa på. **-elschnur,** *f.*, **-elzug,** *m.* klockträng. **-en,** *itr.* **a)** *h.* **1.** klinga. *Die Ohren* ~ *mir:* det ringer, susar för mina öron. **2.** låta, förefalla, t. ex. *das klingt sonderbar.* **3.** *Mit den Gläsern* ~ skåla, *auf js Wohl* ~ dricka ngns skål. **b)** *s.* **4.** utbreda sig, tränga, nå. **-gedicht,** *n.* sonett. **-stock,** *m.* käpp med en klinga i.

Klin‖ik, *-en, f.*, **-ikum,** *-[s], ..ken, n.* klinik. **-isch,** *a.* klinisk.

Klinke, *-n, f.* (dörr)klinka. **-n,** *sv. itr. h. Am Schlosse, an der Thüre, am Drücker* ~ trycka på dörrklinkan. **-r,** *-, m.* klinker (hårdt bränd tegelsten).

Klinse, Klinze, *-n, f.* spricka, remna.

klipp, I. *itj.* ~ *klapp!* klipp, klapp! **II.** oböjl. *a.* ~ *und klar:* klappadt och klart. **-e,** *-n, f.* klippa. **-en,** *sv. itr. h.* smälla, klappa, slamra. **-enbock,** *m.* stenbock. **-enküste,** *f.* klippig kust. **-enreich, -envoll,** *a.* klippig. **-enwand,** *f.* klippvägg. **-er,** *-, m.* sjö. klipperskepp. **-ern** = *klippen.* **-ig,** *a.* klippig. **-kram,** *m.* krimskrams, skräp. **-krug,** *m.*, **-schenke,** *f.* liten, usel krog. **-schuld,** *f.* liten skuld, plotterskuld. **-schule,** *f.* småskola. **-schüler,** *m.* abecedarie. **-werk,** *n.* lappri, lappverk.

klirr, *itj.* ugt. kling, kras, kratsch. **-en,** *sv. itr. h.* **1.** klirra, ljuda, skramla. **2.** när ortförändringen framhålles *s.* klirrande röra sig, fara, falla. **-sporen,** *pl.* klirrande sporrar.

Klisch||ée, *-s, n.* boktr. kliché. **-íeren,** *sv. tr.* boktr. afklatscha.

klitschig, *a.* degig (om bröd).

Klitter, *-, m.* = *Klecks.* **-ig,** *a.* full af plumpar, smutsig. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** = *klecksen.* **2.** sönderdela, sönderplocka, detaljeradt beskrifva. **-schuld** = *Klippschuld.*

Kloák, *-e, m.* o. *n.*, **-e,** *-n, f.* kloak.

Klob||en, I. *-, m.* dim. *Klöbchen, -lein,* **1.** klabb, groft vedträ, klots. **2.** (våg)klofve; ett slags klofve till fågelfångst. **3.** block, talja. **4.** åbr. knippa, binge. **II.** *sv. tr.* **1.** klyfva. **2.** slå med en träklots. **-ig,** *a.* grof, klumpig.

Klopfe se *Kluppe.* **Klöpfel** se *Klöppel.*

klöpfeln, *sv. itr. h.* o. *tr.* klappa lätt.

klopf||en, *sv. itr. h.* o. *tr.* klappa, knacka, slå, piska, bulta, bulta på. F *Geld auf den Schwanz* ∼ förskingra, undansnilla pengar. **-er,** *-, m.* **1.** en som klappar, slår, bultar. **2.** klappträ; portklapp. **-fechten,** (brukl. blott i inf.) *itr.* fäkta med mycket väsen, väsnas, göra väsen af sig, uppträda utmanande, söka gräl. **-fechter,** *m.* slagskämpe, skrodör, grälmakare. **-fechterei,** *f.* slagsmål, skroderande, gräl. **-geist,** *m.* klapp-ande. **-hammer,** *m.* portklapp. **-holz,** *n.* klappträ. **-jagd,** *f.*, **-jagen,** *n.* jäg. klappjagt.

Klöppel, *-, m.* **1.** klappträ. **2.** kläpp. **3.** påk. **4.** knyppelpinne. **-arbeit,** *f.* **1.** knyppling. **2.** knypplad spets. **-arbeiter** = *Klöppler.* **-brief,** *m.* knyppelmönster. **-garn,** *n.* knyppelgarn. **-kissen,** *n.* knyppeldyna. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** *Einen Hund* ∼ hänga en påk på en hund. **2.** knyppla. **-zwirn,** *m.* knyppeltråd.

Klöppler, *-, m.* knypplare. **-in,** *-nen, f.* knypplerska.

Klops, *-e, m.* bultad el. hackad kötträtt, biffstek, köttbulle, frikadell.

Klosétt, *-e* el. *-s, n.* **1.** kabinett, kammare. **2.** klosett.

Klöfs, *-e* †, *m.* **1.** koka, klimp. **2.** kok. köttbulle, potatisbulle, kroppkaka, klimp.

Klöster, *-*†, *n.* kloster. **-bruder,** *m.* klosterbroder, munk.

Klösterei, *-en, f.* klosterlif, klostersed.

Klöster||frau, *f.* nunna. **-fräulein,** *n.* stiftsfröken. **-gang,** *m.* klostergång, korsgång. **-geistliche(r),** *m.* munk.

klösterlich, *a.* klosterlig. **-keit,** *f.* klosterligt sätt, utseende, lif.

Klöster||schwester, *f.* nunna. **-zucht,** *f.* klosterdisciplin. **-zwinger,** *m.* inre klostergård.

Klotz, *-e* †, *m.* klots, kubb, klump. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** glo, stirra. **2.** uppföra sig klumpigt, vara plump. **II.** *tr.* F betala, punga ut. **-ig,** *a.* grof, plump, oborstad, rå. **-kopf,** *m.* dumhufvud, träskalle. **-köpfig,** *a.* inskränkt, korkad.

Klub[b], *-s, m.* klubb. **-ist,** *-en, m.* medlem af en klubb.

Kluft, *-e* †, *f.* **1.** klyfta, remna, svalg. **2.** tång.

klüft||en, *sv. tr.* klyfva. **-ig,** *a.* full af klyftor, sprickig.

klug, *-er* †, *a.* klok. *Aus etw.* ∼ *werden:* blifva klok på ngt, *durch Schaden wird man* ∼ af skadan blir man vis.

Klügel||éi, *-en, f.* hårklyfveri, spetsfundighet; snusförnuftighet. **-n,** *sv. itr. h.* komma med hårklyfverier, spetsfundigheter, vara spetsfundig.

Klugheit, *f.* klokhet. **-sdünkel,** *m.* stolthet öfver inbillad klokhet.

Klügl||er, *-, m.* = *Klügling.* **-ich,** *adv.* klokt, förståndigt. **-ing,** *-e, m.* en som tycker sig vara klok, snusförnuftig person.

Klüg||schnacker, -schwätzer, -sprecher, *m.* F en som pratar snusförnuftigt, tycker sig tala klokt, pratmakare.

Klump, *-e* †, *-e, -n,* **-en,** *-, m.* dim. †, klump, klimp, tacka, hög. **-enweise,** *adv.* klumpvis.

klümper||lig, *a.* klimpig. **-n,** *sv. itr. h.* o. *rfl.* klimpa sig.

klump||füfsig, *a.* klumpfotad. **-füfsigkeit,** *f.* egenskap af klumpfot. **-icht, -ig,** *a.* som bildar, innehåller klumpar.

Klunker, *-, m., -n, f.* ngt som dinglar ss. vippa, tofs; berlock; smutsklump i ull, på kläder m. m. **-ig,** *a.* full af smutsklumpar, smutsig. **-n,** *sv. itr. h.* dingla.

Klunse = *Klinse.*

Kluppe, *-n, f.* dim. †, **1.** klämma, tång. Bild. *jn in der* ∼ *haben:* hafva ngn i sitt våld. **2.** knippa, bundt, hög. **-n,** *sv. tr.* **1.** knipa om, klämma fast. **2.** binda i knippa. **-rt,** *-e, m.* = *Kluppe* 2.

Klüse, *-n, f.* sjö. klys.

Klüver, *-, m.* sjö. klyfvare.

Klystíer, *-e, n.* klystir, lavemang. **-en,** *sv. tr. Jn* ∼ sätta lavemang på ngn.

Km., km., förkortn. = *Kilometer.*

knabbern, *sv. itr. h.* o. *tr.* knapra, *etw.* el. *an etw.* (dat.): på ngt.

Knabe, *-n, m.* dim. †, gosse, pojke. **-nalter,** *n.* gossålder, gossår. **-nhaft,** *a.* gosslik, barnslig; pojkaktig. **-nhaftigkeit,** *f.* gosslikt sätt el. utseende, barnslighet; pojkaktighet. **-nheit,** *f.* **1.** egenskap af gosse; gossår. **2.** skara gossar, samtlige gossar. **-nmäfsig** = *knabenhaft.* **-nschaft,** *f.* = *Knabenheit.* **-nschänder,** *m.* drängaskändare, sodomit. **-nstreich,** *m.* pojkstreck. **-nt[h]üm,** *n.* = *Knabenheit.* **-nzeit,** *f.* gossår.

knack, I. *itj.* knack. **II.** *-e, m.* knäck, knäpp, spricka, skada. *Einen* ∼ *bekommen:* taga skada. **-beere,** *f.* smultron. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* knaka, knastra, knacka. **II.** *tr.* knäcka, knäppa. **-er,** *-, m.* **1.** = *knack II.* **2.** en som

knäcker, (nöt)knäppare. **-ern,** *sv. itr. h.* knaka, knastra, spraka. **-mandel,** *f.* krakmandel. **-s** = *knack.* **-stiefel,** *m.* F *Alter* ~*!* gamle buss! **-wurst,** *f.* ett slags hårdt rökt metvurst.

Knagge, *-n, f.*, **-n, -,** *m.* **1.** kvist i virke, kvistknöl. **2.** träbit fastspikad till stöd för ngt, klots.

Knall, I. *-e* [†], *m.* knall, smäll. II. *itj.* knall, paff, klatsch. **-bonbon,** *m.* o. *n.* smällkaramell. **-büchse,** *f.* knallbössa, fläderbössa. **-en,** *sv.* I. *itr.* **1.** *h.* knalla, smälla, klatscha. Opera. *es knallte:* en (åsk)knall hördes. **2.** *s.* explodera. II. *tr.* F *Jm ein Pistol vor den Kopf* ~ jaga en pistolkula gnm hufvudet på ngn, *jm die Peitsche um die Ohren* ~ smälla med piskan omkring öronen på ngn, *etw. in die Luft* ~ spränga ngt i luften, *jn* ~ skjuta ngn. **-ern,** *sv. itr. h.* knalla, smattra. **-glas,** *n.* springglas, bologneserflaska. **-rot**[h], *a.* F högröd, glödande. **-schote,** *f.* F örfil.

knapp, *a.* **1.** om kläder: åtsittande, trång, snäf. **2.** ~*es Betragen:* städadt uppförande, ~*er Stil:* koncis stil. **3.** knapp. *Das Geld ist ihm* ~ han har ondt om pengar, *die Zeiten sind* ~ tiderna äro dåliga. **4.** ss. adv. a) tid. strax, knappt, b) rum. nära. **-e,** *-n, m.* **1.** knape, väpnare. **2.** gesäll i vissa yrken, mjölnardräng, grufarbetare. **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** knäppa, smälla. **2.** knapra. **3.** afknappa; afbryta, afknipa. **4.** snappa. **-enhaft,** *a.* som en a) väpnare, b) gesäll, dräng. **-erei,** *-en, f.* snålhet, gnideri. **-ern** = *knabbern.* **-heit,** *f.* knapphet m. m. se *knapp.* **-schaft,** *f.* **1.** egenskap af väpnare m. m. se *Knappe*, väpnarkall. **2.** skara väpnare; förening, korporation af gesäller, af grufarbetare. **-sack,** *m.* ränsel.

knaps, *itj.* vips, kratsch. **-en,** *sv.* F = *knappen 3.*

knarr, *itj.* härmande knarrning, knarr. **-e,** *-n, f.* redskap, leksak att knarra med, brandvaktsskramla. **-en,** *sv. itr. h.* knarra, knarka, knäppa, knastra, gnissla. **-er,** *-, m.* knarrande person el. djur, kornknarr. **-haft, -ig,** *a.* knarrande.

Knast, *-e, m.* **1.** kvist i virke; hvirfvel i håret. **2.** F *alter* ~[*er*]*:* gammal tvärvigg, *reicher* ~ rik knös. **-er,** *-, m.* **1.** knaster. **2.** F *alter* ~ se *Knast 2*, äfv. gammal lunta. **-erhärt,** *m.* F *alter* ~ gammal brumbjörn. **-ern,** *sv. itr. h.* **1.** knastra, spraka. **2.** lukta knaster. **-**[r]**ig,** *a.* kvistig.

knattern, *sv. itr. h.* smattra, spraka.

Knauel, Knäuel, *-, m.* o. *n.* **1.** nystan; bild. klunga, skock, oredig massa, virrvarr. **2.** bot. knavel (Scleranthus). **-gras,** *n.* bot. hundäxing. **-n,** *sv.* I. *tr.* nysta, göra nystan, bållar, klot af. II. *rfl.* bålla sig, bilda nystan, klot.

Knauf, *-e* †, *m.* **1.** knapp; fäste, handtag. **2.** byggn. kapitäl.

Knaul, Knäul, *-e, m.* o. *n.* se *Knäuel.* **-ig,** *a.* som ett nystan, klotformig, rund.

knaupeln, F = *knabbern.*

Knauser, *-, m.* knusslare, smulgråt, snålvarg. **-ei,** *-en, f.* knussel, snålhet, gnideri. **-ig,** *a.* knusslig, snål, sniken. **-in,** *-nen, f.* se *Knauser.* **-isch** = *knauserig.* **-n,** *sv. itr. h.* **1.** knussla, vara snål, sniken. **2.** = *knabbern.*

Knautsch, *-e* [†], *m.* skrynkla, hopkramadt, skrynkladt ställe, ngt hopskrynkladt, sudd. **-en,** *sv. tr.* skrynkla, hopkrama. **-ig,** *a.* skrynklig.

Knebel, *-, m.* **1.** kvist, sättkvist. **2.** knölpåk, påk; bild. tölp, grobian. **3.** kafle. **4.** tvärregel (T-formigt järn på kedjor). **5.** mustasch. **6.** knoge. **-bart,** *m.* mustasch(er). **-bärtig,** *a.* mustaschprydd. **-holz,** *n.* kafle, packkäpp. **-n,** *sv. tr.* **1.** draga åt med kafle, med packkäpp. **2.** *Jn* ~ lägga kafle i munnen på ngn.

Knecht, *-e, m.* tjänare, dräng, träl, slaf; knape; soldat; bödel; gesäll. Bild. *stumme* ~*e:* småbord att sätta ifrån sig saker på; jfr *faul 2.* **-elei,** *-en, f.* slafveri, kryperi. **-en,** *sv.* I. *itr. h. Jm* ~ tjäna ngn, vara ngns tjänare. II. *tr.* göra till sin(a) tjänare, underkufva. **-erei** = *Knechtelei.* **-isch,** *a.* slafvisk, krypande. **-schaft,** *f.* tjänares ställning, tjänst, slafveri. **-ssinn,** *m.* slafviskt, krypande sinne, kryperi. **-ung,** *f.* **1.** underkufvande. **2.** slafveri.

kneif|len, *st.* o. ✻ *sv. tr.* **1.** nypa, klämma, knipa. **2.** *Gekniffen* (om ögonen)*:* plirande. **-er, -,** *m.* **1.** en som nyper. **2.** lornjett, pincenez. **-kufs,** *m. Jm einen* ~ *geben:* nypa ngn i kindbenet. **-mal,** *n.* märke efter nypning. **-zange,** *f.* tång, kniptång.

Kneip|abend, *m.* till dryckeslag bestämd kväll, supafton. **-bruder,** *m.* dryckesbroder, supbroder. **-e,** *-n, f.* **1.** klämma, klofve, tång. **2.** krog; stud. värdshus, ölstuga, krog, äfv. studentrum. **-en,** *sv.* I. äfv. *st.* = *kneifen 1.* II. *itr. h.* stud. supa, festa. **-enleben,** *n.* kroglif. **-er,** *-, m.* F dryckesbroder. **-erei,** *-en, f.* F supning, dryckeslag. **-genie,** *n.* dryckeskämpe. **-lied,** *n.* dryckesvisa, dryckessång. **-name**[n], *m.* namn som bäres i dryckeslag. **-tag,** *m.* supdag. **-wart,** *m.* den som har att fylla glasen i ett dryckeslag, passopp, ganymed. **-zange,** *f.* kniptång.

Kneller, *-, m.* dålig, illaluktande tobak. **-n,** *sv. itr. h.* om tobak: lukta illa.

knet|bar, *a.* möjlig att knåda. **-en,** *sv. tr.* knåda. **-er,** *-, m.* knådare.

knick, I. *itj.* knäpp. II. *-e, m.* **1.** spricka i sht i glas. **2.** böjning, krökning, knä. **3.** a) häck med hopflätade grenar, b) buskskog. **-bein,** *n.* o. *m.* knäsvag, knäande person. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* **1.** knäppa, med en knäpp spricka. **2.** knäa, vara knäsvag. II. *tr.* spräcka, knäcka, bryta, krossa. **-er,** *-, m.* **1.** = *Knauser.* **2.** skämts. loppa. **3.** fällknif. **4.** parasoll att fälla ihop.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* här *haben*, *s.* här sein till hjälpverb.

-eréi, -erig = *Knauserei, knauserig.* **-ern,** *sv. itr. h.* 1. knäppa, knastra. 2. = *knausern 1.* **-ig** = *knauserig.* **-s,** I. = *knick I.* II. **-e,** *m.* 1. = *Knick II, 1.* 2. (flick)nigning. **-sen,** *sv.* I. = *knicken II.* II. *itr.* 1. *h.* niga, 'stöpa ljus'. 2. *s.* gå nigande.

Knie, -[*e*], *n.* knä. Bild. *etw. übers ~ brechen:* hastigt göra ifrån sig, affärda ngt. **-beuge, -beugung, -biegung,** *f.* knäböjning. **-[e]n,** *sv.* I. *itr.* 1. *h.* ligga på knä, knäböja. 2. *s.* knäfalla, falla på knä. II. *tr.* o. *rfl. Die Kniee* el. *sich wund* ~ få sår på knäna af knäfall. **-förmig,** *a.* knäformig, böjd, krökt. **-galgen,** *m.* enarmad galge. **-höch,** *a.* knähög. **-holz,** *n.* krumträ, knä. **-hose,** *f.* knäbyxor. **-kehle,** *f.* knäveck. **-riemen,** *m.* spannrem. **-scheibe,** *f.* knäskål. **-stütze,** *f.* knä, triangelstöd. **-tief,** *a.* som räcker till knäna.

Kniff, *-e, m.* 1. nypning, klämning, nyp. 2. knep, konstgrepp. **-elei,** *-en, f.* användande af knep. **-eln,** *sv. itr. h.* använda knep. **-en,** *sv. tr.* nypa i, vecka. **-ig,** *a.* klipsk, knipslug. **-igkeit,** *f.* knipslughet, knep. **-ler,** -, *m.* en som brukar knep, knipslug person. **-lich,** *a.* 1. = *kniffig.* 2. kinkig, benig.

knipp, I. *itj.* knäpp. II. **-e,** *m.* knäpp, smäll i sht med långfingret mot tummen. **-en,** *sv. itr. h.* knäppa, smälla med fingrarne.

knips, I. = *knipp I.* II. **-e,** *m.* 1. = *Knipp II.* 2. = *Knirps.* 3. snaps, sup. **-en,** *sv.* = *knippen.*

Knirps, *-e, m.* F putifnasker, tummeliten, pyssling **-ig,** *a.* F liten, oansenlig.

knirren, *sv. itr. h.* gnissla, knaka, knarra, frasa, prassla. *Mit den Zähnen* ~ skära tänderna.

knirschen, *sv.* I. = *knirren.* II. *tr.* 1. krossa, söndermala, söndergnugga, sönderkrama. 2. *Die Zähne* ~ skära tänderna. 3. *Etw.* ~ säga ngt i det man skär tänderna.

Knister|gold, *n.* glittergull. **-ig,** *a.* sprakande m. m. se följ. **-n,** *sv. itr. h.* spraka, knastra, prassla, frasa, knarra, gnissla.

knistrig se *knisterig.* **Knittel** se *Knüttel.*

Knitter, -, *m.* = *Knautsch.* **-ig,** *a.* 1. = *knisterig.* 2. skrynklig. 3. lättretlig, snarsticken, knottrig. **-n,** *sv.* I. = *knistern.* II. *tr.* skrynkla, hopkrama. III. *rfl.* vara förtörnad, upprétad.

knittrig se *knitterig.* **-knix(en)** se *knicks(en).*

Knoblauch, *-e, m.* hvitlök.

Knöchel, -, *m.* 1. a) fotknöl, b) handlof, c) knoge, d) litet ben i allm. 2. tärning af ben. **-n,** *sv. itr. h.* spela med tärningar.

Knochen, -, *n.* dim. *Knöchlein, Knöchelchen,* ben i skelettet. **-dürr,** *a.* skinntorr. **-fäule,** *f.*, **-fräs,** *m.* benröta. **-fuge, -fügung,** *f.* ledfogning. **-gelenk,** *n.* led. **-gerüst,** *n.* benbyggnad, skelett. **-haft,** *a.* benaktig, benartad. **-hauer,** *m.* slagtare. **-haut,** *f.* benhinna. **-höhle,** *f.* grop, urhålkning i ett ben. **-los,** *a.* benlös. **-mann,** *m.* benrangelsman, döden. **-mühle,** *f.* benstamp. **-pfanne,** *f.* benledshåla.

knöcherlicht, *a.* benig, mager. **-n,** *a.* af ben, ben-.

knochlicht, -ig, *a.* 1. = *knochenhaft.* 2. som har grofva, starka ben. 3. i sms., t. ex. *fein*~ som har fina ben.

Knöchler, *-s, 0, m.* = *Knochenmann.*

Knödel, -, *m.*, *-n, f.* 1. = *Klofs 2.* 2. torkadt vildpäron.

Knoll, *-en, m.* = *Knollen.* **-e,** *-n, f.* = *Knollen 2.* **-en,** -, *m.* dim. *Knöllchen,* 1. knöl, klump, klimp, bit. 2. knöl, utväxt, bula, kula; i sht bot. stjälkknöl, rotknöl; bild. trind, knubbig människa, klots, rofva. **-enförmig,** *a.* knölig, knölartad. **-engewächs,** *n.* bot. växt med stjälkknölar, rotfrukt. **-ig,** *a.* knölig; klumpig, knubbig.

Knopf, *-e* †, *m.* 1. knapp. 2. bot. knopp.

knöpfen, *sv. tr.* knäppa (igen).

Knopf|loch, *n.* knapphål. **-macher,** *m.* knappmakare.

Knopper, *-n, f.* galläpple. **-wespe,** *f.* gallstekel.

Knorpel, -, *m.* brosk. **-haft, -icht, -ig,** *a.* broskartad.

Knorr, *-en,* **-en,** -, *m.* dim. †, vresig utväxt, knöl, hopgyttring; bild. vresig människa, tvärvigg. **-icht, -ig,** *a.* vresig, knölig.

Knorz, *-e* [†], *m.* dim. †, = *Knorren.*

Knospe, *-n, f.* dim. †, knopp. **-en,** *sv. itr. h.* knoppas; utveckla sig likt knoppar. **-enstand,** *m.* knoppar, knoppning, knoppningstid. **-envoll,** *a.* full af knoppar. **-icht, -ig,** *a.* 1. knopplik. 2. full af knoppar. **-ung,** *f.* knoppning.

Knote, *-n, m.* 1. = *Knoten I.* 2. F föraktl. benämn. på gesäller, ugf. gesälltölp, lurk. **-in, knöteln,** *sv. tr.* o. *itr. h.* göra små knutar, knyta i sht fruntimmersarbeten.

Knoten, I. -, *m.* dim. *Knötchen, -lein,* 1. knut; bild. knut, gåta, svårighet; sjö. knop; med. nervknut. 2. knöl; tuberkel. 3. skärningspunkt, föreningspunkt för järnvägar m. m., föreningsstation; bärgknut; knutpunkt. II. *sv. tr.* (hop)knyta. **-haft,** *a.* tölpaktig, jfr *Knote 2.* **-holz,** *n.* knöligt, vresigt trä. **-punkt,** *m.* = *Knoten I, 3.* **-schaft,** *f.* = *Knotentum 2.* **-schnur,** *f.* knutigt snöre el. band, knutig repgördel. **-schürzung,** *f.* teat. invecklíng, intrig. **-stock,** *m.* knölpåk. **-strick,** *m.* knutigt rep. **-tau,** *n.* tåg, lina med knutar på. **-t[h]üm,** *n.* Jfr *Knote 2.* 1. gesällaktigt, tölpaktigt sätt, gesällanda. 2. samtlige gesäller, gesällskara, gesällstånd.

Knöterich, *-e, m.* bot. pilört (Polygonum).

knotig, *a.* 1. knutig, knölig, vresig. 2. = *knotenhaft.* **-keit,** *f.* knölighet m. m. se föreg.

Knubbilen = *Knorren.* **-ern** = *knabbern.* **-ig,** *a.* vresig, knölig, klumpig; F bild. gruflig, ofantlig.

Knuff, *-e* †, *m.* knuff. **-en,** *sv. tr.* knuffa.
knúll, *a.* F drucken, full. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* F berusa sig. II. *tr.* krama, skrynkla. **-ung,** *f.*
knüpfen, *sv.* I. *tr.* knyta; bild. äfv. förknippa, förena. *Enger* el. *fester* ~ knyta hårdare, knyta åt, *aus einander* ~ knyta upp, lösa upp. II. *rfl.* 1. bilda knut, låta knyta sig. 2. *Sich an etw.* (ack.) ~ vara förknippad, förenad med, sluta sig till ngt.
Knüppel, *-,* *m.* påk, (knölig) gren, knölpåk; bild. rå, ohyfsad människa. Ordspr. *der* ~ *liegt beim Hunde:* man är så illa tvungen, kan ej annat. **-brücke,** *f.*, **-damm,** *m.* kafvelbro. **-dick,** *a.* tjock som en knölpåk; F bild. gruflig, ofantlig. F ~ *voll:* a) öfverfull, b) blixtfull. **-haft** = *knüppelicht.* **-holz,** *n.* smalt oklufvet vedträ, koll. sådan ved. **-icht,** *a.* knölig, grof, rå, ohyfsad. **-n,** *sv. tr.* 1. = *klöppeln* 1. 2. prygla. **-steig,** *m.* dålig gångstig. **-vers** se *Knüttelvers.*
Knuppllen = *Knorren.* **-er** = *Knopper.* **-ern** = *knabbern.*
Knups, *-e,* *m.* knuff. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* knuffa(s).
Knurps = *Knirps.* **-en,** *sv.* = *knabbern.*
knurr, *itj.* härmande morrande, brummande o. kattors spinnande. **-en,** *sv. itr. h.* morra, brumma; om kattor: spinna; kurra; knorra, knota. **-hahn,** *m.* orrtupp. **-ig, -isch,** *a.* morrande, brummande; knorrande, knotande. **-kater,** *m.* 1. barn. katt. 2. F brumbjörn (vresig person).
knusperllig, *a.* krasande mellan tänderna. **-n** = *knabbern.*
Knute, *-n,* *f.* knut(piska). **-n,** *sv. tr.* straffa med knut.
Knütte, *-n,* *f.* stickning med stickor. **-l** = *Knüppel.* **-lvers,** *m.* knittelvers. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* sticka med stickor.
koáx, *itj.* härmande grodornas kväkande. **-en,** *sv. itr. h.* kväka.
Kobllalt, *-[e]s, 0,* *m.* o. ✱ *n.* min. kobolt. **-en,** *-,* *m.* 1. afplankning för husdjur, stia, svinhus, gåshus. 2. kyffe. **-er,** *-,* *m.* fyrkantig med lock o. handtag försedd korg att bära på ryggen, vanl. till förvaring af matvaror, mat(säcks)korg. **-old,** ✱ **-olt,** *-e,* *m.* 1. kobold, tomte, nisse, i sht gruftomte, bärgsrå. 2. (-*d*) kullerbytta. ~ *schieſsen:* stupa kullerbytta.
Kobólz, *m.* blott i förbindelsen ~ *schieſsen* = följ. **-en,** *sv. itr. h.* stupa kullerbytta.
Koch, *-e* †, *m.* kock. **-apfel,** *m.*, **-birne,** *f.* äpple, päron passande till matlagning. **-büch,** *n.* kokbok. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* o. *tr.* koka, laga mat. II. *rfl.* kokas, blifva kokt. *Sich mürbe* ~ blifva mör gum kokning, genomkokt. **-er,** *-,* *m.* kokare.
Köcher, *-,* *m.* koger.
Kochlleéri, Kócherél, *-en,* *f.* ständig el. dålig kokning. **-hērd,** *m.* spisel.
Köchin, *-nen,* *f.* köksa, kokerska.
Kochljunge, *m.* kökspojke. **-kelle,** *f.* slef. **-kessel,** *m.* kittel, gryta. **-kunst,** *f.* kokkonst. **-löffel,** *m.* slef. **-ofen,** *m.* spisel. **-pfanne,** *f.* panna. **-salz,** *n.* koksalt. **-topf,** *m.* gryta. **-zucker,** *m.* socker till matlagning; farin.
Kockelskörner, *pl.* kockelkärnor.
Köder, *-,* *m.* (lock)bete, lockmat. **-n,** *sv. tr.* 1. beta, mata, agna, förse med (lock)bete. 2. locka medels bete.
kodifizierllen, *sv. tr.* kodifiera. **-ung,** *f.*
Kodille, *-n,* *f.* kodilj.
Kodizill, *-e,* *n.* kodicill, tillägg. **-árisch,** *a.* bestämd gnm, innehållen i en kodicill.
Kofen se *Koben.*
Koféint (äfv. -*ē*-), *-e,* *m.* o. *n.* svagöl, dricka.
Koffer, *-,* *m.* dim. †, koffert, kappsäck. **-träger,** *m.* bärare, stadsbud.
kohärieren, *sv. itr. h.* koherera, hänga samman.
Kohl, *-e,* *m.* 1. kål. Bild. *das ist aufgewärmter* ~ det är en gammal historia, *das macht den* ~ *nicht fett:* det hjälper ej upp saken. 2. F prat, dumheter, smörja. **-amsel,** *f.* koltrast. **-e,** *-n,* *f.* dim. †, kol. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. kolas, förkolna. 2. kola. 3. rita med sot. 4. F prata dumheter, sladdra. **-enbauer,** *m.* bonde som kolar. **-enbecken,** *n.* kolpanna, fyrfat. **-enbrennen,** *n.* kolning. **-enbrenner,** *m.* kolare. **-endämpfer,** *m.* kolsläckare. **-engestüb[b]e,** *n.* kolstybb. **-enholz,** *n.* skog, ved till kolning. **-enmeiler,** *m.* (kol)mila. **-enpfanne,** *f.* = *Kohlenbecken.* **-ensauer,** *a.* kolsyrad. **-ensäure,** *f.* kolsyra. **-enschwelen** = *Kohlenbrennen.* **-enstätte,** *f.* kolbotten. **-enstoff,** *m.* kol(ämne). **-entopf,** *m.* kolpanna, fotvärmare. **-enwagen,** *m.* järnv. tender. **-enzeche,** *f.* bärg. stenkolsgrufva.
Köhler, *-,* *m.* kolare. **-éi,** *-en,* *f.* 1. kolning. 2. kolaryrke. 3. ställe där det kolas. **-glaube[n],** *m.* F blind tro.
Kohllgarten, *m.* kökslrädgård. **-gärtner,** *m.* trädgårdsmästare som odlar grönsaker. **-ig,** *a.* 1. kolhaltig. 2. dum, innehållslös. **-markt,** *m.* 1. trädgårdstorg. 2. grönsaksmarknad. **-meise,** *f.* talgoxe. **-rabe,** *m.* korp. **-rabenschwarz,** *a.* kolsvart, ramsvart. **-rábi,** *-[s],* *-[s],* *m.* kålrabi. **-raupe,** *f.* kålmask. **-rübe,** *f.* 1. kålrot. 2. kålrabi. **-sprosse,** *f.* kålspira. **-stengel, -strunk,** *m.* kålstock. **-suppe,** *f.* kål(soppa). **-ung,** *f.* kolning m. m. se *kohlen.* **-weisling,** *m.* kålfjäril.
Kohórte, *-n,* *f.* kohort.
Koje, *-n,* *f.* sjö. koj, hytt; koja.
Kokárde, *-n,* *f.* kokard.
Kokes se *Coaks.*
kokétt, *a.* kokett. **-erie,** *0,* *f.* koketteri. **-ieren,** *sv. itr. h.* kokettera.
Kokón se *Cocon.*
Kokos- el. ✱ **Kokuslbaum,** *m.* kokospalm. **-läufer,** *m.* gångmatta af kokostågor, kokosmatta. **-nuſs,** *f.* kokosnöt. **-öl,** *n.* kokosolja. **-palme,** *f.* kokospalm.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

Kolbe, *-n, f.* o. *m.* = *Kolben a).*

Kolben, a) *-, m.* dim. *Kölbchen, -lein,* **1.** kolf, klubba. **2.** jäg. nytt ännu mjukt horn hos hjortar. **b)** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** om majs: gå i ax. **2.** om hjortar: ansätta horn. **II.** *tr.* sätta kolf på. **-fliege,** *f.* bålgeting. **-hirsch,** *m.* jäg. årsgammal hjort. **-schlag,** *m.* kolfslag. **-verschluſs,** *m.* mil. kolfslutningssystem.

kolbig, *a.* **1.** kolflik. **2.** försedd med kolf(var).

Kolibri, *-[s], -[s], m.* kolibri.

Kolik (äfv. ⌒-), *0, f.* kolik.

Kolk, *-e* [†], *m.* göl. **-rabe,** *m.* korp.

Kollabor||ätor, *-s, ..óren, m.* medarbetare, biträde; hjälplärare. **-atúr,** *-en, f.* hjälplärarplats. **-íeren,** *sv. itr. h.* arbeta tillsammans.

Kollation, *-en, f.* **1.** kalas, sexa, kollation. **2.** kollationering, jämförelse. **-íeren,** *sv.* **I.** *itr. h.* deltaga i en kollation. **II.** *tr.* kollationera, jämföra.

Kollég, *-s, -ien, n.* **1.** kollegium. **2.** akademisk föreläsning; jfr *belegen I, 3.* **-a,** *-, 0,* **-e,** *-n, m.* ämbetsbroder. **-iál[isch],** *a.* **1.** ämbetsbroderlig. **2.** kollegial. **-ialität,** *f.* egenskap af ämbetsbroder. **-iengeld,** *n.* föreläsningsafgift, kollegieafgift. **-ienheft,** *n.* anteckningsbok vid föreläsning. **-ium,** *-[s], ..ien, n.* = *Kolleg.*

Kollekt||áneen, *pl.* samling anmärkningsvärda ställen ur literaturen, antologi. **-ánt,** *-en, m.* kollektör. **-e** (- ⌒ -), *-n, f.* kollekt. **-éur,** *-e, m.* kollektör. **-íeren,** *sv.* **I.** *tr.* samla. **II.** *itr. h.* göra en insamling. **-iv[isch],** *a.* kollektiv.

Koller, a) *-, n.* o. *m.* **1.** kyller. **2.** tröja, jacka. **3.** åtsittande skinnbyxor. **b)** *-s, 0, m.* koller. **-er,** *-, m.* kollrig häst el. bild. person. **-étt,** *-e, n.,* **-étte,** *-n, f.* krage, halskrås, nattkappa. **-ig, -isch,** *a.* kollrig. **-n,** *sv. itr. h.* **1.** kackla (om kalkoner); kuttra. **2.** kurra. **3.** när ortförändringen framhålles *s.,* äfv. *tr.* o. *rfl.* rulla. **4.** hafva koller.

Koll||étt, **I.** *-e, n.* ridjacka, tröja. **II.** *adv.* F *jn ~ schleppen:* gripa ngn i kragen och draga honom med sig. **-l,** *-s, n.* kolli. **-idíeren,** *sv. itr. h.* råka i strid, i kollision. **-isión,** *-en, f.* kollision, sammanstötning, förveckling, strid, tvist. **-o,** *-s, ..li, n.* o. *m.* kolli. **-óquium,** *-[s], ..ien, n.* samtal, förhör i samtalsform, tentamen.

Köln||er, **I.** *-, m.,* **-erin,** *-nen, f.* invånare i Köln, kölnerbo. **II.** = följ. **-isch,** *a.* från, i, rörande Köln, kölner-. **~[es]** *Wasser:* eaudecologne.

Koll||on, *-s, n.* gram. o. med. kolon. **-óne,** *-n, m.* bonde. **-oniál,** *a.* kolonial-. **-oníe,** *-[e]n, f.* koloni, nybygge; enstaka gård. **-onisieren,** *sv. tr.* kolonisera, bebygga, befolka. **-onisierung,** *f.* kolonisering. **-oníst,** *-en, m.* kolonist, nybyggare. **-onnáde,** *-n, f.* kolonnad. **-ónne,** *-n, f.* kolonn. **-oríeren,** *sv. tr.* kolorera, färglägga. **-orít,** *-[e]s, 0, n.* kolorit. **-ós,** *-e[n], m.* koloss. **-ossál,** *a.* kolossal.

Kolport||éur, *-e, m.* kolportör, vanl. vandrande bokmånglare. **-íeren,** *sv. tr.* kolportera, kringbära.

Kolter, *-,* **1.** *m.* stickadt täcke. **2.** *n.* plogrist.

Kolúmne, *-n, f.* kolumn.

Kom||battánt, *-en, m.* stridande. **-binatión,** *-en, f.* kombination, sammanställning, förknippning. **-biníeren,** *sv. tr.* kombinera, sammanställa, förknippa.

Komét, *-en, m.* komet.

Komfórt, *-[e]s, 0, m.* komfort, bekvämlighet. **-ábel,** *a.* komfortabel, bekväm.

Kom||ik, *0, f.* komisk konst, det komiska. **-iker,** *-, m.* komiker. **-isch,** *a.* komisk, löjlig, rolig, besynnerlig. **-itée,** *-s, n.* komité.

Komma, *-s, -ta* el. *-s, n.* gram. komma.

Kommand||ánt, *-en, m.* kommendant. **-antúr,** *-en, f.* kommendants bostad, ämbetslokal, befattning. **-éur,** *-e, m.* befälhafvare, chef, kommendör. **-íeren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* kommendera, befalla, föra befäl (öfver). **-íte,** *-n, f.* hand. **1.** filial. **2.** äfv. **-ítaktiengesellschaft,** *f.* kommandit(aktie)bolag, tyst bolag.

Kommándo, *-[s], -s, n.* kommando, befäl. **-zulage,** *f.* mil. lönetillägg för kommendering.

kommen, *st. itr. s.* komma. Ex. **1.** absolut. **~ lassen:** a) låta hämta, skicka efter, b) låta ske, låta ha sin gång, c) låta gå. Bild. *ich sah dich ~* jag såg, hvart du syftade. **2.** med personl. dat. *Es ~ mir noch hundert Mark:* jag har ännu innestående, att fordra hundra mark, *der Gedanke kam mir:* jag kom att tänka på, föll på den tanken, *jm grob ~* vara oförskämd mot ngn, *so muſst du mir nicht ~* så får du ej bära dig åt. **3.** med adv. bestämn. *Jm gleich ~* upphinna, kunna mäta sig med ngn, *zu kurz ~* komma till korta, *mit etw. zurecht ~* komma tillrätta med ngt, *wenn es hoch kommt:* på sin höjd, *wie es gerade kommt:* som det faller sig, *daher kommt es, daſs:* därutaf kommer det sig, att. **4.** med part. *Singend, gegangen, geritten ~* komma sjungande, gående, ridande. **5.** med inf. o. *zu. Auf etw. zu reden ~* komma att tala om ngt, *neben jn zu sitzen ~* komma att sitta jämte ngn, *etw. kommt einem hoch zu stehen:* ngt kommer att stå en dyrt, *er kommt sie [zu] holen:* han kommer för att hämta henne. **6.** opers. komma sig, t. ex. *wie kommt es?* hur kommer det sig? **7.** med prep. *An den Fluſs ~* komma, hinna fram till floden, *ans Land ~* komma i land, *an Ort und Stelle ~* komma fram, till målet; *an jn ~* tillfalla ngn, *nicht an jn ~ können:* ej kunna komma åt ngn, *lassen Sie es an sich ~* oroa er ej för det, låt det ha sin gång; *an den Galgen ~* blifva hängd; *an den Tag ~* komma i dagen, *an den rechten Mann ~* komma i rätta händer; *ich komme an die Reihe* el. *die Reihe kommt an mich:* det är min tur; *scharf* el. *hart an einander ~* drabba hårdt samman; *an js*

Stelle ~ efterträda, ersätta ngn. *Auf etw.* ~ komma att tänka på ngt, *dabei komme ich nicht auf meine Kosten:* på det viset får jag ej mina omkostnader betäckta, *auf die Nachwelt* ~ komma till eftervärlden, *auf den Namen* ~ komma på, påminna sig namnet, *einer* (dat.) *Sache auf die Spur* ~ komma ngt på spåret, underfund med ngt, *auf die Welt* ~ födas. *Friedlich aus einander* ~ fredligt skiljas åt. *Durch eine Stadt* ~ fara igenom, passera en stad. *Hinter die Wahrheit* ~ komma underfund med sanningen. *Es ist mir nicht in den Sinn gekommen:* jag har ej kommit att tänka därpå, *ins Gerede* ~ blifva allmänt samtalsämne. *Um etw.* ~ blifva af med, mista ngt. *Jm unter die Augen* ~ komma inför ngns ögon, *unter Leute* ~ komma ut, ibland folk. *Von seiner Stelle* ~ blifva af med sin plats, *vom Flecke, von der Stelle* ~ komma ur fläcken, *von Kräften* ~ blifva kraftlös, *er kommt mir nicht von der Seite:* han viker ej från min sida. *Vors Gericht* ~ komma inför rätta. *Zu Atem* ~ hämta andan, *ich bin wohlfeil dazu gekommen:* jag har fått det för godt pris, *wieder zu Kräften* ~ återvinna krafter, *es ist mir zu Ohren gekommen:* det har nått mina öron, *mit etw. zu Ende* ~ få slut på ngt, *zu Tage* ~ ådagaläggas, *wie* ~ *Sie dazu?* hvem har gifvit eder rättighet därtill?

Kom||ménde, *-n, f.* kyrklig förläning, gifven åt en lekman; kommenderi, komturi. **-mént,** *-s, m.* stud. studentsed, dryckesregler; bok innehållande dessa. **-mentár,** *-e, m.* kommentar, förklaring(ar). **-mentíeren,** *sv. tr.* kommentera, förklara. **-mérs,** *-e, m.* stud. dryckeslag efter bestämda regler. **-mérsbüch,** *n.* bok innehållande studentsånger. **-mers[ch]íeren,** *sv. itr. h.* stud. festa, supa med iakttagande af bestämda regler. **-mérz,** *-es, 0, n.* o. ✻ *m.* handel, kommers. **-merziéll,** *a.* kommersiell, handels-. **-mérzienrat[h],** *m.* kommerseråd. **-militóne,** *-n, m.* kamrat. **-mís** se *Commis.* **-mísanzug,** *m.* släpmundering. **-missár, -missár,** *-e, m.* kommissarie. **-mísbrot,** *n.* kommissbröd. **-míshemd,** *n.* soldatskjorta. **-mission,** *-en, f.* kommission, a) uppdrag, b) komité. **-missionár,** *-e, m.* kommissionär. **-mittént,** *-en, m.* kommittent. **-mittíeren,** *sv. tr.* befullmäktiga.

kommlich, *a.* bekväm, passande, behaglig.

kommód, *a.* bekväm, maklig. **-e,** *-n, f.* byrå (*-*). **-itåt,** *-en, f.* **1.** bekvämlighet. **2.** bekvämlighetshus, afträde.

kommún, *a.* gemensam. **-ál,** *a.* kommunal. **-e,** *-n, f.* kommun.

Kom||múne, *0, f.* (paris)kommunen. **-munikánt,** *-en, m.* nattvardsgäst. **-munikatión,** *-en, f.* kommunikation. **-munión,** *-en, f.* kommunion, nattvardsfirande, nattvardsgång. **-munísmus,** *-, 0, m.* kommunism. **-munizíeren,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** meddela. **2.** utdela nattvarden åt. **II.** *itr. h.* gå till nattvarden. **-ödiánt,** *-en, m.* skådespelare, komediant. **-ödie,** *-n, f.* komedi, lustspel. **-pagnie** se *Kompanie.* **-pagnón,** *-s, m.* kompanjon. **-pán** se *Kumpan.* **-panie,** *-[e]n, f.* kompani. **-parént,** *-en, m.* jur. person som iakttagit inställelse vid domstol. **-paríeren,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** jämföra. **2.** gram. komparera. **II.** *itr. h.* jur. inställa sig inför rätta. **-parierung,** *f.* **-país** (sällan *-é*), *-e, m.* kompass. **-péndium,** *-[s], ..ien, n.* kompendium. **-pensíeren,** *sv. tr.* afväga mot hvartannat, utjämna, kvitta. **-petént, I.** *a.* kompetent. **II.** *-en, m.* medsökande, medtäflare. **-peténz,** *-en, f.* **1.** kompetens. **2.** inkomst(er). **3.** medtäflan, egenskap af medsökande. **-pleménd,** *-e, n.* komplement, fyllnad. **-plétt,** *a.* komplett, fullständig. **-plettíeren,** *sv. tr.* komplettera, fullständiga. **-plettíerung,** *f.* **-plex,** *-e, m.* komplex, sammanfattning, grupp. **-pliménd,** *-e, n.* **1.** hälsning, bugning, vördnadsbetygelse. *Mein* ~ *an Ihren Herrn Vater!* framför min vördnad till eder far! **2.** komplimang. ~*e machen* el. F *schneiden, reifsen, drechseln:* säga artigheter. **-pliméntendrechsler, -pliméntenmacher,** *m.* frasmakare. **-plimentíeren,** *sv.* komplimentera, a) *tr.* loforda, b) *itr. h.* säga artigheter. **-plizíeren,** *sv. tr.* förveckla, inveckla. **-plótt,** *-e, n.* komplott, sammansvärjning. ~*e anzetteln* el. *schmieden* = följ. **-plottíeren,** *sv. itr. h.* stämpla, sammangadda sig. **-poníeren,** *sv. tr.* komponera. **-poníst,** *-en, m.* kompositör, tonsättare. **-positión,** *-en, f.* komposition. **-pótt,** *-e* el. *-s, n.* kompott, salat, sylt. **-préfs,** *a.* sammanträngd, tät. **-préfse,** *-n, f.* kompress. **-primíeren,** *sv. tr.* komprimera, sammanprässa. **-promífs,** *-e, m.* o. *n.* kompromiss, öfverenskommelse. **-promittíeren,** *sv. tr.* o. *rfl.* **1.** kompromettera (sig). **2.** ingå förlikning.

kon||densíeren, *sv. tr.* kondensera, förtäta. **-densíerung,** *f.* **-dition,** *-en, f.* **1.** vilkor. **2.** kondition, plats, tjänst i sht ss. handelsbiträde. **-ditioníeren,** *sv. itr. h.* **1.** konditionera, hafva anställning. **2.** *Konditioniert:* beskaffad. **-ditor,** *-s, ..óren, m.* konditor, sockerbagare. **-ditoréi,** *-en, f.* konditori. **-dolénz,** *-en, f.* = *Beileid.* **-dolíeren,** *sv. itr. h.* betyga sitt deltagande, beklaga sorgen. **-dor,** *-s* el. *-e, m.* kondor. **-dúkt,** *-e, m.* följe, i sht likföljе. **-duktéur,** *-e, m.* konduktör. **-fékt,** *-e, n.* konfekt. **-fektión,** *-en, f.* **1.** tillverkning i allmh. **2.** (tillverkning af el. handel med) beklädnadsartiklar. **-ferénz,** *-en, f.* konferens, rådplägning, skol. kollegium. **-feríeren,** *sv. itr. h.* konferera, rådpläga, rådföra sig. **-fessión,** *-en, f.* bekännelse. **-fessiónsschule,** *f.* skola för lärjungar af en viss bekännelse. **-fidentiéll,** *a.* förtrolig. **-fidénz,** *-en, f.* **1.** förtrolig-

het. 2. förtroligt meddelande. **-firmánd,** *-en, m.* konfirmand. **-firmándenunterricht,** *m.* konfirmationsundervisning, nattvardsläsning. **-firmándin,** *-nen, f.* konfirmand. **-firmátion,** *-en, f.* konfirmation. **-firmíeren,** *sv. tr.* konfirmera. **-fiszíerbär,** *a.* som får konfiskeras. **-fiszíeren,** *sv. tr.* konfiskera. **-fiszíerung,** *f.* **-flíkt,** *-e, m.* konflikt, strid. **-föderatión,** *-en, f.* konfederation, förbund. **-föderíeren,** *sv. rfl.* ingå förbund. **-fórm,** *a.* likformig, överensstämmande. **-frontíeren,** *sv. tr.* konfrontera, ställa ansigte mot ansigte. **-frontíerung,** *f.* **-fús,** *a.* konfys, virrig, bortkollrad. **-fusión,** *-en, f.* konfusion, förvirring. **-fusiónsrat[h],** **-fusionárius,** *-, ..ien, m.* F konfys, virrig person. **-gréfs,** *-e, m.* kongress. **-gruént,** *a.* kongruent, överensstämmande. **-gruíeren,** *sv. itr. h.* kongruera, överensstämma.

König, *-e, m.* konung, kung. **-in,** *-nen, f.* drottning. **-isch,** *a.* konungsk. **-lich,** *a.* konungslig, kunglig. **-reich,** *n.* konungarike. **-schaft,** *f.* konungavärdighet. **-sfreund,** *m.* kungavän, rojalist. **-skarpfen,** *m.* spegelkarp. **-skerze,** *f.* bot. kungsljus (Verbascum). **-sschiefsen,** *n.* festlig målskjutning hvarvid segervinnaren kallas skytte- el. fågelkonung. **-ssitz,** *m.* residens. **-sstrafse,** *f.* kungsväg; kungsgata. **-stag,** *m.* trettondag. **-t[h]üm,** *n.* konungadöme.

konisch, *a.* konisk, kägelformig.

Konjjektúr, *-en, f.* konjektur, gissning. **-jugíeren,** *sv. tr.* konjugera, böja. **-junktúr,** *-en, f.* konjunktur, omständighet. **-kláve,** *-[s], -n, n.* konklav. **-kordánz,** *-en, f.* konkordans. **-kordát,** *-e, n.* konkordat, fördrag. **-krét,** *a.* konkret. **-kubíne,** *-n, f.* konkubin, frilla. **-kurránt,** *-en, m.* konkurrent, medtäflare. **-kurrénz,** *-en, f.* konkurrens, täflan. **-kurrénzfähig,** *a.* i stånd att uthärda konkurrens. **-kurríeren,** *sv. itr. h.* konkurrera, täfla. **-kúrs,** I. *-e, m.* konkurs. II. predikativt *a.* fallit, bankrutt. **-kúrsmassenverwalter,** *m.* god man vid konkurs. **-kúrsordnung,** *f.* konkurslagstiftning.

können, *oreg. sv. tr.* vanl. hjälpverb. **1.** kunna. *Das kann nicht sein:* det kan ej vara så, det är omöjligt. *Das Gekonnte wieder vergessen:* glömma hvad man en gång kunnat. **2.** ellipt. *Etw. über jn* ~ hafva någon makt öfver ngn, *was kann ich dazu, dafs:* hvad kan jag göra för att, *nicht[s] dafür* ~ ej rå för det, *nicht umhin* ~ *etw. zu thun:* ej kunna underlåta att, känna sig manad att göra ngt. Jfr *auf*~, *fort*~ m. fl.

Konjnéx, *-e, m.* sammanhang, förbindelse, förknippning. **-nexión,** *-en, f.* **1.** = föreg. **2.** pl. ~*en:* inflytelserika bekantskaper, relationer. **-nivénz,** *-en, f.* öfverseende, efterlåtenhet. **-nivíeren,** *sv. itr. h.* hafva öfverseende, se gnm fingrarne, *mit jm:* med ngn. **-nossemént,** *-e, n.* konnossement, fraktsedel. **-sekríeren,** *sv. tr.* helga, (in)viga, egna. **-sequént,** *a.* konsekvent, följdriktig. **-sequénz,** *-en, f.* konsekvens. **-servatión,** *f.* **1.** vidmakthållande. **2.** förvarande. **-servatiónsbrille,** *f.* konserver (glasögon). **-sérve,** *-n, f.* konserv. **-servíeren,** *sv. tr.* bibehålla, vidmakthålla, konservera. **-servíerung,** *f.* **-signíeren,** *sv. tr.* konsignera. **-sistórium,** *-[s], ..ien, n.* konsistorium. **-skribíeren,** *sv. tr.* utskrifva. **-skriptión,** *-en, f.* utskrifning. **-skriptiónsfrei,** *a.* icke värnpligtig. **-skriptiónspflichtig,** *a.* värnpligtig. **-sóle,** *-n, f.* konsol. **-solidíeren,** *sv. tr.* konsolidera, stadga. **-sonánt,** *-en, m.* gram. konsonant, medljud. **-sonánz,** *-en, f.* samklang, konsonans. **-sórte,** *-n, m.* kamrat, stallbroder, pl. äfv. konsorter. **-spiríeren,** *sv. itr. h.* konspirera, stämpla, sammansvärja sig. **-stábler,** *-, m.* konstapel. **-stánt,** *a.* konstant, fast, oföränderlig. **-statíeren,** *sv. tr.* konstatera, fastställa, styrka. **-statíerung,** *f.* **-sternieren,** *sv. tr.* förvirra, göra förlägen. **-stituíeren,** *sv. tr.* konstituera. **-stitutión,** *-en, f.* konstitution, a) fastställelse, stiftande, b) statsförfattning, c) med., d) kyrkohist. **-struíeren,** *sv. tr.* konstruera. **-sul,** *-s, -n, m.* konsul. **-sultíeren,** *sv. tr.* konsultera, rådslå med, rådfråga. **-súm,** *-[e]s, 0, m.* förbrukning, konsumtion. **-sumíeren,** *sv. tr.* förbruka. **-sumtión,** *-en, f.* förbrukning, konsumtion. **-súmverein,** *m.* konsumtionsförening. **-tagiós,** *a.* smittosam. **-tákt,** *-e, m.* kontakt, beröring. **-tánt,** *a.* **1.** som kan betala, vederhäftig. **2.** kontant. Subst. pl. ~*en:* kontanter. **3.** *Mit einander nicht* ~ *sein:* vara osams, okontanta. **-tentíeren,** *sv. tr.* tillfredsställa. **-terband,** *a.* till införsel förbjuden. **-terbande,** *0, f.* kontraband. **-terféi** (äfv. -´-), *-e, n.* konterfej. **-terféien,** *sv. tr.* porträttera. **-termarke,** *f.* kontramärke. **-tertanz,** *m.* kontradans. **-téxt,** *-e, m.* sammanhang, samband. **-tinént,** *-e, m.* kontinent. **-tingént,** *-e, n.* o. *m.* kontingent, a) andel, b) manskap. **-tingentíeren,** *sv. tr.* bestämma andelens storlek. **-tinuíerlich,** *a.* kontinuerlig, oafbruten. **-tinuität,** *0, f.* kontinuitet, oafbruten följd. **-to** se *Conto.* **-ór** se *Comptoir.* **-trahént,** *-en, m.* kontrahent, part. **-trahíeren,** *sv.* I. *itr. h.* ingå öfverenskommelse, sluta fördrag. II. *tr.* **1.** stud. *ein Duell* ~ öfverenskomma om en duell, *Schulden* ~ skuldsätta sig. **2.** gram. kontrahera. **-trákt,** I. *-e, m.* kontrakt, uppgörelse. II. *a.* med. kontrakt, lam. **-traktbrüchig,** *a.* som begått kontraktsbrott. **-traktlich,** **-traktmäfsig,** *a.* kontraktsenlig, -mässig. **-traktverhältni[ſ]s,** *n. In einem* ~ *zu jm stehen:* hafva kontrakt med ngn. **-trást,** *-e, m.* kontrast, motsats. **-trastíeren,** *sv. itr. h. Gegen* el. *mit etw.* ~ afsticka, bilda kontrast, svära mot ngt. **-travenieren,** *sv. itr. h.* begå en (lag-) öfverträdelse, bryta mot ngt. **-tribuíeren,** *sv.*

tr. skatta, bidraga med. **-tributión,** *-en, f.* kontribution, skatt, pålaga. **-tróllamt,** *n.* kontrollverk. **-tróllbeamte(r),** *m.* kontrollant, kontrollör. **-trólle,** *-n, f.* kontroll. **-trollíeren,** *sv. tr.* kontrollera. **-trollíerung,** *f.* **-trovérse,** *-n, f.* kontrovers, strid, tvist. **-tumáz,** *-en, f.* **1.** *0,* jur. tredskande. *In ~ verurteilen:* döma in contumaciam. **2.** karantän(sanstalt). **-tumazíeren,** *sv. tr.* jur. **1.** anklaga för tredskande. **2.** döma in contumaciam. **-tumázurt[h]eil,** *n.* jur. tredskodom. **-túr,** *-en, f.* kontur, ytterlinie. **-veniénz,** *-en, f.* öfverenskommelse; det passande, konvenans. **-venieren,** *sv. itr. h.* passa, vara lämplig, *jm:* för ngn. **-vént,** *-e, m.* **1.** församling, konvent. **2.** äfv. *n.* munk- el. nunnesammankomst; kloster. **-ventíkel,** *-, n.* konventikel, bönemöte. **-vention,** *-en, f.* öfverenskommelse, fördrag. **-ventionéll,** *a.* konventionell. **-versatión,** *-en, f.* konversation, samtal, samspråk. **-versatiónsspräche,** *f.* bildadt talspråk. **-versatiónszimmer,** *n.* teat. foyer. **-versieren,** *sv. itr. h.* konversera, samtala, språka. **-vertieren,** *sv. tr.* **1.** konvertera. **2.** omvända. **-vertít,** *-en, m.*, **-vertítin,** *-nen, f.* omvänd. **-víkt,** *-e, n.* **1.** konvikt, studenthem. **2.** fritt vivre för studenter. **-vulsión,** *-en, f.* konvulsion, kramp. **-zentrieren,** *sv. tr.* koncentrera. **-zépt** se *Concept.* **-zért,** *-e, n.* konsert. **-zertieren,** *sv. itr. h.* konsertera, gifva konsert(er). **-zessión,** *-en, f.* koncession, tillstånd, privilegium. **-zessionieren,** *sv. tr.* gifva koncession åt. **-zíl,** *-e, n.* koncil(ium), synod. **-zip-** se *Concip-.*

kolloperíeren, *sv. itr. h.* samverka, arbeta gemensamt. **-ordinieren,** *sv. tr.* samordna.

Kopéke, *-n, f.* kopek.

Kopenhágen, *-s, 0, n. npr.* Köpenhamn. **-er, I.** *-, m.* köpenhamnare. **II.** *a.* köpenhamnsk. **-erin,** *-nen, f.* köpenhamnska.

Köper, *-s, 0, m.* kypert. **-n,** *sv. tr.* kypra.

Kopf, *-e* †, *m.* hufvud. *Er weifs nicht, wo ihm der ~ steht:* han är så öfverhopad af göromål att han är yr i hufvudet, han vet ej hvart han skall vända sig, *mir steht der ~ nicht danach:* jag har ej lust därtill, *darauf steht der ~* det är belagdt med dödsstraff, *den ~ hergeben:* sätta lifvet till, *seinen ~ haben:* hafva sitt hufvud för sig, vara egensinnig, *die Köpfe zusammenstecken:* slå sina kloka hufvuden ihop, *den ~ hoch tragen:* sätta näsan i vädret, *jm den ~ waschen:* dugtigt lexa upp ngn. — Med prep. *Sich jm an den ~ werfen:* truga sig på ngn, *es geht an ~ und Kragen:* det gäller lifvet. *Auf den ~ stellen:* vända upp och ned, *auf seinem ~ [be]stehn, beharren, bleiben:* envist vidhålla sitt, *auf den ~ gefallen sein:* vara dum, inskränkt, bortkommen, *jm etw. auf den ~ sagen:* säga ngn ngt midt i ansigtet, *etw. auf seinen [eignen] ~ thun:* göra ngt på eget ansvar. *Es will mir nicht aus dem ~e:* jag kan ej glömma det, *etw. aus dem ~e wissen:* veta, kunna ngt utantill. *Etw. für seinen ~ thun:* göra ngt på eget bevåg. *Etw. im ~ behalten:* minnas ngt, *das will mir nicht in den ~* det har jag svårt att få i mitt hufvud, *in* el. *mit blofsem ~* barhufvad, *das Herz mit dem ~ weglaufen lassen:* låta känslan råda öfver förståndet. *Nach dem eignen ~ leben:* lefva efter sitt eget tycke. *Sich um den ~ reden:* tala halsen af sig. *Nicht von seinem ~ abgehen:* ej frångå sin mening, ej gifva efter. *Ein Brett vor dem ~ haben:* vara korkad, inskränkt. *Der Wein steigt zu ~e:* vinet stiger åt hufvudet. **-arbeit,** *f.* tankearbete. **-bedeckung,** *f.* hufvudbonad. **-brechen,** *n.* hufvudbry. **-brechend,** *a.* halsbrytande. **-bürste,** *f.* hårborste.

köpfen, *sv.* **I.** *tr.* **1.** koppa. **2.** halshugga. **3.** toppa. **4.** förse med hufvud(en), t. ex. *Nadeln.* **II.** *itr. h.* knyta sig (om kål, salat m. m.).

Kopf|lende, *n.* **1.** hufvudgärd. **2.** lillända af stockar. **-geld,** *n.* = *Kopfsteuer.* **-haar,** *n.* hufvudhår. **-hänger,** *-, m.* **1.** person som hänger hufvudet, är ledsen. **2.** skenhelig person. **-hängerei,** *f.* **1.** nedslagenhet. **2.** skenhelighet, skrymteri. **-hängerin,** *-nen, f.* se *Kopfhänger.* **-haut,** *f.* hufvudsvål.

-köpfig, *a.* i sms., t. ex. *blond~* ljushårig, *grofs~* storhufvad, *hundert~* hundrahöfdad.

köpflings, *adv.* hals öfver hufvud, hufvudstupa.

Kopf|naht, *f.* söm i hufvudskålen. **-nicken,** *n.* nick, nickning. **-nufs,** *f.* F sittopp, örfil. **-pfühl,** *m.* o. *n.* hufvudkudde, långdyna, hufvudgärd. **-putz,** *m.* hårklädsel. **-rechnen,** *n.* hufvudräkning. **-reifser,** *m.* F förrädisk dryck. **-scheu,** *a.* om hästar: rädd att låta hufvudet vidröras; bild. om personer: skuggrädd, misstrogen, *jn ~ machen:* komma ngn att studsa, att tveka, skrämma ngn. **-schmerz,** *m.* hufvudvärk. **-schüttelnd,** *a.* skakande på hufvudet. **-steuer,** *f.* hufvudskatt, personell afgift. **-stimme,** *f.* hufvudröst. **-tüch,** *n.* halsduk, sjalett. **-über,** *adv.* hals öfver hufvud, hufvudstupa.

Köpfung, *f.* halshuggning m. m. se *köpfen.*

kopf|lünter = *kopfüber.* **-weh,** *n.* hufvudvärk. **-zahl,** *f.* antal personer. **-zerbrechen** = *Kopfbrechen.* **-zeug,** *n.* **1.** (fruntimmers)mössa, hårklädsel. **2.** betsel.

Kop|liálien, *pl.* kopierings-, afskrifningsarvode. **-íe,** *-[e]n, f.* kopia, afskrift, aftryck. **-íerbüch,** *n.* kopiebok. **-íeren,** *sv. tr.* kopiera, afskrifva. **-íertinte,** *f.* kopiebläck. **-íst,** *-en, m.* kopist, afskrifvare.

Koppe, *-n, f.* rund topp.

Koppel, *-n, f.* **1.** äfv. *-, m.* o. ✱ *n.* (hund-, sabel)koppel, kedja. **2.** jäg. koppel hundar. **3.** för flera gemensamt område ss. gemensamt bete, jagtområde m. m. **4.** åbr. a) inhägnadt fält,

begagnadt tidtals till sädesodling, tidtals till bete, b) gärde, teg. **-fischerei**, *f.* gemensamt fiske. **-gerechtigkeit**, *f.* = *Koppelrecht.* **-hut** = *Koppeltrift.* **-jagd**, *f.* gemensam jagt-(rätt). **-n**, *sv. tr.* koppla, sammanbinda. **-recht**, *n.* rätt till gemensamt bete. **-trift**, **-weide**, *f.* 1. gemensamt bete. 2. inhägnad betesmark. **-wirt[h]schaft**, *f.* koppelbruk.

Kopte, *-n*, *m.* kopter.

Kopul||ation, *-en*, *f.* vigsel. **-ieren**, *sv. tr.* 1. förena, sammanviga. 2. ympa.

Koralle, *-n*, *f.* korall. **-n**, *a.* af koraller, korall-.

koram, *adv.* F ~ *nehmen* = följ. **-ieren**, *sv. tr.* lexa upp.

Korán (äfv. ´-), *-s* el. *-e*, *m.* koran.

koránzen se *kuranzen.*

Korb, *-e* † ss. måttenhet äfv. *-*, *m.* korg. **-geflecht**, *n.* korgverk. **-macher**, *m.* korgmakare. **-rapier**, *n.* fäktsabel med parerplåt af korgverk.

Kord||e, *-n*, *f.* sena, sträng, snöre. **-el**, *-n*, *f.* snöre. **-elieren**, *sv. tr.* tvinna, sno till snören. **-iál**, *a.* hjärtlig, förtrolig. **-ialität**, *-en*, *f.* hjärtlighet, förtrolighet. **-ón** se *Cordon.* **-uán**, *-e*, *m.* karduan(släder). **-uánen**, *a.* af karduan, karduans-. **-uängerber**, **-uánmacher**, *m.* karduansmakare.

Korínthe, *-n*, *f.* korinter.

Kork, *-e* [†], *m.* kork. **-en**, I. *a.* af kork, kork-. II. *sv. tr.* korka. **-pfropfen**, **-stöpsel**, *m.* kork. **-zieher**, *m.* korkskruf.

Korn, *-er* †, *n.* 1. korn. *Jn aufs* ~ *nehmen:* taga sigte på ngn; bild. *jn auf dem* ~*e haben:* noga gifva akt på ngn. 2. grand. 3. kärna. 4. koll. a) säd i allmh., spannmål, b) sädesslag. *Hartes* el. *glattes* ~ råg, hvete o. **korn** i mots. till *weiches* el. *rauhes* ~ hafre, *welsches* el. *türkisches* ~ majs, c) det i en trakt hufvudsakl. odlade sädesslaget, vanl. råg. 5. *0*, vanl. *m.* sädesbränvin. 6. F *blaues* ~ (gevärs-) kula, skott. **-acker**, *m.* sädesfält; rågåker. **-ähre**, *f.* sädesax. **-ärtig**, *a.* kornig. **-blume**, *f.* kornblomma, blåklint. **-blüt[h]e**, *f.* 1. blomma på sädesax. 2. sädens blomningstid. **-boden**, *m.* 1. sädesjord. 2. spannmålsvind, -bod. **-branntwein**, *m.* sädesbränvin. **-élkirsche**, **-élle**, *-n*, *f.* bot. kornell.

körnen, *sv.* I. *itr. h.* 1. om säd: sätta korn, mata sig. 2. äfv. *rfl.* bilda korn, blifva kornig. II. *tr.* 1. korna, gryna. 2. sätta narf på läder. 3. medels utströdda korn el. annat lockbete locka.

Kornétt, *-[e]s*, *-s*, I. *m.* mil. II. *n.* mus. kornett.

Korn||feld, *n.* = *Kornacker.* **-früchte**, *pl.* spannmål. **-haus**, *n.* spannmålsmagasin.

körn||icht, *-ig*, *a.* kornig.

Korn||jahr, *n.* sädesår. **-jude**, *m.* kornjude, sädesockrare. **-käfer**, *m.* zool. sädesvifvel. **-kammer**, *f.* kornbod. **-land**, *n.* sädesland. **-markt**, *m.* 1. spannmålsmarknad. 2. spannmålstorg. **-máfs**, *n.* spannmålsmått. **-reich**, *a.* 1. kornrik (om ax). 2. sädesrik. **-rose**, *f.* åkervalmo. **-speicher**, *m.* kornbod, spannmålsmagasin. **-sperre**, *f.* förbud mot spannmålsut- el. införsel. **-stecher** = *Kornkäfer.* **-wicke**, *f.* bot. fodervicka. **-wucherer**, *m.* = *Kornjude.* **-zeh[e]nte**, *m.* sädestionde.

Körper, *-*, *m.* kropp. **-anlage**, *f.* kroppskonstitution, kroppsförfattning. **-bau**, *m.* kroppsbyggnad. **-haft**, *a.* materiell, sinnlig, kroppslig; mat. solid. **-lich**, *a.* 1. = föreg. 2. kroppslig. ~*e Beredsamkeit:* vältalighet som verkar genom åtbörder. **-lichkeit**, *f.* kroppslighet, sinnlighet. **-los**, *a.* okroppslig. **-schaft**, *f.* korporation, kår, förening. **-schaftlich**, *a.* korporations-, kår-, förenings-. **-strafe**, *f.* kroppsstraff. **-welt**, *f.* sinnevärlden. **-wüchs**, *m.* växt.

Korpor||ál, *-e*, *m.* korpral. **-álschaft**, *f.* korpralskap. **-ation** = *Körperschaft.* **-ativ** = *körperschaftlich.*

Korp||s se *Corps.* **-ulénz**, *0*, *f.* korpulens, fetma.

korrékt, *a.* korrekt, riktig, felfri. **-heit**, *f.* korrekthet, felfrihet. **-ión**, *-en*, *f.* korrektion, rättelse, förbättring, bestraffning. **-ionär**, *-e*, *m.* hjon vid en arbetsinrättning, arbetshjon. **-or**, *-s*, *..óren*, *m.* korrekturläsare. **-úr**, *-en*, *f.* korrektur.

Korrespond||ént, *-en*, *m.* korrespondent. **-énz**, *-en*, *f.* korrespondens, brefväxling. **-énzkarte**, *f.* brefkort. **-ieren**, *sv. itr. h.* 1. *Mit jm* ~ korrespondera, brefväxla med ngn. 2. *Mit etw.* ~ motsvara ngt.

Kor||ridór, *-e* el. *-s*, *m.* korridor. **-rigénda**, *pl.* fel, tryckfel, korrigenda. **-rigieren**, *sv. tr.* korrigera, rätta, förbättra. **-rumpieren**, *sv. tr.* 1. korrumpera, försämra, förfalska, vanställa. 2. besticka, muta. **-rúpt**, *a.* korrumperad m. m. se föreg. *1.* **-ruptión**, *-en*, *f.* 1. korruption, sedeförderf, sedligt förfall. 2. bestickning, besticklighet. **-sár**, *-en* el. *-s*, *-en*, *m.* korsar, sjöröfvare. **-sárent[h]üm**, *n.* sjöröfveri. **-se**, *-n*, *m.* korsikan. **-sétt**, *-e*, *n.* snörlif. **-sikáner**, *-*, *m.* korsikan. **-sikánerin** = *Korsin.* **-sikánisch** = *korsisch.* **-sin**, *-nen*, *f.* korsikanska. **-sisch**, *a.* korsikansk. **-vétte**, *-n*, *f.* korvett. **-ryphäe**, *-n*, *f.* o. *m.* kordirigent; anförare, hufvudman, koryfé.

Kosá[c]k, *-en*, *m.* kosack.

köscher, *a.* ren, tillåten enl. judiska föreskrifter; F öfverhufvud riktig, rätt, som sig bör. **-n**, *sv. tr.* gilla, godkänna, jfr föreg.

Kos||eform, *f.* smekform (i smeksamt tal använd form af ett namn). **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* smeka(s). **-ewort**, *n.* smekord, smeknamn. **-ig**, *a.* smeksam, smekfull.

kosmisch, *a.* kosmisk, världs-.

Koss||át[h], **-ät[h][e]**, *-en*, *m.* mindre bonde, torpare, backstugusittare.

Kost, *0*, *f.* kost, föda. *Sich in* ~ *geben:* ackordera in sig, *in* ~ *nehmen:* taga emot till inackordering, *bei jm in der* ~ *sein:* vara inackorderad hos ngn. **-bar**, *a.* 1. kostsam.

2. kostlig, dyrbar, värdefull. *Sich ~ machen:* hålla på sin värdighet, ej umgås med hvem som hälst. **-barkeit,** *f.* dyrbarhet. **-en, I.** *pl.* kostnad, omkostnader, bekostnad. *In alle ~* el. *zu den ~ verurteilt werden:* dömas att ersätta alla omkostnader, att betala rättegångskostnaderna. **II.** *sv. itr. h.* o. *tr.* kosta. *Es koste was es wolle:* kosta hvad det vill. **III.** *sv. tr.* smaka. **-enanschlag,** *m.* kostnadsförslag. **-enaufwand,** *m.* kostnad. **-ersatz,** *m.* ersättning af omkostnader. **-fällig,** *a.* med skyldighet att bestrida omkostnaderna. **-enfrei,** *a.* (kostnads)fri, gratis. **-enpreis,** *m.* inköpspris. **-er, -,** *m.* en som smakar vin m. m., vinproberare. **-frau,** *f.* **1.** fru(ntimmer) som har mathållning. **2.** fruntimmer som har sin kost hos ngn. **-frei,** *a.* som har fri kost. *Jn ~ halten:* gifva ngn fri kost. **-freiheit,** *f.* fri kost, fritt vivre. **-gänger(in),** *m.* (*f.*) spisgäst. **-geber,** *m.* en som ger kost åt ngn; spisvärd. **-geld,** *n.* kostpengar, betalning för kosthållning. **-halter(in),** *m.* (*f.*) en som har mathållning, spisvärd(inna). **-happen,** *m.* smakbit. **-haus,** *n.* spisningsställe, spiskvarter.

köstlich, *a.* kostlig, präktig, härlig, dyrbar, värdefull, utsökt. **-keit,** *f.* **1.** kostlig, härlig, utsökt beskaffenhet. **2.** dyrbarhet.

Kost‖schule, *f.* skola med kost (och husrum) för lärjungarne, pension, pensionat. **-spielig,** *a.* kostsam, dyr. **-spieligkeit,** *f.* kostsamhet, dyrhet. **-ûm,** *-e, n.* kostym, drägt. **-ûmieren,** *sv. tr.* o. *rfl.* kostymera (sig). **-verächter,** *m.* kostföraktare.

Kot, I. *-[e]s, 0, m.* smuts, smörja; exkrementer. **II.** *-e, n., -e, -n, f.* se *Kate.*

Kotelétt, *-s* el. *-e, n., -e, -n, f.* kotlett.

Köter, -, *m.* **1.** stor, ondsint gårdvar; hund i allmh., hundracka. **2.** = *Kossat.*

Koterie, *-[e]n, f.* kotteri.

Koth m. m. se *Kot* m. m.

Kothúrn, *-e, m.* koturn. **-ärtig, -haft,** *a.* koturnlik; vanl. bild. högtrafvande, svulstig.

kotig, *a.* smutsig.

Kötner, -, Kötsaſs, *-en, m.* = *Kossat.*

kotzen, *sv. itr. h.* P kräkas, spy.

Kou- se *Cou-.* **Kourier** se *Kurier.*

Krabbe, *-n, f.* zool. krabba; F bild. byting. **-lig,** *a.* F krypande, som en myra, liten, petig. *Es wurde mir ~* jag kände mig obehaglig till mods. **-ln,** *sv.* **I.** *itr. h.,* när ortförändringen framhålles *s.,* o. *rfl.* krafla, krypa, kräla, vimla. **II.** *tr.* o. *itr. h.* **1.** säfv. opers. pilla, pillra, klia, sticka, reta. **2.** klottra.

krach, I. *itf.* kratsch. **II.** *-e, m.* **1.** brak, smäll, knall; jfr *ach II.* **2.** börskatastrof, fallissement, krach. **-en,** *sv.* **I.** *itr.* **1.** *h.* knaka, braka, dåna. **2.** *s.* knakande, brakande brista, störta; om banker, handelshus: göra bankrutt. **II.** *tr.* sönderbryta, sönderslå ngt knakande, knäcka. **-mandel,** *f.* krakmandel.

krächzen, *sv. itr. h.* kraxa, skria.

krack = *krach I, II, 1.* **-e, I. -n,** *f.* **1.** F hästkrake, kratta. **2.** bot. kråkvicka (Vicia cracca). **II.** se *Krake.*

Kraft, I. -e †, *f.* kraft. Jur. *in ~ sein:* gälla, hafva gällande kraft. *In ~* (med gen.) = *II.* **II.** *prep.* med gen. i kraft af, till följd af, i enlighet med. **-aufwand,** *m.* förbrukning af kraft. **-bedarf,** *m.* erforderlig kraft. **-brühe,** *f.* kraftsoppa.

Kräfte‖messer, *m.* kraftmätare. **-paar,** *n.* kraftpar.

kraft‖erfüllt, *a.* kraftig, kraftfull. **-fülle,** *f.* kraftfullhet. **-gefühl,** *n.* känsla af kraft. **-gesang,** *m.* kraftig sång.

kräftig, *a.* **1.** kraftig, stark. **2.** jur. gällande, som har gällande kraft. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* stärka, styrka, förläna krafter. **II.** *rfl.* styrka sig, få krafter. **-keit,** *f.* kraft, styrka. **-ung,** *f.* stärkande.

Kraft‖lehre, *f.* dynamik. **-leistung,** *f.* kraftyttring. **-los,** *a.* kraftlös. **-losigkeit,** *f.* kraftlöshet. **-mensch,** *m.* kraftig, stark människa, jätte. **-messer,** *m.* kraftmätare. **-voll,** *a.* kraftfull. **-wasser,** *n.* kraftigt, styrkande vatten. **-wirkung,** *f.* en krafts verkan, kraftyttring.

Kraglien, - el. *** - †,** *m.* dim. *Kräglein, Krägelchen,* krage. Bild. *es geht ihm an den ~* det kommer att stå honom dyrt el. det gäller hans lif, F *etw. im ~ haben:* hafva en florshufva. **-stein,** *m.* kragsten, konsol.

Krähe, -n, *f.* kråka. **-n,** *sv. itr. h.* o. *tr.* gala; F tala gält, gnälla. F bild. *zu früh ~* jubla för tidigt. **-nauge,** *n.* **1.** kråköga. **2.** räfkaka. **3.** liktorn.

Krahn se *Kran.*

Krähwinkl‖el, *-s, 0, n. npr.* Kråkvinkel. **-ler, -,** *m.,* **-lerin,** *-nen, f.* kråkvinkelsbo. **-lerei,** *-en, f.* kråkvinkelsmanér, småstadsfasoner. **-lig,** *a.* småstadsaktig.

Krakl‖e, *-n, m.* odjur, vidunder. **-éel,** *-e, m.* krakel, gräl, väsen. **-éelen,** *sv. itr. h.* ställa till krakel, gräla, bullra, väsnas. **-éeler, -,** *m.* grälmakare, en som för oljud, fridstörare. **-eeleréi,** *-en, f.* = *Krakeel.* **-éelerisch, -éelig,** *a.* fallen för krakel, grälaktig, bullrande. **-elbeine, -elfüſse,** *pl.* kråkfötter. **-eln,** *sv. itr. h.* om vissa fåglars läte, ugf. kackla. **-en, -,** *m.* = *Krake.*

Krall‖e, *-n, f.* dim. †, klo. **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* rifva, klösa, gripa med klorna. **-enhaft, -icht,** *a.* kloformig. **-ig,** *a.* **1.** kloformig. **2.** försedd med klor, i sht i sms., t. ex. *lang~* som har långa klor.

Kram, *-e* †, *m.* **1.** kram, kramvara, korta varor. Bild. *da liegt der ~!* pladask! där ligger härligheten! *das paſst gerade in seinen ~* det är ngt för honom. **2.** krambod; kramhandel. *Einen ~ anfangen:* öppna en krambod. **-bámbuli,** *-[s], 0, m.* krambambuli, a) ett slags glögg, b) ett slags likör, c) F dricksvara

i allmh. **-bude**, *f.* (marknads)stånd med kramvaror. **-en**, *sv. itr. h.* **1.** utbjuda, hålla, utbreda sitt kram till salu. **2.** äfv. *tr. In* el. *unter etw.* ~ gräfva i, leta bland, genomsnoka ngt, *etw. zu* ~ *haben:* ha ngt att plocka, styra, syssla med.

Krämer, **-**, *m.* krämare, kramhandlare.

Krämerei, *0*, *f.* gräfvande, letande, snokande.

Krämer||ei, *0*, *f.* krämaryrke, kramhandel. **-geist**, *m.* krämaranda. **-haft**, *a.* krämaraktig. **-in**, *-nen*, *f.* krämerska. **-isch**, *a.* krämaraktig. **-lehrling**, *m.* bodbetjänt, bodgosse. **-mälsig**, *a.* krämaraktig. **-wa[a]re**, *f.* kramvara.

Kräm||handel, *m.* kramhandel. **-laden**, *m.* krambod, kortvaruhandel. **-markt**, *m.* marknad där blott kramvaror salubjudas.

Krammets||beere, *f.* enbär. **-vogel**, *m.* kramsfågel.

Krampe, *-n*, *f.* krampa, murband, hake.

Krämpe se *Krempe*. **-l**, **I.** *-s*, *0*, *m.* kram, skräp, lumpor. **II.** se *Krempel I.* **-ln**, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** samla lump, vara lumpsamlare. **2.** se *krempeln 1, 3.* **-n** se *krempen.*

Krampf, *-e* †, *m.* kramp. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* o. *rfl.* **1.** krampaktigt sammandraga(s). **2.** krampaktigt haka (sig) fast. **II.** *itr. h.* hafva kramp. **-haft**, **-ig**, *a.* **1.** krampaktig, konvulsivisk. **2.** stud. oerhörd, kolossal.

Krämpler, **-**, *m.* **1.** lumpsamlare. **2.** se *Krempler I.*

Kramts- se *Krammets-*.

Kran, *-e* †, *m.* kran.

Kranich, *-e*, *m.* **1.** trana. **2.** tekn. kran att lyfta med. **-schnabel**, *m.* **1.** trannäbb. **2.** bot. a) pelargonie, b) näfva, geranium.

krank, *-er* †, *a.* **1.** sjuk. ~ *an Leib und Seele:* sjuk till kropp och själ, ~ *an der Brust sein:* hafva bröstlidande, ~ *an den Masern:* sjuk i mässlingen. *Sich* ~ *lachen:* skratta sig förderfvad. **2.** poet. matt, svag.

Kränke, *-n*, *f.* fallandesot. **-lei**, *0*, *f.* sjuklighet. **-ln**, *sv. itr. h.* vara sjuklig, klen, skral.

kranken, *sv. itr. h.* vara sjuk, sjuklig. *An etw.* (dat.) ~ lida af ngt.

kränken, *sv.* **I.** *tr.* kränka, såra; * plåga, smärta, röra. *Js Rechte* el. *jn an seinen Rechten* ~ träda ngns rättigheter för nära. **II.** *rfl.* blifva ledsen, känna smärta, röras. *Sich zu Tode* ~ blifva dödligt sårad, dö af sorg.

Kranken||anstalt, *f.* sjukhus, -hem. **-bericht**, *m.* sjukrapport. **-besuch**, *m.* sjukbesök. **-bett**, *n.* sjukbädd, -säng, -läger. **-diät**, *f.* sjukdiet. **-haus**, *n.* sjukhus. **-korb**, *m.* sjukbår. **-kost**, *f.* sjukmat. **-lager** = *Krankenbett.* **-pflege**, *f.* sjukvård. **-pfleger(in)**, *m.* (*f.*) sjuksköterska (-erska). **-saal**, *m.* sjuksal. **-sänfte**, *f.* sjukbår. **-stube**, *f.* sjukrum. **-wagen**, *m.* mil. sjukvagn, ambulansvagn. **-wärter(in)**, *m.* (*f.*) sjukvårdare (-erska). **-zimmer**, *n.* sjukrum.

krankhaft, *a.* sjuklig, osund. **-igkeit**, *f.* sjukligt tillstånd.

Krankheit, *f.* sjukdom, sjuka. *In eine* ~ [*ver-*] *fallen:* få en sjukdom, sjukna. **-sbericht**, *m.* bulletin. **-serscheinung**, *f.*, **-szeichen**, *n.* sjukdomssymptom.

kränk||lich, *a.* sjuklig, skral, klen. **-lichkeit**, *f.* sjuklighet, klenhet. **-ling**, *-e*, *m.* sjukling, klen person. **-ung**, *f.* kränkning, förödmjukelse, skymf.

Kranz, *-e* †, *m.* **1.** krans. **2.** *Kränzchen:* förening, sällskap. **-binder(in)**, *m.* (*f.*) kransbindare (-erska).

Kränz||chen, **-**, *n.* se *Kranz.* **-en**, *sv. tr.* bekransa.

Krapfen, **-**, *m.* dim. *Kräpfchen, -lein*, tårta med fyllning, frukttårta.

Krapp, *-e*, *m.* krapp(rot).

kraſs, *a.* **1.** krass, grof. **2.** stud. rå, okunnig om studentseder.

Krater, **-**, *m.* krater.

Kratz, *-e*, *m.* gum rifning förorsakad ojämnhet, skråma, rispa. **-bürste**, *f.* kratsborste; F bild. motspänstig, butter person. **-e**, *-n*, *f.* **1.** karda. **2.** skrapa, skrapjärn.

Krätze, *-n*, *f.* **1.** med. kliande utslag, skabb. **2.** tekn. metallaffall, slagg.

Kratz||eisen, *n.* skrapa, skrapjärn, fotskrapa. **-en**, *sv.* **I.** *itr. h.* o. *tr.* **1.** rifva, skrapa, krafsa, klösa. **2.** klottrande nedskrifva, klottra dit. **3.** *Auf der Geige* ~ fila på fiol. **4.** skrapa, borsta med kratsborste; karda. **II.** *itr. s.* F springa, skala, schappa. **-er**, **-**, *m.* **1.** person som skrapar m. m. se föreg. **2.** a) skrapa, skrapjärn, b) krats.

Krätzer, **-**, *m.* **1.** = *Kratzer 2.* **2.** dåligt vin som rifver i halsen.

Kratz||fuſs, *m.* F **1.** skrapning med foten vid hälsning, skrap-ut. **2.** person som ständigt skrapar med foten, artig, kruserlig person. **3.** krafsande höna. **4.** pl. kråkfötter. **-füſsler**, **-**, *m.* = *Kratzfuſs 2.* **-ig**, *a.* **1.** borstig, rifvande. **2.** knapp.

krätzig, *a.* behäftad med utslag, skabbig; bild. motbjudande, vedervärdig.

Kräuel, **-**, *m.* gaffel med böjda klor.

krau||eln, **-en**, *sv. tr.* sakta rifva, pillra, klia. Bild. *jm die Ohren* ~ tala ngn till behag, smickra ngn.

kraus, *a.* **1.** krusig, rynkad. *Das Gesicht* el. *die Stirn* ~ *ziehen:* rynka pannan. **2.** bild. brokig, förvirrad, vild. *Es zu* ~ *machen:* gå för långt. **-e**, *-n*, *f.* **1.** äfv. **Kräuse**, krusighet. **2.** krås, veckad remsa.

Kräusel, **-**, *m.* **1.** se *Kreisel.* **2.** äfv. *n.* litet krås. **-eisen**, *n.* krusjärn. **-n**, **krausen**, **kräusen**, *sv.* **I.** *tr.* krusa, ringla. **II.** *itr. s.* ringlande uppstiga, ringla sig. **-ung**, *f.* krusning.

Kraus||eminze, *f.* krusmynta. **-haar**, *n.* krusigt hår. **-haarig**, **-härig**, *a.* krushårig. **-heit**, *f.* krusighet. **-kohl**, *m.* kruskål. **-kopf**, *m.* krushufvud. **-köpfig**, *a.* krushårig. **-lich**, *a.* litet krusig. **-minze**, *f.* krusmynta.

Kraut, *-er* †, *n.* **1.** ört, växt; koll. grönt, grönsaker. F *ein eigenes* ~ en besynnerlig kurre. **2.** blad i sht på rotfrukter. *Ins* ~ *schießen* el. *wachsen:* drifva för mycket blad så att kraften tages från frukten, *das liegt wie* ~ *und Rüben durch einander:* det ligger huller om buller, om hvartannat. **3.** kål. *Grünes* ~ grönkål. **4.** ~ *und Lot:* krut och kula, skott. **-e**, *-n*, *f.* rensning af trädgårdsland m. m. **-en**, *sv. tr.* rensa bort ogräs från.

Kräuter||arznei, *f.* vegetabiliskt läkemedel. **-aufguſs**, *m.* dekokt på örter. **-buch**, *n.* **1.** örtabok. **2.** herbarium. **-frau**, *f.* örtplockerska. **-ig**, *a.* betäckt med örter. **-käse**, *m.* kryddost. **-kenner**, *m.* örtkännare, botanist. **-kunde**, *f.* botanik. **-n**, *sv. itr. h* samla örter. **-salat**, *m.* grönsakssalat. **-sammler(in)**, *m.* (*f.*) örtsamlare (-erska). **-suppe**, *f.* grönsoppa. **-wein**, *m.* aromatiskt vin.

Kraut||feld, *n.* fält med kål el. grönsaker. **-garten**, *m.* köksträdgård. **-gärtner**, *m.* trädgårdsmästare som odlar grönsaker. **-haft**, *a.* örtartad. **-händler**, *m.* grönsakshandlare. **-ig**, *a.* örtartad. **-junker**, *m.* F landtjunkare; pl. äfv. knapadel. **-markt**, *m.* **1.** grönsaksmarknad. **2.** grönsakstorg. **-werk**, *n.* allehanda örter.

Krawáll, *-e*, *m.* F kravall, tumult. **-en**, *sv. itr. h.* F styra till kravall, bråka. **-er**, *-*, *m.* F kravallmakare, orostiftare. **-ieren** = *krawallen.*

Krawátte, *-n*, *f.* (herr)halsduk.

Kreatúr, *-en*, *f.* dim. †, kreatur, varelse.

Krébs, *-e*, *m.* kräfta. **-en**, *sv. itr. h.* **1.** fånga kräftor. **2.** äfv. *s.* krafla, krypa som en kräfta. **-geschwür**, *n.* med. kräftböld, -sår. **-haft**, **-icht**, **-ig**, *a.* kräftartad, kräft-. **-lings**, *adv.* baklänges. **-nase**, *f.* kok. kräftskal med fyllning. **-schere**, *f.* kräftklo.

kredénz||en, *sv. tr.* kredensa. **-er**, *-*, *m.* kredensare, munskänk. **-teller**, *m.* presentertallrik, bricka. **-tisch**, *m.* serveringsbord.

Kredít, I. *-e*, *m.* kredit, betalningsanstånd. II. (ᵈ-), *-*[*s*], *-s*, *n.* kredit (mots. debet). **-fähig**, *a.* som har kredit, solid. **-genossenschaft**, *f.* kreditförening. **-íeren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* kreditera. **-iv**, *-e*, *n.* kreditiv. **-los**, *a.* utan kredit. **-losigkeit**, *f.* brist på kredit.

Kreditor, *-s*, *..óren*, *m.* kreditor, fordringsägare.

kregel, *a.* munter, rask, flink.

Kreid||e, *-n*, *f.* krita. F bild. *mit doppelter* ~ *anschreiben:* debitera två gånger för samma sak, *mit zehn Mark auf* el. *in der* ~ *stehen:* vara skyldig tio mark. **-ehaft** = *kreidig.* **-eln**, **-en**, *sv. tr.* krita, bestryka, märka, rita med krita. **-enhaft**, **-icht**, **-ig**, *a.* kritaktig, kritig.

kreíeren, *sv. tr.* kreera, utse, välja.

Kreis, *-e*, *m.* **1.** cirkel(linie), ring; rundning, rund kant. **2.** kretsgång. **3.** krets, sfär; sköte; sällskap. **4.** krets, distrikt, förvaltningsområde, fögderi. **-abschied**, *m.* ugf. landstingsbeslut. **-abschnitt**, *m.* mat. segment. **-ausschnitt**, *m.* mat. sektor. **-bahn**, *f.* cirkelformig bana, kretslopp. **-behörde**, *f.* ugf. kronofogdeämbete, fögderistyrelse. **-bewegung**, *f.* kretsrörelse. **-blatt**, *n.* kretsblad, provinsblad. **-bogen**, *m.* cirkelbåge. **-bote**, *m.* ugf. fjärdingskarl.

Kreisch, *-e*, *m.* gält skrik, skri, anskri. **-en**, *sv.* o. *st. itr. h.* o. *tr.* gält skrika, skria, gnissla, fräsa, skära; kok. hårdt steka. **-er**, *-*, *m.*, **-erin**, *-nen*, *f.* person, djur med gäll stämma; skrikhals.

Kreis||direktor, *m.* ugf. kronofogde. **-drehung**, *f.* vridning, rotation. **-el**, *-*, *m.* **1.** hvirfvel. **2.** snurra. **-eln**, *sv.* I. *itr. h.* o. *s.* samt *rfl.* snurra omkring, snurra (rundt), hvirfla; uppstiga spiralformigt. II. *itr. h.* leka med (pisk)snurra. III. *tr.* snurra omkring. **-elung**, *f.* **-en**, *sv.* I. *itr. h.* **1.** äfv. *s.* o. *rfl.* gå rundt, gå omkring, vrida sig, hvirfla, kretsa, cirkulera. **2.** bilda en krets, en cirkel; ~*d:* rund. **3.** se *kreiſsen.* II. *tr.* **1.** *Gekreist:* rund. **2.** vrida omkring. **3.** jäg. spårande gå omkring villebrådet. **-er**, *-*, *m.* jäg. person som spårar villebrådet, underjägare. **-fläche**, *f.* cirkelyta. **-form**, *f.* cirkel(form). **-förmig**, *a.* cirkelformig, rund. **-gang**, *m.* kretsgång. **-gericht**, *n.* ugf. häradsrätt. **-lauf**, *m.* kretslopp. **-linie**, *f.* cirkel(linie). **-richter**, *m.* ugf. häradshöfding. **-schnitt**, *m.* rund inskärning, skåra.

kreiſs||en, *sv. itr. h.* vara i barnsnöd, känna födslosmärtor, våndas. **-erin**, *-nen*, *f.* barnsängskvinna, barnaföderska.

Kreis||stadt, *f.* kretsstad, hufvudort inom en krets. **-stände**, *pl.* krets-, distriktsdeputerade. **-tag**, *m.* kretsdag, ugf. landsting. **-ung**, *f.* **1.** kretsande, hvirflande, kretslopp. **2.** hvirfvel, krets, cirkel.

Kremonéser, *-*, *m.* kremonesare, a) person, b) violin från Cremona.

Kremortártari, *-*, *0*, *m.* o. *n.* kremortartari, vinsten.

Kremp||e, *-n*, *f.* (hatt)brätte. **-el**, I. *-n*, *f.* karda, ullkam. II. se *Krämpel I.* **-elmacher**, *m.* kardmakare. **-eln**, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** karda, kamma. **2.** se *krämpeln 1.* **3.** = följ. **-en**, *sv. tr.* vika upp. **-ler**, *-*, *m.* **1.** ullkardare. **2.** se *Krämpler 1.*

Kremser, *-*, *m.* **1.** invånare i Krems, kremsbo. **2.** månsitsig vagn, vurst.

Krengel se *Kringel.*

krepíeren, *sv.* I. *itr. s.* krevera; (själf)dö om djur o. P om människor. II. *tr.* förarga, förtreta.

Krepp, *-e* el. *-s*, *m.* krepp.

Kresse, *-n*, *f.* bot. krasse (Lepidium).

Kreszénz, *-en*, *f.* afkastning.

Krethi und Plethi, oböjl. *subst.* kreti och pleti.

Kretín, *-s* el. *-en*, *m.* kretin, missbildad idiot. **-enhaft**, *a.* kretin-, idiotisk.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Kretschlam, -mar, *-s* el. *-e, m.* krog, värdshus. **-mer,** *-, m.* krogvärd, värdshusvärd.
kreuch, kreuch(s)t, föråldr. = *kriech, kriech(s)t.*
Kreuz, *-e, n.* **1.** kors. *Ans ~ schlagen:* korsfästa, *ins* el. *übers ~ legen:* lägga i kors, korsvis, *übers ~ nähen:* sy med korsstyng. *In die ~ und Quere* el. *kreuz und quer:* härs och tvärs, hit och dit. Bild. *zu ~e kriechen:* krypa till korset, gifva efter, ge tappt, taga till bönboken. Vanl. i svordomar ss. *~ Donnerwetter! ~ sackerlot! ~ Schock schwere Not!* fan anamma! **2.** korstecken. *Ein ~ schlagen, sich mit dem ~e segnen:* göra korstecknet, korsa sig. Bild. *das ~ vor jm machen:* bedja Gud bevara sig för ngn. *Ein ~ über etw. machen:* a) öfverkorsa ngt, b) bild. gifva ngt förloradt. **3.** med. kors(ben), ryggrad, rygg. **4.** sjö. (ankar)krona. **5.** kort. klöfver. **6.** crucifix ss. råmärke, gränssten. **-abnahme, -abnehmung,** *f.* korsnedtagning. **-bandsendung,** *f.* korsbandsförsändelse. **-bild,** *n.* krucifix. **-binde,** *f.* korsband. **-brav,** *a.* genomhederlig. **-couvert,** *n.* korsband. **-dorn,** *m.* bot. vägtorn (Rhamnus catharticus). **-en,** *sv.* **I.** *tr.* korsa. **II.** *rfl.* korsa sig el. rpr. hvarandra, göra korstecknet. **III.** *itr. h.* sjö. krysssa. **-er,** *-, m.* **1.** kreuzer (tyskt, numera blott österrikiskt skiljemynt = ugf. 1,8 öre). **2.** sjö. kryssare. **-eréi,** *-en, f.* sjö. kryssning. **-eserfindung,** *f.* korsets återfinnande, korsmässa (3:e maj). **-eserhöhung,** *f.* korsets upphöjelsefest, korsmässa (14:e september). **-fahrer,** *m.* korsfarare. **-fahrt,** *f.* **1.** korståg. **2.** procession med korset i spetsen. **3.** sjö. kryssning. **-fidel,** *a.* F glad och munter, lifvad. **-gewebe,** *n.* kyprad väf. **-heer,** *n.* korsfararhär. **-herr,** *m.* = *Kreuzritter.* **-igen,** *sv. tr.* korsfästa. **-iger,** *-, m.* en som korsfäster, bödel. **-igung,** *f.* korsfästelse. **-lahm,** *a.* ryggbruten, ländbruten. *Jn ~ schlagen:* slå ryggen af ngn. **-otter,** *f.* vanlig huggorm. **-predigt,** *f.* korstågspredikan. **-punkt,** *m.* skärningspunkt. **-ritter,** *m.* korsriddare, korsherre. **-schmerzen,** *pl.* ondt i ryggen. **-träger,** *m.* korsbärare; bild. korsdragare. **-undquerzüge,** *pl.* tåg, marscher härs och tvärs. **-ung,** *f.* korsning. **-unglücklich,** *a.* F genomolycklig. **-weise,** *adv.* korsvis. **-woche,** *f.* gångvecka. **-zucht,** *f.* korsning af djurraser. **-zug,** *m.* korståg.
kribbelig, *a.* hetlefrad, lättretlig. **-kopf,** *m.* brushufvud, hetlefrad person. **-köpfig** = *kribbelig.* **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** kräla, vimla. **2.** sticka i huden, klia. **II.** *tr.* reta, förarga.
Krib[b]skrab[b]s, oböjl. *m.* F krimskrams, mischmasch.
krick, *itj.* knäpp, kratsch, kras. **-elél,** *-en, f.* F **1.** kråkfötter, klottrande. **2.** förtretlighet, förtret. **-elkrackel,** *-, m.* o. *n.* F = *Krikkelei 1.* **-eln,** *sv. tr.* o. *itr. h.* F klottra, skrifva kråkfötter. **-ente,** *f.* årta. **-krack** = *krick.* **-ler,** *-, m.* F kinkblåsa. **-lich,** *a.* F kinkig.
Kridlla, *0, f.* konkurs. **-ár,** *-e, m.* cessionant, bankruttör.
Kriechlle, *-n, f.* **1.** zool. årta. **2.** bot. krikonträd. **-en,** *st. itr. h.* o. när ortförändringen framhålles *s.* krypa, kräla. **-ente,** *f.* årta. **-er,** *-, m.,* **-erin,** *-nen, f.* en som kryper, krypare, lismare. **-eréi,** *-en, f.* kryperi, lismeri. **-erisch,** *a.* krypande, lismande. **-pflanze,** *f.* krypväxt. **-sucht,** *f.* kryperi.
Krieg, *-e, m.* krig, strid. *In den ~ ziehen:* draga ut i krig, ordspr. *im ~e gilt Kriegsgebrauch:* så går det till i krig. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* föra krig. **II.** *tr.* F erhålla, få, bekomma. **-er,** *-, m.* krigare, soldat. **-erin,** *-nen, f.* kvinnlig krigare, amason. **-erisch,** *a.* krigisk. **-fertig,** *a.* rustad (till krig). **-führung,** *f.* krigföring.
Kriegslladel, *m.* krigaradel. **-baukunst,** *f.* krigsbyggnad, fortifikation. **-bedarf,** *m.* krigsförnödenheter. **-bereit,** *a.* rustad, på krigsfot. **-bereitschaft,** *f.* rustadt tillstånd, krigsfot. **-eröffnung,** *f.* krigets, fiendtligheternas början. **-fach,** *n.* krigaryrke. **-fall,** *m. Im ~* i händelse af krig. **-froh,** *a.* krigslysten, krigisk. **-gemäfs,** *a.* på krigsmanér, efter krigsbruk. **-geschrei,** *n.* stridsrop, härskri. **-getöse, -getümmel,** *n.* stridstumult. **-handwerk,** *n.* krigaryrke. **-herr,** *m.* regent i en krigförande stat. **-lauf[t],** *m.* krig(sförlopp). **-leute,** *pl.* krigsfolk. **-lustig,** *a.* krigslysten. **-macht,** *f.* **1.** krigsmakt. **2.** krigförande makt. **-mann,** *m.* **1.** krigsman, krigare. **2.** krigserfaren man. **-pflicht,** *f.* värnepligt. **-pflichtig,** *a.* värnepligtig. **-pflichtigkeit,** *f.* värnepligt. **-recht,** *n.* **1.** krigsbruk, krigets rätt. **2.** krigslag. **3.** krigsrätt. **-ruf,** *m.* **1.** härskri. **2.** ropet 'till vapen'. **-sprache,** *f.* militärspråk. **-stand,** *m.* krigsfot. **-steuer,** *f.* krigsgärd. **-wagen,** *m.* stridsvagn. **-zucht,** *f.* krigstukt.
kriminál, *a.* kriminell, kriminal-, brottmåls-. **-gerichtlich,** *a.* brottmåls-, kriminell. **-gerichtsbarkeit,** *f.* rättsskipning i brottmål.
krimmeln, *sv. itr. h.* kräla, krälande vimla.
Krimmer, *-, m.* **1.** invånare på Krim. **2.** sfv. *n.* grått lamskinn från Krim.
Krimplle, *0, f.* krympning. *In die ~ gehen:* krympa. **-en,** *sv. itr. s., tr.* o. *rfl.* krympa. **-er,** *-, m.* (klädes)krympare. **-erpförd,** *n.* mil. öfvertalig häst, reservhäst. **-frei,** *a.* som ej krymper.
Krimstecher, *-, m.* ett slags fältkikare.
Kringe, *-n, f.* ringformig bärvalk för hufvudet. **-l,** *-, m.* **1.** ring. **2.** kringla. **-lig,** *a.* ringlande. **-ln,** *sv. rfl.* ringla sig, slingra sig. **-n,** *-, m.* = *Kringe.*
Krinoline, *-n, f.* krinolin.
Krippe, *-n, f.* krubba. **-nbeifser,** *m.* krubbitare. **-nreiter,** *m.* parasit, person som 'sfver på andras bekostnad (egentl. en som för sin häst till andras krubbor)
Krisllle, *-is, Krisen, f.* kris.
Kristáll se *Krystall.*

Kritl|érium, -[*s*], *..ien*, *n.* kriterium, kännetecken. **-ik**, *-en*, *f.* kritik, granskning. **-ikáster**, *-*, *m.* kritikast, häcklare. **-iker**, *-*, *m.* kritiker, granskare. **-isch**, *a.* kritisk. **-isíeren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* kritisera, granska, bedöma.

Krittel, *-s*, *0*, *m.*, **-éi**, *-en*, *f.* häcklande, mästrande, tadelsjuka, småaktigt klander, småaktig anmärkning. **-er**, *-*, *m.* häcklare. **-erin**, *-nen*, *f.* häcklerska. **-ig**, *a.* **1.** benägen att häckla, gnatig, småaktig. **2.** mycket fin, petig. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** häckla, småaktigt kritisera. **2.** reta, förarga.

Krittl|er = *Kritteler*. **-ig** = *krittelig*. **-ing**, *-e*, *m.* = *Kritteler*.

Kritz, *-e*, *m.* raspning; streck, penndrag. **-eléi**, *-en*, *f.* klotter, kråkfötter. **-eln**, **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** raspa. **2.** klottra. **-ler**, *-*, *m.*, **-lerin**, *-nen*, *f.* klottrare. **-licht**, **-lig**, *a.* klottrig, svårläst.

Krokodíl, *-e*, *n.* krokodil.

Krokos, **Krokus**, *-*, *-*, *m.* bot. krokus.

krol|len, **kröllen**, *sv.* **I.** *tr.* rulla, krusa, böja. **II.** *itr. h.* om orren: spela. **-erbsen**, *pl.* hela ej sílade ärter. **-haar**, *n.* beredt, krusadt tagel. **-hecht**, *m.* kromgädda.

Krön|lamt, *n.* **1.** direkt under kronan lydande ämbete. **2.** hoftjänst. **-beamte(r)**, *m.* kunglig (kājserlig) tjänsteman; kronobetjänt. **-bewerber**, *m.* tronpretendent. **-blume**, *f.* bot. kronlilja. **-e**, *-n*, *f.* dim. †, **1.** krona. Bild. *jm an die ~ greifen:* träda ngns ära för nära; F *es ist mit ihm nicht ganz richtig unter der ~* det står ej rätt till med honom, han är ej vid sina sinnens fulla bruk, *etw. in der ~ haben:* a) vara litet på sned, på tre kvart, b) vara vresig. **2.** krona, a) mynt = 10 mark = 8,89 kr., b) blomkrona, c) ljuskrona, d) astron., e) på träd, f) jäg. öfversta delen af hjcrthorn, bestående af mer än två spetsar, g) dels = stat, dels = regering, m. m.

krönen, *sv. tr.* **1.** kröna. **2.** F sätta horn på, göra till hanrej. **3.** *Gekrönt:* försedd med krona, med *Krongehörn*.

Kron|engold, *n.* 18-karatigt guld. **-enlos**, *a.* utan krona. **-enorden**, *m.* kronorden. **-enträger**, *m.* krönt furste, krönt hufvud. **-erbe**, *m.* tronarfvinge. **-gehörn**, *n.* hjorthorn slutande i mer än två spetsar. **-gut**, *n.* kronogods. **-ig**, *a.* i sms. ss. *hoch~* bärande hög krona. **-leuchter**, *m.* ljuskrona. **-prinz**, *m.* kronprins. **-prinzessin**, *f.* kronprinsessa. **-prinzlich**, *a.* kronprinsens, kronprins-. *Die ~en Herrschaften:* deras kungl. högheter kronprinsen och kronprinsessan. **-steuer**, *f.* kronoutskylder.

Krönung, *f.* kröning. **-smünze**, *f.* kröningsmedalj.

Kropf, *-e* †, *m.* **1.** kräfva; hals. **2.** med. halskörtelns förstoring, goître (struma).

kröpfen, *sv.* **I.** *itr. h.* äta (om fåglar med kräfva). **II.** *tr.* **1.** göda gäss. **2.** böja, kröka i vinkel.

Kropfente, *f.* zool. vigge (Fuligula).

Kröpfer, *-*, *m.* = *Kropftaube*.

Kropf|gans, *f.* pelikan. **-icht**, **-ig**, **kröpfig**, *a.* **1.** = *kropfkrank*. **2.** som stannat i växten. **3.** böjd, bildande ett knä, en vinkel. **-krank**, *a.* lidande af *Kropf* 2. **-stein**, *m.* hörnsten på simser. **-taube**, *f.* zool. kroppdufva.

kröschen, *sv. tr.* kok. bryna.

Krötlle, *-n*, *f.* **1.** padda; bild. P argbigga, F pyre, kryp. **2.** pl. P pengar. **-enstecher**, *m.* P värja, dålig knif, köksknif. **-ig**, **-isch**, *a.* ondsint, giftig, envis.

Kroup se *Krupp*. **Krucifíx** se *Kruzifix*.

Krücke, *-n*, *f.* krycka.

Krug, *-e* †, *m.* **1.** kruka; stop, stånka, kanna, urna. **2.** krog, värdshus.

Krüger, *-*, *m.* krögare, värdshusvärd. **-éi**, *0*, *f.* krögeri.

Krüg|fiedler, *m.* birfilare. **-gerechtigkeit**, *f.* utskänkningsrättighet. **-weise**, *adv.* stopvis.

Kruke, *-n*, *f.* stenkruka, krus.

Krume, *-n*, *f.* dim. †, **1.** inkråm i bröd, malle. **2.** smula. **3.** åbr. a) matjord, b) sädesbrodd.

krümel|ig, *a.* som smular sig, kornig. **-n**, *sv.* **I.** *itr. h.* smula sig, söndersmulas. **II.** *tr.* söndersmula. **-zucker**, *m.* **1.** krossocker, strösocker. **2.** kem. drufsocker.

krumen, *sv.* = *krümeln*.

krumm, *-er* [†], *a.* krokig, krökt, böjd. *Einen ~en Rücken* el. *Buckel machen:* kröka rygg, *~e Finger machen:* vara långfingrad. *~ biegen:* kröka, böja; *~ gehen:* gå krok-(ryggig), bild. *es geht ~ mit ihm:* det går på tok för honom; *sich ~ halten:* gå krok-(rygg)ig; *sich ~ lachen:* skratta sig förderfvad; F bild. *etw. ~ nehmen:* illa upptaga, blifva stött öfver ngt; *jn ~ schliefsen:* belägga ngn med bojor så att han ej kan hålla sig rak; *~ werden:* blifva krokig, krökas, böjas. **-ästig**, *a.* som har krokiga grenar.

krümmbar, *a.* möjlig att kröka.

Krumm|bein, *n.* o. *m.* kobent el. hjulbent person. **-buckel**, *m.* krökt rygg; lismare.

Krümme, *-n*, *f.* krokighet; bild. krokväg, smygväg. **-n**, *sv. tr.* kröka, böja.

krumm|flächig, *a.* med svängd, rund yta. **-hals**, *m.* halsvred. **-holz**, *n.* vridet, svängdt trästycke, krumträ. krumtimmer. **-horn**, *n.* krökt horn. **-linie**, *f.* kroklinie. **-linig**, *a.* kroklinig. **-stab**, *m.* krumstaf.

Krümmung, *f.*, krökning, krök; krokväg.

Krümpe, **krumpen**, **krümpen** se *Krimpe(n)*.

Krupp, *-*[*s*], *-s*, *m.* strypsjuka, krup. **-e**, *-n*, *f.* stycke mellan länd o. svans på hästar.

Krüppel, *-*, *m.* krympling, invalid. **-baum**, *m.* förkrympt träd, dvärgträd. **-bein**, *n.* stympadt, förkrympt ben. **-haft**, **-icht**, **-ig**, *a.* förkrympt, ofärdig, stympad. **-n**, *sv. itr. h.* o. *rfl.* röra sig som en krympling, krypa, kräla.

Krüppling, *-e*, *m.* krympling.

Krust||e, *-n, f.* dim. †, skorpa, kant, skal. **-en-t[h]ier**, *n.* zool. kräftdjur. **-ig**, *a.* betäckt med en skorpa, ett skal.
Kruzifix, *-e, n.* krucifix.
Krypt||a, *-s*, **-e**, *-n, f.* krypta, kraftkyrka. **-ogám**, *-[e]s -en, n.* bot. kryptogam.
Krystáll, *-e, m.* o. *n.* kristall. **-druse**, *f.* min. kristalldrus. **-en**, *a.* **1.** af kristall, kristall-. **2.** kristallklar. **-feuchtigkeit**, *f.* med. kristallvätska. **-ig**, *a.* kristallartad, kristallklar. **-inisch**, *a.* min. kristallinisk. **-isieren**, *sv. tr.*, *itr. s.* o. *rfl.* kristallisera.
Kübel, *-, m.* o. ✻ *n.* bytta, (trä)ämbare, träkruka.
Kubík||fúſs, *m.* kubikfot. **-meter**, *m.* kubikmeter. **-wurzel**, *f.* mat. kubikrot.
kubisch, *a.* mat. kubisk.
Kübler, *-, m.* tunnbindare.
Kubus, *-, -* el. *Kubi, m.* mat. kub.
Küche, *-n, f.* **1.** kök. F bild. *jn in die rechte ~ weisen:* visa ngn hans rätta plats, *jn in des Teufels* el. *Henkers ~ bringen:* bringa ngn i knipa. **2.** a) matlagning, t. ex. *die ~ verstehen:* förstå sig på, vara skicklig i matlagning, b) mat, t. ex. *eine gute ~ führen:* lefva godt, *kalte ~* kallmat.
kücheln, *sv. itr. h.* o. *tr.* baka (bakelser, kakor, tårtor).
Küchen, *-, m.* dim. *Küchlein, Küchel[chen]*, bakelse, tårta, kaka; pannkaka, våffla m. m. F *ja ~!* iron. jo pytt, det kan du inbilla dig, *ein ~ sein:* komma på ett ut.
Küchen, *-, n.* dim. *Küchlein, Küchel[chen]*, kyckling.
Küchen||bedien[ste]te(n), *pl.* köksbetjäning, kökspersonal. **-dragoner**, *m.* F köksbjörn. **-garten**, *m.* kökaträdgård. **-gerät[h]**, **-geschirr**, *n.* kökskärl, köksattiralj. **-junge**, *m.* kökspojke. **-latein**, *n.* kökslatin. **-meister**, *m.* köksmästare. **-obst**, *n.* frukt till matlagning.
Küchen||rad, *n.* bakelsesporre. **-schieber**, *m.* kakspade.
Küchler, *-, m.* finbagare.
Kuck, kucken, Kucker se *Guck-*.
Kücken = *Küchen*.
Kuckuck, **I.** *-e, m.* **1.** gök. **2.** evfem. för djäfvul, t. ex. *geh zum ~! hol dich der ~!* dra åt h—e! **3.** person, sälle; hanrej. **II.** *itj.* kuku. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** gala som göken, ropa kuku. **2.** göra till hanrej.
Kufe, *-n, f.* dim. †, **1.** balja, kar, så. **2.** (släd-) med.
Küfer, *-, m.* **1.** tunnbindare. **2.** föreståndare för en vinkällare, källarmästare. **-ei**, *-en, f.* källarväsen, källarmästarbefattning. **-n**, *sv. itr. h.* utöfva tunnbindaryrket, vara tunnbindare.
Kuff, *-e, n.*, **-e**, *-n, f.* sjö. koff.
Küfner = *Küfer*.
Kugel, *-n, f.* dim. †, kula, klot, båll, sfär, glob. **-bahn**, *f.* ett klots, en kulas bana, mil. kulbana. **-becher**, *m.* bilboké. **-büchse**, *f.* studsare, refflad gevär. **-fang**, *m.* **1.** bilboké. **2.** skottvall. **-fest**, *a.* skottfri. **-fläche**, *f.* mat. sfärisk yta. **-form**, *f.* **1.** kulform. **2.** klotform. **-förmig**, *a.* klotformig, sfärisk, rund. **-förmigkeit**, *f.* klotformighet, klotlikhet. **-haufe[n]**, *m.* mil. kulstapel. **-icht**, **-ig**, *a.* klotformig, klotlik, rund. **-n**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** rulla. **2.** göra klotformig, runda, afrunda. **II.** *rfl.* **1.** rulla. **2.** blifva klotformig, rundas. F *sich vor Lachen ~* ugt. vara nära att kikna af skratt. **III.** *itr.* **1.** *s.* rulla, tillra. **2.** *h.* a) leka med kulor, b) omrösta med kulor. **-saat**, *f.* poet. kulregn. **-spritze**, *f.* kulspruta. **-ung**, *f.* rullande m. m. se *kugeln*. **-wahl**, *f.* votering med kulor. **-zieher**, *m.* krats, kultång.
Kuguár, *-e* el. *-s, m.* zool. kuguar.
Kuh, *-e* †, *f.* ko. *Blinde ~* blindbock.
Kúher, *-, m.* koherde.
Kuh||glocke, *f.* koskälla. **-haar**, *n.* nöthår. **-hessig**, *a.* kobent. **-kalb**, *n.* kvigkalf. **-käse**, *m.* ost af komjölk.
kühl, **I.** *a.* sval, kylig; bild. kall, likgiltig. **II.** *-[e]s, 0, n.* = *Kühle*. **-apparat**, *m.* kylapparat. **-e**, *-n, f.* **1.** svalka, kylighet; bild. köld, likgiltighet. **2.** = *Kühlte*. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* svalka, kyla, afkyla. **II.** *rfl.* svalka sig, afkylas. **III.** *itr. h.* sjö. blåsa (upp). **-er**, *-, m.* kylare, kylapparat. **-fafs**, *n.* kylfat. **-ig**, *a.* kylig, sval. **-ing**, *-e, m.* id (fisk). **-mittel**, *n.* med. kylande medel. **-rohr**, *n.* kylrör. **-salbe**, *f.* med. kylande salfva. **-te**, *-n, f.* sjö. kultje. **-trank**, *m.* svalkande dryck. **-ung**, *f.* afkylning; svalka.
Kuhmagd, *f.* ladugårdspiga.
kühn, *a.* djärf, oförskräckt, dristig.
Kuhne, *-n, f.* kalkon.
Kühn||heit, *f.* djärfhet; djärf handling. **-lich**, *adv.* djärft, oförskräckt. **-ling**, *-e, m.* djärf person, våghals.
Kuh||pockengift, *n.* vakcin. **-reigen, -reihen**, *m.* vall-låt. **-schelle**, *f.* koskälla. **-schluck**, *m.* F väldig klunk. **-stall**, *m.* fähus. **-warm**, *a.* spenvarm. **-weizen**, *m.* bot. kovall, kohvete.
Kujón, *-e* el. *-s, m.* kujon, pultron. **-ieren**, *sv. tr.* kujonera.
Küken se *Kücken*.
Kuk||u[c]k se *Kuckuck*. **-úmer**, *-n, f.* gurka.
kul||ánt, *a.* tillmötesgående, som ej gör svårigheter, rask, ferm. **-ánz**, *0, f.* tillmötesgående, jfr föreg. **-inárisch**, *a.* kulinarisk.
Kulísse se *Coulisse*. **kullern** se *kollern*.
Kulm, *-e, m.* höjd, bärgstopp. **-inieren**, *sv. itr. h.* kulminera, nå sin höjdpunkt.
Kult, *-e, m.* kult, dyrkan. **-ivierbār**, *a.* möjlig att kultivera. **-ivieren**, *sv. tr.* kultivera, bearbeta, uppodla. **-ivierung**, *f.*
Kultúr, *-en, f.* kultur, odling, bildning. **-fähig**, *a.* mottaglig för kultur, för civilisation. **-geschichtlich**, *a.* kulturhistorisk. **-pflanze**, *f.* kulturväxt, odlad växt.

Kultus, -, *Kulte, m.* = *Kult.* **-minister**, *m.* kultus-, ecklesiastikminister. **-ministerium**, *n.* ecklesiastikdepartement.

Kumi[ſ]s se *Kumys.*

Kumme, *-n, f.* dim. †, **1.** (sopp)skål, bål, fat. **2.** kar, bassäng.

Kümmel, -, *m.* **1.** kummin. F bild. ∼ *und Salz:* blandadt svart och hvitt. **2.** (kummin)bränvin. **-bruder**, *m.* vän af flaskan, sup-ut. **-flasche**, *f.* bränvinsflaska. **-n**, *sv.* **I.** *tr.* krydda med kummin. **II.** *itr. h.* F hälsa på flaskan, supa.

Kummer, *-s, 0, m.* **1.** bekymmer, sorg. **2.** bekymmersamt läge, elände. **-frei**, *a.* sorgfri. **-gefühl**, *n.* (känsla af) sorg. **-haft**, *a.* bekymmersam. **-krank**, *a.* tärd af bekymmer.

kümmer‖lich, *a.* bekymmersam, eländig, jämmerlig, behöfvande, torftig, förkrympt, karg, knapp. **-ling**, *-e, m.* **1.** stackare, kräk. **2.** gurka.

kummer‖los, *a.* bekymmerfri. **-n**, *sv. itr. h.* **1.** lida nöd. **2.** sörja, nedtyngas af bekymmer.

kümmer‖n, *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** = *kummern.* **2.** äfv. *s.* vara förkrympt, utveckla sig klent, tyna, med nöd draga sig fram. **II.** *tr.* **1.** bekymra, bedröfva. **2.** *Jn* ∼ vara föremål för ngns omsorg, bekymra, angå, röra ngn. **III.** *rfl.* **1.** bekymra sig, sörja, *über etw.* (ack.): öfver ngt. **2.** *Sich um etw.* ∼ bekymra, bry, vårda sig om ngt. **-ni[ſ]s**, *-se, f.* bekymmer.

kummer‖schwer, *a.* nedtyngd af bekymmer; bekymmersam. **-stunde**, *f.* sorglig stund, sorgens stund. **-thräne**, *f.* bekymrets, sorgens tår. **-voll**, *a.* bekymmersam, bekymmerfull.

Kummet, *-e, n.* bogträ; sele.

Kump, *-e, m.* = *Kumme.* **-án**, *-e, m.* kamrat, sälle, ture. **-en**, *-, -f, -e, m.* = *Kumme.*

Kumt se *Kummet.*

kumulier‖en, *sv. tr.* i sht jur. kumulera, hopa. **-ung**, *f.* hopande.

Kumys, *-, 0, m.* kumys (jäst stomjölk).

kund, predikativt *a.* o. *adv.* **1.** bekant, känd. ∼ *geben, machen, thun* (äfv. smnskrifvet): tillkännagifva, bekantgöra, kungöra, offentliggöra, meddela, äfv. ∼ *und zu wissen thun;* ∼ *geben* äfv. visa, ådagalägga. **2.** ✻ *einer* (gen.) *Sache* ∼ *sein:* känna till ngt. **-bar**, *a.* bekant, känd.

kündbar, *a.* uppsägbar.

Kundbarkeit, *f.* egenskap att vara känd, offentlighet, kännedom.

Kündbarkeit, *f.* uppsägbarhet.

Kunde, *-n,* **I.** *m.*, äfv. ✻ *f.* **1.** kund. **2.** person, sälle. **II.** *f.* **1.** underrättelse, kännedom. **2.** kunskap, kunnighet, lära.

künden, *sv. tr.* **1.** tillkännagifva, kungöra, meddela. **2.** uppsäga.

Kund‖enbrot, *n.* bröd åt kunder. **-encigarre**, *f.* god cigarr åt kunder. **-enzahl**, *f.* antal kunder. **-gebend**, *a.* som visar, ådagalägger. **-gebung**, *f.* betygande, bevis, prof. **-ig**, *a.* **1.** kunnig, erfaren, bekant med. *Einer* (gen.) *Sache* ∼ *sein:* a) känna till, b) förstå sig på, vara hemmastadd i ngt. **2.** = följ.

kündig, *a.* bekant, känd. **-en**, *sv.* = *künden* **2** o. ✻ *1.* **-ung**, *f.* uppsägning.

Kund‖in, *-nen, f.* (kvinnlig) kund. **-machung**, *f.* tillkännagifvande, kungörelse.

Kundschaft, *f.* **1.** a) egenskap af kund, b) samtlige kunder. **2.** kunskapande, spejande, rekognoscering, underrättelse, upplysning. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* kunskapa, späja, utforska. **-er**, *-, m.* kunskapare, spejare, spion. **-erei**, *-en, f.* kunskapande, spionerande. **-erin**, *-nen, f.* se *Kundschafter.*

künftig, *a.* tillkommande, framtida, framdeles. *Das* ∼*e Leben:* lifvet efter detta, *die* ∼*e Woche:* nästa vecka. **-hin**, *adv.* framdeles, hädanefter. **-keit**, *f.* **1.** framtid. **2.** framtida tilldragelse.

Kunkel, *-n, f.* **1.** spinnrock, äfv. spinnrockshufvud o. tått. Bild. *Werg an der* ∼ *haben, an die* ∼ *bekommen.* ha, få ngt att göra, *etw. an der* ∼ *haben:* hafva ngt i sinnet. **2.** rum, samkväm där det spinnes, spinnstuga. **3.** kvinna, käring. **-adel**, *m.* adel på kvinnolinien. **-frau**, *f.* spinnerska. **-hof**, *m.* i spinnstugan uppvaktande kavaljerer. **-lehen**, *n.* förläning som ärfves äfven på kvinnolinien. **-n**, *sv. itr. h.* hemligt syssla, i smyg tala, glunka.

Kunst, *-e* †, *f.* **1.** konst. *Schwarze* ∼ svartkonst. **2.** konststycke. **-adel**, *m.* konstnärsadel. **-anlage**, *f.* **1.** talang, anlag för nga konst. **2.** (park)anläggning. **-ausdruck**, *m.* konstord, konstterm. **-beflissen**, *a.* konstidkande. **-beilage**, *f.* konstbilaga, konstafdelning. **-beruf**, *m.* konstnärskallelse. **-dichtung**, *f.* konstpoesi. **-eifer**, *m.* konstnit.

Künstel‖ei, *-en, f.* förkonstling. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** arbeta konstmässigt. **2.** på ett konstladt sätt åstadkomma, framkonstla, låtsa, hyckla. *Gekünstelt:* konstlad, onaturlig, skrufvad.

kunst‖erfahren, *a.* konsterfaren. **-färber**, *m.* skönfärgare. **-färberei**, *f.* skönfärgeri. **-fertig**, *a.* konstfärdig. **-fertigkeit**, *f.* konstfärdighet. **-gärtner**, *m.* trädgårdsmästare. **-gärtnerei**, *f.* trädgårdsodling. **-gebilde**, *n.* konstprodukt, konstalster. **-gegenstand**, *m.* konstsak. **-gemäfs**, *a.* konstmässig. **-genosse**, *m.* konstnärskamrat, idkare af samma konst. **-gerecht**, *a.* konstmässig. **-geschichtlich**, *a* konsthistorisk. **-getriebe**, *n.* maskin. **-geübt**, *a.* konstskicklig, konsterfaren. **-gewebe**, *n.* konstväfnad. **-gewerbe**, *n.* konstslöjd, industri. **-gewerblich**, *a.* industriell. **-griff**, *m.* konstgrepp, knep. **-handlung**, *f.* konsthandel. **-kenner**, *m.* konstkännare.

Künstler, *-, m.* konstnär. **-haft**, *a.* konstnärlig. **-in**, *-nen, f.* konstnärinna. **-isch**, *a.* konstnärlig.

-n, *sv. itr. h.* vara konstnär. **-ruhm,** *m.* konstnärsrykte. **-schaft,** *f.* 1. konstnärskap. 2. samtlige konstnärer, konstnärsförening.

künstlich, *a.* 1. konstrik, konstnärlig, invecklad, konstgjord, artificiell, oäkta, lös-. 2. slug, slipad. **-keit,** *f.* 1. konstnärlighet. 2. konstighet, konstig sak.

Kunst‖liebhaber(in), *m.* (*f.*), **Künstling, -e,** *m.* dilettant, amatör. **-los,** *a.* konstlös, okonstlad, naturlig. **-losigkeit,** *f.* konstlöshet, natur. **-mäfsig,** *a.* konstmässig. **-mittel,** *n.* konstmedel, konstgjordt medel. **-neid,** *m.* yrkesafund. **-pause,** *f.* iron. ofrivillig paus emedan man kommit af sig. **-rédner,** *m.* vältalare. **-rédnerisch,** *a.* vältalig, retorisk. **-reich,** *a.* konstrik. **-reiter(in),** *m.* (*f.*) konstberidare (-erska). **-schule,** *f.* 1. konstskola, teknisk skola. 2. (konstnärs)skola, konstriktning. **-sinn,** *m.* konstsinne, smak. **-sinnig,** *a.* begåfvad med konstsinne, med smak. **-spräche,** *f.* konstspråk, terminologi. **-straíse,** *f.* anlagd väg. **-trieb,** *m.* konstnärsinstinkt. **-verlag,** *m.* konsthandel med förlagsrörelse. **-verständig,** *a.* (konst)kännar-. **-verständige(r),** *m.* konstkännare. **-voll,** *a.* konstrik. **-welt,** *f.* konstnärsvärld. **-werk,** *n.* konstverk. **-wídrig,** *a.* stridande mot konstens regler. **-wiese,** *f.* konstgjord äng, insådd åker. **-wissenschaftlich,** *a.* estetisk. **-wort,** *n.* konstord, -term. **-wörteln,** *sv. itr. h.* i otid slå omkring sig med konsttermer.

kunterbunt, *a.* brokig, huller om buller.

Kunz, *-es* el. *-en*[*s*], *-e*[*n*], *m. npr.* Konrad, jfr *Heinz.*

Küpe, *-n, f.* tekn. kyp. **-nblau,** *n.* kypblått.

Kupéll‖e, *-n, f.* tekn. kapell. **-íeren,** *sv. tr.* tekn. afdrifva, kapellera.

Kupfer, *-, n.* 1. koppar. 2. dim. [†], kopparstick. 3. kopparfärgadt utslag i ansigtet; finnar. **-ausschlag,** *m.* = *Kupfer 3.* **-blau,** *n.* kopparblått, bärgblått. **-blick,** *m.* kopparglans (glans af blank koppar). **-farben, -farbig,** *a.* kopparfärgad. **-gold,** *n.* similor, ett slags mässing. **-grün,** *a.* koppargrön, ärggrön. **-haltig,** *a.* kopparhaltig. **-hütchen,** *n.* kopparhatt, knallhatt. **-icht, -ig,** *a.* 1. kopparaktig, kopparhaltig. 2. finnig. **-lahn,** *m.* kopparlan, oäkta guldlan. **-lasur,** *m.* kopparlasur, bärgblått. **-ling,** *-e, m.* kopparmynt. **-n, I.** *a.* af koppar, koppar-. **II.** *sv. tr.* beslå med koppar, förkoppra. **-natter,** *f.* äsping. **-röt[h]e,** *f.* kopparröd färg. **-sammlung,** *f.* kopparstickssamling. **-schmied,** *m.* kopparslagare. **-stecher,** *m.* kopparstickare. **-stich,** *m.* kopparstick. **-titel,** *m.* titelgravyr. **-ung,** *f.* förkoppring. **-werk,** *n.* 1. kopparverk. 2. planschverk med kopparstick.

Kuppe, *-n, f.* dim. †, 1. rund bärgstopp. 2. fingerspets. 3. hufvud på spik el. nål. 4. hvälfd rundning.

Kuppel, *-n, f.* 1. = *Koppel 1, 2.* 2. kupol. **-ártig,** *a.* kupolartad, hvälfd. **-dienst,** *m.* kopplaryrke. **-éi,** *-en, f.* koppleri, kopplande. **-n,** *sv. tr.* 1. = *koppeln.* 2. äfv. *itr. h.* koppla (vara kopplare, kopplerska). 3. bygga i form af el. förse med kupol(er). *Sich* ~ höja sig kupolformigt. *Gekuppelt:* a) kupolformig, b) försedd med kupol(er). **-pelz,** *m.* F lön för koppling. *Sich einen* ~ *verdienen:* koppla ihop ett par. **-ung,** *f.* kopplande.

-kuppig, *a.* i sms. försedd med *Kuppe*(*n*).

Kuppler, *-, m.* kopplare. **-éi,** *-en, f.* koppleri, koppling. **-haft,** *a.* kopplaraktig, kopplar-. **-in,** *-nen, f.* kopplerska. **-isch** = *kupplerhaft.*

Kur, *-en, f.* 1. med. kur. *Jn in der* ~ *haben:* hafva ngn under sin behandling, sköta ngn (om läkare). 2. se *Cour.* **-ánt** se *courant.* **-ánzen,** *sv. tr.* lexa upp, skrubba upp.

Kür‖lafs, *-e, m.* kyrass. **-assier,** *-e, m.* kyrassier.

Kurát, *-e, m.* kyrkoherde, själasörjare. **-él,** *-en, f.* kuratel, förmynderskap. **-or,** *-s, ..óren, m.* kurator, förmyndare. **-órium,** *-*[*s*], *..ien, n.* 1. kuratel, förmynderskap. 2. kuratorskonvent, samtlige kuratorer.

Kurbi‖e[l], *-n, f.* vef. **-eln, -en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* vefva.

Kürbis, *-se, m.* bot. kurbits; pumpa; kalabass.

Kur‖e, *-n, m.* kurländare. **-en, küren,** *sv.* o. *st. tr.* välja, utväljа. **-fürst,** *m.* kurfurste. **-fürstent[h]ům,** *n.* kurfurstendöme. **-fürstin,** *f.* kurfurstinna. **-fürstlich,** *a.* kurfurstlig. **-gast,** *m.* kurgäst, badgäst. **-haus,** *n.* 1. societetshus vid badort. 2. kurfurstligt hus. **-hessen,** *n. npr.* Kurhessen. **-hotel,** *n.* hotell för badgäster. **-hut,** *m.* kurfurstehatt. **-iál,** *a.* kurial-, kansli-. **-iálien,** *pl.* (kansli)formaliteter. **-ie,** *-n, f.* 1. kuria. 2. rådsförsamling, kammare. **-ier,** *-e, m.* kurir. **-íeren,** *sv. tr.* kurera, bota, *jm eine Krankheit:* ngn för en sjukdom. **-in,** *-nen, f.* kurländska.

kuriós, *a.* kuriös, löjlig, besynnerlig. **-itát,** *-en, f.*, **-um,** *-*[*s*], *..sen* el. *..sa, n.* kuriositet, märkvärdighet.

kürisch, *a.* kinkig, svår att tillfredsställa.

Kür‖kind, *n.* adoptivbarn, fosterbarn. **-ländisch,** *a.* kurländsk. **-liste,** *f.* förteckning öfver badgäster. **-ort,** *m.* kurort, badort. **-pfalz,** *f. npr.* Pfalz. **-pfuscher(in),** *m.* (*f.*) kvacksalfvare (-erska).

Kurr‖e, *-n, f.* kalkon. **-en,** *sv. itr. h.* kurra, mumla, knorra. **-endáner,** *-, m.* kringvandrande djäkne, jfr följ. **-ende,** *-n, f.* 1. skara kringvandrande djäknar som med sång söka förvärfva sitt uppehälle. 2. cirkulär. **-éndejunge, -éndeschüler,** *m.* kringvandrande djäkne. **-ént,** *a.* = *courant.* **-éntschrift,** *f.* tysk skrifstil. **-ig,** *a.* 1. stridslysten, gräläktig. 2. besynnerlig, egendomlig, komisk, rolig.

Kurs, *-e, m.* kurs.

Kúrsaal, *m.* societetssal vid badort.

Kurs‖abschlag, *m.* hand. baisse, prisfall. **-bericht,**

m. börsberättelse. **-blatt,** *n.* börsblad. **-büch,** *n.* kommunikationstabell.

Kürschner, **-,** *m.* körsnär, buntmakare. **-éi,** *0, f.* körsnärshandtverk.

kurs‖ieren, *sv. itr. h.* cirkulera, vara i omlopp. **-iv,** *a.* kursiv. **-ívschrift,** *f.* kursiv (stil). **-órisch,** *a.* kursorisk, kursiv. **-us,** **-,** *..rse, m.* (undervisnings)kurs, pensum.

Kurtisáne, *-n, f.* kurtisan.

Kurve, *-n, f.* kurva.

Kürwürde, *f.* kurfurstvärdighet.

kurz, *-er* †, *a.* kort. ~ *von Gedanken sein:* vara korttänkt, ~ *und klein hauen:* slå, hugga sönder i smulor, äfv. F bild. grundligt mörbulta. *In ~er Zeit* el. *in ~em:* inom kort, *vor ~em:* för kort tid sedan, *über ~ oder lang:* förr eller senare. *Einen ~en Entschlufs fassen:* fatta ett raskt beslut, ~ *entschlossen:* beslutsam, ~ *angebunden sein:* handla raskt, äfv. vara kort om hufvudet, ~*en Prozefs* el. *es ~ mit jm machen:* göra processen kort med ngn, *viel in ~en Worten sagen:* säga mycket i få ord, *zu ~ fallen* el. *kommen* el. *schiefsen:* komma till korta. F *etw. nicht ~ kriegen:* ej begripa en sak. *Den kürzeren ziehen:* draga kortaste stråt. **-angebunden,** *a.* kort om hufvudet. **-ät[h]mig,** *a.* som har kort andedrägt, kortandad. **-ät[h]migkeit,** *f.* kort andedrägt, andtäppa.

Kürze, *-n, f.* **1.** vanl. *0,* korthet, kort tid, kort uttryckssätt. *In der ~ erzählen:* berätta helt kort, *etw. in der ~ abthun:* göra processen kort med ngt, hastigt undanstöka ngt. **2.** gram. kort stafvelse. **-n,** *sv. tr.* **1.** förkorta, göra kortare. **2.** afkorta, minska. *Jn um den Lohn ~* undanhålla ngn hans lön, *jm den Lohn ~* minska ngns lön.

kurz‖erhand, *adv.* helt hastigt, i en handvändning. **-flüg[e]lig,** *a.* kortvingad. **-gefafst,** *a.* kortfattad. **-geschwänzt,** *a.* kortsvansad. **-haarig,** *a.* korthårig. **-halsig,** *a.* korthalsad. **-lebend, -lebig,** *a.* kortlifvad. **-lebigkeit,** *f.* kortlif.

kürzlich, *adv.* **1.** kort, i korthet. **2.** nyligen, för kort tid sedan.

kurz‖ohrig, *a.* kortörad. **-schrift,** *f.* snabbskrift, stenografi. **-schwänzig,** *a.* kortsvansad. **-sichtig,** *a.* **1.** närsynt, bild. kortsynt. **2.** hand. ~*er Wechsel:* växel med kort sigt. **-sichtigkeit,** *f.* närsynthet, bild. kortsynthet. **-silbig,** *a.* gram. kortstafvig. **-stämmig,** *a.* lågstammig. **-stielig,** *a.* som har kort(a) stjälk(ar). **-úm,** *adv.* kort och godt, kort sagdt. **-wa[a]rengeschäft,** *n.* kortvaruaffär. **-wég,** *adv.* kort, helt kort, rent ut. **-weil,** *(-s), 0, f.,* m. o. *n.,* **-weile,** *0, f.* förströelse, tidsfördrif. **-weilig,** *a.* roande, rolig.

kusch, *itf.* kusch. **-en,** *sv. itr. h.* o. *rfl.* kuscha, lägga sig, hålla sig tyst.

Kufs, *-e* †, *m.* kyss.

küss‖en, I. *sv. tr.* kyssa. II. se *Kissen.* **-er,** **-,** *m.* kyssande (person). **-eréi,** *-en, f.* kyssande. **-erig, -erlich,** *a.* **1.** kysstäck. **2.** kysslysten. **-ern,** *sv. opers. Mich küssert:* jag längtar efter kyssar.

Kufs‖finger, *m.,* **-hand,** *f.,* **-händchen,** *n.* släng-kyss. Bild. *etw. mit Kufshand thun:* hjärtans gärna göra ngt.

Küste, *-n, f.* kust. **-nbewohner,** *m.* kustbo. **-nfahrer,** *m.* kustfarare. **-nfahrt,** *f.* kustfart. **-nwächter,** *m.* kustvakt. **-r,** **-,** *m.* klockare. **-réi,** *-en, f.* **1.** klockarbefattning. **2.** klockargård. **-rin,** *-nen, f.* klockarfru.

Kust‖ióde, *-n, m.* = *Kustos 1.* **-os,** **-,** *..óden,* **m.** **1.** kustos, uppsyningsman, väktare. **2.** boktr. kustod.

Kutsch‖bock, *m.* kuskbock. **-e,** *-n, f.* dim. †, droska; diligens; vagn. **-en,** *sv. itr. s.* o. *h.* åka, köra. **-enhaus,** *n.* vagnshus, vagnslider. **-enhimmel,** *m.* vagnstak, vagnskur. **-enschlag,** *m.* vagnsdörr. **-entritt,** *m.* fotsteg på vagnar. **-er,** **-,** *m.* kusk. **-erhaft, -erlich,** *a.* som en kusk, på kuskmanér. **-ersitz,** *m.* kuskbock. **-ieren,** *sv. itr. s.* o. *h.* åka, köra. **-pférd,** *n.* vagnshäst. **-wagen,** *m.* droska.

Kutte, *-n, f.* (munk)kåpa. **-in,** *pl.* inälfvor. **-nträger,** *m.* munk. **-nvolk,** *n.* munkar, klosterfolk. **-r,** **-,** *m.* kutter.

Kux, *-e, m.* aktie i grufvor.

Ky- se *Cy-.*

L.

L, förkortn. för a) *lies:* läs, b) *Liter:* liter.

la, I. *itf.* la. II. *adv. So ~ ~* så där, så tämligen.

La[a]b, *-e, n.* **1.** löpe. **2.** löpmage. **-käse,** *m.* sötost. **-kraut,** *n.* måra (Galium). **-magen,** *m.* löpmage.

Lab‖an, *-s* el. *-e, m.* **1.** *npr.* Laban. **2.** äfv. **-ánder,** **-,** *m.* F flabb. **-arum,** *-s, n.* labarum, korsfana.

Labbe, *-n, f.* **1.** tjock, hängande läpp. **2.** zool. labb. **-r,** *a.* sjö. laber. **-rdán,** *-e, m.* kabeljo. **-rig,** *a.* fadd, söt, äcklig. **-rn,** *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** lapa. **2.** slicka. **3.** pladdra.

Lab‖le, *-n, f.* vederkvickelse, läskedryck. **-ebecher, -ekelch,** *m.* vederkvickande, läskande bägare, dryck. **-ekühle,** *f.* vederkvickande svalka. **-en,** a) *sv.* I. *tr.* tillsätta löpe till, komma att löpna. II. *rfl.* löpna. b) *sv. tr.* vederkvicka, läska, svalka. **-erdán** se *Laberdan.* **-ét,** *a.* kort. bet. **-etrank,** *m.* läskedryck. **-iál,** *a.* gram. labial, läpp-. **-iále,** *-n, f.* gram. labial, läppbokstaf. **-oránt,** *-en, m.*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

laborant, laborator, kemist. **-oratórium**, -[*s*], **..ien**, *n.* laboratorium. **-oríeren**, *sv. itr. h.* laborera. *An etw.* (dat.) ~ laborera med, lida af ngt. **-säl**, *-e, n.* vederkvickelse. **-ung**, *f.* 1. löpnande. 2. vederkvickelse. **-yrínth**, *-e, n.* labyrint. **-yrínthisch**, *a.* labyrintisk, villosam.

Lach||bruder, *m.* skrattare. **-e**, *-n, f.* 1. skratt. *Eine laute* el. *helle* ~ *aufschlagen:* brista ut i gapskratt. 2. pöl, puss. 3. skog. a) i ett träd inhugget märke, b) märkt träd, gränsträd, c) inskärning, skåra i barrträd till kådans aftappning.

lächeln, I. *sv. itr. h.* o. *tr.* le, leende säga, uttala, ingjuta. *Sein Auge lächelte Freude:* glädjen lyste ur hans ögon. II. *-s, 0, n.* leende.

lachen, a) *sv.* I. *itr. h.* skratta, *einer* (gen.) *Sache* el. vanl. *über eine Sache:* åt ngt; bild. le. *Das ist zum* ~ det är löjligt. II. *tr.* 1. skrattande säga, uttala, t. ex. *ha, lachte der Kaiser.* 2. *Sich* (dat.) *Seitenstechen* ~ skratta så att man får håll. *Sie können dich doch nicht um dein Ansehen* ~ de kunna dock icke med sitt skratt beröfva dig ditt anseende. b) *sv. tr.* skog. 1. inhugga ett märke i, märka. 2. göra en skåra i barrträd för kådans aftappning. 3. hugga upp, t. ex. *einen Steig durch Buschholz.* c) *-s, 0, n.* skratt.

Lacher, *-, m.* 1. skrattande (person), skrattare. 2. skratt, skrattsalva. **-haft**, *a.* skrattlysten. **-in**, *-nen, f.* se *Lacher.*

lächer||lich, *a.* löjlig. ~ *machen:* förlöjliga. **-lichkeit**, *f.* löjlighet. **-n**, *sv. tr. Jn* ~ komma, narra en att skratta, väcka ens löje, förefalla en löjlig.

lach||haft, *a.* löjlig. **-ig**, *a.* 1. skrattlysten. 2. full af pölar. **-krampf**, *m.* konvulsiviskt skratt.

Lächler, *-, m.*, **-in**, *-nen, f.* leende person.

Lach||lied, *n.* lustig, skrattretande visa. **-lust**, *f.* skrattlust. **-lustig**, *a.* skrattlysten. **-muskel**, *m.* skrattmuskel.

Lachs, *-e* [†], *m.* dim. †, 1. lax. 2. F bild. a) bredmunt kvinna, b) pengar, schaber, c) stryk, påkolja. **-forelle**, *f.* laxöring.

Lachtaube, *f.* skrattdufva.

Lachter, *-, n., -n, f.* famn(mått).

Lack, *-e, m.* o. ✻ *n.* 1. gummilacka, stock-, korn-, klump-, kaklack, schellack. 2. (lack-) fernissa. 3. (sigill)lack. 4. bot. gyllenlack. **-arbeit**, *f.* lackerad vara. **-éi** se *Lakai.* **-en**, *sv.* = *lackieren.* **-farbe**, *f.* 1. lackfärg. 2. lackerad färg. **-firni[f]s**, *m.* lackfernissa. **-ieren**, *sv. tr.* 1. lackera. 2. P lura, draga vid näsan. **-ierer**, *-, m.* lackerare. **-leder**, *n.* blankläder. **-mus**, *-[ses], 0, n.* lackmus. **-stiefel**, *m.* blankläderssstöfvel. **-wa[a]re**, *f.* lackerad vara.

Lade, *-n, f.* dim. †, 1. låda, kista. *Die* ~ *des Bundes:* förbundets ark. 2. a) handtverkslåda, b) skråsammankomst. 3. lan (tandlösa delen af hästars underkäk, på hvilken betslet hvilar). **-brief**, *m.* stämning. **-damm**, *m.* lastbrygga, kaj. **-fähigkeit**, *f.* sjö. lastdryghet, drägtighet. **-gebühr**, *f.* lastningspengar. **-geld**, *n.* 1. lastningskostnad. 2. stämningskostnad. **-geschwindigkeit**, *f.* laddningshastighet. **-mäfs**, *n.* krutmått. **-n**, a) *-†, m.* dim. *Lädchen, -lein,* 1. fönsterlucka. 2. (handels)bod. b) *st.* o. *sv. tr.* 1. lasta. Bild. *auf sich* ~ ådraga sig, påtaga sig, *etw. auf jn* ~ äfv. påbörda ngn ngt. 2. ladda. 3. inbjuda, bjuda; kalla. *Vor Gericht* ~ kalla inför rätta, stämma. **-ndiener**, *m.* bodbetjänt, handelsbokhållare. **-ngehülfe**, *m.* handelsbiträde. **-nhüter**, *m.* F osäljbar vara. **-npreis**, *m.* bodpris. **-nschwengel**, **-nschwung**, *m.* F knodd. **-ntisch**, *m.* boddisk. **-r**, *-, m.* 1. lastkarl, lastare. 2. laddare. **-stock**, *m.* laddstock.

ládieren, *sv. tr.* skada.

Lädner, *-, m.* bodbetjänt. **-in**, *-nen, f.* bodmamsell.

Ladung, *f.* 1. lastning. 2. last, laddning. 3. laddning af el. i skjutvapen. 4. inbjudning, kallelse. **-splatz**, *m.* lastageplats. **-sschein**, *m.* sjö. konnossement.

Lady, *-s* el. *..dies, f.* lady.

Lafétt||e, *-n, f.* lavett. **-ieren**, *sv. tr.* förse med lavett, lägga på sin lavett. **-ierung**, *f.*

Laffe, *-n, m.* dim. †, glop, narr, gäck. **-nmäfsig**, *a.* narraktig.

Lage, *-n, f.* 1. läge. *In der* ~ *sein zu:* vara i tillfälle att. 2. lager, skikt; häfte, bundt. 3. lag, t. ex. *die volle* ~ *geben:* gifva glatta laget.

Lägel, *-, n.* lägel.

Lager, *-, n.* 1. läger, säng, bädd, lägerstad. *Das Getreide geht zu* ~ säden lägger sig. 2. (krigs)läger, lägerplats. 3. ställning hvarpå ngt hvilar, underlag för (vin)fat m. m., bädd. 4. (handels)lager, upplag. 5. lager, skikt. 6. bottensats, jäst. **-apfel**, *m.* vinteräpple. **-baum**, *m.* underlag. **-bestand**, *m.* förefintligt lager. **-gebühr**, *f.*, **-geld**, *n.* = *Lagermiete.* **-genofs**, *m.* 1. sängkamrat. 2. tältkamrat. **-haus**, *n.* magasin. **-hof**, *m.* upplag. **-hütte**, *f.* barack. **-miet[h]e**, *f.* magasinshyra, källarhyra. **-n**, *sv.* I. *itr. h.* o. *s.* samt *refl.* ligga, hvila, ligga lägrad, vara lägrad, lägra sig, sträcka ut sig; ligga på lager. *Das Getreide lagert [sich]:* säden lägger sig. II. *tr.* 1. låta lägra sig. 2. lägga på lager, magasinera. 3. slå ned. **-öbst**, *n.* vinterfrukt. **-ort**, **-platz**, *m.* lägerställe, -plats. **-stätte**, *f.* lägerställe. **-ung**, *f.* 1. lägrande m. m. jfr *lagern.* 2. lager, hvarf, skikt. **-verzeichni[f]s**, *n.* hand. inventarium, inventarieförteckning, **-wall**, *m.* sjö. lägervall.

Lagúne, *-n, f.* lagun.

lahm, *a.* 1. lam; halt; bild. äfv. matt, kraftlös, haltande. ~ *gehen:* halta, *ein Geschäft* ~

legen: hämma, förlama en affär, en rörelse. 2. som råkat i olag, söndrig.

Lähme, *0, f.* lamhet.

lahmen, *sv. itr. h.* vara lam, halta.

lähmen, *sv. tr.* förlama.

lahm‖händig, *a.* lam i händerna. **-heit,** *f.* lamhet. **-legung,** *f.* hämmande, undertryckande.

Lähmung, *f.* 1. förlamning. 2. lamhet.

Lahn, *-e, m.* lan. **-geld,** *n.* guldlan.

Laib, *-e, m.* o. *n.* lef, kaka. *Ein ~ Käse:* en ost.

Laich, *-[e]s, 0, m.* o. ✱ *n.* fiskråm. **-e,** *0, f.* 1. fiskars lek. 2. lektid. **-en,** *sv. itr. h.* leka (om fiskar). **-ort, -platz,** *m.* lekställe, lekplats för fiskar. **-zeit,** *f.* lektid.

Laie, *-n, m.* lekman; oinvigd. **-nbruder,** *m.* lajbroder, tjänande broder (lekman anställd i ett kloster). **-nhaft,** *a.* som en lekman, lekmanna-. **-npriester,** *m.* präst som ej är medlem af ngn munkorden. **-nschaft,** *f.* 1. egenskap af lekman. 2. lekmannaskara, samtlige lekmän. **-nschwester,** *f.* lajsyster, tjänande syster, jfr *Laienbruder.* **-nstand,** *m.* lekmannastånd.

Lakái, *-en* el. *-s, -en, m.* lakej. **-enhaft,** *a.* lakejlik. **-enhaftigkeit,** *f.*, **-ent[h]üm,** *n.* 1. egenskap af lakej. 2. betjäntanda, kryperi.

Lake, *-n, f.* (salt)lake. **-n,** *-, n.* o. ✱ *m.* afhängt tygstycke, duk, lakan, skjorta; sjö. segel.

lakón‖isch, *a.* lakonisk. **-ismus,** *-, ..men, m.* lakoniskt, kort uttryck(ssätt).

Lakritze, *-n, f.*, **-n,** *-, m.* 1. bot. lakritsört (Glycyrrhiza). 2. lakrits. **-nstengel,** *m.* lakritsstång.

lallen, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. lalla, stamma, jollra (om barn). 2. gnola. 3. säga *l* i st. f. *r.*

Lama, *-[s], -s,* I. *n.* zool. lama. II. *m.* lama (buddapräst).

Lambertsnuſs, *f.* lambertsnöt.

lam‖entieren, *sv. itr. h.* lamentera, jämra sig, klaga. **-ént,o,** *-[s], -s, n.* jämmer, klagan.

Lamm, *-er* †, *n.* lam. **-en,** *sv. itr. h.* lamma.

Lämmer‖geier, *m.* zool. lamgam (Gypaetus barbatus). **-hirt,** *m.* fårherde. **-wolke,** *f.* fjädermoln.

lamm‖fromm, -herzig, *a.* from som ett lam.

Lampe, I. *-n, f.* dim. †, lampa. F bild. *eins auf die ~ gieſsen:* fukta strupen. Teat. *die ~n:* rampen, *ein Stück vor die ~n bringen:* uppföra en pjes. II. *-[n]s, -s, m.* (harens namn i den tyska djursagan) jösse. **-ncylinder,** *m.* lampglas. **-nfieber,** *n.* teat. rampfeber. **-nglocke,** *f.* lampkupa. **-nmütze,** *f.* lamphatt. **-nputzer,** *m.* lamprensare. **-nreihe,** *f.* teat. ramp. **-nruſs,** *m.*, **-nschwarz,** *n.* lampsvärta. **-ntelter,** *m.* lampmatta. **-ntülle,** *f.* rör för veken i en lampa.

Land, *-er* † (jfr *1 d*), *n.* 1. land, a) *0,* i mots. till haf. *Zu Wasser und zu ~e:* till lands och sjöss, *ans ~ setzen:* landsätta, *ans ~ steigen:* stiga i land, b) *0,* terräng, trakt. *Flaches ~* slättland, c) *0,* i mots. till stad, landsbygd. *Über ~ gehen:* gå ut åt landet, d) politisk enhet (isolerande pl. *-er* †, smnfattande o. poet. *-e*), t. ex. *zerstreut in alle Länder, alle Lande sind seiner Ehre voll. Auſser[halb] ~es reisen:* resa utomlands, *jn ~es verweisen:* landsförvisa ngn, *hier zu ~e, bei uns zu ~e:* här i landet, i detta land, hos oss, *woher des ~es?* från hvilket land? el. blott hvarifrån? 2. *0,* jord, åker, fält. 3. gods, egendom. 4. slätt, lågland, t. ex. *von den Bergen ins ~ gehen:* från bärgen nedstiga till slätten. **-adel,** *m.* 1. adel som lyder under landsherren, mots. *Reichsadel.* 2. landtadel. **-ammann,** *-er* † el. ✱ *-[e], m.* i Schweiz föreståndare för a) en landtkommun, b) en kanton. **-anwachs,** *m.* landets tillväxt, upplandning, landhöjning. **-arzt,** *m.* 1. läkare på landet. 2. provinsialläkare. **-au,** *-s,* **-auer,** *-, m.* landå. **-aufenthalt,** *m.* vistelse på landet. **-bäcker,** *m.* bagare på landet, bybagare. **-bär,** *a.* sjö. där man kan landa, tillgänglig. **-bau,** *m.* landtbruk. **-bauer,** *-, m.* landtbrukare. **-bewohner,** *m.* landtbo. **-bote,** *m.* 1. bud(bärare) till landet. 2. landtdagsfullmäktig. **-brot,** *n.* på landet bakadt, hemmabakadt bröd. **-dienst,** *m.* krigstjänst till lands. **-drost(ei)** se *Drost(ei).* **-ebrücke,** *f.* landbrygga, landgång. **-edelmann,** *m.* landtjunkare. **-eigent[h]ümer,** *m.* godsägare. **-einwärts,** *adv.* inåt landet. **-eis,** *n.* is vid kusten, landfast is. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* o. *s.* landa, gå i land. II. *tr.* landsätta. **-enge,** *f.* näs, ed.

Länder‖él, *-en, f.* stort gods, länderi. **-kenntni[ſ]s, -kunde,** *f.* geografi. **-los,** *a.* utan land. **-name[n],** *m.* länders namn. **-sucht,** *f.* eröfringsbegär.

Landes‖abschied, *m.* landtdagsbeslut. **-älteste(r),** *m.* ugf. ålderspresident. **-angehörige(r),** *m.* landsman. **-angehörigkeit,** *f.* nationalitet. **-ärt,** *f.* 1. landets beskaffenhet. 2. landssed. **-beamte(r),** *m.* offentlig ämbetsman. **-beschreibung,** *f.* landets geografi, topografi. **-brauch,** *m.* landssed. **-direktor,** *m.* ugf. landshöfding. **-erzeugni[ſ]s,** *n.* landets produkt, inhemsk produkt. **-farben,** *pl.* nationalfärger. **-folge,** *f.* härbann, allmänt uppbåd. **-fürst,** *m.* landsfurste, regerande furste. **-fürstlich,** *a.* landsfurstlig. **-gebiet,** *n.* landområde. **-gericht,** *n.* provinsdomstol, hofrätt. **-hauptmann,** *m.* landshöfding. **-herr,** *m.* landsherre. **-herrlich,** *a.* landsherrlig. **-herrlichkeit,** *f.* egenskap af landsherre, öfverhöghet; regering. **-herrschaft,** *f.* 1. regering. 2. regerande furstefamilj. **-hoheit** = *Landesherrlichkeit.* **-kind,** *n.* landets barn, invånare, inföding, landsman. **-kirche,** *f.* statskyrka. **-mutter,** *f.* landets moder (furstinna). **-obrigkeit,** *f.* landets öfverhet. **-polizei,** *f.* kronans polis. **-regierung,** *f.* landets regering. **-religion,** *f.* statsreligion. **-sache,** *f.*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

statsärende. **-schuld**, *f.* statsskuld. **-schule**, *f.* offentlig skola. **-sperre**, *f.* förbud mot ut- och införsel. **-sprăche**, *f.* landets språk. **-tracht**, *f.* nationaldräkt. **-vater**, *m.* landets fader, landsfader. **-väterlich**, *a.* landsfaderlig. **-verrat[h]**, *m.* landsförräderi. **-verrät[h]er**, *m.* landsförrädare. **-verrät[h]erisch**, *a.* landsförrädisk. **-verweisung**, *f.* landsförvisning. **-verweser**, *m.* riksföreståndare.

Land‖fahrer = *Landläufer*. **-fern**, *a.* som är långt från land. **-feste, -festung**, *f.* 1. fästning i det inre af landet. 2. sjö. landfästa, landtåg. **-flüchtig**, *a.* landsflyktig. **-fracht**, *f.* landtransport. **-frau**, *f.* kvinna, fru från landet. **-fremd**, *a.* hemlös. **-friede[n]**, *m.* landsfred. **-fuhrmann**, *m.* forman. **-geistliche(r)**, *m.* landtpräst. **-gemeinde**, *f.* landsförsamling. **-gericht**, *n.* 1. öfverdomstol i ett land el. en provins, ugf. hofrätt. 2. domstol på landet, häradsrätt. **-gerichtsrat[h]**, *m.* ugf. hofrättsråd. **-graben**, *m.* gränsgraf, gränsdike. **-graf**, *m.* landtgrefve. **-gräfin**, *f.* landtgrefvinna. **-gräflich**, *a.* landtgreflig. **-gräfschaft**, *f.*, **-gräft[h]üm**, *n.* landtgrefskap. **-grenze**, *f.* riksgräns. **-gültig**, *a.* gällande i ett land. **-haft**, *a.* landtlig. **-haus**, *n.* landthus; villa. **-jäger**, *m.* 1. öfverjägare. 2. landtgendarm. **-kirche**, *f.* landskyrka. **-kundig**, *a.* landskunnig, riksbekant. **-kutsche**, *f.* diligens. **-läufer**, *m.* landstrykare, lösdrifvare, landsvägsriddare. **-läufig**, *a.* allmänt gängse. **-leute**, *pl.* landtfolk.

ländlich, *a.* 1. landtlig. 2. ~ *sittlich:* efter landets sed. **-keit**, *f.* landtligt läge, landtlig sed.

Land‖lust, *f.* nöje af landtlifvet. **-macht**, *f.* 1. fastlandsstat. 2. landthär. **-mann**, *m.* 1. landtbo. 2. landtman, landtbrukare. **-männisch**, *a.* landtlig, landtbrukar-, bonde-. **-mark**, *f.* landamäre. **-messer**, *m.* landtmätare. **-pfarre**, *f.* pastorat på landet. **-pfarrer**, *m.* landtpräst. **-pfleger**, *m.* ståthållare, landshöfding, guvernör. **-plage**, *f.* landsplåga. **-pomeranze**, *f.* F landtlig oskuld. **-rat[h]**, *m.* 1. provinsialråd (församling). 2. landtråd (styresman i ett visst distrikt). **-ratte**, *f.* 1. stora husråttan. 2. sjö. F landkrabba. **-recht**, *n.* 1. landslag. 2. landsrätt (mots. stadsrätt). **-regen**, *m.* ihållande regn som sträcker sig långt. **-reise**, *f.* 1. resa till lands. 2. färd åt landet. **-richter**, *m.* 1. ugf. lagman. 2. ugf. häradshöfding; landtdomare. 3. = *Landpfleger*. **-rüch[t]ig** = *landkundig*. **-sass**, *m.* 1. ett lands invånare. 2. landsman. 3. (vanl. adlig) godsägare. **-sässig**, *a.* som har gård och grund, i sht privilegieradt gods, jfr föreg. **-schaft**, *f.* 1. landskap. 2. ugf. landsting. 3. hypoteksförening. **-schafter**, -, *m.* landskapsmålare. **-schafterei**, *-en*, *f.* landskapsmålning. **-schaftlich**, *a.* 1. landskaps-, provins-, provinsial-. 2. landstings-. **-schlacht**, *f.* fältslag. **-schöppe**, *m.* ugf. nämdeman. **-see**, *m.* insjö. **-seuche**, *f.* epidemi. **-sitz**, *m.* landtegendom, bostad på landet, villa. **-sknecht**, *m.* lansknekt. **-smann**, *Landsleute*, *m.* landsman. **-smännin**, *f.* landsmanninna. **-smännisch**, *a.* landsmans-. **-smannschaft**, *f.* 1. landsmanskap. 2. landskap, nation vid universitet. **-spitze**, *f.* landtudde. **-stadt**, *f.* 1. stad ini landet. 2. länsstad. 3. vanlig stad (mots. *Reichsstadt*). **-stand**, *m.* landtdagsfullmäktig, pl. landtständer. **-ständisch**, *a.* beträffande landtständerna. **-standschaft**, *f.* 1. egenskap af landtdagsfullmäktig, landtdagsfullmakt. 2. landtständer. **-stein**, *m.* gränssten. **-sterben**, *n.* digerdöd. **-strafse**, *f.* 1. landsväg. 2. landväg. **-streichen**, *n.* kringstrykande, lösdrifveri. **-streicher** = *Landläufer*. **-streicherei**, *f.* = *Landstreichen*. **-strich**, *m.* landsända, trakt. **-sturm**, *m.* 1. mil. landstorm. 2. storm till lands. **-tag**, *m.* landtdag. **-trauer**, *f.* allmän sorg, kungssorg. **-üblich**, *a.* bruklig i hela landet. **-ung**, *f.* landning, landstigning, landsättning. **-vögt**, *m.* = *Landpfleger*. **-wärts**, *adv.* åt landet till. **-wehr**, *f.* 1. landtvärn. 2. gränsbefästning. 3. strandvall till värn mot hafvet. **-wehre**, *f.* gränsfästningar. **-wehrmann**, *m.* landtvärnsman, -soldat. **-wein**, *m.* 1. inhemskt vin. 2. vin från slättland (ej från vinbärg). **-wirt[h]**, *m.* 1. landthushållare, landtbrukare. 2. värdshusvärd på landet. **-wirt[h]lich**, *a.* landtbruks-. **-wirt[h]schaft**, *f.* 1. landthushållning, landtbruk. 2. landtegendom. **-wirt[h]schaftlich**, *a.* landtbruks-. **-wohnung**, *f.* bostad på landet, villa.

lang, *-er* †, *a.* lång. *Vor ~en Jahren:* för många år sedan, *über kurz oder ~* förr eller senare, *ein ~es und breites über etw.* (ack.) *reden* el. *sich des ~en und breiten über etw. äufsern:* tala, orda vidt och bredt om ngt. *~e Weile* se *Langeweile*. Adv. *eine Zeit ~* en tid, *einen Tag ~* en hel dag, *drei Jahre ~* tre år igenom, *sein Leben ~* hela sitt lif, *die* el. *der Nase ~ gehen:* gå rakt fram, dit näsan pekar. Jfr *lange*. **-armig**, *a.* långarmad. **-ät[h]mig**, *a.* 1. som länge kan hålla andan. 2. långvarig. **-beinig**, *a.* långbent. **-blätterig**, *a.* långbladig. **-e**, *-r* †, *adv.* 1. länge, lång tid. *Bis wie ~* huru länge, *noch ~ nicht:* ännu ej på länge, *nicht ~ darauf:* ej långt efteråt. 2. på långt när, t. ex. *er ist ~ nicht so gelehrt*. 3. F nog, tillräckligt, t. ex. *das ist für uns ~ gut*. 4. *Längst:* redan länge, t. ex. *ich weifs es längst:* jag har redan länge vetat det. 5. *Längstens:* a) senast, b) * = *4*.

Länge, *-n*, *f.* 1. längd. *Auf* el. *in die ~* på, i längden, *der ~ nach* el. *die ~ lang hinfallen:* falla raklång. 2. lång stafvelse. **-lang**, *adv.* raklång.

langen, *sv.* I. *itr. h.* 1. räcka, förslå. 2. *Nach etw. ~* sträcka ut handen efter ngt, *in die Schüssel langen:* taga för sig ur fatet, *in die Tasche ~* gripa i fickan efter ngt. II. *tr.* 1. räcka, nå, få tag i. 2. räcka fram, langa.

längen, *sv.* **I.** *tr.* förlänga, utsträcka, utdraga; sjö. släppa efter, släcka. **II.** *rfl.* blifva längre; sträcka sig (långt).

lang‖entbehrt, *a.* länge saknad. **-eweile,** gen. dat. utan art. *Langerweile,* med art. *Langenweile, 0, f.* ledsnad, leda, tråkighet. *Ich that es aus Langerweile:* jag gjorde det för roskull, för att fördrifva tiden, emedan jag hade tråkigt, F *seine Drohung ist nicht für die ~* hans hotelse är ej ngt skämt, han hotar ej för roskull. **-finger,** *m.* långfingrad person, vanl. bild. **-fing[e]rig,** *a.* långfingrad. **-flüg[e]lig,** *a.* långvingad. **-füfsig,** *a.* långfotad. **-geschwänzt,** *a.* långsvansig. **-gestielt,** *a.* långskaftad, långstjälkig. **-gestreckt,** *a.* långsträckt. **-gewachsen,** *a.* högväxt. **-haar,** *m.* långhårig person, långhårigt djur. **-haarig,** *a.* långhårig. **-halsig,** *a.* långhalsad. **-händig,** *a.* långhänd. **-hēr,** *adv.* långt ifrån. **-hin,** *adv.* långt bort. **-jährig,** *a.* mångårig, lång. **-krallig,** *a.* som har långa klor. **-lebend,** **-lebig,** *a.* långlifvad. **-lebigkeit,** *f.* långt lif.

länglich, *a.* ngt lång, aflång. **-rund,** *a.* oval.

Lang‖mut[h], *f.* långmod. **-müt[h]ig,** *a.* långmodig **-müt[h]igkeit,** *f.* långmod. **-nasig,** *a.* långnäst. **-ohr,** *m.* o. *n.* långöra. **-ohrig,** *a.* långörig.

längs, *adv.* o. *prep.* med dat., gen. o. ✱ ack. längs (efter), utmed, utefter.

langsām, *a.* långsam. **-keit,** *0, f.* långsamhet.

Lang‖schläfer, *m.* en som sofver länge, sjusofvare. **-schläferei,** *f.* vana att sofva länge. **-schleppend,** *a.* långsläpig. **-schnäb[e]lig,** *a.* långnäbbig. **-schwänzig,** *a.* långsvansig.

Längs‖einschnitt, *m.* inskärning, skåra på längden. **-gestreift,** *a.* randig på längden.

lang‖sichtig, *a.* långsynt. **-silbig,** *a.* långstafvig.

Längs‖richtung, *f.* längdriktning. **-t(ens),** *adv.* se *lange 4, 5.*

lang‖stielig, *a.* **1.** = *langgestielt.* **2.** F = *langweilig.* **-stieligkeit,** *f.* F = *Langeweile.* **-weile,** *f.* se *Langeweile.* **-weilen,** *sv.* **I.** *tr.* väcka ledsnad hos, tråka ut. **II.** *rfl.* leds, ha tråkigt, ha ledsamt. **-weilig,** *a.* tråkig, ledsam. **-weiligkeit,** *f.* = *Langeweile.* **-wierig,** *a.* långvarig, som räcker länge. **-wierigkeit,** *f.* långvarighet. **-zeile,** *f.* metr. långrad.

Lanke, *-n, f.* länd.

Lanz‖e, *-n, f.* dim. †, lans; ✱ lansett. *Eine ~ für jn einlegen* el. *brechen:* bryta en lans, våga en dust för ngn. **-enbrechen,** *n.* lansbrytning, tornérspel. **-enknecht,** *m.* lansknekt. **-enkundig,** *a.* skicklig att handhafva lansen. **-enreiter,** *m.* ulan, lancier. **-enrennen, -enspiel, -enstechen,** *n.* tornering, tornérspel. **-étte,** *-n, f.* lansett. **-éttlich,** *a.* bot. lansettlik.

lapidár, *a.* kort, kortfattad, sammanträngd. **-stil,** *m.* lapidarstil, kort, koncis stil.

Lapp, *-en, m.* = *Laffe.* **-álie,** *-n, f.* lappri, småsak, strunt. **-e,** *-n, m.* **1.** lapp (folk). **2.** = *Laffe.* **-en, a)** *sv.* **I.** = *labbern.* **II.** *tr.* **1.** lappa. **2.** bot. *gelappt:* flikig. **b)** *-, m.* dim. *Läppchen, -lein,* **1.** lapp; flik, snibb. **2.** bot. hjärtblad. **3.** jäg. a) jagtlapp; bild. *jm durch die ~ gehen:* rymma från ngn, b) pl. hängande öron. **-er,** *-, m.* lappare, lappskräddare. **-eréi,** *-en, f.* **1.** lappande, lappverk. **2.** sfv. **Läpperéi,** lappri, strunt. **-ern, läppern,** *sv. tr.* o. *itr. h.* i småpartier, så småningom förbruka, använda, sammanskrapa. **-erschulden, Läpperschulden,** *pl.* småskulder. **-erweise,** *adv.* så småningom, litet i sänder, bit för bit. **-icht, -ig,** *a.* **1.** slapp. löst hängande, slankig. **2.** full af lappar, lappad. **3.** trasig. **4.** jfr *Lapp,* narraktig, dum. **-in,** *-nen, f.* lappska, lappsk kvinna. **-isch,** *a.* lappsk.

läppisch, *a.* **1.** veklig, slapp. **2.** narraktig, inskränkt, dum, fadd, barnslig.

Lappländ‖er, *-, m.* lapp. **-erin,** *-nen, f.* lappska. **-isch,** *a.* lappsk.

Laps, *-e, m.* F flabb, slyngel.

Lärche, *-n, f.* lärkträd. **-n,** *a.* af lärkträ.

Laren, *pl.* larer, husgudar.

larifāri, I. *itj.* **1.** tralala. **2.** prat, slidderslader. **II.** *-[s], -s, n.* prat, snicksnack, slidderslader, dumheter.

Lärm, *-[e]s, 0, m.* **1.** larm, buller, oväsen. **2.** alarm. *~ läuten:* ringa i stormklockan. **-bläser,** *m.* alarmblåsare. **-en, I.** *sv. itr. h.* larma, bullra, väsnas. **II.** *-s, 0, n.* = *Lärm.* **-er,** *-, m.* larmare, stojare. **-erisch, -haft, -ig,** *a.* larmande, bullrande. **-macher,** *m.* **1.** larmare, stojare. **2.** en som gör alarm, alarmblåsare. **-voll,** *a.* larmande, bullrande.

Larve, *-n, f.* dim. †, **1.** spöke, skråpuk, skräckbild. **2.** (ansigts)mask; sfv. bild. ansigte, person. **3.** larv.

lasch, *a.* slapp, trög, slö. **-e,** *-n, f.* påsatt el. vidhäftadt stycke; ärmspjäll, kil, ficklock; stöfvelstropp; skarf; lask; inskärning, fog. **-en,** *sv. tr.* **1.** skog. blecka, stämpla. **2.** förse med *Lasche,* skarfva, laska. **-heit,** *f.* slapphet, trögbet, slöhet.

Lase, *-n, f.* kanna med handtag o. pip.

lasieren, *sv. tr.* lasera.

Laskár, *-s* el. *-en, -en, m.* laskar (asiatisk matros på engelsk ostindiefarare).

lafs, *a.* slapp, slö, trög, liknöjd.

lassen, *tr.* **I.** *hjälpverb.* låta. *Laſs(t)* el. *~ Sie uns gehen:* låsom oss gå, *er läſst Sie grüſsen:* han bad mig hälsa till er, *ich werde mir das gesagt sein ~* jag skall komma ihåg det, *ich lasse mich danach verlangen:* jag längtar därefter, *die Cigarren ~ sich rauchen:* cigarrerna äro rökbara, *es läſst sich nicht leugnen, daſs:* man kan ej neka till, att, *das lieſs sich von ihm erwarten:* det var hvad man kunde vänta af honom, *das läſst sich besser sagen als thun:* det är lättare att säga än att göra, *davon lieſse sich viel sagen:* därom kunde man ha mycket

att säga, *es läfst sich nicht zweifeln, dafs:* det är otvifvelaktigt, att. *Etw. sein* el. *bleiben* ~ låta vara, låta bli, underlåta ngt. **II.** *tr.* **1.** lemna. *Sich Zeit* ~ gifva sig god tid. *Jm etw.* ~ a) öfverlåta, afstå ngt åt ngn, b) *das mufs man ihm* ~, *dafs er:* det måste man medgifva, erkänna, att han, *wenn Gott mir das Leben läfst:* om Gud låter mig lefva, *etw. unbesprochen* ~ förbigå ngt. *Nicht aus den Augen* ~ ej släppa ur sigte; *es beim alten* ~ låta det stanna vid det gamla; *jn in seinem Amte* ~ låta ngn få behålla sitt ämbete; ~ *Sie mich damit in Ruhe:* låt mig få vara i fred, tala ej om det där; *Bier vom Fasse* ~ tappa öl, *jn von sich* ~ afskeda ngn; *jn vor sich* ~ gifva ngn audiens; *jn zu sich* ~ låta ngn komma till sig. **2.** underlåta, låta vara. *Sein Thun und* ~ hans görande och låtande. **3.** lemna i sticket, sätta till, offra. **4.** göra af, ställa, lägga. Bild. *sich vor Freude nicht zu* ~ *wissen:* vara utom sig af glädje. **5.** släppa, släppa lös. **6.** *Blut* ~ låta åder, *jn zur Ader* ~ åderlåta ngn. **7.** tillåta att, släppa, t. ex. *den Knaben auf den Baum* ~ släppa pojken upp i trädet. **III.** *itr. h.* **1.** *Von etw.* ~ afstå, skiljas från ngt, låta ngt vara (i fred). **2.** låta, klinga, förefalla. **3.** passa, kläda.

Lafsheit, *f.* slapphet, slöhet, tröghet.

lässig, *a.* lat, trög, slapp, slarfvig. ~ *zu:* sen att. **-keit,** *f.* lättja, tröghet, slapphet, slarf.

läfslich, *a.* **1.** förlåtlig. **2.** öfverseende, skonsam, mild i omdömen. **-keit,** *f.* **1.** förlåtligt fel, obetydlighet. **2.** öfverseende, mildhet, välvilja.

Lasso, -[*s*], *-s, m.* lasso.

Last, *-en, f.* **1.** last, börda, tyngd, lass. Hand. *jm etw. zur* ~ *schreiben:* debitera ngn för ngt. **2.** läst (mått). **-adíe,** -[*e*]*n, f.* sjö. lastageplats, lastbrygga. **-bär,** *a.* **1.** lastdragande. **2.** tyngande. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* tynga, trycka. **II.** *tr.* lasta, belasta, nedtynga. **-enfrei,** *a.* kostnadsfri. **-er,** *-, n.* **1.** last (synd). **2.** usel person, i sht dålig kvinna, kvinsperson, sköka.

Lästerchronik, *f.* skvallerkrönika. **-er,** *-, m.* lastare, bakdantare, smädare.

lasterfrei, *a.* syndfri. **-haft,** *a.* lastfull, lastbar. **-haftigkeit,** *f.* lastfullhet, lastbarhet.

Lästerin, *-nen, f.* smäderska, bakdanterska, skvallersyster. **-isch,** *a.* **1.** hädisk, gudsförsmädande. **2.** skändlig, nedrig.

Lasterknecht, *m.* lastens, syndens slaf. **-leben,** *n.* lastfullt lif.

lästerlich = *lästerisch.* **-maul,** *n.* ond tunga. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* häda, smäda, bakdanta, förtala, svärta. **-rede,** *f.* förtal. **-schrift,** *f.* smädeskrift, pamflett **-schule,** *f.* skandalskola. **-sucht,** *f.* tadelsjuka. **-süchtig,** *a.* tadelsjuk.

Lasterthat, *f.* lastbar gärning.

Lästerung, *f.* hädelse, smädelse, förtal. **-wort,** *n.* förtal. **-zunge,** *f.* ond tunga.

Lastesel, *m.* packåsna. **-fuhre,** *f.* fraktvagn, forvagn, fora.

lästig, *a.* besvärlig. **-keit,** *f.* besvärlighet.

Lastling, *-s, m.* lasting. **-pferd,** *n.* packhäst, arbetshäst. **-schiff,** *n.* lastdragare, lastångare, transportfartyg. **-träger,** *m.* bärare, sjåare. **-vieh,** *n.* lastkreatur, lastdjur.

Lasúr, **I.** *-e* el. *-s, m.* lasur(sten). **II.** *-en, f.* **1.** lasur(färg), asur. **2.** lasering.

Lätáre, -[*s*], *-s, m.* fjärde söndagen i fastan.

Latéin, -[*e*]*s, 0, n.* latin. Bild. *mit seinem* ~ *zu Ende sein:* vara i förlägenhet, ej veta hvad man skall taga sig till. **-er,** *-, m.* **1.** latinare. **2.** jäg. söndagsjägare. **-isch,** *a.* **1.** latinsk. **2.** särskilda fall. *Die* ~*e Kirche:* romerska kyrkan, ~*e Reiter* el. *Schützen:* kammarlärde. Sjö. ~*e Segel:* latinsegel.

latént, *a.* latent, bunden, dold.

Laterálerbe, *m.* sidoarfvinge.

Latérne, *-n, f.* lykta, lanterna. **-nanstecker, -nanzünder,** *m.* lykttändare. **-npfahl,** *m.* lyktstolpe.

Latíner, *-, m.*, **-erin,** *-nen, f.* latinare (Latiums invånare). **-isieren,** *sv. tr.* latinisera. **-ismus,** *-, ..men, m.* latinism. **-ität,** *-en, f.* **1.** latinitet. **2.** latinism.

Latitúde, *-n, f.* latitud, bredd(grad). **-tudinárier,** *-, m.* person utan stränga grundsatser.

Latríne, *-n, f.* latrin, afträde.

latsch, *a.* släpande, trög, klumpig (om gången). **-e,** *-n, f.* **1.** nedkippad sko, hasa. **2.** lurfvig, luden, fjäderklädd fot. **3.** slarfvig, slarfvigt klädd kvinna, slampa, slamsa. **4.** slapp, kraftlös person, fjanter. **-en,** *sv. itr. h.* gå med släpande gång, draga benen efter sig, pallra, rulta. **-ig,** *a.* **1.** släpande, rultande, vacklande. **2.** slapp, trög; kraftlös.

Latte, *-n, f.* dim. †, **1.** latta, ribba, spjäla, list. Bild. *mit der* ~ *laufen:* löpa med limstången. **2.** rak, smärt telning. **-en,** *sv. tr.* spika lattor, ribbor på. **-enläufer,** *m.* narr, flickjägare. **-enverschlag,** *m.* ribbvägg, ribbverk. **-ich,** *-e, m.* bot. laktuk. **-ung,** *f.* ribbverk.

Latwérge, *-n, f.* mos(artadt medikament).

Latz, *-e* †, *m.* **1.** lifstycke, lif, väst, bröststycke, bröstlapp, haklapp. **2.** byxklaff; ficklock; möss-skärm att fälla upp.

lau, *a.* ljum, bild. äfv. likgiltig.

Laub, *-e* el. *-er* †, *n.* dim. †, **1.** löf. **2.** kort. spader. **-apfel,** *m.* galläpple. **-e,** *-n, f.* löfsal, berså; trädgårdshus, lusthus. **-engang** = *Laubgang.* **-enhaft,** *a.* bersåartad, öfverhvälfd. **-fall,** *m.* löffällning. **-frosch,** *m.* löfgroda, trädgroda. **-gang,** *m.* öfverhvälfd allé, löfhvalf. **-gehänge,** *n.* (löf)feston. **-holz,** *n.* löfskog, löfträd. **-huhn,** *n.* orre. **-hüttenfest,** *n.* löfhyddohögtid. **-icht, -ig,** *a.* löfartad, löfrik. **-los,** *a.* utan löf, aflöfvad. **-rausch,** *m.* löfvens prasslande. **-säge,** *f.* löfsåg.

-sänger, *m.* löfsångare. **-thaler**, *m.* löftaler (1¾ vanlig *Thaler* med en löfkrans i kanten). **-tragend**, *a.* löfbärande, löf-. **-verzierung**, *f.* löfprydnad, löfverk.

Lauch, *-e*, *m.* lök (Allium).

Laudémium, *-[s]*, *..ien*, *n.* = *Lehnsgeld.*

lauen, *sv. itr. h.* vara el. blifva ljum.

Lauer, *0*, **1.** *f.* lur, t. ex. *auf der ~ sein, liegen, stehen:* ligga, stå på lur. **2.** *m.* eftervin, dåligt vin. **-er** se *Laurer.* **-n**, *sv. itr. h.* otåligt vänta, lura, *auf jn:* på ngn.

Lauf, *-e* †, *m.* **1.** springande, språng, lopp, gång, förlopp; hastighet; bana, väg, hvarf, riktning. *Im ~e:* i språng, *im ~e des Jahres:* under årets lopp, *im ~e der Zeit:* med tiden, *was Kauf und ~ ist:* hvad som är allmänt gängse. **2.** brunst hos vissa djur, löpskhet. **3.** pipa, rör i skjutvapen. **4.** mus. löpning. **5.** jäg. ben på djur. **-bahn**, *f.* kapplöpningsbana; bild. bana, karriär. **-band**, *n.* ledband. **-bank**, *f.* gångstol. **-bursche**, *m.* springpojke. **-en**, *st.* **I.** *itr. s.* o. när ortförändringen ej framhålles *h.* samt *tr.* springa, löpa, gå, *in zwei Stunden eine Meile:* en mil på två timmar, *seines Weges:* sin väg, sin kos, *Gänge* el. *Gewerbe für jn:* ärenden åt ngn, *Schlittschuh ~* åka skridsko, *das eine Schiff lief das andere in Grund und Boden:* det ena fartyget öfverseglade det andra, *auf den Grund ~* segla, sätta på grund, *das Rad läuft um die Achse:* hjulet vrider sig kring axeln, *es* el. *ein Schauder läuft einem kalt über die Haut, über den Rücken:* en rysning genomfar en, det går kalla kårar öfver ryggen på en, *jn ~ lassen:* låta ngn gå, släppa ngn, *seine Zunge ~ lassen:* ej tygla sin tunga, *in ~der Eile:* hasteligen, *wider die gesunde Vernunft ~* strida mot sunda förnuftet. *~de Schrift:* kursivstil. **II.** blott *itr.* **1.** *s.* flyta, rinna. *Voll ~* fyllas. **2.** *h.* läcka. **3.** *h.* om ur: forta sig. **4.** *s.* om tid: förflyta, hastigt förgå. *Ehe vierzehn Tage ins Land ~* innan fjorton dagar hunnit förgå. **5.** *s.* räcka, hafva giltighet. *Der Kontrakt läuft mit diesem Monat zu Ende:* kontraktet upphör (att hafva giltighet) med denna månad. **6.** part. pres. *~d:* löpande, t. ex. *das ~de Jahr. Auf dem ~den sein:* a) hand. hafva infört alla poster i böckerna, b) veta besked om dagens händelser. **7.** *s.* utveckla sig, förlöpa. *Es läuft auf eins hinaus:* det kommer på ett ut. **8.** *s.* sträcka sig, föra, leda, gå. *In die Höhe ~* gå uppför, sträcka sig uppåt, *die Zimmer ~ durch einander:* rummen hänga ihop. **9.** *s. Etw. läuft ins Geld:* ngt kostar mycket, går till mycket pengar.

Läufer, *-*, *m.* **1.** en som springer, löpare, springare. *Er ist ein guter ~* han springer bra. **2.** skottlucka. **3.** vändkors. **4.** bokhandel. bok som går åt hastigt. **5.** löpare i schackspel. **6.** gångmatta.

Lauferéi, *-en*, *f.* spring.

Läuferlin, *-nen*, *f.* se *Läufer 1.* **-zug**, *m.* drag med löparen i schackspel.

Lauffeuer, *n.* löpeld. **-graben**, *m.* löpgraf. **-jagen**, *n.* hetsjagt. **-junge** = *Laufbursche.* **-käfer**, *m.* jordlöpare. **-karren**, *m.* skottkärra. **-pafs**, *m.* afsked(ande). *Jm den ~ geben:* afskeda ngn, gifva ngn afsked på grått papper. **-schritt**, *m.* språngmarsch. **-schütze**, *m.* skytt som skjuter det vilda i språnget. **-stuhl**, *m.* gångstol. **-t** = *Lauf.* **-teppich**, *m.* gångmatta. **-zettel**, *m.* **1.** förbudssedel. **2.** = *Laufpafs.*

Lauge, *-n*, *f.* lut. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** luta. **2.** urlaka. **II.** *itr. h. Das Faſs laugt:* fatet, tunnan ger smak. **-enhaft**, **-icht**, **-ig**, *a.* lutaktig.

läugnen se *leugnen.*

Laulheit, **-igkeit**, *f.* ljumhet. **-lich**, *a.* ljum. **-ling**, *-e*, *m.* ljum, liknöjd, indifferent person.

Laune, *-n*, *f.* **1.** lynne, godt lynne. **2.** stämning, böjelse. **3.** nyck, upptåg; obeständighet. **-en**, *sv. itr. h.* **1.** vara nyckfull. **2.** se *gelaunt.* **-enhaft**, *a.* nyckfull, föränderlig. **-enhaftigkeit**, *f.* nyckfullhet. **-ig**, *a.* godlynt, skämtsam, humoristisk. **-igkeit**, *f.* godlynthet, humor. **-isch**, *a.* **1.** som är vid dåligt lynne, missmodig, vresig. **2.** nyckfull.

Laurer, *-*, *m.* lurande, spion. **-éi**, *-en*, *f.* lurande, spionerande.

Laus, *-e* †, *f.* lus.

Lauschle, *-n*, *f.* **1.** *0*, lyssnande, lur. *Auf der ~ sein:* stå på lur. **2.** lyssvrå, gömställe; behaglig, treflig plats. **-en**, *sv. itr. h.* **1.** titta fram, blicka (fram). **2.** späja, lura. **3.** gifva akt, lyssna. **-er**, *-*, *m.* **1.** lyssnare, spion. **2.** jäg. öron på varg, räf, hjort m. fl. **-erin**, *-nen*, *f.* lyssnerska, spion. **-ig**, *a.* **1.** lyssnande. **2.** stilla, behaglig, ljuf, treflig. **-platz**, **-winkel**, *m.* = *Lausche* 2.

lauslen, *sv.* P **I.** *tr.* löska; bild. gå illa åt, prygla. **II.** *itr. h.* **1.** hafva löss. **2.** vara snål. **3.** vara lat, trög. **-er**, *-*, *m.* P **1.** löskande person. **2.** finkam. **3.** snålvarg, usling. **-erei**, *-en*, *f.* P **1.** snålhet. **2.** strunt, lappri. **-ig**, *a.* P lusig, usel.

laustern, *sv. itr. h.* lystra.

laut, **I.** *a.* **1.** hög (om rösten), ljudlig, högljudd, klar, tydlig. **2.** offentlig, bekant. *~ werden:* blifva bekant, spridas, *Stimmen werden ~* röster höjas, *etw. ~ werden lassen:* bekantgöra, sprida ngt, *seine Gefühle ~ werden lassen:* lägga sina känslor i dagen. **II.** *-e*, *m.* ljud. **III.** *prep.* med gen. o. stundom, i sht vid plur. utan artikel, dat. enligt, i enlighet med. **-bar**, *a.* bekant, känd. **-barkeit**, *f.* egenskap att vara känd, offentlighet. **-e**, *-n*, *f.* luta. **-en**, *sv. itr. h.* **1.** ljuda. **2.** låta, klinga, förefalla. **3.** lyda. *Der Brief lautet, wie folgt:* brefvet har följande lydelse.

läuten, **I.** *sv. itr. h., tr.* o. *opers.* ringa, klämta.

Jn el. *jm zu Grabe, zur Ruhe* ~ ringa (begrafningsringning) för ngn, *dein letztes Stündchen läutet:* din sista timme slår. Bild. *er hat* ~ *hören* [*aber nicht schlagen*]*:* han har bara fått litet hum om det. **II.** *-s, 0, n.* ringning, klämtning.

Lauten||er, *-, m.* lutspelare. **-ieren**, *sv. itr. h.* spela på luta. **-ist**, *-en, m.*, **-schläger(in)**, **-spieler(in)**, *m.* (*f.*) lutspelare (-erska).

lauter, **I.** *a.* **1.** ren, klar, oförfalskad. **2.** oböjl. lutter, pur, bara, blott, t. ex. ~ *Wasser:* endast, blott och bart vatten, men ~*es Wasser:* rent, klart vatten. **II.** *-, m.* gram. ljudtecken, bokstaf.

Läuter, *-, m.* ringkarl. **-er**, *-, m.* renare, luttrare, raffinerare. **-feuer**, *n.* reningseld, luttringseld, skärseld. **-keit**, *f.* renhet, klarhet. **-kessel**, *m.* klarpanna. **-n**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** rena, klara, luttra, förädla, filtrera, raffinera. **2.** skog. *einen Wald* ~ gallra en skog. **3.** äfv. *itr. h.* jur. [*Das Urteil*] ~ underkasta domen förnyad pröfning af den ursprungl. domaren. **II.** *rfl.* renas m. m. se *I, 1.* **-ung**, *f.* rening m. m. se föreg. **-ungsprozefs**, *m.* reningsprocess.

Laut||heit, *f.* högljudt sätt, tydlighet, förnimbarhet. **-ieren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* ljuda ord, stafvelser. **-iermethode**, *f.* ljudmetod. **-ierung**, *f.* ljudande. **-lich**, *a.* ljudlig, fonetisk. **-los**, *a.* ljudlös. **-verschiebung**, *f.* ljudskridning.

lauwarm se *lau.*

Lav||a, *Laven, f.* lava. **-eménd**, *-s, n.* lavemang. **-éndel**, *-s, 0, m.* lavendel. **-éndelgeist**, *m.*, **-éndelwasser**, *n.* lavendelvatten. **-ieren**, *sv.* **I.** *itr. h.* o. när ortförändringen framhålles *s.* sjö. lovera, kryssa. **II.** *tr.* mål. lavera. **-oir**, *-s*, **-ór**, *-e, n.* lavoar, komod.

Lawine, *-n, f.* lavin.

lax, *a.* slapp. **-anz**, *-en, f.* laxativ. **-heit**, *f.* slapphet. **-ieren**, *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** hafva diarré. **2.** laxera. **II.** *tr.* afföra, purgera. **-iermittel**, *n.* laxérmedel.

Lazar||ét[h], bättre **-ett**, *-e, n.* lasarett, sjukhus.

Lazzaróne, *-n, -n* el. *..ni, m.* lasaron.

l. c., förkortn. = *loco citato*, anf. st.

Ldr., förkortn. = *Louisdor.*

Ldrb., förkortn. = *Lederband:* skinnband.

Ldrr., förkortn. = *Lederrücken:* skinnrygg.

Lébe||hóch, *n.* lefve(rop). **-lang**, oböjl. *n. Mein* ~ hela mitt lif. **-mann**, *m.* goddagspilt. **-n**, **I.** *sv. itr. h.* lefva. *Nichts zu* ~ *haben:* ej hafva ngt att lefva af, *einer* (dat.) el. *für eine Sache* ~ lefva för, egna sitt lif åt en sak, *der* (dat.) *Hoffnung* ~ *da/s:* hysa det hoppet att, *zu* ~ *wissen:* ha lefnadsvett, *jn* ~ *lassen:* utbringa ett lefve för ngn, ~ *Sie wohl!* lef väl! *Der sonst tote Platz lebte:* den eljes folktomma platsen vimlade af människor, *es lebt alles an ihm:* han spritter i hvar led. ~*des Wasser:* rinnande vatten. **II.** *sv. tr.* lefva, tillbringa. **III.** *-, n.* **1.** lif, lefnad. *Am* ~ *sein:* vara vid lif, *am* ~ *strafen:* straffa till lifvet, *für mein* ~ *gern:* mycket, grufligt gärna, *ins* ~ *rufen:* väcka till lif, *man sagt im gemeinen* ~ man säger i dagligt tal, vanligen. **2.** lefnadssätt. **3.** lif, väsen, buller.

lebéndig, *a.* **1.** lefvande. *Bei* ~*em Leibe:* lifslefvande. **2.** liflig. **3.** särskilda fall. ~*e Hekken* el. *Zäune:* växande häckar, ~*er Kalk:* osläckt kalk, ~*e Kohle:* brinnande kol, ~*es Silber:* kvicksilfver, ~*er Schwefel:* gediget svafvel. **-keit**, *f.* lefvande tillstånd, lif.

Leben||lang se *Lebelang.* **-leer**, **-los**, *a.* **1.** folktom, stilla. **2.** liflös. **-reich**, *a.* liffull.

Lebens||abend, *m.* lefnadsafton. **-abrifs**, *m.* kort lefnadsteckning. **-alter**, *n.* ålder. **-ärt**, *f.* **1.** lefnadssätt. **2.** lefnadsvett. **-aufgabe**, *f.* lifsuppgift. **-baum**, *m.* **1.** lefnadsträd. **2.** lifvets träd. **3.** bot. tuja. **-beruf**, *m.* (lefnads)kall. **-beschreiber**, *m.* lefnadstecknare. **-bild**, *n.* **1.** bild ur lifvet. **2.** biografisk skildring, lefnadsteckning. **-dauer**, *f.* lifstid. **-drang**, *m.* trängtan till lif. **-ende**, *n.* lifvets slut. **-erfahren**, *a.* förfaren (i lifvets konst). **-erfahrung**, *f.* lifserfarenhet. **-fähig**, *a.* lifskraftig. **-fähigkeit**, *f.* lifskraft. **-freude**, *f.* **1.** lifsglädje. **2.** lifvets fröjd(er). **-freudigkeit**, *f.* lefnadsmod. **-frisch**, *a.* lefnadsfrisk. **-froh**, *a.* lefnadsglad. **-führung**, *f.* lif. **-fülle**, *f.* liffullhet. **-gang**, *m.* lifsutveckling, lif. **-gefährlich**, *a.* lifsfarlig. **-gefährte**, *m.* följeslagare gnm lifvet. **-geist**, *m.* **1.** lifselixir. **2.** pl. lifsandar. **-genosse** = *Lebensgefährte.* **-geschichte**, *f.* ngns lifs historia; lefnadsbeskrifning. **-gewohnheit**, *f.* (lefnads)vana. **-göttin**, *f.* parce, norna. **-grös**, *a.* i kroppsstorlek. **-größe**, *f.* kroppsstorlek. **-jahr**, *n.* lefnadsår. **-kräftig**, *a.* lifskraftig. **-länglich**, *a.* för lifvet, ständig, lif(s)-, t. ex. ~*e Rente:* lifränta. **-licht**, *n.* lifvets ljus. **-lust**, *f.* lefnadslust. **-lustig**, *a.* lefnadslustig, lefnadsfrisk. **-mai**, *m.* lifvets vår. **-mittel**, *n.* lifsmedel. **-müde**, *a.* lefnadstrött. **-mut[h]ig**, *a.* lefnadsglad. **-nöt[h]durft**, *f.* lifsförnödenhet, uppehälle, bärgning. **-reich**, *a.* liffull. **-reiz**, *m.* **1.** retning till stegrad lifsverksamhet; lifsyttring. **2.** lifvets tjusning(skraft), behag. **-satt**, *a.* lefnadstrött. **-strafe**, *f.* dödsstraff. **-überdrufs**, *m.* lefnadströtthet. **-unterhalt**, *m.* underhåll, uppehälle. **-verrichtung**, *f.* lifsförrättning, lifsfunktion. **-wandel**, *m.* vandel, lif. **-wärme**, *f.* lifsvärme. **-wasser**, *n.* **1.** lifgifvande, lifvande vatten. **2.** bränvin. **-weise**, *f.* lefnadssätt. **-wierig**, *a.* lifslång. **-zeit**, *f.* lifstid. **-ziel**, *n.* lifsmål.

Leber, *-n, f.* lefver. *Frei* el. *frisch* el. *dreist von der* ~ *weg reden:* säga sina tankar rent ut, oförskräckt. **-blume**, *f.* blåsippa. **-braun**, **-farben**, *a.* lefverbrun, lefverfärgad. **-moos**, *n.* bot. lefvermossa. **-reim**, *m.* lefverrim (rim hvilket den skall smida, som får gäddlefvern); bild. dåligt rim, dålig vers. **-sucht**, *f.* lefversjuka. **-süchtig**, *a.* lefversjuk.

Lèb||ewóhl, *-s, n.* farväl, afsked. **-haft,** *a.* liflig; besökt, trafikerad. **-haftigkeit,** *f.* liflighet; lifligt yttrande. **-honig,** *m.* självrunnen håning. **-kuchen,** *m.* pepparkaka med håning i. **-los,** *a.* liflös. **-losigkeit,** *f.* liflöshet. **-tag,** *m. Meine ~e:* hela mitt lif. *Das habe ich mein ~ nicht gehört:* aldrig i mitt lif har jag hört ngt dylikt. **-zeit,** *f.* lifstid. *Bei meinen ~en:* medan jag lefver, *zu ~en meines Vaters:* under min fars lifstid.

lechzen, *sv. itr. h.* häftigt törsta, ifrigt längta.

leck, I. *a.* läck. II. *-e, m. o. n.* läcka. **-âge,** *-n, f.* läckage, förlust gnm läckning. **-en,** *sv.* I. *itr.* 1. *h.* läcka, vara otät. 2. *s.* rinna ut gnm läckor. II. *tr. o. itr. h.* slicka. Bild. *Staub ~* djupt ödmjuka sig, *js Speichel ~* på ett motbjudande, äckligt sätt smickra ngn, *noch an etw.* (dat.) *zu ~ haben:* ännu lida, hafva efterslängar af ngt. III. *itr. h.* bibl. *wider den Stachel ~* spjärna mot udden.

Lecker, I. *-, m.* 1. slickare, tallrikslickare; gröngöling. 2. jäg. tunga. II. *a.* 1. läcker. 2. kinkig, matgrann, svår att tillfredsställa. **-bissen,** *m.* läckerbit, läckerhet. **-éi,** *-en, f.* 1. läckerhet. 2. gurmandis. 3. slickande. **-essen, -gericht,** *n.* läcker rätt, läcker anrättning. **-haft** = *lecker II.* **-haftigkeit,** *f.* = *Leckerei 1, 2.* **-ig** = *lecker II.* **-maul,** *n.* läckergom. **-n,** *sv. itr. h.* vara begärlig, lysten.

Leder, *-, n.* skinn; läder. F *jm an* el. *über* el. *hinter das ~ kommen* el. *jm das ~ gerben:* garfva skinnet på, mörbulta ngn; *vom ~ ziehen:* draga blankt (värjan ur slidan). **-band,** I. *-e* †, *m.* skinnband. II. *-er* †, *n.* skinnrem. **-einband** = *Lederband I.* **-er,** *-, m.* garfvare. **-haft,** *a.* läderartad. **-n,** I. *a.* 1. läder-, skinn-. 2. bild. träkig, fadd, kälkborgerlig. II. *sv. tr. o. itr. h.* 1. garfva; F bild. mörbulta. 2. kläda med läder, med skinn. 3. F vara träkig. **-werk,** *n.* allehanda läder. **-zeug,** *n.* remtyg. **-zucker,** *m. Weifser ~* jungfruskinn, *schwarzer ~* lakritspasta.

ledig, *a.* 1. ledig, tom, fri, lös, *einer* (gen.) *Sache* el. *von etw.:* från ngt. *Jn los und ~ sprechen:* frikänna ngn. 2. = *lediglich.* **-gang,** *m.* sysslolöshet. **-gänger,** *m.* sysslolös person, lätting. **-lich,** *adv.* 1. blott, endast. 2. uteslutande, helt och hållet.

Lee, *0, f.* sjö. läsida). **-bord,** *m.* sjö. läbord.

leer, *a.* tom, innehållslös. *~an:* tom på, *~ machen:* tömma, *~ ausgehen:* (få) gå tomhänd. **-e,** *0, f.* tomhet. **-en,** *sv.* I. *tr.* tömma. II. *rfl.* tömmas, blifva tom. **-heit,** *f.* 1. tomhet. 2. ngt tomt, innehållslöst; ytlighet, fåfänga. **-köpfig,** *a.* som har tomt hufvud, inskränkt.

Lee||seite, *f.* sjö. läsida. **-wärts,** *adv.* sjö. lävart.

Lefze, *-n, f.* läpp.

legál, *a.* laglig. **-isíeren,** *sv. tr.* legalisera, lagligen bekräfta, stadfästa. **-isíerung,** *f.* legalisering, stadfästande. **-ität,** *0, f.* laglighet.

Legát, I. *-en, m.* sändebud. II. *-e, n.* legat, testamentarisk gåfva, donation, stiftelse. **-ár,** *-e, m.* testamentstagare. **-ión,** *-en, f.* legation, beskickning.

Lege||geld, *n.* inträdesafgift. **-henne,** *f.* värphöna. **-n,** *sv. tr.* lägga. [*Eier*] *~* lägga ägg, värpa, *Geld ~* insätta pengar i en affär, *Karten ~* spå i kort, *Wein ~* lägga vin på lager, *jm etw. ~* hindra ngn att göra, utöfva ngt. *Sich schlafen ~* lägga sig att sofva, gå till sängs, *es legte mich schlaflos:* det lät mig ej sofva. *Blofs ~* blotta, *trocken ~* torrlägga. — Med prep. *Den Kopf an js Schulter ~* luta sitt hufvud mot ngns axel, *an den Tag ~* ådagalägga, *Hand an etw.* (ack.) *~* lägga hand vid ngt, *Hand an jn ~* bära hand på ngn. *Sich auf die* [*faule*] *Seite, aufs Ohr ~* slå sig till ro, lägga sig på latsidan, *auf Zinsen ~* göra räntebärande, *sich auf etw.* (ack.) *~* slå sig på ngt, *sich aufs Bitten ~* taga sin tillflykt till böner, falla till bönboken. *Etw. aus einander ~* rulla, veckla upp, utbreda ngt. *Bei Seite ~* a) lägga bort, afsides, b) hopspara. *Sich gegen etw. ~* motsätta sig ngt. *Etw. hinter den Ofen* el. *die Bank ~* uppskjuta ngt till obestämd tid, *hinter sich* (ack.) *~* spara ihop. *Jn in die Erde, ins Grab ~* a) begrafva ngn, b) vålla ngns död, *ins Gefängnis ~* fängsla, *in Acht und Bann ~* förklara i akt, *sich zu jm ins Haus ~* kvartera in sig hos ngn, *jm Worte in den Mund ~* a) ingifva ngn hvad han skall säga, b) tillskrifva ngn ngt (vissa yttranden). *Den Mantel um die Schulter ~* kasta kappan öfver axlarne. *Etw. unter Schlofs und Riegel ~* läsa in ngt, *etw. unter Siegel ~* försegla ngt. *Etw. von sich ~* lägga ifrån sig, lägga af ngt. *Ein Schlofs vor die Thüre ~* sätta ett lås för dörren. *Sich wider jn ~* motsätta sig ngn. *Sich zu Bett ~* gå till sängs, *zu Boden ~* sträcka till marken, *zu Tage ~* bringa i dagen, *jm etw. zur Last* el. *Schuld ~* lägga ngn ngt till last. *Sich dazwischen ~* inskrida, träda emellan, medla.

legendárisch, *a.* legendarisk, i legendform.

Legénde, *-n, f.* 1. legend, helig sägen; saga, sägen i allmh. 2. inskrift, omskrift, ord, märke. **-nhaft,** *a.* legendartad.

Leger, *-, m.* 1. en som lägger, läggare. 2. sjö. liggare (vattenfat).

legér, *a.* leger, lätt.

Legezeit, *f.* värpningstid.

legíer||en, *sv. tr.* 1. afsända såsom, göra till sändebud. 2. donera, testamentera. 3. legera, blanda, förena. 4. kok. afreda. **-ung,** *f.* legering, blandning, förening.

Legión, *-en, f.* legion. **-ár,** *-e, m.* legionssoldat.

Leg||islatúr, *-en, f.* 1. lagstiftning. 2. lagstiftande församling, myndighet. **-itím,** *a.* legitim, laglig, rättmätig. **-itimatión,** *-en, f.*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

legitimering. **-itimíeren,** *sv. tr.* legitimera. **-itimíerung,** *f.* legitimering. **-itimität,** *O, f.* legitimitet, rättmätighet. **-uminóse,** *-n, f.* skidfrukt. **-ung,** *f.* läggning m. m. se *legen.*

Lehde, *-n, f.* ouppodladt land, hed.

Lehen, *-, n.* län, förläning. **-bār,** *a.* 1. som får belänas (har de därtill erforderliga egenskaperna). 2. belänad, länspligtig. 3. feodal, läns-. **-barkeit,** *f.* 1. erforderliga vasallegenskaper. 2. länspligt. 3. länsförhållande.

Lehm, *-e, m.* lera. **-ārtig,** *a.* lerartad, lerig. **-en,** *sv. tr.* bestryka med lera. **-e[r]n,** *a.* af lera, ler-. **-fachwerk,** *n.* lervägg med trästomme. **-haltig,** *a.* lerhaltig, lerblandad. **-icht, -ig,** *a.* lerig. **-kleckser, -klicker,** *m.* en som murar med lera; fuskare, klåpare. **-ziegel,** *m.* tegelsten.

Lehn, *-e, n.* län, förläning. Sms. se *Lehns-.* **-bank,** *f.* bänk med ryggstöd, (trädgårds-) soffa. **-e,** *-n, f.* 1. stöd, ryggstöd, karm, armstöd; ledstång, balustrad. 2. lutning. 3. (bärg)sluttning. **-en,** *sv.* I. *itr. h., tr. o. rfl.* luta (sig). *An etw.* (dat.) ~ vara lutad, stödja sig mot ngt, [*sich*] *an etw.* (ack.) ~ luta sig mot ngt, *etw. an etw.* (ack.) ~ ställa, stödja ngt mot ngt, *etw. von sich, an die* el. *bei Seite* ~ afböja ngt. II. *tr.* = *leihen.* **-lakai,** *m.* hyrlakej. **-pferd,** *n.* åkarhäst. **-satz,** *m.* lemma, lånsats. **-sbauer,** *m.* bonde som har sitt gods i förläning. **-sbrief,** *m.* länsbref, förläningsurkund. **-sdienst,** *m.* vasalltjänst. **-seid,** *m.* vasalled. **-sessel,** *m.* länstol. **-sfähig,** *a.* som får mottaga el. bortgifva en förläning (har de därför erforderliga egenskaperna). **-sfall,** *m.* ett läns hemfall. **-sfolge,** *f.* 1. arfföljd inom en vasallfamilj. 2. länspligt. **-sfrau,** *f.* länsfru. **-sfrei,** *a.* odal-. **-sfreiheit,** *f.* odalfrihet. **-sgefälle,** *pl.* inkomster af förläning(ar). **-sgeld,** *n.* länsafgift. **-sgericht,** *n.* domstol i länstvister. **-sgut,** *n.* gods som förläning. **-sherr,** *m.* länsherre. **-sherrlich,** *a.* länsherrlig. **-sherrlichkeit,** *f.* länsherrlighet. **-shof,** *m.* = *Lehnsgericht.* **-smann,** *m.* vasall, läntagare. **-smännisch,** *a.* vasall-. **-ssache,** *f.* feodal angelägenhet. **-sträger,** *m.* läntagare, vasall. **-streue,** *f.* vasalltrohet, länspligt. **-stuhl,** *m.* länstol. **-sverfassung,** *f.* länsförfattning, länssystem. **-sverhältni[ſ]s,** *n.* läns-, vasallförhållande. **-swa[a]re,** *f.* länsafgift. **-sweise,** *adv.* såsom län. **-szins,** *m.* arrende för ett län. **-wort,** *n.* lånord.

Lehr, *-e, n.* modell, mönster; hvalfställning; gradstock, mätstång. **-amt,** *n.* läroämbete, lärarebefattning. **-amtskandidat,** *m.* lärareaspirant. **-anstalt,** *f.* läroanstalt, skola. **-apparat,** *m.* undervisningsapparat. **-ārt,** *f.* lärosätt, lärometod. **-bār,** *a.* som man kan lära andra. **-begier[de],** *f.* = *Lehreifer.* **-begriff,** *m.* lärobegrepp, -system. **-bogen,** *m.* hvalfställning, -stomme. **-bote,** *m.* missionär. **-brief,** *m.* lärbref. **-büch,** *n.* lärobok. **-bursche,** *m.* lärgosse, lärling. **-dichter,** *m.* didaktisk skald. **-e,** *-n, f.* 1. lära. *In die* ~ *bringen:* sätta i lära. 2. lärdom, rön. 3. = *Lehr.* **-eifer,** *m.* 1. undervisningsnit. 2. vetgirighet. **-en,** *sv. tr.* 1. lära andra, undervisa. 2. ✱ = *lernen.* **-er,** *-, m.* lärare. **-erhaft,** *a.* undervisande, docerande. **-erin,** *-nen, f.* lärarinna. **-erkonferenz,** *f.* 1. lärarkollegium (sammanträde). 2. lärarmöte. **-erprüfung,** *f.* lärareexamen. **-erschaft,** *f.* 1. egenskap af lärare, lärarkall. 2. lärarkår. **-erstand,** *m.* lärarstånd, lärarkall. **-erstelle,** *f.* lärarplats, lärarbefattning. **-erversammlung,** *f.* lärarmöte. **-fabel,** *f.* lärorik, didaktisk fabel. **-fach,** *n.* lärarkall, läraryrke. **-fähig,** *a.* i stånd, skicklig att undervisa. **-fähigkeit,** *f.* läro-, undervisningsförmåga, -skicklighet. **-form,** *f.* 1. undervisningsmetod. 2. didaktisk form. **-freiheit,** *f.* lärofrihet. **-gabe,** *f.* = *Lehrfähigkeit.* **-gang,** *m.* 1. lärometod. 2. lärokurs, kurs, pensum. **-gebäude,** *n.* lärobyggnad. **-gedicht,** *n.* lärodikt. **-gegenstand,** *m.* läroämne. **-gehülfe,** *m.* hjälplärare. **-geld,** *n.* lärpengar. **-geschicklichkeit,** *f.* undervisningsskicklighet. **-grund,** *m.* lärogrund. **-haft,** *a.* 1. lärorik. 2. road af, skicklig att undervisa. **-herr,** *m.* principal. **-jahr,** *n.* läroår. **-junge** = *Lehrbursche.* **-kraft,** *f.* lärarkraft. **-kunst,** *f.* undervisningskonst. **-ling,** *-e, m.* lärling. **-lingschaft,** *f.* 1. egenskap af lärling. 2. lärlingskår. **-lingshaft,** *a.* som en lärling, lärlings-. **-mädchen,** *n.* lärflicka. **-meinung,** *f.* läromening. **-meister,** *m.* läromästare, mästare. **-mittel,** *n.* undervisningsmaterial. **-plan,** *m.* läsplan, undervisningsskema. **-punkt,** *m.* läropunkt, lärostycke. **-reich,** *a.* lärorik. **-saal,** *m.* lärosal. **-satz,** *m.* lärosats. **-schrift,** *f.* lärorik, didaktisk skrift. **-spruch,** *m.* lärospråk, sentens, aforism. **-stand,** *m.* lärostånd. **-stil,** *m.* didaktisk stil, lärostil. **-stuhl,** *m.* lärostol. **-stunde,** *f.* undervisnings-, lektionstimme. **-thätigkeit,** *f.* lärarverksamhet. **-ton,** *m.* undervisande, docerande ton. **-weise,** *f.* lärosätt. **-werk,** *n.* lärlings-, nybegynnararbete. **-widrig,** *a.* stridande mot läran, kättersk. **-zeit,** *f.* lärotid. **-zimmer,** *n.* lärorum. **-zwang,** *m.* lärotvång.

-lei, *a. suff.* i sms. med fem. gen. af adj. **-handa,** slags, t. ex. *vieler*~ mångahanda, många slags, *vierer*~ fyrahanda, fyra slags.

Leib, *-er, m.* 1. lif, kropp. Med prep. *am* ~*e strafen:* straffa till lifvet, med döden, F *einen gewaltigen Schritt am* ~*e haben:* taga stora steg; *jm auf den* ~ *rücken:* gå ngn inpå lifvet; *bei* ~*e nicht:* ej för allt i världen, *bei lebendigem* ~*e:* (fullt) lefvande; *das Herz im* ~*e lacht mir:* jag är hjärtligt glad; *mit* ~ *und Seele:* a) med lif och själ, b) med hull och hår; *sich* (dat.) *jn vom* ~*e halten:* hålla ngn på afstånd, *bleib mir damit vom* ~*e:* låt mig vara i fred för det

där! *drei Schritt vom ~e:* på tre stegs afstånd, *jm nicht vom ~e gehen:* följa ngn som hans skugga; *jm zu ~e gehen:* gå ngn inpå lifvet, *jm zu ~e wollen:* vilja åt ngn. **2.** underlif, mage. *Gut bei ~e sein:* vara fetlagd, ha stor mage, *seinem ~e gutes thun* el. *seinen ~ pflegen:* sköta sig, må godt, vara en gurmand, en fråssare, *sich den ~ voll schlagen:* äta sig proppmätt, *nichts im ~e haben:* ej hafva fått ngt i sig, vara på fastande mage. *Offener ~* öppning, *harter ~* hårdt lif, *verstopfter ~* förstoppning. *Gesegneten ~es sein:* vara i välsignadt tillstånd, hafvande. **3.** lifstycke, lif. **-arzt,** *m.* lifmedikus. **-binde,** *f.* maggördel. **-bürge,** *m.* gisslan. **-eigen,** *a.* lifegen. **-eigenschaft,** *f.* lifegenskap. **-en,** *sv. itr. h. Da ist er, wie er leibt und lebt:* där är han lifslefvande. *Was wohl leibet, das seelet übel:* det som gagnar kroppen, det skadar själen. **-esbeschaffenheit,** *f.* kroppsbeskaffenhet. **-esbewegung,** *f.* kroppsrörelse. **-eserbe,** *m.* bröstarfvinge. **-esfrucht,** *f.* lifsfrukt, foster. **-esgebrechen,** *n.* kroppsligt lyte. **-esgefahr,** *f.* lifsfara. **-esgestalt,** *f.* figur, gestalt. **-esgröfse,** *f.* kroppsstorlek. **-esleben,** *n.* blott i talesättet: *bei ~* i lifstiden. **-esnahrung,** *f.* föda, spis. **-esöffnung,** *f.* öppning, stolgång. **-esstrafe,** *f.* kroppsstraff. **-esübung,** *f.* kroppsöfning. **-esumfang,** *m.* magens omfång. **-farbe,** *f.* **1.** liffärg. **2.** hudfärg. **-garde,** *f.* lifgarde. **-gedinge,** *n.* lifstidsunderhåll, lifstidspension, apanage. **-geld,** *n.* **1.** personell skatt. **2.** skatt af lifegne. **-geleit,** *n.* eskort. **-gericht,** *n.* älsklingsrätt. **-gurt, -gürtel,** *m.* maggördel. **-gut,** *n.* gods till lifstidsunderhåll. **-haft, -haftig,** *a.* kroppslig, lifslefvande, sannskyldig, verklig, i egen person. *Der Leibhaftige:* hin själf. **-ig,** *a.* fetlagd. Vanl. i sms. *dick~* tjock, fet, *hart~* hårdlifvad. **-jäger,** *m.* lifjägare. **-lich,** *a.* **1.** kroppslig. **2.** jordisk, timlig, sinnlig. **3.** = *leibhaft.* **4.** köttslig, t. ex. *sein ~er Sohn.* **-pacht,** *f.* arrende för lifstid. **-rock,** *m.* lifrock. **-schaden,** *m.* kroppsskada. **-schmerzen,** *pl.*, **-schneiden,** *n.* ondt i magen. **-spruch,** *m.* valspråk. **-strick,** *m.* repgördel. **-stück,** *n.* **1.** lifstycke. **2.** älsklingsstycke. **-wache,** *f.* lifvakt. **-wächter,** *m.* (lif)drabant. **-wäsche,** *f.* linne som man bär närmast kroppen. **-weh,** *n.* ondt i magen. **-zucht[e]ner,** *m.* undantagshjon.

Leich, *-e, m.* **1.** sc *Laich.* **2.** leich (i melodi satt medeltidsdikt med varierande meter). **-dorn,** *m.* liktorn. **-e,** *-n, f.* **1.** lik. **2.** begrafning, t. ex. *zur ~ bitten.*

Leichen|acker, *m.* kyrkogård. **-bahre,** *f.* likbår. **-begängni[ſ]s,** *n.* likbegängelse, begrafning. **-begleiter,** *m.* en som följer liket, pl. likföljе. **-beschauer** = *Leichenschauer.* **-bestatter,** *m.* begrafningsentreprenör. **-bestattung,** *f.* begrafning. **-besteller,** *m.* begrafningsarrangör. **-bitter,** *m.* likbjudare. **-blafs,** *a.* likblek, dödsblek. **-blässe,** *f.* dödsblekhet. **-essen,** *n.* begrafningskalas. **-fackel,** *f.* likfackla. **-fahl** = *leichenblafs.* **-feier[lichkeit],** *f.* begrafning(shögtidlighet). **-frau,** *f.* liksveperska. **-gebühr,** *f.* begrafningskostnad. **-gedicht,** *n.* begrafningsverser. **-gefolge,** *n.* likföljе. **-gepränge,** *n.* begrafningsståt. **-geruch,** *m.* liklukt. **-gerüst,** *n.* katafalk. **-gesang,** *m.* begrafningspsalm. **-gesicht,** *n.* dödsblekt ansigte. **-gewölbe,** *n.* grafhvalf, grift(hvalf). **-gift,** *n.* likgift. **-glocke,** *f.* begrafningsklocka. **-haft,** *a.* som ett lik, lik-, dödsblek. **-haus,** *n.* **1.** sorghus. **2.** likhus, grafkapell. **3.** bårhus. **-hemd,** *n.* skjorta i hvilken ett lik svepes. **-hügel,** *m.* grafkulle. **-kalt,** *a.* dödskall. **-kammer,** *f.* likrum. **-kasse,** *f.* begrafningskassa. **-klage,** *f.* klagan vid den dödes bår. **-kosten,** *pl.* begrafningsomkostnader. **-kranz,** *m.* begrafningskrans. **-mahl,** *n.* begrafningskalas. **-öffnung,** *f.* liköppning, obduktion. **-parade,** *f.* likparad. **-predigt,** *f.* likpredikan. **-räuber,** *m.* likröfvare. **-rede,** *f.* liktal. **-rēdner,** *m.* person som håller liktal(et). **-schau,** *f.* likbesigtning. **-schauer,** *m.* likbesigtningsförrättare. **-schmaus,** *m.* begrafningskalas. **-starre,** *f.* dödsstelhet. **-stein,** *m.* grafsten. **-still,** *a.* dödstyst. **-text,** *m.* text för ett liktal. **-träger,** *m.* likbärare. **-tüch,** *n.* **1.** svepduk. **2.** bårduk. **-untersüchung,** *f.* likbesigtning. **-verbrennung,** *f.* likförbränning. **-wagen,** *m.* likvagn. **-zug,** *m.* likfärd, likföljе.

Leichnām, *-e, m.* **1.** lik. **2.** kropp.

leicht, *a.* lätt. *~er Knabe:* lättsinnig, vacker (iron.) gosse, *etw. ~* el. *auf die ~e Achsel* el. *Schulter nehmen:* taga ngt lätt, *~en Kaufs:* för godt köp, *es könnte ~ sein:* det skulle lätt kunna hända. **-beschwingt,** *a.* på lätta vingar. **-bewēglich,** *a.* lättrörlig. **-blütig,** *a.* som har lätt flytande blod; munter, glädtig. **-braun,** *a.* ljusbrun, stötande i brunt. **-e,** *0, f.* lätthet. **-en,** *sv. tr.* lätta, göra lättare. **-er, -,** *m.* sjö. liktare, lastpråm till fartygslasts lossning. **-faſslich,** *a.* lättfattlig. **-fertig,** *a.* lättfärdig. **-fertigkeit,** *f.* lättfärdighet. **-flüssig,** *a.* lätt flytande. **-füſs,** *m.* en som är lätt på foten, obetänksam, lättfärdig person. **-füſsig,** *a.* lättfotad, snabbfotad; bild. obetänksam, lättfärdig. **-füſsigkeit,** *f.* **1.** lätthet att gå, snabbhet. **2.** obetänksamhet, lättfärdighet. **-geschürzt,** *a.* lätt klädd. **-glaube,** *m.* lättrogenhet. **-gläubig,** *a.* lättrogen. **-gläubigkeit,** *f.* lättrogenhet. **-heit,** *f.* lätthet. **-hin,** *adv.* lätt, utan eftertanke. **-igkeit,** *f.* lätthet. **-lebig,** *a.* som tar lifvet lätt, lättlynt. **-lebigkeit,** *f.* lättlynthet, lättfärdighet. **-lich,** *adv.* lätt. **-sinn,** *m.* lättsinne. **-sinnig,** *a.* lättsinnig. **-sinnigkeit,** *f.* lättsinne.

leid, I. *a.* ond, led. Vanl. predikativt: *es thut* el.

ist mir ~ daſs: det gör mig ondt att, *Sie thun mir ~* det gör mig ondt om er, *sich etw. ~ sein lassen:* vara ledsen över ngt, *es ist mir noch nicht ~ geworden:* jag har ännu ej ångrat det, ej blifvit led däråt, *jm etw. ~ machen:* ingifva ngn afsmak för ngt. *Sich ein ~es* [*an*]*thun:* bära hand på sig. **II.** -[*e*]*s*, *0*, *n.* **1.** ondt, t. ex. *jm alles ~* [*an*-]*thun* el. *zufügen:* göra ngn allt möjligt ondt, *jm etw. zu ~e thun:* göra ngn ngt ondt, *keinem zu ~e, keinem zu Liebe:* opartiskt, utan anseende till personen. **2.** olycka, nöd, sorg. *In Lieb' und ~* el. *in ~ und Freud':* i nöd och lust. **3.** *~ tragen:* sörja, *um jn:* ngn. **-bitter,** *m.* likbjudare. **-en, a)** *sv.* **I.** *itr. h. Jm ~* göra ngn illa. **II.** *tr. Jm etw. ~* ingifva ngn afsmak för ngt. **b)** *st. tr.* o. *itr. h.* **1.** lida. *An einer Krankheit ~* hafva en sjukdom. **2.** tillåta, tåla, t. ex. *das Werk leidet keinen Aufschub.* **3.** fördraga, tåla. *Jn nicht ~ können* el. *mögen:* tycka illa om ngn, *wohl gelitten sein:* vara gärna sedd, omtyckt. **4.** opers. *es leidet ihn nicht in der Stube:* han kan ej uthärda inne. **c) -,** *n.* lidande. **-enfrei,** *a.* fri från lidanden.

Leidenschaft, *f.* **1.** lidelse. **2.** lidelsefull person. **-lich,** *a.* lidelsefull. **-lichkeit,** *f.* lidelsefullhet; utbrott af lidelse.

Leidens‖gefährte, -genosse, *m.* olyckskamrat. **-geschichte,** *f.* lidandeshistoria. **-jahr,** *n.* svårt år, olycksår. **-kelch,** *m.* lidandets kalk. **-probe,** *f.* pröfning. **-schule,** *f.* lidandets skola. **-woche,** *f.* passionsvecka.

leid‖er, *itj.* tyvärr. *~ Gottes!* tyvärr! gunås! **-haus,** *n.* sorgehus. **-ig,** *a.* led, obehaglig, otreflig, motbjudande, afskyvärd, fördömd. **-kleid,** *n.* sorgdrägt. **-lich,** *a.* dräglig. *So ~* så där, så tämligen. **-lichkeit,** *f.* dräglighet. **-sal,** *-e, n.* lidande. **-sam,** *a.* lidande; tålig. **-tragend,** *a.* sörjande. **-voll,** *a.* lidande. **-wesen,** *n.* sorg.

Leier, *-n, f.* **1.** lyra. **2.** lira. Bild. *immer die alte ~* alltid samma gamla trall. **3.** positiv. **4.** vef, ngt som röres medels en vef ss. ett slags stekvändare, smörtjärna m. m. **-ei,** *-en, f.* lir-, positivspelande; entonigt sjungande; vefvande. **-er,** *-, m.* lir-, positivspelare. **-gang,** *m.* slentrian. **-in,** *-nen, f.* lir-, positivspelerska. **-kasten,** *m.* positiv. **-kastenmann,** *m.* positivspelare. **-mann,** *m.* lirspelare. **-n,** *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** spela på lira, på positiv. Bild. *immer dasselbe ~* ständigt komma med samma sak. **2.** vefva. *Butter ~* tjärna smör medels vefning. **3.** röra sig, arbeta enformigt, långsamt, följa slentrianen. **-werk,** *n.* maskineri som sättes i gång medels vefning.

Leih‖amt, *n.*, **-anstalt,** *f.* låneanstalt, (pant-) låneinrättning. **-bank,** *f.* lånebank. **-bar,** *a.* som får lånas. **-bibliothek,** *f.* lånbibliotek. **-en,** *st. tr.* låna. **-er, -,** *m.*, **-erin,** *-nen, f.* en som lånar, a) låntagare, b) långifvare. **-haus,** *n.* = *Leihamt.* **-kasse,** *f.* lånekassa. **-kauf,** *m.* **1.** köp som beseglas med en köpskål. **2.** köpskål. **3.** summa som vid köps afslutande betalas utöfver köpeskillingen. **4.** handpengar. **-weise,** *adv.* såsom lån.

Leik, *-e, n.* sjö. **1.** förtimring. **2.** lik. **-en,** *sv. tr.* sjö. sätta lik på, lika.

Leilach, Leilich, *-*[*e*]*, n.* lakan.

Leim, *-e, m.* **1.** lim. *Aus dem ~e gehen:* gå upp i limningen, gå sönder. Bild. *auf den ~ gehen:* gå i fällan. **2.** se *Lehm.* **-en,** *sv. tr.* **1.** limma. **2.** fånga på limspö; bild. narra, lura. **-er,** *-, m.* en som limmar. **-fang,** *m.* fågelfångst med limspön. **-fuge,** *f.* limmad fog. **-gut,** *n.* ämnen till limberedning. **-icht, -ig,** *a.* limmig. **-kocher, -sieder,** *m.* limkokare; F bild. tråkig person.

Lein, *-e, m.* o. ✱ *n.* **1.** lin. **2.** linfrö. **3.** linne. **-dotter,** *f.* bot. åkerdodra (Camelina sativa). **-e,** *-n, f.* lina, snöre. Bild. *jn an der ~ haben:* hafva ngn i sitt våld, föra ngn i ledband. **-en, I.** *-, n.* linne. **II.** *a.* linne-. **-enband,** *n.* linneband. **-enzeug,** *n.* linne(tyg). **-fink**[**e**]*, m.* hämpling. **-küchen,** *m.* oljekaka. **-läufer,** *m.* karl som på strand med lina drar ett fartyg. **-pfad,** *m.*, **-straſse,** *f.* väg utmed segelbara floder el. kanaler för *Leinläufer.* **-tüch,** *n.* linne, linneduk, linnelakan. **-wand,** *0, f.* linne; bokb. klot. **-zieher** = *Leinläufer.*

leise, *a.* **1.** svag, sakta. *~ sprechen:* tala tyst, *mit ~r Stimme:* med låg röst; *etw. nur ~ berühren:* helt lätt vidröra ngt. **2.** *~s Gehör:* fin hörsel; *~ Ohren:* öron som höra väl, fin hörsel; *~r Schlaf:* lätt sömn, *~ schlafen:* sofva lätt. **-hörend, -hörig,** *a.* som har fin hörsel. **-treter,** *m.* dolsk person, lismare, räf. **-tréterei,** *f.* dolskhet, lismeri. **-treterisch,** *a.* dolsk, lismande.

Leist‖e, *-n, f.* **1.** list. **2.** ljumske. **3.** sakta sluttning. **-en, I.** *-, m.* (sko)läst. Bild. *alles über einen ~ schlagen:* skära allt öfver en kam. **II.** *sv. tr.* åstadkomma, fullgöra, göra, uträtta, lemna. *Für jn Bürgschaft ~* gå i borgen för ngn, *Buſse ~* göra bot, *einen Eid ~* gå ed, *einem Befehle Folge ~* hörsamma, lyda en befallning, *jm Gehorsam ~* lyda ngn, *jm Genugthuung ~* lemna ngn upprättelse, *jm Gesellschaft ~* hålla ngn sällskap, *jm Hülfe, hülfreiche Hand ~* bi springa ngn, lemna ngn hjälp, *jm die Huldigung ~* hylla ngn, *Verzicht auf etw.* (ack.) *~* afstå från ngt, *Widerstand ~* göra motstånd, *Zahlung ~* betala. **-enwein,** *m.* på sluttningar vid Würzburg växande vin. **-ung,** *f.* fullgörande, prestation, verk, resultat m. m. se *leisten II.* **-ungsfähig,** *a.* i stånd att fullgöra sina åligganden, att åstadkomma ngt, produktiv. **-ungsfähigkeit,** *f.* förmåga att fullgöra sina åligganden, arbetsförmåga, produktivitet.

Leit‖artikel, *m.* ledande artikel, ledare. **-band,**

n. ledband. **-e,** *-n, f.* (bärg)sluttning. **-en,** *sv. tr.* leda, föra, anföra. **-er, I.** *-, m.* ledare, chef. **II.** *-n, f.* stege. **-erin,** *-nen, f.* ledarinna. **-erwagen,** *m.* stegvagn, flakvagn. **-faden,** *m.* **1.** ledtråd. **2.** handledning, kortfattad lärobok. **-geb,** *-en, m.* värdshusvärd, krögare. **-hammel,** *m.* bagge som anför hjorden, skällgumse; F bild. *der ~ sein:* vara den ledande, tongifvande. **-hund,** *m.* hund som a) för en blind, b) för jägaren till villebrådet, c) anför skallet. **-riemen,** *m.*, **-seil,** *n.* lina, snöre med hvilket man leder ett djur, koppel, grimskaft, tygel. **-stern,** *m.* ledstjärna. **-ung,** *f.* ledning, uppsigt. **-ungsbehörde,** *f.* direktion. **-ungsfähig,** *a.* ledande.

Lekt||ión, *-en, f.* lektion, lexa. F *jm die ~ lesen:* läsa lagen för ngn. **-iónsplan,** *m.*, **-iónstabelle,** *f.* skolskema. **-or,** *-s, ..óren, m.* lektor vid universitet. **-úre,** *-n, f.* lektyr, läsning.

Lemming, *-e, m.* fjällemmel.

Lende, *-n, f.* länd, höft. **-nbraten,** *m.* filet.

-lendig, *a.* i sms., t. ex. *dick~* som har tjocka, grofva höfter.

Leng, *-e,* **-fisch,** *m.* zool. långa (Gadus molva).

lenk||bar, *a.* möjlig att styra. **-barkeit,** *f.* egenskap att kunna styras. **-en,** *sv. tr., itr. h.* o. *rfl.* **1.** styra (sig), leda(s), rikta(s). *Rechts, aus dem Wege ~* hålla åt höger, ur vägen. Ordspr. *der Mensch denkt, Gott lenkt:* människan spår, Gud rår. **2.** leda medels leder. **-er,** *-, m.* ledare. **-erin,** *-nen, f.* ledarinna. **-riemen,** *m.* tygel. **-sām,** *a.* lätt att styra, lättledd, böjlig, medgörlig. **-samkeit,** *f.* medgörlighet, böjlighet. **-seil,** *n.* tygel. **-ung,** *f.* ledning m. m. se *leiten.* **-zaum,** *m.* tygel.

Lenóre, *-ns, -n, f. npr.* Eleonora.

Lenz, *-e[n], m.* mest poet. vår. **-alter,** *n.* ungdomsvår, ungdom. **-en,** *sv. itr. h.* **1.** vara vårlik. *Es lenzt:* det är vår(likt), våren nalkas. **2.** sjö. länsa. **-haft, -ig, -isch, -lich,** *a.* vårlik, vårlig.

Leonóre, *-ns, -n, f. npr.* Eleonora.

Leopárd, *-e[n], m.* leopard.

Leprósis, *0, f.* spetälska.

Lerche, *-n, f.* **1.** lärka. **2.** *Eine ~ schiefsen:* stupa på hufvudet (om hästar). **3.** se *Lärche.* **-nstreichen,** *n.*, **-nstrich,** *m.* **1.** lärkors sträckning. **2.** lärkstreck. **3.** lärkfångst under sträcktiden.

Lern||begier[de], *f.* lärgirighet, vetgirighet. **-eifer,** *m* ifver att lära sig ngt, flit, vetgirighet. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** lära (sig). *Er ist ein gelernter Schneider:* han är skräddare till yrket. **2.** ✱ = *lehren.* **II.** *rfl. Sich leicht, schwer ~* vara lätt, svår att lära. **III.** *itr. h. Leicht, schwer ~* hafva lätt, svårt för att lära sig ngt, hafva godt, dåligt läshufvud. *Bei jm ~* vara i lära hos ngn. **-fleifs,** *m.* flit i studier. **-gegenstand,** *m.* läroämne. **-sām,** *a.* läraktig. **-stunde,** *f.* lärotimme. **-zeit,** *f.* lärotid.

Lēs||ārt, *f.* läsart. **-bār,** *a.* läslig. **-barkeit,** *f.* läslighet. **-e,** *-n, f.* plockning, (vin)skörd. **-eäpfel,** *pl.* plockade äpplen, fallfrukt. **-ebūch,** *n.* läsebok. **-eesel,** *m.* skrifstol att sitta grensle öfver. **-efreund,** *m.* vän af läsning. **-efrüchte,** *pl.* valda stycken ur literaturen. **-egesellschaft,** *f.* lässällskap. **-ehalle,** *f.* = *Lesekabinett.* **-eholz,** *n.* plockad ved, vedpinnar. **-ekabinett,** *n.* läsrum, läskammare. **-ekränzchen,** *n.* läsecirkel, läseförening. **-elust,** *f.* läslust. **-elustig,** *a.* road af läsning. **-ematerial,** *n.* lektyr. **-en,** *st.* **I.** *tr.* o. *itr. h.* läsa. **II.** *rfl. Das Buch liest sich leicht:* boken är lättläst. **III.** *tr.* samla, uppsamla, plocka. **-enswērt[h],** *a.* läsvärd. **-eprobe,** *f.* teat. första öfverspelning då rollerna läsas. **-epult,** *n.* bokställ. **-er,** *-, m.* **1.** läsare. **2.** plockare. **-erēi,** *-en, f.* ständig, dålig läsning. **-erin,** *-nen, f.* **1.** läsarinna. **2.** plockerska. **-erlich,** *a.* läslig. **-erlichkeit,** *f.* läslighet. **-erling,** *-e, m.* dålig (före)läsare. **-erschaft,** *f.* läsekrets, publik. **-eschule,** *f.* småbarnsskola där barnen lära sig läsa. **-eschüler,** *m.* abecedarie. **-estück,** *n.* läsestycke. **-esucht,** *f.* läsvurm. **-eübung,** *f.* läsöfning. **-eunterricht,** *m.* undervisning i (väl)läsning. **-ezeichen,** *n.* **1.** skiljetecken, läsetecken. **2.** bokmärke. **-ezimmer,** *n.* läsrum. **-ezirkel,** *m.* = *Lesekränzchen.* **-ung,** *f.* läsning.

Leth||argie, *0, f.* letargi. **-árgisch,** *a.* letargisk.

Lett||e, *-n, m.* lett (folk). **-en, I.** *-, m.* grof, kolhaltig lera. **II.** *a.* af grof lera, ler-. **-er, I.** *-n, f.* bokstaf; boktr. typ, stil. **II.** = *Lettner.* **-icht, -ig,** *a.* lerig. **-isch,** *a.* lettisk. **-ner,** *-, m.* sångkor, läktare.

letz||en, *sv. tr.* läska, vederkvicka, *an:* med. *Sich mit seinen Freunden ~* gifva afskedskalas för, taga en afskedsbägare med sina vänner.

letzt, I. *a.* sist; senast; ytterst. *In den ~en Zügen liegen:* ligga på sitt yttersta, *am* el. *zum ~en:* sist, för sista gången. Kompar. *~erer* el. *der ~ere:* den senare. **II.** *0, f. Auf die* el. *zu guter ~* till sist, slutligen, ändtligen. **-bietend,** *a.* sist-, högstbjudande. **-ens,** *adv.* **1.** nyligen. **2.** för det sista, till sist, slutligen. **-hin,** *adv.* nyligen. **-jährig,** *a.* fjolårig. **-lebend,** *a.* öfverlefvande. **-lich,** *adv.* **1.** nyligen. **2.** slutligen, ändtligen. **-willig,** *a.* testamentarisk, innehållande ens yttersta vilja.

Leu, *-en, m.* poet. lejon.

Leuchtl||e, *-n, f.* lyse, ljus, fackla; vanl. lykta. **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* lysa, skina. *Jm ~* lysa ngn, *jm in die Augen ~* vara solklart för ngn, *der Himmel* el. opers. *es leuchtet:* det blixtrar. **-er,** *-, m.* ljusstake. **-ereinsatz,** *m.* ljuspipa. **-erknecht,** *m.* ljusknekt. **-feuer,** *n.* signaleld. **-gas,** *n.* lysgas. **-käfer,** *m.* lysmask. **-kugel,** *f.* eldkula, lyskula. **-pfanne,** *f.* glödpanna att lysa med. **-pfeil,** *m.* brinnande

pil. **-schiff**, *n.* fyrskepp. **-t[h]urm**, *m.* fyrtorn. **-ung**, *f.* blixt. **-wurm**, *m.* lysmask.

leugn|en, *sv. tr.* neka, förneka. **-er**, **-**, *m.* förnekare. **-erin**, *-nen*, *f.* förnekerska. **-ung**, *f.* förnekande.

Leumund, **-[e]s**, *0*, *m.* allmänt omdöme, allmän mening, rykte, godt rykte; förtal, skvaller. *Jn in bösen ~ bringen:* illa berykta, förtala ngn. **-szeugni[ſ]s**, *n.* fräjdbetyg.

Leut|e, *pl.* **1.** folk; man. *Etw. unter die ~ bringen:* omtala ngt, göra ngt till allmänt samtalsämne, *unter die ~ gehen:* komma ut ibland folk. **2.** lägre folk, tjänstefolk; mil. gemene man, karlar. **-ekost**, *f.* (tjänst)folkets mat. **-eplacker**, **-eplager**, **-escherer**, *m.* skinnare. **-escheu**, *a.* folkskygg. **-eschinder** = *Leuteplacker.* **-estube**, *f.* tjänstefolkets rum, drängstuga. **-geb** se *Leitgeb.* **-nant**, *-s*, *-e*, *m.* se *Lieutenant.* **-priester**, *m.* pastor. **-selig**, *a.* nedlåtande, vänlig, anspråkslös. **-seligkeit**, *f.* nedlåtenhet, vänlighet, anspråkslöshet.

Levit, *-en*, *m.* levit. F *jm die ~en lesen:* läsa lagen för ngn.

Levkóie, **Levkóje**, *-n*, *f.* löfkoja.

lexikál[isch], *a.* lexikalisk, ordboks-.

Lexikon, *-s*, *..ka* el. *..ken*, *n.* ordbok, lexikon.

Lfg., förkortn. = *Lieferung:* häfte.

Libéll, *-e*, *n.* **1.** klagoskrift. **2.** smädeskrift. **-e**, *-n*, *f.* libell, trollslända. **-ieren**, *sv. itr. h.* jur. uppsätta, inlemna en klagoskrift. **-ist**, *-en*, *m.* smädeskribent.

liberál, *a.* liberal, a) frisinnad, b) frikostig. **-isieren**, *sv. itr. h.* visa sig frisinnad, kurtisera de liberala. **-ismus**, **-**, *0*, *m.* liberalism, frisinthet. **-ität**, *0*, *f.* liberalitet, a) frisinthet, b) frikostighet.

Libertín, *-s*, **-er**, **-**, *m.* vällusting.

Librétto, *-[s]*, *-s* el. *..ti*, *n.* librett, operatext.

Lic|entiát, *-en*, *m.* licentiat. **-énz** se *Lizenz.*

Licht, **I.** *-er* o. ✱ *-e*, *n.* **1.** ljus, sken, dager. Med prep. *an das ~ kommen, bringen* el. *fördern:* komma, bringa i dagen, *ans ~ halten:* hålla mot ljuset, mot dagern; *geh mir aus dem ~e:* gå undan, du skymmer mig; *bei ~ besehen:* noga betrakta; *etw. im rechten ~ sehen:* se ngt i dess rätta ljus, *etw. ins rechte ~ stellen:* gifva ngt dess rätta belysning, *jm im ~e stehen:* skymma ngn; *unter ~s:* i skymningen; *jm vors ~ treten:* ställa sig så att man skymmer ngn; *abends zwischen ~* i skymningen. **2.** ljus (lysande kropp). Bild. *jm ein ~ über etw.* (ack.) *aufstecken:* öppna ngns ögon för ngt. **3.** jag. öga. **II.** *a.* **1.** ljus. *~e Hölzer:* löfträd, löfskog. **2.** gles, t. ex. *~e Wälder.* **-arbeit**, *f.* arbete vid ljus. **-arm**, *a.* ljusfattig. **-bild**, *n.* fotografi; daguerreotyp; ljustryck. **-blau**, *a.* ljusblå. **-blick**, *m.* hastigt försvinnande sken, blixt; ljust ställe på mulen himmel. **-bote**, *m.* ljusets budbärare, ängel. **-brechend**, *a.* ljusbrytande. **-druck**, *m.* ljustryck. **-empfindlich**, *a.* känslig för ljuset. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** göra ljus, upplysa. **2.** göra gles, (ut)gallra. **3.** sjö. likta, lätta. **II.** *ryl.* **1.** ljusna. **2.** glesna. **-er** = *Leichter.* **-erglanz**, *m.* ljusglans, strålglans. **-erloh**, *adv.* i ljusan låga. **-erscheinung**, *f.* ljusfenomen. **-farbendruck**, *m.* heliografi. **-fuchs**, *m.* ljus fux. **-funke[n]**, *m.* ljusglimt, gnista. **-gelb**, *a.* ljusgul. **-gieſser**, *m.* ljusstöpare. **-halter**, *m.* ljusknekt. **-heit**, *f.* ljus. **-hell**, *a.* klar, ljus. **-holz**, *n.* **1.** (trä till) bloss. **2.** löfträd, löfskog. **-hut**, *m.* ljussläckare. **-igkeit**, *f.* ljus. **-lehre**, *f.* läran om ljuset, optik. **-los**, *a.* utan ljus, mörk. **-messe**, *f.* kyndelsmässa. **-schacht**, *m.* bärg. schakt som går i dagen. **-scheu**, *a.* ljusskygg. **-schnell**, *a.* blixtsnabb. **-schnuppe**, *f.* ljusbrand, ljusskarn. **-trunken**, *a.* öfverväldigad af ljuset. **-umflossen**, **-umstrahlt**, *a.* omgifven, omstrålad af ljus. **-ung**, *f.* **1.** öppen plats, glest ställe i en skog, uthuggning. **2.** upplysning m. m. se *lichten.* **-voll**, *a.* ljus, klar, strålande. **-weihe**, *f.* kyndelsmässa. **-welt**, *f.* ljusets värld, himlen. **-wolke**, *f.* ljust moln. **-zieher** = *Lichtgieſser.*

Licitatión, *-en*, *f.* auktion.

Lid, *-er* o. *-e*, *n.* ögonlock. **-ern** se *ledern.*

lieb, *a.* kär. *Mein ~er:* min vän, *mein ~[chen]:* min älskling, hjärtevän, käresta. *~ haben:* tycka om, hålla af, *~ bekommen:* lära sig att hålla af, *~ behalten:* ej glömma bort, *sich* (dat.) *etw. ~ sein lassen:* hålla till godo med ngt. *Das Kind ist gar zu ~* barnet är mycket sött, det är en riktig liten sötunge. Ofta nästan pleonastiskt, t. ex. *der ~e Gott:* Gud, vår herre, *das ~e Brot:* födan, *das ~e Geld:* pengarne, *die ~e Sonne:* solen, dagsljuset, *das ~e Ich:* (det kära) jaget, *den ~en langen Tag:* hela långa dagen, *manchen ~en Tag:* mången god dag, *du ~e Zeit!* kors! *seine ~e Not mit etw. haben:* hafva stort besvär, mycken möda med ngt. Subst. *um* el. *für kein ~* ej för allt i världen, *jm zu ~* för att göra ngn till viljes. Kompar. *~er:* kärare, men äfv. hällre, *etw. ~er haben* el. *mögen* el. *sehen:* tycka bättre om ngt. Superl. *~st:* kärast, äfv. hälst, *etw. am ~sten haben:* tycka bäst om ngt, *das wäre mir das (aller)~ste:* det skulle jag tycka (allra)bäst om; *der, die ~ste:* kärasten, kärestan. **-äugelei**, *-en*, *f.* kärleksfulla ögonkast. **-äugeln**, *itr. h.* blicka vänligt, kasta vänliga, kärliga blickar, *jm:* på ngn. *Mit jm ~* utbyta vänliga blickar, ögonkast med ngn. **-chen**, **-**, *n.* se *lieb.* **-den**, **-**, *f.* brukl. blott i tilltal mellan furstliga el. högadliga personer. *Euer ~* eders maj:t, eders höghet, eders excellens o. s. v.

Liebe, *0*, *f.* **1.** kärlek. **2.** (vän)tjänst. **-bang**, *a.* beklämd af kärlek. **-bebend**, *a.* bäfvande af kärlek. **-diener**, *m.* smiler, lismare, ögon-

tjänare. *Den ~ machen:* lisma. **-dienerei,** *f.* lismeri, ögontjänst. **-dienerisch,** *a.* lismande, krypande. **-flehend,** *a.* bönfallande om kärlek. **-glühend, -heifs,** *a.* älskogsvarm. **-krank,** *a.* älskogssjuk. **-léi,** *-en, f.* smekande, älskog, flyktig (kärleks)förbindelse. **-leer** = *liebelos.* **-ln,** *sv. itr. h.* o. *tr.* smeka, kurtisera, *mit jm:* någon. **-los,** *a.* **1.** kärlekslös. **2.** fattig på, saknande kärlek. **-n,** *sv. itr. h.* o. *tr.* älska, hålla af, tycka om. Jfr *Geliebte(r).* **-nswērt[h],** *a.* värd att älskas, att vara afhållen. **-nswürdig,** *a.* älskvärd. **-nswürdigkeit,** *f.* älskvärdhet. **-reich,** *a.* kärleksrik. **-sabenteuer,** *n.* kärleksäfventyr. **-sblick,** *m.* kärleksfull blick. **-sbote,** *m.* budbärare mellan älskande. **-sbrief,** *m.* kärleksbref. **-sbrunst,** *f.* brånad. **-sdichter,** *m.* erotiker. **-sdichtung,** *f.* **1.** erotisk diktart. **2.** erotisk dikt. **-sdienst,** *m.* väntjänst; kärleksverk, barmhertighetsverk. **-sehnend,** *a.* trånande. **-serklärung,** *f.* kärleksförklaring. **-sflamme,** *f.* kärleslåga. **-sgabe,** *f.* af kristlig kärlek föranledd (frivillig) gåfva, almosa. **-sgedicht,** *n.* kärlekspoem, -dikt, -kväde. **-sgenufs,** *m.* kärleksnjutning. **-sgeschichte,** *f.* kärlekshistoria. **-sgeständni[f]s,** *n.* kärleksförklaring. **-sglück,** *n.* lycka som kärleken skänker. **-sglut[h],** *f.* älskogsglöd. **-sgott,** *m.* kärleksgud. **-sgöttin,** *f.* kärleksgudinna. **-shandel,** *m.* kärleksaffär. **-siech,** *a.* älskogssjuk. **-skind,** *n.* kärlekspant. **-sleute,** *pl.* älskande. **-smahl,** *n.* kärleksmåltid. **-spaar,** *n.* älskande par. **-spfand,** *n.* kärlekspant. **-spflicht,** *f.* kärlekspligt. **-sroman,** *m.* kärleksroman. **-ssache,** *f.* kärleksaffär. **-sschwur,** *m.* kärleksed. **-sseufzer,** *m.* kärlekssuck. **-strank,** *m.* kärleksdryck. **-swerk,** *n.* kärleks-, barmhertighetsverk. **-trunken,** *a.* kärleksdrucken. **-voll,** *a.* kärleksfull.

Lieb||fráuenkirche, *f.* vår frus kyrka, Maria kyrka. **-fráuenmilch,** *f.* ett slags renskt vin. **-grollen,** *itr. h.* af kärlek vredgas. **-haber, -,** *m.* **1.** älskare. **2.** amatör; spekulant. *~ von Pferden:* hästvän. **-häberéi,** *-en, f.* förkärlek, smak, passion, mani, samlingsbegär. **-haberin,** *-nen, f.* **1.** älskarinna. **2.** amatör. *Sie ist eine ~ von Putz:* hon tycker om bjäfs. **-herzen,** *tr.* hjärtligt smeka. **-herzig,** *a.* smeksam, vänlig. **-kosen,** *itr. h.* o. *tr. Jm* el. *jn ~* smeka ngn. **-kosung,** *f.* smekning. **-lich,** *a.* älsklig, ljuf, mild. **-lichkeit,** *f.* älsklighet, ljufhet, mildhet. **-ling,** *-e, m.* älskling, gunstling. **-lingsbeschäftigung,** *f.* käraste sysselsättning. **-lingslaster,** *n.* sköteosynd. **-ling[s]schaft,** *f.* egenskap af älskling. **-los,** *a.* kärlekslös. **-losigkeit,** *f.* kärlekslöshet. **-reich,** *a.* kärleksfull. **-reiz,** *m.* behag, tjusningskraft. **-reizend,** *a.* tjusande, behagfull. **-säm,** *a.* **1.** kärleksfull. **2.** älsklig. **-schaft,** *f.* kärleksförbindelse, inklination, tycke. **-stöckel,** *m.* bot. libsticka (Levisticum). **-wērt[h],** *a.* dyr och kär.

Lied, *-er, n.* **1.** sång, visa, psalm. Bild. *davon kann ich auch ein ~[chen] singen:* därom vet jag också att berätta, det har jag också fått veta af. **2.** se *Lid.*

Lieder||büch, *n.* visbok, sångbok. **-jā[h]n,** *-e, m.* F liderlig sälle. **-kränzchen,** *n.* sångförening. **-lich,** *a.* oordentlig, slarfvig, liderlig, otuktig. **-lichkeit,** *f.* oordentlighet, slarf, liderlighet, utsväfning. **-reich,** *a.* rik på sång. **-saal,** *m.*, **-sammlung,** *f.* sångsamling. **-sänger(in),** *m.* (*f.*) vissångare (-erska). **-spiel,** *n.* sångspel, operett, vådevill. **-tafel,** *f.* sångsällskap.

Liefer||ánt, *-en, m.* leverantör. **-bār,** *a.* som kan levereras. **-n,** *sv. tr.* **1.** leverera, lemna. **2.** lemna i afkastning, frambringa. **3.** öfverlemna. *Er ist geliefert:* han är förlorad. **-ung,** *f.* **1.** leverering, leverans. **2.** häfte, del af en bok. **-ungsschein,** *m.* mottagningsbevis. **-ungsvertrag,** *m.* leveranskontrakt.

lieg||en, *st.* **I.** *itr. h.* **1.** ligga. *~ bleiben:* ligga kvar, *der Ort blieb unterwegs ~* jag for förbi stället utan att besöka det, *da liegt der Hase im Pfeffer:* det är just knuten, *~des Gut:* fastighet. Med prep.: *am* el. *zu Tage ~* gå i dagen, *der Grund liegt am* el. *zu Tage:* skälet ligger i öppen dag, *jm liegt viel an etw.* (dat.): ngt är af stor vigt för ngn, *die Schuld liegt nicht an mir:* det är ej min skuld, *so viel an mir liegt:* så mycket på mig ankommer; *auf einem Haufen ~* ligga i hög, *das liegt auf der Hand:* det är uppenbart, *auf den Tod krank ~* ligga dödssjuk; *er liegt aus dem Fenster:* han lutar sig ut ur fönstret; *das liegt auf ser aller Berechnung:* det är alldeles oberäkneligt; *etw. liegt mir im Kopf, im Sinn, in den Gedanken:* jag går och tänker på ngt, *das lag nicht in meiner Absicht:* det var ej min afsigt, *das liegt nicht in meiner Macht:* det står ej i min makt; *das Zimmer liegt nach dem Hof zu:* rummet ligger, vetter åt gården; *es liegt eine Decke über dem Tische:* det ligger en duk på bordet, *immer über den Büchern ~* ständigt hänga näsan öfver boken; *unter Schlofs und Riegel ~* ligga inom lås och bom; *er liegt von den Anstrengungen:* han är sängliggande till följd af ansträngningarna; *es liegt klar vor Augen:* det ligger i öppen dag; *zu Tage ~* a) bärg. gå i dagen, b) ligga i öppen dag. **2.** ✱ lägga sig. **II.** *tr. Etw. entzwei ~* ligga sönder ngt, *sich* (dat.) *den Rücken wund ~* få liggsår på ryggen. Jfr *gelegen.* **III.** *rfl. Sich wund ~* få liggsår, *das Obst mufs sich auf dem Stroh reif ~* frukten måste ligga och mogna på halmen. **-enschaft,** *f.* fastighet. **-er, -,** *m.* **1.** en som ligger, i sht på ett ställe för affärer, kvarliggande handelsexpedit. **2.** liggare.

Liese, *-ns, -n, f. npr.* dim. *Lieschen,* Lisa.

Lieutenant, *-s, m.* löjtnant. *Frau ~ N.:* fru N.

Liga, *-s, f.* liga, förbund. **-tür,** *-en, f.* ligatur.
Ligu||le, *-n, f.* liga, förbund. **-ístisch,** *a.* till ligan hörande, ligans.
líieren, *sv. tr.* förena, förbinda.
Likör se *Liqueur.*
Liktor, *-s, ..óren, m.* liktor.
lila, *a.* ljusgredelin.
Lila[k], *-s, m.* syrén.
Lilie, *-n, f.* lilja.
Liliputáner, *-, m.* lilliputianer, lillipytt.
lilla se *lila.*
limitl||íeren, *sv. tr.* begränsa. **-o,** *-[s], -s* el. *..ti,* **-um,** *-[s], ..ta, n.* hand. yttersta pris.
Lim||onáde, *-n, f.* saft och vatten, limonad. **-óne,** *-n, f.* citron.
Lind||drache, *m.* lindorm. **-[e]** se *gelind.* **-e,** *-n, f.* lind. **-en,** a) *a.* af lindträ, lind-. b) *sv.* I. *tr.* göra mild, lindrig, mildra. II. *rfl.* blifva mild, mildras. **-engang,** *m.* lindallé. **-erer,** *-, m.,* **-erin,** *-nen, f.* lindrare. **-ern,** *sv.* I. *tr.* lindra, mildra. II. *rfl.* lindras, mildras. **-heit, -igkeit** se *Gelindheit.* **-wurm,** *m.* lindorm.
Line||ál, *-e, n.* linjal. **-aménт,** *-e, n.* linie, drag, i sht a) handens linier, b) ansigtsdrag. **-ár,** *a.* linear-.
lingu||ál, *a.* gram. lingval, tung-. **-íst,** *-en, m.* språkforskare. **-ístik,** *0, f.* språkforskning. **-ístisch,** *a.* språklig, språk-.
Linie, *-n, f.* 1. linie. *Auf gleicher ~ stehen:* vara likställda, intaga samma ställning, *in eine ~ stellen mit:* ställa i jämbredd med. *~ halten:* a) mil. bibehålla rättning, b) skrifva radrätt. 2. rad. **-nblatt,** *n.* linjer-, radpapper. **-nholz,** *n.* linjal. **-npapier,** *n.* linjeradt papper. **-nzieher,** *m.* linjerstift, ritstift, rostral.
liniíer||en, *sv. tr.* linjera. **-ung,** *f.* linjering.
link, *a.* 1. vänster. *~ sein:* vara vänsterhänd, *die ~e:* a) vänstra handen, b) vänstra sidan, *zur ~en:* till vänster, *sich eine Frau an die ~e Hand antrauen lassen:* gifta sig till vänster, *~e Seite* sfv. insida, afvigsida. 2. = *linkisch.* **-erseits,** *adv.* på vänstra sidan. **-hand,** *m.* o. *f.* vänsterhänd person. **-heit,** *f.* tafatthet m. m. jfr följ. **-isch,** *a.* tafatt, tölpaktig, drumlig. **-pfot** = *Linkhand.* **-s,** *adv.* 1. till vänster, *vom Zuschauer* el. *des Zuschauers:* om åskådaren. *Das Rechts und ~* höger och vänster. Bild. *jn ~ liegen lassen:* försumma, ej bry sig om, förbigå ngn, *~ sein:* vara på galen väg, hafva misstagit sig, *sich ~ ausdrücken:* uttrycka sig oriktigt. 2. tafatt, tölpaktigt. 3. på afvigsidan. 4. *Vettern von ~* slägtingar genom giftermål. **-sab,** *adv.* (bort) åt vänster. **-shēr,** *adv.* från vänster. **-shin,** *adv.* åt vänster. **-sseitig,** *a.* på vänster sida, på afvigsidan befintlig. **-sum,** *adv.* vänster om. *~ kehrt!* helt vänster om! **-tatz,** *-en, m.* o. *f.* = *Linkhand.* **-wärts,** *adv.* åt vänster.
Linnen se *Leinen.*
Linsl||e, *-n, f.* lins. **-enhaft, -icht,** *a.* linsformig.
Lipp||e, *-n, f.* läpp. *Die ~n hängen lassen:* hänga läpp. **-eln,** *sv. itr. h.* röra läpparne. **-enblume,** *f.* bot. läppblomstrig blomma, labiat. **-enblumig,** *a.* bot. läppblomstrig. **-enlaut,** *m.* gram. läppljud, labial. **-ig,** *a.* försedd med läppar, bot. läppblomstrig. Vanl. i sms., t. ex. *dick~* försedd med tjocka läppar.
Liquéur, *-e, m.* likör.
liquíd, *a.* hand. 1. klar, obestridd, t. ex. *~e Schuld, ~e Forderung.* 2. som fins inne i kassan. **-ánt,** *-en, m.* fordringsägare. **-át,** *-en, m.* gäldenär. **-atión,** *-en, f.* likvidation, utredning, uppgörelse, afräkning. **-átor,** *-s, ..óren, m.* utredningsman. **-íeren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* likvidera, verkställa afräkning. *Mit seinen Gläubigern ~* göra upp med sina borgenärer, klarera sina affärer. **-ierung,** *f.*
Lispel, *-, m.* läspadt, mjukt uttaladt ljud, hviskning, susning. **-éi,** *-en, f.* läspning, läspande. **-laut,** *m.* = *Lispel.* **-n,** *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. läspa. 2. mjukt uttala, tala, säga med ljuf röst. 3. hviska. 4. susa. **-ton,** *m.* = *Lispel.*
Lispler, *-, m.,* **-in,** *-nen, f.* en som läspar m. m. se *lispeln.*
List, *-en, f.* list, svek, knep, försåt. **-e,** *-n, f.* lista, förteckning. **-engewebe,** *n.* väfnad, nät af intriger. **-enreich, -ig,** *a.* listig. **-igkeit,** *f.* listighet.
Lit||anéi, *-en, f.* litania. **-er,** *-, n.* o. *m.* liter. **-era-** se *Littera-.*
Lithográph, *-en, m.* litograf. **-íe,** *-[e]n, f.* litografi. **-íeren,** *sv. tr.* litografera. **-isch,** *a.* litografisk.
litter||árisch, *a.* literär. **-át,** *-en, m.* 1. lärd. 2. författare. **-átent[h]üm,** *n.* 1. den lärda världen, den lärde; lärdomshögfärd. 2. författarne, författarskap, skriftställeri. **-atúr,** *-en, f.* literatur.
Lit||urgíe, *-[e]n, f.* liturgi. **-úrgisch,** *a.* liturgisk.
Litze, *-n, f.* 1. snöre, segelgarn. 2. snodd, trens. 3. sträng i rep. 4. solf.
Livländer, *-, m.* lifländare. **-in,** *-nen, f.* lifländska.
Livrée, *-[e]n,* **Livréi,** *-en, f.* livré.
Lizéns, *-en, f.* licens, frihet.
Lob, *-e, n.* dim. †, 1. *0,* ✻ omdöme, vitsord. *Bei jm ein gutes, schlechtes ~ haben:* stå väl, illa anskrifven hos ngn. 2. *0,* lof, beröm. *Gott sei ~* gudskelof! 3. skol. berömmande anteckning, godt märke. **-begier[de],** *f.* begär efter beröm, ärelystnad. **-begierig,** *a.* begärlig efter beröm, ärelysten. **-en,** *sv. tr.* 1. berömma; lofva, prisa, *jn um, für, wegen etw.* el. ✻ *einer* (gen.) *Sache:* ngn för ngt. *Da lob' ich mir mein Dörfchen:* tacka vill jag min lilla by. 2. omnämna, anföra. **-enswert[h], -enswürdig,** *a.* lofvärd, berömlig. **-er,** *-, m.,* **-erin,** *-nen, f.* en som berömmer. **-esām, -esān,** *a.* berömlig, hedervärd, ärad,

berömd. Iron. *Herr Magister* ~ ärade herr magister. **-eserhebung,** *f.* loftal. **-gedicht,** *n.* lofkväde. **-gesang,** *m.* lofsång. **-hüdelei,** *f.* lågt smicker. **-hudeler,** *m.* smickrare, lismare. **-hudeln,** *sv. itr. h.* o. *tr.* smickra, *jm* el. *jn:* ngn; lisma.

löblich, *a.* berömlig, lofvärd, hedervärd. **-keit,** *f.* berömlighet.

Löb||lied, *n.* lofsång. **-preis,** *m.* lofprisning. **-preisen,** *st.* o. *sv. tr.* lofprisa, prisa. **-preisung,** *f.* lofprisande. **-rede,** *f.* loftal. **-rédner,** *m.* loftalare. **-rédnerisch,** *a.* lofprisande. **-singen,** *itr. h.* lofsjunga. **-spruch,** *m.* beröm, loford. **-sucht,** *f.* begär att a) berömma, b) berömmas. **-würdig,** *a.* lofvärd, berömlig.

Loch, *-er*†, *n.* **1.** hål, öppning. Fbild. *jm ein* ~ *in den Leib fragen:* sätta åt ngn, vara efterhängsen med frågor, F *auf dem letzten* ~*e pfeifen:* ligga på sitt yttersta, *aus einem andern* ~*e pfeifen:* sjunga ur en annan tonart, *jm zeigen, wo der Zimmermann das* ~ *gemacht* el. *gelassen hat:* visa ngn på dörren. **2.** håla, grop. **-en,** *sv. tr.* göra hål i, genomborra.

löcher||licht, -ig, *a.* full af hål, hålig, pipig, porös. **-igkeit,** *f.* hålighet, pipighet, porositet. **-pilz,** *m.* bot. rörsopp. **-zahl,** *f.* antal hål.

Lock, *-e, m.* jäg. lock, lockning. **-e, -n,** *f.* dim. †, (hår)lock. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** locka till sig; narra. **2.** locka, göra lockig. **II.** *rfl.* locka sig, bilda lockar.

löcken se *lecken.*

Locken||haar, *n.* lockigt hår. **-kopf,** *m.* lockigt hufvud. **-köpfig,** *a.* lockig. **-wickel,** *m.* papiljott.

Locker, I. *-, m.* **1.** lockande person. **2.** lockrop, locklåt. **II.** *a.* **1.** lös (ej hård, fast), lucker, slapp, slak. **2.** lösaktig, lätt på tråden, lättfärdig. **-éi,** *-en, f.* lockande. **-heit,** *f.* **1.** löst, luckert, slappt tillstånd. **2.** lösaktighet, lösaktig handling. **-in,** *-nen, f.* lockande person. **-ling,** *-e, m.* lättfärdig själle. **-n,** *sv.* **I.** *tr.* lossa (på), släppa efter; uppluckra. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* lossna, blifva lösare, lucker, slakna. **-ung,** *f.* lossande, uppluckring.

lock||licht, -ig, *a.* lockig. **-mittel,** *n.* lockmedel. **-pfeife,** *f.* lockpipa. **-ruf,** *m.* lockrop. **-speise,** *f.* lockmat. **-stimme,** *f.* lockande, förförisk röst. **-ung,** *f.* lockande, lockelse. **-vogel,** *m.* lockfågel. **-wort,** *n.* lockord.

Lode, *-n, f.* telning, skott. **-n, I.** *sv. itr. s.* skjuta upp. **II.** *-, m.* **1.** ovalkadt kläde. **2.** ett slags groft ylletyg. **III.** *a.* af *Loden,* se *II.* **-rasche,** *f.* falaska. **-rn,** *sv. tr.* flamma, blossa.

Löffel, *-, m.* **1.** sked. F bild. *den* ~ *aufstecken:* hafva ätit sitt sista mål, dö, *jn übern* ~ *barbieren:* lura ngn. **2.** jäg. öra på hare. **-bart,** *m.* skäggfjun. **-éi,** *-en, f.* kärvänlighet, smekning. **-garde,** *f.* borgargarde. **-kraut,** *n.* bot. skörbjuggsört (Cochlearia). **-n,** *sv. itr. h.* **1.** äfv. *tr.* taga (upp) med sked; äta med sked, slefva i sig, äta. **2.** vara kärvänlig, smeka(s). **-stiel,** *m.* skedskaft. **-weise,** *adv.* skedvis.

Löffler, *-, m.* **1.** zool. skedgås. **2.** kurtisör, jungfrupilt.

Log se *Logg.* **-arithmus,** *-, ..men, m.* logaritm.

Loge, *-n, f.* loge (teater-, frimurarloge m. m.). **-n** se *loggen.* **-ngang,** *m.* (teater)korridor. **-nschlieſser,** *m.* (loge)vaktmästare.

Logg, *-e, n.* o. *m.* sjö. logg. **-en,** *sv. itr. h.* sjö. logga. **-leine, -linie,** *f.* sjö. logglina.

Logier||besüch, *m.* främmande, gäst som stannar längre tid, ej blott för dagen, nattgäst. **-en,** *sv.* logera, a) *itr. h.* bo, b) *tr.* härbärgera, inhysa. **-ung,** *f.* logering. **-zimmer,** *n.* gästrum.

Logik, *0, f.* logik.

Logís, *-, -, n.* logis, bostad, härbärge.

logisch, *a.* logisk.

loh, I. *a.* klar, lågande, glödande. **II.** *-e, m.* o. *n.* = *Lohe.* **-e,** *-n, f.* **1.** låga, flamma. **2.** garfvarbark, lo. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* o. *s.* låga, flamma. **II.** *tr.* logarfva, barka. **-feuer,** *n.* klart lågande eld. **-gar,** *a.* logarfvad. **-gerber,** *m.* logarfvare. **-gerberei,** *f.* logarfveri.

Lohme, *-n, f.* zool. **1.** lom. **2.** grissla.

Lohn, *-e* †, *m.* **1.** *0,* lön, vedergällning. **2.** lön åt tjänare o. deras vederlikar. *In js* ~ *stehen:* vara i tjänst hos ngn. **-arbeiter,** *m.* lönad arbetare. **-bediente(r), -diener,** *m.* vaktmästare som hyres för vissa tillfällen, hyrlakej. **-en,** *sv. tr., itr. h.* o. *rfl.* löna (sig), betala (sig), vedergälla. *Es lohnt [sich] der Mühe:* det lönar mödan, *wieviel lohnt die Arbeit?* hvad inbringar, betalas för arbetet?

löhn||en, *sv. tr.* aflöna. **-er,** *-, m.* daglönare.

Lohn||herr, *m.* husbonde. **-kutsche,** *f.* åkardroska. **-kutscher,** *m.* hyrkusk. **-lakai,** *m.* hyrlakej. **-tag,** *m.* aflöningsdag.

Löhnung, *f.* aflöning.

lokál, I. *a.* lokal. **II.** *-e, n.* lokal. **-behörde,** *f.* lokal myndighet. **-e,** *-[s], ..lien, n.* lokal. **-isíeren,** *sv. tr.* lokalisera. **-isíerung,** *f.* lokalisering. **-itát,** *-en, f.* lokalitet.

Lokomo||bíle, *-n, f.* lokomobil. **-tíve,** *-n, f.* lokomotiv.

Lokus, *-, -* el. *Loci, m.* **1.** ort, lokal. **2.** F afträde.

Lolch, *-e, m.* o. *n.* bot. repe (Lolium).

Lombárd, *-e, m.* o. *n.* **1.** pantlåneinrättning. **2.** pantsedel. **-e,** *-n, m.* **1.** lombard (invånare i Lombardiet). **2.** pantlånare; växlare. **-él,** *0, f.* npr. *Die* ~ Lombardiet. **-[is]íeren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* låna ut mot pant, vara pantlånare. **-schein,** *m.* pantsedel.

Lomber, *-s, 0, n.* lomber (kortspel).

Lorbeer (äfv. med ō), *-s, -en, m.* lager. **-bekränzt,** *a.* lagerkransad. **-e,** *-n, f.* **1.** lager. **2.** lagerbär.

Lord, *-s, m.* lord.

Lorétte, *-n, f.* kurtisan.

Lorgn||étte, *-n, f.* lornjett med två glas. **-ón, -s,** *m.* lornjett för ett öga.

Lori, *-s, f., m.* o. *n.* järnv. öppen godsvagn.

Los, I. *-e, n.* dim. †, 1. lott. 2. en lott tillfallande vinst. 3. öde. II. *a.* lös, loss. *Von einer* el. *einer* (gen.) el. *eine Sache* ~ *sein, werden:* vara, blifva af med, fri från ngt. *Was ist* ~*?* hvad står på? *es ist etw.* ~ det är ngt i görningen, *es ist mit ihm nicht viel* ~ det är ej mycket bevändt med honom, *es ist heute im Theater wenig* ~ det är i dag ej mycket att se på teatern. III. *itj.* gå på, framåt. **-ankern,** *tr.* sjö. *Ein Schiff* ~ lyfta ankarna på ett fartyg. **-arbeiten,** I. *tr.* lösgöra. II. *itr. h. Tapfer drauf* ~ gå på helt oförskräckt, gå på i ullstrumporna.

lösbar, *a.* möjlig att lösa.

lös‖bekommen, *tr.* få loss. **-binden,** *tr.* lösa, lossa, knyta upp. **-bitten,** *tr.* gnm böner befria. **-brechen,** I. *tr.* lösbryta, bryta loss, af. II. *itr. s.* lossna, bryta lös, brista ut. **-brennen,** I. *tr.* fyra af. II. *itr. s.* gå af (om skott). **-bringen,** *tr.* få loss.

Lösch‖anstalt, *f.* släckningsåtgärd. **-bar,** *a.* möjlig att släcka. **-blatt,** *n.* blad läsk-, plånpapper. **-eimer,** *m.* brandämbare. **-en,** I. *sv.* o. ✻ *st. tr.* 1. släcka. 2. utplåna. 3. handl. afskrifva, utstryka. 4. sjö. lossa. II. *st.* o. ✻ *sv. itr.* 1. *s.* slockna. 2. *h.* plåna, dra till sig bläck. **-er,** *-s, m.* 1. släckningskarl, pl. släckningsmanskap. 2. sjö. karl som lossar. 3. ljussläckare. **-geld,** *n.* sjö hamnafgift. **-gerät[h],** *n.* brandredskap. **-horn, -hütchen,** *n.* ljussläckare. **-papier,** *n.* läsk-, plånpapper. **-platz,** *m.* sjö. 1. lastbrygga, kaj. 2. destinationsort. **-ung,** *f.* släckning m. m. se *löschen.*

lös‖doktern, *itr. h. Drauf* ~ helt ogeneradt kvacksalfva. **-donnern,** *itr. h.* börja åska. Bild. *gegen jn* ~ häftigt, vredgadt fara ut mot ngn. **-drehen,** *tr.* vrida loss, dän. **-drücken,** *tr.* trycka loss; trycka af skott. **-e,** *a.* 1. lös, t. ex. ~*s Geld:* lösa (ej inlagda) pengar, ~*s Haar:* utslaget hår, ~ *Zähne:* lösa tänder som sitta löst. 2. ledig, fri. 3. tom, innehållslös, värdelös. ~*s Geld:* löspengar, ~ *Speise:* lätt, föga närande mat, ~ *Ware:* dålig vara. 4. fri, ej bunden, lätt. 5. lättfärdig, lättsinnig; gudlös. 6. skälmsk, skälmaktig. ~ *Possen:* skälmstycken, F ~*r Vogel:* ljus gosse. 7. skymfande. *Einen* ~*n Mund haben:* hafva en ond tunga, *jm* ~ *Worte geben:* skymfa ngn.

Lösegeld, *m.* lösepengar.

lös‖eisen, *tr.* isa loss; F bild. med möda få, tigga sig till. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* lotta, draga lott. II. *tr.* vinna gom lottning. III. *rfl. Sich frei* ~ blifva fri gnm lottning, *sich zum Soldaten* ~ gnm lottning bestämmas till militärtjänst.

lösen, *sv.* I. *tr.* 1. lossa, löstaga, afskilja. 2. (upp)lösa, slappa, knyta upp, utreda. 3. frikalla; lösa, *jn seines Eides:* ngn från hans ed; upphäfva. 4. lösa, gissa, besvara. 5. lösa, inlösa, infria. 6. förtjäna, få, vinna. 7. afskjuta, affyra. 8. sjö. lossa. II. *rfl.* 1. lösas, upplösas, lossna. 2. köpa sig fri, infria sitt löfte.

lös‖fahren, *itr. s.* 1. fara åstad. 2. *Auf etw.* (ack.) ~ fara rakt på, styra kurs på, rusa mot ngt. 3. hastigt lossna, fara dän. 4. brista ut. **-feuern,** I. *tr.* fyra af. II. *itr. h.* hastigt, oafbrutet skjuta, brassa på. **-geben,** *tr.* lös-, frigifva. **-gehen,** *itr. s.* 1. *Auf etw.* (ack.) ~ gå löst på ngt, *nicht gerade auf die Sache* ~ ej gå rakt på sak. 2. F börja(s). *Jetzt geht's los:* nu börjas det. 3. gå af (om skott). 4. lossna; gå upp. **-gürten,** *tr.* spänna upp gördeln, bukgjordarna på. **-haben,** *tr.* hafva fått loss. **-haken,** *tr.* häkta af. **-hauen,** I. *tr.* hugga loss, af, bort. II. *itr. h. Auf jn* ~ hugga in på ngn. **-helfen,** *itr. h. Jm* ~ hjälpa ngn att komma loss. **-hetzen,** *tr.* hetsa. **-igkeit,** *0, f. suff.* -löshet. **-kauf,** *m.* lös-, friköpande. **-kaufen,** *tr.* lös-, friköpa. **-käuflich,** *a.* som kan lösköpas. **-kaufung,** *f.* lös-, friköpande. **-ketten,** *tr.* lossa, lösa från kedjan; koppla af. **-knüpfen,** *tr.* knyta upp, loss. **-kommen,** *itr. s.* komma lös, blifva fri. **-koppeln,** *tr. Die Hunde* ~ släppa hundarne. **-kriegen,** *tr.* F få loss, få dän. **-lassen,** I. *tr.* släppa, lössläppa. II. *itr. h.* lossna, släppa. **-leben,** *itr. h.* F *Drauf* ~ lefva utan eftertanke. **-legen,** *itr. h.* F börja.

löslich, *a.* löslig, möjlig att upplösa. **-keit,** *f.* löslighet.

lös‖lösen, *tr.* lossa, frånskilja. **-machen,** *tr.* lös-, frigöra; lossa. **-marschieren,** *itr. s. Auf etw.* (ack.) ~ marschera rakt på ngt. **-platzen,** *itr. s.* brista ut. **-reden,** *itr. h. Drauf* ~ prata i vädret, utan att fråga efter ngt, gå på med sitt prat. **-reifsen,** I. *tr.* slita lös, rifva loss. II. *itr. s.* gå loss, lossna, brista. **-sagen,** *rfl. Sich von etw.* ~ afstå från, afsäga sig ngt, frigöra sig, göra sig oberoende af ngt. **-schiefsen,** I. *tr.* o. *itr. h.* 1. skjuta af gevär. 2. skjuta bort, dän ngt från ngt. II. *itr. s. Auf etw.* (ack.) ~ störta sig öfver, rusa rakt på ngt. **-schlagen,** I. *tr.* 1. slå af, slå dän. 2. hand. bortslumpa. II. *itr. h.* 1. *Auf jn* ~ hugga in på, slå ngn. 2. börja (angreppet). **-schlingen,** *tr.* lösa, lösgöra. **-schnallen,** *tr.* spänna af. **-schneiden,** I. *tr.* skära af, loss, bort. II. *itr. h.* börja skära. **-schnüren,** *tr.* snöra af. **-schrauben,** *tr.* skrufva loss, af. **-segeln,** *itr. s.* afsegla; F bild. begifva sig i väg. **-sein,** *itr. s.* vara lös, loss, fri, se för öfr. *los II.* **-sprechen,** *tr.* frisäga, frikalla, frikänna. *Jn von Sünden* ~ förkunna ngn aflösning. **-sprengen,** I. *tr.* spränga loss, bort. II. *itr. s. Auf jn* ~ spränga, galoppera rakt på ngn. **-springen,** *itr. s.* 1. springa af, lossna. 2. *Auf jn* ~ rusa mot ngn. **-spülen,** *tr.* skölja bort. **-stechen,** *itr. h. Auf jn* ~ sticka efter ngn. **-stecken,** *tr.* släppa ned uppfästade

kläder. **-stürmen,** *itr. s. Auf etw.* (ack.) ~ storma, rusa mot, rakt på ngt. *Auf seine Gesundheit* ~ storma på sin hälsa. **-stürzen,** *itr. s. Auf jn* ~ störta, rusa mot, på ngn. **-trennen,** I. *tr.* frånskilja, lossa, sprätta af. II. *rfl.* lossna, gå loss, upp. **-ung,** *f.* 1. lottning, dragning. 2. för försålda varor influtna medel. 3. lösen, lösepenning. 4. mil. lösen.

Lösung, *f.* 1. lösning. 2. lösen, lösepenning. För öfr. se *lösen.*

Los‖ungsliste, *f.* dragningslista. **-ungswort,** *n.* lösen. **-weichen,** gnm uppmjukning a) *tr.* lossa, b) *itr. s.* lossna. **-wērden,** *itr. s.* se *los II.* **-wickeln,** I. *tr.* afnysta, afhärfla. II. *rfl.* F lösgöra sig. **-winden,** I. *tr.* vrida loss. II. *rfl.* vrida, slita sig lös. **-zetern,** *itr. h.* börja skrika, sätta i med full hals. **-ziehen,** I. *tr.* draga loss, lossa. II. *itr.* 1. *h. Auf, gegen, über jn* ~ fara ut mot ngn. 2. *s. Auf etw.* (ack.) ~ tåga, marschera rakt på ngt. **-ziehung,** *f.* 1. (lotteri)dragning. 2. lossande m. m. se föreg.

Lot, *-e* o. som vigtenhet efter räkneord *-, n.* lod. **-blei,** *n.* blylod. **-büchse,** *f.* lodbössa.

Löte, *-n, f.* 1. lödning. 2. lod (metall till lödning).

loten, *sv. itr. h.* 1. afväga med lod. 2. sjö. loda.

löten, *sv. tr.* löda.

Loth-, Löth- se *Lot-, Löt-.*

lötig, *a.* lödig.

Lötkolben, *m.* lödkolf.

Lötleine, *f.* lodsnöre, lodlina.

Lötofen, *m.* lödugn.

lötrecht, *a.* lodrät.

Lōts‖e, *-n, m.* lots. **-en,** *sv. tr.* lotsa. **-enboot,** *n.* lotsbåt. **-mann,** *m.* lots.

Lotter, *-, m.* landstrykare, vagabond, odugling, kanalje, skurk. **-bube,** *m.* = *Lotter.* **-éi,** *-en, f.* slarf, kringdrifvande, lättja, lättsinnighet. **-gesindel,** *n.* slödder, pack. **-hose,** *f.* vida byxor. **-ie,** *-*[*e*]*n, f.* lotteri. **-ieeinnehmer,** *m.* lotterikollektör. **-ielos,** *n.* lott i ett lotteri. **-ig,** *a.* slankig, slarfvig, lättsinnig, skändlig. **-knecht,** *m.* = *Lotter.* **-leben,** *n.* vagabondlif. **-n,** *sv. itr. h.* slänga på kroppen, vagga hit och dit, gå vårdslöst, vara slankig, slarfvig, lättjefull, lättsinnig.

Lotto, *-s,* **-spiel,** *n.* lotterispel.

Lotung, *f.* afvägning; lodning.

Lötung, *f.* lödning.

Lotus, *-, m.* lotus.

lötweise, *adv.* lodvis.

Louisdór, *-s* el. *-e* o. efter räkneord när en summa betecknas *-, m.* louisdor.

Löwe, *-n, m.* lejon. **-nbändiger,** *m.* lejontämjare. **-ngarten,** *m.* lejongård. **-nhaft,** *a.* som ett lejon, lejonlik, lejon-. **-nhaftigkeit,** *f.* lejonmod. **-nherz,** *m.* lejonhjärta. **-nherzig,** *a.* modig som ett lejon. **-nkühn,** *a.* djärf, modig som ett lejon. **-nstark,** *a.* stark som ett lejon. **-nwirt[h],** *m.* värden på värdshuset Lejonet. **-nzahn,** *m.* 1. lejontand. 2. bot. maskros.

Löwin, *-nen, f.* 1. lejoninna. 2. lavin.

Lowry, *..ries, f., m.* o. *n.* järnv. öppen godsvagn.

loyál, *a.* lojal, pligttrogen, välsinnad, rättfram, rättskaffens. **-itāt,** *0, f.* lojalitet, pligttrogenhet, redbarhet.

lübeckisch, lüb[i]sch, *a.* lyb(eck)sk.

Luchs, *-e* [†], *m.* dim. †, lo; lodjur. **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* F 1. lurande späja omkring, hafva kattögon. 2. knipa, snyta. 3. skol. olofvandes titta i boken, titta öfver i grannens bok. **-in,** *-nen, f.* lohona.

Lucifer, *-s, 0, m.* lucifer.

Lücke, *-n, f.* lucka, tomrum. **-nbüßer,** *m.* person el. sak, som får tjäna till ersättning för ngt felande, nödhjälp, fyllnad, programfyllnad, spaltfyllnad m. m. **-nhaft,** *a.* ofullständig, defekt. **-nhaftigkeit,** *f.* ofullständighet. **-nlos,** *a.* utan luckor, fullständig. **-nvoll,** *a.* full af luckor, ofullständig. **-nzahn,** *m.* falsk kindtand.

Luder‖j̈a[h]n, -lich se *Lieder-.*

ludern, *sv.* I. *tr.* jäg. ludra. II. *itr. h.* P föra ett lättfärdigt, uselt lif.

Luft, *-e* †, *f.* 1. luft. *Seinen Gefühlen* ~ *machen:* gifva sina känslor luft, *Schlössern in die* ~ *bauen:* bygga luftslott, *in die* ~ *reden:* prata i vädret. 2. fläkt, luftdrag. **-ārt,** *f.* luftart, gas(art). **-ārtig,** *a.* luft-, gasartad. **-behälter,** *m.* luftsäck. **-bild,** *n.* luftbild, dimbild, inbillning. **-dicht,** *a.* lufttät. **-dichtheit,** *f.* lufttätt tillstånd. **-druck,** *m.* lufttryck.

lüften, *sv.* I. *tr.* 1. lufta, ventilera. 2. lossa ngt åtsittande, skaffa luft åt, vidga; uppdaga, afslöja. 3. lyfta. II. *rfl.* skaffa sig luft, rum, vidga.

Luft‖erneuerung, *f.* luftväxling. **-erscheinung,** *f.* 1. luftfenomen. 2. = *Luftbild.* **-fahrer,** *m.* luftseglare. **-fang,** *m.* vindfång. **-fenster,** *n.* lättruta. **-förmig,** *a.* luft-, gasformig. **-gebäude,** *n.* luftslott. **-gebilde,** *n.* = *Luftbild.* **-heizung,** *f.* uppvärmning med varm luft. **-ig, lüftig,** *a.* 1. luft-, gasartad. 2. luftig, lätt. 3. flyktig, ostadig, lättsinnig. **-klappe,** *f.* ventil. **-kreis,** *m.* luftkrets, atmosfär. **-leer,** *a.* lufttom. **-raum,** *m.* 1. med luft fyldt rum; rymd, atmosfär. 2. spelrum. **-reich,** *n.* rymd. **-röhre,** *f.* luftrör, luftstrupe. **-scheibe,** *f.* dragruta. **-schicht,** *f.* luftlager. **-schiffahrt,** *f.* luftsegling. **-schiffer,** *m.* luftseglare. **-schloß,** *n.* luftslott. **-spieg[e]lung,** *f.* luftspegling, hägring. **-springer,** *m.* akrobat. **-sprung,** *m.* (höjd)språng. **-stein,** *m.* 1. meteor(sten). 2. lufttorkad tegelsten. **-stöß,** *m.* stöt, styng i luften, felstöt. **-streich,** *m.* slag i luften. **-strich,** *m.* luftstreck. **-trocken,** *a.* lufttorkad.

Lüftung, *f.* luftning m. m. se *lüften.*

Luft‖weg, *m.* fågelväg. **-ziegel,** *m.* lufttorkad tegelsten. **-zug,** *m.* luftdrag.

Lug, I. *-[e]s, 0, m.* lögn, falskhet. II. **-e,** *n.* hål, håla, ide.

Lüge, *-n, f.* lögn, osanning. *Jn einer* (gen.) ∼ *zeihen, jn ∼n strafen:* beslå ngn med lögn.

lugen, *sv. itr. h.* titta, späja, spana.

lügen, I. *itr. h.* o. *tr.* ljuga, narras, tala osanning. *Jm ∼* a) ljuga för, bedraga ngn, b) ljuga på, förtala ngn, *ich müſste ∼* jag skulle ljuga om jag sade ngt annat, *ich will ∼* el. *gelogen haben, wenn nicht:* man må gärna kalla mig en lögnare, om ej, *jn ∼ heiſsen:* a) befalla ngn att ljuga, b) beskylla ngn för lögn, *jn reich ∼* ljuga att ngn är rik, utge ngn för att vara rik. II. *rfl. Sich reich ∼* a) ljuga sig till rikedom, b) utge sig för att vara rik, *sich in js Haus, Vertrauen ∼* gnm lögner skaffa sig tillträde till ngns hus, vinna ngns förtroende, *das Blaue vom Himmel ∼* ugt. ljuga som en häst, göra svart till hvitt. Opers. *es lügt sich gut aus der Ferne:* på afstånd går det bra, är det lätt att ljuga.

Lügen‖feind, *m.* fiende till lögnen, sanningsvän. **-fürst,** *m.* lögnens furste, djäfvulen. **-geist,** *m.* lögnens ande, lögnare. **-haft[ig],** *a.* lögnaktig; osann, uppdiktad. **-haftigkeit,** *f.* lögnaktighet. **-maul,** *n.* lögnare.

Lügge‖spinst, -webe, *n.* lögnväfnad.

Lügner, *-, m.* lögnare. *An jm zum ∼ werden:* ljuga för, narra ngn, *jn zum ∼ machen:* a) göra ngn till lögnare, b) beslå ngn med lögn. **-in,** *-nen, f.* lögnerska. **-isch,** *a.* lögnaktig, osann.

Luíse, *-ns, -n, f. npr.* Louise, Lovisa.

Luke, *-n, f.* lucka.

lukr‖atív, *a.* vinstbringande, indrägtig. **-ieren,** *sv. itr. h.* o. *tr.* hafva stora inkomster, vinna.

Lukubration, *-en, f.* nattarbete.

lukúllisch, *a.* lukullisk, läcker.

lullen, *sv. tr.* o. *itr. h.* vysja.

Lumme = *Lohme.*

Lümmel, *-, m.* lymmel. **-ei,** *-en, f.* lymmelaktigt uppförande, lymmelaktig handling. **-haft,** *a.* lymmelaktig. **-n,** *sv. itr. h.* o. *rfl.* uppföra sig som en lymmel, vårdslöst lägga, vräka sig.

Lump, *-e, m.*, **-e,** *-n, f.*, **-en,** *-, m.* 1. trasa, lumpor, lump. 2. trashank, tiggare, lumpen karl, usling. **-en,** *sv.* I. *tr. Jn ∼* behandla ngn som en usling. II. *rfl. Sich nicht ∼ lassen:* ej vara den som ger efter i ngt, visa sig sjangtil. **-enbeschäftigung,** *f.* usel sysselsättning. **-ending,** *n.* uselhet, strunt. **-enfrau,** *f.* lumpsamlerska. **-engeld,** *n.* fattiga styfrar, slantar; spottstyfver. **-engesindel,** *n.* slödder, pack. **-enhandel,** *m.* lumphandel. **-enhändler,** *m.* lumphandlare. **-enhund, -enkerl,** *m.* usling, kanalje. **-enkram,** *m.* lumphandel. **-enmann,** *m.* lumpsamlare. **-enmäſsig,** *a.* usel, eländig. **-enpack,** *n.* pack, slödder. **-enschaft,** *f.*, **-ent[h]üm,** *n.* 1. uselhet. 2. tiggarfölje, pack. **-envolk** = *Lumpenpack.* **-enwa[a]re,** *f.* dålig, usel vara. **-erei,** *-en, f.* 1. strunt, skräp. 2. lumpenhet, uselhet. **-icht, -ig,** *a.* trasig, usel, eländig, lumpen. **-igkeit,** *f.* lumpenhet, uselhet.

Lunch, *-s, m.* lunch, mellanmål. **-en,** *sv. itr. h.* intaga lunch.

Lünétte, *-n, f.* glasögon, glasögonsglas.

Lunge, *-n, f.* lunga. **-nbrand,** *m.* lungbrand. **-nentzündung,** *f.* lunginflammation. **-nflügel,** *m.* lungflik, lunga. **-nkrank,** *a.* lungsjuk. **-n[schwind]sucht,** *f.* lungsot. **-n[schwind]süchtig,** *a.* lungsiktig. **-rer,** *-, m.* dagdrifvare, lätting, flanör. **-rleben,** *n. Ein ∼ führen:* föra ett latmanslif, gå och drifva, flanera. **-rn,** *sv. itr. h.* 1. äfv. *s.* gå och drifva, flanera. 2. *Nach etw. ∼* sträfva, spana efter ngt.

Lünse, *-n, f.* hjulpinne, luns.

Lunte, *-n, f.* lunta. Bild. *∼ riechen:* ana oråd.

Lupe, *-n, f.* förstoringsglas, lupp.

Lupíne, *-n, f.* vargböna, lupin.

Luppe, *-n, f.* lupp.

Lurch, *-e, m.* amfibie.

Lust, *-e* †, *f.* 1. *0*, lust, fröjd, glädje, nöje. *Ich habe meine ∼ an etw.* (dat.)*:* ngt bereder mig nöje, *seine ∼ an etw.* (dat.) *sehen, hören:* gärna se, höra ngt. 2. *0*, lust, böjelse. *Ganz wie du ∼ hast:* som du vill. 3. begär, lusta. **-barkeit,** *f.* förlustelse. **-berauscht,** *a.* glädjedrucken. **-dirne,** *f.* glädjeflicka. **-duft,** *m.* lifvande doft, lustdoft.

Lüst‖elei, *-en, f.* lystnad. **-eln,** *sv. itr. h.* känna lystnad. **-en,** *sv.* I. *tr.* o. *itr. h. Etw. lüstet mich* el. vanl. opers. *es lüstet mich* el. ✻ *mir nach etw.* el. *ich lüste nach etw.:* jag önskar, jag känner begär efter, skulle vilja ha ngt, *es lüstet mich* el. ✻ *mir* el. *ich lüste etw. zu thun:* det lyster mig att göra ngt. **-er,** *-, m.* lystring (tyg). **-ern,** I. *sv.* 1. = *lüsten.* 2. = *laustern.* II. *a.* 1. lysten, begärlig; kättjefull. 2. väckande lystnad, retande, lättsinnig. **-ernheit,** *f.* lystenhet, begärlighet; brånad.

lust‖erweckend, *a.* lifvande. **-fahrt,** *f.* lustfärd, lustresa. **-feuer, -feuerwerk,** *n.* lusteld, fyrverkeri för nöjes skull. **-gang,** *m.* promenad. **-garten,** *m.* lustgård. **-gefühl,** *n.* känsla af välbefinnande, af stegrad lifskraft. **-geschrei,** *n.* glädjerop. **-hain,** *m.* lustpark. **-haus,** *n.* lusthus; villa. **-ig,** *a.* 1. munter, glad. 2. rolig. 3. löjeväckande, lustig, komisk, löjlig. Teat. *∼e Person:* pickelhäring. 4. hurtig, rask, flink. 5. behaglig, angenäm, härlig. 6. i talrika sms. lysten, t. ex. *genuſs∼* njutningslysten; böjd, benägen, road af ngt, t. ex. *arbeits∼* road af, längtande efter arbete, arbetsam. **-igkeit,** *f.* glädje, lustighet m. m. se föreg. **-igmacher,** *m.* rolighetsminister, narr, pajas.

Lüst‖lin, *-nen, f.* vällustig kvinna. **-ling**, *-e, m.* vällusting.
Lust‖ort, *m.* förlustelseställe. **-partie**, *f.* utflygt. **-reiz**, *m.* retning till vällust. **-reizend**, *a.* retande. **-ritt**, *m.* promenad till häst. **-rum**, *-[s], ..ra* el. *..ren, n.* lustrum, fem år, femårsperiod. **-säm** = *lustig 5.* **-spiel**, *n.* lustspel, komedi. **-stoff**, *m.* lifvande ämne, doft, lustämne, lustdoft. **-wäldchen**, *n.* park. **-wallen**, **-wandeln**,* *itr. h.* lustvandra, spatsera. **-wandler(in)**, *m.* (*f.*) lustvandrare.
Luther‖áner, *-, m., -ánerin, -nen, f.* luteran. **-ánisch, luthérisch** (äfv. ´--), *a.* lutersk. **-t[h]üm**, *n.* lutheranism.
lutschen, *sv. itr. h.* o. *tr.* suga (på).
lütt, *a.* dial. liten.
Lützower, *-, m.* lützoware (tillhörande Lützows frikaror).
Lüv, *0, f.* sjö. lovsida. **-en**, *sv. itr. h.* sjö. lova. **-wärts**, *adv.* sjö. lovart.
Luxi‖ation, *-en, f.* vrickning, sensträckning. **-uriös**, *a.* luxuriös, yppig. **-us**, *-, 0, m.* lyx, yppighet. **-usausgabe**, *f.* praktupplaga.
Luzérne, *-n, f.* lucern.
Lwbd., förkortn. = *Leinwandband:* klotband.
Lycéum, *-s, ..éen, n.* lyceum.
Lymphe, *-n, f.* vätska i kroppen; mjölksaft; vaccin.
Lynch, *0, f.* lynchning. **-en**, *sv. tr.* lyncha. **-gesetz**, *n.* lynchlag.
Lyr‖a, *..ren* el. *-s, f.* lyra. **-ik**, *0, f.* lyrik. **-iker**, *-, m.* lyriker, lyrisk skald. **-isch**, *a.* lyrisk.

M.

M, förkortn. för a) *Mark:* mark (89 öre), b) handl. *Mittelsorte:* medelsort, c) gram. *Maskulinum.*
M.-A., förkortn. = *Miniaturausgabe:* miniatyrupplaga.
M. A., förkortn. = *Magister Artium.*
Maal se *Mahl* o. *Mal I, II.* **Maals** se *Mafs.*
Maat, *-e* el. *-s, m.* **1.** kamrat. **2.** sjö. befälhafvande officers el. handtverkares biträde.
Maccaróni, oböjl. *pl.* makaroner.
Mäcenát, *-en, m.* mecenat. **-ent[h]üm**, *n.* mecenatskap.
Mache, *0, f.* förfärdigande, tillverkning, arbete. *In der ~ sein:* vara under arbete, *etw. in die ~ nehmen:* taga itu med, börja med ngt. **-n**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** göra; skapa; tillverka, fabricera, förfärdiga. *Sich ein Bedenken, ein Gewissen, Skrupel über etw.* (ack.) ~ göra sig samvete af ngt, *salzige Speisen ~ einem Durst:* salt mat gör en törstig, man blir törstig af salt mat. *Gemacht:* (konst)gjord, oäkta, lös-; *gemachte Geschichten:* uppdiktade historier. **2.** framställa, skildra. **3.** låtsa vara, spela. **4.** bero på, komma sig af. **5.** laga, styra till. *Macht, dafs ihr fortkommt:* packa er i väg. *Es ~* bära sig åt. **6.** ✻ opers. *es macht heifs:* det är hett. **7.** särskilda fall. *Was ~ Sie?* a) hvad gör ni? hvad har ni för er? b) hur står det till? *er macht es nicht anders:* det är så hans sätt, *eine Schnur an die Glocke ~* fästa ett snöre vid klockan, *einen Pfropfen auf die Flasche ~* sätta en kork i flaskan, *daraus mache ich mir nichts:* det bryr jag mig ej om, gör jag mig ej samvete af. *Jm Angst ~* skrämma ngn, *Anstalten ~* vidtaga åtgärder, *eine Ausnahme ~* bilda ett undantag, *Bedingungen ~* ställa vilkor, *jn [fertig] ~* barskrapa ngn, spela af ngn hans pengar, *Feuer ~* göra upp eld, *Briefe frei ~* frankera bref, *jm Freude ~* glädja ngn, *Freundschaft ~* stifta vänskap, *etw. ganz ~* laga ngt, *ein Geheimnis aus etw. ~* hemlighålla ngt, *etw. zu Geld ~* förvandla ngt till pengar, sälja ngt, *Holz [klein] ~* hugga ved, *jn zu lachen ~* narra ngn att skratta, *er macht's gar zu lange:* a) han håller på alldeles för länge, b) han dröjer, låter vänta på sig alltför länge, *er macht's nicht mehr lange:* han lefver ej länge till, *Kleider ~ Leute:* man dömer hunden efter håret, *Licht ~* tända på ljus, *zehn Meilen ~* tillryggalägga tio mil, *jm eine schlaflose Nacht ~* skaffa ngn en sömnlös natt, *die Rechnung ~* göra upp räkningen, *ein Schläfchen ~* taga sig en lur, *jm ein Verbrechen aus etw. ~* tillräkna ngn ngt som brott, *sich ein Vermögen ~* skaffa sig, förvärfva en förmögenhet. **II.** *rfl.* **1.** göra sig, t. ex. *sich um etw. verdient ~.* **2.** gå för sig, ske. **3.** ställa sig, föregifva sig vara, låtsa vara. **4.** taga sig (bra) ut, se (bra) ut. **5.** *Sich aus dem Staube, davon, fort ~* begifva sig i väg, resa, taga till harvärjan, rymma, skudda stoftet af sina fötter, *sich an etw.* (ack.) [*heran*] ~ taga itu med ngt, *sich an jn ~* vända sig till ngn, *sich darüber* [*her*] ~ taga itu därmed. **III.** *itr. h.* **1.** göra, te sig, bära sig åt, säga, t. ex. *wie macht der Hund? — wauwau:* hur säger hunden? — vovvov. **2.** F fara, resa. **3.** handl. *In etw.* (dat.) ~ göra i ngt. **4.** *Jn ~ lassen:* låta ngn hållas, styra och ställa som han vill. **-r**, *-, m.* tillverkare, vanl. i sms. **-makare**. **-réi**, *-en, f.* fusk, fuskverk. **-rin**, *-nen, f.* till *Macher.* **-rlohn**, *m.* arbetslön.
Machsor, *-s, m.* hebreisk bönbok.
Macht, *-e* †, *f.* makt. *Aus eigner ~* af egen maktfullkomlighet. [*Bewaffnete*] ~ krigshär, trupper. **-befügni[f]s**, *f.* befogenhet. **-bereich**, *m.* o. *n.* maktområde. **-fülle**, *f.* makt-

fullkomlighet. **-geber,** *m.* fullmakts utfärdare. **-haber,** *m.* makthafvande. **-haberisch,** *a.* despotisk.

mächtig, *a.* mäktig, stark, stor, väldig. *Js ~ sein, werden:* hafva, få makt öfver ngn, *der Sprache ~ sein:* kunna, vara mäktig språket, *seiner nicht ~ sein:* ej vara sig själf mäktig. **-keit,** *f.* 1. makt. 2. mäktighet. **-lich,** *adv.* mäktigt, väldigt.

macht‖los, *a.* maktlös. **-losigkeit,** *f.* maktlöshet. **-spruch,** *m.* maktspråk. **-voll,** *a.* kraftig, mäktig.

Machwerk, *n.* fuskverk, uselhet.

Mack se *Hack.*

Madám[e], *-en* el. *-s, f.* madam, fru.

Mädchen, *-, n.* flicka. **-anstalt,** *f.* flickpension. **-fänger,** *m.* flickjägare. **-haft,** *a.* flicklik; blyg; jungfrulig. **-h[aftigk]eit,** *f.* egenskap af flicka; flicklikt sätt; blyghet; jungfrulighet, jungfrudom. **-lehrer(in),** *m.* (*f.*) lärare (lärarinna) i en flickskola. **-schaft,** *f.*, **-t[h]üm,** *n.* = *Mädchenhaftigkeit.*

Made, *-n, f.* dim. †, mask, i sht i födoämnen.

Mädel, *-[s], n.* F flicka, flickunge.

madig, *a.* full af maskar.

Madónna, *..nen* el. *-s, f.* madonna.

Magazín, *-e, n.* 1. magasin, (material)bod, kammare. 2. vagnslåda. **-ier,** *-s, m.* magasin-, materialförvaltare.

Mägd, *-e* †, *f.* dim. *Mägd[e]lein,* 1. poet. o. föråldr. flicka, jungfru, mö. 2. tjänarinna, tjänstflicka, piga.

mägde‖haft, *a.* piglik, pig-. **-stube,** *f.* pigkammare.

mägd‖lich, *a.* poet. jungfrulig. **-t[h]üm,** *n.* poet. jungfrulighet.

Magen, *-[†], m.* mage. *Ich hab's im ~* jag har ondt i magen. F bild. *jn im ~ haben:* ej kunna tåla ngn, *sich den ~ warm halten:* skydda sig för förlust. **-beschwerde,** *f.* ondt i magen, magplåga. **-brennen,** *n.* halsbränna. **-fieber,** *n.* med. gastrisk feber. **-schliefser, -schluſs,** *m.* munsbit till måltidens afslutning.

mager, *a.* mager. F bild. *jm ans ~e kommen:* vidröra en ömtålig punkt hos ngn. **-keit,** *f.* magerhet. **-n,** *sv.* I. *itr. h.* o. *s.* magra. II. *tr.* göra mager, svälta.

Magíe, *0, f.* magi, trolldom, trollkonst. **-ier,** *-, m.* magier; trollkarl. **-isch,** *a.* magisk, trolsk. **-ister,** *-, m.* magister. **-isterhaft,** *a.* undervisande, skolmästrande, myndig. **-istrát,** *-e, m.* magistrat.

Magnát, *-en, m.* magnat. **-enschaft,** *f.* magnatstånd. **-entafel,** *f.* öfverhus, första kammare.

Magnét, *-[e]s* el. *-en, -e, m.* magnet. **-isch,** *a.* magnetisk. **-iséur,** *-e* el. *-s, m.* magnetisör. **-isieren,** *sv. tr.* magnetisera. **-isierung,** *f.* magnetisering. **-ismus,** *-, 0, m.* magnetism.

Magnificénz, *-en, f.* magnificens.

Magyár, *-en* el. *-[e]s, -en, m.* magyar.

mäh, *itj.* härmande förs o. getters läte, mä, bä.

Mahagóni, *-s, 0, n.* mahogni.

mähbar, *a.* som kan, får mäjas.

Mahd, *-en, f.* 1. mäjande, slåtter. 2. slåtter-(tid), höand, skördand. 3. sträng slaget gräs el. mäjad säd.

Mähl‖der se *Mäher.* **-emaschine,** *f.* slåttermaskin. **-en,** *sv.* I. *tr.* o. *itr. h.* mäja, slå. II. *itr. h.* bräka. **-er,** *-, m.* slåtterkarl. **-ezeit,** *f.* slåtter, skördand.

Mahl, *-e* el. *-er* †, *n.* 1. mål, måltid. 2. se *Mal I, II.* **-en,** *sv.*, i perf. part. *st. tr.* mala. **-gast,** *m.* mäldkund. **-gebühr,** *f.*, **-geld,** *n.* malpengar, betalning för malning. **-genosse,** *m.* mäldkund. **-gerinne,** *n.* kvarnränna. **-groschen,** *m.* = *Mahlgeld.*

mählich se *allmählich.*

Mahl‖knecht, *m.* mjölnardräng. **-metze,** *f.* kvarnkappe, kvarntull. **-schatz,** *m.* 1. brudgåfva af brudgummen åt bruden. 2. hemgift. **-statt, -stätte,** *f.* samlingsplats. **-steuer,** *f.* malskatt. **-strom,** *m.* malström. **-zahn,** *m.* kindtand. **-zeit,** *f.* måltid. *Gesegnete ~!* el. F *pros[i]t ~!* tillönska deltagarne i en måltid hvarandra efter måltidens slut el. före dess början; smaklig måltid! Iron. *ja, prosit [die] ~!* jo vackert! *da haben wir die ~!* där ha vi härligheten!

mahn‖bar, *a.* som kan indrifvas, till betalning förfallen. **-brief,** *m.* krafbref.

Mähne, *-n, f.* man.

mahnen, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. mana, påminna, erinra, *jn an etw.* (ack.)*:* ngn om ngt, *um* el. *wegen etw.:* om ngt som han bör fullgöra, lemna från sig m. m. 2. mana, uppmana, förmana, *jn zu etw.:* ngn till ngt. 3. *Die Knechte ins Feld ~* tillsäga drängarne att gå, skicka dem till arbetet på åkern.

mähnen, *sv. tr.* förse med man, vanl. blott i part. perf.

Mahn‖er, *-, m.*, **-erin,** *-nen, f.* anmanare. **-ruf,** *m.* varningsrop. **-ung,** *f.* påminnelse, erinran, maning, anmaning. **-wort,** *n.* manande, förmanande ord.

Mahr, *-e, m.* mara.

Mähr‖chen m. m. se *Märchen* m. m. **-e,** *-n,* I. *f.* 1. häst, hästkrake. 2. sto, märr. 3. se *Märe.* II. *m.* invånare i Mären. **-isch,** *a.* märisk. **-te,** *-n, f.* kallskål.

Mai, *-* el. *-[e]s* el. *-en, -e, m.* maj; bild. vår, lifvets vår. **-baum,** *m.* björk. **-blume,** *f.* liljekonvalj. **-d,** *-e[n], f.* poet. jungfru, ungmö, mö. **-e,** *-n, f.*, *-e[n], -n[s], -n, m.* 1. maj. 2. skott, årsskott. 3. grönt, löfruska, blomsterkvast att kläda med. 4. majstång. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* 1. grönska, blomstra. 2. roa, förlusta sig. II. *tr.* göra vårlik, uppfriska. **-enhaft,** *a.* vårlik, vårlig. **-er** se *Meier.* **-fisch,** *m.* stamsill. **-glocke,** *f.* vanl. **-glöckchen,** *n.* liljekonvalj. **-käfer,** *m.* ållonborre. **-land,** *-s, 0, n. npr.* Milano. **-länder,** *-, m.*, **-länderin,** *-nen, f.* milanobo. **-lich,** *a.* vårlik, vårlig. **-lüftchen,** *n.* vårfläkt. **-s,** *-[es], 0, m.* majs.

-sch, *-e, m.* 1. mäsk. 2. nyss prässadt ojäst vin. **-sche**, *-n, f.* 1. mäsk. 2. mäskning. **-schen**, *sv. tr.* o. *itr. h.* mäska. **-sonntag**, *m.* fjärde söndagen i fastan då barnen draga omkring med granris för att köra bort vintern.

Maitrésse, *-n, f.* mätress.

Majestät, *-en, f.* majestät. **-isch**, *a.* majestätisk. **-sbeleidigung**, *f.*, **-sverbrechen**, *n.* majestätsförbrytelse. **-sverbrecher**, *m.* majestätsförbrytare.

Maj‖ólika, *-s* el. *..ken, f.* majolika. **-ór**, *-e* el. *-s, m.* major. **-orán**, *-e, m.* bot. mäjram. **-orát**, *-e, n.* majorat. **-orénn**, *a.* myndig. **-orennität**, *0, f.* myndig ålder. **-orität**, *-en, f.* majoritet. **-úskel**, *-n, f.* majuskel, stor bokstaf.

makadamisier‖en, *sv. tr.* makadamisera. **-ung**, *f.*

Makel, *-, m., -n, f.* (smuts)fläck, skamfläck.

Mäkeléi, *-en, f.* 1. småaktigt kritiserande, häcklande, tadelsjuka, småaktighet. 2. mäkleri.

makel‖frei, *a.* fläckfri. **-haft**, **-ig**, *a.* fläckad, dålig, tadelvärd.

mäkelig, *a.* tadelsjuk, småaktig.

makel‖los, *a.* fläckfri. **-losigkeit**, *f.* fläckfrihet. **-n**, *sv. tr.* 1. befläcka, smutsa. 2. se följ.

mäkeln, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. småaktigt kritisera, häckla, tadla. *Am Preise* el. *um den Preis* ~ pruta. 2. förmedla varuutbyte m. m., vara mäklare, mäkla, underhandla. *Mit seinem Gewissen* ~ dagtinga med sitt samvete.

Makkaróni se *Maccaroni.*

Mäkler, Mäkler, *-, m.* 1. kritiserande, tadelsjuk, småaktig person. 2. mäklare. **-éi** = *Mäkelei.* **-isch**, *a.* mäklar-, mäklande.

Makr‖éle, *-n, f.* makrill. **-óne**, *-n, f.* makron.

Makul‖atúr, *-en, f.* makulatur. **-ieren**, *sv. tr.* makulera.

Mal, I. *-e* el. *-er* †, *n.* 1. fläck, märke. 2. märke, igenkänningstecken. 3. minnesvård, minnesmärke. **II.** *-e, n.* gång. *Zum letzten ~e:* för sista gången, *zu verschiedenen ~en:* flera, upprepade gånger. Vid antalsbestämn. utan pluraländ., vanl. smnskrifvet, t. ex. *zwei~ fünf ist zehn, halb~ so breit.* **III.** *adv.* en gång. *Es ist ~ nicht anders:* det är som det är, det är så världens gång. Ofta pleonastiskt vid imperativer, t. ex. *sag' mal:* säg (mig). **-áde**, *a.* sjuk. **-bar**, *a.* möjlig att måla. **-efikánt**, *-en, m.* missdådare. **-en**, *sv. tr.* 1. måla. *Sie ist wie gemalt:* hon är bildskön. 2. spegla. **-er**, *-, m.* målare, konstnär, artist. **-eréi**, *-en, f.* 1. *0,* målarkonst. 2. målning. **-erisch**, *a.* målerisk, pittoresk. **-erin**, *-nen, f.* målarinna, artist. **-erschaft**, *f.* målar-, konstnärsförening, -kår. **-erscheibe**, *f.* palett. **-ertúch**, *n.* duk, väf till oljemålningar. **-gerät[h]e**, **-gerät[h]schaften**, *pl.* målarredskap. **-ig**, *a.* i sms., t. ex. *drei~, viel~, dies~* inträffande tre gånger, många gånger, denna gång. **-iziós**, *a.* elak. **-kasten**, *m.* färglåda. **-men**, *sv. tr.* (sönder)krossa, söndersmula. **-stein**, *m.* 1. gränssten. 2. minnesvård. **-ter**, *-, m.* o. *n.* 1. kvarnkappe. 2. malter, efter ort o. tid varierande mått, a) för säd, i Preussen 659½ liter, b) för ved, ugf. ½ famn. **-tern**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. tulla mälden. 2. famna ved. **-téser**, *-, m.* 1. invånare på Malta. 2. maltes-, johannitriddare. **-traitieren**, *sv. tr.* misshandla, maltratera. **-ve**, *-n, f.* bot. kattost (Malva).

Malz, *-e, n.* malt. **-bereitung**, *f.* mältning. **-darre**, *f.* mälthus.

Mälzeichen, *n.* 1. kännetecken, märke. 2. gränsmärke.

malz‖en, mäl‖zen, *sv. tr.* o. *itr. h.* mälta. **-er**, *-, m.* måltare. **-eréi**, *-en, f.* mältning.

Mamá, gen. utan art. *-[en]s*, plur. *-s* el. ✱ *-en, f.* mamma.

Mamm‖on, *-s, 0, m.* mammon. **-onsdiener**, *m.* mammonsträl. **-út[h]**, *-e* el. *-s, n.* mammut.

Mamséll, *-en* el. *-s, f.* mamsell.

man, *obest. pron.* man.

manch, *obest. pron.* mången. *~e Leute:* många, somliga. *~ starker Mann* el. *~er starke Mann, mit ~ starkem Manne* el. *mit ~em starken Manne.* **-erlei**, oböjl. *a.* mångahanda. **-mal**, *adv.* mången gång.

Mand‖ánt, *-en, m.* en som ger ngn ett uppdrag, kommittent. **-arín**, *-e[n], m.* mandarin. **-át**, *-e, n.* mandat, uppdrag. **-atár**, *-e, m.* befullmäktigad, ombud. **-el**, *-n, f.* 1. mandel. 2. afv. *-, n.* mandel (antal af femton). 3. mangel. 4. rök, skyl. **-elicht**, *a.* mandelartad. **-elkrähe**, *f.* blåkråka. **-eln**, *sv. tr.* 1. mangla. 2. räkna efter mandlar, se *Mandel 2.* 3. sätta i rök, i skyl. **-olíne**, *-n, f.* mandolin. **-schuréi**, *0, f. npr. Die ~* Mandsjuriet.

Manen, *pl.* maner, vålnader.

Mange[l], *-n, f.* mangel.

Mangel, *-†, m.* 1. brist. *An allem ~ haben, leiden:* lida brist på, sakna allt. 2. brist, fel, lyte. **-bar**, **-haft**, *a.* bristfällig, ofullständig, defekt, otillfredsställande, bristfull. **-haftigkeit**, *f.* bristfällighet m. m. se föreg. **-holz**, *n.* mangelkafle. **-n**, *sv.* **I.** *itr. h.* 1. felas, fattas, saknas. *Es mangelt mir an etw.* (dat.)*:* ngt fattas mig, jag har ej nog däraf. *An mir soll es nicht ~* jag skall göra, hvad i min förmåga står. 2. lida brist. **II.** *tr.* 1. sakna. 2. mangla.

mängeln, *sv. itr. h.* o. *tr.* häckla, kritisera.

Mangl‖e[l]rolle, *f.* mangel. **-els**, *prep.* med gen. i brist på. **-en**, *sv. tr.* mangla.

Mangold, *-e, m.* bot. beta (Beta vulgaris).

Manichäer, *-, m.* 1. maniké. 2. stud. björn; ockrare.

Manier, *-en, f.* manér, sätt. **-iert**, *a.* konstlad, förkonstlad. **-iertheit**, *f.* konstladt sätt, förkonstling. **-lich**, *a.* som har ett godt sätt, städad, artig. **-lichkeit**, *f.* godt, städadt, artigt sätt.

Manifést, *-e, n.* manifest. **-ieren**, *sv. tr.* kungöra, bekantgöra.

manipulieren, *sv. tr.* manipulera, behandla, handtera, knåda.

Mann, *-er* † men i bem. *5.* **-,** i bem. *6.* **-en,** i bem. *4. Leute* (se detta), *m.* **1.** man, karl. *Selbst ist der* ~ ugf. bra karl hjälper sig själf, *ein* ~*, ein Wort:* ugf. en karl står vid sitt ord. **2.** äkta man. *Seine Tochter an den* ~ *bringen:* gifta bort sin dotter. **3.** om kvinnor: *ein* ~ *sein:* vara karlaktig, karlavulen. **4.** man, människa, person i allmh., t. ex. *der gemeine* ~ gemene man, *an den unrechten* ~ *kommen:* vända sig till orätt person, *seine Ware an den* ~ *bringen:* finna köpare, *auf den alten* ~ *sparen:* spara för ålderdomen, *ein* ~ *des Todes sein:* vara dödens barn, *wenn Not an* [*den*] ~ *geht* el. *kommt:* när nöd är på färde, i nödens stund, *bis auf den letzten* ~ till sista man, *für einen* ~ *stehen:* stå en för alla och alla för en, *der* ~ *sein etw. zu thun:* vara man för ngt. **5.** mil. o. sjö. man (en af manskapet), t. ex. *der General kam mit zehn tausend* ~*; alle* ~ *an Deck!* **6.** vasall, man i ngns följe. **7.** figur, docka, gubbe. **8.** kok. *Armer* ~ rostade brödskifvor. **-a,** *-s, 0, n., 0, f.* manna. **-bär,** *a.* manbar, giftvuxen. **-barkeit,** *f.* manbarhet.

Männchen, **-,** *n.* **1.** liten man, liten karl; putifnasker. **2.** figur, docka, gubbe. **3.** zool. hanne. **4.** om djur, i sht om haren: ~ *machen:* sätta sig på bakbenen; i allmh. göra krumsprång, kaprioler.

Manndienst, *m.* vasalltjänst.

Männer‖chor, *m.* manskör. **-ehre,** *f.* manlig heder, mannens heder. **-ling,** *-e, m.* F karlstump, putifnasker. **-mordend,** *a.* mannamördande. **-schaft,** *f.* en orts manfolk.

Mann‖esalter, *n.* mannaålder. **-esärt,** *f.* manligt sätt, mandom. **-eskraft,** *f.* mannakraft. **-esstolz,** *m.* manlig stolthet. **-eswort,** *n.* manligt ord; hedersord. **-eswürde,** *f.* manlig värdighet. **-gemut[h],** *a.* manlig, modig. **-haft,** *a.* manlig. **-haftigkeit,** *f.* manlighet, mandom. **-heit,** *f.* manligt kön, manlighet, manbarhet. **-ich-** se *mannig-*. **-igfach, -igfaltig,** *a.* mångfaldig. **-igfaltigkeit,** *f.* mångfald.

männ‖iglich, I. *adv.* manligt. II. vanl. oböjl. *obest. pron.* hvar och en, alla. **-in,** *-nen, f.* bibl. kvinna. Vanl. i sms., t. ex. *Lands*~ landsmaninna. **-isch,** *a.* karlavulen. **-lich,** *a.* manlig, a) kraftig, b) af manligt kön; zool. o. bot. han-; gram. maskulin. ~*e Kleidung:* karl-, herrdrägt, -kläder. **-lichkeit,** *f.* **1.** manlighet. **2.** manligt kön.

Mann‖sbild, *n.* **1.** karl-, herrporträtt. **2.** karl. **-schaft,** *f.* manskap; sjö. äfv. besättning. **-sdick,** *a.* så tjock som en vanlig människa. **-sen,** **-,** *n.* F karl, mansperson. **-shand,** *f.* **1.** karlhand. **2.** karlstil. **-shöch,** *a.* manshög. **-shut,** *m.* karl-, herrhatt. **-sleute,** *pl.* manfolk, män. **-spflicht,** *f.* manlig pligt. **-sstamm,** *m.* mans-, svärdslinie, manlig linie. **-sstimme,** *f.* mansröst, karlröst. **-süchtig** se *manntoll.* **-svolk,** *n.* manfolk. **-szucht,** *f.* manstukt. **-toll,** *a.* karlgalen, giftaslysten, giftassjuk. **-weib,** *n.* **1.** hermafrodit. **2.** karlavulen kvinna.

Man‖över, **-,** *n.* manöver. **-övrieren,** *sv. itr. h.* o. *tr.* manövrera. **-övrierfähigkeit,** *f.* manövreringsförmåga. **-sárde,** *-n, f.* **1.** brutet tak. **2.** frontespis. **3.** vindskupa.

Mansch, *-e, m.*, **-e,** *-n, f.* slask, blask, röra. **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* slaska, blaska, röra ihop. **-erei,** *-en, f.* slask(ande), blask(ande). **-étte,** *-n, f.* **1.** manschett. **2.** F ~*n haben:* hafva byxångest. **-éttenfieber,** *n.* F byxångest. **-ig,** *a.* rörig, mosig.

Mantel, **-†,** *m.* **1.** mantel, kappa, kåpa. Bild. *einer* (dat.) *Sache ein Mäntelchen umhängen:* bemantla en sak, jfr *hängen I.* **2.** mat. a) konisk, b) cylindrisk yta. **-krähe,** *f.* vanlig kråka. **-sack,** *m.* nattsäck, kappsäck. **-träger,** *m.* vankelmodig, opålitlig person som bär kappan på båda axlarne.

Mantille, *-n, f.* mantilj.

Mantsch m. m. se *Mansch* m. m.

Manu‖ál, *-e, n.* **1.** hand. kladd. **2.** manual på orgel. **-faktúr,** *-en, f.* manufaktur. **-fakturíst,** *-en, m.* **1.** fabrikör. **2.** manufakturvaruhandlare. **-skript,** *-e, n.* manuskript.

Mappe, *-n, f.* dim. †, **1.** portfölj. **2.** väska, ränsel för skolgossar.

Mär, *-en, f.* se *Märe.*

marächen, *sv. itr. h.* träla, slita (ondt).

Maráne, *-n, f.* zool. storsik, löfsik.

Marbel, Märbel, **-,** *m.* marmorkula.

Märchen, **-,** *n.* saga, berättelse, historia. **-ärtig,** *a.* sagolik. **-erzähler,** *m.* sagoberättare. **-haft,** *a.* sagolik, fabelaktig. **-haftigkeit,** *f.* det sagolika i ngt, fabelaktighet. **-welt,** *f.* sagovärld.

Marder, **-,** *m.* mård.

Märe, *-n, f.* dim. *Märchen* se ofvan, underrättelse, budskap, berättelse, sägen, saga.

Maréille, *-n, f.* fågelbär.

Marginálien, *pl.* anteckningar i marginalen.

Marie, *-[n]s, -n, f. npr.* Maria. **-nbild,** *n.* mariabild, madonnabild. **-ndienst,** *m.* mariadyrkan. **-neis,** *n.* marienglas. **-nfäden,** *pl.*, **-ngarn,** *n.* sommartrådar (kringflygande spindelväf). **-nglas,** *n.* marienglas. **-nglocke,** *f.* bot. blåklocka. **-nhähnchen, -nhuhn,** *n.*, **-nkäfer,** *m.*, **-nkälbchen,** *n.* gullhöna, jungfru Marie nyckelpiga (Coccinella).

Marín‖e, *-n, f.* marin, sjöväsen, flotta. **-ieren,** *sv. tr.* marinera, inlägga i salt, surt och kryddor.

Marionétte, *-n, f.* marionett.

Mark, I. *-[e]s, 0, n.* märg. II. *-en, f.* **1.** gräns. **2.** gränsland. **3.** mark. **4.** (skogs)allmänning. III. **-,** *f.* mark, a) vigt, ugf. ¼ kgm, i sht för ädla metaller, t. ex. *eine* ~ *Silber hat sechzehn Lot,* b) efter ort o. tid växlande mynt, f. n. i tyska riket = 89 öre. **-baum,** *m.* gränsträd. **-e,** *-n,*

f. **1.** märke, (känne)tecken. **2.** märke, ss. frimärke m. m., polett. **3.** spelmark. **4.** veter. böna hos hästar. **-en,** *sv. tr.* märka. **-enschutz,** *m.* skydd för fabriksmärken.

Märker, I. -, *m.* invånare i Mark. **II.** *a.* beträffande, i, från Mark.

mark‖erschütternd, *a.* som går gnm märg och ben, uppskakande.

Marketénder, -, *m.* marketentare. **-éi,** *-en, f.* marketenteri. **-in,** *-nen, f.* marketenterska.

Mark‖graf, *m.* markgrefve. **-gräfschaft,** *f.* markgrefskap. **-icht,** *a.* märglik, märgartad. **-ieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** märka, stämpla. **2.** markera. Part. perf. *markiert:* markerad, utpräglad. **-ig,** *a.* **1.** märgfull. **2.** i sms., t. ex. *drei~* tre markers, vägande tre marker.

märkisch, *a.* markisk, i, från Mark.

Mark‖lise, *-n, f.* (fönster)markis. **-küchen,** *m.* märgpudding. **-ordnung,** *f.* skogsstadga. **-pfahl,** *m.* gränspåle. **-scheide,** *f.* gräns, rågång. **-scheider,** *m.* landtmätare; grufmätare. **-stein,** *m.* gränssten.

Markt, *-e* †, *m.* **1.** marknad. **2.** marknadsgåfva. **3.** torg, torgplats. *Etw. zu ~e bringen* el. *mit etw. zu ~e kommen:* föra ngt till torgs. **4.** torgdag. **-bude,** *f.* marknads-, torgstånd. **-einkauf,** *m.* torgköp. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** vara på torget ss. köpare el. säljare, göra torguppköp, stå, sälja på torget, torgföra. **2.** *Um etw. ~* köpslå om ngt, pruta på ngt. **-flecken,** *m.* köping, torgplats. **-frau,** *f.* torgmadam, torgmånglerska. **-gang,** *m.* **1.** gång till marknaden, till torget. **2.** afsättning på marknad el. torg; markegång. **-gängig,** *a.* som går i marknaden; gällande, markegångs-. **-geld,** *n.* **1.** på marknaden förvärfvade pengar. **2.** marknadspengar. **3.** marknadsafgift af ståndägare. **-geschenk,** *n.* marknadsgåfva. **-halle,** *f.* öppen basar. **-helfer,** *m.* packkarl. **-leute,** *pl.* marknadsfolk, torgbesökande. **-lösung,** *f.* = *Marktgeld 1.* **-ordnung,** *f.* marknadsförordning, -stadga. **-platz,** *m.* marknads-, torgplats. **-rufer,** *m.* person som ropar ut varor. **-schreier,** *m.* marktschrejer, charlatan. **-schreierei,** *f.* charlataneri. **-schreierisch,** *a.* charlatansk. **-weib,** *n.* torggumma, torgkäring. **-zettel,** *m.* förteckning öfver torgpris el. torgköp.

Markung, *f.* mark, allmänning.

Marmel, -, *m.* marmor. **-n, I.** *a.* af marmor, marmor-. **II.** *sv. tr.* marmorera. **-stein,** *m.* marmor.

Marmor, *-s,* -[e] el. *-s, m.* marmor. **-ärtig,** *a.* marmorartad, marmorerad. **-haft,** *a.* marmorartad. **-ieren,** *sv. tr.* marmorera. **-ierung,** *f.* marmorering. **-kalt,** *a.* kall som marmor. **-n,** *a.* af marmor, marmor-. **-schneider,** *m.* marmorarbetare.

maródle, *a.* utmattad. **-éur,** *-e* el. *-s, m.* marodör. **-ieren,** *sv. itr. h.* marodera.

Mar‖lóne, *-n, f.* äkta kastanj. **-oquín,** *-s, m.* marokäng. **-ótte,** *-n, f.* egendomlighet, grill, käpphäst. **-quéur,** *-e* el. *-s, m.* markör. **-quís,** -, -, *m.* markis (titel). **-s,** *-e, m.* sjö. märs.

Marsch, I. *-e* †, *m.* marsch. Bild. *jm den ~ blasen* el. *machen:* a) visa ngn på dörren, b) gå illa åt, nedsabla ngn. **II.** *itj.* marsch. **III.** *-en, f.* kärraktig, sumpig, sank mark, moras, träsk utmed hafvet. **-all,** *-e* † el. *-s, m.* marskalk. **-bereit,** *a.* marschfärdig. **-bereitschaft,** *f.* marschfärdigt tillstånd. **-bewohner,** *m.* träskbebyggare. **-boden,** *m.* = *Marsch III.* **-fähig,** *a.* i stånd att marschera. **-fertig,** *a.* marschfärdig. **-ieren,** *sv. itr. s.* o. när ortförändringen ej framhålles *h.* marschera. **-ig,** *a.* sumpig, kärraktig, träskig **-land,** *n.* = *Marsch III.* **-länder,** *m.* träskbebyggare. **-mälsig,** *a.* i marschordning, marschfärdig.

Marstall, *-e* †, *m.* större, furstligt stall.

Marter, *-n, f.* marter, pina, tortyr. **-bank,** *f.* sträckbänk, pinbänk. **-er,** -, *m.* **1.** rättstjänare, bödel som verkställer tortyren. **2.** martyr.

Märterer, -, *m.* martyr, blodsvittne.

Marter‖geschichte, *f.* pinohistoria, martyrhistoria. **-holz,** *n.* **1.** pinoredskap af trä, i sht kors. **2.** bot. allmän try (Lonicera Xylosteum). **3.** pinad, misshandlad person. **4.** skinntorr person. **-kammer,** *f.* pinorum, tortyrkammare. **-n,** *sv. tr.* pina, martera, tortera, späka. **-thum** se *Martertum.* **-tod,** *m.* martyrdöd. **-tüm, Märtertüm,** *n.* martyrskap. **-woche,** *f.* passions-, påskvecka.

Mart‖in, *-s, -e, m. npr.* Martin, Mårten. **-ini,** oböjl. *m.* mårtensmässan, 11:e november. **-yr,** *-e,* **-yrer, Märtyrer,** -, *m.* martyr, blodsvittne. **Märtyr[er]t[h]üm, Martýrium,** -[*s*],*..ien, n.* martyrskap.

März, -[*es*] el. *-en, -e, m.* mars. **-en** se *merzen.*

Marzipán, *-e, m.* marsipan. **-en,** *a.* af marsipan, marsipans-.

märzlich, *a.* marslik, mars-.

Maschíle, *-n, f.* dim. †, maska. **-en,** *sv. tr.* maska. **-ig,** *a.* bestående af maskor; i sms. -maskig.

Maschínle, *-n, f.* maskin. **-enmäßig,** *a.* maskinmässig. **-enmeister,** *m.* **1.** maskinmästare, maskinist. **2.** järnv. maskiningeniör. **-erie,** -[*e*]*n, f.* maskineri. **-ist,** *-en, m.* maskinist.

Maser, I. -, *m.* fläck. **II.** *-n, f.* vanl. pl. **1.** mässlingen. **2.** masur. **-birke,** *f.* masurbjörk. **-icht, -ig,** *a.* masurerad, masur-. **-kopf,** *m.* piphufvud af masurbjörk. **-krank,** *a.* sjuk i mässlingen. **-krankheit,** *f.* mässlingen. **-n,** a) *a.* af masur, masur-. b) *sv.* **I.** *tr.* masurera; vanl. blott i part. perf. *gemasert:* masurerad. **II.** *rfl. Die Birke masert sich:* björken blir en masurbjörk. **III.** *itr. h.* få mässlingen. c) *pl.* se *Maser II.*

Maskle, *-n, f.* dim. †, mask, larf; förklädnad. **-enanzug,** *m.* maskeraddrägt, förklädnad. **-enball,** *m.* maskeradbal. **-enfreiheit,** *f.* maskeradfrihet. **-enhaft,** *a.* som en mask, liknande en mask, en maskerad. **-enkleid,** *n.*,

-entracht, *f.* = *Maskenanzug.* **-enzug,** *m.* karneval. **-eráde,** *-n, f.* maskerad. **-ieren,** *sv. tr.* o. *rfl.* maskera (sig).

Mâfs, *-e* o. 1 bem. *2* efter räkneord *-, n.* dim. †, **1.** mått 1 allmh. *Alles mufs seine ~e haben:* allting måste ha en gräns, *nicht ~ noch Ziel kennen:* ej känna några gränser, *~ geben:* vara bestämmande, tongifvande, *in hohem ~e:* i hög grad, *in vollem, reichem ~e:* i rikt mått. **2.** äfv. **-e,** *f.* bestämdt, efter ort o. tid varierande mått, t. ex. *ein[e] ~ Bier.*

massakrier||en, *sv. tr.* massakrera. **-ung,** *f.*

Masse, *-n, f.* massa, a) ämne, materia, b) mängd, c) konkursmassa.

Mafs||e, *-n, f.* **1.** måtta, måttlighet. *Mit ~n:* med måtta, måttligt, *über die* el. *alle ~n:* öfver alla gränser, omåttligt. **2.** sätt. 1 gen. plur. vanl. smnskrifvet med föreg. adj., t. ex. *dieser~n, folgender~n:* på detta, på följande sätt, *anerkannter~n:* ss. erkändt är, *erwähnter~n:* ss. nämdt är, *unverdienter~n:* oförtjänt o. s. v. **-einheit,** *f.* måttenhet.

Massen||aufgebot, *n.* uppbåd i massa, allmänt uppbåd. **-haft,** *a.* **1.** förekommande i massor, massvis, talrik, riklig. **2.** = *massig.* **-haftigkeit,** *f.* massa. **-verwalter,** *m.* god man, sysslöman i konkurs. **-weise,** *adv.* massvis, i massa.

Mâfs||gabe, *f.* det bestämmande, mått, förhållande, t. ex. *nach ~ seiner Arbeit:* i förhållande till hans arbete. **-gebend, -gêblich,** *a.* bestämmande; tongifvande. **-gebung** = *Mafsgabe.* **-gefäfs,** *n.* målkärl. **-holder,** *m.* nafverlönn (Acer campestre).

massig, *a.* tjock, diger, väldig, kompakt, massformig.

mäfsig, *a.* **1.** måttlig. **2.** 1 sms. med subst. **-mässig, -lik, -aktig, -artad** m. m. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* moderera, dämpa, mildra, minska, sakta, inskränka, begränsa. *Die gemäfsigte Zone:* den tempererade zonen. **II.** *rfl.* aftaga, lägga sig, lugna sig, modereras, vara måttlig, inskränka sig m. m. se *I.* **-keit,** *f.* måttlighet, måtta, återhållsamhet. **-keiter, -keitsverein-[l]er,** *-, m.* F medlem af en måttlighetsförening, nykterist. **-ung,** *f.* måtta, måttlighet; modererande m. m. se *mäfsigen.*

massiv, *a.* massiv, tät. **-itât,** *0, f.* massivitet, täthet.

Mâfs||lieb, *-e,* vanl. **-liebchen, -,** *n.* bot. bellis. **-los,** *a.* omåttlig. **-losigkeit,** *f.* omåttlighet. **-nahme, -nehmung, -regel,** *f.* mått, steg, åtgärd. *Seine Mafsregeln treffen:* taga sina mått och steg. **-regeln,*** *tr.* **1.** föreskrifva, förordna, reglementera. **2.** inskrida mot, plåga, afsätta misshagliga personer **-rêg[e]lung,** *f.* **1.** reglementerande. **2.** förföljelse, afsättning af misshagliga personer. **-stab,** *m.* mått, tumstock, måttstock, skala. **-stock,** *m.* mått, tumstock. **-strumpf,** *m.* mönsterstrumpa. **-voll,** *a.* afmätt, modererad. **-weise,** *adv.* måttvis.

Mast, I. *-[e]s, -en, m.* sjö. mast. **II.** *-en, f.* **1.** gödning. **2.** gödande bete. **-baum,** *m.* mastträd, mast. **-büche,** *f.* rödbok. **-darm,** *m.* ändtarm. **-en,** *sv. tr.* **1.** förse med mast(er); vanl. part. perf., t. ex. *hochgemastet:* högmastad **2.** se *mästen.*

mästen, *sv.* **I.** *tr.* göda. **II.** *itr. h.* blifva fet.

Mast||enkran, *m.* mastkran. **-enreich,** *a.* mastrik, rik på master. **-er,** *-, m.* sjö. 1 sms. **-mastare,** t. ex. *Drei~.*

Mäster, *-, m.* person som göder.

Mast||futter, *n.* gödningsfoder. **-holz,** *n.* träd hvars frukter tjäna till gödningsämne för svin. **-ig,** *a.* **1.** gödd, fet, tjock. **2.** sjö. 1 sms. **-mastad,** t. ex. *hoch~.* **-ix,** *-[es], -e, m.* o. ✱ *n.* mastix. **-kalb,** *n.* gödkalf. **-korb,** *m.* sjö. mastkorg. **-ochs,** *m.* gödoxe. **-schwein,** *n.* gödgris. **-stall,** *m.* gödstall, gödstia. **-ung, Mästung,** *f.* gödning. **-vieh,** *n.* gödboskap. **-werk,** *n.* sjö. samtlige master och rundhult på ett fartyg.

Masurek, *-s, m.*, **Masúrka,** *-s, f.* masurka.

Mat||adór, *-e[n], m.* matador. **-er,** *-n, f.* matris. **-eriál,** *-[e]s, -ien, n.* **1.** material; materiell. **2.** pl. kolonialvaror, specerier. **-eriâlaufseher,** *m.* materialförvaltare. **-erialíst,** *-en, m.* **1.** speceri-, kryddkramhandlare. **2.** materialist. **-eriâlwa[a]renhändler,** *m.* specerihandlare. **-érie,** *-n, f.* materia, ämne. **-eriéll,** *a.* materiell.

Mathem||atík (äfv. - - ⏑ -), *0, f.* matematik. **-átiker** *-, m.* matematiker. **-átisch,** *a.* matematisk.

Matr||átze, *-n, f.* madrass. **-íkel,** *-n, f.* matrikel. **-íze,** *-n, f.* matris. **-óne,** *-n, f.* matrona. **-ósе,** *-n, m.* matros. **-ósenhaft,** *a.* matroslik, matros-.

Matsch, I. *-e* [†], *m.* **1.** mos, gröt, röra, smörja. **2.** grötigt, obegripligt tal. **3.** kort. slam. **II.** *a.* mosig, mjuk, grötig, rörig, smörjig. **-en,** *sv. tr.* **1.** göra mos af, krossa, hoppröra. **2.** kort. göra slam. **-ig** = *matsch II.*

matt, *a.* matt, uttröttad, svag, kraftlös, slapp. **-äugig,** *a.* som har matta ögon. **-blau,** *a.* matt blå. **-e,** *-n, f.* **1.** gräsmatta, äng. **2.** matta. **3.** ostkram, ostmysja. **-gelb,** *a.* matt gul. **-gold,** *a.* matt guld.

Matthäus, *..ä'i, ..ä'i, m. npr.* Matteus. *Es war mit ihm Matthäi am letzten:* det var slut med honom, han låg på sitt yttersta.

Matt||heit, *f.* matthet. **-herzig,** *a.* matt, svag, slö, kraftlös, feg. **-herzigkeit,** *f.* matthet m. m. se föreg. **-igkeit,** *f.* matthet. **-vergoldung,** *f.* matt förgyllning.

Maturität, *0, f.* mogenhet. **-sprüfung,** *f.* mogenhets-, afgångs-, studentexamen. **-szeugni[s],** *n.* mogenhetsbetyg, se föreg.

Matz, *-e* [†] el. *-en, m.* dim. †, **1.** *npr.* Mats. **2.** smeknamn för tama fåglar, ugf. pipi. **3.** enfaldig stackare. **4.** parfvel. **5.** = *Matte 3.* **-e,** *-n, f.*, **-en[küchen],** *-, m.* sötebröd, osyradt bröd.

mauen, *sv. itr. h.* jama.

Mauer, *-n, f.* **1.** mur. **2.** vägg. **-arbeit**, *f.* murararbete, murning. **-brecher**, *m.* murbräcka. **-bruch**, *m.* spricka, bresch i mur. **-dicke**, *f.* murens, murarnes tjocklek. **-éi**, *0, f.* muraryrke. **-epheu, -eppich**, *m.* murgröna. **-er** se *Maurer*. **-falke**, *m.* tornfalk. **-fest**, *a.* (fast) som en mur. **-kelle**, *f.* murslef. **-kitt**, *m.* murbruk. **-kresse**, *f.* gatkrasse (Lepidium ruderale). **-läufer**, *m.* murkrypare (Certhia muraria). **-meister**, *m.* murarmästare. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* mura. **-pfeffer**, *m.* bitterfetknopp (Sedum acre). **-schwalbe**, *f.* zool. ringsvala. **-specht**, *m.* = *Mauerläufer*. **-ung**, *f.* **1.** murning. **2.** mur, murverk. **-ziegel**, *m.* tegelsten.

Maul, *-er* †, *n.* mun på djur samt P på människor, mule, käft, tryne, gap. *Ein loses ~ haben:* vara skvalleraktig, *das ~ hängen lassen:* hänga läpp, *ein schiefes ~ machen:* draga munnen på sned, göra miner, göra gubbar, *nicht aufs ~ gefallen sein:* ej vara svarslös, *das grofse ~ haben:* föra stora ord på läpparne, *böse Mäuler:* onda tungor. **-affe**, *m.* F öppen, gapande mun. *~n feil haben* el. **-affen**, *sv. itr. h.* F stå och gapa. **-afferél**, *f.* F gapande. **-beer, -beerbaum**, *m.* mulbärsträd. **-beere**, *f.* mulbär. **-christ**, *m.* munkristen. **-drescher(in)**, *m.* (*f.*) F pladdrare, pladdertaska. **-ecke**, *f.* mungipa. **-en**, *sv. itr. h.* **1.** hänga läpp, vara surmulen. **2.** *Jm ~* falla ngn i smaken. **-esel**, *m.* **1.** mulåsna. **2.** stud. ännu ej vid universitetet inskrifven student. **-faul**, *a.* F ordkarg. **-freund**, *m.* F vän med munnen, falsk vän. **-freundschaft**, *f.* F låtsad, falsk vänskap. **-hänger**, *m.* F en som hänger läpp, surmulen person. **-hängeréi**, *f.* trumpenhet. **-held**, *m.* F skräflare. **-heldent[h]üm**, *n.* F skräfvel. **-knebel**, *m.* munkafle. **-korb**, *m.* munkorg. **-rēdner**, *m.* F lismare, smickrare. **-schelle**, *f.* **1.** munfisk, slag på munnen, örfil. **2.** ett slags bakverk. **-schellen, -schellíeren**, *sv. tr.* F örfila upp. **-sperre**, *f.* munläsa. **-tasche** = *Maulschelle*. **-t[h]ier**, *n.* mulåsna. **-tot**, *a.* F bragt till tystnad, tyst. **-trommel**, *f.* mungiga. **-voll**, oböjl. *m.* mun full. **-werk**, *n.* F *ein gutes ~ haben:* hafva godt munläder. **-wurf**, *m.* mullvad. **-wurfshaufen, -wurfshügel**, *m.* mullvadshög.

Maur|le, *-n, m.* mor. **-er**, *-, m.* **1.** murare. **2.** se *Freimaurer*. **-eréi**, *0, f.* muraryrke. **-isch**, *a.* morisk.

Maus, *-e* †, *f.* **1.** mus, äfven råtta. *Das ist den Mäusen gepfiffen:* ugf. det är som att slå vatten på en gås, är förgäfves, *mit Mann und ~ untergehen:* förgås med man och allt, *das ist ~ wie Mutter:* det är ingen skilnad, är sak samma. **2.** muskel. **-aar, -ädler**, *m.* ormvråk.

Mausche, *-s, -l, -, m.* skämts., föraktl. jude, ockrare. **-léi, -in** se *Jüdelei, jüdeln*.

mäuschenstill, *a.* alldeles stilla, tyst.

Mause = *Mauser II.*

mäuse||ártig, *a.* råttlik. **-fahl**, *a.* råttgrå. **-falke**, *m.* ormvråk.

Mausefalle, *f.* råttfälla.

Mäuse||fänger, *m.* råttfångare. **-fráís**, *m.* råttmat. **-gift**, *n.* råttgift. **-grau**, *a.* råttgrå.

Mausekatze, *f.* katt som tar råttor bra; barn. kisse, kissekatt.

Mäuse||kopf, *m.* **1.** råtthufvud. **2.** slughufvud. **-loch**, *n.* råtthål.

mausen, *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** fånga, taga råttor. **2.** säfv. *s.* smyga. **3.** se *mausern*. **II.** *tr.* F snatta, taga, knipa, snyta.

Mäuse||nest, *n.* råttbo. **-ohr**, *n.* **1.** råttöra. **2.** bot. förgätmigej (Myosotis).

Mauser, **I.** *-, m.* snattare. **II.** *0, f.* **1.** ruggning. **2.** ömsning af skal el. skinn. **-éi**, *-en, f.* snattande, snatteri. **-in**, *-nen, f.* snatterska. **-n**, *sv. itr. h.* o. *rfl.* **1.** rugga. **2.** ömsa skal, skinn.

maus||etot, *a.* alldeles död, stendöd. **-ig**, *a.* **1.** *Sich ~ machen:* göra sig vigtig, morska sig, vara morsk, näsvis. **2.** som har råttlukt el. råttsmak.

Mausˊ- se *Maus-*.

Maut, *-en, f.* **1.** tull. **2.** tullhus. **-amt**, *n.* tullhus, tullkammare. **-bār**, *a.* tullpligtig. **-ner**, *-, m.* tulltjänsteman.

Maxíme, *-n, f.* maxim, grundsats.

Maximum, *-[s], ..ma, n.* maximum.

M. D., förkortn. = *Medicinæ Doctor*.

Mechán||ik, *-en, f.* mekanik. **-iker**, *-, -ikus, -, ..ker, m.* mekaniker. **-isch**, *a.* mekanisk. **-ísmus**, *-, ..men, m.* mekanism.

meckern, *sv. itr. h.* bräka (om getter).

Medáill||e, *-n, f.* medalj. **-ón**, *-s, n.* medaljong.

mediatisér||en, *sv. tr.* mediatisera, upphäfva riksomedelbarheten hos. **-ung**, *f.*

Medi||kaménts, *-e, n.* medikament. **-tíeren**, *sv. itr. h.* o. *tr.* fundera, grubbla, öfvertänka. **-um**, *-[s], ..ien, n.* medium; medel, förmedling. **-zín**, *-en, f.* medicin. **-zinálrat[h]**, *m.* medicinalråd. **-zíner**, *-, m.* medicinare. **-ziníeren**, *sv. itr. h.* medicinera. **-zínisch**, *a.* medicinsk.

Medús||a, *-(s), -s, f.* **1.** *npr.* Medusa. **2.** säfv. **-e**, *-n, f.* zool. medusa (manet). **-enártig, -enhaft**, *a.* medusaartad, medusalik.

Meer, *-e, n.* haf. **-aar, -ädler**, *m.* hafsörn. **-affe**, *m.* markatta. **-anwohner**, *m.* kustbo. **-blau**, *a.* hafsblå. **-busen**, *m.* hafsbugt, vik, fjord. **-enge**, *f.* sund. **-esfläche**, *f.* hafsyta. **-esflut[h]**, *f.* **1.** flod i hafvet. **2.** haf, hafsvågor, vågsvall. **-esgrund**, *m.* hafsbotten. **-esspiegel**, *m.* hafsspegel, hafsyta. **-esstille**, *f.* hafsstilla. **-fahrt**, *f.* **1.** sjöfart, **2.** färd på hafvet. **-farbe**, *f.* sjögrönt. **-frau**, *f.* hafsfru. **-fräulein**, *n.* sjöfröken. **-gegend**, *f.* hafstrakt, farvatten. **-grün**, *a.* sjögrön. **-jungfrau**, *f.* hafsjungfru. **-kalb**, *n.* säl. **-katze**, *f.* markatta. **-leuchten**, *n.* mareld. **-nessel**, *f.* zool. hafsros, sjöane-

mon (Actinia). **-pferd,** *n.* zool. hafsdrake (Pegasus draconis). **-rettich,** *m.* bot. pepparrot. **-schaum,** *m.* sjöskum. **-schwein,** *n.* zool. 1. tumlare (Delphinus phocœna). 2. vanl. dim. **-schweinchen,** *n.* marsvin. **-strom,** *m.* hafsström. **-t[h]ier,** *n.* hafsdjur. **-umschlungen,** *a.* poet. kringfluten af hafvet. **-ungeheuer,** *n.* hafsvidunder.

Meeting, *-s, n.* möte, sammankomst.

Megåre, *-n, f.* megära, furie.

Mehl, *-[e]s, 0, n.* mjöl. **-ärtig,** *a.* mjölartad, mjölig. **-beerbaum,** *m.* oxel. **-beere,** *f.* oxelbär. **-brei,** *m.* mjölgröt. **-haft, -haltig, -icht, -ig,** *a.* mjölig. **-käfer,** *m.* mjölbagge (insekt). **-klöfs,** *m.* degbulle (ett slags kroppkakor). **-reich,** *a.* mjölstark. **-speise,** *f.* mjölrätt af hufvudsakl. mjöl, socker o. ägg. **-suppe,** *f.* slätvälling. *Gebrannte ~* välling af rostadt mjöl. **-t[h]au** se *Meltau.* **-zucker,** *m.* pudersocker.

mehr, I. oböjl. *a.* o. *adv.* mer, mera. *~ als zuviel:* alltför mycket, alltför många, *und dergleichen ~* med mera dylikt, *was bringst du ~?* hvad har du mer att förtälja? *das ~* större delen, flertalet. II. böjl. *a.*, vanl. *~er,* mer(a), fler(a). *Morgen ein ~[er]es:* i morgon få vi vidare talas vid, *~ere:* flera, somliga, några, *~eres:* åtskilligt, åtskilliga omständigheter. **-ästig,** *a.* som har flera grenar. **-ausgabe,** *f.* 1. vidare, ny, öfverskjutande utgift. 2. utsläppande af flera, af en ny serie af aktier m. m. **-belastung,** *f.* tillökning i last, i vigt, i skuld. **-betrag,** *m.* öfverskott. **-bieter,** *m.* en som bjuder mer, bjuder öfver. **-deutig,** *a.* mångtydig. **-en,** *sv.* I. *tr.* förmera, öka, föröka, förstora. II. *rfl.* öka sig el. ökas m. m. se *I.* **-ent[h]eils,** *adv.* merendels. **-er, -,** *m.* förökare, förstorare. **-erlei,** oböjl. *a.* flerahanda, mångahanda. **-erwähnt,** *a.* merbemäld. **-fach,** *a.* flerfaldig, mångfaldig. **-gebot,** *n.* högre bud. **-genannt,** *a.* merbemäld. **-gewicht,** *n.* öfvervigt. **-gliederig,** *a.* med flera leder. **-heit,** *f.* flertal, pluralitet, majoritet; gram. pluralis. **-jährig,** *a.* flerårig. **-kosten,** *pl.* ökad kostnad. **-malig,** *a.* upprepad. **-mals,** *adv.* flera gånger. **-silbig,** *a.* flerstafvig. **-st** se *meist.* **-tägig,** *a.* flera dagars. **-t[h]eilig,** *a.* delad, utkommande i flera delar. **-ung,** *f.* förökande, förstoring. **-wërt[h],** *m.* öfverstigande värde. **-zahl,** *f.* flertal, gram. pluralis.

meiden, *st. tr.* undvika.

Meier, *-, m.* 1. förvaltare, inspektor. 2. rättare, fördräng. 3. arrendator. **-ei,** *-en, f.*, **-gut,** *n.*, **-hof,** *m.* 1. mindre gård, utgård, förvaltad af en *Meier.* 2. bondgård. 3. arrendegård.

Meile, *-n, f.* mil (förr vanl. 7500 meter, nu 10000 meter). **-nsäule,** *f.*, **-nstein,** *m.* milstolpe. **-nweit,** *a.* milslång, milsvid. **-r,** *-, m.* mila. **-rstätte, -rstelle,** *f.* milbotten.

mein, I. gammal *gen.* af *ich.* II. *poss. pron.* min, mitt. *Die ~[ig]en:* de mina, min familj. Interj. *ei du ~!* herre min je! **-eid,** *m.* mened. **-eidig,** *a.* menedig. *Ein ~er:* en menedare. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. mena, tro, tycka. *Das will ich ~* det skulle jag tro, *man sollte ~* man skulle kunna tro. 2. *~* el. vanl. *gemeint sein:* hafva för afsigt. 3. syfta till, afse, t. ex. *wohin ist das gemeint?* hvart syftar det? 4. * älska, t. ex. *Freiheit, die ich meine.* **-er,** *-, m.* en som menar. **-erseits,** *adv.* för min del, å min sida. **-esgleichen,** I. *a.* o. oböjl. *subst.* min (jäm)like, lik mig. II. *pl.* mina likar, sådana som jag. **-ethalben, -etwegen,** *um -etwillen, adv.* 1. för min skull. 2. gärna för mig, låt gå. **-ige** se *mein* II.

Meinung, *f.* mening, tro, tanke, omdöme; afsigt. *Vorgefaſste ~* fördom. **-sgenosse,** *m.* meningsfrände. **-sverschiedenheit,** *f.* meningsskiljaktighet.

Meirän, *-e, m.* bot. mäjram.

Meisch m. m. se *Maisch* m. m.

Meise, *-n, f.* zool. mes (Parus).

Meisel, *-, m.* mäjsel. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* mäjsla.

meist, *a.* mest. *Das ~e:* det mesta, största delen, *die ~en:* de flesta, *der ~e Teil:* största delen, *am ~en:* a) mest, b) mestadels, *~ alles:* nästan allt. **-bietend,** *a.* mest-, högstbjudande. **-ens, -ent[h]eils,** *adv.* mestadels, merendels, vanligen, oftast, mest.

Meister, *-, m.* mästare; öfverman. **-arbeit,** *f.* mästerprof, -stycke, -verk. **-ei,** *-en, f.* mästrande. **-er,** *-, m.* mästrare. **-gesang,** *m.* mästersångares sång, poesi. **-gesell,** *m.* åldtgesäll, verkgesäll. **-haft,** *a.* mästerlig. **-in,** *-nen, f.* 1. mästarinna. 2. mästares fru. **-lich,** *a.* mästerlig. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. göra sig till herre öfver, beherska. 2. öfverträffa. 3. mästra, tillrättavisa. **-sang,** *m.* mästersångarnes sång. **-sänger,** *m.* mästersångare. **-schaft,** *f.* 1. mästerskap. 2. ett skrås mästare. **-singer,** *m.* mästersångare. **-streich,** *m.* mästerstycke, mästerligt puts. **-stück,** *n.* mästerprof, -stycke. **-werk,** *n.* mästerverk.

Meist‖gebot, *n.* högsta anbudet. **-hin,** *adv.* mestadels, för det mesta.

Melanch‖olíe, *-[e]n, f.* svårmod, melankoli, vemod. **-oliker,** *-, m.* svårmodig person. **-olisch,** *a.* svårmodig, melankolisk, vemodig.

Meld‖e, *-n, f.* bot. molla. **-ebrief,** *m.* skriftlig anmälan. **-en,** *sv. tr.* 1. anmäla, meddela. 2. förtälja, berätta. 3. (om)nämna, säga. *Mit Ehren* el. *mit Respekt zu ~* med respekt till sägandes, *ohne Ruhm zu ~* utan att skryta. **-enswërt[h],** *a.* värd att anmälas, att omnämnas. **-er,** *-, m.*, **-erin,** *-nen, f.* anmälare, förkunnare. **-ung,** *f.* anmälan, underrättelse, rapport.

mel‖ieren, *sv. tr.* blanda. **-ioríeren,** *sv. tr.* förbättra. **-is,** *-, -, m.* melis, socker af medelsort.

melk, *a.* som ger mjölk. mjölkande. **-e,** *0, f.* mjölkning. **-en,** *sv.* o. *st. tr.* o. *itr. h.* mjölka.

-er, -, *m.* mjölkkarl. **-eréi**, *-en*, *f.* **1.** mjölkning. **2.** mäjeri. **-erin**, *-nen*, *f.* mjölkpiga, mjölkerska. **-kübel**, **-napf**, *m.* mjölkbytta, -stäfva. **-schemel**, **-stuhl**, *m.* mjölkpall.

Mel||odéi, *-en*, **-odíe**, *-[e]n*, *f.* melodi. **-odiös**, **-ódisch**, *a.* melodisk. **-óne**, *-n*, *f.* melon.

Méltau, *-[e]s*, *0*, *m.* mjöldagg.

Memm||e, *-n*, *f.* fegling, pultron, kruka. **-enhaft**, **-isch**, *a.* feg, krukaktig.

Mem||oíren, *pl.* memoarer, minnen, hågkomster, anteckningar. **-orándum**, *-[s]*, *..da* el. *..den*, *n.* promemoria, minnesanteckning. **-oriál**, *-e* el. *-ien*, *n.* memorial, a) inlaga, b) dagbok, kladd. **-orieren**, *sv. tr.* lära sig utantill.

Menág||e, *-n*, *f.* **1.** hushåll, hushållning. **2.** mathämtare. **3.** bordställ. **-erie**, *-[e]n*, *f.* menageri. **-ieren**, *sv.* **I.** *tr.* hushålla med. **II.** *rfl.* iakttaga måtta, vara försigtig.

Meng||e, *-n*, *f.* mängd. *Die ~ mufs es bringen:* det är mängden, som gör det, *das* el. *dessen* el. *davon haben wir die ~* vi hafva godt om sådant, *solche Fehler sind die ~ darin:* en mängd, talrika sådana fel finnas däri. **-eln**, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** i små portioner sammanblanda. **2.** mångla. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* blanda, sammanblanda, hopröra. **II.** *rfl.* blandas, blanda sig. **-er**, -, *m.* en som blandar, rör ihop. **-eréi**, *-en*, *f.* blandning, hoprörande. **-erin**, *-nen*, *f.* se *Menger*. **-ler**, -, *m.* **1.** en som blandar sig i allt. **2.** månglare. **-sel**, -, *n.* blandning, röra. **-ung**, *f.* blandning.

Mennig, *-e*, *m.*, **-e**, *-n*, *f.* mönja. **-en**, *sv. tr.* måla med mönja.

Mensch, **I.** *-en*, *m.* människa. **II.** **-er**, *n.* kvinsperson, stycke, sköka.

Menschen||affe, *m.* människolik apa. **-ähnlich**, *a.* människolik. **-alter**, *n.* människoålder. **-feind**, *m.* människofiende, -föraktare, misantrop. **-feindlich**, *a.* människoföraktande. **-feindlichkeit**, *f.* människoförakt. **-fressend**, *a.* människoätande. **-fresser**, *m.* människoätare. **-freund**, *m.* människovän. **-freundlich**, *a.* människovänlig, välvillig. **-freundlichkeit**, *f.* människovänlighet, välvilja. **-furcht**, *f.* människofruktan. **-gedenken**, *n.* blott i förbindelsen: *seit ~* i mannaminne. **-geschlecht**, *n.* människoslägte. **-kenner**, *m.* människokännare. **-kind**, *n.* människobarn. **-leer**, *a.* människotom. **-liebe**, *f.* människokärlek. **-lo[o]s**, *n.* människans lott, bestämmelse. **-menge**, *f.* människomassa, mängd. **-möglich**, *a.* möjlig för människor. **-satzung**, *f.* människostadga. **-sauger**, **-schinder**, *m.* blodsugare. **-scheu**, **I.** *a.* folkskygg. **II.** *f.* folkskygghet. **-sohn**, *m.* människoson, i sht människans son. **-t[h]üm**, *n.* mänsklighet, a) människoslägte, b) humanitet. **-würde**, *f.* mänsklig värdighet. **-würdig**, *a.* värdig en människa.

Mensch||heit, *f.* **1.** mänsklighet, a) människoslägte, b) egenskap af människa. **2.** människomassa. **-heitlich**, *a.* mänsklig, mänsklighets-. **-lich**, *a.* mänsklig. **-lichkeit**, *f.* mänsklighet. **-ling**, *-e*, *m.* liten, obetydlig människa. **-werdung**, *f.* människoblifvande.

Mens||el, **-ul**, *-n*, *f.* altarbord. **-úr**, *-en*, *f.* duell.

Men||ú, *-s*, *n.* matsedel. **-uétt**, *-e*, *n.* o. *m.* menuett.

Mergel, -, *m.* märgel. **-ig**, *a.* märgelaktig. **-n**, *sv. tr.* märgla, göda med märgel.

Meridián, *-e*, *m.* meridian, middagslinie.

Meríno, *-[s]*, *-s*, *m.* merinofår, -ull, -tyg.

Merk, *-e*, *m.* märke. *Ein ~chen:* litet grand, en smula. **-bar**, *a.* märkbar. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** märka, förse med märke. **2.** anteckna. **3.** *Sich* (dat.) *etw.* ~ lägga ngt på minnet, komma ihåg ngt, *die Regel ist leicht zu ~* regeln är lätt att minnas, *wohl gemerkt!* märk väl! **4.** *Etw.* el. *(itr. h.) auf etw.* (ack.) ~ gifva akt på, lägga märke till ngt. **5.** märka, observera, iakttaga, förstå. *Lafs dir nichts ~!* låt ingen märka ngt! **-enswert[h]**, *a.* märklig, märkvärdig, minnesvärd. **-er**, -, *m.* **1.** person som märker, ger akt på, antecknar ngt. **2.** förmåga att märka, väderkorn, t. ex. *den richtigen ~ haben:* hafva godt väderkorn, fin näsa. **-lich**, *a.* märkbar, lätt att märka, i ögonen fallande. **-mal**, *n.* märke. **-wort**, *n.* ord som man bör lägga märke till, minnas. **-würdig**, *a.* märkvärdig. **-würdigkeit**, *f.* märkvärdighet. **-zeichen**, *n.* märke, kännemärke.

Merle, *-n*, *f.* trast.

merzen, *sv. tr.* borttaga, utstryka, utesluta.

meschánt, *a.* dålig, ond, elak.

Mesner, -, *m.* **1.** kyrkobetjänt, klockare. **2.** präst som förrättar mässan.

Meís||amt, *n.* mässa, högmässa. **-bar**, *a.* mätbar. **-barkeit**, *f.* mätbarhet. **-bericht**, *m.* marknadsberättelse. **-besúcher**, *m.* marknadsbesökande. **-buch**, *n.* mässbok. **-bude**, *f.* marknadsstånd. **-diener**, *m.* vid mässan biträdande kyrkobetjänt, klockare.

Messe, *-n*, *f.* **1.** kyrklig mässa. **2.** marknad, mässa. **-n**, *st.* **I.** *tr.* mäta. **II.** *itr. h.* vara lång, bred o. s. v., t. ex. *er mifst sechs Fufs:* han är sex fot lång. **-r**, -, **I.** *m.* mätande person el. verktyg hvarmed man mäter, mätare, mått. **II.** *n.* knif. F bild. *das grofse ~ gebrauchen* el. *handhaben:* uppduka historier, taga till så att det förslår. **-rbänkchen**, *n.* knifställ. **-rgriff**, *m.*, **-rheft**, *n.* knifskaft. **-rklinge**, *f.* knifblad.

Meís||fremde(r), *m.* främmande marknadsbesökande, marknadsfrämmande. **-gefäls**, *n.* vid mässan användt kärl. **-gerät[h]**, *n.* vid mässan använd sak. **-geschenk**, *n.* marknadsgåfva. **-gewand**, *n.* mässkrud. **-gut**, *n.* marknadsvara. **-hemd**, *n.* mässkjorta.

messiánisch, *a.* messiansk.

Messing, *-[e]s*, *0*, *n.* mässing. **-e[r]n**, *a.* af mässing, mässings-.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Meſs||kette, *f.* landtmätarkedja. **-kunde,** *f.* landtmäteri. **-leute,** *pl.* marknadsfolk. **-ner** se *Mesner.* **-priester,** *m.* präst som förrättar mässan. **-rut[h]e,** *f.* mätstång. **-schnur,** *f.* mätsnöre. **-stab,** *m.* landtmätarstång. **-stange** = *Meſsrute.* **-stock** = *Meſsstab.* **-tisch,** *m.* landtmätartafla. **-tüch,** *n.* korporale (vigd duk, på hvilken hostian ställes under mässan).

Messung, *f.* mätning.

Meſs||wein, *m.* nattvardsvin. **-zeit,** *f.* marknad(stid).

Meste, *-n, f.* 1. ett fruktmått, ugf. kappe. 2. ask, låda.

Mestíze, *-n, m.* mestis.

Met, *-e, m.* mjöd.

Metáll, *-e, n.* metall. **-en,** *a.* af metall, metall-. **-geld,** *n.* klingande mynt. **-isch,** *a.* metallisk. **-isíeren,** *sv. tr.* förvandla till, uppblanda med metall, gifva ett metalliskt utseende, metallglans åt.

Met||amorphóse, *-n, f.* metamorfos, förändring. **-ápher** (kort **a**), *-n, f.* metafor, bild, bildligt uttryck, talesätt. **-aphórisch,** *a.* metaforisk, bildlig. **-aphorisíeren,** *sv. itr. h.* använda bilder, ett bildligt framställningssätt. **-aphysík** (äfv. - - ⏑ -), *0, f.* metafysik.

Meteór, *-e, n.* meteor. **-haft, -isch,** *a.* meteorisk. **-stern,** *m.* meteor, stjärnfall.

Meter, *-, m.* o. *n.* meter.

Meth se *Met.*

Methód||e, *-n, f.* metod, sätt. **-isch,** *a.* metodisk, planmässig. **-ist,** *-en, m.* metodist. **-istisch,** *a.* metodistisk.

Metiér, *-s, n.* handtverk, yrke, sysselsättning.

Mētr||ik, *-en, f.* metrik. **-isch,** *a.* metrisk. **-opóle,** *-n, f.* metropol. **-opolít,** *-en, m.* metropolit. **-um, -[s], ..ra** el. **..ren,** *n.* meter, versmått.

Mett||e, *-n, f.* ottesång. **-wurst,** *f.* metvurst.

Metz||e, *-n, f.* 1. sköka. 2. ugf. kappe (3,44 liter). **-eléi,** *-en, f.* blodbad, massaker. **-eln,** *sv. tr.* slagta, nedsabla, nedhugga. **-ge,** *-n, f.* slagteri. **-gen,** *sv. tr.* slagta. **-ger,** *-, m.* slagtare. **-geréi,** *-en, f.* slagteri. **-gergang,** *m.* gagnlös, fåfäng gång. **-gerhaft,** *a.* slagtarlik. **-gerin,** *-nen, f.* slagtarhustru. **-gern,** *sv. tr.* slagta. **-ner,** *-, m.* mjölnardräng.

Meuch||eléi, *-en, f.* försåt, lömskhet. **-elisch,** *a.* försåtlig, lömsk. **-elmord,** *m.* lönmord. **-elmorden,** *sv. tr.* lönmörda. **-elmörder(in),** *m.* (*f.*) lönmördare (-erska). **-elmörderisch,** *a.* lönmördande, lönmördare-. **-eln,** *sv. tr.* e. *itr. h.* lönmörda. **-ler** = *Meuchelmörder.* **-lerisch,** *a.* 1. = *meuchelisch.* 2. = *meuchelmörderisch.* **-lings,** *adv.* försåtligt, lömskt. **-lisch** se *meuchelisch.*

Meute, *-n, f.* samtlige vid en jagt använde hundar, hundskara; i allmh. skara, trupp, band, vanl. föraktl. **-r,** *-, m.* en som gör myteri, upprorisk, upprorsman. **-réi,** *-en, f.* myteri. **-rer** se *Meuter.* **-risch,** *a.* upprorisk, myteri-. **-rn,** *sv. itr. h.* göra myteri.

Mewe se *Möwe.*

mhd., förkortn. = *mittelhochdeutsch:* medelhögtysk (mht.).

Miásma, *-[s], ..men, n.* miasma, osund dunst.

miáu, *itj.* jam. **-en,** *sv. itr. h.* jama.

Michaéli[s], oböjl. *subst.* den hel. Mikaels dag (29:e sept.), mikaelsmässa, mickelsmässa.

Michel, *-, m.* 1. *npr.* Mikael. 2. enfaldig person, tölp. *Der deutsche* ∼ personifiering af den tyska själfbelåtenheten, enfalden, inskränktheten, beundran för det utländska m. m. **-él,** *-en, f.* tysk själfbelåtenhet m. m. se *Michel 2.*

Mieder, *-, n.* lif, snörlif.

Miene, *-n, f.* min. ∼ *zu etw. machen:* göra min af att vilja företaga ngt. **-nspiel,** *n.* minspel.

Miere, *-n, f.* bot. nörel (Alsine).

Mies se *Miez.*

Miet||bedingung, *f.* hyres-, arrendevilkor. **-e,** *-n, f.* 1. åbr. dös, stack, vålm. 2. hyra, arrende; städja, städsel. *Zur* ∼ *geben:* hyra ut, arrendera bort, *in einem Hause zur* ∼ *wohnen:* hyra i ett hus; *Kauf bricht* ∼ köp bryter kontrakt. **-en,** *sv. tr.* hyra, arrendera; läja; städja. **-er,** *-, m.,* **-erin,** *-nen, f.* hyresgäst. **-frau,** *f.* 1. (hyres)värdinna. 2. kvinnlig hyresgäst. **-geld,** *n.* städja. **-h-** se *Miet-.* **-herr,** *m.* 1. hyresvärd. 2. hyresgäst af herreklassen. **-knecht,** *m.* läjd dräng, legodräng. **-kontrakt,** *m.* hyres-, arrendekontrakt. **-kutsche,** *f.* åkardroska. **-kutscher,** *m.* hyrkusk, åkare. **-lakai,** *m.* hyrlakej. **-leute,** *pl.* hyresfolk. **-ling,** *-e, m.* vanl. föraktl. läjd person, legodräng, fal person. **-mann,** *m.* hyresgäst. **-preis,** *m.* hyra, arrende. **-s-** se *Miet-.* **-soldat,** *m.* läjd soldat, legoknekt. **-truppe,** *f.* legotrupp. **-ung,** *f.* hyrande m. m. se *mieten.* **-vertrag,** *m.* = *Mietkontrakt.* **-wagen,** *m.* hyrvagn. **-weise,** *adv.* mot hyra. **-wohnung,** *f.* hyrd bostad, våning. **-zeit,** *f.* tid som ett hyres- el. arrendekontrakt räcker. **-zettel,** *m.* anslag om uthyrning. **-zins,** *m.* hyra.

Miez[e], *-en, f.* kisse, miss.

Migráne, *0, f.* migrän.

Mikroskóp, *-e, n.* mikroskop. **-isch,** *a.* mikroskopisk.

Milán, *-e, m.,* **-e,** *-n, f.* zool. glada.

Milb||e, *-n, f.* zool. kvalster. **-ig,** *a.* full af kvalster.

Milch, *0, f.* mjölk. **-bārt** = *Flaumbart.* **-brei,** *m.* gröt kokt med mjölk, hvit gröt. **-brot,** *n.* bröd bakadt med mjölk, smörbröd. **-bruder,** *m.* 1. dibroder. 2. F mjölkvän, som tycker om mjölk(rätter). **-en, I.** *sv. itr. h.* mjölka, gifva mjölk. **II.** *a.* 1. mjölkande. 2. mjölklik, -artad, -färgad. 3. af mjölk, mjölk-. **-er,** *-, m.* mjölkfisk. **-ern** = *milchen II.* **-frau,** *f.* mjölkmadam, -bud. **-haft** = *milchen II,* 2. **-handel,** *m.* mjölkmagasin. **-icht, -ig** = *milchen II,* 2. **-kaffee,** *m.* kaffe med mjölk, café au lait. **-ner** = *Milcher.* **-rahm,** *m.* grädde.

-reis, *m.* risgrynsgröt. **-schwester,** *f.* **1.** diakonissa. **2.** F mjölkvän. **-straſse,** *f.* vintergata. **-suppe,** *f.* (mjölk)välling. **-topf,** *m.* mjölkmugg, tillbringare; mjölkpanna. **-tüch,** *n.* silduk. **-wirt[h]schaft,** *f.* mäjeri.

mild, *a.* **1.** mild; lindrig. ∼*e Gabe:* almosa, ∼*e Stiftung:* barmhertighetsinrättning. **2.** mjuk. **3.** frikostig. **-e, I.** *0, f.* mildhet m. m. se *mild.* **II.** *a.* = *mild.* **-ern,** *sv. tr.* o. *rfl.* mildra(s), förmildra(s), lindra(s). **-erung,** *f.* lindring m. m. se föreg. **-heit** = *Milde I.* **-herzig,** *a.* mild, öm, kärleksfull; barmhertig. **-herzigkeit,** *f.* mildhet m. m. se föreg. **-iglich,** *adv.* mildt m. m. se *mild.* **-reich,** *a.* frikostig. **-thätig,** *a.* välgörande, barmhertig. **-thätigkeit,** *f.* välgörenhet, barmhertighet.

Militär, I. *-s* el. *-e, m.* militär, soldat. **II.** *-[e]s, 0, n.* militär, krigsstånd, här. **-anwärter,** *m.* militäraspirant (gammal militär, som är aspirant till en civil befattning). **-dienst,** *m.* krigstjänst. **-dienstfrei,** *a.* fri från krigstjänst. **-dienstpflicht,** *f.* värnepligt. **-fromm,** *a.* inriden o. skottvan (om hästar). **-gericht,** *n.* krigsrätt. **-isch,** *a.* militärisk. **-pflicht,** *f.* värnepligt. **-stand,** *m.* **1.** soldatstånd. **2.** militär, här.

Miliz, *-en, f.* milis.

Milli||árde, *-n, f.* milliard. **-grámm,** *n.* milligram. **-méter,** *m.* o. *n.* millimeter. **-ón,** *-en, f.* million. **-onár,** *-e, m.* millionär. **-ón[s]t,** *a.* (ordningstal) millionde. **-ón[s]tel, -,** *n.* milliondedel.

Milz, *-en, f.* mjälte. **-brand,** *m.* mjältbrand. **-brandig,** *a.* lidande af mjältbrand. **-krank,** *a.* mjältsjuk. **-stechen,** *n.* mjältstygg. **-sucht,** *f.* mjältsjuka. **-süchtig,** *a.* mjältsjuk.

Mim||e, *-n, m.* skådespelare. **-ik,** *0, f.* mimik. **-iker,** *-, m.* mimiker. **-isch,** *a.* mimisk.

Minarét, *-[e]s, -s* el. *-e, n.* minaret.

minder, *a.* stundom oböjdt. mindre, ringare. **-betrag,** *m.* brist. **-einnahme,** *f.* mindre inkomst, brist. **-heit,** *f.* minoritet. **-jährig,** *a.* minderårig. **-jährigkeit,** *f.* minderårighet. **-n,** *sv.* **I.** *tr.* minska, förminska; vid stickning: taga ihop. **II.** *rfl.* minskas, blifva mindre, färre. **-ung,** *f.* minskning; hoptagning. **-zahl,** *f.* mindretal, minoritet.

mindest, *a.* minst, ringast. *Zum* ∼*en* el. *aufs* ∼*e* el. *zu* ∼ åtminstone, *nicht im* ∼*en:* ingalunda, ej på ngt vis. **-betrag,** *m.* minsta beloppet, minimum. **-bietend,** *a.* minst-, lägstbjudande. **-fordernd,** *a.* minst fordrande.

Mine, *-[n]s, -n, f. npr.* Mina. **II.** *-n, f.* mina; grufva. **-nbau,** *m.* minbyggnad, mingräfning. **-nkrieg,** *m.* minkrig.

Minerál, *-e* el. *-ien, n.* mineral. **-bad,** *n.* mineralvattensbad. **-ienkabinett,** *n.* mineraliesamling. **-isch,** *a.* mineral-. **-óg,** *-en, m.* mineralog. **-ogie,** *-[e]n, f.* mineralogi. **-ógisch,** *a.* mineralogisk.

Miniatúr, *-en, f.* miniatyr.

minier||en, *sv. tr.* minera. **-er,** *-, m.* minör.

Minimum, *-[s], ..ma, n.* minimum.

Minist||er, *-, m.* minister, statsråd. **-eriéll,** *a.* ministeriell. **-érium,** *-[s], ..ien, n.* **1.** ministär. **2.** departement. **3.** prästerskap. **-erpräsident,** *m.* konseljpresident. **-errat[h],** *m.* konselj. **-ránt,** *-en, m.* vid mässan biträdande kyrkobetjänt, klockare. **-rieren,** *sv. itr. h.* biträda prästen vid mässan.

Minn||e, *0, f.* föråldr. o. poet. kärlek, ridderligt galanteri. **-edichter,** *m.* erotisk skald, minnesångare. **-elied,** *n.* kärlekskväde, erotisk sång. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* föråldr. o. poet. älska, hylla, dyrka. **-esām,** *a.* älsklig, huld, ljuf. **-esang,** *m.* kärleksdiktning, minnesång. **-esänger, -esinger,** *m.* minnesångare. **-ig[lich],** *a.* **1.** = föreg. **2.** älskande, uppfyld af kärlek; adv. med kärlek.

minor||énn, *a.* minderårig. **-ennität,** *0, f.* minderårighet. **-ít, -en,** *m.* minorit(ermunk). **-ität,** *-en, f.* mindretal, minoritet.

Min||strel, *-s, m.* skald, bard. **-uénd,** *-en, m.* minuend. **-úskel,** *-n, f.* minuskel, liten bokstaf. **-úte,** *-n, f.* minut. **-ze,** *-n, f.* bot. mynta.

Mir||abélle, *-n, f.* mirabell. **-ákel,** *-, n.* mirakel, under. **-te** se *Myrte.*

mis- se *mifs-.*

Misanthróp, *-en, m.* misantrop. **-isch,** *a.* misan tropisk.

Miscelláneen, Miscéllen, *pl.* blandade ämnen, hvarjehanda, plockgods.

Misch||ärt, *f.* blandad art, ras, bastard, blandning. **-bār,** *a.* som kan blandas. **-ehe,** *f.* äktenskap mellan olika trosbekännare. **-en,** *sv. tr.* blanda. *Unter einander* ∼ hopblanda, hopröra. **-eréi,** *-en, f.* blandning, röra. **-farbe,** *f.* sammansatt färg. **-ling,** *-e, m.* bastard. **-masch,** *-e, m.* o. ✱ *n.* mischmasch, röra. **-trank,** *m.* af flera ämnen blandad dryck; mixtur. **-ung,** *f.* blandning, legering, komposition. **-volk,** *n.* blandfolk.

Misére, *-n, f.* klämma, förlägenhet, olycka, elände, misär.

Mispel, *-n, f.* bot. mespel (Mespilus).

mifsachtlen (o.-ˊ-),* missakta, ringakta. **-ung,** *f.* ringaktning.

Missál[e], *-[e]s, -en, n.* missal, mässbok.

mifs||ändern,* *tr.* ändrande försämra. **-arten** (o.-ˊ-),* *itr. s.* vanartas, urarta. **-behagen, I.*** *itr. h.* misshaga, *jm:* ngn. **II.** *-s, 0, n.* misshag. **-behāglich,** *a.* misshaglig. **-belieb-** = *mifsbehag-.* **-bilden** (o.-ˊ-),* *tr.* missbilda. **-bildung,** *f.* missbildning. **-billigen** (o.-ˊ--),* *tr.* missbilliga, ogilla. **-billigung** (o.-ˊ--), *f.* ogillande. **-brauch,** *m.* missbruk. **-brauchen** (o.-ˊ-),* *tr.* o. ✱ *itr. h.* med gen. missbruka. **-bräuchlich,** *a.* beroende på missbruk, oriktig, oegentlig. **-bund,** *m.,* **-bündni[ſ]s,** *n.* opassande förening, förbund. **-deuten** (o.-ˊ-),* *tr.* misstyda. **-deutung,** *f.* misstydning. **-empfehlen,*** *tr.* dåligt vitsorda. **-empfindung,** *f.* obehaglig känsla.

missen, *sv. tr.* o. *itr. h.* med gen. sakna, undvara. **Miſs||erfolg,** *m.* dåligt resultat, fiasko. **-ernte,** *f.* dålig, felslagen skörd, missväxt. **-erziehen,*** *tr.* illa uppfostra. **Miſſe||that,** *f.* missgärning. **-thäter,** *m.* missgärningsman, missdådare. **Miſs||fallen,** I. *-s, 0, n.* misshag. II. (afv. -ä-),* *itr. h.* misshaga. **-fällig** (o. -ä-), *a.* 1. misshaglig. 2. missbelåten. **-farbe,** *f.* dålig, ful färg. **-form,** *f.* ful, vanställande form. **-fühlen,*** *tr.* känna vilse, misstaga sig. **-gebären,*** *itr. h.* 1. få missfall. 2. föda ett misstroende. **-gebilde,** *n.* ful, misslyckad bild. **-gebrauch,** *m.* missbruk. **-gebürt,** *f.* 1. missfall. 2. missfoster. **-gefallen** se *Miſsfallen.* **-gefühl,** *n.* 1. oriktig känsla, misstag. 2. obehaglig känsla. **-gelingen** se *miſslingen.* **-gerat[h]en** se *miſsraten.* **-geschick,** *n.* otur, motgång. **-geschöpf,** *n.* missfoster. **-gestalt,** I. *f.* ful, missbildad gestalt; missbildning, missfoster. II. = *miſsgestaltig.* **-gestalten,*** *tr.* missbilda. **-gestaltet, -gestaltig,** *a.* missbildad, ful, vanställd. **-glück,** *n.* otur. **-glücken** (o. -ä-),* *itr. s.* misslyckas. **-gönnen** (o. -ä-),* *tr.* missunna, afundas, *jm etw.:* ngn ngt. **-gönner, -,** *m.* afundsman. **-greifen** (o. -ä-),* *itr. h.* gripa, taga miste. **-griff,** *m.* missgrepp. **-gunst,** *f.* missunnsamhet, afund. **-günstig,** *a.* missunnsam, afundsam. **-hagen** (o. -ä-),* *itr. h.* misshaga, *jm:* ngn. **-handeln** (o. -ä-),* I. *tr.* misshandla. II. (vanl. -ä--), *itr. h.* synda, handla orätt. **-handlung** (o. -ä-), *f.* misshandling, misshandel. **-heirat[h],** *f.* mesallians. **-hellig,** *a.* misshällig, oense. **-helligkeit,** *f.* misshällighet, oenighet. **-hören** (o. -ä-),* *tr.* o. *itr. h.* höra vilse, misstaga sig.

Mission, *-en, f.* mission; värf, uppgift. **-ár, -ár, -e,** *m.* missionär.

Miſs||jahr, *n.* missväxtår. **-kennen** (o. -ä-),* *tr.* misskänna, misstaga sig på. **-klang,** *m.* missljud. **-klingen** (o. -ä-),* *itr. h.* missljuda. **-kredit,** *m.* misskredit. **-laune,** *f.* dåligt lynne. **-laut,** *m.* missljud. **-lauten** (o. -ä-),* *itr. h.* missljuda. **-leiten** (o. -ä-),* *tr.* vilseleda; förleda. **-lich,** *a.* oviss, betänklig, kinkig, farlig. **-lichkeit,** *f.* ovissthet m. m. se föreg. **-liebig,** *a.* misshaglig. **-liebigkeit,** *f.* misshaglighet. **-lingen** (o. -ä-),* *st. itr. s.* misslyckas. **-mut[h],** *m.* missmod. **-mut[h]ig, -müt[h]ig,** *a.* missmodig. **-rát[h]en,*** I. *itr. s.* misslyckas; vanarta. II. *tr. Jm etw.* ∼ afråda ngn från ngt. **-schaffen,*** *tr.* missbilda. **-schlag,** *m.* felslag. **-stand,** *m.* missförhållande. **-stimmen** (o. -ä-),* I. *itr. h.* disharmoniera, ej överensstämma. II. *tr.* väcka, framkalla disharmoni hos, oenighet mellan; försätta i dåligt lynne. **-stimmung,** *f.* disharmoni, oenighet; förstämning, dåligt lynne. **-that, -thäter** se *Misseth-.* **-thätig,** *a.* som föröfvar missgärningar. **-thun,*** *itr. h.* handla orätt, synda. **-ton,** *m.* falsk ton, missljud, dissonans. **-tönen** (o. -ä-),* *itr. h.* missljuda. **-tönig,** *a.* missljudande. **-trauen** (o. -ä-), I.* *itr. h. Jm* ∼ misstro, hysa misstro till ngn. II. *-s, 0, n.* misstroende. ∼ *in etw.* (ack.) *setzen:* misstro ngt. **-trauig, -trauisch,** *a.* misstrogen. **-tritt,** *m.* felsteg. **-urt[h]eil,** *n.* orätt dom, oriktigt omdöme. **-vergnügen,** *n.* missnöje. **-vergnügt,** *a.* missnöjd. **-verhältni[ſ]s,** *n.* missförhållande. **-verstand,** *m.*, **-verständni[ſ]s,** *n.* missförstånd. **-verstehen,*** *tr.* missförstå. **-wachs,** *-es, 0, m.* missväxt. **-wachsen** (o. -ä-),* *itr. s.* växa orätt, på sned, förväxa. **-weisen,*** *tr.* o. *itr. h.* visa vilse, missvisa. **-weisung,** *f.* missvisning. **-wirken,*** *itr. h.* verka skadligt. **-wollen,*** *itr. h.* vilja skada. **-wüchs,** *m.* missbildning. **-zieren** (o. -ä-),* *tr.* vanpryda.

Mist, *-[e]s, 0, m.* 1. gödsel, dynga; gödselhög. 2. sjö. mist, tjocka. **-beet,** *n.* drifbänk. **-el,** *-n, f.*, *-, m.* bot. mistel (Viscum). **-en,** *sv.* I. *tr.* gödsla. II. *opers.* sjö. blifva, vara tjocka. **-forke, -gabel,** *f.* dynggrep. **-ig,** *a.* 1. full af gödsel, dyngig. 2. sjö. dimmig. **-käfer,** *m.* tordyfvel.

Misz- se *Misc-.*

mit, I. *prep.* med dat. 1. med. 2. särskilda fall. ∼ *etw. geizig sein:* vara snål om ngt, *was ist* ∼ *ihm?* hvad går det åt honom? hur är det fatt med honom? ∼ *dem Abend:* på kvällen, från och med kvällen el. i kväll, ∼ *heute:* från och med i dag, ∼ *ehestem:* så snart sig göra låter, med det snaraste, ∼ *funfzehn Jahren heiraten:* gifta sig vid femton års ålder, ∼ *einem Male:* på en gång, ∼ *dem Schlage zwölf:* på slaget kl. 12. II. *adv.* med, också, t. ex. ∼ *dabei sein:* vara med om det, *etw.* ∼ *ansehen:* också åse ngt. **-abgeordnete**(r), *m.* meddeputerad, kamrat. **-anfassen,** *tr.* o. *itr. h.* också taga i. **-angeklägte**(r), **-angeschuldigte**(r), *m.* medanklagad, medbrottsling. **-arbeiten,** *itr. h.* medarbeta, medverka. **-arbeiter**(in), *m.* (*f.*) medarbetare (-erska). **-begreifen,** *tr.* med inbegripa. **-bekommen,** *tr.* 1. få med sig. 2. få med af ngt. **-belehnen,** *tr.* samtidigt belåna. **-besitz,** *m.* del i egendom. **-besitzen,** *tr.* hafva del i, vara delägare i. **-besitzer**(in), *m.* (*f.*) del-, medägare (-inna). **-beteiligt,** *a.* som har del i, är med om, invecklad i ngt, medintresserad. **-beten,** *itr. h.* bedja med, förena sina böner. **-betheiligt** se *mitbeteiligt.* **-bewerben,** *rfl. Sich um etw.* ∼ samtidigt söka, eftersträfva ngt, rivalisera om ngt. **-bewerber**(in), *m.* (*f.*) medtäflare (-inna), rival. **-bewerbung,** *f.* samtidigt sökande, eftersträfvande; egenskap af medtäflare. **-bewohner,** *m.* invånare i samma hus, stad m. m. **-bezahlen,** *tr.* o. *itr. h.* deltaga i betalningen. *Für jn* ∼ betala för ngn utom sig själf. **-bringen,** *tr.* medföra. **-bruder,** *m.* medbroder, kamrat, nästa. **-brüderschaft,** *f.* brödraskap. **-buhler** = *Mitbewerber.* **-bürger(in),**

m. (*f.*) medborgare (-inna). **-christ(in)**, *m.* (*f.*) medkristen. **-diener**, *m.* medtjänare. **-dürfen**, *itr. h.* få följa med. **-eigent[h]ům**, *n.* del i egendom. **-eigent[h]ümer**, **-eigner**, -, *m.* medägare. **-einánder**, *adv.* med hvarandra, tillsammans. **-empfinden**, *tr.* o. *itr. h.* också känna, känna med, sympatisera. **-empfindung**, *f.* medkänsla, sympati. **-erbe**, *m.* medarfvinge. **-erben**, *itr. h.* vara samarfva. **-erbin**, *f.* kvinnlig medarfvinge. **-essen**, I. *itr. h.* deltaga i måltiden. II. *tr.* äfven äta, äta med. **-esser**, *m.* 1. bordskamrat. 2. hudmask. **-fahren**, *itr. s.* fara, resa, följa med. **-fasten**, I. *itr. h.* äfven fasta, deltaga i fastan. II. se *Mittfasten*. **-fechten**, *itr. h.* deltaga i fäktningen. **-fühlen**, *itr. h.* känna med, sympatisera. **-führen**, *tr.* medföra, föra med sig. **-gabe**, *f.* hemgift. **-geben**, *tr.* 1. *Jm etw.* ~ gifva ngn ngt med. 2. gifva i hemgift. **-gebrauch**, *m.* gemensamt bruk. **-gefang[e]ne(r)**, *m.* medfånge. **-gefühl**, *n.* medkänsla, sympati. **-gehen**, *itr. s.* gå med, följa med. F *etw.* ~ *heifsen:* taga ngt med sig, stoppa ngt på sig. F *es geht so mit:* det går så tämligen. **-genieſsen**, *tr.* deltaga i njutningen af, vara med om att njuta, att nyttja. **-genofs**, *m.* kamrat. **-genufs**, *m.* deltagande i njutningen, gemensam njutning. **-geschöpf**, *n.* medskapad varelse. **-gesell**, *m.* medgesäll. **-gift**, *-en*, *f.* hemgift. **-glied**, *n.* medlem, ledamot. **-gliedschaft**, *f.* medlemskap. **-haben**, *tr.* hafva med (sig). **-halten**, *tr.* hålla i med; deltaga i, vara med om; hålla med, vara af samma åsigt. **-helfen**, *itr. h.* hjälpa till. **-helfer(in)**, *m.* (*f.*) medhjälpare (-erska). **-herrschaft**, *f.* medregentskap, samregering. **-herrscher**, *m.* med-, samregent. **-hin**, *adv.* alltså, följaktligen. **-hülfe**, *f.* hjälp, samverkan. **-kämpfen**, *itr. h.* kämpa med, deltaga i kampen. **-kämpfer**, *m.* stridskamrat. **-kläger**, *m.* jur. medpart. **-kommen**, *itr. s.* komma med, följa med. **-können**, *itr. h.* kunna följa med. **-lachen**, *itr. h.* skratta med. **-lassen**, *tr.* låta följa med. **-laufen**, *itr. s.* springa med; följa med. **-laut**, *m.* gram. medljud. **-lauten**, *itr. h.* medljuda, vara medljudande. **-lauter**, -, *m.* = *Mitlaut*. **-leid**, *n.* medlidande. **-leiden**, *itr. h.* lida med. **-leidenschaft**, *f.* gemensamhet i lidande. *Zur* ~ *ziehen:* dela bördor med. **-leidenswērt[h]**, **-leidenswürdig**, *a.* värd medlidande. **-leidig**, *a.* medlidsam. **-leidsbezeigung**, **-leidsbezeugung**, *f.* ådagaläggande af medlidande, sorgbetygelse. **-leidslos**, *a.* utan medlidande. **-leidslosigket**, *f.* brist på medlidande. **-leidsvoll**, *a.* medlidsam. **-lernen**, *tr.* samtidigt lära sig. **-lesen**, *tr.* läsa tillsammans med ngn annan. **-leser**, *m.* medprenumerant på en tidning. **-machen**, I. *tr.* vara med om, deltaga i, genomgå. II. *itr. s.* F följa, resa med. **-mensch**, *m.* medmänniska. **-mögen**, *itr. h.* vilja följa med. **-müssen**, *itr. h.* vara tvungen att följa med. **-nehmen**, *tr.* 1. medtaga, a) medföra, b) ej öfverhoppa, c) gå illa åt. 2. *Eine Stunde* ~ deltaga i en lektion. **-nichten**, *adv.* ingalunda. **-pächter**, *m.* medarrendator.

Mitra, *-s* el. *..ren*, *f.* mitra, biskopsmössa.

Mitrailléuse, *-n*, *f.* mitraljös.

mit||rechnen, I. *tr.* 1. samtidigt räkna, hjälpa till att räkna. 2. medräkna, inberäkna. II. *itr. h.* medräknas, komma med i räkningen. **-reden**, *itr. h.* deltaga, blanda sig i samtalet. *Ein Wort mitzureden haben:* vilja ha ett ord med i laget. **-reisen**, *itr. s.* resa med. **-reiten**, *itr. s.* rida med, följa med till häst. **-sämmen**, *adv.* tillsammans, gemensamt. **-säm[m]t**, *prep.* med. dat. tillika med. **-schikken**, *tr.* skicka med. **-schleppen**, *tr.* medsläpa. **-schreiben**, *itr. h.* o. *tr.* skrifva med på samma gång som en annan, äfven anteckna. **-schuld**, *f.* medbrottslighet. **-schuldig**, *a.* medbrottslig. **-schuldner(in)**, *m.* (*f.*) medgäldenär. **-schüler(in)**, *m.* (*f.*) medlärjunge, (skol)kamrat. **-schwester**, *f.* medsyster. **-sein**, *itr. s.* vara med. **-singen**, *itr. h.* o. *tr.* deltaga i sången, sjunga med, ackompanjera. **-sollen**, *itr. h.* skola följa med. **-speisen**, *itr. h.* o. *tr.* äta med, på samma gång. **-spielen**, *itr. h.* o. *tr.* 1. deltaga i leken, leka med. 2. *Jm arg, hart, grausam, schlimm, übel* ~ gå illa åt ngn. **-spieler(in)**, *m.* (*f.*) medspelare. **-sprechen** = *mitreden*. **-stimmen**, *itr. h.* deltaga i omröstningen. **-streiten**, *itr. h.* deltaga i striden, kämpa med. **-streiter**, *m.* stridskamrat. **-tag**, *m.* middag. **-tägig**, **-täglich**, *a.* 1. middags-. 2. sydlig. **-tags**, *adv.* om middagarne, vid middagstiden.

Mittags||brot, **-essen**, *n.* middags(måltid). **-gegend**, *f.* söder, sydlig trakt. **-gesellschaft**, *f.* 1. middagssällskap. 2. middagsbjudning. **-ruhe**, *f.* middagshvila, **-rast**. **-wärts**, *adv.* sydvart, åt söder.

mit||tanzen, *itr. h.* deltaga i dansen, dansa med. **-tänzer(in)**, *m.* (*f.*) annan deltagare i dansen.

Mitte, *-n*, *f.* midt. ~ *Januar:* medio januari. *In die* ~ *nehmen:* taga emellan sig. **-funfziger(in)**, *m.* (*f.*) en som är omkring 55 år, på femtiotalet.

mitteil||bār, *a.* möjlig att meddela, meddelbar; om sjukdomar: smittosam. **-barkeit**, *f.* möjlighet att meddela; smittosam karaktär, jfr föreg. **-en**, *tr.* meddela. **-sām**, *a.* meddelsam. **-ung**, *f.* meddelande.

Mittel, I. -, *n.* 1. det mellanliggande, midt, medeltal, genomskärning. Bild. *ins* ~ *treten* el. *sich ins* ~ *legen* el. *schlagen:* träda emellan, ingripa, förmedla. 2. medel. II. *a.* i midten befintlig, mellanliggande, mellerst, mellan-, medel-, medelmåttig. **-āfrika**, *n. npr.* Central-, Inre Afrika. **-alter**, *n.* medel-

tid. **-alterlich,** *a.* medeltida, medeltids-. **-ärt,** *f.* mellanart, mellansort, medelsort. **-bär,** *a.* medelbar, indirekt. **-barkeit,** *f.* medelbarhet. **-deutschland,** *n. npr.* mellersta Tyskland. **-ding,** *n.* mellanting. **-farbe,** *f.* mellanfärg. **-fein,** *a.* medelfin, mellan-. **-finger,** *m.* långfinger. **-füfs,** *m.* mellanfot. **-gang,** *m.* mellangång. **-glied,** *n.* **1.** mellersta leden. **2.** mellansats. **3.** mellanlänk. **-größs,** *a.* medelstor. **-größe,** *f.* medelstorlek. **-gut,** I. *a.* medelgod. II. *n.* mellansort. **-höchdeutsch,** *a.* medelhögtysk. **-land,** *n.* **1.** medelgod jord. **2.** i det inre, ej vid ngn kust, beläget land, inland. **-ländisch.** *a.* inlands-. ~*es Meer:* Medelhafvet. **-latein,** *n.* medeltidslatin. **-los,** *a.* medellös. **-losigkeit,** *f.* medellöshet. **-mäfsig,** *a.* medelmåttig. **-mäfsigkeit,** *f.* medelmåttighet. **-mast,** *m.* mellanmast, stormast. **-mauer,** *f.* mellanmur. **-meer,** *n.* **1.** inlandshaf. **2.** *npr.* Medelhafvet. **-partei,** *f* medelparti. **-pfeiler,** *m.* mellanpelare. **-preis,** *m.* medelpris. **-punkt,** *m.* medelpunkt. **-s** se *mittelst.* **-satz,** *m.* mellansats. **-schule,** *f.* mellanskola. **-smacht,** *f.* förmedlande makt. **-sorte,** *f.* mellansort. **-sperson,** *f.* medlande person. **-st,** *prep.* med gen. medels, genom. **-staat,** *m.* stat af andra ordningen. **-stand,** *m.* medelklass. **-straíse,** *f.* medelväg. **-stück,** *n.* mellanstycke. **-stufe,** *f.* mellanstadium. **-ton,** *m.* mellanton. **-treffen,** *n.* mil. center. **-wand,** *f.* mellanvägg. **-weg,** *m.* medelväg.

mitten, *adv.* midt, i midten. **-darunter,** *adv.* i midten. **-[hin]durch,** *adv.* midt igenom. **-in, -inne,** *adv.* i midten, midt ibland dem.

Mitter|nacht, *f.* midnatt. **-nächtig, -nächtlich,** *a.* midnatts-, nattlig. **-nachts,** *adv.* vid midnattstid. **-nachtsgegend,** *f.* norr, nordlig trakt.

Mittfasten, *pl.* midfasta.

mittheil- se *mitteil-.* **mitthun** se *mitmachen I.*

Mittler, **-,** *m.* medlare. **-in,** *-nen, f.* medlerska. **-schaft,** *f.*, **-t[h]üm,** *n.* egenskap af medlare, medlarkall. **-weile** (afv. ⁴---), **-zeit** (afv. ⁴--), *adv.* under tiden, emellertid.

Mittnacht se *Mitternacht.*

mit|tönen, *itr. h.* ljuda samtidigt. **-tragen,** *tr.* **1.** bära med sig. **2.** också bära, hjälpa till att bära. **-trinken,** *tr.* o. *itr. h.* vara med om att dricka.

Mitt|sommer, *m.* midsommar. **-woch,** **-e,** *m.*, **-woche,** *-n, f.* onsdag. **-wochlich,** *a.* hvarje onsdag förekommande. **-wochs,** *adv.* om onsdagarna.

mit|lúnter, *adv.* understundom, ibland. **-unterschreiben, -unterzeichnen,** *tr.* o. *itr. h.* också underteckna. **-ursache,** *f.* medverkande orsak. **-verbrecher(in),** *m.* (*f.*) medbrottsling. **-verschwör[e]ne(r),** *m.* o. *f.* medsammansvuren. **-vörmund,** *m.* medförmyndare. **-welt,** *f.* samtid. **-werber** se *Mitbewerber.* **-wirken,** *itr. h.* medverka, samverka. **-wirkung,** *f.* medverkan, samverkan. **-wissen,** *itr. h. Um etw.* ~ känna till, hafva kännedom om ngt. **-wissenschaft,** *f.* kännedom, vetskap. **-wisser(in),** *m.* (*f.*) en som har vetskap om ngt, invigd, förtrogen. **-wollen,** *itr. h.* vilja följa med. **-zählen** = *mitrechnen.* **-zechen,** *itr. h.* supa med, vara med om att supa. **-ziehen,** I. *tr.* **1.** hjälpa till att draga. **2.** draga med sig. II. *itr. s.* draga, tåga, följa med. **-zweck,** *m.* biändamål.

Mixtúr, *-en, f.* mixtur, blandning.

Mk., förkortn. = *Mark* se *Mark III, b).*

Mob, *-s, 0, m.* mobb, pöbel.

Möbel, **-,** *n.*, *-n, f.* möbel.

mobil, *a.* mobil, rörlig. ~ *machen:* mobilisera. **-iár,** *-[e]s. 0, n.* lös egendom, lösöre-bo. **-ien,** *pl.* mobilier, lösören. **-isieren,** *sv. tr.* mil. mobilisera. **-isierung, -machung,** *f.* mobilisering.

möblier|len, *sv. tr.* möblera. **-er,** **-,** *m.* tapetserare. **-ung,** *f.* möblering.

Mode, *-n, f.* mod. [*In der*] ~ *sein:* vara mod, modern. **-dame,** *f.* modedam. **-händler(in),** *m.* (*f.*) modehandlare, modist. **-herr,** *m.* modeherre, sprätt, lejon. **-kram,** *m.* modekram, -varor. **-l,** *-s, -[n], m.* **1.** mönster. **2.** stamp, gåfrermaskin. **3.** form. **-laden,** *m.* modehandel.

Modéll, *-e, n.* modell; mönster. **-ieren,** *sv. tr.* modellera. **-ierer,** **-,** *m.* modellör. **-ierkunst,** *f.* modelleringskonst. **-ierung,** *f.* modellering. **-ierwachs,** *n.* modellvax. **-steher(in),** *m.* (*f.*) en som står modell.

modeln, *sv. tr.* fasonera, gåfrera, utsira, forma, modellera.

Modenéser, **-,** *m.*, **-in,** *-nen, f.* invånare i Modena, modenabo.

Moder, *-s, 0, m.* **1.** dy, gyttja, mudder. **2.** fuktig, instängd, förskämd luft, grafluft. **-atéurlampe,** *f.* moderator. **-duft, -geruch,** *m.* lukt af förskämd luft, af mögel och förruttnelse, liklukt. **-haft,** *a.* fuktig, förskämd, förmultnad; dyig, gyttjig. **-ieren,** *sv.* = *mäfsigen.* **-ig** = *moderhaft.* **-n,** *sv. itr. s.* o. *h.* förmultna, ruttna.

modérn, *a.* modern. **-isieren,** *sv. tr.* modernisera.

Modl|eschriftsteller(in), *m.* (*f.*) författare (-inna) som är på modet. **-ést,** *a.* anspråkslös, blygsam. **-estoff,** *m.* modernt tyg. **-esucht,** *f.* modesjuka. **-ewa[a]rengeschäft,** *n.* modehandel. **-ezeitung,** *f.* modetidning, -journal. **-ifizieren,** *sv. tr.* modifiera. **-ig, -isch,** *a.* modern. **-ist,** *-en, m.*, **-istin,** *-nen, f.* modehandlare, modist. **-ul** se *Model.* **-ulieren,** *sv. tr.* modulera.

mögen, *oreg. sv. hjälpverb,* **1.** ✱förmå, kunna. **2.** må, t. ex. *er mag noch so viel bitten:* han må bedja hur mycket som hälst, *was ich auch immer sagen mag:* hvad jag än må säga. **3.** kunna, t. ex. *wie mag es ihm gehen?* hur

kan det stå till med honom? *das mag er immerhin thun:* det kan han ju göra, *man möchte rasend werden:* man kunde blifva rasande. **4.** töra, t. ex. *das möchte schwer zu beweisen sein:* det torde vara svårt att bevisa. **5.** pret. konj. a) skulle vilja, t. ex. *ich möchte wohl erfahren:* jag skulle vilja veta, *das möchte ich doch sehen!* det skulle jag vilja se! b) skulle kunna, t. ex. *man möchte meinen:* man skulle kunna tro. **6.** vilja, t. ex. *ich mag nicht nachhause:* jag vill ej gå hem. **7.** [*Gern*] ~ tycka om, *nicht* ~ tycka illa om, *lieber* ~ tycka bättre om. **8.** särskilda fall. *Er mag krank sein:* han är väl sjuk, *ich mochte wollen oder nicht:* med eller mot min vilja, *sie mochte zwölf Jahr alt sein:* hon var väl omkring tolf år gammal, *sage ihm, er möchte nachhause gehen:* säg åt honom, att han skall vara god och gå hem.

möglich, *a.* möjlig. ~*st bald* el. *bald*~*st:* så snart som möjligt, ~*st viel Geld:* så mycket pengar som möjligt, *in der* ~*st kurzen* el. *in* ~*st kurzer* el. *in der* ~*st kürzesten Zeit:* på möjligast korta tid, *der* ~*st gute* el. *beste* el. *best*~[*st*]*e:* den bästa möjliga, *sein* ~[*st*]*es thun:* göra sitt bästa. **-enfalls,** *adv.* möjligen. **-erweise,** *adv.* möjligtvis. **-keit,** *f.* möjlighet.

Mohair, *-s, m.* moär.

Mohammedán|er, *-, m.* muhamedan. **-isch,** *a.* muhamedansk.

Mohn, *-e, m.* valmo.

Mohr, I. *-e, m.* moaré (tyg). II. *-en, m.* **1.** mor. **2.** neger.

Möhre, *-n, f.* morot.

mohr|en, I. *tr.* moarera, vattra. II. *a.* **1.** af moaré, moaré-. **2.** moarerad, vattrad. **-enfarbig,** *a.* svart som en neger. **-enhaft,** *a.* negerlik, neger-. **-enland,** *n.* negrernas land, Etiopien. **-in,** *-nen, f.* **1.** morisk kvinna. **2.** negrinna. **-isch** = *mohrenhaft.* **-rübe,** *f.* morot.

Moira, Moire, *Moiren, f.* parce, norna.

Moir|é (*-é*), *-s, n.* o. *m.* moaré. **-ieren,** *sv. tr.* moarera, vattra.

mokánt, *a.* hånfull, föraktfull.

Mokassín, *-s, m.* mokasin (indiansk fotbeklädnad).

mokieren, *sv. rfl.* gyckla, skämta, håna.

Molásse, *-n, f.* ett slags mjuk sandsten.

Molch, *-e, m.* salamander.

Mole, *-n, f.* **1.** hamnarm, vågbrytare. **2.** = *Mondkalb.* **-kúl,** *-e, n.* molekyl. **-stíeren,** *sv. tr.* besvära.

Molk|e, *-n, f.*, **-en,** *-, m.* vassla. **-eréi,** *-en, f.* mäjeri. **-icht, -ig,** *a.* vassleaktig, vattenaktig, grumlig.

Moll, I. *-*[*e*]*s, 0, n.* mus. moll. II. *-e* el. *-s, m.* moll (tyg). **-e** = *Mulde 1.* **-ig,** *a.* F **1.** behaglig, angenäm, treflig. **2.** mjuk. **-úske,** *-n, f.* zool. mollusk.

Molo, *-*[*s*]*, ..len* el. *..li, m.* = *Mole 1.*

molsch, *a.* mjuk, murken, maskstungen, skämd.

Moménd, *-e,* I. *m.* ögonblick, momang. II. *n.* moment, skäl, bevekelsegrund, orsak. **-án,** *a.* momentan, ögonblicklig.

Monárch, *-en, m.* monark, suverän. **-in,** *-nen, f.* **1.** kvinnlig monark. **2.** monarks gemål. **-isch,** *a.* monarkisk.

Monat, *-e* men efter räkneord ofta *-, m.* månad. **-ig,** *a.* i sms. med räkneord, t. ex. *drei*~*es Kalb:* tre månaders kalf. **-lich,** *a.* månatlig, månads-. **-sfrist,** *f.* en månads tid. **-stag,** *m.* datum. **-sweise,** *adv.* månadsvis.

Mönch, *-e, m.* munk. **-eréi,** *-en, f.* munkväsen, munklefnad. **-isch,** *a.* munklik, munkaktig. **-mäfsig,** *a.* munklik. **-sgeist,** *m.* munk-, klosteranda. **-sglatze,** *f.* tonsur. **-skappe,** *f.* munkkåpa, kapusjong. **-sschrift,** *f.* **1.** munkstil, fraktur. **2.** munkskrift, af en munk författad. **-sstand,** *m.* munkstånd. **-svolk,** *n.* munkar, klosterfolk. **-swesen,** *n.* munkväsen. **-szucht,** *f.* klosterdisciplin. **-t[h]úm,** *n.* munkväsen.

Mönd, *-e, m.* dim. †, **1.** måne. F bild. *ein Loch in den* ~ *bohren:* rymma från sina fordringsägare. **2.** plur. äfv. *-en,* månad. **-alter,** *n.* tid som förflutit efter senaste nymåne. **-beglänzt,** *a.* månbestrålad. **-hell,** *a.* månljus. **-kalb,** *n.* månkalf, månadsfoster, missfoster. **-lich,** *a.* **1.** månlik, månformig. **2.** mån-, t. ex. *die* ~*e Helle:* månskenet. **-nacht,** *f.* månljus natt. **-sichel,** *f.* nymåne (liknande en skära). **-sucht,** *f.* sömnvandring. **-süchtig,** *a.* **1.** som går i sömnen. *Ein* ~*er:* en sömngångare. **2.** månadsrasande. **-wechsel,** *m.* månskifte.

Monéten, *pl.* F mynt, schaber.

Mongól|e, *-n, m.* mongol. **-éi,** *0, f. npr. Die* ~ Mongoliet. **-in,** *-nen, f.* mongolisk kvinna. **-isch,** *a.* mongolisk.

mon|íeren, *sv. tr.* erinra, anmärka på, kritisera, tadla. **-itor,** *-s, ..óren, m.* sjö. monitor. **-itum,** *-*[*s*]*, ..ta, n.* erinran, anmärkning.

Mono|lóg, *-e, m.* monolog. **-pól,** *-e, n.* monopol. **-polisíeren,** *sv. tr.* monopolisera. **-theísmus,** *-, 0, m.* monoteism. **-tón,** *a.* entonig.

Monstr|ánz, *-en, f.* monstrans. **-ös, -ős,** *a.* vidunderlig. **-osität,** *-en, f.* vidunderlighet. **-um,** *-*[*s*]*, ..ra* el. *..ren, n.* vidunder.

Monsún, *-e, m.* monsun.

Mön|tag, *-e, m.* måndag. **-tägig,** *a.* inträffande en måndag el. på måndagar, måndags-. **-täglich,** *a.* förekommande hvarje måndag, måndags-. **-tags,** *adv.* om måndagarne.

mont|án, *a.* bärg(s)-. **-íeren,** *sv. tr.* montera, mundera, utrusta, bekläda, sjö. bemanna; infatta ädelstenar. **-ierung,** *f.* mundering m. m. se föreg. **-úr,** *-en, f.* mundering, uniform drägt, livré.

Monuménd, *-e, n.* monument. **-ál,** *a.* monumental.

Moor, *-e, n.* o. *m.* sumpig mark, kärr, moras,

mosse; dy, gyttja. **-icht, -ig,** *a.* sumpig, kärraktig, morasig. **-rauch,** *m.* mossrök. **-schnepfe,** *f.* zool. hårdsnäppa.

Moos, I. *-e, n.* dim. †, **1.** mossa. **2.** F pengar, schaber. **II.** *-er* †, *n.* = *Moor.* **-icht, -ig,** *a.* mossig, mossbelupen.

Mops, -e †, *m.* mops. **-icht, -ig,** *a.* mopslik; förtretad.

Morál, *-en, f.* moral, sedelära, sedlig lärdom. **-gesetz,** *n.* sedelag. **-isch,** *a.* moralisk, sedlig. F bild. *~er [Katzenjammer]:* bondånger och självförakt. **-isíeren,** *sv. itr. h.* moralisera. **-íst,** *-en, m.* moralist, moralpredikant. **-itát,** *-en, f.* **1.** sedlighet, moralitet. **2.** moraldrama.

Moráne, *-n, f.* morän.

Morást, *-e* [†], *m.* **1.** moras, kärr. **2.** dy, gyttja. **-ig,** *a.* **1.** morasig. **2.** dyig, gyttjig.

Moratórium, *-[s], ..ien, n.* uppskof, respit.

Morchel, *-n, f.* murkla.

Mord, *-e, m.* mord. *Zeter und ~ schreien:* ropa mord! ropa på hjälp vid öfverfall; bild. skrika som om knifven sutte i en. **-blick,** *m.* mordisk blick. **-brenner,** *m.* mordbrännare. **-brennerei,** *f.* mordbrand. **-brennerin,** *f.* mordbrännerska. **-brennerisch,** *a.* mordbrännar-. **-element,** *itj.* fan anamma! **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* mörda.

Mörder, -, *m.* mördare. **-éi,** *-en, f.* mördande. **-in,** *-nen, f.* mörderska. **-isch, -lich,** *a.* **1.** mordisk. **2.** förskräcklig, ryslig. **-waffe,** *f.* mordvapen.

Mord‖gaudium, *n.* F sant nöje. **-geschrei,** *n.* rop på hjälp vid mord; bild. fasligt skrik. **-gesell,** *m.* mördare. **-iō,** *itj.* mord! **-kerl,** *m.* F dugtig karl. **-lärm,** *m.* fasligt väsen. **-lustig,** *a.* mordlysten. **-mäísig,** *a.* F ofantlig, gruflig. **-schlag,** *m.* mordslag, dråpslag. **-sucht,** *f.* mordlystnad. **-süchtig,** *a.* mordlysten. **-wut[h],** *f.* mordlystnad.

Mor‖élle, *-n, f.* **1.** aprikos. **2.** morell. **-es,** oböjl. *pl. Jn ~ lehren:* lära ngn mores. **-éske,** *-n, f.* moresk, arabesk. **-ganátisch,** *a.* morganatisk.

Morgen, I. *-, m.* **1.** morgon. *Um zwei Uhr ~s:* kl. 2 f. m., *jm einen guten ~ wünschen:* hälsa god morgon på ngn, *heute ~* i morse. **2.** = *II.* **3.** öster. **4.** efter ort o. tid varierande åkermått, vanl. 25,5 ar. **II.** *-[s], -, n.* morgondagen. **III.** *adv.* i morgon. *~ früh:* i morgon bittida, *~ abend:* i morgon kväll, *~ über acht Tage:* i morgon åtta dagar till. **-brot,** *n.* frukost. **-d,** *a.* **1.** tillhörande morgondagen, framtiden, morgon-, morgondagens, framtida. *Der ~e Tag:* morgondagen. **2.** = *morgenhaft.* **-dämm[e]rung,** *f.* gryning. **-dlich** = *morgenhaft.* **-frisch,** *a.* morgonfrisk, -sval. **-frühe,** *f. In der ~* tidigt på morgonen. **-gabe,** *f.* morgongåfva. **-gegend,** *f.* östlig trakt, orient, öster. **-haft,** *a.* morgonfrisk, morgon-, tidig. **-land,** *n.* österland, orient. **-länder(in),** *m.* (*f.*) österlänning (-ländska). **-ländisch,** *a.* österländsk. **-rot[h], I.** *a.* färgad af morgonrodnaden. **II.** *n.* = följ. **-röt[h]e,** *f.* morgonrodnad. **-s,** *adv.* om morgonen, om mornarne. **-seite,** *f.* östra sidan. **-ständchen,** *n.* morgonmusik utanför ngns fönster. **-unterhaltung,** *f.* matiné. **-wärts,** *adv.* ostvart, åt öster. **-wind,** *m.* **1.** morgonvind. **2.** östlig vind. **-zeit,** *f.* morgon.

morgig = *morgend 1.*

Mormón‖e, *-n, m.* mormon. **-ent[h]üm,** *n.* mormonism. **-in,** *-nen, f.* mormonkvinna. **-isch,** *a.* mormonsk.

morós, morős, *a.* misslynt, förstämd.

Morphín, *-[e]s, 0,* **Morphium,** *-[s], 0, n.* morfin.

morsch, *a.* murken, maskäten, bräcklig; skadad, anfrätt. *~ zerbrechen:* plötsligt gå sönder, störta samman. **-en,** *sv. itr. s.* o. *h.* murkna.

Mörser, -, *m.* **1.** mortel. **2.** mörsare. **-keule,** *f.* mortelstöt.

Mortalitát, *0, f.* dödlighet.

Mörtel, -, *m.* murbruk. **-bewurf,** *m.* rappning. **-kelle,** *f.* murslef. **-n,** *sv. tr.* mura, rappa. **-rührer, -schläger,** *m.* murbruksältare.

mortifizíeren, *sv. tr.* **1.** döda. **2.** späka. **3.** kränka. **4.** upphäfva, förklara ogiltig.

Mosaík, *-en, f., -e, n.* mosaik.

mosáisch, *a.* **1.** mosaisk. **2.** ✱ mosaik-.

Moschi‖ée, *-[e]n, f.* moské. **-us, -,** *0, m.* mysk.

Mosk‖íto, *-s, m.* muskit. **-owáde,** *-n, f.* moskovadsocker. **-owít,** *-en, m.,* **-owíter, -,** *m.* moskovit.

Moslem, -s, -s el. *-in[en], m.* muselman.

Most, *-e, m.* ojäst vin, vinmust. **-apfel,** *m.,* **-birne,** *f.* äpple, päron till fruktvin. **-eln,** *sv.* **I.** *itr. h.* smaka ojäst (om vin). **II.** = följ. **-en,** *sv. tr.* prässa vin. **-er, -,** *m.* vinpressare. **-ert** = *Mostrich.* **-kelter, -presse,** *f.* vinpräss. **-rich,** *-e, m.* senap. Ordspr. *~ nach der Mahlzeit:* ugf. bättre sent än aldrig, sade käringen, kastade jästen i ugnen.

Mot‖étte, *-n, f.* mus. motett. **-ión,** *-en, f.* motion, a) rörelse. *Sich ~ machen:* taga sig motion, b) förslag. **-iv,** *-e, n.* skäl, anledning; motiv. **-ivíeren,** *sv. tr.* motivera, gifva skäl för. **-ivíerung,** *f.* motivering.

Mott‖e, *-n, f.* zool. mått, mal. **-enfráís,** *m.* **1.** föda åt malen, malmat. **2.** malätet ställe. **-enfráísig,** *a.* maläten. **-enpulver,** *n.* insektpulver. **-ig,** *a.* full af mal, maläten. **-o, -[s], -s,** *n.* motto.

moussíeren, *sv. itr. h.* mussera.

Möve, bättre **Möwe,** *-n, f.* mås, fiskmås.

Muck, *-e, m.* omärkligt ljud, knystande. *Keinen ~ thun, nicht ~ sagen:* ej knysta, ej ge ett ljud ifrån sig. **-e,** *-n, f.* **1.** grill, kapris, infall, nyck; vanskлighet, svårighet. **2.** grimas. *~n ziehen:* göra grimaser.

Mücke, *-n, f.* **1.** mygga. **2.** skönhetsplåster.

muck‖en, *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** mucka, knysta. **2.** hålla sig tyst, tiga, svälja förtreten. **3.** vara

trumpen, surmulen, knota, knorra. **4.** om ngt ondt, värk m. m. låta känna af sig, morla. *Die Zähne* ~ det morlar i tänderna. **5.** F *die Sache muckt* el. *es muckt mit der Sache:* saken är vansklig. **6.** röra sig ur stället. II. *tr.* nedtysta, tysta. III. *refl.* mucka, knysta. **-er,** *-, m.* **1.** trumpen, surmulen person. **2.** krypare, lismare. **3.** skenhelgon, hycklare. **-erei,** *-en, f.* hyckleri, skenhelighet. **-erhaft, -erig, -erisch,** *a.* hycklande, skenhelig, skrymtaktig. **-ern,** *sv. itr. h.* **1.** vara skenhelig, hyckla. **2.** = *mucken I, 4.* **-ert[h]ūm,** *n.* hyckleri, skenhelighet. **-ig, -isch,** *a.* nyckfull, ovänlig, trumpen. **-s,** *-e, m.* = *Muck.* **-sen,** *sv. itr. h.* o. *refl.* mucka, knysta. **-sstill,** *a.* F alldeles tyst.

müd||e, *a.* trött. *Des Lebens* ~ lefnadstrött, *ich bin es* ~ jag är trött därpå. **-en,** *sv.* I. *tr.* trötta. II. *refl.* tröttas. **-igkeit,** *f.* trötthet.

Muff, I. *-[e]s, 0, m.* **1.** mögel; mögellukt. **2.** gammal tobak. II. *-e* [†], *m.* afv. **-e,** *-n, f.* **1.** muff. **2.** dim. *Müffchen:* armmudd. **-en,** *sv. itr. h.* lukta mögel. **-[l]ig, müffig,** *a.* som luktar mögel, unken.

Mühe, *-n, f.* möda, besvär. *Sich* ~ *geben um etw.:* vinnlägga sig om ngt. **-los,** *a.* utan möda. **-losigkeit,** *f.* lätthet.

muhen, *sv. itr. h.* böla.

mühen, *sv.* = *bemühen.*

Mühl||e, *-n, f.* **1.** kvarn. Bild. *das ist Wasser auf seine* ~ där fick han vatten på sin kvarn. **2.** kvarnspel. **-engerinne,** *n.* kvarnbäck. **-enspiel,** *n.* kvarnspel. **-gast,** *m.* kvarnbesökande, kvarnbonde, mäldkund. **-knappe, -knecht,** *m.* mjölnardräng. **-stein,** *m.* kvarnsten. **-wehr,** *f.* kvarndam. **-werk,** *n.* kvarnverk, hjulverk i en kvarn.

Muhme, *-n, f.* dim. †, **1.** tant, faster, moster. **2.** kvinnlig kusin. **3.** kvinnlig slägting i allmh.

Müh||sāl, *-e, n.* o. *f.* möda, besvärlighet. **-sām,** *a.* **1.** mödosam, svår. **2.** trägen, flitig, arbetsam. **-samkeit,** *f.* **1.** svårighet, besvärlighet. **2.** trägenhet, flit, arbetsamhet. **-selig,** *a.* mödosam. **-seligkeit,** *f.* möda, ansträngning, besvär. **-voll,** *a.* mödosam. **-waltung,** *f.* ansträngning.

Mulátt||e, *-n, m.* mulatt. **-in,** *-nen, f.* mulattkvinna.

Muld||e, *-n, f.* **1.** ho, tråg. **2.** hoformig dalsänkning. **-ig,** *a.* hoformig, tråglik.

Mull, I. *-e, m.* o. *n.* otryckt nettelduk. II. afv. **Müll,** *-[e]s, 0, m.* o. *n.* mull, dam, smuts, sopor.

Müller, *-, m.* **1.** mjölnare. **2.** mjölbagge. **-blau,** *a.* ljusblå. **-bursch[e],** *m.* mjölnardräng. **-ei,** *0, f.* mjölnaryrke. **-geschäft,** *n.* kvarnaffär. **-käfer,** *m.* mjölbagge. **-knappe, -knecht,** *m.* mjölnardräng.

Mulm, *-e, m.* **1.** pulverlik jord, mull. **2.** murket trä, vittrad malm m. m. dyl. **3.** röta, förvittring. **-en,** *sv.* I. *tr.* söndersmula, förvandla till mull. II. *itr. s.* söndersmulas, förvittra. **-icht, -ig,** *a.* som smular sig, förvittrad, murken, maskstungen.

multiplizier||en, *sv. tr.* multiplicera. **-ung,** *f.*

Mumi||e, *-n, f.* mumie. **-enhaft,** *a.* mumielik. **-fizieren, -sieren,** *sv. tr.* förvandla till mumie(r).

Mumme, *-n, f.* mumma. **-l,** *-, m.* buse, spöke. **-ln, -n,** *sv. itr. h.* mumla. **-nschanz,** *m.*, **-nspiel,** *n.*, **-réi,** *-en, f.* maskerad.

Mund, *-e* [†] el. *-er* †, *m.* **1.** mun. *Reinen* ~ *halten:* tiga med en hemlighet, *nicht auf den* ~ *gefallen sein:* ej vara svarslös, *jm nach dem* ~*e reden:* tala ngn till behag, *kein Blatt vor den* ~ *nehmen:* ej skräda orden. **2.** mynning. **-art,** *f.* munart, mål, landsmål. **-ärtig, -ärtlich,** *a.* dialektisk, landsmåls-. **-bedarf,** *m.* lifsmedel. **-bissen,** *m.* munsbit.

Münde, *-n, f.* flodmynning. **-l,** *-, m.* o. *n.*, **-n,** *f.* myndling. **-lgeld,** *n.* förmyndaremedel.

munden, *sv. itr. h.* smaka bra, falla i smaken.

münden, *sv. itr. h.* utmynna.

mundl||faul, *a.* ordkarg. **-fäule,** *f.* **1.** skörbjugg. **2.** torsk (barnsjukdom). **-ieren,** *sv. tr.* renskrifva. **-ierung,** *f.* renskrifning.

mündig, *a.* myndig. **-keit,** *f.* myndighet.

Mundl||klemme, *f.* munläsa. **-küche,** *f.* kost.

mündl||ich, *a.* muntlig. **-ichkeit,** *f.* muntligt förfaringssätt. **-ing,** *-e, m.* myndling.

mundl||recht, *a.* lämplig för munnen, lätt att uttala. Bild. *jm etw.* ~ *machen:* lämpa ngt efter ngns smak. **-schenk,** *m.* munskänk. **-schwamm,** *m.*, vanl. dim. **-schwämmchen,** *n.* torsk (barnsjukdom). **-sperre** = *Mundklemme.* **-spitze,** *f.*, **-stück,** *n.* munstycke. **-to[d]t,** *a.* **1.** förklarad omyndig. *Jn* ~ *erklären:* förklara ngn omyndig. **2.** som måste tiga. *Jn* ~ *machen:* bringa ngn till tystnad.

Mündung, *f.* mynning.

Mundl||voll, oböjl. *m.* en mun full. **-vorrat[h],** *m.* munförråd. **-werk,** *n.* mun, käkar, munläder. **-winkel,** *m.* mungipa.

municipál, *a.* municipal-, stads-, magistrats-. **-itāt,** *-en, f.* municipalitet, stadsfullmäktige.

Muni||ficénz, *0, f.* frikostighet. **-tión,** *-en, f.* (am)munition.

munkeln, *sv. itr. h.* **1.** glunka, mumla, hviska. **2.** vara hemlighetsfull, en hemlighetsmakare. Ordspr. *im Dunkeln ist gut* ~ hemligheter trifvas bäst i mörkret.

Münster, *-, n.* o. *m.* katedral, domkyrka.

munter, *a.* munter, kry, rask, vaken. *Das Kind ist* ~ *geworden:* barnet har vaknat. **-keit,** *f.* munterhet m. m. se föreg. **-n,** *sv. tr.* muntra.

Münz||amt, *n.*, **-anstalt,** *f.* myntverk. **-e,** *-n, f.* **1.** mynt, penning. Bild *etw. für bare* ~ *nehmen:* taga ngt för kontant. **2.** myntverk. **3.** se *Münze.* **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* mynta, slå, prägla mynt. Bild. *das ist auf mich gemünzt:* det har afseende på mig, är en pik åt mig. **-enkunde,** *f.* myntkunskap, numismatik. **-er,**

itr. intransitivt, *refl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

-, *m.* myntare. **-fälscherei**, *f.* myntförfalskning. **-schlagen**, *n.* myntning, myntprägling. **-währung**, *f.* myntfot. **-wardein**, *m.* myntjusterare. **-zeichen**, *n.* mynttecken.

Muråne, *-n, f.* zool. murena.

mürb|e, I. *a.* mör, lös; bild. medgörlig. II. *0, f.* mörhet. **-en**, *sv. itr. s.* blifva mör, mörna. **-heit**, **-igkeit**, *f.* mörhet.

murksen, *sv. itr. h.* **1.** knastra, knäppa. **2.** F aflifva, mörda.

Murmel, *-n, f.* marmorkula. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** mumla. **2.** sorla, susa. **-t[h]ier**, *n.* murmeldjur.

Murner, *-, m.* kattens namn i djurfabeln, kisse, kissemurr.

murren, *sv. itr. h.* knorra, knota, brumma, kurra, doft rulla.

mürrisch, *a.* knarrig, grälig, vresig.

Murr|kater = *Murner*, F bild. = följ. **-kopf**, *m.* F brumbjörn, tvärvigg. **-köpfig**, *a.* knarrig, vresig, tvär. **-sinn**, *m.* knarrighet, vresighet. **-sinnig** = *murrköpfig*.

Mus, *-e* el. *-er* †, *n.* dim. †, mos, sylt.

Musch|e, *-n, f.* musch. **-el**, *-n, f.* mussla. **-elèi**, *-en, f.* smussel, smusslande. **-elicht**, **-elig**, *a.* musselformig. **-eln**, *sv. itr. h.* smussla. **-ig**, *a.* försedd med muscher, muschig.

Mus|le, *-n, f.* mus, sånggudinna. **-elman[n]** *-s*, *-en* el. *-ner* †, *m.* muselman. **-elmanisch**, **-elmännisch**, *a.* muselmansk, muhamedansk. **-ensohn**, *m.* musernas gunstling; F student. **-éum**, *-[s], ..een, n.* museum. **-iert**, *a.* mosaikartad. **-ig**, *a.* mosig.

Musík, *-en, f.* musik. **-akademie**, *f.* musikalisk akademi. **-álien**, *pl.* musikalier. **-álisch**, *a.* musikalisk. **-ánt**, *-en, m.* musikant. **-chor**, *m.* o. *n.* **1.** orkester, musikkår. **2.** musikläktare. **-dose**, *f.* speldosa. **-er** (ˊ--), *-, m.* musiker. **-machen**, *n.* musicerande. **-us** (ˊ--), *-, Musici, m.* musiker. **-verständige(r)**, *m.* musikkännare.

Musív|arbeiter, *m.* musiv-, mosaikarbetare. **-isch**, *a.* musiv-, mosaik-. **-malerei**, *f.* musiv-, mosaikmålning.

musizíeren, *sv. itr. h.* musicera.

Muskát, *-e, m.*, **-e**, *-n, f.* **1.** muskot. **2.** muskatvin. **-éller**, *-, m.* **1.** muskatellvin. **2.** muskatelldrufvor. **-éllerbirne**, *f.* muskatpäron. **-éllertraube**, *f.* muskatelldrufva.

Muskl|el, *-s, -n, m., -n, f.* muskel. **-elig**, *a.* muskulös. **-éte**, *-n, f.* musköt. **-etier**, *-e, m.* musketerare, musketör. **-ulös**, *a.* muskulös.

Müs se *Mus*.

Mus|s, oböjl. *n.* tvång, nödvändighet. Ordspr. ∼ *ist eine harte Nu|s:* ugf. nöden drifver hunden i band.

Mus|se, *0, f.* ledighet, fritid.

Musselín, *-e, m.* muslin. **-en**, *a.* af muslin, muslin-.

müssen, *oreg. sv. hjälpverb.* **1.** måste, vara tvungen, få lof att. **2.** särskilda fall. *Eine Frau wie sie sein mu|s:* en kvinna sådan hon bör vara, *das mu|s man sagen:* det må man säga, *er mu|s es noch nicht wissen:* han vet det säkerligen ännu ej, *ich glaube es nicht, er müßte es mir denn selbst sagen:* jag tror det ej, såvida han ej själf säger mig det, *welches Vergnügen müßte es sein!* hvilket nöje skulle det ej vara! *da müßte ich dabei sein:* där skulle jag vilja vara med, *wer mu|s es ihm gesagt haben?* hvem kan hafva sagt honom det?

Mu|sestunde, *f.* ledig timme, ledig stund. **-zeit**, *f.* ledig tid, fritid.

mussíeren se *moussieren*.

müßig, *a.* ledig, sysslolös, overksam. **-en**, afv. **müssigen**, *sv. tr.* nödga. **-gang**, *m.* sysslolöshet. Ordspr. ∼ *ist aller Laster Anfang:* fåfäng gå lärer mycket ondt. **-gänger**, *m.* sysslolös person, lätting, dagdrifvare. **-gängerisch**, *a.* sysslolös.

Mustard = *Mostrich*.

Muster, *-, n.* **1.** mönster. **2.** prof. **-er**, *-, m.* mönstrande person. **-gültig**, *a.* mönstergill. **-haft**, *a.* mönstergill. **-haftigkeit**, *f.* mönstergiltighet. **-herr**, *m.* **1.** mönstergill herre. **2.** mil. mönsterherre. **3.** F profryttare. **-ig**, *a.* i sms., t. ex. *gro|s∼e Stoffe:* tyger med stora mönster, storfasonerade tyger. **-karte**, *f.* profkarta. **-n**, *sv. tr.* **1.** förse med mönster. *Gemustert:* fasonerad. **2.** mönstra. **3.** mästra, häckla, kritisera. **-platz**, *m.* mil. mönsterplats. **-reiter**, *m.* profryttare. **-rolle**, *f.* mil. mönsterrulla. **-sammlung**, *f.* **1.** mönstersamling. **2.** profkarta. **3.** urval, antologi. **-schriftsteller**, *m.* mönstergill författare. **-schule**, *f.* mönsterskola, normalskola. **-schüler**, *m.* mönstergill lärjunge. **-stück**, *n.* **1.** mönster. **2.** profbit. **-ung**, *f.* mönstring.

Mut, *-[e]s, 0, m.* dim. †, **1.** mod. *Jm ∼ machen:* ingifva ngn mod, *getrosten* el. *guten ∼es sein:* vara vid godt mod, *ihm* el. ✻ *er ist nicht wohl zu ∼e:* han känner sig ej väl till mods. Ordspr. *Gut macht ∼* rikedom alstrar högfärd. **2.** vanl. dim. vrede, harm. *Seinen ∼* el. *sein Mütchen an jm kühlen:* släcka sin vrede på ngn. **-arm**, *a.* modlös. **-ation**, *-en, f.* målbrott. **-beraubt**, *a.* modfäld. **-beseelt**, *a.* modig. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** bärg. inmuta. **2.** *Gemutet:* så el. så till sinnes, t. ex. *frohgemutet:* glad till sinnes. **3.** = *anmuten* 2. **-er**, *-, m.* bärg. inmutare. **-erfüllt**, *a.* modig. **-h-** se *Mut-*. **-ieren**, *sv. itr. h.* vara i målbrottet. **-ig**, *a.* modig. **-igen**, *sv. tr.* ingifva mod. **-los**, *a.* modlös. **-losigkeit**, *f.* modlöshet. **-maßen**, *sv. tr.* förmoda, antaga. **-mäßlich**, *a.* antaglig, trolig; *adv.* förmodligen. **-mäßlichkeit**, *f.* antaglighet, trolighet. **-maßung**, *f.* förmodan, antagande. **-schein**, *m.* mutsedel.

Mutter, *f.* **1.** pl. **-**†, sg. utan artikel stundom gen. **-s**, dat. **-n**, moder. **2.** pl. **-n**, ögla; matris; hylsa;

skrufmutter; fodral m. m. **-allein,** *a.* molensam. **-ast,** *m.* stor gren från hvilken mindre utgå. **-auge,** *n.* modersöga. **-biene,** *f.* vise. **-góttesbild,** *n.* mariabild, madonnabild. **-gut,** *n.* mödernearf. **-haft,** *a.* moderlig. **-kind,** *n.* **1.** människobarn, människa. **2.** mammas gosse, morsgris. **-korn,** *n.* mjöldryga. **-krank,** *a.* med. hysterisk. **-krankheit,** *f.* med. hysteri. **-krébs,** *m.* honkräfta. **-lamm,** *n.* tacklam. **-land,** *n.* **1.** fosterland. **2.** moderland. **mütterlich,** *a.* moderlig; möderne. **-keit,** *f.* moderlighet, moderligt sätt. **Mutter‖liebe,** *f.* moderskärlek. **-los,** *a.* moderlös. **-mal,** *n.* födelsemärke. **-nackt,** *a.* splitternaken. **-pférd,** *n.* sto med föl, fölsto. **-schaf,** *n.* moderfår, tacka. **-schaft,** *f.* moderskap. **-schwein,** *n.* so. **-schwester,** *f.* moster. **-seele,** *f.* människobarn. *Es ist keine ~ da:* det fins ej en enda själ, ej en katt där. **-séelenallein,** *a.* molensam. **-söhnchen,** *n.* mammas gosse. **-sprâche,** *f.* **1.** modersmål. **2.** modersspråk. **-stadt,** *f.* **1.** födelsestad. **2.** moderstad. **-statt, -stelle,** *f.* ~ *bei jm vertreten:* vara ngn i moders ställe. **-stock,** *m.* **1.** ett bärgs hufvudmassa. **2.** moderstam. **3.** moderkupa, modersvärm. **-t[h]eil,** *n.* mödernearf. **-witz,** *m.* naturlig, medfödd kvickhet, godt förstånd. **Mut‖lung,** *f.* bärg. inmutning. **-wille[n],** *m.* öfvermod, uppsluppenhet; öfvermodig handling. **-willig,** *a.* öfvermodig, uppsluppen. **Mütze,** *-n, f.* mössa. *Die ~ vor jm abziehen:* taga af sig mössan för ngn; F bild. erkänna ngn som sin öfverman. **myópisch,** *a.* myopisk, närsynt. **Myr‖iáde,** *-n, f.* myriad, tiotusental. **-iaméter,** *m.* o. *n.* myriameter. **-rhe,** *-n, f.* myrra. **-te,** *-n, f.* myrten. **myst‖eriós,** *a.* mysteriös, hemlighetsfull. **-érium,** *-[s], ..ien, n.* mysterium, hemlighet. **-icísmus,** *-, 0, m.* mysticism. **-ifizíeren,** *sv. tr.* mystifiera. **-ifizíerung,** *f.* **-ik,** *0, f.* mystik. **-iker,** *-, m.* mystiker. **-isch,** *a.* mystisk. **Myth‖e,** *-n, f.* myt, saga. **-enhaft, -isch,** *a.* mytisk, sagolik. **-ológ,** *-en, m.* mytolog, sagokännare, sagoforskare. **-ológisch,** *a.* mytologisk. **-os, -us,** *-, Mythen, m.* = *Mythe.*

N.

N, förkortn. = a) *nachmittags:* eftermiddagen (e. m.), b) *Nord, nördlich:* norr, nordlig.

na, *itj.* nå. ~ *mach!* nå, gå på! skynda dig! ~, *das wäre!* jo, det skulle just vara, det! ~ *nu!* hvad nu då! ~, *warte nur!* vänta bara!

Nab‖e, *-n, f.* naf. **-el,** *-†, m.* **1.** nafle. **2.** buckla. **-eln,** *sv. tr.* förse med buckla. **-ob,** *-s, m.* nabob.

nâch (i satssammanhanget är **a** oftast kort, likaså i sms.), **I.** *prep.* med dat. **1.** till, i sht vid länders o. orters namn. **2.** åt (riktning). ~ *der Straſse hin:* åt gatan till, ~ *vorn liegen:* ligga på framsidan. **3.** efter; enligt. *Je ~ Umständen:* allt efter omständigheterna, *seinem Aussehen ~* att döma efter hans utseende, ~ *dem Gewichte:* efter vigt. **4.** särskilda fall. ~ *alphabetischer Ordnung:* i alfabetisk ordningsföljd, ~ *dem Gedächtnisse:* ur minnet, *das macht ~ deutschem Geld:* det är i tyskt mynt, *jn nur dem Namen ~ kennen:* känna ngn blott till namnet, *der Nase ~* dit näsan pekar, ~ *Rosen riechen:* lukta rosor, ~ *Zwiebeln schmecken:* smaka lök, *wenn es ~ ihm ginge:* om det ginge som han vill el. säger, *mir ~!* följ mig! **II.** *adv.* ~ *und ~* så småningom, efterhand, ~ *wie vor:* likadant, på samma sätt efteråt som förut. **-achten,** *itr. h. Einer Sache ~* rätta sig efter en sak. **-achtung,** *f. Zur ~* till efterrättelse. **-äffen,** *tr.* o. *itr. h.* med dat. efterapa, härma. **-äffer,** *m.* efterapare, härmare. **-äfferéi,** *f.* = *Nachäffung.* **-äfferin,** *f.* till *Nachäffer.* **-äffung,** *f.* efterapning, härmning. **-ahmen, I.** *tr.* härma, efterapa, efterbilda, förfalska. *Jm etw. ~* härma ngt hos ngn. **II.** *itr. h. Jm ~* efterlikna ngn. **-ahmenswert[h],** *a.* efterföljansvärd. **-ahmer,** *m.* efterapare, härmare, förfalskare. **-ahmeréi,** *-en, f.* efterapning, härmningsbegär. **-ahmung,** *f.* härmning, efterapning. **-ahmungswürdig,** *a.* efterföljansvärd. **-arbeit,** *f.* **1.** efteråt levereradt arbete. **2.** upphjälpande, förbättrande. **-arbeiten, I.** *itr. h. Einem Muster ~* arbeta efter ett mönster. **II.** *tr.* **1.** kopiera. **2.** taga igen det försummade. **3.** hjälpa upp, förbättra, retuschera. **-ärten,** *itr. h.* med dat. samt ✳ *tr.* o. *rfl.* efterlikna, likna, blifva lik, bräs på. **-äugeln,** *itr. h.* blicka efter, *jm:* ngn. **-bär,** *-s* sel. *-[e]n, -[e]n, m.* granne. **-bârin,** *-nen, f.* grannkvinna. **-bârlich,** *a.* angränsande, närmast, grann-. **-barschaft,** *f.* grannskap. **-barsleute,** *pl.* grannfolk. **-bauen,** *tr.* o. *itr. h.* **1.** *Ein Haus einem andern ~* bygga ett hus efter ett annat, med det andra som mönster. **2.** bygga efteråt, bygga till. **3.** hjälpa upp. **-beben,** *itr. s.* o. *h.* bäfvande följa, ljuda efter. **-bedenken,** *tr.* tänka, öfverväga efteråt. **-bekommen,** *tr.* få efteråt. **-bellen,** *itr. h. Jm ~* skälla efter, skällande följa efter ngn. **-besserer,** *-, m.* upphjälpare, förbättrare. **-bessern,** *tr.* afhjälpa småbristerna hos, upphjälpa, förbättra, retuschera. **-besserung,** *f.* **-bestellen,** *tr.* beställa efteråt. **-bestellung,** *f.* efterbeställning. **-beten,** *tr.* o. *itr. h.* efterstafva, eftersäga, upprepa. *Jm ~* säga ef-

ter hvad ngn sagt. **-beter,** *m.* eftersägare, eko. **-bēteréi,** *f.* eftersägande. **-betrachtung,** *f.* betraktelse efteråt. **-betung,** *f.* eftersägande. **-bewegen,** *tr.* sätta i rörelse efteråt, på samma sätt. **-bewegung,** *f.* **-bewilligen,** *tr.* bevilja efteråt, senare. **-bewilligung,** *f.* **-bezahlen,** *tr.* betala efteråt, senare, ytterligare. **-bezahlung,** *f.* **-bier,** *n.* dricka. **-bild,** *n.* efterbild, kopia. **-bilden,** I. *tr. Einem Gegenstande etw.* ~ göra, forma, bygga m. m. ngt efter ett föremål. II. *refl.* fullständiga sin bildning. **-bild[n]er,** *m.* efterbildare. **-bildung,** *f.* efterbildning, kopia. **-blättern,** *tr.* o. *itr. h.* bläddrande se efter, slå efter, söka. **-bleiben,** *itr. s.* blifva, stanna efter, sitta öfver, kvar. *Jm* ~ blifva efter, ej hinna med ngn. **-bleiber,** -, *m.* skol. lärjunge som fått sitta efter, sitta öfver; kvarsittare. **-bleibsel,** -, *n.* kvarlefva, öfverlefva. **-blicken,** *itr. h.* blicka, se efter, *jm:* ngn. **-blüt[h]e,** *f.* efterblomning, andra blomning. **-brennen,** I. *itr. h.* brinna, II. *tr.* bränna efteråt, än en gång. **-bringen,** *tr.* komma efter med. *Jm etw.* ~ gå, springa efter, fatt ngn med ngt. **-büfsen,** *tr.* efteråt sota för. **-datieren,** *tr.* postdatera. **-dém,** I. *adv.* 1. ✻ efteråt, senare. 2. *Je* ~ allt efter omständigheterna. II. *konj.* 1. [*Je*] ~ allt efter som. 2. sedan. **-denken,** I. *itr. h.* 1. *Jm* ~ tänka efter ngns tankar. 2. *Einer* (dat.) *Sache* ~ tänka på, i tankarne syssla med, öfvertänka ngt. *Über etw.* (ack.) ~ tänka på, öfverväga, begrunda ngt. II. *n.* eftertanke, begrundande. **-denklich,** *a.* eftertänksam, försjunken i tankar, betänksam. **-denklichkeit,** *f.* eftertänksamhet. **-dichten,** *tr.* o. *itr. h.* efterlikna, härma, parodiera, *jm:* ngn. **-drängen,** *tr.* o. *refl.* skjuta, tränga (sig) fram efter ngn. **-dringen,** *itr. s.* följa efter, tränga på. **-drohen,** *itr. h. Jm* ~ 1. göra en hotande åtbörd åt ngn, sedan han gått, 2. härma ngns hotelse. **-dröhnen,** *itr. h.* dåna efteråt. **-druck,** *m.* eftertryck. **-drucken,** *tr.* eftertrycka. **-drücken,** *tr.* trycka en gång till, tryckande skjuta fram, in ngt efter ngt. **-drucker,** *m.* eftertryckare. **-drücklich,** *a.* eftertryckelig. **-drücklichkeit,** *f.* eftertryck. **-drucksvoll,** *a.* eftertrycklig. **-dunkeln,** *itr. h.* ~ nåningom blifva mörkare. **-dürfen,** *itr. h.* få följa efter. **-durst,** *m.* törst efteråt efter omåttligt drickande. **-eiferer,** *m.* ifrig efterföljare. **-eifern,** *itr. h. Jm* ~ ifrigt söka efterlikna ngn. **-eif[e]rung,** *f.* efterliknande. **-eifrerin,** *-nen, f.* efterföljerska. **-eilen,** *itr. s.* skynda efter, *jm:* ngn. **-einánder,** *adv.* efter hvarandra. **-empfinden** = *nachfühlen.*

Nachen, -, *m.* liten farkost, båt.

nach‖erhalten, *tr.* få efteråt, senare. **-ernte,** *f.* efterskörd. **-erzählen,** *tr. Jm etw.* ~ a) återberätta hvad ngn sagt, b) säga ngt om ngn på hans rygg. *Dem Englischen nacherzählt von:* efter engelskan, efter engelska originalet af. **-essen,** I. *tr.* o. *itr. h.* äta efteråt. II. *n.* efterrätt. **-exerzieren,** *itr. h.* exercera efter ordinarie exercisens slut. **-fahr,** *-en, m.* efterkommande, ättling. **-fahren,** I. *itr. s.* resa efter, *jm:* ngn. II. *tr. Jm etw.* ~ komma efter ngn med ngt. **-fallen,** *itr. s.* falla efter. **-feier,** *f.* efterfest. **-feiern,** *tr.* 1. fira efteråt. 2. fira gnm en efterfest. **-feuern,** *itr. h.* 1. underhålla elden. 2. *Jm* ~ skjuta efter ngn. **-fliegen,** *itr. s.* flyga efter, i flygt följa efter. **-fliehen,** *itr. s.* flyende följa efter, också fly. **-flüchen,** *itr. h.* o. *tr. Jm* ~ a) upprepa ngns svordomar, b) ledsaga ngn med sina eder, sina svordomar. **-folge,** *f.* 1. efterföljd. 2. efterträdelse, tronföljd. **-folgen,** *itr. s.* 1. följa efter, efterträda. 2. efterfölja, efterlikna, *jm:* ngn. **-folger,** -, *m.* 1. efterträdare. 2. lärjunge. **-fordern,** *tr.* fordra efteråt. **-forderung,** *f.* senare fordran. **-formen,** *tr. Einen Gegenstand einem anderen* ~ forma ett föremål efter ett annat. **-forschen,** *itr. h.* efterforska, efterspana, *jm:* ngn. **-forscher,** *m.* efterforskare. **-forschung,** *f.* efterforskning. **-frage,** *f.* 1. efterforskning, efterspaning. ~ *über jn halten:* göra efterforskningar, spana efter ngn. 2. hand. efterfrågan. **-fragen,** *itr. h.* o. *tr.* 1. *Einem Dinge* ~ fråga efter en sak. 2. *Jm etw.* ~ upprepa ngns fråga. **-frist,** *f.* förlängning af terminen, uppskof. **-frost,** *m.* senare frost. **-frühling,** *m.* senvår. **-fühlen,** *tr.* 1. ha efterkänning af. 2. *Jm etw.* ~ känna, förstå hvad ngn känt. 3. *Einem Gegenstande* ~ trefva efter en sak. **-füllen,** *tr.* fylla på. **-füllung,** *f.* påfyllning. **-gaffen,** *itr. h. Jm* ~ titta, gapa efter ngn. **-gären,** *itr. h.* jäsa efteråt. **-gebären,** *tr.* 1. föda senare. 2. föda efter faderns död. **-geben,** I. *tr.* 1. gifva efter, efterskänka. 2. gifva dessutom, vidare, tillägga. II. *itr. h.* 1. gifva efter, tänjas. 2. *Jm* ~ gifva efter för ngn, *jm in etw. nicht* ~ ej gifva ngn efter i ngt. **-gebot,** *n.* senare bud, öfverbud. **-gebürt,** *f.* efterbörd. **-gehen,** *itr. s.* 1. gå efter, t. ex. *die Uhr geht nach.* 2. följa, *jm:* ngn. *Seinen Geschäften* ~ sköta sina affärer, sina åligganden, *dem Vergnügen* ~ öfverlemna sig åt nöjet. **-gehends,** *adv.* efteråt, senare. **-geniefsen,** *tr.* njuta efteråt, njuta följderna af. **-geráde,** *adv.* så småningom, slutligen. **-gerat[h]en,** *itr. s.* blifva lik, *jm:* ngn. **-gesang,** *m.* slutsång, slutkväde. **-geschmack,** *m.* eftersmak. **-giebig,** *a.* eftergifven, medgörlig. **-giebigkeit,** *f.* eftergifvenhet. **-giefsen,** *tr.* 1. hälla på, slå på efteråt. 2. gjuta ngt efter ngt. **-glanz,** *m.* kvardröjande glans, skimmer; reflex. **-glauben,** *tr. Jm etw.* ~ tro detsamma, hafva samma tro i ngt som ngn. **-gleiten,** *itr. s.* glida efter. **-glühen,** *itr. h.* glöda efteråt. **-graben,** *itr. h.* gräfva efter, *einer* (dat.) *Sache:* en sak. **-grabung,** *f.* gräfning. **-grübeln,**

itr. h. grubbla öfver, *einem Dinge:* en sak. **-gucken,** *itr. h.* F titta efter, *jm:* ngn. **-hall,** *m.* återskall, genljud. **-hallen, I.** *itr. h.* återljuda, genljuda. **II.** *tr.* återkasta, upprepa toner. **-halten, I.** *tr.* hålla efteråt. *Eine Stunde* ~ gifva en extralektion efter den ordinarie tiden. **II.** *itr. h.* hålla för, räcka. **-haltig,** *a.* ihållande, varaktig. **-haltigkeit,** *f.* varaktighet. **-hand,** *f.* spel. efterhand. **-hangen, -hängen,** *itr. h.* öfverlemna, hängifva sig, *einem Dinge:* åt en sak. *Seinen Gedanken* ~ försjunka i tankar. **-hauen, I.** *itr. h.* hugga efter, *jm:* ngn. **II.** *tr. Eine Bildsäule einer anderen* ~ göra, mäjsla en bildstod efter en annan. **-häuse,** *adv.* hem. **-heilen,** *itr. h.* läkas efteråt. **-heizen,** *tr.* o. *itr. h.* elda omigen, för andra gången. **-helfen,** *itr. h.* hjälpa, bistå, hjälpa på trafven, underlätta ngt för ngn, främja, befordra, upphjälpa, *einem Dinge:* en sak. *Einem Schüler zuhause* ~ läsa lexorna med en skolgosse. **-hér** (äfv. **-**´**-**), *adv.* efteråt, sedermera. **-herbst,** *m.* senhöst. **-hérig,** *a.* senare, följande. **-hetzen,** *tr. Jm die Hunde* ~ hetsa hundarne på ngn bortgående. **-hinken,** *itr. s.* haltande följa, *jm:* ngn. **-hochzeit,** *f.* efterfest vid bröllop. **-holen,** *tr.* **1.** hämta efteråt, vidare, ytterligare. **2.** taga igen det försummade. **-horchen, -hören,** *itr. h.* lyssna till, höra på, efter; efterhöra, efterforska. **-hülfe,** *f.* underlättande hjälp. **-hülfeschule,** *f.* lexläsningsskola. **-hülfestunde,** *f. Jm* ~*n geben:* läsa lexorna med ngn. **-hut,** *f.* **1.** mil. eftertrupp. **2.** åbr. efterbete. **-irren,** *itr. s.* kringströfvande söka efter, *jm:* ngn. **-jagd,** *f.* eftersättande, förföljande. **-jagen, I.** *itr. s.* eftersätta, efterjaga, ifrigt eftersträfva, *jm:* ngn, *dem Ruhme:* äran. **II.** *tr. Jm eine Kugel* ~ sända en kula efter ngn. **-jahr,** *n.* nådår. **-jammern,** *itr. h. Jm* ~ gråta efter ngn. **-jauchzen, -jubeln,** *itr. h. Jm* ~ jubla efter, jublande följa ngn. **-kaufen,** *tr.* köpa efteråt, ytterligare. **-klagen,** *itr. h. Jm* ~ a) upprepa ngns klagan, b) klaga öfver, beklaga ngns bortgång. **-klang,** *m.* efterklang, genljud. **-klettern, -klimmen,** *itr. s.* klättra efter, klättrande följa, *jm:* ngn. **-klingen, I.** *itr. h.* klinga, ljuda efteråt; genljuda. **II.** *tr.* upprepa, återkasta ljudet. **-komme,** *-n, m.* efterkommande, ättling. **-kommen,** *itr. s.* **1.** *Jm* ~ följa ngn. **2.** komma efter, senare. **3.** lyda, ställa sig till efterrättelse, t. ex. *einem Befehle. Seinen Verbindlichkeiten* ~ uppfylla sina förbindelser. **-kommenschaft,** *f.* efterkommande, afkomma. **-kömmling,** *-e, m.* = *Nachkomme.* **-können,** *itr. h.* kunna komma efter, kunna följa, *jm:* ngn. **-kost,** *f.* efterrätt. **-kriechen,** *itr. s.* krypa efter. **-kunft,** *0, f.* **1.** senare ankomst. **2.** efterkommande. **-künsteln,** *tr.* på ett konstladt sätt efterapa, härma. **-kur,** *f.* efterkur. **-lallen,** *tr.* lallande, stammande eftersäga. **-lass,** *-e* [†], *m.* **1.** minskning i spännkraft, uttänjning, slaknande. **2.** eftergifvande, eftergift, eftergifvenhet. **3.** kvarlåtenskap. **-lassen, I.** *tr.* **1.** efterlemna, kvarlemna. **2.** underlåta. **3.** låta följa, hälla, tappa m. m. på mer. **4.** släppa efter, gifva efter, efterskänka, slå af. **II.** *itr. h.* gifva efter, gifva vika, släppa efter, gifva med sig, slappas, minskas, upphöra. **-lassenschaft,** *f.* kvarlåtenskap. **-lässig,** *a.* slarfvig, vårdslös, försumlig. **-lässigkeit,** *f.* slarf, vårdslöshet. **-lassung,** *f.* m. m. se *nachlassen.* **-laufen,** *itr. s.* springa, följa, rinna efter. **-läufer,** *m.* en som springer efter ngn, efterhängsen person. **-laut,** *m.* efterföljande, efterklingande ljud. **-leben, I.** *itr. h.* **1.** lefva efter. *Die* ~*den:* de efterlefvande. **2.** följa, rätta sig, lefva efter, taga till rättesnöre, t. ex. *einem Rate.* **II.** *n.* senare lif. **-legen,** *tr.* lägga till det föregående, bifoga, ytterligare ditlägga. **-leiern,** *tr.* tanklöst, maskinmässigt spela efter, eftersäga, återgifva, upprepa. **-lernen,** *tr.* lära sig efteråt. **-lese,** *f.* efterplockning, -skörd. **-lesen, I.** *tr.* göra efterskörd af. **II.** *tr.* o. *itr. h.* **1.** *Jm* ~ a) härma ngs sätt att läsa, b) följa med i bok när ngn läser. **2.** läsa efteråt. **3.** läsa om igen. **-leser(in),** *m.* (*f.*) en som **1.** gör efterskörd, **2.** följer med ngns läsning, jfr föreg. **-leuchten,** *itr. h.* lysa efter, *jm:* ngn. **-liefern,** *tr.* lemna, leverera senare. **-lieferung,** *f.* senare leverans; supplement. **-locken,** *tr.* locka med sig. **-lügen,** *tr.* o. *itr. h. Jm* ~ ljuga som ngn. *Jm etw.* ~ upprepa hvad ngn ljugit. **-machen, I.** *tr.* **1.** göra efteråt, senare. **2.** *Jm etw.* ~ göra maken till ngt, som ngn gjort, *das soll mir einer* ~*!* gör maken till det den som kan! **3.** göra efter, efterbilda, efterhärma, efterapa, förfalska. **II.** *itr. s.* F resa efter. **-macher,** *m.* efterapare, förfalskare. **-machung,** *f.* efterapning, -bildning. **-mahd,** *f.* efterslåtter. **-malen,** *tr.* måla af, kopiera. **-mälig,** *a.* senare. **-mals,** *adv.* senare, efteråt. **-marschieren,** *itr. s.* marschera efter. **-messen,** *tr.* mäta om igen. **-mittag,** *m.* eftermiddag. **-mittägig, -mittäglich,** *a.* eftermiddags-. **-mittags,** *adv.* **1.** om eftermiddagarne. **2.** på eftermiddagen. **-müssen,** *itr. h.* måste, vara tvungen att följa efter. **-nahme,** *-n, f.* efterkraf. **-nehmen,** *tr.* **1.** taga efteråt, en gång till. **2.** taga gnm efterkraf. **-pfeifen,** *tr.* o. *itr. h.* hvissla efter, *etw.:* ngt. *Jm* ~ a) härma ngns hvissling, b) hvissla efter ngn bortgående, F *ich kann meinem Gelde* ~ mina pengar har jag sett för sista gången. **-pflanzen,** *tr.* o. *itr. h.* plantera efteråt, komplettera en plantering. **-pfuschen,** *tr.* o. *itr. h.* med fusk härma. **-pinseln,** *tr.* retuschera. **-plappern, -plaudern,** *tr.* o. *itr. h.* tanklöst upprepa, säga, pladdra efter. **-porto,** *n.* felande porto.

-prägen, *tr.* **1.** prägla efteråt, senare, fortfarande. **2.** *Münzen* ~ efterapa, förfalska mynt. **-rechnen,** *tr.* **1.** räkna efteråt. **2.** räkna om igen, kontrollera en räkning. **3.** efterräkna, öfverräkna, beräkna. **-rechner,** *m.* revisor, kontrollör. **-rechnung,** *f.* kontrollräkning, beräkning. **-rede,** *f.* **1.** tal efteråt, senare tal. **2.** slutord, epilog. **3.** fräjd, rykte, i sht dåligt rykte. *In üble* ~ *bringen:* illa berykta. **-reden,** *tr.* o. *itr. h.* **1.** *Jm* ~ a) härma ngns sätt att tala, tala som ngn, b) återgifva ngns tal. **2.** *Etw.* ~ upprepa, säga efter ngt. **3.** *Jm etw.* ~ säga ngt (i sht ngt dåligt) om, skvallra på ngn. **-reife,** *f.* eftermognad. **-reifen,** *itr. s.* mogna efteråt efter skörden. **-reisen,** *itr. s.* resa efter, *jm:* ngn. **-reifsen, I.** *itr. s.* gå sönder ändå mer. **II.** *tr.* **1.** rycka, draga med sig. **2.** ytterligare slita sönder. **3.** *Eine Zeichnung* ~ kopiera en ritning. **4.** *Einen Witz* ~ upprepa, eftersäga en kvickhet. **-reifsung,** *f.* **-reiten,** *itr. s.* rida efter, till häst följa, förfölja, eftersätta, *jm:* ngn. **-rennen,** *itr. s.* F springa efter, *jm:* ngn. **-reue,** *f.* ånger efteråt. **-richt,** *-en, f.* underrättelse. **-richten,** *tr.* o. *itr. h.* **1.** rätta, rikta efteråt. **2.** *Etw. einem Dinge* ~ rätta ngt efter en sak. **-richter,** *m.* skarprättare. **-richtlich,** *a.* gnm en underrättelse. **-ringen,** *itr. h.* eftersträfva, gnm kamp söka att nå, *einem Dinge:* ngt. **-rollen,** *itr. s.* rulla efter. **-rücken, I.** *itr. s. Jm* ~ följa efter, efterträda ngn. **II.** *tr.* flytta efter. **-rudern,** *itr. s.* ro efter, i roddbåt följa. *jm:* ngn. **-ruf,** *m.* **1.** rop efter ngn. **2.** skriftligt farväl till en afliden, dödsruna, nekrolog. **3.** eftermäle. **-rufen, I.** *itr. h. Jm* ~ ropa efter ngn. **II.** *tr. Jn* ~ ropa åt ngn att följa, att komma efter. **-ruhm,** *m.* hedrande, ärofullt eftermäle. **-rühmen,** *tr. Jm etw.* ~ säga ngt till ngns beröm. **-rutschen,** *itr. s.* glida, åka efter. **-säen,** *tr.* så efteråt. **-sagen,** *tr.* **1.** eftersäga, upprepa. **2.** = *nachreden 3.* **-satz,** *m.* gram. eftersats. **-schaffen,** *tr.* **1.** *st.* skapa efteråt, ytterligare. **2.** *sv.* efteråt, ytterligare anskaffa. **-schauen,** *itr. h.* **1.** blicka efter, *jm:* ngn. **2.** se efter, undersöka. **-schicken,** *tr.* **1.** *Jm etw.* ~ skicka ngt efter ngn, sända ngn ngt sedan han rest. **2.** skicka senare, efteråt. **-schieben,** *tr.* o. *itr. h.* **1.** skjuta efter. **2.** skjuta på. **-schiefsen, I.** *tr.* **1.** skjuta efteråt. **2.** *Jm eine Kugel* ~ skjuta en kula efter ngn. **3.** *Gelder* ~ tillskjuta mer pengar. **II.** *itr. s.* **1.** störta (sig) efter. **2.** skjuta upp efteråt. **-schiffen, I.** *itr. s. Jm* ~ segla, på sjön sätta efter ngn. **II.** *tr.* frakta senare sjöledes. **-schildern,** *tr.* sant skildra, återgifva. **-schimmer,** *m.* = *Nachglanz.* **-schlachten** = *nachschlagen II.* **-schlag,** *m.* **1.** andra, följande slag. **2.** mus. efterslag. **-schlagebuch,** *n.* uppslagsbok. **-schlagen, I.** *tr.* o. *itr. h.* **1.** *Jm* ~ slå efter ngn. **2.** mus. låta följa som efterslag. **3.** *Ein Buch* el. *in einem Buche* ~ slå efter i en bok, *eine Stelle* ~ slå efter, slå upp ett ställe i en bok. **II.** *itr. s. Jm* ~ blifva lik, brås på ngn. **-schleichen,** *itr. s.* smyga efter, *jm:* ngn. **-schleifen,** *tr.* **I.** *st.* slipa efteråt, finslipa. **II.** *sv.* = *nachsleppen I.* **-schleppen, I.** *tr.* släpa med sig, efter sig. **II.** *rfl.* släpa sig efter, fram efter ngn. **-schleudern,** *tr. Jm etw.* ~ slunga ngt efter ngn. **-schlüssel,** *m.* falsk nyckel, tjufnyckel. **-schmeken,** *itr. h.* lemna en eftersmak. **-schmieren,** *tr.* **1.** smörja än en gång. **2.** F illa, suddigt afskrifva, kopiera. **-schreiben,** *tr.* o. *itr. h.* **1.** uppteckna, t. ex. *einen Vortrag.* **2.** skrifva efteråt ngt försummadt. **3.** skrifva af, kopiera. **4.** *Jm* ~ a) skrifva till ngn som rest, b) skrifva af efter ngn, i skrift taga ngt från ngn. **-schreiber,** *m.* upptecknare, skrifvare som skrifver efter diktamen, afskrifvare. **-schreien,** *tr.* o. *itr. h.* skrika, ropa efter, *jm:* ngn. **-schreiten,** *itr. s.* följa med högtidliga steg. **-schrift,** *f.* **1.** uppteckning, afskrift. **2.** efterskrift, postskriptum. **-schub,** *m.* tillskott. **-schufs,** *m.* **1.** ett skyttegilles efterfest, senare målskjutning. **2.** senare, följande skott. **3.** efterbetalning, tillskott. **4.** ny brodd. **-schütten,** *tr.* efteråt hälla på, skaka ned, ösa ned. **-schwarm,** *m.* eftersvärm. **-schwärmen,** *itr.* **1.** *h.* svärma senare, en gång till. **2.** *s.* följa i svärm(ar). **-schwatzen,** *tr.* säga, pladdra efter, upprepa. **-schwimmen,** *itr. s.* simma efter, simmande följa efter, *jm:* ngn. **-schwören,** *tr.* o. *itr. h. Jm* ~ svära lika med ngn, en af ngn förestafvad ed. **-sehen,** *itr. h.* o. *tr.* **1.** *Jm* ~ se efter ngn, följa ngn med ögonen. *Das* ~ *haben:* stå där med tomma händer, med lång näsa. **2.** efterse, genomse, undersöka, revidera. **3.** *Jm etw.* ~ låta ngt få passera, hafva öfverseende med ngt hos ngn. ~*d:* öfverseende. **-sein,** *itr. s.* **1.** vara, hafva stannat efter. **2.** hafva följt, förfölja, eftersätta, *jm:* ngn. **-senden** = *nachschicken.* **-setzen, I.** *tr.* **1.** *Etw. etw. anderem* ~ sätta ngt efter ngt annat, i andra rummet, sätta mindre värde på, mindre värdera ngt än ngt annat. **2.** bifoga, tillägga. **II.** *itr. s. Jm* ~ sätta efter, förfölja ngn. **-setzung,** *f.* **-sicht,** *f.* öfverseende, skonsamhet. **-sichtig,** *a.* öfverseende, skonsam. **-sichtigkeit** = *Nachsicht.* **-sichtsvoll** = *nachsichtig.* **-silbe,** *f.* gram. efterstafvelse, suffix. **-singen,** *tr.* **1.** sjunga efter. **2.** *Jm etw.* ~ a) sjunga ngt för ngn, medan han aflägsnar sig, b) sjunga ngt om ngn. **-sinken,** *itr. s.* sjunka efter. **-sinnen,** *itr. h. Einem Dinge* el. *über etw.* (ack.) ~ tänka, fundera på, reflektera, grubbla öfver ngt. **-sitzen,** *itr. h.* sitta kvar efter de andra, sitta öfver i skolan. **-sitzung,** *f.* extra sammanträde, session efter ordinarie. **-sommer,** *m.* eftersommar, sensommar. **-spähen,** *itr. h.* späja efter, efterspana, efterforska, *jm:*

ngn. **-spiel,** *n.* efterspel. **-spielen,** I. *itr. h. Jm* ~ härma ngns spel. II. *tr.* spela efter. **-spotten,** *itr. h. o. tr. Jm* ~ a) förfölja ngn med sitt hån, b) håna ngn sedan han aflägsnat sig. **-sprechen,** *itr. h. o. tr. Jm etw.* ~ säga efter, säga om, upprepa ngt som ngn sagt. **-sprecher,** *m.* eftersägare, eko. **-sprecherei,** *-en, f.* eftersägning, tanklöst upprepande. **-sprengen,** *itr. s.* till häst sätta efter, *jm:* ngn. **-springen,** *itr. s.* hoppa efter. **-sprofs, -sprößling,** *m.* ättling, telning. **-spüren,** I. *itr. h.* efterspåra, efterforska. II. *tr. Etw.* ~ känna ngt efteråt, känna efterverkningarna af ngt. **-spürung,** *f.*

nächst, I. *a.* (superl. till *nahe*) 1. närmast, näst, följande, först. *Er kommt ihm am ~en:* han kommer honom närmast, är honom mest lik, *~er Tage:* i de närmaste dagarne, ~ *ihr stellt er den Sessel:* närmast intill henne ställer han stolen. *Der ~e:* nästan. *Mit ~em:* med det snaraste, *in der ~en Beziehung zu jm stehen:* stå i innerligaste förhållande till ngn. II. *prep.* näst. **-best,** *a.* nästbäst.

nach‖stehen, *itr. h.* 1. följa, komma efter. *~d:* följande, nedanstående. 2. *Jm* ~ a) vara ngn underlägsen, b) = *nachstellen II.* **-steigen,** *itr. s.* stiga efter, följa, *jm:* ngn. **-stellen,** I. *tr.* 1. ställa bakom, efter, *jm:* ngn. 2. *Die Uhr* ~ ställa klockan tillbaka. II. *itr. h. Jm* ~ lägga försåt för, söka fånga ngn, eftertrakta ngns lif. **-steller,** -, *m.* listig förföljare. **-stellung,** *f.* förföljelse, försåt, snara.

Nächsten‖liebe, *f.* kärlek till nästan. **-pflicht,** *f.* pligt mot nästan. **-s,** *adv.* snart, med det snaraste; härnäst.

nach‖sterben, *itr. s.* också dö, följa i döden, *jm:* ngn. **-steuer,** *f.* skattetillägg, ytterligare skatt. **-steuern,** *itr.* 1. *h.* betala skattetillägg. 2. = *nachschiffen I.*

nächstfolgend, *a.* närmast följande.

Nach‖stich, *m.* kopia af en gravyr. **-sticken,** *itr. h. o. tr.* sticka efter, af. **-stimmen,** I. *itr. h.* 1. rösta senare. 2. rösta ånyo. 3. *Jm* ~ rösta lika med ngn. II. *tr.* mus. omstämma.

nächst‖kommend, *a.* närmast kommande. *Die ~e Zeit:* den närmaste framtiden. **-liegend,** *a.* närmast (liggande).

nach‖stopfen, *tr.* stoppa efter, ytterligare stoppa dit. **-stöfs,** *m.* efterstöt. **-stofsen,** I. *tr. o. itr. h.* stöta, sticka efter, efteråt, gifva en efterstöt, ett styng tillbaka. II. *itr. s.* störta efter, också slå ned (om roffåglar). **-stottern,** *itr. h. o. tr.* stammande eftersäga. **-streben,** *itr. h.* eftersträfva, söka att uppnå, *einem Dinge:* ngt. **-strömen,** *itr. s.* strömma efter, i strömmar, i mängd följa. **-stürmen,** *itr. s.* storma efter. **-stürzen,** I. *itr. s.* störta, rusa efter, *einem Dinge:* ngt. II. *tr.* också, ytterligare nedstörta.

nächst‖vergangen, *a.* närmast förfluten. **-vor angehend,** *a.* närmast föregående.

nach‖suchen, *tr. o. itr. h.* 1. leta, söka, forska efter. 2. *Etw.* el. *um etw.* ~ anhålla, bedja om, söka, inlemna ansökan om ngt. **-suchung,** *f.* letande, efterforskning; ansökan.

Nacht, *-e* †, *f.* natt. *Die* el. *diese* el. *heute* ~ i natt, *des ~s* el. *bei ~* el. *in der ~* på natten, nattetid, *über ~* under nattens lopp, nattetid, helt plötsligt, *tief in die ~* långt in på natten, *zur ~ essen:* äta kvällsmat.

nach‖tanzen, I. *itr. s. Jm* ~ dansa efter ngn, följa ngn i dansen. II. *tr.* dansa efter, t. ex. *einen Tanz.* **-taumeln,** *itr. s.* tumla, ragla efter.

nacht‖bedeckt, *a.* inhöljd i mörker. **-dunkel,** *n.* nattligt mörker.

Nachteil, *-e, m.* nackdel, skada. **-ig,** *a.* oförmånlig, skadlig.

nächtelang, *adv.* hela nätter igenom.

nachten, *sv. itr. h.* blifva, vara mörkt, natt, mörkna.

nächten, *sv.* I. *itr. h.* stanna öfver natten. II. *tr.* härbärgera öfver natten, gifva nattlogis.

Nacht‖essen, *n.* kvällsmat. **-gleiche,** *f.* dagjämning.

Nach‖theil(ig) se *Nachteil(ig).* **-thun,** *tr.* 1. göra efter, *jm etw.:* ngt som ngn gjort. 2. göra efteråt, senare.

nächtig, *a.* nattlig.

Nachtigall, *-en, f.* dim. *Nachtigällchen,* näktergal. **-enhaft,** *a.* näktergals-.

nächtigen, *sv.* = *nächten.*

Nachtisch, *m.* efterrätt, desert.

Nachtkost, *f.* kvällsmat.

nächtlich, *a.* nattlig; adv. nattetid. *Bei ~er Weile:* nattetid.

Nacht‖lied, *n.* sång om natten. **-luft,** *f.* 1. nattluft. 2. nattlig fläkt. **-mahl,** *n.* 1. kvällsmat. 2. nattvard. **-musik,** *f.* serenad. **-mütze,** *f.* nattmössa.

nach‖toben, *itr. s.* i raseri förfölja, *jm:* ngn. **-trab,** *m.* eftertraf. **-traben,** *itr. s.* trafva efter, *jm:* ngn. **-trachten,** *itr. h.* eftertrakta, *einem Dinge:* ngt. **-trag,** *-e* †, *m.* tillägg. **-tragen,** *tr.* 1. *Jm etw.* ~ a) bära ngt efter ngn, b) bära agg till ngn för ngt. 2. bära ytterligare, mer. 3. tillägga, efteråt införa. **-träg[er]isch,** *a.* som bär agg, hämdlysten. **-träglich,** *a.* 1. = föreg. 2. senare, inträffande efteråt. **-treiben,** *tr.* drifva efter. **-treten,** *itr. s. Jm* ~ följa efter ngn, ngn i hack och häl, trampa i ngns fotspår. **-trieb,** *m.* nytt skott. **-trillern,** *tr.* drilla, sjunga efter. **-trinken,** *tr. o. itr. h.* 1. dricka efteråt. 2. *Jm* ~ göra ngn besked i glaset.

nacht‖s, *adv.* om natten, nattetid. **-schatten,** *m.* 1. nattlig skugga. 2. bot. nattskatta (Solanum nigrum). **-schlafend,** *a. Bei ~er Zeit:* nattetid då alla sofva. **-schwalbe,** *f.* zool. nattskärra. **-schwärmer,** *m.* 1. nattsvärmare.

2. nattfjäril. **-ständchen,** *n.* serenad. **-tisch,** *m.* nattduksbord. **-wächter,** *m.* nattväktare. **-wandeln,** *itr. h.* gå i sömnen. **-wandler(in),** *m.* (*f.*) sömngångare (-erska). **-zeit,** *f.* nattetid. **-zeug,** *n.* nattlinne.

Nach‖übel, *n.* följd af en sjukdom, eftersläng. **-üben,** *tr.* o. *itr. h.* öfva (sig) efteråt. **-übung,** *f.* **-verlangen,** *tr.* begära efteråt, ytterligare. **-wachsen,** *itr. s.* växa efteråt, i stället, upp igen. **-wagen,** *rfl. Sich jm* ~ våga sig efter, våga följa ngn. **-wägen,** *tr.* väga om igen. **-wahl,** *f.* omval. **-wählen,** *tr.* välja efteråt, om. **-waise,** *f.* efter faderns död födt barn. **-wallen, -wandern,** *itr. s.* vandra efter, följa. **-wanken,** *itr. s.* vacklande följa, *jm:* ngn. **-wärtig,** *a.* senare. **-wärts,** *a.* efteråt, senare. **-weh,** *n.* **1.** = *Nachübel.* **2.** pl. ~*en:* eftervärkar. **-weinen,** *itr. h.* o. *tr. Jm* [*Thränen*] ~ gråta efter ngn.

Nachweis, *-e, m.* bevis. **-bär,** *a.* bevislig. **-eamt,** *n.*, **-eanstalt,** *f.*, **-ebureau,** *n.* adressbyrå. **-en,** *tr.* o. *itr. h.* **1.** *Jm mit Fingern* ~ peka finger åt ngn. **2.** ådagalägga, uppvisa, bevisa. **3.** *Jm etw.* ~ a) visa ngn på ngt, b) bevisa ngn att han gjort ngt. **-er,** *m.* en som ådagalägger, bevisar, påpekar ngt. **-ezeichen,** *n.* hänvisningstecken. **-ung,** *f.* ådagaläggande, bevis.

Nach‖welt, *f.* eftervärld. **-werfen,** *tr. Jm etw.* ~ kasta ngt efter ngn. **-wind,** *m.* förlig vind. **-winter,** *m.* eftervinter, senvinter. **-wirken,** *itr. h.* **1.** verka efteråt. **2.** verka länge, ihållande. **-wirkung,** *f.* följd. **-woche,** *f.* följande vecka. **-wollen,** *itr. h.* vilja följa efter, *jm:* ngn. **-wort, -e,** *n.* slutord, epilog. **-wüchs,** *m.* **1.** tillväxt; nya skott, ungskog. **2.** efterkommande, yngre slägte. **-zahlen,** *tr.* betala efteråt, ytterligare, tillägga. **-zählen,** *tr.* räkna om. **-zahlung,** *f.* efterbetalning. **-zählung,** *f.* förnyad räkning. **-zeichnen,** *tr.* rita af. **-zeichnung,** *f.* **-zeit,** *f.* senare tid, eftervärld. **-ziehen, I.** *tr.* **1.** draga efter sig, med sig. **2.** rita af. **II.** *itr. s. Jm* ~ följa, tåga, flytta efter ngn. **-zotteln,** *itr. s.* F traska efter. **-zug,** *m.* eftertrupp. **-zügeln,** *itr. s.* komma efter, försena sig. **-zügler, -,** *m.* efterslräntrare; marodör.

Nack‖en, -, *m.* nacke. *Jm auf dem* ~ *sitzen* el. *liegen:* ligga öfver, sätta åt ngn, *etw. schlägt jm* el. *jn in den* ~ ngt inneboende sjukligt gör sig påmindt, framträder hos ngn. **-end** = *nackt.* **-enschlag,** *m.* slag i nacken. Bild. ~ *von etw. bekommen:* få obehagliga följder af ngt. **-ig** = *nackt.* **-ig, näckig,** *a.* i sms., t. ex. *hart*~ hårdnackad, *kurz*~ som har kort nacke, korthalsad. **-t,** *a.* naken. *Mit* ~*en Worten:* rent ut, skoningslöst. **-tbeinig,** *a.* barbent. **-tfüfsig,** *a.* barfota. **-theit,** *f.* nakenhet; naket ställe.

Nadel, *-n, f.* dim. †, **1.** nål. Bild. *das ist mit der heifsen* ~ *gemacht:* det har gjorts i fläng. **2.** barr. **-arbeit,** *f.* sömnad. **-behälter,** *m.*, **-büchse,** *f.* nålhus. **-förmig,** *a.* nålformig, nållik. **-futteral,** *n.* nålhus. **-holz,** *n.* barrskog, barrträd. **-kap,** *n. npr.* kap Agulhas. **-kissen,** *n.* nåldyna. **-k[n]opf,** *m.* nålhufvud. **-loch,** *n.* nålsöga. **-n,** *sv. tr.* **1.** sätta nålar i. **2.** fästa med nålar. **-öhr,** *n.* nålsöga. **-wald,** *m.* barrskog.

Nädler, -, *m.* nålmakare.

Nagel, -†, *m.* **1.** nagel. **2.** spik, **stift.** Bild. *an den* ~ *hängen:* slå ur hågen, uppgifva tanken på, *einen hohen* el. *gewaltigen* ~ *haben:* hafva en hög tanke om sig själf. **-fest,** *a.* fastspikad. **-n,** *sv. tr.* spika. **-neu,** *a.* splitterny. **-probe,** *f.* **1.** nagelprof bevis att man tömt glaset, hvilket lemnas gnm att hålla det omstjälpta glaset mot vänstra tummens nagel. **2.** sista droppen i glaset. **-ung,** *f.* spikning. **-zwang,** *m.* nageltrång.

nag‖len, *sv. tr.* o. *itr. h.* gnaga. **-er, -,** *m.*, **-et[h]ier,** *n.* zool. gnagare.

nah se *nahe.*

Näharbeit, *f.* sömnad.

nahe, *näher, nächst* (se särskild art.), *a.* nära, närbelägen, nära förestående, närskyld. ~ *an einander:* tätt ihop, ~ *daran sein zu:* vara nära att, *von fern und* ~ från när och fjärran, ~ *bevorstehen:* vara nära förestående, *jm etw.* ~ *bringen, geben, legen:* göra ngt tydligt, påtagligt för ngn, lägga ngn ngt på hjärtat, *etw. geht jm* ~ ngt smärtar ngn. ~ *liegen:* ligga nära, Bild. ligga nära till hands.

Nähe, *-n, f.* närhet, grannskap. *Die* ~ *des Festes:* den nära förestående högtiden, *die* ~ *der Verwandtschaft:* den nära slägtskapen, *in der* ~ *besehen:* sedt på närmare håll.

nahe‖bei, *adv.* helt nära, straxt intill. **-hin,** *adv.* nästan, nära nog. **-n,** *sv. itr. s.* o. *rfl.* närma sig, nalkas. ~*d:* annalkande.

nähen, *sv. tr.* o. *itr. h.* sy. *Knöpfe ans Hemd* ~ sy knappar i skjortan, *weifs* ~ sy linne. **-er, -,** *m.* en som syr, syende. **-erei,** *-en, f.* sömnad. **-erin,** *-nen, f.* sömmerska. **-ern,** *sv. tr.* närma, flytta närmare. **-erung,** *f.* närmande.

nahezu, *adv.* nästan, nära nog.

Näh‖garn, *n.* tråd. **-kasten,** *m.* syask. **-kissen,** *n.* nåldyna. **-korb,** *m.* sykorg. **-mädchen,** *n.*, **-mamsell,** *f.* syflicka, symamsell. **-maschine,** *f.* symaskin. **-nadel,** *f.* synål. **-rahmen,** *m.* sybåge.

nähr‖en, *sv.* **I.** *tr.* nära, lifnära, föda, uppföda; Bild. äfv. hysa. **II.** *itr. h.* vara närande. **-er, -,** *m.* fostrare. **-erin,** *-nen, f.* fostrarinna.

nahrhaft, *a.* närande, mustig. **-igkeit,** *f.* närande egenskap.

nährig, *a.* **1.** närande. **2.** sparsam, om sig.

Nährung, *m.* syring.

Nähr‖mutter, *f.* fostermor. **-quelle,** *f.* näringskälla.

nahrsäm, nährsäm, *a.* närande.
Nährstand, *m.* arbetande, näringsidkande klassen.
Nahrung, *f.* näring, a) föda, b) näringsfång, yrke.
Nährung, *f.* närande m. m. se *nähren.*
nahrungslos, *a.* icke närande, mager, fattig. ~*e Zeiten:* dåliga tider. **-losigkeit,** *f.* brist på näring, på föda, på tillgångar. **-mangel,** *m.* brist på lifsmedel. **-mittel,** *n.* näringsmedel, lifsmedel. **-sorge,** *f.* näringsbekymmer.
Nähschule, *f.* syskola. **-seide,** *f.* sysilke.
Naht, *-e* †, *f.* söm.
Nähte- se *Nähe-.* **-tisch,** *m.* sybord. **-zeug,** *n.* 1. sybehör. 2. det man syr på, sömnad, arbete.
naiv, *a.* naiv, naturlig, okonstlad. **-etät, -ität,** *-en, f.* naivitet.
Najáde, *-n, f.* najad.
Name, *-ns, -n,* se följ.
Namen, *-, m.* namn. *Etw.* el. *das Kind beim rechten* ~ *nennen:* ge ngt dess rätta namn, *jn dem* ~ *nach kennen:* känna ngn till namnet, *mit* ~ vid namn. **-los,** *a.* 1. namnlös, utan namn, anonym. 2. outsäglig, obeskriflig, oerhörd. **-losigkeit,** *f.* namnlöshet, anonymitet. **-s,** *adv.* vid namn, t. ex. *ein Mann* ~ *Müller.* **-saufruf,** *m.* namnupprop. **-sfest,** *n.* namnsdag. **-sschwester,** *f.* namne. **-stag,** *m.* namnsdag. **-sunterschrift,** *f.* namnteckning. **-svetter,** *m.* namne. **-szug,** *n.* namnteckning. **-tlich,** *a.* 1. namngifven, nämd. 2. adv i synnerhet, hufvudsakligen.
nämhaft, *a.* 1. känd till namnet. *Jn* ~ *machen:* yppa ngns namn, göra ngn känd, bekant. 2. namnkunnig, berömd. 3. nämnvärd, betydande, ansenlig.
nämlich, I. *a.* samme, t. ex. *der* ~*e Mensch, das* ~*e.* II. *adv.* nämligen.
Nänie, *-n, f.* klagosång.
Nanking, *-e* el. *-s, m.* nanking. **-en,** *a.* af nanking, nankings-.
Napf, *-e* †, *m.* skål. **-kuchen,** *m.* i en skållik form gräddad kaka.
Naphtha, *-[s], -s, n., -s, f.* nafta.
napoleónisch, *a.* napoleonsk.
Narbe, *-n, f.* dim. †, 1. ärr. 2. narf på läder. 3. torf (af gräsrötter uppfyldt jordlager). **-en,** *sv.* I. *tr. Genarbt:* ärrig. II. *rfl.* ärra sig. **-icht, -ig,** *a.* 1. ärrig. 2. narfvig.
Narcísse, *-n, f.* narsiss.
Narde, *-n, f.* nardus.
närgeln se *nergeln.*
narkótisch, *a.* narkotisk, sömngifvande. **-isíeren,** *sv. tr.* söfva med narkotiska medel. **-isíerung,** *f.*
Narr, *-en, m.* narr, tok; harlekin, pajas. *Jn zum* ~*en haben* el. *halten* el. *machen:* göra narr af ngn, *einen* ~*en an jm gefressen haben:* vara pinkär i ngn. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* uppföra sig narraktigt, begå narrstreck. II. *tr.* afv. **närren,** göra narr af. **-enfest,** *n.* narrfest. **-enhaft,** *a.* narraktig. **-enkappe,** *f* narrkåpa. **-enliebe,** *f.* dåraktig kärlek. **-enmäßig,** *a.* narraktig. **-enposse,** *f.* narrspel, galenskap. **-enpritsche,** *f.* halekinssvärd. **-enseil,** *n. Jn am* ~*e führen:* göra narr af, drifva med ngn, draga ngn vid näsan. **-enspiel,** *n.* narrspel. **-ent[h]eidung,** *f.* = *Narretei.* **-enthum** se *Narrentum.* **-entracht,** *f.* narrdrägt. **-entüm,** *n.* egenskap af narr, narraktighet. **-enwerk,** *n.* narrverk. **-et[h]él, -en, -heit,** *f.* narraktighet, dårskap, galenskap.
Närrlin, *-nen, f.* narraktig kvinna, toka. **-isch,** *a.* narraktig, dåraktig, tokig, rolig, lustig, befängd.
naschen, *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. snaska, smaka, läppja på. 2. olofligt smaka på, taga af, snatta.
Näscher, *-, m.* läckermun, en som olofligt tar sig af, smakar på ngt i sht läckerheter.
Nascherei, Näscherei, *-en, f.* 1. *0* = *Naschhaftigkeit.* 2. = *Naschwerk.*
Näscherin, *-nen, f.* se *Näscher.*
naschlhaft, *a.* 1. fallen för sötsaker, för läckerheter. 2. tjufaktig. **-haftigkeit,** *f.* 1. gurmandis, smak för sötsaker, för läckerheter. 2. tjufaktighet. **-ig, näschig** = *naschhaft.* **-katze,** *f.* tjufaktig katt; F bild. person som hemligt går och smakar på ngt förbjudet, i sht på sötsaker. **-lust,** *f.* smak för läckerheter. **-maul,** *n.* F läckermun. **-sucht,** *f.* lystnad efter läckerheter. **-wa[a]re, -werk,** *n.* sötsaker, läckerhet.
Nase, *-n, f.* dim. †, näsa, nos. *Auf jn mit hoher* ~ *niederschauen:* förnämt se ned på ngn, *immer der* ~ *nach* el. *die* ~ *lang:* rakt fram, dit näsan pekar, *alle* ~*n lang:* jämt och ständigt, oupphörligt, *sich die* ~ *begiefsen:* skaffa sig en florshufva, *seine* ~ *in jeden Quark begraben, in alles stecken:* lägga, sticka sin näsa i allt, *seine* ~ *von* el. *aus etw. lassen:* ej befatta sig med ngt, *die* ~ *hoch tragen:* sätta näsan i vädret. — Med prep.: *jn an der* ~ *führen* el. *ziehen:* draga ngn vid näsan, *sich selbst an die* el. *bei der* ~ *fassen* el. *zupfen:* gå till sig själf, sopa rent för egen dörr, *jm etw. an der* ~ *ansehen:* se ngt på ngn, *jm etw. an* el. *auf die* ~ *heften* el. *binden:* binda ngn ngt på näsan, *jm eins auf die* ~ *geben:* ge ngn en näsknäpp, bild. förödmjuka ngn, *jm auf der* ~ *spielen* el. *tanzen:* vara ytterligt närgången mot ngn; *jm die Würmer aus der* ~ *ziehen:* utforska, utfråga ngn; *etw. in die* ~ *bekommen:* få korn på ngt; *jn mit der* ~ *auf etw.* (ack.) *stofsen:* göra ngt tydligt, påtagligt för ngn så att han ej kan undgå att se det; *sein Sehkreis reicht nicht über die* ~ *hinweg:* han ser ej längre än näsan räcker; *er hat sich viel Wind um die* ~ *gehen lassen:* han har sett sig vida omkring; *das*

werde ich ihm unter die ~ reiben: det skall han få i sig, skall jag inpränta i hohonom; *jm vor der ~* framför näsan på ngn.

näseln, *sv. itr. h.* **1.** vädra. **2.** tala gnm näsan.

Nas||enbein, *n.* näsben. **-enbluten**, *n.* näsblödning, näsblod. **-enklemmer**, **-enkneifer**, *m.* F pincenez. **-enlaut**, *m.* näsljud. **-enloch**, *n.* näsborr. **-enring**, *m.* näsring, nosring. **-enschneller**, *m.* näsknäpp. **-enspitze**, *f.* nästipp. **-enstüber**, *m.* näsknäpp. **-enstübern**,* *tr.* knäppa på näsan. **-erümpfen**, *n.* näsrynkning. **-eweis**, *a.* näsvis. *Jungfer ~* näspärla. **-eweisheit**, *f.* näsvishet. **-führen**,* *tr.* draga vid näsan. **-horn**, *n.* noshörning.

-nasig, **-näsig**, *a.* i sms. -näst, t. ex. *lang~*.

Näsler, **-**, *m.*, **-in**, *-nen*, *f.* en som talar i näsan.

naſs, I. *-er* † o. ✻ *-er*, *a.* våt. *Bis auf den letzten Faden* el. *bis auf die Haut ~ sein:* ej hafva en torr tråd på sig. *~er Bruder:* en som brukar taga sig en tår på tand. II. *-es*, *0*, *n.* väta, vätska.

Nassauer, **-**, *m.* **1.** nassauare. **2.** F a) genomvåt person, b) en som tycker om att fukta strupen, c) matfriare, snyltgäst. **-n**, *sv. itr. h.* F snylta, snugga.

Nässe, *0*, *f.* väta. **-in**, *sv. itr. h.* o. *tr.* vara fuktig, fukta.

nassen, **nässen**, *sv.* I. *itr. h.* **1.** vara våt, fukta, vätska sig. **2.** opers. *es näſst:* det duggar. II. *tr.* vanl. *nässen:* väta, fukta.

nässig, *a.* fuktig.

naſskalt, *a.* kall och våt.

näſslich, *a.* fuktig.

Nation, *-en*, *f.* nation, folk. **-ál**, *a.* national, nationell. **-ále**, *-[s]*, *-[s]*, *n.* beskrifning på ngns egenskaper o. härkomst, personalier. **-álfarbe**, *f.* nationalfärg. **-álgarde**, *f.* nationalgarde. **-alisíeren**, *sv. tr.* nationalisera. **-alisíerung**, *f.* nationalisering. **-alität**, *-en*, *f.* nationalitet.

Nativität, *-en*, *f.* nativitet, horoskop. *Jm die ~ stellen:* ställa ngns horoskop.

Natter, *-n*, *f.* **1.** snok. **2.** huggorm. **-nzunge**, *f.* ormtunga; bild. giftig tunga.

Natúr, *-en*, *f.* natur. *Die Schuld der ~ bezahlen:* gå all världens väg, dö. **-álien**, *pl.* naturalier. **-alisátion**, *-en*, *f.* naturalisering. **-alisíeren**, *sv. tr.* naturalisera. **-alisíerung**, *f.* naturalisering. **-alístisch**, *a.* naturalistisk. **-álleistung**, *f.* naturaprestation. **-begebenheit** = *Naturerscheinung*. **-beschreibung**, *f.* **1.** naturlära. **2.** naturskildring. **-éll**, *-e*, *n.* naturell, lynne. **-ereigni[ſ]s**, *n.*, **-erscheinung**, *f.* naturföreteelse, fenomen. **-forscher**, *m.* naturforskare. **-forschung**, *f.* naturforskning. **-gabe**, *f.* naturgåfva, talang. **-gemäſs**, *a.* naturenlig. **-geschichte**, *f.* naturhistoria, -lära. **-geschichtlich**, *a.* naturhistorisk. **-körper**, *m.* naturföremål. **-kunde**, *f.* naturkunnighet. **-kundig**, *a.* naturkunnig. *Ein ~er:* en naturforskare.

natürlich, *a.* naturlig, medfödd. **-erweise**, *adv.* naturligtvis. **-keit**, *f.* **1.** natur(en)lighet, naivitet. **2.** naturlig, empirisk erfarenhet.

Natúr||seltenheit, *f.* sällsynt naturföremål. **-spiel**, *n.* naturens lek. **-wahr**, *a.* naturtrogen. **-wídrig**, *a.* naturvidrig, -stridig. **-wüchsig**, *a.* naturlig, naturfrisk, naiv. **-wüchsigkeit**, *f.* naturlighet, naturfriskhet, naivitet.

Nau||e, *-n*, *f.* båt, lastbåt. **-pe**, *-n*, *f.* nyck, besynnerlighet, ondska. **-tisch**, *a.* nautisk.

Navigatión, *0*, *f.* navigation, sjöfart.

NB. el. **N. B.**, förkortn. = *nota bene*.

nd., förkortn. = *niederdeutsch:* lågtysk.

'ne = *eine* se *ein A*.

Nebel, **-**, *m.* dimma, töcken **-éi**, *-en*, *f.* oklarhet, svammel. **-fern**, *a.* aflägsen, liksom dimhöljd. **-ferne**, *f.* dimmigt fjärran. **-feucht**, *a.* fuktig af dimma. **-fleck**, *m.* **1.** astron. nebulosa. **2.** fläck för ögonen. **-grau**, *a.* dimmig, dimhöljd. **-haft** = *nebelig*. **-horn**, *n.* mistlur. **-icht**, **-ig**, *a.* dimmig, oklar. **-kappe**, *f.* **1.** kapusjong, kappa mot dimma. **2.** hatt af dimma kring bärgstoppar. **3.** mössa, kappa, som gör dess bärare osynlig. **-krähe**, *f.* vanlig kråka. **-n**, *sv. itr. h.* **1.** utsända, uppsända, alstra dimma. Opers. *es nebelt:* det blir, är dimmigt, dimma, luften tjocknar. **2.** vid ortförändring *s.* sväfva som en sky. **3.** vara oklar, sväfvande; svamla. **-rauch**, *m.* dimma. **-regen**, *m.* fint, silande duggregn. **-stern**, *m.* nebulosa. **-streif**, *m.* dimstrimma, dimbälte, dimma, sky. **-trübe**, *a.* dimmig.

neben, I. *prep.* med dat. o. ack. jämte, bredvid, utom. II. *adv.* därjämte, bredvid, dessutom. **-absicht**, *f.* biafsigt. **-allee**, *f.* parallel allé, sidoallé. **-án**, *adv.* strax intill, här- el. därbredvid, i angränsande rum, hus m. m. **-arbeit**, *f.* biarbete, samtidigt arbete, arbete därjämte. **-artikel**, *m.* biartikel. **-bau**, *m.* sidobyggnad. **-bedeutung**, *f.* bibetydelse. **-begriff**, *m.* bibegrepp. **-béi**, *adv.* **1.** = *nebenan*. **2.** tillfälligtvis, i förbigående. **3.** därjämte, dessutom. **-blatt**, *n.* bot. stipel. **-buhler(in)**, *m.* (*f.*) medtäflare (-erska), rival, konkurrent. **-buhlerisch**, *a.* rivaliserande, konkurrerande, medtäflar-. **-ding**, *n.* bisak. **-einánder**, *adv.* jämte, bredvid hvarandra. **-einkunft**, **-einnahme**, *f.* biinkomst, biförtjänst. **-essen**, *n.* birätt. **-figur**, *f.* bifigur. **-fluſs**, *m.* biflod. **-frau**, *f.* frilla. **-gang**, *m.* sidogång. **-gasse**, *f.* sidogränd. **-gebäude**, *n.* sidobyggnad, flygel. **-gedanke[n]**, *m.* baktanke. **-gericht**, *n.* birätt. **-geschmack**, *m.* bismak. **-geschöpf**, *n.* medskapad varelse. **-gewinn**, *m.* bivinst, biförtjänst. **-handlung**, *f.* bihandling. **-hér**, **-hín**, *adv.* **1.** = *nebenbei* 2, 3. **2.** bredvid. **-hof**, *m.* mindre gård, sidogård. **-kammer**, *f.* sidokammare. **-kosten**, *pl.* biomkostnader. **-land**, *n.* grannland. **-linie**, *f.* **1.** pa-

rallel linie. **2.** sidolinie; bibana. **-mann,** *m.* sidoman. **-mensch,** *m.* medmänniska. **-mond,** *m.* vädermåne. **-ordnend,** *a.* samordnande. **-person,** *f.* biperson. **-pfarre,** *f.* dotterförsamling, annex. **-pferd,** *n.* löshäst. **-rolle,** *f.* biroll, underordnad roll. **-saal,** *m.* sidosal. **-sache,** *f.* bisak. **-sächlich,** *a.* underordnad, obetydlig, bi-. **-satz,** *m.* gram. bisats. **-schiff,** *n.* sidoskepp. **-sitzer,** *m.* granne. **-sonne,** *f.* vädersol. **-stehend,** *a.* bredvidstående. **-stimme,** *f.* andra stämman. **-straſse,** *f.* sidogata. **-stube,** *f.* sidorum. **-stunde,** *f.* hvilostund, rast. **-thür[e],** *f.* **1.** sidodörr. **2.** löndörr. **-tisch,** *m.* sidobord. **-treppe,** *f.* sidotrappa, mindre trappa. **-ton,** *m.* biton. **-umstand,** *m.* biomständighet. **-unkosten** = *Nebenkosten.* **-ursache,** *f.* biorsak, medverkande orsak. **-verdienst,** *m.* bifortjänst. **-vormund,** *m.* andre förmyndare. **-vort[h]eil,** *m.* ytterligare fördel. **-weg,** *m.* biväg, sidoväg, parallel väg. **-winkel,** *m.* mat. supplementsvinkel. **-zimmer,** *n.* sidorum.

nëbl- se *nebel-.*

nëbst, *prep.* med dat. med, jämte. **-bei** = *nebenbei.*

neck||en, *sv.* **I.** *tr.* reta. **II.** *rfl. Sich mit jm* ~ retas, gnabbas med ngn. *Sich* (rpr.) ~ retas, gnabbas. **-er,** *-,* *m.* en som tycker om att retas, att gnabbas, retsticka. **-erei,** *-en,* *f.* retsamhet, gnabb, skämt. **-erin,** *-nen,* *f.* se *Necker.* **-isch,** *a.* **1.** lustig, komisk. **2.** retsam, förarglig. **3.** egen, besynnerlig.

Neffe, *-n,* *m.* bror-, systerson, nevö. **-ngunst,** *f.* nepotism.

negl||ativ, *a.* negativ. **-er,** *-,* *m.* neger. **-erin,** *-nen,* *f.* negerkvinna. **-ieren,** *sv. tr.* förneka. **-ligé** (*-é*), *-s,* *n.* negligé, morgondräkt. **-ligieren,** *sv. tr.* försumma, negligera. **-ociieren,** *sv. itr. h.* underhandla; handla.

nehm||en, *st.* **I.** *tr.* **1.** taga, *den Augenschein von etw.:* ngt i skärskådning, *jn als* el. *zum Gehülfen:* ngn till medhjälpare, *sich eine Frau:* sig hustru, *jm Mafs:* mått på ngn, *gar kein Ende:* aldrig slut, *jn beim Worte:* ngn på ordet. **2.** särskilda fall. *Preufsische Dienste* ~ inträda i preussisk tjänst, *das Mönchskleid* el. *die Tonsur* ~ gå i kloster, blifva munk, *einen Entschluſs* ~ fatta ett beslut, *die Flucht* ~ gripa till flykten, *Anstalten* ~ vidtaga åtgärder, *sich die Mühe* ~ gifva sig möda, *sie* ~ *sich beide nichts:* de äro båda lika goda, *Anstofs, Ärgernis an etw.* (dat.) ~ taga anstöt af, blifva stött, förargad öfver ngt, [*mit*] *etw. für gut* ~ hålla till godo med ngt, *etw. für ungut, für übel* ~ blifva stött öfver ngt, *von etw. Abstand* ~ afstå från ngt. **II.** *rfl. Sich gut* ~ a) uppföra sig väl, b) taga sig bra ut. **-er,** *-,* *m.,* **-erin,** *-nen,* *f.* en som tager ngt. **-lich** se *nämlich.*

Nehrung, *f.* smal landtunga framför ett haff, jfr *Haff.*

Neid, *-[e]s, 0,* *m.* afund. **-en,** *sv.* = *beneiden.* **-er,** *-,* *m.,* **-erin,** *-nen,* *f.* afundsjuk person, afundsman. **-haft** = *neidisch.* **-hammel, -hart,** *-e,* *m.* afundsjuk person. **-ig, -isch,** *a.* afundsam, afundsjuk. *Mit etw.* ~ *sein:* vara nidsk om ngt. **-kragen** = *Neidhammel.* **-los,** *a.* utan afund, fri från afundsjuka. **-nagel** se *Niednagel.* **-voll,** *a.* afundsam, afundsjuk.

Neig||e, *-n,* *f.* **1.** bugning. **2.** sluttning, lutning; bild. upphällning, slut, t. ex. *der Tag ist an der* el. *geht auf die* ~ dagen närmar sig sitt slut, *es geht mit jm zur* ~ det går utför, lider mot slutet med ngn, *etw. geht zur* ~ el. *auf die* ~ el. *ist auf der* ~ det är på upphällningen med ngt. **3.** rest, återstod, slick, skvätt. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** luta, böja, vända, sänka. Bild. [*zu*] *jm sein Ohr* ~ låna ngn sitt öra, höra på ngn. **2.** göra sig bevågen, vinna för sig. jfr *geneigt.* **II.** *itr. h.* o. *rfl.* slutta; luta, böja, buga, sänka sig, sjunka, närma sig slutet, sjunkande närma sig. [*Sich*] *zu etw.* ~ vara böjd för ngt, luta åt ett håll. **-er,** *-,* *m.* bugning. **-ung,** *f.* **1.** sluttning, lutning. **2.** böjning, bugning. **3.** böjelse, lust, håg, smak, tycke. **4.** böjelse för, dragning till ngn, sympati.

nein, **I.** *adv.* **II.** *-[s],* *-[s],* *n.* nej.

Nekrológ, *-e,* *m.* nekrolog, dödsruna.

Nektar, *-s, 0,* *m.* nektar.

Nelke, *-n,* *f.* näjlika. **-nstock,** *m.* näjlikstånd.

nenn||bār, *a.* som kan nämnas, nämnbar. **-en,** *oreg. sv.* **I.** *tr.* o. *rfl.* nämna, kalla (sig), uppgifva (sig). *Das nenn' ich [ge]schlafen:* det kan man kalla att sofva. **II.** *rfl.* **1.** se *I.* **2.** kallas, heta. **-er,** *-,* *m.* mat. nämnare. **-ung,** *f.* nämnande. **-wērt[h],** *m.* nominelt värde.

Nepótl|e, *-n,* *m.* bror-, systerson, nevö, slägting. **-ismus,** *-, 0,* *m.* nepotism.

Nergel||ei, *-en,* *f.* F brummande, grumsande. **-ig,** *a.* F knarrig, brummande. **-n,** *sv.* F **I.** *itr. h.* knorra, brumma, grumsa, häckla, gräla. **II.** *tr.* förarga, förtreta, plåga, trakassera.

Nerv, *-[e]s* el. *-en, -en, m., -e, -n, f.* nerv. **-enaufregend,** *a.* nervretande, irriterande. **-enaufregung,** *f.* nervretning. **-enfieber,** *n.* nervfeber. **-enkrankheit,** *f.,* **-enleiden,** *n.* nervsjukdom, -lidande. **-enreiz,** *m.* nervretning. **-enschwach,** *a.* nervsvag, nervös. **-enschwäche,** *f.* nervsvaghet. **-enstärkend,** *a.* nervstyrkande. **-ensystem,** *n.* nervsystem. **-ig,** *a.* **1.** nervfull, kraftfull. **2.** bot. nervig. **-ös,** *a.* nervsvag, nervös.

Nerz se *Nörz.*

Nessel, *-n,* *f.* nässla. **-ausschlag,** *m.* nässelutslag. **-fieber,** *n.* nässelfeber. **-n,** I. *a.* af nättelduk, nättelduks-. **II.** *sv. tr.* o. *itr. h.* bränna som nässlor. **-sucht,** *f.* kronisk nässelfeber. **-tūch,** *n.* nättelduk.

Nest, *-er,* *n.* bo, fågelbo, bale, rede, näste, håla, tillhåll; F säng. **-ei,** *n.* balägg, lock-

ägg. **-el,** -, *m.* o. ✻ *n.*, **-n,** *f.* rem, band att fästa upp kläder med, skoband, byxband, gördel. **-eln,** *sv. tr.* knyta, fästa upp medels ett band. **-erausnehmer,** *m.* en som tar ut ägg ur fågelbon. **-feder,** *f.* dun. **-häkchen,** *n.*, **-kegel,** *m.*, **-küchlein,** *n.* sist utklackta ungen i ett fågelbo, sist födda barnet i en familj, kälgris, smekunge. **-ler,** -, *m.* förfärdigare af band med spännen på. **-ling,** **-e,** *m.* **1.** fågelunge som ännu ej lemnat boet. **2.** = *Nestküchlein.* **3.** F i allmh. barn. **-quakelchen** = *Nestküchlein.* **-raupe,** *f.* fjärilslarv som spinner in sig på trädgrenar.

nett, *a.* **1.** nätt, prydlig, treflig. **2.** kort, bestämd, skarpt begränsad. **-heit, -igkeit,** *f.* nätthet, prydlighet, treflighet. **-o,** *adv.* hand. netto.

Netz, **-e,** *n.* nät. **-ärtig,** *a.* nätartad. **-auge,** *n.* zool. fasettöga. **-e,** *0, f.* vätska att fukta med, saliv på fingrarne. **-en,** *sv. tr.* **1.** fukta, väta. **2.** knyta nät. **-flüglig,** *a.* zool. nätvingad. **-haut,** *f.* näthinna. **-nadel,** *f.* knytnål. **-werk,** *n.* nät.

neu, *a.* ny; färsk. ~*ere Sprachen:* moderna språk, *in* ~*erer Zeit:* på den senare tiden, *etw.* ~ *machen:* sätta i skick, renovera, restaurera ngt, *was giebt es* ~*es?* hvad nytt? *auf's* ~*e* el. *von* ~*em:* ånyo, på nytt. **-angekommen,** *a.* nyss ankommen, nykommen. **-anschaffung,** *f.* nyanskaffning. ~ *von Möbeln:* anskaffande af nya möbler. **-aufgelegt,** *a.* utkommen i ny upplaga, omtryckt. **-backen,** *a.* nybakad. **-bau,** *m.* ombyggnad, nybyggnad, ny byggnad. **-bekehrt,** *a.* nyomvänd. **-bildung,** *f.* nybildning. **-deutsch,** *a.* nytysk. **-druck,** *m.* ny upplaga. **-erdings,** *adv.* **1.** nyligen, på senare tiden. **2.** ✻ ånyo. **-erei** = *Neuerung.* **-erer,** -, *m.* förnyare, nyhetsmakare. **-erlich** = *neulich.* **-ern,** *sv. tr.* o. *itr. h.* förnya, omgestalta. **-erung,** *f.* förändring, nyhet, ny sed, nyhetsmakeri. **-erungskitzel,** *m.*, **-erungslust** = *Neuerungssucht.* **-erungslustig** = *neuerungssüchtig.* **-erungsscheu,** *a.* rädd för allt nytt. **-erungssucht,** *f.* nyhetsmakeri, -begär. **-erungssüchtig,** *a.* nyhetsbegärlig, -lysten. **-fundland,** *n. npr.* Newfoundland. **-fundländer,** -, *m.* newfoundländare. **-gebacken,** *a.* nybakad. **-geboren,** *a.* nyfödd. **-gebürt,** *f.* **1.** pånyttfödelse. **2.** pånyttfödd varelse. **-gemacht,** *a.* nygjord. **-gestaltung,** *f.* omgestaltning. **-gier[de],** *f.* nyfikenhet. **-gierig,** *a.* nyfiken. **-groschen,** *m.* nygroschen delad i 10 pfennig, jfr *Groschen.* **-heit,** *f.* nyhet, friskhet, färskhet. **-höchdeutsch,** *a.* nyhögtysk. **-igkeit,** *f.* nyhet. **-jahr,** *n.* nyår. **-land,** *n.* nyodlad mark. **-lich,** *a.* som inträffat nyligen, senast; adv. nyligen. **-ling,** *-e, m.* nykomling, oerfaren, oöfvad, ovan person. **-modig, -modisch,** *a.* nymodig. **-mond,** *m.* nymåne.

neun, **I.** utan följ. subst. äfv. ✻ **-e,** *a.* (oböjl. grundtal) nio. **II.** **-en,** *f.* nia. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* **-auge,** *n.* o. *f.* näjonöga. **-er,** -, *m.* nia m. m. jfr *Fünfer.* **-erlei,** oböjl. *a.* nio slags, nio olika. **-klug,** *a.* öfverklok, snusförnuftig. **-te,** *a.* (ordningstal) nionde. **-tehalb,** *a.* åtta och en half. **-tel,** -, *n.* niondel. **-teln,** *sv. tr.* dela i niondelar. **-tens,** *adv.* för det nionde. **-töter,** *m.* törnskata. **-zehn,** *a.* nitton, jfr *funfzehn* ff. **-zig,** *a.* nittio, jfr *funfzig* ff.

Neu‖rerin, *-nen,* *f.* nyhetsmakerska. **-scheffel,** *m.* nyscheffel (50 liter). **-seeland,** *n. npr.* Nya Zeeland. **-silber,** *n.* nysilfver. **-stadt,** *f. Die* ~ nya staden. **-testamentlich,** *a.* nytestamentlig. **-thum** se *Neutum.* **-trál,** *a.* neutral. **-tralisieren,** *sv. tr.* o. *rfl.* neutralisera(s). **-tralisierung,** *f.* neutralisering. **-tralität,** *0, f.* neutralitet. **-tüm,** *n.* ngt nytt, nyhet, ny sed. **-tümlich,** *a.* ny, nymodig. **-vermählt,** *a.* nyförmäld. **-zeit,** *f.* nyare tiden. **-zoll,** *m* centimeter.

nicht, **I.** *adv.* icke, ej. **II.** *n.* i vissa förbindelser, hvilka ofta sms̈krifvas: *mit* ~*en:* ingalunda, på intet vis, *zu* ~*e machen:* tillintetgöra, *zu* ~*e werden:* tillintetgöras. **III.** -[*e*]*s, 0, n.* hvit zinkoxid. **-achtung,** *f.* brist på aktning, ringaktning. **-äd[e]lig,** *a.* ofrälse. **-annahme,** *f.* vägran att mottaga ngt. **-ausführung,** *f.* underlåtande. **-beachtung, -befolgung,** *f.* försummande, brist på åtlydnad, förbiseende. **-christ,** *m.* icke kristen. **-duldung,** *f.* oförd̈ragsamhet. **-e,** *-n, f.* brors- el. systerdotter. **-erfolg,** *m.* brist på framgång, misslyckande. **-erscheinen,** *n.* **1.** *Das* ~ *des Buches:* den omständigheten att boken icke kom ut. **2.** jur. uteblifvande från domstol, tredskande. **-gelehrt,** *a.* olärd. **-gelingen,** *n.* misslyckande. **-haltung,** *f.* underlåtenhet att hålla, att iakttaga; uppskjutande, t. ex. *einer Sitzung.* **-ig,** *a.* overklig, fåfäng, ogiltig, värdelös, lumpen, innehållslös, förgänglig. *Etw.* ~ *machen:* omintetgöra, upphäfva ngt. **-igkeit,** *f.* overklighet, fåfänglighet m. m. se föreg. **-igkeitserklärung,** *f.* upphäfvande, annulering. **-militär,** *m.* icke-militär, civil. **-raucher,** *m.* icke-rökare. **-s,** **I.** oböjl. *obest. pron. n.* intet, ingenting. *Für* el. *um* el. *wegen* ~ *und wieder* ~ utan ngt som hälst skäl, *das ist* ~ det duger ej, blir ej af, *es ist* ~ *damit:* det är intet bevändt därmed, ~ *davon!* ej ett ord därom! *ganz und gar* ~ icke det ringaste, *sonst* ~*?* intet vidare? **II.** -, *0, n.* intet. **-sbedeutend,** *a.* **1.** obetydlig. **2.** meningslös. **-sdestoweniger,** *adv.* icke dess mindre. **-sein,** *n.* icke-vara. **-snutz,** **I.** *-e, m.* odugling. **II.** = följ. **-snutzig,** *a.* odugling, ovärdig, dålig, nedrig. **-snutzigkeit,** *f.* oduglighet m. m. se föreg. **-ssagend,** *a.* intetsägande. **-sthuer,** -, *m.* lätting, dagdrifvare. **-sthuerei,** *f.* dagdrifveri, lättja. **-sthuerin,** *-nen, f.* se *Nichtsthuer.* **-sthuerisch,** *a.* sysslolös, lättjefull. **-swisser,** -, *m.* okunnig per-

son. **-swürdig**, *a.* 1. värdelös, obetydlig. 2. ovärdig, nedrig. 3. förarglig, nedrig. **-swürdigkeit**, *f.* värdelöshet, värdelös sak, obetydlighet m. m. se föreg. **-wissen**, *n.* okunnighet. **-wollen**, *n.* brist på vilja.

Nick, *-e, m.* nick. **-el**, I. *-, m.* 1. putifnasker. 2. säv. *n.* gemen karl, kanalje, rackare. II. *-s, 0, n.* o. *m.* min. nickel. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* nicka. *Ein Ja* ~ nicka bifall, *den Kopf* ~ nicka med hufvudet. **-stuhl**, *m.* hvilstol. **-stunde**, *f.* slummerstund, stund då man brukar taga sig en lur.

nie, *adv.* aldrig. ~ *und nimmermehr:* aldrig någonsin.

nieder, I. *a.* nästan endast attributivt, låg, lägre, ringa. *Hohe und* ~*e* el. *hoch und* ~ hög och låg. II. *adv.* ned. Ofta ellipt., t. ex. *das Haus ist* ~ huset har brunnit ned. **-arbeiten**, *tr.* gnm arbete öfvervinna, besegra. **-beugen**, *tr.* nedböja, böja, nedslå. **-biegen**, *tr.* böja ned. **-blicken**, *itr. h.* blicka ned. **-blitzen**, *itr. s.* slå ned som blixten. **-brechen**, I. *tr.* nedbryta. II. *itr. s.* brista ned. **-brennen**, I. *tr.* bränna ned. II. *itr. s.* brinna ned. **-bringen**, *tr.* bringa ned. **-bücken**, *rfl.* bocka, böja sig ned. **-deutsch**, I. *a.* lågtysk, plattysk. II. *n.* lågtyska, plattyska, jfr *deutsch.* **-deutschland**, *n. npr.* Nordtyskland. **-donnern**, I. *itr. s.* slå ned som åskan. II. *tr.* slå ned, slå till marken. **-druck**, *m.* tekn. lågtryck. **-drücken**, *tr.* nedtrycka. **-fahren**, *itr. s.* fara ned, stiga ned. **-fahrt**, *f.* nedfärd, nedstigande. **-fall**, *m.* fall, nedfallande. **-fallen**, *itr. s.* falla ned. **-fällen**, *tr.* fälla. **-fliegen**, *itr. s.* flyga ned. **-fliefsen**, *itr. s.* flyta, rinna ned. **-gang**, *m.* nedgång. **-gedrücktheit**, *f.* nedtryckthet. **-gehen**, *itr. s.* gå ned. **-geschlagen**, *a.* nedslagen. **-geschlagenheit**, *f.* nedslagenhet. **-gleiten**, *itr. s.* glida ned. **-halten**, *tr.* hålla ned; ej låta komma upp. **-hangen**, **-hängen**, *itr. h.* hänga ned. **-hauen**, *tr.* hugga ned. **-hocken**, *itr. s.* huka sig ned. **-holen**, *tr.* hämta ned. **-holz**, *n.* buskar. **-kämpfen**, *tr.* nedslå, besegra. **-kartätschen**, *tr.* med kartescher nedmäja. **-kauern**, *itr. s.* huka sig ned, sätta sig på marken. **-klappen**, *tr.* nedfälla, nedslå. **-klettern**, *itr. s.* klättra ned. **-knieen**, *itr. s.* falla på knä. **-kommen**, *itr. s.* 1. komma ned. 2. nedkomma. **-krämpen**, *tr.* vika ned. **-kunft**, *f.* nedkomst. **-lage**, *f.* 1. nederlag, förloradt slag. 2. nederlag, förråd(shus), depot. 3. deposition; deponeradt gods. **-land**, *n.* lågland. **-lande**, *pl. npr.* Nederländerna. **-ländisch**, *a.* nederländsk. **-lassen**, I. *tr.* släppa, fira ned. II. *rfl.* slå sig ned, slå upp sina bopålar. **-lassung**, *f.* 1. nedsläppande. 2. nybygge, koloni. **-legen**, I. *tr.* nedlägga; deponera. II. *rfl.* lägga sig. **-legung**, *f.* nedläggning. **-leiten**, **-lenken**, *tr.* leda ned. **-machen**, *tr.* 1. skaffa, släppa ned. 2. nedgöra. **-mähen**, *tr.* nedmäja. **-metzeln**, *tr.* nedhugga, nedsabla. **-reifsen**, *tr.* slita, rifva ned, förstöra. **-reiten**, *tr.* rida ned, öfver ända. **-rennen**, *tr.* stöta omkull. **-rollen**, *itr. s.* rulla ned. **-säbeln**, *tr.* nedsabla. **-schiefsen**, I. *tr.* skjuta ned. II. *itr. s.* störta, slå ned. **-schlag**, *m.* 1. slag nedåt; nedsänkande; fall; nederbörd. 2. kem. fällning. **-schlagen**, I. *tr.* slå ned, sänka, fälla, slå till marken, undertrycka, besegra, nedslå, böja. II. *itr. s.* slå ned, falla ned; afsätta sig. **-schlucken**, *tr.* svälja ned. **-schmeifsen**, *tr.* F kasta ned. **-schmettern**, *tr.* slå till marken, krossa, förkrossa. **-schreiben**, *tr.* nedskrifva. **-sehen**, *itr. h.* se ned. **-senden**, *tr.* nedsända. **-senken**, *tr.* sänka (ned). **-setzen**, *tr.* sätta ned. **-singen**, *tr.* i sång öfverträffa. **-sinken**, *itr. s.* sjunka ned. **-sitzen**, *itr. h.* o. *s.* samt *tr.* sitta ned. **-sprechen**, *tr.* nedtysta. **-stämmig**, *a.* lågstammig. **-stechen**, *tr.* sticka ned. **-steigen**, *itr. s.* stiga ned. **-stofsen**, I. *tr.* nedstöta. II. *itr. s.* slå ned på. **-strecken**, I. *tr.* slå till marken. II. *rfl.* sträcka ut sig, lägga sig. **-streichen**, *tr.* stryka ned. **-strömen**, *itr. s.* strömma ned. **-sturz**, *m.* nedstörtande, fall. **-stürzen**, *tr.* o. *itr. s.* störta ned. **-tracht**, *f.* = *Niederträchtigkeit.* **-trächtig**, *a.* nedrig, gemen. **-trächtigkeit**, *f.* nedrighet, gemenhet. **-treten**, *tr.* trampa ned. **-trinken**, *tr.* besegra i dryckjom. **-ung**, *f.* dalsänkning, sidländ mark, lågland, däld. **-wärts**, *adv.* nedåt. **-werfen**, *tr.* kasta ned, öfverända. **-zeichnen**, *tr.* nedskrifva, uppteckna. **-ziehen**, *tr.* draga ned.

niedlich, *a.* nätt, treflig, prydlig, söt. **-keit**, *f.* nätthet m. m. se föreg.

Niednagel, *m.* 1. i köttet fastsittande nagelsplittra. 2. nagelrot.

niedrig, *a.* låg; ringa. ~*er stellen:* ställa, flytta ned. **-en**, *sv.* = *erniedrigen.* **-keit**, *f.* låghet, ringhet.

niegesehen, *a.* aldrig förr sedd.

niellieren, *sv. tr.* niellera.

nie‖mals, *adv.* aldrig. **-mand**, gen. *-[e]s*, dat. *-em* o. *-[en]*, ack. *-[en]*, *0, obest. pron. m.* ingen.

Niere, *-n, f.* njure. **-nbraten**, *m.* njurstek. **-nfett**, *n.* njurtalg. **-nförmig**, *a.* njurformig. **-nkrankheit**, *f.*, **-nleiden**, **-nweh**, *n.* njurlidande.

nies‖en, *sv. itr. h.* nysa. **-mittel**, *n.* nysmedel. **-pulver**, *n.* nyspulver.

Nieſs‖brauch, *m.* nyttjande(rätt). **-braucher(in)**, *m.* (*f.*) en som har nyttjanderätt. **-brauchsrecht**, *n.* nyttjanderätt. **-nutzer** = *Nieſsbraucher.* **-nutzung** = *Nieſsbrauch.*

Nieswurz, *0, f.* prustrot.

Niet, *-e, n.* nitnagel. **-e**, *-n, f.* nit i lotteri. **-en**, *sv. tr.* nita. **-nagel**, *m.* nitnagel. **niet- und nagelfest**, *a.* fästad med nitnaglar.

Nihilist, *-en, m.*, **-in**, *-nen, f.* nihilist.

Nil, *-[e]s, 0, m. npr.* Nilen. **-pferd**, *n.* nilhäst, flodhäst.

nimmer, *adv.* 1. ej mera. 2. aldrig. **-mehr**, *adv.* aldrig (mera), jfr *nie* o. *nun*. **-mehrstag**, *m.* F aldrig inträffande dag. **-satt**, I. *a.* aldrig mätt. II. *-e, m.* omättlig, glupsk person, storätare. **-wiedersehen**, *n. Auf ∼!* farväl för alltid!

Nipp, *-e, m.*, **-e**, *-n, f.* 1. läppjande, mun (full). *Ein ∼chen thun:* läppja. *Drei ∼chen Kaffee:* tre munnar kaffe. 2. pl. nipper. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* läppja (på). **-sachen**, *pl.* nipper. **-tisch**, *m.* atenienn.

nirgend[s], **-wo**, *adv.* ingenstädes.

Nische, *-n, f.* nisch.

Nistel(n) se *Nestel(n)*. **-en**, *sv. itr. h.* o. *rfl.* bygga bo (om fåglar). **-kasten**, *m.* vanl. dim. **-kästchen**, *n.* konstgjordt fågelbo.

Niveau, *-s, n.* nivå. **-ellierarbeit**, *f.* nivelleringsarbete. **-ellieren**, *sv. tr.* nivellera, afväga, planera. **-ellierung**, *f.* nivellering.

Nix, *-e, m.* näck. **-blume**, *f.* näckros. **-e**, *-n, f.* älfva. **-enhaft**, *a.* älflik. **-in**, *-nen, f.* älfva.

nobel, *a.* nobel, förnäm, ädel.

Noblesse, *0, f.* nobless, adel.

noch, I. *adv.* 1. ännu, dessutom, ytterligare. *∼ immer:* ännu alltjämt, allt fortfarande, *das fehlte nur ∼!* det fattades bara! *∼ obendrein:* till på köpet. 2. redan, t. ex. *∼ am Tage seiner Ankunft:* redan första dagen, samma dag han kom. 3. *∼ so:* än så, t. ex. *wäre er ∼ so reich.* II. *konj. Weder* el. *nicht ... ∼* hvarken ... ej häller. **-mal**, *adv.* 1. en gång till, dubbelt. 2. = *nochmals*. **-malig**, *a.* ånyo inträffande, upprepad. **-mals**, *adv.* ännu en gång.

Nock, *-e, n.*, **-e**, *-n, f.* sjö. nock.

Nomade, *-n, m.* nomad. **-enhaft**, **-isch**, *a.* nomadlik, nomadisk, kringvandrande. **-isieren**, *sv. itr. h.* nomadisera, föra ett kringvandrande lif.

Nomenklatúr, *-en, f.* namnförteckning. **-inálbetrag**, *m.* nominelt belopp. **-inálwert[h]**, *m.* nominelt värde.

None, *-n, f.* 1. nionde timmen; bön vid nionde timmen. 2. nonæ i romerska kalendern.

Nonne, *-n, f.* dim. †, nunna. **-nhaft**, *a.* nunnelik, klosterlik. **-nkloster**, *n.* nunnekloster.

Nonsens, *-[es], -e, m.* nonsens, dumhet, galenskap.

Noppe, *-n, f.* nopp, noppa. **-n**, *sv. tr.* noppa.

Nord, *-[e]s, 0,* **-en**, *0, m.* 1. nord, norr. *Nach* el. *gen ∼* åt norr. 2 nordanvind. **-gegend**, *f.* nordlig trakt. **-isch**, *a.* nordisk. **-kaper**, *m.* zool. nordkapare (Balæna glacialis). **-land**, *n.* 1. nordanland. 2. *npr.* Norrland. **-länder(in)**, *m.* (*f.*) 1. nordbo. 2. norrländning, norrländska.

nördlich, *a.* nordlig.

Nordlicht, *n.* norrsken.

Nördling, *-e, m.* nordbo.

Nordmann, *m.* nordbo. **-ost[en]**, *m.* nordost. **-östlich**, *a.* nordostlig. **-ostwind**, *m.* nordostvind. **-pol**, *m.* nordpol. **-polfahrt**, *f.* nordpolsfärd. **-polfahrer**, *m.* nordpolsfarare. **-see**, *f. npr. Die ∼* Nordsjön. **-stern**, *m. Der ∼* nordstjärnan. **-wärts**, *adv.* åt norr. **-west[en]**, *m.* nordväst. **-westlich**, *a.* nordvästlig. **-westwind**, *m.* nordvästvind.

Nörgel- se *Nergel-*.

Norm, *-en, f.* norm, regel. **-ál**, *a.* normal, regelbunden. **-álmáfs**, *n.* normalmått, likaremått. **-álspurig**, *a.* som har normal spårvidd; bredspårig. **-áltracht**, *f.* normaldrägt, i sht jägerdrägt. **-andie**, *0, f. npr.* Normandie. **-ánne**, *-n, m.* 1. normand. 2. norrman. 3. nordman. **-ánnisch**, *a.* 1. normandisk. 2. norsk, norrmännens. 3. nordisk, nordmännens. **-ieren**, *sv. tr.* reglera, rätta efter ngt.

Norne, *-n, f.* norna.

Norwegíen, *-s, 0, n. npr.* Norge. **-er**, *-, m.* norrman. **-erin**, *-nen, f.* norska. **-isch**, I. *a.* norsk. II. *n.* norska, jfr *deutsch*.

Nörz, *-e, m.* zool. flodiller (Mustela lutreola).

Not, *-e* †, *f.* 1. nöd. *Im Falle der ∼* i nödens stund, *etw. ist ∼* el. *von Nöten:* ngt är af nöden, *mit genauer* el. *harter* el. *knapper ∼* med knapp nöd. 2. särskilda fall. *Schwere ∼* a) fallandesot, b) svordom. ugt fan anamma! *viele* el. *seine Liebe ∼ haben zu:* hafva svårt, hafva all möda att, med största svårighet göra ngt, *ich habe ∼ alles unterzubringen:* jag har svårt att få plats för allt, *es hat ∼, daſs:* det sitter åt, att, *es hat keine ∼ mit uns:* det har ingen fara med oss; *es thut ∼ daſs:* det är nödvändigt att, *es thäte ∼, ich ginge selbst hin:* det vore bäst, att jag ginge dit själf, *ohne ∼* utan tvång, utan tvingande skäl, *über ∼* mer än nödvändigt är, *zur ∼* i nödfall. **-a**, *-s, f.* nota, räkning. **-abilität**, *-en, f.* notabilitet. **-ár**, *-e, m.* notarie. **-ariát**, *-e, n.* notaries befattning, notariat. **-ariéll**, *a.* notarial-. **-bau**, *m.* provisorisk byggnad. **-behelf**, *m.* nödhjälp, nödfallsmedel. **-brücke**, *f.* provisorisk bro, nödbro. **-brunnen**, *m.* reservkälla, källa för nödfall. **-dienst**, *m.* tvungen tjänst. **-drang**, *m.* tvingande nödvändighet. **-durft**, *f.* nödtorft; tarf. **-dürftig**, *a.* nödtorftig; torftig. **-dürftigkeit**, *f.* torftighet. **-e**, *-n, f.* dim. †, 1. nota. 2. not. 3. = *Banknote*. **-eimer**, *m.* brandämbar. **-enfeder**, *f.* penna att skrifva noter med. **-enhandlung**, *f.* musikhandel. **-enmappe**, *f.* notportfölj. **-enpult**, *n.* notpulpet, notställare **-enschlüssel**, *m.* mus klav. **-enstimme**, *f.* mus. musikstämma. **-fall**, *m.* nödfall. **-folglich**, *a.* med nödvändighet följande. **-gedrungen**, *a.* nödtvungen. **-gesetz**, *n.* tvångslag. **-groschen**, *m.* nödpenning, -skilling, -styfver. **-h** se *Not*. **-helfer**, *m.* hjälpare i nöden.

nöthig se *nötig*.

notíieren, *sv. tr.* notera, anteckna. **-ierung**, *f.* notering. **-ifikátion**, *-en, f.* tillkännagifvande,

meddelande. **-ifizíeren,** *sv. tr.* tillkännagifva, meddela.

nötig, *a.* nödvändig, erforderlig. *Ich habe etw. ~* el. *mir thut etw. ~* jag behöfver ngt. **-en,** *sv. tr.* nödga, truga. *Lassen Sie sich nicht ~* låt ej be er, krusa ej. **-keit,** *f.* nödvändighet, erforderlighet. **-ung,** *f.* nödgande, trugande.

Notíz, *-en, f.* **1.** notis. **2.** anteckning.

Nōt‖jahr, *n.* nödår, missväxtår. **-leidend,** *a.* nödlidande. **-mittel,** *n.* nödfallsmedel. **-nagel,** *m.* spik som begagnas i brist på en bättre; bild. = *Notbehelf.*

notórisch, *a.* notorisk, allmänt bekant.

Nōt‖pfennig, *m.* = *Notgroschen.* **-reif,** *a.* mognad utan att vara fullt utvecklad. *~es Korn:* slösäd. **-schrei,** *m.* nödrop. **-stall,** *m.* **1.** provisoriskt stall. **2.** nödstall, nödspilta. **-stand,** *m.* tillstånd af allmän nöd. **-taufen,*** *tr.* döpa med nöddop. **-wehr,** *f.* nödvärn. **-wendig,** *a.* nödvändig. **-wendigkeit,** *f.* nödvändighet. **-werk,** *n.* **1.** nödvändig sak. **2.** nödfallsväg. **-zeichen,** *n.* nödsignal. **-zwang,** *m.* **1.** nödtvång. **2.** våldtägt. **-zwängen,*** *tr.* med våld tvinga; våldtaga.

Nov‖élle, *-n, f.* novell. **-ellíst,** *-en, m.* novellförfattare. **-ember,** *-, m.* november. **-itåt,** *-en, f.* ngt nytt, nyhet, nouveauté. **-íz[e],** *-en, m.*, **-íze,** *-n, f.* novis.

nu, I. *itj.* nå, jfr *na.* II. oböjl. *n.* o. *m.* nu. *Im ~* i ett nu.

nubisch, *a.* nubisk.

nüchtern, *a.* nykter; måttlig; oförvillad, förståndig; prosaisk, fadd, kälkborgerlig; fadd, smaklös. *Mit ~em Magen:* på fastande mage. **-heit,** *f.* nykterhet m. m. se föreg.

Nücke, *-n, f.* nyck.

Nud‖el, *-n, f.* **1.** makaron, nudel, vermicell. **2.** deg att göda fjäderfä med. **-eln,** *sv. tr.* göda fjäderfä med degbållar; bild. fullproppa (med mat). **-elung,** *f.* **-itåt,** *-en, f.* nuditet, nakenhet; blottad kroppsdel.

null, I. *a.* (utan komparation) **1.** noll. **2.** värdelös, innehållslös, betydelselös. *Für ~ und nichtig erklären:* förklara ogiltig, upphäfva, annulera. II. *-en, f.* nolla.

num‖erieren, *sv. tr.* numrera. **-erierung,** *f.* numrering. **-érisch,** *a.* **1.** uttryckt i siffror, siffer-, t. ex. *~e Gleichung:* sifferekvation. **2.** numerisk. **-mer,** *-n, f.* nummer.

nūn, I. *adv.* **1.** nu. *~ und nimmermehr:* aldrig någonsin. **2.** nå, t. ex. *~, das gestehe ich:* nå, det må jag säga. *~?* nå? *~ und?* och sen? **3.** ofta oöfversatt, t. ex. *er mag ~ kommen oder nicht:* han må komma eller ej. II. *itj. ~ ~!* nå nå! sakta i backarne! *~ los!* välan! gå på! III. *konj.* nu då, då nu, t. ex. *~ du mich kennst:* nu då du el. då du nu känner mig. **-mehr** (åfv. -ē), *adv.* numera, hädanefter. **-méhrig,** *a.* nuvarande.

Nuntiatúr, *-en, f.* påflig beskickning. **-us,** *-, ..ii* el. *..ien, m.* nuntie, påfligt sändebud.

nūr, *adv.* **1.** blott, endast, bara. **2.** *Wer ~* hvem än, *was ~* hvad än, *wo ~* hvarhälst än. **3.** särskilda fall. *Er mag ~ gehen:* han kan gärna få gå, *wie kommt er ~ hierher?* hur kan han väl ha kommit hit? *was sollen wir ~ sagen?* hvad skola vi väl säga? ofta oöfversatt, t. ex. *so viel ich ~ kann:* så mycket jag förmår.

Nuſs, *-e* †, *f.* nöt, vanl. valnöt. **-baum,** *m.* valnötsträd. **-baumen,** *a.* af valnöt(strä), valnöts-. **-beize,** *f.* valnötsbeta. **-braun,** *a.* valnötsbrun. **-gebüsch,** *n.* hasselbuskar, -skog. **-häher,** ✻ **-heher,** *m.* zool. nötkråka. **-holz,** *n.* valnötsträ. **-knacker,** *m.* nötknäppare. **-staude,** *f.*, **-strauch,** *m.* hasselbuske

Nüster, *-n, f.* näsborr i sht på (fnysande) hästar. **-n,** *sv. itr. h.* vädra.

Nut[h][e], *-en, f.* spånt. **-en,** *sv. tr.* spånta.

nutschen, *sv. tr.* o. *itr. h.* suga.

nutz, I. åfv. **nütz,** *a.* nyttig, gagnelig. *Das ist zu nichts ~* det gagnar till intet. II. *-es, 0, m.* gagn. *Sich etw. zu ~e machen:* draga nytta af, begagna sig af ngt. **-anwendung,** *f.* praktisk användning. **-bar,** *a.* nyttig, användbar, inkomstbringande. **-barkeit,** *f.* nyttighet, användbarhet, nytta, gagn. **-barmachung,** *f.* användande. **-baum,** *m.* träd hvars virke kan begagnas till snickring el. timring. **-bringend,** *a.* gagnelig, inkomstbringande. **-en, a)** *-s, 0, m.* nytta, gagn, fördel, vinst. *~ aus etw. ziehen:* draga nytta af ngt. **b)** vanl. **nützen,** *sv.* I. *itr. h.* gagna, vara nyttig, *zu etw.:* till ngt, *jm:* (för) ngn. II. *tr.* begagna, använda, begagna sig af. **-garten,** *m.* köksträdgård. **-haft** = *nützlich.* **-holz,** *n.* slöjdvirke, jfr *Nutzbaum.*

nützlich, *a.* nyttig, gagnelig. **-keit,** *f.* nytta, nyttighet. **-keitsrücksicht,** *f.* nyttighetshänsyn. **-keitssystem,** *n.* nyttighetssystem, utilitarism.

nutz‖los, *a.* gagnlös, onyttig. **-losigkeit,** *f.* gagnlöshet. **-nieſsen,*** *tr.* uppbära inkomsten af, hafva nyttjanderätt till. **-nieſser, -,** *m.*, **-nieſserin,** *-nen, f.* en som uppbär inkomsten af, har nyttjanderätten till ngt. **-nieſsung,** *f.* nyttjanderätt. **-reich,** *a.* mycket nyttig, gagnelig.

Nutzung, *f.* **1.** begagnande, användande. **2.** afkastning, vinst, inkomst. **-srecht,** *n.* nyttjanderätt. **-swērt[h],** *m.* (värdet af) en åkers afkastning.

Nymphe, *-n, f.* nymf. **-nhaft,** *a.* nymflik.

O.

o, *itj.* 1. o, ack, ve. ~, *daſs er doch bald käme!* ack, måtte han snart komma! 2. å. ~ *freilich!* ja visst! ~ *doch!* jo visst! helt säkert! ~ *nicht doch!* icke så! ack nej!

Oáse, *-n, f.* oas.

ob, I. *konj.* om, huruvida. *Als* ~ som om, liksom om, ~ *auch:* om också, om än. *Na* ~*!* det var en fråga, det! Ellipt. ~ *er wohl wiederkommt?* månne han kommer tillbaka? II. *prep.* med dat., gen. o. ✻ ack. öfver, på andra sidan om; genom, för skull. III. *adv.* ofvan, numera brukl. blott i sms.

Obacht, *0, f.* akt; skydd, beskydd, vård. *Etw. in* ~ *nehmen:* taga ngt i sin vård, om händer.

ob‖angezogen, **-bemeldet**, **-benannt**, **-berührt**, **-besagt** = *oberwähnt.* **-dach**, *n.* tak (öfver hufvudet), tillflykt, hem. **-dachlos**, *a.* hemlös. **-dachlosigkeit**, *f.* hemlöshet. **-duzíeren**, *sv. tr.* obducera. **-ediénz**, *-en, f.* lydnad. **-elísk**, *-en, m.* obelisk.

oben, *adv.* uppe, uppepå, ofvan, ofvanpå. *Von* ~ uppifrån, *nach* ~ uppåt, *jn von* ~ *herab ansehen:* se ned på ngn, *jn von* ~ *herab behandeln:* behandla ngn högdraget, med nedlåtenhet. *Das* ~ det öfre, det höga, däruppe. **-áb**, *adv.* uppifrån, från ytan. ~ *schöpfen:* ösa af. **-án**, *adv.* öfverst, främst. **-áuf**, *adv.* öfverst, ofvanpå, på ytan. ~ *sein:* vara vid godt mod, i goda omständigheter, morsk. **-áus**, *adv.* ~ *wollen:* syfta högt, vilja flyga högre än vingarne bära. **-benannt**, *a.* ofvannämd. **-dráuf**, *adv.* ofvanpå, öfverst. **-[dr]éin**, *adv.* till på köpet. **-erwähnt**, *a.* ofvannämd. **-hín**, *adv.* ytligt, lätt. **-hinaus** = *obenaus.* **-werk**, *n.* sjö. den ofvan vattenytan belägna delen af ett fartyg.

ober, *a.* öfre, ~*st:* öfverst. *Die* ~*en Klassen, Stände:* de högre klasserna, ståndena, *mein* ~*er:* min förman, principal, chef. *Der* ~*e eines Ordens:* en ordens stormästare, *der* ~*e des Klosters:* klostrets föreståndare, abbot, prior. — *Ober* bildar talrika sms., hvilka i allmh. öfversättas med öfver-, t. ex. **-arm**, *m.* öfverarm, **-aufseher**, *m.* öfveruppsyningsman, **-bau**, *m.* öfverbyggnad, **-befehl**, *m.* öfverbefäl, m. fl. Några särskilda fall anföras här nedan. **-bett**, *n.* täcke. **-deutsch**, *a.* sydtysk. **-deutschland**, *n. npr.* Sydtyskland. **-faul**, *a.* genomrutten. **-fläche**, *f.* yta. **-flächlich**, *a.* ytlig. **-flächlichkeit**, *f.* ytlighet. **-gewalt**, *f.* herravälde. **-halb**, *prep.* med gen. o. ✻ dat. ofvanför, öfver, uppöfver. **-hand**, *f.* 1. handlofve. 2. handens yttersida. 3. öfverhand, företräde, öfvertag, öfverlägsenhet, öfvermakt. **-hemd[e]**, *n.* yttre skjorta; nattkappa, chemisett. **-hemdeneinsatz**, *m.* skjortbröst. **-herrlich**, *a.* suverän, herskare-, furstlig, konungslig. **-herrlichkeit**, *f.* egenskap af suverän, herravälde. **-herrschaft**, *f.* herravälde. **-holz**, *n.* 1. högstammiga träd. 2. grenar. **-irdisch**, *a.* förekommande öfver jorden, på jordens yta. **-kopf**, *m.* öfre delen af hufvudet. **-land**, *n.* högre beläget land, högland. **-lehrer**, *m.* lektor, öfverlärare. **-pfarrer**, **-prediger**, *m.* förste präst vid en kyrka; prost. **-priester**, *m.* öfverstepräst. **-priesterlich**, *a.* öfversteprästerlig. **-prima**, *f.* öfre sjunde, öfversta klassen i ett läroverk. **-primaner**, *m.* lärjunge i högsta klassen. **-rock**, *m.* hos män: rock, öfverrock, ytterrock; hos kvinnor: klädningskjol i mots. till underkläderna. **-schlächtig**, **-schlägig**, *a.* som drifves med öfverfall. ~*e Mühle:* öfverfallskvarn. **-schule**, *f.* högre skola. **-st**, *-en, m.* öfverste. **-steuermann**, *m.* förste styrman. **-stube**, *f.* vindskammare, F bild. hjärnan. **-tasse**, *f.* kopp. **-vorsteher**, *m.* förste föreståndare, öfverdirektör.

oberwähnt, *a.* ofvannämd, ofvanstående.

ober‖wärts, *adv.* uppåt. **-wasser**, *n.* öfverfall. Bild. ~ *haben:* ha öfverhand, vara öfverlägsen. **-welt**, *f.* öfre världen i mots. till underjorden.

oberzählt = *oberwähnt.*

Oberzeug, *n.* öfvertyg.

obgleich, *konj.* ehuru, ehuruväl, fastän.

Obhút, *0, f.* beskydd, beskärm.

obig, *a.* ofvanstående, ofvannämd.

Ob‖jékt, *-e, n.* objekt. **-jektív**, *a.* objektiv. **-jektivität**, *0, f.* objektivitet. **-láte**, *-n, f.* oblat. **-liegen**, *itr. h.* 1. egna sig åt, t. ex. *einem Werke.* 2. åligga. **-liegenheit**, *f.* åliggande. **-ligatórisch**, *a.* obligatorisk. **-ligíeren**, *sv. tr.* förbinda, förpligta. **-lóng**, *a.* aflång. **-lóngum**, *-[s], ..ga* el. *..gen, n.* mat. rektangel. **-mann**, *-er* †, *m.* 1. förman, uppsyningsman. 2. öfverman. 3. öfverdomare, skiljedomare. **-óe**, *-n, f.* oboe.

Obrigkeit, *f.* öfverhet; höga vederbörande. **-lich**, *a.* utgående från öfverheten, öfverhets-, öfverhetens.

Obrist se *Oberst.*

ob‖schón, *konj.* ehuruväl. **-scón**, *a.* oanständig. **-séquien**, *pl.* likbegängelse. **-servánz**, *-en, f.* 1. häfdvunnen sed, bruk. 2. ordensregel. **-servatión**, *-en, f.* iakttagelse. **-servatórium**, *-[s], ..ien, n.* observatorium. **-siegen**, *itr. h.* besegra, segra öfver, *jm:* ngn.

Obst, *-[e]s, 0, n.* frukt. **-bau**, *m.* fruktodling. **-brecher**, *m.* äpplehåf.

obstehend = *oberwähnt.*

obstíen, *sv. itr. h.* skörda frukt. **-er** = *Óbstler.* **-frau**, *f.* fruktmånglerska. **-hüter**, *m.* fruktvaktare, trädgårdsvaktare.

Öbstler, *m.* 1. frukthandlare. 2. fruktvaktare. **Öbst‖most**, *m.* ojäst fruktvin. **-pflanzung**, *f.* fruktträdsplantering. **-zucht**, *f.* fruktodling. **ob‖walten**, *itr. h.* 1. vara herre, herska, *einem Dinge:* öfver en sak. 2. vara förhanden, äga rum, närvara. **-wóhl**, **-zwár** = *obgleich.* **Occidént** (afv. ´--), -[*e*]*s*, *0*, *m.* väster, okcident. **-álisch**, *a.* västerländsk. **occupíer‖len**, *sv. tr.* ockupera. **-ung**, *f.* ockupering. **Océan** (afv. ´--), **-e**, *m.* ocean. **-isch**, *a.* ocean-, på el. i oceanen. **-ien**, *n. npr.* Australien. **Ocher** se *Ocker.* **Ochs**[**e**], *-en*, *m.* oxe. **-en**, *sv.* = *büffeln.* **Ochsen‖auge**, *n.* oxöga. **-dumm**, *a.* dum som en oxe. **-haft**, *a.* oxlik, ox-, plump, dum. **-junge**, **-knecht**, *m.* oxdräng, ladugårdsdräng. **-mäßig** = *ochsig.* **-post**, *f.* F långsam post. **-stall**, *m.* oxstall, fähus. **-tour**, *f.* F *Nach der* ~ efter tjänsteår. **-treiber**, *m.* oxdrifvare. **-zücht**[**l**]**er**, *m.* en som uppföder oxar. **Ochs‖ler** = *Büffler.* **-ig**, *a.* F 1. = *ochsenhaft.* 2. ofantlig, kolossal. **Ocker**, *-s*, *0*, *m.* ockra. **Octroí**, -[*s*], *-s*, *m.* o. *n.* oktroj. **octroyíeren**, *sv. tr.* oktrojera. **Od‖aliske**, *-n*, *f.* odalisk. **-e**, *-n*, *f.* ode. **öde**, I. *a.* öde, obebodd, ensam. II. *-n*, *f.* 1. ensamhet, tomhet. 2. ödemark. **Odem**, poet. = *Atem.* **Ödenéi**, *-en*, *f.* ödemark. **oder**, *konj.* eller. **Odermennig**, *-e*, *m.* bot. småborre (Agrimonia). **odiós**, *a.* förhatlig. **Ofen**, -†, *m.* dim. *Öfchen*, *Öf*[*e*]*lein*, ugn, spis, kakelugn, kamin. **-bank**, *f.* spiselbänk. **-bruder**, *m.* *Ofenhocker.* **-gabel**, *f.* eldgaffel. **-hërd**, *m.* kakelugn(söppning). **-hocker(in)**, *m.* (*f.*) en som sitter i spiselvrån, stuggris, askunge. **-kachel**, *f.* kakelugnskakel. **-krükke**, *f.* ugnsraka. **-loch**, *n.* ugnsöppning. **-platte**, *f.* spiselhäll. **-rohr**, *n.*, **-röhre**, *f.* 1. kakelugnsrör. 2. kakelugnsnisch. **-rufs**, *m.* ugnssot, kakelugnssot. **-schaufel**, **-schippe**, *f.* eldskyffel. **-schirm**, *m.* eldskärm. **-setzer**, *m.* kakelugnsmakare. **-sitzer** = *Ofenhocker.* **-wisch**, **-wischer**, *m.* ugnskvast. **offen**, *a.* 1. öppen. ~ *heraus:* utan omsvep, ~ *mit der Sprache herausgehen:* tala öppet, ~ *zu Tage liegen:* ligga i öppen dag, *auf* ~*er That:* på bar gärning, ~*e Kasse bei jm haben:* få så mycket pengar man vill af ngn. 2. vakant, ledig, tom. **-bar** (o. --´), *a.* uppenbar. **öffenbär**, *a.* möjlig att öppna. **offenbár‖len**, *sv. tr.* uppenbara, yppa. *Jm sein Herz* el. *sich jm* ~ utgjuta sitt hjärta för ngn. **-er**, *-*, *m.* uppenbarare. **-ung**, *f.* uppenbarelse. **Offen‖heit**, *f.* öppenhet. **-herzig**, *a.* öppenhjärtig. **-herzigkeit**, *f.* öppenhjärtighet; F hål, trasigt ställe. **-kundig**, *a.* allmänt bekant, känd. **-kundigkeit**, *f.* allmän kännedom. **-stehend**, *a.* öppen; gapande. **öffentlich**, *a.* offentlig. *Auf* ~*er Straſse:* på öppen gata. **-keit**, *f.* 1. offentlighet. *An die* ~ *treten:* träda ut i det offentliga lifvet. 2. offentlig handling. **Offi‖érte**, *-n*, *f.* anbud, offert. **-iziánt**, *en*, *m.* 1. lägre tjänsteman. 2. officiant, tjänstgörande präst. **-iziéll**, *a.* officiell. **-izier**, *-e*, *m.* officer. **-izín**, *-en*, *f.* officin, verkstad, boktryckeri, apotek. **-iziós**, *a.* 1. tjänstaktig, tjänstvillig. 2. officiös. **-ízium**, -[*s*], *..ien*, *n.* åliggande, pligt. **öffn‖len**, *sv.* I. *tr.* o. *itr. h.* öppna. *Eine Flasche* ~ draga upp en butelj, *jm die Wege* ~ bereda utvägar för ngn. II. *rfl.* öppna sig, öppnas. **-er**, *-*, *m.*, **-erin**, *-nen*, *f.* en som öppnar. **-ung**, *f.* 1. öppnande. 2. öppning, mynning, ingång. **oft**, *öf't*[*r*]*er*, *öfte*[*r*]*st* o. *oftest*, *a.* ofta förekommande, vanlig; vanl. adv. ofta, många gånger. *Wie* ~ *ist 3 in 6 enthalten:* hur många gånger går 3 i 6? *so* ~ *du kommst:* när du kommer, *so* ~ *ich auch kommen mag:* när hälst jag än må komma. *Zum* el. *des öftern* = *öfters.* **öfter**[**s**], *adv.* då och då, allt emellanåt, ej så sällan, ganska ofta. **oft‖malig**, *a.* ofta upprepad. **-mals**, *adv.* ofta, många gånger. **oh** = *o.* **Oheim**, *-e*, *m.* onkel, farbror, morbror. **Ohm**, I. -[*e*]*s* el. *-en*, *-e*, *m.* = föreg. II. **-e**, *m.* o. *n.*, *-e*[*n*], *f.* dim. †, åm. **-en**, *sv. tr.* justera kubikmått. **ohn‖le**, I. *prep.* med ack. utan. Ellipt. *es ist nicht* ~ det är ej så utan, *sie ist schmuck, aber die andern sind auch nicht* ~ hon är vacker, men de andra äro ej häller så dumma, så fula. II. *konj.* ~ *daſs*, ~ *zu:* utan att. **-edas**, **-edēm**, **-edies**, *adv.* dessutom, för öfrigt. **-egleichen**, *a.* utan like. **-ehin** = *ohnedas.* **-ehose**, *m.* F sanskulott. **-erachtet** se *ungeachtet.* **-esorge**, *m.* sorglös, glad fyr. **-gefähr** se *ungefähr.* **-macht**, *-en*, *f.* vanmakt; svimning. **-mächtig**, *a.* vanmäktig, afsvimmad. **ohó**, *itj.* åhå, håhå. **Ohr**, -[*e*]*s*, *-en*, *n.* dim. †, öra. *Bis ans* ~ *errötet:* rodna uppöfver öronen, *sich aufs* ~ *legen:* lägga sig att sofva, *sich etw. hinters* ~ *schreiben:* lägga ngt på minnet, *einen Schalk* el. *es hinter den* ~*en haben:* hafva en räf bakom örat, *eins übers* ~ *kriegen:* få ett slag på örat, *sich die Welt um die* ~*en schlagen:* se sig omkring i världen, *etw. zu* ~*en nehmen:* lägga märke till ngt. **Öhr**, *-e*, *n.* öga på nålar, hammare m. m., ögla, öra, handtag. **ohren**, **öhren**, *sv. tr.* 1. förse med öron, vanl.

blott part. *geohrt, geöhrt = ohrig.* **2.** förse med ögla m. m. se *Öhr.*

Ohren||beichte, *f.* öronbikt. **-bläser(in),** *m.* (*f.*) (öron)tasslare. **-bläserei,** *f.* tissel och tassel. **-brausen,** *n.* öronbrusning. **-diener,** *m.* smickrare. **-kitzel,** *m.* ngt som smeker örat; smicker. **-klappe,** *f.* örflik, örlapp på hattar, mössor. **-klingen,** *n.* ringning för öronen. **-leiden,** *n.* öronlidande. **-reifsen,** *n.* örsprång. **-sausen,** *n.* öronsusning. **-schmalz,** *n.* örvax. **-schmaus,** *m.* öronfägnad. **-schmerz,** *m.*, **-weh,** *n.* ondt i öronen. **-zeuge,** *m.* öronvittne. **-zwang,** *m.* örsprång.

Ohr||eule, *f.* hornuggla. **-feige,** *f.* örfil. **-feigen,** *sv. tr.* örfila (upp). **-gehänge, -gehenk, -geschmeide,** *n.* örhänge. **-höhle,** *f.* öronhåla. **-ig, öhrig,** *a.* försedd med öron, vanl. i sms., t. ex. *lang~* långörad, långörig. **-läppchen,** *n.* örsnibb.

Öhrling, *-e, m.* tvestjärt.

Ohr||löffel, *m.* örslef. **-muschel,** *f.* örmussla. **-ring,** *m.* örring. **-wurm,** *m.* tvestjärt. **-zerreifsend,** *a.* öronslitande.

Öhse se *Öse.* **okk-** se *occ-.*

Ökonóm, *-en, m.* **1.** ekonom. **2.** landtbrukare. **-ie,** *-[e]n, f.* **1.** ekonomi, hushållning, sparsamhet. **2.** landtbruk. **-isch,** *a.* **1.** ekonomisk, hushållsaktig, sparsam. **2.** landtbruks-.

Oktáv, *-e, n.* oktav(format). **-a,** *-s* el. *..ven, f.* åttonde klassen uppifrån (vanl. förskolans andra klass). **-e,** *-n, f.* mus. oktav.

Október, *-, m.* oktober.

Oktro- se *Octro-.*

Okul||i, *-[s], -[s], m.* 3:e söndagen i fastan. **-ieren,** *sv. tr.* okulera. **-ierreis,** *n.* ympkvist. **-ierung,** *f.* okulering. **-ist,** *-en, m.* ögonläkare.

ökuménisch, *a.* ekumenisk.

ö. L. förkortn. = *östliche Länge.*

Öl, *-e, n.* olja. Bild. *~ ins Feuer gieſsen:* gjuta olja på elden. **-baum,** *m.* oljeträd, olivträd. **-bäumen,** *a.* af olivträ, oliv-. **-beere,** *f.* oliv. **-behälter,** *m.* oljehus. **-berg,** *m.* med oliver beväxt bärg, olivplantering; i sht *npr.* Oljobärget. **-bild,** *n.* oljefärgstafla. **-blatt,** *n.* olivblad. **-druck,** *m.* oljetryck.

Ole||ánder, *-, m.* nerium. **-áster,** *-, m.* oleaster, vild olivbuske.

öl||en. *sv. tr.* olja, smörja med olja. **-farbe,** *f.* oljefärg. **-garten,** *m.* olivträdgård, olivplantering. **-gemälde,** *n.* oljemålning. **-geschmack,** *m.* oljaktig smak. **-götze,** *m.* F latmask, klots, träskalle. **-icht, -ig,** *a.* oljig, oljaktig.

Oligarchíe, *-[e]n, f.* oligarki, fåvälde.

Öligkeit, *f.* oljaktighet.

Olíve, *-n, f.* oliv. **-nöl,** *n.* olivolja.

Ölkuchen, *m.* oljekaka.

Olm, *-e, m.* zool. olm (Proteus anguineus).

Öl||mälerei, *f.* oljemålning. **-mühle,** *f.* oljekvarn, oljeslageri. **-müller** = *Ölschläger.* **-rufs,** *m.* lampsot. **-schläger,** *m.* oljeslagare. **-ung,** *f.* smörjelse.

olýmpisch, *a.* olympisk.

Ölzweig, *m.* olivkvist.

Om||en, *-[s], -s* el. *Omina, n.* omen, förebud. **-et,** *-s, 0, n.* = *Grumt.* **-inös,** *a.* ominös, betydelsefull, olycksbådande.

Omnibus, *-[ses], -[se], m.* omnibus.

Onkel, *-[s], m.* onkel. **-schaft,** *f.* **1.** egenskap af onkel, farbrorskap. **2.** samtlige onklar.

Onyx, *-[es], -e, m.* onyx.

opák, *a.* ogenomskinlig.

Opál, *-e, m.* opal. **-isieren,** *sv. itr. h.* opalisera, hafva opalglans.

Oper, *-n, f.* opera. **-atéur,** *-e, m.* operatör. **-ation,** *-en, f.* operation. **-étte,** *-n, f.* operett. **-ieren,** *sv. itr. h.* o. *tr.* operera. **-nbüch,** *n.* operatext. **-nglas,** *n.*, **-ngucker,** *m.* operakikare. **-nhaft,** *a.* operaartad. **-nhaus,** *n.* opera(hus). **-nsänger(in),** *m.* (*f.*) operasångare (-erska). **-ntext,** *m.* operatext.

Opfer, *-, n.* **1.** offer, uppoffring. *Zum ~ bringen:* uppoffra. **2.** kollekt; almosa, skärf. **-er,** *-, m.* offrare, offerpräst. **-freudigkeit,** *f.* (glad) offervillighet. **-geld,** *n.* penningeoffer; kollekt. **-herd,** *m.* altare. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** offra, uppoffra. **2.** gifva (ss. almosa), gifva en skärf. **-schau,** *f.* offertydning (spådom grundad på) beskådande af offerdjurs inälfvor. **-schauer,** *m.* offertydare. **-stock,** *m.* fattigbössa. **-tisch,** *m.* offerbord, altare, altardisk.

Opium, *-s, 0, n.* opium.

Opp||onént, *-en, m.* opponent. **-oníeren,** *sv. tr., itr. h.* o. *rfl.* uppställa emot, opponera (sig). **-ortún,** *a.* läglig, lämplig. **-ortunität,** *-en, f.* lämplighet, lämpligt tillfälle, mottaglighet. **-osition,** *-en, f.* opposition, motstånd.

optíer||en, *sv. itr. h.* välja, göra sitt val. **-ung,** *f.*

Optl||ik, *0, f.* optik. **-iker,** *-,* **-ikus,** *-,* **-se** el. *Optici, m.* optiker. **-imát,** *-en, m.* optimat, aristokrat. **-imíst,** *-en, m.* optimist. **-imístisch,** *a.* optimistisk. **-ión,** *-en, f.* fritt val. **-isch,** *a.* optisk.

Opus, *-,* **-** el. *Opera, n.* opus, arbete, verk.

Orákel, *-, n.* orakel. **-befragen,** *n.*, **-einholung,** *f.* orakels rådfrågande. **-haft, -mäfsig,** *a.* orakelmässig. **-spruch,** *m.* orakelsvar, -språk.

Oránge, I. *-n, f.* **1.** pomerans. **2.** apelsin. **3.** orangeträd. **II.** oböjl. *n.* orangegul. **-farben, -farbig, -gelb,** *a.* orangefärgad, -gul. **-ríe,** *-[e]n, f.* orangeri, växthus.

Orang-Utáng, *-s, m.* orangutang.

oratór||isch, *a.* oratorisk, talare-. **-ium,** *-[s], ..ien, n.* **1.** oratorium. **2.** bönsal.

Orchést||er, *-, n.* orkester. **-ríeren,** *sv. tr.* anordna för orkester.

Ordálien, *pl.* ordalier, gudsdom.

Orden, *-, m.* orden. **-sbrüderschaft,** *f.* brödraskap, orden(ssällskap). **-sgeistliche(r),** *m.* präst som är medlem af en andlig orden. **-sgelübde,** *n.* ordenslöfte. **-sglied,** *n.* ordensmedlem. **-sschwester,** *f.* ordenssyster, nunna. **-sstand,** *m.* andliga ståndet, klosterlif.

-stracht, *f.* ordensdrägt. **-sverbrüderung,** *f.* brödraskap. **-szeichen,** *n.* ordensmärke. **-szucht,** *f.* ordensdisciplin.

ordentlich, *a.* **1.** ordentlig. **2.** ordinarie. **3.** verklig, riktig. **-keit,** *f.* ordentlighet.

Ord‖ler, *-n, f.* order, befallning, uppdrag, beställning. **-inále,** *-[s], ..lia, n.,* **-inálzahl,** *f.* ordningstal. **-inár,** *a.* ordinär, vanlig. **-inariát,** *-e, n.* klassföreståndarskap i skolan. **-inárium,** *-[s], ..ien, n.* ordinarie utgiftsstat. **-ination,** *-en, f.* **1.** ordination, föreskrift. **2.** prästvigning. **-inieren,** *sv. tr.* **1.** ordinera, föreskrifva. **2.** prästviga. **-inierung,** *f.* **1.** ordination. **2.** prästvigning. **-nen,** *sv. tr.* **1.** ordna. **2.** disponera, förordna. **-ner,** *-, m.,* **-nerin,** *-nen, f.* ordnare, ordnarinna, organisatör.

Ordnung, *f.* **1.** ordnande. **2.** ordning. *Das finde ich ganz in der* ~ det finner jag vara i sin ordning. **3.** ordning, föreskrift, reglemente, stadga. **-sgemäß** = *ordnungsmäßig.* **-sliebend,** *a.* ordningsälskande. **-slos,** *a.* oordentlig. **-smäßig,** *a.* ordentlig, regelbunden, föreskrifven, laglig. **-smäßigkeit,** *f.* regelbundenhet. **-sruf,** *m.* rop som kallar till ordningen. **-sstrafe,** *f.* disciplinärstraff. **-swidrig,** *a.* stridande mot ordningen, mot disciplinen, olaglig. **-swidrigkeit,** *f.* brott mot ordningen.

Ordonnánz, *-en, f.* **1.** order, befallning. **2.** mil. ordonnans. *Auf* ~ *sein:* vara ordonnans.

Ordre, *-s, f.* = *Order.*

Orgán, *-e, n.* organ. **-isatión,** *-en, f.* organisation. **-isátor,** *-s, ..óren, m.* organisatör. **-isch,** *a.* organisk. **-isíeren,** *sv. tr.* organisera. **-isíerung,** *f.* **-ísmus,** *-, ..men, m.* organism. **-íst,** *-en, m.* organist. **-ístin,** *-nen, f.* organistfru.

Orgel‖láde, *-n, f.,* **-át,** *-s, m.* mandelmjölk.

Orgel, *-n, f.* dim. [†], orgel. *Die* ~ *spielen:* spela orgel. **-bauer,** *m.* orgelbyggare. **-chor,** *m.* o. *n.* orgelläktare. **-éi,** *-en, f.* orgelspel; positivspel; entonigt uppläsande. **-gehäuse,** *n.,* **-kasten,** *m.* orgellåda. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* spela på orgel, på positiv; ljuda, klinga, brusa, dåna; entonigt uppläsa, sjunga. **-treter,** *m.* orgeltrampare. **-zug,** *m.* orgelstämma.

Orgie, *-n, f.* orgie.

Oriént, *-[e]s, 0, m.* orient, österland, östern. **-ále,** *-n, m.* österlänning. **-álin,** *-nen, f.* österländsk kvinna. **-álisch,** *a.* österländsk. **-alíst,** *-en, m.* orientalist. **-íeren,** *sv. tr.* o. *rfl.* orientera (sig), göra (sig) hemmastadd. **-ierung,** *f.* orientering.

Originál, **I.** *-e, n.* original. **II.** *a.* originell. **-ität,** *-en, f.* originalitet, ursprunglighet, egendomlighet. **-kopie,** *f.* kopia efter originalet. **-werk,** *n.* original.

originéll, *a.* originell.

Orkán, *-e, m.* orkan. **-haft,** **-isch,** *a.* orkanlik.

Orlog[s]‖flotte, *f.* örlogsflotta. **-mann,** *-er* †, *m.,* **-schiff,** *n.* örlogsman, -fartyg.

OrnaménT, *-e, n.* ornament, prydnad. **-ieren,** *sv. tr.* ornamentera, pryda.

Ornát, *-e, m.* o. ✻ *n.* ornat, ämbetsskrud.

Ort, *-e* el. *-er* †, *m.* dim. †, **1.** ort, ställe, plats, rum. *Das ist hier am* ~*e:* det är här på sin plats, *höheren* ~*es:* på högre ort, *gehörigen* ~*es:* på vederbörligt ställe, hos vederbörande, *meines* ~*es:* för min del. **2.** ✻ hörn, spets, kant, gräns, vinkel. *An allen* el. *aller* ~*en und Enden:* på alla håll och kanter, öfverallt.

orthodóx, *a.* rättrogen, ortodox.

Orthographíe, *-[e]n, f.* rättskrifning, ortografi.

örtlich, *a.* lokal, ort(s)-. **-keit,** *f.* ort, lokal, terräng, trakt.

Ort‖lolán, *-e, m.* ortolansparf. **-sangabe,** *f.* uppgift på ställe(n). **-sanwesend,** *a.* närvarande. **-sbehörde,** *f.* lokal myndighet. **-sbeschaffenheit,** *f.* en orts beskaffenhet, natur. **-sbeschreibung,** *f.* ortbeskrifning, topografi. **-schaft,** *f.* ort, by, köping, stad. **-sgedächtni[ı]s,** *n.* lokalsinne. **-skenntni[ı]s,** *f.* lokalkännedom. **-sveränderung,** *f.* förändring af vistelseort.

oscillíeren, *sv. itr. h.* oscillera.

Öse, *-n, f.* ögla, öga, öra.

Osmán- = *Ottoman-.*

Ost, *-e,* **-en,** *-s, 0, m.* **1.** ost, öster. **2.** **ostvind.**

Öster‖abend, *m.* påskafton. **-ei,** *n.* påskägg. **-feier,** *f.* påskhögtid. **-feiertag,** *m.* påskdag. *Erster* ~ påskdag, *zweiter* ~ annandag påsk. **-fest,** *n.* påskhögtid. **-hase,** *m.* påskhare som säges lägga påskäggen. **-kerze,** *f.* påskljus. **-küchen,** *m.* påskkaka, i sht osyradt bröd hos judarne. **-lamm,** *n.* påsklam.

österlich, *a.* påsklik, påsk-.

Öster‖luzei, *f.* bot. hållsrot (Aristolochia) **-messe,** *f.* **1.** påskmässa. **2.** påskmarknad. **-monat,** *m.* påskmånad. **-n,** *-s, 0, n.* o. ✻ *m.* o. *f.,* ofta äfv. *pl.* påsk.

Österreich, *-[e]s, 0, n. npr.* Österrike. **-er,** *-, m.* österrikare. **-erin,** *-nen, f.* österrikiska. **-isch,** *a.* österrikisk.

Öster‖woche, *f.* påskvecka. **-zeit,** *f.* påsktid.

Ost‖got[h]e, *m.* östgot. **-indisch,** *a.* ostindisk.

östlich, *a.* östlig.

Östreich = *Österreich.*

ost‖wärts, *adv.* ostvart. **-wind,** *m.* ostvind. **-see,** *f. npr. Die* ~ Östersjön.

Otter, *-n, f.* dim. †, **1.** äfv. **-,** *m.* utter. **2.** huggorm. **-[n]brut,** *f.,* **-[n]gezücht,** *n.* ormyngel.

Ottomán‖le, *-n,* **I.** *m.* ottoman, turk. **II.** *f.* ottoman, turkisk hvilsoffa. **-isch,** *a.* ottomansk, turkisk.

Oubliétte, *-n, f.* (borg)fängelse.

Ouvertúre, *-n, f.* mus. uvertyr.

ovál, **I.** *a.* **II.** *-e, n.* oval.

Ovatión, *-en, f.* ovation, hyllning.

Cx‖hoft, *-e* [†], *n.* oxhufvud (mått). **-ýd,** *-e, n.* kem. oxid. **-ydieren,** *sv. tr., itr. s.* o. *rfl.* oxidera. **-ydierung,** *f.* oxidering.

Ozeán se *Ocean.*

P.

P, bild. *ein ~ vorschreiben:* sätta p för.

Paar, I. *-e* men som måttenhet *-*, *n.* dim. †, par. *Ein ~ guter Handschuhe kostet* el. *ein ~ gute Handschuhe kosten zwei Mark. ~ und ~* el. *~ bei ~* el. *bei ~en* el. *zu ~en:* par om par, parvis, *zu ~en treiben:* tvinga att ge med sig, drifva på flykten. II. *a.* 1. smnhörande i par, par-, t. ex. *diese Handschuhe sind nicht ~, ~e Flossen.* 2. jämn. *~ und un~ spielen:* spela udda och jämt. III. *obest. räkneord.* par, t. ex. *vor ein ~ Tagen war ich mit ein ~ guten Freunden dort, mit deinen ~ Thalern kommst du nicht weit.* **-blätterig**, *a.* bot. parbladig. **-en**, *sv. tr.* o. *rfl.* para (sig), hoppara, förena (sig) parvis. *Gepaart:* a) parad, b) = *paarig.* **-ig**, *a.* förekommande parvis. **-ung**, *f.* parning. **-weise**, *adv.* parvis. **-zeit**, *f.* parningstid.

Pābst se *Papst.*

Pacht, *-en, f., -e* [†], *m.* (arrende)kontrakt; arrende; arrendesumma. *In ~ geben:* arrendera bort, *in ~ nehmen:* arrendera. **-bār**, *a.* som kan arrenderas. **-bauer**, *m.* arrendator. **-en**, *sv. tr.* arrendera. **-er**, vanl. **Pächter**, *-, m.* arrendator. **-erin**, **Pächterin**, *-nen, f.* arrendatorska, arrendatorshustru. **-geld**, *n.* arrende(summa). **-gut**, *n.* arrendegård, -hemman. **-herr**, *m.* arrendegifvare, godsägare. **-hof**, *m.* = *Pachtgut.* **-leute**, *pl.* 1. arrendatorer. 2. arrendator med hustru. **-mann**, *m.* arrendator. **-ung**, *f.* 1. arrende(rande). 2. arrendegård. **-weise**, *adv.* på arrende. **-zins**, *m.* arrende(summa).

pacifizíer||en, *sv. tr.* lugna, bringa till lugn, bilägga tvistigheter, stifta fred i ett land. **-ung**, *f.* lugnande.

Paciscl||ént, *-en, m.* kontrahent, jfr följ. **-íeren**, *sv. itr. h.* sluta fred, försona sig, träffa aftal, ingå förbund.

Pack, I. *-e* [†], *m.* o. *n.* dim. †, packa, packe, bundt, paket, packning. *Mit Sack und ~* med pick och pack. II. *-*[*e*]*s, 0, n.* pack, pöbel. *Hack und ~* kreti och pleti. **-án**, *-s, m.* F griphummer. **-bindfaden**, *m.* packtråd, segelgarn. **-eis**, *n.* packis. **-en**, **a)** *-, m.* packe, packa. **b)** *sv.* I. *tr.* 1. packa. 2. hugga tag i, gripa, taga, öfverväldiga. *Das Buch packt:* boken är gripande. II. *rfl.* packa sig i väg. **-er**, *-, m.* 1. packkarl. 2. jäg. hund som griper villebrådet. **-eréi**, *-en, f.* packande, packning.

Päckeréi, *-en, f.* 1. packning. 2. paket(gods).

Pack||esel, *m.* packåsna. **-ét** se *Paket.* **-fas**, *n.* fat, fastage. **-haus**, *n.*, **-hof**, *m.* packhus, magasin. **-kammer**, *f.* packrum, -bod; bagagerum. **-knecht**, *m.* packkarl. **-lack**, *m.* packlack. **-laken**, **-leinen**, *n.*, **-leinwand**, *f.*, **-linnen**, *n.* packlakan, -duk, -lärft. **-meister**, *m.* föreståndare för bagage- el. pakettransport. **-nadel**, *f.* packnål. **-papier**, *n.* pack-, kardus-papper. **-pferd**, *n.* packhäst. **-raum**, *m.* packrum, -bod; bagagerum. **-sattel**, *m.* packsadel. **-scheit**, **-stock**, *m.* packkäpp. **-träger**, *m.* bärare, stadsbud. **-tūch**, *n.* packduk. **-ung**, *f.* packning. **-wagen**, *m.* pack-, frakt-, trossvagn. **-weise**, *adv.* i packor, packvis. **-zeug**, *n.* packväf.

Pädagóg, *-en, m.* pedagog. **-ium**, *-*[*s*], *..ien, n.* pedagogium, uppfostringsanstalt, skola med inackordering.

paddeln, *sv. itr. h.* paddla.

paff, I. *itj.* paff. II. *-e, m.* 1. knall, skott. 2. utblåsning af tobaksrök, rökhvirfvel.

Päffchen se *Beffchen.*

paffen, *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. knalla, säga paff; skjuta. 2. blåsa ut tobaksrök, bolma.

Pag||e, *-n, m.* page. **-inieren**, *sv. tr.* paginera. **-inierung**, *f.* **-óde**, *-n, f.* pagod. **-ódenhaft**, *a.* pagodlik, pagodartad.

pah, *itj.* bah.

Pair, *-s, m.* pär.

Pakét, *-e, n.* paket. **-beförderung**, *f.* paketbefordran. **-begleitadresse**, *f.* paketadress.

Pakt, *-*[*e*]*s -e*[*n*], *m.* paktum, öfverenskommelse, aftal, förbund, fördrag. **-ieren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* öfverenskomma, aftala, sluta förbund. **-um**, *-*[*s*], *..ta* el. *..ten, n.* = *Pakt.*

Pall||adín, *-e, m.* paladin, riddare vid Karl den stores hof, så riddare i allmh. **-ais**, *-, -, n.* = *Palast.* **-ankín**, *-e, m.* palankin, bärstol. **-as**, *-e, m.* riddarbyggnad i borgar. **-ást**, *-e* †, *m.* palats. **-atín**, *-e, m.* 1. pfalzgrefve. 2. ungersk vicekonung. **-etót**, *-s, m.* paletå, öfverrock. **-étte**, *-n, f.* palett. **-issáde**, *-n, f.* palissad.

Pall||ádium, *-s, ..ien, n.* palladium, skyddshelgedom. **-asch**, *-e, m.* pallasch (sidogevär med bred, rak klinga).

Palm||árum, *-*[*s*], *m.* palmsöndag. **-baum**, *m.* palmträd. **-blatt**, *n.* palmblad. **-e**, *-n, f.* dim. †, 1. * flata handen, handens inre sida. 2. palm. 3. blomhänge af sälg, al, hassel m. fl. **-en** = *Palm-.* **-esel**, *m.* trääsna som på palmsöndagen föres omkring i procession. **-ig**, *a.* rik på palmer, palmbevuxen. **-mark**, *n.* palmmärg. **-reich**, *a.* rik på palmer; bild. rik på lagrar, på segrar. **-sonntag**, *m.* palmsöndag. **-weide**, *f.* sälg. **-wein**, *m.* palmvin. **-woche**, *f.* påskvecka. **-zweig**, *m.* palmkvist.

Pamphlét, *-e, n.* flygskrift, pamflett. **-ist**, *-en, m.* flygskriftsförfattare, pamflettskrifvare.

Pan||dúr, *-en, m.* pandur (lätt beväpnad ungersk sol-

dat). **-éel**, *-e*, *n.* panél. **-eelíeren**, *sv. tr.* panela. **-íer**, *-e*, *n.* banér. **-isch**, *a.* panisk. **-oráma**, *-s*, *-s* el. *..men*, *n.* panorama. **-sen** se *Panzen.* **-ther**, *-*, *m.* panter.

Pantóffel, *-[n]*, *m.* dim. †, toffel. **-held**, *m.* F en som står under toffel. **-n**, *sv. tr.* F hålla under toffel. **-regiment**, *n.* F toffelvälde. **-ritter**, *m.* = *Pantoffelheld.*

Pantomíme, *-n*, *f.* pantomim.

Panzen, *-*, *m.* våm; i allmh. mage.

Panzer, *-*, *m.* pansar. **-ärmel**, *m.* armskena. **-kette**, *f.* kedja med aflånga länkar. **-masche**, *f.* pansarring. **-n**, *sv.* I. *tr.* bepansra, kläda i pansar. *Gepanzert:* pansarklädd. II. *rfl.* påtaga, kläda sig i pansar. Bild. *sich gegen etw.* ~ väpna sig mot ngt. **-platte**, *f.* pansarplåt. **-reiter**, *m.* kyrassier.

Päónie, *-n*, *f.* pion.

Papá, *-s*, *m.* pappa.

Papagéi, *-e[n]*, *m.* papegoja.

Päpchen, *-*, *n.* F goja, smekord för papegoja.

Papíer, *-e*, *n.* papper. **-dünn**, *a.* tunn som papper. **-en**, *a.* 1. af papper, pappers-. 2. pappersartad. 3. som blott existerar på papperet ej i verkligheten. **-er**, *-*, *m.* pappersmakare. **-fabrik**, *f.* pappersbruk. **-geschäft**, *n.* pappershandel. **-haft**, *a.* pappersartad. **-händler**, *m.* pappershandlare. **-handlung**, *f.* pappershandel. **-ig**, *a.* pappersartad. **-laden**, *m.* pappershandel. **-masse**, *f.* 1. pappersmassa. 2. papiermaché. **-mühle**, *f.* pappersbruk. **-schnitzel**, *n.* papperslapp. **-staude**, *f.* papyrus. **-währung**, *f.* pappersmyntfot, -myntsystem, -mynt. **-wäsche**, *f.* stärksaker af papper. **-wickel**, *m.* papiljott. **-wisch**, *m.* pappersstudd.

Papillóte, *-n*, *f.* papiljott. **-ísmus**, *-*, *..men*, *m.* papism, papisteri. **-ist**, *-en*, *m.* = *Päpstler.* **-istisch** = *päpstisch.*

Papp, *-[e]s*, *0*, *m.* barn. mat. **-arbeit**, *f.* papparbete. **-band**, *m.* pappband. **-bogen**, *m.* pappark. **-e**, *-n*, *f.* 1. = *Papp.* 2. mjölklister. 3. styfning, stärkning, appretur. 4. papp. 5. pappask, kartong. **-el**, *-n*, *f.* poppel. **-eln**, I. *a.* af poppel(trä), poppel-. II. = följ.

päppeln, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. barn. äta. 2. gifva mat, gifva flaskan; uppföda med flaska. 3. tala otydligt, ej tala ur skägget; prata.

Pappélweide, *f.* 1. silfverpoppel. 2. hvitpil. **-en**, I. *a.* af papp, papp-. II. *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. barn. äta. 2. klistra. 3. göra pappsaker, förfärdiga af papp. **-endeckel**, *m.* pappärm; F bokbindare. **-endeckeln**, *sv. itr. h.* göra bokbindararbete. **-enform**, *f.* pappform. **-enheimer**, *-*, *m.* pappenheimare. *Ich kenne meine* ~ jag känner mitt folk. **-enstiel**, *m.* F bagatell, småsak, obetydlighet. **-erlapápp**, *itj.* dumheter, prat, sladder. **-icht**, **-ig**, *a.* klisterartad, degig. **-kasten**, *m.*, **-schachtel**, *f.* pappask. **-stoffel**, *m.* F tölp, bondlurk. **-wa[a]re**, *f.*, **-werk**, *n.* papparbete, pappsak.

Paprika, *-s*, *0*, *m.* ungersk, spansk peppar.

Päpst, *-e* †, *m.* 1. påfve. 2. en art bischoff. 3. stud. två glas öl. **-gläubige(r)**, *m.* påfvedyrkare, ultramontan.

Päpstlin, *-nen*, *f.* påfvinna. **-isch**, *a.* påfligt sinnad, ultramontan, papistisk. **-ler**, *-*, *m.* påfvedyrkare, papist. **-lich**, *a.* påflig. ~*er Stuhl:* påfvestol.

Päpstt[h]ům, *n.* påfvedöme, påfvevälde; papism. **-ümler**, *-*, *m.* papist, påfvedyrkare. **-ümelei**, *-en*, *f.* påfvedyrkan, papism.

Parábel, *-n*, *f.* liknelse, parabel.

parábelhaft, **parabólisch**, *a.* bildlig.

Paráde, *-n*, *f.* parad. **-eanzug**, *m.* paraddräkt, -uniform. **-eaufzug**, *m.* parad, defilering. **-estück**, *n.* glansnummer. **-ieren**, *sv. itr. h.* paradera.

Paradíes, *-e*, *n.* 1. paradis. 2. F öfversta raden på teatern, hyllan. **-apfel**, *m.* 1. kärleksäpple. 2. pisang. **-bewohner(in)**, *m.* (*f.*) paradisets invånare. **-feige**, *f.* pisang. **-isch**, *a.* paradisisk, himmelsk, hänryckande. **-korn**, *n.* paradiskorn.

paradóx, *a.* paradox, besynnerlig. **-dóxon**, *-[s]*, *..xa* el. *..xen*, *n.* paradox. **-gráph**, *-en*, *m.* paragraf.

parallél, *a.* parallel. **-e**, *-n*, *f.* 1. mat. parallel linie. 2. parallel, jämförelse.

paralÿsíeren, *sv. tr.* paralysera, förlama. **-phráse**, *-n*, *f.* omskrifning. **-phrasíeren**, *sv. tr.* omskrifva. **-sít**, *-en*, *m.* parasit, snyltgäst. **-sítenhaft**, **-sítisch**, *a.* parasitisk.

Pard, *-e[n]*, *m.* leopard. **-áuz**, *itj.* pladask. **-el**, **-er**, *-*, *m.* leopard. **-ón**, *-s*, *0*, *m.* 1. mil. pardon. 2. förlåtelse.

Parenthésse, *-n*, *f.* parentes. **-tisch**, *a.* parentetisk; inflickad.

parfórce, *adv.* ovilkorligen, med våld. **-jagd**, *f.* parforcejagt. **-kur**, *f.* hästkur. **-ritt**, *m.* parforceridt.

Parfúm, *-s*, **Parfúm**, *-e*, *n.* parfym. **-erie**, *-[e]n*, *f.* 1. parfym. 2. parfymhandel. **-ieren**, *sv. tr.* parfymera.

parlerlen, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. lyda. 2. våga, slå vad om. 3. [*Das Pferd*] ~ plötsligt häjda hästen. 4. fakt. parera. **-stange**, *f.* parerstång. **-ung**, *f.* parering m. m. se *parieren.*

parisch, *a.* parisk, från Paros.

Paríser, I. *-*, *m.* parisare. II. *a.* parisisk. **-in**, *-nen*, *f.* parisiska.

Parität, *0*, *f.* likhet, likställighet.

Park, *-e* el. *-s*, *m.* park. **-ähnlich**, *a.* parkartad. **-ett**, *-e*, *n.* 1. parkettgolf. 2. teat. parkett. 3. plats innanför skrankorna i en tingssal. **-etíeren**, *sv. tr.* parkettera.

Parlamént, *-e*, *n.* parlament. **-ár**, *-e* el. *-s*, *m.* parlamentär. **-árisch**, *a.* parlamentarisk. **-ieren**, *sv. itr. h.* parlamentera.

parlíeren, *sv. itr. h.* o. *tr.* parlera, prata, pladdra.

Parochiálkirche, *f.* sockenkyrka. **-ián**, *-en*, *m.* sockenbo. **-ie**, *-[e]n*, *f.* socken.

Parodíe, -[e]*n*, *f.* parodi. **-ísk** = *parodisch*. **-íeren**, *sv. tr.* parodiera. **-isch** (-ˊ-), **-istisch**, *a.* parodierande, parodisk.
Paróle, *-n*, *f.* **1.** ord, hedersord. **2.** mil. lösen.
Part, *-e*, *m.* o. ✻ *n.*, *-en*, *f.* **1.** del. **2.** part, andel. **3.** roll, parti.
Partéi, *-en*, *f.* part, parti; afdelning. *Js* ~ el. ~ *für jn ergreifen* el. *nehmen:* taga ngns parti. **-en**, *sv. tr.* dela i partier, i grupper. **-gänger**, *m.* partigängare. **-genosse**, *m.* medlem af samma parti, kamrat. **-isch**, **-lich**, *a.* partisk. **-lichkeit**, *f.* partiskhet. **-los**, *a.* neutral, opartisk. **-losigkeit**, *f.* neutralitet, opartiskhet. **-mann**, *m.* partiman, partigängare. **-nahme**, *f.* partitagande, partiskhet. **-sucht**, *f.* partianda, -sinne. **-süchtig**, *a.* beherskad af partisinne. **-treiben**, *n.* partiväsen. **-ung**, *f.* partidelning. **-wut**[**h**], *f.* partilidelse.
Partíérre, *-n*, *f.* **1.** blomstersäng, rabatt. **2.** teat. parterr. **3.** bottenvåning, nedra botten. **-iál**, *a.* partiell. **-icipíeren**, *sv. itr. h.* deltaga, *an etw.* (dat.): i ngt. **-iculiér**, *-s*, *m.* privatman. **-íe**, *-*[*e*]*n*, *f.* parti; sällskap. **-íeren**, *sv. tr.* utdela, fördela. **-ikulárfriede**[**n**], *m.* separatfred. **-isáne**, *-n*, *f.* bardisan. **-ner**, *-*, *m.*, **-nerin**, *-nen*, *f.* **1.** delägare, kompanjon. **2.** medspelare. **-nerschaft**, *f.* **1.** egenskap af delägare, kompanjonskap. **2.** samtlige delägare, kompanjoner.
partóut, *adv.* ovilkorligen, till hvarje pris. **-billet**, *n.* biljett som gäller för alla platser.
Parzélle, *-n*, *f.* parce, norna. **-élle**, *-n*, *f.* jordlott. **-ellíeren**, *sv. tr.* dela i lotter.
Pasch, *-e* [†], *m.* **1.** tärning. **2.** tärningsspel. **3.** alla, par. *Einen* ~ *werfen:* slå en alla. **-a**, **I.** *-s*, *m.* pascha. **II.** se *Passah*. **-en**, *sv.* **I.** *itr. h.* spel. slå allor. **II.** *tr.* o. *itr. h.* smuggla (in). **-er**, *-*, *m.* smugglare. **-eréi**, *-en*, *f.* smuggleri. **-öll**, *itj.* bort.
Paspel, *-*, *m.*, *-n*, *f.* passpoal, list i sömmarna på kläder. **-ieren**, *sv. tr.* förse med passpoaler.
Pasquíllle, *-n*, *f.* paskill, smädeskrift. **-ánt**, *-en*, *m.* paskillant, smädeskrifvare. **-ieren**, *sv. itr. h.* skrifva smädeskrifter, uppträda som smädeskrifvare.
Pafs, *-e* †, *m.* **1.** (bärg)pass. **2.** (res)pass. **3.** [*Zu*] ~ till pass, läglig; passande, lagom.
Passáge, *-n*, *f.* passage, genomgång, öfverfart(sställe); ställe hos en författare el. i ett musikstycke. **-agier**, *-e*, *m.* passagerare, resande. **-agiergut**, *n.* resgods. **-ah**, *-s*, *0*, **-ahfest**, *n.* passah, påsk. **-ánt**, *-en*, *m.* (genom-) resande. **-át**[**wind**], *m.* passadvind. **-en**, *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** vänta, ligga på lur. *Auf etw.* (ack.) ~ passa, vänta, lura på ngt. **2.** spel. passa. **3.** passa, vara lagom, lämplig, läglig. *Das paſst nicht hierher:* det passar ej, är ej på sin plats här. **4.** vara passgångare. **II.** *tr.* afpassa, lämpa, *an* el. *auf etw.* (ack.)*:* efter ngt, profva. **III.** *rfl.* passa sig, vara passande. **-epoíl**, *-e*, *m.* = *Paspel*.
Paſsígang, *m.* passgång. **-gänger**, *m.* passgångare.
passíérbār, *a.* möjlig att passera, trafikabel. **-ieren**, *sv. itr. s.* o. *tr.* **1.** passera, gå, komma, resa igenom, förbi, öfver. **2.** *Für etw.* ~ gå, gälla, anses för ngt. **3.** passera, hända. **-ión**, *-en*, *f.* passion, lidelse; lidande. **-ionieren**, *sv.* **I.** *rfl. Sich für etw.* ~ få passion, bli passionerad för ngt. **II.** *Passioniert:* passionerad, lidelsefull. **-iv** (äfv. ˊ-), *a.* passiv; overksam. **-ivität**, *0*, *f.* passivitet, overksamhet.
Paſsíkarte, *f.* **1.** pass, legitimationsbevis. **2.** kort. passkort. **-lich**, *a.* passande, tillbörlig. **-lichkeit**, *f.* det passande, tillbörlighet.
Passus, *-*, *-*, *m.* **1.** stycke, ställe i skrift el. tal, passus. **2.** händelse, tilldragelse.
Paſswort, *n.* lösen, igenkänningsord. **-zwang**, *m.* passtvång.
Pastéa, *-e*, *..ten*, *f.* **1.** pasta, degartad massa. **2.** gemaftryck. **-éll**, *-e*, *n.* pastell. **-éte**, *-n*, *f.* pastej. F *da haben wir die* ~ där ha vi härligheten. **-ille**, *-n*, *f.* pastilj. **-ináke**, *-n*, *f.* palsternacka. **-or**, *-s*, *..óren*, *m.* pastor, präst, kyrkoherde. **-orálkonferenz**, *f.* prästmöte. **-orát**, *-e*, *n.* **1.** anställning som präst, kyrkoherdebefattning. **2.** prästgård. **3.** pastorat. **-órin**, *-nen*, *f.* pastorska.
Patíle, *-n*, *m.* o. *f.* **1.** dopvittne, fadder, gudfar, gudmor. **2.** gudbarn. **-enbrief**, *m.* **1.** bjudningsbref till fadderskap. **2.** bref från en fadder. **-éne**, *-n*, *f.* patén. **-engeld**, **-engeschenk**, *n.*, **-engroschen**, **-enpfennig**, *m.* faddergåfva. **-enstelle**, *f.* *Bei einem Kinde* ~ *vertreten:* stå fadder åt ett barn. **-ént**, **I.** *-e*, *n.* **1.** öppet bref af landsfursten. **2.** fullmakt på ett ämbete. **3.** patent, patentbref. **II.** *a.* F sprättig, modern. **-éntamt**, *n.* patentbyrå. **-entíeren**, *sv. tr.* patentera. **-er**, *-s*, *-*[*s*] el. *Patres*, *m.* pater, fader, munk. **-ernóster**, *-*[*s*], *-*, *n.* **1.** paternoster, fadervår. **2.** kula i rosenkransen, som betecknar ett fadervår. **3.** rosenkrans.
Pathíe se *Pate*. **-étisch**, *a.* patetisk, högstämd. **-in** se *Patin*. **-os**, *-*, *0*, *n.* patos.
Patiént, *-en*, *m.* patient, sjukling.
Patin, *-nen*, *f.* **1.** gudmor. **2.** guddotter.
Patrıíarch, *-en*, *m.* patriark. **-iarchálisch**, *a.* patriarkalisk. **-iciát**, *-e*, *n.* patriciers ställning. **-ícier**, *-*, *m.* patricier. **-íciert**[**h**]**üm**, *n.* patriciers ställning, värdighet; patricierväldе; samtlige patricier. **-ícisch**, *a.* patricisk. **-imoniálgut**, *n.* arfgods. **-imónium**, *-*[*s*], *..ien*, *n.* arfgods. **-iót**, *-en*, *m.*, **-iótin**, *-nen*, *f.* patriot, fosterlandsvän. **-iótisch**, *a.* patriotisk, fosterlandsälskande. **-iotísmus**, *-*, *0*, *m.* patriotism, fosterlandskärlek. **-ízе**, *-n*, *f.* tekn. patris. **-izi-** se *Patrici-*. **-ón**, *-e*, *m.* **1.** beskyddare, gynnare, patronus. **2.** skyddshelgon, skyddspatron. **3.** patronus som har patronaträtt. **4.** sjö. redare. **5.** F sälle. *Lustiger* ~ lustig

patron, lustigkurre. **-onat**, *-e, n.* 1. egenskap af patron, beskyddarskap m. m. se föreg. 2. patronat(rätt). **-onatsberechtigt**, *a.* som har patronaträtt. **-onatspfarre**, *f.* patronelt pastorat. **-one**, *-n, f.* tekn. o. mil. patron; mönster, schablon. **-onisieren**, *sv. tr.* beskydda. **-onstasche**, *f.* patronkök. **-ouille**, *-n, f.* patrull. **-ouillieren**, *sv. itr. h.* o. *s.* patrullera.

patsch, I. *itj.* pladask. II. *-e, m.* smäll. **-e**, *-n, f.* dim. †, 1. smäck, smäll. 2. barn. hand; vacker hand, handslag. 3. pöl, puss; bild. knipa, klämma, förlägenhet. **-en**, *sv. itr. h.* o. *s.* samt *tr.* 1. klatscha, plaska, traska. 2. smäcka till, daska, slå (till), piska. 3. taga med flata handen. **-hand**, *f.* = *Patsche* 2. **-nass**, *a.* genomvåt.

patt, *a.* schack. patt. **-e**, *f.* ficklock.

patzig, *a.* morsk, trotsig. **-keit**, *f.* morskhet, trots.

Paukllánt, *-en, f.* stud. duellant. **-anzug**, *m.* stud. duellrägt. **-arzt**, **-doktor**, *m.* stud. vid duell närvarande läkare. **-e**, *-n, f.* 1. puka. Bild. *der* ~ *ein Loch machen:* göra slut på saken. 2. trumhinna. 3. F högtidligt tal. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. slå på puka. 2. dunka, trumma, slå. 3. F högtidligt förkunna, predika. 4. stud. duellera, slåss. *Sich mit jm* ~ duellera, slåss med ngn. **-enklang**, **enschlag**, *m.* pukors dån, ljud. **-enschläger**, *m.* pukslagare. **-er**, *-, m.* 1. puk(slag)are. 2. stud. duellant. **-erei**, *-en, f.* stud. 1. duell. 2. slagsmål. **-hahn**, *m.* stud. förträfflig duellsabel.

Paus||back, *-e, m.* en som har tjocka kinder. **-backe**, *f.* tjock kind. **-bäckig**, *a.* med tjocka kinder.

Pausch se *Bausch.*

Pausl||e, *-n, f.* 1. paus. 2. se *Bause.* **-en**, *sv.* I. = *pausieren.* II. = *bausen.* **-ieren**, *sv. itr. h.* göra en paus, pausera.

Pavll||ān, *-e, m.* babian. **-illon**, *-s, m.* 1. flagga. 2. tältduk. 3. paviljong. 4. (slotts)flygel.

peccíeren, *sv. itr. h.* fela, synda.

Pech, *-e, m.* 1. beck. 2. F otur, malör, förlägenhet, knipa, klämma. ~ *geben:* skala, schappa. **-ärtig**, *a.* beckartad. **-blume**, *f.* tjärblomster. **-eln**, **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. lukta beck. 2. bränna beck (af). **-finster**, *a.* beckmörk. **-icht**, **-ig**, *a.* 1. beckartad. 2. beckig. **-ler**, *-, m.* beckkokare. **-nelke**, *f.* tjärblomster. **-sieder**, *m.* beckkokare. **-siederei**, *f.* beckkokeri. **-tanne**, *f.* gran, kådig gran. **-vogel**, *m.* F en som jämt har otur.

Pedll||ál, *-e, n.* 1. mus. pedal. 2. F ben, undersåtar. **-ánt**, *-en, m.* pedant. **-ántisch**, *a.* pedantisk. **-éll**, *-e[n], m.* pedell, vaktmästare.

Pegel, *-, m.* 1. skåra, märke som anger vattenståndet, vattenmärke. 2. pegel (liket vårtvarumått). **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. mäta vattenståndet. 2. F dricka, supa.

peillen, *sv. tr.* sjö. påjla. **-lot[h]**, *n.* sjö. påjllod. **-ung**, *f.* påjlande.

Pein, ✱ *-en, f.* pina, kval. **-igen**, *sv. tr.* pina, martera, tortera. **-iger**, *-, m.* pinare, plågoande, bödel. **-igung**, *f.* pinande, marterande, tortyr. **-lich**, *a.* 1. jur. pinlig, kriminell, brottmåls-. ~*e Frage:* pinligt förhör (med användande af tortyr). ~ *befragen:* pinligen förhöra, ~*e Gerichtsbarkeit:* kriminell rättskipning, domsrätt i brottmål. 2. pinsam, plågsam. 3. ängsligt noggrann, skrupulös, småaktig. **-lichkeit**, *f.* 1. det pinsamma, plågsamma i ngt, pinsamt tillstånd. 2. ängslig noggrannhet, småaktighet. **-voll**, *a.* pinsam.

Peitsche, *-n, f.* piska. **-ln**, *sv. itr. h.* o. *tr.* lätt slå, piska. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* piska, piska på, rappa på, slå. **-r**, *-, m.* en som piskar, piskare.

Pekésche, *-n, f.* rock med snören på.

Pelleríne, *-n, f.* pelerin. **-ikán**, *-e, m.* pelikan.

Pellle, *-n, f.* skal som kan afdragas. **-en**, *sv. tr.* F skala. **-kartoffel**, *f.* F oskalad potatis.

Pelz, *-e, m.* 1. skinn, fäll, päls, pälsverk. Bild. *jm auf den* ~ *rücken:* gå ngn inpå lifvet, *jm den* ~ *ausklopfen:* ge ngn på pälsen, *jm den* ~ *waschen:* hårdt tillrättavisa ngn. 2. skinn, hinna på vätskor. **-ärt**, *f.* art pälsverk. **-besetzt**, *a.* pälsbrämad. **-en**, I. *a.* af pälsverk, päls-. II. *sv. tr.* 1. flå. 2. F ge på pälsen, prygla. 3. ympa. **-er**, *-, m.* 1. ympkvist. 2. trädgårdsmästare. **-handel**, *m.* päls(varu)handel. **-händler**, *m.* päls(varu)handlare, körsnär. **-icht**, **-ig**, *a.* 1. luden, hårig. 2. om vätskor: med skinn, med en hinna på. **-käfer**, *m.* pälsänger. **-messer**, *n.* ympknif. **-reis**, *n.* ympkvist. **-sam[me]t**, *m.* silkesplysch, -schagg.

Penáten, *pl.* penater, husgudar, hem.

Pendll||ánt, *-s, n.* motstycke, pendant. **-el**, *-, n.* o. *m.* pendel. **-eln**, *sv. itr. h.* 1. svänga som en pendel. 2. F promenera, gå. **-ule**, *-n, f.* pendyl, väggur, bordur.

Pennál, I. *-e, n.* dim. †, pennfodral, pennetui. II. *-e[r]* †, *m.* F nybakad student; skolpojke, gymnasist.

pensée, *a.* violett.

Pensión, *-en, f.* 1. pension. 2. betalning för inackordering. 3. ställe där man har inackorderingar. 4. skola med helinackordering åt lärjungarne. 5. lärjungarne i en sådan skola. **-ár**, *-e* el. *-s, m.* pensionär. **-át**, *-e, n.* pension(sanstalt), pensionat. **-ieren**, *sv. tr.* pensionera. **-ierung**, *f.* pensionering. **-sberechtigung**, *f.* rätt till pension. **-spreis**, *m.* pris för inackordering, pensionsafgift. **-sstand**, *m.* *In* ~ *treten:* blifva pensionerad.

Pensum, *-[s], ..sa* el. *..sen, n.* pensum.

per, *prep.* per, med, t. ex. ~ *Post:* per post, med posten, ~ *Achse:* med vagn, *zwei Mal* ~ *Jahr:* två gånger om året. **-dáuz**, **-dútz** = *bardauz.* **-ennieren**, *sv. itr. h.* vara hela året. **-fékt**, *a.* fullständig. **-fíd[e]**, *a.* trolös, svekfull.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Pergamént, *-e*, *n.* pergament; urkund, pärmbref. **-en**, *a.* af pergament, pergament-.
Periód|le, *-n*, *f.* period. **-isch**, *a.* periodisk.
Peripherie, *-[e]n*, *f.* periferi, omkrets.
Perl|le, *-n*, *f.* pärla. **-en**, I. *a.* af pärlor, pärl-. II. *sv. itr. h.* pärla. **-enauster**, *f.* pärlmussla. **-enmädchen**, *n.* pärla bland flickor, präktig flicka. **-enschnur**, *f.* pärlband. **-farben**, *a.* pärlfärgad. **-gerste**, *f.* pärlgryn. **-graupe**, *f.* pärlgryn. **-hirse**, *f.* stenfrö, pärlgräs. **-huhn**, *n.* pärlhöna. **-icht**, *a.* pärlartad. **-muschel**, *f.* pärlmussla. **-mútter**, *0*, *f.* pärlemor. **-mútt ern**, *a.* af pärlemor, pärlemor-.
per|manént, *a.* permanent, ständig. **-míss**, *-e*, *m.* skriftlig tillåtelse, permission. **-mittíeren**, *sv. tr.* permittera. **-mutíeren**, *sv. tr.* byta, utbyta, ombyta. **-mutíerung**, *f.* byte, ombyte. **-pendíkel**, *-*, *n.* o. *m.* perpendikel. **-rón**, *-s*, *m.* perrong. **-sénning**, *-en*, *f.* sjö. presenning. **-ser**, *-*, *m.* perser. **-sisch**, *a.* persisk.
Persón, *-en*, *f.* dim. †, person. *Die Gutmütigkeit in* ~ godmodigheten själf, *grofs von* ~ *sein:* vara storväxt, *jn von* ~ *kennen:* känna ngn till utseendet. **-ál**, *-e*, *n.* personal. **-álabgabe**, *f.* personell skatt. **-álien**, *pl.* 1. personalier. 2. personligheter. **-endampfer**, *m.* passagerareångbåt. **-enpost**, *f.* postdiligens. **-enverkehr**, *m.* persontrafik. **-ifizíeren**, *sv. tr.* personifiera. **-ifizíerung**, *f.* personifiering.
persónlich, *a.* personlig. **-keit**, *f.* personlighet.
Per|spektív, *-e*, *n.* kikare. **-spektíve**, *-n*, *f.* perspektiv. **-spektívisch**, *a.* perspektivisk. **-suadieren**, *sv. tr.* öfvertala. **-tinént**, *a.* till saken hörande. **-tinénz**, *-[i]en*, *f.* tillbehör. *Das Haus mit seinen ~en:* huset med tillhörande lägenheter.
Perúcke, *-n*, *f.* peruk. **-nkopf**, *m.* perukstock. **-nmacher**, *m.* perukmakare. **-nstock**, *m.* perukstock.
Pessimíst, *-en*, *m.* pessimist.
Pest, *-en*, *f.* pest. **-ähnlich**, **-ártig**, *a.* pestartad. **-beule**, **-blase**, **-blatter**, **-drüse**, *f.* pestböld. **-haft**, *a.* pestartad. **-ilénz**, *-en*, *f.* pestilens, pest. **-ilenziálisch**, **-[ilénz]isch**, **-lich**, *a.* pestartad.
Petlént, *-en*, *m.* petitionär, sökande. **-er**, *-*, *m. npr.* Peter. **-ersílie**, *-n*, *f.* persilja. *Ihm ist die* ~ *verhagelt* el. *verregnet:* han har haft ngn förtret, ser förtretad ut, är förtretad. Bild. ~ *pflücken:* få sitta, t. ex. på bal. **-erspfennig**, *m.* peterspenning. **-ition**, *-en*, *f.* petition, böneskrift. **-itionieren**, *sv. itr. h.* petitionera. **-itiónsweg**, *m. Auf dem ~e:* gnm, med petition(er), gnm att petitionera. **-refákt**, *-[e]s*, *-en*, *m.* o. *n.* förstening.
Petróleum, *-[s]*, *0*, *n.* 1. bärgolja, petroleum. 2. fotogen. **-kochapparat**, **-kocher**, **-kochofen**, *m.* fotogenkök.
Petsch|aft, *-e*, *n.* sigill, pitschaft. **-aftstecher**, *m.* sigillgravör, pitscherstickare. **-ieren**, *sv. tr.* försegla.
petto, brukl. blott i förbindelsen: *in* ~ *haben* el. *behalten* el. *führen:* hafva in petto, i tankarne, behålla för sig, ej kungöra.
Petz, *-e*, *m.* björn. **-e**, *-n*, *f.* 1. björnhona. 2. = *Betze.* 3. = *Petzer.* **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* F angifva, skvallra. **-er**, *-*, *m.*, **-erin**, *-nen*, *f.* F angifvare, skvallerbytta.
Pfad, *-e*, *m.* dim. †, gångstig, stig, väg, stråt. **-los**, *a.* obanad, stiglös.
Pfaff[e], *-en*, *m.* dim. †, präst vanl. i föraktl. bem., svartrock.
Pfaffen|beere, *f.* svart vinbär. **-bíſschen**, *n.* bästa biten af en maträtt. **-feind**, *m.* prästhatare. **-geschmeíſs**, **-gesindel**, **-gezücht**, *n.* prästyngel, -patrask. **-haft** = *pfäffisch.* **-latein**, *n.* munklatin. **-mäſsig** = *pfäffisch.* **-stück**, *n.* = *Pfaffenbíſschen.* **-t[h]üm**, *n.* 1. prästvälde, prästanda. 2. prästerskap. **-volk**, *n.* präster, prästhop. **-wesen**, *n.* prästväsen, -anda. **-wirt[h]schaft**, *f.* prästvälde, prästernas huserande, prästerliga tilltag.
pfäffisch, *a.* prästerlig, (sken)helig, bigott, ensidig, inskränkt, ofördragsam.
Pfahl, *-e* †, *m.* påle. *In* el. *zwischen meinen vier Pfählen:* hemma hos mig, på mitt område. **-bau**, *m.* pålbyggnad. **-bauer**, *-*, *m.* pålbyggare. **-brücke**, *f.* pålbro (hvilande på pålar). **-bürger**, *m.* 1. utanför staden men på stadsområdet boende borgare. 2. kälkborgare. **-dorf**, *n.* 1. by på en stads område. 2. by af pålbyggnader.
pfählen, *sv. tr.* 1. påla. 2. binda, binda upp vid pålar. 3. spetsa på påle.
Pfahl|graben, *m.* pålgraf, pålad graf, påladt dike. **-hecke**, *f.* pålverk. **-holz**, *n.* pålvirke. **-mast**, *m.* mast utan skarf. **-mühle**, *f.* på pålar hvilande kvarn. **-ramme**, *f.* tekn. pålklubba, pålkran.
Pfählung, *f.* 1. pålning m. m. se *pfählen.* 2. pålverk.
Pfahl|werk, *n.* pålverk. **-wurzel**, *f.* bot. pålrot. **-zaun**, *m.* palissad.
Pfalz, *-en*, *f.* 1. palats, hofborg. 2. *npr. Die* ~ Pfalz.
Pfälzer, I. *-*, *m.* pfalzare. II. *a.* pfalzisk. **-in**, *-nen*, *f.* pfalziska.
Pfalz|graf, *m.* pfalzgrefve. **-gräfin**, *f.* pfalzgrefvinna. **-gräfisch**, **-gräflich**, *a.* pfalzgreflig.
pfälzisch, *a.* pfalzisk.
Pfand, *-er* †, *n.* pant, a) handpant, b) underpant, hypotek, c) bild. **-bar**, *a.* som kan tjäna till pant.
pfändbar, *a.* som får tagas i pant.
Pfandbürge, *m.* gislan.
pfänd|len, *sv. tr.* panta, utpanta, göra utmätning hos, taga i utmätning, utmäta. **-er**, *-*, *m.* exekutor. **-erspiel**, *n.* pantlek.
Pfand|gläubiger, *m.* pantägande, hypotekarisk fordringsägare. **-haus**, *n.*, **-leihe**, *f.* pantlåneinrättning, pantbank. **-leiher**, *m.* pantlånare. **-leihgeschäft**, *n.* = *Pfandleihe.* **-nehmer**, *m.*

panttagare. **-rechtlich**, *a.* enligt panträtten, hypotekarisk **-sache**, *f.* pant(föremål). **-schein**, *m.* pantsedel. **-schuld**, *f.* pantskuld, hypotekarisk skuld. **-schuldner(in)**, *m.* (*f.*) pant-, hypotekarisk gäldenär.

Pfändung, *f.* pantning, utmätning.

pfand||weise, *adv.* såsom pant. **-zettel**, *m.* pantsedel.

Pfanne, *-n, f.* dim. †, **1.** panna, gryta. F bild. *die Kelle nicht an der ~ kleben lassen:* röra på sig, vara rask i vändningarna, *den Feind in die ~ hauen:* hugga ned fienden. **2.** benledshåla. **-nflicker**, *m.* kittelflickare. **-nstiel**, *m.* pannskaft.

Pfänner, *-, m.* ägare till en saltpanna, ett saltverk.

Pfannkuchen, *m.* **1.** pannkaka. **2.** en art syltbakelse.

Pfarr||acker, *m.* prästgårdsåker, kyrkoherdeboställe. **-adjunkt**, *m.* pastorsadjunkt. **-amt**, *n.* kyrkoherdesyssla. **-bezirk**, *m.* socken. **-dorf**, *n.* kyrkby. **-e**, *-n*, **-ei**, *-en, f.* **1.** kyrkoherdesyssla, pastorat. **2.** pastorat, socken. **3.** sockenkyrka. **4.** prästgård. **-eilich**, *a.* prästerlig, präst-, kyrkoherde-. **-er**, *-, m.* kyrkoherde, präst. **-erin**, *-nen*, **-frau**, *f.* prästfru. **-gebäude**, *n.* till prästgården hörande byggnad. **-gemeinde**, *f.* församling. **-genofs**, *m.* som tillhör samma socken, sockenbo. **-gut**, *n.* kyrkoherdeboställe. **-haus**, *n.* prästgård. **-helfer**, *m.* pastorsadjunkt. **-herr**, *m.* kyrkoherde. **-hof**, *m.* **1.** gård vid ett pastorsboställe. **2.** större prästgård. **-kind**, *n.* **1.** prästbarn. **2.** sockenbo. **-kirche**, *f.* sockenkyrka. **-siegel**, *n.* kyrkosigill. **-wohnung**, *f.* prästgård. **-zehnte**, *m.* prästtionde.

Pfau, *-[e]s* el. *-en, -en, m.* påfågel. **-enauge**, *n.* **1.** påfågelsöga. **2.** öga på påfågelsfjäder. **3.** namn på flera fjärilar ss. Smerinthus ocellatus m. fl. **-enrad**, *n.* utspänd påfågelstjärt. **-enschwanz, -enschweif**, *m.* påfågelstjärt. **-enspiegel**, *m.* = *Pfauenauge* 2. **-enstolz**, *a.* stolt som en påfågel, dumdryg. **-enwedel**, *m.* solfjäder af påfågelsfjädrar. **-in**, *-nen, f.* påfågelshöna.

Pfd. (St.), förkortn. = *Pfund* (*Sterling*).

Pfeffer, *-, m.* peppar. Bild. *im ~ sein* el. *liegen:* vara i knipa, i klämma. **-fafs**, vanl. dim. **-fäfschen**, *n.* pepparkar. **-kraut**, *n.* krasse. **-küchen**, *m.* pepparkaka. **-küchler**, *m.* pepparkaksbagare. **-minze**, *f.* pepparmynta. **-n**, *sv.* **I.** *tr.* peppra. Bild. *jm den Pelz ~* ge ngn på pälsen. **II.** *itr. h.* smaka, bränna som peppar. **-sack**, *m.* **1.** pepparsäck. **2.** F krämare, kryddkrämare. **-schwamm**, *m.* pepparling.

Pfeife, *-n, f.* pipa. Bild. *die ~ in den Sack stecken:* taga skeden i vackra handen. **-n**, *st. itr. h.* o. *tr.* pipa, hvissla, hvina, susa. Bild. *in* el. *aus einem anderen Loche ~* tala ur en annan ton. **-nērde**, *f.* piplera. **-npurrer, -nräumer**, *m.* piprensare. **-nspitze**, *f.* pipmunstycke. **-nstiel**, *m.* pipskaft; F bild. spindelben. **-r**, *-, m.* pipare, hvisslare, musikant på blåsinstrument. **-réi**, *-en, f.* pipande, hvisslande, blåsande.

Pfeil, *-e, m.* pil. **-eisen**, *n.* pilspets af järn. **-er**, *-, m.* pelare. **-erweite**, *f.* afstånd mellan pelarne. **-fisch**, *m.* näbbgädda. **-förmig**, *a.* pilformig. **-geschwind, -schnell**, *a.* pilsnabb. **-schufs**, *m.* pil(skott). **-schütze**, *m.* pilskytt, bågskytt.

Pfenni[n]g, *-e* men som myntenhet *-, m.* pfennig, mynt med ett efter ort o. tid varierande värde, nu ugf. 0,89 öre. **-ausgabe**, *f.* öresupplaga, öreseditіon. **-fuchser**, *m.* F gnidare, snålvarg. **-fuchserei**, *f.* F snålhet, gnideri. **-fuchsern**,* *itr. h.* vara snål, nidsk. **-meister**, *m.* kassaförvaltare.

Pferch, *-e, m.* fålla, inhägnad. **-en**, *sv. tr.* instänga i fålla; sammanpacka, sammanträngа. **-hütte**, *f.*, **-karren**, *m.* hydda, kärra för herdar att tillbringa natten i.

Pferd, *-e, n.* häst. Bild. *das ~ beim Schwanze aufzäumen* el. *hinter den Wagen spannen:* bära sig bakvändt åt, *alle ~e reiten:* förstå sig på allt, *sich aufs hohe* el. *grofse ~ setzen:* sätta sig på sina höga hästar. **-earzt**, *m.* häst-, djurläkare. **-ebahn**, *f.* spårväg, hästbana. **-ebahngesellschaft**, *f.* spårvägsbolag. **-ebauer**, *-n, m.* bonde som har hästar, storbonde. **-ebestand**, *m.* uppsättning af hästar. **-ebohne**, *f.* **1.** bondböna, hästböna (Vicia faba). **2.** böna i hästens tänder. **-ebremse**, *f.* **1.** fäbroms. **2.** häststyng. **-edecke**, *f.* hästtäcke. **-eisenbahn** = *Pferdebahn*. **-eesel**, *m.* mulåsna. **-egeschirr**, *n.* seldon. **-egetrappel**, *n.* hästtramp. **-egurt**, *m.* bukgjord. **-ehaar**, *n.* **1.** tagel. **2.** hästhår. **-ehaft**, *a.* hästartad, häst-. **-ekamm**, *m.* hästkam, -skrapa. **-eleine**, *f.* **1.** (häst)töm. **2.** draglina, lina. **-emäkler**, *m.* hästmånglare, -skojare. **-emarkt**, *m.* hästmarknad. **-emäfsig**, *a.* hästlik, häst-. **-enufs**, *f.* ett slags stor valnöt. **-erennbahn**, *f.* rännarbana, kapplöpningsbana. **-erennen**, *n.* kapplöpning, kappkörning. **-eschwanz, -eschweif**, *m.* hästsvans. **-estall**, *m.* stall. **-estriegel**, *m.* hästskrapa. **-etränke**, *f.* vattningsplats för hästar. **-everleiher, -evermiet[h]er**, *m.* hyrkusk, åkare. **-ezucht**, *f.* hästafvel. **-isch**, *a.* hästartad, häst-. **-ner**, *-, m.* = *Pferdebauer*.

Pfiff, *-e, m.* **1.** hvissling. *Einen ~ thun:* hvissla ett tag. **2.** obetydlighet. **3.** knep. **-erling**, *-e, m.* **1.** bot. a) pepparling, b) kantarell. **2.** obetydlighet. *Keinen ~ wert:* ej värd ett rundstycke, värdelös. **-ig**, *a.* fiffig, knepig. **-igkeit**, *f.* fiffighet, knep. **-ikus**, *-, -se, m.* F fiffikus.

Pfingst||abend, *m.* pingstafton. **-bier**, *n.* pingstnöje. **-blume**, *f.* pion. **-en**, *-, n.*, *f.* o. *pl.* pingst. **-lich**, *a.* pingstlik. **-ochs**, *m.* pingst-

oxe (med kransar prydd tjur, som pingstaftonen fördes i procession).

Pfir||sche, *-n, f.*, **-sich**, *-e, m.* o. *f.*, **-siche**, *-n, f.* 1. persika. 2. vanl. *m.* persikträd.

pflanzbar, *a.* som kan planteras.

Pflanze, *-n, f.* dim. †, planta, växt, ört. **-n**, *sv.* I. *tr.* 1. plantera, anlägga; bild. inplanta; uppställa. 2. ympa. II. *refl.* 1. växa, växa upp. 2. slå sig ned. **-nērde**, *f.* växtjord. **-nfressend**, *a.* växtätande. **-ngarten**, *m.* botanisk trädgård. **-ngift**, *n.* växtgift, vegetabiliskt gift. **-nhaft**, *a.* växtartad. **-nkenner**, *m.* växtkännare, botanist. **-nkost**, *f.* vegetabilisk föda. **-nkunde**, *f.* botanik. **-nlehre**, *f.* botanik. **-nreich**, I. *n.* växtrike. II. *a.* rik på växter. **-nt[h]ier**, *n.* zool. djurväxt, zoofyt. **-nt[h]ūm**, *n.* 1. växtlif. 2. växtrike. **-nwachst[h]ūm**, *n.* växtlighet, vegetation. **-nwelt**, *f.* växtrike. **-r**, **-**, *m.* 1. planterare. 2. kolonist, nybyggare. 3. plantageägare. 4. sättkvist.

Pflanz||garten, *m.* plantskola, trädskola. **-holz**, *n.* planterpinne. **-lich**, *a.* vegetabilisk, växt-.

Pflänzling, *-e, m.* sättkvist, skott, planta.

Pflanz||reis, *n.* sättkvist, skott. **-schule**, *f.* plantskola. **-staat**, *m.* koloni. **-stadt**, *f.* kokoloni, dotterstad. **-stock**, *m.* 1. planterpinne. 2. moderkupa. **-ung**, *f.* 1. planterande. 2. plantering, anläggning. 3. plantage. 4. nybygge, koloni. **-volk**, *n.* kolonister, koloni. **-zeit**, *f.* planteringstid.

Pflaster, **-**, *n.* dim. †, 1. plåster. 2. stenläggning. *Das ∼ treten:* gå och drifva, flanera. F bild. *Paris ist ein* el. *in P. ist es ein teures* el. *heifses* el. *hartes ∼* det är dyrt att lefva i P. **-er**, **-**, *m.* stenläggare. **-kocher**, *m.* F plåsterprins, apotekare, kvacksalfvare. **-n**, *sv. tr.* 1. lägga plåster på, plåstra. 2. stenlägga. **-ramme**, *f.* tekn. jungfru. **-setzer** = *Pflasterer.* **-stein**, *m.* 1. sten till stenläggning, gatsten. 2. en sorts hård pepparkaka. **-streicher** = *Pflasterkocher.* **-treter**, *m.* dagdrifvare, flanör. **-treterei**, *f.* dagdrifveri, flanerande. **-ung**, *f.* stenläggning. **-ziegel**, *m.* tegelsten till gatläggning.

Pflaume, *-n, f.* plommon.

Pflege, *0, f.* vård, skötsel. **-bedürftig**, *a.* i behof af vård. **-befohlene(r)**, *m.* o. *f.* skyddsling, myndling. **-eltern**, *pl.* fosterföräldrar. **-kind**, *n.* fosterbarn. **-los**, *a.* utan vård. **-mutter**, *f.* fostermor. **-n**, *sv.* I. *tr.* el. *itr. h.* med gen. vårda, sköta. *Jn grofs ∼* uppfostra ngn. II. afv. *st. tr.* el. *itr. h.* med gen. egna, hängifva sig åt, sköta, idka, öfva, visa, underhålla. *Gespräche mit jm ∼* samtala med ngn, *Rat[s] ∼* rådpläga, rådgöra, *Rücksprache mit jm ∼* öfverlägga, rådgöra med ngn, *der Ruhe ∼* hvila sig, *Umgang mit jm ∼* umgås med ngn, *Unterhandlungen ∼* underhandla. III. *itr. h.* med inf. med *zu:* bruka, ha för sed att. **-r**, **-**, *m.* vårdare, beskyddare, fostrare. **-rin**, *-nen, f.* vårdarinna, beskyddarinna, fostrarinna. **-sohn**, *m.* fosterson. **-tochter**, *f.* fosterdotter. **-vater**, *m.* fosterfar.

Pflegling, *-e, m.* skyddsling, fosterbarn.

Pflicht, *-en, f.* 1. pligt, skyldighet. 2. åliggande, afgift, prestation, skatt. 3. (tjänste-) ed, tjänst, t. ex. *jn in [Eid und] ∼ nehmen:* taga ngn i sin tjänst, låta ngn svära trohetsed. 4. sjö. plikt. **-eifer**, *m.* nit, tjänstenit. **-erfüllung**, *f.* pligternas uppfyllande, pligttrohet. **-erlassung**, *f.* befrielse från ngn pligt. **-exemplar**, *n.* exemplar som en förläggare är skyldig att lemna till ett bibliotek. **-fach**, *n.* obligatoriskt ämne. **-frei**, *a.* fri från afgifter. **-gebot**, *n.* pligtens bud, fordran. **-gemäfs**, *a.* pligtenlig. **-getreu**, *a.* pligttrogen. **-ig**, *a.* skyldig. **-leistung**, *f.* en pligts uppfyllande, skatts erläggande, trohetseds afläggande. **-mäfsig**, *a.* pligtenlig. **-mäfsigkeit**, *f.* pligtenlighet. **-t[h]eil**, *n.* i lag föreskrifven arfslott. **-vergessen**, *a.* pligtförgäten. **-vergessenheit**, *f.* pligtförgätenhet. **-widrig**, *a.* pligtvidrig.

Pflock, *-e* †, *m.* pinne, tapp, plugg.

pflöcken, *sv. tr.* fästa med pinnar, slå pinnar i.

pflück||en, *sv. tr.* plocka. **-er**, **-**, *m.* plockare. **-erin**, *-nen, f.* plockerska.

Pflug, *-e* †, *m.* plog. **-bär**, **pflūghār**, *a.* odlingsbar. **-eisen**, *n.* 1. plogrist. 2. plogbill.

pflüg||en, *sv. tr.* o. *itr. h.* plöja. bild. *heimlich mit jm ∼* spela under täcke med ngn. **-er**, **-**, *m.* plöjare; landtman, bonde.

Pflüg||schār, *-en, f.* plogbill. **-sterz[e]**, *f.* ploghandtag.

Pforte, *-n, f.* dim. †, port.

Pförtner, **-**, *m.* 1. portvakt. 2. fångknekt. **-in**, *-nen, f.* portvakterska.

Pfoste, *-n, f.*, **-n**, **-**, *m.* dim. †, (dörr-, fönster-) post.

Pfote, *-n, f.* dim. †, 1. tass, fot, labb, hand. 2. F dålig handstil.

Pfriem, *-e, m.*, **-e**, *-n, f.*, **-en**, **-**, *m.* syl, pryl. **-en**, *sv. tr.* sticka med syl.

Pfropf, *-e* [†], *m.* dim. †, 1. ympkvist. 2. afv. **-en**, **-**, *m.* kork, propp, tapp. **-en**, *sv. tr.* 1. ympa. 2. stoppa, proppa. 3. korka. **-enzieher**, *m.* korkskruf. **-er**, **-**, *m.* en som ympar m. m. se *pfropfen.*

Pfröpfling, *-e, m.* ympadt träd.

Pfropf||messer, *n.* ympknif. **-reis**, *n.* ympkvist. **-wachs**, *n.* ympvax. **-zieher**, *m.* korkskruf.

Pfründ||e, *-n, f.* 1. prästgäll, pastorat, prebende. 2. plats, säng i en stiftelse, en försörjningsinrättning, ett sjukhus; underhåll, lifstidsunderhåll. **-haus**, *n.* 1. prästhus. 2. hus där man får ackordera, köpa in sig; stiftelse, försörjningsanstalt. **-[n]er**, **-**, *m.* 1. innehafvare af ett prästgäll. 2. en som köpt in sig i en stiftelse.

pfuchzen, *sv.* = *fauchen.*

Pfuhl, *-e*, *m.* dim. †, pöl.

Pfühl, *-e*, *m.* o. *n.* kudde, långkudde, hufvudgärd, bolster, läger, bädd. **-en**, *sv. tr.* bädda.

pfuhlicht, *a.* full af pölar.

pfui, *itj.* fy. **-en**, *sv. tr.* säga fy åt.

Pfund, *-e* men som måttenhet *-*, *n.* **1.** skålpund, mark. **2.** pund (efter ort o. tid varierande mynt). ~ *Sterling:* pund sterling. **3.** bild. pund, t. ex. *sein* ~ *vergraben.* **-en**, *sv. itr. h.* väga åtskilliga skålpund. *Der Ochs wird brav* ~ oxen kommer att ge åtskilliga skålpund kött.

-pfünder, *-*, *m.* -punding i sms., t. ex. *Sechs*~.

pfundig, **pfündig**, *a.* **1.** tung; klumpig, plump. **2.** vägande ett skålpund. I sms. a) vägande så eller så många skålpund, b) -pundig, t. ex. *ein sechs*~*es Geschütz.*

pfundweise, *adv.* skålpundsvis.

Pfusch|arbeit, *f.* fusk(verk). **-en**, *sv.* **I.** *itr. h.* fräsa till, blossa upp. **II.** *itr. h.* o. *tr.* fuska. **-er**, *-*, *m.* **1.** fräsning, hväsning. **2.** fuskare. **-eréi**, *-en*, *f.* fusk. **-erhaft**, *a.* fuskaraktig, stymparaktig. **-werk**, *n.* fuskverk.

Pfütz|e, *-n*, *f.* pöl, puss. **-ennafs**, *a.* genomvåt. **-ig**, *a.* full af pölar.

Phaethon, *-[s]*, *-s*, *m.* faeton (vagn).

Phalanx, *-e*, *m.*, plur. *Phalángen*, *f.* falang.

Phanerogám, *-e*, *n.* fanerogam.

Phän|omén, *-e*, *n.* fenomen. **-omenál**, *a.* fenomenal, sällspord. **-ómenon** (med kort ó), *-s*, *..ena*, *n.* fenomen.

Phant|asái, poet., **-asíe**, *-[e]n*, *f.* fantasi. **-asíeren**, *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** fantisera. **2.** yra. **-ásma**, *-[s]*, *..men*, *n.* synvilla, inbillning. **-ást**, *-en*, *m.* fantast. **-asteréi**, *-en*, *f.* fantasteri. **-ástisch**, *a.* fantastisk. **-óm**, *-e*, *n.* fantom, skugga, spöke, skräckbild.

Pharisä|er, *-*, *m.* farisé; skenhelgon. **-ert[h]üm**, *n.* fariseism, fariseiskt väsen. **-isch**, *a.* fariseisk; skenhelig.

Pharmakopöe, *-n*, *f.* farmakopé.

Phase, *-n*, *f.* fas, utvecklingsstadium.

Phil|antróp, *-en*, *m.* filantrop, människovän. **-ister**, *-*, *m.* **1.** filisté. **2.** stud. icke-student, bracka, kälkborgare, tungus; hyresvärd. **3.** stud. rest, a) i glaset, b) i pipan, länsman. **-isteréi**, *-en*, *f.* stud. kälkborgaranda, kälkborgerlig sed, jfr föreg. **-isterhaft**, *a.* stud. kälkborgaraktig, kälkborgerlig, torr, tråkig. **-istérium**, *-[s]*, *0*, *n.* = *Philistertum.* **-istern**, *sv. itr. h.* stud. uppföra sig som en bracka, vara kälkborgerlig, torr, tråkig, tungusa. **-istert[h]üm**, *n.* stud. **1.** kälkborgaranda, kälkborgerligt sätt. **2.** kälkborgare, brackor. **-istrig**, **-iströs** = *philisterhaft.* **-ológ**, *-en*, *m.* filolog. **-osóph**, *-en*, *m.* filosof. **-osophíeren**, *sv. itr. h.* filosofera. **-osóphin**, *-nen*, *f.* kvinnlig filosof. **-osóphisch**, *a.* filosofisk. **-tron**, *-s*, *..ren* el. *..ra*, *n.* kärleksdryck.

Phióle, *-n*, *f.* vid flaska med lång hals.

Phlégm|a, *-s*, *0*, *n.* flegma. **-átisch**, *a.* flegmatisk.

Phonétik, *0*, *f.* fonetik.

phönícisch, **-ikisch**, **-ízisch**, *a.* fenicisk.

Phosphor, *-s*, *-e*, *m.* fosfor. **-orescíeren**, *sv. itr. h.* fosforescera. **-orhaft**, **-órisch** (äfv. *-'--*), *a.* fosforartad.

Photo|gén, *-[e]s*, *0*, *n.* fotogen. **-gráph**, *-en*, *m.* fotograf. **-graphie**, *-[e]n*, *f.* fotografi. **-graphieren**, *sv. tr.* fotografera. **-gráphisch**, *a.* fotografisk.

Phrase, *-n*, *f.* fras, talesätt. **-nhaft**, *a.* frasrik, fras-. ~*er Mensch:* frasmakare.

Phrenológ, *-en*, *m.* frenolog.

Phys|ík, *0*, *f.* fysik. **-ikát**, *-e*, *n.* stads-, distrikts-, provinsialläkarebefattning. **-iker**, *-*, **-ikus**, *-[ses]*, *-se* el. *Physici*, *m.* **1.** fysiker. **2.** vanl. *Physikus*, stads-, distrikts-, provinsialläkare. **-iognomíe**, *-[e]n*, *f.* fysionomi. **-iológ**, *-en*, *m.* fysiolog. **-isch**, *a.* fysisk.

Pianíno, *-[s]*, *-s*, *n.* pianino.

Piáno, *-[s]*, *-s*, **-fórte**, *-[s]*, *-[s]*, *n.* (forte)piano.

Pich|el, *-*, *m.* haklapp. **-eléi**, *-en*, *f.* F supande, supning, superi. **-eln**, *sv. itr. h.* o. *tr.* F supa. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* becka, tjära. **II.** *itr. h.* klibba, vara klibbig som beck.

pick, **I.** *itj.* tick. **II.** *-e*, *m.* **1.** pickande, hugg med hacka el. näbb. **2.** se *Pik.* **-e**, *-n*, *f.* picka, hacka. **-el**, *-*, *m.* **1.** = *Picke.* **2.** plur. äfv. *-n*, blemma, blåsa, finne. **3.** äfv. *n.*, plur. *-s* el. *Pickles*, pickels. **-elflöte**, *f.* pickolaflöjt. **-elhaube**, *f.* pickelhufva. **-elhering**, *m.* **1.** spickesill. **2.** pickelhäring. **-elig**, *a.* finnig, full af blemmor. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* hacka, picka.

Piéce, *-n*, *f.* **1.** stycke, musikstycke, (teater-) pjes. **2.** rum.

Piedestál, *-e* el. *-s*, *n.* piedestal, fotställning.

Pick se *Pik.*

piep, *itj.* pip. *Nicht* ~ *sagen:* ej knysta. **-en**, *sv. itr. h.* **1.** pipa. **2.** vara klen, sjuklig. **-gans**, *f.* F gåsunge. **-haft**, **-icht**, **-ig**, **-isch**, *a.* **1.** pipande, pipig. **2.** klen, sjuklig. **-s(en)** = *piep(en).* **-vogel**, *m.* pipande fågelunge.

Piésse se *Piece.*

Piet|ät, *0*, *f.* pietet, vördnad, aktning. **-ísmus**, *-*, *0*, *m.* pietism, läseri. **-ist**, *-en*, *m.*, **-istin**, *-nen*, *f.* pietist, läsare, läserska. **-isteréi**, *-en*, *f.* läseri. **-istisch**, *a.* pietistisk, läsaraktig.

piff, *itj.* piff.

Pign[ól]e, *-n*, *f.* pinie(frö).

Pik, *-e* el. *-s*, *m.* **1.** bärgspets, pik. **2.** äfv. *n.* kort. spader. **3.** förbittring, groll. *Einen* ~ *auf jn haben:* hafva ett horn i sidan till ngn. **-ánt**, *a.* pikant. **-e**, *-n*, *f.* **1.** pik, lans. *Von der* ~ *auf dienen:* tjäna sig upp från gemen soldat. **2.** = *Pik 3.* **-en**, *sv. tr.* sticka. **-enier**, *-e*, *m.* pikenerare. **-ésche** se *Pekesche.* **-ett**, *-e*, *n.* piket. **-fein**, *a.* F finfin, extrafin. **-ieren**, *sv.* **I.** *tr.* egga, reta, stöta, såra. **II.** *refl. Sich* ~ *zu:* sätta sin ära i att.

Pilger, *-*, *m.* pilgrim. **-fahrt**, *f.* pilgrimsfärd, vallfärd. **-in**, *-nen*, *f.* pilgrim. **-kleid**, *n.* pilgrimsdrägt. **-n**, *sv. itr. h.* o. *s.* vallfärda.

-schaft, *f.* **1.** egenskap af pilgrim. **2.** vallfärd.
Pilgrim, *-e, m.* = *Pilger.*
Pille, *-n, f.* piller. **-ndreher**, *m.* F pillertrillare. **-nschachtel**, *f.* pillerask.
Pilót, *-en, m.* **1.** rorgängare. **2.** lots.
Pilz, *-e, m.* svamp. Bild. *in die ~e gehen:* a) gå med Davids höns under isen, b) skudda stoftet af sina fötter, försvinna. **-haft**, **-ig**, *a.* svampartad.
Pimpel|léi, *-en, f.* F pjåk, pjunk, pjåsk. **-ig**, *a.* pjåkig, pjunkig, pjåskig. **-liese**, *f.* F pjåklisa, kinkblåsa. **-n**, *sv. itr. h.* vara klen, pjåka, pjunka, jämra sig, gnälla.
pimp|erlich = *pimpelig.* **-ern** = *pimpeln.* **-ernufs**, *f.* bot. pimpernöt. **-inélle**, *-n, f.* bot. **1.** pimpinell. **2.** anis.
Pinc|enéz, *-, -, n.* pincenez. **-étte**, *-n, f.* pincett.
Pinguín, *-e, m.* zool. pingvin.
Pinie, *-n, f.* pinie.
Pinne, *-n, f.* **1.** fjäder, vingpenna. **2.** fena. **3.** stift, nubb, tenlika. **4.** sjö. styrpinne. **5.** (hammar)pen. **-n**, *sv. tr.* fästa med stift.
Pinscher, *-, m.* pintcher, råtthund.
Pinsel, *-, m.* **1.** pensel, (målar)borste. **2.** se *Einfaltspinsel.* **-éi**, *-en, f.* **1.** sudd, kludderi, usel målning. **2.** F inskränkthet, dumhet, enfaldighet. **3.** F pjunk, gnäll. **-er**, *-, m.* plankstrykare. **-haft**, **-ig**, *a.* F enfaldig, inskränkt. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** med pensel påstryka, pensla. **2.** vara enfaldig, dumma sig. **3.** pjunka, gnälla. **-stiel**, **-stock**, *m.* penselskaft. **-strich**, *m.* penseldrag.
Pinte, *-n, f.* **1.** kanna (mått). **2.** krog.
Pionier, *-e, m.* pionier.
pip se *piep.*
Pipe, *-n, f.* pipa, a) våtvarumått, b) F tobakspipa.
Pip[p]s, *-es, 0, m.* pipp, (höns)tipp.
Piqué (*-é*), *-s, m.* piké (tyg).
Pir|lát, *-en, m.* sjöröfvare. **-átent[h]úm**, *n.* sjöröfveri. **-óge**, *-n, f.* pirog (art kanot). **-ól**, *-e* el. *-s, m.* zool. gultrast.
Pirsch se *Birsch.*
pisacken, *sv. tr.* F plåga, pina.
pisch, *itj.* sch. **-en**, *sv. itr. h.* hväsa, hvissla, susa, porla.
pisp|eln, **-ern**, *sv. itr. h.* o. *tr.* hviska.
Pist|ill, *-e, n.* bot. pistill. **-ól**, *-e, n.*, **-ole**, *-n, f.* dim. †, pistol. **-ólengriff**, *m.* pistolkolf. **-ón**, *-s, n.* pistong.
placíeren, *sv. tr.* placera, ställa, lägga.
Plack, *-e* †, *m.* **1.** = *Plackerei.* **2.** = *Placken a).* **-en**, a) *-*, *-m.* dim. *Pläckchen, -lein*, **1.** fläck. **2.** lapp. **3.** jämn yta, plåt, skifva. b) *sv.* **I.** *tr.* **1.** lappa. **2.** fastklistra, anslå. **3.** slå el. trampa fast fuktig jord på. **4.** plåga, pina, trakassera, förtrycka, misshandla. **II.** *rfl.* plåga sig. **-er**, *-, m.* plågare, skinnare. **-eréi**, *-en, f.* **1.** plågande, skinnande, trakasseri. **2.** möda, ansträngning.
Plage, *-n, f.* plåga. **-geist**, *m.* plågoande. **-los**, *a.* plågfri. **-n**, *sv. tr.* plåga. **-r**, *-, m.* plågare, plågoande.
Plagge, *-n, f.* ljungtorfva. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** hacka ljungtorf. **2.** belägga, gödsla med ljungtorf.
Plagi|ár, *-e, -árius, -, ..ii, m.* plagiatör. **-át**, *-e, n.* plagiat. **-átor**, *-s, ..óren, m.* plagiatör.
Plaid, *-s, n.* o. *m.* pläd, sjal. **-ieren**, *sv. itr. h.* plädera, föra försvarstalan.
Plak|át, *-e, n.* plakat, anslag, affisch. **-íeren**, *sv. tr.* belägga med metallskifvor, plätera.
Plan, **I.** *-e* [†], *m.* **1.** plan, slätt; jämn, slät mark; stridsplats; dansplats; fälle i skog. **2.** plan, ritning, topografisk karta. **3.** plan, projekt, afsigt. *Einen ~ zu etw. entwerfen:* uppgöra en plan till ngt. **II.** *a.* **1.** jämn, slät. **2.** enkel, klar, begriplig. **-e**, *-n, f.* tältduk, presenning.
Pläne, *-n, f.* plan, slätt.
plan|ieren, *sv. tr.* o. *itr. h.* uppgöra planer, planlägga, planera. **-ét**, *-en, m.* planet. **-etárisch**, *a.* planetlik, planet-. **-gemäfs**, *a.* planmässig. **-íeren**, *sv. tr.* planera. jämna. **-ierung**, *f.*
Planke, *-n, f.* planka.
Plänkel, *-, m.* **1.** kläpp. **2.** slaga. **-éi**, *-en, f.* mil. förpostfäktning. **-n**, *sv. itr. h.* mil. blänkra.
planken, *sv. tr.* fodra, bekläda med plankor.
Plänkler, *-, m.* mil. blänkare, tiraljör.
Plankung, *f.* plankbeklädnad.
plān|los, *a.* planlös. **-losigkeit**, *f.* planlöshet. **-macher**, *m.* projektmakare. **-mäfsig**, *a.* planmässig. **-mäfsigkeit**, *f.* planmässighet.
Planschi|e, *-n, f.* plants. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* blaska, slaska. **-eréi**, *-en, f.* blask(ande), slask(ande). **-ett**, *-e, n.* planschett.
Plantáge, *-n, f.* plantage.
Plantsch- se *Plansch-.*
plān|voll, *a.* väl planlagd, öfvertänkt. **-wagen**, *m.* med tältduk öfverspänd fraktvagn. **-zeichnen**, *n.* planritning.
Plapper|léi, *-en, f.* pladder, sladder. **-haft**, *a.* pladderaktig. **-haftigkeit**, *f.* pratsjuka. **-hans**, *m.* = *Plappertasche.* **-ig**, *a.* pladderaktig. **-liese**, *f.*, **-maul**, *n.* = *Plappertasche.* **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* pladdra, sladdra, prata. **-tasche**, *f.* pladdertaska, sladdrare, pratmakare.
plarren, **plärren**, *sv. itr. h.* o. *tr.* skrika, böla, råma, larma, pladdra.
Pläsír, *-e, n.* nöje. **-lich**, *a.* rolig.
plastisch, *a.* plastisk.
Plati|áne, *-n, f.* platan. **-eáu**, *-[s], -s, n.* platå. **-ín** (isv. *-í-*), *-s, 0, n.*, **-ina** (isv. *-í-*), *0, f., -s, 0, n.* platina. **-ine**, *-n, f.* tekn. plåt.
platsch, **I.** *itj.* plask, pladask. **II.** *-e, m.* **1.** plaskande. **2.** tölp. **-en**, *sv.* **I.** *itr. h.* o. *s.* plaska. **II.** *tr.* bredslå.
plätschern, *sv. itr. h.* sakta plaska, skvalpa.
platschi|ig, *a.* **1.** plaskande. **2.** som går illa. **3.** tölpaktig. **-nafs**, *a.* genomvåt.

platt, *a.* **1.** platt, låg, flat, slät; bild. platt, trivial. *Das ~e Land:* slätten, rama (bond-)landet, *~ auf der Erde liegen:* ligga raklång på marken, *~ drücken, machen, schlagen:* tillplatta. **2.** ren, rak, ram, t. ex, *das ~e Gegenteil, die ~e Wahrheit.* **3.** dialektisk, i sht plattysk.

Plätt‖bolzen, *m.* stryklod, strykjärn. **-brett**, *n.* strykbräde. **-bügel**, *m.* strykjärn, prässjärn.

Platt‖decke, *f.* slätt tak. **-deutsch**, *a.* plattysk, lågtysk. **-e**, *-n, f.* dim. †, **1.** = *Glatze.* **2.** jämn, slät mark, fälle i skog, platt kulle, häll, platå. **3.** platta, plåt. **4.** fat, presentertallrik.

Plätte, *-n, f.* **1.** strykning. **2.** strykjärn.

Platteis, *-e, m.*, **-e**, *-n, f.* zool. rödspätta.

Plätteisen, *n.* strykjärn, prässjärn.

platt‖en, **plätten**, *sv.* I. *tr.* **1.** tillplatta, bredslå, jämna. **2.** vanl. *plätten*, stryka med strykjärn. II. *rfl.* blifva platt(are), tillplattas. **-enförmig**, *a.* plåtartad, platt. **-erbse**, *f.* bot. vial. **-erdings**, *adv.* alldeles, helt och hållet. *~ nicht:* ingalunda.

Plätter‖ei, *-en, f.* strykning. **-in**, *-nen, f.* strykerska.

Platt‖fisch, *m.* zool. flatfisk, flundra. **-form**, *f.* plattform.

Plättfrau, *f.* strykerska.

Platt‖füs, *m.* **1.** plattfot. **2.** fotsula. **-füsig**, *a.* plattfotad. **-gold**, *n.* guldplåt. **-heit**, *f.* platthet. **-ieren**, *sv. tr.* plätera. **-ierer**, *-, m.* pläterare. **-ierung**, *f.* plätering. **-kopf**, *m.* platthufvud. **-nase**, *f.* plattnäsa, plattnos. **-nasig**, *a.* plattnäst.

Plättofen, *m.* strykugn.

Platt‖reime, *pl.* metr. jämna rim.

Plättstahl, *m.* strykjärn.

Platt‖stich, *m.* plattstyng. **-stickerei**, *f.* plattsöm.

Plättwäsche, *f.* linne som strykes.

Platz, I. *-e* †, *m.* plats; ställe, torg. *Nehmen Sie ~!* var god och tag plats! sitt ned! *~ haben:* a) hafva plats, utrymme, b) vara på sin plats, *die Wahrheit findet selten ~* sanningen är sällan omtyckt, *~ greifen:* få fotfäste, vinna terräng, *einen ~ belegen, besetzen, einnehmen:* upptaga, vika en plats, *es ist hier der ~ nicht:* det är här ej på sin plats, ej rätta stället, *an seinem ~e stehen, an seinen ~ stellen:* stå, ställa på sin plats, *am ~e sein:* vara på sin plats, *auf dem ~e:* på fläcken, genast. II. *itj.* knall. III. *-e* [†], *m.* knall, explosion. **-bedarf**, *m.* ortens behof. **-büchse**, *f.* knallbössa.

Plätzchen, *-, n.* **1.** dim. till *Platz.* **2.** sockerplätt, sockerkaka; pastilj.

platzen, *sv. itr.* **a)** *h.* **1.** smälla, knalla, knastra. **b)** *s.* **2.** explodera, springa sönder, spricka, spricka ut, komma ut, falla ut, utbrista. **3.** rusa, jaga, störta.

plätzen, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** knalla, skjuta, pluttra. **2.** smälla, smäcka. **3.** *Einen Baum ~* taga af ett stycke bark af, blecka ett träd. **4.** lappa.

platzern, **plätzern**, *sv. itr. h.* explodera med svaga knallar, knäppa, knattra.

Platz‖ingenieur, *m.* ingeniör på platsen, stadsingeniör. **-kommandant**, *m.* mil. kommendant. **-major**, *m.* mil. platsmajor. **-regen**, *m.* hällregn, störtregn. **-regnen**,* *opers.* hällregna, störtregna.

Plauder‖ei, *-en, f.* förtroligt samspråk, småprat; prat, skvaller. **-er**, *-, m.* språkande, språksam person; pratmakare, pladdertaska. **-haft**, *a.* språksam; pratsjuk, pladderaktig, skvalleraktig. **-haftigkeit**, *f.* språksamhet m. m. se föreg. **-in**, *-nen, f.* se *Plauderer.* **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* språka, prata, pladdra, skvallra. **-ort**, *m.* ställe där man samlas för att prata, skvallervrå. **-stübchen**, *n.* litet kabinett. **-stündchen**, *n.* skvallertimme.

plau‖schen, *sv.* = *plaudern.* **-sibel**, *a.* plausibel, begriplig, tydlig. **-stern**, *sv. tr., itr. h.* o. *rfl.* blåsa upp (sig). **-te**, *-n, f.* F kort och bredt sidogevär, stor knif. **-tsch**, **-z**, *itj.* pladask, paff.

Plebéj‖er, *-, m.*, **-erin**, *-nen, f.* plebej. **-ert[h]üm**, *n.* **1.** plebejiskt sätt, plebejisk anda. **2.** (plebej)hop. **-isch**, *a.* plebejisk.

Pleite, *-n, f.* F bankrutt.

Plempe, *-n, f.* F **1.** sidogevär, sabel, värja. **2.** fadd dryck, blask, soppa. **-rn**, *sv. itr. h.* o. *tr.* F **1.** blaska, plaska. **2.** supa, pimpla.

Pli, *-[s], 0, m.* pli, skick, hållning.

Plinse, *-n, f.* tunn pannkaka. **-n**, *sv. itr. h.* F gråta, lipa.

Plinth, *-e, m.*, **-e**, *-n, f.* plint.

Plomb‖e, *-n, f.* plomb. **-ieren**, *sv. tr.* plombera.

plötzlich, *a.* plötslig. **-keit**, *f.* det plötsliga i ngt, plötsligt framträdande.

Pluderhose, *f.* vida byxor.

plump, I. *itj.* plums. II. *-e, m.* plumsning. III. *a.* plump, klumpig. **-en**, *sv. itr. s.* plumsa. **-heit**, *f.* plumphet, klumpighet, grofhet. **-s** se *plump.* **-sack**, *m.* **1.** F tung säck. **2.** lek i hvilken en går omkring med en sammanrullad duk på ryggen, hvarmed han slår till en af deltagarne, som då måste springa kapp med honom. **-sen** se *plumpen.*

Plunder, *-s, 0, m.* skräp, lumpor.

Plünder‖ei, *-en, f.* plundring. **-er**, *-, m.* plundrare. **-in**, *-nen, f.* plundrerska. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* plundra. *Einen Bienenstock ~* skatta en bikupa **-ung**, *f.* plundring.

Plunderwerk, *n.* skräp, lumpor.

Plündrerin = *Plünderin.*

Pluralität, *-en, f.* pluralitet, flertal.

Plüsch (äfv. med ü), *-e, m.* plysch. **-en** (äfv. med ü), *a.* af plysch, plysch-.

plüstern se *plaustern.*

Pluviál[e], *-e, n.* en art mässhake.

Pöbel, *-s, 0, m.* pöbel. **-haft**, *a.* pöbelaktig. **-haftigkeit**, *f.* pöbelaktighet. **-mäßig**, *a.* pöbelaktig. **-t[h]üm**, *n.* pöbelvälde.

pochlen, *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** klappa, bulta, slå, stampa. **2.** uppträda anspråksfullt, pockande. *Gegen* el. *wider jn* el. *mit jm* ~ uppresa sig mot, gräla på, träta med ngn. **3.** *Auf etw.* (ack.) ~ pocka på, vara morsk över, trotsigt begära ngt. **-er**, **-**, *m.* **1.** en som klappar, bultar, stampar. **2.** pockande, morsk, utmanande person. **-eréi**, *-en*, *f.* pock, pockande. **-erin**, *-nen*, *f.* till *Pocher*.

Pocklle, *-n*, *f.* koppa. **-enfieber**, *n.* kopporna. **-engift**, *n.* koppgift, vakcin. **-enholz**, *n.* pockenholts. **-enimpfung**, *f.* vakcinering. **-enkrank**, *a.* sjuk i kopporna. **-enkrankheit**, *f.* kopporna. **-ennarbe**, *f.* koppärr. **-ennarbig**, *a.* koppärrig. **-icht**, **-ig**, *a.* **1.** koppärrig. **2.** koppartad.

Podllagra, *-s*, *0*, *n.* podager. **-ágrisch**, *a.* lidande af podager. **-ex**, *-e* el. *..dices*, *m.* F säte, akter, ända.

Pollém, *-e*, *n.* poem. **-esíe**, *-[e]n*, *f.* poesi. **-ét**, *-en*, *m.* poet. **-étisch**, *a.* poetisk. **-intíeren**, *sv. tr.* **1.** göra pikant, tillspetsa. **2.** rikta kikare, kanoner.

Pokál, *-e*, *m.* pokal.

Pökel, *-*, *m.* saltlake. **-fafs**, *n.* saltbalja. **-fleisch**, *n.* salt kött. **-hering**, *m.* spickesill. **-n**, *sv. tr.* (in)salta. **-rogen**, *m.* kaviar.

pokulíeren, *sv. itr. h.* pokulera, dricka.

Pol, *-e*, *m.* pol. **-áck** (äfv. ´- med kort **o**), *-en*, **-ácke**, *-n*, *m.* **1.** polack. **2.** polsk häst. **3.** = *Philister 3.*

polár, *a.* pol-, polar-. **-bär**, *m.* isbjörn. **-expedition**, **-fahrt**, *f.* polfärd, nordpols- el. sydpolsexpedition. **-isíeren**, *sv. tr.* polarisera. **-kreis**, *m.* polkrets. **-mensch**, *m.* polarmänniska. **-nacht**, *f.* polarnatt. **-stern**, *m.* nordstjärna.

Polder, *-*, *m.* indämdt land, som ligger lägre än hafvets yta.

Polle, *-n*, *m.* polack. **-éi**, *-e*, *m.*, *-en*, *f.* bot. poleja. **-émisch**, *a.* polemisk. **-emisíeren**, *sv. itr. h.* polemisera. **-enland**, **-enreich**, *n* Polen.

Políer, *-e*, *m.* finarbetare. **-bär**, *a.* möjlig att polera. **-bürste**, *f.* polerborste. **-en**, *sv. tr.* polera; fila, upphjälpa, lägga sista handen vid. **-er**, *-*, *m.* **1.** polerare. **2.** = *Polier*. **-scheibe**, *f.* polerskifva. **-ung**, *f.* polering, polityr.

Polllin, *-nen*, *f.* polsk kvinna. **-ítisch**, *a.* politisk. **-itisíeren**, *sv. itr. h.* politisera, tala politik. **-itúr**, *-en*, *f.* polityr.

Polizéi, *0*, *f.* polis. **-amt**, *n.* poliskammare, -kontor, vaktkontor. **-aufsicht**, *f.* polisuppsigt. **-beamte(r)**, *m.* polistjänsteman. **-behörde**, *f.* polismyndighet. **-diener**, *m.* polisbetjänt, -konstapel. **-gericht**, *n.* polisdomstol. **-lich**, *a.* polis-, t. ex. ~*e Verfügung:* polisförordning. ~*e Erlaubnis:* polisens, myndigheternas tillåtelse, ~ *verboten:* förbjuden af polisen, gnm polisförordning, ~ *einschreiten:* lagligen inskrida (med polisens tillhjälp). **-ordnung**, *f.* polisreglemente. **-richter**, *m.* polisdomare. **-sache**, *f.* polismål. **-stunde**, *f.* timme då värdshusen måste stängas. **-vergehen**, *n.* polisförbrytelse.

Polizist, *-en*, *m.* polis(tjänsteman).

Polkla, *-s*, *f.* polka, polkett. **-en**, **-íeren**, *sv. itr. h.* polka, dansa polka.

polnisch, *a.* polsk. Bild. ~*er Reichstag:* bullrande, oordnad församling; buller, väsen, oordning; ~*e Wirtschaft:* oordentlighet, osnygghet.

Polster, *-*, *n.* **1.** elastisk dyna, kudde, soffa, läger, bolster, madrass. **2.** stoppning (det hvarmed ngt stoppas). **-bank**, *f.* stoppad bänk. **-macher**, *m.* tapetserare. **-n**, *sv. tr.* stoppa, madrassera. **-sessel**, *m.* stoppad stol, länstol. **-sitz**, *m.* stoppad sits. **-stuhl**, *m.* stoppad stol, länstol. **-überzug**, *m.* bolstervar. **-ung**, *f.* stoppning, madrassering.

Polter, *-s*, *0*, *m.* buller. **-abend**, *m.* bröllopsafton (aftonen före bröllopet, då bekanta styra till bullrande upptåg ss. sönderslagning af gamla stenkärl m. m. utanför bröllopshuset). **-éi**, *-en*, *f.* **1.** buller, väsen. **2.** gammalt skräp. **-er**, *-*, *m.* bullersam, häftig, uppbrusande människa. **-geist**, *m.* **1.** bullrande tomte, rå. **2.** bullersam människa. **-ig**, *a.* bullrande. **-kammer**, *f.* skräpkammare. **-kasten**, *m.* skräplår. **-n**, *sv. itr. h.* o. *s.* samt *tr.* bullra, väsnas; bullrande komma, gå, slå, hamra, kasta; spöka; träta, gorma.

Polllyglótte, *-n*, *f.* polyglott, bok på flera språk. **-ýp**, *-en*, *m.* polyp. **-ytéchniker**, *-*, *m.* teknolog. **-ytéchnikum**, *-[s]*, *..ken* el. *..ka*, *n.* teknologiskt institut, teknisk högskola. **-ytheísmus**, *-*, *0*, *m.* polyteism, mångguderi.

Pomádlle, *-n*, *f.* **1.** pomada. **2.** stud. hvila, lugn, flegma. *Das ist mir* ~ det är mig likgiltigt. **-ig**, *a.* **1.** smord med pomada, pomaderad. **2.** stud. lugn, flegmatisk. **-isíeren**, *sv. tr.* smörja med pomada, pomadera.

Pomeránze, *-n*, *f.* **1.** pomerans. **2.** pomeransträd. **-nschale**, *f.* pomeransskal.

Pommer, **1.** *-n* el. *-s*, *-n*, *m.* pomrare. **2.** *-*, *m.* pommersk spetshund. **-in**, *-nen*, *f.* pommersk kvinna. **-isch**, *a.* pommersk.

Pomp, *-e*, *m.* pomp, stråt; praktfullt tåg. **-haft**, *a.* pompös, praktfull, ståtlig. **-haftigkeit**, *f.* pomp, ståt. **-ös** = *pomphaft.*

poníeren, *sv. tr.* **1.** ponera, antaga. **2.** stud. bjuda på.

Pöniténz, *-en*, *f.* penitens, bot.

Pontón, *-s*, *m.* ponton.

Pony, *-[s]*, *-s* el. *Ponies*, *n.* o. *m.* ponny.

Popllánz (äfv. ´-), *-e*, *m.* skräckbild, buse, spöke, fågelskrämma. **-e**, *-n*, *m.* pop (rysk präst) **-ó**, *-s*, *m.* F stjärt, ända. **-ulár**, *a.* populär, a) allmänfattlig, b) allmänt omtyckt. **-ularisíeren**, *sv.* I. *tr.* popularisera, göra populär, framställa i allmänfattlig form. II. *rfl.* göra sig populär, allmänt omtyckt. **-ularisíerung**,

f. popularisering. **-ularität**, *0, f.* popularitet.

Porlle, *-n, f.* por. **-ös**, *a.* porös. **-osität**, *0, f.* porositet.

Porphýr, *-e, m.* porfyr. **-ig**, **-isch**, *a.* porfyrartad.

Porre, bättre **Porree**, *-s, 0, m.* purjolök.

Porsch, *-e*, **Porst**, *-e, m.* bot. pors, skvattram.

Port, *-e, m.* hamn, tillflykt. **-ál**, *-e, n.* portal. **-echaíse**, *-n, f.* bärstol, portschäs. **-eféuille**, *-s, n.* portfölj. **-emonnaíe**, *-s, n.* portmonä. **-epée**, *-s, n.* portepé. **-iér**, *-s, m.* portvakt, dörrvakt, portier. **-iére**, *-n, f.* portiär, dörrdraperi. **-ikus**, *-, -, m.* portik. **-ión**, *-en, f.* portion. **-iónenweise**, *adv.* portionsvis. **-o**, *-s* el. *..ti, n.* porto. **-oermälsigung**, *f.* portonedsättning. **-ogebühr**, *f.* porto. **-opflichtig**, *a.* icke portofri. **-raít**, *-s*, **-rät**, *-e* el. *-s, n.* porträtt. **-rätieren**, *sv. tr.* porträttera. **-ugíese**, *-n, m.* portugis. **-ugíesin**, *-nen, f.* portugisiska. **-ugíesisch**, *a.* portugisisk.

Porzellán, *-e, n.* porslin. **-en**, *a.* af porslin, porslins-. **-erde**, *f.* porslinslera. **-haft**, **-ig**, *a.* porslinsartad.

Posamént, *-e, n.* kordong, snöre, bård, snörmakeri. **-ier**, *-e, m.* snörmakare. **-ierarbeit**, *f.* snörmakeri. **-ierer**, *-, m.* snörmakare.

Posáunlle, *-n, f.* basun. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* basuna, utbasuna. **-enengel**, *m.* basunängel, kyrkängel. **-enruf**, **-enschall**, *m.* basunstöt. **-enzug**, *m.* basunstämma på orgel. **-er**, *-*, **-íst**, *-en, m.* basunblåsare, basunist.

Posílle, *-n, f.* dim. †, fjäderspole. **-itión**, *-en, f.* position, ställning. **-itúr**, *-en, f.* positur, ställning.

Possílle, *-n, f.*, **-en**, *-, m.* dim. †, **1.** skämt, upptåg, gyckel, narri, galenskap, narrspel. *~n reifsen, treiben:* ha upptåg för sig. *~n!* dumheter! **2.** blott *f.* teat. fars, skämt, lustspel. **3.** blott *m.* spratt. **-endichter**, *m.* farsdiktare. **-enhaft**, *a.* burlesk, farsartad, tokig, komisk, putslustig, tokrolig, full af spratt. **-enhaftigkeit**, *f.* det burleska i ugt, putslustighet, spratt. **-enmacher** = *Possenreifser*. **-enoper**, *f.* operabuffa. **-enreifser**, *-, m.* upptågsmakare. **-enreifserei**, *f.* upptåg, spratt. **-enspiel**, **-enstück**, *n.* = *Posse 2.* **-ierlich**, *a.* putslustig, tokrolig, komisk, rolig. **-ierlichkeit**, *f.* putslustighet, tokrolighet.

Post, **I.** *-en, f.* **1.** post. *Mit umgehender ~* med omgående. **2.** budskap, underrättelse. **3.** diligens. **4.** ugf. gästgifvareskjuts. **II.** *-en, f.*, *-e* †, *m.* post i räkningar m. m. **III.** *-en, m.* jäg. rådjurshagel, varghagel. **-álisch**, *a.* post-. **-amént**, *-e, n.* postament, fotställning. **-amt**, *n.* postkontor. **-annahme**, *f.* postkontor, lokal för afgående post. **-anweisung**, *f.* postanvisning. **-ausgabestempel**, *m.* utlemningspostanstaltens stämpel. **-beförderung**, *f.* postbefordring. *Der Zug hat ~* tåget är postförande. **-bericht**, *m.* (post)avis. **-bote**, *m.* postbud; gångpost. **-bureau**, *n.* postkontor. **-datieren**,* *tr.* postdatera. **-direktor**, *m.* **1.** postdirektör. **2.** postmästare. **-einzahlung**, *f.* inbetalning på posten, postanvisning. **-en**, *-*, *m.* dim. *Pöstchen, -lein*, **1.** post, a) i räkningar m. m., b) mil., c) anställning. **2.** = *Post III.* **-enlauf**, *m.* postväg, linie. **-enweise**, *adv.* i poster. **-frei**, *a.* franko. **-führer**, *m.* postförare, postiljon. **-geld**, *n.* **1.** postpengar. **2.** afgift för diligenspassagerare. **-halter**, *m.* person som håller hästar för post- och passagerarebefordring; skjutsentreprenör, gästgifvare. **-halterei**, *f.* ugf. skjutsstall; gästgifveri. **-húm**, *a.* posthum, född efter faderns död. **-íeren**, *sv. tr.* postera, ställa på post. **-ierung**, *f.* postering. **-ille**, *-n, f.* postilla. **-ill[i]ón**, *-e, m.* postiljon. **-karte**, *f.* **1.** brefkort. **2.** postkarta. **-knecht**, *m.* postiljon. **-kutsche**, *f.* diligens. **-lagernd**, *a.* som skall afhämtas af adressaten; på bref: poste restante, afhämtas. **-marke**, *f.* frimärke. **-nachnahme**, *f.* efterkraf på posten, postförskott. **-o**, blott i förbindelsen: *~ fassen:* fatta posto. **-pferd**, *n.* post-, diligens-, skjutshäst. **-recht**, **-regal**, *n.* privilegium på postbefordring. **-reisende(r)**, *m.* diligenspassagerare. **-reiter**, *m.* (post)kurir, ridande postiljon. **-säule**, *f.* milstolpe. **-schein**, *m.* (post)kvitto **-schluís**, *m.* postanstalts stängning. **-sekretär**, *m.* postskrifvare. **-skript**, *-e*, **-skriptum**, *-[s], ..ta, n.* postskriptum, efterskrift. **-station**, *f.* post-, diligensstation. **-straíse**, *f.* landsväg. **-taube**, *f.* brefdufva. **-ulieren**, *sv. tr.* fordra. postulera. **-verband**, *m.* postförening. **-vertrag**, *m.* postkonvention. **-vorschuís**, *m.* postförskott. **-wagen**, *m.* diligens, postkärra, postvagn. **-wechsel**, *m.* hästombyte. **-zug**, *m.* **1.** förspända posthästar. **2.** postförande tåg.

Poténz, *-en, f.* mat. dignitet. **-ieren**, *sv. tr.* mat. upphöja till en viss dignitet.

Potérne, *-n, f.* bakport i en fästningsmur.

Pottlasche, *f.* pottaska. **-fisch**, *m.* pottfisk.

potz, *itj.* kors, å för fan. **-blitz**, **-tausend**, **-wetter**, *itj.* ugf. för tusan plåtar! fan anamma!

poussieren, *sv. tr.* **1.** framskjuta, drifva fram, främja, befordra, framhjälpa. **2.** F slå för, kurtisera.

pp. förkortn. = **1.** mus. *pianissimo.* **2.** *Der ~* titulus.

Ppb. förkortn. = *Pappband.*

Pr.-A. förkortn. = *Prachtausgabe:* praktupplaga.

Prä, oböjl. *n. Das ~ haben:* hafva företräde. **-bénde**, *-n, f.* prebende. **-cédens**, *-*, *..dénzien, n.* tidigare fall, prejudikat. **-cedénz**, *0, f.* företräde, försteg, högre rang. **-cedénzfall**, *m.* = *Präcedens.*

Pracher, *-, m.* (efterhängsen) tiggare. **-éi**, *-en, f.* tiggeri **-n**, *sv. itr. h.* enträget, envist, pockande tigga.

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. *0* saknar plur. † har omljud. F familjärt, P lägre språk. ✳ mindre brukligt.

Pracht, *0, f.* prakt. *Das ist eine ~ von einem Becher:* det är en präktig bägare. **-aufwand,** *m.* prakt, lyx. **-aufzug,** *m.* praktfullt uppträdande, pomp, ståt. **-ausgabe,** *f.* praktupplaga. **-himmel,** *m.* baldakin.

prächtig, *a.* präktig.

Pracht‖käfer, *m.* zool. praktbagge (Buprestis). **-kind,** *n.* präktigt barn. **-liebend,** *a.* praktälskande. **-los,** *a.* utan prakt, enkel. **-lust, -sucht,** *f.* praktkärlek, praktlystnad. **-süchtig,** *a.* praktlysten. **-voll,** *a.* praktfull.

präcís, *a.* precis, noggrann, punktlig. **-íeren,** *sv. tr.* precisera, noga angifva.

prädestinier‖en, *sv. tr.* predestinera, på förhand bestämma. **-ung,** *f.* predestinering.

Präl‖dikánt, *-en, m.* predikant. **-dikát,** *-e, n.* **1.** gram. predikat. **2.** titel, epitet. **-dizíeren,** *sv. tr.* utsäga. **-dominíeren,** *sv. itr. h.* herska, råda, vara förherskande. **-fékt,** *-e[n], m.* prefekt.

Präge, *0, f.* **1.** prägelverk. **2.** prägel. **-n,** *sv. tr.* **1.** prägla. **2.** inprägla, intrycka. **-ort,** *m.* präglingsort.

pragmátisch, *a.* pragmatisk.

prägnánt, *a.* pregnant.

Prägung, *f.* prägling.

prahl‖en, *sv. itr. h.* pråla, prunka, glänsa; skryta, skräfla. **-er,** *-, m.* prålande, skrytsam person, skräflare. **-eréi,** *-en, f.* prål, skryt, skräfvel. **-erhaft** = *prahlig.* **-erin,** *-nen, f.* se *Prahler.* **-erisch, -haft** = *prahlig.* **-hans,** *m.* prålhans, skräflare. **-hanserei,** *f.* prål, skräfvel. **-ig,** *a.* prålande, skrytsam, skräflande. **-sucht,** *f.* prålsjuka.

Prahm, *-e, m., -e, -n, f., -en, -, m.* pråm.

Prairíe, *-[e]n, f.* prärie, stepp, gräsöken.

Präjudíz, *-es, n.* prejudikat. **-ieren,** *sv. tr.* prejudicera. **-ierlich,** *a.* tjänande till prejudikat.

präkludíeren, *sv. tr.* jur. *Jn ~* förklara ngn sin talan förlustig.

Praktik, *-en, f.* **1.** praktik, erfarenhet. **2.** (bond-) praktika. **3.** (vanl. -*s*) knep. **-ábel,** *a.* **1.** utförbar, möjlig. **2.** ändamålsenlig, tjänlig. **3.** farbar. **-ánt,** *-en, m.* **1.** praktiserande läkare. **2.** extraordinarie, surnumerär, elev, lärling. **-er,** *-, -us, -, ..tici, m.* praktiker, praktiskt erfaren man.

prakt‖isch, *a.* **1.** praktisk. **2.** praktiserande. **-isíeren,** bättre **-izíeren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* praktisera.

Präl‖át, *-en, m.* prelat, kyrkofurste. **-latúr,** *-en, f.* prelats ämbete, bostad. **-liminárien,** *pl.* preliminärer.

prall, I. *a.* (hårdt) spänd, fast och elastisk. II. *-e, m.* återstudsande stöt, sammanstöt, slag; studsning, återslag. **-en,** *sv. itr. h.* o. *s.* studsa, återstudsa. **-heit,** *f.* elasticitet, spänning, fasthet. **-ig,** *a.* **1.** = *prall I.* **2.** brant. **-kraft,** *f.* elasticitet. **-kräftig,** *a.* elastisk. **-stein,** *m.* afvisare. **-stöfs,** *m.* återstudsande stöt.

präludíeren, *sv. itr. h.* mus. preludiera.

prämeditíeren, *sv. tr.* förut öfverväga.

Prämi‖e, *-n, f.* premie. **-íeren,** *sv. tr.* premiera, belöna. **-isse,** *-n, f.* premiss.

prang‖en, *sv. itr. h.* prunka, pråla, glänsa, lysa, ståta. **-er,** *-, m.* skampåle.

Pranke se *Branke.*

pränumeríeren, *sv. itr. h.* o. *tr.* betala i förskott, prenumerera.

Präpar‖ánd, *-en, m.* lärjunge i en förberedande skola. **-ándenanstalt, -ándenschule,** *f.* förberedande skola. **-íeren,** *sv. tr.* förbereda, preparera, tillreda. *Etw. ~* åfv. förbereda sig på ngt, *sich ~* åfv. läsa öfver lexorna.

Präsént, *-e, n.* present, gåfva. **-ation,** *-en, f.* presentation, företeende, föreställande. **-ierbrett,** *n.* bricka. **-íeren,** *sv. tr.* presentera, framte, uppvisa, framräcka, bjuda; föreställa. *Das Gewehr ~* skyldra gevär. **-ierteller,** *m.* presentertallrik.

Präl‖sénz, *0, f.* närvaro. **-ses,** *-, -* el. *Präsides, m.* ordförande. **-sidént,** *-en, m.* president; ordförande. **-sidént[en]schaft, -sidentúr,** *-en, f.* presidentskap, presidentsvärdighet; ordförandeskap. **-sidíeren,** *sv. itr. h.* presidera, föra ordet. **-sídium,** *-[s], ..ien, n.* **1.** plats framför, företräde, högre rang. **2.** ordförandeskap. **3.** bestyrelse.

prass‖eln, *sv. itr. h.* o. *s.* prassla, knastra, spraka, fräsa, frasa. **-en,** *sv. itr. h.* lefva i sus och dus, fråssa, kalasa, slösa. **-er,** *-, m.* en som lefver i sus och dus, fråssare, lättsinnig person, slösare. **-eréi,** *-en, f.* lif i sus och dus, fråsseri, vällefnad, slöseri.

prästíeren, *sv. tr.* prestera, åstadkomma.

präsumíeren, *sv. tr.* förmoda, antaga.

Präten‖dént, *-en, m.* pretendent. **-díeren,** *sv. tr.* göra anspråk på. **-sión,** *-en, f.* anspråk. **-tiös,** *a.* anspråksfull.

Praxis, *0, f.* praxis, praktik.

Prchtb. förkortn. = *Prachtband:* praktband.

predig‖en, *sv. itr. h.* o. *tr.* predika. **-er,** *-, m.* präst, predikant, predikare. **-erhaft, -ermäfsig,** *a.* prästerlig. **-ermönch,** *m.* predikaremunk. **-t,** *-en, f.* predikan. **-tamt,** *n.* predikoämbete. **-tbüch,** *n.* postilla.

preien, *sv. tr.* sjö. präja.

Preis, *-e, m.* **1.** pris. *Etw. um keinen ~ thun:* ej för ngt pris göra ngt. **2.** det bästa, pärla, t. ex. *du, o ~ der Prälaten:* du, den bäste el. pärlan bland prelater. **-aufgabe,** *f.* prisuppgift, prisfråga. **-bericht,** *m.* prisnota, prislista. **-bewerber,** *m.* täflande. **-bewerbung,** *f.* pristäflan. **-courant,** *m.* priskurant. **-el-** se *Preifsel-.* **-en,** *st. tr.* prisa. **-er,** *-, m.* en som prisar ngt, lofprisare. **-ert[h]eilung,** *f.* prisutdelning. **-geben,** *tr.* prisgifva. **-gebung,** *f.* prisgifvande. **-gekrönt,** *a.* prisbelönt. **-gesang,** *m.* lofsång. **-haft, -lich,** *a.* **1.** prisvärd. **2.** = *lobesam.*

Preifselbeere, *f.* lingon.

preiswürdig, *a.* 1. prisvärd, lofvärd. 2. motsvarande priset, prisbillig. **-keit**, *f.* 1. det prisvärda i ngt. 2. motsvarighet mellan beskaffenhet och pris.

prekär, *a.* osäker, oviss.

Prelle, *-n, f.* prellning. **-n**, *sv.* I. se *prallen.* II. *tr.* 1. återkasta, tillbakaslå. 2. prella. 3. narra, lura, bedraga, *jn um etw.:* ngn på ngt. **-r**, *-, m.* 1. en prellande. 2. bedragare. 3. = *prall II.* **-réi**, *-en, f.* bedrägeri.

preschen, *sv. itr. h.* o. *s.* springa för brinnande lifvet, sätta i väg, kila.

press, *a.* 1. åtsittande, tät. ~ *an:* tätt intill. 2. afv. strax, omedelbart. **-ánt**, *a.* brådskande, trängande. **-bar**, *a.* som kan prässas, sammantryckas. **-e**, *-n, f.* 1. präss. 2. prässning; appretur. **-en**, *sv. tr.* 1. prässa, trycka. *Gepreſst voll:* fullpackad. 2. med våld värfva, t. ex. *Soldaten.* **-er**, *-, m.* 1. prässare. 2. förtryckare. 3. värfvare som värfvar med våld. **-freiheit**, *f.* tryckfrihet. **-ieren**, *sv.* I. *tr.* påskynda. II. *itr. h.* skynda, brådska. **-prozeſs**, *m.* tryckfrihetsmål. **-saft**, *m.* utprässad saft. **-torf**, *m.* prässad torf. **-ung**, *f.* prässning m. m. se *pressen.*

Pretiósen, *pl.* dyrbarheter.

Preuſs|e, *-n, m.* preussare. **-enkönig**, *m.* konung af Preussen. **-ent[h]ům**, *n.* preussiskt sätt, väsen, välde, preussisk anda; preussarne. **-in**, *-nen, f.* preussisk kvinna. **-isch**, *a.* preussisk.

Prickel|léi, *-en, f.* stickande känsla. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* sticka, kittla; bild. ge stickord, pika.

Prieme, *-n, f.* tuggbuss. **-n**, *sv. itr. h.* tugga tobak.

Priester, *-, m.* präst. **-ehe**, *f.* prästerligt äktenskap; prästernas rätt till giftermål. **-haft**, *a.* prästerlig. **-in**, *-nen, f.* prästinna. **-lich**, *a.* prästerlig. **-schaft**, *f.*, **-t[h]ům**, *n.* 1. prästerlig värdighet. 2. prästerskap.

Primi|a, *..mien, f.* högsta, motsvarande svenska sjunde klassen vid ett elementarläroverk. **-áner**, *-, m.* lärjunge i skolans högsta klass, sjundeklassist. **-ár**, *a.* primär. **-el**, *-n, f.* gullvifva.

Princíp, *-[e]s, -ien* el. *-e, n.* princip, grundsats. **-iéll**, *a.* principiell. **-ienfest**, *a.* karaktärsfast. **-ienreiter**, *m.* principryttare, -människa.

Prinz, *-en, m.* prins. **-éſs**, *-en, -éssin, -nen, f.* prinsessa. **-ip** se *Princip.* **-ipál**, *-e, m.* principal. **-lich**, *a.* prins-, furstlig. **-lichkeit**, *f.* prins, furstlig person.

Prior, *-s, ..óren, m.* prior. **-át**, *-e, n.* 1. priorat, priorsvärdighet. 2. = följ. **-éi**, *-en, f.* priors el. priorinnas a) bostad, b) ämbetsområde. **-in** (afv. -*i*-), *-nen, f.* priorinna. **-ität**, *-en, f.* prioritet, förmånsrätt.

Prisi|e, *-n, f.* 1. pris, a) sjö. byte; bild. *jm* ~ *geben:* gifva ngn tillfälle till angrepp, till tadel, b) nypa, i sht nypa snus. 2. linning. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* taga sig en pris, snusa. **-ón**, *-s, f.* o. *n.* fängelse.

pritsch, *itj.* betecknande hastigt försvinnande. **-e**, *-n, f.* 1. (harlekins) träsvärd; ris, färla. 2. klappträ, klappbräde. 3. bänk, sofbänk. 4. kuskbock, hundsfott. **-en**, *sv. tr.* slå med träsvärd, klappa på, slå, klappa, gifva stryk. **-meister**, *m.* harlekin.

privát, *a.* privat, enskild. **-abkommen**, *n.*, **-abmachung**, *f.* privat öfverenskommelse. **-docent**, *m.* (privat)docent. **-gelehrte(r)**, *m.* privat vetenskapsman. **-ier**, *-s, m.* privatman. **-isieren**, *sv. itr. h.* lefva som privatman. **-kolleg**, *n.* (enskildt) kollegium. **-sache**, *f.* privat, enskild affär. *Das ist meine* ~ det angår ingen annan. **-stunde**, *f.* privatlektion.

Privil|é (*-é*), *-s, -ét, -e* el. *-s, n.* afträde, klosett. **-iég**, *-s, -ien, n.* privilegium, företrädesrätt. **-iegieren**, *sv. tr.* privilegiera. **-iégium**, *-[s], ..ien, n.* = *Privileg.*

Probl|abilität, *-en, f.* sannolikhet. **-át**, *a.* beprófvad, bra, god.

Probe, *-n, f.* 1. prof; försök. *Nicht die* ~ ej det ringaste, *zur* ~ *predigen:* hålla profpredikan. 2. teat. repetition. 3. bevis, prof. 4. (kontroll)stämpel. **-abzug**, *m.* boktr. korrektur(afdrag). **-arbeit**, *f.* prof, profstycke; examensarbete, -skrifning. **-blatt**, *n.* profark, -blad, -nummer. **-ende**, *n.* profbit. **-fest**, *a.* profhaltig, som består profvet, beprófvad. **-gold**, *n.* fullhaltigt guld. **-haltend**, **-haltig**, *a.* 1. fullhaltig, fullgod. 2. = *probefest.* **-máfs**, *n.* likaremätt. **-n**, *sv. tr.* 1. profva, försöka. 2. prófva. 3. förse med kontrollstämpel. **-r**, *-, m.* profvare, proberare. **-rolle**, *f.* teat. roll som ngn debuterar i. **-schrift**, *f.* prof-, examensskrift, -skrifning, -skriptum. **-weise**, *adv.* som prof, på försök.

probíer|en, *sv. tr.* probera, profva, försöka, smaka. **-er**, *-, m.* proberare.

Problém, *-e, n.* problem, uppgift. **-átisch**, *a.* problematisk, tvifvelaktig.

Pröbst se *Propst.*

Prodl|úkt, *-e, n.* 1. produkt, alster. 2. natur-, landtbruksalster, råvara. **-uzént**, *-en, m.* producent. **-uzieren**, *sv. tr.* producera, alstra, frambringa, framställa, åstadkomma. **-uzierung**, *f.* produktion.

profaníer|en, *sv. tr.* profanera, vanhelga, oskära. **-ung**, *f.* profanering.

Profés, *-e, m.* klosterlöfte.

Profession, *-en, f.* 1. = föreg. 2. yrke, handtverk. **-ist**, *-en, m.* handtverkare.

Profess|or, *-s, ..óren, m.* professor, afv. titel för äldre lektorer vid läroverk. **-órin**, *-nen, f.* professorska. **-úr**, *-en, f.* professur.

Profil, *-e, n.* profil. **-ieren**, *sv. tr.* profilera; teckna, måla, taga i profil.

Profít, *-e, m.* profit, fördel, vinst. **-ieren**, *sv. itr. h.* o. *tr.* profitera, draga nytta, fördel af. **-lich**, *a.* fördelaktig, vinstbringande.

Prol|fós, *-e[n], m.* profoss. **-grámm**, *-e, n.* program, årsredogörelse. **-grámmmäfsig** *a.* pro-

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

gramenlig. **-hibíeren,** *sv. tr.* förbjuda, prohibera. **-jékt,** *-e, n.* plan, projekt. **-jéktenmacher,** *m.* projektmakare. **-jektíeren,** *sv. tr.* projektera, planlägga, uppgöra plan till, förehafva. **-jektíl,** *-e, n.* projektil, kastkropp. **-jicíeren,** *sv. tr.* taga, upprita projektionen af ngt. **-klamíeren,** *sv. tr.* proklamera, utropa. **-kúra,** *-s, f.* hand. fullmakt, prokura. **-kúraführer,** *m.* befullmäktigadt ombud, fullmäktig. **-kurátor,** *-s, ..óren, m.* prokurator; sakförare, advokat, ombudsman, fullmäktig. **-kúraträger, -kuríst,** *-en, m.* = *Prokuraführer.* **-letárier,** *-, m.* proletär. **-lix,** *a.* vidlyftig, mångordig. **-longíeren,** *sv. tr.* prolongera, förlänga, förnya. **-memória,** *-s, n.* **1.** promemoria, minnesanteckning. **2.** inlaga. **-menáden,** *sv. itr. s.* promenera, spatsera. **-mésse,** *-n, f.* löfte. **-movíeren,** *sv.* **I.** *tr.* promovera. **II.** *itr. h.* promoveras, taga doktorsgraden.

prompt, *a.* prompt, rask, flink.

promulgíer||en, *sv. tr.* offentliggöra, kungöra. **-ung,** *f.* offentliggörande.

Prol||pädéutik, *0, f.* propedevtik. **-pagánda,** *0, f.* propaganda. **-péller,** *-, m.* propeller. **-phét,** *-en, m.* profet, siare. **-phétengabe,** *f.* profetians gåfva, siaregåfva. **-phétenhaft** = *prophetisch.* **-phétenschaft,** *f.* **1.** egenskap af profet, profetisk värdighet. **2.** skara profeter. **-phétin,** *-nen, f.* profetissa. **-phétisch,** *a.* profetisk, siarelik. **-phezéien,** *sv. tr.* o. *itr. h.* profetera, förutsäga. **-phezéiung,** *f.* profetia. **-ponént,** *-en, m.* förslagsställare. **-poníeren,** *sv. tr.* föreslå, proponera. **-portión,** *-en, f.* proportion; förhållande. **-portioníert,** *a.* proportionerlig. **-positión,** *-en, f.* förslag, proposition.

Pröpst, *-e* †, *m.* prost. **-éi,** *-en, f.* **1.** prostämbete. **2.** prosteri. **3.** prostgård. **-éilich,** *a.* prost-, prostens, prosteri-, prostgårds-.

Pröpst||in, *-nen, f.* prostinna. **-lich** = *propsteilich.*

prorogíeren, *sv. tr.* uppskjuta, förlänga.

Pros||a, *0, f.* prosa. **-áiker,** *-, m.* prosaiker, prosaförfattare. **-áisch,** *a.* prosaisk. **-aíst,** *-en, m.* prosaist.

Proselýt, *-en, m.* proselyt. **-enmacher,** *m.* proselytmakare. **-enmacherei,** *f.* proselytmakeri. **-in,** *-nen, f.* proselyt.

proskribíeren, *sv. tr.* proskribera.

prosódisch, *a.* prosodisk.

Prosp||ékt, *-e, m.* **1.** anblick, vy, utsigt. **2.** prospekt, anmälan. **-eríeren,** *sv. itr. h.* lyckas, hafva framgång. **-erität,** *0, f.* lycka, framgång, välfärd.

pröst, *itj.* F prosit! väl bekomme!

prostituíer||en, *sv. tr.* prostituera, blottställa. **-ung,** *f.* prostituering, blottställande.

pro||tegieren, *sv. tr.* beskydda, gynna. **-tektionist,** *-en, m.* protektionist, skyddstullvänlig.

Protést, *-e, m.* protest, gensaga. **-ánt,** *-en, m.* protestant. **-ántin,** *-nen, f.* protestantisk kvinna. **-ántisch,** *a.* protestantisk. **-atión,** *-en, f.* = *Protest.* **-íeren,** *sv. itr. h.* o. *tr.* protestera, inlägga gensaga. **-ierer, -ler,** *-, m.* en protesterande.

Protokóll, *-e, n.* protokoll. *Ein* ~ *aufnehmen:* skrifva, uppsätta protokoll, *das* ~ *schliefsen:* afsluta, justera protokollet. **-árisch,** *a.* öfverensstämmande med, tagen till protokollet. **-aufnahme,** *f.* protokolls uppsättande. **-führer,** *m.* protokollförare, skrifvare. **-íeren,** *sv.* **I.** *itr. h.* föra protokollet. **II.** *tr.* taga till, införa i protokollet.

Protz||e, *-n, f.* mil. förestållare. **-en,** *sv.* **I.** mil. se *ab-* o. *aufprotzen.* **II.** *itr. h.* **1.** smälla, braka. **2.** vara uppblåst, morska sig, vara stolt. **3.** vara spröd, obenägen, förargad. *Mit jm* ~ vara ond på ngn. **-ig,** *a.* **1.** uppblåst, morsk, högfärdig. **2.** förargad, ond. **-kasten,** *m.* mil. ammunitionskista. **-wagen,** *m.* mil. förestållare.

Proviánt, *-[e]s, 0, m.* proviant, munförråd. **-íeren,** *sv. tr.* förse med proviant, proviantera. **-ierung,** *f.* proviantering.

Provínz, *-en, f.* **1.** provins, landskap. **2.** landsort. **-bewohner,** *m.* **1.** provinsens invånare. **2.** landsortsbo. **-iál,** **I.** *-e, m.* provinsial. **II.** *a.* provinsial; provins-, landsorts-. *Ein* ~*er* = *Provinzler.* **-iálblatt,** *n.* provinsblad, landsortstidning. **-ialísmus,** *-, ..men, m.* provinsialism, dialektord, dialektegendomlighet. **-iálstadt,** *f.* provins-, landsorts-, småstad. **-iáltheater,** *n.* landsortsteater. **-iéll** = *provinzial II.* **-ler,** *-, m.* lands-, landsorts-, småstadsbo.

Pro||vísion, *-en, f.* provision, arvode. **-visórisch,** *a.* provisorisk, tillfällig. **-visórium,** *-[s], ..ien, n.* provisorisk åtgärd. **-vokatión,** *-en, f.* utmaning, frammaning, framkallande. **-vozíeren,** *sv. tr.* utmana, frammana, framkalla. **-zedúr,** *-en, f.* förfaringssätt, procedur. **-zént,** *-e, n.* procent. *Zu hohen* ~*en:* mot hög ränta. **-zéntig,** *a.* 1 sms. procents, t. ex. *drei-*~*e Rente.* **-zéis,** *-e, m.* process, rättegång; förfaringssätt; utveckling(sgång). *Jm einen* ~ *anhängen* el. *den* ~ *machen:* börja en process mot ngn. Bild. *kurzen* ~ *machen:* göra processen kort. **-zéssen,** *sv. itr. h.* processa. **-zéisführer,** *m.* **1.** målsägande. **2.** sakförare. **-zessíeren,** *sv. itr. h.* processa. **-zessión,** *-en, f.* procession. **-zéissache,** *f.* mål. **-zéissucht,** *f.* processlystnad.

prüde, *a.* pryd.

prudeln, *sv. itr. h.* **1.** fuska. **2.** se *brodeln.*

Prüderíe, *-[e]n, f.* pryderi

prüf||en, *sv. tr.* **1.** pröfva. **2.** examinera. **3.** *Geprüft:* bepröfvad. **-er,** *-, m.* **1.** en som pröfvar. **2.** examinator. **-ling,** *-e, m.* examinand. **-stein,** *m.* pröfvosten, probersten. **-ung,** *f.* **1.** pröfning. **2.** examen. **-[ungs]zeit,** *f.* pröfvotid.

Prügel, -, *m.* 1. käpp, knölpåk. 2. plur. prygel, stryk. *Tracht ~* kok stryk. **-ói**, *-en, f.* slagsmål. **-junge**, **-knabe**, *m.* F syndabock. **-n**, *sv. tr.* prygla, slå. **-suppe**, *f.* F (kok) stryk.

Prügler, -, *m.* en som pryglar, slår.

Prünélle, *-n, f.* prunell(plommon).

Prunk, -[*e*]*s*, *0, m.* prunk, ståt. **-en**, *sv. itr. h.* prunka, präla, ståta. **-er**, -, *m.* en som prunkar, ståtar. **-eréi**, *-en, f.* prunk, prål, ståt. **-erisch**, **-haft**, *a.* prunkande. **-losigkeit**, *f.* enkelhet. **-rede**, *f.* pompöst, grant tal. **-voll**, *a.* prunkande.

prüschen, **prüsten**, *sv. itr. h.* frusta, fnysa, nysa häftigt, brista ut i skratt, fara ut.

Psalm, -[*e*]*s*, *-en, m.* psalm i psaltaren. **-ist**, *-en, m.* psalmist.

Psalter, -, *m.* psaltare, F *jm den ~ lesen:* läsa lagen för ngn.

Psittich, *-e, m.* papegoja.

pst, *itj.* st, ts.

psychisch, *a.* psykisk, själs-.

publik, *a.* offentlig.

Publikum, -[*s*], *0, n.* 1. publik, allmänhet. 2. offentlig föreläsning. **-zíeren**, *sv. tr.* publicera, offentliggöra, kungöra. **-zíerung**, *f.* **-zíst**, *-en, m.* 1. kännare af, lärare i statsrätt; politiker. 2. publicist, tidningsskrifvare. **-zität**, *0, f.* offentlighet.

Puckel se *Buckel.* **-en**, **-ern**, *sv. itr. h.* bulta, slå.

puddeln, *sv. tr.* tekn. puddla. **-elofen**, *m.* puddelugn. **-ing**, *-e, m.* pudding.

Pudel, -, *m.* 1. pudel. 2. F släphjon, syndabock. 3. stud. vaktmästare. 4. F fel, misstag. **-dick**, *a.* F fullproppad, proppmätt. **-n**, *sv. itr. h.* F begå ett misstag, göra en bock. **-närrisch**, *a.* putslustig som en pudel. **-naſs**, *a.* genomvåt.

Puder, *-s, 0, m.* puder. **-ig**, *a.* full af puder. **-n**, *sv. tr.* pudra.

pueríl, *a.* pueril, barnslig.

puff, I. *itj.* puff. II. *-e* [†], *m.* 1. puff, a) dof knall, b) stöt, slag, c) utstående veckning på kläder, d) öfverdrifvet beröm. 2. *~ machen:* ståta. 3. humbug. **-bohne**, *f.* bondböna. **-e**, *-n, f.* dim. †, puff på kläder. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. säga puff, doft knalla, pluttra, skjuta. 2. puffa, stöta, slå. 3. uppsvälla, blåsa upp sig. 4. puffa upp, förse med puffar. **-er**, -, *m.* 1. puffare, puffande person. 2. puff, stöt, slag. 3. puffert, litet skjutgevär. 4. potatismunk. 5. järnv. puffert. **-ig**, *a.* 1. uppuffad, pösig. 2. hård, grof, kärf. **-kuchen**, *m.* potatismunk. **-spiel**, *n.* tricktrack.

puh, *itj.* puh, uff.

Pulcinéll, *-s, -e, m.* polichinell, harlekin.

Pulle, *-n, f.* P plunta, flaska.

Puls, *-e, m.* dim. †, puls. *Jm den ~ fühlen:* känna ngn på pulsen. **-en**, **-ieren**, *sv. itr. h.* pulsera. **-wärmer**, *m.* armmudd.

Pult, *-e, n.* o. *m.* dim. [†], pulpet.

Pulver, -, *n.* dim. †, 1. pulver. 2. krut. Bild. *er hat das ~ nicht erfunden:* han var ej med, när krutet fans upp. **-ig**, *a.* 1. pulvriserad, finkornig; pulver-. 2. krutartad, innehållande krut, krut-. **-isieren**, **-n**, *sv. tr.* pulvrisera.

Pump, -[*e*]*s*, *0, m.* stud. kredit, vigg, vigilans. **-brunnen**, *m.*, **-e**, *-n, f.* pump. **-en**, *sv. tr.* 1. pumpa. 2. stud. låna, vigga. **-enheimer**, *-s, 0, m.* F vatten, gåsvin. **-er**, -, *m.* 1. pumpare. 2. stud. en som viggar. **-ernickel**, -, *m.* en sorts ankarstock från Vestfalen. **-hose**, *f.* vida byxor. **-stiefel**, *m.* högskaftad stöfvel.

Punkt, *-e, m.* dim. †, punkt, prick. *Im ~e der Ehre:* i det som rör hedern, hvad hedern vidkommer. **-ation**, *-en, f.* utkast upptagande de särskilda punkterna.

pünkteln, *sv. tr.* punktera med små punkter.

punktieren, *sv. tr.* 1. punktera. 2. göra utkast till. **-er**, -, *m.* punkterare. **-nadel**, *f.* punkternål. **-ung**, *f.* punktering.

pünktlich, *a.* punktlig. **-keit**, *f.* punktlighet.

Punktum, -[*s*], *..ta, n.* punkt, punktum. **-weise**, *adv.* punktvis, punkt för punkt.

Punsch, *-e* [†], *m.* dim. †, punsch, vanl. vinpunsch. **-en**, *sv. itr. h* punscha.

Punze, *-n, f.*, **-en**, -, *m.* puns. **-ieren**, *sv. tr.* ciselera med puns. **-ierung**, *f.*

Pupille, *-n, f.* pupill, a) i ögat, b) myndling. **-ngeld**, *n.* förmyndarepengar, -medel.

Puppe, *-n, f.* dim. †, 1. docka. Bild. *über die* el. *alle ~n:* öfver allt, i högsta grad, ofantligt, *das geht in die ~n:* det går öfver alla gränser. 2. puppa. **-en**, *sv. itr. h.* leka med dockor. **-enhaft**, *a.* docklik. **-enspiel**, *n.* 1. lek med dockor. 2. dock-, marionettspel. **-ern**, *sv. itr. h.* slå oroligt (om hjärtat), darra. **-isch**, *a.* docklik.

pur, *a.* pur, lutter, ren.

Pürée, *-s, n.* o. *f.* puré.

Purgánz, *-en, f.* laxativ. **-atórium**, -[*s*], *0, n.* skärseld. **-ieren**, *sv.* I. *tr.* rena, purgera, afföra. II. *rfl.* laxera, taga in laxativ. **-ermittel**, *n.* afförande medel. **-ierpille**, *f.* laxerpiller.

purifizieren, *sv. tr.* rena, rengöra, rensa.

Purísmus, -, *0, m.* purism, språkrensning.

purpern, *sv. tr.* o. *rfl.* purpra(s). *Gepurpert* afv. purpurklädd.

Purpur, *-s, 0, m.* purpur. **-farben**, **-farbig**, *a.* purpurfärgad. **-haft**, **-isch** (-ʃ-), **-lich**, **-n**, *a.* purpurartad, -färgad. **-röt[h]e**, *f.* purpur(rodnad).

purr se *burr.* **-en**, *sv.* I. se *burren.* II. *tr.* 1. omröra, röra, oroa, sticka. 2. sjö. purra.

purzeln se *burzeln.* **Puschel** se *Büschel.*

pusseln, *sv. itr. h.* pyssla.

Pusta, *..ten, f* pusta, ungersk stepp.

Pust, *-e, m.*, *-e, 0, f.* anda, andedrägt; fläkt.

Pustel, *-n, f.* finne, kvesa.

pusten, *sv. itr. h.* blåsa, pusta.

Püster, -, *m.* pust, liten blåsbälg.
Püstrohr, *n.* blåsrör.
püt, *itj.* pull.
Pute, *-n, f.* kalkonhöna. **-nbraten**, *m.* kalkonstek. **-njunker**, *m.* uppblåst, högfärdig junker. **-r**, -, **-rhahn**, *m.* kalkontupp.
Putsch, *-e, m.* kravall. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* göra kravall. II. *tr.* uppvigla.
Putz, *-es, 0, m.* 1. prydnad, grannlåt, pynt, putsning; modesaker. 2. putsning, rappning, puts. **-artikel**, *m.* modevara. **-dämchen**, *n.* modedocka. **-e**, *-n, f.* ljussax. **-en**, *sv. tr.* 1. putsa, rengöra, borsta, skura, fäja, polera, blanka. *Sich die Nase* ~ putsa näsan, snyta sig. 2. pynta, pryda, smycka. 3. F bortsnappa. 4. F tillrättavisa, ge på pälsen. **-er**, -, *m.* 1. putsare. 2. viska, borste. 3. F tillrättavisning, sittopp. **-erde**, *f.* trippel. **-gemach**, *n.* 1. toalettrum. 2. praktrum. **-geschäft**, *n.*, **-handel**, *m.* modehandel. **-händler(in)**, *m.* (*f.*) modehandlare, modist. **-ig**, *a.* putslustig, tokrolig. **-kram**, *m.* modevaror. **-laden**, *m.* modehandel. **-liebend**, *a.* grannlåtsälskande. **-macherin**, *f.* modist. **-pulver**, *n.* putspulver. **-sache**, *f.* modesak. **-schere**, *f.* ljussax. **-stube**, *f.* förmak. **-sucht**, *f.* grannlåtsbegär. **-süchtig**, *a.* som tycker om att styra ut sig. **-tisch**, *m.* toalettbord. **-trödlerin**, *f.* mode-, hvitvaruhandlerska. **-tüch**, *n.* torkduk. **-wa[a]re**, *f.* modevara. **-werk**, *n.* prydnad, ornament. **-zimmer**, *n.* förmak, praktrum.
Pygmä||e, *-n, m.* pygmé, dvärg, pyssling. **-enhaft**, **-isch**, *a.* pygmeisk, dvärgartad.
pyramidal[isch], *a.* pyramidformig.
Pyramide, *-n, f.* pyramid.
Pyrenäen, *pl. npr. Die* ~ Pyreneerna.
pythisch, *a.* pytisk.

Q.

Q. förkortn. = *Quadrat.*
Qkm. förkortn. = *Quadratkilometer.*
Qm. förkortn. = *Quadratmeter.*
Quabb||e, *-n, f.* I. se *Quappe.* II. äfv. **-el**, -, *m.* 1. gungfly. 2. fettvalk, fettsvulst. **-elicht**, **-elig**, *a.* 1. mjuk, skälfvande, geléartad, sladdrig, pussig. 2. om mat: fadd, motbjudande, äcklig, vämjelig. 3. illamående. *Mir ist* ~ jag mår illa, det kväljer mig. **-eln**, *sv. itr. h.* vara mjuk, skälfva (om geléartade ämnen); gunga, gifva efter för stegen (om gungfly). **-ig** = *quabbelig 1.*
Quack||eléi, *-en, f.* F 1. obeslutsamhet, villrådighet, vacklande. 2. lappri, obetydlighet. **-eler**, -, *m.* F obeslutsam, villrådig person. **-elhaft**, **-elig**, *a.* F obeslutsam, villrådig. **-eln**, *sv. itr. h.* F vara obeslutsam, villrådig, icke veta hvad man vill, vackla. **-en** se *quaken.* **-salben** = *quacksalbern.* **-salber**, -, *m.* kvacksalfvare. **-salberéi**, *-en, f.* kvacksalfveri. **-salbern**, *sv. itr. h.* kvacksalfva. **-sen**, *sv.* = *quaken.*
Quader, -, *m.*, *-n, f.* kvadersten. **-n**, *sv. tr.* göra, hugga fyrkantig. *Gequaderte Steine:* kvaderstenar. **-stein**, *m.*, **-stück**, *n.* kvadersten.
Quadr||ánt, *-en, m.* kvadrant. **-át**, I. *-e, n.* kvadrat. II. *a.* kvadratisk. **-átisch**, *a.* kvadratisk. **-ieren**, *sv.* I. *tr.* 1. = *quadern.* 2. mat. kvadrera; upphöja till kvadrat. II. *itr. h.* passa, svara emot, *mit etw.:* ngt; lämpa sig, rätta sig. **-iga**, *..gen, f.* fyrspann. **-ille**, *-n, f.* kadrilj. **-illieren**, *sv. tr.* väfva rutigt, ruta. **-úpel**, *-s*, -[*n*], *m.* fyrfald.
quah, *itj.* härmande korpens läte, **krax.**
Qual, *-s, m.* kaj.
Quäkeléi se *Quackelei.*
quaken, quäken, *sv. itr. h.* kväka, snattra.
Quaker, -, *m.* en som kväker.
Quäker, -, *m.* kväkare. **-éi**, *-en, f.* kväkarväsen, kväkarsekt. **-in**, *-nen, f.* kväkerska. **-isch**, *a.* kväkaraktig, kväkar-. **-t[h]üm**, *n.* = *Quäkerei.*
Qual, *-en, f.* kval, pina, lidande. **-beladen**, **-belastet**, *a.* kvald, kvaltyngd.
quäl||en, *sv. tr.* plåga, martera, pina, oroa, besvära. ~*d:* plågsam. **-er**, -, *m.* plågare, plågoande. **-eréi**, *-en, f.* plågeri, marterande. **-geist**, *m.* plågoande.
qualifizieren, *sv. tr.* kvalificera.
Qualität, *-en, f.* kvalitet, beskaffenhet.
Qualle, *-n, f.* zool. manet (Acalepha).
Qualm, *-e, m.* kvalm, rök, ånga. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* o. *s.* 1. ryka med tjock, kväfvande rök, ånga. 2. i hvirflande rökmoln uppstiga. 3. bolma. 4. F prata dumheter. II. *tr. Den Rauch gen Himmel* ~ utstöta, uppsända rökmoln mot himlen. **-er**, -, *m.* bolmare. **-haft**, **-ig**, *a.* 1. kvalmig, kväfvande. 2. rykande. 3. uppfyld af rök.
Quäln[t]s, *-se, n.* o. *f.* = *Qual.*
quälsäm, *a.* plågsam.
Qualster, -, *m.* trädlus; vägglus.
quälsüchtig, *a.* road att plåga.
quälvoll, *a.* kvalfull, plågsam.
Quantität, *-en, f.* kvantitet, mängd. **-itieren**, *sv. tr.* skandera. **-um**, -[*s*], *..ta, n.* kvantum, mängd.
Quappe, *-n, f.* lake (Gadus lota).
Quarantäne, *-n, f.* karantän.
Quark, *-e* †, *m.* 1. ostkram, ostmysja. 2. smuts, smörja, skräp. **-en** = *quarren.* **-eréi**, *-en, f.* 1. knarrande, brummande, skrik, jfr *quarren.* 2. = *Quark 2.*
Quarr||e, *-n, f.* brukl. blott i ordspr. *erst eine Pfar-*

~ = föregående uppslagsord. * äkta ams. *0* saknar plur. † har omljud. F familjärt, P lägre språk. ✻ mindre brukligt.

re und dann eine ~ pastorat, inkomster först och giftermål sen. **-en,** *sv. itr. h.* knarra, kväka, knorra, brumma, grumsa, skrika, grina. **-er,** *-, m.* F grälaktig person, brumbjörn. **-ig,** *a.* skrikig, grinig.

Quart, I. *-[e]s, n.* **1.** pl. *-,* kvarter, ett efter ort o. tid varierande mindre kubikmått. **2.** pl. *-e,* bok i kvartformat, kvartband. **II.** *-en, f.* = *Quarte* **2.** **-a,** *..ten, f.* fjärde klassen uppifrån i ett läroverk, motsvarande tredje klassen i Sverige. **-ál,** *-e, n.* **1.** kvartal, fjärdedels år. **2.** första o. sista dagen i ett kvartal, kvartalstermin. **-álsweise,** *adv.* kvartalsvis. **-áner,** *-, m.* lärjunge i fjärde klassen, se *Quarta.* **-ánt,** *-en,* **-band,** *m.* kvartband. **-blatt,** *n.* kvartblad. **-e,** *-n, f.* **1.** fjärdedel. **2.** kvart, a) mus., b) fäkt. **-ett,** *-e, n.* kvartett. **-ier,** *-e, n.* kvarter, a) del, i sht stadsdel, b) logis, c) ett mindre kubikmått, d) sjö. skeppsvakt. **-ierfrei,** *a.* fri från inkvartering. **-iergeber,** *m.* kvartervärd. **-iergeld,** *n.* inkvarteringspengar. **-iermacher,** *m.* furir. **-iermeister,** *m.* kvartermästare.

Quärz, *-e, m.* min. kvarts.

Quast, *-e* †, *m.* **1.** kvast. **2.** stor pensel. **3.** äfv. **-e,** *-n, f.* tofs, vippa. **4.** F sälle. *Feiner* ~ slughufvud. **-ig,** *a.* tofsprydd, försedd med tofsar, med vippor.

Quatémber, *-, m.* **1.** = *Quartal 1, 2.* **2.** = *Fronfasten.*

quatsch, F **I.** *itj.* klatsch, pladask. **II.** *-e, m.* **1.** klatsch, smack. **2.** smörja, röra. **3.** dumheter, gallimatias, prat smörja. **III.** *a.* **1.** dum, enfaldig. **2.** förbi, medtagen. **-elig,** F = *quabbelig 1.* **-eln,** F **1.** = *quabbeln.* **2.** = *watscheln.* **-en,** *sv.* F **I.** *itr. h.* o. *s.* **1.** smälla, smäcka, plaska. **2.** = *watscheln.* **II.** *tr.* **1.** söndertrycka, göra mos, göra pannkaka af. **2.** äfv. *itr. h.* prata, prata dumheter. **-ig,** *a.* F mjuk, våt, rörig. **-naſs,** *a.* genomvåt.

queck se *quick.* **-e,** *-n, f.* kvickrot. **-[en]gras,** *n.,* **-enweizen,** *m.,* **-enwurzel,** *f.* kvickrot. **-ig,** *a.* full af kvickrötter. **-silber,** *n.* kvicksilfver. **-silbern,** *a.* af kvicksilfver, kvicksilfver-, äfv. bild. sprittande, orolig.

Quehle, *-n, f.* handduk.

Quell, *-e[n], m.* vanl. **-e,** *-n, f.* källa. **-en, I.** *st. itr. s.* o. ✻ *h.* **1.** upprinna, framvälla, flyta fram. **2.** svälla, svälla ut. **II.** *sv. tr.* låta svälla, lägga i blöt, stöpa. **-enhaft,** *a.* källartad. **-enmäſsig,** *a.* öfverensstämmande med källorna, autentisk. **-enwerk,** *n.* källskrift.

Quendel, *-, m.* bot. timjan (Thymus).

Quengel|éi, *-en, f.* F **1.** bråk, gräl, trakasseri. **2.** klagan, jämmer, pjunk. **-n,** *sv. itr. h.* F **1.** bråka, gräla, träta. **2.** jämra sig, pjunka.

Quentchen, Quentlein, *-, n.* kvintin.

quer, *a.* tvär; adv. på tvären, i kors. ~ *über einander legen:* lägga i kors, *etw. geht* ~ ngt går på tvären, på tok, *die Sache kommt mir* ~ saken kommer olägligt för mig. **-balken,** *m.* tvärbjälke, tvärbalk. **-baum,** *m.* tvärbom. **-durch,** *adv.* tvärs igenom. **-durchschnitt,** *m.* tvärsnitt. **-e,** *0, f.* tvär riktning. *Die* el. *der* ~ el. *in die* ~ el. *der* ~ *nach:* tvärsöfver, i kors, *jm in die* ~ *kommen:* komma olägligt för ngn, hindra ngn. **-el|e],** *-en, f.* småaktig klagan, besvär. **-falte,** *f.* tvärveck. **-feldein,** *adv.* rakt fram öfver fälten. **-flöte,** *f.* tvärflöjt, vanlig flöjt. **-folio,** *n.* tvär folio, tvär foliant. **-frage,** *f.* tvärt afbrytande fråga, inkast. **-furche,** *f.* tvärfåra. **-gasse,** *f.* tvärgränd. **-giebel,** *m.* gafvel, sidogafvel. **-holz,** *n.* tvärbjälke. **-kissen,** *n.* långkudde. **-kopf,** *m.* **1.** brädspik. **2.** F tok, vriden människa. **-köpfig,** *a.* F tokig, vriden. **-l** se *Quirl.* **-laden,** *m.* tvärlucka. **-leiste,** *f.* tvärlist. **-naht,** *f.* tvärsöm. **-pfeife,** *f.* mus. tvärpipa. **-pfeifer,** *m.* en som spelar på tvärpipa. **-rifs,** *m.* hål rifvet tvärsöfver; tvärspricka. **-sack,** *m.* tvärsäck. **-sattel,** *m.* tvärsadel. **-schiff,** *n.* byggn. tvärskepp. **-schnitt,** *m.* tvärsnitt. **-stange,** *f.* tvärstång. **-sträfse,** *f.* tvärgata. **-streifen,** *m.* tvärremsa. **-strich,** *m.* tvärstreck; bild. streck i räkningen. **-über,** *adv.* tvärs öfver. **-ulánt,** *-en, m.* småaktig, grälsjuk åklagare, processmakare. **-ulieren,** *sv. itr. h.* processa, klaga, bråka. **-vör,** *adv.* tvärsöfver, midt framför. **-wand,** *f.* tvärvägg. **-weg,** *m.* tvärväg.

Quese, *-n, f.* **1.** (hud)blåsa. **2.** veter. blåsmask.

Quetschlle, *-n, f.* **1.** plommon. **2.** präss. **3.** klämma, knipa. **-en,** *sv. tr.* o. *rfl.* klämma (sig), krossa(s), prässa(s). *Etw. zu einem Brei* ~ göra mos af ngt. **-kartoffeln,** *pl.* potatismos. **-ung,** *f.* klämning m. m. se *quetschen.* **-wunde,** *f.* klämsår, krossår.

Queue, *-s, I. n.* kö, biljardkäpp. **II.** *f.* kö. ~ *machen:* bilda kö.

quick, **I.** *a.* kvick, liflig, sprittande. **II.** *-[e]s, 0, m.* kvicksilfver. **-born,** *m.* rinnande källa. **-sand,** *m.* flygsand.

quiek, *itj.* pip. **-en,** *sv. itr. h.* pipa, skrika. **-ig,** *a.* grinig.

quietschen, *sv.* = *quieken.*

quillen se *quellen I.*

quinkelieren, *sv. itr. h.* kvintillera.

Quintlla, *..ten, f.* femte klassen vid ett läroverk, uppifrån räknadt, motsvarande andra klassen i Sverige. **-áner,** *-, m.* lärjunge i femte klassen, se föreg. **-[e],** *-en, f.* kvint. **-érne,** *-n, f.* kvintern. **-essénz,** *-en, f.* kvintessens. **-ett,** *-e, n.* kvintett.

Quirl, *-e, m.* **1.** visp (vanl. ett träkors på ett skaft, som rullas mellan händerna). **2.** årsskott på barrträd. **3.** F orolig människa. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* vispa. **II.** *itr. h.* o. *s.* vrida sig, hvirfla.

quitt, *a.* kvitt. **-e,** *-n, f.* kvitten. **-ieren,** *sv. tr.* **1.** kvittera. **2.** uppgifva, gifva förlorad. **-ierung,** *f.* kvittering. **-ung,** *f.* kvitto, kvittens.

Quivíve, *-s, n.* verda. *Auf dem* ~ *sein* el. *stehen:* vara på sin vakt.

Quote, *-n, f.* kvot; andel.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

R.

R, förkortn. = *Réaumur*.
Raa se *Rahe*. **'rab**, F = *herab*.
Rabátt, *-e*, *m.* rabatt. **-e**, *-n*, *f.* **1.** uppslag, slag på kläder. **2.** trädg. rabatt, trädgårdsland, säng. **-ieren**, *sv. tr.* rabattera.
Rabáu, *-e*[*n*], *m.* **1.** oäkta renett. **2.** kanalje.
rabbeln, *sv. itr. h.* prata.
Rabb||i, -[*s*], *-s*, *m.* rabbi; rabin. **-inát**, *-e*, *n.* rabinvärdighet. **-íne**, *-n*, *-íner*, *-*, *m.* rabin. **-ínisch**, *a.* rabinsk.
Rabe, *-n*, *m.* korp. **-närt**, *f.* **1.** korpart. **2.** korpnatur, onaturlighet hos föräldrar. **3.** tjufnatur. **-neltern**, *pl.* onaturliga föräldrar. **-nfeder**, *f.* korpfjäder. **-nmutter**, *f.* onaturlig moder. **-nschwarz**, *a.* ramsvart. **-nstein**, *m.* murad schavott. **-nvater**, *m.* onaturlig fader.
rabiát, *a.* rasande.
Rabulíst, *-en*, *m.* lagvrängare, processmakare. **-eréi**, *-en*, *f.* lagvrängning, advokatknep.
Race se *Rasse*.
Rach||begierde, *f.* hämdbegär. **-e**, *-n*, *f.* hämd. **-eakt**, *m.* handling af hämd. **-edurst**, *m.* hämdtörst. **-edurstig**, *a.* hämdtörstande. **-eengel**, *m.* hämnande ängel. **-egöttin**, *f.* hämdgudinna. **-en**, *-*, *m.* svalg, gap.
rächen, *sv.* o. ✱ *st. tr.* o. *rfl.* **1.** hämna sig, hämnas. *Sich wegen* el. *für etw. an jm* ~ hämnas på ngn för ngt. **2.** *Sich* ~ med opers. subj.: straffas, straffa sig själf.
Rachen||blume, *f.*, **-blüt**[**h**]**ler**, *-*, *m.* labiat, läppblomstrig växt. **-bräune**, *f.* difteri.
Rächer, *-*, *m.* hämnare.
racherfüllt, *a.* hämdlysten.
Rächerin, *-nen*, *f.* hämnarinna.
Rach||gefühl, *n.* hämdkänsla. **-gier**, *f.* hämdgirighet, -lystnad. **-gierig**, *a.* hämdgirig, -lysten. **-lust(ig)** = *Rachgier(ig)*. **-sucht** = *Rachgier*. **-süchtig** = *rachgierig*.
Racker, *-*, *m.* **1.** blåkråka. **2.** rackare. **-n**, *sv. tr.* F plåga, utmatta.
Rad, *-er* †, *n.* hjul. **-e**, *-n*, *f.* bot. klint (Agrostemma). **-ebrechen**, *sv. tr.* rådbråka.
rädel||n, *sv. tr.* o. *rfl.* vrida (sig), svänga omkring. **-führer**, *m.* anförare för en hop upproriske.
Rademacher, *m.* vagnmakare.
-räderig, *a.* i sms. -hjulig, t. ex. *drei*~.
räder||n, *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** säv. *s.* gå, rulla medels hjul. **2.** om påfåglar, kalkoner m. fl. breda ut stjärten. **II.** *tr.* **1.** *Gerädert:* försedd med hjul, *schön geräderter Wagen:* vagn med vackra hjul. **2.** rådbråka förbrytare. **-werk**, *n.* hjulverk, maskineri.
Radfahrer, *-*, *m.* velocipedryttare, cyklist.
radíer||en, *sv. tr.* radera. **-er**, *-*, *m* raderare. **-gummi**, *n.* radergummi. **-messer**, *n.* raderknif. **-nadel**, *f.* radernål.
Radlíes, *-e*, *n.* vanl. dim. **-íeschen**, *-*, *n.* rädisa. **-ikál**, *a.* radikal. **-ius**, *-*, *..ien*, *m.* radie. **-ix**, *..ices*, *f.* mat. radix. rot. **-otíeren**, *sv. itr. h.* prata dumheter. **-reiter** = *-fahrer*. **-schuh**, *m.*, **-sperre**, *f.* hämsko. **-zahn**, *m.* kugge.
Raff, -[*e*]*s*, *0*, *m.* o. *n.* af mjölnaren undansnillad mäld. **-el** = *Klapper*. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* o. *itr. h.* rifva åt sig, rycka med sig, rafsa, gripa, slita, roffa. **II.** *rfl.* rycka sig, slita sig, rusa, störta. **-gier**, *f.* roflystnad. **-gierig**, *a.* roflysten. **-gut**, *n.* roffadt gods, rof. **-holz**, *n.* plockved. **-inieren**, *sv.* **I.** *tr.* raffinera. **II.** *itr. h.* grubbla, fundera. **-inierung**, *f.*
ragen, *sv. itr. h.* resa sig, höja sig, uppstiga, vara hög, räcka, skjuta fram. ~*d:* hög, reslig.
Ragóut, *-s*, *n.* ragu.
Rah[**e**], *-en*, *f.* sjö. **rå**.
Rahm, -[*e*]*s*, *0*, *m.* **1.** grädde. **2.** sot. **3.** pl. **-e** [†] se *Rahmen a*). **-en**, **a**) *-*, *m.* dim. †, infattning, ram, fönsterbåge, sybåge. **b**) *sv.* **I.** *itr. h.* sätta grädde, grädda sig. **II.** *tr.* **1.** skumma. **2.** infatta i ram, uppspänna i båge. **-stickerei**, *f.* broderi i båge.
Rain, *-e*, *m.* ren, gångstig; gräns; gräsremsa.
Raisonnemént, *-s*, *n.* resonnemang.
Räkel se *Rekel*.
Rakléte, *-n*, *f.* raket. **-únkel**, *-n*, *f.* F käring.
Ralle, *-n*, *f.* zool. rall (Rallus).
Ramm||arbeit, *f.* pålning. **-e**, *-n*, *f.* pålklubba, pålkran; handdocka, jungfru. Bild *ein Mann bei der* ~ en pålitlig man. **-eln**, *sv.* **I.** = *rammen*. **II.** *itr. h.* **1.** om vissa djur: para sig, ramla. **2.** vara orolig, bråka, väsnas. **-en**, *sv. tr.* **1.** slå, drifva, stöta ned i marken medels en *Ramme*. **2.** tillpacka, faststampa. **-klotz**, *m.* häjare. **-ler**, *-*, *m.* jäg. ramlare. **-schiff**, *n.* ramfartyg.
Rampl||e, *-n*, *f.* ramp, sluttande plan, uppfart. **-onieren**, *sv. tr.* ramponera, skada.
Rams[**ch**], *-e*, *m.* dim. †, slump, parti. *Im* ~ *kaufen:* köpa i slump. **-en**, *sv. tr.* hand. köpa, sälja i slump.
'ran, F = *heran*.
Rand, *-er* †, *m.* **1.** rand, brädd, kant, marginal, bryn, infattning, gräns. *Am* ~ *bemerken:* anteckna i kanten. F bild. *das versteht sich am* ~*e:* det är självklart, *mit etw. zu* ~*e kommen:* få slut på ngt. **2.** P mun, käft, mugga. **-ál**, *-e*, *m.* stud. stoj, skoj, buller, väsen, oljud. ~ *schlagen* = tölj. **-alieren**, *sv. itr. h.* stoja, föra oljud, väsnas.
rändeln, **randen**, **rändern**, **randieren**, *sv. tr.* förse med bård, kanta.
Ranft, *-e* †, *m.* **1.** brödkant, skorpa; jordskorpa. **2.** poet. kant, rand, strand.

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. *0* saknar plur. † har omljud. F familjärt, P lägre språk. ✱ mindre brukligt.

Rang, -[e]*s, 0, m.* **1.** rang, ordning, rum. *Jm den ~ ablaufen:* taga försteget af ngn. **2.** teat. (loge)rad. **-abstufung,** *f.* rangordning. **-e,** *-n, m.* o. *f.* lång bängel, räkel, slyngel, tjufpojke, galgfågel. **-ieren,** *sv. I. tr.* rangera, ordna. **II.** *itr. h.* inneha den eller den rangen. *~ mit:* hafva rang bland, lika rang med. **-ierung,** *f.* rangering. **-loge,** *f.* teat. loge på ngn af raderna. *Die ~n im ersten Range:* första radens loger. **-mäßig,** *a.* öfverensstämmande med rangen. **-stolz, I.** *a.* stolt öfver sin rang. **II.** *m.* rangstolthet. **-stufe,** *f.* grad, rang. **-sucht,** *f.* begär, åtrå efter rang, rangsjuka. **-süchtig,** *a.* rangsjuk.

rank, I. *a.* **1.** krökt, slingrande. **2.** spenslig, smal; sjö. rank. **II.** *-e* †, *m.* **1.** krökning, vändning. **2.** pl. konstgrepp, ränker, intriger. **-e,** *-n, f.* ranka.

Ränkelgeist, -macher, *m.* ränkmakare, -smidare.

rankeln, *sv. itr. h.* o. *s.* samt *rfl.* **1.** ansätta, bilda rankor, klängen. **2.** slingra sig. **-engewächs,** *n.* slingerväxt.

Ränkelschmied, -schmieder, *m.* ränkmakare, -smidare. **-süchtig, -voll,** *a.* ränkfull.

rankig, *a.* full af rankor; ranklik, slingrande.

Ranúnkel, -, *m., -n, f.* solöga, ranunkel.

Ränzel, -, *n.* o. *m.* liten ränsel.

Ranzeln, I. -, *m.* dim. †, ränsel. Bild. *jm etw. auf den ~ geben:* gifva ngn på pälsen. **II.** *sv. itr. h.* **1.** äfv. *rfl.* sträcka på sig. **2.** vara brunstig, para sig. **-ig,** *a.* **1.** brunstig. **2.** härsken. **-igkeit,** *f.* härskenhet. **-ión,** *-en, f.* lösen, lösepenning. **-ionieren,** *sv. tr.* **1.** friköpa. **2.** äfv. *itr. h.* fordra, utpressa lösen (af).

rapíd, *a.* snabb, hastig.

Rapier, *-e, n.* fäktsabel, florett. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* fäkta med fäktsabel el. florett. **II.** *tr.* skafva, rifva.

Rappe, *-n, m.* **1.** svart häst. Bild. *auf Schusters ~n reiten:* resa med apostlahästarne. **2.** rappe (schweiziskt skiljemynt). **-el,** -, *m.* F (anfall af) galenskap, besynnerlig nyck, infall, ryck. **-elig,** *a.* F som har sina ryck, besynnerlig, ej rätt klok, galen. **-elkopf,** *m.* F besynnerlig, galen människa. **-elköpfisch** = *rappelig.* **-eln,** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** bullra, smälla, slamra, skramla. **2.** F opers. *es rappelt bei ihm* [*im Oberstübchen*]*:* han är ej rätt klok, har sina ryck (af galenskap). **II.** *rfl.* skynda sig. **-ier** se *Rapier.* **-ört,** *-e, m.* rapport. **-ortieren,** *sv. tr.* rapportera.

Rapps, *-e, m.* **1.** = *Rappel.* **2.** gottlandsrofva (Brassica Napus). **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* gripa (efter), rafsa, krafsa. **-tus,** -, -[*se*], *m.* = *Rappel.* **-únze,** *-n, f.*, **-únzel,** -, *m., -n, f.* dim. *Rapünzchen, -lein,* rapunzel. **-úse,** *0, f.* allmänt byte, hvad hvem som hälst kan taga. *In die ~ geben* el. *werfen:* prisgifva, gifva förlorad, till spillo, *in die ~ gehen:* gå förlorad, blifva allmänt byte.

rar, *a.* sällsynt, rar. **-ität,** *-en, f.* sällsynthet, raritet.

rasch, I. *a.* rask, snabb, hastig, brådstörtad, öfverilad. **II.** *-e, m.* rask (yltetyg). **-eln,** *sv. itr.* **1.** *h.* prassla. **2.** *s.* prasslande röra sig, gå, komma. **-heit,** *f.* raskhet, raskt, hastigt, öfveriladt sätt. **-lebig,** *a.* som lefver fort.

Rasen, a) -, *m.* **1.** gräsplan, gräsmatta. **2.** grästorfva. **b)** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** rasa, vara utom sig, lefva som en galning. **2.** vid ortförändring *s.* rasa, storma, rusa. **II.** *tr.* i raseri göra, säga, ropa. **-bank,** *f.* gräsbänk, -soffa. **-decke,** *f.* gräsmatta. **-plagge,** *f.* grästorfva. **-platz,** *m.* gräsplan. **-sitz,** *m.* = *Rasenbank.* **-teppich,** *m.* gräsmatta.

Räserei, *-en, f.* **1.** *0,* raseri, vanvett. **2.** galenskap, vanvettig handling.

Rasierbecken, *n.* rakfat. **-en,** *sv. tr.* **1. raka.** **2.** rasera. **-messer,** *n.* rakknif.

rasig, *a.* gräsbevuxen.

räsonnieren, *sv. itr. h.* resonera.

Raspel[1], *-n, f.* **1.** rasp. **2.** skramla. **-eln,** *-en, sv. tr.* raspa, skafva, skrapa.

Rasse, *-n, f.* ras. **-l,** *-n, f.* skramla, skallra. **-léi,** *-en, f.* rasslande. **-ln,** *sv. itr. h.* o. *s.* rassla, skramla, slamra.

Rast, *-en, f.* **1.** rast, hvila. **2.** tid mellan tvänne raster, arbetstid, stund. **3.** väglängd mellan tvänne rastställen. **-éll,** *-e, n.* galler. **-en,** *sv. itr. h.* samt *tr.* o. *rfl.* rasta, hvila (sig). *Die Glieder ~* hvila sina lemmar. **-ig,** *a.* overksam. **-los,** *a.* rastlös. **-losigkeit,** *f.* rastlöshet. **-ort,** *m.* rastställe, station. **-ral,** *-e, n.* rostral.

Rasúr, *-en, f.* radering.

Rat, -[*e*]*s, m.* **a)** *0,* **1.** *Etw. zu ~ halten:* vara sparsam, hushålla med ngt. **2.** råd, utväg. *Allen Dingen ~ wissen:* veta råd för allting, *sich* el. *seinem Leibe* el. *seines Leibes keinen ~ wissen:* ej veta sig ngn (lefvande) råd, ej se ngn utväg. **3.** öfverläggning, klokhet, förstånd, vett. *Es ist nicht ~, das zu thun:* det är ej rådligt att göra det. **b)** pl. *Ratschläge* o. ✱ *Räte,* **4.** råd, rådslag. *Sich ~s bei jm erholen:* hämta råd hos ngn, fråga ngn till råds. **5.** rådplägning, öfverläggning, rådslag. *~[s] pflegen:* rådföra sig, *mit jm zu ~e gehen:* rådgöra med ngn, *zu ~e ziehen:* rådfråga, *~ halten über etw.* (ack.)*:* rådslå om ngt. **c)** pl. *Räte.* **6.** plan, beslut, t. ex. *einen ~ beschliefsen:* fatta ett beslut. *~s* el. *zu ~e werden:* komma öfverens, besluta. **7.** råd, rådförsamling. **8.** råd, rådgifvare, rådman. **-e,** *-n, f.* del, andel, afbetalning. *In ~n bezahlen:* betala i terminer. **-en,** *st. itr. h., tr.* o. *rfl.* **1.** råda, *jm etw.* el. *zu etw.:* ngn ngt. *Sich ~ lassen:* lyda råd, *etw. ist zu ~* ngt är rådligt, *jm geraten II, 2; die Klugheit rät's:* klokheten bjuder det, *sich nicht zu ~ wissen:* ej veta att hjälpa sig, vara rådvill, *damit ist mir*

nicht geraten: det hjälper mig ej. **2.** gissa, lösa, tyda. *Jm etw. zu ~ aufgeben:* a) gifva ngn en gåta att lösa, b) sätta myror i hufvudet på ngn, visa sig som en dugtig motståndare till ngn. **-enweise,** *adv.* terminsvis. **-enzahlung,** *f.* betalning i terminer. **-er,** -, *m.*, **-erin,** *-nen, f.* en som gissar. **-fragen,*** *tr.* rådfråga. **-geber,** *m.* rådgifvare. **-geberin,** *f.* rådgifvarinna. **-h** se *Rat.* **-h-, Räth-**se *Rat-, Rät-.* **-haus,** *n.* rådhus. **-ifizieren,** *sv. tr.* stadfästa, godkänna.

Rätin, *-nen, f.* rådinna, rådmanska.

Ration||alíst, *-en, m.* rationalist. **-alístisch,** *a.* rationalistisk. **-éll,** *a.* rationell.

Rätleute, *pl.* till *Ratmann.*

rätlich, *a.* **1.** ~ *und thätig:* med råd och dåd. **2.** rådlig, att tillråda. **3.** sparsam, tarflig. **-keit,** *f.* **1.** lämplighet. **2.** sparsamhet, tarflighet.

rät||los, *a.* rådlös. **-losigkeit,** *f.* rådlöshet. **-mann,** *m.* rådman. **-sām,** *a.* **1.** = *rätlich 2, 3.* **2.** som ger el. innebär goda råd, klok, förståndig. **-samkeit** = *Rätlichkeit.*

rät||sbedürftig, *a.* i behof af råd. **-sbote** = *Ratsdiener.* **-schlagen,*** *sv. itr. h.* rådslå, rådplägа. **-schlagung,** *f.* rådplägning. **-schluſs,** *m.* beslut. **-sdiener,** *m.* stadstjänare, vaktmästare.

Rätsel, -, *n.* gåta. **-aufgabe,** *f.* gåta att lösa. **-haft,** *a.* gåtaktig, gåtlik. **-haftigkeit,** *f.* det gåtlika i ngt. **-n,** *sv. itr. h.* **1.** tala i gåtor. **2.** framställa gåtor. **3.** gissa, framställa gissningar. **-reim,** *m.* rimmad gåta, charad. **-spruch,** *m.* gåtfullt yttrande, uttalande. **-voll,** *a.* gåtfull. **-wort,** *n.* gåtfullt ord.

Räts||geschlecht, *n.* rådmans-, rådsherreslägt, patricisk slägt. **-glied,** *n.*, **-herr,** *m.* medlem af rådet, rådman, rådsherre, senator. **-herrlich,** *a.* rådmans-, rådsherre-, senators-. **-keller,** *m.* stadskällare, stadshus. **-kollegium,** *n.* magistrat, senat, råd. **-mann,** *m.* rådman. **-mitglied** = *Ratsglied.* **-person,** *f.* rådsperson. **-saal,** *m.* rådsal. **-schreiber,** *m.* stadsnotarie, -skrifvare. **-sitzung,** *f.* rådsförsamling, magistratssammanträde. **-versammlung,** *f.* rådsförsamling. **-wage,** *f.* stadsvåg. **-zimmer,** *n.* rådstuga.

Ratte, *-n, f.* **1.** stor råtta. **2.** besynnerlighet, nyck. **-nfalle,** *f.* råttfälla. **-nfänger,** *m.* **1.** råttfängare. **2.** råtthund.

Ratz, *-e, m.* **1.** skråma. **2.** = *Ratte.* **-e** se *Ratte.*

Raub, -[*e*]*s,* * *-e* (vanl. *Raubthaten*), *m.* rof, a) (bort)röfvande, b) byte. **-adel,** *m.* rofadel, rofriddare. **-anfall,** *m.* anfall för att plundra. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* röfva, *jm etw.:* a) ngt från ngn, b) ngt åt ngn. **II.** *itr. h.* plundra, roffa.

Räuber, -, *m.* röfvare; tjuf. **-éi,** *-en, f.* röfveri, plundring. **-haft** = *räuberisch.* **-in,** *-nen, f.* se *Räuber.* ~ *der Herzen:* hjärtetjuf. **-isch,** *a.* röfvaraktig, röfvar-, plundrings-.

Raub||fisch, *m.* roffisk. **-gesell,** *m.* röfvare. **-gesindel,** *n.* röfvarpack. **-gier,** *f.* rofgirighet. **-gierig,** *a.* rofgirig. **-krieg,** *m.* plundringskrig, -tåg. **-lust,** *f.* roflystnad. **-mord,** *m.* mord med rån. **-mörder,** *m.* bandit, stråtröfvare. **-nest,** *n.* röfvarnäste. **-ritter,** *m.* rofriddare. **-schiff,** *n.* sjöröfvarfartyg. **-schloſs,** *n.* röfvarslott. **-sucht,** *f.* roflystnad. **-süchtig,** *a.* roflysten. **-that,** *f.* rof, röfvardåd. **-t[h]ier,** *n.* rofdjur. **-vogel,** *m.* roffågel. **-wild,** *n.* rofdjur. **-zug,** *m.* plundringståg.

Rauch, -[*e*]*s, 0, m.* dim. †, rök. *Fleisch in den ~ hängen:* hänga upp kött till rökning. **-bār,** *a.* rökbar. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* ryka. **II.** *tr.* o. *itr. h.* röka. **-er,** -, *m.* rökare.

Räucher||er, -, *m.*, **-erin,** *-nen, f.* rökare, rökerska som röker skinkor, rum m. m. **-ig,** *a.* rökig, nedrökt.

Raucherin, *-nen, f.* rökerska.

Räucher||kerze, *f.* rökgubbe. **-n,** *sv. tr.* röka. **-papier,** *n.* rökelsepapper. **-pfanne,** *f.* rökelsekar. **-ung,** *f.* rökning. **-werk,** *n.* rökelse.

Rauch||fang, *m.* rökfång. Bild. *etw. in den ~ schreiben:* gifva ngt förloradt. **-faſs,** *n.* rökelsekar. **-fleisch,** *n.* rökt kött. **-füſsig,** *a.* som har ludna fötter. **-haft,** *a.* rökartad. **-handel,** *m.* pälsvaruhandel. **-ig,** *a.* rökig, nedrökt. **-ware,** *f.* pälsvara. **-werk,** *n.* pälsvaror.

Raude, Räude, *-n, f.* **1.** sårskorpa. **2.** skorf, utslag, skabb; kräfta på träd.

räudig, *a.* skorfvig, skabbig.

'rauf, F = *herauf.*

Rauf||bold, *-e, m.* slagskämpe. **-degen** = *Raufer.* **-e,** *-n, f.* **1.** foderhäck. **2.** gallerlik ställning. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* o. *itr. h.* draga, rycka, slita. *Sich* (dat.) *das Haar ~* slita af sig håret, *jn ~* lugga ngn. **II.** *rfl.* **1.** ätv. *itr. h.* slåss. **2.** *Sich im Haar ~* slita håret af sig. **-er,** -, *m.* **1.** pamp, plit. **2.** slagskämpe. **-eréi,** *-en, f.* slagsmål. **-handel,** *m.* slagsmål. **-held,** *m.* = *Raufbold.* **-lust,** *f.* begär att slåss, stridslystnad. **-lustig,** *a.* stridslysten. **-sucht** = *Raufлust.* **-süchtig** = *raufлustig.*

rauh, *a.* **1.** ojämn, knagglig, obanad, bärgig, vild; skarp, hård; ociviliserad, sträf, frånstötande. Bild. *die ~e Seite herauskehren:* visa sig sträf, frånstötande. **2.** hes, skroflig. ~ *auf der Brust sein:* ha bröstvärk, vara hes. **3.** grof. **4.** ~*es Haus:* uppfostringsanstalt för vanartade barn. **-e,** *0, f.* ruggning.

Rauheit, *f.* ojämnhet, sträfhet m. m. se *rauh.*

rauh||en, *sv.* **I.** *tr.* göra sträf, ruggig; tekn. rugga tyg. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* rugga. **-er,** -, *m.* tekn. ruggare. **-frost,** *m.* rimfrost. **-haarig,** *a.* sträfhårig. **-igket** = *Rauheit.* **-lich,** *a.* litet sträf, skroflig m. m. se *rauh.* **-reif** = *Rauhfrost.* **-zeit,** *f.* rugningstid.

Rauke, *-n, f.* bot. en kålväxt (Brassica eruca).

Raum, **I.** *-e* †, *m.* **1.** rum, rymd, utrymme, lägenhet, plats, tillfälle. *Einer* (dat.) *Bitte ~*

geben: gifva efter för, bevilja en bön, *einer Hoffnung ~ geben:* hängifva sig åt en förhoppning. 2. sjö. lastrum. 3. tidrymd. II. *a.* sjö. rum, t. ex. *~e See.* **-einheit,** *f.* rymdmått(senhet).

räum|len, *sv.* I. *tr.* 1. taga, ställa, föra bort, ut, ur; aflägsna. *An die* el. *bei Seite ~* lägga undan, *alles an seine Stelle ~* ställa, lägga allt på sin plats, *aus dem Wege ~* rödja ur vägen, undanrödja, mörda. 2. rödja, rengöra; göra slut på. 3. rymma, utrymma, tömma. II. *rfl.* blifva tom. III. *itr. h.* stöka, styra, ordna. **-er,** -, *m.* en som bortför, ordnar m. m. se föreg.

Raum|gröfse, *f.* geometrisk storhet. **-inhalt,** *m.* innehåll, volym.

räumlich, *a.* rymlig. **-keit,** *f.* 1. rymlighet, utrymme. 2. rum, lägenhet.

raum|los, *a.* som ej tar plats, immateriell. **-meter,** *m.* o. *n.* kubikmeter.

Räumung, *f.* aflägsnande m. m. se *räumen.*

raunen, *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. mumla, gnälla, pipa. 2. hviska, tillhviska.

Raup|e, *-n, f.* dim. †, 1. insektlarv, i sht fjärilslarv, mask. Bild. *~n im Kopfe haben:* hafva griller, vara besynnerlig. 2. snilj, kantilj. **-en,** *sv. tr.* plocka maskarne (fjärilslarverna) af träd, buskar m. m. **-er,** -, *m.* maskplockare se föreg. **-ig,** *a.* full af maskar (fjärilslarver).

'raus, F = *heraus.*

Rausch, *-e* †, *m.* 1. rus. *Einen ~ haben:* vara rusig. 2. ✻ brus, sus; frasande. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* o. vid ortförändring *s.* susa, brusa, frasa. II. *tr.* med sitt sus uttrycka, framkalla, väcka. **-gold,** *n.* glitterguld. **-ig,** *a.* 1. rusig. 2. susande, frasande. **-mittel,** *n.* rusmedel, rusdryck. **-silber,** *n.* glittersilfver.

räuspern, *sv. itr. h.* o. *rfl.* harkla, lätt hosta.

Raut|e, *-n, f.* 1. ruta, spetsruta, romb, fasett. 2. kort. ruter. 3. byggn. staf (list). 4. bot. ruta (Ruta). **-en,** *sv. tr.* ruta, dela i (spets)rutor. **-enfeld,** *n.* ruta, rombiskt fält. **-enweise,** *adv.* i rutor. **-ig,** *a.* rutig.

reagieren, *sv. itr. h.* reagera, återverka.

reaktivieren, *sv. tr.* åter försätta i verksamhet, i tjänstgöring.

reál, I. *a.* real, reell, verklig, saklig. II. *-[e]s, -en, m.* real (mynt). III. = *Regal* 2. **-gymnasium,** *n.* realskola med latin. **-ien,** *pl.* 1. realier, ting. 2. realkunskaper. **-isieren,** *sv. tr.* realisera, a) förverkliga, b) förvandla till pengar. **-isierung,** *f.* realisering. **-ist,** *-en, m.* realist. **-ität,** *-en, f.* realitet, verklighet, ting. **-kenntnisse,** *pl.* realkunskaper. **-schule,** *f.* 1. realläroverk. 2. teknisk skola. **-schüler,** *m.* lärjunge i en *Realschule,* se föreg.

Rebe, *-n, f.* 1. ranka. 2. vinranka.

Rebéll, *-en, m.* rebell, upprorisk. **-ieren,** *sv. itr. h.* göra uppror. **-ión,** *-en, f.* uppror, resning. **-isch,** *a.* upprorisk.

Reben|berg, *m.* vinbärg. **-blut,** *n.* poet. drufvans blod, vin. **-geländer,** *n.* vinranksspalier. **-gott,** *m.* vingud. **-saft,** *m.* 1. vinrankssaf. 2. poet. drufvans saft. **-stock,** *m.* vinstock.

Rèb|gewinde, *n.* hopslingrade vinrankor, vinranksgirland. **-hügel,** *m.* vinbärg. **-huhn,** *n.* rapphöna. **-land,** *n.* på vin rikt land, vinland. **-laus,** *f.* vinlus, fylloxera. **-mann,** *m.* vinodlare. **-recht,** *a.* oförfalskad (om vin). **-us,** -, *-[se], m.* o. *n.* rebus.

recensieren, *sv. tr.* recensera, granska.

Rechen, I. -, *m.* 1. räfsa, kratta. 2. galler. II. *sv. tr.* kratta, räfsa. **-aufgabe,** *f.* räkneexempel, problem. **-buch,** *n.* räknebok. **-fehler,** *m.* räknefel. **-kammer,** *f.* räknekammare. **-knecht,** *m.* räkneknekt, lathund. **-kunst,** *f.* räknekonst, aritmetik. **-lehrer,** *m.* lärare i räkning, i matematik. **-meister,** *m.* räknemästare. **-pfennig,** *m.* 1. bleckmärke användt vid undervisning i räkning. 2. spelmark. **-schaft,** *f.* räkenskap, redogörelse. **-schaftsablage,** *f.*, **-schaftsbericht,** *m.* redovisning. **-stiel,** *m.* räfsskaft. **-stift,** *m.* griffel. **-stunde,** *f.* matematiktimme, -lektion. **-tafel,** *f.* skiffertafla. **-unterricht,** *m.* undervisning i räkning, matematikundervisning.

recherchieren, *sv. tr.* efterforska.

Rechi|ling, *-e, m.* abborre. **-nen,** *sv. itr. h.* o. *tr.* räkna; anse, hålla före. *Eins ins andere ~* taga medeltalet, *gegen einander ~* jämföra. **-nen-** se *Rechen-.* **-ner,** -, *m.*, **-nerin,** *-nen, f.* en som räknar.

Rechnung, *f.* räkning. [*Seine*] *~ bei etw. finden:* finna ngt fördelaktigt för sig, *sich* (dat.) *~ auf etw.* (ack.) *machen:* räkna på ngt, *den Umständen ~ tragen:* rätta sig efter omständigheterna. **-sabschluſs,** *m.* bokslut. **-sart,** *f.* räknesätt. **-sbeamte(r),** *m.* räkenskapsförare. **-sbuch,** *n.* räkenskapsbok. **-sfehler,** *m.* räknefel. **-sführer,** *m.* räkenskapsförare. **-sführung,** *f.* räkenskapsföring. **-sjahr,** *n.* räkenskapsår. **-smünze,** *f.* räknemynt.

recht, I. *a.* 1. höger. *Die ~e:* a) högra handen, b) högra sidan, *zur ~en* el. *~er Hand:* till höger. 2. rät, t. ex. *ein ~er Winkel.* 3. rätt, riktig, verklig, sann. *Komme ich Ihnen ~?* kommer jag lägligt? stör jag ej? *mir ist nicht ~* jag mår ej riktigt bra, *wenn mir ~ ist:* om jag mins rätt, *mir ist's ~* jag är nöjd därmed, *es allen ~ machen:* göra alla i lag, *wenn es Ihnen ~ ist:* a) om det är lägligt för er, b) var så god! *jn ~ sprechen:* rättfärdiga, frikänna ngn, *in alle Sättel ~ sein:* veta att finna sig i alla förhållanden, *die ~e Seite eines Zeugs:* ett tygs rätsida, *bitte ~ sehr!* för all del! *jetzt erfährst du es erst ~ nicht:* nu kan du vara förvissad om att ej få veta det, *jetzt erst ~ nicht:* nu mindre än ngnsin, *das war gerade was ~es!* det var just ngt att tala om! II. *-[e]s* o. i vissa talesätt *-ens, -e, n.* rätt, a) det rätta, t. ex. *thue ~ und scheue niemand!*

im ~e sein: hafva rätt, *mit ~, von ~s wegen, ~ens:* med rätta, *was ~ens ist:* hvad rätt är, b) befogenhet, t. ex. *das ~ der Faust:* näfrätten, c) rättmätigt anspråk, d) rättighet, e) lag, t. ex. *römisches ~, die Form ~ens:* den lagliga formen, *etw. besteht zu ~* ngt har laglig giltighet, *~ens:* på laglig väg, f) det tillbörliga, i lag föreskrifna, rättvisa, t. ex. *Gnade für ~ ergehen lassen, ein Schein ~ens:* ett sken af rättvisa, g) dom, t. ex. *~ sprechen:* skipa rätt, vara domare, döma, h) domstol, t. ex. *zu ~e stehen:* stå för rätta. **-eck**, *n.* rektangel. **-eckig**, *a.* rektangulär. **-en**, *sv. itr. h.* processa, tvista, gå till doms. **-ens** se *Recht II.* **-erseits**, *adv.* till höger, på högra sidan. **-fertig**, *a.* rättfärdig. **-fertigen**, *sv. tr.* rättfärdiga, försvara. **-fertigung**, *f.* rättfärdigande, försvar. **-gläubig**, *a.* rättrogen. **-gläubigkeit**, *f.* rättrogenhet. **-haber**, *m.* en som jämt vill ha rätt; grälmakare. **-haberei**, *f.* rättshafveri. **-haberisch**, *a.* som jämt vill ha rätt, påstridig, inbilsk. **-läufig**, *a.* som förlöper normalt. **-lich**, *a.* **1.** passande, lämplig, enkel, nätt, treflig. **2.** rättskaffens, redbar. **3.** laglig, juridisk. **-lichkeit**, *f.* **1.** rättskaffenhet, redbarhet. **2.** laglighet, lagligt berättigande. **-liebend**, *a.* rättsinnig. **-linig**, *a.* rätlinig. **-los**, *a.* **1.** olaglig. **2.** rättslös. **-losigkeit**, *f.* **1.** olaglighet. **2.** rättslöshet. **-mäfsig**, *a.* rättmätig. **-mäfsigkeit**, *f.* rättmätighet. **-s**, *adv.* till höger, åt höger, på högra sidan. **-saltert[h]ümer**, *pl.* rättsantikviteter. **-sanspruch**, *m.* rättsanspråk. **-sanwalt**, *m.* advokat, sakförare. **-sbeflissene(r)**, *m.* juris studerande, jurist. **-sbeistand**, *m.* juridisk hjälp. **-sbeständig**, *a.* laglig, som har sin grund i lagen. **-schaffen**, *a.* rättskaffen(s). **-schaffenheit**, *f.* rättskaffenhet. **-schreibung**, *f.* rättskrifning. **-seitig**, *a.* på högra sidan, till höger befintlig. **-serfahren**, *a.* hemma, förfaren i juridiken. **-sfall**, *m.* rättsfall, mål. **-sfällig**, *a.* *~ werden:* förlora sin rättegång. **-sgang**, *m.* juridiskt förfaringssätt, procedur. **-sgelehrsamkeit**, *f.* rättsvetenskap, juridik. **-sgelehrt**, *a.* rättslärd. **-sgültig**, *a.* rättsgiltig. **-shandel**, *m.* rättegång, mål, process, rättstvist. **-shülfe**, *f.* juridisk hjälp. **-skniff**, *m.* advokatknep. **-skraft**, *f.* laga kraft. **-skräftig**, *a.* som har laga kraft, gällande. **-skunde**, *f.* rättskunskap. **-skundig**, *a.* rättskunnig. **-slehrer**, *m.* lärare i rättsvetenskap. **-smittel**, *n.* jur. besvär, vad. **-spflege**, *f.* rättskipning. **-sprechung**, *f.* rättskipning. **-ssache**, *f.* process, mål. **-sspräche**, *f.* lagspråk. **-sspruch**, *m.* dom. **-sstreit**, *m.* = *Rechtshandel.* **-sum**, *adv.* höger om. **-sverdreher**, *m.* lagvrängare. **-sverdrehere**i, **-sverdrehung**, *f.* lagvrängning. **-sverfahren**, *n.* rättegångsordning. **-sverfassung**, *f.* rättsväsen. **-sverständig**, *a.* rättslärd. **-sverweigerung**, *f.* vägran att upptaga en sak inför rätta. **-swidrig**, *a.* rättsvidrig. **-swissenschaft**, *f.* rättsvetenskap. **-swohlthat**, *f.* lagens välgärning. **-winklig**, *a.* rätvinklig. **-zeitig**, *a.* som inträffat i rätt tid. **-zeitigkeit**, *f.* inträffande i rätt tid.

reci|pieren, *sv. tr.* recipiera; intaga. **-procität**, *0, f.* reciprocitet, ömsesidighet. **-prók**, *a.* reciprok, ömsesidig. **-tieren**, *sv. tr.* recitera, uppläsa ur minnet.

Reck, *-e, n.* gymn. tvärstång, bom, räck. **-bank**, *f.* sträckbänk. **-e**, *-n, m.* kämpe. **-en**, *sv. tr.* räcka, sträcka, utsträcka. **-enhaft**, *a.* kämpalik. **-ung**, *f.* räckning, sträckning.

Redactéur, *-e, m.* redaktör.

Rede, *-n, f.* **1.** tal. *Wovon ist die ~?* hvad är det fråga om? *der in ~ stehende Gegenstand:* ifrågavarande sak, *das ist nicht der ~ wert:* det är ej värdt att tala om, *das ist immer meine ~ gewesen:* det har jag alltid sagt. **2.** yttrande, t. ex. *gotteslästerliche ~n ausstofsen:* fälla hädiska yttranden, yttra sig hädiskt. **3.** prat, rykte. **4.** räkenskap, ansvar, svar, t. ex. *jm [zur] ~ stehen:* stå till svars inför ngn. **-aktus**, *m.* högtidlig akt, hvarvid tal hållas. **-bild**, *n.* bild i tal, bildligt tal. **-fertig**, *a.* beredd att tala, talför. **-figur**, *f.* = *Redebild.* **-flufs**, *m.* ordsvall, svada. **-gabe**, *f.* talgåfva. **-gewandtheit**, *f.* munvighet. **-kunst**, *f.* talarkonst, vältalighet. **-künstler**, *m.* vältare. **-lustig**, *a.* talträngd. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* tala, hålla tal, säga. *Das beste zur Sache ~* göra sitt bästa, *die ~dsten Beweise:* de mest talande bevis, *sie haben gut ~* det går väl an för er att prata, *~de Künste:* poesi och vältalighet. **-nsart**, *f.* talesätt, fras. **-réi**, *-en, f.* prat. **-t[h]eil**, *m.* ordklass. **-übung**, *f.* talöfning.

redigieren, *sv. tr.* redigera.

rédlich, *a.* **1.** redlig, redbar. **2.** dugtig, ansenlig. **-keit**, *f.* redlighet, redbarhet.

Rédner, *-, m.* talare. **-bühne**, *f.* talarstol. **-gabe**, *f.* talareförmåga, vältalighet. **-isch**, *a.* oratorisk, talare-.

Re|dóute, *-n, f.* **1.** mil. redutt. **2.** maskerad. **-dressieren**, *sv. tr.* återställa, godtgöra, afhjälpa.

rédselig, *a.* språksam, talträngd. **-keit**, *f.* språksamhet, talträngdhet.

reduzier|en, *sv. tr.* reducera, inskränka. *Er sieht sehr reduziert aus:* han ser mycket afsigkommen ut. **-ung**, *f.* reduktion, inskränkning.

Reede, *-n, f.* redd. **-r**, *-, m.* redare. **-réi**, *-en, f.* rederi.

reefen, *sv. tr.* sjö. refva.

reéll, *a.* **1.** = *real I.* **2.** reell, redbar, pålitlig. **-ität**, *0, f.* redbarhet, pålitlighet.

Reep, *-e, n.* sjö. rep, tåg.

Refer|át, *-e, n.* referat. **-endár**, *-e, m.* ugf. (hofrätts)notarie. **-ént**, *-en, m.* referent. **-énz**,

-en, *f.* referens, relation. **-ieren,** *sv. tr.* referera; berätta.

Reff, -e, *n.* **1.** = *Raufe.* **2.** bärställning. **3.** sjö. ref i segel. **-en,** *sv. tr.* sjö. refva.

reflektieren, *sv.* reflektera, a) *tr.* återkasta ljuset, b) *itr. h.* tänka, fundera.

Reflex, -e, *m.* reflex, återsken. **-ion, -en,** *f.* reflexion.

Reform, -en, *f.* reform, förändring. **-ator, -s, ..oren,** *m.* reformator. **-ieren,** *sv. tr.* reformera. **-iert,** *a.* reformert.

Refrain, -s, *m.* refräng.

refüsieren, *sv. tr.* afslå, afböja.

Regal, -e, *n.* **1.** pl. äfv. **-ien,** regal(e). **2.** regal, hylla, bokhylla. **-ieren,** *sv.* **I.** *tr.* undfägna, traktera. **II.** *rfl.* kalasa, *mit etw.:* på ngt.

rege, *a.* rörlig, liflig, vaken, verksam, driftig. *Js Zorn* ∼ *machen:* väcka ngns vrede, ∼ *werden:* börja röra sig, vakna, uppstå.

Regel, -n, *f.* regel. **-haft,** *a.* regelbunden. **-los,** *a.* regellös. **-losigkeit,** *f.* regellöshet. **-mäßig,** *a.* regelmässig, -bunden. **-mäßigkeit,** *f.* regelmässighet. **-n,** *sv.* **I.** *tr.* reglera, regelbinda. **II.** *rfl.* reglera sig, regleras. **-recht,** *a.* regelrätt. **-ung,** *f.* reglering. **-widrig,** *a.* regelstridig, oregelbunden. **-widrigkeit,** *f.* oregelbundenhet.

Regen, a) *-, m.* regn, regnskur. Ordspr. *aus dem* ∼ *in die Traufe kommen:* komma ur askan i elden. **b)** *sv.* **I.** *tr.* röra, sätta i rörelse, väcka, lifva. **II.** *rfl.* röra sig, vakna, uppstå. **-bogen,** *m.* regnbåge. **-erator,** *-s, ..oren, m.* återställare, förnyare. **-erieren,** *sv. tr.* pånyttföda, förnya, återställa. **-erierung,** *f.* återställande. **-fang,** *m.* (regnvattens)cistern. **-fass,** *n.* tunna att samla regnvatten i. **-galle,** *f.* ofullständig regnbåge. **-gestöber,** *n.* regndusk. **-grau,** *a.* grå, mulen. **-guss,** *m.* störtregn. **-los,** *a.* regnfri, utan regn. **-messer,** *m.* regnmätare. **-pfeifer,** *m.* zool. pipare (Charadrius). **-schirm,** *m.* paraply.

Regent, -en, *m.* regent. **-in, -nen,** *f.* regentinna. **-schaft,** *f.* regentskap, riksföreståndarskap.

Regenwurm, *m.* daggmask.

Regl||ésten, *pl.* urkundsamling, urkundförteckning. **-ie,** *-[e]n, f.* **1.** förvaltning af statsmedel. **2.** teat. regissörskap. **-ierbär,** *a.* möjlig att regera, att styra. **-ieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* regera, herska, styra. **-ierer, -,** *m.* regent, styresman.

Regierung, *f.* regering. **-santritt,** *m.* regeringstillträde. **-sbezirk,** *m.* förvaltningsdistrikt, län. **-srat[h],** *m.* regeringsråd, ugf. landshöfding.

Regiment, *n.* **1.** pl. **-e,** välde, styrelse, regering. *Das* ∼ *haben* el. *führen:* vara den styrande, hålla regeringstömmarna. **2.** plur. **-er,** mil. regemente. **-erweise,** *adv.* regementsvis. **-scommandeur,** *m.* regementschef.

Regl||ión, -en, *f.* region, trakt, område. **-isséur, -e** el. **-s,** *m.* regissör. **-ister, -,** *n.* register. F bild. *ins alte* ∼ *gehören:* vara gammal, *im schwarzen* ∼ *stehen:* vara illa anskrifven. **-istrieren,** *sv. tr.* registrera. **-istrierung,** *f.* registrering. **-lement, -s,** *n.* reglemente.

regn||en, *sv. itr. h.* o. *tr.* regna. **-erig, -erisch, -icht,** *a.* regnig.

regsam, *a.* rörlig, liflig, verksam. **-keit,** *f.* rörlighet, liflighet, verksamhet.

regul||ár, *a.* regelbunden, regelmässig. **-arität,** *0, f.* regelbundenhet. **-ativ,** *-e, n.* förordning, reglemente. **-ierbär,** *a.* möjlig att reglera. **-ieren,** *sv. tr.* reglera. **-ierung,** *f.* reglering.

Regung, *f.* rörelse; känsla. *Ohne* ∼ orörlig. **-slos,** *a.* orörlig. **-slosigkeit,** *f.* orörlighet.

Reh, *-e, n.* rådjur.

rehabilitier||en, *sv.* **I.** *tr.* återställa, återinsätta; återskänka medborgerliga rättigheter. **II.** *rfl.* återtaga, återinträda i sin förra ställning, skaffa sig upprättelse, medborgerligt förtroende. **-ung,** *f.*

Reh||bock, *m.* råbock. **-geiss,** *f.* råget. **-posten,** *pl.,* **-schrot,** *m.* o. *n.* rådjurshagel. **-spiesser, -,** *m.* jäg. råbock på andra året. **-wild,** *n.* rådjur. **-ziege,** *f.* råget. **-ziemer,** *m.* ryggstycke af rådjur.

Reib||e, *-n, f.* verktyg att rifva med ss. rifjärn, rifklots m. m. **-eisen,** *n.* rifjärn. **-elaut,** *m.* gram. frikativa. **-en,** *st. tr.* o. *itr. h.* rifva, gnida, gnugga, skrubba, frottera, skafva. Bild. *das werde ich ihm unter die Nase* ∼ det skall han få i sig, få veta af; *gerieben:* slug, slipad. **-er, -,** *m.* **1.** en som rifver m. m. se föreg. **2.** verktyg att rifva med, riftyg m. m. **-erei,** *en, f.* rifning, slitning, tvist. **-sel, -,** *n.* rifven massa. **-ung,** *f.* **1.** rifning m. m. se *reiben.* **2.** = *Reiberei.*

Reich, I. *-e, n.* rike, område, värld. **II.** *a.* rik, *an etw.* (dat.)*:* på ngt. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* räcka, sträcka sig, nå. *An etw.* (ack.) ∼ uppnå, vara jämngod med ngt, *nach etw.* ∼ sträcka handen efter ngt. **II.** *tr. Jm etw.* ∼ räcka, lemna, gifva ngn ngt. **-haltig,** *a.* rikhaltig. **-haltigkeit,** *f.* rikhaltighet, rik halt. **-illustriert,** *a.* rikt illustrerad. **-lich,** *a.* riklig, ymnig. **-lichkeit,** *f.* ymnighet. **-sabschied,** *m.* riksdagsbeslut. **-sacht,** *f.* riksakt. *In die* ∼ *thun:* förklara biltog. **-sadel,** *m.* riksadel (omedelbart under käjsaren lydande adel). **-sfolge,** *f.* tronföljd. **-sfrei,** *a.* lydande omedelbart under käjsaren. **-sgeld,** *n.* riksmynt. **-sgenoss,** *m.* landsman. **-sgericht,** *n.* riksrätt. **-skanzler,** *m.* rikskansler. **-smark,** *f.* (riks)mark (89 öre). **-smittelbär,** *a.* medelbart lydande under käjsaren. **-srat[h],** *m.* riksråd. **-ssache,** *f.* riksangelägenhet, riksärende. **-sschluss,** *m.* riksdagsbeslut. **-sstadt,** *f.* riksstad (lydande omedelbart under käjsaren). **-sstädter,** *m.* invånare i en riksstad. **-stag,** *m.*

riksdag. **-sunmittelbär,** *a.* lydande omedelbart under käjsaren. **-sunmittelbarkeit,** *f.* ställning ss. käjsarens omedelbara undersåtar. **-svertreter,** *m.* riks(dags)fullmäktig. **-sverweser,** *m.* riksföreståndare. **-swährung,** *f.* riksmynt. **-t[h]üm,** *m.* rikedom.

Reif, I. *-e, m.* **1.** rimfrost. **2.** doft på frukter. **II.** *-e[n], m.* ring; tunnband. **III.** *a.* mogen. ~ *zum Galgen:* mogen för galgen. **-e,** *-n, f.* mognad, mogenhet. **-eis,** *n.* rimfrost. **-eln,** *sv. tr.* reffla. **-[e]lung,** *f.* reffling. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h. o. tr.* mogna. **II.** *opers.* rimma. **III.** *tr.* ringa, sätta ringar, band på, banda. **IV.** *-, m.* = *Reif II.* **-ig,** *a.* försedd med ringar, med band. **-lich,** *a.* mogen, allsidig.

Reigen, *-, m.* **1.** rad af personer. *Den* ~ *führen:* öppna raden, gå i spetsen. **2.** ringdans, dans. *Den* ~ *führen:* anföra dansen. **3.** kör, sång. **4.** musik. **-führer,** *m.* radens, dansens anförare.

Reihe, *-n, f.* **1.** rad; linie. **2.** ordning, följd, tur. *Nach der* ~ i ordning, i tur, *die* ~ *ist an mir* el. *ich bin an der* ~ det är min tur, *ich werde auch an die* ~ *kommen:* det blir äfven min tur. **-n, I.** = *Reigen.* **II.** *sv. tr.* ställa, ordna i rad. *Perlen auf* el. *an eine Schnur* el. *an einander* ~ uppträda pärlor på ett snöre. **-nfolge,** *f.* ordningsföljd. **-nweise,** *adv.* radvis, i rader. **-r, -,** *m.* häger, i sht grå häger.

Reim, *-e, m.* rim. **-bär,** *a.* rimmande, som rimmar. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* rimma, bringa i öfverensstämmelse, förklara. *Gereimt:* rimmad, passande, lämplig, rimlig. **II.** *rfl.* rimma, rimma sig, öfverensstämma, vara rimlig, passa. **III.** *itr. h.* rimma. **-er, -,** *m.* rimmare. **-erei,** *-en, f.* rimsmideri. **-frei, -los,** *a.* orimmad. **-schmied,** *m.* rimsmidare.

rein, *a.* **1.** ren; klar. *Ins* ~*e schreiben:* renskrifva, ~*e Wirtschaft machen:* göra rent hus, *eine Sache aufs* el. *ins* ~*e bringen:* klargöra en sak, *über etw.* (ack.) *ins* ~*e kommen:* komma på det klara med ngt, *mit jm ins* ~*e kommen:* göra upp med ngn. **2.** fullständig, adv. helt och hållet. ~ *gar nichts:* rakt ingenting, ~ *verrückt:* spritt galen, ~*es Rindvieh:* riktigt fä, ~*er Zufall:* ren slump.

'rein, F = *herein.*

Rein|le, *0, f.* renhet. **-eke,** *-s, 0, m.* ~ (*Fuchs*): mickel (räf). **-en,** *sv. tr.* rena. **-ertrag,** *m.* nettoafkastning. **-gewinn,** *m.* ren vinst, nettovinst. **-heit,** *f.* renhet. **-herzig,** *a.* renhjärtad. **-igen,** *sv. tr.* rengöra, rentvå, rena. **-iger, -,** *m.,* **-igerin,** *-nen, f.* en som gör rent, renar. **-igung,** *f.* rengöring, rening. **-igungseid,** *m.* värjemålsed. **-lich,** *a.* renlig. **-lichkeit,** *f.* renlighet. **-schrift,** *f.* renskrift.

Reis, I. *-es, 0, m.* ris(gryn). **II.** *-er, n.* ris, kvist. **-bund, -bündel,** *n.* risknippa. **-e,** *-n, f.* resa. **-ediener,** *m.* reseexpedit. **-efertig,** *a.* resfärdig. **-egepäck, -egerät[h], -egut,** *n.* resgods, bagage. **-ekost,** *f.* reskost, matsäck. **-en,** *sv. itr. s.* o. * när ortförändringen ej framhålles *h.* resa. ~*der Handwerksbursche:* vandrande gesäll. *Ein gereister Mann:* en berest man. **-epfennig,** *m.* almosa åt en vandrare. **-esack,** *m.* nattsäck. **-etasche,** *f.* **1.** nattsäck. **2.** resväska. **-ezehrung** = *Reisekost.* **-eziel,** *n.* resans mål. **-ezug,** *m.* resfölje, karavan. **-ig, I.** *-[e]s, 0, n.* o. * *m.* **1.** ris, rishög, bråte. **2.** buskar, busksnår. **II.** *a.* rustad, väpnad i sht till häst. ~*e:* väpnade ryttare. **-lauf,** *m.* inträdande i främmande krigstjänst utan myndigheternas tillåtelse. **-läufer,** *m.* en som tar värfning i främmande här, jfr föreg.

Reiss|aus (äfv. *-ˊ*), oböjl. *m.* o. * *n.* F [*Den* el. * *das*] ~ *nehmen:* taga till harvärjan, till flykten. **-blei,** *n.* blyertspenna. **-brett,** *n.* ritbräde. **-en,** *st.* **I.** *tr.* **1.** rifva, slita, rycka, draga (med sig). *Jn zu Boden* ~ slå omkull ngn. *Löcher in die Strümpfe* ~ slita hål på strumporna. **2.** klyfva, t. ex. *Fischbein.* **3.** *Federn* ~ sprita fjäder. **4.** rita, upprita, teckna, skissera. **5.** *Grimassen* ~ göra grimaser, *Possen* ~ göra galenskaper, *Reime* ~ improvisera rim, *Witze* ~ komma med, säga kvickheter, *Zoten* ~ vara tvetydig, ekivok. **6.** F *gerissen:* slipad, fiffig. **II.** *rfl. Sich um etw.* ~ slåss om ngt. **III.** *itr.* **a)** *h.* **1.** rita. **2.** *An etw.* (dat.) ~ rycka i ngt. **3.** opers. *Es reißt mir in allen Gliedern, in den Zähnen:* jag har ondt, det ilar i hela kroppen, i tänderna, *es reißt mir im Magen:* jag har knip i magen, kolik. **4.** se *reißend.* **b)** *s.* **5.** spricka, gå sönder. **6.** slita sig lös. **-end,** *a.* **1.** rofgirig, roflysten. ~*e Tiere:* rofdjur. **2.** ofantligt hastig, snabb, strid. *Etw. findet* ~*en Abgang* el. *geht* ~[*erweise*] *ab:* ngt finner en strykande åtgång. **-er, -, m., -erin,** *-nen, f.* en som rifver, rifver åt sig, sliter kläder; slitvarg. **-feder,** *f.* ritstift. **-kohle,** *f.* ritkol.

Reisspeise, *f.* ris(gryns)rätt, risgrynsgröt.

Reiss|schiene, *f.* linjal. **-stift,** *m.* ritpenna.

Reissuppe, *f.* risgrynsvälling; buljong med risgryn i.

Reiszeug, *n.* cirkelbestick.

Reit|anzug, *m.* riddrägt. **-bahn,** *f.* ridbana. **-bär,** *a.* ~*es Pferd:* häst som duger till ridhäst. ~*er Weg:* väg som man kan rida på. **-el, -,** *m.* packkäpp. **-eln,** *sv. tr.* med packkäpp åtdraga. **-en,** *st. itr. h.* när verksamheten, *s.* när ortförändringen framhålles, samt *tr.* rida. *Spazieren* ~ taga en promenad till häst, *Schritt* ~ rida i gående, *Trab* ~ rida i traf, *ein Pferd zu Schanden* ~ spränga en häst, *sich wund* ~ få ridsår. F bild. *jn in die Tinte* ~ bringa ngn i förlägenhet. **-er, -,** *m.* ryttare. **-eraufzug,** *m.* kavalkad. **-erdienst,** *m.* krigstjänst till häst. **-erei,** *-en, f.* **1.** ridt. **2.** ryteri. **-ergefecht,** *n.* ryttarfäktning. **-erhaft,**

a. ryttaraktig. **-erin,** *-nen, f.* ryttarinna. **-erisch, -erlich,** *a.* ryttaraktig. **-erschaft,** *f.* 1. samtlige ryttare. 2. ryttares stånd. **-ersmann,** *m.* ryttare. **-gerte,** *f.* ridspö. **-hose,** *f.* ridbyxor. **-kleid,** *n.* ridklädning, riddräkt. **-knecht,** *m.* ridknekt. **-kunst,** *f.* ridkonst. **-lings,** *adv.* grensle. **-mantel,** *m.* ridkappa. **-peitsche,** *f.* ridpiska. **-pferd,** *n.* ridhäst. **-post,** *f.* ridande post, kurir. **-rad,** *n.* velociped. **-schule,** *f.* ridskola. **-stall,** *m.* ridstall. **-stiefel,** *m.* ridstöfvel. **-zeug,** *n.* sadelmundering.

Reiz, *-e, m.* 1. retning; tjusning, dragningskraft. 2. behag. **-bar,** *a.* retlig, känslig, snarsticken. **-barkeit,** *f.* retlighet m. m. se föreg. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* reta, kittla, locka, tjusa, fresta, narra. ~*d:* retande, tjusande, förtjusande, utmärkt treflig. **-los,** *a.* utan behag. **-losigkeit,** *f.* brist på behag. **-mittel,** *n.* retmedel. **-ung,** *f.* retning m. m. se *reizen.* **-voll,** *a.* behagfull.

Rekel, *-, m.* 1. stor hund. 2. F räkel, bängel. **-ei,** *-en, f.* F räkelaktigt, slyngelaktigt sätt, uppträdande. **-haft,** *a.* F räkelaktig, slyngelaktig. **-n,** *sv. itr. h.* o. *rfl.* F vräka sig, uppföra sig slyngelaktigt.

Reklám||e, *-n, f.* reklam, puff. **-ieren,** *sv.* I. *tr.* reklamera, återfordra, fordra. II. *itr. h.* inlägga gensaga, protestera.

rekognoszíer||en, *sv. tr.* o. *itr. h.* rekognoscera. **-ung,** *f.* rekognoscering.

rekommandíeren, *sv. tr.* rekommendera.

Rekonvalescénz, *0, f.* tillfrisknande.

Rekrút, *-en, m.* rekryt. **-ieren,** *sv.* I. *itr. h.* värfva rekryter. II. *tr.* rekrytera. III. *rfl.* rekryteras. **-ierung,** *f.* rekrytering.

rektifizíer||en, *sv. tr.* rektificera, rätta, beriktiga. **-ung,** *f.* beriktigande m. m. se föreg.

Rektor, *-s, ..óren, m.* rektor. **-át,** *-e, n.* rektorat.

rekurríeren, *sv. itr. h. Auf jn* ~ vända sig till, taga sin tillflykt till ngn, taga ngn i anspråk.

Rel||kúrs, *-e, m.* jur. besvär, vad. **-laís,** *-, -, n.* 1. hästar till ombyte på en mellanstation. 2. tekn. relais. **-lation,** *-en, f.* 1. referat; rapport. 2. relation, förbindelse, förhållande. **-legíeren,** *sv. tr.* relegera. **-liéf,** *-s, n.* relief.

Religión, *-en, f.* religion, bekännelse. **-sgenofs,** *m.* trosförvandt. **-slos,** *a.* religionslös, irreligiös. **-strennung,** *f.* kyrklig skism, söndring. **-sübung,** *f.* 1. religionsutöfning. 2. religions-, andaktsöfning. **-sverband,** *m.* trossamfund.

rel||igiós, -iglós, *a.* religiös. **-igiosität,** *0, f.* religiositet, fromhet. **-íquie,** *-n, f.* relik.

Rel||miniscere, *-[s], -[s], m.* 2:a söndagen i fastan. **-mís,** *a.* oafgjord. **-mís,** *-e, m.* 1. uppskof. 2. afdrag. **-mittíeren,** *sv. tr.* band. 1. remittera. 2. afdraga, rabattera. **-monstríeren,** *sv. itr. h.* göra motföreställningar. **-mónte,** *-n, f.* remont. **-movíeren,** *sv. tr.* aflägsna.

Rempel||él, *-en, f.* stud. ofredande, bråk, gräl. **-n,** *sv. tr.* stud. ofreda, söka gräl med.

Rem[p]ter, *-, m.* matsal.

remunerieren, *sv. tr.* belöna.

Renn, *-e, n.* ren. **-bahn,** *f.* rännarbana, kapplöpningsbana. **-e** se *Rinne.* **-en,** I. *oreg. sv. itr. s.* o. ✱ *h.* samt *tr.* ränna, springa, rusa, språnga. II. *-, n.* 1. språng. 2. kapplöpning, kappkörning. 3. tornérspel, dusträning. **-er,** *-, m.* 1. en springande, löpare. 2. springare. **-pferd,** *n.* (snabb) vagnshäst, kapplöpningshäst. **-platz,** *m.* = *Rennbahn.* **-schlitten,** *m.* lätt släde. **-spiel,** *n.* tornérspel. **-t[h]ier,** *n.* ren.

Renom||mage, *0, f.* skräfvel. **-mée,** *-(s),* ✱ *-s, n.* o. *f.* renommé, rykte. **-mieren,** *sv. itr. h.* skräfla, skryta. **-miert,** *a.* renommerad, beryktad. **-mist,** *-en, m.* renommist, skräflare. **-misterei,** *-en, f.* skräfvel. **-mistisch,** *a.* skrytsam, skräflande.

rel||noncieren, *sv. itr. h.* afstå. **-novieren,** *sv. tr.* renovera, upphjälpa, förnya.

rent||abel, *a.* inkomstbringande. **-amt** = *Rentkammer.* **-bar,** *a.* räntebärande. **-e,** *-n, f.* inkomst, afkastning, ränta. **-[en]ei, -erei,** *-en, f.* ränteri.

Rent[h]ier se *Renn.*

Rentl||iér, *-s, m.* rentier, kapitalist. **-ieren,** *sv. itr. h.* o. *rfl.* lemna afkastning. **-kammer,** *f.* räntkammare, ränteri. **-ner,** *-, m.,* **-nerin,** *-nen, f.* = *Rentier.*

Rel||paratúr, *-en, f.* reparation, lagning. **-parieren,** *sv. tr.* reparera, laga. **-partieren,** *sv. tr.* utdela, fördela. **-petieren,** *sv. tr.* repetera, åter genomgå, upprepa. **-plizieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* replikera, svara. **-ponieren,** *sv. tr.* ställa, sätta tillbaka.

Repphuhn se *Rebhuhn.*

Repräsentl||ánt, *-en, m.* representant, ställföreträdare, ombud. **-ieren,** *sv. tr.* representera, ställföreträda.

reproduzíeren, *sv. tr.* reproducera, återgifva.

Reps, *-e, m.* 1. = *Raps* 2. 2. reps(tyg).

Reptíl, *-e* el. *-ien, n.* reptil, kräldjur.

Rel||publík, *-en, f.* republik, fristat. **-publikáner,** *-, m.* republikan. **-publikánerin,** *-nen, f.* republikanska. **-publikánisch,** *a.* republikansk. **-púls,** *-e, m.* afvisande, afslag. **-putíerlich,** *a.* aktningsbjudande, ansedd. **-quirieren,** *sv. tr.* rekvirera. **-séda,** *-s,* **-séde,** *-n, f.* reseda. **-servát,** *-e, n.* ngt reserveradt, förbehåll. **-sérve,** *-n, f.* reserv. **-servieren,** *sv. tr.* reservera, a) gömma, förvara, b) förbehålla sig. **-servíst,** *-en, m.* reservsoldat. **-servoír,** *-e* el. *-s, n.* reservoar. **-sidént,** *-en, m.* resident, sändebud. **-sidénz,** *-en, f.* residens, hufvudstad. **-sidénzler,** *-, m.,* **-sidénzlerin,** *-nen, f.* hufvudstadsbo. **-sidíeren,** *sv. itr. h.* residera, bo. **-signatión,** *-en, f.* resignation. **-signieren,** *sv.* I. *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ afstå från ngt. II. *rfl. Sich in etw.* (ack.)

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haft*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

~ foga sig i ngt. **-signíert,** *a.* resignerad. **-skribíeren,** *sv. itr. h.* utfärda ett reskript. **-solút,** *a.* bestämd, säker, rask. **-solvíeren,** *sv. tr.* besluta. **-sonánz,** *0, f. mus.* resonans. **Respékt,** *-[e]s, 0, m.* respekt. **-íeren,** *sv. tr.* respektera, visa aktning för, taga hänsyn till. **-íerlich,** *a.* respektabel, aktningsvärd. **-ív,** *a.* respektiv, eventuell, beträffande. **-los,** *a.* utan respekt. **-losigkeit,** *f.* brist på respekt. **-voll,** *a.* aktnings-, vördnadsfull. **-wídrig,** *a.* respektvidrig, vanvördig.

Respiratión, *-en, f.* respiration; andhämtning, andedrägt.

Ressórt, *-s, m. o. n.* **1.** resår. **2.** fack som öppnas medels en fjäder. **3.** område, krets. **-íeren,** *sv. itr. h.* höra hän.

Ressóurce, *-n, f.* resurs, utväg, hjälpkälla.

Rest, *-e, m.* rest, återstod, kvarlefva; *hand. pl.* *-er,* stufbit. **-ánt,** *-en, m. hand. en* restskyldig, en som fortfarande häftar i skuld. **-auránt,** *-s, n.* restaurant. **-auratión,** *-en, f.* **1.** restaurering. **2.** restauration. **-auríeren,** *sv. tr.* restaurera. **-íeren,** *sv. itr. h.* restera, återstå. **-ituíeren,** *sv. tr.* återställa.

Rel|sultát, *-e, n.* resultat. **-sümíeren,** *sv.* **I.** *tr.* sammanfatta, gifva en resumé af. **II.** *rfl.* sammanfatta det sagda. **-sümíerung,** *f.* sammanfattning. **-tiráde,** *-n, f.* **1.** återtåg. **2.** afträde. **-tiríeren,** *sv. itr. s. o. rfl.* draga sig tillbaka, retirera. **-tórte,** *-n, f.* retort. **-touchíeren,** *sv. tr.* retuschera. **-tóur,** *adv.* retur, tillbaka. **-traíte,** *-n, f. mil.* **1.** återtåg. **2.** tapto.

rett|bar, *a.* möjlig att rädda. **-en,** *sv. tr.* rädda. *Nicht zu ~ sein:* ej kunna räddas. **-er,** *-, m.* räddare. **-erin,** *-nen, f.* räddarinna. **-ich,** *-ig, -e, m.* rättika. **-los,** *a.* utan räddning, hopplös.

Rettung, *f.* räddning. **-slos,** *a.* utan räddning, hopplös. **-slosigkeit,** *f.* hopplöst tillstånd.

Reu|e, *0, f.* ånger. **-en,** *sv. tr., itr. h. o. opers.* ångra. *Es reut mich, dies gethan zu haben* el. *diese That reut mich* el. *es reut mich dieser* (gen.) *That:* jag ångrar att jag gjort detta, ångrar denna gärning. **-er,** *-, m., -erin, -nen, f.* ångrande, ångerfull person. **-ethräne,** *f.* ångerns tår. **-geld,** *n. = Reukauf.* **-ig,** *a.* ångerfull. **-kauf,** *m.* mellangift, ersättning, skadestånd som ngn får betala för att bli fri från ingången förpligtelse. **-ling,** *-e, m.* F ångerköpt stackare. **-los,** *a.* utan ånger, ångerfri. **-mut[h],** *m.* ångerfullt sinne. **-mút[h]ig,** *a.* ångerfull. **-se,** *-n, f.* mjärde. **-se** = *Russe.* **-te,** *-n, f.* **1.** röjning. **2.** röjd mark. **-ten,** *sv. tr.* rödja. **-voll,** *a.* ångerfull.

rel|vanchíeren, *sv. rfl.* taga revanche, hämnas. **-venúe,** *-n o. ..nüen, f.* afkastning, inkomst. **-verénz,** *-en, f.* **1.** vördnad. **2.** bugning, bockning, hälsning. **-vérs,** *-e, m.* revers. **-vidíeren,** *sv. tr.* revidera, granska. **-víer,** *-e, n.* revir, distrikt, område, trakt. **-vísión,** *-en, f.* revision, granskning. **-vólte,** *-n, f.* uppror, resning, myteri. **-voltíeren,** *sv.* **I.** *tr.* uppvigla. **II.** *itr. h.* göra uppror, resa sig. **-volutión,** *-en, f.* revolution, statshvälfning. **-volutionár,** *a.* revolutionär. **-volutionieren,** *sv. tr.* revolutionera. **-vólver,** *-, m.* revolver. **-vozíeren,** *sv. tr.* återkalla. **-vúe,** *-n* el. *..vüen, f.* revy, mönstring; öfverblick. **-zépt,** *-e, n.* recept. **-z-** för ötr. se *Rec-.*

Rhabárber, *-s, 0, m.* rabarber.

Rhachítlis, *0, f.* engelska sjukan. **-isch,** *a.* behäftad med engelska sjukan.

Rhed- se *Reed-.*

Rhein, *-[e]s, 0, m. npr.* Ren. **-gau,** *m. o. n.* Renland, trakten kring Ren. **-graf,** *m.* rengrefve. **-isch,** *a.* rensk. **-länder,** *-, m.* **1.** en som bor utmed Ren, invånare i Renländerna. **2.** renländare (dans). **-ländisch,** *a.* renländsk, rensk. **-provinz,** *f.* Renprovins. **-wein,** *m.* renskt vin.

Rhet|or, *-s, ..óren, m.* talare **-órisch,** *a.* retorisk, talare-.

Rheumatísmus, *-, 0, m.* reumatism.

Rhinóceros, *-[ses], -[se], n.* noshörning.

rhomb|isch, *a.* rombisk. **-us,** *-, - el. ..ben, m.* romb.

rhytm|isch, *a.* rytmisk. **-us,** *-, ..men, m.* rytm.

Ribbe se *Rippe.*

Richt|beil, *n.* bila, bödelsyxa. **-blei,** *n.* lod. **-block,** *m.* stupstock. **-bühne,** *f.* schavott. **-e,** *-n, f.* **1.** riktning. **2.** rak linie. *In die ~ gehen:* gå rakt fram. **3.** riktigt läge, riktig ställning. *Etw. in die ~ bringen:* bringa ngt i ordning, ställa ngt tillrätta, *in der ~ sein:* vara i sin ordning. **4.** rättesnöre. **5.** rad. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** rikta, vända, rätta, ställa, resa. *Holz ~* trafva ved, *etw. in Ordnung* el. *zurecht ~* ställa ngt i ordning, *etw. ins Werk ~* verkställa ngt, *etw. zu Grunde* el. *zu Schanden ~* förstöra ngt. **2.** döma, afdöma, bilägga. **3.** afrätta. **II.** *rfl.* **1.** rätta sig, *nach etw.:* efter ngt. **2.** vända sig åt ett håll. **3.** *Sich gerade* el. *in die Höhe ~* resa sig. **4.** *Sich in etw.* (ack.) *~* foga sig i ngt. **5.** *Sich auf etw.* (ack.) *~* förbereda sig på ngt. **III.** *itr. h.* döma, sitta till doms. **-er,** *-, m.* **1.** domare. **2.** en som riktar, rättar, t. ex. *der ~ des Geschützes.* **-eréi,** *-en, f.* dömande, dom. **-erhaft,** *a.* domarelik, domare-, sträng. **-erin,** *-nen, f.* se *Richter.* **-erisch** = *richterhaft.* **-erlich,** *a.* domare-, domstols(-), t. ex. *~e Würde:* domarevärdighet, *~er Spruch:* domslut, *~ gezwungen:* gnm dom tvungen, dömd. **-ern,** *sv. itr. h.* döma, kritisera. **-erspruch,** *m.* dom, domslut. **-erstube,** *f.* domsal, tingssal. **-erstuhl,** *m.* domarestol. *Das gehört nicht vor seinen ~* han har ej domsrätt däröfver. **-ig,** *a.* riktig, rätt; verklig. *Etw. ~ machen:* ordna, uppgöra ngt, bringa ngt på det klara. **-igkeit,** *f.* riktighet. *In ~ bringen:* bringa i ordning, ordna. **-igmachung,** *f.* ordnande,

uppgörelse. **-mäfs**, *n.* **1.** likaremått. **2.** vinkelmått. **-platz**, *m.* afrättningsplats. **-scheit**, *n.* linjal. **-schnur**, *f.* **1.** kritsnöre, timmermannssnöre. **2.** rättesnöre. **-schwërt**, *n.* rättvisans svärd. **-statt**, *f.* afrättningsplats. **-steig**, *m.* rak stig. **-ung**, *f.* **1.** riktning. **2.** rättning. **-wage**, *f.* vattenpass, afvägningsinstrument. **-weg**, *m.* genväg.

Ricke, *-n, f.* råget.

riech||bär, *a.* luktande, märkbar för luktsinnet. **-barkeit**, *f.* förnimbarhet för luktsinnet. **-büchse**, *f.* luktdosa. **-en**, *st. tr.* o. *itr. h.* lukta. *Nach Wein* ~ lukta vin, *etw. nicht* ~ *können:* a) ej tåla lukten af ngt, b) F ej kunna lukta sig till ngt, *den Braten* el. *die Lunte* ~ ana oråd. **-er**, *-, m.* **1.** en som luktar. *Er ist ein feiner* ~ han har fin lukt, en fin näsa. **2.** F näsa. **-fläschchen**, *n.* luktflaska, parfymflaska. **-holz**, *n.* välluktande trä.

Ried, *-e[r], n.* med vass el. kärrgräs bevuxet moras; vass, säf. **-gras**, *n.* kärrgräs.

Rieff||e, *-n, f.* reffla, ränna. **-eln**, **-en**, *sv. tr.* reffla. **-ig**, *a.* refflad.

Riege, *-n, f.* afdelning gymnastiserande.

Riegel, *-, m.* **1.** regel; bom. *Hinter* el. *unter Schlofs und* ~ inom lås och bom. **2.** aflång kaka, stång. **3.** klädhängare. **4.** tvärsöm, fåll, knapphålstrens. **5.** tvärträ, tvärslå. **-fest**, *a.* reglad, fästad med reglar. **-holz**, *n.* tvärslå. **-n**, *sv. tr.* regla.

Riem, **-e**, **-en**, *-, m.* **1.** rem. Bild. *die ~en ziehen müssen:* vara tvungen att lösa på pungen, *aus fremdem Leder ~en schneiden:* skära remmar ur andras hud. **2.** åra. **-enschneider** = *Riemer.* **-enschuh**, *m.* snörsko. **-enwerk**, **-enzeug**, *n.* remtyg. **-er**, *-, m.* sadelmakare. **-eréi**, *0, f.* sadelmakareyrke.

Ries, *-e* men som måttenhet *-, n.* ris papper. **-e**, *-n, m.* jätte. **-el**, *-, m.* **1.** rinnande, porlande. **2.** rysning. **-elbach**, *m.* porlande bäck. **-elig**, *a.* fräknig. **-eln**, *sv.* I. *itr. h.* o. *s.* **1.** sakta rinna, strömma, sila, sippra, porla, plaska. **2.** opers. *es rieselt:* det regnar fint och tätt, duggregnar. **3.** opers. *es rieselt jm durch die Glieder:* en rysning genomfar ngn, ngn ryser. II. *tr.* **1.** *Der Bach rieselt ein Trauerlied:* bäcken sjunger en sorgesång, *die Wolken* ~ *Segen:* ur molnen strömmar välsignelse. **2.** vattna medels kanaler, rännor. **-elregen**, *m.* fint, silande regn, duggregn. **-enärtig** = *riesig.* **-engebirge**, *-s, 0, n. npr.* Riesengebirge. **-engrōfs**, *a.* jättestor. **-enhaft** = *riesig.* **-enhaftigkeit**, *f.* jättestorlek, det kolossala i ngt. **-enmäfsig** = *riesig.* **-enschlange**, *f.* jätteorm. **-enwerk**, *n.* jätteverk. **-ig**, *a.* jättelik, jättestor, kolossal, ofantlig. **-igkeit** = *Riesenhaftigkeit.* **-in**, *-nen, f.* jättinna. **-ling**, *-e, m.* riesling (vinsort).

Rieſs se *Ries.*

Riester, *-, m.* lapp på skor.

Riet[h] se *Ried.*

Riff, *-e, n.* (klipp-, sand)ref. **-el**, **I.** *-n, f.* linkam, linstråka. II. se *Rüffel.* **-eln**, *sv. tr.* **1.** stråka lin. **2.** reffla. **3.** fila. **4.** se *rüffeln.*

Rike, *-ns, -n, f. npr.* F Fredrika.

rikoschettieren, *sv. itr. h.* mil. rikochettera.

Rill||e, *-n, f.* reffla, ränna. **-en**, *sv. tr.* reffla. **-ig**, *a.* refflad.

Rimésse, *-n, f.* hand. remiss.

Rind, *-er, n.* nötkreatur, pl. nötboskap. **-e**, *-n, f.* **1.** bark. **2.** skorpa, kant. **-en**, *a.* af bark, bark-. **-erbraten**, *m.* oxstek. **-erhörde**, *f.* boskapshjord. **-erhirt**, *m.* boskapsherde. **-erpest**, *f.* boskapspest. **-erpökelfleisch**, *n.* salt oxkött. **-erzunge**, *f.* oxtunga. **-fleisch**, *n.* nöt-, oxkött. **-ig**, *a.* med bark, med en skorpa på. **-shaut**, *f.* nöthud. **-vieh**, *n.* nötkreatur, koll. nötboskap, P bild. nöt, fä.

Ring, *-e, m.* ring. **-ärtig**, *a.* ringformig. **-bahn**, *f.* **1.** ringbana, ringlinie. **2.** = *Ringplatz.* **-el**, *-, m.* o. *n.* ringel, ring, lock. **-elicht**, **-elig**, *a.* ringformig, ringlande sig, i ringlar, lockig. **-ellocke**, *f.* spiralformig lock, kanonlock. **-eln**, *sv.* I. *tr.* **1.** lägga i ringlar; locka. **2.** sätta en ring, ringar på, ringa. **3.** *Bäume* ~ afskala ringar af träd. II. *itr. h.* o. *s.* samt *rfl.* ringla sig. **-elnatter**, *f.* ringorm, snok. **-elrennen**, **-elstechen**, *n.* karusell. **-en**, *st.* I. *tr.* **1.** vrida. **2.** strida, kämpa. *Jn zu Boden* ~ gnm brottning kasta ngn till marken. II. *rfl.* **1.** brottas. **2.** arbeta sig fram, tränga fram. III. *itr. h.* brottas, kämpa. *Nach etw.* ~ med kamp eftersträfva ngt, *zu etw.* ~ sträfva efter, gnm kamp närma sig ngt ss. mål. **-er**, *-, m.* brottare. **-kampf**, *m.* brottning. **-kämpfer** = *Ringer.* **-platz**, *m.* plats för brottning, palästra. **-reiten**, **-rennen**, *n.* karusell. **-s**, **-shēr**, **-sherúm**, **-súm**, **-sumhēr**, *adv.* rundt omkring. **-versteck**, *n.* lek, gömma ringen (med förbehåll). **-wechsel**, *m.* ringarnes växlande.

Rinn||e, *-n, f.* ränna. **-eln**, *sv. tr.* göra små rännor i, reffla. **-en**, *st. itr.* **1.** *s.* rinna, flyta. **2.** *h.* läcka. **-ig**, *a.* rinnande, t. ex. ~*e Augen.* **-sāl**, *-e* [†], *n.* o. ✱ *m.* rinnande vatten, bäck.

Ripp||e, *-n, f.* **1.** refben. **2.** upphöjd rand; sjö. spant, åder i blad o. frukter, nerv. **-en**, *sv. tr.* förse med upphöjda ränder, ådra. *Gerippt:* ådrig, nervig. **-enfell**, *n.* bröstskinna. **-enstōfs**, *m.* stöt i sidan. **-ig**, *a.* ådrig, nervig.

Rips, *-e, m.* rips (tyg).

risch, *a.* rask, hurtig.

risk||ánt, *a.* farlig, riskabel. **-íeren**, *sv. tr.* riskera, löpa fara.

Rispe, *-n, f.* bot. blomvippa.

Rifs, *-e, m.* **1.** rifvet hål, rispa, spricka, bräcka, bresch, lucka; söndring, skism. ~*e bekommen:* gå sönder, få sprickor. Bild. *in* el. *vor den* ~ *treten* el. *sich stellen:* kläda skott. **2.** F slag, rapp; i sht pl. ~*e:* stryk. **3.** ritning, plan till ett hus m. m.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

rissig, *a.* full af sprickor, sönder. ~ *werden:* få sprickor, spricka sönder.
Rist, *-e, m.* o. ✱ *n., -en, f.* handens el. fotens öfre sida, rygg; vrist; manke.
Ritt, *-e, m.* ridt.
Ritter, *-, m.* riddare. *Jn zum ~ schlagen:* dubba, slå ngn till riddare. Bild. *an jm zum ~ werden:* förtjäna sina sporrar på ngn. **-burg**, *f.* riddarborg. **-bürtigkeit**, *f.* ädel börd. **-dienst**, *m.* 1. riddartjänst, tjänst som riddare. 2. ridderlig hyllning. **-gut**, *n.* riddargods, säteri. **-gutsbesitzer**, *m.* säteriägare. **-haft**, *a.* ridderlig. **-hof**, *m.* adlig gård. **-lich**, *a.* ridderlig. **-lichkeit**, *f.* ridderlighet. **-ling**, *-e, m.* dålig, oridderlig riddare. **-mäßig**, *a.* ridderlig. **-n**, *sv. itr. h.* täfla om priset, när flera ha lika rätt till det. **-schaft**, *f.* 1. ridderlighet. 2. ridderskap. **-schaftlich**, *a.* utmärkande för, tillhörande ridderskapet. **-schild**, *m.* riddarsköld; vapensköld, sköldemärke. **-sitz**, *m.* herresäte. **-spiel**, *n.* 1. tornérspel. 2. riddardrama. **-stand**, *m.* riddarstånd. **-t[h]üm**, *n.* riddarväsen. **-zeit**, *f.* riddarväsendets tid, medeltiden. **-zug**, *m.* 1. af riddare företaget (krigs)tåg. 2. ridderligt drag.
rittlings, *adv.* grensle. **-meister**, *m.* ryttmästare.
Rituál, *-e, n.* ritual.
Ritus, *-, -* el. *Riten, m.* ritus, kyrkligt bruk.
Ritz, *-e, m.*, *-e, -n, f.* spricka, rispa, skråma, skåra. **-en**, *sv. tr.* rispa, rifva; rista, upprista. **-ig**, *a.* full af sprickor, rispig, skråmig.
Rival, *-e*[*n*], *m.* rival, medtäflare. **-isieren**, *sv. itr. h.* rivalisera, täfla. **-ität**, *-en, f.* rivalitet, täflan.
Rmk. förkortn. = *Reichsmark.*
Roastbeef, *-s, m.* o. *n.* rostbiff.
Robbe, *-n, f.* säl. **-r**, *-, m.* kort. robbert.
Robe, *-n, f.* fotsid drägt, klädning, lång rock.
Roche, *-n, m.* 1. schack. torn. 2. se *Rochen.*
röcheln, *sv. itr. h.* rossla; snarka, kväka.
Rochen, *-, m.* zool. rocka.
rochieren, *sv. itr. h.* schack. rockera.
Rock, *-e* †, *m.* 1. rock. *Den bunten ~ anziehen:* blifva soldat. 2. kjol. **-elör**, *-s* el. *-e, m.* en art öfverrock, regnrock. **-en**, *-, m.* 1. spinnrock. 2. spinnrockshufvud. 3. tått. 4. se *Roggen.* **-enweisheit**, *f.* käringvishet, -sladder. **-schöfs**, *m.* rockskört.
Rodeland, *n.* nyröjd, nybruten mark, svedjeland. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* rödja, uppbryta, odla. **-omontáde**, *-n, f.* skryt, skräfvel. **-ung**, *f.* rödjande, odling.
Rogen, *-, m.* (fisk)rom. **-er**, *-, m.* romfisk.
Roggen, *-s, 0, m.* råg.
roh, *a.* rå. *~e Seide:* råsilke, *~e Steine:* ohuggen sten; *sich ~ liegen:* få liggsår; *jn wie ein ~es Ei behandeln:* vara ytterst rädd om ngn. **-einnahme**, *f.* bruttoinkomst. **-eit**, *f.* råhet. **-ertrag**, *m.* bruttoinkomst. **-igkeit**, *f.* råhet. **-produkt**, *n.* råämne.
Rohr, *-e, n.* dim. †, 1. bot. rör, rö, vass, bamburör, rotting. 2. rör, cylinder. 3. rörpipa, herdepipa. 4. (gevärs)pipa, (kanon)rör; äfv. (skjut)gevär, kanon. **-ammer**, *f.* zool. säfsparf. **-dickicht**, *n.* tät vass, rör. **-dommel**, *f.* zool. rördrom.
Röhre, *-n, f.* rör, cylinder, kanal, gång.
rohren, I. *a.* af rör, af vass, rör-, vass-. II. *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. mäja, slå vass. *Den Teich ~* slå vassen i dammen. 2. betäcka, bekläda med vass; röa.
röhrenförmig, *a.* rörformig. **-leitung**, *f.* rörledning, vattenledning.
Rohrflöte, *f.* = *Rohr 3.* **-frosch**, *m.* ätlig groda. **-geflecht**, *n.* flätverk af rör. **-halm**, *m.* vasstrå. **-huhn**, *n.* zool. rörhöna, sumphöna. **-icht**, *a.* 1. försedd med, betäckt af, liknande vass, rör. 2. rörformig, ihålig.
Röhricht, I. *-e, n.* tät vass, vass- el. rörbeväxt ställe. II. = *rohricht.*
rohrig = *rohricht.*
Röhrling = *Röhricht.* **-kanne**, *f.* kanna med pip.
Rohrschilf, *n.* vass. **-schnepfe**, *f.* zool. hårdsnäppa. **-spatz, -sperling**, *m.* 1. rörsångare. 2. säfsparf.
Rohstoff, *m.* råämne. **-zucker**, *m.* råsocker.
Rokokō (kort **o** i 1:a stafv.), I. *-*[*s*], *0, m.* o. *n.* rokoko(stil). II. *a.* rokoko(-).
Roland, *-s* el. *-e, m.* 1. *npr.* Roland. 2. rolandsstod i sht till tecken af en stads domsrätt öfver lif o. död.
Rolle, *-n, f.* dim. †, 1. rulle. 2. trissa, hjul. 3. kafle, vals, valk. 4. mangel. 5. rulla, förteckning. 6. roll. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. äfv. *itr. s.* rulla. *Der Donner, die Trommel rollt:* åskan, trumman går. 2. mangla. **-enbesetzung**, *f.* rollbesättning. **-enfach**, *n.* teat. fack. **-er**, *-, m.* 1. manglare. 2. sångfågel med rullande toner. **-erin**, *-nen, f.* manglerska. **-fleisch**, *n.* köttrulad. **-frau**, *f.* manglerska. **-holz**, *m.* mangelkafle. **-kammer**, *f.* mangelbod. **-pferd**, *n.* trähäst på hjul, på trissor. **-schwanz**, *m.* gripsvans. **-stein**, *m.* rullsten. **-stuhl**, *m.* rullstol. **-vorhang**, *m.* rullgardin. **-wagen**, *m.* 1. gångstol. 2. rullstol.
Román, *-e, m.* dim. [†], roman. **-e**, *-n, m.* roman, romansk man. **-[en]haft**, *a.* romanlik, romantisk. **-isch**, *a.* romansk. **-isieren**, *sv. tr.* 1. romanisera. 2. romantisera. **-tisch**, *a.* romantisk. **-ze**, *-n, f.* romans.
römeln, *sv. itr. h.* vara romerskt sinnad, vara ultramontan. **-er**, *-, m.* 1. romare. 2. grönt vinglas. 3. *0, der ~* rådhuset i Frankfurt a. M. **-erin**, *-nen, f.* romarinna. **-isch**, *a.* romersk. **-ling**, *-e, m.* ultramontan.
Rondelle, *-n, f.* rond. **-ell** se *Rundell.*
Rosa, *-s, -s, f.* *npr.* dim. *Röschen*, Rosa.
Rose, *-n, f.* dim. †, ros, törnros. Ordspr. *mit der Zeit pflückt man ~n* el. *Zeit bringt ~n:* ugt. kommer tid, kommer råd. **-n**, *a.* af (törn-) rosor, (törn)ros-.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Rosen‖baum, *m.* 1. rosenträd. 2. nerium. **-blatt**, *n.* törnrosblad. **-duft**, *m.* rosendoft. **-farbe**, *f.* rosenfärg. **-farben**, *a.* rosenfärgad. **-garten**, *m.* rosengård. **-haft**, *a.* rosig. **-holz**, *n.* rosenträ. **-käfer**, *m.* guldbagge. **-knospe**, *f.* rosenknopp. **-kranz**, *m.* rosenkrans. **-mädchen**, *n.* 1. blomsterflicka. 2. rosig flicka. **-öl**, *n.* rosenolja. **-rot[h]**, *a.* rosenröd. **-schein**, **-schimmer**, *m.* rosigt skimmer. **-staude**, *f.*, **-stock**, **-strauch**, *m.* rosenbuske. **-wange**, *f.* rosenkind. **-wolke**, *f.* rosigt moln. **-züchter**, *m.* törnrosodlare, rosierist.

Ros‖létte, *-n*, *f.* 1. rosett. 2. rosensten. **-ettieren**, *sv. tr.* slipa till rosensten(ar). **-icht**, **-ig**, *a.* rosig, rosenröd. Bild. *~e Laune:* pärlhumör. **-ine**, *-n*, *f.* russin. *Kleine ~n:* korinter, *grofse ~n im Sack haben:* skryta med hvad man gör. **-marín**, *-e*, *m.* rosmarin.

Rofs, *-e*, *n.* dim. †, häst, springare, stridshingst.

Rössel, *-*, *n.* dim. till *Rofs*, i sht häst i schackspel. **-sprung**, *m.* 1. drag med hästen i schackspel. 2. schackgåta (stafvelsegåta, ordnad efter hästens gång i schackspel).

Rofstäuscher, *m.* hästbytare, -handlare, -skojare.

Rost, *-e* [†], *m.* 1. rost, a) på järn, säd m. m., b) i eldstäder. 2. halster. 3. galler. **-braten**, *m.* halstrad, griljerad stek. **-braun**, *a.* rostbrun. **-en**, *sv. itr. h.* o. *s.* samt *tr.* rosta, blifva rostig, göra rostig.

rösten, *sv. tr.* 1. kok. halstra, griljera. 2. röta, t. ex. *Flachs.*

rost‖farben, **-farbig**, *a.* rostfärgad. **-fleckig**, *a.* rostfläckig. **-fleisch**, *n.* halstradt, griljeradt kött. **-ig**, *a.* rostig. **-rál** se *Rastral.* **-rippchen**, *n.* griljerad kotlett.

Röstung, *f.* halstring m. m. se *rösten.*

rot, *-er* †, *a.* röd. **-äugig**, *a.* rödögd. **-bäckig**, *a.* rödkindad. **-bärt**, *m.* 1. rödt skägg. 2. rödskäggig person, rödskägg. **-bärtig**, *a.* rödskäggig. **-braun**, *a.* rödbrun. **-brüchig**, *a.* rödbräckt. **-brust**, *f.* rotgel. **-büche**, *f.* rödbok. **-büchen**, *a.* af rödbok.

Röte, *-n*, *f.* rödhet, rodnad, röd färg. **-l**, *-*, *m.* rödstift, rödkrita. **-ln**, *sv.* I. *tr.* färga rödaktig. II. *itr. h.* blifva rödaktig. **-n**, *sv.* I. *tr.* rödfärga. II. *rfl.* blifva röd.

röt‖fahl, *a.* blekröd. **-fichte**, *f.* vanlig gran. **-fink[e]**, *m.* bofink. **-fleckig**, *a.* rödfläckig. **-fuchs**, *m.* 1. vanlig räf. 2. fux. **-gelb**, *a.* rödgul, brandgul. **-gerber(ei)** = *Lohgerber(ei).* **-gimpel**, *m.* domherre (fågel). **-glühend**, *a.* rödglödgad, glödande. **-h-**, **röth-** se *rot-*, *röt-*. **-haarig**, *a.* rödhårig. **-haut**, *f.* rödskinn. **-hirsch**, *m.* kronhjort. **-holz**, *n.* 1. färnbock. 2. rödved (Erythroxylon). **-ieren**, *sv. itr. h.* rotera, svänga omkring. **-käppchen**, *n.*, **-kappe**, *f.* rödlufva. **-kehlchen**, *n.* rotgel. **-kopf**, *m.* rödhårig person. **-lauf**, *m.* med. 1. ros. 2. rödsot.

röt‖lich, *a.* rödaktig. **-ing**, *-e*, *m.* rödstjärt.

Röt‖schwänzchen, *n.* zool. rödstjärt. **-specht**, *m.* hackspett. **-stift**, *m.* rödstift. **-streifig**, *a.* rödrandig, rödstrimmig. **-tanne** = *Rotfichte.*

Rotte, *-n*, *f.* 1. trupp, skara, hop, band. 2. mil. rote. **-n**, *sv.* I. *tr.* 1. samla i hopar. 2. rödja. II. *rfl.* bilda hopar, sammangadda sig. **-nführer**, *m.* anförare för en hop, en trupp. **-nweise**, *adv.* 1. i hopar. 2. mil. rotvis.

Rötung, *f.* rödfärgning.

Röt‖wein, *m.* rödvin. **-welsch**, *a.* rotvälsk. **-wild**, *n.* kronhjortar. **-wurst**, *f.* blodkorf.

Rotz, *-es*, *0*, *m.* 1. näsblem. 2. veter. rots. **-ig**, *a.* veter. rotsig.

Rou‖léade, *-n*, *f.* rulad. **-leáu**, *-[s]*, *-s* el. *-x*, *n.* 1. rullgardin. 2. markis. **-létte**, *-s*, *n.* rulett. **-lieren**, *sv. itr. h.* rulla, vrida sig, röra sig, vara i omlopp. **-te**, *-n*, *f.* marschruta. **-tine**, *-n*, *f.* vana, erfarenhet, rutin. **-tiniert**, *a.* erfaren, hemmastadd, rutinerad.

Royalíst, *-en*, *m.* rojalist. **-isch**, *a.* rojalistisk.

Rübe, *-n*, *f.* rofva, kålrot, morot, beta. Bild. *durch einander wie Kraut und ~n:* huller om buller, *jm Rübchen schaben:* peka finger åt ngn. **-nzucker**, *m.* hvitbetsocker.

'rüber, F = *herüber.*

Rubín, *-e*, *m.* rubin.

Rubr‖ík, *-en*, *f.* rubrik. **-izieren**, *sv. tr.* **rubricera.** **-um**, *-[s]*, *..ra*, *n.* jur. öfverskrift öfver ett aktstycke, angifvande dess innehåll.

Rübs‖lämen, *-s*, *0*, **-en**, *-*, *m.* gottlandsrofva. **-enöl**, *n.* rofolja.

rüch‖bār, *a.* bekant, känd. **-barkeit**, *f.* egenskap att vara känd, offentlighet. **-ıqs**, *a.* nedrig, gemen. **-losigkeit**, *f.* nedrighet, gemenhet.

ruchtbār se *ruchbar.*

Ruck, *-e* [†], *m.* ryck.

Rück‖antwort, **-äufserung**, *f.* svar, återsvar, replik. **-bewegung**, *f.* tillbakagående rörelse. **-bleibend**, *a.* kvarstannande, efterstannande. **-bleibsel**, *-*, *n.* återstod. **-blick**, *m.* återblick. **-bürgschaft**, *f.* underborgen. **-en**, a) *sv.* I. *tr.* flytta, rycka. *Den Hut, die Mütze ~* taga af sig hatten, mössan. II. *rfl.* flytta sig. *Sich nicht ~ und rühren:* ej röra sig från stället. III. *itr.* 1. *h.* rycka, draga. *An etw.* (dat.) *~* draga, rycka i ngt. 2. *s.* rycka, flytta, flytta sig. *Jm auf den Leib* el. F *auf die Stube ~* gå ngn inpå lifvet. b) *-*, *m.* rygg. *Etw. mit dem ~ ansehen müssen:* vara tvungen att afstå från ngt, *sich selbst eine Rute auf den ~ binden:* binda ris till egen rygg. **-endeckung**, *f.* mil. ryggvärn. **-enlehne**, *f.* ryggstöd. **-enmark**, *n.* ryggmärg. **-enseite**, *f.* baksida. **-erinnerung**, *f.* återkallande i minnet, påminnelse. **-erstattung**, *f.* återställande, ersättning. **-fahrt**, *f.* återfärd. **-fall**, *m.* 1. återfall. 2. jur. hemfall. **-fällig**, *a.* 1. som återfaller. *~ werden:* återfalla. 2.

jur. hemfallande, hemfallen. **-fluſs**, *m.* återsvall. **-fracht**, *f.* återfrakt. **-frage**, *f.* genfråga. **-fuhre**, *f.* bakfora. **-gabe**, *f.* återlemnande. **-gang**, *m.* tillbakagående, återgång, kräftgång; upphäfvande. **-gängig**, *a.* tillbakagående. ~ *machen:* upphäfva, göra om intet, ~ *werden:* upphäfvas, ej blifva af. **-gängigkeit**, *f.* återgående, upphäfvande, misslyckande. **-grat**, *-e*, *n.* o. *m.* ryggrad. **-hall**, *m.* återskall, genljud. **-halt**, *m.* 1. mil. reserv. 2. stöd, skydd, hägn. 3. slutenhet, tillbakadragenhet, reservation, baktanke. **-haltlos**, *a.* obegränsad, oinskränkt, utan baktanke. **-kauf**, *m.* återköp. **-käuflich**, *a.* som kan återköpas. **-kehr**, **-kunft**, *f.* återkomst. **-lauf**, *m.* 1. springande tillbaka, återväg. 2. återsvall. 3. = *Rückprall.* **-läufig**, *a.* återgående, tillbakagående. **-lehne**, *f.* ryggstöd. **-lings**, *adv.* baklänges. **-marsch**, *m.* återmarsch. **-porto**, *n.* porto till svar. **-prall**, *m.* återstudsning, bakslag. **-reise**, *f.* återresa, hemresa. **-ruf**, *m.* återkallelse. **-schein**, *m.* 1. återsken, reflex. 2. revers, kvitto. **-schlag**, *m.* bakslag, återslag, återverkan, återfall, atavism. **-schluſs**, *m.* slutsats hvarvid man slutar tillbaka, konklusion a posteriori. **-schreitend**, *a.* tillbakagående. **-schritt**, *m.* tillbakagående. **-schrittler**, *-*, *m.*, **-schrittlich**, *a.* reaktionär. **-seite**, *f.* baksida.

rucksen, *sv. itr. h.* kuttra.

Rück‖sicht, *f.* hänsyn. *Auf etw.* (ack.) ~ *nehmen:* taga hänsyn till ngt. **-sichtlich**, *adv.* o. *prep.* med gen. el. med *auf* med ack., **-sichts**, *prep.* med gen. med hänsyn till, med afseende på, beträffande. **-sichtslos**, *a.* hänsynslös. **-sichtslosigkeit**, *f.* hänsynslöshet. **-sichtsvoll**, *a.* hänsynsfull, försynt. **-sitz**, *m.* baksäte. **-sprache**, *f.* samtal, öfverläggning. *Mit jm* ~ *nehmen* el. *halten:* rådföra sig, gå i samråd med ngn. **-sprung**, *m.* språng tillbaka. **-stand**, *m.* återstod, rest; innestående fordran, lön; kem. bottenfällning. *Rückstände:* ej fullgjorda skyldigheter, utestående medel, fordringar, restantier, *im* ~*e sein:* a) restera, b) vara på rest. **-ständig**, *a.* 1. återstående, resterande, utestående. 2. som är på rest, häftar i skuld. **-stöfs**, *m.* återstöt, återstudsning, bakslag. **-tritt**, *m.* steg tillbaka, återgång, afgång. **-vergütung**, *f.* återbetalande, ersättning. **-wand**, *f.* bakvägg. **-wärts**, *adv.* bakåt, baklänges, bakut. **-wechsel**, *m.* hand. återväxel, ritratta. **-weg**, *m.* återväg, hemväg.

ruckweise, *adv.* ryckvis.

rück‖wirken,* *itr. h.* återverka. **-wirkung**, *f.* återverkan. **-zahlung**, *f.* återbetalning. **-zielend**, *a.* gram. relativ. **-zug**, *m.* återtåg.

Rüde, *-n*, *m.* 1. stor, stark hund. 2. hanne af hund, räf el. varg.

Rudel, *-*, *m.* o. *n.* skara, hop. **-n**, *sv. rfl.* samla sig i skaror. **-weise**, *adv.* i skaror, i hopar.

Ruder, *-*, *n.* dim. [†], 1. åra. 2. roder, styre. **-bank**, *f.* roddarbänk. **-besteurer** = *Rudergänger.* **-er**, *-*, *m.* roddare. **-füſs**, *m.* simfot. **-gänger**, *m.* rorgängare. **-knecht**, *m.* roddare. **-n**, *sv. tr., itr. h.* o. *s.* ro. **-pinne**, *f.* sjö. styrpinne.

Ruf, *-e*, *m.* 1. rop. 2. röst, kallelse. *Er hat einen* ~ *als Professor nach Berlin erhalten:* han har kallats till professor i B. 3. jag. lockpipa. 4. rykte. *Im* ~*e des Geizes stehen:* hafva rykte om sig att vara snål, *jn in* ~ *bringen:* göra att ngn kommer i ropet, göra ngn bekant, berömd, *in üblen* ~ *bringen:* illa berykta. **-en**, *st. itr. h.* o. *tr.* ropa, kalla. *Jm etw. ins Gedächtnis* ~ påminna ngn om ngt, *ins Leben, ins Dasein* ~ väcka till lif. **-er**, *-*, *m.* 1. en som ropar, ropare. 2. talrör.

Rüffel, *-*, *m.* F skrapa, tillrättavisning. **-n**, *sv. tr.* F lexa upp, tillrättavisa.

Rufname, *m.* förnamn.

Rüge, *-n*, *f.* 1. förebråelse, klander, tillrättavisning, skrapa. 2. * jur. a) anklagelse, b) brott, c) straff. **-amt**, **-gericht**, *n.* domstol, korrektionsdomstol. **-n**, *sv. tr.* 1. tadla, klandra, förebrå. 2. * jur. a) angifva, b) döma. **-r**, *-*, *m.* 1. angifvare, åklagare. 2. domare, klandrare.

Ruhe, *0*, *f.* ro, hvila, lugn. *In* ~ *lassen:* låta vara i fred, *zur* ~ *bringen:* lugna, *zur* ~ *gehen:* gå till hvila, *sich zur* ~ *setzen:* sätta sig i ro, *dem Hunde* ~ *bedeuten:* göra ett tecken åt hunden att kuscha. **-altar**, *m.* altare på hvilket vid en procession sakramentet ställes. **-bank**, *f.* hvilbänk. **-bett**, *n.* hvilobädd. **-gehalt**, *n.* pension. **-kammer**, *f.* hvilokammare. **-kissen**, *n.* hvilkudde, kudde. **-los**, *a.* orolig. **-losigkeit**, *f.* orolighet. **-n**, *sv. itr. h.*, *tr.* o. *rfl.* hvila (sig). Opers. es *ruht sich sanft:* det är ljuft att hvila, man hvilar ljuft. **-platz**, *m.* hviloplats. **-posten**, *m.* sinekur. **-punkt**, *m.* hvilopunkt. **-sam**, *a.* som skänker hvila, stilla, lugn. **-sessel**, *m.* hvilstol. **-sitz**, *m.* 1. hviloplats, bänk. 2. enslig ort dit man drar sig tillbaka, fristad. **-stand**, *m.* tillstånd af hvila, af overksamhet. *In den* ~ *versetzen:* försätta ur tjänstgöring, pensionera. **-stätte**, **-stelle**, *f.* hviloställe, hvilostad, hvilorum. **-stifter**, *m.* fredsstiftare. **-störer**, *m.* fridstörare. **-stunde**, *f.* hvilostund. **-tag**, *m.* hvilodag. **-voll**, *a.* lugn, fridfull. **-zeichen**, *n.* mus. paustecken. **-zeit**, *f.* hvilotid.

ruhig, *a.* lugn, stilla. *Jn* ~ *lassen:* lemna ngn i fred. **-ätmend**, *a.* som andas lugnt.

Ruhm, *-*[*e*]*s*, *0*, *m.* ära, rykte, beröm. **-bedeckt**, *a.* rik på ära. **-begier**[**de**], *f.* äregirighet, ärelystnad. **-begierig**, *a.* äregirig, ärelysten.

rühmen, *sv.* I. *tr.* berömma, prisa. *Er rühmt von sich, daſs er das gethan hat:* han berömmer sig af att hafva gjort det. *Viel* ~*s*

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. *0* saknar plur. † har omljud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt

von etw. machen: göra mycket väsen af ngt. II. *refl. Sich einer* (gen.) *Sache* el. *wegen etw.* el. *mit etw.* ~ berömma sig af, skryta med ngt, *sich als tapfer* el. *als einen tapfern Mann* ~ berömma sig af att vara en tapper man. **-enswert[h]**, *a.* berömlig, lofvärd. **-er**, **-**, *m.* en som berömmer, loftalare.

Ruhmes‖halle, *f.*, **-tempel**, *m.* minnestempel, panteon.

rühmlich, *a.* berömlig, lofvärd. **-keit**, *f.* berömlighet.

Ruhmliebe, *f.* ärelystnad.

Rühmling, *-e, m.* skräflare.

ruhm‖los, *a.* oberömd, okänd. **-losigkeit**, *f.* saknad af rykte. **-redig**, *a.* skrytsam, skräflande. **-redigkeit**, *f.* skryt, skräfvel. **-reich**, *a.* ärorik. **-säm**, *a.* ärofull. **-sucht**, *f.* ärelystnad. **-süchtig**, *a.* ärelysten. **-voll**, *a.* ärofull. **-würdig**, *a.* berömlig. **-würdigkeit**, *f.* berömlighet.

Ruhr, *-en, f.* med. rödsot.

Rühr‖ei, *n.* äggröra. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* 1. härröra. 2. *An etw.* (ack.) ~ vidröra ngt, *an etw.* (dat.) ~ röra vid, rubba ngt. II. *tr.* 1. röra. *Er fühlt ein menschliches* ~ han fattas af en mänsklig rörelse, mildare känslor få insteg hos honom. 2. vidröra, omnämna. 3. träffa. *Jn rührt der Schlag:* ngn får slag. 4. *Die Trommel* ~ slå på trumma, *die Harfe* ~ spela på harpa. 5. flytta. 6. röra, omröra, vispa. III. *refl.* röra sig, röras. Mil. *rührt euch!* hvila! **-haft**, *a.* 1. rörande. 2. lättrörd. **-icht**, *-e, n.* röra, mischmasch. **-ig**, *a.* 1. rörlig, rask, flink, driftig, verksam. 2. rörande. **-igkeit**, *f.* rörlighet m. m. se *rührig 1.* **-kartoffeln**, *pl.* potatispuré. **-kelle**, *f.*, **-löffel**, *m.* slef att röra med. **-sam(keit)** = *Rührig(keit).* **-spiel**, **-stück**, *n.* rörande drama, teaterpjes med rörande scener. **-ung**, *f.* 1. rörande m. m. se *rühren.* 2. rörelse.

ruhsäm se *ruhesam.*

Ruín, *-[e]s, 0, m.* ruin, undergång, förderf. **-e**, *-n, f.* ruin. **-enhaft**, *a.* förfallen, i ruiner. **-ieren**, *sv. tr.* ruinera.

Rülp[s], *-e, m.* P 1. uppstötning. 2. tölp, drummel. **-sen**, *sv. itr. h.* P få uppstötningar.

'rum, F = *herum.*

Rum, *-s, m.* 1. rom. 2. glas rom.

Rummel, **-**, *m.* 1. ngt som bullrar. 2. skräp, bråte. 3. hand. slump. 4. F sak, kram. *Den ganzen* ~ *kennen:* känna till hela härligheten, *den* ~ *verstehen:* förstå sig på saken. 5. F väsen, spektakel, kravall. **-ei**, *-en, f.* 1. buller, väsen, skrammel. 2. skräp, bråte. 3. gammal oduglig sak, skräp. **-n**, *sv. itr.* 1. *h.* bullra, doft rulla, skramla. 2. *s.* bullrande rulla.

Rumór, *-e, m.* rumor, väsen, buller. **-en**, *sv. itr. h.* göra rumor, väsnas, bullra. **-er**, **-**, *m.* rumormakare, stojare.

Rumpel‖ei, *-en, f.* = *Gerumpel.* **-ig**, *a.* F bullrande. **-kammer**, *f.* skräpkammare. **-kasten**, *m.* gammal dålig vagn, vagnsskräp. **-n**, *sv.* I. *itr. h.* o. *s.* bullra, bullrande rulla, väsnas. II. *tr. Alles durch einander* ~ kasta allt huller om buller.

Rumpf, *-e* †, *m.* 1. bål, kropp; på kläder: lif. 2. stubbe. ~ *und Stumpf:* rubb och stubb. 3. sjö. skeppsskrof. 4. (stöfvel)skaft. 5. bikupa.

rümpfen, *sv. tr.* rynka, t. ex. *die Nase.*

rund, I. **-er** [†], *a.* rund. ~ *umher:* rundt omkring, *um den Spafs* ~ *zu machen:* till råga på allt, till på köpet, ~ *heraus:* rent ut, *mit* ~*en Worten:* med klara, tydliga ord, ~*e Antwort:* klart, tydligt svar, ~*e Rede:* rent språk, *eine* ~*e volle Stunde:* en hel timme. II. *-e, n.* o. *m.* ngt rundt, i sht jordens rund. **-bäckig**, *a.* som har runda, fylliga kinder. **-beet**, *n.* rundel, rund rabatt. **-bild**, *n.* 1. rundmålning, panorama. 2. rund tafla. **-bogen**, *m.* rundbåge. **-bogig**, *a.* rundbågig. **-brenner**, *m.* rundbrännare. **-e**, **-n**, *f.* 1. rund, ring, krets. *In der* ~ rundt omkring, *in die* ~ *gehen* el. *die* ~ *machen:* gå rundt omkring, vandra laget rundt, *die* ~ *um die Welt machen:* vandra jorden rundt. 2. rond. 3. = rötj.

Ründe, *0, f.* rundhet, rund form; bild. afrundning.

Rund‖éll, *-e, n.* rundel. **-en**, **ründen**, *sv.* I. *tr* runda, afrunda. II. *refl.* blifva rund. III. *itr. h.* gå, vandra rundt omkring, cirkulera. **-erhaben**, *a.* konvex. **-fahrt**, *f.* färd rundt omkring ngt, t. ex. *eine* ~ *um den See machen:* fara rundt omkring sjön. **-gang**, *m.* rond. **-gebäude**, *n.* rotunda. **-gedicht**, *n.* rondå. **-gemälde**, *n.* = *Rundbild.* **-gesang**, *m.* dryckesvisa som sjunges af hela laget. **-heit** = *Ründe.* **-hohl**, *a.* konkav. **-holz**, *n.* rundt, oklufvet vedträ, rundvirke, kafle; sjö. rundhult. **-igkeit** = *Ründe.* **-lauf**, *m.* kretsrörelse, kretslopp. **-leiste**, *f.* rund list. **-lich**, **ründlich**, *a.* nästan rund, rund, afrundad. **-lichkeit**, *f.* afrundad, rund form. **-reim**, *m.* refräng. **-reise**, *f.* rundresa. **-säule**, *f.* rund pelare. **-schau**, *f.* 1. panorama. 2. revy, krönika. **-schauer**, *m.* krönikör. **-schild**, *m.* rund sköld. **-schreiben**, *n.* rundskrifvelse, cirkulär. **-schrift**, *f.* rundskrift. **-tanz**, *m.* ringdans. **-um** (äfv. **-**^{s}), *adv.* rundtomkring. **-ung**, **Ründung**, *f.* 1. afrundade. 2. rundning, afrundning. **-wacht**, *f.* mil. rond. **-weg**, I. *m.* väg rundt omkring ngt. II. (äfv. **-**^{s}), *adv.* helt kort, helt tvärt, bestämdt, utan vidare.

Rune, *-n, f.* runa. **-nstein**, *m.* runsten.

Runkel[rübe], *-n, f.* beta, rödbeta.

Runs, *-e, m.*, *-en, f.* dim. †, fjällbäck, **-flod**; en fjällflods bädd, lopp; klyfta, skrefva.

Runzel, *-n, f.* skrynkla. **-ig**, *a.* skrynklig. **-n**, *sv. tr.* o. *refl.* skrynkla(s).

Rüpel, **-**, *m.* F lymmel, tölp. **-ei**, *-en, f.* F töl-

pighet, lymmelaktighet. **-haft,** *a.* tölpig, lymmelaktig.

rupfen, *sv. tr.* rycka, slita; plocka.

rupp‖ig, *a.* skamfilad, afsigkommen, trasig, skral, ömklig, usel. **-igkeit,** *f.* skamfiladt tillstånd m. m. jfr föreg. **-sack,** *m.* F trashank.

Rusch, -e [†], *m.* **1.** bot. tåg; fräken. **2.** snår.

Rüsche, *-n, f.* veckning, veckad remsa.

Ruschel‖ei, *-en, f.* slarf, slams, hafs. **-ig,** *a.* slarfvig, slamsig. **-n,** *sv. itr. h.* o. *s.* **1.** prassla, prasslande röra sig. **2.** slarfva, slamsa, hafsa.

Rüfs, *-es, 0, m.* **1.** sot. **2.** kimrök. **3.** mörker. **4.** sot i sådd. **-beschmutzt,** *a.* sotig. **-braun,** *n.* mål. bister.

Russe, *-n, m.* ryss.

Rüssel, *-, m.* **1.** snabel. **2.** tryne. **3.** sugrör, sugmun hos insekter. **-haft, -icht,** *a.* snabelartad, -formig. **-ig,** *a.* försedd med snabel m. m. se *Rüssel.*

ruſs‖en, *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** afsätta sot. **2.** svärta ifrån sig. **II.** *tr.* sota, sota ned. **-ig,** *a.* sotig.

Russ‖in, *-nen, f.* ryska, rysk kvinna. **-isch, I.** *a.* rysk. **II.** *n.* ryska, jfr *deutsch.*

Rüſskreide, *f.* svartkrita.

Ruſsland, *-s, 0, n.* Ryssland.

Rüſsschwarz, *n.* kimrök.

Rüste, *0, f.* ro, hvila. *Zu*[*r*] ∼ *gehen:* a) gå till hvila, om solen: gå ned, b) lida mot slutet. **-n,** *sv.* **I.** *tr.* rusta, tillrusta, utrusta, förbereda, tillaga. **II.** *rfl.* rusta sig, förbereda sig, laga sig i ordning. **III.** *itr. h.* rusta. **-r, -,** *m.* en som rustar (sig).

Rüster, *-n, f.* alm. **-n,** *a.* af almträ, alm-.

Rüst‖haus, *n.* = *Rüstkammer.* **-holz,** *n.* ställningsvirke. **-ig,** *a.* rask, dugtig, kraftig, kraftfull. **-igkeit,** *f.* raskhet m. m. se föreg. **-kammer,** *f.* mil. tyghus, arsenal. **-meister,** *m.* mil. tygmästare. **-tag,** *m.* dag före en högtidsdag då man förbereder sig på denna, högtidsafton. **-ung,** *f.* **1.** rustning. **2.** redskap. **3.** (byggnads)ställning. **-wagen,** *m.* trossvagn, lastvagn. **-zeug,** *n.* **1.** verktyg, redskap. **2.** krigsmateriel.

Rut[**h**]**e,** *-n, f.* dim. †, **1.** spö, ris, färla, vidja; piskskaft. **2.** ett efter ort o. tid varierande längdmått, omkr. 3—4 meter. **3.** jäg. svans på räf, hund o. varg. **-nbündel,** *n.* risknippa. **-nfischer,** *m.* metare. **-nhieb,** *m.* spörapp. **-nmann, -nschläger,** *m.* en som använder slagrutan.

Rutsch, *-e, m.* (jord-, sten)ras. **-bahn,** *f.*, **-berg,** *m.* rutschbana. **-en,** *sv. itr. h.* o. *s.* **1.** glida, åka, rasa. **2.** röra sig hastigt, gå framåt; göra en utflygt, rutscha. **-er,** *-, m.* **1.** en som glider, åker. **2.** galopp (dans). **-ig,** *a.* som lätt glider, rasar. **-partie,** *f.* liten utflygt, rutsch.

rütt‖eln, *sv. tr.* o. *itr. h.* skaka, rista. **-en,** *sv. tr.* häftigt skaka.

S.

S, förkortn. a) = best. art. *das* o. ✻ *des,* t. ex. *ins Haus* = *in das Haus, ins Teufels Namen* = *in des Teufels Namen,* b) **'s** = *es,* t. ex. *wie geht's?* c) **s.** = *siehe:* se, d) **S.** = *Seite:* sida (s.), e) **S.** = *Sankt:* Sankt (S:t).

sa, *itj.* välan, rätt så, gå på.

Saal, *Säle, m.* sal.

Saame[**n**] se *Same*[*n*].

Saat, *-en, f.* **1.** sådd, såning. **2.** sådd, utsäde. **3.** säd, skörd. **-bestellung,** *f.* sådd. **-kartoffel,** *f.* sättpotatis. **-korn,** *n.* **1.** utsäde. **2.** utsädesråg. **-krähe,** *f.* råka. **-roggen,** *m.* utsädesråg. **-zeit,** *f.* sådd.

säbär, *a.* som kan sås.

Sabbath, *-e, m.* sabbat. **-lich,** *a.* sabbats-. **-schänder,** *m.* sabbatsbrytare.

Sabbe, *0, f.*, **-l, -r,** *-s, 0, m.* F dregel. **-réi,** *-en, f.* F **1.** dreglande. **2.** prat. **-rer,** *-, m.* dreglare. **-rn,** *sv. itr. h.* dregla.

Säbel, *-, m.* sabel. **-bein,** *n.* F krokigt ben. **-beinig,** *a.* hjulbent. **-haft, -ig,** *a.* sabelformig, krökt. **-n,** *sv. tr.* nedsabla. **-tasche,** *f.* sabeltaska.

sach‖dienlich, *a.* ändamålsenlig, gagnelig, tjänlig. **-e,** *-n, f.* dim. *Sächlein, Sächelchen,* sak; ärende, förhållande. *Bei der* ∼ *bleiben:* hålla sig till saken, *ist es etw. an der* ∼*?* är det ngt bevändt därmed? *es ist eine böse* ∼ *ums Lügen:* det är fult att ljuga. **-führer,** *m.* **1.** ombud, fullmäktig. **2.** sakförare. **-gedächtni**[**s**]**s,** *n.* minne för fakta. **-gemäfs** = *sachdienlich.* **-kenner,** *m.* sakkunnig. **-kenntni**[**s**]**s, -kunde,** *f.* sakkunskap, sakkännedom. **-kundig,** *a.* sakkunnig. **-lage,** *f.* (sakernas) ställning, läge. **-lich,** *a.* saklig, i sak. ∼ *geordnet:* ordnad efter innehållet.

sächlich, *a.* **1.** gram. neutral. **2.** ✻ = *sachlich.*

Sach‖lichkeit, *f.* egenskap att hålla sig till sak, till fakta. **-register,** *n.* sakregister, innehållsförteckning. **-reich,** *a.* sakrik.

Sachse, *-n, m.* saxare.

Sächs‖in, *-nen, f.* saxiska, saxisk kvinna. **-isch,** *a.* saxisk.

sacht[**e**], *a.* F dim. ∼*chen,* sakta, stilla, försigtig.

Sach‖verhalt, *m.*, **-verhältni**[**s**]**s,** *n.* sakförhållande. **-verständig** = *sachkundig.* **-walt, -walter,** *m.* sakförare. **-walterschaft,** *f.* egenskap af sakförare. **-waltung,** *f.* sakföring.

Sack, *-e* †, *m.* säck. Bild. *jm den* ∼ *vor die Thür werfen:* afbryta förbindelserna med ngn, *jm etw. in den* ∼ *schieben:* påbörda ngn ngt, *jeder denkt in seinen* ∼ hvar och en är sig själf närmast.

Säckel, -, *m.* liten påse, penningpung, börs, kassa. **-meister**, *m.* kassaförvaltare, skattmästare.

sacken, *sv.* **I.** *tr.* **1.** lägga, fylla i säckar, säcka. **2.** se *säcken.* **3.** packa, lägga in, ned. **4.** fullstoppa, fullproppa. **II.** *rfl.* **1.** fullproppa sig. **2.** säcka sig, bilda veck, hänga ned. **3.** sfv. *itr. s.* sätta sig, sjunka.

säcken, *sv. tr. Einen Verbrecher* ~ stoppa en förbrytare i säck och dränka honom.

sacker‖[lót], **-mént**, *itj.* **1.** fan anamma. **2.** kors, för tusan. **-lóter, -ménter**, -, *m.* F sakramentskad karl, fan till karl.

Sack‖gasse, *f.* återvändsgränd. **-geige**, *f.* stockfiol. **-grob**, *a.* mycket grof. **-leinen**, *n.*, **-leinwand**, *f.* säckväf.

Säckler, -, *m.* handtverkare som gör ränslar, kappsäckar o. dyl.

Sadducäer, -, *m.* saducé.

Säe‖mann, *m.* såningsman. **-maschine**, *f.* såningsmaskin. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* så. **-r**, -, *m.* såningsman. **-zeit**, *f.* såningstid, sådd.

Saff‖ián, *-e*, *m.* saffian. **-lór**, *-e*, *m.* **1.** bot. saflor. **2.** koboltsafflor, zaffer.

Safran, *-e*, *m.* safran.

Saft, *-e* †, *m.* saft, must; saf; vätska. **-fülle**, *f.* saftighet. **-gang**, *m.*, **-gefäfs**, *n.* saftrör, safgång. **-ig**, *a.* saftig, saftfull; mustig. **-igkeit**, *f.* saftighet, mustighet. **-leer, -los**, *a.* saftlös. **-losigkeit**, *f.* saftlöshet.

sägbär, *a.* som kan sägas, utsägas.

Sage, *-n*, *f.* **1.** tal, utsago. **2.** rykte. **3.** saga.

Säge, *-n*, *f.* såg. **-gatter**, *n.* sågram. **-mehl**, *n.* sågfrat. **-mühle**, *f.* sågverk, såg. **-müller**, *m.* sågare.

sagen, *sv. tr.* o. *itr. h.* säga. *Etw. von jm* el. *über jn* ~ säga ngt om ngn, *das lasse ich nicht von mir* ~ jag tål ej sådana yttranden om mig, *du kannst von Glück* ~ du kan prisa din lycka, *jn tot* ~ påstå ngn vara död, *mit Erlaubnis zu* ~ med förlof till sägandes, *nun sage noch einer, ich habe kein Glück!* kom nu och säg, att jag icke har tur! *ich will nichts gesagt haben:* jag har ingenting sagt, *etw.* ~ *hören:* höra ngt sägas, påstås, *sich etw.* ~ *lassen:* taga reson, taga skäl, *lassen Sie sich etw.* ~ tro mig, *ich habe mir* ~ *lassen:* jag har hört sägas, *gut* ~ *für jn:* gå i god för ngn, *was will dieser Ausdruck* ~*?* hvad har detta uttryck att betyda? *das hat nichts zu* ~ det betyder ingenting, *Sie haben mir nichts zu* ~ jag står ej under edert kommando, behöfver ej lyda er.

sägen, *sv. tr.* såga.

sagenhaft, *a.* sagolik.

Säger, -, *m.* sågare.

Sago, *-s*, *0*, *m.* sago.

Sahl‖band, *n.* salband. **-weide**, *f.* sälg.

Sahn‖e, *0*, *f.* grädde. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** fylla med grädde. **2.** skumma. **II.** *itr. h.* sätta grädde, grädda sig. **-[en]küchen**, *m.* gräddkaka, -tårta. **-[en]topf**, *m.* gräddkanna, **-skål. -ig**, *a.* gräddrik, fet (om mjölk).

Saisón, *-s*, *f.* säsong.

Saite, *-n*, *f.* sträng. Bild. *seine* ~*n hoch spannen:* uppträda anspråksfullt, hafva stora fordringar, jfr *aufziehen I, 3* o. *gelind.* **-nbezug**, *m.* samtlige strängar på ett instrument. **-nbrett**, *n.* gripbräde. **-nmacher**, *m.* strängmakare. **-nspiel**, *n.* strängaspel.

saitig, *a.* strängad, försedd med strängar, i sht i sms., t. ex. *sieben*~*e Leier:* lyra med sju strängar.

Sakrament, *-e*, *n.* sakrament. **-ál, -lich**, *a.* sakramenterlig.

Sakrist‖án, *-e*, *m.* sakristan, klockare. **-él, -en**, *f.* sakristia.

säkulár, *a.* sekular(isk). **-feier**, *f.* sekularfest, jubileum. **-isieren**, *sv. tr.* sekularisera. **-isierung**, *f.* sekularisering.

Säkulum, *-[s]*, *..la*, *n.* sekel, århundrade.

Salamánder, -, *m.* salamander, a) zool., b) stud.: under särskilda ceremonier — glasens rifning mot bordet m. m. — drucken skål. *Jm einen* ~ *reiben:* till ngns ära rifva en salamander, högtidligen dricka ngns skål.

Salámi‖e, *-[s]*, *..mi*, *-i*, *-s*, *m.* salamikorf (en art metvurst).

Sal‖ár, *-e*, *n.* arvode, lön, sold. **-arieren**, *sv. tr.* löna, besolda. **-árium**, *-[s]*, *..ien*, *n.* = *Salär.* **-át**, *-e*, *m.* salat. F bild. *da haben wir den* ~ där ha vi härligheten.

Salbáder (o. *-ä-*), -, *m.* pratmakare. **-éi**, *-en*, *f.* prat. **-haft, -isch**, *a.* pratsjuk, pratsam. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* prata, pladdra, sladdra.

Salb‖e, *-n*, *f.* dim. †, salfva, smörjelse. **-el** (o. *-ä-*), *-en*, *f.* bot. salvia. **-en**, *sv. tr.* smörja med salfva el. olja. F bild. *jn* ~ el. *jm die Hände* ~ muta ngn. **-enhaft, -icht, -ig**, *a.* liknande salfva, oljaktig.

Sálbling, *-e*, *m.* zool. (vätter)röding.

Salb‖öl, *n.* olja till smörjelse. **-ung**, *f.* smörjelse, salfvelse. **-ungsreich, -ungsvoll**, *a.* salfvelsefull.

saldíer‖en, *sv. tr.* **1.** saldera, afsluta räkningar, **2.** betala. **-ung**, *f.* saldering, betalning.

Saline, *-n*, *f.* saltverk.

Salm, *-e[n]*, *m.* dim. †, lax.

Sálmling = *Sälbling.*

Sal‖lón, *-s*, *m.* salong. **-öpp**, *a.* slarfvig, slamsig.

Salpéter, *-s*, *0*, *m.* salpeter.

Salse, *-n*, *f.* sås.

Salút, *-e*, *m.* salut. **-ieren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* salutera.

Salv‖e, *-n*, *f.* salva. **-ei** se *Salbei.* **-ieren**, *sv.* **I.** *tr.* rädda, bringa i säkerhet, trygga. **II.** *rfl.* rädda sig, vidtaga säkerhetsåtgärder, skydda sig.

Salz, *-e*, *n.* salt. **-brühe**, *f.* **1.** saltspad. **2.** saltlake. **-büchse**, *f.* saltkar. **-en**, *sv. tr.* part. p. sfv. *st.* salta. *Richtig gesalzen sein:* vara

lagom salt. **-fafs,** *n.* 1. saltkar. 2. salttunna. **-fleisch,** *n.* salt kött. **-flut[h],** *f.* salta vågor, haf. **-garten,** *m.* saltkrik. **-icht, -ig,** *a.* salt; salthaltig. **-igkeit,** *f.* sälta, salthalt. **-lache,** *f.* saltvattenspöl. **-lecke,** *f.* saltsleke. **-säule,** *f.* saltpelare, -stod. **-sole,** *f.* saltvatten hvarur salt beredes. **-werk,** *n.* saltverk, -bruk.

Samaríter, **-,** *m.* samarit. **-in,** *-nen, f.* samaritanska.

Same[n], *-ns,* **-n,** *m.* 1. frö, frukt. 2. säd, efterkommande. 3. yngel. **-nblatt,** *n.* hjärtblad. **-nboden,** *m.* bot. fröfäste. **-ndecke,** *f.* bot. fröskal. **-neiweifs,** *n.* bot. fröhvita. **-ngehäuse,** *n.* bot. fröhus. **-nhaut,** *f.* bot. fröskal. **-nholz,** *n.* fröträd. **-nhülse,** *f.* bot. fröbalja. **-nkapsel,** *f.* bot. kapsel, fröhus. **-nkelch,** *m.* bot. fröhylle. **-nkern,** *m.* kärna. **-nknospe,** *f.* bot. fröämne, fröknopp. **-nkrone,** *f.* bot. fruktfjun. **-nlappen,** *m.* bot. hjärtblad. **-nmantel,** *m.* bot. fröhylle. **-nperlen,** *pl.* pärlfrö. **-npflanze,** *f.* bot. fröväxt, fanerogam. **-nreis,** *n.* ur frö el. kärna uppdragen telning. **-nschote,** *f.* bot. (frö)skida. **-nschule,** *f.* trädskola. **-nstaub,** *m.* bot. frömjöl. **-nstein,** *m.* sten i stenfrukter. **-nstiel,** *m.* bot. frösträng.

Sämeréi, *-en, f.* allahanda frön, frösorter.

-samig, *a.* -fröig.

sämisch, *a.* sämskad. **-gar,** *a.* sämskad, sämskgarfvad. **-gerben,** *n.* sämskgarfning. **-gerber,** *m.* sämskgarfvare. **-leder,** *n.* sämskskinn.

Sämling, *-e, m.* ur frö uppdragen växt.

Sammel‖becken, *n.*, **-behälter,** *m.* bassäng. **-fleifs,** *m.* samlareflit. **-geld,** *n.* insamlade medel; kollekt. **-glas,** *n.*, **-linse,** *f.* konvex lins. **-n,** *sv.* I. *tr.* samla. II. *rfl.* 1. samla sig, församla sig, samlas. 2. samla tankarne, hämta sig, återvinna fattningen. **-name,** *m.* gram. kollektiv. **-platz,** *m.* samlingsplats. **-punkt,** *m.* samlingspunkt. **-stelle,** *f.* samlingsställe. **-súrium,** *-[s], ..ien, n.* sammelsurium. **-werk,** *n.* sammelverk, samling, encyklopedi, encyklopedisk handbok. **-wort,** *-er* †, *n.* gram. kollektiv.

Samm‖let se *Samt III.* **-ler,** **-,** *m.* samlare. **-lerin,** *-nen, f.* samlerska. **-lung,** *f.* samlande, samling. **-t** se *samt.*

Samstag, *-e, m.* lördag.

samt, I. *adv.* ~ *und sonders:* allesammans, samt och synnerligen. II. *prep.* med dat. med, tillika med. III. *-e, m.* sammet. **-ártig,** *a.* sammetslik, -len. **-besetzt,** *a.* garnerad med sammet. **-en,** *a.* 1. af sammet, sammets-. 2. sammetslen.

sämtlich, *a.* samtlig.

samt‖weich, -zärt, *a.* sammetslen.

Samum, *-[s], 0, m.* samum.

Sand, *-[e]s, 0, m.* sand. Bild. *jn auf den* ~ *setzen:* bringa ngn i knipa, i förlägenhet. **-el,** **-,** *m.* sandelträd. **-elholz,** *n.* sandelträ. **-eln,** *sv. tr.* strö sand på, sandströ. **-en,** *sv. tr.* sanda. **-er,** **-,** *m.* gös. **-fafs,** *n.* sanddosa. **-frau,** *f.* sandgumma som säljer sand. **-glas,** *n.* timglas, sandur. **-hase,** *m.* 1. hare i sandig trakt. 2. bom i kägelspel. **-ig,** *a.* sandig. **-mann,** *m.* 1. sandgubbe som säljer sand. 2. F Jon Blund. **-ufer,** *n.* sandig strand. **-weg,** *m.* sandig väg, sandgång.

sanft, *a.* mild, stilla, lugn, foglig, ljuf, huld.

Sänfte, *-n, f.* bärstol, palankin.

Sanftheit, *f.* mildhet.

sänft‖igen, *sv. tr.* lugna, mildra. **-[ig]lich,** *adv.* sakta, varsamt, mildt.

Sanft‖mut[h], *f.* mildhet, saktmod. **-müt[h]ig,** *a.* mild, saktmodig. **-müt[h]igkeit** = *Sanftmut.*

Sang, -e †, *m.* sång. **-bär,** *a.* sångbar. **-barkeit,** *f.* sångbarhet.

Sänger, **-,** *m.* sångare. **-éi,** *-en, f.* sång, sjungande. **-haft,** *a.* sångar-, sångares. **-in,** *-nen, f.* sångerska. **-schaft,** *f.* 1. sångares sätt, sångarväsen. 2. sångarskara. **-t[h]üm,** *n.* sång, sångare.

sanghaft, *a.* sångbar.

sanguinisch, *a.* sangvinisk.

Sanität, *0, f.* sundhet. **-lich,** *a.* sanitär. **-sbehörde,** *f.* hälsovårdsnämd, sundhetsnämd. **-smäfsig,** *a.* sund. **-swesen,** *n.* hälsovård.

sank, *a.* tyngre än vatten.

Sankt, oböjl. *a.* sankt.

sanktionier‖en, *sv. tr.* sanktionera, stadfästa. **-ung,** *f.* sanktion, stadfästelse.

Sansculótte, *-n, m.* sanskulott.

Saphír, -e, *m.* safir. **-en,** *a.* 1. af safir, safir-. 2. safirblå.

Sappe, *-n, f.* sapp.

sapper‖lót, -mént = *sacker-.*

Sappéur, *-s* el. *-e, m.* sappör.

sapphisch, *a.* saffisk.

Saracéne, Sarazéne, *-n, m.* saracen.

Sardi‖élle, -íne, *-n, f.* sardell, sardin.

Sarg, *-e* †, *m.* likkista, sarkofag. **-e** se *Zarge.* **-tüch,** *n.* bårduk.

Sark‖ásmus, **-,** *..men, m.* sarkasm. **-ástisch,** *a.* sarkastisk. **-ophág,** *-e, m.* sarkofag.

Safs, *-en, m.* invånare, åbo, byaman.

Sasse, *-n, m.* = *Safs.* **-nschaft,** *f.* en orts samtlige invånare.

Satan, *-s, -e* (äfv. *-¨-*), *m.* satan, djäfvul, sate. **-isch** (*-¨-*), *a.* satanisk. **-sbraten,** *m.*, **-sbrut,** *f.* galgfågel.

Sat‖ellít, *-en, m.* astron. drabant. **-inieren,** *sv. tr.* satinera. **-íre,** *-n, f.* satir. **-írisch,** *a.* satirisk.

satt, *a.* 1. mätt, otörstig, nöjd, belåten; mättad. *Sich an etw.* (dat.) ~ *sehen:* se sig mätt på ngt, *sich* ~ *lachen:* skratta nog, skratta sig belåten, *etw.* (ack. el. gen.) ~ *haben:* vara mätt, trött på ngt, *etw.* ~ *bekommen* el. *etw.* (ack. el. gen.) ~ *werden:* blifva trött på ngt, ~ *hab' ich gelebt:* jag har lefvat nog. 2. * mättande, riklig. **-blau,** *a.* djupblå.

Satte, *-n, f.* mjölkbunke.

Sattel, *-†, m.* 1. sadel. 2. stall på stränginstrument.

-n, *sv. tr.* sadla. Bild. *gesattelt sein:* vara resfärdig. **-zeug**, *n.* sadelmundering.
Sattheit, *f.* mätthet, mättnad.
sättig, *a.* mättande, mäktig. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* mätta, tillfredsställa. **II.** *itr. h.* vara mättande, mäktig. **-keit**, **Sattigkeit**, *f.* = *Sattheit.* **-ung**, *f.* mättande, tillfredsställande.
Sattler, **-**, *m.* sadelmakare. **-éi**, *-en*, *f.* **1.** sadelmakareyrke. **2.** sadelmakareverkstad.
sattsām, *a.* tillräcklig, nogsam.
Satyr (åfv. -ˀ), -[*e*]*s* el. -[*e*]*n*, -[*e*]*n* el. -*e*, *m.* satyr.
Satz, *-e* †, *m.* **1.** sats, a) ansats, språng, b) bottensats, c) antal sammanhörande saker, t. ex. *ein ~ Gewichte:* uppsättning, garnityr, d) till en blandning hörande ingredienser. e) gram., log., mat., f) mus., g) boktr., h) insats i spel. **2.** det som vid en bjudning framsättes för gästerna; trakte-ring, kalas. **3.** taxa, bestämdt pris, bestämd mängd, ration. **4.** hvad man dricker i ett drag; klunk. **5.** hvad man blåser på en gång på ett blåsinstrument; hornlåt, horn-signal. **6.** uppsättning, uppställning af räk-neexempel. **7.** besättning af en fiskdam; yngel. **8.** kull af ungar. **-fehler**, *m.* boktr. sättfel, tryck-fel. **-fisch**, *m.* sättfisk. **-hase**, *m.* harhona. **-teich**, *m.* fiskdam. **-ung**, *f.* stadgande, före-skrift, sats, beslut. **-wage**, *f.* vattenpass. **-weide**, *f.* sättkvist af pil. **-weise**, *adv.* sats-vis.
Sau, *-e* † o. *-en*, *f.* dim. †, **1.** so, sugga, svin. **2.** F bläckplump. **3.** F fel, bock. **4.** F skra-pa, snubbor. **5.** stud. tur, flax. **-arbeit**, *f.* F **1.** osnyggt arbete. **2.** tröttsamt arbete. **-beller**, *m.* jäg. vildsvinshund.
sauber, *a.* **1.** snygg ofta iron., renlig, prydlig, nätt. **2.** försigtig, varsam. **-keit**, *f.* snygg-het m. m. se föreg.
säuber||lich = *sauber.* **-n**, *sv. tr.* rengöra, put-sa, fäja. **-ung**, *f.* rengöring, putsning.
Sau||bohne, *f.* bondböna. **-braten**, *m.* grisstek, vildsvinsstek. **-bruch**, *m.* jäg. af vildsvin upp-bökadt ställe.
Sauc||le, *-n*, *f.* sås. **-lére**, *-n*, *f.* såsskål, spil-kum. **-ischen**, **-**, *n.* en art små korfvar.
sauen, *sv.* P **I.** *itr. h.* **1.** vara smutsig, snuskig. **2.** vara oanständig, ekivok. **II.** *tr.* smutsa, svina ned.
sauer, **I.** *a.* **1.** sur. *Ein ~es Gesicht machen:* göra sura miner. **2.** *~er Boden:* vattensjuk mark. **3.** *~er Wind:* fuktig vind, blåst med regn, vidrig vind. **4.** tung, mödosam, svår, besvärlig, bitter. *Jm das Leben ~ machen:* förbittra lifvet för ngn, *das Sprechen wird mir ~* talandet tröttar mig, *es sich ~ werden lassen:* ej spara ngn möda. **II.** **-**, *n.* **1.** *0*, syra. **2.** kok. med ättika tillagadt fågelkrås. **-ampfer**, *m.* ängsyra, sur-bill. **-braten**, *m.* surstek. **-dorn**, *m.* surtorn, berberis. **-éi**, *-en*, *f.* F svineri, smuts, snusk, oanständighet. **-fleisch**, *n.* med ättika och olja tillagadt kött. **-käse**, *m.* surmjölksost. **-kirsche**, *f.* surt körsbär. **-klee**, *m.* harsyra. **-kohl**, *m.*, **-kraut**, *n.* surkål.
säuer||lich, *a.* syrlig. **-lichkeit**, *f.* syrlighet. **-ling**, *-e*, *m.* **1.** surbrunn. **2.** surt vin. **3.** a) surbill, b) berberis, c) surapel.
Sauer||milch, *f.* sur mjölk. **-n**, *sv. itr. h.* o. *s.* surna. Ordspr. *was nicht sauert, das süfst nicht:* det, som ej kostat möda, bereder ej verklig fröjd.
säuern, *sv. tr.* syra, göra sur.
sauer||sichtig = *sauertöpfisch.* **-stoff**, *m.* syre. **-süfs**, *a.* sötsur. **-teig**, *m.* surdeg. **-topf**, *m.* ättikskruka; F bild. knarrig, grälig person, brumbjörn. **-töpfisch**, *a.* F knarrig, grälig.
Sauf||äus, **-**, *-*[*se*], **-bold**, *-e*, *m.* suput, supare, drinkare. **-bruder**, *m.* supbroder. **-en**, *st. tr.* o. *itr. h.* om djur: dricka, om människor: dric-ka omåttligt, P supa.
Säufer, **-**, *m.* supare, suput, drinkare. **-éi**, **Sau-feréi**, *-en*, *f.* **1.** superi. **2.** suplag, supgille. **-nase**, *f.* bränvinsnäsa. **-wahnsinn**, *m.* fylleri-galenskap.
Sauf||gelag, *n.* suplag, supgille. **-gier**, *f.* be-gifvenhet på starka drycker.
säufisch, *a.* begifven på starka drycker.
Saufied, *n.* supvisa.
Säufling, *-e*, *m.* drinkare.
sauf||lustig, *a.* begifven på starka drycker. **-sack**, *m.* = *Saufaus.* **-schuld**, *f.* supskuld. **-schwester**, *f.* suplolla.
Säugamme, *f.* amma.
saugen, *st.* o. ✻ *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** suga. **2.** dia. **3.** ✻ = följ.
säugen, *sv. tr.* amma, gifva di, gifva bröstet åt.
Sauger, **-**, *m.* **1.** en som suger. **2.** diande unge, i sht dilam. **3.** sugfisk. **4.** slang på en sugflaska.
Säug||er, **-**, *m.* **1.** = *Sauger* **2.** **2.** däggdjur. **-erin**, *-nen*, *f.* amma. **-et[h]ier**, *n.* däggdjur. **-ezahn**, *m.* mjölktand.
Saug||ferkel, *m.* digris. **-flasche**, *f.* diflaska. **-heber**, *m.* häfvert. **-kalb**, *n.* dikalf.
Säugling, *-e*, *m.* **1.** dibarn. **2.** ympkvist. **-sbe-wahranstalt**, **-skrippe**, *f.* barnkrubba för dibarn.
Sauglocke, *f.* P *Die ~ läuten:* vara grofkornig, ekivok.
Saug||mal, *n.* märke efter sugning. **-pumpe**, *f.* sugpump. **-rüssel**, *m.* sugrör hos insekter. **-war-ze**, *f.* bröstvårta. **-werk**, *n.* sugverk.
sau||haft = *säuisch.* **-h[aftigk]eit**, *f.* svineri, snusk, oanständighet. **-hatz**, **-hetze**, *f.* vild-svinsjagt. **-hirt**, *m.* svinherde. **-isch**, **säuisch**, *a.* grisaktig, smutsig, snuskig, oanständig. **-jagd**, *f.* vildsvinsjagt. **-kerl**, *m.* P snusker. **-koben**, *m.* afplankning för svin. **-lache**, *f.* pöl i hvilken svin vältra sig.
Säule, *-n*, *f.* **1.** pelare, kolonn, stolpe, stötta, stöd. **2.** stod. **3.** stapel. **-ngetragen**, *a.* bu-ren af pelare. **-nhalle**, *f.* **1.** portik. **2.** pelar-sal. **-nheilige(r)**, *m.* pelarhelgon. **-nknauf**,

-nk[n]opf, *m.* pelarhufvud, kapitäl. **-nstein,** *m.* basalt. **-nsteilung,** *f.* = *Säulenweite.* **-nstuhl,** *m.* fotställning, sockel. **-nweite,** *f.* afstånd mellan pelare.

säulig, *a.* **1.** pelarformig. **2.** försedd med pelare, i sht i sms., t. ex. *acht~* med åtta pelare, *hoch~* med höga pelare, *dick~* el. *eng~* med tätt stående pelare.

Saum, *-e* †, *m.* **1.** fåll, kant, rand, strimma, bryn. **2.** pl. afv. -, börda, last för ett lastdjur o. därefter efter ort o. tid varierande mått o. vigt.

saumäfsig, *a.* osnygg, grisaktig.

saum|len, vanl. **säumen,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** kanta, fålla. **2.** a) klöfja, b) lägga (klöf)sadel på, sadla, lasta lastdjur. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* dröja, töfva, vara långsam, söla. **-er,** vanl. **Säumer,** -, *m.* **1.** en som kantar, fållar. **2.** en som forslar laster på lastdjur, klöfjare. **3.** långsam person, sölare, sölhans.

Säumer|léi, *-en, f.* **1.** klöfjande. **2.** söl. **-in,** *-nen, f.* se *Säumer.*

Saum|lesel, *m.* packåsna. **-haft, säumig,** *a.* långsam, senfärdig, likgiltig, trög, lat.

Säumigkeit, *f.* långsamhet m. m. se föreg.

Saumnaht, *f.* kantsöm.

Säumni[ſ]s, *-se, f.* o. *n.* **1.** = *Säumigkeit.* **2.** dröjsmål, uppskof.

Saum|pfad, *m.* stig för lastdjur. **-pfërd, -rofs,** *n.* packhäst. **-säl,** *0, f., -[e]s, 0, n.* = *Säumigkeit.* **-sattel,** *m.* pack-, klöfsadel. **-sëlig(keit)** = *Säumig(keit).* **-t[h]ier,** *n.* lastdjur.

Saul|mutter, *f.* grissugga. **-nest,** *n.* P smutshåla, håla.

Säure, *-n, f.* syra; bild. bitterhet, sarkasm.

Saure gúrkenzeit, *f.* död säsong, död sommar, affärslös tid.

Saus, *-es, 0, m.* **1.** sus, susning. **2.** *Im vollen ~* el. *in ~ und Schmaus* el. *in ~ und Braus:* i sus och dus. **-ebraus,** *-e, m.* en som lefver i sus och dus.

Säusel, -, *m.* sakta sus, susning. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* o. vid ortförändring *s.* sakta susa. **II.** *tr.* susa, med sitt sus åstadkomma ngt, t. ex. *jn in Schlummer ~* söfva ngn med sitt sus.

saus|len, *sv.* **I.** *itr. h.* o. vid ortförändring *s.* susa. **II.** se *säuseln II.* **-er,** -, *m.* = *Sausebraus.* **-ewind** se *Brausewind.*

Saul|spiefs, *m.* vildsvinsspjut. **-wetter,** *n.* P ruskigt väder, hundväder. **-wirt[h]schaft,** *f.* P svineri.

Savoyárde, *-n,* **Savóyer,** -, *m.* savojard.

Sbirre, *-n, m.* sbirr, italiensk polisbetjänt.

Scen|le, *-n, f.* scen. **-erie,** *-[e]n, f.* sceneri. **-isch,** *a.* scenisk.

Scepter se *Zepter.*

sch, *itj.* sch, hysj.

Schaar se *Schar.*

Schabbes, -, -, *m.* judetyska. sabbat.

Schabe, *-n, f.* **1.** zool. a) mått, mal, b) kackerlacka, c) gråsugga. **2.** verktyg att skafva med ss. skafjärn, skafknif m. m. **3.** afv. **Schäbe,** kliande hudutslag, skabb, skorf. **-eisen,** *n.* skafjärn. **-messer,** *n.* skafknif. **-n,** *sv. tr.* skafva, skrapa. **-r,** -, *m.* **1.** skafvare, skrapare. **2.** skrapa, skafjärn. **3.** gnidare, girigbuk. **-rnack,** *-e* el. *-s, m.* **1.** putslustig tomte, en som gör spratt. **2.** spratt, puts. *Jm zum ~* till ngns förargelse. **-rnacken,** *sv. tr. Jn ~* spela ngn ett spratt. **-rnackisch, -rnäkkisch,** *a.* full af spratt, putslustig, retsam. **-wolle,** *f.* skafull.

schäbig, *a.* **1.** skorfvig, skabbig. **2.** afskafd, afnött, sliten, gammal, dålig, usel. **3.** girig, snål. **-keit,** *f.* **1.** uselhet, slitet, uselt skick. **2.** snålhet, gnideri.

Schablón|le, *-n, f.* schablon. **-enmäfsig,** *a.* schablon-, maskinmässig. **-ieren,** *sv. tr.* rita efter schablon.

Schabracke, *-n, f.* schabrak.

Schäbsel, -, *n.* afskaf, afskrap, skafspån.

Schach, *-e* el. *-s,* **I.** *m.* se *Schah.* **II.** *n.* **1.** schack, schackspel, schackbräde. *~ dem Könige!* schack! *~ bieten:* schacka. **2.** kvadrat, ruta. **-aufgabe,** *f.* schackgåta. **-en,** *sv. tr.* dela i schackrutor. **-er,** *-s, 0, m.* schackrande.

Schächer, -, *m.* **1.** röfvare, mördare. **2.** skälm, stackare.

Schacher|léi, *-en, f.* schackreri, schackrande. **-er,** -, *m.* schackrare. **-handel** = *Schacher.* **-jude,** *m.* schackerjude.

Schächerkreuz, *n.* gaffelkors.

schachern, *sv. itr. h.* schackra.

Schach|feld, *n.* schackruta. **-figur,** *f.* schackpjes. **-förmig,** *a.* schackspelsrutad.

Schacht, *-e* [†], *m.* dim. †, **1.** bärg. schakt. **2.** djup, klyfta, håla. **-el,** *-n, f.* dim. †, **1.** ask. **2.** F *alte ~* gammal käring. **-elhalm,** *m.* bot. fräken (Equisetum).

schächten, *sv. tr.* slagta efter judisk ritus. **-er,** -, *m.* judisk slagtare.

schachweise, *a.* i form af ett schackbräde, schackspelsrutadt.

Schade, *-ns,* -*n* †, *m.* se *Schaden I.*

Schädel, -, *m.* hufvudskål. **-gestalt,** *f.* hufvudskålens form. **-stätte,** *f.* hufvudskalleplats.

Schaden, **I.** -†, *m.* skada, afbräck, förlust. *Es soll dein ~ nicht sein:* det skall du ej behöfva ångra, *sich seines ~s erholen* el. *seinem ~ wieder nachkommen:* taga sin skada igen, repa sig efter sin förlust, *~ haben* el. *leiden* el. *machen:* lida, göra en förlust, *jm ~ thun* el. *zufügen:* skada ngn, *jn in ~ bringen* el. *stürzen:* förorsaka ngn förluster, *mit ~ verkaufen:* sälja med förlust, *zu ~ kommen:* komma till korta, lida förluster, *sich ~ thun:* göra sig illa. **II.** *sv. itr. h.* skada, *jm:* ngn. [*Das*] *schadet nichts:* det gör ingenting, *das schadet ihm nichts:* det skadar honom ej, är rätt åt honom. **-ersatz,** *m.* skadeersättning, skadestånd. **-freude,** *f.* skadeglädje. **-froh,** *a.* skadeglad. **-lust** =

Schadenfreude. **-rechnung, -schätzung,** *f.* taxering, värdering af en skada.

schadhaft, *a.* skadad, bristfällig. **-igkeit,** *f.* skadadt tillstånd, bristfällighet.

schädig = *schadhaft.* **-en,** *sv. tr.* skada. **-er, -,** *m.* en som skadar ngn el. ngt, vedersakare, fiende. **-ung,** *f.* skadande, skada.

schädlich, *a.* skadlig. **-keit,** *f.* **1.** skadlighet. **2.** skadlig sak, skadligt medel.

schädlos, *a.* skadeslös.

Schaf, *-e, n.* dim. †, **1.** får, **fåra.** Bild. *sein Schäfchen scheren* el. *ins Trockne bringen:* draga sig med vinst ur spelet, skydda sig mot förlust, draga nytta af omständigheterna, sko sig. **2.** *Das Meer hat Schäfchen:* det går hvita gäss på sjön, sjön går hvit. **3.** i sht dim. fjädermoln. **-bock,** *m.* bagge.

Schäfer, *-, m.* fårherde, herde. **-ei,** *-en, f.* större fårhus, schäferi. **-gedicht,** *n.* herdedikt, idyll. **-haft,** *a.* herdelik. **-hund,** *m.* fårhund. **-in,** *-nen, f.* herdinna. **-isch, -lich,** *a.* herdelik. **-lied,** *n.* herdesång, herdevisa. **-mädchen,** *n.* herdeflicka, herdinna. **-spiel,** *n.* herdespel. **-stab,** *m.* herdestaf. **-tasche,** *f.* herdeväska.

schaffen, I. *st. tr.* o. *itr. h.* skapa. *Aus nichts ~* skapa af intet. II. *sv. tr.* o. *itr. h.* skaffa, vara verksam, arbeta; fortskaffa, forsla, föra. *~ das's:* laga att, *zu ~ haben:* hafva att göra, *jm zu ~ geben* el. *machen:* skaffa ngn ngt att göra, förorsaka ngn hufvudbry, *das schafft:* det hjälper, *nichts ~* ingenting uträtta, *etw. fertig ~* laga att ngt blir färdigt, *den Brief zur Post ~* laga att brefvet kommer på posten, *etw. auf die* el. *bei Seite ~* aflägsna, undanskaffa ngt, *jn aus dem Wege* el. *aus der Welt ~* förpassa ngn in i evigheten. **-ensdrang,** *m.* längtan, lust att skapa, att verka; arbetslust. **-enslustig,** *a.* som känner lust att skapa, att verka. **-er, -,** *m.* skapare. **-ner, -,** *m.* **1.** förvaltare, inspektor, uppsyningsman. **2.** konduktör. **-nerei,** *-en, f.* förvaltareplats, **-bostad. -nerin,** *-nen, f.* hushållerska.

Schaffgarbe, *f.* bot. röllika (Achillæa). **-haft,** *a.* fåraktig, dum. **-husten,** *m.* torrhosta. **-ig, schäfisch,** *a.* fåraktig, dum. **-lamm,** *n.* tacklam. **-ledern,** *a.* af fårskinn, fårskinns-. **-mäßig,** *a.* fåraktig. **-meister,** *m.* fårherde. **-mutter,** *f.* tacka.

Schafott, *-e, n.* schavott.

Schaffpelz, *m.* fårskinnspäls. **-schere,** *f.* ullsax. **-skleider,** *pl.* fårakläder. **-skopf,** *m.* fårhufvud, -skalle. **-sköpfig,** *a.* dum, inskränkt. **-stall,** *m.* fårhus. **-stand,** *m.* (uppsättning af) får på en egendom.

-schaft, *-en, f. suff.* -skap.

Schaft, *-e* †, *m.* skaft, stång, handtag.

schäften, *sv. tr.* sätta skaft på, skafta, skäfta.

-schaftig, -schäftig, *a.* -skaftad, försedd med så el. så beskaffadt skaft, t. ex. *glatt~* med slätt skaft.

Schäftung, *f.* skäftning.

Schafzucht, *f.* fårafvel, -skötsel.

Schah, *-s* el. *-e, m.* schah, konung.

Schakal (afv. ✱-⸗), *-s* el. *-e, m.* schakal.

Schake[l], *-n, f.* ring, länk i en kedja.

Schäker, *-, m.* **1.** skämtsam, lekfull person, skämtare, skalk, gyckelmakare. **2.** = följ. **-ei,** *-en, f.* skämt, lek, spratt, tokeri. **-haft,** *a.* skämtsam, lekfull, skalkaktig. **-in,** *-nen, f.* se *Schäker.* **-n,** *sv. itr. h.* skämta, skalkas, leka, smekas.

schal, *a.* fadd, skäll, smaklös. **-e,** *-n, f.* dim. †, **1.** skal. **2.** pärm(ar), omslag, beklädnad. **3.** omslutande skaft, handtag. **4.** skål. **5.** *Kalte ~* kallskål. **-brett,** *n.*, **-diele,** *f.* ytbräde, yta. **-en,** *sv. tr.* sätta skal, sätta skaft på, fodra, brädfodra, bekläda.

schälen, *sv.* **I.** *tr.* skala, afskala, barka, afbarka; torfskära. **II.** *rfl.* afskala sig, fjälla sig i sht om huden.

Schalenfrucht, *f.* skalfrukt. **-engehäuse,** *n.* skal kring blötdjur m. fl. **-heit,** *f.* faddhet, fadd smak. **-ig,** *a.* försedd med ett skal, i sht i sms., t. ex. *dick~* som har ett tjockt skal.

Schalk, *-e* [†], *m.* skalk, skälm. **-erei,** *-en, f.* **1.** ondska; skurkstreck. **2.** skalkaktighet, skälmstycke. **-haft,** *a.* **1.** ondskefull. **2.** skalkaktig, skälmsk. **-h[aftigk]eit,** *f.* **1.** ondska, list. **2.** slughet. **3.** skalkaktighet, skälmstycke, skälmskt sätt. **-ig, -isch** = *schalkhaft.* **-sauge,** *n.* **1.** ondt, ondskefullt öga. **2.** skälmskt öga. **-sfreund,** *m.* falsk vän. **-sknecht,** *m.* otrogen tjänare. **-snarr,** *m.* narr, hofnarr. **-sstreich,** *m.* skälmstycke.

Schall, *-e* [†], *m.* **1.** skall, ljud, klang. **2.** rop, rykte. **-boden,** *m.* resonansbotten. **-en,** *sv.* o. *st. itr. h.* skalla, ljuda, klinga, genljuda. **-gelächter,** *n.* skallande skratt, gapskratt. **-horn,** *n.* **1.** skalmeja. **2.** basun. **-lehre,** *f.* läran om ljudet, akustik. **-loch,** *n.* hål i resonansbotten. **-rohr,** *n.* **1.** språkrör. **2.** blåsinstrument. **-stück,** *n.*, **-trichter,** *m.* mus. ljudtratt. **-welle,** *f.* ljudvåg. **-wort,** *n.* ljudhärmande, onomatopoetiskt ord.

Schalméi, *-en, f.* skalmeja. **-bläser,** *m.* skalmejblåsare. **-en,** *sv. itr. h.* blåsa skalmeja.

Schalótte, *-n, f.* schalottenlök.

schalten, *sv. itr. h.* råda, styra, bestämma. *~ und walten:* styra och ställa. **-er,** *-, m.* **1.** en som styr och ställer, den bestämmande, herre, husbonde. **2.** afv. *-n, f.* dim. [†], lucka i väggen, postlucka, biljettlucka.

Schalt[h]ier, *n.* zool. skaldjur.

Schaltjahr, *n.* skottår. **-monat,** *m.* skottmånad. **-tag,** *m.* skottdag.

Schälung, *f.* skalning m. m. se *schälen.*

Schalúppe, *-n, f.* slup.

Schalwand, *f.* brädfodrad vägg.

Scham, *0, f.* **1.** blygsamhet; blygsel; skam. *Aller ~ bar sein, keine ~ im Leibe haben:* hafva bitit hufvudet af skammen. **2.** blygd.

Schämlel se *Schemel.* **-en,** *sv.* **I.** *rfl. Sich ~ [wegen] einer* el. *über eine Sache:* skämmas för, blygas öfver ngt, *vor jm:* inför ngn. **II.** *tr. Sich* (dat.) *die Augen aus dem Kopfe ~* skämmas ögonen ur sig.

schäm||erregend, *a.* väckande blygsel. **-gefühl,** *n.* känsla af blygsel. **-haft,** *a.* blygsam, ärbar. **-haftigkeit,** *f.* blygsamhet, ärbarhet. **-los,** *a.* skamlös, oblyg. **-losigkeit,** *f.* skamlöshet, oblyghet. **-rot[h],** **I.** *a.* röd af blygsel. **II.** *n.* = följ. **-röt[h]e,** *f.* blygselrodnad.

schamvielen, *sv. tr.* skamfila.

schand||bär, *a.* skamlig. **-e, -n,** *f.* (*-n,* äfv. i gen. dat. sg. i vissa talesätt), **1.** skam, vanära. **2.** *Zu ~n werden, machen:* blifva, göra om intet, *sich zu ~n arbeiten:* arbeta sig förderfvad, öfveransträngа sig, *sich zu ~n heben:* förlyfta sig, *ein Pferd zu ~n reiten* el. *fahren:* spränga en häst, *jn zu ~n schlagen:* slå ngn förderfvad. **-bube,** *m.* kanalje, skändlig person.

schänd||en, *sv. tr.* **1.** oskära, vanära, vanhelga, skända. **2.** smäda, skymfa. **3.** stympa. **-er, -,** *m.* skändare m. m. se föreg. **-erisch,** *a.* skändande, vanhelgande.

Schand||fleck, *m.* skamfläck. **-gebot,** *n.* skamligt lågt bud. **-gedicht,** *n.* nidvisa. **-geld,** *n.* spottstyfver. **-kauf,** *m.* **1.** skamligt köp. **2.** köp för en spottstyfver.

schändlich, *a.* skändlig, skamlig, gemen. **-keit,** *f.* skändlighet m. m. se föreg.

Schand||lied, *n.* nidvisa. **-mal,** *n.* brännmärke, skamfläck. **-maul,** *n.* ond tunga. **-name,** *m.* öknamn. **-pfahl, -pranger,** *m.* skampåle. **-preis,** *m.* röfvarpris. **-säule,** *f.* skampåle. **-schrift,** *f.* smädeskrift. **-that,** *f.* skamlig gärning, illbragd.

Schändung, *f.* skändande m. m. se *schänden.*

Schank, *-e* †, *m.* **1.** utskänkning(srättighet). **2.** utskänkningslokal, krog. **-gerechtigkeit,** *f.* utskänkningsrättighet. **-wirt[h]schaft,** *f.* värdshus-, krogrörelse, krog.

Schanze, *-n, f.* skans. *In die ~ geben* el. *schlagen:* prisgifva, sätta på spel. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* förskansa, uppföra förskansningar, uppkasta till, såsom förskansning; vara på fästningsarbete; träla, slita ondt. **-r, -,** *m.* skansarbetare.

Schar, *-en, f.* **1.** skara. **2.** se *Pflugschar.*

Scharb[e]brett, *n.* skärbräde.

scharben, *sv. tr.* skära sönder i små bitar.

Schärbock, -[e]s, *0, m.* med. skörbjugg.

scharen, *sv. tr.* samla i skaror.

Schären, *pl.* skär, skärgård.

Scharen||führer, *m.* anförare för en skara. **-weise,** *adv.* i skaror.

scharf, *-er* †, *a.* hvass, skarp. *~e Zucht:* sträng disciplin, *jn ~ nehmen:* behandla ngn strängt, *~ betonen:* starkt betona. **-blick,** *m.* skarpblick.

Schärfe, *-n, f.* **1.** skärpa. **2.** egg, (skarp) kant, (skarpt) hörn. **3.** ngt för smaken skarpt, syra, beska. **-n,** *sv.* **I.** *tr.* hvässa, slipa, bryna, spetsa, formera, skärpa, höja; kok. göra skarp, pikant. *Ein Pferd ~* brodda en häst. **II.** *rfl.* blifva hvass, skarp.

scharf||geladen, *a.* skarpladdad. **-kantig,** *a.* skarpkantig. **-klauig,** *a.* som har skarpa klor.

schärflich, *a.* litet skarp.

Scharf||richter, *m.* skarprättare. **-schuſs,** *m.* skarpt skott. **-schütz,** *m.* skarpskytt. **-sichtig,** *a.* skarpsynt. **-sichtigkeit,** *f.* skarpsynthet. **-sinn,** *m.* skarpsinne. **-sinnig,** *a.* skarpsinnig.

Schärfung, *f.* hvässande m. m. se *schärfen.*

scharfzackig, *a.* som har skarpa spetsar.

Scharlach, *-e, m.* o. ✻ *n.* **1.** skarlakan. **2.** skarlakansrödt tyg. **3.** skarlakansfeber. **-baum,** *m.,* **-eiche,** *f.* skarlakansek. **-en,** *a.* **1.** skarlakansröd. **2.** af skarlakansrödt tyg.

Scharléi, *-e, m.* skarlakansgräs.

Scharmützl||el, *-, n.* skärmytsel, skärmytsling. **-eln,** *sv. itr. h.* **1.** skärmytsla. **2.** F äfv. **schar-mutzieren,** *sv.* gnabbas, byta ord. **-ler, -,** *m.* skärmytslare.

Scharnier, *-e, n.* gångjärn. **-band,** *n.* gångjärnshalfva. **-zirkel,** *m.* vanlig cirkel med gångjärn.

Schärpe, *-n, f.* skärp.

Scharpie se *Charpie.*

Scharr||e, *-n, f.* **1.** skrapning, krafsning. **2.** skrapadt, krafsadt ställe. **3.** skrapa, skrapjärn. **4.** afskrap. **-eisen,** *n.* skrapjärn, skrapa. **-en,** **I.** *sv. itr. h.* o. *tr.* skrapa, krafsa, rifva. **II.** *-, m.* slagtar- el. bagarbord, -stånd. **-er, -,** *m.* **1.** en som skrapar, krafsar, rifver. **2.** gnidare, girigbuk. **3.** hönsfågel. **-füſs** = *Kratzfuſs.*

Schart||e, *-n, f.* **1.** bräcka, hugg i egg. **2.** glugg i en mur. **3.** inskärning. **4.** bot. skära (Serratula). **-eke,** *-n, f.* **1.** gammal bok, lunta. **2.** skräp. **-ekenhändler,** *m.* antikvarisk bokhandlare. **-ekenjäger,** *m.* bokvurm som jagar efter gamla rara böcker. **-ig,** *a.* **1.** som har bräckor, hugg i eggen. **2.** försedd med skottgluggar. **-igkeit,** *f.* egenskap att ha bräckor, hugg. *Die ~ des Messers:* bräckorna, huggen i knifven.

Scharwache, *f.* patrull.

Scharwénz- se *Scherwenz-.*

schassen, *sv. tr.* köra bort, jaga bort.

Schatten, **I.** *-, m.* **1.** skugga. **2.** skuggning. **II.** *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** skänka, gifva, kasta skugga, skugga, beskugga; skymma. **2.** se *schattieren.* **-bild,** *n.* **1.** skuggbild. **2.** silhuett. **3.** skugga, fantom. **-fürst,** *m.* skuggornas furste. **-gang,** *m.* skuggig gång. **-haft,** *a.* skugglik. **-hut,** *m.* hatt som skyggar. **-könig,** *m.* **1.** skuggkonung. **2.** skuggornas konung. **-land,** *n.* **1.** skuggigt land. **2.** skuggornas rike, underjorden. **-licht,** *n.* mål. ljus-

dunkel. **-los**, *a.* skugglös. **-reich**, I. *a.* skuggrik. II. *n.* skuggornas rike. **-riſs**, *m.* skuggbild, silhuett. **-seite**, *f.* skuggsida. **-spiel**, *n.* skuggspel. **-thal**, *n.* skuggrik dal. **-werk**, *n.* skuggor, skuggspel.

schattſieren, *sv.* I. *tr.* schattera, skugga, nyansera. II. *itr. h.* o. *rfl.* gå i schattering. *Ins Graue* ∼ gå, stöta i grått. **-ierung**, *f.* schattering, nyans. **-ig**, *a.* skuggig.

Schatülle, *-n, f.* schatull. **-ngelder**, *pl.* furstes inkomster, civillista. **-ngut**, *n.* kronogods till regentens underhåll.

Schatz, *-e* †, *m.* 1. skatt. 2. smekord, fästman, fästmö, älskling, gubbe, gumma. **-amt**, *n.* räntekammare, ränteri.

schätzbar, *a.* 1. värdefull, värderad. 2. uppskattbar, vanl. med negation: *nicht* ∼ oskattbar. **-keit**, *f.* 1. värdefull karaktär, värde. 2. egenskap att vara uppskattbar, att kunna taxeras.

schatzen, *sv. tr.* beskatta; brandskatta, plundra.

schätzſen, *sv. tr.* taxera, värdera, uppskatta, skatta, anse, hålla före, tro. *Geschätzter Freund!* ärade vän! *das geschätzte Ihrige:* eder ärade skrifvelse. **-enswërt[h]**, *a.* värdefull, värderik. **-er**, *-*, *m.* taxerings-, värderingsman.

Schatzſgeld, *n.* skatt, pålaga. **-gräber**, *m.* skattgräfvare. **-heben**, *n.* skatt(er)s sökande o. lyftande. **-kanzler**, *m.* skattkammarkansler. **-kasten**, *m.* 1. kassakista, kista el. skrin med dyrbarheter i. 2. i sht dim. **-kästchen**, **-kästlein**, *n.* ss. boktitel, vald samling, urval; själaskatt. **-pflichtig**, *a.* skattskyldig. **-schein**, *m.* anvisning på statskassan. **-ung**, *f.* beskattning, brandskattning, plundring.

Schätzung, *f.* taxering, värdering.

Schau, *-en, f.* 1. beskådande. *Nur zur* ∼ *dienen:* bara vara för syns skull, *zur* ∼ *stehen:* vara utställd till beskådande, i skådefönster, *zur* ∼ *stellen:* utställa, exponera, *zur* ∼ *tragen:* lägga i dagen, föra till torgs, ståta med. 2. besigtning, inspektion, syn. 3. anblick, syn, vy. 4. utställning. 5. sjö. *Die Flagge in* ∼ *hissen:* hissa flaggen i schau. **-b**, *-e* [†], *m.* 1. halmkärfve. 2. fackla. **-bar**, *a.* möjlig att beskåda, att se, synlig. **-be**, *-n, f.* 1. sid drägt, mantel, talar. 2. = *Schaub.* **-begierig**, *a.* skådelysten. **-brot**, *n.* skådebröd. **-bude**, *f.* marknadsstånd där ngt förevisas. **-bühne**, *f.* skådebana, scen, teater. **-der**, *-*, *m.* rysning. **-derbar** = *schauderhaft.* **-dergeschichte**, *f.* hemsk historia, spökhistoria. **-derhaft**, *a.* ryslig, hemsk, förskräcklig. **-derhaftigkeit**, *f.* ryslighet m. m. se föreg. **-derig**, **-derlich** = *schauderhaft.* **-dern**, *sv.* I. *tr.* o. *itr. h.* 1. komma att rysa, att bäfva, förskräcka, t. ex. *der Schrei schauderte durch die Herzen:* skriket kom deras hjärtan att bäfva, *eine* ∼*de Scene:* en ryslig scen; opers. *es schaudert mich* el. *mich schaudert['s] vor etw.* (dat.)*:* jag ryser, bäfvar för ngt. 2. rysa, bäfva, *vor etw.* (dat.), *über sich selbst* (ack.), *ob der Gebärden:* för ngt, för sig själf, för åtbörderna. II. *itr. s.* med bäfvan röra sig, fara. **-derscene**, *f.* hemsk scen. **-dervoll** = *schauderhaft.* **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. skåda, se. 2. besigtiga, inspektera. **-er**, *-*, *m.* 1. åskådare. 2. besigtningsman, uppsyningsman. 3. siare. 4. äfv. *n.* o. ✳ *-n, f.* skjul, lider, kur. 5. äfv. *n.* o. ✳ *-n, f.* skur, by. 6. sjukdomsfall, paroxysm. 7. rysning, fasa. **-eranblick**, *m.* hemsk, ryslig anblick. **-erbad**, *n.* spritdusch. **-ergefühl**, *n.* hemsk känsla, rysning. **-erhaft**, **-erig**, **-erlich**, *a.* hemsk, ryslig. **-erlichkeit**, *f.* ryslighet, hemskhet. **-ern**, *sv. itr. h.* 1. regna, hagla i skurar. 2. rysa. Opers. *es schauert mich:* jag ryser. **-ernacht**, *f.* hemsk natt. **-erthat**, *f.* hemsk gärning, illdåd. **-ervoll**, *a.* ryslig, hemsk. **-essen**, *n.* skåderätt. **-fel**, *-n, f.* dim. †, 1. skofvel. 2. årblad; ankarfly. 3. skofvelformigt horn på äldre älgar o. dofhjortar. **-felgehörn**, **-felgeweih**, *n.* = *Schaufel* 3. **-feln**, *sv. tr.* o. *itr. h.* skofla. **-fenster**, *n.* skådefönster. **-fler**, *-*, *m.* 1. en som skoflar. 2. mer än tvåårig dofhjort. **-flicht**, **-flig**, *a.* skofvelformig. **-führen**, *tr.* förevisa, föra till torgs, lysa med. **-gepränge**, *n.* stat, festtåg. **-gericht**, *n.* skåderätt. **-gerüst**, *n.* 1. skådeställning, scen. 2. katafalk. 3. ställning för åskådare, tribun, läktare. **-groschen**, *m.* skådepenning. **-kel**, *-n, f.* gunga. **-kelei**, *-en, f.* gungande, gunga. **-kelhaft**, **-kelig**, *a.* gungande. **-keln**, *sv. tr., itr. h.* o. *rfl.* gunga. **-kelpferd**, *n.* gunghäst. **-kler**, *-*, *m.*, **-klerin**, *-nen, f.* en gungande. **-kreis**, *m.* åskådarkrets. **-lust**, *f.* skådelystnad. **-lustig**, *a.* skådelysten. **-m**, *-e* †, *m.* skum, fradga, lödder.

schäumen, *sv. itr. h.* skumma, fradga.

Schaumſgold, *n.* glitterguld. **-haft**, **-ig**, **schäumig**, *a.* skumartad, skummande. **-kelle**, *f.* skumslef. **-kette**, *f.* kindkedja på betsel. **-löffel**, *m.* skumsked.

Schaumünze, *f.* skådemynt.

Schaumwein, *m.* musserande vin.

Schauſpfennig, *m.* skådepenning. **-platz**, *m.* skådeplats. **-rig**, *a.* hemsk, ryslig. **-spiel**, *n.* skådespel. **-spieldichter**, *m.* dramatisk författare. **-spieler(in)**, *m.* (*f.*) skådespelare (-erska). **-spielern**,* *itr. h.* vara skådespelare, spela komedi. **-spielhaus**, *n.* teater. **-spielkunst**, *f.* skådespelarkonst. **-stellen**, *tr.* utställa, exponera, skylta med. **-stellung**, *f.* utställning till beskådande. **-stück**, *n.* 1. till beskådande, ss. skylt utställdt föremål; expositionsartikel. 2. skådespel. 3. skådepenning. **-turnen**, *n.* gymnastikuppvisning.

Scheck, *-en, m.*, *-e, -n, f.* skäck, skäckigt djur, i sht skäckig häst. **-icht**, **-ig**, *a.* 1. skäckig. F *sich* ∼ *lachen:* skratta sig förderfvad. 2. F lustig.

scheel, *a.* skelande, skelögd, vindögd. ~ *zu etw. sehen:* se snedt på ngt, *etw. mit ~en Augen ansehen:* betrakta ngt med oblida ögon. **-blickend,** *a.* skelögd. **-sucht,** *f.* afundsjuka. **-süchtig,** *a.* afundsjuk.

Scheffel, *-, m.* scheffel, ett sädesmått, ugf. 55 liter. **-n,** *sv. itr. h. Das Korn scheffelt gut:* säden slår bra i spann.

Scheib||e, *-n, f.* skifva, (skott-, ur)tafla, (fönster)ruta, (hånings)kaka, hjul, trissa. **-enblei,** *n.* fönsterbly. **-enhonig,** *m.* håning i kakor. **-enkönig,** *m.* pristagare vid målskjutning på skottafla. **-enschiefsen,** *n.* målskjutning på skottafla. **-ig,** *a.* skiflik, rund.

Scheich, *-e, m.* scheik.

scheid||bar, *a.* möjlig att frånskilja. **-e,** *-n, f.* 1. gräns, gränsskilnad. 2. skida, slida. **-eblick,** *m.* afskedsblick. **-ebrief,** *m.* skiljebref. **-egrüfs,** *m.* afskedshälsning. **-ekufs,** *m.* afskedskyss. **-elinie,** *f.* gränslinie. **-emauer,** *f.* skiljemur. **-emünze,** *f.* skiljemynt. **-en,** *st.* I. *tr.* skilja. *Von Tisch und Bett* ~ skilja till säng och säte, *ein Geschiedener, eine Geschiedene:* en frånskild, *wir sind geschiedene Leute:* jag vill ej vidare ha ngt med er att göra, *das Los scheidet:* lotten afgör. II. *itr. s.* o. *rfl.* skiljas, skilja sig; gå sin väg. *Von hinnen* el. *aus dem Leben* ~ fara hädan, aflida, *vor seinem* ~ före sin död, *das ~de Jahr:* det snart tilländalupna året. **-epunkt,** *m.* skiljepunkt. **-ewand,** *f.* skiljevägg, mellanvägg. **-ewasser,** *n.* skedvatten. **-eweg,** *m.* skiljeväg. **-ling,** *-e, m.* (åker)ren. **-ung,** *f.* 1. skilsmässa, äktenskapsskilnad. 2. frånskiljande, sofring. 3. sönderdelning.

Schein, *-e, m.* 1. sken; utseende. *Zum* ~ för syns skull. 2. skriftligt intyg, attest, betyg, kvitto, polis, sedel. **-bar,** *a.* 1. skenbar. 2. synbar, tydlig, i ögonen fallande, lysande. **-barkeit,** *f.* 1. utseende, skenbar karaktär. 2. tydlighet. **-bild,** *n.* skugga, sken. **-en,** *st. itr. h.* 1. skina, lysa, glänsa. 2. förefalla, tyckas, synas. **-freund,** *m.* skenbar, falsk vän. **-friede,** *m.* skenbar fred. **-fromm,** *a.* hycklande. **-frömmigkeit,** *f.* hyckleri. **-gefecht,** *n.* simulaker. **-grund,** *m.* skengrund, svepskäl. **-heilig,** *a.* skenhelig. **-käfer,** *m.* lysmask. **-tod,** *m.* skendöd. **-tot,** *a.* skendöd. **-verdienst,** *n.* skenbar förtjänst. **-wesen,** *n.* 1. sken, hyckleri, bedrägeri. 2. fantom, inbillningsfoster.

Scheit, *-e[r], n.* 1. vedträ, trästycke, träbit. 2. spillra. *Zu ~ern gehen:* sönderslås, gå i spillror. **-el,** *-, m., -n, f.* 1. hjässa. 2. bena. 3. hårklädsel. 4. topp, spets, kam, rygg. **-elkäppchen,** *n.* kalott. **-eln,** *sv. tr.* 1. bena. 2. *Gescheitelt:* försedd med så eller så beskaffad hjässa, topp, t. ex. *hochgescheitelte Berge:* bärg med höga toppar, höga bärg. **-elpunkt,** *m.* spets; zenit. **-elrecht,** *a.* lodrät. **-elung,** *f.* benande. **-elwinkel,** *m.* mat. vertikalvinkel. **-er,** *-n, f.* = *Scheit.* **-erhaufe,** *m.* vedstapel, bål. **-ern,** *sv. itr. s.* o. *h.* stranda, förlisa, lida skeppsbrott, gå i spillror; bild. misslyckas. **-holz,** *n.* vedträ, ved.

schel se *scheel.*

Schelfe, *-n, f.* skal, fjäll. **-n, -rn,** *sv.* I. *tr.* afskala, affjälla. II. *itr. h.* o. *rfl.* fjälla sig.

Schell||e, *-n, f.* 1. mindre klocka, ringklocka, pingla, bjällra, skälla. 2. örfil. 3. kort. ruter. **-en,** *sv. itr. h.* ringa, ringa på. *Jm* ~ ringa på ngn. **-engeläute,** *n.* bjällerklang. **-enkappe,** *f.* narrkåpa. **-entrommel,** *f.* trumma med vidhängande klockor, tamburin. **-enzug,** *m.* klocksträng. **-fisch,** *m.* zool. kolja. **-kraut,** *n.* bot. skelört. **-lack,** *m.* schellack.

Schelm, *-e, m.* skurk; skälm, skalk; stackare. *Einen faulen* ~ el. *ein ~enbein im Rücken haben:* vara för lat för att bocka sig, *einen* ~ *im Nacken* el. *hinter den Ohren haben:* hafva en räf bakom örat. **-enbein** se under *Schelm.* **-enstreich,** *m.,* **-enstück,** *n.* 1. skurkstreck. 2. skälmstycke. **-erei,** *-en, f.* 1. skurkaktighet, skurkstreck. 2. skalkaktighet, skälmstycke. **-in,** *-nen, f.* skurkaktig kvinna; skälm, skalk; stackare. **-isch,** *a.* 1. skurkaktig. 2. skalkaktig, skälmsk.

Scheltle, *-n, f.* trätor, bannor, ovett. **-en,** *st. tr.* o. *itr. h.* banna, gräla, träta (på), kalla med öknamn. *Er schilt [sich] mit ihm:* de gräla på hvarandra. **-er,** *-, m.* en grälande, trätande. **-rede,** *f.* bannande tal, strafftal. **-wort,** *n.* okvädinsord.

Schem||a, *-s, -s* el. *-ta, n.* skema. **-atisch,** *a.* skematisk. **-el,** *-, m.* liten stol utan karm, taburett; pall. **-en,** *-, m.* skepnad, vålnad, hamn, skugga, spöke. **-enhaft,** *a.* skugglik, spöklik.

Schenk, I. *-en, m.* 1. värdshusvärd, krögare. 2. munskänk. II. *-en, f.* 1. = *Schenke.* 2. äfv. *-e, n.* gåfva; drickspengar. **-bar,** *a.* som får a) bortskänkas, b) utskänkas. **-e,** *-n, f.* utskänkningsställe, krog, restauration, mindre värdshus. **-el,** *-, m.* 1. ben, skänkel, skalm. 2. lår. **-elig,** *a.* i sms. försedd med så eller så beskaffade ben, lår m. m. se föreg., t. ex. *dick~* som har tjocka lår, *gleich~* likbent. **-eln** i part. *geschenkelt* = föreg. **-en,** *sv. tr.* 1. skänka, gifva. *Etw. geschenkt bekommen:* få ngt till skänks, *jm Glauben* ~ sätta tro till ngn. 2. utskänka; iskänka. 3. efterskänka, förlåta. **-er,** *-, m.* gifvare. **-erin,** *-nen, f.* gifvarinna. **-gerechtigkeit,** *f.* utskänkningsrättighet. **-haus,** *n.* = *Schenke.* **-in,** *-nen, f.* värdshusvärds fru, krögerska. **-kanne,** *f.* kanna till iskänkning. **-lig** se *schenkelig.* **-mädchen,** *n.* värdshusflicka. **-raum,** *m.* restauration. **-stube,** *f.* skänkrum. **-tisch,** *m.* skänkbord, serveringsbord, buffet. **-ung,** *f.* 1. gifvande, donerande; efterskänkande. 2. gåfva, donation, stiftelse. **-wirt[h],** *m.* värdshusvärd, krögare. **-wirt[h]schaft,** *f.* värdshus-, krogrörelse.

Scherbe, *-n, f.* 1. ler-, stenkärl, -kruka, -burk, -fat; i sht blomkruka af stengods. 2. skärfva, splittra, bit.

Schërbecken, *n.* rakfat.

Scherb||el, -en, -, *m.* = *Scherbe.* **-endürr,** *a.* kruttorr, alldeles uttorkad, förtorkad. **-engericht,** *n.* ostracism. **-étt,** *-e* el. *-s, m.* o. *n.* sorbet.

Schere, *-n, f.* 1. sax. 2. klo på kräftor m. fl. djur. 3. gaffel(tistel). 4. se *Schären.* **-n,** *st.* o. *sv.* I. *tr.* 1. klippa, skära, raka. *Jm das Haar* el. *jn kurz* ~ kortklippa ngn, *jm den Bart* el. *jn* ~ a) raka ngn, b) klippa skägget på ngn. 2. plåga, trakassera, pina. 3. angå, vidkomma. II. *rfl.* 1. *Sich um etw.* ~ bry sig om ngt. 2. packa sig i väg, lomma af. **-nschleifer,** *m.* skärslipare. **-r,** -, *m.* 1. klippare. 2. barberare, fältskär. **-réi,** *-en, f.* trakasseri.

Scherf, *-e, m.* vanl. dim. skärf.

Scherge, *-n, m.* rättstjänare, polis(betjänt); en despots, en polismans tjänare, legodräng, träl, redskap, verktyg, kreatur.

Scherif, *-e* el. *-s, m.* scherif.

Schërmesser, *n.* rakknif.

Scherwénzel, -, *m.* 1. = *Kratzfufs 1, 2.* 2. kort. knekt. 3. tjänare, faktotum, allt i allom; tusenkonstnär. **-éi,** *-en, f.* skrapande med fötterna, bugande, krus, smicker, fjäs, fjäsk. **-n,** *sv. itr. h.* skrapa med fötterna, buga sig, krusa, smickra, fjäsa, fjäska.

Scherz, *-e, m.* skämt. *Im* ~*e:* på skämt, ~ *treiben mit jm* el. *seinen* ~ *mit jm haben:* skämta, gyckla, drifva med ngn. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* skämta. II. *tr.* säga, göra på skämt. **-gedicht,** *n.* skämtsam dikt, visa. **-haft,** *a.* skämtsam. **-haftigkeit,** *f.* skämtsamt sätt. **-liebend,** *a.* skämtsam. **-macher,** *m.* skämtare. **-weise,** *adv.* på skämt.

scheu, I. *a.* skygg, rädd. ~ *machen:* skrämma, ~ *werden:* skygga. II. *0, f.* skygghet, rädsla, fruktan, bäfvan, räddhåga. **-che,** *-n, f.* fågelskrämma. **-chen,** *sv. tr.* skrämma, drifva, jaga bort. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* skygga, blifva rädd, *vor* el. ✻ *an etw.* (dat.): för ngt. II. *tr.* sky, frukta, vara rädd för, dra sig för. III. *rfl.* vara rädd. **-er,** *-n, f.* lada. **-erbesen,** *m.* skurtvaga. **-erbürste,** *f.* skurborste. **-erfafs,** *n.* skurbalja. **-erfrau,** *f.* skurmadam. **-erlappen,** *m.* skurtrasa. **-ern,** *sv.* I. *tr.* 1. äfv. *itr. h.* skafva, nöta. *Den Rücken wund* ~ skafva hål på ryggen. 2. diska, skura. II. *rfl.* skafvas, nötas. **-erung,** *f.* **-heit, -igkeit,** *f.* = *Scheu II.* **-klappe,** *f.*, **-leder,** *n.* skygglapp. **-ne,** *-n, f.* loge, lada. **-rer,** -, *m.*, **-rin,** *-nen, f.* person som skurar el. diskar. **-sal,** *-e, n.* ngt afskyvärdt, vidunder, odjur. **-sélig, -islich,** *a.* 1. afskyvärd, vedervärdig, vederstygglig, vidrig. 2. F ofantlig, oerhörd. **-islichkeit,** *f.* vederstygglighet, fulhet, ohygglighet, gemenhet.

Schicht[e], *-en, f.* skikt, hvarf, lager; trafve; afdelning. *In einer* ~ utan afbrott, ~ *machen:* upphöra med arbetet; bild. *mit etw.* ~ *machen:* göra slut på ngt. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* o. *tr.* [*Zähne*] ~ byta om, få nya tänder. II. *tr.* 1. dela, indela. 2. upplägga hvarfvis, trafva. **-ung,** *f.* **-weise,** *adv.* hvarfvis. **-zahn,** *m.* mjölktand.

Schick, *-[e]s, 0, m.* skick, ordning, anlag. **-en,** *sv.* I. *tr.* 1. skicka, sända. 2. foga, ordna, anordna, bestämma. II. *rfl.* 1. foga sig, gestalta sig, lämpa sig. 2. vara lämplig, passa, skicka sig, passa sig. 3. *Sich in etw.* (ack.) ~ sätta sig in, finna sig i, rätta sig efter ngt. 4. *Sich auf* (med ack.) el. vanl. *zu etw.* ~ rusta sig, göra sig i ordning till ngt. **-lich,** *a.* passande, skicklig, lämplig, tillbörlig. **-lichkeit,** *f.* det passande, god ton, lämplighet. **-lichkeitsgefühl,** *n.* känsla för det passande. **-sal,** *-e, n.* öde, bestämmelse. **-salsglaube,** *m.* tro på ödet, fatalism. **-salsschlag,** *m.* ödets slag, motgång. **-ung,** *f.* 1. skickelse. 2. öde.

Schieb||deckel, *m.* lock som skjutes igen. **-en,** *st.* I. *tr.* o. *itr. h.* 1. skjuta. *Bei Seite* ~ skjuta åt sidan; bild. *am Rade* ~ hjälpa till, *jm etw. in die Schuhe* ~ gifva ngn skulden för ngt, *jm etw. ins Gewissen* ~ lägga ngn ngt på hjärtat. 2. uppskjuta. 3. *Kegel* ~ slå käglor. II. *rfl.* 1. *Die Hose hat sich in die Höhe geschoben:* byxen har krupit upp, *der Busen schob sich blofs:* barmen blottades. 2. F *sich weiter* ~ röra sig långsamt, gå som en snigel. 3. = *drücken II, 3.* **-er,** -, *m.* 1. en som skjuter (på). 2. (drag)låda. 3. förlängningsstycke, lös bordskifva. 4. löpknut, löpring, regel, skottbom, skottlucka, skottfönster. **-fenster,** *n.* skottfönster. **-karre,** *f.*, **-karren,** *m.* skottkärra. **-kasten,** *m.*, **-lade,** *f.* (drag)låda. **-laden,** *m.* skottlucka. **-thür,** *f.* dörr på trissor, skottdörr.

Schieds||gericht, *n.* skiljedomstol. **-gerichtlich** = *schiedsrichterlich.* **-mann,** *-richter,** *m.* skiljeman, skiljedomare. **-richterlich,** *a.* utgående från en skiljedomare, en skiljedomstol; skilje-. **-spruch,** *m.* skiljedom. **-wand,** *f.* skiljevägg.

schief, *a.* sned, sluttande, skef. *Seine Schuhe* ~ *laufen* el. *treten:* gå snedt på skorna, *etw. steht* ~ a) ngt står snedt, på sned, b) F bild. det är på tok med ngt, ~*es Maul:* grimas, *in einer* ~*en Lage sein:* intaga en skef ställning, F *etw.* ~ *nehmen:* taga illa upp, blifva stött på ngt, ~ *gewickelt sein:* hafva fått ngt om bakfoten, vara på villospår, ~ *gehen:* gå på tok. **-e,** *-n, f.* snedhet, lutning; skefhet. **-eckig,** *a.* snedhörnig, snedvinklig. **-er,** -, *m.* skiffer. **-ericht, -erig,** *a.* skifrig. **-ern,** *sv.* I. *itr. h.* o. *rfl.* skifra sig. II. *tr.* beströ, gödsla med skiffer, köra

skiffer på. **-erstift,** *m.* griffel. **-erung,** *f.* skifrande m. m. se *schiefern.* **-geladen,** *a.* snedt lastad; F bild. på tre kvart, sned. **-heit, -igkeit,** *f.* snedhet; skefhet. **-kopf,** *m.* 1. snedhalsad person. 2. F bild. vriden, rubbad person. **-mäulig,** *a.* 1. snedmynt. 2. grimaserande. **-stehen,** *n.* lutning.

Schiel‖auge, *n.* skelande öga. **-äugig,** *a.* skelögd. **-brille,** *f.* glasögon för skelögda. **-en,** *sv. itr. h.* 1. skela; snegla. 2. bild. vara skef, halta. 3. se *schillern.* **-er, -, m., -erin,** *-nen, f.* skelande person.

Schiemann, *-er* †, *m.* matros som har uppsigt öfver tacklaget.

Schien‖bein, *n.* skenben. **-e,** *-n, f.* 1. skena; list, ribba, spjäle, språte. 2. skenben. **-en,** *sv. tr.* förse, beslå med skenor, ringa bjul. **-enbahn,** *f.* järnväg, spårväg. **-enstrang,** *m.* järnvägsspår. **-enweg,** *m.* = *Schienenbahn.*

schier, I. *a.* 1. ren, glänsande. 2. slät, jämn. 3. prydlig, skön. 4. ren, oblandad. II. *adv.* nästan, så när. III. *-[e]s, 0, m.* linong. **-ling,** *-e, m.* sprängört. **-tuch,** *n.* linong.

Schieß‖bahn, *f.* skjutbana. **-bar,** *a.* möjlig att skjuta, inom skotthåll. **-baumwolle,** *f.* bomullskrut. **-bedarf,** *m.* ammunition. **-bolzen,** *m.* pil till armborst. **-en,** *st.* I. *tr. o. itr. h.* 1. skjuta. *Daneben* el. *vorbei* ~ skjuta bom; bild. *fehl geschossen!* misstag! *mit dem Geld zu kurz* ~ ej räcka med pengarne. 2. se *Bock 8 o. Burzelbaum.* 3. *Das Brot in den, aus dem Ofen* ~ sätta in brödet i, taga ut brödet ur ugnen. 4. sjö. *Den Ballast* a) *ins Schiff* ~ barlasta fartyget, b) *aus dem Schiff* ~ lossa barlasten. 5. *Geld* ~ räkna, utbetala pengar. 6. stud. snatta, snyta, knipa. 7. *Samen, Ähren* ~ gå i frö, i ax. 8. *Geschossen:* a) F uppsluppen, tokig, *in jn geschossen sein:* vara pinkär i ngn, b) urblekt. 9. subst. inf. ofta: målskjutning, skyttegilles årsfest. II. *rfl. Sich mit jm* ~ duellera på pistol med ngn. III. *itr. s.* 1. störta sig, rusa; med fart fara, springa, simma, flyta, flyga, slå ned på ngt. *Dem Pferd, den Begierden die Zügel* ~ *lassen:* gifva hästen, begären fria tyglar, *jn* ~ *lassen:* släppa ngn, låta ngn gå, *etw.* ~ *lassen:* uppgifva tanken på, afstå från ngt. 2. skjuta upp, slå ut. *In die Höhe* ~ skjuta upp, *in Ähren, Samen* ~ gå i ax, i frö. **-er,** *-, m.* 1. stensprängare. 2. grissel. **-erei,** *-en, f.* skjutande, pluttrande. **-geld,** *n.* skottpengar. **-gerechtigkeit,** *f.* jagträtt. **-gewehr,** *n.* skjutgevär. **-haus,** *n.* målskjutningspaviljong, skyttehus. **-hund,** *m.* jagthund. **-loch,** *n.* 1. skottglugg. 2. borrhål vid sprängning. **-mal,** *n.* mål vid målskjutning. **-plan, -platz,** *m.* skjutplats, -fält. **-pulver,** *n.* jagtkrut. **-scharte,** *f.* skottglugg. **-scheibe,** *f.* skottafla. **-stand,** *m.* skjutstånd. **-übung,** *f.* skjutöfning. **-wand,** *f.* skottvall. **-wolle** = *Schiefsbaumwolle.* **-zeit,** *f.* jagttid.

Schiff, *-e, n.* 1. skepp, fartyg, båt. *Zu* ~*e gehen:* gå ombord. 2. bot. köl. 3. reservoar. 4. skyttel. 5. ~ *und Geschirr:* erforderliga redskap i sht för åkerbruk, äfv. vagn och seldon. **-bar,** *a.* segelbar. **-barkeit,** *f.* segelbart tillstånd. **-bau,** *m.* skeppsbyggnad, -byggeri. **-bauer,** *m.* skeppsbyggare. **-bauholz,** *n.* skeppsvirke. **-baumeister,** *m.* skeppsbyggmästare. **-besteuerung,** *f.* styrmanskonst. **-bruch,** *m.* skeppsbrott. **-brüchig,** *a.* skeppsbruten. **-en,** *sv.* I. *itr. s.* fara till sjöss, sjövägen, segla. II. *tr.* frakta, transportera sjöledes. **-er,** *-, m.* 1. skeppare. 2. sjöman. **-fahrer,** *m.* sjöfarare, sjöman. **-fahrt,** *f.* sjöfart. **-fahrtreibend,** *a.* sjöfarande. **-gerippe,** *n.* förtimring. **-befrachtung,** *f.* fartygs befraktande. **-beute,** *f.* pris. **-seigent[h]ümer, -seigner,** *m.* skeppsägare. **-fracht,** *f.* skeppsladdning, skeppslast. **-frachtbrief,** *m.* konnossement. **-freund,** *m.* = *Schiffspartner.* **-haken,** *m.* änterhake. **-hauptmann,** *m.* (sjö)kapten. **-hintert[h]eil,** *n.* akter. **-kapitän,** *m.* sjökapten. **-mannschaft,** *f.* manskap, besättning. **-smühle,** *f.* flytande kvarn. **-smüller,** *m.* ägare till, mjölnare i en flytande kvarn. **-spartner,** *m.* delägare i ett fartyg. **-spfund,** *n.* skeppund. **-sschnabel,** *m.* bagge, ram. **-sschraube,** *f.* propeller. **-sspiegel,** *m.* akterspegel. **-stauwerk,** *n.* tågvirke. **-streppe,** *f.* skeppstrappa. **-svordert[h]eil,** *n.* för. **-swesen,** *n.* sjöväsen.

Schikáne, *-n, f.* chikan, kitslighet, trakasseri, förolämpning. **-ieren,** *sv. tr. o. itr. h.* chikanera, vara kitslig (mot), trakassera, förolämpa.

Schild, *-e[r], m. o. n.* 1. vanl. pl. *-e, m.* sköld. *Zu* ~ *und Helm geboren:* ädelboren, välboren, adlig; bild. *etw. im* ~*e führen:* hafva ngt i sinnet. 2. vanl. pl. *-er, n.* skylt. 3. plåt, märke. **-bürger, m.** 1. med sköld vapnad borgare. 2. kälkborgare, abderit. **-bürger-t[h]üm,** *n.* kälkborgerligt sätt, småstadsanda. **-erei,** *-en, f.* målning, plansch. **-erer, -, m.** 1. skyltvakt. 2. målare, färgläggare, kolorist. 3. skildrare. **-erhaus,** *n.* skyllerkur. **-ern,** *sv.* I. *itr. h.* stå på vakt. II. *tr.* 1. måla, färglägga, kolorera. 2. skildra, beskrifva. **-erung,** *f.* 1. kolorering, målning, plansch. 2. skildring, beskrifning. **-farn,** *m.* bot. ormbunke. **-halter,** *m.* 1. vapendragare, väpnare. 2 herald. sköldhållare. **-knappe, -knecht,** *m.* väpnare. **-knorpel,** *m.* sköldbrosk. **-krot** = *Schildpatt.* **-kröte,** *f.* sköldpadda. **-laus,** *f.* sköldlus. **-ner, -,** *m.* väpnare. **-patt,** *n.* sköldpadd. **-patten,** *a.* af sköldpadd, sköldpadds-. **-träger** = *Schildhalter 1.* **-wache, -wacht,** *f.* skyltvakt.

Schilf, *-e, m. o. n.* vass; säf, tåg. **-bekränzt,** *a.* bekransad, omgifven af vass, af säf. **-e(rn)** se *Schelfe(rn).* **-icht, -ig,** *a.* vassbevuxen. **-rohr,** *n.* vassrör, vasstrå.

Schiller, -, *m.* skimmer, glans, färgskiftning, färgspel. **-n**, *sv. itr. h.* skimra, glittra.

Schilling, **-e** men som myntenhet efter räkneord -, *m.* 1. skilling (efter ort o. tid varierande mynt). 2. kok stryk.

Schimm|el, -, *m.* 1. mögel. 2. skimmel. 3. F gråhårsman, gubbe. **-elicht**, **-elig**, *a.* möglig. **-eln**, *sv. itr. h.* o. *s.* mögla. **-er**, -, *m.* skimmer, sken, glans. **-erglück**, *n.* skenbar lycka. **-erhaft**, *a.* skimrande. **-erkäfer**, *m.* lysmask. **-erlos**, *a.* glanslös. **-ern**, *sv. itr. h.* skimra, skina, glittra, tindra.

Schimpánse, **-n**, *m.* chimpans.

Schimpf, **-e**, *m.* skymf, förolämpning. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* skymfa, smäda, okväda, träta, gräla. **-er**, -, *m.* skymfare, smädare. **-eréi**, **-en**, *f.* skymfande, okvädande. **-ieren**, *sv.* F = *schimpfen*. **-lich**, *a.* skymflig, neslig. **-lied**, *n.* nidvisa. **-name[n]**, *m.* öknamn. **-wort**, *n.* skymford, okvädinsord.

Schindl|anger, *m.* ställe där as utlägges. **-el**, **-n**, *f.* 1. takspån. 2. spjäle. **-eldach**, *n.* spåntak. **-eldecker**, *m.* spåntäckare. **-elhauer**, **-elmacher**, *m.* spånspäntare. **-eln**, *sv. tr.* 1. täcka med takspån. 2. spjälka benbrott. **-elreifser**, *m.* spånspäntare. **-en**, *st.* I. *tr.* o. *itr. h.* 1. flå. 2. skafva skinnet af. 3. stubba, vanställa. 4. skrapa ihop, vara snål, girig. 5. öfveranstränga, skinna, plåga, förtrycka. II. *refl.* öfveranstränga sig, plåga sig, knoga. **-er**, -, *m.* 1. hudafdragare, rackare. 2. skinnare, plågare. 3. gnidare, girigbuk. **-eréi**, **-en**, *f.* 1. rackaryrke. 2. rackarbostad. 3. skinnande, trakasseri. 4. gnideri, girighet. **-erkarren**, *m.* rackarkärra. **-ermäfsig**, *a.* F ofantlig, gruflig, helvetisk. **-grube**, *f.* grop där as utlägges. **-kracke**, **-mähre**, *f.* P skinkmärr.

Schinken, -, *m.* dim. *Schinkchen*, **-lein**, 1. skinka. F bild. *mit einer Wurst einen ~ abwerfen:* gnm en liten gåfva uppnå mycket. 2. F nedrökt boklunta.

Schinn, **-e**, *m.* mjäll.

Schippe, **-n**, *f.* skofvel.

Schirm, **-e**, *m.* 1. skydd, beskärm. 2. skärm. 3. paraply, parasoll. **-dach**, *n.* tak till skydd för ngt, lider, skjul; soltält. **-en**, *sv. tr.* skydda, beskydda. **-er**, -, *m.* beskyddare. **-erin**, **-nen**, *f.* beskyddarinna. **-fabrik**, *f.* paraplyfabrik. **-herr**, *m.* skyddsherre, beskyddare. **-herrschaft**, *f.* skyddsherreskap, beskydd. **-lampe**, *f.* lampa med skärm. **-ständer**, *m.* paraplyställ, -hållare. **-ung**, *f.* skyddande. **-vögt**, *m.* skyddsherre. **-wand**, *f.* skyddsvägg.

schirr|en, *sv. tr.* sela på, spänna för. **-meister** = *Geschirrmeister*.

Schirting, **-s**, *m.* skirting.

Schisma, **-s**, **-s** el. **-ta**, *n.* skism, söndring.

schlabbern, *sv. tr.* o. *itr. h.* slafsa, sörpla.

Schlacht, **-en**, *f.* 1. slag, slagtning. 2. slagt. **-bank**, *f.* slagtbänk. **-bär**, *a.* lämplig till slagt, slagtfet. **-beil**, *n.* slagtaryxa. **-bericht**, *m.* underrättelse om, redogörelse för ett slag. **-berühmt**, *a.* berömd gnm fältslag. **-en**, *sv.* I. *tr.* slagta. II. *itr. h. Nach jm ~* brås på ngn. **-enkühn**, *a.* djärf i strid, modig. **-enmaler**, *m.* bataljmålare. **-er**, **Schlächter** = *Fleischer*.

Schlächterei, **-en**, *f.* 1. slagtaryrke. 2. slagteri. 3. slagtande, blodbad.

Schlacht|essen, *n.* måltid, kalas vid slagt. **-feier**, *f.* minnesfest till minne af ngt fältslag. **-feld**, *n.* slagfält. **-fertig**, *a.* slagfärdig, stridsfärdig. **-fest**, *n.* 1. = *Schlachtfeier*. 2. = *Schlachtessen*. **-gefilde**, *n.* slagfält. **-gemälde**, *n.* bataljmålning. **-gesang**, *m.* stridssång. **-geschrei**, *n.* stridsrop. **-getümmel**, **-gewühl**, *n.* stridsvimmel. **-haufen**, *m.* 1. hop slagtdjur. 2. trupp i ett slag. **-haus**, *n.*, **-hof**, *m.* slagteri. **-linie**, *f.* slaglinie. **-maske**, *f.* slagtmask. **-messer**, *n.* slagtarknif. **-plan**, *m.* stridsplan. **-reihe** = *Schlachtlinie*. **-ruf**, *m.* stridsrop. **-schwert**, *n.* slagsvärd. **-stück**, *n.* 1. bataljmålning. 2. slagtdjur. **-tag**, *m.* 1. slagtdag. 2. dagen för ett fältslag. **-vieh**, *n.* slagtboskap.

Schlackl|e, **-n**, *f.* slagg. **-en**, *sv. itr. h.* 1. opers. regna ihållande så att marken blir uppblött. 2. bilda slagg. **-enhaft**, *a.* slaggartad. **-erig**, *a.* regnig, våt. **-ern**, *sv. itr. h.* 1. hänga slapp, fladdra sakta. 2. = *schlacken 1.* **-erregen**, *m.* ihållande regn. **-erwetter**, *n.* ihållande regnväder. **-icht**, **-ig**, *a.* 1. = *schlackerig*. 2. slaggig.

Schlaf, **-[e]s**, *0*, *m.* dim. †, 1. sömn, lur. *In den ~ sinken:* falla i sömn, somna. 2. se *Schläfe*. **-apfel**, *m.* 1. alruna. 2. = följ. **-beere**, *f.* dvalbär. **-bett**, *n.* säng. **-bringend**, *a.* sömngifvande.

Schläfe, **-n**, *f.* tinning.

schlaf|en, *st. itr. h.* sofva. *~ gehen:* gå till sängs, *eine wohl~de Nacht wünschen:* önska god natt. **-engehen**, *n.* att gå till sängs. *Beim ~* när man går till sängs. **-en[s]zeit**, *f.* softid; liggdags.

Schläfer, -, *m.* sofvande. **-ig(keit)** se *Schläfrig(keit)*. **-in**, **-nen**, *f.* sofvande. **-n**, *sv. tr.* söfva. Vanl. opers. *es schläfert mich:* jag känner mig sömnig.

schlaff, *a.* slapp, slak, lös. **-heit**, *f.* slapphet.

Schlaf|gefährte, *m.*, **-gefährtin**, *f.* sängkamrat. **-geld**, *n.* betalning för natthärbärge. **-gemach**, *n.* sofgemak. **-genofs**, **-gesell**, **-kamerad**, *m.* sof-, sängkamrat. **-kammer**, *f.* sängkammare. **-krank**, *a.* sömnsjuk. **-krankheit**, *f.* sömnsjuka. **-lied**, *n.* vaggvisa. **-los**, *a.* sömnlös. **-losigkeit**, *f.* sömnlöshet. **-lust**, *f.* sömnbegär. **-mittel**, *n.* sömnmedel. **-mütze**, *f.* nattmössa. **-mützig**, *a.* F sömnig, dåsig, slö, trög. **-pelz**, *m.* pälsfodrad nattrock. **-ratz**, *m.*, **-ratze**, *f.* F sjusofvare, sömntuta.

itr. intransitivt, *refl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

schläfrig, *a.* sömnig. **-keit**, *f.* sömnighet.

Schlaf||rock, *m.* nattrock. **-saal**, *m.* sofrum. **-sessel**, *m.* sofstol, hvilstol. **-stätte, -stelle**, *f.* hvilostad, läger. **-stube**, *f.* sängkammare. **-stuhl**, *m.* = *Schlafsessel.* **-sucht**, *f.* sömnsjuka. **-süchtig**, *a.* sömnsjuk. **-trank, -trunk**, *m.* sömndryck. **-trunken**, *a.* sömndrucken, yrvaken. **-trunkenheit**, *f.* sömndrucket tillstånd. **-wachend**, *a.* somnambulisk. **-wagen**, *m.* sofvagn. **-wirkend**, *a.* sömngifvande. **-zeit**, *f.* softid. **-zimmer**, *n.* sofrum.

Schlag, *-e* †, *m.* **1.** slag, rapp, hugg, stöt; åskslag. *Ein ~ aus blauer Luft:* en blixt från klar himmel, *kalter ~* åskslag som ej tänder, *elektrischer ~* elektrisk stöt, *~ zehn Uhr:* på slaget tio, *auf einen ~* med ens. **2.** slag, drill, sång. **3.** slag, art, sort, ras. *Dieser ~ von Weibern:* denna sorts kvinnor, kvinnor af den sorten, *die Heirat ist nach meinem ~e:* giftermålet är i min smak. **4.** slagbom, fotsteg som slås upp, klaff, lucka; dörr, dörrflygel. **5.** med. slag, apoplexi. **6.** skog. hygge. **7.** åbr. gärde, åkerskifte, vall. **8.** sjö. a) slag, b) *~ des Ruders:* årtag. **-ader**, *f.* pulsåder. **-bär**, *a.* lämplig till hygge, tillräckligt mogen (om skog). **-brücke**, *f.* fällbro, fällbrygga.

Schlägel se *Schlegel.*

schlag||en, *st.* **I.** *tr., itr. h.* o. *s.* **1.** slå. *Drein ~* hugga in, gå löst, *klein ~* slå sönder i bitar, *zu Tod* el. *tot ~* slå ihjäl, *darauf lie/se ich mich tot ~* det kan jag våga hufvudet på, *Geld tot ~* göra af med pengar, *die Zeit tot ~* fördrifva tiden, *Falten ~* falla i veck, bilda veck, vecka sig, *eine geschlagene Stunde:* en hel timme. — Med prep.: *die Welle schlägt ans Ufer:* vågen slår mot stranden, *ein Ton schlägt ans Ohr:* en ton, ett ljud träffar örat, *ans Kreuz ~* korsfästa; *mit dem Kopf auf den Stein ~* slå hufvudet mot stenen, *Steuern auf etw. ~* lägga skatt på ngt, *etw. auf die Zeit ~* uppskjuta ngt; *es schlägt Feuer aus dem Boden:* det slår upp eld ur marken, *sich* (dat.) *etw. aus dem Kopf ~* slå ngt ur tankarne, *aus einander ~* veckla, slå upp, isär, *aus der Art ~* vanslägtas; *die Tinte schlägt durchs Papier:* bläcket slår igenom; *der Preis der Ware* el. *die Ware schlägt in die Höhe:* varan stiger i pris, *in Falten ~* lägga i veck, *in Fesseln ~* fjättra, *in den Wind ~* ej bry sig om, strunta i; *sie schlägt nach ihrer Mutter:* hon brås på sin mor; *über die Stränge ~* hoppa öfver skacklorna, *alles über einen Leisten ~* skära allt öfver en kam; *einen Mantel um den Leib ~* svepa in sig i en kappa; *der kalte Brand ist zu der Wunde geschlagen:* det har slagit sig kallbrand i såret. **2.** kämpa, strida, slåss. **3.** slå ihjäl, döda. **4.** hugga, hugga i, fälla. **5.** träffa, nå. **6.** explodera, t. ex. *~de Wetter:* explouderande grufgas. **II.** *rfl.* **1.** *Sich rechts, seitwärts ~* taga af, vika af åt höger, åt sidan, *sich auf die Seite der Verschwornen ~* gå öfver, sälla sig till de sammansvurna, *sich ins Mittel ~* träda emellan, söka medla, *sich zu jm ~* sälla sig till ngn. **2.** slå sig fram, taga sig fram. **3.** slåss, kämpa, strida, duellera.

Schläger, *-, m.* **1.** en som slår. **2.** häst som slår bakut. **3.** fågel som slår, sjunger, drillar bra. **4.** slagskämpe. **5.** (fäkt)sabel. **-éi**, *-en, f.* slagsmål.

Schlag||etöt, *-s, m.* slagskämpe, mördare. **-fa/s**, *n.* fat, tunna till inpackning, fastage. **-feder**, *f.* **1.** vingpenna. **2.** slagfjäder. **-fertig**, *a.* slagfärdig. **-fertigkeit**, *f.* slagfärdighet. **-flu/s**, *m.* slag, slaganfall. **-gewicht**, *n.* slaglod. **-gold**, *n.* bladguld. **-holz**, *n.* **1.** till hygge bestämd skog. **2.** trä att slå med ss. sälträ, skäktträ m. m. **-lawine**, *f.* slaglavin, bildas vid töväder af kram snö. **-leiste**, *f.* slaglist. **-licht**, *n.* stark, skarpt begränsad dager. **-lot[h]**, *n.* slaglod. **-pulver**, *n.* **1.** med. slagpulver. **2.** knallpulver. **-sahne**, *f.* vispad grädde. **-schatten**, *m.* slagskugga. **-seite**, *f.* hammarban. **-stock**, *m.* sälträ. **-wald**, *m.* till trakthygge indelad skog. **-werk**, *n.* **1.** pålkran. **2.** slagverk. **-wunde**, *f.* kontusion.

Schlamm, *-[e]s, 0, m.* slam, dy, gyttja.

Schlämmarbeit, *f.* slamning.

schlamm||en, schlämmen, *sv.* **I.** *tr.* **1.** muddra, rensa från slam. **2.** slamma, vaska. **II.** *itr.* **1.** *s.* rinna, vältra sig fram afsättande slam. **2.** *h.* se *schlemmen.* **-ig**, *a.* slammig, dyig, gyttjig.

Schlämmkreide, *f.* slammad krita.

Schlamp, *-e* †, *m.* släp. **-ämpen**, *sv. itr. h.* F kalasa. **-e**, *-n, f.* **1.** slampa, slamsa. **2.** = följ.

Schlämpe se *Schlempe.*

schlamp||en, *sv. itr. h.* **1.** sörpla, slafsa. **2.** hänga lös, röra sig, gå ostadigt. **-er**, *-, m.* osnygg, snuskig person. **-eréi**, *-en, f.* oordning, osnygghet. **-ig**, *a.* **1.** *~es Essen:* röra, smörja, slask, skval. **2.** regnig, våt. **3.** slampig, slamsig, slarfvig.

Schlange, *-n, f.* dim. †, orm; bild. ringel, slingring, krökning, bugt.

Schlängel||éi, *-en, f.* slingrande, slingring. **-icht, -ig**, *a.* som slingrar sig, går i krökningar. **-n**, åfv. **schlangen**, *sv.* **I.** *tr.* vrida spiralformigt, leda i slingringar. *Geschlängelter Weg:* väg som går i krökningar. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* slingra sig, gå i bugter.

Schlangen||anbeter, *m.* ormdyrkare. **-busen**, *m.* falsk barm. **-gewinde**, *n.* ormslinga. **-gezisch**, *n.* ormhväsning. **-gezücht**, *n.* ormyngel. **-haft**, *a.* ormaktig, ormlik. **-herz**, *n* falskt hjärta. **-krümmung, -linie**, *f.* ormslinga. **-mann**, *m.* **1.** ormtämjare, ormtjusare. **2.** astron. ormkarl. **-rohr**, *n.*, **-röhre**, *f.* spiralformigt rör. **-stab**, *m.* merkuriestaf. **-träger**, *m.* astron.

ormkarl. **-weg,** *m.* väg som kröker sig, går i bugter. **-windung,** *f.* ormslingring, ormslinga.

schlangicht, schlänglicht se *schlängelicht.*

schlank, *a.* **1.** smärt, smal. **2.** se *schlankweg.* **-heit,** *f.* smärthet, smärt figur, smalhet, reslighet. **-wég,** *adv.* utan vidare, helt simpelt.

schlapp, I. *itj.* härmande a) slafsande, b) hasande, c) smäckande, klatschande, ugf. slafs, klapp, smäck. **II.** se *schlaff.* **III.** = *Klapp.* **-e, -n,** *f.* **1.** nederlag, förlust, skada, afbräck, kränkning. **2.** toffel, träsko, hasa. **3.** mössa, mjuk hatt. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** slafsa, sörpla (i sig). **2.** hasa, gå i hasor. **-hut,** *m.* mjuk hatt. **-s,** *-e, m.* flabb.

Schlaräffe, *-n, m.* invånare i slaraffenland, latmask, lätting. **-n,** *sv. itr. h.* lefva ett lättjefullt lif, vara en lätting. **-nland,** *n.* slaraffenland. **-nleben,** *n.* lättjefullt lif.

schlarfen, *sv. itr. s.* hasa, dra benen efter sig.

schlau, *a.* slug. **-be,** *-n, f.* skal. **-berger,** *-, m.* F slughufvud. **-ch,** *-e* †, *m.* **1.** tät säck, lädersäck, lägel; F bild. istermage. **2.** slang. **-chen,** *sv. tr.* leda gum slang. **-chhaft, -chig,** *a.* slangartad. **-deréi,** *-en, f.* slarf, slams. **-derhaft, -derig, -derisch,** *a.* slarfvig, slamsig, slampig. **-dern,** *sv. itr. h.* **1.** fara hit och dit, ha för stort spelrum. **2.** ligga omkring i oordning, huller om buller. **3.** slarfva, slamsa, slampa. **4.** *Mit einer Ware* ~ slumpa bort en vara. **-erweise,** *adv.* slugt, slugt nog. **-heit, -igkeit,** *f.* slughet, list. **-kopf,** *m.* slughufvud. **-köpfig, -sinnig,** *a.* slug.

schlecht, *a.* **1.** dålig, ond, adv. äfv. illa. *Jn* ~ *machen:* tala illa om, förtala ngn, *mir ist* ~ jag mår illa, ~*er werden:* försämras. **2.** föråldr. a) enkel, rättfram, ännu vanl. i förbindelsen: ~ *und recht:* rätt och slätt, b) enkel, tarflig, simpel, c) *nicht* ~ ej litet, ganska (mycket). **-erdings** (äfv. --⁴), *adv.* fullständigt, helt och hållet, absolut. **-gelaunt,** *a.* vid dåligt lynne. **-heit, -igkeit,** *f.* dålighet, gemenhet. **-hín, -wég,** *adv.* helt enkelt, helt simpelt, rätt och slätt, utan vidare.

schleck- = *leck-.*

Schlegel, -, *m.* **1.** käpp att slå med, slagträ, sältra, trumpinne; klubba. **2.** (djur)bog. **-n,** *sv. itr. h.* misstaga sig, göra en grof bock.

Schleh, -e, m., -e, -n, *f.* **1.** slån(bärsbuske). **2.** slånbär. **-[en]baum, -[en]busch, -[en]dorn, -[en]strauch,** *m.* = *Schleh 1.*

Schlei, -e, m. se *Schleie.*

Schleich||e se *Blindschleiche.* **-en,** *st. itr. s.* o. *rfl.* smyga (sig), gå sakta, krypa. **-er, -,** *m.* en som smyger sig fram, går smygvägar. **-eréi,** *-en, f.* smygande, smygväg. **-erin,** *-nen, f.* se *Schleicher.* **-fieber,** *n.* smygande feber. **-handel,** *m.* smyghandel. **-händler,** *m.* smyghandlare. **-treppe,** *f.* smyg-, löntrappa. **-wa[a]re,** *f.* kontraband. **-weg,** *m.* smygväg.

Schleie, *-n, f.* sutare (Cyprinus tinca).

Schleier, -, *m.* slöja, flor. **-eule,** *f.* tornuggla. **-flor,** *m.* flor till slöjor, flortyll. **-haft,** *a.* **1.** lik en slöja. **2.** beslöjad, hemlighetsfull. **-lehen,** *n.* län som går i arf äfven på kvinnolinien. **-los,** *a.* obeslöjad. **-n,** *sv. tr.* beslöja, insvepa.

Schleif||anstalt, *f.* slipverk. **-bahn,** *f.* kana, isbana. **-e,** *-n, f.* **1.** kana, isbana. **2.** drög. **3.** snara, ögla, rosett. **4.** korsband. **-en, I.** *st. tr.* slipa; glätta, polera. **II.** *st.* o. *sv. itr. h.* o. *s.* kana, skrilla, hasa. **III.** *sv. tr.* **1.** äfv. *itr. h.* o. *rfl.* släpa (sig). **2.** nedrifva, rasera. **3.** binda, t. ex. *Laute, Töne.* **4.** knyta rosetter. **-er, -,** *m.* **1.** slipare. **2.** en art galopp (dans). **3.** bunden not. **-eréi,** *-en, f.* **1.** slipande, slipning. **2.** sliperi. **-handel,** *m.* smyghandel. **-mühle,** *f.* slipsten som drifves gum ett maskineri, slipverk. **-sel,** *-s, 0, n.* slipgorr. **-stein,** *m.* slipsten. **-trog,** *m.* slipho.

Schleih(e) se *Schlei(e).*

Schleim, *-e, m.* slem; gelé. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** blifva geléartad. **2.** alstra slem. **II.** *tr.* rena från slem; skumma. **-flufs,** *m.* katarr. **-haft, -icht -ig,** *a.* slemaktig, geléartad, slemmig. **-t[h]ier,** *n.* blötdjur.

Schleifs||e, *-n, f.* **1.** pärtsticka. **2.** a) fjäderskaft utan fan, b) dun. **3.** linneskaf. **-en,** *st. tr., itr. s.* o. *rfl.* **1.** afnöta(s), slita(s). **2.** klyfva(s), afsöndra(s), afskala(s), i sht *Federn* ~ sprita fjäder. **-erin,** *-nen, f.* hushållerska.

Schlemm, *-s* el. *-e, m.* kort. slam. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* frassa, lefva i sus och dus. **II.** se *schlämmen.* **-er, -,** *m.* fråssare, jfr föreg. **-eréi,** *-en, f.* frasseri, lif i sus och dus.

Schlempe, *-n, f.* röra, välling, skulor, i sht drank.

Schlend||erer, -, *m.* släntrare, dagdrifvare. **-ergang,** *m.* vårdslös, långsam gång, släntrande. **-erjan,** F = *Schlendrian.* **-ern,** *sv. itr. h.* o. *s.* släntra, gå och drifva, flanera. **-rián, -e,** *m.* släntrian. **-riánen,** *sv. itr. h.* följa släntrianen.

Schlenker||bein, *n.* F en som går och slänger med benen. **-beinig,** *a.* som slänger med benen. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* slänga, dänga, dingla.

Schlepp, *-e, m.* se *Schleppe.* **-dampfer,** *m.*, **-dampfschiff,** *n.* bogserångare, bogserare. **-e,** *-n, f.* släp. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** släpa, släpa med sig, efter sig; framsläpa. **2.** slita, utslita kläder utan att göra ngt till deras underhåll. **3.** taga i släptåg, bogsera. **II.** *rfl.* **1.** släpa sig, släpa sig fram. **2.** *Sich mit etw.* ~ dragas med ngt. **III.** *itr. h.* släpa. **-er, -,** *m.* en som släpar. **-eréi,** *-en, f.* släp, trälande. **-kleid,** *n.* klädning med släp. **-rock,** *m.* kjol med släp. **-säbel,** *m.* släpsabel. **-schiffahrt,** *f.* bogsering. **-tau,** *n.* bogseringslina, släptåg.

Schleuder, *-n, f.* slunga. **-arbeit,** *f.* slarfvigt, på hafs gjordt arbete. **-éi** se *Schlauderei.*

-er, -, *m.* slungare. **-haft, -ig** se *schlauder-*. **-n**, *sv.* I. *tr.* slunga. II. se *schlaudern*. **-preis**, *m.* underpris, röfvarpris.

schleunig, *a.* skyndsam, hastig, fort. **-keit**, *f.* skyndsamhet, hastighet, brådska.

Schleu[ſ]se, *-n, f.* sluss.

schleuſs(t), föråldr. = *schliefs(t)*.

Schlich, *-e, m.* 1. smygväg, kryphål. 2. knep. 3. se *Schlick*.

schlicht, *a.* 1. enkel, okonstlad, rättfram. 2. slät, t. ex. *~es Haar*. **-e**, *-n, f.* 1. = *Schlichtheit*. 2. klister, lim att klistra varpen med i en väf. **-en**, *sv.* I. *tr.* 1. ordna, bringa i ordning, utreda, bilägga. 2. släta, jämna, slätfila, släthyfla. II. *rfl.* ordnas, reda upp sig, bli klar. **-er**, -, *m.*, **-erin**, *-nen, f.* en som ordnar, jämnar, bilägger. **-haarig**, *a.* släthårig. **-heit**, *f.* 1. enkelhet, rättframhet, enfald. 2. ordning, släthet, jämnhet. **-hín** = *schlechthin*. **-ung**, *f.* ordnande m. m. se *schlichten*. **-wég** = *schlechtweg*.

Schlick, -[e]*s, 0, m.* slam, gyttja, dy. **-en**, *sv. tr., itr. h.* o. *rfl.* uppslamma(s). **-erig**, *a.* dyig, gyttjig.

Schlief, *-e, m.* degigt ställe, stålrand i bröd. **-en**, *st. itr. s.* krypa, glida. **-ig**, *a.* degig, med stålrand i (om bröd).

schliefs‖bär, *a.* som kan stängas, låsas. **-e**, *-n, f.* lås, regel, knäppe, spänne. **-en**, *st.* I. *tr.* 1. sluta, t. ex. *die Augen. Die Wunde* ~ läka såret, *an die Brust* ~ sluta till sitt bröst. 2. stänga för, stänga igen, stänga, låsa. *Den Gefangnen an die Wand* ~ fastlåsa fången vid väggen, *den Hund an die Kette* ~ binda hunden, *in sich* ~ innesluta, innefatta, *aus dem Hause* ~ utestänga, *geschlossene Zeit:* förbjuden tid. 3. hopsmeta, försegla, hopknäppa, hopfästa, sluta, foga. *Das Band enger* ~ draga, knyta åt bandet hårdare, *ein in sich geschlossenes Ganzes:* ett i sig afslutadt helt, *geschlossene Gesellschaft:* slutet sällskap. 4. sluta, afsluta. 5. sluta, uppgöra, ingå. 6. sluta, *etw. aus etw.:* till ngt af ngt. II. *rfl.* 1. sluta sig, gå igen. *Die Wunde schliefst sich:* såret läkes, *sich an einander* (ack.) ~ sluta sig till hvarandra. 2. lida mot, närma sig slutet, afslutas, sluta. 3. komma till stånd, blifva af. III. *itr. h.* 1. sluta till, passa, sitta åt. *Der Reiter schliefst* el. *reitet geschlossen:* ryttaren trycker benen intill hästens sidor. 2. sluta, upphöra. 3. *Von* el. *aus etw. auf etw.* (ack.) ~ sluta af ngt till ngt, *etw. schliefst für jn:* ngt talar för ngn. *~d* afv. bevisande. **-er**, -, *m.* 1. portvakt, dörrvakt, vaktmästare, fångvaktare. 2. med. ringmuskel. **-erin**, *-nen, f.* dörr-, fångvakterska; hushållerska. **-kette**, *f.* kedja hvars ändar äro gnm lås förenade. **-lich**, *a.* slutlig, afslutande. **-muskel**, *m.* smndragande muskel, ringmuskel. **-ung**, *f.* slutande m. m. se *schliefsen*.

Schliff, *-e, m.* 1. se *Schlief*. 2. slipning, glättande, polering. 3. släthet, glatthet, polityr, afv. bild. yttre polityr.

schlimm, *a.* dålig, ond, ledsam, sorglig, svår. *Es steht* ~ det står illa till, *einen ~en Arm haben:* hafva ondt i en arm, *mir ist* ~ jag mår illa, det kväljer mig, *davor kann einem ~ werden:* det är, så att man kan må illa af det, ~ *hinter etw. her* el. *nach etw. sein:* vara galen i, efter ngt.

Schling‖e, *-n, f.* 1. klänge, ranka. 2. ögla, maska. 3. bindel. 4. snara. Bild. *den Kopf* el. *sich aus der* ~ *ziehen:* dra sig ur förlägenheten. **-el**, -, *m.* slyngel. **-elei**, *-en, f.* slyngelaktighet. **-elhaft**, *a.* slyngelaktig. **-en**, *st. tr.* 1. afv. *itr. h.* äta glupskt, sluka, svälja ned. 2. afv *rfl.* vrida (sig), slingra (sig), vinda (sig), linda (sig), knyta. *Das Band schlingt sich zur Schleife:* bandet bildar en rosett. **-er**, -, *m.* en som a) slukar, b) vrider, lindar ngt. **-ern**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. se *schlenkern*. 2. sjö. slingra, rulla. **-gewächs, -kraut**, *n.*, **-pflanze**, *f.* slingerväxt.

Schlipf, *-e, m.* ras, skred.

Schlippe = *Brandgasse*. **-r**, *-s, 0, m.*, **-rmilch**, *f.* skummad sur mjölk.

Schlips, *-e, m.* halsduk.

Schlitt‖en, -, *m.* 1. släde, kälke. 2. drög. **-enbahn**, *f.* 1. väg för slädar, körväg i snön. 2. före. **-enfahrt**, *f.* slädfart, slädfärd. **-engeläut**, *n.* bjällerklang. **-erbahn**, *f.* kana, isbana. **-erer**, -, *m.* en som slår kana. **-ern**, *sv. itr. h.* o. *s.* slå kana, skrilla. **-schuh**, *m.* skridsko. **-schuhläufer(in)**, *m.* (*f.*) skridskoåkare. **-schuhlaufen**, *n.* skridskoåkning.

Schlitz, *-e, m.* inskärning, snitt, skåra, springa, sprund. **-auge**, *n.* smalt öga som hos mongolerna. **-äugig**, *a.* smalögd. **-en**, *sv. tr.* göra ett snitt, en skåra, ett sprund i, skära upp, klippa upp, rispa upp. **-fenster**, *n.* smalt fönster. **-ig**, *a.* försedd med sprund, uppskuren, uppristad. **-messer**, *n.* knif att skära, sprätta upp ngt med. **-streif**, *m.* kil i kläder.

schlohweifs, *a.* snöhvit.

Schloſs, *-er* †, *n.* 1. slott. 2. lås; knäppe, spänne. 3. bäcken(ben). **-bein**, *n.* höftben. **-e** (afv. **Schlosse**), *-n, f.* hagelkorn. **-en**, *sv. itr. h.* hagla. **-enkorn**, *n.*, **-enstein**, *m.* hagelkorn. **-ensturm**, *m.* hagelby.

Schlosser, Schlösser, -, *m.* låssmed, klensmed. **-éi**, *-en, f.* låssmeds-, klensmedsyrke, -verkstad.

Schloſs‖hauptmann, *m.* slottshöfvidsman, -fogde. **-hof**, *m.* borggård. **-verwalter, -vögt**, *m.* slottsfogde.

Schlot[t], *-e* [†], *m.* skorsten. **-feger, -kehrer**, *m.* skorstensfäjare, sotare.

Schlotter‖bein, *n.* darrande, osäkert ben. **-hose**, *f.* vida byxor. **-ig**, *a.* darrande, osäker, vacklande; vid, löst hängande, slapp, sladd-

rig, slarfvig. **-igkeit,** *f.* slapphet, slarf m. m. se föreg. **-kopf,** *m.* (person med) darrande, nickande hufvud. **-n,** *sv. itr. h.* o. vid ortförändring *s.* darra, hänga löst, slappt, fara hit och dit, vackla, stappla.

Schlucht, *-en, f.* dal, klyfta, afgrund, svalg.

schluchz||en, *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. snyfta, gråta bittert. 2. ✻ hicka. 3. ✻ ljuda stötvis. **-er,** *-, m.* 1. en snyftande. 2. snyftning. 3. = *Schlukken II.* **-erei,** *-en, f.* snyftande, snyftning.

Schluck, *-e* [†] o. *-, m.* klunk, drag. **-auf,** *m.* hicka. **-en,** I. *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. svälja ned, svälja, sluka. Bild. *an einem Schmerz* ~ kämpa mot smärtan. 2. ✻ = *schluchzen.* II. äfv. **-er,** *-s, 0, m.* hicka. **-er,** *-, m.* stackare. **-weise,** *adv.* klunkvis, i klunkar.

Schluder- se *Schlauder-.* **Schluft** se *Schlucht.*

Schlummer, *-, m.* 1. slummer, sömn. 2. ✻ sömndryck. **-betäubt,** *a.* öfverväldigad af sömn. **-er,** *-, m.* 1. slumrare. 2. = *Schlummerkopf.* **-kissen,** *n.* hufvudkudde. **-kopf,** *m.* F sömnig, dåsig person, nattmössa. **-lied,** *n.* vaggsång. **-los,** *a.* sömnlös. **-n,** *sv.* I. *itr. h.* slumra. II. *opers. Es schlummert mich:* jag känner mig sömnig. **-trunken,** *a.* sömndrucken.

Schlump, *-e, m.* slump. ~*s:* gnm en slump. **-[e],** *-en, f.* F slampa, slamsa. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* o. *s.* 1. lyckas gnm en slump, slumpa sig. 2. = *schlottern.* II. *tr.* slarfva med ngt. **-ern,** *sv. itr. h.* o. *s.* släpa, släpa sig, släntra. **-icht, -ig,** *a.* slarfvig, slamsig.

Schlund, *-e* †, *m.* svalg; gap, djup klyfta, afgrund. **-bräune,** *f.* strupinflammation. **-kopf,** *m.* struphufvud.

Schlupe se *Schaluppe.*

Schlupf, *-e* †, *m.* se *Schlupfloch.*

schlüpf||en, *sv. itr. s.* smyga sig, glida, slinka. **-[e]rig,** *a.* hal, slipprig; obehaglig, kinkig; tvetydig, ekivok. *Eine* ~*e Zunge haben* äfv. vara språksam, prata mycket. **-[e]rigkeit,** *f.* slipprighet m. m. se föreg.

Schlupf||loch, *n.,* **-winkel,** *m.* smyghål, kryphål, kryp-in.

schlürfen, *sv.* I. *tr.* o. *itr. h.* dricka med välbehag, läppja på, sörpla i sig. II. *itr. h.* o. *s.* = *latschen.*

Schluss, *-e* †, *m.* 1. tillslutning. *Das Fenster hat keinen rechten* ~ fönstret sluter ej till väl. 2. stängning, afslutande, slut. 3. afslutning, slut, ände. *Zum* ~ till sist, *zum* ~ *bringen:* afsluta. 4. slutsats, slutledning. 5. beslut. **-antrag,** *m.* jur. slutpåstående. **-art,** *f.* slutsätt. **-bemerkung,** *f.* afslutande anmärkning; slutord.

Schlüssel, *-, m.* nyckel; klav. **-bart,** *m.* nyckelax. **-bein,** *n.* nyckelben. **-blume,** *f.* gullvifva. **-bund,** *n.* nyckelknippa. **-rohr,** *n.,* **-röhre,** *f.* nyckelpipa.

Schluss||folge[rung], *f.* slutsats, slutledning. **-gerecht,** *a.* logisk.

schlüssig, *a.* besluten. ~ *sein:* vara besluten, hafva beslutat, ~ *werden:* besluta, öfverenskomma.

Schluss||kette, *f.* slutledning. **-punkt,** *m.* slutpunkt, sista punkt. **-rechnung,** *f.* sluträkning, slutlig uppgörelse. **-recht,** *a.* logisk. **-rede,** *f.* 1. afslutningstal. 2. slutet, sista delen af ett tal. 3. slutledning. **-reihe,** *f.* 1. slutledning. 2. sista raden, ledet, serien. **-richtig,** *a.* logisk. **-satz,** *m.* 1. slutsats. 2. sista satsen. **-sitzung,** *f.* sista sammanträdet. **-stein,** *m.* slutsten. **-widrig,** *a.* ologisk, inkonsekvent. **-widrigkeit,** *f.* brist på logik, på följdriktighet, inkonsekvens.

Schmäch, *0, f.* smälek, skam, skymf. **-bedeckt, -beladen,** *a.* skamhöljd, nedtryckt af skam.

schmächteln, *sv. itr. h.* smäkta lätet, spela den smäktande.

schmachten, *sv. itr. h.* smäkta, försmäkta.

schmächtig, *a.* 1. smäktande. 2. smal, spenslig, skranglig. **-keit,** *f.* spenslighet, skranglighet.

Schmacht||lappen, *m.* F 1. hungrande fattiglapp. 2. smäktande, älskogssjuk person. **-riemen,** *m.* svältrem.

schmächvoll, *a.* skamlig, neslig.

Schmack, I. se *Geschmack.* II. *-en, f.* äfv. **-e, -n,** *f.* sjö. smack. **-haft,** *a.* smaklig, välsmakande. **-haftigkeit,** *f.* smaklighet, god smak.

schmaddern; *sv. tr.* o. *itr. h.* smutsa, smörja ned.

schmäh||len, *sv. tr.* o. *itr. h.* smäda, skymfa, nedsätta, okväda, [*auf* el. *gegen* el. *über*] *jn:* ngn. **-er,** *-, m.,* **-erin,** *-nen, f.* smädare, fiende; okvädande person. **-lich,** *a.* 1. skamlig, skändlig. 2. adv. F mycket, dugtigt. **-lied,** *n.* nidvisa. **-rede,** *f.* smädetal. **-schrift,** *f.* smädeskrift. **-sucht,** *f.* smädelystnad. **-süchtig,** *a.* smädelysten. **-ung,** *f.* 1. smädande. 2. smädelse. **-wort,** *n.* smädeord, skymford.

schmal, *-er* [†], *a.* 1. smal, trång. 2. knapp, karg, mager. **-bäckig,** *a.* med magra, insjunkna kinder. **-bier,** *n.* dricka. **-blätterig,** *a.* smalbladig.

Schmäle = *Schmalheit.* **-n,** *sv. itr. h.* o. *tr.* [*Auf*] *jn* el. *mit jm* ~ gräla, träta på, klandra ngn. **-rn,** *sv.* I. *tr.* 1. göra smalare. 2. förklena, förminska, inskränka. II. *rfl.* smalna, afsmalna. **-rung,** *f.*

Schmäl||hans, *m.* smalhans, fattigdom, nöd. **-heit,** *f.* 1. smalhet. 2. knapphet, karghet. **-spurig,** *a.* smalspårig.

Schmalte, *0, f.* smalt.

Schmälvieh, *n.* småboskap.

Schmalz, *-es, 0, n.* flott, fett. Bild. *im* ~ *sitzen:* må godt, ha goda dagar. **-brot,** *n.* bröd med flott på. **-en, schmälzen,** *sv. tr.* smörja med flott; ingnida med fett. **-ig,** *a.* flottig.

Schmand, Schmant, *-e, m.* 1. grädde. 2. smörja.

schmarótz||en, *sv. itr. h.* snylta. **-er,** *-, m.* snylt-

gäst, -djur, -växt, parasit. **-eréi**, *-en, f.* snyltande. **-erhaft**, **-erisch**, *a.* snyltande, parasitisk. **-erpflanze**, *f.* snyltväxt. **-ert[h]ier**, *n.* snyltdjur.

Schmarr||e, *-n, f.* långt ärr el. sår, skråma i sht af huggvapen i ansigtet. **-en, I.** *sv. tr.* ge ngn en skråma, jfr föreg. **II.** *-, m.* ett slags mjölrätt. **-ig**, *a.* ärrig, skråmig.

Schmatz, *-e* [†], *m.* dim. †, F smällande kyss. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* smacka, äta och smacka; kyssa så det smäller.

Schmätzer, *-, m.* zool. buskskvätta.

Schmauch, *-e* [†], *m.* **1.** tjock rök, kvalm. **2.** F bolmande drag ur pipan. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** ryka. **2.** F röka, bolma. **3.** säfv. **schmäuchen**, röka, röka ut, röka ihjäl. **-er**, *-, m.* F rökare. **-gesellschaft**, *f.* F rökklubb. **-ig**, *a.* F nedrökt.

Schmaus, *-e* †, *m.* kalas; festmåltid. **-bruder**, *m.* goddagspilt. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* kalasa. **-er**, *-, m.* kalasande person; goddagspilt. **-eréi**, *-en, f.* kalasande, kalas. **-erisch**, *a.* kalaslik, kalasande, kalas-.

schmeck||bar, *a.* som kan smakas, ger smak. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* smaka. Bild. *jn nicht ~ können:* ej kunna tåla ngn. **II.** *itr. h.* smaka. *Nach Öl ~* smaka olja. **-er**, *-, m.* **1.** en som smakar på ngt. **2.** finsmakare, läckergom.

Schmeer se *Schmer.*

Schmeichel||blick, *m.* smekande, öm blick. **-ei**, *-en, f.* **1.** smicker. **2.** smekande, smekning. **-haft**, *a.* **1.** smickrande, berömmande. **2.** smeksam, smekande. **-ig**, **-isch** = *smeichlerisch.* **-katze**, *f.* smeksam katt; F bild. smeksam person. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** smickra, *jm* el. ✱ *jn:* ngn. *Der Maler hat ihm* (den porträtterade) *geschmeichelt*, men: *das Bild* (porträttet) *ist geschmeichelt.* Personl. pass. vanl. i förbind.: *ich bin* (el. *fühle* el. *finde mich*) *geschmeichelt von* el. *durch* el. *über etw.*, men: *ich schmeichle mir* (✱ *mich*) *mit etw.*, dock säfv. *ich schmeichle mich einer* (gen.) *Sache.* **2.** smeka. **-name**, *m.* smeknamn. **-rede**, *f.* smickrande tal, smicker. **-wort**, *n.* **1.** smickrande ord. **2.** smekord.

Schmeichler, *-, m.* smickrare. **-in**, *-nen, f.* smickrerska. **-isch**, *a.* smickrande, inställsam.

schmeidig, *a.* smidig, mjuk. **-keit**, *f.* smidighet.

Schmeiſs, *-es, 0, m.* exkrementer; flugsmuts. **-e** = *Schmeiſsfliege.* **-en**, *st. tr.* F **1.** kasta, kasta, slänga. **2.** slå, slå till. **-fliege**, *f.* spyfluga.

Schmelz, *-e, m.* **1.** emalj. **2.** stråpärla. **3.** glans, friskhet, färg, färgton. **-arbeit**, *f.* **1.** smältning. **2.** emalj(arbete). **-bār**, *a.* smältbar. **-barkeit**, *f.* smältbarhet. **-blau**, *n.* smalt. **-butter**, *f.* smält smör. **-e**, **-n**, *f.* **1.** smältande, smältning, smältningsprocess. **2.** smälta. **3.** smälthytta. **4.** glassats. **-en, I.** *st. itr. s.* smälta. **II.** *sv.* o. *st. tr.* **1.** smälta. **2.** fördrifva färger. **3.** emaljera. **-er**, *-, m.* smältare. **-eréi**, *-en, f.* **1.** smältning. **2.** smälthytta. **-gemälde**, *n.* emalj(målning). **-glas**, *n.* emalj. **-hitze**, *f.* smälthetta. **-hütte**, *f.* smälthytta. **-ofen**, *m.* smältugn. **-pfanne**, *f.* smältpanna. **-tiegel**, *m.* smältdegel. **-ung**, *f.* smältning m. m. se *schmelzen.*

Schmer, *-[e]s, 0, m.* o. *n.* ister, fett, vagnssmörja.

Schmergel(n) se *Schmirgel(n).*

Schmerl, *-e, m.*, *-e, -n, f.*, **-ing**, *-e, m.* zool. **1.** dvärgfalk. **2.** grönling.

Schmerz, *-e[n]s, -en, m.* smärta, plåga, kroppsligt ondt. **-beladen**, *a.* plågad, lidande. **-en**, *sv.* **I.** *itr. h.* smärta, göra ondt, värka. **II.** *tr.* smärta, plåga, i sht opers. **-enfrei** = *schmerzlos.* **-engeld**, *n.* ersättning för sveda och värk, bild. ersättning för lidanden. **-enskind**, *n.* sorgebarn. **-enslager**, *n.* plågobädd. **-ensreich**, *a.* smärtfull, smärtsam. **-ensruf**, **-ensschrei**, *m.* smärtans rop, skri. **-gefühl**, *n.* smärta. **-haft**, *a.* smärtsam, värkande. **-haftigkeit**, *f.* värk, smärta. **-lich**, *a.* smärtsam, plågsam. **-lindernd**, *a.* som lindrar plågorna, (smärt)lindrande. **-los**, *a.* smärtfri, plågfri. **-losigkeit**, *f.* smärtfritt tillstånd. **-stillend**, *a.* smärtstillande. **-voll**, *a.* smärtsam, plågsam.

Schmetterling, *-e, m.* fjäril. **-sblume**, *f.*, **-sblüt[h][l]er**, *-, m.* bot. växt med fjärilslik blomkrona.

schmettern, *sv.* **I.** *tr.* häftigt slå, slunga, kasta. **II.** *itr.* **1.** *s.* störta, falla med brak. **2.** *h.* smattra, skrälla.

Schmicke, *-n, f.* **1.** piska. **2.** pisksnärt. **-n**, *sv. tr.* slå till, piska.

Schmidt se följ.

Schmied, *-e, m.* **1.** smed. **2.** zool. knäppare, knäppbagge. **-bār**, *a.* smidbar. **-barkeit**, *f.* smidbarhet. **-e**, *-n, f.* smedja. Bild. *vor die rechte ~ gehen:* vända sig till rätt person. **-ebalg**, *m.* blåsbälg i en smedja. **-eisen**, *n.* smidesjärn, stångjärn. **-eesse**, *f.* **1.** smedjehärd. **2.** smedja. **-ehandwerk**, *n.* smedsyrke. **-ekohle**, *f.* smideskol. **-en**, *sv. tr.* smida; bild. uttänka, komma med, göra, stifta. **-ewa[a]re**, *f.* smide. **-ezange**, *f.* smedstång.

Schmiege||e, *-n, f.* **1.** böjning, snedd, sned vinkel, lutning, sluttning. **2.** vinkelmått, vinkelhake. **-en**, *sv. tr.* **1.** o. i sht *rfl.* böja (sig) efter, intill ngt. *Sich ~ und biegen:* kröka sig, vrida sig, krypa, *sich an jn ~* trycka sig, krypa, sluta sig tätt intill ngn, *sich um etw. ~* slingra sig omkring ngt. **2.** mäta sneda vinklar. **-sām**, *a.* böjlig, smidig, mjuk. **-samkeit**, *f.* böjlighet, smidighet. **-ung**, *f.* = *Schmiege 1.*

Schmier||ālien, *pl.* F **1.** mutor. **2.** = *Schmiererei.* **-büch**, *n.* kladd. **-e**, *-n, f.* (vagns-, maskin-, sko)smörja; F bild. smörj, stryk. **-en**, *sv. tr.* **1.** smörja, breda, stryka. Ordspr. *wie man schmiert, so fährt man:* som man kokar, får man supa, F bild. *jm das Maul* [*mit Ho-*

nig] ~ ugt. lofva ngn guld och gröna skogar, *geschmierte Worte:* håningssöta ord, *Wein* ~ förfalska vin, *jm die Hände* ~ muta ngn, *jm etw. ins Maul* ~ göra ngt påtagligt för ngn, tratta i ngn ngt. 2. sudda, kludda, klottra, slarfva med. **-er**, **-**, *m.* 1. smörjare. 2. vinförfalskare. 3. suddare, klottrare, klåpare, målarkladd. **-eréi**, *-en, f.* kladdande; sudd, kludd, klotter, fusk. **-finke**, *m.* F smutsgris, gris. **-ig**, *a.* smörjig, klibbig, smutsig. *Sich* ~ *machen:* smörja ned sig. **-igkeit**, *f.* smörjigt, smutsigt tillstånd. **-lappen**, *m.* 1. smutsig trasa. 2. = *Schmierfinke.* **-leder**, *n.* smorläder. **-seife**, *f.* såpa. **-stiefel**, *m.* smorlädersstöfvel.

Schminke, *-n, f.* smink; skönhetsmedel. **-n**, *sv. tr.* sminka.

Schmirgel, *-, m.* smergel. **-n**, *sv. tr.* smergla.

Schmiſs, *-e, m.* 1. slag, rapp, hugg, skråma. 2. exkrementer.

Schmitz, *-e, m.* 1. = *Schmiſs 1.* 2. remsa. 3. smörja, smuts. Bild. *jm einen* ~ *anhängen:* baktala ngn. **-e**, *-n, f.* 1. = *Schmitz 3.* 2. pisksnärt. **-en**, *sv. tr.* 1. slå till, rappa på. 2. smörja; nedsmutsa.

Schmöker, *-, m.* F nedrökt (bok)lunta. **-n**, *sv. itr. h.* F läsa, draga igenom gamla luntor.

schmoll||en, *sv. itr. h.* vara ond, förtretad, [*mit*] *jm:* på ngn. **-es** se *Schmollis.* **-ieren**, *sv. itr. h.* stud. dricka brorskål. **-is**, stud. I. *-, -, n.* o. *m.* brorskål. II. *itj.* (vid brorskåls drickande) skål! skål, bror! jfr *fiduzit.* **-kämmerchen**, **-stübchen**, *n.*, **-winkel**, *m.* kammare, vrå dit man kan dra sig undan, kabinett.

Schmör||braten, *m.* i lyckt kärl stekt el. stufvadt kött. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* steka i sht vid sakta eld i lyckt kärl, stufva. **-fleisch**, *n.* = *Schmorbraten.* **-kohl**, *m.* stufvad kål. **-pfanne**, *f.*, **-topf**, *m.* stekgryta.

Schmuck, I. *-[e]s, 0, m.* prydnad, smycke, nipper, grannlåt. II. *a.* prydlig, pyntad, vacker. **-arbeit**, *f.* smycke.

schmücken, *sv. tr.* smycka, pryda, pynta; utsmycka.

Schmuck||gegenstand, *m.* smycke, prydnad, grannlåt. **-geld**, *n.* nipperpengar i sht ss. en del af hemgiften. **-händler**, *m.* juvelerare. **-heit**, *f.* prydlighet, vackert utseende. **-kasten**, *m.* juvelskrin. **-laden**, *m.* juvelerarebutik. **-los**, *a.* utan prydnad, enkel. **-losigkeit**, *f.* frånvaro af prydnader, enkelhet. **-nadel**, *f.* juvelnål, bröstnål; brosch. **-sache**, *f.* prydnad, nipper.

Schmuddeléi, *-en, f.* smuts, smörja.

Schmugg||el, *-, m.*, **-eléi**, *-en, f.* smuggling, smuggleri. **-eln**, *sv. itr. h.* o. *tr.* smuggla. **-ler**, *-, m.* smugglare.

schmunzeln, *sv. itr. h.* förnöjdt småle.

Schmutz, *-es, 0, m.* smuts. **-ärmel**, *m.* lösärm till skydd mot smuts. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* lätt bli smutsig, taga smuts åt sig. II. *tr.* smutsa, smutsa ned. **-eréi**, *-en, f.* smuts, smörja, smutsigt göra. **-finke**, *m.* F smutsgris, gris. **-ig**, *a.* smutsig. **-igkeit**, *f.* smutsighet. **-lappen**, *m.* 1. torktrasa; smutsig trasa. 2. = *Schmutzfinke.* **-liese**, *f.* F lortlolla, gris. **-papier**, *n.* makulatur.

Schnabel, *-†, m.* näbb; sugrör hos insekter; F mun; * spets, udd. F *sprechen wie einem der* ~ *gewachsen ist:* tala naturligt, okonstladt, sjunga efter sin näbb, *noch gelb* el. *grün um den* ~ *sein:* ännu ej vara torr bakom öronen. **-förmig**, *a.* näbbformig, spetsig. **-ieren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* F kalasa.

schnäbeln, *sv. itr. h.* o. *rfl.* näbbas, bryna näbb, kyssas.

Schnabel||schuh, *m.* lång spetsig sko under medeltiden. **-t[h]ier**, *n.* zool. näbbdjur.

Schnack, *-e* [†], *m.* F snack; prat. *Das ist ein ganz anderer* ~ det är ngt helt annat. **-en**, *sv. itr. h.* F snacka, prata. **-eréi**, *-en, f.* F snack, prat, skvaller. **-haft**, **-ig**, *a.* F språksam, pratsam, pratsjuk.

Schnad||ahüpfel, **-erhüpfel**, *-, n.* fyrradig sydtysk visa med dansmelodi.

Schnak[e], *-en, m.*, *-e, -n, f.* 1. mygga. 2. puts, upptåg, fars. **-ig**, **-isch**, *a.* F putslustig, komisk.

Schnalle, *-n, f.* dim. †, 1. spänne. 2. dörrklinka. 3. knäpp med ett finger, näsknäpp. **-n**, *sv.* I. *tr.* spänna. II. = *schnalzen.* **-ndorn**, *m.* spännтorn. **-nschuh**, *m.* sko med spänne.

Schnalz, *-e, m.* dim. †, knäpp, smäll, smackning. **-en**, *sv. itr. h.* smacka; knäppa med fingrarne; smälla, klatscha med en piska.

schnapp, I. *itj.* vips. *In einem* ~ el. *im* ~ i ett nu, i ett nafs. II. *-e, m.* 1. munsbit. 2. raskt grepp, tag, klipp. 3. näsknäpp. **-en**, *sv. itr. h.* 1. knäppa, smälla, smacka. 2. äfv. *s.* vippa; springa upp, smälla igen. 3. äfv. *tr.* snappa, nafsa. [*Nach*] *Luft* ~ kippa efter andan. **-er**, vanl. **Schnäpper**, *-, m.* 1. flugsnappare. 2. dörrklinka, åderjärn o. dyl. som röres af en fjäder. **-galgen**, *m.* vippgalge. **-hahn**, *m.* stråtröfvare, bandit, snapphane. **-messer**, *n.* fällknif. **-sack**, *m.* ränsel. **-schloſs**, *n.* fjäderlås. **-weife**, *f.* knäpphärfvel, haspel.

Schnaps, I. *-e* [†], *m.* dim. †, 1. sup, snaps. 2. bränvin. II. = *schnapp I.* **-bruder**, *m.* suput. **-en**, *sv. itr. h.* F taga sig en sup, supa. **-ig**, *a.* som smakar el. luktar bränvin.

schnarch||en, *sv. itr. h.* 1. snarka; frusta. 2. skryta, skräfla; gräla. **-er**, *-, m.* 1. snarkare. 2. skräflare. 3. snarkning. **-eréi**, *-en, f.* 1. snarkande. 2. skräfvel. **-erin**, *-nen, f.* 1. snarkerska. 2. skräflerska.

Schnarr||e, *-n, f.* 1. = *Knarre.* 2. kornknarr. **-en**, *sv. itr. h.* 1. knarra, surra, brumma. 2. skorra. 3. tala entonigt. 4. brumma, gräla. **-laut**, *m.* knarrande, brummande ljud, ton. **-pfeife**, *f.* mus. borduna. **-ton**, *m.* = *Schnarrlaut.* **-werk**, *n.* mus. snarrverk.

Schnatter||éi, *-en*, *f.* snattrande; prat. **-ente**, *f.* 1. barn. anka. 2. rool. snatterand. **-er**, *-*, *m.* en snattrande; pratmakare. **-haft**, **-ig**, *a.* snattrande, pratsjuk, skvalleraktig. **-liese**, **-maul** se *Plapperliese*, *-maul*. **-n**, *sv. itr. h.* 1. snattra. 2. prata, pladdra, snattra. **-tasche** se *Plappertasche*.

schnauben, *sv.* o. *st.* I. *itr. h.* o. *tr.* fnysa, frusta; äfv. *s.* fnysande fara, rusa. *Vor Wut* ~ sjuda af vrede, skumma af raseri, *nach Luft* ~ snappa efter luft, kippa efter andan, *[nach] Rache* ~ andas hämd. II. *tr.* snyta.

schnäufeln, *sv. itr. h.* vädra, nosa.

schnauf||en, *sv. itr. h.* andas djupt, hämta andan; fnysa, frusta; snarka, hvila. **-er**, *-*, *m.* 1. fnysande, frustande, uppblåst person. 2. andetag.

Schnauz||bart, *m.* 1. knäfvelbårar, mustascher. 2. person med knäfvelbårar. *Alter* ~ ofta: gammal knekt. **-bärtig**, *a.* som har knäfvelbårar, mustascherad. **-e**, *-n*, *f.* dim. †, 1. nos, tryne, mule; P käft, mugga. 2. pip.

schnauz||en, *sv. itr. h.* o. *tr.* snäsa, ryta. **-ig**, *a.* snäsig.

Schnecke, *-n*, *f.* 1. snäcka. 2. snigel. 3. spiral. **-n**, *sv. itr. h.* o. *s.* krypa som en snäcka. **-nfeder**, *f.* spiralfjäder. **-nfräs**, *m.* af snäckor, af sniglar förorsakad skada. **-ngang**, *m.* snäckgång, a) långsam gång, b) spiralformig gång. **-ngehäuse**, *n.* = *Schneckenhaus*. **-nhaft**, *a.* 1. snäckartad, som en snäcka el. snigel. 2. snäckformig, spiralformig. **-nhaus**, *n.* snäckhus, snäckskal. **-nlinie**, *f.* snäcklinie, spiral. **-npost**, *f.* långsam post. *Mit der* ~ *fahren:* resa ytterst långsamt, med snigelns hastighet. **-nwerk**, *n.* snäckverk. **-nwindung**, *f.* (hvarf af en) snäcklinie, vindel. **-nzug**, *m.* långsamt tåg.

Schnee, *-[e]s*, *0*, *m.* 1. snö. 2. slagen äggghvita, vispad grädde. **-bahn**, *f.* snöhöljd väg; kälkbana; före. **-ball**, *m.* snöbåll. **-ballen**,* *itr. h.* o. *sich* (rpr.) ~ kasta snöbåll (på hvarandra). **-bedeckt**, *a.* snöbetäckt, snöhöljd. **-blende**, *f.* snöblindhet. **-blume**, *f.* = *Schneeglöckchen*. **-bruch**, *m.* 1. lavin. 2. trädgrenars afbrytning gnm snöns tyngd. **-brust**, *f.* snöhvitt bröst. **-finke**, *m.* snösparf. **-flocke**, *f.* snöflock. **-gebirge**, *n.* snöbetäckt bärg(skedja). **-gestöber**, *n.* snöyra. **-glöckchen**, *n.* bot. 1. snödroppe. 2. snöklocka. **-huhn**, *n.* snöripa. **-icht**, **-ig**, *a.* snöig. **-könig**, *m.* snögubbe. **-koppe**, **-kuppe**, *f.* snöbetäckt bärgstopp. **-linie**, *f.* snögräns. **-mann**, *m.* snögubbe. **-milch**, *f.* vispad grädde. **-schuh**, *m.* skida. **-treiben**, *n.* snöyra, **-storm**, **-wehe**, *f.* snödrifva. **-wittchen**, *n. npr.* sagans Snöhvit.

Schneid, *-[e]s*, *0*, *m.* energi, kraft, eftertryck.

Schneide, *-n*, *f.* egg; bild. det träffande i ett uttryck, skärpa; energi. **-bohnen**, *pl.* skärbönor. **-brett**, *n.* skärbräde. **-eisen**, *n.* 1. eggjärn. 2. i smala stänger klippt järn. **-messer**, *n.* 1. bandknif. 2. hackknif. **-mühle**, *f.* sågverk. **-n**, *st. tr.* o. *itr. h.* 1. skära, tälja, snida, klippa; såga; bild. lura, präja. *Etw. zurecht* ~ klippa till ngt; opers. *es schneidet mir im Leibe:* a) jag har knip i magen, b) bild. det gör mig grufligt ondt, smärtar mig; F bild. *sich* ~ *mit etw.:* misstaga sig i ngt, *Wein* ~ förfalska vin, *Gesichter*, *Grimassen*, *Fratzen* ~ göra miner, grimaser, gubbar. 2. vara skarp, hvass, bita. ~*d* ofta: skarp, t. ex. ~*de Kälte*; ~*der Pfiff*: skarp, gäll hvissling. 3. mäja, slå, aftaga. F *Geld* ~ tjäna pengar. 4. slipa, gravera. *Fein geschnittenes Gesicht:* fint mäjsladt ansigte. 5. kort. göra inpass. **-punkt**, *m.* skärningspunkt. **-r**, *-*, *m.* 1. en som skär m. m. se *schneiden*, i sht i sms. 2. skräddare; F bild. stackare, kräk; jäg. jägare som ingenting skjutit. **-rarbeit**, *f.* skräddararbete, sömnad. **-rbraten**, *m.* F skämts. prässos (os af med prässjärn prässadt tyg). **-réi**, *0*, *f.* skrädderi, a) skräddaryrke, b) skräddararbete. **-rhaft**, *a.* skräddaraktig, skräddar(e)-. **-rin**, *-nen*, *f.* sömmerska; skräddarhustru. **-risch** se *schneiderhaft*. **-rkarpfen**, *m.* F skämts. sill. **-rlohn**, *m.* sylön. **-rmädchen**, *n.* syfflicka, sömmerska. **-rn**, *sv. itr. h.* o. *tr.* skräddra, sy. **-rseele**, *f.* F 1. käringsjäl. 2. *Eine* ~ *haben:* vara harhjärtad. **-zahn**, *m.* framtand.

schneidig, *a.* 1. hvass, skarp, bitande; bestämd, energisk: modig, tapper. 2. i sms. *-eggad*, t. ex. *zwei*~ tveeggad. **-keit**, *f.* skärpa m. m. se föreg.

schneien, *sv.* I. *itr. h.* o. * *tr.* vanl. opers. snöa. Bild. *es hat ihm in die Bude* el. *Hütte geschneit:* han har råkat ut för obehag. II. *itr. s.* komma oväntadt, som från skyarne.

Schnei[f]se, *-n*, *f.* 1. skogsstig, skogsväg i sht till donors uppsättande. 2. fågelsnara, dona.

schneiteln, *sv. tr.* klippa, putsa, kvista.

schnell, *a.* snabb, hastig, fort, snar, rask, bråd. **-beschwingt**, *a.* snabb(t flygande). **-bleiche**, *f.* kemisk blekning. **-dampfer**, *m.* expressångare. **-e**, *-n*, *f.* 1. = *Schnelligkeit*. 2. sluttande strömbädd, strömdrag, strömfall, sluttning. **-en**, *sv.* I. *tr.* 1. kasta, slunga, skjuta medels ngt elastiskt medel; knäppa till, sprätta. 2. präja, lura, *jn um etw.:* ngn på ngt. 3. förarga, reta. II. *itr. s.* o. *rfl.* studsa, fara, springa af, gå löst; vippa. *In die Höhe* ~ fara upp. **-er**, *-*, *m.* 1. en som kastar m. m. se föreg. 2. knäpp, näsknäpp. 3. = *Schnellkugel*. 4. vippgalge. 5. tryckfjäder, fjäder. **-füfsigkeit**, *f.* snabbhet. **-galgen**, *m.* vippgalge. **-gläubig**, *a.* lättrogen. **-heit**, vanl. **-igkeit**, *f.* snabbhet, hastighet, fart, skyndsamhet, brådska. **-käfer**, *m.* knäppbagge. **-kraft**, *f.* spänstighet, elasticitet. **-kräftig**, *a.* spänstig, elastisk. **-kugel**, *f.* marmorkula till lek. **-lauf**, *m.* snabbt lopp. **-läufer**, *m.* snabblöpare. **-post**, *f.* snällpost. **-presse**, *f.* snällpräss. **-schreiber**, *m.* snabbskrifvare, steno-

graf. **-schritt**, *m.* rask (marsch)takt. **-sẽgler**, *m.* snabbseglare. **-wage**, *f.* besman. **-zug**, *m.* snälltåg. **-züngig**, *a.* munvig. **-züngigkeit**, *f.* munvighet.

Schnepfe, *-n, f.* 1. snäppa, morkulla, beckasin. 2. enfaldig stackare, dumbom. 3. gatnymf. 4. stud. ~*n:* pluringar, schaber.

Schneppe, *-n, f.* snibb, flik, spets; pip. **-r** se *Schnäpper.*

Schneuse se *Schneise.*

Schneuze, *-n, f.* ljussax. **-n**, *sv. tr., itr. h.* o. *rfl.* fräsa gnm näsan, snyta (sig). *Die Nase* ~ snyta sig, *das Licht* ~ putsa ljuset, *die Sterne* ~ *sich:* det inträffar stjärnfall.

Schnibbe se *Schneppe.*

schnick|len, *sv. itr. h.* o. *tr.* rycka, knäppa till. **-schnack**, *-[e]s, 0, m.* F snicksnack, prat, sladder.

schnieben se *schnauben.*

schniegeln, *sv.* F *tr.* o. *rfl.* pynta (sig) ytterst omsorgsfullt, kläda (sig) snobbigt, göra (sig) fin.

Schniepel, *-, m.* stud. frack. **-n**, *sv. tr.* o. *rfl.* kläda (sig) i frack.

Schnipfel(n) se *Schnippel(n).*

schnipp, I. *itj.* knäpp, klipp, vips. II. *-e, m.* 1. raskt klipp. 2. fingerknäpp. *Ein ~chen schlagen:* knäppa med fingrarne, bild. *jm ein ~chen schlagen:* strunta, göra en konst i ngn. III. = *schnippisch.* **-el**, 1. = *Schnitzel.* 2. = *Schniepel.* **-eln**, *sv. tr.* o. *itr. h.* sönderklippa, klippa i småbitar, afklippa, afskära. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* o. *tr.* 1. knäppa, smälla med fingrarne. 2. vippa. 3. slå (om fåglar). II. *itr. s.* = *schnellen II.* **-isch**, *a.* spotsk, näbbig, näsvis. **-s(el)** se *Schnipp(el).*

Schnitt, *-e, m.* 1. skärning, täljning, klippning, mäjning, slåtter, skörd; F bild. vinst, profit. 2. snitt, skåra, inskärning, klipp, märke, fåra. 3. snitt, fason, form. 4. afskuret stycke, bit, skifva. 5. snitt, yta, kant; mat. sektion. **-bohnen**, *pl.* skärbönor. **-e**, *-n, f.* afskuret stycke, bit, skifva, brödskifva, smörgås. **-er**, *-, m.*, **-erin**, *-nen, f.* vid skörden sysselsatt karl, kvinna, skördeman, pl. skördefolk. **-ermahl**, *n.*, **-erschmaus**, *m.* skörde-, slåtterkalas. **-handel**, *m.* minuthandel. **-händler**, *m.* minuthandlare. **-handlung**, *f.* minuthandel(sbod). **-lauch**, *m.* gräslök. **-ling**, *-e, m.* 1. = *Schnitzel.* 2. sättkvist. 3. gräslök. **-messer** = *Schneidemesser.* **-schein**, *m.* kupong. **-wa[a]ren**, *pl.* varor i minut. **-wunde**, *f.* skärsår.

Schnitz, *-e, m.* = *Schnitzel.* **-arbeit**, *f.* bildhuggeri, skulptur i trä. **-el**, *-, n.* o. *m.* afskuret, afklippt stycke, bit, afklipp, affall, papperslapp, tyglapp, spån m. m.; kotlett. **-elei**, *-en, f.* 1. täljande, snidande. 2. litet bildhuggeriarbete, i trä skuret arbete. **-eln**, *sv. tr.* o. *itr. h.* tälja. snida i sht smått, fint. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* skära, snida, skulptera, täl-

ja. **-er**, *-, m.* 1. bildhuggare, träsnidare, skulptör. 2. bandknif, täljknif. 3. F fel, bock, dumhet **-erei**, *-en, f.* snidande, snideri, bildhuggeri. **-ern**, *sv. itr. h.* F göra fel, bockar, dumheter. **-kunst**, *f.* bildhuggarkonst, skulptur i trä. **-messer** = *Schneidemesser.* **-werk**, *n.* = *Schnitzarbeit.*

schnob[b]ern = *schnuppern.*

schnöd|e, I. *a.* 1. snöd, skamlig, föraktlig, låg; förarglig. 2. spotsk. II. *0, f.* = föilj. **-heit**, **-igkeit**, *f.* 1. snödhet, låghet. 2. spotskhet.

schnop[p]ern se *schnuppern.*

Schnörkel, *-, m.* krumelur, snirkel, släng; snäcklinie. **-ei**, *-en, f.* krumelurer, slängar. **-haft**, **-ig**, *a.* full med krumelurer, med slängar. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. förse med, skrifva krumelurer, slängar, utsira. 2. snarka. **-zug**, *m.* släng i skrift.

Schnucke, *-n, f.* en art små får.

Schnüff|el|ei, *-en, f.* 1. snörflande, näston. 2. vädrande, nosande, snokande. **-eln**, *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. snörfla, tala i näsan. 2. vädra, nosa, snoka. **-ler**, *-, m.* en som snörflar m. m. se föreg.

Schnupf|en, I. *-s, 0, m.* snufva. II. *sv. itr. h.* o. *tr.* draga upp i näsan, snusa. F bild. *das schnupft ihn in* el. *vor die Nase:* det gör honom tveksam. **-ig**, *a.* snufvig. **-tabak**, *m.* snus. **-tüch**, *n.* näsduk.

Schnuppe, *-n, f.* dim. †, 1. ljusskarn, ljusbrand. 2. se *Sternschnuppe.* **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. = *schnupfen II.* 2. putsa ljuset. **-rn**, *sv. itr. h.* o. *tr.* vädra, nosa; snörfla.

Schnur, *-e* † el. ✻ *-en, f.* 1. sonhustru. 2. snöre, snodd; gans; ref, snärt; sträng, lina. bild. *jn am Schnürchen haben:* kunna få ngn till hvad man vill, *etw. am Schnürchen haben:* kunna ngt på sina fem fingrar, *bei* el. *innerhalb der* ~ *bleiben:* hålla sig inom skrankorna, *über die* ~ *hauen:* öfverskrida gränserna, gå för långt.

Schnür|band, *n.* snörband. **-brust**, *f.* snörlif. **-en**, *sv. tr.* 1. snöra, binda (om, ihop). bild. *geschnürte Schreibart:* cirkladt, konstladt skrifsätt. 2. sätta snören på. 3. uppträda på snören. 4. märka med kritsnöre.

schnürgerade, *a.* snörrät.

Schnür|leib, *n.* o. *m.* snörlif. **-loch**, *n.* snörhål.

Schnür|macher, *m.* snörmakare.

Schnür|mieder, *n.* snörlif. **-nadel**, *f.* snörnål.

schnurr, *itj.* snurr. **-ant**, *-en, m.* F kringvandrande musikant. **-bart**, *m.* mustascher. **-bärtig**, *a.* mustaschprydd. **-e**, I. *-n, m.* stud. nattväktare, nattpolis, gendarm, tjänsteande. II. *-n, f.* 1. murrhår. 2. F skrumpen käring. 3. snurra, skramla. 4. krimskrams, lappri. 5. egenhet, galenskap, tokeri, puts, skämt. fars.

schnürrecht, *a.* snörrät.

schnurr|en, *sv. itr. h.* 1. surra, brumma, tona,

ljuda. **2.** spinna (om kattor); brumma, knorra. **3.** vid ortförändring *s.* snurra, med ett surrande ljud flyga, fara (åstad). **4.** tigga. **5.** blifva skrumpen. **-er,** -, *m.* F tiggare. **-haar,** *n.* murrhår.

Schnürriemen, *m.* snörrem.

schnurr||ig, *a.* komisk, rolig, lustig, putslustig. **-igkeit,** *f.* komisk sak, egenhet, putslustighet. **-pfeifer,** *m.* kringvandrande lumpsamlare. **-pfeiferei,** *f.* lappri, skräp; egen(domlig)het, kuriositet.

Schnür||schuh, -stiefel, *m.* snörsko, -käng.

schnür||stracks, *adv.* **1.** rakt, diametralt. ~ *zuwider:* diametralt motsatt. **2.** genast, strax.

Schnürung, *f.* snörning m. m. se *schnüren.*

Schober, -[†], *m.* dim. †, hög, såte, stack, vålm. **-n,** *sv. tr.* sätta i såtar.

Schock, **-e** o. som måttenhet -, *n.* skock, sextio stycken. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* räkna efter skock, lägga i högar på 60 styck hvar. **-schwerenot[h],** *itj.* tusan dj—r. **-weise,** *adv.* skockvis.

schofel, F **I.** äfv. **-ig,** *a.* dålig, gemen, usel. **II.** -, *m.* o. *n.* smörja, skräp, uselhet.

Schöff[e], **-e[n],** *m.* bisittare, rådman, nämdeman. **-engericht,** *n.* domstol med bisittare.

Schokoláde, *-n, f* chokolad. **-nbaum,** *m.* kakaoträd. **-nplätzchen,** *n.* chokoladbröd.

Scholl||ár, *-en, m.* skolgosse, djäkne. **-árch,** *-en, m.* skolföreståndare. **-ástisch,** *a.* skolastisk.

scholken, *sv. itr. h.* sjö. kabbla, skvalpa.

Scholl||e, *-n, f.* dim. †, **1.** jordkoka; jordlapp, torfva. Bild. *an der* ~ *kleben:* sitta på ett ställe, ej komma ut i världen. **2.** isbit, isflake. **3.** zool. flundra. **-ern,** *sv. itr. h.* o. *s.* ljuda, rulla doft. **-ig,** *a.* full af jordkokor.

schon, *adv.* **1.** redan. *Was ist* ~ *wieder:* hvad är det nu igen? ~ *gut:* det är bra. **2.** blott. ~ *der Gedanke:* blotta tanken. **3.** nog, visserligen, t. ex. *er wird* ~ *kommen:* han kommer nog, *das ist* ~ *wahr, aber:* det är visserligen sant, men. I koncessivsatser: *wenn* ~ el. *ob*~ *es wahr ist* el. *ob es* ~ *wahr ist* el. *ist es* ~ *wahr, so durftest du es ihm doch nicht sagen:* om det än är sant, änskönt det är sant, borde du dock ej ha sagt det till honom.

schön, *a.* vacker, skön, bra. *Eine* ~*e:* en skönhet (vacker kvinna), äfv. dim.: ~*chen:* liten skönhet, *sich* ~ *machen:* smycka, pynta sig, ~ *thun:* krusa, *das ist* ~ *von Ihnen:* det är snällt af er, *das* ~*ste bei dem ganzen Spaſs ist, daſs:* det roligaste vid hela historien är, att, *Sie haben* ~ *lachen, aber:* skratta ni, men, [*ich*] *danke* ~ a) tackar så mycket, tackar ödmjukast, b) nej, jag tackar, [*ich*] *bitte* ~ a) var så god, b) ja, jag tackar, c) ingen orsak, d) förlåt! ursäkta! *grüſse* ~*!* hälsa så mycket! *einen* ~*en Dank sagen:* tacka så mycket, ~*!* godt! *jm* ~*e Sachen sagen:* säga ngn artigheter, komplimentera ngn, *mit jm* ~ *thun:* ställa sig väl med ngn, *eines* ~*en Tages:* en vacker dag, *er wird sich* ~ *wundern:* tänk, hvad han skall bli förvånad! *du kennst ihn* ~ jo, du känner honom vackert, *das wäre* ~ *gewesen!* det skulle just ha varit vackert! *da würde ich* ~ *ankommen!* då skulle jag råka väl ut! *Sie werden [sich] was* ~*es von mir denken:* hvad skall ni tänka om mig. **-bärt,** *m.* mask. **-dánk,** *itj.* tack, tackar så mycket.

schonen, **I.** *sv. tr.* o. ✱ *itr. h.* **1.** skona, spara, *jn* el. ✱ *js:* ngn. **2.** fridlysa, vårda. **II.** **-s, 0,** *n. npr.* Skåne.

schönen, *sv. tr. Wein* ~ klara vin med husblås.

Schoner, -, *m.* **1.** skonare, vårdare. **2.** sjö. skonare, skonert.

Schön||fleckchen, *n.* skönhetsplåster. **-gebauet,** *a.* välbygd, vackert bygd. **-geist,** *m.* vitterhetsidkare, vitterhetsälskare, vitterlekare. **-geisterei,** *f.* vitterlek. **-geistig,** *a.* belletristisk. **-heit,** *f.* **1.** skönhet. **2.** artighet, komplimang. **-pflaster,** *n.* skönhetsplåster. **-rédner,** *m.* vältalare; ofta tadlande: en som håller granna innehållslösa tal, frasmakare. **-rédnerei,** *f.* frasmakeri. **-rédnerisch,** *a.* vältalig; full af granna fraser.

schönsám, *a.* aktsam.

Schön||schreibekunst, *f.*, **-schreiben,** *n.* skönskrifning. **-sicht,** *f.* plats med vacker utsigt, belvedär. **-thuend,** *a.* inställsam, fjäskig. **-thuer,** *m.* inställsam person, fjäsker, kurtisör. **-thuerei,** *f.* inställsamhet, fjäsk.

Schonung, *f.* **1.** förskoning, skonsamhet, hänsynstagande, öfverseende. **2.** skog. a) fredad skogsplantering, ungskog, b) skogslott som ej får huggas. **-sbrille,** *f.* konserver (glasögon). **-slos,** *a.* skoningslös. **-slosigkeit,** *f.* skoningslöshet. **-svoll,** *a.* skonsam. **-szeit,** *f.* förbjuden tid.

schönwissenschaftlich, *a.* belletristisk.

Schönzeit, *f.* förbjuden tid.

Schoo- se *Scho-.*

Schopf, **-e** †, *m.* **1.** hjässa, hvirfvel på hufvudet. **2.** hårtofs midt på hufvudet, kaluf, tupé, pannlugg; fjäderbuske på fåglar. *Jn beim* ~*e fassen:* gripa ngn i kalufven, *die Gelegenheit beim* ~*e fassen* el. *nehmen:* gripa tillfället i flygten. **3.** skog. spetsig, smal trädtopp.

Schöpf||brett, *n.* skofvel på vattenhjul. **-e,** *-n, f.* **1.** öskar, öskärl. **2.** ställe där vatten hämtas. **-eimer,** *m.* ämbar, bytta att ösa med. **-en,** *sv. tr.* **1.** ösa. *Die Sonne schöpft Wasser:* solen drar regn. **2.** jäg. a) dricka, b) låta dricka. **3.** hämta, t. ex. *Atem* ~ hämta andan, *Luft* ~ a) hämta andan, andas, b) hämta frisk luft; i sht med abstrakt obj. ss. *aus* el. *von* el. *über etw. Argwohn* ~ fatta misstanke af ngt, *Mut, Trost* ~ hämta mod, tröst, *Geduld* ~ lära sig tålamod, *Vergnü-*

gen ~ blifva glad, finna ett nöje i ngt, *Hoffnung* ~ börja att hoppas, hämta mod. **-er, -, *m.*, -erin, *-nen*, *f.*** 1. en som öser m. m. se föreg. 2. skapare, skaparinna. **-erisch,** *a.* skapande, utrustad med skaparkraft; fruktbar, alstrande. **-gefäls,** *n.*, **-gelte,** *f.* öskärl, öskar. **schopfig,** *a.* försedd med en *Schopf* se *Schopf* 2. **Schöpf||kelle,** *f.*, **-löffel,** *m.* össlef. **-ung,** *f.* skapelse. **-ungswort,** *n.* skaparord. **Schöppe** se *Schöffe*. **Schoppen, -,** *m.* dim. *Schöppchen, -lein,* mått för våta varor, ugf. ½ liter, så stort glas, säjdel. **Schöps, -e**[*n*], *m.* kastrerad bagge; F bild. fårskalle, dumhufvud. **-enbraten,** *m.* fårstek. **-enfleisch,** *n.* fårkött. **-enhaft, -ig,** *a.* F dum, inskränkt. **Schorf,** -[*e*]*s, 0, m.* skorf. **-ig,** *a.* skorfvig. **Schornstein,** *-e, m.* skorsten. *Eine Schuld in den* ~ *schreiben:* uppgifva tanken på att få en fordran betald. **-brand,** *m.* skorstenseld, soteld. **-feger,** *m.* skorstensfäjare, sotare. **Schofs,** I. *-e* [†], *m.* o. ✻ *n.* dim. †, 1. skott på växter, telning. 2. skatt, pålaga. II. (med ö) *-e* †, *m.* 1. knä, sköte. 2. skört. **-bär,** *a.* skattskyldig. **schossen,** *sv.* I. *tr.* skatta. II. *itr. h.* o. *s.* skjuta upp, slå ut, få skott. **Schösser, -,** *m.* (skatt)uppbördsman. **-éi, -en,** *f.* uppbördskontor. **Schofs||hund,** *m.* knähund. **-jünger,** *m.* älsklingslärjunge. **-kind,** *n.* skötebarn, älsklingsbarn. **Schofsling,** *-e, m.* 1. skott, telning, rotskott. 2. (med ö) *m.* skötebarn, älskling. **schofs||pflichtig,** *a.* skattskyldig. **-reis,** *n.* skott, telning. **-sünde** (med ö), *f.* skötesynd. **Schote,** *-n,* I. *m.* enfaldig, löjlig narr. II. *f.* dim. †, 1. skida, hylsa, balja. 2. sjö. skot. **-nerbsen,** *pl.* ärtskidor med ärter i. **Schott,** *-e, n.* brädvägg, afplankning. **-e,** *-n, m.* skotte. **-en, -,** *m.* 1. vassla. 2. ostkram. **-er, -,** *m.* 1. groft grus. 2. rullstensgrus. **-in,** *-nen, f.* skotska, skotsk kvinna. **-isch,** I. *a.* skotsk. II. *n.* skotska, jfr *deutsch.* **-land,** *n. npr.* Skottland. **schraffieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* skugga med streck, med korsstreck. **schräg,** *a.* sned. **-e,** *-n, f.* sned riktning, sneddad kant, snedd, snedhet. *In die* ~ på snedden. **Schragen,** I. **-,** *m.* 1. sned vinkel. 2. bock, ställning på sneda ben, sågbock, bänk. 3. hvilbänk, hvilsoffa. 4. bår. II. *sv. tr.* hopfoga i sned vinkel. **schräg||en,** *sv. tr.* snedda, afsnedda, göra sluttande. **-fläche,** *f.* snedd, sned yta, snedslipad kant på eggjärn. **-heit,** *f.* snedhet, snedd. **-mafs,** *n.* vinkelmått. **-ung,** *f.* 1. afsneddande. 2. snedd, sneddad kant, sluttning. **schral,** *a.* sjö. ~*er Wind:* sned motvind.

Schramm||e, *-n, f.* dim. †, skråma, rispa. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* o. *s.* skarpt stöta, slå, *an* el. *gegen etw.:* mot ngt. II. *tr.* ge skråmor, rispa, rifva (sig), klösa. **-ig,** *a.* skråmig. **Schrank,** *-e* †, *m.* o. ✻ *n.* skåp, skänk. **-e,** *-n, f.* barriär, galler, staket, skrank, hinder, gräns. *In* ~*n halten:* hålla inom skrankorna, i styr. **schränken,** *sv.* I. *itr. h.* afvika från den raka riktningen, taga af. II. *tr.* 1. skränka. 2. lägga i kors, korsvis. *Durch einander* ~ lägga om, på hvartannat. 2. inskränka, begränsa. **schrankenlos,** *a.* gränslös, omåttlig, tygellös. **-igkeit,** *f.* tygellöshet, omåttlighet. **Schranne,** *-n, f.* 1. bänk, anklagades bänk, skolbänk. 2. = *Scharren II.* 3. sädesmarknad. 4. byrå, embetslokal. **Schranz**[*e*], *-en, m.* hofman; lismare. **-en,** *sv. itr. h.* lisma, krypa. **-enhaft,** *a.* hofmanna-, lismande, krypande. **Schrape,** *-n, f.* skrapa. **-n,** *sv. tr.* skrapa. **schraub||bar,** *a.* som går att skrufva. **-e,** *-n, f.* dim. †, 1. skruf. 2. propeller. **-en,** *sv.* o. *st. tr.* 1. skrufva. bild. *geschraubt:* skrufvad, tillkonstlad, *den Preis in die Höhe* ~ dyrka upp priset, *jn um etw.* ~ lura åt sig ngt af ngn, *jn* ~ drifva, gyckla med ngn, slå i ngn dalkarlar. **-enmutter,** *f.* skrufmutter. **-enwindung,** *f.* spiral, snäcklinie. **-enzieher,** *m.* skrufmäjsel. **-enzwinge,** *f.* skruftving. **-erei,** *-en, f.* 1. skrufvande. 2. gyckel, drift. **-stock,** *m.* skrufstäd. **-zwinge,** *f.* skruftving. **Schreck,** *-e, m.* = *Schrecken III.* **-bar,** *a.* förskräcklig, afskräckande. **-bild,** *n.* skräckbild. **-en,** I. *st. itr. s.* blifva rädd, förskräckas. II. *sv. tr.* förskräcka, skrämma. III. **-,** *m.* förskräckelse, fasa, skräck. *Jm* ~ *einflöfsen* el. *einjagen, jn in* ~ *setzen:* förskräcka, sätta skräck i ngn. **-enbleich,** *a.* blek af förskräckelse. **-ensbote,** *m.* budbärare) om ngt förskräckligt. **-ensherrschaft,** *f.* skräckvälde. **-ensjahr,** *n.* skräckår. **-ensnacht,** *f.* hemsk natt. **-ensregierung,** *f.* skräckregering. **-ensstunde,** *f.* hemsk, förfärlig stund, spöktimme. **-enstarr, -enstumm,** *a.* stel, stum af förskräckelse. **-enswort,** *n.* skräckinjagande ord. **-envoll,** *a.* skräckfull, förskräcklig, hemsk. **-gedanke,** *m.* förfärande tanke. **-gespenst,** *n.*, **-gestalt,** *f.* skräckbild. **-haft,** *a.* 1. rädd, lättskrämd. 2. förskräcklig, skräckinjagande. **-haftigkeit,** *f.* rädsla, lättskrämdhet, feghet. **-lich,** *a.* förskräcklig, ryslig. **-lichkeit,** *f.* förskräcklighet, ryslighet. **-ni**[*f*]*s, -se, n.* o. *f.* 1. förskräckelse. 2. förskräcklighet, hemsk tilldragelse, hemsk syn. **-schufs,** *m.* skrämskott. **Schrei,** *-e, m.* skrik, rop. **Schreib||art,** *f.* skrifsätt, stil. **-ebuch,** *n.* skrifbok, häfte. **-en,** I. *st. tr.* o. *itr. h.* 1. skrifva, *jm* el. *an jn:* till ngn, *an die Wand:* på väggen. *Sich etw. hinters Ohr* ~ lägga ngt på minnet, *jm etw. gut* ~ kreditera ngn för

ngt, *jm etw. zur Last* ~ debitera ngn för ngt, *die Zeitung schreibt, daſs:* det står i tidningen, att. **2.** stafva. **3.** *Diese Feder schreibt gut:* den här pennan går bra, *die Tinte schreibt zu blafs:* bläcket är för ljust. **4.** om datum. *Den wievielten ~ wir?* hvad ha vi för datum i dag? *man schrieb damals 1813:* det var år 1813. **II.** *st. rfl.* **1.** skrifva sig. **2.** kalla sig. **3.** skrifva, stafva sitt namn. **III.** *tr.* skrifvelse. **-er,** *-, m.* **1.** skrifvare; renskrifvare, kopist; sekreterare. **2.** författare. **-erei,** *-en, f.* skrifveri. **-erisch,** *a.* skrifvar(e)-, skrif-, författar(e)-. **-faul,** *a.* trög, lat att skrifva. **-feder,** *f.* (skrif)penna. **-fehler,** *m.* skriffel. **-fertig,** *a.* **1.** färdig att skrifva. **2.** slängd i att skrifva, som har flytande stil. **-fertigkeit,** *f.* lätthet att uttrycka sig skriftligen, lätt, flytande stil. **-gebühr,** *f.*, **-geld,** *n.* renskrifningsarvode, skrifvararvode. **-gerät[h],** *n.* skrifutensilier, skrifattiralj. **-kasten,** *m.* skrifask, skrifdon. **-krampf,** *m.* skrifvarkramp. **-kunst,** *f.* skrifkonst. **-künstler,** *m.* skönskrifvare, kalligraf. **-lehrer,** *m.* skriflärare. **-lust,** *f.* skriflust, skrifklåda. **-mappe,** *f.* skrifportfölj. **-materialien,** *pl.* skrifmaterialier. **-materialienhandlung,** *f.* pappershandel. **-papier,** *n.* skrifpapper. **-pult,** *m.* o. *n.* (skrif)pulpet. **-schrift,** *f.* skrifstil. **-selig,** *a.* skrifklådig. **-stift,** *m.* **1.** griffel. **2.** skrifstift (metallstift med blyerts i). **-stube,** *f.* skrifrum, arbetsrum, kontor, byrå. **-stunde,** *f.* skriflektion. **-sucht,** *f.* skrifklåda. **-tafel,** *f.* skriftafla. **-tisch,** *m.* skrifbord. **-übung,** *f.* skriföfning. **-ung,** *f.* skrifning, skrifsätt, stafning, läsart. **-verständig,** *a.* skrifkunnig. **-vorlage, -vorschrift,** *f.* förskrift. **-weise,** *f.* = *Schreibart.* **-zeug,** *n.* skriftyg, skrifdon. **-zimmer,** *n.* = *Schreibstube.*

schreillen, *st. itr. h.* o. *tr.* skrika, ropa; gnissla, knarra. ~*de Gewalt:* oerhördt våld. **-er,** *-, m.* en som skriker, skrikhals; ropare, utropare. **-erei,** *-en, f.* skrik, rop, utropande, reklam. **-erhaft, -erisch,** *a.* skrikande, skrikig. **-hals,** *m.* skrikhals. **-icht,** *a.* skrikig. **-ling,** *-e, m.*, **-maul,** *n.* skrikhals, gaphals. **-n,** *-e, m.* skrin, låda, ask, (lik)kista, skåp. **-ner,** *-, m.* snickare. **-nern,** *sv. itr. h.* o. *tr.* snickra, vara snickare. **-puppe,** *f.* skrikdocka. **-stimme,** *f.* skrikande röst. **-ten,** *st. itr. s.* skrida, gå. *Drei Fufs* ~ taga tre fot i steget.

Schrenz, *-es, 0, m.*, **-papier,** *n.* plånpapper.

Schrift, *-en, f.* **1.** skrift; boktr. äfv. stil, stilsats. **2.** skrifvelse. **-deutsch,** *n.* tyskt skrifspråk. **-ent[h]üm,** *n.* literatur. **-führer,** *m.* sekreterare. **-gelehrt,** *a.* skriftlärd. **-giefser,** *m.* stilgjutare. **-gläubig,** *a.* troende, rättrogen. **-kasten,** *m.* stilkast. **-ler,** *-, m.* författare, i sht = *Schriftling.* **-lich,** *a.* skriftlig. **-ling,** *-e, m.* dålig författare, klåpare. **-mutter,** *f.* matris. **-schneider,** *m.* stilskärare. **-seite,** *f.* **1.** skrifsida. **2.** frånsida på mynt. **-stelle,** *f.* bibelställe, bibelspråk. **-steller,** *m.* skriftställare, författare. **-stellerin,** *f.* författarinna. **-stellerisch,** *a.* skriftställare-, författare-. **-stellern,*** *itr. h.* vara författare, skrifva. **-stück,** *n.* skrift, aktstycke. **-t[h]üm,** *n.* literatur. **-wart,** *m.* sekreterare. **-widrig,** *a.* stridande mot skriften, obiblisk. **-zeichen,** *n.* skrifstecken. **-zeug,** *n.* stiltyg. **-zug,** *m.* penndrag, skriftecken; pl. skrift, stil.

schrill, *a.* gäll. **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* ljuda gällt, skrika, hvissla, pipa, kväka.

schrinden, *st.* **I.** *itr. s.* få sprickor, spricka sönder. **II.** *tr.* rispa, rispa upp.

Schritt, *-e* men som måttenhet *-, m.* steg; skridt, gång. ~ *halten:* hålla jämna steg, *aus dem* ~ *kommen:* komma ur takten, *jm auf* ~ *und Tritt folgen:* följa ngn i hälarne, *einen guten* ~ *am Leibe haben:* taga stora steg, gå fort, ~*e* äfv. mått och steg, åtgöranden. **-gänger,** *m.* passgångare. **-lings,** *adv.* **1.** steg för steg, i skridt, i gående. **2.** bredbent, grensle. **-messer,** *m.* stegräknare. **-schuh** se *Schlittschuh.* **-weise,** *adv.* steg för steg. **-zähler,** *m.* stegräknare.

Schrof, *-en,* **-en,** *-, m.* (skroflig och brant) klippa.

schroff, *a.* (skroflig och) brant; bild. skarp, tvär. **-e,** *-n, f.* **1.** = *Schrof.* **2.** = följ. **-heit,** *f.* skroflighet, branthet; bild. skärpa, tvärhet, ovänlighet.

Schroll, *-en, m.* **1.** klump, koka; isflake. **2.** tölp, lymmel. **-e,** *-n, f.*, **-en,** *-, m.* **1.** = *Schroll 1.* **2.** se *Schrulle.*

Schröpfleisen, *n.* koppjärn. **-en,** *sv. tr.* **1.** koppa; bild. utsuga, skinna. **2.** *Bäume* ~ göra skåror i barken på träd, *das Getreide* ~ afmäja den för frodigt växande grödan. **-er,** *-, m.* **1.** en som koppar; bild. blodsugare, skinnare. **2.** koppglas. **-glas, -horn,** *n.*, **-kopf,** *m.* koppglas, kopphorn. **-ung,** *f.* koppning m. m. se *schröpfen.* **-zeug,** *n.* koppningsinstrument.

Schrot, *-e, m.* o. *n.* dim. †, **1.** klots. **2.** skrot, i sht i förbind. ~ *und Korn.* **3.** skrot att skjuta med; hagel. **4.** gröpe. **5.** spånhop. **-baum,** *m.* rulle att rulla tyngder på. **-en,** *sv.* o. i part. p. äfv. *st. tr.* **1.** skrota, sönderhugga, kanthugga, sönderskära, afklippa, krossa, söndermala, gröpa. **2.** på rullar skjuta, rulla, vältra.

Schröter, *-, m.* **1.** zool. ekoxe. **2.** arbetare som rullar vin- el. ölfat i och ur källare.

Schrötleiter, *f.* stege att rulla tunnor på.

Schrubbl|el, *-n, f.* ullkam, karda. **-eln,** *sv. tr.* lätt skrubba. **-en,** *sv. tr.* **1.** skrubba, skura, skafva, skrapa, svabla. **2.** skrubbhyfla. **-er,** *-, m.* skrubbare; svabel. **-ern** = *schrubben 1.*

Schrulle, *-n, f.* besynnerlighet, egenhet, grill, nyck. **-nhaft,** *a.* egen, full af griller, nyckfull.

Schrump[f]el(ig) = *Runzel(ig)*.
schrumpf||en, *sv. itr. s.* krympa, torka ihop. **-ig,** *a.* skrumpen, skrynklig, hoptorkad.
Schrund, *-e* †, *m.*, **-e, -n,** *f.* rispa, springa, remna, spricka, klyfta. **-ig,** *a.* sprickig, full af sprickor, af klyftor.
Schub, *-e* †, *m.* **1.** stöt, puff, skuffning. *Jm einen ~ geben:* skuffa ngn. **2.** rörelse gnm hvilken ngt skjutes på sin plats. *Mit einem ~* på en gång, i ett tag. **3.** personer som på en gång skjutas fram, in ngnstädes. *Mit dem ersten ~ hineinkommen:* vara bland de första, som komma in. **4.** draglåda. **5.** pl. **-**, bröd som på en gång sättes in i ugnen, en ugn full. **6.** a) kägelspel, b) kägelbana. **7.** fångtransport. Betr. sms. jfr *Schieb-*.
Schubbjack, *-e[n]* el. *-s, m.* trashank, usling, gemen karl, slusk.
Schüb||fach, *n.* låda. **-sack,** *m.* ficka. **-weise,** *adv.* så småningom.
schüchtern, *a.* blyg, tillbakadragen, skygg, lättskrämd, rädd. **-heit,** *f.* blyghet m. m. se föreg.
Schuft, *-e[n]* el. *-e* †, *m.* skurk, gemen karl. **-erei,** *-en, f.* gemenhet, nedrighet. **-ig, -isch,** *a.* gemen, nedrig.
Schuh, *-e, m.* dim. †, **1.** sko. Bild. *wissen wo der ~ drückt:* veta hvar skon klämmer, *alle ~e über einen Leisten schlagen:* skära alla öfver en kam, *jm die ~e austreten:* undanträngа ngn, *in js ~en gehen:* vara i ngns kläder. **2.** a) hof, b) hästsko. **3.** pl. **-**, fot (mått). **-draht,** *m.* becktråd. **-en,** *sv. tr.* förse med sko(r), sko. **-flicker,** *m.* skoflickare, lappskomakare. **-leisten,** *m.* läst. **-macher,** *m.* skomakare. **-riegeln** se *schurigeln.* **-u** se *Uhu.* **-werk,** *n.* skodon. **-wichse,** *f.* blanksmörja.
Schül||amt, *n.* **1.** skolvägen, lärarevägen, t. ex. *sich dem ~e widmen:* gå skolvägen, bli lärare. **2.** lärarebefattning, lärareplats. **-anstalt,** *f.* skol-, undervisningsanstalt, läroverk. **-arbeit,** *f.* **1.** arbete i skolans tjänst. **2.** lexa. **-aufseher,** *m.* skolinspektör. **-ausgabe,** *f.* skoledition. **-besüch,** *m.* skolgång. **-bezirk,** *m.* skoldistrikt.
Schuld, *-en, f.* **1.** skuld, skuldsumma. *In js ~ sein, stehen:* stå i skuld hos ngn, *eine ~ der Dankbarkeit abtragen:* afbörda sig en tacksamhetsskuld. **2.** skuld, förskyllan, fel; synd. *Die ~ auf jn legen* el. *schieben* el. *jm die ~ beimessen* el. *zuschreiben:* skjuta skulden på ngn, *jm etw. ~ geben:* skjuta skulden på ngn för ngt, *sich* (dat.) *etw. zu ~en kommen lassen:* låta ngt komma sig till last. **3.** skuld, orsak, anledning. *An etw.* (dat.) *~ sein:* vara skuld till ngt. **-bär,** *a.* skyldig, som bär skulden. **-barkeit,** *f.* skuld, förskyllan. **-beladen, -befleckt,** *a.* skuldbelastad. **-bote,** *m.* exekutionsbetjänt. **-en,** *sv. tr.* **1.** *Jm etw. ~* a) vara skyldig ngn ngt, b) ha ngn att tacka för ngt. **2.** vara skuld till. **-enbelastet,** *a.* skuldsatt. **-enmacher,** *m.* en som gör skulder. **-entilgung,** *f.* amortering. **-gefängni[s],** *n.* bysättningshäkte, gäldstuga. **-haft,** *f.* vistelse i bysättningshäkte.
Schüldiener, *m.* vaktmästare vid en skola.
schuld||ig, *a.* **1.** skyldig, brottslig. *Des Todes ~ sein:* hafva förverkat lifvet. **2.** tillbörlig. **-igen,** *sv. tr.* **1.** *Jm etw. ~* vara skyldig ngn ngt. **2.** *Jn um etw.* el. *einer* (gen.) *Sache ~* beskylla ngn för ngt. **-iger** = *Schuldner.* **-igkeit,** *f.* skyldighet, pligt. **-klage,** *f.* skuldfordringsmål. **-leute,** *pl.* gäldenärer. **-los,** *a.* oskyldig, utan skuld. **-losigkeit,** *f.* oskuld. **-ner, -,** *m.*, **-nerin,** *-nen, f.* gäldenär. **-schein,** *m.* skuldsedel, obligation. **-verschreibung,** *f.* skuldförbindelse. **-voll,** *a.* skuldbelastad.
Schul||e, *-n, f.* dim. †, skola, läroverk. *Hinter* el. *neben die ~ gehen* el. *laufen:* skolka, *freie ~* kostnadsfri undervisning, *heute ist keine ~* i dag är det lof. **-en,** *sv.* I. *tr.* undervisa, inöfva, öfva, dressera, rida in. II. *rfl.* öfva sig, blifva öfvad. III. *itr. h.* **1.** dölja sig, gömma sig. *Der Wind läuft ~* vinden mojnar af. **2.** hålla skola. **3.** gå i skola. **-entlassungszeugni[s],** *n.* afgångsbetyg.
Schüler, *-, m.* lärjunge; skolgosse, elev, discipel. **-haft,** *a.* som förråder lärjungen, nybegynnaren; nybegynnare-, bristfull; skolpojkaktig. **-haftigkeit,** *f.* brist på skicklighet, bristfullhet; skolpojkaktighet. **-in,** *-nen, f.* skolflicka, elev, lärjunge. **-mäfsig** = *schülerhaft.* **-schaft,** *f.* **1.** lärjungaskap, egenskap af lärjunge. **2.** lärjungaskara, skola.
Schül||freund, *m.* vän från skoltiden, skolkamrat. **-fuchs,** *m.* skolfux. **-fuchserei,** *f.* skolfuxeri. **-fuchsig,** *a.* skolfuxaktig, pedantisk. **-gebäude,** *n.* skolhus. **-geld,** *n.* skol-, terminsafgift. **-gerecht,** *a.* öfverensstämmande med skolans föreskrifter; metodisk; regelrätt, skolad, dresserad. **-halter,** *m.* en som håller skola, skolföreståndare. **-heft,** *n.* skrifbok, temabok. **-krankheit,** *f.* skolsjuka. **-lehrer,** *m.* skollärare. **-mann,** *m.* skolkarl. **-mäfsig** = *schulgerecht.* **-meister,** *m.* skolmästare. **-meisterei,** *f.* skolmästrande, skolmästarbefattning, undervisning. **-meistern,*** *itr. h.* o. *tr.* skolmästra, tala i skolmästarton. **-ordnung,** *f.* skolordning, -stadga. **-pferd,** *n.* skolhäst, dresserad häst. **-pflicht,** *f.* skoltvång. **-pflichtig,** *a.* underkastad skoltvång, i skolåldern. **-plan,** *m.* läsordning, skolskema. **-programm,** *n.* skolprogram, årsredogörelse för ett läroverk. **-rat[h],** *m.* **1.** skolinspektör. **2.** skolråd. **-sache,** *f.* skolärende. **-sack,** *m.* skolränsel; F bild. = *Schulweisheit.* **-schwester,** *f.* undervisande syster (lärarinna i klosterskola). **-stunde,** *f.* skoltimme, lektion.
Schulter, *-n, f.* skuldra, axel. Bild. *auf js ~ stehen:* utgå från, stödja sig på ngn. **-ig,** *a.*

i sms., t. ex. *breit~* bredaxlad. **-n,** *sv. tr.* **1.** taga, lägga på sina skuldror, på axeln. **2.** *Geschultert:* med så eller så beskaffade skuldror, t. ex. *breit geschultert:* med breda skuldror, bredaxlad.

Schultheifs, *-en, m.* byfogde, bydomare; borgmästare i vissa städer.

Schül||ton, *m.* skolmästarton. **-versäumni[ſ]s,** *f.* frånvaro från skolan. **-weisheit,** *f.* skolvishet, skolteorier. **-witz,** *m.* skolpojkskvickhet.

Schulze, *-n, m.* = *Schultheifs.*

schumm||eln, *sv.* **I.** *itr. s.* smyga sig bort, kila sin kos. **II.** *tr.* **1.** bortköra. **2.** hemligt borttaga, knipa. **-er** = *Dämmer 4.* **-erig** = *dämmerig.* **-ern** = *dämmern.*

Schund, *-[e]s, 0, m.* affall; smörja, skräp, strunt. **-grube,** *f.* sopgrop, kloak. **-kerl,** *m.* lumpen karl, usling, kräk.

Schupp, **I.** = *Schub 1.* **II.** *-en, m.* sjupp, tvättbjörn. **-e,** *-n, f.* dim. †, fjäll.

Schüppe, *-n, f.* skofvel.

schupp||en, **a)** *sv. tr.* **1.** skuffa, stöta. **2.** lura, bedraga. **3.** rifva, skafva. **b)** *sv.* **I.** *tr.* **1.** fjälla. **2.** förse med fjäll. *Geschuppt:* fjällig. **II.** *rfl.* **1.** fjälla sig. **2.** lägga sig som fjäll på ngt. **c)** **-,** *m.* skjul, lider. **-enfell,** *n.* sjuppskinn. **-enfisch,** *m.* fjällfisk. **-enhaut,** *f.* fjälligt skinn. **-enpanzer,** *m.* fjällpansar. **-enpelz,** *m.* **1.** sjuppskinn. **2.** sjuppskinnspäls. **-ent[h]ier,** *n.* zool. myrkott. **-icht, -ig,** *a.* **1.** fjällig. **2.** fjällaktig, fjällik.

Schup[p]s, *-e, m.* F = *Schub.* **-en,** *sv. tr.* F skuffa, stöta.

Schur, *-en, f.* **1.** klippning. **2.** afklipp; klippull. **3.** skörd. **4.** trakasseri; spratt, puts. **5.** päls.

schür||en, *sv. tr.* röra om, underblåsa elden. **-er, -,** *m.* **1.** en som rör om, underblåser. **2.** eldgaffel.

Schurf, *-e* †, *m.* **1.** grop, öppning, i sht bärg. för sökande efter malmfyndighet. **2.** skåra, skråma. **-eisen,** *n.* skrapjärn, skrapa.

schürfen, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** bärg. gräfva efter en malmfyndighet. **2.** rifva, rispa, klösa.

Schurf||schein, -zettel, *m.* bärg. mutsedel.

schuri[e]geln, *sv. tr.* trakassera, plåga, oroa.

Schurk||e, *-n, m.* skurk. **-enhaft** = *schurkisch.* **-enhaftigkeit** = *Schurkerei.* **-enstreich,** *m.*, **-enthat,** *f.* skurkstreck. **-erei,** *-en, f.* skurkaktighet, gemenhet, skurkstreck. **-isch,** *a.* skurkaktig, gemen, nedrig.

schurren, *sv. itr. s.* o. *h.* glida, hasa; knarra.

Schürwolle, *f.* klippull.

Schurz, *-e* †, *m.* **1.** gördel, skört. **2.** förkläde, förskinn.

Schürze, *-n, f.* förkläde; F bild. fruntimmer. **-n,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** uppskörta, uppfästa, uppdraga. **2.** knyta, binda. **3.** förse med förkläde; insvepa, omgifva. **II.** *rfl.* **1.** fästa upp klädningen; bild. göra sig i ordning, beredd. **2.** bilda en knut, en rosett, en slinga.

Schurzfell, *n.* förskinn.

Schürzung, *f.* uppskörtande m. m. se *schürzen.*

Schufs, *-e* †, *m.* **1.** hastig, pilsnabb rörelse, fart, gång. **2.** snabb växt; skott, telning. **3.** a) skott. *Einen ~ thun:* skjuta, aflossa ett skott, *auf den ersten ~* vid el. med första skottet, bild. genast, strax. Ss. måttenh. pl. **-,** t. ex. *nicht zwei ~ Pulver dran wenden:* ej kosta på två skott krut, b) skotthåll. Bild. *jm in den ~ kommen:* komma i vägen för ngn. **4.** *Einen ~ haben:* vara uppsluppen, tokig, galen. **5.** = *Schub 5.* **6.** inslag, väft.

Schüssel, *-n, f.* fat, assiett, karott, skål. **-brett,** *n.* tallriksstege, -hylla. **-freund,** *m.* F vän af bordets nöjen. **-jagd,** *f.* F matfrieri, snuggande. **-knecht,** *m.* tallriksstege. **-ring,** *m.* tallriksbricka. **-schrank,** *m.* skänk.

Schusser, *-, m.* dim. †, (marmor)kula till lek.

schufs||fertig, *a.* skjutfärdig. **-fest,** *a.* **1.** osårbar, hård. **2.** = följ. **-frei,** *a.* skottfri. **-geld,** *n.* skottpengar. **-gerecht,** *a.* **1.** färdig, klar till affyrande. **2.** inom skotthåll. **-geschwindigkeit,** *f.* skjuthastighet. **-nähe,** *f.* skotthåll. **-recht** = *schufsgerecht.* **-waffe,** *f.* skjutvapen. **-weise,** *adv.* ryckvis. **-weite,** *f.* skotthåll.

Schüster, *-, m.* skomakare. **-éi,** *0, f.* skomakaryrke. **-n,** *sv. itr. h.* vara skomakare.

Schute, Schüte, *-n, f.* pråm, lastpråm.

Schutt, *-[e]s, 0, m.* **1.** grushög, (byggnads)grus, byggnadsaffall; ruiner; jordras; alluvialjord. **2.** sädeshög.

Schütt||boden, *m.* = *Schütte 2.* **-e,** *-n, f.* **1.** hop, hög. **2.** kornbod, sädesvind. **3.** (regn-, hagel)skur. **4.** kärfve långhalm. **-elfrost,** *m.* häftig frossa, frossbrytningar. **-elkopf,** *m.* en som runkar på hufvudet. **-eln,** *sv. tr.* skaka, skudda, rysta, runka. *Jm die Hand ~* skaka ngns hand. **-[e]lung,** *f.* **-en,** *sv.* **I.** *tr.* o. *itr. h.* **1.** ösa, hälla, slå ngt i el. på ngt. Bild. *seinen Kummer in js Schofs ~* utgjuta sitt hjärta för ngn. **2.** opers. *es schüttet:* det hällregnar. **3.** uppkasta, afsätta jord. **4.** jäg. om vissa djur: föda, få ungar. **5.** *Das Getreide schüttet reichlich:* säden slår bra i spann. **6.** betala sädestionden. **II.** *rfl. Sich vor Lachen ~* skratta så man hoppar. **-ern,** *sv.* **I.** *itr. h.* skaka, darra. **II.** *tr.* skaka, rysta. **-gabel,** *f.* högaffel, hötjuga. **-haus,** *n.* sädesmagasin. **-stroh,** *n.* långhalm. **-ung,** *f.* ösande m. m. se *schütten.*

Schutz, *-es, 0, m.* **1.** skydd, beskydd, skygd, hägn, försvar. *Unter dem ~e der Nacht:* i skydd af nattens mörker, *zu ~ und Trutz:* till försvar och anfall. **2.** damlucka.

Schütz, *-en, m.* se *Schütze.*

Schutz||befohlene(r), *m.* skyddsling, klient. **-brett,** *n.* damlucka. **-brief,** *m.* skyddsbref, läjd(e-bref). **-dach,** *n.* **1.** skjul, lider. **2.** skärmtak.

Schütze, *-n, m.* **1.** skytt; jägare. **2.** vanl. *f.*

a) damlucka, b) skyttel. **-n,** *sv. tr.* **1.** skydda, *vor* (med dat.) el. *gegen* el. *wider etw.:* mot ngt. **2.** uppdämma. *Die Mühle* ~ medels damluckor uppdämma vattnet framför kvarnen. **-nbruder,** *m.* medlem af ett skyttegille, skarpskytt. **-nfest,** *n.* (skarp)skyttefest, ett skyttegilles, ett jägarförbunds årshögtid. **-ngesellschaft, -ngilde,** *f.* skyttegille, jägarförbund. **-nhaus,** *n.* skyttehus, ett skyttegilles hus. **-nkette,** *f.* mil. skyttelinie. **-nkönig,** *m.* skyttekonung. **-nplan, -nplatz,** *m.* skjutplats, skjutbana. **-nschaft,** *f.*, **-nt[h]üm,** *n.* **1.** egenskap af (skarp)skytt; (skarp)skytteväsen. **2.** skyttegille, jägarförbund. **-r, -,** *m.* beskyddare. **-rin,** *-nen, f.* beskyddarinna.

Schutz||falle, *f.* damlucka. **-gatter,** *n.* **1.** fällgaller. **2.** skyddsgaller. **-geleit,** *n.* säkerhetsvakt, eskort. **-gift,** *n.* vakcin. **-gitter,** *n.* kakelugnsgaller. **-heilige(r),** *m.* skyddshelgon. **-herr,** *m.* skyddsherre, beskyddare.

Schützling, *-e, m.* skyddsling.

schutz||los, *a.* utan skydd, försvarslös. **-losigkeit,** *f.* saknad af skydd, försvarslöshet. **-mann,** *m.* polisbetjänt. **-mannschaft,** *f.* **1.** säkerhetspolis. **2.** = *Schutzgeleit.* **-mittel,** *n.* skyddsmedel, preservativ. **-ort,** *m.* tillflykt, asyl. **-pfand,** *n.* underpant. **-rede,** *f.* försvarstal. **-rēdner,** *m.* försvarstalare. **-verwandte(r),** *m.* främling som ej förvärfvat medborgarrätt, där han är bosatt. **-zoll,** *m.* skyddstull. **-zöllner,** *m.* skyddstullsvän. **-zöllnerisch,** *a.* skyddstullvänlig, protektionistisk.

Schwabacher[schrift], *0, f.* schwabach(stil).

schwabb se *schwapp.* **-elei,** *-en, f.* F prat, pladder. **-elig,** *a.* obehagligt mjuk, lös; obehaglig, illamående. **-eln,** *sv. itr. h.* F **1.** skälfva som gelé, gunga; slå emot, skvalpa. **2.** prata, pladdra. **-er, -,** *m.* sjö. **1.** svabel. **2.** svabelgast. **-ern,** *sv.* I. *tr.* sjö. svabla. II. = *schwabbeln.*

Schwabe, *-n,* I. *f.* kackerlacka. II. *m.* schwabare, invånare i Schwaben; enfaldig karl, fårskalle. **-nalter,** *n.* 40:e året vid hvilken ålder schwabarne först anses få förstånd. **-nstreich,** *m.* dumhet, upptåg.

Schwäb||in, *-nen, f.* schwabiska, schwabisk kvinna. **-isch,** *a.* schwabisk.

schwach, *-er* †, *a.* svag, klen, dålig.

Schwäche, *-n, f.* svaghet, klenhet; svag sida. **-ln,** *sv. itr. h.* vara klen. **-n,** *sv.* I. *tr.* **1.** försvaga, göra kraftlös. **2.** förföra, skända. II. *rfl.* försvagas. **-r, -,** *m.* **1.** försvagare. **2.** förförare.

schwach||gläubig, *a.* klentrogen. **-heit,** *f.* = *Schwäche.* Särskilda fall: *eine* ~ *für jn haben:* vara svag för, ha en klockarkärlek till ngn, *bilden Sie sich keine* ~ *ein:* inbilla er inga dumheter. **-herzig,** *a.* klenmodig, svag, karaktärslös. **-kopf,** *m.* inskränkt, enfaldig person. **-köpfig,** *a.* svag till förståndet, inskränkt, enfaldig. **-köpfigkeit,** *f.* inskränkthet, dumhet.

schwächlich, *a.* klen, svag. **-lichkeit,** *f.* klenhet, svaghet. **-ling, -e,** *m.* klen, svag person, stackare.

Schwach||mátikus, -, -se, *m.* F = *Schwächling.* **-mut[h],** *m.* klenmod. **-müt[h]ig,** *a.* klenmodig. **-sichtig,** *a.* svagsynt. **-sinn,** *m.* klenmod. **-sinnig,** *a.* klenmodig.

Schwächung, *f.* försvagande m. m. se *schwächen.*

Schwad, *-en,* **-en, -,** *m.* **1.** (slåtter)sträng, lieslag. **2.** ånga; dimma; bärg. grufgas. **3.** bot. mannagräs.

Schwadrón, *-en, f.* skvadron. **-éur,** *-e* el. *-s, m.* skrodör. **-ieren,** *sv. itr. h.* **1.** svärma; drifva, ströfva omkring. **2.** slå, hugga till höger och vänster, omkring sig. **3.** skvadronera, skrodera.

Schwager, *-†, m.* **1.** svåger; slägting gnm giftermål, god vän. **2.** kusk, postiljon.

Schwäger||in, *-nen, f.* svägerska. **-lich,** *a.* ss. svåger, broderlig, i all vänskap.

Schwagerschaft, Schwägerschaft, *f.* svågerskap, svågerlag.

Schwäher, -, *m.* **1.** svärfar. **2.** personer hvilkas barn äro gifta med hvarandra. **-schaft,** *f.* egenskap af svärfar, jfr föreg.; svågerlag, slägt.

Schwalbe, *-n, f.* dim. †, **1.** svala. **2.** F örfil, munfisk. **-nschwanz,** *m.* **1.** svalstjärt. **2.** F frack.

Schwall, *-[e]s, 0, m.* svall, flöde, mängd. **-en** se *schwellen.*

Schwamm, *-e* †, *m.* **1.** svamp. Stud. *der ganze* ~ hela smörjan. **2.** fnöske. **-icht, -ig,** *a.* svampig, svampaktig. **-igkeit,** *f.* svamp(akt)ighet.

Schwan, *-e* † el. ✻ *-en, m.* svan. **-en,** *sv. opers. Mir* (el. ✻ *mich*) *schwant etw.:* jag anar, har en dunkel aning om ngt. **-enbett,** *n.* svandunsbädd, -bolster, -täcke. **-engesang,** *m.*, **-enlied,** *n.*, **-ensang,** *m.* svanesång.

Schwang, *-[e]s, 0, m. In* ~ *bringen, gehen, kommen, sein:* bringa, gå, komma, vara i svang. **-er,** *a.* hafvande. Bild. *mit Unglück* ~ olycksdiger, *mit grofsen Plänen* ~ *gehen:* hvälfva stora planer i sitt sinne.

Schwänger||er, -, *m.* lägersman. **-n,** *sv. tr.* **1.** lägra, göra hafvande. **2.** befrukta; uppfylla, impregnera.

Schwangerschaft, *f.* hafvandeskap, grossess.

Schwängerung, *f.* lägersmål; befruktande m. m. se *schwängern.*

Schwänin, *-nen, f.* svanhona.

schwank, I. *a.* vacklande, svigtande, rankig, ostadig, osäker. II. *-e* †, *m.* puts, spektakel, narri, skämt, fars. **-en,** *sv. itr. h.* vackla, fluktuera, variera, darra, svigta, gifva efter, böja sig, bölja, slingra, rulla. **-heit,** *f.* vacklande, ostadighet m. m. se *schwank I.* **-ig** = *schwank I.* **-macher,** *m.* spektakelmakare. **-ung,** *f.* vacklande m. m. se *schwanken.* **-weise,** *adv.* på skämt.

Schwänling, *-e, m.* svanunge.

Schwanz, *-e* †, *m.* 1. svans, stjärt; släng i skrift, streck på en not, förminskningstecken. F *jm den ~ streiche[l]n:* smickra ngn, *Geld auf den ~ klopfen:* knipa, undansnilla pengar. 2. stud. tomrum, rena blad lemnade i anteckningsböckerna för de timmar, man skolkat.

schwänz||eln, *sv. itr. h.* 1. vifta med svansen. 2. stoltsera, kråma sig. 3. lisma, krypa. **-elpfennig,** *m.* undansnillad slant, smygfyrk; *~e machen:* undansnilla pengar. **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. = *schwänzeln.* 2. drifva sysslolös omkring, flanera; skolka. *Die Schule ~* skolka från skolan. 3. förse med svans.

schwapp, *itj.* vips, klatsch, skvapp. **-en,** *sv. itr. h.* skvalpa, skvalpa öfver.

Schwär, *-e, m.*, **-e,** *-n, f.*, **-en, -,** *m.* bulnad, böld. **-en,** *st. itr.* 1. *s.* bulna. 2. *h.* förorsaka bulnad. **-ig,** *a.* full af bölder, af bulnader.

Schwarm, *-e* †, *m.* 1. svärm; skara, hop, anhang. 2. sorl, stoj.

schwärm||en, *sv. itr. h.* o. vid ortförändring *s.* 1. svärma, surra, vimla, ströfva; jäg. tappa spåret. 2. sorla, stoja. **-er, -,** *m.* svärmisk person, svärmare, fantast, fanatiker; ostadig person, fjäril. **-eréi,** *-en, f.* 1. kringsvärmande, kringströfvande. 2. svärmeri, fantasteri, fanatism. **-ereifer,** *m.* svärmisk ifver, fanatism. **-ergeist,** *m.* svärmare, fantast, fanatiker. **-erin,** *-nen, f.* se *Schwärmer.* **-erisch, -erlich,** *a.* svärmisk, fantastisk, fanatisk.

Schwarm||geist = *Schwärmergeist.* **-weise,** *adv.* i svärmar, i hopar. **-zeit,** *f.* svärmningstid.

Schwart||e (äfv. **ā**), *-n, f.* dim. †, 1. tjock hud, sval, fläsksvål; skinn, skorpa som bildar sig på ngt. 2. gammal (bok)lunta, svinmage. 3. grästorf, -sval, -vall. **-ig,** *a.* betäckt med sval, svålaktig.

schwarz, *-er* †, *a.* svart, mörk; bild. nedrig, gemen. *~e Wäsche:* smutsigt linne, bild. *jn ~ anschreiben:* svärta, förtala ngn, *~ sehen:* se i svart, *der ~e:* den svarte, a) negern, b) hin, den onde, c) svarten (hast), d) svartrocken, *das ~e im Auge:* pupillen, *ins ~e schiefsen:* skjuta, träffa pricken. **-amsel,** *f.* koltrast. **-auge,** *n.* 1. svart, mörkt öga. 2. mörkögd person, mörköga. **-äugig,** *a.* mörkögd. **-bäcker,** *m.* grofbagare. **-bärt,** *m.* 1. svart skägg. 2. svartskäggig person. **-brot,** *n.* groft bröd. **-dorn** = *Schlehdorn.* **-drossel,** *f.* koltrast.

Schwärze, *-n, f.* svärta, svart färg; bild. nedrighet, gemenhet. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. svärta, svärta ned, svärta ifrån sig, måla, färga svart, smutsa ned, röka ned; bild. svärta, förtala, fördunkla, förmörka, fläcka. 2. smuggla, insmuggla. **-r, -,** *m.* en som svärtar m. m. se föreg.; smugglare.

schwarz||gallicht, -gallig, *a.* melankolisk. **-holz,** *n.* barrskog.

schwärzlich, *a.* svartaktig, mörk. *Ins ~e fallen:* stöta i svart.

Schwarz||sauer, *n.* svartsoppa. **-sehend,** *a.* som ser i svart, pessimistisk. **-tanne,** *f.* vanlig gran.

Schwärzung, *f.* svärtande m. m. se *schwärzen.*

Schwarz||wäldler(in), *m.*(*f.*) invånare i Schwarzwald. **-weifs,** *a.* svart och hvit. **-wild,** *n.* vildsvin. **-wurz,** *f.* ringormsrot.

Schwatz, *-e, m.* samspråk, prat, pladder.

Schwätzeléi, *-en, f.* samspråk, småprat.

schwatz||eln, schwätzeln, *sv. itr. h.* språka, småprata. **-en, schwätzen,** *sv. itr. h.* o. *tr.* språka, prata, pladdra, skvallra. **-er, Schwätzer, -,** *m.* pratmakare. **-eréi, Schwätzeréi,** *-en, f.* prat, pladder, skvaller. **-erin, Schwätzerin,** *-nen, f.* pladdertaska, skvallersyster. **-erisch, -haft, -ig,** *a.* språksam, pratsjuk, pladderaktig, skvalleraktig. **-maul,** *n.* pladdertaska, pratmakare. **-sucht,** *f.* pratsjuka, pladderaktighet. **-süchtig,** *a.* pratsjuk.

Schwebe, *0, f.* sväfvande, hängande tillstånd. *In der ~ sein:* sväfva, hänga, bild. vara sväfvande, oviss, oafgjord. **-n,** *sv. itr. h.* o. vid ortförändring *s.* sväfva, hänga, vara sväfvande, oviss, osäker, oafgjord. **-réi,** *-en, f.* obestämdhet, osäkerhet.

Schwed||e, *-n, m.* 1. svensk. F *alter ~* gammal gosse, hederspascha. 2. F *~n:* schaber, pluringar. **-en,** *-s, 0, n. npr.* Sverige. **-in,** *-nen, f.* svenska, svensk kvinna. **-isch, I.** *a.* svensk. **II.** *n.* svenska, jfr *deutsch.*

Schwefel, *-s, 0, m.* svafvel. **-bande,** *f.* mordbrännarliga. **-haft** se *schwefelicht.* **-holz,** vanl. dim. **-hölzchen,** *n.* svafvelsticka, tändsticka. **-sauer,** *a.* kem. svafvelsyrad. **-icht, -ig,** *a.* svafvelaktig, -artad, -haltig. **-n,** *sv. tr.* 1. svafla, röka med svafvel. 2. uppblanda, impregnera med svafvel. **-ung,** *f.* svafling.

Schwegel[pfeife], *-n, f.* en art herdepipa, -flöjt.

Schweif, *-e, m.* svans, stjärt; släp. **-eln,** *sv. itr. h.* lisma, krypa. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* o. *s.* ströfva omkring, irra. **II.** *tr.* 1. utskära, utsåga i båglinier, utrunda, runda, kröka, svänga, hvälfva. 2. förse med svans, med släp. **-ung,** *f.* **-wedeln** = *schweifeln.* **-wedler,** *m.* lismare, smickrare.

schweig||en, I. *st. itr. h.* o. *tr.* tiga, vara tyst. *Von* el. *über etw. ~* tiga med, ej yttra sig beträffande ngt, förtiga ngt, *um zu ~ von:* för att ej tala om. **II.** *-s, 0, n.* tystnad. **-er, -,** *m.* tystlåten person. **-sam,** *a.* tyst, tystlåten, förtegen, ordknapp. **-samkeit,** *f.* tystlåtenhet m. m. se föreg. **-sēlig(keit)** = *Schweigsam(keit).*

Schwein, *-e, n.* 1. svin, gris. 2. = *Sau 2, 5.* **-efett,** *n.* svinister, flott. **-efleisch,** *n.* fläsk. **-efräfs,** *m.*, **-efutter,** *n.* svinmat. **-emast,** *f.* svingödning, gödande svinbete, ållonbete. **-epökelfleisch,** *n.* salt fläsk. **-eréi,** *-en, f.* svi-

neri. **-estall,** *m.* svinhus. **-evolk,** *n.* pack, slödder. **-ezucht,** *f.* **1.** svinafvel. **2.** svineri. **-igel,** *m.* svin, svinpäls. **-igelei,** *f.* svineri. **-igeln,*** *sv. itr. h.* uppföra sig som ett svin, vara svinaktig. **-isch,** *a.* svinaktig, snuskig, oanständig. **-sfeder,** *f.* jäg. vildsvinsspjut. **-shatz, -sjagd,** *f.* vildsvinsjagt. **-swurst,** *f.* fläskkorf.

Schweifs, *-e, m.* **1.** svett; svettning, svettbad. *In ∼ kommen* el. *geraten:* komma i svettning, blifva svettig. **2.** imma på fönster m. m. **3.** jäg. blod. **-bär,** *a.* svetsbar. **-befördernd,** *a.* svettdrifvande. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* o. *s.* **1.** jäg. blöda, vara sårad. **2.** om metaller: flyta, vara i smält, i flytande tillstånd. **II.** *tr.* svetsa. **-fuchs,** *m.* brandfux. **-grübchen,** *n.* (svett)por. **-hitze,** *f.* svetsningshetta. **-hund,** *m.* svett-, blodhund. **-ig,** *a.* **1.** svettig. **2.** jäg. blodig. **-sucht,** *f.* svettsjuka. **-treibend,** *a.* svettdrifvande. **-triefend,** *a.* svettdrypande. **-ung,** *f.* svetsande.

Schweizer, I. *-, m.* schweizare. **II.** *a.* schweizisk. **-deutsch,** *a.* (*n.*) schweizertysk(a). **-éi,** *-en, f.* mäjeri efter schweiziskt mönster. **-in,** *-nen, f.* schweiziska. **-isch,** *a.* schweizisk. **-käse,** *m.* schweizerost.

schwelen, *sv.* **I.** *itr. h.* brinna utan låga, glimma (under askan). **II.** *tr.* bränna.

schwelgen, *sv. itr. h.* fråssa. **-er,** *-, m.* fråssare, vällusting. **-eréi,** *-en, f.* frålleri. **-erhaft, -erisch,** *a.* frålsande, vällustig.

Schwelle, *-n, f.* **1.** tröskel; syll, sliper. **2.** utvidgning. **3.** vågsvall, bränning. **-en,** I. *st. itr. s.* **1.** svälla, fyllas; om vatten: stiga. **2.** svullna. **II.** *sv. tr.* vidga, utvidga, komma att svälla, fylla. **-ung,** *f.*

Schwemme, *-n, f.* **1.** lögning af hästar. **2.** lögställe. **-en,** *sv. tr.* **1.** spola (upp, ned, bort). **2.** bada, löga. **3.** flotta. **4.** komma att svälla, utvidga. **-gebilde,** *n.* alluvialbildning. **-sand,** *m.* uppspolad sand. **-teich,** *m.* dam där hästar lögas.

Schwengel, *-, m.* svängel, vippstång, slagbom, pumpvipp, (klock)kläpp.

Schwenkbecken, *n.* disk-, sköljbalja. **-el,** *-, m.* vippa, tofs. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** svänga, svinga. **2.** skölja, diska. **II.** *itr. h.* svänga, göra en svängning. **-fafs** = *Schwenkbecken.* **-ung,** *f.* svängning m. m. se *schwenken.*

schwer, *a.* **1.** tung, vägande; tjock, grof, svår. *∼es Geld:* mycket pengar, *∼e Speisen:* svårsmält mat, *sich ∼ ärgern:* vara grufligt förtretad, *∼ darnieder liegen:* vara allvarsamt, farligt sjuk. **2.** stark om cigarrer, drycker m. m.; tjock, präktig, stark om tyger. **3.** betydande, vigtig. *∼ an Inhalt:* innehållsrik, *∼ an Bedeutung:* betydelsefull. **4.** svår. *Es wird ∼ halten, daſs:* det blir svårt, sitter åt att, *es fällt ihm ∼ zu:* det är svårt för honom att, *∼ von Begriffen sein:* ha svårt för att fatta, ringa fattningsförmåga, *das wird ihm ∼ eingehen:* det blir svårt att få i honom, att få honom att förstå; *∼ an etw. gehen:* ha svårt för att besluta sig för ngt. *∼ hören:* höra illa. **-betrübt,** *a.* djupt bedröfvad. **-e,** *-n, f.* tyngd, vigt, betydenhet, svårhet, storlek. **-emesser,** *m.* tyngdmätare, barometer. **-enot[h]** se *Not* 2. **-enöt[h]er,** *m.* F satans karl, kanalje; ostyring, rustibuss. **-erkrankt,** *a.* svårt, farligt sjuk. **-fällig,** *a.* tung, ovig, klumpig, plump, trög. **-fälligkeit,** *f.* tyngd, ovighet m. m. se föreg. **-gläubig,** *a.* som har svårt för att tro, misstrogen. **-hörig,** *a.* tunghörd, lomhörd. **-hörigkeit,** *f.* lomhördhet. **-kraft,** *f.* tyngdkraft. **-leibig,** *a.* korpulent. **-lich,** *adv.* svårligen. **-mut[h],** *f.* svårmod. **-müt[h]ig,** *a.* svårmodig. **-müt[h]igkeit,** *f.* svårmod. **-punkt,** *m.* tyngdpunkt.

Schwert, *-er, n.* svärd. **-bohne,** *f.* sabelböna, turkisk böna. **-el,** *-, m.* bot. **1.** svärdslilja. **2.** sabellilja. **-ergeklirr,** *n.* vapenrassel. **-feger,** *m.* svärdfäjare, vapensmed. **-lehen,** *n.* län som går i arf endast på svärdssidan. **-träger,** *m.* svärddragare.

schwerverständlich, *a.* svårbegriplig, svårfattlig.

Schwester, *-n, f.* syster; klostersyster, nunna. **-lich,** *a.* systerlig. **-schaft,** *f.* **1.** egenskap af syster, systerskap. **2.** samfund af systrar, af nunnor.

Schwibbogen, *m.* hvalfbåge, hvalf.

Schwieger, I. *-, m.* svärfar. **II.** *-n, f.* svärmor. **-elterlich,** *a.* svärföräldrar(ne)s. **-eltern,** *pl.* svärföräldrar. **-in,** *-nen, f.* **1.** svärmor. **2.** sonhustru. **3.** svägerska. **-kind,** *n.* måg, sonhustru. **-lich** = *schwiegermütterlich, -väterlich.* **-mama, -mutter,** *f.* svärmor. **-mütterlich,** *a.* svärmoder(n)s, en svärmors. **-schaft,** *f.* slägt(ingar) genm giftermål. **-sohn,** *m.* svärson, måg. **-tochter,** *f.* svärdotter, sonhustru. **-vater,** *m.* svärfar. **-väterlich,** *a.* svärfader(n)s, en svärfars.

Schwiele, *-n, f.* dalk, (hud)valk, hårdhet i huden. **-icht, -ig,** *a.* dalkig, valkig, hård.

Schwiemel, *-, m.* **1.** svindel, sinnesyra, yrsel. **2.** = *Schwiemler.* **-eléi,** *-en, f.* rummel, ruckel. **-eln,** *sv. itr. h.* o. *s.* svira, rumla. **-en,** *sv. itr. h.* o. *s.* ragla, tumla, svimma. **-ler,** *-, m.* svirare, rucklare. **-licht, -lig,** *a.* yr.

schwierig, *a.* svår, kinkig, kränglig; missnöjd. **-keit,** *f.* svårighet.

Schwimmanstalt, *f.* siminrättning. **-blase,** *f.* simblåsa. **-en,** *st. itr. h.* o. *s.* **1.** simma. **2.** flyta. **3.** sväfva; vara otydlig, sakna skarpa ytterlinier. *Im Nebel ∼* framstå otydligt i dimman, opers. *mir schwimmt es vor den Augen:* allt flyter samman för mina ögon, jag har svårt att se tydligt. **-er,** *-, m.*, **-erin,** *-nen, f.* simmare. **-fähigkeit,** *f.* simförmåga. **-feder, -flosse,** *f.* simfena. **-hose,** *f.* simbyxor. **-kleid,** *n.* simdräkt. **-lehrer, -meister,** *m.* simlärare.

Schwindle, *-n, f.* art reform. **-el**, *-, m.* 1. svindel, yrsel; yra. 2. svindleri, bedrägeri. 3. F *der ganze ~* hela surfven. **-eléi**, *-en, f.* svindleri, vingleri. **-elhafer**, *m.* = *Lolch.* **-elhaft** = *schwindlig.* **-elkopf**, *m.* lättsinnig person, svindlare. **-eln**, *sv. itr. h.* 1. svindla. Ofta opers.: *es schwindelt mir:* jag svindlar, får svindel. 2. vingla, bedraga, vara en svindlare. **-elsucht**, *f.* svindel. **-en**, *st. itr. s.* aftaga, minskas, krympa, torka ihop, tvina, tvina bort, blekna, försvinna. *In einander ~* sammanflyta, *~ lassen:* låta fara, uppgifva. **-ler**, *-, m.* svindlare, vinglare. **-lerhaft**, **-lerisch**, *a.* svindlaraktig, bedräglig. **-licht**, **-lig**, *a.* 1. svindlande. 2. lidande af svindel, af yrsel, svindelaktig. 3. = *schwindlerisch.* **-sucht**, *f.* tvinsot, lungsot. *Jm die ~ an den Hals ärgern:* reta gallfeber på ngn. **-süchtig**, *a.* lidande af tvinsot, lungsiktig. **-süchtigkeit**, *f.* lungsiktighet.

Schwingle, *-n, f.* 1. vinge. 2. vanna. 3. skäktknif. **-el**, *-, m.* bot. svingel. **-en**, I. *sv. tr.* bevinga. II. *st. tr.* 1. svinga, svänga. 2. vanna, kasta säd; skäkta. III. *st. itr. h.* 1. svänga, oscillera, vibrera. 2. gå undan, vara fart i. **-ung**, *f.* 1. svingande m. m. se föreg. 2. svängning, vibration.

schwipp, I. *itj.* vips, klatsch, smack. II. *a.* mjuk, böjlig, svigtande, ostadig, rankig. **-e**, *-n, f.* mjukt spö, spöända, pisksnärt. **-en**, *sv.* I. *itr. h. o. s.* 1. svigta, ge svigt, böja sig. 2. slå med ngt som ger svigt. II. *tr.* slå, slänga, slänga af med, ge en knäpp. **-ig** = *schwipp II.* **-s**, I. = *schwipp I.* II. *-e, m.* slag, släng, snärt.

schwirr, *a.* surrande, sorlande. **-en**, *sv. itr. h. o. s.* surra, susa, sorla, drilla, vibrera, hvina.

Schwitz|bad, *n.* svettbad. **-e**, 0, *f.* svettning. **-en**, *sv.* I. *itr.* 1. *h. o. tr.* svettas. Äfv. opers.: *mich schwitzt:* jag svettas. 2. *s.* sippra ut, fram. II. *tr.* 1. svettas ut. 2. kok. bryna. **-ig**, *a.* svettig. **-kasten**, *m.* ångskåp. **-mittel**, *n.* svettmedel. **-stube**, *f.* bastu.

schwören, *st. itr. h. o. tr.* svära, gå ed. *Zur Fahne ~* svära fanan, *zum Katholizismus ~* hylla, omfatta katolicismen, *in js Hand ~* svära, edligen försäkra, lofva ngn ngt. *Geschworen* äfv. edsvuren; *geschworner Feind:* afsvuren, förklarad fiende, *geschworner Freund:* pålitlig, bepröfvad vän.

schwül, *a.* 1. tryckande, kvalmig, tung om luften. 2. ängslig, rädd, beklämd. **-e**, *-n, f.* 1. tryckande, tung luft. 2. ångest, ängslan, beklämdhet, knipa.

Schwuli|bus, F *in ~ sein:* vara i knipa. **-tät**, *-en, f.* F = *Schwüle 2.*

Schwulst, *-e* †, *m. o. f.* 1. vanl. *f.* svulst, svullnad. 2. vanl. *m.* uppblåst sätt, högmod. 3. vanl. *m.* svulst, bombast.

schwülst|lig, *a.* 1. uppblåst, högmodig. 2. svulstig, bombastisk. **-igkeit**, *f.* svulstighet. **-ling**, *-e, m.* uppblåst narr.

Schwund, *-[e]s, 0, m.* aftynande, borttvinande, försvinnande.

Schwung, *-e* †, *m.* 1. svängning. *In ~ setzen, kommen:* sätta, komma i gång, *im ~e sein:* a) vara i gång, b) vara i svang, modern, *mit einem ~e:* i ett tag, med ens. 2. lyftning, eld, kraft, hänförelse. 3. F knodd. **-bewegung**, *f.* svängning. **-brett**, *n.* trampolin. **-feder**, *f.* vingpenna. **-haft**, *a.* 1. kraftig, rask, kraftfull, kärnfull. 2. som är i svang, gängse. **-kraft**, *f.* 1. kraft, förmåga att svinga sig, att svänga. 2. dådkraft, energi, spänstighet. **-los**, *a.* utan lyftning, utan kraft, matt. **-rad**, *n.* svänghjul. **-reich**, **-voll** = *schwunghaft.*

schwupp(s) se *schwipp(s).*

Schwur, *-e* †, *m.* 1. ed. 2. förbannelse. **-brüchig**, **-vergessen**, *a.* menedig.

Sech, *-e, n.* plogrist.

sechs, I. utan följ. subst. äfv. **-e**, *a.* (oböjl. grundtal) sex. *Mit ~en fahren:* åka efter sex hästar. II. *-en, f.* sexa (siffra). Betr. sms. jfr sms. med *drei.* **-er**, *-, m.* 1. sexpfennigstycke. 2. sexa m. m. jfr *Fünfer.* **-erbrot**, *n.* sexpfennigsbröd. **-erlei**, oböjl. *a.* sex sorters, sex olika. **-te**, *a.* (ordningstal) sjätte. **-tehalb**, *a.* fem och en half. **-tel**, *-, n.* sjättedel. **-teln**, *sv. tr.* dela i sjättedelar. **-tens**, *adv.* för det sjätte.

sech|zehn, *a.* sexton, jfr *funfzehn* ff. **-zig**, *a.* sextio, jfr *funfzig* ff.

Seckel, *-, m.* 1. se *Säckel.* 2. sikel.

Sedéz, *-e, n.* sedesformat, -band. **-ausgabe**, *f.* sedesedition. **-format**, *n.* sedesformat.

See, I. *-[e]n, f.* haf, sjö(n). *In ~ gehen* el. *stechen:* lägga ut, *zur ~* till sjöss. II. *-[e]s, -[e]n, m.* sjö, insjö. **-bär**, *m.* zool. sjöbjörn; F bild. tvärvigg, brumbjörn. **-beschädigt**, *a.* sjöskadad. **-beschädigung**, *f.* sjöskada. **-brief**, *m.* sjöpass. **-ente**, *f.* zool. lunnefågel. **-fahrend**, *a.* sjöfarande. **-fahrer**, *m.* sjöfarare. **-fahrt**, *f.* 1. sjöfart. 2. sjöresa. **-fest**, *a.* 1. om fartyg: sjöduglig, som kan hålla sjön. 2. om personer: som ej lider af sjösjuka. **-fischerei**, *f.* hafsfiske. **-gemälde**, *n.* sjöstycke, marinmålning. **-gesetzbuch**, *n.* sjölag, sjörätt. **-hahn**, *m.* zool. gnoding (Trigla). **-hund**, *m.* säl, F sjöbuss. **-hundsfell**, *n.* sälskinn. **-igel**, *m.* zool. sjöborre. **-isch**, *a.* sjö-, hafs-. **-kadettenschule**, *f.* sjökrigsskola. **-kalb**, *n.* säl. **-karte**, *f.* sjökort. **-kennung**, *f.* kännedom om vattnets djup och bottens beskaffenhet. **-kork**, *m.* zool. korkkorall. **-krank**, *a.* sjösjuk. **-krankheit**, *f.* sjösjuka. **-krebs**, *m.* hummer. **-küste**, *f.* hafskust.

Seel|amt, *n.* själamässa. **-e**, *-n, f.* 1. själ. *Etw. auf der ~ haben:* hafva ngt på hjärtat, *jm etw. auf die ~ binden:* lägga ngn ngt på hjärtat, *es liegt mir auf der ~* det ligger mig om hjärtat, *jm aus der ~ sprechen:* uttala ngns innersta tankar, [*bei*] *meiner ~!* (vid) min själ! *sich in die innerste ~ hinein*

schämen: skämmas ögonen **ur sig,** *die ~ von etw. sein:* vara själen i ngt, F *es ist eine ~ von Kind:* det är ett mycket snält barn. 2. det inre i ngt, t. ex. den mjuka hylsan i en fjäderspole, snöret i en rosenkrans, det ett nystan är nystadt på, kärna kring hvilken ngt gjutes, rör i eldvapen m. m. **-en,** *sv. itr. h.* se *leiben.* **-enadel,** *m.* själsadel. **-enamt** se *Seelamt.* **-endurchmesser,** *m.* kaliber. **-enforschung,** *f.* psykologi. **-enfreund,** *m.* hjärtevän. **-enfroh,** *a.* hjärtligt glad. **-engut,** *a.* hjärtegod. **-engüte,** *f.* hjärtegodhet. **-enhaft,** *a.* själfull. **-enheil,** *n.* frälsning. **-enheilkunde,** *f.* psykiatri. **-enkampf,** *m.* själsstrid. **-enkraft,** *f.* själskraft, energi. **-enkunde, -enlehre,** *f.* psykologi. **-enlos,** *a.* utan själ, själlös. **-enmesse,** *f.* själamässa. **-enpein, -enqual,** *f.* själskval, själslidande. **-enruhe,** *f.* sinnesro. **-enstörung,** *f.* sinnesrubbning, själssjukdom. **-entag,** *m.* själafest, dag då mässa hålles för de under året aflidne. **-envergnügt,** *a.* hjärteglad. **-enverkäufer,** *m.* 1. människohandlare. 2. farkost som lätt stjälper, likkista. **-envertraut,** *a.* intim. **-enverwandt,** *a.* själsbefryndad, sympatisk; subst. själsfrände. **-enverwandtschaft,** *f.* själsfrändskap, sympati. **-envoll,** *a.* själfull. **-enwanderung,** *f.* själavandring. **-enwärmer,** *m.* hjärtvärmare. **-erfreuend,** *a.* hjärteglädjande. **-erquickend,** *a.* vederkvickande för själen.

See||leuchte, *f.* fyrton. **-leute,** *pl.* sjöfolk.

Seel||gerät[h], *n.* till själamässor testamenterad kvarlåtenskap. **-ig** se *selig.* **-isch,** *a.* psykisk, själs-, själisk. **-sorge,** *f.* själavård. **-sorger,** *m.* själasörjare. **-sorgerisch, -sorgerlich,** *a.* en själasörjares, ss. själasörjare.

see||mächtig, *a.* mäktig till sjöss. **-männisch,** *a.* sjömans-. **-möwe,** *f.* zool. hafstrut. **-nessel,** *f.* zool. hafsros, sjöanemon. **-pferd,** *n.* 1. flodhäst. 2. valross. 3. hafsdrake. **-protest,** *m.* sjöförklaring. **-rat[h],** *m.* 1. amiralitet. 2. sjörätt. **-raub,** *m.* sjöröfveri. **-räuberisch,** *a.* sjöröfvar(e)-. **-recht,** *n.* sjörätt, sjölag. **-rose,** *f.* näckros. **-sache,** *f.* sjöärende. **-schaden,** *m.* haveri. **-schlacht,** *f.* sjöslag. **-schlange,** *f.* sjöorm. **-spräche,** *f.* sjömansspråk. **-stadt,** *f.* sjöstad, kuststad. **-städter,** *m.* sjöstadsbo. **-stern,** *m.* sjöstjärna. **-tang,** *m.* bot. tång. **-trift,** *f.* strandgods. **-triftig,** *a.* drifven, uppkastad af hafvet. **-tüchtig,** *a.* sjöduglig. **-tüchtigkeit,** *f.* sjöduglighet. **-unget[h]üm,** *n.* hafsvidunder. **-volk,** *n.* sjöfolk, öfolk. **-wärts,** *adv.* sjövart. **-wasser,** *n.* sjö-, hafs-, saltvatten. **-weg,** *m.* sjöväg; sjöledes. **-wehr,** *f.* sjöförsvar. **-wind,** *m.* hafsvind. **-zug,** *m.* tåg, expedition till sjöss.

Segel, -, *n.* segel. *Unter ~ gehen:* gå till segels. **-baum,** *m.* mast. **-macher,** *m.* segelmakare. **-macherei,** *f.* segelmakeri. **-n,** *sv. itr. h. o. s.* segla. *Sich fest ~* sätta på grund. **-stange,** *f.* (segel)rå.

Segen, -, *m.* 1. välsignelse. *Den ~ sprechen:* läsa välsignelsen. 2. korstecken. 3. monstrans. 4. trollformel, besvärjelse. 5. bön. *~ vor (nach) Tische:* bordsbön före (efter) maten. **-los,** *a.* utan välsignelse. **-sfülle,** *f.* rik välsignelse. **-spendend,** *a.* välsignelsebringande. **-sprecher** = *Segner.* **-sreich,** *a.* välsignelserik. **-sspruch,** *m.* välsignelse. **-swunsch,** *m.* lyckönskan, välönskan.

Segge, *-n, f.* bot. starr.

Segler, -, *m.* seglare.

segn||en, *sv.* I. *tr.* 1. välsigna; läsa välsignelsen öfver. *~d:* välsign(elsebring)ande, välsignelserik, *gesegneten Andenkens:* salig i åminnelse, *gesegnet[en Leibes]* el. *in gesegneten Umständen sein:* vara hafvande. 2. göra korstecken öfver. *Jn vor der Stirne ~* göra korstecknet på ngns panna. 3. läsa (trollformler) mot, öfver, besvärja. 4. *Das Zeitliche* el. *die Welt ~* säga farväl åt lifvet, aflida. II. *rfl.* korsa sig. **-er,** -, *m.* 1. en som välsignar, välsign(elsebring)are. 2. besvärjare, trollkarl. **-ung,** *f.* 1. välsignande, välsignelse. 2. besvärjande, besvärjelse.

Seh||achse, *f.* synaxel. **-bär,** *a.* möjlig att se, synlig, synbar. **-barkeit,** *f.* synlighet. **-e,** *-n, f.* 1. synkraft, synförmåga. 2. öga. 3. pupill. **-en,** *st. itr. h. o. tr.* 1. se, titta. *~ Sie mal!* a) ser man på, b) titta hit, se där, *ei, sieh doch!* nej, se där! F *hast du nicht gesehn!* vips! i en blink! *~ lassen:* visa, *sich mit etw. ~ lassen können:* ej behöfva skämmas för ngt, *einen nicht ~ können* el. *mögen:* ej tåla (att se) ngn, *seine Lust an etw.* (dat.) *~* med glädje se, njuta af att se ngt, *du sollst Wunder* el. *dein blaues Wunder daran ~* där skall du få se ngt märkvärdigt, *ich habe ihn schlagen ~* a) jag har sett honom slå, b) jag har sett hur han blef slagen, *man will ihn nirgends ~* han är ingenstädes gärna sedd. — Med prep.: *das Fenster sieht auf die Straſse, nach dem Markt:* fönstret vetter åt gatan, åt torget; *aus meinen Augen ~* se med mina ögon, *nicht aus den Augen ~ können:* ej kunna få upp ögonen, *aus dem Fenster ~* titta ut gnm fönstret, *der Schelm sieht ihm aus den Augen:* skälmen lyser fram ur ögonen på honom; *durch ein eichenes Brett ~ können:* vara skarpsynt; *in eine Sache ~* få en inblick i ngt; *nach einer Seite ~* se, titta åt ett håll, *er sieht nach nichts:* han bryr sig ej om ngt, *nach* el. *zum Rechten ~* se till att ordningen iakttages, *zu etw. ~* gifva akt på ngt, *zur Erde ~* slå ned ögonen. 2. se ut. *Jm ähnlich ~* likna ngn. 3. se till, laga, styra till. **-enswert[h], -enswürdig,** *a.* sevärd. **-enswürdigkeit,** *f.* sevärdhet. **-er,** -, *m.* siare. **-erei,** *-en, f.* profeterande. **-erin,** *-nen, f.* sierska. **-erisch,** *a.* profetisk, siare-. **-feld,** *n.* synfält. **-glas,** *n.* synglas. **-kraft,** *f.* synkraft. **-kreis,** *m.* synkrets.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

Sehn||e, *-n, f.* 1. sena. 2. (båg)sträng. 3. mat. korda. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* o. *rfl.* längta, *aufs Land:* till landet, *jn zu sehen:* att få se ngn. II. *tr. Jn heim* ~ längta efter ngn att han må komma hem. **-icht, -ig**, *a.* senig. **-lich**, *a.* längtande, längtansfull. ~ *erwartet werden:* vara mycket efterlängtad. **-sucht**, *f.* längtan. **-süchtig, -suchtsvoll**, *a.* längtande, längtansfull.

sehr, *adv.* mycket, ganska, i hög grad.

Seh||rohr, *n.* kikare. **-vermögen**, *n.* synförmåga. **-weite**, *f.* synvidd. **-winkel**, *m.* synvinkel.

seicht, *a.* icke djup, grund; bild. ytlig. **-e, -n, -heit, -igkeit**, *f.* 1. ett ringa djup, grundhet; bild. ytlighet. 2. grundt ställe, grund.

Seide, *-n, f.* siden, silke. Bild. *dabei wird er keine* ~ *spinnen:* det blir han icke rik på. **-l, -, *n.*** o. ✻ *m.* säjdel, glas. **-n**, *a.* 1. af siden, af silke, siden-, silkes-. 2. = *seidig.* **-nbaum**, *m.* mulbärsträd. **-nfaden**, *m.* silke. **-ngehäuse, -ngespin[n]st**, *n.* silkeskokong. **-nhaft** = *seidig.* **-nraupe**, *f.* silkesmask. **-nreich**, *a.* silkesrik. **-nweich**, *a.* silkeslen. **-nzüchter**, *m.* silkesodlare.

seidig, *a.* silkeslik, silkeslen. sidenartad, innehållande silke, silkesblandad.

Seif||e, *-n, f.* tvål, såpa. **-en**, *sv. tr.* gnida in, tvätta med såpa, tvåla in. **-enblase**, *f.* såpbubbla. **-enbrühe**, *f.* såplödder. **-ennapf**, *m.* tvålkopp, -fat. **-ensieder**, *m.* såpsjudare. Bild. *das denkt wie ein* ~ sådant folk har inskränkta vyer. **-icht, -ig**, *a.* 1. bestruken, full med såpa, tvål. 2. såp-, tvålaktig, -artad.

Seigel(n), se *Seihe(n).* **-r, -**, *m.* 1. lod; perpendikel. 2. ur. 3. se *Seiher.* **-rn**, *sv. tr.* 1. se *seihen.* 2. bärg. göra djupare. 3. utsmälta.

Seih||e, *-n, f.* 1. sil; filtrerapparat. 2. det som stannar kvar vid silning och filtrering, bottensats. **-en**, *sv. tr.* sila, filtrera. **-er, -**, *m.* en som silar, filtrerar. **-fa[s]**, *n.* filtrerfat, -kärl. **-papier**, *n.* filtrerpapper. **-tuch**, *n.* silduk, filtrerduk. **-ung**, *f.* silning, filtrering.

Seil, *-e, n.* snöre, lina. rep, tåg. Bild. *sich am* ~*e führen lassen:* gå i ledband, *an einem* ~ *ziehen:* hjälpas åt, draga halfva lasset hvar. **-brücke**, *f.* hängbro som hänger på linor. **-er, -**, *m.* repslagare. F *mit* ~*s Tochter Hochzeit halten:* hängas. **-erei, -en**, *f.* repslageri. **-tanz**, *m.* dans på lina, lindansning. **-tänzer**, *m.* lindansare. **-tänzerei**, *f.* lindansning. **-tänzerisch**, *a.* lindansar(e)-. **-werk**, *n.* linor, tåg, tågvirke.

Seim, *-e, m.* 1. håning, håningssaft. 2. slemmig vätska, soppa, gröt, kräm. **-en**, *sv.* I. *tr. Den Honig* ~ låta håningen rinna ur kakorna. II. *itr. h.* blifva simmig, slemmig, tjock. **-icht, ig**, *a.* 1. full af håning, hånings-. 2. simmig, slemmig, tjock.

sein, I. *oreg. itr. s.* o. *hjälpverb*, 1. vara, ss. hjälpverb oftast att öfversätta med hafva. *Bist du es?* är det du? *sind Sie es?* är det ni? ellipt. *er ist nach Paris:* han har rest till P.; *zu beklagen* ~ vara att beklaga, beklagansvärd, *zu sprechen* ~ träffas hemma, taga emot, *dagegen ist nichts zu sagen:* det kan man ej säga ngt om, däremot kan man ingenting invända, *es sei!* välan! låt gå! *dem sei nun, wie ihm wolle:* det må nu vara huru som hälst med den saken, *sei es . . . sei es:* vare sig . . . eller, *der Ansicht* ~ vara af den åsigten, *was ist Ihnen?* hur är det fatt med er? hvad står på? *wie ist Ihnen?* hur mår ni? *ist Ihnen unwohl?* mår ni illa? *mir ist besser:* jag mår bättre, *es ist mir so, als ob ich es gehört hätte:* det förefaller mig, som om jag hade hört det, *das ist alles schon da gewesen:* det är ingenting nytt, *etw. noch nie da gewesenes:* ngt non plus ultra, förut okändt; *was soll das* ~*?* hvad skall det betyda? *ei, das wäre!* jo, det skulle just vara vackert! II. *-s, 0, n.* vara, tillvaro, existens, verklighet. *Ins* ~ *rufen:* kalla till verklighet. III. gammal gen. af *er.* IV. ~, *der* ~*[ig]e, poss. pron.* sin, sitt, hans (hennes), dess. *Jedem das* ~*ige:* låt hvar och en få sitt, suum cuique. **-erseits**, *adv.* för sin del, å sin sida. **-esgleichen**, I. *a.* o. obböjl. *subst.* hans, dess (jäm)like, lik honom, den, det. II. *pl.* sina, hans, dess likar, sådana som han, den, det. **-ethalben, -etwegen**, *um* **-etwillen**, *adv.* för hans, dess skull, fördenskull. **-ig** se *sein IV.*

seit, I. *prep.* med dat. o. ✻ gen. sedan, efter, från (och med), alltsedan. ~ *damals:* från den tiden, sedan dess, *er ist* ~ *zehn Jahren fort:* han har varit borta i tio år. II. *konj.* sedan, alltsedan; alldenstund. **-dém**, I. *adv.* sedan dess, alltsedan, därefter, efteråt. II. = *seit II.* **-e, -n**, *f.* sida; flank. *Sich jm an die* el. *zur* ~ *stellen:* ställa sig i jämbredd, likställa sig med ngn, *an die* el. *auf die* el. *bei* ~ åt sidan, afsides, åsido, undan, bort, *auf die* el. *bei* ~ *bringen:* skaffa undan, undansnilla, knipa, *bei* ~ *legen:* a) lägga undan, bort, b) lägga af, spara ihop, *bei* ~ *lassen:* utelemna, åsidosätta, ej taga hänsyn till, *die blinde* ~ a) F ryggen, b) den svaga, minst fördelaktiga sidan; *von* ~*n des Knaben:* från gossens sida, af gossen, jfr *seitens* o. *seits; nach dieser* ~ *hin:* åt detta håll. **-ab**, *adv.* åt sidan, afsides. **-enabriſs**, *m.* profil, sidoteckning. **-enansicht**, *f.* vy från sidan. **-engebäude**, *n.* sidobyggnad, flygel. **-enlähmung**, *f.* förlamning i ena kroppshalfvan. **-enlang**, *a.* hela sidor igenom, många sidor lång. **-enlehne**, *f.* armstöd. **-enlinie**, *f.* 1. sida i en figur. 2. järnv. sidospår. 3. sidolinie. **-enrand**, *m.* kant, marginal. **-ens**, *prep.* med gen. å . . . sida, från . . . sida, af. **-enschmerz**, *m.* ondt i sidan. **-ensprung**, *m.* språng, hopp åt sidan. **-enstechen**, *n.*, **-enstich**, *m.* håll i sidan. **-ent[h]eil**, *m.* o. *n.*

sidostycke, sida, vägg. **-hér,** *adv.* sedan dess (till närvarande tid), alltsedan, efter den tiden. **-hérig,** *a.* sedan dess befintlig, förekommande, sedan dess hittills varande, senare. **-ig,** *a.* i sms. **-sidig,** t. ex. *drei∼.* **-lich,** *a.* belägen på sidan om ngt, sido-. **-s,** ss. senare sammansättningsled = *seitens,* t. ex. *ständischer∼ genehmigt:* beviljad, antagen af ständerna, *mütterlicher∼* el. *von mütterlicher Seite* el. *von Muttersseite:* på mödernet, *Onkel mütterlicher∼* morbror. **-wärts,** *adv.* åt sidan, på ena sidan. **-wegs,** *adv.* afsides.

Sekóndelieutenant, *m.* underlöjtnant.

Sekrét, *-e, n.* **1.** afsöndring, sekretion. **2.** afträde. **-ár,** *-e, m.* **1.** sekreterare, skrifvare. **2.** skrifetui, skrifdon. **3.** brefställare.

Sekt, *-e, m.* vin, fint vin; champanj. **-e,** *-n, f.* sekt. **-íerer,** *-, m.* sekterist. **-íer[er]isch,** *a.* sekterisk. **-ión,** *-en, f.* **1.** sektion, afdelning. **2.** dissektion.

Sekúnd||a, *..den, f.* andra klassen i skolor, uppifrån räknadt, motsvar. sjätte klassen i Sverige. **-áner,** *-, m.* lärjunge i skolans näst högsta klass, sjätteklassist, jfr föreg. **-ánt,** *-en, m.* sekundant. **-ár,** *a.* sekundär, underordnad. **-e,** *-n, f.* sekund. **-íeren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** *Jn* el. *jm ∼* vara ngns sekundant. **2.** sjunga andra stämman; ackompanjera.

selb, *pron.* **1.** samme, t. ex. *zur ∼en Stunde:* (i) samma stund, jfr *derselbe.* **2.** med räkneord: själf, t. ex. *er ∼zwanzigster,* äfv. *∼zwanzig:* själf den tjugonde, han och nitton till. **-ánder,** I. *adv.* och en till, i sällskap med en. II. *-, n.* tête-à-tête. samtal mellan fyra ögon. **-end**[e], *n.* ände af en tygstuf. **-er,** = *selbst* I. **-heit** = *Selbstheit.* **-ig** = *selb.* **-st,** I. obböjl. *pron.* el. pronominelt *adv.* själf, själft, själfva. *Von ∼* el. *aus sich ∼* af sig själf, ordspr. *∼ ist der Mann:* bra karl hjälper sig själf. II. *adv.* till och med, äfven. *∼ dann nicht:* icke ens då. III. *-*[*e*]*s, 0, n.* jag(et), individualitet. F dim. *eure kleinen ∼chen*[*s*]*:* edra småttingar. **-stachtung,** *f.* själfaktning, aktning för sig själf. **-ständig,** *a.* själfständig. **-ständigkeit,** *f.* själfständighet.

Selbst||bekenntni[**f**]**s,** *n.* **1.** frivillig bekännelse, **2.** själfbekännelse. **-beschauung,** *f.* själfbetraktelse. **-bewegend,** *a.* som rör sig själf, automatisk. **-bewußt,** *a.* själfmedveten. **-dünkel,** *m.* själfkänsla, egenkärlek, morskhet. **-eigen,** *a.* egen. **-entleibung,** *f.* själfmord. **-entsagung,** *f.* **1.** frivillig afsägelse. **2.** själfförsakelse. **-erhaltung,** *f.* själfbibehållelse. **-gefallen,** *n.* själfbelåtenhet. **-gefällig,** *a.* själfförnöjd, själfbelåten, själfkär. **-gefälligkeit,** *f.* själfbelåtenhet. **-gefühl,** *n.* själfkänsla. **-genügsam,** *a.* själftillräcklig. **-genügsamkeit,** *f.* själftillräcklighet. **-gespräch,** *n.* monolog. **-heit,** *f.* **1.** jag, individualitet; identitet. **2.** egennytta, egoism. **-herrlich,** *a.* suverän. **-herrschaft,** *f.* **1.** själfherskarvälde, autokrati. **2.** själfbehärskning. **-ig, -isch,** *a.* egennyttig, egoistisk. **-käufer,** *m.* köpare i första hand. **-kostenpreis,** *m.* hvad en vara kostar en köpman, tillverkningspris, fabrikspris. **-laut, -lauter,** *m.* själfljud, vokal. **-liebe,** *f.* egenkärlek. **-lob,** *n.* själfberöm. **-los,** *a.* oegennyttig. **-losigkeit,** *f.* oegennytta. **-mörderisch,** *a.* själfmords-, själfmördar(e)-. **-quäler,** *m.* själfplågare. **-redend,** *adv.* naturligtvis. **-ruhm,** *m.* själfberöm. **-schändung,** *f.* själfbefläckelse. **-ständig** se *selbständig.* **-sucht,** *f.* egennytta, egoism. **-süchtig,** *a.* egennyttig, egoistisk. **-süchtling,** *m.* egoist. **-thätig,** *a.* själfverksam. **-thätigkeit,** *f.* själfverksamhet. **-trieb,** *m.* egen drift. **-überhebung, -überschätzung,** *f.* för hög tanke om sig själf, inbilskhet. **-überwindung,** *f.* själfbeherskning, själfförsakelse. **-unterricht,** *m.* själfstudium. **-verblendung,** *f.* själfförblindelse. **-vergessen,** *a.* glömsk af sig själf, oegennyttig. **-vergessenheit,** *f.* själfförgätenhet. **-verlag,** *m.* eget förlag. **-verständlich,** *a.* själfklar. **-wille,** *m.* **1.** egen vilja. **2.** egenvilja, egensinne. **-willig,** *a.* egensinnig. **-zufrieden,** *a.* själfbelåten. **-zweck,** *m.* (det att vara) sitt eget ändamål.

selchen, *sv. tr.* salta och röka kött.

-selig, *a. suff.* **1.** rik på, t. ex. *hold∼* **rik på** huldhet, huld. **2.** lysten, t. ex. *schau∼* skådelysten.

selig, *a.* salig. *∼en Andenkens:* salig i åminnelse. **-gesprochen,** *a.* förklarad salig. **-keit,** *f.* salighet. **-macher,** *m.* saliggörare. **-sprechung,** *f.* saligförklaring, beatifikation.

Sellerie, *-s, m.,* **-**[*e*]*n, f.* selleri.

selt||en, *a.* sällsynt, adv. äfv. sällan. **-enheit,** *f.* **1.** sällsynthet. **2.** sällsynt sak, märkvärdighet, raritet. **-säm,** *a.* sällsam, egendomlig, besynnerlig. **-samkeit,** *f* sällsamhet m. m. se föreg.

Sem||ester, -, *n.* halfår, semester, (skol- o. i sht universitets)termin. **-inár,** *-e* el. *-ien, n.* seminarium. **-inarist,** *-en, m.,* **-inarístin,** *-nen, f.* seminarist. **-ít**[**e**]*, -en, m.* semit. **-ítin,** *-nen, f.* semitisk kvinna. **-ítisch,** *a.* semitisk.

Semmel, *-n, f.* semla. **-blond,** *a.* ljusblond.

Senát, *-e, m.* senat. **-or,** *-s, ..óren, m.* senator.

Send||bote, *m.* bud, budbärare, sändebud; apostel. **-brief,** *m.* sändebref. **-en,** *oreg. sv. tr.* sända, skicka. **-ling,** *-e, m.* bud, sändebud, ombud. **-schreiben,** *n.* sändebref. **-ung,** *f.* **1.** (af)sändande. **2.** sändning. **3.** uppdrag, mission.

Senf, *-e, m.* senap. F *einen langen ∼ von etw. machen:* orda vidt och bredt, hålla en lång harang om ngt, *seinen ∼ dazu geben:* också ha ett ord med i laget.

seng||en, *sv.* I. *tr.* sveda, afsveda, bränna. II. *itr. h.* svedas, brännas. **-**[**e**]**rig,** *a.* som luktar svedt, svedd, bränd.

Senior, *-s, ..óren, m.* senior.

Senk‖blei, *n.* sänklod, sänkbly. **-e, -n, *f.*** **1.** dalsänkning. **2.** sänknät. **3.** afläggare. **-el, -, *m.*** **1.** sänklod. **2.** snörband, band. **-eln, *sv. tr.*** snöra. **-en, *sv.*** **I.** ***tr.*** **1.** sänka, nedsänka. *Das Auge, den Blick* ~ slå ned ögonen. **2.** afsänka, aflägga. **II.** ***rfl.*** sänka sig; sjunka; sätta sig (om byggnader). **-er, -, *m.*** **1.** afläggare. **2.** sänknät. **-garn**, *n.* sänknät. **-ig**, *a.* om terrängen: som sänker sig, låg, lågt liggande. **-nadel**, *f.* sond. **-rebe**, *f.* afläggare af en vinranka. **-recht**, *a.* lodrät. **-reis**, *n.* afläggare. **-ung**, *f.* sänkning.

Senn[e], *-en* el. *-s, -en, m.* alpherde, säterkarl. **-e, -n, *f.*** **1.** hed. **2.** = *Sehne 1, 2.* **-en**, *sv. itr. h.* vara till säters, vara alpherde, vara säterjänta. **-enwirt[h]schaft**, *f.* säter, fäbod. **-er, -**, *m.* = *Senn.* **-eréi**, *-en, f.* säter, fäbod. **-erin** = *Sennin.* **-esblätter**, *pl.* sennetsblad. **-hütte**, *f.* säterstuga, fäbod. **-in**, *-nen, f.* säterjänta, säterkvinna. **-t-** se *Sent-*.

Sens‖āl, *-e[n], m.* edsvuren mäklare, i sht börsmäklare. **-e**, *-n, f.* lie. **-enstein**, *m.* liebryne.

Sentǁe, *-n, f.* **1.** till en säter, en fäbod hörande boskapshjord. **2.** säter(stuga), fäbod. **-énz**, *-en, f.* **1.** sentens, tänkespråk. **2.** utlåtande, dom. **-énzenhaft**, *a.* sententiös. **-nen**, *sv.* = *sennen.*

separ‖át, *a.* separat, i särtryck. **-átausgabe**, *f.* separat upplaga. **-íeren**, *sv.* **I.** *tr.* frånskilja, afskilja, afsöndra. **II.** *rfl.* skilja sig, afsöndra sig, utträda.

Sepiǁa, *0, f.* sepia. **-enzeichnung**, *f.* sepiamålning.

Septim‖a, *..men, f.* sjunde klassen uppifrån räknadt. **-áner, -**, *m.* lärjunge i sjunde klassen, se föreg.

Selǁquénz, *-en, f.* sekvens. **-quéster, -**, *m.* kvarstad. **-questrieren**, *sv. tr.* belägga med kvarstad, sekvestrera. **-questrierung**, *f.* **-ráil**, *-s, n.* seraljs. **-ráph**, *-[e]s, -im* el. *-e* el. *-in*, *m.* seraf.

serben, *sv. itr. h.* tyna, vissna.

Serenǁáde, *-n, f.* serenad. **-íssimus**, oböjl. *m.* (regerande) furste, höghet.

Serie, *-n, f.* serie, rad.

Serǁmón, *-e, m.* predikan. **-vánte**, *-n, f.* **1.** tjänarinna. **2.** bord att ställa ifrån sig på, småbord; skänk. **-velátwurst** se *Cervelatwurst.* **-více, -**, *n.* servis. **-víeren**, *sv.* **I.** *tr.* duka, servera bordet. **II.** *itr. h.* passa upp. **-viétte**, *-n, f.* serviett. **-víl**, *a.* servil, krypande. **-vís**, *-[es], 0, m.* inkvarteringspengar.

Sessǁel, *-, m.* länstol, fåtölj, stol, taburett.

seßhaft, *a.* boende, bofast.

Sessiǫn, *-en, f.* sammanträde, session.

setzǁen, *sv.* **I.** *tr.* o. *rfl.* sätta (sig). *Eine Flüssigkeit setzt sich:* en vätska sätter sig, klarnar, *seine Stimme setzt sich:* han är i målbrottet. jfr *gesetzt.* — Med prep.: *sich an den Tisch* ~ sätta sig intill, vid, omkring bordet, *Knöpfe an den Rock* ~ sätta, sy knappar i rocken, *sein Leben an etw.* (ack.) ~ våga sitt lif för ngt, *ans Land* ~ landsätta, *jn an die Luft* el. *auf die Strafse* ~ köra, kasta ut ngn, *auf die Probe* ~ sätta på prof, *aufs Spiel* ~ sätta på spel, *grofse Hoffnungen auf jn* ~ fästa stora förhoppningar vid ngn, *Musik auf ein Gedicht* ~ sätta musik till ett poem, *Bier auf Wein* ~ dricka öl på vin; *etw. aus der Sonne in den Schatten* ~ flytta ngt ur solen i skuggan, *etw. aus den Augen* ~ försumma, negligera ngt; *etw. gegen etw. anderes* ~ a) jämföra ngt med ngt, b) sätta upp, våga ngt mot ngt, *sich gegen etw.* ~ motsätta sig ngt; *jn in Angst, Freiheit* ~ försätta ngn i ångest, frihet, *in Flammen* ~ a) tända eld på, b) uppelda, *sich mit etw. in Bekanntschaft* ~ göra sig bekant med ngt, *in Gefahr* ~ utsätta för fara, sätta på spel, *Vertrauen in jn* ~ hysa förtroende för ngn, *Himmel und Hölle in Bewegung* ~ röra upp himmel och jord, *ins Geld* ~ förvandla till pengar, afyttra, *ein Lied in Noten* ~ sätta noter till en visa; *sich mit jm* ~ förlika sig med ngn; *jn übers Wasser* ~ sätta öfver ngn; *jn unter die Heiligen* ~ förklara ngn helig; *jn vom Amt* ~ afsätta ngn; *sich zu jm* ~ sätta sig bredvid ngn, *sich zu Pferd* ~ stiga till häst, *jn zur Rede* ~ affordra ngn räkenskap, göra ngn ansvarig för ngt. — Med adj.: *jn frei* ~ försätta ngn på fri fot; *jn einem andern gleich* ~ likställa ngn med en annan; *sich sicher* ~ skaffa sig säkerhet. **II.** *opers.* vankas, bli af, t. ex. *es setzt etw.:* det kommer att vankas ngt, näml. stryk, *es setzt Schläge:* det vankas prygel, *es setzt eine Scene:* det blir en scen. **III.** *itr. h.* o. *s.* sätta i väg, språnga, galoppera, hoppa, t. ex. *an die Feinde* ~ språnga fram mot fienden, *durchs Wasser* ~ rida, sätta öfver strömmen, *über die Mauer* ~ sätta, hoppa öfver muren. **-er, -**, *m.* sättare. **-eréi**, *-en, f.* sätteri. **-fehler**, *m.* sätt-, tryckfel. **-karpfen**, *m.* sättkarp. **-ling**, *-e, m.* **1.** sättkvist. **2.** sättfisk. **-reis**, *n.* sättkvist. **-teich**, *m.* fiskdam. **-wage**, *f.* vattenpass.

Seuche, *-n, f.* **1.** farsot, smittosam sjukdom, pest. **2.** långvarig sjukdom. **-nārtig**, *a.* epidemisk, smittosam. **-nfest**, *a.* ej mottaglig för smitta. **-nfestigkeit**, *f.* oemottaglighet för smitta. **-nhaft**, *a.* epidemisk, smittosam. **-nhērd**, *m.* smittans härd. **-nstoff**, *m.* smittämne.

seufzǁen, *sv. itr. h.* o. *tr.* sucka. **-er, -**, *m.* **1.** en suckande. **2.** suck. **-erbrücke**, *f.* suckarnes bro. **-erin**, *-nen, f.* en suckande.

Sextǁa, *..ten, f.* sjätte klassen uppifrån, motsvar. första klassen i svenska läroverk. **-áner, -**, *m.* sjätte-, förstaklassist, jfr föreg. **-e, -n, *f.*** **1.** mus. sext. **2.** bön vid sjätte timmen.

sezíeren, *sv. tr.* dissekera.

s. g. förkortn. = *so genannt:* så kallad (s. k.).

Sgr. förkortn. = *Silbergroschen.*

Shawl, -[e]s, -s, *m.* dim. †, **1.** sjal. **2.** (lång-) halsduk.

Sibýlle, -n, *f.* sibylla, spåkvinna.

sich, **I.** *rfl. pron.* **1.** sig. **2.** öfversättes ofta med opers. el. passiv el. intransitiv konstruktion, t. ex. *hier geht ∼'s gut:* här är det bra att gå, här är vägen bra, *hier sitzt ∼'s gut:* här sitter man bra, *es singt ∼ schön im Wald:* det går bra att sjunga i skogen, *die Thür that ∼ auf:* dörren öppnades, dörren gick upp. **II.** *rpr. pron.* hvarandra.

Sichel, -n, *f.* skära; lie. **-beinig**, *a.* krokbent, hjulbent. **-haft**, *a.* i form af en skära, lieformig, krökt. **-krumm**, *a.* krökt som en skära. **-n**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** skära, slå, mäja. **2.** *Gesichelt:* a) försedd med en skära, en lie, skäror, liar, b) = *sichelhaft.* **II.** *rfl.* blifva lik en skära, t. ex. *der Mond sichelt sich.* **-wagen**, *m.* stridsvagn med lieblad.

sicher, *a.* säker, trygg, pålitlig, viss, tillförlitlig. *Seiner* (gen.) *Sache ∼ sein:* vara viss på sin sak, *seines Lebens nicht ∼ sein:* ej vara säker för sitt lif, *∼ stellen:* skydda, trygga, *etw. von ∼er Hand haben:* veta ngt ur säker källa. **-heit**, *f.* säkerhet m. m. se föreg. **-heitsbehörde**, *f.* polis. **-heitsgeleit**, *n.* säkerhetsvakt, eskort. **-lich**, *adv.* säkerligen, förvisso. **-n**, *sv.* **I.** *tr.* (be)trygga, skydda, *vor* (med dat.) el. *gegen etw.:* mot ngt. **II.** *itr. h.* jäg. om djur: spana, vädra, lyssna. **-ung**, *f.* (be)tryggande m. m. se föreg.

Sicht, -en, *f.* **1.** ✻ påseende. **2.** sigte, synhåll. **3.** hand. sigt. **-bar**, *a.* synlig, synbar, märkbar. **-barkeit**, *f.* synbarhet, märkbarhet. **-bärlich**, *adv.* synbarligen. **-en**, *sv. tr.* sikta, bild. äfv. frånskilja, rensa. **-er**, -, *m.* en som siktar. **-lich**, *a.* **1.** seende. **2.** = *sichtbar.* **-ung**, *f.* siktande m. m. se *sichten.*

sickern, *sv. itr.* **1.** *s.* sippra, sippra ut. **2.** *h.* läcka.

sie, **I.** *pers. pron.* **1.** 3 p. sg. fem. hon, den. **2.** 3. p. pl. a) de, *es sind ihrer drei:* de äro tre, b) **Sie**, tilltalsord: ni. *Sie!* hör hit! vänta! **II. Sie**, *f.* **1.** oböjl. kvinna. **2.** pl. -[e]*n*, hona i sht fågelhona.

Sieb, -*e*, *n.* sikt, sil, rissel, såll.

sieben, **a)** *sv. tr.* sikta, rissla, sålla. **b) I.** *a.* (oböjl. grundtal) sju. F *halb ∼* på tre kvart, på dimman. **II.** oböjl. *f.* sjua. Bild. *böse ∼* käringtroll. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* **-er**, -, *m.* sjua m. m. jfr *Fünfer.* **-erlei**, oböjl. *a.* sju sorters, sju olika. **-meilenstiefel**, *pl.* sjumilastöflar. **-punkt**, *m.* (Maria) gullhöna. **-sachen**, *pl.* allehanda, hvarjehanda, pick och pack. **-schläfer**, *m.* sjusofvare. **-te**, *a.* (ordningstal) sjunde. **-tehalb**, *a.* sex och en half. **-tel**, -, *n.* sjundedel. **-tens**, *adv.* för det sjunde. **-zig** se *siebzig.*

Sieb|ler, -, *m.*, **-erin**, *-nen*, *f.* en som siktar, sållar. **-zehn**, *a.* sjutton, jfr *funfzehn* ff. **-zig**, *a.* sjuttio, jfr *funfzig* ff.

siech, *a.* sjuk i en långsam sjukdom, sjuklig, tärd. **-bett**, *n.* sjuksäng. **-en. I.** *sv. itr. h.* vara sjuk, täras af en sjukdom, borttyna, vara sjuklig. **II.** -, *n.* dim. till *Sie II.* **-enhaus**, *n.* sjukhus. **-heit**, *f.* långsam, tärande sjukdom. **-ling**, -*e*, *m.* sjukling. **-t[h]ům**, *n.* = *Siechheit.*

Siede|haus, *n.* sjuderi. **-heifs**, *a.* kokhet. **-hitze**, *f.* kokvärme, kokpunkt. **-in**, *sv. itr. h.* o. *rfl.* slå sig ned, bosätta sig. **-n**, *st.* o. *sv. tr.* o. *itr. h.* sjuda, koka. *∼d heifs:* kokhet. **-punkt**, *m.* kokpunkt. **-r**, -, *m.* sjudare, kokare, i sht i sms. **-réi**, -*en*, *f.* sjuderi.

Sieg, -*e*, *m.* seger. **-bedeckt**, *a.* segerkrönt. **-el**, -, *n.* sigill, insegel, bild. äfv. bekräftelse. **-elgeld**, *n.* sigillösen. **-eln**, *sv. tr.* försegla. *Schwarz ∼* försegla med svart lack. **-[e]lung**, *f.* **-en**, *sv. itr. h.* segra. **-er**, -, *m.* segrare. **-erisch**, *a.* såsom segrare, segrande, segerrik. **-esaufzug**, *m.* segertåg, segerprakt, triumftåg. **-esdankfest**, *n.* tacksägelsefest för vunnen seger. **-esdenkmal**, *n.* segerstod. **-esgepränge**, *n.* segerstråt. **-esgewifs**, *a.* segerviss. **-espforte**, *f.* triumfport. **-estrunken**, *a.* segerdrucken. **-eswagen**, *m.* triumfvagn. **-gekrönt**, *a.* segerkrönt. **-gewohnt**, *a.* segervan. **-haft**, *a.* segrande, segervan, segersäll. **-ler**, -, *m.* förseglare. **-reich**, *a.* segerrik, segersäll.

Siel, -*e*, *m.* o. *n.* damlucka. **-e**, -*n*, *f.* **1.** axelrem. **2.** språngrem. **-en**, *sv. tr.* gnm en damlucka afleda vatten. **-engeschirr**, **-enwerk**, **-enzeug**, *n.* seldon.

Siemann, *m.* **1.** man som står under toffel. **2.** karlaktig kvinna.

Siéstla, -*s*, -*e*, -*n*, *f.* siesta, middagshvila.

siezen, *sv. tr.* kalla ni (*Sie*), nia.

Sigel, -, *n.* sigel, förkortning(stecken).

Signál, -*e*, *n.* signal. **-alisieren**, *sv. tr.* signalera. **-álstange**, *f.* järnv. semafor. **-atúr**, -*en*, *f.* signatur, märke; etikett, påskrift. **-ét**, -*e*, *n.* sigill, pitschaft. **-ieren**, *sv. tr.* signera, märka.

Sigríst, -*en*, *m.* klockare.

Silbe, -*n*, *f.* stafvelse. *∼n klauben* el. *stechen:* rida på ord, vara ordryttare. **-nfall**, *m.* rytm. **-nklauber** = *Silbenstecher.* **-nmafs**, *n.* meter. **-nrät[h]sel**, *n.* stafvelsegåta, charad. **-nstecher**, *m.* ordryttare, hårklyfvare. **-nstecherei**, *f.* ordrytteri, hårklyfveri. **-nt[h]eilung**, *f.* stafvelsedelning, afstafning.

Silber, -*s*, *0*, *n.* silfver. **-gerät[h]**, **-geschirr**, *n.* silfverkärl. **-groschen**, *m.* silfvergroschen = 9 öre. **-haft**, *a.* silfverlik, silfverartad. **-hell**, *a.* **1.** silfverblank. **2.** silfverklar, ren. **-ig** = *silberhaft.* **-ling**, -*e*, *m.* silfverpenning. **-n**, **I.** *a.* af silfver, silfver-. **II.** *sv. tr.* försilfra. **-sand**, *m.* **1.** silfversand. **2.** hvit strösand. **-stimme**, *f.* silfverklar röst. **-zeug**, *n.* silfversaker.

Silhouétt||e, *-n, f.* silhuett, skuggbild. **-ieren**, *sv. tr.* teckna i skuggprofil, framställa i skuggbilder.

Similór, *-s, 0, n.* talmi(guld).

simpl||el, I. *a.* 1. enkel. 2. enfaldig, dum. II. *-, m.* enfaldig stackare, svagsint människa. **-licität**, *0, f.* 1. enkelhet. 2. enfald, dumhet.

Sims, *-e, m.* = *Gesims.*

simul||ieren, *sv. itr. h.* 1. hyckla, förställa sig. 2. F *auf etw.* ~ fundera på ngt. **-tán**, *a.* 1. gemensam. 2. samtidig. **-tánschule**, *f.* för katoliker o. protestanter gemensam skola.

Sinau se *Sinnau.*

Sindflut[h] se *Sündflut.*

Sinekúre, *-n, f.* sinekur.

sing||bár, *a.* sångbar. **-chor**, 1. *m.* sångkör. 2. *n.* sångkor, läktare. **-drossel**, *f.* sångtrast, vaka. **-eln**, *sv. itr. h.* o. *tr.* gnola, småsjunga, sjunga. **-en**, *st. itr. h.* o. *tr.* sjunga. *Jn in den Schlaf* ~ söfva ngn (med sång), *jn ins Grab* ~ sjunga vid ngns begrafning, bild. *das ward mir an meiner Wiege nicht gesungen:* det skulle ingen kunnat förespå mig, ingen förut fått mig att tro, *die Kugel singt:* kulan hviner, *die Ohren* ~ *mir:* det ringer för mina öron. **-er**, *-, m.* sjungande person, sångare. **-eréi**, *-en, f.* sjungande. **-fertigkeit**, *f.* skicklighet i sång. **-pult**, *n.* o. *m.* notpulpet, notställare.

Singrün, *-[e]s, 0, n.* bot. sinngrön (Vinca).

Sing||sang, *-[e]s, 0, m.* entonig sång, sjungande, positivvisa. **-spiel**, *n.* sångspel, *-stycke.* **-stimme**, *f.* 1. sångröst 2. sångstämma. **-stück**, *n.* sångstycke. **-vogel**, *m.* sångfågel. **-weise**, *f.* 1. sångsätt. 2. melodi.

sinken, *st.* I. *itr. s.* sjunka; falla. *Den Mut* el. bild. *die Flügel* ~ *lassen:* blifva modfälld. II. *tr.* bärg. sänka, göra djupare.

Sinn, *-e* o. ✱ *-en, m.* 1. sinne, håg. *Seine fünf* ~*e haben:* hafva sina fem sinnen i behåll, vara normal, F *seine sieben* ~*e beisammen haben:* vara uppmärksam, ordspr. *viel Köpfe, viel* ~*e:* så många hufvuden, så många sinnen, *jm vergehen die* ~*e:* ngn mister sansen, förlorar medvetandet, *hier stehen mir die* ~*e still:* här står mitt förstånd stilla, *seinen* ~ *auf etw.* (ack.) *stellen* el. *richten* el. *setzen:* rikta sin sträfvan på ngt, *stolzen* ~*es sein:* vara stolt, *er ist mit ihr eines* el. *gleichen* ~*es:* han och hon äro, de äro eniga, komma bra öfverens, ~*es sein, etw. zu thun:* vara villig, hafva för afsigt att göra ngt, *andern* ~*es werden:* ändra åsigter, åtra sig. — Med prep. *auf seinem* ~ *bestehn* el. *beharren* el. *bleiben:* stå fast vid sin mening; *aus den Augen, aus dem* ~ borta från ögonen, borta från hjärtat, *sich etw. aus dem* ~ *schlagen:* slå ngt ur hågen, *das will mir nicht aus dem* ~ jag kan ej låta bli att tänka på det; *bei* ~*en sein:* vara vid sina sinnen; *es fuhr mir durch den* ~ det, den tanken for genom mitt hufvud; *gegen js* ~ *handeln:* handla i strid med ngns vilja; *etw. liegt jm im* ~ ngn går och tänker på ngt, *etw. kommt jm in den* ~ ngt faller ngn in, *das will mir nicht in den* ~ det kan jag ej få i mitt hufvud, *etw. im* ~ *haben:* ärna göra ngt, *in js* ~ *handeln:* handla i ngns anda, ss. han skulle ha gjort; *nach js* ~ efter ngns vilja; *von* ~*en sein:* vara från sina sinnen; *es geht mir wider den* ~ det är mig motbjudande; *sich etw. zu* ~*e ziehen:* draga sig ngt till minnes. 2. mening, betydelse, bemärkelse; *ohne* ~ *und Verstand:* utan rim och reson. **-au**, *-e, m.* bot. daggskål. **-bild**, *n.* sinnebild, symbol, allegori. **-bilden**,* *tr.* sinnebildligt återge, betyda. **-bildlich**, *a.* sinnebildlig, allegorisk. **-en**, *st.* o. ✱ *sv. itr. h.* o. *s.* samt *tr.* 1. tänka, fundera, grubbla, öfverväga, hafva i sinnet, vara betänkt. [*Auf*] *Rache* ~ grubbla på hämd. 2. *Gesonnen sein, etw. zu thun:* vara sinnad, hafva för afsigt att, ärna göra ngt, *so und so gesinnt sein:* hafva det eller det sinnelaget, vara så eller så sinnad. **-enall**, *n.* sinnevärlden. **-eneindruck**, *m.* intryck på sinnena, sinnesintryck. **-engenuſs**, *m.*, **-enlust**, *f.* njutning för sinnena, sinlig njutning. **-enmensch**, *m.* sinlig människa. **-enschlaf**, *m.* andlig sömn, träldom under sinligheten. **-entäuschung**, *f.* sinnesvilla, illusion. **-entrieb**, *m.* sinlig drift. **-enverrückung**, *f.* sinnenas bedårande. **-enwesen**, *n.* sinligt väsen. **-esgenosse**, *m.* liktänkande. **-eswechsel**, *m.* sinnesändring. **-gedicht**, *n.* epigram. **-grün** se *Singrün.* **-ig**, *a.* 1. förståndig, klok. 2. grubblande, tänkande. 3. djuptänkt, djup. 4. finkänslig, fin, tilltalande. 5. i sms. -sinnig, -sinnad. **-igkeit**, *f.* klokhet, grubbleri m. m. se föreg. **-lich**, *a.* sinlig. **-lichkeit**, *f.* sinlighet. **-ling**, *-e, m.* sinlig människa. **-los**, *a.* meningslös. **-losigkeit**, *f.* meningslöshet. **-pflanze**, *f.* känselblomma, sensitiva. **-reich**, *a.* sinnrik. **-schwer**, *a.* betydelsefull. **-spruch**, *m.* sentens, tänkespråk. **-verwandt**, *a.* till betydelsen närbeslägtad, synonym.

sint||emāl[en], *konj.* alldenstund. **-er**, *-, m.* 1. sinder, slagg. 2. droppsten. **-ern**, *sv. itr. s.* 1. sippra, sila; bilda droppsten. 2. hopgyttra, bålla sig, bilda en kompakt massa. **-flut[h]** se *Sündflut.*

Sipp||e, *-n, f.* familj, slägt, grupp. **-schaft**, *f.* 1. slägtskap. 2. slägt, slägtingar. 3. surf, bunt.

Siréne, *-n, f.* sirén.

Sirop, bättre **Sirup**, *-e, m.* sirup, sirap.

sistíer||en, *sv.* I. *tr.* 1. inställa, upphöra med. 2. ställa. II. *refl.* inställa, infinna sig inför rätta. **-ung**, *f.*

Sitte, *-n, f.* sed. *Feine* ~ god ton. **-nbild**, **-ngemälde**, *n.* sedemålning. **-ngesetz**, *n.* sedelag. **-nlos**, *a.* sedeslös, osedlig. **-nlosigkeit**, *f.* sedeslöshet, osedlighet. **-nprediger**, *m.* mo-

ralpredikant. **-npredigt**, *f.* moralpredikan, moralkaka. **-nrein**, *a.* sedligt ren. **-nreinheit**, *f.* sedlig renhet. **-nspruch**, *m.* sentens. **-nstrenge**, *f.* sedlig strängket. **-nverderbend**, *a.* demoraliserande. **-nverfall**, *m.* sedligt förfall. **-nzeugni[f]s**, *n.* sedebetyg. **-nzwang**, *m.* tvång, etikett.

Sittlich, *-e, m.* papegoja. **-ig**, *a.* sedig, sedesam, ärbar, blygsam. **-lich**, *a.* **1.** sedlig. **2.** bruklig. **-lichkeit**, *f.* sedlighet. **-sām**, *a.* sedesam, ärbar, blygsam. **-samkeit**, *f.* sedesamt sätt, ärbart sätt, blygsamhet.

situíeren, *sv. tr.* bringa i en viss ställning. *Gut, schlecht situiert sein:* befinna sig i goda, dåliga omständigheter.

Sitz, *-e, m.* **1.** sits, säte, sittplats. **2.** boningsort, gård, gods. **-arbeit**, *f.* sittarbete, sittgöra. **-bad**, *n.* sittbad. **-en**, *st. itr.* **1.** *h.* o. ✻ *s.* sitta. *Bei Tische* ∼ sitta till bords, *auf den Eiern* ∼ ligga på ägg, *jn* ∼ *lassen:* låta ngn vänta, lemna ngn i sticket, *ein Mädchen* ∼ *lassen:* ej taga en flicka, *den Hut* ∼ *lassen:* låta hatten sitta på, *der Hieb sitzt:* hugget tog, bet. — Med prep.: *zwei Tage an einer Arbeit* ∼ hålla på med ett arbete två dagar; *jm auf dem Nacken* el. *Hals* ∼ ligga öfver, sätta åt ngn; *hinter Schloſs und Riegel* ∼ sitta inom lås och bom; *über den Büchern* ∼ sitta och plugga, hänga näsan öfver boken. **2.** *h.* hålla sammanträde, sammanträda. **3.** *s.* ✻ sätta sig. **-er**, *-, m.* **1.** sittande person. **2.** säte, bak. **-fleisch**, *n. Kein* ∼ *haben:* ej kunna, ej ha ro att sitta stilla. **-leben**, *n.* stillasittande lif. **-lings**, *adv.* sittande, i sittande ställning. **-ung**, *f.* **1.** sittande. **2.** sammanträde, session, plenum, stämma, möte. **-ungsbericht**, *m.* protokoll vid, redogörelse för ett sammanträde, ett möte. **-ungslokal**, *n.* en församlings, ett mötes lokal. **-ungstag**, *m.* dag för ett sammanträde, ett möte, sessionsdag. **-ungszimmer**, *n.* sessionsrum.

Six, *f.* F i utropet: *meiner* ∼*!* el. *mein* ∼*chen!* min själ! förvisso.

Skala, *-s* o. *..len, f.* skala.

Skald[e], *-en, m.* skald, bard.

skalíeren = *skandalieren.*

Skalp, *-e, m.* skalp. **-íeren**, *sv. tr.* skalpera.

Skandál, *-e, m.* **1.** skandal. **2.** väsen, oljud. **-alíeren**, *sv. itr. h.* gräla, träta. **-alisíeren**, *sv.* **I.** = föreg. **II.** *rfl. Sich* ∼ *an etw.:* taga anstöt af, bli förtretad på ngt. **-alös**, *a.* skandalös. **-íeren**, *sv. tr.* skandera. **-ierung**, *f.* skandering. **-inávier**, *-, m.* skandinav.

Skapulíer, *-e, n.* skapularium.

Skat, *-e, m.* kort. **1.** kastkort. Bild. *in [den]* ∼ *legen:* lägga bort, undan, afsides. **2.** skat, namn på ett kortspel.

Skelétt, *-e, n.* skelett, benrangel. **-íeren**, *sv. tr.* preparera skelettet af.

Skep[t]sis, *0, f.* tvifvel, skepsis. **-ticísmus**, *-, 0, m.* skepticism, tvifvel. **-tiker**, *-, m.* tviflare, skeptiker. **-tisch**, *a.* tviflande, skeptisk.

Skizz[e], *-n, f.* skiss, utkast. **-enhaft**, *a.* skisserad, i utkast. **-enweise**, *adv.* i utkast, skisseradt. **-íeren**, *sv. tr.* skissera, göra utkast till.

Sklav[e], *-en, m.* slaf, träl. **-en**, *sv. itr. h.* slafva. *Jm* ∼ vara ngns slaf. **-enhaft** = *sklavisch.* **-enschaft**, *f.*, **-ent[h]üm**, *n.*, **-erei**, *-en, f.* slafveri. **-in**, *-nen, f.* slafvinna. **-isch**, *a.* slafvisk; krypande.

Skorbút, *-[e]s, 0, m.* med. skörbjugg. **-útisch**, *a.* skörbjuggsartad.

Skorpión, *-e, m.* dim. †, skorpion.

Skribént, *-en, m.* skribent, författare.

Skribler, *-, m.* skribler, pennfäktare.

Skriptúren, *pl.* (skrifna) handlingar, papper, bref; skrifveri.

Skrofel, *-n, f.* skrofler. **-ulös**, *a.* skrofulös, skrofelartad.

Skrupel, *-, I. n.* skrupel (vigt). **II.** *m.* skrupel, betänklighet. **-ulös**, *a.* skrupulös, ytterst samvetsgrann, noggrann.

skulptíeren, *sv. tr.* skulptera, snida.

skurríl = *possenhaft.*

Slave, Slawe, *-n, m.* slav.

S. M. förkortn. = *Seine Majestät:* hans majestät (H. M.).

Smalte, *0, f.* smalt.

Smarágd, *-e, m.* smaragd. **-en**, *a.* **1.** af smaragd, smaragd-. **2.** smaragdgrön.

Smirg- se *Schmirg-.*

so, I. *adv.* **1.** så, på det sättet. *Dem ist nicht* ∼ så förhåller det sig icke, ∼ *ein Mensch:* en sådan människa, *wie der Herr,* ∼ *der Knecht:* sådan herre, sådan dräng, *est ist mir* ∼, *als:* det förefaller mig som om, ∼ *und* ∼ så eller så, ∼ *oder* ∼ på det ena eller andra sättet, ∼ ∼ a) så där, så tämligen, någorlunda, b) jaså, ∼ *gut wie gar nichts:* nästan ingenting, *um* ∼ *weniger als:* så mycket mindre som. **2.** så, såå, jaså. **3.** ∼ ... ∼ lika ... lika, t. ex. ∼ *schnell er gekommen war,* ∼ *langsam ging er weg.* **4.** ∼ *wie* ∼ a) ändå, i alla fall, b) redan förut, på förhand. **5.** ∼ ... *auch:* hur ... än, t. ex. ∼ *reich er auch ist:* hur rik han än är. **6.** då, alltså, t. ex. *er ist nicht zuhause* — ∼ *war mein Gang vergebens.* **7.** *Ich habe* ∼ *eine Ahnung, daſs:* det anar mig, att, *wie ich mich* ∼ *umsehe:* som jag står (går) och ser mig omkring, *das war* ∼ *recht nach seinem Sinne:* det var just i hans smak. **II.** förāldr. oböjl. *rel. pron.* som. **III.** *konj.* om, t. ex. ∼ *Gott will.* **-bald**, **I.** *adv.* **1.** strax, genast, ofördröjligen. **2.** *Nicht* ∼ ... *als:* knappt ... så. **II.** *konj.* så snart.

sociál, *a.* social. **-ist**, *-en, m.* socialist.

Societát, *-en, f.* societet.

Socke, *-n, f.* **1.** kortstrumpa. **2.** socka. **-l**, *-, m.* sockel.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Sod, *-e* o. *-e[r]* †, *m.* **1.** sjudning, kokning. **2.** kok. **3.** lag, lut. **4.** halsbränna. **-a,** *0, f.* soda.

sodánn, *adv.* då, därefter, sedan.

Sōd‖brennen, *n.* halsbränna. **-e,** *-n, f.* **1.** lag, lut. **2.** saltsjuderi. **3.** gräsvall; grästorfva.

soében, *adv.* nyss.

Sofa, *-s, n.* o. ✻ *m.* soffa.

sofórn, *konj.* såvida, för så vidt.

Soff, *-[e]s, 0, m.* F **1.** supning. **2.** klunk. **3.** usel dryck, blask, smörja.

Söff‖el, -er, -, -ling, *-e, m.* suput, drinkare.

sol‖fórt, *adv.* genast, ofördröjligen, på fläcken, ögonblickligen. **-fórtig,** *a.* omedelbar, ögonblicklig, snar, skyndsam. **-gár,** *adv.* till och med. **-genannt,** *a.* så kallad. **-gléich** = *sofort.* **-hín,** *adv.* följaktligen.

Sohle, *-n, f.* **1.** (fot-, sko)sula. **2.** art fotbeklädnad, sandal, toffel. **3.** underlag, grund, botten. **-n,** *sv. tr.* sula. **-ngänger,** *m.* zool. hälgångare.

Sohn, *-e* †, *m.* son.

söhn- se *sühn-*.

Sohn‖leskind, *n.* barnbarn, sonson, sondotter. **-esliebe,** *f.* sonlig kärlek. **-schaft,** *f.* sonskap, barnaskap.

sohr, I. *a.* torr, vissen. II. *-e, m.* difteri.

solch, *a. pron.* sådan, dylik. *Ein ∼er* el. *∼ ein Mensch:* en sådan människa. **-enfalls,** *adv.* i så fall, om så händer. **-ergestalt,** *adv.* i sådan gestalt, i sådant skick. **-erlei,** oböjl. *a.* sådan, dylik, liknande.

Sold, *-[e]s, 0, m.* sold, lön.

Soldát, *-en, m.* soldat, knekt, militär. **-enärt,** *f.* **1.** slag soldater. **2.** *Nach ∼* på soldatmanér, efter krigsmannased. **-enhaft** = *soldatisch.* **-envolk,** *n.* **1.** folk af soldater. **2.** soldater, krigsfolk. **-enwesen,** *n.* **1.** krigsväsen. **2.** soldatlif. **-enzucht,** *f.* krigstukt, disciplin. **-éska,** *0, f.* soldatesk, soldathop. **-isch,** *a.* soldatlik, soldat-.

Söldling, *-e, m.* legohjon, legoknekt.

soldlos, *a.* utan sold.

Söldner, *-, m.* legoknekt.

Soldsoldat, *m.* legosoldat.

Sol‖e, *-n, f.* saltvatten hvarur salt kokas. **-ei,** *n.* i saltvatten kokt ägg.

solénn, *a.* högtidlig. **-itát,** *-en, f.* högtidlighet.

solfeggíeren, *sv. itr. h.* mus. solfiera.

solíd, *a.* solid, fast, säker, tillförlitlig, pålitlig. **-árisch,** *a.* solidarisk. **-itát,** *0, f.* soliditet, fasthet m. m. se *solid.*

Sol‖íst, *-en, m.* solosångare. **-itár,** *-e, m.* solitär.

Soll, *-[s],* -[*s*], *n.* **1.** tvingande påbud, tvång. **2.** debet. **-en,** *oreg. sv. itr. h.* **1.** skola (pligt), böra, måste, vara tvungen (att). **2.** skola (framtid, möjlighet, sannolikhet m. m.). *Und so soll er noch kommen!* och så skall du (ni, han, man) inbilla mig, inbilla dig, påstå, söka göra troligt, att han kommer! *nun soll mich einer noch anklagen, daſs:* nu kan då ingen förebrå mig, att, *wie soll man da nicht lachen!* tänk, hvad man skall skratta! *es hat nicht sein ∼* det har varit annorlunda bestämdt, Gud, ödet har ej så velat; elliptt.: *was soll daſs?* hvad skall det betyda? el. hvad skall det vara till? hvad är meningen med det där? *was soll ich?* hvad skall jag göra? hvad vill du mig? *er soll nach Paris:* han skall resa till P., *wem soll dieser Straufs?* hvem skall ha denna bukett? **3.** lära, t. ex. *er soll abgereist sein:* han lär hafva rest, man säger, det påstås, att han har rest.

Söller, *-, m.* **1.** (rum i) öfre våningen, loft, vind. **2.** altan, balkong.

solmisíeren = *solfeggieren.*

solo, I. *adv.* II. *-s, -s* el. *Soli, n.* o. *m.* solo.

Solöcísmus, *-, ..men, m.* språkfel, bock.

Solper, *-s, 0, m.* salt köttspad.

somít, *adv.* följaktligen.

Sommer, *-, m.* **1.** sommar. **2.** sommartrådar. **-fleck, -flecken,** *m.* fräkne. **-fleckig,** *a.* fräknig. **-frucht,** *f.,* **-getreide,** *n.* vårsäd. **-haft, -ig, -lich,** *a.* sommarlik, sommarvarm, sommar-. **-n, sömmern,** *sv.* I. *itr. h.* **1.** opers. *Es sommert:* sommaren nalkas, det är sommar(likt). **2.** *Der Baum sommert:* trädet a) skjuter skott, b) kastar stark skugga. II. *tr.* **1.** sola. **2.** *Einen Baum ∼* kvista ett träd så att det blir glesare. **3.** *Vieh ∼* hafva boskap på sommarbete. **-s,** *adv.* om somrarne, sommartiden. **-seite,** *f.* solsida. **-sprosse,** *f.* fräkne. **-sprossig,** *a.* fräknig.

Somnambúle, *-n, m.* o. *f.* sömngångare, **-erska.**

sonách, *adv.* följaktligen.

Sonde, *-n, f.* **1.** sond. **2.** sänklod.

sonder, I. *prep.* med ack. utan. II. *a.* särskild. **-ártig,** *a.* säregen. **-ausgabe,** *f.* separatedition. **-bár,** *a.* säregen, egendomlig, besynnerlig. **-barkeit,** *f.* egendomlighet, besynnerlighet. **-bund,** *m.* särskildt förbund, separatförbund. **-gleichen,** oböjl. *a.* utan like. **-heit** = *Besonderheit. In ∼* i synnerhet. **-lich,** *a.* besynnerlig, märkvärdig, utomordentlig, betydlig, synnerlig; adv. äfv. särdeles, synnerligen. **-ling,** *-e, m.* **1.** enstöring. **2.** egendomlig person, original. **-n,** I. *konj.* utan. II. *sv. tr.* skilja, frånskilja, afsöndra, söndra. **-s** se *samt I.* **-ung,** *f.* skiljande, söndring m. m. se *sondern.*

sondíer‖en, *sv. tr.* **1.** sondera. **2.** loda, pejla. **-ung,** *f.* sondering; lodning.

Sonétt, *-e, n.* sonett.

Sonn‖abend, *m.* lördag. **-abendlich,** *a.* lördags-. **-e,** *-n, f.* (oblik form i sg. föråldr. *-n*), dim. †, sol. **-en,** *sv.* I. *tr.* o. *rfl.* sola (sig), äfv. värma(s). II. *itr. h.* skina (om solen). Opers. *es sonnt:* solen skiner. *Gott sonnt:* Gud låter solen skina. **-enanbeter,** *m.* soldyrkare. **-enball,** *m.* solens klot. **-enbeglänzt, -enbeschienen,** *a.* solbelyst,

∼ = föregående uppslagsord. * äkta sms. *0* saknar plur. † har omljud. F familjärt, P lägre språk. ✻ mindre brukligt.

solig. **-enblick,** *m.* **1.** solglimt. **2.** strålande, solvarm blick. **-enbrand,** *m.* **1.** (brännande) solhetta, solbadd. **2.** solbränna. **-endach,** *n.* soltak, soltält; markis; parasoll. **-enferne,** *f.* afelium. **-enfleck,** *m.* **1.** solfläck. **2.** fräkne. **-enhaft,** *a.* sollik, solig, sol-. **-enheiter, -enhell,** *a.* solljus, solig. **-enhof,** *m.* **1.** ring omkring solen. **2.** *Der ~* värdshuset Solen. **-enkäfer,** *m.* (Maria) gullhöna. **-ennähe,** *f.* perihelium. **-enschirm,** *m.* parasoll. **-ensegel,** *n.* suntält. **-enstäubchen,** *n.* solgrand. **-enstich,** *m.* solstyng. **-enstrahl,** *m.* solstråle, solglimt. **-enwarte,** *f.* observatorium. **-enwende,** *f.* solstånd. **-icht, -ig,** *a.* solig, solljus, solvarm. **-tag,** *m.* söndag. [*Des*] *~s:* om söndagarne. **-tägig,** *a.* inträffande en söndag, på söndagar, söndags-. **-täglich,** *a.* förekommande hvarje söndag, söndags-. *Sich ~ anziehen:* taga på sig sina söndagskläder, göra sig söndagsfin.

sonst el. ✱ **-en,** *adv.* **1.** eljes, annars, för öfrigt. *~ wo:* någon annanstädes, *~ jemand:* någon annan, *wenn es ~ nichts ist:* om det ej är ngt annat. **2.** förr, hittills. *Das ~ und Jetzt:* förr och nu. **-ig,** *a.* annan, förr, tidigare, eljes, för öfrigt.

Soole se *Sole.* **Sopha** se *Sofa.*

Sophist, *-en, m.* sofist, hårklyfvare. **-erél,** *-en, f.* sofisteri, sofismer, hårklyfveri. **-isch,** *a.* sofistisk, hårklyfvande. **-isieren,** *sv. itr. h.* vara sofistisk.

Soprán, *-e, m.* sopran.

Sorbétt, *-e* el. *-s, m.* o. *n.* sorbet.

Sorglle, *-n, f.* **1.** oroande tanke, oro, bekymmer. *In ~n sein:* hafva bekymmer, hafva det bekymmersamt, *aufser* el. *ohne ~n sein:* vara fri från bekymmer. **2.** omsorg, försorg, sorgfällighet. *~ um etw. tragen:* draga försorg om, sörja för ngt, *lafs das meine ~ sein:* det skall jag nog draga försorg om, låt mig styra med den saken. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** vara bekymrad för. *Sorge nur nichts:* var ej bekymrad, var lugn. **2.** *Etw. sorgt jn:* ngt gör ngn bekymrad. **3.** draga försorg om, sörja för. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* **1.** vara bekymrad, oroa sig, *um* el. *für etw.:* för ngt. *Sich grau ~* få gråa hår af bekymmer. **2.** *Für* el. *um etw. ~* sörja för, draga försorg om, ombestyra ngt, *sich um jn ~* arbeta för, lägga sig ut för ngn. **-enbrecher,** *m.* en som skingrar bekymren, tröstare, hjärtestyrkare. **-enfrei,** *a.* bekymmerfri. **-enlast,** *f.* sorgebörda, tunga bekymmer. **-enschwer,** *a.* tyngd af bekymmer, sorgtyngd. **-enstuhl,** *m.* hvilstol. **-entöter** = *Sorgenbrecher.* **-envoll,** *a.* sorgsen, bekymmerfull. **-er, -,** *m.* en som sörjer för, drar försorg om ngt. **-falt,** *0, f.* omsorg, sorgfällighet, noggrannhet, flit. **-fältig,** *a.* sorgfällig, omsorgsfull, noggrann. **-fältigkeit** = *Sorgfalt.* **-haft,** *a.* omsorgsfull; betänkt på ngt. **-lich,** *a.* **1.** = *sorgfältig.* **2.** bekymmerfull, ängslig. **3.** oroande, farlig. **-lichkeit,** *f.* sorgfällighet m. m. se föreg. **-los,** *a.* sorglös, obekymrad, obetänksam, likgiltig. **-losigkeit,** *f.* sorglöshet m. m. se föreg. **-säm,** *a.* **1.** omsorgsfull, sorgfällig, omtänksam. **2.** betänkt på, arbetande för ngt. **-samkeit,** *f.* omsorg, omtänksamhet. **-selig,** *a.* bekymrad, bekymmerfull, orolig. **-seligkeit,** *f.* oro, bekymmer, svårmod.

sorrllen, *sv. tr.* sjö. surra. **-ung,** *f.* sjö. surrning.

Sortlle, *-n, f.* sort. **-ieren,** *sv. tr.* sortera. **-ierer, -,** *m.* sorterare. **-ierung,** *f.* sorterande. **-iment,** *-e, n.* sortiment. **-imenter, -,** *m.* sortimentsbokhandlare.

sothán(ig), *a.* sådan.

Soubrétte, *-n, f.* kammarjungfru.

Soufflléur, *-e* el. *-s, m.* sufflör. **-ieren,** *sv. itr. h.* o. *tr.* sufflera, *jm:* ngn.

Soupplér, *-s, n.* supé. **-ieren,** *sv. itr. h.* supera.

Soutáchlle, *-s, f.* gans. **-ieren,** *sv. tr.* sätta ganser på.

Souterraín, *-[s], -s, n.* källarvåning.

souverán, I. *a.* suverän, oinskränkt, enväldig. II. *-e, m.* suverän, monark, furste, enväldsherskare.

sollviel, *konj.* så mycket, så vidt. **-wéit** = *sofern.* **-wie,** *konj.* **1.** så väl som. **2.** så snart som, just som. **-wóhl,** *konj.* *~ ... als[auch]:* såväl ... som.

spack, *a.* gisten.

Spähe, *-n, f.* **1.** späjande, rekognoscering. **2.** späjare, rekognosceringstrupp(er). **-n,** *sv.* I. *itr. h.* späja, rekognoscera, spionera. II. *tr.* **1.** bespäja, efterforska, söka att få se. **2.** få se, skåda. **-r, -,** *m.* späjande person, späjare, kunskapare, spion. **-réi,** *-en, f.* späjande; spioneri. **-rin,** *-nen, f.* se *Späher.*

Spahi, *-[s], -s, m.* spahi, fransk kavallerist från Algeriet.

Spahn se *Span.*

Spalier, *-e, n.* **1.** spaljer. **2.** häck, rad, haj af människor. **-en,** *sv. tr.* **1.** beklåda med spaljerer. **2.** uppdraga vid spaljer.

Spalt, *-e, m.* dim. †, **1.** spricka, springa, remna. **2.** klyfta, svalg, gap. **3.** gum klyfning, spänt ning fränskild sticka, spån. **-bar,** *a.* klyfbar. **-barkeit,** *f.* klyfbarhet. **-e,** *-n, f.* = *Spalt 1, 3.* **2.** spalt, kolumn. **-en,** *sv.* men i part. p. vanl. *st.* **I.** *itr. s.* klyfva sig, spricka. **II.** *tr.* klyfva, öppna, spänta, dela, sönderdela, söndra. *Sich ~* äfv. spricka. **-enreich,** *a.* sprickig. **-enzeile,** *f.* spaltrad, halfrad. **-er,** *-, m.* en som klyfver m. m. se föreg. **-fläche,** *f.* min. genomgångsyta. **-holz,** *n.* klufven ved. **-ig,** *a.* **1.** sprickig. **2.** äfv. **spältig,** klyfbar. **3.** i sms. -spaltig. **-ung,** *f.* klyfning m. m. se *spalten.*

Span, *-e* †, *m.* **1.** spån, (späntad) sticka, splittra. *Nicht ein ~* icke det ringaste, F *Späne haben:* ha schaber. **2.** tvist, oenighet.

spänen, *sv. tr.* vänja af dibarn.

Spänferkel, *m.* digris.
Spange, *-n, f.* dim. †, spänne, knäppe.
Spängrün, *n.* 1. spanskgröna. 2. ärg.
Spanier, *-, m.* spanjor. **-ierin**, *-nen, f.* spanjorska. **-isch**, I. *a.* 1. spansk. 2. F besynnerlig, egendomlig. II. *n.* spanska, jfr *deutsch*.
Spann, *-e*, 1. *m.* (fot)vrist. 2. *n.* (fyr)spann. **-ader**, *f.* sena.
spännageln, *a.* splitterny.
Spann||dienst, *m.* kördagsverke(n). **-e**, *-n, f.* spann (längdmått). *Eine ~ Zeit:* en kort tid. **-en**, *sv.* I. *tr.* 1. spänna. *Weit ~* spänna löst, släppa efter, *eng ~* draga åt, spänna hårdt. Bild. *seine Forderungen zu hoch ~* spänna bågen för högt, *js Neugier aufs höchste ~* reta ngns nyfikenhet på det högsta, *auf den Ausgang gespannt sein:* afbida utgången i spänd väntan, vara nyfiken på resultatet. 2. *Das Wasser ~* uppdämma vattnet. 3. tjudra. 4. *Der Rock spannt mich:* rocken trycker mig, är för trång. 5. gripa, taga med tummen o. lillfingret, t. ex. *eine Oktave auf dem Klaviere ~ können.* II. *itr. h.* 1. vara spännande. 2. *Mit einander ~* passa ihop. 3. *Auf etw. ~* rikta sin uppmärksamhet på ngt. **-er, Spänner**, *-, m.* 1. en som spänner ngt. 2. zool. mätare (Geometra). 3. med. spännmuskel. 4. verktyg att spänna med. **-feder**, *f.* spännfjäder. **-frohnde**, *f.* = *Spanndienst*. **-höch**, *a.* spannhög. **-kraft**, *f.* spännkraft, spänstighet. **-t[h]ier**, *n.* dragare. **-ung**, *f.* spänning.
Spant, *-[e]s, -en, n.* sjö. spant.
Spär||büchse, *f.* sparbössa. **-en**, *sv. tr.* 1. spara. F *die Wahrheit ~* ljuga. 2. skona. 3. *Jm etw. ~* bespara ngn ngt. 4. uppskjuta. **-endchen**, *n.* ljusknekt. **-er**, *-, m.* sparande, sparsam människa.
Spargel, *-, m.* sparris.
Spärgeld, *n.* sparpenning.
Spargelsalat, *m.* sparris.
Spärherd, *m.* besparingsspisel.
Spark, *-e, m.* bot. spergel (Spergula).
Spär||kasse, *f.* sparkassa, sparbank. **-lampe**, *f.* besparingslampa. **-leuchter**, *m.* ljusknekt.
spärlich, *a.* torftig, sparsam, knapp, karg. **-keit**, *f.* torftighet m. m. se föreg.
Sparr||en, *-, m.* sparre. F bild. *einen ~ zuviel haben:* hafva en skruf lös. **-ig**, *a.* utspärrad, utstående.
spärsäm, *a.* sparsam. **-keit**, *f.* sparsamhet.
Sparterie, *0, f.* af träpinnar el. träskifvor och tråd flätade mattor m. m.
Späs, *-e* †, *m.* skämt, gyckel, lek, nöje. *Im ~* på skämt, *seinen ~ mit jm treiben:* skämta, gäckas med ngn, *zum ~* på lek, *etw. ist für jn ein ~* ngt är en lek, går som en dans för ngn, *sich einen ~ machen:* bereda sig ett nöje, roa sig, *jm ~ machen:* roa ngn, *~es halber:* för roskull. **-en**, *sv. itr. h.* skämta, leka. *Damit ist nicht zu ~* det är ej att leka med. **-er**, *-, m.* skämtare. **-erei**, *-en, f.* skämt. **-haft**, *a.* skämtsam. **-haftigkeit**, *f.* skämtsamt sätt. **-ig**, *a.* rolig, lustig.
Späs||ler, *-, -ling, -e, m.* skämtare.
Späs||macher, -vogel, *m.* skämtare, upptågsmakare. **-weise**, *adv.* på lek.
Spat, I. *-e, m.* 1. min. spat. 2. veter. spatt. II. = *spät*.
spät, *a.* sen. *Die Uhr geht um fünf Minuten zu ~* klockan går fem minuter efter. **-e**, *0, f.* sen tid, sen timme.
Spatel, *-, m.* spatel.
Spaten, *-, m.* 1. spade. 2. kort. spader. **-stich**, *m.* spadtag. **-tief**, *a.* ett spadtag djup.
spät||erhin, *adv.* senare, längre fram. **-estens**, *adv.* senast. **-frost**, *m.* sen frost. **-herbst**, *m.* senhöst.
spatig, *a.* 1. min. spatig. 2. veter. som har spatt.
Spät||jahr, *n.* höst. **-ling**, *-e, m.* 1. sent på året el. på föräldrarnes ålderdom född barn el. djur. 2. efterskörd. **-obst**, *n.* sen frukt. **-reif**, *a.* sent mogen. **-sommer**, *m.* sensommar, eftersommar.
Spatz, *-e[n], m.* dim. †, sparf. **-enhaft**, *a.* sparflik, som en sparf, kättjefull, närgången.
spazier||en, *sv. itr. s.* spatsera, promenera. *~ fahren:* göra en spatserfärd, taga en promenad i vagn, åka ut, *~ führen:* ledsaga på promenad, spatsera med, gå ut med, *~ gehen:* spatsera, taga en promenad, *~ reiten:* taga en promenad till häst, rida ut. **-fahrt**, *f.* lusttur, utflygt, promenad i vagn, i båt. **-gang**, *m.* spatsertur, promenad. **-gänger(in)**, *m.* (*f.*) promenerande. **-platz**, *m.* promenadplats. **-ritt**, *m.* spatserridt, promenad till häst. **-stock**, *m.* spatserkäpp.
Spece'rei se *Spezerei*.
Specht, *-e, m.* hackspett.
speciál, I. *a.* speciell, special-. II. *-e, m.* F intim vän. **-arzt**, *m.* specialist. **-ien**, *pl.* särskilda omständigheter, detaljer. **-isieren**, *sv. tr.* specialisera. **-isierung**, *f.* specialisering. **-ität**, *-en, f.* specialitet.
spec||iéll, *a.* speciell, special-. *Etw. ~ angeben:* specificera ngt, *mein ~er:* min gode vän (och bror). **-ies**, *-, f.* species. **-ifisch**, *a.* specifik. **-ifizieren**, *sv. tr.* specificera. **-imen**, *-s, -s* el. *Specimina*, *n.* specimen.
Speck, *-[e]s, 0, m.* späck, fläsk, ister. *~ ansetzen:* blifva fet, lägga på fläsket, *~ auf den Rippen haben* el. *im ~ sitzen:* sitta i goda omständigheter, hafva goddagar, *den ~ spicken:* komma med tårta på tårta. **-fett**, *a.* smäckfet. **-haut**, *f.* fläsksvål. **-icht, -ig**, *a.* späck-, fläskartad, fet. **-schwein**, *n.* gödgris. **-seite**, *f.* fläsksida. Ordspr. *mit der Wurst nach der ~ werfen:* uppoffra en obetydlighet för att därigenom vinna ngt större.
sped||ieren, *sv. tr.* hand. expediera, ombesörja. **-iteur**, *-e, m.* speditör, kommissionär. **-ition**, *-en, f.* spedition.

Speer, *-e, m.* o. ✱ *n.* spjut.

Spei‖becken, *n.* bäcken att kräkas i, spottkopp, spottlåda. **-che,** *-n, f.* eker. **-chel,** *-s, 0, m.* saliv, spott. **-chellatz,** *m.* haklapp. **-chellecker,** *m.* F lismare, eländig smickrare. **-chelleckerei,** *f.* lismeri, kryperi. **-cheln,** *sv. itr. h.* spotta. **-chen,** *sv. tr.* förse med ekrar. **-cher,** *-, m.* magasin, förrådshus. **-chern,** *sv. tr.* magasinera. **-en,** *st. itr. h.* o. *tr.* 1. spotta. 2. kräkas, spy. **-er,** *-, m.* en som spottar, kräks. **-gatt,** *n.* sjö. spygatt. **-l,** *-e, m.* spett, sticka. **-len,** *sv. tr.* sätta en sticka, stickor i, uppträda på spett. **-ler(n)** = *Speil(en).* **-napf,** *m.* = *Speibecken.*

Speise, *-n, f.* 1. mat, spis, maträtt. Bild. ~ *der Augen:* ögonfägnad. 2. murbruk, se äfv. *Glockenspeise.* **-anstalt,** *f.* = *Speisehaus.* **-bier,** *n.* dricka. **-fisch,** *m.* 1. ätlig fisk. 2. fisk som tjänar till föda åt andra fiskar. **-gelb,** *a.* gul som klockmalm. **-haus,** *n.* spisningslokal, restauration, restaurant. **-kammer,** *f.* skafferi, handkammare. **-karte,** *f.* matsedel. **-keller,** *m.* matkällare. **-korb,** *m.* matsäckskorg. **-meister,** *m.* spismästare. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. spisa, äta. *Wünsche wohl zu ~!* smaklig måltid! 2. mätta. 3. bespisa, undfägna. 4. gifva nattvarden. 5. förse, fylla. **-röhre,** *f.* matstrupe. **-wein,** *m.* bordsvin. **-wirt[h],** *m.* spisvärd, restauratör. **-wirt[h]schaft,** *f.* restauration, matservering. **-zettel,** *m.* matsedel.

Speisung, *f.* bespisande m. m. se *speisen.*

Spektákel, *-, m.* o. *n.* spektakel, a) skådespel, b) väsen, oljud. **-n,** *sv. itr. h.* göra spektakel, väsnas. **-stück,** *n.* pjes, teaterstycke.

Spekul‖ánt, *-en, m.* spekulant. **-ieren,** *sv. itr. h.* spekulera.

Spelt, *-[e]s, 0, m.* spelt. **-en,** *a.* af spelt, spelt-.

Spelúnke, *-n, f.* håla, hål, krog.

Spelz, *-e, m.* 1. = *Spelt.* 2. = följ. **-e,** *-n, f.* agn, fruktskal.

Spend‖e, *-n, f.* 1. utdelning. 2. gåfva, skänk, almosa. 3. libation. **-en,** *sv. tr.* skänka, gifva, utdela; offra. **-er,** *-, m.* gifvare. **-erin,** *-nen, f.* gifvarinna. **-ieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* spendera, bestå; vara frikostig. **-ierhosen,** *pl.* F *Die ~ anhaben:* ha sina spenderbyxor på. **-ung,** *f.* bortgifvande, offrande, utdelning.

Spengler, *-, m.* blecksla gare.

Spenzer, *-, m.* spens, tröja, kavaj.

Sperber, *-, m.* sparfhök. **-baum,** *m.* rönn.

Sperénzien, *pl.* F krus, kruserlighet. ~ *machen:* spjärna emot, krusa.

Sperling, *-e, m.* sparf.

sperr‖angelweit, *a.* F vidöppen, på vid gafvel. **-baum,** *m.* bom. **-e,** *-n, f.* 1. stängning, (af-) spärrning, afstängning, instängning, förbud. *Zu ~ stehen:* resa sig, stå å ända (om håret). 2. regel, bom, barriär, barrikad. **-en,** *sv.* I. *tr.* 1. utspärra, skrefva med; boktr. spärra. *Gesperrte Sitze* se *Sperrsitz.* 2. hämma, spärra, afstänga, stänga, barrikadera, afskära, förbjuda. 3. inspärra, instänga. *Jn aus dem Hause ~* utestänga ngn. II. *rfl.* 1. ✱ kråma sig, brösta sig. 2. med händer o. fötter sätta sig till motvärn, spjärna emot; krusa, vara kruserlig, vara pryd. **-feder,** *f.* spärrfjäder. **-geld,** *n.* väg-, bropengar. **-ig,** *a.* isärstående, utspärrad; som tar mycken plats. **-sitz,** *m.* teat. särskild plats, stol för hvarje person (i mots. till bänkar), parkett-, parterrplats. **-ung,** *f.* spärrning, hämmande m. m. se *sperren.* **-weit** = *sperrangelweit.*

Spesen, *pl.* hand. speser, omkostnader. **-frei,** *a.* utan speser, kostnadsfri.

Spezeréi, *-en, f.* krydda, kryddvara, specerier.

Spezi- se *Speci-.*

Sphär‖e, *-n, f.* 1. klot, himlakropp, värld; sfär. 2. sfär, område, verkningskrets. **-isch,** *a.* sfärisk, klotformig.

Sphinx, *-e, f., m.* o. ✱ *n.* sfinx.

Spicilégium, *-[s], ..ien, n.* urval, vald samling.

spick‖len, *sv. tr.* 1. späcka; F bild. ljuga. 2. sticka. **-er,** *-, m.,* **-erin,** *-nen, f.* en som späckar. **-nadel,** *f.* späcknål. **-speck,** *n.* späckfläsk.

Spiegel, *-, m.* 1. spegel. 2. glasering. 3. öga på påfågelsfjädrar. 4. blank fläck på kläder. **-decke,** *f.* slät takyta, slätt tak. **-ei,** *n.* stekt ägg. **-fechten,** *n.,* **-fechterei,** *f.* spegelfäkteri. **-fenster,** *n.* 1. fönster af spegelglas. 2. fönster med spegel. **-hell,** *a.* spegelblank. **-icht, -ig,** *a.* spegellik, spegelblank, glänsande. **-n,** *sv.* I. *itr. h.* vara spegelblank, spegelklar, glänsa. II. *tr.* 1. spegla. *Sich an etw.* (dat.) ~ a) spegla sig i ngt, b) taga ngt till ett varnande exempel. 2. i spegel betrakta. 3. glasera.

Spieg[e]lung, *f.* spegling; reflex, spegelbild.

Spieke, *-n, f.* lavendel.

Spiel, *-e, n.* 1. spel. *Aufs ~ setzen:* sätta på spel, *dabei im ~e sein:* vara med i spelet, *das ~ wendet sich:* bladet vänder sig, *des ~s ein Ende machen:* göra slut på saken. 2. lek. **-art,** *f.* 1. spelsätt. 2. bot. zool. afart, varietet. **-ball,** *m.* lekboll, kastboll. **-bar,** *a.* spelbar, möjlig att spela. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* o. *tr.* 1. spela. Teat. *das Stück spielt in Venedig:* händelsen försiggår i V., *dies Stück spielt lange:* denna pjes räcker länge, *das Michele mit sich* el. *sich auf der Nase ~ lassen:* tåla drift, *des kurzen ~* göra processen kort. 2. leka. 3. skifta, t. ex. *ins Blaue:* i blått, *alle Farben:* i alla (regnbågens) färger. 4. hafva spelrum, för stort spelrum. 5. *Den Krieg nach Deutschland ~* flytta krigsskådeplatsen till Tyskland. II. *rfl.* 1. spelas, i sht teat. 2. *Sich um sein Vermögen ~* spela bort sin förmögenhet, *sich müde ~* leka, spela sig trött. 3. *Der Krieg spielte sich nach Deutschland:* krigsskåde-

platsen flyttades till Tyskland. **-er**, **-**, *m.* **1.** spelare. **2.** deltagare i en lek. **-eréi**, *-en*, *f.* leksak, lekverk; barnslighet. **-erhaft**, *a.* spelar(e)-, (en) spelares. **-erig**, *a.* lekfull, lekande. **-erin**, *-nen*, *f.* se *Spieler*. **-erisch**, *a.* **1.** = *spielerhaft*. **2.** lekande, saknande allvar. **-genosse**, *m.*, **-genossin**, *f.* **1.** lekkamrat. **2.** spelkamrat. **-glück**, *n.* tur i spel. **-jacht**, *f.* lustjakt. **-kätzchen**, *n.* lekfull katt, bild. lekfullt barn. **-leute**, *pl.* (på medeltiden) lekare. **-platz**, *m.* lekplats. **-puppe**, *f.* (lek)docka. **-raum**, *m.* **1.** lekplats. **2.** spelrum. **-sache**, *f.* leksak, lekverk. **-stunde**, *f.* lekstund, lektid, rast. **-tag**, *m.* lekdag, loftdag. **-uhr**, *f.* spelur, speldosa. **-verderber**, *m.* glädjestörare, fridstörare. **-wa[a]re**, *f.* leksak. **-weise**, **I.** *f.* spelsätt. **II.** *adv.* på lek. **-werk**, *n.* lekverk, leksak. **-zeug**, *n.* leksak.

Spier, **-e**, *n.* o. *m.* brodd. *Ein ~chen:* ett grand. **-e**, *-n*, *f.* **1.** bot. spirea. **2.** sjö. spira. **-[l]ing**, *-e*, *m.* rönn.

Spieſs, *-e*, *m.* **1.** spjut. **2.** spjutbeväpnad man. **3.** (stek)spett, (ljus)sticka. **4.** jäg. hjorthorn utan grenar. **5.** boktr. spis. **-bürger**, *m.* kälkborgare. **-bürgerlich**, *a.* kälkborgerlig. **-bürgert[h]üm**, *n.* kälkborgerlig anda. **-dreher**, *m.* stekvändare. **-en**, *sv. tr.* **1.** spetsa. **2.** med nålar fästa. **-er**, **-**, *m.* **1.** spjutbeväpnad soldat, spjutkastare. **2.** F kälkborgare. **3.** jäg. unghjort hvars horn ännu ej grenat sig. **-gehörn**, *n.* = *Spieſs 4.* **-gesell**, *m.* kamrat, (med-)hjälpare. **-glanz**, *m.*, **-glas**, *n.* min. antimon; spetsglans. **-hirsch**, *m.* = *Spieſser 3.* **-ig**, *a.* **1.** spjutformig, spetsig. **2.** spröd (om metaller). **-rut[h]e**, *f.* spö. [*Durch die*] *~n laufen:* springa gatlopp. **-träger**, *m.* spjutbärare.

Spill, *-e*, *n.* sjö. spel. **-e**, *-n*, *f.* = *Spindel*. **-egeld**, *n.* nålpengar. **-en**, *sv. tr.* **1.** förspilla, öda. **2.** = *spindeln*.

Spinát, *-e*, *m.* spenat.

Spind, *-e*, *n.* o. *m.*, **-e**, *-n*, *f.* skåp.

Spindel, *-n*, *f.* **1.** slända; ten. **2.** med. lilla armpipan. **3.** (hjul)axel; spindel i ur; trappstolpe. **-dünn**, *a.* spinkig. **-dürr**, *a.* mager som en skrika. **-förmig**, *a.* spolformig. **-lehen**, = *Kunkellehen*. **-n**, *sv. tr.* vrida spiralformigt.

Spinétt, *-e*, *n.* spinett.

Spinn||e, *-n*, *f.* spindel. *Hassen wie eine ~* hata af hela sitt hjärta. **-efeind**, *a.* hätsk, *jm:* mot ngn. **-efeindschaft**, *f.* förbittrad fiendskap, hätskhet. **-en**, *st. tr.* o. *itr. h.* spinna. Bild. *einen Gedanken weiter ~* fullfölja en tanke, *keine Seide* el. *kein Gold bei etw. ~* ej skörda guld af ngt. **-engewebe**, **-ennest**, **-ennetz**, *n.* spindelväf. **-er**, **-**, *m.* spinnare. **-eréi**, *-en*, *f.* **1.** spinnande, konsten att spinna. **2.** spinneri. **-erin**, *-nen*, *f.* spinnerska. **-frau**, *f.* spinnerska. **-gewebe**, *n.* spindelväf. **-haus**, *n.* spinnhus. **-hütte**, *f.* litet hus af spån för silkesmaskar. **-icht**, *-en*, *f.* spinnstuga. **-ig**, *a.* spindellik. **-jungfer**, *f.* spinnhushjon, spinnerska på spinnhus; spotsk, fräck kvinna. **-rad**, *n.* spinnrock(s-hjul). **-raupe**, *f.* larv som spinner in sig. **-rocken**, *m.* spinnrock. **-stube**, *f.* spinnstuga. **-web**, *n.* spindelväf. **-wocken** = *Spinnrocken*.

spintisieren, *sv. itr. h.* F fundera, grubbla.

Spión, *-e*, *m.* spion. **-âge**, *-n*, *f.* spionerande, spioneri. **-ent[h]üm**, *n.* spioneri, spionväsen. **-ieren**, *sv. itr. h.* spionera. **-iereréi**, *-en*, *f.* spioneri.

spirál, *a.* spiral(formig). **-e**, *-n*, *f.* **1.** spiral(linie). **2.** spiralfjäder. **-linie**, *f.* spiral, snäcklinie.

Spirit||ísmus, **-**, *0*, *m.* spiritism. **-uósen**, *pl.* spirituosa. **-us**, **-**, *-[se]*, *m.* **1.** sprit. **2.** spiritus, ande.

spissen, *sv. itr. h.* spela, locka (om järpar).

Spitál = *Hospital*.

Spitt||el, **-**, *n.* o. *m.* = *Hospital*. **-ler**, **-**, *m.* = *Hospitalit*.

spitz, **I.** *a.* spetsig, uddig, skarp, hvass. F bild. *~ kriegen:* få i sitt hufvud, begripa. **II.** **-e**, *m.* **1.** spetshund. **2.** F florshufva. **-ahorn**, *m.* bot. svensk lönn. **-bärt**, *m.* spetsigt hakskägg. **-bogen**, *m.* spetsbåge. **-bube**, *m.* spetsbof, kanalje, skälm, skalk. **-bubenstreich**, *m.*, **-büberei**, *f.* bofstreck, kanaljeri, skälmstycke. **-bübin**, *f.* skalk, skälm. **-bübisch**, *a.* bofaktig; skalkaktig, skälmsk. **-e**, *-n*, *f.* **1.** spets. *An der ~ eines Unternehmens:* i spetsen för ett företag. Bild. *die ~n der Behörden:* de högsta myndigheterna, *etw. auf die ~ stellen* el. *treiben:* drifva ngt till sin spets. **2.** munstycke. **3.** poäng, kläm. **4.** spetsighet, pik. Skämts. *mit ~n handeln:* vara spetsig, komma med pikar. **5.** virkad, knypplad spets. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** spetsa, hvässa, skärpa, formera. *Das ist auf mich gespitzt:* det är en pik åt mig. **2.** *Pferde ~* brodda hästar. **3.** aftaga spetsarna, ändarna af. **II.** *rfl.* **1.** blifva spetsig, skarp. **2.** *Sich auf etw.* (ack.) *~* bespetsa sig på ngt. **-findelei**, *f.* spetsfundighet, hårklyfveri. **-findeln**,* *itr. h.* vara spetsfundig. **-findig**, *a.* spetsfundig. **-findigkeit**, *f.* spetsfundighet. **-ig** = *spitz I.* **-igkeit**, *f.* spetsighet, skarp udd, pik. **-kopf**, *m.* **1.** en med spetsigt hufvud. **2.** spetsfundig person. **-köpfig**, *a.* **1.** med spetsigt hufvud. **2.** spetsfundig. **-kugel**, *f.* spetskula. **-mäulig**, *a.* spetsnosig. **-maus**, *f.* näbbmus. **-name**, *m.* öknamn. **-säule**, *f.* obelisk. **-werk**, *n.* spetsar, spetsgarnityr. **-wort**, *n.* stickord, pik.

spleenig, *a.* lidande af spleen.

Spleiſs||e = *Schleifse*. **-en**, *st.* o. *sv. tr.* klyfva, spänta. **-ig**, *a.* lätt att klyfva.

Splint, *-e*, *m.* splint, hvitved. **-er** se *Splitter*.

Spliſs, *-e*, *m.* **1.** stycke, bit, sticka. **2.** utgård.

spliss||en, *sv. tr.* sjö. splissa. **-ung**, *f.*

Splitter, **-**, *m.* sticka, skärfva, splittra, spillra;

stycke, bit, fragment. **-fadennackt, -fasernackt** = *splitternackt.* **-ig,** *a.* stickig, skärfvig, som lätt spricker sönder. **-n,** *sv.* **I.** *tr.* splittra, slå sönder. **II.** *itr. h.* o. *s.* splittras, springa sönder, gå sönder. **-nackt,** *a.* splitter-, sprittnaken. **-richten,** *tr.* o. *itr. h.* småaktigt klandra, nagelfara med, häckla. **-richter,** *m.* klandrare, häcklare. **-richterei,** *f.* småaktigt klander, häcklande.

spoliíeren, *sv. tr.* spoliera, plundra, skövla.

Sponde, *-n, f.* säng, soffa.

sponsíer||en, *sv. itr. h.* kurtisera, vara kurtisant. **-er,** *-, m.* kurtisör, friare, fästman.

Spore, *-n, f.* bot. spor. **-n,** *sv.* **I.** = *spornen I.* **II.** *itr. h.* torka; mögla. **-r,** *-, m.* sporrmakare.

Sporn, *-[e]s, Sporen* o. ✻ *-e[n], m.* dim. †, sporre. **-blume,** *f.* riddarsporre. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** sporra. **2.** sätta sporrar på. *Gespornt:* med sporrar på. **II.** *rfl.* taga sporrar på. **-streichs,** *adv.* i sporrsträck.

Sport, *-[e]s, 0, m.* sport. **-el,** *-n, f.* sportler. **-ler,** *-,* **-ulánt,** *-en, m.* en som uppbär sportler. **-ulíeren,** *sv. itr. h.* uppbära sportler.

Spott, *-[e]s, 0, m.* spott, hån, spe, drift, gyckel; åtlöje. *Seinen ~ mit etw. haben* el. *treiben:* skämta, drifva med ngt, *jn zum ~ machen:* göra ngn till ett åtlöje. **-benennung,** *f.* öknamn. **-bild,** *n.* karikatyr. **-billig,** *a.* ytterst billig, för en spottstyfver. **-dichter,** *m.* satirisk skald, satiriker.

Spöttel||éi, *-en, f.* spe, gäckeri. **-n,** *sv. itr. h.* håna, gäckas. *Über etw. ~* göra narr af, drifva gäck med ngt.

spott||en, *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** håna, gäckas (med), *js* el. ✻ *jm:* ngn. *Über jn ~* göra narr af, drifva gäck med ngn. **2.** trotsa, t. ex. *jeder Beschreibung.* **II.** *tr.* **1.** håna, drifva gäck med. **2.** på spe kalla.

Spötter, *-, m.* bespottare, begabbare, hädare. **-él,** *-en, f.* hån, begabberi, hädelse. **-in,** *-nen, f.* se *Spötter.*

Spott||gedicht, *n.* satirisk dikt, smädedikt, nidvisa. **-geld,** *n.* spottstyfver.

spött||isch, *a.* spefull, hånfull, spotsk, hädisk. **-ler,** *-, m.* spefågel, en som drifver gäck med ngt, med allt. **-lich,** *a.* **1.** = *spöttisch.* **2.** löjlig, skamlig.

Spott||lied, *n.* spefull visa, nidvisa. **-lust,** *f.* fallenhet för drift, smädelust. **-lustig,** *a.* spefull, smädelysten. **-name,** *m.* spenamn, öknamn. **-preis,** *m.* spottpris. **-schlecht,** *a.* genomusel. **-schrift,** *f.* satirisk skrift, smädeskrift, nidskrift. **-sucht** = *Spottlust.* **-süchtig** = *spottlustig.* **-vogel,** *m.* **1.** fågel som härmar andras sång. **2.** spefågel. **-voll,** *a.* spefull. **-weise,** *adv.* på spe. **-wohlfeil** = *spottbillig.*

Sprách||ähnlichkeit, *f.* språklig, a) likhet, b) analogi. **-armut[h],** *f.* språkets fattigdom. **-bau,** *m.* språkbyggnad. **-e,** *-n, f.* **1.** språk. **2.** tal. *Frei mit der ~ herausgehen:* tala rent språk, sjunga ut, *zur ~ bringen, kommen:* bringa, komma på tal, på tapeten, *eine sanfte ~ haben:* tala mjukt. **3.** talförmåga, mål. **-engewirr,** *n.,* **-enverwirrung,** *f.* språkförbistring. **-forscher,** *m.* språkforskare. **-forschung,** *f.* språkforskning. **-gebiet,** *n.* språkområde. **-gelehrt,** *a.* språklärd. **-kundig,** *a.* språkkunnig. **-lehre,** *f.* språklära. **-lich,** *a.* språklig. **-los,** *a.* mållös. **-losigkeit,** *f.* mållöshet. **-reinigung,** *f.* språkrensning. **-schatz,** *m.* **1.** ordförråd. **2.** ordbok. **-schnitzer,** *m.* språkfel. **-vergleichung,** *f.* jämförande språkforskning. **-vermögen,** *n.* talförmåga. **-verwirrung,** *f.* språkförbistring. **-werkzeug,** *n.* talorgan. **-widrig,** *a.* språkvidrig.

Sprech||ärt, *f.* sätt att tala. **-en,** *st. itr. h.* o. *tr.* **1.** tala, säga. *Grofs ~* skryta, *da wir davon ~* på tal därom, apropå (detta), *er ist nicht gut auf dich zu ~* han rosar dig icke, är ond på dig, *den Segen über das Brautpaar ~* läsa välsignelsen öfver brudparet, *jn frei ~* frikänna ngn, *ein Urteil ~* fälla en dom. **2.** *Jn zu ~ wünschen:* önska att få tala med, att få träffa ngn, *zu ~ sein:* vara hemma, taga emot, *sich nicht ~ lassen:* ej taga emot. **3.** förklara, t. ex. *jn heilig.* **4.** *~d ähnlich:* slående lik. **-er,** *-, m.,* **-erin** *-nen, f.* den talande. **-maschine,** *f.* talmaskin. **-stunde,** *f.* mottagningstimme. **-übung,** *f.* talöfning. **-unterricht,** *m.* undervisning i språks talande. **-weise,** *f.* sätt att tala. **-zimmer,** *n.* samtalsrum.

Spreifs||el, **-en,** *-, m.* = *Splitter.* **-eln,** **-en,** *sv. itr. s.* rida i sträck, spränga.

Spreite, *-n, f.* **1.** täcke. **2.** slåtterstäng. **-n,** *sv. tr.* utbreda.

Spreiz||e, *-n, f.* **1.** stötta, sträfva. **2.** motspjärn. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** åtskilja, ställa isär, utspärra. *Die Beine ~* skrefva med benen, *gespreizt:* bredbent, morsk. **2.** stötta, sätta stöttor, sträfvor under. **II.** *rfl.* **1.** skrefva med benen, stå bredbent; kråma sig, brösta sig. **2.** spjärna emot, motsätta sig. **-ig,** *a.* utspärrad; motsträfvig.

sprengl||bar, *a.* möjlig att spränga. **-besen,** *m.* stänkkvast. **-e,** *-n, f.* **1.** stänkning, strilning. **2.** vätska till stänkning, till bespräng ning. **-el,** *-, m.* **1.** stänkkvast. **2.** se *Kirchsprengel;* äfv. i allmh. distrikt, område. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** spränga. **2.** drifva, jaga. *Das Pferd über den Graben ~* sätta öfver grafven (med hästen). **3.** stänka, bestänka, bespränga, strila, vattna med stril. **4.** = *sprenkeln.* **II.** *itr.* **1.** *s.* spränga, rida i sporrsträck, sätta öfver, i väg, *auf die Feinde:* mot fienderna. **2.** *h.* opers. stänk(regn)a. **-er,** *-, m.* en som sprängер m. m. se föreg. **-kanne,** *f.* kanna med stril. **-kugel,** *f.* sprängkula, bomb. **-lig** se *sprenkelig.* **-öl,** *n.* nitroglycerin. **-regen,** *m.* stänkregn. **-sel,** *-, m.* o. *n.* (fågel)snara, dona.

-stoff, *m.* sprängämne. **-ung,** *f.* sprängning m. m. se *sprengen.* **-wedel** = *Sprengbesen.*

Sprenkel, **-,** *m.* **1.** = *Sprengsel.* **2.** fläck, prick på botten af annan färg. **-icht, -ig,** *a.* spräcklig, fläckig. **-n,** *sv. tr.* stänka, göra fläckig, spräcklig. *Gesprenkelt:* spräcklig. **-ung,** *f.* **sprenkl-** se *sprenkel-.*

Spreu, *0, f.* agnar; bot. fjäll.

Sprich||wort, *n.* ordspråk. **-wörterlexikon,** *n.* ordspråkssamling. **-wörtlich,** *a.* i form af ordspråk, ordspråks-. ~*e Redensart:* ordspråk, ordstäf, gängse uttryck, vanligt talesätt, ~ *werden:* blifva ett ordspråk.

Spriegel, **-,** *m.* list, ribba, spån.

spriefsen, *st.* o. *sv. itr. h.* o. *s.* skjuta, komma upp, fram, skjuta skott, slå ut, frodas, trifvas.

Spriet, *-e, n.* **1.** i ena ändan tudelad stång, gaffel(stång). **2.** sjö (bog)spröt.

Spring, *-e, m.* **1.** uppspringande vattenstråle, springkälla, springbrunn. **2.** sjö spring. **3.** = *Springzeit.* **-ball,** *m.* elastisk båll. **-becken,** *n.* springbrunnsbassäng. **-brett,** *n.* springbräde, trampolin. **-brunnen,** *m.* springbrunn. **-en,** *st. itr. s.* o. *h.* samt *tr.* **1.** hoppa; springa *Über die Zunge* ~ *lasssen:* förtala, nedsvärta, *in die Augen* ~ falla i ögonen. **2.** bespringa, betäcka. **3.** springa, springa sönder, spricka, springa loss, gå af, lossna, springa fram. **4.** springa, spruta upp, fram. **-er,** **-,** *m.* **1.** hoppare. **2.** springgumse, tjur, beskällare. **3.** springare; häst i schackspel. **-eréi,** *-en, f.* idkeligt hoppande. **-feder,** *f.* resår, spiralfjäder. **-federmatratze,** *f.* resårmadrass. **-fisch,** *m.* flygfisk. **-flut[h],** *f.* springflod. **-glas,** *n.* springglas. **-hengst,** *m.* beskällare. **-insfeld,** *m.* ostyring; glad själle, lustig patron. **-käfer,** *m.* zool. knäppbagge. **-kraft,** *f.* spänstighet, elasticitet. **-kraut,** *n.* bot. balsamin, springkorn. **-ochs,** *m.* tjur. **-quelle,** *f.* springkälla. **-stange,** *f.*, **-stock,** *m.* springstaf. **-stunde,** *f.* stänktimme. **-wasser,** *n.* springvatten. **-welle,** *f.* springvåg. **-zeit,** *f.* springtid, springflod.

Sprit, *-e, m.* sprit.

Spritz||e, *-n, f.* **1.** spruta. F bild. *bei der* ~ *sein:* vara på sin post. **2.** (smuts)stänk. **-en,** *sv.* **I.** *itr. s.* spruta, stänka, sprätta. **II.** *tr.* spruta. **-enmeister,** *m.* sprutchef. **-er,** **-,** *m.* **1.** sprutare. **2.** (smuts)stänk. **-fahrt,** *f.* liten utflygt. **-kanne,** *f.* sprit-, sprutkanna. **-küchen,** *m.* spritsbakelse. **-leder,** *n.* **1.** stänkläder. **2.** fotsack. **-regen,** *m.* fint regn.

sprödl||e, *a.* **1.** spröd, skör. **2.** svår, krånglig. **3.** kallsinnig, tvär, fjär. **-heit, -igkeit,** *f.* sprödhet m. m. se föreg.

Sprofs, *-e, m.* dim. †, skott, telning, gren.

Sprosse, *-n,* dim. †, **I.** *m.* = föreg. **II.** *f.* **1.** = *Sprofs.* **2.** stegpinne, språte; trappsteg. **-n,** *sv.* = *sprie|sen.* **-r,** **-,** *m.* en art näktergal (Luscinia major).

Sprö|sling = *Schö|sling.*

Sprotte, *-n, f.* zool. hvassbuk (Clupea sprattus).

Spruch, *-e* †, *m.* **1.** dom, domslut, utslag. **2.** ordspråk, (bibel)språk, tänkespråk, sentens, aforism, talesätt, regel, sats. **-dichtung,** *f.* sentensdiktning. **-fertig** = *spruchreif.* **-haft,** *a.* i form af tänkespråk. **-reich,** *a.* rik på tänkespråk. **-reif,** *a.* färdig att afdömas. **-reim,** *m.* rimmad sentens. **-sammlung,** *f.* samling af tänkespråk, af aforismer.

Sprüchwort se *Sprichwort.*

Sprudel, **-,** *m.* springkälla, ur marken uppspringande vattenstråle. bild. ~ *von Humor:* öfversvallande humor, ström af kvickheter. **-er,** **-,** *m.* liflig, hetsig person. **-ig,** *a.* som kokar, svallar, far upp, är orolig, ifrig, hetsig. **-kopf,** *m.* oroligt hufvud. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* o. *s.* **1.** välla, spruta upp, fram, svalla, koka, sjuda, skumma, fradga, bornera, pärla. **2.** blott *h.* tala ytterligt fort (och lätt). **II.** *tr.* utslunga, utkasta. **-quelle,** *f.* springkälla.

Sprüh||auge, *n.* gnistrande öga. **-en,** *sv. itr. s.* o. *h.* samt *tr.* spruta, spraka, gnistra. *Funken* ~ *aus den Augen:* ögonen gnistra, spruta eld. **-feuer,** *n.* gnistrande, sprakande eld. **-regen,** *m.* duggregn.

Sprung, *-e* †, *m.* **1.** språng, hopp. *Auf dem* ~ *stehn* el. *sein:* stå på språng, stå i begrepp att; bild. *keine grofsen Sprünge machen:* ej komma långt, *wieder auf seine alten Sprünge kommen:* återtaga sina gamla vanor, *auf* el. *hinter js Sprünge kommen:* komma underfund med ngns knep. *jm auf die Sprünge helfen:* hjälpa ngn på trafven. **2.** liten bit, vägsträcka. **3.** spricka, remna. **4.** jäg. bakben på en hare. **-feder,** *f.* resår. **-fertig,** *a.* färdig till språng, på språng. **-gelenk,** *n.* fotled. **-lauf,** *m.* (fyr)språng, galopp. **-riemen,** *m.* **1.** språngrem. **2.** hälla. **-ring,** *m.* fjäderring. **-weise,** *adv.* språngvis, med språng.

Spuckl||e, *0, f.* saliv, spott. **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* spotta. **-kasten, -napf,** *m.* spottlåda.

Spuk, *-e, m.* **1.** spöke. **2.** spökeri. *Seinen, ihren* ~ *treiben:* spöka. **3.** oväsen, buller. **4.** förarglig, dum historia, dumhet. **-en,** *sv. itr. h.* spöka. **-eréi,** *-en, f.* spökeri. **-geist,** *m.* spöke. **-haft,** *a.* spöklik.

Spule, *-n, f.* spole.

Spüle, *-n, f.* **1.** ställe där tvätt sköljes. **2.** sköljsten, rännsten.

spulen, *sv.* **I.** *tr.* spola. **II.** *itr. h.* surra som en spolrock.

spülen, *sv.* **I.** *itr. h.* o. *tr.* om vatten: spola, skölja, slå, gå, flyta, plaska. **II.** *tr.* skölja, spola, diska, tvätta.

Spuler, **-,** *m.* **1.** spolare. **2.** spolmaskin.

Spüler, **-,** *m.* en som sköljer, spolar ngt.

Spulerin, *-nen, f.* spolerska.

Spülle|rin, *-nen, f.* se *Spüler.* **-fafs,** *n.* disk-, sköljfat, -balja. **-icht, -ig,** *-e, n.* skölj- diskvatten; skulvatten, skulor.

Spülrad, *n.* spolrock.
Spül‖ung, *f.* spolning m. m. se *spülen.* **-wasser,** *n.* skölj-, diskvatten.
Spund, *-e* [†], *m.* o. ✱ *n.* **1.** sprund(hål), tapphål. **2.** (sprund)tapp. **-en, spünden,** *sv. tr.* **1.** sprunda. **2.** hälla i, fylla gum ett sprund.
Spur, *-en, f.* spår. **-breite,** *f.* spårvidd. **-en,** *sv. itr. h.* gå i (vagns)spåren, hafva rätta spårvidden.
spür‖en, *sv.* **I.** *tr.* **1.** uppspåra, uppsöka. **2.** märka, varseblifva. **II.** *rfl.* efterlemna spår, märke. **III.** *itr. h. Nach etw.* ~ söka efter, efterforska, spionera på ngt. **-er, -,** *m.* spårhund; bild. spion. **-erei,** *-en, f.* spionerande. **-hund,** *m.* spårhund.
-spurig, *a. suff.* -spårig.
Spür‖kraft, *f.* väderkorn. **-kräftig,** *a.* som har godt väderkorn.
spürlos, *a.* spårlös.
Spür‖nase, *f.* fin näsa, godt väderkorn. **-schnee,** *m.* spårsnö.
sputen, *sv. rfl.* skynda sig.
st, I. *itj.* st, pst. **II. St.** förkortn. **1.** = *Stunde(n)*: timme, timmar. **2.** = *Sankt:* sankt (S:t). **3. a St.** = *alten Stils:* gamla stilen (g. st.).
Staar se *Star.*
Staat, *-[e]s, -en, m.* dim. †, **1.** stat. **2.** ~*en* stundom: ständer. **3.** stat, stål, prakt, prydnad. ~ *machen:* ståta. **4.** (inkomst- och utgifts-)stat, budget. *Auf etw.* (ack.) ~ *machen können:* kunna räkna på ngt. **-enkunde,** *f.* statskunskap. **-isch,** *a.* ståtlig. **-lich,** *a.* stats-, offentlig, allmän. **-licherseits,** *adv.* från statens sida. **-samt,** *n.* statens ämbete. **-sanwalt,** *m.* allmän åklagare; offentlig advokat. **-sanwaltschaft,** *f.* allmänna åklagaremakten. **-sanweisung,** *f.* statsobligation. **-sbeamte(r),** *m.* statens tjänsteman. **-sbürger,** *m.* medborgare. **-sbürgerlich,** *a.* medborgerlig. **-sdegen,** *m.* gala-, paradvärja. **-sdiener,** *m.* = *Staatsbeamter.* **-sdienst,** *m.* statens tjänst. **-sgebäude,** *n.* **1.** offentlig byggnad. **2.** praktbyggnad, palats. **-sgefährlich,** *a.* riksfarlig. **-sgefang[e]ne(r),** *m.* politisk fånge. **-sgerichtshof,** *m.* högsta domstolen. **-sgeschichte,** *f.* politisk historia. **-sgut,** *n.* kronogods, domän. **-skörper,** *m.* stat ss. ett politiskt helt. **-skunde,** *f.* statskunskap. **-skutsche,** *f.* galavagn. **-smännisch,** *a.* statsmanna-. **-spächter,** *m.* kronoarrendator. **-srat[h],** *m.* statsråd. **-srechtlich,** *a.* statsrättslig. **-ssache,** *f.* statsärende. **-sstreich,** *m.* statsstreck, -kupp. **-sumwälzung,** *f.* statshvälfning. **-sunterhändler,** *m.* diplomat. **-sverbrechen,** *n.* politisk förbrytelse. **-sverbrecher,** *m.* politisk förbrytare. **-sweisheit,** *f.* statsklokhet, statsmannavishet. **-swirt[h],** *m.* nationalekonom. **-szimmer,** *n.* praktrum.
Stab, *-e* †, *m.* **1.** staf, käpp, spjäle, tagg, pinne, stång, list. **2.** pl. -, meter. **3.** stab.
stäbeln, *sv. tr.* förse med käpp(ar), spröta.
stäb‖gereimt, *a.* stafrimmad. **-lack,** *m.* lack i stänger. **-reim,** *m.* stafrim.
Stachel, *-s, -n, m.* spets, udd, tagg, gadd. **-beere,** *f.* krusbär. **-icht, -ig,** *a.* taggig; spetsig, stickande. **-los,** *a.* utan tagg(ar), gadd(ar). **-n,** *sv. tr.* **1.** förse med taggar, spetsar. **2.** sticka; pika. **-rede,** *f.* satiriskt, sarkastiskt, bitande tal. **-schwein,** *n.* piggsvin.
Stadium, *-[s], ..ien* el. *..ia, n.* stadium.
Stadt, *-e* †, *f.* stad. **-amt,** *n.* **1.** stadens ämbete. **2.** borgmästareämbete; rådhus. **-bann,** *m.* stadsområde. **-bekannt,** *a.* bekant, känd i hela staden. **-bewohner,** *m.* stadsbo. **-brief,** *m.* lokalbref. **-büch,** *n.* en stads jordebok.
Städte‖r, *-, m.*, **-rin,** *-nen, f.* stadsbo. **-tag,** *m.* församling af städernas ombud.
Stadt‖flur, *f.* stadsjord. **-gericht,** *n.* rådhusrätt. **-gerichtsrat[h],** *m.* rådman. **-gespräch,** *n.* allmänt samtalsämne inom staden, stadsskvaller. **-hauptmann,** *m.* stadskapten, kapten vid borgargardet.
städtisch, *a.* stads-.
Stadt‖klatsche, *f.* stadsskvallra. **-kundig,** *a.* **1.** som känner till staden. **2.** = *stadtbekannt.*
Städtl‖er, -, -ing, *-e, m.* förakti. stadsbo, stadskräk.
Stadt‖milīz, *f.* stadsmilis, borgargarde. **-rat[h],** *m.* **1.** stadsfullmäktige (kår). **2.** stadsfullmäktig. **-steuer,** *f.* kommunalskatt. **-t[h]eil,** *m.* stadsdel. **-verordnete(r),** *m.* stadsfullmäktig. **-vogtei,** *f.* stadshäkte. **-wage,** *f.* stadsvåg.
Stafétte, *-n, f.* stafett.
Staffel, *-n, f.* **1.** trappsteg, afsats. **2.** = *Staffelei.* **3.** = *Stapel.* **-ei,** *-en, f.* staffli. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* uppstiga i afsatser. **II.** *tr.* förse med trappsteg, dela i afsatser.
staffier‖en, *sv. tr.* **1.** stoffera, utstoffera. **2.** mål. förse med bifigurer, måla bifigurer på. **-er, -,** *m.* stofferare. **-ung,** *f.* stoffering m. m. se *staffieren.*
Stag, *-e, n.* sjö. stag. **-nieren,** *sv. itr. h.* stagnera, vara stillastående.
Stahl, *-e* † el. ✱ *-e[n], m.* **1.** *O,* ämnet stål. **2.** af stål förfärdigad sak ss. svärd, dolk, skridsko, stålbåge m. m. **3.** stryklod. **4.** prof, bit, smula. **5.** (bly)stämpel, varumärke. **-en,** *sv. tr.* stämpla, förse med blystämpel.
stähl‖en, *sv. tr.* **1.** ståla, stålsätta; härda, stärka. **2.** göra stål-, järnhaltig. **-ern,** *a.* af stål, stål-.
Stahl‖feder, *f.* **1.** stålfjäder. **2.** stålpenna. **-federmatratze,** *f.* resårmadrass. **-stecher,** *m.* stålgravör. **-stich,** *m.* stålstick.
stahn, förāldr. = *stehen.*
Stähr se *Stär.*
Stake, *-n, f.*, **-n, -,** *m.* stake, stång.
Stakét, *-e, n.*, **-e,** *-n, f.* staket.
Stall, *-e* †, *m.* **1.** stall; ladugård, fårhus, hönshus; uthus; bod, vedbo. **2.** urin. **-baum,** *m.* bom, mellanvägg mellan tvänne spiltor. **-butter,** *f.* smör af inne fodrade kor. **-en,** *sv.* **I.** *tr.*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

stalla, sätta på stall. II. *itr. h.* **1.** stå på stall. **2.** *Mit einander ~* el. *sich ~* samsas, komma öfverens. **3.** stalla. **-er, -,** *m.* stalldräng. **-ung,** *f.* **1.** stallande m. m. se *stallen.* **2.** = *Stall 1.*

Stamm, *-e* †, *m.* **1.** stam. *Der ~ der Gäste:* stamgästerna, stamkunderna. **2.** stock. **3.** räntebärande kapital. **4.** kort. a) hög, talong, b) insats, c) om insatsen speladt parti. **-büch,** *n.* **1.** album. **2.** stamträd. **-eln,** *sv. itr. h.* o. *tr.* stamma. **-en,** *sv. itr. s.* **1.** härstamma, härleda sig, komma ifrån. **2.** ✱ gå i arf. **-ern** = *stammeln.* **-haft,** *a.* **1.** = *stämmig.* **2.** *~e Wörter:* stamord. **-halter,** *m.* manlig ättling.

stämmig, *a.* som har grof stam, stark, satt, kraftig. **-keit,** *f.* groflek, styrka, satt växt.

Stamm‖kneipe, *f.* värdshus där man är stamgäst, stamhåll. **-land,** *n.* moderland. **-ler, -,** *m.*, **-lerin,** *-nen, f.* stammande person, stammare.

Stämmling, -e, *m.* ung trädstam.

Stamm‖rolle, *f.* matrikel, rulla. **-sitz,** *m.* stamort, ens fäders borg, ursprungligt hem, hemland, vagga.

Stampfe, *-n, f.* **1.** stämpel. **2.** S-formigt hackjärn. **3.** stamp; stöt; pålklubba, hammare. **4.** laddstake. **5.** glas på låg, tjock fot. **-n,** *sv. itr. h.* o. *tr.* stampa, trampa, stöta, slå; stämpla, drifva. **-r, -,** *m.* **1.** stampande person, häst, fartyg m. m. **2.** stamp, stöt.

Stand, *-e* †, *m.* **1.** stillastående. **2.** ståndpunkt, ställe där ngn står, jäg. håll. **3.** *~ halten:* hålla stånd, *festen ~ fassen:* fatta fast fot, sätta sig fast, *mit jm einen harten ~ haben:* hafva svårt att komma till rätta med ngn. **4.** (marknads)stånd. **5.** kyrkstol. **6.** spilta. **7.** plats, ställe, vistelseort. **8.** ställning, ämbete, yrke. **9.** stånd, höjd, kurs. **10.** skick, tillstånd, läge, stånd. *Mit etw. zu ~e kommen:* få ngt till stånd. **11.** stånd, t. ex. *der ~ der Geistlichen:* det andliga ståndet; rang. Pl. äfv. ständer. **12.** ett helt, en sammanfattning af ngt, i sht i sms., t. ex. *der Reh~ des Waldes:* samtliga rådjuren i skogen, *der Vieh~ des Gutes:* godsets kreatursuppsättning. Äfv. ss. måttenh. o. då i pl. -, t. ex. *ein ~ Betten:* sängkläder till en säng, fullständig bädd. **13.** post (dörrpost, m. m.). **14.** dim. *Ständchen:* serenad, sång för ngn, äfv. tidigt på morgonen. *Jm ein Ständchen bringen:* hålla serenad för ngn, uppvakta ngn med sång. **-árte,** *-n, f.* **1.** standar. **2.** jäg. svans på räf o. varg. **-ártenjunker,** *m.* standarbärare. **-bild,** *n.* staty, bildstod.

Ständchen, -, *n.* se *Stand 14.*

Stande, *-n, f.* dim. †, hög balja, tina.

Ständer, -, *m.* **1.** = *Stande.* **2.** upprätt stående stock, pelare, fot, piedestal. **3.** stående bikupa. **4.** fisksump.

Standes‖adel, *m.* högadel. **-amt,** *n.* en *Standesbeamter's* (se följ.) a) ämbete, b) ämbetslokal. **-beamte(r),** *m.* ämbetsman som för förteckning öfver födda, gifta och döda samt inför hvilken civiläktenskap ingås, närmast motsvarande roteman. **-ehe,** *f.* konvenansparti. **-erhöhung,** *f.* upphöjande i högre stånd. **-gebühr,** *f. Nach ~* i enlighet med, efter sitt stånds fordringar. **-gemäfs** = *standesmäfsig.* **-genosse,** *m.* ståndsbroder. **-gleichheit,** *f.* likhet i rang, samma stånd. **-herr,** *m.* furste el. grefve, hvars förfäder varit suveräna men mistat suveräniteten. **-mäfsig,** *a.* öfverensstämmande med ens stånd. **-person,** *f.* ståndsperson. **-rücksicht,** *f.* hänsyn till ens stånd. **-vorurt[h]eil,** *n.* ståndsfördom. **-widrig,** *a.* stridande mot ens stånd, ens rang.

Stände‖tag, *m.* ståndsriksdag. **-t[h]üm,** *n.* ståndsväsen, ståndsindelning. **-versammlung,** *f.* ståndsriksdag.

stand‖fest, *a.* faststående, säker. **-geld,** *n.* **1.** ståndafgift. **2.** fast honorar. **-haft,** *a.* ståndaktig. **-haftigkeit,** *f.* ståndaktighet.

ständ‖ig, *a.* ständig. **-isch,** *a.* ståndS-, ständernas.

Stand‖leiter, *f.* stege med stöd, trappa. **-ort,** *m.* = *Stand 2.* **-punkt,** *m.* ståndpunkt; synpunkt. **-rede,** *f.* **1.** tal på stående fot. **2.** liktal vid grafven. **-rēdner,** *m.* en som a) talar på stående fot, b) håller liktal vid grafven. **-schaft,** *f.* ständer. **-scheibe,** *f.* fast skottatfla. **-uhr,** *f.* pendyl. **-vogel,** *m.* stannfågel. **-wild,** *n.* villebråd som föga ändrar sin vistelseort.

Stange, *-n, f.* dim. †, **1.** ung, rak trädstam. **2.** stång; stake, stör. Bild. *bei der ~ bleiben:* hålla sig till ämnet, ej afvika, stå i. **3.** skaft. **4.** högt, smalt ölglas.

stängel‖licht, -ig, *a.* i form af små stänger. **-n,** *sv. tr.* störa träd.

Stangen‖bürste, *f.* damborste. **-gerade,** *a.* alldeles rak. **-holz,** *n.* pitprops. **-käfig,** *m.* ståltrådsbur, bur af järnstänger.

Stank, -e †, *m.* stank, vidrig lukt.

Stänker, -, *m.* **1.** stinkande, illaluktande person, djur el. sak ss. illaluktande ost, tobak m. m. **2.** grälmakare. **3.** en som blandar sig i andras angelägenheter, snok. **-él,** *-en, f.* **1.** (spridande af) stank. **2.** grälmakeri, grälsjuka. **3.** inblandning, snokande i andras angelägenheter. **-er** = *Stänker.* **-ig,** *a.* stinkande. **-n,** *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** sprida stank, stinka. **2.** stifta oenighet, söka gräl. **3.** gå och drifva, flanera. **4.** snoka, spionera.

Stankhart, -e, *m.* = *Stänker 1.*

Stanz‖e, *-n, f.* stans. **-en,** *sv. tr.* drifva metallarbeten. **-ung,** *f.* drifning.

Stapel, *-, m.* **1.** stapel; skeppsvarf. **2.** nederlag, nederlagsort. **3.** stapel, hög. **-gerechtigkeit,** *f.* stapelrätt(ighet), stapelfrihet. **-n,** *sv.* I. *tr.* uppstapla, lägga i stapel, i hög.

II. *itr.* 1. *s.* speta. 2. *h.* (om djaknar) gå från gård till gård. **-recht,** *n.* stapelrätt.

Stapf, *-en, m.*, **-e,** *-n, f.*, **-en,** *-, m.* (fot)spår. **-en, stappen,** *sv. itr. h.* o. *s.* gå med tunga steg, stöfla, traska.

Star, *-e, m.* 1. stare. 2. starr (ögonsjukdom).

Stär, *-e*[*n*], *m.* gumse.

stark, *-er* †, *a.* 1. stark. ~ *an Leib:* kroppsstark, ~*er Esser:* storätare, *er ist* ~ *in den Vierzigen* el. *ein* ~*er Vierziger:* han är långt på fyrtiotalet, *das ist doch zu* ~ det är väl (mag)starkt, går för långt. 2. grof, tjock, stor, korpulent. *Der Aufsatz ist einen Bogen* ~ uppsatsen upptager ett ark, *die Familie ist fünf Personen* ~ familjen består af fem personer.

Stärkasten, *m.* konstgjordt starbo, stunk.

stark||beleibt, *a.* fet, tjock, korpulent. **-besetzt,** *a.* nästan fullsatt; fulltalig, stor. **-e** se *Sterke.*

Stärke, *-n, f.* 1. styrka, kraft. 2. groflek, tjocklek. 3. grof kropp, korpulens. 4. stärkelse. 5. se *Sterke.* **-mehl,** *n.* kraftmjöl. **-n,** *sv. tr.* 1. styrka, stärka, göra starkare. 2. stärka linne. **-wasser,** *n.* i vatten upplöst stärkelse.

Stark||geist, *m.* fritänkare. **-geisterei,** *f.* fritänkeri. **-geistig, -geistisch,** *a.* fritänkar(e)-, fri. **-gläubig,** *a.* stark i tron. **-gliederig,** *a.* med starka lemmar, groflemmad. **-knochig,** *a.* som har starka, grofva ben. **-leibig,** *a.* grof, tjock, korpulent. **-mut**[**h**], *m.* sinnesstyrka.

stärkrank, *a.* lidande af starren.

Stärkung, *f.* 1. styrkande, stärkande. 2. styrkemedel, -dryck. **-smittel,** *n.* styrkemedel.

Stärmatz, *m.* F stare.

Starnick[**s**]**el,** *-, m.* F örfil.

starr, *a.* 1. stirrande, stel (om blicken). 2. stel, styf, orörlig, omedgörlig, halsstarrig. **-auge,** *n.* stelt, stirrande öga. **-äugig,** *a.* stirrande. **-blind,** *a.* fullständigt blind. **-blindheit,** *f.* fullständig blindhet. **-e** = *Starrheit.* **-en,** *sv. itr. h.* 1. stirra. 2. vara, stå stel, styf, stå ut, stå å ända. *Von Gold* ~ vara guldsmidd, öfverlastad med smycken. **-heit,** *f.* stelhet m. m. se *starr.* **-kopf,** *m.* envis person, tjurhufvud. **-köpfig,** *a.* envis, halsstarrig. **-köpfigkeit,** *f.* envishet, halsstarrighet. **-krampf,** *m.* stelkramp. **-sinn,** *m.* = *Starrköpfigkeit.* **-sinnig** = *starrköpfig.* **-sucht,** *f.* med. katalepsi. **-süchtig,** *a.* med. kataleptisk.

stät(ig) se *stet(ig).*

Station, *-en, f.* 1. station. 2. *Freie* ~ *haben:* hafva fritt vivre. **-ieren,** *sv. tr.* stationera.

statiös, *a.* ståtlig, präktig.

stätisch, *a.* motspänstig, istadig.

Statist, *-en, m.*, **-in,** *-nen, f.* teat. statist, 'folk': **-isch,** *a.* statistisk.

stätsch se *stätisch.*

Statt, I. *0* (jfr 2), *f.* 1. ställe, plats. *An meiner* ~ i mitt ställe, ordspr. *ein gutes Wort findet gute* ~ ett vänligt ord finner villigt öra, *die Bitte* ~ *finden lassen* el. *der Bitte* ~ *geben:* gifva efter för, bevilja bönen. Jfr nedan ~*finden,* ~*haben.* 2. *Von* ~*en gehen:* försiggå, gå framåt, *zu* ~*en kommen:* komma till pass. II. = *anstatt.*

Stätte, *-n, f.* ställe, ort, plats, stad.

statt||finden, -haben, *itr. h.* äga rum, blifva af, komma till stånd. **-haft,** *a.* tillåten, tillåtlig, tillständig. **-haftigkeit,** *f.* tillåtlighet. **-halter,** *m.* ståthållare. **-halterei,** *f.* 1. ståthållares bostad. 2. ståthållarskap. **-halterin,** *f.* 1. ståthållerska. 2. ståthållares fru. **-halterlich,** *a.* ståthållare-, ståthållareämbetets. **-halterschaft,** *f.* ståthållarskap. **-lich,** *a.* ståtlig. **-lichkeit,** *f.* ståtlighet.

Stat||ue, *-n, f.* staty, bildstod. **-uétte,** *-n, f.* statyett. **-uieren,** *sv. tr.* 1. bestämma, fastställa, förordna. 2. statuera. 3. tåla, tillåta, låta ske. **-úr,** *-en, f.* ställning, hållning, figur, växt. **-út,** *-*[*e*]*s, -en, n.* statut, stadga. **-utärisch,** *a.* stadgad.

Stau, *m.* i talesätten: *das Wasser ist im* ~ vattnet står stilla mellan ebb o. flod, *das Wasser im* ~ *haben* el. *halten:* ha vattnet uppdämdt, *das Rad geht im* ~ hjulet stannar till följd af bakvatten, bild. *es im* ~ *haben:* vara förmögen.

Staub, *-*[*e*]*s, 0, m.* dim. †, 1. dam; stoft. *Sich aus dem* ~ *machen:* skudda stoftet af sina fötter, taga till benen, *etw. in den* ~ *ziehen* el. *treten:* neddraga ngt i smutsen, *jm* ~ *in die Augen werfen:* slå blå dunster i ögonen på ngn. 2. = *Staubkorn.* 3. fint regn, vattenånga vid vattenfall. **-bach,** *m.* bäck med höga fall så att vattnet delas i småpartiklar. **-besen,** *m.* damborste, damviska. **-beutel,** *m.* bot. ståndareknapp.

Stäube, *-n, f.* = *Staubbach.* **-n,** *sv.* I. säfv. **stauben,** *itr. h.* o. *s.* 1. i sht opers. damma. 2. ryka som dam, flyga omkring. 3. spränga framåt, flyga, sätta i väg. II. *tr.* 1. strö. 2. gnm fläktande, vannande m. m. skilja, t. ex. *die Spreu von den Körnern* ~ skilja, vanna agnarna från stridsäden. 3. skingra, spränga, så att de fara åt hvar sitt håll. 4. rengöra från dam, piska, afdamma. **-r** = *Abstäuber.* **-rn** = *stobern.*

Staub||faden, *m.* bot. ståndare. **-feder,** *f.* dun. **-gefäfs,** *n.* bot. ståndare med knapp. **-haar,** *n.* fjun. **-ig,** *a.* dammig. **-igkeit,** *f.* dammigt, neddammadt tillstånd. **-kamm,** *m.* finkam. **-korn,** *n.* dam-, stoftkorn.

Stäubling, *-e, m.* poet. stoftets barn, dödlig.

Staub||mantel, *m.* damrock, damkappa. **-perlen,** *pl.* pärlfrö. **-regen,** *m.* fint regn, duggregn. **-sack,** *m.* punspåse.

Stauch, *-e, m.* åtskilliga klädesplagg ss. slöja, halsduk, ärm, muff, halfhandske m. m. **-e, -n,** *f.* 1. = *Stauch.* 2. hög, binge. **-en,** *sv. tr.* 1. stuka, slå, stöta, nita. *Fallend sich den Arm* ~ falla och bryta armen ur led, *gestaucht:* kort och tjock. 2. sätta i hög, i binge. 3. stöta, stoppa in i ngt. 4. hämma, dämma upp.

Staud||e, *-n, f.* dim. †, (låg) buske, halfbuske, stånd. **-en**, *sv. itr. h.* o. *s.* växa i buskform, breda ut sig. **-ig**, *a.* buskartad, busklik.

staul||en, *sv.* **I.** *tr.* **1.** sjö. stufva. **2.** uppdämma. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* stiga (om vatten). **-er**, **-**, *m.* stufvare. **-f**, *-e, m.* stop, bägare. **-nen**, **I.** *sv. itr. h.* förvånas, häpna. **II.** *-s, 0, n.* förvåning, häpnad. **-nenswērt[h]**, **-nenswürdig**, *a.* förvånansvärd. **-pbesen**, *m.* spöknippa till spöslitning. **-pe**, *-n, f.* **1.** afv. **Stäupe**, spöslitning, hudstrykning, hudflängning. **2.** farsot, sjukdom.

stäupen, *sv. tr.* spöa, hudstryka, hudflänga.

Staupenschlag, *m.* spöslag, -rapp.

Stäupung, *f.* spöslitning, hudstrykning.

Stauung, *f.* **1.** sjö. stufning. **2.** uppdämning.

Stearín, *-[e]s, 0, n.* o. *m.* stearin.

Stech||apfel, *m.* bot. spikklubba, tisteläpple (Datura). **-bahn**, *f.* tornérbana, -plats. **-eiche** = *Stechpalme.* **-en**, *st. tr.* o. *itr. h.* **1.** sticka. *Auf jn* ∼ ge ngn stickord, pikar, *was mich am Nachbar sticht:* hvad som förargar mig hos grannen. **2.** gravera, sticka, rista. **3.** tornera. *Jn vom Rofs, aus dem Sattel* ∼ kasta ngn ur sadeln vid tornering. **4.** ljustra. **5.** fäkta med värja, med florett. **6.** sjö. *In* [*die*] *See* ∼ sticka ut till sjöss. **7.** sjö. *An* el. *auf einander* ∼ gnm ett stek hopfästa. **8.** kort. sticka öfver. **9.** *Jm eine* [*Maulschelle*] ∼ ge ngn en munfisk, en örfil. **10.** *Jm etw.* ∼ gifva ngn en vink om ngt. **11.** *Silben* ∼ rida på ord, hårklyfva. **12.** *Nach* el. *auf* (med ack.) *etw.* ∼ eftersträfva ngt. **13.** *Ins Rote* ∼ skifta i rödt. *Der Wein sticht auf Essig:* vinet smakar ättika, är surt. **-er**, **-**, *m.* **1.** en som sticker m. m. se *stechen.* **2.** värja. **3.** synglas, glasögon, kikare. **-gabel**, *f.* ljuster. **-handel**, *m.* byteshandel. **-heber**, *m.* stickhäfvert. **-kissen**, *n.* liten kudde. **-palme**, *f.* krisstorn (Ilex). **-platz**, *m.* = *Stechbahn.*

Steck||brief, *m.* efterlysning efter förbrytare, häktningsorder. **-brieflich**, *a.* som innehålles i efterlysningen. *Jn* ∼ *verfolgen:* lysa efter ngn. **-en**, **a)** *sv.* o. *st.* **I.** *itr. h.* befinna sig, vistas, vara, hålla till, sitta. *Es steckt etw. dahinter, darunter:* det ligger ngt bakom, därunder, *voll* ∼ vara full af, fullsatt med, ∼ *bleiben:* fastna, ej komma ur fläcken, *in der Rede* ∼ *bleiben:* komma af sig, opers. *es steckt mir in allen Gliedern:* jag mår illa i hela kroppen, *da steckt's:* det är där, skon klämmer. **II.** *tr.* **1.** sticka, stoppa, lägga, fästa. *Ein Haus in Brand* ∼ sätta eld på ett hus, *Geld in ein Geschäft* ∼ sätta in pengar i en affär, *etw. los* ∼ lossa ngt. **2.** = *stechen 9, 10.* **III.** *rfl.* **1.** blanda, lägga sig i ngt. *Sich zwischen zwei Personen* ∼ ställa, sätta sig mellan två personer, *sich hinter jn* ∼ dölja sig bakom ngn. **2.** stocka, råka i stockning. **b)** **-**, *m.* dim. *Steckchen, -lein,* staf, käpp. **-enpferd**, *n.* käpphäst. **-kissen**, *n.* bärdyna. **-ling**, *-e, m.* sättkvist. **-nadel**, *f.* knappnål. **-reis**, *n.* sättkvist.

Steg, *-e, m.* **1.** stig. **2.** spång, planka. **3.** stall på stränginstrument. **4.** hälla. **-reif**, *m.* **1.** stigbygel. **2.** *Aus dem* ∼ på rak arm, utan förberedelse, oförberedd, improviserad. **-reifdichter**, *m.* improvisatör. **-reifgedicht**, *n.* improviserad dikt.

Steh||auf, *-s, m.* gubbe (leksak) som reser sig upp, hur man än lägger den. **-en**, *st.* **I.** *itr. h.* o. *s.* **1.** stå. ∼*den Fufses:* på stående fot, *ein Mann steht für sein Wort:* en karl står vid sitt ord, *Geld bei jm* ∼ *haben:* hafva pengar innestående hos ngn. **2.** ställa sig. **3.** särskilda fall. *Etw. steht jm hoch* el. vanl. *etw. kommt jn* el. *jm hoch zu* ∼ ngt kommer att stå ngn dyrt, ngn får dyrt umgälla ngt, *etw. steht jm* [*gut*]*:* ngt klär ngn, *jm* ∼ hålla stånd mot, trotsa ngn, *seiner* (dat.) *Rede* ∼ stå för hvad man sagt, *etw. steht zu erwarten, nicht zu ändern:* ngt är att vänta, kan ej ändras, *ich weifs nicht, wo der Kopf mir steht:* jag vet ej hur jag har det, jag är yr i hufvudet; *wie steht's?* hur står det till? *so steht's also:* jaså, det står så till, ∼ *bleiben:* stanna, *eine Speise* ∼ *lassen:* lemna en rätt orörd, *den Bart* ∼ *lassen:* låta skägget växa. — Med prep.: *auf etw.* (dat.) ∼ stå fast vid ngt, *auf seinem eignen Kopf* ∼ vara envis, ha sitt hufvud för sig, *auf etw.* (ack. el. ✻ dat.) *steht eine Belohnung:* det är utfäst en belöning för ngt, *auf etw. steht der Kopf:* ngt är vid dödsstraff förbjudet; *etw. steht bei jm:* ngt står i ngns makt; *für etw.* ∼ stå, svara för ngt, *für jn gut* ∼ vara i borgen för ngn; *bei jm in Arbeit* ∼ hafva arbete, arbeta hos ngn; *nach etw.* ∼ eftersträfva ngt; *zu etw.* ∼ passa för ngt, *zu jm* ∼ sluta sig till, bistå ngn, stå på ngns sida, *jm zur Seite* ∼ biträda ngn. **II.** *rfl. Sich gut stehen mit jm:* stå på god fot med ngn, *wir* ∼ *uns nicht besonders:* vi komma just ej så väl öfverens, *sich an* el. *auf tausend Mark* ∼ ha tusen marks lön, *sich bei etw. gut* ∼ stå sig bra med ngt, opers. *es steht sich sichrer hier:* man står säkrare här. **-kragen**, *m.* ståndkrage.

stehlbār, *a.* möjlig att stjäla.

Stehleiter, *f.* dubbelstege.

stehl||en, *st.* **I.** *tr.* o. *itr. h.* stjäla. *Er kann mir gestohlen werden:* honom kan jag gärna vara af med, han är mig ej till ngt gagn, *dem lieben Gott die Zeit* ∼ gå och slå dank, vara sysslolös, *das Bild ist wie aus dem Spiegel gestohlen:* porträttet är slående likt, *sein Leid stahl mir Thränen:* hans lidande kom mig att gråta, *die Hecke stiehlt mir ihn:* häcken döljer, skymmer bort honom för mina blickar. **II.** *rfl.* stjäla sig, smyga sig. **-er**, **-**, *m.* tjuf.

steh||n = *stehen*. **-platz,** *m.* ståplats. **-pult,** *n.* hög pulpet att stå vid.

steier||isch, *a.* steiersk, Steiermarks. **-märker,** *-, m.* steiermarkare. **-märkerin,** *-nen, f.* steiermarkska.

steif, *a.* **1.** styf, stel, hård, fast. Bild. *die Ohren* ~ *halten:* vara vid godt mod, ej misströsta, ~ *und fest behaupten:* påstå fullt och fast, ~ *in seiner Meinung sein:* stå fast vid sin mening. **2.** stark (om spritdrycker). **-e,** *-n, f.* **1.** = *Steifheit.* **2.** stärkelse, lim, klister, appretyr. **3.** stötta, sträfva. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** göra styf, styfva, stärka, appretera. **2.** stötta. **3.** styrka. **II.** *rfl. Sich auf etw.* (ack.) ~ a) stödja sig på ngt, b) stå fast vid; envist vidhålla ngt. **-er,** *-, m.* styfvare, appreterare. **-heit, -igkeit,** *f.* styfhet, stelhet. **-leinen, I.** *a.* bestående af, klädd i styft linne. **II.** *n.*, **-leinwand,** *f.* styft, klistradt, stärkt linne. **-ling,** *-e, m.* stel person. **-rock,** *m.* stärkkjortel. **-sinn,** *m.* envishet, halsstarrighet. **-sinnig,** *a.* envis, halsstarrig. **-ung,** *f.* stärkande m. m. se *steifen.*

Steig, *-e, m.* stig, fotstig, gångstig. **-bohne,** *f.* störböna. **-bügel,** *m.* stigbygel. **-e,** *-n, f.* **1.** smal o. brant trappa, stege. **2.** stätta. **3.** brant gångstig, bärgsväg. **4.** galler, bur. **5.** tjog. **-eisen,** *n.* **1.** stigbygel. **2.** fotjärn att gå på is med. **-en,** *st. itr.* **a)** *s.* **1.** stiga, t. ex. *auf das Dach:* upp på taket, *von dem Dach:* ned från taket, *aufs Pferd:* till häst, *in die Kutsche:* upp i droskan, *in den* el. *zu Kopf:* åt hufvudet. **2.** stiga, höja sig. **3.** stiga, klifva. **4.** äfv. *h.* stiga, gå uppför, klättra. **b)** vanl. *h.* **5.** stegra sig. **6.** bespringa, betäcka. **-er,** *-, m.* **1.** en som stiger, går uppför, klättrare. **2.** bärg. stigare. **-erer,** *-, m.* en som stegrar m. m. se följ. **-ern,** *sv.* **I.** *tr.* **1.** stegra, öka, höja, drifva upp. *Einen Mieter* [*mit der Miete*] ~ öka på hyran för en hyresgäst. **2.** gram. komparera. **3.** inropa på auktion. *Auf etw.* (ack.) ~ bjuda på ngt på auktion. **II.** *rfl.* ökas, stiga. **-erung,** *f.* **1.** stegrande, ökning, höjning. **2.** gram. komparation. **3.** auktion. **-riemen,** *m.* stigbygelsrem. **-ung,** *f.* **1.** stigande m. m. se *steigen.* **2.** stigning, sluttning.

steil, *a.* brant. **-e,** *-n, f.* **1.** branthet. **2.** brant. **-heit,** *f.* branthet. **-ung,** *f.* brant.

Stein, *-e, m.* **1.** sten. **2.** bricka i brädspel m. m., pjes i schackspel. **3.** sten, kärna i stenfrukt. **4.** kvadrat, ruta. **5.** pl. *-*, efter ort o. tid varierande vigt, ugf. lispund. **-ädler,** *m.* kungsörn. **-alt,** *a.* lastgammal. **-beschwerden,** *pl.* stenplågor, -passion. **-bock,** *m.* stenbock. **-boden,** *m.* **1.** stenig mark. **2.** stengolf. **-brech,** *m.* bot. stenbräcka. **-brecher,** *m.* stenbrytare. **-büche,** *f.* hvitbok. **-damm,** *m.* **1.** stendam. **2.** stenlagd väg. **-druck,** *m.* stentryck, litografi. **-druckerei,** *f.* stentryckeri, litografisk anstalt. **-eiche,** *f.* bot. **a)** vanlig ek, **b)** stenek. **-en, I.** *sv. tr.* stenlägga. **II.** vanl. **steinern,** *a.* af sten, sten-. **-eule,** *f.* zool. tornuggla. **-gut,** *n.* stengods. **-guten,** *a.* af stengods. **-hauer,** *m.* stenhuggare. **-icht,** *a.* stenartad, -hård. **-ig, I.** *a.* **1.** stenig. **2.** = *steinicht.* **II.** *-e, n.* = *Gestein.* **-igen,** *sv. tr.* stena. **-iger,** *-, m.* en stenande, bödel. **-igung,** *f.* stenande. **-krank,** *a.* lidande af stenpassion. **-metz,** *-en, m.* stenhuggare. **-öl,** *n.* bärgolja. **-pflaster,** *n.* stenläggning. **-reich, I.** *n.* mineralrike. **II.** *a.* stenrik. **-schloſs,** *n.* flintlås. **-schmätzer,** *m.* zool. stenskvätta. **-schneider,** *m.* stensnidare. **-schnitt,** *m.* **1.** stensnideri. **2.** stenoperation. **-setzer,** *m.* stensättare, stenläggare. **-tot,** *a.* stendöd. **-weg,** *m.* stenlagd väg. **-zeichner,** *m.* litograf. **-zeit,** *f.* stenålder.

Steiſs, *-e, m.* stjärt, gump. **-füſser,** *m.* zool. gumpfotad fågel.

Stele, *-n, f.* pelare.

Stell||äge, *-n, f.* ställning att ställa ngt på, hylla; fotställning, fot. **-bär,** *a.* som kan ställas. **-dichein,** *-*[*s*], *-, n.* rendez-vous. **-e,** *-n, f.* ställe, plats, fläck. *An js* ~ *treten, sein:* träda, vara i ngns ställe, *nicht von* el. *aus der* ~ *kommen:* ej komma ur fläcken, *zur* ~ *schaffen:* skaffa fram, *auf der* el. *zur* ~ på fläcken, genast. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* o. *itr. h.* **1.** ställa, *an seinen Ort:* på sin plats, *an die Wand:* mot väggen, *an einander:* ihop. *Das Essen warm* ~ ställa maten så att den håller sig varm, *jn zufrieden* ~ tillfredsställa ngn. **2.** stanna, hämma, stämma. *Jn durch Fragen* ~ uppehålla ngn med frågor, *jn* ~ äfv.: a) fasttrolla ngn, göra så att ngn ej kan röra sig ur fläcken, b) tvinga ngn att stå stilla o. afvakta ens angrepp, så: *Wild* ~. **3.** *Jm* ~ sätta försåt för, förfölja ngn, *nach Vögeln* el. *den Vögeln* ~ sätta ut snaror, giller för fåglar, ordspr. *wer einem andern stellt, der fängt sich selbst:* den som gräfver en grop åt andra, faller själf i, *jm nach dem Leben* ~ stå ngn efter lifvet. **4.** särskilda fall. *Etw. hoch* ~ (högt) värdera, sätta värde på ngt, *gut gestellt sein:* sitta i goda omständigheter. — Med prep.: *jn an ein Amt* ~ insätta ngn i ett ämbete, *ein Gesuch, eine Bitte, einen Brief an jn* ~ vända sig med en anhållan, en bön, ett bref till ngn; *sein Augenmerk, seinen Sinn auf etw.* (ack.) ~ rikta sin uppmärksamhet på ngt, *js Natur ist auf etw. gestellt:* ngns anlag ligga åt ngt håll, *auf sich selbst gestellt sein:* vara hänvisad till sig själf, stå ensam, på egna fötter; *in Zweifel* ~ draga i tvifvelsmål, *etw. in js Belieben* ~ öfverlemna ngt åt ngns godtycke, *etw. ins Werk* ~ sätta ngt i verket, verkställa ngt; *etw. über etw. anderes* ~ föredraga ngt framför ngt annat. **II.** *rfl.* **1.** infinna, inställa sig, *dem Gericht:* inför rätta. **2.** ställa sig, låtsa, synas, gifva

sig utseende af. 3. jäg. stanna o. sätta sig till motvärn, *jm:* mot ngn. 4. *Sich mit* el. *gegen jn nicht ~ können:* ej kunna komma öfverens med ngn. **-engesúch,** *n.* ansökan om en plats. **-enjäger,** *m.* en som på allt sätt försöker få en anställning, lycksökare. **-ensammlung,** *f.* citatsamling. **-enweise,** *adv.* här och där, fläckvis, stycketals. **-macher,** *m.* vagnmakare. **-macherei,** *f.* 1. vagnmakaryrke. 2. vagnmakarverkstad. **-spiegel,** *m.* rörlig spegel. **-ung,** *f.* 1. ställande. 2. ställning. **-ungsbefehl,** *m.* order att inställa sig. **-ungspflichtig,** *a.* beväringsskyldig. **-vertretend,** *a.* representerande, som är i stället för, vikarierande, tillförordnad. **-vertreter(in),** *m.* (*f.*) ställföreträdare (-erska), representant, vikarie, fullmäktig, ombud. **-vertretung,** *f.* representerande, ersättande, vikariat. *In ~* i ngns ställe, enligt uppdrag, enligt fullmakt.

Stelz||bein, *n.* 1. långt, smalt ben, spindelben. 2. träben. Äfv. person med a) spindelben, b) träben. **-e,** *-n, f.* 1. stylta. Bild. *auf ~n gehen* el. *schreiten:* vara uppstyltad, gravitetisk, högtrafvande. 2. = *Stelzbein.* 3. ärla. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* o. *s.* gå på styltor, bild. vara uppstyltad. II. *tr.* förse med styltor. *Gestelzt:* uppstyltad. **-enhaft,** *a.* 1. styltlik. 2. uppstyltad. **-enläufer,** *n.* 1. styltgångare. 2. = följ. **-envogel,** *m.* zool. vadare. **-er,** *-, m.* 1. styltgångare. 2. en som går på träben. **-fúfs** = *Stelzbein.* **-schuh,** *m.* sko med hög klack.

Stemm||eisen, *n.* huggjärn, stämjärn. **-en,** *sv.* I. *tr.* 1. stödja, med kraft sätta. *Die Füfse gegen die Wand ~* taga spjärn mot väggen. 2. stämma, hämma, uppdämma. 3. med huggjärn el. mäjsel hugga, mäjsla. 4. skog. a) fälla träd, b) hugga fälda träd i mindre delar. II. *rfl.* 1. stödja sig, motsätta sig, spjärna, taga spjärn. *Sich auf etw.* (ack.) *~* a) stödja sig på, b) envist vidhålla ngt. 2. stiga till följd af uppdämning.

Stempel, *-, m.* 1. stämpel. 2. stamp, stöt. 3. hålmäjsel. 4. bot. pistill. **-abgabe,** *f.* stämpelafgift, -pengar. **-amt,** *n.* 1. försäljningskontor för stämpladt papper. 2. kontrollverk. **-bogen,** *m.* ark stämpelpapper. **-gebühr,** *f.*, **-geld,** *n.* stämpelafgift. **-halter,** *m.* (namn-) stämpel (verktyg). **-n,** *sv. tr.* stämpla. Bild. *Zeugen ~* påverka, inverka på vittnen. **-pflichtig,** *a.* belagd med stämpelafgift. **-schneider,** *m.* stämpelskärare, -snidare. **-ung,** *f.* stämpling.

Stempl||er, *-, m.* stämplare. **-ung,** *f.* stämpling.

Stenge, *-n, f.* sjö. stång.

Stengel, *-, m.* bot. stängel, stjälk, skaft. **-glas,** *n.* glas på hög, smal fot. **-icht, -ig,** *a.* i sms., t. ex. *grob~* med grof(va) stjälk(ar). **-n,** *sv. itr. h.* o. *s.* skjuta i stänglar, stjälkar.

Stenográph, *-en, m.* stenograf. **-íeren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* stenografera.

Stepp||bett, *n.* madrass. **-decke,** *f.* stickadt täcke. **-e,** *-n, f.* stepp. **-en,** *sv. tr.* sticka täcken o. dyl., stoppa. **-erái,** *-en, f.* stickning, stoppning. **-rock,** *m.* stoppad a) rock, b) kjol, stubb. **-ung,** *f.* stickning, stoppning.

Ster, *-e, m.* kubikmeter.

Sterbe||bett, *n.* dödsbädd. **-blick,** *m.* döende blick. **-fall,** *m.* dödsfall. **-gesang,** *m.* begrafningssång, -psalm. **-gewand,** *n.* svepning. **-glocke,** *f.* begrafningsklocka; begrafningsringning. **-haus,** *n.* sorgehus. **-hemd,** *n.* likskjorta. **-jahr,** *n.* dödsår. **-kasse,** *f.* begrafningskassa. **-kleid,** *n.* svepning. **-lager,** *n.* dödsbädd, dödsläger. **-lied,** *n.* = *Sterbegesang.* **-n,** *st. itr. s.* 1. dö, *eines natürlichen Todes:* en naturlig död, *Hungers:* af hunger, *an der Pest:* i pesten. 2. särskilda fall. *Kein ~des Wörtchen:* ej ett enda ord, *ein Geheimnis mit sich ~ lassen:* taga en hemlighet med sig i grafven, *zum ~ verliebt sein:* vara dödligt kär, *im ~ liegen:* ligga på sitt yttersta. **-nsangst,** *f.* dödsångest. **-nsbange,** *a.* rädd att dö. **-nskrank,** *a.* dödssjuk. **-nslangweilig,** *a.* dödligt tråkig. **-nsmüde,** *a.* dödstrött. **-nsseele,** *f. Keine ~* ingen dödlig, ej en själ, ej en katt. **-nswörtchen,** *n. Kein ~* ej ett enda ord. **-zimmer,** *n.* rum där ngn dött.

sterb||lich, *a.* dödlig. **-ichkeit,** *f.* dödlighet. *Gott hat aus dieser ~ abgefordert:* Gud har hädankallat. **-ing,** *-e, m.* 1. åt döden invigd, tidigt döende, poet. dödlig. 2. klent barn som snart dör. 3. självdödt får. **-ingswolle,** *f.* ull af självdöda får.

stereotypíeren, *sv. tr.* stereotypera.

steríl, *a.* steril, ofruktbar, karg, mager.

Sterke, *-n, f.* kviga.

Sterl||étt, *-e, m.* sterlett. **-ing,** blott i förbind. *Pfund* el. *Livre ~* pund sterling.

Stern, *-e, m.* 1. stjärna. Bild. *weder Glück noch ~ haben:* hafva otur i allt. 2. med. a) (ögon-) starr, b) hvit fläck på en nagel, en böld m. m. **-deuter,** *m.* stjärntydare, astrolog. **-deuterei,** *f.* stjärntyderi, stjärntydning. **-enbühne,** *f.* poet. stjärnhvalf. **-enplan, -enraum, -ensaal,** *m.* stjärnhvalf, -rymd. **-enschein,** *m.* stjärnljus. **-enwärts,** *adv.* poet. upp mot stjärnorna, mot himlen. **-gucker,** *m.* F astronom. **-hagelbesoffen, -hagelvoll,** *a.* F blixtfull, stupfull. **-kunde,** *f.* stjärnkunskap, astronomi. **-kundig,** *a.* stjärnkunnig. **-schnuppe,** *f.*, **-schufs,** *m.* stjärnfall, -skott. **-seher,** *m.* astronom. **-sücher,** *m.* nattkikare. **-voll** = *sternhagelvoll.* **-wahrsager** = *Sterndeuter.* **-warte,** *f.* observatorium.

Sterz, *-e, m.* 1. = *Steifs.* 2. = följ. **-e,** *-n, f.* (plog)handtag.

stet, *a.* 1. stadig, fast, orubblig. 2. = följ. **-ig,** *a.* 1. beständig, oafbruten, ihållande. 2. = *stätisch.* **-igkeit,** *f.* beständighet, kontinuitet, ihållighet. **-s,** *adv.* städse, alltid, alltjämt.

Steuer, I. -, *n.* styre. II. -*n*, *f.* 1. stöd, hjälp, befrämjande. 2. gåfva, bidrag för att främja ngt. 3. skatt, afgift, pålaga. 4. vanl. **-amt,** *n.* uppbördsverk, -kontor. **-bär,** *a.* 1. skattbar, skattskyldig. 2. möjlig att styra, som lyder rodret. **-barkeit,** *f.* 1. skattskyldighet. 2. styrförmåga. **-beamte(r),** *m.* uppbördsman. **-bezirk,** *m.* uppbördsdistrikt. **-bord,** *n.* sjö. styrbord. **-büch,** *n.* skattelängd. **-einnehmer,** *m.* uppbördsman. **-einschätzungskommission,** *f.* bevillningsberedning. **-ende,** *n.* sjö. akter. **-er,** -, *m.* 1. en som styr, rorgängare, styrman, ledare. 2. afhjälpare, lindrare. **-erheber,** *m.* uppbördsman. **-erlafs,** *m.* skatters efterskänkande. **-feder,** *f.* stjärtpenna att styra flygten med. **-frei,** *a.* skattefri; frälse. **-freiheit,** *f.* skattefrihet. **-kraft,** *f.* skatteförmåga. **-mann,** *m.* styrman. **-n,** *sv. tr.* samt *itr. h.* o. *s.* 1. styra, styra kurs, segla; rikta. 2. *Einer* (dat.) *Sache* ~ förebygga, hämma, afhjälpa, göra slut på en sak. 3. bidraga (med), lemna bidrag; skatta, betala skatt. **-nachlafs,** *m.* skattenedsättning. **-pflicht,** *f.* skattskyldighet. **-pflichtig,** *a.* skattskyldig; skattskrifven. **-pflichtigkeit** = *Steuerpflicht.* **-rad,** *n.* sjö. ratt. **-register,** *n.*, **-rolle,** *f.* skattelängd. **-ruder,** *n.* roder, styre. **-schein,** *m.* = *Steuerzettel.* **-schreiber,** *m.* uppbördsskrifvare. **-ung,** *f.* styrande m. m. se *steuern.* **-wesen,** *n.* skatteväsen. **-zettel,** *m.* 1. debetsedel. 2. skattekvitto, uppbördsbevis.

Steven, -, *m.* sjö. stäf.

stibitzen, *sv. tr.* F knipa, snyta, strala, snatta.

Stich, -*e*, *m.* 1. styng. *Kein* ~ ej ett grand, *den* ~ *entscheiden:* gifva utslag, hafva utslagsröst vid lika röstetal, ~ *halten:* hålla streck. 2. stick, t. ex. *im* ~ *lassen.* 3. stickord, pik. 4. florshufva. 5. *Einen* ~ *haben:* hafva en skruf lös, ~ *von etw.:* släng af ngt. 6. skiftning. *Einen* ~ *ins Blaue haben:* skifta i blått. 7. om öl o. vin: *einen* ~ *haben:* börja surna. 8. gravering; (koppar-, stål)stick, gravyr. 9. håll i sidan m. m. 10. kort. stick. 11. byteshandel. 12. sjö. stek. 13. *Ein* ~ *Butter:* ugf. ett skedblad smör. **-dunkel,** *a.* kolmörk. **-el,** -, *m.* 1. grafstickel. 2. spade. **-eléi,** -*en*, *f.* 1. F sömnad. 2. stickord, pik. **-eln,** *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. sticka, sy med små styng. 2. ge stickord, pika. **-elrede,** *f.*, **-elwitz,** *m.*, **-elwort,** *n.* stickord, pik. **-entscheid,** *m.* utslagsröst. **-fest,** **-frei,** *a.* hård, osårbar. **-haltig,** *a.* som håller streck, består profvet, bepröfvad, tillförlitlig. **-haltigkeit,** *f.* tillförlitlighet. **-heber,** *m.* stickhäfvert. **-ler,** -, *m.*, **-lerin,** -*nen*, *f.* en som ger stickord, pikar; retsticka. **-ling,** -*e*, *m.* zool. spigg. **-tag,** *m.* termin. **-waffe,** *f.* stickvapen. **-wahl,** *f.* val mellan de två, som fått de flesta rösterna. **-wort,** *n.* 1. slagord. 2. teat. replik. 3. boktr. kustod. 4. stickord, pik. 5. uppslagsord.

Stick||arbeit, *f.* broderi. **-dampf,** **-dunst,** *m.* kväfvande ånga, dunst. **-en,** a) *sv.* I. = *ersticken.* II. *tr.* brodera, sticka, sy. b) -, *m.* sticka. **-er,** -, *m.* brodör. **-erei,** -*en*, *f.* broderi. **-erin,** -*nen*, *f.* brodös. **-fluſs,** *m.* med. lungödem. **-gas,** *n.* kväfgas, kväfve. **-husten,** *m.* kikhosta. **-ig,** *a.* kväfvande. **-luft,** *f.* starkt kväfvehaltig luft. **-muster,** *n.* brodérmönster. **-nadel,** *f.* brodérnål, stramaljnål. **-rahmen,** *m.* brodér-, sybåge. **-seide,** *f.* brodérsilke. **-stoff,** *m.* kväfve.

stieben, *st.* o. ✳ *sv.* = *stäuben.*

Stiefbruder, *m.* styfbroder.

Stiefel, -, *m.* stöfvel, (hög) sko, käng. *Seinen* ~ *gehen:* gå fort, raskt. **-anzieher,** *m.* 1. krok att draga på stöflar med. 2. skohorn. **-ette,** -*n*, *f.* stöflett. **-holz,** *n.* stöfvelblock. **-knecht,** *m.* stöfvelknekt. **-n,** *sv.* I. *itr. s.* stöfla. II. *tr.* sätta stöflar på. *Gestiefelt:* med el. i stöflar. **-putzer,** *m.* skoputsare. **-röhre,** *f.*, **-schaft,** *m.* stöfvelskaft. **-strippe,** *f.* stöfvelstropp. **-stulpe,** *f.* stöfvelkrage.

Stiefeltern, *pl.* styfföräldrar.

Stiefel||wichse, *f.* blanksmörja. **-wichser,** *m.* skoputsare. **-zieher,** *m.* 1. = *Stiefelanzieher* 1. 2. = *Stiefelknecht.*

Stief||geschwister, *pl.* styfsyskon. **-kind,** *n.* styfbarn. **-mutter,** *f.* styfmor. **-mütterchen,** *n.* styfmorsblomma, pensé. **-mütterlich,** *a.* styfmoderlig. **-nachbār,** *m.* ovänlig granne. **-schwester,** *f.* styfsyster. **-sohn,** *m.* styfson. **-tochter,** *f.* styfdotter. **-vater,** *m.* styffar. **-vaterland,** *n.* styfmoderligt fosterland. **-väterlich,** *a.* styffaderlig.

Stieg, -*e*, *m.* (gång)stig. **-e,** -*n*, *f.* 1. trappa. 2. tjog. **-litz,** -*e*[*n*], *m.* steglitsa.

Stiel, -*e*, *m.* 1. skaft, handtag. 2. bot. stjälk, skaft. Bild. *mit Stumpf und* ~ *ausrotten:* totalt utrota. 3. stolpe, post. **-en,** *sv. tr.* skafta, skäfta. *Gestielt:* med skaft; bot. på skaft, med stjälk. **-ig,** *a.* i sms. försedd med så el. så beskaffadt skaft el. stjälk, t. ex. *kurz*~ med kort skaft el. stjälk.

Stier, I. -*e*, *m.* tjur; oxe. II. *a.* stirrande, stel. **-en,** *sv. itr. h.* stirra.

Stift, I. -*e*, *m.* stift, griffel, sprint, nagel, nål, tagg, aflång bit; F putifnasker. II. -*e*[*r*], *n.* 1. stiftelse. 2. (biskops)stift, kloster, domkapitel, prästseminarium m. fl. kyrkl. inrättn:r. **-en,** *sv. tr.* 1. stifta, slå stift i. 2. stifta, grunda, grundlägga, anstifta. *Nutzen* ~ göra nytta, *da haben Sie etw. Schönes gestiftet:* där har ni just styrt till det bra. 3. skänka till en stiftelse, donera, testamentera. **-er,** -, *m.* stiftare. **-erin,** -*nen*, *f.* stiftarinna. **-halter,** *m.* ritstift. **-isch,** *a.* tillhörande ett stift, stifts-. **-ler,** -, *m.* lärjunge i en klosterskola. **-lerin,** -*nen*, *f.* stiftsfru, stiftsfröken. **-sgemeinde,** *f.* domkyrkoförsamling. **-shaus,** *n.* en stiftelse tillhörigt hus. **-sherr,** *m.* domherre, kanik. **-shütte,** *f.*

stiftshydda. **-skirche,** *f.* domkyrka, katedral. **-sschule,** *f.* katedralskola. **-ung,** *f.* stiftelse; grundläggning. **-ungsbrief,** *m.* gåfvobref. **-ungsfeier,** *f.*, **-ungsfest,** *n.* grundläggnings-, årshögtid, jubileum.

Stil, *-e, m.* stil. **-ett,** *-e, n.* stilett. **-haft,** *a.* stilfull. **-isieren,** *sv. tr.* stilisera. **-ist,** *-en, m.* stilist. **-istisch,** *a.* stilistisk.

still, *a.* stilla, tyst, lugn. ~ *schweigen:* vara tyst, tiga, *jn* ~ *schaffen* el. *kriegen* el. *bekommen* el. *machen:* bringa ngn till tystnad, *bei etw.* ~ *stehen:* stanna vid, lugna sig med ngt, *die* ~*e Woche:* passionsveckan, ~*er Freitag:* långfredag, ~*e Messe:* mässa som ej sjunges utan läses af prästen, *ein* ~*es Glas leeren:* tömma ett glas utan skåltal för en afliden, *dem* ~*en Trunk ergeben sein:* skåpsupa, hand. ~*e Zeit:* död tid. **-beglückt,** *a.* stilla lycklig, lycklig i sin ensamhet. **-e, I.** *0, f.* stillhet, tystnad, tysthet; stillestånd, paus. **II.** = *still.* **-en,** *sv. tr.* 1. stilla, lindra, lugna, bringa till stillhet, bilägga, göra ett slut på, dämpa. 2. stilla, tillfredsställa. *Den Durst* ~ släcka törsten. 3. tysta, bringa till tystnad. 4. äfv. *itr. h.* amma, gifva bröstet. **-er,** *-, m.* en som stillar m. m. se föreg. **-heit,** *f.* stillhet. **-leben,** *n.* 1. lugnt, stilla lif. 2. mål. stilleben. **-schweigen,** *n.* tystnad. **-schweigend,** *a.* tigande, tyst. **-schweigends,** *adv.* tyst, under tystnad. **-stand,** *m.*, **-stehen,** *n.* stillestånd. **-stehend,** *a.* stillastående. **-ung,** *f.* stillande, lindring m. m. se *stillen.* **-vergnügt,** *a.* stilla förnöjd.

Stimm||abgabe *f.* röstsedels aflemnande, röstning. **-band,** *n.* stäm-, röstband. **-bar,** *a.* 1. som kan stämmas. 2. ✱ röstberättigad. **-berechtigt,** *a.* röstberättigad. **-berechtigung,** *f.* rösträtt. **-e,** *-n, f.* stämma, röst. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* 1. ljuda, klinga. 2. stämma, samstämma, vara harmonisk. *Zu etw.* ~ stämma öfverens med ngt. 3. rösta, votera. **II.** *tr.* stämma. *Seine Forderungen hoch* ~ ställa höga fordringar, hafva stora anspråk, *zu etw. gestimmt:* böjd för ngt, *er ist heute schlecht gestimmt:* han är i dag vid dåligt lynne. **-enanzahl,** *f.* röstantal, antal röstande. **-eneinheit, -eneinhelligkeit,** *f.* enhällighet vid omröstning. **-engleichheit,** *f.* lika röstetal. **-enmehrheit,** *f.* 1. röstöfvervigt. 2. pluralitet. **-enminderheit,** *f.* miniritet. **-ent[h]eilung,** *f.* röstsplittring. **-er,** *-, m.* 1. (piano-) stämmare. 2. stämnyckel. **-führer,** *m.* 1. korförare. 2. a) ledare, b) organ för ett parti. **-gabel,** *f.* stämgaffel. **-hammer,** *m.* stämhammare. **-holz,** *n.* mus. ljudpinne. **-ig,** *a.* 1. ljudande, klingande. 2. i sms. -stämmig. **-mittel,** *n.* röstomfång, röstresurs. **-recht,** *n.* rösträtt. **-ritze,** *f.* röstspringa. **-schlüssel,** *m.* stämnyckel. **-ung,** *f.* stämning. **-wechsel,** *m.* målbrott. **-zählung,** *f.* rösträkning. **-zettel,** *m.* röstsedel.

stimulieren, *sv. tr.* stimulera, reta, egga.

Stink||baum, *m.* brakved. **-en,** *st. itr. h.* stinka, lukta illa. **-ig,** *a.* stinkande, illaluktande. **-käfer,** *m.* tordyfvel. **-nessel,** *f.* plister, blindnässla. **-ratz,** *m.* iller. **-stein,** *m.* orsten. **-t[h]ier,** *n.* stinkdjur.

Stint, *-e, m.* nors.

Stipéndium, *-[s], ..ien, n.* stipendium.

stippen, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. = *tippen.* 2. = *tunken.*

stipulieren, *sv. tr.* stipulera, fastställa, bestämma.

Stirn[e], *-en, f.* 1. panna. 2. framsida. **-rad,** stjärnhjul. **-wand,** *f.* framsida.

stoben = *schmoren.*

Stöber, -, -hund, *m.* stöfvare. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* 1. ss. hvirflande massa drifvas af vinden; yra. ~*der Regen:* fint regn med blåst, ~*der Schnee:* snöyra. Opers. *es stöbert:* det yrar. 2. söka, leta, snoka. **II.** *tr.* 1. = *stäuben II, 3.* 2. jäg. uppspåra, jaga upp. **-wetter,** *n.* yrväder.

stochl||eln, -en = *stochern.* **-er, -,** *m.* tandpetare. **-ern,** *sv. tr.* o. *itr. h.* med ngt spetsigt peta, röra i ngt, t. ex. *sich die Zähne* ~ peta tänderna, *das Feuer* ~ röra om elden. Bild. [*auf*] *jn* ~ ge ngn stickord, pikar.

Stock, *-e* † (jfr 5, 9, 12), *m.* 1. käpp; skaft; stake, pinne. 2. bot. stam. 3. (vin)stock, träd, buske, stånd. 4. stubbe. *Über* ~ *und Block* el. *Stein:* öfver stock och sten, *mit* ~ *und Stiel:* med rubb och stubb. 5. pl. *-er* †, bild. stock, klots. 6. *Der* ~ *eines Zahnes:* mellersta delen af en tand mellan rot o. krona. 7. bål, lif af klädesplagg. 8. stam, stående kapital, grundfond. 9. pl. *-s,* värdepapper. 10. = *Schober.* 11. hufvudmassa, hufvudsträckning af ett bärg. 12. pl. *-e,* äfv. *n.* våning. 13. klots, kubb. 14. stock, a) boktr. (träsnitt), b) straffredskap. 15. (bi)kupa. **-aar, -ädler,** *m.* dufhök. **-böhme,** *m.* ärkebömare, bömare till lif och själ. **-degen,** *m.* käpp med en klinga i. **-dunkel,** *a.* stock-, kolmörk. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* o. *s.* 1. stocka sig, afstanna, stanna. *Es stockt mit dieser Sache:* det går trögt med denna sak, *im Reden* ~ stappla på målet, komma af sig. 2. lefra sig, ysta sig, surna. 3. mögla, få mögelfläckar. **II.** *tr.* 1. störa, förse träd med stöd, skafta, sätta skaft på. 2. hoprulla, rulla. 3. trafva, t. ex. *Holz.* **III.** *rfl.* växa buskigt. **-erbsen,** *pl.* sprötärter.

stöckerlig, *a.* 1. torr, mager. 2. knagglig, trög. **-n,** *sv. itr. s.* klifva, speta.

Stock||fackel, *f.* torrvedsfackla. **-fäule, -fäulung,** *f.* öfvermognad, halfskämdt tillstånd hos drufvor medan de sitta kvar på rankorna. **-fiedel,** *f.* stockfiol. **-finster** = *stockdunkel.* **-fisch,** *m.* stockfisk. **-fleck,** *m.* mögelfläck. **-fleckig,** *a.* mögelfläckig, möglig. **-fremd,** *a.* fullkomligt främmande. **-geige,** *f.* stockfiol. **-gelehrt,** *a.* pedantisk. **-gläubig,** *a.* blindt troende. **-halter,**

m. käppställ. **-haus,** *n.* fängelse, häkte. **-heiser,** *a.* alldeles hes. **-ig, stöckig,** *a.* **1.** mögelfläckig, möglig. **2.** = *stöckisch.*

-stöckig, *a.* i sms. -vånings-, t. ex. *ein drei∼es Haus:* ett trevåningshus.

stöckisch, *a.* omedgörlig, envis, halsstarrig.

Stock‖laterne, -leuchte, *f.* lanterna, lykta med skaft till handtag. **-mäuschenstill,** *a.* alldeles tyst. **-meister,** *m.* stockmästare, fångvaktare. **-narr,** *m.* ärkenarr. **-rose,** *f.* stockros. **-schirm,** *m.* paraply, parasoll med skaft. **-schnupfen,** *m.* snufva som täpper näsan. **-steif,** *a.* styf som en stake, kapprak. **-still,** *a.* alldeles stilla, tyst. **-stumm,** *a.* stum som en fisk. **-taub,** *a.* stendöf. **-uhr,** *f.* pendyl. **-werk,** *n.* våning. **-zahn,** *m.* oxeltand.

Stoff, *-e, m.* **1.** ämne, material, stoff. **2.** tyg, kläde; sidentyg. **3.** stud. öl. **-el,** *-, m.* **1.** *npr.* dim. af Kristoffer. **2.** tölp, dumbom. **-en,** *a.* af siden, siden-. **-lich,** *a.* materiell, kroppslig. **-los,** *a.* **1.** okroppslig. **2.** innehållslös. **-name,** *m.,* **-wort,** *n.* gram. ämnesnamn.

stöhnen, *sv. itr. h.* stöna.

Stoiker, *-, m.* stoiker. **-isch,** *a.* stoisk.

Stol, -a, -e, *-en, f.* stola (öfver axlarne gående bindel, del af katolska prästdrägten). **-gebühren,** *pl.* prästtionde.

Stolle, *-n, f.* **1.** = *Stollen* **2. 2.** = *Stulle.* **-n,** *-, m.* dim. *Stöllchen,* **1.** fot hvarpå ngt hvilar, ben. **2.** fin, aflång hvetelef, hvetekaka i sht ss. julkaka. **3.** tunnel, bärg. stoll.

Stöllner, *-, m.* bärg. ägare till en stoll.

Stolper, *-, m., -ei, -en, f.* snafvande, snubbling. **-er,** *-, m.* en snafvande, stapplande. **-ig,** *a.* knagglig, ojämn, gropig. **-n,** *sv. itr. s.* o. *h.* snafva, snubbla, stappla.

stolz, I. *a.* stolt, *auf* el. *über* (med ack.) el. *ob etw.* el. poet. *einer* (gen.) *Sache:* öfver ngt. II. *-es, 0, m.* stolthet. **-ieren,** *sv. itr. h.* o. *s.* stoltsera.

Stopf‖arznei, *f.* stoppande medicin. **-e,** *-n, f.* stopp. **-en,** *sv.* I. *tr.* o. *itr. h.* **1.** stoppa; proppa. *Gestopft voll:* packad full. **2.** *Geflügel ∼* mata fjäderfä med gödningsdeg. **3.** med. stoppa, vara stoppande. **4.** stoppa, stanna. II. *rfl.* stocka, skocka, hoppacka, sätta sig. **-er,** *-, m.* **1.** stoppare. **2.** ngt att stoppa med ss. laddstake, pipstoppare m. m. **-farbe,** *f.* renoveringsfärg. **-fleck,** *m.* stopp. **-garn,** *n.* stoppgarn. **-nadel,** *f.* stoppnål. **-ung,** *f.* stoppning m. m. se *stopfen.*

stopp, *itj.* stopp.

Stoppel, *-n, f.* **1.** åkerstubb. **2.** i skinnet på plockade fåglar kvarsittande fjäderändar. **3.** korta, styfva skäggstrån. **-acker,** *m.* stubbåker. **-bart,** *m.* kort, styft skägg. **-feder,** *f.* i skinnet kvarsittande fjäderände. **-feld,** *n.* stubbåker. **-gedicht,** *n.* ur andra dikter hopplockadt poem. **-gras,** *n.* på stubbåker växande gräs. **-korn,** *n.* på stubbåker sådd säd. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** plocka ax; hopplocka, kompilera. **2.** plöja stubbåker. **3.** borttaga i skinnet kvarsittande fjäderändar. **-werk,** *n.* lappverk, plockgods, kompilation. **-zeit,** *f.* tiden efter sädesskörden, höst.

stopp‖len, *sv. tr.* o. *itr. h.* stoppa, stanna. **-ine,** *-n, f.* stubintråd. **-ler,** *-, m.* **1.** axplockare. **2.** kompilator. **-lerin,** *-nen, f.* axplockerska.

Stöpsel, *-, m.* propp; F kort, tjock person. **-n,** *sv. tr.* sätta propp i, korka.

Stör, *-e, m.* zool. stör.

Storch, *-e* †, *m.* stork.

Störch‖lin, *-nen, f.* storkhona. **-ling,** *-e, m.* storkunge.

Storchschnabel, *m.* **1.** storknäbb. **2.** näfva, storknäbb (Geranium). **3.** transportör (kopieringsinstrument).

stör‖len, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** störa. *Jn aus dem Schlaf ∼* väcka ngn. **2.** *Gestört:* (sinnes-) rubbad. **3.** peta, stöta, röra om, pulsa. **-enfried,** *-e, m.* fridsstörare. **-er,** *-, m.* en som stör. **-erei,** *-en, f.* oupphörligt störande. **-ni[ʃ]s,** *-se, f.* o. *n.* = *Störung.*

Storr, *-en, m.* stubbe, stump.

störr‖ig, -isch, *a.* envis, halsstarrig. **-igkeit,** *f.* envishet, halsstarrighet.

stör‖sām, *a.* störande. **-stock,** *m.* käpp, stake att röra om med. **-ung,** *f.* störande, rubbning, oordning.

Stöfs, *-e* †, *m.* **1.** stöt. *Auf ∼ fechten:* fäkta med värja, med florett. **2.** hög, bunt, trafve. **3.** skarf. **-degen,** *m.* värja.

Stöfsel, *-, m.* (mortel)stöt, stötel, stamp.

stofsen, *st.* I. *tr.* **1.** stöta, knuffa, puffa, skuffa, ränna, stånga. **2.** skjuta ihop, sätta ihop, hopfoga, skarfva. **3.** hyfla. **4.** särskilda fall. *Jn ins Gefängnis ∼* kasta ngn i fängelse, *aufs Rad ∼* stegla, *aus dem Land ∼* drifva i landsflykt, *von dem Thron ∼* afsätta, detronisera. II. *rfl.* **1.** stöta sig, *an etw.* (ack. el. ✻ dat.) mot, bild. på ngt, blifva stött öfver ngt. **2.** rpr. stöta, slå mot hvarandra. **3.** *Eine Sache stöfst sich an etw.:* ngt är hinderligt, i vägen för en sak. III. *itr. h.* o. när riktningen angifves *s.* **1.** stöta. *An etw.* (ack.) *∼* stöta, gränsa intill ngt, om roffåglar: *auf einen Vogel ∼* skjuta, störta sig, slå ned på en fågel. **2.** stångas.

Stöfser, *-, m.* **1.** en som stöter. **2.** roffågel. **3.** = *Stöfsel.* **4.** hålk i byxor, ärmar.

Stöfs‖lērde, *f.* stamplera. **-erei,** *-en, f.* idkeligt stötande. **-falke,** *m.* jagtfalk. **-fechten,** *n.* florettfäktning. **-gebet,** *n.* kort brinnande bön. **-holz,** *n.* trafvad ved.

stöfsig, *a.* som (brukar) stångas; bild. som stöter folk, stötande.

Stöfs‖klinge, *f.* värja. **-naht,** *f.* skarf. **-rapier,** *n.* florett. **-seufzer,** *m.* suck ur ett beklämdt bröst, äfv. = *Stofsgebet.* **-vogel,** *m.* roffågel. **-weise,** *adv.* stötvis. **-wind,** *m.* vindstöt. **-zahn,** *m.* huggtand.

Stott‖erei, *-en, f.* stammande. **-erer,** *-, m.*

stammare. **-erig**, *a.* stammande. **-ern**, *sv. itr. h. o. tr.* stamma. **-erworte**, *pl.* stammade ord. **-rerin**, *-nen*, *f.* stammerska.

stotzig, *a.* **1.** klumpig. **2.** brant, lodrät.

stoven = *schmoren.*

strack, *a.* **1.** rak, stadig, säker i gång o. hållning. **2.** om hår: slät, rak. **3.** rak, rät. **4.** fast, bestämd. **5.** ss. adv. fort, strax. **-s**, *adv.* **1.** rakt. ∼ *gegen mein Verbot:* rakt i strid med mitt förbud. **2.** fast, bestämdt. **3.** fort, strax, på stund.

sträf‖bar, *a.* straffbar, brottslig. **-barkeit**, *f.* straffbarhet, brottslighet. **-befügni[ſ]s**, *f.* befogenhet att straffa. **-e**, *-n*, *f.* straff; vite, böter, plikt. *Zur* ∼ till straff, *seine* ∼ *absitzen, abbüſsen:* afsitta, aftjäna sitt straff, *in* ∼ *nehmen:* straffa, *zur* ∼ *ziehen:* pliktfälla. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** straffa; näpsa. *Jn an der Ehre* ∼ döma ngn medborgerligt förtroende (el. militärisk heder) förlustig, *um Geld* ∼ bötfälla. **2.** tadla, tillrättavisa. **II.** *rfl.* straffa sig själf, straffas. **-engel**, *m.* straffande engel. **-er**, **-**, *m.* straffare. **-erkenntni[ſ]s**, *n.* (straff)dom. **-erlaſs**, *m.*, **-erlassung**, *f.* straffets efterskänkande.

straff, *a.* stram, (hårdt) spänd, styf, åtsittande, sträng, kraftig, hurtig; om hållningen: god med spända muskler. ∼ *anziehen, spannen:* spänna, draga åt hårdt.

Sträf‖fall, *m.* straffbar handling, brott. **-fällig**, *a.* förfallen till straff, brottslig. **-fälligkeit**, *f.* brottslighet.

straff‖en, *sv.* **I.** *tr.* draga åt, spänna, sträcka. **II.** *rfl.* spännas. **-gespannt**, *a.* hårdt spänd. **-heit**, *f.* spänning, spänstighet, kraft.

sträffrei, *a.* fri från straff, ostraffad. **-heit**, *f.* strafflöshet.

Straff‖ung, *f.*, **-ziehen**, *n.* åtdragning, spänning.

Straf‖gebot, *n.* straffstadgande. **-geld**, *n.* böter. **-gericht**, *n.* straffdom. **-gerichtsbarkeit**, *f.* rättsskipning i brottmål. **-gewalt**, *f.* straffande makt. **-kammer**, *f.* domstol i brottmål utan bisittare. **-kasse**, *f.* af böter bildad kassa, bötesmedel. **-kompanie**, *f.* disciplinkompani.

sträf‖lich, *a.* **1.** straffvärd. **2.** straffande, sträng. **3.** F oerhörd, dugtig, kolossal. **-lichkeit**, *f.* straffvärdhet. **-ling**, *-e*, *m.* straffånge, brottsling.

sträf‖los, *a.* strafflös, ostraffad. **-mittel**, *n.* bestraffningssätt. **-rechtlich**, *a.* straffrättslig. **-richter**, *m.* straffande domare. **-rut[h]e**, *f.* ris, färla; bild plågoris. **-sache**, *f.* brottmål. **-urt[h]eil**, *n.* (straff)dom. **-verfahren**, *n.* straffprocedur. **-vollstreckung**, **-vollziehung**, *f.*, **-vollzug**, *m.* ett straffs verkställande. **-würdig**, *a.* straffvärd.

Strahl, *-[e]s*, **-en**, *m.* dim. †, stråle. **-en**, *sv.* **I.** *itr. h.* stråla. **II.** *tr.* utstråla.

strählen, *sv. tr.* kamma, rykta.

Strahl‖enantlitz, *n.* strålande anlete. **-enbrechung**, *f.* strålbrytning. **-enbündel**, *n.*, **-enbüschel**, *m. o. n.* strålknippe. **-enkrone**, *f.* strålkrona, gloria. **-enreich**, **-envoll**, *a.* strålande. **-ig**, *a.* som har strålar; strålformig.

Strähn, *-e*, *m.*, **-e**, *-n*, *f.* **1.** hårtofs, länk i en fläta. **2.** docka, pasma. **-ig**, *a.* delad i länkar, i pasmor, i sht i sms., t. ex. *drei*∼ delad i tre länkar, tredelad.

stramm = *straff.* **-en**, *sv. itr. h. o. tr.* strama, sitta åt. **-heit** = *Straffheit.*

strampel‖lig, *a.* sparkande, sprattlande. **-n**, *sv. itr. h. o. tr.* sparka, sprattla. *Sich blos* ∼ sparka af sig.

Strand, *-e* o. ✻ *-er* †, *m.* strand. *Auf den* ∼ *laufen* el. *geraten:* stranda, bild. *jn auf dem* ∼*e sitzen lassen:* lemna ngn i sticket. **-bauer**, *m.* strandbo, kustbo. **-bediente(r)**, *m.* kustvakt. **-bewohner**, *m.* strandbo, kustbo. **-en**, *sv. itr. s. o. h.* stranda, lida skeppsbrott, drifva i land. **-gut**, *n.* strandgods. **-herr**, *m.* strandägare. **-ordnung**, *f.* strandrätt (lag). **-ung**, *f.* strandning, skeppsbrott. **-wächter**, *m.* kustvakt.

Strang, *-e* †, *m.* **1.** länk, sträng i en fläta, ett rep. **2.** lina, rem i seldon ss. draglina, gjord, grimskaft, tygel, töm. Bild. *über die Stränge schlagen:* hoppa öfver skacklarne, *wenn alle Stränge reiſsen:* i yttersta nödfall, *alle Stränge anziehen:* uppbjuda allt, *mit jm denselben* ∼ *ziehen:* samarbeta med ngn. **3.** galgrep. **4.** rep, snöre i allmänh., (båg)sträng, sena. **5.** ss *Schienenstrang.*

strängen, *sv. tr.* spänna med linor. *Die Pferde an* el. *in die Deichsel* ∼ spänna för hästarne.

strangulier‖en, *sv. tr.* strypa. **-ung**, *f.*

Strap‖aze, *-n*, *f.* strapats. **-azieren**, *sv. tr.* strapatsera.

Straſs, *-[es]*, *0*, *m.* oäkta ädelsten af glas.

sträfs‖lâb se följ. **-âuf**, *adv.* ∼ *straſsab:* gata upp och gata ned. **-e**, *-n*, *f.* dim. †, **1.** gata, väg. *Seine[r]* ∼ *ziehen* el. *gehen:* draga sina färde, gå sin väg (framåt). **2.** sund. **-endamm**, *m.* bank, väg, gata ss. begränsad mot den omgifvande terrängen. **-enpflaster**, *n.* stenläggning. **-enraub**, *m.* rån på öppen väg, stråtröfveri. **-enräuber**, *m.* stråtröfvare. **-enräuberei**, *f.* = *Straſsenraub.* **-enräuberisch**, *a.* stråtröfvar(e)-. **-ensperrung**, *f.* väga, gatas spärrning; barrikad. **-enthür**, *f.* gatdörr. **-enverkauf**, *m.* försäljning på öppen gata.

Strat‖ég[e], *-en*, *m.* strateg, härförare. **-egém**, *-e*, *n.* krigslist. **-égisch**, *a.* strategisk.

Straube, *-n*, *f.* dim. †, **1.** spritsbakelse. **2.** dim. ugt. sockerhjärta, hjärtunge. **-n**, *sv. itr. h. o. rfl.* = *sträuben II.*

sträuben, *sv.* **I.** *tr.* resa å ända. *Er sträubte das Haar:* håret reste sig på hans hufvud, *der Vogel sträubt die Federn:* fågeln blåser upp, purrar upp sig, *dieser Anblick sträubte ihm das Haar:* denna syn kom håret att resa sig på hans hufvud. **II.** *rfl.* resa sig i sht om håret, stå å ända, borsta sig. *Sich ge-*

gen etw. ~ uppresa sig, streta, spjärna emot ngt, finna ngt motbjudande.

straub||ig, sträubig, *a.* 1. = *struppig.* 2. motspänstig. **-kopf,** *m.* person med tofvigt, oordnadt hår; bild. = *Starrkopf.*

Strauch, *-e*[*r*] †, *m.* buske. **-dieb,** *m.* stråtröfvare. **-eln,** *sv. itr. s.* o. *h.* snafva, snubbla, stappla, göra ett felsteg, fela, falla. **-ig,** *a.* bevuxen med buskar, buskig. **-ler,** *-,* *m.* 1. en snafvande, stapplande, felande. 2. felsteg, fel, fall. **-weide,** *f.* vide. **-werk,** *n.* buskage, busksnår.

Strauſs, I. *-e*[*n*], *m.* struts. II. *-e*[*r*] †, *m.* 1. blomsterkvast, bukett. 2. bot. blomvippa, blomkvast. 3. fjäder, hjälmbuske, fjädertofs. 4. buske. III. *-e* [†], *m.* hård dust, kamp.

Strazze, *-n, f.* hand. kladd.

Strebe, *-n, f.* stötta, sträfva. **-band,** *n.* stödjeband. **-bogen,** *m.* hvalfbåge. **-kraft,** *f.* spänning. **-mauer,** *f.* stödjemur. **-n,** I. *sv. itr. h.* sträfva, *nach* el. *zu etw.:* efter ngt; arbeta, fika, streta. *Nach etw. hin* ~ eftersträfva, söka att uppnå ngt. II. *sv. rfl. Sich hindurch* ~ slå sig fram, igenom. III. *-s, 0, n.* sträfvan, sträfvande. **-pfeiler,** *m.* sträf-, stödjepelare. **-r,** *-,* *m.* sträfvande, sträfsam person; F äregirig ämbetsman som efterströfvar högre platser. **-stütze,** *f.* (sträf)stötta, sträfva.

Sträb||ni[ſ]s, *-se, n.* o. *f.* sträfvan. **-säm,** *a.* sträfsam. **-samkeit,** *f.* sträfsamhet.

streck||bar, *a.* sträckbar, tänjbar. **-barkeit,** *f.* sträckbarhet, tänjbarhet. **-bein,** *n.* o. *m.* långbent person. **-e,** *-n, f.* 1. sträcka; linie. 2. bärg. horisontal gång i en grufva. **-en,** *sv.* I. *tr.* sträcka, räcka. II. *rfl.* 1. sträcka sig. 2. om hästar: sträcka ut. 3. växa. **-engeschwindigkeit,** *f.* hastighet hos ett järnvägståg i full gång. **-enverkehr,** *m.* lokaltrafik. **-enwärter,** *m.* banvakt. **-enweise,** *adv.* bitvis, här och där. **-er,** *-,* *m.* sträckmuskel. **-teich,** *m.* yngeldam. **-ung,** *f.* sträckning. **-vers,** *m.* lång vers, afv. dålig vers.

Streich, *-e, m.* 1. slag, hugg. *Auf einen* ~ på en gång, med ens, *ersten ~s:* i första taget, genast. 2. streck, spratt, puts, tilltag, påhitt. **-eln,** *sv. tr.* smekande stryka, smeka. **-en,** *st.* I. *itr. h.* o. *s.* 1. om terrängen: sträcka sig, ligga. 2. ~ *lassen:* släppa, låta gå. 3. draga fram, fara, draga sig. 4. ströfva, draga fram, stryka omkring. *Auf den Raub* ~ draga ut på rof, *um etw.* ~ bemöda sig om ngt, *an jn* ~ snudda vid ngn. 5. om fåglar: stryka, sträcka. 6. om fiskar: leka. II. *tr.* 1. stryka, stryka öfver, stryka ut; bestryka, breda på; slå, hudstryka; karda; bryna. 2. fånga i nät. III. *rfl.* taga till harvärjan, smyga sig undan, försvinna. **-er,** *-,* *m.* 1. en som stryker m. m. se föreg. 2. lekande fisk. 3. brynsten. **-fisch,** *m.* fisk som leker. **-holz,** *n.* 1. strykträ. 2. stryk-, tändsticka. 3. liesticka. **-instrument,** *n.* stråkinstrument. **-karpfen,** *m.* karp som leker. **-mäſs,** *n.* 1. struket mått. 2. strykmått. **-riemen,** *m.* rakstrigel. **-teich,** *m.* lekdam. **-wolle,** *f.* kardad ull.

Streif, *-e, m.* 1. ströftåg. 2. = *Streifen a).* **-band,** *n.* korsband. **-corps,** *n.* ströfkår. **-e,** *-n, f.* = *Streif.* **-eln,** *sv. tr.* 1. randa med små ränder, göra smårandig. 2. afdraga, afrepa. **-en,** a) *-,* *m.* remsa, band, rand, strimma. b) *sv.* I. *tr.* 1. randa, göra randig. Jfr *gestreift.* 2. snudda vid, rispa. 3. draga, afstryka. *Die Ärmel in die Höhe* ~ draga, skjuta upp ärmarna, *das Laub von einem Zweige* el. *einen Zweig* ~ repa af löfvet af en gren. II. *rfl.* 1. blifva randig. 2. *Sich an etw.* (dat.) ~ snudda mot, rifva sig på ngt. III. *itr. h.* 1. *An etw.* (ack.) ~ a) snudda vid, beröra ngt, b) närma sig, gränsa till ngt. 2. afv. *s.* ströfva, stryka (omkring), patrullera, fara, fara fram, sopa, om ljusstrålar: falla. **-er,** *-,* *m.* en som ströfvar omkring, patrullerande soldat, blänkare, partigängare. **-erei,** *-en, f.* ströftåg. **-hieb,** *m.* hugg som blott snuddar, rispar; skråma. **-icht, -ig,** *a.* randig. **-jagd,** *f.*, **-jagen,** *n.* vanlig, fri jagt utan kringställda nät. **-licht,** *n.* ljusstrimma. **-partei,** *f.* ströfkår. **-schuſs,** *m.* skott som snuddar. **-strumpf,** *m.* damask. **-ung,** *f.* randning m. m. se *streifen.* **-wache,** *f.* patrull. **-wunde,** *f.* skråma, rispa. **-zug,** *m.* ströftåg.

Streik, *-s* el. *-e, m.* strejk. **-en,** *sv. itr. h.* strejka. **-er,** *-,* *m.* strejkande.

Streit, *-e, m.* 1. strid, kamp. 2. tvist; ordstrid, träta; process. *Ohne* ~ afv. obestridligen. **-bar,** *a.* stridbar, vapenför, stridslysten, tapper. **-barkeit,** *f.* stridbarhet m. m. se föreg. **-begierig,** *a.* stridslysten. **-en,** *st.* I. *itr. h.* 1. strida, kämpa. 2. tvista, disputera, gräla, träta; processa. *Darüber läſst sich* ~ det kan vara tu tal om den saken. II. *tr.* 1. strida, kämpa. *Jn frei* ~ gnm kamp befria ngn. 2. bestrida, förneka. *Das ist nicht zu* ~ det kan ej förnekas. III. *rfl.* 1. slåss. 2. = *I, 2.* **-er,** *-,* *m.* stridsman, kämpe. **-erei,** *-en, f.* tvistande, kif, käbbel. **-fertig,** *a.* stridsfärdig, rustad. **-frage,** *f.* tvistefråga. **-gegenstand,** *m.* tvisteämne. **-geist,** *m.* trätoande. **-haft** = *streitbar.* **-hahn** = *Kampfhahn.* **-hammel,** *m.* F grälmakare. **-handel,** *m.* 1. process, mål. 2. gräl, slagsmål. **-ig,** *a.* 1. oense, olika, i strid med hvarandra, af olika meningar. 2. stridig, tvistig, tvifvelaktig. **-igkeit,** *f.* stridighet; tvist. **-lust,** *f.* stridslust; grälsjuka. **-lustig,** *a.* stridslysten; grälsjuk. **-objekt,** *n.* tvisteämne. **-punkt,** *m.* tvistepunkt. **-sache,** *f.* 1. tvisteämne. 2. mål, process. **-satz,** *m.* (disputations)tes. **-schlichter,** *m.* fredsstiftare. **-schrift,** *f.* stridsskrift, polemik. **-sucht,** *f.* grälsjuka. **-süchtig,** *a.* grälsjuk.

streng, *a.* **1.** sträng. **2.** skarp. **-e, I.** *0, f.* strängher, skärpa. **II.** = *streng.* **-flüssig,** *a.* sträng-, svårsmält (om malmer). **-gläubig,** *a.* strängt troende, rättrogen, ortodox. **-gläubigkeit,** *f.* ortodoxi. **-heit, -igkeit** = *Strenge I.*

Streu[e], *-en, f.* strö; halm. **-büchse,** *f.* dosa, flaska med hål i locket ss. sanddosa, pepparflaska, sockerask. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** strö, beströ. **2.** om hagelbössor: sprida. **3.** om säd: gifva halm. **-gabel,** *f.* högaffel, tjuga. **-kügelchen,** *n.* homöopatiskt piller. **-ling,** *-e, m.* strö. **-salz,** *n.* bordsalt. **-sand,** *m.* strösand. **-zucker,** *m.* strösocker.

Strich, *-e, m.* **1.** streck. *In einem ~ i* ett drag, *einen ~ durch etw. machen:* stryka öfver ngt; bild. *einen ~ unter etw. machen:* göra slut på ngt. **2.** band, remsa. **3.** sträcka, distrikt, trakt, region. **4.** F *einen ~ haben:* hafva en florshufva. **5.** träfibrers, hårs, ludds riktning. *Gegen den ~ bürsten:* borsta mothårs; bild. *es geht mir wider den ~* det går mot min beräkning. **6.** riktning; sjö. kurs; bärg. strykning; jäg. (morkulls)streck; fåglars strykning, sträckning. F bild. *jn auf dem ~e haben:* hafva ett horn i sidan till ngn. **7.** fiskars a) lektid, b) yngel. **8.** bestrykning, drag, tag, slag. **9.** (luft)drag. **10.** spene. **11.** pl. **-,** millimeter. **-eln,** *sv. tr.* rita med små streck, små streck på. **-punkt,** *m.* semikolon. **-regen,** *m.* skarpt begränsad regnskur. **-vogel,** *m.* stryk-, sträckfågel. **-weise,** *adv.* **1.** med streck. **2.** traktvis, i vissa trakter. **3.** om fåglar *~ ziehen:* stryka omkring. **-zeit,** *f.* fåglars sträcktid.

Strick, *-e, m.* **1.** rep, streck, lina, snöre. **2.** försåt, snara. **3.** slyngel, bängel. **-arbeit,** *f.* stickning. **-beutel,** *m.* arbetspåse, -väska. **-en,** *sv. tr.* **1.** slingra. *Die Arme um jn ~* slå armarne om, omfamna ngn, *eine Schlinge ~* göra en snara. **2.** sticka med stickor, knyta med nål. **3.** fånga i snara, snärja, fästa, fastbinda. **-er,** *-, m.* stickare. **-erei,** *-en, f.* stickning. **-erin,** *-nen, f.* stickerska. **-garn,** *n.* stickgarn. **-holz,** *n.* **1.** strumpsticksfodral af trä. **2.** kafle att knyta nät öfver. **-masche,** *f.* maska. **-muster,** *n.* stickmönster. **-nadel,** *f.* strumpsticka. **-rolle, -scheide,** *f.* strumpsticksfodral. **-strumpf,** *m.* stickstrumpa. **-zeug,** *n.* stickning (det man stickar på jämte tillbehör).

Striegel, *-, m.* **1.** sfv. *-n, f.* (häst)skrapa. Bild. *etw. mit der ~ durchhecheln:* grundligt häckla ngt. **2.** badborste. **-n,** *sv. tr.* **1.** rykta, borsta. **2.** släta, pynta, putsa. *Gestriegeltes Haar:* slätstruket hår. **3.** häckla, gå illa åt. **-ung,** *f.* ryktande m. m. se föreg.

Striem[e], *-n, f.,* **-en,** *-, m.* strimma; blånad. **-ig,** *a.* strimmig.

Striezel, *-, m., -n, f.* en sorts hvetebröd, hvetelef.

Strike, *-s, m.,* **-n,** *-r* se *Streik, -en, -er.*

strikt, *a.* sträng, noggrann, ss. adv. sfv. **strikte.**

Strippe, *-n, f.* ögla att fästa el. draga åt med, stöfvelstropp, hälla. **-n,** *sv. tr.* **1.** sätta öglor m. m. se föreg. på. **2.** prygla.

strittig = *streitig.*

Strobel, *-, m.* tofvigt hår, kaluf.

Stroh, *-[e]s, 0, n.* halm. Bild. *auf dem ~ liegen:* lefva i armod, *~ ins Feuer werfen:* gjuta olja på elden, *~ im Kopf haben:* vara en träskalle, *grob wie ~* grof, råbarkad, *Geld wie ~ haben:* hafva pengar som gräs, *leeres ~ dreschen:* ej ha ngt för sitt besvär. **-band,** *n.* **1.** halmband, -fläta. **2.** art atlasband. **-blume,** *f.* **1.** halmblomma. **2.** eternell. **-butter,** *f.* smör af med halm fodrade kor, vintersmör. **-decker,** *m.* halmtakstäckare. **-e[r]n,** *a.* af halm, halm-; bild. a) skör, klen, b) innehållslös, intetsägande, fadd. **-farben, -farbig,** *a.* halmfärgad. **-flasche,** *f.* resflaska i flätadt halmfodral. **-geflochten,** *a.* af flätad halm. **-halm,** *m.* halmstrå. *Strohhälmchen ziehen:* draga lott med kortare och längre strån. **-ig,** *a.* halmblandad. **-junker,** *m.* liten landtjunkare. **-kopf,** *m.* träskalle. **-mann,** *m.* **1.** halmgubbe, fågelskrämma. **2.** bild. om människor: a) nolla, b) bulvan. *Whist mit dem ~ spielen:* spela träkarlsvist. **-puppe,** *f.* = *Strohmann 1.* **-sack,** *m.* **1.** halmsäck. **2.** halmmadrass. **3.** fattig stackare. **-wein,** *m.* vin af på halm torkade drufvor. **-witwe,** *f.* gräsenka. **-witwer,** *m.* gräsenkling.

Strolch, *-e[n], m.* drifvare, gatstrykare. **-en,** *sv. itr. h.* o. *s.* drifva, stryka omkring.

Strom, *-e* †, *m.* ström, flod. Bild. *~ von Worten:* ordsvall. **-ab[wärts],** *adv.* utför, med strömmen. **-an[wärts]** = *stromauf.* **-anwohner,** *m.* strandbyggare. **-auf[wärts],** *adv.* uppför, mot strömmen. **-bett,** *n.* strömbädd, -fåra.

strömen, *sv.* **I.** *itr. h.* o. *s.* strömma. **II.** *tr.* **1.** låta strömma, gjuta. **2.** spola.

Ström[l]enge, *f.* trångt, smalt ställe i en ström. **-er,** *-, m.* vandrande gesäll, drifvare. **-ern,** *sv. itr. h.* o. *s.* gå och drifva. **-gebiet,** *n.* flodområde. **-ig, -strömig,** *a.* strömmande.

Strömling, *-e, m.* strömming.

Ström[l]schnelle, *f.* strömdrag, fors.

Strömung, *f.* ström, strömdrag, strömsättning.

strömweise, *adv.* i strömmar. *Es regnet ~* regnet faller i strömmar, det hällregnar.

Stroph[l]e, *-n, f.* strof. **-isch,** *a.* bestående af strofer.

strotzen, *sv. itr. h.* vara fullproppad, uppstoppad, uppblåst, uppsväld, svälla. Bild. *mit etw. ~* skryta med ngt.

Strudel, *-, m.* strömhvirfvel, strömdrag, **hvirfvel. -ei,** *-en, f.* **1.** hvirfvel. **2.** hetsighet, brådska, slarf. **-kopf,** *m.* hetlefrad m. m. se följ. person. **-köpfig, -köpfisch,** *a.* hetlefrad, hetsig, obetänksam, slarfvig. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* o. *s.* **1.** hvirfla, bilda hvirflar. **2.** vara hetsig, obetänksam, slarfva. **II.** *tr.* svänga omkring, hvirflande röra, kasta.

Strüdl||ler, -, *m.* = *Strudelkopf.* **-lig**, *a.* **1.** hvirflande. **2.** = *strudelköpfig.*
Struktúr, *-en, f.* struktur.
Strumpf, *-e* †, *m.* strumpa. F *sich auf die Strümpfe machen:* kila af, laga sig i väg.
strümpfen, *sv. tr.* sätta strumpor på.
Strunk, *-e* †, *m.* **1.** tjock stjälk, kålstock. **2.** trädstam, stubbe. **-ig**, *a.* **1.** tjock, grof (om stjälkar). **2.** som har grof(va) stjälk(ar).
Strunsel, *-n, f.* kvinnfolk, käring.
Strupp||bärt, *m.* tofvigt skägg. **-ig**, *a.* tofvig, borstig, oordnad, okammad. **-igkeit**, *f.* tofvighet.
Struwwel||kopf, **-peter**, *m.* person, barn med oordnadt, okammadt hår.
Strychnín, *-[e]s, 0, n.* stryknin.
Stube, *-n, f.* dim. †, rum, kammare. *Gute* ∼ förmak. **-nhockend**, *a.* stillasittande. **-nhocker**, *m.* en som ständigt sitter inne, stuggris. **-nhockerei**, *f.* stilla-, innesittande. **-nmädchen**, *n.*, **-nmägd**, *f.* hus-, kammarjungfru. **-nsitzer** = *Stubenhocker.* **-nvogel**, *m.* burfågel.
Stüber, -, *m.* **1.** styfver. **2.** näsknäpp.
Stuccatéur, *-e, m.* stuckarbetare.
Stuck, *-[e]s, 0, m.* stuck.
Stück, *-e* o. ✱ *-en* samt efter räkneord äfv. -, *n.* **1.** stycke, föremål, bit, sträcka. *Ein* ∼ *Poet:* en smula poet, *ein hübsches* ∼ *Geld:* en vacker summa pengar, *ein elendes* ∼ *Geld:* några fattiga slantar, en futtig summa, *grofse* ∼*e auf jn halten:* sätta stort värde på ngn; bild. *aus einem* ∼*e sein:* öfverensstämma; ∼ *für* ∼ a) den (det) ena efter den (det) andra, b) bit för bit, *von freien* ∼*en:* frivilligt, självmant. **2.** *Ein* ∼*er tausend Dukaten:* en tusen dukater, *ein* ∼*er sechs bis acht Herren:* en sex à åtta (stycken) herrar. **3.** stycke, bunt, stuf, rulle. *Zwei* ∼ *Garn:* två garn. **4.** artilleripjes, kanon. **5.** (teater)pjes. **6.** = *Streich 2.* **7.** händelse, historia, sak. **-arbeit**, *f.* arbete som betalas per styck. **-eln**, **-en**, *sv. tr.* **1.** stycka, dela i småbitar. **2.** lappa, laga, skarfva ihop. **-er** se *Stück 2.* **-fafs**, *n.* stort vinfat. **-fracht**, *f.* styckegods. **-giefserei**, *f.* styckgjuteri. **-gut**, *n.* **1.** styckegods. **2.** kanonmetall, -gods. **-hof**, *m.* artilleripark. **-ig**, *a.* bestående af bitar, lappad. I sms., t. ex. *grofs*∼ som består af stora stycken, grof. **-junker**, *m.* styckjunkare. **-kohle**, *f.* stora, grofva kol. **-kugel**, *f.* kanonkula. **-weise**, *adv.* styckevis, stycktals. **-werk**, *n.* styckeverk, lappverk. **-werker**, *m.* styckarbetare.
Studént, *-en, m.* student. **-enhaft**, *a.* studentikos, student-. **-enschaft**, *f.* **1.** studentkår. **2.** = följ. **-ent[h]üm**, *n.* studentlif, -anda. **-in**, *-nen, f.* studentska. **-isch** = *studentenhaft.*
Studi||e, *-n, f.* studie. **-eren**, *sv. itr. h.* o. *tr.* studera, *auf etw.* (ack.): ngt. *Ein Studierter:* en studerad karl. **-io**, *-[s], -s, m.*, **-iósus**, *-, ..sen* el. *..si, m.* studerande, student, studiosus. **-ium**, *-[s], ..ien, n.* studium.
Stufe, *-n, f.* dim. †, **1.** trappsteg; terrass. **2.** grad; gram. komparationsgrad. **3.** mus. intervall. **4.** mål. nyans. **5.** bärg. malmtacka. **-nerz**, *n.* bärg. gedigen metall. **-nfolge**, *f.* gradation, fortskridande, progression. **-nförmig**, *a.* terrassformig. **-njahr**, *n.* astrolog. klimakteriskt år (lefnadsår i hvars tal 7 eller 9 går jämt upp). **-nkreuz**, *n.* herald. trappkors. **-nland**, *n.* terrassland. **-nleiter**, *f.* skala. **-nweise**, *adv.* gradvis.
Stuhl, *-e* †, *m.* **1.** stol. Bild. *sich zwischen zwei Stühle setzen:* eftertrakta tvänne saker på en gång och därför gå miste om båda, *jm den* ∼ *vor die Thür setzen:* a) köra ut ngn, b) afbryta alla förbindelser med ngn. **2.** nattstol; öppning. **-entleerung**, *f.* öppning. **-flechter**, *m.* handtverkare som flätar stolsitsar, korgmakare. **-schlitten**, *m.* kälke i form af en stol. **-wagen**, *m.* vurst.
Stulle, *-n, f.* smörgås.
Stulp, **Stülp**, *-e, m.* ngt uppvikt, vikt kant, t. ex. hattbräte. **-e**, *-n, f.* **1.** = *Stulp*, I sht stöfvelkrage. **2.** manschett. **3.** lock.
stülpen, *sv. tr.* **1.** hastigt vända om, upp och ned, ut och in, lägga, sätta på, hvälfva öfver, vika upp, ned. *Den Hut auf den Kopf* ∼ sätta hatten på hufvudet. **2.** sätta lock på, förse med lock.
Stulp||handschuh, *m.* kraghandske. **-hut**, *m.* hatt med uppvikt bräte. **-stiefel**, *m.* kragstöfvel.
stumm, *a.* stum. Bild. ∼*e Diener:* småbord. **-el**, -, *m.* stump. **-elpfeife**, *f.* F snugga. **-heit**, *f.* stumhet.
Stumpe, *-n*, **-n**, -, *m.* dim. †, stump, stubbe.
stümp||eln, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** stympa. **2.** fuska. **-er**, -, *m.* stympare, fuskare. **-erei**, *-en, f.* fusk. **-erhaft**, **-erig**, **-ermäfsig**, *a.* stymparaktig. **-ern**, *sv. itr. h.* o. *tr.* fuska.
stumpf, I. *a.* trubbig, slö. ∼*er Wein:* fadt vin. ∼ *gerittene Pferde:* tröttridna hästar. II. *-e* † o. ✱ *-e, m.* stump. **-eckig**, *a.* som har trubbiga hörn. **-heit**, *f.* trubbighet, slöhet. **-horn**, *n.* trubbigt horn; djur med trubbiga horn. **-kantig**, *a.* som har trubbiga kanter. **-kopf**, *m.* träskalle. **-nase**, *f.* trubbnäsa, trubbnos. **-nasig**, *a.* trubbnäst, trubbnosig. **-schwanz**, *m.* stubbsvans. **-sinn**, *m.* andlig slöhet. **-sinnig**, *a.* slö. **-wink[e]lig**, *a.* trubbvinklig.
Stunde, *-n, f.* dim. †, **1.** timme. *Von* ∼ *zu* ∼ timme efter timme. **2.** en timmes väg, tysk halfmil (inemot 4 kilometer). **3.** stund. *Von Stund' an* el. *ab:* från den stunden, från denna stund, alltsedan, *zur Stund[e]:* genast, på stund. **4.** lektion. **-n**, *sv. tr. Jm eine Summe* ∼ bevilja ngn anstånd med en summas betalande. **-ngeber**, *m.* lektionsgifvare, privatlärare. **-ngeld**, *n.* betalning, pris för privatlektioner. **-nlang**, *a.* timslång, hela tim-

itr. intransitivt, *r.fl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

mar igenom. **-nlehrer** = *Stundengeber*. **-nplan**, *m.* läsordning. **-nrufer**, *m.* en som ropar ut timmarne. **-nsäule**, *f.* milstolpe. **-nschlag**, *m.* timslag, klockslag. **-nuhr**, *f.* ur som blott har timvisare. **-nweise**, *adv.* timvis, timtals.

stündlich, *a.* som räcker en timme, en timmes. I sht i sms., t. ex. *drei*~ tre timmars. **-lich**, *a.* hvarje timme upprepad, t. ex. ~*e Gebete:* böner för hvarje timme, ~ *zwei Pillen:* två piller hvarje timme.

Stundung, *f.* anstånd, uppskof med betalning.

stupfen, *sv. tr.* stöta, puffa, knuffa.

stur, *a.* stirrande. **-en**, *sv. itr. h.* stirra, glo.

Sturm, *-e* †, *m.* 1. storm. 2. tillstånd då man ej är vid sina sinnen, är utom sig, yrsel. *Im* ~ *sein* el. *einen* ~ *haben:* hafva en flors-hufva. 3. stormande, påträngande massa, svärm, trängsel, buller, väsen, tumult. 4. alarm, larmsignal. ~ *blasen:* blåsa larm-signal, ~ *läuten:* ringa i stormklockan, klämta. 5. storm, stormning. ~ *laufen gegen* el. *auf etw.:* löpa till storms mot ngt, ~ *blasen:* blåsa signal till stormning. **-anlauf**, *m.* stormning. **-band**, *n.* hakband, hakrem på mössor för att de ej skola blåsa af. **-bock**, *m.* mur-bräcka.

stürmen, *sv.* I. *itr.* 1. *h.* storma. *Mit* ~*der Hand erobern:* taga med storm, bild. *in jn mit Bitten* ~ bestorma ngn med böner. 2. *s.* storma fram, rusa, störta. 3. *h.* rasa, väs-nas. 4. *h.* ringa i stormklockan, klämta. II. *tr.* löpa till storms mot, storma, taga med storm. **-er**, *-*, *m.* 1. en stormande. 2. en ra-sande. 3. ett slags hatt.

Sturmesbrausen, **-estosen**, *n.* stormens brus, raseri. **-fass**, *n.* vattentunna till vattenkörning vid eldsvådor. **-fest**, **-frei**, *a.* stormfri, omöjlig att storma. **-haube**, *f.* stormhufva, pickelhufva.

stürmisch, *a.* 1. stormig. 2. rasande, våld-sam, häftig.

Sturmlauf, *m.* stormlöpning. **-riemen**, *m.* = *Sturmband*. **-voll**, *a.* stormig.

Sturz, *-e* †, *m.* 1. häftigt störtande, fall, ras. *Auf einen* ~ *austrinken:* dricka ur i ett drag, *etw. auf den* ~ *thun:* brådstörta med ngt. 2. spillra. **-bach**, *m.* nedstörtande, strid bäck. **-bad**, *n.* störtbad, dusch.

Stürze, *-n*, *f.* lock.

Sturzel, **Stürzel**, *-*, *m.* stump, stubbe; skuren vinranka.

stürzen, *sv.* I. *itr. s.* störta, stupa, falla. II. *itr. s.* o. *r.fl.* 1. om terrängen: stupa. 2. störta (sig), kasta sig, rusa. *Sich in Schulden* ~ skuldsätta sig. III. *tr.* 1. nedstörta, störta. 2. i fallet bryta, afbryta. 3. hvälfva om-kull, slå, slå ut; störta; hvälfva öfver, lägga på; skofla om.

Sturzkarren, *m.* störtkärra. **-see**, **-woge**, *f.* störtsjö.

Stute, *-n*, *f.* sto. **-rei**, *-en*, *f.* stuteri.

Stutz, *-e*, *m.* 1. stöt, puff, knuff. *Auf den* ~ plötsligt. 2. = *Stutzen b*). **-ärmel**, *m.* ärm-hålk, lösärm. **-bart**, *m.* kortklippta musta-scher. **-büchse**, *f.* studsare. **-degen**, *m.* kort värja.

Stütze, *-n*, *f.* stöd; stötta, stödjepelare.

stutzen, a) *sv.* I. *tr.* 1. stubba, skära, klippa (af). 2. göra i ordning, göra fin, fiffa upp. II. *itr. h.* studsa. b) *-*, *m.* 1. studsare, a) refflad kort bössa, b) bordstudsare. 2. ärm-, byx-hålk.

stützen, *sv. tr.* stödja, stötta.

Stutzer, *-*, *m.* 1. = *Stutzen b*). 2. snobb, sprätt.

-haft, *a.* snobbig, snobbaktig. **-haftigkeit**, *f.* = *Stutzertum*. **-lich**, **-mäßig** = *stutzerhaft*. **-n**, *sv. itr. h.* vara snobbig. **-t[h]üm**, *n.* snob-beri, snobbaktighet

Stutzglas, *n.* glas på låg fot. **-handschuh**, *m.* halfhandske. **-ig**, *a.* 1. motspänstig, hals-starrig, istadig. 2. studsande, haj, häpen, tveksam. ~ *werden durch* el. *über* el. *vor etw.:* studsa vid ngt. **-igkeit**, *f.* häpenhet, tvekan. **-kopf**, *m.* hufvud, person med kort-klippt hår. **-nase**, *f.* stubb-, trubbnäsa. **-ohr**, *n.* stubböra. **-schwanz**, *m.* stubbsvans. **-uhr**, *f.* bordstudsare.

Styl m. m. se *Stil* m. m.

Suada, **Suade**, *0*, *f.* svada, ordsvall.

Subdiákonus, *-*, *..ni*, *m.* andre komminister. **-hastatión**, *-en*, *f.* tvungen auktion, konkurs-auktion. **-hastieren**, *sv. tr.* å offentlig (kon-kurs)auktion försälja. **-jékt**, *-e*, *n.* subjekt. **-míss**, *a.* ödmjuk, underdånig. **-mission**, *-en*, *f.* 1. underkastelse, förödmjukelse. 2. ut-bjudande till entreprenad. **-ordinieren**, *sv. tr.* subordinera, ställa under ngns befäl. **-sídien**, *pl.* subsidier. **-sisténz**, *0*, *f.* uppehälle, bärgning. **-sistieren**, *sv. itr. h.* hafva sitt uppe-hälle, bärga sig. **-skribieren**, *sv. itr. h.* sub-skribera. **-stantív**, *-e*, **-stantívum**, *-[s]*, *..ve*, *n.* substantiv. **-stánz**, *-en*, *f.* substans, ämne. **-stituieren**, *sv. tr. Eine Person einer* (dat.) *an-deren* ~ sätta en person i en annans ställe. **-veníeren**, *sv. itr. h. Jm* ~ komma ngn till hjälp.

succedieren, *sv. itr. s. Jm* ~ a) efterträda ngn, b) lyckas för ngn.

Succession, *-en*, *f.* följd, arfsföljd, tronföljd.

Succúrs, *-e*, *m.* hjälp, bistånd.

Suche, *-n*, *f.* spaning, letande, efterforskning, sökande, spårande. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* söka, leta. *Was hast du hier zu* ~*?* hvad har du här att göra? — Med prep.: *etw. an jn* el. *jm* ~ vänta ngt af, hafva ngt otalt med ngn, *das hätte ich nicht hinter* el. *in Ihnen ge-sucht:* det hade jag ej väntat af eder, *er sucht etw. darin*, *nachlässig gekleidet zu gehen:* han sätter en ära i att gå slarfvigt klädd, *was mag er darunter* ~ hvad kan han väl ha för mening med det. Jfr *gesucht*. **-er**, *-*, *m.* 1. sökande. 2. med. sond. **-hund**, *m.* spårhund.

Sucht, *-en* el. ✱ *-e* †, *f.* 1. kronisk sjukdom. *Die fallende ~* fallandesot. I sms. -sot, t. ex. *Gelb~* gulsot. 2. lust, mani, lusta, trånad, lystnad, passion, sjuka.

süchtlig, *a.* sjuk i kronisk sjukdom, i sms. -lysten. **-ling**, *-e, m.* sjukling.

Sud, *-e, m.* sjudande, kokning, kok.

Süd, *-[e]s, 0, m.* söder.

Sudel, *-, m.* 1. pöl, smuts, smörja. 2. kladd, koncept. **-arbeit** = *Sudelei.* **-büch**, *n.* kladd. **-éi**, *-en, f.* sudd, klotter, fusk. **-er**, *-, m.* 1. fältkock. 2. stympare, fuskare. 3. suddare, målarkladd, klåpare. **-haft**, **-ig**, *a.* osnygg, suddig. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. vältra sig, röra i smutsen, söla ned (sig). 2. sudda, fuska, slarfva, smörja ihop, hafsa, kludda. **-papier**, *n.* plånpapper. **-werk**, *n.* = *Sudelei.*

Südlen, *-s, 0, m.* = *Süd.* **-erkreuz**, *n.* Södra korset. **-lich**, *a.* sydlig. **-ling**, *-e, m.* sydländing. **-wärts**, *adv.* sydvart. **-wéster**, *-, m.* sydväst (sjömanshatt).

Suhle, *-n, f.* smutspöl, pöl; jäg. ställe där hjortar vältra sig. **-en**, **sühlen**, *sv. tr., itr. h.* o. *rfl.* vältra (sig) i smutsen, söla ned (sig). **-ung**, *f.* = *Suhle.*

sühnlbär, *a.* som kan försonas (med böter). **-barkeit**, *f.* möjlighet att försona. **-e**, *0, f.* 1. försoning; godtgörelse. 2. böter, plikt. **-en**, *sv. tr.* 1. försona, förlika. 2. försona, godtgöra, plikta för, sota för. **-geld**, *n.* mansbot. **-opfer**, *n.* försoningsoffer. **-ung**, *f.* försonande m. m. se *sühnen.* **-versüch**, *m.* medlingsförsök.

Suite, *-n, f.* 1. svit, följe. 2. följd, rad. 3. skälmstycke, spratt, upptåg.

Sultlän, *-e* o. ✱ *-en, m.* sultan. **-anát**, *-e, n.* sultanat. **-anin** (äfv. *-i-*), *-nen, f.* sultaninna. **-ánisch**, *a.* sultans-.

Sulze, Sülze, *-n, f.* 1. saltverk. 2. jäg. saltsleke. 3. kok. a) sås, b) gelé, c) sylta, prässylta, à la daube. **-n**, *sv. tr.* göra gelé af, inlägga i gelé, sylta. *Gesülzte Ganz:* gås à la daube, *gesülzte Milch:* filmjölk.

Sumach, *-s, m.* sumak.

summ, *itj.* surr. **-ánd**, *-en, m.* summand. **-árisch**, *a.* summarisk. **-e**, *-n, f.* dim. †, summa. **-en**, *sv.* I. *itr. h.* o. *tr.* surra, brumma, sorla, mumla, gnola. II. = tölj. **-íeren**, *sv.* I. *tr.* (hop-) summera, addera. II. *rfl.* ökas, växa till en summa. **-ierung**, *f.* summering.

Sumpf, *-e* †, *m.* kärr, träsk, moras, myr, dy. **-en**, *sv. itr. h.* stagnera, vara el. blifva sumpig. **-fieber**, *n.* sumpfeber, malaria. **-ig**, *a.* sumpig, kärraktig. **-moor**, *n.* moras, träsk. **-otter**, *f.* flodiller. **-porst**, *m.* skvattram. **-schnepfe**, *f.* enkel beckasin.

sumsen, *sv.* = *summen I.*

Sund, *-e, m.* sund.

Sündlle, *-n, f.* synd. **-en**, *sv.* = *sündigen.* **-enerlafs**, *m.* syndaförlåtelse, absolution. **-enlos**, *a.* syndfri. **-enlosigkeit**, *f.* syndfrihet. **-entilger**, *m.* syndernas utplånare, försonare. **-entilgung**, **-envergebung**, *f.* syndaförlåtelse. **-er**, *-, m.* syndare. **-erhemd**, *n.* botgörarskjorta. **-erin**, *-nen, f.* synderska. **-flut[h]**, *f.* syndaflod. **-flüt[h]lich**, *a.* diluviansk. **-haft(igkeit)** = *Sündig(keit).* **-ig**, *a.* syndig. **-igen**, *sv. itr. h.* synda. *An jm ~* försynda sig mot ngn. **-iger**, *-, m.* syndare. **-igkeit**, *f.* syndighet. **-lich**, *a.* syndig i sht om gärningar, orätt, brottslig. **-lichkeit**, *f.* syndighet, brottslighet. **-los**, *a.* syndfri. **-losigkeit**, *f.* syndfrihet.

Suplerintendént, -erinténdt, *-en, m.* superintendent, ugf. kontraktsprost. **-erintendentúr**, *-en, f.* superintendents ämbete, befattning, bostad. **-érior**, *-s, ..óren, m.* superior, klosterföreståndare. **-erlatívisch**, *a.* superlativ, stor, öfverdrifven. **-ernumerár**, *-e, m.* öfvertalig, surnumerär. **-erstitiós**, *a.* vidskeplig.

Supplle, *-n, f.* dim. †, soppa, välling. Bild. *jn in die ~ bringen:* bringa ngn i förlägenhet, *jm eine ~ einbrocken:* ställa till förargelse, obehag för ngn, *die ~ ausessen müssen:* ej kunna ungå svårigheter, vara tvungen att tömma malörtsbägaren, *jm die ~ versalzen:* förstöra nöjet för ngn, *das macht die ~ nicht fett:* det hjälper ej upp saken. **-ediíeren**, *sv. tr. Jm etw. ~* hjälpa ngn med ngt. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* äta (soppa). **-enanstalt**, *f.* soppkokningsanstalt. **-enkräuter**, *pl.* grönsaker till soppor. **-enlöffel**, *m.* 1. matsked. 2. förläggarslef. **-icht**, **-ig**, *a.* flytande, supans-, sopp-. **-leánt**, *-en, m.* suppleant. **-lemént**, *-e, n.* supplement, fyllnad, tillägg, bihang. **-líeren**, *sv. tr.* supplera, ifylla, underförstå. **-lík**, *-en, f.* böneskrift. **-lizíeren**, *sv. itr. h.* supplicera, bönfalla, inlemna en böneskrift. **-onieren**, *sv. tr.* förutsätta, antaga. **-ositión**, *-en, f.* antagande, förutsättning. **-rimieren**, *sv. tr.* undertrycka, hemlighålla.

Supremát, *-[e]s, 0, n.* supremati, öfvervälde.

surren, *sv.* = *summen I.*

Surtóut, *-s, m.* ytterrock, syrtut.

suspendieren, *sv. tr.* suspendera, försätta ur tjänstgöring.

süfs, *a.* 1. söt. 2. ljuf, huld. F *Süfschen:* ljufva, hulda (flicka, mö). **-bast**, *m.* tibast, källarhals. **-brot**, *n.* sötebröd, osyradt bröd. **-e**, *0, f.* sötma, ljufhet. **-eléi**, *-en, f.* smicker, inställsamhet. **-eln**, *sv. itr. h.* vara sockersöt, inställsam, smickra. **-en**, *sv. tr.* göra söt, lägga sött i, sockra. **-holz**, *n.* lakritsört. Bild. *~ raspeln:* säga artigheter, komplimentera, smickra. **-holzraspler**, *m.* kurtisör, smickrare. **-igkeit**, *f.* 1. sötma; ljufhet. 2. sötsak. **-kirsche**, *f.* fågelbär. **-lich**, *a.* sötaktig, sliskig. **-lichkeit**, *f.* sötaktighet, sliskighet. **-liebchen**, *n.* ljufva älskling. **-ling**, *-e, m.* håningssöt, sliskig person. **-maul**, *n.* en som tycker om sötsaker.

Sylbe m. m. se *Silbe* m. m.
Syll‖abár[ium], *-s, -ien, n.* **1.** abcbok. **2.** förteckning öfver förkortningar. **-abíeren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* stafva. **-abíerung**, *f.* stafning. **-ábisch**, *a.* stafvelse-.
Sylph‖e, -íde, *-n, f.* sylf, sylfid, luftande.
Symból, *-e, n.* symbol, sinnebild, bild. **-isch**, *a.* symbolisk, sinnebildlig, bildlig. **-isíeren**, *sv. tr.* symbolisera, (sinne)bildligt framställa. **-isíerung**, *f.* symbolisering.
Symmetríe, *0, f.* symmetri.
Sympath‖íe, *-[e]n, f.* sympati, medkänsla. **-isíeren**, *sv. itr. h.* sympatisera, öfverensstämma.
Symptóm, *-e, n.* symptom, kännetecken, förebud.
Synagóge, *-n, f.* synagoga.
Syn‖dikus, *-, ..ken* el. *Syndici, m.* syndikus. **-óde**, *-n, f.* synod. **-oným**, *-e[n], n.* synonym, liktydigt ord. **-táx** (afv. -⁴-), *-en, f.* syntax.
Systém, *-e, n.* system. **-atisíeren**, *sv. tr.* systematisera, ordna, sätta i system.
s. Z. förkortn. = *seiner Zeit:* på sin tid.
Szene se *Scene.*

T.

T. A. förkortn. = *Taschenausgabe.*
Tabak (afv. -⁴), *-e, m.* tobak. **-dose**, *f.* snusdosa. **-laden**, *m.* cigarrbod. **-schnupfer**, *m.* snusare.
Ta‖batíere, *-n, f.* snusdosa. **-bélle**, *-n, f.* tabell. **-bérne**, *-n, f.* värdshus, krog. **-blétte**, *-n, f.* liten tafla, tallrik. **-bulát**, *-e, n.* parkettgolf. **-bulétt**, *-e, n.* gårdfarihandlares varulåda. **-buléttkrämer**, *m.* gårdfarihandlare.
Tadel, *-, m.* tadel, klander. **-bar** = *tadelhaft.* **-éi**, *-en, f.* ständigt, idkeligt klander. **-frei**, *a.* tadelfri, oklanderlig. **-haft**, *a.* tadel-, klandervärd. **-haftigkeit**, *f.* tadel-, klandervärdt skick, sätt. **-los** = *tadelfrei.* **-losigkeit**, *f.* tadelfrihet, tadelfritt, oklanderligt skick, sätt. **-lust**, *f.* tadel-, klandersjuka. **-lustig**, *a.* tadel-, klandersjuk. **-n**, *sv. tr.* tadla, klandra. **-nswert[h]**, **-nswürdig** = *tadelhaft.* **-sucht** = *Tadellust.* **-süchtig** = *tadellustig.*
Tadler, *-, m.* tadlare, klandrare.
Tafel, *-n, f.* dim. †, **1.** kaka; ruta. **2.** tafla; blad. **3.** tabell. **4.** plansch, tabula. **5.** bord, taffel. **-aufsatz**, *m.* borduppsats. **-birne**, *f.* desertpäron. **-decker**, *m.* taffeltäckare. **-diener**, *m.* uppassare. **-förmig**, *a.* i form af taflor, kakor, fyrkantig. **-geschirr**, *n.* bordservis. **-land**, *n.* platå, högland. **-n**, *sv.* **I.** *itr. h.* hålla taffel, kalasa. **II.** *tr.* **1.** sätta på bordet. **2.** = föij.
täfeln, *sv. tr.* **1.** panela. **2.** parkettera.
Tafel‖óbst, *n.* frukt till desert. **-tüch**, *n.* bordsduk. **-uhr**, *f.* bordstudsare.
Täfelung, *f.* **1.** panel(verk). **2.** parkettgolf.
Tafel‖werk, Täfelwerk, *n.* parkettgolf. **-zeug**, *n.* duktyg.
Taffet, Taft, *-e, m.* taft. **-en**, *a.* af taft, taft-.
Tag, *-e, m.* dag; dager. *Von ∼e zu ∼e:* dag efter dag, *heute über acht ∼e:* i dag åtta dagar till, *ich kann alle ∼e General werden:* jag kan blifva general hvilken dag jag vill. Bärg. *zu ∼e ausgehen:* gå i dagen. *Es wird ∼* det dagas, *es ist am ∼e:* det är uppenbart, klart som dagen, *in den ∼ hinein reden:* tala utan eftertanke, låta tungan löpa, *in den ∼ hinein leben:* lefva på Guds försyn. **-arbeiter**, *m.* dagsverkare. **-arbeit**, *f.* dagsverke. **-eblatt**, *n.* dagblad. **-ebüch**, *n.* dagbok. **-edieb**, *m.* dagdrifvare, lätting. **-edieben**, * *sv. itr. h.* slå dank, göra ingenting. **-efahrt**, *f.* **1.** dagsresa. **2.** tingstermin. **-efahrten**, * *sv. itr. h.* fara till tings. **-egeld**, *n.* dagtraktamente. **-elang**, *a.* som räcker hela dagar, hela dagar i ända. **-elohn**, *m.* dagspenning. **-elöhner**, *m.* daglönare. **-elöhnern**, * *sv. itr. h.* gå på dagsverke. **-emarsch**, *m.* dagsmarsch. **-en**, *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** dagas, gry. **2.** om församlingar: sammanträda, rådslå, rådpläga. **II.** *tr.* om församlingar: besluta. **-ereise**, *f.* dagsresa. **-esanbruch**, *m.* dagbräckning. **-esangabe**, *f.* datering. **-esbefehl**, *m.* dagorder. **-esbericht**, *m.* **1.** bulletin. **2.** nyheter för dagen. **-esereigni[ſ]s**, *n.* dagens händelse. **-esfrage**, *f.* dagens fråga, fråga för dagen, brännande fråga. **-eshelle**, *f.*, **-eslicht**, *n.* dagsljus, dager. **-esneuigkeit**, *f.* nyhet för dagen. **-esordnung**, *f.* dagordning. **-esstunde**, *f.* timme på dagen. **-eszeit**, *f.* tid på dagen. **-ewerk**, *n.* en dags arbete, dagsarbete. **-ewerken**, * *itr. h.* göra sitt dagsarbete; gå på dagsverke. **-ewerker**, *m.* dagsverkare. **-hell**, *a.* ljus som om dagen.
-tägig, *a.* i sms., t. ex. *drei∼* tre dagars.
tägleist‖en, * *itr. h.* underhandla, förhandla, rådpläga. **-ung**, *f.* underhandling, förhandling, rådplägning.
täglich, *a.* daglig; hvardaglig. **-keit**, *f.* hvardaglighet.
Täg‖satzung, *f.* riksdag(s-), förbundsdag(s-), landtdag(sbeslut). **-täglich**, *a.* daglig, alla dagar; adv. dagligdags. **-täglichkeit**, *f.* hvardaglighet.
Tag- und Nachtgleiche, *f.* dagjämning.
Taille, *-n, f.* **1.** lif på kläder. **2.** figur, **växt**, hållning.
Takel, *-, n.* sjö. tackel. **-âge**, *0, f.* tacklage. **-n**, *sv. tr.* tackla. **-werk**, *n.* tacklage.
Takt, *-e, m.* takt. **-fest**, *a.* taktfast. **-führer**, *m.* orkesteranförare. **-ieren**, *sv. itr. h.* angifva takten, slå takt. **-los**, *a.* taktlös. **-losigkeit**,

f. taktlöshet. **-mätsig,** *a.* taktenlig, rytmisk, i takt. **-stock,** *m.* taktpinne. **-voll,** *a.* taktfull.

Tal||ár, *-e, m.* talar. **-ént,** *-e, n.* **1.** talent (mynt). **2.** talang. **-éntbegábt, -éntvoll,** *a.* talangfull.

Talg, *-[e]s, 0, m.* talg. **-en, a)** *a.* af talg, talg-. **b)** *sv.* **I.** *itr. h.* **1.** *Dieser Ochse talgt gut:* denna oxe har mycket talg. **2.** blifva talgig (om kalkande mat). **II.** *tr.* talga, smörja med talg. **-icht, -ig,** *a.* talgaktig, talgig.

Talisman, *-s, -e, m.* talisman.

Talje, *-n, f.* talja.

Talk, *-e, m.* min. talk.

Talmigold, *n.* talmiguld.

Tamb||our, *-e* el. *-s, m.* trumslagare. **-urıéren,** *sv. tr.* sy, brodera i sybåge. **-urín,** *-e* el. *-s, m.* **1.** tamburin. **2.** sybåge.

Tand, *-[e]s, 0, m.* flärd, grannlåt, glitter, bjäfs, leksak, tokeri, prat.

Tändel||éi, *-en, f.* **1.** lek, skämt, narri, tokeri, gnabb på lek, kurtis. **2.** tvekan, långsamhet. **-er,** *-, m.* **1.** lekfull person, tok, kurtisör. **2.** lumpsamlare. **3.** långsam person, sölhans. **-haft,** *-ig, a.* lekande, lekfull, på lek, glad, yr. **-kram,** *m.* handel med gamla saker, lumphandel. **-n,** *sv. itr. h.* **1.** leka, smeka, kurtisera. **2.** handla med gamla saker. **3.** vara långsam, tveka. **-puppe,** *f.* lekdocka. **-werk,** *n.* leksak.

Tang, *-e, m.* bot. tång, sjögräs.

Tan||gént, *-en, m.* metallstift hvarmed strängar eller tungor anslås i klavér och speldosor. **-génte,** *-n, f.* mat. tangent. **-gíeren,** *sv. tr.* tangera, beröra.

Tann, *-e, m.* (stor) skog. **-e,** *-n, f.* silfvergran. **-en,** *a.* af silfvergran, gran-. **-enapfel, -enzapfen,** *m.* grankott. **-icht,** *-e, n.* (silfver-) granskog. **-ig,** *a.* granbevuxen.

tantálisch, *a.* Tantalus-, tantalisk.

Tante, *-n, f.* tant, faster, moster.

Tantiéme, *-n, f.* tantiem.

Tanz, *-e* †, *m.* dans. **-boden,** *m.* danssal.

tänzeln, *sv.* **I.** *itr. h.* o. *s.* röra sig med danssteg, dansa (fram). **II.** *tr.* gunga, svänga.

tanzen, *sv. itr. h.* o. vid ordförändring *s.* samt *tr.* dansa. Ordspr. *wer gerne tanzt, dem ist leicht geigen:* den är ej svår att locka, som gärna vill hoppa. *Es tanzt sich gut:* det går bra att dansa.

Tänzer, *-, m.* dansande, dansör,

Tanzeréi, *0, f.* idkeligt dansande.

Tänzer||éi, *0, f.* dans(ande), i sht i sms. **-haft,** *a.* dansöraktig, dansör-, dansande. **-in,** *-nen, f.* dansande, dansös. **-isch, -lich,** *a.* **1.** = *tänzerhaft.* **2.** *Es ist mir* ∼ jag känner lust att, känner mig hågad att dansa. **-schaft,** *f.*, **-t[h]üm,** *n.* **1.** egenskap af dansör. **2.** de dansande; balett(kår).

Tanz||fest, *n.* danstillställning, bal. **-kränzchen,** *n.* danssällskap. **-lied,** *n.* (ord till en) dansmelodi. **-lustig,** *a.* danslysten. **-meister,** *m.* dansmästare. **-meistern,** *itr. h.* vara, uppföra sig som en dansmästare.

Tap||ét, *-e, n.* brukl. blott i talesätten: *auf dem* ∼*e sein, aufs* ∼ *bringen, kommen:* vara, bringa, komma på tapeten, å bane. **-éte,** *-n, f.* **1.** ✻ matta. **2.** tapet. **-ezíer,** *-e, m.* tapetserare. **-ezíeren,** *sv. tr.* tapetsera. **-ezíerer,** *-, m.* tapetserare. **-ezíerung,** *f.* tapetsering.

tapfer, *a.* tapper; dugtig. **-keit,** *f.* tapperhet; dugtighet.

Tapisserie, *-[e]n, f.* (tapisseri)broderi.

tapp, **I.** *itj.* klapp. **II.** *-e, m.* **1.** klapp, slag. **2.** fotspår. **3.** klumpig, otymplig, tafatt person, tölp. **-e,** *-n, f.* **1.** tass, fot. **2.** (fot)spår. **-eln, täppeln,** *sv. itr. h.* trippa. **-en,** *sv. itr. h.* o. *s.* **1.** rulta, stöfla, traska. **2.** trefva, famla. **-ins-Mus,** obegl. *m.* = *tapp II, 3.*

täppisch, *a.* tafatt, otymplig, tölpaktig.

Tap[p]s, *-e, m.* dim. †, = *tapp II.* **-en,** *sv.* = *tappen.*

Tar||ántel, *-n, f.* zool. tarantel. **-antélla,** *-s, f.* tarantella. **-íeren,** *sv. tr.* hand. bestämma nettovigten af. **-íf,** *-e, m.* tariff. **-ifíeren,** *sv. tr.* upptaga i tariffen, upprätta tariff på.

Tarn||helm, *m.*, **-kappe,** *f.* hjälm, mössa el. kappa, som gör dess bärare osynlig.

Tart||ár se *Tatar.* **-sche,** *-n, f.* sköld.

Tasche, *-n, f.* dim. †, **1.** ficka. **2.** väska.

Täschelkraut, *n.* taskört (Capsella).

Taschen||ausgabe, *f.* edition i fickformat. **-büch,** *n.* **1.** bok i fickformat. **2.** annotationsbok. **-dieb,** *m.* ficktjuf. **-geld,** *n.* fick-, handpengar, månadspengar till små utgifter. **-krebs,** *m.* krabbtaska. **-messer,** *n.* fick-, fäll-, pennknif. **-spieler,** *m.* taskspelare. **-spielerei,** *f.* taskspeleri. **-spiele[r]n,** *itr. h.* göra taskspelarkonster. **-tüch,** *n.* näsduk. **-uhr,** *f.* fickur. **-wörterbüch,** *n.* fickordbok.

Täschner, *-, m.* tillverkare af väskor, af reseffekter.

Tasse, *-n, f.* dim. †, kopp. **-nkopf,** *m.* kopp i mots. till fat.

Tast||atúr, *-en, f.* klaviatur. **-bar,** *a.* möjlig att känna. **-e,** *-n, f.* tangent på pianon. **-en,** *sv.* **I.** *itr. h.* trefva, famla. **II.** *tr.* känna, känna på. **-enbrett,** *n.*, **-enreihe,** *f.* klaviatur, tangentrad. **-er,** *-, m.* **1.** en som trefvar, famlar. **2.** zool. känselspröt. **-organ,** *n.* känselorgan, -verktyg. **-sinn,** *m.* känselsinne. **-werkzeug** = *Tastorgan.*

Tatár, *-en, m.* tatar. **-éi,** *0, f. Die* ∼ Tatariet. **-in,** *-nen, f.* tatarska.

tatowíer||en, *sv. tr.* tatuera. **-ung,** *f.* tatuering.

Tatsche = *Tatze.*

tätscheln, *sv. tr.* klappa.

Tatte, *-n, m.* barn. pappa.

tättowieren = *tatowieren.*

Tatze, *-n, f.* dim. †, tass, ram. **-n,** *sv. tr.* gripa, slå med tassarne, med ramarne.

Tau, **I.** *-e, n.* tåg, rep, lina. **II.** *-[e]s, 0, m.* dagg. **-b,** *a.* **1.** döf, *bei, für, gegen, zu etw.:*

itr. intransitivt, *refl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

för ngt. ~ *machen:* döfva. **2.** okänslig, känslolös, slö, dof. *Die Hand ist mir* ~ min hand sofver. **3.** innehållslös, t. ex. ~*es Ei:* ägg utan frö, ~*er Samen:* icke grobart frö, ~*e Blüte:* blomma som ej går i frö, ~*e Nüsse:* tomma, ihåliga nötter utan kärnor, ~*e Nessel:* blindnässla, ~*es Salz:* salt som mist sin sälta; bärg. ofyndig. **-be,** *-n, f.* dim. †, dufva. **-benetzt,** *a.* daggig. **-benhaft,** *a.* duflik, duf(vo)-. **-benhaus,** *n.*, **-benschlag,** *m.* dufslag. **-ber, Täuber,** *-, Täuberich, -e, m.* dufhanne. **-bhafer,** *m.* flyghafre. **-bheit,** *f.* döfhet m. m. se *taub.*

Täubin, *-nen, f.* dufhona, dufva.

Taubkohle, *f.* till bränsle odugligt kol.

Täubling, *-e, m.* **1.** en äpplesort. **2.** skifsvamp.

Tauǁblock, *m.* block, talja. **-bnessel,** *f.* blindnässla. **-bstumm,** *a.* döfstum.

tauchǁen, *sv.* **I.** *tr.* doppa, nedsänka. **II.** *rfl.* doppa sig, sänka sig, sjunka, dyka. **III.** *itr. h.* o. *s.* **1.** dyka, dyka ned. *Mit der Hand in die Schüssel* ~ doppa handen i fatet. **2.** gömma sig, försvinna. **-ente,** *f.* dykand. **-er, Täucher,** *-, m.* **1.** dykare. **2.** zool. a) dykand, b) lom.

taulen, *sv.* **I.** *tr.* logarfva. **II.** *itr. h.* o. *s.* töa. *Der Schnee hat getaut:* snön har blifvit kram. **III.** *itr. h.* o. *tr.* **1.** opers. det faller dagg, daggen faller. Bild. *das Auge taut Thränen:* ögat fuktas af tårar, *die Erinnerung taut Trost:* minnet skänker tröst. **2.** alstra dagg. *Die Nacht taut:* daggen faller, *der* ~*de Morgen:* den daggiga morgonen. **3.** vara daggig, fuktig; fuktas. **-er,** *-, m.* logarfvare.

Taufǁakt, *m.* döpelseakt. **-becken,** *n.* dopfunt, dopskål. **-bũch,** *n.* dopbok. **-e,** *-n, f.* **1.** dop, döpelse. *Ein Kind aus der* ~ *heben* el. *über die* ~ *halten:* bära ett barn till dopet. **2.** barnsöl. **-en,** *sv. tr.* **1.** döpa; gifva namn. **2.** *Den Wein* ~ späda ut vinet.

Täufer, *-, m.* döpare, dopförrättare.

taufeucht, *a.* våt af dagg, daggig.

Taufgeschenk, *n.* faddergåfva.

Täufling, *-e, m.* en som skall döpas, en nydöpt.

Taufǁname, *m.* dop-, förnamn. **-pat[h]e,** *m.*, **-pat[h]in,** *f.* fadder. **-schein,** *m.* dopattest. **-schmaus,** *m.* barnsöl. **-stein,** *m.* dopfunt.

taugǁen, *sv. itr. h.* duga. **-enichts,** *-, -e, m.* odugling, odåga. **-lich,** *a.* duglig. **-lichkeit,** *f.* duglighet.

tauicht, tauig, *a.* daggig.

Taumel, *-, m.* yra, svindel, yrsel, rus, hänförelse. **-ei,** *-en, f.* raglande, tumlande, yrsel, yra. **-geist,** *m.* allmän yra, svindel, svindleri. **-n,** *sv. itr. h.* o. *s.* tumla, ragla, vackla, vara yr. **-schritt,** *m.* vacklande steg.

Taumlǁer, *-, m.* tumlande m. m. se följ. person. **-ig,** *a.* tumlande, raglande, vacklande, yr.

taulnafs, *a.* fuktig, våt af dagg. **-regen,** *m.* duggregn.

Tausch, *-e* [†], *m.* byte, utbyte. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* byta. *Eine Sache mit einer anderen* ~ utbyta en sak mot en annan.

täuschen, *sv. tr.* bedraga, gäcka, förvilla, vilseleda, narra, lura, svika. *Jn um etw.* ~ bedraga ngn på ngt.

Tauscher, *-, m.* bytande (person).

Täuscher, *-, m.* **1.** se *Roſstäuscher.* **2.** bedragare.

Tauscherei, *-en, f.* idkeligt bytande.

Täuscherei, *-en, f.* ständig bedräglighet, upprepadt bedrägeri.

Tauschǁgeschäft, *n.* bytesaffär. **-handel,** *m.* byteshandel.

Täuschung, *f.* **1.** bedrägeri. **2.** missräkning, misstag, villfarelse, villa, illusion.

tauschweise, *adv.* genom byte, i utbyte.

tausend, I. *a.* (böjl. grundtal) tusen. [*Ei*] *der* ~*!* el. *potz* ~*!* å tusan! fan anamma! **II.** *-e, n.* tusen, tusende, tusental. *Zu* ~*en:* i tusental. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* **-bein,** *n.* tusenfoting. **-er,** *-, m.* tusental. **-erlei,** oböjl. *a.* tusen slags, tusen olika. **-füfs,** *m.* tusenfoting. **-künstler,** *m.* tusenkonstnär. **-sakrament,** *itj.* fan anamma! **-sakramenter,** *-,* **-sasa,** *-s, m.* satans karl, tusenkonstnär. **-schönchen,** *-, n.* tusenskön (Bellis, Amaranthus). **-st,** *a.* (ordningstal) tusende, jfr *hundertst.* **-stel,** *-, n.* tusendel. **-stens,** *adv.* för det tusende. **-tel** se *Tausendstel.* **-weise,** *adv.* i tusenden, i tusental.

Tauǁwerk, *n.* tågvirke. **-wetter,** *n.* töväder. **-wind,** *m.* tövind.

Tax, *-e, m.* = *Taxus.* **-ation,** *-en, f.* taxering, värdering. **-ator,** *-s, ..óren, m.* taxeringsman. **-e,** *-n, f.* **1.** taxering, värdering. **2.** taxa, tariff. **3.** afgift, skatt. **-ieren,** *sv. tr.* taxera, värdera. **-ierung,** *f.* taxering. **-us,** *-, -, m.* id(gran). **-wert[h],** *m.* taxeringsvärde.

Technǁik, *0, f.* teknik. **-isch,** *a.* teknisk.

Teckel, *-, m.* taxhund.

Teer, *-e, m.* o. *n.* tjära. **-en,** *sv. tr.* tjära. **-er,** *-, m.* tjärstrykare. **-icht,** *a.* tjäraktig. **-ig,** *a.* tjärig. **-jacke,** *f.* F matros, sjögast.

Teich, *-e, m.* (vatten)dam.

Teifun, *-*[*s*], *-s* el. *-e, m.* tyfon, orkan.

Teig, I. *-e, m.* deg. **II.** *a.* mjuk, murken, litet skämd. **-ig,** *a.* degig.

Teil, *-e, m.* o. *n.* del; andel, lott. ~ *an etw.* (dat.) *haben, nehmen:* hafva del, deltaga i ngt, *jm zu* ~ *werden:* blifva ngn till del, *ich an meinem* ~*e:* jag för min del, *zum* ~ till en del, delvis, *zum* ~ ... *zum* ~ dels ... dels. **-bar,** *a.* delbar. **-barkeit,** *f.* delbarhet. **-besitzer,** *m.* delägare. **-blatt,** *n.* småblad. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* dela. *Unter sich* ~ dela sinsemellan. **II.** *rfl.* dela sig, delas. *Sich in etw.* (ack.) ~ dela ngt mellan sig. **-er,** *-, m.* **1.** en som delar, delare. **2.** mat. divisor. **-haben,** *itr. h.* hafva del i ngt. **-habend,** *a.* delägande. **-haber,** *-, m.*, **-haberin,** *-nen, f.* delhafvare, -ägare, kompanjon. **-haberschaft,**

f. egenskap af delägare. **-haft, -häftig,** *a.* delaktig, *einer* (gen.) *Sache:* af, uti ngt. **-nahme,** *f.* deltagande. **-nahmlos,** *a.* likgiltig, ointresserad, frånvarande. **-nahmlosigkeit,** *f.* likgiltighet, brist på intresse. **-nehmen,** *itr. h.* deltaga. **-nehmend,** *a.* deltagande, medlidsam. **-nehmer(in),** *m.* (*f.*) deltagare. **-nehmung** = *Teilnahme.* **-s,** *adv.* dels. **-ung,** *f.* delning; indelning, skifte. **-ungszahl,** *f.* mat. dividend. **-ungszeichen,** *n.* bindestreck, divis. **-weise,** I. *adv.* delvis. II. *a.* icke fullständig, partiell.

Teint, *-s, m.* hy.

Tele‖grámm, *-e, n.* telegram. **-gráph,** *-en, m.* telegraf. **-gráphenamt,** *n.* telegrafbyrå. **-graphíeren,** *sv. tr.* telegrafera. **-gráphisch,** *a.* telegrafisk. **-graphíst,** *-en, m.*, **-graphístin,** *-nen, f.* telegrafist. **-phón,** *-e, n.* telefon. **-phonieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* telefonera. **-phónisch,** *a.* genom telefon, telefon-. **-skóp,** *-e, n.* teleskop.

Teller, *-, m.* tallrik. **-brett,** *n.* tallrikshylla, -stege. **-förmig,** *a.* tallriksformig. **-lecker,** *-, m.* tallriksslickare. **-ring,** *m.* tallriksbricka.

Tempel, *-, m.* tempel. F *jn zum ~ hinauswerfen:* köra ut ngn. **-herr,** *m.* tempelherre, -riddare. **-herrisch, -herrlich,** *a.* tempelherrarnes, tempelherre-. **-n,** *sv.* I. *itr. h.* spela ett hasardspel. II. *tr.* uppstapla. **-raub,** *m.* helgerån. **-räuber,** *m.* helgerånare. **-räuberisch,** *a.* helgerånande. **-ritter,** *m.* = *Tempelherr.* **-schänder,** *m.* tempelskändare. **-schänderisch,** *a.* tempelskändande.

Temp‖eramént, *-e, n.* temperament. **-eránz,** *0, f.* återhållsamhet. **-eránzler,** *-, m.* måttlighetsifrare. **-eratúr,** *-en, f.* temperatur. **-erieren,** *sv. tr.* temperera, mildra. **-ler,** *-, m.* tempelherre, -riddare. **-o,** *-[s], -s* el. *..pi, n.* tempo. **-orálien,** *pl.* inkomster af ett kyrkligt ämbete. **-orár,** *a.* temporär, tillfällig, öfvergående. **-orisieren,** *sv. itr. h.* draga ut på tiden i afvaktan på ett gynsammare tillfälle.

Tenákel, *-, m.* o. *n.* tenakel.

Tend‖énz, *-en, f.* tendens, böjelse, dragning. **-enziös,** *a.* tendentiös. **-er,** *-, m.* tender.

Tenne, *-n, f.* 1. tröskplats, loggolf. 2. förstuga. 3. plan, slät yta.

Tenór, *-e* [†], *m.* tenor.

Tentámen, *-s, ..mina, n.* tentamen.

Teppich, *-e, m.* matta. **-macher, -weber, -wirker,** *m.* mattväfvare.

tergiversieren, *sv. itr. h.* söka undanflykter.

Termín, *-e, m.* 1. termin (bestämd dag). 2. inställelse inför rätta. **-weise,** *adv.* terminvis, i terminer, på bestämda terminer.

Termíte, *-n, f.* zool. termit.

Terne, *-n, f.* tern.

Ter‖raín, *-s, n.* terräng. **-rakótte,** *-n, f.* terrakotta(arbete). **-rásse,** *-n, f.* terrass. **-rassieren,** *sv. tr.* terrassera. **-ríne,** *-n, f.* soppskål, terrin. **-ritórium,** *-[s], ..ien, n.* territorium, område. **-rorisieren,** *sv. tr.* terrorisera, injaga skräck hos. **-rorísmus,** *-, 0, m.* terrorism, skräckvälde. **-tia,** *..ien, f.* tredje klassen uppifrån, motsvar. fjärde o. femte klasserna i svenska läroverk. **-tiáner,** *-, m.* lärjunge i tredje klassen, jfr föreg. **-z,** *-en, f.* ters. **-zeról,** *-e, n.* terserol. **-zétt,** *-e, n.* tersett.

Tesching, *-e, m.* salongsgevär med liten kaliber.

Testamént, *-e, n.* testamente. **-árisch, -lich,** *a.* testamentarisk. **-snachtrag,** *m.* testamentstillägg, kodicill. **-svollstrecker, -svollzieher,** *m.* ett testamentes verkställare.

Test‖át, *-e, n.* intyg, attest. **-ieren,** *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. göra sitt testamente. 2. testamentera, donera, *über etw.* (ack.)*:* ngt. 3. intyga. **-ierer,** *-, m.*, **-iererin,** *-nen, f.* 1. testator, testatrix. 2. en som utfärdar ett intyg. **-imónium,** *-[s], ..ia* el. *..ien, n.* betyg, intyg.

Tete, *-n, f.* tet, spets.

teuer, *a.* dyr; dyrbar. **-heit, -keit,** *f.* dyrhet, dyrbarhet. **-ung,** *f.* dyr tid, hungersnöd.

Teufel, *-, m.* djäfvul. *Dem ~ vom Karren gefallen:* ett hår af hin, *ein armer ~* en fattig stackare, *ein guter ~* en beskedlig karl. **-éi,** *-en, f.* djäfvulskhet, djäfvulskap, sattyg. **-haft** = *teuflisch.* **-mäßig,** *a.* djäfvulsk. **-sabbís,** *m.* knappvädd, djäfvulsbett (Scabiosa succisa). **-sbann,** *m.* (djäfvuls)besvärjelse. **-sbraten,** *m.* galgfågel. **-sbrut,** *f.* djäfvulsyngel, afskum. **-sdreck,** *m.* djyfvelsträck. **-sjunge,** *m.* satans pojke, tjufpojke. **-skerl,** *m.* satans karl, sate. **-skirsche,** *f.* belladonna. **-skunst,** *f.* svartkonst. **-swirt[h]schaft,** *f.* helvetesröra, satans tillställning. **-szeug,** *n.* sattyg.

teufl‖isch, *a.* djäfvulsk. **-in,** *-nen, f.* kvinnlig djäfvul.

Teurung se *Teuerung.*

Text, *-e, m.* text. Bild. *aus dem ~e kommen:* tappa koncepterna, *jm den ~ lesen:* läsa lagen för ngn.

T. F. förkortn. = *Taschenformat:* fickformat.

Thal, *-er* †, *n.* dal. *Zu ~* ned i, till dalen från bärgen, i sht från sätern, äfv. i allmh. nedåt, ned, utför. **-ábwärts,** *adv.* utför dalen, utför. **-áus,** *adv.* ur dalen. **-bewohner,** *m.* dalbo, dalfolk. **-éin,** *adv.* in i dalen. **-enge,** *f.* trångt pass i en dal. **-er,** *-, m.* dim. †, taler, daler (äldre myntsort = *3 Reichsmark*). **-fahrt,** *f.* hemfärd från sätern, färd utför strömmen m. m.

That, *-en, f.* gärning, handling, dåd. *Auf* el. *bei* el. *in* el. *über der ~* el. *auf frischer ~* på bar gärning, *mit Rat und ~* med råd och dåd, *in der ~* i sanning, verkligen. **-bestand,** *m.* faktiskt förhållande. **-beweis,** *m.* i handling lemnadt bevis. **-endrang, -endurst,** *m.* dådlust, dådtörst. **-endurstig,** *a.* dådlysten, dådtörstande. **-enlos,** *a.* dådlös. **-enreich,** *a.* dådrik. **-ensturm,** *m.* dådens storm. **-envoll,** *a.* dådrik.

Thäter, *-, m.* gärningsman, görare, den skyl-

dige, den brottslige. *Seiner Thaten ~ sein:* fritt bestämma öfver sitt handlingssätt. **-schaft**, *f.* egenskap af gärningsman, upphof, brottslighet.

Thathandlung, *f.* **1.** verklig, yttre handling, gärning. **2.** våldsamhet.

thätig, *a.* verksam. **-keit**, *f.* verksamhet. *Aufser ~ setzen:* a) om maskiner m. m. stanna, låta stå, b) om tjänstemän: försätta ur tjänstgöring, suspendera, pensionera.

That||kraft, *f.* dådkraft, energi. **-kräftig**, *a.* energisk.

thätlich, *a.* som yttrar sig i handling, handgriplig. *~ werden:* öfvergå till handgripligheter. **-keit**, *f.* handgriplighet.

That||sache, *f.* faktum. **-sächlich**, *a.* faktisk.

Thau se *Tau.*

Theáter, *-*, *n.* teater. **-dichter**, *m.* dramatisk författare. **-kapelle**, *f.* orkester. **-stück**, *n.* teaterpjes. **-zettel**, *m.* affisch.

theatrálisch, *a.* teatralisk.

Thee, *-s* el. *-e*, *m.* **1.** té; tésort. **2.** tébjudning. *Einen tanzenden ~ geben:* hafva tébjudning med dans. **-brett**, *n.* tébricka. **-brötchen**, *n.* tébröd. **-kessel**, *m.* tékittel, tékök; F bild. dumhufvud. **-maschine**, *f.* tékök.

Theer, Theil se *Teer, Teil.*

Thema, *-s*, *-ta* el. *..men* el. *-s*, *n.* tema, ämne.

theo||krátisch, *a.* teokratisk. **-lóg[e]**, *-en*, *m.* teolog. **-lógisch**, *a.* teologisk. **-rém**, *-e*, *n.* teorem, lärosats. **-réthisch**, *a.* teoretisk. **-rie**, *-[e]n*, *f.* teori.

Therm||e, *-n*, *f.* term, varm källa, varmbadhus. **-ométer**, *-*, *m.* o. *n.* termometer.

Thesáurus, *-*, *..ren* el. *..ri*, *m.* ordbok.

These, Thesis, *Thesen*, *f.* **1.** tes, sats. **2.** metr. tesis, höjning.

theuer, Thier se *teuer, Tier.*

Thon, *-e*, *m.* lera, i sht krukmakarlera. **-ärtig**, *a.* leraktig. **-erde**, *f.* lera.

thönern, *a.* af (bränd) lera, ler-.

thonicht, thonig, *a.* leraktig, lerartad.

Thor, I. *-en*, *m.* dåre, narr, galning. **II.** *-e*, *n.* port. **-einnehmer** = *Thorschreiber.*

thören, *sv.* **I.** *itr. h.* handla dåraktigt. **II.** *tr.* dåra, bedåra.

Thor||fahrt, *f.* portgång. **-flügel**, *m.* porthalfva. **-geld**, *n.* afgift som erlägges vid inträde genom (stads)porten. **-haft**, *a.* dåraktig. **-halle**, *f.* portik. **-heit**, *f.* dåraktighet, dårskap, galenskap. **-hüter(in)**, *m.* (*f.*) portvakt(erska).

thöricht, thörig, *a.* dåraktig. **-erweise**, *adv.* dåraktigt, dumt nog.

Thörin, *-nen*, *f.* dåraktig kvinna.

Thor||pförtchen, *n.* liten port bredvid el. uti en större. **-schliefser**, *m.* portvakt. **-schlufs**, *m.* portens stängning. Bild. *vor ~* i sista minuten. **-schreiber**, *m.* uppbördsman vid stadsporten. **-wärter** = *Thorhüter.* **-weg**, *m.* portgång.

Thran, *-[e]s*, *0*, *m.* o. *n.* tran.

Thräne, *-n*, *f.* tår. *In ~n schwimmen* el. *zerfliefsen:* bada i tårar. **-n**, *sv. itr. h.* tåras. **-nleer, -nlos**, *a.* tårlös.

thranicht, thranig, *a.* tranig.

thränig, *a.* tårfyld.

Thron, *-e*, *m.* dim. †, tron. **-bewerber**, *m.* tronpretendent. **-en**, *sv. itr. h.* trona. **-folger**, *-*, *m.* tronföljare.

-thum, -thümlich se *-tum, -tümlich.*

thun, *oreg.* **I.** *tr.* o. *itr. h.* **1.** göra; fullborda. *Da ~ Sie recht daran:* det gör ni rätt i, *was läfst sich dabei ~?* hvad är att göra? **2.** handla, t. ex. *thue recht und scheue niemand.* **3.** verka, uträtta. *Das thut's:* det hjälper. **4.** betyda, göra, t. ex. *das thut nichts.* **5.** *~ als ob* el. *als wenn:* låtsa som om. *~ Sie, als wenn Sie zuhause wären:* var hemmastadd, var ogenerad, *er thut nur so:* det bara låtsar han, det är ej hans allvar, *noch als Knabe ~* uppföra sig som en gosse, leka gosse. **6.** subst. inf. *Sein ~ und Lassen:* hans görande och låtande. Ordspr. *Sagen und ~ ist zweierlei:* ugf. lofven är bra men hållen är bättre. **7.** särskilda fall. a) med subst.: *sein Amt ~* sköta sitt ämbete, sina åligganden, *eine Bitte an jn ~* vända sig med en bön till ngn, *Dienst ~* tjänstgöra, *jm eine Ehre ~* visa ngn heder, *einen Eid ~* gå ed, *einer* (gen.) *Sache Erwähnung ~* omnämna en sak, *eine Fahrt ~* företaga en resa, *einen Gang ~* gå ett ärende, *ein Gebet ~* läsa en bön, *einen Kniefall ~* falla på knä, *einen Mord ~* begå ett mord, *jm einen Possen* el. *Schabernack ~* spela ngn ett spratt, *einen Schritt ~* taga ett steg, *einen Schufs ~* aflossa, skjuta ett skott, *einen Sturz ~* störta, *eine Sünde ~* begå en synd, *Versichrungen ~* afgifva försäkringar, *Versprechungen ~* gifva löften, *eine Wette ~* ingå ett vad, *einen Wunsch ~* uttala en önskan. — b) med adj.: vara, ställa sig, låtsa sig vara. *Breit* el. *dick ~* brösta sig, kråma sig, *dünn ~* vara ytterst anspråkslös, *thut es ihm so eilig?* har han så brådt? *fromm ~* låtsa sig vara from, hyckla (fromhet), *geheim ~* vara hemlighetsfull, *es jm in etw.* (dat.) *gleich ~* täfla med ngn i ngt, vara lika god som ngn med afseende på ngt, *grofs ~* skryta, *jm etw. gut ~* godtgöra ngn för ngt, *keck ~* uppträda käckt, trotsigt, *kläglich ~* jämra sig, *etw. thut jm not* el. *nötig:* ngn behöfver ngt, *wie verrückt ~* uppföra sig som en galning. — c) med inf.: *loben thu ich ohne Bedenken:* jag berömmer, berömma kan jag utan tvekan, jag drar mig ej för att berömma, *ich that das Reisen wählen:* jag valde, beslöt mig för att resa; *jm etw. zu wissen ~* låta ngn veta, meddela ngn ngt. — d) med prep.: *Salz an die Speisen ~* lägga salt i maten,

etw. aus dem Sack ~ taga ngt ur säcken, *etw. bei Seite* ~ lägga bort ngt, *etw. in den Sack* ~ lägga, stoppa ngt i säcken, *sein Kind in Pension* ~ sätta sitt barn i pension, *es ist mir um dieses zu* ~ för mig kommer det an på detta, *es ist um ihn gethan:* det är förbi med honom, han är förlorad. II. *refl.* 1. ✱ begifva sig. 2. *Sich gütlich* ~ smörja kråset. 3. *Es thut sich nicht:* det går ej, går ej för sig.

Thunfisch, *m.* rool. tonfisk.

Thunichtgut, -, -[e], *m.* odåga.

thunlich, *a.* görlig, möjlig, rådlig. **-keit,** *f.* möjlighet.

Thür[e], *-en, f.* dörr. Bild. *vor der* ~ *sein:* stå för dörren, *jn vor die* ~ el. *jm den Stuhl vor die* ~ *setzen:* visa ngn på dörren, köra ut ngn, *mit der* ~ *ins Haus fallen:* gå för rakt på sak utan nödiga förberedelser. **-feld,** *n.* dörrspegel. **-hüter(in),** *m.* (*f.*) dörrvakt(erska). **-klopfer,** *m.* dörrklapp.

Thurm se *Turm.*

Thür‖schwelle, *f.* tröskel. **-steher,** *m.* dörrvaktare. **-vorhang,** *m.* dörrgardin, portiär.

Thymian, -[e]*s, 0, m.* timjan.

Tiár‖a, -e, *..ren, f.* tiar, påfvekrona.

Tibet, *-s* el. *-e, m.* tibet(tyg).

tick, I. *itj.* tick. II. *-e* el. *-s, m.* 1. lätt vidröring. 2. *Einen* ~ *haben:* a) vara inbilsk, egenkär, b) ha en skruf lös, vara besynnerlig. *Einen* ~ *auf jn haben:* ha ett horn i sidan till ngn. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* säga tick, säga ticktack. II. *tr.* lätt vidröra, snudda vid. **-tack,** *-s, n.* ticktack.

tief, *a.* 1. djup. *Bis* ~ *ins 16. Jahrhundert:* tills långt in i 16:de århundradet, *er ist* ~ *in den Funfzigen:* han är långt på femtiotalet. 2. djupt liggande, låg. **-äugig,** *a.* djupögd. **-bewegt,** *a.* djupt rörd. **-blick,** *m.* 1. blick ned i djupet. 2. djup, genomträngande blick. **-denker,** *m.* djup tänkare. **-e,** *-n, f.* 1. djup, djuphet, djuplek. 2. bakgrund. **-en,** *sv. tr.* 1. göra djupare. 2. sjö. mäta djupet, päjla. **-ernst,** *a.* djupt allvarlig. **-gang,** *m.* djupgående. **-land,** *n.* lågland. **-rund,** *a.* konkav. **-sinn,** *m.* djupsinnighet. **-sinnig,** *a.* djupsinnig. **-sinnigkeit,** *f.* djupsinnighet. **-ton,** *m.* gram. 1. *Diese Silbe hat den* ~ denna stafvelse a) har expiratorisk biton, b) är obetonad. 2. musikalisk lågton. **-tonig,** *a.* gram. 1. bibetonad. 2. obetonad. 3. försedd med lågton.

Tiegel, -, *m.* 1. kastrull. 2. degel.

Tiene, *-n, f.* tina, så.

Tier, *-e, n.* 1. djur. 2. jäg. hind. **-arzt,** *m.* djurläkare, veterinär. **-garten,** *m.* djurgård. **-heit,** *f.* djurnatur; djuriskhet. **-isch,** *a.* 1. animalisk, djur-. 2. djurisk. **-kunde,** *f.* zoologi. **-quäler,** *m.* djurplågare. **-quälerei,** *f.* djurplågeri.

tifteln se *tüfteln.*

Tiger, -, *m.* tiger. **-farbig,** *a.* tigerfärgad. **-flekkig,** *a.* tigerfläckig. **-in,** *-nen, f.* tigrinna. **-n,** *sv. tr.* göra tigerfläckig, tigrera. *Getigert:* tigerfläckig.

tilg‖bar, *a.* som kan tillintetgöras m. m. se *tilgen.* **-barkeit,** *f.* egenskap att kunna tillintetgöras m. m. se följ. **-en,** *sv. tr.* borttaga, tillintetgöra, stryka, utstryka, utplåna, afplana, försona, amortera, utrota. **-er,** -, *m.* försonare m. m. se föreg. **-ung,** *f.* tillintetgörande m. m. se *tilgen.*

Tinktúr, *-en, f.* tinktur.

Tintl‖e, *-n, f.* 1. bläck. Bild. *in der* ~ *sein* el. *sitzen:* vara i förlägenhet, i knipa. 2. mål. färg, färgton. **-enfaſs,** *n.* bläckhorn. **-enwischer,** *m.* penntorkare. **-icht, -ig,** *a.* 1. bläckartad, -lik. 2. bläckig.

Tipp, *-e, m.* 1. lätt beröring. 2. = följ. **-el,** -, *m.* punkt, prick. **-eln,** *sv. tr.* punktera, pricka. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* lätt vidröra med spetsen el. ändan af ngt.

Tir‖áde, *-n, f.* tirad. **-ailléur,** *-e* el. *-s, m.* tiraljör. **-aillieren,** *sv. itr. h.* tiraljera, fäkta i spridd ordning.

Tisch, *-e, m.* bord. Bild. *reinen* ~ *machen:* göra rent hus, *unter den* ~ *setzen:* sätta under en skäppa, *die Füfse* el. *Beine unter dem* ~*e js haben:* lefva på ngns bekostnad, *bei* el. *über* ~ vid bordet, *vor, nach* ~*e:* före, efter måltiden, *sich zu* el. *an den* ~ *setzen:* sätta sig till bords, *zu* ~*e gehen:* gå till bords, *freien* ~ *bei jm haben:* hafva fritt vivre hos ngn. **-aufsatz,** *m.* borduppsats. **-bier,** *n.* dricka. **-blatt,** *n.* bordskifva. **-decke,** *f.* (bords)duk. **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. duka, laga i ordning maten (åt). 2. äta, kalasa. **-gänger,** -, *m.* matgäst. **-geschirr,** *n.* bordservis. **-gespräch,** *n.* samtal vid bordet. **-karte,** *f.* matsedel. **-kasten,** *m.* bordslåda. F *sich langweilen wie ein Mops im* ~ hafva fasligt tråkigt. **-ler,** -, *m.* snickare. **-leréi,** *-en, f.* 1. snickaryrke, snickeri. 2. snickarverkstad. **-lern,** *sv. itr. h.* o. *tr.* snickra. **-platte,** *f.* bordskifva. **-rede,** *f.* tal vid bordet, bordsamtal; skål. **-rücken,** *n.* borddans. **-segen,** *m.* bordsbön. **-wäsche,** *f.* duktyg. **-zeit,** *f.* måltidstimme, middagstimme. **-zeug,** *n.* duktyg.

Titán, *-en, m.* titan, jätte. **-enhaft, -isch,** *a.* titansk, jättelik.

Titel, -, *m.* 1. titel. *Jm den* ~ *Graf* el. *eines Grafen geben:* a) förläna ngn grefvetiteln, b) titulera ngn grefve. 2. se *Tüttel.* **-kupfer,** *n.* titelgravyr. **-sucht,** *f.* titelsjuka.

Titul‖ár- i subst. sms. titulär-, t. ex. *-kaiser.* **-atúr,** *-en, f.* titulatur. **-ieren,** *sv. tr.* titulera. **-ierung,** *f.* titulering.

Toast, *-e, m.* toast, skål(tal). **-en, -ieren,** *sv. itr. h.* hålla tal, utbringa en skål för ngn.

Tob‖el, -, *m.* trång dal. **-en,** *sv. itr. h.* rasa; väsnas. **-sucht,** *f.* raseri. **-süchtig,** *a.* rasande.

itr. intransitivt, *refl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

Tochter, -†, *f.* dotter.
töchter‖lich, *a.* dotterlig, barnslig. **-schule**, *f.* flickskola. *Höhere ~* elementarläroverk för flickor.
Tochter‖staat, *m.*, **-stadt**, *f.* koloni.
tockieren, *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** skåla. **2.** mål. med grofva streck skissera.
Tod, *-e*, *m.* död. [*Ein Kind*] *des ~es sein:* vara dödens barn, *sich des ~es verwundern:* bli högligen förvånad, *des ~es sterben:* döden dö, *ich hätte den ~ davon:* jag skulle dö däraf, F *der ~ läuft mir über das Grab:* en rysning genomfar mig. — Med prep.: *auf den ~ verwundet:* dödligt sårad, *auf den* el. *dem ~ liegen:* vara dödssjuk; *bis an den ~* in i döden; *es ist mir in den ~ zuwider:* det är mig högligen motbjudande, *in den ~ hinein vergessen:* alldeles glömma bort; *jn vom ~e erretten:* rädda ngns lif; *jn zu ~e prügeln:* prygla, slå ihjäl ngn (slå ngn tills han dör), *sich zu ~e arbeiten:* arbeta ihjäl sig. **-drohend**, *a.* som hotar med döden, lifsfarlig. **-esärt**, *f.* dödssätt. **-esbange**, *a.* dödligt, grufligt rädd, i dödsångest. **-esbett**, *n.* dödsbädd. **-esfrost**, *m.* dödskyla. **-esgang**, *m.* gång till döden. **-esgefahr**, *f.* lifsfara. **-esverbrechen**, *n.* med dödsstraff belagdt brott. **-eswunde**, *f.* dödssår, banesår. **-eswürdig**, *a.* värd döden. **-feind**, *m.* dödsfiende. **-feindschaft**, *f.* dödsfiendskap. **-krank**, *a.* dödssjuk.
tödlich, *a.* dödlig, död(sbring)ande. **-keit**, *f.* dödlighet.
töd‖matt, **-müde**, *a.* dödstrött. **-sünde**, *f.* dödssynd. **-t** se *tot.*
tödten, tödtlich se *töten, tödlich.*
Töffel = *Stoffel.*
Toga, *-s* el. *..gen*, *f.* toga.
Toilétte, *-n*, *f.* toalett.
toler‖ánt, *a.* tolerant, fördragsam. **-ánz**, *0*, *f.* tolerans, fördragsamhet. **-ieren**, *sv. tr.* tolerera, tåla.
toll, *a.* vansinnig, galen, tokig, vriden, befängd; vild. *~es Zeug:* galenskaper, *es jm zu ~ machen:* gå för långt i ngns tycke, *jm den Kopf ~ machen:* förvrida hufvudet på ngn, *es wird noch ~er kommen:* det blir allt värre och värre. **-beere**, *f.* belladonna. **-dreist(igkeit)** = *Tollkühn(heit).* **-e**, **1.** *0*, *f.* = *Tollheit.* **2.** *-n*, *f.* fjäderbuske, tofs. **-en**, *sv.* **I.** *itr. h.* väsnas, bullra, galnas. **II.** *tr.* krusa, pipa. **-haus**, *n.* dårhus. **-häusler**, *m.* dårhushjon. **-heit**, *f.* vansinne, vanvett, vansinnighet, galenskap, raseri. **-kirsche** = *Tollbeere.* **-kopf**, *m.* galenpanna, vildhjärna, våghals. **-köpfig**, *a.* galen, vild. **-kühn**, *a.* oförvägen, alltför djärf, vågsam, halsbrytande; subst. våghals. **-kühnheit**, *f.* oförvägenhet, alltför stor djärfhet. **-sinn**, *m.* galenskap. **-sinnig**, *a.* galen. **-sucht**, *f.* raseri, galenskap. **-wut[h]**, *f.* vattuskräck.
Tolpatsch, *-e*, *m.* klumpig, plump person, tölp, dummerjöns.
Tölp‖el, *-*, *m.* = *Tolpatsch.* **-eléi**, *-en*, *f.* tölpaktighet, dumhet. **-elhaft**, *a.* tölpaktig, otymplig, klumpig, plump. **-elhaftigkeit**, *f.* tölpaktighet m. m. se föreg. **-eln**, *sv. itr. h.* o. *s.* bära sig tölpaktigt, dumt åt, gå slarfvigt, röra sig ovigt. **-isch** = *tölpelhaft.*
Tombak, *-s*, *0*, *m.* tomback. **-en**, *a.* af tomback.
Ton, *-e* †, *m.* ton; ljud, klang. **-abstand**, *m.* intervall. **-angebend**, *a.* tongifvande. **-angeber**, *m.* tongifvande person. **-dichter** = *Tonsetzer.* **-druck**, *m.* tontryck.
tönen, *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** tona, ljuda, skalla, klinga. **2.** låta höra, frambringa toner; förkunna.
Tön‖farbe, *f.* klangfärg. **-isch**, *a.* tonisk. **-kunst**, *f.* tonkonst, musik. **-künstler**, *m.* tonkonstnär, musiker. **-lehre**, *f.* läran om ljudet, akustik. **-leiter**, *f.* tonskala. **-los**, *a.* tonlös, klanglös, obetonad. **-máfs**, *n.* takt; stafvelsemått. **-nachahmend**, *a.* ljudhärmande, onomatopoetisk.
Tonne, *-n*, *f.* dim. †, tunna, fat.
Tön‖satz, *m.* mus. sats. **-setzer**, *m.* tonsättare, kompositör. **-setzung**, *f.* tonsättning, komposition. **-silbe**, *f.* betonad stafvelse. **-stück**, *n.* ton-, musikstycke. **-stufe**, *f.* intervall.
Tonsúr, *-en*, *f.* tonsur.
Tönweise, *f.* melodi.
Top se *Topp.* **-ás**, *-e*, *m.* topas.
Topf, *-e* †, *m.* panna, gryta, kruka, burk, stop, mugg. Bild. *alles in einen ~ werfen:* skära allt öfver en kam. **-asche**, *f.* pottaska. **-blume**, *f.* krukväxt.
Töpfer, *-*, *m.* krukmakare. **-arbeit**, *f.* krukmakararbete, stenkärl. **-éi**, *-en*, *f.* **1.** krukmakaryrke. **2.** krukmakarverkstad. **3.** stenkärl. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* göra stenkärl, förfärdiga af stengods. **-wa[a]re**, *f.*, **-zeug**, *n.* stengods, stenkärl.
Topf‖gucker, *m.* gryttittare. **-guckerei**, *f.* tittande i grytorna. **-haken**, *m.* grytkrok. **-küchen** = *Napfkuchen.* **-ständer**, *m.* blomsterbord. **-stürze**, *f.* grytlock.
Topográph, *-e*, *m.* topograf. **-ie**, *-[e]n*, *f.* topografi.
Topp, **I.** *-s* el. *-e*, *m.* topp. **II.** *itj.* topp, låt gå.
Torf, *-e* [†], *m.* torf. **-en**, *sv. tr.* gödsla med torf. **-ig**, *a.* torfhaltig, torfblandad. **-stechen**, *n.* torfgräfning. **-stich**, *m.* torftag.
Torkel, *-*, *m.*, *-n*, *f.* **1.** vin-, fruktpräss. **2.** yrsel, yra. **3.** slag, örfil. **-n**, *sv. itr. h.* o. *s.* ragla, tumla.
Tornister, *-*, *m.* o. *n.* ränsel.
Torpédo, *-[s]*, *-s*, *m.* torpedo.
Tort, *-[e]s*, *0*, *m.* orätt, skada, förtret. **-e**, *-n*, *f.* dim. †, tårta. **-úr**, *-en*, *f.* tortyr. *Auf die ~ spannen:* lägga på sträckbänk.
tosen, *sv. itr. h.* brusa, dåna.

tot, *a.* död; ihjäl. ~ *machen:* döda.
totál, *a.* total, fullständig. **-ansicht**, *f.* totalvy. **-betrag**, *m.* totalbelopp. **-itát**, *-en, f.* totalitet, det hela, sammanfattning.
töten, *sv. tr.* döda.
Toten||acker, *m.* kyrkogård. **-allein**, *a.* molensam. **-amt**, *n.* själamässa. **-bahre**, *f.* likbår. **-bein**, *n.* dödas ben, människoben. **-bett**, *n.* dödsbädd. **-blafs**, *a.* dödsblek. **-feier**, *f.* likbegängelse. **-fleck**, *m.* dödsfläck, likblånad. **-frau**, *f.* liksveperska. **-gebein**, *n.* dödas ben, benrangel. **-geläut**, *n.* begrafningsringning. **-geleit**, *n.* likfölje. **-gerippe**, *n.* benrangel, skelett. **-geruch**, *m.* liklukt. **-gewölbe**, *n.* grafhvalf. **-glocke**, *f.* dödsklocka; begrafningsringning. **-gräber**, *m.* dödgräfvare. **-gruft**, *f.* grift. **-haft**, *a.* dödlik, döds-. **-haus** = *Leichenhaus.* **-hemd**, *n.* likskjorta. **-hügel**, *m.* grafkulle. **-käfer**, *m.* dödgräfvare (skalbagge). **-klage**, *f.* dödsklagan (klagan öfver en död). **-kleid**, *n.* svepning. **-kopf**, *m.* dödskalle. **-kranz**, *m.* begrafningskrans. **-kreuz**, *n.* grafkors. **-lied**, *n.* liksång, grafsång, begrafningspsalm. **-mahl**, *n.* graföl. **-mal**, *n.* grafvård. **-marsch**, *m.* sorgmarsch. **-maske**, *f.* dödsmask. **-opfer**, *n.* offer åt de aflidnes andar. **-reich**, *n.* dödsrike. **-sang**, *m.* = *Totenlied.* **-sarg**, *m.* likkista. **-schau(er)** = *Leichenschau(er).* **-schein**, *m.* dödsattest. **-schlaf**, *m.* dödssömn. **-schweigen**, *n.* dödstystnad. **-still**, *a.* dödstyst. **-stille**, *f.* dödstystnad. **-tanz**, *m.* dödsdans. **-uhr**, *f.* dödsur. **-urne**, *f.* urna i hvilken en aflidens aska förvaras.
Töter, *-, m.* mördare, baneman.
tót||geboren, *a.* dödfödd. **-krank** se *todkrank.* **-lachen**, *n. Es ist zum* ~ det är så att man kan skratta sig förderfvad åt det. **-schlag**, *m.* dråp. **-schläger**, *m.* mandråpare, mördare.
Tötung, *f.* dödande.
touch- se *tusch-*.
Toupét, *-s, n.* tupé.
Tour, *-en, f.* **1.** tur, a) färd, promenad, b) danstur, c) hårtur. **2.** ordvändning. **-ist**, *-en, m.* turist. **-núre**, *-n, f.* **1.** vändning. **2.** fint sätt, världsvana. **3.** turnyr.
Trab, *-[e]s, 0, m.* traf. **-ánt**, *-en, m.* drabant. **-en**, *sv. itr. h. o. s.* trafva. **-er**, *-, m.* trafvare.
Träber se *Treber.*
Träb||gänger, *-, m.* trafvare. **-rennen**, *n.* traflöpning.
Tracht, *-en, f.* **1.** drägt, kostym. **2.** börda, mansbörda (så mycket man bär på en gång). **3.** rätt (så mycket som på en gång sättes på bordet). **4.** ~ *Prügel:* kok stryk. **5.** kull ungar. **6.** ok att bära med. **7.** bärighet. **8.** sjö. djupgående. **-en**, *sv. itr. h.* trakta, sträfva, arbeta. *Nach etw.* ~ eftersträfva, eftertrakta ngt, *jm nach dem Leben* ~ trakta efter ngns lif.
trächtig, *a.* drägtig. **-keit**, *f.* drägtighet.
Trafík, *-s, m.* handel, försäljning(sställe).
Trág||altar, *m.* portativt altare. **-bahre**, *f.* bår. **-balken**, *m.* bärbjälke. **-band**, *n.* **1.** bärrem, axelrem. **2.** hängsle. **-bár**, *a.* **1.** som kan bäras, flyttbar, portativ. **2.** om kläder: som man kan ha på sig, snygg. **3.** fruktbar, fruktbärande, fruktsam; drägtig. **-barkeit**, *f.* flyttbarhet. **-baum**, *m.* bärstång. **-bett**, *n.* (sjuk)bår. **-e**, *-n, f.* **1.** bår. **2.** bock som ngt hvilar på. **3.** ok att bära med.
träge, *a.* trög, lat, långsam.
tragen, *st.* **I.** *tr.* **1.** bära. **2.** skrifva, införa. *Js Namen in* el. *auf eine Liste* ~ anteckna ngns namn på en lista. **3.** bära, begagna, använda, hafva. *Die Stiefel schief* ~ gå snedt på stöflarne. **4.** om hållning m. m., t. ex. *den Kopf schief* ~ gå med hufvudet på sned, *den Schweif hoch* ~ hålla upp svansen, *die Nase hoch* ~ sätta näsan i vädret. **5.** hysa, visa, hafva, t. ex. *Freundschaft für jn.* **6.** fördraga, tåla. **7.** mus. *die Stimme* ~ binda tonerna. **8.** särskilda fall. *Leid* ~ sörja. *Den Verhältnissen Rechnung* ~ rätta sig efter omständigheterna, *ein Amt, eine Würde* ~ innehafva, bekläda ett ämbete, en värdighet, *kraft meines* ~*den Amtes:* på dragande kall och ämbetets vägnar. *Getragen:* högtidlig, t. ex. *getragene Stimmung.* **II.** *rfl.* **1.** bära sig, t. ex. *sich müde* ~. **2.** begifva sig, packa sig. **3.** dragas, umgås med ngt. *Man trägt sich mit dem Gerücht:* det ryktet går. **4.** föra sig, hålla sig. *Mein* ~ min hållning. **5.** gå klädd, vara klädd. *Sich schwarz* el. *in schwarz* ~ gå, vara svartklädd. **6.** om kläder, tyger m. m. föra sig, taga sig ut. Äfv. *das Tuch trägt sich leicht fadenscheinig:* tyget blir lätt trådslitet gnm begagnande. **7.** *Etw. trägt sich leicht:* ngt är lätt att bära. **III.** *itr. h.* **1.** bära. **2.** räcka, nå. **3.** *Zu Neste* ~ draga till boet.
Träger, *-, m.* **1.** bärare. **2.** bärbjälke, stödjepelare. **3.** bot. ståndare. **-in**, *-nen, f.* bärarinna.
trág||fähig, *a.* som förmår bära ngt visst. **-fähigkeit**, *f.* bärighet, bärförmåga, drägtighet.
Trágheit, *f.* tröghet.
Trág||himmel, *m.* baldakin. **-isch**, *a.* tragisk, sorglig. **-korb**, *m.* bärkorg. **-kraft**, *f.* bärkraft.
Tragód||ie, *-n, m.* tragisk skådespelare, tragöd. **-ie**, *-n, f.* sorgespel, tragedi. **-iendichter**, **-ienschreiber**, *m.* sorgespelsförfattare, tragiker.
Trág||orgel, *f.* flyttbar, portativ orgel. **-pfeiler**, *m.* stödjepelare. **-reff**, *n.* bår. **-riemen**, *m.* bärrem. **-sattel**, *m.* klöfsadel. **-seil**, *n.* bärlina. **-sessel**, *m.* bärstol. **-stange**, *f.* bärstång. **-stuhl**, *m.* bärstol. **-vermögen**, *n.* bärighet. **-weite**, *f.* skottvidd; afstånd, som anger, hur långt rösten når; bild. betydelse, betydenhet, vigt, inflytande.
Train, *-s, m.* tränge. **-er**, *-éur, -s, m.* tränare. **-fahrer**, *-, m.* trosskusk. **-ieren**, *sv. tr.* träna.

Trajékt, *-e, m.* öfverfärd. **-schiff**, *n.* ångfärja för järnvägståg.

Trakt, *-e, m.* sträckning. **-amént**, *-e, n.* **1.** traktering, undfägnad. **2.** traktamente, lön, sold. **-át**, *-e, m.* dim. †, traktat, a) fördrag, b) liten skrift. **-íeren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** behandla. **2.** undfägna, traktera.

trällern, *sv. itr. h.* tralla.

Tramp‖el, *-, m.* F drummel, tölp, åsna. **-eln**, *sv. itr. h.* trampa. **-elt[h]ier**, *n.* **1.** dromedar. **2.** = *Trampel.* **-en**, **-fen**, *sv. itr. h.* trampa. **-olín**, *-e, n.* o. *m.* trampolin, springbräde.

Tranch‖ée (*-ée*), *-[e]n, f.* löpgraf. **-íeren**, *sv. tr.* sönderskära, skära för.

Trank, *-e* †, *m.* **1.** dryck. **2.** drickbart medikament, dekokt. **3.** skulor.

Tränk‖e, *-n, f.* **1.** vattnande, vattning. **2.** vattningsplats, vattenställe. **-eimer**, *m.* vattenämbare. **-en**, *sv.* **I.** *tr.* **1.** vattna. **2.** amma. **3.** impregnera, mätta. **II.** *rfl.* **1.** dricka. **2.** fyllas.

Trankopfer, *n.* dryckesoffer.

Tränk‖trog, *m.* vattenho. **-ung**, *f.* vattning m. m. se *tränken.*

Transl‖it, *-e, m.* genomgång. **-locíeren**, *sv. tr.* flytta, förflytta. **-parént**, *a.* genomskinlig. **-piríeren**, *sv. itr. h.* transpirera, utdunsta, svettas. **-poníeren**, *sv. tr.* transponera, öfverflytta. **-poníerung**, *f.* öfverflyttning.

Transpórt, *-e, m.* transport; förflyttning, öfverflyttning. **-éur**, *-s* el. *-e, m.* transportör. **-fähig**, *a.* som kan transporteras, transportabel. **-íerbär**, *a.* transportabel, flyttbar. **-íeren**, *sv. tr.* transportera; förflytta, öfverflytta.

Trapéz, *-e, n.* trapets.

trapp, **I.** *itj.* betecknande ljudet af tunga steg, trapp. **II.** *-e, m.* tungt steg. **-e**, *-n, f.* **1.** äfv. *m.* zool. trapp. **2.** (fot)spår. **-eln**, *sv. itr. h.* o. *s.* med täta, ej så tunga steg trampa, trafva. **-en**, *sv. itr. h.* o. *s.* trampa, traska.

Trass‖ánt, *-en, m.* trassent. **-át**, *-en, m.* trassat. **-íeren**, *sv. tr.* o. *itr. h.* trassera.

trätsch‖en, **trätsch‖en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* prata, pladdra, skvallra. **-eréi**, *-en, f.* prat, skvaller.

Tratte, *-n, f.* hand. tratta, växel.

Traualtar, *m.* (vigsel)altare.

Traub‖e, *-n, f.* dim. †, drufklase, drufva, klase. **-enártig**, *a.* drufformig, i klasar. **-enblut**, *n.* drufsaft. **-enblüt[h]ig**, *a.* klasblomstrig. **-enhügel**, *m.* vinbevuxen kulle. **-enkamm**, *m.* tom drufstjälk. **-enzeit**, *f.* druftid (tid då drufvorna äro mogna). **-enzucker**, *m.* drufsocker. **-ig**, *a.* **1.** full af drufvor. **2.** druflik.

trau‖en, *sv.* **I.** *tr.* viga, sammanviga. **II.** *rfl.* **1.** gifta sig. **2.** töras, våga. **III.** *itr. h.* **1.** *Auf jn* ~ förlita sig på ngn. **2.** *Jm* ~ tro, sätta tro till ngn. *Jm nicht um die Ecke* el. *über die Gasse* el. *über den Weg* ~ ej lita på ngn längre än man ser honom.

Trauer, *0, f.* **1.** sorg. **2.** sorgdrägt. **-anzeige**, *f.* dödsannons. **-binde**, *f.* sorgflor. **-birke**, *f.* hängbjörk. **-bötschaft**, *f.* sorgepost, jobspost. **-brief**, *m.* sorgebref. **-fahne**, *f.* florbehängd fana, sorgfana. **-fall**, *m.* dödsfall. **-frau**, *f.* gråterska. **-gefolge**, *n.* likfölje. **-geläute**, *n.* begrafningsringning. **-geleit**, *n.* likfölje. **-gepränge**, *n.* begrafningsstånd. **-gerüst**, *n.* katafalk. **-geschichte**, *f.* sorglig historia. **-gestalt**, *f.* bedröflig gestalt, figur. **-haus**, *n.* sorgehus. **-mahl**, *n.* begrafningsmåltid. **-n**, *sv. itr. h.* sörja, hafva sorg. *Um jn* ~ sörja ngn. **-nachricht**, **-post**, *f.* sorgepost. **-rede**, *f.* liktal. **-schleier**, *m.* sorgdok. **-spiel**, *n.* sorgespel, tragedi. **-stimme**, *f.* sorglig röst. **-ton**, *m.* sorglig ton. **-voll**, *a.* sorglig, beklaglig. **-wagen**, *m.* **1.** likvagn. **2.** sorgvagn. **-weide**, *f.* sorgpil.

Trauf‖e, *-n, f.* **1.** takdropp. **2.** takkant. **3.** takränna.

träufe[l]n, *sv.* **I.** *itr. h.* o. *s.* droppa, drypa, sippra. **II.** *tr.* drypa.

trauf‖nafs, *a.* drypande våt.

Trau‖formel, *f.*, **-formulär**, *n.* vigselformulär.

Trauf‖rinne, *f.* takränna. **-röhre**, *f.* stupränna. **-wasser**, *n.* regnvatten.

Trau‖gebühr, *f.*, **-geld**, *n.* afgift till vigselförrättaren. **-handlung**, *f.* vigselakt. **-lich**, *a.* förtrolig, intim, hjärtlig, gemytlig. **-lichkeit**, *f.* förtrolighet m. m. se föreg.

Traum, *-e* †, *m.* dröm. Ordspr. *Träume sind Schäume:* drömmar rinna som strömmar, *nicht im* ~*e an etw. denken:* ej ha ens den minsta tanke på ngt, *jm aus dem* ~*e helfen:* hjälpa ngn att klara tankarne, *im* ~*e sprechen:* tala i sömn. **-ausleger**, **-deuter**, *m.* drömtydare. **-deuterei**, *f.* drömtydning. **-deuterin**, *f.* drömtyderska. **-deutung**, *f.* drömtydning.

träum‖eln, *sv. itr. h.* gå och drömma, sofva på ljusa dagen. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* drömma. *Ich träumte* el. opers. *es träumte mir* el. *mir träumte:* jag drömde, *das hätte ich mir nie* ~ *lassen:* det hade jag aldrig drömt om. **-er**, *-, m.* drömmare. **-eréi**, *-en, f.* drömmeri. **-erin**, *-nen, f.* drömmerska. **-erisch**, *a.* drömmande.

Traum‖gesicht, *n.* drömbild, vision. **-haft**, *a.* drömlik. **-selig**, *a.* **1.** drömmande. **2.** somnambul.

traun, *itj.* i sanning, förvisso, tro på.

Trau‖rede, *f.* tal till brudparet. **-rig**, *a.* **1.** sorgsen, ledsen. **2.** sorglig, ledsam. **-rigkeit**, *f.* sorgsenhet, nedslagenhet. **-ring**, *m.* vigselring. **-schein**, *m.* vigselattest. **-t**, *a.* förtrolig, kär. **-theit**, *f.* förtrolighet. **-ung**, *f.* vigsel. **-zeuge**, *m.* bröllopsvittne.

Trav‖érse, *-n, f.* oförmodadt hinder, streck i räkningen. **-ersíeren**, *sv. itr. h.* komma i vägen, korsa ens planer. **-estíe**, *-[e]n, f.* travestering. **-estíeren**, *sv. tr.* travestera. **-estíerung**, *f.*

Treber, -[*n*], *f.* lemning af drufvor vid prässning, drufstjälkar och skal; draf.

trecken, *sv. tr.* sjö. draga.

Treff, *-e, m.* **1.** träffande ord, träffande anmärkning. **2.** *Einen ~ haben:* hafva en skruf lös. **3.** kort. klöfver. **-en, a)** *st.* **I.** *tr.* o. *itr. h.* **1.** träffa, råka, drabba. *Ins Schwarze ~* träffa pricken. **2.** stämma öfverens, slå in. **3.** särskilda fall. *Vorkehrungen, Anordnungen ~* vidtaga förberedelser, åtgärder, *eine Auskunft ~* hitta på en utväg, *eine Auswahl ~* göra ett urval, *die Reihe trifft dich:* det är din tur, *das ~de Wort:* det rätta ordet. **II.** *itr. s.* **1.** *Auf jn ~* träffa på, råka ngn. **2.** inträffa, falla, t. ex. *mein Geburtstag trifft auf einen Sonntag.* **III.** *rfl.* **1.** hända, inträffa; komma till pass. *Das traf sich gut:* det kom just lagom, kom bra till pass. *Wie es sich trifft:* som det faller sig. **2.** rpr. träffas, råkas. **b) -,** *n.* **1.** träffning, drabbning. **2.** slaglinie. **-er, -,** *m.* **1.** en som träffar, god skytt. **2.** träff(ande skott). **3.** vinnande lott, vinst. **4.** *Einen ~ haben:* a) hafva tur, b) träffa rätt. **-lich,** *a.* förträfflig. **-lichkeit,** *f.* **1.** förträfflighet. **2.** förträfflig sak. **-schuſs,** *m.* träff. **-sicherheit,** *f.* träffsäkerhet.

Treib|beet, *n.* drifbänk. **-eis,** *n.* drifis. **-en, a)** *st.* **I.** *tr.* **1.** drifva. *So weit möchte ich es nicht ~* så långt skulle jag ej vilja gå. *Zweige ~* skjuta skott. **2.** drifva upp, blåsa upp. **3.** idka, (be)drifva, utöfva, studera, syssla med. *Kurzweil ~* skämta, leka, *Luxus ~* utveckla lyx, *Unsinn, dummes Zeug ~* hafva dumheter, galenskaper för sig, *er treibt es zu arg:* han går för långt, *wie man's treibt, so geht's:* som man kokar, får man supa. **II.** *rfl.* **1.** skynda sig. **2.** ströfva, drifva omkring. **3.** *Sich müde ~ an etw.* (dat.)*:* blifva trött på ngt. **III.** *itr. h.* o. *s.* **1.** drifva, drifvas af ström el. vind, flyta; yra (om snö). **2.** jäsa, svälla. **3.** drifva omkring, röra sig. **b) -,** *n.* **1.** drift, drifvande m. m. se *treiben a). Das ~ des Laubes:* löfsprickningen, *sein Thun und ~* hans görande och låtande. **2.** lif, rörelse. *Das ~ der Welt:* världens oro. **3.** skall(gång). **-er, -,** *m.* en som drifver ngt, drifvare, pådrifvare, skallgångare, skallfolk. **-erei,** *-en, f.* drifvande, pådrifvande. **-haus,** *n.* drifhus. **-holz,** *n.* drifved. **-jagd,** *f.*, **-jagen,** *n.* skall(gång). **-kraft,** *f.* drifkraft. **-reis,** *n.* skott. **-sand,** *m.* flygsand.

Trendel, *-, m.* **1.** snurra. **2.** långsam person. **-n,** *sv.* **I.** *tr.* rulla. **II.** *itr. h.* vara långsam, söla, ej komma ur fläcken.

trenn|bar, *a.* möjlig att frånskilja, skiljbar. **-barkeit,** *f.* skiljbarhet. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* skilja, lossa, isärtaga, sprätta upp, isär. **II.** *rfl.* skiljas. **-messer,** *n.* sprättknif. **-ung,** *f.* skilsmässa; skiljande m. m. se *trennen.* **-ungspunkte,** *pl.* trema. **-ungsschmerz,** *m.*, **-ungsweh,** *n.* skilsmässans smärta.

Trense, *-n, f.* trens, a) snöre, galon, b) trensbetsel.

trepp|lab, *adv.* se följ. **-auf,** *adv.* ~ *treppab:* trappa upp och trappa ned. **-e,** *-n, f.* trappa. **-enartig,** *a.* trappformig.

Tresór, *-e, m.* skatt.

Tress|le, *-n, f.* **1.** snöre, galon. **2.** fläta. **-enhut,** *m.* galonerad hatt. **-ieren,** *sv. tr.* fläta.

Trester[n], *pl.* = *Treber.*

tret|len, *st.* **I.** *itr. h.* o. *s.* stiga, träda, trampa. *Daneben* el. *fehl ~* stiga miste, göra ett felsteg, *leise ~* a) gå tyst, smyga, b) vara inbunden, lisma. — Med prep.: *etw. tritt ans Licht:* ngt kommer i dagen, *an die Spitze ~* sätta sig i spetsen; *auf die Rednerbühne ~* bestiga talarstolen, *auf den Schauplatz ~* beträda skådeplatsen; *aus dem Dunkel ~* träda fram ur skuggan, *aus den Ufern ~* öfversvämma; *ins Gewehr ~* gå i gevär, *in ein Amt ~* tillträda ett ämbete, *der Traum tritt ins Leben:* drömmen blir verklighet, *gegen etw. anderes in Schatten ~* fördunklas af ngt annat; *jm unter die Augen ~* komma inför ngns ögon, *unter die Waffen ~* gripa till vapen; *von dem Wege ~* afvika från vägen; *zu jm ~* ställa sig på ngns sida. **II.** *tr.* **1.** trampa. *Die Schuhe schief ~* gå snedt på skorna. **2.** stud. *Jn ~* stöta på, uppmana ngn att göra ngt, i sht uppmana ngn att göra besked vid glaset. **-er,** *-, m.* trampare i sht i sms. **-mühle,** *f.* trampkvarn. **-rad,** *n.* tramphjul.

treu, **I.** *a.* trogen. **II.** *0, f.* trohet. *Auf ~ und Glauben:* på heder och ära, på god tro, *auf meine ~* el. *[bei] meiner ~!* (vid) min själ! **-bruch,** *m.* trohetsbrott, mened, förräderi. **-brüchig,** *a.* menedig, förrädisk. **-e,** *0, f.* trohet. **-ergeben,** *a.* troget tillgifven. **-gesinnt,** *a.* trogen, lojal. **-herzig,** *a.* trohjärtad. **-herzigkeit,** *f.* trohjärtenhet. **-lich,** *a.* trogen, trofast, pålitlig. **-los,** *a.* trolös. **-losigkeit,** *f.* trolöshet.

Trib|ulation, *-en, f.* plågande, pinande. **-ulieren,** *sv. tr.* plåga, pina, trakassera. **-ún,** *-s* el. *-en, -en, m.* tribun. **-unál,** *-e, n.* tribunal, domstol. **-úne,** *-n, f.* **1.** talarstol. **2.** läktare. **-út,** *-e, m.* tribut, bidrag, skatt. **-utár,** *a.* skattskyldig. **-útpflichtig,** *a.* skattskyldig.

Trich|íne, *-n, f.* trikin. **-ínig, -ínisch, -inós,** *a.* trikinhaltig. **-ter, -,** *m.* tratt; krater. **-tern,** *sv. tr.* tratta, itratta.

Tricót, *-s, m.* trikå.

Trieb, *-e, m.* **1.** skott, årsskott. **2.** drifkraft. **3.** drift, håg, böjelse. **4.** dragningskraft. **5.** = *Trift.* **-feder,** *f.* driffjäder. **-kraft,** *f.* drifkraft. **-rad,** *n.* drifhjul. **-sand,** *m.* flygsand. **-werk,** *n.* maskineri.

Trief|auge, *n.* rinnande öga. **-äugig,** *a.* som har rinnande ögon, surögd. **-eln,** *sv.*, **-en,** *st.* o. *sv. itr. h.* o. *s.* samt *tr.* drypa, droppa, rinna. **-ig,** *a.* drypande, rinnande. **-nase,** *f.*

drypande näsa. **-nasig**, *a.* som har drypande näsa. **-naſs**, *a.* drypande våt.

trieg- se *trüg-*.

Triére, *-n, f.* treroddare.

Trieze, *-n, f.* vindspel. **-n**, *sv. tr.* **1.** vinda (upp). **2.** plåga, trakassera.

Trift, *-en, f.* **1.** a) betesrätt, b) väg till bete, kreatursväg, c) betesmark, bete, d) boskapshjord, boskapsdrift. **2.** af hafvet drifvet gods, spillror, strandgods. **-en**, *sv.* **I.** *itr. s.* flyta. **II.** *tr.* flotta. **-ig**, *a.* **1.** flytande, drifven af våg och vind. **2.** driftig, ifrig. **3.** om växter: kraftig, frodig. **4.** innehållsrik, betydelsefull. **5.** väl grundad, tungt vägande, afgörande. **-igkeit**, *f.* vigt, betydenhet.

Trikolóre, *-n, f.* trikolor, trefärgad fana.

trill||en se *drillen*. **-er**, *-, m.* drill. **-ern**, *sv. itr. h.* o. *tr.* drilla. **-ich**, **-ing** se *Drill-*. **-ión**, *-en, f.* trillion.

Triméster, *-, n.* fjärdedels år, kvartal.

Trine, *-ns, -n, f.* **1.** Katrina. **2.** dumt kvinnfolk, våp.

Trinität, *0, f.* treenighet.

trink||bar, *a.* drickbar. **-barkeit**, *f.* drickbarhet. **-becher**, *m.* dryckesbägare. **-en**, *st. itr. h.* o. *tr.* dricka. **-er**, *-, m.* en som dricker; drinkare. **-gast**, *m.* dryckesgäst. **-gelag**, *n.* dryckeslag. **-geld**, *n.* dricks pengar. **-geschirr**, *n.* dryckeskärl. **-gesellschaft**, *f.* dryckeslag. **-glas**, *n.* dricksglas. **-horn**, *n.* dryckeshorn. **-lied**, *n.* dryckesvisa. **-napf**, *m.* vattenkopp. **-schale**, *f.* dryckesskål. **-spruch**, *m.* skål(tal). **-stube**, *f.* skänkrum. **-wasser**, *n.* dricksvatten.

Trillo, *-[s], -s, n.* trio. **-pel**, *-s, 0, m.* trippel. **-peln**, *sv. tr.* skura, polera med trippel. **-plíeren**, *sv. tr.* tredubbla, taga tre gånger.

trippeln, *sv. itr. h.* o. *s.* trippa.

Triréme, *-n, f.* trirem, treroddare.

Tritt, *-e, m.* **1.** steg. ~ *halten:* hålla jämna steg, ~ *wechseln:* byta om fot, *im* ~ i takt. **2.** (fot)spår. **3.** spark. **4.** trampning. **5.** fotsteg, fotbräde, stegpinne, trampbräde, pall, estrad, blomsterhylla. **-brett**, *n.* trampbräde. fotsteg.

Triúmph, *-e, m.* triumf. **-átor**, *-s, ..óren, m.* triumfator. **-íeren**, *sv. itr. h.* triumfera.

triviál, *a.* trivial, alldaglig, platt. **-itát**, *-en, f.* trivialitet, platthet.

trochä||isch, *a.* trokeisk. **-us**, *-, ..äen, m.* troké.

trocken, *a.* torr. Bild. *auf dem ~en sein:* vara i förlägenhet, i knipa, ~ el. *im ~en sitzen:* sitta i goda omständigheter, *~en Fuſses:* torrskodd, ~ *legen:* torrlägga. **-boden**, *m.* torkvind. **-fäule**, *f.* torröta. **-heit**, *f.* torrhet, torka. **-legen**, *n.*, **-legung**, *f.* torrläggning. **-leine**, *f.* tvättsnöre. **-platz**, *m.* torkplan. **-stube**, *f.* torkrum. **-tüch**, *a.* tork-, handduk.

trockn||en, *sv. itr. s.* o. *tr.* torka. **-i[ſ]s**, *-se, f.* torrhet, torka, torkning. **-ung**, *f.* torkning.

Troddel, *-n, f.* vippa, tofs.

Trödel, *-, m.* **1.** gammalt skräp, i sht gamla kläder; lump. **2.** lumphandel. **3.** stud. buller, rumor, galenskap, nojs, gyckel. *Etw. macht einem* ~ ngt roar en. **-bude**, *f.* klädstånd. **-éi**, *-en, f.* **1.** klädmäkleri, lumphandel. **2.** långsamhet, söl. **-frau**, *f.* klädmäklerska. **-geschäft**, *n.* klädmäkleri, handel med gamla kläder; lumphandel. **-haft**, *a.* **1.** trasig, trasgrann, tras-. **2.** långsam, trög, sölande. **-handel**, *m.* = *Trödelgeschäft.* **-kram**, *m.* = *Trödel 1, 2.* **-n**, *sv. itr. h.* **1.** handla med gamla kläder, med lump. **2.** vara trög, långsam, söla. **3.** stud. hafva tokerier för sig, galnas, väsnas. **-wa[a]re**, *f.* = *Trödel 1.*

Trödler, *-, m.*, **-in**, *-nen, f.* **1.** klädmäklare, -mäklerska; lumphandlare. **2.** långsam person, trögbasare, sölkorf.

Trog, *-e* †, *m.* tråg, ho.

Troglodýt, *-en, m.* troglodyt, grottmänniska.

trollen, *sv.* **I.** *itr. s.* rulta, strutta, pallra. **II.** *rfl.* pallra sig af, packa sig i väg.

Trombe, *-n, f.* tromb, skydrag.

Trommel, *-n, f.* dim. †, trumma. **-éi**, *-en, f.* trummande. **-fell**, *n.* **1.** trumskinn. **2.** trumhinna. **-klöppel**, *m.* trumpinne. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* trumma, slå på trumma. Opers. *es trommelt:* trumman går. **-schlägel**, *m.* trumpinne. **-schläger**, *m.* trumslagare. **-stock**, *m.* trumpinne.

Tromm||léte se *Trompete*. **-ler**, *-, m.* trumslagare.

Trompéte, *-n, f.* trumpet. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* trumpeta, blåsa på trumpet. **-r**, *-, m.* trumpetare.

Trope, *-n, f.* bildligt talesätt, talfigur. **-n**, *pl.* tropik(länd)erna. **-ngegend**, *f.* tropisk trakt.

Tropf, *-e* †, *m.* stackare, kräk. **-bar**, *a.* flytande så att droppar kunna bildas.

tröpfeln, **tropfen**, *sv. itr. h.* o. *s.* samt *tr.* droppa, drypa.

Tropf||len, *-, m.* dim. *Tröpfchen, -lein*, droppe. **-enweise**, *adv.* droppvis. **-naſs**, *a.* genomvåt. **-stein**, *m.* droppsten.

Trophäe, *-n, f.* trofé.

tropisch, *a.* **1.** tropisk. **2.** bildlig.

Troſs, **I.** *-e, m.* tross, packning; pack. **II.** *-e, n., -en, f.* sjö. tross. **III.** = *trapp I.*

Tröst, *-[e]s, 0, m.* **1.** tröst. **2.** *Nicht [wohl* el. *recht] bei Troste sein:* ej vara rätt klok, *bist du bei* ~ är du klok. **-bar**, *a.* tröstande, tröstrik.

tröstbar, *a.* möjlig att trösta. *Nicht* ~ otröstlig.

tröst||bedürftig, *a.* tröstbehöfvande. **-brief**, *m.* tröstebref, kondolensbref, -skrifvelse. **-bringend**, *a.* tröstande, tröstrik. **-bringer**, *m.* tröstare.

tröst||en, *sv. tr.* o. *itr. h.* trösta. *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ trösta sig med en sak, *sich an etw.* (dat.) ~ finna sin tröst i ngt, *jn auf etw.* (ack.) ~ trösta ngn med ngt tillkommande. **-er**, *-, m.* **1.** tröstare. **2.** F gammal boklunta. **3.** F iron. käpp, påk. **-erin**, *-nen, f.* tröstarinna. **-lich**, *a.* tröstande, tröstrik, god, glädjande.

tröstlos, *a.* tröstlös. **-losigkeit**, *f.* tröstlöshet. **-reich**, *a.* tröstrik.
tröstsām, *a.* tröstande.
Tröst‖schreiben, *n.*, **-schrift**, *f.* = *Trostbrief.*
Tröstung, *f.* tröst, tröstegrund.
trott = *trapp.* **-e[l]n**, *sv. itr. h.* o. *s.* lunka, trafva. **-oir**, **-e** el. **-s**, *n.* trottoar.
Trotz, I. **-es**, *0*, *m.* trots. *Jm ∼ bieten:* trotsa ngn, *zum ∼e js* el. *jm zum ∼e:* ngn till trots. II. *prep.* med gen. o. dat. trots. *∼ alledem:* i trots af allt. **-dēm**, *adv.* i trots däraf, likväl. **-en**, *sv. itr. h.* 1. trotsa, *jm:* ngn. *Mit jm ∼* vara trotsig mot ngn. 2. *Auf etw.* (ack.) *∼* pocka på ngt. **-er**, **-**, *m.*, **-erin**, **-nen**, *f.* trotsande, trotsig person. **-haft**, **-ig**, *a.* trotsig. **-iglich**, *adv.* trotsigt. **-kopf**, *m.* trotsig person. **-köpfig**, *a.* trotsig, styfnackig, halsstarrig. **-waffe**, *f.* anfallsvapen.
Troubadoúr, **-e** el. **-s**, *m.* trubadur.
trüb, *a.* icke klar, oklar, skum, matt, töcknig, mulen, dunkel, mörk, grumlig. *Im ∼en fischen:* fiska i grumligt vatten. **-äugig**, *a.* skumögd. **-e**, I. = *trüb.* II. *0*, *f.* mulet väder, dysterhet m. m. se *trüb.*
Trubel, **-**, *m.* virrvarr, oreda.
trüb‖en, *sv.* I. *tr.* grumla, fördunkla, förmörka, skymma, fördystra. II. *rfl.* grumlas m. m. se *I.* **-heit** = *Trübe II.*
trublíeren, *sv. tr.* bringa oreda, villervalla i, störa, förvilla.
Trüb‖sāl, **-e**, *f.* o. *n.* bedröfvelse, nöd, trångmål. **-selig**, *a.* bedröflig, ledsam, jämmerlig. **-seligkeit**, *f.* bedröflighet, ledsamt tillstånd. **-sinn**, *m.* nedslagenhet, sorgsenhet, svårmod, melankoli. **-sinnig**, *a.* nedslagen, sorgbunden, svårmodig, dyster, melankolisk. **-sinnigkeit**, *f.* = *Trübsinn.*
Truchsefs, **-en**, *m.* förskärare.
Trudel, I. **-**, *m.* = *Trödel 1.* II. **-n**, *f.* korpulent kvinnfolk, rulta. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. s.* rulla, vältra (sig).
Trüffel, **-n**, *f.* tryffel. **-zucht**, *f.* tryffelodling.
Trug, **-[e]s**, *0*, *m.* bedrägeri, svek, förvillelse. **-bild**, *n.* skenbild.
trüg‖en, *st.* I. *tr.* bedraga. II. *rfl.* bedraga sig, misstaga sig. III. *itr. h.* vara bedräglig. **-er**, **-**, *m.* bedragare.
trügerfüllt, *a.* bedräglig.
Trüger‖in, **-nen**, *f.* bedragerska. **-isch**, *a.* bedräglig, sveklig, felaktig.
Trüg‖gebilde, *n.*, **-gestalt**, *f.* fantom, vålnad, gyckelbild. **-grund**, *m.* skengrund. **-haft** = *trügerisch.*
trüglich = *trügerisch.* **-keit**, *f.* bedräglighet.
trüg‖los, *a.* utan bedrägeri. **-schlufs**, *m.* felslut. **-voll**, *a.* bedräglig. **-werk**, *n.* bedrägeri, svek, illusion.
Truhe, **-n**, *f.* dim. †, kista, skrin, låda.
Trumeáu, **-[s]**, **-s**, *m.* trymå.
Trumm, **-er** †, *n.* o. *m.* 1. stycke, stump, bit, ände. Bild. *in einem ∼ fort:* oafbrutet, i ett kör, *den ∼ verlieren:* tappa tråden. *Ein ∼ von einem Kerl:* en riktig grofhuggare. 2. = följ.
Trümmer, **-n**, *f.*, **-**, *m.* o. *n.* spillra, ruin. *Zu ∼n* el. *in ∼ gehen:* gå i spillror, *zu ∼n schlagen:* slå sönder i bitar. **-haft**, *a.* ruinlik, i ruiner, sönderslagen. **-haufen**, *m.* grushög, ruin. **-weise**, *adv.* i spillror.
Trumpf, **-e** †, *m.* trumf. Bild. *sehen, merken was ∼ ist:* se, märka hur sakerna stå, hur det är fatt. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* kort. trumfa, taga med trumf; bild. afsnäsa, afspisa.
Trunk, **-e** †, *m.* 1. klunk, sup. *Einen ∼ thun:* taga sig en klunk, dricka ett tag, *auf einen ∼ leeren:* tömma i ett enda drag. 2. dryckeslag. 3. dryckenskap. *Dem ∼e ergeben sein:* vara en drinkare. 4. dryck, drick. **-en**, *a.* drucken, rusig, full. **-enbold**, **-e**, *m.* drinkare. **-enheit**, *f.* rusigt tillstånd, fylla. **-sucht**, *f.* dryckenskap(slast). **-süchtig**, *a.* hemfallen åt dryckenskapslasten.
Trupp, **-s**, *m.* trupp, band, skara, hop. **-e**, **-n**, *f.* dim. †, trupp. **-en**, *sv. rfl.* samla sig i skaror. **-enkörper**, *m.* kår. **-enschau**, *f.* revy. **-weise**, *adv.* truppvis, den ena truppen efter den andra.
Trūsche, **Trūsche**, **-n**, *f.* torsk (Gadus).
Trut, **-en**, *m.* kalkon. **-e**, **-n**, *f.* kalkonhöna. **-hahn**, *m.* kalkontupp. **-henne**, *f.*, **-huhn**, *n.* kalkonhöna.
Trutte, **-n**, *f.* forell.
Trutz se *Schutz 1.* o. för öfr. *Trotz* ff.
Tschakō (kort **a**), **-s**, *m.* sjaká.
Tschech‖e, **-n**, *m.* tsjeck. **-isch**, I. *a.* tsjeckisk. II. *n.* tsjeckiska, jfr *deutsch.*
Tschibuk, **-s**, *m.* turkisk tobakspipa.
Tubérkel, **-n**, *f.* tuberkel, svulst.
Tubus, **..ben** el. **-se**, *m.* tub, kikare.
Tūch, **-er** † o. **-e**, *n.* dim. †, 1. pl. vanl. **-e**, kläde; klädessort. 2. pl. vanl. **-e** o. efter räkneord **-**, stycke tyg. 3. pl. **-er** †, duk, bordsduk, halsduk, sjal; sjö. segel, klut. **-en**, *a.* af kläde, klädes-,
tüchtig, *a.* dugtig; duglig, skicklig. **-en**, *sv. tr.* göra duglig, lämplig. **-keit**, *f.* dugtighet m. m. se *tüchtig.*
tuck, I. *itj.* 1. skrock. 2. pull. II. **-[e]s**, *0*, *m.* = *Tücke. Jm einen ∼ anthun:* göra ngn ngt ondt, *einen ∼ auf jn haben:* ha ett horn i sidan till ngn.
Tücke, **-n**, *f.* dolskhet, list, ondska, funder, trolöshet, lömskhet, lömsk handling, svek. **-bold**, **-e**, *m.* lyktgubbe.
tucken, *sv. itr. h.* skrocka, locka.
tückisch, *a.* 1. lömsk, svekfull. 2. *Auf jn ∼ sein:* bära agg till, vara ond på ngn.
Tüder, **-**, *m.* tjuder.
Tuff, **-e**, *m.* min. tuff.
Tüftel‖éi, **-en**, *f.* hårklyfveri, spetsfundighet. **-n**, *sv. itr. h.* hårklyfva, vara spetsfundig.
Tugend, **-en**, *f.* 1. dygd. 2. dygdig person.

-arm, *a.* fattig på dygder. **-begåbt,** *a.* dygdrik. **-bild,** *n.* dygdemönster. **-haft,** *a.* dygdig. **-haftigkeit,** *f.* dygd. **-lich,** *a.* dygdig. **-liebe,** *f.* 1. kärlek till dygden. 2. dygdig kärlek. **-los,** *a.* utan dygd, lastfull. **-reich,** *a.* dygdrik. **-sām,** *a.* dygdig, dygdsam. **-sinn,** *m.* dygdigt sinne. **-spiegel,** *m.* dygdemönster. **-wandel,** *m.* dygdig vandel.

Tüll, *-e, m.* tyll. **-e,** *-n, f.* pip, hylsa.

Tulpe, *-n, f.* tulpan.

-tūm, *-er* †, *n. suff.* -dom, -döme.

-tümlich, *a. suff.* -domlig.

Tummel, *-s, 0, m.* tummel, svindel, yra, rus. **-becher,** *m.* tumlare (bägare). **-haft,** *a.* som tumlar om dugtigt, kry, liflig. **-n,** *sv.* I. *tr.* tumla om med. II. *itr. h.* o. *rfl.* tumla om, rusta, stoja. **-platz,** *m.* tummelplats, stridsplats, lekplats. **-taube,** *f.* tumlett.

Tummler, *-, m.* 1. en som tumlar, tumlar om. 2. äfv. **Tümmler,** tumlare, a) delfin, b) tumlett, c) bägare. **-ig,** 1. = *taumlig.* 2. = *tummelhaft.*

Tümpel, *-, m.* pöl, vattenpuss; göl.

Tumult, *-e, m.* tumult, väsen, kravall, upplopp. **-uánt,** *-en, m.* en som styr till tumult, bråkmakare, orostiftare. **-uárisch,** *a.* tumultuarisk, bullersam, stojande, larmande. **-uíeren,** *sv. itr. h.* styra till tumult, föranstalta upplopp, stoja, larma. **-voll** = *tumultuarisch.*

Tünch, *-e, m.*, **-e,** *-n, f.* rappning, kalkband, hvitmening, hvitlimning; kalk-, kritvatten; bild. yttre polityr. **-en,** *sv. tr.* putsa; hvitmena, hvitlimma. **-er,** *-, m.* hvitlimmare. **-eréi,** *-en, f.* hvitmening, hvitlim(ning). **-farbe,** *f.* kalk-, kritvatten till hvitmening.

Tunke, *-n, f.* 1. sås. 2. bit, tärning i sås. 3. doppning. **-n,** *sv. tr.* 1. doppa. 2. *Eine Tasse Kaffee* ~ dricka en kopp kaffe med dopp, doppa upp en kopp kaffe.

Tunnel, *-, m.* 1. tunnel. 2. källare. **-[is]íeren,** *sv. tr.* draga en tunnel el. tunnlar gnm, under ngt.

Tupf, *-e, m.*, **Tüpfel,** *-, n.* o. *m.* prick, punkt.

tüpfeln, *sv. tr.* sätta prickar, punkter på, punktera, göra spräcklig. *Getüpfelt:* spräcklig. **-[e]lung,** *f.*

tupfen, I. *sv. tr.* 1. lätt vidröra, lätt trycka ngt mot ngt. 2. göra fläckig, spräcklig. II. *-, m.* = *Tupf.*

Turbán, *-e, m.* turban. **-íne,** *-n, f.* turbin.

Türke, *-n, m.* turk. **-éi,** *0, f. Die* ~ Turkiet. **-ent[h]üm,** *n.* turkiskt sätt, välde, turkisk sed, tro; turkarne. **-in,** *-nen, f.* turkisk kvinna. **-isch,** *a.* turkisk. **-ischkorn,** *n.* majs.

Turko, *-s, m.* turkå (algerisk infanterist).

Turm, *-e* †, *m.* torn.

türmen, *sv.* I. *tr.* 1. torna upp, uppstapla. 2. förse med torn, sätta torn på. 3. inspärra i torn. II. *itr. h.* o. *rfl.* resa sig, uppstiga tornlikt. **-er,** *-, m.* tornväktare.

turmig, türmig, *a.* hög, tornhög, skyhög.

Türmung, *f.* upptornande m. m. se *türmen.*

Turnanstalt, *f.* gymnastikanstalt. **-éi** (äfv. *é-*), *-e, m.* o. *n.* tornérspel. **-éien,** *sv. itr. h.* tornera. **-en,** *sv. itr. h.* gymnastisera. **-er,** *-, m.* gymnast. **-eréi,** *-en, f.* gymnastiserande, gymnastik. **-erisch,** *a.* gymnastisk. **-erschaft,** *f.* gymnastsällskap, gymnastförening. **-ert[h]üm,** *n.* gymnastikväsen. **-fahrt,** *f.* gymnastisk utflykt, utmarsch. **-fest,** *n.* gymnastikfest. **-gerät[h],** *n.* gymnastikapparat, -redskap. **-halle,** *f.* gymnastiksal. **-ier,** *-e, n.* tornérspel. **-ieren,** *sv. itr. h.* tornera. **-ierplatz,** *m.* tornérplats. **-ierrennen,** *n.* tornering. **-ierspiel,** *n.* tornérspel. **-ips,** *-e, m.* hvitbeta. **-kleid,** *n.* gymnastikdrägt. **-kunst,** *f.* gymnastik. **-lehrer,** *m.* gymnastiklärare. **-platz,** *m.* gymnastikplats. **-saal,** *m.* gymnastiksal. **-unterricht,** *m.* gymnastikundervisning. **-us,** *-, 0, m.* återvändande ordningsföljd. **-verein,** *m.* gymnastisk förening. **-zeug,** *n.* gymnastikapparater, -redskap.

Turtel[taube], *-n, f.* turturduva.

Tusch, I. *-e, m.* 1. fanfar. 2. stud. förolämpning ss. anledning till en duell. II. *itj.* hyss, tyst. **-e,** *-n, f.* (kinesisk) tusch. **-eln,** *sv. itr. h.* o. *tr.* hviska, tissla och tassla. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. tuscha; färglägga, kolorera. 2. äfv. **tüschen,** undertrycka, lugna, dämpa. 3. hysja, tysta. **-ieren,** *sv. tr.* 1. beröra, vidröra. 2. stud. förolämpa. **-kasten,** *m.* färglåda. **-napf,** *m.* färgkopp.

Tute, *-n, f.* 1. pipa, horn att blåsa i. 2. = röj.

Tüte, *-n, f.* strut, påse.

Tutél, *-en, f.* förmynderskap.

tuten, *sv. itr. h.* o. *tr.* tuta, blåsa.

Tüttel, *-, m.* punkt, prick. *Kein ~chen:* ej ett grand.

Twist, *-e, m.* bomullsgarn.

Typ, *-[e]s, -e[n], m.* typ, mönster. **-e,** *-n, f.* typ. **-enhaft,** *a.* typisk.

Typhon, *-e, m.* tyfon, orkan. **-us,** *-, 0, m.* tyfus.

typisch, *a.* typisk. **-ográph,** *-en, m.* sättare, typograf. **-ographíe,** *0, f.* boktryckarkonst. **-us,** *-, ..pen, m.* typ, mönster.

Tyránn, *-en, m.* tyrann. **-éi,** *-en, f.* tyranni, despotism. **-ent[h]üm,** *n.* tyranniskt välde, tyranni. **-isch,** *a.* tyrannisk. **-isíeren,** *sv. tr,* tyrannisera.

U.

u. förkortn. = *und:* och (o.). **u. a.** förkortn. = *unter anderem* el. *anderen:* bland annat, bland andra (bl. a.). **u. ä. m.** förkortn. = *und Ähnliches mehr:* med mera dylikt (m. m. dyl.). **u. A. w. g.** förkortn. = *um Antwort wird gebeten:* om svar anhålles (o. s. a.).

übel, I. *a.* dålig, adv. illa. *Wohl oder* ~ med eller mot ens vilja, i alla händelser, *ich bin nicht* ~ *willens dorthin zu gehen:* jag har ingenting emot att gå dit, *sich* ~ *freuen:* vara illa till mods, ledsen. Med verb: ~ *aufnehmen:* illa upptaga, *es geht jm* ~ *aus:* det går illa för ngn, *sich* ~ *befinden:* må illa, *es bekommt ihm* ~ det bekommer honom illa, han mår illa däraf, *jm etw.* [*für*] ~ *nehmen:* bli ond på ngn för ngt, *jd* el. *jm ist* ~ någon mår illa, ~ *auf jn zu sprechen sein:* tala illa om ngn, ~ *zu Fuſs sein:* vara en dålig fotgängare, ~ el. *Übles thun:* göra illa, *jd* el. *jm wird* ~ ngn blir illamående, mår illa. II. -, *n.* ondt, ondt ting, sjukdom, lidande. *Vom* ~ *sein:* vara af ondo. **-befinden**, *n.* illamående. **-gelaunt**, *a.* vid dåligt lynne. **-gesinnt**, *a.* illasinnad. **-gesinntheit**, *f.* illvilja. **-keit**, *f.* illamående. **-klang**, *m.* missljud. **-klingend**, *a.* missljudande. **-laune**, *f.* dåligt lynne. **-laut**, *m.* missljud. **-lautend**, *a.* missljudande. **-nehm[er]isch**, *a.* snarsticken. **-sein**, *n.* illamående. **-stand**, *m.* missförhållande. **-that**, *f.* missgärning, missdåd. **-thäter**, *m.* missdådare. **-thätig**, *a.* som gör illa, illvillig. **-wollen**, *n.* illvilja. **-wollend**, *a.* illvillig.

üben, I. *adv. Hier* ~ = *hüben, dort* ~ = *drüben.* II. *sv. tr.* öfva, utöfva, idka, begå, visa. *Das Gesetz* ~ skipa lag, *Rache an jm* ~ hämnas på ngn, *Strafe* ~ straffa.

Über, -, *m.* utöfvare, idkare, jfr *üben.*

über, I. *prep.* med dat. o. ack. jfr *5.* **1.** öfver. **2.** på andra sidan om, t. ex. ~ *dem Flusse wohnen.* ~ *alle Berge sein:* vara långt borta. **3.** för skull, till följd af, t. ex. ~ *dem* el. *das Spiel alles vergessen.* **4.** under, vid, t. ex. ~ *der Mahlzeit.* ~ *dem Grabe des Kindes weinen:* gråta vid barnets graf, ~ *das Grab des Kindes weinen:* gråta öfver att barnet lagts i graven, begråta barnets död, jfr *3.* **5.** efter ett subst. i ack. el. gen. hel, t. ex. *den Vormittag* el. *des Vormittags* ~ hela förmiddagen, *Tags* el. *den Tag* ~ hela dagen el. dagarne. **6.** beträffande, rörande. **7.** särskilda fall. ~ *eine Rede lachen:* skratta åt ett tal, men: ~ *einer Rede lachen:* skratta under ett tal, medan talaren talar, jfr *4. Er ist* ~ *solche Kindereien hinaus:* sådana barnsligheter äro för honom en öfvervunnen ståndpunkt. *Fehler* ~ *Fehler:* fel på fel, det ena felet efter det andra, *einmal* ~ *s andere:* den ena gången efter den andra, *das ist sonderbar* ~ *sonderbar:* det är högst besynnerligt. *Heute* ~ *acht Tage:* i dag åtta dagar till, *Sonntag* ~ *acht Tage:* om söndag åtta dar, ~ *s Jahr:* a) ett år härefter, b) om ett år, ~ *Jahr und Tag:* efter år och dag, ~ *kurz oder lang:* förr eller senare. II. *adv.* **1.** ~ *und* ~ öfverallt, helt och hållet, ~ *und* ~ *naſs:* genomvåt, våt på hela kroppen. **2.** öfver, förbi, slut. **3.** *Jm in etw.* ~ *sein:* öfverträffa ngn i ngt. **-áll** (betonadt äfv. ´ - ´), I. *adv.* **1.** öfverallt. ~ *her:* från alla håll, ~ *hin:* åt alla håll. **2.** öfverhufvud. ~ *nicht:* ingalunda. II. oböjl. *m.* F *er ist Hans* ~ han är framme öfverallt, har sin näsa i allt. **-ánstrengen**,* *tr.* öfveranstränga. **-anstrengung**, *f.* **-ántworten**,* *tr.* öfverantvarda, öfverlemna, ut-, afleverera. **-ántwortung**, *f.* **-arbeiten**, *tr.* **1.** (- - ´ - -*) öfveranstränga. **2.** skaffa, praktisera öfver. **3.** (vanl. - - ´ - -*) gå öfver, gå igenom, lägga sista handen vid, retuschera. **-arbeitung** (o. - - ´ - -), *f.* **-ärmel**, *m.* öfverärm, lösärm. **-áus**, *adv.* i hög grad, öfvermåttan, ofantligt. **-bau**, *m.* öfverbyggnad. **-bauen**, I. *tr.* **1.** bygga ngt så att det skjuter fram öfver det undre. *Das übergebaute Stockwerk:* den öfre öfver den undre framskjutande våningen, *das überbáute* (jfr *2 a*) *Stockwerk:* den undre öfverbygda våningen. **2.** (- - ´ -*) öfverbygga, b) öfverlasta med arkitektoniska prydnader. II. (- - ´ -*) *rfl.* **1.** öfverbyggas, öfverdragas af en skorpa, ett täcke el. dyl., öfvertäckas. **2.** förbygga sig. **-bauung** (o. - - ´ -), *f.* **-befriedigen**,* *tr.* göra mer än nöjd, fullkomligt tillfredsställa. **-behalten**, *tr.* **1.** låta ett öfverplagg sitta på, t. ex. *den Mantel.* **2.** få kvar, få öfver. **-bein**, *n.* med. exostos, ganglion, öfverben (knöl). **-béssern**,* *tr.* = *überarbeiten 3.* **-bett**, *n.* sängtäcke. **-beugen**, **-biegen**, *tr.* o. *rfl.* böja, luta (sig) öfver. **-bieten**, I. *tr.* **1.** bjuda mer, öka på, t. ex. *zwei Mark* ~ bjuda två mark mer, öka på anbudet med två mark. **2.** (- - ´ -*) öfverbjuda. *Jn um zwei Mark* ~ bjuda två mark mer än ngn. **3.** (- - ´ -*) öfverträffa. II. (- - ´ -*) *rfl.* öfverträffa sig själf. **-bietung**, *f.* **-bilden**,* *tr.* o. *rfl.* förbilda(s), öfverförfina(s), förkonstla(s). **-bíldung**, *f.* **-binde**, *f.* yttre bindel. **-binden**, *tr.* binda öfver, t. ex. *Papier über etw.* (ack.) *über-binden el. etw. mit Papier überbinden**: binda papper öfver ngt. **-blättern**,* *tr.* **1.** bläddra förbi, vid gumbläddrandet förbise. **2.** (öfver-) täcka med blad, med löf. **3.** (äfv. ´ - - -) hastigt genombläddra. **-bláuen**, **-bläuen**,* *tr.* **1.** öfverdraga med blått. **2.** vara mera blå än ngt. **-bléchen**,* *tr.* öfverdraga, bekläda, fodra med bleck. **-bleiben**, *itr. s.* **1.** blifva öfver, blifva kvar; stanna på öfverblifna kartan. **2.** (- - ´ -*) vanl. blott i part. *überblieben = hinterbleiben 2.* **-bleibsel**, -, *n.* kvarlefva, rest. **-blick**, *m.* öfverblick. **-blícken**,* *tr.* öfverblicka, öfverskåda. **-blühen**,* I. *tr.* **1.** öfvertäcka med blommor. **2.** med sina blommor höja sig öfver ngt. II. *rfl.* **1.** blomma för rikligt. **2.** blomma ut, blomma slut. **-bráusen**,* *tr.* **1.** med sitt brus öfverröstа. **2.** öfverspruta, -spola. **-breiten**, *tr.* **1.** utbreda, täcka, lägga ngt öfver el. på ngt, t. ex. *eine Decke über etw.* (ack.) ~. **2.** (- - ´ -*) öfvertäcka, betäcka. *Den Tisch mit einer Decke* ~ lägga en duk på bordet. **-bríngen**,* *tr.* (öfver)bringa,

(öfver)lemna. **-bringer(in)**, *m.* (*f.*) öfverbringare (-inna). **-bringung**, *f.* öfverlemnande. **-brücken,*** *tr.* slå en bro öfver. **-brückung**, *f.* **-brüllen,*** *tr.* med sitt tjut öfverrösta. **-bunt**, *a.* alltför brokig. **-bürden,*** *tr.* öfverlasta, öfveransträng a. **-bürdung**, *f.* **-dach**, *n.* öfverbyggnad, tak. **-dächen,*** *tr.* bygga ett tak öfver, täcka. **-dás**, *adv.* dessutom. **-dáuern,*** *tr.* öfverlefva, räcka längre än. **-decke**, *f.* täcke. **-decken**, *tr.* **1.** täcka, lägga, breda ngt öfver ngt. **2.** (- - ´ -*) öfvertäcka, betäcka ngt med ngt. **-deckung** (o. - - ´ -), *f.* **-dém**, *adv.* dessutom. **-dénken,*** *tr.* öfvertänka, öfverväga. **-dies**, *adv.* dessutom. **-drang**, *m.* öfversvallande, uppsjö; stark, omåttlig trängtan. **-drängen**, *tr.* **1.** tränga, skjuta öfver. **2.** (- - ´ -*) öfverfylla; starkt tränga, trycka, förtrycka, hårdt ansätta. **-druck**, *m.* öfvertryck. **-drukken**, *tr.* taga öfvertryck af. **-druſs**, *-es, 0, m.* olust, leda, vämjelse, öfvermättnad, afsmak. **-drüssig**, *a. Einer* (gen.) *Sache* ~ led åt, trött på ngt, *etw.* ~ *haben:* vara trött på ngt. **-dűngen,*** *tr.* **1.** öfvergöda. **2.** göda för starkt. **-dúnkeln,*** *tr.* fördunkla, öfverglänsa. **-éck[s]**, *adv.* tvärs öfver. **-eile**, *f.* brådska, fjäsk. **-éilen,*** **I.** *tr.* **1.** upphinna, skynda förbi. **2.** *Jn* ~ för starkt påskynda, pådrifva ngn. **3.** *Etw.* ~ brådska, brådstörta med ngt. **4.** öfverraska. **II.** *rfl.* **1.** brådska, brådstörta. **2.** öfverila, förhasta sig. **-éilt**, *a.* öfverilad, förhastad. **-éilung**, *f.* **1.** brådska, brådstörtande. **2.** öfverilning, förhastande. **-éin**, *adv.* öfverens, samman, lika. **-einánder**, **I.** *adv.* öfver hvarandra, öfver hvartannat, den (det) ena öfver den (det) andra. **II.** -, *n.* hög, virrvarr. **-éinkleiden**, *tr.* kläda lika. **-éinkommen**, **I.** *itr. s.* komma öfverens, *über etw.* (ack.)*:* om ngt; öfverensstämma, samstämma. **II.** -, *n.* äfv. **-éinkommni[ſ]s**, *-se, n.*, **-éinkunft**, *-e* †, *f.* öfverenskommelse. **-éinstimmen**, *itr. h.* öfverensstämma. **-éinstimmung**, *f.* öfverensstämmelse. **-éintreffen**, *itr. h.* öfverens-, samstämma. **-éisen,*** *tr.* öfverdraga med is. **-essen**, **I.** *tr. Etw.* ~ blifva led åt, vämjas vid ngt emedan man ätit för mycket däraf. **II.** (- - ´ -*) part. pf. *über[g]éssen*, *rfl.* äta sig öfvermätt, föräta sig. **-fahren**, **I.** *itr. s.* fara, ro, åka öfver. **II.** *tr.* **1.** sätta, ro, skjutsa öfver. **2.** (äfv. - - ´ -*) öfverköra. **3.** (- - ´ -*) a) öfverfara, fara öfver; stryka öfver. *Etw. mit dem Blick* ~ kasta en blick på, hastigt öfverskåda, genomögna ngt, b) *den Acker mit Mist* ~ köra gödsel på åkern, c) *die Pferde* ~ öfveransträng a, utmatta hästarne, d) *die Stadt war von Fuhrwerk* ~ staden var öfverfyld af åkdon. **-fahrt**, *f.* **1.** öfverfart, -resa. **2.** färjställe, vad. **-fall**, *m.* öfverfall. **-fallen**, **I.** *itr. s.* falla öfver, af, åt sidan. **II.** (- - ´ -*) *tr.* öfverfalla, öfverraska, öfverrumpla. **-féilen,*** *tr.* fila öfver, gå igenom, lägga sista handen vid. **-fein**, *a.* **1.** för fin, öfverförfinad. **2.** särdeles fin, superfin. **-féinern,*** *tr.* öfverförfina. **-feinheit**, *f.* stor finess, öfverförfining. **-fírnissen,*** *tr.* öfverfernissa. **-flámmen,*** *tr.* **1.** med lågor uppfylla. **2.** sprida sina lågor utöfver gränsen af ngt. **3.** låga, glöda starkare än. **-flechten**, *tr.* fläta öfver, omkring, omgifva med flätverk, t. ex. *Stroh über die Flasche ü'berflechten* el. *die Flasche mit Stroh überflé́chten*:* fläta halm kring flaskan. **-fleiſs**, *m.* för stor flit. **-fleiſsig**, *a.* alltför flitig. **-fliegen**, **I.** *itr. s.* flyga öfver. **II.** (- - ´ -*) *tr.* **1.** flyga öfver ngt; bild. öfverflygla. **2.** a) genomögna, b) vid genomögnandet förbise. **-flieſsen**, **I.** *itr. s.* rinna öfver. Bild. *vor Freude* ~ fattas af en öfversvallande glädje. **II.** (- - ´ -*) *tr.* öfversvämma. **-flíttern,*** *tr.* öfverkläda, öfverdraga med glitter(guld). **-flóren,*** *tr.* öfverkläda med flor; betäcka. **-flug**, *m.* **1.** imma. **2.** hög flygt. **-flúgeln,*** *tr.* öfverflygla. **-flúg[e]lung**, *f.* **-fluſs**, *m.* **1.** öfverflöd, *an etw.* (dat.)*:* på ngt. **2.** öfversvallande. **-flüssig**, *a.* öfverflödig. **-flut[h]**, *f.* öfversvämning. **-flut[h]en**, **I.** *itr. h.* o. *s.* samt **II.** (- - ´ -*) *tr.* öfverflöda, öfversvämma. **-flút[h]ung**, *f.* **-fórdern,*** *tr.* o. *itr. h.* begära för mycket, *jn:* af ngn. **-fórderung**, *f.* **-fracht**, *f.* öfverfrakt. **-frächten,*** *tr.* lasta för tungt. **-frech**, *a.* öfvermåttan fräck. **-fressen**, om djur o. P om människor = *überessen.* **-fréren,*** *itr. s.* öfverdragas med is. **-fromm**, *a.* alltför from. **-frósteln,*** *tr.* komma att rysa, genomisa. **-führen**, *tr.* **1.** öfverföra. **2.** (- - ´ -*) öfverbevisa, *jn einer* (gen.) *Sache:* ngn om en sak. **-führung** (o. - - ´ -), *f.* **-fülle**, *f.* öfverflöd. **-füllen**, **I.** *tr.* **1.** öfverföra, hälla en vätska ur ett kärl i ett annat. **2.** (- - ´ -*) öfverfylla, hälla öfverfull, öfverlasta. **II.** (- - ´ -*) *rfl.* blifva öfverfull. **-füllung** (o. - - ´ -), *f.* **-fúnkeln,*** *tr.* öfverglänsa. **-fúttern,*** *tr.* fodra för starkt, gifva för mycket foder, för mycken mat. **-fútterung**, *f.* **-gabe**, *f.* **1.** öfverlemnade. **2.** kapitulation, dagtingan. **-gang**, *m.* öfvergång. **-gar**, *a.* för hårdt kokt. **-gären**, **I.** *itr. h.* jäsa öfver. **II.** (- - ´ -*) *rfl.* jäsa för mycket. **-geben**, **I.** *tr.* **1.** *Jm etw.* ~ hölja ngt öfver ngn, svepa in ngn i ngt, gifva ngn ngt att sätta på sig. *Jm eins* ~ ge ngn ett rapp. **2.** (- - ´ -*) öfverlemna. **II.** (- - ´ -*) *rfl.* **1.** kapitulera. **2.** kräkas. **-gebot**, *n.* högre (an)bud. **-gébung**, *f.* öfverlemnande. **-gehen**, **I.** *itr. s.* **1.** rinna, koka, flöda öfver. *Die Augen gehen mir über:* mina ögon tåras. **2.** gå öfver, *in Fäulnis:* till förruttnelse. **3.** *Jm* ~ öfverträffa ngn. **4.** *Vor jm* ~ gå förbi ngn. **5.** gå öfver, ha sin öfvergång, taga slut. **II.** (- - ´ -*) *tr.* **1.** äfv. *s.* förbigå, förbise. **2.** gå öfver för att inspektera, t. ex. *das Feld.* **3.** genomgå, -ögna, granska. **4.** förbättrande gå öfver, lägga sista handen vid. **III.** (- - ´ -*) *rfl.* gå för mycket, öfveransträng a sig med gående. **-géhung**, *f.* **-gelehrt**, *a.* alltför

lärd. **-genug,** *adv.* öfvernog, mer än nog. **-gewalt,** *f.* öfvervälde, öfvertag. **-gewicht,** *n.* **1.** öfvervigt; bild. öfverlägsenhet, öfvervälde. **2.** öfverbalans. *Das ~ bekommen:* taga öfverbalans. **-gieſsen,** *tr.* **1.** a) hälla så att det öfver, b) hälla, slå, *etw. über eine Sache:* ngt öfver en sak. **2.** (- - ˊ - ˊ) öfvergjuta. *Von Schweiſs übergossen:* genomsvettig. Opers. *es übergoſs ihn purpurrot:* han blef purpurröd, rodnade. **-gieſsung,** *f.* **-gipsen,*** *tr.* öfverdraga med gips. **-gipsung,** *f.* **-gittern,*** *tr.* sätta galler öfver, framför, omkring. **-gitterung,** *f.* **-glänzen,*** *tr.* **1.** med glans öfvergjuta; glänsa, stråla, skimra på. **2.** öfverglänsa, öfverstråla. **-glasen,*** *tr.* glasera. **-glasung,** *f.* **-glaube,** *m.* öfvertro, vidskepelse. **-gläubig,** *a.* lättrogen. **-gleiſsen,*** *tr.* **1.** öfverglänsa. **2.** öfverfernissa; glasera. **-glétschern,*** *tr.* bilda ett islager öfver, på. **-glücklich,** *a.* öfverlycklig. **-glühen,*** *tr.* **1.** glöda starkare än, öfverglänsa. **2.** glöda, stråla, skimra, brinna på; färga. **-gólden,*** *tr.* förgylla. **-grasen,*** I. *tr.* betäcka med gräs(växt); bild. läka. II. *rfl.* blifva öfvervuxen med gräs, gro igen. **-greifen,** *itr. h.* gripa öfver, in i ngt; göra sig skyldig till öfvergrepp. **-griff,** *m.* öfvergrepp. **-gröfs,** *a.* ofantligt stor, jättestor. **-grünen,*** *tr.* betäcka med grönska. **-gufs,** *m.* öfvergjutning. **-gut,** *a.* särdeles god. **-haben,** *tr.* **1.** hafva utanpå. **2.** hafva kvar. **3.** F vara mätt på, led åt ngt. **-halb** se *oberhalb.* **-halten,** *tr.* hålla öfver. **-hand** (äfv. - - ˊ), *adv.* öfverhand. **-händnehmen,** *n.* öfverhandtagande. **-hang,** *m.* **1.** öfverhängande, öfver ngt framskjutande del, utsprång. **2.** stark längtan. **3.** förhänge. **-hangen,** *itr. h.* hänga öfver, framför, skjuta fram, springa fram öfver. **-hängen,** I. = *überhangen.* II. *tr.* **1.** *Etw. über eine Sache ~* hänga ngt öfver, framför en sak. **2.** (- - ˊ - ˊ) *Eine Sache mit etw. ~* hänga ngt öfver, framför en sak. **-härschen,*** *tr.* öfverdraga, betäcka med en skorpa. **-hart,** *a.* mycket hård, för hård. **-härten,*** *tr.* göra alltför hård. **-hásten,*** = *übereilen I, 2, 3, II.* **-háuchen,*** *tr.* andas på, öfverdraga med imma. **-háufen,*** *tr.* öfverhopa. **-háufung,** *f.* **-háupt,** *adv.* öfverhufvud. **-heben,** I. *tr.* **1.** lyfta öfver. **2.** (- - ˊ - ˊ) *Jn (sich) einer* (gen.) *Sache ~* bespara ngn (sig) ngt, fritaga, befria ngn (sig) från ngt. II. (- - ˊ - ˊ) *rfl.* **1.** se *I, 2.* **2.** förlyfta sig. **3.** hafva för hög tanke om sig själf, förhäfva sig, vara högfärdig, *einer* (gen.) *Sache:* öfver ngt. **-hebung,** *f.* **1.** öfverlyftande. **2.** (- - ˊ -) för hög tanke om sig själf, högmod, högfärd, öfvermod. **-heifs,** *a.* öfverhettad, för het. **-héizen,*** *tr.* öfverhetta, för starkt upphetta. **-héizung,** *f.* **-helfen,** *itr. h. Jm ~* hjälpa ngn öfver, hjälpa ngn att taga sig fram. **-hemdchen,** *n.* nattkappa. **-hér,** *adv.* **1.** öfver, ofvanpå, på ytan, lätt, ytligt. **2.** dessutom. **-hérren,*** *tr.* öfvervälda. **-hin** = *überher.* **-hítzen,*** *tr.* öfverhetta. **-hóbeln,*** *tr.* hyfla öfver. **-hóch,** *a.* ofantligt hög, skyhög. **-holen,** *tr.* **1.** hämta öfver. **2.** (- - ˊ - ˊ) gå om, förbi; öfverträffa, öfverlista. **-hóren,*** *tr.* **1.** icke höra. *Ich überhörte es:* jag hörde det ej, det undgick mig. **2.** förhöra, *jn:* ngn, *jm seine Aufgabe:* ngn hans lexa. **-hose,** *f.* (ytter)byxor. **-húien,*** *tr.* F hastigt, ytligt gå öfver ngt. **-hüllen,** *tr. Etw. über eine Sache ü'berhüllen* el. *eine Sache mit etw. überhü'llen*:* hölja, lägga ngt öfver en sak. **-hüpfen,** I. *itr. s.* o. II. (- - ˊ - ˊ) *tr.* hoppa öfver, öfverhoppa. **-irdisch,** *a.* öfverjordisk. **-jagen,** I. *tr.* **1.** jaga, köra öfver, åt andra sidan. **2.** (- - ˊ - ˊ) a) jägta; tröttköra, spränga hästar, b) gnm jägtande upphinna, gå, köra, rida om, c) öfverrumpla. II. *itr. s.* jaga, spränga, rusa öfver, åt andra sidan. **-jähren,*** *itr. s.* blifva öfverårig. **-jährig,** *a.* öfverårig. **-kálken,*** *tr.* beströ, bestryka med kalk. **-káufen,*** *rfl.* förköpa sig. **-kippen,** I. *itr. s.* taga öfverbalans, vippa, slå om. II. *tr.* hvälfva om, hvälfva. **-kítten,*** *tr.* öfverstryka med kitt. **-kleben,** *tr.* klistra öfver, på, t. ex. *Papier über etw.* (ack.) *ü'berkleben* el. *etw. mit Papier überklében*:* klistra papper öfver, på ngt. **-kleid,** *n.* öfverklädning, öfverkläder. **-kléiden,*** *tr.* öfverkläda, bekläda. **-kleistern** = *überkleben.* **-klettern, -klimmen,** I. *itr. s.* o. II. (- - ˊ - ˊ) *tr.* klättra öfver. **-klug,** *a.* öfverklok; snusförnuftig. **-klúgheit,** *f.* öfverklokhet; snusförnuftighet. **-knöpfen,** *tr.* knäppa öfver. **-knórpeln,*** *itr. s.* o. *rfl.* öfverdragas med broskbildning. **-kochen,** *itr. s.* koka öfver. **-kómmen,*** I. *itr. s. Jm ~* komma ngn tillhanda. II. *tr.* **1.** få, erhålla, mottaga; komma öfver, få i sitt våld. **2.** = *befallen.* **-kraft,** *f.* öfversvallande kraft, öfvermått af kraft. **-kräftig,** *a.* svällande af kraft, ofantligt, för mycket kraftig. **-krítzeln,*** *tr.* öfverklottra, fullklottra. **-krústen,*** *tr.* o. *rfl.* öfverdraga(s) med en skorpa. **-kúgeln,*** *itr. s.* o. *rfl.* slå volt. **-kunft,** *0, f.* öfverkomst. **-künsteln,*** *tr.* förkonstla, tillkonstla. **-laden,** *tr.* **1.** öfverflytta gods från en vagn m. m. till en annan; omlasta. **2.** (- - ˊ - ˊ) öfverlasta, för tungt lasta; öfverhopa. **-ladung** (o. - - ˊ - ˊ), *f.* **-lang,** *a.* för lång. **-langen,** *tr.* räcka, langa öfver. **-lassen,** I. *tr.* **1.** lemna kvar. **2.** släppa öfver. **3.** (- - ˊ - ˊ) öfverlåta, öfverlemna, afträda. II. (- - ˊ - ˊ) *Sich einer* (dat.) *Sache ~* öfverlemna, hängifva sig åt en sak. **-lásser,** -, *m.* öfverlemnare, afträdare. **-lássung,** *f.* öfverlemnande. **-last,** *f.* **1.** öfvervigt. **2.** alltför stor, tung börda, last, öfverlast. **-lásten*** = *überladen 2.* **-lastig,** *a.* för tungt lastad. **-lästig,** *a.* ytterst besvärlig. **-láuben,*** *tr.* bekläda med löf. **-lauf,** *m.* **1.** starkt tillopp. **2.** öfvergång öfver ngt. **3.** öfverskott. **-laufen,** I. *itr. s.* **1.** rinna

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

öfver. *Die Augen laufen ihm über:* hans ögon tåras, *die Geduld läuft ihm über:* hans tålamod tar slut. 2. löpa öfver, gå öfver, desertera. 3. (- ´ -*) anlöpa. II. *tr.* 1. (äfv. - ´ -*) springa omkull. 2. (- ´ -*) a) öfverfara, utbreda sig öfver, öfversvämma, öfvertäcka, b) *ein Schauer überlief ihn:* en rysning genomfor honom, c) *etw.* [*mit den Augen*] ~ hastigt öfverblicka, genomögna ngt, d) *jn mit dem Degen* ~ hastigt, oförberedt anfalla ngn med värjan, e) öfverlöpa, besvära med täta besök, f) springa om, förbi, g) springa öfver, förbi; förfela. III. (- ´ -*) *rfl.* springa sig trött, förderfvad. **-läufer,** *m.* öfverlöpare. **-laut,** *a.* alltför högljudd. **-lében,*** *tr.* öfverlefva. **-légen,** I. *a.* öfverlägsen. II. *tr.* 1. (´ - - -) lägga öfver, på, på andra sidan. *Jn* ~ lägga upp ngn öfver knät till stryk. 2. (- ´ -*) a) öfvertäcka, -hölja, betäcka, b) för tungt belasta, c) öfverlägga, -väga. *Bei sich* ~ taga i öfvervägande, tänka på, *ich werde es mir* ~ jag skall tänka på saken, *alles wohl überlegt:* när man rätt tänker på saken. **-légenheit,** *f.* öfverlägsenhet. **-légsam,** *a.* eftertänksam, försigtig. **-légsamkeit,** *f.* eftertänksamhet, försigtighet. **-légt,** *a.* öfverlagd, välbetänkt. **-légtheit,** *f.* öfverläggning, eftertanke, uppsåt, beräkt mod. **-legung,** *f.* 1. öfverläggande m. m. se *überlegen II, 1.* 2. (- - ´ -) a) öfverläggning, rådplägning, b) = *Überlegtheit.* **-lei,** oböjl. *a.* öfrig. **-leiten,** *itr. h.* leda öfver, föra öfver, bilda en öfvergång. **-leitung,** *f.* **-lernen** (äfv. - - ´ -*), *tr.* genomläsa, gå igenom. **-lésen,*** I. *tr.* 1. (äfv. ´ - - -) genomläsa. 2. vid läsning förbise. II. *rfl.* öfveransträngа sig med, skada sig gnm läsning. **-léuchten,*** *tr.* 1. öfverglänsa. 2. helt och hållet belysa. **-líchten,*** *tr.* göra för ljus. **-líefern,*** *tr.* 1. öfverlemna, aflemna, leverera. 2. efterlemna, lemna i arf. **-líeferung,** *f.* 1. öfverlemnande. 2. tradition. **-liegen,** *itr. h.* ligga öfver, ofvanpå. **-lísten,*** *tr.* öfverlista. **-lístung,** *f.* **-lódern** = *überflammen.* **-m,** smndragn. af *über dem.* **-machen,** *tr.* 1. göra, sätta ngt öfver, ofvanpå ngt. 2. (- - ´ -*) öfversända, tillsända. **-macht,** *f.* öfvermakt. **-mächtig,** *a.* öfvermäktig. **-malen,** *tr.* 1. måla ngt öfver, ofvanpå, på ngt. 2. (- - ´ -*) öfvermåla. **-málung,** *f.* **-männen,*** *tr.* öfvermanna, -väldiga. **-mäßs,** *n.* 1. öfvermål. 2. öfvermått. **-mäßig,** *a.* omåttlig, öfverdrifven, ytterlig, ofantlig, oskälig; adv. öfvermåttan. **-mäßigkeit,** *f.* omåttlighet, öfverdrift. **-mäuern,*** *tr.* mura öfver, för, igen. **-méistern,*** *tr.* 1. öfvervältiga, besegra, rå på. 2. mästra. **-mensch,** *m.* öfvermänsklig person, ovanlig människa. **-menschlich,** *a.* öfvermänsklig. **-messen,** I. *tr.* 1. gifva på köpet. 2. (vanl. - - ´ -*) göra ett öfverslag öfver. 3. (- - ´ -*) öfverskåda. II. (- - ´ -*) *rfl.* mäta galet. **-mögen,*** *tr.* öfvervinna, besegra. **-móosen,*** *itr. s.* o. *rfl.* blifva mossbelupen. **-morgen,** *adv.* i öfvermorgon. **-morgend,** *a.* inträffande i öfvermorgon. *Der* ~*e Tag:* i öfvermorgon. **-müde,** *a.* öfvertrött, -ansträngd. **-müden,*** I. *tr.* öfveransträngа. II. *itr. s.* o. *rfl.* öfveransträngа sig, blifva öfveransträngd. **-mũdung,** *f.* **-mut[h],** *m.* 1. öfvermod. 2. öfvermodig person. **-müt[h]ig,** *a.* öfvermodig. **-nächten,*** I. *itr. h.* stanna öfver natt. II. *tr.* 1. härbärgera öfver natten. 2. insvepa i nattens mörker. **-nächter,** -, *m.* nattgäst. **-nächtig,** *a.* 1. som räckt hela natten. 2. utvakad. 3. nattgammal. **-nächtigkeit,** *f.* utvakadt tillstånd, utseende. **-nähen,** *tr.* 1. *Ein Stück über etw. ü'bernähen* el. *etw. mit einem Stücke übernä'hen**: sy ett stycke öfver, på ngt. 2. (- - ´ -) sticka tätt. **-nahme,** *0, f.* öfvertagande, emottagande; tillträde. **-nahmeschein,** *m.* mottagningsbevis, kvitto. **-nárben,*** = *benarben.* **-natürlich,** *a.* öfvernaturlig. **-nehmen,** I. *tr.* 1. sträcka armen, handen öfver ngt. 2. taga på sig, öfver sig. 3. (- ´ -*) a) öfvertaga, mottaga, tillträda, b) åtaga sig, underkasta sig, c) öfvervältiga, gripa, d) fordra för mycket af, öfveransträngа. II. (- - ´ -*) *rfl.* åtaga sig för mycket, öfveransträngа sig. **-néhmer,** -, *m.* en som öfvertager, åtager sig ngt; mottagare; entreprenör. **-neigen,** *rfl.* luta sig öfver. **-ordnen,** *tr.* öfverordna. **-ordnung,** *f.* **-packen,** *tr.* 1. packa ngt öfver ngt. 2. packa om ur ett i ett annat. 3. (vanl. - - ´ -*) öfverlasta. 4. (- ´ -*) *Eine Sache mit etw.* ~ packa ngt öfver, på en sak. **-pféffern,*** *tr.* förpeppra. **-pflanzen,** *tr.* 1. (✻- - ´ -*) omplantera. 2. (- - ´ -*) *Den Hügel mit Bäumen* ~ plantera träd på hela kullen. **-pflástern,*** *tr.* lägga plåster på. **-píchen,*** *tr.* tjära, bestryka med tjära. **-pinseln,** *tr. Farbe über etw.* (ack.) *ü'berpinseln* el. *etw. mit Farbe überpinseln**: med pensel el. borste stryka färg på ngt. **-plátten,*** *tr.* stryka öfver med strykjärn. **-púrpurn,*** *tr.* purpra. **-púrzeln,*** *itr. s.* o. *rfl.* slå kullerbytta, kullbytera. **-quellen** = *überfliefsen.* **-quẽr,** *adv.* tvärs öfver. **-rágen,*** *tr.* resa, höja sig öfver; öfverträffa. **-ránken,*** *tr.* med rankor betäcka, växa öfver. **-ráschen,*** *tr.* öfverraska. **-ráschung,** *f.* öfverraskning. **-rásen,*** *itr. s.* o. *rfl.* blifva gräsbevuxen, gro igen. **-räuschen,*** *tr.* 1. med sitt brus öfverrösta. 2. brusa fram öfver. **-réchnen,*** *tr.* 1. räkna öfver, göra ett öfverslag öfver. 2. (äfv. ´ - - -) räkna igenom. **-réchnung,** *f.* öfverslag, beräkning. **-réden,*** *tr.* öfvertala; öfvertyga. **-rédung,** *f.* öfvertalning. **-reich,** *a.* ofantligt rik. **-reichen,** I. *tr.* 1. räcka, langa öfver. 2. (- - ´ -*) öfverlemna. II. *itr. h.* räcka, nå öfver. **-reichlich,** *a.* ofantligt riklig, ymnig. **-réichung,** *f.* öfverlemnande. **-reif,** *a.* öfvermogen. **-reife,** *f.* öfvermognad. **-réifen,*** I. *tr.* 1. göra öfvermogen. 2. öfverdraga med rimfrost. 3.

sätta ringar, (tunn)band på, banda. II. *itr. s.* blifva öfvermogen. **-réiten,*** I. *tr.* 1. (äfv. ‹---) rida öfver, omkull. 2. rida om. 3. tröttrida. II. *rfl.* rida sig trött. **-reiz,** *m.* öfverretning. **-réizen,*** *tr.* öfverreta. **-réiztheit,** *f.* öfverretadt tillstånd, öfverdrifven retlighet. **-réizung,** *f.* öfverretning. **-rénnen,*** = *überlaufen II, 1, 2, e, f, g, III.* **-rest,** *m.* öfverlefva, kvarlefva, rest. **-rheinisch,** *a.* från, på andra sidan Ren. **-ríeseln,*** *tr.* spola öfver, vattna. **-rínden,*** *tr.* öfverdraga med en skorpa, med bark. **-rock,** *m.* 1. rock, lifrock. 2. öfverrock. 3. öfverkjol. **-rúmpeln,*** *tr.* öfverrumpla. **-rúmp[e]lung,** *f.* **-s,** smndragn. af *über das.* **-sáen,*** *tr.* beså, beströ; öfversålla. **-salzen** (o.---‹-*), *tr.* 1. salta litet på. 2. försalta. **-satt,** *a.* öfvermätt. **-sättigen,*** I. *tr.* öfvermätta. II. *rfl.* blifva öfvermätt. **-sättigung,** *f.* **-schállen,*** *tr.* öfverrösta. **-schátten,*** *tr.* öfverskugga. **-schätzen,*** *tr.* öfverskatta. **-schätzung,** *f.* **-schau,** *f.* öfverblick. **-schäuen,*** *tr.* 1. = *überblicken.* 2. beherska, dominera. **-schäumen,** I. *itr. s.* skummande rinna öfver. II. (---‹-*) *tr.* skummande utbreda sig öfver. **-schicken** = *übersenden.* **-schiefsen,** I. *itr. s.* 1. göra en kullerbytta, falla framstupa, stupa baklänges. 2. rinna öfver. 3. skjuta öfver, bilda ett öfverskott. II. *tr.* 1. skjuta öfver. 2. (---‹-*) a) med skott bestryka, b) förfela, skjuta bom på gnm att skjuta för högt, c) förfela, hoppa öfver. *Das Ziel* ~ skjuta öfver målet, d) göra ett öfverslag öfver. III. (---‹-*) *rfl.* göra en kullerbytta, slå volt. **-schiffen,** I. *itr. s.* segla, fara öfver. II. *tr.* 1. (äfv.---‹-*) öfverfrakta. 2. (---‹-*) segla, fara öfver. **-schímmeln,*** I. *tr.* öfverdraga med mögel. II. *itr. s.* mögla. **-schimmern,** I. = *überglänzen.* II. *itr. h. Ins Rote* ~ skifta i rödt. **-schláfen,*** I. *tr.* 1. sofva på, t. ex. *die Sache* ~ sofva på saken. 2. försofva. II. *rfl.* försofva sig. **-schlag,** *m.* 1. en vägs utslag; öfverbalans; kullerbytta. 2. öfverslag, ungefärlig beräkning. 3. omslag på ngn kroppsdel. 4. öfvervikt kant, klaff. **-schlagen,** I. *itr. s.* 1. slå öfver; hoppa öfver. 2. taga öfverbalans, slå öfver. 3. (---‹-*) a) = *beschlagen II,* b) slå sig (om köld, vin m. m.), svalna (om det som är för varmt). II. *tr.* 1. slå omkring, kasta öfver, kasta på, lägga, breda öfver. 2. hopveckla, lägga på hvartannat, i kors. 3. (---‹-*) a) slå förbi, ej råka, hoppa öfver, förbise, b) *eine Sache mit etw.* ~ vika ngt öfver, sätta en klaff öfver en sak, c) göra ett öfverslag öfver. III. (---‹-*) *rfl.* slå omkull, hvälfva, vältra sig, stupa kullerbytta, hjula. **-schlagskragen,** *m.* nedvikt krage. **-schléichen,*** = *beschleichen.* **-schléifern,*** *tr.* breda en slöja öfver, beslöja, maskera. **-schlücken,*** *rfl.* sätta i halsen. **-schmieren,** *tr. Etw. über eine Sache ü'berschmieren* el. *eine Sache mit etw. überschmieren**: stryka ngt öfver, på en sak, bestryka en sak med ngt. **-schnappen** (✻---‹-*), *itr. s.* o. *h.* slå öfver, slå tillbaka. F bild. *über[ge]schnappt:* tokig, vriden. **-schnéien,*** *tr.* öfversnöa, snöa igen om. **-schráubt,** *a.* öfverspänd. **-schráubtheit,** *f.* öfverspändt väsen, sätt. **-schreiben,** I. *tr.* 1. skrifva öfver. 2. (äfv.---‹-*) skrifva af, öfverflytta, transportera. 3. (---‹-*) a) fullskrifva, b) förse med öfverskrift, c) skriftligen meddela, efterlemna, d) i skriftställeri öfverträffa. II. (---‹-*) *rfl.* öfverlefva sig såsom författare, blifva utskrifven. **-schreibung** (o.---‹-), *f.* **-schreien,** I. *tr.* I. (---‹-*) skrika, ropa högre än, öfverrösta. 2. ropa hit-, ditöfver. II. (---‹-*) *rfl.* för mycket forcera rösten. **-schreiten,** I. *itr. s.* gå öfver. II. (---‹-*) *tr.* öfverskrida. **-schréitung,** *f.* **-schrift,** *f.* öfverskrift. **-schritt,** *m.* öfverskridande, -gång. **-schróben(heit)** = *Überschraubt(heit).* **-schuh,** *m.* öfversko, ytterkäng, galosch. **-schufs,** *m.* öfverskott. **-schüssig,** *a.* öfverskjutande, öfvertalig. **-schütten,** *tr.* 1. ösa, hälla ngt öfver ngt. 2. (---‹-*) öfvertäcka, -skotta, -ösa, -hopa. **-schüttung** (o.---‹-*), *f.* **-schwall,** *m.* öfversvallande, -flöd. **-schwánglich,** *a.* öfversvinnelig, öfverflödande, omåtlig. **-schwánglichkeit,** *f.* öfversvinnelighet, öfverflöd. **-schwappen,** *itr. s.* skvalpa öfver. **-schwármen,*** *tr.* omhvärfva. **-schwémmen,*** *tr.* öfversvämma. **-schwémmung,** *f.* öfversvämning. **-schwēr,** *a.* alltför tung. **-schwimmen,** I. *itr. s.* o. II. (---‹-*) *tr.* simma öfver. **-schwung,** *m.* öfvervigt, -mått. **-seeisch,** *a.* transatlantisk, på, från andra sidan hafvet. **-segeln,** I. *itr. s.* segla öfver. II. (---‹-*) *tr.* 1. öfversegla. 2. segla om. 3. segla förbi. 4. öfverfara, t. ex. *das Meer.* **-séhbār,** *a.* öfverskådlig. **-sehen,** I. *itr. h.* se, titta öfver. II. (---‹-*) *tr.* 1. förbise; hafva öfverseende med. 2. öfverblicka, öfverskåda. Bild. *jn* ~ vara ngn öfverlägsen, se ngn öfver axeln. 3. (äfv.‹---) se igenom, genomögna; taga en öfverblick öfver, mönstra. **-sein,** *itr. s.* 1. vara öfrig, öfver, kvar, återstå. 2. vara öfver, förbi, öfverstånden. 3. hafva gått öfver, kapitulerat. 4. F *es ist mir über:* jag är trött på, led åt det. 5. *Jm* ~ vara ngn öfverlägsen. **-séit,** *adv.* afsides. **-selig,** *a.* öfverlycklig, öfversäll, i sjunde himlen. **-senden,** *tr.* 1. skicka öfver. 2. (---‹-*) öfversända. **-sénder,** -, *m.* öfver-, afsändare. **-séndung,** *f.* öfversändande. **-sétzbār,** *a.* möjlig att öfversätta. **-setzen,** I. *itr. s.* sätta, spränga, hoppa, fara, ro, rida, gå öfver. II. *tr.* 1. sätta, ro, frakta öfver. 2. (---‹-*) a) *etw.* ~ sätta (m. m. se *I*) öfver ngt, b) öfversätta, c) för starkt, för tätt besätta, öfverfylla. **-sétzer,** -, *m.* öfversättare. **-sétzerin,** *-nen, f.* öfversättarinna. **-sétzung,** *f.* öfversättning. **-sicht,** *f.* öfversigt, öfverblick. **-sichtig,** *a.* långsynt.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

-sichtigkeit, *f.* med. långsynthet. **-sichtlich**, *a.* öfverskådlig. **-sichtlichkeit**, *f.* öfverskådlighet. **-siedeln** (o. ---ˊ-*), I. *itr. s.* flytta öfver. II. *tr.* öfverflytta, förflytta. **-sied[e]lung** (o. ---ˊ-), *f.* **-sieden**, *itr. s.* sjuda, koka öfver. **-siegen**,* *tr.* öfvervinna. **-silbern**,* *tr.* försilfra. **-silberung**, *f.* **-sinnen**,* *tr.* öfvertänka, öfverväga. **-sinnlich**, *a.* öfversinnlig. **-sinnlichkeit**, *f.* öfversinnlighet. **-sömmern**,* I. *itr. h.* tillbringa sommaren. II. *tr.* underhålla under sommaren, hafva boskap på sommarbete. **-sömmerung**, *f.* **-sönnen**,* *tr.* bestråla, skina på. **-spannen**, *tr.* 1. spänna ngt öfver ngt. 2. (--ˊ-*) a) *eine Sache mit etw.* ~ spänna ngt öfver en sak, b) fatta mellan tummen och lillfingret, c) spänna för hårdt. **-spannt**, *a.* öfverspänd. **-spanntheit**, **-spannung**, *f.* öfverspändt sätt, väsen. **-sparen** (o. ---ˊ-*), *tr.* gnm sparsamhet få öfver, spara ihop. **-spinnen**,* *tr.* öfverspinna. **-springen**, I. *itr. s.* hoppa, springa, slå öfver. *Zu etw.* ~ slå sig på, gå öfver till ngt. II. (--ˊ-*) *tr.* hoppa öfver. III. (--ˊ-*) *rfl.* hoppa sig förderfvad, vricka sig. **-spritzen**, I. *itr. s.* spruta öfver. II. (--ˊ-*) *tr.* öfverspruta. **-sprudeln**, I. *itr. s.* o. *h.* brusa, sjuda öfver. Bild. *von Witz* ~ gnistra af kvickhet. II. (--ˊ-*) *tr.* öfverspruta. **-sprung**, *m.* hopp från ett till ett annat. **-ständig**, *a.* som stått för länge, dufven; öfveråring, öfvermogen. **-stäuben**,* = *bestäuben*. **-stehen**, I. *itr. h.* 1. stå öfver, skyla. 2. skjuta fram. 3. ~ *lassen:* låta stå ngn tid. II. (--ˊ-*) *tr.* öfverstå, bestå, genomgå. *Er hat es überstanden:* han har slutat (dött). **-stéigbär**, *a.* öfverstiglig, öfvervinnelig. **-steigen**, I. *itr. s.* 1. stiga, klifva öfver. 2. (säfv. --ˊ-*) stiga öfver bräddarne, rinna öfver, svämma öfver. II. (--ˊ-*) *tr.* öfverstiga, gå öfver; bild. öfvervinna. III. (--ˊ-*) *rfl.* stiga för högt, gå vilse vid bärgstigning; bild. gå för långt, taga för sig för mycket, taga sig vatten öfver hufvudet. **-stéigern**,* *tr.* 1. *Den Preis* ~ dyrka upp priset, sätta för högt pris på ngt. 2. *Jn* ~ öfverbjuda ngn. **-stéiglich** = *übersteigbar*. **-stéuern**,* *tr.* lägga för stora skatter på. **-stícken**,* *tr.* (rikligt) brodera. **-stímmen**,* *tr.* 1. stämma för högt. 2. vid omröstning besegra. **-stópfen**,* *tr.* 1. stoppa för mycket i, för hårdt. 2. (säfv. ˊ---) stoppa, sätta en stopp på. **-stráhlen**,* = *überglänzen*. **-streichen**, *tr.* 1. stryka öfver. 2. (--ˊ-*) öfverstryka, bestryka. **-streifen**, *tr.* 1. stryka, draga öfver, på. 2. (--ˊ-*) göra randig, randa. **-streuen**, *tr.* 1. strö ngt öfver ngt. 2. (--ˊ-*) beströ, öfversålla. **-stricken**,* = *bestricken*. **-strömen**, I. *itr. s.* strömma, flöda, svalla öfver. II. (--ˊ-*) *tr.* öfverströmma, öfversvämma, rinna, utbreda sig öfver. **-strömung**, *f.* **-strumpf**, *m.* öfverstrumpa. **-studieren**, I. *tr.* fort gå igenom, studera. II. *rfl.* öfveransträng a sig med studier. **-stülpen**, *tr. Etw. über eine Sache ü'berstülpen* el. *eine Sache mit etw. überstü'lpen*:* hvälfva, sätta, ställa ngt öfver en sak. **-stürmen**, I. *itr. s.* storma öfver. II. (--ˊ-*) *tr.* stormande öfverrumpla. **-stürzen**, I. *itr. s.* 1. taga öfverbalans, slå omkull. *Nach hinten* ~ slå baklänges. 2. störta, rusa öfver. II. *tr.* 1. = *überstülpen*. 2. (--ˊ-*) a) störta, falla öfver, b) brådska, brådstörta med. III. (--ˊ-*) *rfl.* brådska, brådstörta. **-stürzer**, -, *m.* brådskande, brådstörtande person. **-stürzung**, *f.* brådska. **-süfs**, *a.* för söt. **-süfsen**,* *tr.* göra för söt. **-täfeln**,* *tr.* panela. **-täuben**,* *tr.* öfverrösta, döfva, bedöfva. **-täubung**, *f.* **-täuen**,* *tr.* daggbestänka, fukta. **-teuer**, *a.* alltför dyr, ofantligt dyr. **-téuern**,* *tr.* 1. göra öfvermåttan dyr, dyrka upp priset på. 2. *Jn* ~ begära, taga för mycket af ngn. **-téu[e]rung**, *f.* **-thätig**, *a.* alltför (mångsidigt) verksam, som har för många järn i elden. **-tölpeln**,* *tr.* draga vid näsan, lura. **-tönen**,* *tr.* öfverrösta. **-träghär**, *a.* som kan öfverflyttas, öfverlåtas. **-tragen**, I. *tr.* 1. bära, hafva öfver, utanpå. 2. bära öfver (till andra sidan). 3. (vanl. ---ˊ-*) öfverföra, -flytta, -sätta; öfverlåta, uppdraga, anförtro. II. *rfl.* 1. öfverflyttas, gå öfver. 2. (--ˊ-*) a) taga skada af tunga bördor, b) om fruktträd: bära för mycket. **-träger**, *m.* 1. en som bär fram ngt, denunciant. 2. säfv. **-träger**, öfversättare. **-trágung**, *f.* 1. öfverflyttande, öfverlåtelse. 2. öfverflyttad bemärkelse. 3. öfversättning. **-tréffen**,* *tr.* öfverträffa. **-treiben**, I. *itr. s.* drifvas, flyta öfver. II. *tr.* 1. drifva öfver. 2. (--ˊ-*) a) öfveranstränga, tröttköra, b) öfverdrifva. III. (--ˊ-*) *rfl.* 1. öfveranstränga sig. 2. om träd: drifva för mycket skott. **-tréiber**, *m.* person som öfverdrifver. **-tréibung**, *f.* öfverdrift. **-treten**, I. *itr. s.* 1. = *übersteigen I, 2.* 2. öfverträda, gå öfver. II. (--ˊ-*) *tr.* 1. *Sich* (dat.) *den Fu/s* ~ vricka foten. 2. öfverträda, öfverskrida. III. (--ˊ-*) *rfl.* vricka en fot. **-tréter**, -, *m.* öfverträdare. **-trétung**, *f.* öfverträdelse. **-tríeben**, *a.* öfverdrifven. **-trift**, *f.* ställe som boskapen drifves öfver. **-trínken**,* *rfl.* dricka för mycket. **-tritt**, *m.* öfvergång. **-trumpfen** (o. ---ˊ-*), *tr.* kort. sticka öfver med (högre) trumf; bild. öfverträffa. **-tűnchen***, *tr.* öfverstryka, hvitmena; bild. gifva en yttre polityr, fernissa, polera. **-tűnchung**, *f.* **-verdienst**, *m.* extraförtjänst. **-völkern**,* *tr.* öfverbefolka. **-völkerung**, *f.* **-voll**, *a.* öfverfull. **-vórt[h]eilen**,* *tr.* förfördela. **-wáchen**,* I. *tr.* öfvervaka. II. *rfl.* öfveransträng a sig med vakande, blifva utvakad. *Überwacht:* utvakad. **-wachsen**, I. *itr. s.* 1. växa öfver; bild. a) svälla, flöda öfver, b) taga öfverhand. 2. (--ˊ-*) växa igen, öfverdragas, betäckas. II. (--ˊ-*) *tr.* 1. öfverväxa. 2. växa om, gå om i växten. III. (--ˊ-*) *rfl.* växa för fort. **-wáchung**, *f.*

öfvervakande. **-währen,*** = *überdauern.* **-wällen,*** *itr. s.* (afv. ´---) välla, sjuda, koka öfver. **-wällung,** *f.* **-walten,** *itr. h.* hafva öfverväldet, ligga öfver. **-wältigen,*** *tr.* öfverväldiga, öfvervinna. **-wältiger,** *-, m.* öfvervinnare, besegrare. **-wältigung,** *f.* öfverväldigande. **-wében,*** *tr.* öfverdraga, täcka, skyla, dölja. **-wég,** *adv.* ~ *gehen:* gå ut ett godt stycke. **-wéhen,*** *tr.* fläkta, blåsa på, öfver, fara fram öfver, igensopa, öfverskyla. **-wéint,** *a.* förgråten. **-weise** = *überklug.* **-wéisen,*** *tr.* 1. *Jm etw.* ~ uppdraga ngt åt ngn, hänvisa ngt till ngn, tilldela ngn ngt. 2. öfverbevisa, *jn einer* (gen.) *Sache:* ngn om en sak. **-weifsen,** (o. `--´-*`) *tr.* hvitmena, hvitlimma, öfverstryka med hvit färg. **-weifsung** (o. `--´-`), *f.* **-weltlich,** *a.* öfversinnlig. **-wéndlich,** *a.* ~*e Naht:* kastsöm, ~ *nähen:* sy med öfverkast. **-werfen,** I. *tr.* 1. kasta öfver, på, om. 2. (`--´-*`) a) *eine Sache mit etw.* ~ kasta ngt på, öfver en sak, öfverhölja en sak med ngt. *Mit Kalk* ~ kalkslå, rappa, b) *jn* ~ kasta längre, högre än ngn, c) *jn* ~ kasta ngn så att han gör en kullerbytta. II. (`--´-*`) *rfl.* 1. göra en kullerbytta. 2. *Sich mit jm* ~ blifva osams, oense med ngn. **-wichtig,** *a.* 1. öfvervigtig. 2. ofantligt vigtig. **-wichtigkeit,** *f.* 1. öfvervigt. 2. ofantlig vigt. **-wickeln,*** *tr.* omvira. **-wiegen,*** I. *tr.* vara tyngre, vigtigare, talrikare än. II. (afv. ´---) *itr. h.* vara förherskande, öfvervägande. **-winden,** I. *tr.* 1. linda, vira, rulla ngt om ngt. 2. (`--´-*`) a) omlinda, omvira, b) öfvervinna. II. (`--´-*`) *rfl.* öfvervinna sig själf, beherska sig, förmå sig till ngt. **-winder,** *-, m.* öfvervinnare, besegrare. **-windlich,** *a.* möjlig att öfvervinna. **-windung,** *f.* öfvervinnande, besegrande, seger; självbeherskning. *Es hat mir viel* ~ *gekostet:* det har kostat mig mycken strid. **-wintern,*** I. *itr. h.* öfvervintra. II. *tr.* underhålla under, hafva öfver vintern, vinterfodra. **-wint[e]rung,** *f.* **-wógen,*** *tr.* svalla öfver, betäcka. **-wölben,** *tr.* 1. hvälfva ngt öfver ngt. 2. (`--´-*`) bygga ett hvalf öfver, hvälfva sig öfver. *Eine Sache mit etw.* ~ hvälfva ngt öfver en sak. **-wölken,*** I. *tr.* öfverdraga, betäcka med moln. II. *rfl.* blifva molnbetäckt, mulna. **-wüchern,*** I. (´---) *itr. s.* ymnigt utbreda sig, taga öfverhand. II. *tr.* 1. öfvertäcka, utbreda sig öfver, taga öfverhand öfver, förkväfva. 2. ockra på, gnm ocker utsuga. **-wüchs,** *m.* alltför stor frodighet, för frodig växtlighet. **-wucht,** *f.* öfverbalans. **-wurf,** *m.* 1. öfverkastande, påtagande. 2. lätt plagg som bäres öfver andra, mantel, mantilj, pelerin, sjal. **-zahl,** *f.* 1. öfverskjutande antal. 2. flertal. **-zählen,*** *tr.* 1. ss. betalning öfverlemna. 2. öfverbetala. **-zählen,*** I. *tr.* öfverräkna, räkna igenom. II. *rfl.* missräkna sig, räkna vilse. **-zählig,** *a.* öfvertalig. **-zéugen,*** *tr.* 1. ✻ bevisa; öfverbevisa. 2. öfvertyga, *von etw.* el. ✻ *einer* (gen.) *Sache:* om ngt. Äfv. *ich bin es überzeugt:* jag är öfvertygad därom. **-zéugung,** *f.* 1. öfvertygande. 2. öfvertygelse. **-zéugungskraft,** *f.* bevisningskraft. **-zéugungstreue,** *f.* trohet mot sin öfvertygelse. **-zéugungsvoll,** *a.* öfvertygande. **-ziehärmel,** *m.* öfverärm, lösärm. **-ziehen,** I. *tr.* 1. draga öfver, a) åt andra sidan, b) utanpå. 2. *Jm einen Hieb* el. *eins* [*mit dem Stocke*] ~ ge ngn ett rapp, låta ngn smaka käppen. 3. draga ngt på sned så att det lutar öfver ngt. 4. (`--´-*`) öfverdraga, sätta öfverdrag på, kläda, bekläda, bestryka. *Ein Land mit Heeresmacht, mit Krieg* ~ anfalla, bekriga ett land. II. (`--´-*`) *rfl.* öfverdragas. III. *itr. s.* 1. tåga öfver. 2. flytta öfver. **-zieher,** *-, m.* öfverrock, paletå. **-zinken,*** *tr.* förzinka, bekläda med zinkplåtar. **-zinkung,** *f.* **-zinnen,*** *tr.* förtenna. **-zinnung,** *f.* **-zúckern,*** *tr.* öfverdraga med socker, kandera, glasera; sockra på. **-zúck[e]rung,** *f.* **-zug,** *m.* 1. öfverflyttning, flyttning. 2. fiendtligt infall. 3. öfverdrag. **-zwérch,** *adv.* tvärs öfver.

üblich, *a.* bruklig, öflig, (sed)vanlig. **-keit,** *f.* bruklighet, vanlighet.

übrig, *a.* 1. öfrig; öfver, kvar. *Im* ~*en:* för öfrigt. 2. öfverflödig. *Ein* ~*es thun:* göra mer än nödvändigt är, mer än man är tvungen till. **-bleibend,** *a.* som blir öfver el. kvar, återstående. **-en,** *sv. tr.* = *überheben I, 2.* **-ens,** *adv.* för öfrigt.

Übung, *f.* öfning. *In* ~ *sein:* a) vara öfvad, van, b) vara bruklig, vanlig, *außer* ~ *sein:* a) hafva kommit ur vanan, b) ej längre vara i bruk, hafva kommit ur bruk. **-saufgabe,** *f.* öfning, tema, lexa.

u. dgl. m., förkortn. = *und dergleichen mehr:* med mera dylikt (m. m. dyl.).

Ufer, *-, n.* strand. **-bewohner,** *m.* strandbo, kustbo. **-los,** *a.* utan strand, gränslös, ändlös.

uff, *itj.* uff.

uh, *itj.* å, kors, usch, hu.

Uhlan se *Ulan.*

Uhr, *-en, f.* dim. †, ur, klocka. *Was* el. *wieviel ist die* ~ el. *wieviel* ~ *ist es?* hvad, hur mycket är klockan? F *gegen Uhr er viere:* inemot kl. 4. **-gehänge,** *n.* berlock. **-halter,** *m.* klockställ. **-macher,** *m.* urmakare. **-macherei,** *f.* urmakaryrke.

Uhū, *-s,* -[*s*], *m.* uf.

Uhz m. m. se *Uz* m. m.

Ukás, -[*e*], *m.* ukas.

Ulán, *-en, m.* ulan.

Ulk, *-e, m.* F galenskap, tokeri, spratt, fuffens, gyckel. **-en,** *sv. itr. h.* F göra galenskaper m. m. se föreg.

Ulme, *-n, f.* alm. **-n,** *a.* af alm, alm-.

Ultra, -[*s*], *-s, m.* långtgående, ultraradikal, -konservativ m. m.

um, I. *prep.* med ack. (jfr. *5*), 1. omkring, kring.

2. omkring, ungefär, vid. ~ *zwölf* [*Uhr*]: vid tolftiden, ~ *Ostern:* till påsk, vid påsktiden. 3. om, t. ex. *sich* ~ *etw. kümmern* bry sig om ngt, ~ *etw. wissen:* veta om ngt. 4. lön, pris. för, t. ex. ~ *alles in der Welt nicht, Auge* ~ *Auge.* 5. ~ ... *willen* med gen. för... skull, t. ex. ~ *Gottes willen*; äfv. blott ~ med gen., t. ex. ~ *deiner selbst:* för din egen skull, el. ack., t. ex. *jn* ~ *seinen Freimut lieben:* tycka om ngn för hans frimodighets skull. 6. öfversättes ej vid måttuppgifter, t. ex. ~ *einen Zoll schmaler, zu schmal:* ett tum smalare, för smal, ~ *so viel ärmer:* så mycket fattigare, ~ *viel gebessert:* mycket förbättrad, ~ *desto besser:* dess bättre, ~ *so besser:* så mycket bättre. 7. betecknar förlust, t. ex. ~ *etw. kommen:* blifva af med, förlora ngt, ~ *etw. sein:* vara af med, hafva förlorat ngt. 8. betecknar oafbruten följd, t. ex. *ein Bote* ~ *den anderen:* det ena budet efter det andra, bud på bud, *Jahr* ~ *Jahr:* år efter år; *einen Tag* ~ *den andern* el. *einen* ~ *den andern Tag:* hvarannan dag; ~ *den dritten Tag:* hvar tredje dag. 9. särskilda fall. *Wie steht's* ~ *diese Sache?* hur står det till, förhåller det sig med denna sak? *es sieht übel* ~ *ihn aus:* det tyckes stå illa till med honom, *es ist eine schlimme Sache* ~ *s Lügen:* det är mycket illa, fult att ljuga, *es ist eine ernste Sache* ~ *das Sterben:* att dö, döden är en allvarsam sak. II. *konj.* ~ *zu* vid inf.: för att. III. *adv.* 1. ~ *und* ~ helt och hållet, från alla sidor. ~ *und* ~ *kehren:* vända upp och ned. 2. ellipt. i st. f. en verbalsms., omkull, ned, t. ex. ~ *mit diesem Baume.* 3. ~ *sein* se *umsein.* **-ackern,** *tr.* plöja, plöja upp. **-ändern,** *tr.* omändra, ändra, förändra. **-änd[e]rung,** *f.* **-arbeiten,** *tr.* omarbeta. **-ärmen,*** *tr.* omfamna. **-ärmung,** *f.* **-arten,** *itr. s.* o. *refl.* omgestaltas. **-ät[h]men,*** *tr.* omfläkta. **-backen,** *tr.* baka om. **-bau,** *m.* 1. ombyggnad. 2. ombygdt hus. 3. kringbyggnad. 4. omkring ngt bygdt hus. **-bauen,** *tr.* 1. bygga om, ändra. 2. kringbygga. **-behalten,** *tr.* behålla på (sig). **-bekommen,** *tr.* få kring sig, på sig. **-bellen,*** *tr.* skälla omkring, på. **-bessern,** *tr.* reformera, förbättra. **-betten,** *tr. Jn* ~ flytta ngn till en annan säng. **-bettung,** *f.* **-beugen, -biegen,** *tr.* böja, kröka. **-biegung,** *f.* **-bilden,** *tr.* ombilda, omgestalta. **-binden,** *tr.* 1. binda om, a) binda omkring. *Sich eine Schürze* ~ taga på sig ett förkläde, b) binda om (för andra gången), t. ex. *ein Buch.* 2. (-ˊ-ˋ) ombinda. **-blasen,** *tr.* 1. blåsa omkull. 2. (-ˊ-ˋ) kringblåsa. **-blättern,** I. *itr. h.* vända bladet, bladen. II. *tr.* genombläddra. **-blick,** *m.* 1. blick omkring sig. 2. blick tillbaka. *Ohne* ~ utan att se sig om. **-blicken,** *itr. h.* o. *refl.* 1. se sig omkring. 2. se sig om, vända sig om. **-blitzen,*** *tr.* med blixtar omgifva. **-blühen,*** *tr.* blomstra omkring. **-bräusen,*** *tr.* brusa omkring. **-brechen,** I. *tr.* 1. bryta omkull, ned. 2. odla, plöja. 3. vika. II. *itr. s.* störta, falla, störta samman. **-bringen,** *tr.* taga lifvet af. **-brüllen*,** *tr.* tjuta omkring. **-bühlen,*** = *umwerben.* **-büschen, -büschen,*** *tr.* omgifva med buskar, med buskage. **-dämmen,** *tr.* 1. omlägga, t. ex. *eine Straſse.* 2. (-ˊ-ˋ) med en dam, med dammar omgifva. **-dämmern,*** *tr.* 1. gry, ljusna, 2. skymma omkring ngt. **-dämpfen,*** *tr.* ånga omkring. **-decken,** *tr.* 1. sätta, hölja ngt omkring ngt. 2. duka om. 3. täcka om, t. ex. *das Dach.* 4. (-ˊ-ˋ) öfverhölja, betäcka. **-deuten,** *tr.* tyda, tolka på annat sätt. **-deutschen,** *tr.* öfversätta till tyska. **-deutschung,** *f.* **-dichten,** *tr.* omarbeta, förändra en dikt. **-dönnern,*** *tr.* dundra omkring. **-dörnen,*** *tr.* omgifva med törne, lägga törne omkring. **-drängen,*** *tr.* tränga från alla sidor. **-drehen,** *tr.* vrida omkring, vrida om, vända om. *Den Kopf* ~ vända på hufvudet, *jm den Hals* ~ vrida halsen af ngn. **-dreher,** -, *m.* en som vrider omkring, vänder om ngt. **-drehung,** *f.* omvridning. **-dröhen,*** *tr.* rundt omkring hota. **-druck,** *m.* omtryckning. **-drucken,** *tr.* omtrycka. **-dúften,*** *tr.* med doft omgifva. **-dúnkeln, -dűstern,*** *tr.* förmörka, insvepa i mörker. **-dűst[e]rung,** *f.* **-eilen,*** *tr.* skynda rundt omkring. **-fächeln, -fächen,*** *tr.* omfläkta. **-fähen,*** poet. = *umfangen.* **-fahren,** I. *itr. s.* fara, åka omkring; fara en omväg. II. *tr.* 1. köra öfver, omkull. 2. (-ˊ-ˋ) fara, färdas omkring. *Ein Vorgebirge* ~ dubblera ett kap. **-fahrt,** *f.* kringresa, turné. **-fährung,** *f.* färd omkring ngt. **-fall,** *m.* fall. **-fallen,** *itr. s.* falla omkull; stjälpa, stupa. **-fällen,** *tr.* fälla, hugga ned. **-falten,** *tr.* 1. (-ˊ-ˋ) veckrikt, i veck omgifva. 2. lägga ngt i veck omkring ngt. 3. vecka om. **-fang,** *m.* omfång, omkrets. **-fángen,*** *tr.* omgifva, omsluta, omfamna, omfatta, gripa. **-fänglich, -fangreich,** *a.* omfångsrik. **-färben,** *tr.* 1. omfärga. 2. (-ˊ-ˋ) med färger omgifva. **-fassen,** *tr.* 1. (-ˊ-ˋ) omfatta, innesluta; inhägna. 2. gifva en ny infattning. **-fássung,** *f.* 1. omfattning. 2. inhägnad. **-fésseln,*** *tr.* fjättra. **-flámmen,*** *tr.* flamma, låga omkring. **-fláttern,*** *tr.* fladdra omkring. **-flechten,** *tr.* 1. omfläta, fläta på annat sätt. 2. *Etw. um eine Sache úmflechten* el. *eine Sache mit etw. umfléchten**: fläta ngt omkring en sak. **-fliegen,** I. *itr. s.* flyga omkring. II. (-ˊ-ˋ) *tr.* 1. flyga, kretsa omkring ngt. 2. flyga omkring, förbi ngt. **-flíefsen,*** *tr.* flyta omkring, kringflyta, skölja, omgifva; om ljussken: omstråla. **-flímmern, -flírren,*** *tr.* blänka, glänsa omkring. **-flóren,*** *tr.* beslöja, insvepa. **-flórung,** *f.* 1. beslöjande. 2. slöja. **-flút[h]en,*** *tr.* kringsvalla, kringflyta. **-formen,** *tr.* omgestalta, ombilda. **-formung,** *f.* **-frage,** *f.* fråga ställd till hvar och en särskildt, förfrågan. ~

halten = förj. **-fragen,** *itr. h.* fråga hvar och en särskildt, förfråga sig hos den ene efter den andre. **-fríed[ig]en,*** = *einfriedigen.* **-führen,** *tr.* **1.** föra omkring. **2.** föra en omväg. **-füllen,** *tr.* fylla, hälla ur ett i ett annat kärl. **-füllung,** *f.* **-fúnkeln,*** *tr.* glänsa, gnistra, tindra omkring. **-gang,** *m.* **1.** kringvandring, rond, procession. *Einen ~ halten:* gå, tåga omkring, i procession, göra en rond. **2.** hvarf som ngt vrider sig. **3.** gång omkring ngt, galleri. **4.** *Von etw. ~ nehmen:* kringgå, undvika ngt. **5.** umgänge. *Mit jm ~ halten* el. *pflegen:* umgås med ngn. **-gänglich,** *a.* **1.** umgängsam, sällskaplig. **2.** som man kan umgås med, treflig. **-gänglichkeit,** *f.* umgängsamhet, sällskaplighet. **-gangssprâche,** *f.* talspråk. **-gárnen,*** *tr.* sätta nät omkring; snärja. **-gárnung,** *f.* **-gaukeln,** *tr.* **1.** (-ˊ-*) gycklande, lekande omsväfva, med gyckelbilder omgifva. **2.** gycklande, på gyckel omgestalta. **-geben,** *tr.* **1.** taga ngt och svepa om ngn, t. ex. *gieb mir meinen Mantel um:* tag och svep om mig min kappa. **2.** (-ˊ-*) omgifva, innesluta. **-gébung,** *f.* omgifning. **-gegend,** *f.* omnäjd. **-gehen,** I. *itr. s.* **1.** gå omkring, a) vrida sig, b) gå omkring ngt, c) gå hit och dit, d) *der Reihe nach ~* gå i tur, e) gå omkring i sömnen, vara sömngångare, f) gå omkring ss. spöke, spöka, äfv. opers. *h. es geht hier um:* det spökar här, g) cirkulera, vara i omlopp. **2.** *~d* el. *mit ~der Post antworten:* svara med omgående. **3.** göra en omväg, gå en krok. **4.** umgås. *Damit ~ sich zu verheiraten:* tänka på att gifta sig, *mit etw. schlecht ~* fara illa med ngt. II. (-ˊ-*) *tr.* gå omkring, kringgå, undvika. **-géhung,** *f.* **-gestalten,** *tr.* omgestalta, förändra. **-gestaltung,** *f.* **-giefsen,** *tr.* **1.** omtappa, hälla i ett annat, i andra kärl. **2.** omgjuta. **-giefsung,** *f.* **-gittern,*** *tr.* sätta galler omkring. **-glánzen,*** *tr.* med sin glans omgifva, förgylla, omstråla. **-glühen,*** *tr.* glödande omgifva, omstråla. **-gólden,*** *tr.* förgylla. **-graben,** *tr.* **1.** gräfva om, omgräfva. **2.** gräfva omkull. **3.** (-ˊ-*) gräfva rundt omkring. **-greifen,** I. (-ˊ-*) *tr.* gripa omkring, omfatta med handen. II. *itr. h.* gripa omkring sig. **-grénzen,*** *tr.* begränsa, omgifva, innesluta. **-grénzung,** *f.* **-grínsen,*** *tr.* grina omkring, mot. **-grünen,*** *tr.* grönska omkring. **-gürten,** *tr.* **1.** *Jm etw. ~* omgjorda ngn med ngt. **2.** (-ˊ-*) omgjorda. **-gürtung** (o. -ˊ-), *f.* **-guís,** *m.* **1.** omgjutning. **2.** omgjuten sak. **-haben,** *tr.* hafva kring sig, på sig, vara inhöljd, insvept i. **-hacken,** *tr.* **1.** upphacka, med hacka bearbeta, luckra. **2.** hacka omkull. **3.** (-ˊ-*) hacka upp jorden omkring. **-hálsen,*** *tr.* falla ngn om halsen, omfamna. **-hálsung,** *f.* **-hang,** *m.* **1.** förhänge. **2.** mantilj. **-hangen, -hängen,** *tr.* **1.** hänga om sig, hänga, taga på. **2.** hänga om, på annat sätt. **3.** (-ˊ-*) *Eine Sache mit etw. ~* hänga ngt omkring, på en sak. **-hauchen,** *tr.* **1.** blåsa omkull. **2.** (-ˊ-*) omfläkta. **-hauen,** *tr.* **1.** hugga ned, fälla. **2.** (-ˊ-*) rundt omkring behugga, tillyxa.

umhér, *adv.* omkring, hit och dit, här och där. Samma bem. har ordet i talrika sms., af hvilka några här exempelvis anföras. **-blicken,** *itr. h.* se sig omkring. **-laufen,** *itr. s.* springa, ränna, gå omkring, gå och drifva, flanera. **-liegen,** *itr. h.* ligga omkring, här och där, i oordning. **-schlendern,** *itr. s.* gå och drifva, flanera. **-sitzen,** *itr. h.* **1.** sitta, **2.** vara bosatt rundt omkring, här och där, i grannskapet. **-treiben,** *r/l.* drifva, ströfva omkring, uppehålla sig, vistas.

um||héulen,* *tr.* tjuta omkring. **-hín,** *adv. Nicht ~ können zu:* ej kunna underlåta att. **-hüllen,** *tr.* **1.** svepa omkring. *Sich* (dat.) *ein Tuch ~* svepa en sjal om sig. **2.** (-ˊ-*) insvepa, *jn mit etw.:* ngn ingt, hölja öfver. **-hűllung,** *f.* **1.** insvepning. **2.** hölje, slöja. **-hűpfen,*** *tr.* hoppa omkring. **-irren,** *itr. s.* irra, ströfva omkring. **-jámmern,*** *tr.* jämra omkring, jämrande omgifva. **-jáuchzen, -júbeln,*** *tr.* kringjubla, jubla omkring. **-kehr,** *f.* återvändande, återresa; bild. omvändelse. **-kehren,** I. *itr. s.* vända om. II. *tr.* vända, vända om, vända upp och ned; bild. förändra, omvända. *Wie man eine Hand umkehrt:* i en handvändning. *Umgekehrt:* vänd, omvänd, adv. tvärt om, *die umgekehrte Seite:* afvigsidan, frånsidan, *die umgekehrte Hand:* handens yttersida, *das Umgekehrte:* motsatsen. **-kehrung,** *f.* **-kentern,** *itr. s.* kantra. **-kippen,** I. *itr. s.* mista jämvigten, falla, stjälpa, kantra. II. *tr.* hvälfva, hvälfva omkull, omstjälpa, kullkasta, kullslå. **-kláftern,*** *tr.* famna, famna om. **-klámmern,*** *tr.* omfatta, fatta tag i, krampaktigt hålla sig fast i. **-kleben,** *tr. Etw. um eine Sache úmkleben* el. *eine Sache mit etw. umklében*: klistra ngt omkring, på en sak. **-kleiden,** *tr.* **1.** omklädа, sätta andra kläder på. **2.** (-ˊ-*) bekläda, kläda, betäcka, insvepa, öfverdraga, omge. **-kléidung,** *f.* **1.** beklädande. **2.** beklädnad. **-knicken,** I. *itr. s.* brytas, knäckas, gå af. II. *tr.* bryta, knäcka. **-knéen,*** *tr.* falla, ligga på knä omkring. **-kommen,** *itr. s.* **1.** omkomma, gå förlorad. **2.** komma omkring. *Wenn es um- und umkommt:* när allt kommer omkring. **-krämpe[l]n,** *tr.* vika upp, ned. **-kránzen,*** *tr.* bekransa. **-kránzung,** *f.* **-kreis,** *m.* omkrets. **-kréischen,*** *tr.* skrika omkring. **-kréisen,*** *tr.* **1.** bilda en krets, en cirkel omkring, omgifva. **2.** kretsa omkring. **-kréisung,** *f.* **-kriechen,** I. *itr. s.* o. II. (-ˊ-*) *tr.* krypa omkring. **-krümmen,** *tr.* kröka. **-laden,** *tr.* omlasta. **-lage,** *f.* skattefördelning. **-lagern,** I. *tr.* **1.** (-ˊ-*) lägra sig omkring, omgifva, innesluta, belägra. **2.** lägga om, på annat

sätt, flytta. II. *rfl.* ändra läge, flytta sig. **-lagerung** (o. -ˊ--), *f.* **-land,** *n.* omnäjd. **-lärmen,*** *tr.* larma, väsnas omkring. **-läuben,*** *tr.* (med löf) omgifva, bekransa. **-läuern,*** *tr.* lura omkring. **-lauf,** *m.* omlopp. **-laufen,** I. *tr.* 1. springa omkull. 2. (-ˊ-*) löpa omkring, omgifva. II. *itr. s.* 1. vrida sig, svänga omkring. 2. springa omkring. 3. vara i omlopp, cirkulera. 4. tilländalöpa, taga slut. 5. *Eine Meile* ∼ göra en mils krok. **-laut,** *m.* gram. omljud. **-lauten,** gram. I. *itr. h.* få, ha omljud. II. *tr.* omljuda. **-lécken,*** *tr.* kringslicka. **-legen,** *tr.* 1. lägga omkring, lägga på. 2. lägga (ned) ngt stående. 3. omlägga. *Truppen* ∼ förflytta trupper till andra kvarter, *das Schiff* ∼ vända fartyget. 4. fördela. 5. (-ˊ-*) *Eine Sache mit etw.* ∼ lägga ngt omkring en sak, garnera, kanta en sak med ngt. **-lenken,** *tr.* 1. äfv. *itr. h.* o. *s.* styra, slå in på en annan väg; bild. sadla om, ändra åsigt. 2. (-ˊ-*) köra omkring. **-lernen,** *tr.* lära sig på ett annat sätt. **-leuchten,** I. *itr. h.* lysa omkring. II. (-ˊ-*) *tr.* skina omkring, omstråla. **-liegen,** *itr. h.* 1. ligga omkring. ∼*d:* kringliggande. 2. ligga kullslagen, ligga, ligga på marken. **-lócken,*** *tr.* 1. omgifva med lockar. 2. rundt omkring locka, fresta. **-lódern, -lóhen,*** *tr.* låga, flamma omkring. **-machen,** *tr.* 1. sätta omkring, på. 2. göra om. **-malen,** *tr.* 1. måla om. 2. *Etw. um eine Sache úmmalen* el. *eine Sache mit etw. ummálen*: måla ngt omkring, på en sak. **-máuern,*** *tr.* draga murar omkring. **-messen,** *tr.* mäta om. **-modeln,** *tr.* omgestalta, ombilda, förändra. **-münzen,** *tr.* omsmälta pengar. **-náchten,*** *tr.* insvepa i mörker. **-nähen,** *tr.* 1. sy om. 2. vika o. sy ned. 3. (-ˊ-*) sy omkring, kanta, garnera. **-nébeln,*** *tr.* insvepa i dimma; omtöckna. **-nehmen,** *tr.* taga omkring sig, på sig. **-ordnen,** *tr.* ordna om. **-packen,** *tr.* 1. packa om. 2. (-ˊ-*) *Eine Sache mit etw.* ∼ packa ngt omkring en sak, inpacka en sak i ngt. **-packung** (o. -ˊ-), *f.* **-pánzern,*** *tr.* klåda i pansar, bepansra. **-pánz[e]rung,** *f.* **-pfählen,*** *tr.* förpåla, omgifva med pålverk, palissadera. **-pflanzen,** *tr.* 1. omplantera, flytta. 2. (-ˊ-*) *Etw. mit Bäumen* ∼ plantera träd omkring ngt. **-pflanzung** (o. -ˊ-), *f.* **-pflastern,** *tr.* 1. omlägga, t. ex. *die Straſse.* 2. (-ˊ-*) a) stenlägga marken, gatan rundt omkring, b) lägga plåster omkring. **-pflügen** = *umackern.* **-prägen,** *tr.* omprägla. **-prägung,** *f.* **-qualmen,*** *tr.* ånga, ryka omkring, i rök insvepa. **-quartieren,** *tr.* lägga i, flytta till andra kvarter. **-quartierung,** *f.* **-rähmen,*** *tr.* sätta ram omkring, innefatta i en ram. **-rähmung,** *f.* **-rändeln, -ránden, -rándern,*** *tr.* göra, sätta en rand omkring. **-ránken,*** *tr.* omslingra, slingra sina rankor omkring. **-rásen,*** *tr.* 1. lägga grästorf omkring. 2. rasa, rusta, stoja omkring. **-räumen,** *tr.* flytta saker, ordna om. **-ráuschen,*** *tr.* susa, brusa omkring. **-reichen,** *tr.* 1. räcka, nå omkring. 2. (-ˊ-*) helt o. hållet omfatta. **-reisen,** I. *itr. s.* resa en krok, göra en afstickare, resa omkring ngt. II. (-ˊ-*) *tr.* resa, fara omkring. **-reiſsen,** *tr.* 1. rycka, rifva, kasta, vräka öfverända, omkull. *Bäume* ∼ rycka upp, kullvräka träd. 2. vända upp och ned. 3. (-ˊ-*) rita konturerna af, skissera. **-reiten,** I. *itr. s.* rida en krokväg. II. *tr.* 1. rida omkull, öfver, öfverända. 2. (-ˊ-*) a) rida omkring; till häst inspektera ett distrikt, b) om ryttare: omringa. **-rennen,** I. *tr.* springa omkull. II. *itr. s.* springa omkring. **-ríeseln,*** *tr.* porla, rinna omkring. **-ríngeln,*** *tr.* omslingra. **-ríngen,*** *tr.* 1. *st.* omsluta, omgifva. 2. *sv.* omringa. **-ríννen,*** *tr.* rinna omkring, kringflyta. **-rifs,** *m.* kontur, ytterlinie, drag. **-ritt,** *m.* 1. ridt omkring ngt; inspektionsridt. 2. kavalkad. **-rollen,** *tr., itr. h.* o. *rfl.* rulla omkring. **-rühren,** *tr.* röra om. **-rührung,** *f.* **-rütteln,** *tr.* omskaka. **-s,** smndragn. af *um das.* **-sägen,** *tr.* 1. kullsåga. 2. (-ˊ-*) såga omkring, kringsåga. **-salzen,** *tr.* salta om. **-satteln,** *tr.* o. *itr. h.* sadla om. **-satt[e]lung,** *f.* **-satz,** *m.* omsättning. **-säuseln, -säusen,*** *tr.* kringsusa. **-schaffen,** *st. tr.* o. *rfl.* omskapa(s), omgestalta(s), förändra (sig). **-schaffung,** *f.* **-schállen,*** *tr.* ljuda omkring. **-schánzen,*** *tr.* förskansa. **-schánzung,** *f.* förskansning. **-scharren,** *tr.* 1. krafsa, rifva i. 2. (-ˊ-*) krafsa, rifva rundt omkring ngt, kringkrafsa. **-schátten,*** *tr.* beskugga. **-schau,** *f.* revy, mönstring; krönika. **-schauen,** *itr. h.* o. *rfl.* se sig om, omkring, vända hufvudet. **-schaufeln,** *tr.* skofla om, skyffla om. **-schauf[e]lung,** *f.* **-schäumen,*** *tr.* skumma omkring. **-schéinen,*** *tr.* omstråla. **-schérzen,*** *tr.* leka omkring. **-schichtig,** *adv.* ömsevis, växelvis. **-schieſsen,** *tr.* 1. skjuta ned. 2. (-ˊ-*) från alla håll beskjuta. **-schiffen,** I. *tr.* (-ˊ-*) segla omkring, kringsegla. II. *itr. s.* segla en omväg. **-schíffung,** *f.* ∼ *der Erde:* världsomsegling. **-schímmern,*** *tr.* skimra, glänsa omkring, omstråla. **-schírmen,*** *tr.* omvärna. **-schlag,** *m.* 1. omslag; ombyte, förändring. 2. uppslag på kläder. 3. veck, vikt kant. 4. omslag, omhölje, kuvert, pärm, band, portfölj. **-schlagdeckel,** *m.* pärmar, portfölj. **-schlagen,** I. *itr. s.* 1. äfv. *h.* falla öfverända, stjälpa, kantra. 2. slå om, kasta om, förändras, taga en annan vändning, *in etw.* (ack.): till ngt. II. *tr.* 1. slå omkull, kullkasta, störta, hvälfva. 2. lägga om. *Ein Tuch* ∼ kasta på sig, om sig en sjal. 3. vika upp, sätta uppslag på. 4. vända, vända om. 5. (-ˊ-*) slå omkring, omgifva. **-schlagkragen,** *m.* nedvikt krage. **-schlagtúch,** *n.* sjal. **-schlángeln,*** *tr.* omslingra. **-schleichen,** I. *itr. s.* o. II. (-ˊ-*) *tr.* smyga omkring. **-schléiern,*** *tr.* beslöja, insvepa.

-schleifen, *st. tr.* slipa om. **-schliefsen, I.** *itr. h.* vrida om nyckeln, låsa. **II.** (-ˊ-*) *tr.* omsluta, innesluta, innestänga, belägra. *Jn mit seinen Armen* ~ sluta ngn i sina armar. **-schlíefsung,** *f.* **-schlíngen,*** *tr.* omslingra, ombinda, omfatta, omsluta, trycka i sina armar. **-schlíngung,** *f.* **-schmeifsen** = *umwerfen.* **-schmelzen,** *tr.* **1.** omsmälta. **2.** (-ˊ-*) *Eine Sache mit etw.* ~ smälta, gjuta ngt omkring en sak. **-schmelzung,** *f.* **-schmieden,** *tr.* **1.** omsmida. **2.** (-ˊ-*) beslå, sätta beslag på. **-schmíegen,*** *tr.* smyga, trycka sig intill, omslingra, omsluta. **-schnallen,** *tr.* **1.** spänna om, på annat sätt. **2.** *Jm etw. úmschnallen* el. *jn mit etw. umschnállen*:* spänna om, på ngn ngt. **-schnáuben, -schnáufen, -schnóbern, -schnüffeln,*** *tr.* fnysa, nosa, vädra omkring. **-schnüren,** *tr.* **1.** snöra, binda om, på annat sätt. **2.** snöra, binda ngt omkring, på ngt. **3.** (-ˊ-*) *Ein Ding mit etw.* ~ snöra, binda ngt omkring, på en sak. **-schränken,*** *tr.* omskranka, begränsa. **-schreiben,** *tr.* **1.** skrifva om. **2.** skriftligen öfverflytta. **3.** skrifva ngt omkring ngt. **4.** (-ˊ-*) a) förse med en omskrift, b) mat. omskrifva, upprita omkring, c) omskrifva, uttrycka gnm omskrifning. **-schréibung,** *f.* omskrifning. **-schrift,** *f.* omskrift. **-schüren,** *tr.* röra om. **-schütteln,** *tr.* omskaka. **-schütten,** *tr.* **1.** hvälfva om, slå ut. **2.** hälla, ösa, skotta i ett annat kärl. **3.** (-ˊ-*) *Eine Sache mit etw.* ~ hälla, ösa, slå ut, skotta ngt omkring en sak. **-schwärmen, I.** *itr. s.* o. **II.** (-ˊ-*) *tr.* svärma omkring. **-schwében,*** *tr.* omsväfva. **-schweif,** *m.* omsvep, omväg, afvikelse från ämnet, omskrifning. **-schwenken,** *itr. s.* göra en svängning, en vändning. **-schwímmen,*** *tr.* simma omkring. **-schwírren,*** *tr.* surra, flyga, hvina omkring. **-schwung,** *m.* svängning, omslag, förändring, växling. **-segeln,** *tr.* **1.** segla om, förbi. **2.** (-ˊ-*) kringsegla, segla omkring. **-ség[e]lung,** *f.* omsegling. **-sehen, I.** (-ˊ-*) *tr.* betrakta från alla sidor, öfverskåda. **II.** *rfl.* se sig om: Bild. *eh' man sich umsieht:* innan man vet ordet af, *da kann er sich lange* ~ det kan han få vänta länge på, det får han se sig om efter. **-sein,** *itr. s.* **1.** vara en omväg, t. ex. *über Berlin zu reisen ist um.* **2.** vara slut, tilländalupen. **-setzbar,** *a.* som kan omsättas, realiseras. **-setzen, I.** *tr.* **1.** sätta omkring. **2.** flytta, omplantera; öfverflytta. **3.** förvandla, förändra. **4.** omsätta, afsätta. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* förvandlas, förändras, förbytas, öfvergå, *in* (med ack.) el. *zu etw.:* till ngt; kasta om. **-setzung,** *f.* **-sicht,** *f.* **1.** öfverblick, vy, utsigt, anblick. **2.** omtänksamhet, försigtighet. **-sichtig,** *a.* omtänksam, försigtig. **-sichtigkeit,** *f.* = *Umsicht 2.* **-sinken,** *itr. s.* falla omkull, digna ned. **-sitzen,*** *tr.* sitta omkring. **-sónst,** *adv.* **1.** för intet, gratis. **2.** förgäfves. **-späh en, I.** *itr. h.* späja omkring. **II.** (-ˊ-*) *tr.* från alla håll bespäja. **-spannen,** *tr.* **1.** spänna ngt omkring ngt. **2.** spänna om, på annat sätt. **3.** [*Die Pferde* el. *den Wagen*] ~ byta om hästar. **4.** (-ˊ-*) a) gripa, räcka omkring, b) *einen Ort mit Netzen* ~ spänna nät omkring en plats. **-spíelen,*** *tr.* leka omkring. **-spínnen,*** *tr.* om-, kring-, öfverspinna. **-springen, I.** *tr.* **1.** springa omkull. **2.** (-ˊ-*) hoppa omkring. **II.** *itr. s.* **1.** *Mit etw.* ~ leka (om) med, med lätthet, öfverlägsenhet sköta om ngt. **2.** om vinden: kasta om. **-spúlen,*** *tr.* om vågor: skölja, slå mot. **-stand,** *m.* omständighet. *Umstände machen:* krusa. **-ständlich,** *a.* omständlig, detaljerad, vidlyftig. **-ständlichkeit,** *f.* omständlighet. **-stárren,*** *tr.* brant, stelt omgifva. *Von Felsen umstarrt:* omgifven af branta, kala klippor, *von Donnen umstarrt:* omgifven af stickande törne. **-stauen,** *tr.* sjö. omstufva. **-stechen,** *tr.* **1.** gräfva om. **2.** retuschera gravyrplåtar. **-stecken,** *tr.* **1.** sätta, fästa på annat sätt. **2.** (-ˊ-*) *Eine Sache mit etw.* ~ sätta ngt omkring en sak. **-stehen, I.** *itr. h.* **1.** stå omkring. *Die* ~*den:* de kringstående. **2.** ~*d:* omstående. **II.** (-ˊ-*) *tr.* stå omkring, omgifva. **-steigen,** *itr. s.* byta om vagn, häst, tåg. **-stellen,** *tr.* **1.** ordna om. **2.** (-ˊ-*) *Jn mit etw.* ~ ställa ngt omkring ngn, omgifva ngn med ngt. **-stellung** (o.-ˊ-), *f.* **-stempeln,** *tr.* omstämpla; F bild. omstämma. **-stéuern,*** *tr.* segla, fara omkring. **-stéu[e]rung,** *f.* **-stimmen, I.** *itr. h.* (i tur) omrösta. **II.** *tr.* omstämma. **-stimmung,** *f.* **-stofsen,** *tr.* **1.** stöta, slå omkull, kullkasta. **2.** annulera, kassera, upphäfva, afskaffa. **-stófslich,** *a.* som kan kullkastas m. m. se föreg. **-stofsung,** *f.* kullkastande m. m. se *umstofsen.* **-strählen,*** *tr.* omstråla. **-strikken,** *tr.* **1.** sticka om. **2.** (-ˊ-*) a) sticka omkring, med stickning omgifva, öfverdraga, b) omslingra, omfatta, snärja. **-strömen,*** *tr.* strömma, bölja, svalla omkring. **-stülpen,** *tr.* omhvälfva, (om)stjälpa, vända upp och ned. **-stülpung,** *f.* **-sturz,** *m.* omstörtning. **-stürzen, I.** *itr. s.* störta, falla, störta samman, stjälpa. **II.** *tr.* omhvälfva, stjälpa, vända upp och ned, kullslå, omstörta. **-stürzung,** *f.* **-súmmen, -súmsen,*** *tr.* surra omkring. **-tanzen,** *tr.* **1.** dansa omkull. **2.** (-ˊ-*) dansa omkring, kringdansa. **-taufen,** *tr.* **1.** omdöpa. **2.** gifva ett annat, andra namn. **-taumeln,** *itr. s.* tumla omkull. **-tausch,** *m.* utbyte. **-tauschen, I.** *tr.* byta om, byta ut. **II.** *rfl.* **1.** förändras. **2.** utbytas. **-thun, I.** *tr.* **1.** göra om. **2.** svepa, sätta om (sig). **II.** *rfl. Sich nach etw.* ~ se sig om efter, eftertrakta ngt, *sich bei Leuten* ~ höra sig för hos folk. **-tóben,*** *tr.* rasa, väsnas omkring. **-tónen,*** *tr.* ljuda omkring. **-tragen,** *tr.* bära omkring. **-treiben,** *tr.* drifva omkring. **-treten, I.** *itr. h.* byta om fot. **II.** *tr.* trampa ned. **-trieb,** *m.* **1.** lif, rörelse. **2.** omlopp. **3.**

pl. ränker, intriger, stämplingar, anslag. **-trinken,** *tr.* o. *itr. h.* dricka laget rundt. **-türmen,*** *tr.* 1. med torn omgifva. 2. *Eine Sache mit etw.* ~ torna upp ngt omkring en sak. **-wächen,*** *tr.* stå på vakt omkring, vakta. **-wächsen,*** *tr.* växa omkring. **-wällen,*** *tr.* bölja, svalla, sväfva omkring. **-wälten,*** *tr.* omgifva, vara verksam omkring, kringsväfva. **-wälzen,** *tr.* 1. (-ä-*) *Eine Sache mit etw.* ~ vältra ngt omkring en sak. 2. omvältra, rulla. 3. omstörta, omhvälfva. **-wälzung,** *f.* omhvälfning, omstörtning. **-wandeln,** I. *itr. s.* vandra omkring. II. *tr.* 1. äfv. *rfl.* förvandla(s), förändra(s). 2. (-ä-*) vandra omkring. **-wand[e]lung,** *f.* **-wandern** = *umwandeln I, II,* 2. **-weben,** *tr.* 1. väfva om. 2. väfva ngt omkring ngt. 3. (-ä-*) a) med en väfnad öfverdraga, betäcka, b) omgifva, kringsväfva. **-wechseln,** I. *itr. h.* omväxla, skifta, tura om. II. *tr.* 1. byta om, byta ut. 2. växla. **-wechs[e]lung,** *f.* **-weg,** *m.* omväg; omsvep. **-wehen,** *tr.* 1. blåsa omkull. 2. (-ä-*) kringfläkta. **-wenden,** I. *tr.* vända, omvända. II. *rfl.* vända sig om. III. *itr. s.* o. *h.* vända om. **-wendung,** *f.* **-wérben,*** *tr.* egna sin hyllning åt, fria till. *Sie ist viel umworben:* hon har många friare. **-werfen,** I. *tr.* 1. kasta ngt omkring ngt. 2. vända, vända upp och ned, omhvälfva, stjälpa. 3. (-ä-*) *Eine Sache mit etw.* ~ kasta ngt omkring en sak. II. *itr. h.* o. *s.* 1. äfv. *rfl.* kasta om, förändras. 2. stjälpa, välta; slå vantarne i bordet. **-wéttern,*** *tr.* med blixtar, med åskor omgifva, kringljunga. **-wickeln,** *tr.* 1. veckla, linda om, på nytt, på annat sätt. 2. linda, vira ngt om ngt. 3. (-ä-*) omlinda, omvira. **-wick[e]lung** (o. -ä-), *f.* **-wimmeln,*** *tr.* vimla omkring. **-wimmern,*** *tr.* jämrande omgifva. **-winden,** *tr.* 1. vira, linda ngt omkring ngt. 2. (-ä-*) omvira, omlinda. **-wirbeln,*** *tr.* hvirfla omkring. **-wogen,** *tr.* 1. med sina böljor kullslå. 2. (-ä-*) bölja, svalla omkring. **-wohnen,** I. *tr.* (-ä-*) bo omkring. II. *itr. h.* ~*d:* kringboende. **-wohner,** *pl.* kringboende. **-wölben,*** *tr.* kringhvälfva. **-wölken,*** *tr.* o. *rfl.* molnhölja(s); bild. fördystra(s), förmörka(s). **-wühlen,** *tr.* 1. gräfva om, böka upp, röra om i, omskaka. 2. (-ä-*) gräfva, böka omkring, rundt omkring undergräfva. **-wurf** = *Überwurf.* **-zählen,** *tr.* räkna om. **-zapfen,** *tr.* omtappa. **-zaubern,** *tr.* 1. gnm trolldom förvandla, förtrolla. 2. (-ä-*) trolskt, med trolskt sken omgifva. **-zäunen,*** *tr.* inhägna, omgifva, omgärda, kringgärda. **-zäunung,** *f.* 1. kringgärdande m. m. se föreg. 2. inhägnad. **-zeichnen,** *tr.* 1. märka om, förse med nytt märke. 2. rita om. 3. (-ä-*) *Eine Sache mit etw.* ~ rita ngt omkring en sak. **-ziehen,** I. *itr. s.* flytta, byta om bostad. II. *tr.* 1. draga omkull. 2. *Schuhe* ~ byta om skor. 3. kläda om. 4. (-ä-*) a) tåga omkring, kringtåga, b) gå omkring, omgifva, c) *eine Sache mit etw.* ~ draga ngt omkring, öfver en sak, omgifva, kanta, garnera en sak med ngt. **-zíng[e]lung,*** *tr.* omringa. **-zíng[e]lung,** *f.* **-zug,** *m.* 1. flyttning till en annan bostad el. tjänst. 2. procession.

un- är en förstafvelse med i allmh. samma bem. som det svenska o-, t. ex. *unecht:* oäkta, *Untier:* odjur. Substantivingarnas antal är obegränsadt, hvadan blott ett fåtal kan anföras. Verbalnomina på *-bar, -lich, -barkeit, -lichkeit* äro i allmh. betonade dels på stamstafvelsen dels på förstafvelsen, allteftersom den enas eller den andras betydelse skall framhållas, t. ex. *unabä'nderlich:* omöjlig att förändra, *unabänderlich:* omöjlig att förändra. I det följ. angifves, när dylik vacklan finnes, för utrymmets skull blott det förra betoningssättet.

unab‖änderlich, *a.* omöjlig att förändra, oföränderlig, oåterkallelig. **-änderlichkeit,** *f.* oföränderlighet. **-bífslich,** *a.* som ej kan försonas. **-gerechnet,** *adv.* medräknad(t), med. **-hängig,** *a.* oberoende. **-hängigkeit,** *f.* oberoende. **-kómmlich,** *a.* oumbärlig. **-lässig,** **-läfslich,** *a.* oaflåtlig. **-légbar, -léglich, -lóslich,** *a.* som ej kan afbetalas, amorteras. ~*e Anleihe:* fast lån. **-séhbar,** *a.* oöfverskådlig, omätlig, oberäknelig, obegränsad, ofantlig. **-séhbarkeit,** *f.* oöfverskådlig mängd, oberäknelighet. **-séhlich** = *unabsehbar.* **-sétzbar,** *a.* oafsättlig. **-sétzbarkeit,** *f.* oafsättlighet. **-sichtlich,** *a.* oafsigtlig. **-sichtlichkeit,** *f. Mit* ~ oafsigtligt, utan afsigt. *Die* ~ *des Todschlages:* den omständigheten, att dråpet ej föröfvats med beådt mod. **-stéllbar,** *a.* omöjlig att reformera, ohjälplig. **-trétbar,** *a.* som ej får afträdas, öfverlåtas. **-wéisbar, -wéislich,** *a.* oafvislig. **-wéndbar,** *a.* oundviklig. **-wéndbarkeit,** *f.* oundviklighet.

un‖achtsām, *a.* oaktsam, vårdslös, slarfvig, ouppmärksam. **-achtsamkeit,** *f.* vårdslöshet, slarf m. m. se föreg. **-ädlig,** *a.* ofrälse. **-ähnlich,** *a.* olik. **-ähnlichkeit,** *f.* olikhet. **-anféchtbar,** *a.* oangriplig, oantastlig. **-anféchtbarkeit,** *f.* oangriplig, oantastlig beskaffenhet, ställning, karaktär. **-angebaut,** *a.* oodlad, obruten, obebygd. **-angefochten,** *a.* icke anfäktad; obestridd. *Lasse mich* ~ låt mig vara i fred. **-angekleidet,** *a.* oklädd. **-angemessen,** *a.* opassande, olämplig. **-angemessenheit,** *f.* det opassande i ngt, olämplighet. **-angenehm,** *a.* oangenäm, obehaglig. **-angerührt,** *a.* orörd. **-angetastet,** *a.* oantastad. **-annéhmbar,** *a.* oantaglig. **-annéhmlich,** *a.* 1. oantaglig. 2. obehaglig. **-annéhmlichkeit,** *f.* 1. oantaglighet. 2. obehaglighet, olägenhet. **-ansässig,** *a.* icke bofast, lös. **-ansehnlich,** *a.* oansenlig. **-anständig,** *a.* oanständig. **-anständigkeit,** *f.* oanständighet. **-anstellig,** *a.* oskicklig, som bär sig dumt åt, tafatt, klumpig. **-anstelligkeit,** *f.* oskickligt, tafatt, klumpigt sätt. **-anstöfsig,** *a.* icke stötande, oförarglig. **-an-**

tástbār, *a.* oantastlig. **-antástbarkeit**, *f.* oantastlighet. **-ārt**, I. *f.* oart, dålig vana, elakhet, oartighet. II. *-s*, *-e*, *m.* elakt barn; liten bråkmakare, oreda, ostyring. **-ārtig**, *a.* 1. stygg, icke snäll, egensinnig. 2. ovänlig, oartig. **-at[h]embār**, *a.* som ej kan inandas, oduglig, förskämd.

unauf‖findbār, *a.* omöjlig att hitta. **-gefordert**, *a.* oombedd. **-geräumt**, *a.* 1. oordnad. 2. vid dåligt lynne. **-háltbār**, **-háltsām**, *a.* omöjlig att häjda, oemotståndlig, ohäjdad. **-háltsamkeit**, *f.* oemotståndlighet. **-hőrlich**, *a.* oupphörlig. **-lősbār**, *a.* oupplöslig. **-lősbarkeit**, *f.* oupplöslighet. **-lőslich(keit)** = *Unauflősbar(keit)*. **-merksām**, *a.* ouppmärksam, tankspridd. **-merksamkeit**, *f.* ouppmärksamhet, tankspriddhet. **-richtig**, *a.* icke uppriktig. **-richtigkeit**, *f.* brist på uppriktighet. **-schíebbār**, **-schíeblich**, *a.* som ej tål uppskof, brådskande. **-tréibbār**, **-tréiblich**, *a.* omöjlig att åstadkomma, att anskaffa.

unaus‖bléiblich, *a.* oundviklig, ovilkorlig, ofelbar. **-bléiblichkeit**, *f.* oundviklighet, visshet. **-déhnbār**, *a.* icke uttänjbar. **-gebildet**, *a.* outbildad, outvecklad. **-geführt**, *a.* icke utförd, ofulländad. **-gefüllt**, *a.* icke fyld, icke ifyld. **~e** *Quittung:* kvitto in blanko. **-gemacht**, *a.* oviss, icke bestämd. **-gesetzt**, *a.* oafbruten. **-lőschbār**, **-lőschlich**, *a.* outplånlig, o(ut)släcklig. **~es** *Lachen:* ohäjdadt skratt. **-spréchbār**, *a.* omöjlig att uttala. **-spréchlich**, *a.* o(ut)säglig. **-stéhlich**, *a.* outhärdlig, odräglig. **-stéhlichkeit**, *f.* outhärdligt, odrägligt sätt. **-tílgbār**, *a.* outplånlig, o(ut)släcklig. **-wéichbār**, **-wéichlich**, *a.* oundviklig.

Un‖band, *-e*, *m.* obändig, oregerlig sälle. **-bändig**, *a.* obändig, oregerlig, bångstyrig, tygellös, vild; F ofantlig, gruflig. **-bändigkeit**, *f.* obändighet m. m. se föreg. **-barmherzig**, *a.* obarmhertig. **-barmherzigkeit**, *f.* obarmhertighet. **-bärtig**, *a.* skägglös. **-bärtigkeit**, *f.* skägglöshet.

unbe‖absichtigt, *a.* oafsigtlig. **-áchtet**, *a.* obeaktad. **-ánstandet**, *a.* som ej rönt någon motsägelse, oantastad, opåtalt. **-ántwortet**, *a.* obesvarad. **-ántwortbār**, **-ántwortlich**, *a.* omöjlig att besvara. **-baut**, *a.* oodlad, obrukad; obebygd. **-dacht**, I. *-[e]s*, *0*, *m.* obetänksamhet. II. adv. **-dáchtig**, **-dachtsām**, *a.* obetänksam. **-dachtsamkeit**, *f.* obetänksamhet. **-deckt**, *a.* bar, blottad. **-dénklich**, *a.* ofarlig; adv. utan betänkande, utan tvekan. **-deutend**, *a.* obetydlig. **-deuten[d]heit**, *f.* obetydlighet. **-dingt**, *a.* obetingad, ovilkorlig. **-éinträchtigt**, *a.* oförkränkt, okvald. **-endigt**, *a.* icke afslutad, ofullbordad. **-erbt**, *a.* utan arfvingar. **-ērdigt**, *a.* obegrafd, utan jordfästning. **-fähigt**, *a.* oförmögen, ur stånd. **-fáhrbār**, *a.* otillgänglig. **-fahren**, *a.* obefaren. **-fangen**, *a.* 1. fördomsfri, opartisk, nykter. 2. okonstlad, ogenerad, naturlig, naiv. **-fangenheit**, *f.* 1. fördomsfrihet, opartiskhet. 2. okonstladt, ogeneradt, naturligt, naivt sätt. **-fiedert**, *a.* ofjädrad, utan fjädrar. **-fléckbār**, *a.* som ej kan befläckas. **-fleckt**, *a.* obefläckad. **-fleecktheit**, *f.* obefläckadt tillstånd. **-friedigend**, *a.* otillfredsställande. **-friedigt**, *a.* otillfredsställd. *Jn* **~** *lassen:* ej tillfredsställa ngn. **-fügni[f]s**, *f.* saknad af befogenhet, obefogadt uppträdande. **-fügt**, *a.* obefogad. **-fügtheit** = *Unbefugnis*. **-gábt**, *a.* utan begåfning, inskränkt. **-gleitet**, *a.* utan följe, ensam. **-gréiflich**, *a.* obegriplig. **-gréiflichkeit**, *f.* obegriplighet. **-grénzbār**, *a.* omöjlig att begränsa. **-grenzt**, *a.* obegränsad, gränslös. **-gründet**, *a.* ogrundad. **-gütert**, *a.* obemedlad, fattig. **-haart**, *a.* hårlös; slät. **-hagen**, *n.* misshag. **-hāglich**, *a.* obehaglig. **-hāglichkeit**, *f.* obehag. **-helligt**, *a.* oantastad. **-hilflich** se *unbehülflich*. **-hindert**, *a.* obehindrad. **-hőlfen**, *a.* otymplig, klumpig, tafatt. **-hőlfenheit**, *f.* tafatt, otympligt sätt. **-hülflich**, *a.* som har svårt att reda sig, tafatt, klumpig. **-hülflichkeit** = *Unbeholfenheit*. **-kannt**, *a.* obekant. *Es wird dir nicht* **~** *sein:* som du nog vet. **-kanntschaft**, *f.* obekantskap, okunnighet. **-kéhrbār**, *a.* omöjlig att omvända. **-kehrt**, *a.* oomvänd. **-kümmert**, *a.* obekymrad. **-kümmertheit**, *f.* obekymradt väsen, lugn, likgiltighet. **-lēbt**, *a.* folktom, utan liv, död. **-lēbtheit**, *f.* folktomt, dödt tillstånd. **-leckt**, *a.* egentl. oslickad. *Von der Kultur* **~** oberörd af kulturen. **-lesen**, *a.* icke beläst. **-lesenheit**, *f.* brist på belåsenhet. **-liebig**, **-liebt**, *a.* icke omtyckt, opopulär. **-liebtheit**, *f.* egenskap att ej vara omtyckt. *Seine* **~** *war groſs:* han var allmänt illa omtyckt, var ingenstädes omtyckt. **-mérkbār**, *a.* omärklig. **-merkt**, *a.* obemärkt, tyst. **-mittelt**, *a.* obemedlad. **-mittelheit**, *f.* obemedladt tillstånd. **-nämt**, *a.* namnlös; anonym. **-neidet**, *a.* icke afundad. **-nommen**, *a.* obetagen. **-nutzt**, *a.* obegagnad. **-obachtet**, *a.* obemärkt. **-quem**, *a.* obekväm. **-quēmlichkeit**, *f.* obekvämlighet. **-rat[h]en**, *a.* 1. oförsörjd. 2. utan att ha rådfrågat ngn. **-réchenbār**, *a.* oberäknelig. **-rechtigt**, *a.* oberättigad. **-redt**, *a.* föga vältalig. **-richtigt**, *a.* som ej bragts på det klara. *Die Rechnung ist noch* **~** räkningen är ännu ej betalt. **-ritten**, *a.* 1. icke beriden. *Reiter* **~** *machen:* låta ryttare sitta af. 2. icke inriden. **-rücksichtigt**, *a.* obeaktad. **-rufen**, *a.* opåkallad, oombedd, egenmäktig. **-rührt**, *a.* oberörd. *Etw.* **~** *lassen:* ej vidröra, ej omnämna, förbigå ngt. **-schadet**, *prep.* med gen. el. dat. utan att skada, utan att kränka. **-schädigt**, *a.* oskadd. **-schäftigt**, *a.* sysslolös. **-scheiden**, *a.* anspråksfull, fordrande, oförnöjsam, obeskedlig, oblyg. **-scheidenheit**, *f.* anspråksfullt sätt, oförnöjsamhet m. m. se föreg. **-scheinigt**, *a.* icke verifierad, ej styrkt gnm intyg.

-schlagen, *a.* **1.** icke beslagen, utan beslag. **2.** om hästar: oskodd. **3.** ej hemmastadd. **-schnitten,** *a.* **1.** icke beskuren. **2.** icke omskuren. **-scholten,** *a.* oförvitlig. **-scholtenheit,** *f.* oförvitlighet. **-schränkbar,** *a.* omöjlig att begränsa. **-schränkt,** *a.* obegränsad, oinskränkt. **-schréiblich,** *a.* obeskriflig. **-schrieben,** *a.* **1.** oskrifven, ren, blank. **2.** icke beskrifven, icke skildrad. **-schützt,** *a.* utan skydd, utan försvar, försvarslös. **-seelt,** *a.* liflös, utan själ. **-seeltheit,** *f.* liflöshet. **-sehen,** *a.* utan att hafva sett det (den, dem), t. ex. *etw.* ~ *kaufen.* **-setzt,** *a.* **1.** icke upptagen, ledig, tom. **2.** ogarnerad. **-síegbar, -síeglich,** *a.* oöfvervinnelig. **-síegbarkeit, -síeglichkeit,** *f.* oöfvervinnelighet. **-soldet,** *a.* utan lön. **-soldetheit,** *f.* saknad af lön. **-sonnen,** *a.* oklok, obetänksam, lättsinnig. **-sonnenheit,** *f.* oklokhet m. m. se föreg. **-sorgt,** *a.* **1.** obekymrad, lugn. **2.** ej ombesörjd. **-spréchbar,** *a.* omöjlig att dryfta, som man ej kan tala om. **-stand,** *m.* **1.** obestånd. **2.** obeständighet. **-ständig,** *a.* obeständig, ostadig, föränderlig. **-ständigkeit,** *f.* obeständighet m. m. se föreg. **-stéchbar, -stéchlich,** *a.* omutlig. **-stéchlichkeit,** *f.* omutlighet. **-stéigbar,** *a.* omöjlig att bestiga. **-stéllbar,** *a.* post. obeställbar. **-stellt,** *a.* **1.** icke beställd, utan beställning. **2.** post. som ej tillställts adressaten, ej kommit adressaten tillhanda, icke afhämtad. **3.** obrukad, icke brukad. **-stimmt,** *a.* obestämd, obeslutsam, oafgjord, otydlig, sväfvande. **-stimmtheit,** *f.* obestämdhet m. m. se föreg. **-stochen,** *a.* icke mutad, omutlig. **-stochenheit,** *f.* omutlighet. **-stréitbar,** *a.* obestridlig. **-stréitbarkeit,** *f.* obestridlighet. **-sücht,** *a.* icke el. föga besökt. **-t[h]eiligt,** *a.* ~ *bei etw.:* icke delaktig i, främmande för ngt. **-titelt,** *a.* utan titel. **-tönt,** *a.* obetonad. **-trächtlich,** *a.* obetydlig. **-treten,** *a.* **1.** icke trampad. **2.** oförvillad, säker.

unbéugsām, *a.* oböjlig, omedgörlig, halsstarrig. **-keit,** *f.* oböjlighet m. m. se föreg.

unbe‖wacht, *a.* obevakad. **-währt,** *a.* obepröfvad. **-wandert,** *a.* icke bevandrad, icke hemmastadd. **-wéglich,** *a.* **1.** orörlig. **2.** orubblig, omedgörlig. **-wéglichkeit,** *f.* orörlighet m. m. se föreg. **-wehrt,** *a.* obeväpnad, värnlös, **-wehrtheit,** *f.* obeväpnadt tillstånd, värnlöshet. **-weibt,** *a.* ogift. **-wéisbar, -wéislich,** *a.* icke bevislig. **-wiesen,** *a.* obevisad. **-wóhnbar,** *a.* obeboelig. **-wóhnbarkeit,** *f.* obeboeligt skick. **-wohnt,** *a.* obebodd. **-wúfst,** *a.* **1.** obekant. **2.** omedveten. *Sich* (dat.) *einer* (gen.) *Sache* ~ *sein:* ej känna till, ej veta med sig ngt. **-zähmbar,** *a.* omöjlig att tämja; okuflig. **-zeugt,** *a.* icke bevittnad, utan vittne(sbörd). **-zogen,** *a.* utan öfverdrag. ~*e Violine:* osträngad violin. **-zwíngbar, -zwínglich,** *a.* oöfvervinnelig. **-zwíngbarkeit, -zwínglichkeit,** *f.* oöfvervinnelighet.

Un‖bild, *n.* **1.** skenbild. **2.** = fov. **-bilde, -n,** *f.* orättvisa, oförrätt. **-bildung,** *f.* **1.** felaktig bildning. **2.** brist på bildning. **-bill,** *0, f., -s, 0, m.* o. *n.* = *Unbilde.* **-billig,** *a.* obillig. **-billigkeit,** *f.* obillighet; obillig fordran. **-blútig,** *a.* oblodig. **-bótmäfsig,** *a.* olydig, egenmäktig. **-brauchbār,** *a.* obrukbar, oanvändbar, oduglig, onyttig. **-brauchbarkeit,** *f.* obrukbart skick, oduglighet. **-brüderlich,** *a.* icke, föga broderlig. **-bürgerlich,** *a.* som ej anstår en borgare. **-christ,** *m.* icke kristen, okristlig person. **-ciálbuchstabe,** *m.* begynnelsebokstaf, stor bokstaf. **-civilisiert,** *a.* ociviliserad.

und, *konj.* och.

Un‖dank, *m.* otack. **-dankbār,** *a.* otacksam. **-dankbarkeit,** *f.* otacksamhet. **-deklinierbār,** *a.* gram. oböjlig. **-dénkbār,** *a.* otänkbar. **-dénklich,** *a.* **1.** otänkbar. **2.** urminnes. **-deutlich,** *a.* otydlig. **-deutlichkeit,** *f.* otydlighet. **-deutsch,** *a.* otysk. **-dicht,** *a.* otät. **-dichterisch,** *a.* opoetisk. **-dienlich,** *a.* otjänlig. **-dienst,** *m.* otjänst. **-dienstfertig,** *a.* otjänstaktig, ovillig, ogen. **-ding,** *n.* oting, galenskap. **-duldsām,** *a.* ofördragsam. **-duldsamkeit,** *f.* ofördragsamhet. **-durchdríinglich,** *a.* ogenomtränglig. **-durchdríinglichkeit,** *f.* ogenomtränglighet. **-durchforscht,** *a.* outforskad. **-durchführbār,** *a.* outförbar. **-durchsichtig,** *a.* ogenomskinlig. **-durchsichtigkeit,** *f.* ogenomskinlighet. **-eben,** *a.* **1.** ojämn. **2.** oäfven. **-ebenbürtig,** *a.* icke jämnbördig. **-ebenheit,** *f.* ojämnhet. **-echt,** *a.* oäkta, förfalskad, oriktig, understucken. **-echtheit,** *f.* oäkta, förfalskad beskaffenhet; egenskap att vara understucken. **-edel,** *a.* oädel. **-ediert,** *a.* icke utgifven, oederad. **-ehelich,** *a.* oäkta, illegitim. **-ehre,** *f.* vanära. **-ehren,*** *tr.* vanära, vanvörda. **-ehrerbietig,** *a.* vanvördig. **-ehrerbietigkeit,** *f.* vanvördnad. **-ehrlich,** *a.* **1.** oärlig. **2.** ohederlig. **-eigennützig,** *a.* oegennyttig. **-eigennützigkeit,** *f.* oegennytta. **-eigentlich,** *a.* oegentlig. **-eingedenk,** *a.* glömsk, *einer* (gen.) *Sache:* af en sak. **-eingenommen,** *a.* fördomsfri. **-eingenommenheit,** *f.* fördomsfrihet. **-eingeweiht,** *a.* oinvigd. **-einig,** *a.* oenig, oense, osams. **-einigkeit,** *f.* oenighet, tvist, tvedrägt. **-einnéhmbar,** *a.* ointaglig. **-eins,** *adv.* oense. **-empfänglich,** *a.* oemottaglig. **-empfänglichkeit,** *f.* oemottaglighet. **-empfindlich,** *a.* okänslig, slö, likgiltig, hård. **-empfindlichkeit,** *f.* okänslighet m. m. se föreg. **-éndlich,** *a.* oändlig. **-éndlichkeit,** *f.* oändlighet. **-entbéhrlich,** *a.* oumbärlig. **-entbéhrlichkeit,** *f.* oumbärlighet. **-entdeckt,** *a.* oupptäckt. **-entfliehbār, -entfliehlich** = *unentrinnbar.* **-entgéltlich,** *a.* gratis, för intet, fri. **-enthüllt,** *a.* dold, förborgad. **-entrínnbār,** *a.* oundviklig, oundgänglig. **-entschieden,** *a.* oafgjord, oviss, tvifvelaktig, obestämd. **-entschiedenheit,** *f.* ovisshet, obestämdhet. **-entschlossen,** *a.* obe-

slutsam. **-entschlossenheit,** *f.* obeslutsamhet. **-entschúldbar,** *a.* som ej kan ursäktas, oförlåtlig. **-entsiegelt,** *a.* fortfarande förseglad. **-entwickelt,** *a.* outvecklad. **-entwickeltheit,** *f.* outveckladt skick, tillstånd. **-entwírrbar,** *a.* omöjlig att reda ut, att reda upp; intrasslad. **-entzífferbar,** *a.* omöjlig att dechiffrera. **-entzúndbar,** *a.* oantändlig.

unerachtet = *ungeachtet II.* **-bíttlich,** *a.* obeveklig. **-bíttlichkeit,** *f.* obeveklighet. **-fahren,** *a.* oerfaren. **-fahrenheit,** *f.* oerfarenhet. **-findlich,** *a.* makalös, obeskriflig. **-fórschbar, -fórschlich,** *a.* outforsklig, outgrundlig. **-freulich,** *a.* obehaglig, bedröflig. **-fúllbar,** *a.* omöjlig att uppfylla, att förverkliga. **-giebig,** *a.* föga gifvande, ofruktbar. **-grúndbar, -grúndlich,** *a.* outgrundlig. **-hæblich,** *a.* ovigtig, obetydlig, likgiltig. **-hæblichkeit,** *f.* ringa vigt, obetydlighet. **-hört** (o.--ˊ), *a.* **1.** oerhörd. **2.** ohörd, icke bönhörd. **-kénnbar,** *a.* oigenkänlig. **-kénnbarkeit,** *f.* oigenkänlighet. **-kenntlich,** *a.* otacksam. **-kenntlichkeit,** *f.* otacksamhet. **-klárbar, -klárlich,** *a.* oförklarlig. **-láfslich,** *a.* oeftergiflig. **-laubt,** *a.* otillåten. **-méfslich,** *a.* omätlig. **-méfslichkeit,** *f.* omätlighet, omätlig storhet, betydelse. **-múdlich,** *a.* outtröttlig. **-múdlichkeit,** *f.* outtröttlighet. **-örtert,** *a.* odiskuterad, outredd. **-pröbt,** *a.* obepröfvad. **-quicklich,** *a.* obehaglig, oangenäm, tråkig, nedslående. **-quicklichkeit,** *f.* obehaglighet, tråkighet. **-rát[h]bar,** *a.* omöjlig att gissa. **-réichbar,** *a.* oupphinnelig. **-reicht,** *a.* oupphunnen. **-sáttlich,** *a.* omättlig. **-sáttlichkeit,** *f.* omättlighet. **-schópfbar, -schópflich,** *a.* outtömlig. **-schrokken,** *a.* oförskräckt. **-schrockenheit,** *f.* oförskräckthet. **-schútterlich,** *a.* orubblig, fast. **-schútterlichkeit,** *f.* orubblighet, fasthet; orubbligt lugn. **-schwínglich,** *a.* omöjlig att åstadkomma, att anskaffa, enorm, oerhörd. **-sétzbar, -sétzlich,** *a.* oersättlig. **-sétzbarkeit, -sétzlichkeit,** *f.* oersättlighet, omöjlighet att ersätta ngt. **-spríefslich,** *a.* gagnlös, onyttig. **-stéiglich,** *a.* omöjlig att bestiga. **-trâglich,** *a.* odräglig. **-trâglichkeit,** *f.* omöjlighet att fördraga, *einer Sache:* ngt. **-wachsen,** *a.* icke vuxen, minderårig. **-wáhnt,** *a.* icke omnämd. *Etw.* ~ *lassen:* förbigå ngt. **-wartet,** *a.* oväntad. **-wéichbar, -wéichlich,** *a.* omöjlig att uppmjuka; bild. obeveklig. **-wéislich,** *a.* icke bevislig. **-wiesen,** *a.* obevisad. **-wogen,** *a.* obetänkt, obetänksam. **-wünscht,** *a.* oläglig, motig. **-zogen,** *a.* ouppfostrad, illa uppfostrad.

unfähig, *a.* oförmögen, ur stånd. **-fähigkeit,** *f.* oförmåga. **-fáhrbar,** *a.* ofarbar. **-fall,** *m.* olycksfall, olycka, otur. **-farbig,** *a.* ofärgad, färglös. **-fálsbar, -fálslich,** *a.* ofattlig. **-féhlbar,** *a.* ofelbar. **-féhlbarkeit,** *f.* ofelbarhet. **-fein,** *a.* icke fin. **-fern, I.** *adv.* ej långt borta, ej fjärran. **II.** *prep.* med gen. el. dat. ej långt ifrån, i grannskapet af. **-fertig,** *a.* ofullbordad. **-fertigkeit,** *f.* ofullbordadt skick. **-flat[h],** -[e]*s*, *0*, *m.* **1.** smuts, snusk, orenlighet. **2.** = tölp. **-flät[h]er,** -, *m.* smutsig, snuskig person, snusker. **-flät[h]eréi,** *-en*, *f.* smuts, snusk. **-flät[h]ig,** *a.* smutsig, snuskig; tvetydig, oanständig. **-flät[h]igkeit,** *f.* smuts, snusk, oanständighet. **-fleifs,** *m.* brist på flit. **-fleifsig,** *a.* icke flitig, lat. **-folgsam,** *a.* olydig, ohörsam. **-folgsamkeit,** *f.* olydnad, ohörsamhet. **-form,** *f.* missbildning, ful gestalt, ful form, vidunder. **-förmig, -förmlich,** *a.* oformlig. **-förmlichkeit,** *f.* oformlighet. **-frei,** *a.* ofri. **-freiwillig,** *a.* ofrivillig. **-freund, I.** *a.* ovänlig. **II.** *m.* ovän. **-freundlich,** *a.* ovänlig. **-freundlichkeit,** *f.* ovänlighet. **-freundschaftlich,** *a.* icke vänskaplig, ovänlig, fiendtlig. **-friede,** *m.* ofred, oenighet, tvedrägt. **-friedlich,** *a.* icke fredlig, ofördragsam, stridslysten. **-friedlichkeit,** *f.* ofördragsamhet, osämja, grälsjuka. **-fruchtbar,** *a.* ofruktbar, ofruktsam, fruktlös, gagnlös. **-fruchtbarkeit,** *f.* ofruktbarhet m. m. se föreg. **-fug,** *m.* **1.** orätt. **2.** ofog. **-fügsam,** *a.* ofoglig, omedgörlig. **-fürstlich,** *a.* ovärdig en furste.

-ung, *-en*, *f.* *suff.* -ing, -ning, -ande, -ende, -else, -t m. m.

ungar, *a.* okokt.

Ungar, *-n*, *m.* ungrare. **-isch,** *a.* ungersk. **-land,** *n.*, **-n,** *-s*, *0*, *n. npr.* Ungern. **-wein,** *m.* ungerskt vin.

ungastlich, *a.* ogästvänlig. **-keit,** *f.* ogästvänlighet.

ungeachtet, I. *a.* icke aktad. **II.** *prep.* med gen. el. dat. oaktadt, i trots af. **-ahndet,** *a.* ostraffad. **-ahnt,** *a.* icke anad, aldrig anad. **-bahnt,** *a.* obanad. **-bándigt,** *a.* otämd, vild. **-bárde,** *f.* opassande åtbörd; grimas. **-bárdig,** *a.* **1.** oskicklig, opassande. **2.** motspänstig. **-beten,** *a.* **1.** objuden. **2.** oombedd, af egen drift. **-beugt,** *a.* oböjd. **-bildet,** *a.* obildad. **-bleicht,** *a.* oblekt. **-boren,** *a.* ofödd. **-brannt,** *a.* obränd. F ~*e Asche:* påkolja, stryk. **-bráuchlich,** *a.* icke, föga bruklig. **-braucht,** *a.* obegagnad. **-brochen,** *a.* obruten. **-bühr,** *f.* otillbörlighet. *Zur* ~ otillbörligt. **-bührend, -bührlich,** *a.* otillbörlig, oskicklig. **-bührlichkeit,** *f.* otillbörlighet. **-bunden,** *a.* obunden. **-bundenheit,** *f.* frihet, uppsluppenhet. **-deckt,** *a.* obetäckt, utan skydd; odukad. **-deihlich,** *a.* föga gagnelig, föga lyckosam. **-duld,** *f.* otålighet. **-dúldig,** *a.* otålig. **-eignet,** *a.* olämplig. **-eignetheit,** *f.* olämplighet. **-fähr,** *I. adv.* ungefär. **II.** *a.* **1.** tillfällig. **2.** ungefärlig. **III.** *-s*, 0, *n.* ungefär, slump, tillfällighet. *Von* ~ gnm en slump, händelsevis. **-fährdet,** *a.* utan fara. **-fährlich,** *a.* ofarlig. **-fállig,** *a.* **1.** föga tillmötesgående, ovänlig. **2.** obehaglig, otreflig. **-fesselt,** *a.* fri (från bojor). **-flügelt,** *a.* utan vingar. **-fragt,** *a.* oåtspord. **-frühstückt,** *a.* utan att ha fruko-

sterat. **-füge, -fügig,** *a.* klumpig. **-gessen,** *a.* utan att ha ätit, fastande. **-gliedert,** *a.* oledad. **-goren,** *a.* ojäst. **-gründet,** *a.* ogrundad, grundlös. **-halten,** *a.* **1.** icke hållen. **2.** missnöjd, förtretad, ond, *über* el. *um etw.:* öfver ngt, *auf jn:* på ngn. **-heifsen,** *a.* självmant, egenmäktig. **-heuchelt,** *a.* ohycklad, oskrymtad, uppriktig. **-heuer, I.** (- ⏑ -) *a.* oerhörd, gruflig, ofantlig, vidunderlig. **II.** *-, n.* vidunder, odjur. **-héuerlich,** *a.* vidunderlig. **-héuerlichkeit,** *f.* vidunderlighet. **-hindert,** *a.* utan hinder, obehindrad. **-hobelt,** *a.* ohyflad, grof, rå. **-hofft,** *a.* oförväntad. **-hörig,** *a.* oskicklig, otillbörlig. **-hörigkeit,** *f.* oskicklighet, otillbörlighet. **-hörsäm, I.** *a.* olydig, *jm:* mot ngn. **II.** *-s, 0, m.* olydnad. **-hudelt,** *a.* F utan att trakasseras. *Jn ∼ lassen:* låta ngn vara i fred.

ungeistlich, *a.* icke andlig, världslig, oprästerlig.

unge‖kannt, *a.* okänd. **-kränkt,** *a.* okränkt, i fred. **-künstelt,** *a.* okonstlad, naturlig. **-künsteltheit,** *f.* okonstladt, naturligt sätt. **-laden,** *a.* **1.** oladdad. **2.** objuden. **-leckt,** *a.* oslickad; F bild. oborstad, ohyfsad, ostädad. **-leckttheit,** *f.* F oborstadt, ostädadt sätt. **-legen,** *a.* oläglig, olämplig. **-legenheit,** *f.* olägglighet, olägenhet. *Jm ∼en machen:* förorsaka ngn besvär. **-lehrig,** *a.* oläraktig. **-lehrigkeit,** *f.* oläraktighet. **-lehrt,** *a.* olärd. **-lehrtheit,** *f.* brist på lärdom, okunnighet. **-lenk,** *a.* oböjlig, styf, tafatt, klumpig. **-lenkheit,** *f.* oböjlighet m. m. se föreg. **-mach, -e,** *n.* obehag, besvär, besvärlighet. **-mächlich,** *a.* obehaglig, obekväm, besvärlig. **-mächlichkeit,** *f.* obehaglighet m. m. se föreg. **-mein,** *a.* icke vanlig, ogemen, utomordentlig, ofantlig. **-meldet,** *a.* oanmäld. **-mengt,** *a.* oblandad. **-messen,** *a.* icke mätt, obegränsad, oinskränkt, omåttlig, otillbörlig. **-messenheit,** *f.* brist på måtta, omåttlighet, otillbörlighet. **-mischt,** *a.* oblandad. **-nannt,** *a.* onämd, icke namngifven, anonym. **-nau,** *a.* icke noggrann, inexakt, otillförlitlig. **-nauigkeit,** *f.* bristande noggrannhet, inexaktet, otillförlitlighet. **-neigt,** *a.* **1.** *Jm ∼* föga vänligt, ogynnsamt stämd mot ngn. **2.** obenägen, ohågad. **-neigtheit,** *f.* ogynnsam stämning, obenägenhet, motvilja. **-nefsbär,** *a.* onjutbar, osmaklig, fadd, odräglig. **-nefsbarkeit,** *f.* osmaklighet m. m. se föreg. **-nöt[h]igt,** *a.* icke nödd, frivillig. **-nügend,** *a.* otillfredsställande. **-nügsäm,** *a.* oförnöjsam. **-nügsamkeit,** *f.* oförnöjsamhet. **-nützt,** *a.* obegagnad. **-prüft,** *a.* oprófvad, oexaminerad. **-rächt,** *a.* ohämnad, ostraffad. **-rade,** *a.* **1.** icke rak, krokig. **2.** ojämn, udda. **-rat[h]en,** *a.* **1.** icke gissad, olöst. **2.** misslyckad. **-rechnet,** *a.* oräknad, icke medräknad. **-recht,** *a.* orättvis. **-rechtigkeit,** *f.* orättvisa. **-regelt,** *a.* icke reglerad, oregelbunden, oordentlig. **-reimt,** *a.* orimmad; bild. orimlig, absurd, galen. **-reimtheit,** *f.* frånvaro af rim; bild. orimlighet, galenskap.

ungern, *adv.* ogärna.

unge‖rufen, *a.* utan att vara tillkallad, objuden, självmant. **-rügt,** *a.* ostraffad. **-sägt,** *a.* osagd. *Etw. ∼ [sein] lassen:* låta ngt vara osagdt. **-sättigt,** *a.* icke mätt, otillfredsställd. **-säuert,** *a.* osyrad, söt. **-säumt,** *a.* **1.** okantad. **2.** oförd röjlig. **-schehen,** *a.* ogjord, t. ex. *etw. ∼ machen.* **-scheut,** *adv.* utan fruktan, oförfäradt. **-schick, I.** *n.* tafatthet, klumpighet, drumlighet. **II.** *-e, m.* person som bär sig dumt åt, tafatt person, tölp, drummel. **-schicklich,** *a.* **1.** = *ungeschickt.* **2.** oskicklig, otillständig. **-schicklichkeit,** *f.* tafatthet m. m. se föreg. **-schickt,** *a.* som bär sig dumt, bakvändt åt, bakvänd, tafatt, drumlig, klumpig. **-schlacht,** *a.* klumpig, grof, rå, ovig, tölpaktig. **-schlachtheit,** *f.* klumpighet m. m. se föreg. **-schliffen,** *a.* oslipad; bild. oborstad, ostädad, ohyfsad. **-schliffenheit,** *f.* oborstadt, ostädadt sätt. **-schmack, I.** *m.* osmak, dålig smak; smaklöshet. **II.** *a.* illasmakande, fadd, smaklös. **-schmälert,** *a.* oförminskad. **-schmeidig,** *a.* oböjlig, stel, ohandterlig, ovig. **-schmeidigkeit,** *f.* oböjlighet m. m. se föreg. **-schminkt,** *a.* osminkad. **-schmückt,** *a.* osmyckad. **-schwächt,** *a.* oförsvagad. **-schwänzt,** *a.* svanslös. **-schworen,** *a.* osvuren, utan ed. *Jm etw. ∼ glauben:* tro ngt på ngns ord. **-sehen,** *a.* osedd. *Etw. ∼ kaufen:* köpa ngt utan att ha sett det. **-sellig,** *a.* osällskaplig, sällskapsskygg, folkskygg. **-selligkeit,** *f.* osällskapligt, folkskyggt sätt, väsen. **-setzlich,** *a.* olaglig. **-setzlichkeit,** *f.* olaglighet. **-setzmäfsig,** *a.* lagstridig. **-setzmäfsigkeit,** *f.* lagstridighet. **-sittet,** *a.* ociviliserad, rå, oanständig. **-sittetheit,** *f.* ociviliseradt tillstånd, råhet. **-sprächig,** *a.* icke språksam, tyst, sluten. **-sprächigkeit,** *f.* tysthet, slutenhet. **-stalt, I.** afv. **-staltet,** *a.* oformlig, missbildad, ful. **II.** afv. **-staltheit,** *f.* oformlighet, oformligt väsen, missbildning, vidunder. **-stielt,** *a.* oskaftad, utan skaft, skaftlös. **-stillt,** *a.* icke stillad, otillfredsställd. **-stört,** *a.* ostörd. *∼ im Besitze:* i okvald besittning. **-störtheit,** *f.* lugn. **-sträft,** *a.* ostraffad. **-stüm, I.** *a.* häftig, våldsam, vild. **II.** *-e, m.* **1.** afv. *n.* häftighet, våldsamhet, vildhet. **2.** häftig, våldsam person. **-sücht,** *a.* osökt, naturlig. **-sund,** *a.* **1.** osund, ohälsosam, skadlig. **2.** sjuklig. **-sundheit,** *f.* osundhet m. m. se föreg. **-teilt,** *a.* odelad, hel. **-than,** *a.* ogjord. **-theilt, -thüm** se *ungeteilt, Ungetüm.* **-trübt,** *a.* ogrundad, klar, ren. **-tüm, I.** *-e, n.* odjur, vidunder. **II.** afv. **-tümlich,** *a.* vidunderlig. **-wandt,** *a.* oskicklig, tafatt, dum. **-wandtheit,** *f.* oskicklighet, tafatthet. **-waschen,** *a.* **1.** otvättad, smutsig. **2.** F dum, galen. *∼es Zeug reden:* prata dumheter. **-wifs,** *a.* oviss, tvifvelaktig. **-wifs-**

heit, *f.* ovisshet. **-witter**, -, *n.* oväder. **-witzigt**, *a.* som ej hämtat lärdom af erfarenheten. **-wogen**, *a.* **1.** ovägd. **2.** icke bevågen, ogynnsamt stämd. **-wohnheit**, *f.* ovana. **-wöhnlich**, *a.* ovanlig. **-wöhnlichkeit**, *f.* ovanlighet. **-wohnt**, *a.* ovan. **-zähmt**, *a.* otämd, otyglad. **-ziefer**, *-s, 0, n.* ohyra. **-ziemend**, *a.* opassande. **-zogen**, *a.* illa uppfostrad, oartig, ohöflig, ostädad, elak. **-zogenheit**, *f.* oartigt, ostädadt uppförande, elakhet. **-zügelt**, *a.* otyglad. **-zwirnt**, *a.* otvinnad. **-zwungen**, *a.* otvungen, fri, ledig, naturlig, förtrolig. **-zwungenheit**, *f.* otvunget sätt, naturlighet m. m. se föreg.

Un‖glaube, *m.* otro. **-glaubhaft**, *a.* icke trovärdig, otrolig. **-gläubig**, *a.* **1.** otrogen, icke troende. **2.** misstrogen, tviflande. **-gläublich**, *a.* otrolig. **-gläublichkeit**, *f.* otrolighet. **-glaubwürdig**, *a.* icke trovärdig.

ungleich, *a.* **1.** olik, olika. **2.** adv. vid kompar. ojämförligt, oförlikneligt. **-ärtig**, *a.* olikartad. **-förmig**, *a.* olikformig. **-heit**, *f.* olikhet. **-mäfsig**, *a.* oproportionerlig, olika, ojämförlig. **-namig**, *a.* med olika namn, heteronym. **-seitig**, *a.* oliksidig.

Unglimpf, -[*e*]*s, 0, m.* obillighet, hårdhet, orättvisa, (äre)kränkning, skam. **-lich**, *a.* obillig, hård, orättvis, kränkande, skamlig.

Unglück, *-e* el. vanl. *Unglücksfälle, n.* olycka; otur. **-lich**, *a.* olycklig. **-selig**, *a.* olycksalig. **-seligkeit**, *f.* olycksalighet. **-sschwanger**, **-sschwer**, *a.* olycksdiger.

Un‖gnade, *f.* onåd. **-gnädig**, *a.* onådig. **-gott**, *m.* demon, djäfvul. **-göttlich**, *a.* icke gudomlig, (en) gud ovärdig.

ungrisch, *a.* ungersk.

Un‖grund, *m.* det ogrundade i ngt, saknad af skäl, oriktighet. **-gründlich**, *a.* icke grundlig, ytlig. **-gründlichkeit**, *f.* ytlighet. **-gültig**, *a.* icke gällande, ogiltig, värdelös. **-gültigkeit**, *f.* ogiltighet. **-gunst**, *f.* missgunst, ogunst. **-günstig**, *a.* ogunstig, ogynnsam, oblid. **-gut**, *a. Etw. für ∼ nehmen:* taga ngt illa upp, *nichts für ∼!* blif ej ond! **-gütig**, *a.* **1.** omild, oblid, ovänlig. **2.** = *ungut.* **-hältbär**, *a.* **1.** som ej håller, klen, ovaraktig. **2.** ohållbar. **-háltbarkeit**, *f.* **1.** klenhet, ovaraktighet. **2.** ohållbarhet. **-heil**, *n.* ondt, olycka. **-héilbär**, *a.* obotlig. **-héilbarkeit**, *f.* obotlighet. **-heilig**, *a.* ohelig. **-heiligkeit**, *f.* ohelighet. **-heilschwanger**, *a.* olycksdiger. **-heilstifter**, *m.* anstiftare af ngt ondt; olycksfågel. **-heilvoll**, *a.* olycklig. **-heimelig**, **-heimlich**, *a.* hemsk, otreflig, kuslig. *Ihm wurde ∼ zu Mute:* han blef illa till mods. **-höflich**, *a.* ohöflig. **-höflichkeit**, *f.* ohöflighet. **-hold**, **I.** *a.* **1.** afskräckande, vedervärdig, ful. **2.** ovänlig, oblid. **3.** illvillig. **II.** *-e*[*n*], *m.* **1.** vedervärdig, oblid, illvillig, ondskefull person. **2.** ond ande, demon, spöke, troll. **-holdin**, *-nen, f.* **1.** vedervärdig, ful, elak kvinna, megära. **2.** häxa, trollpacka, troll. **-hörbär**, *a.* ohörbar, omärklig.

Unifórm, **I.** *-en, f.* uniform. **II.** *a.* enformig, likformig. **-ieren**, *sv. tr.* uniformera, kläda i uniform. **-ierung**, *f.* **-ität**, *-en, f.* enformighet, likformighet.

uninteressiert, *a.* ointresserad, intresselös. **-heit**, *f.* ointresseradt sätt.

Unión, *-en, f.* union, förening.

Universität, *-en, f.* universitet. *Auf der ∼ sein:* ligga, studera vid universitetet.

Unke, *-n, f.* **1.** snok. **2.** klockgroda. **-ngesang**, *m.* klockgrodans läte; bild. olycksspådom.

unkénn‖bär, **-tlich**, *a.* oigenkänlig. **-barkeit**, **-tlichkeit**, *f.* oigenkänlighet.

Un‖kenntni[*s*]*s**, *f.* okunnighet. **-keusch**, *a.* okysk. **-keuschheit**, *f.* okyskhet. **-kindlich**, *a.* icke barnslig, icke sådan som det egnar ett barn, som brister i vördnad, olydig. **-kindlichkeit**, *f.* för ett barn opassande, ovärdigt sätt, brist på vördnad. **-klágbär**, *a.* som ej kan lagligen beifras, på laglig väg indrifvas. **-klar**, *a.* oklar, grumlig, otydlig. **-klarheit**, *f.* oklarhet, otydlighet. **-klug**, *a.* oklok, obetänksam. **-klugheit**, *f.* oklokhet, obetänksamhet. **-königlich**, *a.* icke konungslig, a) ovärdig en konung, b) icke konungsligt sinnad. **-körperlich**, *a.* okroppslig, osinnlig, immateriel, andlig. **-kosten**, *pl.* omkostnader. **-kräftig**, *a.* svag, kraftlös, overksam. **-kraut**, *n.* ogräs. **-kriegerisch**, *a.* okrigisk, fredlig. **-kultur**, *f.* brist på kultur, på odling; barbari. **-kündbär**, *a.* som ej kan uppsägas. **-kunde**, *f.* okunnighet. **-kundig**, *a.* okunnig, *einer* (gen.) *Sache:* a) om ngt, b) i ngt. **-ländbär**, *a.* otillgänglig så att man ej kan landa där. **-längst**, *adv.* för ej länge sedan, nyligen. **-lauter**, *a.* oren, oädel. **-lauterkeit**, *f.* orenhet, oädelt sätt, motiv. **-leidlich**, *a.* olidlig, odräglig. **-leidlichkeit**, *f.* det olidliga, odrägliga i ngt. **-lenkbär**, **-lenksām**, *a.* svår att leda, att styra, omedgörlig, styfsint, ostyrig. **-lenksamkeit**, *f.* omedgörlighet m. m. se föreg. **-lésbär**, **-leserlich**, *a.* oläslig. **-leserlichkeit**, *f.* oläslighet. **-léugbär**, *a.* oneklig, obestridlig. **-léugbarkeit**, *f.* obestridlighet, påtaglighet. **-lieb**, *a.* obehaglig, oangenäm. *Es ist mir ∼ dies zu hören:* det gör mig ondt, jag är ledsen att höra detta. **-liebsām**, *a.* obehaglig, oangenäm. **-löblich**, *a.* icke berömlig, tadelvärd. **-lősbär**, **-lős-lich**, *a.* olöslig. **-lust**, *f.* olust, leda, håglöshet. **-lustig**, *a.* olustig, led, håglös. **-manier**, *f.* oart, oskick, osed. **-manierlich**, *a.* oskicklig, ohyfsad. **-manierlichkeit**, *f.* oskicklighet, ohyfsadt sätt, uppträdande. **-mannbär**, *a.* ej manbar, minderårig. **-männlich**, *a.* omanlig. **-männlichkeit**, *f.* omanlighet. **-masse**, *f.* massa, mängd. **-mäfsgeblich**, *a.* oförgriplig. **-mäfsig**, *a.* omåttlig. **-mäfsigkeit**, *f.* omåttlighet. **-menge**, *f.* mängd, massa. **-mensch**,

m. omänniska, odjur till människa. **-menschlich,** *a.* **1.** omänsklig, barbarisk. **2.** öfvermänsklig. **-menschlichkeit,** *f.* omänsklighet. **-mérkbār, -mérklich,** *a.* omärklig. **-mérkbarkeit, -mérklichkeit,** *f.* omärklighet. **-méĺsbār,** *a.* omätlig. **-mitteilsām,** *a.* föga meddelsam, tyst, sluten. **-mittelbār,** *a.* omedelbar. **-mittelbarkeit,** *f.* omedelbarhet. **-möbliert,** *a.* omöblerad. **-modern, -modisch,** *a.* omodern. **-mǫ̈glich** (åfv. ⏑–) *a.* omöjlig. **-mǫ̈glichkeit,** *f.* omöjlighet. **-moralisch,** *a.* omoralisk. **-mündig,** *a.* omyndig. **-mündigkeit,** *f.* omyndighet. **-musikalisch,** *a.* omusikalisk. **-mut[h],** *m.* missmod, dåligt lynne. **-mut[h]ig,** *a.* missmodig. **-mütterlich,** *a.* icke moderlig, kärlekslös. **-nachahmbār,** *a.* oefterhärmlig. **-nachahmlich,** *a.* oefterhärmlig, oöfverträfflig, oförliknelig. **-nachahmlichkeit,** *f.* oöfverträfflighet m. m. se föreg. **-nachbarlich,** *a.* ovändig en granne, ovänlig. **-nachgiebig,** *a.* icke eftergifven, omedgörlig. **-nachlåĺslich,** *a.* oeftergiflig. **-náhbār,** *a.* otillgänglig. **-náhbarkeit,** *f.* otillgänglighet. **-natur,** *f.* onatur. **-natürlich,** *a.* onaturlig. **-natürlichkeit,** *f.* onaturlighet. **-nénnbār,** *a.* onämnbar. **-nöt[h]ig** (åfv. ⏑–) *a.* onödig, öfverflödig. **-nöt[h]igkeit,** *f.* onödig, öfverflödig sak. **-nütz,** *a.* **1.** onyttig, gagnlös. *Den Namen Gottes ∼ im Munde führen:* missbruka Guds namn. **2.** påflugen, klåfingrig, icke snäll. *Jm ∼e Worte geben:* gräla på ngn, *sich ∼ machen:* vara öfvermodig. **-nützlich,** *a.* onyttig, gagnlös. **-nützlichkeit,** *f.* gagnlöshet; onyttig sak. **-ordentlich,** *a.* oordentlig. **-ordentlichkeit,** *f.* oordentlighet. **-ordnung,** *f.* oordning. **-organisch,** *a.* oorganisk. **-paar,** *a.* **1.** udda. **2.** åfv. **-paarig,** omaka. **-parteiisch, -parteilich,** *a.* opartisk. **-parteilichkeit,** *f.* opartiskhet. **-paĺs,** *a.* opasslig. **-passend,** *a.* opassande. **-passierbār,** *a.* omöjlig att passera, att gå öfver. **-paĺslich,** *a.* opassande, olämplig. **-päĺslich,** *a.* opasslig. **-paĺslichkeit,** *f.* olämplighet. **-päĺslichkeit,** *f.* opasslighet. **-persǫ̈nlich,** *a.* opersonlig. **-politisch,** *a.* opolitisk; oklok. **-praktisch,** *a.* opraktisk. **-proportioniert,** *a.* oproportionerlig. **-pünktlich,** *a.* icke punktlig. **-pünktlichkeit,** *f.* brist på punktlighet, bristande punktlighet. **-rat[h],** *-[e]s, 0, m.* **1.** afskräde, affall, orenlighet, smuts. **2.** ∼ *merken:* ana oråd. **-rät[h]lich, -rāt[h]sām,** *a.* **1.** icke rådlig, ej att tillråda. **2.** icke sparsam, slösaktig. **-recht, I.** *a.* orätt, oriktig. *∼e Seite:* afvigsida, *zur ∼en Zeit:* olämpligt. **II.** *n.* orätt, orättvisa. **-rechtlich,** *a.* **1.** ohederlig, oredlig. **2.** olaglig. **-rechtlichkeit,** *f.* oredlighet m. m. se föreg. **-rechtmäĺsig,** *a.* orättmätig. **-rechtmäĺsigkeit,** *f.* orättmätighet, orättmätig handling. **-rēdlich,** *a.* oredlig. **-rēdlichkeit,** *f.* oredlighet. **-rēdnerisch,** *a.* föga vältalig. **-regelmäĺsig,** *a.* oregelmässig, oregelbunden. **-regelmäĺsigkeit,** *f.* oregelbundenhet. **-reif,** *a.* omogen. **-reife, -reifheit,** *f.* omogenhet. **-reimbār, -reimisch,** *a.* orimlig. **-rein,** *a.* oren, smutsig. *Etw. ins ∼e schreiben:* skrifva ngt i kladden, skrifva koncept till ngt. **-reinheit,** *f.* orenhet. **-reinigkeit,** *f.* orenhet, smuts, smörja. **-reinlich,** *a.* orenlig, osnygg. **-reinlichkeit,** *f.* orenlighet, osnygghet. **-réttbār,** *a.* räddningslös. **-richtig,** *a.* oriktig, orätt, felaktig. *Die Uhr geht ∼* klockan går ej rätt. **-richtigkeit,** *f.* oriktighet. **-ritterlich,** *a.* oridderlig, föga galant. **-ruhe,** *-n, f.* **1.** oro. *In ∼ über etw.* (ack.) *sein:* vara orolig för ngt. **2.** orolighet, tumult. **-ruhig,** *a.* orolig. **-rühmlich,** *a.* föga berömlig, skamlig. **-ruhstifter,** *m.* orostiftare. **-ruhvoll,** *a.* orolig. **-sāghār, -sāglich,** *a.* o(ut)säglig. **-sanft,** *a.* hård, kärf, sträf, grof, rå, våldsam. **-sauber,** *a.* oren, orenlig, osnygg. **-sauberkeit,** *f.* oren(lig)het, osnygghet. **-säuberlich,** *a.* osnygg, slarfvig. **-schādhaft,** *a.* oskadd. **-schādlich,** *a.* oskadlig. **-schādlichkeit,** *f.* oskadlighet. **-schätzbār,** *a.* oskattbar. **-schätzbarkeit,** *f.* oskattbarhet. **-schéinbār,** *a.* oansenlig, obetydlig, liten; matt, dunkel. **-schéinbarkeit,** *f.* oansenlighet m. m. se föreg. **-schick,** *m.* oskick. **-schicklich,** *a.* oskicklig, opassande, obehörig, oanständig. **-schicklichkeit,** *f.* oskicklighet m. m. se föreg. **-schíffbār,** *a.* icke segelbar. **-schlitt,** *-[e]s, 0, n.* talg. **-schlüssig,** *a.* obeslutsam, tveksam, villrådig. **-schlüssigkeit,** *f.* obeslutsamhet m. m. se föreg. **-schmackhaft,** *a.* osmaklig, smaklös, fadd. **-schmackhaftigkeit,** *f.* osmaklighet m. m. se föreg. **-schmélzbār,** *a.* osmältbar. **-schön,** *a.* oskön, ful. **-schuld,** *f.* oskuld. **-schuldig,** *a.* oskyldig, *an etw.* (dat.) el. ✻ *einer* (gen.) *Sache:* till ngt. **-schwer,** *a.* ej svår, utan svårighet. **-segen,** *m.* otur, olycka, förbannelse. **-selbständig,** *a.* osjälfständig. **-selbständigkeit,** *f.* osjälfständighet. **-sélig,** *a.* osalig, fördömd.

unser, I. gen. pl. af *ich. Wir* (el. *es*) *waren ∼ vier:* vi voro fyra. **II.** *poss. pron.* själfständ. former *unsrer unsre unsres, der die das unsr[ig]e,* vår. **-einer, -eins,** *pron.* en bland oss, sådana som vi, en sådan som jag. **-thalben, -twegen,** *um -twillen, adv.* för vår skull.

un‖sicher, *a.* osäker. **-sicherheit,** *f.* osäkerhet. **-sichtbār,** *a.* osynlig. **-sichtbarkeit,** *f.* osynlighet.

Unsinn, *m.* nonsens, dumhet, galenskap. *Das ist barer ∼* det är rena galenskapen. **-ig,** *a.* absurd, galen, vansinnig. **-igkeit,** *f.* absurditet, galenskap, vansinnighet. **-lich,** *a.* osinnlig.

Un‖sitte, *f.* osed, oskick. **-sittlich,** *a.* osedlig, sedeslös. **-sittlichkeit,** *f.* **1.** osedlighet, sedeslöshet. **2.** osedlig handling. **-soldatisch,** *a.* omilitärisk. **-sorgsām,** *a.* sorglös, sorgfri.

unsre||rseits, *adv.* å vår sida, för vår del. **-gleichen, I.** *a.* o. oböjl. *subst.* vår (jäm)like, lik oss. **II.** *pl.* våra likar, sådana som vi.

un||stät se *unstet.* **-statthaft,** *a.* otillåtlig; opassande. **-statthaftigkeit,** *f.* otillåtlighet. **-stérblich,** *a.* odödlig. **-stérblichkeit,** *f.* odödlighet. **-stern,** *m.* missöde. **-stet[ig],** *a.* ostadig, obeständig, ovaraktig, föränderlig, omväxlande, kringirrande. **-stetigkeit,** *f.* ostadighet m. m. se föreg. **-stíllbār,** *a.* omöjlig att stilla, stanna, hämma. **-stőrbār,** *a.* ostörbar, orubblig. **-stráfbār, -stráflich,** *a.* ostrafflig, oförvitlig. **-stráfbarkeit, -stráflichkeit,** *f.* ostraffighet, oförvitlighet. **-streitig,** *a.* obestridlig. **-studiert,** *a.* icke studerad, a) som ej studerat, b) naturlig, improviserad. **-sűhnbār,** *a.* 1. omöjlig att försona. 2. oförsonlig. **-summe,** *f.* oerhörd summa. **-sündig,** *a.* syndfri. **-sündigkeit,** *f.* syndfrihet. **-sündlich,** *a.* icke syndig, oskyldig. **-tádelhaft, -tádelig,** *a.* otadelig, tadelfri, oklanderlig, oförvitlig. **-tádel[haft]igkeit,** *f.* oklanderligt skick, oförvitlighet. **-tauglich,** *a.* oduglig. **-tauglichkeit,** *f.* oduglighet. **-téilbār,** *a.* odelbar. **-téilbarkeit,** *f.* odelbarhet. **-teilhaft[ig],** *a.* icke delaktig. **-teilnehmend,** *a.* icke deltagande, icke delaktig, likgiltig, liknöjd.

unten, *adv.* nere, nedtill, nedan. *Nach* ~ nedåt, *von oben bis* ~ uppifrån och ända ned, helt och hållet, *von* ~ *auf:* nedifrån, *von* ~ *auf dienen:* tjäna upp sig från simpel soldat, passera graderna. **-án,** *adv.* nedtill. **-benannt, -genannt,** *a.* nedannämd. **-hin,** *adv.* nedåt. **-stehend,** *a.* nedanstående.

unter, I. *prep.* med dat. o. ack. 1. under (om rum). 2. bland, mellan. ~ *andern Dingen:* bland annat, ~ *uns:* oss emellan, *etw.* ~ *die Leute bringen:* utkolportera, utsprida ngt. 3. under (om tid), vid. 4. särskilda fall. ~ *Schloß und Riegel:* inom lås och bom, *etw.* ~ *den Händen haben:* arbeta på, hålla på med ngt, *etw.* ~ *js Hand* el. *Gewalt geben:* sätta ngn öfver ngt, ~ *die Soldaten gehen:* taga värfning, *was meinst* el. *verstehst du* ~ *diesem Ausdruck?* hvad menar du med el. anser du ligga i detta uttryck? ~ *der Bedingung:* med det vilkoret, ~ *fünf Mark wert:* ej värd fem mark, ~ *dem Preise verkaufen:* sälja till underpris. **II.** *adv.* se *untersein.* **III.** *a.* undre, nedre, lägre. *Seine* ~*en:* hans underlydande, *der* ~*ste in der Klasse:* den siste i klassen, *das* ~*ste zu oberst kehren:* vända upp och ned på det, på allt. **-ab[h]eilung,** *f.* underafdelning. **-arm,** *m.* underarm. **-ärmel,** *m.* underärm. **-ārt,** *f.* underafdelning, art, slag. **-arzt,** *m.* underläkare. **-aufseher,** *m.* underuppsyningsman. **-bau,** *m.* underbyggnad, grundmur, grund. **-bauen,** *tr.* 1. bygga ngt under ngt. 2. (- - ´ - *) a) *etw.* ~ underbygga, stödja, stötta ngt, b) undergräfva, underminera. **-beamte(r),** *m.* underordnad, lägre tjänsteman. **-behörde,** *f.* lägre myndighet. **-beinkleid,** *n.* underbenkläder, kalsonger. **-bekommen,** *tr.* få ned. **-bett,** *n.* underbädd, underlag; madrass. **-betten,** *tr.* bädda, lägga ngt under ngt. **-bilanz,** *f.* (under)balans, brist. **-binden,** *tr.* 1. binda ngt under ngt. 2. (- - ´ - *) med. underbinda. **-bindung** (o. - - ´ -), *f.* **-bischof,** *m.* lydbiskop. **-bleiben,** *itr. s.* 1. förblifva, stanna inunder. 2. (- - ´ - *) ej blifva af, underlåtas, uteblifva. **-bréchen,*** *tr.* afbryta. **-bréchung,** *f.* afbrott. **-breiten,** *tr.* 1. utbreda ngt under ngt. 2. (- - ´ - *) a) *einem Gegenstande etw.* ~ utbreda ngt under ett föremål, sätta ett föremål på ngt, b) *jm etw.* ~ förelägga ngn ngt till underskrifning, framlägga ngt för ngn. **-bringen,** *tr.* bringa under tak, i säkerhet, inlogera, skaffa plats åt, anbringa, placera. **-bringung,** *f.* **-deck,** *n.* underdäck. **-dé[l]s, -déssen,** *adv.* under tiden, emellertid. **-drücken,** *tr.* 1. trycka ned under ngt. 2. (- - ´ - *) undertrycka, kväfva, hålla ned. **-drűcker,** -, *m.* undertryckare, förtryckare. **-drűckung,** *f.* undertryckande. **-ducken,** I. *tr.* trycka ned. **II.** *itr. s.* huka sig ned, krypa ned. **-einánder,** *adv.* 1. sinsemellan. 2. om hvartannat, huller om buller. **-fahren,** I. *itr. s.* åka, fara under, in under ngt. **II.** *tr.* köra under, in. **-fángen,*** *rfl.* företaga, understå, tillåta sig, *einer* (gen.) *Sache:* ngt. **-fassen,** *tr.* fatta tag under, stödja. **-flechten,** *tr.* 1. fläta ngt under ngt. 2. (- - ´ - *) ifläta, sammanfläta, uppblanda. **-förster,** *m.* underjägmästare, skogvaktare. **-frássen,*** *tr.* underminera. **-fűs,** *m.* fotens undre del. **-futter,** *n.* underfoder, foder. **-futtern,** *tr.* 1. *Seide* ~ sätta i sidenfoder. 2. (- - ´ - *) *Einen Rock mit Seide* ~ fodra en rock med siden. **-gang,** *m.* 1. nedgång. 2. undergång. **-gattung** = *Unterart.* **-geben,** I. *tr.* 1. *Jm etw.* ~ lägga, ställa, skjuta ngt under ngn. 2. (- - ´ - *) *Jm etw.* ~ sätta ngn öfver ngt. **II.** (- - ´ -) *a.* 1. undergifven. 2. underlydande. **-gébene(r),** *m.* underlydande, underhafvande. **-gébenheit,** *f.* undergifvenhet, lydnad. **-gehen,** *itr. s.* 1. gå under, förgås, förstöras. 2. gå ned,under, få rum under. **-gehölz,** *n.* småskog. **-gehülfe,** *m.* biträde. **-geordnet,** *a.* underordnad. **-gericht,** *n.* underdomstol, lägre domstol. **-geschoben,** *a.* understucken. **-geschoß,** *n.* bottenvåning. **-gestell,** *n.* underrede. **-gewand,** *n.* underdrägt, underkläder. **-gewehr,** *n.* undergevär, sidogevär. **-gewicht,** *n.* undervigt. **-graben,** *tr.* 1. gräfva ned. 2. (- - ´ - *) undergräfva, underminera. **-grábung,** *f.* **-grund,** *m.* åbr. alf. **-haben,** *tr.* 1. hafva inunder. 2. hafva under sig. **-halb,** *prep.* med gen. nedanför. **-halt,** *m.* underhåll. **-halten,** I. *tr.* 1. hålla inunder. 2. (- - ´ - *) underhålla. **II.** (- - ´ - *) *rfl.* samtala, språka. **-háltung,** *f.* 1. underhåll. 2. underhållning; nöje. **-háltungslektüre,** *f.*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

underhållande lektyr. **-háltungsmensch,** *m.* sällskapsmänniska. **-händeln,*** *itr. h.* o. *tr.* underhandla, [*über*] *den Frieden:* om fred. **-händler,** *m.* underhandlare. **-händlung,** *f.* underhandling. **-haus,** *n.* **1.** undre delen af ett hus. **2.** underhus. **-hefe,** *f.* bottensats. **-hemd,** *n.* (under)skjorta. **-hof,** *m.* nedre gård. **-höhlen,*** *tr.* undergräfva, underminera. **-holz,** *n.* **1.** småskog. **2.** underlag af trä. **3.** nedre del af ngt af trä bestående föremål. **-hose,** *f.* kalsonger. **-irdisch,** *a.* underjordisk. **-jacke,** *f.* undertröja. **-jóchen,*** *tr.* underkufva. **-jóchung,** *f.* **-kiefer,** *m.* underkäk. **-kinn,** *n.* hakpåse. **-klasse,** *f.* lägre klass; underklass. **-kleid,** *n.* underplagg, underkläder. **-kommen,** **I.** *itr. s.* komma inunder, komma under tak, få plats. **II.** *n.* tak öfver hufvudet, tillflykt. **-könig,** *m.* vicekonung, lydkonung. **-körper,** *m.* kroppens nedre del. **-kriechen,** *itr. s.* krypa inunder. **-kriegen,** *tr.* F få ned, få under sig. **-kunft,** *0, f.* tak öfver hufvudet, skydd, tillflykt. **-lage,** *f.* underlag; (under)bädd. **-land,** *n.* lägre land, lågland. **-länder,** *-, m.* invånare i det lägre landet, i låglandet; dalbefolkning. **-lass,** *m.* brukl. blott i förbind. *ohne* ~ oaflåtligen, oupphörligen. **-lassen,** *tr.* **1.** släppa inunder. **2.** (`--´-*`) underlåta, uraktlåta. **-lássung,** *f.* uraktlåtande. **-lássungssünde,** *f.* underlåtenhetssynd. **-lastig,** *a.* för litet lastad. **-lauf,** *m.* **1.** en flods nedre lopp. **2.** underdäck. **-laufen,** **I.** *itr. s.* **1.** springa inunder. **2.** *Mit* ~ komma med, insmyga sig. **3.** (`--´-*`) under ytan öfverdragas med ngt. *Mit Blut* ~ blifva blodsprängd. **II.** (`--´-*`) *tr.* springa under. **-láufung,** *f.* **-leder,** *n.* underläder, sulläder. **-legen,** **I.** *tr.* (✻`--´-*`) a) lägga inunder. *Einem Huhne Eier* ~ lägga en höna på ägg, *einer Melodie Worte* ~ sätta ord till en melodi, *einer Sache einen Sinn* ~ inlägga en mening i en sak, b) *Pferde* ~ göra hästombyte. **2.** (`--´-*`) *Eine Sache mit etw.* ~ lägga ngt under en sak, lägga en sak på ngt. **II.** (`--´-`) *a.* underläggsen. **-lehen,** *n.* underlän. **-lehrer(in),** *m.* (*f.*) under-, hjälp-, extralärare (-lärarinna). **-leib,** *m.* underlif. **-liegen,** *itr.* **1.** *h.* ligga inunder. **2.** (`--´-*`) *s.* o. ✻ *h.* a) duka under, b) *das unterliegt keinem Zweifel:* det är intet tvifvel underkastadt. **-lippe,** *f.* underläpp. **-luft,** *f.* undre atmosfär. **-m,** smndragn. af *unter dem.* **-malen,** *tr.* **1.** måla ngt under ngt, inunder. **2.** (`--´-*`) grunda, grundmåla. **-malung** (o.`--´-`), *f.* **-máls,** *n.* undermål. **-mauern,** *tr. Etw. einem Gegenstande untermauern* el. *einen Gegenstand mit etw. untermáuern**: mura ngt under ett föremål. **-mauerung** (o.`--´--`), *f.* **-meerisch,** *a.* underhafs-. **-mengen,** *tr.* **1.** iblanda, blanda ibland, inblanda. **2.** (`--´-*`) uppblanda. **-mengung** (o.`--´-`), *f.* **-minieren,** *tr.* underminera. **-mischen** = *untermengen.* **-mütze,** *f.* kalott. **-n,** smndragn. af *unter den.* **-ném-men,** **I.*** *tr.* företaga, företaga sig, taga itu med, föranstalta. **II.** *-, n.* företag. **-néhmer,** *-, m.* en som företager, föranstaltar ngt, entreprenör. **-néhmung,** *f.* företag. **-néhmungsgeist,** *m.* företagsamhet(sanda). **-néhmungslustig,** *a.* företagsam. **-offizier,** *m* underofficer, korpral. **-ordnen,** *tr.* underordna. **-ordnung,** *f.* **1.** underordnande. **2.** = *Unterart.* **-pfand,** *n.* underpant. **-pfändlich,** *a.* såsom underpant. **-pfarre,** *f.* komministratur. **-pfarrer,** *m.* komminister. **-pflügen,** *tr.* plöja ned. **-réden,*** *rfl.* samtala, öfverlägga, rådpläga. **-rédung,** *f.* samtal, öfverläggning. **-rhein,** *m. npr.* nedre Ren. **-richt,** *-[e]s, 0, m.* undervisning. **-richten,*** **I.** *tr.* **1.** undervisa. **2.** *Jn von etw.* ~ underrätta ngn om ngt. **II.** *rfl.* göra sig underrättad, *von etw.:* om ngt. **-richter,** *m.* underdomare. **-richtsstab,** *n. Das* ~ a) undervisningen, undervisningsväsendet, b) lärarevägen, t. ex. *das* ~ *wählen.* **-rock,** *m.* underkjol **-s,** smndragn. af *unter das.* **-ságen,*** *tr.* förbjuda, *jm etw.:* ngn ngt. **-ságung,** *f.* **-sals,** *-en, m.* undersåte, underlydande. **-satz,** *m.* **1.** ställning som ngt hvilar på, underlag, fot, bricka. **2.** undersats. **-schale** = *Untertasse.* **-scharren,** *tr.* krafsa ned. **-schátzen,*** *tr.* underskatta. **-schátzung,** *f.* **-schéidbar,** *a.* möjlig att särskilja. **-schéiden,*** *tr.* skilja, särskilja, urskilja. **-schéidung,** *f.* särskilning, urskilning. **-schéidungszeichen,** *n.* utmärkande kännetecken, kännemärke. **-schenkel,** *m.* smalben. **-schicht,** *f.* undre lager. **-schieben,** *tr.* **1.** skjuta inunder. **2.** (afv. `--´-*`) understicka, interpolera. *Den Worten einen falschen Sinn* ~ gifva orden en falsk tydning. **-schiebung** (o.`--´-`), *f.* **-schied,** *-e, m.* skilnad. **-schieden, -schiedlich,** *a.* olika, möjlig att skilja, skiljaktig. **-schlächtig,** *a.* som drifves med underfall. *~e Mühle:* underfallskvarn. **-schlagen,** *tr.* **1.** *Die Arme* ~ lägga armarne i kors på bröstet, *mit untergeschlagnen Beinen sitzen:* sitta med korslagda ben, *jm ein Bein* ~ slå krokben för ngn. **2.** (`--´-*`) undansticka, undansnilla, försnilla. **-schlágung,** *f.* **-schleif,** *-e, m.* underslef. **-schliefen, -schlüpfen,** *itr. s.* krypa inunder. **-schreiben,** *tr.* **1.** skrifva ngt under ngt, inunder. **2.** (`--´-*`) underskrifva, underteckna. **-schreiber,** *m.* **1.** underskrifvare, skrifvarebiträde. **2.** (`--´-`) undertecknare. **-schreibung** (o.`--´-`), *f.* underskrifning m. m. se *unterschreiben.* **-schrift,** *f.* underskrift. **-schule,** *f.* förberedande skola, lägre skola. **-schwären,** *itr. s.* bulna inunder. **-seeisch,** *a.* underhafs-. **-sein,** *itr. s.* vara nere, nedgången, t. ex. *die Sonne ist unter:* solen har gått ned. **-seite,** *f.* undersida. **-setzen,** *tr.* **1.** *Etw. einem Gegenstande untersetzen* el. *einen Gegenstand mit etw. untersétzen**: sätta ngt under ett föremål. **2.** (`--´-*`) uppblanda, blanda. **-sétzt,** *a.* undersätsig, satt.

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. *0* saknar plur. † har omljud. F familjärt, P lägre språk. ✻ mindre brukligt.

-sétztheit, *f.* undersätsighet. **-siegeln**,* *tr.* sätta sitt sigill inunder, förse med sitt sigill. **-sieg[e]lung**, *f.* **-sinken**, *itr. s.* sjunka ned, gå ned. **-spúlen**,* *tr.* (om vatten) undergräfva, underminera. **-spúlung**, *f.* **-stadt**, *f.* lägre liggande stadsdel(ar). **-statthalter**, *m.* underståthållare. **-stecken**, I. *tr.* 1. sticka, skjuta, ställa inunder. 2. insticka, införlifva. 3. (- - ´ -*) *Eine Sache mit etw.* ~ sticka ngt under en sak. II. *rfl.* dölja sig. III. *itr. h.* ligga under. **-stehen**, I. *itr. s.* träda, ställa sig, stå inunder. II. (- - ´ -*) *rfl.* understå sig. **-stelle**, *f.* underordnad plats. **-stellen**, *tr.* 1. ställa inunder, under tak. *Den Wagen* ~ skjuta in vagnen i vagnsskjulet. 2. (- - ´ -*) *Einer* (dat.) *Sache etw.* ~ ställa ngt under en sak, stödja en sak med ngt, *jm unterstellt sein:* vara underordnad under ngn. **-stellung**, *f.* hypotes, antagande. **-steuermann**, *m.* understyrman, andre styrman. **-stréichen**,* *tr.* understryka. **-stréichung**, *f.* **-streuen**, *tr.* 1. strö ngt under ngt. 2. (- - ´ -*) uppblanda. **-strömung**, *f.* underström. **-stützen**, *tr.* 1. sätta inunder ss. stöd. 2. (- - ´ -*) stödja, understödja, hjälpa. **-stútzer**, -, *m.* stöd, hjälpare. **-stútzung**, *f.* 1. understödjande. 2. understöd, hjälp. **-súchen**,* *tr.* undersöka, ransaka, pröfva, utforska. **-súchung**, *f.* undersökning, ransakning. **-tasse**, *f.* tefat. **-tauchen**, I. *itr. h.* o. *s.* dyka ned. II. *tr.* doppa ned. **-teil**, *m.* o. *n.* underdel, nedre del. **-than**, I. *a.* underdånig, undergifven, underkastad, lydande under, *jm:* ngn. *Sich* (dat.) *jn* ~ *machen:* underkufva ngn. II. *-en* el. *-s*, *-en*, *m.* undersåte. **-thanenschaft**, *f.*, **-thanent[h]ūm**, *n.* undersåtligt förhållande, sätt; undersåtar. **-thänig**, *a.* underdånig, undersåtlig. **-thänigkeit**, *f.* underdånighet. **-thanin**, *-nen*, *f.* undersåte. **-theil** se *Unterteil.* **-thor**, *n.* nedre port. **-thun**, *tr.* lägga, ställa, sätta inunder. **-treten**, I. *itr. s.* träda, ställa sig, *unter etw.* (ack.): under ngt. II. *tr.* 1. trampa ned (med fötterna nedtrycka). 2. (- - ´ -*) nedtrampa, trampa under fötterna, undertrycka. **-verband**, *m.* afdelning af en förening. **-verdeck**, *n.* underdäck. **-wáchsen**, *a. Es ist mit Fett* ~ det har bildat sig fett, inträdt fettbildning under el. bland det. **-wald**, *m.* småskog. **-wärts**, *adv.* nedåt. **-wáschen**,* *tr.* (om vatten) undergräfva. **-wáschung**, *f.* **-wégs**, *adv.* under vägen, på vägen, på väg. Bild. ~ *bleiben:* ej blifva af, ~ *lassen:* underlåta, låta bli. **-wéisen**,* *tr.* undervisa. **-wéiser**, -, *m.* undervisare, lärare. **-wéisung**, *f.* undervisning. **-welt**, *f.* underjorden. **-werfen**, *tr.* 1. kasta ned. 2. (- - ´ -*) underkasta, underkufva. **-wérfung**, *f.* 1. underkufvande. 2. underkastelse. **-wērt[h]ig**, *a.* under sitt värde, underhaltig. **-weste**, *f.* undertröja. **-winden**,* = *unterfangen.* **-wölben**,* *tr.* bygga, göra ett hvalf under. **-wüchs**, *m.* ungskog. **-wühlen**, *tr.* 1. gräfva ned. 2. (- - ´ -*) undergräfva, -minera. **-würfig**, *a.* underdånig, undergifven, ödmjuk, slafvisk. **-würfigkeit**, *f.* underdånighet, underkastelse, ödmjukhet, slafviskt sinne. **-zahn**, *m.* tand i nedre käken. **-zeichnen**, I. *tr.* 1. teckna, rita inunder, under. 2. (- - ´ -*) underteckna, underskrifva. II. (- - ´ -*) *rfl.* underteckna, skrifva sitt namn inunder. **-zéichner**, *m.* undertecknare. **-zéichnete(r)**, *m.* undertecknad. **-zéichnung**, *f.* underteckning, namnteckning. **-zeug**, *n.* underkläder. **-ziehen**, I. *tr.* 1. draga, sätta inunder, taga, hafva under. 2. (- - ´ -*) *Eine Sache mit etw.* ~ sätta ngt under en sak, fodra en sak med ngt. II. (- - ´ -*) *rfl.* åtaga sig, underkasta sig, *einer* (dat. el. ✱ gen.) *Sache:* en sak.

Un||that, *f.* missgärning, missdåd. **-thätig**, *a.* overksam. **-thätigkeit**, *f.* overksamhet. **-theil-** se *unteil-*. **-thier** se *Untier*. **-thunlich**, *a.* ogörlig, omöjlig. **-thunlichkeit**, *f.* omöjlighet. **-tief**, *a.* ej djup, grund. **-tiefe**, *f.* 1. ringa djup. 2. grund. 3. omätligt djup. **-tier**, *n.* odjur, vidunder. **-tílgbār**, *a.* outplånlig. **-tōd[t]lich**, *a.* odödlig. **-trágbār**, *a.* omöjlig att bära, att begagna. **-trénnbār**, *a.* oskiljaktig. **-treu**, *a.* otrogen. **-treue**, *f.* otrohet. **-trínkbār**, *a.* odrickbar. **-tröstbār**, **-tröstlich**, *a.* otröstlig, tröstlös. **-tröstlichkeit**, *f.* tröstlöshet. **-trüglich**, *a.* osviklig, ofelbar. **-trüglichkeit**, *f.* osviklighet. **-tüchtig**, *a.* oduglig. **-tüchtigkeit**, *f.* oduglighet. **-tugend**, *f.* odygd, oart, osed.

unüber||dacht, **-lēgt**, *a.* oöfverlagd, obetänksam. **-lēgtheit**, *f.* obetänksamhet. **-schréitbār**, *a.* oöfverstiglig. **-séhbār**, **-séhlich**, *a.* oöfverskådlig, obegränsad, omätlig. **-séhbarkeit**, **-séhlichkeit**, *f.* oöfverskådlighet, omätlighet. **-sétzbār**, **-sétzlich**, *a.* oöfversättlig. **-stéigbār**, **-stéiglich**, *a.* oöfverstiglig. **-tréffbār**, **-tréfflich**, *a.* oöfverträfflig. **-windbār**, **-windlich**, *a.* oöfvervinnelig.

un||üblich, *a.* obruklig. **-umgänglich**, *a.* 1. omöjlig att umgås med, frånstötande, sträf, otreflig. 2. (- - ´ -) oundgänglig, oundviklig. **-umgänglichkeit**, *f.* 1. frånstötande sätt. 2. (- - ´ - -) oundviklighet. **-umschránkt**, *a.* oinskränkt, obegränsad. **-umschránktheit**, *f.* oinskränkthet, obegränsad vidd, storhet, makt. **-umstōßlich**, *a.* oomkullstötlig, obestridlig. **-umstōßlichkeit**, *f.* obestridlighet. **-umwúnden**, *a.* öppen, fri, otvungen, adv. rent ut. **-umwúndenheit**, *f.* öppenhet, otvunget sätt. **-unterbrochen**, *a.* oafbruten. **-väterlich**, *a.* föga faderlig, onaturlig.

unver||änderlich, *a.* oföränderlig. **-ánderlichkeit**, *f.* oföränderlighet. **-ándert**, *a.* oförändrad. **-ántwortlich**, *a.* 1. oansvarig. 2. oförsvarlig. **-ántwortlichkeit**, *f.* 1. oansvarighet. 2. oförsvarlighet, oförsvarligt skick. **-áufserlich**, *a.* oförytterlig. **-bésserlich**, *a.* 1. oförbätter-

lig. 2. oöfverträfflig. **-blümt,** *a.* oförblommerad, oförtäckt, adv. rent ut. **-brúchlich,** *a.* obrottslig. **-bürgt,** *a.* icke garanterad, icke styrkt. **-dächtig,** *a.* icke misstänkt, trovärdig. **-dáulich,** *a.* osmältbar. **-dérblich,** *a.* oförstörbar, oföränderlig. **-dérblichkeit,** *f.* oförstörbarhet. **-derbt** = *unverdorben.* **-dient,** *a.* oförtjänt, oförskyld, orättvis. **-dorben,** *a.* oförderfvad, frisk; oförfalskad, ren. **-dorbenheit,** *f.* oförstörd, frisk natur; oförfalskadt skick, renhet. **-drossen,** *a.* oförtruten. **-drossenheit,** *f.* oförtrutenhet, oförtrutet sätt. **-ehelicht,** *a.* ogift. **-éinbär,** *a.* oförenlig. **-éinbarkeit,** *f.* oförenlighet. **-fálschbär, -fálschlich,** *a.* omöjlig att förfalska. **-fälscht,** *a.* oförfalskad, ren. **-fánglich,** *a.* oskyldig, ofarlig, öppen. **-fánglichkeit,** *f.* ofarlighet, öppenhet. **-froren,** *a.* icke frusen; F bild. ej bortkommen, käck, dristig. **-frorenheit,** *f.* F käckhet, dristighet. **-gánglich,** *a.* oförgänglig. **-gánglichkeit,** *f.* oförgänglighet. **-géíslich,** *a.* oförgätlig. **-gléichbär, -gléichlich,** *a.* oförliknelig. **-gnúglich, -gnúgsám,** *a.* oförnöjsam. **-gnügt,** *a.* oförnöjd. **-hältni[f]smäſsig,** *a.* oproportionerlig. **-heirat[h]et,** *a.* ogift. **-hofft,** *a.* som man ej hoppats, oväntad, oförutsedd, oförhappandes. **-hohlen,** *a.* öppen. **-káuflich,** *a.* osäljbar. **-kénnbär,** *a.* omisskänlig, tydlig. **-kürzt,** *a.* oafkortad. **-létzbär, -létzlich,** *a.* oantastlig. **-letzt,** *a.* oskadd. **-loren,** *a.* icke förlorad, i säkert behåll, säker. **-méidbär, -méidlich,** *a.* oundviklig. **-méidlichkeit,** *f.* oundviklighet. **-merkt,** *a.* oförmärkt, omärklig. **-mischt,** *a.* oblandad. **-mögen,** *n.* oförmåga. **-mögend,** *a.* 1. oförmögen, ur stånd, kraftlös. 2. icke förmögen, obemedlad. **-mögenheit,** *f.* 1. oförmåga. 2. medellöshet. **-mut[h]et,** *a.* oförmodad, oväntad. **-néhmbär, -néhmlich,** *a.* otydlig, obegriplig. **-néhmbarkeit, -néhmlichkeit,** *f.* otydlighet, obegriplighet. **-nunft,** *f.* dårskap, galenskap. **-nünftig,** *a.* oförnuftig. **-richtet,** *a.* oförrättad. **-rúckbär, -rúcklich,** *a.* orubblig. **-rückt,** *a.* orubbad, fast, orubblig. **-schämt,** *a.* oförskämd. F ~ *läſst grüſsen:* kors en sådan oförskämd en. **-schämtheit,** *f.* oförskämdhet. **-schliefsbär,** *a.* omöjlig att låsa. **-schnitten,** *a.* oskuren, oklippt. **-schuldet,** *a.* 1. utan förskyllan, oförskyld, oskyldig. 2. icke skuldsatt, skuldfri. **-schwiegen,** *a.* icke tystlåten, pratsjuk. **-séhen,** *a.* 1. oförutsedd, oväntad. 2. oafsigtlig. **-séhens,** *adv.* 1. oförseendes, oförmodadt. 2. utan afsigt. **-sehrt,** *a.* oskadd, hel. **-sehrtheit,** *f.* oskadt tillstånd. **-síegbär, -síeglich,** *a.* aldrig sinande, outtömlig. **-sóhnlich,** *a.* oförsonlig. **-sóhnlichkeit,** *f.* oförsonlighet. **-sorgt,** *a.* oförsörjd. **-stand,** *m.* oförstånd. **-standen,** *a.* oförstådd, missförstådd, misskänd. **-ständig,** *a.* oförståndig, oklok. **-ständlich,** *a.* obegriplig, otydlig. **-ständlichkeit,** *f.* obegriplighet, otydlighet. **-ständni[f]s,** *n.* oförmåga att uppfatta ngt, brist på förstånd. **-steuert,** *a.* oförtullad. **-súcht,** *a.* oförsökt, opröfvad. **-tílgbär,** *a.* outplånlig. **-träglich,** *a.* 1. oförtragsam. 2. oförenlig. **-träglichkeit,** *f.* 1. oförtragsamhet. 2. oförenlighet. **-wandt,** *a.* 1. oafvänd, ofrånvänd, fast. 2. icke slägt, olikartad. **-wehrt,** *a.* oförmenad, tillåten, fri. **-wéigerlich,** *a.* oafvislig. **-wéilt,** *adv.* oförtröjligen, genast. **-wélklich,** *a.* som ej vissnar, ständigt frisk, oförgänglig. **-wélklichkeit,** *f.* oförgänglighet. **-wéslich,** *a.* som ej ruttnar, oförgänglig. **-wéslichkeit,** *f.* oförgänglighet. **-windbär, -windlich,** *a.* som ej kan öfvervinnas, oöfvervinnelig, oersättlig. **-wischbär, -wischlich,** *a.* outplånlig. **-worren,** *a.* redig. **-wúndbär,** *a.* osårbar. **-wústbär, -wústlich,** *a.* oförstörbar, orubblig, oföränderlig. **-zägt,** *a.* oförskräckt, oförvägen. **-zägtheit,** *f.* oförskräckthet. **-zéihlich,** *a.* oförlåtlig. **-zéihlichkeit,** *f.* det oförlåtliga i ngt. **-zollt,** *a.* oförtullad. **-zúglich,** *a.* oförtröjlig, omedelbar.

unvoll‖bracht, *a.* 1. outförd. 2. oafslutad. **-endet,** *a.* ofulländad, oafslutad. **-kommen,** *a.* ofullkomlig, bristfällig. **-kommenheit,** *f.* ofullkomlighet, bristfällighet. **-ständig,** *a.* ofullständig. **-ständigkeit,** *f.* ofullständighet. **-zählig,** *a.* icke fulltalig. **-zíehbär,** *a.* outförbar.

unvor‖bereitet, *a.* oförberedd. **-denklich,** *a.* urminnes. **-greiflich,** *a.* oförgriplig. **-hérgesehen,** *a.* oförutsedd. **-sätzlich,** *a.* ouppsåtlig, oafsigtlig. **-sichtig,** *a.* oförsigtig. **-sichtigkeit,** *f.* oförsigtighet. **-t[h]eilhaft,** *a.* oförtelaktig.

unwahr, *a.* osann. **-haft,** *a.* icke sanningsenlig, osann. **-haftigkeit,** *f.* brist på sanningsenlighet. **-heit,** *f.* osanning. **-nehmbär,** *a.* omärklig. **-scheinlich,** *a.* osannolik. **-scheinlichkeit,** *f.* osannolikhet.

un‖wándelbär, *a.* 1. oföränderlig. 2. gram. oböjlig. **-wándelbarkeit,** *f.* 1. oföränderlighet. 2. gram. oböjlighet. **-wégsám,** *a.* obanad, oväg ad, otillgänglig. **-wégsamkeit,** *f.* obanadt tillstånd, otillgänglighet. **-wehrhaft,** *a.* försvarslös. **-weib,** *n.* okvinnlig kvinna, kvinnligt vidunder, odjur. **-weiblich,** *a.* okvinnlig. **-weiblichkeit,** *f.* okvinnlighet. **-wéigerlich,** *a.* som ej kan vägras, ovägerlig, utan motstånd, blind, t. ex. ~*er Gehorsam.* **-weise, -weislich,** *a.* ovis. **-weit** = *unfern.* **-wélkbär** = *unverwelklich.* **-wërt[h],** I. *a.* 1. ovärdig. 2. värdelös. II. *m.* värdelöshet, obetydlighet. **-wesen,** *n.* 1. oväsen, ofog. 2. odjur, vidunder, oting. **-wesenhaft,** *a.* okroppslig, immateriell. **-wesentlich,** *a.* oväsentlig. **-wesentlichkeit,** *f.* oväsentlighet. **-wetter,** *n.* oväder. **-wichtig,** *a.* ovigtig. **-wichtigkeit,** *f.* föga vigt, obetydlighet, ovigtig sak. **-widerléglbär, -widerléglich,** *a.* ovederlägglig, obestridlig. **-widerrúflich,** *a.* oåterkallelig. **-wider-**

sétzlich, *a.* oemotståndlig. **-widersprẽchlich,** *a.* ovedersäglig **-widerstéhlich,** *a.* oemotståndlig. **-widerstéhlichkeit,** *f.* oemotståndlighet. **-wiederbringlich,** *a.* oåterkallelig. **-wille[n],** *m.* ovilja, förargelse. **-willfährig,** *a.* föga tillmötesgående, ovänlig, ogen. **-willfährigkeit,** *f.* brist på tillmötesgående, ogenhet. **-willig,** *a.* **1.** ovillig, obenägen, motsträfvig. **2.** förargad, förtretad. **-willkommen,** *a.* ovälkommen, oläglig. **-willkürlich,** *a.* ofrivillig, ovilkorlig. **-wirklich,** *a.* overklig. **-wirksãm,** *a.* overksam. **-wirksamkeit,** *f.* overksamhet. **-wirsch,** *a.* vid dåligt lynne, ovänlig, barsk. **-wirschheit,** *f.* dåligt lynne, ovänlighet, barskhet.

unwirt[h]||bãr, -lich, -sãm, *a.* (om länder) ogästvänlig, föga lockande, karg. **-lich, -schaftlich,** *a.* icke hushållsaktig, oförståndig, slösaktig. **-schaftlichkeit,** *f.* oförstånd, slösaktighet.

unwissen||d, *a.* okunnig. *Mir ist nicht* ~ jag är ej okunnig om, *mir* ~ utan min vetskap. **-derweise,** *adv.* af okunnighet. **-heit,** *f.* okunnighet. **-schaftlich,** *a.* ovetenskaplig. **-schaftlichkeit,** *f.* brist på vetenskaplighet. **-tlich,** *a.* okunnig, af okunnighet, utan vetskap, t. ex. ~e *Sünden:* af okunnighet begångna synder.

unwohl, *a.* illamående. *Mir ist* el. *ich bin* ~ jag mår illa. **-sein,** *n.* illamående.

un||wóhnbãr, -wóhnlich, *a.* obeboelig. **-würdig,** *a.* ovärdig. **-würdigkeit,** *f.* ovärdighet. **-zahl,** *f.* otalig mängd, ofantligt stort antal. **-zählbãr, -zählig,** *a.* oräknelig, otalig. **-zähmbãr,** *a.* omöjlig att tämja. **-zärt,** *a.* hård, kärf, sträf. **-zärtlich,** *a.* ovänlig. **-ze,** *-n, f.* uns. **-zeit,** *f.* otid. *Zur* ~ olägligt, i otid. **-zeitig,** *a.* **1.** som sker i otid, oläglig. **2.** omogen, för tidig, ofullgången. **-zeitigkeit,** *f.* olägelighet. **-zerbréchlich,** *a.* icke bräcklig, ej skör, stark. **-zerlẽgbãr,** *a.* omöjlig att sönderdela, att uppdela, att upplösa. **-zerréifsbãr, -zerréifslich,** *a.* oslitlig. **-zerstörbãr, -zerstörlich,** *a.* oförstörbar. **-zertrénnbãr, -zertrénnlich,** *a.* omöjlig att sönderdela, oupplöslig. **-ziemend, -ziemlich,** *a.* opassande. **-ziemlichkeit,** *f.* det opassande i sgt, opassande sätt, handling. **-zier, -zierde,** *f.* vanprydnad. **-zierlich,** *a.* vanprydande, ful. **-zierlichkeit,** *f.* brist på prydlighet, vanprydnad, vanprydande sak. **-zubereitet,** *a.* icke tillagad, oberedd. **-zucht,** *f.* otukt. **-züchtig,** *a.* otuktig. **-züchtigkeit,** *f.* otukt, otuktigt sätt, otuktig handling. **-zufrieden,** *a.* missnöjd, missbelåten, oförnöjd. **-zufriedenheit,** *f.* missnöje, missbelåtenhet. **-zugänglich,** *a.* otillgänglig. **-zugänglichkeit,** *f.* otillgänglighet. **-zulänglich,** *a.* otillräcklig. **-zulänglichkeit,** *f.* otillräcklighet. **-zulässig,** *a.* **1.** oantaglig. **2.** otillåtlig. **-zulässigkeit,** *f.* **1.** oantaglighet. **2.** otillåtlighet. **-zünftig,** *a.* icke yrkesmässig. **-zurechnungsfähig,** *a.* otillräknelig. **-zurechnungsfähigkeit,** *f.* otillräknelighet. **-zureichend,** *a.* otillräcklig. **-zusammenhängend,** *a.* osammanhängande. **-zuträglich,** *a.* ofördelaktig, icke nyttig, skadlig. **-zuverlässig,** *a.* otillförlitlig, osäker, opålitlig. **-zuverlässigkeit,** *f.* otillförlitlighet, opålitlighet. **-zweckmäfsig,** *a.* icke ändamålsenlig, opraktisk, olämplig. **-zweckmäfsigkeit,** *f.* olämplighet. **-zweideutig,** *a.* otvetydig. **-zweideutigkeit,** *f.* otvetydighet. **-zweifelhaft,** *a.* otvifvelaktig.

üppig, *a.* **1.** yppig. **2.** öfvermodig. **-keit,** *f.* **1.** yppighet. **2.** öfvermod.

Ur, *-e[n], m.* uroxe.

ur- förstafvelse. **1.** ur-, ursprunglig, först, primär, t. ex. *uralt, Urbeginn.* **2.** utmärker en hög grad, t. ex. *ureigen.* **3.** numera utan särskild betydelse, t. ex. *Urlaub, urteilen.* Se nedan.

Ür||ahn[e], *-[e]s* el. *-en, -en, m.* **1.** = *Urgrofsvater.* **2.** anherre, stamfader. **-ahne,** *-n, f.* **1.** = *Urgrofsmutter.* **2.** afv. **-ahnfrau,** *f.* anfru, stammoder. **-ahnherr,** *m.* = *Urahn* 2. **-alt,** *a.* urgammal, uråldrig. **-alter,** *n.* **1.** hög ålder. **2.** urtid; urminnes tid. **-anfang,** *m.* ursprunglig begynnelse, första början. **-anfänglich,** *a.* ursprunglig. **-anfänglichkeit,** *f.* ursprunglighet. **-anlage,** *f.* ursprungligt anlag.

urbán, *a.* belefvad, städad. **-ität,** *-en, f.* belefvenhet, höflighet.

ür||bãr, *a.* odlad, plöjd, brukad. ~ *machen:* odla, plöja, bruka; kultivera. **-bedeutung,** *f.* ursprunglig betydelse. **-beginn,** *m.* = *Uranfang.* **-begriff,** *m.* grundbegrepp. **-bestandt[h]eil,** *m.* grundbeståndsdel. **-bewohner,** *m.* urinvånare. **-bild,** *n.* urbild. **-bildlich,** *a.* ursprunglig, typisk. **-christ,** *m. Die* ~*en:* de första kristna. *Ein* ~ en af de första kristna. **-christent[h]ům,** *n. Das* ~ den första, ursprungliga kristendomen. **-deutsch,** *a.* urtysk, ärlig tysk. **-eigen,** *a.* i hög grad karaktäristisk, egendomlig, utmärkande. **-eigenheit, -eigent[h]ümlichkeit,** *f.* särdeles karaktäristisk egendomlighet. **-einwohner,** *m.* urinvånare. **-elter-** = *Urgrofs-.* **-eltern,** *pl.* stamföräldrar. **-enkel(in),** *m.* (*f.*) barnbarns barn. **-fehde,** *f.* ed att ej hämnas lidna oförrätter eller straff. **-feind,** *m.* **1.** fiende från begynnelsen, ärkefiende. **2.** arffiende. **-fels,** *m.* urbärg. **-form,** *f.* ursprunglig form, typ. **-friede,** *m.* = *Urfehde.* **-gebirge,** *n.* urbärg. **-geheimni[t]s,** *n.* ursprunglig hemlighet. **-geist,** *m.* urande, oskapad ande. **-gemüt[h]lich,** *a.* genomgemytlig, genomtreflig. **-geschichte,** *f.* urtidens historia. **-gestalt,** *f.* urbild, typ.

urgíer||en, *sv. tr.* urgera, yrka, hålla på. **-ung,** *f.* **Urglaube,** *m.* ursprunglig tro, religion.

Urgrófs||eltern, *pl.,* **-mutter,** *f.,* **-vater,** *m.* farfars el. farmors el. morfars el. mormors föräldrar, mor, far.

Ur‖grund, *m.* ursprunglig grund, första orsak. **-heber,** *m.* upphofsman, upphof. **-heberschaft,** *f.* upphof. **-heit,** *f.* ursprungligt väsen, tillstånd.

Urín, -[*e*]*s*, *0*, *m.* urin.

Ur‖keim, *m.* protoplasma. **-kirche,** *f.* första kyrkan. **-komisch,** *a.* genomkomisk. **-kraft,** *f.* urkraft. **-kräftig,** *a.* genomkraftig, kraftfull. **-kunde,** *-n*, *f.* urkund, diplom, handskrift. **-kunden,** *sv. tr.* (med urkunder) styrka, bevisa. **-kundlich,** *a.* öfverensstämmande med, stödd på urkunder, diplomatisk. ~ *beweisen:* genom urkunder bevisa, styrka. **-laub,** -[*e*]*s*, *0*, *m.* permission. **-lauber,** *-*, *m.* F permitterad soldat. **-licht,** *n.* det eviga ljuset. **-mensch,** *m.* första människan. **-mutter,** *f.* stammoder. **-nacht,** *f.* ursprungligt mörker, kaos. **-nächtlich,** *a.* kaotisk.

Urne, *-n*, *f.* dim. †, urna.

Urner, *-*, *m.*, **-in,** *-nen*, *f.* invånare i Uri.

Ur‖ochs, *m.* uroxe. **-plötzlich,** *a.* helt plötslig. **-quell,** *m.* urkälla, ursprung. **-sache,** *f.* orsak, grund, skäl, anledning. **-sachlich, -sächlich,** *a.* kausal. **-sächlichkeit,** *f.* kausalitet. **-sage,** *f.* gammal tradition, saga, sägen. **-satz,** *m.* grundsats. **-schrift,** *f.* urskrift, grundtext, original. **-schriftlich,** *a.* förekommande i, öfverensstämmande med originalet. **-sitz** = *Stammsitz.* **-sprache,** *f.* **1.** urspråk. **2.** grundspråk. **-sprung,** *-e* †, *m.* ursprung, källa. *Seinen* ~ *haben* el. *nehmen von:* leda sitt ursprung, härstamma från. **-sprünglich,** *a.* ursprunglig. **-sprünglichkeit,** *f.* ursprunglighet. **-stamm,** *m.* ursprunglig stam. **-stand,** *m.* urtillstånd. **-stoff,** *m.* urämne, grundämne. **-stracks,** *adv.* helt plötsligt. **-stück,** *n.* original.

Urteil, *-e*, *n.* **1.** dom. *Sich selbst sein* ~ *sprechen:* fälla sin egen dom. **2.** omdöme, utlåtande. *Meinem* ~*e nach:* enlig min mening. **-en,** *sv. itr. h.* döma. **-fähig,** *a.* domför, kompetent att döma. **-fähigkeit,** *f.* **1.** domförhet. **2.** omdömesförmåga. **-kraft,** *f.* omdömesförmåga, -kraft. **-spruch,** *m.* dom(slut), utslag. **-vermögen,** *m.* = *Urteilskraft.* **-vollstreckung,** *f.* en doms verkställande.

Urtel, *-*, *n.* = *Urteil.*

Urtext, *m.* grundtext.

Urtheil se *Urteil.* **Urthel** se *Urtel.*

Ur‖t[h]ier, *n.* zool. urdjur, protozoon. **-t[h]ūm,** *n.* ursprungligt tillstånd. **-t[h]ümlich,** *a.* ursprunglig, primitiv. **-typus,** *m.* urbild, urtyp.

Urür‖alt, *a.* riktigt uråldrig, lastgammal. **-enkel(in),** *m.* (*f.*) barnbarns barnbarn. **-grōfsmutter,** *f.*, **-grōfsvater,** *m.* mor, far till *Urgrofsmutter* el. *Urgrofsvater,* se d. o.

Ur‖vater, *m.* urfader, stamfader; patriark. **-väterlich,** *a.* uråldrig, primitiv; patriarkalisk. **-väterzeit,** *f.* äldsta tiden, människoslägtets barndom. **-vernunft,** *f.* det eviga förnuftet. **-verwandtschaft,** *f.* ursprunglig slägtskap. **-volk,** *n.* det äldsta folk, de första människorna. **-vorfahr,** *m.* stamfader. **-wahl,** *f.* val af elektorer för val af riksdagsmän. **-wähler,** *m.* valman för val af elektorer, se föreg. **-wald,** *m.* urskog. **-welt,** *f.* urvärld. **-weltlich,** *a.* tillhörande, utmärkande för urvärlden, uråldrig. **-wesen,** *n.* urväsen, ursprungligt, evigt väsen. **-wort,** *n.* primitivt ord, grundord. **-wüchsig,** *a*, ursprunglig, naturlig, frisk. **-zeit,** *f.* urtid. **-zeitlich,** *a.* tillhörande, utmärkande för urtiden, uråldrig. **-zustand,** *m.* ursprungligt tillstånd. **-zweck,** *m.* ursprungligt ändamål.

u. s. f. förkortn. = *und so fort:* och så vidare (o. s. v.).

Usurp‖ation, *-en*, *f.* orättmätigt tillvällande, våldkräktning. **-ator,** *-s*, *..ören*, *m.* våldkräktare, tronröfvare, usurpator. **-ieren,** *sv. tr.* våldkräkta, inkräkta, usurpera. **-ierung,** *f.*

u. s. w. förkortn. = *und so weiter:* och så vidare (o. s. v.).

Utensílien, *pl.* utensilier, redskap, verktyg.

Utopíe, -[*e*]*n*, *f.* utopi, kortsynthet.

utópisch, *a.* utopisk, kortsynt.

Úz, *-e*, *m.* drift, gyckel. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* drifva, gyckla (med), göra narr af. **-erél,** *-en*, *f.* = *Uz.*

V.

V. förkortn. a) = *von:* af, von (v.), b) = *Vers:* vers(er), c) = *vormittags:* förmiddagen (f. m.).

vaccinieren, *sv. tr.* vakcinera.

vag, *a.* vag, sväfvande, oviss, obestämd.

Vagabúnd, *-en*, *m.* vagabond, drifvare. **-enhaft,** *a.* vagabondlik, vagabond-. **-ent[h]ūm,** *n.* **1.** vagabondlif, lösdrifveri. **2.** vagabonder.

Vāgheit, *f.* sväfvande tillstånd, ovisshet, obestämdhet.

vak‖ánt, *a.* vakant, ledig. **-ánz,** *-en*, *f.* **1.** vakans, ledig plats. **2.** ledig tid, ferier.

Val‖land, *-e*, *m.* djäfvul, fan. **-edizieren,** *sv. itr. h.* säga farväl. **-ét,** -[*s*], *-s*, *n.* farväl, afsked. **-idieren,** *sv. tr.* lagligen stadfästa. **-idierung,** *f.* stadfästelse. **-úta,** *..ten*, *f.* valuta.

Vandál‖e, *-n*, *m.* vandal. **-ismus,** *-*, *0*, *m.* vandalism.

Vaníl‖e, *0*, *f.* vanilj.

Varil‖ánte, *-n*, *f.* variant. **-etát,** *-en*, *f.* varietet, afart. **-ieren,** *sv. tr.* o. *itr. h.* variera, skifta, växla.

Vasáll, *-en*, *m.* vasall. **-enschaft,** *f.*, **-ent[h]ūm,** *n.* **1.** vasallskap, vasallförhållande. **2.** vasaller.

Vase, *-n, f.* vas. **-nförmig,** *a.* vasformig.
Vater, *-†, m.* fader, pappa. **-haus,** *n.* fadershus. **-land,** *n.* fädernesland, fosterland. **-ländisch,** *a.* fosterländsk. **-landsliebe,** *f.* fosterlandskärlek.
väterlich, *a.* faderlig.
vaterllos, *a.* faderlös. **-name,** *m.* farsnamn, tillnamn. **-schaft,** *f.* faderskap.
Vätersitte, *f.* fädernesed.
Vaterllstadt, *f.* födelsestad. **-stand,** *m.* faderskap. **-statt, -stelle,** *f. Jm ~ vertreten:* vara ngn i faders ställe, vara som en far för ngn. **-t[h]eil,** *n.* fädernedel, **-arf. -únser,** *-, n.* fadervår.
vegetllabílisch, *a.* vegetabilisk, växt-. **-ariáner,** *-, m.* vegetarian. **-atión,** *-en, f.* vegetation, växtlighet. **-íeren,** *sv. itr. h.* vegetera.
Vehlleménz, *0, f.* häftighet. **-íkel,** *-, n.* vehikel, befordrings-, hjälpmedel.
Vehm se *Fem.*
Veilchen, *-, n.* viol. **-blau,** *a.* violblå, violett.
Veit, *-s, -e, m. npr.* Veit, Vitus. **-sbohne,** *f.* turkisk böna. **-stanz,** *m.* danssjuka.
Velín, *-s, 0, n.* velin. **-papier,** *n.* velinpapper.
Velocipéd, *-e, n.* velociped. **-ist,** *-en, m.* velocipedåkare.
Velten, *-s, -, m. npr.* Valentin. *Potz ~!* fan anamma! *Sankt ~s Krankheit:* fallandesot.
Venlle, *-n, f.* blodåder, ven. **-erie,** *-[e]n, f.* venerisk sjukdom. **-érisch,** *a.* venerisk. **-etiánisch,** *a.* venetiansk.
Ventíl, *-e, n.* ventil, klaff, lucka. **-ation,** *-en, f.* ventilation, ventilering. **-íeren,** *sv. tr.* ventilera, a) lufta, b) dryfta.
verllábfolgen,* = *abfolgen.* **-ábreden,*** *tr. o. rfl.* aftala, komma öfverens om. **-ábredung,** *f.* aftal, öfverenskommelse. **-ábreichen,*** *tr.* öfverlemna, lemna, gifva. **-ábsäumen,*** *tr.* försumma. **-ábscheuen,*** *tr.* afsky. **-ábscheuenswërt[h], -ábscheuenswürdig,** *a.* afskyvärd. **-ábschieden,*** I. *tr.* afskeda. II. *rfl.* taga afsked, farväl, *von* el. *bei jm:* af ngn. **-ábschiedung,** *f.* afskedande. **-accordíeren,*** *tr.* bortackordera. **-áchten,*** *tr.* förakta, ringakta, trotsa. **-áchtenswërt[h], -áchtenswürdig,** *a. a.* föraktlig. **-áchter,** *-, m.*, **-áchterin,** *-nen, f.* föraktare. **-áchtfachen,*** *tr.* åttadubbla. **-áchtlich,** *a.* föraktlig. **-áchtlichkeit,** *f.* föraktlighet. **-áchtung,** *f.* 1. föraktande. 2. förakt. **-áchtungswërt[h], -áchtungswürdig,** *a.* föraktlig. **-áchzen,*** *tr.* med suckar och jämmer tillbringa. **-allgeméinern,*** *tr.* förallmänliga, generalisera. **-allgeméinerung,** *f.* **-álten,*** *itr. s.* föråldras. *Veraltet:* föråldrad.
Veránda, *-s* el. *..den, f.* veranda.
veränderllich, *a.* föränderlig. **-lichkeit,** *f.* föränderlighet. **-n,*** I. *tr.* förändra. II. *rfl.* förändra sig, förändras. **-ung,** *f.* förändring.
verllánkern,* *tr.* förankra. **-ánlagen,*** *tr.* inrätta, ordna, beställa. *Ein gut veranlagter Mann:* en man i goda omständigheter. **-ánlassen,*** *sv. tr.* föranlåta, föranleda, förorsaka. **-ánlasser,** *-, m.*, **-ánlasserin,** *-nen, f.* en som är orsak, anledning till ngt. **-ánnehmlichen,*** *tr.* göra antaglig. **-ánschaulichen,*** *tr.* åskådliggöra. **-ánschaulichung,** *f.* **-ánschlagen,*** *tr.* anslå, beräkna. **-ánschlagung,** *f.*
veránstaltllen,* *tr.* föranstalta, anordna, sätta i gång. **-er,** *-, m.*, **-erin,** *-nen, f.* anordnare, arrangör. **-ung,** *f.* föranstaltande.
verántwortllen,* *tr.* försvara, ansvara för, taga på sitt ansvar, rättfärdiga. **-lich,** *a.* 1. ansvarig. 2. som kan försvaras, försvarlig. **-lichkeit,** *f.* ansvarighet. **-ung,** *f.* 1. ansvar. 2. redogörelse, försvar. *Jn zur ~ ziehen:* affordra ngn räkenskap. **-ungsvoll,** *a.* ansvarsfull.
verllárbeiten,* *tr.* 1. bearbeta; bereda, smälta. 2. förbruka. 3. arbeta sig ifrån, gum arbete frigöra sig från. 4. med arbete tillbringa. 5. F gå illa åt, gissla. **-árbeitung,** *f.* **-árgen,*** *tr.* misstycka, förtycka, förtänka, *jm etw.:* ngn ngt. **-ármen,*** I. *itr. s.* blifva fattig, utarmas. II. *tr.* göra fattig, utarma. **-ármung,** *f.* utarmning. **-áste[l]n,*** *rfl.* förgrena sig. **-ást[e]lung,** *f.* förgrening. **-át[h]men,*** I. *tr.* utandas. II. *itr. h.* 1. andas ut. 2. draga sin sista suck, dö. **-auktionieren,*** *tr.* bortauktionera. **-ausgaben,*** *tr.* gifva ut. **-ausgabung,** *f.* utgifvande. **-áufserlich,** *a.* som kan, får afyttras. **-áufsern,*** *tr.* afyttra. **-áufserung,** *f.*
Verb, *-s, -en, n.* gram. verb.
verllbácken,* I. *tr.* 1. baka upp, vid bakning förbruka, använda. 2. baka illa, skämma bort. II. *itr. s.* blifva illa bakad, dåligt gräddad, misslyckas. **-báden,*** *tr.* 1. gifva ut för bad, bada upp. 2. tillbringa i badet. **-bállhornen,*** = *ballhornisieren.* **-bánd,** *-e †, m.* 1. förband, bandage, förbindning. 2. förening, sällskap. **-bánnen,*** *tr.* 1. bannlysa. 2. landsförvisa. **-bánnung,** *f.* 1. bannlysning. 2. landsförvisning, landsflykt. **-barrikadieren,*** *tr.* barrikadera, förskansa. **-báuen,*** I. *tr.* 1. bygga igen, för; spärra, (af)stänga. 2. bygga upp, på byggnadsföretag använda. 3. bygga galet, skämma bort. II. *rfl.* 1. bygga galet, begå fel. 2. förbygga sig. **-báuern,*** *itr. s.* blifva bondsk. **-báuung,** *f.* förbyggning, spärrning m. m. se *verbauen.* **-béilsen,*** I. *tr.* 1. bita af. 2. *Die Wörter ~* svälja orden, ej tala ur skägget. 3. *Etw. ~* svälja, ej låtsa om, undertrycka ngt. *Den Ärger ~* svälja förtreten, *sich* (dat.) *das Lachen ~* bita sig i läpparne för att ej skratta. II. *rfl.* bita sig fast så att man ej kommer loss; bild. *sich in etw* (ack.) *~* haka upp sig på, ej kunna frigöra sig från, blifva galen i ngt.
Verbéne, *-n, f.* järnört (Verbena).
verbérgllen,* *tr.* dölja, gömma. **-ung,** *f.*
Verbésserller, *-, m.* förbättrare. **-in,** *-nen, f.* förbättrerska. **-lich,** *a.* möjlig att förbättra,

förbätterlig. **-n,*** *tr.* o. *rfl.* förbättra(s). **-ung,** *f.* förbättring.

ver||béugen, *rfl.* buga sig, bocka sig. **-béugung,** *f.* bugning. **-bíegen,*** *tr.* o. *rfl.* böja (sig), kröka(s). **-bíegung,** *f.* **-bíeten,*** *tr.* förbjuda. *Jm das Wort* ~ förbjuda ngn att tala, att yttra sig, *jm das Haus, die Thür* ~ förbjuda ngn att komma i ens hus, stänga sin dörr för ngn, *jm die Stadt* ~ förvisa ngn ur staden. **-bílden,*** I. *tr.* gifva en falsk bildning, missbilda, vanställa. II. *rfl.* få en falsk bildning, missbildas, vanställas. **-bíldlichen,*** *tr.* bildligt framställa. **-bíldung,** *f.* falsk bildning.

verbíndlen,* *tr.* 1. förena, sammanbinda. 2. förbinda, t. ex. *Wunden.* 3. förbinda, förpligta. 4. binda för, binda igen, hopbinda. 5. legera, blanda. **-lich,** *a.* 1. bindande, t. ex. *ein Versprechen ist* ~. 2. förbindlig, artig, höflig. 3. förbunden, tacksam. 4. *Sich* ~ *machen zu:* förbinda, förpligta sig att. **-lichkeit,** *f.* 1. det bindande i ngt. 2. förbindlighet, artighet. 3. tacksamhet, erkänsla. 4. förbindelse, förpligtelse. **-ung,** *f.* 1. förenande, sammanbindande m. m. se *verbinden.* 2. förbindelse; umgänge; relation. 3. förening, sällskap. 4. legering, blandning. **-ungsbahn,** *f.* sammanbindningsbana. **-ungsglied,** *n.* föreningslänk. **-ungslinie,** *f.* kommunikationsled. **-ungsstrich,** *m.* bindestreck.

ver||bíssen, *a.* inbunden. **-bíssenheit,** *f.* inbundenhet, dold hätskhet. **-bítten,*** I. *tr.* undanbedja, *sich* (dat.) *etw.:* sig ngt. II. *itr. h.* o. *rfl. Bei jm* ~ bedja ngn om ursäkt. **-bíttern,*** I. *tr.* förbittra. II. *itr. s.* o. *rfl.* blifva bitter. **-bítterung,** *f.* förbittring. **-blásen,*** I. *tr.* 1. blåsa bort, bortjaga, fördrifva. 2. blåsande förbruka, t. ex. *Glasmasse.* 3. mål. a) måla tunt, b) fördrifva. 4. (gnm blåsning) förstöra. II. *rfl.* andas ut. **-blássen,*** *itr. s.* blekna; blifva urblekt. **-bláttern,*** *tr.* bläddra bort. **-bléib,** -[e]s, *0, m.* tillhåll, vistelseort. *Ich weifs nichts über den* ~ *dieser Papiere:* jag vet ej, hvart dessa papper tagit vägen. **-bléiben,*** *itr. s.* 1. förblifva. 2. återstå. **-bléichen,*** *itr. s.* förblekna, blekna, blifva blek, urblekt. Poet. *des Todes* ~ aflida. *Der Verblichene:* den hädangångne. **-bléien,*** *tr.* 1. innefatta i bly. 2. uppblanda med bly. **-bléiung,** *f.* **-blénden,*** *tr.* 1. blända, förblända, förblinda. 2. dölja, betäcka, skyla. **-bléndung,** *f.* **-blínden,*** I. *tr.* förblinda. II. *itr. s.* blifva blind, förblindas. **-blúffen,*** *tr.* förbluffa. **-blúfftheit,** *f.* förbluffning. **-blúhen,*** *itr.* 1. *h.* blomma ut, slut. 2. *s.* blomstra slut, vissna. **-blúmen,*** *tr.* med blommor öfvertäcka; bild. förblommera. **-blúten,*** I. *tr. Sein Blut für jn* ~ utgjuta sitt blod för ngn. II. *itr. s.* o. *h.* samt *rfl.* 1. förblöda. 2. *Eine Wunde hat [sich] verblutet:* ett sår har blödt slut. Bild. *die Sache hat sich verblutet:* det är slut med, talas ej mera om den saken. **-blútung,** *f.* förblödning. **-bóhren,*** *tr.* 1. plugga ihop. 2. borra illa. F bild. *verbohrt:* korkad, dum. **-bórgen,** I.* *tr.* låna ut, bort. II. *a.* dold, förborgad, hemlig. **-bórgenheit,** *f.* doldt tillstånd, dunkel, tillbakadragenhet, löndom, gömsle. **-bósern,*** *tr.* förvärra. **-bót,** *-e, n.* förbud. **-brámen,*** *tr.* bebräma, sätta bräm på, kanta. **-brámung,** *f.* 1. kantning. 2. bräm, kant. **-bránd,** -[e]s, *0, m.* bränsle(åtgång). **-bráten,*** I. *tr.* 1. steka upp, vid stekning använda. 2. steka illa, för hårdt, skämma bort. II. *itr. s.* bli förstörd, bortskämd vid stekning. **-bráuch,** *m.* förbrukning, åtgång, konsumtion. **-bráuchen,*** *tr.* 1. förbruka, använda. 2. afnöta, slita. **-bráuen,*** *tr.* 1. vid brygd använda, förbruka. 2. brygga illa, skämma bort. **-bráusen,** *itr. h.* o. *s.* upphöra att brusa, lugna sig, lägga sig, dö bort. **-bréchen,** I.* *tr.* bryta, förbryta. II. -, *n.* förbrytelse, brott. **-brécher,** -, *m.* förbrytare, brottsling. **-brécherin,** *-nen, f.* förbryterska. **-brécherisch,** *a.* brottslig. **-bréiten,*** *tr.* utbreda, sprida, utsprida. **-bréiter,** -, *m.* utspridare. **-bréitern,*** *tr.* göra bredare, utvidga. **-bréitung,** *f.* utbredning, spridning. **-brénnbär,** *a.* brännbar. **-brénnbarkeit,** *f.* brännbarhet. **-brénnen,*** I. *itr. s.* brinna upp. II. *tr.* bränna, förbränna, bränna upp. III. *rfl.* bränna sig, blifva bränd. **-brénnlich(keit)** = *Verbrennbar(keit).* **-brénnung,** *f.* förbränning. **-bríefen,*** *tr.* 1. gnm handlingar, dokument stadfästa, bekräfta, styrka. 2. lemna kvitto på ngt. **-bríefung,** *f.* **-bríngen,*** *tr.* 1. tillbringa. 2. göra slut på, förstöra. **-bröckeln,*** I. *tr.* smula sönder. II. *itr. s.* o. *rfl.* falla, gå sönder i smulor, söndersmulas. **-brúdern,*** I. *tr.* förbrödra, närma till hvarandra. II. *rfl.* förbrödras, blifva bröder, ingå broderskap. **-brúderung,** *f.* **-brúhen,*** *tr.* skålla. **-búhlen,*** *tr.* använda till, förstöra gnm utsväfningar. **-búhlt,** *a.* utsväfvande, liderlig. **-búhltheit,** *f.* liderlighet.

Verbum, -[s], ..*ba, n.* gram. verb.

ver||búmmeln,* F I. *tr.* 1. gnm slarf, lättja förstöra. *Seine Zeit* ~ slå dank, gå och drifva. 2. glömma bort. II. *itr. s.* blifva afsigkommen, förfalla. **-búnden,*** I. *tr.* förbinda, förena. II. *rfl.* förena sig, ingå förbund. **-búndni[ſ]s,** *n.* förbund. **-búndung,** *f.* förening, förbund. **-búrgen,*** *tr. Etw.* ~ el. *sich für etw.* ~ gå i borgen, gå i god, ansvara för, garantera ngt. **-búrgung,** *f.* **-búſsen,*** *tr.* aftjäna, sitta af. **-búſsung,** *f.* **-bútten,*** *itr. s.* förblifva outvecklad, förkrympt. *Verbuttet:* outvecklad, förkrympt, småsint. **-dácht,** -[e]s, *0, m.* misstanke. *Jn in* ~ *bringen:* göra ngn misstänkt, *in* ~ *kommen:* blifva misstänkt, *jn in* ~ *haben* el. ~ *auf jn haben:* misstänka ngn, ~ *schöpfen:* fatta misstankar.

-dächtig, *a.* misstänkt. **-dächtigen,*** *tr.* göra misstänkt, *jn einer* (gen.) *Sache:* ngn för ngt. **-dächtigkeit,** *f.* det misstänkta i ngt, egenskap af misstänkt, misstänkt tillstånd, hållning. **-dächtigung,** *f. Js* ~ att ngn göres misstänkt. **-dämmen,*** *tr.* fördöma. **-dämmen,*** *tr.* dämma för, dämma upp. **-dämmenswērt[h], -dämmenswürdig,** *a.* fördömlig. **-dämmern,*** **I.** *itr. s.* upplösa sig, sammanflyta, försvinna. **II.** *tr.* **1.** skymma, förmörka. **2.** drömma bort, drömmande tillbringa; försumma. **-dämmlich,** *a.* fördömlig. **-dämmni[ſ]s,** *f.* fördömelse. **-dämmung,** *f.* fördömande, fördömelse, förkastelse. **-dämmungswürdig,** *a.* fördömlig. **-dämpfen,*** **I.** *itr. s.* dunsta bort. **II.** *tr.* **1.** låta bortdunsta, afdunsta. **2.** afkyla. **3.** F röka upp, förbruka. **-dämpfung,** *f.* **-dänken,*** *tr. Jm etw.* ~ hafva ngn att tacka för ngt. **-däuen,*** **I.** *tr.* smälta föda. **II.** *rfl.* smältas. **-däulich,** *a.* möjlig att smälta, smältbar, lättsmält. *Schwer* ~ svårsmält. **-däulichkeit,** *f.* smältbarhet. **-däuung,** *f.* matsmältning. **-däuungsbeschwērde,** *f.* störd matsmältning, ondt i magen. **-däuungsschwäche,** *f.* klen matsmältning. **-déck,** *-e, n.* **1.** däck. **2.** suflett, tak på en omnibus. **-décken,*** *tr.* öfvertäcka, -hölja, -skyla, dölja, bemantla. **-déckung,** *f.* **-dénken,*** = *verargen.*

Verdérb, -[e]*s, 0, m.* o. *n.* förderf. **-en,*** **I.** *st. itr. s.* blifva dålig, skämd, förstörd; förderfvas, förstöras, gå under, gå förlorad. **II.** *sv.* o. *st. tr.* förderfva, förstöra, skämma bort. *Es mit jm* ~ stämma ngn ogynnsamt mot sig, bryta med ngn. **III.** *-s, 0, n.* förderf, undergång. **-enschwanger,** *a.* olycksdiger. **-er,** *-, m.*, **-erin,** *-nen, f.* förderfvare, förstörare. **-lich,** *a.* förderflig, skadlig. **-lichkeit,** *f.* förderflighet. **-ni[ſ]s,** *-se, f.* o. *n.* förderf, förderfvadt tillstånd. **-t,** *a.* sedligt förderfvad, dålig. **-theit,** *f.* förderfvadt tillstånd, förderf.

ver|déutlichen,* *tr.* förtydliga. **-déutlichung,** *f.* **-déutschen,*** *tr.* öfversätta till tyska, förtyska. **-déutschung,** *f.* **-díchten,*** *tr.* o. *rfl.* förtäta(s). **-díchtung,** *f.* **-dícken,*** **I.** *tr.* göra tjock(are). **II.** *rfl.* blifva tjock(are), tjockna. **-díckung,** *f.*

verdíen|en,* **I.** *tr.* förtjäna. *Das habe ich um Sie nicht verdient:* det har jag ej förtjänt af er. **II.** *rfl. Sich um etw.* ~ el. vanl. *verdient machen:* göra sig förtjänt, inlägga förtjänst om ngt. **-st,** *-e, m.* o. *n.* **1.** vanl. *m.* förtjänst, inkomst af arbete, lön, vinst. **2.** vanl. *n.* förtjänst, merit. **-stlich,** *a.* förtjänstfull. **-stlichkeit,** *f.* det förtjänstfulla i ngt, hos ngn, förtjänst. **-stlos,** *a.* **1.** som ej inbringar ngt, lönlös, otacksam. **2.** utan förtjänst, saknande förtjänster, omeriterad. **-stvoll,** *a.* förtjänstfull, meriterad. **-t,** *a.* förtjänt, förtjänstfull, *jn verdienen II.*

Verdíkt, *-e, n.* jurys domslut.

Ver|díng, *-e, n.* **1.** öfverenskommelse, aftal, hyra, arrende, ackord, entreprenad. **2.** kontrakt. **-díngen,*** **I.** *tr.* uthyra, hyra bort, utarrendera, bortackordera, lemna på entreprenad; skaffa tjänst åt. **II.** *rfl.* taga tjänst. **-díngung,** *f.* **-dólmetschen,*** *tr.* tolka, tyda, uttyda. **-dólmetscher,** *-, m.* tolk, uttydare. **-dólmetschung,** *f.* tolkning, tydning. **-dónnern,*** *tr.* **1.** fara ut emot, hårdt träffa. *Verdonnert:* liksom träffad af åskan, förskräckt, tillintetgjord; F ofantlig, gruflig. **2.** F döma (skyldig). **-dóppeln,*** *tr.* fördubbla. **-dópp[e]lung,** *f.* **-dórben,** *a.* förderfvad, förstörd, dålig, skämd, bortskämd. **-dórbenheit,** *f.* förderfvadt, förstördt, skämdt tillstånd, förderf. **-dórren,*** **I.** *itr. s.* torka, torka bort, ut, ihop, förtorkas, vissna. **II.** *tr.* torka, förtorka. **-dórren,*** *tr.* torka för hårdt, vid torkning förstöra. **-dórrung, -dŏrrung,** *f.* torkning, förtorkning. **-drängen,*** *tr.* undanträngа, utträngа, förskjuta. **-drängung,** *f.* **-dréhen,*** *tr.* vrida, bortkollra, förvrida, förvända, vanställa, vränga. *Die Augen* ~ rulla ögonen, *sich* (dat.) *den Arm* ~ vrida armen ur led, *ein Schloſs* ~ vrida ett lås i baklås. *Verdreht:* vriden, bortkollrad, tokig. **-dréhtheit,** *f.* tokeri, galenskap, förvändhet, det galna i ngt. **-dréhung,** *f.* vrängning m. m. se *verdrehen.* **-dréifachen,*** *tr.* tredubbla. **-dréifachung,** *f.* **-dríefs** = *Verdruſs.* **-dríefsen,*** *st. tr.* förtryta, förtreta, förarga. ÄfV. ✻ opers. med gen., t. ex. *mich verdroſs des Lebens:* jag var ledsen på lifvet. *Sich es nicht* ~ *lassen:* hafva ingen möda ospard, ej ledsna på, *sich keine Mühe und Kosten* ~ *lassen:* spara hvarken möda eller kostnader. **-dríefslich,** *a.* **1.** förtretad, förargad, vid dåligt lynne. **2.** förtretlig, förarglig, retsam. **-dríefslichkeit,** *f.* **1.** förtretad sinnesstämning, dåligt lynne. **2.** förtret(lighet), förarglighet. **-dróssen,** **1.** part. perf. till *verdrieſsen.* **2.** *a.* = *verdrieſslich 1.* **-dróssenheit** = *Verdrieſslichkeit 1.* **-drúcken,*** *tr.* **1.** trycka oriktigt, felaktigt. **2.** vid tryckning förbruka. **-drücken,*** *tr.* nedtrycka, undertrycka, förtrycka; söndertrycka. **-drúfs,** *-es, 0, m.* **1.** dåligt lynne, motvilja. **2.** förtret, förargelse, ledsamhet. **-dúften,*** *itr. s.* o. *rfl.* förflygtigas, bortdunsta; F i smyg aflägsna sig, försvinna. **-dúftung,** *f.* **-dúmmen,*** **I.** *itr. s.* blifva dum(mare). **II.** *tr.* göra dum(mare), förslöa, förfäa. **-dúmmung,** *f.* **-dúmpfen,*** **I.** *itr s.* **1.** ljuda doft, blifva dof(vare), dö bort. **2.** förslöas, blifva känslolös. **3.** blifva unken, unkna. **II.** *tr.* dämpa, förslöa. **-dúmpfung,** *f.* **-dúng** = *Verding.* **-dúnkeln,*** *tr.* o. *rfl.* fördunkla(s), förmörka(s), göra (blifva) mörkare, öfverträffa(s). **-dúnk[e]lung,** *f.* **-dúnnen,*** **I.** *tr.* förtunna, göra tunnare, smalare, späda ut. **II.** *rfl.* förtunnas, blifva tunn(are). **-dúnnung,** *f.* **-dúnsten,*** **I.** *itr. s.* bortdunsta, afdunsta,

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

förflygtigas. II. afv. **-dûnsten,*** *tr.* låta bortdunsta, afdunsta. **-dúnstung,** *f.* **-dûrsten,*** *itr. s.* dö af törst. **-dûstern,*** I. *tr.* fördystra, förmörka. II. *itr. s.* blifva dyster, fördystras. **-dûsterung,** *f.* **-dútzen,*** *tr.* förbluffa, förvirra, bringa ur fattningen. **-dútztheit,** *f.* förbluffning. **-édeln,*** *tr.* o. *rfl.* förädla(s), förbättra(s), rena(s). **-éd[e]lung,** *f.* **-éhelichen,*** I. *tr.* förmäla, gifta bort. *Verehelicht:* gift. II. *rfl.* gifta sig. **-éhelichung,** *f.* giftermål, förmälning.

veréhr||en,* *tr.* 1. vörda, dyrka, tillbedja. 2. förära, skänka. **-er,** **-,** *m.*, **-erin,** *-nen,* *f.* beundrare, beundrarinna, tillbedjare, anhängare. **-lich,** *a.* vördnadsvärd; ärad, värderad. **-ung,** *f.* 1. vördnad, tillbedjan, dyrkan. 2. föräring, present, gåfva. **-ungswêrt[h],** **-ungswürdig,** *a.* vördnadsvärd, tillbedjansvärd, beundransvärd.

veréid[ig]||en,* *tr.* taga ed af, edfästa. *Vereidigt:* edsvuren. **-ung,** *f.*

Veréin, *-e,* *m.* förening. **-bär,** *a.* möjlig att förena, förenlig. **-bären,*** *tr. Etw.* ~ el. *sich über etw.* ~ komma öfverens om ngt, *sich* ~ *lassen:* kunna förenas, vara förenlig. **-barkeit,** *f.* förenlighet, öfverensstämmelse. **-bârung,** *f.* öfverenskommelse. **-en,*** = *vereinigen.* **-fachen,*** *tr.* förenkla. **-fachung,** *f.* förenkling. **-igen,*** I. *tr.* förena, förbinda; förlika. II. *rfl.* förena sig, förenas; öfverenskomma. **-igung,** *f.* förening, förbindelse; öfverenskommelse. **-nahmen,*** *tr.* uppbära, inkassera. **-sâmen,*** I. *tr.* afsöndra, isolera. II. *itr. s.* o. *rfl.* blifva ensam, isolera sig. **-samung,** *f.* **-zeln,*** *tr.* afskilja, afsöndra en och en, isolera. **-zelt,** *a.* enstaka, sporadisk. **-zelung,** *f.* afsöndring, afskiljande.

ver||éisen,* *itr. h.* frysa, förvandlas till is. **-éisung,** *f.* **-éiteln,*** *tr.* omintetgöra, tillintetgöra, förstöra. **-éit[e]lung,** *f.* **-éitern,*** *itr. s.* o. *rfl.* bulna, vara sig. **-éiterung,** *f.* **-ékeln,*** *tr. Jm etw.* ~ göra att ngn får afsmak för ngt, förtaga ngn lusten till ngt. **-énden,*** *itr. h.* o. *s.* i sht jäg. dö. **-éngern,*** I. *tr.* göra trång, trängre sammandraga. II. *rfl.* blifva trång, trängre, sammandraga sig. **-éng[er]ung,** *f.* **-érben,*** I. *tr.* lemna i arf, *jm etw.* el. *etw. auf jn:* ngn ngt. *Vererbt:* ärfd. II. *itr. s.* o. *rfl.* gå i arf, *auf jn:* till ngn. **-éssen,*** *tr.* äta upp, använda på mat och dryck. **-éwigen,*** *tr.* föreviga. **-éwigung,** *f.* **-fâhren, a)*** I. *itr. s.* o. *h.* förfara, gå tillväga, handla. II. *tr.* 1. åka upp, gifva ut för, använda på åkning. 2. transportera, frakta. 3. fara omkring, kringgå. *Den Zoll* ~ smuggla. 4. *Die Wege* ~ köra sönder vägarne. III. *rfl.* åka, köra vilse, köra fast, veckla in sig, trassla in sig. **b)** *-s, 0, n.* förfarande, sätt att gå tillväga, tillvägagående, metod, procedur. **-fâhrung,** *f.* förfarande m. m. se *verfahren a).* **-fâhrungsârt,** **-fâhrungsweise,** *f.* förfaringssätt, metod. **-fâll,** *m.* förfall. **-fâllen,*** *itr. s.* 1. förfalla. 2. *In eine Krankheit* ~ ådraga sig en sjukdom, blifva sjuk, *in eine Strafe, Geldstrafe* ~ göra sig skyldig till straff, böter, *in Schwermut* ~ blifva tungsint. 3. *Auf etw.* (ack.) ~ få en tanke, en idé, komma att tänka på ngt. 4. *Jm* ~ tillfalla, hemfalla till ngn. **-fâllenheit,** *f.* förfallet, afsigkommet tillstånd. **-fâlschen,*** *tr.* förfalska. **-fâlscher,** *m.* förfalskare. **-fâlschung,** *f.* förfalskning. **-fângen,*** I. *tr.* jur. *Etw. ist* ~ ngt är förverkadt, taget i beslag. II. *rfl.* 1. veckla in, trassla in sig, fångas. 2. tappa, mista andan af för mycket luft i lungorna. III. *itr. h.* gagna, göra verkan. **-fânglich,** *a.* försåtlig, snärjande, kinkig, krånglig. **-fânglichkeit,** *f.* det försåtliga m. m. se föreg. i, vid ngt. **-fârben,*** I. *tr.* 1. använda vid färgning. 2. förstöra, skämma bort i färgningen. II. *itr. h.* o. *rfl.* byta om, skifta färg; blekna, blifva urblekt. **-fârbung,** *f.* **-fässen,*** *tr.* författa, affatta. **-fässer,** **-,** *m.* författare. **-fässerin,** *-nen,* *f.* författarinna. **-fässerschaft,** *f.* författarskap. **-fássung,** *f.* 1. sinnesförfattning, lynne, sinnelag. 2. (stats)författning, grundlag. **-fássungsmäßig,** *a.* grundlagsenlig, konstitutionell. **-fâulen,*** *itr. s.* ruttna, skämmas. **-fâulenzen,*** *tr.* i lättja tillbringa. **-féchten,*** *tr.* förfäkta. **-féchter,** *m.* förfäktare. **-féchtung,** *f.* förfäktande. **-féhlen,*** *tr.* förfela, undgå. **-féhlung,** *f.* **-féhmen,*** se *verfemen.* **-féinden,*** I. *tr.* stifta oenighet, ovänskap mellan, göra till fiender. II. *rfl.* blifva oeniga, osams, fiender. **-féindung,** *f.* **-féinern,*** *tr.* o. *rfl.* förfina(s). **-féinerung,** *f.* **-fémen,*** *tr.* förklara fågelfri, i akt, bannlysa. **-fértigen,*** *tr.* förfärdiga, tillverka. **-fértiger,** **-,** *m.*, **-fértigerin,** *-nen,* *f.* förfärdigare, tillverkare. **-fértigung,** *f.* förfärdigande. **-féuern,*** *tr.* 1. elda, bränna upp. 2. skjuta bort. **-fílzen,*** *tr.* fira. **-fílzung,** *f.* **-fínstern,*** *tr.* o. *rfl.* förmörka(s). **-fínsterung,** *f.* förmörkelse. **-fítzen,*** *tr.* trassla. **-flächen,*** I. *tr.* afplatta, utjämna, göra flack, slät. II. *itr. s.* o. *rfl.* blifva jämn, flack, slät. **-flâchung,** *f.* **-fläckern,*** *itr. s.* slockna (om fladdrande eld). **-fléchten,*** I. *tr.* 1. hopfläta, sammanfläta, förena, förbinda, inveckla, indraga. 2. fläta illa. II. *rfl.* vara invecklad, insnärjd. **-fléchtung,** *f.* **-fléischen,*** *rfl.* blifva kött, öfverväxas med kött. **-fléischung,** *f.* **-flícken,*** *tr.* använda till lappning. **-fliegen,*** I. *itr. s.* förflyga, hastigt förflyta, förflygtigas, bortdunsta. II. *rfl.* flyga vilse. **-flíefsen,*** *itr. s.* förflyta, förlida, förgå, försvinna, flyta samman, upplösa sig, omärkligt förlora sig. **-flítzt,** **-flíxt,** *a.* F fördömd. **-flúchen,*** *tr.* förbanna, fördöma. **-flúchtigen,*** I. *tr.* förflygtiga, låta afdunsta. II. *rfl.* förflygtigas, afdunsta; F smyga sig undan, försvinna. **-flúchtigung,** *f.* förflygtigande, afdunstning. **-flú-**

chung, *f.* förbannande, fördömande. **-flúís,** *m.* förlopp. **-flüssigen,*** *tr.* o. *rfl.* bringa, (öfvergå) till flytande form. **-flüssigung,** *f.* **-fólg,** -[*e*]*s*, *0*, *m.* **1.** förlopp, utveckling. **2.** fullföljande. **-fólgbār,** *a.* möjlig att förfölja, att fullfölja. **-fólgen,*** *tr.* **1.** förfölja, eftersätta. **2.** följa, fullfölja. **-fólger,** -, *m.* förföljare. **-fólgung,** *f.* **1.** förföljelse. **2.** fullföljande. **-frächten,*** *tr.* frakta, forsla. **-frémden** = *entfremden.* **-frèssen,*** om djur o. P om människor, **I.** *tr.* äta upp, fråssa upp. **II.** *rfl.* föräta sig. **-frieren,*** *itr. s.* förfrysa, frysa ihjäl. **-frühen,*** **I.** *tr.* låta inträda i förtid, påskynda, drifva för fort. **II.** *rfl.* inträda, komma för tidigt. **-frühung,** *f.* **-fügbār,** *a.* disponibel. **-fügbarkeit,** *f.* disponibilitet. **-fügen,*** **I.** *tr.* bestämma, förordna, anordna, föreskrifva. **II.** *itr. h. Über etw.* (ack.) ~ förfoga, bestämma öfver, disponera ngt. **III.** *rfl.* förfoga, begifva sig. **-füger,** -, *m.* den bestämmande, disponent. **-füglich,** *a.* disponibel. **-fügung,** *f.* **1.** förordning, anordning, bestämmelse. ~*en über etw. treffen:* taga sina mått och steg beträffande ngt. **2.** förfogande, disposition. **-führbār,** *a.* möjlig att förföra m. m. se följ. **-führen,*** *tr.* **1.** föra, frakta, forsla. **2.** föra vilse, vilseleda, förföra, förleda, fullfölja, förvärra, gå på med. **-führer,** *m.* förförare, förledare. **-führerin,** *-nen, f.* förförerska. **-führerisch,** *a.* förförisk, förförande. **-führung,** *f.* förförelse, förförande. **-füllen,*** *rfl.* bulna. **-fümfeien,*** *sv. tr.* **1.** förstöra på utsväfningar, kalas m. m., festa upp. **2.** förfuska, skämma bort, förstöra. **-fünffachen,*** *tr.* femdubbla. **-füttern, -füttern,*** *tr.* **1.** fodra upp foder. **2.** fodra, mata för starkt, gifva för mycken föda. **-gåben,*** *tr.* skänka bort, donera. **-gäffen,*** *rfl. Sich in jn* ~ förgapa sig, blifva betagen i ngn. **-gähnen,*** *tr. Stunden* ~ sitta och gäspa hela timmar. **-gällen,*** *tr.* gallspränga; bild. förbittra, *jm etw.:* ngt för ngn. **-galoppieren,*** *rfl.* F misstaga sig, hoppa i galen tunna. **-gång,** *m.* förlopp. **-gangen,** *a.* förgången, förfluten, förliden. **-gängenheit,** *f.* det förflutna. **-gänglich,** *a.* förgänglig. **-gänglichkeit,** *f.* **1.** förgänglighet. **2.** förgänglig sak. **-ganten,*** *tr.* bortauktionera. **-gasen,*** **I.** *tr.* bringa till gasform. **II.** *rfl.* öfvergå till gasform. **-gasung,** *f.* **-gattern,*** *tr.* **1.** förse med galler, sätta galler för. **2.** samla, sammankalla. **-gätteruug,** *f.* **-gaukeln,*** *tr.* med skämt och lek tillbringa, fördrifva. **-geben,*** **I.** *tr.* **1.** gifva bort, skänka bort, afstå från. *Sich* (dat.) *von seinem Rechte etw.* ~ afstå, uppoffra ngt af sin rätt, *seiner Würde* el. *sich* (dat.) *nichts* ~ ej uppoffra ngt af, hålla på sin värdighet. **2.** förlåta. **3.** kort. *Die Karten* el. *sich* ~ gifva orätt, *es ist* ~ det är orätt gifvet. **II.** *rfl.* **1.** gifva bort för mycket, så mycket att man blir fattig. **2.** se *I, 3.* **-gébens,** *adv.* förgäfves, fåfängt. **-géber,** *m.* en som ger bort ngt, har ngt att gifva bort. **-géblich,** *a.* fåfäng, gagnlös. **-géblichkeit,** *f.* det fåfänga, gagnlösa i ngt. **-gébung,** *f.* förlåtelse. **-gegenwärtigen,*** *tr.* åskådliggöra, lifligt skildra, lefvande framställa. *Sich* (dat.) *etw.* ~ återkalla ngt i minnet, påminna sig ngt. **-gegenwärtigung,** *f.* **-géhen, a)*** **I.** *itr. s.* **1.** förgå, förflyta, jfr *vergangen.* **2.** förgås, t. ex. *vor Angst:* af ångest. **3.** *Jm vergeht etw.:* ngn mister ngt, t. ex. *der Appetit vergeht jm. Sich* (dat.) [*die Lust an*] *etw.* ~ *lassen:* mista lusten för ngt, *ihm verging Hören und Sehen:* han miste både hörsel och syn, det svartnade för ögonen på honom, han förlorade medvetandet. **II.** *rfl.* förgå sig, fela, bryta. **b)** -, *n.*, **-géhung,** *f.* förseelse, öfverträdelse, brott. **-géigen,*** *sv. tr.* med fiolspel tillbringa. **-géisten,*** **I.** *tr.* förandliga. **II.** *itr. s.* afdunsta, dufna. **-géistern,*** *tr.* **1.** förandliga. **2.** göra andelik, spöklik. *Vergeistert:* spöklik. **-géistigen,*** *tr.* **1.** förandliga. **2.** tillsätta alkohol till, alkoholisera. **-géistigung,** *f.* **-gélt,** -[*e*]*s*, *0*, *m.* o. *n.* lön, ersättning, vedergällning. **-gélten,*** *tr.* vedergälla, löna, belöna, straffa. **-gélter,** -, *m.* en som vedergäller, belönare, straffare, hämnare. **-géltung,** *f.* vedergällning, belöning, straff. **-geséllschaften,*** **I.** *tr.* förena (i sällskap). **II.** *rfl.* förena sig, slå sig samman, bilda sällskap. **-geséllschaftung,** *f.* **-géssen,*** *st.* **I.** *tr.* el. ✻ *itr. h.* med gen. glömma, förgäta. **II.** *rfl.* **1.** glömma sig. **2.** glömmas. **-géssenheit,** *f.* glömska. **-géíslich,** *a.* glömsk. **-géíslichkeit,** *f.* glömska. **-géuden,*** *tr.* bortslösa, förslösa, slösa med, förstöra, skingra. **-géuder,** -, *m.* slösare. **-géudung,** *f.* slösande, skingrande, slöseri. **-gewáltigen,*** *tr.* våldföra sig på, bruka våld mot, våldföra. **-gewáltiger,** -, *m.* våldsverkare. **-gewáltigung,** *f.* våldförande. **-gewíssern,*** *tr.* **1.** bekräfta, styrka. **2.** *Jn einer* (gen.) *Sache* el. *über* (med ack.) el. *von* el. *wegen etw.* ~ förvissa, öfvertyga ngn om ngt. **-gewísserung,** *f.* **-gíefsen,*** *tr.* utgjuta; slå ut, spilla. **-gíefsung,** *f.* **-giften,*** **I.** *tr.* förgifta. **II.** *rfl.* taga in gift; blifva förgiftad. **-gífter,** -, *m.* förgiftare; giftblandare. **-gíftung,** *f.* förgiftning. **-gílben,*** *itr. s.* gulna. **-gífsmeinnicht,** -[*e*], *n.* förgätmigej. **-gíttern,*** *tr.* förse med galler, sätta galler för. **-gítterung,** *f.* **-glásen,*** **I.** *itr. h.* blifva glasaktig, förglasas. **II.** *tr.* **1.** glasera, förglasa. **2.** sätta glas i, framför. **-glásung,** *f.* **1.** glasering, förglasning; isättning af glasrutor. **2.** glas, glasrutor, glasvägg.

Vergléich, **-e,** *m.* **1.** förlikning, kompromiss, öfverenskommelse, fördrag, ackord. *Einen* ~ *schliefsen:* ingå förlikning. **2.** jämförelse. **-bār,** *a.* jämförlig. **-en,*** *tr.* **1.** räta, jämna, utjämna, iordningställa. **2.** förlika;

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

bilägga. 3. jämföra. **-sweise,** *adv.* genom förlikning. **-ung,** *f.* förlikning; jämförelse. **-ungsweise,** *adv.* för jämförelsens skull.

ver‖glétschern,* I. *itr. s.* öfvergå, II. *tr.* förvandla till jöklar, till is. **-glímmen,*** *itr. s.* o. *rfl.* slockna så småningom. **-glühen,*** *itr. s.* 1. så småningom upphöra att glöda, slockna. 2. förtäras af glöd, af eld, brinna upp.

Vergnúg‖en, I. **-,** *n.* tillfredsställelse, förnöjelse, glädje, nöje. *Jm* ~ *machen:* roa ngn, *sich ein* ~ *aus etw. machen:* roa sig med ngt. II.* *tr.* 1. tillfredsställa, förnöja. 2. roa, *an* el. *mit etw.:* med ngt. Jfr *vergnügt.* **-lich,** *a.* 1. förnöjd, förnöjsam, nöjd, tillfreds. 2. nöjsam, rolig, treflig. **-lichkeit,** *f.* nöje, förlustelse, förnöjelse, tillfredsställelse, förnöjsamhet. **-ling,** *-e, m.* njutningslysten person. **-sām,** *a.* förnöjsam. **-t,** *a.* glad, förnöjd, tillfreds. **-ung,** *f.* nöje, förlustelse, förströelse. **-ungslokal,** *n.* förlustelseställe, danslokal. **-ungssucht,** *f.* njutningslystnad. **-ungssüchtig,** *a.* njutningslysten.

ver‖gólden,* *tr.* förgylla. **-gólder,** *-, m.* förgyllare. **-góldung,** *f.* förgyllning. **-gönnen,*** *tr.* förunna. **-götterer,** *-, m.* dyrkare, tillbedjare. **-göttern,*** *tr.* förguda, afguda. **-götterung,** *f.* förgudning, afgudande. **-göttlichen,*** *tr.* göra gudomlig. **-götzen,*** *tr.* afguda, förguda, dyrka som afgud. **-gráben,*** *tr.* gräfva ned. **-grábung,** *f.* nedgräfning. **-grämen,*** I. *tr.* 1. i grämelse tillbringa. 2. *Vergrämt:* nedtyngd af sorg, af bekymmer. II. *rfl.* djupt gräma sig, nedtyngas af bekymmer, sörja. **-grásen,*** I. *tr.* igenså, betäcka med gräs. II. *itr. s.* blifva gräsbevuxen, gräsbetäckt. **-gráuen,*** *itr. s.* gråna, blifva grå. **-gréifen,*** I. *tr.* 1. *Die Saite, den Ton* ~ slå an oriktig sträng, ton. 2. nöta gnm tummande. 3. slutförsälja. II. *rfl.* 1. gripa vilse, misstaga sig. 2. förgripa sig, *an jm:* på ngn. *Sich an dem Gesetze* ~ bryta mot lagen, begå lagbrott. **-gréifung,** *f.* **-gróbern,*** I. *tr.* göra gröfre. II. *rfl.* blifva gröfre. **-gróberung,** *f.* **-gróísern,*** I. *tr.* förstora. II. *rfl.* förstoras, ökas, växa. **-gróíserung,** *f.* **-grúbeln,*** I. *tr.* 1. grubblande tillbringa. 2. gnm grubbleri förstöra. II. *rfl.* grubblande fördjupa sig. **-grúnen,*** *itr. s.* mista sin gröna färg, vissna. **-gúcken,*** *rfl.* F förgapa sig. **-gúlden,*** *tr.* förgylla. **-günst,** *f.* förlof, tillåtelse. **-günstigung,** *f.* 1. tillåtelse. 2. förmån, privilegium. **-gút[ig]en,*** *tr.* godtgöra, ersätta. **-gút[ig]ung,** *f.* godtgörelse, ersättning. **-hack,** *-e, m.* o. ✻ *n.* förhuggning. **-hácken,*** *tr.* 1. hugga sönder. 2. spärra, afstänga gnm förhuggning(ar). **-háft,** *-[e]s, 0, m.* arrest, häkte. **-háften,*** *tr.* 1. häkta, arrestera. 2. *Jm etw.* ~ lemna ngn ngt ss. pant. **-háftung,** *f.* **-hágeln,*** *itr. s.* förstöras af hagel, blifva hagelskadad. **-hákeln,*** I. *tr.* 1. häkta ihop. 2. virka upp. II. *rfl.* virka orätt. **-hállen,*** *itr. s.* förklinga, dö bort. **-hálten, a)*** I. *tr.* 1. återhålla, hålla tillbaka. 2. dölja, förtiga. II. *rfl.* förhålla sig, a) vara, b) uppföra sig. **b)** *-s, 0, n.* förhållande, uppförande.

Verhältni[t]s, *-se, n.* förhållande, proportion, omständighet. **-mäfsig,** *a.* proportionerlig, relativ, adv. jämförelsevis. **-widrig,** *a.* oproportionerlig.

Ver‖háltung, *f.* återhållande m. m. se *verhalten.* **-háltungsbefehl,** *m.* förhållningsorder. **-hándeln,*** I. *itr. h. Über etw.* (ack.) ~ förhandla, afhandla, dryfta, öfverlägga om, underhandla om ngt. II. *tr.* 1. borthandla, handla med. 2. förlora på handel. **-hándlung,** *f.* förhandling, underhandling, öfverläggning. **-hángen,*** *tr.* 1. hänga öfver, hänga framför. 2. hänga orätt, på orätt ställe. 3. *Dem Pferde die Zügel* ~ gifva hästen lösa tyglar. 4. bestämma. *Eine Strafe über jn* ~ ådöma ngn ett straff. **-hángni[f]s,** *-se, n.* öde, skickelse. **-hángni[f]svoll,** *a.* ödesdiger, olycksbringande. **-hármen,*** = *vergrämen.* **-hárren,*** *itr. h.* o. *s. Auf etw.* (dat.) ~ stå fast vid, framhärda i ngt. **-hárschen,*** I. *itr. s.* = *harschen.* II. *tr.* öfverdraga med sårskorpa, läka. **-hárschung,** *f.* **-hárten,*** I. *tr.* göra hård, härda, förhärda. II. afv. **verhárten,** *itr. s.* o. *rfl.* härdna, härdas, förhärdas. **-hártung,** *f.* 1. härdande m. m. se föreg. 2. hårdhet, hårdt ställe, valk. **-hárzen,*** I. *tr.* öfverdraga med harts, med kåda, hartsa. II. *itr. s.* o. *rfl.* blifva kådig, hartsig. **-háspeln,*** *rfl.* F trassla in sig, veckla in sig, dumma sig. **-háfslichen,*** *tr.* göra fulare, vanställa. **-háfst,** *a.* förhatlig. **-hátscheln,*** *tr.* skämma bort. **-hátschelung,** *f.* **-háu,** *-e, m.* förhuggning. **-háuchen,*** *tr.* utandas. **-háuen,*** I. *tr.* 1. gnm hugg skada, hugga sönder; F prygla, klå. 2. hugga upp. 3. gnm förhuggning spärra. II. *rfl.* hugga vilse; F hugga i sten, misstaga sig, förplumpa sig. **-hében,*** I. *tr.* 1. *Sich* (dat.) *den Arm, die Schulter* ~ förflytta sig så att armen, axeln går ur led. 2. lyfta orätt. *Die Karten* ~ taga af (korten) orätt. II. *rfl.* förlyfta sig. **-héeren,*** *tr.* härja, förhärja, ödelägga. **-héerer,** *-, m.* härjare, ödeläggare. **-héerung,** *f.* härjning, ödeläggelse. **-héften,*** *tr.* 1. hopfästa. 2. till häftning använda. 3. häfta vilse. **-héhlen,** part. afv. *verhohlen,** *tr.* dölja, förhemliga, förtiga, gömma. **-héhlung,** *f.* **-héimlichen,*** *tr.* dölja, förhemliga. **-héimlichung,** *f.* **-héirat[h]en,*** I. *tr.* gifta bort. *Verheiratet:* gift. II. *rfl.* gifta sig. *Sich wieder* ~ gifta om sig. **-héirat[h]ung,** *f.* **-héifsen,*** *tr.* utlofva, lofva. **-héifsung,** *f.* 1. utlofvande. 2. löfte. **-hélfen,*** *itr. h.* förhjälpa, *jm zu etw.:* ngn till ngt. **-hénkert,** *a.* F fördömd. **-hérrlichen,*** *tr.* förhärliga. **-hérrlichung,** *f.* **-hétzen,*** *tr.* 1. upphetsa, uppvigla. 2. tröttjaga. **-hétzung,** *f.* **-héxen,*** *tr.* förhäxa, förtrolla. **-hímmeln,*** I.

tr. förguda, upphöja till skyarne. II. *itr. s.* 1. vara i sjunde himlen, vara öfverlycklig. 2. aflida. **-himm[e]lung,** *f.* **-hinderlich,** *a.* hinderlig, i vägen. **-hindern,*** *tr.* förhindra, hindra, förebygga. **-hinderung,** *f.* **-höchdeutschen,*** *tr.* öfversätta till högtyska. **-höfen,** *n. Wider alles ~* mot all förväntan. **-höhlen,** *a.* dold, hemlig, i smyg, jfr *verhehlen.* **-hőhnen,*** *tr.* håna, förhåna, begabba. **-hőhner,** -, *m.* begabbare, bespottare. **-hőhnung,** *f.* förhånande, begabbande. **-hőkern,** *tr.* utminutera. **-hólzen,*** *itr. s.* blifva träaktig; bild. blifva stel, pedantisk. **-hőr,** *-e, n.* förhör. **-hören,*** I. *tr.* 1. förhöra. 2. ej höra. II. *rfl.* höra vilse. **-húdeln,*** I. förstöra, förfuska. II. *itr. s.* blifva förstörd, förfuskas. **-hüllen,*** *tr.* öfverhölja, betäcka, dölja, öfverskyla. *In ~den Worten:* i förtäckta ordalag. **-hüllung,** *f.* **-húndertfachen, -húndertfältigen,*** *tr.* hundrafaldiga, hundrafaldigt föröka. **-húngern,*** *itr. s.* svälta ihjäl. **-húnzen,*** *tr.* förfuska, förstöra, skämma bort. **-hüten,*** *tr.* förebygga, förhindra, förekomma. **-hütung,** *f.*

verifizier|len, *sv. tr.* intyga, bestyrka. **-ung,** *f.*

ver|linner[liche]n,* *tr.* förlägga inåt, fördjupa. **-innigen,*** I. *tr.* göra mera innerlig. II. *rfl.* blifva mera innerlig. **-irren,*** *itr. s.* o. *rfl.* förirra sig, gå vilse, gå bort sig. **-irrung,** *f.* förvillelse, felsteg. **-jágen,*** *tr.* jaga bort, utdrifva. **-jágung,** *f.* **-jähren,*** *itr. s.* 1. rota in sig. *Verjährt:* gammal, ärevördig, inrotad. 2. jur. förfalla under, vinnas gnm häfd. 3. jur. afv. *rfl.* blifva försutten, för gammal, öfverårig. **-jährung,** *f.* jur. 1. hemfall under häfd, häfd. 2. preskription. **-jämmern,*** *tr.* i jämmer tillbringa. **-jauchzen, -jubeln,*** *tr.* i jubel, i sus och dus tillbringa, förstöra. **-jüden,*** I. *tr.* göra judisk, judaisera. II. *itr. s.* blifva judisk, få en judisk prägel. **-júdung,** *f.* **-jüngen,*** I. *tr.* 1. föryngra. 2. förminska. 3. göra smalare, låta smalna, aftaga, förjynga. II. *rfl.* 1. föryngras. 2. förminskas. 3. smalna, aftaga i tjocklek. **-jüngung,** *f.* **-kálken,*** *tr., itr. s.* o. *rfl.* förkalka(s), kalcinera(s). **-kalkulieren,*** *rfl.* räkna vilse, misstaga sig. **-kálkung,** *f.* förkalkning. **-kälten,*** *tr.* o. *rfl.* förkyla (sig). **-käppen,*** *tr.* maskera, förkläda. **-käppung,** *f.* förklädnad. **-kápseln,*** *rfl.* kapsla in sig. **-káps[e]lung,** *f.* **-käuf,** *m.* försäljning. **-käufbar,** *a.* säljbar. **-käufen,*** I. *tr.* sälja. *Zu ~ sein:* vara till salu. II. *rfl.* 1. sälja sig, vara fal. 2. *Etw. verkauft sich schwer:* ngt är svårt att sälja. 3. förköpa sig. **-käufer,** *m.* säljare. **-käuferin,** *f.* säljerska. **-käuflich,** *a.* 1. till salu; fal. 2. lätt att sälja. 3. adv. *Jm etw. ~ überlassen:* sälja ngt till ngn. **-käuflichkeit,** *f.* 1. (god) afsättning, åtgång. 2. falhet. **-kégeln,*** *tr.* förlora, tillsätta på kägelspel.

Verkéhr, *-[e]s, 0, m.* rörelse, besökande människor; umgänge, samfärdsel, varuutbyte, trafik, kommunikation. *~ mit jm haben, in ~ mit jm stehen:* umgås, ha umgänge med ngn. **-en,*** I. *itr. h.* 1. komma och gå. *In diesem Lokale ~ viele Leute:* denna lokal besökes af mycket folk. 2. umgås, hafva umgänge. II. *tr.* 1. förvända, vrida om, vända, vrida bakfram, upp och ned. 2. förvandla. III. *rfl.* förvandla sig, förvandlas. **-sstörung,** *f.* trafikhinder. **-sstraße,** *f.* kommunikationsväg, samfärdsled. **-t,** *a.* bakvänd, förvänd, upp- och nedvänd, galen, på tok; afvig. **-theit,** *f.* förvändhet, galenskap.

ver|kéilen,* *tr.* 1. fästa med kilar, kila fast. 2. F sälja, göra sig af med till hvad pris som hälst. 3. P grundligt prygla. **-kénnbar,** *a.* som lätt kan misskännas. **-kénnen,*** *tr.* 1. misskänna, missförstå. 2. ej känna igen. **-kénnung,** *f.* **-kétten,*** *tr.* med kedjor fästa, fastkedja. **-kéttung,** *f.* **-kétzerer,** -, *m.* förkättrare. **-kétzern,*** *tr.* förkättra. **-kétzerung,** *f.* **-kírchlichen,*** *tr.* gifva en kyrklig prägel, underkasta kyrkans välde. **-kírchlichung,** *f.* **-kítten,*** *tr.* hop-, igenkitta. **-kíttung,** *f.* **-klágbar,** *a.* som kan på laglig väg indrifvas. **-klágen,*** *tr.* 1. stämma, anklaga, lagsöka. 2. med klagan tillbringa. **-klåger,** *m.* anklagare. **-klágung,** *f.* anklagande m. m. se *verklagen.* **-klámmen,*** *itr. s.* stelna af köld. **-klámmern,*** *tr.* fästa med krampor. **-kláren,*** I. *tr.* upplysa, förklara, i sht bibl. II. *rfl.* förklaras, blifva förklarad. **-klárung,** *f.* **-klátschen,*** *tr.* 1. förtala. 2. med skvaller tillbringa, skvallra bort. **-kláuseln, -klausulieren,*** *tr.* gnm klausuler inskränka, begränsa. **-klé[i]ben,*** *tr.* hopklistra, hopfästa, tillsmeta. **-klé[i]bung,** *f.* **-kléiden,*** *tr.* 1. förkläda, kläda ut, maskera. 2. bekläda, fodra, öfvertäcka. **-kléidung,** *f.* förklädnad, maskering, beklädnad; brädfodring, panel. **-kléinerlich,** *a.* förklenande. **-kléine[r]n,*** *tr.* 1. förminska, göra mindre, reducera. 2. förklena, nedsätta. **-kléin[er]ung,** *f.* förminskning, förklenande. **-kléistern,*** *tr.* hopklistra, tillsmeta, öfversmeta; bemantla. **-kléisterung,** *f.* **-kléttern,*** *rfl.* klättra vilse. **-klíngen,*** *itr. s.* förklinga, dö bort. **-klómmen,** *part. pf.* till *verklammen.* **-klópfen,*** *tr.* 1. plagga på, slå, prygla. 2. F sälja, kursa med. **-knállen,*** *tr.* skjuta bort. **-knéchten,*** *tr.* underkufva, förslafva. **-knéifen,*** I. *tr.* gnm hopknipning dölja. II. *rfl.* F misstaga sig. **-knéipen,*** *tr.* F supa upp. **-knístern, -knîttern,*** *tr.* skrynkla, hopkrama. **-knőchern,*** I. *tr.* förbena, förvandla till ben; F bild. göra torr, pedantisk. II. *itr. s.* o. *rfl.* förbenas, förvandlas till ben; F bild. blifva torr, pedantisk. **-knőcherung,** *f.* **-knórpeln,*** *itr. s.* o. *rfl.* öfvergå till brosk, bilda brosk. **-knórp[e]lung,** *f.* **-knüpfen,*** I. *tr.* 1. förbinda,

förknippa, förena. 2. knyta vilse. II. *rfl.* vara förbunden, förknippad. **-knŭpfung,** *f.* **-kóchen,*** I. *itr. s.* 1. skämmas bort vid kokningen, koka sönder. 2. koka in, bortdunsta, förflygtigas. II. *tr.* 1. använda till kokning, i köket. 2. koka för hårdt, koka sönder. **-kóhlen,*** I. *tr.* kola. II. *itr. s.* o. *rfl.* kolas. **-kóhlung,** *f.* **-kómmen,*** *itr. s.* 1. förfalla, råka i förfall; blifva afsigkommen. 2. förkomma, komma bort. **-kómmenheit,** *f.* förfall. **-kópeln,*** *tr.* hopkoppla, förbinda. **-kópp[e]lung,** *f.* **-kórken,*** *tr.* korka. **-kŏrperlichen,*** *tr.* förkroppsliga. **-kŏrpern,*** I. *tr.* förkroppsliga, gifva gestalt, personifiera. II. *rfl.* förkroppsligas, taga gestalt, förvandlas. **-kŏrperung,** *f.* **-kósen,*** *tr.* tillbringa med smekningar. **-kósten,*** *tr.* smaka på. **-krámen,*** *tr.* förlägga, lägga undan. **-kránken,*** *itr. s.* gnm sjukdom aftyna. **-kríechen,*** *rfl.* krypa undan, gömma sig. **-krŭmeln,*** I. *tr.* 1. söndersmula. 2. plottra bort, förstöra på småsaker, på skräp. II. *rfl.* smula sig. **-krŭmmen,*** *tr.* o. *rfl.* kröka (sig), förvrida(s). **-krŭmmung,** *f.* **-krŭppeln,*** I. *itr. s.* blifva förkrympt, småväxt, lytt. II. *tr.* förvandla till krympling, göra lytt. **-krŭpp[e]lung,** *f.* **-kŭhlen,*** *tr.* o. *rfl.* alldeles afkyla(s). **-kŭmmern,*** I. *itr. s.* blifva förkrympt, tyna bort, aftyna, tyna. II. *tr.* 1. förminska, störa, inkräkta på. 2. lägga beslag på. **-kŭmmerung,** *f.*

verkŭnd[ig]len,* *tr.* förkunna, bebåda, förutsäga, bekantgöra, tillkännagifva. **-er, -,** *m.*, **-erin,** *-nen, f.* förkunnare, bebådare, budbärare, budbärerska. **-ung,** *f.* förkunnande m. m. se *verkündigen.*

ver||kúndschaften,* *tr.* rekognoscera, utspana. **-kŭnsteln,*** *tr.* förkonstla. **-kŭnst[e]lung,** *f.* **-kúpfern,*** *tr.* förkoppra, kopparkläda. **-kúpf[e]rung,** *f.* **-kúppeln,*** *tr.* hopkoppla gnm kopplerl. **-kŭrzen,*** I. *tr.* förkorta, afkorta, förminska. II. *rfl.* förkortas, blifva kortare. **-kŭrzung,** *f.* **-láchen,*** *tr.* 1. skratta åt, utskratta. 2. skämta bort. **-láden,*** *tr.* packa, lasta till transport. **-ládung,** *f.* **-lág,** *-[e]s, 0, m.* förlag; förlagsrörelse. **-lágsbuchhändler,** *m.* bokförläggare. **-lángen, a)*** I. *itr. h. Nach etw.* ~ åstunda, känna begär, längtan efter ngt. II. *tr.* begära, fodra, göra anspråk på, kräfva. **b)** *-s, 0, n.* åstundan, längtan, begär, fordran. *Was ist Ihr* ~*?* hvad önskar, vill ni? **-lángern,*** I. *tr.* förlänga, göra längre, skarfva. II. *rfl.* förlängas, blifva längre. **-lángerung,** *f.* **-lángsämen,*** *tr.* sakta, uppehålla, sinka, fördröja. **-lángsämung,** *f.* **-läppern,*** *tr.* i småposter förstöra, bortplottra. **-lárven,*** I. *tr.* maskera. II. *rfl.* 1. maskera sig. 2. förpuppa sig. **-lárvung,** *f.* **-laſs,** *-es, 0, m.* pålitlighet. *Es ist kein* ~ *auf diesen Menschen:* man kan ej lita på denna människa. **-lássen, a)*** I. *tr.* lemna, öfvergifva; lemna i sticket. II. *rfl. Sich auf jn* ~ förlita sig, lita på ngn. **b)** *a.* öfvergifven, hjälplös, ensam, obebodd, öde. **-lássenheit,** *f.* öfvergifvet tillstånd, ensamhet, hjälplöshet. **-lássenschaft,** *f.* kvarlåtenskap. **-lássig, -láſslich,** *a.* tillförlitlig. **-lássung,** *f.* öfvergifvande. **-lástern,*** *tr.* förtala, baktala. **-lásterung,** *f.* **-láub,** *m.* brukl. blott i förbind. *mit* ~ med förlof. **-láuf,** *m.* förlopp. **-láufen, a)*** I. *tr.* 1. springa, springa bort, springa ned. 2. *Jm den Weg* ~ spärra vägen för ngn. II. *rfl.* 1. springa bort sig, springa vilse, förirra sig; förlöpa sig. 2. ofta *itr. s.* rinna bort, afrinna, förrinna, förflyta, förlöpa. 3. sänka sig, slutta sakta. 4. äfv. *itr. s.* mål. sammanflyta, gå öfver i hvarandra (om färger). 5. vanl. *itr. s.* förlöpa, aflöpa. III. *itr. s.* se *II, 2, 4, 5.* **b)** *a.* bortlupen, förlupen, kringdrifvande. **-láut,** *-[e]s, 0, m. Dem* ~ *nach:* efter hvad det förljudes, som det säges. **-láutbären,*** I. *tr.* bekantgöra, utsprida. II. *itr. h.* o. *s.* = *verlauten.* **-láutbärung,** *f.* **-láuten,*** *itr. h.* o. *s.* förljudas, sägas, blifva bekant, utspridas. ~ *lassen:* låta höra, säga, utsprida. **-lében,*** *tr.* 1. upplefva, genomlefva, tillbringa. 2. förstöra gnm ett utsväfvande lefnadssätt. **-lebéndigen,*** *tr.* gifva lif åt. **-lébt,** *a.* 1. upplefvad, förfluten. 2. utlefvad, förstörd. **-lékkert,** *a.* kräsmagad, kinkig på mat. **-légen, a)*** I. *tr.* 1. förlägga, (för)flytta. 2. uppskjuta. 3. förlägga ngt så att man har svårt att åter hitta det. 4. spärra. 5. förskottera, lemna på kredit. 6. förlägga. II. *rfl. Sich auf etw.* ~ slå sig på, vinnlägga sig om ngt. **b)** *a.* 1. förlegad, gammal. 2. förlägen. *Um Geld* ~ *sein:* vara i förlägenhet för pengar. **-légenheit,** *f.* förlägenhet. *Jn in* ~ *setzen:* bringa ngn i förlägenhet, göra ngn förlägen. **-léger, -,** *m.* förläggare. **-légung,** *f.* förläggande m. m. se *verlegen a).* **-léiblichen,*** *tr.* förkroppsliga. **-léiden,*** *tr. Jm etw.* ~ väcka afsmak, leda hos ngn för ngt, *jm seine Freude* ~ störa, förstöra ngns glädje, blanda malört i glädjebägaren för ngn. **-léihen,*** *tr.* 1. låna, hyra ut, bort. 2. gifva som län, i förläning. 3. förläna, gifva; begåfva, *jm etw.:* ngn med ngt. **-léiher(in),** *m.* (*f.*) 1. en som lånar ut, hyr ut ngt. 2. förlänare, utdelare. **-léihung,** *f.* förlänande m. m. se *verleihen.* **-léiten,*** *tr.* förleda, förföra, narra. **-lérnen,*** *tr.* glömma bort. **-lérnung,** *f.* **-lésen,*** I. *tr.* 1. tillbringa med läsning. 2. läsa upp. 3. läsa orätt. II. *rfl.* 1. läsa vilse. 2. fördjupa sig i läsning. **-lésung,** *f.* **-létzbar,** *a.* sårbar, känslig, ömtålig. **-létzen,*** *tr.* såra, skada, kränka, förolämpa, stöta, bryta mot. **-létzlich,** *a.* lätt sårbar, ömtålig **-létzung,** *f.* yttre skada, sår, kränkning, öfverträdelse. **-léugnen,*** *tr.* förneka, ej vidgå, ej erkänna. **-léugner,** *m.* en som förnekar ngt. **-léugnung,** *f.* förnekelse. **-léumden,*** *tr.* förtala, baktala. **-léumder, -,** *m.*, **-léumderin,** *-nen, f.* baktalare, bakdan-

tare. **-léumderisch,** *a.* baktalande, förklenlig, ärerörig, smädlig. **-léumdung,** *f.* förtal, baktal. **-líeben,*** *rfl.* förälska sig, blifva kär. *Verliebt:* förälskad, kär. **-líebtheit,** *f.* kärlek, kärlighet, kärleksrus. **-líederlichen,*** **I.** *tr.* gnm liderlighet förstöra. **II.** *itr. s.* förfalla gnm liderlighet. **-líegen,*** **I.** *rfl.* **1.** blifva förlegad. **2.** gnm för mycket liggande blifva dåsig, arbetsoduglig. **II.** *itr. s.* blifva förlegad. **-líerbär,** *a.* möjlig att förlora. **-líeren,*** *st.* **I.** *tr.* förlora, tappa, mista. *Geld an jm* ~ förlora pengar på ngn, *an* el. *in jm einen Freund* ~ förlora en vän i ngn. *Verloren* afv. aflägsen. *Verloren gehen:* gå förlorad, omkomma, komma bort. *Verlorne Mühe:* fåfäng möda. **II.** *rfl.* **1.** förlora sig, gå förlorad, försvinna. **2.** fördjupa sig, försjunka. **-líerer,** **-,** *m.* förlorande, tappande person. **-líes,** bättre **-líefs,** **-e,** *n.* underjordiskt fängelse, fängelsehåla. **-lóben,*** *tr.* o. *rfl.* förlofva, trolofva (sig). **-lóbni[f]s** (ö afv. kort), **-se,** *n.*, **-lóbung,** *f.* förlofning. **-lócken,*** *tr.* locka, förleda, förföra. **-lóckung,** *f.* lockelse, frestelse, förförelse. **-lógen,** *a.* mycket lögnaktig. **-lógenheit,** *f.* vana att ljuga, lögnaktighet. **-lóhnen,*** *opers.* *Es verlohnt die Mühe* el. *es verlohnt sich der Mühe:* det lönar mödan. **-lórenheit,** *f.* själsfrånvaro; ensamhet, öfvergifvenhet; förkastligt tillstånd. **-lórenschaft,** *f.* förlust. **-lóschbär,** *a.* möjlig att släcka. **-lóschen,*** **I.** (vanl. *st.*) *itr. s.* **1.** slockna. **2.** utplånas, gå bort. **II.** (vanl. *sv.*) *tr.* **1.** släcka. **2.** utplåna, utsudda. **-lóschung,** *f.* **-lósen,*** *tr.* bortlotta. **-lósung,** *f.* **-lót[h]en,*** *tr.* hoplöda. **-lót[h]ung,** *f.* **-lóttern,*** = *verliederlichen.* **-lúmpen,*** **I.** *tr.* alldeles utslita, söndertrasa. *Verlumpt:* trasig; afsigkommen, förfallen. **II.** *itr. s.* **1.** om kläder: gå i trasor, gå sönder. **2.** om personer: vara afsigkommen, förfalla, gå i trasiga kläder. **-lúst,** **-e,** *m.* förlust. **-lústbringend,** *a.* förenad med förlust. **-lustieren,*** *rfl.* F förlusta, roa sig. **-lústig,** *a.* förlustig. *Einer* (gen.) *Sache* ~ *gehen* el. *werden:* gå förlustig, gå miste om en sak, *sich einer Sache* ~ *machen:* ådraga sig förlusten af, förverka ngt, *einer Sache* ~ *sein:* hafva förlorat ngt. **-máchen,*** *tr.* **1.** stänga. **2.** donera, testamentera, *jm etw.:* ngt till ngn. **-máchtni[f]s,** **-se,** *n.* **1.** testamente. **2.** testamentarisk gåfva, donation, legat, kvarlåtenskap. **-máhlen,*** *tr.* **1.** förmala. **2.** mala illa, skämma bort. **-mählen,*** *tr.* o. *rfl.* förmäla (sig). **-máhlung,** *f.* förmälning. **-máhnen,*** *tr.* förmana. **-máhnung,** *f.* förmaning. **-maledéin,*** *tr.* förbanna. **-mánnigfachen, -mánnigfältigen,*** *tr.* o. *rfl.* mångfaldiga(s). **-mánteln,*** *tr.* bemantla. **-márken,*** *tr.* utmärka (gränserna af). **-márkung,** *f.* **-máuern,*** *tr.* **1.** vid murning förbruka, mura upp. **2.** kringmura; mura in, igen, för. **-máuerung,** *f.* **-méhrbär,** *a.* som kan ökas. **-méhren,*** **I.** *tr.* förmera, öka, föröka, fortplanta, tillöka, multiplicera. **II.** *rfl.* föröka sig, förökas, fortplanta sig, tilltaga, tillväxa. **-méhrung,** *f.* **-méidbär,** *a.* möjlig att undvika. **-méiden,*** *tr.* undvika, undgå. **-méidung,** *f.* **-méinen,*** *tr.* (för)mena, tro, förmoda, antaga. **-méintlich,** *a.* förment, föregifven. **-mélden,*** *tr.* omförmäla, berätta, omtala. *Mit Respekt zu* ~ med respekt till sägandes. **-méngen,*** **I.** *tr.* hopblanda, hopröra, beblanda, inblanda. **II.** *rfl.* *Sich mit etw.* ~ blanda sig med, blanda sig, lägga sig i, befatta sig med ngt. **-méngung,** *f.* **-ménsch[lich]en,*** *tr.* förmänskliga, gifva mänsklig gestalt, prägel, göra mera mänsklig. **-mérk,** **-e,** *m.* anmärkning, anteckning, not, notis. **-mérken,*** *tr.* **1.** märka, iakttaga, varsna, spåra. **2.** lägga på minnet, komma ihåg, anteckna. **3.** *Etw. gut, übel* ~ väl, illa upptaga ngt. **-méssen, a)*** **I.** *tr.* **1.** mäta, mäta ut. **2.** mäta till, tilldela. **II.** *rfl.* **1.** mäta vilse. **2.** *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ el. *sich* ~ *etw. zu thun:* tilltro, understå, tillåta sig (att göra) ngt, vara nog förmäten att göra ngt. **3.** *Sich hoch und teuer* ~, *dafs:* lofva högt och heligt, att. **b)** *a.* förmäten. **-méssenheit,** *f.* förmätenhet. **-méssentlich,** *adv.* förmätet, djärft. **-méssung,** *f.* mätning m. m. se *vermessen.* **-míet[h]bär,** *a.* *a.* som kan, får uthyras. **-míet[h]en,*** **I.** *tr.* hyra ut, bort. **II.** *rfl.* **1.** taga tjänst. **2.** uthyras, gå att hyra ut. **-míet[h]er(in),** *m.* (*f.*) en som hyr ut ngt. **-míet[h]ung,** *f.* uthyrning, städsel. **-míet[h]ungsbureau,** *n.* kommissionsbyrå (för tjänstsökande). **-míndern,*** **I.** *tr.* förminska, minska, försvaga, moderera. **II.** *rfl.* minskas, aftaga. **-mínderung,** *f.* **-míschen,*** *tr.* o. *rfl.* blanda(s), sammanblanda(s), sammanröra(s), beblanda (sig). Öfverskrift i tidningar: *vermischte Nachrichten* el. *Vermischtes:* 'diverse', 'från skilda håll'. **-míschung,** *f.* **-míssen,*** *tr.* sakna. **-míssung,** *f.* **-mítteln,*** *tr.* förmedla, medla. **-míttels[t],** *prep.* med gen. förmedels, medels. **-míttler(in),** *m.* (*f.*) (för)medlare (-erska). **-míttlung,** *f.* förmedling. **-módern,*** *itr. s.* multna. **-móderung,** *f.* **vermög||e,** *prep.* med gen. medels, genom, till följd af. **-en,** **I.*** *tr.* förmå, kunna, vara i stånd. **II.** **-,** *n.* **1.** förmåga. **2.** förmögenhet. **-end,** *a.* **1.** i stånd, duglig till ngt; mäktig. *Alles* ~ *sein:* förmå allt. **2.** förmögen. **-enheit,** *f.* **1.** förmåga. **2.** förmögenhet. **-ensumständе, -ensverhältnisse,** *pl.* förmögenhetsvilkor. **-lich** = *vermögend.*

ver||móosen,* *itr. s.* blifva mossbelupen. **-mórschen,*** *itr. s.* murkna. **-múmmen,*** *tr.* maskera, förkläda. **-múmmung,** *f.* förklädnad **-múnzen,*** *tr.* prägla, slå mynt af. **-mút[h]en,** *tr.* förmoda, tänka, misstänka. **-mút[h]lich,** *a.* trolig, sannolik; adv. förmodligen. **-mut[h]ung,** *f.* förmodan, antagande. **-náchlässigen,** *tr.* vårdslösa, försumma, slarfva med. **-nách**

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb

lässigung, *f.* försummande, slarf. **-nágeln,*** *tr.* 1. plugga, spika. 2. spika igen. F bild. *vernagelt sein:* vara korkad. 3. genom spikar, söm förstöra. 4. mil. förnagla. **-nág[e]lung,** *f.* **-nähen,*** *tr.* 1. sy upp, använda till sömnad. 2. sy ihop, sy igen. **-nárben,*** I. *tr.* läka. II. *itr. s.* o. *rfl.* läkas, bilda ärr, gro igen. **-nárbung,** *f.* **-nárren,*** *sich in jn* ~ förgapa sig i, blifva betagen i, bedårad af ngn. **-nárrtheit,** *f.* bedårelse. **-näschen,*** *tr.* förstöra på sötsaker, på läckerheter. **-néhmbār,** *a.* förnimbar. **-néhmen, a)*** I. *tr.* 1. förnimma, höra, märka, varsna. 2. inhämta utlåtande från. 3. förhöra. II. *rfl. Sich* ~ *lassen:* låta märka, låta förstå. *Sich mit jm* ~ komma öfverens med ngn. **b)** *-s, 0, n.* 1. förnimmande, förnimmelse. 2. rykte, hörsägen. *Gutem* ~ *nach ist er schon fort:* jag har hört från säkert håll, att han redan har rest. 3. förhör inför rätta. 4. ömsesidigt förhållande. *In gutem* ~ *leben:* lefva i godt förstånd. **-néhmlich,** *a.* hörbar, tydlig, klar. **-néhmlichkeit,** *f.* tydlighet, klarhet. **-néhmung,** *f.* förnimmande m. m. se *vernehmen a).* **-néigen,*** *rfl.* buga sig. **-néigung,** *f.* **-néinbār,** *a.* möjlig att förneka. **-néinen,*** *tr.* förneka, neka, negera. **-néiner,** *-, m.* en som förnekar ngt. **-néinung,** *f.* (för)nekande, negering, negation. **-néinungsfall,** *m. Im* ~*e:* om svaret blir nekande. **-néue[r]n,*** *tr.* förnya, modernisera, gnm modernisering förstöra. **-níchtbār,** *a.* möjlig att förstöra. **-níchten,*** *tr.* tillintetgöra, förinta, förstöra, utrota; annulera, upphäfva. **-níchter,** *-, m.* förstörare, utrotare. **-níchtung,** *f.* tillintetgörelse, utrotning m. m. se *vernichten.* **-nickeln,*** *tr.* förnickla. **-nieten,*** *tr.* 1. nita. 2. sammannita. **-núnft,** *0, f.* förnuft, förstånd. **-núnftbegābt,** *a.* förnuftbegåfvad, förnuftig. **-núnfteléi,** *-en, f.* klokskap, sofisteri, hårklyfveri, spetsfundighet. **-núnfteln,*** *itr. h.* resonera, vara spetsfundig, sofistisk. **-núnftgemäfs,** *a.* förnuftsenlig, förnuftig. **-núnftig,** *a.* förnuftig, förståndig. **-núnftigkeit,** *f.* förnuft, förstånd. **-núnftler,** *-, m.* förnuftsmänniska, sofist, spetsfundig person. **-núnftlos,** *a.* oförnuftig. **-núnftlosigkeit,** *f.* oförnuftighet. **-núnftwīdrig,** *a.* förnuftsvidrig. **-nútzen, -nützen,*** *tr.* förbruka, grundligt begagna sig af. **-ōden,*** I. *tr.* föröda, härja, ödelägga. II. *itr. s.* blifva ödelagd, öde. **-ōdung,** *f.* **-öffentlichen,*** *tr.* offentliggöra, publicera. **-öffentlichung,** *f.* **-órdnen,*** *tr.* förordna, bestämma, ordinera. **-órdnung,** *f.* förordnande, förordning; ordination. **-páchten,*** *tr.* bort-, utarrendera. **-páchter, -pächter,** *-, m.* en som utarrenderar ngt; ägare. **-páchtung,** *f.* utarrendering. **-pácken,*** *tr.* 1. packa in, lägga in. 2. förlägga. **-páckung,** *f.* **-pánzern,*** I. *tr.* pansarkläda, bepansra. II. *rfl.* taga på sig, kläda sig i pansar. **-pánz[e]rung,** *f.* **-pássen,*** *tr.* 1. gå miste om, försumma. 2. afvakta slutet af. 3. ej deltaga i. **-pésten,*** *tr.* förpesta. **-péstung,** *f.* **-pfählen,*** *tr.* förpåla, palissadera. **-pfählung,** *f.* förpålning, pålverk. **-pfänden,*** *tr.* förpanta. **-pfändung,** *f.* **-pféffern,*** *tr.* förpeppra. **-pflánzen,*** *tr.* omplantera, förflytta. **-pflánzung,** *f.* **-pflegen,*** *tr.* 1. vårda, sköta. 2. förpläga, försörja, underhålla. **-pflégung,** *f.* **-pflíchten,*** *tr.* o. *rfl.* förpligta, förbinda (sig). *Sich eidlich* ~ med ed förbinda sig, svära att göra ngt. **-pflíchtung,** *f.* förpligtande, förpligtelse, pligt. **-pfúschen,*** *tr.* förfuska, skämma bort. **-pfúschung,** *f.* **-píchen,*** *tr.* becka, öfverdraga, tillsmeta med beck. **-píchung,** *f.* **-plámpern,*** I. *tr.* förstöra, slarfva bort, plottra bort. II. *rfl.* försäga sig; bli fast. **-pláppern, -pláudern,*** I. *tr.* 1. prata bort. 2. förråda, ej kunna dölja. II. *rfl.* 1. försäga sig, förråda sig. 2. *Die Zeit verplaudert sich:* man pratar bort tiden. **-plémpern** se *verplämpern.* **-pónen,*** *tr.* (vid straff) förbjuda. **-prássen,*** *tr.* gnm frässeri, utsväfningar förstöra. **-prássung,** *f.* **-proviantíeren,*** *tr.* proviantera, förse med proviant. **-proviantíerung,** *f.* **-púffen,*** I. *itr. s.* förpuffa, detonera. II. *tr.* skjuta bort; F bild. slarfva bort, förstöra. III. *rfl.* förbruka allt krut, alla sina pengar. **-púffung,** *f.* **-púmpen,*** *tr.* stud. låna ut. **-púppen,*** *rfl.* förpuppa sig. **-púppung,** *f.* **-pústen,*** *itr. h.* o. *rfl.* pusta, hämta andan. **-pútz,** *-es, 0, m.* (af)putsning, yttre puts. **-pútzen,*** *tr.* 1. gifva ut, använda till putsning, pyntning, grannlåt, bjäfs. 2. F slarfva bort. 3. F sluka, sätta i sig. **-quákkeln,*** = *verplämpern.* **-quálmen,*** I. *itr. s.* gå upp i (tjock) rök, dunsta bort. II. *tr.* 1. låta bortdunsta. 2. F röka upp. **-quéllen,*** *itr. s.* 1. välla upp o. rinna bort. 2. slå sig af fukt. 3. tätna, gå ihop gnm väta. **-quícken,*** *tr.* o. *rfl.* förkvicka(s), amalgamera(s). **-quíckung,** *f.* **-rámme[l]n,*** *tr.* barrikadera, spärra. **-rámm[el]ung,** *f.* **-rásen,*** *itr. s.* blifva gräsbevuxen, gro igen. **-rát[h],** *-[e]s, 0, m.* förräderi. **-rát[h]en,*** *tr.* förråda, röja. **-rät[h]er,** *-, m.* förrädare. **-rät[h]eréi,** *-en, f.* förräderi, trolöshet. **-rät[h]erisch,** *a.* förrädisk, trolös. **-ráuchen,*** I. *itr. s.* 1. gå upp i rök, brinna upp. 2. svalna. 3. dunsta af, bort, förflygtigas. II. *tr.* 1. låta afdunsta, förflygtigas; svalka. 2. a) röka upp, b) rökande tillbringa. **-ráuchern,*** I. *itr. s.* blifva rökig. *Verräuchert:* rökig. II. *tr.* 1. till rökning använda. 2. röka för starkt. **-ráuchung,** *f.* förflygtigande m. m. se *verrauchen.* **-ráuschen,*** *itr. s.* brusande aflägsna sig; förrinna; aftaga, dö bort. **-réchnen,*** I. *tr.* beräkna, taga med i räkningen. II. *rfl.* missräkna, misstaga sig. **-réchnung,** *f.* **-récken,*** *itr. s.* dö (om djur o. P om personer). **-réden,*** I. *tr.* 1. lofva att afhålla sig från ngt, afsvärja. 2. förtala. II. *rfl.* försäga sig. **-rédung,** *f.* **-régnen,***

tr. gnm regn förstöra. **-réiben,*** *tr.* fint sönderrifva. **-réisen,*** I. *itr. s.* resa bort. II. *tr.* använda till, tillbringa på resor. **-réiten,*** I. *tr.* 1. använda till ridter. 2. spränga en häst. 3. med ryttare spärra, stänga. II. *rfl.* rida vilse. **-rénken,*** *tr.* vrida ur led, vricka. **-rénkung,** *f.* **-rénnen,*** *tr.* 1. *Jm etw.* ~ stänga, spärra ngt för ngn, afstänga ngn från ngt. 2. trassla in, bringa i förlägenhet, i knipa. **-ríchten,*** *tr.* förrätta, uträtta, utföra. **-ríchtung,** *f.* 1. förrättande, uträttande. 2. förrättning. **-ríechen,*** *itr. s.* o. *rfl.* dunsta af, blifva luktlös. **-ríegeln,*** *tr.* regla, tillbomma. **-ríngern,*** *tr.* o. *rfl.* förringa(s). **-ríngerung,** *f.* **-rínnen,*** *itr. s.* förrinna, förflyta. **-röcheln,*** *tr.* o. *itr. h.* rosslande utandas, andas ut. **-rósten,*** *itr. s.* rosta, förstöras af rost, fastrosta. **-róstung,** *f.* **-rótten,*** *itr. s.* föråldras, skämmas, ruttna. **-rúcht,** *a.* fördömd, nedrig, gudlös. **-rúchtheit,** *f.* nedrighet, gudlöshet. **-rúckbar,** *a.* flyttbar, lös. **-rücken,*** I. *tr.* flytta, rubba, bringa i olag. II. *rfl.* flytta sig, ändra läge, rubbas, komma i olag. **-rúckt,** *a.* 1. se föreg. 2. förryckt, vriden, galen. **-rúcktheit,** *f.* galenskap. **-rúckung,** *f.* rubbning m. m. se *verrücken.* **-rúf,** -[e]*s*, *0*, *m.* misskredit. *In* ~ *sein:* ha dåligt rykte om sig, *in* ~ *erklären, thun:* bannlysa, förvisa. **-rúfen,** I.* *tr.* 1. = *berufen, I, 4.* 2. *Geld* ~ aflysa mynt. 3. misskreditera, illa berykta. II. *a.* illa beryktad, dålig, fördömd. **-rúfung,** *f.* misskrediterande m. m. se föreg. **-rúhren,*** *tr.* hopröra, sammanröra. **-rúnzeln,*** *itr. s.* blifva skrynklig, skrynklas.

Vers (afv. med ē), **-e,** *m.* vers. Bild. *ich kann mir keinen* ~ *daraus machen:* jag kan ej få ngn reson i det, kan ej förklara, förstå det.

ver||ságen,* I. *tr.* 1. neka, vägra. 2. lofva, bortlofva. *Anderwärts versagt sein:* hafva lofvat bort sig på annat håll. II. *itr. h.* slå fel, svika, klicka. **-ságung,** *f.* **-sálzen,*** *tr.* försalta; bild. förbittra. **-sámmeln,*** I. *tr.* församla, samla, sammankalla. II. *rfl.* församla sig, församlas, samlas. **-sámmlung,** *f.* 1. församlande. 2. församling, samling. **-sánd, -e,** *m.* hand. afsändande, försändning, sändning, försändelse. **-sándartikel,** *m.* exportartikel. **-sánden,*** I. *tr.* uppgrunda, fylla med sand. II. *itr. s.* o. *rfl.* uppgrundas, fyllas med sand. **-sándung,** *f.* **-sátz,** *m.* pantsättning. *In* ~ *geben:* pantsätta. **-sátzamt,** *n.* pantlåneinrättning, pantbank. **-sáuern,*** I. *itr. s.* surna; bild. förslöas, förslappas. II. afv. **versáuern,** *tr.* göra för sur; bild. förbittra. **-sáuerung,** *f.* **-sáufen,*** *tr.* P supa upp, gnm superi förstöra. **-sáumen,*** I. *tr.* 1. försumma, uraktlåta, vårdslösa. 2. uppehålla, fördröja. II. *rfl.* 1. försumma, vårdslösa sig, sitt yttre. 2. försinka sig, komma för sent. **-sáumni[ſ]s, -se,** *f.* o. *n.* försummande, försummelse, det försummade, uraktlåtelse; tidsförlust; uteblifvande. **-sáumung,** *f.* försummande m. m. se *versäumen.* **-sáusen,*** I. *itr.* 1. *h.* upphöra att susa, susa slut. 2. *s.* susande försvinna. II. *tr.* i sus och dus tillbringa, förströa. **-schächern,*** *tr.* bortschackra. **-schäffen,*** *tr.* 1. *st.* omskapa. 2. *sv.* förskaffa, skaffa, anskaffa. **-schäffung,** *f.* **-schäkern,*** *tr.* med lek och skämt tillbringa, fördrifva. **-schálen,*** I. *tr.* 1. förse med skal. 2. panela; brädfodra. II. *itr. s.* blifva fadd, dufna. **-schállen,*** *itr. s.* 1. förklinga. 2. glömmas, falla ur minnet. 3. *Verschollen:* försvunnen, som man ej har några underrättelser ifrån; jur. för död förklarad. **-schámt,** *a.* blyg, blygsam. **-schámtheit,** *f.* blyghet. **-schánzen,*** *tr.* förskansa. **-schánzung,** *f.* förskansning, skans. **-schárfen,*** *tr.* skärpa. **-schárfung,** *f.* **-schárren,*** *tr.* krafsa ned. **-schárrung,** *f.* **-schátten,*** *tr.* skugga, a) öfverskygga, b) schattera. **-schäumen,*** *itr. s.* taga slut, försvinna. **-schéiden,*** *itr. s.* aflida, dö. **-schéinen,*** *itr. s.* upphöra att lysa. *Die Sonne* el. *der Tag ist verschienen:* solen har gått ned. **-schénken,*** *tr.* 1. bortskänka. 2. utskänka. **-schérzen,*** *tr.* 1. skämta, jollra bort. 2. förspilla, gå förlustig, gå miste om. **-schérzung,** *f.* **-schéuchen,*** *tr.* bortskrämma, bortjaga. **-schícken,*** *tr.* skicka bort, afsända. **-schíckung,** *f.* **-schíeben,*** *tr.* 1. förskjuta, rubba. 2. uppskjuta. **-schíebung,** *f.*

verschíeden, *a.* 1. olika, olik. 2. åtskillig, flerfaldig. **-ārtig,** *a.* olikartad. **-ārtigkeit,** *f.* olikhet. **-erlei,** *a.* olika, af olika slag, olikartad. **-farbig,** *a.* olikfärgad, brokig. **-heit,** *f.* olikhet, skiljaktighet, skilnad. **-tlich,** *a.* i sht *adv.* olika, på olika sätt, åtskilliga gånger.

ver||schíefsen,* I. *tr.* 1. skjuta bort. 2. mil. fördrifva. II. *rfl.* 1. skjuta bort allt sitt krut, all sin ammunition. 2. skjuta bom; F bild. hugga i sten, misstaga sig. 3. F blifva betagen, kär, pinkär. III. *itr. s.* 1. hastigt förflyta. 2. blekna, blifva urblekt. **-schíffen,*** *tr.* afsända sjövägen, utskeppa. **-schíffung,** *f.* **-schílfen,*** *itr. s.* öfverväxas, fyllas af vass. **-schímmeln,*** *itr. s.* mögla. **-schímm[e]lung,** *f.* **-schlácken,*** *itr. s.* o. *rfl.* bilda, afsätta slagg. **-schláckung,** *f.* **-schláfen, a)*** I. *tr.* sofva bort, försofva. *Die Zeit* ~ försofva sig. II. *rfl.* försofva sig. b) *a.* sömnig, sömnaktig, yrvaken, kvarsöfd. **-schláfenheit,** *f.* sömn[akt]ighet, yrvakenhet. **-schlág,** *m.* afplankning, afskrankning; alkov. **-schlágen, a)*** I. *tr.* 1. afplanka, afspärra, afstänga, afdela. 2. spika igen. 3. gnm slående, bultande förstöra. 4. bläddra bort. 5. slå, kasta bort; drifva ur kursen. Part. *verschlagen:* väderdrifven. 6. *Sich* (dat.) *etw.* ~ gnm eget förvållande förspilla, gå miste om, försumma ngt. II. *rfl.* jäg. *Der Schufs verschlägt sich:* skot-

tet träffar ej, *ein wundes Tier verschlägt sich:* ett såradt djur undkommer jägaren. III. *itr.* 1. *s.* om varmt: svalna, om kallt: blifva kylslaget. 2. *s.* väderdrifvas, drifvas af stormen. 3. *h.* förslå, hjälpa, uträtta, göra (till saken). b) *a.* förslagen, fintlig, slug, listig. **-schlágenheit,** *f.* förslagenhet m. m. se föreg. **-schlámmen,*** *itr. s.* uppslammas. **-schlámmen,*** *tr.* o. *rfl.* 1. fylla(s) med slam, med dy; uppslamma(s). 2. se *verschlemmen.* **-schlámmung, -schlämmung,** *f.* uppslamning. **-schléchtern,*** *tr.* o. *rfl.* försämra(s), förvärra(s). **-schléchterung,** *f.* **-schléichen,*** I. *itr. s.* om tiden: långsamt förflyta. II. *rfl.* smyga sig bort, undan. **-schléiern,*** *tr.* beslöja, bemantla, öfverskyla. **-schléifen,*** I. *st. tr.* 1. afslipa, bortslipa. 2. slipa illa, vid slipning bortskämma, förstöra. II. *sv. tr.* 1. undansnilla. 2. *Töne* ~ binda toner. **-schléimen,*** *tr., itr. s.* o. *rfl.* förslemma(s), fylla(s), öfverdraga(s) med slem. **-schléimung,** *f.* **-schléifs, -e,** *m.* afsättning, försäljning. **-schléifsen,*** I. *tr.* afsätta, försälja. II. *itr. s.* o. *rfl.* nötas, blifva nött, slitas. **-schléifser, -,** *m.* (för)säljare. **-schlémmen,*** *tr.* gnm utsväfningar, frålleri förstöra. *Die Zeit* ~ lefva i sus och dus. **-schléndern,*** *tr.* gå och drifva, flanera, förnöta, *den Tag:* (hela) dagen. **-schléppen,*** I. *tr.* 1. draga af med, lägga undan. 2. släpa, föra med sig. 3. undansnilla. 4. utslita. 5. draga ut på tiden med, förhala. II. *rfl.* gå långsamt, draga ut på tiden. **-schléppung,** *f.* **-schléuderer, -,** *m.* slösare, förskingrare. **-schléudern,*** *tr.* 1. slunga, slunga af med, slunga bort. 2. förslösa, förstöra, förskingra; bortslumpa. **-schléuderung,** *f.* **-schlíefs,** I. = *Verschleifs.* II. = *Verschlufs.* **-schlíefsbär,** *a.* som kan låsas, stängas. **-schlíefsen,*** *tr.* o. *rfl.* tillsluta(s), stänga(s), spärra, låsa, innestänga (sig), försegla. *Sich einer* (dat.) *Sache* ~ ej vilja vara med om, motsätta sig ngt. Jfr *verschlossen.* **-schlíefsung,** *f.* **-schlímmbessern,*** *tr.* F försämra där man tror sig förbättra. **-schlímmbesserung,** *f.* **-schlímmern,*** *tr., itr. s.* o. *rfl.* förvärra(s), försämra(s), göra (blifva) värre, sämre. **-schlímmerung,** *f.* **-schlíngen,*** I. *tr.* 1. svälja ned, sluka, uppsluka. 2. hopslingra, sammanfläta, hopfläta, fläta i hvartannat, inveckla, intrassla. II. *rfl.* vara hopslingrad m. m. se *I*, 2. **-schlíngung,** *f.* **-schlófs,** *n.* 1. instängning, inspärrning. 2. stängdt rum, håla, fängelse. **-schlóssen,** *a.* sluten, tyst, tystlåten. **-schlóssenheit,** *f.* slutenhet, tystlåtenhet. **-schlücken,*** I. *tr.* svälja, svälja ned, uppsluka, uppsupa, absorbera. II. *rfl.* få ngt i vilse strupe, sätta i halsen, storkna. **-schlúmmern,*** *tr.* försofva, sofva bort. **-schlúfs,** *m.* 1. stängning, afspärrning, tillslutning, hoplödning. 2. lås, regel, stängsel, sigill, lödning. *Etw. unter seinem* ~ *haben:* hafva ngt i sin vård, hafva nycklarna till ngt. 3. tillslutet rum, kärl; bur, fängelse. **-schlúfslaut,** *m.* gram. explosiva, stötljud. **-schmáchten,*** I. *itr. s.* försmäkta. II. *tr.* smäktande, trånande tillbringa. **-schmáchtung,** *f.* **-schmähen,*** *tr.* försmå. **-schmähung,** *f.* **-schmälern,*** I. *tr.* göra smalare, minska. II. *rfl.* smalna, afsmalna. **-schmäusen,*** *tr.* förstöra på kalaser, på vällefnad, frassa upp. **-schmélzen,*** I. *tr.* 1. smälta, smälta upp. 2. sammansmälta. II. *itr. s.* smälta samman, sammanflyta. **-schmélzung,** *f.* **-schmérzen,*** *tr.* trösta sig öfver, glömma, smälta, öfvervinna. **-schmíeren,*** *tr.* 1. smeta igen, tillsmeta. 2. använda till smörjning. 3. fullklottra. 4. slarfva bort. **-schmítzt(heit)** = *Durchtrieben(heit).* **-schmóren,** I. *itr. s.* stekas, kokas för hårdt; F bild. förgås af hetta, blifva kokt. II. *tr.* använda till stekning. **-schmútzen,*** *tr.* smutsa ned. **-schnáppen,*** *rfl.* försäga, förråda, röja sig. **-schnáuben, -schnáufen,*** *itr. s.* o. *rfl.* andas ut, flåsa ut, hämta andan. **-schnéiden,*** *tr.* 1. skära, klippa. 2. skämma bort vid tillklippningen. 3. klippa till, använda. 4. kastrera. *Verschnittener:* kastrat, evnuck. 5. *Wein* ~ förfalska vin. **-schnéidung,** *f.* **-schnéien,*** *tr.* o. *itr. s.* igensnöa(s), öfversnöa(s). **-schnúpfen,*** *tr.* 1. snusa upp. 2. förorsaka snufva hos. *Verschnupft sein:* hafva snufva. F bild. *das verschnupfte ihn:* det kom konom att studsa, gjorde honom villrådig. **-schnüren,*** *tr.* 1. kanta med snören. 2. snöra igen. 3. gnm åtsnörning förstöra. **-schóllen** se *verschallen 3.* **-schónen,*** *tr.* o. ✱ *itr. h.* med gen. förskona. **-schónen** = *verschönern.* **-schónerer, -,** *m.* förskönare. **-schónern,*** *tr.* o. *rfl.* göra (blifva) vackrare, försköna(s). **-schón[er]ung,** *f.* försköning. **-schónung,** *f.* förskoning. **-schránken,*** *tr.* 1. lägga i kors. 2. sammanslingra, sammanfläta, fläta i hvartannat. **-schránkung,** *f.* **-schráuben,*** *tr.* 1. skrufva igen. 2. förstöra skrufgängorna på. Jfr *verschroben.* **-schráubung,** *f.* **-schréiben,*** I. *tr.* 1. till skrifning använda, förbruka; skrifva upp, skrifva. 2. skrifva vilse. 3. skrifva efter, rekvirera, (in)förskrifva. 4. ordinera, föreskrifva. 5. förskrifva, skriftligen öfverlåta. II. *rfl.* förskrifva sig. **-schréibung,** *f.* **-schréien,*** *tr.* utskrika, illa berykta. **-schréiung,** *f.* **-schróben,** *a.* vriden, tokig. **-schróbenheit,** *f.* vriden uppfattning, galenskap. **-schrúmpeln, -schrúmpfen,*** I. *itr. s.* skrumpna, vissna, blifva rynkig. II. *tr.* skrynkla. **-schúb,** -[e]*s*, *0*, *m.* uppskof, anstånd. **-schúchtern,*** *tr.* skrämma, göra rädd. **-schúlden,*** I. *tr.* 1. skuldsätta. 2. *Jm verschuldet sein:* stå i skuld till ngn. 3. vara skuld, orsak till, förskylla. 4. göra sig skyldig till, begå. *Was habe ich verschuldet?* hvad har jag gjort, brutit? 5. förtjäna. *Er*

hat dies an dir verschuldet: han har gnm sitt uppförande mot dig förtjänat detta. **II.** *rfl.* **1.** skuldsätta sig. **2.** försynda sig, *an jm* el. *gegen jn:* mot ngn. **-schúldung,** *f.* **-schústern,*** *tr.* F skämma bort, förfuska. **-schútten,*** *tr.* **1.** spilla (ut), slå ut. F bild. *es bei* el. *mit jm* ~ förlora ngns ynnest, blifva osams med ngn. **2.** ösa öfver, öfverskyla, betäcka, begrafva, grusa. **-schúttung,** *f.* **-schwágern,*** **I.** *tr.* befrynda. **II.** *rfl.* blifva befryndad, slägt, komma i svågerlag. **-schwág[e]rung,** *f.* **-schwáren,*** *itr. s.* bulna. **-schwármen,*** **I.** *itr. s.* upphöra att svärma, svärma slut. **II.** *tr.* svärma, rumla, *die Nacht:* hela natten. **III.** *rfl.* **1.** flyga bort (om bisvärmar). **2.** förstöra sig med rummel. **-schwárung,** *f.* bulnande. **-schwárzen,*** *tr.* **1.** svärta, nedsvärta. **2.** insmuggla. **-schwátzen, -schwátzen,*** **I.** *tr.* **1.** prata bort. **2.** omtala ngt som skulle förtigas, skvallra om. **II.** *rfl.* **1.** försäga sig, ofrivilligt komma fram med. **2.** uppehålla sig med prat. **-schwében,*** *itr. s.* sväfva bort, försvinna, upplösa sig. **-schwéigen,*** *tr.* förtiga, förhemliga, dölja. Jfr *verschwiegen.* **-schwéigung,** *f.* **-schwélgen,*** = *verprassen.* **-schwéllen,*** *itr. s.* svullna, svullna igen. **-schwémmen,*** *tr.* **1.** bortspola; öfversvämma. **2.** mål. fördrifva.

verschwéndlen,* *tr.* slösa med, förslösa. **-er,** *-, m.* slösare. **-erin,** *-nen, f.* slöserska. **-erisch,** *a.* slösande, slösaktig. **-ung,** *f.* slöseri.

verschwíegen, *a.* tystlåten, förtegen. **-heit,** *f.* tystlåtenhet, förtegenhet.

ver||schwímmen,* *itr. s.* upplösa sig, flyta samman. Jfr *verschwommen.* **-schwínden,*** *itr. s.* försvinna. **-schwístern,*** **I.** *tr.* förbrödra, förvandla till bröder och systrar, befrynda, innerligt förena. *Verschwistert sein:* vara syskon. **II.** *rfl.* förbrödra sig, befryndas. **-schwísterung,** *f.* **-schwítzen,*** *tr.* **1.** svettas ut; F bild. blifva kvitt, glömma bort. **2.** svettas, t. ex. *eine Stunde in Todesangst.* **-schwómmen,** *a.* obestämd, sväfvande, oredig. **-schwómmenheit,** *f.* obestämda gränser, oklarhet, oredighet. **-schwören,*** **I.** *tr.* **1.** förbanna. **2.** svära att ej, att underlåta; afsvärja. **II.** *rfl.* **1.** sammansvärja sig. **2.** svära, gå ed. *Sich hoch und teuer* ~ svära dyrt, vid allt hvad heligt är. **-schwór[e]ne(r), -schwórer,** *-, m.* sammansvuren, konspiratör. **-schwórung,** *f.* sammansvärjning. **-séchsfachen,*** *tr.* sexdubbla. **-séhen, a)*** **I.** *tr.* **1.** förse; utrusta. **2.** *Jn* ~ gifva ngn dödssakramentet, sista smörjelsen. **3.** förestå, förvalta, sköta. **4.** förbise, försumma, brista i ngt. *Es darin* ~, *daſs:* begå det felet, att, *es bei jm* ~ stöta ngn. **5.** gå miste om, förlora, tappa. **6.** se *II, 3.* **II.** *rfl.* **1.** förse sig. **2.** se vilse, misstaga sig. **3.** *Sich* (vanl. dat.) *eines Dinges (zu jm)* ~ vänta ngt (af ngn). *Ehe ich mir's* (el. * *mich's*) *versah:* innan jag viste ordet af. **4.** *Sich auf etw.* (ack.) ~ vara beredd på ngt. **b)** **-,** *n.* misstag, förseelse. **-séhren,*** *tr.* skada, såra. **-séichten,*** *itr. s.* uppgrundas. **-séndbär,** *a.* som kan försändas. **-sénden,*** *tr.* försända, afsända, expediera. **-sénder, -,** *m.* afsändare. **-séndung,** *f.* **1.** afsändande. **2.** sändning, transport, försändelse. **-séngen,*** *tr., itr. s.* sveda(s), bränna(s). **-séngung,** *f.* **-sénken,*** **I.** *tr.* sänka, nedsänka, försänka. **II.** *rfl.* försänka sig, försjunka. **-sénkung,** *f.* **-séssen,** *a. Auf etw.* (ack.) ~ *sein:* vara begifven på, lysten efter, vurma för ngt. **-sétzamt,** *n.* pantlåneinrättning, assistans. **-sétzbär,** *a.* flyttbar. **-sétzen,*** **I.** *tr.* **1.** sätta vilse, på orätt ställe; kasta om. **2.** flytta, förflytta, uppflytta. **3.** försätta. *In die Notwendigkeit* ~ *zu:* nödga, tvinga att. **4.** omflytta, låta byta om plats. **5.** pantsätta. **6.** försätta, upplanda. **7.** spärra, stänga. **8.** *Jm einen Schlag* ~ ge ngn ett slag, *jm eins* ~ slå till ngn. **9.** svara, genmäla, invända. **-sétzung,** *f.* **-séufzen,*** *tr.* suckande, med suckar och gråt tillbringa. **-sích[e]rer, -,** *m.* försäkringstagare. **-síchern,*** *tr.* försäkra, öfvertyga, *einer* (gen.) *Sache:* om ngt. *Sich eines Gegenstandes* ~ försäkra sig om, sätta sig i besittning af ngt. **-sích[e]rung,** *f.* försäkring. **-síchtbären,*** *tr.* göra synlig, åskådliggöra. **-síckern,*** *itr. s.* sippra ut. **-síechen,*** *itr. s.* gnm sjukdom aftyna, försmäkta. **-síeden,*** **I.** *itr. s.* **1.** koka bort, gnm kokning afdunsta. **2.** kokas för starkt. **II.** *tr.* **1.** låta afdunsta gnm kokning. **2.** koka för starkt, för mycket. **3.** koka, använda till kokning. **-síedung,** *f.* **-síegbär,** *a.* som kan uttorkas, sina. *Nicht* ~ aldrig sinande, outtömlig. **-síegeln,*** *tr.* försegla. **-sieg[e]lung,** *f.* **-síegen,*** *itr. s.* sina, utsina. **-síegung,** *f.*

versifizíer||en,* *tr.* versifiera. **-ung,** *f.*

ver||sílbern,* *tr.* **1.** försilfra. F bild. *jm die Hände* ~ gifva ngn en handtryckning, muta ngn. **2.** F förvandla till pengar, realisera, sälja. **-sílberung,** *f.* **-símpeln,*** *itr. s.* F blifva dum, fördummas. **-síngen,*** **I.** *tr.* sjunga bort, sjunga. **II.** *itr. h.* o. *rfl.* sjunga falskt. **-sínken,*** *itr. s.* försjunka. **-sínnbild[lich]en,*** *tr.* sinnebildligt framställa, symbolisera. **-sínnen,*** *rfl.* **1.** fördjupa sig, försjunka. **2.** *Sich einer* (gen.) *Sache (von jm)* ~ vänta ngt (af ngn). **3.** besinna sig, tänka sig för. **-sínnlichen,*** **I.** *tr.* försinliga, a) åskådliggöra, göra påtaglig, b) göra sinlig. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* blifva sinlig. **-sínnlichung,** *f.* **-síttlichen,*** *tr.* göra sedlig. **-sítzen,*** **I.** *tr.* försitta, förlora, försumma. **II.** *rfl.* sitta stilla för mycket. Jfr *versessen.* **-sóffen,** *a.* försupen. **-sóhlen,*** *tr.* sätta sulor under, sula, halfsula. F *jm die Haut* el. *jn* ~ garfva skinnet på, prygla ngn. **-sóhlung,** *f.* **-sóhnen,*** *tr.* försona. **-sóhner, -,** *m.* försonare. **-sóhnlich,** *a.* försonlig. **-sóhnlichkeit,** *f.* försonlighet. **-sóh-**

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

nung, *f.* försoning. **-sórgen,*** *tr.* **1.** förse, utrusta. **2.** draga försorg om, få försörjd, skaffa plats åt, anställa. **3.** sköta, förvalta. **-sórger,** *-, m.*, **-sórgerin,** *-nen, f.* en som drar försorg om ngt; fader, moder. **-sórgung,** *f.* **1.** utrustande m. m. se *versorgen.* **2.** försörjning, underhåll, uppehälle, utkomst. **-spáren,*** *tr.* spara, gömma; uppskjuta. **-spáten,*** **I.** *tr.* fördröja, försena. **II.** *refl.* försenas, komma för sent. **-spátung,** *f.* **-spéisen,*** *tr.* förtära, äta upp. **-spekulíeren,*** *refl.* spekulera för högt, misslyckas i sina spekulationer. **-spénden,*** *tr.* utdela, skänka bort. **-spérren,*** *tr.* spärra, stänga. **-spérrung,** *f.* **-spíelen,*** *tr.* **1.** spela bort, spela, med spel tillbringa. **2.** spela bort, förstöra på spel; bild. *es* ~ förlora, tappa. **-spíelt,** *a.* begifven på spel. **-spínnen,*** **I.** *tr.* spinna upp, spinna. **II.** *refl.* spinna in sig. **-splíttern,*** *tr.* **1.** förskingra, förstöra. **2.** splittra, söndersplittra. **-splítterung,** *f.* **-spótten,*** *tr.* håna, göra narr af, bespotta, begabba. **-spótter,** *m.* begabbare, bespottare. **-spóttung,** *f.* bespottande, begabbande. **-spréchen, a)*** **I.** *tr.* lofva. **II.** *refl.* **1.** försäga sig. **2.** lofva bort sig, förlofva sig. **b)** *-, n.*, äfv. **-spréchung,** *f.* **1.** löfte. **2.** förlofning. **-sprengen,*** *tr.* spränga, skingra. **-sprengung,** *f.* **-springen,*** **I.** *tr. Sich* (dat.) *den Fuſs* ~ hoppa och vricka foten. **II.** *refl.* förirra sig. **-spritzen,*** **I.** *tr.* utgjuta. **II.** *refl.* splittras mot ngt, upplösas i stänk. **-sprúch,** *m.* **1.** löfte. **2.** förlofning. **3.** domslut. **-sprúhen,*** *itr. s.* kringspridas, hvirfla bort. **-spúlen,*** *tr.* skölja bort. **-spúnden, -spúnden,*** *tr.* sprunda. **-spúren,*** *tr.* spåra, märka, förnimma, spörja. **-spúrlosen,*** *refl.* F spårlöst försvinna, schappa. **-stáatlichen,*** *tr.* förvärfva åt, införlifva med staten. **-stáatlichung,** *f.* **-stählen,*** *tr.* ståla, stålsätta. **-stálten,*** *tr.* omgestalta, vanställa. **-stámpfen,*** *tr.* sönderstampa, krossa. **-ständ,** *-[e]s, 0, m.* **1.** förstånd; vett, sans. *Nicht bei* ~*e sein:* ej ha sitt förstånd i behåll, vara vriden. *Bei* ~*e bleiben:* behålla sansen, *zu* ~*e kommen:* återfå sansen. **2.** mening, betydelse.

verständlig, *a.* förståndig. **-igen,*** *tr.* o. *refl.* **1.** *Jn von etw.* ~ underrätta ngn om ngt, *jn über etw.* (ack.) el. *einer* (gen.) *Sache* ~ upplysa ngn om ngt. *Sich* ~ göra sig begriplig, *sich gegen einander* ~ uttala sin ömsesidiga mening, förklara sig, utbyta tankar. **2.** *Personen unter einander* ~ åstadkomma ömsesidigt förstånd mellan personer, förlika personer, *sich* ~ förklara sig, *sich mit jm über etw.* (ack.) ~ komma öfverens med ngn om ngt. **-igkeit,** *f.* förstånd(ighet), förståndigt sätt. **-igung,** *f.* **1.** underrättelse, upplysning. **2.** ömsesidigt förstånd, förstående; öfverenskommelse. **-lich,** *a.* begriplig, klar, tydlig. *Allgemein* ~ allmänfattlig. **-lichkeit,** *f.* begriplighet, klarhet.

verständlos, *a.* oförståndig, meningslös.

Verständni[ſ]s, *-se, n.* **1.** insigt, förstånd. **2.** aftal, öfverenskommelse. **3.** förhållande, förstånd. **-innig,** *a.* beroende på godt (ömsesidigt) förstånd. **-losigkeit,** *f.* brist på förstånd, på insigt. **-voll,** *a.* förståelse.

ver||ständkern,* *tr.* uppfylla med stank, förpesta. **-stárken,*** *tr.* förstärka, stärka, göra starkare, öka, höja. **-stárkung,** *f.* **-státten,*** *tr.* förunna, tillstädja, tillåta. **-stáuben,*** **I.** *itr. s.* o. *refl.* **1.** blifva dammig, öfverhöljas med dam. **2.** damma bort, bortgå i form af dam. **II.** vanl. **verstäuben,** *tr.* **1.** neddamma. **2.** förvandla till dam, fint pulvrisera; sönderslå, sönderdela, upplösa i småpartiklar, spruta med refräsjissör. **-stäuber,** *-, m.* refräsjissör. **-stäubung,** *f.* neddamning m. m. se *verstäuben.* **-stáuchen,*** *tr.* vricka. **-stáuchung,** *f.* **-stéck,** *-e, m.* o. *n.* **1.** gömsle, gömställe, bakhåll. **2.** ~ *spielen:* leka a) kura gömma, b) titt ut. **-stécken,*** *tr.* gömma, dölja. **-stéckt,** *a.* dold, hemlig, försåtlig, dolsk, inbunden, indirekt. **-stéckтheit,** *f.* dold natur, dolskhet m. m. se föreg. **-stéhen,*** **I.** *tr.* **1.** förstå, uppfatta, förstå sig på, känna till, vara hemmastadd i. *Jm zu* ~ *geben:* låta ngn förstå, *falsch* ~ missförstå, *er verstand das Ding unrecht:* han förstod sig ej på saken, *er versteht das Fahren:* han kör bra, är en skicklig körsven. **2.** mena, t. ex. *was versteht man unter diesem Ausdrucke?* hvad menas med detta uttryck? **II.** *refl.* **1.** förstå sig själf. **2.** *Sich mit jm* ~ komma öfverens med ngn. **3.** [*Das*] *versteht sich:* det förstår sig, naturligtvis, *das versteht sich von sich selbst* el. F *am Rande:* det är självklart. **4.** *Sich auf etw.* (ack.) ~ förstå sig på ngt. **5.** *Sich zu etw.* ~ bekväma sig till, gå in på ngt. **-stéifen,*** **I.** *itr. s.* blifva stel, styf. **II.** *refl. Sich in* el. *auf etw.* ~ stå fast vid, framhärda i ngt. **-stéigen,*** *refl.* **1.** klättra för högt, klättra vilse. **2.** bild. vara förmäten, gå (för) långt, tilltro sig för mycket. *Er verstieg sich zur Behauptung, daſs:* han gick så långt att han påstod, var förmäten nog att påstå, att. **-stéigerer,** *-, m.* auktionist. **-stéigern,*** *tr.* bortauktionera, sälja på auktion. **-stéigerung,** *f.* **1.** försäljning på auktion. **2.** auktion. **-stéine[r]n,*** **I.** *tr.* förstena. **II.** *itr. s.* o. *refl.* förstenas. **-stéin[er]ung,** *f.* **-stéllbar,** *a.* flyttbar, rörlig. **-stéllen,*** *tr.* **1.** flytta, rubba, ställa på orätt plats, låta byta om plats. **2.** spärra, stänga. **3.** vanställa. **4.** förställa, förvrida, förvränga, göra oigenkänlig. **-stéllтheit, -stéllung,** *f.* förställning. **-stérben,*** *itr. s.* dö, aflida. *Verstorben:* död, afliden, *meine verstorbene Mutter:* min salig mor. **-stéuern,*** *tr.* betala skatt, tull för, låta förtullas. **-stéuerung,** *f.* **-stíeben,*** *itr. s.* = *verstauben* *I*, **2.** **-stiegen,** *a.* förmäten, högtfarande. **-stíegenheit,** *f.* för-

mätenhet. **-stíelen,*** *tr.* sätta skaft på. **-stímmen,*** *tr.* o. *rfl.* förstämma(s). **-stímmtheit, -stímmung,** *f.* förstämning; dåligt lynne. **-stócken,*** **I.** *tr.* förstocka, förhärda. **II.** *itr. s.* **1.** unkna, mögla, få mögelfläckar. **2.** äfv. *rfl.* förstocka, förhärda sig, förstockas, förhärdas. **-stócktheit, -stóckung,** *f.* förstockelse, förhärdelse, halsstarrighet. **-stóhlen,** *a.* **1.** förstulen, hemlig, i smyg. **2.** (mycket) tjufaktig. **-stópfen,*** **I.** *tr.* stoppa, igenstoppa, tillstoppa, täppa, tilltäppa, förstoppa. **II.** *rfl.* stoppas, täppas, förstoppas. **-stópseln,*** *tr.* korka. **-stören,*** *tr.* störa, rubba, bringa i oordning, ur jämvigten, förvirra. *Ein verstörtes Gesicht haben, verstört aussehen:* ha ett förstört utseende, se förstörd ut. **-stórtheit,** *f.* förstördt utseende. **-stóſs,** *m.* fel, brott mot ngt, fåt. **-stóſsen,*** **I.** *itr. h. Gegen etw.* ∼ bryta, fela mot, brista i ngt. **II.** *tr.* bortstöta, utstöta, förskjuta. **-stóſsung,** *f.* **-stréichen,*** **I.** *itr. s.* förflyta, förlida. *Verstrichen sein:* vara slut, vara förbi. **II.** *tr.* **1.** stryka, bestryka, tillsmeta. *Die Fugen der Wand* ∼ fogstryka väggen. **2.** stryka öfver; fullklottra. **-stréichung,** *f.* **-stréuen,*** *tr.* strö, utströ, spilla. **-stréuung,** *f.* **-strícken,*** **I.** *tr.* **1.** använda till stickning, sticka upp, sticka. **2.** sticka orätt. **3.** snärja, inveckla. **II.** *rfl.* **1.** sticka vilse, göra fel i stickningen. **2.** snärja in sig, invecklas. **-strícкung,** *f.* **-strómen,*** *itr. s.* rinna bort, förrinna. **-studíeren,*** *tr.* använda till, förstöra på studier. **-stúmmeln,*** *tr.* stympa. **-stúmm[e]lung,** *f.* **-stúmmen,*** *itr. s.* förstummas. **-stúmmler,** **-,** *m.* en som stympar, stympare. **-stúmmung,** *f.* förstummande. **-stútzen,*** *tr.* **1.** stubba, afhugga, afklippa. **2.** komma att studsa, göra villrådig.

Versúch, *-e, m.* försök. **-en,*** **I.** *tr.* försöka, försöka sig på, pröfva, smaka, profva, fresta, sätta på prof. *Sich* (dat.) *viel* ∼ försöka (sig på) mycket. **II.** *rfl. Sich in, an, mit etw.* ∼ försöka sig på ngt. **-er,** **-,** *m.* frestare, förledare. **-erin,** *-nen, f.* fresterska. **-sweise,** *adv.* försöksvis, på försök. **-ung,** *f.* frestelse. *In* ∼ *führen:* inleda i frestelse.

ver‖súdeln,* *tr.* nedsudda, nedsöla. **-súd[e]lung,** *f.* **-súmpfen,*** *itr. s.* blifva sank, kärraktig, träskartad; bild. = *verliederlichen II.* **-súmpfung,** *f.* **-sűnd[ig]en,*** *rfl.* försynda sig, *an jm:* mot ngn. **-sűndigung,** *f.* **-sünkenheit,** *f.* försjunkande, sjunket tillstånd, (sedligt) förfall. **-sűſsen,*** *tr.* göra söt; vanl. bild. förljufva. **-sűſsung,** *f.* **-tägen,*** *tr.* **1.** ajurnera, uppskjuta. **2.** hand. *Vertagt:* förfallen. **-tägung,** *f.* **-tändeln,*** *tr.* slarfva bort, bortplottra, förnöta. **-tänzen,*** *tr.* **1.** *Die Nacht* ∼ dansa hela natten. **2.** dansa bort, t. ex. *seinen Kummer.* **-täuen,*** *tr.* sjö. förtöja. **-täumeln,*** *tr.* o. *rfl.* tillbringa(s), förspilla(s) i nöjenas hvirfvel, i sinnesyra. **-täuschbār,** *a.* som kan (kunna) utbytas mot ngt, mot hvarandra. **-täuschen,*** *tr.* **1.** *Etw. gegen* el. *für* el. *mit* el. *um etw.* ∼ utbyta ngt mot, ersätta ngt med ngt. **2.** förbyta, förväxla. **-täuschung,** *f.* **-täusendfachen, -täusendfältigen,*** *tr.* tusendubbla. **-téidigen,*** *tr.* försvara. **-téidiger,** **-,** *m.* försvarare; advokat; respondent. **-téidigung,** *f.* försvar. **-téidigungsweise,** **I.** *f.* försvarssätt. **II.** *adv.* försvarsvis. **-téilen,*** *tr.* fördela, utdela, distribuera. **-téiler,** **-,** *m.* utdelare, distributör. **-téilung,** *f.* fördelning. **-téuern,*** *tr.* fördyra. **-téuerung,** *f.* **-téufelt,** *a.* fördömd, förbannad, djäfvulsk. **-théi-, -théu-, -thíe-** se *vertei-, verteu-, vertie-.* **-thúer,** **-,** *m.* slösare. **-thúerin,** *-nen, f.* slöserska. **-thúerisch, -thúlich,** *a.* slösande. **-thún,*** **I.** *itr. h.* **1.** göra sin pligt. *Nichts* ∼ ingenting uträtta. **2.** *Etw. hat* el. *ist verthan:* det är slut, förbi med ngt. **II.** *tr.* **1.** utdela. **2.** slösa med, förslösa. **-tíefen,*** **I.** *tr.* göra djupare, urhålka. **II.** *rfl.* **1.** blifva djupare, urhålkas. **2.** fördjupa sig. **-tíefung,** *f.* fördjupning, urhålkning. **-tíeren,*** *tr.* o. *itr. s.* göra (blifva) djurisk, förfää(s). **-tíerung,** *f.* **-tílgbār,** *a.* möjlig att utplåna. **-tílgen,*** *tr.* utrota, förgöra, tillintetgöra, förstöra, utplåna; F förtära, sluka, sätta i sig. **-tílger,** **-,** *m.* utrotare, tillintetgörare, förstörare. **-tílgung,** *f.* utrotning. **-tóben,*** *itr. s.* o. *h.* rasa ut. **-tónen,*** *itr. s.* förklinga. **-tráckt,** *a.* **1.** vriden, förvriden, ful, vanställd. **2.** fördömd. **-trág,** *-e* †, *m.* **1.** fördrag, fördragsamhet. **2.** fördrag, öfverenskommelse, kontrakt, traktat. **-trágen,*** **I.** *tr.* **1.** bära undan, draga af med. **2.** slita ut. **3.** fördraga, tåla, stå ut med. **4.** förlika, bilägga. **5.** öfverenskomma. **II.** *rfl.* **1.** ingå förlikning, blifva sams. **2.** vara sams, komma öfverens; om saker: passa ihop. **-trāglich,** *a.* **1.** om personer: fördragsam, lätt att komma öfverens med, godmodig, foglig, fredlig. **2.** om saker: öfverensstämmande, sammanpassande. **-trāglichkeit,** *f.* **1.** fördragsamhet, godmodighet, fredligt sinnelag. **2.** öfverensstämmelse, samhörighet. **-trágsmäſsig,** *a.* fördragsenlig. **-tráuen, a)*** **I.** *itr. h. Jm* el. *auf jn* ∼ lita på, hafva förtroende till ngn. ∼*d:* tillitsfull. **II.** *tr.* anförtro. **b)** **-,** *n.* förtroende. *Auf* el. *in jn* el. *zu jm* ∼ *haben:* hafva, hysa förtroende till ngn. **-tráuensvoll,** *a.* förtroendefull. **-tráuern,*** **I.** *tr.* i sorg tillbringa. **II.** *rfl.* förtäras af sorg. **-tráulich,** *a.* **1.** förtroende-, tillitsfull. **2.** förtrolig, intim, familjär. **-tráulichkeit,** *f.* förtrolighet, intimt, familjärt sätt. **-träumen,*** *tr.* drömma bort. **-tráut,** *a.* **1.** förtrolig, förtrogen. **2.** betrodd, ansedd, pålitlig. **-tráutheit,** *f.* förtrolighet, förtrogenhet. **-tréiben,*** *tr.* **1.** fördrifva, drifva, utdrifva, betaga. **2.** hand. afsätta, omsätta, sälja. **-tréibung,** *f.* **-tréten,*** *tr.* **1.** *Sich* (dat.) *den Fuſs* ∼ vricka foten. **2.** trampa sönder. **3.** *Jm*

den Weg ~ ställa sig i vägen, spärra vägen för ngn. **4.** representera, ställföreträda. *Die Stelle js* ~ el. *jn* ~ träda i ngns ställe, sköta ngns tjänst, vikariera för ngn, ersätta ngn. **5.** *Jn, js Sache* ~ åtaga sig ngns sak, uppträda till försvar för ngn. **-tréter,** -, *m.* ställföreträdare, vikarie, representant, ombud; sakförare, försvarare. **-tréterschaft,** *f.* representation. **-trétung,** *f.* vikariat; representation; vrickning m. m. se *vertreten*. *In* ~ *des:* i stället för. **-tríeb,** -[*e*]*s, 0, m.* hand. omsättning. **-trínken,*** *tr.* supa upp. *Seine Sorgen* ~ dränka sina sorger i bägaren. **-trócknen,*** *itr. s.* förtorkas, torka bort, vissna. **-trócknung,** *f.* **-tródeln,*** *tr.* **1.** slarfva bort. **2.** sälja till klädmäklare. **-trósten,*** **I.** *tr.* hänvisa till framtiden, trösta, uppehålla med fagra löften. *Jn auf etw.* (ack.) ~ inge ngn hopp om ngt, hänvisa ngn till ngt. **II.** *rfl. Sich einer* (gen.) *Sache* ~ förtrösta, lita på ngt, *sich auf etw.* ~ hoppas på, göra sig förhoppning om, trösta sig med ngt. **-tröstung,** *f.* ~ *auf die Zukunft:* hänvisning till, växel på framtiden. **-trúmpfen,*** *tr. Alle seine Trümpfe* ~ spela ut alla sina trumfar. **-túschen,*** *tr.* dölja, förhemliga, bemantla, nedtysta. **-túschung,** *f.* **-úbeln,*** *tr. Jm etw.* ~ förtänka ngn ngt, blifva ond, stött på ngn för ngt. **-úben,*** *tr.* föröfva, utöfva, begå. **-úber,** -, *m.* föröfvare, gärningsman. **-úbung,** *f.* föröfvande.

verún||ähnlichen,* *tr.* göra olika, vanställa. **-ähnlichung,** *f.* **-edeln,*** *tr.* o. *rfl.* göra (blifva) oädel, vanställa(s). **-ehren,*** = *entehren.* **-einigen,*** = *entzweien.* **-glimpfen,*** *tr.* förklena, missfirma, tala illa om, förolämpa. **-glimpfung,** *f.* **-glücken,*** *itr. s.* förolyckas; misslyckas. **-glückung,** *f.* **-heiligen,*** *tr.* vanhelga. **-reinigen,*** *tr.* förorena, orena, smutsa ned. **-reinigung,** *f.* **-stalten,*** *tr.* vanställa. **-staltung,** *f.* **-treuen,*** *tr.* otroget förvalta, förskingra, undansnilla, försnilla. **-treuer,** -, *m.* förskingrare, försnillare. **-treuung,** *f.* förskingring, försnillning. **-zieren,*** *tr.* vanpryda.

verúrsach||en,* *tr.* förorsaka, föranleda, framkalla. **-er,** -, *m.* upphofsman, orsak, anledning. **-ung,** *f.* förorsakande, anledning.

verúrt[h]eil||en,* *tr.* döma, fälla, sakfälla. **-ung,** *f.*

ver||véttern,* *rfl. Sich mit jm* ~ komma i svågerlag, blifva slägt med ngn. **-vielfachen, -vielfältigen,*** *tr.* o. *rfl.* mångfaldiga(s), mångdubbla(s). **-vielfachung, -vielfältigung,** *f.* **-vierfachen,*** *tr.* fyrdubbla.

vervóll||kommlich, *a.* mäktig af fulländning. **-kommnen,*** *tr.* fullkomna, fullända, utbilda. **-kommner,** -, *m.* fulländare, utbildare. **-kommnung,** *f.* utbildning, fulländning. **-ständigen,*** *tr.* fullständiga, komplettera. **-ständigung,** *f.* **-zähligen,*** *tr.* göra fulltalig.

ver||wáchen,* *tr.* vakande tillbringa, vaka. **-wáchsen,*** **I.** *itr.* **1.** växa ur. **2.** *Er hat seine Narbe* ~ hans ärr har växt, gått bort. **II.** *rfl.* **1.** växa för fort. **2.** *Sich zu etw.* ~ utbilda sig till ngt fult, vanställas till ngt. **3.** *Sich mit etw.* ~ växa ihop med ngt. **III.** *itr. s.* **1.** växa igen, gro igen, sluta sig; läkas. **2.** *Mit etw.* ~ öfverväxas, öfverdragas med ngt. **3.** växa ihop, samman. **4.** blifva förvuxen, puckelryggig, ofärdig; missbildas, växa krokig. **-wáchsenheit,** *f.* missbildning, vanskaplighet, ofärdighet. **-wágen,*** *tr.* sätta på spel. **-wágen,*** **I.** *tr.* väga till. **II.** *rfl.* **1.** väga vilse. **2.** *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ våga, djärfvas, vara förmäten nog att göra ngt.

Verwáhr, -[*e*]*s, 0, m.* förvar, förvaring. **-en,*** **I.** *tr.* förvara, bevara, gömma, skydda. **II.** *rfl. Sich gegen etw.* ~ **1.** skydda sig mot ngt. **2.** protestera, inlägga gensaga mot ngt. **-er,** -, *m.* förvarare, vaktare. **-lich,** *adv.* i förvar. **-lösen,*** *tr.* försumma, vårdslösa, vanvårda. **-lösung,** *f.* **-sâm,** -[*e*]*s, 0, m. Im* el. *in* ~ i förvar. **-ung,** *f.* **1.** förvaring, förvar. *Jn in* ~ *nehmen:* häkta. **2.** protest, gensaga.

ver||wáisen,* **I.** *itr. s.* mista sina föräldrar, blifva föräldralös, öfvergifven. **II.** *tr. Jn* ~ beröfva ngn hans föräldrar. *Jn einer* (gen.) *Sache* ~ beröfva, fråntaga ngn ngt. *Verwaist:* faderlös, moderlös, föräldralös, öfvergifven, ensam. **-wáisung,** *f.* **-wállen,*** *tr.* förvälla. **-wállung,** *f.* **-wálten,*** *tr.* förvalta. **-wálter,** -, *m.* förvaltare. **-wáltung,** *f.* förvaltning, administration. **-wáltungsweg,** *m. Auf dem* ~*e:* på administrativ väg. **-wándeln,*** **I.** *tr.* förvandla. **II.** *rfl.* förvandlas, förvandla sig. **-wándlung,** *f.*

verwándt, *a.* slägt, beslägtad; samstämmig, likartad, liknande. **-e(r),** (adj. böjn.) *m.* o. *f.* slägting, frände, anförvandt. **-in,** *-nen,* *f.* kvinnlig slägting. **-schaft,** *f.* **1.** slägtskap, frändskap. **2.** slägt, slägtingar. **-schaftlich,** *a.* slägtskaps-, t. ex. ~*e Beziehungen:* slägtskapsförhållanden.

ver||wárnen,* *tr.* varna. **-wárnung,** *f.* **-wáschen, a)*** **I.** *tr.* **1.** använda till tvätt, tvätta upp. **2.** tvätta bort, ur. **3.** förstöra i tvätten. **4.** mål. fördrifva. **II.** *rfl.* gå bort i tvätten. **b)** *a.* obestämd, sväfvande, urblekt, urlakad. **-wáschenheit,** *f.* obestämdhet. **-wássern,*** **I.** *tr.* vattna för starkt, blanda för mycket vatten i; bild. urvattna, göra fadd. **II.** *itr. s.* blifva urvattnad, urlakad, innehållslös, fadd. **-wében,*** *tr.* **1.** använda till väfnad, väfva upp. **2.** öfverdraga med (spindel)väf. **3.** sammanslingra, fläta i hvartannat. **-wébung,** *f.* **-wéchseln,*** *tr.* **1.** förväxla; förbyta, bortbyta. *Zum* ~ *ähnlich:* förvillande lik. **2.** växla, växla bort. **-wéchs[e]lung,** *f.* **-wégen,** *a.* (o)förvägen, djärf. **-wégenheit,** *f.* (o)förvägenhet, djärfhet. **-wégentlich,** *adv.* oförvägetvis, djärft. **-wéhen,*** *tr.* o. *itr. s.* blåsa bort;

blåsa igen. **-wéhren,*** *tr. Jm etw.* ~ förbjuda ngn ngt, hindra ngn att göra ngt. **-wéichen,*** *sv.* I. *itr. s.* blifva alltför mjuk, uppblött. II. *tr.* för mycket uppmjuka, uppblöta. **-wéichlichen,*** *tr.* o. *rfl.* förvekliga(s). **-wéichlichung,** *f.* **-wéigern,*** *tr.* vägra, förvägra, neka. **-wéigerung,** *f.* vägran, afslag. **-wéilen,** *I. tr.* uppehålla, fördröja. II. *itr. h.* o. *rfl.* uppehålla sig, vistas. **-wéinen,*** *tr.* 1. *Thränen* ~ utgjuta tårar. 2. *Eine Stunde* ~ gråta en timme. 3. gråta ut, ge luft i tårar åt. 4. *Sie hat ihre Augen verweint:* hennes ögon se förgråtna ut. *Verweinte Augen:* förgråtna ögon. **-wéis,** *-e, m.* tillrättavisning, tadel, klander. **-wéisen,*** *tr.* 1. hänvisa, *jn an jn:* ngn till ngn. 2. förvisa, landsförvisa; relegera. *Aus dem Lande* el. *des Landes* ~ landsförvisa. 3. *Jm etw.* ~ tillrättavisa, tadla ngn för ngt. **-wéisung,** *f.* **-wélken,*** *itr. s.* vissna, vissna bort. **-wélkung,** *f.* **-wélschen,*** *tr.* förvälska, romanisera, gifva en välsk prägel åt. **-wélschung,** *f.* **-wéltlichen,*** I. *tr.* 1. förvärldsliga, gifva en världslig prägel. 2. sekularisera, indraga till staten. II. *itr. s.* blifva världslig, få en världslig prägel, anstrykning. **-wéltlichung,** *f.* **-wéndbār,** *a.* användbar. **-wéndbarkeit,** *f.* användbarhet. **-wénden,*** I. *tr.* 1. vända bort. 2. vända om, upp och ned. *Die verwandte Hand:* handens afvigsida. 3. använda. II. *rfl. Sich für jn* ~ lägga sig ut för ngn, *bei jm:* hos ngn. **-wéndung,** *f.* **-wérfen,*** I. *tr.* 1. kasta omkring, hit och dit, bort. 2. förkasta; ogilla; fördöma. II. *rfl.* 1. kasta vilse. 2. blifva krokig, sned. Jfr *verworfen.* **-wérflich,** *a.* förkastlig. **-wérflichkeit,** *f.* förkastlighet. **-wérfung,** *f.* förkastande m. m. se *verwerfen.* **-wért[h]en,*** *tr.* 1. göra bruk af, använda. 2. realisera, förvandla till penningar. **-wért[h]ung,** *f. Keine* ~ *für etw. haben:* ej kunna använda ngt. **-wésen,*** I. *itr. s.* upphöra att vara till; öfvergå i förruttnelse, multna, ruttna. II. *tr.* förvalta, förestå. **-wéser,** *-, m.* förvaltare, föreståndare, administrator. ~ *des Reichs:* riksföreståndare. **-wéslich,** *a.* underkastad förruttnelse, förgänglig. **-wéslichkeit,** *f.* förgänglighet. **-wésung,** *f.* förruttnelse m. m. se *verwesen.* **-wétten,*** *tr.* 1. slå, hålla vad om, våga. 2. förlora på vad. **-wéttert,** *a.* 1. fördömd, förbannad. 2. förvittrad. **-wíchen,*** *a.* förliden, förfluten, sist. **-wíckeln,*** *tr.* förveckla, inveckla, trassla in. **-wíck[e]lung,** *f.* **-wíegen,*** *tr.* väga till. **-wílden,*** *itr. s.* o. *rfl.* förvildas, blifva vild, förfalla. *Verwildert:* förvildad, rå, ohyfsad, förfallen. **-wílderung,** *f.* **-wílligen,*** *tr.* bevilja. **-wínden,*** *tr.* 1. sammanslingra, hopfläta. 2. öfvervinna, smälta. **-wírken,*** *tr.* 1. förverka. 2. väl förtjäna. 3. begå. 4. bearbeta. **-wírklichen,*** *tr.* o. *rfl.* förverkliga(s), realisera(s). **-wírklichung,** *f.* **-wírren,*** I. *tr.* förvirra, a) bringa villervalla, oreda i, inveckla, intrassla, b) bringa ur fattningen, göra förlägen. II. *rfl.* råka i förvirring. **-wírrung,** *f.* förvirring, oreda, villervalla. **-wírt[h]schaften,*** *tr.* hushålla illa med, förstöra. **-wírt[h]schaftung,** *f.* **-wíschen,*** I. *tr.* 1. stompera, med stomp fördrifva. 2. utplåna, utsudda, fördunkla, hopröra. II. *rfl.* utplånas, fördunklas. **-wíschung,** *f.* **-wíttern,*** I. *itr. s.* förvittra. II. *tr.* jäg. bestryka med vittring. **-wítterung,** *f.* **-wít[t]wen,*** *tr.* o. *itr. s.* göra till (blifva) enkling, enka. *Verwitwet:* enkling, enka; bild. ensam, öfvergifven, *die verwitwete Königin:* enkedrottningen. **-wít[t]wung,** *f.* **-wítzeln,*** *tr.* vitsande förvränga, förlöjliga. **-wógen,** I. = *verwegen.* II.* *itr. s.* böljande, svallande försvinna, upplösas; om toner: förklinga. **-wóhnen,*** *tr.* förstöra ngt gnm dess beboende, t. ex. *ein Zimmer.* **-wóhnen,*** *tr.* skämma bort. **-wóhntheit,** *f.* själfsvåldigt sätt, ovanor. **-wóhnung,** *f.* bortskämmande. **-wólben,*** *tr.* öfverhvälfva. **-wórfen,** *a.* förkastad, förkastlig, nedrig, gemen, usel. **-wórfenheit,** *f.* nedrighet m. m. se föreg. **-wórren,** *a.* förvirrad, oredig. **-wórrenheit,** *f.* oredighet. **-wúhlen,*** I. *tr.* rota i, bringa i oordning. II. *rfl. Sich* ~ *in etw.:* gräfva ned sig, fördjupa sig i ngt.

verwúnd||bār, *a.* sårbar, ömtålig. **-en,*** *tr.* såra; skära, sticka m. m. **-erlich,** *a.* förunderlig, förvånande. **-ern,*** I. *tr.* förundra, förvåna. II. *rfl.* förvåna sig, förvånas. **-erung,** *f.* förundran, förvåning. *In* ~ *setzen:* förvåna. **-ung,** *f.* 1. sårande. 2. sår.

ver||wünschen,* *tr.* 1. part. pt. *verwünscht* o. *verwunschen,* förtrolla. 2. fördöma, förbanna. **-wúnschung,** *f.* 1. förtrollning. 2. förbannelse. **-wúrzeln,*** *itr. s.* o. *rfl.* slå rötter, rotfästa sig. **-wúrzen,*** *tr.* 1. krydda för starkt. 2. göra fadd, smaklös. **-wústen,*** *tr.* förröda, ödelägga. **-wúster,** *-, m.* ödeläggare, härjare. **-wústung,** *f.* förödelse, ödeläggelse, härjning. **-zágen,*** *itr. h.* missströsta, blifva försagd, modfäld, förtvifla. **-zágt,** *a.* försagd, modfäld, klenmodig. **-zágtheit,** *f.* försagdhet m. m. se föreg. **-záhlen,*** *rfl.* räkna vilse. **-záhlung,** *f.* **-záhnen,*** I. *tr.* förse med kuggar. II. *itr. h.* få de sista tänderna. **-záhnung,** *f.* **-zánken,*** I. *tr.* träta, *den Morgen:* hela morgonen. II. *rfl.* blifva osams. **-zápfen,*** *tr.* 1. tappa, utskänka. 2. hopfoga, hopsinka. **-zápfung,** *f.* **-zárteln,*** *tr.* skämma bort, klema med, förvekliga. **-zárt[e]lung,** *f.* **-záubern,*** *tr.* förtrolla. **-záuberung,** *f.* **-záunen,*** *tr.* inhägna. **-záunung,** *f.* inhägnad. **-zéchen,*** *tr.* supa upp; använda till supning. **-zéhnfachen,*** *tr.* o. *rfl.* tiodubbla(s). **-zéhnfachung,** *f.* **-zéhr,** *-[e]s, 0, m.* förtäring. **-zéhren,*** *tr.* o. *rfl.* förtära(s). **-zéhrung,** *f.* **-zéichnen,*** I. *tr.* 1. rita illa. 2. upprita, rita. 3. anteckna, notera. II. *rfl.* rita vilse.

-zéichni[i]s, *-se, n.* förteckning. **-zéichnung,** *f.* anteckning m. m. se *verzeichnen.* **-zéihen,*** *tr.* förlåta. **-zéihlich,** *a.* förlåtlig. **-zéihlichkeit,** *f.* förlåtlighet. **-zéihung,** *f.* förlåtelse. **-zérren,*** *tr.* o. *rfl.* förvrida(s), vanställa(s). **-zérrung,** *f.* **-zétteln,*** *tr.* slarfva bort, bortplottra. **-zétt[e]lung,** *f.* **-zícht,** *-e, m.* afsägelse, afträdelse. *Auf etw.* (ack.) ~ *leisten* el. *thun:* afstå från, afsäga sig ngt. **-zíchten,*** *itr. h. Auf etw.* ~ afstå från, afsäga sig ngt. **-zíchtleistung,** *f.* = *Verzicht.* **-ziehen,*** I. *tr.* 1. uppfostra illa, skämma bort. 2. förändra, förvrida. *Den Mund zum Lächeln* ~ draga på munnen till ett leende. *Sich* (dat.) *eine Sehne* ~ sträcka en sena. 3. hopvrida, hopfläta. II. *rfl.* 1. slå sig (om trä m. m.), bågna, krokna, skufva sig, komma i olag, förvridas. 2. så småningom försvinna, gå bort, draga sig undan; F skudda stoftet af sina fötter, draga sig ur spelet. 3. draga ut på tiden, gå långsamt. III. *itr. s.* 1. flytta, t. ex. *in die Stadt:* till staden. 2. = *II, 3.* **-ziehung,** *f.* **-zíeren,*** *tr.* 1. pryda, smycka. 2. öfverlasta med prydnader. **-zíerung,** *f.* prydnad, dekoration, ornament, grannlåt. **-zíffern,*** *tr.* skrifva med chifferskrift. **-zímmern,*** *tr.* förtimra. **-zínken,*** *tr.* 1. förzinka, öfverdraga med zink. 2. hopsinka, hopfoga. **-zínkung,** *f.* **-zínnen,*** *tr.* förtenna. **-zínnung,** *f.* **-zínsen,*** I. *tr.* förränta, betala ränta för. II. *rfl.* vara räntebärande. **-zínslich,** *a.* som ränta betalas för. ~ *ausleihen* el. *anlegen:* låna ut mot ränta. **-zínsung,** *f.* förräntande. **-zíttern,*** *itr. s.* darrande förklinga. **-zögerlich,** *a.* långsam. **-zögern,*** I. *tr.* fördröja, uppskjuta. II. *rfl.* dröja, fördröjas, låta vänta på sig. **-zögerung,** *f.* fördröjande, dröjsmål, uppskof. **-zóllbar,** *a.* underkastad tull. **-zóllen,*** *tr.* förtulla. **-zóllung,** *f.* **-zótteln,*** *tr.* hoprörа, bringa oreda i, hoptrassla. **-zúcken,*** *tr.* konvulsiviskt förvrida. **-zúcken,*** *tr.* hänrycka. **-zúckung,** *f.* konvulsivisk ryckning, konvulsion. **-zúckung,** *f.* hänryckning. **-zúg,** *m.* 1. uppskof, dröjsmål. 2. förklemadt, bortskämdt barn, mors-, farsgris. **-zúpfen,*** *tr.* göra linneskaf af. **-zwéifeln,*** *itr. h.* o. *s.* förtvifla, misströsta, *an etw.:* om ngt. **-zwéiflung,** *f.* förtviflan. **-zwéiflungsvoll,** *a.* förtviflad. **-zwéigen,*** *rfl.* förgrena sig. **-zwéigung,** *f.* förgrening. **-zwérgen,*** *itr. s.* blifva förkrympt, dvärgartad. **-zwícken,*** *tr.* hoptrassla, intrassla. *Verzwickt:* trasslig, kinkig, bisarr, tokig. **-zwíckt-heit,** *f.* intrassladt skick, kinkig, bisarr sak.

Vesper, *-n, f.* vesper, aftonsång; afton. **-brot,** *n.* aftonvard. **-läuten,** *n.* vesperringning, ringning till aftonsång. **-n,** *sv. itr. h.* o. *tr.* spisa (till) aftonvard. **-stunde, -zeit,** *f.* vesper(timme), aftonstund, afton.

Vestálin, *-nen, f.* vestal.

Veste se *Feste.*

Veterán, *-en* el. *-s, -en, m.* veteran. **-enschaft,** *f.* 1. egenskap af veteran. 2. samtlige veteraner.

Veterinár, *-e, m.* veterinär, djurläkare.

Veto, *-[s], -s, n.* veto.

Vettel, *-n, f.* käring, liderlig kvinna, kvinsperson.

Vetter, *-s* el. *-n, -n, m.* 1. kusin. 2. ✻ slägting. **-lich,** *a.* såsom kusin; kärvänlig. **-n,** *sv. tr.* kalla kusin. **-schaft,** *f.* 1. egenskap af kusin, slägtskap. 2. samtliga kusiner, slägt.

Vexíer‖becher, *m.* tantalusbägare, glas med dubbelbottnar. **-en,** *sv. tr.* plåga, trakassera, draga vid näsan, gyckla med, narra. **-eréi,** *-en, f.* trakasseri, narrspel, gyckel, drift. **-glas,** *n.* = *Vexierbecher.*

Vezíer, *-e, m.* vesir.

vgl. förkortn. = *vergleiche:* jämför (jfr).

Viadúkt, *-e, m.* viadukt.

vibríeren, *sv. itr. h.* vibrera.

Vice-, vice(-). **-könig,** *m.* vicekonung.

vidíeren, *sv. tr.* teckna vidi under, godkänna.

vidimíer‖en, *sv tr.* vidimera, intyga. **-ung,** *f.*

Vieh, *-[e]s, 0, n.* boskap, kreatur, fä. *Ein gutes* ~ ett beskedligt kräk. **-arzt,** *m.* djurläkare. **-ausstellung,** *f.* kreatursutställning, landtbruksmöte. **-haft,** *a.* 1. djurisk. 2. fäaktig. **-heit,** *f.* djuriskhet, djur(en). **-hof,** *m.* ladugård. **-isch,** *a.* djurisk. **-knecht,** *m.* ladugårdsdräng, oxdräng. **-mägd,** *f.* ladugårdspiga. **-mäßig,** *a.* fäaktig. **-schaden,** *m.* 1. förlust på, af boskap. 2. af boskap förorsakad skada. **-seuche,** *f.* boskapssjuka, -pest. **-stall,** *m.* ladugård. **-stamm,** *m.* kreatursras. **-stand,** *m.* kreatursuppsättning. **-sterben,** *n.* dödlighet bland kreatur. **-trift,** *f.* 1. (rätt till) boskapsbete. 2. väg till betesmark. 3. boskapsdrift. 4. = rom. **-weide,** *f.* betesmark, kreatursbete. **-zucht,** *f.* boskapsskötsel. **-züchter,** *m.* en som drifver boskapsskötsel, lägger på kreatur.

viel, *a.* mycken, mycket, mången. *Nicht* ~*es sondern* ~ ej mångahanda men mycket, *ein bíſschen* ~, *etwas* ~, *ein wenig* ~ något väl mycket, *gar* ~ ganska mycket, *so* ~ *ich weíſs, so* ~ *ich gehört habe:* såvidt jag vet, efter hvad jag hört, *um so* ~ *zu schmal:* så mycket för smal, *es ist mir gleich* ~ det gör mig detsamma, är mig likgiltigt. **-armig,** *a.* mångarmad. **-ärtig,** *a.* rik på arter. **-ästig,** *a.* månggrenig. **-bändig,** *a.* bestående af många band, voluminös. **-bedeutend,** *a.* 1. vigtig, betydelsefull. 2. mångtydig. **-beschäftigt,** *a.* mycket sysselsatt, upptagen. **-blätt[e]rig,** *a.* mångbladig, bladrik. **-deutig,** *a.* mångtydig. **-deutigkeit,** *f.* mångtydighet. **-eck,** *n.* månghörning. **-eckig,** *a.* månghörnig. **-erlei,** *a.* mångahanda, många slags. **-esser,** *m.* storätare. **-esserei,** *f.* glupskhet. **-fach, -fältig,** *a.* mångfaldig, flerfaldig, upprepad. **-fachheit, -fältigkeit,** *f.* mångfald, ri-

kedom. **-farbig**, *a.* mångfärgad. **-flächner**, *m.* polyeder. **-förmig**, *a.* mångformig. **-fräs**, *m.* filfras, a) järf, b) storätare. **-fresser**, *-, m.* storätare. **-gelenkig**, *a.* mångledad. **-geliebt**, *a.* högt älskad. **-genannt**, *a.* ofta omnämd, berömd. **-gereist**, *a.* vidtberest. **-geschäftig**, *a.* mycket sysselsatt. **-gestaltig**, *a.* mångformig. **-gliederig**, *a.* mångledad. Mat. ~*e Größe:* polynom. **-götterei**, *f.* mångguderi. **-heit**, *f.* mängd. **-herrschaft**, *f.* mångvälde. **-hufer**, *m.* zool. flertåigt hofdjur. **-hufig**, *a.* zool. flertåig (om hofdjur). **-jährig**, *a.* mångårig. **-kantig**, *a.* mångkantig. **-köpfig**, *a.* mångshöfdad. **-léicht**, *adv.* kanske, kanhända. **-líebchen**, *-, n.* filipin. *Guten Morgen* ~*!* filipin! *ein* ~ *essen:* spela filipin. **-löch[e]rig**, *a.* försedd med många hål. **-mal** = *vielmals.* **-malig**, *a.* ofta upprepad, ofta återkommande, flerfaldig. **-māls**, *adv.* ofta, många gånger. **-männerei**, *f.* en kvinnas äktenskap med flere män. **-méhr**, *adv.* snarare, i stället, tvärtom. **-namig**, *a.* som har många namn. **-reihig**, *a.* mångradig. **-sagend**, *a.* mycket sägande, betydelsefull. **-saitig**, *a.* mångsträngad. **-samig**, *a.* mångfröig. **-schalig**, *a.* som har flera skal. **-schreiber**, *m.* mångskrifvare, med skrifklåda behäftad person. **-schreiberei**, *f.* mångskrifveri, skrifklåda. **-seitig**, *a.* mångsidig. **-seitigkeit**, *f.* mångsidighet. **-silbig**, *a.* mångstafvig. **-sprächig**, *a.* (skrifven) på flera språk. ~*es Wörterbuch:* polyglottordbok. **-sprecher**, *m.* pratmakare, storskräflare. **-stimmig**, *a.* mångstämmig. **-teilig**, *a.* mångdelad. **-thuer**, *m.* en som har många järn i elden. **-thuerei**, *f.* alltför mångsidig verksamhet. **-umfassend**, *a.* vidtomfattande. **-verheifsend**, *a.* mycket lofvande. **-vermögend**, *a.* som förmår mycket, mäktig. **-versprechend**, *a.* mycket lofvande. **-weiberei**, *f.* månggifte. **-wissend**, *a.* som vet mycket. **-züngig**, *a.* som har många tungor.

vier, I. utan följ. subst. äfv. **-e**, *a.* (oböjl. grundtal, substantiveradt i dat. *vieren*) fyra. *Zu* ~*en:* fyra och fyra. *Mit* ~*en fahren:* åka efter spann, *alle* ~*e von sich strecken:* sträcka ut sig. II. *-en*, *f.* fyra (siffra). Betr. sms. jfr sms. med *drei-*. **-eck**, *n.* fyrhörning, fyrkant. **-eckig**, *a.* fyrhörnig, fyrsidig, fyrkantig. **-er**, *-, m.* fyra (siffra) m. m. jfr *Fünfer.* **-erlei**, oböjl. *a.* fyrahanda, fyra sorters. **-füfsig**, *a.* fyrfotad, fyrbent. **-füfsler**, *-, m.* fyrfotadjur. **-gespann**, *n.* fyrspann. **-händig**, *a.* fyrhändig. **-te**, *a.* (ordningstal) fjärde. **-teil(en)** se *viertel(n).*

Viertel, I. *-, n.* 1. fjärdedel. 2. kvart. *Es ist ein* ~ *auf zwei:* klockan är en kvart på tu, en kvart öfver ett. 3. kvarter (mån-, stadskvarter). II. oböjl. *a.* fjärdedels. **-bogen**, *m.* fjärdedels ark. **-elle**, *f.* kvarter (fjärdedels aln). **-jahr**, *n.* fjärdedels år, kvartal, tre månader. **-jährig**, *a.* tre månader gammal. **-jährlich**, *a.* återkommande hvarje kvartal, kvartals-, t. ex. ~*es Gehalt:* kvartalslön, ~*e Miete:* kvartalshyra. **-méile**, *f.* fjärdingsväg. **-n**, *sv.* I. *tr.* dela i fjärdedelar, fyrdela. II. *itr. h.* slå kvartarne. **-stúnde**, *f.* kvart. **-takt**, *m.* fjärdedels takt.

vierlfens, *adv.* för det fjärde. **-ung**, *f.* fyrdelning, kvadratur, kvadrat, fyrkant. **-zehn**, *a.* fjorton, jfr *funfzehn* m. **-zig**, *a.* fyrtio, jfr *funfzig* m.

vigil|ánt, *a.* vaksam. **-ánz**, *0, f.* vaksamhet.

Vigíl|ie, *-n, f.* katolsk gudstjänst på högtidsaftnar. **-ieren**, *sv. itr. h.* vara vaksam, vaka.

Vignétte, *-n, f.* vignett.

Vikár, *-e, m.* 1. vikarie. 2. vice pastor. **-lát**, *-e, n.* vikariat. **-ieren**, *sv. itr. h.* vikariera.

Viktuálien, *pl.* lifsmedel, viktualier. **-händler**, *m.* hökare.

Villa, *-s* el. *..len, f.* villa, landtställe.

Viól|la, *..len, f.* altfiol. **-e**, *-n, f.* 1. = föreg. 2. viol. **-étt[en]**, *a.* violett. **-ine**, *-n, f.* violin, fiol. **-inist**, *-en, m.*, **-inistin**, *-nen, f.* violinist. **-oncéll[o]**, *-o[s]* el. *-[s]*, *-[o]s, n.* violoncell.

Viper, *-n, f.* huggorm.

virtuós, *a.* skicklig, färdig, konstnärlig. **-[e]**, *-en, m.* virtuos. **-enhaft**, *a.* virtuoslik. **-ität**, *-en, f.* virtuositet, färdighet.

Vis|íer, *-e, n.* visir. **-ieren**, *sv.* I. *tr.* 1. visera. 2. mäta, justera. II. *itr. h. Nach etw.* ~ rikta blicken på ngt. **-ierer**, *-, m.* justerare. **-ierung**, *f.* visering; justering. **-ión**, *-en, f.* vision, syn, uppenbarelse. **-itation**, *-en, f.* visitation, besigtning. **-ite**, *-n, f.* visit, besök. **-itieren**, *sv. tr.* visitera, genomsöka, besigtiga. **-itierung**, *f.*

Vitriól, *-e, m.* o. *n.* vitriol.

v. J. förkortn. = *vorigen Jahres:* förlidet **år.**

Vlies, *-e, n.* fäll, skinn. *Das goldene* ~ gyllene skinnet.

Vogel, *-†, m.* fågel. Bild. *loser* ~ lättsinnig sälle, *lustiger* ~ glad gosse; ordspr. *es ist ihm so wohl wie dem* ~ *im Hanfsamen:* han mår som en prins i en bagarbod. **-beere**, *f.* 1. rönn. 2. rönnbär. **-deuter**, *m.* augur, teckentydare. **-fang**, *m.* fågelfänge, -fångst. **-fänger**, *m.* fågelfängare. **-frei**, *a.* fågelfri. **-hērd**, *m.* en med lockfåglar och slagnät försedd plats till fågelfångst. **-kirsche**, *f.* 1. fågelbär. 2. fågelbärsträd. **-leicht**, *a.* lätt som en fågel. **-miere**, *f.* bot. nata (Stellaria media). **-schau**, *f.* 1. teckentydning, auspicium. 2. fågelperspektiv. **-schauer** = *Vogeldeuter.* **-scheuche**, **-schrecke**, *-n, f.* fågelskrämma. **-stellen**, *n.* fågelfångst. **-steller** = *Vogelfänger.*

Vögler, *-, m.* fågelfängare.

Vögt, *-e* †, *m.* fogde. **-ei**, *-en, f.* 1. fogdes ämbete, ämbetsområde, ämbetslokal. 2. häkte, fängelse. **-eilich**, *a.* fogde-.

Vokáb|el, *-n, f.* glosa, ord. **-ulár**, *-e, n.* glosbok.

Vokál, *-e, m.* vokal. **-isch**, *a.* vokalisk.
Vokatión, *-en, f.* utnämning.
Voland se *Valand.*
Volk, *-er* †, *n.* **1.** folk. **2.** om djur: flock, skara, kull. **3.** mil. o. sjö. manskap; pl. trupper. **-arm**, *a.* folkfattig.
Völker||beschreibung, *f.* etnografi. **-hirt**, *m.* folkens herde, konung. **-krieg**, *m.* krig mellan folken, internationelt krig. **-kunde**, **-lehre**, *f.* etnografi. **-recht**, *n.* folkrätt. **-rechtlich**, *a.* folkrättslig. **-schaft**, *f.* folk, folkslag, stam. **-schlacht**, *f.* fältslag i hvilket flera folkslag deltaga, i sht slaget vid Leipzig 1813. **-stamm**, *m.* folkstam. **-wanderung**, *f.* folkvandring.
volk||leer, *a.* folktom, öde. **-lich**, *a.* folklig. **-reich**, *a.* folkrik.
Volks||buch, *n.* **1.** folklig bok. **2.** nationalverk. **-dichter**, *m.* **1.** folklig skald. **2.** nationalskald. **-dichtung**, *f.* **1.** folkdiktning. **2.** nationalpoesi. **-herrschaft**, *f.* folkvälde. **-krieg**, *m.* folkkrig i hvilket hela folket deltager. **-lied**, *n.* folkvisa. **-mäßig**, *a.* folklig. **-regierung**, *f.* folklig, demokratisk regering, styrelse. **-schicht**, *f.* samhällslager. **-schule**, *f.* folkskola. **-schrift**, *f.* skrift för folket, folklig skrift. **-schriftsteller**, *m.* folklig författare. **-t[h]üm**, *n.* **1.** folklif, folkets lif, sed m. m. **2.** folk. **-t[h]ümlich**, *a.* folklig. **-t[h]ümlichkeit**, *f.* **1.** folklighet, popularitet. **2.** folklig egendomlighet, för folket utmärkande drag.
voll, (predikativt framför subst. utan art. äfv. *voller*), *a.* full. F *sich ∼ ärgern:* blifva topp tunnor rasande, *sich ∼ essen:* äta sig proppmätt, *um das Unglück ∼ zu machen:* till råga på olyckan, F *sich ∼ machen:* smutsa ned sig, *sich den Leib ∼ schlagen:* proppa magen full, *die Uhr hat ∼ geschlagen:* klockan har slagit (timmen), *im ∼en leben:* lefva i öfverflöd, *aus dem ∼en wirtschaften:* ej spara ngt, *von etw. ∼ sein:* vara helt och hållet upptagen af ngt. **-auf**, *adv.* fullt upp, rikligt. **-bad**, *n.* helbad. **-bart**, *m.* helskägg. **-bauer**, *m.* hemmansägare. **-berechtigt**, *a.* fullt berättigad. **-besitz**, *m.* full, okvald besittning. **-blut**, *n.* fullblod. **-blütig**, *a.* fullblodig. **-bringen**,* *tr.* fullgöra, fullborda, verkställa, utföra, begå. **-bringer**, *-, m.* verkställare, fullbordare. **-bringung**, *f.* fullbordande m. m. se *vollbringen.* **-bruder**, *m.* helbror. **-bürger**, *m.* helborgare (som har alla medborgerliga rättigheter). **-bürtig**, *a.* **1.** född af samma föräldrar, *∼er Bruder:* helbroder. **2.** af rätt börd. **-bürtigkeit**, *f.* härstamning från samma föräldrar. **-enden**,* *tr.* fullända, fullborda, afsluta. **-ender**, *-, m.* fullbordare, afslutare. **-ends**, *adv.* **1.** fullkomligt, helt och hållet. **2.** dessutom, till på köpet. **3.** i synnerhet. **-endung**, *f.* fulländning, fullbordan, afslutande. **-er** se *voll.*
Völlerei, *0, f.* fylleri.
voll||führen,* *tr.* fullfölja, utföra. **-führung**, *f.* **-gefühl**, *n.* fulla känslan af ngt. **-gehalt**, *m.* full halt. **-gehaltig**, *a.* fullhaltig, fullgod. **-genuſs**, *m.* full, oblandad njutning. **-gewicht**, *n.* full vigt. **-gültig**, *a.* fullgiltig. **-gültigkeit**, *f.* fullgiltighet. **-haltig**, *a.* fullhaltig. **-heit**, *f.* fullhet; fyllighet.
völlig, *a.* **1.** fullständig, hel. **2.** fyllig, korpulent.
voll||jährig, *a.* myndig. **-jährigkeit**, *f.* myndighet. **-klang**, *m.* fulltonig klang. **-kömmen**, *a.* **1.** fullkomlig, fullständig, fulländad. **2.** F korpulent. **-kömmenheit**, *f.* fullkomlighet. **-körnig**, *a.* fullkornig. **-kraft**, *f.* full kraft. **-kräftig**, *a.* kraftfull, oförsvagad. **-leibig**, *a.* korpulent, tjock. **-leibigkeit**, *f.* korpulens. **-macht**, *-en, f.* fullmakt. **-machtgeber**, *m.* utfärdare af en fullmakt. **-machthaber**, *m.* innehafvare af en fullmakt. **-mönd**, *m.* fullmåne. **-saftig**, *a.* saftig, saftrik, saftfull, rik på vätskor, blodfull. **-saftigkeit**, *f.* saftighet; blodfullhet. **-ständig**, *a.* fullständig. **-ständigkeit**, *f.* fullständighet. **-stimmig**, *a.* fullstämmig. **-strécken**,* *tr.* verkställa, sätta i verkställighet, utföra. **-strécker**, *-, m.* verkställare. **-strécкung**, *f.* verkställande. **-tönend**, **-tönig**, *a.* fulltonig. **-wichtig**, *a.* fullvigtig. **-wichtigkeit**, *f.* fullvigtighet. **-wüchsig**, *a.* fullvuxen. **-zählig**, *a.* fulltalig. **-zähligkeit**, *f.* fulltalighet. **-ziehen**,* I. *tr.* **1.** verkställa, utföra. **2.** stadfästa. II. *rfl.* verkställas, gå i, komma till verkställighet, försiggå. **-zieher**, *-, m.* verkställare. **-zíehung**, *f.*, **-zúg**, *m.* **1.** verkställande, utförande. **2.** stadfästelse.
Voll||ontär, *-e* el. *-s, m.* frivillig. **-te**, *-n, f.* **1.** volt. **2.** knep. **-tigieren**, *sv. itr. h.* voltigera, hoppa. **-úmen**, *-s, -* el. *..mina, n.* volym. **-umi-nös**, *a.* voluminös, omfattande.
vom, smndragn. af *von dem.*
vom||íeren, *sv. itr. h.* kasta upp, kräkas. **-itív**, *-e, n.* kräkmedel.
von, *prep.* med dat. **1.** af. **2.** från. **3.** om, t. ex. *∼ jm sprechen.* **4.** vid adliga namn: von, af. **5.** särskilda fall. *Der Herr vom Hause:* husets herre, *∼ Gottes Gnaden:* med Guds nåde, *ein Kind ∼ drei Jahren:* ett tre års, treårigt barn, *klein ∼ Gestalt:* liten till växten, *ein Freund ∼ mir:* en af mina vänner. **-einánder** = *auseinander.* **-nöt[h]en**, *adv.* af nöden, nödvändigt.
vor, I. *prep.* med dat o. ack. **1.** före; för ... sedan. **2.** framför, inför, utanför. **3.** framför, för (betecknande företräde). **4.** för, t. ex. *sich ∼ etw.* (dat.) *in acht nehmen.* **5.** af (orsak), t. ex. *∼ Freude weinen.* II. *adv. Nach wie ∼* nu som förr, sedan som förut. *∼!* fram! **-ab**, *adv.* **1.** föruţ, på förhand, i förväg. **2.** först och främst, i synnerhet. **-abend**, *m.* föregående afton, högtidsafton. **-ahnen**, *tr.* ana förut, på förhand. **-ahnung**, *f.* aning, för-

känsla. **-án,** *adv.* i spetsen, framför, förut, främst. **-ángehen,** *itr. s.* gå förut, framför, först, i spetsen, föregå. **-anschlag,** *m.* kostnadsförslag. **-anstalt,** *f.* förberedande åtgärd, förberedelse. **-anzeige,** *f.* förberedande, föregående annons; förebud. **-arbeit,** *f.* förarbete, förberedande arbete. **-arbeiten,** I. *itr. h.* göra förarbeten. II. *tr.* 1. *Jm etw.* ~ a) visa ngn hur han skall göra ngt, b) underlätta arbetet på ngt för ngn. 2. *Etw.* ~ göra förarbeten till ngt. **-arm,** *m.* 1. underarm. 2. öfre delen af ett framben. **-ärmel,** *m.* lösärm. **-áuf** = *voran.*

voráus (äfv. ²-), *adv.* förut, framför, i förväg. *Seinem Alter* ~ *sein:* vara före sin ålder, *etw. vor jm* ~ *haben:* hafva ngt framför ngn, vara ngn öfverlägsen i ngt, *im* el. *zum* ~ på förhand, i förväg. **-bedenken,** *tr.* förut öfverväga, betänka. **-bedingen,** *tr.* på förhand betinga. **-bestimmung,** *f.* förutbestämmelse. **-bezahlen,** *tr.* betala förut, i förskott. **-empfangen,** *tr.* få förut, på förhand, i förskott. **-empfinden,** *tr.* hafva förkänning af, känna på förhand, ana. **-gehen,** *itr. s.* gå förut, framför, i spetsen, *dem Regimente:* för regementet. **-nahme,** *f.* antecipering. **-nehmen,** *tr.* antecipera; taga ut i förskott. **-sage,** *f.* förutsägelse. **-sagen,** *tr.* förutsäga. **-schicken,** *tr.* skicka förut, i förväg; förutskicka. **-sehen,** *tr.* förutse. **-setzen,** *tr.* förutsätta. **-sicht,** *f.* förutseende. **-sichtlich,** *a.* som man kan förutse, antaglig, trolig. **-zahlen** = *vorausbezahlen.*

Vórbau, *-e, m.* utbyggnad. **-en,** I. *tr.* bygga framför. II. *itr. h.* förebygga, förekomma, *einer* (dat.) *Sache:* ngt. **-ung,** *f.*

Vórbe‖dacht, *m.* uppsåt, öfverläggning. **-dächtig,** *a.* förtänksam, försigtig. **-denken,** *tr.* förut, på förhand öfverväga, betänka. **-deuten,** *tr.* förebåda, förut antyda. **-deutung,** *f.* förebud. **-dingen,** *tr.* förut, på förhand betinga. **-griff,** *m.* begrepp man har förut, förut förvärfvad åsigt, mening. **-halt,** *-e, m.* förbehåll. **-halten,** *tr.* 1. behålla framför sig, på sig. 2. förbehålla, reservera, undantaga. **-haltlich,** *prep.* med gen. med förbehåll af, med undantag af. **-haltung,** *f.* förbehållande m. m. se *vorbehalten.*

vorbéi, *adv.* förbi. **-eilen,** *itr. s.* skynda förbi, *an etw.* (dat.)*:* ngt. **-fahren,** I. *tr.* köra, skjutsa förbi. II. *itr. s.* åka, fara förbi. **-gehen,** *itr. s.* gå förbi. *Im* ~ i förbigående. **-können,** *itr. h.* kunna komma förbi. **-lassen,** *tr.* släppa förbi. **-müssen,** *itr. h.* vara tvungen att komma förbi, måste förbi. **-schießen,** *itr.* 1. *s.* skjuta, störta, rusa förbi. 2. *h.* skjuta förbi, bom, bomma.

vórbe‖kommen, *tr.* 1. få för sig, på sig. 2. få fram. **-meldet,** *a.* ofvannämd. **-merkung,** *f.* inledande, förutskickad anmärkning, förord, inledning. **-nannt,** *a.* ofvannämd. **-rat[h]en,** *tr.* hålla förberedande öfverläggning om, förbereda. **-reiten,** *tr.* o. *rfl.* förbereda (sig); *rfl.* äfv. förberedas, vara i görningen. **-reitung,** *f.* förberedelse. **-reitungsschule,** *f.* förberedande skola.

Vórberge, *pl.* framför en bärgsträckas hufvudmassa liggande bärg.

Vórbe‖richt, *m.* förord, inledning. **-rührt, -sägt,** *a.* ofvannämd. **-scheid,** *m.* 1. tillfälligt besked. 2. stämning. **-scheiden,** *tr.* kalla för rätta, stämma. **-sitzer,** *m.* föregående ägare. **-stimmen,** *tr.* förut, på förhand bestämma. **-sträft,** *a.* förut straffad.

vór‖beten, *tr.* förestafva, uppläsa (böner). **-beter,** *-, m.* en som förestafvar böner. **-beugen,** I. *tr.* böja framåt. II. *itr. h.* förebygga, *einer* (dat.) *Sache:* ngt. **-beugung,** *f.* **-biegen,** *tr.* böja framåt.

Vórbild, *n.* förebild. **-en,** *tr.* 1. gifva en förberedande bildning åt, förbereda. 2. förebilda, föreställa, vara en sinnebild för. 3. framställa. 4. förespegla. **-lich,** *a.* förebildande, sinnebildlig. **-ung,** *f.* förberedande bildning m. m. se *vorbilden.* **-ungsanstalt, -ungsschule,** *f.* förberedande skola.

vór‖binden, *tr.* 1. binda för sig. 2. binda framför. 3. binda först, visa hur man skall binda. **-bitte,** *f.* 1. bön för att afvända ngt. 2. = *Fürbitte.* **-blasen,** *tr.* 1. *Jm etw.* ~ blåsa ngt för ngn på blåsinstrument. 2. blåsa fram. **-bleiben,** *itr. s.* stanna framför, kvar, sitta på. **-blicken,** *itr. h.* blicka fram. **-bote,** *m.* förelöpare, förebud. **-brechen,** *itr. s.* bryta fram. **-bringen,** *tr.* framskaffa, frambringa, förebringa, komma fram med, anföra, andraga. **-bruch,** *m.* frambrytande. **-buchstabieren,** *tr.* förestafva. **-bühne,** *f.* teat. förgrund, avantscen. **-burg,** *f.* 1. byggnader utanför borgmuren. 2. fort; skyddsvärn. **-christlich,** *a.* förkristlig. **-dach,** *n.* skärmtak. **-datieren,** *tr.* antedatera. **-decken,** *tr.* öfvertäcka, öfverskyla. **-deich,** *m.* främre dam, vall. **-dém,** *adv.* förr, förut, för detta. **-demonstrieren,** *tr. Jm etw.* ~ demonstrera, klargöra ngt för ngn.

vorder, *a.* fram-, främre. **-ansicht,** *f.* vy af framsidan. **-arm** = *Vorarm.* **-blatt,** *n.* frambog. **-brust,** *f.* frambringa. **-bug,** *m.* frambog. **-deck,** *n.* fördäck. **-fuſs,** *m.* 1. framfot. 2. främre delen af foten. **-gestell,** *n.* framvagn. **-glied,** *n.* framlem, främre lem el. led. **-grund,** *m.* förgrund. **-hand,** *f.* 1. framhand. 2. främre delen af handen. 3. förhand. **-kopf,** *m.* framhufvud. **-lader,** *-, m.* framladdningsgevär. **-leib,** *m.* framkropp. **-leute,** *pl.* till **-mann,** *m.* person som står, går, sitter framför en, man i främsta ledet. *Ich habe noch zehn Vorderleute:* jag har ännu tio framför mig. **-mast,** *m.* sjö. frammast. **-mauer,** *f.* framvägg, framsida. **-satz,** *m.* försats. **-seite,** *f.* framsida. **-sitz,** *m.* framsits, framsäte.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb

-steven, *m.* förstäf, framstam. **-t[h]eil,** *m.* o. *n.* framdel. **-thür,** *f.* främre, yttre dörr, dörr åt gatan. **-treffen,** *n.* förtrupp. **-wagen,** *m.* framvagn.

vör‖drängen, I. *tr.* skjuta fram. II. *rfl.* tränga sig fram. **-dringen,** *itr. s.* tränga fram. **-dringlich,** *a.* som tränger sig fram, besvärlig, påflugen. **-drucken,** *tr.* trycka framför. **-drücken,** *tr.* trycka, skjuta fram. **-ebbe,** *f.* ebbens början. **-eilen,** *itr. s.* skynda förut, framför, *jm:* ngn. **-eilig,** *a.* förhastad, brådstörtad, för tidig, framfusig. **-eiligkeit,** *f.* förhastande, framfusighet. **-eingenommen,** *a.* på förhand intagen. **-eingenommenheit,** *f.* förutfattad mening. **-eltern,** *pl.* förfäder. **-empfinden,** *tr.* känna förut, ha en förkänsla af, ana. **-empfindung,** *f.* förkänsla, aning. **-enthalten,** *tr.* undanhålla. **-enthaltung,** *f.* **-erinnerung,** *f.* förutskickad anmärkning, förord. **-ernte,** *f.* första skörd. **-érst,** *adv.* 1. tills vidare, för närvarande. 2. framför allt, först och främst. **-erwählen,** *tr.* på förhand utvälja, förutbestämma. **-erwähnt,** *a.* förut omnämd, ofvannämd. **-erzählen,** *tr. Jm etw.* ~ berätta ngt för ngn. **-essen,** I. *tr.* äta förut, till förrätt. II. *n.* förrätt. **-fabeln,** *tr. Jm etw.* ~ berätta, inbilla ngn ngt fabelaktigt. **-fahr,** *-s* el. *-en, -en, m.* 1. företrädare. 2. pl. förfäder. *Mein* ~ en af mina förfäder. **-fahren,** *itr. s. Bei jm* ~ köra fram till, säga till hos ngn, *den Wagen* ~ *lassen:* låta vagnen köra fram. **-fall,** *m.* 1. händelse, tilldragelse. 2. framfall. **-fallen,** *itr. s.* 1. falla fram, framåt. 2. falla framför. 3. förefalla, tilldraga sig. **-fallenheit, -fälligkeit,** *f.* = *Vorfall 1.* **-fassen,** *tr.* på förhand fatta. *Vorgefaßte Meinung:* förutfattad mening. **-fechter,** *m.* 1. fäktlärare. 2. förkämpe. **-feier,** *f.* fest som firas före den egentliga festen. **-finden,** *tr.* o. *rfl.* förefinna(s). **-fliegen,** *itr. s.* flyga fram. **-flut[h],** *f.* flodens början. **-fo[r]dern,** *tr.* framkalla, inkalla, kalla inför rätta, stämma. **-fo[r]derung,** *f.* **-frage,** *f.* förberedande, inledande fråga. **-fragen,** *itr. h.* fråga, höra sig för. **-freude,** *f.* försmak af en fröjd. **-frühling,** *m.* vårens början. **-fühlen,** *tr.* hafva en förkänsla af, ana. **-führen,** *tr.* framföra. **-führung,** *f.* **-gabe,** *f.* på förhand lemnad gåfva. **-gang,** *m.* 1. *Jm den* ~ *lassen:* låta ngn gå först, lemna ngn företräde. 2. mönster, exempel, förebild. 3. tillvägagående; tilldragelse, händelse. **-gänger, -,** *m.* företrädare. **-gängig,** *a.* 1. tidigare, föregående. 2. = *vorläufig.* **-garten,** *m.* främre trädgård. **-gaukeln,** *tr. Jm etw.* ~ förespegla, inbilla ngn ngt. **-gebäude,** *n.* främre byggning som ligger vid gatan. **-geben,** *tr.* 1. gifva förut. 2. *Jm etw.* ~ lemna ngn försprång. 3. sätta framför, på ngn ngt. 4. föregifva, påstå. **-gebirge,** *n.* kap, udde. **-geblich,** *a.* föregifven, förment. **-gedacht,** *a.* förut omnämd, ofvannämd. **-gefecht,** *n.* förpostfäktning. **-gefühl,** *n.* förkänsla. **-gehen,** *itr. s.* 1. gå för. 2. gå framför. 3. gå fram, framåt. 4. gå tillväga. 5. skjuta fram. 6. försiggå, tilldraga sig. 7. *Jm* ~ a) gå före, framför ngn, b) hafva företräde framför ngn, c) föregå ngn med sitt exempel. **-geigen,** *tr. Jm ein Stück* ~ spela ett stycke på fiol för ngn. **-gemach,** *n.* yttre rum, väntrum, väntsal. **-gemeldet, -genannt,** *a.* förut nämd, ofvannämd. **-genießen,** *tr.* hafva en försmak af. **-genuſs,** *m.* försmak af en njutning. **-gericht,** *n.* förrätt. **-geschichte,** *f.* 1. förhistorisk tid. 2. förhistoria. **-geschichtlich,** *a.* förhistorisk. **-geschmack,** *m.* försmak. **-gesetzte(r),** (adj. böjn.) *m.* förman, chef. **-gestern,** *adv.* i förgår. **-gestrig,** *a.* inträffande i förgår. **-giebel,** *m.* gafvel på framsidan. **-glänzen,** *itr. h.* lysa fram. *Jm* ~ förelysa ngn. **-greifen,** *itr. h.* 1. *Mit etw.* ~ antecipera ngt. 2. *Jm* ~ a) förekomma ngn, b) göra ingrepp i ngns rättigheter. 3. *Mit dem rechten Fuſse* ~ sträcka ut, taga ut steget med högra foten. **-greiflich,** *adv.* i förväg, på förhand. **-greifung,** *f.* antecipering. **-grund,** *-[e]s, 0, m.* förgrund. **-gucken,** *itr. h.* titta fram. **-haben,** I. *tr.* 1. hafva framför sig, på sig framtill. 2. förehafva, hafva för afsigt, ärna, tillärna, mena. 3. *Jn* ~ taga itu med, skrupensa, lexa upp ngn. II. *-, n.* förehafvande, uppsåt. **-hafen,** *m.* yttre hamn. **-halle,** *f.* portik, yttre rum, försal, vapenhus; bild. förgård. **-halt,** *-e, m.* förebråelse, föreställning. **-halten,** *tr.* 1. hålla framför, fram. 2. *Jm etw.* ~ förehålla ngn ngt. **-haltung,** *f.* **-hand,** *f.* förhand. **-händen,** *a.* förhandenvarande, närvarande. ~ *sein:* vara förhanden, förefinnas. **-hang,** *m.* förhänge, ridå. **-hangen,** *itr. s.* hänga framför, fram; sticka fram. **-hängen,** *tr.* hänga framför. **-hängeschloſs,** *n.* hänglås. **-haupt,** *n.* framhufvud. **-haut,** *f.* förhud. **-hemd[e],** *n.* nattkappa. **-hér** (atv. ⁻⁻), *adv.* förr, förut. **-hérbestimmung,** *f.* förutbestämmelse. **-herbst,** *m.* höstens början, sensommar. **-hérempfinden,** *tr.* hafva en förkänsla af. **-hérgehen,** *itr. s.* gå förut, föregå. ~*d:* föregående. **-hérig,** *a.* tidigare, föregående. **-herrschen,** *itr. h.* förherska. **-hérsagung,** *f.* förutsägelse. **-heucheln,** *tr. Jm etw.* ~ hyckla ngt för ngn. **-heulen,** *tr. Jm etw.* ~ tjuta, F gråtande berätta ngt för ngn. **-himmel,** *m.* himlens förgård. **-hín** (✻⁻), *adv.* förut, nyss. **-historisch,** *a.* förhistorisk. **-hof,** *m.* förgård. **-holen,** *tr.* framhämta. **-hölle,** *f.* yttre helvete, helvetets förgård. **-hören,** I. *tr.* höra framför, öfver, genom. II. *itr. h.* höra sig för. **-hut,** *f.* mil. förtrupp. **-ig,** *a.* förr, förliden, tidigare. **-jagen,** I. *tr.* jaga, köra fram. II. *itr. s.* spränga fram. **-jahr,** *n.* förår. **-jährig,** *a.* förra årets, fjolårets. **-jammern,** *tr. Jm etw.* ~ jämrande säga ngn ngt, beklaga sig för

ngn öfver ngt. **-kammer,** *f.* yttre kammare, väntrum. **-kämpfen,** *itr. h.* **1.** vara bland de främste kämparne. **2.** vara ett mönster för de kämpande. **-kämpfer,** *m.* förkämpe. **-kauen, -käuen,** *tr. Jm etw.* ~ tugga ngt åt ngn; bild. göra ngt riktigt påtagligt för ngn. **-kauf,** *m.* förköp, förköpsrätt. **-käufer,** *m.* uppköpare. **-kehr,** *0, f.* ~ *treffen:* vidtaga förberedande åtgärder, taga sina mått och steg. **-kehren,** *tr.* **1.** vända fram, ut. **2.** förbereda. *Das Nötige* ~ vidtaga nödiga åtgärder. **-kehrung,** *f.* förberedande åtgärd, mått och steg. **-kenntni[ſ]s,** *f.* förkunskap. **-kette,** *f.* mindre bärgskedja framför en större, utlöpare. **-kirche,** *f.* vapenhus. **-kleben,** *tr.* klistra framför, för, på. **-klingen,** *itr. h.* **1.** klinga, ljuda förut. **2.** föresväfva. **3.** klinga, ljuda högre. **-kommen,** *itr. s.* **1.** komma fram. **2.** *Bei jm* ~ a) titta in till, säga till hos ngn, b) få företräde hos ngn. **3.** förekomma. *Das ist mir vorgekommen:* det har jag sett. **4.** förefalla, synas. **-kommenheit, -kommni[ſ]s,** *-se, f.* **1.** förekomst. **2.** tilldragelse, händelse. **-können,** *itr. h.* kunna komma fram. **-kost,** *f.* förrätt. **-ladegewehr,** *n.* framladdningsgevär. **-laden,** *tr.* **1.** lasta, lägga framför. **2.** inkalla, stämma. **-lader,** *-, m.* **1.** rättsbetjänt som kallar inför rätta. **2.** framladdningsgevär. **-ladung,** *f.* **1.** kallelse, stämning. **2.** förladdning. **-lage,** *f.* **1.** sak som lägges framför ngt (vagnshjul o. dyl.) för att det skall stå stilla. **2.** (framlagdt) förslag. **3.** förskrift; plansch att rita efter, mönster. **-lallen,** *tr.* framstamma, jollra. **-land,** *n.* land framför ngt; strand. **-längst,** *adv.* för länge sedan. **-lass,** *-es, 0, m.* företräde. **-lassen,** *tr.* **1.** släppa fram. **2.** lemna företräde åt. **-lassung,** *f.* **-lauf,** *m.* försprång. **-laufen,** *itr. s.* **1.** springa fram. **2.** *Jm* ~ a) springa fortare än ngn, b) springa framför ngn. **-läufer(in),** *m.* (*f.*) förelöpare, förebud. **-läufig,** *a.* provisorisk, preliminär, tillfällig; adv. tills vidare, för närvarande. **-laut,** *a.* högljudd, framfusig, näsvis. **-leben,** *itr. h.* **1.** lefva förut. **2.** *Jm* ~ i sitt lif vara ett mönster för ngn.

vorlẽg||bār, *a.* som kan framläggas, presentabel. **-eblatt,** *n.* mönster, förskrift. **-egabel,** *f.* stor gaffel. **-elöffel,** *m.* förläggarslef. **-emesser,** *n.* förskärarknif. **-en,** *tr.* **1.** lägga framför. **2.** *Jm etw.* ~ a) förelägga, visa ngn ngt, b) lägga för ngn ngt. **3.** framlägga, framställa, framsätta. *Etw. weiter* ~ lägga ngt längre fram. **-er,** *-, m.* förskärare. **-eschloſs,** *n.* hänglås. **-ung,** *f.* framläggande m. m. se *vorlegen.*

vŏr||leiern, *tr. Jm etw.* ~ på positiv spela ngt för ngn; bild. positivartadt, entonigt föredraga, rabbla upp ngt för ngn. **-lese,** *f.* **1.** första (vin)skörden. **2.** (vin)skördens början. **-lesen,** *tr.* föreläsa. **-leser(in),** *m.* (*f.*) föreläsare (-inna, lektris). **-lesung,** *f.* föreläsning. **-letzt,** *a.* nästsist. **-leuchten,** *itr. h. Jm* ~ gå framför o. lysa ngn, bild. förelysa, föregå ngn med godt exempel. **-lieb** se *fürlieb.* **-liebe,** *f.* förkärlek. **-liegen,** *itr. h.* **1.** ligga framför. **2.** föreligga, förefinnas. **-lügen,** *tr. Jm etw.* ~ ljuga ngt för ngn. **-machen,** *tr.* **1.** sätta för, framför. **2.** *Jm etw.* ~ a) visa ngn ngt, b) inbilla ngn ngt. **-malen,** *tr. Jm etw.* ~ måla ngt inför ngn, måla, skildra ngt för ngn. **-mālig, -māls** = *ehemal-.* **-mann,** *-er* †, *m.* **1.** = *Vordermann.* **2.** förman, verkmästare. **-marsch,** *m.* frammarsch. **-marschieren,** *itr. s.* marschera, tåga fram. **-mast,** *m.* sjö. fockmast. **-mauer,** *f.* förmur. **-mauern,** *tr.* mura för, igen. **-mittag,** *m.* förmiddag. **-mittägig,** *a.* förmiddags-. **-mund,** *-er* † o. *-e m.*, **-münderin,** *-nen, f.* förmyndare. **-mundschaft,** *f.* förmynderskap. **-mundschaftlich,** *a.* förmyndare-. **-müssen,** *itr. h.* måste fram.

vorn, *adv.* framtill, i början, fram, ~ *heraus wohnen:* bo åt gatan. *Von* ~ a) framifrån, b) från början.

vŏr||nageln, *tr.* spika för. **-nahme,** *-n, f.* företag. **-name,** *m.* förnamn.

vornán, *adv.* främst, först, öfverst, i spetsen.

vorne se *vorn.*

vŏrnehm, *a.* förnäm. **-en, I.** *tr.* **1.** sätta för sig, på sig. **2.** företaga, taga ihop med. *Jn* ~ taga itu med, lexa upp ngn. **II.** *-, n.* företag. **-heit,** *f.* förnämhet. **-lich,** *adv.* särskildt, hufvudsakligen, framför allt.

vŏrneig||en, *tr.* o. *r.fl.* luta, böja (sig) framåt, buga sig. **-ung,** *f.* **1.** lutning framåt. **2.** förkärlek.

vorn||herein, *adv. Von* ~ från första början. **-über,** *adv.* framåt, framåtböjdt.

Vŏr||ort, *m.* säte för en förenings hufvudstyrelse el. centralkomité. **-pfeifen,** *tr. Jm etw.* ~ hvissla, på pipa blåsa ngt för ngn. **-plappern** = *vorplaudern.* **-platz,** *m.* plats framför ngt. **-plaudern,** *tr. Jm etw.* ~ prata (om) ngt för ngn, söka inbilla ngn ngt. **-posten,** *m.* förpost. **-prahlen,** *tr. Jm etw.* ~ skryta med ngt inför ngn. **-predigen,** *tr. Jm etw.* ~ predika, prata, käxa om ngt för ngn. **-prüfen,** *tr.* anställa en förberedande pröfning, examen med. **-prüfung,** *f.* förberedande pröfning, examen. **-ragen** = *hervorragen.* **-rang,** *m.* högre rang, företräde. **-rat[h],** *-e* †, *m.* förråd. *Im* ~ i förråd. **-rät[h]ig,** *a.* i förråd, på förlag, som fins inne. **-rechnen,** *tr. Jm etw.* ~ a) räkna, räkna igenom, räkna upp ngt för ngn, b) visa ngn hur han skall räkna ngt. **-recht,** *n.* företrädesrättighet, privilegium. **-recken,** *tr.* räcka, sträcka fram. **-rede,** *f.* **1.** förord, företal. **2.** tal som föregår ett annat. **-reden,** *tr. Jm etw.* ~ berätta ngt för ngn, slå i, inbilla ngn ngt. **-rēdner,** *m.* förste, föregående talare. **-reif,** *a.* förtidigt mogen. **-reigen, -reihen,** *m.* **1.** första dans. **2.** *Den* ~ *haben:* anfora dan-

sen. **-reifsen**, *tr.* 1. rycka, rifva fram. 2. rita upp konturerna till. 3. *Jm Witze* ~ vitsa inför ngn. **-reiten**, I. *itr. s.* 1. *Jm* ~ rida framför ngn, vara förridare. 2. rida fram. 3. *Jm* ~ rida fortare än, rida om ngn. 4. *Jm* ~ visa ngn hur han skall rida, lära ngn rida. II. *tr.* 1. *Ein Pferd* ~ rida fram med, förevisa en häst. 2. F bild. *jm etw.* ~ lysa med ngt inför ngn. **-reiter**, *m.* förridare. **-rennen**, *itr. s.* 1. springa framför, förut. 2. *Jm* ~ springa fortare än, springa om ngn. **-richten**, *tr.* 1. skjuta, rycka, vrida fram. 2. göra i ordning, iordningställa, tillrusta, tillreda, förbereda. **-richtung**, *f.* 1. förberedelse, tillrustning. 2. inrättning, mekanism. **-rifs**, *m.* utkast. **-ritt**, *m.* framridande. **-rücken**, I. *tr.* 1. draga, skjuta fram. 2. *Jm etw.* ~ förehålla ngn ngt. II. *itr. s.* rycka, tåga fram; närma sig; rycka upp. **-rufen**, *tr.* ropa, kalla fram. **-rüsten** = *vorrichten* 2. **-s**, smndragn. af *vor das*. **-saal**, *m.* försal, väntsal. **-sagen**, *tr.* 1. förutsäga. 2. *Jm etw.* ~ a) berätta ngt för ngn, b) förestafva, diktera ngn ngt, c) skol. hviska ngt för ngn, d) sufflera ngn. **-sager**, **-**, *m.* sufflör. **-sänger(in)**, *m.* (*f.*) en som tar upp, leder sången, kantor, klockare. **-satz**, *m.* föresats, uppsåt, afsigt. **-sätzlich**, *a.* uppsåtlig, afsigtlig. **-schein**, *m. Zum* ~ *kommen:* komma fram, komma i dagen, *zum* ~ *bringen:* bringa i dagen. **-schicken**, *tr.* 1. förutskicka. 2. framskicka. **-schieben**, *tr.* skjuta fram. *Jn* ~ skjuta fram ngn, skjuta ngn framför sig, dölja sig bakom ngn, *etw.* ~ taga ngt till förevändning. **-schieber**, *m.* lock, lucka att skjuta för, skottlucka. **-schiebung**, *f.* framskjutande. **-schiefsen**, I. *itr. s.* skjuta, störta fram. II. *tr.* förskräcka, förskottera, lägga ut. **-schiff**, *n.* för. **-schlag**, *m.* 1. förslag. *Etw. in* ~ *bringen:* föreslå, väcka förslag om ngt. 2. första slag. 3. prutmån. 4. mus. förslag. **-schlagen**, I. *tr.* 1. föreslå. 2. slå, drifva fram. 3. *Den Takt* ~ slå takt. II. *itr. s.* 1. slå, falla fram, öfver. 2. förherska. 3. mus. bilda förslag. **-schmack**, **-[e]s**, *0*, *m.* försmak. **-schmecken**, I. *itr. h.* taga öfverhand. II. *tr.* 1. *Etw.* ~ finna smaken af ngt öfvervägande. 2. hafva försmak af. **-schmeicheln**, *tr. Jm etw.* ~ smickra ngn med ngt. **-schneidebrett**, *n.* skärbräde. **-schneidemesser**, *n.* förskärarknif. **-schneiden**, *tr.* 1. skära för. 2. *Jm Gesichter* ~ göra grimaser åt ngn. **-schneider**, *m.* förskärare. **-schnell** = *voreilig*. **-schrauben**, *tr.* skrufva för. **-schreiben**, *tr.* 1. skrifva framför. 2. skrifva för. 3. föreskrifva. **-schreien**, *tr. Jm etw.* ~ skrika ngt i öronen på ngn. **-schreiten**, *itr. s.* 1. fortgå, gå vidare. 2. *Jm* ~ skrida, gå framför ngn. **-schrift**, *f.* 1. förskrift. 2. föreskrift, order, befallning. **-schriftsmäfsig**, *a.* enligt föreskrift, reglementsenlig. **-schriftswidrig**, *a.* reglementsvidrig. **-schritt**, *m.* steg framåt, framsteg. **-schub**, *m.* befrämjande, understöd, hjälp. *Jm* ~ *leisten* el. *thun:* understödja, hjälpa, gynna ngn. **-schuh**, *m.* stöfvelfot. **-schuhen**, *tr.* försko. **-schule**, *f.* förberedande skola, förskola; förberedande kurs, elementarkurs. **-schüler**, *m.* lärjunge i en förberedande skola. **-schufs**, *m.* 1. förskott, utlägg. 2. första skottet. **-schufsweise**, *adv.* förskottsvis. **-schütten**, *tr.* 1. *Dem Viehe Futter* ~ fodra kreaturen. 2. *Dämme* ~ kasta upp dammar mot vattnet. **-schützen**, *tr.* 1. *Etw.* ~ förskansa sig bakom ngt. 2. föregifva, taga till förevändning. **-schwarm**, *m.* första svärm. **-schwatzen** = *vorplaudern*. **-schweben**, *itr. h.* föresväfva. **-schwindeln**, *tr. Jm etw.* ~ söka inbilla ngn ngt. **-segeln**, *itr. s.* 1. segla fram. 2. segla först, i spetsen. **-sehen**, I. *tr.* 1. förutse. 2. förebygga. II. *rfl.* se sig för, se upp. *Vorgesehen!* se upp! **-sehung**, *f.* försyn. **-sein**, *itr. s.* 1. *Jm* ~ vara före, framför ngn. 2. förevara, förhandlas. 3. *Da sei Gott vor!* Gud bevare oss därför! **-setzen**, *tr.* 1. sätta framför, fram. *Jm etw.* ~ sätta fram ngt åt ngn, bjuda ngn på ngt. 2. *Einer* (dat.) *Sache etw.* ~ föredraga ngt framför en sak. 3. *Sich* (dat.) *etw.* ~ föresätta sig ngt. 4. *Jn einer* (dat.) *Sache* ~ sätta ngn i spetsen för ngt. **-setzung**, *f.* **-sicht**, *f.* 1. förutseende. 2. försigtighet. **-sichtig**, *a.* försigtig. **-sichtigkeit**, *f.* försigtighet. **-silbe**, *f.* gram. förstafvelse. **-singen**, *tr. Jm etw.* ~ sjunga ngt för ngn. **-singer** = *Vorsänger*. **-sitz**, *m.* ordförandeskap, presidium. *Den* ~ *führen:* föra ordet. **-sitzen**, *itr. h.* 1. föra ordet, presidera. 2. *Jm* ~ sitta framför, öfver ngn. **-sommer**, *m.* försommar. **-sorge**, *f.* förutseende, omtanke, omsorg, försorg. ~ *tragen* el. *treffen, daſs:* draga försorg om att. **-sorgen**, *itr. h.* draga försorg, *jm:* om ngn. **-sorglich**, *a.* förutseende, omtänksam, försigtig. **-spann**, **-e**, *m.* 1. förspänning. 2. skjutshästar. 3. förspann. **-spannen**, *tr.* spänna för. **-spiegeln**, *tr.* förespegla. **-spieg[e]lung**, *f.* **-spiel**, *n.* 1. förspel. 2. förpjes. **-spielen**, *tr. Jm etw.* ~ spela ngt för ngn. **-sprache**, *f.* förord, rekommendation. **-sprechen**, I. *tr. Jm etw.* ~ a) förestafva ngn ngt, b) lära ngn hur han skall säga, uttala ngt. II. *itr. h.* o. ✱ *s. Bei jm* ~ säga till, taga in hos, hälsa på ngn. **-sprengen**, *itr. s.* spränga fram. **-springen**, *itr. s.* 1. hoppa fram. 2 skjuta fram, öfver, stå ut. **-sprung**, *m.* 1. utsprång, utstående del. 2. försprång, försteg. *Den* ~ *gewinnen:* få försprång. **-spuk**, *m.* förebud, varsel. **-spuken**, *itr. h.* 1. spöka före. 2. *Jm* ~ spöka för, föresväfva ngn. **-stadt**, *f.* förstad. **-städter**, **-**, *m.* förstadsbo. **-städtisch**, *a.* förstads-. **-stand**, **-e** †, *m.* 1. styrelse, direktion. 2. föreståndare. **-standschaft**, *f.* ledning, styrelse, egenskap af

föreståndare, af direktör. **-stechen,** *itr. h.* 1. sticka fram, framträda. 2. sticka för. **-stecken,** *tr.* 1. sticka fast, fästa framför. 2. sticka fram, ut. 3. *Sich* (dat.) *etw.* ~ föresätta sig ngt. **-stehen,** *itr. h.* 1. stå, skjuta fram, ut. 2. jäg. *der Hund steht vor:* hunden står för rapphönsen m. m. 3. stå framför, öfver, *jm:* ngn. 4. förestå, stå i spetsen för, förvalta, sköta, t. ex. *einem Amte:* ett ämbete. 5. stå förut, ofvan. **-steher,** -, *m.* föreståndare. **-steherin,** *-nen, f.* föreståndarinna. **-steherschaft,** *f.* föreståndarskap. **-stellen,** I. *tr.* 1. föreställa, presentera. 2. ställa fram. 3. ställa framför. 4. *Jm etw.* ~ a) framställa, skildra ngt för ngn, b) framlägga ngt för ngn, c) föreställa ngn ngt. 5. föreställa, betyda. II. *rfl.* 1. presentera sig. 2. ställa sig framför. **-stellig,** *a. Etw.* ~ *machen:* göra ngt åskådligt. **-stellung,** *f.* 1. presentation. 2. framställning, yrkande. 3. föreställning. 4. representation, teater. **-stich,** *m.* förstyng. **-stöfs,** *m.* 1. stöt framåt; utfall, anfall. 2. list, kant på kläder. **-stofsen,** I. *tr.* 1. stöta, skjuta fram. 2. sätta till, förlänga. II. *itr. s.* skjuta ut. **-strecken,** *tr.* 1. sträcka, räcka fram, framför. 2. försträcka, förskottera. **-streckung,** *f.* **-streichen,** *tr.* 1. stryka för. 2. stryka fram. **-streuen,** *tr.* strö ngt framför, åt, t. ex. *den Hühnern Korn.* **-stube,** *f.* yttre rum. **-stück,** *n.* 1. framstycke. 2. teat. förpjes. **-stufe,** *f.* 1. första steg. 2. förberedelse, förskola. **-stürmen,** *itr. s.* storma fram. **-stürzen,** *itr. s.* störta fram. **-süchen,** *tr.* söka, leta fram. **-sündflut[h]lich,** *a.* antediluviansk. **-tanzen,** I. *tr. Jm einen Walzer* ~ dansa en vals för ngn. II. *itr. h.* dansa först, anföra dansen. **-tänzer,** *m.* dansanförare. **-t[h]eil,** *m.* fördel. **-t[h]eilbringend,** *a.* fördelaktig. **-t[h]eilhaft,** *a.* fördelaktig. **-t[h]un,** I. *tr.* 1. sätta, ställa framför, skjuta för, spänna för. 2. handla förut, först. 3. *Jm etw.* ~ visa ngn hur han skall göra ngt. 4. *Es jm* ~ öfverträffa ngn. II. *rfl.* utmärka sig. **-trab,** *m.* förtraf. **-traben,** *itr. s.* trafva framför. **-trag,** *-e* †, *m.* föredragning, framställning, föredrag. **-tragen,** *tr.* 1. *Jm etw.* ~ bära ngt framför ngn. 2. föredraga. 3. öfverflytta, transportera. **-tragung,** *f.* **-träfflich,** *a.* förträfflig. **-träfflichkeit,** *f.* förträfflighet. **-treiben,** *tr.* drifva fram, framför. **-treppe,** *f.* yttre trappa. **-treten,** *itr. s.* 1. stiga, träda fram. Bild. *mit etw. nicht* ~ *wollen:* ej vilja fram med ngt. 2. träda, ställa sig framför. **-trinken,** *tr.* o. *itr. h. Jm* ~ dricka ngn till. **-tritt,** *m.* 1. steg framåt. 2. företräde. **-trupp,** *m.*, **-truppe,** *f.* förtrupp. **-tüch,** *n.* förkläde. **-turnen,** *itr. h.* leda gymnastiköfningar. **-turner,** *m.* ledare af gymnastiköfningar. **-üben,** *tr.* förut öfva.

vorüber, *adv.* 1. förbi. 2. framåt. **-gang,** *m.* gång förbi. *Bei seinem* ~*e:* när han gick förbi. **-gehen,** *itr. s.* 1. gå förbi. 2. gå öfver. **-können,** *itr. h.* kunna komma förbi.

Vor||übung, *f.* förberedande öfning. **-untersüchung,** *f.* förberedande undersökning.

Vórurt[h]eil, *n.* fördom. **-frei,** **-slos,** *a.* fördomsfri. **-slosigkeit,** *f.* fördomsfrihet.

Vor||vater, *m.* stamfader, pl. förfäder. **-verhör,** *n.* förberedande förhör. **-versammlung,** *f.* förberedande församling. **-vordern,** *pl.* förfäder. **-vórgestern,** *adv.* för tre dagar sen. **-vorig,** *a.* nästsist. **-vórletzt,** *a.* tredje från slutet. **-wagen,** I. *m.* framvagn. II. *rfl.* våga sig fram. **-wahl,** *f.* förberedande val. **-wall,** *m.* främre, yttre vall. **-walten,** *itr. h.* 1. vara förherskande. 2. förefinnas, äga rum. **-wand,** *-e* †, *m.* förevändning, undanflykt. **-wärts,** *adv.* framåt, fram. **-wég,** *adv.* 1. framför, förut. 2. ifrån början, utan vidare. 3. förut, på förhand, i förväg, i förskott. **-wégnahme,** *f.* antecipering; borttagande, uttagande i förväg. **-wégnehmen,** *tr.* antecipera, på förhand borttaga, uttaga. **-weinen,** *tr. Jm etw.* ~ gråtande berätta ngt för ngn, gråta i ngns närvaro. **-weisen,** *tr.* förevisa. **-weisung,** *f.* **-welt,** *f.* 1. det förflutna, forntid, våra förfäder. 2. urvärld, urtid. **-weltlich** = *urweltlich.* **-wenden,** *tr.* förevända. **-werfen,** *tr.* kasta fram, framför. *Jm etw.* ~ a) kasta ngt till, åt ngn, b) förebrå ngn ngt. **-werk,** *n.* 1. mil. fort. 2. mäjeri. **-wéser,** -, *m.* föregångare. **-wiegen,** I. *itr. h.* vara öfvervägande, förherskande. II. *tr. Jm etw.* ~ väga ngt i ngns närvaro. **-wimmern,** **-winseln** = *vorjammern.* **-winter,** *m.* förvinter, vinterns början. **-wissen,** *n.* vetskap. **-witz,** *m.* 1. nyfikenhet, näsvishet, framfusighet. 2. näsvis person. **-witzig,** *a.* nyfiken, näsvis, framfusig. **-wort,** *-e, n.* förord, företal. **-wurf,** *m.* 1. förebråelse, tadel. 2. lockbete. **-wurfsfrei,** **-wurfslos,** *a.* otadelig. **-wurfsvoll,** *a.* förebrående. **-zählen,** *tr. Jm etw.* ~ räkna ngt i ngns närvaro, så att ngn ser det, räkna upp ngt inför ngn. **-zählung,** *f.* -zaubern, *tr.* framtrolla. **-zeichen,** *n.* 1. förebud. 2. förtecken. **-zeichnen,** *tr.* 1. rita för. 2. framställa, skildra. 3. utmärka, markera, upprita. **-zeichnung,** *f.* 1. plansch att rita efter, ritning, mönster. 2. förtecken. **-zeigen,** *tr.* förevisa. **-zeigung,** *f.* **-zeit,** *f.* forntid. **-zéiten,** *adv.* förr, i forntiden. **-zeitig,** *a.* 1. för tidig. 2. afv. **vórzeitlich,** forntida. **-ziehen,** I. *tr.* 1. draga fram. 2. föredraga, *etw. einer* (dat.) *Sache:* ngt framför en sak. II. *itr. s.* draga, tåga, flytta fram, framför. **-zimmer,** *n.* yttre rum, väntrum. **-zug,** *m.* företräde. **-zúglich,** *a.* utmärkt, förträfflig. **-zúglichkeit,** *f.* förträfflighet.

votieren, *sv. itr. h.* votera, (om)rösta.

Votum, *-[s], ..ta* el. *..ten* el. *-s, n.* 1. röst, votum. 2. löfte.

vulgär, *a.* vulgär.

Vulkán, *-e, m.* vulkan. **-isch,** *a.* vulkanisk.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

W.

W, förkortn. = *West:* väst, väster.
Waare se *Ware.*
Wabe, *-n, f.*, **-n**, *-, m.* håningskaka. **-rlohe**, *f.* fladdrande låga.
wach, *a.* vaken. **-aufzug**, *m.* vaktparad. **-dienst**, *m.* vakt(göring). **-e**, *-n, f.* vakt. ∼ *haben* el. *thun* el. *auf* ∼ *sein:* vara, stå på vakt, ∼ *'raus!* i gevär! **-en**, *sv. itr. h.* vaka. **-frau**, *f.* sjuksköterska. **-habend**, *a.* vakthafvande.
Wach[h]ölder, *-, m.* **1.** en. **2.** enbärsbränvin, genever. **-n**, *a.* af en, en-.
Wachs, *-es, 0, n.* vax.
wachsām, *a.* vaksam. **-keit**, *f.* vaksamhet.
Wachs‖decke, *f.* vaxduk. **-en**, I. *st. itr. s.* växa, ökas, tilltaga, stiga. *In die Breite* ∼ växa på bredden, vidden, breda ut sig. Bild. *sich um etw. keinen Bart, sich über etw.* (ack.) *kein graues Haar* ∼ *lassen:* ej bry sig om ngt, *einer* (dat.) *Sache gewachsen sein:* vara en sak vuxen. II. äfv. **wächsen**, *sv. tr.* vaxa.
wächse[r]n, *a.* af vax, vax-. F bild. *jm eine* ∼*e Nase drehen:* draga ngn vid näsan.
Wachs‖leinen, *n.*, **-leinwand**, *f.* vaxduk. **-pflaster**, *n.* cerat. **-scheibe**, *f.* vaxkaka. **-stock**, *m.* vaxstapel. **-tafel**, *f.* vaxkaka. **-thum** se *Wachstum.* **-tüch**, *n.* vaxduk. **-tüm**, *n.* växtlighet, vegetation; alster, produkt.
Wacht, *-en, f.* vakt. **-dienst**, *m.* vakt(göring). **-el**, *-n, f.* **1.** vaktel. **2.** F örfil. **-elstreichen**, *n.*, **-elstrich**, *m.* vaktelstreck.
Wächter, *-, m.* vaktare, vakt, väktare. **-in**, *-nen. f.* vaktarinna.
wacht‖frei, *a.* fri från vaktgöring. **-habend**, *a.* vakthafvande. **-meister**, *m.* vaktmästare. **-offizier**, *m.* vakthafvande officer.
Wack‖le, *-n, f.* min. vacka. **-elig**, *a.* vacklande, ostadig, rankig. **-elkopf**, *m.* **1.** darrande, nickande hufvud. **2.** en som ej kan hålla hufvudet stilla. **-elköpfig**, *a.* som ej kan hålla hufvudet stilla. **-eln**, *sv. itr.* **1.** *h.* vackla, runka, vara ostadig. **2.** *s.* röra sig, gå ostadigt, vacklande. **-er**, *a.* dugtig, tapper. **-ler**, *-, m.*, **-lerin**, *-nen, f.* vacklande, ostadig person. **-lig** se *wackelig.*
Wade, *-n, f.* dim. †, vad på ben. **-nstrumpf**, *m.* långstrumpa.
Waffe, *-n, f.* vapen. **-l**, *-n, f.* våffla. **-narbeit**, *f.* vapenlek, strid. **-ndienst**, *m.* krigstjänst. **-nfähig**, *a.* vapenför. **-ngattung**, *f.* vapenslag. **-ngefährte**, **-ngenosse**, *m.* vapenbroder. **-ngewalt**, *f.* vapenmakt. **-nhalle**, *f.* vapensal. **-nhaus**, *n.* arsenal. **-nlos**, *a.* vapenlös, obeväpnad. **-nruhe**, *f.* vapenhvila. **-nstück**, *n.* **1.** vapen. **2.** vapenbragd. **-nthat**, *f.* vapenbragd. **-nträger**, *m.* vapendragare, -sven.
waffnen, *sv. tr.* väpna.
Wage, *-n, f.* **1.** våg. **2.** vattenpass. **3.** jämvigt. *Jm die* ∼ *halten:* hålla ngn stången. **4.** vågrätt läge. **5.** = *Kippe 1. Auf der* ∼ *liegen:* stå på spel, *auf die* ∼ *setzen:* sätta på spel. **-amt**, *n.* våghus. **-fahrt**, *f.* vågad, farlig färd. **-hals**, *m.* våghals. **-halsig**, *a.* oförvägen, halsbrytande. **-halsigkeit**, *f.* oförvägenhet. **-n**, **a)** *sv.* I. *tr.* våga; riskera. *Es mit jm* ∼ våga att mäta sig med ngn. II. *rfl.* våga sig, djärfvas, töras. **b)** -[†], *m.* dim. *Wäg[e]lein, Wägelchen*, vagn.
wägen, *st.* o. ✳ *sv. tr.* väga.
Wagen‖bau, *m.* vagnmakeri. **-bauer**, *m.* vagnmakare. **-kasten**, *m.* **1.** vagnskorg. **2.** vagnslåda. **-ladung**, *f.* vagnslast. **-lenker**, *m.* körsven. **-macher**, *m.* vagnmakare. **-rennen**, *n.* kappkörning.
Wage‖r, *-, m.* en som vågar ngt. **-recht**, *a.* vågrät. **-sprung**, *m.* vågadt, djärft språng.
Waggón, *-s, m.* vagong, järnvägsvagn.
wäg‖haft, **-lich**, *a.* djärf, vågsam. **-ner**, *-, m.* vagnmakare. **-ni[ſ]s**, *-se, n.* o. *f.* vågsamhet; vågstycke. **-spiel**, *n.* vågspel. **-stück**, *n.* vågstycke.
Wägung, *f.* vägning.
Wahl, *-en, f.* val. *Seine* ∼ *treffen:* göra sitt val, *jm die* ∼ *lassen:* lemna ngn fritt val, *ohne* ∼ äfv. utan åtskilnad.
wählbār, *a.* valbar. **-keit**, *f.* valbarhet.
wahl‖berechtigt, *a.* valberättigad. **-bezirk**, *m.* valkrets.
wähl‖en, *sv. tr.* välja. **-er**, *-, m.* väljande, valman, elektor. **-erei**, *-en, f.* väljande. **-erisch**, *a.* granntyckt, kinkig, noga. **-erschaft**, *f.* **1.** egenskap af valman. **2.** samtlige valmän.
wahl‖fähig, *a.* **1.** valberättigad. **2.** valbar. **-fähigkeit**, *f.* **1.** rätt att välja. **2.** valbarhet. **-fürst**, *m.* **1.** valfurste. **2.** kurfurste. **-kind**, *n.* adoptivbarn. **-spruch**, *m.* valspråk. **-statt**, *f.* valplats. **-stimme**, *f.* röst vid val. **-vater**, *m.* adoptivfader. **-verwandtschaft**, *f.* kemisk frändskap, affinitet.
Wahn, *-[e]s, 0, m.* villfarelse, villa, illusion. **-begriff**, *m.* falskt begrepp. **-bild**, *n.* skenbild, illusion.
wähnen, *sv. tr.* o. *itr. h.* mena, tro, anse, inbilla sig.
Wahn‖glaube, *m.* vantro. **-kante**, *f.* vankant. **-kantig**, *a.* vankantig. **-schaffen**, *a.* vanskapad. **-sinn**, *m.* vansinne, galenskap. **-sinnig**, *a.* vansinnig. **-wissen**, *n.* falskt vetande. **-witz**, *m.* vanvett, vansinne. **-witzig**, *a.* vanvettig, vansinnig.
wahr, *a.* sann; verklig. *Nicht* ∼*?* icke sant? *so* ∼ *mir Gott helfe:* så sant mig Gud hjälpe. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* med gen. förvalta, be-

vaka, skydda, bevara, akta (sig), taga sig i akt, *vor* (med dat.) el. ✻ *gegen etw.:* för ngt.

währen, *sv. itr. h.* vara, fortfara, fortlefva, dröja. **-d, I.** *a.* varande, varaktig, fortlefvande, pågående. **II.** *prep.* med gen. under, på (om tid). **III.** *konj.* under det att, medan.

wahr‖haft, *a.* verklig, sann, sanningsenlig. **-háftig,** *a.* verklig, sann; adv. ~*!* i sanning! förvisso! **-háftigkeit,** *f.* verklighet, sanningsenlighet. **-heit,** *f.* sanning. **-heitlich, -heitsgemäfs, -heitsgetreu, -heitsliebend,** *a.* sanningsenlig. **-lich** (vanl. kort **a**), *adv.* i sanning, sannerligen. **-nehmbar,** *a.* förnimbar. **-nehmbarkeit,** *f.* förnimbarhet. **-nehmen,** *tr.* förnimma, märka, iakttaga. **-nehmung,** *f.* förnimmelse, iakttagelse, rön. **-sagekunst,** *f.* spådomskonst. **-sagen,** vanl.* *tr.* o. *itr. h.* förutsäga, spå, profetera. **-sager, -,** *m.* spåman. **-sagerei,** *-en, f.* spådom. **-sagerin,** *-nen, f.* spåkvinna. **-sagerisch,** *a.* förutseende. **-sagung,** *f.* förutsägelse, spådom. **-scheinlich,** *a.* sannolik. **-scheinlichkeit,** *f.* sannolikhet. **-spruch,** *m.* jurys utlåtande.

Währung, *f.* **1.** tid, tidrymd som ngt varar. *Eine Uhr von acht Tagen* ~ ett ur som går i åtta dagar efter en uppdragning. **2.** myntfot. **3.** värde.

Wahrzeichen, *n.* **1.** vårdtecken. **2.** märkvärdighet, märkvärdig sak. **3.** tecken, märke.

Waid, *-[e]s, 0, m.* bot. veide (Isatis tinctoria).

Waid- se *Weid-.*

Waise, *-n, f.* o. *m.* föräldralöst, faderlöst, moderlöst barn. **-ngelder,** *pl.* pupill-, förmyndaremedel. **-nhaus,** *n.* barnhem, barnhus. **-nkind,** *n.* föräldralöst barn. **-nknabe,** *m.* föräldralös gosse. **-nmädchen,** *n.* föräldralös flicka. **-nmutter,** *f.* fostermor.

Waizen se *Weizen.*

Wake, *-n, f.* vak.

Wal, *-e, m.* hval, hvalfisk.

Walách‖le, *-n, m.* **1.** valack, invånare i Valakiet. **2.** se *Wallach 1.* **-éi,** *0, f. npr. Die* ~ Valakiet. **-isch,** *a.* valackisk.

Wald, *-er* †, *m.* skog. **-bau,** *m.* skogshushållning. **-bedeckt,** *a.* skogig. **-bewohner(in),** *m.* (*f.*) skogsbo. **-biene,** *f.* skogsbi, vildt bi. **-brand,** *m.* skogseld. **-bruder,** *m.* eremit. **-dunkel,** *n.* skogens dysterhet, mörker, den mörka skogen. **-éin[wärts],** *adv.* inåt skogen. **-esel,** *m.* vildåsna. **-esfrische,** *f.* skogens friskhet, den friska skogen. **-frevel,** *m.* skogsåverkan. **-gebirge,** *n.* skogbeväxt bärg. **-geist,** *m.* skogsande, -rå. **-geschrei,** *n.* jagtrop. **-glöckchen, -glöcklein,** *n.* blåklocka. **-gott,** *m.* skogsgud. **-grün,** *a.* skogsgrön, mörkgrön. **-horn,** *n.* valdthorn. **-huhn,** *n.* orre, orrhöna, skogshöna. **-hüter,** *m.* skogvaktare. **-ig,** *a.* skogig. **-land,** *n.* skogsmark; skogigt land. **-mann,** *m.* **1.** skogsbo. **2.** skogsande. **-meister,** *m.* **1.** öfverjägmästare. **2.** bot. madra (Asperula). **-mensch,** *m.* skogsmänniska, orangutang. **-rappe,** *-n, f.* sjabrak. **-rauch,** *m.* **1.** = *Herauch.* **2.** bot. desmansknopp (Adoxa Moschatellina). **-rebe,** *f.* bot. skogsrefva (Clematis). **-recht,** *n.* skogsrätt, skogsordning. **-reich,** *a.* skogrik. **-reiter,** *m.* beriden skogvaktare. **-streu,** *f.* strö af löf och mossa. **-teufel,** *m.* **1.** skogsrå. **2.** skogsdjäfvul (apa). **-ung,** *f.* skog. **-wärts,** *adv.* åt skogen till, till skogs. **-weib,** *n.* skogsfru. **-wirt[h]schaft,** *f.* skogshushållning. **-wolle,** *f.* skogsull.

Walfisch, *m.* hvalfisk.

Walk‖e, *-n, f.* **1.** valkning. **2.** valkkvarn. **-en,** *sv. tr.* valka. **-er, -,** *m.* valkare. **-erde,** *f.* valkjord. **-eréi,** *-en, f.* = *Walke.* **-mühle,** *f.* valkkvarn. **-müller,** *m.* valkare. **-thon,** *m.* valklera.

Walküre, *-n, f.* valkyria.

Wall, *-e* †, *m.* vall, bank. **-ach,** *-e[n], m.* **1.** vallack, utskuren hingst. **2.** se *Walache 1.* **-bruch,** *m.* bresch. **-bruder,** *m.* pilgrim. **-en,** *sv. itr. s.* o. *h.* **1.** vandra, vallfärdas. **2.** svalla, sjuda, häfvas i vågor, bilda vågor.

wällen, *sv. tr.* kok. koka upp, förvälla.

Wall‖er, *-, m.,* **-erin,** *-nen, f.* pilgrim. **-fahren,*** *sv. itr. s.* vallfärdas. **-fahrer(in),** *m.* (*f.*) pilgrim. **-fahrt,** *f.* vallfart. **-fahrten,*** *sv. itr. s.* vallfärdas. **-nufs** se *Walnufs.* **-ung,** *f.* svallning, svall, vågrörelse.

Walm, *-e, m.* **1.** sluttande gafvel. **2.** hövålm. **-dach,** *n.* tak med sluttande gaflar.

Wall‖nufs, *f.* valnöt. **-púrgisnacht,** *f.* valborgsnatt, valborgsmässoafton. **-rofs,** *n.* hvalross.

wälsch se *welsch.*

walt‖en, *sv. itr. h.* förefinnas, förherska, råda, herska, styra, verka, bestämma, disponera, sörja för. *Schalten und* ~ göra och låta, subst. görande och låtande, *seines Amtes* ~ sköta sitt ämbete, sin pligt, *Gnade* ~ *lassen:* visa nåd, låta nåd gå för rätt, *das walte Gott!* det gifve Gud! **-er, -,** *m.* en som styr, bestämmer.

Walze, *-n, f.* dim. †, vals, cylinder; åbr. vält. **-n,** *sv.* **I.** *itr. h.* valsa, dansa vals. **II.** *tr.* valsa, kafla.

wälzen, *sv. tr.* vältra, rulla. *Sich vor Lachen* ~ kikna af skratt.

Walzer, *-, m.* vals (dans).

Wälzer, *-, m.* **1.** en som vältrar, rullar ngt. **2.** F tjock boklunta.

Wam‖me, *-n, f.* buk, mage. **-pig,** *a.* pussig. **-s,** *-er* † el. *-e* [†], *n.* o. *m.* tröja, jacka, kyller. **-sen,** *sv. tr.* **1.** iföra ett *Wams* se föreg. **2.** F prygla, klå.

Wand, *-e* †, *f.* vägg. *Vor Schmerz die Wände angehen* el. *anrennen:* vara utom sig af smärta. **-el,** *-s, 0, m.* **1.** vandel. **2.** förvandling, förändring. **3.** lyte, fel. **-elbar,** *a.* föränderlig, växlande, ostadig, förgänglig, bräcklig. **-elbarkeit,** *f.* föränderlighet. **-el-**

haft = *wandelbar.* **-ellos,** *a.* oföränderlig. **-ellosigkeit,** *f.* oföränderlighet. **-elmut[h],** *m.* vankelmod. **-eln,** *sv.* **I.** *itr. s. o. h.* **1.** vandra. **2.** *Handeln und* ~ subst. handel och vandel. **II.** *tr. o. rfl.* förvandla(s), förändra(s), utbyta(s). **-elstern,** *m.* planet. **-erblock,** *m.* flyttblock. **-erbüch,** *n.* gesällbok. **-erbursch[e],** *m.* vandrande gesäll. **-erer,** *-, m.* vandrare. **-erfalk[e],** *m.* pilgrimsfalk. **-erjahr,** *n.* vandringsår. **-erleben,** *n.* kringvandrande lif, lefnadssätt. **-erlehrer,** *m.* kringvandrande, ambulerande lärare. **-ern,** *sv. itr. s.* vandra. **-errose,** *f.* med. vandringsros. **-erschaft,** *f.* vandring; vandringsår. **-ersmann,** *m.* vandringsman. **-erstab,** *m.* vandringsstaf. **-erung,** *f.* vandring. **-ervogel,** *m.* flyttfågel. **-erzeit,** *f.* vandringstid, vandringsår. **-fest,** *a.* väggfast. **-gemälde,** *n.* väggmålning. **-getäfel,** *n.* panel. **-ler,** *m.* vandrare. **-lung,** *f.* förvandling. **-nachbar,** *m.* granne vägg om vägg el. hus om hus. **-putz,** *m.* rappning. **-teppich,** *m.* väfd el. stickad tapet. **-ung,** *f.* vägg.

Wange, *-n, f.* dim. *Wäng[e]lein, Wängelchen,* kind. **-ngrübchen,** *n.* grop på kinden.

Wank, *-[e]s, 0, m. Ohne* el. *sonder* ~ utan vank. **-elmut[h],** *m.* vankelmod. **-elmüt[h]ig,** *a.* vankelmodig. **-elrede,** *f.* sväfvande tal. **-en,** *sv. itr. h. o. s.* vackla, svigta, vika.

wann, *adv.* när. *Seit* ~*?* huru länge? *von* ~ *an?* från hvilken tidpunkt? *irgend* ~ någon gång, *dann und* ~ då och då. **-e,** *-n, f.* dim. †, **1.** tråg, kar, badkar. **2.** sädesvanna. **-en, I.** *sv. tr.* vanna. **II.** *adv.* hvadan, hvarifrån.

Wanst, *-es* †, *m.* våm, buk, mage.

Want, *-en, f.* sjö. vant.

Wanz‖e, *-n, f.* vägglus. **-ig,** *a.* full af vägglöss.

Wappen, *-, n.* vapen, sköldemärke. **-halter,** *m.* herald. vapenhållare. **-kunde,** *f.* heraldik. **-spruch,** *m.* valspråk.

wappn‖en, *sv. tr.* **1.** väpna. **2.** förläna ett vapen åt. **-er,** *-, m.* väpnare, vapensven.

Ward‖ein, *-e, m.* vardein, mynt-, metallproberare. **-ieren,** *sv. tr.* probera, värdera, taxera mynt, metaller. **-ierung,** *f.*

Ware, *-n, f.* vara, artikel. **-nbestand,** *m.* varulager. **-nhaus,** *n.* magasin. **-nprobe,** *f.* varuprof. **-nstempel,** *m.* varumärke, fabriksmärke.

warm, *-er* †, *a.* varm. Bild. ~ *sitzen:* sitta i goda omständigheter, *es jm* ~ *machen:* läsa lagen för ngn, *jm den Kopf* ~ *machen:* sätta ngn myror i hufvudet. **-bier,** *n.* dricksoppa, ölsupa. **-blüter,** *-, m.* varmblodigt djur. **-blutig,** *a.* varmblodig.

Wärme, *0, f.* värme. **-leitend,** *a.* värmeledande. **-leiter,** *m.* värmeledare. **-messer,** *m.* värmemätare. **-n,** *sv. tr.* värma. **-r,** *-, m.* värmapparat, värmeflaska, sängvärmare.

Warm‖haus, *n.* växthus, drifhus. **-herzig,** *a.* varmhjärtad.

Wärmung, *f.* uppvärmning.

warn‖en, *sv. tr.* varna. **-er,** *-, m.,* **-erin,** *-nen, f.* varnande person. **-ruf,** *m.* varningsrop. **-ung,** *f.* varning; varnagel.

warpen, *sv. tr.* sjö. varpa.

Wart, *-e, m.* väktare. **-e,** *-n, f.* utkik, vakttorn, observatorium. **-efrau,** *f.* hjälpmadam, städerska, (sjuk)sköterska. **-egeld,** *a.* **1.** lön för städning, för sjukvård. **2.** exspektantlön. **3.** väntpengar. **-en,** *sv. itr. h. o. tr.* **1.** vänta. **2.** *Jn* el. *js* ~ sköta, vårda, passa upp på ngn, *seines Amtes* ~ sköta sina åligganden.

Wärter, *-, m., -in, -nen, f.* vårdare, vaktare, (ban)vakt, sjukvaktare, sjuksköterska.

Warte‖saal, *m.* väntsal. **-zimmer,** *n.* väntrum.

-wärts, *adv. suff.* -vart, åt ... till, hän emot, mot, åt, till.

Wartung, *f.* vård, omvårdnad, skötsel; uppassning.

warúm (✻ˊ-), *adv.* **1.** hvarför. **2.** ✻ hvarom, om hvad.

Wärwolf se *Werwolf.*

Warz‖e, *-n, f.* dim. †, vårta. **-ig,** *a.* full af vårtor.

was, I. *n. inter. o. relat. pron.* hvad, hvad som, det som. ~ *du sagst!* kors, så du säger! ~ *haben wir gelacht!* å, så vi skrattade! *ach* ~*!* å prat! dumheter! **II.** se *etwas.*

Wasch‖anstalt, *f.* tvättinrättning. **-bär,** *m.* tvättbjörn. **-becken,** *n.* tvättfat.

Wäschbeutel, *m.* påse att lägga smutsigt linne i, kragpåse.

Wasch‖bleuel, *m.* klappträ. **-bock,** *m.* tvättstol, bidet.

Wäsch‖e, *-n, f.* **1.** tvätt. *Grofse* ~ *haben:* hafva stortvätt, byk, *in der* ~ *sein:* vara på byken. **2.** linne.

wasch‖echt, *a.* som håller att tvätta, äkta. **-en,** *st. tr.* **1.** tvätta. F bild. *jm den Kopf* ~ tvåla till ngn, *das hat sich gewaschen:* det är utmärkt, förträffligt. **2.** vaska. **3.** F skvallra.

Wäscher‖ei, *-en, f.* **1.** tvätt, tvättande. **2.** tvättinrättning. **-in,** *-nen, f.* tvätterska.

Wasch‖fafs, *n.* tvättbalja. **-frau,** *f.* tvätterska.

Wäschgeschäft, *n.* linnemagasin.

Wasch‖gold, *n.* gnm vaskning vunnet guld. **-haus,** *n.* tvättstuga.

Wäschkammer, *f.* linnekammare.

Wasch‖küche, *f.* tvättstuga. **-lappen,** *m.* tvättlapp, lapp att tvätta sig med; F bild. slapp, opålitlig person. **-lauge,** *f.* tvättlut. **-leder,** *n.* skinn som går att tvätta, sämskskinn. **-ledern,** *a.* af skinn som går att tvätta, sämskskinns-. **-leine,** *f.* tvättsnöre. **-markt,** *m.* F skvallerplats. **-maul,** *n.* F skvallerbytta, skvallerkäring. **-napf,** *m.* tvättfat. **-platz,** *m.* tvättbrygga.

Wäsch‖rolle, *f.* mangel. **-schrank,** *m.* linneskåp.

Wasch‖schwamm, *m.* tvättsvamp. **-seife,** *f.* såpa. **-tisch,** *m.* lavoar, komod. **-ung,** *f.* tvätt; vaskning. **-wanne,** *f.* tvättbalja.

Wäschwaren, *pl.* linnevaror.

Wasch‖wasser, *n.* tvättvatten; F bild. blask. **-weib**, *n.* **1.** tvätterska. **2.** skvallerkäring. **Wasen** = *Rasen a).* **-meister(ei)** = *Abdecker(ei).* **Wasser**, -[†], *n.* dim. †, vatten. *Zu ∼ und zu Lande:* till lands och sjöss. *∼ fahren:* a) köra vatten, b) företaga en roddtur. Bild. *zu ∼ werden:* blifva om intet, *zu ∼ machen:* göra om intet, *sich mit Not überm ∼ erhalten:* ha svårt att reda sig, *in allen ∼n erfahren sein:* förstå sig på allt. *Der Mund steht* el. *läuft ihm voll ∼* el. *das ∼ läuft ihm im Munde zusammen:* det vattnas i munnen på honom. **-arm**, *a.* vattenfattig. **-armut[h]**, *f.* vattenbrist. **-arzt**, *m.* kallvattensläkare, hydropat. **-ast**, *m.* vattenskott. **-blase**, *f.* **1.** vattenbubbla. **2.** vattenblåsa. **-brei**, *m.* vattgröt. **-dicht**, *a.* vattentät. **-fahrt**, *f.* färd på vattnet, roddtur, segeltur, sjöresa. **-fang**, *m.* cistern. **-gleich**, *a.* **1.** vattenaktig. **2.** horisontal, efter vattenpass. **-haft**, *a.* vattenaktig. **-heilanstalt**, *f.* vattenkuranstalt. **-heizung**, *f.* uppvärmning med varmt vatten. **-hose**, *f.* skydrag.

wässer‖licht, *a.* vattenaktig. **-ig**, *a.* vattenhaltig, -aktig, fadd. *Jm den Mund nach etw. ∼ machen:* göra ngn lysten efter ngt. **-igkeit**, *f.* vattenhalt, -aktighet, faddhet.

Wasser‖jungfer, *f.* dagslända. **-karte**, *f.* hydrografisk karta. **-kopf**, *m.* gnm hjärnvattensot förstoradt hufvud. **-köpfig**, *a.* lidande af hjärnvattensot. **-malerei**, *f.* **1.** akvarellmålning **2.** akvarell.

wässern, *sv.* **I.** *itr. h.* vattnas. *Mir wässert der Mund danach:* det vattnas mig i munnen därefter, *ihm ∼ die Augen:* hans ögon tåras. **II.** *tr.* **1.** vattna. **2.** vattenlägga. **3.** utspäda med vatten, vattenblanda. **4.** vattra.

Wasser‖nix, *m.* näck. **-nixe**, *f.* älfva, hafsfru, najad, vattennymf. **-not[h]**, *f.* vattenbrist. **-partie** = *Wasserfahrt.* **-pfeife**, **I.** *a.* vågrät. **II.** *m.* **1.** horisontallinie. **2.** vattenpass. **-perle**, *f.* oäkta pärla. **-polack**, *m.* polack från Schlesien. **-presse**, *f.* hydraulisk press. **-ratte**, *f.* **1.** vattensork. **2.** F sjögast. **-recht**, *a.* vågrät. **-reich**, **I.** *a.* vattenrik. **II.** *n.* vattenrike. **-scheide**, *f.* vattendelare, -skilnad. **-scheu**, **I.** *a.* rädd för vatten. **II.** *f.* vattuskräck. **-snot[h]**, *f.* af öfversvämning förorsakad nöd. **-stoff**, *m.* väte. **-straße**, *f.* vattenväg, sjöväg. **-sturz**, *m.* vattenfall. **-sucht**, *f.* vattensot. **-süchtig**, *a.* lidande af vattensot. **-suppe**, *f.* vattsoppa, vattvälling. **-tracht**, *f.* sjö. djupgående. **-treten**, *n.* vattentrampning.

Wässerung, *f.* vattning.

Wasser‖wage, *f.* vattenpass. **-wut[h]**, *f.* vattuskräck. **-zeichen**, *n.* vattenstämpel.

Wat, *-en, f.* ✻ tyg, klädning, drägt. **-e**, *-n, f.* en art fisknot. **-en**, *sv. itr. h.* o. *s.* vada.

Watsche (äfv. med ä), *-n, f.* P örfil. **-lig**, *a.* vaggande, ostadig, osäker. **-ln**, *sv. itr. h.* o. *s.* gå och vagga som en anka, rulta.

Watt, *-[e]s, -e[n], n.* o. *m.* del af stranden som, blottad under ebben, betäckes af floden. **-e**, *-n, f.* vadd. **-ieren**, *sv. tr.* vaddera. **-ierung**, *f.*

wau[wau], *itj.* vov(vov).

wëb‖bär, *a.* som kan väfvas. **-e**, *-n, f.* **1.** väfnad, väf. **2.** spindelväf. **-eärt**, *f.* sätt att väfva; väfnad. **-ebaum**, *m.* väfbom. **-en**, *sv.* **I.** *itr. h.* röra sig, verka, vara verksam. **II.** *tr.* **1.** röra, svinga. **2.** äfv. *st.* väfva; bild. fläta, hopsling(r)a. **-er**, **-**, *m.* väfvare. **-erei**, *-en, f.* **1.** väfveri, a) yrke, b) lokal. **2.** väfnad. **-erin**, *-nen, f.* väfverska. **-erlade**, *f.* lad. **-erschiffchen**, *n.*, **-erschütze**, *m.* skyttel. **-estuhl**, *m.* väfstol.

Wechsel, **-**, *m.* **1.** växel, växlande, växling, omväxling, ombyte, förändring. **2.** hand. växel. **-balg**, *m.* byting, bortbyting, trollunge. **-bär**, *a.* som kan växlas. **-begriff**, *m.* ekvivalent, motsvarande begrepp. **-beziehung**, *f.*, **-bezug**, *m.* växelförhållande, ömsesidigt förhållande, reciprocitet, motsvarighet. **-ei**, *-en, f.* **1.** oupphörligt växlande. **2.** växelaffär. **-fall**, *m.* skifte, växlande öde. **-fieber**, *n.* med. växelfeber, intermittent feber. **-gespräch**, *n.* omväxlande samtal hvarvid den ene talar efter den andre; dialog. **-haus**, *n.* bank(hus). **-kind**, *n.* = *Wechselbalg.* **-los**, *a.* utan växling, oföränderlig. **-n**, *sv. itr. h.* o. *s.*, *tr.* o. *refl.* växla, skifta, omväxla, byta om, ömsa, förändra(s). **-rede**, *f.* = *Wechselgespräch.* **-seitig**, *a.* ömsesidig. **-seitigkeit**, *f.* ömsesidighet. **-verhältni[i]s**, *n.* ömsesidigt förhållande. **-voll**, *a.* växlande, skiftande. **-weise**, *adv.* **1.** ömsesidigt. **2.** omväxlande, växelvis, ömsom. **-winkel**, *m.* mat. alternatvinkel.

Wechsler, **-**, *m.* växlare.

Weck, *-e, m.*, **-e**, *-n, f.*, **-en**, **-**, *m.* hvetebulle, hetvägg. **-en**, *sv. tr.* väcka. **-er**, **-**, *m.* väckare. **-eruhr**, *f.* väckareur. **-trommel**, *f.* reveljtrumma. **-uhr**, *f.* väckare(ur).

Wedel, **-**, *m.* **1.** fläkta, solfjäder. **2.** stänkkvast. **3.** svans. **-n**, *sv.* **I.** *itr. h.* vifta. **II.** *tr.* vifta med, t. ex. *den Fächer;* vifta, fläkta bort, t. ex. *die Fliegen.*

weder, *konj.* *∼ ... noch:* hvarken ... eller.

Weg, **I.** *-e, m.* väg, gång. *Hier geht kein ∼* förbjuden väg, *seinen ruhigen ∼ fortgehen:* lugnt gå sin väg, *es hat damit gute ∼e:* det brådskar ej, *woher des ∼es?* hvarifrån kommer ni? *jm die ∼e weisen:* visa ngn dörren. Med prep.: *sich auf den ∼ begeben* el. *machen:* begifva sig i väg, *jm etw. auf den ∼ geben:* gifva ngn ngt med på vägen, *auf dem ∼e sein zu:* vara på väg att, *auf gütlichem ∼e:* i godo; *bei ∼e sein:* a) vara på väg, b) vara uppe, c) träffas; *jm nicht über den ∼ trauen:* ej tro ngn längre än man ser honom; *etw. zu ∼e bringen* el. *mit etw. zu ∼e kommen:* komma till stånd med ngt, få ngt till stånd.

II. (kort **e**) *adv.* bort, borta, undan. ~ *sein:* vara borta, försvunnen, hafva upphört, *ganz* ~ *sein:* vara utom sig, ej veta till sig, *über etw.* (ack.) ~ *sein:* ɹafva hunnit öfver ngt, *hinter einander* ~ i oafbruten följd, *in einem* ~ oafbrutet, utan uppehåll, ~ *da!* ur vägen! *Kopf* ~*!* akta hufvudet! **-arbeiten,** *tr.* bortarbeta, borttaga, urtaga. **-ätzen,** *tr.* bortfräta. **-begeben,** *rfl.* begifva sig, resa bort. **-beifsen,** *tr.* **1.** bita af, ur. **2.** bortköra, undantränga. **-bekommen,** *tr.* **1.** få undan. **2.** få till stånd. **3.** *Eins* ~ få sig en örfil, ett rapp, ett slag. **-beten,** *tr.* gnm sina böner fördrifva. **-blasen,** *tr.* bortblåsa. **-bleiben,** *itr. s.* blifva, stanna borta; uteblifva, utelemnas, uteglömmas. *Von etw.* ~ ej röra vid, befatta sig med, bry sig om ngt. **-blikken,** *itr. h.* se bort. **-brechen,** *tr.* bryta bort, af. **-brennen, I.** *tr.* bränna bort. **II.** *itr. s.* brinna upp. **-bringen,** *tr.* skaffa bort, undan. **-denken,** *tr.* tänka bort. **-drängen,** *tr.* tränga bort, undan. **-dürfen,** *itr. h.* töras, få gå bort. **-ebau,** *m.* vägbyggnad, väganläggning. **-eblatt,** *n.*, **-ebreit,** *-e, m. o. n.* bot. groblad (Plantago). **-egeld** = *Chausseegeld.* **-ehaus** = *Chausseehaus.* **-eilen,** *itr. s.* skynda bort, undan. *Über etw.* (ack.) ~ a) skynda (fram) öfver, hastigt gå öfver ngt, b) göra ngt på hafs, slarfvigt. **-elagerer,** *-, m.* stråtröfvare. **-elagern,*** *itr. h.* vara stråtröfvare. **-elos,** *a.* väglös, utan vägar, obanad. **-en,** *prep.* med gen. el. ✻ dat. för ... skull, till följd af, med anledning af. **-erich,** *-e, m.* bot. groblad (Plantago). **-essen,** *tr.* **1.** äta bort, upp. **2.** F gifva en afskedsfest för. **-fahren, I.** *itr. s.* fara, resa bort. *Über etw.* (ack.) ~ fara fram öfver ngt. **II.** *tr.* köra, skjutsa bort. **-fall,** *m.* bortfallande, afskaffande. *In* ~ *bringen:* bortskaffa, afskaffa, *in* ~ *kommen:* falla bort, upphöra. **-fallen,** *itr. s.* falla bort, upphöra. **-fangen,** *tr.* fånga, taga, bortsnappa. **-fischen,** *tr.* borttaga, uppfiska, bortsnappa. **-fliegen,** *itr. s.* flyga bort. **-führen,** *tr.* bortföra. **-gabeln,** *tr.* F bortsnappa. **-gang,** *m.* bortgång, bortgående. **-geben,** *tr.* gifva, skänka bort. *Von Hause* ~ bortackordera, annorstädes inackordera. **-gehen,** *itr. s.* gå bort, undan. *Über etw.* (ack.) ~ a) gå (fram) öfver ngt, b) hoppa öfver ngt. **-gewöhnen,** *tr. Jn von einem Orte* ~ vänja ngn af med att besöka ett ställe. **-gieſsen,** *tr.* slå bort, ut. **-haben,** *tr.* **1.** redan hafva fått. **2.** förstå, begripa. **-halten,** *tr.* hålla bort, undan; akta. **-hängen,** *tr.* hänga undan, bort. **-haschen,** *tr.* bortsnappa. **-heben, I.** *tr.* lyfta bort. **II.** *rfl.* aflägsna sig. **-helfen,** *itr. h. Jm* ~ hjälpa ngn att komma i väg, att komma undan. **-holen,** *tr.* hämta bort, borttaga. **-hüpfen,** *itr. s.* hoppa bort, undan. *Über etw.* (ack.) ~ hoppa öfver, öfverhoppa ngt. **-jagen,** *tr.* jaga, köra bort. **-kapern,** *tr.* bortkapa, -taga, -snappa. **-kehren,** *tr.* **1.** bortsopa. **2.** bortvända. **-kommen,** *itr. s.* **1.** komma bort, förkomma. **2.** komma undan, i väg. **-können,** *itr. h.* kunna komma undan, i väg, kunna resa. **-kratzen,** *tr.* bortskrapa. **-kriechen,** *itr. s.* krypa bort, undan. **-kriegen,** F = *wegbekommen.* **-küssen,** *tr.* kyssa bort. **-lassen,** *tr.* utelemna. **-laufen,** *itr. s.* springa bort. **-legen,** *tr.* lägga undan, bort. **-leihen,** *tr.* låna ut, bort. **-leugnen,** *tr.* förneka. **-locken,** *tr.* locka bort. **-machen, I.** *tr.* borttaga. **II.** *rfl.* F laga att man kommer i väg, aflägsna sig. **-mögen,** *itr. h.* vilja komma bort. **-müssen,** *itr. h.* nödgas gå, resa bort, måste bort. **-nahme,** *0, f.* borttagande. **-nehmen,** *tr.* borttaga. **-packen, I.** *tr.* packa undan. **II.** *rfl.* packa sig i väg. **-prügeln,** *tr.* prygla bort, medels prygel bortköra. **-putzen,** *tr.* putsa bort, putsande borttaga; F knipa, strala. **-raffen,** *tr.* bortrycka. **-räumen,** *tr.* rödja undan, skaffa ur vägen, undanrödja. **-reisen,** *itr. s.* resa bort. **-reiſsen,** *tr.* rycka, slita bort. **-reiten,** *itr. s.* rida bort. **-rücken,** *tr.* rycka bort. **-rufen,** *tr.* kalla bort. **-säm,** *a.* farbar. **-säule,** *f.* **1.** vägvisare. **2.** milstolpe. **-schaffen,** *sv. tr.* bort-, undanskaffa. **-scheide,** *f.* skiljoväg. **-scheren, I.** *tr.* klippa bort. **II.** *rfl.* packa sig i väg. **-scherzen,** *tr.* med skämt fördrifva. **-schicken,** *tr.* bortskicka. **-schieben,** *tr.* skjuta undan, bort. **-schleichen,** *itr. s. o. rfl.* smyga sig bort, undan. **-schleifen,** *tr.* **1.** *st.* bortslipa. **2.** *sv.* äfv. **-schleppen,** släpa bort, undan. **-schleudern,** *tr.* slunga bort. **-schlüpfen,** *itr. s.* smyga sig bort. **-schnappen,** *tr.* bortsnappa. **-schneiden,** *tr.* af-, bortskära, -klippa. **-schnellen,** *tr.* kasta, slunga bort. **-schrecken,** *tr.* bortskrämma. **-schütten,** *tr.* slå, hälla ut, bort. **-schwemmen,** *tr.* spola bort. **-sehen,** *itr. h.* se bort. *Über etw.* ~ a) titta öfver ngt, b) blunda för ngt. **-sehnen,** *rfl.* längta bort. **-sein,** *itr. s.* vara borta. **-setzen, I.** *tr.* sätta bort, undan. **II.** *rfl. Sich über etw.* (ack.) ~ sätta sig öfver ngt. **III.** *itr. s. Über etw.* (ack.) ~ sätta, spränga, hoppa öfver ngt. **-sollen,** *itr. h.* skola, måste (komma) bort. **-spülen,** *tr.* skölja, spola bort. **-stehlen, I.** *tr.* stjäla bort. **II.** *rfl.* smyga sig bort. **-stellen,** *tr.* ställa bort, undan. **-sterben,** *itr. s.* dö bort. **-stoſsen,** *tr.* bortstöta. **-streichen,** *tr.* stryka bort, undan, ut. **-thun,** *tr.* taga bort, lägga undan. **-tragen,** *tr.* bära bort. **-treten,** *itr. s.* träda, draga sig tillbaka. **-weisen,** *tr.* bort-, afvisa. **-weiser,** *m.* vägvisare. **-wenden,** *tr.* bortvända. **-werfen, I.** *tr.* bortkasta. ~*d:* föraktlig. **II.** *rfl.* nedlåta, förnedra sig. **-wischen,** *tr.* torka, stryka bort, ut. **-wollen,** *itr. h.* vilja (komma) bort. **-zaubern,** *tr.* trolla bort. **-zehrung,** *f.* matsäck; respengar. **-ziehen, I.** *tr.* draga bort, undan. **II.** *itr. s.* draga, tåga bort; flytta. **-zug,** *m.* borttågande, afmarsch; flyttning.

weh, I. *itj.* ve. II. *a.* smärtsam, ond. *Es ist mir ~ zu Mute:* det smärtar mig, *jm wird ~* ngn får ondt, *jm ~ thun:* göra ngn illa, *der Kopf thut mir ~* mitt hufvud värker, *das thut mir ~* det gör mig ondt, *mir ist ~ nach der Heimat:* jag längtar efter hemmet. III. -[*e*]*s*, *0*, *n.* 1. ve. 2. ondt, smärta, värk. 3. se *wehe II.* **-e,** I. = *weh.* II. *-n*, *f.* barnvärk, födslosmärta. III. *-n*, *f.* 1. drifva, snödrifva, hög. 2. slåttersträng. **-en,** *sv. itr. h. o. tr.* 1. fläkta, blåsa. 2. svaja, fladdra. **-frau,** *f.* barnmorska. **-gefühl,** *n.* smärtsam känsla. **-gesang,** *m.* klagosång. **-klage,** *f.* veklagan. **-klagen,*** I. *itr. h.* brista ut i veklagan, klaga. II. *tr.* beklaga. **-mut**[**h**], *f.* vemod. **-mü**t[**h**]**ig,** *a.* vemodig. **-mut**[**h**]**s-voll,** *a.* vemodsfull. **-mutter,** *f.* barnmorska.

Wehr, *-en*, *f.* 1. försvar, motvärn. 2. (försvars-) vapen. 3. vall, skans. 4. värn, skydd. 5. till värn uppbådadt manskap, kår. 6. äfv. **-e,** *n.* dam, fördämning. 7. ledstång. **-bär** = *wehrhaft.* **-damm,** *m.* hamnarm. **-e,** *-n*, = *Wehr.* **-en,** *sv.* I. *tr.* o. *itr. h.* afhålla, hindra. *Jm etw. ~* förbjuda ngn ngt, afhålla ngn från ngt, *einer* (dat.) *Sache ~* sätta en gräns för, stäfja en sak. II. *rfl.* värja, försvara sig. *Sich seines Lebens ~* försvara sitt lif. **-fähig,** *a.* vapenför. **-gehänge,** *n.* bantler. **-geld** se *Wergeld.* **-gesetz,** *n.* värnepligtslag. **-gestell,** *n.* gevärsställning. **-haft,** *a.* vapenför; tapper. *~ machen (werden):* väpna(s), upptaga(s) bland de vapenföre. **-haftigkeit,** *f.* vapenförhet. **-los,** *a.* värnlös. **-losigkeit,** *f.* värnlöshet. **-losmachung,** *f.* afväpning. **-mann,** *m.* krigare, soldat; landtvärnssoldat. **-pflicht,** *f.* värnepligt. **-pflichtig,** *a.* värnepligtig. **-stand,** *m.* krigarstånd.

Wehstand, *m.* smärtsamt tillstånd.

Weib, *-er*, *n.* kvinna, hustru; numera vanl. föraktl. kvinsperson, käring. **-chen,** *-*, *n.* hona. **-el,** *-*, *m.* rättsbetjänt. **-erärt,** *f.* 1. kvinnosätt. 2. kvinnoart. **-ergeklatsch, -ergewäsch,** *n.* käringskvaller. **-erhaft,** *a.* käringaktig. **-erheld,** *m.* kvinnohjälte, jungfrupilt. **-erherrschaft,** *f.* kvinnovälde, kjortelvälde. **-erknecht,** *m.* jungfrupilt. **-erraub,** *m.* kvinnorof. **-erregiment,** *n.* = *Weiberherrschaft.* **-errock,** *m.* kjortel. **-ervolk,** *n.* kvinnfolk, fruntimmer. **-isch,** *a.* kvinnlig (tadlande), veklig, pjunkig, käringaktig. **-lich,** *a.* kvinnlig. *Das ~e Geschlecht:* kvinnokönet, kvinnorna, *~e Arbeit:* fruntimmersarbete, -syssla, *~e Pflanze:* honväxt. **-lichkeit,** *f.* kvinnlighet, kvinnligt sätt. **-ling,** *-e*, *m.* käringaktig karl. **-sbild,** *n.*, **-sen,** *-*, *n.* P kvinsperson, käring. **-sleute,** *pl.* kvinnfolk. **-sperson,** *f.*, **-sstück,** *n.* = *Weibsbild.* **-svolk,** *n.* kvinnfolk, fruntimmer.

weich, *a.* mjuk, vek, len. *~ machen:* uppmjuka, *~ werden:* mjukna. *Eier ~ kochen:* löskoka ägg. **-bild,** *n.* 1. stadsområde. 2. befästad ort. 3. stadsrätt. **-e,** *-n*, *f.* 1. mjukhet, vekhet, lenhet. 2. ljumske. 3. järnv. växel. **-en, a)** *sv.* I. *itr. h. o. s.* mjukna, blötna, blifva mjuk, blöt. II. *tr.* uppmjuka. **b)** *st. itr. s. o.* ✻ *h.* vika, gifva efter. **-flosser,** *-*, *m.* zool. mjukfenig fisk. **-gekocht,** *a.* löskokt. **-geschaffen,** *a.* känslig, vek. **-gesotten,** *a.* löskokt. **-heit,** *f.* mjukhet, vekhet, lenhet. **-herzig,** *a.* vekhjärtad, vek. **-herzigkeit,** *f.* vekt hjärta, ömhet. **-lich,** *a.* veklig, vek, kraftlös. **-lichkeit,** *f.* veklighet. **-ling, -e,** *m.* vekling. **-mäulig,** *a.* lösmunt. **-mü**t[**h**]**ig** = *weichherzig.* **-sel,** *-n*, *f.* bot. veixel. **-seizopf,** *m.* med. martofva (hårsjukdom). **-t**[**h**]**ier,** *n.* blötdjur.

weid||**bär,** *a.* som kan betas. **-e,** *-n*, *f.* 1. bete, betesmark. 2. vide, pil. **-eland,** *n.* betesmark. **-en, a)** *sv.* I. *tr.* 1. beta, låta gå på bete, valla, fodra, mata. 2. *Er weidet seine Augen, Blicke an etw.* (dat.)*:* anblicken af ngt fägnar, gläder honom. II. *itr. h. o. rfl.* 1. beta. 2. fägnas, glädja sig, *an etw.* (dat.)*:* af, åt ngt. **b)** *a.* af vide, af pil, vide-, pil-. **-eplatz,** *m.* betesmark. **-erich,** *-e*, *m.* bot. dunört (Epilobium). **-gerecht** = *jagdgerecht.* **-geselle,** *m.* jagtkamrat, jägare. **-icht,** *-e*, *n.* vide-, pilbuskage. **-lich,** *a.* dugtig, ansenlig, grundlig. **-ling,** *-e*, *m.* champinjon. **-mann,** *m.* jägare. **-männisch,** *a.* jägare-, jagt-. **-messer,** *n.* jagtknif. **-sack,** *m.*, **-tasche,** *f.* jagtväska. **-werk,** *n.* jagt. **-wund,** *a.* jäg. sårad så att inälfvorna träffats.

Weife, *-n*, *f.* haspel. **-n,** *sv. tr. o. itr. h.* haspla.

weiger||**n,** *sv.* I. *tr.* vägra, förvägra, *jm etw.:* ngn ngt. II. *rfl.* vägra. **-ung,** *f.* vägran.

Weih, I. *-en*, *m.* glada. II. = *weh.* **-altar,** *m.* vigdt altare. **-becken,** *n.* vigvattenskärl. **-bild,** *n.* vigd bild. **-bischof,** *m.* biskops ställföreträdare, vice biskop. **-brot,** *n.* välsignadt bröd, hostia. **-e,** *-n*, I. *f.* invigning, vigning, prästvigning, ordination, kröning, salfvelse, helgelse. *Jm die ~ erteilen:* (in)viga ngn. II. *m. o. f.* glada. **-en,** *sv. tr.* viga, inviga, helga, egna. **-er,** *-*, *m.* dam, göl. **-estunde,** *f.* helig stund. **-evoll,** *a.* högtidlig, salfvelsefull, inspirerad. **-gabe,** *f.* offergåfva. **-gelübde,** *n.* vid invigning afgifvet löfte, heligt löfte. **-gesang,** *m.* helig sång. **-geschenk,** *n.* offergåfva. **-kessel,** *m.* vigvattenskärl. **-nacht,** *0*, *f.*, **-nachten,** *pl.* samt sing. *f.*, *m. o. n.* jul. **-nachtlich,** *a.* jullik, jul-. **-nachtsabend,** *m.* julafton. **-nachtsbaum,** *m.* julgran. **-nachtsbescherung,** *f.* julklappar. **-nachtsgeschenk,** *n.* julklapp. **-nachtskind,** *n.* Kristusbarnet. **-nachtslied,** *n.* julpsalm, julsång. **-nachtsmann,** *m.* julgubbe som kommer med julklapparne. **-rauch,** *m.* rökelse; bild. smicker, pris, *jm ~ streuen* el. *opfern:* smickra ngn, sjunga ngns pris. **-räuchern,*** *itr. h.* = *Weihrauch streuen.* **-ung** = *Weihe I.* **-wedel,** *m.* stänkkvast till vigvatten.

weil, *konj.* 1. emedan. 2. ✻ medan. **-and,** *adv.*

förr, för detta. **-e,** *-n, f.* **1.** stund. *Eine ganze* el. *geraume* el. *lange* ~ ganska länge, *über eine kleine* ~ inom kort, *damit hat es gute* ~ det brådskar icke. **2.** långsamhet; ledsnad. *Eile mit* ~ skynda långsamt. **3.** tid, god tid, t. ex. *sich* ~ *nehmen:* taga sig tid, gifva sig god tid, [*bei*] *nächtlicher* ~ nattetid, *mit der* ~ med tiden, så småningom. **-en,** *sv. itr. h.* dröja, uppehålla sig. **-er,** *-, m.* enstaka gård, liten by.

Wein, *-e, m.* **1.** vin. **2.** vinrankor, vinstockar. **3.** vindrufvor, t. ex. *den* ~ *lesen:* plocka, skörda vindrufvorna. **-arm,** *a.* vinfattig. **-bauer,** *-, m.* vinodlare. **-beere,** *f.* vindrufva (bär). **-blatt,** *n.* vinranksblad. **-blume,** *f.* bouquet på viner. **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* gråta. *Um jn* ~ begråta ngn. **-erei,** *-en, f.* ständigt gråtande. **-erlich,** *a.* gråtmild, jämmerlig. *Ihm ist* ~ *zu Mute:* han är gråtfärdig. **-erlichkeit,** *f.* gråtmild ton, stämning. **-garten,** *m.* vingård. **-gärtner,** *m.* vingårdsmästare. **-geist,** *m.* vinsprit. **-gelag,** *n.* dryckeslag där vin drickes. **-geschäft,** *n.* vinaffär, vinhandel. **-grün,** *a.* om vinfat: som fått vinsmak, mistat träsmaken. **-haft,** *a.* vinaktig, vinlik, vin-. **-haus,** *n.* **1.** vinkrog. **2.** vinfirma, vinaffär. **-hügel,** *m.* vinbärg. **-icht, -ig** = *weinhaft.* **-karte,** *f.* vinlista. **-kauf,** *m.* **1.** vinköp, inköp af vin. **2.** pengar som erläggas vid ett köps afslutande. **-kühler,** *m.* vinkylare. **-lager,** *n.* vinlager, vinkällare. **-laube,** *f.* af vinrankor öfverväxt berså. **-laune,** *f.* ölsinne. **-lese,** *f.* vinskörd. **-leser,** *m.* drufskördare. **-lied,** *n.* dryckessång. **-reis,** *n.* vinrankstelning. **-säuerlich,** *a.* vinsyrlig. **-säure,** *f.* vinsyra. **-schank,** *m.* **1.** utskänkning af vin. **2.** vinstuga. **-schenk,** *m.* föreståndare för, ägare af en vinstuga. **-schenke,** *f.* vinstuga. **-schlauch,** *m.* vinsäck; F bild. (vin)dricka. **-schröter,** *m.* vintappare. **-schuld,** *f.* vinskuld, krogskuld. **-stein,** *m.* vinsten. **-trunken,** *a.* drucken, rusig af vin. **-wachs,** *-es, 0, m.* vinafkastning. **-wirt[h],** *m.* värd i en vinstuga. **-zieher,** *m.* vinodlare.

weis, *a. Jm etw.* ~ *machen:* inbilla ngn ngt. **-e, a)** *a.* vis, klok. **b)** *-n, f.* **1.** vis, sätt. *Auf welche* ~*?* på hvad sätt? huru? *auf keine* ~ på intet sätt, ingalunda, *auf jede* el. *alle* ~ på allt sätt; *nach seiner* ~ på sitt vis. **2.** melodi, sång. **3.** i sms. **-vis,** såsom, i form af. **-el,** *-, m.* (bi)vise. **-en,** *st.* **I.** *tr.* **1.** visa. Med prep. *jn an jn* ~ visa, hänvisa ngn till ngn; *jn aus der Schule* ~ relegera ngn, *aus der Stadt* ~ förvisa ur staden; *etw. von der Hand, von sich* ~ afslå, ej inlåta sig på ngt. **2.** anvisa. **3.** tadla, tillrättavisa. *Sich* ~ *lassen:* taga reson. **II.** *itr. h.* visa, peka. **-er,** *-, m.* visare. **-heit,** *0, f.* vishet, visdom. *Mit seiner* ~ *zu Ende sein:* ej kunna reda sig längre. **-lich,** *adv.* visligen.

weiß, **I.** *a.* hvit. ~ *nähen:* sy linnesömnad. Bild. *jn* ~ *waschen:* rentvå ngn. F *eine* ~*e:* ett glas ljust dricka. *Das* ~*e im Auge:* hvitögat, *das* ~*e im Ei:* ägghvitan. **II.** oböjl. *n.* hvitt, hvit färg.

weissagen,* *tr.* förutsäga, profetera, spå. **-end,** *a.* förutsägande, förutseende, profetisk. **-er,** *-, m.* siare. **-erin,** *-nen, f.* sierska. **-ung,** *f.* förutsägelse, profetia, spådom.

Weiß|anstreichen, *n.* hvitmening, hvitmålning. **-armig,** *a.* hvitarmad, med hvita armar. **-backen,** *a.* ~*es Brot:* med mjölk bakadt hvetebröd. **-bäcker,** *m.* finbagare. **-bäckerei,** *f.* finbageri. **-bärt,** *m.* hvitskäggig person, gråskägg. **-bier,** *n.* ljust dricka. **-blau,** *a.* ljusblå. **-blech,** *n.* ljust bleck. **-bleiche,** *f.* bleke, blekeri. **-brot,** *n.* hvetebröd. **-buche,** *f.* hvitbok. **-buchen, -büchen,** *a.* af hvitbok, hvitboks-. **-bunt,** *a.* brokig med hvitt som hufvudfärg. **-dorn,** *m.* hagtorn. **-e,** *0, f.* hvithet. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* hvitmåla, -limma, **-färga.** **II.** *itr. s.* hvitna. **-er,** *-, m.* hvitlimmare. **-fisch,** *m.* = *Weifsling.* **-fuchs,** *m.* **1.** polar-, fjällräf. **2.** ljus fux. **-gar,** *a.* hvitgarfvad. **-gelb,** *a.* hvitgul, isabellfärgad. **-gerber,** *m.* hvitgarfvare. **-glühend,** *a.* hvitglödgad. **-kram,** *m.* hvita varor. **-krämer,** *m.* hvitvaruhandlare. **-lich,** *a.* hvitaktig. **-ling,** *-e, m.* hvitfisk, i sht löja. **-näh[t]erin,** *f.* linnesömmerska. **-pappel,** *f.* silfverpoppel. **-sieden,** *tr.* hvitkoka. **-tanne,** *f.* silfvergran. **-wein,** *m.* hvitt vin. **-zeug,** *n.* linne.

Weistūm, *-er* †, *n.* (uppteckning af) traditionella lagstadganden.

Weisung, *f.* **1.** anvisning, hänvisning, föreskrift, stadgande, order. **2.** tillrättavisning.

weit, *a.* **1.** vid, rymlig, vidsträckt, vidtomfattande. ~ *offen:* vidöppen, *des* ~*en und breiten erzählen:* orda vidt och bredt; *und so* ~*er:* och så vidare, *bis auf* ~*eres:* tills vidare, *ohne* ~*eres:* utan vidare. **2.** lång, t. ex. *ein* ~*er Weg. Die Thränen waren nicht* ~ tårarne voro ej långt borta, *wie* ~ *bist du mit deiner Arbeit?* hur långt har du hunnit på ditt arbete? *es* ~ *bringen:* gå långt; ~*er entfernt:* längre bort, *nicht* ~*er dulden:* ej längre tåla. **3.** adv. vida, långt. *So* ~ *Sie es für gut finden:* om ni så finner för godt, *so* ~ *ist es mir gelungen:* så långt har det godt bra för mig, *so* ~ *ich zurückdenken kann:* så långt jag mins tillbaka. **4.** särskilda fall. *Die Augen* ~ *aufmachen:* spärra upp ögonen, *zwei Meilen* ~ på två mils afstånd, två mil, *so* ~ *ist es noch nicht:* så långt, därhän har det ännu ej kommit, *es ist nicht* ~ *her mit ihm:* det är ej mycket bevändt med honom, *er ist so* ~ *genesen, daſs:* han är nu så pass kry, att, *das* ~*e suchen:* söka vida fältet, söka komma undan, taga till benen, schappa, rymma, *die Sache liegt* el. *steht noch im* ~*en:* det är ännu ingenting bestämdt om den saken, *von* ~*em:*

på långt håll, *bei ~em der gröfste:* den ojämförligt största, *bei ~em nicht:* icke på långt när, *des ~eren darlegen:* vidlyftigt förklara, *~er!* gå på; *nicht ~er!* stanna! håll! halt! *und wer ~er?* och hvem mer? *~er nichts?* ingenting annat? *und ~er?* än sen? *~er habe ich nichts zu sagen:* jag har ingenting mer att säga, att tillägga, *jn ~er bringen:* hjälpa fram ngn, *nicht ~er können:* ej orka mera, *das ~ere morgen:* mer i morgon, *das ~ere siehe:* se för öfrigt. **-äb,** *adv.* långt ifrån. **-ästig,** *a.* med stora grenar. **-äus** (äfv. ´-), *adv.* **1.** vidt, bredt, fjärran. **2.** vid superl. vida, ojämförligt. **-aussehend,** *a.* vidtutseende, vidtgående, vidtomfattande. **-berühmt,** *a.* vidtberömd. **-blickend,** *a.* långtseende. **-e,** *-n, f.* vidd, afstånd, utsträckning, vida fältet, vida världen, fjärran. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* vidga. **II.** *itr. s.* aflägsna sig. **-erbefördеrung,** *f.* vidare befordran. **-erbildung,** *f.* utbildning, utveckling. **-erhin,** *adv.* vidare. **-ermarsch,** *m.* fortsatt marsch, marschens fortsättning. **-ern,** *sv. tr.* vidga. **-erreise,** *f.* resans fortsättning. *Auf der ~ sah ich:* då jag reste vidare, senare på resan såg jag. **-erung,** *f.* vidlyftighet, krångel, svårighet. **-erweg,** *m.* vägens, resans, vandringens fortsättning, fortgång. **-gehend,** *a.* långtgående. **-hēr,** *adv.* långt ifrån. **-hin, -hinaus,** *adv.* långt, vida, för en lång tid. **-läuf[t]ig,** *a.* vidlyftig, utförlig, vidsträckt. *Sie sind ~ verwandt:* de äro slägt på långt håll. **-läuf[t]igkeit,** *f.* vidlyftighet, utförlighet, vidsträckthet, utsträckning. **-maschig,** *a.* med stora maskor, lösstickad. **-reichend, -schichtig,** *a.* vidtomfattande, vidsträckt. **-schichtigkeit,** *f.* stor utsträckning, stort omfång, vidsträckthet. **-schweifig,** *a.* vidlyftig. **-schweifigkeit,** *f.* vidlyftighet. **-sichtig,** *a.* långsynt. **-sichtigkeit,** *f.* långsynthet. **-sprung,** *m.* längdsprång. **-spurig,** *a.* bredspårig. **-tragend,** *a.* af stor betydelse, vidtomfattande. **-umfassend,** *a.* vidtomfattande. **-ung,** *f.* **1.** utvidgning. **2.** öppen, fri plats.

Weizen, *-s, 0, m.* hvete. Bild. *mein ~ blüht:* det går bra för mig, jag har goda utsigter.

welch, *pron.* **1.** *inter.* o. *rel.* hvilken. **2.** *obest.* plur. *~e:* somliga. *Irgend ~er:* någon. **-ergestalt,** *adv.* under hvilken form, på hvad sätt. **-erlei,** oböjl. *a.* hurudan.

Welf, *-e[n], m.*, **-er,** *n.* lejonunge, vargunge, hundvalp.

welk, *a.* **1.** vissen, vissnad. **2.** torkad. **-en,** *sv.* **I.** *itr. s.* vissna. **II.** *tr.* **1.** förtorka. **2.** torka. **-heit,** *f.* vissnadt tillstånd.

Well|e, *-n, f.* **1.** våg, bölja. **2.** hjulstock, spindel. **-en,** *sv.* **I.** *tr.* framställa, upprita vågformigt. *Gewellt:* vågformig. **II.** *rfl.* bilda vågor, våglinier, höja och sänka sig. **III.** *itr. h.* bölja, gå i vågor. **-enartig,** *a.* vågformig. **-enbad,** *n.* bad i böljande vatten. **-enbrecher,** *m.* vågbrytare. **-enförmig,** *a.* vågformig. **-engrab,** *n.* graf i vågorna. **-enhaft,** *a.* vågformig. **-enschlag,** *m.* böljslag. **-ig,** *a.* vågformig.

Wels, *-e, m.* zool. mal (Silurus).

welsch, *a.* välsk, romansk. *~er Hahn:* kalkontupp, *~es Korn:* majs, *~e Nufs:* valnöt. **-en,** *sv. itr. h.* tala rotvälska, bryta. **-korn,** *n.* majs. **-land,** *n. npr.* Valland, Italien.

Welt, *-en, f.* värld. *Alle ~* alla människor, *das Licht der ~ erblicken:* skåda dagens ljus, *auf die* el. *zur ~ kommen:* födas, *zur ~ bringen:* föda, *jn aus der ~ bringen* el. *schaffen* el. *räumen:* rödja ngn ur vägen, döda ngn, *potz ~!* kors för tusan! **-all,** *n.* världsallt. **-alter,** *n.* världs-, tidsålder. **-ball,** *m.* jordklot, himlakropp. **-bekannt,** *a.* världsbekant. **-berühmt,** *a.* världsberömd. **-bürger,** *m.* världsborgare; kosmopolit. **-bürgerlich,** *a.* världsborgerlig, kosmopolitisk. **-diener,** *m.* världens slaf. **-ehre,** *f.* världslig ära. **-eitelkeit,** *f.* världslig fåfänga. **-entstehung,** *f.* världens skapelse. **-erfahren,** *a.* världserfaren. **-erschütternd,** *a.* världsskakande. **-fern,** *a.* tillbakadragen, fjärran från världen. **-gegend,** *f.* väderstreck. **-geistliche(r),** *m.* präst som ej tillhör ngn klosterorden. **-geistlichkeit,** *f.* prästerskap som ej tillhör klosterordnarne. **-gericht,** *n.* dom, straffdom öfver världen, yttersta domen. **-geschichte,** *f.* världshistoria. **-geschichtlich,** *a.* världshistorisk. **-gewandt,** *a.* världsvan. **-gewandtheit,** *f.* världsvana. **-händel,** *pl.* världens äfilan. **-herrschaft,** *f.* världsvälde. **-kind,** *n.* världens barn. **-körper,** *m.* världskropp, himlakropp. **-kreis,** *m.* värld, jordklot. **-kundig,** *a.* världskunnig. **-lauf,** *m.* världens gång. **-lich,** *a.* världslig. **-lichkeit,** *f.* **1.** världslighet. **2.** lekmannastånd. **3.** världslig makt, rättighet. **-ling,** *-e, m.* världslig person; världsman. **-mann,** *m.* världsman. **-männisch,** *a.* världsmannalik. **-müde,** *a.* lefnadstrött. **-raum,** *m.* världsrymd. **-scheu,** *a.* människoskygg, folkskygg. **-schmerz,** *m.* världssmärta. **-schmerzeln,** *itr. h.* låtsa världssmärta, vara pessimistisk. **-schmerzler, -,** *m.* pessimist. **-sitte,** *f.* fin takt. **-städtisch,** *a.* världsstads-. **-stellung,** *f.* ställning i världen. **-t[h]eil,** *m.* världsdel. **-verkehr,** *m.* allmän samfärdsel, samfärdsel mellan länderna.

Wend|e, *-n, f.* vändning, krök, sväng; gräns, vändpunkt. **-ehals,** *m.* göktyta. **-ekreis,** *m.* vändkrets. **-elsteig,** *m.* slingrande stig. **-eltreppe,** *f.* vindel-, spiraltrappa. **-en,** *oreg. sv. tr.* **1.** äfv. *itr. h.* vända. *Mit ~der Post:* med omgående. Med prep.: *sich an jn ~* vända sig till ngn, *viel Geld an etw. ~* använda mycket pengar på ngt; *seine Kräfte auf etw.* (ack.) *~* egna sina krafter åt ngt, *sein Vermögen auf etw. ~* använda sin förmö-

genheit till ngt, *etw. auf sich* ~ kosta på sig ngt; *etw. in etw. anderes* ~ förvandla ngt till ngt annat; *sich zum guten* ~ vändas till godo. 2. afvända. Jfr *gewandt.* **-epunkt,** *m.* vändpunkt. **-ung,** *f.* vändning; krökning, svängning.

wenig, *a.* föga, ringa, ej mycken, liten, få. *Sein ~es Geld:* hans smula pengar, hans fattiga slantar, *ein* ~ *Wasser:* en smula vatten, litet vatten, ~ *Wasser:* litet, ej mycket vatten, ~[*e*] *Menschen:* få människor, *ein* ~[*es*]*:* litet grand, en smula, *in ~en Worten:* med få ord. *~er werden:* minskas, blifva färre, *nichtsdesto~er:* icke dess mindre, *zum ~sten:* åtminstone. **-keit,** *f.* ringhet, litenhet, ringa antal, obetydlighet, småsak. *Meine* ~ min ringa person. **-stens,** *adv.* åtminstone.

wenn, *konj.* 1. om, i fall. *Als* ~ som om, *nicht als* ~ *das häufig vorkäme:* därmed vill jag ej hafva sagt, jag vill ej påstå, att det förekommer ofta, ~ *anders:* såvida, om nämligen, ~ *auch,* ~ *gleich,* ~ *schon, und* ~ om också, om än. 2. när, så ofta som. **-gleich,** *konj.* om än, om också.

Wenzel, -, *m.* 1. *npr.* 2. knekt i kortspel.

wer, *m.* o. *f. pron.* 1. *inter.* hvem. ~ *kommt denn alles?* hvad är det allt för folk, som skall komma? 2. *rel.* den som. ~ *nur immer:* hvem hälst som, hvem än. 3. *obest.* någon, t. ex. *ist* ~, *der's leugnen will?*

Werb||ebureau, *n.* värfningsbyrå. **-egeld,** *n.* värfningspengar. **-en,** *st.* I. *itr. h. Um jn* ~ söka att vinna ngn, ngns hand, fria till ngn, *um* el. *nach etw.* ~ eftersträfva, eftertrakta ngt. II. *tr.* värfva. **-er,** -, *m.* 1. sökande, aspirant; böneman, friare. 2. värfvare. **-ung,** *f.* 1. ansökan, täflan, frieri. 2. värfning.

werda, *itj.* verda? hvem där?

wẽrden, *oreg.* I. *itr. s.* 1. blifva. *Was soll aus ihm* ~*?* hvad skall det bli af honom? *aus etw. klug* ~ blifva klok på ngt, *man könnte des Teufels* ~ man kunde blifva ursinnig, *nichts* ~ blifva om intet, *zu Wasser* ~ ej blifva af, blifva om intet, *wie ward mir:* hur illa till mods, ledsen, glad m. m. efter sammanhanget blef jag ej, *man weiſs nicht was noch* ~ *mag:* man vet ej hvad som kan hända, *der Kranke wird wieder* ~ den sjuke kommer sig, *die Sache wird* ~ saken kommer till stånd, *es wird schon* ~ lugna er. 2. *Jm wird etw.:* ngt blifver, kommer ngn till del, ngn får ngt. *Ihr Wertes vom 9. d. M. ist mir heute geworden:* edert ärade af den 9 d:s har i dag kommit mig tillhanda. II. *hjälpverb,* 1. uttryckande futurum, skola, komma att. 2. uttryckande passivum, t. ex. *ich werde geliebt:* jag älskas. 3. särskilda fall. *Wo werde ich nur den Schlüssel haben?* hvar kan jag väl ha nyckeln? *wer wird sich denn vor einem Kinde fürchten?* hvem skulle väl vara rädd för ett barn? *es wird ihm wohl nichts passiert sein?* det måtte väl ej ha händt honom ngt?

Wẽrder, -, *m.* (fruktbar) kulle, i sht (fruktbar) holme, ö.

werf||en, *st. tr.* 1. kasta, slå. Med prep.: *sich jm an den Hals* ~ kasta sig i ngns armar, omfamna ngn; *seine Gedanken aufs Papier* ~ skrifva ned sina tankar, *einen Verdacht auf jn* ~ rikta misstankarna på ngn, *aufs Krankenlager* ~ göra sjuk, *sich auf ein Studium* ~ slå sig på ett studium, *einen Haſs auf jn* ~ fatta hat till ngn; *aus dem Hause* ~ köra ut ngn; *etw. bei Seite* ~ kasta bort ngt; *ins Gefängnis* ~ kasta i fängelse, *alles in einen Topf* ~ skära allt öfver en kam, *Truppen in eine Stadt* ~ förlägga trupper i en stad, *in die Flucht* ~ slå på flykten; *über den Haufen* ~ kasta öfverända; *unter einander* ~ kasta om hvartannat. 2. om djur: föda, få ungar, föla, kalfva, valpa m. m. 3. spel. *Kegel* ~ slå käglor, *Pasche* ~ slå allor, *das Spiel* ~ slunga, uppgifva spelet, gifva sig. 4. *Sich* ~ slå sig, bågna. **-eréi,** *-en, f.* idkeligt kastande. **-t,** *-e, n.* o. *m.,* **-t[e],** *-en, f.* skeppshvarf.

Werg, -[*e*]*s, 0, n.* blånor, dref.

Wẽrgeld, *n.* mansbot.

wergen, *a.* af blånor, blån-.

Werk, *-e, n.* 1. verk, arbete, gärning. *Ans* ~ *gehen, sich ans* ~ *machen:* skrida till verket, *etw. ist im ~e:* ngt är i görningen, i gång, *zu ~e gehen:* gå tillväga, handla. 2. verk, mekanism. 3. bruk, fabrik, etablissement. **-biene,** *f.* arbetsbi. **-eltag** = *Werktag.* **-en,** *sv. itr. h.* verka, vara verksam. **-führer,** *m.* verkmästare. **-leute,** *pl.* handtverkare. **-meister,** *m.* verkmästare. **-statt, -stätte,** *f.* verkstad. **-stellig,** *a.* ~ *machen:* sätta i verket. **-tag,** *m.* arbetsdag, hvardag. **-täglich,** *a.* hvardaglig. **-thätig,** *a.* verksam. **-thätigkeit,** *f.* verksamhet. **-zeug,** *n.* verktyg, organ.

Wẽrmut[**h**], -[*e*]*s, 0, m.* o. ✻ *0, f.* malört.

werpen, *sv. itr. h.* sjö. varpa.

Werrig se *Werg.*

Werst, *-e, f.* verst.

wẽrt[**h**], I. *a.* värd; värderad, ärad, dyrbar. *Das ist nicht der* (gen.) *Rede* ~ det är ej värdt att tala om. *Ihr ~es:* edert ärade. II. *-e, m.* 1. värde. *Groſsen* ~ *auf etw. legen:* fästa stor vigt vid ngt. 2. = *Werder.* **-angabe,** *f.* uppgifvet värde. **-bestimmung,** *f.* värdering, taxering. **-brief,** *m.* värdebref, -försändelse. **-en,** *sv. tr.* 1. värdera, taxera. 2. *Jn einer* (gen.) *Sache* ~ anse ngn värd en sak. **-geschätzt,** *a.* högt ärad. **-haft,** *a.* värdefull. **-los,** *a.* värdelös. **-losigkeit,** *f.* värdelöshet. **-messer,** *m.* värdemätare. **-schätzen,** *tr.* värdera, uppskatta, högakta. **-schätzung,** *f.* värdering, högaktning. **-sendung,** *f.* värdeförsändelse. **-voll,** *a.* värdefull.

Werwolf, *m.* varulf.

Wesen, -, *n.* väsen, a) varelse, tillvaro, b) sätt, c) oväsen. *Nicht viel ~s von* el. *aus* el. *um etw. machen:* ej göra mycket väsen, stor affär af ngt, *sein ~ treiben:* drifva sitt spel. **-haft,** *a.* verklig. **-heit,** *f.* **1.** tillvaro, verklighet. **2.** väsen. **-lehre,** *f.* ontologi. **-los,** *a.* immateriell, overklig. **-losigkeit,** *f.* overklighet. **-sgleich,** *a.* af samma väsen. **-tlich,** *a.* väsentlig. **-tlichkeit,** *f.* väsentlighet, väsentlig sak.

weshálb, *adv.* **1.** (äfv. ´-) *inter.* hvarför. **2.** *rel.* hvarför, och därför.

Wespe, -*n*, *f.* geting. **-nnest,** *n.* getingbo.

weís||halb, -wegen se *weshalb, weswegen.*

West, -*e*, *m.* **1.** väst, väster. **2.** västanvind. **-e,** -*n*, *f.* väst. **-en,** -*s*, *0*, *m.* väster. **-fále,** -*n*, *m.* vestfalare. **-fálen,** -*s*, *0*, *n. npr.* Vestfalen. **-fálisch,** *a.* vestfalisk. **-lich,** *a.* västlig. **-wärts,** *adv.* åt väster. **-wind,** *m.* västanvind.

weswégen = *weshalb.*

wett, *a.* kvitt. **-e,** -*n*, *f.* **1.** vad. *Eine ~ eingehen, schliefsen:* slå vad. **2.** *Um* el. *in die ~* i kapp. **-eifer,** *m.* täflan, äflan. **-eiferer,** *m.* medtäflare. **-eifern,*** *itr. h.* täfla. **-eifrerin,** *f.* medtäflerska. **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* våga, slå vad (om), [*um*] *eine Summe:* om en summa, *auf etw.* (ack.)*:* om ngt att det skall inträffa, *auf jn:* att ngn skall segra. *Zehn gegen eins ~* hålla tio mot ett.

Wetter, -, **I.** *n.* **1.** väder. **2.** åskväder, oväder. *Alle ~!* kors för tusan! *jetzt ist das ~ los:* nu är fan lös. **3.** grufgas. **II.** *m.* vadhållare. **-bericht,** *m.* redogörelse för väderleksiakttagelser. **-bube,** *m.* satans pojke. **-dach,** *n.* skjul, lider. **-fahne,** *f.* vindflöjel. **-fest,** *a.* som ej tar intryck af väderleken, härdad mot förkylning. **-glas,** *n.* barometer. **-hahn,** *m.* vindflöjel i form af en tupp. **-hart** = *wetterfest.* **-keil,** *m.* åskvigg. **-kunde,** *f.* meteorologi. **-launisch** = *wetterwendisch.* **-leuchten, I*.** *itr. h.* blixtra utan att åskan höres. **II.** *n.* kornblixt(ar). **-loch,** *n.* klyfta ur hvilken det ständigt blåser. **-männchen,** *n.* väderspåman (art hygrometer). **-n,** *sv. itr. h.* **1.** opers. åska. *Es wettert:* det åskar, åskan går. **2.** svära. **-nacht,** *f.* ovädersnatt. **-prophet,** *m.* väderspåman. **-säule,** *f.* skydrag. **-schaden,** *m.* af oväder förorsakad skada, hagelskada. **-schirm,** *m.* paraply. **-schlag,** *m.* åskslag. **-segen,** *m.* ovädersbesvärjelse. **-seite,** *f.* norra sidan. **-stange,** *f.* åskledare. **-stein,** *m.* belemnit. **-strahl,** *m.* åskstråle, blixt. **-sturm,** *m.* oväder. **-verkünder,** *m.* väderspåman. **-wechsel,** *m.* **1.** väderleksombyte. **2.** ventilation. **-wendisch,** *a.* ombytlig, opålitlig. **-wolke,** *f.* ovädersmoln, åskmoln.

wett||fahren,* *itr. s.* åka, köra kapp. **-fliegen,*** *itr. s.* flyga kapp. **-gesang,** *m.* täflan i sång, täflingssång, sångarstrid. **-kampf,** *m.* täflingskamp, -strid, täflan. **-kämpfer,** *m.* brottare. **-lauf,** *m.* kapplöpning. **-laufen,*** *itr. s.* springa kapp. **-läufer,** *m.* kapplöpare. **-rennen,** *n.* kapplöpning, kappränning. **-rudern, I.*** *itr. s.* ro kapp. **II.** *n.* kapprodd. **-streit,** *m.* täflingsstrid, täflan.

wetz||en, *sv. tr.* slipa, bryna, skärpa; reta. *Den Zahn* el. *die Zähne gegen jn ~* sätta sig i harnesk mot ngn. **-stein,** *m.* brynsten.

Whist, -[*e*]*s*, *0*, *n.* vist(spel).

Wichs, -*es*, *0*, *m.* F stor toalett, visitdrägt. *Sich in ~ setzen* el. *werfen:* göra sig fin, kläda sig visitklädd. **-bürste,** *f.* blankborste. **-e,** -*n*, *f.* **1.** blanksmörja; polervax, skäggvax. **2.** F smörj, prygel. **-en,** *sv. tr.* **1.** blanka, borsta, polera, vaxa. **2.** F pynta. *Gewichst:* pyntad, fin, visitklädd. **3.** F gifva smörj, prygla, klå. **-ier,** -*s*, *m.* F skoputsare. **-stiefel,** *m.* blankstöfvel.

Wicht, -*e*, *m.* tomte; sälle, stackare, kräk, kanalje. **-el,** -, *n.* o. *m.*, **-elmännchen,** *n.* tomte. **-elzopf** = *Weichselzopf.* **-ig,** *a.* vigtig. **-igkeit,** *f.* vigt, betydelse, inflytande. **-igmacher, -igthuer,** -, *m.* en som gör sig vigtig. **-igthuerei,** -*en*, *f.* vigtigt uppträdande, vigtig min.

Wicke, -*n*, *f.* vicka, vicker. *In die ~n gehen* = *in die Pilze gehen,* se *Pilz.*

Wickel, -, *m.* **1.** tått, rulle; kring ett ljus viradt papper för att ljuset skall stå stadigt i staken; linda. **2.** nyststjärna. **3.** F peruk, kaluf. *Jn beim ~ kriegen:* taga ngn i kalufven. **-band,** *n.* linda. **-frau,** *f.* barnsköterska. **-kind,** *n.* lindebarn. **-n,** *sv. tr.* veckla, vira, rulla, linda, nysta. Bild. *sich aus dem Handel ~* draga sig ur spelet. **-puppe,** *f.* lindedocka (föreställande ett lindebarn). **-schwanz,** *m.* zool. gripsvans. **-tüch,** *n.* blöja. **-zeug,** *n.* linddon.

Widder, -, *m.* **1.** gumse, bagge, vädur. **2.** murbräcka; sjö. bagge, ram.

wider, I. *prep.* med ack. mot. **II.** *adv.* **1.** se *wieder* 2. **2.** åter, till gengäld. **-bellen,** *itr. h.* skälla igen; vara uppkäftig, stursk. **-christ,** *m.* antikrist. **-christlich,** *a.* kristendomsfiendtlig. **-druck,** *m.* mottryck. **-fahren,*** *itr. s.* vederfaras, blifva till del. **-haarig,** *a.* borstig, motspänstig, halsstarrig. **-haken,** *m.* hulling. **-hakig,** *a.* försedd med hulling(ar). **-hall, -hallen** se *Wieder-.* **-haltig,** *a.* som gör motstånd, står emot. **-légbar,** *a.* möjlig att vederlägga. **-légen,*** *tr.* vederlägga. **-léger,** -, *m.* vederläggare. **-léglich** = *widerlegbar.* **-légung,** *f.* vederläggning. **-lich,** *a.* vedervärdig, frånstötande, motbjudande. **-lichkeit,** *f.* vedervärdighet. **-n,** *sv. itr. h.* vara motbjudande. *Es widert mir* el. ✻ *mich vor etw.* (dat.)*:* jag känner motvilja för ngt. **-natürlich,** *a.* onaturlig. **-part** = *Gegenpart.* **-prall,** *m.* stöt mot ngt, återstudsning. **-rät[h]en,*** *tr. Jm etw. ~* afråda ngn från ngt. **-rechtlich,** *a.* lagstridig, olaglig. **-rechtlichkeit,** *f.* lagstridighet, olaglighet. **-rede,** *f.* motsägelse. **-reden,** (vanl. ---´-*), *itr. h.* mot-

säga. **-rist,** *m.* manke. **-ruf,** *m.* återkallelse. **-rúfbar** = *widerruflich.* **-rúfen,*** *tr.* återkalla, återtaga. **-rúflich,** *a.* återkallelig, som kan återtagas. **-rúfung,** *f.* återkallande. **-sacher, -,** *m.,* **-sacherin,** *-nen, f.* motpart, motståndare, fiende. **-schall, -schein** se *Wieder-.* **-sétzen,*** *rfl.* motsätta sig, *jm:* ngn. **-sétzlich,** *a.* motspänstig, uppstudsig, olydig. **-sétzlichkeit,** *f.* motspänstighet m. m. se föreg. **-sinn,** *m.* motsägelse, motsats, motsatt mening, absurditet, galenskap. **-sinnig,** *a.* motsatt, motsägande, absurd, galen. **-sinnigkeit,** *f.* = *Widersinn.* **-spenstig,** *a.* motspänstig, halsstarrig, egensinnig, envis. **-spenstigkeit,** *f.* motspänstighet m. m. se föreg. **-spiegeln,** *tr.* återspegla. **-spiel** = *Gegenspiel.* **-spréchen,*** *itr. h.* motsäga, *jm:* ngn. *Das widerspricht meinem Gefühle:* min känsla uppreser sig däremot. **-sprécher, -,** *m.* en som ständigt säger emot; envis person. **-spruch,** *m.* motsägelse. *Im ~ mit:* i strid med. **-stand,** *m.* motstånd. ~ *leisten:* göra motstånd. **-standsfähig,** *a.* i stånd till, som förmår göra motstånd. **-standsfähigkeit,** *f.* motståndsförmåga. **-standslos,** *a.* utan motstånd. **-stéhen,*** *itr. h.* **1.** göra motstånd mot, motstå, uthärda, *jm:* ngn. **2.** vara motbjudande, *jm:* för ngn. **-stóſs,** *m.* bakslag, återstöt. **-strében,*** *itr. h.* **1.** vara motsträfvig, sträfva emot, göra motstånd mot, *einer* (dat.) *Sache:* ngt. **2.** förefalla motbjudande. **-streit,** *m.* konflikt, motsägelse. **-stréiten,*** *itr. h.* strida, svära emot, *einer* (dat.) *Sache:* ngt. **-strom,** *m.* motström. **-wärtig,** *a.* vedervärdig. **-wärtigkeit,** *f.* vedervärdighet. **-wille,** *m.* motvilja. **-willig,** *a.* motvillig, motsträfvig; ogärna. **-wind,** *m.* motvind.

widm||en, *sv. tr.* tillegna, egna, helga. **-er, -,** *m.* en som tillegnar, egnar ngt åt ngn. **-ung, -ungsschrift,** *f.* tillegnan.

wídrig, *a.* **1.** vidrig, ogynnsam, stridig, motsatt. **2.** vedervärdig, motbjudande. **-enfalls,** *adv.* i motsatt fall. **-keit,** *f.* vidrighet, vedervärdighet.

wie, *adv.* o. *konj.* **1.** i frågor: huru, hur. ~ *geht's?* hur står det till? ~*?* ~ *beliebt?* ~ *sagten Sie?* ~ *meinen Sie?* hur? hur var det ni sade? ~ *so denn?* hur så? **2.** i utrop: ~ *froh war ich!* hur glad var jag ej! ~ *liebenswürdig Sie sind!* hvad ni är älskvärd! ~ *sieht er aus!* så han ser ut! **3.** jämförelse. som, såsom, liksom, i likhet med. ~ *gesagt:* som sagdt. **4.** tid: så snart som, just som, när.

Wiebel, -, *m.* zool. vifvel. **-n,** *sv. itr. h.* vimla.

Wiede, -n, *f.* band kring kärfvar, risknippor m. m.

-hopf, -e †, *m.* zool. härfogel (Upupa).

wieder, *adv.* **1.** åter, ånyo, igen, om igen. **2.** *Hin und ~* då och då. **-ábdruck,** *m.* omtryckt upplaga. **-ábdrucken,** *tr.* omtrycka. **-anfang,** *m.* ny början, återupptagande, förnyande. **-ánfangen,** *tr.* börja om igen, ånyo; återupptaga. **-ángehen,** *itr. s.* ånyo börja. **-áufbau,** *m.* återuppbyggande. **-áusbruch,** *m.* nytt utbrott. **-bauen,** *tr.* ånyo bygga, uppbygga. **-bekómmen,** *tr.* återfå, få tillbaka. **-belében,** *tr.* återväcka till lif, återuppväcka, återlifva. **-besétzen,** *tr.* ånyo besätta, tillsätta. **-bezáhlen,** *tr.* återbetala. **-bezáhlung,** *f.* återbetalning. **-bringen,** *tr.* återbringa, återföra. **-druck,** *m.* ny upplaga. **-éinführen,** *tr.* åter införa, återställa. **-éinsetzen,** *tr.* återinsätta. **-éintritt,** *m.* återinträde. **-erhálten,** *tr.* återfå. **-erínnern,** *rfl.* påminna sig, draga sig till minnes, *einer* (gen.) *Sache:* ngt. **-erkénnen,** *tr.* igenkänna. **-erkénnung,** *f.* igenkännande. **-erlángen,** *tr.* återfå. **-eróbern,** *tr.* återeröfra. **-eróberung,** *f.* återeröfring. **-erscheinen,** *itr. s.* ånyo visa sig. **-ersétzen, -erstátten,** *tr.* återgälda. **-erzählen,** *tr.* återberätta, berätta vidare. **-erzéugen,** *tr.* återgifva, reproducera. **-finden,** *tr.* återfinna. **-fórdern,** *tr.* återfordra. **-gabe,** *f.* **1.** återlemnande. **2.** gengåfva. **-gében,** *tr.* återgifva, återlemna. **-gebúrt,** *f.* ny födelse. **-genésen,** *itr. s.* (åter) tillfriskna. **-genésung,** *f.* tillfrisknande. **-gewínnen,** *tr.* återvinna, återfå. **-grüſsen,** *tr.* hälsa igen. **-háben,** *tr.* hafva återfått. **-hall,** *m.* genljud, eko. **-hállen, I.** *tr.* återkasta, genljuda af. **II.** (äfv. ---ˊ-*) *itr. h.* återljuda, genljuda. **-hérstellen,** *tr.* återställa, iståndsätta, reparera. **-hérstellung,** *f.* **-hólen,** *tr.* **1.** återhämta. **2.** (---ˊ-*) äfv. *rfl.* upprepa(s). **-hólentlich, -hólt, -hóltermaſsen,** *adv.* upprepade gånger. **-hólung,** *f.* upprepande, förnyande, repetition. **-kauen, -käuen,** *itr. h.* o. *tr.* tugga om, idisla. **-käuer, -,** *m.* idislare. **-kauf,** *m.* återköp. **-kaufen,** *tr.* återköpa. **-kehr,** *0, f.* återvändande, återkomst. **-kehren,** *itr. s.* återvända. **-kommen,** *itr. s.* återkomma, återvända. **-kunft,** *0, f.* återkomst. **-nahme,** *0, f.* återtagande. **-nehmen,** *tr.* återtaga. **-rufen,** *tr.* ropa tillbaka. **-sagen,** *tr.* upprepa, säga, tala om. **-sammeln,** *tr.* o. *rfl.* församla(s), återsamla(s). **-schaffen,** *sv. tr.* återskaffa. **-schall,** *m.* genljud, eko. **-schein,** *m.* återsken, reflex. **-scheinen,** *itr. h.* återkastas, återspeglas. **-schicken,** *tr.* återskicka. **-schlag,** *m.* återslag. **-schlagen,** *tr.* o. *itr. h.* slå igen. **-sehen, I.** *tr.* återse. **II.** *n.* återseende. *Auf ~!* farväl till härnäst! ett gladt återseende! au revoir! **-strahlen,** *tr.* o. *itr. h.* återstråla. **-taufe,** *f.* nytt dop. **-täufer,** *m.* vederdöpare. **-thun,** *tr.* göra om. **-um,** *adv.* o. *konj.* **1.** ånyo. **2.** däremot, å andra sidan. **-úmkehren,** *itr. s.* återvända. **-vereinigen,** *tr.* återförena. **-vereinigung,** *f.* återförening. **-vergélten,** *tr.* vedergälla. **-vergéltung,** *f.* vedergällning. **-verkauf,** *m.* återförsäljning. **-verkaufen,** *tr.* återförsälja. **-verkäufer,** *m.* återförsäljare. **-vermiet[h]en,** *tr.* uthyra i andra hand. **-wahl,** *f.* återval, omval. **-wählbar,** *a.* som får omväljas. **-wählen,** *tr.* återvälja, omvälja. **-zahlen,** *tr.* återbetala.

wiefern, *adv.* o. *konj.* *In* ~ huruvida, i hvad mån.
Wiege, *-n, f.* vagga. **-brett**, *n.* skärbräde. **-messer**, *n.* halfrund hackknif. **-n, I.** *st. tr.* o. *itr. h.* väga. **II.** *sv. tr.* vagga. Jfr *gewiegt.* **-nangebinde**, *n.* födelsedagsgåfva. **-ndruck**, *m.* inkunabel. **-nfest**, *n.* födelsedag. **-nkind**, *n.* lindebarn. **-nlied**, *n.* vaggsång. **-npferd**, *n.* gunghäst.
wiehern, *sv. itr. h.* gnägga.
Wiese, *-n, f.* äng. **-l**, *-n, f.* vessla. **-nglocke**, *f.* blåklocka. **-ngrund**, *m.* ängsmark, ängar. **-nhaft**, *f.* ängslik. **-nknarre, -nralle**, *f.*, **-nscharrer**, *m.*, **-nschnarre**, *f.*, **-nschnarrer**, *m.* kornknarr. **-nteppich**, *m.* poet. ängsmatta, äng. **-nwachs** = *Wieswachs.*
wiesig, *a.* ängslik.
wiesó, *adv.* huru, hur så.
Wieswachs, *-es, 0, m.* ängsgräs, ängshö.
wie‖viel, *a.* hur mycken, hur mången. **-viel[s]te**, *a.* hvilken i ordningen. **-wóhl**, *konj.* ehuruväl, om också.
Wiking, *-er, m.* viking.
wild, **I.** *a.* **1.** vild. *Ein ~er:* en vilde. **2.** särskilda fall. *~er Boden:* alf, *~e Ehe:* fritt äktenskap utan lagliga band, *~es Fleisch:* dödkött. **II.** *-[e]s, 0, n.* vildt, villebråd. **-bad**, *n.* naturligt mineralbad. **-bann**, *m.* jagträtt. **-braten**, *m.* stekt vildt. **-bret[t]**, *n.* vildt, villebråd. **-dieb**, *m.* tjufskytt, krypskytt. **-dieben,*** *itr. h.* vara krypskytt. **-dieberei**, *f.* krypskytteri. **-e**, *-n, f.* **1.** vildhet. **2.** vildmark. **-ente**, *f.* vildand. **-énzen**, *sv. itr. h.* smaka, lukta vildt. **-eréi**, *-en, f.* krypskytteri. **-erer**, *-, m.* krypskytt. **-ern**, *sv. itr. h.* **1.** förvildas. **2.** = *wildenzen.* **3.** vara krypskytt. **-erni[f]s**, *-se, f.* vildmark. **-fang**, *m.* **1.** fångst af vildt. **2.** fångadt djur. **3.** ostyring, vildbasare. **-fleisch**, *n.* vildt. **-fremd**, *a.* vildt främmande. **-gans**, *f.* vildgås. **-garten**, *m.*, **-gehege**, *n.* djurgård. **-geschmack**, *m.* smak af vildt. **-heit**, *f.* vildhet, vild natur, vildt sätt, vildt tilltag. **-hüter**, *m.* skogvaktare. **-leder**, *n.* läder af vild boskap. **-ling**, *-e, m.* **1.** vildt träd, vild stam. **2.** vildt djur. **3.** vilde; rå, ohyfsad människa; vildbasare, ostyring. **-ni[f]s**, *-se, f.* **1.** vildmark. **2.** vildhet, vildt tillstånd. **-óbst**, *n.* vild frukt. **-park**, *m.* djurgård. **-pret[t]** se *Wildbret.* **-reich**, *a.* rik på vildt. **-ruf**, *m.* **1.** lockrop, lock. **2.** lockpipa. **-schaden**, *m.* af vilda djur förorsakad skada. **-schuppen**, *m.* skjul för vildt. **-schur**, *f.* päls med hårsidan utåt. **-schütz[e]**, *m.* krypskytt. **-schwein**, *n.* vildsvin. **-stand**, *m.* vildt i en skog, jagt. **-ung**, *f.* vildmark. **-wachsend**, *a.* vild.
Will‖e[n], *-ns, -n, m.* vilja. *Aus freiem ~n:* af fri vilja, *mit ~n:* med flit, *jm zu ~n sein:* göra ngn till viljes, *~ns sein:* vara villig. *Um ... ~n* se *um I, 5.* **-enlos**, *a.* viljelös. **-enlosigkeit**, *f.* viljelöshet, brist på vilja. **-ensbestimmung**, *f.* testamentarisk bestämmelse. **-ensfreiheit**, *f.* fri vilja. **-enskraft, -ensstärke**, *f.* viljekraft. **-entlich**, *a.* frivillig, afsigtlig; adv. med flit, af fri vilja. **-fahren** (äfv. -´-), *sv. itr. h.* villfara, göra till viljes, *jm:* ngn. **-fährig** (o. -´-), *a.* villfarig, beredvillig, villig, tjänstaktig. **-fährigkeit**, *f.* villfarighet m. m. se föreg. **-ig**, *a.* villig. *Sich zu etw. ~ finden lassen:* befinnas, visa sig, vara villig till ngt. **-igen**, *sv. itr. h. In etw.* (ack.) ~ gå in på, gifva sitt samtycke till ngt. **-igkeit**, *f.* villighet, god vilja. **-komm**, *-s* el. *-en, -en, m.* välkomsthälsning, välkomstbägare. **-kómmen**, *a.* välkommen. *Jn ~ heifsen:* bedja ngn vara välkommen.
Willkür, *0, f.* godtycke, godtycklighet. **-herrschaft**, *f.* godtycklig styrelse, regering. **-herrscher**, *m.* godtycklig herskare, despot. **-lich**, *a.* godtycklig. **-lichkeit**, *f.* godtycklighet.
wimm‖eln, *sv. itr. h.* vimla. **-erer**, *-, m.* en som jämrar sig, kvider. **-ern**, *sv. itr. h.* jämra sig, kvida, tjuta.
Wimp‖el, *-, m.* vimpel. **-eln**, *sv. itr. h.* fladdra, flyga. **-er**, *-n, f.*, **-erhaar**, *n.* ögonhår. **-ern**, *sv.* **I.** *itr. h.* blinka. **II.** *tr. Gewimpert:* försedd med ögonhår.
Wind, *-e, m.* **1.** vind, blåst, väder. *Es geht ein starker ~* det blåser starkt; sjö. *bei dem ~e:* bidevind, *vor dem ~e:* fördevind; *bei ~ und Wetter:* i ur och skur. Bild. *~ von etw. bekommen:* få nys om ngt, *das ist in den ~ geredet:* det är att tala för döfva öron, *etw. in den ~ schlagen:* slå bort, ej bry sig om ngt, *~ machen:* prata i vädret, skräfla, *das ist lauter ~* det är bara prat. Jäg. *im ~e suchen:* vädra. **2.** jäg. väderkorn. **-beutel**, *m.* vindböjtel. **-beutelei**, *-en, f.* vindböjtelaktigt sätt, skräfvel; svindleri. **-beutein,*** *sv. itr. h.* uppföra sig som en vindböjtel, skräfla. **-blume**, *f.* hvitsippa. **-bruch**, *m.* **1.** vindfälle. **2.** med. väderbråck. **-büchse**, *f.* väderbössa. **-dürr**, *a.* **1.** lufttorkad, torkad af blåsten. **2.** utmagrad, spinkig. **-e**, *-n, f.* **1.** bot. vinda (Convolvulus). **2.** nystvinda. **3.** tekn. vindspel. **-ei**, *n.* vindägg. **-el**, *-n, f.* linda. **-elkind**, *n.* lindebarn. **-eln**, *sv. tr.* linda. **-elweich**, *a.* F *jn ~ schlagen:* göra mos af ngn. **-en, I.** *sv. itr. h.* **1.** opers. *Es windet:* det blåser. **2.** vädra. **II.** *st. tr.* **1.** slingra. **2.** nysta, vira, veckla. **3.** binda, t. ex. *Kränze.* **4.** vrida. **5.** vinda, hissa. **III.** *st. rfl.* **1.** slingra sig. **2.** *Sich durch etw. ~* tränga sig gnm ngt. **-eseile, -esschnelligkeit**, *f.* vindens hastighet. **-fahne**, *f.* vindflöjel. **-fall**, *m.* vindfälle. **-fang**, *m.* **1.** vindfång. **2.** utbyggnad framför en dörr. **-frei**, *a.* skyddad för vinden. **-fuchtel**, *f.* solfjäder. **-hetze**, *f.*, **-hetzen**, *n.* jagt med vindthundar. **-hund**, *m.* **1.** vindthund. **2.** vindböjtel. **-ig**, *a.* blåsig, luftig, lätt, opålitlig. **-igkeit**, *f.* opålitlighet, lättsinne. **-isch**, *a.* vind, sned. **-klappe**, *f.*

ventil. **-leicht,** *a.* fjäderlätt. **-licht,** *n.* ljus som ej släckes af vinden, lykta, fackla. **-loch,** *n.* 1. = *Wetterloch.* 2. blåsigt ställe. **-macher,** *m.* 1. takfläkta. 2. en som pratar i vädret, skräflare, svindlare. **-macherei,** *f.* skräfvel, svindleri. **-messer,** *m.* vindmätare. **-mühle,** *f.* väderkvarn. **-müller,** *m.* 1. mjölnare i en väderkvarn. 2. F pratmakare, skräflare, lögnare. **-rose,** *f.* 1. vindros. 2. hvitsippa. **-sbraut,** *0, f.* stormvind. **-schaden,** *m.* af blåsten förorsakad skada. **-schief,** *a.* vind, sned. **-schnell,** *a.* snabb som vinden. **-seite,** *f.* vindsida. **-spiel,** *n.* liten vindthund. **-still,** *a.* stilla, lugn. **-stille,** *f.* vindstilla, stiltje. **-strich,** *m.* 1. vindpust, luftdrag. 2. väderstreck. **-strom,** *m.*, **-strömung,** *f.* luftström. **-trocken,** *a.* lufttorkad. **-ung,** *f.* slingring, hvarf. **-wärts,** *adv.* sjö. lovart.

Wink, *-e, m.* 1. vink, tecken. 2. *In einem* ∼ i ett ögonblick. 3. *Kein* ∼ *von:* ej ett spår af.

Winkel, *-, m.* 1. vinkel. 2. vinkelhake, vinkelmått. 3. vrå. **-advokat,** *m.* bränvinsadvokat. **-blatt,** *n.* småstadsblad, -tidning. **-drucker,** *m.* boktryckare som trycker i smyg, trycker förbjudna skrifter. **-druckerei,** *f.* hemligt boktryckeri. **-ehe,** *f.* hemligt äktenskap. **-förmig,** *a.* vinkelformig. **-gasse,** *f.* sidogränd, smutsig, illa beryktad gränd. **-hölzer,** *pl.* F ∼ *suchen:* söka undanflykter. **-icht, -ig,** *a.* 1. full af vinklar, af vrår. 2. i sms. -vinklig. **-messer,** *m.* vinkelmätare, transportör. **-münze,** *f.* 1. falskt mynt. 2. falskmyntarverkstad. **-recht,** *a.* rätvinklig. **-schenke,** *f.* lönkrog. **-schule,** *f.* liten, obetydlig, dålig skola. **-treppe,** *f.* löntrappa. **-zug,** *m.* knep.

winken, *sv. itr. h. o. tr.* vinka; locka. *Jm mit den Augen* ∼ blinka åt ngn, F *jm mit dem Zaunpfahl* el. *mit dem Scheunenthor* ∼ köra ngn med näsan på ngt, *jm Stillschweigen* ∼ vinka åt ngn att vara tyst, *auf etw.* (ack.) ∼ häntyda på ngt.

Winsel[léi, *-en, f.* jämmer, gnällande. **-n,** *sv. itr. h.* gnälla, jämra sig. **-stimme,** *f.* jämrande röst.

Winter, *-, m.* vinter. **-grün,** *n.* vintergröna. **-haft** = *winterlich.* **-haus,** *n.* 1. vinterbostad. 2. växthus. **-ig, -isch** = *winterlich.* **-korn,** *n.* vinter-, höstsäd. **-lich, -mälsig,** *a.* vinterlig, vinterlik. **-n,** *sv.* I. *itr. h.* opers. *es wintert:* det vintrar på. II. = *durchwintern II.* **-saat,** *f.* höstsäd. **-schlaf,** *m.* vinterdvala. **-seite,** *f.* norra sidan. **-ung,** *f.* 1. öfvervintring. 2. vintersäde. 3. växthus för växters öfvervintring.

Winz[]er, *-, m.* vinodlare, vingårdsman; vinskördare. **-ig,** *a.* ∼ *[klein]:* ytterst liten, oansenlig. **-igkeit,** *f.* litenhet, oansenlighet.

Wipfel, *-, m.* topp. **-ig,** *a.* försedd med topp(ar). **-n,** *sv.* I. *tr.* toppa. II. *itr. h. o. rfl.* bilda topp(ar), resa sig, höja sig.

Wipp[]chen, *-, n.* knep, taskspelarkonst. **-e,** *-n, f.* 1. vipp. *Auf der* ∼ *stehen:* vara på vippen. 2. vippgunga. 3. vippgalge. 4. vippkärra. 5. piska. 6. balansering, jämvigt. 7. häfbalk. 8. dim. av *Wippchen.* 9. av *Kippe 2.* **-eln,** *sv. itr. h. o. tr.* smått vippa. **-en,** *sv.* I. *itr. h. o. rfl.* vippa, gunga. II. *tr.* 1. balansera, gunga. 2. omstjälpa, kullkasta. 3. av *kippen II, 2.* **-er(éi)** av *Kipper(ei).*

wip[p]s, *itj.* vips.

Wirbel, *-, m.* 1. hvirfvel. 2. svindel. 3. (trum-) hvirfvel, drill. 4. hjässa. 5. ryggkota. 6. vred, kran, nyckel. **-bein,** *n.* ryggkota. **-förmig,** *a.* hvirflande. **-haft, -icht, -ig,** *a.* 1. hvirflande. 2. svindlig. 3. rusig, på tre kvart. 4. underlig, besynnerlig. 5. växande i, bildande en hvirfvel. **-knochen,** *m.* ryggkota. **-los,** *a.* zool. ryggradslös. **-n,** *sv. itr. h. o.* vid ortförändring *s., tr. o. rfl.* 1. hvirfla, svänga omkring. 2. slå en hvirfvel, drilla. **-rauch,** *m.* hvirflande rök, rökhvirfvel. **-säule,** *f.* ryggrad. **-strom,** *m.* hvirflande ström, strömhvirfvel. **-sturm,** *m.* cyklon. **-t[h]ier,** *n.* ryggradsdjur.

wirk[]en, *sv. itr. h. o. tr.* 1. verka, åstadkomma, vara verksam, göra verkan. *Auf ein Ziel* ∼ vara verksam för, sträfva hän emot ett mål, *auf jn* ∼ inverka på ngn. 2. virka; väfva. 3. knåda, bearbeta. **-erei,** *-en, f.* virkning, väfning. **-lich,** *a.* verklig. **-lichkeit,** *f.* verklighet. **-säm,** *a.* verksam. **-samkeit,** *f.* verksamhet; verkan, kraft.

Wirkung, *f.* verkan, verkning. **-sart,** *f.* verkningssätt, sätt att verka. **-skraft,** *f.* verkningsförmåga, -kraft. **-skreis,** *m.* verkningskrets. **-slos,** *a.* overksam, utan verkan. **-slosigkeit,** *f.* gagnlöshet. **-svoll,** *a.* verksam.

wirr, *a.* virrig, oredig, brokig, trasslig, hopfiltad, tofvig. **-e,** *-n, f.* virrvarr, oreda, trassel, förveckling. **-en,** *sv. tr. Etw. durch* el. *in* el. *unter einander* ∼ trassla in, ihop, förvirra, bringa oreda i ngt, *etw. aus einander* ∼ reda ut, upp ngt. **-garn,** *n.* trassligt garn. **-haar,** *n.* oredigt, tofvigt hår. **-heit,** *f.* förvirradt tillstånd, virrighet. **-ig, -isch,** *a.* virrig. **-kopf,** *m.* 1. = *Struwwelkopf.* 2. oredigt, oklart hufvud. **-ni[]s,** *-se, f. o. n.*, **-sal,** *-e, n.*, **-ung,** *f.* = *Wirre.* **-warr,** *-s, 0, m.* virrvarr, oreda.

wirsch = *unwirsch.*

Wirsing[kohl], *-[e]s, 0, m.* virsingkål.

Wirt, *-e, m.* 1. värd, husvärd, hyresvärd, värdshusvärd. *Den* ∼ *machen:* vara värd, *der* ∼ *zum goldnen Löwen:* värden i värdshuset Gyllne lejonet. 2. hushållare. **-bar,** *a.* beboelig, gästvänlig. **-el,** *-, m.* sländtrissa. **-h-** se *Wirt-.* **-in,** *-nen, f.* värdinna. **-lich,** *a.* 1. hushållsaktig. 2. = *wirtbar.* **-lichkeit,** *f.* 1. hushållsaktighet. 2. beboelighet, gästvänlighet.

Wirtschaft, *f.* 1. hushållning, förvaltning, rörelse, drift, landthushållning, landtbruk;

värdshusrörelse; hushåll. 2. väsen, tillställning, buller, lif, välde. **-en,** *sv. itr. h.* 1. hushålla. 2. drifva värdshusrörelse. 3. väsnas, lefva. **-er,** *-, m.* 1. hushållare. 2. förvaltare, inspektor. **-erin,** *-nen, f.* hushållerska. **-lich,** *a.* 1. tillhörande (landt)hushållningen. ∼*e Gebäude:* ekonomibyggnader. 2. hushållsaktig. **-lichkeit,** *f.* hushållsaktighet. **-saufseher,** *m.* förvaltare, inspektor. **-sgebäude,** *n.* ekonomibyggnad. **-sschrank,** *m.* matskåp.

Wirts|haus, *n.* värdshus. **-leute,** *pl.* värdfolk. **-stube,** *f.* skänkrum. **-tafel, -tisch,** *m.* värdens bord, table d'hôte.

Wisch, *-e, m.* sudd, viska, torklapp. **-en,** *sv.* I. *tr.* 1. torka, viska, torka af; sudda. *Sich* (dat.) *den Mund* ∼ torka sig om munnen. 2. stompera. II. *itr. s.* slinka, smyga sig, krypa. **-er,** *-, m.* 1. stomp. 2. visk, viskare. 3. F tillrättavisning, skrapa. **-lwaschi,** *-[s], 0, n.* = *Wischwasch.* **-lappen,** *m.* torklapp, disktrasa. **-papier,** *n.* papper att torka med, papperssudd. **-tüch,** *n.* torklapp, damhandduk. **-wasch,** *-es, 0, m.* smörja, gallimatias, sladder.

Wisent, *-e* el. *-s, m.* bisonoxe.

Wismut[h], *-[e]s, 0, m.* o. *n.* vismut.

Wisp|el, *-, m.* vispel (= 24 *Scheffel*). **-eln, -ern,** *sv. itr. h.* hviska, susa.

wiſs|bār, *a.* möjlig att veta. **-bedürfni[f]s,** *n.* behof af vetande. **-begier[de],** *f.* vetgirighet. **-begierig,** *a.* vetgirig.

wissen, I. *oreg. tr.* veta, veta om, känna, känna till. *Über, um, von etw.* ∼ veta om, känna till ngt, *nicht daſs ich wüſste* el. *daſs ich nicht wüſste:* ej såvidt jag vet, *damit du es nur weiſst:* så mycket du vet, *jm etw. zu* ∼ *thun:* låta ngn veta ngt, *etw. zu* ∼ *bekommen:* få veta ngt, *etw. auf jn* ∼ veta ngt om ngn, *jm Dank* ∼ vara ngn tacksam, *ich weiſs die Zeit nicht, daſs er hier gewesen ist:* det är en hel evighet, sedan han senast var här, *man will* ∼, *daſs:* det påstås, att, *sich viel mit* el. *auf etw.* ∼ vara morsk öfver ngt, *von etw. nicht* ∼ *wollen:* ej vilja veta af ngt. II. *-s, 0, n.* 1. vetande. *Mit* ∼ *und Willen:* med vett och vilja, *meines* ∼*s:* så vidt jag vet. 2. vetskap. **-schaft,** *f.* 1. vetenskap. 2. kunskap. 3. vetskap, kännedom. **-schafter,** *-, m.* vetenskapsman, lärd. **-schaftler,** *-, m.* inbillad lärd, lärd pedant. **-schaftlich,** *a.* vetenskaplig. **-schaftlichkeit,** *f.* vetenskaplighet. **-sdrang,** *m.* kunskapstörst. **-sdünkel,** *m.* lärdomshögfärd. **-sdurst,** *m.* kunskapstörst. **-squalm,** *m.* vetandets, grubblets kvalm. **-swērt[h],** **-swürdig,** *a.* märkvärdig, intressant. **-swürdigkeit,** *f.* märkvärdighet. **-tlich,** *a.* medveten, afsigtlig; adv. veterligen.

Wit|frau, -ib, *-e, f.* enkefru, enka. **-mann,** *m.* enkeman, enkling.

witt|ern, *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. opers. *Es wittert schön:* det är vackert väder. 2. opers. åska. 3. vädra, lukta, spåra. **-erung,** *f.* 1. väderlek. 2. jäg. a) väderkorn, b) lukt efter djur, c) vittring. **-erungskunde, -erungslehre,** *f.* meteorologi. **-frau** se *Witfrau.*

Wit|thum se *Wittum.* **-tib** se *Witib.* **-tūm,** *n.* lifränta åt enka, enkemedel, lifgeding, enkesäte.

Wit[t]we, *-n, f.* enka. **-ngehalt,** *n.* o. *m.* (enke-) pension. **-njahr,** *n.* enkår, a) sorgår, b) nådår. **-nschaft,** *f.* enkestånd. **-nschatz,** *m.* = *Wittum.* **-nsitz,** *m.* enkesäte. **-nstand,** *m.* enkestånd. **-nt[h]ūm,** *n.* enkestånd. **-r,** *-, m.* enkling. **-rschaft,** *f.*, **-rt[h]ūm,** *n.* enklingsstånd.

Witz, *-e, m.* kvickhet, vits, skämt. ∼*e machen* el. *reiſsen:* vitsa, säga kvickheter, vara kvick, F *das ist ja eben der* ∼ det är just saken det. **-blatt,** *n.* skämtblad. **-bold,** *m.* vitsare, skämtare. **-eléi,** *-en, f.* idkeligt, dumt vitsande, dum vits. **-eln,** *sv. itr. h.* söka efter kvickheter, vitsa. **-en** se *witzigen.* **-funke,** *m.* snillegnista. **-ig,** *a.* kvick. **-igen,** *sv. tr. Jn* ∼ göra ngn klok, så att han en annan gång aktar sig. *Gewitzigt:* varnad, bränd, förståndig. **-kopf,** *m.* kvickhufvud. **-ler,** *-, -ling, -e, m.* dålig vitsare. **-reiſser** = *Witzbold.*

wo, I. *adv.* 1. hvar, hvarest, där, som, då. *Von* ∼ hvarifrån. ∼ *werde ich so dumm sein:* så dum är jag inte, *ach* ∼*!* tro icke det! visst inte! 2. någonstädes. II. *konj.* såvida, om. **-béi,** *adv.* hvarvid, hvar.

Woche, *-n, f.* 1. vecka. 2. pl. ∼*n:* barnsäng. **-nbesūch,** *m.* barnsängsvisit. **-nbett,** *n.* barnsäng. **-nblatt,** *n.* veckoblad. **-ngeld,** *n.* veckopengar, veckolön. **-nkind,** *n.* nyfödd. **-nkleid,** *n.* hvardagsdrägt. **-nlang,** *adv.* hela veckor (igenom). **-nmarkt,** *m.* torgdag. **-nprediger,** *m.* veckopredikant. **-npredigt,** *f.* veckopredikan. **-nweise,** *adv.* veckotals. **-ntag,** *m.* hvardag, söckendag.

wöch|entlich, *a.* (återkommande) hvarje vecka, en gång i veckan, alla veckor, vecko-. **-ner,** *-, m.* veckohafvande. **-nerin,** *-nen, f.* barnsängskvinna.

Wocken = *Rocken 1—3.*

Wodan, *-s, 0, m. npr.* Oden.

wo|dúrch, *adv.* hvarigenom. **-férn,** *konj.* såvida, om, huruvida. **-fūr,** *adv.* för hvad, för hvilket, för hvem, hvartill.

Woge, *-n, f.* våg, bölja.

wogégen, *adv.* hvaremot, mot hvad, hvilket.

wog|len, *sv. itr. h.* 1. gå i vågor, bölja, svalla. 2. simma, gunga på vågor. **-engetöse,** *n.* vågornas brus. **-enhaft,** *a.*, **-enweise,** *adv.*, **-ig,** *a.* böljande, i vågor.

wo|hér, *adv.* hvarifrån. **-hín,** *adv.* hvart, hvarhän, dit. **-hingégen,** *adv.* o. *konj.* hvaremot, medan. **-hínter,** *adv.* bakom hvad, bakom hvilket, hvar, hvarest.

wohl, I. *a.* i sht *adv.* väl, bra. *Sich's* ∼ *sein lassen:* göra sig goddagar, sköta sig, taga

sig god tid, ~ *oder übel:* med eller mot sin (din o. s. v.) vilja, *es thut mir* ~ det gör mig godt, *mir ist am* ~*sten:* jag mår bäst, *wünsche* ~ *zu schlafen!* sof godt! **II.** *itj.* väl, hell, godt. **III.** -[e]*s, 0, n.* väl, bästa, välfärd. *Auf Ihr* ~*!* skål! lycka till! **-achtbär,** *a.* välaktad. **-án, I.** *adv.* friskt, dugtigt, muntert. **II.** *itj.* välan. **-anständig,** *a.* anständig. **-anständigkeit,** *f.* anständighet. **-áuf, I.** *adv.* ~ *sein:* vara kry, vid godt mod. **II.** *itj.* välan, lycka till. **-bedacht, I.** *m.* mogen öfverläggning. **II.** åfv. **-bedächtig,** *a.* välbetänkt, öfverlagd. **-befinden,** *n.* välbefinnande. **-befügt,** *a.* väl, fullt befogad. **-begäbt,** *a.* begåfvad. **-begütert,** *a.* i goda omständigheter, välmående. **-behagen,** *n.* välbehag. **-behalten,** *a.* välbehållen. **-beleibt,** *a.* korpulent. **-beleibtheit,** *f.* korpulens. **-beschaffen,** *a.* i godt stånd. **-bestallt,** *a.* välbeställd. **-edel,** *a.* högädel, välboren. **-ehrwürden,** oböjl. *f.* högvördighet. **-ehrwürdig,** *a.* högvördig. **-erfahren,** *a.* väl förfaren. **-ergeh[e]n,** *n.* välgång. **-fahrt,** *f.* välfärd. **-feil,** *a.* billig. ~*en Kaufs:* för godt köp. **-feilheit,** *f.* billighet, godt pris. **-geártet,** *a.* välartad. **-gebaut,** *a.* välbygd. **-gebildet,** *a.* välbildad. **-geboren,** *a.* högädel. **-gefallen,** *n.* välbehag, behag, nöje, förnöjelse. **-gefällig,** *a.* behaglig, vänlig. **-gefühl,** *n.* känsla af välbehag. **-gemeint,** *a.* välment. **-gemut[h],** *a.* vid godt mod, glad, förnöjd. **-genährt,** *a.* välfödd. **-geneigt,** *a.* böjd, fallen. **-geruch,** *m.* välluft. **-geschmack,** *m.* smaklighet, god smak. **-gesinnt,** *a.* välsinnad. **-gesittet,** *a.* väluppfostrad, sedig. sedesam. **-gestalt[et],** *a.* välbildad. **-getroffen,** *a.* väl träffad, lyckad. **-gewogen,** *a.* (väl) bevågen. **-gewogenheit,** *f.* bevågenhet. **-habend,** *a.* välmående. **-habenheit,** *f.* välmåga. **-häbig,** *a.* välmående. **-ig,** *a.* behaglig, trefflig, angenäm. **-klang,** *m.* välklang, välljud. **-klingend,** *a.* välklingande, välljudande. **-laut,** *m.* välljud. **-leben,** *n.* vällefnad. **-löblich,** *a.* välloflig. **-lust** se *Wollust.* **-meinend,** *a.* välmenande. **-redend,** *a.* vältalig. **-redenheit,** *f.* vältalighet. **-riechend,** *a.* välluktande. **-schmeckend,** *a.* välsmakande. **-sein,** *n.* välbefinnande. **-stand,** *m.* välstånd. **-that,** *f.* välgärning. **-thäter,** *m.* välgörare. **-thäterin,** *-nen, f.* välgörarinna. **-thätig,** *a.* välgörande. **-thätigkeit,** *f.* välgörenhet. **-thuend,** *a.* välgörande. **-thun,** *itr. h.* göra godt, vara välgörande. **-verdient,** *a.* välförtjänt. **-verhalten,** *n.* välförhållande. **-weise,** *a.* välvis. **-weislich,** *adv.* välvisligen. **-wollen, I.** *itr. h. Jm* ~ vilja ngn väl. **II.** *n.* välvilja. **-wollend,** *a.* välvillig.

wohn||bär, *a.* beboelig. **-barkeit,** *f.* beboelighet, beboeligt skick. **-en,** *sv. itr. h.* bo. **-gebäude,** *n.* boningshus. **-haft,** *a.* bofast, boende. **-haus,** *n.* boningshus. **-lich,** *a.* bekväm, trefflig. **-lichkeit,** *f.* bekvämlighet. **-ort,** *m.* boningsort. **-sitz,** *m.* hemvist. **-stube,** *f.* boningsrum. **-ung,** *f.* **1.** boning, bostad. **2.** våning. **-ungsanzeiger,** *m.* hyresannonsblad, hyreslista. **-zimmer,** *n.* hvardagsrum, boningsrum. **-zins,** *m.* hyra.

wol se *wohl.*

wölb||en, *sv. tr.* hvälfva. **-ung,** *f.* hvälfning, hvalf.

Wolf, *-e* †, *m.* varg. Ordspr. *mit den Wölfen muſs man heulen:* man måste tjuta med ulfvarne, måste taga seden dit man kommer.

Wölf||in, *-nen, f.* varghona. **-isch,** *a.* varglik.

Wolfs||ärt, *f.* **1.** vargart. **2.** vargnatur. **-eisen,** *n.* vargsax. **-hunger,** *m.* stark hunger, glupskhet. **-milch,** *f.* **1.** vargmjölk. **2.** bot. törel (Euphorbia).

Wolke, *-n, f.* dim. †, moln, sky.

wölken, *sv.* **I.** *tr.* öfverdraga med moln. *Gewölkt:* mulen. **II.** åfv. **wolken,** *rfl.* mulna.

wolken||lán, *adv.* mot skyarne, mot himlen. **-ärtig,** *a.* molnlik. **-bruch,** *m.* skyfall. **-haft,** *a.* molnlik. **-himmel,** *m.* molnbetäckt himmel. **-höch,** *a.* skyhög. **-leer, -los,** *a.* molnfri. **-säule,** *f.* molnstod.

wolkig, *a.* **1.** molnlik. **2.** mulen.

Woll||e, *-n, f.* ull; ylle. Bild. *in der* ~ *sitzen:* sitta i goda omständigheter, ~ *lassen müssen:* få släppa till skinnet, få sitta emellan, *viel Geschrei und wenig* ~ mycket af munnen och litet af ullen, *in der* ~ *gefärbt:* äkta, pålitlig. **-en, I.** *a.* yllen, af ylle, ylle-. **II.** *oreg. tr.* o. *itr. h.* **1.** vilja. *Etw. gethan wissen* ~ vilja att ngt sker, *so Gott will:* om Gud så vill. **2.** måste, t. ex. *diese Sache will mit Klugheit ausgeführt werden.* **3.** skola, t. ex. *was das nur werden will:* hvad skall det väl bli af, *wie wollte das euch zu Ohren kommen?* huru skulle det (kunna) komma till edra öron? *dich will ich!* jag skall hjälpa dig, jag! **4.** hålla på att, t. ex. *er wollte sterben:* han höll på att dö, låg på dödsbädden. **5.** särskilda fall. *Ich will mich geirrt haben:* jag må, kan hafva misstagit mig, låt vara att jag misstagit mig, *nähere Erkundigungen wolle man einholen bei:* närmare upplysningar (behagade man inhämta) hos, *mir will scheinen:* det synes, förefaller mig, *wir* ~ *sehen:* vi få se, *ich will nichts gehört haben:* jag har (lätsar som om jag) ingenting hört, *ich will nichts gesagt haben:* jag har ingenting sagt, *er will es selbst gesehen haben:* han påstår sig, tror sig själf hafva sett det, *dem sei wie ihm wolle:* därmed må vara huru som hälst. **-enwa[a]re,** *f.* yllevara. **-enzeug,** *n.* ylletyg. **-garn,** *n.* ullgarn. **-haar,** *n.* ullhår. **-icht, -ig,** *a.* **1.** ullig. **2.** ullaktig, ullartad. **-reich,** *a.* ullrik.

Woll||lust, *f.* vällust, sinlighet **-lüstig,** *a.* vällustig, sinlig. **-lüstling,** *-e, m.* vällusting.

wol||mít, *adv.* hvarmed. **-nách,** *adv.* hvarefter.

Wonne, *-n, f.* fröjd, sällhet, hänryckning, förtjusning. **-bebend,** *a.* bäfvande af sällhet, af fröjd. **-berauscht,** *a.* glädjedrucken. **-gefühl,** *n.* känsla af sällhet. **-leer, -los,** *a.* glädjetom, glädjefattig. **-monat, -mond,** *m.* maj, blomstermånad. **-rausch,** *m.* glädjerus. **-säm** = *wonnig.* **-taumel,** *m.* glädjerus. **-trunken,** *a.* glädjedrucken. **-voll** = röjl.

wonnig[lich], *a.* säll, hänryckande, hänförande, förtjusande.

wor‖án, *adv.* **1.** *inter.* o. *rel.* hvarpå, på hvad, på hvilken, hvilket. ~ *denkst du?* hvad tänker du på? **2.** *obest.* på något. **-áuf,** *adv.* **1.** = *woran.* **2.** hvarefter. **-áus,** *adv.* hvarur, ur hvad, ur hvilken, ur något, jfr *woran.* **-éin,** *adv.* (motsvar. *in* med ack.) hvari, i hvad, hvilken, ngt, jfr *woran.*

Worf‖el, *-n, f.* kastskofvel. **-eln,** *-en, sv. tr.* med kastskofvel rengöra; vanna. **-ler,** *-, m.* arbetare som rengör säd. **-maschine,** *f.* kastmaskin, sädesvanna. **-schaufel,** *f.* kastskofvel.

worín, *adv.* (motsvar. *in* med dat.) hvar(ut)i, i hvad, i hvilken, i något, jfr *woran.*

Wort, *-er* † i bem. enstaka ord, glosa, eljes *-e, n.* dim. †, ord; ordalag. *Auf Ihre* ~*e hin:* på edert ord, *jm aufs* ~ *gehorchen:* blindt lyda ngn, *jn beim* ~*e nehmen:* taga ngn på ordet, *jm ins* ~ *fallen:* falla ngn i talet, *nicht zu* ~*e kommen:* ej få ordet, *ein Mann von* ~ *sein:* stå vid sitt ord, vara ordhållig, *ein Mann, ein* ~ en karl står vid sitt ord, *jm gute* ~*e geben:* tala väl vid ngn, *etw. nicht* ~ *haben wollen:* ej vilja tillstå ngt, *jm das* ~ *reden:* förorda ngn, vara ngns förespråkare, ~*e machen:* prata. *Das* ~ *des Rätsels:* gåtans lösning. **-arm,** *a.* ordfattig. **-ärt,** *f.* ordklass. **-biegung,** *f.* böjning, flexion. **-brüchig,** *a.* icke ordhållig, trolös, menedig. **-brüchigkeit,** *f.* trolöshet, löftesbrott, menedighet.

Wörter‖bildung, *f.* ordbildning. **-buch,** *n.* ordbok. **-verzeichni[ſ]s,** *n.* ordförteckning, ordlista.

Wort‖fechter, *m.* ordryttare. **-fechterei,** *f.* ordrytteri. **-fügung,** *f.* ordfogning, konstruktion. **-führer,** *m.* ordförande. **-getreu,** *a.* ordagrann. **-gläubig,** *a.* troende, rättrogen, ortodox. **-habend,** *a.* som har, för ordet. **-karg,** *a.* ordknapp. **-kargheit,** *f.* ordknapphet. **-klauber,** *m.* ordklyfvare. **-kram,** *m.* ord, fraser, prat. **-krämer,** *m.* fras-, pratmakare. **-laut,** *m.* ordalydelse.

wörtlich, *a.* **1.** ordagrann. **2.** i ord, ord-, med ord. **-keit,** *f.* ordagrann öfverensstämmelse.

Wort‖macher = *Wortkrämer.* **-macherei,** *f.* = *Wortkram.* **-reich,** *a.* ordrik. **-schatz,** *m.* ordförråd. **-sinn,** *m.* ordens betydelse. **-sparer,** *m.* ordknapp person. **-spiel,** *n.* ordlek. **-verdreher,** *m.* ordvrängare. **-verstand,** *m.* ordens betydelse, bokstaflig bemärkelse. **-wechsel,** *m.* ordväxling. **-witz,** *m.* ordlek.

wo‖rúber, *adv.* hvaröfver, öfver hvad, hvilken, något, jfr *woran.* **-rúnter,** *adv.* hvarunder, hvaribland, under, ibland hvad, hvilken, något, jfr *woran.* **-sélbst,** *adv.* hvarest, hvar, där. **-vón,** *adv.* hvaraf, hvarifrån, af, från hvad, hvilken, något, jfr *woran.* **-vór,** *adv.* för hvad, hvilken, något, jfr *woran.* **-wíder** = *wogegen.* **-zú,** *adv.* hvartill, till hvad, hvilken, något, jfr *woran.* **-zwíschen,** *adv.* hvaremellan, hvaribland, mellan, bland hvad, hvilken, något.

wrack, I. *a.* oduglig, utskotts-. II. *-e, n.* **1.** utskott. **2.** vrak. **3.** sjö. afdrift, afvikelse. **-gut,** *n.* strandgods. **-recht,** *n.* strandrätt.

wrick‖len, *sv. tr.* vricka båtar. **-er,** *-, m.* båtvrickare.

wringen, *st. tr.* vrida, t. ex. *Wäsche.*

Wucher, *-s, 0, m.* **1.** ocker. ~ *treiben:* ockra. **2.** ränta. **3.** vinst. **-blume,** *f.* prästkrage (Chrysanthemum). **-éi,** *-en, f.* ocker, procenteri. **-er,** *-, m.* ockrare, procentare. **-haft, -isch,** *a.* **1.** ockrande, ocker-. **2.** yppig, frodig. **-jude,** *m.* ockrare, procentare. **-n,** *sv. itr. h.* **1.** växa yppigt, frodas. **2.** gifva god afkastning, vara vinstgifvande. **3.** ockra. **-pflanze,** *f.* **1.** frodigt växande växt. **2.** parasitväxt.

Wúchs (sfv. kort **u**)**,** *-e* †, *m.* växt.

Wucht, *-en, f.* **1.** tyngd, vigt; eftertryck. **2.** häfstång. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* tynga, tryckande hvila. II. *tr.* med en häfstång lyfta, häfva. III. *rfl.* tungt vältra sig. **-ig,** *a.* tung, tryckande, tyngande.

wühl‖len, *sv. itr. h.* o. *tr.* gräfva, böka, rota, krafsa, leta; uppvigla. **-er,** *-, m.* en som gräfver m. m. se föreg.; uppviglare. **-eréi,** *-en, f.* idkeligt gräfvande m. m. se *wühlen.* **-erisch,** *a.* uppviglande.

Wuhne, *-n, f.* vak.

Wuhr, *-e, n.*, **-e,** *-n, f.* = *Wehr 6.*

Wulst, *-e* [†], *m.*, *-en, f.* pös, valk. **-haar,** *n.* hår i valkar. **-en,** *sv. itr. s.* o. *rfl.* pösa, svälla. **-ig,** *a.* uppsvälld, pösande, valkformig.

wund, *a.* sårad, sårig, sönder. *Sich die Füfse* ~ *gehen:* få skafsår på fötterna, *jn* ~ *schlagen:* slå ngn så att blodet rinner. **-arznei,** läkemedel för sår, sårsalfva. **-arzneikunst,** *f.* kirurgi. **-arzt,** *m.* kirurg. **-ärztlich,** *a.* kirurgisk. **-e,** *-n, f.* sår. **-enfrei,** *a.* utan sår, helskinnad. **-enmal,** *n.* märke efter sår, ärr.

Wunder, *-, n.* **1.** under, underverk, mirakel. **2.** förundran, förvåning. **3.** särskilda fall. *Es nimmt* el. *hat mich* ~ det förvånar mig, *er denkt* el. *meint* ~, *was er thut:* han tycker sig utföra riktiga stordåd, *er bildet sich* ~ *was darauf ein:* han är ofantligt morsk däröfver. **-alt,** *a.* ofantligt gammal. **-bar,** *a.* underbar. **-barkeit,** *f.* **1.** det underbara i ngt. **2.** underbar sak. **-bärlich,** *a.* underbar. **-bau,** *m.* underbar byggnad. **-bild,** *n.* underbarande bild. **-ding,** *n.* underbar sak. **-erschei-**

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

nung, *f.* underbar företeelse. **-geschichte,** *f.* 1. underbar historia. 2. berättelse om under. **-geschöpf,** *n.* underbar varelse. **-glaube,** *m.* 1. tro på under. 2. tro som verkar under. **-gleich,** *a.* underbar. **-grōſs,** *a.* underbart stor. **-hold,** *a.* underbart huld, hänförande, förtjusande. **-horn,** *n.* underbart horn; boktitel, ugf.: sagoskatt. **-hübsch,** *a.* underbart skön. **-lich,** *a.* underlig, besynnerlig. **-lichkeit,** *f.* besynnerlighet. **-lieblich,** *a.* underbart älsklig, förtjusande. **-ling,** *-e, m.* besynnerlig, sällsam människa, original. **-mähre,** *f.* underbar saga. **-mann,** *m.* underbar man, undergörare. **-mild,** *a.* underbart mild. **-n,** *sv.* I. *itr. h.* o. *tr.* förvåna. *Etw. wundert mich* el. ✻ *mir, mich wundert eines Dinges:* ngt förvånar mig, *zu ∼ ist es nicht, wenn:* det vore ej underligt, om. II. *rfl.* förvånas, *über etw.* (ack.)*:* öfver ngt. *Sich des Todes* el. *auf den Tod ∼* blifva högligen förvånad. **-reich,** I. *a.* 1. rik på under. 2. underbart, ofantligt rik. II. *n.* underbart land, underland. **-säm,** *a.* underbar. **-schön,** *a.* underbart skön, hänförande, förtjusande. **-selten,** *a.* utomordentligt sällsynt. **-spiegel,** *m.* underbar spegel. **-sucht,** *f.* begär, åtrå efter under. **-that,** *f.* underbar gärning, under. **-thäter,** *m.* undergörare. **-thäterin,** *f.* undergörerska. **-thätig,** *a.* 1. undergörande. 2. verkad gnm under, underbar. **-voll,** *a.* underfull, underbar. **-zeichen,** *n.* under, mirakel.

Wund‖fieber, *n.* sårfeber. **-gedrückt,** *a.* söndertryckt. **-gelaufen,** *a.* som fått skafsår. **-heit,** *f.* såradt tillstånd, sår, skada. **-mal** = *Wundenmal.* **-salbe,** *f.* sårsalfva.

Wunsch, *-e* †, *m.* 1. önskan, önskning. 2. besvärjelse.

wünsch‖bār, *a.* önskvärd, önsklig. **-elhütlein,** *n.* önskehatt. **-elrut[h]e,** *f.* slagruta. **-en,** *sv. tr.* önska. *Ich wünsche wohl geruht zu haben:* jag hoppas att ni sofvit godt, *jm guten Tag ∼* hälsa god dag på ngn. **-enswērt[h],** **-enswürdig,** *a.* önskvärd, önsklig. **-enswürdigket,** *f.* det önskvärda i ngt.

Wunsch‖erfüllung, *f.* en önsknings uppfyllande. **-satz,** *m.* önskesats. **-weise,** *adv.* under form af en önskan, såsom ett önskningsmål. **-zettel,** *m.* önskningslista.

wupp, wup[p]s, *itj.* vips.

Würd‖e, *-n, f.* värdighet; förtjänst, värde. *Unter aller ∼ sein:* vara under all kritik, ovärdig. **-elos,** *a.* ovärdig. **-enträger,** *m.* dignitär. **-evoll,** *a.* värdig. **-ig,** *a.* värdig, värd. **-igen,** *sv. tr.* 1. *Jn einer* (gen.) *Sache ∼* anse ngn vara värd en sak. 2. värdera, uppskatta. **-igkeit,** *f.* värdighet. **-iglich,** *adv.* värdigt. **-igung,** *f.* värderande, uppskattande.

Wurf, *-e* †, *m.* kast. *Jm in den ∼ kommen* el. *laufen:* komma i ngns väg, *alles auf einen ∼ setzen:* sätta allt på ett kort.

Würfel, *-, m.* tärning, kub. **-bude,** *f.* stånd där tärningsspel bedrifves. **-fall,** *m.* tärningskast. **-förmig,** **-icht,** *a.* kubisk. **-ig,** *a.* kubisk, delad i tärningar, rutig. **-n,** *sv.* I. *itr. h.* kasta, spela tärning. II. *tr.* 1. dela, skära i tärningar, förse med tärningsmönster, ruta. 2. *Etw. durch einander ∼* kasta ngt huller om buller.

Wurfgeschoſs, *n.* kastkropp, projektil.

Würfler, *-, m.* tärningsspelare.

Wurf‖maschine, *f.* kastmaskin. **-weite,** *f.* stenkast.

würg‖en, *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. kväfva, komma att storkna, fastna i halsen. 2. sätta i halsen. *Etw. hinunter ∼* med möda nedsvälja ngt. Bild. *an einer Arbeit ∼* ytterligt anstränga sig med ett arbete. 3. fatta om strupen. 4. strypa; i allmh. mörda. 5. med packkäpp el. dyl. åtdraga. **-engel,** *m.* mordängel. **-er,** *-, m.* 1. mördare; bödel. 2. zool. törnskata (Lanius). **-eréi,** *-en, f.* strypning, mördande. **-erisch,** *a.* mördande, mordisk. **-schwērt,** *n.*, **-stahl,** *m.* svärd, glafven, mordvapen.

würken se *wirken.*

Wurm, *-er* †, *m.* 1. mask; F kräk, stackare. F *einen ∼ haben* el. *Würmer im Kopfe haben:* hafva griller i hufvudet. 2. orm. **-arznei,** *f.* medicin, medel mot mask. **-en,** *sv. itr. h.* 1. blifva maskstungen. 2. grubbla, fundera. 3. *In jm ∼* ligga och gro i en, ej lemna en i ro, plåga en. 4. F *etw. wurmt im Magen:* ngt förorsakar ondt, knip i magen. **-frāſs,** *m.* maskätet, maskstunget ställe, stycke, maskfrat, maskmat. **-frāſsig,** *a.* maskstungen. **-ig,** *a.* 1. maskäten, maskstungen. 2. förtretad, ond. **-isieren,** *sv.* F = *wurmen* 2. **-krank,** *a.* sjuk af mask. **-stich,** *m.* maskstyng, maskhål. **-stichig,** *a.* maskstungen.

Wurst, *-e* †, *f.* 1. korf. F *∼ wider ∼* lika mot lika, betalt kvitteras, *das ist mir ∼* det gör mig detsamma. 2. vurst. **-ig,** *a.* 1. valkig, i valkar. 2. F likgiltig.

Würz‖duft, *m.* aromatisk doft. **-e,** *-n, f.* 1. krydda. 2. vört.

Wurzel, *-n, f.* dim. †, rot. **-echt,** *a.* om äkta trädslag: icke ympad. **-früchtig,** *a. ∼e Pflanze* = rölj. **-gewächs,** *n.* växt med ätbara rötter, rotfrukt. **-haft,** *a.* gram. rot-. **-ig,** *a.* 1. rotartad. 2. full af rötter. **-los,** *a.* utan rötter. **-n,** *sv. itr. h.* o. *s.* samt *rfl.* slå rot, vara rotad, rotfast. **-rebe,** *f.* rotskott. **-reis,** *n.*, **-schoſs, -schōſsling,** *m.* rotskott. **-ständig,** *a.* utgående från roten. **-werk,** *n.* rötter.

würz‖en, *sv. tr.* krydda. **-haft,** **-ig,** *a.* kryddad, aromatisk. **-ling,** *-e, m.* rotskott. **-los,** *a.* utan kryddor, fadd. **-ung,** *f.* kryddande. **-wein,** *m.* kryddadt vin.

Wüst, *-[e]s, 0, m.* 1. virrvarr, kaos. 2. smuts,

wüst, *a.* 1. öde, tom, obebodd, oodlad. 2. oredig, kaotisk. 3. dålig, sedeslös, utsväfvan-

le. **-e,** *-n, f.* öken, ödemark. **-en,** *sv. itr. h.* ödsla, hushålla illa. **-enéi,** *-en, f.* ödemark, öken. **-heit,** *f.* **1.** tomhet, ödslighet. **2.** ödslande, utsväfvande lefnadssätt. **3.** råhet, ondska. **4.** tyngd i hufvudet.

wüstig, *a.* oredig, kaotisk.

Wüstling, *-e, m.* slösare, utsväfvande sälle, vällusting.

Wüt[h], *0, f.* raseri, vrede. **-anfall,** *m.* vredesutbrott.

wüt[h]en, *sv. itr. h.* rasa.

wüt[h]entbrannt, *a.* upptänd af vrede, vredgad.

Wüt[h]||erich, *-e, m.* rasande, grym människa, tyrann. **-ig,** *a.* rasande.

wut[h]||schnaubend, *a.* fnysande af vrede, rasande. **-voll,** *a.* rasande, vredgad.

X.

X, **-, -, *n.*** x. Bild. *jm ein ~ für ein U machen:* draga ngn vid näsan.

Xantíppe, *-n, f.* Xantippa. **-nhaft,** *a.* ondsint, trätgirig.

X-||beine, *pl.* krokiga ben, *~ haben:* vara kobent. **-beliebig,** *a.* hvem, hvilken, hurudan som hälst.

Xenion, *-s, ..ien, n.* xenion; ugf. epigram.

x-mal, *adv.* otaliga gånger.

Xr. förkortn. = *Kreuzer 1.*

xt, *a. Zum ~en Male:* otaliga gånger.

Xylográph, *-en, m.* xylograf, träsnidare. **-íe,** *-[e]n, f.* **1.** xylografi. **2.** träsnitt. **-isch,** *a.* xylografisk.

Y.

Yacht se *Jacht.*

Yankee, *-s, m.* yankee.

Ypsilon, *-[s], -[s], n.* ypsilon, **y.**

Ysop, *-s, 0, m.* isop.

Z.

Zacke, *-n, f.* dim. †, spets, tinne, udd, tagg, (gaffel)klo. **-n,** a) *sv.* I. *tr.* förse med spetsar, tinnar, uddar. II. *rfl.* bilda spetsar, tinnar, uddar. b) *-, m. = Zacke.* **-nfels,** *m.* i flera spetsar delad klippa. **-nhaupt,** *n.* spetsig bärgstopp. **-nkrone,** *f.* krona med spetsar. **-nlinie,** *f.* sicksacklinie. **-rieren,** *sv. itr. h.* F gräla, träta.

zackig, *a.* spetsig, uddig, tandad.

zag = *zaghaft.* **-el,** *-[†], m.* svans; hårpiska. **-en,** *sv. itr. h.* vara tvehågse, försagd, rädd, tveka. **-haft,** *a.* tveksam, tvehågse, obeslutsam, rädd, blyg. **-haftigkeit,** *f.* tveksamhet m. m. se föreg.

zäh[e], *a.* seg. **-e,** *0,* **-[igk]eit,** *f.* seghet.

Zahl, *-en, f.* dim. †, **1.** tal, antal; siffra. **2.** gram. numerus. **-adverb,** *n.* gram. räkneadverb. **-amt,** *n.* ränteri, räntekammare.

Zahl||apparat, *m.* räkneapparat, **-maskin.**

zahlbar, *a.* betalbar.

zählbar, *a.* möjlig att räkna.

Zahlbarkeit, *f.* betalbarhet.

zahlen, *sv. tr.* o. *itr. h.* betala.

zählen, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** räkna. **2.** vara, hafva, t. ex. *funfzig Jahre, tausend Einwohner.* **3.** medräknas, komma med i räkningen.

Zählen||folge, *f.* nummerföljd. **-größe,** *f.* numerisk storhet. **-lehre,** *f.* aritmetik. **-system,** *n.* talsystem. **-verhältni[ſ]s,** *n.* talförhållande. **-wërt[h],** *m.* siffervärde.

Zahler, *-, m.* betalare.

Zähler, *-, m.* **1.** räknare, räknemästare, marköг. **2.** räkneapparat. **3.** mat. täljare. **4.** en som räknas med, kommer med i räkningen.

zahl||fähig, *a.* betalningsför, vederhäftig. **-größe,** *f.* mat. numerisk storhet. **-kammer,** *f.* räntekammare. **-los,** *a.* tallös, otalig. **-losigkeit,** *f.* tallös mängd, otalighet. **-meister,** *m.* skattmästare.

Zählmethode, *f.* räknesätt.

Zahl||pfennig, *m.* spelmark, fisch, räknepenning. **-reich,** *a.* talrik. **-stelle,** *f.* kassa där betalning erlägges. **-tisch,** *m.* (kassa)disk.

Zahlung, *f.* betalning. *Eine ~ leisten:* betala, *~ erhalten:* betalt kvitteras.

Zählung, *f.* räkning.

Zahlungs||einstellung, *f.* betalningsinställelse. **-fähig,** *a.* i stånd att betala, betalningsför, vederhäftig. **-fähigkeit,** *f.* vederhäftighet. **-frist,** *f.* betalningsanstånd. **-unfähig,** *a.* ur stånd att betala, insolvent. **-unfähigkeit,** *f.* oförmåga att betala.

Zahl||wërt[h], *m.* numeriskt värde. **-wort,** *-er* †, *n.* gram. räkneord. **-zeichen,** *n.* siffra.

zahm, *a.* **1.** tam, spak. **2.** odlad, trädgårds-, kultur-.

zähm||bar, *a.* möjlig att tämja. **-barkeit,** *f.* egenskap att kunna tämjas. **-en,** *sv. tr.* tämja, göra tam, spak, kufva, beherska. **-er,** *-, m.* tämjare, kufvare.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb

Zahmheit, *f.* tamhet, spakhet.
Zähmung, *f.* tämjande, kufvande.
Zahn, *-e* †, *m.* 1. tand; tagg. Bild. *jm auf den ~ fühlen:* känna ngn på pulsen, *einen ~ auf jn haben:* hafva ett horn i sidan till ngn. 2. kugge.
Zähne‖fletschen, *n.* att visa tänderna, grin. **-klappe[r]n**, *n.* att hacka tänderna, tandagnisslan.
zahn‖len, *sv.* I. *itr. h.* få tänder. *Das ~* tandsprickningen. II. äfv. **zähnen**, *tr.* förse med kuggar; tanda, udda. *Gezähnt:* tandad, försedd med kuggar, kugg-. **-ig**, *a.* 1. försedd med tänder. 2. äfv. **zähnig**, i sms. -tandad. *Gro/s~* som har stora tänder. **-los**, *a.* tandlös. **-losigkeit**, *f.* tandlöshet. **-lückig**, *a.* (delvis) tandlös; bild. bristfällig. **-mittel**, *n.* medel mot tandvärk, tandmedel. **-rad**, *n.* kugghjul. **-schmerz**, *m.* tandvärk. **-stocher**, *m.* tandpetare. **-trieb**, *m.* tandsprickning. **-ung**, *f.* 1. tandsprickning. 2. tandning, uddning. **-wechsel**, *m.* tandömsning. **-weh**, *n.* tandvärk. **-wurm**, *m.* tandröta, maskstungen tand.
Zähre, *-n, f.* tår.
Zain, *-e, m.* (metall)stång. **-eisen**, *n.* stångjärn. **-en**, *sv. tr.* smida till stänger. **-silber**, *n.* silfver i stänger.
Zander, *-, m.* zool. gös.
Zange, *-n, f.* dim. †, tång. **-nartig, -nförmig**, *a.* tångartad, -formig. **-nkäfer**, *m.* tvestjärt.
Zank, *-[e]s, 0, m.* gräl, träta, tvist, tvedrägt. **-apfel**, *m.* stridsäpple. **-en**, *sv. itr. h.* o. *rfl.* gräla, träta, tvista.
Zänker, *-, m.* grälmakare. **-ei**, *-en, f.* gräl, träta, tvist.
Zank‖geist, *m.* stridslysten, grälsjuk person. **-gier** = *Zanksucht.* **-haft** = *zänkisch.*
zänkisch, *a.* grälsjuk, trätlysten.
Zank‖lust = *Zanksucht.* **-stifter**, *m.* grälmakare. **-sucht**, *f.* grälsjuka, trätlystnad. **-süchtig**, *a.* grälsjuk, trätlysten. **-teufel**, *m.* tvedrägtsdjäfvul, hälvetesbrand.
Zapf, *-e* †, *m.* tapp.
zapfen, I. *-, m.* dim. *Zäpfchen, -lein*, 1. tapp, stift, sprint. 2. kotte. 3. dim. *Zäpfchen:* tungspene. II. *sv. tr.* tappa. **-frucht**, *f.* kottfrukt, kotte. **-geld**, *n.* skatt för utskänkning. **-loch**, *n.* tapphål, sprundhål. **-str[e]ich**, *m.* tapto.
Zapfer, *-, m.* öl-, vintappare.
zappel‖licht, -ig, *a.* sprattlande. **-mann**, *m.* leddocka, pajas. **-n**, *sv. itr. h.* sprattla.
Zar, *-en, -e, m.* tsar.
Zarge, *-n, f.* ram, infattning.
zart, *-er* †, *a.* späd, fin, mjuk, öm.
Zärte = *Zartheit.* **-lei**, *-en, f.* klemande, pjäkighet, känslosamhet. **-ln**, *sv. itr. h.* smeka, klema.
zärt‖fühlend, -fühlig, *a.* finkänslig. **-gefühl**, *n.* finkänslighet. **-glied[e]rig**, *a.* spenslig. **-heit**, *f.* spädhet, finhet.
zärt‖lich, *a.* 1. öm. 2. känslig. **-lichkeit**, *f.* 1. ömhet. 2. känslighet. **-ling**, *-e, m.* vekling.
Zärtsinn, *m.* finkänslighet. **-ig**, *a.* finkänslig. **-igkeit**, *f.* finkänslighet.
Zaser = *Faser.*
Zaspel, *-n, f.* härfva, docka.
Zauber, *-s, 0, m.* trolleri, förtrollning, tjusning, tjusningskraft. **-bild**, *n.* 1. trolsk bild. 2. talisman. **-blick**, *m.* trolsk, tjusande bild. **-buch**, *n.* trollbok, svartkonstbok. **-ei**, *-en, f.* trolleri, trolldom. **-er**, *-, m.* trollkarl. **-flöte**, *f.* trollflöjt. **-formel**, *f.* trollformel. **-gehenk**, *n.* amulett. **-haft** = *zauberisch.* **-in**, *-nen, f.* trollkvinna. **-isch**, *a.* trolsk, förtrollande, förtjusande. **-kraft**, *f.* trollkraft. **-kräftig**, *a.* trolsk. **-kunst**, *f.* trollkonst. **-land**, *n.* trolskt, förtjusande land, férike. **-laterne**, *f.* trollykta, laterna magica. **-lehrling**, *m.* trollkarlslärling. **-lied**, *n.* trollsång. **-macht**, *f.* trollkraft. **-märchen**, *n.* fésaga. **-mittel**, *n.* trollmedel, tjusningsmedel. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* trolla. **-reich**, I. *n.* = *Zauberland.* II. *a.* trolsk, rik på tjusning. **-rut[h]e**, *f.* trollspö. **-schlag**, *m.* trollslag. **-segen**, *m.* trollformel. **-spieg[e]lung**, *f.* hägring. **-spruch**, *m.* trollformel. **-stab**, *m.* trollstaf. **-trank**, *m.* trolldryck. **-voll**, *a.* trolsk. **-werk**, *n.* trolleri. **-wesen**, *n.* trolldom, trolleri. **-wort**, *n.* trollord.
Zauder‖ei, *-en, f.* långsamhet, obeslutsamhet, tvekan, söl. **-er**, *-, m.* långsam, tveksam, obeslutsam person. **-haft**, *a.* tveksam, obeslutsam, långsam. **-haftigkeit**, *f.* tveksamhet m. m. se föreg. **-in**, *-nen, f.* tveksam, obeslutsam kvinna. **-n**, *sv. itr. h.* tveka, vara obeslutsam, dröja.
Zaum, *-e* †, *m.* tygel, betsel. Bild. *wissen wo die Zäume hangen:* veta besked, vara hemmastadd.
zäumen, *sv. tr.* betsla.
zaum‖los, *a.* utan tygel, tygellös, otyglad. **-recht**, *a.* van vid tygeln, inriden. **-zeug**, *n.* betsel.
Zaun, *-e* †, *m.* staket, häck, gärdsgård, inhägnad. Bild. *etw. vom ~e brechen:* gripa ngt ur luften, söka efter förevändning, begagna första bästa tilllfälle till ngt, *das ist nicht hinter jedem ~e zu finden:* dylikt får man leta efter, *hinterm ~e sterben:* dö i elände. **-dürr**, *a.* kruttorr, mager, spinkig.
zäunen, *sv. tr.* inhägna.
Zaun‖könig, *m.* gärdsmyg. **-pfahl**, *m.* gärdsgårdsstör. **-rübe**, *f.* bot. hundrofva. **-schlüpfer**, *m.* gärdsmyg. **-wicke**, *f.* bot. tranvicka (Vicia sepium). **-winde**, *f.* bot. skogsvinda (Convolvulus sepium).
zausen, *sv. tr.* hårdraga, lugga, rycka.
z. B. förkortn. = *zum Beispiel:* till exempel (t. ex.).
z. E. förkortn. = *zum Exempel* = föreg.
Zebra, *-[s], -s, n.* zool. sebra.

Zech||bruder, *m.* dryckes-, supbroder. **-e, -n,** *f.* **1.** rad, tur. *Nach der ~* i tur. **2.** sällskap, skrå. **3.** festligt lag, kalas, dryckeslag. **4.** andel i betalningen för ett festligt lag. **5.** värdshusräkning. Bild. *seine ~ zahlen:* göra sin skyldighet, *die ~ bezahlen müssen:* få betala fiolerna, *die ~ ohne den Wirt machen:* göra upp räkningen utan värden. **6.** af ett bolag bearbetadt gruffält. **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* deltaga i ett festligt lag, dricka, supa. **-er, -,** *m.* dryckesbroder. **-erei,** *-en, f.* supning, supande. **-frei,** *a.* gratis, utan betalning. *Jn ~ halten:* betala för, bjuda ngn. **-gelage,** *n.* dryckeslag. **-genofs,** *m.* dryckesbroder. **-gesellschaft,** *f.* dryckeslag. **-ine,** *-n, f.* sekin. **-schuld,** *f.* värdshus-, krogskuld.

Zecke, *-n, f.* zool. fästing.

Zeder se *Ceder.*

Zeh, -e, *m.*, **-e, -n,** *f.* tå. *Auf den ~en gehen* · gå på tå. **-engänger,** *m.* tågångare. **-enspitze,** *f.* tåspets. **-ent-** se *zehnt-.*

-zehig, *a. suff.* -tåig.

zehn, I. afv. **zehen** o. **zehne,** *a.* (oböjl. grundtal) tio. II. *-en, f.* tia. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* **-er, -,** *m.* tiotal m. m. jfr *Fünfer.* **-erlei,** oböjl. *a.* tio slags, tio olika. **-herrschaft,** *f.* tiomannavälde, decemvirat. **-t, -e**[*n*], *m.* se *Zehnte II.* **-tacker,** *m.* tiondeåker. **-thär,** *a.* som tionde erlägges för. **-te,** I. *a.* (ordningstal) tionde. II. *-n, m.* tionde. **-tel, -,** *n.* tiondel. **-ten,** *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** uppbära, indrifva tionden (af, för). **2.** betala tionden (för), skatta (till). **-tens,** *adv.* för det tionde. **-ter, -,** *m.* = *Zentherr.* **-tfrei,** *a.* fri från tiondens erläggande. **-therr,** *m.* en till hvilken tionde erlägges. **-tkorn,** *n.* korntionde. **-tpflichtig,** *a.* skyldig att betala tionde, som tionde erlägges för. **-trecht,** *n.* rätt till tionde.

zehr||en, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** tära, fräta, förstöra. *Der Thee zehrt:* té tär, är ej närande, gör en mager, *das Baden zehrt:* bad ge aptit, *die Seeluft zehrt:* sjön suger. **2.** *An etw.* (dat.) *~* lefva af, på ngt, *wir haben drei Wochen an diesem Schinken gezehrt:* denna skinka har räckt tre veckor, *von seinen Zinsen ~* lefva på sina räntor, *bei jm ~* äta hos ngn. **-fieber,** *n.* tärande feber. **-frei,** *a.* som har fri förtäring. **-geld,** *n.*, **-pfennig,** *m.* tärpenning, kostpengar. **-ung,** *f.* **1.** förtäring. **2.** *Die letzte* el. *heilige ~* dödssakramentet, nattvarden på dödsbädden. **3.** minskning; borttvinande. **-ungskosten,** *pl.* kostpengar. **-ungssteuer,** *f.* skatt på lifsmedel. **-wurm,** *m.* hudmask.

Zeichen, -, *n.* **1.** tecken, märke. **2.** sinnebild i sht för ett yrke. *Welches ~s sind Sie?* hvad för yrke har ni? **3.** stjärnbild, stjärna, t. ex. *unter einem glücklichen ~ geboren sein.* **-brett,** *n.* ritbräde. **-büch,** *n.* ritbok. **-deuter,** *m.* teckentydare. **-deuterei, -deutung,** *f.* teckentydning. **-feder,** *f.* ritpenna. **-garn,** *n.* märkgarn, tråd. **-hammer,** *m.* stämpelhammare. **-heft,** *n.* ritbok. **-kreide,** *f.* ritkrita. **-kunst,** *f.* ritkonst. **-lehrer,** *m.* ritlärare. **-papier,** *n.* ritpapper. **-schrift,** *f.* teckenskrift, bildskrift. **-setzung,** *f.* kommatering. **-sprache,** *f.* teckenspråk. **-stift,** *m.* ritstift. **-stunde,** *f.* ritlektion, rittimme. **-vorlage,** *f.* plansch att rita efter, original.

zeichn||en, *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** teckna. **2.** rita. **3.** märka. **-er, -,** *m.* tecknare, ritare. **-erei,** *-en, f.* dålig teckning, fusk. **-ung,** *f.* teckning, ritning.

Zeidel||bär = *Honigbär.* **-baum,** *m.* träd med vilda bin i. **-heide,** *f.* hed där bin söka sin näring. **-n,** *sv. tr.* o. *itr. h.* skatta (bikupor).

Zeidler, -, *m.* biodlare.

zeig||bar, *a.* som kan visas, presentabel. **-efinger,** *m.* pekfinger. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* visa, peka. **-er, -,** *m.* **1.** förevisare. **2.** visare. **3.** pekfinger. **4.** pekpinne.

zeihen, *st. tr. Jn einer* (gen.) *Sache ~* anklaga, beskylla ngn för ngt.

Zeil||and, *-e, m.* bot. tibast, källarhals. **-e, -n,** *f.* rad. **-en,** *sv. tr.* ordna radvis. **-enweise,** *adv.* radvis, rad för rad.

-zeilig, *a.* i sms. -radig.

Zeisig, -e, *m.* dim. *Zeischen, -lein,* grönsiska. F *loser ~* ljus gosse, lättsinnig själle.

Zeit, *-en, f.* tid. *Deiner ~* på din tid, *seiner ~* a) på hans, på sin tid, b) i sinom tid, *das hat ~* el. *damit hat es gute ~* det brådskar ej, *das hat ~ bis morgen:* det kan vänta tills i morgon, *sich ~ lassen:* taga sig tid, *du liebe ~!* du gode Gud! — Med prep.: *an der ~ sein:* vara på tiden, *dies ist nicht mehr an der ~* detta är icke vidare tidsenligt, är föråldradt, *wieviel ist es an der ~?* hvad är klockan? *auf einige ~* för någon tid; *aus dieser ~* från denna tid; *aufser der ~* olägligt; *bei ~en:* i tid, *bei guter ~* i god tid; *in kurzer ~* inom kort; *mit der ~* med tiden, så småningom; *seit langer ~* sedan lång tid tillbaka; *um die ~ der Ernte:* vid skördetiden; *von ~ zu ~* då och då, tid efter annan; *vor kurzer ~* för kort tid sedan, *vor der ~* i förtid, *vor ~en:* fordom, förr i världen; *während der ~ dafs:* på den tiden då; *zu allen ~en:* i alla tider, *zur ~ Ciceros:* på C:s tid, *zu gehöriger ~* i rätt tid, *zu gleicher ~* samtidigt, *zu meiner ~* på min tid, *zu rechter ~* i rätt tid, *zu jeder ~* alltid, *zu ~en:* ibland, *zur ~ als:* när, *zur ~* för närvarande. **-abschnitt,** *m.* tidsskede. **-alter,** *n.* tidsålder. **-angabe,** *f.* tidsbestämning, datum. **-aufwand,** *m.* tidspillan. **-bedürfni[ſ]s,** *n.* tidens behof. **-berechnung, -bestimmung,** *f.* tidsberäkning, -bestämning. **-büch,** *n.* krönika, annaler. **-dauer,** *f.* tidrymd. **-droschke,** *f.* droska som man tar per timme. **-folge,** *f.* **1.** tidsföljd. **2.** gram. tempusföljd. **-form,**

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

f. gram. tempus. **-geist,** *m.* tidsanda. **-gemäls,** *a.* tidsenlig. **-gemälsheit,** *f.* tidsenlighet. **-genofs, -genossin,** *f.* samtida. **-geschichte,** *f.* historia för dagen. **-gewinn,** *m.* tidsbesparing. **-hafen** = *Fluthafen.* **-hér,** *adv.* hittills. **-hérig,** *a.* hittillsvarande. **-ig,** *a.* **1.** nu-, dåvarande. **2.** i rätt tid, läglig, lämplig. **3.** tidig. **4.** mogen. **-igen,** *sv.* **I.** *itr. s.* mogna. **II.** *tr.* bringa till mognad, utveckla. **-igung,** *f.* mognande. **-kürzend,** *a.* som förkortar tiden, roande, underhållande. **-kürzung,** *f.* tidsfördrif. **-lang,** *f. Eine ~* en tid bortåt. **-lauf,** *m.* tidsskede. **-lébens,** *adv.* under lifstiden. **-lich,** *a.* timlig, jordisk. *Das ~e segnen:* säga jordelifvet farväl, aflida. **-lichkeit,** *f.* jordiskt lif, jordelifvet. **-lose,** *-n, f.* bot. tidlösa. **-mäfs,** *n.* **1.** tidsmått. **2.** metr. kvantitet. **-raubend,** *a.* tidsödande. **-rechnung,** *f.* tidräkning. **-register,** *n.* kronologisk tabell. **-schrift,** *f.* tidskrift. **-umstände,** *pl.* (tids)förhållanden, konjunkturer. **-ung,** *f.* tidning. **-ungsamt,** *n.* tidningskontor. **-verderb,** *m.* tidens förderf. **-verhältnisse,** *pl.* tidsförhållanden. **-verlust,** *m.* tidsförlust. **-verschwendung,** *f.* tidspillan. **-vertreib,** *m.* tidsfördrif. **-vertreibend,** *a.* roande, underhållande. **-weilig,** *a.* tidtals, stundom förekommande. **-weise,** *adv.* då och då, stundom, tidtals. **-wind,** *m.* periodisk vind. **-wort,** *-er* †, *n.* gram. verb.

Zell‖bruder, *m.* eremit. **-e,** *-n, f.* cell; hytt. **-enförmig,** *a.* cellformig. **-icht, -ig,** *a.* cellformig; cellulös.

zelótisch, *a.* fanatisk.

Zelt, I. *-e, n.* tält. **II.** *-[e]s, 0, m.* passgång. **III.** *-e[r], m.* liten flat bakelse, pastilj. **-bett,** *n.* sparlakanssäng. **-bude,** *f.* tältstånd, marknadstält. **-er,** *-, m.* passgångare; afv. i allmh. ridhäst, springare. **-leinwand,** *f.* tältduk.

Zenith, *-[e]s, 0, m.* zenit.

Zens-, Zent- se *Cens-, Cent-.*

Zephyr, -s, -e, *m.* zefyr, västanvind. **-yrhaft, -yrisch,** *a.* zefyrartad.

Zepter, *-, n.* scepter.

zer‖ärbeiten,* **I.** *tr.* sönderdela, -krossa, förstöra. F *jn ~* dugtigt genomprygla ngn. **II.** *rfl.* alldeles arbeta ut sig. **-ätzen,*** *tr.* sönderfräta. **-béifsen,*** *tr.* sönderbita. **-bérsten,*** *itr. s.* spricka sönder, itu. **-blásen,*** *tr.* blåsa sönder. **-blättern,*** **I.** *tr.* (sönder-) dela i skifvor. **II.** *rfl.* skifra sig. **-bléuen,*** *tr.* genomprygla, sönderbulta, mörbulta. **-bráten,*** *tr.* o. *itr. s.* steka(s) för hårdt så att steken faller sönder. **-bréchbar(keit)** = *Zerbrechlich(keit).* **-bréchen,*** **I.** *tr.* sönderbryta, slå sönder. *Sich den Kopf ~* bråka sin hjärna. **II.** *itr. s.* brista sönder, brista. **-brécher,** *-, m.* en som bryter sönder ngt, förstörare. **-bréchlich,** *a.* bräcklig, skör. **-bréchlichkeit,** *f.* bräcklighet, skörhet. **-bréchung,** *f.* sönderbrytning, -slagning. **-bröckeln,*** **I.** *tr.* bryta sönder, bryta i (små) bitar, smula sönder. **II.** *itr. s.* falla sönder i bitar, smula sig. **-dréschen,*** *tr.* söndertröska, -bulta. **-drücken,*** *tr.* söndertrycka, trycka ihop. **-fáhren,*** **I.** *tr.* köra sönder. **II.** *itr. s.* gå sönder, i bitar, fara isär. Part. perf. *~* osammanhängande, förvirrad, tankspridd. **-fáhrenheit,** *f.* brist på sammanhang; tankspriddhet. **-fáll,** *m.* sönderfallande, förfall, ruin. **-fállen,*** **I.** *itr. s.* **1.** falla, gå sönder, i bitar, förvittra, störta samman, misslyckas. **2.** *Mit jm ~* komma på spänd fot med ngn. **3.** sönderfalla, dela sig, indelas. **II.** *tr. Sich den Kopf ~* falla och slå (sönder) hufvudet. **-fällen,*** *tr.* sönderdela, indela. **-fásern,*** *tr.* sönderdela i fibrer, i trådar, i tågor. **-féilen,*** *tr.* sönderfila, fila af. **-fétzen,*** *tr.* sönderrifva, -trasa, -slita, sarga. **-fétzung,** *f.* **-fléischen,*** *tr.* sönderrifva, sönderslita, slita i stycken, sarga. **-fléischung,** *f.* **-fliegen,*** *itr. s.* flyga isär. **-flíefsen,*** *itr. s.* upplösa sig, smälta. **-flöfsen,*** *tr.* upplösa, smälta. **-flössenheit,** *f.* upplöst, smält tillstånd. **-fóltern,*** *tr.* förskräckligt tortera, medels tortyr sönderslita, sönderbråka. **-fránzen,*** *tr.* sönderrispa, söndertrasa. **-frássen,*** *tr.* fräta, äta, gnaga sönder. **-frieren,*** *itr. s.* frysa sönder. **-gánglich,** *a.* förgänglig, bräcklig. **-géhen,*** *itr. s.* gå sönder, upplösa sig. **-glíedern,*** *tr.* sönderdela, -stycka, upplösa i sina beståndsdelar, analysera, dissekera. **-glíederung,** *f.* **-hácken,*** *tr.* sönderhacka. **-háuen,*** *tr.* sönderhugga, hugga af. **-káuen,*** *tr.* söndertugga. **-kléine[r]n,*** *tr.* dela skära m. m. sönder (i små bitar), söndersmula. **-kléinerung,** *f.* **-klópfen,*** *tr.* sönderknacka, -slå, -hamra. **-knácken,*** *tr.* knäcka, sönderkrossa. **-knáutschen,*** *tr.* hopskrynkla, sammantrycka. **-knírschen,*** *tr.* sönderkrossa, förkrossa. **-knírschtheit, -knírschung,** *f.* förkrossadt tillstånd, förkrossning. **-knítschen,*** *tr.* sönderkrossa, krossa. **-knittern,*** *tr.* hopkrama, sönderkrama, hopskrynkla. **-knitterung,** *f.* **-knüllen,*** = *zerknittern.* **-kóchen,*** *tr.* o. *itr. s.* koka sönder. **-krächen,*** **I.** *itr. s.* springa sönder. **II.** *tr.* spränga sönder. **-krátzen,*** *tr.* sönderrifva, sönderkrafsa. **-krúmeln,*** **I.** *tr.* söndersmula. **II.** *itr. s.* o. *rfl.* smula sig. **-lássen,*** *tr.* smälta, upplösa. **-láufen,*** **I.** *itr. s.* smälta, upplösa sig; rinna isär, ut. **II.** *tr.* gå, slita sönder. **-légbar,** *a.* som kan sönderdelas. **-légen,*** *tr.* sönderdela, taga isär, plocka sönder, dela, analysera; skära för. **-léger,** *m.* förskärare. **-légung,** *f.* sönderdelning m. m. se *zerlegen.* **-lésen,*** *tr.* läsa sönder. **-löchern,*** *tr.* göra, borra hål (vid hål) i. **-lúmpt,** *a.* höljd i trasor, trasig, förfallen. **-lúmptheit,** *f.* trasigt, förfallet tillstånd, trasor. **-máhlen,*** *tr.* söndermala. **-málmen,*** *tr.* sönderkrossa, -mala, pulvrisera; bild. förkrossa. **-málmung,** *f.*

-mártern,* *tr.* förskräckligt martera, tortera, pina, plåga. **-nágen,*** *tr.* söndergnaga. **-nichten,*** *tr.* förinta. **-pflücken,*** *tr.* sönderplocka. **-plátzen,*** *tr.* spricka, springa sönder. **-prässen,*** *tr.* sönderprässa, -trycka. **-prügeln,*** *tr.* grundligt genomprygla, mörbulta. **-quálen,*** *tr.* plåga ihjäl, sönderbråka, utpina. **-quétschen,*** *tr.* sönderkrossa, sönderklämma. **-quétschung,** *f.* **-ráufen,*** *tr.* sönderslita, slita af.

Zerrbild, *n.* vrångbild, karikatyr, förvrängning. **-haft, -lich,** *a.* förvrängd, karikerad.

zer||réiben,* *tr.* sönderrifva, -gnugga, -mala. **-réibung,** *f.* **-réifsbar,** *a.* möjlig att sönderslita. **-réifsen,*** I. *tr.* sönderslita, -rifva. *In Stücke* ~ slita i stycken. II. *itr. s.* gå sönder, brista. **-réifsung,** *f.*

zerr||en, *sv.* I. *tr.* 1. slita, rycka, draga. 2. plåga, trakassera. II. *rfl.* slåss, luggas. **-gestalt,** *f.* vrångbild, grotesk figur.

zer||rinnen,* *itr. s.* smälta, upplösa sig. **-rissen,** *a.* sönderskuren; sargad; bild. disharmonisk. **-rissenheit,** *f.* sönderslitet tillstånd, splittring; vild natur; bild. disharmoni. *Die* ~ *des Landes:* landets talrika fjärdar och vikar, klyftor m. m. **-rítzen,*** *tr.* sönderrispa. **-rühren,*** *tr.* röra sönder.

Zerrung, *f.* slitning, ryckning.

zer||rúpfen,* *tr.* sönderplocka. **-rútten,*** *tr.* sönderskaka, upplösa, bringa i oordning, förstöra, ruinera. **-rúttetheit, -rúttung,** *f.* upplösning, oordning, förfall, förstörelse, ruin. **-ságen,*** *tr.* sönderså ga. **-schában,*** *tr.* sönderskafva. **-scheítern,*** *itr. s.* sönderslås, gå i spillror. **-schéllen,*** I. *tr.* sönderslå, slå i bitar, i spillror. II. *itr. s.* sönderslås, gå i spillror. **-schíefsen,*** I. *tr.* skjuta sönder. II. *itr. s.* falla sönder, störta samman, falla i ruiner. **-schlágen,*** I. *tr.* 1. slå sönder, slå i bitar. 2. sönderdela. II. *rfl.* blifva om intet. **-schlágung,** *f.* **-schléifsen,*** *tr.* sönderslita. **-schlítzen,*** *tr.* skära, sprätta, rispa upp, sönder. **-schméifsen,*** *tr.* F slå sönder. **-schmélzen,*** *tr.* o. *itr. s.* smälta, upplösa (sig). **-schméttern,*** I. *tr.* slå sönder, i kras, kullslå, splittra; nedslå, förkrossa. II. *itr. s.* sönderslå(s) m. m. se *I.* **-schmétterung,** *f.* **-schnéiden,*** *tr.* skära, klippa sönder, itu, i bitar, sönderstycka. bild. *jm das Herz* ~ krossa ngns hjärta. **-schnéidung,** *f.* **-schníppeln,*** *tr.* sönderklippa, klippa i små bitar. **-schróten,*** *tr.* sönderkrossa, -mala, -klippa. **-sétzbar,** *a.* upplöslig. **-sétzen,*** *tr.* o. *rfl.* upplösa(s), sönderdela(s). **-sétzung,** *f.* **-spálten,*** *tr.* klyfva, dela. **-spáltung,** *f.* **-splíttern,*** *tr., itr. s.* o. *rfl.* splittra(s). **-splítterung,** *f.* **-sprengen,*** *tr.* spränga sönder, spränga (isär). **-springen,*** *itr. s.* springa sönder, explodera, spricka. **-stámpfen,*** *tr.* sönderstrampa, -stampa, -stöta, krossa. **-stámpfung,** *f.* **-stäuben,*** *tr.* o. *itr. s.* förvandla(s) till stoft, pulvrisera(s), upplösa(s) i småpartiklar. **-stäubung,** *f.* **-stéchen,*** *tr.* sönderstycka, sticka hål i. **-stíeben,*** *itr. s.* hastigt skingras, rusa, spränga, flyga åt hvar sitt håll. **-stórbar,** *a.* förstörbar. **-stören,*** *tr.* förstöra. **-stórer,** -, *m.* förstörare. **-stórerin,** *-nen, f.* förstörerska. **-stórung,** *f.* förstöring, förstörelse. **-stórungsgeist,** *m.* förstörelselusta. **-stöfsen,*** *tr.* sönderstöta, stöta. **-stréuen,*** *tr.* o. *rfl.* skingra, förströ (sig), sprida(s). **-stréut,** *a.* 1. kringspridd, skingrad. 2. tankspridd. **-stréutheit,** *f.* tankspriddhet. **-stréuung,** *f.* skingrande, spridning, förströelse. **-stréuungssucht,** *f.* jagt efter förströelser. **-stücke[l]n,*** *tr.* sönderstycka, sönderdela, dela. **-stück[e]lung,** *f.* **-tánzen,*** *tr.* dansa sönder. **-t[h]áuen,*** *itr. s.* upptina. **-t[h]éilbar,** *a.* delbar. **-t[h]éilbarkeit,** *f.* delbarhet. **-t[h]éilen,*** I. *tr.* sönderdela, dela, klyfva, indela. II. *rfl.* dela, klyfva sig, indelas; sönderfalla. **-t[h]éilung,** *f.* **-trámpeln, -tráppen,*** *tr.* sönder trampa. **-trénnen,*** *tr.* dela, skilja åt, sönder sprätta. **-tréten,*** *tr.* sönder trampa, förtrampa, trampa under fötterna. **-trümmerer,** -, *m.* förstörare. **-trümmern,*** I. *tr.* sönderslå, slå i spillror, förstöra. II. *itr. s.* gå sönder, gå i spillror, förstöras. **-trümmerung,** *f.* **-wéichen,*** *sv.* I. *tr.* uppmjuka, uppblöta. II. *itr. s.* mjukna, blötna. **-wühlen,*** *tr.* sönder gräfva, -böka. **-würfni[ſ]s,** *-se, n.* split, tvist, oenighet. **-záusen,*** *tr.* sönderrifva, sönderslita, slita hårtappar af, illa tilltyga. **-zúpfen,*** *tr.* sönderplocka. **-zwícken,*** *tr.* nypa, slita sönder.

Zeter, *-s, 0, n.* gallskrik. ~ *und Mord* el. ~*mordio schreien:* gallskrika, skrika som om det gälde lifvet. **-geschrei,** *n.* gallskrik. **-n,** *sv. itr. h.* gallskrika.

Zettel, -, *m.* 1. papperslapp, blad, sedel, etikett, blankett, affisch, plakat, attest. 2. varp, ränning. **-ankleben, -anschlagen,** *n.* affischering. **-ankleber, -anschläger,** *m.* affischör. **-bank,** *f.* sedelutgifvande bank. **-n,** *sv. tr.* varpa.

zeuch, zeuch(s)t, föråldr. = *zieh, zieh(s)t.*

Zeug, *-e, n.* 1. tyg, väfnad, linne. 2. redskap, don, verktyg; husgeråd, kärl. 3. krigsmateriel, vapen, rustning. 4. seldon. 5. jäg. jagtredskap. *Lichte* ~*e:* jagtnät, *dunkle* ~*e:* jagtlappar. 6. saker, ting, t. ex. *allerhand* ~ allehanda saker, *albernes* el. *dummes* ~ dumheter, *tolles* ~ galenskaper, *was soll ich mit dem* ~*e machen?* hvad skall jag göra med det där? 7. folk, pack, pöbel, t. ex. *liederliches* ~. 8. i vissa talesätt: *jd hat das* ~ *zu etw.:* ngn har förmåga till ngt, *was das* ~ *hält:* hvad tygen hålla, *jm etw. am* ~*e flicken:* lappa om ngn, ge ngn på pälsen, *ins* ~ *gehen* el. *fahren* el. *sich legen* el. *sich werfen:* med ifver taga itu med, lägga manken till, *gut auf dem* ~ *sein:* vara

väl till mods. **-e,** *-n, m.* vittne. **-en,** *sv.* I. *itr. h.* vittna. II. *tr.* frambringa, alstra, afla, föda. **-enaussage,** *f.* vittnesmål. **-eneid,** *m.* vittnesed. **-eneidlich,** *a.* ~*e Vernehmung:* vittnens hörande på ed. **-enschaft,** *f.* 1. egenskap af vittne. 2. vittnesmål. **-enverhör,** *n.*, **-envernehmung,** *f.* vittnesförhör. **-er,** *-, m.* upphof, fader. **-erin,** *-nen, f.* upphof, moder. **-haus,** *n.* tyghus, arsenal. **-in,** *-nen, f.* kvinnligt vittne. **-meister,** *m.* tygmästare. **-ni[ſ]s,** *-se, n.* 1. vittnesmål, vittnesbörd. ~ *von etw. ablegen:* vittna om ngt. 2. vitsord, intyg, attest, betyg. **-ni[ſ]sablegung,** *f.* vittnesmål(s afgifvande). **-schaft** = *Zeugenschaft.* **-schmied,** *m.* klensmed. **-ung,** *f.* frambringande, framfödande, fortplantning, aflelse, alstring. **-ungsfähig,** *a.* duglig till fortplantning. **-ungskraft,** *f.* fortplantningsförmåga.

Zibébe, *-n, f.* art stora russin.

Zickl|e, dial. = *Ziege,* dim. **-el[chen], -lein,** *-, n.* killing, get. **-zack,** *adv.* sicksack. [*Im*] ~ *laufen:* gå i sicksack. **-zackförmig,** *a.* (gående) i sicksack. **-zackig,** *a.* (gående) i sicksack.

Zieche, *-n, f.* bolstervar, kuddvar.

Ziege, *-n, f.* get.

Ziegel, *-, m.* tegelsten, tegelpanna, tegel. **-brenner,** *m.* tegelbrännare. **-brennerei,** *f.* tegelbränneri, tegelverk. **-decker,** *m.* tegeltäckare. **-ei,** *-en, f.* tegelverk. **-farbig,** *a.* tegelfärgad. **-n,** *sv. itr. h.* bränna, slå tegel.

Ziegen|bärt, *m.* bockskägg. **-bock,** *m.* getbock. **-fell,** *n.* getskinn. **-hainer,** *-, m.* knölpåk från byn Ziegenhain. **-hären,** *a.* af gethår, gethårs-. **-käse,** *m.* getost. **-lamm,** *n.* killing. **-leder,** *n.* getskinn. **-melker,** *m.* nattskärra. **-peter,** *m.* F örmandelsvullnad.

Zieg|ler, *-, m.* 1. vassla. 2. vassleost. **-ler,** *-, m.* tegelslagare, -brännare.

Ziehl|band, *n.* dragband. **-bar,** *a.* tänjbar. **-barkeit,** *f.* tänjbarhet. **-brücke,** *f.* vindbrygga. **-brunnen,** *m.* brunn, källa ur hvilken vattnet hinkas upp. **-en,** *st.* I. *tr.* 1. draga. *Die Achseln* el. *Schultern* ~ rycka på axlarne, *Atem* ~ hämta andan, *den Beutel* ~ lossa på pungen, *die Stricke fest* ~ draga åt repen, *ein schiefes Gesicht* el. *eine Fratze* ~ göra en grimas, *vom Leder* ~ draga blankt. — Med prep.: *an sich* ~ draga till sig, *jn am Arme* ~ taga ngn i armen och draga honom till, med sig, *jn an* el. *bei den Haaren* ~ lugga ngn, *ans Licht* ~ draga fram i ljuset; *js Blicke auf sich* ~ ådraga sig ngns uppmärksamhet, *js Hass auf sich* ~ ådraga sig ngns hat, *Perlen auf einen Faden* ~ uppträda pärlor på en tråd, *Wein auf Flaschen* ~ tappa vin på buteljer, *Saiten auf die Geige* ~ stränga fiolen, *jn auf die* el. *bei Seite* ~ taga ngn afsides; *Nutzen aus etw.* ~ draga nytta af ngt, *Schlüsse aus etw.* ~ draga slutsatser af ngt, *viel Geld aus einem Geschäfte* ~ a) vinna mycket på en affär, b) taga mycket pengar ur en affär, *eine Lehre aus etw.* ~ hämta lärdom, lära sig ngt af ngt; *jn durch die Hechel* ~ häckla, förtala ngn, *jn durch den Schmutz* ~ smutskasta, förtala ngn; *in sich* ~ supa i sig, insupa, *in Beratung* ~ taga under öfvervägande, *jn ins Geheimnis* ~ inviga ngn i hemligheten, *jn ins Vertrauen* ~ skänka ngn sitt förtroende, *alles ins Lächerliche* ~ göra narr af allt, *etw. in seinen Nutzen* ~ draga nytta af ngt, *in Zweifel* ~ draga i tvifvelsmål, betvifla; *etw. nach sich* ~ draga ngt efter sig, hafva ngt till följd; *einen Vorteil von etw.* ~ draga fördel, nytta af ngt; *den Hut vor jm* ~ taga af hatten för, hälsa på ngn, *vor Gericht* ~ draga inför rätta; *zu sich* ~ draga till sig, *zu Rate* ~ rådfråga, *jn zur Rechenschaft* ~ affordra ngn räkenskap, *sich etw. zu Herzen, zu Gemüte* ~ lägga ngt på sinnet, *jn zur Strafe* ~ straffa ngn. 2. uppdraga, uppföda, fostra. 3. flytta, t. ex. *eine Figur im Schachspiel.* 4. *Lichte* ~ stöpa ljus. 5. tekn. reffla. II. *rfl.* 1. draga, tåga. 2. sträcka sig, gå, räcka. 3. *Sich in etw.* (ack.) ~ intränga i, uppsupas af ngt. *Sich ins Rötliche* ~ skifta i rödt. 4. *Sich nach etw.* ~ forma sig, smyga sig efter ngt. 5. *Sich schief* ~ slå sig, bågna. III. *itr.* 1. *h.* draga. *Der Ofen zieht:* det är drag i kakelugnen, *an einem Karren* ~ draga en kärra, *der Grund zieht bei mir nicht:* det skälet finner jag ej bindande, *es zieht mir* el. *mich in der Schulter:* det värker i axeln på mig. 2. *s.* draga, tåga, resa, gå. 3. *s.* flytta. **-er,** *-, m.*, **-erin,** *-nen, f.* ngn el. ngt som drager. **-harmonika,** *f.* dragharmonika. **-hund,** *m.* draghund (hund använd som dragare). **-kind,** *n.* fosterbarn. **-kraft,** *f.* dragningskraft. **-leine,** *f.* draglina. **-pflaster,** *n.* dragplåster. **-seil,** *n.* draglina. **-tag,** *m.* flyttdag. **-ung,** *f.* dragning. **-werk,** *n.* dragverk. **-zeit,** *f.* flyttningstid.

Ziel, *-e, n.* mål, syfte, gräns. *Das* ~ *überschreiten:* skjuta öfver målet. **-en,** *sv. itr. h. o. tr.* sigta, måtta, rikta. *Auf etw.* (ack.) ~ syfta till ngt. **-bewusst,** *a.* medveten om målet. **-los,** *a.* utan mål. **-scheibe,** *f.* skottafla.

ziem|len, *sv.* = *geziemen.* **-er,** *-, m.* rygg-, lårstycke af slagtdjur o. vildt. **-lich,** *a.* tämligen stor, vacker m. m., passabel. Vanl. adv. tämligen, ganska. *Er ist so* ~ *von meinem Alter:* han är ungefär i min ålder.

ziepen, *sv. tr.* draga, rycka, lugga.

zier, I. *a.* prydlig, vacker. II. *0, f.* prydnad. **-affe,** *m.* narr, sprätt. **-at,** *-e, m.*, *-en, f.* prydnad, ornament, dekoration. **-bengel,** *m.* sprätt. **-blume,** *f.* prydnadsväxt. **-buchstabe,** *m.* utsirad bokstaf. **-de,** *-n, f.* prydnad. **-en,** *sv.* I. *tr.* sira, pryda, smycka. II. *rfl.* 1. pryda, smycka sig. 2. krusa, vara kruserlig, pryd, tillgjord. **-erei,** *-en, f.* krus, tillgjordhet,

prydhet. **-erisch**, *a.* kruserlig, tillgjord, pryd. **-garten**, *m.* blomsterträdgård. **-gärtner**, *m.* blomsterodlare. **-gärtnerei**, *f.* blomsterodling. **-haft** = *ziererisch.* **-lich**, *a.* prydlig, sirlig, elegant, fin, gratiös. **-lichkeit**, *f.* prydlighet, sirlighet, elegans, finess, gratiöst sätt. **-los**, *a.* osmyckad. **-puppe**, *f.* modedocka. **-rat[h]** se *Zierat.*

Ziffer, *-n, f.* 1. siffra. 2. chiffer. **-blatt**, *n.* urtafla. **-brief**, *m.* chifferbref. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* räkna med siffror, skrifva siffror. **-schlüssel**, *m.* nyckel till en chifferskrift. **-schrift**, *f.* chifferskrift.

Zigárre se *Cigarre.*

Zigéuner, *-, m.* sigenare, tattare. **-haft**, *a.* sigenarlik, tattaraktig. **-in**, *-nen, f.* sigenerska, tatterska. **-isch** = *zigeunerhaft.* **-n**, *sv. itr. h.* föra ett tattarelif, drifva omkring. **-t[h]üm**, *n.* 1. *Das ~* sigenarne, tattarne. 2. tattarelif.

Zikáde, *-n, f.* askstrit, cikada.

Zille, *-n, f.* en art flodfartyg.

Zimbel, *-n, f.* cymbal.

Zimmer, *-, n.* 1. rum. 2. timmer. **-axt**, *f.*, **-beil**, *n.* timmermansyxa. **-éi**, *0, f.* timmermansyrke. **-er**, *-, m.* timmerman. **-handwerk**, *n.* timmermansyrke. **-holz**, *n.* timmer, byggnadsvirke. **-jungfer**, *f.* kammarjungfru. **-mann**, *m.* timmerman. *Jm zeigen, wo der ~ das Loch gelassen hat:* visa ngn på dörren. **-n**, *sv. tr.* o. *itr. h.* timra. **-pflanze**, *f.* krukväxt. **-polierer**, *m.* timmermansgesäll som gör de finare arbetena. **-reihe**, *f.* rad, fil af rum. **-ung**, *f.* timring.

Zimmet se *Zimt.*

zimper‖lich, *a.* pryd, tillgjord, kruserlig. **-lichkeit**, *f.* prydhet m. m. se föreg. **-liese**, *f.* F pryd tärna. **-n**, *sv. itr. h.* vara pryd, tillgjord, kruserlig.

Zimt, *-e, m.* kanel. **-braun**, *a.* kanelbrun. **-en**, *a.* af kanel, kanel-. **-farben**, *a.* kanelfärgad. **-rinde**, *f.* kanel(bark). **-rose**, *f.* smörnypon (Rosa cinnamomea).

Zindel, *-*, **-taft**, *m.* en art lätt taft.

Zink, *-[e]s, 0, n.* o. *m.* zink. **-e**, *-n, f.* 1. spets, udd, tagg, klo. 2. sinka (ett slags gäll trumpet, äfv. ett orgelregister). **-en**, I. *-, m.* = *Zinke.* II. *a.* af zink, zink-. III. *sv. tr.* 1. blåsa på sinka, se *Zinke* 2. 2. förse med spetsar m. m. se *Zinke 1. Dreigezinkte Gabel:* gaffel med tre klor. **-enist**, *-en, m.* sinkblåsare. **-ig**, *a.* försedd med spetsar m. m. se *Zinke 1. Zwei~e Gabel:* gaffel med två klor.

Zinn, *-[e]s, 0, n.* tenn. **-ärtig**, *a.* tennartad. **-e**, *-n, f.* tinne, spets. **-enhöch**, *a.* mycket hög, skyhög. **-enkrönung**, *f.* tinnar. **-e[r]n**, *a.* af tenn, tenn-. **-óber**, *-s, 0, m.* cinober.

Zins, *-es, -en, m.* ränta, arrende, skatt, tionde, hyra. **-bar**, *a.* skattskyldig. **-barkeit**, *f.* skattskyldighet, skatte natur. **-bauer**, *m.* skattebonde, arrendebonde, arrendator. **-brief**, *m.* skattebref, arrende-, hyreskontrakt. **-en**, *sv. tr.* o. *itr. h.* 1. betala ränta m. m. se *Zins.* 2. bära ränta. **-eszins**, *m.* ränta på ränta. **-fällig**, *a.* skattskyldig. **-frei**, *a.* 1. räntefri. 2. skattefri. 3. hyresfri, utan hyra, gratis. **-freiheit**, *f.* skattefrihet m. m. se föreg. **-fúfs**, *m.* räntefot. **-groschen**, *m.* skattepenning. **-gut**, *n.* skatte-, arrendehemman. **-haft**, *a.* skattskyldig. **-hahn**, *m.* tiondetupp. *Rot wie ein ~* röd som en kalkon. **-herr**, *m.* länsherre. **-leute**, pl. till *Zinsmann.* **-los**, *a.* räntefri. **-mann**, *m.* 1. länsman (längt ä), skattebonde. 2. hyresgäst. **-pacht**, *f.* förpaktning, utarrendering. **-pflicht**, *f.* skatteskyldighet, skatte natur. **-pflichtig**, *a.* skattskyldig. **-rechnung**, *f.* intresseräkning. **-weise**, *adv.* mot skatt, mot ränta.

Zipfel, *-, m.* flik, snibb, hörn, spets, svans. F bild. *etw. beim rechten ~ fassen:* börja i rätt ände med ngt. **-ig**, *a.* som har snibbar, hörn, i sht i sms., t. ex. *drei~* tresnibbig, trekantig. **-mütze**, *f.* toppmössa. **-pelz**, *m.* päls af fårsvansar. **-tüch**, *n.* trekantig halsduk, sjal.

Zipólle, *-n, f.* lök.

Zipperlein, *-s, 0, n.* ledreumatism.

Zirbel, *-, m., -n, f.*, **-baum**, *m.* cembratall.

Zirkel, *-, m.* cirkel; krets. **-gang**, **-lauf**, *m.* kretsgång, -lopp. **-n**, *sv. tr.* = *abzirkeln.* **-schluſs**, *m.* (logisk) cirkel.

Zirku- se *Cirku-.*

Zirpe, *-n, f.* 1. askstrit, cikada. 2. syrsa. **-n**, *sv. itr. h.* o. *tr.* pipa, låta som en syrsa.

Zisch, *-e, m.* hväsning. **-eléi**, *-en, f.* hviskande, tissel och tassel, hväsande. **-eln**, *sv. itr. h.* hviska, tissla och tassla; hvässa, hvissla. **-en**, *sv. itr. h.* o. *tr.* hvässa, fräsa, hvina. **-er**, *-, m.* hvässande person el. djur. **-laut**, *m.* gram. hväsljud. **-ton**, *m.* hvässande ton.

Zisel-, Zist- m. m. se *Cisel-, Cist-* m. m.

Zither (kort i), *-n, f.* cittra. **-schlagen**, **-spiel**, *n.* citterspel.

zitíer-, Zitr- se *citier-, Citr-.*

Zitter‖aal, *m.* zool. darråL **-er**, *-, m.* darrande person. **-esche**, **-espe**, *f.* asp. **-fisch**, *m.* elektrisk fisk. **-gold** = *Flittergold.* **-gras**, *n.* darrgräs. **-haft**, **-ig**, *a.* darrande, svigtande, skälfvande. **-n**, *sv. itr. h.* darra, svigta, skälfva. **-pappel**, *f.* asp. **-rochen**, *m.* zool. darrocka. **-schein**, *m.* darrande sken. **-stimme**, *f.* darrande stämma.

Zit[t]wer, *-s, 0, m.* bot. sittver.

Zitz, *-e, m.* sits (kattun). **-e**, *-n, f.* bröstvårta. **-eln**, *sv. itr. h.* suga, dia.

zivíl m. m. se *civil* m. m.

Zob‖el, *-, m.* sobel. **-er** se *Zuber.*

Zofe, *-n, f.* dim. †, kammarjungfru.

Zöger‖er, *-, m.* långsam, tveksam person, sölkorf. **-n**, I. *sv. itr. h.* dröja, tveka, söla. II. *n.* tvekan, dröjsmål. **-ni[s]s**, *-se, n.* o. *f.*, **-ung**, *f.* dröjsmål, tvekan, söl.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Zögling, *-e, m.* elev, lärjunge.

Zölibát se *Célibat.*

Zoll, I. *-e* men som måttenhet *-, m.* tum. *Auf ~ und Linie:* till punkt och pricka. **II.** *-e †, m.* tull. **-amt,** *n.* tullhus. **-amtlich,** *a.* tull-, t. ex. *~e Behandlung:* tullbehandling. **-angabe,** *f.* tullförklaring, -inlaga. **-anschlag,** *m.* tulltaxa. **-aufseher,** *m.* tulluppsyningsman. **-bär,** *a.* belagd med tull. **-beamte(r),** *m.* tulltjänsteman. **-deklaration,** *f. = Zollangabe.* **-einnehmer,** *m.* tulluppbördsman, tullnär. **-en,** *sv. itr. h.* o. *tr.* **1.** betala tull, förtulla. **2.** egna, visa, betyga, skänka. **-frei,** *a.* tullfri. **-freiheit,** *f.* tullfrihet.

zöllig, *a.* **1.** tumslång. **2.** tums- i sms., t. ex. *drei~* tretums-, tre tum lång. **-ner,** *-, m.* tullnär, publikan.

Zoll|pächter, *m.* tullförpaktare. **-pflichtig,** *a.* tullpligtig. **-pflichtigkeit,** *f.* egenskap att vara belagd med tull. **-quittung,** *f.*, **-schein,** *m.* tullsedel. **-speicher,** *m.* tullbod, tullhus. **-stock,** *m.* tumstock.

Zone, *-n, f.* zon.

Zoológ, *-en, m.* zoolog. **-ie,** *-[e]n, f.* zoologi. **-isch,** *a.* zoologisk.

Zopf, *-e* †, *m.* **1.** hårfläta, hårpiska. F bild. *jm einen ~ anstecken* el. *machen* el. *drehen:* göra narr af ngn, göra ngn till åtlöje, *jm auf den ~ kommen:* sätta åt ngn, gå ngn inpå lifvet. **2.** perukstock (bild.). **3.** gammal fördom, inskränkthet, pedanteri. **4.** yfvig trädtopp. **-band,** *n.* hårband.

zöpfen, *sv. tr.* fläta.

Zopf|ende, *n.* toppände. **-ig, zöpfig,** *a.* **1.** som har hårpiska, har håret flätadt. **2.** föråldrad, fördomsfull, kälkborgerlig.

Zöpfling, *-e, m.* perukstock, kälkborgare.

Zopf|mensch, *m. = Zöpfling.* **-t[h]üm,** *n.* fördomsfullhet, kälkborgerlighet, pedanteri.

Zorn, *-[e]s, 0, m.* vrede. *Seinen ~ an jm auslassen:* utösa sin vrede öfver ngn, *jn in ~ bringen:* reta ngn till vrede. **-blick,** *m.* vredgad blick. **-entbrannt,** *a.* upptänd af vrede. **-es-** *= Zorn-.* **-glühend,** *a.* lågande af vrede. **-ig,** *a.* vredgad, vred. **-müt[h]ig,** *a.* vredgad, vred. **-röt[h]e,** *f.* vredens rodnad. **-wüt[h]ig,** *a.* rasande af vrede.

Zot|le, *-n, f.* dim. †, tvetydighet, ekivokt, oanständigt skämt. **-enhaft** *= zotig.* **-enreißer,** *m.* tvetydig, oanständig skämtare. **-ig,** *a.* tvetydig, ekivok, oanständig.

Zottl|e[l], *-n, f.* tofs, hårtofs, lugg. **-elbär,** *m.* lurfvig björn. **-elbärt,** *m.* tofvigt skägg. **-elhaar,** *n.* tofvigt hår. **-elig,** *a.* tofvig, lurfvig. **-elkopf,** *m.* hufvud, person med tofvigt hår, burrhufvud. **-eln,** *sv.* **I.** *tr.* Part. *gezottelt = zottelig.* **II.** *itr. s.* F luffa, lufsa. **-eltrab,** *m.* lunk. **-ig,** *a.* lurfvig, tofvig, raggig.

zu, I. *prep.* med dat. **1.** till. *~ Fuſs:* till fots, *~ Wagen:* i vagn, *~ Schiffe:* till sjöss, sjövägen, *~r See:* till sjöss. *Jm ~m Ärger:* till ngns förargelse, *jm ~m Trotz:* ngn till trots, *jm ~m Schaden:* till ngns skada, nackdel, *~r Genüge:* tillfylles, *etw. ~r Genüge haben:* hafva nog af ngt, *~m Glück:* till all lycka, *~m Teil:* till en del, dels, *~m Beispiel:* till exempel. *Jn ~m General ernennen, machen:* utnämna, göra ngn till general. **2.** vid ortnamn: i, t. ex. *~ Berlin.* I likhet därmed: *~ Hause:* i hemmet, hemma. **3.** särskilda fall. Vid räkneord: *~ zweien:* två i sänder, två och två, parvis, *~ hunderten:* i hundratal, hundratals, *~ Dutzenden:* dussintals. *~m ersten:* för det första, vid auktioner: *~m ersten, ~m zweiten und ~m dritten:* ett tu tre. *~ dritt:* jag (han o. s. v.) och två till. *Ihnen ~ Liebe:* för er skull, för att göra er till viljes, *Wasser ~m Trinken:* dricksvatten, *~m Narren werden:* bliva galen. *~ jener Zeit:* på den tiden, *~ ganzen Stunden:* timtals, *~ js Füſsen liegen:* ligga vid ngns fötter, *~m Thore hinaus:* ut gnm porten. **II.** *adv.* **1.** vid adj. o. adv. för, t. ex. *~ groſs. Gar ~* alltför. **2.** igen, stängd, sluten, t. ex. *die Thür ist ~; dein Sinn ist ~* ditt förstånd är omtöcknadt. **3.** *Ab und ~* då och då, allt emellanåt. **4.** uttryckande riktning. *Nach Norden ~* åt norr, *nach der Stadt ~* åt staden till, *auf etw.* (ack.) *~ gehen:* gå åt ngt håll, mot, till ngt, *~! immer ~! nur ~!* gå på! *iſs nur ~!* gå bara på och ät! **III.** *infinitivmärke,* att, för att. *Um ~* för att, *ohne ~* utan att. *Ich habe ~ arbeiten:* jag har att göra, är upptagen, *das Haus ist ~ verkaufen:* huset är till salu. **-ackern,** *tr.* plöja igen. **-arbeiten,** *itr. h.* **1.** arbeta, sträfva hän emot, *einer* (dat.) *Sache:* ngt. **2.** gå på och arbeta, fortsätta arbetet.

Zuáve, *-n, m.* zuav.

Zu|bau, *m.* tillbyggnad. **-bauen,** *tr.* **1.** bygga för. **2.** bygga till. **-behalten,** *tr.* hålla stängd, igen. **-behör,** *-e, n.* o. *m.*, *-en, f.* tillbehör. **-beifsen,** *itr. h.* o. *tr.* bita till. F *wacker ~* taga för sig dugtigt, äta med god aptit, *Brot ~* äta bröd till. **-bekommen,** *tr.* **1.** få igen, ihop. **2.** få till, dessutom, till på köpet. **-benäm[s]en, -benennen,** *tr. Jn ~* gifva ngn ett tillnamn, ett öknamn. **-ber,** *-, m.* så. **-bereiten,** *tr.* tillaga, tillreda, anrätta, bereda, iordningställa. **-bereiter,** *-, m.* en som tillagar (m. m. se föreg.) ngt. **-bereitung,** *f.* tillrustning, förberedelse, tillagning m. m. se *zubereiten.* **-béttegehen,** *n. Das ~* att gå till sängs, *beim ~* då jag (du, han o. s. v.) går (gick) till sängs. **-bilden,** *tr.* tillfoga. **-binden,** *tr.* binda igen, ihop, för. **-biſs,** *m.* tilltugg. **-blasen, I.** *itr. h.* hålla på att blåsa. **II.** *tr.* **1.** blåsa igen. **2.** *Jm etw. ~* tillhviska, ingifva ngn ngt. **-bläser,** *-, m.* ingifvare, tillskyndare. **-bleiben,** *itr. s.* förblifva stängd, sluten. **-blinken,** *itr. h.* **1.** *Jm ~* lysa i ögo-

nen på ngn, vinka ngn. **2.** = följ. **-blinze[l]n,** *itr. h. Jm* ~ blinka åt ngn. **-bringen,** *tr.* **1.** medföra, bringa, *jm etw.:* ngt till ngn. **2.** tillbringa. **-brot,** *n.* = *Zukost.* **-brüllen,** *tr. Jm etw.* ~ tjutande, vrålande ropa, skrika ngt åt ngn. **-bufse,** *f.* tillskott. **-büfsen,** *tr.* tillskjuta.

Zucht, *f.* **1.** *0,* påläggning, uppfödande, uppdragning, afvel. **2.** *0,* uppfostran. **3.** *0,* disciplin, manstukt, tukt, ordning. **4.** pl. *-e* †, tukt, anständighet, ärbarhet. *In Züchten:* ärbart, i all ärbarhet. **5.** *0,* väsen, ordning, lif. **6.** pl. *-en,* ras, afföda, skara. **-eber,** *m.* fargalt.

züchtlen, *sv. tr.* **1.** lägga på, uppföda, uppdraga. **2.** uppfostra, tukta, disciplinera. **-er,** *-, m.* en som lägger på djur, idkar boskapsskötsel, drager upp träd.

Zucht‖haus, *n.* tukthus, fängelse, häkte. **-häusler,** *m.,* **-häuslerin,** *-nen, f.,* **-häusling,** *-e, m.* tukthusfånge, straffånge. **-hengst,** *m.* beskällare.

züchtig, *a.* ärbar, sedesam, kysk. **-en,** *sv. tr.* aga, straffa, tadla, tillrättavisa. **-er,** *-, m.* agande (m. m. se föreg.) person. **-keit,** *f.* ärbarhet, sedesamhet, kyskhet. **-lich,** *adv.* ärbart, sedesamt, kyskt. **-ung,** *f.* aga, straff.

Züchtling, *-e, m.* tukthusfånge, straffånge.

zucht‖los, *a.* odisciplinerad, oordnad. **-losigkeit,** *f.* brist på disciplin, oordning. **-meister,** *m.* **1.** tuktomästare. **2.** fängelsedirektör. **-mittel,** *n.* korrektionsmedel, korrektiv. **-rut[h]e,** *f.* färla, tuktoris, plågoris. **-t[h]ier,** *n.* afvelsdjur.

Züchtung, *f.* påläggning m. m. se *züchten.*

Zuchtvieh, *n.* afvelsboskap, afvelsdjur.

Zuck, *-e, m.* ryckning. **-eln,** *sv. itr. s.* trippa. **-en,** *sv. tr.* o. *itr. h.* **1.** konvulsiviskt rycka, hastigt (genom)fara. **2.** = *zücken.*

zücken, *sv. tr.* draga, t. ex. *den Degen, den Dolch, über* el. *wider* el. *auf jn:* mot ngn.

Zucker, *-s, 0, m.* socker. **-bäcker,** *m.* sockerbagare, konditor. **-bäckerei,** *f.* konditori. **-backwerk,** *n.* konfekt. **-bau,** *m.* sockerodling. **-bonbon,** *m.* karamell. **-erbse,** *f.* **1.** sockerärt. **2.** sockergryn. **-gebackene(s),** *n.* konfekt. **-guſs,** *m.* glacering. **-haltig,** *a.* sockerhaltig. **-harnruhr,** *f.* sockersjuka. **-hut,** *m.* sockertopp. **-ig,** *a.* **1.** sockerhaltig. **2.** af socker, socker-. **-kánd, -s, 0, -kandis,** *m.* kandisocker, bröstsocker. **-krankheit,** *f.* sockersjuka. **-löffel,** *m.* strösked. **-mehl,** *n.* strösocker. **-n, I.** *sv. tr.* sockra. **II.** *a.* af socker, socker-. **-plätzchen,** *n.* sockerplätt, pastilj. **-rohr,** *n.* sockerrör. **-rübe,** *f.* sockerbeta. **-schote,** *f.* sockerärtskida. **-streuer, -streulöffel,** *m.* strösked. **-werk,** *n.* konfekt. **-zwieback,** *m.* biskvit.

Zuckung, *f.* ryckning.

zu‖dämmen, *tr.* dämma för, täppa till. **-decken,** *tr.* **1.** öfvertäcka, öfverhölja. **2.** F *jn* ~ a) prygla ngn, b) dricka ngn under bordet. **-deichen** = *zudämmen.* **-dém,** *adv.* dessutom, för öfrigt. **-denken,** *tr.* **1.** tänka till, ytterligare. **2.** *Jm etw.* ~ tillämna ngn ngt. **-dichten,** *tr.* diktera vidare, ytterligare. **-donnern,** *tr. Jm etw.* ~ med dundrande röst ropa ngt åt ngn. **-drang,** *m.* tillopp, trängsel. **-drängen,** *rfl.* tränga sig fram till ngt. **-drehen,** *tr.* **1.** vända åt ett håll. *Jm den Rücken* ~ vända ngn ryggen. **2.** vrida igen. **-dringen,** *itr. s.* = *zudrängen.* **-dringlich,** *a.* efterhängsen, närgången. **-dringlichkeit,** *f.* efterhängsenhet, närgångenhet. **-drücken,** *tr.* **1.** trycka igen, ihop, till. Bild. *ein Auge bei etw.* ~ se gnm fingrarne med ngt. **2.** fortfarande trycka. **-eignen,** *tr.* tillegna, a) dedicera, b) tillvälla. **-eigner,** *-, m.* en som tillegnar ngn ngt. **-eignung,** *f.* tillegnan. **-eilen,** *itr. s. Auf jn* ~ skynda mot ngn, ngn till mötes, *seinem Verderben* ~ gå sitt förderf till mötes. **-erkennen,** *tr. Jm etw.* ~ tillerkänna, tilldöma ngn ngt. **-erkennung,** *f.* **-érst,** *adv.* först, för det första, till att börja med. *Gleich* ~ strax i början. **-essen,** *tr.* o. *itr. h.* **1.** *Brot* ~ äta bröd till. **2.** gå på och äta, taga för sig, äta fort. **-fächeln,** *tr.* tillfläkta, fläkta. **-fahren,** *itr.* **1.** *s. Dem Dorfe* ~ åka, köra åt byn till, *auf das Land* ~ styra kurs mot landet. *Auf jn* ~ rusa mot ngn. **2.** *h. Gut* ~ åka, köra undan. **-fall,** *m.* **1.** slump, öde. **2.** oförutsedd tilldragelse, oförmodad händelse, tillfällighet. **-fallen,** *itr. s.* **1.** falla igen, ihop. **2.** tillfalla, blifva till del. **-fällig,** *a.* tillfällig. ~*erweise:* händelsevis, genom en slump. **-fälligkeit,** *f.* tillfällighet. **-falten,** *tr.* vika, lägga ihop. **-fertigen,** *tr.* tillsända. **-flattern,** *itr. s. Einem Orte* ~ fladdra åt ett ställe till. **-flechten,** *tr.* fläta ihop. **-flicken,** *tr.* **1.** sätta till, tillfoga. **2.** lappa, laga, tillstoppa. **-fliegen,** *itr. s.* **1.** *Einem Orte* ~ flyga åt ett ställe till, i riktning mot ett ställe. **2.** fortsätta flygten, flyga vidare. **3.** flyga, slå igen. **-fliehen,** *itr. s.* fly åt, till. **-fließen,** *itr. s.* **1.** rinna, flyta åt, till. **2.** tillflyta, tillströmma. *Jm etw.* ~ *lassen:* låta ngt blifva ngn till del.

Zuflucht, *f.* tillflykt. **-shafen, -sort, -splatz,** *m.,* **-sstätte,** *f.* tillflyktsort, fristad.

Zu‖fluſs, *m.* tillopp, tillflöde. **-flüstern,** *tr.* tillhviska, ingifva. **-flüsterung,** *f.* tillhviskadt ord, ingifvelse. **-fólge,** *prep.* med gen. o. dat. till följd af, i öfverensstämmelse med, enligt. **-fríeden,** *a.* nöjd, tillfreds, belåten, förnöjd, förnöjsam. *Jn* ~ *stellen:* tillfredsställa ngn, *sich* ~ *geben:* gifva sig till freds, nöja sig, lugna sig, *jn* ~ *lassen:* låta ngn vara i fred, *ich bin es* ~ jag är nöjd därmed. **-fríedenheit,** *f.* tillfredsställelse, belåtenhet, förnöjsamhet. **-frieren,** *itr. s.* frysa igen, lägga sig. **-fügen,** *tr.* tillfoga, bifoga. **-fuhr,** *f.* tillförsel. **-führen,** *tr.* föra åt,

till, hän till, tillföra. **-führung,** *f.* **-füllen,** *tr.* 1. fylla, fylla igen. 2. ytterligare hälla i, fylla i.

Zug, *-e* †, *m.* 1. tåg, marsch, flygt. 2. drag, luftdrag. 3. tåg, (tågande) skara, afdelning, trupp, pluton; (järnvägs)tåg. 4. drag, linie, streck; ansigtsdrag; ytterlinier. 5. drag. t. ex. *ein ~ mit dem Netz, im Schachspiel. In, mit einem ~e, auf einen ~* i ett drag, på en gång, med ens. 6. rörelse, gång. *Im ~ sein:* vara i gång, *gut auf dem ~* bra i gång, *in ~ bringen:* sätta i gång, *im ~ bleiben:* ostördt fortfara, gå på. 7. andetag, andedrag. 8. klocksträng. 9. hissblock, talja. 10. pedal. 11. dragsko. 12. resår på skor. 13. reffla.

Zu‖gabe, *f.* det som gifves på köpet, påbröd, mellangift, öfvervigt. **-gang,** *m.* 1. tillgång, tillträde. 2. väg, gång som leder till ngt. **-gängig, -gänglich,** *a.* tillgänglig, mottaglig. **-gänglichkeit,** *f.* tillgänglighet, mottaglighet.

Zug‖band, *n.* dragband. **-brücke,** *f.* vindbro.

zu‖geben, *tr.* 1. gifva på köpet, bifoga. 2. medgifva, tillstå. **-gégen,** predikativt *a.* närvarande. **-gehen,** *itr. s.* 1. gå igen, sluta sig. 2. *Auf jn ~* gå emot ngn, gå ngn till mötes, *die Arbeit geht dem Ende zu:* arbetet närmar sig sitt slut. 3. *Spitzig ~* sluta i en spets. 4. *Jm ~* a) komma fram till ngn, b) blifva ngn till del, *etw. ist jm zugegangen:* ngn har fått mottaga ngt. 5. tillgå. *Mit rechten Dingen ~* gå rätt till, *wie geht es zu, daſs:* hur kommer det sig, att. 6. *Wakker ~* gå fort, gå på, gå undan. **-gehör** = *Zubehör.* **-gehören,** *itr. h.* 1. tillhöra. 2. *Es gehört etw. zu:* det skall vara ngt till. **-gehörig,** *a.* tillhörande. **-gehörigkeit,** *f.* tillhörighet.

Zügel, *-, m.* tygel, töm. *Mit verhängtem ~ reiten:* rida med lösa tyglar. **-los,** *a.* tygellös. **-losigkeit,** *f.* tygellöshet. **-n,** *sv. tr.* tygla. **-ung,** *f.* tyglande.

Zu‖gemüse, *-, n.* grönsaker, sallad. **-genannt,** *a.* med tillnamnet, äfven kallad. **-gesellen,** I. *tr.* förena, *jm:* med ngn. II. *rfl.* sälla sig till, *den übrigen:* de öfriga. **-geständni[ſ]s,** *n.* bekännelse. **-gestehen,** *tr.* tillstå, erkänna, bekänna, medgifva. **-gethan,** *a.* tillgifven. **-gewandt,** *a.* förbunden.

Zug‖führer, *m.* lokomotivförare. **-garn** = *Zugnetz.*

zugiefsen, *tr.* 1. ytterligare ihälla. 2. ihållande fylla. 3. fortfarande hälla.

zugig, *a.* dragig.

zugittern, *tr.* sätta galler framför.

Zug‖kraft, *f.* 1. dragkraft. 2. dragningskraft. **-kräftig,** *a.* tilldragande.

zugleich, *adv.* tillika, på samma gång.

Zug‖leine, *f.* draglina. **-loch,** *n.* ventil. **-mittel,** *n.* dragmedel. **-netz,** *n.* dragnät, not. **-ochse,** *m.* dragoxe. **-pferd,** *n.* arbetshäst. **-pflaster,** *n.* dragplåster.

zu‖graben, *tr.* gräfva igen. **-greifen,** *tr.* fatta tag i, taga för sig.

Zug‖riemen, *m.* dragrem. **-schnur,** *f.* dragsnöre. **-seil,** *n.* draglina. **-stiefel,** *m.* resårsko. **-stück,** *n.* teat. pjes som drar folk, kassapjes. **-t[h]ier,** *n.* dragare.

zu‖gucken, *itr. h.* F se på. **-gürten,** *tr.* spänna åt, draga åt gördeln, gjorden omkring ngt. **-guſs,** *m.* påfyllning.

Zug‖vieh, *n.* dragare. **-vogel,** *m.* flyttfågel. **-weise,** *adv.* kolonnvis, i kolonner. **-wind,** *m.* luftdrag. **-winde,** *f.* vindspel. **-zeit,** *f.* fåglars flyttningstid.

zu‖haben, *tr.* 1. hafva, hålla igen, stängd, sluten. 2. hafva, få på köpet, i mellangift, dessutom, ytterligare. **-häkeln, -haken,** *tr.* häkta igen, ihop. **-halten,** I. *tr.* hålla ihop, igen. II. *rfl.* skynda sig, kvicka sig. III. *itr. h.* 1. *Auf etw.* (ack.) *~* taga kurs på, styra hän mot ngt. 2. *Mit jm ~* stå i förbindelse med, hålla till hos ngn. **-haltung,** *f.* **-hämmern,** *tr.* hamra, slå, spika igen. **-hánden,** *adv.* tillhanda. **-hängen,** *tr.* hänga för. **-hauen,** I. *itr. h.* 1. *Auf jn ~* hugga in på ngn. 2. fortfara att hugga. 3. taga för sig. II. *tr.* 1. tillhugga, tillyxa. 2. hugga sönder, stycka. **-háuf,** *adv.* tillhopa, tillsammans, allesamman. **-hefteln,** *tr.* häkta ihop, igen. **-heften,** *tr.* häfta ihop. **-heilen,** *itr. s.* läkas. **-heilung,** *f.* läkning. **-herrschen,** *tr. Jm etw. ~* i en befallande ton säga ngn ngt. **-hínterst,** *adv.* efterst, sist. **-horchen,** *itr. h.* lyssna. **-hören,** *itr. h.* åhöra, höra, gifva akt på, lyssna till, *jm:* ngn, ngns ord. **-hörer,** *-,* *m.* åhörare. **-hörerin,** *-nen, f.* åhörarinna. **-hörerraum,** *m.* åhörarplats. **-hörerschaft,** *f.* samtlige åhörare, auditorium. **-húlfenahme,** *f.* hjälp, anlitande. *Mit ~ von etw.:* genom att taga ngt till hjälp. **-ínnerst,** *adv.* innerst. **-jagen,** I. *itr.* 1. *s.* jaga, spränga hän emot, hän till, *einem Orte:* ett ställe. 2. *h.* spränga, sätta i väg. II. *tr. Jm ein Wild ~* jaga, drifva ett villebråd till ngn. **-jauchzen, -jubeln,** *itr. h.* o. *tr. Jm ~* jubla mot ngn, *jm Beifall ~* jublande applådera, med jublande bifall mottaga ngn. **-kaufen,** *tr.* ytterligare köpa, köpa till. **-kehren,** *tr.* 1. vända åt, till, *jm:* ngn. 2. sopa igen. **-keilen,** *tr.* kila igen, kila fast. **-ketteln,** *tr.* med en kedja, med kedjor hopfästa. **-kitten,** *tr.* hopkitta. **-klappen,** I. *itr. s.* slå, gå igen, sluta sig. II. *tr.* slå igen, stänga, tillsluta. **-klatschen,** *itr. h.* o. *tr.* klappa händerna åt, *jm:* ngn. *Jm Beifall ~* applådera ngn. **-kleben, -kleistern,** *tr.* klistra, smeta igen. **-klemmen,** *tr.* klämma ihop, igen. **-klinken,** *tr.* stänga med en klinka **-knöpfen,** *tr.* knäppa igen, ihop. **-knüpfen,** *tr.* knyta igen, ihop, åt. **-kommen,** *itr. s.* 1. *Auf jn ~* komma, gå emot ngn, ngn till mötes. 2. *Jm ~* blifva ngn till del, tillfalla ngn, *jm etw. ~ lassen:*

låta ngn få (del af) ngt. **3.** *Jm* ~ tillkomma ngn, vara ngns. **4.** *Mit etw.* ~ räcka med ngt. **5.** ~*d:* tillkommande, framtida. **-können,** *itr. h. Zu etw.* ~ kunna komma åt ngt. **-korken,** *tr.* korka. **-kost,** *f.* det man äter till ngt, sofvel, sallad, kompott. **-kriegen,** *tr.* F 1. få till, på köpet, i mellangift, dessutom. 2. få igen, ihop. **-kunft,** *0, f.* framtid. **-künftig,** *a.* framtida. **-lächeln,** *itr. h.* o. *tr. Jm* ~ le mot ngn. **-lage,** *f.* 1. tillökning, tillägg. 2. bilaga. **-langen,** I. *itr. h.* 1. taga för sig, taga. 2. räcka. II. *tr. Jm etw.* ~ räcka, fly ngn ngt. **-länglich,** *a.* tillräcklig. **-länglichkeit,** *f.* tillräcklighet. **-lass,** *-es, 0, m.* tillträde. **-lassen,** *tr.* 1. *Die Thür* ~ låta dörren vara stängd, ej öppna dörren. 2. lemna tillträde åt, släppa in, fram. 3. tillåta, medgifva. **-lässig, -läßlich,** *a.* tillåten, tillåtlig, tillständig, rådlig. **-lässigkeit, -läßlichkeit,** *f.* det rådliga (m. m. se föreg.) i att göra ngt. **-lassung,** *f.* insläppande, tillträde; tillåtelse.

Zu‖lauf, *m.* tillopp. **-laufen,** *itr. s.* 1. springa fort. 2. komma springande. *Auf jn* ~ springa emot ngn, ngn till mötes. 3. sluta. *Spitz* ~ sluta i en spets. **-legemesser,** *n.* fällknif. **-legen,** I. *tr.* 1. lägga igen, öfver, ihop, fälla ihop. 2. lägga till, tillfoga, bifoga. 3. *Sich* (dat.) *etw.* ~ lägga sig till med, skaffa sig ngt. II. *itr. h.* F lägga på hullet. **-léide,** *adv. Jm etw.* ~ *thun:* göra ngn ngt illa. **-leimen,** *tr.* limma ihop, igen. **-leiten,** *tr.* leda till ett ställe. *Wasser* ~ leda dit, in vatten. **-leitung,** *f.* **-lernen,** *tr.* lära sig ytterligare, vidare. **-létzt,** *adv.* till sist, slutligen, sist. **-lispeln,** *tr.* tillhviska. **-löt[h]en,** *tr.* hoplöda.

Zulp, *-e, m.* sudd att suga på. **-en,** *sv. itr. h.* suga på sudd.

zum, sammdragn. af *zu dem.*

zu‖machen, I. *tr.* stänga, tillsluta, hoplägga, försegla, knäppa igen, spika igen, slå ihop. II. *itr. h.* skynda sig. **-mál,** *adv.* 1. tillika, tillsammans, på en gång. 2. i synnerhet, framför allt. **-mauern,** *tr.* mura igen, mura för. **-méist,** *adv.* för det mesta. **-messen,** *tr.* tillmäta. **-mut[h]en,** *tr. Jm etw.* ~ anmoda ngn om ngt, begära, fordra ngt af ngn. **-mut[h]ung,** *f.* anmodan, begäran. **-nächst,** I. *adv.* närmast, först, först och främst. II. *prep.* med dat. el. gen. närmast intill, strax bredvid. **-nageln,** *tr.* spika igen. **-nähen,** *tr.* sy ihop, igen. **-nahme,** *-n, f.* ökning, tilltagande. **-name[n],** *m.* tillnamn.

zündbar, *a.* antändbar, eldfängd, brännbar.

Zundel = *Zunder.*

zünden, *sv. tr.* tända, antända.

Zunder, *-s, 0, m.* fnöske, tunder.

Zünder, *-, m.* tändare, fidibus, lunta.

zunder‖haft, -ig, *a.* fnöskartad.

Zünd‖holz, vanl. dim. **-hölzchen,** *n.* tändsticka. **-hütchen,** *n.* knallhatt. **-nadel,** *f.* tändnål. **-papier,** *n.* fidibus. **-pfanne,** *f.* fängpanna. **-pulver,** *n.* fängkrut. **-ung,** *f.* antändning.

zu‖nehmen, I. *itr. h.* tilltaga, ökas, växa, stiga. II. *tr.* taga med, till hjälp, äfven taga. **-neigen,** *tr.* böja åt, till ngt. **-neigung,** *f.* böjelse, tycke, tillgifvenhet, sympati, kärlek.

Zunft, *-e* †, *f.* 1. skrå. 2. afdelning, ordning, klass.

Zünfteléi, *-en, f.* skråväsen, skråfördom.

Zunft‖geist, *m.* skråanda. **-gelehrte(r),** *m.* lärd pedant. **-gemäfs,** *a.* skråmässig. **-genosse,** *m.* skråbroder.

zünftig, *a.* 1. skråmässig. 2. tillhörande ett skrå, skrå-. **-en,** *sv. tr.* skråmässigt utbilda.

Zünftler, *-, m.* 1. skråledamot. 2. anhängare af skråväsendet.

zunftmäfsig, *a.* skråmässig.

Zunge, *-n, f.* dim. †, 1. tunga. 2. tungomål. 3. spänntorn. 4. flundra.

züngeln, *sv. itr. h.* 1. röra tungan som en orm 2. låga, flamma, fladdra.

Zungen‖drescher, *m.* 1. pratmakare. 2. = *Rabulist.* **-dreschere,** *f.* 1. prat. 2. = *Rabulisterei.* **-fertig,** *a.* talför. **-fertigkeit,** *f.* talförhet. **-förmig,** *a.* tungformig. **-gedresch,** *n.* = *Zungendrescherei.* **-held,** *m.* hjälte i ord, skräflare. **-hieb,** *m.* stickord. **-laut,** *m.* gram. tungljud. **-schlag,** *m.* 1. smackning. 2. stickord. 3. F *einen guten* ~ *haben:* vara talför.

zu‖nícht[e], *adv.* till intet, om intet, sönder, i bitar. **-nicken,** *itr. h.* o. *tr.* nicka åt, *jm:* ngn. **-óberst,** *adv.* öfverst, ofvanpå. **-ordnen** = *beiordnen.* **-peitschen,** *itr. h.* 1. *Auf jn* ~ piska på ngn. 2. fortfara att piska. **-pfeifen,** *itr. h. Jm* ~ hvissla åt ngn.

zupfen, *sv. tr.* o. *itr. h.* rycka, draga, plocka. *Charpie* ~ göra linneskaf, *an etw.* (dat.) ~ rycka i ngt.

zupflastern, *tr.* 1. tilltäppa, fylla. 2. lägga plåster på, öfver.

Zupfleinwand, *f.* linneskaf.

zu‖pflócken, *tr.* med pluggar, naglar hopfästa. **-pflügen,** *tr.* plöja igen. **-pfropfen,** *tr.* tillstoppa, tilltäppa, proppa, korka. **-pichen,** *tr.* med beck tillsmeta. **-pressen,** *tr.* prässa ihop. **-r,** sammdragn. af *zu der.* **-rát[h]ehalten,** *n.,* **-rát[h]ehaltung,** *f.* sparande, sparsamhet, hushållning. **-rat[h]en,** *tr.* tillråda. *Auf sein* ~ på hans tillrådan. **-rát[h]eziehung,** *f.* rådfrågande. **-raunen,** *tr.* tillhviska. **-rechnen,** *tr.* 1. medräkna, taga med i räkningen. 2. *Jm etw.* ~ skrifva ngt på ngns räkning, tillräkna, tillskrifva ngn ngt.

zurechnungsfähig, *a.* tillräknelig. **-keit,** *f.* tillräknelighet.

zurécht, *adv.* tillrätta, i ordning, till stånd. **-bringen,** *tr.* bringa till stånd, i ordning. **-finden,** *rfl.* finna sig tillrätta, orientera sig, hitta rätt. **-helfen,** *itr. h.* hjälpa tillrätta, *jm:* ngn. **-kommen,** *itr. s.* komma tillrätta.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

-legen, *tr.* lägga i ordning, tillrätta. **-machen**, *tr.* göra i ordning. **-rücken**, *tr.* flytta rätt, ställa i ordning. **-setzen**, **-stellen**, *tr.* sätta, ställa i ordning, på sin plats. F bild. *jm den Kopf* ~ tillrättavisa ngn, få ngn att taga reson. **-weisen**, *tr.* 1. *Jn* ~ visa ngn vägen, hur han skall göra, skall bära sig åt. 2. tillrättavisa, lexa upp. **-weisung**, *f.* tillrättavisning.

Zu||rede, *f.* uppmuntran, uppmaning, tillrådan. **-reden**, *itr. h. Jm* ~ tala uppmuntrande el. tröstande till ngn, uppmuntra ngn, försöka få ngn till ngt. **-reichen**, *tr.* o. *itr. h.* 1. räcka, räcka till. 2. räcka (fram). **-reiten**, I. *itr. s. Einem Orte* ~ rida åt ett ställe till, i riktning mot ett ställe, *auf jn* ~ rida mot ngn, ngn till mötes. *Tüchtig* ~ rida undan. II. *tr.* rida in, dressera. **-reiter**, -, *m.* en som rider in, dresserar hästar. **-rennen**, F = *zulaufen 1, 2.* **-richten**, I. *tr.* 1. rikta, vända åt ett visst håll. 2. laga, ställa i ordning, ordna, tillaga, tillreda, tillrusta, bereda, tillhugga, tillyxa. 3. tilltyga. II. *rfl.* göra sig i ordning, rusta sig. **-richter**, *m.* ordnare, beredare m. m. se *zurichten I, 2.* **-richtung**, *f.* ordnande m. m. se *zurichten.* **-riegeln**, *tr.* regla, regla igen.

zürnen, *sv. itr. h.* vredgas, vara vred, *über* (med ack.) el. *um* el. *wegen etw.:* öfver ngt, *jm* el. *auf jn* el. *mit jm:* på ngn.

zu||rollen, I. *itr. s.* rulla till, åt ett håll. II. *tr.* rulla för, igen, ihop. **-rosten**, *itr. s.* rosta igen, ihop.

Zurschaustellung, *f.* utställande, exposition.

zurück, *adv.* tillbaka, hem, igen, åter, kvar. ~*!* tillbaka! vänd om! **-beben**, *itr. s.* bäfvande rygga tillbaka. **-begeben**, *rfl.* begifva sig tillbaka, återvända. **-begehren**, I. *tr.* återfordra. II. *itr. h.* längta tillbaka. **-begleiten**, *tr.* ledsaga, följa tillbaka, hem. **-begleitung**, *f.* **-behalten**, *tr.* behålla, kvarhålla, undantaga. **-behaltung**, *f.* **-bekommen**, *tr.* återfå. **-berufen**, *tr.* återkalla. **-berufung**, *f.* **-beugen** = *zurückbiegen.* **-bezahlen**, *tr.* återbetala. **-bezahlung**, *f.* **-beziehen**, *rfl.* syfta tillbaka. **-bezüglich**, *a.* tillbakasyftande, gram. reflexiv. **-biegen**, *tr.* böja tillbaka, baklänges. **-biegung**, *f.* **-bleiben**, *itr. s.* 1. stanna (kvar). 2. blifva efter; om ur: dra sig, gå efter. 3. återstå. **-blicken**, *itr. h.* blicka tillbaka, kasta en återblick. **-bringen**, *tr.* 1. återbringa, -föra, -kalla. 2. *Jn* ~ försämra ngns ställning, förstöra ngns affärer, bringa ngn på obestånd. **-datieren**, *tr.* antedatera. **-denken**, *itr. h.* tänka tillbaka. **-drängen**, *tr.* 1. tränga tillbaka. 2. undertrycka. **-drehen**, *tr.* vrida tillbaka. **-dürfen**, *itr. h.* få, töras återvända. **-e**, ✱ = *zurück.* **-eilen**, *itr. s.* skynda tillbaka. **-erbitten**, *tr.* begära att återfå. **-erhalten**, *tr.* återfå. **-erinnern**, I. *tr. Jm etw.* ~ återkalla ngt i ngns minne. II. *rfl. Sich an etw.* (ack.) ~ återkalla ngt i sitt minne, påminna, erinra sig ngt. *Soweit ich mich* ~ *kann:* så långt jag mins tillbaka. **-erobern**, *tr.* återeröfra, med vapenmakt återtaga. **-erstatten**, *tr.* återlemna. **-erwarten**, *tr.* återvänta. **-fahren**, I. *itr. s.* 1. återvända. 2. fara, rygga tillbaka. II. *tr.* köra, skjutsa tillbaka, hem, återföra. **-fahrt**, *f.* återfärd, hemfärd. **-fallen**, *itr. s.* återfalla, återkastas. **-finden**, *rfl.* hitta vägen tillbaka, hitta hem. **-fliegen**, *itr. s.* flygande återvända. **-fliehen**, *itr. s.* flyende återvända. **-fließen**, *itr. s.* 1. rinna, flyta tillbaka. 2. komma till godo. **-fo[r]dern**, *tr.* återfordra. **-führbar**, *a.* som kan återföras, reduceras, se följ. **-führen**, *tr.* 1. återföra. 2. reducera, t. ex. *auf seinen wahren Werth:* till sitt verkliga värde. **-führung**, *f.* **-gabe**, *f.* återlemnande. **-geben**, *tr.* återlemna. **-gehen**, *itr. s.* 1. gå tillbaka, återvända. 2. gå baklänges. **-geleiten**, *tr.* ledsaga, följa tillbaka, hem. **-gezogen**, *a.* tillbakadragen. **-gezogenheit**, *f.* tillbakadragenhet. **-greifen**, *itr. h.* taga bakåt med handen; bild. gå tillbaka, *weiter* ~ gå längre tillbaka i tiden. **-haben**, *tr.* hafva åter, hafva fått tillbaka. **-halten**, I. *tr.* hålla tillbaka, kvarhålla, behålla för sig, undertrycka. II. *itr. h. Mit etw.* ~ återhålla, behålla för sig, undertrycka ngt. ~*d:* tillbakadragen. **-haltung**, *f.* tillbakadragenhet, blygsamhet, anspråkslöshet; för öfr. se föreg. **-helfen**, *itr. h. Jm* ~ hjälpa ngn att återvända, hjälpa ngn hem. **-holen**, *tr.* hämta tillbaka, återhämta, hämta hem. **-jagen**, I. *tr.* jaga, köra tillbaka, hem. II. *itr. s.* i sporrsträck återvända. **-kämmen**, *tr.* kamma bakåt. **-kaufen**, *tr.* återköpa. **-kehren**, *itr. s.* återvända. **-kommen**, *itr. s.* 1. återkomma. 2. *Von seiner Meinung* ~ ändra åsigt. 3. komma på obestånd, göra dåliga affärer. **-können**, *itr. h.* kunna komma tillbaka, återvända, draga sig tillbaka. **-kunft**, *f.* återkomst. **-lassen**, *tr.* lemna efter sig, lemna kvar. **-laufen**, *itr. s.* springa, flyta, rinna, komma, gå tillbaka, återvända, aftaga. **-legen**, I. *tr.* 1. lägga, luta bakåt. 2. aflägga, spara. 3. tillryggalägga, genomgå, hafva bakom sig. II. *rfl.* luta sig bakåt. **-legung**, *f.* **-leiten**, *tr.* leda, föra tillbaka, återföra. **-lenken**, I. *tr.* vända, styra hemåt, återföra. II. *itr. h.* återvända. **-leuchten**, *itr. h.* återspeglas, kasta ett återsken. **-liefern**, *tr.* återlemna. **-marschieren**, *itr. s.* marschera tillbaka, vara stadd på återtåg, återvända. **-melden**, I. *tr.* bringa det svaret, svara. II. *rfl.* anmäla sin återkomst. **-mögen**, *itr. h.* vilja återvända. **-müssen**, *itr. h.* vara tvungen att återvända, måste tillbaka, hem. **-nahme**, *0, f.* återtagande. **-nehmen**, *tr.* återtaga, taga tillbaka. **-nöt[h]igen**, *tr.* nödga att återvända. **-prallen**, *itr. s.* studsa till-

baka, återkastas. **-rechnen,** *tr.* o. *itr. h.* räkna tillbaka. **-reise,** *f.* återresa, hemfärd. **-reisen,** *itr. s.* återvända, resa hem. **-reiten,** *itr. s.* till häst återvända, rida hem. **-rollen,** *tr.* o. *itr. s.* rulla tillbaka. **-rücken,** *tr.* flytta tillbaka, bakåt. **-rudern,** *itr. s.* 1. roende återvända, ro hem. 2. ro baklänges, stryka. **-rufen,** *tr.* återkalla. **-sagen,** *tr.* 1. vända sig om och säga. 2. svara, gifva till svar. **-schaffen,** *sv. tr.* återskaffa. **-schallen,** *itr. s.* återskalla. **-schaudern,** *itr. s.* rysande rygga tillbaka. **-schauen,** *itr. s.* skåda, blicka tillbaka, se sig om. **-scheuchen,** *tr.* skrämma, drifva tillbaka, afskräcka. **-schicken,** *tr.* skicka tillbaka, återsända. **-schieben,** *tr.* skjuta tillbaka, bakåt; undanträng. *Jm etw.* ~ återförvisa, hänvisa ngt till ngn. **-schiffen,** I. *itr. s.* segla tillbaka, återvända. II. *tr.* till sjöss föra, frakta tillbaka. **-schlagen,** I. *tr.* slå, kasta, vika tillbaka; uppvika; fälla ned. II. *itr. s.* 1. slå tillbaka. 2. *Die Preise sind zurückgeschlagen:* priserna hafva (ånyo) fallit. 3. *Auf die Lunge* ~ slå, kasta sig på lungan. **-schleichen,** *itr. s.* o. *rfl.* smyga sig tillbaka, hem. **-schleudern,** *tr.* slunga, kasta tillbaka, bakåt. **-schliefsen,** *itr. h.* sluta tillbaka. **-schnellen,** *tr.* o. *itr. s.* slå tillbaka. **-schrecken,** I. *tr.* afskräcka. II. *itr. s.* rygga tillbaka. **-schreiben,** *tr.* skrifva tillbaka, till svar, svara. **-schreiten,** *itr. s.* 1. gå tillbaka. 2. gå baklänges. **-segeln,** *itr. s.* segla tillbaka, hem. **-sehen,** *itr. h.* se tillbaka, se sig om. **-sehnen,** *rfl.* längta tillbaka, hem. **-sein,** *itr. s.* 1. vara återkommen, tillbaka. 2. vara efter, efter sin tid. **-senden,** *tr.* återsända. **-sendung,** *f.* **-setzen,** I. *tr.* 1. flytta, ställa, sätta tillbaka, på sin plats. 2. ställa, sätta afsides, aflägga, afsätta. 3. tillbakasätta. II. *rfl.* försätta, förflytta sig tillbaka. III. *itr. s.* spränga tillbaka, åter sätta öfver, t. ex. *über den Graben.* **-setzung,** *f.* **-sinken,** *itr. s.* sjunka tillbaka, åter försjunka. **-sollen,** *itr. h.* vara tvungen, nödgas, skola återvända, skola återsändas, måste tillbaka. **-spiegeln,** *tr.* återspegla. **-spielen,** *tr.* lekande kasta tillbaka. **-sprengen,** *itr. s.* i sporrsträck återvända. **-springen,** *itr. s.* hoppa tillbaka; återstudsa. **-stehen,** *itr. s.* 1. stå bakom, träda tillbaka. 2. *Hinter jm* el. *gegen jn* ~ stå efter ngn, vara ngn underlägsen. 3. återstå. **-stellen,** *tr.* ställa tillbaka, på sin plats, afsides; vrida ett ur tillbaka; ställa på förbättring, kassera. **-stellung,** *f.* **-stofsen,** *tr.* stöta tillbaka, ifrån sig. **-stofsung,** *f.* **-strahlen,** I. *itr. s.* återspeglas, återkastas. II. *tr.* återspegla, återkasta. **-streichen,** I. *tr.* stryka tillbaka, bakåt. II. *itr. s.* om flyttfåglar: återvända. **-streifen,** *tr.* stryka tillbaka, vika, kafla upp. **-stürzen,** *itr. s.* störta, rusa tillbaka. **-taumeln,** *itr. s.* 1. gå baklänges, återvända med osäkra steg. 2. tumla baklänges. **-thun,** *tr.* 1. ställa, sätta, lägga tillbaka, på sin plats. 2. *Einen Schritt* ~ taga ett steg baklänges. **-tragen,** *tr.* bära tillbaka, hem. **-treten,** *itr. s.* 1. taga ett steg, gå baklänges. 2. träda, draga sig tillbaka. **-verlangen,** I. *tr.* återfordra. II. *itr. h.* längta tillbaka. **-versetzen,** *tr.* försätta, förflytta tillbaka, återförflytta. **-verwandeln,** *tr.* återförvandla. **-wälzen,** *tr.* vältra tillbaka. **-wandern,** *itr. s.* vandra tillbaka, hem. **-wanderung,** *f.* återväg, hemväg. **-weichen,** *itr. s.* vika, draga sig tillbaka. **-weisen,** I. *itr. h.* 1. *Jm* ~ gifva ngn ett tecken att draga sig tillbaka. 2. *Auf* (med ack.) el. *zu etw.* ~ visa tillbaka, hänvisa till ngt. II. *tr.* 1. visa tillbaka. *Jn an seine Stelle* ~ gifva ngn ett tecken att åter intaga sin plats. 2. tillbakavisa, afvisa. **-weisung,** *f.* **-wenden,** *tr.* o. *rfl.* vända (sig) om. **-werfen,** *tr.* kasta tillbaka, återkasta. **-werfung,** *f.* **-wirken,** *itr. h.* återverka. **-wirkung,** *f.* återverkan. **-wollen,** *itr. h.* vilja återvända, vilja tillbaka. **-zählen,** *tr.* o. *itr. h.* räkna tillbaka, baklänges. **-ziehen,** I. *tr.* draga tillbaka. II. *itr. s.* flytta tillbaka. **-ziehung,** *f.*

Zuruf, *m.* tillrop. **-rufen,** *tr.* tillropa. **-runden,** *tr.* runda, afrunda. **-rundung,** *f.* **-rüsten,** *tr.* tillrusta, tillreda, tillaga, ställa i ordning. **-rüstung,** *f.* tillrustning, förberedelse. **-säen,** *tr.* så igen. **-sage,** *f.* löfte, ord, tillåtelse. **-sagen,** I. *tr.* 1. *Jm etw. auf den Kopf* ~ säga ngn ngt i ansigtet, beskylla ngn för ngt. 2. *Jm etw.* ~ lofva, tillåta ngn ngt. II. *itr. h.* 1. motsvara. 2. tilltala. **-sagung,** *f.* = *Zusage.*

zusammen, *adv.* tillsammans, ihop, på samma gång. *Alle* ~ allesamman. **-arbeiten,** *itr. h.* o. *tr.* 1. arbeta tillsammans, gemensamt. 2. hopsätta, hopfoga. 3. F gå illa åt, illa tilltyga. **-backen,** I. *itr. h.* o. *s.* blifva hopbakade, hänga ihop. II. *tr.* 1. baka tillsammans, gemensamt. 2. låta hänga ihop, hopfästa. **-ballen,** *tr.* bålla, hoprulla, knyta. **-ballung,** *f.* **-begeben,** *rfl.* församlas. **-bekommen,** *tr.* få ihop. **-berufen,** *tr.* sammankalla. **-binden,** *tr.* samman-, hopbinda, förena. **-bitten,** *tr.* bjuda ihop. **-bleiben,** *itr. s.* vara tillsammans, hålla ihop. **-borgen,** *tr.* låna ihop. **-brauen,** *tr.* brygga, röra, koka ihop. **-brechen,** *itr. s.* störta samman, ramla. *Seine Kniee brachen unter ihm zusammen:* hans knän svigtade, han segnade ned. **-bringen,** *tr.* hopbringa, sammanföra, samla. **-drängen,** *tr.* tränga ihop. **-drehen,** *tr.* vrida ihop. **-drehung,** *f.* **-drücken,** *tr.* trycka ihop. **-fahren,** I. *itr. s.* 1. fara tillsammans. 2. råka ihop, stöta samman. 3. *Vor Schreck* ~ rycka till af förskräckelse. II. *tr.* vrida ihop. **-fall,** *m.* sammanfallande, -störtande. **-fallen,** *itr. s.* 1. störta samman, falla i ruiner, för-

falla. 2. falla ihop, falla ned. 3. sammanfalla. **-falten,** *tr.* hopvika. **-faltung,** *f.* **-fassen,** *tr.* sammanfatta. **-fassung,** *f.* **-finden,** *tr.* finna, träffa tillsammans. **-flicken,** *tr.* 1. hoplappa, laga. 2. sammanplocka. **-fliefsen,** *itr. s.* flyta, rinna ihop. **-flufs,** *m.* sammanflöde, förening, sammanträffande, sammanstötande, tillopp. **-frieren,** *itr. s.* 1. frysa ihop. 2. sammandragas af kölden. **-fügen,** *tr.* hopfoga, sammansätta, hopsinka. **-fügung,** *f.* **-führen,** *tr.* sammanföra, förena. **-geben,** *tr.* förena, låta gifta sig. **-gehen,** *itr. s.* 1. gå tillsammans. 2. gå ihop, passa, öfverensstämma. 3. draga ihop sig, gå ihop, krympa; smälta. **-gehören,** *itr. h.* höra ihop. **-gehörig,** *a.* samhörig. **-gehörigkeit,** *f.* samhörighet. **-gesellen,** *tr.* förena, hopföra. **-giefsen,** *tr.* hälla, slå tillsammans, i samma kärl, blanda. **-grenzen,** *itr. h.* gränsa intill hvarandra, stöta ihop. ~*d:* angränsande. **-haben,** *tr.* hafva tillsammans, gemensamt, på ett ställe. **-halt,** *m.* stadighet, hållbarhet, sammanhang. **-halten,** I. *tr.* 1. hålla ihop ngt så att det ej skingras. *Sein Geld* ~ hushålla med sina pengar. 2. hålla mot hvarandra, jämföra. 3. hålla tillsammans, gemensamt. II. *itr. h.* hålla, ej gå sönder. **-hang,** *m.* sammanhang. *Sind Sie im ~e?* är ni med? **-hangen,** *itr. h.* sammanhänga, hänga ihop. **-hängen,** I. *tr.* hänga på samma ställe. II. = *zusammenhangen.* **-hangslos,** *a.* utan sammanhang, osammanhängande. **-hangslosigkeit,** *f.* brist på sammanhang. **-hauen,** *tr.* hugga ned; F mörbulta. **-häufen,** *tr.* hopa (på samma ställe), lägga i hög. **-häufung,** *f.* **-heften,** *tr.* häfta ihop. **-heilen,** *itr. s.* o. *tr.* läka(s). **-heilung,** *f.* **-hetzen,** *tr.* hetsa ihop. **-holen,** *tr.* hämta ihop. **-kauern,** *rfl.* huka sig ned, krypa ihop. **-kaufen,** *tr.* köpa ihop, köpa upp. **-ketten,** *tr.* hopkedja. **-kitten,** *tr.* kitta ihop. **-klang,** *m.* samklang, harmoni. **-klappen,** I. *tr.* slå, fälla ihop. II. *itr. s.* slå, gå igen. **-klauben,** *tr.* mödosamt hopleta, hopplocka, bringa till stånd. **-kleben,** I. *itr. h.* hänga ihop, klibba vid. II. *tr.* limma, klistra ihop. **-klebung,** *f.* **-klingen,** *itr.* 1. *s.* bilda samklang, harmoniera. 2. *h. Mit den Gläsern* ~ skåla. **-kneten,** *tr.* hopknåda. **-knüpfen,** *tr.* hopknyta, sammanbinda, förena. **-knüpfung,** *f.* **-kommen,** *itr. s.* komma tillsammans, samlas, träffas. *Mit jm* ~ a) träffa ngn, b) drabba samman med ngn. **-kriechen,** *itr. s.* krypa ihop, krympa samman. **-krümmen,** *rfl.* krypa ihop. **-kunft,** *-e* †, *f.* sammankomst, sammanträffande. **-lassen,** *tr.* 1. låta vara tillsammans. 2. släppa ihop. **-lauf,** *m.* = *Zusammenflufs.* **-laufen,** *itr. s.* 1. löpa samman, gå ihop, förena sig, träffas, råka hvarandra. 2. *Mit den Köpfen* ~ stöta hufvudena mot hvarandra. 3. löpna, ysta sig, lefra sig, blifva sur. 4. krympa. **-läuten,** I. *itr. h.* ringa, klinga, ljuda på en gång, samtidigt. II. *tr.* ringa samman, sammankalla. **-lehen,** I. *itr. h.* lefva tillsammans. II. *n.* samlif. **-lesbar,** *a.* som kan läggas, fällas ihop. **-legen,** *tr.* lägga ihop. **-lesen,** *tr.* 1. läsa tillsammans, gemensamt. 2. plocka ihop, uppsamla. **-liegen,** *itr. h.* ligga tillsammans, på samma ställe. **-machen,** *tr.* 1. göra tillsammans, gemensamt. 2. samla. **-nageln,** *tr.* spika ihop. **-nähen,** *tr.* sy ihop. **-nehmen,** I. *tr.* 1. *Etw. mit jm* ~ taga ngt tillsammans med ngn. 2. sammantaga, samla, uppsamla. F bild. *jn gehörig* ~ förfara strängt mot ngn. II. *rfl.* 1. samla sina tankar, sina krafter. 2. lugna sig. 3. vara på sin vakt, akta sig. **-ordnen,** *tr.* sammanställa, -ordna, samordna, förbinda. **-ordnung,** *f.* **-packen,** *tr.* packa ihop, packa in. **-passen,** I. *itr. h.* passa ihop, tillsammans, för hvarandra. II. *tr.* sammanpassa, hoppassa, hopjämka, lämpa efter hvarandra. **-pfarren,** *tr.* sammanslå till en socken. **-pferchen,** *tr.* sammanpacka. **-pressen,** *tr.* prässa ihop. **-pressung,** *f.* **-raffen,** I. *tr.* i hast hopsamla, rycka till sig. II. *rfl.* rycka upp sig. **-rechnen,** I. *tr.* 1. räkna ihop. 2. räkna tillsammans, gemensamt. II. *itr. h. Mit jm* ~ göra upp räkenskaperna med ngn. **-reimen,** I. *tr.* rimma, få att gå ihop, förklara. II. *rfl.* gå ihop, passa ihop. **-reisen,** *itr. s.* resa tillsammans. **-reifsen,** *tr.* rifva ned. **-rennen,** *itr. s.* 1. springa tillsammans. 2. stöta ihop. F *mit jm* ~ råka i gräl med ngn. **-ringeln,** *tr.* hopringla, hoprulla. **-rollen,** *tr.* rulla ihop. **-rollung,** *f.* **-rotten,** *rfl.* sammangadda sig. **-rottung,** *f.* sammangaddning. **-rücken,** I. *tr.* flytta ihop. II. *itr. s.* maka, sluta sig tillsammans. **-rückung,** *f.* **-ruf,** *m.* sammankallande. **-rufen,** *tr.* sammankalla. **-rufung,** *f.* **-rühren,** *tr.* röra ihop. **-scharen,** *tr.* samla i skaror. **-schau[d]ern,** *itr. s.* genomilas af en rysning, spritta till. **-schichten,** *tr.* lägga hvarfvis (i hög). **-schieben,** *tr.* skjuta ihop. **-schiefsen,** I. *tr.* 1. skjuta ned. 2. skjuta tillsammans, göra sammanskott. II. *itr. h.* skjuta på en gång. **-schlagen,** I. *tr.* slå ihop, tillsammans; lägga, vika ihop; slå, bulta, spika ihop. *Geld aus etw.* ~ vinna pengar på, få inkomster af ngt. II. *itr. s.* slå samman. **-schliefsen,** I. *tr.* hopkedja, hoplänka. II. *rfl.* sluta sig tillsammans. III. *itr. h.* passa ihop. **-schliefsung,** *f.* sammanslutning. **-schmelzen,** *tr.o. itr. s.* sammansmälta. **-schmelzung,** *f.* **-schmieden,** *tr.* hopsmida. **-schmiegen,** *rfl.* krypa tillsammans, intill hvarandra. **-schmieren,** *tr.* F hopskrifva. **-schnallen,** *tr.* spänna ihop. **-schnüren,** *tr.* hopsnöra. **-schnürung,** *f.* **-schrauben,** *tr.* hopskrufva. **-schreiben,** *tr.* hopskrifva, sammanskrifva. **-schrumpfen,** *itr. s.* krympa ihop, blifva skrumpen. **-schütteln,** *tr.* skaka ihop, om

hvartannat. **-schütten**, *tr.* ösa ihop, blanda. **-schweifsen**, *tr.* hopsvetsa. **-setzbar**, *a.* som kan sammansättas. **-setzen**, I. *tr.* hopsätta, sammansätta. *Zusammengesetzt:* sammansatt, invecklad. II. *rfl.* 1. sätta sig tillsammans. 2. vara sammansatt, bestå. **-setzung**, *f.* sammansättning. **-sinken**, *itr. s.* sjunka ihop, störta samman. **-sparen**, *tr.* hopspara. **-sperren**, *tr.* tillsammans inspärra. **-spiel**, *n.* samspel. **-sprechen**, *tr. Ein Brautpaar* ~ viga ett brudpar. **-sprechung**, *f.* vigsel. **-stallen**, *tr.* ställa i samma stall. **-stecken**, I. *tr.* 1. hopfästa. 2. *Die Köpfe* ~ slå sina kloka hufvuden ihop. II. *itr. h.* vara tillsammans, hålla ihop. **-stehen**, *itr. h.* stå tillsammans; tillhöra samma parti; hålla ihop, göra gemensam sak. *Gut* ~ stå i godt förhållande till hvarandra. **-stehlen**, I. *tr.* stjäla ihop, gnm stöld(er) samla. II. *rfl.* stjäla sig till att få vara tillsammans. **-stellen**, *tr.* sammanställa, ställa ihop, jämföra, förena, ordna. **-stellung**, *f.* **-steuern**, *tr.* skjuta tillsammans. **-stimmen**, *itr. h.* 1. sammanstämma, passa tillsammans, öfverensstämma, harmoniera. 2. rösta gemensamt. **-stimmung**, *f.* **-stopfen**, *tr.* 1. stoppa ihop. 2. stoppa, laga. **-stoppeln**, *tr.* hopplocka. **-stöfs**, *m.* sammanstöt. **-stofsen**, I. *tr.* 1. stöta ihop, mot hvarandra. 2. hopskarfva. 3. stöta tillsammans. 4. kullstörta. II. *itr. h.* o. *s.* 1. stöta samman. 2. gränsa intill hvarandra. **-streichen**, *tr.* 1. stryka ihop. 2. *Ein Theaterstück* ~ gnm strykning förkorta en teaterpjes. **-sturz**, *m.* sammanstörtande, ruin. **-stürzen**, *itr. s.* störta samman. **-suchen**, *tr.* söka, leta ihop. **-thun**, I. *tr.* lägga ihop, sammanslå, blanda. II. *rfl.* slå sig tillsammans. **-tragen**, *tr.* bära ihop; sammanföra, samla. **-treffen**, *itr. s.* 1. sammanträffa, träffas, råkas. 2. *Zu etw.* ~ medverka till ngt. 3. *Mit etw.* ~ öfverensstämma med ngt. **-treten**, *itr. s.* sammanträda, närma sig hvarandra, församlas, förenas, slå sig tillsammans. **-tritt**, *m.* sammanträde. **-trommeln**, *tr.* trumma ihop. **-wachsen**, *itr. s.* växa ihop. **-wehen**, *tr.* blåsa ihop. **-werfen**, *tr.* 1. kasta ihop, huller om buller, sammanblanda. 2. nedslå, kullstörta. **-wickeln**, *tr.* veckla, vika, lägga, rulla ihop. **-winden**, *tr.* vrida ihop. **-wirken**, *itr. h.* verka tillsammans, samverka. **-würfeln**, *tr.* kasta huller om buller, gnm en slump sammanföra. *Eine bunt zusammengewürfelte Gesellschaft:* ett brokigt sällskap. **-zählen**, *tr.* räkna ihop. **-ziehbar**, *a.* som kan sammandragas. **-ziehen**, *tr.* sammandraga, draga ihop, draga åt. *Es zieht sich ein Gewitter zusammen:* det drar sig tillsammans till ett åskväder. **-ziehung**, *f.* **-zwängen**, *tr.* tvinga, trycka ihop.

zusám[m]t, *prep.* med dat. tillika med, med.

Zu||satz, *m.* 1. tillsättande, bifogande. 2. tillsats, tillägg. **-schanzen**, *tr. Jm etw.* ~ spela ngt i händerna på ngn. *Sich* (dat.) *etw.* ~ tillskansa sig ngt. **-schärfen**, *tr.* tillspetsa, hvässa. **-schärfung**, *f.* **-scharren**, *tr.* krafsa igen. **-schauen**, *itr. h.* åskåda, se på, *einer* (dat.) *Sache:* ngt. **-schauer**, -, *m.*, **-schauerin**, *-nen*, *f.* åskådare. **-schauerschaft**, *f.* samtlige åskådare, publik. **-schaufeln**, *tr.* skofla igen. **-schicken**, *tr.* 1. tillskicka, tillsända. 2. ställa, göra i ordning. **-schickung**, *f.* **-schieben**, *tr.* 1. skjuta igen. 2. *Jm etw.* ~ a) skjuta ngt till ngn, b) spela ngt i händerna på ngn, c) påbörda ngn ngt. Jur. *jm den Eid* ~ låta ngn gå ed. **-schiebung**, *f.* **-schiefsen**, I. *tr.* 1. *Jm etw.* ~ skjuta ngt till ngn. 2. tillskjuta, bidraga med. II. *itr.* 1. *h.* skjuta af, lossa ett skott. 2. *s. Auf jn* ~ rusa mot, störta sig öfver ngn. **-schlag**, *m.* 1. bekräftande handslag, klubbslag på auktioner. 2. tillökning, tillsats. 3. smältningsmedel, fluss. **-schlagen**, I. *itr.* 1. *h.* slå till. 2. *s.* slå igen. 3. *h.* o. ✶ *s.* bekomma väl. II. *tr.* 1. slå igen. 2. slå till. 3. slå, spika igen, ihop. 4. *Jm etw.* ~ a) slå, kasta ngt till ngn, b) slå, låta klubban falla för ngn på auktioner. **-schlagung**, *f.* **-schlammen**, *tr.* uppslamma. **-schleifen**, I. *st. tr.* slipa, gnm slipning gifva en viss form. II. *sv. tr.* gnm öglor fästa. **-schleppen**, *tr. Jm etw.* ~ släpa, skaffa ngt till ngn. **-schleudern**, *tr. Jm etw.* ~ slunga, kasta ngt till ngn. **-schliefsen**, *tr.* stänga, läsa. **-schmeifsen**, F = *zuschlagen II, 3, 4 a.* **-schmelzen**, *tr.* smälta igen. **-schmieren**, *tr.* smeta igen, tillsmeta. **-schnallen**, *tr.* spänna ihop, igen. **-schnappen**, *itr. s.* slå igen. **-schneiden**, *tr.* skära, klippa till. **-schneider**, *m.* tillskärare. **-schneiderin**, *f.* tillskärerska. **-schneien**, *itr. s.* blifva igen-, öfversnöad, snöa igen. **-schnitt**, *m.* tillklippning, tillskärning, snitt, fason, anstrykning. **-schnüren**, *tr.* snöra igen, hopsnöra. **-schnürung**, *f.* **-schrauben**, *tr.* skrufva igen. **-schreiben**, *tr.* 1. ytterligare skrifva, tillägga. 2. tillskrifva, skrifva till, *jm etw.:* ngn ngt. 3. *Jm etw.* ~ tillskrifva ngn ngt, skrifva ngt på ngns räkning, gifva ngn skulden för ngt. 4. tillegna, dedicera. **-schreibung**, *f.* **-schreien**, *tr.* o. *itr. h.* 1. *Jm etw.* ~ skrika, ropa ngt till ngn. 2. *Immer* ~ hålla på att skrika. **-schreiten**, *itr. s.* 1. *Auf jn* ~ gå emot ngn, ngn till mötes. 2. gå på, gå undan, taga ut stegen. **-schrift**, *f.* 1. skrifvelse. 2. adress. 3. tillegnan, dedikation. **-schriftlich**, *adv.* skriftligen, gnm skrifvelser. **-schub**, *m.* hjälp, understöd. **-schüren** = *schüren.* **-schufs**, *m.* tillskott. **-schütten**, *tr.* 1. ösa, gräfva igen, fylla. 2. ytterligare ihälla. **-schüttung**, *f.* **-schwären**, *itr. s.* bulna igen. **-schwellen**, *itr. s.* svälla ihop. **-schwören**, *tr. Jm etw.* ~ svära ngn ngt. **-segeln**, *itr. s.* segla åt ett håll, styra kurs på. **-sehen**, *itr. h.* 1. se på, vara åskådare, åsyna vittne. *Etw. nur vom* ~ *kennen:* känna ngt blott

till utseendet, *das ~ haben:* få se på. **2.** se till, laga, styra om. **-sehends,** *adv.* märkbart, tydligen. **-seher,** ✱ = *Zuschauer.* **-sein,** *itr. s.* vara stängd. **-senden,** *tr.* **1.** tillsända. **2.** *Jn einem Orte ~* sända ngn till ett ställe. **-setzen,** I. *tr.* **1.** bifoga, tillägga, sätta ngt till ngt, iblanda. **2.** sätta till, förlora. **3.** sätta igen, sätta för, stänga. **4.** sjö. sätta till. II. *itr. h.* sätta åt, *jm:* ngn. **-sichern,** *tr. Jm etw. ~* tillförsäkra ngn ngt. **-sicherung,** *f.* **-siegeln,** *tr.* försegla. **-speise,** *f.* = *Zukost.* **-sperren,** *tr.* spärra igen, för. **-spitzen,** I. *tr.* spetsa, hvässa, göra spetsig, tillspetsa. II. *rfl.* sluta i en spets. **-spitzung,** *f.* **-spräche,** *f.* = *Zuspruch.* **-sprechen,** I. *tr.* **1.** *Jm Trost ~* trösta ngn, *jm Mut ~* ingifva ngn mod, uppmuntra ngn. **2.** tilldöma, tillerkänna. II. *itr. h.* **1.** *Jm ~* a) tilltala ngn, b) instämma med ngn. **2.** *Dem Glase fleißig ~* flitigt anlita glaset, *einer Speise gehörig ~* taga för sig dugtigt af en rätt. **-sprechung,** *f.* **-springen,** *itr. s.* **1.** *Auf jn ~* springa emot ngn. **2.** hoppa, springa. **3.** slå, smälla igen, ihop. **4.** *Jm ~* bispringa ngn. **-spruch,** *m.* **1.** tilltal, tröst, uppmuntran. **2.** (värdshus)kunder. *Die Bowle findet viel ~* bålen faller i smaken, anlitas mycket. **-spünden,** *tr.* sprunda. **-stand,** *m.* tillstånd, läge, ställning, belägenhet. **-ständig,** *a.* **1.** tillhörande, tillhörig. **2.** vederbörande, kompetent. **-ständigkeit,** *f.* kompetens. **-ständlich,** *a.* vanlig, beständig. **-stechen,** I. *itr. h.* **1.** *Auf jn ~* sticka efter ngn. **2.** hålla på att sticka. II. *tr.* sticka, sy ihop. **-stecken,** *tr.* **1.** *Jm etw. ~* sticka till, stoppa på ngn ngt. **2.** hopfästa med nålar. **-stehen,** *itr. h.* **1.** stå igen, vara stängd. **2.** *Jm ~* anstå, passa ngn. **3.** bispringa, bistå, *jm:* ngn. **-stellen,** *tr.* **1.** ställa för, stänga. **2.** *Jm etw. ~* tillställa ngn ngt. **-stellung,** *f.* **-steuern,** I. *tr.* o. *itr. h.* bidraga. II. *itr. s.* o. *h. Der Küste ~* styra mot kusten. **-stimmen,** *itr. h. Einer* (dat.) *Sache ~* samtycka till, instämma i, gå in på, bifalla ngt. **-stimmung,** *f.* samtycke, bifall. **-stopfen,** *tr.* stoppa, stoppa igen, för. **-stöpseln,** *tr.* korka. **-stöps[e]lung,** *f.* **-stofsen,** I. *tr.* **1.** *Jm etw. ~* hastigt skjuta ngt till ngn. **2.** skjuta, slå igen. II. *itr.* **1.** *h.* stöta till. **2.** *s. Jm ~* hända ngn. **-streben,** *itr. h.* eftersträfva, sträfva hän emot, *einem Ziele:* ett mål. **-streichen,** I. *itr. s. Auf ein Ziel* el. *einem Ziele ~* draga, tåga, fara, flyga mot ett mål. II. *tr.* smeta igen. **-stricken,** *tr.* sticka ihop, vid stickning hoptaga. **-strom,** *m.* = *Zufluſs.* **-strömen,** I. *itr. s.* strömma, flyta, rinna dit, strömma till. II. *tr.* låta tillströmma, tilldela, skänka. **-stülpen,** *tr.* öfvertäcka. **-stürmen,** *itr. s. Auf jn ~* storma, rusa mot ngn. **-stürzen,** *itr. s. Auf jn ~* störta, rusa mot ngn. **-stutzen,** *tr.* putsa, forma, klippa, hyfsa, göra i ordning. F *jn zu etw. ~* dressera ngn till ngt. **-tappen,** *itr. h.* **1.** *Auf einen Ort ~* famlande närma sig ett ställe. **2.** bära sig klumpigt, tafatt, dumt åt, rusa till vägs. **-teilen,** *tr.* tilldela. **-teilung,** *f.* **-that,** *f.* **1.** tillbehör; ingrediens. **2.** material, virke. **-thätig** = *zuthulich.* **-theilen** se *zuteilen.* **-thulich,** *a.* vänlig, förtrolig, tillitsfull, smeksam, inställsam. **-thulichkeit,** *f.* vänlighet m. m. se föreg. **-thun,** I. *tr.* **1.** tillägga, tillfoga, bifoga. **2.** stänga. *Die Augen ~* sluta ögonen, blunda. **3.** *Ohne mein ~* utan mitt ågörande. II. *rfl.* **1.** gå igen, sluta sig. **2.** *Sich jm ~* ställa sig in hos ngn. **-traben,** *itr. h.* **1.** *Auf einen Ort ~* trafva åt ett ställe till. **2.** trafva undan. **-tragen,** I. *tr. Jm etw. ~* bära ngt till ngn, rapportera, skvallra ngt för ngn. II. *rfl.* tilldraga sig. III. *itr. h.* bära mycken frukt, vara gifvande. **-träger,** -, *m.* angifvare. **-trägerei,** *-en, f.* skvaller. **-trägerin,** *-nen, f.* skvallerbytta. **-träglich,** *a.* **1.** gagnelig, lämplig, fördelaktig, nyttig. *Der Gesundheit ~* hälsosam. **2.** gifvande, som har god jordmån, bär mycken frukt. **-träglichkeit,** *f.* gagn, lämplighet m. m. se föreg. **-trauen,** I. *tr.* tilltro, *jm etw.:* ngn ngt. II. *-s, 0, n.* förtroende, tillit. **-traulich,** *a.* **1.** förtroendefull, tillitsfull. **2.** förtrolig. **-traulichkeit,** *f.* förtrolighet. **-treffen,** *itr. h.* slå in, passa, vara slående, sann. **-treiben,** I. *tr.* **1.** drifva åt, till. *Die Herde der Weide ~* drifva hjorden på bete. **2.** drifva på. **3.** drifva, slå igen. II. *itr. s. Den Klippen ~* drifva(s) mot klipporna. **-treten,** I. *itr. s.* **1.** träda fram, komma, sälla sig till. **2.** träda emellan, förmedla. II. *tr.* trampa igen. **-trinken,** *itr. h.* **1.** *Jm ~* dricka ngn till. **2.** hålla på, fortfara att dricka. **-tritt,** *m.* tillträde. **-unterst,** *adv.* underst, i botten. **-verlässig, -verläſslich,** *a.* tillförlitlig, säker, pålitlig. **-verlässigkeit,** *f.* tillförlitlighet m. m. se föreg. **-versicht,** *f.* tillförsigt. **-versichtig,** *a.* full af tillförsigt, förtroendefull. **-versichtlich,** *a.* **1.** = föreg. **2.** = *zuverlässig.* **-versichtlichkeit,** *f.* tillförsigt, säkerhet, självförtroende. **-viel,** *adv.* för mycket.

zuvŏr, *adv.* först, förut, på förhand, i förväg. Bildar många sms. med verb, af hvilka nedanstående exempelvis anföras. **-bedenken,** *tr.* förut, på förhand betänka.

zuvŏrderst, *adv.* först (och främst), framför allt.

zuvŏr‖kommen, *itr. s.* förekomma, *jm:* ngn. **~d:** förekommande. **-kommenheit,** *f.* förekommande sätt. **-sagen,** *tr.* förutsäga. **-thun,** *tr. Es jm ~* öfverträffa ngn.

Zu‖wachs, *-es, 0, m.* tillväxt. **-wachsen,** *itr. s.* **1.** växa igen, ihop, sluta sig, läkas. **2.** tillväxa. **3.** *Jm ~* växa för ngns räkning, blifva ngn till del. **-wage,** *f.* öfvervigt, det som ges på köpet, påbröd. **-wägen,** *tr.* **1.** *Jm ~* väga till åt ngn. **2.** väga med, på samma gång. **-wälzen,** *tr.* **1.** *Der Strom wälzt*

seine Gewässer dem Meere zu: strömmen vältrar sitt vatten, sina vattenmassor ned mot hafvet. 2. *Jm etw.* ~ påbörda ngn ngt. 3. *Den Eingang der Höhle mit einem Felsstücke* ~ vältra en sten framför ingången till hålan. **-wandern,** *itr. s. Dem Walde* ~ vandra åt skogen till. **-wanken,** *itr. s. Dem Tische* ~ stappla fram mot, till bordet. **-warten,** *itr. h.* intaga en afvaktande ställning, vänta.

zuwége, *adv.* tillväga, till stånd. *Gut* ~ *sein:* befinna sig väl. Bildar sms. med åtskilliga verb, af hvilka följ. exempelvis anföras. **-bringen,** *tr.* bringa till stånd, åstadkomma. **-kommen,** *itr. s. Mit etw.* ~ få ngt till stånd.

zu||wehen, *tr.* 1. *Jm etw.* ~ blåsa, fläkta till ngn ngt. 2. blåsa igen, öfverhölja, skyla, hopa drifvor på. **-weilen,** *adv.* understundom, emellanåt. **-weisen,** I. *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ visa, tyda hän, peka på ngt. II. *tr. Jm etw.* ~ a) anvisa ngn ngt, b) hänvisa ngt till ngn. **-wenden,** *tr.* o. *rfl.* 1. *Den Schritt* el. *sich einem Orte* ~ vända sina steg, gå åt, hän mot ett ställe. 2. *Jm das Gesicht* ~ vända ansigtet mot, se på ngn, *jm seine Liebe* ~ skänka ngn sin kärlek, *seine Freundlichkeit wandte ihm alle Herzen zu:* hans vänlighet drog allas hjärtan till honom, vann alla. **-werfen,** *tr.* 1. *Jm etw.* ~ kasta ngt till ngn, *jm Blicke* ~ ge ngn ögonkast. 2. slå igen, t. ex. *die Thür.*

zuwider, *adv.* o. (efter det styrda ordet stående) *prep.* med dat. mot, i strid mot. *Das Glück war uns* ~ lyckan var oss icke huld, *der Pflicht* ~ *sein:* strida mot, stå i strid med pligten, *jm* ~ *sein:* vara ngn motbjudande. **-handeln,** *itr. h. Einem Befehle* ~ handla i strid med, mot en befallning. **-handlung,** *f.* brott mot ngt. **-laufen,** *itr. s.* med dat. strida emot.

zu||winken, *itr. h. Jm* ~ vinka åt ngn. **-wölben,** *tr.* öfverhvälfva. **-zahlen,** *tr.* betala ytterligare, tillägga. **-zählen,** *tr.* 1. medräkna. 2. *Jm etw.* ~ räkna till ngn ngt. **-ziehen,** I. *tr.* 1. draga åt, t. ex. *den Knoten.* 2. draga för, t. ex. *den Vorhang.* 3. *Jn dem Abgrunde* ~ draga ngn hän mot afgrunden. 4. taga med, tillkalla; inbjuda till deltagande. 5. *Sich* (dat.) *etw.* ~ taga åt sig ngt. 6. ådraga. II. *rfl.* åtdragas, hopdragas. III. *itr.* 1. *h. Kräftig* ~ draga åt, taga i dugtigt. 2. *s.* flytta till ett ställe, ankomma, träda i tjänst. **-ziehung,** *f.* **-zug,** *m.* 1. inflyttning, ankomst. 2. de inflyttade, nyankomna; förstärkning. **-zügler,** -, *m.* 1. frivillig (deltagare). 2. inflyttad, nyankommen person. **-zwängen,** *tr.* hoptvinga, med våld hoptrycka, hopdraga.

zwacken, *sv. tr.* 1. *Jn zwicken und* ~ plåga, trakassera ngn. 2. rycka, slita.

Zwang, -[e]*s, 0, m.* 1. tvång. *Sich* (dat.) ~ *anthun:* pålägga sig tvång, beherska sig. 2. våld, förtryck. 3. = *Bann 3, a)* o. *Gerichtsbarkeit.* 4. tryckande, sammandragande smärta. **-e,** *-n, f.* dim. †, tekn. tving.

zwängen, *sv. tr.* tränga, trycka, tvinga, klämma, böja. Bild. *das Recht* ~ vränga lagen.

Zwang||gesetz, *n.* tvångslag. **-haft,** *a.* tvingande, tryckande. **-lage,** *f.* tvång, tvångstillstånd, ofri belägenhet. **-los,** *a.* tvånglös, tvångfri, utan tvång. **-losigkeit,** *f.* frihet från tvång. **-mittel,** *m.* tvångsmedel. **-sdienst,** *m.* dagsverksskyldighet, skyldiga dagsverken. **-smäfsregel,** *f.* tvångsåtgärd. **-sverfahren,** *n.* exekutivt förfarande. **-svollstreckung,** *f.* exekution. **-sweise,** *adv.* genom, med tvång. **-versteigerung,** *f.* exekutiv auktion.

zwanzig, *q.* tjugu, jfr *funfzig* ff. Betr. sms. jfr sms. med *drei.*

zwär, *adv.* 1. visserligen, nog. 2. *Und* ~ och därtill, och till på köpet, nämligen. *Und* ~ *so:* och det så (att förstå), nämligen så.

Zweck, -e, *m.* 1. säv. -*en* = *Zwecke.* 2. stift i skottaflans midt. Bild. *den* ~ *treffen* el. *den* ~ *herausschiefsen:* träffa hufvudet på spiken. 3. ändamål, syfte. *Zum* ~*e einer Unterredung:* i och för ett samtal. **-dienlich,** *a.* tjänlig, ändamålsenlig. **-dienlichkeit,** *f.* tjänlighet, ändamålsenlighet. **-e,** -*n, f.* stift, nubb, pligg. **-en,** *sv.* I. *tr.* 1. med stift, med nubb fästa, stifta. 2. = *zwicken.* II. *itr. h.* syfta. **-entsprechend,** *a.* ändamålsenlig. **-essen,** *n.* festmåltid. **-haft,** *a.* ändamålsenlig. **-los,** *a.* ändamålslös, otjänlig, gagnlös. **-losigkeit,** *f.* gagnlöshet. **-mäfsig,** *a.* ändamålsenlig. **-mäfsigkeit,** *f.* ändamålsenlighet. **-s,** *prep.* med gen. i och för, för ... skull. **-voll,** *a.* planmässig. **-widrig,** *a.* otjänlig, olämplig. **-widrigkeit,** *f.* olämplighet.

zween, föråldr. *m.* till *zwei.*

zwei, I. utan följ. subst. säv. **-e,** *a.* (grundtal) två, tu. II. *-en, f.* tvåa. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* **-blatt,** *n.* bot. ekorrbär (Convallaria bifolia). **-deutelei,** *f.* tvetydighet. **-deuteln,*** *itr. h.* vara tvetydig. **-deutig,** *a.* tvetydig. **-deutigkeit,** *f.* tvetydighet. **-doppelt,** *a.* dubbel. **-dunkel,** *n.* = *Zwielicht.* **-en,** *sv. tr.* o. *rfl.* dela, klyfva (sig), göra (blifva) oense. **-er,** -, *m.* 1. tvåpfennig. 2. tvåa m. m. jfr *Fünfer.* **-erlei,** oböjl. *a.* tväggehanda, två slags. **-fach,** **-fältig,** *a.* tvåfaldig, dubbel.

Zweifel, -, *m.* tvifvel. **-bar,** *a.* tvifvelaktig. **-ei,** *-en, f.* idkeligt tviflande, tvifvel. **-fall,** *m.* tvifvelaktigt fall. **-geist,** *m.* tviflande ande, tviflare. **-haft,** *a.* 1. tviflande, oviss, obeslutsam. 2. tvifvelaktig, misstänkt. *Etw.* ~ *lassen:* låta ngt vara osagdt, ej yttra sig om ngt, *etw.* ~ *machen:* draga ngt i tvifvelsmål. **-los,** *a.* otvifvelaktig. **-mut[h],** *m.* vankelmod. **-müt[h]ig,** *a.* vankelmodig. **-n,** *sv. itr. h.* 1. tvifla, *an jm:* på ngn. 2. tveka, vara tvehågse. **-sóhne,** *adv.* tvifvelsutan, otvifvelaktigt. **-sucht,** *f.* tvifvelsjuka, skepticism. **-süchtig,** *a.* tvifvelsjuk, skeptisk.

Zweiflfler, -, *m.* tviflare. **-flerin**, *-nen*, *f.* tviflerska. **-flügelig**, *a.* zool. tvåvingad. **-flügler**, *m.* tvåvingad insekt. **-g**, *-e*, *m.* gren, kvist. **-ganstalt**, *f.* filial. **-gbahn**, *f.* bibana. **-gen**, *sv. itr. h.* o. *rfl.* skjuta grenar, grena, förgrena, dela sig. **-gesang**, *m.* duett. **-geschlechtig**, *a.* tvåkönad. **-gespann**, *n.* par(hästar). **-ggeschäft**, *n.* filialaffär. **-gverein**, *m.* filialförening. **-händig**, *a.* 1. tvehänd, med två händer. 2. *~es Schwert:* svärd som föres med båda händerna. 3. *~es Stück:* (musik-) stycke för två händer. **-heit**, *f.* dubbelhet, dualism. **-höcker**, *m.* kamel (med två pucklar). **-hufer**, *m.* zool. klöfdjur. **-kampf**, *m.* tvekamp, duell. **-kämpfer**, *m.* kämpe i tvekamp, duellant. **-schläf[e]rig**, *a.* *~es Bett:* tvåmanssäng. **-schneidig**, *a.* tveeggad. **-spänner**, *m.* parvagn. **-spännig**, *a.* lämpad för, förspänd med parhästar. *~er Wagen:* parvagn. *~ fahren:* åka efter parhästar. **-spurig**, *a.* dubbelspårig. **-tälteste(r)**, *m.* nästälste. **-tbest**, *a.* nästbäst. **-te**, *a.* (ordningstal) andre. *Zum ~n:* för det andra. **-tel**, *-*, *n.* half, tvåendel. **-tens**, *adv.* för det andra. **-tgeboren**, *a.* andre i ordningen, nästälst. **-tinstanzlich**, *a.* i andra instansen. **-tletzt**, *a.* nästsist. **-tnächst**, *a.* andre i ordningen, därpå följande. **-weiberei**, *f.* tvegifte. **-zack**, *m.* tvåkloig gaffel, tjuga. **-zackig**, *a.* tvåuddig, tvåkloig. **-zahl**, *f.* 1. tvåtal. 2. gram. dualis. **-züngig** = *doppelzüngig*.

zwerch, *a.* tvär. **-fell**, *n.* mellangärde. *Das ~ erschüttern:* narra till ohäjdadt skratt. **-pfeife**, *f.* tvärpipa.

Zwerg, *-e*, *m.* dvärg. **-ärtig**, *a.* dvärgartad, dvärglik, förkrympt. **-[en]haft**, *a.* dvärgartad, -lik, förkrympt. **-haftigkeit**, *f.* dvärgartad, förkrympt växt, dvärgnatur, litenhet. **-ig** = *zwerghaft*. **-in**, *-nen*, *f.* (kvinnlig) dvärg. **-ling**, *-e*, *m.* pygmé, dvärg.

Zwetsch[g]e, Zwetschke, *-n*, *f.* plommon, sviskon. F *meine sieben ~n:* mitt pick och pack.

Zwick, *-e*, *m.* 1. = *Zwecke*. 2. knip(ning), nyp. 3. pisksnärt. 4. piskrapp. **-bohrer**, *m.* svickborr. **-el**, *-*, *m.* kil. **-elbärt**, *m.* spetsiga mustascher. **-en**, *sv. tr.* knipa, nypa, klämma, knipa af, klippa af. Jfr *zwacken*. **-er**, *-*, *m.* 1. en som nyper, kniper. 2. knip(ning), nyp. 3. lornjett. 4. kniptång. 5. svicka. **-zange**, *f.* kniptång.

Zwie||back, *-e* [†], *m.* skorpa. **-bel**, *-n*, *f.* 1. lök. 2. F tjockt fickur. **-belhaft**, **-belig**, *a.* lökartad, löklik. **-beln**, *sv.* I. *itr. h.* lukta, smaka lök. II. *tr.* 1. lägga lök på. 2. ingnida med lök. F *jn ~* gå illa åt ngn. **-fach**, *a.* tvåfaldig, dubbel. **-gespräch**, *n.* dialog. **-licht**, *n.* halfdager, skymning, gryning. **-sel**, *-*, *m.*, *-n*, *f.* ställe där ngt delar, klyfver sig. **-selig**, *a.* delad, klufven. **-seln**, *sv. tr.* dela, klyfva. **-spalt**, *m.* tvedrägt. **-spaltig** = *zwieträchtig*. **-tracht**, *f.* tvedrägt. **-trächtig**, *a.* tvedrägtig, oense, fiendtlig.

Zwil[li]ch, *-e*, *m.* groft lärft, groft linne, säckväf. **-en**, *a.* af groft lärft, säckväfs-.

Zwilling, *-e*, *m.* tvilling.

Zwing||burg, *f.* borg, fäste till ett lands undertryckande. **-e**, *-n*, *f.* 1. tving. 2. dobbsko. **-en**, *st.* I. *tr.* 1. tvinga. 2. påtvinga, intvinga. 3. betvinga, besegra, öfvervältiga, rå på; hinna med, räcka till. 4. *Gezwungen:* tvungen, affekterad, konstlad. II. *rfl.* beherska, öfvervinna, förmå sig. **-er**, *-*, *m.* 1. en som tvingar, betvingare, öfvervinnare. 2. inhägnad, grop, håla där djur förvaras, hundgård, lejongrop m. m.; äfv. arena för vilda djur. 3. torn, borg, fängelse. **-herr**, *m.* väldsherskare, despot, tyrann. **-herrschaft**, *f.* despotism, tyranni. **-schraube**, *f.* skruftving. **-stock**, *m.* skrufstäd.

zwink||en, *sv. itr. h.* 1. blinka. 2. hastigt röra ngn kroppsdel. *Mit den Ohren ~* klippa med öronen. **-er**, *-*, *m.* 1. en blinkande. 2. blink. *Kein ~lein:* ej det ringaste. **-ern** = *zwinken*.

Zwirbel, *-*, *m.* hvirfvel. **-n**, *sv.* I. *itr. h.* hvirfla. II. *tr.* vrida omkring.

Zwirn, *-e*, *m.* tråd. F bild. *~ im Kopf haben:* ej vara bortkommen, ha godt hufvud, *was machen Sie für ~* hvad har ni för er (för dumheter)? **-en**, I. *a.* af tråd, tråd-. II. *sv. itr. h.* o. *tr.* 1. tvinna. 2. om kattor: spinna. **-erei**, *-en*, *f.* tvinneri. **-ung**, *f.* tvinnande.

zwischen, *prep.* med dat. o. ack. samt *adv.* mellan, emellan. **-akt**, *m.* mellanakt. **-bemerkung**, *f.* inskjuten anmärkning; afvikelse från ämnet, exkurs. **-deck**, *n.* mellandäck. **-ding**, *n.* mellanting. **-dürch**, *adv.* midt emellan, midt igenom, alltemellanåt, här och där, då och då. **-essen**, *n.* mellanrätt. **-fall**, *m.* mellankommande, oväntad, störande händelse, intermesso. **-farbe**, *f.* mellanfärg. **-gericht**, *n.* mellanrätt. **-geschäft**, *n.* tillfällig affär, biaffär. **-geschoſs**, *n.* mellanvåning, entresolvåning. **-glied**, *n.* mellanlänk. **-handel**, *m.* 1. mellan-, transitohandel, speditionsaffär. 2. = *Zwischenfall*. **-händler**, *m.* speditör, mäklare. **-handlung**, *f.* episod. **-inne**, *adv.* midt emellan, i midten. **-liegend**, *a.* mellanliggande. **-magazin**, *n.* nederlag. **-mahl**, *n.*, **-mahlzeit**, *f.* mellanmål. **-mauer**, *f.* mellanvägg. **-pause**, *f.* paus. **-person**, *f.* förmedlare, mäklare, mellanhand. **-pfeiler**, *m.* mellanpelare. **-platz**, *m.* plats midt emellan, mellanrum. **-raum**, *m.* mellanrum. **-rede**, *f.* 1. mellanskjutet tal. 2. afvikelse från ämnet. **-rëdner**, *m.* samtalande person. **-regierung**, *f.* mellanregering, interregnum. **-reich**, *n.* 1. = föreg. 2. mellanliggande rike. **-satz**, *m.* 1. mellanstycke. 2. gram. mellansats. **-schieben**, *tr.* skjuta mellan, inskjuta. **-speise**, *f.* mellanrätt. **-spiel**, *n.* teat. mellanpjes. **-stand**, *m.* 1. mellantillstånd. 2. =

Zwischenstellung. **-station**, *f*. mellanstation. **-stellung**, *f*. ställning midtemellan. **-stock**, *m*., **-stockwerk**, *n*. = *Zwischengeschoſs*. **-streifen**, *m*. mellanliggande remsa. **-stück**, *n*. mellanstycke. **-stunde**, *f*. **1.** mellanliggande timme. **2.** paus, kvart mellan två lektioner. **-ton**, *m*. mellanton. **-träger**, *m*. angifvare, skvallerbytta. **-trägerei**, *f*. (spring med) skvaller. **-trägerin**, *f*. se *Zwischenträger*. **-treten**, *itr. s*. träda emellan. **-umstand**, *m*. mellankommande omständighet. **-wall**, *m*. mellanvall. **-wand**, *f*. mellanvägg. **-weite**, *f*. mellanrum. **-zeile**, *f*. mellanrad. **-zeilig**, *a*. mellanradig. **-zeit**, *f*. mellantid.

Zwist, **-e**, *m*. tvist, tvistighet. **-ig**, *a*. **1.** tvistande. ~ *werden über etw.* (ack.): råka i tvist om ngt, ~ *sein:* tvista. **2.** tvistig, tvifvelaktig. **-igkeit**, *f*. tvistighet.

zwitschern, *sv. itr. h. o. tr.* kvittra.

Zwitter, **-**, *m*. **1.** bastard, hybrid bildning. **2.** hermafrodit. **-blume**, **-blüt[h]e**, *f*. tvekönad blomma. **-haft**, *a*. hybrid, bastard-, tvekönad. **-haftigkeit**, *f*. hybrid natur. **-ig**, **-isch** = *zwitterhaft*. **-n** = *zwitschern*. **-pflanze**, *f*. tvekönad växt. **-schaft**, *f*., **-t[h]üm**, *n*. hybrid natur. **-wesen**, *n*. **1.** hybrid natur. **2.** = *Zwitter*.

zwitzern, *sv. itr. h.* skimra, glittra.

zwo, föråldr. *f*. till *zwei*.

zwölf, **I.** utan följ. subst. äfv. **-e**, *a*. (oböjl. grundtal) tolf. **II.** **-en**, *f*. tolfva. Betr. sms. jfr sms. med *drei*. **-er**, **-**, *m*. tolfva m. m. se *Fünfer*. **-erlei**, oböjl. *a*. tolf slags, tolf olika. **-ling**, **-e**, *m*. en af de tolf. **-te**, *a*. (ordningstal) tolfte. **-tel**, **-**, *n*. tolftedel. **-tens**, *adv*. för det tolfte. **-ter**, **-**, *m*. dussin.

Zy- se *Cy-*.